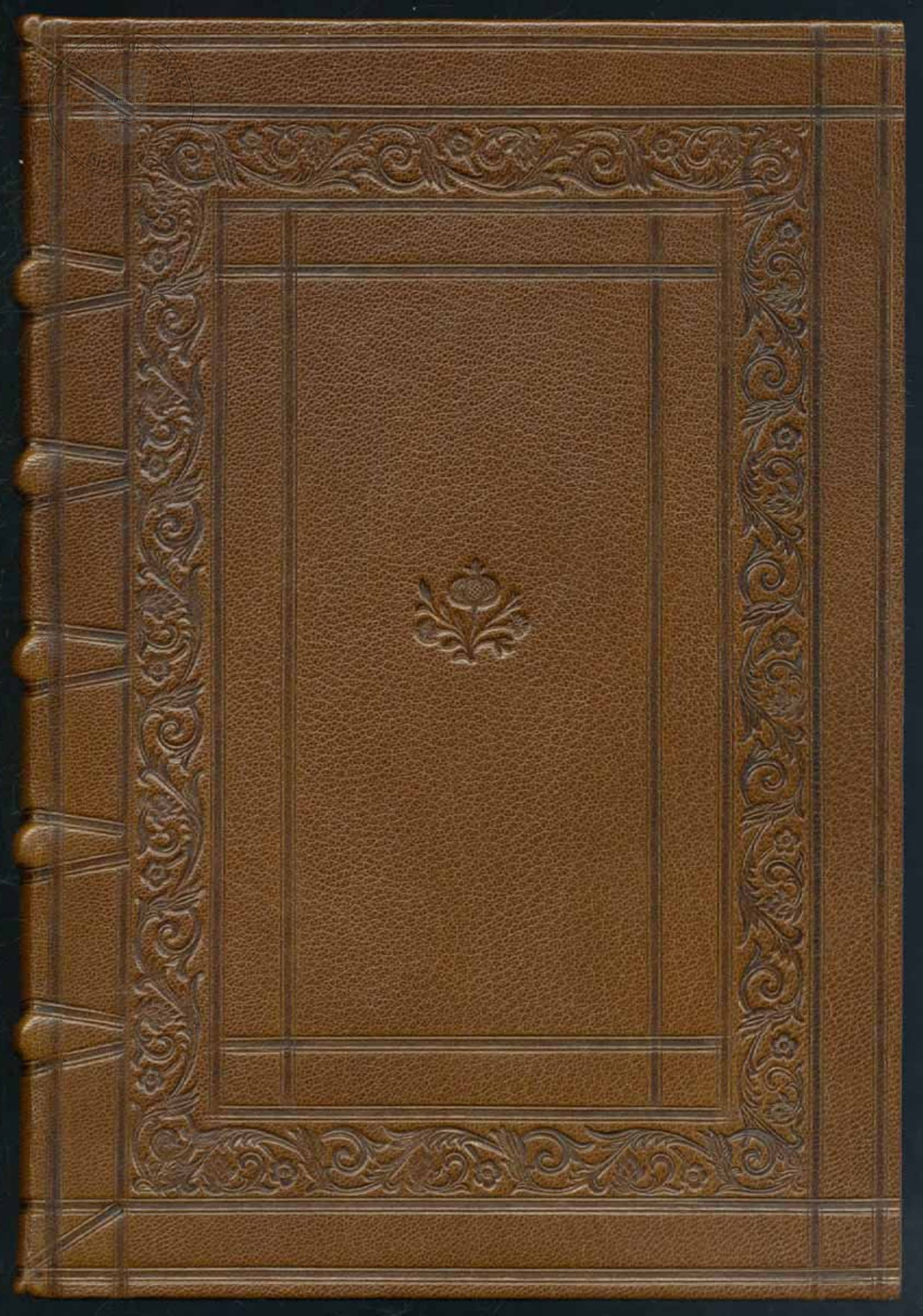

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

I. H. S.

Sanctus Thomas de Aquino.
in IV libros Magistri sententiarum.
Venetiis per Simonem de Luere.
Año 1503.

(Archivo de Loyola).

Universidad de Deusto
Biblioteca

Empous p frem Basilium Medicen studij magrum. 1585.
3 Januarij

Sanctus Thomas de Aquino in quartum librum Magistri sententiarum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Incipit liber quartus sentẽtiarũ de sacramẽtis ⁊ signis sacramẽtalibus. Distinctio.I.

Samaritanus enĩz vulnerato appropiãs curationi eius sacrox alligamẽta adhibuit: qz cõtra originalis peccati ⁊ actualis vulnera sacrox remedia de⁹ istituit. De qb⁹ q̃ tuor primo cõsiderãda occurrunt. Quid sit sacrz. Quare istitutũ. In qb⁹ ꝓficiat. Et que sit distãtia iter sacra ueteris ⁊ noue legis.

¶ Quid sit sacramentum.

Sacramẽtũ est sacre rei signum. Dicit̃ tñ sacrm ẽt sacrũ secretũ: sicut sacrm diuinitatis: ut sacrm sit sacrũ signãs: ⁊ sacrũ signatũ. sed nũc agit de sacro ꝺm qz est signũ. Item sacrz est iuisibilis gre visibilis forma. Signũ vo est res ꝑter spem quã igerit sensib⁹ aliqd aliud ex se faciẽs in cognitionem uenire. Signox vo alia sunt nãlia: ut fum⁹ significans ignẽ: alia data. Et eox que data sunt quedaz sũt sacra: quedã nõ. Dẽ enĩ sacrm est signuz: sed nõ ecõuerso. Sacrm ei⁹ rei sĩlitudinẽ gerit cui⁹ signũ est. Si enĩ sacra nõ hẽrẽt sĩlitudinẽ rerũ q̃rũ sacra sunt, ꝓprie sacra nõ dicerent. Sacrm enĩ, ꝓprie dr qõ ita signũ est gre dei: ⁊ iuisibilis gre forma: ut ipsius imaginez gerat ⁊ cã existat. Nõ ergo significandi tñ gra sacra istituta sũt: sed ẽt scificãdi. Que enĩ significãdi gra tñ istituta sunt solũ signa sũt: ⁊ nõ sacra: sicut fuerũt sacrificia carnalia: ⁊ obseruantie cerimoniales ueteris legis: que nunq̃z poterãt iustos facẽ offerentes. Quia ut ait Aplus. Sãguis hircox ⁊ thaurorũ ⁊ cinis vitule aspsus ingnatos sanctificabat ad emũdationẽ carnis: nõ aie. Nã ingnatio illa erat cõtact⁹ mortui. Vñ Aug. Nihil aliud intelligo ingnationẽ quã lex mũdat nisi ꝓtactũ mortui hois: quẽ tetigerat q̃ mũdus erat septẽ dieb⁹: sed purificabat̃ ꝙz legẽ die tertio ⁊ septimo: ⁊ ita mũdus erat ut ĩa itraret in templũ. Mũdabãt etiã iterdũ a corpali lepra illa legalia. Sed nunq̃z ex opib⁹ legis aliquis iustificat⁹ est: ut ait aplus: ẽt si in fide ⁊ in charitate fierẽt. Quare: Quia iponit ea de⁹ i seruitutẽ: nõ in iustificationez: ⁊ ut figura futuri cẽnt: uolẽs sibiipsi poti⁹ offerri ea q̃z idolis. Illa ergo signa erãt: sed tñ sacra: ꝙz minus ꝓprie in scripturis sepe uocant̃: qz signa erant rei sacre: quã utiq̃z nõ ꝓstabãt. Illa aũt aplis opa legis dicit que tñ significandi gra uel in onus instituta sunt.

¶ De causa institutionis sacramentorum.

Triplici aũt de cã sacra instituta sunt. propter humiliationẽ: eruditionẽ: exercitationẽ. Propter humiliationẽ qdẽ ut dũ hõ insensibilib⁹ rebus: que nã infra ipsum sunt: ex ꝑcepto creatoris se reuerendo subijcit: ut ex hac humilitate ⁊ obediẽtia deo magis placeat: ⁊ ut apud eũ mereat̃ cuius impio salutem querit in iferiorib⁹ se: ⁊ si nõ ab illis: sed per illa a deo. Propter eruditionẽ ẽt instituta sũt ut per id qõ foris in specie visibili cernit̃: ad iuisibilẽ vtutẽ que intus est agnoscẽdã mens erudiat̃. Hõ enim qui añ pctñ sine medio deum videbat per pctñ a deo babuit ut nequaq̃z diuina nequeat capere nisi humanis exercitat⁹. Propter exercitationẽ sĩlr istituta sunt: qz cũ hõ ociosus ee nõ possit: ꝓponit̃ ei utilis ⁊ salubris exercitatio in sacris: qua uanã ⁊ noxiã declinet occupationẽ. nõ enim facile capit̃ a tẽtatore qui bono uacat exercitio. Vñ Hiero. monet. Semp aliquid boni operis facito ut te occupatũ diabolus inueniat.

¶ De triplici genere exercitationis.

Sunt aũt exercitationũ tres spẽs: vna ad edificationẽ aie ptinet: alia ad corpis fometũ: alia ad utriusq̃z subuersionẽ. Cuz igr absq̃z sacris quib⁹ nõ alligauit potẽtiã suam deus: hoi gr̃az donare posset: ꝓdictis de causis sacra istituit. Duo aũt sunt in quib⁹ sacrm cõsistit: scilicet vba: ⁊ res. Verba ut iuocatio trinitatis: res ut aqua oleũ ⁊ huiusmodi.

¶ De differẽtia sacrorum ueterũ ⁊ nouorum.

Iam videre restat differẽtiã sacrox uetex ⁊ nouox ut sacra uocemus que antiquitus res sacras signabãt: ut sacrificia ⁊ oblationes ⁊ huiusmodi. Eox aũt differẽtiã breuiter Augustin⁹ assignat dicẽs: qz illa ꝓmittebãt tñ ⁊ significabãt: hec aũt dant salutem.

¶ Sancti Thome de Aquino ordinis ꝓdicatorũ sup q̃rto libro sententiarũ ꝓclarum opus feliciter incipit.

Misit uerbum suũ et sanauit eos ⁊ eripuit eos de interitionibus eox ẽ. Ex peccato primi hois humanũ genus oĩo incurrerat. s. mortem ⁊ infirmitatẽ: mortẽ ꝓpter separationẽ a vite ꝓncipio: de quo in psal. dicit. Apud te est fons vite. ⁊ qui separat̃ ab hoc ꝓncipio de necessitate morit̃: ⁊ hoc factũ est per ꝓmũ hoiem. vñ dicit Rom. 5. Per vnũ hoiem pctñ in mũdũ intrauit ⁊ per peccatum mors. infirmitatẽ vo ꝓpter destitutionẽ gre que est hois sanitas: que petit Hiere. 14. Sana me dne ⁊

Universidad de Deusto
Biblio

sanabor.ꝛ iõ in psal.dicit. Miserẽ mei dñe qm infirmꝰ sum. Ad hoc aũt sufficiẽs remediũ hẽri nõ poterat nisi ex vbo dei qõ est fons sapie in excelsis. Eccle.j.ꝛ per ꝑns vite: qz sapientia vitã tribuit possori. Eccle. 7. vñ dr Joã.5. Sicut pr suscitat mortuos ꝛ viuificat sic filꝰ quos vult viuificat. Jꝑm ẽt est vrꝰ dei quo oia portant. Heb.j. Portans oia vbo vtutis sue.ꝛ iõ est efficax ad ifirmitatẽ tollẽdã: vñ in psal. dr. Uerbo domini celi firmati sũt.ꝛ Sap.16. Neqz herba neqz malagma sanauit eos: sꝫ ꝯmo.r.o. qui sanat omnia. Sed qz viuus est ꝯmo dei ꝛ efficax ꝛ penetrabilior oi gladio ancipiti: ut dr Heb.5. necessariũ fuit ad hoc ꝙ nobis medicina tã violẽta ꝓficeret: ꝙ ei carnis nre infirmitas adũgeret: ut nobis magis ꝓgrueret. Hebre.3. Debuit per oia fratribus assimilari ut misericors fieret.ꝛ pp hoc vbũ caro factũ est ꝛ habitauit in nobis. Joã.j. Sed qz hec medicina tãte est efficacie ut oẽs sanare possit: vtus autẽ exibat de illo ꝛ sanabat oẽs. ut dr Luc.6. iõ ab hac vniuersali medicia ꝛ ꝑma alie priculares medicine ꝓcedũt vniuersali medicine cõformes: qb' mediãtib' vtus ulis medicie ꝓueniat ad ifirmos. Et hec sũt sacra in qb' sub tegumẽto rex visibiliũ oina virt' secreti' operat' salutẽ: ut Aug. dicit. Sic ergo in vbis ꝓpositis tria tanguntꝫ. ꝓfectio medicie:ꝛ sanatio ab ifirmitate:ꝛ liberatio a morte. Lõfectio medicine tãgit in hoc qõ dicit. Uerbũ vbũ suũ. qõ qdẽ referẽdũ est ꝛ ad vbi incarnationem: gõ dr eo missuz: qz caro factũ. Hal. 4. misit deꝰ filiũ suũ factum ex muliere.ꝛ ad sacror institutionem in qbus accedit vbũ ad elemẽtũ ꝛ fit sacrm: ut sic sit ꝓformitas sacri ad vbũ incarnatũ. Sãctificat enim creatura sensibilis per vbũ dei ꝛ orõnẽ.j. Thimo.4. Sanatio aũt ab infirmitate pcti ꝛ reliquiar' eꝰ tangit in hoc qõ dr: Et sanauit eos. que qdẽ sanatio per sacra fit: vñ ipa sunt vnguẽta sanitatis: que chr̃o qsi vnguẽtari ꝓfecit. Eccle.38. vñ ꝛ in psal. dicit. Qui ꝓpitiat oib' iniquitatib' tuis. q̃tũ ad pctã. qui sanat oẽs infirmitates tuas. q̃tũ ad pctor reliquias. Liberatio aũt a morte tãgit in hoc qõ dicit. Et eripuit eos de interitionib' eor.ꝛ qz interit' in morte violẽta sonare videt: iõ ꝓgrue ad penalẽ mortẽ referri põt: qz rõ pene est ut ꝓtra voluntatẽ sit: sicut ratio culpe ut sit uolũtaria:ꝛ iõ culpa ad infirmitatẽ reducit pena ad mortẽ: qz via ad penã est culpa: sicut ifirmitas ad mortẽ. Nõ soluz aũt sepatio aie a corpe mors dici põt: sed etiã oẽs pnitis vite penalitates:ꝛ iõ pluraliter iteritiones noiantur: sicut ꝛ.2. Cor.ii. Jn mortib' frequent. A morte ĝ corruptiõis nãe eripiet vbũ icarnatũ per resurrectionẽ: qz in chr̃o oẽs viuificabunt ꝛc. j. Cor.15. Isa.26. Uiuẽt iterfecti mei ꝛc. sed a mortib' penalitatũ per gloriã. tũc enĩ absorta erit mors per victoriaz. j. Cor.15.ꝛ de his in psal. dr. Qui redimit de interitu vitã tuã. q̃tũ ad ꝑm. qui coronat te in misericordia. q̃tũ ad scõz. ¶ Sic ĝ ex vbis ꝓpositis tria possum' accipe circa hũc q̃tuz libũ qui ꝓe manibus hẽtur. s. mãm: qz in eo agit de sacris ꝛ de resurrectione ꝛ gloria resurgẽtiũ. Jtẽ ꝓtinuationẽ ad tertiũ libz: qz in tertio agebat de missione vbi in carnẽ: in hoc aũt libro de effectib' vbi incarnati: ut q̃r' rñdeat tertio: sicut scõs ꝑmo. Jtẽ diuisionẽ istius libri: diuidit enĩ in ptes duas. in ꝑma determinat de sacris. in scõa determinat de resurrectione ꝛ glia resurgẽtiu. 43. dis. ibi. ⌊ Postremo de ꝓditione resurrectionis ꝛc. ⌋ Jtẽ ꝑma diuidit in duas. in ꝑma determinat de sacris in gñali. in 2ª descendit ad sacra noue legis. 2. dis. ibi. ⌊ Jã ad sacra noue legis ꝛc. ⌋ Pria in duas. in ꝑmo de quo est itẽtio. in scõa ꝓsequit ibi ⌊ Sacrm est sacre rei signũ. ⌋ Circa ꝑm duo facit. ꝑo ꝓponit mãz de qua agẽdũ est. scõo ondit qd de ea pꝰ doz sit ibi ⌊ De qb' q̃tuor ꝛc. ⌋ ¶ Sacrm est ꝛc. ⌋ Dic determinare incipit de sacris in coi.ꝛ diuidit in ptes duas. in ꝑma determinat de sacris ꝑm se. in scõa de divisione sacri in suas ptes ibi ⌊ Duo aũt sũt ꝛc. ⌋ Pria in duas. in ꝑma ondit qd est sacrm. in scõa necitatez istitutiõis sacror ibi ⌊ Triplici ãt ex cã ꝛc. ⌋ Pria in duas. in ꝑma uenat genꝰ sacri. in 2ª dias ibi ⌊ Signorũ vo ꝛc. ⌋ Circa ꝑm duo facit. ꝑo ponit sacrz in genẽ signi. 2º diffinit signũ ibi ⌊ Signũ vo est res ꝛc. ⌋ ¶ Signor vo ꝛc. ⌋ Dic uenat dias.ꝛ ꝑmo vnã diaz cõez oib' sacris que est ut imaginẽ gerat. 2º alia que est ꝑa sacror noue legis: in qb' est ꝓfecta rõ sacri. s. ut cã ext stat ibi ⌊ Sacrz eni ꝑe dr ꝛc. ⌋ ¶ Duo aũt sũt ꝛc. ⌋ Dic diuidit sacrm in suas ptes.ꝛ ꝑmo in ptes integrales: 2º in ptes subiectiuas ibi ⌊ Jam videre restat ꝛc. ⌋ Et circa hec duo fac. ꝑmo ondit dias iter sacra ueteris ꝛ noue legis. scõo determinat de quodã sacro veteris legis qõ maxime cũ sacris noue legis coicat ibi ⌊ Fuit tñ ꝛc. ⌋ Jqrũ ꝑma ps cũ ꝓcedẽtib' est de lectiõe ꝑntl.

Hic querũtur quinq. Primo qd sit sacrz. Secundo de necitate sacror. Tertio ex quib' consistat sacrm. Quarto de efficacia sacramentorũ ueteris legis. Quinto de efficacia sacramentorũ ueteris legis.

Ad primũ sic ꝓcedit. vi ꝙ iconuenient' diffiniat sacrm per hoc qõ dicit. Sacrm est sacre rei signũ. sacra eni sunt alligamẽta sanitatis: ut dr in glo. sup illud psal. Qui sanat cõtritos corde. sꝫ de rõne medicamẽti non est ut aliqd significet: sꝫ solũ ut efficiat sanitatẽ. ĝ sacrm non est signum. ¶ ꝑ. oẽs creature sensibiles sũt signa iuisibiliuz diuinor: ut patet Ro.j. nec tñ dici ꝑnt sacra. ĝ male diffinit sacrz sacre rei signũ. ¶ ꝑ. serpẽs eneus de quo dicit Nume.21. signũ fuit sacre rei: scilicet crucis chr̃i: nec tñ fuit sacrm. ergo diffinitio ꝓdicta est male data. ¶ ꝑ. triplex est signũ: scilicet demõstratiuum qõ est de ꝑnti: rememoratiuũ qõ est de ꝓterito: ꝓnosticuz qõ est de futuro. sed nullũ istor cõpetit sacro: cũ quã doctor recipiẽs sacrm gr̃am nõ hẽat: nec habuit: nec in posterꝫ habitur' sit. ĝ nõ oẽ sacrm est signũ. ¶ ꝑ. signũ ꝓtra cãm diuiditur. sed aliquod sacramentum est causa. ergo non omne sacramentum est signum.

¶ Ulterius videt ꝙ male diffiniat signũ cũ dicitur. Signũ est res ꝓter speciẽ quã ingerit ꝛc. Unũ eni oppositorum nõ debet poni in diffinitione alteri'. sꝫ res ꝛ signa ex opposito diuidunt: ut patuit in ꝑma di. ꝑmi libri. ĝ res nõ debet poni in diffinitione signi. ¶ ꝑ. Fm phm in libro poz. Diꝫ effectꝰ sue cãe signũ eẽ pt. sꝫ qdã effect' sũt spũales qui nullã spẽm ingerũt sensibus. ergo nõ oẽ signũ aliquã speciẽ sensibus ingerit. ¶ ꝑ. omniꝫ locutio fit per aliqua signa. sed angeli loquunt nõ ꝓlato aliquo sensibili ꝼmone: ut in 2º libro dist. ii. dictum est. ergo nõ oẽ signum est sensibile.

¶ Ulteri' vi ꝙ hec diffinitio male dr. Sacrm est iuisibilis gr̃e visibilis gr̃e forma: ut imaginem gerat.ꝛ cã exstat. Sicut eni in lra dr: in duob' sacra ꝓsistũt. s. in reb'.ꝛ vbis. sꝫ sicut res sũt visibiles: ita uerba sũt audibilia. ĝ debuit dicẽ visibilis ꝛ audibilis forma. ¶ ꝑ. ois forma est itrinseca uel exẽplaris. sꝫ sacra nõ sũt forme itrinsece iuisibilis gr̃e: ut per se pz: nec itez forme exẽplares cũ gr̃a visibilis nõ imitent rẽ visibilẽ: sꝫ ecõuerso. ĝ sacrz nullo mõ est forma iuisibilis gr̃e. ¶ ꝑ. caracter baptismalis est sacrm ꝛ res: ut ifra dicet.ꝛ sit cozꝑ chr̃i uere existẽs in altari. sꝫ neutꝛ istor est visibilis forma. ĝ diffinitio nõ est bñ data. ¶ ꝑ. imago est qõ ad imitationẽ alteri' fit. forma aũt exẽplaris est ad cui' imitationẽ aliqd fit. ergo nõ est idẽ forma ꝛ imago respectu ciusdẽ. sꝫ sacrm est forma iuisibilis gr̃e. ergo nõ est imago respectu ciusdẽ. ¶ ꝑ. in diffinitione gñis nõ dz poni dia ꝓstitiua alicui' spẽrum in qs dicit genꝰ. sꝫ eẽ cãz ei' qõ figurat est dia sacrorũ noue legis. ĝ nõ debet poni in diffinitiõe coi sacri.

¶ Ulteri' vi ꝙ diffinitio quã ponit aug. sit incõpetẽs. s. Sacrm est in quo sub tegumẽto rex visibilium oina virt' secreti' opat salutẽ: occultatio cui manifestationi opponit. sꝫ signũ istituit ad manifestãdũ. cũ ĝ tegumẽtũ occultationẽ ipozet: vi ꝙ male ponatur in diffinitione sacri. ¶ ꝑ. frequent accipiẽtes sacra salutẽ nõ cõsequunt. ergo opatio salutis nõ debet poni in diffinitione sacri. ¶ ꝑ. in sanctis hoibus diuina virt' opat ad salutẽ ipsor: ut dr Isa.26. Oia opa nra opat' es in nobis. nec tñ scti hoies dicunt sacra. ĝ idẽ qõ ꝓius.

¶ Ulteri' vi ꝙ diffinitio Hug. de sctõ vic. sit incõpetẽs que talis est: Sacrm est corꝑale uel mãle elemẽtũ ex trisecus oculis suppositũ ex istitutiõe signãs ex similitudine repntãs:ꝛ ex scificatiõe iuisibilẽ gr̃am ꝓtinens: mã eni nõ ꝑdicat de toto. sꝫ mãle elemẽtũ est mã sacri. ĝ male ponit in diffinitione sacri ut gen'. ¶ ꝑ. in qbusdã sacris nõ est elemẽtũ: sꝫ elemẽtatũ: sicut in extrema vnctiõe est oleũ. ĝ diffinitio nõ est cois oibus sacris. ¶ ꝑ. similitudo est rex differẽtiũ eadẽ q̃litas. sꝫ nõ põt eẽ eadẽ q̃litas rex spũaliuz ad corꝑalia. ĝ nec similitudo. ĝ male dr ex similitudine repntans. ¶ ꝑ. si est aliq similitudo illa est ex nãli ꝓtate mãlis elemẽti. si ergo ex similitudine repzesentat: ꝛ idẽ est repzesentare qõ significare ut potest patere per diffinitionem signi in lra posita. ergo sacrm non significat ex institutione.

Rñdeo dõz ad ꝑmqõnẽ: ꝙ sacrz ꝼm ꝓtatez uocabuli vi ipoztare sctitatẽ actiue: ut dicat sacrz: quo aliqd sacrat: sicut oznamtũ quo aliqd oznat. sꝫ qz actiones actiuoz debẽt esse ꝓportionate ꝓditiõib' passiuoz: iõ in sctificatiõe qua hõ sctificat debet eẽ talis sctificãdi modus qui hoi cõpetat. sꝫ ꝙ rõnalis est: qz ex hoc est hõ. inq̃tũ aũt est rõnalis hẽt cognitionẽ a sensibilib' oztam: vñ opz ꝙ sctificet hoc mõ ꝙ sua scificatio sibi inotescat.ꝛ per similitudines sensibiliũ rez.ꝛ sꝫ hoc ĩuenit diuersa acceptio sacri. Aliqñ eni sacrz ipoztat rẽ qua fit consecratio.ꝛ sic passio chr̃i dr sacrm.ꝛ hec est ꝑ acceptio quã magr ponit. Aliqñ vo icludit modũ ꝓsecrationis qui hoi cõpetit sꝫ ꝙ cãe sctificãtes ꝛ sua sctificatio per similitudies sensibiliũ sibi notificant:ꝛ sic sacra noue legis sacra dicũtur: qz ꝛ ꝓsecrãt ꝛ sctitatẽ signãt mõ ꝓdicto:ꝛ ẽt ꝓias sctificatiõis cãs significant: sicut baptism' significat ꝛ puritatẽ designat:ꝛ mortis chr̃i signũ est. Aliqñ ẽt includit tm̃ significationẽ ꝓdictaz ꝓsecrationũ: sicut signũ sanitatis dr sanũ:ꝛ hoc mõ sacra veteris legis sacra dicunt inq̃tũ signãt ea que in chr̃o sũt gesta ꝛ etiã sacra noue legis. Relicto ĝ ꝑ mõ dicẽdi sacrm qz de hi' sacris dcm est in 3ºli' sacris 2º ꝛ 3º mõ dictis nõ poterit alia cois diffinitio assignari nisi ut dicatur: Sacramẽtũ est sacre rei signũ: nisi ꝙ opz ut subintelligatur talis modus significãdi qui est per similitudinem rei sensibilis qõ magr addit: ut. s. eius similitudinem gerat.

Ad primũ ĝ dõm: ꝙ q̃uis significatio nõ sit de rõne curatiõis simplr. est tñ de rõne curatiõis talis que fit per sacra ut ex dictis pz. ¶ Ad 2m dõm: ꝙ res sensibiles nõ sũt signa oinoz ut sũt sacrãtia. sꝫ ut sũt in seipsis sacra. sacrm ãt debet itelligi signũ rei sacre ut est sacrãs:ꝛ iõ nõ opz ꝙ oẽs res sensibiles sint sacra. ¶ Ad 3m dõm: ꝙ q̃uis ꝼpẽs eneꝰ eẽt signũ rei sacre sacrãtiꝫ: nõ tñ inq̃tũ sacras est actu: qz nõ ad hoc adhibebat ut aliqs sctificatiõis effectꝰ ꝓcipet. sꝫ solũ effectꝰ exterioris curatiõis:ꝛ sil'is est rõ de imagie crucis que ponit tm̃ ad repñtandũ. ¶ Ad 4m dõm: ꝙ sacra noue legis tria signãt. s. cãm ꝑmã sctificãtẽ: sic baptismꝰ mortẽ chr̃i:ꝛ q̃tũ ad hoc sũt signa rememoratiua. Jtẽ signãt effectũ sctificationis quã faciũt:ꝛ hec significatio est eis ꝓncipalis:ꝛ sic sũt signa demõstrativa. Nec obstat si aliqs sctitatẽ nõ recipit: qz nõ est ex defectu sacri qõ q̃tũ in se est natũ est graz ꝓferre. Jtẽ signãt finẽ sctificatiõis. s. etnã gliã ꝛ q̃tũ ad hoc sũt signa, pnostica. sacra vo ueteriꝫ legiꝫ erãt totaliter signa, pnostica. ¶ Ad 5m dõm: ꝙ signũ q̃tũ est in se ipoztat aliqd manifestũ quo ad nos ĝ manuducimur in cognitionẽ alicui' occulti:ꝛ qz ut frequẽtiꝫ effectꝰ sũt nobis manifestiores cãis: iõ signũ qnqz ꝑ cãm diuidit: sic demõstratio que dr eẽ per signũ a coi in ꝑmo phicoz: demõstratio aũt pp qd est per cãm. qnqz autez cã est manifesta quo ad nos ut pote cadẽs sub sensu: effectus aũt occultus ut si expectat in futuru:ꝛ tũc nihil prohibet causaz signũ sui effectus dici.

¶ Ad 2um qõnẽ dõz: ꝙ sicut dictũ est signũ importat aliqd notũ ĝ ad nos quo manuducimur in alteri' cognitionẽ. res aũt ꝑ note nobis: sũt res cadẽtes sub sensu a quo ois nra cognitio oztũ hẽt:ꝛ iõ signũ q̃tũ ad ꝑmã sui institutionẽ signat aliq rẽ sẽsibilẽ: put per eã manuducimur in cognitionẽ alicui' occulti:ꝛ sic magister accipit hic signũ. Cõtigit ãt aliqn ꝙ aliqd magis notũ quo ad nos ẽt si nõ sit res cadẽs sub sensu qualscõaria significatiõe dicat signũ: sic oĩ phs in 2º ethi. ꝙ signũ gñati hir' in nobis opz accipe fiẽte in ope delectationẽ que nõ est delectatio sensibilis cũ sit rõnis.

¶ Ad ꝑm ĝ dõm: ꝙ diffinitio illa non est per oppositas res. sꝫ per oppositas rõnes: vñ ẽt ibidẽ dictuz est ꝙ oẽ signũ est res. ¶ Ad 2m dõz: ꝙ in reb' intelligibilib' fit, pcessus ab his que sẽ notiora simplr sicut patet in mathematicis: vnde ibi effectus nõ sunt signa causarũ: sed in rebus sensibilib'. ¶ Ad 3m dõz: sil'r de locutiõe angelor ꝙ fit per ea que sunt notiora simplr: vñ nõ ꝓpr ꝓpzie dici signa: sed quasi transumptiue.

¶ Ad 3am qõnẽ dõz: ꝙ illa diffinitio magri cõpletissime rõnẽ sacri designat: put nũc de sacris loquimur. ponit enim efficiẽtia sctitatis in hoc ꝙ dr: ut cã existat.ꝛ modus cõpetẽs hoi q̃tũ ad cognitionẽ. in hoc ꝙ dicit: iuisibilis gratie visibilis forma:ꝛ modus significatiõis hoi ꝓnalis. s. ex similitudie sensibiliũ in hoc ꝙ dic: ut imaginẽ gerat. ¶ Ad ꝑm ĝ dõz: ꝙ visus est nobilior iter alios sensus:ꝛ plures diias rerũ ondit ut dr in ꝑ metaph. iõ ut aug. dicit. Nomẽ visus ad oẽs alios sensus extẽdit:ꝛ iõ visibilis ponit hic ꝓ sensibili coiter. ¶ Ad 2m dõm: ꝙ forma sumit hic coiter ꝓ figura ꝼ ꝙ est in q̃rta spẽ q̃litatis:ꝛ nõ ꝓ forma exẽplari: qz ꝓ mutationẽ figure imaginib' aliqd repñtam': uel qz sumat ꝓ forma exẽplari: hoc eẽt inq̃tũ sacra sũt qdãmõ cãe iuisibilis gr̃e:ꝛ ita in via gñationis ꝓcedũt q̃us q̃tũ ad istõnẽ imitent. ¶ Ad 3m dicẽdũ: ꝙ caracter baptismalis ꝛ corꝑ chr̃i uere nõ dicunt sacra nisi ꝼ ꝙ ꝓiũgunt signis sensibilib'. ¶ Ad 4m dõm sic ad 2m: ꝙ forma que est figura nõ hẽt oppositũ ad imaginẽ: cũ figura imago dicat. ¶ Ad 5m dõz: ꝙ sacrz nõ diuidit per sacra veteris ꝛ noue legis: sicut genꝰ per spẽs: sꝫ sicut analogũ in suas ptes: ut sanũ in hñs sanitatẽ ꝛ signãs eã: sacrm aũt simpliciter est qõ causat sanctitatẽ: qõ aũt signat tãtũ nõ est sacramẽ-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tum nisi ꝼm q̃d: ꝛ ideo esse causam põt poni in diffinitione sacri. sicut hñs sanitatẽ in diffinitione sani.

¶ Ad 4am qõnẽ dõz: q diffinitio illa Aug. si tñ in uerbis illis sacrz diffinire itẽdit dat de sacro q̃tum ad id qõ est p̃ncipale in rõne ipi'. s. cãre sctitatez: ꝛ qz sacra nõ sũt p̃me cae sctitatis: sz q̃si cae scõarie ꝛ instrales: iõ diffiniunt sacra: ut sctificatiõis istra. actio ãt nõ attribuit istro sz p̃ncipali agẽti cui' vtute istra ad opus applicant. put sũt mota ab ipo: ꝛ iõ sacra nõ dicit esse sctificãtia: sz q in eis dina vt' occulta existẽs sctificat ¶ Ad p'm q̃ dõz: q sacrz ẽ cã ꝛ signũ. est q̃dẽ cã istralis: ꝛ iõ vt' agẽtis p̃ncipalis occlte in ipo opat: sic vt' artis uel artificis in serra. sz ingtũ est signum est ad manifestãdũ hi' occultationẽ: ut sic añ significationez sit occultũ: sz postq̃ significatio facta est actu sit manifestũ. ¶ Ad 2m dõm: q hoc p̃tigit per accidẽs ex defectu recipiẽtiũ. diffõnes ãt recipiũt hoc qõ per se ẽ: sic q ignis calefac q̃tũ in se est q̃uis ex pte passiui impediri posset. ¶ Ad 3mdõz: q in sacris de' opat salutẽ: sic in istris: q̃b' mediãtib' salus cãtur: sed in hoib' sicut in subiectis recipiẽtib' salutẽ: ꝛ iõ rõ nõ sequit.

¶ Ad 5am qõnẽ dõm: q diffõ hug. de sctõ vic. eadẽ est cũ diffõne quã magr in lra ponit: hoc excepto q addit cãm significationis que est istitutio: ꝛ cãz efficientie que est sctificatio. Jdẽ eni est ocm: male elemẽtuz exteri' oculis suppositũ ꝛ ex istõne signãs: qõ iuisibilis gre visibilis forma. ꝛ ex sil'itudie repñtans. idẽ est ei qõ dz ut imaginẽ gerat: ꝛ ex sctificatione iuisibilez graz p̃tines: idẽ est ei qõ dz ut cã existat. ¶ Ad p'm q̃ dõm: q sic forme artificiales sũt accidẽtales: tñ in artificialibus tota suba est mã: ꝛ pp hoc p̃dicat: ut dicat phiala est auz: ita ẽt cũ in sacris forma nõ det eẽ suba le. sz accidẽtale in gne cae ꝛ signi: nõ est icõueniẽs ut mã sacri de ipo p̃dicet: ꝛ in eꝰ diffõne sicut genꝰ ponat̃: hoc eni ẽt in alijs accidẽtib' ptigit ut dz in. 7. meta. ut cũ dr simũ est nasus curu'. ¶ Ad 2m dõz: q elemẽtũ accipit coiter pro q̃libet corpali visibili siue sit elemẽtũ simplex siue elemẽtatũ: ꝛ utik tali mõ loquẽ di pp vbũ Aug. qui dicit. Accedit vbũ ad elemẽtuz ꝛ fit sacrz. in baptismo eni qui est sacroz ianua mã est elemẽtum simplex. ¶ Ad 3mdõm: q iter corpalia ꝛ spualia nõ attẽdit silitudo per pticipationẽ ciusdẽ q̃litatis: sz per ꝓportiõalitatẽ que est silitudo ꝓportiõatoz: ut q sicut se hẽt aq̃ ad delẽdas maculas corpales: ita gra ad abluẽdũ spuales: ꝛ ꝼz bũc modũ silitudiꝰ trasserunt ẽt corpalia ad spualia. ¶ Ad 4.mdõz: q res sensibiles ꝼz p̃dicta silitudinẽ ex nali ꝓtate plib' est ꝓformis: ꝛ iõ q̃tũ est de se eqlit p̃t q̃libet illorũ signare. Ad hoc g̃ q ad vnũ determinet: ꝛ sic sua significatiõe sit certa opz q accedat istõ que ad vnum determiet: ꝛ sic repñtatio que est ex silitudie nalis ꝓtatis ipoztat aptitudinẽ quãdã ad signãdũ: sz determinatio ꝛ cõplemẽtũ significatiõis ex institutiõe est.

Ad 2m sic ꝓcedit. Ui q sacris humanũ genꝰ ẽt post lapsuz nõ idigeat. per gram eni ꝛ vtutes pctõ vulnera sanant in nobis: qz gra a sactis dr sanitas ꝛ decoz aie. Phs ẽt in 2o Ethi. cõpat vtutẽ sanitati corpali. Cũ g̃ sacra sint istituta ut medicie peccati: ut Hug. de sctõ vic. dicit: vi q eis nõ idigeamus. ¶ p̃. ɔria ɔrgs curant. sz hõ mozbũ pctõ incurrerat se per affectuz reb' tpalib' subgcẽdo. g̃ vi icõueniẽs modus curatiõis ut sub reb' sensibilib' humiliet sicut magr dicit. ¶ p̃. id qõ est cã occultatiõis ꝛ erroris: nõ ꝓdest ad eruditionẽ. sz tradẽ spualia sub signis corpalis est occultatio q̃dã spualiũ: vñ ꝛ plib' est cã erroris: sicut patet de illis qui deũ credebãt per lineamẽta cognitiõis qui est in statu pcti. Et iõ dicẽdũ est cũ alijs: q in statu inocẽtie sacra nõ fuissẽt necia. ¶ Ad p̃mũ g̃ dõz: q sacra nõ sũt istituta ad gram ꝓferẽdam nisi. put gra est sanas formalr mozbũ pcti: ꝛ sic in statu inocẽtie hõ gra nõ idigebat. ¶ Ad 2mdõz: q i statu inocẽtie supiores ptes hois oino iferiorib' dñabãtur: ꝛ iõ q̃uis hõ hẽret sensus ꝛ mãlis eẽt: nõ tñ itellect' ex sensibilib' cognitionẽ accipiebat. sed ex istuẽtia dini luminis hẽbat: sed qz expientie ẽt eoz que prius sciebam' delectabilis est: iõ opabat ad expiendũ nãe vires nõ ut ex hoc hitũ scie accipet: sed ut ex visione expimẽtali eoz que sciebat delectaret. ¶ Ad 3mdõz q mrimoniũ nõ fuisset in statu inocẽtie in remediũ: sz in offm: ꝛ qz sacra remedia sũt: iõ ꝑe loquẽdo nõ fuisset sacrm: nisi fozte inquãtũ rẽ sacrã significabat: ꝛ nõ q̃dẽ ut illi' sacre rei. s. ɔiũctiõis chꝛi ꝛ ecclie per huius modi mrimoniũ hõ in statu illo cognitionẽ accepisset sed magis ecõuerso ex cognitione ꝓdicte ɔiũctionis ꝓueniẽtia ꝛ sanctitatẽ matrimonij cognouisset.

¶ Ad 3am qõnẽ dõm: q ea que ab hoie fiũt a cognitiõe ortũ opz hẽre: alꝰ nõ eẽnt hũana opa: vñ opz q opatio cognitiõi rñdeat sic esse ctꝰ cãe. In statu aũt legis nãe nõ sufficiebat ad salutẽ sola nãlis cognitio: sed exigebat fides aliquoz que supr rõnẽ sũt: ꝛ post lapsum exigebat fides de repatore per quẽ erat medicia mozbi: ꝛ iõ in statu illo nõ tñ erat necia opa que sũt. de dictamine legis nãlis: sz ẽt alia que eẽnt ptestationes ꝛ signa eoz quẽ ad repationẽ ptinebãt: ꝛ hec erãt illius tpis sacra: sicut sacrificia: decime: oblationes ꝛ hi'.

¶ Ad p'm g̃ dõz: q pcepta que ordinãt ad bñ viuendũ sũt pcepta legis nãe que rñdẽt cognitiõi nãli: ꝛ qz cognitio nãlis sufficiẽter ea dictabat nõdũ per ɔriam ꝓsuetudinẽ oino obtenebzata: iõ nõ erat tãta necitas ut eoz expssio fieret sic sacroz que supnãli cognitioni rñdẽt. ¶ Ad 2m dõz: q añ legẽ scriptã erãt quedã sacra necitatis: sic illud fidei sacrm qõ ordinabat ad deletionẽ originalis pcti: ꝛ silr penitẽtia que ordiabat ad deletionẽ actualis: ꝛ silr mrimoniũ qõ ordinabat ad multiplicationẽ humani gnis: sed sacrificia ꝛ oblationes ꝛ hi' erãt uolũtatis ꝛ necitatis in cõi: ut. s. aliq̃d facerẽt in ptestationẽ fidei sue: qua deo p latrie religionẽ subiecti erãt: sz in spali erãt uolũtatis utrũ. s. deberẽt sacrificia exhibẽ: uel oblatiões: ul' aliqd hi'.

¶ Ad 4.am qõnẽ dõz: q cũ sacroz usus fidei ꝓportionalr rñdeat sic dictũ est opoztuit q ꝼz diuersũ statũ fidei diuersimode sacra tradcrent. fides aũt q̃tũ ad articulos explicationẽ semp magis ꝛ magis creuit ꝼm ꝓpinqtatẽ tpis gre: ut in. 3. li. di. 25. dictũ est: ꝛ ꝼz hoc opoztuit sacra magis ac magis detmiari: ꝛ pp hoc qz in abzaã fides p̃mo habuit q̃si notabilẽ q̃titatẽ: ut pp fidei religionẽ ab illis separet: vñ ꝛ pi fidei dr: iõ sibi signaculũ siue sacrm fidei detminatũ fuit. s. circũcisio ꝛ qz tpe moysi iã fides ad tantã q̃titatẽ deuenerat ut nõ solũ in vno hoie refulgeret uel in familia: sz in vna tota gẽte pplo dei multiplicato: iõ opoztuit ꝛ legẽ dari que nõ nisi pplo ferri põt: vñ legis positio est ps politice nõ iconomice uel monastice: ꝛ sacra in spali detminari ꝛ mltiplicari: ꝛ pp hoc nociũ fuit in lege moysi detminari sacrificia oblationes ꝛ decimas: q̃tuz ad oẽs singulares circũstãtias ꝛ mrimonia ordiari: ꝛ penitẽtie satisfactiões distigui. ¶ Ad p̃m g̃ dõz: q q̃uis oblatio melchisedech pfectissime repñtaret nrz sacrificiũ q̃tũ ad mãz: tñ ẽt opoztuit multas alias circũstãtias repñtari: sic modus sumẽdi: ꝛ passionẽ chꝛi cui' est memoriale que explicite signant per agnũ paschalẽ ꝛ per alia legis sacra. ¶ Ad 2m dõz: q q̃uis nõ sit

sub pedagogo usq; ad pfinitũ tps a pñe. sed tps pleni tudinis est tps icarnatiõis ut ibidẽ dr. g̃ cuz sacrm sit mãle elemẽtũ vi q extũ nõ debuerim' sub sacris salutẽ querẽ. ¶ Sz ꝓtra: qñ est tps medicãdi tunc magis necie sunt medicine: sed tps aptissimũ spuali medicationi est tps gre: vñ in psal. Tps miserẽdi annus benignitatis dei dicit. ergo i statu gre maxime necessaria sunt sacra que sunt medicine quedam.

Rñdeo dõm ad p̃mã qõnẽ: q sacra nõ erãt necessaria necitate absoluta: sic necia est deũ eẽ: cũ ex sola dina bonitate istituta sint: sed necitate que est ex suppõne finis: nõ ita tñ q sine his deꝰ homine sanare nõ posset: qz sacris vtutẽ suã nõ alligauit ut in lra dr: sic cib' necius est ad vitã humanã. sed qz per sacra magis cõgrue fit hois repatio: sic equus dr necꝰ ad iter: qz in equo facili' hõ uadit. hi' aũt ꝓgruitatis cã põt accipi ex hoc q hõ per pctm p̃cipue circa sensibilia cozrupt' erat eis detẽt' ne in deũ surgẽ posset. erat aũt p̃dicta cozruptio q̃tũ ad cognitionem: qz humana mẽs circa sensibilia tm occupari nouerat: ita tũ ut q̃dã nihil extra sensibilia crederẽt: ꝛ siqui ad cognitionẽ itelligibiliũ pueniret ea fm modũ rerũ sensibiliũ iudicabat. Sllr q̃tũ ad affectionẽ: qz eis q̃si sũmis bonis hõ iherebat deo postposito. Sllr ẽt q̃tuz ad actionẽ: qz hõ eis inordinate utebat. Necii g̃ fuit ad curationẽ pctoz ut ex hoc ex sensibilibus in spualia cognoscẽda. pficeret: ꝛ ut affectũ quẽ circa ea hẽbat in deũ referret: ꝛ ut eis ordinate ꝛ fm dinã istitutionẽ uteret: ꝛ iõ necia fuit sacroz istitutio: p que hõ ex sensibilib' de spualib' erudit. ꝛ hec est 2a cã quam magr ponit: per que ẽt affectũ qui sensibilib' subiicit i dei reuerẽtia referret: ꝛ hec est ꝓma cã per que ẽt circa ea in honorẽ dei excitaret: ꝛ hec est tertia causa.

Ad primũ g̃ dõm: q gra ꝛ vtutes sanãt formalit sic sanitas: sed sacra q̃dãmõ effective sic medicine quedã. vñ sic nõ sequit sanitas sanat g̃ medicine nõ sũt necie: ita nec hec: gra sanat: g̃ sacra nõ sũt necia: sed magis posset ɔriũ pcludi. ¶ Ad 2m dõz: q per eadẽ ɔrio mõ fit vt' ꝛ cozrũpit: ut ꝓz in. 2. ethi. vñ sic cozruptio vtutis facta est in hoie per hoc q se sub sensibilib' reb' humiliauit pp ipsa sensibilia: ita repatio vtutis ꝓuenit̃er fit per hoc q hõ sub eis humiliat pp dei reuerẽtiã: ꝛ sic ɔria ɔrgs curant: qz ɔria debẽt accipi circa idẽ. ¶ Ad 3m dõm: q remanẽ tib' isensibilib' ꝓdict' modus trahẽdi spualia est occult' ꝛ erroris occasio a q̃b' ẽt ꝓgruũ est sca occultare: ut Dio 9 dicit. j. ca. ec. hie. sed eis qui istruunt ex sensibilib' spualẽ itellectũ ꝓsurgẽ est ualde ꝓgru': qz est nali ꝓformis cognitioni qua ex sensibilib' cognitionẽ intellect' accipit. ¶ Ad 4.m dõm: q cozpalis exercitatio fm se accepta ad modicũ utilis est in cõparatione ad pietatẽ ut ibi aplus itẽdit: sed si ei pietas adiũgat sic fit in sacris que ad religionis pietatẽ ptinẽt est ualde utilis.

¶ Ad scõaz qõnẽ dõz: q utilitas sacroz est eruditio ꝛ curatio. q̃tũ aũt ad curationẽ oib' pz q nõ erãt necia sacra in statu inocẽtie: cũ tũc mozb' nõ eẽt. Sz q̃dam dicũt q erãt necia q̃tum ad eruditionẽ: qz hõ in statu ẽt illo sensibilib' utebat: ꝛ ita ex sensibilib' ei spualia signari ꝓgruebat: sz hoc nõ vi ꝓueniẽs: qz significatio fit ad acqrẽdũ cognitionẽ de eo qõ significat: q̃uis ãt in ꝑmo statu sensibilia cogscẽt ꝛ in eis ẽt spualiũ silitudines ispiceret: nõ tñ ex sensibilib' spualiũ cognitionẽ accepisset: sz magis ex influẽtia dini luminis: ꝛ iõ sacris ad eruditionẽ nõ idigebat. ꝛ hoc ẽt in lra magr vi significare: qz refert hoc qõ de eruditione dicit ad defectũ cognitiõis qui est in statu pcti. Et iõ dicẽdũ est cũ alijs: q in statu inocẽtie sacra nõ fuissẽt necia. ¶ Ad p̃mũ g̃ dõz: q sacra nõ sũt istituta ad gram ꝓferẽdam nisi. put gra est sanas formalr mozbũ pcti: ꝛ sic in statu inocẽtie hõ gra nõ idigebat. ¶ Ad 2mdõz: q i statu inocẽtie supiores ptes hois oino iferiorib' dñabãtur: ꝛ iõ q̃uis hõ hẽret sensus ꝛ mãlis eẽt: nõ tñ itellect' ex sensibilib' cognitionẽ accipiebat. sed ex istuẽtia dini luminis hẽbat: sed qz expientie ẽt eoz que prius sciebam' delectabilis est: iõ opabat ad expiendũ nãe vires nõ ut ex hoc hitũ scie accipet: sed ut ex visione expimẽtali eoz que sciebat delectaret. ¶ Ad 3mdõz q mrimoniũ nõ fuisset in statu inocẽtie in remediũ: sz in offm: ꝛ qz sacra remedia sũt: iõ ꝑe loquẽdo nõ fuisset sacrm: nisi fozte inquãtũ rẽ sacrã significabat: ꝛ nõ q̃dẽ ut illi' sacre rei. s. ɔiũctiõis chꝛi ꝛ ecclie per huius modi mrimoniũ hõ in statu illo cognitionẽ accepisset sed magis ecõuerso ex cognitione ꝓdicte ɔiũctionis ꝓueniẽtia ꝛ sanctitatẽ matrimonij cognouisset.

¶ Ad 3am qõnẽ dõm: q ea que ab hoie fiũt a cognitiõe ortũ opz hẽre: alꝰ nõ eẽnt hũana opa: vñ opz q opatio cognitiõi rñdeat sic esse ctꝰ cãe. In statu aũt legis nãe nõ sufficiebat ad salutẽ sola nãlis cognitio: sed exigebat fides aliquoz que supr rõnẽ sũt: ꝛ post lapsum exigebat fides de repatore per quẽ erat medicia mozbi: ꝛ iõ in statu illo nõ tñ erat necia opa que sũt. de dictamine legis nãlis: sz ẽt alia que eẽnt ptestationes ꝛ signa eoz quẽ ad repationẽ ptinebãt: ꝛ hec erãt illius tpis sacra: sicut sacrificia: decime: oblationes ꝛ hi'.

¶ Ad p'm g̃ dõz: q pcepta que ordinãt ad bñ viuendũ sũt pcepta legis nãe que rñdẽt cognitiõi nãli: ꝛ qz cognitio nãlis sufficiẽter ea dictabat nõdũ per ɔriam ꝓsuetudinẽ oino obtenebzata: iõ nõ erat tãta necitas ut eoz expssio fieret sic sacroz que supnãli cognitioni rñdẽt. ¶ Ad 2m dõz: q añ legẽ scriptã erãt quedã sacra necitatis: sic illud fidei sacrm qõ ordinabat ad deletionẽ originalis pcti: ꝛ silr penitẽtia que ordiabat ad deletionẽ actualis: ꝛ silr mrimoniũ qõ ordinabat ad multiplicationẽ humani gnis: sed sacrificia ꝛ oblationes ꝛ hi' erãt uolũtatis ꝛ necitatis in cõi: ut. s. aliq̃d facerẽt in ptestationẽ fidei sue: qua deo p latrie religionẽ subiecti erãt: sz in spali erãt uolũtatis utrũ. s. deberẽt sacrificia exhibẽ: uel oblatiões: ul' aliqd hi'.

¶ Ad 4.am qõnẽ dõz: q cũ sacroz usus fidei ꝓportionalr rñdeat sic dictũ est opoztuit q ꝼz diuersũ statũ fidei diuersimode sacra tradcrent. fides aũt q̃tũ ad articulos explicationẽ semp magis ꝛ magis creuit ꝼm ꝓpinqtatẽ tpis gre: ut in. 3. li. di. 25. dictũ est: ꝛ ꝼz hoc opoztuit sacra magis ac magis detmiari: ꝛ pp hoc qz in abzaã fides p̃mo habuit q̃si notabilẽ q̃titatẽ: ut pp fidei religionẽ ab illis separet: vñ ꝛ pi fidei dr: iõ sibi signaculũ siue sacrm fidei detminatũ fuit. s. circũcisio ꝛ qz tpe moysi iã fides ad tantã q̃titatẽ deuenerat ut nõ solũ in vno hoie refulgeret uel in familia: sz in vna tota gẽte pplo dei multiplicato: iõ opoztuit ꝛ legẽ dari que nõ nisi pplo ferri põt: vñ legis positio est ps politice nõ iconomice uel monastice: ꝛ sacra in spali detminari ꝛ mltiplicari: ꝛ pp hoc nociũ fuit in lege moysi detminari sacrificia oblationes ꝛ decimas: q̃tuz ad oẽs singulares circũstãtias ꝛ mrimonia ordiari: ꝛ penitẽtie satisfactiões distigui. ¶ Ad p̃m g̃ dõz: q q̃uis oblatio melchisedech pfectissime repñtaret nrz sacrificiũ q̃tũ ad mãz: tñ ẽt opoztuit multas alias circũstãtias repñtari: sic modus sumẽdi: ꝛ passionẽ chꝛi cui' est memoriale que explicite signant per agnũ paschalẽ ꝛ per alia legis sacra. ¶ Ad 2m dõz: q q̃uis nõ sit

Universidad de Deusto
Biblioteca

facta melioratio per sacra ueteris legis quãtũ ad alium effectũ in genere.s.causare facta:est tñ quãtuz ad eundẽ effectũ qui est significare inquãtũ expressiuo z pluriũ modis futura gratie significabant sacramẽta.

¶ Ad 5m qõnẽ dõm:q ea fides est modernoz z antiquoz:ut Aug.dicit:q; quẽ illi credebant uẽturu nos credim9 iã uenisse:z iõ cũ sacra fidei cozrñdeãt:sicut ꝓtestatiões ihũ xpi ꝓcipes effecti sũt per sacra que erãt signa futuri:ita z in nos redẽptio el9 puniat mediãtib9 aliq9 sacris significatib9 qõ iã fcm est que sũt sacra noue legis. ¶ Ad p̃m g̃ dõz:q sic dicit Dio.in eccl'ia.hierarchia. Stat9 noue legis medius est iter statũ ueteris legis z statũ celestis ꝓie:z iõ ẽt ea que sũt noue legis z sũt vitas respectu signoz ueteris legis:z sũt figure respectu manifeste z plene cognitiõis vitatis que erit in ꝓia:z iõ adhuc opz in noua lege q maneant alique figure.s.in ꝓia ubi erit plenaria ꝓceptio vitatis oẽs figure cessabũt. ¶ Ad 2m dõz:q sacra legalia grãm nõ ꝓtinebãt:z iõ aplus ibidẽ noiat ea egena z vacua:z ꝓpter hoc qui eis subdebant erant sub elemẽtis pure cozpalibus:sed nõ est simile de sacramẽtis que gratiaz inuisibilẽ continent.

Ad 3m sic ꝓcedit. Videt q sacra noue legis nõ ꝓsistant in vbis z reb9:sacrm eni est aliqd vnũ. sz ex duob9 que nõ sũt ꝓiuncta nõ põt aliqd vnuz fieri: nec vnũ ꝑt eẽ forma alteri9.cũ g̃ vba z res sint oino separata:vz q ex eis nõ possit ꝓstare sacrm:ut bẽat ꝓ forma vba:z res ꝓ mã. ¶ Ꝑ.sicut in sacris requrtur vba:ita z facta q̃dã:ut dicit Hug.de scto vic.sed facta nõ ponunt de itegritate sacri:g̃ nec vba. ¶ Ꝑ. sacra sũt ad significãdũ z cãndũ.sz utrũq; boz ꝑt fieri per res sine vbis.g̃ sacra nõ ꝓsistũt in his duobus. ¶ Ꝑ.sacra veteris legis erãt signa nr̃oz sacroz:sed in illis nõ erãt aliq vba detimiata.g̃ nec in nr̃is eẽ debẽt. ¶ Ꝑ.pnia z mr̃imoniũ sũt quedã sacra.sz de integritate eoz nõ sũt vba aliq.g̃ hoc qõ magr dic non est uez de oib9 sacris. ¶ Sz ꝯ:sacra ex similitudine repntãt ea que circa chm sũt gesta.g̃ cuz in chzo fuerit vbũ rei sensibili adiuctũ opz q hoc etiaz sit in sacris. ¶ Ꝑ.medicia debet ꝓportionari morbo.sz morbus pcti hoiez q̃tũ ad aiaz z corp9 ifecerat.g̃ opz in sacris eẽ vba que rñdeãt aie z res que rñdeãt corpi. ¶ Ꝑ. sz Hug.sacra ex satisfactione iuisibilẽ graz ꝓtinẽt.sed creatura sctificat per vbũ dei.2.Thi.3.ergo opz in sacramentis nõ solum res sed etiam uerba esse.

Rñdeo dõm:q hoc est cõe in oib9 sacris q cõsistãt in reb9 sensibilib9 inuisibilẽ graz signãtib9. Sz hoc est spale in sacris noue legis q reb9 vba addant pp tres rõnes. p̃o est q; hec sacra nõ solũ signãt op9 redẽptiõis que per chm est facta sicut alia sacra:sed ẽt ab ipsa chri passiõe fluxerũt.z iõ sic effectus ꝓximi bñt sue cãe imaginẽ quãtũ pñt:ut.s.ex rebus z vbis ꝓsistãt:sicut chs ex vbo z carne.2a ro est q; nõ solũ sũt signa futuroz sicut sacra ueteris legis: sed pñtiũ z ꝓteritoz:ut ꝑus dcm est:que pñt expssi9 significari q; futura sicut z certi9 cogsci:z iõ significatio uerboz que est expssissima adiũgit significationi rerũ.3a ro est q; grãm ꝓtinẽt ex satisfactiõe que fit per uerbum dei ut dictum est.

Ad primũ g̃ dõm:q sacrm est aliqd vnum in gne signi uel cãe:quoz utrũq; relationẽ ꝓportat.nõ est aũt icõueniẽs ut que sũt in se distincta vniant in relatiõe ad aliqd vnum:sicut accidit de multis trabẽtib9 nauim qui sũt vna cã tract9 nauis; z sicut pi z mr̃ sũt vnũ in gnatiõe:sic ẽt vba z res sũt vnũ in cãndo z significãdo:z per ꝓns efficiũt vnũ sacramẽtũ. Et q; vtus cãndi est in reb9 ex vbis signãtibus:ut dictum est:iõ vba sunt formalia z res mãles: per modũ quo oẽ cõpletiuũ forma dr. ¶ Ad 2m dõz: q sic Hug.de scto vic.dic ad sacra ꝓcurrũt vba z res z facta:sz facta ptinẽt ad usũ uel dispẽsationẽ sacroz: uerba aũt z res sũt de essentia sacri:z iõ magr in his duob9 dicit ꝓstare sacra z nõ in factis. Uel dõm:q facta ad res reducunt. ¶ Ad 3m dõm:q nec efficacia cãndi nec expressio signandi poterat esse in rebus nisi vba adlũgerent:ut dcm est. ¶ Ad 4.m dõz:q nõ est silis rõ de sacris ueteris z noue legis:ut ex dictis pz. ¶ Ad 5m dõz:q mrimoniũ sm q est in officiũ z penitẽtia sz q est virt9 nõ bñt aliqua forma vboz:sz sz q utrũq; est sacrm in dispẽsatione mistroz eccl'ie ꝓsẽtes utrũq; hẽt aliq uerba:sic in mrimonio sũt uerba expssiua ꝓsensuz:z itez bñdictiões ab eccl'ia istitute:in pnia ãt est absolutio sacerdotis uerboten9 fcta.

Ad 4m sic ꝓcedit.vz q sacra noue legis nõ sũt cã gre. Dicit eni Ber.in sm̃one de cena dñi:sicut iuestit canonicus per libzũ:abbas per baculũ:epus per anulũ:sic diuisiões grarum diuersis sunt tradite sacris.sz liber nõ est cã canonicat9:nec anulus epat9.g̃ nec sacra gre. ¶ Ꝑ.si sũt cãe gre opz q sm aliqõ gen9 cãe.sed ꝓstat q nõ sunt mãles:nec formales cũ sint extra cẽntia gre.nec itez sunt cãe finales:qz magis sacra pp graz bñdã querunt q̃ econuerso.nec itez cãe efficiẽtes:qz soluz de9 effic graz:adeo q nec angelis qui sũt nobiliores sensibilib9 creaturis hoc coicat.g̃ nullo mõ sacra sũt cãe gre. ¶ Ꝑ.nobili9 est agẽs patiẽte sm Aug.in.12.sup Hen̄.z sm phm in.3.de aia.z itez cã dignioz est effectu.sz tã aia rõnalis q̃ gra ꝑualẽt sensibilibus elemẽtis.g̃ sacrm q̃ est mãle elemẽtũ ut ꝑus dcm est.nõ põt agẽ in aiam ad cãndũ graz in ipa. ¶ Ꝑ.ois cã uel est vniuoca uel equoca.in cã aũt equoca est aliqd nobiliori mõ q̃ in cãtis:sicut caloz in sole q̃ in aere.in cã autez vniuoca est aliqd eodẽ mõ.sz gra nõ est in sacris:neq; eodem mõ ut in aia:neq; nobiliori mõ.g̃ nõ sũt cã gre:nec vniuoce neq; equoce:z ita nullo mõ. ¶ Ꝑ.sacra nõ causãt graz in aia per modũ ifluẽtie.qz sic crearẽt ipam.nec itez educit eam de po9 mãe qz gra nõ est in po9 nãli mãe.g̃ nullo mõ graz cãnt. ¶ Ꝑ.in sacro altaris trãsubstãtiat panis in corp9 chri:qõ nõ põt fieri nisi virtute infinita:q̃lis nõ est virt9 forme illi9 sacri.g̃ virt9 illa nõ causat dictã trãsubstantionẽ:z eadez rõne nec alia sacra qõ signãt cãnt. ¶ Sz ꝯ hec dzia assignat coiter inter sacra noue legis z ueteris:q; sacra noue legis efficiũt qõ figurãt:qõ sacris ueteris legis nõ cõperit:figurãt aũt sacra iuisibilẽ graz.si g̃ sacra noue legis gratiã nõ cãnt nõ differunt in aliq a sacris ueteris legis. ¶ Ꝑ.aug.dic q; aq̃ baptismi corp9 tãgit z coz abluit. sed coz nõ abluitur nisi per gratiam.ergo sacramenta noue legis gratiã causant.

¶ Ulteri9 vi q; in sacris nõ sit aliqua virtus spũalis ad grãm inducẽdã:qõ eni nõ est in aliquo gne entiuz nõ est ens.sz hr̃ virtus nõ põt reduci ad aliqõ decẽ genrũ:qz nõ est forma substãtialis ut per se patet:neq; in aliquo alioz generũ ꝓeter q̃litatẽ:nec etiaz in q̃litate:ut patet in discurrenti per.4.spẽs qualitatis.ergo nõ est ens. ¶ Ꝑ.cõstat q; sacra non bñt a seipsis hr̃ virtutẽ.si ergo est in eis opz q; a deo habeãt eam.nec est assignare ut videt q̃n eis data sit.nõ eni in ista institutiõe sacroru dari eis potuit:qz res iste z hec uerba tũc nõ erant:z nõ enti nihil dat:nec itez quotidie eis dat hãc virtutẽ:qz creatio dicit eẽ hoc tpe solũ q̃tuz ad alias rõnales z quãtũ ad graz:nec alio mõ põt eis dari nisi in eis crearet:nec iterũ est ꝓbabile q; taz nobilis vr9 crearet in vbis que statim eẽ desinunt:z res ẽt in breui corrũpunt.g̃ nullo mõ hr̃ vr9 est in sacris. ¶ Ꝑ.dicta vr9 nõ põt cõputari iter minima bona:qz sic ad grãm inducẽdã que est de maximis bonis efficacia nõ hẽret:nec iterũ inter media cuiusmodi sunt aie potẽtie:q̃bus hõ bñ z male utit. Eadem rõne nec iterũ inter maxima.cũ ergo nõ sit gra nec9 vr9mẽtis: ergo nõ est aliq bonũ:z ita nihil est. ¶ Ꝑ.oẽ qõ recipit in aliquo est in eo per modũ recipiẽtis:z inde est q; vtus spũalis nõ põt eẽ in re corpali:sed hec virtus que ozdinat ad grãm inducẽdã est maxime spũalis.g̃ nõ põt eẽ in rebus corpalib9. ¶ Ꝑ.vni9 sacri nõ põt eẽ nisi vna vtus cũ sit ad vnũ effectũ:sed vna vr9 non põt eẽ in diuersis.ergo cũ in sacro sint plura.s.vba z res:videt q; nõ possit in sacro eẽ aliq vtus ad gratiaz inducẽdã. ¶ Sz ꝓtra est qõ Aug9 dicit. Que est vis aque ut corpus tãgat z coz abluat:g̃ hẽt aliquã virtutẽ. Silr ẽt Beda dicit q; christus tactu mũdissime sue carnis vim gñatiuã cõtulit aquis. ¶ Ꝑ.sacra medicine quedã sunt:sed ois medicina hẽt aliquã virtutez p quã sit efficax.ergo z in sacris est aliqua virtus.

¶ Ulterius videt q; hec vr9 non sit in sacris a passione chri.chs enim sm q; hõ nõ dat spũm scm:neq; grãm cãt:ut in ꝑmo libzo di.14.dictũ est.sed passio cõuenit ei sm q; hõ.ergo efficacia virtutisque est in sacris ad grãm cãndã nõ põteẽ a chri passione:sed ab eius diuinitate. ¶ Ꝑ.Ro.5.dicit:q; resurrexit pp iustificationẽ nr̃am:sed iustificatio fit per infusionẽ gre.g̃ magis a resurrectiõe sacra ꝑdicta vtutẽ bñt. ¶ Ꝑ.sacra dicunt a fide efficaciã hẽre:sed fides nõ solũ est de passione:sed ẽt de aliis articulis.ergo nõ soluz a passione efficaciã bñt. ¶ Sed cõtra Ro.5.sup illud. Sillitudinẽ ꝑuaricationis ade. Glo. Ex latere chri ꝓfluxerunt sacra per que saluata est eccl'ia.hoc aũt factũ est in passione.g̃ ex passione efficaciã bñt. ¶ Ꝑ.sacra sunt medicie ꝺ pctã:sz pctã sũt ablata p chri passionẽ:qz mortu9 est pp delicta nr̃a Ro.5.g̃ a passione efficaciã bñt.

¶ Ulteri9 videt q; sacra noue legis nõ ꝓtineãt graz.idẽ enim est subiectũ gre z glie:sed nihil põt eẽ subiectuz glie nisi creatura rõnalis:ergo nec in sacro qõ est mãle elemẽtũ põt eẽ gra. ¶ Si dicat q; gra non est in sacramẽtis sicut in subiecto:sed sicut in uase. Cõtra. Eẽ in uase signat eẽ in loco sm phm in.4.phi.sed accñti nõ cõpetit eẽ in loco:ergo nõ põt eẽ uerũ qõ dictum est. ¶ Ꝑ.si de9 in sacris gram posuit hoc nõ est nisi ꝓpter aiam in qua gra trãsfundi debet.sed nõ põt eadẽ gra que est in sacris in aiam trãsfundi:qz accidẽs non trãsit de subiecto in subiectũ.g̃ frustra eẽt ibi:z ita nõ est ibi:qz in opib9 gre minus est aliqd frustra q̃ in opibus nãe. ¶ Ꝑ.sm phm in ꝑmo de aia.spũalia etiã si sint in corpalib9 nõ dicunt ab eis ꝓtineri:sed magis cõtinere:sicut aia est in corpe z ꝓtinet ipm:sz gra est res spũalis.g̃ etsi sit in sacris corpalib9 non oz dici ꝓtineri ab eis. ¶ Sz ꝯ est qõ dr in glo.gal.3.q; sacra ueteris legis dicebant egena z iania:qz gram nõ ꝓtinebãt:sed hoc non põt dici de sacramẽtis noue legis:ergo gratiam continent. ¶ Ꝑ.hoc patet per diffinitionẽ Hugo.de sancto vic.supza positam.

¶ Ulterius videt q; gra que est in sacris nõ differat ab illa que est in vtutib9 z donis.gra enim que est in sacramẽtis est gra gratũ faciẽs:qz facit dignũ vita eterna ut patet de baptismo:sed gra gratũ faciens est vna tñ:qõ patet ex vnitate subiecti qõ est eẽntia aie:z ex vnitate effect9:qõ est deo acceptũ facere.ergo cũ gra que est in virtutib9 z donis sit gra gratũ faciẽs:videt q; eadẽ gra sit hic z ibi. ¶ Ꝑ.vni uni opponit:sz tã gratia que est in sacris q̃ illa que est in vtutib9 opponit pctõ:qz utraq; pctm destruit.ergo est una tm̃ gra. ¶ Ꝑ.idẽ est mot9 in nã a termino z ad terminũ:sed gratia sacramẽtalis ozdinat cõtra pctm̃:gratia aũt vtutũ ad pficiẽdũ aiam z deo ꝓiũgẽdũ.g̃ est vna gratia in sacramẽto. ¶ Sed ꝓtra.gratia in sacramẽto nõ dat nisi ei qui nõ ficte accedit:sed talis hẽt gratiã vtutũ.cũergo nulli det qõ iã hẽt:videt q; gratia quã accipit in sacramẽto sit alia. ¶ Ꝑ.virtutes z dona sunt cõnexa ꝓpter gratiã ut in.3.li.dictũ est.nõ autẽ sacramẽta.ergo non est eadem gratia hic z ibi.

Rñdeo dicẽdũ ad ꝑmã qõnẽ:q; oẽs cogũtur ponere sacramenta noue legis aliquo mõ cãs gratie eẽ ꝓpter auctoritates que hoc expsse dicũt. Sed diuersi diuersimode eas cas ponũt. Quidã enim dicũt q; nõ sunt cãe q̃si faciẽtes aliqd in aia: sed cãe sine qb9 nõ:qz increata vtus que sola effectus ad gratiã ptinẽtes in aia facit sacramẽtis assistit per quãdã dei ozdinationẽ z q̃si pactionẽ.sic enim ozdinauit ut q̃si pepigit de9:ut qui sacramẽta accipiũt sil' ab eo gratiã recipiãt:nõ q̃si sacramẽta aliquid faciãt ad hoc. Et est sile de illo qui accipit denariũ plũbeum facta tali ozdinatione:ut qui habuerit vnũ de illis denrijs bẽat cẽtũ libras a rege:qui qdẽ denari9 nõ dat illas cẽtũ libras:sed solus rex accipiẽti ipm. Et q; pactio talis nõ erat facta in sacramẽtis ueteris legis ut accedẽtes ad ipsam gratiã accipent.iõ dicunt gratiaz nõ ꝓferre:sed ꝓmittebãt tm̃. ¶ Sed hoc non videt sufficere ad saluãdũ dicta scõz.cã enim sine qua non si nihil oino faciat ad iducẽdũ effectũ uel disponẽdo uel meliorãdo quãtũ ad rõnẽ cãndi nihil hẽbit supra cas per accñs sicut albũ est cã dom9 si edificator sit pbus:z sm hoc sacramẽta eẽnt cãe per accñs tm̃ satisfactionis.illa eni ozdinatio quã dicũt siue pactio nihil dat eis de rõne cãe:sed solũ de rõne signi: sicut ẽt denarius plũbeus est solũ signũ idicãs qs debet accipe. qõ aũt est per accñs omittit ab arte nec ponit in diffinitione:vñ in diffone sacramẽti nõ poneret cãlitas ꝺicta:nec sci multũ curassent de ea dicẽ. Nec iterũ sacramẽta noue legis que differũt a sacramẽtis ueteris legis sm ozdinationẽ ꝺictã differrẽt ab eis sz rõnẽ cãe:sed solũ q̃tũ ad modũ significãdi:inquãtũ hec significãt gratiã ut statim ostẽdã:illa vo nõ. Et ideo alij dicũt q; ex sacramẽtis duo ꝓsequunt in aia:vnum qõ est sacramentũ z res sicut caracter uel aliqs ornatus aie in sacramẽtis in qbus nõ imprimit caracter. Aliõ qõ est res tm̃ sicut gratia. Respectu ergo ꝓmi effect9 sunt sacramẽta cãe aliquo mõ efficiẽtes.seu respectu secũdi sunt cãe disponẽtes tali dispone que est necessitas:nisi sit impedimẽtũ ex pte recipiẽtis:z hoc videtur magis theologis z dictis scorũ ꝓueniens. ¶ Ad cuius euidẽtiã sciẽdũ est q; cã efficiẽs dupl'r põt diuidi.vno mõ ex pte effectus.s.in dispositiõez que causat dispositionẽ ad formã ultimã:z pficiẽtẽ que iducit ultimã pfectionẽ. Alio mõ ex pte ipsius cãe in agẽs ꝑncipale z instrumẽtale. Agẽs enim ꝑncipale est ꝑmum mouẽs.agẽs aũt instrumẽtale est mouẽs motum. In strumẽto aũt cõpetit duplex actio:vna quã hẽt ex ꝓpria nã:alia quã hẽt ꝓpter motũ a ꝑmo agente:sicut calor ignis qui est instrumẽtũ vtutis nutritiue:ut dicitur in.2.de aia.ex natura ꝓpria hẽt dissoluere z cõsumere z huiusmodi effect9:sed inquãtũ est instrumẽtũ aie uegetabilis gñat carnẽ. Sed sciẽdũ q; actio istrumẽti q̃nq; ptingit ad ultimã pfectionẽ quaz ꝑncipale

Universidad de Deusto
Biblioteca

agens inducit:aliquādo autē nō:semp tamē pertingit ad aliquid ultra id qō cōpetit sibi fm suā naturā:siue illud sit ultima forma siue dispositio:alias nō ageret ut instrumētū sicut qualitates actiue ⁊ passiue elemē torū pertingūt instrumētaliter ad formas materiales educēdas de mā:nō aūt ad ꝓductionē anime humane que est ab extrinseco. ¶ Dōm est ergo q ꝓncipale agēs respectu iustificationis deus est:nec idiget ad hoc aliquib⁹ instrumētis ex parte sua:sed ꝓpter ꝓtrarietatē ex parte hois iustificādi:ut supra dictū est:utit̄ sacramētis quasi quibusdā instrīs iustificatiōis.huius modi aūt mālibus instrīs cōpetit aliqua actio ex natura ꝓpria sicut aque abluere:⁊ oleo facē nitidū corpus:sed ulterius inq̄tum sunt instra diuine misericor die iustificantis pertingūt instrumētal̄r ad aliquē effe ctū in ipsa anima qui ꝑmo corresp̄det sacramētis: sicut est caracter uel aliqd huiusmodi. Ad ultimū au tē effectū qui est gratia nō pertingūt etiā instrumēta liter nisi dispositiue:inquātū hoc ad qō instrumētali ter effectiue pertingūt est dispositio que est necessitaꝫ quātū in se est ad gratie susceptionem. Et q̄ omne in strumētū agendo actionē naturalē que competit sibi inquātū est res quedam pertingit ad effectum qui cō petit sibi inquantū est instrumentū:sicut dolabrū diui dēdo suo acumine pertingit instrumētalit̄ ad formaꝫ scāni:ideo etiā materiale elementū exercendo actio nē naturalē fm quā est signuꝫ interioris effectus per tingit ad interiorē effectū instrumētaliter. Et hoc est quod Aug.dicit:q aqua baptismi corpus tāgit ⁊ cor abluit:⁊ ideo dicit̄ q sacramēta efficiunt qō figurāt. Et hunc modū iustificandi videt magister tangere in littera. Dicit enī q homo nō querit salutē in sacramē tis quasi ab eis:sed per illa a deo.hec enīꝫ ꝓpositio ꝯ denotat ꝓncipale agens.sed hec ꝓpositio per.de notat causam instrumentalem.

Ad primū ergo dōm:q Ber.ut ex preceden tibus ibidē patet nō intendit ostē dere similitudinē sacramētoꝝ ad illa nisi quātū ad si gnificationē:q̄ anulus est signū ⁊ baculus:⁊ similr sa cramēta:sed sacramenta ulterius sunt cāe. ¶ Ad 2m dōm:q reducunt ad genus efficiētis cāe nō ꝓncipa lis:sed instralis.deus aūt solus est cā grē:quasi ꝓnci pale agēs:sed sacra q̄si instraliter ⁊ dispositive:ut di ctū est agentia sunt. ¶ Ad 3m dōz:q agens nō semp est nobil⁹ patiēte simplr loquēdo:sed inq̄tū est agēs. agit eni ignis uel ferrū in corpus humanū qō est simplr nobilius:quo tñ ignis est nobilioꝫ inquātū est actu calidus:⁊ fm hoc agit in corp⁹ humanū.⁊ sic nō opz q res ille materiales que sunt in sacris sint simplr ani ma nobiliores:sed fm quid.s.inquātū sunt instra diui ne misericordie operātis ad iustificationē. Nec itez opz q instraliter agēs sit simplr nobil⁹ effectu:q̄ ef fectus nō ꝓportionat instro: sed ꝓncipali agenti qui q̄nq̄ per vilia instra nobiliores effectuꝫ inducit:sicut medicus ꝓducit ad sanitateꝫ per clystere. ¶ Ad 4m dōm:q cā vniuoca uel nō vniuoca ꝓprie loquēdo ⁊ simplr sunt diuisiones illius cāe:cuius est similitudinē hēre cū effectu:hec aūt est ꝓncipalis agentis ⁊ nō in strumētalis:ut dicit Alex.fm q narrat Cōmē.in.ii. meta.⁊ iō ꝓprie loquēdo neq̄ instrumētū est causa vniuoca neq̄ equiuoca:posset tñ reduci ad utrūlibet fm q ꝓncipale agēs:in cuius virtute instrm agit est cā vniuoca ul̄ nō vniuoca. ¶ Ad 5m dōz:q ex sacra mētis causat̄ per modū ifluentie gra:nec tñ sacramē ta sūt que influūt gram:sed per quedeus sicut per in strumēta aie gram influit. ¶ Ad 6m dōm:q in trans

substātiatione cuꝫ sit quasi quidā motus uel mutatio duo sunt.s.recessus a termino ⁊ accessus ad terminū: uerba ergo sacramētalia ꝓtingūt instral̄r ad transub stātiationē q̄tū ad recessuꝫ a termino a quo:sed q̄tū ad accessuꝫ ad terminū ad quē nō ꝓtingūt instral̄r ni si dispositiue sicut in aliis sacramentis accidit.

¶ Ad 2am qōnez dōm:q ꝓpter auctoritates inductas necesse est ponere aliquā virtutē supernaturalē in sa cramētis. Sustinēteꝫ aūt ꝓmā opinionē dicūt q illa virtus nō est nisi quidā ordo ad aliqd. Sz hoc nihil est dictū:q̄ semp virtus nominat ꝓncipiū alicui⁹ ꝓce cipue ꝓput sumit̄ hic ꝓ virtute cāe. Ad aliqd aūt si ue relatio nō pōt esse ꝓncipiū actionis uel termin⁹:ut ꝓbat in.5.phi.⁊ iō nullo mō ille ordo pōt hīe nomen virtutis neq̄ rōnē. Et ꝓpter hoc dicēdū aliter q vir tus agēdi ꝓportionat agēti:vñ alio mō opz ponē vir tutē agēdi in agente ꝓncipali:alio mō in agēte instru mētali.agens eni principale agit fm exigentiā sue for me:⁊ ideo virtus actiua in ipso est aliq̄ forma:uel q̄li tas habēs cōpletū ee in nā. Instrm aūt agit ut motū ab alio:⁊ ideo cōpetit sibi virtus ꝓportiōata motui. motus ār nō est ens cōpletū:sed est via in ens:q̄si me diū qd int⁹ po⁹ purā ⁊ actū purū:ut dr in 3⁰ phi.⁊ iō virtus instrumēti inquātū hi⁹ fm q agit ad effectum ultra id qō cōpetit sibi fm suā nām nō est ens cōpletū hns esse fixū in nā:sed qōdā ens incōpletum sicut est virtus imutādi visuꝫ in aere:inq̄tū est instrumētū mo tū ab exteriori visibili:⁊ huiusmodi entiā ꝓsueuerūt itētiones noiari:⁊ hñt aliqd sile cū ente qō est anima: qō est ens diminutū:ut dicit.6.meta. Et q̄ sacramen ta nō faciunt effectū spūalē nisi inq̄tuꝫ sunt instrumē ta:ideo virtus spiritualis est in eis nō quasi ens fixuꝫ sed sicut ens incōpletuꝫ. ¶ Ad ꝑm ergo dōm:q ens incōpletū quod est in anima diuiditur cōtra ens distā ctum per decē genera:ut patet in.6.meta.⁊ ideo talia entia incōpleta per se loquēdo nō sunt in aliquo gene re nisi per reductionē:sicut motus q̄tū ad suā subam reducit̄ ad illud genuꝫ in quo sunt termini mot⁹:sicut iperfectū ad pfectū q̄uis ponat in ꝑdicamēto passio nis fm q ipoztat ordinationē mouētis ad motum:ut dicit Cōmē.in.3⁰ phi.vñ⁊ virt⁹ hec que est in sacris reducit̄ ad id genus in quo est virt⁹ cōpleta ꝓncipalis agētis que est q̄litas uel in qua eēt si in grē eēt:q̄ vir tus increata nō est in aliquo gnē. ¶ Ad 2m dōz:q in stro dat vtus agēdi instral̄r duplr:vno mō q̄si icoha tiue q̄n istituit in spe instri:⁊ iō dic̄ Aug.q ꝓtinet gra tiā ex sctificatione. Alio mō dat cōplete q̄n actu mo uet a ꝓncipali agēte:sicut q̄n carpētarius utit̄ serra: ⁊ similr cōplete dat virtus sacris in ipo usu sacrorū: nec est incōueniēs si virtus que motui ꝓportionatur dat rei stati ul̄ post modicū deseruire. ¶ Ad 3m dōz: q sicut virtus predicta nō pōt poni in aliquo gnē en tis nisi per reductionē:ita nec ꝓstitui in aliquo gradu boni nisi per reductionē. Reducit̄ ār ad bona maxia in qb⁹ est gra:que q̄dāmō est cōplemētū ipsi⁹ vtutis q̄ si finis est⁹. ¶ Ad 4m dōm:q in re corporali non pōt esse vt⁹ spūalis fm ee cōpletū:pōt tñ ibi esse per mo dū intentionis:sicut in instrumētis motis ab artifice est vtus artis:⁊ sermo audibilis exns causa disciplie: ut dicit in libro de sensu ⁊ sensato continet intentiōeꝫ anime quodāmodo etiā in motu est vtus substātie se parate mouētis fm phos:⁊ semē agit in vtute aie:ut dicit in.16.de animalibus. ¶ Ad 5m dōm:q sicut vir tus absoluta non est complete in quolibet cōgregato rū ad vnā actionē quā nullus per se perficere pōt:sic̄ est de tractu nauis:sed est in oib⁹ simul inquātuꝫ sunt

omnes loco vnius agentis:⁊ sic virtus in eis existens suā retinet vnitatē:ita etiā est de instrumētis quando vnum nō sufficit:⁊ sic etiaꝫ est in aliis multis que exi guntur ad sacramētū:q̄ in omnibus est illa virtus si mul acceptis complete:in singulis aūt incomplete.

¶ Ad 3am qōnē dōz:q instrumētū ꝑdicto mō vtutem nō accipit nisi fm q ꝓncipali agenti ꝓtinuat ut virtus eius quodāmō in instrumētū trāsfundat:ꝓncipale aūt ⁊ per se agēs ad iustificationē est de⁹:sicut cā efficiēs ⁊ passio chr̄i sicut meritoria:huic aūt cāe cōtinuat sa cramētū per fidē ecclesie que ⁊ instrm refert ad ꝓnci palē cām:⁊ signū ad signatū:⁊ iō efficacia instroꝝ. siue sacroꝝ uel virt⁹ est ex tribus.s.ex institutione diui na:sicut ex ꝓncipali cā agēte:ex passione chr̄i:sicut ex cā ꝓma meritoria:ex fide ecclesie:sicut ex ꝓtinuante instrm ꝓncipale agēti. ¶ Ad ꝑm g dōm:q chr̄is fz q hō est cā meritoria nostre iustificatiōis:sed fm q de us est cā influēs gratiā. ¶ Ad 2m dōm:q resurrectio est cā iustificationis q̄tū ad terminū ad quē:sed sacra mēta magis respiciūt ⁊minū a quo:⁊ iō direct⁹ respi cit passionē que ad pcti deletionē ꝓncipalr q̄si satisfa ctio quedā ordinat. ¶ Ad 3m dōz:q fides dat efficaciā sacris inquātū cāe ꝓncipali ea q̄dāmō ꝓtinuat:ut dcm est:⁊ iō fides passionis a q̄ immediate ⁊ directe sa cramenta efficaciā habent sacris efficaciam largitur.

¶ Ad 4am qōnē dōz:q q oē agēs agit sibi simile:ideo effectus agentis opz q aliquo modo sit in agente. In quibusdā ḡni est idē fm spēm:⁊ ista dicunt agētia vni uoca sicut calor est in igne calefaciēte. In quibusdam vo est idē fm ꝓportionem siue analogiā:sicut cum sol calefacit:est eni in sole aliquid qō ita facit eū cale facīte:sicut calor facit ignē calidum:⁊ fm hoc calor dicit esse in sole eḋuoce:ut dicit in libro de substantia orbiꝫ. Ex quo patet q illud qō est in effectu ut forma dans esse est in agēte inquātū hi⁹ ut virt⁹ actiua:⁊ iō sicut se hēt agēs ad vtutē actiuā:ita se hēt ad ꝓtinen dā formā effect⁹. Et q̄ agēs instrumētale nō hēt vir tutē agendi ad aliquod ens cōpletum:sed per modū intētionis ut dictū est:⁊ forma introducta ꝓtinet in eo per modū intētionis:sicut sunt spēs colorum in aere a qb⁹ aer nō denoiat colorat⁹:⁊ hoc mō grā est in sacra mētis sicut in instro nō cōplete:sed icōplete quātum ad quatuor. Pzio q̄ in instro nō est forma effect⁹ fm cōpletā rōnē speciei:sicut est in effectu iā cōpleto ⁊ in cā vniuoca.2⁰q̄ est in eo per modū intētionis ⁊ nō fz cōpletū ee in nā:sicut forma effect⁹ est in cā ꝓncipali nō vniuoca fm ee pfectū in nā:q̄uis nō fm cōpletaꝫ rōnē illius speciei siue forme qua inducit in effectu:ut calor est in sole.3⁰q̄ nō est in eo per modū itētionis q̄scētis:sicut sūt itētiones rez in aia:sed per moduꝫ itētionis fluētis duplici fluxu:quoꝝ vnus est de po⁹ in actū:sicut ēt in mobili est forma que est termin⁹ mot⁹ dū mouet ut fluēs de po⁹ in actum. Et iter hec cadit medīū mot⁹ cui⁹ vtute instrm agit:ali⁹ de agēte in pa tiēs iter que cadit medīū instrm ꝓut vnū est mouens ⁊ altez motū. 4⁰q̄ sacrm ēt instral̄r nō attigit directe ad ipaꝫ ut dcm est:sed dispositive. ¶ Ad ꝑm ergo dōz:q grā nō est in sacris sicut in subto:fz sicut in cā dispositiua istrali:sed intētio illa que ⁊ virtuꝫ dicit est in sacro sicut in subto. ¶ Ad 2m dōz:q pulcherrime dictū est grāz ꝓtineri in sacris sicut in uase per quādā silitudinē:sicut eni q̄ est in uase nō denoiat uas:sed in eo ꝓseruat ut possit ide accipi cū libet:ita grā que cō tinet in sacris nō denoiat ipsa nec q̄lificat ea fz aliqō esse cōpletū:fz gratiā in eis accipe poterit qui eis uti uoluerit. ¶ Ad 3m dōm:q forma effectus que est in

agēte principali uel instrumētali nō fit eadē numero in effectu.nec ꝓp hoc frustra est:q̄ nō ad hoc ordina tur ut ipsamet in effectū fluat:sed ut ab ea uel per eaꝫ similis fiat in effectu.cā eni efficiens non reducitur in idē numero cū forma generati:sed in idē specie:ut pa tet in scō philicoꝝ. ¶ Ad 4.m dōz:q continere di cunt inquātū aliquo modo sunt causa ipsius.

¶ Ad 5am qōnē dōz:q sicut in 2⁰.26.di.dictū est:gratia gratū faciēs est vna ⁊ est in eentia aie sicut in subiecto ⁊ ab ipa fluūt virtutes ⁊ dona ad pficiēdū potētias aie sicut ēt potētie fluūt ab essentia:⁊ distinguunt iste virtutes fm diuersos act⁹ ad quos opz potētias aie pfici. Simil̄r etiā a gratia illa que est in eentia anime efluit aliqd ad reparādū defectus qui ex pctō incide rūt:⁊ hoc diuersificat fm diuersitatē defectuū. Sed q̄ hi⁹ defectus nō sunt ita noti sicut act⁹ ad quos vir tutes pficiūt:ideo hic effect⁹ ad reparādū defectum nō hēt speciale nomē sicut virtus:sed retinet nomen sue causę:⁊ dicit gratia sacramentalis ad quā directe sacra ordinant:que q̄dem nō pōt esse sine gratia que respicit eentia aie sicut nec virtutes:sed tñ gratia que est in eentia aie nō pōt esse sine virtut⁹:⁊ ideo virtu tes in ea hñt ꝓnexionē.pōt aūt ee sine gratia sacramē tali:⁊ iō gratie sacramētales ꝓnexionē nō hñt. Et ita patet q gratia quā sacrm directe ꝓtinet differt a grā que est in vtutib⁹ ⁊ donis q̄uis ēt illā grāꝫ per quādā ꝓtinuationē ꝓtineat. ¶ Ad ꝑm g dōm:q gra gratuꝫ faciēs:put est in eentia aie est vna:sed fm q fluit ad effect⁹ potētiaꝝ tollēdos:⁊ potētias pficiēdas multiplicat. ¶ Ad 2m dōz:q gratia vtutū opponit pctō fz q pctm ꝓtinet inordiationē act⁹:sz gratia sacralis opponit ei fm q vulnerat naturale bonū potētiaꝝ. ¶ Ad 3m dōm:q recessus a pctō put opponit vtut ⁊ accessus ad pfectionē vtutis ptiet ad eadē gratiā: nō ār recessus a pctō:fm q vulnerat nām:q requirit spālē medicinā sicut in morbo corporali etiam patet.

Ad 5m sic ꝓcedit.vi q sacra ueteris legis graꝫ ꝓferebāt:ut eni supra dictū est sacra a sacrādo dicunt:sicut ornatus ab ornādo ⁊ munimēta a muniēdo.sz sine gratia nō pōt aliqd sa crari.ergo sacramēta ueteris legis gratiaꝫ ꝓferebāt. ¶ ꝑ.in canone misse fit oratio ut sacrificiū ecclesie deo sit acceptū:sicut sacrificia antiquoꝝ accepta fue rūt.⁊ Dan.3.petit ut sacrificiū humiliati ⁊ ꝓtriti spi ritus suscipiat a deo sicut holocaustū arietū ⁊ tauro rū.sz sacrificiū ecclesie ⁊ sacrificiū ꝓtriti spūs gratiam ꝓferūt:ergo ⁊ sacra ueteris legis gratiā conferebant. ¶ ꝑ.Aug.de san.vic.dicit.q exquo hō egrotare ce pit deus in sacramētis suis medicinā parauit.sed me dicina nō pōt exhiberi ꝫ morbū peccat̄ nisi per gra tiā.g sacramēta antiquoꝝ gratiā ꝓferebāt. ¶ ꝑ.ho mo periculosius infirmabat in affectu per cōcupiscētiā: q̄ in intellectu per ignorātiā.sed sacramēta ꝫ ignorā tiā figurabāt futurā salutē.ergo multo amplius ꝫ cō cupiscētiā gratiaꝫ cōferebāt. ¶ ꝑ.impossibile est sine gratia satisfacere:sed sacra ueteris legis erant satisfa ctoria:vñ ꝓ diuersis pctis diuersa sacrificia iniūge bant in lege:ut patet Leui.ergo gratiā conferebant. ¶ Sed ꝫ Heb.10.Impoſe est sanguie hircoꝝ ⁊ tauroꝝ auferri pctā.sed gratia tollit pctm.ergo antiqua sacramēta gratiā nō ꝓferebant. ¶ ꝑ.per gratiaꝫ est vita anime.sed de preceptis veterū sacramētorū dici tur Ezec.20.Dedi eis ꝓcepta non bona ⁊ iudicia in quibus nō viuent.ergo gratiam non conferebāt.

¶ Ulteri⁹ vi q eoꝝ usuꝫ nō erat meritori⁹.nihil eni est meritoriū nisi sit deo acceptū.sz sacra illa nō erāt deo

Universidad de Deusto
Biblioteca

aceptā:sup illud eni Isa.j. Sanguinē hircoꝝ nolui. dicit glo. ꝓterito utēs tpe oñdit se nunꝯ sacrificia iudeoꝝ amasse. g̃ eoꝝ usus nō erat meritorius. ¶ P̄. nullu op'inutile est meritoriū. sz occisio tot animaliū erat oino iutilis. g̃ nō erat meritoriū. ¶ P̄. nihil efficit nisi hoc qđ a deo istitutū est. sz illa sacra iposuit deus in on'sicut in lra dr. g̃ eoꝝ exercitiū meritoriū nō erat. ¶ P̄. Origenes dicit q illa rōne pmisit de'hoc sibi fieri: qua pmisit libellū repudij. sz libellus repudij semp malus fuit z nunꝯ meritori'. g̃ nec ꝑdictoꝝ sacroꝝ usus. ¶ Sz ꝫ Dicit Beda: q sacra ueteris legis suo tpe custodite vitā ꝓferebāt etnā. sed nihil pducis ad vitā etnā nisi sit meritorium. ergo erāt meritoria. ¶ P̄. ois actus vtutis formate est meritori'. sz usus sacramētoꝝ ueteris legis erat actus latrie que in sanctis viris charitate formata erat. ergo erat meritori'

¶ Ulteri' vi q̄ nō purgabāt ab imūditijs carnis: aut eni ille imūditie sūt pure corpales aut spuales: a corpalib'pure nō mūdabāt: imo magis inq̃nare videbant. similr nec a spualib': qz spuales ab aia in corp'fiunt: qz fm Aug. Nō inq̃nat corpus nisi ꝓius aia inq̃nata fuerit. oicta aūt sacramēta aiam nō mūdabāt cū gr̃az nō ꝓferrēt. ergo neqz carnē. ¶ P̄. iter oia sacra ueteris legis magis erat purgatiuū cinis vitule aspersus. sed hic magis imūdabat q̄ purgaret: qz sacerdos qui vitulū imolauerat imundus efficiebat: ut patet Nūi 19. ergo nec alia sacra purgabāt. ¶ P̄. sacra noue legis sūt maioris efficacie q̄ sacra ueteris legis. sacramēta aūt noue legis nō purgāt ab irregularitatibus. ergo nec sacramēta ueteris legis ab eis purgabāt: ꝗa irregularitates magister hic exponit imunditias carnis. ¶ Sz ꝫtra est qđ dicit Hebre. 9. Sāguis hircorū z sanguis vitule aspersus inq̃natos sanctificat ad emūdationē carnis. ¶ P̄. sicut sacramēta nostra dicunt spualia: ita z illa carnalia dicebant. Hebre. 9. Habuit ꝓus testm̄ iustificatiōes culture. glo. nō ueras z spuales: sed ꝓ modo culture carnales. sed sacramēta noue legis purgant ab imunditijs spiritualibus. ergo illa purgabant ab imunditijs carnis.

Rñdeo dom ad p̄mā qōnē: q in sacro est duo cōsiderare. s. ipm sacrm z usuz sacri. ipsuz sacrm dicit a qbusdā op'operatū: usus aūt sacramēti est ipa opatio que a qbusdā op'opans dr. Cum ergo dr sacramētū per se loquēdo gr̃az ꝓferre: uel nō ꝓferre: iustificare uel nō iustificare referēdum est ad opus opatū. De ope aūt opato in sacramētis ueteris legis duplex est opinio. quidā eni dicūt q in illis sacramētis opus operatum erat signum sacrorum noue legis z passionis chr̃i a quo efficacia hūt: z iō illud op' opatū erat eū qdā ꝓtestatiōe fidei: z iō idirecte z ex ꝓnti hēbat iustificare q̄si mediātib'nris sacris per ea significatis a deo significationē hūtia: ut dicit Hugo de scto vic. nostra aūt sacra directe z imediate iustificāt: q: ad hoc directe sūt īstituta. sed hec opio non vi ꝓuenire dictis sctoꝝ. dicūt eni q lex erat occasio mortis inq̃tū oñdebat pctm̄ z gr̃am adinuicez nō ꝓferebat. Nec differt q̄tū ad hoc q̄litercūqz uel directe ul idirecte gratiā ꝓferrēt. Et ꝓterea fm hoc nulla esset uelualde modica ꝑeminētia sacroꝝ noue legis ad sacramēta ueteris legis: qz etiaz sacra noue legis a fide z significatione cāndi efficaciā hūt: ut dcm̄ est. Et iō alij dicunt z melius q nullo modo sacramēta ipsa ueteris legis. i. opus operatū in eis gratiaz conferebat. excepta circumcisione: de qua post dicetur.

Secūdū hoc ergo ad p̄m̄ dom: q sctificatio qñ qz ipoꝝtat emūdationē z ꝓfirmationē spūalē que fit per gratiā: z sic sacra ueteris legis non dicebant sacra nisi q̄si signa sctificantium: ut dcm̄ est. Alio mō sctificatio ipoꝝtat mācipationē alicui' ad alī qō sacrū: z sic dicebant sacramēta z q̄si sctificātia: qz per ea fiebat q̄dā idoneitas ad sacros usus z in tēplo z in uasis z in ministris z in pplo: z per hūc ēt modū apō gētiles dicebant sacramēta militaria: qb'bō mācipabat offō militari: qđ sacramētū reputabant: sicut z oia que ad coītatē ptinebāt. ¶ Ad 2m dom: q illa oro in canone misse nō attēdit q̄tū ad ipsa opata: qz hoc sacrificiū magis placet q̄ illa: sz petit ut deuotio isti' offerentis placeat sic illoꝝ placuit. Et silr Daniel cōparat sacrificiū qle tūc poterat offerre ad deuotionē illoꝝ qui sacrificia in lege ꝑcepta in hierusalē cum magna deuotiōe obtulerāt. ¶ Ad 3m dom: q sacramēta ueteris legis dicebant medicine q̄tū ad significationē z nō q̄tū ad collationem gratie. ¶ Ad 4m dom: q hō tpe legis nāe relict'est sibi q̄tū ad cognitionē: z per ignorātiā errauit in idolatriā lapsus: vñ ut q̄tū ad oia se ifirmū iueniret oportebat ut istruct' per legē z sacramētoꝝ ei' significationē se ipotētem cognoceret sine auxilio gratie: z iō ꝓgruū fuit ut illa sacramēta gr̃az nō ꝓferrēt: ut sic salus a solo chr̃o expectaret. ¶ Ad 5m dom: q q̄uis illa sacra pcta non diluerēt q̄tū ad maculā: qz gr̃az nō ꝓferebāt: diminuebāt tn reatū inq̃tū onerosa erāt: z iō satisfactoria eē poterāt ꝑsupposita gr̃a ex fide mediatoris ei collata.

¶ Ad 2am qōnē dōz: q de usu sacroꝝ qui op' opans a qbusdā dr. est ēt duplex opio. Quidā eni dixerunt q usus ipe nō erat meritori': ēt si in fide z charitate fieret: z hoc vi magr in lra dicē: sed hoc vi absurduz q labores sctoꝝ patrū in h'sacris dei accepti non fuerint z q opus vtutis possit eē nō meritoriū: z iō coiter tenet q usus eoꝝ meritori'eē poterat si ex charitate fieret. Aliq tn excusant magistrū dicentes q ipse ītellexerit ipa opa opata nō iustificare q̄tūcūqz i charitate fierēt: q̄uis ipa opatio ex charitate facta possit eē meritoria in eo qui est in statu merēdi. ¶ Ad p̄m ergo dōz: q sacrificia illa per se loquēdo nunꝯ fuerit deo accepta: qz gr̃az nō ꝓtiebāt per quā deo aliqđ est acceptū: sz per accidēs erāt z accepta z non accepta. Accepta qdē pp significationē z deuotionē offerentiū. Sz nō accepta z abhominabilia pp pctā z abusuz offerētiū: z qz eadē idolis imolabant: z sic inquātuz erāt deo accepta poterāt eē meritoria. ¶ Ad 2m dicēdū: q q̄uis occisio aialiū eēt fm se inutilis: tn inq̃tū ordiabat ad cultū dei ex dōna istitutiōe utilis erat: z ei' utilitates tanguntur in glo. Ro. 5. Lex data est ad domādū supbū: ut. s. deo offerret potius q̄ idolis: ad flagellādū ourū inq̃tū erāt ad satisfactionē: ad istruēdū insipiētē rōne significationis: ad oñsionē delicti z humane ifirmitatis. z hoc rñdet p̄mis duob': ad mālestationē z testimoniū gr̃e z futuroꝝ significationē: hoc exponit tertius. ¶ Ad 3m dom: q lex fm Aug. data est q̄tū ad bi'sacramēta ouris z superbis in flagellū z onus: ut onerati oluinis sacrificijs nō liberet eis ad idolatriā declinare: sed ꝓfectis in signū: z parvulis in pedagogū: z quātū ad hoc poterat esse eorū visus meritorius. ¶ Ad 4m dom: q magister loquitur de illis sacrificijs fm q habebant aliquaz rōnem displicentie ex hoc q idolis imolabantur: z quantuz ad hoc non habebant rationem meriti.

¶ Ad 3am qōnē dom: q ueteris legis ităltio erat hoies ad timorē z reuerētiā dei iducē: z a carnalib'ad spūalia trahere paulati: z iō instituit multa ipedimēta qui b'hoies ab usu illoꝝ sacroꝝ frequent ipedirent: z ut

sic magis in reuerētia hērent: qz oē rarum caz: z sic ēt paulati a carnalib'obſuatijs dissuescerēt qñqz totalr abstrahēdi in tpe gr̃e: z hec ipedimēta imūditie carnis dicebant: qb'hō cozpalr accedē ad sctā idonee us efficiebat: z ab his carnis immūditijs sacra legis purgabāt. ¶ Ad p̄m ergo dom: q imūditie ille non erāt spuales q̄si a pcto cāte semp: sed q̄si a sacris, phibētes. ¶ Ad 2m dom: q sacerdos lauabat man'z uestimēta ne cū manib'sanguinolētis z cim: rosis alia tā geret: z qz sacroꝝ ad coia uō debet esse cōmixtio: vñ ēt vncti chrismate man'lauāt z abstergūt. Immūdus ār reputabat pp tria. Pzio ut sacerdotes cēnt sb' onē sicut z alij. 2o ad tollēdum supbiā sacerdotum de hoc q̄ alias scificabāt. 3o ad signādū q sacerdos noui testi pp maximā sctitatē sacrificij semp debet se idoneū reputare. ¶ Ad 3m dom: q in noua lege nō fuit irregularitates tot sicut in ueteri lege: nec fuit nisi in mistris ecclie: in qb'requrit maxia idoneitas pp sacroꝝ sctitatē: iō tales irregularitates nō ita facile abstergunt.

¶ Obseruātie ceremoniales. ⌊Ceremonialia dicuntur que fm se nō hūt cām manifestaz ipoꝝ factoꝝ q̄uis possint hr̃e cām manifestā fue institōnis. Dicit aūt ceremonia q̄si munia cereris que erat dea frugū: qz ei ꝓus sacrificia istituta fuit. z exinde translatū est nomen ad oēm dinū cultū. uel sic dic valeri' maxim': dicunt a cere oppido in quo ꝓus Romani suos rit' istituerunt. Mūdabant ēt iterdū a cozpali lepza. i. mūdatū ostēdebāt q̄n signa que appuerat cessabāt.⌋ Sine medio deū videbāt. ⌊Idinoꝝ cognitionē nō ex sensibilibus signis accipiebant: sed per infusionem. Et de hoc in secundo libro dist. 24. dictum est.

¶ De circumcisione.

Fuit tn̄ iter illa sacra sacrm̄ qōdā. s. circūcisiōis idē ꝓferēs remedium ꝑ pctm̄ qđ nunc baptism'. Vñ Aug. Ex quo istituta est circūcisio i pplo dei que erat tūc signaculū iustitie fidei: ad purgationē ualebat magnis z puulis originalis uetustaz pcti: sicut baptism'ex illo ualē cepit ad inouationē hois: ex quo istitut'est. Itez Beda. Idē salutifere curatiōis auxiliū circūcisio in lege ꝑ originalis pcti vuln'agebat: qđ baptism'agē reuelate gr̃e tpe cōsueuit: excepto q regni celestis ianuā nōdū itrare poterāt. Tn̄ in sinu abrae post mortez rege beata cōsolati supne pacis igressuz spe felici expectabāt. His apte tradit per circūcisionē ex quo istituta fuit: scilicet remissionē pcti originalis z actualis puulis z maiorib'a deo ꝓestitam: sicut nunc per baptismum datur.

¶ De viris qui fuerunt ante circumcisionem: z de feminis que fuerunt ante z post.

Quērit ēt de viris qui fuerūt añ circūcisionē: z de feminis que fuerūt añ z post: qđ remediū ꝑ pctm̄ būerit: Quidā dicūt sacrificia z oblatiōes eis ualuisse ad remissionem pcti. Sz melius est dicē illos qui de Abraā, pdierūt per circūcisiōez iustificatos: mulieres vo per fidē z opationē bonā: ul' suam si adulte erāt: uel pentum si puule. Eos vo qui fuerī añ circūcisionē puulos in fide parētū: parentes vo per vtutem sacrificioꝝ. s. quā itelligebāt spualr in illis sacrificijs iustificatos. Vñ Greg. Ad apud nos ualet aq̄ baptismi: hoc egit apud ueteres uel ꝓ puulis sola fides: uel ꝓ maioribus vt' sacrificij: ul' ꝓ his qui ex abrae stirpe, pdiert mysteriū circūcisiōis.

¶ De institutione z causa circumcisionis.

Hic dicēdū est in quo istituta fuerit circūcisio. Et q̄re z cur mutata per baptismū. Abraā primus mādatū circūcisionis būit ad ꝓbatiōez obedientie: nec ei soli ꝑcepta fuit circūcisio ꝫ z semini ei'. i. oib'hebreis: que fiebat fm legē octauo die lapideo cultro in carne ꝑputij. Data āt fuit circūcisio pluribus de causis. s. ut per obedientiā mādati abraā placeret deo: cui per ꝑuaricationē. Adam displuerat. Data etiaz fuit in signū magne fidei abrae: qui credidit se hāturū filiū in quo fieret bñdictio oiuz. Deide ut hoc signo a ceteris nationib'discerneret ꝑplus ille. In carne vo ꝑputij iō iussa est fieri circūcisio: qz in re medij istituta est originalis pcti qđ a parēti b'trahim'per cōcupiaz: que in pte illa magis dñat: z qz i pte illa ctā obedientie primo sensit decuit ut ibi signū obedientie acciperet

¶ Quare die octauo z petrino cultro.

Fiebat āt octaua die z petrino cultro: qz z in resurrectione coī octaua die etate futura per petrā chr̃m ois ab electis abscindet corruptio: z per chr̃isti resurrectionē octaua die factā circuncidit a peccatis aia cuiusqz in eū credētis: due ergo res sunt illius sacri.

¶ Quare in baptismum mutata sit circūcisio.

Deo āt mutata est circuncisio per baptismū: qz sacrm baptismi coīs est z pfectius qz pleniori gradu accumulatū. Ibi eni pctā solū dimittebant: sz nec gr̃a ad bñ ꝓpandum adiutrix: nec vtutū positio uel augmētum ibi ꝑstabat ut in baptismo: ubi nō tātūmō abolent pctā: sz ēt gr̃a adiutrix ꝓfert z vtutes augent. Vñ aq̄ refectiōis uel regnatiōis dr: qz aridos fecūdat: ēt fructificātes ꝑpiori ubertate donat: qz q̄tūcūqz per fidē z charitatez añbitā aliqs iust'ad baptismū accedit: uberiorem ibi recipit gratiam: sed non ita in circuncisione. Unde abrae per fidē iaz iustificato signaculū tm̄ fuit: nihil eniz intus obtulit.

¶ De puulis defunctis ante die octauū.

Si vo q̄rit de puulis qui añ die octauum

morieban t̄ anteq̄z fiebat circuncisio ex lege Utrū saluarent uel nō. Idē p̄ rñderi qđ sentit de puulis añ baptismū defūctis: quos perire pstat. Uñ Beda. Qui nūc per euāgeliū suū terribiliꝫ ꝫ salubriť clamat. Nisi qs renat⁹ fuerit ex aq̄ ꝫ spū sctō nō itrabit in regnuꝫ dei: ipe dudū clamat per suā legē: aia cui⁹ preputij caro circūcisa nō t fueripibit de pplo suo: qz pactū meū irritū fecit. Fortet tñ sub lege ingruente necessitate mortis ante octauū diez circuncidebant sine peccato filios: sicut modo in ecclesia fit de baptismo.

POstq̄z determinauit magr̄ dūaz sacrorum veteris ꝫ noue legis: hic determinat de quodā sacro veteris legis. s. circūcisione qđ cū sacris noue legis aliquā cōueniētiā hēt. ꝫ diuidit in ptes duas. In p̄a determinat de circūcisione. in 2ª mouet q̄stiā qōnē: circa pdeterminata ibi| Si vo q̄rit ꝛc. | Pria in tres. In p̄a determinat effi cacia circūcisionis. in 2ª iustōnē ipsi⁹ ibi| Hic dōz est in quo istituta ꝛc. | In 3ª determinat de mutatione ipi⁹ per baptismū ibi| Jo ät mutata est ꝛc. | Circa p̄m duo facit. Pria oñdit quā efficaciam circūcisio hēat. Scōo oñdit q eādē efficaciā cū origiale hēbāt qđā remedia añ preceptū ō circūcisionis datū ibi| q̄rit ät de vis ꝛc. |

HIc q̄runt sex. p̄o de necitate circūcisionis 2° qb⁹ cōpeteret. 3° de his que ad circūcisionē req̄rebant. 4° de efficacia circūcisionis. 5° de mutatione ipsius. 6° de remedio quod circuncisionem p̄cessit.

AD primū sic, p̄cedit. Uī q non fuerit necessitū circūcisionē dari. sapiētis est eni facē aliq̄d q̄to brevi⁹ pōt. sz per fidē ꝫ sacra legis nāe sufficiēt originale purgabat. ergo nō oportebat in remediū originalis circūcisionem dari.

¶ p̄. pctō origiali q: ex alio cū est nō debeť pena sensibilis nec expiatio per satisfactionē. sz circuncisio penā sensibilē hēbat. ergo nō erat ꝑueniēs remediuꝫ cōtra originale. ¶ Sed ꝑtra. Circūcisio est signaculū fidei que est in ꝓputio patris nostri abrae. Ro. 4. Sed ꝑueniēs fuit illā fidē significari: cuius opz nos oēs imitatores exist̄e. g̃ ꝛgruū fuit circūcisionez dari.

¶ Ulterius vi q nō debuerit dari añ legē scriptā: qz in lege nāe nō erat aliq̄ distinctio cū lex cois oib⁹ eēt. sed circūcisio signū distinctiuū est: qz ꝑm Dama. est signum determinās isrl'a gētib⁹. g̃ nō debebat dari añ legē scriptā. ¶ p̄. Scripta que nō sūt idita rōni nāli debēt ad ppl'z p mistroz offīm trahi. sz circūcisio nō erat de dictamie legis nālis. g̃ cū añ legē scriptā nō eēt mīstroz distinctio: vi q tūc dari nō debuerit. ¶ Sz ō. Circūcisio fuit apl'z est signū fidei. sz ēt añ legē scriptā erat distinctio fideliū a nō fidelib⁹. g̃ tūc oportebat eis dari.

¶ Ulteri⁹ vi q nō debuerit differri usq̄ ad tp̄s abrae: qz ēt añ ipsuꝫ erāt fideles ab infidelib⁹ distincti. sz circūcisio est signū fidei. g̃ añ tp̄s abrae dari debuit. ¶ p̄. circūcisio maiorē hēt efficaciā q̄ sacra legis nāe: alīs postea instituta nō fuisset. sz nō miꝰ erat necitas efficacis remediꝫ añ abrāā q̄ post. ergo ēt añ eū dari debuit. ¶ Sz ō. fides que sacris efficaciā significādi dat est fides mediatoris: ut supꝰ dcm ē. sz abrae p̄o dicte sūt repromissiones de mediatore ex semie ei⁹ nascēdo. g̃ ei p̄o signū fidei distinctū dari debuit in g̃nātiōis mēbro.

RŃdeo dōm ad p̄mā qōnē: q circūcisio p̄mo ꝫ p̄ncipal'r necia fuit ad expssiorem significationē q̄ sacra p̄cedētia fuissent. oportuit eni q ꝑm ꝓcessuꝫ tp̄is sic explicatio fidei crescebat ita cresceret distinctio signoꝝ sacrāliū. Dēt ät circūcisio expl saz silitudinē ablatiōis origialis pcti q̄tū ad. 4. Pōio q̄tū ad mēbrū g̃nātiōis per qua origiale trāsfundit. 2° q̄tū ad figurā circularez in qua significat circulus: qui est in ꝓcessu origialis ifectiōis: ꝑm q ꝓsona corrūpit nām ꝛ hā ꝓsonā. 3° q̄tū ad penā que erat in circuncisione ō delectationē ꝓcupie in qua p̄cipue viget fomitis vt⁹. 4° q̄tū ad sanguis effusionē in quo significat passio chr̄i per quā pro originali satisfaciendum erat. Et q̄tū ad hāc utilitatē diffinit circūcisio qđ est signāculū curatiōis ab origiali. sz ex p̄ñi fuit alia utilitas circūcisiōis. s. distinctio fidelis ppli ab infideli pp fidē ei⁹ cui data fuit circūcisio. ꝛ q̄tum ad hoc diffinit Dama. circūcisionē sic. Circūcisio est signū determinās isrl'a gētib⁹. cū qb⁹ ꝓuersabat. hūit ēt mysticā significationē ꝛ moralē: qz erat signū castitatis ꝙade: ꝛ allegoricā in q̄tū significabat purgationē per chr̄m futurā: ꝛ q̄ anagogicā iquātū significabat depositionē corruptibilitatis ꝛ carnis ꝛ sanguinis in resurrectiōe.

Ad primū g̃ dōm: q bas utilitates hūit circuncisio pre sacris legis nature: ꝛ iō post illa institui debuit. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q pena illa non erat ad satisfactionem: sed tm̄ ad significationez.

¶ Ad 2ᵃᵐ qōnē dōm: q lex scripta nō debuit dari diuinit⁹ nisi pplo fideli: ꝛ iō oportuit ppl'm fidel'ē ꝑus cōgregari ꝛ ab alīs distingui q̄ lex oīnitus ei daret. hoc aūt nō poterat fieri nisi per aliq̄ signū in quo fideles ad iuicē ꝓuenirēt: ꝛ ab alīs distinguerent qō ad circūcisionē ptinet: ꝛ iō añ legislationem debuit circūcisio dari. ¶ Ad p̄m g̃ dōm: q circuncisio erat q̄dāmō legis nāe iquātū tpe legis nāe data fuit: ꝛ q̄dāmō legis scripte inq̄tū ad ipaz ꝑparabat: dispōnes aūt distinctionē hñt penes ea ad que disponūt. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q pctm̄ originale a nobis nō hēm⁹ sz aliūde: ꝛ iō aliū de totaľr remediū hēt nobis nō coopantib⁹. s. a deo: ꝛ pp hoc sacrm̄ qō in remediū origialis erat a deo immediate p̄cipi debuit sicut circūcisio ꝛ baptismus. secus aūt est de sacramētis legalibus que erant instituta ad satisfaciendum p̄o actualibus.

¶ Ad 3ᵃᵐ qōnē dōz: q ex corruptiōe pcti origialis humanū genus circa tp̄a abrae usq̄ ad ꝓfundissima peccatoꝝ venerat. s. in infidelitatē ꝛ turpissimū vitiū ꝓtra nām: ꝛ iō tūc tp̄is p̄oꝰueniebat ꝓmissionē fieri manifestā de semie nascituro in quo oēs gētes bñdicerent ꝛ a pctis mūdarent. Tūc ēt oportebat in significatione aliq̄ exēplū fidei hoib⁹ ꝓponi ō infidelitatē: tūc signa castitatiꝭ dari ō corruptissimā ꝓcupiaz: ꝛ iō abrae p̄o data est circūcisio in signū p̄initatis: ut ex quo nascitur⁹ erat pctōꝝ destructor ēt in signū fidei ꝛ destructiōis ab infidelibus ꝛ in signū castitatis ꝛ munditie.

¶ Ad p̄m ergo dōm: q ante abrāā fere omnes fideles erāt: circa tp̄a eni eius dicitur idolatria incepisse.

¶ Ad 2ᵐ dōz: q qz tūc tp̄is corruptio magis ivalue rat: nō etiā tunc oportebat efficacius remedium dari.

AD 2ᵐ sic, p̄cedit. vi q oib⁹ ppl'is circūcisio dari debuerit. data est enim in remediū ō originale sz morb⁹ iste cois oibus erat. g̃ ꝛ medicina debuit eē coīs. ¶ p̄. circūcisio data est in signū fidei. sz abrae fidē imitari oēs tenebant: ac fides semꝑ fuit de necitate salutis. ergo oib⁹ circūcisio dari debuit. ¶ p̄. Heñ. 17. dī. Hoc est pactū qō obſuabitis iter me ꝛ uoz ꝛ semē tuū post te. Circūcidet in uobis oē masculinū. sz de semie abrae multi ppli ꝓcesserūt ꝑter filios isrl: sicut ismahelite idumei. g̃ nō soluz filiꝰ isrl' circūcisio cōpetebat. ¶ Sz ō. circūcisio erat signū fidei. sz vn⁹ tm̄ ppl's erat in quo fides ꝛ cult⁹ dei remānsit ceteris per idolatriā deprauatis. ergo eis circūcisio tm̄ cōpetebat. ¶ p̄. circuncisio significabat medicinā futurā per chr̄m. sz tm̄ ex vno ppl'o. s. israel chr̄s nascitur⁹ erat. g̃ tm̄ illi ppl'o circūcisio cōpetebat

¶ Ulteri⁹ vi q debuit hoc remediū ēt mūlerib⁹ conferri dari. Circūcisio eni data erat in medicinā ō p̄mā trāsgressionē. sz p̄⁹ trāsgressio icepit a femia. ergo ꝛ feminis remediū dari debuit. ¶ p̄. ubi eadē cā ibi eadē effect⁹. sz eadem cā in viris est ut eis circūcisio daret ꝛ in mulierib⁹: qz ꝛ ipe ad ppl'm dei ptinēt: ꝛ in eis corruptio originalis est. ergo eis hoc remediū dari debuit.

¶ Sz ō hug. de scto vic. dicit q solis masculis data est circūcisio carnis: qz sacra scriptura per masculinū sexū animā: per feminā vo carnē significare cōsueuit: ut. s. ostenderet q illa circūcisio animabus sanctificationē cōtulit non abstulit carni corruptionem.

¶ Ulteri⁹ vi q chr̄o circūcidi nō competebat. sabbati eni obſuatio vicinioꝝ erat ꝓceptis moralib⁹ iter que ēt cōputat q̄ circūcisio. sz chr̄s sabbatū trāsgr nō obſuabat: vñ dicebāt de ipo Jeā. 9. Nō est hic hō a deo qui sabbatū nō custodit. ergo nec circūcisionē seruare debuit. ¶ p̄. Heb. 7. dicit glo. q chr̄s in lūbis abrae decimat⁹ nō fuit: qz decima figurabat medicinā originalis qđ in chr̄o nō fuit. sz silr circūcisio ut dcm est significat emūdationē ab originali. ergo chr̄o non cōpetebat. ¶ Sed ꝑtra Galath. 4. Misit deus filium suū natum de muliere factū sub lege. sed illis qui sub lege erant competit circuncisio. ergo ꝛ chr̄isto.

RŃdeo dōm ad p̄maz qōnē: q sicut pctm̄ per adā i oēs trāsiuerat: ita oportebat per chr̄m in oēs sctificationē a pctō trāsire. vñ ad ꝓgatiuā scritatis ei⁹ insinuādā oportebat q̄cq̄d ad chr̄z pertinebat spāli sctitate polle: ꝛ iō in ppl'o de q̄ chr̄us nascitur⁹ erat oportebat spāliť cultū dei eē ꝛ ipm apud eos signari. ꝛ qz circūcisio est signū distinguēs ppl'z dei ab alīs. iō oportebat ppl'o isrl' spāliť circūcisionē datā eē nō solū q̄tū ad illos qui de stirpe Jacob erāt: sz quātū ad oēs qui ad ppl'm illū q̄literq̄ ptinebant.

Ad primū ergo dōz: q circūcisio erat remediū ō origiale cū significatiōe scificatiōis nascituri seminis: pp qō erat in mēbro g̃nātiōis ꝛ iō hoc remediū illi tm̄ ppl'o cōpetebat ex quo chr̄s nascitur⁹ erat: apud alios ät manebāt adhuc eadē remedia que fuerāt añ circūcisionē data: qz eis nō oportebat spālia sctitatis documēta ꝛ remedia dare.

¶ Ad 2ᵐ dōm: q q̄uis oēs tenerent ad bñdū fidez quā hūit Abraā: nō tm̄ oēs tenebant imitare Abraā in fide: qz nec ad oēs notitia abrae uenerat: nec oib⁹ erat dat⁹ ut exēplū imitabile nisi mediāte semine: in q̄ oēs gētes bñdictionē abrae ꝓsecuturi erāt: ꝛ iō circūcisio que erat signū fidei abrae nō oīb⁹ ppl'is cōpetebat. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q q̄tū ad ꝓmissionē factā abrae sepat⁹ est per electionem dei isaac ab ismaele ꝛ iacob ab esau: ut p̄z Ro. 9. nō ät aliq̄ segregatio facta est in filijs isrl: ꝛ iō oēs filij isrl' ptinebat ad ppl'm dei peculiarē: ꝛ pp hoc illis soli⁹ circūcisio competebat quasi nunq̄ a familia abrae separatis. Ismael ꝛ esau tenebātur ad circumcisionem q̄diu erant in familia parentū: non autem post recessum ab eis.

¶ Ad 2ᵃᵐ qōnez dōm: q pctm̄ originale ut in 2°li° dictū est q̄tū ad culpā ꝛ reatū descēdit a p̄ie in filios: q̄tū ad penalitates descēdit a femia: qz p̄ est efficiēs in

gnātiōe ꝛ mr̄ māz mīstrat. circūcisio ät data est ō originale ad tollēdū culpā: nō ät ad tollēdū carnis corruptionē: ꝛ iō viris ꝛ nō mulierib⁹ data est: ꝛ hec est cā que in obiectiōe tacta est. per hoc ēt oñdit sacrz ipfectū: ꝛ sua iperfectio in expectatione pfectiōis iducit. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q q̄uis trāsgressio a femia icepit: tm̄ trāsfusiōis origialis pcti cā nō fuit femina: sed vir. qz si vir nō peccasset origiale trāsfuluz nō fuisset: iō dicit apl's Ro. 5. q per vnū hoiez pctm̄ intrauit in mūdū. ¶ Ad 2ᵐ dōz qō iā pz: q nō est eadē cā de viris ꝛ mulieribus q̄tū ad hoc q circūcisio ō origiale ordinat. silr ēt nec q̄tū ad hoc q distinctiuū est signum populi fidelis ab ifideli: qz p̄ncipaliter populi distinctio est ex parte viroꝝ: qz mulieres viris subiecte sūt: ꝛ ideo etiam apud hebreos non cōputabant genealogie ex parte mulierū: sed ex parte virorū.

¶ Ad 3ᵃᵐ qōnē dōz: q chr̄o circūcisio cōpetebat: non pp idigētia: sz pp decētia. Cui⁹ p̄t in chr̄o multiplex rō assignari. Pria est ut ipe se oñderet filiū abrae cui ꝓceptū circūcisiōis erat factū ꝛ ꝑmissio nascituri seminis: ꝛ sic dei ꝑmissionē ipleta ꝛ insinuaret. 2°ut circūcisionē sic ꝛ alia legalia susciꝑens ab onē legis nos liberaret. 3° ut frēm iudeoꝝ le oñderet ne bērēt iustaz occasionē ipm repellēdi. ¶ Ad p̄m g̃ dōm: q chr̄s in puericia in nullo ab alīs pueris segregat⁹ fuit q̄tū ad exteriorē ꝓuersationē. ꝛ iō oia que ad pueros ptinebāt in ueteri lege in se iplē uoluit: sz, q̄n iaz ad ꝓfectaz etatē ꝓuenit oñdē debuit se oñm legis eē ꝛ legē usqz ad ipz ipositā fuisse: ꝛ iō in q̄busdā supꝰ legē opat⁹ est: sic de obſuatiōe sabbati ꝛ in tactu lepꝝosi. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q decimatio erat act⁹ tm̄ figuralis q̄tuz ad illos qui in lūbis abrae decimabant. ꝛ iō chr̄o nō cōpetebat: qz ab originali immunis fuit: sed circūcisio etiaz habet alias causas ꝑeter significationē in illis qui circuncidūntur: ꝛ iō nō est similis ratio de utroq̄.

AD 3ᵐ sic, p̄cedit. Uī q octau⁹ dies nō requirať ad circūcisionē. alia eni remedia ō origiale data sīue in lege nāe: sīue in lege gr̄e tp̄us determiatū nō hñt. ergo nec circūcisio hīe debuit ad idez data. ¶ p̄. poterat ptigē q dies octau⁹ erat dies sabbati. sz in die illo p̄cepta erat q̄es ab exteriorib⁹ opib⁹. ergo nō erat de necitate circūcisiōis q octauo die fieret. ¶ p̄. illi qui uagati sūt in deſto nō fuerť octauo die circūcisi. sz postea tpe iosue i galgala: Josue. 5. ꝛ ꝓfuit illis circūcisio: nec illis obfuit ad trāsgressionē: ut vi qui in deſto mortui sūt icircūcisi. ergo determiatio tp̄is nō est de necitate circūcisionis. ¶ p̄. sic ꝑmittit determiatū tp̄s si ꝓueniat: ita ꝛ si tardet. sed ꝓfluit circūcidebanť post octauū diē: ꝛ eis ualebat. g̃ ꝛ pueri poterāt añ octauū die circuncidi ꝛ eis ualē.

¶ Sz ō. circūcisio nō hēbat efficaciā nec obligationē nisi ex ꝑcepto dīno. sz circūcisio fuit in ꝑcepto ꝑm determiatū tp̄s: Heñ. 17. Infans octo diez circūcidetur in uobis. ergo ꝛ determiatū tp̄s erat de necitate circūcisiōis. ¶ p̄. significatio est de necitate sacri. sz octaua dies fac̄ ad significationē. g̃ est de necitate ipsi⁹.

¶ Ulteri⁹ vi q determinatio mēbri nō fuerit de necitate circūcisiōis: in sacris eni signū debet rñdē signato. sz purgatio origialis que significat per circūcisionem non est p̄z aliq̄ pte determiata: sz p̄z totū. g̃ nec circūcisio debet aliq̄ pte determiatā hīe. ¶ p̄. sacra maxima honestatē in se hīe debēt. sz mēbra g̃nationis videnť eē turpia ꝛ uerecūda. ergo nō decuit ut in illo mēbro determinate aliq̄ sacrm̄ daret. ¶ Sed ō est qđ dicit Heñ. 17. Circūciderīs carnem ꝓputij uestri ꝛc.

¶ Ulteri⁹ videť q cultellus lapideus sit de necitate cir

Universidad de Deusto
Biblioteca

cūcisionis.circūcisioni eni baptism' successit sed determinatū instrm ablutionis.s.aq̄ est de nectitate baptismi.g̃ z determinatū istrm icisionis eē debuit de nectitate circūcisionis:z pcipue pp significationē que in lra ponit.significatio eni est de rone sacri. ¶ P. Ezeg.oicit sup Ezech. Jn scoz vita cognoscim' dd in scriptura itelligē debeam'.s3 sci z pcipue legislatores lapideo istro fecerūt circūcisionē:sicut legim' Josue.5.z Exo.4.de moyse.g̃ lapideū istrm erat de nectitate pcepti. ¶ Sz ꝫ.circūcisio nō hēbat vim nisi ex dīna institutiōe.s3 i ei' institutiōe que tāgit geñ.17.nlla fit mētio de istro lapideo.g̃ nō fuit de nectitate circūcisiōis.

Rñdeo dōm ad pmā.q.q circūcisio z erat in pcepto z erat sacrm:octaua g̃ dies erat de nectitate circūcisionis q̃tū ad obligationē pcepti: ita q̄ reus trāsgressiōis erat q̄ illō tpe nō obſuabat: sed nō erat de nectitate ei' q̃tū ad efficaciā sacri:q̄ ēt in alio tpe circūcisio facta suū effectū sacrale hēbat: sicut ēt accidit de ministrātib' nr̄a sacra qui fuāt māz z formā debitā:z omittūt aliq̄d de ritu ad solēnitatē sacri ab eccl̄ia istituto.Determinatiōis aūt hui' tpis cā est z mystica que tāgit in lra:z lralis que tāgit a Rabimoyse:q̄ puer añ octauū diē est ita tener q̃si in uentre mris:z ꝺ sicut aialia nō offerebant ꝓpter pdictā cām ante octauū diē:ita nec puer circūcidebatur.

Ad pmū g̃ dōz:q̄ remediū q̄ pcessit circūcisionē cōputat simplr iter sacra legis nāe que nō hēbāt tātā determinationē sm Hug.de scō vic.quātā hnt sacra legis scripte ad quā quodam mō ptinet circūcisio:remediū aūt q̄ circūcisionē seq̄tur.s.baptism' est magis gñale z pfectius:nec debuit ita restringi:z ꝺ nō est silis rō de circūcisione z alijs. ¶ Ad 2m dōm:q̄ dies sabbi nō ipediebat circūcisionē nō eni erat op' pure corpale:sed sacrale:sicut z sacrificia que in sabbato offerri licebat:z ꝺ dī Joā.7. Circūcisionē accipit hō i sabbato z nō soluit lex moysi. ¶ Ad 3m dōm:q̄ illis qui in deserto uagabant dispēsatio pcepti facta est pp necessitatē que tāgit Josue 5.q2.s.nesciebāt qñ castra mouēda eēnt. Et iterum q2 nō erat necesse eos tūc aliq̄ signū distinctionis hēre ut Dam.dicit:qñ seorsum ab alijs hoib' hitabāt:z tñ quātū ad aliquos qui ex negligentia uel ꝓceptu ptermittebāt dicit Aug' q̄ inobediētia icurrebāt.nō aūt ꝓstat q̄ aliq̄ de illis qui in deserto nati sunt:in deserto moztui sint.z videt ꝓbabile q̄ nō: q2 dī in psal. Non erat in tribub' eoz infirm'.vñ illi qui de egypto egressi sūt qui circūcisi erāt moztui sunt:z ita nullus est ibi moztu' in circūcisus.si tñ aliq̄ in circūcisi moztui sūt.idez dicēdū est de eis:z de illis qui añ circūcisionis institutionē moriebant. ¶ Ad 4m dōm:q̄ magister vi sentire in lra q̄ licebat iminēre moztis articulo diē ꝓuenire.Quidā vo dicūt Hug.de scō vic.sequētes q̄ nō erat necessitas diē ꝓueniēdi:q2 illis qui añ octauū diem moriebant ualebat ad salutē remediū q̄ añ circūcisionē fuerat q̄ adhuc efficaciā hēbat:z hoc confirmāt per iudeos qui nūc sunt:qui nunq̄ añ octauū diē circūcidunt.z per glo.puerb.4.sup illud.Unigenit' erā corā mre mea.que dicit q̄ ali' fili' bersabee puulus nō cōputat:q2 añ octauū diē moztu' noīat' nō fuit:z per ꝰ nec circūcisus. Sil'r ēt ꝓfirmāt per simile:q2 nullū aial offerebat ꝺ añ octauū diē. Secundū hāc g̃ opionē dicēdū q̄ nō est silē de ꝓueniēdo z differēdo:q2 pceptū nullo mō quis transgredi debet ut ꝓueniat:sed si trāsgressus fuerit differēdo debet q̄ tum potest illud implere in quocūq̄ tempore.

¶ Ad scōz q̄nē dōm:q̄ circūcisio erat in signū purgationis originalis pcti:z in signū distinctionis ppli:ex quo chīs ꝓpagādus erat:z in signū castitatis seruande ut dictū est:z quātū ad oia hec decuit ut in mēbro gñationis fieret:q2 per actū gñationis z originale ꝺ hīt:z chīs ab illo ppio oescēdit:z in illo actu castitas cōsistit:z ꝺ mēbrū gñationis erat de nectitate circūcisionis z q̃tū ad efficaciā sacri z q̃tū ad obligationez pcepti. ¶ Ad pmū g̃ dōm:q̄ quis originale peccatū q̃tū ad eēntiā nō determinet aliquā ptē cozpis: neq̄ q̃tū ad effectū:tñ quātū ad cām determinat ut dictū est. ¶ Ad 1m dōm:q̄ mēbrū gñatiōis q̄ dē se nobile erat pp ꝓcupiscētiā:que pcipue in pte illa viget ignobile redditū est:z ideo oportebat q̄ in illo mēbro pci pue medicina apponeret:q2 que inhonestiora sūt nostra maiorem honestatē habent ut dicit.j. Loz.12.

¶ Ad tertiā q̄nē dōm:q̄ sacrm q̄ dē est signū z cā efficit q̄ figurat:z ꝺ illa significatio est de nectitate sacrāmenti que ad effectū sacri refert.nō aūt illa que refert ad cām pncipalē effect':sed est de bñ eē ipsius.cultellus aūt lapide' nō est de nectitate icisionis:per quā signat circūcisio suū effectū.s.purgationē originalis:sed hēt aliquā silitudinē ad cām pncipalē meritoriā remissionis originalis.s.chīm:z ꝺ nō erat de necessitate circūcisionis neq̄ q̃tū ad obligationē pcepti:neq̄ q̃tuz ad efficaciā sacri q̄ fieret cultello lapideo:q̄ rit' iudeoz usq̄ hodie ostēdit:sed in pncipalib' circūcisiōibus in q̄b' chīm significari oportebat tale istrm adhibitū est. ¶ Ad p'm g̃ dōz:q̄ aq̄ de se hēt maximā ꝓuietiā ad ablutionē:p quā baptism' signat q̄ dē effic:nō aūt lapis ad icisionē:z ꝺ nō est silē. ¶ Ad 2m dōz:q̄ hoc itelligēdū est de illis que sci obseruāt q̃si ex lege obligati:sic aūt nō est in ꝓpōsito:z ꝺ rō nō sequitur.

Ad 4m sic ꝓcedit.vi q̄ circūcisio caracterē ipzimebat in aia.in sacris eni effectus figure rñdet:sed circūcisio exteri' erat signū distinctiuū nō solū purgatiuū:g̃ z iteri' caracterē distinguētē imꝓzimebat. ¶ P. oē sacrz q̄ nō reiterat in noua lege caracterē ipzimit:sed circūcisio in ueteri lege nō reiterabat:g̃ caracterē ipzimebat. ¶ P. alīqs adult' circūcisus poterat fict' accedē:z sic tūc effectū circūcisionis nō suscipiebat:postmodū aūt depositā fictiōe circūcisio ei ualebat.alꝰ eni nō fuisset via salutis cū iterari nō posset.g̃ hēbat aliquē effectū manentē in aia: rōne cui' postea effectū ultime circūcisionis ꝓsequebatur:z hoc est caracter.g̃ ipzimebat caracterē. ¶ Sz ꝺ:in sacris noue legis pfectissima tñ sūt illa que caracterē ipzimūt.sed circūcisio erat lōge iferioz sacriſ noue legis.g̃ caracterē nō ipzimebat. ¶ P. caract nos trinitati cōfigurat.sed hoc idifferēter cōpetit viris z mulieribus.Cum ergo circūcisio mulieribus nō cōpeteret:videt q̄ in ea caracter nō impzimeret.

¶ Ulteri' vi q̄ circūcisio a pctō nō purgaret.Rom.3. Ex opib' legis nō iustificat ois caro corā illo.s3 alia opa legis ut sacrificia nō vident min' honesta fuisse q̄ circūcisio.g̃ nec circūcisio a pctō iustificabat. ¶ P. si ab aliquo pctō purgabat pcipue videt q̄ ab originali sed ab originali nō purgabat:q̄ p3 per hoc q̄ Joānes circūcisus octaua die ut dī Luce.j.dixit ad Iesū Matthei.3. Ego a te debeo baptizari.glo.a pctō originali mūdari.g̃ nullo mō a pctō mūdabat. ¶ P. nihil ipedit vite eterne itroitū nisi pctm.sed circūcisio ianuaz vite eterne nō apiebat ut in lra dī:g̃ neq̄ pctā purgabat. ¶ P. qcqd tollit vnū pctm tollit oia:q2 ipiū est a deo dimidiā spare veniā.sed nunq̄ iuenit a scis dictū q̄ circūcisio tolleret pctm actuale.g̃ nec origiale tollebat. ¶ Sz in ꝓriū sunt auctes in littera posite.

¶ Ulteri' vi q̄ circūcisio grāz nō ꝓferret.sacrm eni nō efficit nisi qō figurat.s3 circūcisio nō significat grē collationē:s3 solū culpe ablationē.ergo grāz nō confert. ¶ P. baptism' nō ꝺpliꝰ facit nisi q̄ aufert culpā z cōfert grām.si g̃ hocipm circūcisio faciebat baptism' in nullo circūcisionē excedit. ¶ P. pp hoc lex uet' dicebat occidē:q2 grāz ꝺ ꝓcupiscētiā nō ꝓferebat.hoc āt nō eēt si circūcisio que erat q̄dāmō legis sacrm grāz ꝓferret.g̃ grāz nō ꝓferebat. ¶ Sz ꝺ.in lra dī q̄ idez remediū ꝑbebat circūcisio q̄ baptismus:excepto q̄ ianuā regni celestis nō apiebat.sed baptism' gram cōfert:nō solū culpā aufert.ergo z circūcisio idez facit. ¶ P. tenebra non expellit nisi per ꝓsentiam lucis. sed gratia opponit culpe sicut lux tenebre.cum ergo circuncisio expelleret culpam videt q̄ grām ꝓferret.

Rñdeo ad pmā q̄nez dōm:q̄ caracter spūalis est q̄dā signū distictiuū per hoc q̄ hoiem in aliq̄ statu pfectionis ꝓstituit sicut in baptismo ꝓfirmatione z ordie magis infra patebit. Circūcisio aūt pncipalr erat signū ad purgandū ꝓstitutū:z ꝺ in ipsa nō ponebat homo in aliquo alio statu:z sic nō competebat q̄ in ipsa caracter spiritualis ꝓferret.

Ad pmū ergo dōm: q̄ circūcisio pncipalr signat per se ablationē.s3 distictionē ex ꝓsequēti z per accidēs.inquātū aliqui circūcidebant:z aliqui nō:z ꝺ oportebat q̄ rñderet ei effect' q̃tū ad pncipalē significationē:no āt q̃tū ad scōariā. ¶ Ad 2m dōz:q̄ circūcisio nō iterabat:qz cā eius.s. origiale pctm itcrari nō poterat.z non pp hoc q̄ caracter spūalis in ipa ipzimeret. ¶ Ad 3m dōm:q̄ sic in baptismo manet caracter spūalis rone cuius fictus deposita fictiōe effectū baptismi recipit:ita manebat caracter exterioz i circūcisiōe que hoc idē faciebat.

¶ Ad 2am qōnez dōm:q̄ pctm qō ex alio ꝓtrahit ꝓueniēs est ut per alium tollat:z ꝺ in quolibet statu post pctm fuit aliq̄ remediū:per qō originale pctm ex vtute passionis chīi tolleret:z itez qz nō poterat puer nat' anteq̄ hēret usuz liberi arbitrij se ad grām ꝓparare:ne oīno sine remedio reliquereꝰ:oportuit aliq̄ remediū dari:qō ex ipso ope opato pctm aboleret:z tale remediū fuit circūcisio:z ꝺ ab oībus cōcedit q̄ pctm auferebat:sicut signabat ablationē:z in hoc cuz sacris noue legis quodāmō cōueniebat:qz efficiebat hoc qō figurabat.opabat aūt circūcisio pcti dimissionē a posteriori. Jn pctō eni originali tria sunt:scilicet culpa reat' carētie visionis dīne z fomes.prima duo totalit tollunt:sed tertiū per sacrm diminuit:z ꝺ circūcisio que erat ptcularis abscissio directa significabat z causabat diminutionē fomitis:z per ꝰ aufere bat reatū visionis eterne:z per ꝰ culpaz.in baptismo aūt ecōtrario est:qz ꝑus destruit culpā cui' ablationē significat ablutio exterioz z ēt causat:z per ꝰ destruit alia. ¶ Ad p'm g̃ dōm:q̄ sacrificia erāt ista ad satisfaciēdū ꝓ pctis actualib' que hō ex se ꝓpetrauit:z ꝺ nō oportebat q̄ pctā tollerent per sacrificia:sicut pctm originale per circūcisionē. ¶ Ad 2m dōm:q̄ circūcisio q̃uis a pctō originali liberaret: nō tñ per eā aliqs pfecte fructū liberationis ꝓseq̄ poterat:qz ianuā nō apiebat:z ꝑm hoc Joānes circuncisus a pctō originali mūdari idigebat.s.per baptismū ¶ Ad 3m dōm:q̄ per circūcisionem auferebat ipedimētū qō erat ex pte psone:ablato pctō originali ,put erat ifectio hui' psone:adhuc tñ manebat ipedimētū ex pte nāe nōdū soluto pcto:z ꝺ per accidēs erat q̄ ianuā regni celestis nō apiebat:qz si ēt baptism' eādē q̃tū in se est grām ꝓferēs quā modo ꝓfert eo tēpore fuisset ianuā nō aperuisset:z si mō circūcisio locū haberet ianuā aperiret. ¶ Ad 4m dōm:q̄ circūcisio directe ꝓtra originale ordiata fuit:sed ex ꝓnti ēt actuale tollebat ubi inueniebat:sed tñ sancti de hoc nō loquunt:qz ad hoc nō erat circūcisio ꝓncipaliꝰ instituta.

¶ Ad 3am qōnē dōm:q̄ circa hoc est multiplex opio. Quidā eni dixerūt q̄ circūcisio q̃tū est de se culpam tollebat:s3 grāz nō ꝓferebat initētes cuidā glose:que habet Roma.4.que dicit: Jn circūcisione pcta remittebant:s3 nō grā per eā ꝓstabat.dicebāt eni q̄ cū originale nihil aliud sit q̄ ꝓcupiscētia intēsa cum carētia debite iustitie circūcisio sine hoc q̄ grā ꝓferret poterat auferre debitū nō auferēdo reatū:ut p3 per hoc q̄ hō illā iustitiā nō hēbat:nō ei iputaret ad penā:s3 hoc nō pōt eē:qz manente inordinatione culpe nullo mō pōt iputari a deo ad penā:cū culpe iordiatio per penā ordinet:z ꝺ op3 si iputatio ad penā tollit q̄ inordinatio tollat:qō sine grā fieri nō pōt. Et ꝺ alij dicūt q̄ circūcisio ex sua vtute culpā tollebat:z grā circūcisio ꝓferebat:nō ex vi circūcisionis s3 ex dīna liberalitate ablato grē ipedimēto:s3 hoc nō pōt eē:qz q̄ uis ex pte recipiētis ꝑus fit expulsio ꝺrū q̄ introductio forme:tñ ex pte cāe agētis est ꝑus introductio forme:qz nō expellit ꝺrū nisi introducēdo formā:z ꝺ nisi circūcisio aliq̄ mō grāz ꝓferret nullo mō culpā tolleret. Et ꝺ alij dicūt q̄ circūcisio ꝓferebat grāz q̃tū ad effect' ꝑuatiuos:qui.s.sūt ꝑuare culpā:s3 nō q̃tū ad effect' positiuos. Sz hoc nihil est:qz effect' ultim' grē positiu' est facē dignū vita eterna:qō fiebat per circūcisionē:sicut z mō fit per baptismū. Et ꝺ alij dicūt ꝓbabili' ut vi q̄ dabat grāz q̃tū ad effect' ꝑuatiuos culpe z reat':z q̃tū ad quosdā effect' positiuos:sicut ordinare aiaz z dicē dignū vita eterna:nō tñ q̃tū ad oēs quos hēt grā baptismalis:qz illa sufficit ad totaliter ꝓcupiscētiā repzimēdā:z meritorie agēdum:ad qō grā in circūcisione data sufficē non ualebat:z sm hoc itelligit glosa iducta. ¶ Ad pzimū g̃ dōm:q̄ sicut in sacro altaris est aliq̄d ex vi sacri:aliq̄d aūt ex mali cōcomitātia:ut ifra dicet:ita circūcisio pncipaliꝰ ordinata erat ad ablationē culpe:sed ex ꝓnti ad collationez grē. ¶ Ad 2m dōm:q̄ in baptismo amplioz gratia datur ut dictū est. ¶ Ad 3m dōm:q̄ gratia circūcisionis nō sufficient repzimebat ꝓcupiscētiā:sicut facit gratia noui testamenti:z ideo ratio non sequit.

Ad 5m sic ꝓcedit.vi q̄ circuncisio cessare non debuerit.Heñ.17.dī:q̄ circūcisio dat in fedus eternū.sed eternū est qō nullo fine clauditur.g̃ circūcisio cessare nō debuit. ¶ P. illō qō cū lege nō incipit cū lege cessare nō debet.s3 circūcisio añ legē icepit.non eni est ex lege sed ex ꝑib':ut dī Joā.7.g̃ cū lege cessare non debuit. ¶ P. figuralia que signāt id qō semp faciēdū est nō debēt cessare sicut de thurificatiōe que significat deuotionē p3.Sz circūcisio cozdis cui' laus ex deo ē:ut dī Ro.2.semp faciēda est.z hāc significat exterioz circūcisio.g̃ cessare nō debuit. ¶ Sz ꝺ Hal. p°. Si circuncidimini chīs uobis nihil ꝓderit. ¶ P. ueniēte ꝓfecto frustra ipfectū remaneret ad idē ordiatū.s3 baptism' ꝓfectꝰ fac hoc:ad qō circūcisio ordiata erat q̃ circūcisio faceret.g̃ ueniēte baptismo circūcisio cessare debuit.

¶ Ulteri' vi q̄ nec alia legalia cessare debuerunt.chīs eni ut dī Matth.5. Nō venit legē soluē:s3 iplē.s3 lex ꝓsistebat nō tñ in moralib':sed ēt in sacris legalib' g̃ nō uenit ea soluē. ¶ P. apō deū nō ē trāsmutatio. s3 signū mutatiōis uolūtatiꝰ ē:ut pceptū qō ꝑus datū ē postea reuocet.cū g̃ de' hec sacra pcepit:vi q̄ cessa

re nō debuerint. ¶ p̄. ꝓceptū non pōt reuocari nisi per eq̄lē uel supiorē: ſz de nunq̄ reuocasse legit ꝓceptū de sacris legalib⁹ in noua lege. ergo adhuc durat. ¶ Sz ꝓtra est qō dī Heb.10. Umbrā hēt lex futurō bonoꝝ. ſz ueniēte ueritate cessat figura. ergo ueniēte chīo legalia cessare debuerāt. ¶ p̄. Heb.7. trāslato sacerdotio necesse est ut legis translatio fiat. sed in chīo translatum fuit sacerdotium: ut ibidem apostolus probat. ergo & legalia cessare debuerunt.

¶ Ulteri⁹ vī q tpe gre poterāt sine pctō obseruari. ois enī chīi actio nra est instructio. ſz chīs tpe gre ea obseruauit: sicut in multis patet. ergo licitum est tpe gre ea seruare. ¶ p̄. tpe aplorꝝ ēt obseruabant: sicut ꝑz Act.16. de Paulo qui circūcidit Timotheū. & de eo dē Act.21. qui purificat⁹ per legē tēplū itrauit & hostias obtulit: qō nō fecisset ad vitādū scandalū si pctm fuisset: qz vītas vite nō est dimittēda pp scandalū. ergo sine pctō tpe gre obseruari poterāt. ¶ p̄. ois act⁹ qui nō est de se malus pōt sine pctō fieri & meritorie si recta itētiōe fiat: ſz sacrificare & circūcidi nō sūt de se mala: alias nunq̄ licita fuissent. g̃ si bona itentione fiāt erūt meritoria ēt mō: ne dū ut sint pctā. ¶ Sed ꝓtra est qō dī Hal'.5. Si circūcidimini chīs nihil uobis ꝑderit. ſz oē qō ipedit ꝓfectū qui ꝓuenit ex chīi redēptiōe est pctm. g̃ circūcisio tpe gre non poterat fieri sine pctō: & pari rōne nec alia sacra. ¶ p̄. Hal'.4. sup illō. Quō ꝓuertimini rursus ad egena & infirma elemēta. dicit gl. Jō dīc denuo ut ōndat q̄ non distat mō lex post chīm ab ātiq̄ idolatria. ſz idolatria nunq̄ poterat obseruari sine pctō: g̃ nec legalia post chīm.

¶ Ulteri⁹ vī q usq; mō teneamur aliq̄ legalia obseruare tenemur enī ad obseruanda ꝑceptа noui testi & statuta ecclie: ſz ꝓceptū aplorꝝ in nouo testō fuit de qbusdaꝫ legalib⁹ obseruādis Act.15. Ulluz est spūs scī & nobis nihil ultra ꝑponē uobis oneris q̄ ut abstineatis uos ab imolatis simulacroꝝ: & sanguie suffocato & foznicatiōe: g̃ adhuc tenemur ad hec legalia seruāda. ¶ Sz si dicat q fuit pmissio aplorꝝ ꝓ tpe illo. Cōtra: glo. ibidē dicit hec ee necessaria: ſz necia sunt sine qb⁹ non est salus: & de qb⁹ nō est pmissio ſz ꝓceptum: g̃ adhuc obseruare tenemur. ¶ Si dicat q per Paulū reuocatū est ut cū dī Thimo.4. Nihil reꝛciēdū qō cū gratiaꝝ actiōe ꝓcipit. Cōtra: iferior non pōt ꝓceptū superioris reuocare. ſz Paulus fuit iferior q̄ totū aplorꝝ cōciliū in hierlm congregatū. g̃ nō potuit reuocare. ¶ Sz ꝑ: Pe. ibidē dicit Actuū.3. q per graz chīi saluamur lege noua sine onere legis sicut & pies nrī: vñ hoc iugū nō est fidelib⁹ iponēdū. Sz onus ꝑdictū est obseruatio cerimonialiū. ergo ad ea seruanda non tenemur.

Rñdeo dōz ad ꝓmā qōnē: q cum uenit qō pfectū est euacuari debet qō ex pte est: si ad ídē ordiet: qz gra nō facit per duo qō per vnū pōt facē. sicut nec na. Circūcisio āt ꝑfecta erat respectu baptismi triplicit. ꝑ° q̄tū ad significationē: qz nō ita significabat exꝑsse emūdationē tot⁹ hois ab imūditia tot⁹ culpe origialis: sicut ablutio baptismalis. 2° q̄tū ad efficaciā: qz nō tā abūdāſz gra ad opandū & remēdū fomitē in circūcisiōe dabat sicut in baptismo. 3° q̄tū ad utilitatē: qz nō erat ei⁹ utilitas ita cois sic baptismi cū hēret dēmiatū pplz: dēmiatū sexū: & dēmiatū tp̄s: qō i baptismo nō accidit: & iō i aduentu tpe plēitudis debuit cessare baptismo ꝑstituto

Ad ꝓmū g̃ dōz: q eternū hic accipit ꝓ culo: qō hēt qdē finē. ſz nō est determiat⁹ nobis. Uel ēt dōz: q circūcisio cozpalis potuit ee in fedus etnū q̄tū ad suū significatū: & q̄tū ad

id qō ei succedit: sicut ēt fides pōt dici semp manē rō ne visionis que ei succedit: sic ꝓ ꝑia. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q q̄uis cū lege nō icepat circūcisio: tn̄ pp legē icepit q̄si legis ꝓparatoriū: & iō cessante lege cessare debuit. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q p̄ncipalis significatio ad quā circūcisio istituta est: est ablutio origialis culpe: qz sacralis significatio refert ad effectū. hoc aūt nō semp faciendū erat per circūcisionē: & iō nō oportebat q circūcisio semp remaneret. ¶ Alia aūt significatio est ex p̄ti: & ꝑm illā nō opz accipi iudiciū de duratione circūcisionis. thurificationis aūt significatio nunq̄ fuit ad significandū aliq̄d ut effectū eius. & iō nō est sillis rō.

¶ Ad 2ᵃᵐ qōnē dōz: q triplex erat ꝓcipuaꝝ cessationis legaliū: vna est qz lex istituta fuit ad significādum gr̃az noui testi que per chīm facta est: & ideo ueniēte chīo cessare debuerūt: sicut ueniēte cozpe cessat vmbra. & hāc cām tāgit aplus Heb.10. Umbrā hñs lex futurorꝝ &c. alia rō est ex iperfectione: qz in legalib⁹ gra nō ꝓferebat q̄tū oportebat in nouo testō dari: sic̄ eni vtus nālis rei nāli ꝓportionat: ita vt⁹ sacralis sacrō: vñ oportuit alia sacra istitui in qb⁹ āplior gra ꝓferret: & hāc cām tāgit aplus Heb.7. reꝛobatio qdē fit ꝓris mādati pp infirmitatē & iutilitatē. 3ª accipit ex pte eorū qb⁹ lex data est qui erāt puuli: & iō erāt paulatiz a ꝑstina ꝓsuetudine idolatrie abstrahēdi ut sic eis ꝓcederet eadē deo offerre: que ꝑ⁹ idolis obtulerūt: uel offerri viderāt: sicut Rabi moyses dicit: ſz postmodū qñ ad ꝑfectā etatē humanū gen⁹ puēit: dēcuit ab his obseruātijs liber ee: hāc cām tangit aplus Hal'.3. & 4. & Pe. act]. 15. oñdēs illa legalia in onus pplo rudi iposita ee. ¶ Ad p̄ᵐ g̃ dōm: q chīs in hoc legē ipleuit q moralib⁹ ꝓceptis ꝓsilia apposuit: & ꝓcepta magis elucidauit: ſz figuris cerimonialiū vītatē apposuit: & ea in seipso suscepit. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q nō ex mutabilitate ꝓcipiētis ſz ex prudētis dispēsatione ꝓtingit q diuersa ꝓcepta diuersis tp̄ib⁹ accōmoda ꝓponit sic̄ est in ꝓposito. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q dñs ipso facto reuocauit adiplens in se qō in figura ꝓceperat obseruādū: & ideo in sui passione dixit. Consumatuz est. Joh.19.

¶ Ad 3ᵃᵐ qōnē dōz: q hec qō vī hēre difficultatez ex qbusdā ꝓrietatib⁹ que sup hoc iueniunt tā in canone q̄ in dictis sctoꝝ: qñq; eni inueniunt obseruata legalia tpe gre: qñq; āt ꝓhibita: & de hoc ēt Petr⁹ a Paulo redarguit⁹ vī. gal.2. & iō sup hoc Hiero. & Aug⁹ diuersa sēsisse videnť. uolebat eni Hieronym⁹ q legalia sta ti post passionē chīi q̄tū ad illos ad qs gra noui testi manifeste diuulgata erat fuerūt mortifera: ſz aplos q̄ dā pia dispēsatione his usos fuisse ad vitādū scādalū iudeoꝝ: & iō Petr⁹ iudiaq̄ nō peccauit dispēsatorie id faciēs ſm qō ēt dī. j. Coz.9. Oib⁹ oia fact⁹ sum. & sic̄ paulus dispēsatorie eū redarguit ne gētiles exēplo petri: quoꝝ ipe aplus erat: ueteris legis sacra q̄si necia quererēt. qz & ipe iuenit, eadē pia simulatiōe seruasse: & sic uterq; excusat: & petr⁹ a culpa: & paulus a ꝓcaci rephēsiōe. ſz qz nō vī ꝓueniēs q aplī aliq̄d cōtra vītatē doctrine fecissent ad vitādū scādalū iudeorū. nec itez vī ꝓueniēs q paulus in epla ad Hal'. aliq̄d simulate diceret: ubi dicit petrū rephēsibilē fuisse & iō Aug⁹ alit dicit & melī q añ chīi passionē legalia fuerūt obseruāda ex necessitate dine iussionis & habuerūt adhuc effectū: sed post chīi passionē añ diuulgationē euangelij obseruari poterāt a iudeis ad fidē ꝓuersis: nō spez in ipsis ponentib⁹ quasi alicuius vtutis eēnt aut q̄si sine eis gratia chīi non sufficeret ad salutē: sed ne oino videret lex uetus reꝛobāda si statī quasi idolatria fugeret: & ideo hoc modo erat mater

synagoga deducenda ad tumulū cū honore: sed post diuulgationē euangelij nō solū nō sunt salutifera: sed mortifera. Medio g̃ tpe petrus & paulus & alij aplī legalia obseruabāt nō simulatorie: sed uere: Petrus tn̄ icaute se habuit in obseruatione legaliū nimis cōdescendēs iudeis illis qui legalia obseruāda ee dicebāt: ita ut aliq̄ ei⁹ exēplo iducerent ad ea obseruāda q̄si necessaria & iō uere reꝛehensibilis erat: & aliquā leuē icurrit culpā: & paulus uere & nō dispēsatiue ipsā reꝛhēdit. ¶ Et per hoc ꝑz solutio ad p̄ᵐ & 2ᵐ. qz añ chīi passionē qñ chīs ea seruauit nō erat mortua nec mortifera. sed salutifera: tpe vō apostoloꝝ ante diuulgationē euāgelij erāt qdē mortua q̄si nulli⁹ existētia utilitatis sed nō mortifera. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q vna circūstātia mutata facit actū bonuz in gñe uel malū: & iō legalia que absq; ꝓsideratiōe alicui⁹ tēporis sūt idifferentia suo tpe facta fuerūt bonat: pe aūt nō suo obseruata sunt facta mala: & ideo bona intentione fieri non possunt bene.

¶ Ad q̄rtā qōnē dōz: q circa hoc tres sunt opiniones. Una opinio dixit q ad hram itelligēdū est illud ꝓceptū qō legit in actib⁹ & el⁹ obligatio usq; nūc manet. sed hoc manifeste ꝓtrīat dictis Pauli: qui dixit nihil ee cōe. i. imūdū per chīm nisi ei qui estimat aliq̄d esse cōe. Ro.14. & iterū est ꝓtra rōnē: qz cū hoc ꝓceptum nō sit morale: qz nālis rō illud nō dictat opz q̄ sit ceri moniale: & iō ei⁹ obligatio nō manet magis q̄ alioꝝ. Et iō alij dixerūt q nō est intelligēdū ad hram de sanguine aialis & suffocato aiali. sed de effusione sanguinis que fit p homicidiū & de suffocatiōe paupuz. Sz hoc nō pōt stare qz Hiero. Ezech.18. post illam expositionē mystica expositionē ponit hrale quā dīc aplos ēt intēdisse. & iō alij dicūt q epla apostoloꝝ nō erat ꝓceptoria q̄tū ad hoc q abstinerēt se ab idolaticijs: & sanguine & suffocato: sed erat quedā ꝓuisio ad cōseruandā pacē & cōmunē vitā gentiliū & iudeoꝝ fideliū: & iō foznicationē ꝓhibuerūt q̄si per se malū: quod apud gentiles nō reputabat ꝓ⁹ pctō. idolaticiū aūt ꝓhibuerūt q̄si illud qō posset suspitionē idolatrie ad huc retēte gñare de gētilib⁹ in cozdib⁹ iudeoꝝ: sanguinē aūt & suffocatuz sic̄ q iudei abhominabant pp̄ assuetudinē sic̄ ēt usq; hodie: si aliqs socialr vult alij ꝓuiuē: opz q abstineat ab his que alē abhominat. Et per hoc patet rñsio ad p̄mū. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q dicūtur ee necessaria quātū ad sensuz mysticū ꝑtractū: uel quantū ad obseruādū cōmunitatē vite iter iudeos & gētiles. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q paulus nō reuocauit ſz exposuit apostoloꝝ itētionē: sic̄ qui pñs fuerat: qñ sentētia data erat: vñ dī. j. Coꝝ.8. de his autez que idolis imolant nō habem⁹ omnes scientia: qz nō omnes intelligebāt qualr essent ꝓhibita.

Ad sextū sic ꝓcedit. Uidet q añ circūcisionē nō ualebat ad remissionē originalis pctī ꝓ⁹ paruulis sola fides. efficaciꝰ enī z est charitas q̄ fides. sed charitas aliena nunq̄ sufficit ad meritū. g̃ nec fides ad iustificationē. ¶ p̄. si fides aliena ualebat. g̃ eadez rōne ēt infidelitas nocebat: & ita ex pctō actuali parētū puer puniret. qō est icōueniens. ¶ p̄. fides nō magis iuuat aliū q̄ habētē. sed illi qui hēbāt fidē nō semp iuuabant a fide: qz poterat ee q hērēt fidē ifozmē: g̃ nec puero ualebat fides parētū ad delēdū originale pctm. ¶ Sz q̄ est qō dicit Hze. in lra. ¶ p̄. pctm̄ qō ex alto ꝓtrahit ex altero pōt hēre medicinā. sed pctm̄ originale paruuli ex alto ꝓhebat. g̃ poterat ex fide aliena ab ipo mūdari.

¶ Ulteri⁹ videt q fides nō suffecerit sine aliq̄ exteriori signo. Dic eni Aug. ꝯ Faustū q in nullū nomē religionis siue uerū siue falsū poterāt hoies sine aliq̄ signo visibili adunari. ſz p illō quo originale delet hoies in religionē uere fidei adunant: qz opz hui⁹ remediū ee intrantiuz. g̃ optebat q fieret aliq̄ visibili signo. ¶ p̄. act⁹ mētis pt se extēdē ad natoꝝ & nō natos: ſz ꝓcept⁹ equalr. si g̃ fides sine exteriori signo sufficiebat ad delionē originalis: videt q poterāt ēt nōdum nati ab originali pctō per fidē mūdari. ¶ p̄. mō nō ualet fides ad salutē sine aliq̄ signo exteriori. si g̃ tūc ualuisset: videt q fuisset maioris efficacie q̄ mō. ¶ Sz cōtra est: qz ſm hoc nō eēt differētia inter paruulos & adultos: quā tn̄ Hze. assignat. ¶ p̄. oia sacramēta illius tēporis habebāt tota efficaciā suā ex fide. g̃ tantū faciebat fides sine exteriori signo q̄tū cū eo: & ita exteriora signa nō requirebant: ut videt.

¶ Ulteri⁹ videt q in adultis nō reqreret sacrificiū uel aliud hi⁹. nō min⁹ enī ualet alicui fides ꝓpria q̄ alteri fides aliena. sed pueris sufficiebat fides aliena sine exteriori signo ut ꝓbatū est: g̃ & adultis. ¶ p̄. Hug. de sctō victore dicit q nullus obligabat ad sacramēta illi⁹ tēporis: sed uoto celebrabant. sed qō est hi⁹ nō est de necitate salutis. g̃ absq; sacrificijs poterat emūdari ab originali. ¶ Sz ꝑ est qō Hzegori⁹ in lra dīc: ꝓ puulis sola fides: ꝓ adultis sacrificia & oblationes.

Rñdeo dōm: q pctm̄ originale est pctm̄ nāe. nā aūt reparari nō poterat nisi p chīstū: & iō nunq̄ poterat remitti pctm̄ originale alicui⁹ nisi facta relatione & q̄daz ꝓtinuatione illi⁹ qui curari debebat ad chīm qō per fidē fiebat: & iō fides mediatoris semp fuit efficax ad curādū ab originali: in illis qdē qui usuz liberi arbitrij habebāt ꝓpria: in alijs vō aliena: ut nec eis oīno deesset diuinū remediū.

Ad ꝓmū g̃ dōm: q fides in cognitione est charitas aūt in effectione. affectio aūt est el⁹ qō est sibi bonū: sed cognitio est eius qō est uerū simplr: & iō fides poterat magis reſpicē mediatorē: put erat cā salutis alteri q̄ charitas: & ꝓpt hoc magis iustificatio que fit in sacramētis attribuit fidei q̄ charitati. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q fides aliena nō iuuabat inq̄tū erat act⁹ ꝓsone: sed ex pte illa qua respiciebat obz suū. s. chīm: qō erat medicina tot⁹ nāe: in quo habebat quādā silitudinē cū sacris nris iquātū iustificabat ex obo q̄si ex ope opato: nō aūt ex ope operāte.

¶ Et p hoc ꝑz solo ad tertiū: qz formatio & ifozmitas fidei sūt ꝓditiōes el⁹ ex pte opantis: nō aūt ex pte obti: & iō ifozmitas fidei i pente nō ꝑpediebat effectū salutis in filio: ꝑpediebat aūt i ipo qz ifozmitas illa ꝓ⁹ ueniebat ex aliq̄ qō erat ꝯriū saluti. s. ex pctō mortali

¶ Ad 2ᵃᵐ qōnez dōm: q circa hoc est duplex opinio. Quidā eni dicūt q nō sufficiebat fides sine ꝓtestatione fidei facta per aliqō exteri⁹ signū. Et erat differētia iter puulos & adultos q̄tū ad hoc tātū q puulis sufficiebat fides aliena cuz exteriori signo ab alijs facto: sed adultis fides ꝓpria cū signo ab eis facto. Sz qz hoc nō videt ꝓsonare cū vbis Hzego. in lra positis: iō alij ꝓbabilius dicūt q puulis sufficiebat sola fides sine oi exteriori signo: nō aūt habit⁹ fidei solū: sed motus ei⁹ relat⁹ ad salutē pueri in vi cuiusdā ꝓfessionis interioris fidei dcūq; eēt ille qui quoq; mō ꝓfessionē fidei sue ad puerū suū referret: magis tn̄ ꝯtinebat hoc ad parētes qui pueri curā hēre debebāt: & per quos originale cōtraxerat. ¶ Ad p̄ᵐ g̃ dōm ſm hoc: q illud per qō hoies tpe legis nāe in uerā religionē ꝓgrebant nō habebat vtutē nisi ex fide: & iō nō erat necessitatis: sed ꝓ uoto celebrabāt ut vn⁹ alij inoteſce

Universidad de Deusto
Biblioteca

ret. ¶ Ad 2m dom: q puer adhuc in utero mris exi-
stēs q̄tū ad humanā cognitionē ptinet nō hēt eē disti
ctū a matre: z iō per actū hoīs ꝓsequi nō pōt: nec nūc
ut mūdet ab originali per baptismū: nec tūc ut mūda
ret per fidē pentū: sed dinit9 mūdari pōt: sīc de sancti
ficatis in utero appet. ¶ Ad 3m dom: q fidei effica-
cia nō est diminuta cū oīa sacra ex fide efficaciā hñt:
ſz est ei aliq̄d adiūctū qō neče est obseruari: sīc nō est
minoris efficacie lex moris i religioso q̄ in seculari: q̄
uis p̄cepta moralia sufficiāt ad salutē in seculari: ſz in
religioso req̄runt cōsilia ad que se ex uoto obligauit.
¶ Ad 3am qōnē dom: q illa sacra legis nāe nō erāt ex
p̄cepto dīno obligātia: sed ex uoto celebrabant: ſz q̄
vnicuiq; dictabat sua mēs ut fidē suā alijs exteriori si
gno ꝓfiteret ad honorē dei: ſm q̄ habit9 charitatis
inclinat ad exteriores act9. Et sic dicim9 de charitate
q̄ sufficit mot9 interior: qñ aūt tēpus hēt operādi req̄
runt ēt exteriores act9. ita ēt q̄tū ad adultos in lege
nāe sufficiebat sola fides cū ēt mō sufficiat ei qui nō
ex cōtēptu sacra dimittit: sed ipsa fides qñ tēpus ha-
bebat instigabat ut se aliq̄b9 signis exteriorib9 demō
straret. qñ aūt illa signa adhibebant nō erāt efficacia
remissionis culpe ex illis extīorib9: ſz ex interiori fide.
z sic intelligēda sūt v̄ba Hze. Et p hoc ꝑz solo ad oba.
¶ In sinu abrae. ¶ Sin9 abrae oī limb9 patrū i quo disti
cti erāt scti ab alīs. z qz abrae ꝓm9 ab ifidelib9 lo-
co z ritu se separasse legit: iō oī abrae sin9. ¶ Lapideo
cultro. ¶ Intelligendū est nō semp: sed in q̄busdam no
tabilib9 circūcisionib9: sicut legit Exo.4. z Josue.5.
¶ Incarne v̄o ꝓpucij. ¶ Caro ꝓpucij oī hec pellicula
cōtegēs carnē: qz in ipsa carne ubi ꝓcupiscētia magis
est non poterat abscisio fieri sine piculo. ¶ Tñ sub le-
ge igruēte ꝛc. ¶ Magister hic loq̄tur ſm opionē suā:
sī alia opinio q̄ supꝰ posita est: vī eē magis ꝓbabilis.

¶ De sacramentis noue legis. Distinctio. II

TAm ad sacra noue legis accedam9 q̄
sūt baptism9: confirmatio: panis bñdi-
ctio: idest eucharistia: pnia: vnctio
extrema: ordo: ꝓiugiū. Quorū alia remediū
ꝓtra pctm̄ p̄bēt z gr̄am adiutricē ꝓferunt: ut
baptismus: alia in remediuz tm̄ sunt: ut ꝓiu-
gium: alia gratia z virtute nos fulciūt: ut eu
charistia z ordo.
¶ Quare mox post hominis casum non fue-
rint instituta.

SJ v̄o querit q̄re nō fuerit hec sacra istitu
ta mox post homis lapsum: cū in his sit
iustitia z salus. Dicim9 ante aduētū chr̄i qui
gr̄am attulit gr̄e sacra fuisse dāda: que ex ipi
us morte z passione v̄tutē sortita sūt. Chr̄us
autem uenire noluit anteq̄z hō de lege nāli z
scripta cōuincerēt: qō neutra uuare posset.
¶ Q; sacramentum coniugij fuit añ peccatuz.

AVit tñ ꝓiugiū añ pctm̄ istitutuz nō utiq̄z
p remediuz: sed ad sacrm z ad offm̄. post
pctm̄ v̄o fuit ad remediū ꝑ carnalis ꝓcupie
cozruptelā: de quo suo loco tractabimus.

¶ De baptismo.

NVnc v̄o de baptismi sacro videam9: qō
inter noue gr̄e sacra primū est. Baptismum
chr̄i ioānes suo baptismo p̄nūciauit: qui pri
mus baptizasse legit: ſz in aq̄: nō in spū: sicut
ipse ait. Ego baptizo uos in aq̄. i. in penitēti
am. Sola enī cozpa abluebat: a pctis v̄o nō
mūdabat. Baptism9 ioānis erat in penitētiā
nō in remissionē. baptism9 v̄o chr̄i in remissi
onē. Quia ioānes baptizās hoies ad pnias
uocabat: z quos baptizābat penitē docebat:
ſm illud: ueniebāt ad ioānē cōfitētes pctā sua
Sed in baptismo ioānis nō dabat pctoꝝ re
missio: que data est in chr̄isti baptismo.
¶ Quid utilitatis hēbat baptismus ioannis.

AD qd ergo utilis erat baptism9 ioānis:
Quia hoies usu baptizādi ꝑparabat ad
baptismū chr̄i. Sed queri q̄re dict9 est baptis
m9 ioānis sīc v̄itas dicit baptism9 ioānis v̄s
est: Quia ibi ioānis opatio tm̄ visibilis erat
exteri9 lauantis nō inuisibilis gr̄a dei v̄tutis
opantis iteri9. Sed tñ z illa ioānis opatio a
deo erat: z baptism9 ille a deo erat: nō ab ho
mine: ſz hois dict9 est: qz nihil gerebat qō nō
ageret hō. Si v̄o queri an sacrm fuerit. Sa
tis pōt cōcedi ex eo sensu: quo legalia signa
dicunt sacra. Significabat enī baptism9 ioā
nis eē res sacri. s. baptismū chr̄i qui nō tm̄ est
penitētie: sed z remissionis peccatorū.
¶ De forma baptismi ioannis: z de baptiza-
tis ab eo.

HJc cōsiderādū est si baptizati a ioāne ite
rum baptizati sunt baptismo chr̄i: z qua
forma v̄boꝝ usus sit ioānes. Illi qui bapti-
zati sūt a ioāne nesciētes spiritū sanctū eē ac
spem ponētes in illo baptismo postea bapti
zati sūt baptismo chr̄i. Baptism9 aūt ioānis
in noie uenturi tradebat. Vñ Hieronym9 su
per Jobelē. Qui dicit se in chr̄m credē: z nō
credit in spiritū sanctū: nōdū bēt claros ocu
los. Vñ baptizati a ioāne in noie uenturi. i.
dñi Jesu: qz dixerūt. Sed neq̄z si spūs sanct9
est audiuim9: iterū baptizabant: imo uerū ba
ptisma accipiebāt. Illi v̄o qui spez nō posue
rūt in baptismo ioānis: z p̄em z filiū z spiri
tus sanctū credebāt: nō baptizati fuerūt: sed
ipositione manuū ab aplis sup eos facta spi
ritū sanctū receperūt. Alij v̄o qui nō ita cre
debāt baptizati sūt baptismo chr̄i: ut p̄dictū
est. Vñ Hieronym9. Qui spiritū sanctū ne
sciebāt cū baptismū a ioāne ceperūt: itez ba
ptizati sūt baptismo chr̄i: ut p̄dictū est: ne qs
ex iudeis uel gētib9 putaret aquā sine spiritu
scō ad salutē posse sufficē. De hoc etiā am

brosius in libro de spū scto ait. Quidā nega
uerūt se scire spm̄ sctm̄: cū baptizatos se di-
cerēt baptismo Joānis: qui aduenietis Je-
su: nō in suo baptizauit noie. Jsti ergo quia
nec in chr̄i noie: nec cū fide spūs scti baptiza
ti fuerāt: nō potuerūt accipe baptismi sacra-
mētū. Baptizati sunt ergo in noie chr̄i: nec
iteratū est in his baptism9: sed nouatum.

¶ Diuisio textus.

POstq̄z determinauit magister de sa-
cramētis in cōi: hic descēdit
ad sacra noue legis: deq̄b9 p̄cipaliter itēdit:
z diuidit in ptes duas. in p̄as determinat de-
q̄busdā que p̄exigunt ad sacra noue legis. in 2a ꝓse-
quit de eis. z. di. ibi¶ Post hoc videndū est ꝛc. ¶ Pri-
ma dīdit in duas. In p̄a determinat q̄dā que p̄exigunt
ad sacra noue legis ordie doctrine. In 2a determinat de
baptismo Joānis qō p̄exigebat ad ea ut disp̄ositio
sīue ꝑparatio ibi¶ Nunc aūt de baptismo ꝛc. ¶ Circa
p̄m̄ duo facit. p̄o ponit distinctionē sacroꝝ noue legis:
z q̄tū ad nūm z q̄tū ad effectū. 2o ponit eoꝝ institu-
tionē ibi¶ Si v̄o querat ꝛc. ¶ ubi p̄o ponit cōez sacro
rum noue legis istitutionē. 2o excipit mrioniū q̄tū ad
aliq̄d ibi¶ Fuit tñ cōiugiū ꝛc. ¶ Nunc aūt de baptis-
mo ꝛc. ¶ Hic determinat de baptismo Joānis. z cir-
ca hoc duo facit. p̄o determinat de ipso baptismo ſm
se. scdo de eo q̄tū ad suscipientes ibi¶ Hic cōsiderādū
est ꝛc. ¶ Circa p̄m̄ duo facit. ꝓmo ostēdit dīa baptis-
mi Joānis ad baptismū chr̄i. scdo ostēdit qualda con
ditiones baptismi Joānis ꝓmo utilitatē ibi¶ Ad qd
ergo ꝛc. ¶ scdo nomē ibi¶ Sed quare queri dictus
est ꝛc. ¶ tertio genus ibi¶ Si v̄o queritur ꝛc. ¶

HJc est duplex questio. Primo de sa-
cramētis noue legis in gñali.
2o de baptismo Joānis. Circa p̄m̄ quer̄tur
quatuor. Primo de diffōne sacroꝝ q̄tum
ad effectū. 2o de distinctione eoꝝ q̄tū ad nūz. 3o de or
dine ipsorum. 4o de institutione eorum.

AD primū sic ꝓcedit. Videt q nō oīa
sacra sint instituta in reme-
diū ꝑ aliquē aie defectū. sacrm enim a sanctitate
dr: ſz sanctitas nō semp ipoztat remediū ꝑ defectū: ſz
ēt ꝓfirmationē in bono. g nō oē sacrm est ad remedi-
um institutū. ¶ P̄. oē remediū ꝑ aliquē defectuz ad
purgationē ptinet. ſz Dio. distinguit sacra que ptinēt
ad pfectionē. s. ꝓfirmationē z eucharistiā ab illis que
ptinēt ad purgationē: sic est baptism9. g nō oē sacrm
est ad remediū. ¶ P̄. hoc videt ex diffōne quā ma-
gister ponit in lra: qbusdā enī attribuit remediū con-
ferre z gr̄am sīc baptismo: qbusdā gr̄am tm̄ sīc cōfir-
mationi z ordini: mrionio aūt remedij collationē tm̄
g nō oē sacrm est ad remediū institutū. ¶ Sed ꝑ est
qō Hugo de sancto victore dicit: q sacra sūt uasa me
dicinalia. sed oīs medicina est in remediū alicui9 mor
bi. g z oē sacrm est in remediū alicui9 defect9 spūalis.
¶ P̄. sacra ut dictū est hñt efficaciā a passione chr̄i-
sti: sed passio chr̄isti directe ordinat ad tollendos de-
fect9 nostros. ergo z sacra in remediuz ordinata sunt.
¶ Ulterius videt q aliq̄ sacrm sit tm̄ in remedium. s.
mrioniū: solus enī sensus mutuus mrioniū facit. sed
cōsensus nō pōt eē cā gratie: qz gr̄a nō est ex actibus
nr̄is. g in mrionio gr̄a nō ꝓfert: z sic est in remedium
tm̄. ¶ P̄. ſm Hugo. sacra ex sanctificatione inuisibi
lē gratiā ptinēt. sed sctificatio que fit per ministros ec
clesie nō est de eētia mrionij q̄tū ad sacri9 necessita-
tē: ſz solū est de solēnitate ipsius. g nō ꝓfert ibi gr̄a: z
sic idē qō p̄z. ¶ P̄. hoc magister expresse in lra dicit.
¶ Sz ꝑ. diffinitio gñis debet oīb9 ſpēb9 ꝓuenire. sed
in diffōne sacri noue legis ponit ut cā gratie existat. g
cōuenit matrimonio z sic nō est tm̄ in remedium.
¶ Ulteri9 videt q sacra nō sint in remediū ꝑ pena sed
solū ꝑ culpā: sacra enī efficaciā hñt ex hoc q gratiaz
ꝓtinēt. sed gr̄a nō opponit pene sed culpe. g sacra non
ordinant in remediū ꝑ penā. ¶ P̄. sapientis medici
est per cāz curare effectū. ſz cā pene ē culpa. g cū chr̄is
sit sapientissim9 medic9 nō istituit aliq̄ sacra ad curādū
penā nisi ea que curāt z culpā. ¶ Sz ꝑ. extrema vnc-
tio ꝑ ifirmitatē videt ordinari: ut patet Jaco. ulti. ſz
ifirmitas pena est. cū g extrema vnctio sit sacrm: ali-
qō sacrm ordinabit ꝑ penā: z non tm̄ cōtra culpam.
¶ Ulterius videt q aliqō sacrm ordinet ꝑ culpaz ue-
nialē: quedā enī sacra sūt nociua nisi deposito morta
li accipiant: sīc patet de eucharistia z de ordine: ſz dā
tur in remediū alicui9 culpe. g dant ꝑ uenialē. ¶ P̄.
medicina spūalis magis debet apponi ꝑ culpā q̄ cō-
tra penā: sed pctm̄ veniale culpa aliq̄ est. cū g aliq̄ sa-
cramēta ordinent ꝑ penā: multo fortī9 videt q aliqō
possit ordinari ꝑ culpā venialē. ¶ Sz ꝑ: penitētia or
dinat ꝑ mortale z ueniale pctm̄: qō patet per magi-
strū qui ifra determinat de penitētia uenialiū: z Au-
gustinū in li9 de penitētia. ſz penitētia sufficit ꝑ morta
le: nec aliud sacramētū contra mortale ordinat. ergo
multo magis sufficit cōtra ueniale. nec opz aliquod sa
cramentum speciale contra ueniale ordinari.

RNdeo dom ad. j. q. q̄ qñcūq; ad pfectionem
alicui9 rei opz aliq̄d apponere ultra id
qō req̄rit ordo illi9 nāe ꝑz se p̄sideranti: hoc accidit ad
subueniēdū alicui defectui illi9 ret: sīc qñ ad sustenta-
tionē corpis nō sufficit cibū ministrare nisi addantur
aliq̄ digestiua: signū est defect9 in virtute dirigente. ex
ordine aūt humane nāe nihil aliud req̄rit ad eī pfec
tionē spūalē nisi de9 influēs: z gr̄a z v̄tutes influxe. vñ
cū alique res corpales adhibent ad hoīs sanctifica-
tionē: ex q̄b9 ſm ordinē nāe sanctificatio hois nō de-
pēdet: signū ē q hoc fit ad subueniēdū alicui defectui
ipsi9: z iō cū hoc ueniat in oīb9 sacris: oīa sacra in re-
mediū alicui9 spiritualis defectus instituta sunt.

Ad primū g dom: q ex hoc ipso q ad sctita-
tē hō pducit per ea que nāe ſm se
cōsiderate ordo nō req̄rit: signū est q alicui defectui
remediū adhibet: vñ q̄uis sacra ex rōne sanctificatio
nis nō habeāt q sint in remediū: habēt tñ hoc ex offi
cio sīue ex mō sanctificādi. ¶ Ad 2m dōz: q defect9
spūalis dupliciter cōtingit sīc z corporalis. Uno mō
ex positione ꝑtiū: sīc q̄n corpus est egrū z q̄n in aia est
pctm̄. Alio mō ex subtractione eius qō ad pfectionē
necessariū erat: uel corporis uel aie: sīc q̄n corpus est
debile ad exercēda corporalia opa: z sīlr q̄n spūs ad
exequēda spūalia. Remedia g que dant ꝑ p̄m defectū
aliq̄d realit tollūt: z iō purgationis rōnē hñt. Reme
dia aūt que sūt ꝑ defectū 2m nō tollūt aliq̄d ſm rē: ſz
solū aliq̄d adjciūt ad pfectionem: z iō talia remedia
nō dicunt purgare sed pficere. Et hec eadez sunt que
magister dicit nos gratia z virtute fulcire inquātū p-
fectiua sunt: nihilomin9 tñ in remediū alicui9 defectus
sunt. Unde patet solutio ad tertiuz.
¶ Ad 2am. q. dōz: q circa hoc sē due opiniones: vna est
q in mrionio gr̄a aliq̄ nō ꝓfert: sed tm̄mō fit in reme
diū ꝑ ꝓcupiscentiā: hoc aūt nō videt ꝓuenienter dictuz
qz aut intelligit esse in remediū ꝓcupiscētie q̄si ꝓcupi-

scētiā repzimens: qō sine gra eē nō pōt: aut qsi cōcupi scētie in pte satisfaciēs: qō qdē facit ex ipsa nā actꝰ nō itellecta ēt rōne sacri. Et pterea pcupiscētia nō repzimit̄ per hoc q ei satisfit: ſ magis auget. ut phs dicit in. 3. ethi. aut in ḡtum excusat pcupiscētie actū qui sine mrionio defomis ēt: ꝛ hoc quidē facit per bona mrionꝫ que ei ꝓueniūt ēt in ḡtū est in officiuz ꝛ rōne sue sanctificationis: cū qua coicat cū sacris ueteris legis: ꝛ ita per hoc non bꝫet aliq̄d pze illis: ut cū sacris noue legis cōputari debeat. Et pp hoc alij dicunt q mrionīū ꝓsideraī in triplici statu. ꝑ° ante pctm: ꝛ tūc erat tm̄ in officiū. 2° sub lege ubi ex ipsa sanctificatione sua excusabilē reddebat mrionꝫ actum qui ablq̄ hoc turpis fuisset. 3° sub statu gratie ubi ulteriꝰ gram ꝓfert ad pcupiscētiā repzimēdā: ut. ſ. vnusq̄sq̄ possideret uas suū in honorē ꝛ nō in ꝓtumeliā: sic ꝛ gētes que ignorabāt deū. j. Thes. 4. ꝛ Tho. 6. dī q in illis qui in timore dei uxores accipiūt ꝛ amore filioꝝ ad cultū dei magis q̄ amore libidinis demon ptātē non bēt. ¶ Ad ꝑm ḡ dōz: q sic res cozporales que sunt in alīs sacris nō hnt ut, ꝑa virtute gram ꝓferre possint: sed ex instōne diuina: ita ēt est de illis que mrionium causant q ex ipsa institutione diuina hnt q ad gratiā ista liā disponāt: nisi sit defectꝰ ex pte nra. ¶ Ad 2m dōm: q quedā sacra sunt ad quoꝝ efficaciā pzeexigit sanctificatio māe: ut patet in ꝓfirmatione ul extrema vnctione: quedā vo nō pzeexigūt pdictam sanctificationē: sic patet in baptismo: vñ bn̄dictio māe que fit a ministro nō est de necessitate: sed de solēnitate sacri ꝛ silr est ēt de mrionio. ¶ Ad 3m dōz: q vnūquodq̄ denoiat ab eo ad qō est: gratia aūt que in mrionio cōferꝫ fm q est sacm ecclie in fide christi celebratū ordinat directe ad repzimēdū cōcupiscētia: que cōcurrit ad actū mrionij: ꝛ iō magister dicit q mrioniū est tm̄ in remediū: ſ hoc est per gram que in eo confert. ¶ Ad 3am. q. dōm: q duplex est pena peccati: quedam que pzo pctō infligit: sic pena inferni: ꝛ flagella quibꝰ a deo tpaliē punimur: quedā ex ipso pctō ꝓñs imedia te: ꝛ per ꝓñs ad pctm̄ ordinās: sicut est debilitatio na ture ad resistēdū pctō ꝛ hꝰ. Cōtra pzimā ḡ penā non dat sacm̄ in remediū directe: sed ex ꝓñti: ut scīz curata cā. ſ. pctō cesset effect'. ſ. pena. Sed ꝫ secūdā pe nā dat directe aliq̄d sacm̄: illa. ſ. que in remediū sunt ꝫ defectū cōtingentē ex subtractione necessariꝫ nō ex positione ꝫrij. ¶ Ad ꝑm ḡ dōm: q pene ꝫ qs dictuz est sacm̄ ordinari: ēt ad gram ꝫrietatē bn̄: qz ex sub tractione cōtingūt ꝛ in ꝫriū gre ordinant. ¶ Ad 2m dōz: q sic est in medicina corporali q curato morbo adhuc remanēt alique reliquie morbi ex morbo cau sate: ꝓtra quas opoztet specialia medicamenta dari: ita etiam est in medicina spirituali: ꝛ pp hoc cōtra p̄dictas penas opoztet esse aliqua sacramenta.

¶ Ad 4am qōnez dōm: q circa hoc est duplex opinio. Quidā eni dicūt aliq̄ sacra in remediū uenialis dari: sic eucharistiā ꝛ extremā vnctionez. Sed hoc nō vi detur cōueniēter dictū: qz penitētia purgatiua est vni uersaliter oīs pcti actualis mortalis ꝛ uenialis: vnde ad hoc nō oportebat aliq̄d sacm̄ institui. Et ꝓterea etiā nō existēt̄ib' uenialibus adhuc necessitas illoruz sacroꝝ eēt ad cōsumandū in bonū fm doctrinā Dio. Et ideo aliter dōm: q ꝫ ueniale nō ordinat aliq̄d sa cramētū ad curationē ipsi' ꝓcipaliē institutuz: q̄uis ex ꝓñti multa sacra ꝫ uenialia ualeant. Ueniale eni ꝛ culpa est ꝛ dispositio ad culpā: impfectā tm̄ rōnē hn̄s culpe: ita q gratiā nō excludit: ꝛ ideo in ḡtū culpa est pōt toll per oia sacra que ꝫ culpā tollēda ordinant: in ḡtū vo est dispositio ad culpam ex ablata mortali culpa remanēs: pōt tolli ēt per sacra illa que ꝫ penaz ex culpa relicta ꝛ ad culpaz inclinantem ordinantur. ¶ Ad ꝑm ḡ dōm: q illa sacra que gratiā in suscipien te ꝑexigūt nō ordinant directe ꝫ culpā: qz nō sunt ad tollēdū ꝫriū: sed ad supplendum defectū. ¶ Ad 2m dōm: q sacm̄ qō tollit mortalē culpam sufficit ēt ad tollēdū uenialē: ꝛ iō ꝫ uenialē nō opz aliq̄d sacramē tū dari: sicut ꝫ reliquas culpe ad quarū ablationē peni tentia nō ex toto sufficit sine alīs sacramentis.

AD 2m sic ꝓcedit. Uidet q nō debeāt esse septē sacra: sic eni supza dictū est oia sacra efficacia hnt a passione christi. sed vnū est sacm̄ qō directe est repzesentatiuuz passionis chīi ꝛ ipsum totū chm̄ continet. ſ. eucharistia. ḡ illud sacm̄ sufficeret. ¶ ꝑ. qō pōt fieri per vnū non debet fieri per plura. sed per baptismū tollunt oia pctā. ergo nō opoztebat q aliq̄d aliud sacm̄ ꝫ culpā ordinaretur. ¶ ꝑ. sacra in remediū ꝫ defectū ordinantur. ſz du plex est defect'. ſ. culpe: que est qsi ꝫriū: ꝛ pene que ex defectu gratie accidit ut dictū est. ḡ duo sacra suffice rēt. ¶ ꝑ. in lege noua ubi manifestioz est ueritas: mi nimū debet esse de figuris. sed in lege nāe fm Hugo. erāt tm̄ tria sacra. ſ. oblationes: decime: ꝛ sacrificia. ḡ nō debēt esse plura sacra in lege noua q̄ tria. ¶ ꝑ. sacra legalia nostroꝝ sacroꝝ figure fuerūt: sed ipi nō habuerūt aliq̄ sacra rñdentia ꝓfirmationi ꝛ extreme vnctioni. ḡ nec nos hꝰ sacra hre debemus. ¶ ꝑ. Dio. in eccl. hiera. ubi de sacris tractat mrioniū ꝛ peniten tiā omittit. ḡ videt q nō sint nisi ꝺnq̄ sacra. ¶ Sed ꝫ. videt q sint plura: oē eni illud qō in remediū pec cati dat: videt esse sacm̄. sed aq̄ benedicta est hꝰ: qz per eā uenialia tollunt. ḡ est sacm̄. ¶ ꝑ. sic circa cō cupiscētiā: que est in uenereis cōtingit eē petm̄ intem perātie: ita circa cōcupiscētiā que est in cibis ꝛ potibus cōtra pzimā cōcupiscētiā habemus vnū sacm̄. ḡ ꝛ ꝓtra secūdā hre debem'. ¶ ꝑ. Dio. in ecclā nomi nat monasticā cōsumationē siue cōsecrationē. ſz non cōputat in septē sacra hic enūata. ḡ sunt plura q̄ sep tē. ¶ ꝑ. oblationes ꝛ decime in lege nāe erant sa cramēta fm Hugo. cū ḡ mō sint oblationes ꝛ decime videt q sint sacra. ꝛ sic idē qō pzius. ¶ ꝑ. sacra ex sanctificatione inuisibilē gram cōtinēt fm Hugo. sed multe sunt sanctificationes per ministros ecclie facte que hic non numerant: sicut consecratio tēpli ꝛ altaris ꝛ sacraruū uestiū ꝛ hꝰ. ḡ sunt plura sacramenta.

Rñdeo dōm: q sacra ex hoc q sunt sacra hnt q sint in remediū ꝓtra defectū aliquē. ex hoc aūt q sūt sacra ecclie hnt per ministros ecclie dispēsari: ꝛ in mēbra ecclie trālfundi. Et iō dupliciter pōt accipi nūs sacroꝝ ꝑe. ꝑ° ex defectib' ꝫ quos sa cramēta ordinātur. ordinant aūt sacra ut ex dictis pa tet ad tollēdū ꝫriū: ꝛ ad supplendū defectū. Cōtra riū aūt sanctitati est culpa: que ꝺdē dupliciter tollit. Uno mō ipediēdo ne fiat: ꝛ hoc mō in remediū cul pe mrioniū ordinat. Alio mō subtrahēdo iam existē tē: ꝛ sic ꝫ originalē culpā ordinat baptism'; ꝫ actualē penitētia. Scōz remedium pbēt supplēdo qō deficit ea que pfectionis sūt effectiua. Est aūt duplex perfe ctio. Una forme ad actū: ꝛ hanc ꝺdē pfectionē fac ordo q̄tū ad executionē bonoꝝ: qz reddit hominē ido neū ad dispēsationē sacroꝝ. sed q̄tū ad perpessionez difficiliū facit dicta pfectionē ꝓfirmatio que hominē fortē reddit. ut nomen christi ꝓpter pressuras mundi cōfiteri nō refugiat. alia aūt pfectio est in ordine ad finē ad quē per act' perueniturꝫ ꝛ hāc ꝺdē pfectionē

q̄tum ad finē intra facit extrema vnctio que est que dā delibutio ꝓparans in gloriā resurrectionis. q̄tum vo ad finē extra facit eucharistia que membza capiti cōiungit: ꝛ qz hic est ultm' termin' nr̄e sanctificatio nis: iō dicit Dio' q ois alia sanctificatio in eucharisti am terminaf: qz ꝛ ordinati ꝛ baptizati eucharistiā su mūt. Si aūt ꝓsideranf sacra ut sunt ecclie sacra. ſ. per ministros ecclesie dispensanda: sic pōt fm doctrinam Dio. hoc mō nūs eoꝝ accipi: in qualibet eniz hierarchia opz eē actionē hierarchicā ꝛ exercētes eā ꝛ recipiētes. recipiētes aūt per ipsas actiones superioꝝ in suis gradib' pficiunt: ꝛ iō ex pte eoꝝ nō debet eē ali qō spāle sacm̄ per qō receptiui sacroꝝ fiāt. actio aūt hierarchica est triplex. ſ. purgare: illuminare: pficere. sed qz nullū sacm̄ noue legis purgat sine gratie infu sione: que illuminatio dī: iō Dio. in sacris ꝓiungit pur gationē illumination: pōt aūt esse in sacris purgatio uel a culpa: ꝛ sic hēt purgatiuā ꝛ illuminatiuā vīz quā tū ad originale baptism'. q̄tū ad actuale penitētia uł a reliquijs culpe: ꝛ sic extrema vnctio purgare hēt. uel a cā culpe que est ꝓcupiscētia. ꝛ sic mrioniū qō eā repzimit ꝛ ordinat vim purgatiuā hēt. Perfectio au tē est duplex. ſ. pfectio forme: ꝛ ad hāc est ꝓfirmatio: que hominē in seipso cōsistere facit: ut a ꝫrijs nō facile soluat: ꝛ pfectio finis: ꝛ ad hāc est eucharistia que nos fini ꝓiungit. Ex pte aūt exercētiū actiones hierar chicas accipit unū sacm̄. ſ. ordo per quē ministri ec clesie ponunt in statu exercēdi hierarchicas actiones. Pōt ꝛ aliter accipi nūs sacroꝝ fm cōditionē eorum q̄bus per sacra subuenit. Sūt eni sacra in remedium data: aut igit in remediū uni' pſone: aut totius eccle sie. Si ꝑ° mō aut q̄tū ad ingressuz, ꝛ sic est baptism': aut q̄tū ad egressum: ꝛ sic est extrema vnctio: aut q̄ tū ad, pgressuz: ꝛ hoc est duplr: uno mō q̄tū ad exe cutionē virtutis: uel ut a malis nō superemur ꝛ q̄tū ad hoc est ꝓfirmatio: uel ut bonis adheream': ꝛ q̄tū ad hoc est eucharistia: alio mō ad reparationē virtu tis si ipsaz in pugna spūali aliquo mō ledi cōtingit: ꝛ sic est penitētia. Si in remediū toti' ecclie: aut in regi men: ꝛ multiplicationē ipsi' spūalez: ꝛ sic est ordo: qz ꝓncipal' bonū multitudinis est fm phm in. 5. ethi. aut q̄tū ad multiplicationē mālē fidelitū: ꝛ sic est ma trimoniū. Quidā aūt accipiūt nūm sacroꝝ fm adaptationez ad virtutes: ut fidei rñdeat baptismus: qō sacm̄ fidei dī: spei extrema vnctio: per quā hō ꝓpa rat quodāmō ad futurā gloriā: charitati eucharistia: ꝓdētie ordo: iustitie penitētia: tēperātie mrioniuz: fortitudini cōfirmatio. ꝺdā vo adaptāt diuersis gene rib' culparū ꝛ penarū ut baptism' ꝫlit ꝫ culpā originā lē: penitētia ꝫ actualē mortalē: extrema vnctio ꝫ ue nialē: ordo ꝓtra ignorātia: mrioniū cōtra cōcupiscen tiā: cōfirmatio ꝓtra ifirmitatē: eucharistia ꝓtra mali tiā: qz est sacm̄ charitatis: que ꝓ se opponit malitie. Hec eni q̄tuor dicit Beda ex peccato cōsecuta.

Ad primū ergo dōm: q q̄uis eucharistia sit memoriale ipsius dñice passionis ipm chm̄ ꝓtinēs: nō tm̄ q̄tū ad oēs effectus ei'. Uel dōm: q ꝓpredictā rōnē eucharistia ordinat ad ultimū effectū passionis christi: qsi cōpletissime ab ea ef ficaciā hnt: ꝛ iō q̄tū est de se ualet ꝓtra oēs spāles defect': vñ ꝛ cū singulis sacris exhibet: qsi cōsumans effectū vniuscuiusq̄: ſz tm̄ pzeexigit alia sacra: ut ido ne' ꝺs reddat ad tanti ꝓceptionē mysterij: sic ēt in nā lib' ultima forma nō dat nisi precedētib' oīb' dispositionib'. ¶ Ad 2m dōm: q baptism' est sacm̄ intrantiū: qz facit hominē ꝑ°ticipē redēptionis christi cō sepeliēs eū in similitudinē mortis chīi: ꝛ iō nō pōt itera ri sicut nec passio christi. ꝛ qz pctā actualia iterant: iō cōtra culpā actualē opoztuit aliq̄d remediū adhibe ri. ſ. penitētiā q̄uis ēt baptism' ipm deleat. ¶ Ad 3m dōz: q defect' illi sunt gnales ꝛ nō hnt eādē rōnez in oib' suis ptib': ꝛ iō opoztuit ꝓtra diuersas ptes eoꝝ diuersa remedia adhiberi. ¶ Ad 4m dōm: q in lege nāe multa signa gratie pzecesserūt: sic diluuiū: occisio Abel: ꝛ hi'. que tm̄ nō debēt dici sacra: ſz illa tm̄ que ad aliq̄d remediū exhibebant. ea eni significabāt rem sacrā ut actu sacrantē: qō est de rōne sacri: ut supza di ctū est: ꝛ iō in lege nāe Hugo tm̄ ponit tria sacra. ſ. sa crificia: oblationes: ꝛ decimas: qz per hec ut dicit Gze go. Remediū ante circūcisionē cōtra originale erat: ꝛ q̄uis tūc eēt tps figurarū magis q̄ mō nō opozte bat eē signa determinata ad determinatoſ effect' gra tie: sic mō sūt: ꝛ iō in quadā gnalitate sacra illa nra sa cramēta ꝛ ipsoꝝ cām. ſ. passionē chīi significabāt: sic q' per sacrificia significabaf passio: per oblationes dis positio patiētis ad passionē: qz ipse se uolūtarie obtu lit ad' passionē: Isa. 53. per decimas aūt cōparatio pa tiētis ad illoꝝ pzo qb' patiebat qui impfecti erant ab ipso oēm pfectionē expectātes: sic nouē per decē cōplent. Noz aūt duo referunt ad eucharistiā. ſ. sacrifi ciū q̄tū ad signatū: ꝛ oblatio q̄tū ad mās ꝛ usum: sed decima pzefigurabat baptismū in ḡtū aliq̄d aufereba tur: mrioniū aūt ꝛ penitētia ꝛ ordo erāt illo tpe: sed tm̄ nō cōputanf int sacra illi' tpis: qz nō fiebāt cū aliq̄ pzecratiōe. qlibet eni pmogenit' ꝰſz Hiero' sacerdos erat: nec erat aliq̄s modus determinat' ipsoꝝ nisi ꝰſz istinctū nāe, put cuiq̄ rō fide inata dictabat faciēdū. ¶ Ad 5m dōm: q tpe legis scripte ia plura cū aliqua pzecratione celebzabant: que nr̄is sacris qsi figure re spōdēt: qz per circūcisionē nr̄m baptisma figurat: per oblationes ꝛ sacrificia eucharistia: per diuersos ritus expiatio nō penitētia: per pzecrationes Aaron ꝛ filio rū ei' noster ordo: ꝛ per mrioniū iā ad aliq̄ certas pso nas determinatū ꝛ sub lege cōstitutū nr̄m mrioniū: ſz extreme vnctionis nō debuit p̄cedere figura: qz extre ma vnctio est directiuū ꝛ ꝓparatoriū in gloriā: quaz tūc statiz post mortē cōseq̄ nō poterāt sic mō pñt: silr nec ꝓfirmatio in qua cōplemētū spūs sctī dat: tps au tē illud nō erat tps plenitudinis: sicut tempus istud. ¶ Ad 6m dōm: q Dio. nō itēdit ibi determinare de sa cramētis: sed de actionib' hierarchicis: que cōsistūt in pzecratione per ministros ecclie facta. Et qz mrio niū ꝛ penitētia pñt hre suū effectū sine tali cōsecratio ne: iō de eis nō determinauit. ¶ Ad 7m dōz: q aqua bn̄dicta nō ordinat directe ad remediū pzestādū: sed remouēdū, phibēs: vñ dat cōtra demonuz m̄qtias ꝛ uenialia: ꝛ oē q̄ effectū sacroꝝ impedire posset: ꝓpt hoc nō est sacm̄: qz remouēs, phibēs est agēs per ac cidēs sed est sacrale: qsi dispositio quedā ad sacramē ta. ¶ Ad 8m dōm: q cōcupiscētia que est in actu ge neratiue bēt spāle fediratē ab alīs cōcupiscentijs: qz ꝑter hoc q est ifectiua pſone q̄ bēt cōe cū alijs ꝛ idē remediū habēs. ſ. penitētiā est ēt ifectio nāe: ꝛ iō de bet hre spāle remediū fm q ad purgationē nāe ordi nat. ¶ Ad 9m dōm: q ad quālibet eminētia stat' dat aliq̄ sanctificatio cū sit ibi necessariuz spāle auxilium gratie. sic in cōsecratione regum ꝛ monachoꝝ: ꝛ mo nialiū: ꝛ iō sunt actiones hierarchice: ꝛ ꝓp hoc Dio. de eis determinat nō tm̄ hñt rōnē sacri sed solū illam eminētia ꝑ quā hō efficit sacroꝝ dispensatoz. ¶ Ad 10m dōm: q oblationes ꝛ decime erāt sacra tūc inḡtū erāt figurales: sed q̄tū ad hoc nūc nō manēt ſz soluz

fm q̄ sunt morales ad usum ministroꝝ eccl̄ie ꝛ pauperū deputate: ꝛ iō nūc nō sūt sacra. ¶ Ad 11m dō: q̄ oēs ille sanctificationes ordinant ad sacr̄m eucharistie: ꝛ iō nō sūt sacra sed sacramentalia quedam.

AD 3m sic, pcedit. Videt q̄ sacra icōuenien ter a magistro hic ordinant. pr̄i' enī est qō aiale est q̄ qō spuale. j. Cor. 15. sed mrioniū ad vitā aialē ptinet: oia aūt sacralia ad vitā spuālē. g̃ mrioniū est oib' pr̄i'. ¶ P̄. agens nāli pīor est sua actione: vñ ꝛ in iure pr̄i' determinat de officijs q̄ de actionib': ſ3 per sacr̄m ordinis cōstituunt dispēsatores alioꝝ sacroꝝ. g̃ ordo int alia primo debet poni. ¶ P̄. bonū cōe est diuini q̄ bonuz pſone ut dicit in. j. ethi. sed mrioniū ꝛ ordo ordinant in remedium cōe: alia aūt in remediū vni' pſone ut dictuz est. g̃ illa duo sacra ante alia poni debēt. ¶ P̄. eucharistia pficit nos p̄ūgēdo fini ut dictū est: sed finis est ultimum in adeptiōe. ergo eucharistia post omnia debet poni. ¶ P̄. purgatio p̄cedit illuminationez ꝛ pfectionē. ſ3 fm Dio^m eucharistia ptinet ad pfectionē. sīlr ꝛ cōfirmatio: g̃ penitētia que maxime ad purgationē ptinet videt q̄ antea debet poni. ¶ P̄. Dionysius ponit eucharistiā ante confirmationē. cū ergo magister cōtrarium faciat videt q̄ incōuenienter ordinet.

Rñdeo dōm: q̄ pus ꝛ posteri' multiplicit dr̄: sed in his que ad actiones ptinēt pr̄i' quo ad nos est illud qō est pr̄i' in via gñationis: ꝛ iō ſ3 hāc viā magister sacra que sanctificationes quedā sūt: ordinat. pr̄i' eni in via gñationis est bonū p̄uatuz q̄ cōe qō cōsurgit ex bonis singuloꝝ: sic hō est pīor domo ꝛ dom' ciuitate. Et iō sacra que in remedium vni' pſone ordinant pr̄i' ponunt: int que p° ponitur illud qō ptinet ad ītrates. ſ. baptism': ultimo illud qō ptinet ad exeūtes. ſ. extrema vnctio: in medio illa que ptinēt ad, pgredientes: que hoc mō ordinant: qz eni pficit bono eēntiali' est vtuti ꝛ cōe singulis ,pgredientibus ad vtutē: ſ3 resurgere a pctō accidit huic ,pgressui ex pte subiecti qō accidit: vñ nō est oib' cōe: ꝛ quātū ad pfectionē ad bonum pfectio in forma p̄cedit in via gñationis pfectionē in cōsecutione finis: iō inter sacra que ad ,pgressuz in bonū ptinēt. p° ponit cōfirmatio que est ad pfectionē sīle3 perfectioni forme. 2° eucharistia que est ad pfectionē in fine. 3° penitentia que est ad reparationē vtutis amīsse. Int sacra aūt que ad remediū toti' ecclie deputant: p° ponit ordo: qz mrioniū inq̄tū matrimoniū per ordinem dispensatur fm q̄ est sacramentum.

Ad primū ergo dōm: q̄ mrioniū fm q̄ pertinet ad vitā aialē nō est sacr̄m: sed nāe officiū: sed fm q̄ hēt aliq̄d spūalitatis q̄tū ad signū ꝛ effectū sic sacr̄m est: ꝛ qz minimū hēt de spūalitate: iō ultimo int sacra ponit. ¶ Ad 2m dōm: q̄ in sacramētoꝝ actionib' ordo nō cōstituit p̄incipalē agētē: sed ministrū ꝛ instr̄m quoddā diuine operationis. in iudicijs aūt iudex fm formā scientie ꝛ iustitie operat nō solū sic instr̄m: ꝛ iō in iure p̄mittunt ea que ad officia ptinēt: sed in sacris nō opz. ¶ Ad 3m dōm: q̄ q̄uis bonū cōe sit diuini': tn̄ bonuz singulare est pr̄i' in via gñationis: ꝛ ideo ēt phs monastica politice p̄misit: ut patet in. io. ethi. ¶ Ad 4m dōm: q̄ cōiūctio ad finē est duplex: vna fm plenā p̄ticipationē ipsi': ꝛ cōiunctio nō efficit per aliqō sacr̄m. sed sacra ad ea disponūt ꝛ int oia vicinius extrema vnctio: ꝛ iō ultimo ponit int ea que ad remediū vni' pſone ordinant. alio mō fm imp̄fectā q̄lis est fruitio vie ꝛ ad hāc ordinat eucharistia: ꝛ iō nō opz q̄ ponat ultima simplicit': sed ultima in pgressum ad bonū. ¶ Ad 5m dōm: q̄ penitētia nō dic̄ purgationē absolute respectu cuiuslibet ipuritatis spūalis: hoc eni ad baptismū ptinet: ſ3 purgationē in casu. s. q̄n aliq̄s a statu vtutis cecidit ut iterū ad bonū redeat: ꝛ hec est 2a tabula post naufragiū Fz Hiero^m. ꝛ iō penitētia ponit post illa sacra que ad p̄sumationē i bonū ordinant. ¶ Ad 6m dōz: q̄ Dio. cōsiderauit in eis ordinē magis q̄tū ad dispēsationē eoꝝ q̄ q̄tū ad effectū: qz eucharistia statim baptizatis dat: si sint adulti: non autē confirmatio: ideo post baptismum immediate eucharistiam posuit.

AD 4m sic, pcedit. videt q̄ nō debuerint in noua lege aliq̄ sacra de nouo īstitui: nā eni opaē breuiori via qua pōt: ꝛ hec ad ordinationē nāe ptinet. sed gr̄a est magis ordinata q̄ natura. cū g̃ breuioꝛ via cēt q̄ sacra iam in veteri lege existētia pficerent q̄ aliq̄ de nouo īstituerent: videtur q̄ aliq̄ de nouo īstitui nō debuerint. ¶ P̄. sic sacra sunt necessaria ad salutē: ita ꝛ p̄cepta. ſ3 ch̄is nō alia p̄cepta moralia īstituit: sed pexistētia p̄siliꝝ pfecit. g̃ nec noua sacra īstituere debuit. ¶ Sz P̄. sacra sī medicine spūales ut pr̄i' dictū est. ſ3 nō cōpetit eadē medicina puulo ꝛ adulto. cū g̃ stat' legis cōpareť puerili etati: stat' aūt tp̄is gr̄e etati pfecte: ut patet Gala. 4°. videt q̄ alia sacra fuerūt ēt tpe gratie īstituēda.

¶ Ulteri' videt q̄ hec eadē debuerit a p̄n° mūdi post pctm̄ īstituē: qz ad crudelē medicū ptinet ut efficacē medicinā nō statim infirmo, pponat: ſ3 eū diu piclitari sinat: ſ3 a deo ois crudelitas relegata est. g̃ sacra noue legis que sūt efficacissime medicine debuerunt statim post pctm̄ humano gn̄i exhiberi. ¶ P̄. sacra noue legis totā efficaciā hñt ex passione ch̄ri: sed passio ch̄ri opabat ēt a p̄n° mūdi post pctm̄ ad reparationē fm q̄ erat credita ut in. 3. li. di. 19. dictum est. g̃ ꝛ tunc sacra īstitui debuerūt. ¶ Sz P̄: gr̄a pficit nām. sed nā pcedit ex impfectioribꝰ ad pfectiora: sicut patet in oī motu ꝛ gñatione: ꝛ sīlr ēt ars. g̃ ꝛ sīlr gr̄a debuit pr̄i' impfecte ꝛ postea copiose per efficaciā sacra dari.

¶ Ulteri' videt q̄ statim ch̄o nato sacra īstitui debuerunt: sunt eni sacra noue legis gratiā cōtinētia. ſ3 tp̄a gr̄e extūc icepit. g̃ tūc īstitui debuerunt. ¶ P̄. sacra adiuuāt ad iplēdū p̄cepta: ſ3 p̄cepta moralia oia sīl' data fuerūt in ipso initio legis. g̃ ꝛ sacra gratie in ipso initio gratie oia sīl' dari debuerūt. ¶ Sed cō est: quia que a deo sūt ordinata sunt Roma. 13. sed iste est debitus ordo ut cā effectū p̄cedat: ꝛ ut illud qō pr̄i' est p° tradat. g̃ cū passio ch̄ri sit cā efficacia sacr̄i' p̄bēs: ꝛ vnuz sacramentū sit alio pīor ut dictū est. ergo videtur q̄ non debuerunt īstitui statim ch̄isto nato.

¶ Ulteri' videt q̄ sacra noue legis nō sunt oia a ch̄o instituta: qz de cōfirmatione ꝛ extrema vnctione non legit aliq̄d dixisse: sed extrema vnctio ꝛ confirmatio sunt sacra noue legis. g̃ nō oia sacra noue legis sūt instituta a ch̄o. ¶ P̄. nō minoris auctoritatis est mysteriū sacerdotū noue legis q̄ legis nāe: sed que sacra dispēsabāt in lege nāe. ſ. sacerdotes pro suo libitu sacramētis visibilib' suā fidē, pfitebant. g̃ multo fortius hoc debet eē in lege noua que ēt est maioris libertatis. ¶ Sed cō: sacra noue legis efficiunt qō signāt. ſ3 ex institutione signāt fm Hugo. g̃ ex īstitutione efficaciā hñt: ſ3 efficacia sacroꝝ nō est nisi a deo: qui solus pctā remittit. g̃ nō potuit eē a puro hoie sacroꝝ īstō.

Rñdeo dōm ad p̄ma. q. q̄ sacra sūt signa remdīg ad qō ordinant: sunt aūt signa repñtantia effectꝰ spūales ex sīlitudine sensibiliū rerū q̄b' in sacro est usus: ꝛ ideo cū in noua lege oporteat esse

sacra maioris efficacie pp pfectionē testamēti debuerūt ēt eē alia signa que exp̄ssi' figurarēt gratiā: ꝛ ideo oportuit alia sacramenta īstitui.

Ad primū g̃ dōm: q̄ q̄uis nā breuissime operatur: tn̄ nihil omittit de p̄tingētib' q̄b' aliq̄d optime fieri possit ꝛ sīlr gr̄a: ꝛ iō in sacris īstituēdis nō solū attēdit q̄lit aliq̄d breuit fiat ſ3 q̄'lit̄ p̄gruent. ¶ Ad 2m dōm: q̄ p̄cepta moralia cōsequūtur nāz humanā cū sint de dictamine rōnis nālis: ꝛ iō p̄manēt eadē in qualibet lege ꝛ in quolibet statu hominis. ꝛ pp hoc nō est simile de p̄ceptis ꝛ sacramentis que ex sola institutione efficaciam habent.

¶ Ad 2am. q. dōm: q̄ sacra noue legis: qz gr̄am p̄tinent nō sūt uacua: ſ3 plena: ꝛ iō nō cōpetebat ea īstitui nisi tpe plenitudinis: q̄d est tp̄s icarnationis. Quare aūt ch̄s suū aduētū distulerit ꝛ nō statiz post pctm̄ carnē assumpserit. in. 3. li. di. j. dictū est. ¶ Ad p̄m g̃ dōm: q̄ aliq̄ est in morbo spūali ꝛ corpali. Nō eni pōt aliquis a morbo spūali p̄grue curari nisi pr̄i' morbuz cognoscat ꝛ medicinā desideret si sit cognitionis capax: ꝛ ideo oportuit ut hō sibi relinqueret: ꝛ sic p° tpe legis nāe īfirmū se cognoscere per ignorātiā ad idolatriam declinādo: ꝛ deinde tpe legis scripte que auxiliū p̄ ignorātiā p̄debat recognoscere se infirmū per p̄cipitātiaz ad pctā declinādo: ꝛ sic salutē ab alio expectaret: qui ꝛ viā salutis docuit p̄ ignorātiā: ꝛ sacra gr̄e dedit cōtra īfirmitatē p̄cipitātie ut dr̄ Jo. j. Gratia ꝛ veritas per Jesum ch̄m facta est. in morbo autē corpali hoc nō recipit: qz corp' non est cognitionis capax. ¶ Ad 2m dōm: q̄ q̄uis ēt ex tūc passio ch̄ri efficacia h̄et: nō tn̄ tātā efficaciā in humana nā: pro qua nōdū satisfactū erat habebat: sic post satisfactionē habuit ꝛ post ch̄ri incarnationē que totā nām humanā dignificauit: ut fieret magis ad gratiaz recipiendaz idonea.

¶ Ad 3am qōnez dōm: q̄ sacra noue legis duplicit̄ instituta sūt. p° ad documētū ꝛ exercitiū quoddam: ꝛ sic potuerāt ante passionē ch̄ri īstitui. 2° q̄tū ad necessitatē ꝛ obligationē: ꝛ sic eoꝝ īstitutio nō fuit añ passionē: qz adhuc legalia nō fuerūt mortua. vñ a tpe p̄dicationis ch̄ri usq; ad passionez sacra noue legis sīl' currebāt cū legalib': ꝛ utraq; ad salutē operabantur. sic g̃ q̄tū ad 2m modū institutionis oia sīl' in passione ch̄ri instituta fūt: ſ3 q̄tū ad p̄m oportuit ut p° īstituerētur illa que sūt maioris necessitatis: vñ statim in p̄n° p̄dicationis sue penitētia p̄dicauit: ut legit Matthei 4. ꝛ baptismo docuit: ut legit Jo. 3. alia aūt sacra pro cessu tp̄is instituit ꝛ docuit. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q̄ tēpus gratie dī q̄tū ad initiū ꝛ q̄tū ad cōplemētū. complemētū aūt ei' nō fuit añ passionē ꝛ resurrectionē ch̄risti: vnde Jo. 8. dī. Nōdū erat spūs datus: qz nondum erat ch̄s glorificat'. p̄m aūt pōt attēdi duplicit. p° q̄tū ad p̄sentiā gratie in mūdo: ꝛ sic fuit in ipsa incarnatione. 2° q̄tū ad ei' diffusionē in mūdo: ꝛ sic fuit in p̄dicatione siue baptismo ch̄risti: ꝛ ante nō oportebat īstitui sacramenta. ¶ Ad 2m dōz: q̄ p̄cepta moralia homini natura dictat: ꝛ ideo statim poterūt homini simul p̄poni: nō enim est ita de sacramētis.

¶ Ad 4am qōnē dōm: q̄ circa hoc est duplex opinio. q̄dā eni dicūt nō oia sacra a ch̄isto imediate īstituta fuisse: sed quedā ipse per se īstituit: quedā vo apostolis īstituēda cōmīsit. ſ. cōfirmationē in qua spūs ſcti⁹ dat ad robur: cui' institutio eē nō debuit ante plenam spūs ſcti missionē: ꝛ extremā vnctionē: que tn̄ cū ad gloriā resurrectionis sit imediatū ꝛ p̄ximū p̄paratorium ante resurrectionē īstitui nō debuit. sed qz institutio sacroꝝ videt ad ptātē plenitudinis in sacris pertinere: quā sibi ch̄s reseruauit in sacris cū ex institutione sacra habeant q̄ significēt: iō alīs, pbabil' videt q̄ sīc hominis puri non est sacra mutare uel a sacramētis absoluē. ita nec noua sacra īstituē: ꝛ iō oia sacramēta noue legis ab ipo ch̄o institutionē habēt.

¶ Scōm hoc g̃ dōm ad p̄m: q̄ ipe sacr̄m cōfirmationis īstituit q̄n pueris sibi p̄ntatis man' ipositurus: similiter extremā vnctionē q̄n apl̄os ad p̄dicādū mittēs oleo inungere infirmos oīsposuit: ut sic curarentur.

¶ Ad 2m dōz: q̄ sacra illa legis nāe nō hēbāt aliquā efficaciā ex ope opato: sed solū ex fide: ꝛ iō determinatio eoꝝ ab hoīe puro hñte fidē fieri poterat: non autem ita est de sacramentis noue legis: que ex opere operato gratiam conferunt. Qō. II.

QUINDE querit̄ de baptismo Joānis. ꝛ circa hoc querunt̄ q̄tuor. Primo utrum fuerit sacr̄m. 2° de efficacia ipsius. 3° quib' cōpetebat. 4° utrū baptiza ti a Joāne essent baptismo ch̄risti baptizandi.

AD primū sic, pcedit. Videt q̄ baptismus Joānis nō fuerit sacramētū. Jo. 3° sup illud. Erat Joānes baptizās ⁊c. dicit glo. q̄tū catheczminis nondū baptizatis, pdest doctrine fidei: tātū, pfuit baptism' Joānis añ baptismū ch̄ri. sed catheczism' nō est sacr̄m sed sacrale. g̃ baptism' Joānis nō erat sacr̄m: sed sacrale. ¶ P̄. omne sacr̄m est alicui' legis sacr̄m. ſ3 baptismus Joānis non erat sacrz legis nāe: neq; legis veteris: qz sīc Aug° dicit. Nulli pcedētiū, pphetarū fuit datū baptizare nisi Joāni soli: qō nō ptingit de sacris veteris legis. similiter nō est sacr̄m noue legis: qz p̄dicationē ch̄ri p̄cessit. ergo non erat sacramentū. ¶ Sed p̄tra. sacr̄m est sacre rei signum. sed baptism' Joannis figurabat baptismum ch̄risti. ergo erat sacramentum.

¶ Ulteri' videt q̄ nō baptizauerit sb hac forma. Ego baptizo te in noie uenturi. Ch̄s eni in cui' noie baptizabat iā uenerat. g̃ nō cōpetebat forma illa pro tpe illo. ¶ P̄. eadez est fides de ch̄o uenturo que erat in p̄itb': ꝛ de ch̄o qui iā uenit quā nos habem'. g̃ eadē est forma baptismi in noie uenturi ꝛ in noie ch̄ri. g̃ baptism' idē: sed apli baptizauerūt in noie ch̄ri: ut infra dicet. si g̃ Joānes baptizauit in noie uenturi: idez fuit baptisma Joānis ꝛ apl̄oꝝ ch̄risti: qō falsū est. ¶ Sz cōtra est qō dicit Act. 19. Baptizabat Joānes populū dicēs: in eū qui uēturꝰ est post ipm ut crederent.

¶ Ulteri' videt q̄ nō fuit institut' a deo. nullū enim sacramētū a deo institutū noiat a ministro. nō eni dicit baptism' petri: sed baptism' ille dr̄ baptism' Joānis. g̃ nō fuit a deo institutus. ¶ P̄. sacra legis nāe que ad sacra ch̄risti disponebāt a deo institutione nō habuerunt: sed ex uoto celebrabant Fz Hugonē: sed baptismus Joānis fuit p̄paratorius ad sacra ch̄ri. g̃ nō debuit habere institutionē a deo. ¶ Sed cō est qō dicit Joānis. j. Qui me misit baptizare illi mihi dixit ⁊c.

¶ Ulteri' videt q̄ debuit statim ch̄isto baptizato cessare: qz sup illud Joānis. j. Vidit Joānes iesum uenientē ad se: dicit Aug'. Baptizat° est dñs. baptismo Joānis ꝛ cessauit baptismus Joannis. ¶ P̄. baptism' Joānis erat p̄paratorius ad baptismū ch̄risti. ſ3 baptismus ch̄risti incepit statim ch̄isto baptizato: qz tactu mundissime sue carnis vim regenerat̄uam contulit aquis: ut dicit Beda. g̃ statim debuit cessare. ¶ Sz contra est qō legitur Joānis. 3. q̄ post baptismū ch̄risti baptizabat Joannes. ꝛ discipuli eius similiter baptizabant. ergo baptismus Joannis non cessauit statim ch̄isto baptizato.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Rñdeo dōm ad.j.q.q fm hugo.de sctō victore fz,pcessum tpis ⁊ maiorē,ppinqtatē ad tps gre opoztuit alia ⁊ alia sacra institui. Vñ qz in Joāne quodāmō icepit tps gre:qz lex ⁊ pphete usq; ad Joānē. Matth.ii°.nō q̄si ab ipso eēt gra:sed qz ad graz vitā pparabat:iō ei⁹baptism⁹fuit aliquod sacrm qō ddē erat initiatio quedaz sacroz gre:q̄uis gra in eo nō pferret.vñ dōm q baptism⁹ioānis sacrz erat quodāmō mediū int sacra ueteris ⁊ noue legis: sic oispositio ad formā media est quodāmō int puationē ⁊ formā.pueniebat eni quodāmō cū sacris ueteris legis in hoc q erat signū tm:cū sacris legis noue in materia:⁊ quodāmodo in forma.

Ad primū g̃ dōm:q baptism⁹ioānis hēt aliqd sile cū sacralib⁹baptismi inq̃tū erat oispositio ad baptismū chri:sed inq̃tū pcessit institutionē baptismi chri differt a sacralib⁹:⁊ est sacrametuz per se:sic sacra ueteris legis:que ēt suo mō lz nō tam de,ppiquo ad sacra noue legis oisponebāt.

¶ Ad 2m dōz:q oispositio reducit ad gen⁹forme ad quā disponit:⁊ iō baptism⁹ioānis reducitur ad sacra noue legis:sicut incoplctū in gñe illo:⁊ hoc patet ex ordine procedendi quē magister seruat.

¶ Ad 2am qōnē dōm:q utilitas rei ex forma sua cōsequit:⁊ iō forme sacroz ostēdūt illud ex quo sacra ⁊ efficaciā ⁊ utilitatē hñt:⁊ qz utilitas baptismi ioānis tota erat disponere ad chriz:iō hec erat sua forma cōpetēs:ut in noie uēturi baptiçaret. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q̄uis iā uenisset in carnē:nō tñ iā uenerat ad baptiçādū:⁊ alia salutis nre opa exercēdū. ¶ Ad 2m dōz: q fides cū sit cognitio quedā respicit rei ueritatez:⁊ qz diuersitas tēpoz significatoz nō diuersificat ueritatē:nec fides penes hoc diuersificat:sz sacra efficiūt respectū:⁊ qz nō eodē mō se hēt ad actū hoc qō iam est:⁊ hoc qō expectat futurū:qz ad id qō expectatur futurū act⁹ordinant ut disponētes:ab eo aūt qō iam est effectiue aliqd,producit:iō diuersificatio forme per futurū ⁊ psens designat diuersitatem sacramenti.

¶ Ad 3am qōnē dōm:q ioānes suū baptismū istituit pcepto diuino:vñ patet q institutio ipsi⁹fuit a deo per auctoritatē:ab ipso ioāne per ministeriuz. ¶ Ad p̄m g̃ dōm:q pp tres rōnes baptism⁹a ioāne nomē accepit. p°qz ipse fuit sui baptismi institutor aliq̄ mō: Petrus aūt nullo mō baptismi quo baptiçabat.2°qz nihil in illo baptismo efficiebat qō ioānes non faceret. 3°qz sibi soli erat oatū illius baptismi ministeriuz.

¶ Ad 1m dōz:q fides magis determinabat fm appropinquationē ad chrm:⁊ iō ēt sacra que quedā fidei ptestationes sunt magis chro remota min⁹ determinata eē debuerūt:⁊ qz baptism⁹ioānis de,ppinquo ad christi sacra disponebat: iō debuit magis habere determinationem q̄ sacramēta legis nature.

¶ Ad 4.am qōnē dōz:q cessatio baptismi ioannis pōt accipi duplicit.vno mō qñ cessauit totalr: ⁊ hoc fuit ioāne in carcerē misso:qz ministeriū illud soli ioanni cōcessum est.alio mō q̄tū ad maximū suū posse:⁊ sic cessauit baptiçato chro:qz ex tunc eius baptism⁹non fuit precipuus:sed aliuz fuit eo dignioz:sicut cessat officium legati domino suo superueniente : q̄uis ⁊ aliq̄ exerceat. Et per hoc patet solutio.

Ad 2m sic,pcedit.videt q baptism⁹ ioānis gram cōtulerit:Luce.3. Erat ioannes baptiçās ⁊ pdicās baptismū pnie in remissionē pctorū:sz remissio pctorū non fit sine gra.g̃ baptism⁹ille gram contulit. ¶ ꝑ.Dama.dicit. Purgat ioānes spm per aquā.sed purgatio spūalis nō fit sine gra.ille baptism⁹ gram cōtulit. ¶ ꝑ.Aug⁹ dic̄ ꝫ do natistas: Ita credā ioānē baptiçasse:in aq̄ in remissionē pctorū:ut ab eo baptiçatis in spe remitterent pec cata.sed spes de remissione pctorū nō pōt eē nisi per gram.g̃ baptism⁹ille gram cōtulit. ¶ ꝑ.baptismus ioānis,ppinquior fuit baptismo chri q̄ circūcisio:sed circūcisio gram cōtulit:ut dictū est.g̃ multofozti⁹baptism⁹ioānis. ¶ ꝑ.sacrm nō instituit nisi ad causandū graz uel significādū.sz gra sufficienter per sacra ueteris legis erat significata.si g̃ baptism⁹ ioānis gram nō ptulit:pro nihilo istitut⁹fuit. ¶ Sz ꝫ:gra nō conferēt sine spū sctō.sed in baptismo ioānis nō cōferebatur spūs sctūs:sed aq̄ tm ut patet Act.j.Joānes qdē baptiçauit aq̄:uos aūt baptiçabimini spū sctō ⁊c.ergo in illo baptismo nō erat gratia. ¶ ꝑ.nō est idem effect⁹oispositionis ⁊ pfectionis.si g̃ baptism⁹ ioānis disponebat ad baptismū chri:cui⁹ est gratiā cōferre: qz gratia ⁊ ueritas facta est per iesum chrm:Joā.j.vidēt q baptismus ioānis gratiā non contulit.

Rñdeo dōm:q hoc ab oib⁹cōcedit q nō efficiebat aliqd per baptismuz ioānis:qō nō eēt operatio bois:⁊ qz gratia nō pōt ab hoie dari:iō patet q baptism⁹ioānis gratiā non conferebat.

Ad primū ergo dicēdū:q illa auctoritas sic exponenda est:ut referatur ad diuersa baptismata hoc modo. Erat ioānes baptiçans scilicet baptismate suo:⁊ predicans scilicet baptismū chri qui est in remissionē peccatorum. Si aūt referat utrūq; ad baptismū ioānis:sic dr eē in remissionē peccatoz:qz baptiçatis iponebat dignos fructⁿ penitentie agere:qb⁹pctorū remissionē cōsequerent.vñ baptism⁹ille erat q̄si quedā,ptestatio ⁊ pfessio penitentie. ¶ Ad 2m dōm:q baptism⁹ ille purgare dr mō pdicto:uel ēt mālit a sozdib⁹ coz palib⁹ in signū spūalis purgationis per chrm futurū uel a cecitate ignorantie per doctrinā ioānis chrm annunciātis. ¶ Ad 3m dōz:q spes semp ex gratia,pcedit:nō tñ semp ex gratia habita:sed q̄nq; ex gra expectata:⁊ sic baptismus ioānis spez faciebat remissionis pctorū nō cōferens gram:sed pmittēs eā in hoc q̄ figurabat baptismuz chri quo gra daret. ¶ Ad 4m dōz:q q̄uis baptism⁹ ioānis magis ꝓueniret cū baptismo chri q̄ circūcisio q̄tū ad māz:nō tñ ꝓueniebat magis q̄tū ad cām institutionis:qz circūcisio ad necessitatē ist̄ituta erat ut remediū ꝺ originale.sz baptism⁹ioānis ut assuefaceret ad baptismū chri. ¶ Ad 5m dōm:q baptism⁹ ioānis exp̄ss⁹figurabat baptismū chri q̄ sacra ueteris legis pp maiorē sīlitudinē ad ip̄z:⁊ iō magis de,ppinq̄ pte parabat ad ip̄z i significatiōe ⁊ q̄dā pnie,ptestatione.

Ad 3m sic,pcedit.Videt q chro nō cōpetere ret baptiçari baptismo ioānis.baptismus eni ioānis erat baptism⁹penitentie:ut dicit Luc.3.sed chro nō cōpetit penitētia sic nec pctm.ergo nec baptiçari baptismo ioannis. ¶ ꝑ.ois christi actio nra est instructio:sz nō istruimur baptiçari baptismo ioānis.g̃ nō debuit chro illo baptismo baptiçari. ¶ Sed ꝫ est:q ipse ad baptismū ioānis uadēs dixit sic decet nos implere oēm iustitiā.Matth.3.

¶ Ulteri⁹videt q nulli alij hoc baptismo debuerūt baptiçari:hoc eni est soli⁹chri ut a sacris nō accipiat sed magis eis cōferat.sz baptism⁹ioānis erat tale sacrm a quo nō poterat aliqd accipi.g̃ soli chro cōpetebat. ¶ ꝑ.sacra eadē rōne oib⁹cōpetūt:sed non erat necessariū q oēs baptismo ioannis baptiçarent.g̃ nulli pter chrm ipso baptiçari debuerunt. ¶ Sed cōtra est.quod dicitur Matth.3. Egrediebantur ad illum

hierosolymite uniuersi ⁊ baptiçabantur ab eo.

¶ Ulteri⁹videt q debuerūt illo baptismo pueri baptiçari.erat eni ille baptism⁹signū baptismi chri:sed baptism⁹chri competit pueris.g̃ ⁊ ille. ¶ ꝑ.circūcisio dabat ēt pueris z eis pncipalit.sz baptism⁹ioānis est mediū int circūcisionē ⁊ baptismū chri qui daī idiffe rent magnis ⁊ puis.g̃ ⁊ baptism⁹ioannis paruis dari debuit. ¶ Sz ꝫ.qz baptismus ille erat ut assueſceret ad baptismum chri:sed hoc nō poterat esse nisi ratione illorum qui discretionez habebant.ergo pueris ille baptismus non competebat.

Rñdeo dōm:q chri plurib⁹de causis a ioāne baptiçari uoluit:q̄rū tres tangūtur in glo.Marci.3.s.pp humilitatē iplēdā:ut ipsemet dic̄ Matth.3.ut baptismū ioānis appzobaret:⁊ ut aquas cōsecraret sue carnis tactu:⁊ sic baptismū suū istituere. Quartā cāz tangit Aug.in li.de nā bonⁱ:ut.s.ostēderet nō itereſe dē a quo baptiçaret. Quintā tangit in lib.qōnū ueris ⁊ noui testameti.s.ad exēplū baptismi,ppenēdū illis qui erāt futuri fīlij dei p fidē. Sextā tāgit Chrisо.ut.s. i baptismo miracula ostēdēs eua cuaret illoz errorē q̄ ioānē chro maiorē credebant.

Ad primū g̃ dōz:q sic dictū est chro a sacris nihil accepit:⁊ iō nō dr baptism⁹ ioānis baptism⁹penitētie quo ad chriz:sed quo ad alios qui ad penitētiā per ipm pparabant:⁊ sic ēt circūcisio chri nō fuit in remediū originalis peccati a quo chro imunis erat. ¶ Ad 2m dōm:q actio chri nra est instructio nō ut eodez mō agam⁹sic chro fecit:sed ut pro mō nro chrm imitemur:⁊ iō per baptismū suum dedit nobis exēplum:ut baptiçaremur illo baptismo q nobis cōpetit:p quē.s.remissionē pctoz pseq̄mur.

¶ Ad 2am,q.dōm:q dicit Aug.in li.de baptismo ꝺ do natistas. Si ioānes solū chrm baptiçasset videretur melioris baptismi oispēlatoz q̄to melioz erat qui baptiçabat:⁊ si oēs baptiçasset videret q chri baptismus nō sufficeret ad salutē:⁊ iō quosdā alios baptiçauit sed nō oēs. ¶ Ad p̄m g̃ dōm:q q̄uis alij a baptismo ioannis non acciperent gratiā:accipiebant tñ quoddā signū gratie suscipiende ⁊ seruāde penitētie.

¶ Ad secundum patet solutio ex dictis.

¶ Ad 3am qōnez dōm:q baptism⁹ioannis erat baptismus penitētie:⁊ qz pueris nō cōpetit penitētia:ideo nō cōpetebat eis ille baptism⁹.nec ē sīle de baptismo chri ⁊ circūcisione que ordinant ꝺ originale peccatū qō in pueris est. Et per hoc patet solutio ad obiecta.

Ad 4m sic,pcedit.videt q baptiçati baptismo ioānis nō debebāt baptiçari baptismo chri. Actuū.eni.8.dr q apli in samariā uenientes illos qui baptiçati erāt in noie iesu nō baptiçabāt:sed tm man⁹iponebāt.cū g̃ baptism⁹ in noie iesu sine collatione spūs scti sit baptism⁹ioannis:videt q baptiçati baptismo ioānis nō baptiçabant baptismo chri. ¶ ꝑ.Hiero.sup illud Osee.2.effundam de spū meo.dicit q hec est cā q̄re q̄dā baptiçati a ioāne baptismo chri iterū baptiçati sunt a Paulo. Act.20. qz fidē trinitatis non hēbant:qz nec⁹ si spūs sctūs est audierāt. Si g̃ aliq̄ baptiçati eēnt a ioāne fidē trinitatis hñtes:videt q iterū baptiçari nō debuerit baptismo chri. ¶ ꝑ.in aplis oditur oñdi oē illō qō est necessariū ad salutē.sz aplis post baptismū ioānis solus baptism⁹spūs scti pnunciat.Act.j.g̃ non erat necessariū q baptismo chri iterū baptiçarent. ¶ ꝑ.ad baptismū redrit aq̄ ⁊ spūs sctūs.sed per baptismū ioannis erat facta ablutio aque.g̃ nō oportebat nisi q̄ supplereť qō deerat.s.spūs sctūs. ¶ Sed ꝫ est qō dicit Joā.3. Nisi q̄s renat⁹fuerit ex aq̄ ⁊ spū sctō ⁊c.sz baptism⁹ioānis nō regenerabat aliq̄ mō.g̃ necessarium erat ut iterū baptismo chri baptiçarent. ¶ ꝑ.Aug. dixit q baptiçabat ioānes ⁊ nō est baptiçat⁹:sz de necessitate salutis tpe gre est q hō sit baptiçat⁹uel saltē ,ppositū baptismi habuerit.g̃ oportebat eos qui baptismū ioānis acceperāt iterum baptiçari baptismo chri. ¶ ꝑ.ipositio manuū pcedēte baptismo ioānis nō iprimebat caracterē baptismalez.sz caracter talis est de necessitate salutis uel in actu ul⁹ in proposito.g̃ oportebat q baptiçati baptismo ioānis iterz baptiçarent baptismo chri:⁊ nō sufficiebat eis man⁹ipositio.

Rñdeo dōm:q circa hoc est duplex opinio.q dā eni dicūt q baptism⁹ioānis erat pparatori⁹ad chrm suscipiēdū:⁊ iō sicꝺ baptismū ioānis suscepisset in eo sīstēs nō referēs ad chrm:baptismus in eo frustraret⁹ a fine suo:⁊ iō oportebat eū iterū baptiçari baptismo chri.si aūt nō figeret spez suaz in baptismo ioānis:sed ulteri⁹referret ad chrm sic ex gra chri ⁊ baptismo ioānis pceaccepto efficiebat q̄si vnū qd:⁊ iō nō oportebat q iterū aq̄ baptiçaret:sed solū q spm sctm per manus impositionē acciperet:⁊ hec videt fuisse magistri opinio in lra:sed qz sacra noue legis ex ipso ope opato efficaciam hñt:iō videt q spes ⁊ fides illi⁹qui baptismū suscipit nihil faciat ad sacrm:q̄uis posset facē ad rē sacri ipediēda uel ꝓmouēda.vñ q̄tucūq; spez suā alicui ad chrm referret baptiçat⁹baptismo Joānis:baptismū noue legis nō cōsequebat:⁊ iō si baptism⁹noue legis est de necessitate salutis:oportebat q iterū illo baptismo baptiçar etur. ¶ ꝑ.hoc est gñale in oib⁹sacris q si omittatur qō est de sba sacri opz id sacrm iterari:vñ cū nō esset forma debita in baptismo ioānis:oportebat q iterareť baptism⁹:⁊ hoc hēt cōmuniоr opinio:que etiā ex vbis Aug.ꝓfirmat:qui dicit sup Joā.homel.5. Qui baptiçati sūt baptismate ioānis:nō eis sufficit:baptiçādi eni sūt baptismate chri. Et iō fz hoc dōz ad p̄m q ibi agit de illis qui baptiçati erant a Philippo:de quo ꝓstat q baptismo chri baptiçauerat:sed nō erat ibi dat⁹spūs sctūs ad robur:sic in cōfirmatione dat: qz ille nō fuit Philipp⁹apls:sz vn⁹de septem diaconibus:⁊ iō nō poterat man⁹iponere:qz hoc epōz est: ⁊ pp hoc missi sūt ad hoc Petr⁹⁊ Joānes. ¶ Ad 2m dōm:q Hiero.nō vult tāgē cām rebaptiçationis sz insufficientiā fidei ipsoz ad salutē:ut patet ex vbis pce dentib⁹. Premittit eni qui dicit se credē in chrm:⁊ nō credit in spm sctm:nō dū hēt claros oculos.ilsufficientia aūt fidei nō posset eē cā q̄re aliq̄ baptiçarent:sz q̄re istruēdi eēnt sic⁊ nūc fit. ¶ Ad 3m dōz:q apostoli credunt baptiçati fuisse baptismo chri q̄uis scriptū nō inueniat:ut dr in glo.Joan.13.super illud. qui lotus est ⁊c. Ex quo eni ipsi alios baptiçabāt:ut habet Jo. 3.videt q ⁊ ipsi uenientes ad chriz baptiçati fuerint:si tñ chris qui habuit potestatē remittendi pctā eos sine baptismo ex ꝓuilegio quodā sanctificare uoluisset: ⁊ qui uirtutē suā sacris nō alligauit nō eēt ad ꝓfitiaz trahēdū:ex auctoritate aūt iducta non habet q apli tm baptismo ioānis baptiçati erāt:sz cōparatio q̄dā baptismi flaminis ad baptismum ioānis. ¶ Ad 4m dōz:q ad baptismū redrit aq̄ cū debita forma.Joānes aūt nō obseruabat formā baptismi chri:nec iteruz erat in eo efficacia:sic in baptismo chri:⁊ ideo qz omittebantur ea que erant de necessitate sacramenti oportebat iterum baptiçari.

¶ Quoz alia remediū.]Sed ꝫ:oia sacra noue legis sūt in remediū ⁊ gram ꝓferūt:ut dictū est.g̃ distinctio

illa nulla videt. Et dom q illa distictio sacr̃oz sumit fm id ad qđ p̃cipalit̃ ordinant. Quãuis g̃ oia sacra aliquo mõ graz ꝓferãt z in remediũ sint: quedã tamẽ p̃cipalit̃ ordinata si in remediũ ꝺ aliquẽ spãlẽ morbũ: ut mrioniũ ꝺ cõcupiscẽtiã. quedã vo de sui ꝓpa itẽtione sũt ordinata ad remediuz morbi z ad gram: sic baptism' qui est spũalis regñatio: per quaz uetus hõ corrũpit z nou' gñat. quedã aũt qz gram p̃supponũt ordinant ad gr̃e pfectionẽ: sic eucharistia: z sic intelligẽda sũt ꝟba magistri. Nõ utiqz pp remediuz sed ad sacr̃m. z debet accipi sacr̃m large pro quolibet signo rei sacre. ¶Baptismũ chr̃i ioannes z̃c. ¶Ió baptismus chr̃i potius q̃ alia sacra noue legis p̃paratoriũ babuit: qz baptism' est ianua sacr̃oz: z ipse facit alijs viã: vñ p̃paratorio sacra alia nõ indigebant. Iterũ baptiçabant imo z̃c. ¶Ex hoc patet q̃ p̃cedẽs baptism' nõ reputabat alicui' pro baptismo: qz qui baptisma chr̃isti accipiebant nõ iterato baptiçabant: sed uerũ baptisma de nouo accipiebãt: z ió q̃sl corrigens qđ dixerat iterum baptiçabantur addit: immo uerum baptisma accipiebant: z sic magister per uerba Dieronymi sua intentionem probare non potest.

¶Quid sit baptismus. Distinctio.III.

Post hec videndũ est qd sit baptismus z que sit forma: z qñ istitut': z cã institutionis. Baptism' dr̃ intinctio. i. ablutio corpis exterioz facta sub forma ꝟbor̃ p̃scripta. Si enĩ ablutio fiat sine ꝟbo: non est ibi sacr̃m. Sz accedẽte ꝟbo ad elemẽtuz: fit sacr̃m. nõ utiqz ipm elemẽtũ fit sacr̃m: sed ablutio facta in elemẽto. Vñ Aug. Verbo baptisma cõsecrat. detrahe ꝟbũ: z qd est aq̃ nisi aq̃: accedit ꝟbũ ad elementũ: z fit sacr̃m. Vñ est hec tãta ꝟtus aque ut corp' tangat z cor abluat: nisi faciẽte ꝟbo: nõ qz dr̃: sz qz credit: Nãqz z in ipso ꝟbo aliud est son' trãsiens: aliud est ꝟtus itus manẽs. In duob' ergo cõsistit sacr̃m baptismi: scilz in ꝟbo z elemẽto. ergo z si alia desũt que ad decorẽ sacri istituta sũt: nõ ió min' est uerũ sacr̃m z sctñ: si ꝟbũ sit ibi z elemẽtũ. Nã z in hoc sacro z in alijs q̃dã solẽt fieri ad decorẽ z honestatẽ sacri: quedã ad sbam z cãm sacri ptinẽtia. De sba hui' sacri sunt ꝟbũ z elementũ: cetera ad solẽnitatem eius pertinent.

¶De forma baptismi.

Sed qđ est illud ꝟbũ quo accedẽte ad elemẽtũ: fit sacr̃m: ueritas que docet hui' sacramẽti formã tradẽs' ait discipulis. Ite docete oẽs gẽtes baptiçãtes eos: in noie patris z filij z spũs sctĩ. Inuocatio igitur trinitatis ꝟbũ dr̃ quo baptisma cõsecrat: z hec est forma ꝟboz sub qua tradit baptism'. Vñ boni facio epo çacharias papa ait. firmissime p̃ceptũ est in synodo angloz: ut qcũqz sine inuocatione trinitatis mersus fuisset: q̃ sacr̃m regñationis nõ bret: qđ oino uerum est. q̃ si mersus in fonte baptismi qs fuerit sine inuocatione trinitatis pfect' chr̃istian' nõ est nisi in noie p̃is z filij z spũs sctĩ fuerit baptiçatus. Legit tñ in actib' aplor aplos baptiçasse in noie chr̃i. sz in hoc noie ut exponit Ambro. tota trinitas intelligit. Intelligit enĩ cuz chr̃m dicis: z p̃r a quo unct' est: z ipz qui unctus est: z spũs sctũs per quẽ unct' est. Vñ Nichola' papa ad ꝓsulta bulgaroz. A quo daz iudeo multos baptiçatos asseritis: z qđ inde agẽdũ sit cõsulitis. Si, pfecto si in noie sctẽ trinitatis: uel in noie chr̃isti sicut in actibus aplor legim' bapt̃çent: baptiçati sunt: unũ enim idẽqz est ut exponit Ambrosius.

¶Si in nomine patris tñ uel spũs sancti possit tradi baptismus.

Hic querit an baptism' esset uer' si diceret in noie p̃is tñ: ul spũs sancti tñ: ut cũ dr̃ in noie chr̃i: Ambrosi' videt dicẽ q̃ si fide mysteriũ trinitatis teneat z una psona tñ noietur: plenũ est sacr̃m. Et ecõuerso si tres nominent z nõ recte de aliquo illoz sentiat: ua cuũ fieret mysteriũ trinitatis. ait enĩ sic. Ubi nõ est plenũ baptismi sacr̃m: nec p̃ncipiuz nec spẽs aliq̃ baptismi estimat. Plenũ autẽ est si patrẽ z filiũ z spiritũ sctñ fatearis. Si unũ neges: totũ subrues: z si unũ in sermone cõprehẽdas: uel patrẽ uel filiũ uel spñ sctñ fide aũt nec patrẽ nec filiũ nec spñ sctñ abneges: plenũ est fidei sacr̃m. Ita ẽt sz patrẽ z filiũ z spñ sctñ dicas z p̃is z filij z spirit' sancti minuas ptãtẽ: uacuũ est oẽ mysteriuz. Cũ enĩ dr̃ in noie chr̃i: per virtutẽ nois ipletũ est mysteriũ: nec a chr̃i baptismate spũs separat: qz chr̃istus baptiçauit in spiritu.

¶Questio Ambrosij.

Nunc cõsiderem' utrũ sicut chr̃i noie legimus baptismi plenũ eẽ sacr̃m: ita ẽt spiritu sctõ nũcupato: nihil desit ad mysterij plenitudinẽ: Rõnẽ sequmur qui unũ dixerit trinitatẽ significauit. Si chr̃m dicas: z patrem a quo unct' est fili': z ipm qui unct' est. s. filiũ z spñ sctñ quo unct' est designasti. Scriptũ est enĩ hunc eẽ Jesum a naçareth quẽ unxit deus spũ sctõ. z si p̃em dicas: filiũ ei' z spiritũ oris ei' pariter indicas: si tamẽ id etiam corde comprehendas. Et si spñ sctñ dicas: deũ patrẽ a quo ꝓcedit z filiũ ei' cui' est spiritus nuncupasti. Unde ut rõni copuleť auctoritas dñs dicit. Vos autem baptiçabimini in spiritu sancto: ex quo indicat nos recte posse baptiçari in spiritu sancto.

¶Perstringit premissoz intelligentiã cũ determinatione cuiusdam dicti.

Quo bis apte itellexisti in noie chr̃i uez baptisma tradi: vñ nihilomin' ilinuari videť uerũ baptisma dari posse in nomine patris tñ uel spũs sancti. si tamẽ ille qui baptiçat fidez trinitatis teneat: que trinitas in quo libet hoz nominũ intelligit. Si aũt aliquis puersę credẽs z errorẽ inducere intẽdẽs unũ de trib' tñ nuncupet: nõ ipleuit mysterium. Qđ vo ait noiatis trib' uacuũ esse mysteriũ si baptiçans minuat ptãtem patris z filij uel spũs sancti. i. male sentiat de potentia alicuius hoz: nõ credens unã potẽtiã triũ: intelligendũ est hoc sup eũ qui nõ itẽdit nec credit baptiçare qui nõ tñ caret fide sed ẽt intẽtionẽ baptiçãdi non bẽt. Qui ergo baptiçat in noie chr̃i: baptiçat in noie trinitatis qñ itelligit: tuti' ẽ tñ tres psonas ibi noiare: ut ibi dicať in noie p̃is z filij z spũs sancti: nõ in noib' sed in noie. i. ĩuocatione: uel in ꝓfessione patris z filij z spũs sancti. Jnuocať enĩ ibi tota trinitas ut inuisibiliter ibi opereť per se sicut extra visibiliter per ministerium. Si autem dicatur in nominibus: nõ est ibi sacramentuz: quia non seruatur forma baptismi.

¶De institutione baptismi.

De istitutione baptismi qñ cepit uarie sũt estimationes. Alij dicũt tũc eẽ institutũ cũ Nicodemo chr̃s ait. Nisi qs renat' fuerit ex aq̃ z spũ sctõ z̃c. Alij dicũt istitutionẽ baptismi fcãz cũ aplis dixit. Ite docete oẽs gẽtes baptiçãtes eos in noie p̃is z filij z spirit' sancti. Sz hoc dixit eis post resurrectionẽ: p̃cipiens eis de uocatione gentiũ: quos ante passionẽ binos miserat ad p̃dicãdũ in iudea z ad baptiçandũ dicens. In viã gentium ne abieritis. Jaz ergo institutus erat baptism': quia baptiçabant simul z predicabant.

¶De forma in qua baptiçauerũt apostoli ante passionem chr̃isti.

Si ꝟo querit in qua forma tũc baptiçauerunt. Sane dici põt in noie trinitatis. s. in ea forma in qua baptiçauerũt postea gẽtes: que ante passionẽ põt intelligi fuisse tradita sz nõ sit scriptũ. Nõ ergo tũc illã formã chr̃istus p̃ius tradidit cũ ad euãgeliçãdũ gẽtib' misit: sz quã añ tradiderat mittẽs eos in iudeam post iterauit cũ ad gẽtes misit. Cõmodius ergo dr̃ istitutio facta qñ chr̃s a Joanne baptiçat' est in iordane. qđ dispẽsauit non qz mũdari uoluit cũ sine pctõ fuerit: sz qz cõtact' mũde carnis sue vim regeneratiuã ꝓtulit aqs: ut qui postea imergerẽť iuocato noie trinitatis a pctis purgareť. Tũc ergo istitut' est baptism' chr̃i in quo trinitas cuius mysteriũ ibi innotuit interius hominem baptiçat.

¶Quare in aqua tñ fiat.

Celebrať aũt hoc sacr̃m in aq̃ nõ in alio liquore ut ait chr̃s. Nisi qs renatus fuerit z̃c. Ideo uniformiter id fieri in aq̃ p̃cipitur ut intelligať: q̃ sicut aq̃ sordes corpis ac uestes abluit: ita baptismus maculas aie sordesqz vitioz emũdãdo abstergit: uel ideo ut nullũ inopia excusaret qđ põt fieri si in ꝟino uel oleo fieret: z ut cois mã baptiçãdi ĩueniret apud oẽs: qđ aqua signauit que de latere chr̃isti manauit: sicut sanguis alterius sacramenti signũ fuit. Nõ ergo in aliquo liquore potest consecrari baptismus nisi in aqua.

¶De immersione quotiens fieri debeat.

De imersione vo si querit quõ fieri debeat: p̃cise rñdem': ut semel uel tertio pro uario more ecclie. Vñ Bze. De trina imersione baptismi nil uerius rñderi potest q̃ qđ uosipsi sensistis: qz in una fide nihil officit ecclesie sctẽ ꝓsuetudo diuersa. Quia enĩ in tribus subsistẽtijs una sba est: reꝑhensibile esse nullaten' põt ifantẽ in baptismo ter uel semel mergere: qz z in trib' mersionib' psonarũ trinitas: z in una põt dinitatis singularitas designari. Nos vo qui tertio imergim' ẽt triduane sepulture sacr̃m signam'. Secm hoc sz nõ mõ ter sed ẽt semel mergere tñ. Ibi tñ dũtaxat mergere semel licet: ubi ꝓsuetudo ecclesie talis existit. Siqs vo id facere incipiat ubi ꝓsuetudo talis nõ est: uel semel tñ mergẽdũ asserat: reꝑhensibilẽ se eẽ ꝓstituit. Vñ bay mo. In suo sensu abũdabat Cypian' cũ semel mergebat in baptismo puulos: qui qđ intelligebat studiose iplebat bonis opib' abũdando: sz in hoc nesci' delinqueret: sz qz bonis operib' abũdabat postea correct' a deo abũdauit altiori sensu: ter illos mergẽdo. Ecce hẽm' qz deliqt: qui semel mersit. Sed hoc ideo: qz alit se hẽbat ꝓsuetudo illi' ecclesie: ut qz unã tñ faciendã mersionẽ asserebat. De trina mersione Aug. ait. Post qz nos credere, pmisim': tertio capita in sacro fõte dimersimus: qui ordo baptiçandi duplici mysterij significatione celebrať. Recte enĩ tertio imersi estis: qz accepistis baptismũ in noie trinitatis. Recte tertio imersi: quia accepistis baptismũ in noie chr̃i qui die tertia resurrexit a

Universidad de Deusto
Biblioteca

mortuis. Illa enī tertio repetita īmersio typum dñice exprimit sepulture. Cōstat ergo baptiçandos tertio debere īmergi: ꝛ tñ si semel tm̄ īmergant: uerū baptisma accipiunt: ꝛ qui semel immergit tm̄: nō peccat: nisi consuetudo ecclesie obsistat uel hoc modo tm̄ debere fieri asserat.

¶ Quando circuncisio amisit vim suam.

SOlet ēt queri si circuncisio amisit statuꝫ ab īstitutione baptismi: ad qō dicim⁹ in chr̄i morte terminata eē legalia oīa. Ex tunc ergo circūcisio pdidit vim suā: ita ꝙ postea nō, pfecerit: ſꝫ post obfuit obseruatoribus suis. Sed usqꝫ ad oblationē uere hostie potuit pro desse. Si enim ante passionem legalia finez habuissent: non ea īmīnēte uet⁹ pascha cum discipulis manducasset.

¶ De causa īstitutionis.

QAusa ꝟo īstitutionis baptismi est īnouatio mētis: ut hō qui per pctm̄ uet⁹ fuerat per gr̄am baptismi renouet: qō fit depositione vitioꝝ ꝛ collatione virtutū. Sic enī fit qꝺ qꝫ nou⁹ hō: cū abolitis peccatis ornat virtutib⁹. Abolitio peccatoꝝ pellit feditatē. Appositio virtutū affert decorem. ꝛ hec est res huius sacramenti: scilicet interioꝝ munditia.

¶ Queritur an baptismus aperuit celum qō non aperuit circuncisio.

SJ queriť utrū baptism⁹ apuit celū qō nō apuit circūcisio. Dicim⁹ ꝙ nec baptism⁹ nec circūcisio regni nobis aditū apuit: ſꝫ hostia saluatoris: que si tpe circūcisionis oblata fuisset: illi⁹ tpis hoies in regnū intrassent. Res ergo huius sacramenti iustificatio est.

¶ Diuisio textus.

POstqꝫ determinauit magister de his que pręexigunt ad sacra noue legis: hic incipit determinare de singulis sacramentoꝝ noue legis: ꝛ diuiditur in partes duas. īn p⁹ determinat de illis sacris que sunt ordinata in remediū vnius psone. in 2ª de illis que sunt ordinata in remediū toti⁹ ecclie. 24. di. Nūc ad cōsiderationē sacre ordinationis ꝛc. Prima diuiditur in tres. in p⁹ determinat de sacro intrantiū. s. baptismo. in 2ª de sacrāmētis, pgredientiū. 7. di. ibi Nūc de sacrāmēto cōfirmationis ꝛc. in 3ª de sacro exeuntium scilz extrema vnctione. 23. dist. ibi Preter p̄missa est aliud sacr̄m ꝛc. Prima in tres. in p⁹ determinat de baptismo fm se. in 2ª de baptismo per cōparationem ad recipiētes. 4. di. ibi Dic dicēdū est aliquos ꝛc. in 3ª fm cōparationē ad ministrantes. 5. di. ibi Post hec sciēdū est sacr̄m baptismi ꝛc. Prima in duas. in p⁹ determinat de baptismo ſꝫ se. in 2ª determinat de eo ꝙ cōpatione ad circūcisionē ibi Solet ēt queri si circūcisio ꝛc. Prima in duas. in p⁹ determinat qd est baptism⁹. in 2ª de his que ad baptismū requrūtur ibi Sꝫ

qō est illud vbū ꝛc. Hec ps dicit in tres ſꝫ tria que exiguntur ad baptismū. i p⁹ enī determinat de forma baptismi. in 2ª de mā ei⁹ ibi Celebrat aūt ꝛc. in 3ª de ipso actu ablutionis uel immersionis ibi De īmersione vo ꝛc. Prima in duas. in p⁹ determinat de forma baptismi. in 2ª de īnstone ipsi⁹ ibi De īnstone vo ꝛc. Circa p⁹ duo fac. p⁹ determinat formā baptismi. 2° mouet quādā qōnē circa formā baptismi ꝛ determinat eaz ibi Dic querit an baptism⁹ ꝛc. Prima in duas. in p⁹ determinat formā pcipalē baptismi. in 2ª quādā formā secūdariā pro tpe obseruatā ibi Legit tm̄ in actibus ap̄loꝝ ꝛc. ¶ Solet ēt queri ꝛc. Dic determinat de baptismo p cōpationē ad circūcisionez. Et circa hoc tria fac. p⁹ determinat cessationē circūcisiōis. 2° īstonez baptismi ibi Cā vo īstonis ꝛc. 3° effectū utriusqꝫ ibi Sed queritur utrum baptismus ꝛc.

HIc querūtur dnqꝫ. p° quid sit baptismus. 2° de forma ipsi⁹. 3° de mā eius. 4° de intentione. 5° de institutione.

AD primū sic ꝓcedit. videt ꝙ icōueniēt sit assignata hec diffinitio baptismi que in lr̄a ponit. s. Baptism⁹ est ablutio corpis exterioꝝ facta sub forma pscripta vboꝝ. manēte enī diffinito manet diffinitio: ſꝫ trāseūte ablutione que est quedā actio uel passio: manet baptism⁹. ġ baptism⁹ nō est ablutio. ¶ Ꝓ. sacrꝫ ſꝫ Hugo. ē māle elemētū. ablutio aūt nō est māle elemtū: ſꝫ elemēti usus ġ baptism⁹ cū sit sacrꝫ nō erit ablutio. ¶ Ꝓ. sacrꝫ est in gñe rei⁹onis: cū sit cā ul signū: sic supra dictū est. sed baptism⁹ ē sacrꝫ. ġ icōuenienť ponit in gñe actionis ul passionis. ¶ Ꝓ. in diffone istri debet poni illō ad qō est. ſꝫ baptism⁹ sic ꝛ alia sacra ut pz dictū est sūt intra sanctificationis. ġ cuz in diffinitione ei⁹ nulla mentio fiat de sctificatione: videť iconuenienť esse assignata.

¶ Ulti⁹ vi ꝙ ēt icōueniēter assignat diffinitio Hugo. que talis est. Baptism⁹ est aq̄ diluēdis criminib⁹ sctificata per vbū dei. nihil eni fit in seipso. ſꝫ baptismus in aq̄ fit. ġ baptism⁹ nō est aq̄. ¶ Ꝓ. in diffone alicuius nō debet poni aliq̄d qō nō sit de eētia ei⁹: ſꝫ sctificatio māe nō est de eētia baptismi: qz in mari ul in flumine ꝓt fieri baptism⁹. ġ sctificatio aque nō debet poni i diffone baptismi. ¶ Ꝓ. diffō o3 querti cū diffinito. ſꝫ ꝓt eē aq̄ sctificata vbo vite diluēdis criminib⁹: ꝛ tñ nō erit baptism⁹: sic qñ nō fit ictictio: ġ hec nō ē cōpetēs baptismi diffō. ¶ Ꝓ. effect⁹ qui ꝓt ipediri nō o3 poni in diffone cāe: qz tūc diffō eēt min⁹ ꝙ diffinitū. ſꝫ ꝓt ipediri ꝙ per baptismū nō diluant crimina. ġ nō debet ablutio criminū in diffone baptismi poni.

¶ Ulteri⁹ vi ꝙ ēt icōuenienter assignet diffinitio Dio. quā ponit. 2. ca. ec. hierar. ubi dic. Quoddā ġ est p̄n^m sctissimoꝝ mādatoꝝ sacre actionis ꝛ alioꝝ diuinoꝝ eloq̄oꝝ ꝛ sacraꝝ actionū susceptiuā oppoꝛtunitatez formas nr̄os aiales hit⁹ ad supcelestis ḋetiꝫ anagogē nr̄ꝫ iter facies sacre ꝛ diuissime nr̄e regñationis traditio. p̄n^m eni reducit ad gen⁹ p̄ncipiatoꝝ. ſꝫ sacr̄m nō est in gñe p̄cepti: ſꝫ in gñe sacr̄i. ġ nō debet dici p̄ncipium sctissimoꝝ mādatoꝝ. ¶ Ꝓ. nō di eē p̄n^m sctorū mādatoꝝ nisi inq̄tū ꝓparat viā ad alia mādata. ġ superfluū fuit postea addē ad susceptiuā oppoꝛtunitatez alioꝝ nos formas. ¶ Ꝓ. nihil pōt fozmari ad diuina eloq̄a nisi qō est p̄ceptiuū eoꝝ. ſꝫ hoc qō ē aiale in nobis nō pcipit diuna eloq̄a: ſꝫ soluz hoc qō est rōnale. ġ male dixit formans aiales hit⁹ ad diuna eloq̄a. ¶ Ꝓ. foza ꝛ mā sūt de eētia rei. ſꝫ i pse nulla mētionē facit de mā ꝛ forma baptismi. ġ vi ꝙ insufficienť diffiniat.

¶ Ulterius videt ꝙ icōuenienter assignet diffinitio quā Dam̄. ponit in. 4. li. ca. j. sic dicēs. Baptism⁹ est per quē primitias spūs sci accipimus: ꝛ principiuz alteri⁹ vite fit nobis regñatio ꝛ sigillū ꝛ custodia ꝛ illuminatio. aliqui eni ꝓius hñt spm̄ scm̄ ꝛ spūalē vitā: ꝙ baptismuz cōsequant: sicut patet de Cornelio Act. x. ergo per baptismū nō semp accipimus primitias spūs sci: nec est baptism⁹ p̄cipiū alteri⁹ vite in nobis. ¶ Ꝓ. ide m nō debet poni in diffone suiipsi⁹. ſꝫ regñatio est idē qō baptism⁹. ġ nō debet poni in diffone baptismi. ¶ Ꝓ. illumiatio nō fit per vrutes itellŭales: ſꝫ baptismus nō est itellŭalis vr⁹: ſꝫ sacrꝫ. ġ nō debet sibi attribui illumiatio. ¶ Ꝓ. custodia fit i nob per dinā, puidētiā de q̄ dī in ps. Ecce nō dormitabit neq; dormiet qui custodit israel. ġ nō debet hoc baptismo attribui.

RNdeo ad primā qōnē dōm: ꝙ fm doctrinaz phi in li. posterioꝝ triplex est gen⁹ diffinitionis: quedā enīz sunt diffones māles quas dicimus demōstratiōis ꝛclones: quedā formales que sūt p̄n^a demōstrationis: quedā māles ꝛ formales simul: que sūt demōstratiōes positiōe differētes: qz hñt mediuz demōstratiōis inq̄tū ꝓtinent diffonē formalē: ꝛ ꝛclonē inq̄tū ꝓtinēt māle: sed deest solus ordo terminoꝝ: qz añ oē cōpletiuū quodāmō formale est respectu eius qō cōplet: ideo diffinitio formalis nō dī que solū ꝓtinet formā: sed illa que ꝓtinet hoc qō est cōpletiuum respectu alteri⁹: ꝛ qz in causis est talis ordo ꝙ mā cōplet per formā: ꝛ forma per efficiētē: ꝛ efficiēs per finē: ideo diffinitio qñq; mālis dī que cōprehendit tm̄ mām rei: formalis aūt que cōprehēdit formā: sicut ira est accēsio sanguinis circa cor: dī mālis diffinitio: ꝛ ira est appetit⁹ in vindictā: dī formalis. qñqꝫ aūt mālis cōprehēdit formā ꝛ māz: sed formalis caz efficientē: sic hec dī mālis: tonitruū est ꝓtinuus sonus in nubib⁹: hec aūt formalis: tonitruū est extinctio ignis in nube. qñqꝫ aūt diffinitio mālis cōprehēdit mām ꝛ formā ꝛ efficientē: formalis aūt finē: sicut domus est cooptoriū factū ex lapidib⁹ ꝛ lignis per talē modū ꝛ talē artē: est diffinitio mālis respectu hui⁹: domus est cooperimētū, phibēs nos a frigorib⁹ ꝛ caumatib⁹: ꝛ hoc pcipue accidit in instris: qz in eis q̄si tota rō spei a fine sumit. Et qz baptism⁹ cuz sit sacr̄m qōdā instr̄m est: idco diffinitio mālis ei⁹ erit que cōprehēdit māz ꝛ formā eius ꝛ efficiētē: ꝛ formalis que cōprehendit finē: ꝛ sic diffinitio qua magr in lr̄a ponit est mālis. cōtinet enim mām in hoc ꝙ dicit ablutio exterioꝝ: ꝛ innuit efficiētē in hoc ꝙ dicit facta: ꝛ ponit formam in hoc ꝙ dicit sub forma vboꝝ ꝛc. Et sciendū ꝙ Aug. ponit eādē diffonē q̄uis sub alīs uerbis. dicit enīz baptismus est tinctio in aqua uerbo vite sanctificata.

Ad primū ergo dōz: ꝙ in sacro baptismi sūt tria: aliquid qō est sacr̄m tm̄: sicut aqua que exterius fluit ꝛ trāsfluit ꝛ non manet: ꝛ aliquid qō est sacr̄m ꝛ res: ꝛ hoc semp manet. s. caracter ꝛ aliquid qō est res tm̄: qō qñq; manet: qñqꝫ trāsit. s. gr̄a. magister ergo hic diffinit baptismū quantū ad id quod est sacr̄m tm̄: qz intēdit ipsum māliter diffinire.

¶ Ad 1^m dōz: ꝙ sacr̄m noue legis est signū ꝛ cā gr̄e: vnde fm hoc est sacr̄m ſꝫ qō hēt significare ꝛ causare: aqua aūt nō habet significare ꝛ causare effectū baptismi: nisi fm ꝙ est abluens: vnde eēntialr baptism⁹ est ipsa ablutio: qz ad ablutionē interiorē causandaz institutus est: quā signādo causat ipsa exterioꝝ ablutio: sed aqua est mā eius remota: ꝛ ablutio ipsa est mā le baptismo. sed uerbū vite est forma cōpletiua sacri. Aug. aūt ꝛ magister diffiniūt baptismū per materiaz ꝓximaz que ꝓdicat ꝓpie de baptismo: sicut mā de artificialib⁹: ut phiala est argentū: sed Hug. diffinuit per materiā remotā: que nō ita ꝓpie ꝓdicatur nisi per causaz remotā. ¶ Ad 3^m dōm: ꝙ baptismus inquantū est sacr̄m est in genere signi uel cause: ꝛ in hoc genere ꝓstituit per formā uerboꝝ a qua habet significationē ꝛ efficaciā sacramentalē: sicut aūt artificialia nō ponunt in gencre ex forma simplr: sed ex mā. non enim dicimus ꝙ domus sit in genere q̄litatis nisi inq̄tuz artificiale figuratū: sed dicit esse in genere substātie: ita etiā est de sacrāmētis. baptism⁹ enim simplicit est in genere ablutionis: sed fm quid. s. inquātū est sacramentū est in genere relatiōis. ¶ Ad 4^m dōm: ꝙ finis ad quē est sacramentū est ultimū formale ipsius a qua sumit formalis diffinitio: magister aūt non intēdit hic diffinire baptismum formaliter sed naturaliter: ꝛ ideo sanctificationem prętermisit.

¶ Ad scōam questionē dōm: ꝙ diffinitio illa Hugo. cōplectitur ꝛ mām baptismi in hoc ꝙ dicit aqua: ꝛ finē in hoc ꝙ dicit diluendis criminib⁹: ꝛ formā per hoc ꝙ dicit per uerbū vite sanctificata. vñ est diffinitio cōposita ex māli ꝛ formali: q̄si demōstratio positiōe differens: ꝛ cōplete ēntiaz baptismi cōplectit: excepto ꝙ actus ablutionis intermittit qui facit mām ꝓximā baptismo: q̄uis ex alīs que ponūtur intelligi possit.

¶ Ad primū ġ dōm: ꝙ hec est ꝓpia ꝑdicatio: baptismus fit in aqua: sed hec est per cām ꝑdicatio: baptismus est aqua. ¶ Ad 2^m dōz: ꝙ ibi nō tāgit sctificatio nisi illa que fit per formā baptismi: que cōsistit in inuocatiōe trinitatis: ꝛ hec sctificatio est de necessitate baptismi. ¶ Ad 3^m dōz: ꝙ sacra nō efficiūt nisi id qō figurāt: ex hoc aūt ipso ꝙ ponit diluutio criminū effect⁹ baptismi pōt accipi: qz baptism⁹ māliter nō cōsistit in aq̄ nisi fm ꝙ est abluens: qñcunqꝫ aūt est aq̄ sctificata actu ablutiōis est baptismus. ¶ Ad 4^m dōm: ꝙ idē nūo qñqꝫ est effect⁹ alicui⁹ ꝛ finis: sic sanitas est effectus ꝛ finis medicātis: sed effect⁹ fm ꝙ ꝓducit per actū medici: finis aūt ſꝫ ꝙ est itētū a medico. medicus aūt pōt ipediri a ꝓductiōe sanitatis: ſꝫ nō ab itētiōe. ꝛ iō sanitas pōt poni in diffone ut est finis: nō aūt ut est effect⁹: ꝛ sīlr diluutio criminū in diffone sacrāmēti.

¶ Ad tertiā qōnē dōz: ꝙ Dio. ex diffone baptismi data intendit, pcedē ad ea que mālit in baptismo requrunt: vñ post hāc diffonē datā ritū baptismi ponit: ꝛ iō ponit eā ut demōratiōis p̄n^m: ꝛ ꝓ hoc est diffinitio tota liter formalis. Et est sciēdū ꝙ in vbis ei⁹ aliq̄d ponit q̄si diffinitū: ꝛ aliq̄d ponit tanq̄ diffinitio: tanq̄ diffinitū ponit. s. traditio sacre ꝛ diuissime regñatiōis. ista eni est quedā circūlocutio baptismi qua ipe frequenť utit: ꝛ hoc patet ex hoc ꝙ ibi baptismū non noiat: ut sit sensus: qōdā est p̄ncipiū ꝛc. s. sacre diuissime ꝛc. q̄si diffinitio ponit ꝙ dic p̄n^m scissimoꝝ ꝛc. Et pōit tria ad que baptism⁹ ordiat: que formalr rōnē ei⁹ cōplēt. vnū est qō cōpetit ei fm ꝙ est in sanua sacroꝝ: ꝛ q̄tū ad hoc dicit ꝙ est p̄ncipiū scissimoꝝ mandatoꝝ sacre actiōis. actiōes eni sacras noiat actiōes hierarchicas. s. purgare illūinare ꝛ pficē: que pcipue in nr̄a hierarchia ꝓsistūt in disp̄satiōe sacroꝝ: que q̄dē actiōes nobis sub p̄cepto tradite sūt: ꝛ ad eas est p̄n^m baptism⁹ q̄si eoꝝ ianua. scōz cōpetit sibi inq̄tū est cā, put. s. caracterē ipzimit: ꝛ gr̄am ꝓfert: fm ꝙ hō informat ꝛ idoneus reddit ad alioꝝ sacroꝝ perceptionē: ꝛ q̄tū ad hoc dicit ꝙ est formās per caracterē ꝛ gr̄am nr̄os aiales hit⁹. i. vires anime ad susceptiuā oppoꝛtunitatem. i. ad idoneā ꝛ oppoꝛtunam susceptionem diuinorum eloquioꝝ quantū ad doctrinam fidei ꝛ sacraruz

Universidad de Deusto
Biblioteca

actionū ꝑtū ad alia sacra que nulli nō baptiçato debēt ꝓferri.3m cōpetit sibi inꝑtū est signū ꝛ figura celestiū:ꝛ fz hoc per baptismū manuducimur in celestiū ꝓtēplationē:ꝛ ꝑtū ad hoc dicit q est faciēs iter nrz.i. pparās nobis ꝓtēplatiōis viā ad anagogen.i.sursum ductionē supcelestis ḡtis:que ꝓsistit in cōtēplatione spūaliū:uel pōt dici q per 2m tāgit finē,pximū baptismi ꝑtū ad ea que sūt vie.per 3m át tāgit finē remotū ꝛ ultimū ꝑtū ad ea que sūt ꝑfe:ad quā nos baptismꝰ pducit per gratz quā ꝓfert:que est res significata ꝛ nō ꝓtēta. ¶ Ad pm ḡ dōm:q Dio.detinat de baptismo fz q est actio qdā hierarchica:ꝛ nō diffinit pnm mādatoꝝ:nō quorūlibet:sed illoꝝ qb' actiones hierarchice nobis tradunt. ¶ Ad 2m dōz:q per pmū tāgit tm ordinē baptismi ad alia sacra.fz per 2m tāgit effectū quo mediāte ad alia sacra pcipienda idonee pducit:ut ex dictis patet. ¶ Ad 3m dōz:q aiales hit' hic dicunt ab aīa ꝛ nō ab aialitate.qua.s.cū alīs aialibus coicam':ut ostēdat q nō solū baptismꝰ coꝛpꝰ exteri' lauat:sed ēt aīam iteri' format. ¶ Ad 4m dōz:q hec diffinitio est pnm oium:que Dio.de baptismo tradit. vnde in pncipio statim hāc diffōnē ponit:ꝛ qz in oibus que sunt ,ppt finē:ꝛ ex fine debet accipi ꝛ forma cōpetens fini:ꝛ mā cōpetēs forme ꝛ fini:ideo in hac diffōne nō posuit formā ꝛ māz:sed solū ea ad que baptismus ordinat:quasi ad finē ,pximū uel remotum.

¶ Ad quartā qōnē dōz:q Dam.ꝓdictā diffōnē uenat ex hoc ipso q baptismꝰ regnatio dī.cū enī gnatio sit motꝰ ad eē:pstat q baptismꝰ est per quē nobis tradit spūale esse:ꝛ qz nullus pōt agere actionē alicui' nāe: nisi ꝓius hēat eē in nā illa:ió ꝛcludit q baptismus est pncipiū oiuz spūaliū actionū:ꝛ fm hoc Dam.baptismū diffiniuit adhuc per ꝓiora ꝙ Dio.inꝑtuz accipit pximū effectū baptismi:qui est cōstituē in spūali vita ex qua hēt q regnatio dicat.ꝛ ió diffinit baptismuz: ut pncipiū spūaliꝫ vite in hoc q dicit: pncipiū alteri' vite.s.spūalis:que est altera a nāli:ꝛ hec gnatio sit altera a nāli ꝛ regnatio dicat:ꝛ iterꝫ ut pncipiū eoruz que ad vitā pº ꝓsequunt.ꝛ ió dicit per qō fiūt pmitie spūs.i.primi spūs effect' in nobis. Hi át effect' uel cō sequunt iplaz gnationē:sic filiatio uel aliq talis relo: ꝛ sic per baptismū dicimur regnari i filios dei:ꝛ ꝑtū ad hoc dicit regnatio:uł ꝓsequunt formā per gnationē iductā:ꝛ hoc triplr. pº in ordie ad generātē:fz q per formā iductā genit' fit silis gnanti:ꝛ ꝑtū ad hoc dī sigillū.2º ꝑtū ad eē ipsi' geniti:qō per formā ꝓseruat:ꝛ ꝑtū ad hoc dicit custodia.3º ꝑtū ad actionē ei' cui' forma est pncipiū:ꝛ ꝑtū ad hoc dicit illumiatio.

¶ Ad pmū ḡ dōz:q pmitie spūs dant anteq pcipiatur baptismꝰ actu:fz nō anteq pcipiat ,ppositō habitu li:sic in Lozneliō:uel actuali:sic in alīs qui baptismi fidē hnt. ¶ Uel dōm q hic loquit de vita spūali fm q hō ꝑtū ad exteriora reputat mēbrū ecclie:qō non fit añ baptismū:qz ad actꝰ fideliū nullus añ baptismū admittit. ¶ Ad 2m dōz:q regnatio ponit hic ꝓ relatione ꝓnte regnationē sic est filiatio. ¶ Ad 3m dōz q ēt Dio.vim illuminatiuā baptismo attribuit:qō q dez ei cōpetit inꝑtū est fidei sacrz:vñ baptizat' iā ad mittit ad ispectionē sacroꝝ ꝙsi illumiat':nō át añ debet admitti ne scā canibꝰ tradant fz Dio. ¶ Ad 4m dōz:q custodia ꝓfuationē ipoztat:que qdē est a deo sic a pnº efficiente:a gra baptismali sic a pnº formali.

Ad 2m sic ,pcedit. Uidet q integritas forme baptismalis nō contineat in his vbis. Ego te baptizo in noie ptis ꝛ filij ꝛ spūs sci.actio eni magis debet attribui pncipali agēti q scōario.sed pn cipalis baptiçās est chīs:ut patet Jo.ſ.ubi dī. Hic est qui baptizat:hō aūt est tm minister baptismi:q magis debuit dici.chīstus te baptizat ꝛc.ꝙ ego te baptizo. ¶ P. fm grāmaticos in vbis prime ꝛ scde psone intelligit noiatiuus certꝰ ꝛ determinatꝰ.sed baptizo est vbū prie psone.q nō fuit nec̄iuz q addat ego. ¶ P. sacra hnt a dīna istitutiōe efficaciā ꝛ virtutē.fz ex forma qua dns tradidit Matth.ulti.ubi dī.Docete oēs gētes.nō pōt hēri q ego te baptizo sit de forma baptismi:qz hoc participiū baptiçātes ponit ibi ad designādū exercitiū actꝰ nō q̄si pars forme.q videt q nō sit de necessitate forme. ¶ P. simul dns ꝓcepit actū docēdi ꝛ baptiçādi Matth.ulti.sed nō exigit ad docēdū q sacerdos dicat ego te doceo.ergo silr nō exigitur ad baptismū q dicat ego te baptizo. ¶ P. vba nō debēt dirigi ad eū qui est nō uerboꝝ sensus perceptiuus.sed qnq baptizat' nō pōt pcipere sensus uerboꝝ:sicut patet qn puer baptizat.ergo nō debet dicere baptizo te:sed baptizo Joānē. ¶ P. hoc videt ex mō loquēdi:quo dns usus est ponēs baptizandos in tertia psona:dicēs baptizātes eos. ¶ P. mā sacri nō minus est de essentia sacri ꝙ suscipiens illud sacrz: sed nulla mētio fit in forma de aqua que est mā sacri: ergo nō debet fieri mētio de recipiēte:ut dicat baptizo te. ¶ P. baptismus a passiōe chīi efficaciaz hēt ꝛ figura est mortis chīi:ut patet Ro.6.ergo potius debuit in baptismi forma fieri mētio de fide passiōis ꝙ de fide trinitatis. ¶ P. oē illud in quo ꝓsone nō ꝓnūt debet de eis pluraliter dici:sed psone distinguūtur ꝑtū ad nomē:qz nomē filij ꝑti nō ꝓuenit nec ecōuerso.ḡ nō debuit dici in noie ptis ꝛc.sed in nominibus.

¶ Ulterius videt q liceat ea que in hac forma ponuntur mutare sine ꝓiudicio baptismi.greci enīz hāc formā baptizādi habēt:baptizet seruus chīsti Nicholaus in noie ptis ꝛc.sed apud oēs est vnuz baptisma. ergo ꝛ noster simlr baptismꝰ fieri posset. ¶ P. hoc ꝙ dicit ego baptizo te ponit in forma ad exprimēdū baptismi actū.sed actus baptismi pōt effici ab vno ꝛ duob' ꝛ in vnū ꝛ in duos.ergo pōt fieri mutatio forme:ut dicat nos baptizam' uos. ¶ P. eccl̄ia est eiusdem potestatis nūc cui' erat primitiua eccl̄ia:quātuz ad sacroꝝ dispensationē:sed primitiua eccl̄ia muta uit formā baptismi:qz baptizabant in noie chīi sic in Acti.legit.ergo ꝛ nūc eccl̄ia formā mutare posset. ¶ P. tres psone in forma baptismi ponunt ad exprimendum fidē trinitatis.sed ita exprimeret fides trinitatis:si dicat in noie trinitatis:sicut si dicit:in noie patris ꝛ filij ꝛc.ergo pōt ita mutatio fieri ut dicatur in noie trinitatis. ¶ P. virtus sacramētalis nō cōsistit in uerbis nisi fm q ad significationem referunt:alias nō esset virtutis alicui' nisi in vna lingua:qz voces nō sunt eedē apud oēs.sed idem significat pr̄ qō genitoꝝ ꝛ filius qō genit':ꝛ spūs scūs qō ab utroq ,pcedēs: ḡ pōt hoc mō fieri mutatio:ut dicat in noie genitoris ꝛ geniti ꝛ ,pcedētis ab utroq. ¶ P. qui corumpit uerba mutat lras ꝛ sillabas:ꝛ per cōs dictiones.sed infra dist.6.dicit q reputat baptismus:ꝙuis aliquis vba corrupte ,pferat:ergo pōt fieri forme mutatio.

¶ Ulterius videt q nō possit aliquid addi uel minui. nō enim est minoz necessitas in uerbis que ptinent ad formas sacroꝝ ꝙ in uerbis sacre scripture:sed in uerbis sacre scripture nō licet addere uel minuere:ut patet Apoc.ultimo.ergo nec uerbis formaꝝ in sacris. ¶ P. in formis nālibꝰ ita est:q ōia addita uł subtracta variat spēm:ḡ ꝛ si in formis sacroꝝ aliqd addat: uel subtrahat:tollet ratio illi' sacri. ¶ P. arriani nō

mutabāt formā istā nisi per additionē:dicebāt eni in noie ptis maioris ꝛ filij minoris:ꝛ pp hoc nō reputabant baptizati:ḡ nō licet addere uel diminuere in forma. ¶ Sed ꝺ in lra habet ab Ambrosio.Q si fides totī' trinitatis cozde reneat:ꝛ vna tm psona sit noiata:fit baptisma uerū:ergo licet aliquid de forma subtrahere. ¶ P. actus baptizādi ponit in forma ad excitandū attentionē:ergo ut videt licet addere vbum intentionē signās:ut dicat intendo te baptizare.

¶ Ulteri' vī q nō possit fieri iterpositio uel trāsposition:qz baptismꝰ est vn' act'.vn' át est actꝰ q est ptinuꝰ. ut dī in.5.phi.fz iterruptio tollit ptiuitatē baptismi.ḡ tollit vnitatē eiº:ḡ nō oz fieri aliq iterruptio. ¶ P. sic ad fidē trinitatis ptinēt tres psone:ita ꝛ psoaz oz do:sed in trāslatione uariat ordo:ḡ cozrūpit forma. ¶ Sed ꝺ est:qz trāsposita noia ꝛ vba idē significat.

Rñdeo dōz ad pmā qōnē:q forma cōpletiua rei media est qdāmō iter māz quā pficit ꝛ cām efficiētē a qua ,producit:ut vt' efficiētis mediāte forma ad mām traducat:ꝛ qz mediū cōplectit aliq mō utrūq extremoꝝ:ió forma baptismi cōtinet ꝛ principale efficiēs vñ baptismꝰ efficaciā hēt:ꝛ māz baptismi ,pximā que est actꝰ ablutionis:ꝛ ió ponit in noie ptis ꝛ filij ꝛ spūs sci tanq̄ pncipale efficiēs a q̄ baptismꝰ efficaciā hz:ꝛ pōt actꝰ malis i ea que circūstat ipz.s.pferēs ꝛ recipiēs i hoc qō dīc. Ego baptizo te.

Ad primū ḡ dōm:q pncipale agēs significat in invocatiōe trinitatis:que iuisibiliter agit:ꝛ fō reliquebat ut circa actū mālē poneret agēs scōariū.s.minister sacri. ¶ Ad 2m dōz:q forme sacroꝝ nō accipiunt ut voces significatiue tm:sed ut effective:ꝛ qz nihil agit nisi fm q pfectū est:ió de integritate forme baptismalis est ut ponat totū qō ad baptismū requirit:ꝙuis vnū ex alio itelligi possit. ¶ Ad 3m dōz:q in vbis illis dns pncipalr nō itēdit tradere formā sacri qz ꝓus eis tradiderat qn baptizabāt etiā añ passionē:fz itēdit eis pcipe actū baptizādi fm formā ꝓius eis traditā:ꝛ ió ex vbis illis pōt ꝓbabilr accipi forma p̄dicta:ꝙuis non expresse ibi ponat. ¶ Ad 4m dōz:q qz baptismꝰ est sacm necitatis:ꝛ in sacro regrit intētio:ió opz expimi oia que itētionē determinat ad actū illū:nō át sic i alīs actib' in qb' nō est tātū piculū si itētio nō assit. ¶ Uel dōz:q aliq act' hñt efficaciā ex ipso suo exercitio tm:sed actꝰ baptizādi hēt efficaciā ex forma vboꝝ:ꝛ qz talis efficacia est sacra lis:idcirco opz q vba foīe significādo efficaciā actui ꝓbeāt:ꝛ ió opz baptizātē actū suū vbo significare:ꝙuis hoc in alīs actib' nō repiat. ¶ Ad 5m dōz:q rō illa tenet de illis vbis:que ,pferunt cā significationis tm:nō aūt de illis que ,pferunt cā efficiēdi:que etiam opz ad res nō itelligētes ,pferri:ut effect' vboꝝ determinet ad res illas:vñ ēt dī exorcizo te creatura salis. ¶ Ad 6m dōz:q dns pcipiebat actū baptismi ut absentiū:ꝛ ió oportebat q uteret 3a psona:secus aūt est de illis qui exercēt actū illū in prītes. ¶ Ad 7m dōz: q aq cōprehēdit in diffōne baptismi:qz baptismꝰ nihil aliud est ꝙ ablutio facta in aq:ꝛ ió esset nugatio si iterū poneret. ¶ Ad 8m dōz:q actio semp magis attribuit pncipali agēti:qz efficaci' ipimit ad agēduz: tota enī virt' medie cāe est a pª:sed nō ꝓuertit:qz pª cā a qua baptismꝰ efficaciā hz auctiue est trinitas:passio aūt chīi cā scōaria ꝛ meritoria:ió magis fit mētio de trinitate ꝙ de passiōe. ¶ Ad 9m dōz:q nomē nō cōpetit uoci nisi fm q facit notitiā de re.nomē enī dī quasi notamē:notitiā át hēm' de trinitate per fidē:ꝛ qz est vna fides trinitatis ꝛ vna ꝓfessio dei:ꝙuis sint diuerse voces signātes tres psoas:ió dī in noie:qsi in iuocatiōe:que fit p ꝓfessiōez exteriorē iterioris fidei.

¶ Ad 2am qōnem dōz:q qz sacra efficaciā hñt ex institutiōe dīna:ꝛ pncipaliº est in sacris forma ꝙ etiā mā: ió sic nulli licet mutare sacrm:uł aliqō nouū istituere ita nulli licet mutare formā sacri:ꝑtū ad id qō est de eentia forme absq spāli ꝓsilio spūs sci:qui vtutē suā illis verbis non alligauit:ꝛ si mutat nihil agit:ꝛ ꝑter hoc culpa icurrit:si aūt aliqd ptinet ad formā ex determinatiōe ecclie si illud mutat:nihł omiº est sacrm: sed culpa icurrit.in forma aūt baptismi eentialius est qō exprimit cām agentē a qua est tota efficacia:ꝙ qō exprimit actū exercitū:ꝛ ió ꝑtū ad oēs invocatio trinitatis est de eentia forme:nec aliqui ꝑtū ad hoc forma mutare pñt. ¶ Quidā vo dicebāt q actꝰ exercitus nō est de eentia forme:ꝛ q in illa invocatiōe trinitatis cuz eentia forme ꝓsistit quos refellit auctoritas Alex.pape:qui dicit q nō est baptismꝰ illud lauacrū quo aliquis in noie ptis ꝛ filij ꝛ spūs sci:nihil addēdo baptizat. ¶ Ad pm ḡ dōz:q fm opinē grecoꝝ de necessitate forme est actꝰ baptismi ꝑtū ad significatuz:sed nō ꝑtū ad cōsignificatū:psona aūt baptizans per ministeriū nō est de necessitate forme:qz ex eo baptismꝰ efficaciā nō hēt:sed psona recipiēs est de necitate forme:qz actꝰ ad suscipientē terminat:ꝛ ió differūt in forma a nobis ꝑtū ad tria. pº qz psonaz mistri in forma nō expimūt:ꝛ hoc dicūt ad remouendū errorē qui fuit in ꝓmitiua ecclia:qui efficaciaz baptismi baptizāti attribuebat:ut patet pª Loꝛ.3.2º in hoc q significat actū sub alia psona.s.3ª:ꝛ sub alio mō.s.sub iunctiuo uel optatiuo ad signādū q actꝰ interioz expectat ab extra.3º qz psonā baptizātā ponunt in noiat i uo casu ꝛ in 3ª psona:qz qnq baptizat' nō hēt intellz ut ad eū possit dirigi sermo.Utrū aūt ipsi mutent aliqd q sit de ſba forme:ut sic oporteat rebaptizari:ꝙuis qdā dicāt hoc:nō tn est determinatū:sed dubium apud qsdā:qb' vī q sufficiat actū baptismi significare ad pfectionē sacri:ꝛ q ꝓsignificationis determinatio sit ex ecclie institutiōe.hoc aūt certū est q forma qua nos utimur melioz est:tuz qz pfectioz est ut patet ex supradictis:tuz qz magis ꝓsonat vbis euāgelij qō ministros baptizātes dicit:tuz,ppt auctē romane ecclie:que hāc formā tradit:que nunq a uera fide legit decliasse hāc formā ab aplis retinēs:ꝛ ió nō licet pcipue latinis in forma grecoꝝ baptizare:qō si ꝓsumerēt:fm quosdā nō eēt baptismuſ:fm quosdā aūt eēt: sed grauiter peccarēt. ¶ Ad 2m dōz:q vn' actꝰ qui vno agēte expleri pōt nō ,pgredit a pluribꝰ agētibus sil:ꝛ ió vnus baptizās cū ipse solus baptizare possit: debet significare actū suū nō a pluribꝰ exeuntē:seu ut a se solo:ꝛ ió nō pōt dici nos baptizam':sed fz quosdaz dici pōt ego baptizo uos si necessitas assit.nec est aliq mutatio forme ꝑtū ad significationez:qz plurale nō est nisi singulare geminatū.pōt ꝛ alia rō assignari: qz baptizo uos idez est q baptizo te ꝛ te:ꝛ ideo per hoc nō fit mutatio forme ꝑtū ad sensuz:sed solū ꝑtū ad vocē.sed nos baptizam' idē est qō ego ꝛ ille:non aūt ego ꝛ ego.vñ nō oino est idem:ꝛ ió qui dicit nos baptizam' nihil facit.qui aūt dicit baptizo uos si sit plures baptizaret baptizatū est:sed peccat nisi ex magna necessitate faciens. ¶ Ad 3m dōm:q forma quā dns tradidit nō fuit ab aplis mutata ꝑtū ad itellz:qz in chīi noie tota trinitas itelligit:ut in lra hētur:fz solū ꝑtū ad vocē:ꝛ hoc est qō qdā añt q ē mutata fōia sensibilis:fz nō itelligibilis:nec hoc ipz potuisset nisi ex familiari ꝓsilio spūs sci:rō át mutationis fuit ut no-

mẽ chr̃i amabile redderet: si in ei⁹ noie baptism⁹ fieret: ⁊ hoc ẽt eccl̃ia nũc posset si spāle p̃ceptū a spũ sancto hꝫ: nō ãt ꝓpria auctr̃e: ⁊ qz illi⁹ mutatiōis cā fuit ꝓueniẽs illi tpi: iō cessante cā cessat effect⁹: ⁊ mō non eẽt baptism⁹ siqs in chr̃i noie baptiçaret: ut coit̃r oī q̄uis q̄dā ꝓriū dicãt. ¶ Ad 4^m dōm: q in noie trinitatis nō exp̃imunt ipse pſone: sed solū nūs pſonaꝝ: ⁊ iō nō sufficit dicẽ i noie trinitatis: nec eẽt baptism⁹ si diceret. ¶ Ad 5^m dōm: q genitor nō signat pſonā p̃is: sic̄ ypostasim subsistẽtẽ: ut hoc nomẽ p̃: sed per modū act⁹: ⁊ iō nō est eadẽ significatio si dicat i noie genitoris ⁊ in noie p̃is: ⁊ silr̃ rō est de alīs. q̄uis ãt nō sit eadẽ uox in greco ⁊ latino: tñ est eadẽ uocis significatio: ⁊ in q̄libet lingua ẽba illa ptinẽt ad formã que p̃incipali⁹ sunt īstituta ad signãduꝫ pſonas illas. ¶ Ad 6^m dōm: q qui corrupte ꝓfert ẽba: aut hoc facit ex idustria: ⁊ sic nō vi itendẽ qō eccl̃ia intẽdit: vñ nō est baptism⁹: aut hoc facit ex ignorãtia ul̃ defectu lingue: ⁊ tũc dī q si sit tãta corruptio q oino auferat sensuꝫ locutiōis: q nō est baptism⁹: si aũt sensus locutionis remaneat tũc erit baptism⁹: ⁊ hoc p̃cipue accidit q sẽpe nō mutat qñ fit corruptio in fine: qz ex pte finis mutatio uariat ꝓsignificationẽ: nō ãt significatione ut grãmatici dicũt: ſz mutatio ex pte p̃ncipiꝭ uariat significationẽ: vñ corruptio talis maxie si sit magna oino sensuꝫ locutiōis auferret: qñ ãt sensus locutiōis aliq̄ mō manet: tũc q̄uis mutet fōia q̄tũ ad sonũ sensibilẽ: nō tñ mutat q̄tũ ad significationẽ: qz q̄uis oro corrupte, plata nihil significet ex ueritate ipositionis: significat tamẽ ex accõmodatione usus.

¶ Ad tertia qōnẽ dōm: q de subtractiõe hoc certũ est q si subtrahat aliq̄d qō sit de eẽntia forme q non est baptism⁹: ⁊ ille qui baptiçat grauit̃ peccat: ⁊ qz apud oēs iuocatio trinitatis est de eẽntia forme: iō hoc nullo mō subtrahi pōt: sed q̄dā dicũt q exp̃ssio actus nō est de ſba forme: vñ si subtrahat facta sola trinitatis inuocatione erit baptism⁹ q̄uis peccet baptiçans. ¶ Sed ꝺ hoc est decretalis Alex. pape. 3. qui dic̄ q sic̄ds pueri⁹ in aq̄ ter merserit dicẽdo i noie p̃is ⁊ filij ⁊ spũs sci: si nō dicat ego baptiço te: talis imersio nō facit baptism̃a: opꝫ eni q per formã vt⁹ trinitatis iuocate ad mãz ꝓpositã detinet qō fit in exp̃ssiõe actus: silr̃ ẽt exp̃ssio pſõe baptiçate est de ſba forme: qz per eã detinat act⁹ ad hũc baptism̃um: ⁊ iō si subtrahat nō erit baptism⁹: ſz exp̃ssio pſone baptiçãtis: dī q nō est de forma q̄tũ ad necessitatẽ sacri: sed ex īstitutiõe ecclesie ut itẽtio magis ferat ad actũ illũ: ⁊ iō si omittat erit baptism⁹: ſz peccat omittẽs. De additiõe vo duo sunt obſuãda. ꝑmũ est ex pte addẽtis: qz si adderet intẽdẽs illō eẽ de forma q̄si uolẽs per hoc nouũ ritũ adducẽ: ꝓstat q nō intẽdit, pferre formã qua utit eccl̃ia: ⁊ ita nec faceret qō eccl̃ia facit. q̄re nō eẽt baptism⁹: secus ãt est qui ex aliq̄ cã adderet ut ex deuotione q̄dā. 2^m est ex pte ei⁹ qō addit: qō si est corruptiuũ forme: tũc nō est baptism⁹. si ãt nō: est baptism⁹ ꝯ q̄dāz: sic̄ si dicat in noie p̃is maioris ⁊ filij mioris: corrũpit fides quã forma ꝓfitet: si aũt addat ⁊ btẽ Marie: q̄dā dicũt q nō est baptism⁹: qz nō fit baptism⁹ in vtute btẽ marie: fieret ãt si diceret ⁊ btã maria iuuet puerũ istũ uel aliq̄ hi⁹. Alij aũt dicũt ⁊ ꝓbabili⁹ dicunt q eẽt baptism⁹: ẽt ꝓ mō additiõe fcã: qz ꝯ magistrũ in noie p̃is idẽ est qō i iuocatiõe: pōt ãt in iuocatiõe btẽ marie fieri baptism⁹: cũ in iuocatiõe trinitatis: nō q̄si ex vtute ei⁹ efficacia hẽat baptism⁹: sic̄ hꝫ ex vtute trinitatis: sed ut ei⁹ icercessio baptiçato ꝓficiat ad salutẽ. Quidã ãt addũt 3^m ꝓsideradū: dic̄ eni q si fiat additio in medio uel in ꝑn⁹ nō est baptism⁹: si ãt i fine est baptism⁹: ſz hoc nullã vi hꝫ rōnẽ: vnde ꝯz alios q̄lit̃cunq; fiat additio nō refert: dūmō nō sit ꝓria foꝛe: ⁊ baptiçãs nō itẽdit mutare ritũ baptismi. ¶ Ad ꝑmũ g̃ dōm: q illud dī ꝟ hẽticos qui addebãt scripture ul̃ minuebãt ex ea ꝓ fidei corruptionẽ ⁊ silr̃ i ꝓposito additio ul̃ ſbtractio corrũpẽs formã tollit baptism̃a. ¶ Ad 2^m dōz: q hoc est uer. de dīa eẽntiali: nq̄ ãt de accñtali. vñ si ſbtrahat aliq̄d de eẽntia foꝛe: ac si sit de eẽntia forme: nō erit baptism⁹. ¶ Ad 3^m dōm: q additio illa corrũpebat fidẽ trinitatis: quã exp̃imit forma: ⁊ iō corrũpebat formã. ¶ Ad 4^m dōm: q ꝯz q̄dā sufficiebat q̄tũ ad iuocationẽ trinitatiꝭ: ut nihil minueret de forma itelligibili q̄uiꝭ minueret de foꝛa sensibili: qz in vna pſona oēs itelligunt: iō dicebat q vna pſona noiata plen⁹ eẽt baptism⁹: si fides iteri⁹ plena eẽt: ſz qz fides pſone baptiçãtis ul̃ ifidelitas nihil ꝓdest: nec nocet ad baptism̃um: qui fit in fide eccl̃ie: iō q̄si coiori mō dī: q opꝫ oēs tres pſonas exp̃imi: ⁊ iō ad vbũ Amb. multiplr rñdet. Quidã eni dicũt q cũ dic̄ plenũ sit sacr̃z: ponit sacr̃z pro fide: qz qui vnã trñ pſonã ꝓfitet: si alias corde teneat plenã hꝫ fidẽ. Quidã vo dicũt q itelligit q̄tũ ad plenitudinẽ ipsi⁹ sacr̃i: quã hꝫ ex fide: qō pꝫ ex hoc q dic̄ plenũ ẽ fidei sacr̃z uel q itelligat ꝑm q̄sdaꝫ in casu qñ vna pſona noiata puer ul̃ sacerdos morer̃et. credit enim q iuisibilis sacerdoꝫ supplẽt defectũ ul̃ i casu silī in quo apl̃i in noie chr̃i baptiçabãt: ⁊ hoc magis pſonat vbꝫ ei⁹. ¶ Ad 5^m dōz: q qui itẽdit aliq̄d facẽ nō est p̃ñs q faciat illō vñ eẽt ad corruptionẽ forme: g̃ intẽdo te baptiçare. ¶ Ad 4^{am} qōnẽ dōz: q cũ foꝛa vboꝝ pſistat in trib⁹, ſ. significatiõe itegritate vboꝝ ⁊ ordie: q̄dā dicũt q q̄ q̄d hoꝝ mutet ul̃ uariet: nō erit baptism⁹. Sꝫ qz foꝛe sacr̃oꝝ st̃ q̄dā fidei, pfessiões: fidẽ ãt nō, pfitent vba forme nisi rõe sue significatiõis: iō alij dicũt q dūmō fuet itell⁹ ul̃ iplicite uel explicite: ẽt si nō eẽt uocũ in tegritas nec ordo idẽ erit baptism⁹: ſz qz sacr̃m q̄tũ ad formã ⁊ mãm oz eẽ eiusdẽ signũ: iō alij dicunt medio mō q recñt ⁊ significatio plẽa ⁊ vba itegra que sũt de eẽntia forme: si ãt ordo ul̃ aliq̄d circa vba mutet: qō nō tollit nec significationẽ: nec itegritatẽ vbo rũ erit baptism⁹. ¶ Et ꝑm hoc ad ꝑmũ dōz: q si fiat tãta iterruptio ⁊ intercipiat itentionẽ baptiçãtis: tũc nō erit vna forma: ⁊ iō utraq; ꝑ se erit imꝑfecta: nec sufficit ad baptism̃um: sic̄ si dicat in noie p̃is: ⁊ iterponat lõgã fabulã: ⁊ postea dicat ⁊ filij: si ãt ita fiat pua interruptio ul̃ vbi nō cozrũpẽtis formã: ut si dicat in noie p̃is oipotẽtis: aut silẽtij: aut tussis. ul̃ alicui⁹ hi⁹ qō itentionẽ nō discõtinuet: tũc erit ab vnitate itẽtionis vnitas forme: ꝓstat eni q ꝓtinuitatis foꝛa ex uocibus vnitatez hꝫe nō pōt: cum oro sit q̄tas discreta. ¶ Ad 2^m dōz: q q̄dā dicũt: q si sit talis ordo qui mutat intellm nō fit baptism⁹: ut si dicat in noie p̃is baptiço te ⁊ filij ⁊ spũs sci: si aũt nō mutet intells erit baptism̃us: ut si dicat in noie p̃is ⁊ filij ⁊ spũs sci baptiço te. Alij vo dicũt q q̄litercũq; mutet ordo vborũ non vi intells mutari: ⁊ iō erit baptism⁹: q̄uis peccet transponẽs: ⁊ ꝯz hoc dōz q ordo pſonaꝝ nō est quo vna sit ꝓior altera: ſz quo vna est ex altera: quẽ ordinẽ ipsa noia pſonaꝝ ostẽdũt quocũq; ordie, pferant.

Ad 3m sic, pcedit. vi q baptism⁹ no debeat fieri in aq̄: ex sil̃i⁹ eni cãis sil̃es effectus, pducunt: ſz baptism⁹ hẽt silẽz effectũ cũ circũcisiõe: cũ g̃ aq̄ in nullo ꝓueniat cũ istꝛo circũcisiõis vi q non ꝓgrue fiat baptism⁹ in aq̄. ¶ ꝑ. ꝑm Dañ. ⁊

Dio. baptism⁹ hẽt vi; illuminatiuã: ⁊ in eo spũs scũs dat: ⁊ hō i filiũ dei regñat. ſz ignis iter alia elmta plus hẽt de luce: ⁊ per eũ rõne caloris sps scũs qui est charitas significat: ⁊ ꝑm Dio. in fine ce. hierar. Ignis maxime deiformitatẽ signat. g̃ baptism⁹ ꝺz fieri in igne ⁊ nō in aq̄. ¶ ꝑ. ꝑm Dañ. baptism⁹ est ꝑn⁹ vite: ⁊ est sacr̃m maxie necitatis: ſz aer hẽt maximã ꝓueniẽtiaꝫ cũ vita: qz calidus est ⁊ hũidus: ⁊ est coiſſimũ elmtũ: ut nlli pp ei⁹ penuriã posset eẽ piculũ: sic̄ qñq; puulis est piculũ ꝓp defectũ aque. g̃ baptism⁹ debuit in aere fieri ⁊ nō i aq̄. ¶ ꝑ. per baptismũ ꝓfiguramur sepulture chr̃i. Ro. 6°. ſz chr̃s in tra sepult⁹ est. g̃ baptism⁹ debet in tra fieri ⁊ nō in aq̄. ¶ ꝑ. oleũ ⁊ vinũ abluti ua sũt ⁊ letificãtia ⁊ ipinguãtia: ſz baptism⁹ ꝑter ablutionẽ pctõꝝ pinguedinẽ ⁊ letitiã spualeꝫ tribuit. g̃ in his liquorib⁹ fieri debet. ¶ ꝑ. sacra de latẽ chr̃i fluxerũt: sed sic̄ fluxit aq̄ sic ⁊ sanguis. g̃ in sanguie debet fieri baptism⁹. ¶ Sed ꝺ qō dī Jo. 3. Nisi qs renat⁹ fuerit ex aq̄ ⁊ spũ sco ꝛc. ¶ ꝑ. repatio debet creatio ni rñdere: sed in creatiõe mũdi spũs dñi cõmemorat: ꝑ⁹ sup aq̄s ferri: ⁊ ex aq̄s ꝑ⁹ aiaꝫ viuẽtẽ ꝓduxisse. ut ꝑz gen̄. 1. g̃ ⁊ spũs scũs in ope repatiõis ꝑ⁹ dari dꝫ in aq̄ ⁊ spualis vita: ⁊ sic baptismus in aq̄ fieri debet: qō est p̃ncipiũ alteri⁹ vite: ⁊ p qō p̃mitiaꝫ spũs accepim⁹.

¶ Ulteri⁹ vi q nō debeat fieri in aq̄ simplici: qz medicina debet eẽ ifirmis ꝓpoztiõata: sed nos q̄b⁹ medicia baptismi adhibet: hẽm⁹ coꝛp⁹ ex elmtis mixtũ. g̃ aqua baptismi nō debet eẽ elmtũ simplex. ¶ ꝑ. sacr̃a fluxerũt de latẽ chr̃i dormiẽtis in cruce: sed de latẽ ei⁹ non est ꝓbabile fluxisse aquã que sit purũ elmtũ cuz tale q̄d in coꝛpib⁹ mixtis nō iueniat. g̃ nō debet in aq̄ simplici baptism⁹ fieri. ¶ ꝑ. pura elmta ꝑm phos nō sũ in extremis: ſz in medijs elmtoꝝ: qz i extremis alterãt se inuicẽ. si g̃ opoꝛteret in aq̄ simplici baptismũ fieri: nō posset apud nos fieri. ¶ ꝑ. ꝑstat q aq̄ maris nō est simplex aq̄: qō ei⁹ amaritudo ⁊ salsedo demꝛat: q̄ ex terrestri mixto ꝓtingit: ſz in aq̄ maris pōt fieri baptismus. g̃ nō reqrit aq̄ simplex. ¶ ꝑ. aq̄ cõpetit baptismo rõne ablutiõis: ſz q̄dā aq̄ mixta magis abluit: sic̄ lixiuiũ ⁊ hi⁹. g̃ magis baptismo cõpetit. ¶ Sꝫ ꝺ est: q mixtũ neutrũ miscibiliũ est. si g̃ fiat baptism⁹ in aqua mixta nō fieret i aq̄: qō eẽt ꝺ doctrina euãgelij.

¶ Ulteri⁹ vi q nō in q̄libet simplici possit fieri baptismus. dñs eni tactu mũdissime sue carnis viz regñatiuã ꝓtulit aq̄e: ſz nō tetigit nisi aquas iordanis. g̃ sole ille aque hñt vim regñatiuã: ⁊ ita nō in q̄libet aq̄ pōt fieri baptism⁹. ¶ ꝑ. baptism⁹ nō pōt fieri nisi in aq̄ vbo vite scificata. si ergo baptism⁹ fieret in mari ul̃ in aliquo fluuio tota aqua flumis eẽt scificata: qō videt absurdũ. ¶ ꝑ. q̄dā aque nō hñt vim abluẽdi: ſz magis deturpãt: sic̄ aque paludũ. g̃ videt q in hi⁹ aq̄s nō possit fieri baptism⁹. ¶ Sꝫ ꝺ est: qz mã baptismi debet eẽ cois: qz baptism⁹ est sacr̃m maxie necitatis: sed hoc nō esset nisi in qualibet aqua baptismus fieri posset. ergo in qualibet aqua potest fieri baptismus.

Rñdeo dōz ad ꝑmã qōnẽ: q ex istitutiõe dīna nec̃iũ est baptismũ in aq̄ fieri. ꝑñt ãt instõnis accipi sex rõnes. ꝑ⁹ est: qz aq̄ rõne diaphanitatis hẽt aliq̄d de lumie: ⁊ ita cõpetit baptismo q̄ hꝫ vim illuminatiuã ꝑm q in eo gr̃a ꝓferꝛ. 2ª est: qz rõne hũiditatis hẽt viz ablutiuã: ⁊ iō cõpetit baptismo in quo coꝛdes culpe mũdant. 3ª est: qz rõne frigiditatis hẽt viz refrigerãdi: ⁊ iō cõpetit baptismo in quo icẽ diũ fomitis mitigat. 4^a ẽ: qz ut dī i. 1ꝯ. de aialib⁹. Aq̄ maxie cõpetit gñatiõi ⁊ augmẽtatiõi rerũ viuẽtiuz. vñ ⁊ in ꝑn⁹ mũdi ex aq̄ ꝓmitt⁹ aialia, pducta sũt: ⁊ sic cõpetit baptismo inq̄tũ est regñatio i spualẽ vitã. 5ª est: qz in oib⁹ mũdi ptib⁹ aq̄ iuenit. 6^a qz est res que de facili ab oib⁹ hãi pōt sine magno ꝓcio: ⁊ he due cõpetunt baptismo ꝓout est sacr̃m necessitatis.

Ad ꝑmũ ergo dōz: q neq; circũcisio: neq; baptism⁹ tollũt origiale culpã ex vtute nãli ipaꝝ rerũ: sed inq̄tũ signãt aliq̄d spuale: ⁊ in significatiõe coicat aqua cũ istꝛo circũcisiõis: qz in utroq; fit ablatio alicui⁹. ¶ Ad 2^m dōm: q ignis hꝫ lucẽ ex se ⁊ calorẽ qui est q̄litas actiua: ⁊ qz spũs scũs est ꝑmũ agẽs deiformitatẽ in baptismo: ⁊ ꝑmũ illuminãs. ſz baptism⁹ est sic̄ q̄dã instralis ca: iō spũi scō cõpetit figurari per ignẽ: ſz baptismo per aquã: q̄ mediãte trãsfundit lumẽ a spũ scō in aiaꝫ: sic̄ per diapha nũ lumẽ coꝛpale ad sensũ. ¶ Ad 3^m dōz: q q̄uis aer coicet cũ vita: nō tñ aer gñationi viuẽtiũ sic̄ aq̄ cõpetit: ⁊ ꝓpter hoc magis cõpetit aqua baptismo q̄ aer. ¶ Ad 4^m dōz: q sepultura chr̃i est res significata nō ꝓtẽta. istitutio aũt sacr̃alis mãe attẽdit ꝓncipaliꝛ q̄tũ ad significationẽ rei ꝓtẽte: magis ãt cõpetit aq̄ tali significatiõi i baptismo q̄ tra: ⁊ iō rō nō sequit. ¶ Ad 5^m dōm: q oleũ ⁊ vinũ nō hñtur in usu ablutiõis sic̄ aq̄: neq; ita bñ abluũt: qz ex eis ẽt alique soꝛdes ꝺbũtur: ⁊ delunt iterũ alie ꝓditiões que aque cõpetũt: ⁊ iō nō ita cõpetit baptismo sic̄ aq̄: piguedo ãt deuotionis ⁊ letitia sũt q̄dã effect⁹ baptismũ ꝓntes ⁊ nō ꝓmi. ¶ Ad 6^m dōm: q ex latere chr̃i fluxit sanguis ⁊ aq̄: sed sanguis ad redimẽdũ: ut dī ꝑ^a Pe. ꝑ°. aq̄ aũt ad abluẽdũ: ⁊ iō aq̄ baptismo cõpetit: ⁊ nō sanguis.

¶ Ad ſcdaꝫ qōnẽ dōz: q ꝓmixtio aque pōt eẽ duplex: vna que tollit spẽm: sic̄ qñ per alterationẽ trãsit ialis spẽz: sic̄ per putrefactionẽ aliq̄uã uel digōnẽ trãsit in vinũ: aut ẽt per additionẽ tãtã alteri⁹ liq̄ris q̄ soluat spẽs aque: sic̄ si parũ aque mꝛto vio admisceat. Alia ꝓmixtio est que nō tollit spẽm aque sic̄ qñ alteratꝫ aq̄ ꝯz aliq̄o accñs ⁊ manet spẽs: ut patet in aq̄ calefacta uel qñ addit aliq̄d aque: qō ul̃ nō cõmisceat: sic̄ si aliq̄ solida ponant in aq̄: ul̃ si sit cõmiscibile sic̄ aliq̄ō hũidũ: tñ est tã pue q̄titatis q ꝓmixtionẽ nō faciat: sed in aquã penit⁹ ꝓuertat. Jn aq̄ g̃ ꝑ⁹mō ꝓmixta nō pōt fieri baptism⁹ qz iam nō est aq̄: in aq̄ aũt 2° mō pōt fieri.

¶ Ut aũt cogñscat qñ sic uel sic ꝓmixta est aq̄: sciẽdũ est q sic̄ diuersitatẽ spẽi in aialib⁹ iudicam⁹ ex diuersitate figuraꝝ: ita ẽt diuersaꝫ spẽz in elmtis cogñscim⁹ ex diuersitate rari ⁊ dẽsi: ⁊ iō si fiat tãta alteratio uel ꝓmixtio aq̄ q recedat a termio raritatis ⁊ dẽsitatis aq̄ ul̃ in actu ul̃ in po⁸: signũ est q sit spẽs aq̄ trãsmutata: ⁊ dico in po⁸ qñ humoꝛ aliq̄s nō ꝺdẽsat: ⁊ rarefit caꝛo ul̃ frigido sic̄ aq̄: ſz aliũ sic̄ pꝫ in vino: olgo: lacte: ⁊ hi⁹. ¶ Ad ꝑ^m g̃ dōm: q nō opꝫ q aq̄ cõpetat nob per ꝓueniẽtiã in nãli, petate: ſz ignificãdo effcm qui in nob dꝫ fieri. ¶ Ad 2^m dōm: q de coꝛpe chr̃i exiuit vã aq̄ sic̄ uer⁹ sanguis: ⁊ hoc ad, pbãdũ eẽ coꝛp⁹ chr̃i uez nō fãtasticũ. ut manichei ponũt: fuit eni in eo cõpositio ex elmtis qō, pbatũ fuit ex eo q aq̄ q̄ est elmtũ, pdijt ex ei⁹ latẽ: ⁊ cõpõnẽ humoꝛ, pbauit sanguis effluẽs. ¶ Ad 3^m dōz: q q̄uis aq̄ que est apō nos sit aliq̄ mō altꝛata ⁊ hñs aliq̄d de ꝓmixtiõe alioꝝ elmto rũ: nō tñ amisit spẽz, pꝫ. ¶ Et silr̃ dōz est ad 4^m de aq̄ maris. ¶ Ad 5^m dōz: q ille aq̄ que ꝑ aliq̄⁹ trãsmutationẽ spẽz aq̄ amittũ: ⁊ si reticãt abluẽdi vtutẽ: tñ mã baptismi eẽ nō ꝑñt: qz ꝑ⁹ vt⁹ abluẽdi est i vba aq̄: ⁊ ẽt puri⁹ abluit: qz ex aliꝭ liq̄rib⁹ coꝛpa abluta aliq̄ mō ific̃iunt: coĩus ẽt aq̄ utimur ad abluẽdũ. De lixiuio ãt q̄dã ñt q spẽz aq̄ amisit: vñ baptismi mã eẽ nō pōt: sed hoc nō vi: qz eadẽ rõne nec aq̄ trãsiẽs per mine-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ras sulphureas ⁊ eras cōbustas posset eē mā baptis-
mi qō falsum est. Lixiuiū eni ab alia aq̄ nō differt nisi
in hoc q̄ per cineres trāsiuit. vñ vī aliq̄ dōz q̄ baptis
mus pōt fieri in lixiuio: sic ⁊ in aquis sulphureis: ⁊ in
alijs aquis que ex terra per quā trāseunt imutantur.
¶ Ad 3am qōnē dōz: q̄ diuersitas aquaꝝ que est per lo
ca ⁊ situs est dicta accīdentalis: vñ nō mutat spēz aque: ⁊
iō in q̄libet aqua hī' uel maris uł flumis: uł cisterne:
uł fōtis: uł stagni pōt fieri baptism'. ¶ Ad p'm ġ dōz
q̄ oēs tāgēdo illā aquā dedit vim regñatiuā in tota
spē aque īstituēs eā instr̄z baptismi. ¶ Ad 2m dōz: q̄
si baptiz̄at aliq̄s in mari sola illa aq̄ maris ptiet ad ba
ptismū: que pōt hēre aliquez effectū in baptiz̄ato uel
lauādo uł infrigidādo: ⁊ nō totū mare. ¶ Ad 3m dōz:
q̄ si aq̄ paludis eēt intātū igrossata q̄ recederet a vā
raritate aque nō esset baptismus: sicut si esset lutum:
alias esset baptismus: q̄ adhuc spēs aque manet.

AD 4m sic ꝓcedit. Videt q̄ imersio sit de ne
cessitate baptismi: q̄ p baptismū cōsi
guramur sepulture chr̄i. ut dī Ro.6°. sed hoc non fit
per baptismū nisi in q̄tū imergimur ⁊ occultamur in
aq̄ sic chr̄o sub terra. ġ imersio est de necitate baptis-
mi. ¶ P̄. baptism' dat in remediū ꝺ originale pctm̄:
sed origiale pctm̄ est in toto corpe. ġ totū debet imer
gi. ¶ P̄. si aliq̄ pz sufficeret: ut itingeret p̄cipue vide
ret de mēbris genitalib': in qb' p̄cipue originale ma
net: ⁊ in qb' circūcisio fiebat: sed ablutio nō pōt fieri
ꝓgrue in illis mēbris nisi totū corp' imergat. ġ totuz
corp' dz imergi. ¶ Sz ꝺ est ꝓsuetudo i aliq̄b' eccl̄ijs
in qb' q̄nq̄s per aspersionē: ⁊ nō per imersionē baptis
mus celebrat. ¶ P̄. in baptismo beati Laurētij legi
tur q̄ Romanus ab eo baptiz̄adus urceuz aque attu
lit: in quo constat q̄ imergi nō poterat. ergo imersio
non est de necessitate baptismi.
¶ Ulteri' vī: q̄ nō debeat esse trina. baptism' eni est tin
ctio in aq̄ vbo vite sc̄ificata. ut dic̄ Aug. sz vn' est bap-
tism': ġ debet eē vna tinctio siue imersio. ¶ P̄. recī
rit ad baptismū fides de vnitate: ⁊ de trinitate psona
rū: sed trinitas psonaꝝ sufficiēter expr̄imit in foia. ġ
vnitas eēntie dz expr̄imi in vnitate imersiōis. ¶ P̄.
baptism' est figura passiōis chr̄i: sz vna est passio chr̄i
ġ vna debet eē imersio in baptismo. ¶ Sed ꝺ est qō
Dio. dic̄. 2. ca. eccl'. hier. q̄ debet fieri baptism' trib' i-
mersiōib' ⁊ eleuatiōib' ad signādū q̄ chr̄s in sepl'chro
iacuit trib' die' ⁊ trib' noctib'. ¶ P̄. chr̄so. dic̄ sup
Jo.3° fit imersio ut oscas: qm̄ vt' p̄tis: ⁊ filg ⁊ spūs
sc̄i oia hec iplet. idē dicit Hiero. sup epl'a. ad phili.
¶ Ulteri' vī: q̄ trina imersio sit de necitate sacr̄i. legit
enz in decretis de cōsecratiōe dist. 6a. c. siqs p̄sbyter
uel epūs semel imergat: ⁊ vnā imersionē fecerit depo-
nat. hoc aut nō esset nisi trina imersio eēt de necitate
sacr̄i. ġ est de necessitate sacr̄i. ¶ P̄. sic fidei trinitas
expr̄imit per noia triū psonaꝝ: ita per tres imersiōes
ut ex dictis pz. sz si nō noiarent tres psone nō eēt ba
ptism'. ġ silr si nō trina imersio fiat. ¶ P̄. si nō trina
imersio est de necitate sacr̄i: stati in p'a imersiōe baptis
mus hēt totū effectū suū. ġ alie imersiones frustra ad-
derent: ⁊ fit iniuria sacr̄o. ¶ Sed ꝺ est: q̄ ipsa imer
sio nō est de necessitate sacr̄i. ġ multo min' nūs imer
siōis. ¶ P̄. auctoritas Hzeg. in lr̄a posita dic̄ q̄ utrū
q̄ pōt fieri seruata eccl̄ie ꝓsuetudie. ergo nō est de ne
cessitate sacramēti: neq̄ vna: neq̄ trina imersio.

RN̄deo dōz ad p'am qōnē: q̄ baptism' ablutio-
nē ipoztat. ablutio aī per aquā pōt fie
ri nō tm̄ per modū imersiōis: sz per modū aspersiōis uł
effusiōis: ⁊ iō utroq̄ mō pōt fieri baptismus. ⁊ vī q̄
apl'i hoc mō baptiçarent cū legat q̄ sil' vna die ꝓuersi
sunt dnq̄ milia: ⁊ alia tria milia. Act. 2. 7. 3. ⁊ iō qñ cō
suetudo eccl̄ie patiē: uel qñ necessitas icubit pp oese
ctū aque: siue pp piculū pueri de cui' morte timet: uł
etiā ꝓpter ibecillitatē sacerdotis nō potētis sustēta-
re ifantē: pōt sine imersione baptism' celebrari.

Ad primū ġ dōm: q̄ ēt in effusione aque bō
quodāmō sub aq̄ ponit: ⁊ iō q̄dā-
mō chr̄o per baptismū consepelit. ¶ Ad 2m dōm: q̄
oēs opatiōes aiales a capite p̄n'm hnt: q̄ baptismus
formal aiales hīt' f'm diffōnē Dio. ꝓius posita: non
aūt nāles uel vitales: iō si sit caput aspsuz aq̄ in totuz
corpuꝫ aspsio reputat: sic ēt iuriste dicūt: q̄ ubi caput
hois iacet reputat: ac si tot' hō sepultus esset ibidē:
nō sic aūt est de alijs ptibus. ¶ Ad 3m dōm: q̄ quis
originale pctm̄ ꝓsistat p̄cipue in mēbris genitalib' q̄-
tū ad originē: tm̄ in opationib' aialib' ꝓsumat q̄tū ad
rōnē culpe: ⁊ iō potī' opz baptismū adbiberi circa ca
put si necitas incūbit ut nō totū corp' possit imergi.
¶ Ad 2am qōnē dōz: q̄ cōgruētissime fit trina imersio:
tuz ad expr̄imēdū in factis fidē trinitatis: tū ad signi
ficādū chr̄i sepultura: cui per baptismū ꝓsepelimur:
ut patet ex auctib' iductis. ¶ Ad p̄mū ergo dōz: q̄
magr̄ expoluit tinctionē per ablutionē: q̄uis aūt in tri
na imersiōe sit trina itinctio: tm̄ est vna ablutio: sic ēt
in ablutiōib' pure mālib' videm' ꝓtingē q̄ aliq̄d plu
ries in aquā imergit uł aq̄ pfundit anteq̄ ablutio vna
sit pfecta. ¶ Ad 2m dōm: q̄ in fide trinitatis icludit
fides vnitatis: ⁊ iō in baptismo cū fide trinitatis ex-
pr̄ssa dat intelligi fides vnitatis: ⁊ in forma vboruꝫ per
hoc q̄ singulr dicit in noie: ⁊ in imersione pp sil'itudi
nē imersionū: nō aūt in fide vnitatis includit fides tri
nitatis: ⁊ iō cōgruēti' est: ut ēt in actu baptismi fides
trinitatis expr̄imatur. ¶ Ad 3m dōm: q̄ quis passio
chr̄i sit vna: tm̄ chr̄ist' passus triduo in sepulchro quie
uit: ⁊ hoc baptism' significare debuit trina imersiōe.
¶ Ad tertiā qōnē dōm: q̄ cū trina imersio nō sit ad si-
gnādū rē in sacro ꝓtentā quā opz per māz ⁊ usū sacr̄i
significari: sed significet rem significatā ⁊ nō ꝓtētam:
que significatio nō est p̄ncipalis i sacro trina imersio
ut in lr̄a dī nō est de necitate sacr̄i: si tm̄ omittat ꝺ cō-
suetudinē ecclie grauiter aliq̄s peccat semel tm̄ imer
gēs: ⁊ iō per canones pena adhibet: per qō patet solo
ad p'm. ¶ Ad 2m dōz: q̄ forma p̄ncipalr debet signifi
care illud vñ est efficacia in sacro: cū sit mediū quo q̄si
ponit efficacia ad nāz que vbo illo scificat: sz mā de-
bet p̄ncipalr significare effectū qui imediate ꝓsequit
ex usu ei'. ¶ Ad 3m dōm: q̄ vnitas itentiōis in trib'
imersiōib' facit vnitatē baptismi. ut dcm̄ est: ⁊ iō qñ
aliq̄s itēdit ter imergē. p'a imersio nō terminat intē-
tionē baptiçātis: ⁊ p ꝓns nec eē baptismi cōplet: nec
per illū tm̄ hēt effectū nisi per ordinē ad alias: vñ alie
nō supfluūt: si aī nō intēdit nisi vnā facere: p'a sola cō
plet baptismū terminās intentionem baptiçantis.

AD 5m sic ꝓcedit. Videt q̄ non fuit necīuz
istituere baptismū post circūcisionē.
cā eni institutiōis baptismi: ut in lr̄a dicit est ino
uatio mētis: sed circūcisio mētē inouabat cū pctm̄ au
ferret ⁊ grāz ꝓferret. ut supꝰ dcm̄ est. ġ nō fuit necessa
riū baptismū istituere. ¶ P̄. in sacris efficacia rīdet
significatiōi. Sz circūcisio expr̄essius significat. ut vī
ablationē originalis: ⁊ q̄tū ad cāz ablationis que est
effusio sanguis chr̄i: ⁊ q̄tū ad cāz traductiōis que est
gñatio in mēbris gñatiōis cū sanguinis effusiōe fcā:
ġ habuit maiorē efficaciā q̄ baptismus: ⁊ ita non de-
buit post eā baptism' istitui. ¶ Sed ꝺ ꝓfectū debet

impfecto succedere. sed baptismus est pfectior circū
cisione: q̄ coior est. ġ debuit post circūcisionē istitui.
¶ Ulteriꝰ videt q̄ fuerit añ passionē institut': q̄ dñs
tactu carnis sue vim regñatiuam ꝺtulit aquis: sz hoc
fuit añ passionē in baptismo suo: ġ añ passionē fuit in
stitutus. ¶ P̄. Joā.3° dixit. nisi quis renat' fuerit ex
aq̄ ⁊ spū rē. Sed hoc fuit ante passionē. ergo baptis-
mus ante passionē fuit institutus. ¶ Sed cōtra. cāz
non precedit effectus: sed baptismus habuit efficaciā
a passione chr̄i: ergo nō debuit ante passionē institui.
¶ P̄. baptismus nō fuit sine forma sua: sz forma fuit
instituta post passionē. Matth. ultio. ġ ⁊ baptismus.
¶ Ulteri' vī q̄ statim in sua istitutiōe fuit obligatorius
q̄ dicit Jo.3° q̄si in p'n° institutionis. Nisi quis renat'
fuerit rē. qō obligationē ipoztat. ġ statiz obligatorius
fuit. ¶ P̄. istitutio sacroꝝ noue legis est per moduz
p̄cepti. sz p̄ceptū stati ē obligatorium. ġ istitutio baptis
mi stati obligabat. ¶ Sed ꝺ. ad idē nō fuit necīa duo
remedia: sed ante passionē iā istituto baptismo hoies
obligabant adhuc ad circūcisionē que ad idē ordinat
cū baptismo. ergo nō obligabant ad baptismum.

RN̄deo dōz ad p̄mā qōnē: q̄ f'm Aug. de scō
vic. opoztuit ut f'm ꝓcessionē tēporuz
spūaliū grāꝝ signa magis ac magis euidētia darent:
⁊ iō opoztuit q̄ baptism' post circūcisionē istitueret:
q̄ circūcisio significabat tm̄ in remouēdo: pfectio aī
scificatiōis nō est in remouēdo: sz i collatiōe grē cui'
effect' aq̄ figurat. s. vitā illūinationē ⁊ hī': de qb' dcm̄
est: ⁊ ꝓeter hoc significat ablutionem: ⁊ iteruz etiam
est perfectio quantum ad usum: q̄ sexui utriq̄ cōmu
nis est: qō non erat de circuncisione.

Ad primū ġ dōm: q̄ quis circūcisio auferret
culpā sicut baptism': non tm̄ ꝓfere
bat tāta plenitudinē grē sicut baptism': nec tātū dimi
nuebat fomitē: ⁊ iō opoztuit baptismū succedere: ino
uatio eni nō solū ꝓsistit in remotiōe culpe: sz in colla-
tione grē. ¶ Ad 2m ergo dōm: q̄ ille significationes
sunt rerū nō ꝓtentaꝝ: ⁊ iō de illis nihil ad ꝓpositu.
¶ Ad scōz qōnē dōm: q̄ multiplex fuit baptismi isti-
tutio. Fuit eni ꝓio istituta q̄tuz ad mām in baptismo
chr̄i: tūc eni vim regñatiuā aqis ꝺtulit: ⁊ aliq̄ mō fuit
forma figurata per p̄ntiā triū psonaꝝ in signo visibi-
li: q̄ p̄ appuit in uoce: filī' in carne: spūs scūs in colū
ba: ⁊ silr fructꝰ baptismi ibi p̄figurat' fuit: q̄ celi apti
sūt sup eū: sz nectas ei' fuit declarata. Jo.3. ubi dicit.
Nisi qs renat' rē. sz usus fuit icohat' qñ missit discipu
los ad p̄dicādū ⁊ baptiçādū: ut patet matth. x. sz effi
caciā hūit ex passiōe chr̄i: q̄tū ad ultimū effectū q̄ est
aptio ianue: sz otuulgatio ei': q̄tū ad oēs natiōes p̄ce
pta fuit Matth. ulti. ubi dixit. Euntes docete oēs gē-
tes rē. ¶ Et per hoc patet solo ad obta: tm̄ sciēdū q̄
Matth. ulti. nō fuit forma istituta: cū añ passionē in ea
dē forma baptiçauerint: sicut in lr̄a dī: sz fuit iterata.
¶ Ad tertiā qōnē dōm: q̄ ante passionē nullus obliga
bat ad baptismū: q̄ tūc nō erat istitut' ad obligādū:
sed ad exercitādū: sed post passionē obligatorius fuit
qñ circūcisio mortua fuit q̄tū ad oēs ad quos istitu-
tio potuit puenire. ¶ Et per hoc patet solo ad obta.
dñs eni Jo.3. magis p̄dixit obligationē futurā q̄ nar
raret p̄tē: nec p̄ceptū obligat anteq̄ sit otuulgatum.

¶ Expositio textus.

BAptismus dicit corporis tinctio
rē. ⌋ Sciēdum est q̄
baptiçare in greco idē est q̄ lauare: a lauan
do enim duo dicunt. s. lauacruz qō significat
aquā: i qua fit lotio hūano artificio. ꝓparatā: alio mō
lotio que significat usuz lauacri. Baptism' ġ pōt signi
ficare ipsaz aquā que dī lauacrū: vñ dī Titi. 2°. Per
lauacrū regñatiōis rē. ⁊ pōt significare ipsaz ablutio
nē. Matth. 7. Tenētes baptismata hoium ⁊ calicū
⁊ urceorū. i. ablutiōes: ⁊ iō Hug. de scō vic. diffiniuit
baptismū aquā q̄tum ad primā acceptionē: magr̄ vo
ablutionē q̄tū ad scōaz: sz hec diffinitio est magis ꝓ
pria: q̄ aq̄ nō significat mūdationē neq̄ cāt nisi f'm q̄
est abluens. ¶ Un̄ est hec tāta vt' aque rē. ⌋ Quid sit
ista vtus ⁊ qñ sit data: dcm̄ est supꝰ di. j. ¶ Un̄ nihilomi
nus ilinuari rē. ⌋ Hoc est itelligēdū i silī casu: sic apl'i
in noie chr̄isti baptiçabāt: alias magr̄ falsum diceret.
¶ Celebrat aut̄ hoc sacr̄m rē. ⌋ Sciēdū q̄ aq̄ est mā
baptismi: ⁊ pōt triplr ꝓsiderari: q̄ sz q̄ ꝓsiderat i sua
ꝓpria nā est q̄si mā remota: q̄ ex nāli ꝓtate hēt ali-
quā puēietiā ad hoc q̄ sit baptismi mā rōne sil'itudis.
2m aī q̄ est istituta ad hoc accipiēs vim regñatiuā ex
tactu carnis saluatoris: sic est mā q̄si dispositā: sz aūt
q̄ ꝓsiderat sub forma vboꝝ est q̄si mā iam informata.
¶ Solet aūt queri rē. ⌋ De hac dictū est pz̄ius dist. p°.
¶ Aditum nobis regni aperuit. ⌋ apertio ianue nō est
aliud q̄ remotio ipedimenti qō ꝓhibebat totū hūanum
genus ab introitu celi: qō quidē ablatum est per
passionē chr̄isti: ut dictū est in 3°. lib. dist. 18.

¶ Q. alij suscipiūt sacr̄m ⁊ rē. Alij sacr̄m ⁊ nō
rem. Alij rem ⁊ nō sacramētū. Dist. iiii.

Hic dicēdū est aliquos suscipe sacr̄m
⁊ rem sacr̄i: aliquos sacr̄m: ⁊ nō rez:
aliquos rem ⁊ nō sacr̄m. Sacr̄m ⁊
rem simul suscipiūt oēs puuli: qui in baptis-
mo ab originali mūdant pctō. Quāuis qui
dā diffiteant illis qui pituri sūt puulis in ba
ptismo dimitti pctā: initentes illi vbo Aug.
Sacra in solis electis efficiūt qō figurāt: nō
intelligētes illud ita eē accipiēdū: q̄ cum in
alijs efficiāt sacra remissionē: nō hoc eis fa
ciunt ad salutē: sed solis electis. Nā q̄ oibus
puulis in baptismo remittat pctm̄ per baptis
mū Aug. euidēter dicit. A puulo inquit recē
ter nato usq̄ ad decrepitū senē: sicut nullus
ꝓhibet a baptismo: ita nullus est qui nō pec
cato moriat in baptismo. Sed puuli tm̄ ori-
ginali: maiores vo etiā oibus que male viuē
do addiderūt ad illud: nisi enormitas vite i-
pediat. i. fictio. adulti vo qui cum fide bapti-
zantur: sacramentum ⁊ rem suscipiunt.

¶ De ficte accedentibus.

QUi vo sine fide uel ficte accedūt: sacr̄m
nō rem suscipiūt. Un̄ Hiero. Sūt laua-
cra gētiliū hereticoꝝ: sed nō lauāt ad salutē.
In ecclesia etiā qui nō plena fide accipiunt
baptismā: nō spm̄ sed aquā suscipiunt. Aug.
etiā ait. Judeis oibus coia erant sacra: sz nō
cōmunis oibus erat gra: que est virt' sacro-
ruz. Ita ⁊ nunc cois est baptismus omnb'
baptiçatis: sz nō vt' baptismi. i. ipsa gra. Itē
oīs qui iā sue uolūtatis arbiter cōstitut' est:

Universidad de Deusto
Biblioteca

cū accedit ad sacr̄m fideliū nisi peniteat cum ueteris vite nouā nō pōt incobare. Ab hac pnia cū baptiçant soli puuli imunes sūt. His aliisq; testimoniis apte ostēdit adultis sine fide ꝛ pnia vā in baptismo nō cōferri gr̄az remissiōis: qz nec puulis sine fide aliena qui ꝓ pria hīe nequeūt dari in baptismo remissio. Sigs ergo ficte accedit nō hns uerā cordis cōtritionē sacr̄m sine re accipit. Videt tamē Aug. dicē q; ēt ficte accedēti: qui ēt hēt odiū fraternū in ipso mometo quo baptiçat oia ꝓdonent: ꝛ post baptismū mox redeat. Sed nō hoc asserēdo dicit: imo hāc opionē ꝛ p̄missam sniaz cōferēdo. ait enī sic. His qui ficto corde baptiçant: aut pctā nullatenus dimittunt: qz spūs scūs disciplie effugiet fictū: aut in ipso tpis pūcto per vim sacri dimissa iterū per fictionē replicant: ut ēt illud uer̄ sit. Quotquot in chr̄o baptiçati estis xc̄. Etiaz illud. Spūs scūs disciplīne effugiet fictū: ut induat eū chr̄z scitas baptismi: exuat eū chr̄z pnities fictiōis. Nā redire dimissa pctā: ubi fraterna charitas nō est: apte dns docet ēt in illo seruo a quo dns dimissum debitū petijt: qz ille cōseruo dimittē noluit. Sic nō ipedit baptismi gr̄a quo min⁹ oia pctā dimittant: ēt si fraternū odiū in ei⁹ cui dimittant aio pleueret. Soluit enī bestern⁹ dies: ꝛ qcqd supest: ꝛ soluit ēt ipa hora: mometūq; añ baptismū ꝛ in baptismo. Deiceps aūt cōtinuo reus incipit eē nō solū ꝓtitiū: sz ēt ꝓterito ꝛ diez horarū mometo ꝛ: redeuntib⁹ oib⁹ que dimissa sunt. Hoc aūt ut p̄dixim⁹: nō sub assertiōe dixit: qđ ostendit ex eo qđ ait in eodē libro sic. Si ad baptismū fictus accedit dimissa sūt ei pctā: aut nō sūt dimissa. eligāt qđ uoluerit. Ecce apte cernis: si tñ itēdis id dixisse Aug. nō asserēdo: sz querēdo ꝛ alioꝛ opionē referēdo. Idē enī ait. Tūc ualere icipit ad salutē baptismus cū illa fictio ueraci cōfessione recesserit: que corde in malitia pseuerāte peccatorum ablutionez nō sinebat fieri. Nō ergo ficte accedēti peccata dimittuntur.

¶ Quomō intelligāt illud quotquot in chr̄o baptizati estis chr̄istum induistis.

Queritur ergo quō illud accipiāt. Quot quot in chr̄o baptiçati estis chr̄istuz induistis: Pōt dici q; qui in chr̄o. i. in chr̄i cōformitate baptizant. s. ut morianꝫ uetustati peti sicut chr̄ist⁹ uetustati pene: induūt chr̄m quē per gr̄am habitātē hñt. Pōt ꝛ aliter solui. Duob⁹ enī modis chr̄m induere dicimur: ut assumptione sacr̄i: uel rei ꝓceptione. Unde Aug. Induūt hoies chr̄m aliqñ usq; ad sacramēti ꝓceptionē: aliqñ usq; ad vite scificationē: atq; illud p̄mū bonis ꝛ malis pōt eē cōe: hoc aūt est ꝓpriū bonoꝝ ꝛ pioꝝ. Dēs ḡ qui in chr̄i noie baptizant: chr̄m induūt: uel sm sacri ꝓceptionē: uel sm vite scificationē.

¶ De illis qui suscipiūt rem ꝛ nō sacramētū.

Sunt ꝛ alij ut supra posuimus: qui suscipiunt rem ꝛ nō sacr̄m. Qui enī effundūt sanguinē ꝓ noie Jesu: ꝛ si nō sacr̄m: rez tñ accipiūt. Unde Aug. Quicūq; nō ꝓcepto regnationis lauacro ꝓ cōfessiōe chr̄i moriunt: tātū eis ualet ad dimittēda pctā quātū si abluerent sacro fōte baptismi. Audistis q; passio ꝓ chr̄i noie suscepta supplet vicē baptismi. Nec tñ passio vicē baptismi iplet: sz etiā fides ꝛ contritio ubi necessitas excludit sacr̄m: sicut apte docet Aug. dicēs baptismi vicē aliqñ iplere passionem. De latrone illo cui nō baptizato dctñ est: hodie mecuz eris in padiso. Beat⁹ Cyprian⁹ in lib. iiij. de baptismo nō leue documētū assumit. Qđ etiā atq; etiā ego cōsiderās inuenio: nō tñ passionez ꝓ noie chr̄i id qđ baptismo deerat posse supplere: sed etiā fidē cōuersionēq; cordis si forte ad celebrandū mysteriuz baptismi in angustijs tēpoꝝ succurri nō pōt. Neq; enīz ille latro ꝓ noie chr̄i crucifixus est: sz ꝓ meritis facinoꝝ suoꝝ: nec qz credidit passus est: sed dum patit credit. Quātū ergo ualeat sine visibilis baptismi sacro: qđ apostolus ait. Corde creditur ad iustitiā: ore aūt ꝓfessio fit ad salutē: in illo latrone declaratuz est: sed tunc ipleri inuisibiliter: cū mysteriū baptismi nō contēptus religionis: sed articulus necessitatis excludit. Et baptism⁹ quidē pōt eē ubi cōuersio cordis defuerit: ꝙuersio aūt cordi pōt quidē ineſſe nō ꝓcepto baptismo: sz cōtēpto baptismo nō pōt: nec ullo mō dicēda est cōuersio cordis ad deū cū dei sacr̄m cōtēnitur. Ecce hic habes nō solū passionē: sed ēt fidē ꝛ ptritionē cōferre remissionez ubi nō ꝓtenit sacr̄m: ut in latrone illo ostendit: qui nō per passionē: sed per fidē saluatus est sine baptismo. Sed dicūt quidā hoc argumentū retractasse Aug. Retractauit qdē exēplū: sz sentētiā nō. Alit enī in. iiij. lib. de baptismo. Cū dicerem vicem baptismi posse habere passionez: non satis idoneum posui illius latronis exemplū: qz utruz nō fuerit baptiçatus incertuz est. Constat ergo sine baptismo aliquos

iustificari ꝛ saluari. Unde Ambro. de ualentiliano. Uētrēmeū doleo: ut ꝓpbetico utar eloquio: qz quez regeneraturus eram amisi: uerūtamē gr̄am ille quā poposcit nō amisit.

¶ Que videntur obuiare predictis.

His aūt vident obuiare qđ dns dicit. Nisi qs renat⁹ fuerit ex aq̄ ꝛ spū scō nō pōt intrare in regnū celoꝝ: qđ si gñaliter uerū est: nō vident eē vā supi⁹ posita. Sz illud itelligēdū est de illis q pñt ꝛ ptēnūt baptiçari: ut̄ ita itelligēdū est nisi qs renat⁹ fuerit ex aq̄ ꝛ spū scō i. ex ea regnatione que fit p aquā ꝛ spm̄ scm̄ nō saluabit. Illa āt regnatio fit nō tm̄ per baptismū: sz ēt per pniaz ꝛ sanguinē. Un̄ auctoritas dicit: ió aplm̄ pluraliter dixisse fūdamētū baptismatū: qz est baptism⁹ in aq̄: in sanguie in pnia. Hoc aūt nō ió dicit q; sacr̄m baptismi fiat nisi in aq̄: sz qz ipse⁹ vt⁹ ꝛ scificatio dat nō tātūmō per aquā sz per sāguinē ꝛ pniaz. rō enī id suadet. Si enī nō ualētib⁹ credē puulis sufficit baptismus: multo magis sufficit fides adultis uolētib⁹: ꝛ nō ualētib⁹ baptiçari. Un̄ Aug. Queris qd sit maius: fides an aq̄: nō dubito qn rñdeaz fides. Si ḡ qđ min⁹ est scificare pōt: nōne qđ mai⁹ est. i. fides de qua chr̄s ait. Qui crediderit in me ēt si mortuus fuerit viuet. Sed dicūt aliqui nullū adultū in chr̄m credere ul̄ charitatē hīe sine baptismo nisi sanguinē fundat ꝓ dño: subita introducētes testimōia. Aug. ait. Ex illo tpe quo saluator dixit: nisi qs renatus fuerit ꝛc̄. absq; sacrameto baptismi ꝑter eos qui in eccl̄ia sanguinē fundūt aliqs vitā eternā accipe nō pōt. Itē nllz cathecuminū q̄zuis i bōis opib⁹ defūctū vitā eternā hīe credim⁹: excepto martyrio ubi tota sacra baptismi cōplet̄. Itē baptiçatis iter tm̄ salutis eē credim⁹. Sz qđ i his mīn⁹ dixit in alijs captis supraposītis supplet. Et ió hec sic itelligēda sunt: ut illi soli hñtes tps baptiçandi excipiant: si enī aliqs hns fidē ꝛ charitatē uoluerit baptiçari: ꝛ non ualet necessitate puēt⁹: supplet oipotētis dignitas qđ sacro defuerat. Dū enī soluere pōt: nisi soluat tenet: sz cū iā nō pōt: ꝛ tm̄ vult: nō imputat ei⁹ qui suā potētiā sacris nō alligauit. Qđ vo inuisibilis sāctificatio sine visibili sacro qbusdā ilit: apte Aug. tradit sup leuiti cū dicēs. Inuisibilē scificationē qbusdā affuisse ꝛ ꝓfuisse sine visibilib⁹ sacris. Visibilē vo scificationē que fit sacro visibili: sine inuisibili posse adesse: non posse ꝓdesse. Nec tm̄ visibile sacr̄m ió ꝓtenēdū est: qz ꝓceptor ei⁹ inuisibiliter scificari nō pōt. Hinc corneli⁹ ꝛ qui cū eo erāt iam spū scificati baptiçati sunt. Nec superflua iudicāda est scificatio visibilis: qz inuisibilis p̄cessit. Sine visibili ergo inuisibilis sāctificatio eē pōt ꝛ pdesse. Visibilis āt que fit sacro tenus sine inuisibili ꝓdesse nō pōt: cū illa sit ois illi⁹ vitas. Simoni mago visibilis baptism⁹ nō ꝓfuit: qz inuisibiliter nō affuit. Sz quib⁹ inuisibilis affuit: ꝓfuit. Nec tātū ualet fides aliena paruulo q̄tū ꝓpria adulto. Paruulis enīz nō sufficit fides eccl̄ie sine sacro: qui si absq; baptismo fuerit defuncti etiā cuz deferunt ad baptismū dānabunt: sic multis sanctoꝝ auctib⁹ cōprobat. Ad hoc vnū sufficiat. Aug. ait. Firmissime tene paruulos qui ul̄ in uteris matrū viuē icipiūt: ꝛ ibi moriunt uel de mr̄ib⁹ nati: sine sacro baptismi de hoc seculo trāseunt: et̄no supplicio puniēdos: qz ꝛ si ꝓprie actiōis pctā nō habuerūt: originale tm̄ pctm̄ traxerūt carnali ꝓceptione. Et sicut paruuli qui sine baptismo moriunt ifideliuz ascribunt numero: ita qui baptiçant fideles dicunt. Qui a fideliū cōsortio nō separant: cū orat eccl̄ia ꝓ fidelib⁹ defunctis. Fideles ergo sūt nō pp vtutē: sz fidei sacrz. Un̄ aug. Paruulū ꝛ si nōdū fides illa que ēt in credētiū uolūtate ꝙsistit: iaz tm̄ fidei ipsi⁹ sacrz. i. baptism⁹ fidelē facit: sicut credere rñdet: ita etiā fidelis uocat: nō rem ipsaz mēte annuēdo: sz ipsius rei percipiendo sacramentum.

¶ Quid ꝓfit baptism⁹ bis: q cū fide accedūt.

Solet etiaz queri de illis: qui iam scificati spū cū fide ꝛ charitate ad baptismuz accedūt: quid eis cōferat baptism⁹. Nichil enīz videt ꝓstare: cū per fidē ꝛ cōtritionē iam remissis pctis iustificati sunt. Ad qđ sane dici pōt eos quidē per fidē ꝛ cōtritionē iustificatos. i. a macula pctī purgatos ꝛ a debito eterne pene absolutos: tñ adhuc teneri satisfactione tpali qua penitētes ligant in eccl̄ia. Cuz aūt baptismū ꝙcipiūt: ꝛ a pctis si qua interiz post cōuersionē ꝛrerūt mundant: ꝛ ab exteriori satisfactiōe absoluunt: ꝛ adiutrix gratia oisq; vtus in eo auget: ut uere nouus hō tūc dici possit. Fomes quoq; pcti in eo amplius debilitat. Ideo Hiero. dicit q; fides que fidelib⁹ in aquis baptismi datur uel nutritur: qz nō habēti aliqñ ibi datur: ꝛ iaz habēti ut pleniꝰ habeat datur. Sic ꝛ de alijs itelligēdū est. Qui ergo mūdus accedit ibi fit mūdior: ꝛ omni habēti ibi amplius datur. Qđ vo ois exterior satisfactio ibi relaxetur Ambro. sius

Universidad de Deusto
Biblioteca

ostendit super illum locuz. Sine penitentia sunt dona dei ⁊ uocatio dicēs. Gratia dei in baptismo nō requirit gemitū ⁊ plāctū: ul' aliq̄ opus: ⁊ oia gratis cōdonat. Ad q̄dez de exteriori gemitu ul' plāctu accipiēdū ē. Nā sine interiore nemo adultus renouat: sed exteriores satisfactiōes ⁊ afflictiones. s. sordes penitētiū ibi dimittunt. ℣ Sultū ergo cōfert baptism' et iaz p fidē iustificato: q̄ accedēs ad baptismū q̄si ramus a colūba portat in arcam. Ante intus erat iudicio dei: sed nūc etiā iudicio ecclie intus est. Cū vo in baptismo pctm̄ deleat ⁊ satisfactio exterior nō iputet: querit cur penalitas: cui pro pctō addicti sumus nō tollat. Hoc ideo tradunt fieri sci: q̄ si a pena boies per baptismū liberent ipsam p̄sentarēt baptismi pciuz: nō eternū regnum. Jdeo soluto reatu pcti: talis pena tm̄ manet: ut illa vita studiosi' querat que erit a penis oibus aliena. Jdeo etiaz manet ut sit fidei ⁊ certandi materia: ⁊ vincendi occasio: qui non vinceret si nō pugnaret: nec pugnaret si in baptismo fieret immortalis.

¶ Cui' rei baptism': q̄ dat iaz iusto sit sacr̄m.

SJ querit cuius rei baptismus ille sit sacrz qui datur iam iusto. Dicimus sacr̄m eē: ⁊ rei que p̄cessit. i. remissionis ante per fidē date: ⁊ remissionis talis pene siue pcti si habet q̄ interim cōmittit: ⁊ nouitatis: ac oīs gratie ibi p̄stite. Omnis eteniz rei signū est: cui' cā est. Nec mireris rem aliq̄n p̄cedere sacr̄m cū aliq̄n etiā lōge post sequat: ut in illis qui ficte accedūt: quib' cū post penituerint incipiat baptismus, pdesse: in quib' fuit baptism' sacr̄m huius scificationis quā penitēdo hīt. Sed si nunq̄z peniterēt nec a figmento recederēt: cuius rei sacramentū esset baptism' ab illis susceptus? Pōt dici rei que ibi fieret: si eorum ꝯnomitas nō impediret.

¶ Si paruulis datur in baptismo gratia: qua possunt in maiori etate proficere.

SOlet etiaz queri si paruulis in baptismo datur gr̄a qua cū tēpus habuerint utēdi libero arbitrio: possint uelle ⁊ currere. De adultis eniz qui digne recipiūt sacr̄m nō ambigit quin gr̄am operantē ⁊ cooperantē p̄cperint: que in uacuū eis cedit si per liberū arbitriū post moztaliter deliquerunt: qui merito pcti gratiā appositā perdunt. Unde dicū tur cōtumeliā spūi scō facere ⁊ ip̄m a se fugare. De paruulis vo qui nōduz rōne utuntur questio est: an in baptismo receperint gr̄az: qua ad maiorē ueniētes etatē possint uelle ⁊ opari bonū. Videt q̄ nō receperint: q̄z gr̄a illa charitas est: ⁊ fides que uoluntatē p̄parat ⁊ adiuuat. Sed quis dixerit eos accepisse fidē ⁊ charitatē: Si vo gr̄az nō receperint qua bene opari possint cū fuerint adulti: nō ergo sufficit eis in hoc statu: gratia in baptismo data: nec per illam p̄ñt mō boni esse nisi alia addat: que si nō addit: nō est ex eoz culpa: q̄z iustificati sunt a pctō. Quidaz putant gr̄am operantē: ⁊ cooperantē cūctis paruulis in baptismo dari in numero nō in usu: ut cū ad maiorē uenerint etatē ex munere sortiātur usum: nisi per liberū arbitriū usuz muneris extinguāt peccādo: ⁊ ita ex culpa eoz est nō ex defectu gr̄e q̄ mali fiūt: qui ex dei munere ualētes bñe usum bonū: per liberū arbitrium renuerunt: ⁊ usum p̄auum elegerunt.

¶ Diuisio textus.

POstq̄z determinauit magr̄ de baptismo: ꝯtum ad ea que ꝓueniūt ei fz se ꝓsiderato: hic determiat de effectu baptismi per cōparationem ad accipiētes. Et diuidit in partes duas. Jn p̄a determinat de effectu baptismi coīter ꝯtuz ad oēs. Jn 2a specialr ꝯtum ad puulos ibi|_ Solet etiā queri si puulis ⁊c.]Prima diuidit in ptes tres. Jn p̄a ostēdit quō quida recipiūt sacr̄m ⁊ rez sacri. Jn 2a quō q̄dā sacr̄m recipiūt ⁊ nō rez ibi|_ Qui vo sine fide accedūt ⁊c.]Jn 3a quō quida accipiūt rem ⁊ nō sacr̄m ibi|_ Sūt ⁊ alij: ut supposuim' ⁊c.]Circa 2m duo facit. p̄o determinat vitatē. 2o obȝcit in ꝯriū ibi|_ Videt tn̄ Aug. ⁊c.]Et circa hoc duo facit. p̄o obȝcit per auctē Aug. qui ꝯriuz ex auctē apli ꝓbare vi. 2o soluit. ⁊ p̄o ad auctez Aug. ibi|_ Dic tn̄ ut supza diximus ⁊c.]2o ad auctē apli ibi|_ Querit g̃ ⁊c.]¶ Sūt alij ⁊c.]Dic determinat de illis qui recipiūt rez sine sacro. Et circa hoc duo facit. p̄o oñdit q̄ quida accipiūt rē sine sacro. 2o inquirit q̄d postmodū per hi' sacr̄m addat q̄n sacr̄m susceperunt ibi|_ Solet queri de illis ⁊c.]Circa p̄m duo facit. p̄o oñdit vitatē. 2o excludit errorē ibi|_ Sz dicūt aliqui ⁊c.]Circa p̄m duo facit. pzio oñdit ꝓpositū. 2o rñdet cuidā obiectiōi ibi|_ Dis at videt obuiare ⁊c.]Circa p̄m duo facit. pzio oñdit q̄ patiētes pzo chzo si nō sit baptiçati recipiūt rē sacri sine sacro. 2o ostēdit idē de illis qui fidē ⁊ ꝓtritionē hīt ibi|_ Nec tm̄ passio ⁊c.]¶ Sz dicūt aliq̄ ⁊c.]Dic excludit errorē dicentiū nō posse aliquē saluari p fidē ⁊ cōtritionē sine baptismo: ⁊ circa hoc duo facit. p̄o oñdit hoc eē falsuz ꝯtuz ad adultos. 2o ostēdit hoc esse uerū ꝯtū ad paruulos ibi|_ Paruulis nō sufficit ⁊c.]¶ Solet q̄ri de illis ⁊c.]Dic determinat de baptismo eoz qui pri' rē sacri acceperāt. Et circa hoc duo fac. p̄o ostēdit effectū baptismi in eis. 2o significationē ibi|_ Sed querit cui' rei ⁊c.]

HJc est triplex q̄. Primo de effectu qui est i baptismo sacrz ⁊ res. s. de caractere. Scōo de eo q̄ est res tm̄. s. effectu ultio baptismi. Tertio de suscipiētibus alterū uel utrūq̄: q̄z de eo q̄ est sacr̄m tm̄ in p̄cedēti di. dcm̄ est. Circa p̄m querunt ꝯtuor. Primo an sit caracter. 2o quid sit. 3o in quo sit. 4o a quo sit.

AD primū sic procedit. videt q̄ caracter nō sit in aia: q̄z ut in. 2. eth. phs dīc. Oē q̄d est in aia est potētia uel passio uel hit': sed caracter nō est potētia: q̄z potētie oibus hoib' cōes sunt: caracter aūt non: cū sit distincti uū signū: sic ip̄m nomē ostēdit. ¶ P̄. potētie sūt a'nā non aūt caracter: nec itez est passio: q̄z passiones aie ꝓtigūt cū aliq̄ trāsmutatiōe cozpali: ut dī in. 4. eth. ⁊ ptinēt ad sensitiuā ptē: ut dī. 7. phi. nec itez est hitus q̄z hit' ozdiat ad agēdū: ut p̄z per diffonē Aug. hit' est quo quis agit cū tps fuerit. g̃ caracter collatus in baptismo nō est aliq̄d in aia. ¶ P̄. oē q̄d est reducit ad aliq̄d genus entis. sed caracter nō videt posse reduci ad aliq̄d genus entis: nisi forte ad q̄litatem: q̄litas aūt eē nō pōt cū sub nulla specie q̄litatis ꝓtineat: nō eni est hit' ut ꝓbatū est: nec dispō: cū nō sit facile mobilis: imo oino idelebilis: nec itez est potētia nālis ut ꝓbatū est: nec ipotētia: q̄z tūc sacra que caracterē im primūt: magis afficerēt q̄ iuuarēt: nec itez est passio ut ꝓbatū est. nec passibilis q̄litas: cū nō sit nat' aliquā passionē sensui iferre: nec a passiōe aliq̄ innascat: nec itez est forma: ⁊ circa aliq̄d ꝓstās figura: q̄z figura est terminatio q̄titatis: aia aūt non bēt q̄titatē. g̃ caracter nihil est. ¶ P̄. Tria sūt in eodē genere: sz ea que chzo cōpetūt sūt ꝓria bis que ad diabolū ptinēt: cuz g̃ caracter bestie de qua dī Apoc. iz. nihil aliud sit q̄ pctm̄ mortale: vī q̄ supza vtutē ⁊ gr̄am nō oporteat in aia aliquē caracterem poni. ¶ P̄. ea que sūt in sacramētis nouē legis ozdinant ad cāndū gr̄az: sed caracter nō vī posse gr̄am cāre: q̄z multi caracterē bñe dicunt qui gr̄a carent. g̃ nō vī in sacris aliq̄s caracter ipzimi. ¶ Sī dicat q̄ est dispō ad gr̄az: ptra agēs infinitū nō reqrit māz dispositā: sz dispō nō est nēcia: nisi ad hoc q̄ mā sit dispositā: cū g̃ gr̄a sit ab agēte infinite virtutis: vī q̄ nō oporteat caracterē dari in sacris ad dispōnēdū ad gr̄az. ¶ Sz ꝺ est q̄ Dam. in diffinitiōe baptismi ponit sigillū: sz sigillū ipzessuz in aliq̄ est caracter q̄daz. g̃ in sacris caract imprimit. ¶ P̄. ubicūq̄z est aliq̄ distinctio cōpetit esse aliquē caracterē distinguētē: sz per sacra fit distinctio fideliū ab infidelib' ⁊ fideliuz abiuicē. g̃ cōpetit in sacris caracterē dari. ¶ P̄. per sacr̄m ꝓfiguramur chzo: q̄z ab eo sacra efficacia hīt: ⁊ ip̄m signāt: sed ꝓfiguratio fit per caracterē assimilatiōis. ergo in sacris cōpetit esse caracterē.

Rñdeo dōm: q̄ caracterē in sacris q̄busdā imprimi oēs moderni ꝓfitent: sed in mō ponēdi ipz in aia pti differūt: ⁊ pti ꝓueniūt: ꝓuēiūt q̄ dē in hoc q̄ oēs dicunt per caracterē ipoztari relationē triplicem. Est eni caracter signū distinctiuū ⁊ ꝓfiguratiuū: inq̄tū ergo est signū ipoztat relationē ad signatū: inquātū autē est distinctiuū ipoztat relationem ad ea a q̄b' distinguit: inq̄tū aūt est ꝓfiguratiuū ipoztat relationē ad ea q̄b' assimilat. Differūt aūt in hoc q̄ q̄dā ponūt istis relatiōib' nō subeē aliq̄d accnīs ab solutū: sz imediate in aia fundari istas relatiōes: hoc aūt eē nō pōt: q̄z signū per formā quā sensib' uel itellectui ipzimit. fac aliq̄d in cognitionē uenire: silr etiā nihil distinguit ab alio nisi per aliquā formā: silitudo ēt est relatio sup vnitate q̄litatis fundata: ut dī in. 5. meta. vñ p̄z q̄ quelibet illaz relationū quā importat caracter reqrit aliquā formā subtractā: ⁊ cum nō sit forma sbalis. q̄z forma sbalis in sacris nō dat: relinq̄tur q̄ forma subtracta sit q̄litas q̄dā cui' vnitas signi ficatiōis silitudinē fac. Et iō q̄dā dicūt q̄ nō est in ali q̄ q̄tuoz spēz q̄litatis: ⁊ tn̄ est in gñe q̄litatis inītētes illi vbo phī in p̄dicamētis. Fortasse inq̄t apparebunt alīq̄ qualitatis modi. Sz hec est fuga quedā: q̄z q̄uis sint alīq̄ modi q̄litatis: tn̄ oēs reducunt ad has spēs q̄ p̄z ex hoc q̄ nulla alia spēs inueniri adhuc potuit. Et iō dicūt alīq̄ q̄ est in q̄rta specie q̄litatis: q̄z ipsa ꝓfiguratio quaz caracter suo nōe exprimit ipoztat vnitatē figure que est in spē q̄rta q̄litatis. Et q̄dā dicunt hāc figurā eē crucē chīi. Sz hoc nō pōt stare: q̄z aut figura, p̄ accipit: aut metaphorice: si ꝓprie accipit sic ipoztat terminationē q̄titatis dimēsiue quā cōstat in aia nō eē: si aūt metaphorice dicat: tūc opz q̄ metaphora reducat ad p̄tatē: q̄z res nō ponit in gñe per id q̄d de eo metaphorice dī: sic nō dī q̄ apti sint in genere q̄litatis: q̄z eis dcm̄ est Matth. 5. Uos estis lux mūdi: nec poterit aliq̄d in q̄rta specie q̄litatis inueniri q̄d sit in aia p̄m, p̄tatez. vñ caracter de quo loq̄mur nō pōt fūdari supza q̄litatē q̄rte spēi. Et iō q̄dā dicūt q̄ est in tertia specie q̄litatis: eo q̄ sensui spūali infert q̄dā mulcebrē passionē inq̄tū aiaz ornat ⁊ decorat. Sz hoc itez nō pōt stare. q̄z sic, pbat phs in. 7. phi. 3a spēs q̄litatis non est nisi in sensibili pte aie: caracter aūt a nullo ponit in hac pte aie: sz in itellectiua: p̄terea ille q̄litates sp hīt ordinē ad aliquā trāsmutationē cozpalē uel quā inferūt: uel a qua cānt. Et iō alij dicūt q̄ est in prima specie q̄litatis: ⁊ est q̄si media inter dispōnē ⁊ hitū: inq̄tū eni est difficile mobilis ꝓuenit in hitu: inq̄tū aūt nō est ultima pfectio: sz ad gr̄az disponit cū dispōne ꝓuenit. Sed hoc nō pōt stare: q̄z sm phm in. 2. eth. hitus est quo habem' nos ad passiones bñ uel male: ⁊ ul' ꝓsideratī hec apparet dīa inter hitū ⁊ potētia: q̄z potētia est qua possum' aliquid simplr: hit' aūt quo possum' illud bñ uel male sic itellect' quo ꝓsideram': scia qua bñ ꝓsideram': ꝓcupiscibilis qua ꝓcupiscim': tēperātia qua bñ ꝓcupiscim': intēperātia qua male: ⁊ silr est de dispōne: q̄z nihil aliud est dispō q̄ q̄dā hitus icōplet'. cū g̃ caracter ordinet ad aliq̄d simplr nō ad illud bñ uel male: q̄z facer dos pōt ꝓficere bñ uel male: nō pōt eē q̄ q̄litas sup quam fundat relatio caracteris sit hit': sed magis potētia: vñ reliquit q̄ nō sit in p̄ma spē q̄litatis: sed magis reducit ad scōaz ut q̄dā alij dicūt: ⁊ hoc sic p̄z: sic eni cu iuslibet existētis in aliq̄ nā sūt alique opatiōes, p̄: ita ēt in spūali vita regenerati: ut Dio. dīc in. 2. ca. ec. hie. ubicūq̄z aūt sūt opatiōes, p̄: opz q̄ sint p̄n̄, ꝓpia illaz opationū. vñ sic in aliis reb' sūt potētie nāles ad, ꝓpias opatiōes: ita ēt renati in vita spūalē hīt q̄sdā potētias sm q̄s p̄ñt illa opa: que potētie sūt illes illis vtutib' q̄busdā sacra efficacia hīt sibi idita: q̄z sic sacra causant gr̄az instr̄aliter: ut supza di. s. dictū est: ita recipiētes caracterē operant diuina per ministeriū: minister aūt est sic instrz ei' cui ministrat. vñ dīc phs in. 8. ethi. q̄ seru' est sic ozganū aiatū. ⁊ iō tā virt' sacri: q̄ ministri: q̄ caracter est instr̄alis: ⁊ q̄ hi' potētia sit caracter: p̄z sic̄ diligēter ꝓsiderat vba Dio. a quo ꝓpia traditio characteris nobis aduenit: assignās eni ministeriū ritus cuiusdā qui in primitiua ecclia erat: q̄n adulti baptiçanē: q̄ accedēti ad baptismū hierarcha i. pōtifex manū iponebat ⁊ signabat eū signo crucis. ⁊ pcipiebat eū describi iter noia chzianoz: ut de cetero ad diuina cū alijs admitteret. dīc q̄ sic accedētē. s. ad vitā spūalē diuina dtitudo in sui ptcipationē recipit: sic̄ sacerdos baptiçādū in, ꝓpio lumine q̄si q̄dā signū ipsi tradit. s. sui ptcipationē pficiēs eū. s. diuinū ⁊ coicantē dino p̄z ⁊c. p̄z g̃ q̄ ipse per hoc signū nihil aliud intēdit q̄ illud q̄ facit eū ptcipatiuū diuinarū opationū: vñ hoc signū nihil aliud est q̄ q̄dā potētia qua pōt in actiōes hierarchicas que sūt mīstratiōes

Universidad de Deusto
Biblioteca

z receptiones sacr̃oz:z aliox que ad fideles ptinēt z ad hoc q̄ bas opationes bene exerceat indiget habitu gr̃e:sicut z alie potētie habitibus indigent.

Ad primū g̃ dōz:q̄ nō sunt bitus nec passiōes iz sūt potētie quedā ꝓsequētes aiaz ꝑm q̄ est in vita spūali regnata:z iō nō opz q̄ oibus insint:uel q̄ a nā sint. ¶ Ad 2m dōz:q̄ reducit ad se cūdā spēm q̄litatis:z est ali9 modus ab illo quē pbs ibi ponit:qz pbs nō cogiscebat nisi opatiōes nāles:z ita nō nisi potētias nāles:ꝓstat aūt q̄ apud nos opz ponere potētias spūales:sic potētiā ꝓficiēdi z absoluēdi z hi9:z q̄ ad scōaz spēm q̄litatis reducant:sicut habit9 infusi in eadē specie q̄litatis sūt cū habitib9 nālibus uel acq̄sitis. ¶ Ad 3m dōm:q̄ per hoc q̄ hō ꝓfigurat bestie nō accipit aliquā spūalē potestatē sicut per aliquā potestatē spūalē hō assimilat chr̃o:z ideo nō est sile:tñ ex lr̃a apli colligit q̄ caractere bestie cō figurat q̄s ad seculares opatiōes:vñ dicit ut nō possit emere uel uēdere rc̄.z silr caracter chr̃i aliqs cōfigurat ad actiōes chr̃i. ¶ Ad 4m dōz:q̄ caracter est cā sacr̃alis gr̃e.g̃ z q̄ q̄daz cū caractere gratiā nō recipitūr est ex eorū indispositiōe ad gr̃az suscipiendaz. ¶ Ad 5m dōm:q̄ caracter est dispositio ad gr̃az per quādā ꝓgruitatis dignitatē:ex hoc eni ipso q̄ hō mācipat9 est diuinis actiōib9 z iter mēbza chr̃i cōnumerat9:fit ei quedā cōgruitas ad gratiā suscipiēdā:qz de us pfecte in sacr̃is hoi,puidet:vñ sil9 cū caractere quo dat hoi ut possit exercere spūales actiōes fideliū ul passiōes seu receptiōes dat gr̃a qua hec bene possit.

Ad scdm sic ꝓcedit.videt q̄ diffinitio que attribuit Dio.de caractere nō bñ assignet que talis est. Caracter est signū sacr̃m coioniꝭ fidei z sctē ordinatiōis datū diuina btitudine a hierarcha. Signū eni ut in.j.di.dictū est:est qō spēm aliquā sensib9 ingerit:z ꝓeter eā aliq̄d facit in cognitione uenire:iz caracter nullā sensib9 formā ingerit.ergo nō est signū. ¶ ꝑ.potētie que sūt ꝑn̄m actiōis uel passiōis magis ꝙruit significari q̄ significare:qz cāe per effect9 ſgnificant:iz caracter ut dictū est:est potētia spūalis:g̃ nō est signū. ¶ ꝑ.q̄dā hñt caracterem qui nō hñt fidē:sic qui post baptismū in hereſiz delabunt:iz qui nō hēt fidē nō coicat in fide:g̃ caract nō est signū coionis fidei:ul erit signū falsū:qō absurdū est sentire de signo diuinit9 dato. ¶ ꝑ.diffinitio debet oib9 que ꝓtinent sub diffinito coiter ꝓuenire:sed esse signū sacre ordinatiōis nō ꝓuenit oi caracteri:iz solū caracteri qui ipzimit in ordine:g̃ nō est diffinitio bene assignata. ¶ ꝑ.hierarcha ut dictū est:est pontifex:sed in aliqb9 sacr̃is que conferunt a simplicibus sacerdotib9:uel etiā a laicis impzimit caracter:ergo non debuit dicere datum a hierarcha.

¶ Ulteri9 vi9 q̄ nō bñ assignet quedā alia diffinitio magistralis que talis est. Caracter est distinctio a charactere eterno ipessa aie rōnali ſm imaginē:ꝓsignans trinitatē creatā trinitati creāti z recreāti:z distiguēs a nō ꝓfiguratis ſm statū fidei.ubi eni est magna diſa nō opz ſigna distinctiōis dari:iz infideles a fidelibus maxie differūt z in vita z in ritu:g̃ nō opz q̄ det aliq̄ signū distinctiuū. ¶ ꝑ.aut istō signū distinctiōis fit ꝓpter boiem aut ꝓpt deū aut ꝓpt angelos:nō ꝓpter boiem:qz nec alq̄ boies pñt cogiscere caracterē: nec ipsemet qui hēt pcipit se bne:signū aūt opz eē notū:nec quo ad deū qui sine hoc signo scit fideles ab infidelib9 discernere:z silr nec quo ad angelos:g̃ istud signū distinctiōis caracter nō est. ¶ ꝑ.hō nō ꝓfigurat trinitati nisi per imaginē z similitudinē:sed ꝓma ꝓfiguratio est per nām.scōa per gr̃am:ergo caracter nullo mō ꝓfigurat. ¶ ꝑ.charitas est excellētioz vt9 q̄ fides:sed charitati nō ponit aliq̄ distinguēs signum nec alq̄s vtutibus:g̃ nec fidei debet poni. ¶ ꝑ.ꝓiū distinguit sufficiēter a suo ꝓrio:sed fides infidelitati ꝓria est:ergo sufficiēter fideles ab infidelibus distinguit:z ita nō opz q̄ per caracterē distinguantur.

Rñdeo dōz ad ꝑmā qōnē:q̄ illa diffinitio nus q̄ inuenit a Dio.posita:iz pōt accipi ex vbis ei9 supza iductis:z accipet adhuc ꝙuēient9 si sic diceret.Caracter est signū coionis ptātis diuinoz z sacre ordinatiōis fideliū datū a diua btitudine. Et tangit.4.cās. ꝑmo gen9 caracteris ingtū est caracter.s. signū q̄ ptinet ad cām formalē.2o finē.dat eni hoc signū ad duo ut.s.recipiēs ꝓfigureť q̄si ascript9 ad coicādū diuis sacr̃is z actiōibus sacr̃is:z q̄tū ad hoc dicit coionis diuinoz ptātis:z ut ꝓfigureť coordinādus alios q̄bus eadē ptās data est:q̄ tāgit in hoc q̄ dicit. Et sacre ordiatiōis fideliū:que duo excoicatio suspēdit ad tps:qz ꝑuat hoiem pticipatiōe diuinoz z coione fideliū.3o ponit māz in qua in hoc q̄ dicit datū a sacerdote. 4o efficiēs.s.a diua btitudine:tñ diffinitio ꝑius posita pōt ēt sustineri ut in idē redeat cū ista:ut hoc q̄ dicit coionis fidei referat ad pticipationē sacroꝝ z actionū fideliū. Q aūt dicit z sancte ordinatiōis ponit coordinatio eius ad alios:accedēti datū a hierarcha:ponit q̄tū ad cām efficientē instr̃alem.s.ministrū:qui ꝓfiguratiōe exteriori figurat interiorem.

Ad primū g̃ dōm:q̄ caracter accipit rōnē signi ſm q̄ per sacr̃z visibile exteri9 efficit z significat. ¶ Ad 2m dōz:q̄ cū q̄libet pāte exteri9 dat aliq̄ō visibile signū illius ptātis:sic regi in signū regie potestatis dat corona z sceptrū.z pōtifici mitra z baculus z anulus:z silr cū spūali ptāte que in sacr̃is ꝓfert dat signū sacr̃ale exteri9:z per cōparationē ad illud exteri9 signū ipsa spūalis potētia dr̃ signū ingtū hō per eā ꝓfigurat z determinat ad actiones spūales. ¶ Ad 3m dōz:q̄ coio fidei:ut patet per vba Dio.opz q̄ recipiat ꝓo coione in sacr̃is fidei z alīs actiōibus que fidelibus cōpetūt:ad q̄s null9 admittit anteq̄ caracterē suscipiat spūalis ptātis respectu illoz:nec opz q̄ ois qui caracterē hēt illas actiones bñ exerceat:sic nec ois qui hēt potētiā bñ opet actū illi9 potētie. ¶ Ad 4m dōm:q̄ ordinatio nō accipit hic ꝓo ordīs sacr̃o.sed ꝓo coordinatiōe ad alios fideles:ut in cetu fideliū aggreget:q̄tū ad ea que fideles facere dñr.ul q̄tū ad ea que ꝓo fidelib9 fiūt. ¶ Ad 5m dōm:q̄ hoc q̄ dr̃ datū accedēti a hierarcha nō pōt accipi a vbis Dio.sed magis sic datū accedēti a diua btitudine:z sic cessat obiectio:si aūt accipiat dans ministerio:sic dr̃ a hierarcha dari caracter baptismalis q̄tum ad maximā solēnitatem baptismi: que q̄nq̄ per pontifices celebrat.sic enim Dio.ibi ritum baptismi tradit summū sacerdotē ministrum,baptismi ponens:ut patet,litterā eius intuenti.

¶ Ad scōaz q̄nē dōz:q̄ in illa ēt diffinitiōe tāgunt q̄tuoz cāe caracteris. Nā cā formalis tāgit in hoc q̄ ponit gen9 cū dicit:distinctio.i.distinctiuū signū:z est genus magis ꝑximū q̄ gen9 in ꝑcedēti diffinitiōe positū Cā efficiēs tāgit in hoc q̄ dicit caractere eterno.i.filio qui est figura ſbe ꝑtis.Heb.j.Cā āt mālis in qua ponit cū dicit aie rōnali ipessa ſm imaginē. Cā vo finalis ponit duplex.s.ꝓfiguratio in hoc q̄ dicit ꝓfigurās trinitatē rē.i.ꝓfigurat:z distinctio in hoc q̄ dicit z distiguēs rē.Et sic hic ponit genus ꝑximū:ita finis ꝑximus z ſbiectus ꝑximū z efficiēs appzopriatū in quo

excedit predictā diffinitionē hec diffinitio ingtū per cās magis ꝑximas dat. ¶ Ad ꝑm g̃ dōz:q̄ caracter nō est signū tm̄ ut distinctiōis nota:iz ut distinctionez cānz sicut z alia sacr̃alia signa.z iō eo indiget ad distinctionē faciēdā. ¶ Ad 2m dōz:q̄ istud distinctiōis signū est:z ꝑpter ipm hoiez qui suscipit qui eo accipit distictū posse ab aliis:z ꝑpt alios hoies q̄ eū admittūt ad spūales actiōes ex ꝓsignificatiōe sacr̃ali extiori iteriorē ꝑpēdētes:z quo ad deū q̄ ei9 actiōib9 spū alib9 efficaciā ꝑbet. ¶ Ad 3m dōz:q̄ ꝓfiguratio ista attēdit ad deū ſm pticipationē dine ptātis que non est neq̄s per gr̃az vtutū neq̄s per nāz. ¶ Ad 4m dōz q̄ fides hois nota est:charitas aūt icerta,nihil eni est alicui certi9 sua fide:ut Aug.dic̄:iz an bēat charitatē nō est alicui certū.z iō distinctio data magis respic̄ fidē q̄ charitatē:uel alias vtutes. ¶ Uel dōz q̄ ista distictio pcipue attēdit ad ingtū ad opatiōes z receptiōes que sūt in sacr̃is:in q̄b9 maxie opat fides. ¶ Ad 5m dōz:q̄ fides sufficiēter distiguit fideles ab ifidelib9 q̄tū ad act9 fidei:nō tñ q̄tū ad act9 spūales qui cōpetūt fidelib9:qz ad hos opz q̄ spūalis potentia addatur.

Ad 3m sic,ꝓcedit.videt q̄ caracter sit in eētia aie q̄si in sbto:diſpō eni z bit9 sūt in eodē sbto:sed caracter disponit ad hitū gr̃e: cū g̃ gr̃a sit in eētia aie sic in sbto:videt q̄ ēt caract. ¶ ꝑ.nihil est sbm potētie aie nisi eētia aie:iz caracter ut dcm̄ est:est q̄dā spūalis potētia:g̃ est in eētia aie sicut in sbto. ¶ Sz ꝺ:caracter ꝓfigurat trinitatē creatā icreate:ut pz ex diffōne supza posita:iz trinitas icreata ꝙsistit in potētiis:vnitas āt in eētia:ut in.j.ll. di.3.dictū est:ergo caracter nō est in essentia aie.

¶ Ulteri9 videt q̄ nō sit in vna potētia:sed in plurib9: qz sic ex ꝑdicta diffinitiōe pz:caracter est in aia rōnali ſm imaginē ſm quā ēt est ꝓfiguratio hois ad deū: sed imago nō cōsistit in vna tm̄ potētia sed in plib9:g̃ nec caracter. ¶ ꝑ.cui9 est potētia ei9 est actio:z e2: ut dr̃ in ꝓio de sono z vigilia.iz actio spūalis ad quā caracter ordinat est per plures potētias.s.qz redrit z affectiua z intellectiua:g̃ caracter est in plurib9 potētiis:sicut spūalis potētia. ¶ Sz ꝓtra:vnū accīs non est in plurib9 subiectis:sed in vno sacro ipzimit vnus caracter:ergo non est in pluribus potentiis.

¶ Ulteri9 vi9 q̄ sit magis in affectiua q̄ cognitiua:qz caracter disponit ad gr̃az:iz gr̃a magis respicit affectiuā:g̃ caracter. ¶ ꝑ.caracter est ad assimilādū nos deo:iz per affectū maxie deo appzopinq̄m9 z siles ei efficimur:g̃ caracter est in affectiua. ¶ Sz ꝺ:caracterē Dio.lumini cōparat:iz lumē magis itellectiue cōpetit q̄ affectiue:ergo z caracter.

¶ Ulteri9 vi9:q̄ caracter nō idelebiliter ſit potētie cui est:accīs eni diuturnitatē hēt ex cā z sbto:iz gr̃a est ab eadē cā:z in eodē sbto cū caractere:g̃ cū gr̃a amitti possit:z caract silr deleri poterit. ¶ ꝑ.cū uenerit q̄ pfectū ē:euacuabit q̄ ex pte est.ſ.Cor.13.iz caracter est ex pte:dat eni ad distinguēdū in opib9 sacr̃alibus que cōpetūt ſm statū vie:ergo in pātria caracter cessabit:z ita est delebilis. ¶ Sed cōtra:si caracter deleret maxime per culpā deleret:sed per culpā nō delet:qz sacerdos malus nō reordinat:ut iterū caracterem accipiat:ergo caracter est indelebilis.

¶ Ulteri9 vi9 q̄ chr̃s habuerit caracterē.ipse eni sacerdos fuit ſm ordinē melchisedech.Hebr.7.q̄ est sacerdotiū noui testamēti:iz tale sacerdotiū redrit caracterē:g̃ chr̃s habuit caracterē. ¶ ꝑ.nihil q̄ est ꝙfectiōis q̄tū ad aiaz uel dignitatis chr̃o subtrahēdū est:iz caracter decorat z nobilitat aiaz in qua est:g̃ caracter in chr̃o fuit. Sz ꝺ:caracter est regnatoz z accipiētiū aliq̄d a sacr̃is:iz chr̃s nō accipit aliq̄d a sacr̃is nec renat9 est ēt:qz sic dic̄ aug.in ench.ipe sol9 ita potuit nasci:ut nō eēt ei op9 renasci:g̃ nō hēt caracterē.

Rñdeo dōz ad ꝑmā q̄nē:q̄ nā ꝓportiōaliter spūalitati substernit sic ꝑfectibile pfectiōi.vñ sic gr̃a que est spūalis vite ꝑn̄m est in eētia aie sic in sbto:ita z caracter qui est spūalis potētia est sic in sbto in nāli potētia aie:z nō in essentia aie:ut q̄dam dicunt nisi mediante potentia anime.

Ad primū g̃ dōm:q̄ dispōnē eē in eodē cum eo ad q̄ dispōnit nō est neccē nisi q̄n dispō postea fit pfectio:sic scia que pri9 fuit dispō postea fit hit9.z iō scia dispō z scia habitus sūt in eodē sbto ꝓio:nō āt hoc opz q̄n dispō z pfectio differūt per eētias:iz pñt eē in diuersis sbtis:z ꝑcipue q̄n illa diuersa hñt ordinē adiuicē:sic opatio sēib̄lis est dispositio ad itelligibilē opōnē:z silr caracter est dispō ad gr̃az. ¶ Ad 2m dōz:q̄ illa obiectio ꝓcedit de potētijs nālib9:iz potētias spūales opz fūdari in nālib9.

¶ Ad scōaz q̄nē dōz:q̄ eē in plib9 potētijs est duplr: aut ita q̄ eq̄lit̄ sit in oib9:sic eētia aie est in oib9 potētijs:aut ita q̄ sit in vna per ꝑius z per posteriꝰ respiciat alias mediāte illa:in qua ꝑmo est:sic electio est in itellectu z appetitu z formalr in appetitu pficit:ut pz per pbz in.2.eth. ꝑo g̃ mō nullū accīs pōt eē in pluribus potētijs:qz accīs nūerat z distinguit̄ penes mām z distictionē sbtl.z iō cū caracter sit accīs nō pōt eē in plib9 potētijs aie ꝑmo°:sed scdo°:qz vnā respicit per ꝑius z alias per posteri9. ¶ Ad ꝑm g̃ dōm:q̄ ēt potētie imaginis hñt ordinē adinuicē:ut in.j.ll.dictū est.z ideo q̄ est in vna pōt aliq̄n ad alias redūdare.

¶ Ad 2m dōm:q̄ qñ ad vnā actionē requirunt plures potētie in illa actiōe est pricipalis vna potētia q̄si mouēs z retrahēs alias in obsequiū sui:z alie iduūt quodāmō formā z modū ipsius.z iō ex eo q̄ est in pricipali potētia pōt actio illa sufficiēter perfici.

¶ Ad tertiā q̄nē dōm:q̄ imago pricipalr ꝙsistit in potētia cognitiua:qz ex memoria z itelligētia orit̄ uolūtas.vñ tota imago est in intellectiua pte sic in radice z iō oē q̄ attribuit hoi rōne imagis pricipalr respicit itellectiuā z ex ꝑnti affectiuā:qz ēt ex intellectiua pte hēt bō q̄ sit bō:sed ex effectiua q̄ sit bon9 ul malus.z iō qz caracter respic̄ imaginē pricipalr est in intellectiua pte. ¶ Ad ꝑm g̃ dōm:q̄ gr̃a nō est neq̄s in intellectiua neq̄s affectiua:sed in eētia aie:tñ magis ꝺ ꝓpinq̄ respicit affectiuā:qz gr̃a dat ad bñ opandū q̄liter aūt alīqs opet pcipue ex uolūtate pēdet:iz caracter dat ad exercēdas actiōes spūales aliq̄s simplr q̄ aūt bñ uel male fiāt hoc est per gr̃am z per hitum vtutū.z iō nō est silis rō de caractere z gr̃a. ¶ Ad 2m dōm:q̄ assīlatio in bonitate pcipue est ad deū per uolūtatē:sed assīlatio in eē z posse magis est ex pte intellectus:qz ex hoc ipo q̄ aliq̄d eē imāle hēt itellectiuū est:z potētia hēt quodāmō infinitā ſm q̄ intellectus vniuersaltū est:que quodāmō infinita sunt vtute.z iō cum cōformitas caracteris respiciat spūalē potestatē magis cōperit intellective parti q̄ affective.

¶ Ad q̄rtā q̄nē dōz:q̄ ipzessio caracteris est per quā dā aie rōnalis sctificationē:put sctificatio dr̃ deputatio alicuius ad aliq̄d sacrū.ad hāc āt sctificationē nō magis actiue cōparat aia sctificāda q̄ aq̄ sctificāda ul oleū uel chrisma ad sui sctificationē:nisi q̄ hō se hūiē tali sctificatiōi per ꝙsensum:res aūt ꝑdicte subiciunt qz libero arbitrio carēt:z iō q̄liter cūq̄ aia uariet̄ per ꝑprias operatiōes nunq̄ caracterē amittit:sicut nec

Universidad de Deusto
Biblioteca

chrisma nec oleū nec panis ꝓsecratus vnq̄ sctificatio
nē pdūt q̄liter cūq; trāsmutent oūmō nō cozrūpant.
¶ Ad ꝑmū g̃ dom: q̄ cā idelebilitatis caracteris est
ex pte sb̄ti qō est icozruptibile: z ex pte cāe que est in
uariabilis: gr̃a aūt hēt aliq̄ mō cām nō efficientē: sed
disponētē ex pte sb̄ti: qz �means Aug. Qui creauit te sī
ne te nō iustificabit te sine te: z ideo per idispōnē sb̄ti
gr̃a amittit. ¶ Ad 2m dōz: q̄ per caracterē hō ꝓfigu
rat ad hoc q̄ sit de cetu fideliū z priceps hierarchi-
caꝝ actionū. ecclīastice aut̄ hierarchie succedit cele
stis. z iō coione fideliū in ecclīa triūphāte z ad parti
cipationē actionū celestis hierarchie caracter in p̄sa
ꝓficiet: z sic erit ad alios actus sīc virtutes z dona in
dānatis ēt manēt: sed hoc est per accīs p̄ter itētionē
ipzimentis caracterē q̄ recipiēs dānet: z iō nō est ibi
ordinatus ad aliquē fīnē: qz que p̄ter ītētionē accidūt
carēt ordine ad fīnē: tm̄ de' qui nihil inordinatū relin
quit elicit ex hoc aliqō bonū. s. q̄ appareat iustioz eo
rum dānatio qui tātum minus neglexerunt.
¶ Ad quitā qōnē dōz: q̄ dā dicūt q̄ chr̃s nō habuit
caracterē baptismalē: qz a baptismo nihil accepit: ha
buit aūt caracterē ordis qui ptinet ad quēdā eminē
tē statū. sed melī' est si dicat q̄ chr̃s nullū caracterez
hūit: qz ipe hūit ptātē plenitudis in sacr̃is q̄si ea istitu
ens z eis efficacia p̄bēs. vñ sīc poterat iducē effectū
sacr̃i in aliq̄ sine sacr̃o exteriori: ita ex pte ipī' ad hoc
nō req̄rebat aliqō sacr̃ale iteri'. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q̄
ipse fuit sacerdos q̄si sacerdotiū istituēs. z iō eius nō
est hīc caracterē: sed illius qui aliūde sacerdotiū reci
pit. ut per caracterē p̄incipali sacerdoti ꝓfiguretur.
¶ Ad 2m dōz: q̄ aliq̄d est pfectiōis in nobis qō non
eēt chr̃i sīc gr̃a adoptiōis: z sīl̃r ē de caractere qui po
neret n eo ptātē spūalē coartatā z ab alio deriuatā.
Ad 4m sic ꝓcedit. videt q̄ nō solū in sacr̃is
noue legis caract̄ ipzimat: caracte-
ris eni est effect' ꝓfigurare z distiguē: s̄z hoc fa-
ciūt vtutes: qz eis boni z a malis distiguunt: z deo al
sllant: g̃ per vtutes z nō per sacr̃a noue legis tm̄ cara
cter ipzimit. ¶ ꝑ. sīc per sacr̃a noue legis distinguit
ppl's fidelis ab infideli: ita per sacr̃a veteris legis disti
guebat: g̃ sacr̃a noue legis nō magis ipzimūt caracte
rē q̄ sacr̃a veteris legis. ¶ Sz ꝯ: hīs caracterē non
baptiz̄at: qz alī caracteres baptismū p̄supponūt qui
ēt iterari nō debet: s̄z hītes vtutē z qui sacr̃a veteris
legis susceperāt baptizabant: ergo neq; per virtutes
neq; per sacr̃a veteris legis caracter impzimit.
¶ Ulteri' vī q̄ per oia sacr̃a legis noue ipzimat cara
cter. in quolibet eni sacr̃o noue legis est aliquid qō est
sacr̃m tm̄: z aliq̄d qō est res tm̄: z aliq̄d qō est res z sa
cramētū: sed caracter in baptismo est illō qō est res z
sacr̃m: g̃ in q̄libet sacr̃o noue legis ipzimit caracter.
¶ ꝑ. quolibet sacr̃o noue legis ꝓferr̄ gr̃a z distiguit
recipiēs a nō recipiente: cū g̃ caracter sit disponēs ad
gr̃az z distinguat: vī q̄ in q̄libet sacr̃o noue legis cara
cter ipzimat. ¶ Sz ꝓtra: nullū sacr̃m in quo caracter
ipzimit iterat: qz caracter idelebilis est: s̄z q̄dā sacr̃a
iterant: g̃ nō oia sacr̃a noue legis caracterē ipzimūt.
¶ Ulteri' vī q̄ in sacr̃o baptismi caracter nō ipzimat.
baptism' eni sanguis est dignior q̄ baptismus flumis
qz meret aureolā: sed in baptismo sanguis nō ipzimit
caracter: g̃ nec in baptismo flumis. ¶ ꝑ. baptismus
flumis nō hēt supza baptismū flamis nisi aquā: s̄z ba
ptism' rōne aque nō pōt ipzimē caracterē: al's baptis
mus Joānis ipzessisset caracterē. qō ē nō pōt: cū ba
ptizati a Joāne iterū baptizarent: ut supza dictū est.
ergo nec baptismus fluminis caracterem impzimit.

¶ Sed ꝓtra est auctoritas Dio. ex qua caracteris
traditio deriuat: qz ipse inducit v̄ba illa. vñ diffinitio
caracteris accipit in tractatu de baptismo.
¶ Ulterius vī q̄ caracter sit sīc a cā efficiēte p̄zia a so-
lo filio. caracter eni est distinctio a caractere etno im
ꝓsso zc. ut supza dcm̄ est: s̄z caracter etern' est solus
fili' sīc z imago: g̃ a solo filio caracter ipzimit. ¶ ꝑ.
caractere ꝓfiguraī z assīlat aīa deo: s̄z p̄n'm assīlatiōis
ad deū est filī'. vñ Aug. filiū noīat silitudinē: per quā
ad vnitatē reformamur: ut p̄z. j. li. di. 3. g̃ caracter est
tm̄ a filio. ¶ Sed ꝯ est qō Dio. dīc̄: q̄ signū caracte-
ris dat a dina btitudine: s̄z diuina beatitudo est cois
tribus psonis. ergo caracter nō dat a solo filio.
Rñdeo dom ad ꝓmā qōnē: q̄ sīc in. 2. etb. dīc̄
phs. Uirt' ex q̄b' innascit ea opat. lo-
quēs de vtute acq̄sita: z sīl̃r est in oīb' vtutib' que ex
aliq̄b' actib' aliq̄ mō cānt. vñ cū caracter sit vt' seu
potētia spūalis ad actiōes sacr̃ales ordinata: si ex ali
quo qō per nos fiat impzimi caracter debeat: opz q̄
per sacr̃a noue legis ipzimat z per ea tm̄: qz ad illas
actiones tm̄ directe illa potētia ordinatur.
Ad ꝓmū g̃ dōz: q̄ actiōes spūales ad q̄s ca
racter ordinat ītra ecclīaz tm̄ exer
cent. z iō ꝓz nihilo ptās ad illas actiōes dareť alicui
nisi tali mō q̄ inotesceret illis qui sūt de ecclīa: ut euz
ad tales actiōes admittāt: per gr̃az aūt z vtutes non
posset innotescere: qz ignote sūt. z iō opz q̄ ipzimat
caracter per signa visibilia sacr̃oꝝ. ¶ Ad 2m dom: q̄
sacr̃a ueteris legis ex ope opato nihil ꝓferebāt. z iō
ille actiōes nō req̄rebāt aliquā spūalē potestatē. z iō
nec ab illis nec ad illa impzimebatur caracter.
¶ Ad scdaz qōnē dom: q̄ sacr̃a legis noue sūt sctificati
ones quedā. Sctificatio aūt duob' modis accipitur.
vno' ꝓz emūdatiōe: qz sctm̄ est mūdū. allo' ꝓz mā
cipatiōe ad aliq̄ sacrū: sīc dī altare sctificari uel ali-
q̄d hi'. oia g̃ sacr̃a sūt sctificatiōes p̄mo': qz oia dant
in remediū ꝓtra aliquē defectū: ut dcm̄ est p̄z' di. 2.
sed q̄dā sūt sctificatiōes ēt scdo mō: sīc p̄z ꝓcipue in or
dine: qz ordinat' mācipat ad aliq̄d sacrū nō aūt oia
sīc p̄z de pnia: q̄cūq; aūt mācipat ad aliq̄d sacrū spūa
le exercēdū opz q̄ hēat spūalē ptātē. z solū talis. z iō
nō oia sacr̃a noue legis caracterē ipzimūt: s̄z q̄dā que
ēt scdo mō sctificatiōis sūt. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q̄ q̄dā
illud qō est res z sacr̃s in baptismo sit caracter: nō tm̄
opz q̄ sit caracter in oīb' sacr̃is in q̄b' est res z sacr̃s.
q̄d aī sit res z sacr̃m in singulis postea sigillati ondit.
¶ Ad 2m dom: q̄ quis q̄libet sacr̃m distiguat a nō
hīte: nō tm̄ tali distinctiōe idelebili q̄lis ē distinctio i sa-
cr̃is sctificatīb' scdo mō. z iō nō ē sīl̃: de oīb' sacr̃is.
¶ Ad tertiā qōnē dōz: q̄ sicut in nālib' est potētia actī
ua z potētia nālis passiua. ita ēt in spūalibus est potē
tia spūalis q̄si passiua: per quā hō efficit susceptiuus
spūaliū actionū: z talis spūalis potētia ꝓfert in baptis
mo: qz nō baptizat' effectū aliozꝝ sacr̃oꝝ. suscipe nō
posset. vñ z per ꝓns nec alīs tradē: z hec est ꝓpria distī
ctio qua coīter tot' ppl's fidelis: cui' est sacr̃oꝝ ptici
pē ēē ab alīs distiguī. Alia potētia est actiua spūalis
ordinata ad sacr̃oꝝ dispēsationē z aliaꝝ sacraꝝ hie
rarchicaꝝ actionū exercitiū: z hec ptās tradit in cō
firmatiōe z ordine ut suis locis patebit: z qz in eccl'ia
stica hierarchia nō oēs sūt agentes: utputa pficientes
purgātes z illuminātes: sīc oēs sunt recipientes: puta
purgādi illuminādi pficiēdi: ut dīc Dio. iō isti duo ca
racteres nō distiguūt pp̄m dei ul'r ab alīs: sed quos-
dā de pp̄lo ab alīs. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q̄ baptism' san
guis nō hēt efficaciā sacr̃alē: sed solū meritoriā. z iō

ibi nō ꝓferť ptās spūalis ad actiōes hierarchicas nec
caract sīc in baptismo flumis: qō est sacr̃z. ¶ Ad 2m
dōz: q̄ nec baptism' flamis tm̄: nec baptism' aq̄ tm̄
suffic ad sacr̃z noue legis. z iō neuť eoꝝ caract i ꝑmit
¶ Ad q̄rtā qōnē dōz: q̄ oīs effectus in creatura est coi
ter a tota trinitate. vñ z caracter nō ē tm̄ a filio: s̄z a
trib' psonis: attribuit aūt filio: tū, ppť rōnē silitudinis
ad ꝓpriū pson̄e: qz ipse per ꝓprietatē est imago z fi-
gura siue caracter patris: tum qz virtus p̄assiōis chr̃i
sti operat in sacramētis. Et per hoc patet solutio ad
obiecta.

Questio. II.

Deinde q̄rit de effectu baptismi qui
est res z nō sacr̃m. Et circa
hoc querunt tria. Primo de effectu ipsi' q̄-
tum ad remotionē mali. Secūdo de effe-
ctu ipsius q̄tum ad collationē boni. Tertio utrum
effectus eius equaliter participatur.

Ad primū sic ꝓcedit: vī q̄ baptismus
nō tollat actualē culpā: ba-
ptismus eni nō tollit actualē culpā nisi assit ꝓtri
tio: qz nullus sue uolūtatis arbiter ꝓstitut' ꝑin quo so-
lū pōt eē actualis culpa pōt incobare nouā vītā nisi
peniteat eū ueteris vite: ut in lr̃a dī: ꝓtritio aūt per se
ēt sine baptismo delet culpā actualē: g̃ baptism' nihil
fac̄ ad deletionē actualis culpe. ¶ ꝑ. diuersoꝝ moz
boꝝ diuerse sūt medicine: qz nō sanat oculū qō sanat
calcaneū: ut dīc hiero. sed baptismus directe ordinat
ut medicina ꝓtra pctm̄ originale: g̃ nō poterat salua-
re ab actuali. ¶ ꝑ. aliq̄s qui est in ꝓpōsito peccandi
nō pōt ꝓseq̄ pcti remissionē: s̄z ꝓtigit aliquē dū bapti
zat peccare uenialr: uel in ꝓpōsito peccādi uenialiter
remanere: nec tm̄ ꝑpter hoc reputat fictus: g̃ ēt in nō
fictis baptismus nō tollit culpā actualē. ¶ Sz ꝯ est
qō dīc̄ aug. in ench. Baptizati nō vni tm̄ pctō: s̄z mul
tis magis aut oībus moriunt q̄cūq; ia ꝓpria cōmise-
rūt uel cogitatiōe uel locutiōe uel ope: s̄z hec sūt pctā
actualia: g̃ baptismus tollit culpā actualē. ¶ ꝑ. ba-
ptismus est ordinatus ad tollēdū culpā originalē: sed
originale nō pōt tolli sine actuali: ēt qui utrūq; hēt:
qz impiū est a deo dimidia sperare uenia: ut infra dice
tur dist. 15. ergo baptismus etiā tollit culpā actualem.
¶ Ulteri' vī: q̄ nō tollit oēm penā tpalē debitā actua
li pctō: qz sīc Aug. dīc̄. Pctm̄ aūt hō punit aut deus:
si g̃ hō in seipso nō puniat pctm̄ qō comīsit a deo pu-
niet'. z ita per baptismū actualis pcti pena nō totalit
tollit. ¶ ꝑ. culpa nō pōt ordinari nisi per penā: s̄z de
us nil iordinatū relinquit: g̃ nō dimittit quin ꝓz cul
pa aliquā penā iſligat. z sic baptismus nō absolvit ab
oi pena. ¶ ꝑ. eucharistia est pfectius sacr̃z q̄ baptis
mus: qz est spāle rep̄sentatiuū passiōis chr̃i a qua est
efficacia in sacr̃is. s̄z eucharistia nō absolvit ēt nō idi-
gne pcipientes ab oi pena: g̃ multominus baptismus.
¶ Sz ꝓtra est: qz dīc̄ Ambro. Ro. ii. sup illud. Sine
penitētia eni sunt dona dei. Hīa dei inqt in baptismo
nō req̄rit gemitū ul' plāctū uel aliqō op': s̄z oia gratis
cōdonat. ¶ ꝑ. chr̃s sua simplici morte. s. pene duas
mortes in nobis ꝑfecit: ut dī in glo. Ro. 6. s. culpe z
pene: s̄z in baptismo ꝓfigurat hō mozti chr̃i: ut ibidē
dicit apostolus: ergo absoluitur z a culpa z pena.
¶ Ulterius vī q̄ ēt tollat oēs penā originalis pcti: effi
cacius eni est donū chr̃i q̄ pctm̄ ade: ut dīc̄ ap'l's Ro.
5. sed ois pena pcti originalis est iducta per pctm̄ ade
g̃ z per donū chr̃i qō maxime in baptismo opat ois
pena tollit. ¶ ꝑ. baptismus directius ordinat ꝓtra
pctm̄ originale q̄ ꝓtra pctm̄ actuale: sed tollit oēs pe
nā actualis pcti: ut Ambr. dīc̄: g̃ z tollit oēm penam
originalis. ¶ ꝑ. cessante cā cessat effectus: sed cā pe
ne est culpa: si g̃ tollit culpā originalē: z per ꝑns aufert
penā. ¶ ꝑ. nullus qui est debitor alicui' pene euolat
stati: sed baptizatus si stati moriat euolat: g̃ nō est de
bitor alicuius pene: z sic baptismus absoluit ab oi pe
na ēt originalis. ¶ Sed ꝓtra est: qz in baptizatis etiā
caro ꝓcupiscit aduersus spūz: s̄z hec pugna est ex pctō
originali ꝓfecuta: g̃ nō tollit ois pena originalis pcti
per baptismū. ¶ ꝑ. necessitas moriēdi z incinerati-
onis z penalitates huius vite sūt pene originalis pec
cati: sed iste adhuc manēt in baptizatis: ergo bapti-
smus nō tollit oēm penā originalis peccati.

Rñdeo dom ad ꝓmā qōnē: q̄ in gñatiōe q̄li-
bet per introductionē forme ois ꝓria
forma expellit: z ēt dispō ad formā ꝓria: nisi q̄cq; re
linquat ex dispōne recipiētis formā. vñ cū baptism'
sit regñatio in vitā spūalē: oē qō est vite spūali ꝓriū:
qō. s. cū gr̃a stare nō pōt que est spūalis vite p̄n'm per
baptismū tollit. z iō baptism' delet z originalē z actu-
alē culpā mortalē: z q̄tū est de se etiā uenialē que dis
ponit ad p̄uationē gratie: quis q̄cq; culpa uenialis
remaneat post baptismū mortali remota ꝑpter indis
positionem recipientis baptismum.

Ad primū g̃ dōz: q̄ baptism' nō req̄rit ꝓtritio
nez q̄si ꝓtinuā ad destructionē pcti
actual' q̄si de se ad hoc nō sufficiat: s̄z solū ad remouē
dā fictionē que est ꝓria dispō ipediēs effectū baptis-
mi. ¶ Ad 2m dōz: q̄ baptism' nō ordinat tm̄ ꝯ culpaz
originalē: als circūcisīs in ꝑmitiua ecclīa nō fuisset ne
cessari' baptismus: s̄z ordinat ad destruēdū oēz culpā
quā iuēiat: z ad regñandū in nouā vītā destructā oi
uetustate: z iō est sīc totū potētiōale hīs cōpletā po
tētia ad destruēdū totalr pctm̄: s̄z pnia p̄cipat aliq̄d
de potētia: q̄si potētial' ordinata ꝯ alia pctā. s. actua-
lia: qz baptism' iterari nō pōt. ¶ Ad 3m dom: q̄ q̄tū
est de se baptism': ut dcm̄ est tollit oēz culpā orgialē
z actualē: nō solū mortalē s̄z uenialē: que q̄uis nō ꝯ-
riet gr̃e simplr: ꝓriat tm̄ gr̃e baptismali que debet esse
pfecta rōne nouitatis vite: s̄z pōt impediri effect' ei' ex
pte recipientis si sit idispolit' per fictionē: sed cū fictio
sit pctm̄: sīc pctm̄ mortale est pctm̄ simplr: ita facit fi-
ctū simplr z totaliter effectū baptismi impedit q̄tū ad
remissionē culpe: sed pctm̄ ueniale qō in actu uel in ꝓ
posito est: facit fictū p̄z q̄d: z est p̄z q̄d peccatū ut dis
positio ad pctm̄. z iō impedit effectū baptismi nō sim-
pliciter: sed q̄tum ad remissionē illius uenialis.
¶ Ad scdaz qōnē dōz: q̄ chr̃s ꝑ mortē suā sufficiēter
satisfecit ꝓz pctis totī' hūani gñis ēt si essent multo
plā: z qz hō per baptismū in mortē chr̃i baptizat z ei
cōmorit z ꝓsepelit: ut dī Ro. 6. iō baptism' q̄tū in se
est totā efficaciā passiōis in baptizatū influit: z ꝑ hoc
absoluit nō solū a culpa: s̄z a pēa satisfactoria. ¶ Ad
p̄m g̃ dōm: q̄ per baptismū hō icozpat chr̃o z efficit
mēbrū ei': z iō pena quā chr̃s sustinuit reputat isti in
satisfactionē qz si patiē vnū mēbrū oia alia cōpatiunt
ut dī. j. coz. ii. z iō de' in chr̃o pctā illa puniuit: sīc dī
Isa. 53. Posuit in eo iniqtatē oīuz nr̃z. ¶ Ad 2m dī-
cēdū: q̄ pena ordiat culpā duplr. Uno' ut satisfactiēs
z sic cīpa remanet ordiata p satisfactionē chr̃i. Alio
mō ut medicina sanās uel repūtās mēbrū insanabile.
z sic culpa in baptizatis ordiat ut sanata per gr̃az op
positā. ¶ Ad 3m dōz: q̄ quis eucharistia sit mēoriale
passiōis chr̃i nō ordiat tm̄ ad hoc q̄ p ipaz hō regnēt
i mēbrū chr̃i crucifixi: s̄z ut iā regnāt' ei adhēat z i ip
so pficiat. z iō nō ē sīl̃is rō de baptismo z eucharistia
¶ Ad tertiā qōnē dōm: q̄ in pctō originali talis fuit ꝓ

Universidad de Deusto
Biblioteca

cessus q̄ psona corrupit nām.ꝛ nā personā corrupit. vñ aliq̄d ꝓsideraī in hoc pctō qō ptinet ad nāz:aliq̄d qō ptinet ad psonā:passio āt chr̄i sufficiēter pctm̄ originale abstulit q̄tū ad utrūq;:ſz qz sacra psonis adhibent.iō baptiſm⁹ hoc ab hoie tollit qō ex corruptiōe nāe in psonā redūdabat:ꝛ ꝑt hoc ipaz ifectionē culpe ꝑut afficit psonā ꝛ pena illā que actū psone ꝓtinabat.ſ.carētia viſiōis oīne baptiſm⁹ aufert:ſz nō aufert actu ifectionē ꝑut affic̄ nāz:qō ꝑz ex hoc q̄ baptiz⁹ per actū nāe originale trāſmittit in ꝓlē:ſilr nec penaz que ꝓsequunt p̄n⁹ nāe oestitute gr̄a inocētie p̄mi statꝰ:cuiusmodi sūt rebellio carniſ ad spūz:mors ꝛ hi⁹ penalitates que ꝓsequunt ex hoc ipso q̄ hō ex p̄rḡs cōpositꝰ est:ꝛ q̄tū ad corp⁹ ꝛ q̄tū ad aiaz q̄dāmō.ſ. q̄tū ad appetitū sensus ꝛ itellect⁹:ſz per gr̄am baptiſ malē efficit:ut he pene remanētes nō oñent in psonā ſz magis ei subȝcianꝛ ꝛ in utilitatē ipsi⁹ cedāt inq̄tuz sūt mā vtutis ꝛ occasio būilitatis ꝛ exercitȝ. ¶ Ad p̄mū g̃ dōm:q̄ passio chr̄i sufficiēter aufert ꝛ illō qō est psone ꝛ illud qō est nāe per cāz:ſz qz oēs hoies in nā coīcāt.iō effectus ꝑm legē cōem curatiōis nāe nō erit nīſi in fine mūdi:qñ oīb⁹ electis iā ꝓgregatis sīl cū eis ēt alia creatura iſensibilis liberabit⁹ a seruitute corruptiōis:ut dī Ro.8. ¶ Ad 2m dōm:q̄ ea que ad pctm̄ actuale ptinēt sūt tm̄ psone:qz act⁹ idiuiduorū sūt ꝑm phm̄.ꝛ iō nō est sīle de pena actuali ꝛ originali. ¶ Ad 3m dōz:q̄ tollit culpa origialis per baptiſmū inq̄tū est ifectiua psone:nō aūt inq̄tū est ifectiua nāe per actū g̃nātiōis.ꝛ iō pene que ad corruptionē nāe pertinēt ēt nō tollunt. ¶ Ad 4m dōm:q̄ baptizatuz statim euolat:qz nulla pena debet sibi rōne persone: sed rōne nature humane que post motem nō manet ꝑm hunc statum in quo sibi pena debetur.

Ad 2m sic ꝓcedit.vī q̄ per baptiſmū nō ꝓferant pueris gr̄a ꝛ vtutes.dic̄ eni aug. in li.de baptiſmo puuloꝝ. Paruulos fideles facit nō fides ea que ꝓsistit in credētiū uolūtate:sed fidei sacrm̄:sed fides que est vt⁹ ꝓsistit in credētiū uolūtate:ut in.3.li.di.23.docm̄ est:g̃ puuli baptizati nō habēt vtutē fidei ꝛ pari rōne nec alias vtutes que ēt in uolūtate ꝓsistūt. ¶ p̄. si aliq̄d de nouo reciplat in aliquo opz q̄ recipiēs ul̄ ifluēs:alio⁹ se habeat nūc q̄ pius ſz aia pueri baptizati nō alio⁹ se hēt oū baptizat q̄ p̄ us:qz ꝓpriū motū non hēt carens liberi arbitrij usu: nec de⁹ qui est ifluēs gr̄az ꝛ vtutes.g̃ pueri in baptiſmo gr̄az ꝛ vtutes nō recipiūt. ¶ p̄. Dam̄.dic̄:q̄ ſba nullo⁹ est sine ꝓa opōne:sed ꝓstat q̄ in puero nō sūt opōnes vtutū:qz nō hēt electionē:ut dī in.3.etb.que in ope vtutis reḡit:g̃ nō hēt vtutes. ¶ p̄. vtutes cū sint hi⁹ habilitāt ad actū:ſz pueri nō sūt habiles ad agēdū que ꝑz vtutē sūt:g̃ nō recipiūt vtutes in baptiſmo. ¶ Sz ꝛ Aug.dic̄ q̄ fides oat ꝛ nutrit in baptiſmo:oat q̄tū ad puulos:nutrit q̄tū ad adultos:ſz fides est vt⁹:g̃ vtutes oant puul in baptiſmo:ꝛ eadē rōne alie vtutes. ¶ p̄. nullus admittit ad gl̄iam nisi habeat uestē nuptialē que est charitas:sed pueri baptizati si morianꝰ statim euolāt:g̃ hñt charitatē que est magistra virtutum:ꝛ per ꝓns alias virtutes.

¶ Ulterius vī q̄ in adultis vtutes per baptiſmū nō augeant:augmētū eni vtutū est per meritū:qz ꝑz Aug. charitas mereī augeri:ut aucta mereat ꝛ ꝓfici:sed in baptiſmo nō opat meritū baptizati q̄tū ad op⁹ opatū:ergo ex ope opato vtutes in baptiſmo nō augent. ¶ p̄. cib⁹ corporalis in eo qui iā puerit ad q̄titatē determinatā nō facit augmētū:ſz ꝑt eē q̄ aliq̄s aī baptiſmū pueriat ad q̄titatē gr̄e baptiſmal quā puer recipit in quo nullū est ipedimētū:g̃ baptiſm⁹ nihil sup̄ gr̄az adȝiciet. ¶ Sed ⁊ sup illō p̄s. Sup aquā refectiōis educauit me:dic̄ glo.p augmētū vtutis ꝛ bōe opōnis educauit i baptiſmo:g̃ baptiſm⁹ auget vtutes hñtib⁹

¶ Ulteri⁹ vī q̄ baptiſmi effect⁹ nō sit illumiatio:qz illuminatio ad doctrinā ptiet:ſz doctria fidei est per catheciſmū qui p̄cedit baptiſmū:g̃ nō est effect⁹ baptiſmi. ¶ p̄. illuminatio ⁊ ig̃rātiā ozdiat:ſz ꝑm q̄dā baptiſm⁹ nō ꝓd nat ꝓtra ignorātiā:ſz magis ozdo:g̃ illumiatio nō est baptiſmi:ſz magis ozdis. ¶ Sz ⁊ est qō Dam̄.pōit iter effect⁹ baptiſmi illuminationē:ut patet ex eius diffinitione in ꝓcedēti dist.inducta.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ fecūdatio nō sit effect⁹ baptiſmi:nō eni idē est quo aliq̄s actiue g̃nat ꝛ passiue g̃nat:ſz baptiſmus est regnātio passiua baptizati:cū g̃ fecūditas ꝛ poztet g̃nationē actiuā vī q̄ nō ptineat ad baptiſmū ¶ p̄. fecūditas est ꝑtas p̄ns aliq̄d q̄tū ad pfectū statū sui:qz ut dī in.4.methau. Perfectū vnūqōq; ē qñ p̄t altez g̃nare:ſz baptiſm⁹ nō ozdiat ad pficiēdū sic eucharistia:ꝛ confirmatio ꝑz Dio.ſz magis ad illuminādū ꝛ purgādū:g̃ baptiſm⁹ nō hēt fecūditatē ꝓ effectu. ¶ Sz ⁊ q̄ dic̄ glo.sup illō p̄s. Sup aquā refectiōis.aia pctoꝝ ariditate sterīl fecūdat ꝑ baptiſmū

¶ Ulterius vī q̄ icorpari chr̄o nō sit effectus baptiſmi aliq̄s eni icorpat chr̄o ꝛ mēbris eius per fidē formatā:ut in.3.li.di.23.dixit magr:ſz aliq̄s hēt fidē formatā ēt aī baptiſmū:g̃ icorpatio nō est effectus baptiſmi. ¶ p̄. icorpatio est effectus eucharistie:sed ad eū dē effectū nō ozdinant diuersa sacra:g̃ nō est effectus baptiſmi. ¶ Sed ⁊ est qō Aug.dic̄ ad Bonifaciū:q̄ in baptiſmo aliq̄s mēbrū chr̄i efficit:sed hoc est chr̄o incorporari:ergo incorporatio est effectus baptiſmi.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ aptio ianue nō sit effect⁹ baptiſmi:q̄dā eni aī passionē chr̄i baptizati sūt:ſz tūc eis ianua nō est apta:qz ſi aliq̄s eoꝝ tūc decessit regnū nō itroiuit g̃ baptiſm⁹ nō apit ianuā regni celestis. ¶ p̄. baptiſmus repñtat passionē chr̄i:nō resurrectionē ut vī:ſz in resurrectiōe est apta ianua:ut ꝑz p collectā:que dī in die resurrectiōis.De⁹ qui hodierna die per vnigenitū tuū eternitatis nobis aditū deuicta morte reserasti:g̃ nō dz iste effect⁹ baptiſmo attribui. ¶ Sz ⁊ est auctaꝛ Bede sup̄ iducta:q̄ in hoc differebat circūcisio a baptiſmo:q̄ aditū regni celestis nō aperiebat.

Rñdeo dōz ad p̄mā qōnē:q̄ circa hoc ē mltipex opio. Quidā eni dixer̄t q̄ pueris in baptiſmo nll⁹ vtutes dāt ſz solū a pctō originali mūdāt ſz postea qñ deuenīt ul̄ qñ ad pfectā etatē uēiūt eis vtutes ꝓferunt si inocētia fuēt. ¶ Sz hec opio nō ꝑt stare:qz lignū cū pcilī fuerit ubi ceciderit ibi stabit:eccl.xi.ꝛ iō si pueris aī mortē nō fuisset collate vtutes:ꝛ gr̄a opans ꝛ cooperās:nec in morte eis ꝓferent:ꝛ sic nō saluarent.qō falsū est.Ur̄ āt hec opinio uenisse ex hoc q̄ vtutes actuſ tm̄ eē credebāt:qō falsum est:ut in.2.li.di.27.docm̄ est. ¶ Et iō alij dicūt q̄ pueris in baptiſmo dant gr̄a ꝛ vtutes nō in seipſis:ſz i radice sua.ſ.gr̄a que ē radix vtutū:sic ēntia aie potētiaꝝ:ſz postea qñ soluunt potētie pfectis ozgāis ex fluūt vtutes in ipa ab ipa ēntia aie:ſz hoc ꝓ tāto eē nō pōt:qz tūc si puer in furia vteret ātēq̄ ad pfectā etatē ueniret nunq̄ in ipo potētie soluerent:ꝛ ita nunq̄ vtutes explicite hier:ꝛ ꝓterea q̄ potētie sint ligate aliq̄ impedimēto nō impedit hitū:ſz actū:qz dormientes ꝛ vinolēti hitus hñt:sed ligatos. ¶ Et iō alij dicūt.ꝛ melius:q̄ pueris in baptiſmo dant gr̄a ꝛ vtutes:sed hitus illi ligati sūt ꝓpter pueritia:sicut in dormiēte ꝓpter somnū:sed pueritia discedēte iclinat ad

bene operādum nisi aliquis spiritui sancto resistat.

Ad primū g̃ dōm:q̄ Aug.loquit de fide ꝛ uolūtate actuali que in pueris eē nō pōt. ¶ Ad 2m dōz:q̄ q̄uis agēs ꝓcipale sit imobile:tn̄ agēs instrāle nō codē mō se hēt nūc ꝛ ꝓius ad puerū:qz nūc adhibet sibi baptiſmus:nō āt ꝑus:tn̄ ēt sine aliq̄ mutabilitate sui deus alicui puero posset gr̄am ꝓferre ēt sine adhibitiōe sacrī si ab ēterno disposuisset se ei datuꝝ:sic̄ ꝑz de sctificatis in utero. ¶ Ad 3m dōz:q̄ duplex est act⁹ vtutū. Un⁹ ꝓim⁹ qui est pficere aiaz in potētias ei⁹:ꝛ hūc actū ēt pueri hñt. Alius est ſcōs qui est operari cū electiōe:ꝛ hūc actū nō semp hñt:qz eoꝝ operatiōes sunt uolūtarie ꝛ uoluntas nō hēt necesse ſp agere ēt in adultis. ¶ Ad 4m dōm:q̄ hitus facit habilē ad actū tollēdo ihabilitatē que est ex iperfectiōe potētie:nō aūt tollit inhabilitatem que est ex pte corpis:sicut patet in dormiētibus.

¶ Ad scōz qonē dōm:q̄ per ealdē cās q̄b⁹ g̃nat ꝛ augef:ut dic̄ phs in.2.etb.ꝛ iō qz baptiſmi ē ꝓferre vtutē ꝛ gr̄az nō hñtib⁹ q̄ i hñtib⁹ opz q̄ augeat. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q̄ in baptiſmo q̄uis nō opet meritū baptizati opat ibi tm̄ meritū chr̄i qō ē efficaci⁹. ¶ Ad 2m dōm:q̄ gr̄a nō hēt aliquē determinatū terminum ad quē pertingat uel ultra quem ꝓcedere non possit:sicut est de q̄titate aialis.ꝛ ideo nō est simile.

¶ Ad tertiā qonē dōm:q̄ lumē est quo dirigimur in visionē alicui⁹ rei.baptiſm⁹ āt dirigit in uisionē spūalē exteriorē ꝛ interiorē.in interiorē q̄dē q̄tū baptiſmus dī sacrȝ fidei que oculū mētis idoneū facit ad uisionē diuinoꝝ:exteriorē vo qz baptizatis ꝓcedit ispicē sacraz eucharistiā ꝛ nō alijs:ut Dio.dic̄.ꝛ iō tā Dam̄.q̄ Dio. baptiſmo viz illuminatiuā attribuūt. ¶ Ad p̄m g̃ dōz q̄ fides ꝓcipal⁹ est ex ifusiōe:ꝛ q̄tū ad hoc per baptiſmū dat:ſz q̄tū ad determinationē suā est ex auditu:ꝛ sic hō ad fidē per catheciſmū istruit. ¶ Ad 2m dōm:q̄ scia plus dic̄ q̄ illuminatio:ipoztat eni cōpzehēsionē eoꝝ ad q̄z visionē illumiatio dirigebat.ꝛ iō scia ad pfectionē ptiet.vñ Dio.doctos pfectos noīat ꝛ doctores perfectiores.ꝛ sic ꝓtra ignorātiā ozdo datur:ut.ſ.ozdinati sint docti:ꝛ ēt doctores aliorum.

¶ Ad q̄rtā qonē dōz:q̄ fecūditas dī duplr. Uno⁹ respectu fructꝰ ꝓducēdi in ipo qui dz fecūdari:sic̄ opōnes vtutū q̄dā fructꝰ boni dñr:ꝛ hoc mō fecūdat aia in baptiſmo cū in eo dent vtutes nō hñtibus ꝛ augeant hñtib⁹. Alio⁹ respectu fructꝰ ꝓducēdi in alterꝝ:sic̄ cū aliq̄s per doctrinā ꝛ sollicitudinē pastoralē in plebe dei fructū facit:ꝛ hoc mō fecūdatio nō pertinet ad baptiſmū:ſz magis ad sacrm̄ ozdis. ¶ Ad p̄mū ergo dōz:q̄ ex eodē ex quo aliq̄d hēt g̃nationē in nā aliq̄ hēt q̄ faciat opatiōes illi⁹ nāe.ꝛ iō cū per baptiſmū hō regñet in vitā spūalē:per ip̄z hō efficit actiue fecundus:ꝛ q̄si genitoꝛ spūalium operum. ¶ Ad 2m dōm:q̄ rō illa ꝓcedit de secūda fecundatione.

¶ Ad quitā qonē dōz:q̄ icorpari chr̄o ꝓrigit duplr.ſ. merito ꝛ nūo:merito q̄dē ꝑt aliq̄s de eccl̄ia effici qō est chr̄o icorpari:ēt aī baptiſmū actu suscepturſz nō aī baptiſmi ꝓpositū ul̄ ip̄z baptiſmū post tps gr̄e relate:ſz nūo nō ꝑt aliq̄s effici de eccl̄ia nisi per baptiſmū.vñ aliq̄s aī baptiſmū nō admittit ad p̄ceptiones eucharistie ꝛ aliozꝝ sacrozꝝ eccl̄ie:ut ꝓius dictū est. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q̄ obtio illa ꝓcedit de ꝓria icorpatiōe. ¶ Ad 2m dōm:q̄ ꝓceptio eucharistie ꝑsupponit incorporationē absolute:qz capitis virtus nō coicatur mēbro nisi iam vnito:sed per eucharistiā est pfecta influentia a capite in mēbro:ꝛ q̄tum ad hanc perfectionē incorporatio est effectus eucharistie.

¶ Ad sextā qōnem dōm:q̄ apiri ianuā regni celestis nihil aliud est q̄ amouē ipedimētū quo adit⁹ in regnuz celeste toti nāe hūane ꝓhibebat:hoc g̃ ipedimētuz absolute q̄tū ad oēs remotū fuit sufficiēter per passionē chr̄i:ſz illa remotio efficiēter fit quo ad istū ꝑs q̄ ꝓcipiens fit passiōis chr̄i iā facte per baptiſmuz:ꝛ sic baptiſm⁹ q̄si cā istrālis apit ianuā regni celestis quo ad istū:ſz passio ut cā satisfactoria quo ad oēs. ¶ Ad p̄mū g̃ dōz:q̄ hec rō erat:qz passio chr̄i in cui⁹ vtute baptiſm⁹ agit nōdū facta erat:nec per eū adit⁹ regni celestis apt⁹.vñ rō ꝑbat q̄ baptiſm⁹ nō hēat hāc vtutē:q̄si cā ꝓcipal. ¶ Ad 2m dōz:q̄ adit⁹ regni celestis apit triplr.Uno⁹ q̄tū ad gl̄iaz aie:ꝛ sic in passiōe aptus est.vñ dcm̄ est latroni Lu.23.Hodie mecū eris in paradiso.Alio⁹ q̄tū ad gl̄iaz corpis:ꝛ sic apt⁹ est in resurrectiōe.Allio⁹ q̄tū ad locū gl̄ie ꝓgruētē.ꝛ sic apt⁹ est in ascēsiōe:ꝛ his trib⁹ modis baptiſm⁹ istrālr apit quo ad istū:agit aūt vtute ꝛ passiōis ꝛ resurrectiōis ꝛ ascēsiōis inq̄tū hō ꝓfiguraī chr̄o passo per imersionē:q̄ q̄dāmō chr̄o ꝓsepelit:ꝛ ei resurgēti q̄tū ad nitorē qui resultat ex aq̄:ꝛ ascēdēti q̄tū ad eleuationē baptizati de sacro fōte.vñ baptiſm⁹ passiōi approꝓiat: qz ēt gl̄ia aie ꝓcipalioz est ꝛ cā q̄dāmō alioꝝ:ꝛ i huius signū baptizato dño celi apti sūt sup eū Matt.3.

Ad 3m sic ꝓcedit.vī q̄ baptiſm⁹ nō eq̄lē effectuz hēat in oēs q̄tū ad remotionē mali.in adultis eni remouet pctm̄ actuale ꝛ originale:ſz in pueris originale tm̄:g̃ pl⁹ efficit ⁊ adultis q̄ i pueris q̄tū ad mali remotionē. ¶ p̄. mitigatio fomitis ē effect⁹ baptiſmi:ſz post baptiſmū in q̄busdā inuenit fomes magis mitigat⁹ q̄ in alijs:g̃ in eis efficaci⁹ baptiſmus se hūit in remotiōe mali. ¶ Sz ⁊. baptiſm⁹ hēt efficaciā ad remouēdū malū:ꝑz q̄ hēt quādā silitudinē mortis:sed moriētiū vn⁹ nō magis moritꝰ q̄ alī⁹:ergo ꝛ baptiſm⁹ equaliter in omnibus mala aufert.

¶ Ulteri⁹ vī:q̄ ēt eq̄lis gr̄a oīb⁹ in baptiſmo cōferat: qui nō ficte accedūt:in baptiſmo eni opat passio chr̄i que hēt q̄dāmō efficaciā infinitā:sed finitū infinito ad ditū nihil mat⁹ effic̄:cū g̃ deuotio accētis qua vnus aliū excedit sit q̄dā bonū finitū:vī q̄ deuotio ul̄ aliq̄d hi⁹ efficē nō possit quin oēs in baptiſmo eq̄lē gr̄az ꝓsequant. ¶ p̄. ad baptiſmi effectū capiēdū nō requirit alia cōca:ſz solū ut ipedimētū remoueat:ſz nullꝰ recipit gr̄am in baptiſmo nisi ab eo sit ipedimētū remotū:g̃ oēs recipiūt gr̄az eq̄lē. ¶ Sz ⁊. Dam̄.dic̄ q̄ pctoꝝ remissio cūctis eq̄liter in baptiſmo dat.gr̄a aūt ſpūs sancti ꝑm ꝓpoztionē fidei ꝛ ꝑz purgationē:sed nō oēs cū eq̄li fide nec eq̄liter ꝑparati ad baptiſmū accedūt:ergo nō oēs equaliter gratiā consequuntur.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ nec ēt pueri in baptiſmo ꝓsequant eq̄lē gr̄az:qz in angelis ꝑm quātitatē nāliū gr̄a ifundebat: ſz vn⁹ puerozꝝ hēt meliora nālia q̄ alī⁹:g̃ ⁊ maiorez gr̄az in baptiſmo recipit. ¶ p̄. q̄dā in baptiſmo recipiūt gr̄az finalē qui inocētiā baptiſmalē usq; ad finez seruāt:q̄dā aūt nō:ergo ēt de pueris aliq̄ alijs maiorem gr̄am ꝓsequunt. ¶ Sz ⁊:gr̄a baptiſmalis in puerītia nō opponit nisi peccato originali:sed vnus puer nō hēt plus de peccato originali q̄ alius:ergo nec maiorē gr̄am baptiſmalem recipit vnus alio.

Rñdeo dōm ad p̄mā qōnē:q̄ baptiſmus ul̄ aufert in eo qui nō ficte accedit culpā ꝓnā ꝓficiēte quā iueīt ut dcm̄ est.ꝛ sic accedit ad terminū:ea aūt que in termio sūt itēsionē nō recipiūt.ꝛ iō q̄tū ad remotionē culpe eq̄lē effectū hēt in oībus baptiſmus.ꝛ sīlr est de pena ꝓnali que rñdet culpe originali:ꝑut est ifīciēs ꝓnā.ſ.carētia oīne visiōis:ſz

Universidad de Deusto
Biblioteca

contra aliã penã ex pncipijs nãe corrupte ꝓsequentem:si cut est ꝓcupiscẽtia uel fomes:remediũ adhibetur in baptismo:ut non oñent per gr̃am ꝼm ꝓpositũ baptismo collatã.ꝛ ideo ſile est de pena illa ꝛ de gratia.

Ad primũ ptismi q̃ non tot pctã destruit in vno quot in alio:ſz qz nõ tot iuẽit in vno quot in alio in quolibet eni destruit oĩa que iuenit. ¶ Ad 2m dõz q̃ illa obiectio ꝓcedit de ſcõa pena que habet repzimi per baptismum ex parte gratie collate.

¶ Ad ſcõaz q̃nẽ dõz:q̃ act' actiuoꝝ recipiunt in passiuis �, ſuã diſponẽ.ꝛ iõ q̃uis baptiſm'ut passio chr̃i que in eo opat q̃tũ est de ſe eq̃lẽ rẽspectũ ad oẽs habeat:qz tñ q̃dã ad baptiſmũ cũ maiori ꝓpatiõe fidei ꝛ deuotiõis accedũt q̃ alij.iõ q̃dã alijs maiorẽ gr̃az ꝓsequunt.nulla'eni gr̃az in ẽmino recipit ut itẽdi nõ possit per baptismũ. ¶ Ad p̃m g̃ dõz:q̃ deuotio baptiçati nõ addit q̃ſi ꝓcã ut efficiẽter agat ad gr̃e receptionẽ:sed addit q̃ſi diſpõ mãlis.ꝛ iõ ꝼm diuersitatẽ ipſi' participat baptiſmi effect'. ¶ Ad 2m dõz:q̃ qñ adultus baptiçat nõ solũ req̃rit ad percipiendũ baptiſmi effectũ remouẽs ꝓhibẽs.ſ.fictionẽ:sed ẽt requirit diſpoſitio q̃ſi mãlis.ſ.deuotio ꝛ fides recipientis baptiſmũ:ꝛ ꝼm q̃ magis uel minus inuenit diſpositus:effectũ baptiſmi diuerſimode conſequitur.

¶ Ad 3tiumqõnẽ dõz:q̃ i pueris baptiçatis nihil ex pte eoꝝ req̃rit:ſz hñt q̃ſi ꝑ diſpõe ad ſalutẽ fidẽ eccl'ie ꝛ ꝓ effectiuo ſalutis ꝟtutẽ passiõis chr̃i que opat in baptiſmo:ꝛ hec duo eq̃lit ad oẽs pueros ſe hñt.ꝛ iõ nõ differũt q̃tũ ad effectũ baptiſmi ſuſcipiẽdũ:ſz oẽs eq̃lẽ gr̃az ſuſcipiũt. ¶ Ad p̃m g̃ dõz:q̃ nõ est ſile de pueris ꝛ de ãgelis:qz ãgeli differũt ſpe ꝼm multoruꝝ opionẽ:pueri ãt nõ:vñ nõ est tãta dĩa nãliũ in pueris ſic in ãgelis. ¶ Uel dõz q̃ in ãgelis ꝼm ꝓportionez g̃dus nãliũ erat ẽt ꝓportio conat' qui ex pte eoꝝ requirebat.ꝛ iõ accipiebãt gr̃am ꝼm ꝓportionẽ nãliũ:in pueris ãt nõ req̃rit aliq̃s act' ex pte eoꝝ.ꝛ iõ nõ est ſile. ¶ Ad 2m dõz:q̃ gr̃a accepta in pueris nõ facit eis necitatẽ ad bonũ:ſz iclinationẽ tm̃.ꝛ iõ postq̃ ad pfectã etatẽ puenerit pñt diuerſimode gr̃a recepta uti ꝛ ide ẽ q̃ q̃dã pficiũt ꝛ pseuerãt:q̃dã vo deficiũt nõ ex diuerſa q̃titate gr̃e in baptiſmo pcepte. Qõ.III

Deinde q̃rit de recipiẽtib' baptiſmũ Et circa hoc q̃runt tria. ꝑo de pueris ꝛ alijs usu rõnis carẽtib'q̃s ꝓstat sacr̃z ꝛ rẽ sacri pcipe.2o de fictis q̃ recipiũt sacr̃m ꝛ nõ rem sacri.3o de baptiçatis baptiſmo flaminis:ꝛ ſanguinis qui nõ recipiũt sacr̃z:ſz rem sacri.

Ad primũ sic ꝓcedit.vi q̃ pueri sacr̃z ſuſcipe nõ pñt. Matt.ult. Qui crediderit ꝛ baptiçat' fuerit ſalu'erit:ex quo pz q̃ credẽ ꝑsuppoit ad baptiſmũ:ſz pueri nõ pñt credẽ qz nõ pñt aliq̃d cũ assertiõe cogitare:g̃ pueri nõ pñt ſuſcipe sacr̃z baptiſmi. ¶ ꝓ.in baptiſmo fit q̃dã obligatio hoiſ ad ea que ſũt fidei chr̃iane fuãda:ſz obligatio nõ ꝑt fieri niſi ab eo qui est ſue uolũtatis arbitr̃ ꝓſtitut'i:g̃ pueri sacr̃z baptiſmi ſuſcipe nõ pñt. ¶ ꝓ. per baptiſmũ:ut dic̃ Dio.fit aliq̃d ꝓticeps coionis dei uioꝝ:ſz pueris nõ cõpetit ſacra coicare:g̃ nõ cõpetit eis sacr̃m baptiſmi. ¶ Sz ꝺ̃ est q̃ Dio.dic̃ ult.ca.ec. hierar.Oꝛ dini nr̃i ouces.ſ.apli ,pbauerũt ifantes recipi ad baptiſmũ:g̃ pueri pñt sacr̃z baptiſmi recipere ¶ ꝓ.baptiſmus circũciſiõi ſucceſſit:ſz circũciſio pueris cõferebat:ergo ꝛ baptiſmus pueris debet dari.

¶ Ulteri' vi q̃ meli' ſit baptiſmũ differri:q̃ ſtati in pueritia dare:nili necitas mortis emergat:qz ois chr̃il actio nr̃a est ĩſtructio:ſz chr̃is baptiſmũ accipe uoluit in.30.ãno vite ſue:ut dr̃ Luc.3.g̃ ꝛ ſil'r apud nos dz uſq̃ ad tps pfecte etatis differri. ¶ ꝓ.medicina effi cax dz ſuũ q̃n maxie ꝑt iuuare.ſz baptiſm'maxie iuuaret in fine vite ul' ſaltẽ in pfecta etate:q: per ſpm oĩa delicta adoleſcẽtie ꝛ iuuẽtutis ſoluerent:g̃ uſq̃ tũc debẽt differri. ¶ ꝓ.magis afficit hõ ad ea que ex ſe ipſo acq̃rit:q̃ ad ea q̃ ab alio accipit.vñ ꝛ illi q̃ ex ꝓa acq̃ſitiõe diuitias hñt nõ sunt ita liberales:ſic̃ qui ab alijs acceperũt:ut dic̃ phs in.4.eth.ſz pueri q̃ baptiçant q̃ſi ab alijs baptiſmũ ſuſcipiũt:adulti ãt ex ſeipſis ad baptiſmũ accedũt:g̃ magis afficerent ad fidẽ chr̃i anã que in baptiſmo ſuſcipit ſi baptiçarent adulti:q̃ ſi baptiçarent ifantes. ¶ Sz ꝺ̃.medicina dz q̃citius morbo apponi:ſz baptiſmus est medicina ꝺ̃ orginale pctm̃:qõ ẽt in pueris est:g̃ dz eis baptiſm' dari stati. ¶ ꝓ.meli' est ipedire malũ ne fiat q̃ iã factũ destruere:ſz per baptiſmũ debilitat fomes ne oñet in nobis ꝛ in pctm̃ actuale ne nos ꝓcipitet:ꝛ ſic in pueritia ſuſceptus futura pctã ipedit:g̃ melius est tunc dari baptiſmũ q̃ postea ad destruendũ peccata ꝓterita.

¶ Ulteri' vi q̃ adultis usu rõnis carẽtib'baptiſma dari nõ debeat:in adultis eni nõ ſolũ per baptiſmũ ori giale:ſz ẽt actualia pctã ſoluunt.ſz ꝺ̃ actuale pctm̃ gõ qs ex ſeipſo cõmiſit req̃rit ,pus mot' liberi arbitrij.g̃ his adultis qui usũ liberi arbitrij nõ hñt baptiſm'dari nõ dz. ¶ ꝓ.nlli ꝺ̃dicẽti sacr̃z exhiberi opz ſz q̃nq̃ amẽtes ꝛ furioſi ꝺ̃dicũt:g̃ eis baptiſmus ꝛdari nõ dz. ¶ ꝓ.dormiẽtes ꝼz phs viuũt vita plãte:ſz baptiſm' nõ dat niſi viuẽti vita hũana que ẽ ꝼm aiaz rõnalẽ:g̃ dormiẽti baptiſm'dari nõ opz. ¶ Sz ꝺ̃ est q̃ Aug. dic̃.4.ꝓſes.de amico ſuo:q̃ cũ desperet' baptiçat' est nesciẽs:ꝛ tñ in ipſo baptiſmus efficacia habuit:q̃ pz ex hoc q̃ postea puerſe ſualiõi ꝓtradixit:ergo ẽt carẽ tibus usu rõnis baptiſmus dari põt. ¶ ꝓ.pueri qui nunq̃ habuerũt usuz rõnis baptiçant:g̃ multo ampli us illi qui aliq̃n habuerũt:q̃uis nũc nõ habeant.

Rñdeo dõm ad p̃ma q̃nẽ:q̃ diuersi stat'mũ di cõpant diuersis etatib' vni' hois: sic̃ Aug.dic̃ in li.83.q̃uũ.vñ sic̃ nulla stat' mũdi fuit in quo eẽt hũano gẽi pclusa via salutis:ita nlla etas hois vni' est in quo ſibi via salutis pcludat.vñ cũ in pueris ſit pctm̃ origiale:per q̃ a ꝓsecutiõe etna salutis ipediunt:opz q̃ eis adhiberi possit aliq̃ remediũ ad remouẽdũ ꝓdictũ ipedimẽtũ:hoc ãt est baptiſm' vñ dine miſicordie ꝺ̃dic̃ qui negat baptiſmũ puliis posse exhiberi:ꝛ ꝓpter hoc hereticũ est hoc dicere.

Ad primũ g̃ dõz:q̃ q̃uſ nõ bẽant actũ fidei hñt tm̃ habitũ quẽ in baptiſmo ſuſcipiũt:ſic̃ ꝛ hit' aliaꝝ ꝟtutũ:ſz ſi ꝟbũ dñi intelligat de actu fidei:tũc referẽdũ est ad illos tm̃ qui ꝑ doctrinã aplorꝝ ĩſtruẽdi erãt:de q̃b'ꝓdixerat. Predicate euãgeliũ oi creature.nlli eni eorꝝ q̃b'euãgeliũ ꝓdicãdũ erat:baptiſm'dari dẽbat niſi credẽt. ¶ Ad 2m dõz: q̃ obligatio in baptiſmo nõ fit ad aliq̃d ad q̃ nõ oiſ hõ teneat. ¶ Ad 3tiumdõz:q̃ ſic̃ ille q̃ ascribit ad milĩa:nõ opz q̃ ſtati in pugnã uadat:ſz q̃n opptũitas ĩmiet:ita nec ille q̃ i baptiſmo ascribit ad dinas actiões opz q̃ ſtati ad eas admittat:ſz q̃n tps opptunũ fuerit

¶ Ad ſcõaz q̃nẽ dõm:q̃ magis laudabile est q̃ pueri q̃ citi' potint baptiçẽt cõmode nõ expectata pfecta etate ꝑ tres rõnes.ꝓio qz ꝑibecillitatẽ nãe de facili mori pñt ꝛ dãnari.vñ ut dãnatiõis piculũ euitet debẽt baptiſmo ꝓueiri.2o ꝑ ifestatiões demonũ qui nõ hñt tãtã ꝑtẽ in pueris baptiçatis ab origiali mũdatis q̃tã in illis qui adhuc origiale hñt:neq̃ q̃tum

ad nocumẽta corporalia.tertio qz in pueritia facilius hõ ad aliqua iducit ꝛ firmi' inheret:ꝼm q̃ phs dicit in.2.eth. Nõ paz differt ex iuuene pfecti assuefieri:ſz multũ magis aũt oẽ:ꝛ hãc cãz assignat Dio.in fine ec. hierar.dicẽs. Tradit ãt puerꝝ sacris symbolis.i.sacr̃alib' signis ſũm' sacerdos:ut cũ eis puerſet ꝛ neq̃ fozmet in vitã alterã:niſi dina ꝓtẽplãtẽ ſp. ¶ Ad p̃m g̃ dõz:q̃ chr̃is ſuſcepit baptiſmũ q̃ſi ipz ĩſtituẽs uel ꝑſe crãs:hoc ãt ad doctoris ul' sacerdotis offm̃ ptiet nũ ciare viã ſalutis.ꝛ iõ añ tps pfecte etatis:qõ cõpetit eẽ in doctore uel ſacerdote baptiçari nõ debuit:nec est ſile de alijs qui baptiſmũ ſuſcipiũt:ut ab eo iuuent ¶ Ad 2m dõz:q̃ in baptiſmo ꝓferr̃ gr̃a ad bñvinẽdũ ꝛ pctã rollunt ꝓterita:ꝛ ipediunt futura.ꝛ iõ q̃uis baptiſm' in fine vite ſuſcept'pla pctã ꝓterita tolleret:tñ pauciora ipediret:ꝛ ad pauciora bona ,pmouẽt.ꝛ iõ min' eẽt utilis. ¶ ꝓ.mltis casib'sbiacet hũana vita ꝛ posset ptigẽ:ut qui baptiſmũ in finẽ accipe expecta ret morte ſubita ꝑẽt' expectatiõe ſua fraudaretur. ¶ Ad 3tiumdõz:q̃ gr̃a baptiſmalis nõ est per acq̃ſitionẽ hois:ſz dono dei. ¶ ꝓ.stat'pauptatis añ diuitiaz acq̃ſitaz nõ iclinat affectũ ut hõ pauptatẽ ſequat:ſed magis ut pauptatẽ fugiat:status ãũt pctã añ gr̃az uel virtutẽ relinq̃t ,pter assuetudinẽ inclinationẽ in aia ut facilius in peccatũ labat:ꝛ ideo nõ est ſimile de acquiſitione pecunie ꝛ gratie uel virtutis.

¶ Ad tertia q̃nẽ dõm:q̃ de amẽtib' diſtiguẽdũ est:q̃ dã eni ſũt qui ex natiuitate amẽtes fuerũt:ꝛ nũq̃ hñt aliq̃ lucida iteualla:ꝛ de talib' vi eẽ idẽ iudiciũ qõ de pueris:q̃dã ãũt amẽtia icurrerũt ex ifirmitate uel aliq̃ hl':ꝛ hñt aliq̃ lucida iteualla:ꝛ de iſtis dõz est: q̃ ſi ãtq̃ amẽtia icurrerũt:ul' oũ hñt lucida iteualla fuerit in ꝓposito baptiſmũ ſuſcipiẽdi:ſi necitas ſit pñt baptiçari ꝛ baptiſmi sacr̃z ſuſcipiũt ꝛ rẽ sacri:ẽt ſi tũc actu diſſẽtãt q̃n baptiçãt i amẽtia exñs.ſi ãt añ amẽtia ꝺ̃dixerit nõ recipiũt sacr̃m neq̃ rem sacri. ¶ Ad p̃m g̃ dõz:q̃ sic̃ in adulto qui bẽt usũ rõnis diſponit ad gr̃az baptiſmalẽ ſuſcipiẽdã mot' libi arbitrij quẽ bẽt dũ baptiçat.ita in amẽte mot' liberi arbitrij quẽ bẽbat dũ ſane mẽtis erat. ¶ Ad 2m dõz:q̃ effect'baptiſmi in mẽte ſuſcipit nec ipedit niſi ex ꝺ̃dictiõe mẽtis.illi ãt qui mẽtis usũ nõ hñt nõ ꝺ̃dicũt mẽte:ſz magis fantaſia ducti.ꝛ iõ talis ꝺ̃dictio effectuz baptiſmi nõ ipedit q̃n mẽtis ꝓſensus ꝑcessit. ¶ Ad 3tiumdõm:q̃ dormiẽtes baptiçãdi nõ sunt nili piculũ mortis imineat:ꝛ tũc ſilr diſtinguẽdũ est de dormientibus:sicut de illis qui amẽtiam incurrũt post statũ ſane mentis.

Ad 2m sic ꝓcedit.vi q̃ nulla idiſpõ uolũtatis hũane poſſit effectũ baptiſmi ipedire:ea enim que ſũt in nã ſũt magis ꝓmanẽtia:q̃ ea que ſũt a uolũtate:ſz origiale est pctm̃ nãe qõ baptiſmi effectũ nõ ipedit:g̃ nec aliq̃ idiſpõ uolũtatis baptiſmũ in ſuo effectu ipedire põt. ¶ ꝓ.in nãlib' idiſpõ mãe nõ ipedit effectũ agẽtis totalr nili qñ ꝟia diſpõ que est in mã est fortioꝛ q̃ vt' agẽtis:sic̃ dz de aq̃ſitate lignoꝝ per cõpationẽ ad calorẽ ignis:ſz vt' dina que in sacris screti' opat ſalutẽ:ut Aug.dic̃ est potẽtioꝛ q̃libet idiſpõne nr̃e uolũtatis:g̃ nõ põt ꝓ indiſpõnẽ uolũtatis effect' baptiſmi totalr tolli. ¶ ꝓ.baptiſm'ſic̃ ꝛ alia sacra iſtr̃z est dine miſicordie operãtis ſalutẽ:ſz dina miſicordia opans ſalutẽ ẽt uolũtatẽ in bonuz mutat per gr̃az ꝑueniẽtẽ:g̃ ꝛ baptiſm' indiſpõnẽ uolũtatis magis tollit q̃ ab ea ipediat. ¶ Sz ꝺ̃ Ro.ii.ſup illõ Sine pnia ſũt dona dei ꝛ uocatio:dic̃ Ambr.q̃ gr̃a dei in baptiſmo nõ req̃rit niſi ſolã fidẽ ꝛ ꝓtritionẽ:ſz per hec duo tollit ois ꝺ̃rietas uolũtatis ad gr̃am:g̃ requirit ad baptiſmũ ut indiſpoſitio uolũtatis tollat.

¶ ꝓ.ꝼz aug. Qui creauit te ſine te nõ iuſtificabit te ſine te:ſz ille q̃ hẽt idiſpoſitã uolũtatẽ nõ coopat deo imo magis in ꝺ̃riuz opat:g̃ in baptiſmo nõ iuſtificat.

¶ Ulteri' vi q̃ hi' uolũtatiſ idiſpõ nõ dẽat dici fictio. ꝼm eni vnũqõq̃ gen' pcti ꝓtigit uolũtatẽ eẽ idiſpoſitã ad baptiſmalis gr̃e ſuſceptionẽ:ſed fictio est ſpãle pctm̃:qz opponit ſpãli virtuti.ſ.vitati:ut pz per phm in.4.eth.g̃ nõ dz dici ul'e ipedimẽtũ baptiſmalis gr̃e. ¶ ꝓ.aug.dic̃ q̃ fict' est qui nõ credit:ſz sic̃ in baptiſmo dat fidem:ita ꝛ alie ꝟtutes ꝛ ꝑcipue charitas per quã aliq̃s fit fili' dei:g̃ fictio nõ magis dz poni ipedimẽtũ baptiſmi q̃ opposita aliaꝝ virtutũ. ¶ ꝓ.ꝼm Aug.aliq̃ mõ fict' est qui ideuot'accedit:ſz ideuotio ꝑt eẽ ſine pcto mortali:talis ãt nõ bẽt aliq̃ ipedimẽtũ baptiſmi:g̃ ipedimẽtũ baptiſmi nõ dz dici fictio. ¶ ꝓ.ꝼm Aug.alio mõ dr̃ fict' qui alit celebrat:ſed qui nõ ſuat formã ecclie nõ ꝓfert sacr̃m neq̃ ſuscipit: ergo talis fictio nõ est sacr̃i ipedimẽtũ. ¶ ꝓ.fictus alio mõ ab Aug.dr̃ qui ꝓtenit ſuſcipe:ſed talis nõ ſuſcipit:ergo talis fictio nõ impedit sacramẽti effectuz.

¶ Ulterius vi q̃ recedẽte fictiõe baptiſm' effectũ nõ ꝓſequat:op' eni mortuũ nunq̃ viuificat:ut ifra dr̃.i4. dicet:ſed op' mortuũ dr̃ qõ in pcto mortali factũ est: cũ g̃ ficte accedẽs ad baptiſmũ in pcto mortali ſit:baptiſm' ille nunq̃ viuificare poterit:ut ei gr̃am ꝓferat.

¶ ꝓ.effect' baptiſmi est ab oi culpa ꝛ pena abſoluẽ ſed hoc nõ accidit recedẽte fictiõe:qz a pena pctõrũ que post baptiſmũ cõmiſit nõ abſoluit:alĩs eẽt maioris efficacie in ficte accedẽtib' q̃ in alijs:qb' ad delẽtionẽ ſequẽtiũ pctõruz baptiſm' nõ opat:g̃ recedẽte fictiõe baptiſm' nõ bẽt ſuũ effectũ. ¶ ꝓ.ſic̃ aliq̃s ficte accedit ad baptiſmũ:ita ẽt ad euchariſtiã:ſz recedẽte fictiõe euchariſtie effectũ nõ ꝑcipit qui pzi'fict' accesſerat:g̃ nec ẽt recedẽte fictiõe aliquis baptiſmi effectũ ꝑcipit. ¶ Sz ꝺ̃:remota cã remouet effectus: ſz cã ipediẽs effectũ baptiſmi erat fictio:g̃ remota fictiõe baptiſm'effectũ ſuũ habebit. ¶ ꝓ.cuilibet culpe in statu vie ꝑt remediũ adhiberi:ſz ꝺ̃ originalẽ culpã nõ est aliud remediũ q̃ baptiſmus:g̃ cũ ficte accedẽtibus originale nõ remittat:opz baptiſmum iterari ſi recedente fictione baptiſmus effectũ ſuũ nõ haberet:qõ est inconueniens ꝛ hereticum.

Rñdeo dõm ad p̃ma q̃nẽ:q̃ duplex est effectus baptiſmi. Pzim' est res ꝛ sacr̃z.ſ. caracter:ꝛ qz caracter nõ ipzimit ad ꝓparãduz hois uolũtatẽ:ut aliq̃d bñ fiat cũ nõ ſit hit':ſz potẽtia:ut dictũ est.iõ hũc effectũ uolũtatiſ idiſpõ nõ ipedit:oũ mõ aliq̃is ſit uolũtas recipiẽdi sacr̃m. Alius effect'est qui est res ꝛ nõ sacr̃m.ſ.gr̃a ꝛ que ad ipaz ꝓſequunt: per que hoiſ uolũtas ꝓpat:ut bñ uelit ꝛ bñ coopet:ꝛ iõ ad hũc effectũ pcipiẽdũ nõ ſufficit quelibet uolũtas sacr̃m recipiẽdi:ſed req̃rit uolũtas talis a qua re moueat ois indiſpoſitio ꝺ̃ria gr̃e baptiſmali:qz ꝺ̃ria nõ ſe cõpatiunt.vñ manẽte ꝓtraria diſpõne baptiſm' ultimũ ſuum effectum habere non poſſet.

Ad primũ g̃ dõm:q̃ pctm̃ originale eoipo q̃ nõ est uolũtariũ uolũtate hui' ꝑſone hẽt q̃ in uolũtate in qua ultim' effect' baptiſmi efficit dz:idiſpõnẽ aliquã nõ cãt:ꝛ iõ effectũ baptiſmi ipedire nõ ꝑt. ¶ Ad 2m dõm:q̃ de rõne uolũtatis est ut cogi nõ possit.ꝛ iõ nõ ẽ ſile rõ de idiſpõne uolũtatis ꝛ aliaꝝ rez nãliũ que per violẽtã actionẽ agẽtis diſpõnes ꝺ̃rias admittũt. ¶ Ad 3tiumdõm:q̃ ſic̃ in his que ad eẽ nãe spectãt:q̃dã de' opat mediãtib' rebus nãlib':q̃dã ãt ſibi refuauit:ita ẽt in alijs que ad gr̃az

ptinēt: quedā opat mediātib⁹ sacris: q̄dā ät imediate opat: ⁊ q̄nq; p̄ter legē nāe: sic ⁊ miracula fac̄ p̄ter rō nes seminales seu nales: ⁊ de hi⁹ est ꝓmutatio uolūta tis eoꝝ qui gr̄e p̄riā uolūtatē bñt nō solū hitu: qō q̄n q; ꝓtingit in his qui nō ficte accedūt se ad gr̄az dispo nētib⁹: quā i ipo momēto baptismi ꝓsequunt: ſz ēt eo rū q̄ p̄riā actu uolūtatē bñt sic de Pau. accidit. act. 9.

¶ Ad scōaz q̄nē dōz: q; ad hoc q; aliq̄s alicui⁹ agētis effectū pcipe debeat: opz q; se hēat in debita ordine ad cām agēte ⁊ ad effectū pcipiēdū. ⁊ iō indispō uolūtatis que effectū ultimū baptismi impedit est duplex. vna ꝑm ordinē ad ipz sacr̄z: alia ex ordinē ad effectū sacri. Ad ipm aūt sacr̄m ꝓtingit uolūtatē eē idispositā duplr. Uno⁹ per subtractionē necessarij. Alio⁹ per positionē p̄riꝝ: qz aut ois actio est per ꝓtactū. iō necessariū est q; recipiēs sacr̄m quodāmō ꝓtigat ipz: ⁊ per itellectū quē q̄dā ꝓtactū facit fides: ⁊ per affectū quē ꝓtactū facit deuotio. ⁊ iō idispositē reputat: ⁊ qui nō credit ⁊ qui ideuot⁹ accedit. Sīlr aūt duplex est p̄riū q̄ subtrahi opz: vnū est ex pte eoꝝ que exteri⁹ agūtur: ⁊ sic idispositē est qui aliter celebrat. Aliō est ex pte ꝟtutis ītrinsece que secreti⁹ opat salutē: ⁊ sic idispositē est qui ꝓtenit. Sīlr aūt per cōparationē ad effectū baptismi opz q; dispona aliq̄s adhibēdo neciuz s. fidē: que coz purificat: ⁊ q; remoueat p̄riū. s. pctm̄ p ꝓtritionē. ⁊ iō Ambr. dic̄ q; nō sunt nec̄ia ex hac pte nisi fides ⁊ ꝓtritio: tm̄ ꝓtritio ēt in deuotiōe includit.

¶ Ad p̄m g̃ dōz: q; fictio p̄ cui⁹ aliq̄s aliq̄d oñdit oi cto uel facto q̄ nō est in rei ueritate. Hoc aūt ꝓtingit duplr. Uno⁹ q̄n ex hac ītētiōe aliq̄d dī uel fit ut aliō ostēdat q; rei ꝟitas hēt: ⁊ tūc fictio est spāle pctm̄: ⁊ sic nō accipit hic. Alio⁹ q̄n aliq̄d ostēdit q; rei ꝟitas nō hēt dicto uel facto: ēt si nō pp hoc dicat uel fiat: ⁊ sic accipit hec fictio: q̄cunq; eni ad baptismū accedit oñdit se ueri⁹ vite abrenunciare ⁊ nouā icohare. vñ si uolūtas eius adhuc in uctustate vite remaneat aliud oñdit q; fit in rei ꝟitate. ⁊ iō est fictio.

¶ Ad 1m dōz: q; in sacr̄is p̄cipue fides opat: per quā sacra q̄dāmō ꝓtinuant sue cāe p̄cipalr̄ agēti: ⁊ ēt ipi recipiēti. ⁊ iō defect⁹ fidei spāli⁹ ptinet ad fictionē que ē in sacr̄is q; defect⁹ aliaꝝ ꝟtutū.

¶ Ad 3m dōz: q; deuotio hic accipit uolūtaꝫ ꝓsequndi baptismū totalr̄: ⁊ q̄tū ad sacr̄z ⁊ q̄tū ad rē sacr̄i: ⁊ huⁱ⁹ deuotiōis defect⁹ nō pōt sine pctō mortali eē q̄uis defect⁹ cognitiōis ,put ipoztat feruorē charitatis in reuerētia dei ⁊ dinoꝝ possit eē sine pctō mortali.

¶ Ad 4.m dōz: q; alr̄ celebrāꝫ q̄nq; nō uariat ea q̄ sūt de eēntia sacr̄i: ⁊ tūc ꝓfert sacr̄z: ſz nō cōsequit rē sacr̄i nisi suscipiēs sacr̄z sit imunis a clpa alit̄ celebrātis.

¶ Ad 5m dōz: q; nō loq̄mur hic de ꝓtēptu quo aliq̄s abūt̄ sacr̄z nō recipiēs ipz: ſz quo aliq̄s puipēdit nō estimās i eo eē efficaciā ad saluādū

¶ Ad 3am q̄nē dōz: q; in baptismo ipzimit̄ caract̄ qui ē imediata cā disponēs ad gr̄az. ⁊ iō cū fictio nō aufe rat caracterē recedēte fictiōe que effectū caracteris ipediebat caracter qui est p̄ns in aīa icipit hīe effectū suū: ⁊ ita baptismus recedēte fictiōe effectū suū cōse quit.

¶ Ad p̄m g̃ dōz: q; baptismus nō hēt efficaciā solū ex ope operāte: ſz magis ex ope opato: q̄ē op⁹ dei ⁊ nō hois. ⁊ iō nō pōt eē mortuū.

¶ Ad 1m dōz: q; baptismus recedēte fictiōe hēt illū effectū quē pri us habuisset si fictio nō fuisset. ⁊ iō pctā p̄cedētia baptismū remittit: ⁊ quo ad culpā: ⁊ quo ad penā: ſz pec cata sequētia remittunt ꝟtute ꝓtritionis que fictionē amouet q̄tū ad culpā: sed nō q̄tū ad penā totaliter.

¶ Ad 3m dōm: q; in eucharistia nō imꝑimitur caracter: cuius virtute possit aliq̄s in virtutē sacramenti

percipere fictione recedente. ⁊ ideo non est simile.

Ad 3m sic ꝓcedit. vī q; p̄ter baptismū flumis nō debeāt alia baptismata eē: in oibus eni que sūt vni⁹ spēi est vn⁹ modus gñatiōis: sed baptism⁹ est regñatio in vitā spūalē que est vni⁹ rōnis in oib⁹ gñatis: g̃ nō dz regñatio nisi vni⁹ modi: ⁊ ita tm̄ baptism⁹ flumis.

¶ p̄. baptismus ꝓdiuidit ꝑ alia sacra noue legis: ſz alia sacra nō multiplicant: nō eni sūt ples ꝓfirmatiōes neq; pla sacerdotia: ⁊ sic de aliis g̃ p̄ter baptismū aūt flumis nō dz eē aliq̄ baptisma.

¶ p̄. sacr̄z ē gen⁹ baptismi: ſz alia que dr̄ baptisma ta nō sūt sacra: qz nō habent debita forma ⁊ debita mā: g̃ nō sūt baptismata.

¶ Sz ꝑ est q̄ Dam. determiat in 4. li. pla gña baptismū.

¶ p̄. Deb. 6. sup illud baptismatū doctrine. dic̄ glo. plura dicit: qz est baptisma aque: penitētie. ⁊ sāguis: g̃ sūt plura gña baptismatū.

¶ Ulteri⁹ vī q; pnie baptism⁹ nō sufficiat ad salutē: ca racter eni baptismalis vī eē de ptinētib⁹ ad salutē eo q; per ipz distiguit ppl⁹ dei a nō ppl⁹ dei ſz per baptis mū pnie nō ipzimit caracter: g̃ non sufficit ad salutē.

¶ p̄. posita cā sufficiēte supfluū vī aliā cāz addere: si g̃ baptism⁹ pnie ad salutē sufficeret necessitate imminē te: nūc aliq̄s necitas articulū euadēs nō debēt baptis mo aque baptizari: qō falsuz est.

¶ p̄. etas puerilis magis est ad misericordiā iclinās q; etas pfecta: ut p̄z per glo. Ro. 5. sup illud. Uix ꝓ iusto q̄s morit. ⁊c. ſz pueris nō remittit pctm̄ originale p̄ sola fidē: ⁊ cō tritiōe alioꝝ nisi baptism⁹ aque eis adhibeat: g̃ vī q; nec adultis remittat origiale ⁊ actuale sīl̄ sine baptis mo aque.

¶ Sz ꝑ. salus hois cū sit de maximis bōis nō pōt hoi iuito auferri: ſz in ptāte hois est impedire aliū ne baptizet baptismo aque. g̃ sine baptismo aque per solā fidē ⁊ ꝓtritionē pōt eē salus.

¶ p̄. Ro. 6. dī Gīa dei vita eterna: ſz ꝓtritio nō est sine gr̄a. g̃ qui ha bet fidē ⁊ cōtritionē etiā sine baptismo aque sal uat.

¶ Ulterius videt q; baptism⁹ sanguis nō suppleat vicē baptismi aque. baptism⁹ eni aque hēt efficaciā ex ope opato: baptism⁹ aūt sanguis solū ex ope opante. vñ si ne charitate nō ꝓdest: ut dī p̄a Coz. 13. ſz in pueris nihil hēt efficaciā ex ope opate: qz usū liberi arbitrij nō bñt. g̃ in eis baptism⁹ sāguis nō supplet vicē baptis mi aque.

¶ p̄. in baptismo sanguis nō est nisi pena ⁊ cā: ſz pena q̄nq; nō est, pportiōata ad tollēdā tātā pe nā debitā pro pctis. nec ēt deuotio ad cāz passiōis cū q̄b⁹ pro deo patit ad hoc sufficēt: g̃ baptism⁹ sanguis nō sp tota pena debita ,p pctis tollit. ⁊ ita nō supplet in oib⁹ vicē baptismi aque.

¶ p̄. alia multa sūt gña superogationū sic ꝟginitas: cui ēt debet aureola ⁊ do ctria ⁊ hi⁹: ſz hec nō supplēt locū baptismi: g̃ nec mar tyriū ut vī.

¶ Sz ꝑ est q̄ Aug. dic̄ de Cyprīano: q; sicḋ in eo purgādū erat: passiōis falce ablatū est. g̃ ba ptism⁹ sanguis purgat ulr̄: ⁊ ēt supplet locū baptismi aque.

¶ p̄. baptism⁹ aque efficaciā hēt ex passione chr̄i: cui nos ꝓformat: ſz sīlr baptismus sanguinis nos passioni chr̄i cōformat: ergo supplet vicez baptismi.

¶ Ulteri⁹ vī q; baptism⁹ aque sit potior q; baptismus sanguis: baptism⁹ eni sanguis efficaciā hēt ex ope ope rāte illi⁹ qui patit: baptism⁹ aūt aque ex passiōe chr̄i. cū g̃ passio chr̄i sit efficacior q; op⁹ operās alicui⁹ pu ri hois: baptism⁹ aque nobilior erit q; baptism⁹ san guis.

¶ p̄. per baptismū aque dat hoi gr̄a: per quaz debet ei aurea: ſz per baptismū sanguis debet hoi au reola. g̃ cū aurea sit nobilior q; aureola: ⁊ baptismus aque erit nobilior q; baptism⁹ sanguis.

¶ Sz ꝑ est q̄ dī in glo. Judi. 6. super illud. Tolle vitulū ⁊c. Ba ptism⁹ in sanguine puriores reddit q; baptism⁹ aque

Rñdeo dōz ad p̄am q̄nē: q; ,p̄e loquēdo vnuz est tm̄ baptisma q̄ in aq̄ celebrat sub determinata forma vborū. de qua dñs dicit Matth. ult. Docete oēs gētes baptiçātes eos ⁊c. Alia aūt dicunt baptismata per ordinē ad illud baptisma: ⁊ hoc tripli cit. p̄° dī aliq̄d baptisma q̄si signū huⁱ⁹ baptismi: ⁊ sic diuuiū dī baptism⁹ inq̄tū signat nr̄m baptismū: q̄tuz ad saluationē spūalis vite ex saluatiōe hūani gñis: tūc facta in archa: ut p̄z p̄ Pe. 4°. ⁊ transit⁹ maris rubri qui signat baptismū nr̄m q̄tū ad liberationē a seruitute demonū: ut dī. 1. Coz. 10. ⁊ ablutiōes que fiebāt in lege que signāt nr̄z baptisma q̄tū ad purgationē pctō ruz que in ipso fit. Alio mō dī baptisma q̄si cā aliqua nr̄i baptismi: ⁊ sic baptism⁹ ioānis dī baptisma: ut dis ponēs ad nr̄z baptisma: ⁊ baptisma q̄ chr̄s baptiçatus est: ut dans efficaciā nr̄o baptismo. Alio mō dī aliq̄d baptism⁹ ꝑm ,pportionē ad eūdē effectū: ⁊ sic dī ba ptism⁹ pnie: ⁊ baptism⁹ sanguis de q̄b⁹ magr̄ hic loq̄t. ul q̄tū ad effectū scōariū: qui est ꝓsumatio in bono: ⁊ sic dī baptism⁹ ispūs: de q̄ dī Act. 1. ⁊ hec. 9. gña baptis matū ponit Dam. ſz magr̄ hic tagit illa tm̄ que bñt cō uenientia cū sacro baptismi in p̄ncipali effectu.

Ad p̄mū g̃ dōz: q; baptismus sanguis ⁊ ba ptism⁹ pnie bñt viz eādē regñandi cū baptismo aque: qz baptism⁹ sanguis ⁊ pnie nō ua lēt ad regñationē nisi ei qui hēt baptismū aque in ,p posito. s. q̄n articulus necitatis nō ꝓhēt⁹ religiōis sacr̄z excludit: ut in lra dī: ⁊ sic q̄dāmō agūt in vi baptismi aque.

¶ Ad 2m dōz: q; alia sacra nō sūt tāte necitatis sic baptism⁹: ⁊ iō non oportuit q; hient aliq̄ supplēta cū articulus necitatis sacr̄z excludat.

¶ Ad 3m dōz: q; duo baptismata de q̄b⁹ magr̄ facē mētionē in lra nō ꝓueniūt cū baptismi sacramēto in signādo: sed solū in causando: ideo nō ,ppie pnt dici sacra: pp qō in lra dī cit: q; tales suscipiūt rē sacramēti sine sacramēto.

¶ Ad 2am q̄nē dōz: q; aliq̄d dī ad salutē sufficē duplr. Uno mō simplr̄ ⁊ absolute: ⁊ sic baptismus pnie sine baptismo aque nō sufficit ad salutē. Alio mō ſm q̄d ⁊ in casu ⁊ sic suffic̄ q̄n articulus necitatis sacr̄z excludit ne actu ꝓcipi possit: tunc eni q̄uis sit pnia sine baptis mo in actu: est tm̄ cuz desiderio ⁊ ,pposito baptismi: ⁊ uolūtaꝫ ꝓ̄o facto reputat qui nō hēt tēpuz operandi.

¶ Ad p̄m g̃ dōz: q; eadē rō est de caractere baptisma li: ⁊ de ablutiōe aque exīrori: qz utrūq; simplr̄ est ne cessariū ad salutē: ſz in casu sufficit ,ppositū q̄n articu lus necitatis sacr̄z excludit.

¶ Ad 2m dōz: q; rō illa p cedēt bñ si baptism⁹ pnie eēt simplr̄ ⁊ absolute ad sa lutē sufficiēs.

¶ Ad 3m dōz: q; q̄uis pueroꝝ etas sit magis miserabilis: tm̄ opz si saluari debeāt q; in eis ali q̄ cā salutis sit: ⁊ qz per ,pum motū liberi arbitrij sal uari nō pōt opz q; per sacr̄z baptismi saluent. plus eni ualet adulto fides ꝓpria q̄ paruulo fides aliena. Q; eni aliq̄n fides aliena puero ad salutē sufficiebat cum aliqua ,ptestatione: hoc erat inquātum illa ,ptestatio habebat vim sacri quā nūc hēt baptismus aque.

¶ Ad 3am q̄nē dōz: q; baptismus aque efficaciā hēt a passiōe chr̄i inq̄tū ea sacr̄alr̄ repñtat. baptism⁹ aūt san guis passiōi chr̄i ꝓformat realr̄ nō sacr̄alr̄ repñtatiōe: ⁊ iō in his que sacr̄alia sūt baptism⁹ sanguinis nō sup plet vicē baptismi aque: sic̄ ē ipassio caracteris ⁊ hi⁹: ſz in eo q̄d ē res tm̄ supplet totalr̄ vicē baptismi aque q̄n articulus necitatis sacr̄z excludit: sic̄ eni in baptis mo aque liberat hō ab oi culpa p̄cedēte ⁊ pena: ita in baptismo sanguis.

¶ Ad p̄m g̃ dōz: q; baptism⁹ sanguis nō hēt hoc tm̄ ex ope opante: neq; q̄tū ad penā qua aliq̄s martyriū explicet quā ꝓtigit nō eē sufficiēs ad satisfaciēdū pro pctō: neq; q̄tū ad deuotionē in

ste uolūtatis: qz ꝓtigit q; uolūtate maiori charitate in formata aliq̄s sine martyrio nō pōt ab oi pena libera ri: ſz hoc hēt ex imitatiōe passiōis chr̄i. vñ de martyri bus dī Apoc. 5°. Lauerūt stolas suas in sanguīe agni. ⁊ iō pueri q̄uis usum liberi arbitrij nō hēant si occi dant, p chr̄o i suo sanguīe baptiçati saluant.

¶ Ad 1m dōz: q; q̄uis illa pena i se ꝓsiderata nō eēt sufficiēs ad liberādū ab oi pena pctī: tm̄ relata ad cāz passiōis ac cipit: efficaciā a passiōe chr̄i: cui⁹ aliq̄s p talē penā ꝓformat: ⁊ ex hoc ab oi pena absoluē pōt.

¶ Ad 3m dōm: q; ēt baptismus sanguis efficaciā hēt a passiōe chr̄i cui exposi⁹ ꝓformat q; baptism⁹ aque.

¶ Ad 2m dōz: q; i baptismo sanguis aliq̄s nō solū au reolā meret: ſz ēt aureā p gr̄az tē collatā ul augm̄tatā.

¶ Oēs puuli qui in baptismo ⁊c.] nō tm̄ soli puuli: ſz ēt adulti. q̄nq; tm̄ de puulis nō est dubiū q̄n recipiant: de adultis aūt ē: qz p fictionē impediri possent: ⁊ iō de puu lis potiꝰ exēplificat. ¶ Nisi peniteat eū uerūs vite ⁊c.] Cōtra. g̃ baptism⁹ nō ē p̄m sacr̄z ſz pnia. Ēt dōz: q; lo quit de pnia ,put ē vt⁹: nō ,put ē sacr̄z. ¶ Nō redire di missa ⁊c.] Hoc q̄lit̄ uerū sit ifra dī. 22. dicet. ¶ Jnduunt hoies chr̄z aliq̄n ⁊c.] Jnduē chr̄z nihil aliud ē q; chr̄i sīlitudinē assumē: qō ꝓtigit exīius p sacr̄alē repñtatio nē: ⁊ iteri⁹ p realē imitationē. ¶ Nec tm̄ passio vicē ba ptismi ⁊c.] Cōtritio nō totalr̄ supplet: qz non semp a tota pena absoluit: q̄uis absoluat ab oi culpa. ¶ Neq; eni ille latro ⁊c.] Cōtra ē qō Hieronym⁹ dic̄: q; chr̄s homicidiū penā i illo latrone fec̄ eē martyriū. Et dōz q; būit aliq̄d de martyrio. s. penā ⁊ iustaz uoluntatē: ⁊ aliq̄d defecit ad martyriū. s. cā: sic̄ i inocētib⁹ defuit iu sta uoluntas: sed fuit pena ⁊ cā. ¶ Quē regñaturus erā amisi.] Amisisse se eū dicit qz gaudiuz ⁊ meritum qō de baptiçatione eius habiturus erat amisit differens baptismū ei⁹ usq; ad solēne tp̄s ſm morē eccl̄ie q; tūc erat: uel usq; ad perfectā istructionē. Ille aūt gr̄am baptismi non amisit: qz cū desiderio eius occessit: ⁊ hoc est uerū q̄tū ad remissionē culpe: ſz nō q̄tū ad remis-

sionē ois pene. ¶ Ubi tota sacra baptismi rē. ¶ Ueruz est q̄tū ad id qō est tñ res in sacro. ¶ Eterno supplicio puniēdos. ¶ Suppliciū ipz̄opzie noiat penā dāni quā solam pueri sustinebūt. ut in. 2. li. di. 33. dcm̄ est. ¶ Quia fidelium consortio non separantur rē. ¶ Orones tamē ille nō sunt pro eis suffragia: sed gratiarum actiones.

¶ Q baptism aque sanct est a bono et a malo dat bono uel malo. Distinctio. v.

POst hec sciēdū est sacm baptismi a bonis et a malis ministris dari: sicut a bonis et a malis sumit: nec melior est baptism qui per meliorē dat: nec min bon qui per min bonū dat: nec malus q per malū dat: nec maius min dat in baptismo dato a bono: nec min in baptismo dato a malo: sz eqle: qz nō est mun bois: sz dei: qō totū subditis declarat testimoniis. Aug. ait. Baptismus talis est qlis est ille in cui ptāte dat: nō qlis est ille per cui misteriū dat. Jtē. Prior sus fieri pōt: ut aliq ueruz bēant baptisma: et nō bēant uerā fidē. Jtē. Si iter bonos ministros cū sit ali alio melior: nō est melior baptism qui per meliorē dat: nullo mō malus est qui ēt per malū dat: qz idē baptism dat: et iō per mīstros dispares dei mun est eqle: qz nō illoz: sz ei est. Jdē. Cū baptiçat malus: illud qō datū est: vnū est: nō ipar: pp ipares mīstros: sz par et eqle pp hoc. Hic est qui baptiçat. Jtē. Ego dico et nos dicim oēs qz iustos opz esse: p̄ qs baptiçat: iustos opz eē tāti iudicis mīstros. Sint mīstri iusti si uolūt. Si aūt noluerīt eē iusti qui sedēt i cathedra moy si: securū me facit magr me. s. chīs: de quo spūs scūs dic. Hic est q baptiçat. Jtē. Quos baptiçauit iudas chīs uocauit. Si q̄s ḡ baptiçauit ebriosus homicida adult: si chīi erat baptism: chīs baptiçauit. Nō timeo adultiū: nec ebriosuz: nec homicidā: qz colūbā attēdo: p quā mihi dr. Hic est qui baptiçat. Jtē Homicida dedit baptismū chīi: qō sacm taz scm est: ut nec homicida ministrāte polluat. Jtē si in heresi q̄cū qz uel scismate qsq̄z in nomine p̄is et filij et spūs scti: baptismi sacz accepit: itegrū sacz accepit: sz saltē que vt ē sacramēti nō bēbit: si ex eccliaz catholicā ipm sacz hūerit. Bebet ergo ad eccliaz redire: nō ut sacz baptismi iterū accipiat qō nemo dz i aliquo repetē: sz ut in societate catholica vitā accipiat. Baptism eni ex eccliaz neqt pdesse. Jbi eni cuiqz pdesse pōt baptism: ubi pōt pdesse elemosyna. s. i eccliа. Jtē Jsidor. Roman pōtifex nō boiez iudicat q baptiçat: sz spūz dei submīstrare gr̄az baptismi: sz pagānus sit q baptiçat. Jn bis pspicue cernis baptismū uerū bonis et malis dari: et a bonis et a malis: et ipz tñ eque sctm eē: et mun ei eq̄le i bonis: siue a bōis siue a malis baptiçant.

¶ De potestate baptismi et ministerio.

QUia misteriū tm̄ hūt nō ptātē baptismi. Ptātē eni sibi retinuit. Qō noui ioānes: cū vidit colūbā descēdētē sup chīz. Ait Aug. Quid nouerat ioānes baptista dñm. Quid nō nouerat: ptātē dñici baptismi i nullū boiez a dño trāsiturā: sz misteriū plane trāsiturz. Ptātē a dño i neminē: sz misteriū i bonos et in malos. Nō exhoreat colūba ministeriū maloz: respiciat ptātē dñi. Quid faciat ubi minister malus ubi bon est dñs: Neqz qui plātat: neqz q rigat est aliqd: sz qui icremētū dat de. Si supb fuerit mīster: cū diabolo cōputat: sz nō ptamiat donū chīi. Qō per illud fluit purū est. Per lapideū canalez trālit aq̄ ad areolas. in canali lapideo nil generat: sz ort fruct plurimos affert. Nūt ergo nō mō boni: sz ēt mali misteriū baptiçādi: sz neutri ptātē baptismi. Misteriū eniz dedit chīs seruis: sz ptātez sibi retinuit: quā si uellet poterat suis dare: ut seruus daret baptismuz suū tanqz vice sua. et ptātē suā ꝓstituere poterat in aliq̄ ut in aligb suis suis: ut tāta vis eēt in baptismo sui q̄zta est in baptismo dñi: sed noluit: ne suus in suo spez ponēt. Baptiçat suus ut mīster: baptiçat dñs tanqz ptātē habēs: quā si daret seruis: ut. s. ipsoz eēt qō dñi erat: tot eēnt baptismi quot sui: et sicut dictus est baptism ioānis: sic diceret baptism Petri et Pauli. Qō ne fieret retinuit sibi dñs potestatē baptismi: suis aūt misteriuz dedit. Si ergo suus dicit se baptiçare: recte dicit: sz tanqz mīster baptiçat. et iō nō differt siue bon siue malus baptiçet. Jnde ēt nemo dicit baptism me: cū tñ dicat euāgeliū meū: prudentia mea: sz hec sint a dño in qb dr̄ia est. Ali eni alio melius opat in euāgeliçādo: et ali alio prudentior est. Alius autem alio magis minusue baptiçatus siue ab inferiori siue a maiori baptiçetur dici non potest.

¶ Que fuit potestas baptismi: quam potuit chīstus dare seruis.

HJc q̄rit que sit illa ptās baptismi quā chīs sibi retinuit et potuit dare seruis. Hec est ut p̄mū uelut ptās dimittēdi pctā in baptismo: sz ptās dimittēdi pctā que in deo est de. Jdeo alij dicūt hanc ptātem nō potuisse dare alicui seruoz: qz nulli potuit dare ut eēt qō ipse est: uel ut hīet cētiā quā ipse hāt: cui hoc est eē qō posse. Dicūt eni si hāc potētiā alicui dare potuit: potuit ei dare creaturas creare: qz nō est hoc maioris potētie q̄z illud ad qō dici pōt: qz potuit eis dare potētiā dimittēdi pctā et nō ipsam eādē: qua ipse potes est: sz potētiā creatā: qua seruus pōsset dimittere pctā: nō tñ ut auctor remissiōis: sz ut mīnister: nec tñ sine deo auctore: ut sicut in ministerio hēt exteri sctificare ita in misterio haberet iteri mūdare: et sicut illud facit deo auctore: qui cū eo: et in eo opat illud exteri: ita iteri mūdaret deo auctore qui ei ꝟbo uelut quodaz ministerio uteret. Jta ēt posset deus per aliquē creare aliq̄: nō per eū tanqz auctorē sz mīstrū cū q̄ et in q̄ oparet: sic in bōis opibus nr̄is ipse opat et nos: nec ipe tñ: nec nos tñ: sz ipe nobis cū et in nobis: et tñ in illis agēdis ministri ei sum nō auctores: ita ergo potuit dare seruo ptātē dimittēdi pctā in baptismo. i. ut in mūdatione iteriori seruus cū dño oparet: nō seruus sine dño: nec dns sine suo: sz dns cū suo et in suo: sicut in exteriori ministerio dns opat cū suo et in suo. Ūñ et dns dr sctificare et suus: sz dns in sibili gr̄a: seruus visibili sacro. Unde Aug. sup leuiticū. Dns ait. Ego dns qui sctifico. Et de moyse ēt dictū est: et sctificabis eū. Sed moyses sctificat visibilib sacris p ministeriū: dns aūt inuisibili gr̄a p spm̄: ubi ē tot fruct visibiliū sacrorū. Sine hac sctificatiōe visibilia sacra nil p̄sūt. Siqs hoc melius ap̄ire poterit nō inuideo.

POstq̄z determinauit magr de baptismo per cōparationē ad recipientes: hoc determinat de ipso per cōparationē ad dantes: et diuidit in duas ptes. in p̄ ondit a qb dari possit baptism. in 2ª a qb et qlit dari debeat. 6. di. ¶ Nūc qb liceat baptiçare rē. ¶ Pria i tres. in p̄ ondit a qb dari possit baptism: qz a bonis et malis. in scda assignat hui rōnē ibi ¶ Quia ministeriū tm̄ hīt rē. ¶ In tertia remouet quādā dubitationem ibi ¶ Dic queriť si potestas baptismi rē. ¶

HJc est duplex qō. Pria de potestate baptiçandi. Secūda de ipsis baptiçātib. Circa p̄muz querunt tria. Primo quā ptātē chīs ēm q hō in baptiçādo habuit. Secūdo quā ministris cōtulerit. Tertio quā conferre potuerit: sed non contulit.

AD primū sic ꝓcedit. Uidet q chīs ēm q hō hūit ptātē dimittēdi pcta. Matth. 9. dr. Ut aūt sciatis qz filius hominis hēt ptātē dimittendi pctā dixit paletico. surge et ambula: sz nō oportebat signū ondē ad ꝓbādum q de hīet ptātē dimittēdi pctm̄: qz hoc iudei ꝓfitebantur. ḡ ēt ēm q hō habuit hāc ptātē. ¶ Ꝓ. Chīs ēz q hō est redēptor. ut in. 3. di. 19. dictū est: sz nō pōt alios liberari a seruitute pcti: nisi sibi pctm̄ dimissum sit. ergo chīs ēz q hō hūit ptātē dimittēdi pctā. ¶ Ꝓ. sup illud Jo. 5°. Sic p̄ suscitat mortuos rē. dic Aug. Judicat et suscitat corpa. nō p̄ ēz filius ēm humanitatis dispēsationē qua minor est p̄e: sz suscitatio corporū attestat suscitatiōi aiarū que fit per dimissionē peccati. ḡ chīs ēm q hō potuit pctm̄ dimittē. ¶ Ꝓ. maius est iperiū ei q̄ uocatio nois ei: sz ad uocationez nois chīi dabat baptism et remissio pctōrū in p̄mitiua eccliа. ḡ et ipse chīs suo iperio poterat pctā dimittere. ¶ Ꝓ. Chīs amplioris glie p̄e Moyse hit est: qz nō sicut seruus uel minister sicut Moyses est in domo dei: sz sicut dns et heres. ut dr Heb. 3. sz si nō hīet ptātē dimittēdi pctm̄ ēm q hō nō esset sicut dns: sed solū sicut minister: sicut et alī. ḡ hēt ptātem dimittēdi pctā. ¶ Sz ꝯ. illud qō est solius dei nō ꝓuenit chīo in q̄tū est hō: sz dimittē pctm̄ est dr. ut ꝓz Isa. 43. Ego sum qui deleo iniq̄tates tuas pp me. ḡ nō ꝓuenit chīo. ¶ Ꝓ. nulli dimittit pctm̄ nisi per spm̄ sctm: sed chīs ēm q hō nō poterat dare spm̄ sctm. ut di. 15. p̄mi li. dictū est. ḡ nō pōt remittē pctā ēz q hō. ¶ Ꝓ. Aug. dicit sup Jo. q chīs ēz q ē filius dei est vita que viuificat alias: sed qō cōuenit sibi inquātū est filius dei nō cōpetit ei ēm q homo. ergo viuificare animas remittēdo peccata non competit ei ēm q homo.

RNdeo dr: q triplex est ptās absoluēdi a peccato in baptismo. Una ptās auctris: et hec soli dei est: qz ꝓpa vtute pctā dimittit: qsi ꝓncipalis cā remissiōis pcti. vñ tali ptāte chīs ēz q hō pctā remittē non poterat. Alia ptās est ministerij que eis cōpetit qui sacra dispēsant: in qb dina vt secretius opat salutē. Tertia est media iter has duas que dicit ptās excellētie: et hāc chīs p̄e alijs habuit. Attēdit aūt hec excellētia q̄tū ad tria. p° q̄tū ad hoc q ex merito passiōis ei baptism efficacia hēt: nō aūt ex merito alicui alteri baptiçātis. vñ nō est melior baptismus a meliore baptiçāte dat. 2° q̄tū ad hoc q chīs sine sacro sacroz effectū ꝓferre poterat q̄si dns et institutor sacroz: qō de alijs nō est uerū. 3° q̄tū ad hoc q ad iuocationē nois ei oabat remissio pctōz in baptismo i p̄mitiua eccliа. Sz qr̄ones vident ꝓcedē de p° ptāte: iō ꝓcedēde sunt ultime: et rn̄dēdū est ad p̄mas.

Ad primū ergo dōz: q filius hois hēbat ptātē auctis dimittēdi pctā: nō ēz q hō sz ēz q de: et iō per miraculū oñsuz hoc ꝓbabat q ille hō eēt de cui nā obediebat q̄si ꝓ creatori. ¶ Ad 2m dōz: q redēptor dr duplr. Uno mō pp usuz ptātis auctriue in absoluēdo a pctō: et sic chīs ēm q de redēptor est. Alio mō pp effectū humilitatis: et sic cōpetit ēm q hō inq̄tū per humilitatē passiōis nobis remissionē meruit pctōruz: et hoc ptinet ad ptātē excellētie: ut dictū est. ¶ Ad 3m dōz: q ptās quā chīs ēm q hō habuit suscitādi corpa nō est ptās tm̄ ministerij: sic et petrus mortuos suscitauit. neq̄ est iterū ptās auctris: qr hoc solius dei est: sz est ptās cuiuslā excellētie que ei cōpetit ex vnione ad deū: ut. s. iperio nō ꝓtece mortuos suscitaret. et silr habuit ptātē excellētie in remittēdo pctā. ¶ Ad 4m dōm: q hoc qō ad iuocationem nois ei ꝓferebat remissio pctōrū in baptismo ptinet ad ptātē excellētie. ¶ Ad 5m dōm: q non habuit tm̄ ministerij potestatem: sed altiorem ut dictuz est.

AD 2m sic ꝓcedit. Uidet q ministris ꝓtulerit ptātē coopandi ad interiorē mūdationez. ministris eni data est aliq spūalis ptās: sz ad emūdationē corpalē nō req̄rit aliq spūalis ptās: sz sufficit corpalis. ḡ ministri coopant ad emūdationē interiorē. ¶ Ꝓ. sicut sctificatio quedā adhibet rebus

Universidad de Deusto
Biblioteca

sacr̃alib⁹:ita ēt ⁊ mistris sacr̃oz:sz res sacr̃ales ex sctificatiõe iuisti bilē gr̃az ꝓtinēt ⁊ ꝓferũt ꝑz Hug. de sctõ vic. g̃ ministri sctificati in sua sctificatiõe ad iteriorez mũdationẽ que est per gr̃az opant. ℂ Ꝑ. iter creaturas dignioz est creatura rōnalis q̃ aliq̃ forma actualis: sz gr̃a opat iteri⁹ ad pcti remissionẽ. g̃ ⁊ hō multo foz ti⁹ hēt ptātē iteri⁹ coopandi. ℂ Ꝑ. ois actio alicui⁹ forme attribuit hñti formā illā: qz caloz agit fm calidū: sz remissio culpe est actio gr̃e. g̃ hñti gr̃az cōpetit coopari ad remissionẽ culpe. ℂ Ꝑ. Dio⁹. 6. ca. ec. hierar. ad mistros ecclie ptinet purgare: illuminare: pficere: sz purgatio in ecclia fit a sozdib⁹ mentis. g̃ ministri ecclie coopant ad interiorẽ emũdationez. ℂ Sed ꝺ. emũdatio iterioz a pctis fit per spm̃ sctm̃: sed ministri ecclie nō dāt spũm sctũm. g̃ nec coopant ad interiorẽ emũdationẽ. ℂ Ꝑ. maiꝰ est iustificare ipiũ q̃ creare celũ ⁊ terrā: sed in creatione celi ⁊ terre nihil deo coopat. g̃ nec in iustificatiõe ipij. ℂ Ꝑ. hoiꝰ opatio etiã in actib⁹ hierarchicis est sb opõne angeli. ut dic̃ Dio⁹. sz angeli nō pñt ipzimẽ in affectū. ut in. 2. li. di. ii. dictuz est. g̃ cũ affectu opozteat a peccatis mundari: videt q̃ nec cooperet ad emundationem interiorem.

Rñdeo dōz: q̃ coopari alicui agẽti dr 4⁰r modis. Uno mō sic adiuuas ei cui auxiliũ p̃bet coopatoz. Alio mō: sic ꝓsiliũ p̃bẽs. Tertio sicut quo mediãte agẽs p̃m suũ effectũ iducit: sic coopant instra p̃ncipali agẽti. Quarto sic disponẽs mãz ad effectũ agẽtis p̃ncipalis suscipiẽdũ. ꝑmis g̃ duob⁹ modis in nulla actiõe aliq̃d deo coopat pp pfectã ei⁹ potẽtiã: que auxilio nō idiget: ⁊ pp pfectã sapiaz que nō indiget ꝓsilio. Isa. 40. Quis adiuuit spm̃ dñi: aut ds ꝓsiliarius eius fuit. Sz 3⁰ mō coopat aliq̃ creatura deo in aliq̃ actiõe: nō tñ in oib⁹. cũ eni de⁹ sit p̃m agẽs oiuz nãltiũ actionũ: dcd nã agit hoc efficit q̃si istrale agẽs coopans p̃⁰ agẽti q̃ō est de⁹: sz quedã sũt que sibi de⁹ retinuit imediate ea opans: ⁊ in his creatura deo non coopat hoc 3⁰ mō: sz 4⁰ mō pōt ei cooperi: sic̃ ꝑz in creatiõe aie rōnalis quã imediate de⁹, pducit: sz tñ nã disponit mãz ad aiẽ rōnalis receptionẽ: ⁊ qz recreatio aie rōnalis creatiõi ipsi⁹ rñdet: iō emẽdatiõi ipsi⁹ imediate opat: nec aliqs ei q̃tũ ad hoc coopat 3⁰ mō: sed 4⁰ ⁊ hoc dupl̃r: uel ex ope operante siue docẽdo siue merẽdo: ⁊ sic hoies ei coopant in pctorũ remissionẽ: de q̃b⁹ dr̃. j. Loz. 3. Dei adiutores sumus. Uel ex ope opato sic̃ qui ꝓferũt sacr̃a que ad gr̃am disponũt: per quã fit remissio pctorũ: ⁊ hec est coopatio ministerij: que ministris ecclie cõpetit. de q̃b⁹ dr̃ p̃a Loz. 4. Sic nos existimet homo ut ministros christi ⁊c̃.

Ad primũ g̃ dōz q̃ ptās spũalis que ministris ecclie ꝓcedit ad aliq̃d iteri⁹ se extẽdit sic̃ vt⁹ sacr̃alis: sed nō ad collationẽ gr̃e per quã est remissio pctorũ nisi dispẽsando: sicut ⁊ de sacr̃is dr̃i ctũ est. vñ ꝑz solo ad 2ᵐ. ℂ Ad 3ᵐ dōm: q̃ gr̃a nō remittit culpaz effective: sz formaliter: sicut albedo aufert nigredinẽ: ⁊ iō nō sequit q̃ creature rōnali competat que non est foꝛa. ℂ Ad 4ᵐ dōz: q̃ est duplex opatio forme alicui⁹, s. p̃ⁿ que ptinet ad iformationẽ sbi: ⁊ 2ª que dr̃ usus uł actio: sicut ꝓsiderare. ꝑmā g̃ opõnẽ nō pticipat hñs formā a foꝛa. sz solũ scoaz. remittẽ autez culpā cõpetit gr̃e q̃tũ ad opõnẽ ꝑmā. sic̃ albedo eadẽ rõne q̃ facit albũ ⁊ aufert nigredinẽ a sbo in q̃ ẽ: ⁊ iō nō opz q̃ hñs gr̃az h⁹ p gr̃az pticipet. ℂ Ad 5ᵐ dōz: q̃ purgatio de q̃ Dio⁹ loq̃t ẽ a tenebzis ignr̃atie sic̃ ipsemet dic̃, vñ magis ptinet ad itellectũ q̃ ad affectũ.

Ad 3ᵐ sic, pcedit. Uidet q̃ ministriꝭ ꝓferri potuit a deo ptās coopõnis: sup illõ Jo. p⁰. Dic ẽ q̃ baptiçat. dic̃ Aug. q̃ Joãnes didic̃ q̃ ptātẽ mũdādi a pctiꝭ chīs dare potuit: sz nō dedit. Dedit ãt ptātẽ misterij. g̃ vł q̃ potuerit dare ptātẽ coopõnis. ℂ Ꝑ. maioz est ptās auctis q̃ coopõnis: sed sup illud ꝑme Loz. p⁰. Diuisus est chīs. dicit glo. q̃ potuit eis dare ptātẽ baptiçādi q̃b⁹ ꝓtulit ministeriũ. g̃ multo foꝛtius potuit coopõnẽ iterius emũdādi. ℂ Ꝑ. plus est expellẽ demonẽ q̃ seminatũ per ipz. s. pctm̃: sz de⁹ dedit hoib⁹ ptātẽ demones expellẽdi. ut pz Luc̃. 10. ergo multo foꝛtius potuit dare ptātẽ expellendi pctm̃. ℂ Sed ꝺ. oẽ agẽs opz q̃ sit sĩl cũ patiẽte. ut ꝑbat in 7⁰ phi. sed non pōt ꝓferri alicui creature q̃ illabat in aiaz rōnalẽ. g̃ nō pōt ꝓferri q̃ coopet ad interiorẽ emũdationẽ. ℂ Ꝑ. gr̃a est quedã icohatio glie: sz nō pōt alicui creature coicari q̃ ab ipsa sit glia: sicut necz q̃ sit sũmũ bonũ. g̃ ptās coopõnis ad gr̃am hñdam: per quã fit peccatoꝛ remissio homini ꝓferri nō potuit.

℃ Ulteri⁹ vī. q̃ nec ptās excellẽtie: qz Matth. 15. dr̃ q̃ dedit vnicuiq̃ fm ꝑz vtutẽ: sz nō dedit ptātẽ excellentie nisi soli chīo. g̃ nō potuit aliis ꝓferri. ℂ Ꝑ. ptāꝭ excellẽtie cõpetit chīo fm q̃ meritũ eius opat ad remissionẽ oium pctorũ ut dictũ est: sed hoc nō cõpetit chīo nisi fm q̃ ei⁹ meritũ hēt q̃dã ifinitatẽ: ut in. 3. li. dictũ est. cũ g̃ hẽ efficacia ifinita in merẽdo nō possit alicui creature pure ꝓferri: vī q̃ nec ptās excellentie. ℂ Ꝑ. ptās excellẽtie cõpetit chīo fm q̃ est caput ecclie: de cui⁹ plenitudine oẽs accipim⁹: sz hoc cõpetit ei qz est vnigenitus a pie. ut dr̃ Jo. p⁰. g̃ nulli pure creature coicari potuit. ℂ Sed ꝺ. dcd cõpetit chīo fm q̃ hō pōt ⁊ alij hoi coicari. sz ptās excellẽtie: ut dr̃i ctũ est cõpetit chīo fm q̃ hō est. g̃ pōt alijs oib⁹ coicari. ℂ Ꝑ. ad ptātẽ excellẽtie ptinet q̃ ad invocationez nois chī remissio pctorũ in baptismo det: sed potuit etiã hoc deus ꝓferre petro uel paulo ut ad invocationem eius baptismo cõferretur. ut dicit glo. p⁰ Loz. primo. ergo ptās excellentie potuit alijs conferri.

℃ Ulteri⁹ vī. q̃ potẽtia creãdi potuerit creature coicari: plus eni deus pōt facẽ q̃ hō possit itelligẽ: qz nō est ipossibile apud deũ oẽ vbũ: ut dr̃ Luc̃. 1. sz q̃dã phi potuerũt in aliq̃b⁹ creaturis potẽtiã creãdi: sic̃ Auic̃. qui dicit. itelligẽtia p⁰, pducit secũdã: ⁊ sic deiceps. g̃ deus posset hoc creature coicare. ℂ Ꝑ. nihil potẽtie dine absolute accepte sbtrahẽdũ est: qō in se ꝺictionẽ nō iplicat uł defectũ sz q̃ aliq̃ creatura hēat potẽtiã creãdi hoc nullã ꝺictionẽ iplicat: ut videt. neq̃ in aliquẽ defectũ sonat: imo magis in pfectionẽ diuinã: qz pfectũ est qō pōt alterũ facẽ q̃le ipz est: ut dr̃ in. 4. meta. ⁊ sic nō ponit iperfectionẽ in deo q̃ ipse creator alios creatores ꝓstituat. g̃ hoc potẽtie ei⁹ sbtrahẽdũ nō est. ℂ Ꝑ. forma est nobilioz q̃ mã: sz aliq̃b⁹ creaturis collatũ est: ut possint ,pducẽ formas. g̃ ⁊ potuit creature ꝓferri ut possit ,pducẽ mãz: ⁊ hoc est creare. g̃ potẽtia creãdi creature coicari potuit. ℂ Ꝑ. quãto est maioz resistẽtia tãto est maioz difficultas in actiõe: sz ꝛrium magis resistit actiõi q̃ nō ens: qō nō pōt agẽ. si g̃ creature collatũ est ut possit aliq̃d ex ꝛrio facẽ: multo foꝛtius potuit eis ꝓferri ut possit aliq̃d ex nō ente facere qō est creare. ℂ Sz ꝺ. creature nō pōt ꝓferri q̃ hēat potẽtiã ifinitã: cũ sit cẽntie finite: sz creatio est op⁹ potẽtie ifinite: qō ꝑz per distãtiã ifinitã que est inter ens ⁊ nō ens. g̃ potẽtia creãdi creature coicari nō potuit. ℂ Ꝑ. creatori debet latria: sz hoc nō potest creature coicari: ut ei latria debeat: sicut nec q̃ sit de⁹. g̃ creatura non pōt coicari potẽtia creãdi. ℂ Ꝑ. nihil agit nisi fm q̃ est actu: sed creature nō potest cõmunicari q̃ sit actus puruꝭ. ergo nō potest sibi coicari q̃ agat se tota.

ergo necꝫ q̃ agat totum qō est in re: qō est creare.

Rñdeo dōz ad p̃ᵐ qōnẽ: q̃ dupl̃r dr̃ aliq̃d nō posse coicari alicui creature: aut qz nulli creature coicari pōt: aut qz alicui pōt coicari sz nō isti. dcd eni coicatũ alicui trahẽt ipz exͤ terminos sue spẽi nō pōt sibi coicari: sic̃ equo nō pōt coicari q̃ habeat rōnẽ: q̃uis hoc coicatũ sit hoi. qō aũt coicatũ alicui trahit ipz exͤ termios creature: nō pōt alicui creature coicari. Ptās g̃ auctis coicata alicui trahẽt ipm exͤ termios creature: qz nō pōt ee q̃ creatura sit agẽs p̃ncipale respectu nobilissimi effect⁹: q̃ ultio fini ꝛiungimur: cuiusmodi est gr̃a per quã fit remissio pctorũ: ⁊ iō oẽs dicũt q̃ ptāꝭ auctis nulli creature coicari potuit. Sz de potẽtia coopõnis est ouplex opio. Magr̃ eni in lr̃a vī dicẽ q̃ potẽtia coopõnis ad emũdationẽ iteriorẽ possit alicui creature ꝓferri: q̃uis nō sit collata: qō nō pōt itelligi de coopõne que fit per modũ dispõnis: qz hec collata est mistriꝭ ecclie: ut dictũ est. Aliꝫ aũt dicũt ꝛriũ q̃ ꝓferri nō potuit. Utraq̃z eni opio aliquo mō sustineri pōt. Loopat eni aliq̃d deo istraliter duob⁹ modis. vno mō ita q̃ per vtutẽ aliꝯ hñtẽ esse absolutũ ⁊ cõpletũ in nã opet ad effectũ aliquẽ, pducẽdũ: nō solũ scõariũ sz p̃ncipalẽ: sic̃ ignis coopat deo in gñatiõe igniꝭ alteri⁹: ⁊ hoc mō accipiẽdo coopõnẽ nō poterat ꝓferri hoi: ut deo coopet in iteriori mũdatiõe: que fit per gr̃az: qz gr̃a eleuat hoiez ad vitã q̃dã que est sup̃ ꝓditionẽ ois nãe create. Est eni eẽ gr̃e sup̃ eẽ nãle ⁊ hoꝭ ⁊ angeli que sũt supreme creature: ⁊ iō agẽs qō ,pa vtute sibi aiaz assilat per gr̃am: opz q̃ sit sup̃ oẽz vtutẽ creatã: ⁊ sic talis coopatio excedet terminos creature. Alio mō aliq̃d cooperat deo nō per vtutẽ que hēat eẽ pfectũ in nã necꝫ ad ultimũ p̃ncipalẽ effectũ directe ptingẽdo: sic̃ de sacr̃is in p⁰ dr̃i. dictũ est: ⁊ hoc mō coopari deo in iteriori emũdatiõe: ut q̃dã dicũt: disponẽdo potuit hoi ꝓferri sine sacr̃is: sicut sacr̃a p̃bendo facit: ⁊ hoc mō coopari ptinet ad potestatem excellentie in christo: ut dictum est.

Ad primũ g̃ dōz: q̃ hoc itelligit de ptāte excellẽtie: quã chīs habuit ēt fm q̃ hō que icludit ptātẽ coopõnis 2⁰ mō dicte: nō aũt de ptāte coopõnis p⁰ mō dicte. ℂ Ad 2ᵐ dōz: q̃ auctas ibi accipit nō respectu emũdatiõis: sz respectu istitutiõis sacr̃oꝛ eis efficaciã p̃bẽdo per meritũ baptiçantis: qō ad ptātẽ excellẽtie ptinet: ⁊ hoc potuit eis cõferri. ℂ Uel dōz: q̃ nō loq̃tur de auctẽ p⁰: sz de sb̃auctoritate: qō ꝑz ex eo qō sequit in glo. ita. s. q̃ ipse p̃n cipalis auctoz exist̃et. ℂ Ad 3ᵐ dōz: q̃ hoib⁹ dat potestas expellẽdi demões q̃tũ ad effectũ nocumẽti coꝛporaliꝭ: qm̃ i uexatis faciũt: nō ãt q̃tũ ad effectũ spũalis nocumẽti qō ẽ pctm̃ expellẽ: ⁊ a fuitute demonis liberare Jo. 8⁰. Si filꝰ uos libauerit vẽ liberi eritis.

℃ Ad 2ᵉᵐ qōnẽ dōm: q̃ ptātẽ excellẽtie de⁹ hoi puro ꝓferre potuit: sz tñ nō fuit decẽs ne spes in hoie ponere ref: ⁊ ut ecclie vnũ caput eẽ oñdẽt a q̃ oia mẽbza spũalẽ sensuz ⁊ motũ recipent. ℂ Ad p̃ᵐ g̃ dōz: q̃ hoc intelligit de illis que sũt nẽcia ad pfectionẽ hois: uł q̃tũ ad eẽ nãe: uel q̃tũ ad eẽ gr̃e. nō eni opz q̃ deus hoi dederit oẽz gr̃az gtis datã quã dare pōt: qz diuisiões gr̃arũ sũt ⁊ dat vnicuiq̃: sic̃ vult p⁰ Loz. 12⁰. ℂ Ad 2ᵐ dōm: q̃ ad hoc q̃ hō purus cooparet deo in iteriori emũdatiõe mō ꝓdicto nō opz q̃ hēt efficaciã ifinitã in merẽdo q̃uis chīs q̃dãmō habuerit ifinitã in merẽdo: qz nō cooparet respectu oiuz: nec ita plene sicut chīs. ℂ Ad 3ᵐ dōm: q̃ gr̃a capitis in chīo distiguit a gr̃a vnionis: q̃uis ex ipsa vnione per q̃dã ꝺecẽtiam plenitudo ois gr̃e ⁊ capitis ⁊ singularis psone in illa aia fuerit: nec tñ sequit q̃ si alicui q̃tũ ad aliq̃d ptās excellẽtie ꝓferret: puta q̃ in noie ei⁹ baptiśm⁹ daret: uel q̃ meritũ eius aliꝯ mō opareꝭ ad effectũ baptiśmi in illo baptiçato: quod esset simpliciter caput.

℃ Ad 3ª qōnẽ dōz: q̃ cois opio hēt q̃ creatio nō pōt alicui creature coicari: qz est opus infinite potẽtie pp distãtiã ifinitã que est iter simpl̃r ens ⁊ simpl̃r nō ens: iter que est mutatio creatiõis: potẽtia aũt ifinita non pōt eẽ in eẽntia finita. vñ ex hoc ipso q̃ ponit potẽtia ifinita alicui coicari: ponit p̃ter q̃ illud hēat eẽntiaz infinitã ⁊ per hoc hēat eẽ nō receptũ sed purũ ⁊ simplex: ⁊ sic ponit exͤ terminos creature: ⁊ iō nulli creature fz cõem opionẽ coicari pōt talis potẽtia. ℂ Ad p̃ᵐ g̃ dōm: q̃ illi phi qui hoc posuerũt nō itellexerũt plene rõnẽ creatiõis ⁊ quõ reqr̃it potẽtiã ifinitã agẽtẽ: ⁊ iō nō itellexerũt incopossibilitatẽ sue positionis.

℃ Ad 2ᵐ dōm: q̃ hoc ēt iplicat ꝺictionẽ inq̃tũ ponit creaturã hãe eẽntiã ifinitã: ⁊ per ꝑns nō eẽ creatura ⁊ sonat in defectũ dine maiestatiꝭ cui ponit aliq̃d in eẽntie ifinitate posse eq̃ri: nō eni opz ut q̃ est pfectionis apud nos. s. posse aliq̃d facẽ eq̃le sibi sit pfectionis apud deũ: ut. s. possit facẽ aliq̃d eq̃le sibi. ℂ Ad 3ᵐ dr̃i cẽdũ: q̃ nullũ agẽs creatũ facit formã: qz forme nō fiũt ut ,pbat in. 7⁰ meta. sed educunt de potẽtia mãe: sed mã nō pōt educi de potẽtia alteri⁹: ⁊ iō nō sit̃ de forma ⁊ mã. ℂ Ad 4ᵐ dōz: q̃ ꝛriũ ex quo fit gñatio nō ipedit actionẽ agẽtis nisi dupl̃r. Uno mō debilitando vtutẽ agẽtis: qō ẽt nō est ułr uerũ: sz in his tm̃ in qbus est mutua actio ⁊ passio: vñ hoc accidit. Alio mō per se loquẽdo elōgãdo potẽtiã passiuã patiẽtis per idispõnẽ a receptiõe effect⁹ agẽtis: ⁊ hoc est in oib⁹. constat aũt q̃ nulla idispō pōt potẽtiã passiuã tãtũ elōgare ab effectu agẽtis pcipiẽdo q̃tũ subtractio ipi⁹ potẽtie totalr: ⁊ iō multo maioris vtutis est facẽ aliq̃d ex nihilo q̃ ex ꝛrio simpl̃r loquẽdo: q̃uis fm qd hoc habeat aliquã difficultatẽ que nō est in illo. Quia tñ magister in lr̃a dicit. q̃ pōt creature coicare ministerium creatiõis: ⁊ nō auctis: siqs uellet eũ in hoc sustinẽ posset dicẽ: q̃ tũc, pe aliq̃d creat qñ fit ex nullo ꝑexistẽte. vñ ꝑz q̃ creatio de sui rõne excludit p̃suppositionem alicui⁹ ꝑexistẽtis. Hoc aũt ptigit dupl̃r. vno mō ita q̃ excludat oẽ ꝑexistẽs: ⁊ ex pte agẽtis: ⁊ ex pte facti: ut. s. creatio dicat qñ nec agẽs agit vtutẽ alicuius ꝑoris agẽtis: nec factũ sit ex aliq̃ ꝑexistẽti mã: ⁊ hec est potẽtia auctis in creãdo: ⁊ est ifinita. ⁊ iō nulli creature cõmunicari pōt alio mō ita q̃ excludat ꝑexistẽs ex pte facti: sz nō ex pte agẽtis: ut. s. dicat creatio. s. min⁹ ,pe qñ aliq̃d agẽtis vtute alicui⁹ ꝑoris agẽtis ex nō p̃supposita mã aliquẽ effectũ ,pducit: ⁊ sic erit creatiõis ministeriũ: ⁊ ita aliq̃ phi posuerũt aliqs creaturaz crear: ⁊ sic magr̃ dic̃ q̃ potuit coicare potẽtia creãdi: nō ẽ ãt alicui coicata. ℂ Sc̃z hoc g̃ ad 5ᵐ dōm eẽt fm magistrũ: q̃ distãtia iter ens ⁊ nō ens nō reqr̃it absolute ifinitatẽ potẽtie in eo qui facit aliq̃d ex simpl̃r nō ente. qō eni in motib⁹ virt⁹ mouẽtis ꝓportionẽ distantie que est inter terminos: ideo ꝛtingit: qz ab illa distãtia motus accipit q̃titatẽ. q̃ta eni est via tãtus est motus: ut dicit in. 4. phi. Motus aũt est ,pus effect⁹ virtutis mouẽtis inq̃tũ hi⁹ ei ꝓportionat⁹ sed in creatione nō sic est: qz nō ens purum non est per se terminus creatiõis: sz per accñs se hēt ad ipaz. dr̃i eni aliq̃d fieri ex nō ente. i. post nō ens. vnde creatio nō hēt q̃titatẽ ex distãtia nō entis ad ens: sed ab ente creat⁹: ⁊ iō non opz q̃ potẽtia creãtis ,pportionẽ distãtie que est iter ens ⁊ nō ens: sz solũ ei qō creat: qō nō est ifinitũ. ⁊ iō nō reqr̃it potẽtia ifinita simpl̃r: sz ifinita fm qd: ut. s.

Universidad de Deusto
Biblioteca

nõ cõmẽsurata alicui mãe determinate: sic̃ sũt oia agentia nãlia ⁊ mãlia. ignis eni nõ hẽt effectũ nisi in aliqua mã determinata: qz vt' eius mãlis est: ⁊ io ẽt pbi nõ posuerũt creationẽ 2° mõ nisi in sbȳs icorporeis ⁊ imãlib'. Uel dõm: q nõ est distãtia infinita iter ens ⁊ nõ ens ex pte ipsi' entis: nisi ens sit infinitũ: qz tãtũ distat aliq̃d ab vno oppositoꝝ q̃tũ pticipat de altero. vnde nõ distat in infinitũ a nõ ẽ: nisi qõ ẽ infinitũ hẽt. ſ. deus cui q̃to reliq̃ entia sũt ꝓmiora tãto magis a nõ esse distãt: sic̃ Aug. dicit in lib. ꝓfel. q angelus fact' est ꝓpe deũ: mã ꝓpe nihil. Sz uerũ est q dicta distãtia est q̃dãmõ infinita ex pte nõ entis simplr: eo q neqꝫ determinatã distãtiã ab aliq̃ ente signato trãscẽdit: qz nihil potest magis distare ab ente q̃ nõ ens. ꝓtigit eni aliq̃ distãtiã ẽ infinitã ex vna pte ⁊ finitã ex altera: sic̃ qñq̃ꝫ fit cõparatio finiti ad infinitũ. nisi eni eẽt aliq̃ mõ talis distãtia finita nõ distaret min' vna creatura a deo q̃ altera: ⁊ nisi eẽt aliq̃ mõ infinita posset itelligi aliq̃d magis distãs a creatura q̃cunq̃ꝫ q̃ deꝰ. creatio aũt nõ respicit hãc distãtiã ex pte nõ entis: sz magis ex pte entis qõ est creatiõis termin'. ¶ Ad 6m dõm: q latria debet creatori iñgtũ ipse est ꝑmũ agẽs cui' vtute oia alia agũt ⁊ ipse nõ agit vtute alteri': ⁊ hoc nõ põt alicui creature coicari. ¶ Ad 7m dõz: q quis nulla creatura sit: in qua nõ sit aliq̃d de potẽtia ad min' fm q ei' nã se hẽt ad eẽ qõ recipit a deo: sic̃ potẽtia ad actũ tñ aliq̃ creatura est in q̃ nihil de potẽtia remanet que nõ sit cõpleta per actũ sic̃ est angelus: ⁊ io talis creatura se tota põt agẽ: q̃uis ꝑmũ ꝓn'm sue actiõis sit aliq̃d ab ipsa. ſ. deus qui est ꝑmus agẽs. Qõ. II.

Querit̃ qui pñt baptiçare. Et circa hoc querunt tria. Ꝓmo utrũ possint baptiçare tã ordinati q̃ nõ ordinati. Sc̃o utrũ possint baptiçare tã bõi q̃ mali. 3° utrũ possint baptiçare tã hoies q̃ angeli.

Ad primũ sic ꝓcedit. vi q nullus possit baptiçare nisi hẽat ordinem. actũ eni hierarchicũ nullus põt exercere nisi sit hierarchie ꝓticeps: ſz illi q nõ hñt ordinẽ nõ sũt ꝓtici pes hierarchie: qz nõ hñt aliquẽ sacrũ ꝑncipatũ. ſ. cũ baptiçare sit act' hierarchicus: qz baptism' est purgatio ⁊ illuminatio: ut dic̃ Dio. in Eccl. hierarch. videt q nullus possit baptiçare nisi hẽat ordinez. ¶ P̃. sic̃ baptism' est sacrz necitatis: ita ⁊ pnia: sed nullus põt absoluẽ sacrãlr in pnia nisi hẽat ordinẽ. ſ. ⁊ silr nullus nõ ordinat' põt baptiçare. ¶ Sz ꝛ̃ est qõ Jsi. dic̃. q cũ ultima necessitas cogit: etiã laicis fidelib' ꝑmittit baptiçare: sed laici nõ habẽt ordinẽ. ergo ⁊c̃.

¶ Ulteri' vi: q baptiçare sit ꝓpz ordis diaconi: qz fm Dio^m diaconi hñt viz purgatiuã: ſz baptism' ꝑncipalit̃ ad purgãdũ est ĩstitut'. ſ. diaconis cõpetit baptiçare ex ꝓpo officio. ¶ P̃. Marci ultio. Sil'iñgit̃ officiũ baptiçãdi cũ ꝑdicatiõe euãgelij: ſz ꝑdicatio euãgelij ptinet ad diaconos ex ꝓpzio officio. ergo ⁊ baptiçare. ¶ Sz ꝛ̃ est qõ Jsi. dicit q baptismi ministerium nec ipsis diaconibus implere est licitum.

¶ Ulteri' vi: q nõ baptiçati baptiçãre nõ possint: min' enim est sacrm recipe q̃ sacrz ꝓferre: sed nõ baptiçati nõ pñt sacrz aliq̃ recipe: qz fm Dio^m. nõ sũt ad ſpũales hierarchicas actiones idonei. ſ. nec sacrm baptismi ꝓferre pñt. ¶ P̃. si nõ baptiçat' posset baptiçare ⁊ ipe baptismo idigeret posset seipz baptiçare: ſz hoc est ipossi: tũ qz nulla res fm Aug. seipam gignit ut sit: baptism' aũt regñatio quedã est: tũ qz nõ posset ſuari forma ecclie: q̃ nõ baptiçat' baptiçare nõ põt. ¶ Sz ꝛ̃ est qõ in lra oĩ: q roman' põtifex nõ hoiez iudicat q̃ baptiçat: ſz spũz dei q̃uis pagan' sit qui baptiçat: ſz pagan' nõ ẽ baptiçat'. ſ. nõ baptiçat' põt baptiçare.

Rñdeo dõz ad p^m qõnẽ: q baptisma iter alia sacra est maxie necitatis: tuz qz pueris nõ põt aliꝫ subueniri: tũ qz ẽt nec adultis q̃tũ ad remissionẽ totĩ' pene: ⁊ io ea que ad necitatẽ sacri requrunt debuerũt eẽ coissima: ⁊ ex parte mãe. ſ. aque que ubiq̃ hẽi põt: ⁊ ex pte mistri ut q̃libet hõ baptiçare possit: ⁊ sic̃ ẽctificatio mãe ⁊ bñdictio p̃cedẽs baptismũ nõ est de necitate sacri: ſz de solẽnitate: quã nõ licet ptermittẽ pp ecclie istitutionẽ: ita ẽt ordinatio ministri nõ est de necitate sacri: ſz de solẽnitate: ⁊ peccat si aliquis ordinatus baptiçet nisi necessitate iminente: tamen sacramentum confert.

Ad primũ ergo dicendũ: q homini nõ competit actus hierarchicus ex natura sua: ſz ex oĩna ĩstitutiõe ⁊ ẽctificatiõe: ⁊ q̃uis simplr gradũ hierarchicũ nõ ꝓtulit oi hoi tñ actũ istũ hierar chicũ oĩb' hoĩb' ꝓtulit pp necitatẽ: sic̃ oĩb' ads vim regñatiuã dedit. ¶ Ad 2m dõm: q nõ est sile de pnie sacro ⁊ baptismo: qz aliqs sine absolutione sacri pnie põt saluari in necessitate: nec iterũ absolutio sacerdotalis a tota pena absoluit: sed in pueris nõ est aliquid aliud per qõ possint saluari: nec q̃ adulti possint a tota pena liberari: ⁊ io est maioris necessitatis q̃ pnia.

¶ Ad 2am qõnẽ dõm: q in potẽtijs ordinatis ita est q d̃q̃d põt potẽtia iferioꝛ põt supioꝛ: ſz nõ ꝙuertit: vñ cũ ptas sacerdotalis ordis sit supꝛ ptatẽ diaconij: sacerdos hẽt viz purgatiuã cũ illuminatiũa: sed diaconus habet purgatiuam tm̃ sine illuminatiua: ⁊ qz in oĩb' sacris noue legis est illuminatio gre cũ purgatione: io nõ est diacon' ꝓpus minister baptismi: nec alicui' sacri: ſz aliq̃rũ sacraliũ: sic̃ exoꝛcismi ⁊ expulsiõis imũdoꝛ a oĩnis: ut cũ dic̃. Siqs tudeus est absc̃edat ⁊ eruditiõis eoꝛ qui igrãt q̃lit̃ se bñe debeãt ad oĩna: ut cũ dic̃: flectam' genua: ⁊ hũsliate uos ad bñdictionẽ: ul' aliud hĩ'. ¶ Ad p^m q̃ dõz: q baptism' nõ hẽt tm̃ purgare: ſz illuminare: ut dic̃ Dio'. ⁊ io nõ cõpetit diacono: ſz sacerdoti. ¶ Ad 2m dõz: q ad diaconuz ptinet ꝑdicare euãgeliũ ⁊ in ecclesia recitare: quod est quasi loqui linguis: sed ad ꝓsbyterũ pertinet interꝓetari ⁊ exhoꝛtari: quod est quasi ꝓphetare.

¶ Ad 3am qõnẽ dõm: q sic̃ aq̃ absq̃ oi ẽctificatione est mã baptismi: ita ẽt hõ absq̃ oi sacrali sanctificatione est baptismi minister q̃tũ ad necitatẽ sacri. vñ nõ baptiçat' põt baptiçare dũmõ seruet formã ecclie ⁊ habeat itẽtionẽ baptiçãdi. ¶ Ad p^m q̃ dõz: q receptio aliozꝫ sacroꝛ nõ est tãte necitatis q̃te collatio ĩsti': ⁊ io põt aliqs ꝓferre hoc sacrz qui alia nõ posset ꝓcipe. ¶ Ad 2m dõm: q q̃uis posset aliqs nõ baptiçat' baptiçare aliũ: nõ tñ seipz baptiçare rõnibus ꝑdictis in oĩone. Sz qõ Jnno. 3. in decretali q̃dã dic̃: iude° qui seipz in aqua imersit dicẽs. ego baptiço me in noie patris ⁊c̃. si decessisset ad ꝑfas euolasset: ĩtelligẽduz est ꝓpter vim ꝓtritionis ⁊ deuotionis: ex cuius magnitudine hoc ꝓcedere videbat: ut inter iudeos exĩstens quasi periculo mortis se offerret.

Ad 2m sic ꝓcedit. Uidet q mali sacrm baptismi ꝓferre nõ possint. sic̃ eni ad baptismũ requrit̃ foꝛa ⁊ mã: ita ⁊ minister: ſz si sit mã idebita uel foꝛa nõ erit baptism'. ſ. ⁊ silr si sit minister idebit°. ſz mali nõ sũt debiti ministri: qz sic̃ dic̃ Aug. Justos opz eẽ p q̃s baptiçat. ſ. mali sacrz ꝓferre nõ pñt. ¶ P̃. mẽbzũ aridũ nõ ꝑticipat aliquã actionẽ corpis: ſz baptiçare est aliq̃ actio corpis mystici. cũ ſ. mali sint q̃si mẽbzũ aridũ carẽtes pinguedine charitatis ⁊ gre: vi q baptis-

mũ ꝓferre nõ possint. ¶ Sz ꝛ̃ sũt plẽs rõnes in lra.

¶ Ulterius vi q per eos nõ ꝓferat̃ res sacri. Eccl. 34. Ab imũdo q̃s mũdabit: sed pctoꝛ ois est imũdus. ſ. ab eo nullus põt mũdari. cũ ſ. mũdatio sit res sacri baptismi: vi q per malos res sacri nõ ꝓferat. ¶ P̃. sacerdotes sũt medĩ iter deũ ⁊ plebẽ: oina i sacris pbẽtes: pplo per doctrinã: ⁊ ea que sũt ppli repzsentãtes deo per oronẽ: ſz oones maloꝛ sacerdoꝛ ꝛ̃ nõ ꝓsunt plebi: qz fm Aze. in pastorali. cũ is qui displicet ad iter cedẽdũ mittit ĩrati aius ad deteriora ꝓuocat. ſ. nec sacramẽta per malos ministros data ꝓsũt ad effectũ salutis. ¶ Sz ꝛ̃ est qõ in lra oĩ. Luz baptiçat malus illud qõ datũ est vnũ est: nec ipar pp ipares ministros: ſz boni baptiçãdo ꝓferũt sacrm ⁊ rẽ sacri. ſ. ⁊ mali.

¶ Ulteri' vi q per meliorẽ ministrũ baptism' dat' maiorẽ effectũ hẽat. multiplicata eni cã multiplicat effect': ſz baptismus ex ope opato gram ꝓfert. silr ẽt ꝑ q̃ scti hoies ex ope opante graz alicui merent. ſ. q̃ si opus opans baptiçatis adiũgat cũ efficacia baptismi maioz gra debebit. ¶ P̃. baptism' magis ẽ ordinat' ad spũa lẽ salutẽ q̃ ad corpalẽ: ſz aliqs baptiçatus a scto hoie meritis ⁊ itercessiõe baptiçatis qñq̃ salutẽ corpalẽ cõsequit: qõ nõ est ex ope opato: qz baptism' ad hoc efficacia nõ hẽt: sic̃ ꝑ Cõstãtino quẽ Siluester baptiçauit. ſ. ẽt q̃tũ ad spũalẽ salutẽ baptism' a bono ministrat' põt amplioꝛẽ effectũ spũalis salutis hie. ¶ Sz ꝛ̃ ẽ qõ i lra oĩ. nõ ẽ melioꝛ baptism' q̃ ꝑ meliorẽ ministrũ dat. ſz p̃ministros disparẽs dei munus est equale.

¶ Ulteri' vi: q malus minister peccet baptiçans: qz sic̃ Aug. in lra dic̃. Justos opz eẽ per qs baptiçat. si ſ. nõ sint iusti cũ baptiçẽt faciũt qõ nõ opz. ſ. peccãt. ¶ P̃. eucharistie sacrz nõ est maioris efficacie q̃ baptismi: ſz peccat sacerdos idigne accedẽs ad illud sacrz: ut ꝑz j. Loꝛ. xj. ſ. ⁊ peccat si sit malus baptiçãdo. ¶ Sz ꝛ̃ ex officio hẽt q baptiçet. ſ. exequẽdo suũ ministeriuz nõ peccat. ¶ P̃. ipse tenet baptiçare. ſ. si baptiçando peccat esset perplexus quod non potest esse.

¶ Ulteri' vi: q recipiẽs in se uel in alio sacrz a malo sacerdote peccat: qz ꝓsentiẽs peccãti ipse peccat: sed sacerdos in aliq̃ casu peccat idigne baptiçãs. ſ. ⁊ ab eo baptismũ accipiẽs uel exigẽs. ¶ P̃. Esto q sacerdos nõ uelit baptiçare sine ꝑcio: ꝓstat q si dat ei ꝑciũ simonia cõmittit: qõ sine pcto fieri nõ põt. ſ. i aliq̃ casu peccat accipiẽs sacrz baptismi a malo ministro. ¶ Sz ꝛ̃ est qõ Aug. in lra dic̃. Nec timeo adulterũ nec homicidã: eẽt aũt timẽdus si ab eo accipiẽs sacrz peccaret. ergo nec peccat ab eo accipiens sacramentum.

Rñdeo dõm ad p^m qõnẽ q in sacris est aliq̃d qõ est de ſba sacri: ⁊ aliq̃d qõ ẽ de ꝙuenientia sacri ⁊ solẽnitate. si ſ. ſbtraberet aliq̃d qõ est de ſba sacri nõ erit uerũ sacrm. si aũt ſbtraberet aliquid eorũ que requrunt ad solẽnitatẽ uel ꝙuenientia sacri pp hoc nõ desinit eẽ sacrz. vñ cũ bonitas ministri nõ sit de ſba sacri: qz nõ oino certa est: ſz qñq̃ ignorata. ea aũt que sũt de ſba sacri opz eẽ certa: ꝑ q̃ subtracta bonitate ministri adhuc est sacrz. dũmõ alia que sũt de sacramẽti substantia obseruentur.

Ad primũ ſ. dõz: q debitũ dicit̃ duplr. Uno mõ debito necitatis: ⁊ sic est debitus minister baptismi q̃libet hõ. Alio mõ debito ꝓuenientie ⁊ gruitatis: ⁊ sic opz ministrũ eẽ bonũ: sic̃ opz aquã in qua fit baptism' eẽ mũdã ob reuerentiã sacri: tñ si sit imũda nihilomin' fit in ea baptism': ⁊ silr si sit minister malus: nihilomin° ꝓfert baptism'. ¶ Ad 2m dõz: q duplex est actio corpis. Una est itranea sic̃ sentire viuẽ ⁊ hĩ': ⁊ tali actiõe nõ ptĩcipat mẽbzũ aridũ: ⁊ silr nec hõ malus actiõe vtutũ: que huic ꝓportionatur. Alia est actio ad exẽ: ⁊ taliꝫ actio bñ põt fieri ꝑ mẽbzũ aridũ sic̃ pcutẽ: qõ ẽt oino re inaiata sit ut baculo ⁊ huic ꝓportionalr rñdet ministratio sacramẽtoꝛ.

¶ Ad 2am qõnẽ dõz: q duplex est agẽs: vnũ ꝑncipale ⁊ aliud ĩstrale. Agẽs aũt ꝑncipale cũ agat sibi sile: oportet q hẽat formã quã iducit per suã actionẽ in agẽtibus vniuocis: ul' aliꝫ nobiliorez in agẽtib' nõ vniuocis. Sz agẽs ĩstrale nõ opz q hẽat formaz quã iducit ut disponẽtẽ ipz: ſz solũ per modũ itẽtiõis: sic̃ de foꝛa scãni in serra pz. ut in p° oi. dictũ est. Agẽs aũt ꝑncipale in baptiçãdo est ipe de' per auctẽ: ⁊ ipse chr̃s ꝙ hõ cui' meritũ opat in baptismo: ⁊ ex plenitudie oĩne bonitatis ⁊ gre chr̃i puenit gra ad baptiçatũ: ſz baptiçãs est tm̃ agẽs ĩstrale. vñ nõ refert ad rẽ sacri ꝓcipiẽ dã utrũ ipe graz hẽat ul' nõ. ¶ Ad p^m dõm: q actio nõ attribuit ĩstro ꝙ ꝑz ꝑz. ſz p̃ncipali agẽti. vñ ꝑe ⁊ per se loquẽdo iste malus minister nõ est qui mũdat: sed chr̃s de quo dictũ est Jo. p°. hic est qui baptiçat.

¶ Ad 2m dõm q in oone oraõs est: sic̃ ꝑncipale agẽs nõ solũ sic̃ ĩstrale: ⁊ io redrit ad efficaciã oronis q ex ope opante effectũ soztiat̃ nõ solũ ex ope opato sicut est in sacris: ⁊ io maloꝛ oones ifructuose sũt q̃tũ ex eis est: ſz p̃nt esse fructuose aliꝫ pro qb' orat pp eoꝛ deuotionẽ: uel iñgtũ orant in persona ecclesie.

¶ Ad 3am qõnẽ dõz: q aliq̃d dr effect' alicuius per se ⁊ per accñs. Per se q̃dẽ effect' alicui' est qõ per ipz ad hoc ordinatũ, pducit: sic̃ dom' edificatoris. Per accidẽs qõ ꝓiũgit ei qõ est effect' per se: sic̃ si hitatio domus dicat effect' edificatoris. sic ſ. dico q effect' per se baptismi eqlis est a q̃cunq̃ deꝰ uel a malo ul' bono ceteris pariby ex pte baptiçati: ſz cũ effectu baptismi potest aliq̃d aliud baptiçato ꝓferri: siue ptineat ad salutẽ corpis siue aie ex merito baptiçãtis: ⁊ hoc nõ est, pe effect' baptismi: qz baptism' nõ est cã nisi ĩstralis ⁊ nõ est ĩstr̃ agẽs in vtute ministri: qui ⁊ ipse ĩstr̃ est in virtute chr̃isti ⁊ dei: ⁊ per hoc patet solutio ad obiecta.

¶ Ad 4am qõnẽ dõz: q q̃cunq̃ i pctõ mortali exñs exhibet se ministrũ ecclie ẽt in q̃cunq̃ spũali peccat ꝑz q̃rũ dã opionẽ satis ꝓbabilẽ: ⁊ que per auctẽ Dio. ꝓfirmatur: ut infra melius oñdit. ⁊ io sacerdos baptiçans cum solẽnitate ministrũ ecclie se exhibẽs peccat mortalr. si aũt simplr baptiçet in articulo necitatis nõ q̃si minister ecclie: ſz sicut uetula baptiçare posset nõ peccat.

¶ Ad p^m q̃ dõm: q auctas Aug. nõ multũ cogit: qz loq̃tur de oppoꝛtunitate cõgruẽtie: ⁊ ꝓterea loquit de illis qui baptiçãt. ut ministri ecclie: vnde sb̃dit. Justos opz eẽ tãti iudicis ministros. ¶ Ad 2m dõz: q sacus est de eucharistia: qz illud sacrm nunq̃ nisi a ministris ecclie ꝓfici põt: ⁊ io semp aliqs celebrãs illud sacramẽtũ ministrũ ecclie se exhibet. ¶ Ad 3m dõm: q q̃uis ex officio cõpetat sibi q baptiçet: tñ officiũ suũ dz iuste exercẽ: sicut dr Deut. 6°. Juste qõ iustũ est exqueris. ¶ Ad 4m dõz: q ipse nõ est pplexus: qz põt ꝓteri de pctõ: ⁊ tunc baptiçare ⁊ ꝓficere.

¶ Ad 5am qõnẽ dõz: q malus minister aut est p̃cisus ab ecclia: aut nõ: si sit p̃cisus ab ecclia: tũc peccat ab eo recipiẽs sacrz nisi in necitate in qua posset ẽre a pagano uel a iudeo suscipe. si aũt nõ sit p̃cisus ab ecclia nõ peccat ab eo accipiẽs sacrz nisi per accñs. ſ. si ei' pctõ coicet. ¶ Ad p^m q̃ dõm: q dato q malus sacerdos peccet baptiçando: non tñ opz q ille qui ab eo baptismũ recipit uel exigit ẽt excepto casu necitatis peccet: pp duas rõnes. p° qz isti nõ põt eẽ certũ q ille sit in pctõ mortali: cũ in vno instãti spũs opet iustificationẽ ipi. 2° qz iste petit qõ iustũ est: qz a suo sacerdote dz sacra

pcipe:nec pp hoc cogit uel iducit eũ ad peccandũ:qz ille pōt reddere qō oz nō peccādo. ¶ Ad 2m dōm:q aut ille qui est baptiçandus est adultus aut nō. Si est adultꝰ sufficit ei petē baptismū ad salutē:qz baptiçat baptismo flaminis nec oz pp hoc simoniā cōmittē. Si aūt sit puer qui est baptiçādus:tūc potius oz ipsemet puerū baptiçare q̄ pciū sacerdoti pro baptismo simoniace dare:z tn licitū est ei aquā emere si alias hīe nō posset:qz aq̄ nō est sacrū qd:z si sit sctificata nō opat ad baptismū de nectare eiꝰ exns q̄si sctificata sz q̄si aq̄ z iō nō emit aquā sctificatā:sz aquā. Quidā vō dicūt q̄ pōt pciū dare:qz hoc nō est simoniā cōmittē:sed redimere uexationē suā:sed primū melius videt.

Ad 3m sic.pcedit.vī q demon in figura bois apparēs possit baptiçare.dicit eni Aug.sup Joā.q talis est baptismꝰ q̄lis ille in cuius ptāte dat.si ḡ diabolus baptiçet iuocādo ptātē trinitatis:bonꝰ est baptismus. ¶ P̄. in baptiçante nō requrit assistatio ad deū per gr̄az:qz ēt mali pnt baptiçare:nec ēt assistatio per caracterē:qz ēt pagani baptiçare pnt.ḡ sufficit assimilatio per nāz:sz hoc est in demonib9.ḡ pnt baptiçare. ¶ Sz ō.ministri baptismi ad chr̄z est aliq̄ puētio: sed nulla est puētio chr̄i ad diabolū:ut patet.j.Lox. vj.ergo diabolus nō pōt pferre sacramētū baptismi. ¶ Ulteriꝰ vī q bonꝰ angelus in figura bois apparēs ba ptiçare possit.Baptismus eni est actio hierarchica:qz est illuminatio z purgatio:fz Dionm in ec.hie.ca.4.sed angeli exercēt in nos hierarchicas actiōes:qz purgāt nos:pficiūt z illuminār.ergo pnt baptiçare. ¶ P̄. in actiōibꝰ hierarchicis ita est q̄ q̄cūq; actionē pōt facere iferiox:pōt facē supiox:sic q̄dq̄ pōt diaconꝰ pōt sacerdos.sz fz Dionm.xj.ca.cel.hier.q̄libet angelus est maiox sūmo sacerdote apud nos qui ex eorum ptātis pticipatiōe angelus dr. Mal.2. Si ḡ sacerdos hō pōt baptiçare multo fortiꝰ angelus. ¶ Sz ō.baptismꝰ est actio militātis ecclie:sz angeli nō sunt neq; actu neq; potētia de eccl̄ia militāte.ḡ baptiçare nō possunt.

Rndeo dōz ad pam qōnē:q diabolus in figura sacerdotis apparēs pōt imergē:sz non sacrm pferre pp duas rōnes. p° qz dispēsatio sacrox nō est pcessa nisi hoibꝰ;qui puenīūt cū vbo icarnato a q̄ sacra fluxerūt in nā assūpta:z ēt cū sacris in q̄bꝰ est spūalis vtꝰ in corporeis elementis:sic z hoies ex natura spūali z corpali cōpositi sūt.2° si baptiçare se fin geret:semp eēt timēdū q nō facēt itētiōe baptiçandi que ad sacrz exigit:sz itētiōe decipiēdi:qz nō eēt pba bile q trn bonū hoi pcurarer:sic ē spūalis regnatio.

Ad primū ḡ dōz:q ubi dat baptismꝰ talꝰ ē q̄lis ille i cuiꝰ ptāte dat:sz diabolus nullo mō dare pōt. ¶ Ad 2m dōz:q hō pctōr hēt sili tudinē cū deo nō solū q̄tū ad nāz dinā p imaginē:sz ēt q̄tū ad nāz assūptā;z iterū in malis hoibꝰ pole est eē silitudinē per gr̄az;nō aūt in demonibꝰ.z pterea q oi bus hoibꝰ pcessa est baptiçādi ptās hoc est pp necessitatē sacrī;ut oibꝰ possit de facili ad esse baptiçās;sed diaboli puersatio nō est cū hoibꝰ.vnde nō iuuaret ad necessitatē sacrī si sibi ptās illa cōcederet.

¶ Ad 2am qōnē dōz:q angelis bonis nō est collata potestas baptiçādi pp duas rōnes. p° qz nō hnt pdictaz puenientia cū sacro z cū chr̄o qui est actor sacrī.2° qz ad nēcitatē baptismi nō ualēt ptās eis pcessa cū nō sint in pmptu hoibꝰ;nec per eos baptiçarent:sz sic deꝰ po tētia sua sacris nō alligauit:ita nec ptātē pcrādi sacramēta alligauit aliqbꝰ ministris.vñ qui dedit hāc po testatē hoibꝰ posset dare z angelis:nec angelus bonꝰ baptiçaret nisi dinitꝰ ptāte sibi pcessa.vñ si baptiçaret nō eēt rebaptiçādus:dūmō pstaret q bonus angelus eēt:sic z iudicatū est tēplū qō per angelos pcecratum est nō oportē per hoiem pcerari:ut legit in historia dedicatiōis scti Michaelis. ¶ Ad pm q̄ oōz:q ange li actiōes hierarchicas eis ppoztionalr exequunt:sed iuisibilr:nō autē eis ppoztionale:ut per corpalia hie rarchicas actiones perficiant. ¶ Ad 2m dicēdum:q non oportet q superioz potestas eodē modo operet quo iferioz sed mō altiori:z ideo nō opz q si hoies sa cerdotes per sacr̄alia symbola actiones hierarchicas exequunt q hoc angeli possint facē:sed mō altiori.

¶ Quid nouerat Joā.baptisma rē. ¶ Sciēdū ē q Jo. anteq̄ itraret beremū chr̄z coguit psonalr ex puersa tiōe:cū fuerit eiꝰ cognatꝰ per carnē:z sciuit ēt dignita tē eiꝰ ex pphetica reuelatiōe:sz pp lōgā morā amiserat vultꝰ eius imaginationē.vñ psonalr eū nō cogsce bat:z iō chr̄o uenīēte ad baptismū tria didicit fm diuersos sctōs:qz fm Chrīm.didicit q iste in psona erat ille quē pdicauerat uēturū:fz Aug.didicit q hīet po testatē excellētie quā sibi retinēt:tn posset eā fuis largirī:qō tn in gnali pus sciuerat:sed tūc in spāli de hac psona coguit:sz fm hier.didicit q per baptismū chr̄i nō solū gr̄a cōferret mūdās a culpa:sz ēt ab oi pena ab soluēs:qō hēt ab eiꝰ passiōe. ¶ Nec tot eēnt baptismi rē. ¶ Nec nō videt eē icōueniēs:qz per hoc nō dif ferrēt baptismi fz spēz cū hīent vnā formā z vnū effe ctū:sed differrēt tm fm nām:sic z nūc differūt. ¶ Et dicendum:q differrent fm virtutem z fm inuocatio nem:z sic esset occasio scismaticis in ecclesia:ut vnus diceret:ego sum pauli:alius ego sum petri.

¶ Quibꝰ liceat baptiçare. Distinctio.VI.

Nunc qbꝰ liceat baptiçare addam. De hoc Jsidorus ait. Cōstat baptis mū solis sacerdotibꝰ eē traditū:eiusq; ministeriū:nec ipsis diaconis iplere est licitū absq; epo uel pbytero:nisi his pcul ab sentibꝰ ultia lāguoris cogat necessitas:qō ēt laicis fidelibꝰ pmittit ex cōcilio carthaginēsi qnto. Itē mulier q̄uis sctā baptiçare nō psumat:nisi necessitate cogēte. De illis vō q ab hereticis baptiçant utrū rebaptizādi sint q̄ri solet. Ad qō breuit dicimus:qz qcūq; sit qui baptizet si suaꝫ foīa a chr̄o tradita:uerū baptismū dat:z iō qui illū sumit nō oz rebaptizari. Vñ Beda.siue hereticꝰ siue scismaticꝰ si ue facinorosus q̄sq; in pfessiōe sctē trinitatis baptizet:nō ualet ille qui baptizatꝰ est a bōis catholicis rebaptizari ne pfessio z trinitatis iuocatio videat ānullari. Itē Aug. Quāuis vnū sit baptisma z hereticoꝝ.s.eoz q in noīe pris z filij z spūs sctī baptizāt:z ecclie catho lice:tn q foris ecclias baptizant:nō sumūt ad salutē baptismū:sz ad pniciē hntes foīaz sacramēti:virtutē aūt eius abnegantes:z ideo ecclesia non eos baptizat:qui in noīe trinitatis baptizati sunt:z ipsa est forma sacramēti. Itē rebaptizare hereticū qui hec sctificationis signa pcepit:oīno pctn̄ est:catholicū vō imanissimū scelus est. Ex his apte colligit q qui ēt ab hereticis baptizati sunt suato caractere chr̄i rebaptizādi nō sūt:sz tn̄ ipositione manꝰ recōciliādi ut spīn̄ sctn̄ accipiāt:z in signū detestationis hereticoꝝ. Sūt tn̄ nōnulli doctoꝝ.ut Cyprianꝰ z alij qdā qui dicē videntur ab hēticis nō posse tradi baptismū:z eos eē rebaptizādos cū ueniūt ad ecclesiā qui ab illis dr baptizati. Sz boc de illis uoluē q exformā ecclie baptizare psumūt. Cyprianus tn̄ ibi a vitate deuiasse vī q ait de hētico quō sctificare aquā pōt cū ipe imūdus est z apud quē spūs sanctus nō est cū dns dicat in lege. Quecūq; tetigerit imūdus imunda erūt.qs pōt dare qō ipe nō hēt:Hoc ergo ex ignorā tia eū dixisse Aug.innuit dicens. Martyrez Cypriānū glioſuz qui apud hēticos uel scismaticos datū baptismū nolebat cognoscere dū eos nimis detestaret:tāta eiꝰ merita usq; ad triūphū martyrij secuta sūt:ut z charitas qua excellebat luce obūbratio illa fugaret: sz siqd purgādū erat passionis falce tolleret. Nec nos q̄ baptismi vitatē z hēticoꝝ iniqtatē agnoscimꝰ:iō Cypriano meliores sumꝰ: sic nec petro:qz gētes iudaizare nō cogimꝰ.

¶ Hieronymus super epistolaz ad romanos. Hoc ēt sciēdū est q hz ter imergat pp mysteriū trinitatis:tn̄ vnū baptisma reputat. Illud ēt ignorādū nō est q in mr̄no utero nullus baptizari pōt ēt si mr̄ baptizet.vñ Jsidorus. Qui in mr̄nis uteris sūt:baptizari nō pnt qz qui natꝰ adhuc sz adā nō est sm chr̄m nō pōt renasci:neq; regnatio in eū dici potest in quē gnatio nō pcessit. Itē Aug. Nō pōt q̄q; renasci anteq; natꝰ sit. Si vō opponit de Hieremia z de Joāne baptista qui ab utero sctificati legunt:qō ēt de Jacob qdaz putāt. Dicim9 si sctificatio ibi accipit iterioz emūdatio in miraculis dine potētie esse bndū:ut Aug.ait ambigue sup hoc loquēs. Si usq; adeo ingt in illo puero accelerat9 est usus rō nis z uolūtatis ut itra mr̄na uiscera iā posset agnoscere z credē qō in alios puulis expectat etas ut possint:in miraculis bndū cē dine po tētie:nō ad hūane trahēdū exēplū nāe. Nā qñ uoluit de9 ēt iumēti locutū est. Jō de Hieremia legit. Priusq; exires de uētre sctificaui te. Illa tn̄ sctificatio q̄ efficimur tēpluz dei nō nisi renatoz est. Nisi eni qs renatꝰ fuerit ex aq̄ z spū sctō nō pt itrare i regnū dei. Nemo aūt renascit:nisi prꝰ nascat. Vñ illa sctificatio pōt sz pdestinatione accipi. Ecce vī du

bitāter loq;ēt in eodē dicit. Nō dictuz est qz credidit ifans in utero:sz exultauit:nec Elisabet dicit exultauit in fide:sz exultauit in utero meo. Et potuit eē sctificatio tāte rei a maiori cognoscēde idiciū nō a puulo cognite absq; assertiōe. De hac sctificatiōe loquit:nō diffiniēs q̄lit̄ itelligēda sit illa sctificatio:an sit signū future rei:an ūitas iustificatiōis per spīn̄ facte. Sz meliꝰ est ut dicamꝰ illos pter cōez legem in uteris iustificatos:z gratia preuētos dimissis omnibus peccatis:quod etiam multis sanctorum testimonijs edocetur.

¶ Si baptismus sit uerbis corrupte prolatis.

Queri ēt solet si corrupte ,pferant vba illa an baptismus sit:z De hoc zacharias bonifacio scribit. Retulerūt mihi nūcij tui q fuerit sacerdos in eadē ,puincia qui latinā linguā penit9 ignorabat:z dū baptizaret nesciꝰ latini eloquij ifrigēs liguā dicēt baptizato te in noīe pr̄ia z filia z spūs sctā:z pp hoc cōsiderasti rebaptizare. Sz si ille qui baptizauit nō erroē iducēs uel hereſiz:sz pro sola ignorātia romane locutiōis ifrigēdo liguā baptizās dixisset:nō possumꝰ ,sentire ut denuo baptizetur. ¶ Leo papa.

Preterea sciēdū est q illi de qbꝰ nulla exptāt idicia iter ,pinq̄s uel domesticos uel vicinos a qbꝰ baptiçati fuisse doceant agendū est ut renascant ne peāt in qbꝰ qō nō ondit gestū:rō nō sinit ut videat iteratū. Cōferendum eis videtur quod collatum esse nesciſ tur:quia non temeritas interuenit preassumptionis ubi est diligentia pietatis.

¶ De illo qui pro ludo immergitur.

Solet ēt queri de illo qui iocās sic mimꝰ: cōmemoratione tn̄ trinitatis imergitur: utrū baptiçat9 sit:hoc aūt Aug.non diffinit ita ingens. Si totū ludicre z mimice:z iocularīter ageret:utrū approbādus eēt baptismꝰ qui sic daret:diuinū iudiciū per alicuius reuelationis miraculū orone iplorādū cē cēsere. Videt tn̄ sapientibus nō fuisse baptisma:ut cū aliq in balneū uel in flumē mergunt in nomine trinitatis:nō est tn̄ baptismꝰ:qz nō intētione baptiçādi illud gerit. Nā in hoc z i aliis sacris sicut forma est seruāda:ita z itētio illud celebrādi est bnda. Illud ēt nō te moueat q quidā non ea fide paruulos ad baptismū ferūt:ut per spūm ad vitā regenerent eternā:sz eos putant hoc remedio tpalem accipe sanitatē:nō eni ,pterea illi nō regenerant:qz nec ab illis hac intentione offeruntur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Leo papa.

Agnoscēdū ē ēt in baptiçādis electis duo tpa eē seruāda.i.pascha ⁊ pentecosten.ut in sabbato pasche uel pentecostes baptismi sacr̄z celebrēt. Qui vō necessitate mortis uel periculi urgent oi tpe debēt baptiçari.

¶De responsione patrinorum.

Puero cūcti ad baptismū uenientes fidē suā ꝓfiteri debēt ⁊ exponē qd petēdū uenerit ad ecclesiā. Vñ ēt a baptiçādo q̄r̄it:qd uenisti ad ecclesiā petē: Qui si adult⁹ est pro se respōdet fidē.i.sacr̄z fidei ⁊ doctrinā. Jta ēt per singula iterrogat⁹ r̄ndet se credē in p̄ez ⁊ filiū ⁊ spīm scm̄. Si aūt paruulus est nō ualēs credere uel loq; ali⁹ pro eo r̄ndet. Vñ Jsidorus. Paruuli alio ꝓfitēte baptiçant qui adhuc loq uel credere nesciūt:sicut ēt pro egris: mutis uel surdis ali⁹ ꝓfiteť duz baptiçant.sic ⁊ de penitētib⁹ agēdū est. Si vō pro eo qui r̄ndere pōt alius r̄ndeat:nō itidē ualet sicut dictū est. Etatē bēt pro se loquat. Si vō querit ex quo sensu pro paruulo dicat credo ⁊ fidē peto. Dicim⁹ de sacro fidei id ē intelligēdū: qō r̄ndeť petē cū deferť ad eccl̄iaz ⁊ bīe cum baptiçat:ut sit sensus cū dī fidē peto.i.sacr̄m fidei p̄sto suz recipe:credo.i.sacr̄z fidei suscipio qō est.hic paruulus p̄sto est sacr̄m fidei accipe. Vñ Aug. Nihil est aliud credē q̄s fidē bīe:⁊ iō cū r̄ndeť credere puulus qui fidei nōdū effectū bēt.r̄ndeť fidē bīe pp fidei sacr̄z ⁊ puertē se ad deū pp uersiōis sacr̄z. Sz ad huc querit ex quo sensu pro paruulo r̄ndeat credo in deū p̄ez.⁊ in iesum chr̄m.⁊ in spīm scm̄. Nunqd de sacro fidei an de fide mteis ibi agit: Si de sacro cur notati distinguunt p̄sone: Si vō de fidei affectu quō uerū est:cū ea puulus careat:r̄ndeť. An illō factur⁹ puulus spōdeť cū creuerit:sicut ⁊ in oibus pōpis diaboli spōdeť abrenūciare:qō si nō fuauerit fact⁹ adult⁹ tenebit ipse uel sponsor. Sane ēt dici pōt ibi spōderi pro puulo:q; ad maiorē etatē si uenerit:⁊ pōpis diaboli renūciabit. ⁊ sanā fidē tenebit:cui⁹ tūc sacr̄z recipit. Hac aūt spōsiōe puulus pro q̄ fit tenebit nō sponsor:si tm̄ ut cautio ipleat q̄tū in se est opaz deberit:q; exigit a patrino ut sit diligēs circa eū pro q̄ spopondit sollicitudo. De hoc Aug. Certissimā emisistis cautionē qua renūciare pompis diaboli spopondistis.

¶De catheciśmo ⁊ exorcismo.

Vlla aūt iterrogatio ⁊ r̄ndsio fidei fit in catheciśmo cui addit exorcism⁹. Ante baptismū eni fit catheciśm⁹. post catheciśmū se quit exorcism⁹:ut ab eo qui tā fide instruct⁹ est aduersaria vt⁹ pellat. Exorcismus de greco dī in latinū adiuratio. Catheciśm⁹ instructio. Catheticare eni est instruē:ut de symbolo ac rudimentis fidei. Exorciçare est adiurare:ut exi ab eo spūs imūde. Symbolū:est signum uel collatio. Signū:q; eo fideles ab infidelib⁹ discernunt. Collatio:q; ibi tota⁹ fidei sufficiētia ⁊ integritas est collata. Catheciśm⁹ ⁊ exorcism⁹ neophitoz sūt:magisq; sacr̄alia q̄s sacramēta dici debēt. Neophit⁹ nouitius interpretat uel rudis:⁊ dī neophit⁹ nup ad fidē cō uersus:uel in disciplina religiose p̄uersatiōis rudis. Hec ergo p̄cedūt baptismū:nō q; sine istis nō possit eē baptism⁹ uerus:sz ut baptizādus de fide instruat ⁊ sciat cui debitor fiat deiceps:⁊ ut diaboli ptās in eo minuat. Vñ Raban⁹. Añ baptismū catbetizādi debēt in boie p̄uenire officiū ut fidei catbecumin⁹ accipiat rudimētū ⁊ sciat cui debitor fuit deiceps. Jtē Aug. Paruuli exufflant ⁊ exorcizant ut ab eis pellat ptās diaboli ne iaz ptē dat eos sbuertē ne baptismū p̄sequant. Nō ergo ab infantib⁹ creatura dei exufflat ul exorcizat:sed diabolus ut recedat ab homine.

Sūperius determinauit magr̄ qui pñt baptiçare.hic intēdit determinare qui ⁊ qlit̄ ꝓgrue baptiçēt. Et diuidit in ptes tres.in p̄a oñdit q̄lit̄ cōgrue fiat baptism⁹ ex pte baptiçantis.in 2a q̄lit̄ ꝓgrue fiat ex pte baptiçādi:utrū aliq̄s sit rebaptiçādus uel nō ibi⁊ De illis vō qui ab hereticis ⁊c. ⁊in 3a q̄lit̄ cōgrue fiat q̄tū ad ritū baptismi ibi⁊ Cognoscendū est ēt ⁊c. ⁊2a ps diuidit in tres.in p̄a oñdit utrū aliq̄s sit rebaptiçādus pp defectū baptiçātis.in 2a utrū sit rebaptiçādus pp defectū baptiçati ibi⁊ Illō ēt igrādū nō ē ⁊c. ⁊in 3a utrū sit rebaptiçādus pp defectū eoz q̄ ptinēt ad ipz baptismū ibi⁊ Queri at solet ⁊c. ⁊ p̄a dicit i tres.in p̄a oñdit q; baptiçati ab hēticis nō st rebaptiçādi.2o excludit opionē p̄riā ibi⁊ Sūt tm̄ nōnulli doctoz ⁊c. ⁊In 3a remouet q̄dā obiectionē que rebaptiçātib⁹ patrocinari vī ibi⁊ Hoc ēt sciēdū est ⁊c. ⁊ Illud aūt igrādū nō est ⁊c. ⁊Dic ingrit utrū sit aliq̄s rebaptiçādus pp defectū natiuitatis ex utero. Et circa hoc duo facit. p̄o oñdit q; illi qui nōdū nati st in maternis uteris exītes nō suscepērūt baptismū baptiçatis mrib⁹.vñ baptiçādi sūt.2o obiçit in p̄riū ⁊ soluit ibi⁊ Si vō appōit ⁊c. ⁊ Queri ēt solet ⁊c. ⁊Dic ingrit utrū sint alicq̄ rebaptiçandi pp defectū eoz que ad baptismū req̄runt.⁊ p̄o utruz pp corruptionē forme. 2o utrū pp incertitudinē baptismaliś ablutiōis ibi⁊ Sciēdū est ⁊c. ⁊3o utrū pp defectū itērātiōis ibi⁊ Solet ēt queri de illo ⁊c. ⁊ Loq̄scēdū est ⁊c. ⁊Dic oñdit q̄liter baptism⁹ ꝓgrue fiat ex pte rit⁹. Et circa hoc tria facit. p̄o oñdit qō tps sit deputatū ad solēnē baptismi celebrationē.2o determinat de p̄fessiōe que p̄cedit baptismū ibi⁊ Puero cūcti ad baptismū ⁊c. ⁊3o determinat de catheciśmo ⁊ exorcismo:in qbus hi⁹ p̄fessio supaddi.g̃ ⁊ illis quos curat per gr̄am scificatiōis interius nō sūt adhibēda sacr̄oz medicamēta. ¶Sz ꝓtra.baptismus circūcisioni successit.sed Joānes sanctificatus in utero 8o die legit circūcisus. Luc.j.ergo ⁊ sanctificatus in utero esset baptiçādus. ¶P̄. sanctificatio in utero est baptismus flaminis:sed adulti baptiçati per ꝓtritionē baptismo flaminis sunt baptiçādi baptismo fluminis.g̃ ⁊ sūt sanctificati in utero.

Hic est duplex qō. Pria de his que requrunt ad baptismū ex pte baptiçātis ⁊ baptiçati.1a de ritu baptismi. Circa p̄mū q̄runt tria. Prio utrū req̄rat in baptiçādo natiuitas ex utero.2o utrū requirat in utroq; intentio ⁊ uoluntas.3o utrum requirat fides.

Ad primū sic ꝓcedit. Videt q; natiuitas ex utero nō sit expectāda. nulli enim statui hois p̄cludit via salutis ab eo qui vult oēs hoies saluos fieri:sz exītes in mr̄nis uteris hoies sunt cū sint iā aiam rōnalē sortiti:⁊ sunt in p̄iculo dānatiōis pp pctm̄ originale p̄ctū ⁊ facilitatē corruptionis.g̃ cū eis nō possit remediū adhiberi peruenīēdi ad vītā nisi per baptismū:vī q; debeāt baptiçari. ¶P̄. puer in mr̄no utero exīs est q̄si quedā pars mr̄is sic fruct⁹ pēdēs in arbore pe arboris.g̃ baptiçata mr̄e baptiçat puer in uētre ei⁹ exīs. ¶P̄. cōtingit qñq; q; aliq̄ pe p̄i egredit.sic legit gen̄.39.de Esau:q; exiuit p̄o man⁹:⁊ tm̄ timeť de p̄iculo mortis.g̃ videť q; saltē in tali casu nō sit expectāda natiuitas ex utero:sz pe egressa aspgēda baptismali aq̄. ¶P̄. mors eterna peior est q̄ mors corpalis in ifinitu:sed de duob⁹ malis eligēdū est min⁹ malū.g̃ debet mater scindi ⁊ extrahi puer:ut baptiçat⁹ a morte eterna liberet:⁊ nō expectari natitas ex utero. ¶Sed ꝯ Lor. 16. Nō p̄ius qō spūale est:sz qō aiale:deide qō spūale.sed baptism⁹ est quedā regnatio spūalis.g̃ p̄i⁹ hō aiali ⁊ carnali natitate nasci debet q̄ baptiçet. ¶P̄. sacr̄z est actio militaris ecclie:sed q̄diu puer est in utre matris nondū cōnumerat aliq̄s membris ecclesie. ergo nō potest sibi baptismus exhiberi.

¶Ulteri⁹ vī q; nullus ēt in mr̄no utero possit scificari per gr̄e gratū faciētis donū:qz ut Jsidorus dic regnatio in eū nō dici pōt in quē gnatio nō p̄cessit:sed per gratiā gratū faciētē fit hō fili⁹ dei:⁊ ita regnat.g̃ nō pōt hō scificari anteq̄ nascat ex utero. ¶P̄. sic̄ peccatū actuale ꝯhit ex actu:ita originale ꝯhit ex origie sed pctm̄ actuale non pōt remitti q̄diu hō est in actu peccādi.g̃ nec pctm̄ originale pōt remitti puero i materno utero exīti qui adhuc est actualr̄ in origine existēs. ¶P̄. ubi est maius p̄iculū ibi magis dīna miscordia subuenit:sed illi qui morituri sūt anteq̄ ex utero nascant sunt in maiori p̄iculo q̄ Joānes baptista ⁊ Hieremias qui ex utero postmodū nati sūt.si g̃ nō dicimus pueros dictos scificari in utero:ne p̄ueniantur morte:videť q; multo fortiⁿ nec Joānes nec Hieremias scificati fuerūt. ¶Sed ꝯ est qō dī Hiere. p̄o. Anteq̄ exires de vulua scificaui te.⁊ Luc. p̄o dī de Joāne. Et spū scō replebit adhuc ex utero mr̄is sue.g̃ ali qui in utero scificant. ¶P̄. de nullo celebrat ecclia festū nisi de scō aliquo:sz celebrat natiuitatē Joānis. ergo tūc nascēs scūs erat.g̃ in utero sanctificat⁹ fuit. ¶Ulterius vī q; in utero scificati nō sint baptiçādi. in scificatiōe eni in utero oat maior gr̄a q̄ in baptismo. q; scificatiōis gr̄a dī eē p̄firmās salutē ꝯ mortale peccatū:sed iniuriā faceret baptismo qui baptiçatū iterū baptiçaret.g̃ iniuria facit scificatiōi in utero qui scificatū iterū baptiçādo scificaret. ¶P̄. nā nō facit per plura qō per vnū pōt facere.sed opatio gr̄e est ordinatioz q̄ nāe.cū g̃ ad salutē sufficiat gr̄a scificationis:vī q; frustra baptism⁹ addat. ¶P̄. dīna opatio nō ē minus efficax in sanatiōe spūali q; corpali:sed in illis q̄s curauit corpalr̄ nō oportebat aliquē medicū ab hoie

Ad primū g̃ dōz:q; nō est ex defectu dīne misericordie q; in mr̄nis uteris exītibus remediū nō exhibet:sed qz nō sunt capaces illi⁹ remedij per qō fm legē cōem p̄cipes passiōis chr̄i efficiant a qua est remissio pctorū:qz non p̄nt subiici opatiōi ministroz ecclie per q̄s talia remedia ministrant. ¶Ad 2m dōm:q; puer in materno utero exīs q̄uis sit ꝯiunct⁹ mr̄i fm corp⁹ qō ab ipsa traxit:tm̄ est oino distinct⁹ fm aiam rōnalē qua ab extrinseco hēt:⁊ iō fz imutatione corpalē mr̄is imutat corpalr̄:sed nō opz q; scificata mr̄e per baptismū spūaliť scificet. ¶Ad 3m dōz:q; expectāda est totalis egressio ex utero nisi periculū mortis timeat:tūc aūt egressa pte p̄incipali.s.capite in quo opationes aie magis manifestant ut qdā dicūt baptiçari debet:secus aūt est de aliis ptib⁹ ut de manu ⁊ pede q̄uis nō noceat ēt si tūc aspgūtur ille ptes baptismali aq̄:qz dīna miscordia nō est artāda:si tm̄ postea plenarie nascat nō est rebaptiçādus fz quosdā:sz nihil periculi accidit si ad maiorē cautelā baptiçet sub hac forma:si nō es baptiçat⁹ ego te baptiço ⁊c. ¶Ad 4m dōm:q; nō sunt faciēda mala ut ueniat bona:sic̄ dī Ro.3.⁊ iō hō pot⁹ dimittē pire infantē q̄ ipse pereat homicidij crimē in mr̄e cōmittēs. ¶Ad 2am qōnem dōz:q; sic̄ de⁹ nō alligauit vtutē suas reb⁹ nālib⁹:ut nō possit p̄ter eas opari cū uoluerit qō in miraculosis actib⁹ fac:ita nō alligauit vtutē suā sacris ut nō possit sine sacr̄oz ministris aliquē scificare:⁊ iō aliquos p̄ter legē cōem q̄si miraculose in matris uteris scificasse legit:illos p̄cipue qui immediatius ordiabant ad ei⁹ scissimā cōceptionē:⁊ iō mater scificata credit.⁊ Joānes baptista qui ei in utero exīti testimoniū phibuit.⁊ Hieremias qui ipsi⁹ ꝓceptionē uaticinio exp̄sso p̄dixit. Nouū iquit faciet dn̄s sup trā. mulier circūdabit virū. Hiere.xxi. iō etiā in btā vgie fuit amplioz scificatio in qua fomes adeo debilitatus

Universidad de Deusto
Biblioteca

est ul' extict' ut ad pctm actuale nunq̄ icliaret: i alīs aūt iclinauit ad ueniale: nō āt ad mortale. ꝛ in Joāne baptista ēt fuit expssior q̄ in Hieremia. cui' interior scificatio exultatiōe q̄dā in notitiā hoiu3 ꝑdūt. qz dctū est. Exultauit ifans ꝛc̄. Luc. j. ut fm gradū ꝓpinq tatis ad chīm sit gradus scificatiōis. ℂ Ad p̄m g̃ dōz: q gñatio spualis ꝓsupponit nālē sibi cozrndentē: ꝛ iō gñatio spualis que fit per ministeriū hoium in baptīsmo ꝓsupponit natiuitatē ex utero qua hō in notitiā ꝛ societatē hoium ꝓdit: ſz regñatio que fit diuinit' nō ꝓsupponit de necessitate nisi natiuitatez in utero qua hō a deo creat' formar' est. ℂ Ad 2m dōz: q iā forma to puerperio aia rōnali ifusa puer nō accipit a mr̄e ni si nutrimētū. pctm aūt originale nō ℨbit per actū nu tritiue: sed gñatiue. ꝛ iō nō est actu in ℨhēdo origiale nisi i ipa ifusiōe aie. ꝛ pp hoc nihil ꝓhibet puerū i sta tu illo post ifusionē a pctō origiali mūdari. ℂ Ad 3m dōz: q ea que fiūt ꝑter legē cōem nō fiūt ꝓncipal'r ad ſbueniēdū vni pſoe: ſz ad ilinuationē ꝛ cōmēdationē gr̄e: ꝛ iō q̄uis nō fuerit tātū piculū in scificatiſ i utero ꝺ, pdituri erāt: tñ qz eligebant dinit' ut gr̄e spāles ꝓ cones ꝛ mīstri: iō tali ꝓuleglata scificatiōe dotati ſt.

ℂ Ad 3am qōnē dōm: q scificatus in utero debet bapti çari pp tres rōnes. ꝓ° pp acq̄rēdū caracterē quo annūaret in pplo dei: ꝛ qſi deputaret ad pcipienda dina sacra. 2° ut per baptīsmi pceptionē passiōi chīi ēt coꝛ pal'r ꝓformaret. 3° pp bonū obedietie: qz ꝑceptuz de baptīsmo oīb' datū est. ꝛ ab oīb' ipleri debet nisi arti culus necessitatis sacz excludat. ℂ Ad p̄m g̃ dōz: q baptīsm' q̄tū ad aliqd extēsiue excedit scificationez. qz in baptīsmo ipzimit caracter: ꝛ cozpal'r hō mozti chīi ꝓfigurat: q̄uis intēsiue in scificatiōe amplioꝛ gr̄a fortassis ꝓbeat: ꝛ iō nō fit iniuria scificationi si scifica tis baptīsmus ꝓferat. ℂ Ad 2m dōz: q nō totū q̄ fa cit baptīsmus factū est per scificationē: qz nō ipzimit caracterē: ꝛ iō nō frustra baptism' addit in quo etiaz scificatis gratia auget. ℂ Ad 3m dōz: q per medicinā cozporalē nihil aliud addi posset ad salutē eorum quos chīstus curauerat: ꝛ ideo nō est similis ratio.

AD 2m sic ꝓcedit. Videt q itētio baptiçātis nō req̄rat ad baptīsmū. intētio eniz nō req̄rit ad op° nisi ꝓncipali agēte qui ꝑstituit finē per iperiū suū alios mouet ad finē itentū a se: ſz sacerdos baptiçās nō est ꝓncipale agēs sed instr̄ale: ut dcm̄ est supza. g̃ nō req̄rit ei° intētio ad baptīsmū. ℂ ℙ. intē tio hois nō est alicui certa nisi sibi. si g̃ req̄rat intētio ad baptīsmū nō erit certum de aliquo q̄ sit baptiçat' nisi apud eū qui baptiçauit: ꝛ hoc est icōueniēs q̄ hō sit in tāto dubio salutis. ℂ ℙ. sic̄ Aug. dic̄. ebriosus ꝛ furiosus baptiçare pñt: sed isti ut vi nō pñt hīe intē tionē qz ꝓuanē usu rōnis. g̃ itētio nō req̄rit ad baptīs mū. ℂ ℙ. intētio cogitationē req̄rit: sed frequēter ꝛ de facili cogitatio ad alia rapit. g̃ frequēter baptism' ipediret. ℂ Sed ℨ. ea que fiūt ꝑter intētionē sūt ca sualia: ſz hoc sacr̄is nō cōpetit cū habeāt determinatoſ effect' ꝛ determinatas cās. g̃ req̄rit intētio in baptī mo: ꝛ in aliīs sacr̄is. ℂ ℙ. opa que fiūt a volūtate de terminant ꝛ specificant itētione. vñ Amb. dic̄ q effe ctus opi tuo iponit nomē. ꝛ i glo. Matth. 12. dī. Quā tuz intēdis tātū facis: sed baptiçare est actus volūta riꝰ. ergo requirit in ipso intētio ex parte baptiçātiſ.

ℂ Ulteri' vī q req̄rat intētio recta. req̄rit eni itētio fa ciēs q̄ facit eccl̄ia: ſz hoc itendē est recte intētiōis. g̃ ad baptīsmū req̄rit recta itētio. ℂ ℙ. in oīb' ad que req̄rit itētio: ita est q per ꝓzuā intētionē vitiant: sed baptism' oūmō dcī nō pōt esse ꝓzauus: ut in ꝑcedēti

dī. dictū est. g̃ videt q ꝓzaua intētio nō possit cōferre baptīsmū. ℂ Sz ℨ. baptism' nō ipedit ex malitia ba ptiçātis: sed puersa itētio ptinet ad malitiā baptiçan tis. g̃ puersa itētio in alīs nō ipedit baptīsmi effectū.

ℂ Ulteri' vī q intētio uel uolūtas nō req̄rat in bapti çato. Baptism' eni ℨ pctm̄ origiale dat: sed pctm̄ ori ginale ꝑter uolūtatē ꝛ intētionē ℨbit. g̃ ꝛ itētio ꝛ uo lūtas nō req̄runt ad baptīsmū in baptiçando. ℂ ℙ. pueri dormiētes ꝛ amētes pñt baptiçari: ut supza dī. 4a dictū est. ſz illi carēt intētiōe baptīsmi. g̃ ad baptīs mū nō req̄rit itētio ex pte baptiçādi. ℂ ℙ. vnaque q̄ res per eadē cozrūpit ꝛ fit: ꝓrie tñ facta: ut dī in. 2. ethi. si g̃ intētiōe baptiçādi fieret baptism' tūc itētio ne ipi' caracter baptīsmalis deleri posset: qđ fallū est.

ℂ Sed ℨ. in baptīsmo fit qđdā spuale ꝓnubiū aie ad deū: ſz in ꝓiugio req̄rit ꝓsensus. g̃ ꝛ i baptīsmo. ℂ ℙ. baptīsmi effect' magiſ ipedit ex pte baptiçati q̄ ex pte baptiçātis: qz malitia baptiçātis nō impedit rece ptionē gratie in baptīsmo que impediri pōt per mali tiam recipientis sacramentū. sed defectus intētionis ex parte baptiçantiſ impedit sacramentū. ergo multo fortius defectus intētionis ex parte baptiçati.

Rñdeo dōm ad p̄mā qōnē: q cū vni' effectus vna sit cā. si ex aliq̄b' plurib' cāis vn' effect' ꝓcedat: opz q ille cāe sint aliq̄ mō facte vnum adinuicē. Ad effectū aūt sacr̄i videm' multa ꝓcurre re. ſ. ministrū formā ꝙbor: ꝛ mām: hec āt nō pñt col ligari adinuicē ut sint vna cā nisi per intēsionē baptī çātis qui. ſ. formā ad mām applicat: suū ꝙ ministeriū ad utrūq̄: ꝛ totū hoc ad sacr̄i collationē: ꝛ iō req̄rit intētio baptiçātis. Et ſilr ēt in oīb' alīs sacr̄is req̄rit intētio ministri cū debita mā ꝛ forma nō solū ad effe ctum sacr̄i ꝓsequendū: sed ad sacr̄i perceptionem.

Ad p̄mū g̃ dōz: q ouplex est instrm. ſ. aiatū ut ꝙuus: ꝛ inaiatū ut securis: ut dī in. 8. ethi. in instro igit inaiato nō req̄rit itētio ꝓpria: qz ipsa iclinatio instr̄i ad effectū per motuz ꝓncipalis agētis locū intētiōis supplet: ſz in instro aiato q̄ nō tm̄ agit sed aliquo mō agit: utpote per iperiū agēs ꝛ nō per ipulsuz mot' req̄rit itētio exequēdi misteriuz ad q̄ applicatū est. ℂ Ad 2m dōm: q ad hoc ouplr ſz diuersas opiones r̄ndet. Quidā eni dicūt q si de sit mētalis itētio in baptiçāte: nō ꝓfert sacz baptīsmi tñ in adulto supplet fides ꝛ deuotio effectū baptīsmi ut piculū ex hoc baptiçato q̄ ignorat itētionē bapti çātis nullū ꝓueniat. si āt sit puer credit pie q̄ sūm' sa cerdos. ſ. de' defectū suppleat ꝛ salutē ei ꝓferat. si tñ nō fac nō iniuste facit: sic̄ nec in illo qui sacro nō subꝫ cit. Alī dicūt q in baptīsmo ꝛ in alīs sacr̄is que hñt in forma actū exercitū nō req̄rit mētalis itētio: ſz suf ficit expssio itētiōis per vba ab eccl̄ia istituta: ꝛ iō si forma seruat nec aliqd exteri' dī qō itētionē ℨriā ex ꝓzimat baptiçat' est. nō eni sine cā in sacr̄is necessita tis. ſ. baptīsmo ꝛ qbusdā alīs actib' baptiçātis tā sol licite expssus est ad itētionē expssiōis. ℂ Ad 3m dōz q̄uis actu ebrius itētionē hēre nō possit: tñ ebrio sus pōt ee nō actu ebrius: ꝛ itentionē baptiçādi hns baptiçare. ℂ Ad 4m dōz: q̄uis minister sacr̄i debe at niti ad custodiēdū coz suū q̄tū pōt: ut maxie in vbis sacr̄aliſ foie itētionē hēat actualē: qz tñ cogitatio est ualde labilis etiā si tūc nō assit actualis itētio, q̄ vba ꝓfert: oūmō ꝓus itēdit ꝛ ℨria itētio nō iteruene rit: sacr̄m nō ipedit: qz operat tunc in vi ꝓncipalis in tentionis: nō eniz opz q in opere semp intentio ꝓiun gat in actu: sed sufficit q opus ab intētione ꝓcedat.

ℂ Ad 2am qōnē dōm: q rectū est cui' meꝺiū nō exit ab

extremis: sacr̄m aūt baptīsmi est quo mediāte acq̄rit effect' baptīsmi in aia baptiçati. vñ tūc est recta itētio q̄n baptiçās seu baptiçat' sacz ozdiat ad effectū sacr̄i que est salus. Si g̃ intētio assit in baptiçāte qz intēdit sacr̄m ꝓferre sed desit rectitudo: qz ozdinat sacr̄m ad finē idebitū nō ꝓpe hoc in recipiente ipedit ꝓceptio sacr̄i: qz ad hoc ferē itētio baptiçātiſ neq; effect' sacr̄i qz mūdatio iterior a mīstro nō ē: vñ et' itetio ad hoc nihil facit. Si āt in baptiçato sit itētio ꝓpiēdi sacz ſz desit rectitudo itētiōis: recipit q̄dē q̄ itēdit sacz ſz nō rē sacr̄i: qz obicē per ꝑuā itētionē spūi scō pōit.

ℂ Ad p̄mū g̃ dōm: q q̄uis ad sacr̄m req̄rat itētio faciendi q̄ facit eccl̄ia: nō tñ req̄rit q̄si de necessitate sacr̄i exñs facē q̄ facit eccl̄ia: pp hoc q eccl̄ia facit: ꝛ in hoc ꝓsistit rectitudo itentiōis. ℂ Ad 2m dōz: q ba ptīsmus nō hēt bonitatē ex ministro sicut alia opatio uolūtaria hēt bonitatē ex operāte: ꝛ ideo nō est ſile.

ℂ Ad tertiā qōnē dōz: q in baptīsmo baptiçat' duo re cipit. ſ. sacz ꝛ rē sacr̄i. ſz ad hec duo recipiēda nō req̄ rit aliqd cāns ex pte recipiētis. ſz solū ipedimētū re mouēs: q̄ dē ipedimētū nihil aliud est q̄ voluntas ℨria alteri ꝓdictoꝛ: ꝛ iō in adultis ꝛ in hñtib' usum rōnis in qb' pōt ee ℨria uolūtas actu ul' hitu: req̄rit ꝛ ꝓtritio siue deuotio ad pcipiēdā rē sacr̄i: ꝛ itētio ul' uolūtas ad recipiēdū sacz: in pueris āt absq; utroq; pcipit ꝛ sacr̄m ꝛ res sacr̄i: ꝛ sīlr est in carētib' usu rō nis nisi ℨria uolūtas hitu ilit ꝛ si nō actu. Tñ sciēdū q nō req̄rit in adulto uolūtas absoluta suscipiēdi q̄ eccl̄ia ꝓfert. ſz sufficit uolūtas ꝓditiōata sic̄ est in uolū tarijs mixtis. ut dī in. 3. ethi. ꝛ iō si sit coactio sufficiēs ita q ꝑn' sit ex toto extra nil ꝓferēte vi; passo ut cū aliq̄s reclamās imergit violent' tūc talis nec sacz su scipit nec rē sacr̄i. Si āt sit coactio iducēs sic̄ miniſ ul' flagellis: ita q baptiçat' poti' eligat baptīsmū suscipe q̄ talia pati: tūc suscipit sacz: ſz nō rē sacr̄i. ℂ Ad p̄mū g̃ dōz: q ittio ul' uolūtas in baptiçato ut dcm̄ est nō req̄rit q̄si cāns deletionez culpe originalis: ſz solū q̄si remouēs ꝓhibēs. ſ. ℨrīā uolūtatē. ℂ Ad 2m dōz: q in pueris nō pōt ee ℨria uolūtas: neq; actu neq; hi tu: ꝛ iō nō req̄rit uolūtas uel itētio in eis qua ꝓhibēs remoueat. In amētib' āt ꝛ dormiētib' pōt ee uolūtaſ ℨria hitualis: q̄uis nō sit actualis: ꝛ iō si añ sōnū uel furiā fuerūt ℨrie uolūtatis nō recipiunt sacr̄m: qz ad huc illa uolūtas hitualr manet. si āt hūerūt ꝓposituz recipiēdi baptīsmū: ꝛ hoc per aliq̄ signa inotuit: tunc in articulo necitatis debet eis ꝓferri baptism': ꝛ susci piūt sacz ꝛ rē sacr̄i: ēt si furiosus tūc ꝺicat: qz illa ℨ dictio nō ꝓcedit a voluntate rōnis fm quā est capax baptīsmalis gr̄e. si āt necitas nō sit debet i furiosis ex pectari lucidū iteruallū: ul' in dormiētib' vigilia. si tñ baptiçet in statu illo sacr̄m suscipit: q̄uis peccet bapti çās. ℂ Ad 3m dōz: q uolūtas uel itētio baptīsmū su scipiēdi nō req̄rit ad baptīsmū q̄si cā ul' dispositio ca racteris: ſz solū sic̄ remouēs ꝓhibēs: iō rō nō ualet.

AD 3m sic ꝓcedit. videt q in baptiçato fides req̄rat ad hoc q sacr̄m suscipiat. Ba ptīsm' eni sacz fidei dī: ſz nō nisi pp fidē recipiē tis ipz. g̃ req̄rit fides baptiçādi. ℂ ℙ. Matth. ultio dī. Qui crediderit ꝛ baptiçat' fuerit. g̃ vī q req̄rit in adulto q credat ad hoc q baptiçet. ℂ ℙ. fides eēn tialioꝛ est sacro q̄ uolūtas: sed uolūtas req̄rit ut dcm̄ est. g̃ multo ampli' fides. ℂ Sz ℨ. adulti nō sūt peio ris ꝓditionis q̄ pueri: ſz in pueris sufficit fides eccl'ie ad baptīsmū: ꝛ nō req̄rit fides pſone illi'. ergo nec in adultis. ℂ ℙ. charitas ꝓpinquioꝛ est ad gratiā q̄ fi des: qz charitas nō pōt ee sine gratia sic̄ fides: ſz non req̄rit charitas in recipiēte baptīsmum: qz sic nullus adult' de nouo acciper ibi gratiā. g̃ nō req̄rit fides.

ℂ Ulteri' vī q req̄rat fides in baptiçāte. req̄rit enim in baptiçāte itētio ꝓferēdi sacr̄m: ſz ifidelis q̄tū ad arti culū baptīsmi nō credit sacz baptīsmi. g̃ nō pōt iten dere ꝓferre illō: ꝛ ita nō pōt baptiçare. ℂ ℙ. baptīs mus est sacz ecclie: ſz fides est p quā mēbza ecclie p° adiuicē vniunt. g̃ qui nō hēt fidē nec ꝑt baptiçare scū nō sit de eccl'ia. ℂ ℙ. ꝓpinqu' se hz ad bap'm bapti çās q̄ offerēs puez ad baptiçādū: ſz i offerēte req̄rit fides: qz r̄ndet: credo. g̃ multo forti' req̄rit in bapti çāte. ℂ Sed ℨ est qō in l'a deīnat q heretici uerū baptīsmū ꝓferūt. heretici aūt infideles sunt. ergo rē.

ℂ Ulteri' vī q recipiētes baptīsmū ab hēticis nō ꝓse quant rē sacr̄i. qz Aug. dic̄ q qui foris eccl'iam bapti çant no sumūt baptīsmū ad salutē: ſz ad pnitiē: ſz ba ptiçati ad hēticis sumūt baptīsmū extra eccl'iā. g̃ non sumūt ad salutē: ꝛ ita rē sacr̄i nō ꝓsequunt. ℂ ℙ. dcū q accipit aliq̄d ab aliq̄ qui nō hz ius dādi illō iniuste accipit. ſz hēticus nō hēt ius dandi baptīsmū: ut dicit Aug. ī li. de baptīsmo ℨ donatū. Si ingt hēticus ius baptiçādi nō būit: tñ chīi est qō dedit. g̃ accipiens ab hētico iniuste accipit: ꝛ ita peccat. ℂ Sz ℨ. pctm̄ ba ptiçātis nō polluit bap'm: ut dcm̄ est. ſz infidelitas est qōdā pctm̄. g̃ nō ipedit effectū baptīsmi i baptiçato.

Rñdeo dōm ad p̄mā qōnē: q cū q̄rit utrū fi des req̄rat uel sit nēcia ab baptīsmuz: nō itelligit qō de nēcitate absoluta: ſz de necessitate que est ex ꝓditione finis. Est āt ouplex finis in baptiça tis. Pzim' est pceptio sacr̄i. Scōs ē pceptio rei sacr̄i. Dico g̃ q in adultis req̄rit fides ēt pſonalis nēcitate que eit ex suppōne finis scōi. qz nisi credat reputaꝛ fi ctus: ut supꝰ dī. 4a dcm̄ est: ꝛ ita nō ꝓsequit rē sacr̄i. nō āt req̄rit ad p̄mū finē p̄ndū: qz sacz pcipit alīqs ēt si nō credat. vñ Aug. dic̄ q ꝓzus fieri pōt ut aliq̄ uez baptiſma habeāt ꝛ nō hēant uerā fidē: in puulis aūt sufficit fides eccl'ie ad utrunq;.

Ad p̄mū g̃ dōm: q baptīsm' dī fidei sacz: qz per eū hō cetib' fideliū aggre gat: ꝛ iō ꝺ accipit baptīsmū oñdit se fidē hīe: ꝛ si non hēt reputaꝛ fict': ꝛ rē sacr̄i cū sacro, pcepto nō pcipit.

ℂ Ad 2m dōz: q oñs in vbis illis oñdit ꝺd req̄rit in baptiçādo ad salutē ꝓndā que est res sacr̄i. vñ ſbdit Qui crediderit ꝛ baptiçat' fuerit saluus erit. ℂ Ad 3m dōz: q sacr̄m baptīsmi in aia recipit q̄tū ad cara cterē: aia āt nō pōt alicui subiici in vita: ꝛ iō uolūtas seu itētio facit ad hoc q hō se sacro subꝫciat: ſz fides fac ad hoc q debito mō se subꝫciat: vñ fides req̄rit tm̄ ad pceptionē rei sacr̄i: ſz itentio ad pceptionē rei simplr. ℂ Et qz alie rōes, pbāt q nec q̄tū ad ultimū effectū fides req̄rat: iō ad 4.m dōz: q in pueris nō pt ee ℨriū gr̄e baptīsmalis ex pſōali uolūtate: ꝛ iō nō re q̄rit pſonalis fides sic̄ req̄rit in adultis ad p̄ndā rem sacr̄i: in qb' pōt ee pſonalis ifidelitas. ℂ Ad 5m dōz q recta intētio req̄rit ad p̄ndā rem sacr̄i. fides aūt in tentionē dirigit ꝛ sine ea nō pōt esse pcipue in talib' intētio recta: sed charitas ulterius facit intentionem meritoriā: ꝛ iō ad hoc q hō ꝓparet se ad gratiaz in baptīsmo percipiendā ꝓexigit fides: sed non charī tas: qz sufficit attritio ꝓcedēs: ꝛ si nō sit cōtritio.

ℂ Ad 2am qōnē dōz: q dū hēticus ul' ꝺcūq; ifidelis de bitā formā seruet ꝛ itētionē baptiçādi hēat: uerū sacz ꝓfert: qz baptism' nō hēt efficaciā ex merito baptiçā tis: ſz ex merito chīi: qō opat in baptiçato per fidē, p ꝓziā in adultis: ul' per fidē eccl'ie in pueris. ℂ Ad p̄m g̃ dōm: q q̄uis ille qui nō credit baptīsmū esse sacr̄m

Universidad de Deusto
Biblioteca

aut hẽ aliquã spũalẽ vtutẽ: nõ itẽdat oũ baptiçat cõ ferre sacrm̃: tñ itẽdit facẽ qñq; qõ facit eccl'ia: ꝛ si illõ reputet nihil eẽ: ꝛ qz eccl'ia aliq̃d facit: iõ ex ꝓfti ꝛ iplicite itẽdit aliq̃d facẽ: q̃uis nõ explicite. ¶ Ad 2m dõz: q̃ q̃uis per fidẽ rectã nõ sit mẽbrũ eccl'ie: tñ inq̃ tũ fuat morẽ eccl'ie in baptiçãdo baptisml̃m eccl'ie tradit vñ regñat filios chr̃i ꝛ eccl'ie nõ sibi ul' hereti sue: sic̃ eni Jacob genuit filios per liberas ꝛ ancillas: ita chr̃s p catholicos ꝛ hẽticos bonos ꝛ malos. ut aug. dicit ꝫ Donatũ. ¶ Ad 3m dõz: q nõ requirit fides ꝓpria lis offerẽtiũ puerũ ad baptisml̃m: nec alicui' ꝓsone detinate: sz solũ fides eccl'ie militãtis quã est posse de ficẽ totalr deo hec ordinãte: q̃ dixit Matth. ult. Ecce ego uobiscũ sum usq; ad ꝓsumationẽ seculi. Si tñ deficeret illõ suppleret qõ de fide remãsit in ecclesia triũphante. s. visio: nec offerẽs puerũ ad baptisml̃m in persona sua: dicit credo: sed in persona pueri ut sit sensus: credo. i. sacramentũ fidei ꝓesto sum recipere.

¶ Ad 3am qõnẽ dõz: q ille qui ab hẽtico baptiçat ꝓpẽ pctm̃ hẽtici nõ ꝓuat gr̃a baptisml̃mali: sz qñq; pp pctm̃ ꝓprũ. vñ si sit puer in quẽ culpa actualis non cadit si baptiçat in forma eccl'ie recipit sacrm̃ ꝛ rẽ sacr̃: silr si sit adult' ꝛ baptiçãs nõ sit hẽticus mãifestus ꝛ ab eccl'ia ꝑcisus: ul' si baptiçat' sit in articulo nec̃itatis. Si aũt sciat ipm eẽ hẽticũ ꝛ baptisml̃mz ab ipso suscipiat: hoc ꝓtingit ul' qz fauet hẽsi sue: uel in ꝓceptũ eccl'ie: ul' pp aliq̃d tpale cõmodũ: ꝛ sic ipsemet peccat. vnde ꝑ ꝓrio pctõ obicez ponit spũi scõ ne ꝓsequat rem sacr̃.

¶ Ad ꝑmũ q̃ dõm: q Aug. loquit in casu illo q̃ alicꝺ i fauorẽ hẽsis ab hẽtico baptisml̃mũ suscipit. ¶ Ad 2m dõm: q ius dãdi baptisma est ex duob'. s. ex ordie sacerdotali: ꝛ ex iurisdictiõe. In hẽtico q̃ ab eccl'ia ꝑciso manet ius dãdi baptisma q̃tũ ad ordinẽ sacerdotalẽ. si ꝑ eccl'ia sacerdos fuerit: nõ tñ manet q̃tum ad iurisdictionem quã amittit: nec tñ sequit q baptisml̃mũ ab heretico suscipiẽs semp iniuste accipiat cũ credit eũ habere ius dandi ꝛ nõ esse hereticũ: uel in casu nec̃itatis in quolibet hẽt ptatez baptiçãdi. Qõ. II.

QUeritur de ritu baptisml̃mi. Et circa hoc querunt tria. Prio de ritu ipsius baptisml̃mi. Secũdo de ritu cathecisml̃mi. Tertio de ritu exorcisml̃mi.

AD primũ sic ꝓcedit. Videt q baptismus iterari possit: qz eucharistia est sacrm̃ excellẽti' q̃ baptism': qz est pfectio ſm Dio. sed eucharistia iteratur. g̃ ꝛ baptism' iterari pot. ¶ Ꝓ. gr̃a est ꝓncipalior effect' baptismi q̃ caracter: sz gr̃a amittit q̃uis caracter nõ deleat. g̃ vi q rõne gr̃e recuperãde baptism' iterari debeat. ¶ Ꝓ. sic̃ ad vnitatẽ actiõis requirit vnitas tpis: ita ꝛ vnitas agẽtis: sz plures pñt aliquẽ sil' baptiçare: qz vn' aliuz nõ ipedit: ꝛ ꝑcipue hoc necium est si vn' sit mut' qui vba ꝓferre nõ possit: ꝛ ali' mãcus qui nõ possit imergere. g̃ ꝛ silr ꝑ aliq̃s pluries diuersis tpib' baptiçari.

¶ Sed ꝫ est qõ dr̃ epb. 4. Una fides vnũ baptisma. ergo iterari nõ debet. ¶ Ꝓ. baptism' ꝫ originale dat sed origiale pctm̃ nõ iteratur. g̃ nec baptism' iterari dz.

¶ Ulteriuz vi q nõ debeãt eẽ illa duo tpa determinata ad baptisml̃muz. s. sabbatũ pasche: ꝛ pentecostes: qz piculo q̃citius succurrẽdũ est: sz hõ pp fragilitatẽ nãe semp est in piculo vite sue. g̃ non debet expectari tps aliq̃ determinatũ ad baptisml̃mũ: sed statiz baptiçari. ¶ Ꝓ. per baptisml̃mũ hõ regñat in filiũ dei ad imaginẽ chr̃i. g̃ ꝑcipue in festo natiuitatis baptism' celebrari deberet. ¶ Ꝓ. baptismus chr̃isti cõtulit aquis vi regñatiuã sed chr̃istus in die epiphanie baptiçat' fuit. ergo tunc

precipue hõ deberet baptiçari. ¶ Ꝓ. baptismus hẽt efficaciã a passione chr̃i. ergo in die passiõis oñi magis deberet celebrari baptism' q̃ in sabbato pasche.

¶ Ulterius vi q sacr̃alia baptisml̃mi male ponant a Dio. ponit eni ꝑ receptionẽ baptiçãdi ab eꝑo quẽ sũmuz sacerdotẽ dicit: pñte oi eccl'ie plenitudie. debet eni baptiçãdus recipi ab eo qui est ꝓpri' baptisml̃mi minister. talis ãt est sacerdos ꝛ nõ eꝑs. g̃ nõ opz ponẽ receptionẽ ab eꝑo. ¶ Ꝓ. per man' ipõnẽ dat spũs scũs ad robur: qõ ad ꝛfirmationẽ ptinet que baptisml̃mũ sequit. g̃ incõueniẽter ponit q eꝑs baptiçãdo receꝑto man' ei añ baptisml̃mũ iponit. ¶ Ꝓ. baptiçãdis sal in os mittit ꝛ aures ꝛ nares sputo liniunt. cũ g̃ de his Dio. mẽtionẽ nõ facit: videat q sacr̃alia baptisml̃mi ponat ins̃ficiẽter. ¶ Ꝓ. ipse ponit olei inũctionẽ añ baptisml̃mũ quo inungit chr̃ian' q̃si ad pugnã: ut ipse dicit. sz ad pugnã spũalẽ ꝑcipue ordinat sacrm̃ ꝛfirmatiõis. ergo videt q talis inunctio nõ dz fieri in baptisml̃mo. ¶ Ꝓ. sacr̃a sunt distincta. g̃ vi q nõ debeat sil' cũ baptisml̃mo cõnũare eucharistie ꝓceptionẽ ꝛ sacri crismatis linitionez.

RÑdeo dõz ad ꝑmã qõnẽ: q baptism' nll'o mõ iterari debet pp q̃tuoz rões. ꝑ' sumit ex mozbo ꝫ quẽ dat. s. origiale pctm̃: qõ nõ iterat. vñ nec medicia iterari debet. 2a sumit ex re sacr̃i: q in baptisml̃mo delet culpa ꝛ pena totalr. vñ si frequẽter licẽt hoi baptisml̃mũ suscipe eẽt quedã ꝓuocatio ad peccandũ: qz facilitas uenie icẽtiuũ ꝓbet delinquẽdi: ut dicit Greg. 3a sumit ex sua significatiõe: q ꝛfigurat mortẽ chr̃i: qui sel' tñ mortuus est. 4a sumit ex ipso sacr̃o. s. caractẽ qõ idelebilr manet. vñ fieret iniuria sacr̃o si baptism' iteraret q̃si ꝑ scificatio nõ suffeciss̃et: ꝛ iterũ qz ipm sacrm̃ regñatio quedã est. cuiuslibet ãt gr̃atio est tñ sel' qõ aũt nescit eẽ factũ nõ iterat. vñ si iueniat ꝓ certo aliq̃s defect' fuisse in baptisml̃mo eoruz que fiũt de eẽntia sacr̃i: dz absolute iterq̃ baptiçari sub hac foꝛa: baptiço te si nõ es baptiçat' in noie ꝑris ꝛc.

Ad primũ g̃ dõz: q sic in eucharistie sacr̃o scificat mã ita in baptisml̃mo scificat recipiẽs caracteris ipressionẽ. vñ sic fieret iniuria eucharistie si hostia ꝓsecrata consecraret iterq̃: ita fit iniuria baptisml̃mo si aliq̃s sel' baptiçat' iterũ baptiçet: qz sicut ibi scificatio refert ad mãz: ita hic ad suscipiẽtẽ sacr̃z.

¶ Ad 2m dõz: q q̃uis gr̃a sit dignioz effect' baptismi q̃ caracter. ꝛ sit quodãmõ ꝓncipalioz: nõ tñ est ita ꝑ ꝓri' effect' eius: ꝛ in hoc nõ ita ꝓncipalis. qz gr̃a amissa ꝛ per alia sacr̃a recupari pot: ꝛ iõ nõ opz q ad ipsam recuperãdã iteret baptism'. ¶ Ad 3m dõm: q si plures sil' intergerẽt: ita q uterq; diceret ego te baptiço ꝛc. baptiçatus eẽt q̃uis peccarẽt nõ fuates ritũ ecclie nec tñ eẽnt puniendi tanq̃ iterates baptisma nisi hoc intẽderẽt: qz ptingit eandẽ actionẽ ꝛ ab vno ꝛ apluribꝰ exerceri: nõ ãt ptigit eãdẽ actionẽ eẽ que i diuersis tpib' fit. Si ãt dicãt nos baptiçam' te: nõ erit baptism' qz nõ fuat debita foꝛa: ut supꝛ dixim̃. 3a dcm est. silr nõ erit baptism': si vn' sit mãcus ꝛ ali' mut': vno ꝓferẽte vba ꝛ alio imergẽte. qz ipsa vba forme ostendũt q ab eodẽ debet fieri imersio ꝛ verboꝝ ꝓnũciatio.

¶ Ad 2am qõnẽ dõz: q in baptisml̃mo duo cõsiderant. s. vba sacri ꝛ solẽnitas: ꝛ q̃tũ ad vbam sacri nõ est aliq̃s tps determinatũ ad baptisml̃mũ: imo q̃libet die ꝛ q̃libet hora baptism' celebrari pot. sz solẽnis celebratio baptismi in eccl'ia hẽt tps deputatũ. s. duplex sabbatuz: de q in lra dr̃: cui' rõ est qz baptism' hẽt efficaciã ex duobus. s. ex vtute spũs sci: ꝛ iõ in vigiliis pẽtecostes celebrat solẽnit baptism'. Itẽ ex passiõe chr̃i cuius mortiꝫ aliq̃s ꝛfigurat per baptisml̃mũ q̃si ꝓsepult' chr̃o i mortẽ

ut dr̃ Ro. 6. ꝛ iõ celebrat solẽnit in die sepulture chr̃isti. i. in vigilia pasche. ¶ Ad ꝑm g̃ dõm: q in nec̃itate nõ opz expectare ista duo tpa. vñ dr̃ de ꝓse. di. 4a de cathecumis baptiçãdis id decretuz est: ut in paschali festiuitate ul' pẽtecostes ueniãt ad baptisml̃muz: ceteris aũt solẽnitatib' ifirmi tñ debẽt baptiçari. ꝛ qz pueri qui ifirmi cõputant pp nãe ibecillitatẽ ꝛ pp periculũ dãnatiõis a qua nõ ꝑnt alit liberari: iõ nũc ipsi pueri baptiçant ut in plb': ꝛ nõ expectant hec duo tpa: sic̃ in adultis expectari solebãt. ¶ Ad 2m dõz: q in festo natiuitatis recolit natiuitas dñi ſm carnẽ: nos ãt nõ efficimur fres ei' natiuitate carnis sed spũs: ꝛ iõ non opz q tũc baptism' celebret. ¶ Ad 3m dõz: q per baptisml̃mũ chr̃i est tñ mã ꝓparata ad actũ baptisml̃mi: sz vt' agẽs in baptismo est meritũ passiõis chr̃i ꝛ virt' spũs sci. ꝛ qz agẽs in o b' est ꝓncipali' q̃ mã: iõ potꝰ in duob' determinatis tpib' baptism' celebrari debet q̃ in epiphania: tñ iõ nõ est spalit institutũ baptisml̃mũ celebrari in die illa ut excluderet errorꝫ quorũdã qui dicebãt nunq̃ baptisml̃mũ posse ꝓferri nisi i die illa qua dñs baptiçat' est. ¶ Ad 4m dõz: q bõ i baptismo ꝛfigurat passiõi chr̃i q modũ cuiusdã ꝓsepelitiõis: ut apls dic̃. ꝛ iõ in die sepulture ꝛgruẽti' fit q̃ in die passiõis.

¶ Ad 3am qõnẽ dõm: q Dio. ꝓsequit ritũ baptisml̃mi qui in ꝑmitiua eccl'ia fuabat in solẽni celebratiõe baptismi: qñ adulti ad baptisml̃mũ ueniebãt: ꝛ iõ q̃tuoz per ordinẽ ponit. quoz ꝑm ptiet ad cathecisml̃mũ. 2m ad exorcisml̃mũ. 3m ad baptisml̃mũ. 4m ad baptismi cõplemẽtuz. Quãtũ ad cathecisml̃mũ ptinẽt que hic per ordinẽ tanguntur. ꝑ' istructio de fide per ꝑdicationẽ eꝑi. 2o cõuersio ifidelis ad fidẽ ꝛ accessus ad eꝑm mediãte ꝓino quẽ andocbũ dic̃. 3o gr̃az actio ꝛ oro ab eꝑo ꝛ clericis fcã. 4o petitio baptismi ꝛ ꝓfessio obfuãtie chr̃iane religiõis. 5o man' ipositio ꝛ signatio ei' signo crucis. 6o ꝓscriptio baptiçãdi ꝛ anadochi. Sz q̃tũ ad exorcisml̃mũ ponunt q̃tuor. ꝑ' exsufflatio vlus occidẽtalẽ ptẽ ꝛ abrenũciatio. 2o manuũ ad celũ erectio cũ sacre ꝓfessiõe fidei ꝛ ꝓfessiõe chr̃iane religiõis. 3o oro bñdictio ꝛ manus ipositio. 4o denudatio ꝛ vnctio oleo scõ: qõ dr̃ ad cathecumenos. sz q̃tũ ad baptisml̃mũ põit trina imersionẽ cũ aliꝰ que requrunt ad baptisml̃mũ. Quãtũ vo ad ꝓfectionẽ baptismi que ꝓsequit ponit tria. s. uestis traditionẽ: linitionẽ chr̃ismatis i vtice: ꝛ eucharistie ꝓceptionẽ. ¶ Ad ꝑm g̃ dõz: q Dio. tradit ritum baptisml̃mi q̃tũ ad maximã sui solẽnitatẽ: ꝛ iõ nõ põit solũ ministrũ sufficiẽtẽ sz excellẽtez. ¶ Ad 2m dõm: q circa baptisml̃mũ ut ex ꝓdcis pz triplex manus ipositio dat. vna in cathecismo ut hõ in fide roboret in seipso alia in exorcismo ut roboret i pugna aduersus diabolũ. 3a in ꝛfirmatiõe ut roboret in ꝓfessiõe fidei ꝫ ꝑssuras mũdi. ¶ Ad 3m dõm: q de illis sacr̃alib' que ptinẽt ad solẽnitatẽ baptismi: q̃dã fuerũt in ꝑmitiua eccl'ia que nũc nõ sũt: ꝛ q̃dã postea supaddita sũt. vñ in exorcismo aliq̃d subtractũ est: ut pz pritũ quẽ docet Raban'. s. quersio ad occidẽtalẽ ptẽ ꝛ oriẽtalẽ: ꝛ aliq̃d additũ. s. salis cibatio: ꝛ aurium: ꝛ naris: sputo linitio ad designãdũ remotionẽ illoꝝ que ꝑcipue pñt ipedire fidei doctrinã: cui' sacrm̃ pcipiẽdũ est. pot eni ipediri ne recipiat. ꝛ ꝫ hoc adapiunt aures sputo ad recipiẽdũ fidẽ ex auditu per vbũ dei: ꝛ nares ad q̃rẽdũ doctrinã fidei per odorẽ bonũ notitie sue spsuz in cõuersatiõe ꝛ doctria scoꝝ. ad silitudinẽ ei' q dñs luto ex sputo fcõ liniuit oculos ceci nati. Jõ ãt ocl'i nõ liniunt: qz vtilus iuẽtici fuit: fides ãt nõ est per iuẽtionez hũana. pot ẽt ipediri diuulgatio fidei i ꝓfitẽtib' ꝛ docẽtib' ipsaz: ꝛ iõ apponit in ore sal discretiõis: ut ois ꝫmo fidelitũ sit sale ꝓdit'. ¶ Ad 4m dõm: q circa baptisml̃mũ est triplex inũctio. vna añ baptisml̃mũ q̃ fit oleo scõ. qõ dr̃ ad cathecumenos. ꝛ hoc ſm Dio. ꝛ Amb. fit in signũ pugne ꝫ inimicũ: sic̃ athlete inunguntur. ul' ſm Rabanũ: ut nll'e relicꝺ latẽtis inimici resideat: qz qõ emollitũ est facili' ablui ab itrifectis fordib' ꝑ. 2a fit post baptisml̃mũ chr̃ismate in vtice: ut sic̃ ꝑ ablutionez aque significat emũdatio a pctis: ita per chr̃ismatis linitionẽ in vtice significet gr̃a collata in mẽte ad bene opandũ: ut odoꝝ boni exẽpli ad alios diffundat. 3a fit in ꝛfirmatiõe de q̃ post dicet. ¶ Ad 5m dõz: q illa linitio chr̃ismatis nõ est sacrm̃ ꝛfirmatiõis: sed dat tñ in signũ sicut ꝛ uestis cãdida: ꝛ cãdela accensa. ut per uestẽ candidam significet nouitas vite ꝛ puritas: per chr̃isma odoꝝ bone fame. per candelã accensam ueritas doctrine. eucharistie aũt ꝓceptio nõ ponit a Dio. q̃si sacr̃ale baptisml̃mi: sed qz iam baptiçatus est cõfigurat' admittit ad sacrã mẽsam: ꝛ iterũ qz omne sacrm̃ per eucharistiã consumat: ut Dio. dicit.

HD 2m sic ꝓcedit. Videt q cathecism' baptismũ ꝓcedẽ nõ debeat: qz sic dic̃ Aug. in li. de cathecizãdis rudib', narratio plana est: cũ q̃sq; ꝑ' cathecizat ab eo q̃ scriptũ est. in ꝑn' creauit de' celũ ꝛ trã usq; ad pñtia tpa ecclie: sz hoc nõ põt fieri nisi lõgissimo tpe. cũ g̃ piculosum sit tãtu differri baptismũ: vi q nõ debeat baptisml̃mũ cathecism' ꝓcedẽ.

¶ Ꝓ. Matth. 7. dr̃. Nolite scm̃ dare canib': sz scm̃ ibi dr̃ doctria sacra que nõ est cõmittẽda imũdis: ut Dio. dic̃. cũ g̃ nõ baptiçati sint imũdi: vi q nõ debeãt cathecizari non baptiçati. ¶ Ꝓ. baptism' est spũalis regñatio per quã dat eẽ spũale: ut Dio. dic̃. sz ꝑus est accipe eẽ q̃ doctrinã. g̃ baptismus oꝫ ꝓcedẽ cathecismũ. ¶ Sed ꝫ est qõ dr̃ Matth. ulti. Docete oẽs gentes bap. eos ꝛc. g̃ doctria fidei que ad cathecismũ ptinet oꝫ ꝓcedẽ baptismũ. ¶ Ꝓ. nullus oigne accedit ad baptisml̃mũ qui fictus accedit: sed nõ credẽs reputatur fictus ſm Aug. cũ ergo fides sit ex auditu: audit' per uerbũ chr̃isti. ut dicit Ro. x. vi q oporteat ꝑus instrui aliquẽ per vbuz chr̃i q̃ ad baptisml̃mum accedat.

¶ Ulteri' videt q cathecizare nõ sit officiũ sacerdotis qz ꝛ Dio. in eccle. hierar. diacoꝛi hñt officiũ sup oẽs imũdos: qz ipsi hñt purgatiuã vtutẽ: sz ꝓim' gradus imũdoꝝ sunt cathecumini: ut ipse dicit. g̃ ad diacões ptinet eoꝝ istructio. ¶ Ꝓ. illi' videt eẽ istruere baptiçãdũ: cui' est ad baptisml̃mũ eũ adducere. hoc ãt est anodochi. i. ꝓpini: ꝛ Dio. ꝛ nõ sacerdotis. g̃ ꝛ cathecizare nõ erit sacerdotis offm̃. ¶ Sed ꝫ est qõ dic̃ Nicolaus papa. Cathecismi baptiçãdo a sacerdotibus vniuscuiusq; ecclie fieri pñt. g̃ vi esse officiũ sacerdotum.

¶ Ulteri' vi q pueri nõ debeãt cathecizari. frustra eni adhibet istructio ei qui nõ est ꝓceptibilis disciplie: sz puer nõ est ꝓceptibilis disciplie: qz nõ hẽt usuz liberi arbitrij. g̃ nõ dz ei istructio adhiberi. ¶ Ꝓ. in cathecismo requrit ꝓfessio fidei ꝛ ꝓfessio chr̃iane religiõis: ut Dio. pz. sz hoc per se puer facẽ nõ ꝑt: nec aliq̃s ꝓ puero: qz nll's ꝑt ex uoto alteri' obligari. g̃ vi q nõ debeant pueri cathecizari. ¶ Ꝓ. si ipe ꝓ puero ꝓfiteꝫ. g̃ vi q ipse ꝑin' obliget ad istruẽdũ puerũ de his que ptinẽt ad fidẽ chr̃ianã: ꝛ ita vi q sit ualde piculosuz puerũ de sacro fonte leuare: cũ raro aliq̃s de pueri istructiõe curã gerat. ¶ Sz ꝫ est. q rit' baptismi dz in oib' silr obꝺuari: ut oñdat vnitas baptismi. si g̃ adulti cathecizant: ꝛ silr pueri cathecizari debẽt.

¶ Ꝓ. ad hoc est generalis ecclesie consuetudo.

RÑdeo dõm ad ꝑmã qõnẽ: q sic in aliꝰ scientiꝭ ꝛ doctrinis: q̃dã sũt coia q̃b' ignoꝛ

Universidad de Deusto
Biblioteca

ratis necesse est artē igrare:quedā āt ꝓpria que sine igrātia illi⁹ doctrie igrari pñt:⁊ ita ēt in doctria fidei quedā dicunt que sūt fidei coia rudimēta ad que⁹ credēda explicite oēs tenent:sic̄ est fides trinitatis ⁊ incarnatiōis ⁊ passiōis ⁊ dini iudicij ⁊ ꝓuidētie dei de factis hoium:⁊ talis instructio cathecismus dicit.de alijs aūt debet instrui post baptismū tēporis ꝓcessu.

Ad primū ℊ dōz:q nō est necīuz q oia in pti culari adiscat:que i tota bibl'ia cōtinent:sed in qdā sūma:ut.s.videat quō in qlibet statu mūdi deo fuit cura de oib⁹. ¶Ad 2ᵐ dōz:q dñs loq tur de illis imūdis qui fidei ꝛrianī:nō de illis qui ad fidē accedere uolūt.vñ sequit.Ne ipsi cōuersi oirum pāt uos.¶Ad 3ᵐ dōz:q gñatio nālis nō ꝓsuppo nit aliquā cognitionē:⁊ ideo non pōt ꝓexistere aliq̄ instructio:sed spūalis regiīatio ꝓsupponit vitā nālem:⁊ ideo potest ꝓexistere aliqua instructio.

¶Ad 1ᵐ qōnē dōm:q triplex est instructio fidei:vna admonitoria qua ḡs ad fidē cōuertit:⁊ hec ꝓprie est sacerdotū q̄ rū est p̄dicare ⁊ docē.vñ ⁊ Dio.hāc īstructionē ep̄o attribuit.alia est īstructio disciplinalis qua ḡs instruit q̄lit̄ ad baptismū accedē dz ⁊ qd credē de beat:⁊ hec ptinet ad officiū diaconi:⁊ per ꝓ̄s sacerdotis:q̄ dcqd est diaconi est ēt sacerdotis.3ª que seq tur bapᵐ:⁊ hec ptinet ad anadochū ⁊ ad ꝓlatos ecclie.ꝓlati eni ecclie hñt q̄si doctrinā gñalē que per officiū anadochi spāliť ad hūc ul' illū adaptat ſm q ei cōpetit. ¶Ad pᵐ ℊ dōz:q in ꝑmitiua eccl'ia qñ adulti ad baptismū ueniebāt q̄ magna īstructiōe idigebāt hoc per diaconos exercebat:sacerdotib⁹ circa maiora occupatis:⁊ iō Dio.diaconib⁹ attribuit. ¶Ad 3ᵐ dōz:q anadochus nō īstruit añ baptismū de fide:sed ꝓuersum iam recipit ad īstructionē pñtās. ¶Ad 3ᵐ dōz:q dcqd est diaconi licet ēt sacerdotib⁹ facē.vñ p hoc nō remouet ḋn cathecizare sit officiū diaconi.

¶Ad tertia qōnē dōz:q cathecism'est q̄li q̄dā disposi tio ad baptismū.Dispōes āt debēt ꝓportionari illis ad que disponūt.vñ in adultis in qb⁹ in baptismo req rit̄ ꝓpria fides ⁊ ꝓpria uolūtas:req rit̄ ēt q ipse per se cathecizet ⁊ per se ꝓfiteat:⁊ chr̄iana religionē ꝓfiteat.In puero āt cui⁹ baptism⁹ opat tm̄ ex fide eccl'ie ⁊ merito chr̄i fit īstructio mediāte alio.vñ eadē q̄bus īstruēdus est,ꝓponunt pñte anadocho cui cōmittit in his īstruēdus ⁊ ipe loco ei⁹ ꝓfessionē ⁊ ꝓfessionē fac.

¶Ad p̄mū ℊ dōz:q q̄uis nō sit tūc actu ꝓceptibilis disciplie:tñ hēt hi⁹ ꝓceptibilitatē in radice q̄tū ad potentiā rōnis quā hēt ex nā:⁊ q̄tū ad hitū fidei que recipit in baptismo.¶Ad 2ᵐ dōz:q q̄uis puer ꝓfiteri nō possit per se ul' ꝓfiteri:tñ alī⁹ vicē eius supplet:nō q̄dē suā,ꝓpriā fidē cōfitēs sed fidē pueri:⁊ q̄tū ad id qō nūc est:ut sit sensus.credo.i.sacr̄z fidei p̄sto sū z ac cipere:in p̄sona pueri loquēs:ut Aug.exponit:⁊ q̄tū ad id qō futurū est.ut sit sensus:credo.i.qñ ad ꝓfectā etatē veniā fidei cōsentiā:ut Dio.exponit:⁊ hoc q̄dē ꝓfiteri pōt ex ,ꝓposito sollicitudis circa ip̄m adhibende:ut alio mō possit eē sensus.credo.i.operā dabo ad hoc q credat:⁊ in hoc ꝛ ipse puer obligat ⁊ anadochus:q̄ de illis ad que oēs tenent nō est incōueniēs si vn'aliū obliget:secus āt est de ꝓsilijs ad que nō oēs tenent. ¶Ad 3ᵐ dōz:q nō est ibi magnū piculū q̄tū ad modernū tp̄s:q̄ parētes pueri sūt ⁊ chr̄iani:⁊ satis ,phabilr̄ pōt estimari q eu⁊ in fide nutriēt:⁊ ēt ex alijs qb⁹ cōuiuet fidē addiscet:secus aūt erat in p̄mitiua eccl'ia ubi pueri cū infidelib⁹ ꝓuersabant:⁊ iō oili gentior cura adhibēda erat ab anadocho ul' p̄cino:⁊ sil'r etiā nunc si pueri parentes de infidelitate suspecti

essent:uel si inter infideles cōuersaturus foret puer.

Ad 3m sic̄ procedit.videt q exorcism'in eodē nō debeat p̄cedē baptismū.exorcismi eni ꝺ̄ energuminos īstituti sunt:sz nō oēs qui accedūt ad baptismū sūt energumini.ℊ nō oēs sūt exorciçandi. ¶Ꝑ.pri⁹ dz curari cā q̄ cureť effect⁹:sed pctm̄ est cā q̄re in qbusdā diabolus ptātē hēat.si ℊ exorcismi sūt ad ptātē diaboli pellēdā:vi q p̄m⁹ deberet aliqs per baptismū a pcto mūdari:q̄ p exorcismū a ptāte diaboli. ¶Ꝑ.ad idē.supfluū ē diuersa reme dia ordiari:sz ad ptātes demonis arcēdas sufficit aq bn̄dicta.ℊ nō opz ad hoc alios exorcismos eē. ¶Sz ꝺ̄ est qō Cel'.papa dicit.Siue paruuli siue iuuenes ad regiīatiōis ueniāt sacr̄m nō fontē vite ꝑus adeant q exorcismis ⁊ exufflationib⁹ clericoꝝ imundus spūs ab eis abīciat. ¶Ꝑ.alia que scificant ꝑus exorciçatur:sic̄ patet in aq̄ bn̄dicta:⁊ in sale qō apponit.cuz ℊ in baptismo bō cōsecret vi q p̄ri⁹ debeat exorciçari.

¶Ulteri⁹ vi q exorcism'nō hēat aliquē effectū:sed sit ad signādū tm̄.nihil eni plus exigit ad sacr̄m noue legis nili q significet ⁊ efficiat qō significat.si ℊ ea que sūt in exorcismo nō solū significāt sz ēt efficiūt:tūc p se sacr̄a sī ⁊ nō sacr̄alia. ¶Ꝑ.sic̄ exorcism⁹ p̄cedit baptismū:ita ⁊ q̄dā alia sacr̄alia cōsequunt ip̄z:sic̄ p̄⁹ dictū est.sz illa ꝓpria sūt tm̄ ad signādū.ℊ ⁊ exorcism⁹. ¶Ꝑ.si aliqs exorciçat⁹ puer ante baptismū moriat̄ ꝓstat q hoc eū a demone nō lībat.ℊ ad min⁹ i aialeť exorcism⁹ nullū effectū hūit. ¶Ꝑ.sicut dicit Cypria nus. Scias nequitiā diaboli pmanere usq̄ ad aquaz salutarē posse:in baptismo aūt oēm nequitiā amittere.sed aliqn etiā post baptismū exorcismus fit in illis qbus in articulo necessitatis exorcismus omissus fuerit si piculū euadat.ℊ nō lībat a ptāte demōis:⁊ nll'm aliū effectū hīe vi. ¶Sed ꝺ̄,Greg.sup Ezech.Sacerdos oū per exorcismi gr̄az man⁹ iponit credētib⁹ ⁊ hitare malignos spūs in eoꝝ mēte ꝺ̄dicit:qd aliud facit:nisi q̄ demōes eijcit.ℊ hz aliquē effectū. ¶Ꝑ. exorcismi Salomonis hēbāt aliquē effectū ad pellēdos demones:ergo multo fortius exorcismi eccl'ie.

¶Ulteri⁹ vi q exorciçare sit officiū eoꝝ qui i sacris ordinib⁹ ꝓstituunt:q̄ opari in īmūdis ſm Dio.ad diaconos ptinet sz iter īmūdos ꝑz Dio.2ᵐ locū tenēt energūmeni.cū ℊ exorciçatio sit ad eos sic̄ cathecizatio ad cathecumios:vi q sit eoꝝ qui sūt in sacris ordinib⁹. ¶Ꝑ.cathecism⁹ p̄cedit exorcismū.sed in artib⁹ opatiuis ita est q opatio p̄ncipalioris artis semp sequit:sic̄ p⁊ de arte que fecat ligna:⁊ que cōpagiat nauē.cū ℊ cathecism⁹ per diacones vl' sacerdotes fiat vi q exorcism⁹ nō possit fieri p illos q̄ sūt in miorib⁹ ordib⁹. ¶Ꝑ.ad hoc est ꝓsuetudo eccl'ie.q̄ exorciçatio solū p sacerdotes fit:qō ēt ex aucte Gre.inducta p⁊. ¶Sz ꝺ̄ est qō infra di.24.dic̄ magr̄ q ad exorcistas ptinet exorcismos memorit̄ tenē:man⁹ sup energumios iponē ℊ cū exorcista nō sit sacer ordo:vi q ille qui est in minorib⁹ ordinib⁹ cōstitut⁹ possit exorciçare ex officio.

Rñdeo dōm ad primā qōnē:q pp pctm̄ hois diabolus ptātez accepit in hoiem ⁊ in oia que in usuz hois ueniūt in ipsi⁹ nocumētū:⁊ iō q̄ nulla ꝓuētio est chr̄i ad belial:iō q̄nq̄ aliq̄d scificādū est ad cultū dinū p̄t⁹ exorciçat ut liberatū a ptāte diaboli qua illō nocumētū hois assumē poterat deo ꝑse cret:⁊ hoc p⁊ in bn̄dictiōe aque:in ꝓsecratiōe tēpli:⁊ in oib⁹ hi⁹.vñ cū ,ppria scificatio q̄ hō deo ꝓsecrat̄ sit in baptismo:opz q ēt hō prius exorciçet q̄ baptiçet mlto fortiori rōne q̄ alia res:q̄ in ipo hoie est cā q̄re diabolus ptātē accepit in hoie ⁊ in alia que sunt ,ppt

hoiem.ſ.pctm̄ origiale ul' actuale:⁊ hec signāt ea que in exorcismo dicunt:ut cū dī.Recede ab eo sathana:⁊ hī⁹:⁊ sil'r ea que ibi fiūt:q̄ ipsa exufflatio signat demonis expulsionē:bn̄dictio āt cū man⁹ ipōne p̄cludit expulso viā ne redire possit.sal aūt in os missuz ⁊ nariū ⁊ auriū sputo linitio signat remotionē ipedimēti ipsi⁹ demonis respectu fidei docēde ul' adiscēde:ut dictū est:sz olei inūctio signat expeditionē hois i pugna quā aduersus diabolū suscipit a cui⁹ ptāte exēpt⁹ est.

Ad primū ℊ dōz:q energūini dicunt iteri⁹ laborātes:ab en qō est in:⁊ ergē qō est labor:⁊ q̄uis nō oēs baptiçādi sint energūini nec interi⁹ laborātes a diabolo uexari:cozpalr̄ tñ iteri⁹ laborāt ul' ifirmant pp ifectionē fomitis diabolo in eis ptātē hñte. ¶Ad 2ᵐ dōm:q q̄n effect⁹ ꝓfirmat cām tūc p̄ri⁹ laborādū est ad curādū effectū ut sic expeditius ,pceđat ad curationē cāe.i.ptās āt demōis que ex pcto ꝓsequit:⁊ tenet q fuat hoiez in malitia ⁊ i pctō:⁊ iō p̄ius euacuāda est ptās demōis ul' debilitanda: qō in exorcismo fit ne curationē cāe.i.pcti i baptismo facta ipedire possit. ¶Ad 3ᵐ dōz:q diabolus ipugnat nos ⁊ ab exteriori ⁊ ab iteriori:aq̄ ℊ bn̄dicta oz dinat ꝺ̄ ipugnationē diaboli:que est ab exteriori:sed exorcism⁹ ꝺ̄ ipugnationē que est ab iteriori:vñ ⁊ illi ꝺ̄ quos dat dicunt energumini.i.iterius laborantes.

¶Ad 3ᵃᵐ qōnē dōz:q circa hoc est duplex opio. Qui dā eni dicunt q ea que in exorcismo aguntur sunt tm̄ si gna eoꝝ que postea in baptismo cōplent:in quo ptās demōis totalr̄ euacuat.ut Cypria n⁹ dic̄ in aucte inducta:sz hoc est ꝺ̄ auctē Greg.inductā ⁊ ꝺ̄ ea que in exorciçādo dicunt que frustra dicerent nisi aliquē effectuz hēret p̄cipue cū p modū iperij ⁊ nō solū per moduz oronis dicant i hoc qō dī.q maledicte diabole ext ab eo ꝛc.⁊ iō dom fz alios q nō tm̄ signāt:sz ēt efficiūt aliq̄d:nō tm̄ i corpe sz ēt in aia:qz i utroq̄ est ifectio fomitis:effect⁹ āt iste est debilitatio ptātis demonis: ne tm̄ possit in hoie sic̄ añ ne baptismū ⁊ alia bona in ipso ipediat:sz ptās p̄dcā totalr̄ i baptismo aufert:sic̄ etiā Pharao p⁊⁹ flagellat⁹ est pplo nōdū de egypto egresso:⁊ postea totalr̄ i mari rubro:qō est figura baptismi submersus.¶Ad p̄mū ℊ dōz:q sacr̄a noue legis hñt effectū in ꝓferēdo gr̄az q̄ pfecte mozbo sūt̄ue nit ꝺ̄ quē sacr̄z ordiat:sz sacr̄alia hñt effectū in removēdo ꝓrias dispōes ul' ipedimēta gr̄e:⁊ iō ſm diuersa ipedimēta multiplicant nec in eis gr̄a ꝓfert. ¶Ad 2ᵐ dōz:q nō est sile de sacr̄alib⁹ que sequunt ⁊ que p̄cedūt:qz ex q̄ baptism⁹ plene effectū suū hz nō opz q ipediētia baptismū tollant qz i ā ipediri nō pōt:tñ nō est remotū qn vnctio chrismatis post baptismū in vti ce fcā aliquē effectū ad gr̄az ꝓferēdā ul' ꝓfuādā hēat.

¶Ad 3ᵐ dōz:q p̄positinus dixit q exorciçat⁹ añ baptismū decedēs miores tenebras patiet.sz hoc nihil est.qz tenebre'ille i sola carētia dine visiōis ꝓsistūt:cū nō hēant aliā penā sensibilē:⁊ hoc in oib⁹ eq̄lit̄ erit:⁊ iō dom alit̄ q nō hēt effectū in collatiōe gr̄e:sz solū in debilitatiōe ptātis demōis:⁊ iō hoc ualet ei tm̄ i vita ¶Ad 4ᵐ dōz:q ad hoc q vnctiozmitaz baptismi ob seruet opz q exorcismus sī p̄termissus fuit post baptismū suppleat ⁊ tūc tm̄ signat:ul' forte additur etiā aliqua cohibitio ab ipugnatione diaboli:nec hoc est inconueniens:cū etiā per aquā benedictā qua post baptismū aspergimur aliqua ptās demonis repimat.

¶Ad 2ᵃᵐ qōnē dōz:q exorciçare ad exorcistas ptiet ex ,ppio officio ordis:nihilomin⁹ tñ est ⁊ supioꝝ ordinū:tñ pp oñēdā vnitatē baptismi ꝓsuetū est in ecclia:ut totū qō ad baptismū ptinet expleat ab vno.ſ.

a sacerdote:⁊ p̄cipue nūc qñ nō uenit magna multitudo sil' ad baptismū ⁊ sūt multi sacerdotes.in p̄mitiua āt eccl'ia qñq̄ magna turba sil' ad bap⁹ accedebat ⁊ erāt pauci sacerdotes.vñ hi⁹ sacr̄alia reliquebant in miorib⁹ ordib⁹ ꝓstitutis. ¶Ad p⁹ ℊ dōz:q Dio.sub ministris cōprehēdit oēs ordines iferiores:⁊ iō ministris q̄ diacōi dicunt attribuit oia que fī iferioꝝ ordinū:qz forte i ꝑmitiua eccl'ia nōdū erāt illi ordines ita distincti pp paucitatē ministroꝝ. ¶Ad 2ᵐ dōm:q sic̄ exorcism⁹ p⁹ ptict ad exorcistā:ita ēt p̄m⁹ ordo q hz actū in cathecizādo ē ordo lectoꝝ:q̄uis hoc postea ꝑ supiores ordines cōpleat;⁊ ideo sicut cathecismus p̄cedit exorcismū:ita ordo lectoris p̄cedit ordinē exorciste. ¶Ad 3ᵐ dōm:q cōpleta potestas in exorcizādo cōpetit sacerdoti:⁊ ideo qñ nō est magna necessitas ip̄e ſm consuetudinē ecclesie exorcismi actum exequit:⁊ ſm hāc cōsuetudinē loquit auctoritas Gregorij.

¶Dic etiam sciendū est q̄ ter imergat ꝛc.]De trina imersiōe.ꝺ̄ di.3.ocñ est. ¶Accelerat⁹ est usus rōis.] qz Aug.sup hoc ābigue loquit:iō diuersimode q̄daz de hoc senserūt.dixerūt eni q̄dā q Joānis exultatio nō fuit aliqs mot⁹ corpalis:sz miraculosus q̄si gaudētis:ut mri inotescerat mr̄is saluatoris aduēt⁹. Alij āt dicūt alit̄ ⁊ melī⁹ q ad illō momētū dat⁹ est ei usus rōnis:⁊ nō est icōueniēs si postea sit subtract⁹:sic̄ ⁊ gr̄a rapt⁹ ad momētū dat:secus āt est de gr̄a gratū faciente que nō ſbtrahit sine cl'pa. ¶Nō errorē iducēs ꝛc.] qz si errorē uellet iducē itēdēs mutare formā ecclie. hocip̄o nō itēderet facē qō ecclia fac̄:⁊ iō nō baptiçaret.de corruptiōe aūt foꝛe ꝺ̄ di.3.ocñ est. ¶Dinū iudicīū per alicui⁹ reuelonis ꝛc.]vi q male dicat qz dinū iudiciū nō est hoc mō requirēdū nisi in dubijs.certū āt vi q si ludo fecit itētio defuit ⁊ uer⁹ baptism⁹ nō fuit. Et dom q ludus aliqn excludit itētionē:⁊ aliqn nō. cū eni ludo fieri dicant que ꝓter itētionē alicui⁹ utilitatis fiūt:ad sola delectationē ludus baptiçātiū pōt excludē itētionē respectu utriusq̄ effect⁹ ablutiōis.ſ. sacri collatiōis ⁊ rei sacri:⁊ tūc nō itēdit facē qō fac̄ ecclia in collatiōe sacri:⁊ ita talis ludus euacuat itentionē que requirit in sacro.ul' pōt excludē tm̄ scōz utilitatē:ut.ſ.uelit de hoc ludū suuz facē ex eo q baptismi sacr̄m ꝓferat nō pp scificationē baptiçandi hoc facies:⁊ tūc manet itētio que sufficit ad baptismū:⁊ ꝓpter hoc dubiū dixit Aug. Imploradū est dinū iudiciū:⁊ iō dī q puer athanasi⁹ ludēdo simulās se ꝑz baptiçauit quosdā ⁊ iudicatū est ab Alexā.ep̄o ut nō re baptiçarent:qz inuētū est q ipse intētionē baptiçādi būit:qō ēt p⁊ ex hoc q nō baptiçabat nisi cathecumenos.¶Cui addit exorcism⁹ ꝛc.]vi q exorcism⁹ debeat p̄cedere cathecismū:qz p⁊⁹ remouēdū est malū q̄ pficiat aliqs in bono.⁊ dom q uez est si utrūq̄z in eo dē gr̄e accipiat:sz cathecism⁹ ordiat ad bonū nō efficiēdo aliq̄d:sed solū instruendo.exorcism⁹ aūt remouet malū in operādo:⁊ instructio in talib⁹ dz opationez p̄cedere:ut sciat hō quid in eo fieri debeat.

De confirmatione. Dist.VII.

Nunc de sacro ꝓfirmatiōis addēdū est de cui⁹ vtute q̄ri solet. Foꝛa eniz apta est.ſ.vba que dic̄ eps cū baptiçatos in frōtib⁹ sacro signat chrismate.]Hoc sacr̄m ab alijs pfici nō pōt nisi a sūmis sacerdotib⁹:nec tēpore apl'oꝝ ab alijs q̄z ab ipsis apl'is legit pactū:nec ab alijs q̄s ab illis qui locū eoꝝ tenēt pfici pōt a ut dz. Nā si alit̄ p

Universidad de Deusto
Biblioteca

sūptū fuerit irritū bētur ⁊ uacuū: nec iter ecclīastica reputabit sacra: licet āt ꝑsbris baptiçatos tāgē i pectore: ſz nō chrismate signare in frōte. Unt⁹ āt hui⁹ sacri est donatio spūs sci: ad robur qui in baptismo dat ad remissionē. Uñ Raban⁹. A sūmo sacerdote per īpōnē man⁹ paclit⁹ tradit baptiçato ut roboret per spīm sciñ ad ꝑdicādū alijs illō qō ipse in baptismo ꝓsecutū est. Itē oēs fideles per manus ipōnē epoꝛ post baptismū accipe debēt spiritū sanctū ut pleni chriſtiani inueniant.

¶ Melchiades.

SCito utrūqꝫ eē magnū sacrm ſz vnū maiori ueneratiōe tenēdū sic a maiorib⁹ dat. Ecce mai⁹ dicit sacrm ꝓfirmationis. ſz forte nō ob maiorē vtutē ⁊ utilitatē qꝫ ꝓferat: ſz qꝛ a digniorib⁹ dat: ⁊ in digniori parte coꝛpis fit. ſ. in frōte: ut forte qꝛ mai⁹ augmētū vtutū ꝑstat: lꝫ baptism⁹ plus ad remissionē ualeat. Nō vī inuere Raban⁹ dicēs: in vnctiōe baptismi spīm sciñ descēdē ad hītationē deo cōsecrādā. In hoc vo eiusdē septiformē grām cuꝫ oī plenitudine scitatis ⁊ vtutis uenire in hoiem. Hoc sacrꝫ tm̄ a ieiunis accipi ⁊ ieiunis tradi debet sicut ⁊ baptism⁹: nisi aliter cogat necessitas. Nec debet iterari sicut nec baptism⁹ uel ordo. Nulli eni sacro faciēda est iniuria qō fieri putat qm̄ nō iterādū iteratur. Sed utrū aliq̄ ul̄ nulla iterari possint qō est: Nā de baptismo ⁊ ordine q nō debeāt iterari apte Aug. dicit. Utrūqꝫ sacrm est ⁊ qdaꝫ ꝓsecratione datur: illud qdē cū baptiçat: illō vo cuꝫ ordinat. Ideoqꝫ in eccl̄ia catholica utrūqꝫ nō licet iterari: qꝛ neutri faciēda est iniuria: qō indubitāter etiā de cōfirmatione tenendū est. De alijs vo utrū iterari ualeant: uel debeant postea disseremus.

¶ Diuisio textus.

POstqꝫ magr determinauit de sacro ītrātiū. ſ. de baptismo: hic intēdit determinare de sacrīs que ptinēt ad pgrediētes in via dei: ⁊ diuidit in ptes duas. In p⁹ determinat de sacrīs qb⁹ pgrediētes in bono pficiunt. In 2ª de sacro quo a malo subleuant quos cadē accidit. ſ. de pnia dī. 14. ibi|. Post hoc de pnia agendum ⁊c̄. |. Prīa in duas. In p⁹ tangit ea que sunt intra essentiā sacrī. ſ. mām ⁊ formā. In 2ª ea que sūt extra essentiaꝫ ipsi⁹ ibi|. Qō sacrꝫ ab alīs ⁊c̄. |. ⁊ circa hoc tria facit. Prīo determinat ministrū hui⁹ sacrī. 2° effectū ibi|. Uirt⁹ aūt hui⁹ sacrī ⁊c̄. |. 3° rituꝫ ibi|. Hoc sacrm tm̄ a ieiunis ⁊c̄. |. Circa prīmū duo facit. Prīo determinat vītatē. 2° remouet q̄dā obiectionē ibi|. Greg. ⁊c̄. |

HIc est triplex qō. ꝑ. Prīa de ipo sacro cōfirmatiōis. 2ª de effectu ei⁹. 3ª de celebratione eius. Circa prīmū querū tur tria. Prīmo utrū confirmatio sit sacrm per se. 2° de materia eius. 3° de forma.

AD prīmū sic ꝓcedit. Uidet q ꝓfirmatio nō sit sacrm: oē eni sacrꝫ efficaciā hēt ab īstitutiōe dīna: ſz cōfirmatio nō legit a dño īstituta. g̃ nō est sacrm. ¶ ꝑ. illud cui⁹ est usus in oībus uel plīb⁹ sacrīs nō vī eē sacrm per se: ſz sic dīc Dio. usus sacri vnguēti. ſ. chrismatis est in alīs sacrīs plīb⁹: sic ꝑz in baptismo in quo ifundit chrisma in aq̄ baptismi: ⁊ baptiçat⁹ in vtice chrismate inūgit: ⁊ silr pōtifices chrismatis inūctiōe ꝓsecrant: ⁊ altare ēt i quo eucharistia cōsecrāda est chrismate linit. ⁊ calix silr. g̃ ꝓfirmatio que dī chrismatio nō est aliqd spāle sacrꝫ ſz magis sacrale. ¶ ꝑ. sacra noue legis i ueteri ꝑfigurata fuerūt. ſz nlla figura ꝓfirmatiōis i lege ueteri legit̄ ꝓcessisse. g̃ cōfirmatio nō est sacrꝫ. ¶ Sed ꝯ est qō Raban⁹ in lra dicit. Scitote utrūqꝫ magnū eē sacrm. ſ. confirmationē ⁊ baptismū. ¶ ꝑ. hoc ꝑz per diffōnē sacri que cōpetit ꝓfirmatiōi que bꝫ significationē grē in linitiōe olei: ⁊ hēt efficaciā ut in lra dī: in collatione grē ad plenitudinē scitatis. ergo est sacrꝫ. ¶ Uteriꝰ vī q sit sacrꝫ necitatis: qꝛ ut Raban⁹ in lra dicit. Oēs fideles debēt post baptismū per epos accipere spīm sciñ: ut pleni chriſtiani inueniant. sed hoc est de necitate salutis ut aliqs sit plen⁹ chriſtian⁹. g̃ sacrm cōfirmatiōis est sacrm necitatis. ¶ ꝑ. sacrꝫ ꝓfirmatio nis ꝯ morbū pcti ordinat. sed hoc est de necitate salutis ut quis a morbo pcti libereť. g̃ ꝓfirmatio est sacrꝫ necitatis. ¶ ꝑ. sic ad iustitiā exigit recessus a malo ita ⁊ accessus ad bonū. ſz baptism⁹ opat ad recessū a malo: qō ipm ablutiōis nomē oñdit. ꝓfirmatio āt ad accessum ad bonū: qō ēt ex noie ꝑz. g̃ sic baptism⁹ est de necitate scificatiōis: ita ⁊ ꝓfirmatio. ¶ Sed ꝯ: sine eo qō est de necessitate salutis nō est salus. ſz pueri baptiçati saluant̄ si añ cōfirmationē morianť. g̃ nō est sacrm necitatis. ¶ ꝑ. gr̃a ⁊ vt⁹ sufficiūt ad salutē: ſz in baptismo ꝓferť gr̃a ⁊ plenitudo vtutū. g̃ baptism⁹ suffic ad salutē: ⁊ ita ꝓfirmatio nō est sacrꝫ necitatis.

¶ Ulterius vī q baptism⁹ sit nobil⁹ sacrm q̄ cōfirmatio: qꝛ eēntialia rei accītalib⁹ digniora sūt sic̄ ſba accidēte. ſz baptism⁹ eēntialr se hēt ad salutē cū sit sacrꝫ necitatis. cōfirmatio aūt accītalr cū nō sit necitatis sacrꝫ. g̃ baptism⁹ est nobil⁹ sacrm ꝓfirmatiōe. ¶ ꝑ. effect⁹ ꝓpoꝛtiōat sue cāe. ſz baptism⁹ hꝫ maiorē efficaciā i efficiēdo: qꝛ delet oēz culꝑ ⁊ pena qō nō fac ꝓfirmatio. g̃ est nobil⁹ sacrꝫ. ¶ Sꝫ ꝯ: ad nobiliorē actionē ordiat nobil⁹ mīsteriū. ſz ꝓfirmatio dat a nobiliori mīstro q̄ bap⁹. g̃ ꝓfirmatio ē nobil⁹ sacrꝫ bap⁹.

RNDEO dō ad ꝑma qōnē: q actiōes que sūt ordinate ad aliquos effect⁹ ꝓprios ⁊ determinatos recipiūt distinctionē fm ꝓportionē ad suos effect⁹. vñ si ad suos effect⁹ distinctos ordinent erūt due diuerse actiōes. si āt ordinētur ad vnū effectū ita q vna disponat ul̄ ipedimētū remoueat ⁊ alia pficiat ⁊ alia oznet pfectū. totū cōputat ꝓ vna integra actione: sic̄ patet in opib⁹ artificū. vñ cū sacra sint quedā actiōes hierarchice fm Dio. ordiate ad aliquos effectus salutis qñ plures actiōes sacrales ordinant ad vnū effectū: vna ut pficiēs: alia ut disponēs uel ipedimētū remouēs: ul̄ aliq̄ mō oznās tūc in illa que efficit effectū ꝑncipalē ꝓsistit eēntialr rō sacri. Alie āt nō dicunť per se sacra ſz sacralia quedā q̄si sacris adūcta: sic̄ ꝑz ex his que dicta sť circa baptismū in exorcismo ⁊ cathecismo ⁊ alīs hī⁹ concurrere. Quādo aūt sunt plures actiones ordinate ad effectus oīno distinctos tūc sunt diuersa sacra: ⁊ ideo cū confirmatio hēat per se effectū distinctū ab effectu baptismi: ut patebit. nō est sacrale baptismi sed poti⁹ per se est ꝑncipale sacrꝫ.

Ad prīmū g̃ dōz: q circa instōnē hui⁹ sacri est triplex opio. vna enim dicit q hoc sacrꝫ nō fuit istitutū nec a chro nec ab aplis: ſz postea ꝓcessu tpis in quodā ꝓcilio: ⁊ dicūt q dñs rē sacri huius sine sacro ꝓferebat man⁹ iponēdo: silr ⁊ apli: eo q ipi ꝓfirmati fuerūt imediate a spū sco: ⁊ hoc vī valde absurdū: qꝛ fm hoc ecclia tota die posset noua sacra instituē: qō falsuꝫ est: cū ipi nō sint latores legis ſz ministri: ⁊ fundamētū cuiuslibet legis in sacris ꝓsistit. ⁊ ꝑterea in lra dī de tpe aplorꝫ. non ab alīs q̄ ab aplis fuit pactū. Jō alij dicūt q nō fuit a chro ſz ab aplis istitutū hoc sacrꝫ: ſz hoc ēt nō cōpetit: qꝛ ipi apli q̄ibꝫ erāt bases ecclie: tñ nō fuerūt legislatores: vñ ad eos nō ptinebat sacra istituē. Et iō ꝓbabilr vī alioꝛ opinio qui dicūt hoc sacrm sic ⁊ oia alia a chro fuisse istituta: qō patet ex hoc q ipse ēt dñs man⁹ pueris ponebat: ut ꝑz Matth. 19. nec obstat q in euāgelio ul̄ in actib⁹ aplorꝫ: nō fit mētio de mā uel forma hui⁹ sacri: qꝛ forme sacrales ⁊ alia que in sacris exigunť occulta erāt in primitiua ecclia ꝓp irrisiōes gētiliū: ut Dio. dicit. vñ ēt in fine eccl. hierar. excusat se a determinatione foꝛaꝝ sacraliū. secus āt est de baptismo: qō erat sacrꝫ necessitatis: ⁊ statiꝫ cuilibet offerebat in ꝑn⁹.

¶ Ad 2ᵐ dōz: q ꝙuis mā ꝓfirmatiōis. ſ. chrismate utant ecclie mīstri in diuersis sacrīs: tñ hoc sacrꝫ nō ꝓsistit tm̄ in mā ſz in forma vboꝛ ⁊ actu: sic̄ ⁊ sacrꝫ nō ꝓsistit tm̄ in baptismi ⁊ actuale in pnia ⁊ hec expulsio sufficit ad salutē. Alio mō quo ad pena inclinātē ad culpā: ⁊ sic expellit in cōfirmatione ⁊ in alīs sacrīs: ⁊ hec nō est de necessitate salutis.

¶ Ad 3ᵐ dōm: q in baptismo datur gr̃a que a pctō mundat ⁊ ad bene opandū pficit q̄tū ad sufficientiā salutis: sed in ꝓfirmatione additur ampli⁹ mun⁹ gr̃e qō nō est de necessitate salutis.

¶ Ad tertiā qōnē dōz: q quinqꝫ modis vnū sacrꝫ dī eē dignius alio. Uno mō quo ad rē sacrī siue effectū ei⁹ ⁊ sic baptism⁹ qui delet oēm culꝑm ⁊ aufert oēz penā est maximū sacroꝛ. Alio mō q̄tuꝫ ad id qō ꝓtinet in sacro: ⁊ sic in eucharistia est nobilissimū in qua ꝓtinet ipse chr̄s. Tertio q̄tū ad gradū dignitatis in quo cōstituit: ⁊ sic ordo est dignissimū sacrm. Quarto q̄tuꝫ ad ministrū: ⁊ sic cōfirmatio ⁊ ēt ordo sūt dignissima qꝛ nō nisi per epm ministranť. Quito q̄tū ad signatū ⁊ nō ꝓtētum: ⁊ sic mr̄imoniū est dignissimū: qꝛ signat cōiūctionē duaꝝ nārū in ꝑsona chr̄i. Si tñ bas dignitates adiuicē cōparem⁹ iuenīt illa dignitas potissima quā sacrm hēt ex contēto: qꝛ est eēntialioꝛ: ⁊ iō sacrꝫ eucharistie est simplr dignissimū: ⁊ ad ipm quodāmō alia sacra ordinanť. dignitas aūt que est in efficiendo ꝑualet ei que est in significādo: ⁊ illa que est in efficiēdo respectu boni simplr loquēdo ꝑualet ei que est in amotiōe mali: ⁊ iō simplr loquēdo post eucharistiam nobil⁹ sacrꝫ est ordo per qō hō ⁊ in gr̃a ⁊ i gradu dignitatis ponit: ⁊ post hoc cōfirmatio: per quā pfectio gr̃e cōfert: ⁊ post baptism⁹: per quē fit plena remissio culpe ⁊ pene: ⁊ post mr̄imoniū qō hēt maximā significationē. pnia āt ⁊ extrema vnctio ponit iter baptismū ⁊ mr̄imoniū: qꝛ ordinanť directe ad remotionem mali: ꝙuis in hoc pnia hēat miorē efficaciā q̄ baptismus: qꝛ ordinat ꝯ culpā actualē tm̄: ⁊ nō delet totalr pena ⁊ adhuc minorē extrema vnctio que ꝯ reliqas pcti ordinat.

¶ Ad ꝑm g̃ dōm: q ꝙuis cōfirmatio sit hēat q̄si accītalr ad vitā spūalē simplr acceptā: tñ ad vitā spūalē fm sui pfectā oīam nō hēt se accītalr ſz essentialr: ⁊ iō non opꝛ q sit minoris dignitatis q̄ baptismus: sic̄ ēt rōnale est ōia nobilioꝛ q̄ sensibile: ꝙuis aiali inq̄tū aial accidat esse rōnale cui inq̄tuꝫ hī⁹ per se cōuenit eē sensibile.

¶ Uel dōm ut qdā dicūt q cōfirmatio ꝑsupponit baptismū. vñ duplr ꝓt cōpari. vno mō ut accipiat cōfirmatio cū ꝑsuppone baptismi: ⁊ sic cōfirmatio simplr est nobilioꝛ: sic̄ etiaꝫ eē ſbale pfectū q̄ accītalia simplr nobili⁹ est q̄ esse ſbale simplr. Alio mō cū ꝓcisione baptismi: ⁊ sic qdāmō baptism⁹ est nobilioꝛ q̄tū ad maiorē efficaciā i remouēdo malū.

¶ Ad 2ᵐ dōz: q bap⁹ nō hꝫ maiorē efficaciā simplr ſz solū in remotione mali ut dictuꝫ est.

AD 2m sic ꝓcedit. videť q sacrm istud māꝫ nō beat. sacra eni hñt efficaciā ex dīna īstōne. ſz mā hui⁹ sacri nō legit a dño īstituta. g̃ nō hēt determinatā mām.

¶ ꝑ. cōfirmatio datur ad plenitudinē sci spūs ꝓcipiēda. sed sup aplos in die pentecostes descēdit spūs sci plenitudo absq̄ oi mā. g̃ hoc sacrm mā nō idiget.

¶ ꝑ. aplī formā nobis ecclīastici rit⁹ tradiderūt. ſz ipsi cōfirmabāt man⁹ iponēdo sine aliq̄ mā: ut legit in Act. aplorꝫ. g̃ hoc sacrm mām nō hēt.

¶ Sed ꝯ est: qꝛ ꝛ Hug. de scō vic. sacrꝫ est māle elementū. ergo debet oē sacrm hēre mām.

¶ ꝑ. si omittatur aliquid qō nō sit de ſba sacri nō impedit perceptio sacri. sed si omitteret eps chrismatis linitionem nō conferret sacrm. g̃ mā est de essentia huius sacri.

¶ Uteriꝰ vī q chrisma nō sit mā cōpetēs: in sacris enim vniformitas obseruari debet. ſz in baptismo est mā simplex elentū. ſ. aq̄. ēt in cōfirmatiōe aliqō elentū deberet eē mā.

¶ ꝑ. vt⁹ agētis ꝓportionat agēti. ſz vtus agēs i sacrīs est simplex. g̃ ⁊ mā debet eē simplex ⁊ ita mā ꝓfirmatiōis nō debet eē cōmixta ex duobus liquorib⁹. ſ. oleo ⁊ balsamo.

¶ ꝑ. mā sacri debet eē oib⁹ cois: qꝛ oib⁹ sacra ꝓponunť in salutē. ſz oleū oliue ⁊ balsamū nō est apud oēs. g̃ nō sunt ꝙenies mā alicui⁹ sacri.

¶ ꝑ. ex alīs ēt reb⁹ fit oleū q̄ ex oliua: sic̄ ex nucibus ⁊ papauē. g̃ vī q ēt ex tali oleo posset

fieri chrisma. ¶ Ꝑ.sacrꝫ ꝓfirmatiõis est ad corrobo randũ hoiez in pugna spũali.sꝫ vinũ facit hoies bone spei fꝫ phꝫ in. 4. ethi. qõ ad fortitudinẽ pugne exigit: z sũr panis coꝛ hois ꝓfirmat:ut dr in ꝑa.g panis z vi nũ esset huius sacri ꝓuenietioꝛ mã q̃ oleũ z balsam⁹. ¶ Ꝑ.mã sacri oꝫ bere significationẽ z respectu effe ctus z respectu alicui⁹ qõ in chro ꝓcessit a quo sacra ꝓfluxerũt.sꝫ per hi⁹ liqres nihil significat in chro p̃ cedẽs.g hi⁹ liquores nõ sunt ꝓueniens mã hui⁹ sacri. ¶ Ulteri⁹ vi q̃ nõ exigat mã pri⁹ scificata.cõfirmatio eni ut in lra dr nõ est maioris vtutis q̃ baptism⁹:sed in baptismo nõ reqrit mã ꝓius scificata.g nec in ꝓfir matione. ¶ Ꝑ.Fꝫ Aug.accedit vbũ ad elemtũ:z fit sacrꝫ.si g opoꝛteret q̃ mã aliq̃b⁹ vbis ꝓus scificaret: tũc etiã ipm chrisma per se est qõdã sacrm z nõ sacri mã. ¶ Ꝑ.scificatio nõ est iterãda circa idẽ.sꝫ per foꝛ maꝫ sacri scificat mã:ut patet in baptismo cui⁹ mã est aq̃ vbo vite scificata:qõ vbũ supꝫ dr.ꝫ.dixit magister esse formã baptismi.g nõ debet añ ꝓlationẽ forme sa cramẽt alis aliq̃ scificatio circa mãm cõfirmatiõis ad hiberi. ¶ Sed ꝫ est cois usus ecclie:z etiã determi natio Dio.qui ponit ritũ ꝓsecrationis chrismatis.

Rñdeo dõꝫ ad primã qõnẽ:q̃ mã sacri dr illa res visibilis:sub cui⁹ tegumẽto diuia virt⁹ secreti⁹ opat salutẽ:z ideo ad hoc necessaria est mã sacris:ut ad effectũ ad quẽ vtus hũana nullaten⁹ attingit neq; operãdo neq; cooperãdo diua virt⁹ in re visibili operãs ꝓducat:z iõ in pnia z in mrionio cu ius effectus aliquo mõ dependet ex opatiõe hũana.s. dolore de ptis z ꝓsensu ẽt in copulã ꝑugalẽ nõ reqrit talis mã.in baptismo aũt cui⁹ effectus totalr est ab extrinseco nil cooperãte interi⁹ baptizãte neq; eo qui baptizat nisi ad remouendũ impedimentũ reqrit mã sen sibilis.cũ ergo effect⁹ ꝓfirmationis qui est plenitudo spũs sci sit dino ab extrinseco nõ per aliquã opatiõez hũanã:nõ est dubiũ q̃ i sacro ꝓfirmatiõis mã exigat.

Ad primũ g dõꝫ:q̃ plenitudo spũs sci nõ erat dãda añ chri resurrectionẽ z ascẽ sionẽ:sicut dr Joã.7. Nondũ erat spũs datus:qz nõ duꝫ erat Jesus glificatus:z iõ fm vnã opinionẽ ea que ad hoc sacrm ptinẽt nõ fuerũt ante chri ascẽsionẽ in stituenda:sed aliquo mõ ꝓfiguratuꝫ fuit hoc sacrm in manus ipositiõe chri sup pueros:q̃uis etiã illa man⁹ ipositio possit referri magis ad man⁹ ipositionez que fit sup catheçuminos.ut dictũ est. Nec hoc differt sive dns ipsemet instituit sive apli eiuꝫ speciali ꝑcepto. Scõm vo aliã opinionẽ dõm q̃ dns materiã huius sacramẽti per seipsuꝫ instituit sicut z aduentũ spũs sci ꝓmisit:sed denũciandã aplis dereliquit qñ usus sacri cõpetebat.s.post plenaꝫ spũs sancti missionẽ. ¶ Ad 2ᵐ dõm:q̃ sicut sacrm baptismi incepit in baptismo chri:ita sacrm ꝓfirmatiõis icepit in aduẽtu spũs sci in aplos.z qz ꝑnª rerũ debẽt esse notissima:iõ utrobiq; spũs scũs apparuit visibilr:in baptismo qdẽ in colu be specie:z in ꝓfirmatiõe aplos in liguis igneis:z pp hoc nõ opoꝛtuit eẽ mãꝫ in qua spũs scũs secreti⁹ opa ret salutẽ:ut Aug.dicit. ¶ Ad 3ᵐ dõꝫ:q̃ apli nõ confirmabãt sine mã nisi forte qñ ꝑter legẽ cõem visibili bus signis spũs scũs in eos descẽdebat q̃b⁹ per apostolos man⁹ ipositio facta fuerat:tunc enim illa visibi lis apparitio supplebat locũ elenti visibilis.q̃ aũt ali qñ mã uterent patet per Dio.in. 4. ca. eccl.hier.in pn cipio.ubi dicit:q̃ est quedã ꝓfectiua operatio quã ou ces nostri quos aplos nominat chrismatis hostiã no minant hostiã dicẽs cõmuniter oẽm rituꝫ sacramẽti. ¶ Ad 2ᵃᵐ qõnẽ dõꝫ:q̃ sic dcm est hoc sacrꝫ initiũ sum

psit ab aduẽtu spũs sci in discipulos:qui q̃uis ꝓ spm̃ scm̃ habuissent in munẽ grẽ quo ꝓficiebant ad ea que ad singulares psonas coꝛ ptinebãt:tñ in die pẽtecos stes susceperũt spm̃ scm̃ sꝫ in munẽ grẽ quo ꝓficieban tur ad ꝓmulgationẽ fidei i salutẽ alioꝝ:z iõ facta est apparitio spũs sci linguis igneis:ut vbis essent ꝓflui ad diuulgãdã fidẽ chri:z charitate feruidi alioꝝ sa lutẽ querẽtes:z pp hoc dicit Act.2. Repleti sunt spũ sco z ceperũt loqui. Jgni ãt nihil ꝓueniẽti⁹ accipi potuit loco ei⁹ in mã ꝓfirmatiõis q̃ oleũ:tuꝫ qz lucet:tũ qz maxie est nutritiuũ igniꝫ:figure aũt lingue nihil cõ ueniẽti⁹ eẽ potuit q̃ balsam⁹ pp odorẽ:qz pp ꝓfessio nẽ ligue odoꝛ bone notitie dei diffundit in oi loco.z iõ sic visibilis apparitio spũs sci fuit in igne figurata figura ligue:ita mã ꝓfirmatiõis est oleũ balsamatũ:ut oleũ ptineat ad ꝓsciam quã opꝫ nitidã hẽre eos qui cõ fessores dine fidei ꝓstituunt:z balsam⁹ ad famã quã opꝫ effundẽ z vbis z fcis fidei ꝓfessores. ¶ Ad p̃m g̃ dõꝫ:q̃ nõ debet in oib⁹ sacris obꝑuari vniformitas idẽtitatis sed ꝓportionalitatis:ut sic mã vni⁹ sacri cõ petit illi sacro:ita mã alteri⁹ sacri ẽt cõpetat alĩ:z qz baptism⁹ est ianua sacroꝝ qũ p̃nm z elentũ oiuꝫ alio rũ:iõ sibi cõpetit mã que sit simplex elentũ:nõ ãt ita aliis sacris in qbus additi aliqd spãle:sic coꝛpa mixta hñt aliis vtutes supadditas spẽm p̃ntes. ¶ Ad 2ᵐ dõm:q̃ vtus hui⁹ sacri q̃uis sit simplex in eẽntia:tñ est multiplex in effectu:qz z hoiem facit feruẽtẽ in cõ scia z famosum per ꝓfessionẽ:z iõ mã hui⁹ sacri est z vna z multiplex:vna in actu:sꝫ multiplex in vtute sic z alia mixta. ¶ Ad 3ᵐ dõꝫ:q̃ illa rõ ꝓcedit in sacris nec̃itatis:cuiusmodi nõ est hoc sacrꝫ:tñ oleũ z balsa mus q̃uis nõ ubiq; traꝛ crescãt:tñ ubi de facili trãs poꝛtari ꝑnt. ¶ Ad 4ᵐ dõm:q̃ ꝑtates olei ꝓfectius in oleo oliue iueniunt:vñ anthonomatice oleũ dr:z ꝑterea ipa oliua pp virorẽ ꝓpetuũ quẽ ꝓfuat adiuuat ad significationẽ mysterij. ¶ Ad 5ᵐ dõꝫ:q̃ vinũ z pa nis:roborat hoiez p modũ nutrimti ꝓfortãdo hoiez in seipo iõ magis cõpetũt eucharistie:sꝫ oleũ facẽ expe ditũ z feruentẽ ad ea q̃ exteri⁹ st.z iõ ẽt pugiles oleo vngũt:z iõ cõpetit magis oleũ huic sacro. ¶ Ad 6ᵐ dõꝫ:q̃ hac vnctiõe ut dicẽ Hug.de sco vic.significat il la vnctio q̃ chris vnct⁹ ẽ:ut rex z sacerdos oleo letitie pre cõsortib⁹ suis. vñ ẽt a chrismate chris dr:z a chro chrian⁹:z pp hoc etiã Dio.q̃ chrisma chriꝫ sigre dicẽ. ¶ Ad 3ᵃᵐ qõnẽ dõꝫ:q̃ mã sacri est q̃si instrm scificatio nis:est aũt instrm z pncipalis agẽtis z ministri qui mã sacri utit ad significandũ.qõlibet aũt sacrm determinat sibi pncipale agẽs q̃tuꝫ ad necẽsitatẽ sacri:qz nõ hꝫ effi caciã aliquã nisi ex auctoritate dñi z merito chri:sed nõ qõlibet sacrm determinat sibi ministrũ q̃tũ ad ne cessitatẽ sacri:sꝫ qñq; solũ q̃tũ ad solẽnitatẽ sic patet in baptismo:z iõ ut mã sacri ẽt pncipali agẽti rñdeat ꝓportionalr z ministro:illa sacra que ministrũ sibi de terminat:mãꝫ scificatã exigũt ut dispositio sacri a mi nistris eccl̃ie desẽdere ostẽdat:sacrm ãt qõ nõ determinat sibi ministrũ nisi q̃tũ ad solẽnitatẽ nõ hẽt mãꝫ scificatã q̃tũ ad necẽsitatẽ sacri:sed solũ q̃tũ ad so lẽnitatẽ in cui⁹ mã ẽt chrisma in modũ crucis effun dit.z qz sacrm ꝓfirmatiõis determinat sibi ministrũ ut dr cet:iõ mãꝫ scificatã reqrit ab eo qui est minister sacri.s. ab epo. ¶ Ad p̃mũ g̃ dõꝫ:q̃ ad hoc nihil facit virtus sacri.sed determinatio ministri ut dictũ est. Uel dõm q̃ baptism⁹ est sacrm necẽsitatis:z iõ mãm coissimã hẽt:z pp hoc scificatiõe nõ idiget. ¶ Ad 2ᵐ dõm:q̃ qdaꝫ dicũt ipm chrisma cẽ sacrm.sꝫ hoc falsuꝫ appa ret in hoc q̃ usus chrismatis in pluribus est q̃ sacrm

ꝓfirmationis:sic̃ pꝫ in baptizato qui chrismate in frõ te linit z de pontifice cui⁹ caput chrismate tãgit. Et iõ dõꝫ q̃ sacrm ꝓfirmationis nõ est ipm chrisma sꝫ liniti tio chrismatis sb̃ forma ꝑscripta vboꝝ.illa aũt benedi ctio uocalis chrismatis nõ est forma sacri sed magis est q̃daꝫ bñdictio sacralis:sic̃ bñdictio aque uel altaris. ¶ Ad 3ᵐ dõꝫ:q̃ sic̃ instrm vtutẽ instrãlẽ acq̃rit duplr s.qñ accipit formã instri z qñ mouet pncipali agẽte ad effectũ:ita ẽt mã sacri duplici sctificatione idiget.vna q̃ instituit mã,pa sacri:z ad hoc ẽ sctificatio mãe. Alia ẽ qñ applicat ad effectũ q̃ fit ꝑ formã sacri:z iõ nõ fit iniuria scificatioi si duꝑ sctificatio i talib⁹ adhibeat.

Ad 3m sic ꝓcedit. Uidet q̃ sacrm ꝓfirma tiõis nõ hẽat formã:sacra enim a chri sto descẽderũt.sꝫ chris nõ legit aliq̃ forma usus ma nus iponẽs.g cũ illa man⁹ ipositio ꝓfirmationẽ desi gnet:vi q̃ ꝓfirmationis sacrm nõ hẽat aliquã formã. ¶ Ꝑ.apli ẽt legunt per man⁹ ipositionẽ spm̃ sctm̃ de disse.sꝫ illa man⁹ ipositio ut scti dicũt fuit ꝓfirmatio il loꝝ qb⁹ man⁹ iponebãt.g cũ nõ legat eos sub aliqua forma vboꝝ man⁹ iposuisse:sic̃ legunt in noie chri bap tizasse.vi q̃ hoc sacrm non hẽat formã. ¶ Ꝑ.sacra que hñt formã sub eisdẽ vbis apud oes ꝓficiunt.sed sacrꝫ ꝓfirmatiõis nõ ꝓficit eisdẽ vbiꝫ apud oes.dicũt eni qdã. Consigno te signo crucis z cõfirmo te chrismate salutis in noie ꝑris zc.qdã aũt dicũt:chrismate sctificationis:g̃ hoc sacrm nõ habet aliquã formam. ¶ Sꝫ ꝫ est qõ magr dixit in.j.di.q̃ duo sunt in qbus sacra ꝓsistũt:vbũ z res.vba aũt ad formam pertinẽt. ¶ Ꝑ.Aug.dic̃.Accedit vbũ ad elemtũ z fit sacrꝫ. ¶ Ulteri⁹ videt q̃ illa forma vboꝝ nõ sit cõpetẽs:in qli bet eni sacro exigit itẽtio.sꝫ ad designãdũ itẽtionẽ in forma baptismi expzimit ꝓsona baptizãs hoc ꝓnomine ego.g z in forma cõfirmationis hoc ꝓnomẽ ego ap poni dr. ¶ Ꝑ.cõsignatio videt ad caracteris ipzes sionẽ ptinere.sed caracterẽ nõ ipzimit minister magis hic q̃ in baptismo.cũ g in baptismo nulla fiat mentio de ꝓsignatione in forma:nec hic fieri deberet de ipsa mẽtio. ¶ Ꝑ.per baptismũ hõ maxime cõfiguratur passioni chri⁹ti.sed in forma baptismi nõ fit mẽtio ali qua de chri passione.g nec in forma ista deberet fieri mẽtio de cruce. ¶ Ꝑ.sic̃ ꝓfirmatio hẽt formã determi natã ita z baptism⁹:sed in baptismi forma nõ fit men tio de mã ipsius.nõ eni dr baptizo te aq̃.ergo nec hic deberet fieri mẽtio de chrismate. ¶ Ꝑ.forma est de eẽntia sacri.sed res sacri nõ est de eẽntia sacri:qz mul ti accipiũt sacrꝫ qui nõ accipiũt rẽ sacri.g non dꝫ res sacri poni in forma:sic̃ hic ponit chrismate salutis.

¶ Ulteri⁹ videt q̃ forma ista non hẽat in hoc sacro ali quã efficaciã:qz fm Hugo.de sancto victore sacramẽ tũ ex sanctificatione inuisibilẽ gratiã cõtinet.sed mã huius sacramẽti est sanctificata ẽt ante forme,platio nẽ.ergo forme,platio nullã efficaciã prebet sacramẽto. ¶ Ꝑ.sicut in eucharistia est sanctificatio hostie z usus ipsius:ita z hic.sed ibi tota virtus sacri est in ho stia sctificata:ut pꝫ in foꝛa vboꝝ que ꝓferũtur cuꝫ dr hostiã sumit:cũ dr:Corp⁹ dñi nri zc.g z silr hic virt⁹ sacri nõ ꝓsistit in vbis ꝓmissis que in usu mãe huius sacri dicunt. ¶ Sꝫ ꝫ est:q̃ foꝛa ẽ ꝓcipalioꝛ in re q̃ in mã.si g materia aliquid efficit multo foꝛti⁹ forma.

Rñdeo dõꝫ ad.j.q.q̃ ministri sacroꝝ opant in sacrꝫ bñdicẽdo z sanctificãdo:z iõ fꝫ q̃ ad aliqõ sacrm requirit minister ita requirit forma qua minister sacramentum dispensat.

Ad primũ ergo dicendum:q̃ sicut dictuꝫ est: illa manus impositio quam domi

nus pueris exhibebat: non erat ꝓprie sacramentũ confirmationis quod non conueniebat exhiberi añ ipsi⁹ glorificationẽ:sꝫ uel erat signum quoddã future ꝓfirmationis:uel erat talis man⁹ipositio q̃lis fit in ca thecismo z exoꝛcismo:si tñ oñs cõfirmasset sine foꝛ ma uel mã nõ eẽt icõueniẽs:qz ipse hẽbat excellentie ptãtẽ in sacris:qui poterat effectũ sacri sine sacralib⁹ pbẽ:qõ nõ est de aliis. ¶ Ad 2ᵐ dõꝫ:q̃ qdã dicũt q̃ apli ꝓ dignitatẽ z auctẽ ipsoꝝ cõfirmabant sine mã z foꝛa per solã man⁹ipositionẽ.sꝫ hoc nõ vi bñ dictũ qz q̃tũcũq; ipsi eẽnt magne auctis tñ ptãtẽ excellen tie in sacris dispẽsandis nõ hẽbãt.z iõ dõꝫ q̃ apli ali q̃ foꝛa utebant q̃uis nõ sit scripta:multa eni apli ꝑua bãt in sacroꝝ dispẽsatione que nolebãt diuulgari ꝓp irrisionẽ gẽtiliũ euitandã sic̃ pꝫ per Apl̃m qui dicit.j. Coꝛ.xj°. Cetꝝ cuꝫ uenero disponã:z loquiꝫ de cele bratione sacri eucharistie:z hoc est ẽt qõ Dio.dicit in fine ec.hier. Cõsumatiuaꝫ aũt iuocationes.i. vba qb⁹ pficiunt sacra nõ est iustũ scripturas iterptãtib⁹ neq; mysticũ earũ aut in ipsis opatas ex deo vtutes ex oc culto ad cõe adducẽ:sꝫ ut nra sacra traditio hẽt sine põpa.i. occulte eas edocẽs zc. Ex qb⁹ vbis tria posꝫ sum⁹ accipe. p° qz apli i sacris utebant foꝛa vboꝝ cer ta:qz ipse alibi in eodẽ li. dic̃:q̃ tradit ritũ sacroꝝ:sic̃ apli docebãt. 2°q̃ in occulto tradebant hi⁹ sacralia in ꝓmitiua ecclia. 3°q̃ in ipsis vbis est aliq̃ vt⁹:qõ qdaꝫ negãt. ¶ Ad 3ᵐ dõꝫ:q̃ uariatio foꝛe in his que nõ sũt de eẽntia foꝛe põt toleraꝛi ꝓp diuersas ecclias ꝓsue tudines:dũmo si ba foꝛe apud oes seruẽt.hoc aũt q̃ a quibusdã dicit chrismate salutis uel sanctificationis quasi in vnũ redit.z ideo per hoc nõ remouetur quin hoc sacramentũ habeat determinatam formaꝫ. ¶ Ad 2ᵐ qõnẽ dõꝫ:q̃ sic̃ diffinitio dꝫ idicare totũ esse rei si sit ꝑfecta ita per formã sacri dꝫ inotescẽ totũ qõ ad sacrm ptinet.sacrm aũt z est ad aliquẽ finẽ ordina tũ z ab aliq̃ ca ꝓncipali efficaciã hẽt. Et iõ tria ponũ tur in foꝛa hui⁹ sacri:quoꝝ p̃m ptinet ad finẽ ad quez ist̃ituꝫ est hoc sacrm qui est ꝓfessio fidei christiane:cu ius tota sũma ꝓsistit in passione chri:vñ apls.j. coꝛ. 2. Nõ eni iudicaui me aliq̃d scire int̃ uos nisi iesuꝫ cru cifixũ.z ita hui⁹ articuli ꝓfessio maiorẽ hẽt difficulta tẽ:qz sic̃ dr in eadẽ epla.j. coꝛ. Nos aũt ꝓdicam⁹ chri stũ crucifixũ.iudeis qdẽ scãdalũ:gẽtib⁹ aũt stultitiaꝫ: z ad hoc ptinet cum dr:ꝓsigno te signo sctẽ crucis:ut crucis vbũ nõ erubescat:sed publice cõfiteaꝫ. 2°poni tur ipse sacralis act⁹ cui sua mã z effectu:ut sic tangat: z id qõ est sacrm tñ in hoc qõ dr: Chrismate:z id qõ est res z sacrm in hoc qõ dicit: Cõfirmo.i. sacrꝫ cõfir mationis ꝓbeo.z id qõ est res z nõ sacrm in hoc q̃ di cit. Salutis:sed cã agẽs ꝓncipalis:vñ sacrm effectuꝫ hẽt:tãgit in hoc q̃ dicit. Jn noie ꝑris zc. ¶ Ad p̃m g̃ dõꝫ:q̃ baptism⁹ est sacrm necẽsitatis:z ideo intentio baptizãtis magis artãda ad actũ sacri. ¶ Uel dõm: q̃ baptizare pot̃ q̃liber:ꝓfirmare aũt solus ille qui est in sũmo gradu eccl̃ie:de quo ꝑsumit q̃ minus possit in dispẽsatione sacri deficere:z ideo nõ requirit tãta artatio intẽtionis per vba in forma apposita. ¶ Ad 2ᵐ dõꝫ:q̃ cõsignatio que ponit in forma nõ ptinet ad cõsignationẽ caracteris:sed ad cõsignationem crucis que fit in fronte linitione chrismatis ꝓp cõfessionem fidei crucis:z talis signatio nõ fit in baptismo.qz bap tizatus nõ ꝓsecrat ad aliqd spãle:sꝫ uꝰr ad spũalẽ vi tã.ꝓsignatio aũt ipoꝛtat quãdã ascriptionẽ uel aliqd spale qõ est in sacro ꝓfirmationis. ¶ Ad 3ᵐ dõꝫ:q̃ il le qui baptizat ꝓfigurat passioni chri ꝑ fidẽ ei⁹ quã hẽ in coꝛde dꝫ:z iõ nõ exigit aliq̃ ꝓsignatio exteri⁹

ſz ſufficit cōſignatio iterioꝛ que eſt per caracterem: ⁊ cōſignatio ad paſſionē chriſti in cōſepelitione aque: ſed confirmatio eſt ſacr̄m confeſſionis paſſionis chriſti: ſicut baptiſmus ſacramentuz fidei: ⁊ ideo exterius in manifeſto imꝑimit crucis ſignaculū ⁊ in foꝛa exꝑimit. ¶ Ad 4m dōz: q in ipo actu baptizationis itelligit determinata mā baptiſmi: nō ät mā ꝓfirmationis itelligit in ipo actu ꝓfirmādi: ⁊ ſō opz q mā addatur. ¶ Ad 5m dōz: q in actu ablutionis magis exꝑſſe ſignificat reſ ſacri in baptiſmo q̄ in linitiōe chriſmatiſ. ſō nō opz q addat effect⁹ ſalutiſ ad maiorē exꝑſſiōez ¶ Ad 3um qōnē dōz: q foꝛe ſacꝛoꝝ ſi ad pficiēdū ſacrā vñ Dio. uocat eas ꝓſumatiuas iuocationes: ut dictuz ē: ⁊ ſō in illo ſacꝛo qō totū ꝓſiſtit in illa reſēſibili ſctificata ⁊ nō in uſu illi⁹ rei foꝛa ſacri dr illud quo mā ſcificat: nō ät illa vba que in mäe uſu, pferunt: ſic pz i eucharistia. in illis ät ſacris que pficiunt in uſu mäe: ſic baptiſm⁹ in ipa dictione ul ablutione foꝛa ſacri eſt que dr i uſu mäe nō que dr in ſctificatiōe mäe: qz illa ſacra le qōdā ē: ⁊ ſō cū ſacrz ꝓfirmatiōis: ut dictū ē pficiat in uſu mäe ꝓſtat q illa vba que dic̄ eꝑs ꝓfirmās ſi foꝛma ſacri ⁊ bñt efficaciā ſic ⁊ alie foꝛe ſacꝛoꝝ. ¶ Ad ꝑm q̄ dōz: q duplex eſt ſctificatio ſacri ut dictū ē. Exꝑa q ſctificatione que fit in bñdictione mäe non bēt ut actu ꝓferat gr̄az ſz ex 2a. ¶ Ad 2m dōz: q alr eſt in ſacꝛo euchariſtie q̄ i alijs ſacris: qz ibi totū ſacrz ꝓſiſtit i ipa hoſtia ꝓſecrata: eo q ibi chr̄s realr cōtinet ⁊ non vtute tm̄ ſic in alijs ſacris: ⁊ ſō foꝛma ſacri illius ſūt vba, plata in ſctificatione hoſtie. Qō. II.

TEinde querit de effectu ꝓfirmationis. Et circa hoc querūtur duo. Primo de effectu qui eſt res ⁊ ſacr̄m ſ. caracter. 2° de effectu qui eſt res tm̄. ſ. gr̄a.

AD primū ſic ꝓcedit. Videt q in ꝓfirmatione caract nō ipzimat caract eni ut ſup̄ dr. 4. dictū eſt: eſt ſignū diſtinctiuū. ſz pugna ſpūalis oib⁹ iducit. cū g̃ ꝓfirmatiōis ſacrz det ad roborādū in pugna ſpūali vī q in ipſa nō fiat aliq̄ diſtinctio alicui⁹ ab alio per ipzeſſionē caracteris. ¶ Þ. in ueti lege erat nēcia pugna ſpūaliſ ſic ⁊ in noua. ſz in lege ueti nō erat aliq̄ ſacr̄m caracterē impzimēs: ut ſup̄ dictū eſt. g̃ nec ꝓfirmatio caracterez ipzimit. ¶ Þ. ſup̄ dictū eſt q caract eſt ſpūalis ptās. ſed ſpūalis ptāſ paſſiua. ſ. pcipiēdi ſacra alia ſufficienť tradit in baptiſmo: ptās ät actiua. ſ. oiſpēſandi ſacra ad ordinē ptinet. cū g̃ ꝓfirmat⁹ nō ꝓſtituat in g̃du alicui⁹ ordinis ul dignitatis: vī q in ꝓfirmatione caract non ipzimat. ¶ Sz ō. caract eſt ſignū cōformāſ nos trinitati. ſz ſic opz nos cōfirmari in ſapia ⁊ po⁹: ita ⁊ in bonitate. cū g̃ in baptiſmo ipzimat caract fidei ꝓformās nos dine ſapie: ⁊ in ordine caract ptātis conformans nos dine potētie: vī q in cōfirmatione ipzimat caracter plenitudinis ſpūs ſcti cōformās nos dine bonitati. ¶ Þ. per caracterē q̄ſi aſcribimur ad familiā ieſu chr̄i. ſz chr̄s ſic eſt p̄ nr̄ ⁊ ſacerdos: ita eſt ⁊ rex nr̄. cū g̃ p caracterē baptiſmalē aſcribamur ei q̄ſi p̄i filij regnati p baptiſmū: ⁊ p caracterē ordis: ⁊ q̄ſi miſtri ſacerdoti ſūmo: vī q ſili rōne in cōfirmatione debeat i ꝓzimi caract quo cōformemur ei q̄ſi milites regi.

¶ Ulti⁹ vī q idē ſit caract cōfirmationis per eēntiaz ⁊ baptiſmi: qz ad eādē formā ſeu ſpēz nō ꝑt eē nili vna aſſilatio. ſz in trinitate: ut Hila. dic̄: ē ſpēs idifferēs. g̃ cū caract ſit ſignū aſſimilās trinitati: vī q caract ꝓfirmationiſ nō poſſit eē ali⁹ caracterē baptiſmi. ¶ Þ. in cozpalib⁹ ita eſt q duo caracteres nō ꝑnt eē in eadez ꝑte. ſz caracteris ſbīm eſt vna ꝑs aie: ut ſup̄ dictū ē. g̃

poſt p̄m caracterē non pōt ali⁹ caract ſupaddi. ¶ Þ. ad ea que ſe nēcio cōſequunt aliquis eodē caractere aſcribit: ſic idē caract eſt in ſacerdote ad cōfitēduz ⁊ ad abſoluēdū. ſz cōfeſſio fidei cui⁹ ſacr̄m eſt cōfirmatio cōſequit de nēcitate ad fidē: cui⁹ ſacrz eſt baptiſmus: qz corde credit ad iuſticiā: ore cōfeſſio fit ad ſalutē. Ro. 10. g̃ idē caract eſt in baptiſmo ⁊ in cōfirmatione. ¶ Sz ō. caract eſt ꝑus effect⁹ ſacri: ⁊ imediat⁹ ſz diuerſaꝝ cārū ꝓpꝛiꝝ effect⁹ ſūt diuerſi. cū g̃ baptiſm⁹ ⁊ cōfirmatio ſint diuerſa ſacra ⁊ caracteres ipzeſſi erūt diuerſi. ¶ Þ. iō baptiſm⁹ iterari nō ꝑt: qz caracter eſt idelebilis. ſi g̃ idē eēt caracter baptiſmi ⁊ cōfirmationis poſt baptiſmū cōfirmatio nō adderetur.

¶ Ulteri⁹ vī q caract cōfirmationis nō ꝓſupponat caracterē baptiſmalē. caract eni cōfirmationis ad hoc dat q hō foꝛtiť chr̄m cōfiteat. ſz aliq̄ añ baptiſmum foꝛtiť chr̄m cōfeſſi ſūt ad martyriū palmā ꝓnenientes. g̃ añ baptiſmū ꝑt aliq̄s accipe caracterē cōfirmationis. ¶ Þ. caract cōfirmationis eſt ſacr̄m ⁊ res. ſz hō ēt nō baptizat⁹ ꝑt ꝓcipe id qō eſt ſacrz ⁊ reſ i eucharſtia. ſ. cozp⁹ oñi uerū: q̄uis rē ſacri nō cōſequat iordinate accipiēs: niſi forte credat ſe baptizatū. g̃ ⁊ ſilr caracterē cōfirmationis cōſeq̄ pōt nō baptizat⁹. ¶ Þ. ſic baptiſm⁹ nāliť p̄cedit cōfirmationem: ita vn⁹ ordo nāliť p̄cedit aliū. ſi g̃ aliq̄s accipit ordinis ꝓntis caracterē qui nō accipit caracterē p̄cedētis. tm̄ nō reordinat: ſz qō defuerat ſuppleť. g̃ ⁊ caracterē cōfirmationis pōt hō accipe ſine caractē baptiſmali. ¶ Sz ō ē q Dio. dic̄. 2. ca. ec. hierar. q nihil oinit⁹ trāditoꝝ opari ꝑt: qui nō eſt regnāt⁹ per baptiſmū. ſz caract cōfirmationis eſt bⁱ. g̃ nō ꝑt aliq̄s caracterē cōfirmationis ꝓcipe qui nō eſt baptizat⁹. ¶ Þ. baptiſm⁹ dr eſſe ꝓnciꝑiū ſpūalis vite: ſm Dio^m ⁊ Dama. ſed remotio ꝓncipio auferť qō eſt poſt ꝓncipiū. ergo qui nō eſt baptizat⁹ nō ꝑt caracterem confirmationis accipere.

Rñdeo dōz ad. j. q. q caract ē diſtinctiuū ſignū quo q̄s ab alijs diſtinguiť ad aliq̄d ſpūale deputat⁹. ſz ad ſpūale ꝑt aliq̄s tripliciter deputari. Uno mō ut aliq̄s in ſe ſpūalia ꝓcipiat: ⁊ ad hoc q̄s deputat in baptiſmo: qz ia baptizat⁹ ꝑt cē ꝓcipes oīs ſpūaliſ receptionis. vñ caract baptiſmalis: ut ſup̄ dictū eſt: ē q̄ſi q̄dā ſpūalis po⁹ paſſiua. Alio mō ut ſpūalia q̄s in notitiā ducat per eoꝝ foꝛtē cōfeſſionē: ⁊ ad hoc q̄s deputat in cōfirmatione. vñ ēt tpe pſecutiōis eligebant aliq̄ qui deberēt in locū pſecutionis remanē ad publice nomē chr̄i cōfitēdū aliꝝs occulte credē tib⁹: ſic pz in legēda bti Sebaſtiani. 3° mō ut ēt ſpūalia credētib⁹ tradat: ⁊ ad hoc deputatur aliquid per ſacr̄m ordinis: ⁊ ideo ſicut in baptiſmo conferť caracter ⁊ in ordine: ita ⁊ in confirmatione.

Ad primū g̃ dōz: q pugna ſpūalis qua q̄s pugnat ꝓ ipedientes ſalutē ſuiipſi⁹ oi b⁹ idicit. ſz ad hoc nō dat ſacrz cōfirmationis: ſz ad p ſiſtēdū foꝛtiť in pugna qua q̄s nomē chr̄i impugnat: ⁊ ut iuict⁹ cōfeſſoꝛ chr̄i pmaneat: ⁊ huic pugne nō oēs exponunť: ſz ſolū cōfirmati. ¶ Ad 2m dōz: q in uetri lege nō erat tps per ſtultitiā p̄dicationis ꝓpagandi cultū dei: ſz magis per gnationē carnalē: ⁊ iō tūc taliſ pugna de cōfeſſione fidei nō multū erat nēcia: nihilo min⁹ tm̄ erat diſtictio hui⁹ caractis in ueti lege figurata: ſic ⁊ alioꝝ. in diſtictiōe eni filioꝝ iſrael ab egyptiis ſignificabat caract baptiſmaliſ. in diſtictiōe timidoꝝ a foꝛtib⁹ in bellis caract cōfirmatiōis: in diſtictiōe leuitaꝝ a fratrib⁹ ſuis caract ordinis. ¶ Ad 3um dōz: q poteſtas caracteris huius eſt ptās actiua: non ad ꝓferēdū ſpūalia q̄ eſt ordinis: ſz magis ad ꝓfitendū

publice: ⁊ iō ꝓfirmat⁹ nō ꝓſtituit in gradu alicui⁹ ordinis. qz nullus ei ſubjicit in receptione ordiꝝ ab ipſo.

¶ Ad ſcōz q̄nē dōz: q quelibet po⁹ de ſui rōne ipoꝛtat ordinē ad aliq̄d: ⁊ iō opz potētiā ꝓportionatā eē actui ad quē eſt: qz ꝓpꝛ act⁹ nō fit niſi in ꝑa mā ſz phz in 2° de aia. ⁊ iō opz q potētie diſtinguant ꝑ diſtinctionē actuū: ad q̄s ordinant ſiue ſint potentie actiue ſiue paſſiue: ⁊ qz caracter ut ſup̄ dictū eſt: eſt po⁹ ſpūalis: iō cū caracter baptiſmalis nō ad idē ordinet cū caractē ꝓfirmationis: ut ex dictis pz: planū eſt q nō ē idez ut q̄z caract. ¶ Ad ꝑm g̃ dōz: q ad vnā ſpēm ſeu foꝛmā quā aliq̄d pfecte repñtat nō pōt eē niſi vna aſſilatio: ⁊ iō ꝑtis nō eſt niſi vna pfecta imago. ſ. filī: ſed ſi nō ſit pfecta repñtatio: tūc pñt eē diuerſe aſſilatiōes ad vnū ſimpleꝝ: ⁊ iō diuerſe creature diuerſimode ſz ſuū modū dinā ſilitudinē bñt: ⁊ ꝑ hoc nō eſt icōueniēs ſi ſint diuerſi caracteres in aia trinitati ſz diuerſa ꝓformātes. ¶ Ad 2m dōm: q caract cozpalis attēdit ſz figurā que ꝓſiſtit in terminatione figurati: ⁊ qz ipoſſibile eſt cē diuerſas terminationes vni⁹ rei: iō ipoſſibile eſt ut idē cozp⁹ ſz eādē ptē diuerſimode figuret aut caractariçet. ſz caract ſpūalis attēdit ſz ali quā ſpūalē ꝑtatē. nō eſt ät icōueniēs diuerſas ꝑtates nō oppoſitas eiſdē ineē ſz eādē ptē: ⁊ iō in eadez ꝑte aie ꝑles caracteres eē ꝑnt. ¶ Ad 3m dōz: q q̄uiſ cuiuſlibet baptizati ⁊ credētis ſit ꝓfiteri qñ confeſſio ab eo expectat: nō tñ eſt cuiuſlibet ſe libe exponē: ſed tm̄ ꝓfirmati: ⁊ hoc ēt ꝑz in aplis: in q̄b⁹ hoc ſacr̄m initiū ſuꝑſit: qz añ aduētū ſpūs ſcti ꝓfirmātis eos erant clauſe fores cenaculi ꝓpter metuz iudeorum: poſtea repleti ſpiritu ſancto ceperunt loqui cuz fiducia ⁊ publice uerbum dei: ut patet in actibus.

¶ Ad 3um q. dōm: q nihil ꝑt ꝑticipare actionē uel ꝑtatē alicui⁹ nāe niſi ꝓ⁹ hēat ſbſiſtētiā in nā illa. vñ cū per baptiſmū qui eſt ſpūalis regnātio hō acq̄rat ſbſiſtētiā in vita ſpūali chr̄iane religionis: nō pōt nō baptizat⁹ aliq̄d eoꝝ que ad hāc ſpūalē vitā ꝑtinēt ꝑticipare: ⁊ iō nō ꝑt ꝓcipe cōfirmationis caracterē: ⁊ hāc rōnē Dio. aſſignat in. 2. ca. ec. hierar. ¶ Ad ꝑm ergo dōz: q ad ea que ſunt nēcitatis hō ēt admittiť ēt ſi hoc nō cōpetat ei ex officio: ſic pz q ēt nō hñs ordinez in caſu nēcitatis baptizare pōt licite: q̄uis hoc nō cōpetat ſibi ex officio. ſilr ēt qz cōfiteri nomē chr̄i ubi cōfeſſio exequiť eſt nēcitatis: iō ēt nō baptizatiſ hoc cōpetit: q̄uiſ hec nō hēant ex officio caracteriſ in ſacro cōfirmationis ſuſcepti. ¶ Ad 2m dōz: q in ſacro euchariſtie illud q̄ eſt res ⁊ ſacrz eſt extra ſuſcipiētē: ⁊ iō idiſpoſitio illi⁹ nō ipedit q̄n ſit illud q̄ eſt res ⁊ ſacramētū. ſ. cozp⁹ chr̄i uerū. ſz hoc q̄ eſt res ⁊ ſacr̄m in ꝓfirmatione eſt aliq̄ foꝛa in ſuſcipiēte recepta: ⁊ iō indiſpoſitio recipiētis ipedit impzeſſionem caracteris.

¶ Ad 3um dōz: q ordo potētie paſſiue ad actiuam eſt ordo nēcitatiſ: qz qui nō hēt potētiā paſſiuā ad aliq̄d recipiēdū nihil recipit niſi miraculoſe. ſz ordo potentie iferioris actiue ad ſupioꝝ eſt tm̄ ordo ꝓgruitatiſ: ⁊ iō carēs baptiſmali caractē qui eſt po⁹ paſſiua recipiēdi ſpūalia nihil pōt recipere de alijs ſpūalibus. carēs ät caractē iferioris ordinis qui eſt potētia actiua pōt recipere caracterem ſuperioris ordinis.

AD 2m ſic ꝓcedit. videt q gr̄a gratū faciens in cōfirmatione nō cōferat. gr̄a enim gratū faciēs ordinat ꝓ culpā ⁊ nō ꝓ penā. ſz ꝓfirmatio ordinat ꝓ penā ⁊ nō ꝓ culpā: qz ille qui ꝓfirmatur iā nō eſt ipi⁹ per baptiſmū iuſtificat⁹. g̃ nō recipit gr̄am gratū faciētē. ¶ Þ. baptiſm⁹ nō bēt min⁹ ordinē ad gr̄am gratū faciētē q̄ ꝓfirmatio. ſz ille qui ꝑ hūlt gr̄az per baptiſmū nō accipit gr̄az gratū faciētē. g̃ cū cōfirmat⁹ iā bēat gr̄az qua in baptiſmo ſuſcepit ſic pz in pueris: videt q in cōfirmatione gr̄a gratū faciēs nō cōferatur. ¶ Þ. ad id qō pōt fieri in mortali pctō nō req̄rit gr̄a gratū faciēs. ſz aliq̄ in pctō mortali exiſtes pñt foꝛtiť nomē chr̄i ꝓfiteri. g̃ cū ꝓfirmatio ſit ſacr̄m cōfeſſionis chr̄i: videt q nō det ibi gr̄a gratū faciēs. ¶ Sz ō. ſacrz noue legis efficit qō figurat ſed per vnctionē chr̄ismatis ſignificat vnctio gr̄e. ergo in cōfirmatione gratia gratū faciēs cōferť. ¶ Þ. in lr̄a dr q ibi dat ſpūs ſctūs. ſed in p° libro dictū eſt q miſſio ſpūs ſancti nō eſt ſine gratia gratū faciēte. g̃ in confirmatione datur gratia gratum faciens.

¶ Ulteri⁹ videt q ſit eadē cū gr̄a baptiſmali. duo eniz accītia eiuſdē ſpēi nō pñt eē in eodē ſimplici ⁊ idiſibili: ſz ſbz gr̄e gratū faciētis eſt eēntia aie que eſt vna ⁊ ſimpleꝝ. g̃ in ea nō pñt eē diuerſe gr̄e: ⁊ iō cū gratia baptiſmalis ſit ibi: gr̄a in cōfirmatione data erit penitus idē. ¶ Þ. eadē eſt gr̄a que eſt in vtutib⁹ ⁊ donis. ſz per baptiſmū ꝓferť gr̄a cū oib⁹ vtutib⁹: ut ſup̄ dcm eſt. in cōfirmatione ät dat gr̄a cū ſeptifozmi plenitudine ſpūs ſcti: ut in lr̄a dr: qō ad ſeptez dona ptinet. g̃ eadē eſt gr̄a que dat in confirmatione ⁊ in baptiſmo. ¶ Þ. maioz eſt diſtictio vtutū q̄ gr̄e. ſz ad eadē vtutē ptinet credē ⁊ cōfiteri. ſ. ad fidē. g̃ multo foꝛti⁹ ptinēt ad eadē gr̄az. g̃ gr̄a baptiſmalis que pficit ad credēdū ⁊ gr̄a cōfirmationis que pficit ad cōfitēdū eſt eadē gr̄a. ¶ Sz ō. cāe diuerſe inducūt diuerſoꝝ effect⁹. ſz aliud eſt ſacr̄m exiti⁹ in baptiſmo q̄ in cōfirmatione: ⁊ ali⁹ caract iteroꝝ: ut dictū ē: que ſūt cā gr̄e. g̃ ⁊ alia eſt gratia utrobiq. ¶ Þ. ꝓ diuerſos morbos dat diuerſa medicina. ſed ꝓ aliū morbū ordinat cōfirmatio ⁊ baptiſm⁹ ut ſupza dr. 2. dictū eſt. ergo alia eſt gratia que in medicinā morbi in ſacro utroq; datur.

¶ Ulteri⁹ vī q gr̄a cōfirmationis nō pficit gr̄az baptiſmalē. ois eni pfectio que cōfirmationi aſcribit ad dona ul vtutes ptinet: ſic foꝛtiť cōfiteri ⁊ pſiſtē qō ē foꝛtitudinis vtutis uel dōni. ſz in baptiſmo ubi cōfertur gr̄a cōferunť ⁊ vtutes ⁊ dona que in gr̄a connexionē bñt: ut in. 3. li. dictū eſt. g̃ gr̄a cōfirmationis nō pficit gr̄az baptiſmalē. ¶ Þ. ex eodē bit⁹ gñat ⁊ pficit: ut dr in. 2. ethi. ſz gr̄a baptiſmalis per baptiſmū acq̄rit. g̃ nō pficit p cōfirmationē. ¶ Þ. in augmēto fit idem ex eo qō auget ⁊ qō auget. ſz gr̄a baptiſmalis differt a gr̄a cōfirmationis. g̃ gr̄a ꝓfirmationis nō pficit gr̄az baptiſmalē. ¶ Sz ō ſz Dio. baptiſm⁹ eſt illuminatio chr̄iſma ät pfectio. ſed pfectio cōſumat illuminationē ſic illuminatio purgationē. g̃ cōfirmatio chr̄iſmatis cōſumat gr̄am baptiſmalē. ¶ Þ. in oib⁹ pfectionib⁹ ordinatis adinuicē: ita eſt q 2a pficit primaz. ſed confirmationis gr̄a ſupaddit ad gratiā baptiſmalez. ergo gratia confirmationis pficit gratiā baptiſmalē.

Rñdeo dōz ad. j. q. q in q̄libet ſacro eſt aliqua ſctificatio. ſz q̄dā ē ſctificatio in ſacro que eſt cois oib⁹ ſacris. ſ. emēdatio a pctō ul a reliq̄is pcti: ⁊ q̄dā ſctificatio que ē ſpālis q̄buſdā ſacris ipzimētib⁹ caracterē. ſ. deputatio ad aliq̄d ſacrum: utraq; ät ſctificatio gr̄az gratū faciēt ē req̄rit: qz illō qō dirēte ꝓriat pctō ē gr̄a: ꝓria ät ꝓrijs curant. vñ idē remediū adhiberi nō ꝑt ꝓ pctñ ⁊ ſeq̄las eī⁹: niſi ꝑ gr̄az g̃tū faciētē: ⁊ iō in oi ſacro noue legiſ gr̄a g̃tū faciēs cōferť: ut dcm ē ſup̄ di. 2. ſilr ät accēſſus ad ſacra nō ē licitus imūdis: nec aliq̄s ab imūditia libari pōt niſi per gratiaz nec efficī idone⁹ ad ſacra adminiſtrāda uel pcipienda: ⁊ ideo oportet q in ſacramentis que caracterem impzimunt gratia gratū faciēs ipzimat. cuz g̃

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝓfirmatio sit sacrꝫ noue legis caracterē impzimēs ex duplici pte necīū est q gram gratū facientē conferat.

Ad primū g̃ dōz: q ꝓfirmatio ordinat ꝫ penā que est ex culpa cāta ꝛ ad clām iclinās: ꝛ iō ex ꝑnti hēt repugnātiā ad gram: ꝛ ꝓpter hoc ꝫ ipaz opz q gra gratū faciēs delet: ꝛ iō si inuenit aliquā culpā que fictū nō faciat delet illā sic pz de culpa ueniali: q̃uis nō ꝓncipalr ꝫ culpā ordinet. ¶ Ad 2m dōz: q baptism' est sacrꝫ necitatis: ꝛ iō gra que cōfert in baptismo ordinat in cōez statū salutis: ꝛ nō in aliquē spālē effectū: ꝛ pp hoc p baptismū ei qui hūit graz gratū faciētē nō addit alia gra noua: sed illa que pri'ierat auget: sec'ām est de cōfirmatione: que nō est sacrꝫ necitatis: vñ ei' gra ad aliquē spālē effectū ordinat: ꝛ pp hoc gra ꝓfirmationis p̄t addi ad graz que p ficit in cōi statu vite. ¶ Ad 3m dōz: q q̃uis aliqs possit ꝓstanē ēt si sit in mortali pctō fidē chīi ꝓfiteri: non tn̄ ē idonea illa ꝓfessio: q: nō ē speciosa la' in ore pctōris: nec itez est meritoria ad salutē. sacrꝫ aūt ordinat nō solū ad hoc q aliqd fiat q̃libcūq: ꝫ ad hoc q aliqd idonee fiat: nisi sit defect' ex pte recipiētis sacrm.

¶ Ad 2am qōnē dōz: q sic supi dictū est: sacrales gratie adiuicē distincte sūt ꝫ distinctionē eoz ad que ordinātur sic ꝛ vtutes: q̃uis eaz distinctio nō ita appeat sic distinctio vtutū: q eaz effect' nō st ita mānifesti sic effect' vtutū: ita ēt videm' in vtutib' moralib': q ubi est spālis difficultas requrit spālis vt'. vñ alia est vt' que dirigit in magnis supib' ꝫ magnificētiā ab ea que in coib' donis ꝛ supib' pficit. ſ. libalitate: ꝛ q gra baptismalis dat ad pficiēdū in his que ptinēt ad cōez statū vite chr̄iane: gra aūt ꝓfirmationis ad pficiendū in his que sūt difficillima in isto statu. ſ. ꝓfiteri nomē chr̄i ꝫ psecutores: iō spāli gra ad hoc indiget ꝛ pp hoc alia est gra ꝓfirmationis a gra baptismi: ꝛ ꝫ aliū defectuz dat. gra eni baptismi dat ꝫ defectū qui impedit oēz statū iustitie in vita chr̄iana. ſ. ꝫ pctm̄ origiale ꝛ actuale gra aūt ꝓfirmationis ꝫ defectū opposituz roborī qō exigit in ꝓfessorib' nois chr̄i. ſ. ifirmitati. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q gra ꝓfirmationis ꝛ baptismi nō st eiusdē spēi: ut dictū est. ꝛ iō nihil, phibet q in eodē indiuiduo sint. Uel dōz: q gra baptismalis ex ēntia aie derivat in intellectu qō est ad recte ꝛ pfecte credēdū. ſz gra cōfirmationis respicit magis irascibilē: ad quā ptinet fortitudo ꝛ robur. ¶ Ad 2m dōz: q gra sacrālis que est ꝓncipalis effect' sacrī q̃uis hēat ꝓnexionē cū gra que est in vtutib' ꝛ donis: tn̄ est alia ab ea: q: gra sacrālis pficit remouēdo p̄ꝰ ꝛ ꝓncipalr defectū ex pctō ꝑtē. ſz gra vtutū ꝛ donoz pficit iclinādo ad bonū vtutis ꝛ doni: sic gra ꝓfirmatiōis remouēdo ifirmitatis mor bū: fortitudinis aūt donū ul' vt' iclinādo ad bonū qō est ꝓpz vtuti ul' dono: ꝛ iō q̃uis in baptismo dent vtutes ꝛ dona: ꝛ sīlr in ꝓfirmatiōe nō opz q sit eadē gra sacrālis utrobiq. ¶ Ad 3m dōz: q ꝓfiteri ubi ex cōfessione iminet mortis piculū nō ē tn̄ fidei: ſz idiget auxilio alit' vtutis. ſ. fortitudinis: ꝛ sīlr ēt idiget alia gra sacrali que remoueat effectū oppom fortitudini.

¶ Ad 3am qōnē dōz: q ut supi dictū est dī. j. sic gra gratū faciēs: que ēntia aie pficit: differt a vtutib' ꝛ donis que ab ipsa fluūt: ita ēt differt a gra que est ꝓpri' effect' sacrōz: tn̄ est ei ꝓnexa: sic ꝛ cōnexionē hēt ad vtutes ꝛ dona: vñ in sacrīs pncipalr dat gra sacrālis que differt in diuersis sacrīs: ꝛ p ꝑtēs gra vtutū ꝛ donoz que est cois in oib' sacrīs. ſz hoc g gra baptismalis pōt dici duplr: vno mō illa que est pncipalis ꝛ ꝓpus effect' baptismi operās ꝫ mozbū: alio mō gra que est effect' baptismi ex ꝑnti ꝛ per quādā cōnexionē: ꝛ sīlr distiguēdū est de gra ꝓfirmationis. accipiēdo g̃ gram baptismalē ꝛ ꝓfirmationis p̄ꝰ mō sic sī diuerse gre: ꝛ iō nō pficit ea directe q̃si cedēs in eādē ēntiā cū ipa ſz directe pficit ipm baptiçatū ad aliqd alti': ꝛ p ꝑtēs ēt ipsa baptismalis gra pfecti' ꝛ nobili' eē hēt sicut ꝛ aia sensibilis est pfectior adiūcta rōnali: ꝛ vt' adiūcta dono: ꝛ libalitas adiūcta magnificētie. accipiēdo aūt gratiā baptismalē ꝛ ꝓfirmationis 2° mō sic directe auget eā cedēs in eādē ēntiā cū ipsa: sic baptism' directe auget gratiā quā prius inuenit. Et per hoc patet responsio ad utranq partem. Qō.III.

QEinde querit de celebratione huius sacrī: ꝛ circa hoc queruntur tria Primo q̃s possit ꝓferre hoc sacrꝫ. 2° q̃s debeat recipe. ꝫ° de ritu ꝛ mō recipiendi.

Ad primū sic ꝓcedit. Uidet q q̃libet nō ordinat' possit aliū ꝓfirmare: efficacia eni sacrōz est a vtute vboz. sed q̃libet ēt nō ordinat' pōt vba, pferre que sī foza bui' sacrī. g̃ nō ordinat' pōt ꝓfirmare. ¶ ꝑ. vnūqōq pōt agē sm fozmā quā hēt: q: vnūqōq agit ꝑ q est actu ſz aliqs nō ordinat' hēt caracterē cōfirmationis. g̃ pt ꝓfirmare. ¶ ꝑ. q̃to aliqō sacrm est maioris necitatis: tāto idiget maiori discretione ꝛ attētione in ministrādo. ſz baptism' est sacrꝫ necitatis. g̃ cū illud qō requrit maiorē discretionē debeat maioribꝫ cōmitti: videt q exq̃ nō ordinat' pt baptiçare q ēt possit cōfirmare. ¶ Sz ꝫ est: qō Hugo de scto victore: q administratio ecclie ꝓsistit in ordinib' ministroz ꝛ sacrīs g̃ sicut sine sacro nō pōt dr cōfirmari ita nec sine ordine cōfirmantis. ¶ ꝑ. vnctio confirmationis est dignioz q̃ extreme vnctionis. sed illa non pōt fieri nisi ab ordinatis: ut patet Jaco. ulti. ergo nec ista.

¶ Ulteri' videt q sacerdos simplex ēt si nō sit epūs possit ꝓfirmare. Baptism' eni q̃tū ad aliqd est maioris efficacie q̃ ꝓfirmatio. ſz sacerdos ex suo officio pōt baptiçare. g̃ ꝛ ꝓfirmare. ¶ ꝑ. sic ꝓfirmationis sacrꝫ ad pfectionē ptinet: ita ꝛ eucharistie ꝑ Dio. ſz sacerdos est ꝑpus minister sacrī eucharistie. g̃ ipse pōt ꝓfirmare. ¶ ꝑ. in sacrīs ex pte ꝓferētis requrit ordo ꝛ intētio. ſz epūs nō hēt aliquē ordinē ul' caracterē quē nō hēat simplex sacerdos. g̃ sic epūs ita ꝛ sacerdos p̄t ꝓfirmare si intētionē ꝓfirmādi hēat ¶ Sz ꝫ: soli epī in loco apl'oz succedūt. ſz soli apli in ꝑmitiua eccl'ia man' imponebāt: qō erat ꝓfirmare. g̃ soli epī nūc pñt ꝓfirmare. ¶ ꝑ. in ordine eccl'iastice hierarchie sm Dio. soli epī sūt pfectiores. ſz sm eūdē sic aliqs per exorcismū purgat ꝛ per baptismū illuminat: ita per cōfirmationē chr̄ismatis perficit. ergo soli epī pñt confirmare.

¶ Ulteri' videt q sacerdos simplex ex cōmissione pape nō possit ꝓfirmare: sic eni se hēt hoc qō ē sacerdotis ad sacerdotē: ita hoc qō est epi ad epūm. sed nullus nō sacerdos pt pp pape cōmissionē eucharistiā ꝓficē: qō ē sacerdotū: g̃ sīlr ex cōmissiōe pape nullus pt nō epūs ꝓfirmare: qō est epi. ¶ ꝑ. sic cōferre sacerdotale ordinē ē epi: ita ꝛ ꝓfirmare. ſz nullus nō epūs ex mādato pape posset aliquē in sacerdotē, pmouē. g̃ nullus ex pape mādato qui nō sit epūs pōt p̄bē ꝓfirmationis sacrm. ¶ ꝑ. q̃cūq pōt ex mādato ul' ex cōmissione alicui' baptiçare: si sine cōmissione baptiçat eū qui nō est sibi sbdit' ex casū necitatis baptiçat' est: q̃uis peccet. ſz si sacerdos sine cōmissione alicui' cōfirmet non est ꝓfirmatū. g̃ nō pōt ex cōmissione pape ꝓfirmare.

¶ Sz ꝫ est qō in lra dr: qō Hze. in casu pmisit q simplices sacerdotes possent ꝓfirmare. ¶ ꝑ. maius est ordinē ꝓferre q̃ ꝓfirmare. ſz ex mādato pape aliq nō epi ꝓferūt q̃sdā ordines sic sī p̄sbri cardinales qui cōferūt minores ordines. g̃ multo fortiꝰ ex mandato pape potest aliquis simplex sacerdos confirmare.

Rñdeo dōm ad. j. q. q, ppū dispēsatores sacrōrū sūt ministri ecclie per sacrꝫ ordinis ꝓsecrati: ut sint medij inf deū ꝛ plebē dina ppō tradētes: ꝛ iō solis eis cōpetit ex officio sacramēta ministrare. nec per aliuz ꝓferri possunt excepto baptismo pp necessitatē. vñ cū cōfirmatio nō sit sacramētū necessitatis: nō poterit nisi ab ordinatis cōferri.

Ad primū g̃ dōm: q efficacia sacrī nō tm̄ est ex vbis, platis: ſz ēt ex mā debita ꝛ psona pueniente: ꝛ iō si sit defect' in psona ministri: vba, plata ab alio nō pñt efficaciaz sacramēto ꝑbere.

¶ Ad 2m dōz: q pfectio psonalis bui' ul' illi' nihil facit ad collonē sacrōz: qō patet ex hoc q sacra ꝓferūtur a bonis mīstris ꝛ malis: ſz exigit pfectio hui' inq̃tū est minister ecclie: sic in nālib' ad hoc q forma se in alterā māz trāsfūdat per sui sīlitudinē requrit qualitas activa: ꝛ iō qz per ꝓfirmationis sacrm nō efficit aliqs minister ecclie: q̃uis q̃dā nālē pfectionē cōsequat: iō nō opz q̃ qlibet ꝓfirmat' ꝓfirmare possit. ¶ Ad 3m dōz: q oia sacra idigēt eāli itētione. ſz illa que oib' sūt cōferēda nō idigēt discretione qua vn' repellat ꝛ ali' admittat: qz a sacrīs necessitatis nullus debet excludi: ꝛ iō cuilibet ēt sacerdoti cōmittit illa sacra cōferre: nō aūt illa qb' aliqs ad statū pfectiōis ꝓmouet.

¶ Ad 2am qōnē dōz: q in oib' artib' ꝛ potēcijs ordinatis uel habitib': ita est q ultima pfectio reseruat iudicēda per supmā artē in gñe illo: sic artes que operantur circa maz nauis reseruāt iductionē fozme arti superiori que nauē cōpaginat: ꝛ illa reseruat ultiꝰ finez ſ. usū nauis arti supiori. ſ. gubernatorie. vñ cum epūs in eccl'iastica hierarchia teneāt supmū locū: illud qō est ultimū in actionib' hierarchicis eis reseruādū fuit: ꝛ qz pficē aliquē hoc mō: q sit supra cōez statum aliōz est supmū in actionib' hierarchicis: iō sacrm ꝓfirmationis ꝛ ordinis: q̃b' hoc efficit: solis epīs dispēsāda reseruant. ¶ Ad p̄m g̃ dōm: q baptism' cū sit sacrm necessitatis cōit oib' cōpetit: ꝛ iō per ipm non ponit aliqs supra cōez statū sic fit per ꝓfirmationē: ut prius ēt dictū est. ¶ Ad 2m dōz: q eucharistia sic cōfirmatio ꝛ ordo est sacrm pficiēs: ſz in hoc differt ab alijs: qz in ordine ꝛ cōfirmatione illud qō ē ibi res ꝛ sacrꝫ est aliqd in suscipiēte acqsitū: ꝛ iō suscipiētē hec sacra ꝓmouēt ad pfectionē quādā ultra cōez statū fidelium ſz eucharistia hēt illud qō est res ꝛ sacrꝫ in se nō in suscipiēte: ꝛ iō per sūptionē eucharistie nō acqrit aliqs pfectionē ultra cōem statū: cū nō ipzimat caracter: ſz pficit vnūquēq in suo statu: ꝛ iō ēt sm Dio. cuilibet sacro eucharistie pceptio adiungit: ꝛ iō nō est sīle de eucharistia ꝛ de alijs. ¶ Ad 3m dōz: q q̃uis epūs non hēat aliquē ordinē supi sacerdotē sm q ordines distinguunt per actꝰ relatoꝰ ad cozp' dñi: uerūtn̄ hēt aliquē ordinē supi sacerdotē ꝑ q ordines distinguunt ꝑ actꝰ supi cozpis mysticī. vñ Dio. in eccl'. hierar. ponit epatū ordinē: vñ ꝛ cū q̃dā cōsecratione dignitas epalis cōfert: ꝛ iō in ꝓmotione mēbroz cozpis mystici aliqd pōt cōpetere epo qō nō cōperit simplici sacerdoti.

¶ Ad ꝫam qōnē dōm: q circa hoc est multiplex opinio. q̃dā eni dicūt q p̄sbyt simplex nō possit ex mandato pape cōfirmare: ꝛ qō dr in lra de Hze. exponūt q illi p̄sbri ex mādato pape nō cōferebāt sacrꝫ ꝓfirmationis: ſz aliqō sacrale sīle illi sacro sic alicui porrigit pānis bñdict' loco eucharistie: ſz nō vi cōueniēs ut talē sīlationē in dispēsatione sacrōz induxisset Hzeg. ul' sustinuisset: qz dispēsatio sacrōz ptinet ad ueritatē doctrine que nō est pp scā dalū dimittenda. Et iō alij dicūt q auctes pape tāta est q eius mādato q̃libet pōt cōferre qō hēt: ut cōfirmat' ꝓfirmare: sacerdos sacerdotiū ꝓferre: diacon' diaconatū: nō aūt mādato ipsi' pōt aliqs ꝓferre qō nō hēt: ut diacon' ordinē sacerdotale. ſz hec opinio vi nimis ampla: ꝛ iō media via ſm alios tenēda est. Et iō sciēdū est q cū epat' nō addat aliqd supi sacerdotiū per rel'onē ad cozp' dñi uerū: ſz solū per rel'onē ad cozp' mysticū: papa per hoc q est epōz sum' nō dī hāe plenitudinē ptātis per relationē ad cozp' dñi uez: ſz per rel'onē ad cozp' mysticū: ꝛ qz gra sacralis desc̄dit in cozp' mysticū a capite: iō ois opatio in cozp' mysticū sacralis per quā gra dat dependet ab opōne sacrali sup cozp' dñi uez: ꝛ iō solus sacerdos pt absoluē in foro penitētiali ꝛ baptiçare ex offō. Et iō dōz q, pmouē ad illas pfectiones: que nō respiciūt cozp' dñi uez: ſz solū cozp' mysticū: pōt a papa qui hēt plenitudinē pōtificalis ptātis cōmitti sacerdoti qui hēt actū sūmā sup cozp' dñi uez: nō aūt diacono uel alicui iferiori qui nō hēt pficē corpus dñi uez: sic nec absoluē in foro penitētiali: nō ät pōt simplici sacerdoti cōmittē, pmouē ad pfectionē: que respicit aliq mō cozp' dñi uez: ꝛ iō simplex sacerdos ex mādato pape nō pt cōferre ordinē sacerdotū q̃ ordines sacri hñt actū supi cozp' dñi uez. uel supra māz ei'. pōt aūt ꝓcedē simplici sacerdoti q ꝓferat minores ordines: qz isti nullū actū hñt supi cozp' dñi uerū ul' māz ei': nec ēt supi cozp' mysticū actū: per quem gra cōferat: ſz hñt ex officio q̃sdā act' secūdarios ꝛ ꝑparatorios: ꝛ sīlr pōt cōcedē alicui sacerdoti q cōfirmet: qz cōfirmatio perficit eū in actu cozporis mystici: nō aūt habet aliquā relationē ad cozpus dñi uerū: ꝛ per hoc de facili patet solutio ad obiecta.

Ad 2m sic ꝓcedit. Uidet q chr̄is debuerit sacrꝫ cōfirmationis accipe. sacrꝫ eni cōfirmationis cōfert maiorē plenitudinē g̃re q̃ baptism'. ſz chr̄is baptiçari uoluit: ut actu mūdissime sue carnis efficaciā baptismo ꝑberet. g̃ sīlr debuit cōfirmationē accipe. ¶ ꝑ. ꝓfirmatio ad hoc dat ut hō in cōfessione ueritatis usq ad mortez firmit̄ stet: sed chr̄istus dedit oibus exēplū pro ueritate moriēdi. g̃ hoc sacramētū maxime debuit accipere. ¶ Sed cōtra cōfirmat q̃ infirmū est. sed infirmitas spiritualis in chr̄isto non fuit. ergo nec confirmari debuit.

¶ Ulteri' videt q hoc sacrm pueris nō sit cōferēdum: qz hoc sacrm supra cōez statū, pmouet sic ꝛ sacrm ordinis. ſz illud sacramētū nō cōfert pueris. g̃ nec istud. ¶ ꝑ. hoc sacrm dat ad cōfitēdū fidē: ad pugnāduz pro ipsa: sed hoc nō cōpetit pueris. g̃ nō debent hoc sacramētū suscipere. ¶ Sz ꝫ. gratia baptismalis est immediata dispositio ad gratiā cōfirmationis. sed baptism' cōfert pueris. g̃ cōfirmatio debet pueris dari.

¶ Ulteri' videt q nō debeat dari oibus adultis: illud eni q̃ oib' dat nō excedit cōez statū: ut dictū est. sed cōfirmatio ponit supra cōez statū ut supra dictum est. g̃ nō dz oib' dari. ¶ ꝑ. hoc sacrꝫ est ad robur in pugna spūali. ſz pugnare nō est mulierū pp ibecillitatez sexus. g̃ nec hoc sacrꝫ eis cōpetit. ¶ ꝑ. confirmatio est sacrm cōfessionis: ſz muti nō pñt cōfiteri. g̃ nō dz eis dari hoc sacrm. ¶ ꝑ. moriētes a pugna but' vite subtrahunt. sed ad robur in pugna bui' vite dat cōfirmatio. g̃ nō debet moriētib' dari. ¶ Sed ꝫ est q̃ dicit Hugo de scto victore oino. periculosum est si ab hac vita sine confirmatione migrare contingeret: g̃ oib' osdū est hoc sacrm. ¶ ꝑ. ad robur in hoc sa

Universidad de Deusto
Biblioteca

cramēto dat septiformis gr̃a spūs scti. ſz hec oīb' est necia. g̃ z sacr̃m cōfirmationis oibus dari cōpetit.

Rn̄deo dōm ad. j. q. q suscipe baptismū est in p̄cepto cum sit sacr̃m necessitatis: z iō dn̄s uoluit baptiçari q̄uis in baptismo nihil susciper. ſz magis ꝓtulerit ut foꝛa obediēdi mādatis oīb' p̄bꝛet per ipm: z pp hoc dicit ad baptismū ueniēs. Sic decet nos iplere oēz iustitiā: iustitia eni cōsistit in obediētia legis: ut phs dicit in. 5. ethi. ſz sacr̃m ꝓfirmationis nō est necessitatis. ſz utilitatis alicui' ꝑnde cā accipit: z iō cū dn̄s nō accepit aliq̄d a sacr̃is nō debuit sacr̃z ꝓfirmatiōis accipe sic nec sacr̃z ordinis: qz ptās excellētie in sacr̃is z plenitudo spūs scti in ipso a sui ꝓceptione fuit z sic non oportebat nisi q in ipso erat innotescere q̄d factum est per aduentum columbe super ipsum. Et per hoc patet solutio ad obiecta.

¶ Ad 2am q̄nē dōm: q pfectio que cōfert in ordine z ꝓfirmatione in hoc differūt: q pfectio ordinis est ad aliq̄d dispēsandū: pfectio aūt ꝓfirmationis est ad stādū fortit in seipso. ad hoc aūt q dispēsatio alicui' rei det alicui requrit idoneitas aliq̄ ꝑfn̄s in eo que dispēsationē recipit pp p̄iculū q̄ pōt iminē ex p̄ua dispēsatiōe: z iō pfectio ordinis nō ꝓfert pueris: ſz pfectio qua q̄s in seipso pficit nō ꝑexigit alia pfectionez: sed ipa pfectione q̄s idone' reddit: nec ex hoc aliq̄d p̄culū iminē pōt: z iō ꝓfirmatio pōt puero tradi z pueni enī tradit: qr ifantilis etas nō patit fictionē qua effert sacr̃i in traditione ipediat. z iō q̄uis tūc nō cōpetit ei cōfiteri uel pugnare: certū tn̄ est q effectū sacramēti plene recipit: per quē erit idoneus ad pugnaz z cōfessionē ad perfectā etatē ueniēs nisi gratiā acceptā per petn̄ amittat. Et per hoc patet solo ad obta.

¶ Ad 3am. q. dōm: q sic dictū est pfectio in ꝓfirmatiōe collata nō ꝑexigit alia pfectionē: ſz per eā q̄s in seipo pficit: ut sit idone' ad pugnā spūalē: z qr cuilibet ē cōueniēs z bonū: ut in pugna spūali fortitudinez hēat: iō ab hoc sacr̃o nullus excludi oz qui sit baptiçatus.

¶ Ad p̄m g̃ dōm: q nō ponit supza cōez statū quātū ad dispēsationē alicui' sacr̃i: ſz g̃tū ad ꝓfessionē sacr̃orū: z hec pfectio uel excellētia oīb' mēbris ecclie cōpetit per hoc sacr̃m ꝓfirmationis collata. ¶ Ad 2m dōz: q ēt quedā mulieres in pugna spūali gloriosū reportauerūt ab hoste triūphū: sic patet de btā agnete z btā cecilia z alīs: vn̄ ab hoc sacr̃o mulieres nō sūt excludēde. ¶ Ad 3m dōz: q q̄uis muti nō p̄nt ꝓfiteri ore tn̄ p̄nt ꝓfiteri nutib' z p̄nt hīe uolūtatē z, ꝓpositū ꝓfitēdi: z iō eis nō debet denegari hoc sacramtū.

¶ Ad 4m dōz: q q̄uis moriētes abstrahantur a pugna: tn̄ uadūt ad locū p̄mij in quo ꝑm mēsurā gratie dat mensura glorie: z iō indiget plenitudine gr̃e que in pugna perficit pp finem pugne consequendum.

Ad 3m sic, pcedit. videt q nō exigat q aliq̄s teneat aliquē ad ꝓfirmationē. ille eni qui bēt imediatā relationē ad p̄ncipez sic liberi nō opz q mediātib' aliq̄b' coraz p̄ncipe cōpareāt sic fui cōparēt mediātib' dn̄is: z filiifamiliaz mediātib' p̄īb'. ſz ꝓfirmāduz iā bēt imediatā relonē ad p̄ncipē eccl̄ie: cū sit membꝛ ecclie p baptismū. g̃ q̄uis baptiçat' per aliū debeat p̄tari: tn̄ ꝓfirmādus nullo mō debet per aliū ad ꝓfirmationē teneri: p̄cipue si sit adult'. ¶ P. foꝛtitudo min' cōpetit mulieribꝰ q̄ viris. Prouer. ultimo. Mulierē foꝛtē q̄s inueniet. ſz cōfirmatio est sacr̃z foꝛtitudinis: qr in eo dat spūs sctūs ad robur. g̃ ad min' mulier nō debet tenē virū ad cōfirmationē. ¶ Sz ꝛ: vi ēt q nō cōfirmat' possit tenē ad ꝓfirmationē: qr mat' est sacr̃z ꝓferre q̄ ad sacr̃z sb̄sequēdū aliquē tenē. ſz nō ꝓfirmat' p̄t sacr̃z baptismi cōferre. g̃ multo foꝛti' pōt ad ꝓfirmationē tenere.

¶ Ulteri' videt q nō debeat fieri linitio chr̃ismatis tm̄ in frōte qr ut̄ex est nobilioꝛ ps coꝛpis q̄ frons: qr ibi est oꝛganū cogitatiue: hoc aūt oꝛganū fantasie: sed sacerdos qui est iferioꝛ q̄ eps vngit baptiçatos chr̃ismate in ut̄ice. g̃ epūs nō debet vngere chr̃ismate ꝓfirmādo in frōte. ¶ P. ꝓfirmatio est sacr̃m ꝓfessionis. ſz ꝓfessio fit ore. g̃ vnctio ꝓfirmationis magis deberet in ore fieri. ¶ P. frons est locꝰ nudus z patēs. ſz hic de facili foꝛdes ꝑbit. cū g̃ chr̃isma sit p̄uādū ab oi inq̄nāmēto: videt q nō cōgrue fiat vnctio in fronte.

¶ Sz ꝛ: in ꝓfirmatione dat spūs sctūs ad robur. sed robur in frōte significatur: ut patet Eçe. 3. Ecce dedi frōtē tuā duriorē frōtib' eoꝛ. g̃ in fronte oz fieri vnctio ꝓfirmationis. ¶ P. Apoc. 7. Angelus dic̄ q̄dusq̄ signem' p̄uos dei viui in frōtib' eoꝛ. ſz epi dicūtur angeli. ut patet Apoc. 3. g̃ eorū ē in frōte signare.

¶ Ulteri' videt q ꝓfirmatio possit iterari. sic eni ꝓfirmatio datur ad robur fidei: ita eucharistia ad robur charitatis: ſz eucharistia iterat. g̃ z ꝓfirmatio. ¶ P. si morb' iterat z medicina iterari oz. ſz morb' ꝑ quē dat hoc sacr̃z p̄t itari. s. spūalis ifirmitas. g̃ z sacr̃z oz itari. ¶ Sz ꝛ: sic in baptismo ipzimit caract̄: ita z in ꝓfirmatione. ſz baptism' nō iterat. g̃ nec confirmatio.

Rn̄deo dōz ad. j. q. q in sacr̃o ꝓfirmationis datur spūs sctūs ad robur. vn̄ pp hoc alīs ad cōfirmationē accedit: qr se hīe robur stādi nō p̄sumit: z iō institutū fuit ut ab altero teneatur ad significandū q per se stare non posset.

Ad p̄mū g̃ dōm: q ille qui est mediatoꝛ in hoc sacr̃o nō bēt officiū repūtandi q̄si extraneū sic est in baptismo: neq̄ suscipiēdi q̄si ītruēdū: ſz solū tenēdi q̄si infirmū. ¶ Ad 2m dōm: q foꝛtitudo spūalis est per chr̃m in quo nō est masculus z femina: ut dicit ad Gal. 3. z ita nō differt utrum vir mulierē uel mulier virū teneat: q̄uis q̄dā ꝑriū dicāt scilicet q mulier virum tenere non potest.

¶ Ad 2am q̄nē dōm: q bō pōt ipediri a libera z apta ꝓfessione nois chr̃i pp duo. s. pp timorē mortis z pp cōfusionē que est timoꝛ ignominie: utriusq̄ aūt signū p̄cipue in facie manifestat: qr pallescūt timētes: z rubēt uerecūdati: ut dī in. 3. ethi. z p̄cipue in fronte que est ps magis apta z imaginationi ex qua, pcedūt passiones p̄dicte vicina: z iō cū cōfirmatio det ad liberā cōfessionē nois chr̃i cōuenient vngunē confirmati in frōte. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q vnctio que dat in ut̄ice a sacerdote significat dignitatē regalē z sacerdotalem in baptiçato: qr icipit eē de niō illoꝛ q̄b' dī. Uos estis gens scā regale sacerdotiū. j. Petri. 2. z iō in ut̄ice fit ad assignādū eminētiā dignitatis collate. ſz vnctio cōfirmationis dat ad foꝛtit defendēdā dignitatē acceptā: q̄o ampli' est: z iō in loco publico dari oz. ¶ Ad 2m dōz: q nō dat hoc sacramētū ad cōfessionē simplr ſz ad libratē cōfessionis. z iō oz dari ubi apparēt ille passiones: que liberā cōfessionez ipedire p̄nt. ¶ Ad 3m dōm: q ex hoc nō est p̄culū q̄ligat frōs ꝓfirmati q̄sq̄ deliccet locꝰ: z postmodū ēt ꝑ Aug. oz eē sub q̄dā disciplina custodiēdi chr̃isma: ne. s. caput lauet usq̄ ad. 7. dies pp. 7. dona spūs sancti: z sicut ēt eccl̄ia. 7. diebus aduentū spūs sancti in discipulos celebrat.

¶ Ad 3am q̄nē dōz: q sacr̃z q̄ bēt effectū semp pmanētē nō pōt iterari sine iniuria sacri. z iō qr in confirmatione ipzimit caracter qui est indelebilis: ideo non debet iterari. ¶ Ad p̄mū g̃ dōm: q eucharistia non imꝑzimit caracterem nec illud q̄ est res z sacr̃m est aliq̄ foꝛa recepta in recipiēte sacr̃m: sic̄ est in ꝓfirmatione. z iō nō est silis rō. ¶ Ad 2m dōz: q ꝓfirmatio dat ꝑ ifirmitatē, put est ꝑcta per originale peccatum: z sic nō redit q̄uis ifirmitas actualis peccati redeat.

¶ Donatio spūs scti ad robur. J ꝑ: panis coꝛ hois ꝓfirmat. g̃ magis ptinet ad eucharistiā q̄ ad ꝓfirmationē. Et dōz q per eucharistiā roboraī charitas: per hoc aūt sacramētū fides. in his eni duab' vtutib' tota virtus spūalis edificꝰ ꝓsistit. ¶ Uel dōm q charitas pficit z roborat ad stadum in seipso per moduz cibi: sed cōfirmatio ad pugnā qua quis ab aliis patitur in confessionē nois chr̃isti ꝑ aduersarios audaciā p̄bēs. Hoc sacr̃z tm̄ a ieiunis ꝛc. J pp eminētiā spūs sācti: que cū sua plenitudine in hoc sacro dat ad robur.

¶ De sacro altaris z eucharistie. Di. VIII.

Post sacr̃m baptismi z ꝓfirmationis sequit eucharistie sacr̃m. Per baptismū mūdamur. Per eucharistiam in bono cōsumamur. Baptism' est' vitioꝛ extiguit. eucharistia spūaliter reficit. Vn̄ excellēt eucharistia dr̃. i. bona gratia: qr in hoc sacro nō mō est augmētū vtutis z gr̃e: ſz ille tot' sumit: qui est fons z origo totius gr̃e. Cui' figura p̄cessit: qō manna pluit de' p̄īb' in deserto: qui quotidiano celi pascebā tur alimēto. Vn̄ panē angeloꝛ manducauit bō. Sz tūc qui panē illū māducauerūt moꝛtui sūt. Jste vo panis viu' qui de celo descendit vitā mūdo tribuit. Mdāna illud de celo: hoc sup celū. Illud scaturiebat in die alteruz reseruatū: hoc ab oi coꝛruptiōe alienū. Qui cūq̄z religiose gustauerit coꝛruptionē nō videbit. Illud datū fuit antiqs post trāsitū maris rubri: ubi submersis egyptijs liberati sunt hebꝛei. Ita hoc celeste manna: nō nisi renatis p̄stari debet. Panis ille coꝛpalis populū antiquū ad terrā, pmissionis per desertuz eduxit. Hec esca celestis fideles huius seculi desertū trāseūtes in celū subuehit. Vn̄ recte viaticū appellat: qr in via nos reficiēs usq̄z in patriā deducit. Sicut ergo in mari rubro figura baptismi p̄cessit: ita in māna significatio dn̄ici coꝛpis. Hec duo sacra demōstrati ua sūt: ubi de latere chr̃i sanguis z aq̄, pfluxerūt: qr per sāguinē redēptionis z aquā ablutionis nos redimē uenit a diabolo z a pctō: sicut israelitas per sanguinē agni paschalis ab exterminatore: z per aquam maris rubri ab egyptijs liberauit. Hui' ēt sacri ritū melchisedech ostēdit ubi panē z vinū abꝛae obtulit. Vn̄ ut ait Ambꝛosi' itelligi dat anteriora esse sacra chr̃istianoꝛū q̄z iudeoꝛum.

¶ De institutione sacramenti.

Hic ēt illa cōsiderāda occurrūt quatuoꝛ s. sacr̃m: institutio: forma: z res. Sacr̃m dn̄is istituit qn̄ post typicū agnū coꝛp' z sanguinē suū discipulis in cena poꝛrexit. Unde Eusebi' emisen'. Quia coꝛp' assūptū ablatu rus erat ab oculis: z illatur' syderib': necesse erat ut die cene sacr̃m nobis coꝛpis z sanguinis cōsecraret. Ut coleret iugiter per myste rium qō semel offerebatur in p̄cium.

¶ De forma.

Forma vo est quā ipe ibidē edidit dicēs: hoc est coꝛp' meū: z post. Hic est sāguis me'. Cū eni hec vba pferunt: puerſio fit panis z vini in sbaz coꝛpis z sanguinis chr̃isti. Reliq̄ ad laudē dei dicunt. Un̄ Ambꝛosi'. Sermone chr̃i hoc conficit sacr̃m: qr sermo chr̃i creaturā mutat: z sic ex pane fit coꝛpus chr̃i z vinū cū aq̄ in calicē missum fit sāguis cōsecratione vbi celestis. Cōsecratio qb' fit vbis? Attēde que sunt vba. Accipite ergo z comedite ex eo oēs: hoc est coꝛp' meū: z iterū. Accipite z bibite ex hoc oēs: hic est sanguis me'. Per reliq̄ oia que dicunt la' deo referūt: oratio p̄mittit pro ppl'o: pro regibus. Jtē Aug. Credēdū est q in illis vbis chr̃isti sacra cōficiant: reliq̄ oia nihil aliud sunt q̄z laudes uel obsecrationes fideliū z petitiōes. Ecce que sit institutio z foꝛa hui' sacri. Ubi cōsideratione dignū est: q̄re illud sacr̃z post cenā dedit discipulis. Dn̄s igit iesus ad iuisibilia p̄ne maiestatis migratur' celebrato cū discipulis typico pascha: quoddā memoriale eis cōmēdare uolēs: sub spē panis z vini: coꝛp' z sanguinez suum ita eis tradidit ut ostēderet legis ueteris sacra: int̄ que p̄cipuū erat agni paschalis sacrificiuz: in morte sua terminari: ac legis noue sacra substitui in q̄b' excellit mysteriuz eucharistie. Jō ēt post alia dedit: ut hoc vnū arti' memorie discipuloꝛ ifigeret: z ab ecclia deinceps frequētaretur. Sz nō ex ide disciplinā sanxit in posterū: ut post alios cibos sumat. poti' a ieiunis sumi opz sicut apls docet: ut singulari reuerētia dijudicet. i. discernat ab alijs cibis. Q̄ dn̄s apls disponēdū reliqt. Un̄ Aug. Appet cū primo acceperūt discipuli eucharistiam nō eos accepisse ieiunos. Nō iō tn̄ caluniādū est vniuerse ecclie q a ieiunis sumitur semp. Placuit eni spiritui sancto ut in honore tanti sacri prius in os chr̃istiani dominicum coꝛpus intraret q̄z alij cibi. ideo ubiq̄z mos iste seruatur. Non enim qr post cibos dedit dn̄s: iō p̄sumi uel cenati illud accipe debēt: ut illi faciebāt quos apls redarguit. Nā

Universidad de Deusto
Biblioteca

saluator quo uehemēti" cōmēdaret mysteriū illi" altitudinē ultimū hoc uoluit figere cordib" z memorie discipulor z qb" ad passionē digressur" erat. Quo aūt ordine deiceps sumeretur: apostolis per quos ecclesias disposituras erat reseruauit docendum.

¶ De sacramento z re.

NUnc qd ibi sacrm sit z qd res videam". Sacrm est inuisibilis gre visibilis forma. Forma ergo panis z vini que ibi videt est sacramētū. i. signū sacre rei: qz pter spēz quā ingerit sensib" aliqd aliud facit in cognitionez uenire. Tenēt ergo spēs uocabula reruz que ante fuerūt. s. panis z vini. Hui" aūt sacri gemina est res: vna. s. cōtēta z significata: altera significata z nō cōtēta. Res cōtēta z significata est caro chri quā de ỳgine traxit: z sanguis quē pro nobis fudit. Res aūt significata z nō ptēta est vnitas ecclie in p̄destinatis uocatis: iustificatis z glificatis. Hec est duplex. caro chri z sāguis. Vñ Hiero. Duplr ingt itelligit caro chri z sanguis: uel illa que crucifixa est z sepulta. z sanguis qui militis lācea effusus est: uel illa spūalis ac dina de q̄ ipse ait. Caro mea ve est cib": z sāguis me" ve ē pot": z nisi māducaueritis carnē meā z biberitis meū sāguinē nō hēbitis vitā in uobis. Sūt ergo hic tria distiguenda. Unū qd tm̄ est sacrz: alterū qd est sacrz z res. z tertiū qd est res z nō sacrm. Sacrm z non res: est spēs visibilis panis z vini. Sacrm z res caro chri, ppria: z sanguis. Res z nō sacrz mystica ei" caro. Probatio illa spēs visibilis sacrz est gemine rei: qz utrāqz rē significat: utriusqz rei similitudinē gerit expssaz. Nā sicut pānis pre ceteris cibis corp" reficit z sustētat: z vinū hoiez letificat atqz iebriat. Sic caro chri interiorē hoiez plus ceteris gratijs spūalr reficit z saginat. Vñ calix tuus iebrians q̄ pclarus est. Hēt ēt similitudinē cū re mystica que ē vnitas fideliū: qz sicut ex multis granis cōficit vn" panis z ex plib" acinis vinū in vnum cōfluit: sic ex multis fideliū plonis vnitas ecclesiastica cōstat. Vñ apls. Un" panis z vnū corp" multi sum" zc. Vñ Aug. Un" panis z vnū corp" ecclia dī: pro eo q sicut vn" panis ex multis granis z vnū corp" ex multis mēbris cōponit: sic ecclia ex multis fidelib" charitate copulāte cōnectit. Hoc mysteriū pacis z vnitatis nre chris in sua mensa cōsecrauit. qui accipit hoc mysteriū vnitatis z non tenet vinculū pacis: nō accipit hoc mysteriū pro se sed p̄ se. Cui" ēt sacrm est corp" christi ppriū de virgine sumptū qz ut corp" chri ex multis mēbris purissimis z imaculatis constat: ita societas ecclesiastica ex multis plonis a criminali macula liberis cōsistit. In cuius rei typ o facta est archa dñi de lignis setbim que sunt incorputribilia z albe spine similia.

¶ Diuisio textus.

POst q̄z magr determinauit de baptismo z confirmatione. hic 3° determinat de eucharistie sacro: z diuidit in ptes duas. in p̄a determinat ea que ptinēt ad ipm sacrm. in 2ª determinat de dispēsantib" sacrm. iz. dist. Solet ēt queri utrū dcq̄ sacerdotes zc. Prima in duas. in p̄a determinat ea que requrunt ad hoc sacrm in gnali. in 2ª p̄sequit de eis in spāli di. io. ibi Sunt itē alq̄ p̄cedētiū zc. Prima iterū in duas. in p̄a determinat ea que requrunt ad hoc sacrm. in 2ª determinat usuz sacri. 9. di. ibi Et sic due sūt res zc. Prima āt in tres. in p̄a determinat p̄cedētia eucharistiaz qb" hoc sacrz figurat. in 2ª determinat p̄comitātia qb" hoc sacrz itegrat. s. formā z istōnē ibi Nec ēt añ alia zc. in 3ª determinat p̄ntia que in hoc sacro efficiunt ul' significātur ibi Nūc qd sit sacrm zc. 1ª ps diuidit in tres. in p̄a determinat istōnē. in 2ª formā ibi Forma vo est zc. in 3ª mouet quādā qōnē z soluit ibi Ubi p̄sideratione dignū est zc. Nunqd ibi sit sacrm zc. Hic determinat de sacro eucharistie per cōparationē ad significatū uel causatū ei". Et circa hoc duo fac. p̄ostēdit qd sit ibi res z qd sacramētū. 2° cōcludit corp" nūm z ordinē ibi Sūt igit hec tria distinguēda zc.

DIc est duplex qō. Prima de ipso eucharistie sacramēto. 2ª de forma ipsi". Circa p̄m querunt quatuor. p°utrū eucharistia sit sacramentū. 2°de significatione eius. 3°de institutione. 4.°de ordine sumendi hunc cibum respectu aliorum ciborum.

AD primū sic p̄cedit. Uidet q̄ eucharistia nō sit sacrm. ad idem eni nō debēt diuersa ordinari. sz p̄firmatio est ad pficiēdū fz Dio. cū g̃ fz ip3 eucharistia ēt sit pfectio: videt q̄ supfluat hoc sacrz. ¶ P̄. in oi sacro nove legis idē qō figurat efficit per signū figuras. sz spēs panis z vini que figurāt corp" chri uerū z mysticū nō efficiūt illud. g̃ eucharistia nō est sacramētū nove legis. ¶ P̄. sacrz est elemētū male fz Hugo. exteri" oculis suppositū. sz corp" chri uerū qō dī hic sacrm z res silr nō est oculis vidētiū suppositū. g̃ nō est sacrz. ¶ P̄. oē sacrm in ipsa sui susceptione p̄ficit z pficit: sic p3 de baptismo qō pficit in ipsa ablutione. sz eucharistia p̄ficit añ sūptionē. g̃ non est sacrm. ¶ P̄. in oi alio sacro illud qō est res z sacrm est aliqd effectū in susciente: sic caracter in baptismo: sz corp" chri uerū qō ponit hic res z sacrm nō est aliqd in recipiēte effectū g̃ nō est sacrm eiusdē rōnis cū alijs. ¶ Sz cōtra est qō in collecta dī. Presta ut hoc tuū sacramētū nō sit nobis reat" ad penā. ¶ P̄. ois actio per ministros ecclesie dispēsata in qua ex ipso opere opato gratia cōfert est sacramentū. sed eucharistia est hi". g̃ est sacramētuz. ¶ Ulteri" videt q̄ nō sit vnū sacrm sz multa. p° p hoc q̄ in collecta dī. Purificēt nos dñe hec sacra que sūpsim". ¶ P̄. sacrm est in gne signi. sz ea que st in gne signi: sic noia p̄lificant ad p̄lalitatē signatiuz q̄uis sit idē signatū: sic marc" z tull" sūt duo noia: q̄uis sit eadē res significata: cū g̃ in eucharistia sint p̄la signātia sic spēs panis z vini: videt q̄ sint plura sacra. ¶ P̄. vnitas rei est ex forma sua. sz in eucharistia sūt due forme vna ad p̄secrationē panis. alia ad p̄secrationē sanguinis. g̃ sūt duo sacra. ¶ P̄. ea que nec in gne nec in spe pueniūt sūt p̄la simplr: sed corp" chri uerū cū spēbus panis z vini sūt dīa z spe z gne. g̃ sūt p̄la simplr. cuz g̃ utrūq̄ dicat sacrm in eucharistia: videtur q̄ nō sit vnū sacrm. ¶ P̄. ex duob" pfectis nō fit aliqd vnuz. sed chris pfecte est sub utraq̄ spē. s. panis z vini. g̃ ex his duob" nō fit vnū sacrm. ¶ Sz cōtra est: si eēnt duo tūc sacra noue legis nō eēnt tm̄ septē. ¶ P̄. quecunq̄ ordinant ad idē efficiēdū z significādū ptinent ad vnū sacrz: sz oia que in eucharistia sī ptinēt ad idē repūtādū. s. mortē dñi: z idē efficiēdū. s. gratz: p quā hō ico: porat corpi mystico. ergo est vnū tm̄ sacramētū. ¶ Ulteri" videt q̄ nō pueniētib" noib" noiet. nomē eni p̄uz alicui debet iponi ex eo q̄ sit sibi p̄uz. sz bonitas gre est cois oib" sacris. g̃ ex hoc nō debet iponi nomē p̄uz vni sacro: ut dicat eucharistia. ¶ P̄. sic in lra dī hoc sacrm: ió viaticū appellat: qz in via nos reficiēs usq̄ ad pātriā deducit. sz hoc est cōe oib" sacris: que nō nisi viatorib" donant ad pueniēdū ad gltiam p̄mie: que est res nō ptēta z significata in oib" sacris. g̃ nō pueniēt viaticū appellat. ¶ P̄. cāe per effect" denoiari solēt. sz adducē ad coionē fideliū est effectus baptismi fm Dio. ut ex p̄dictis patet. g̃ baptism" magis debet dici coio uel sinexis q̄ hoc sacrz. ¶ P̄. in quolibet sacro fit aliqd sacrū: sz hoc ipoztat sacrificiū nomē. g̃ sacrificiū ēt nō est nomē p̄uz huius sacramēti. ¶ P̄. hostia videt idē q̄ sacrificiū. sed Dio. cōfirmationez nominat carismatis hostiā. ergo neq̄ hostia neq̄ sacrificiū est nomen p̄opzium huic sacramento.

RNdeo dom ad. j. q. q̄ eucharistia sacrm q̄dā est alio tm̄ mō ab oib" alijs sacris. sacrz eni fm sui nois p̄tatē sctitatē actiue ipoztat. vñ fm hoc aliqd hēt sacri rōnē fm q̄ hēt rōnē sctificatiōis: qua sctm̄ aliqd fit. Dī autē aliqd sctm̄ dupl'r. vno mō simplr z per se: sic qō est sbm sctitatis: sic dī hō sanct". alio mō secūdario z fz qd: ex eo q̄ hēt ordinem ad hāc sctitatē: uel sic hns vtutē sctificandi: sic chrisma dī sctm̄ uel quocūq̄ alio mō ad aliqd sctm̄ deputet: sic altare sctm̄: z ió ea q̄b" aliqd fit sctm̄ p̄° mō dicunt sacra simplr. illa aūt q̄b" fit aliqd sctm̄ 2° mō nō dicunt sacra: sz sacralia magis. in alijs g̃ sacris fit aliqd sctm̄ p̄° mō: sic hō suscipiēs sacrm: nō aūt elemētū corpale sctificās hoiez: qz hoc est sacrū 2° mō: z ideo hoc qō ptinet ad sctificationē māe in oib" sacris non est sacrm fz sacrale: sz hoc qō ptinet ad usuz māe qua hō sctificat est sacrm: in hoc aūt sacro illud qō est sctificās hoiez est sctm̄ p̄° mō: qui sbm sctitatis: qz est ipe chris: z ió ista sctificatio māe est hoc sacrm: sz sctificatio hois est effect" sacri: z ió hoc sacrm in se cōsiderātū est digni" oib" sacris: qz hēt absolutā sctitatē ēt p̄ter suscipiētē: alia āt nō hnt nisi in ordine ad aliud: z ió hoc sacrm est pfectio alioz sacroz: qz oē qō est p aliud reducit ad id qō est p se: sic p3 de accīte z sba.

Ad primū g̃ dom: q̄ pfectū vnūquodq̄ est cū attingit p̄az virtutē: ut dicit in 7. phi. Uirt" aūt est ultimū in re: ut dī in p°ce. z mundi. z ió pfectio rei p̄sistit in hoc q̄ res ad sui ultimū p ducat. Est aūt dupl'r ultimū rei. vnū qō est in re: z aliud qō est p rē: sic in corpib" ultimū in corpe est superficies corpis p̄tēti. ultimū extra est locā qui est superficies corpis ptinētis: ultimū aūt cuiuslibet rei in seipsa est ipsa rei operatio: pp quā res est: forma enī est finis gnatio nis nō ipi" gnati: ut dicit Comen. in. 2. phi. vñ res que hēt formā sbalē per quā est eē nō dī pfecta simplr sz pfecta in eē: ul' pfecta pfectione p̄°: z talē pfectionez q̄tū ad eē spūale acqrit hō in baptismo: in quo est regnatio spūalis: z ió Dio. nō ponit baptismū hītē vim pfectiuā simplr: sz magis purgatiuā z illuminatiuā: sz simplr pfectū dī qō hēt operationē puenientē sue forme. in hoc eni p̄sistit vt" rei fm phm in. 2. ethi. per cui" cōsecutionē aliqd dī pfectū ut dictū est. hois aūt operatio spūalis est duplex. vna ipi" ingtū est p̄sona p̄uata z q̄tū ad hoc pficit p̄firmatio que facit hoiem nō ipeditū aliquo mūdano timore in p̄fessione fidei: z alijs que ad christianā religionē spectāt. Alia ingtū est p̄sona publica q̄si mēbrū p̄ncipale z influēs alijs membris: z q̄tū ad hoc pficit sacrm ordinis: ultimū autez cuiuslibet rei extra seipsuz est p̄cipiuz a quo res hēt eē: qz per cōiūctionē ad ipm res cōplent z firmant: z firmant: z pp distātiā ab ipso deficiūt: sic corruptibilia pp longe distare a p°: ut dī in. 2. de gnatione. z ió p̄mū agēs hēt ēt rōnē ultimi finis pficiētis: fons aūt christiane vite est chris: z ió hoc mō eucharistia pficit chīos p̄fitēs: z ió hoc sacrm est pfectio oium pfectionū: ut Dio. dic. vñ z oēs qui sacra alia accipiūt hoc sacrāmēto in fine p̄firmant: ut ipe dicit. ¶ Ad 2m̄ dōz: q̄ sic ad spēs sensibiles alioz sacroz se hēt vt" que iteri" ineſt que sctificationē acqrit: ex qua sacrz efficit fz Hugo. ita in hoc sacro se hēt ipz corp" chri: qō per p̄secrationē sub spēb" illis fit. vñ sic in alijs sacris mā le elemētū nō est cā vtutis que in ipso est: neq̄ alicuius spūalis effect" in hoie nisi mediāte virtute fm q̄ ex elemēto z vtute q̄si vnū efficit. ita in hoc sacro species nō sūt cā corpis chri neq̄ alicui" effect" in aia spiritualis nisi mediāte corpe chri uero: fz q̄ ex spēb" z corpe chri fit vnū sacrz. utz āt spēs ille fz se hēant alique effectū corpalē. sic aq̄ corpalr abluit in baptismo ēt nō mediāte spūali vtute: infra dicet. ¶ Ad 3m̄ dōz: q̄ oē sacrz est visibile: nō tm̄ opz q̄ dcqd ē in sacro sit visibile. vī eni spēs visibilis aque in baptismo: sz non vī vt" spūalis que secreti" opat salutē: z silr hic videtur spēs: sz nō vī uerz corp" chri. ¶ Uel dōz q̄ ē visibile nō in se: sz in spēb" que ipz tegūt sic z sba aliorum corpoz vī mediāte colore. ¶ Ad 4m̄ dōz: q̄ sctitas que est in materijs alioz sacroz nō est forma sctitatis absolute: sz fz ordinē ad aliud: ut in. j. di. dictū ē: z ió non est sile de alijs sacris: z de hoc ut ex dictis patet. ¶ Ad 5m̄ dōm: q̄ ex hoc ipso q̄ alia sacramēta p̄ficiunt in acceptione uel collatione contingit q̄ illud qō est in eis sacramētū z res est aliqd acqsitū in suscipiēte: in hoc aūt sacramēto aliter est: ut ex dictis patet.

¶ Ad 2am̄ qōnē dōm: q̄ per se vnū simplr: z qō est nūo vnū trib" modis dī. vno mō sic idiuisibile est vnū: ut punct" z vnitas: qō neq̄ est mta actu neq̄ po3. Alio mō qō est vuū ex ptinuitate: qō tm̄ est mta po3 sic linea. 3° mō qō est vnū pfectione: sic dī calciamētū vnū: qz hēt oēs ptes que requrunt ad calciamētū: z hec vnitas dī in oib" illis ad q̄rū itegritatē aliq̄ exigunt: sic vn" hō vna dom": z qz ad eē sacri mlta actu neq̄ po3. Alio mō qō est vnū ex itegritate alicui" istri: que requrunt ad opōnē illā ad quā istrz deputatū ē. hoc āt sacrz deputatū est ex dina istōne ad cibationē spūalē: que p cibationē corpalē significat: z qz cibatio corpalis duo requrit s. aliqd p modū cibi: z aliqd p modū pot": ió ad integritatē hui" sacri ex dina istōne est aliqd per modū cibi. s. corpus chri: z aliqd per modū potus. s. sanguis.

¶ Ad p^m g̃ dōz: q dr plaĩr sacra: pp mālē diuersitatē signoz. ¶ Ad 2^m dōm: q rō illa, pcedit qñ utrūq; signū hēt integrā significationē. sic ät nō ē hic: qz cibatio spūalis nō significat pfecte neq; per panis tm̃ neq; per vini tm̃ suptionē: sz per utrūq; sil sic ē in significatione noiuz cōpositoz. ¶ Ad 3^m dōz: q rō illa, pcederet si utraq; foꝛa rñderet toti sacro. sz hoc falsuz est: qz vna foꝛa rñdet vni: z alia alī eoz que ad sacrz exigunt. ¶ Ad 4^m dōm: q quis nō sint vnū in gñe ul ſpe nāe: pñt tn̄ ee vnū per relonē ad vnā opōnē ex qua vnitate sumit vnitas sacri. ¶ Ad 5^m dōz: q quis chr̃s pfect' sit sub utraq; ſpe: nō tn̄ q̄tū ad integrū usū sacri est sub utroq; sed q̄tū ad diuersos usus.

¶ Ad 3^m qōnez dōm: q in q̄libet sacro est tria ꝓsidera re. s. originē: pfectionē: z finē: ad quē est origo aūt oi um sacroz est passio chr̃i. de cui' latere in cruce pēdē tis sacra, pfluxerūt: ut scti dicūt. pfectio aūt sacri ē in hoc q̄ ꝓtinet gr̃az. finis aūt sacri est duplex. ꝓximus s. sctificatio recipiētis. z ultim'. s. vita etna. hec ät per quādā excellētia in eucharistia iueniunt: qz hoc sacrz est spālit in memoriā pñice passionis. vñ Matth. 26. Quotiēscūq; feceritis in mei memoriā facietis: z iō q̄tū ad originē uocat sacrificiū uel hostia. silr ēt gr̃az nō per modū itētionis ꝓtinet sic alia sacra: sz plenitu dinē gr̃e in suo fonte: z iō antonomatice eucharistia dr̃. silr ēt qz ipsa est ꝓsumatio oiuz sanctificationuz: ut Dio' dic̃ id q̄ est oiuz. s. ꝓgregari ad vnuz huic sacro attribuit: z oī coio ul sineꝛis q̄ idē est: inq̄tū. s. hō cō gregat ad vnū: z ad seipz z ad alios ei q̄ est maxime vnū ꝓiūct'. silr ēt q̄tū ad ultimū finē ꝓndū maximaz efficaciā hēt inq̄tū realit ꝓtiet hoc quo ianua celi nobis apta est. s. sanguinē chr̃i: z iō spālit viaticū appellat. Et per hoc patet solutio ad obiecta: q; ab eo q̄ō est cōe aliq̄d antonomatice denominari potest.

Ad 2^m sic, pcedit. Videt q huic sacro figure assignari nō debeāt. nihil enim dispōnit per aliq̄d sui gñis. albedinis eni nō est albedo: nec mot' est mot'. sz sacr̃m est signū. g̃ sacro nō debet aptari aliq̄ figura: qz in ifinitū iret. ¶ Ꝑ. sacra ueteris legis dicunt sacris noue legis rñdē inq̄tū signāt ipsa. sacris aūt noue legis que sūt maxime pfectis nō rñdebāt aliq̄ sacra in ueteri lege: ut q̄dā dicūt. cuz g̃ hoc sacrz sit maxime pfectionis videt q nō debeāt ei alique figure assignari. ¶ Ꝑ. sic eucharistia p̄figurata est in agno paschali: ita z baptism' in transitu maris rubri: ut dr̃. j. coꝛ. xj°. cū g̃ magr̃ nō assignauerit aliq̄s figuras baptismi videt q nec eucharistie figuras assignare debeat. ¶ Sz ꝑ: hoc sacrz memoria le passionis chr̃i ē spālit. sz passionē chr̃i ꝓcipue opoꝛtebat p̄figurari: p quā nos redemit: ut fides antiquoruz ad redēptorē ferret. g̃ ꝓcipue opoꝛtebat hoc sacrz figurari. ¶ Ꝑ. hoc sacr̃m est dignissimū z difficillimū ad credēdū. sz talia maxie ꝓsueuerūt p̄figurari. g̃ rē.

¶ Ulteri' videt q magr̃ icōuenienter assignet figuras hui' sacri. hoc eni sacr̃m post baptismū dat: sz agn' paschalis pcessit trāsitū maris rubri: in quo baptismus est p̄figurat'. g̃ nō est cōgrua figura hui' sacri. ¶ Ꝑ. in hoc sacro aliq̄d offert deo. sz melchisedech nō legit deo obtulisse sz hoi. s. abrae cui obtulit panē z vinū: ut dr̃ Gen. 14. g̃ illa oblatio nō est cōueniēs figura hui' sacri. ¶ Ꝑ. idē nō est signū suiipsi'. sz sanguis qui ꝓfecrat in altari est illemet quē chr̃s in cruce fudit pro nobis. g̃ ille nō est signū ul figura isti'. ¶ Ꝑ. mā na hēbat in se oēm saporis suauitatē: ut dr̃ sap. 16. sed hoc sacr̃m nō hēt in se oēm saporē spūalē: qz sic hēret effect' oium sacroz z alia sacra supfluerēt. g̃ manna

nō est figura hui' sacri. ¶ Ꝑ. nobilioris rei nobilior debet eē figura: sz eucharistia est nobili' sacr̃m q̄ baptism'. cū g̃ baptism' habuerit figurā que p̄bebat remediū ex ipso ope opato ꝺ originale. s. circūcisionez. supꝛadicte aūt figure nō fuerūt tales: videt q fuerūt icōpetētes. ¶ Ꝑ. in canone misse fit mētio de sacrificio Abrae z Abel: z silr oia sacrificia legalia huius ueri sacrificij figura fuerunt. ergo insufficienter posuit magister figuras huius sacramenti.

¶ Ulteri' videt q in lege moysi exp̄ssi' fuit figuratum hoc sacrificiū q̄ in lege nāe: qz ſm Hugo. q̄to magis appꝛopinquit passio saluatoris: tāto signa fuerūt eui dētiora. sz ea que fuerūt in lege moysi fuerūt, ppinquora. g̃ exp̄ssiora. ¶ Ꝑ. in sacrificijs legis moysi fiebat sanguinis effusio. sz oblatio melchisedech fuit sine sanguinis effusione. g̃ legalia sacrificia exp̄ssi' figurabāt sacr̃m passionis chr̃i q̄ oblatio melchisedech. ¶ Sz ꝑ: chr̃s dr̃ sacerdos secundū ordinē melchisedech: nō autē secundū sacerdotiū legis moysi: qō est sacerdotiū leuiticū: ut patet hebr. 7. g̃ oblatio melchisedech magis ꝓuenit cū sacrificio chr̃isti q̄ sacrificium legis moysi.

Rñdeo dōm ad. j. q. q sacra noue legis triplici ter se hñt ad ueterē legē. Quedā eniz eēntialr fuerūt in ueteri lege q̄uis nō ut sūt sacra noue legis: sz magis ſm q sūt in officiū uel actū virtutis sic penitētia ordo z mrioniū. Quedā fuerūt ſm aliq̄d eis rñdēs nō eēntialit: sic baptism' z eucharistia. Quedā aūt nihil rñdēs habuerunt in ueteri lege: sic cōfirmatio z extrema vnctio. cui' rō est: qz ꝑma tria sacra nō solū sūt sacra: sz pnia est act' virtutis. ordo aūt ꝓtinet ad officiū dispēsationis sacroz: mrioniū autē ad officiū nāe: z iō in q̄libet lege reꝛunt. Baptismus aūt z eucharistia sūt sacra tm̃ gr̃az ꝓtinētia: z iō aut tps gr̃e eē nō debuerūt. Sz qz sūt sacra necessitatis: baptism' q̄dē q̄tū ad effectū: eucharistia aūt q̄tuz ad fidē ei' q̄ō repntat p ipaz: iō opoꝛtuit q in lege moysi hēret aliq̄d rñdēs. sz cōfirmatio z extrema vnctio sūt sacra gratiā ꝓferētia: z iō in ueteri lege eē nō debuerūt: z qz nō sūt sacra necessitatis: sz cuiusdā super abūdātis pfectionis: iō nō opoꝛtebat q hēret aliq̄d rñdēs cū nō eēt tps plenitudinis gr̃e: z iō bec duo nō fuerūt p̄figuranda aliqb' exp̄ssis figuris. silr neq; p̄ma tria: sz tm̃ duo media. s. eucharistia z baptism'.

Ad primū g̃ dōz: q opposite relones pñt in eē eisdē respectu diuersoꝛ: eo q eē relatiui est ad aliq̄d se hr̃e: nō aūt ꝑtates absolute: z iō in relatiuis ꝓtingit aliq̄d dispōni per aliq̄d su i gñis per accidēs z nō per se: sic filij est fili': nō inq̄tū fili': sz inq̄tū pr̃: z silr signi pōt eē signū inq̄tuz est signatū. in absolutis aūt nō ꝓtingit hoc: vñ q̄litatis nō est q̄litas nec per se nec per accidēs. ¶ Ad 2^m dōm: q vna pfectio dr̃ alia minoꝛ duplr. aut simplr: aut ſz statū: sic p̄miū eēntiale q̄ō aurea dr̃ est simplr maī' q̄ p̄miū accidētale. q̄ō dr̃ aureola. sed aureola est maioꝛ q̄tū ad statū hñtis: qz nō cuilibet dat sz tātūmō illis qui sūt in statu pfectionis. z silr dico q pfectio eucharistie est simplicit maioꝛ q̄ pfectio ꝓfirmationis z extreme vnctionis: sed ille sunt maiores ſm statum: qz pfectio eucharistie que est per cōiunctionē ad ꝓncipiū sanctitatis est oibus de necessitate salutis: sed pfectio spūs sancti ad robur que est in ꝓfirmatione ul pfectio purgationis a reliquijs peccati que est in extrema vnctione nō sunt omnibus necessaria: z ideo pfectioni eucharistie debet aliquid rñdere in q̄libet lege: nō ät pfectioni ꝓfirmationis z extreme vnctionis nisi in lege in qua est stat' pfectionis que est lex gratie.

¶ Ad 3^m dōm: q p̄figuratio eucharistie erat magis necia q̄ baptismi: tū rōne dignitatis: tum rōne difficultatis: tū pp necessitatē fidei eius qō figurat in eucharistia: tn̄ magr̃ supꝛa aliqs figuras baptismi posuit s. circuncisionem z baptismum ioannis.

¶ Ad 2^am qōnem dōz: q aliq̄d pōt figurari dupl'r. vno mō per id qō est signū z ca: z hoc mō effusio sanguis z aque ex latē chr̃i fuerūt figura hui' sacri. alio mō p id qō est signū tm̃: z sic q̄tū ad id qō est sacr̃m tm̃: i eucharistia fuit figura et' oblatio melchisedech. q̄tū aūt ad id qō ē res z sacrz. s. ipe chr̃s passū fuit figura agn' paschalis. q̄tū ät ad id qō est res tm̃. s. gr̃az fuit signū māna qō reficiebat oēz saporē suauitatis hñs. ¶ Ad p̄mū g̃ dōz: q rō illa valeret si baptismi z eucharistie tm̃ eēt vna figura: sūt aūt plures: z iō nō est icōueniēs aliquā figurā baptismi q̄ p̄cedat aliq̄ figura eucharistie z ab aliq̄ p̄cedat: sic p̄cedit agn' paschalis trālituz maris rubri: z sequit circūcisionē. ¶ Ad 2^m dōm: q eucharistia offert deo in scificatione hostie: z offert populo in ipsi' sūptione: z hoc significatū fuit in oblatione melchisedech q̄ obtulit abrae panē z vinuz z bñdixit deo excelso. ¶ Ad 3^m dōz: q nihil sub eadē spe manēs est signū suiipsi'. sz aliq̄d ꝺ q est in vna spe pōt eē signū sui ꝺ q est sb alia spe. z silr est in ꝓposito dōm: q aq̄ fluēs de latē chr̃i figurabat ppl'z qui ei' sanguine redimēdus z reficiēdus erat: z iō significabat aq̄ sanguini admixta hui' sacri usū. ¶ Ad 4^m dōz: q sacr̃m hēt oēz suauitatē inq̄tū ꝓtinet fontē eis gr̃e: q̄uis nō ordinet ei' usus ad oēs effect' sacraliz gr̃e. ¶ Ul dōz q ēt q̄tū ad effectū hēt oēz suauitatis effectū in reficiēdo: qz hoc solū sacr̃m per modū refectionis opat. ¶ Uel dōz ſm Dio. q oiuz sacroz effect' huic sacro pñt ascribi inq̄tū pfectio est oīs sacri hñs q̄si in caplo z summa cia que alia sacra ꝓtinēt sigillatim. ¶ Ad 5^m dōz: q baptism' est sacrz necitatis q̄tū ad effectū: qz delet pctm̃ originale quo manēte nō est salus: z ideo opoꝛtebat q in ueteri lege rñderet sibi aliq̄ figura que ꝺ originale remediū p̄beret. s. circūcisio. sz eucharistia est sacrz necitatis q̄tū ad fidē ei' qō repntat. s. op' nr̃e redēptionis: z iō nō opoꝛtuit q hēret figuras remediū p̄bētes: sz signātes tm̃. ¶ Ad 6^m dōz: q q̄uis i ueteri lege fuerūt figure plures mālit: tn̄ oēs ad has reducūtur: qz in oīb' sacrificijs z oblatioīb' antiq̄rū significabat illō qō est res z sacr̃m in eucharistia: qō ēt signi ficat p agnū paschalē. s. ipe chr̃s qui obtulit se deo pr̃ nob oblationē z hostiā. Uel dōz q iste figure repntāt coꝛp' chr̃i sz q est in usu fidelium per esuz: qō ꝑ de oblatione melchisedech q̄ panē z vinū edēdū obtulit abrae. z silr agn' paschalis edēdus a ppl'o occidebat: z ēt māna ad esuz ppl'i a deo ꝓuidebat. aq̄ ēt sanguini admixta in passione chr̃i ppl'z significat chr̃i sanguinez coicatē: nō aūt ita est in alīs sacrificijs: z iō q̄uis sint figure chr̃i passi: nō tn̄ sūt ꝑe figure hui' sacri. Fit aūt i canone misse mētio de oblatione abrae z abel magis pp deuotionē offerētiū q̄ pp figuram rei oblate.

¶ Ad 3^am qōnē dōz: q q̄tū ad id qō est signū tm̃ i hoc sacro exp̄ssioꝛ figura hui' sacri fuit oblatio melchisedech q̄ figure legis moysi: sed q̄tū ad id qō est res z sacrz exp̄ssioꝛ fuit figura legis mosayce q̄ exp̄ssi' chr̃s passus significabat: z qz rit' sacri ꝓsistit in signis exteriorib': iō sacerdotiū chr̃i q̄tū ad ritū magis cōuenit cū sacerdotio melchisedech q̄ cū sacerdotio leuitico z ēt q̄tū ad alias ꝓditiones melchisedech: qs apl's plenius prosequit. Et per hoc patet solutio ad obiecta.

Ad 3^m sic, pcedit. vi q nulla fuit necitas istituēdi hoc sacrz: uenīēte aūt vitate dz cessare figura. sz hoc sacrz agit in figurā oñice passionis que iā real'r uenit: g̃ nō debuit hoc sacr̃m istitui. ¶ Ꝑ. eadē actiōe aliq̄d istituit z a ꝺria dispōne remouet. sed ad eadē actionē nō dz istitui nisi vnū sacr̃m: sic vnum istrz est vni' actionis. cū g̃ p baptismū mūdemur a malo: vi q nō oporuit istitui aliq̄ō sacr̃m p q̄ in bono ꝓfirmemur. s. eucharistia: ut in lra dr̃. ¶ Ꝑ. ex eisdez ex q̄b' sum' z nutrimur ut in. 2. de gnōne dr̃: sz per baptismū q̄ō est spūalis regiīatio acq̄rim' esse spūale: ut Dio' dic̃. 2. ca. ec. hie. g̃ p gr̃am reficimur baptismalē: z ita nō opz hoc sacr̃m istitui ad spūalr reficiēdū ut i lra dr̃. ¶ Sz ꝺ. ad pfectionē cozpis exigit q membra capiti ꝓsūgant. sz per hoc sacr̃m membra ecclie suo capiti ꝓsūgunt. vñ Joā. 6. dr̃. Qui māducat carnē meaz z bibit sanguinē meū in me manet z ego in eo. g̃ necia fuit hui' sacri istitutio. ¶ Ꝑ. charitas nō est min' necia q̄ fides: sed hēmus vnū sacr̃m fidei. s. baptismū. cum ergo charitatis sacramētū sit eucharistia vñ z cōmunio dicit: videt q eius institutio fuerit necessaria.

¶ Ulteri' vi q an aduētū chr̃i debuerit istitui: chr̃s enim est caput oiuz iustoz q̄ fuerūt a ꝓncipio mūdi: ut in. 3. li. di. ij. dictū est. si g̃ per hoc sacr̃m membra capitis mystico suo capiti ꝓsūgant: vi q debuerit a ꝓncipio mundi istitui. ¶ Ꝑ. pplus isrl fuit ppl's deo dilectissimus. vñ dr̃ Exo. 4. Filius me' ꝓmogenit' isrl. sed hoc sacrz est sacr̃m charitatis ut dictū est. g̃ debuit istitui adhuc ꝑe ppl'o bñe statū. ¶ Ꝑ. hoc sacr̃m dr̃ viaticū: qz tēdētes ad ꝑtiā in via ꝓfortat: q̄tidianos ēt lapsus repat sed pies qui erāt añ aduētū chr̃i ad ꝑtia tēdebāt: hospites z pegrinos se uocātes sup terrā: ut dr̃ Heb. xj. z ēt q̄tidianis pctis ipediebant. g̃ añ aduētū chr̃i debuit hoc sacr̃m istitui. ¶ Sz ꝺ. hoc sacr̃m ꝓtinet vbū in carnatū realr. g̃ istitui nō potuit añ icarnationez vbi. ¶ Ꝑ. hoc sacr̃m cōtinet gr̃e plenitudinē: vñ z eucharistia dr̃. sz tps plenitudinis icepit ab icarnatione chr̃i. g̃ añ incarnationē hoc sacramētū institui non potuit.

¶ Ulteri' vi q post passionē istitui debuit: qz hoc sacrz est in memoria oñice passionis: ut pz. j. Coꝛ. xj. sed memoria ꝓteritoꝛ est. g̃ z a ꝓterita passione chr̃i institui debuit. ¶ Ꝑ. eucharistia nō nisi baptizatis dz dari: sz baptism' fuit istitut' post chr̃i passionē: qñ dns discipulis formā baptizandi dedit Matth. ultio. g̃ z post passionē istitui debuit eucharistia. ¶ Ꝑ. in his que sibi inuicē ꝓtinue succedūt ultimū ꝑmi dz ꝓsūgi ꝓmo scōi. sed dns uoluit in cena ostēdē terminationē veteris legis z ꝓtinuationē noue legis ad ipsam ut ex lra habet. g̃ debuit post cenā paschalē statim istituē ꝑmū sacr̃m noue legis z alia p ordinē: z sic post passionez eucharistia que est ultimū. ¶ Sz ꝓtra. videt q debuerit istitui a ꝓncipio ꝑdicationis chr̃i: qz que ꝑmo capiunt arcti' memorie ipzimunt: ut pz de his que nō a pueritia capit. sed dns uoluit ut hoc sacr̃m artissime memorie cōmēdaret. g̃ debuit a ꝓncipio hoc istituē.

Rñdeo dōm ad ꝑma qōnē: q in quolibet genē actionū in quo iueniunt plures actiōes ordinate diuersis agētib' ordinatis distribute op3 q ꝓncipalis illarū actionū attribuat ꝓncipali agēti: cuius vtute secūdarij agētes opant scōarias actiones: sic pz in artib' que sibi inuicē ꝓtinent: ut militaris equestris z feudoꝛ factriꝛ: z qz iuenim' diuersas actiōes sacrales diuersis sacris distributas que in vtute vbi i carnati agūt: opz ad pfectā actionē hui' gñis esse aliquā sacralē actionē que ipsimet ꝓncipali agenti attribuat: q̄ō est vbū icarnatū: z iō opoꝛtuit eē sacr̃m eucharistie q̄ ipm vbū icarnatū cōtineret: ceteris sacris tn̄ in vtute ipsi' agētib': z iō ꝓueniēter in figura cibi

Universidad de Deusto
Biblioteca

hoc sacrȝ istitutū est: qz iter alios sēsus solus tact⁹ est cui suū sēsibile realr ꝓiūgit: silitudib⁹ tm sēsibiliū ad alios sēsus p mediū ꝓueniēt⁹. cessāt tact⁹ āt tact⁹ q̄dā est: z int̄ alia que ad tactū ptinēt: solus cib⁹ ē qui agit per ꝓiūctionē sui ad cibatū: qz nutriēs z nutritū fit vnū. Alia tāgibilia agūt efficiēdo aliq̄s ipressiōes i eo qō tāgit: sic ꝓz de calido z frigido z hi⁹. z iō cū oē sacrm in figura alicui⁹ rei sensibil⁹ ꝓponi debeat: ꝓuenient sacrm in q̄ ipȝ vbū icarnatū nobis ꝓiūgēdū ꝓtiet: ꝓponit nobis in figura cibi: nō q̄dē ꝓuertēdi in nos p suā ꝓiūctionē ad nos: sȝ potī⁹ sua ꝓiūctiōe nos in seipȝ cōuertēs fȝ q̄ Aug. ex ꝑsona vbi incarnati dicit. Nō tu me mutab⁹ i te: sic cibū carnis tue: sȝ tu mutabis i me.

Ad primū g̃ dōz: q̄ fȝ Dio. nr̄a hierarchia est media int̄ celestē z eā que in vetere lege erat. tpe enī legis erat vītas ꝓmissa tm̄: sed in statu noue legis est vītas icobata per iesū chr̄m: in patria āt erit vītas ꝓsumata: z iō in veteri lege figure sine reb⁹ ꝓponebant: in noua āt ꝓponunt figure cū reb⁹: i ꝑria āt res sine figuris: z iō orat ecclia: ut qō nūc spe gerim⁹ in via rez vītate capiam⁹ i ꝑria. ¶ Ad 1ᵐ dōz: q̄ obiectio illa ꝓcedit de ꝓiectiōe illa qua aliq̄d per formā receptā ꝑficit: q̄lis ꝑfectio fit p baptismū: nō āt de illa que est per ꝓiūctionē ad p̄m⁹ ꝑfectionis que fit per eucharistiā: ut supꝰ dcm̄ est. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q̄ de nutrimēto corꝑali uez est nos eis dez nutriri ex quibus sumus: qz opz cibū carnis nostre in nos trāsmutari: z ideo opz q̄ nobiscum in materia cōueniat: sec⁹ aūt est de cibo spūali qui nos in seipȝ trāsmutat.

¶ Ad 2ᵃᵐ q̄nē dōz: q̄ sic dcm̄ est in hoc sacrō ipe chr̄s q̄ ē sctificatiōis p̄ncipale agēs realr nob ꝓpōit. i veteri āt lege nō exhibebat: sȝ pmittebat i carnatiōe non dū fcā: z iō i veteri lege huj⁹ sacrī istō eē nō potuit. vñ sacra veteris legis hēbāt se ad modū sēsibiliū q̄ p me dū cognōscunt: que q̄dē realr sētiēti nō ꝓiūgunt: sȝ suas ſilitudines ad sēsus a lōginq̄ trāsmittūt. Sacra vō alia noue legis in q̄b⁹ vt⁹ chr̄i opat cū ipȝ realr nō ptineāt assimilant sēsibilib⁹ act⁹: que q̄dē nō icorꝑant sentiēti: sȝ fȝ aliquā q̄litatē imutāt. hoc āt sacrm ut dcm̄ est q̄si maioris ꝑfectiōis similat illi sensibili qō incorꝑat sētiēti. i. cibo: vñ magis dist a mō sacrō⁹ veteris legis q̄ alia sacra noue legis. ¶ Ad p̄m g̃ dōm: q̄ chr̄s ab initio mūdi erat caput sctōz. nō q̄si hñs actu ꝓximitatē in nā cū mēbris ecclie icarnatiōe nōdū facta: sȝ solū fȝ fidē icarnationē expectātiū: z ideo ꝓiūctio corꝑis mystici ad suū caput ꝓ tpe illo non poterat fieri per aliq̄d sacrȝ realr ptinēs ipȝ caput mēbris cō forme: sȝ poterat per aliq̄ sacra figurari. ¶ Ad 2ᵐ dicēdū: q̄ ppl⁹ isrl erat dilectissim⁹ ꝓ tpe illo compatiōe alioꝝ ppl⁹oꝝ qui idolis fuiebāt: nō āt cōpatiōe ppli noui testi. de q̄ dī. j. Pe. 2. Uos estis gens sctā populus acq̄sitiōis. uel dōz fȝ aplm Ro. 9. Nō qui sunt fȝ carnē: sȝ qui ex ꝓmissiōe hi cōputant in semie. vñ ppl⁹ noui testi nō excludit ab illo ꝓuilegio amoris: rōne cui⁹ isrl ꝓgenit⁹ dei dicebat. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q̄ q̄uis ātiq̄ ꝑies in via eēnt tēdētes ad ꝑtiā: nō tn̄ erāt in statu ꝓueniēdi añ chr̄i incarnationē: z iō nō cōpetebat ꝓ tpe illo viaticū eē q̄ stati ad ꝑtiā ꝓducimur.

¶ Ad 3ᵃᵐ q̄nē dōz: q̄ pp q̄tuoz rōnes hoc sacrȝ in cena istituī debuit z nō añ. p̄ appet ex ipa necītate sacrī assignata: qz ad ꝑfectionē nr̄az exigebat: ut caput nostrū ēt nobis realr ꝓiūgeret: z iō q̄diu sub ꝑa spē cū hoib⁹ ꝓuersat⁹ est: nō oportebat hoc sacrȝ istituī. sȝ qn̄ el⁹ corꝑali ꝑntia destituēda erat eccl̄ia: z hec rō tangit in lra ab Eusebio: qz incꝑt corꝑ⁹ assūptū ablaturus erat tē. 2ª sumit ex el⁹ figura. chr̄s enī q̄diu in mūdo

ꝓuersat⁹ est figuras legis obſuare uoluit: fact⁹ sub lege: ut eos qui sub lege erāt redimeret: z qz veniēte vītate cessat figura: iō nō debuit hoc sacrm institui nisi chr̄o ascēdēte per mortē q̄n figure veteris legis ēminēnde erāt. 3ª rō sumit ab ipa repntatiōe hui⁹ sacrī. est enī repntatiuū oñice passiōis: z iō ꝓgrue iam passiōe iminēte istituit. 4ª rō sumit ex ritu quo frequētādum ē hoc sacrm: ut ultio traditū magis memorie teneret.

¶ Ad p̄m g̃ dōm: q̄ iminēte passiōe corda discipulorū magis erāt affecta ad passionē q̄ passiōe iā facta q̄n iā erāt imemores ꝓssure passiōis: pp gaudiū resurrectiōis: z iō memoriale passionis magis erat eis ꝓponēdū ante q̄ post. nec tūc erat memoriale sȝ instituebat: ut in memoriā in posterū celebrandū. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q̄ baptism⁹ ēt añ passionē istitut⁹ est q̄tum ad aliq̄d: ut supꝰ dictū: z ꝓterea non opz q̄ sit idē ordo istōnis sacroꝝ z pceptiōis: qz ad finē qui nobis ꝓstituit ultio puenim⁹. eucharistia est quodāmō finis baptism⁹: qz per baptism⁹ aliq̄s ꝓsecrat ad eucharistie pceptionē: sicut per ordinē ād ei⁹ ꝓsecrationē: iō rō non ꝓcedit. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q̄ q̄uis hoc sacrm sit q̄si ultimū in pceptiōe: est tn̄ p̄m⁹ in itētiōe. istitutio āt ordini itētionis rndet: z iō ēminatis sacris legalib⁹ hoc p̄ istituēdū fuit. ¶ Ad 4ᵐ dōz: q̄ rō illa ꝓcedit de illis que a p̄n⁹ q̄s capē pōt. apli aūt a p̄n⁹ nō tanti capaces erāt mysterij: z iō in fine hoc eis ꝓponēdū fuit. z ꝓterea rō illa ꝓcedit de illis que memorie ipzimunt pp seipa. in illis aūt que memorie ipzimūt affectio ad dicētē sec⁹ est: qz tūc firmi⁹ ipzimunt q̄n affectiōis motus ad dicētē maior sentit: q̄to aūt aliq̄s ad amicum diutius ꝓuersat fit maior dilectio: z quāto ab amicis separat sentit motus dilectionis feruentior pp dolorē separationis: z ideo vba amicoꝝ a nobis recedentiū finalr dicta magis memorie impzimuntur.

Ad 4ᵐ sic, ꝓcedit. vī q̄ hoc sacrȝ a nō ieiunis licite sumi possit. hoc enī sacrȝ a dño in cena institutū est: sȝ ecclia obſuat ea que dñs ſuauit in sacroꝝ traditiōe: sic formā. z mām. g̃. z ritū deberet ſuare: ut lā ꝑāsis hoc sacrm traderet. ¶ ℙ. j. Lozx. xj. dī. Dū ꝓuenitis ad māducādū inicē expectate. si q̄s aūt esurit domi māducet: loq̄tur aūt de mādu catiōe corꝑis chr̄i. g̃ postq̄ aliq̄s domi māducauerit pōt in eccl̄ia corꝑ⁹ chr̄i māducare licite. ¶ ℙ. de ꝓsecratiōe di. j. dī. Sacra altaris nō nisi ieiunis hoib⁹ celebrant excepto vno die āniuersario quo cena dñi celebrat. g̃ ad mīn⁹ illo die pōt aliquis post alios cibos corꝑ⁹ chr̄i sumē. ¶ Sȝ ꝑ est qō dī de cōse. di. 2. Placuit spūi sctō in honore tāti sacrī ꝓus in os chr̄iani dñici corꝑis intrare. ¶ ℙ. hoc sacrm cū magnare uerētia sumēdū est. sed post cibū non est aliq̄s ita fobz⁹ z modest⁹ sicut añ. ergo nō debet post cibū sumi.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ nō quelibet cibi sūptio pceptionē hui⁹ sacrī impediat: qz sūptio cibi z pot⁹ in pua q̄titate inulo sobrietatē diminuit: imo magis auget nām ꝓfortādo. sȝ iō opz a ieiunis sumi: ut cū reuerētia sumat z sobrietate. g̃ nō q̄libet sūptio cibi impedit pceptiōez hui⁹ sacrī. ¶ ℙ. ad perceptionē hui⁹ sacrī exigit q̄ hō sit ieiun⁹. sȝ q̄dā sūt que nō frāgūt ieiuniū sic aque z medicie q̄dā. g̃ vī q̄ post eā sūptionē hō possit hoc sacrm ꝓcipe. ¶ ℙ. corꝑ⁹ chr̄i sic in os itrat ita in uētrē trāsit. sȝ si alique cibi reliq̄e in ore remaneāt z postmodū de mane in uētrē trāsiant nō impedit q̄s a sumptiōe corꝑis chr̄i: qz hoc posset sacerdoti accidē etiā dū est in ipa celebratiōe sacrī q̄n nō deberet a sūptione corꝑis chr̄i desistē. g̃ nec cibus in os missus debet pceptionē hui⁹ sacrī impedire in pua q̄titate sumptus.

¶ Sz ꝑ est: q̄ ex hocipso sacro reuerētia exhibet q̄ pz⁹ i os corꝑ⁹ dñi sumit a chr̄ianis: sȝ q̄cūq⁹ cib⁹ ꝓponeret z i q̄cūq⁹ q̄titate nō eēt corꝑ⁹ dñi pz⁹ acceptū. g̃ quelibet sūptio cibi impedit a pceptione huius sacrī.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ hō nō stati dz comedē post corꝑis chr̄i sūptionē p hoc q̄ dī de ꝑse. di. 2. Si mane dñica potio edit usq̄ ad sextā ministri ieiunēt qui eū ꝓsumpserūt: z si in tertia uel q̄rta hora accipiūt ieiunēt usq̄ ad uesperā. ¶ ℙ. nō minoz reuerētia exhibēda ē sacro iā sumpto q̄ sumēdo: sed añ pceptionē nō est aliquis cibus sumēdus: g̃ nec post quoūsq⁹ in uētre remaneat. ¶ Sed cōtra est cōtraria ꝓsuetudo totius ecclie.

Rñdeo dōm ad p̄mā. q. q̄ hoc sacrm a ieiunis tm̄ pcipi dz: nisi ꝓpt necītatē iminētis mortis ne ꝓtingat sine viatico ex hac vita trāsire: q̄ opz eē i reuerētia tāti sacrī pcipue ꝓpt tria īstituta eccl̄ie. p̄mo ꝓpter ipsam scitatē sacrī ut os chr̄iani quo sumēdū est nō sit alio cibo ꝓus ibutū: sed q̄si nouuz z purū ad perceptionē ei⁹ reseruet. 2° ꝓpter deuotionē que exigit ex parte recipientis: z attētionē que ex cibis acceptis impediri posset: fumis a stomaco ad caput ascē dētib⁹. 3°. ꝓpter periculū uomit⁹ uel alicuius hu⁹.

Ad primū g̃ dōm: q̄ foza z mā sc̄ fuata a dño istituēte hoc sacrȝ q̄si ēentialia sacramēto: z iō optuit q̄ ecclia hec retineret: sȝ ordinē sumēdi fuauit dñs q̄si ꝓueniēte istōni sacrī. vñ nō opz q̄ ecclia fuet: qz nō opz q̄ illō q̄ ꝓuenit p̄n⁹ uel gnōni alicui⁹ rei q̄ cōpetat ei q̄n ita est i eē ꝑfecto. z sic q̄ cōpetit sacro q̄tū ad sui istōnē nō opz q̄ cōpetat ei q̄ tū ad suū usū. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q̄ aplꝰ nō ītēdit q̄ fideles post cibos sūptos domi i ecclia corꝑ⁹ chr̄i sumāt: sȝ illos redarguit: qz hūc cibū uolebāt aliq̄s cibis cōmiscē q̄s i ecclia sūebāt. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q̄ forte ecclia aliq̄ tpe sustinuit i die cene sumi corꝑ⁹ chr̄i post alios cibos i repntatiōe dñice cene: sȝ nc abrogatū ē decretū illō p cōez ꝓsuet̄ud⁹: ut lodē q̄tū ad astātes q̄ nō sumūt

¶ Ad. 2. q. dōz: q̄ sic dcm̄ ē i reuerētia scitatis hui⁹ sacrī istitutū ē q̄ os chr̄iani suscipiētis corꝑ⁹ chr̄i q̄si nouuz ad ipȝ sumēdū accedat: q̄talibet āt cibi assūptio hāc auferret nouitatē: z iō quelibet cibi sūptio impedimētū ꝑbet eucharistie sūptiōi. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q̄ legis pcepta se hñt ad ea que agēda sūt sic ulia ad singularia ut dī i. 5. eth. qz eni legislator nō pōt ad oēs euēt⁹ attēdē opz q̄ ad ea que i plurib⁹ accidūt attēdēs ulem legē ꝓstituat: ut lex ulis sit. z qz ut frequēter p cibū turbat hois discretio z sobrietas que pcipue i hoc sacro exigit: iō ulr ꝓhibitū est post cibū corꝑ⁹ chr̄i sumi: q̄uis aliq̄ cibi sūptio nō impediat rōnē: pcipue cū nihil picli accidat si post cibū sūptū abstineat a pceptiōe hui⁹ sacrī: qz i articulo necītatis licet sumē post alios cibos.

¶ Ad 2ᵐ dōz: q̄ duplex est ieiuniū. i. nāe z eccl̄ie. Ieiuniū nāe est q̄ q̄s ieiun⁹ dī añ cibū sūptū illa die ēt si plies postea comestur⁹ sit: z qz hoc ieiuniū dī ex ꝓuati one cibi passūpti: iō q̄libet cibi sūptio hoc ieiuniū tollit. Ieiuniū aūt eccl̄ie est q̄ dī ieiunās fȝ modū ab eccl̄ia īstitutū ad carnis afflictionē: z hoc ieiuniū manet ēt post vnicā comestionē: nec soluit nisi p scōaz sūptionē illoꝝ que i cibū z refectionē de se ꝓsueuerūt assumi: z iō ea que ꝓpt alios cibos accipi ꝓsueuerūt ul dirigēdos sic elaria: uel deducēdos p mēbra sic pot⁹ vini aut aq̄ hi⁹ ieiuniū nō soluūt: q̄uis ēt aliq̄ mō nutriant. Ad debitū g̃ sūptionē dñici corꝑis nō exigit ieiuniū eccl̄ie: qz ēt ꝑter dies ieiunq̄ hoc sacrȝ celebrat: sȝ reqrit ieiuniū nāe ꝓpt reuerētia sacri: z iō fȝ cōez sniaz elaria z vinū passūpta impediūt a pceptiōe eucharistie. Sz de aq̄ diuersa ē opio. Quidā enī dicūt q̄ qz nullo mō nutrit nō soluit neq̄ ieiuniū nāe neq̄ ieiūiū eccl̄ie sȝ q̄uis aq̄ i se nō nutriat: tn̄ cōmixta nutrit. ꝑstomaco aūt opz q̄ aliq̄s būorib⁹ admisceat. z iō i nutrimētuz cedē pōt: z ꝓpt hoc aliq̄ ꝓbabil⁹ z securi⁹ dicunt q̄ ēt post aque potū corꝑ⁹ chr̄i nō sumēdū ē. ¶ Ad 3ᵐ dicēdū: q̄ ieiuniū nāe dī ꝓ ꝓuationē act⁹ comestiōis: fȝ q̄ comestio ēt potionē ēcludit: comestio aūt ꝓncipaliꝰ dī a sūptiōe exteriōris cibi: q̄uis ēmiet ad traiectionez cibi i uētrē z ulti⁹ ad nutritionē: iō que iteri⁹ geruntur sine exteriōris cibi sūptiōe nō videt solue ieiuniū nāe: nec ipedire eucharistie pceptionē sic deglutio sallue. z silr vī de his q̄ itra dētes remanēt: z ēt de eructatiōib⁹: tn̄ pp ꝓuerētia nisi nēcitaꝰ icūbat pt sine pclo abstineri

¶ Ad ttiā. q. dōm: q̄ fȝ ꝓsuetudinē ecclie pp reuerētiā tāti sacrī post ei⁹ sūptionē hō dz i grārū actiōe, psistē. vñ ēt i missa oro grārū actiōis post coionē dī. z saeerdotes post celebratione3 suas spāles oones hñt ad grārū actionē. z iō opz eē aliq̄ō iteruallū iter sūptionē eucharistie z alioꝝ ciboꝝ. sȝ qz nō reqrit magnū i teruallū: z q̄ parū deest nihil deeē vī: ut oī i. 2. phi. iō possem⁹ sub hoc sēsu ꝓcedē q̄ stati pōt aliq̄s cibos alios sumē post eucharistie sūptionē. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q̄ illō decretū loquit fȝ ꝓsuetudinē ꝓmitiue ecclie: q̄n ꝓpter paucitatē mistroꝝ rari⁹ missarū solēnia celebrabant: z cū maiori ꝑparatiōe. vñ Dio⁹ narrat de Sato i suis eplis: q̄ nunq̄ missa celebrabat nisi aliq̄ dīna reuelatiōe ꝓus pcepta: z iō nūc p ꝑriā ꝓsuetudinē abzogatū ē. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q̄ sacrȝ post sui sūptionē effectū ꝓuz cāt: z iō opz actualr i ipla sūptiōe corꝑis i devotiōe psistē. sȝ post pceptionē sufficit q̄ hītu devotio teneat: qz nō pōt sp i actu eē: z iō ea q̄ pnt actū impedire, ꝓhibent magis añ sūptionē sacrī q̄ post.

Qō. II.

Quinde querit de foza hui⁹ sacrī. z circa hoc quinq̄. 4. Prio de foza qua corꝑ⁹ chr̄i ꝓsecrat. 2° de forma qua ꝓsecrat ipsi⁹ sanguis. 3° de virtute utriusq̄. 4° de comparatione vnius ad aliam.

Ad primū sic, ꝓcedit: vī q̄ hec nō sit forma cōsecratiōis panis: hoc est corꝑ⁹ meū. sacra eni hñt efficaciā ex istōne diuina: sȝ dñs istituēs hoc sacrȝ nō ꝓsecrauit his vbis: sȝ post ꝓsecrationē z fractionē hec vba ꝓtulit. vñ dī Mat. 26. Lenārib⁹ illis accepit iesus panē z bñdixit z fregit: dedit q̄ discipulis suis z ait. Accipite tē. g̃ in ꝑdictis vbis nō cōsistit forma cōsecrationis panis. ¶ ℙ. forma baptismi cōsistit in vbis que dicunt in ipso usu baptismi: sȝ hec vba nō dicunt in usu eucharistie: sȝ magis in scificatione māe. g̃ in his vbis nō cōsistit forma huius sacrī.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ nō tm̄ in his vbis cōsistat forma. hoc ē corꝑ⁹ meū. sic eni dic⁹ Euse. emissen⁹. Inuisibilis sacerdos visibiles creaturas i suū corꝑ⁹ ꝓuertit dicēs. Accipite z comedite tē. g̃ hec ēt est forma: accipite z comedite. ¶ ℙ. illō q̄ nō est de vba forme nō dz iterponi iter vba in libris romanis iterposita ueniēt hec cōiuctio eni: g̃ hoc ēt est de forma: z nō tm̄ vba ꝑdicta.

¶ Ulteri⁹ ēt vī q̄ forma hec nō sit icōueniēs. in forma eni sacrī dz exprimi hoc q̄ i sacro geritꝰ p actū ꝓueniēte māe sic i foza baptismi dī. Ego te baptizo: z i foza ꝓfirmatiōis. Cōfirmo te chr̄ismate salutis. sȝ nō pōt i vbis ꝓmissis aliq̄d ptinēs ad trāsbationē q̄ fit i hoc sacro panis sȝ i corꝑ⁹ chr̄i. g̃ nō ē ꝓueniēs foza. ¶ ℙ. dispēsat hoc sacrȝ p mistros ecclie sic z alia sacra. sȝ i formis alioꝝ sacroꝝ ponit aliq̄d ptinēs ad mistrū. g̃ cū in hac foza nō ponat act⁹ mistri: vī q̄ sit icōpetēs.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ singule ptes incōueniēter ponant. hoc

Universidad de Deusto
Biblioteca

eni ꝓnomẽ hoc demr̃atiuũ est: aut g̃ ipoꝛtat demr̃atio nẽ ut ꝓceptã: aut ut exercitã. Si ut ꝓceptã sic sumitur ut res q̃dã ꝛ nõ ut hñs ordinẽ ad rẽ alia: ut si diceret hoc ꝓnomẽ hoc: ſz sctificatio sacr̃i nõ fit nisi per hoc q̃ vba foꝛe ordinant ad mãz ex itẽtiõe ꝓferẽtis. g̃ �means hoc nõ posset vbis ꝑdictis fieri ꝓsecratio aliq̃ coꝛpis chr̃i. Si ãt ipoꝛtat demr̃ationẽ ut exercitã aut fac demr̃ationẽ ad itell'm: aut ad sẽsũ. si ad itell'm ut sit sensus. hoc. i. significatũ per hoc est coꝛp'meũ: tũc iterũ significatio vboꝛ nõ referr̃ ad hãc mãz pãis: ſz sacr̃a significãdo efficiũt: ꝛ de formis sacr̃oꝛ Aug. dic̃. accedit vbũ ad elemẽtũ ꝛ fit sacr̃z. g̃ adhuc per vba ꝑdicta nõ fit trãſubatio. Si ãt fac demr̃ationẽ ad sensũ. g̃ demr̃abit subaz ꝓtẽtã sub illis spẽb' sẽsibilib'. ſz illa ſuba est panis de quo nõ põt dici q̃ sit coꝛp'chr̃i ergo nõ erit vã hec locutio: hoc ẽ coꝛp' meũ. ℂ P. qõ trãſit in aliq̃d nõ est illud q: ois motus ꝛ factio est ex ꝓtigẽti: ut dicit pbs in. 2. phi. ſz uerꝫ est dicẽ q̃ hec ſba demr̃ata fit coꝛp'chr̃i uel trãſit in coꝛp'chr̃i. g̃ nõ vẽ dr̃i: Hoc est coꝛp' meũ. ℂ P. signatũ dz rẽdẽ signo ſz panis est coꝛp'homogeneũ. g̃ significatio el' est respectu alicui' ptis hõgenee coꝛpis chr̃i nõ nisi carniſ: q: de ipa dic̃ dñs Jo. 6. Caro mea vẽ est clb': g̃ potiꝰ dici debuit: hec ẽ caro mea q̃ hoc ẽ coꝛp'meũ. ℂ P. sic̃ dcm̃ est op3 q̃ hoc ꝓnomẽ hoc faciat demr̃atioẽz exercitã ad hoc q̃ fiat consecratio coꝛpis chr̃i ex hac mã. ſz nõ põt hoc eẽ nisi qñ demr̃atio ꝓferr̃ ex ꝑsona loquẽtis: q: si ꝓferr̃ a recitãte vba alteri' nõ faceret demr̃ationẽ ad istã mãz: ſz q̃si mãliter sumerent. ergo op3 q̃ per vba ꝑdicta ꝓferant q̃si ex ꝑsona sacerdotis ea enũciantis. ſz panis nõ cõuertit in coꝛpus sacerdotis: ſz in coꝛp'chr̃i. g̃ deberet dicẽ hoc ẽ coꝛp'chr̃i. ꝛ nõ hoc est coꝛp'meũ: q: hoc posset esse erroris mã.

ℂ Ulteri' vi q̃ vba que circa foꝛaz dicunt nõ ꝓuenient ponant. sic̃ eni dic̃ Dio. in ꝑn'oe di. no. Nõ est audendũ dicẽ aliq̃d de dinis ꝑter ea que nobis ex sacris eloquijs sũt expſſa. ſz in euãgelijs nõ legit q̃ dñs istituẽs hoc sacr̃z in cena oculos ad celũ leuauerit: g̃ icõueniẽter ꝓmittit ſubleuatis oculis in celũ. ℂ P. in baptiſmo nõ licet fieri mutationẽ vboꝛ ẽt per vba eiusdez significatiõis: ut ꝓ̃o loco ꝓtis genitoris ponerẽt. ſz i nllo euãgelio ſt̃ hec vba: Accipite ꝛ mãducate: ſz accipite ꝛ comedite. g̃ icõuenient dr̃i mãducate. ℂ P. i nllo euãgelio ponit oẽs. g̃ vi q̃ ꝑsũptuosũ fuit addẽ.

Rñdeo dõz ad. j. q. q̃ per foꝛaz cuiuslibet sacr̃i op3 q̃ exprimat hoc in q̃ ſba sacr̃i ꝓsistit: sic̃ i foꝛa baptiſmi ablutio exprimit qua baptiſmi pficit sacr̃z. tota aũt pfectio hui' sacr̃i in ipa mãe ꝓsecratiõe ꝓsistit que est per trãſubstantionẽ panis in coꝛp' chr̃isti: ꝛ hãc trãſubstantionẽ exprimunt uerba hec. Hoc est coꝛpus meũ. ꝛ iõ hec vba sunt forma huius sacr̃i.

Ad primũ g̃ dõz: q̃ circa hoc est quadruplex opio. Quidã eni dixerũt q̃ chr̃is qui hẽbat ptãtẽ excellẽtie in sacr̃is absq; oi forma vtute dina ꝓfecit ꝛ postea vba ꝓtulit sub qb' alij deinceps ꝓsecrabãt. ꝛ hãc opionẽ tãgit Jnno. dicẽs. Sãe dici põt q̃ chr̃is vtute dina ꝓfecit ꝛ postea foꝛaz exꝑſſit sub q̃ posteri bñdicerẽt: ſz hoc nõ vi ꝓueniẽs: q: in textu euãgelij dr̃i bñdixit: qõ aliqb' vbis fcm̃ ẽ. Jnno. ãt loquit opionẽ narrãdo uel tãgẽdo ordinẽ q̃ vt' ꝓsecratiõis a chr̃o in q̃ p'erat ad vba deriuata est. Et iõ alij dicũt cõfecit q̃dẽ sub aliq̃ foꝛa vboꝛ: nõ ãt sb' his ſz sub alijs vbis ignotis. ſz hoc ẽt vi icõueniẽs: q: sacerdos his vbis ꝓficiẽs ea ꝓfert ut tũc a chr̃o ꝓlata. vñ ſi tũc eis nõ fiebat cõfectio nec mõ fieret. Et ideo alij dicũt q̃ cõfecit sub eisdẽ vbis: ſz ea bis ꝓtulit: ꝑ tacite cũ bñdixit. 2° apte cũ distribuit: ut foꝛaz ꝓsecrã di alijs traderet. Sz hoc ẽt vi icõueniẽs: q: non ꝓferunt a sacerdote cõsecrãte in ꝑsona chr̃isti ut in occulto ꝓlata. nõ eni bñdixit dicẽs. Hoc est coꝛp'meũ. sed dedit dicẽs. Accipite ꝛc̃. Et iõ alij dicũt ꝛ melius q̃ chr̃is ea semel tm̃ ꝓtulit: ꝛ eis se ꝓlatis cõsecrauit ꝛ forma ꝓsecrãdi dedit. hoc eni ꝓtictpiũ dicẽs nõ ipoꝛtat ꝓcomitãtia solũ ad hoc vbũ dedit: ſz ad hoc cum alijs ꝑdcis: ut sit sẽsus oũ bñdixit ꝛ fregit ꝛ dedit discipulis hec vba ꝓtulit: Accipite ꝛc̃. Uel ſz q̃sdã euãgelista nõ obſuat ordinẽ vboꝛ quo a dño fuerr̃ ꝓlata. ordo eni fuit talis: Accepit panẽ ꝛ bñdixit dicens Accipite ꝛc̃. ſz ꝑ'meli' est. ℂ Ad 2'm oõm: q̃ ꝑfectio alioꝛ sacr̃oꝛ cõsistit in usu mãe: istius aũt in mãe consecratione: ꝛ iõ forma etiã in alijs sacr̃is est in uerbis que dicunt in usu sacr̃i: in hoc aũt forma sacramẽti est in uerbis que dicunt in cõsecratione mãe consecrate.

ℂ Ad. 2. q. oõz: q̃ in hoc sacr̃o sicut in alijs duo sũt. s. cõsecratio mãe ꝛ usus mãe ꝓsecrate: ꝛ hec duo per vba dñi exprimunt. in hoc eni q̃ dr̃i. Accipite ꝛ mãducate ex hoc oẽs. ꝓcipit usus sacr̃i. in hoc aũt q̃ dr̃i. Doc est coꝛp'meũ. tradit mãe ꝓsecratio. ꝛ qz ꝓsecratio mãe ẽ ad usũ fideliũ: iõ usus ꝑmittit in demr̃atione sacr̃i: q̃uis sequat in executiõe: qz finis est ꝑoꝛ in itẽtiõe ꝛ cognitiõe: ꝛ ultim'in opõne. Sz qz ut dcm̃ est usus mãe in hoc sacr̃o nõ est de eẽntia sacr̃i sicut in alijs: iõ illa vba que ad usuz ꝓtinẽt nõ sũt de forma. ſz tm̃ illa que ad ꝓsecrationẽ mãe ꝓtinẽt. s. hoc ẽ coꝛp'meũ. ℂ Ad ꝑ'm g̃ oõz: q̃ quis sacr̃i usus nõ sit de eẽntia sacr̃i: ẽ tm̃ ad cõplerũ eẽ ipi' in'q̃tũ ꝓtigit ad hoc ad qõ istitutũ est: ꝛ iõ qñq; dicunt eẽ de foꝛa nõ solũ illa que ꝓtinẽt ad ꝓsecrationẽ: ſz ẽt illa que ꝓtinẽt ad usũ: ꝛ sic loq̃t Ambi. ꝛ Euse. ꝛ magr̃ in lr̃a. ℂ Ad 2'm oõm: q̃ hec ꝓiũctio eni ipoꝛtat ordinẽ ꝓsecratiõis ad usũ mãe cõsecrate: ꝛ iõ sicut vba que ꝓtinẽt ad usũ nõ sũt de forma ita nec ꝑdcã ꝓiũctio. apponi ãt oz ſz usũ romane ecclie que a btõ petro initiuz sũpsit. nec est sile de hoc sacr̃o ꝛ de alijs. vba eni foꝛe hui' sacr̃i, ꝓferunt a ministro in ꝑsona chr̃i q̃si recitatiue: ꝛ iõ op3 apponẽ ꝓtinuationẽ ad recitationẽ ꝑmissam qua facit cõiunctio enim: alioꝛ aũt sacramẽtoꝛ forme ex ꝑsona ministri ꝓferunt: ꝛ ideo nõ op3 interponere aliq̃d qõ nõ sit de forma rõne cõtinuationis cum absolute ꝓferantur.

ℂ Ad 3am qõnẽ dõz: q̃ mister in sacr̃is duplr̃ opat: vno mõ vbo ꝓnuciãs: alio mõ actũ aliquẽ exteriorẽ exercẽs: ut in baptiſmo pz: ꝛ utrũq; istoꝛ ẽ sacr̃alis ca ei' qõ dina vtute que in sacr̃is latet pficit. Cã ãt sacr̃alis significãdo efficit. vñ in illis sacr̃is in q̃b' utroq; mõ mister opat: op3 q̃ vba ꝓlata significẽt actũ exercitũ ꝛ act' exterioꝛ significet iteriorẽ effectũ: ut in baptiſmo pz: qz ablutio exterioꝛ quã vba forme exprimunt significat iteriorẽ ablutionẽ quã dina vt' pficit in sacr̃o latẽs. ubi g̃ mister nõ opat nisi vba ꝓnũciãs op3 q̃ vboꝛ ſignificatio imediate ad hoc qõ efficit referr̃at. in hoc ãt sacr̃o cui' ꝑfectio in ipa mãe ꝓsecratiõe ꝓsistit nõ hẽt mister actũ nisi ꝓnunciationẽ vboꝛ: sic̃ nec in aliq̃ alia mãe sctificatiõe. vñ op3 q̃ vba forme significẽt hoc qõ vt' dina i secreto facit: hoc ãt est eẽ coꝛp'chr̃i sub spẽb' illis: ꝛ iõ hec ẽ ꝓueniẽs foꝛa huic sacr̃o: hoc est coꝛp'meũ. que hoc qõ dcm̃ ẽ significat.

ℂ Ad ꝑ'm g̃ oõm: q̃ in hoc sacr̃o nõ gerit aliq̃d a ministro qõ sit de eẽntia sacr̃i: sic̃ erat i baptiſmo. vñ op3 q̃ vba significẽt illud tm̃ qõ dina vtute gerit: oẽ ãt facies cãt ipaz factionẽ in hoc qõ fcm̃ est: nec op3 eẽ ad ſimilationẽ factiõis ad faciẽtẽ: ſz fci ad faciẽtẽ: qz ad hoc est itẽtio faciẽtis: sic̃ ãt in opib' artij ꝛ nãe requirit

iter faciẽs ꝛ factũ ſſilitudo ſz formã nãlẽ ꝛ artificialẽ: ita in cãis sacr̃alib' requirit assimilatio uel repr̃sentatio q̃ modũ ſignificatiõis. vñ vba ꝓlata in hoc sacr̃o nõ deberẽt ſignare ipaz factionẽ ul' trãſubstantionẽ: ut i fieri: ſz ut in fcm̃ eẽ. vñ hec nõ eẽt ꝓueniens foꝛa hui' sacr̃i: hoc fit coꝛp'meũ: qz per hoc nõ ſignificat aliq̃d eẽ ul' nõ eẽ: ꝛ ſſlr nec hec: hoc mutet uel trãſubet in coꝛpus meũ: qz nõ ſignificat eẽ uel nõ eẽ hoc qõ est ꝑncipal'r itẽtũ i hoc sacr̃o. ul' dõz q̃ alia vba ſignãt agẽ ꝛ pati: ꝛ ita motũ aliquẽ: ꝛ qz in trãſubatiõe nõ est mot' aliq̃s cũ nõ ſit ſubm cõe nec mutatio: qz tm̃in' trãſubatiõis est ꝑexistẽs actu: iõ per nullũ vbũ ꝓgrue potuit tradi forma sacr̃i hui' nisi per vbũ subſtãtiuũ. ℂ Ad 2'm oõm: q̃ minister nõ hẽt actũ exteriorẽ in ꝓsecratione in qua cõsistit eẽntia hui' sacr̃i q̃uis hẽat actũ exteriorẽ in disꝑsatiõe que cõsequit ad sacr̃z: ꝛ iõ act' mistri in forma que est de eẽntia sacr̃i poni nõ debuit.

ℂ Ad. 4. q. oõz: q̃ sic̃ dcm̃ est vba foꝛe trãſubatiõez in suo tm̃io ſignare debẽt: nõ ſz q̃ ꝓsideraꝛ ut in fieri: eẽ ãt est tm̃in' trãſubatiõis: cui' extrẽa uel tm̃ini sũt one ſube: ꝛ iõ in vbis foꝛe ſignant duo tm̃ini trãſubatiõis ꝛ ipsa trãſubatio. put est in suo tm̃io per vbũ eẽndi: in tm̃io ãt trãſubatiõis ſuba que erat tm̃in'a q̃ nõ mãet q̃tũ ad nãz spẽi: ſz solũ q̃tũ ad accñtia: qb' ei' ididua tio cogſcebat: ſz ſuba que est tm̃in' ad quẽ in tm̃io trãſubatiõis ptinet in sacr̃o itegre: ꝛ q̃ ad nãz spẽi: ꝛ q̃ ad accñtia, ꝑa: ꝛ iõ ex pte tm̃ini a q̃ nõ ponit illud qõ nõ ſignificaret nãz spẽi: ſz ꝓnomẽ demr̃atiuuz qõ ſignat idiuiduationẽ per accñtia, put cadũt ſub ſenſu: ex pte ãt tm̃ini ad quẽ ponit nomẽ delignãs nãz spẽi ꝛ ꝓnomẽ nõ demr̃atiuũ but' ſube, put est ſub sacr̃o: ſz, put ẽ chr̃i in, ꝑa spẽ visibilis: qz sic vba foꝛe, pnunciauit. vñ ꝑz q̃ ꝓgrue in his vbis q̃tuoz foꝛa ꝓsistit: Hoc est coꝛp'meũ. ℂ Ad ꝑ'm g̃ oõz: q̃ [illegible]ca hoc ẽ multiplex opinio. Quidã eni dicũt q̃ hoc ꝓnomẽ hoc: nullam demr̃ationẽ facit: qz sumit mãlr̃ cũ vba illa recitatiue a sacerdote, pferant: ſz hoc nõ põt stare: qz ſz hoc vba illa nullũ ordinẽ hẽrẽt ad mãz pñtẽ: ꝛ sic nõ fieret sacr̃m. Aug. eni dicit. Accedit vbũ ad elm̃ ꝛ fit sacr̃z. ꝛ ꝑterea eadẽ difficultas remãet de vbis istis ſz q̃ fuerũt ab ipo chr̃o ꝓlata. Et iõ alij dicũt q̃ facit demr̃ationẽ ad itell'm: ꝛ est sensus. Hoc est coꝛp' meuz. i. per hũc panẽ ul' p has spẽs significat coꝛp'meũ: ul' significatũ p hoc est coꝛp'meũ: ſz illud itez stare nõ põt: qz cũ in sacr̃is nõ efficiat nisi qõ significat virtute dictorũ uerboꝛ nõ fieret coꝛp'chr̃i in altari ſz ueritatẽ: ſz significationẽ tm̃: qõ est hẽticũ: uel uerba ꝓmissa non eẽnt foꝛa hui' sacr̃i: nec põt dici q̃ itẽtio, pferẽtis uerba facit ut his vbis ꝓsecret vtute dinit' collata: qz vt' data sacr̃is cõsequit significationẽ: ꝛ itẽtio ministri nõ põt ad aliũ effectũ sacr̃i ꝑducẽ nisi q̃ eis significat. Et iõ alij dicũt q̃ ly hoc facit demr̃ationẽ ad ſenſũ ꝛ demr̃at panẽ nõ ſimplr̃: ſz ſz q̃ est trãſubat' in coꝛpus chr̃i. Sz ꝫ hoc est. qz panis trãſubat' tiã nõ est panis: ſz dũ, pferr̃ hoc, ꝓnomẽ hoc: nõdũ facta est transubatio: qz iã alia vba nõ eẽnt de eẽntia forme: cuz igit nõ posſit ad ſenſũ demr̃ari q̃ actu nõ ſubest ſẽſui nõ poterit ꝑdcõ mõ demr̃atio ſumi nisi dicat sic̃ alij dicũt qz tot' ſẽſus locutiõis ꝛ oiuz ptiũ ei' referẽdus est ad ultimũ istãs, ꝓnũciatiõis vboꝛ: qz, ꝑ illo istãti, ꝑ quo res ẽ hẽt locutio vitatẽ: ꝛ ẽ sile: cũ dr̃i. Nũc taceo: nũc bibo: si stati tacẽ uel bibẽ icipiat. Sz hoc itez nõ põt stare: q̃ ſz hoc ſignificatio hoꝛ vboꝛ ꝓsupponit trãsubationẽ iã facta. g̃ vtute vboꝛ nõ fieret: ꝛ ꝓterea ſm hoc ſenſus hui' locutiõis erit coꝛpus meũ est coꝛp'meũ: qõ q̃dẽ vtute hoꝛ vboꝛ non fit. Et iõ aliter dõz q̃ ea que sũt in uoce, ꝓportionant his que sũ in aia. Cõceptio ãt aie duobus modis se hẽt. vno mõ ut repr̃sentatio rei tm̃: sicut est in oib' cognitiõib' acceptis a reb': ꝛ tũc vitas ꝓceptiõis ꝓsupponit entitatẽ rei si cut ꝓpria mẽsurã: ut dr̃i in. 10. meta. ꝛ per modũ hi' cõceptionũ se hñt locutiões que cã ſignificatiõis tm̃ ꝓferunt. alio mõ ꝓceptio aie nõ ẽ repr̃sentatiua rei: ſz magis ꝓsignatiua ſic̃ exẽplar factiuũ: ſic̃ ꝓz in scia ꝑctica que est cã rei: ꝛ vitas but' ꝓceptiõis nõ ꝓsupponit entitatẽ rei: ſz ꝑcedit ipsã nãlit̃ q̃si cã: ꝛ si simul sũt tpe: ꝛ ad hũc modũ se hñt vba ꝑmissa: qz sũt ſignificatiua ꝛ factiua ei' qõ ſignificat. vñ vitas ꝛ ſignificatio hui' locutiõis ꝑcedit nãlit̃ entitatem rei quã ſignat: ꝛ nõ ꝓsupponit ipaz q̃uis sit simul cũ ipo tpe. sic̃ cã, ꝑa cũ ꝓo effectu: ſz qz ſignificatio ꝛ vitas locutiõis que est simul tpe cũ trãsubatiõe ꝓsurgit ex ꝓsignificatiõibus ptiũ successiue, plataz: iõ opz q̃ dictio ultio, plata cõpleat ſignificationẽ locutiõis: sicut dixa ſpecifica: ꝛ simul cũ ſignificatiõe fit entitas rei: ꝛ per ꝓns ſignificatiões ꝑmaz ptiũ ꝑcedãt trãsubationẽ: que q̃dẽ nõ successiue fit: ſz in instãti ultio per ſignificationẽ locutiõis iã ꝑfectã. sic g̃ hoc, ꝓnomẽ hoc: neqz demr̃at terminũ ad quẽ trãsubatiõis determiate: qz iã ſignificatio locutiõis ꝓsupõeret entitatẽ rei ſignificate: ꝛ nõ eẽt cã ei': neqz itez demr̃at tm̃inũ a q̃ determiate: qz ei' ſignificatio ipediret vitatẽ ſignificatiõis toti' locutiõis cũ tm̃in'a q̃ nõ remaneat in ultio istãti locutiõis. reliquit g̃ q̃ demr̃et hoc qõ est cõe utriq; tm̃io ideꝛminate: sic̃ ãt in formalib' mutationib' cõe utriq; tm̃io est ſubz uel mã. distiguunt ãt tm̃i per foꝛas accñtales ul' ſubales: ita in trãsubatiõe cõe est accñtia sẽsibilia que remanẽt: diuersitas ãt est ſubti. vñ ſenſus est: hoc ꝓtẽ tũ ſub his ſpẽb' est coꝛp'meũ: ꝛ hec est cã qre cũ, pnomie nõ ponit aliqõ nomẽ ne demr̃atio ad aliquã ſpẽz ſbe determinet. sic̃ eni in locutiõe que ſignificat tm̃ alterationẽ per se ſubz est ſubz cõe alteratiõis: ut cum dr̃ hoc fit albũ: ita opz q̃ in locutiõe que facit trãſbatiõnẽ ſubz ſit hoc q̃ est cõe i trãſbatiõe. ℂ Ad 2'm oõz: q̃ rõ illa, pcederet ſi demr̃atio, pnois ferret ad ꝓtẽtũ ſub ſpẽb' ſz q̃ est determiatũ ad ſpẽm panis: qz coꝛpus chr̃i nõ põt ꝑdicari de pane nisi cũ vbo ipoꝛtãte trãſlitũ: ſz sic non itelligit demr̃atio, pnois ſz sicut dcm̃ est.

ℂ Ad 3'm oõz: q̃ dñs Jo. 6. loq̃bat de hoc sacr̃o tm̃ ſz q̃ est ad actũ refectiõis: ꝛ qz refectiõi magis ꝓuẽit caro q̃ coꝛp' ſz ſilitudinẽ ad refectionẽ coꝛpalẽ: ideo ibi poti' dixit carnẽ q̃ coꝛp': ſz in foꝛa sacr̃i oz exprimi ꝛ eẽntia sacr̃i ꝛ ſignificatio ipsi': ꝛ iõ poti' oz dici coꝛp' q̃ caro: tũ qz eẽntialr̃ in hoc sacr̃o ꝓtinet: ex vi sacr̃i nõ solũ caro: ſz totũ coꝛp' chr̃i. tũ qz hoc sacr̃z ſignificat repr̃sentãdo chr̃i passionẽ: que erat p totũ coꝛpus. ſignificat ẽt q̃si rẽ ultimã coꝛp' mysticũ. s. eccl'iaz que pp distinctionẽ offic̃ hẽt ſilitudinẽ cũ toto coꝛpe rõne distinctiõis mẽbroꝛ. panis ãt nõ est figura rei cõtẽte in sacr̃o ſz q̃ est coꝛp'hõgeneũ: ſz ſz q̃ ex diuersis ꝓficit gñis. vñ sua ſignificatio magis aptat ad totũ coꝛpus q̃ ad carnẽ. ℂ Ad 4'm oõm: q̃ hoc saerm directe repr̃sentatiuũ est dñice passiõis qua chr̃is ut sacerdos: ꝛ hostia deo se obtulit in ara crucis. hostia ãt quã sacerdos offert est vna cũ illa quã chr̃us obtulit ſz rẽ: qz chr̃z realr̃ ꝓtinet: mister ãt offerẽs nõ est idẽ realr̃. vñ op3 q̃ sit idẽ repr̃sentatione: ꝛ iõ sacerdos ꝓsecrãs, put gerit ꝑsonã chr̃i, ꝑfert vba ꝓsecratiõis recitatiue ex ꝑsona chr̃i ne hostia alia videat: ꝛ qz per ea que gerit respectu exterioris mãe chr̃i ꝑsonam repr̃tat: iõ vba illa simul ꝛ recitatiõe: ꝛ ſignificatiõe tenẽtur respectu pñtis mãe que est figura illi' quã chr̃s pr̃

Universidad de Deusto
Biblioteca

tẽ hũit: z pp hoc oi ꝓuenieti hoc ẽ corp⁹ meũ q̃ hoc
est corp⁹ chr̃i. uel ẽt pp hoc q̃ sacerdos nõ hẽt actus
exteriorẽ qui sit sacrãlr eã ꝓsecratiõis: fz in solis vbis
platis ꝓsistit vt⁹ ꝓsecratiõis: z iõ ex ꝓsona illius ꝓ-
feruntur: cuius virtute fit transubstantiatio.

¶ Ad 5am qõnẽ oõz: q multa sũt a dño fcta ul dcã que
euãgeliste nõ scripserũt: ut p3 Joã. 20. q̃ tñ eccl'ia po-
stea ab aplis accepta fideli obtuauit. ¶ Et fm hoc
oõz ad pmũ sic Jnno. dic q̃ quis nusq̃ in sacra scriptu-
ra legat q dño ad celũ oculos subleuauerit in cena: tñ
hoc eccl'ia ex traditõe aplor recitat: z satis rõnabi-
lit põt ex alijs locis scripture colligi. legit eni Joã. xi.
q in suscitatiõe lazari oculos ad ꝓcz eleuauerit: z sili
Joã. xvij. Oronẽ ad ꝓcz fũdes: hoc ãt in arduis facie
bat gras agẽs z exẽplũ nobis ad deũ recurrẽdi ꝓbẽs
fz illud psal. Ad te leuaui oculos meos rc̃. z qz hoc
sacrz arduissimũ est: iõ istitues hoc sacrz ꝓbabilr col
ligit q oculos ad ꝓcz leuauerit gras agẽs ꝓi de re-
paratiõe hũani gẽris: que hoc sacro figurat: z nob oñ
des vtute dine hoc pfici sacrz. ¶ Ad 2m oõz: q sicut
dcm ẽ hec vba. Accipite z mãducate ex hoc oẽs. nõ
sũt de sba foꝛe: z iõ nõ est tãta vis faciẽda: ut penitus
eadẽ obfuent: z ꝓterea comedẽ z mãducare in nullo
differẽtẽ hñt significationẽ: z q̃uis circa ista vba non
ponat in euãgelijs vbũ mãducãdi: ponit tñ parũ añ
Luc. 22. Desiderio desideraui hoc pascha manducare
uobiscũ rc̃. ¶ Ad 3m oõm: q̃ quis nõ expzimat i euã
gelio hec determiatio oẽs: tñ itelligit: qz sacralis mãdu
catio est oium q̃uis non spũalis: iõ ẽt expzimit circa
sumptionẽ sanguis in euãgelijs ꝓdicta dictio: qz san-
guis in redẽptiõe effusus est: redẽptio ãũt oium q̃tũ
ad sufficiẽtia q̃uis nõ q̃tũ ad efficaciã: uel qz ultimo
traditur sumptio sanguinis: qõ circa eaz dicitur circa
sumptionem corporis similiter intelligendum est.

Ad 2m sic ꝓcedit. vi q̃ foꝛa ꝓsecratiõis sãguis
ꝓsistat in his tm̃ vbis. Dic est calix san
guis mei: z hoc qõ addit. Nouũ z etni testi mysteriuz
fidei qõ ꝓo uobis z ꝓo multis effundet in remissio-
nẽ pctoꝝ: nõ sit de foꝛa: euãgeliste eni ꝓuenire debẽt
in his que sũt de sba foꝛe hui⁹ sacrã: qz vba foꝛe huius
sacrã recitatiue dicunt ex ꝓsona chr̃i: fz nõ ꝓueniũt in
vbis illis appositis: qz in nllo euãgelistaꝝ legunt: nec
ab aplo. j. Coꝛ. xj. hẽi pñt. q̃ nõ sũt de foꝛa hui⁹ sacrã.
¶ ℞. sicut panis trãsbat in corp⁹ chr̃i per ꝓsecratio-
nẽ: ita vinũ in chr̃i sãguinẽ: fz ꝓsecratio que fit his ver
bis. Hoc est corp⁹ meũ: sufficit ad trãsbationẽ pãis in
corp⁹ chr̃i. q̃ z hec vba. Hic est calix sanguis mei: suffi
ciũt ad trãsbationẽ vini in sãguinẽ chr̃i. q̃ vba que se-
quunt nõ sũt de forma. ¶ ℞. petates nãlit ꝓsequunt
sbaz rei: fz illud qõ sequit sbaz nõ põt eẽ factiuũ tran
sbatiõis. q̃ cũ illa vba que sequunt designẽt aliqs ꝓ-
tates sãguis in quẽ fit trãsbatio vi q̃ nõ sint de foꝛa.
¶ Sed ꝫ est qz Luc. 22. interponunt ꝓdicta uer ba
uerbis forme: ita eni dr̃. Dic est calix noui testi in meo
sanguine. ¶ ℞. hoc vi ex ritu ꝓsecrationis: qz sacer-
dos nõ deponit calicẽ usq̃ ad uerba illa. Hoc q̃tiẽscũ
q̃ feceritis: que nõ sunt de forma q̃uis sint dñi vba.

¶ Ulteriuꝫ vi q̃ hec vba icõuenient ponant. Dic est ca
lix sãguis mei. Unde eni modi est trãsbatio pãis in coz
p⁹ chr̃i z vini in sãguinẽ: fz in trãsbatiõe panis in coz
p⁹ chr̃i ponit corp⁹ chr̃i in recto. q̃ in cõsecratiõe vini
poni oz sãguis chr̃i in recto: ut dicat sic magr dicit in
lra. Hic est sanguis me⁹: sic ẽt hẽtur matth. 26. ¶ ℞.
in foꝛa trãsbante ex pte ꝓdicati poni debet termin⁹ in
que fit trãsbatio: ut ex dictis p3: fz trãsbatio nõ fit in
calicẽ alicui⁹. q̃ nõ oz ꝓdicari i foꝛa trãsbante. ¶ ℞.

in forma sacrí nõ debet poni aliq̃d qõ nõ sit de sba sa
cri: fz calix nõ est de sba sacrí cũ sit uas qõdã. q̃ nõ oz
poni in forma sacri. ¶ Sz ꝫ est qõ dr̃ Luc. 22. hic ca-
lix noui testi rc̃. ¶ Ad idem etiam est usus ecclesie.

¶ Ulteri⁹ vi q̃ ẽt vba que sequunt icõuenient ponant.
testm̃ eni vi ptinẽ ad traditionẽ mandatoꝝ. vñ z ta-
bule ptinẽtes decẽ ꝓcepta dicunt tabule testi: fz tradi
tio sacroꝝ est alia a traditiõe mãdatoruz. q̃ in sacris
nõ oz fieri mẽtio de testõ. ¶ ℞. Ambr. dic. nr̃a sacra
antiq̃ora eẽ sacris iudeoꝝ: fz sacra iudeoꝝ nõ ptinẽt
ad nouũ testm̃: fz ad uet⁹. q̃ nec in sacro isto de q̃ Am
bro. loquit oz appõi noui testi. ¶ ℞. nouũ z etnũ vi
dent adiuicẽ ꝓprietatẽ hr̃e: qz etnũ est qõ caret pn⁹: no
uũ ãt est qõ q̃tũ ad sui pn̄m est ꝓpinquũ. q̃ est oppositio in obto. ¶ ℞. illud qõ pt eẽ iuuamẽtũ erroris nõ
oz appõi in foꝛa sacrí: fz sic dic Jnno. 3. q̃ oi hoc my-
steriũ q̃busdã est adiuuamẽtũ erroris: qui dicũt coz-
p⁹ chr̃i uez in altari nõ ptineri fz per significationem
tm̃ q̃ icõuenient ponit in foꝛa. ¶ ℞. hoc sacrz: ut pri
us dcm̃ est ꝓpue vi eẽ sacrz charitatis: sic z baptis-
m⁹ sacrz fidei. q̃ icõuenient oi mysteriũ fidei: fz magis
oõz eẽt mysteriũ charitatis. ¶ ℞. sic sãguis chr̃i pro
nobis est effusus: ita corp⁹ chr̃i ꝓ nobis est traditũ: ut
ex vbis ẽt dñi hẽtur Luc. 22. Hoc est corp⁹ meũ qõ ꝓ
uobis tradet. cũ q̃ hoc nõ appõat in foꝛa corpis cõse-
crãdi nec in ꝓsecratiõe sãguis de effusiõe fieri mentio
deberet. ¶ ℞. qõ oi ꝓ uobis z pro multis effũdet aut
accipit de effusiõe q̃tũ ad sufficiẽtiã aut q̃tũ ad effi-
caciã. si q̃tũ ad sufficiẽtiã: sic pro oib⁹ effusus est nõ so
lũ pro multis. si ãt q̃tũ ad efficaciã quã hẽt solũ in ele-
ctis nõ vi distiguendũ fuisse int aplos z alios. ¶ ℞.
baptism⁹ magis ordiat ꝫ amotionez mali q̃ eucharis-
tia que maxime ordinat ad perfectionez in bono. sed
in forma baptismi non fit mẽtio de remissione pecca-
torũ. ergo nec hoc deberet dici in remissionẽ pctorũ.

Rñdeo oõz ad ꝑmã. q. q̃ circa hoc aliq̃ diuer
simode dixerũt. q̃dã eni dicũt q̃ hoc ẽ
tm̃ de foꝛa. Dic ẽ calix sãguis mei: ut foꝛa utriusq̃ cõ
secratiõis sit ꝓsilis: fz qz ꝓditiões apposite ad subz ul
ꝓdicatũ sũt de integritate locutiõis alicui⁹: iõ alij ꝓba
bili⁹ dicũt q̃ totũ qõ sequit est de forma: cũ totũ hoc
qõ addit nõ sit locutio p se: fz sit determiatio ꝓdicati.

Ad primũ q̃ oõz: q̃ vba supdicta ex magna
pte pñt ex diuersis locis sacre scri
pture colligi: q̃uis nõ iueniant alicubi simul scripta.
qõ eni oi hic est calix habet Luc. 22. z j. Coꝛ. xj. quia
ãt oi noui testi ex trib⁹ hẽtur. Matth. 26. z Mar. 14.
z Luc. 22. q̃ ãt oi etni. z itez mysteriũ fidei ex tradi-
tiõe dñi hẽtur que per aplos ad eccl'ia puenit fz illõ
ꝑ⁹ Coꝛ. xj. Ego ãt accepi a dño qõ z tradidi uobis.
euãgeliste eni nõ itẽdebãt foꝛas z rit⁹ sacroꝝ tradẽ:
fz dcã z fcã dñi enarrare. ¶ Ad 2m oõm: q̃ cũ eucha
ristie sacrz fit mẽoriale dñice passiõis i ꝓsecratiõe coz
pis nõ repñtat nisi passiõis sba: fz in ꝓsecratiõe sãguis
repñtat passiõis mysteriũ. nõ eni a corpe chr̃i sanguis
ei⁹ seoꝛsuz fuit nisi per passionez. z iõ ꝓditiones dñice
passiõis expzimunt̃ per vba sequẽtia magis in ꝓsecra
tiõe sãguis q̃ in ꝓsecratiõe corpis. ¶ Ad 3m oõz: q̃
q̃uis illa que sequunt sint ut ꝓtates ꝓntes chr̃i san
guinẽ in q̃tũ hr̃. sit tñ eẽntiales sãguini chr̃i in q̃tuz est
per passionẽ effusus: nõ ãt seoꝛsuz a corpe cõsecrareť
sanguis chr̃i sic nec alie ptes eius nisi pro eo q̃ est in
passiõe effusus: z iõ illa que sequunt sũt eẽntialia san-
gui. put i hoc sacro ꝓsecrat: z iõ oz q̃ sint de vba foꝛe.
¶ Ad 2am qõnẽ oõz: q̃ hec locutio. hic est calix sãguis
mei. figuratiua est: z põt itelligi duplr. Uno mõ ut sit

metonomica locutio ut ponat ptinẽs ꝓ cõtẽto fm q̃
dicẽ ꝓsueuim⁹. Bibe calicẽ vini. i. vinũ ptẽtũ in calice:
iõ ãũt talis modus locutiõis ꝓgru⁹ est forme huic: qz
sãguis de sui rõne nõ dicit aliq̃d potabile: imo magis
aliq̃d qõ nã abhoꝛret in potũ: z qz in hoc sacro sãguis
chr̃i ꝓcrat ut pot⁹: iõ oporuit aliq̃d addi qõ ad po-
tũ ptineret. s. calicẽ. alio mõ põt itelligi ut sit metapho
rica locutio: ut ꝓ calicẽ passio chr̃i designet. sic eni ca-
lix vini icbriat: ita z passio sui amarit udiẽ q̃si boiez ex
tra se ponit. Treñ. 3. Repleuit me amaritudib⁹: iebri
auit me absinthio: z hoc mõ loquẽdi usus est dñs de
sua passiõe loquẽs: ut p3 Mat. 26. Trãseat a me ca-
lix iste. z hic modus loquẽdi ẽt est ꝓueniẽs in hac foꝛ
ma: qz ut dictũ est in ꝓsecratiõe sãguis expzimit dire-
cte mysteriũ passiõis: nec obstat qõ solet obuci q̃ locu
tiões figuratiue faciũt distrahẽ itellz: z ita sũt cã euã
gatiõis: qz mẽs sacerdotis oz eẽ adeo fixa ad ea que
dic: q̃ nõ q̃libet leui actiõe euageť. ¶ Ad ꝑm q̃ oõm:
q̃ corp⁹ de sui rõne nõ dic aliq̃d repugnãs cibo ex ipa
sui noiatiõe: sic sãguis repugnat potui: z iõ nõ est sili⁹
rõ: magr ãũt nõ posuit foꝛma q̃tũ ad vba sed q̃tũ ad
sensũ. ¶ Ad 2m oõm: q̃ trãsubatio vini in ipm calicẽ
nõ fit: sed in cõtẽtũ. s. sanguinẽ chr̃i ꝓut potus est: z ꝓ
ut est per passionez fusus: z iõ obiectio cessat. ¶ Ad
3m q̃ oõz: q̃ q̃uis uas illud nõ sit de suba sacrí: tñ con
tẽtũ z sigtũ est de suba sacrí: z fm hoc itellr locutio.

¶ Ad 3as q. oõz: q̃ sic dictũ est vba illa que addunt i cõ
secratiõe sãguis expzimũt ꝓditiões passiõis: z ꝓcipue
fz q̃ opati sacris. Sũt ãũt tria in passiõe ꝓsideranda:
fz q̃ in sacris opat. Prio effect⁹ quẽ iduc q̃ est remis
sio pctoꝝ: z de hoc tagit in hoc q̃ dic. Qui ꝓ uob z ꝓ
multis rc̃. 2o mediũ quo iste effect⁹ in alios traducit:
qõ est fides: q̃ mediãte hẽt effectũ: z in his q̃ pcesseꝛt
z in his qui sequunt: z q̃tũ ad hoc dic mysteriũ fidei
qõ q̃dẽ pot referri ad ipaz passionẽ que est mysteriuz
fidei: ut occultũ qõdãlatẽs in fide oiuz chr̃i fidelitũ: z
ꝓcipue antiq̃rũ apõ q̃s erat in mysterio abscõdita di-
uersimode figurata: z ad ipz sãguinẽ. put i sacro ptiet
qõ q̃dẽ latet sb̃ spẽb⁹: z maximaz hẽt difficultatẽ ad
credẽdũ. vñ antonomatice oi mysteriũ fidei. 3o finis
ad quẽ pducit q̃ est eẽnoꝝ bonoꝝ ꝓceptio ad quẽ in-
troducit chr̃s ꝓ sãguinẽ. ꝓ passiõis i quo nouũ testm̃
ꝓfirmat: nõ q̃dẽ ꝓmittẽs tpalia ut ꝑue: fz etna: z q̃tũ
ad hoc dic noui z etni testi: z qz finis ꝑue est in itẽtio
ne: iõ fine ꝓmisso ꝓ mediũ ad effectũ passiõis ostẽdẽ-
dũ vba forme pducũt. ¶ Ad ꝑm q̃ oõz: q̃ testm̃ ꝓ
est hẽditatis ꝓcipiẽde institutio filijs a ꝓie: z iõ testm̃
ꝓ ptinet ad ꝓmissionẽ bonoꝝ que nob a ꝓie celesti
disponũt: ad qõ q̃dẽ testm̃ ꝓcepta se hñt sic̃ via ad ꝓ̃
dũ hẽditatẽ ꝓmissaz: z ita ꝓ posterl⁹ testm̃ ad mãda
ta ptinet. ¶ Ad 2m oõm: q̃ antiq̃tas illa itellr q̃tum
ad sili⁹tudinẽ rit⁹. oi ãũt hoc testm̃ nouũ z rõne huius
sacrí qõ in renouatiõe mũdi institutũ est tpe gr̃e z ite
rũ rõne ꝓmissiõis ꝓ sãguinẽ chr̃i ꝓfirmate que uel i-
pedimẽtũ ꝓnde hẽditatis amouit: z sic q̃si quedã ino
uatio ꝓmissiõis ꝓ mortẽ chr̃i facta est. ¶ Ad 3m oõz
q̃ oi nouũ z etnũ diuersis rõnib⁹. nouũ q̃dẽ rõne iam
dicta: etnũ uel rõne boneꝝ eẽnoꝝ de qb⁹ est testm̃. ul
rõne hui⁹ sacrí ptinẽtis chr̃s qui est ꝑsona etna: uel rõ
ne ꝓdestinatiõis etne hãc gr̃az ꝓparãtis. ¶ Ad 4m
oõz: q̃ nihil ꝓhibet id qõ est in aliq̃ occultatũ z figu-
ratũ fz vitatẽ ibidẽ eẽ: z iõ friuolũ iuuamẽtũ sui erro
ris accipiũt qui negãt chr̃i sanguinẽ fz vitatẽ in altari
eẽ ꝓp hoc q̃ est ibi z fz mysteriũ. ¶ Ad 5m oõz: q̃
eucharistia oi sacrz charitatis chr̃i expssiuũ: z nr̃e fa
ctiuũ: fz fides supponit ad effectũ hr̃ sacrí: quo medi

ante aliqs effectũ ptic̃pet: z iõ poti⁹ ponit ut mediũ
ꝓducẽs ad effectũ fidẽ q̃ charitatẽ. ¶ Ad 6m oõm:
q̃ hui⁹ solo ex dictis p3: qz hoc accidit pp hoc q̃ i pse
cratiõe corpis nõ signat passio: sic in ꝓsecratione san-
guinis. ¶ Ad 7m oõz: q̃ sanguis chr̃i effusus est pro
oib⁹ quo ad sufficiẽtiã: sed pro electis tm̃ quo ad effi
caciã: z ne putaret effusus pro iudeis tm̃ electis q̃b⁹
ꝓmissio facta fuerat: iõ dicit. Uob qui ex iudeis z ml
tis. s. multi udine gẽtiũ. Uel per aplos sacerdotes sig-
nat: q̃b⁹ mediãtib⁹ ad alios effect⁹ passionis ꝓ dis-
pẽsationẽ sacroꝝ puenit qui ẽt pro seipsis z pro aliis
orãt. ¶ Ad 8m oõz: q̃ remissio pctoꝝ nõ ponit hic
ut ꝓprius effect⁹ huius sacrí: sed ut effectus passiõis
que per cõsecrationẽ sanguinis expzimit: de mutatio-
ne ãũt additione z subtractione idẽ dicẽdum est hic
qõ supra positũ est de forma baptismi oi. 4.

Hm sic ꝓcedit. vi q̃ vbis ꝓdictis nõ ĩsit aliq̃
vis creata ad trãsubationẽ faciẽdã. Da-
ma. eni dic q̃ sola vtute spũs sci fit puersio panis i coz
pus chr̃i: sed vt⁹ spũs sci nõ est vt⁹ creata. q̃ nulla vir
t⁹ creata iest his vbis per quã fiat trãsubatio. ¶ ℞.
op⁹ trãsubationis vi eẽ difficili⁹ q̃ op⁹ creationis: qz
citi⁹ rõ ꝓsentit creationi q̃ huic puersioni: cũ q̃dã ẽt
phi rõne nãli oucti creationẽ posuerũt: sed nulla vtus
creata fm cõem opionẽ põt oeo coopari in ope crea
tionis. q̃ multo min⁹ in ope hui⁹ puersionis. ¶ ℞. dif
ficili⁹ est puertẽ panẽ in subam corpis chr̃i q̃ purissi-
mos sanguines vginis: qz corp⁹ chr̃i z sanguines vgi
nis hñt mãm cõem que est sbm cõuersionis: qõ nõ pt
eẽ in puersione panis in corp⁹ chr̃i: sed in formatione
corpis chr̃i ex vgine nõ fuit aliq̃ vt⁹ creata actiue ope
ras trãsformationẽ ut in. 3. li. di. 3. dictũ est. q̃ nec vbis
ꝓdictis iest aliq̃ vt⁹ creata ad trãsubandũ. ¶ ℞. nul-
la vt⁹ creata põt opari aliq̃d supñ nãm: sed puersio pa
nis in corp⁹ chr̃i est maxime supñ nãm: cũ nõ fuet mo
dus mutatiõis nãlis: qz negz est sbm cõe z terminus
ad quẽ est pẽtia actu. q̃ nõ põt per vtutẽ creatã vbis
forme collatã hi⁹ puersio fieri. ¶ ℞. vt⁹ actiua dire-
cte ꝓportionat ei ad qõ actio tminat: qz hoc est itẽtũ
ab agẽte: z ex eo denoiat actio: sed corp⁹ chr̃i ad qõ
terminat cõuersio est multo digni⁹ q̃libet pura creatu
ra. q̃ cũ agẽs debet eẽ nobili⁹ facto: nõ põt aliq̃ vtute
creata aliq̃d in corp⁹ chr̃i cõuerti. ¶ ℞. faciẽs z fcm
cã z cãtũ debẽt eẽ sili: qz qõ nõ est nõ põt aliq̃d facere
uel alicui⁹ cã existẽs: sed cũ cõuersio ꝓdicta fiat in istã
ti z vba forme succedentes ꝓ ferant qñ fit cõuersio: vba
illa nõ pñt sili eẽ nisi fz aliq̃d mimũ sui. q̃ vtute aliqua
que insit vbis nõ põt fieri hi⁹ cõuersio. ¶ ℞. uerba
ista nõ hñt vtutẽ ex seipsis. hoc planũ est. si q̃ hñt aliq̃a
hi⁹ vtutẽ: op3 q̃ eis sit dict⁹ data. qz aũt hãc vtutẽ eẽ simplicẽ cũ ei⁹ effect⁹ fit in istãti. simplex autẽ
virt⁹ nõ põt successiue dari z ei⁹ sbm op3 eẽ simplex
cũ q̃ vba ꝓdicta cõpositionẽ hẽant z successionẽ non
põt ipsis talis virt⁹ eẽ collata. ¶ ℞. icõueniẽs videt
facẽ aliq̃d nobilissimũ q̃ statim desinat eẽ: sed virtus
trãsubans est nobilissima: qõ p3 ex nobilitate effect⁹.
q̃ cũ vba forme statim eẽ desinãt: icõueniẽs videt si
ei virt⁹ trãsbandi data est a deo. ¶ ℞. vba ista nõ fa
ciũt cõuersionẽ ꝓdictã nisi a sacerdote dicta: fz aia sa
cerdotis magis est capax vtutis alicui⁹ diuine q̃ uer
ba ꝓlata ab ipso. q̃ magis dicẽdũ est q̃ hec virt⁹ in sa
cerdote sit q̃ in vbis: si tñ aliq̃ virt⁹ creata ad trãsub-
stãtiationẽ opet. ¶ Sed cõtra est qõ Dio⁹ dicit in fi
ne eccle. hierar. in ipsis. s. cõsumatiuis iuocationibus.
i. formis sacroꝝ eẽ virtutes opatiuas ex deo: sed uer
ba ꝓdicta sunt forma dignissimi sacrí. q̃ est in ipsis aliq̃

Universidad de Deusto
Biblioteca

vtus ad transbandū. ¶ Ad. Amb. dicit q sermo chri creaturas mutat: z sic ex pane fit corpus chri p̄secratione celestis vbi. vbus aūt chri est forma p̄edicta a chro instituta: z ex eius persona recitata. ergo nec vir tute horū uerborū fit transbatio. ¶ Ad. sacerdos nō operat ad trāsbationē nisi p̄oferendo uerba. si ergo uerbis nō ineet vtus ad trāsbandū: tūc sacerdos nō haberet aliquā ptātē spualē p̄ficiēdi: z sic non hēret ordinem qui est quedā potestas ad hoc p̄ncipaliter.

Rñdeo dō: q circa hoc est duplex opio. Qui dā eni dicūt q nulla vtus creata inest his uerbis qua fiat transbatio: sed q dicit aliqñ virtu te horū uerborū transbationē fieri itelligēdum est q dina institutiōe firmatū est: ut ad platione hoz vbo rū p̄uersio p̄dicta fiat virtute dina tm̄: z sic etiā dicūt in oib' aliis sacris: ut sup: a di. j. dictū est. Sz hec opi nio dignitati sacroz noue legis derogat: z dictis scō rū obuiare videt: z ideo dō est q in vbis p̄dictis sicut z in aliis formis sacroz est aliq vtus ex deo: sed hec vtus nō est qlitas hīs eē cōpletū in nā qualiter est vtus alicui' p̄ncipalis agētis fm formā sua: sz hēt eē i cōpletū: sic vt' que est i istro ex itētiōe p̄ncipalis agē tis: z sic silitudines coloz in aere: ut sup di. j. dcm est.

Ad primū ergo dō: q dictio exclusiua ad iuncta p̄ncipali agēti nō excludit agēs instrale: nō eni sequit solus hic faber facit cultel lū. g martellus nihil ad hoc opatus est. vtus eni istri nō est nisi quedā redūdantia vtutis agētis p̄ncipalis vñ in toto actio nō attribuit instrumēto: sed p̄ncipa li agēti fm pōm: z pp hoc ex hoc qō dicit q sola vir tute spūs sci fit hi' cōuersio nō excludit vtus instru mētalis que est in vbis p̄missis. ¶ Ad 2m dōz: q vir tus creata p̄supponit mām in qua opetur: qō q̄dē con tingit esse duplr. vno mō ita q sit mutationis subm: si cut accidit in p̄uersionib' nālibus. alio mō ita q sub sit termino a quo: nō aūt mutatiōi: sicut accidit in oi cta cōuersione: sed creatio neutro mō mām p̄suppo nit: z iō magis pōt aliq deo instrāliter cooperari in hanc p̄uersionē q̄ in ope creationis. Utrū aūt maio ris virtutis sit ista p̄uersio uel creatio dicet infra di. xj.

¶ Ad 3m dōm: q si in cōceptione vnio includat que simul cū ipa facta est. maioz difficultas fuit in p̄ceptio ne q̄ in transbatiōe: qz illa vnio est terminata ad esse diuine p̄sone: hec aūt transubatio ad corpus chri: qz panis nō p̄uertit nisi in corpus chri. Si aūt p̄ceptiōis opus icludat tm̄ p̄uersionē sanguinū purissimoz vgi nis in corpus chri sic maioz difficultas est in hac p̄uer siōe q̄ in illa p̄ceptiōe. vñ potuit etiaz alicui creature p̄ferre qō in illa p̄ceptiōe sibi cooparet q̄uis nō fuis set p̄uenies ppter dignitatē chri seruāda: z: qō tūc fie bat simplr pus nō exist̄s: qō hic non accidit: z iō ni hil deperit dignitati corporis chri si aliqua creatura accipiat instrumētalē virtutē operādi in id qō in corp' chri fit transubat. ¶ Ad 4m dōm: q nulla creatura pōt agere ea que sunt supra nām q̄si p̄ncipale agens: pōt tamē agere quasi agēs instrumētale a virtute in creata motū: qz sicut creature ineſt obedientie po': ut i ea fiat dcd creatoz disposuerit: ita etiā ut ea media te fiat: qō est rō instri. ¶ Ad 5m dōm: q virtus agētis p̄ncipalis respicit p̄ncipalr terminū ad quē: sz virt' cae instralis nō attingit ad terminū ad quē: sz hēt ope rationē sua in his que sūt circa terminū: sicut qualita tes actiue elemētales nō attingūt ad aie rōnalis in troductionē: z siliter hoc p̄tingit: qz vtus illa instra lis que ineſt uerbis habet opationē supra sbam pa nis: qz vbū ad elemētū accedit fz Aug. nō est aūt ali quo modo causa eoz que in termio ad quē sunt: sicut q sint accidētia sine subto ul' alicui' bi': z iō obiectio cessat. ¶ Ad 6m dōm: q vtus hec p̄uersiua que est in his vbis cū sit sacralis sequit significationē: ut dictuz est. significatio aūt existētis cōuersiōis cuz ipoztet ordinē vnius ad alterū nō pōt fieri per dictionē: sz opz q per oronē fiat: cuius partes q̄uis successiue p̄ferā tur: tamē significatio est tota simul: qō tūc cōplet ulti ma oronis pticula ad modū differētie ultime in diffi nitionib': z hac significatiōe existēte in ultimo p̄ola tionis istanti fit trāsbatio. ¶ Ad 7m dōm: q signifi catio oronis q̄uis relata ad partes quibus fit significa tio videat cōposita: tamē relata ad rē significatam simplex est iquātū significat vnū. s. cōpositionē bi' cū hoc: sicut etiā pbs dicit in. 5. Meta. q subst̄tia sena ria nō est bis tria: sed semel sex: quā ibi q̄litatē noiat. vñ sicut ad hāc qualitatē senarij se hñt pres ei': ut dis positiones māles: nō ut q̄litates ptiū sicut ptes vnius q̄litatis toti': ita significationes ptiū sunt dispositio nes ad significationē totius oronis que cōsurgit ex si gnificatione ultime partis in ordie ad oēs p̄cedētes: q: virt' p̄uersiua sequit significationē ut dcm est: z iō in ipso cōplemēto significationis dat illa virtus oro ni toti: ita q ptes singule se hñt māliter tm̄ ad illā vtutē. ¶ Ad 8m dōm: q valde cōueniens est q oē qō est pp aliqd eē desinat p̄fectio hec pp qō erat: z qz vtus illa nō erat ad p̄fectionē eius cui dabat: sz magis ad faciēdū cōuersionē de qua loquimur tum sit tm̄ in strumētalis vtus ut dcm est: iō nō est icōueniēs si sta tiz p̄uersione facta z vba z vtus vbor̄ esse desinant. ¶ Ad 9m dōm: q qñ aliqō opus p̄ficit plurib' instris vtus instralis nō est cōplete in vno: sed icomplete in utroq: sicut manu z pena scribit: z similr contingit in ppōsito: qz vtus istralis ad faciēdā p̄dictā p̄uersionē nō tm̄ est in uerbo uel in sacerdote sed in utroq incō plete: qz nec sacerdos sine vbo nec vbū sine sacerdo te p̄ficere pōt: z qz sacerdos est silioz p̄ncipali agenti q̄ uerbū: qz gerit eius figurā: iō simplr loquendo sua virtus instralis est maioz z dignioz. vñ etiā pmanet z ad multos hi' effect' se hēt: vtus aūt vbi tranlit: z ad semel tm̄ est: sed fm q̄d est potētioz vtus vbi ingtuz effectui ppinquioz quasi signū ipsius: sicut etiā penna est scripture p̄opinquioz sed manus scribenti.

Ad 4m sic, p̄cedit. vñ q forme expectēt se in operādo. sicut eni se hēt res ad rem: ita se hēt forma ad formā: sed res corpis non est sine re sanguinis: qz nō p̄secrat corpus chri sine sanguine. ergo nec forma corpis opat sine forma sanguis. ¶ Ad. hoc sacrm est vnū: sed ppter vnitatē sacri spēs due. s. panis z vini se hñt in rone vni' signi: ut dictū est. ergo silr due forme se hñt in rone vnius forme: sed in vna forma ptes se expectāt inuicē ad agēdū: ut dcm est. g z forma corpis expectat formā sanguis. ¶ Ad. in ba ptismo tres imersiones se expectāt in agēdo. ergo z si milr he due plationes vbor̄. ¶ Sz cō. si stati vbis p̄ latis qñ est oronis significatio nō eēt ibi uerū corpus chri: hec eēt falsa. Hoc est corp' meū: sz in sacro vtu tis nō ptingit aliqō eē falsuz. g forma pma non expec tat scdaz in opando. ¶ Ad. hostia nō est adorāda añ p̄secrationē: sz fm cōez modū eccl̄ie stati dictis pmis vbis foie sup panez añ formā sanguis eleuat hostia a ppō adorāda. g añ formā sanguis hostia est p̄secrata

¶ Ulteri' vi' q desciēte sacerdote post corpis chri cō secratiōez nō debet ali' p̄cedē ad p̄secrationē sangui nis: qz vni' sacri vn' debet eē miſter: sz p̄secratio utra q vnū sacerdotē ptinet. g ab vno miſtro fieri debet.

¶ Ad. sacerdos cōsecrās gerit figurā chri ex cuius p sona vba, pferunt: sed chs nō est diuisus ut di. j. Co rinth. j. ergo nec vba diuidi debēt ut a diuersis, pferā tur. ¶ Sed cōtra. ad p̄fectionē huius sacri utraq cō secratio req̄rit. si ergo cōsecrato corpe nō cōsecratur sanguis sacrm nō remanet impfectū: qō est icōueniēs.

¶ Ulteri' videt q hec vba sine alijs que in canone miſ se dicunt nō hēant viz p̄ficiēdi: qz in hoc sacro req̄rit itētio faciēdi qō fac ecclia: z sic itētio dz eē fz statuta ecclie regulata: sed pferēs hec vba tm̄ nō fuat ecclie statuta. g nō p̄icit. ¶ Ad. vba qb' fit p̄secratio p se, p lata ad p̄sonā dicētis referunt: sz p̄uersio panis z vini nō fit in corp' z sanguinē dicētis: sz in corp' z sāguinē chri. g sine vbis p̄missis qb' vba forme determinant ad p̄sonā chri. s. qui p̄die q̄ pateret ꝛc. nō pōt fieri cōuer sio. ¶ Ad. si vbis p̄dictis tm̄ posset fieri p̄secratio: tūc aliqs in piculo mortis exis posset licite sine vbis p̄ce dētib' p̄ficē: sic aliqs in necitate pōt baptiçare omis sis illis que sūt ad decorē sacri: sed hoc nunq licet. g si ne vbis aliis ista nō hñt vim p̄uertēdi. ¶ Sz cō. qō Ambr. dic. Sacrm istō qō accipis fmone dñi cōficit: z loquit de vbis p̄dcis. g sine aliis ista, plata hñt vim p̄ficiēdi. ¶ Ad. vt' p̄uersiua sequit significationē vbo rū ut dictū est: sz vba forme absq p̄cedētib' sufficiēt significāt hoc qō in sacramēto hoc faciēdum est. ergo sine aliis habēt vim cōuersiuam.

Rñdeo dōz ad p̄mā. q. q̄ q̄dā dixerūt q p' for ma nō hēt effectū suū nisi, plata forma 2a: nec scda hēret effectū nisi pma, pus, plata: nec tm̄ pi culose adorat hostia añ p̄secrationē saguis: qz nō adorat qō est: sed qō erit: sz illō nō pōt stare qz forma māe ppoztionari dz. vñ sic māe distincte sūt nec ad iuicē cō mixte: ita forme diuisim opant: qō pz ex hoc q utra q̄ p se cōpletā significationē hēt: z iō dicēdū cū aliis q forme p̄dicte nō expectāt se mutuo in operando.

Ad primū g dōm: q in hoc sacro duplr aliqd ptinet. s. ex vi sacri: z ex nāli p̄comi tātia: z qz sacrz est istitutū in usū fideliū: ló ex vi sacri ptinet in hoc sacro qō in usuz fideliū uenit. z qz in pa ne p̄secrato nō ptinet sanguis chri fz q est in usū pot' fideliū: ló nō ptinet ibi ex vi sacri: sz ex nāli p̄comitan tia qua p̄uenit ut corp' chri nō sit sine sāguie: z ecōuer so est de vino p̄secrato. vñ panis nō p̄uertit per vim primoz vboz in corp' ex sāguie: sz in corp' sine san guine uenīte in usū pot' fideliū. Cā aūt q̄re diuisiz sā guis a corpe p̄secrat cū nūc nō sit diuisus pōt sumi z ex usu ad quē est sacrz: qz māducatio i cibo z potu cō sistit: z ex eo qō per sacrm repītat: qz in passione san guis chri a corpe diuisus fuit. ¶ Ad 2m dōm: q due forme in hoc sacro nō ptinēt ad vnū sacrz q̄si vna for mā p̄stituāt: sic ex diuersis dictiōib' cōstituit vna foza sz ptinēt ad vnū sacrz mediātib' diuersis ptib' hui' sa cri: z iō utraq hēt seorsū effectū suū sup̄ ptē ad quaz ordiat. ¶ Ad 3m dōz: q tres imersiones referunt ad vnū caracterē q̄ res z sacrz i baptismo: sz diuerse for me referūt ad diuersa q̄ sit res z sacrz hic: z iō nō ē sile

¶ Ad 2os. q. dōz: q fz statutū p̄cilij toletani: si sacerdos ipedit ut ceptū misterū offm explē nō possit ali' sacer dos dz explē qō ille icohauit: ita q incipiat sequēs sa cerdos ubi pmus dimisit si sciat: si aūt nesciat debet a capite incipe: nō eni dz iteratū qō nescit eē factū: nec aliqd per hoc derogat vnitati sacri: qz oēs vnū sumus in chro, ppter fidei vnitatē. fm tm̄ Jnno^m 3^m cōsulti' est uti illa hostia iā cōsecrata seorsum posita sup alias deiceps totū offm iteret. Et per hoc pz solo ad obta.

¶ Ad 3am. q. dōz: q q̄dā dixerūt q vba ista in qb' foza p̄sistit ut dictū est: si p se dicant sine aliis nō faciūt con uersionē ad min' sine illis que sūt in canone misse. sed hoc nō vi, pbabile: qz fz Aug. accedit vbū ad elemē tū z fit sacrm: vbū aūt quo accedēte ad elmtū fit sacrz a scis dī eē vbū saluatoris. vñ alia sūt de solēnitate sa cri nō de necitate. Et iō cū aliis dōz est q in his vbis sine aliis pōt p̄fici corpus chri q̄uis grauit peccaret q hoc facēt. z q hec opinio sit uerioz pz ex hoc q nō sit idē canon misse apō oēs: z fz diuersa tpa diuersa sūt in canone misse supaddita. ¶ Ad 2m g dōm: q ad sa cramētū req̄rit itētio faciēdi qō fac ecclia in cētialibus sacro: nō aūt in his que ptinēt ad decorē uel solē nitatē sacri sic in baptismo pz. ¶ Ad 2m dōm: q ex ipsa itētione p̄ferētis pūt vba forme ad p̄sonā chri sti referri ēt vbis aliis nō p̄missis: si sacerdos vba p̄dcā in p̄sona chri dicē itēdēt. ¶ Ad 3m dōz: q baptismus est sacrm necitatis: z iō p̄cessū est ut imineēte necitatis articlo possit aliqs baptiçare sine solēnitate ab ecclia istituta: sec' aūt est de hoc sacro: qz alicui i necitate cō stituto sufficēt spūalr māducare si sacraliter māducare nō posset: z iō in nullo casu a peccato excusaretur.

¶ Post sacrm baptismi z cōfirmatiōis ꝛc. Jvi q male ordinet: qz qō est per eēntia pus est q̄ id qō est p ptici pationē. in hoc aūt sacro cōtinet chs p eēntia: in alis vo per p̄tcipationē sue vtutis. g hoc sacrm añ oia alia determinare debuit. ¶ Ad. Dio' alr ordiat. pus eni de baptismo: z postea de eucharistia: z postea de chri mate determiat. g vi q magr hic ordinē puertat. ¶ Et dicēdū ad p̄mū q sacra sūt ordinata ad usuz fideliuz. vñ ordo sacroz nō attēdit fz cōtēpz ordinē: sz fm q ueniūt in usū fideliū: z iō baptism' añ eucharistiaz ab oib' ponit. ¶ Ad 2m dōz: q Dio' determinat de sa cramētis fz q sūt actiōes hierarchice: ut sup di. 2. dic tū est. z iō ordinē sacroz attēdit fz q per ea distingu unt p̄sone ut i hierarchia z ordie: z qz eucharistia nō ipoztat aliquā distinctionē sup̄ baptismū cū ex hocipo q baptiçat aliqs ad eucharistie p̄ceptionez deputet: cōfirmatio aūt addit: iō p̄mittit eucharistiā cōfirma tiōi sic cōe ad puz. Magr aūt determiat de sacris fz q sacra sūt medicine quedā scificātes: z iō fz ordinē sci ficationū ordinat sacra: z qz ampliorīs scificatiōis est eucharistia q̄ cōfirmatio: iō postremo de ea determiat.

¶ Intelligi dat antiqora eē ꝛc. Jvi hoc eē fim: qz hoc sacrz quo ad rē nō fuit añ aduētū chri: q ad spēm aūt z ritū fuerūt sacrificia q̄ erāt sacra iudeoz. Et añ mel chisedech. Et dōm q locūt q̄tū ad figurā hui' sacri p silitudinē spēi z rit': sacra aūt que i lege nāe fiebāt nō erāt figure sacroz. uetis legis: sz magis passiōis chri.

¶ Cōsecratio qb' fit vbis. Jur falsū eē qō dic: qz non di accipite z edite: sz māducate: z pterea hoc nō ē de forma ut dictū est sup̄. ¶ Jtē nō dī: hic est sāguis meus sz hic est calix sanguis mei. Jet dōz q magr nō itēdit hic diffinite ponē vba qb' fit cōsecratio: sz explanare q vbis dñi fit: nō tn̄ oib' vbis que ipse ponit: nec eis dē nūo: sz eisdē q̄ ad sensū. ¶ Reliq aūt oia que dicunt ꝛc. Sciēdū q eoz que in officio misse dicunt: q̄daz dicunt per sacerdotē: q̄dā p mistros: q̄dā a toto cho ro. Ea q̄dē qb' pplus imediate ordiat ad ipē p sacer dotes tm̄ dicunt q̄ sūt mediatores iter ppl̄z z deū: q̄ rū quedā dicunt publice spectātia ad totū ppl̄z: i cui' p̄sona iple solus ea deo ,pponit: sic orones z grārum actiones quedā puatim que ad offm ipsi' tm̄ spectāt: ut cōsecratiōes z hi' orones q̄s ipse ,p ppl̄o fac: tn̄ in p̄sona ppl̄i orās ēt in oib' p̄mittit: oñs uobiscū: ut mēs ppl̄i deo cōiūgat ad ip̄z p itētionē erecti: z qz ppl̄s in his que ad deū sūt sacerdotē ducez hēt: iō in fine cu

Universidad de Deusto
Biblioteca

iuſlibet orationis ppſs cōſentit:rñdens amē.vnde ꝛ
ois ſacerdotis oratio alte terminat etiā ſi ꝑuatiꝫ fiat
Ad ea vō que per miniſteriū alioꝝ diuinitus ſunt tra
dita per miniſtros altaris ppſs ordinatur. Ea vō que
ad diſpoſitionē populi ptinēt chorus ꝓſequit quoꝝ
quedā a ſacerdote incohant que ad hoc ptinent que
rationem humanam excedunt quaſi diuinitus acce
pta:quedaꝫ chorus per ſeipſum quibus illa declaran
tur que rōni ſunt cōſona. Itē quedā ptinēt ad popu
lū ut ꝑparatoria ad diuia pcipiēda:ꝛ hec a choro pre
mittunt bis que a miniſtris ꝛ ſacerdote dicunt.que
dā vō ex perceptione diuinoꝝ in populo cāta:ꝛ hec
ſequunt. ¶ Dis ergo vilis ſciendū eſt q ꝙ omnis no
ſtra operatio a deo incohata circulariter in ipſuꝫ ter
minari debet:ideo miſſe officiū incipit ab oratione ꝛ
terminat in grārū actione.vñ tres hēt ptes ꝑncipa
les.ſ. ꝑncipiū orationis qō durat uſqꝫ ad epiſtolā.me
diū celebrationē ipſam:que durat uſqꝫ ad poſtcoio
nē:ꝛ finē grāꝝ actionis exide uſqꝫ in finē. Prima ps
duo cōtinet.ſ.populi ꝓparationē ad oronē:ꝛ ipſam
oronē. Ꝓparat aūt ppls ad oronē tripliciter.primo
per deuotionē que excitat in introitu.vñ ꝛ ſumit ex
aliquo ptinente ad ſolēnitatē:in cuius deuotionē po
pulus cōgregat:ꝛ etiā adiūgit pſal.2°per humiliatio
nē que fit per kyrieleyſon:q̄ miſericordiā petētes mi
ſeriā profitent.ꝛ dicit nonies ꝓpter nouē choros an
gelorū:uel ꝓpter fidē trinitatis ſm q̄ quelibet perſo
na in ſe cōſiderat ꝛ in ordine ad alias duas.3°per rec
tā intētionē que ad celeſtē patriā ꝛ gloriā dirigenda
eſt:que oēm rōnē humanā excedit:ꝛ hoc fit per Glo
ria in excelſis:qō chorus ꝓſequit ſacerdote incoban
te:ꝛ iō nō dicit niſi in ſolēnitatibus que nobis celeſtē
ſolēnitatē repñtant.in officiꝭ vō luctus oīno itermit
tit.Deinde ſequit oratio ad deū pro populo fuſa:quā
ſacerdos publice ꝓponit ꝑmiſſo Dñs uobiſcū.qō ſu
mit de Ruth.2.potiſſex aūt dicit:pax uobis.gerēs ty
pū chri qui his uerbis poſt diſcipulos reſurrectionez
allocut⁹ eſt. Joā.2. ¶ 2ª aūt pars ꝑncipaliꝭ tres parteꝫ
continet.prima eſt populi inſtructio uſqꝫ ad offerto
rium.2ª māe oblatio uſqꝫ ad ꝑfationē.3ª ſacri ꝓſumatio
uſqꝫ ad poſtcoionē. Inſtructio autē populi fit per
vbū dei:qō ꝙdē a deo per miſtros ſuos ad pplm pue
nit:ꝛ iō ea que ad inſtructionē plebis ptinēt nō dicū
tur a ſacerdote:ſed a miniſtris. Miniſterium aūt vbi
dei eſt triplex. ꝑmū auctis qō cōpetit chō qui dī mi
niſter. Ro.15. Erat ät in ptate docēs:de quo dī Mat
thei.7.2m māifeſte vitatis que cōpetit ꝑdicatoribus
noui teſti:de quo dī.2.Lor.3. Qui ꝛ idoneos nos
fecit miniſtros ꝛc.3m figuratiōis qō cōpetit ꝑdicato
rib⁹ueteris teſti:ꝛ iō doctrinā chri ꝓponit diacon⁹:ꝛ
qz chs nō ſolū eſt hō ſz de⁹:iō diaconus ꝑmittit dñs
uobiſcū:ut ad chm qſi ad deū hoies attētos faciat.
Doctrina vō ꝑdicatoꝝ noui teſti ꝓponit per ſubdia
conos. Nec obſtat q̄ aliq̄n ab eis legit loco epl̄e ali
q̄d de ueteri teſtō:qz ꝑdicatores noui teſti ēt uet⁹ pre
dicāt. Doctrina vō ꝑdicatoꝝ ueteris teſti per iferio
res miſtros legit nō ſemp:ſz illis diebꝰ q̄bꝰ ꝓcipue cō
figuratio noui ꝛ ueteris teſti deſignat:ut in ieiunijs q̄
tuoꝝ tēpoꝝ:ꝛ q̄n aliq̄ celebrant que i ueteri lege figu
rata ſūt:ſic paſſio natitatis baptiſm⁹ q̄ aliq̄d hi⁹:ꝛ qz
utraq; doctria ordiat ad chm ꝛ eoꝝ q̄ pībāt:ꝛ eoꝝ
qui ſequebant:iō doctria chri poſtponit qſi finis. Ex
doctria ät ordināte ad chz duplex effect⁹ ꝓpło puerit
q̄bꝰ ēt hō ꝓparat ad doctrinā chri.ſ. pfect⁹ vtutū q̄ ꝙ
gdualī iſinuat.dī eni a gdu quo aſcēdit de vtute in v
tutez uel a gdibꝰ altaris añ qs dī:ꝛ exultatio hīta de

eīnoꝝ ſpe qō iſinuat alleluya.vñ ꝛ replicat ꝓp ſtolaꝫ
aie ꝛ corpis:in dieb⁹ vō ꝛ officiꝭ lucr⁹ itermittit ꝛ lo
co eiꝰ tract⁹ ponit q̄ aſpitate uocū ꝛ plixitate vboruꝫ
pñtis miſerie icolatū iſinuat:tpe ät reſurrectiōis du
plex alleluya dī ꝓp gaudiū reſurrectiōis capitis ꝛ mē
broꝝ. Effect⁹ät euāgelice doctrie ē fidei pfeſſio:que
qz ſuꝑ rōnē eſt:a ſacerdote icohat ſymbolum fidei:ꝛ
chor⁹ ꝓſequit:nec dī niſi in illis ſolēnitatib⁹ de q̄b⁹ fit
mētio in ſymbolo:ſic de natiuitate reſurrectione:de
aplis qui fidei fūdatores extiterūt:ut.j.Lor.3. Ut ſa
piēs architect⁹ fūdamētū poſui. ¶ Deide ſequit ſcōa
ps ptis ſcōe ꝑncipalis que ptinet ad māe cōſecrāde
oblationē:ꝛ hec tria ptiet.ꝑmittit eni offerētiū exul
tatio q̄ſi ꝑparatoria in offertorio:qz hilarē datorē di
ligit de⁹:exprimit ipa oblatio oū dī ſuſcipe ſcā trini
tas:petit oblatiōis acceptatio per oīones ſecreto di
cras:qz hoc ſacerdotis tm̄ eſt deū oblatiōib⁹ placare:
ad quā oīonē ſacerdos per hūilitatē ſe ꝑparat dicēs:
in ſpū hūilitatis ꝛc.ꝛ qz hec tria ꝑdcā exigūt mētis
erectionē ad deū:iō oīb⁹ trib⁹ ꝑmittit oñs uobiſcū:lo
co cui⁹ q̄n oīo ſecreta faciēda eſt:dī Orate fratres ꝛc.
¶ Tertia ps ſcōe ꝑncipalis ptis q̄ ad ſacri ꝓceptio
nē ptinet tria ptinet. ꝑ⁰ꝑparationē.2°ſacri pfectionē
ibi |_ Te igit ꝛc |_.3°ſacri ſuſceptionē ibi|_ orem⁹ ꝓce
ptis ꝛc. |_ Prepatio ät ppli ꝛ miniſtroꝝ ꝛ ſacerdotis
ad tātū ſacm̄ fit per deuotā dei laudē.vñ in ꝑfatiōe
in qua fit dcā ꝓparatio tria ptinent. Prio ppli excita
tio ad laudē ubi ſacerdos ꝑmiſſo:oñs uobiſcū:qō ad
totā hāc 3ªm ptē referēdū eſt iducit ad mētis erectio
nē dicēs.ſurſū corda:ꝛ ad grāꝝ actionē dicens.grās
agam⁹ ꝛc.2°deū iplorat ad laudē ſuſcipiēdū oīdens
laudis debitū dicēs:vē dignum.rōne dñi:vñ ſubdit
dñe ſācte:iuſtū:rōne.ꝑnitatis:vñ ſubdit pī oipotēs.
equū:rōne deitatis:vñ ſubdit eīne de⁹.ſalutare:rōne
redēptiōis:vñ ſubdit ꝑ chriꝫ oñꝫ nr̄ꝫ.q̄nq; vō adiūgit
aliq̄ alia laudis mā ꝑ ꝙgruētia ſolēnitatis:ſic ꝛ te in
aſſūptiōe ꝛc.ēt ꝓponēs laudis exēplū ꝑ quē maieſta
tē ꝛc.3°ppls laudes exoluit diuinitatis aſſumēs āgelo
rū vba:ſcūs ſcūs ꝛc. Iſa.6.ꝛ hūanitatis chri aſſumēs
vba pueroꝝ:bñdict⁹ qui uenit ꝛc. Matth.21. Illa ät
ps que pfectionē ſacri ptiet in tres didit ſm tria que
ſit de itegritate hui⁹ ſacri.ſ.aliq̄d qō eſt ſacrꝫ tm̄:aliq̄d
qō eſt res ꝛ ſacrꝫ:aliq̄d qō ē res tm̄. In ꝑ⁰igit ꝑte ꝓti
net bñdictio oblate māe que eſt tm̄ ſacrꝫ.in 2ª corpis
ꝛ ſāguis chri ꝓſecratio qō eſt res ꝛ ſacrꝫ ibi|_ Quam
oblationē. |_ Jn 3ª effect⁹ ſacri poſtulatio qō ē res tm̄
ibi |_ Suꝑ que ꝓpti⁹. |_ Circa ꝑ^mouo fac ſacerdos.
Prio petit oblatiōis bñdictionē que dī donū a deo
nobis datū:mun⁹ deo a nobiꝭ oblatū:ſacrificiū ad no
ſtrā ſalutē a deo ſctificatū.2°petit offerentib⁹ ſiue pro
qb⁹ offert ſalutē ibi|_ In ꝑmis que tibi ꝛc. |_ ubi tria
fac. ꝑ⁰cōmorat eos pro q̄rū utilitate offert hoſtia:
tā q̄tū ad gñalē ſtatū eccl̄ie q̄ q̄tū ad ꝑſonas ſpāles
ibi|_ Memēto. |_ Scōo cōmemorat eos in q̄rū offer
tur reuerētia ibi|_ Loicātes. |_ ponit vgo que chm
in tēplo obtulit:apli qui ritū offerēdi nobis tradide
rūt:ꝛ martyres qui ſeipos deo obtulerūt:nō ät pfeſſo
res:qz de eis antiq̄t⁹ nō ſolēnizabat eccl̄ia:uel qz non
ſūt paſſi ſicut chs cui⁹ paſſiōis memoriale eſt hoc ſa
cm̄.3°cludit expſſe q̄d per oblationē hoſtie ipetrā
dū petat ibi|_ Hāc igit oblatiōez ꝛc. |_ Quā oblatio
nē ꝛc. |_ hec ps ad ꝓſecrationē ptinet:que tria ptinet.
Prio iploratꝓſecratiꝭ vt⁹. Scōo pficit ꝓſecratio ibi
|_ Qui ꝑdie. |_ Tertio exponit rei ꝓſecrate cōmemo
ratio ibi|_ Unꝫ ꝛ memores ꝛc. |_ Uerba autez illa que
ibi dicunt bñdicta aſcripta ꝛc.pñt referri.vno modo

ad hoc q̄ eſt res ꝓtenta in hoc ſacro.ſ.chm:qui eſt
hoſtia bñdicta ab oi maculapcti imunis.aſcripta.i.ꝑ
figurata figuris ueteris teſti:ꝛ predeſtinatiōe diuina
preordinata.rata qz non tranſitoria.rōnabilis:ꝓpter
cōgruitatē ad placandū.acceptabilis:ꝓpter efficaciā
Alio mō poſſūt referri ad ipſam hoſtiā que eſt ſacra
mētū tm̄ quā petit fieri.bñdictā:ut deus eā cōſecret:
ꝛ ut cōfirmet q̄tū ad memoriā.aſcriptā:q̄tū ad ꝓpo
ſitū imobile.ratā:ut ante acceptet.rōnabilē:q̄tuꝫ ad
iudiciū rōnis.acceptabilē:q̄tū ad bñplacitū uolūta
tis. Tertio mō ꝑnt referri ad effectū:vñ dicit bñdi
cta:per quā benedicimur.aſcriptam:per quā in celis
aſcribamur.ratam:per quā in membris chri cenſea
mur.rōnabilē:per quā a beſtiali ſenſu eruamur.acce
ptabilem:per quā a deo accepti ſumus. ¶ Supra que
ꝓpitio ac ꝛc. |_ Hic petit ſacerdos ſacri effectū:ꝛ prio
effectū gratie.2°effectū glorie ibi|_ Memēto etiā do
mine ꝛc. |_ Circa ꝑmū duo facit. ꝑmo petit acceptari
ſacrꝫ qō eſt grē cā.ſcōo petit dari grē donū ibi|_ Sup
plices te rogamus. |_ Cui⁹ expoſitio infra dī.13.poneť.
effectū aūt glorie ꝑmo petit iā mortuis ibi|_ Memē
to. |_ Scōo adhuc viuiſ ibi|_ Nobis quoq;. |_ Ꝯpletur
autē canō miſſe more aliarū oronū in chō ibi|_ Per
chm oīm nr̄m ꝛc. |_ Per quē hoc ſacm̄ originē ha
bet.ꝛ q̄tū ad ſbaz.vñ dicit.creas pp eē nāe.ſctificaz:
pp eſſe ſacri:ꝛ q̄tū ad vtutē.vñ dicit viuificas:pp ef
fectū grē que eſt vita aie.bñdicis:pp gratie augmen
tū.ꝛ q̄tū ad ꝓpationē ſiue uſum.vñ dicit.ꝛ ꝑſtas no
bis. ¶ Oremus ꝓceptis ſalutaribus ꝛc. |_ Hic ponit ſa
cramēti ꝓceptio. ꝑmo eni ponit ſacri ꝓceptio:ad quā
ꝑmittit ꝓparatio cois ꝛ ſpāliꝭ. Coiꝭ tripleꝝ. ꝑmo eni
ponit ſacri petitio in oīone dñica in qua dī panē nr̄ꝫ
ꝛc.ſcōo peipiētiū expiatio per oronē ſacerdotiꝭ |_ Li
ba nos. |_ tertio pacis adipletio ibi|_ Pax dñi. |_ Hoc
eni ſacm̄ eſt ſanitatis ꝛ pacis:ꝛ qz pax chri exuperat
oēm ſenſū:iō pacis petitio a ſacerdote icohat eū dic.
Pax dñi.ꝛ a choro compleť cuꝫ dī agn⁹ dei.ꝛ ſic tria
a ſacerdote icepta ꝓſequit.ſ.glia in excelſis:qō ptiet
ad ſpez.credo in vnū deū:qō ptinet ad fidē.pax dñi:
qō ptinet a charitatē. Petit ät ppls miſericordiā q̄
tū ad amotionē mali ꝑ miſeriā culpe ꝛ pene:ꝛ pacem
q̄tū ad ꝓſecutionē oīs boni.vñ ter agn⁹ dei dī. Pre
patio autē ſpālis ſacerdotis ſumentis fit per oīones
qs ꝑuatiꝭ dic |_ Dñe ieſu che. |_ ꝛ ſi que alie ſūt.3ª ps
ꝑncipalis eſt gratiarū actiōis.ꝛ ptinet duo:rememo
rationem accepti beneficij in cātu antiphone poſt cō
munionē ꝛ gratiarū actionē in oratiōe quā ſacerdos
proſequitur:ut conformiter finis miſſe principio re
ſpondeat. ¶ Sciendum autez q̄ in officio miſſe ubi
paſſio repñtat:quedā ptinent vba greca ſic kyrieleiſ
ſon.i.dñe miſerere.quedā hebraica:ſic alleluia.i.lau
date deū.ſabaoth.i.exercituū.oſanna ſalua obſecro.
amē.i.uere uel fiat.quedā latine que patent:quia his
tribus linguis ſcript⁹ eſt titulus crucis chri. Joā.19.

¶ De duobus modis māducandi. Cap. IX

SIcut due ſunt res illius ſacri ita ēt
duo modi māducādi. Unus ſacra
lis.ſ.quo boni ꝛ mali edunt. Aliter
ſpūalis quo ſoli boni māducant. Unꝫ Aug.
Quid eſt chm māducare? Nō eſt hoc ſolū
in ſacro corpus eius accipe:multi eni indi
gne accipiūt:ſed in ipſo manē ꝛ habere ipm
in ſe manentē. Spūaliter eni manducat qui in

vnitate chriſti ꝛ eccleſie quā ſacrꝫ ſignificat
manet. Nā qui diſcordat a chō:nec carnez
chri māducat:nec ſanguinē bibit:ꝛ ſi tāte rei
ſacm̄ ad iudiciū ſui quotidie accipiat. Spi
ritualē māducationē Aug. diſtingues a ſacra
li ait. Ut qd pas uētrē ꝛ dētē:crede ꝛ māduca
ſti. Credere eni in eū hoc eſt comedere pa
nē ꝛ vinū. Qui credit in eum māducat eum.
Item. Quō māducādus eſt chriſtus? Quo
modo ipſe dicit. Qui māducat carnē meā ꝛ
bibit ſanguinē meū i me manet ꝛ ego in eo:
Si in me manet ꝛ ego i eo:tūc bibit:q ꝙ in
me nō manet nec ego i illo:ꝛ ſi accipit ſacrꝫ:
acgrit magnū tormētū. Itē. Nulli ambigen
dū eſt tūc quenꝫ corpis ꝛ ſanguis dñi pti
cipē fieri qñ chri mēbruꝫ efficit:nec alienari
ab illius panis calicisq; ꝓportio. Et ſi anteq̄ꝫ
illū panē edat ꝛ calicem bibat de hoc ſeculo
in vnitate corporis cōſtitut⁹ abſcedat:qz illi
us ſacri bñficio nō ꝓuat:quādo ille in hoc
qō illud ſacm̄ ſignat inuenit. In illo eni ſa
cramēto corp⁹ ꝛ ſanguinē ſuū nobis cōmē
dauit qō ꝛ fecit noſipſos. Naz ꝛ nos corp⁹
ipſius facti ſumus. Itē qui diſcordat a chō
nō māducat carnē ei⁹ nec ſanguinē:ꝛ ſi tante
rei ſacm̄ ad iudiciū ſibi quotidie accipit.

¶ De errore quorundam qui dicunt a bonis
tm̄ corpus chriſti ſumi.

HEc uerba ꝛ alia huiuſmodi ubi de ſpūali
māducatione agit qdā obtuſo corde legē
tes erroris caligine iuoluti ſunt adeo ut pre
ſūpſerit dicere corpus ꝛ ſanguinē chri a bo
nis tm̄ ſumi ꝛ nō a malis. Sed indubitanter
tenēdū eſt a bonis ſumi:nō mō ſacr̄aliter:ſed
ꝛ ſpūalr. A malis vō tm̄ ſacramentalr.i.ſub
ſacro.ſ.ſub ſpecie viſibili carnē chriſti de vir
gie ſumptā ꝛ ſanguinē pro nobis fuſū ſumi:
ſed nō myſticā que tm̄ bonorum eſt. Quod
ſubditis probatur teſtimōijs. Greg. Eſt qui
dē in peccatoribus ꝛ indigne ſumentibus ue
ra chriſti caro ꝛ uerus ſanguis:ſed eſſentia:
nō ſalubri efficiētia. Item Aug. Multi indi
gne accipiūt corpus dñi de quib⁹ aplus ait.
Qui māducat ꝛ bibit calicē dñi indigne iudi
ciū ſibi māducat ꝛ bibit. Per qō docemur
q̄z ſit cauendū male accipe bonū. Ecce eniꝫ
factum eſt malū:dū male accipitur bonum.
ſicut econtra apoſtolo factum eſt bonū:cuꝫ
bene accipitur malū.ſ.dū ſtimulus ſathane
patiēter portat.ergo ꝛ mala ꝓſunt bonis:ſic
āgelus ſathane paulo:ꝛ ſcā obſūt malis.bo
nis ſūt ad ſalutē:malis ad iudiciū. Unꝫ qmā

Universidad de Deusto
Biblioteca

ducat ꝛ bibit indigne iudiciū sibi māducat ꝛ bibit:nō qz res illa mala ē:sed qz malus male accipit qō bonū est. Idē. Indigne qs sumēs corp' chri nō efficit:ut qz malus est:malū sit qō accipit:nec qz nō ad salutē accipit nil accipiat. Corp' eni ꝛ sanguis domini nihilominus erat in illis quibus ait aplꝰ.qui manducat indigne cc. His alijsqz pluribus apte oñdit q etiā a malis uerū corpus christi ꝛ sanguis sumit:sed sacramētalr:nō spūaliter.

¶ De intelligentia quorundam uerborum.

Secundū hos duos modos sumendi intelligentia quorūdā uerborū ābigue dictorū distinguēda est. Ait eni Aug. Bonus accipit sacramētū ꝛ rē sacramēti:malus vo sacramētum ꝛ nō rē. Sacramentū hic dicit corpus chri ꝓpriū de virgine natuz. Rē vo spūalē christi carnē. Bon' ergo utrā qz christi carnē accipit. Malus vo tm sacramētū i.corpus chri sub sacramēto ꝛ nō rē spūalē. Itē. Nō māducans māducat:ꝛ māducans nō māducat:qz nō māducās sacramētalr ali quādo māducat spūalr ꝛ econuerso. Et qui māducāt spūalr vitatē carnis ꝛ sanguinis dicunt sumere:qz ipaz efficiētiā hñt.i.remissionē peccatorū pro qua videt orari cū dicitur Perficiāt in nobis dñe que sum' tua sacramēta qō cōtinēt:ut qō nūc specie gerim' rez vitate capiam'. Rerū vitatē dicit ipaz efficaciā qsi per hec sacra prestita ut sicut sacraliter carnē chri sumim':ita spūalr sumam'. Vel petit sacerdos ut chs qui nūc sub specie panis ꝛ vini sumit manifesta visiōe:sicut in eēntia diuinitatis est qñqz capiatur. Constat ergo a bonis ꝛ a malis sumi corpus christi:sz a bonis ad salutē:a malis ad pernitiem.

Postqz determinauit magister de sacramēto eucharistie ꝓse.hic determinat de usu ipsius.ꝛ diuidit in ptes tres. In ꝓma distinguit duos modos manducandi corpus chri. In scōa excludit ex determinatis quēdā errorez ibi[Hec uerba:ꝛ alia hi' cc. In 3ª manifestat quedā dubia ex predeterminatis ibi[Se cūdū hos duos modos cc.] Scōa diuidit in duas. In ꝓma ponit errorem. In scōa excludit ipsum ibi. [Sed indubitanter tenendum cc.] Qō.I.

Hic querūtur quinqꝫ. Primo de ipsa manducatione corpis chri.2°qui possint māducare.3°utrū pctōribus liceat corpus chri māducare.4°utrum corporaliter polluti.5°utrum cuilibet sit dandum ad manducandum.

Ad primū sic ꝓcedit. Videt q corp' chri nō debeat sumi p modū māducationis:qz qō māducat per os intrat: oē aūt qō per os intrat in uentrē uadit:ꝛ per secessuz emittit:ut dī Matth.xj.qō dignitati corpis chri non cōpetit. ergo nō debet per modū māducatiōis sumi.

¶ Ꝑ.qō māducat ad māducatē trahit:sz sicut dicit Dio.4°ca.de di.no.nos nō trahim' deū ad nos:sz magis nos in deū.g nō debem' nos deo ꝓiūgi per modū māducatiōis. ¶ Ꝑ.hoc sacrz ordinat ad refectiōez mētis:sz refectio mētis que erit in ꝓpria erit per visionē.g corp' chri deberet dari videdū nō māducāduz.

¶ Sz ꝛ est qō dī Joā.6.Caro mea vē ē cib':sz usus cibi nō est ut videat:sz ut māducet.g nō debet videri tm corpus christi:sz māducari. ¶ Ꝑ.opz mēbra capiti realr ꝓiungi ad hoc q viuificent:sed per visū nō cōiungit nobis aliqd realr:sed ꝑm silitudinē tm.ergo nō per visuz:sz per māducationē corp' chri sumi dz.

¶ Ulteri' vī:q manducatio corpis chri sit de necitate salutis:sicut eni dī de baptismo Joā.3. Nisi qs renat' fuerit ex aq ꝛ spū scō nō pōt itrare in regnū celorū. ita dcm ē Joā.6. Nisi māducaueritis carnē filij hois:ꝛ biberitis ei' sanguinē nō hēbitis vitaz in uobis:sed pp vba ꝓdicta dī baptism' sacrm necitatis.g eadē rō ne māducatio corpis chri ē de necitate salutis. ¶ Ꝑ. Jnno.3.dicit q māducādus est agn' ut a uastāte angelo ptegamur:sz ptegi a uastāte āgelo est de necitate salutis.g ꝛ ꝓdca māducatio. ¶ Ꝑ.per istā māducationē chro icorpamur:sz hec est de necitate salutis sicut ꝛ a pctō mūdari.g ꝓdcā māducatio est de necitate salutis sicut ꝛ pnia ꝛ baptismus qb'a pctis mundamur. ¶ Sz ꝛ.pueri baptizati salutē ꝓsequunt cū gra in baptismo dat:sed eis nō dat corp' chri māducādū. g māducatio ꝓdcā nō est de necitate salutis. ¶ Ꝑ. baptismi misteriuz pp hoc q est de necessitate salutis oibus est cōcessū in casu necessitatis:sz hoc sacrz per solos sacerdotes pfici pōt.g nō est sacrm necessitatis.

¶ Ulteri' vī q male distiguant duo modi māducatiōis in lra:corp' chri est cib' spūalis:sz cibi corpalis māducatio semp est corpalis.g ꝛ hui' cibi māducatio semper est spūalis:ꝛ ita nō sūt duo modi manducatiōis.

¶ Ꝑ.In alijs sacrīs nō attēdit aliq distinctio nisi ex pte recipiētis tm:sicut q q̄dā accedūt ficti:q̄dā nō:sz hec distictio vī ee ex pte ipī' sacri.g icōuenient pōit.

¶ Ꝑ.ubi vnū pp alterz ibi vnū tm:sz māducatio sacraliś est pp spūalē.g vna nō dz ꝛ aliā distigui. ¶ Sz ꝛ vī q sint plures modi:qz usus hui' sacri dī māducatio:sz in hoc sacro sūt tria.s.id qō est sacrm tm:id qō est res ꝛ sacrm:ꝛ id qō est res tm.g debēt ee tres modi māducatiōis. ¶ Ꝑ.in baptismo etiā fit trimēbris diuisio suscipientiū:q̄dā eni suscipiūt rē ꝛ sacrm:quidā sacrm ꝛ nō rē:quidā rē ꝛ non sacrm:sed susceptio huius sacri dicit māducatio. ergo hic etiā deberet distingui triplex modus manducandi.

Rndeo dz ad ꝓmā qōnē:q sicut dictū est ad pfectionē sacroz noue legis exigit q sit sacrm aliqō in quo chs nobis realr cōiungatur ꝛ vniat:nō solū per pticipationē vtutis eius sicut est in alijs sacris:ꝛ qz sacrm est sensibile signū:ideo opz q alicui sensui usus sacri appropriet. In sensibilib' aūt est triplex dīa:q̄dā eni sēciētib' neqz ꝓiūgunt:neqz vniūtur:sicut ea que sentiunt per mediū extrinsecuz:ut in visu ꝓcipue accidit ꝛ auditu ꝛ olefactu:sz solū silitudines sensibiliū ad sensū referunt:quedaz aūt sensibilia cōiungunt quidē:sed nō vniunt realiter:sed ꝑm assimilationē qualitatis tm:sicut accidit in tactu:qz qualitates tāgibiliū imutāt actū:nec tamē ex tangente ꝛ tacto fit vnū nisi ꝑm quid:quedā autē ꝛ cōiungunt ꝛ vniunt:sicut accidit in cibis ꝛ potib':ꝛ ideo sūptio huius sacri congrue per modum manducationis fit:alia

vo sacra noue legis quib' per vtutē eis inditam chro similamur:fiūt in tāgēdo tm:ut baptismus:figure autē uteris testi que solā silitudinē chri uēturi hēbant: significabāt per modū visionis:cōpetit ēt māducatio passiōi chri in hoc sacro repītate:per quaz corp' chri vulneratū fuit.cōuenit etiā effectui qui est robur aie.

Ad primū ergo dōm:q rō illa ꝓcedit de cibo qui ordinat ad refectionē corporis quē opz digeri:ꝛ sic ipuro separato in mēbza cō uerti.sed cib' iste ordinat ad refectionē mentis:ꝛ pp hoc rō nō sequit. ¶ Ad 2m dōm:q derōne māducationis est q aliqd per os introsū sumat:sed ee in aliter in spūalibus:ꝛ aliter in corpalib' sumit:qz in corporalib' qō est in:cōtinet sicut locatū in loco:in spūalib' aūt qō est in:cōtinet sicut aia corp':ꝛ iō ꝓuenient cib' corpis trahit ad corp':ut ptētū ad ꝓtinēs.cibus aūt mētis trahit ad se mētē:ut ptinēs ptētū.pp quod Aug.dicit sibi dcm. Nō tu me mutabis in te sicut cibū carnis tue:sed tu mutaberis in me. ¶ Ad 3m dōz q res visa beatificās per eēntiā suā videti ꝓjungit in ꝓpria:qō qdē nō accidit in visione corpali:ꝛ qz oportebat hāc ꝓiunctionē significari per aliqō sensibile signū: oportuit illō sēsibile ad hoc assumi:q realr ꝓiūgat ꝛ vniat.i pīa aūt signis sacralib' op' nō erit:nihilomin' pp silitudinē ad ea que nūc gerunt frequēt illa bta visio nobis p figurā māducatiōis in scriptura exprimit.

¶ Ad 2am qōnē dōz:q gra est sufficiēs cā glorie.vñ oē illud sine qō pōt haberi grā nō est de necitate salutis hoc aūt sacrm grāz ꝓsupponit:qz ꝓsupponit baptismū in quo gratia dat:nec debet pctō pueriri qō grāz ꝓuet.ꝛ iō q̄tū est de se nō est de necitate salutis:sz de ordinatiōe ecclie hoies obligant ꝑm ecclie statutum corpus chri semel in anno sumere. ¶ Ad pm g dōz: q oñs loquit de māducatione spirituali sine qua non pōt esse salus. ¶ Ad 2m dōm:q Jnno.loquit q̄tū ad istructionē ecclie:uel etiā q̄tū ad manducationē spiritualem. ¶ Ad 3m dōm:q incorporatio spiritualis ad chm istū potest esse sine māducatione sacramētali.ꝛ iō nō opz q sit sacramēti susceptio de necessitate salutis

¶ Ad 3am qōnē dōm:q diuisio formalis alicui' sumitur penes id qō cōpetit ei per se ꝛ nō per accns.usus autē alicui' rei per se:ꝛ nō per accns est qñ utit de re aliqua ad hoc:ad qō istituta est.vñ cū māducatio dicat usuz hui' sacri:qō qdē ad hoc istitutū est ut de re sacri potiat:distinguet māducatio ꝑm ouas res hui' sacri: ut māducatio sacralis rndeat ei qō est res ꝛ sacrz.māducatio vo spūalis ei qō est res tm. ¶ Ad pm g dōz: q māducatio cibi corpalis nō ꝓsupponit aliā māducationē que sit ei cā:sicut māducatio spūalis ꝓsupponit sacralē qsi cām.vñ in his qui sacralr māducāt pōt ex defectu māducātiū impediri effect' sacri qui est spiritualis māducatio:ꝛ iō ꝑnt he māducationes ab inuicē separari.ꝛ pp hāc opz eas distinguē. ¶ Ad 2m dicēdū:q pfectio alioz sacroz in ipo usu ꝓsistit.ꝛ ideo eoz distinctio nō pot nisi ex pte recipiētiū sumi:sz pfectio hui' sacri in ipa māe ꝓsecratiōe ꝓsistit.ꝛ iō pōt ee hic distinctio ex pte ipsius sacri. ¶ Ad 3m dōm:q vbū illud intelligit in his que hoc mō ad se inuicē ordinant q abinuicē separari nō possunt:sicut quando talis effectus nunq potest ee sine tali cā:nec ecouerso:ꝛ tūc etiā nō excludit diuersitas rez iter cāz ꝛ cātū:sz ponit necitas ordinis. ¶ Ad 4m dōm:q id qō est hec res ꝛ sacrz nunq sepat ab eo qō ē sacrz tm:ꝛ si separet usus ei' qō ē sacrz tm ee aūt accntal' usus:ꝛ iō penes hoc nō dz sumi aliqs modus māducatōis spāliś

¶ Ad 5m dōm:q hic ēt posset fieri talis distictio:in qbusdā eni cōiūgunt due māducatiōes:ꝛ hi suscipiūt rē ꝛ sacrm:ꝛ in quibusdā separant:ꝛ hi suscipiūt uel rem tm uel sacramētū tm:sed qz hec diuisio magis se tenet ex parte suscipientium q̄ ex parte sacramēti:iō nō est ꝓpria huic sacramēto sicut baptismo.

Ad 2m sic ꝓcedit. Videt q pctōr nō manducet corp' christi sacramētalr:qz ut dicitur Sap.j. In maliuolā animā nō introibit sapientia: nec habitabit in corpe subdito peccatis:sed chs qui est res cōtēta in hoc sacro est dei sapiētia:ut hētur.j. Cor.j.ergo a peccatore sumi nō pōt. ¶ Ꝑ.cib' iste nō uadit in uentrē sed in mētē.nō aūt uadit in mentē pctōris.ergo nullo mō corp' chri sumit. ¶ Ꝑ.nihil indecens debet fieri a sapiente:sed hoc est ualde indecēs:q corpus tā pciosū in imūdo corpe ponat.g cuz corpus pctōris sit imūdū nō recipiet uez corp' chri. ¶ Sed ꝛ.maius videt cōsecrare corp' chri q̄ sumē: sed pctōr pōt ꝓsecrare.ergo ꝛ sumē. ¶ Ꝑ.chri corpus nō est magis nobile sub sacro q̄ in specie ꝑa:sed in specie ꝓpria ꝓmisit se a peccatorib' tractari.ergo ꝛ sub specie sacri a pctōribus manducari potest.

¶ Ulteri' vī q ifideles sacralr comedant:qz sicut dicit Hugo de scō vic.q̄diu sensus corpalis afficitur pnia carnis nō tollit:sed sensus corpalis ifideles afficit.g pnia corpalē carnis chri nō amittit. ¶ Ꝑ.ifidelis ꝑt recipe caracterē qui est res ꝛ sacrm in baptismo:sz fides opat in baptismo sic in eucharistia.g ꝛ corp' chri sacralr pōt maducare. ¶ Ꝑ.plus est ꝓficē corp' chri q̄ sumē.sed hereticus hns ordinē pōt ꝓficere ut ifra dicet.g ꝛ pōt sacralr manducare. ¶ Sed ꝛ.in forma hui' sacramēti ponit mysteriuz fidei.ergo hi qui fide carēt sacramētalr manducare non possunt. ¶ Ꝑ.de ratione sacramenti est q significet ꝛ efficiat:sed in eo qui nō habet fidē non efficit aliquid nec aliquid ei signat.ergo sacramentaliter non manducat.

¶ Ulteri' vī q creatura irrationalis nō sumat aliqualr corp' chri. ꝑmo per hoc qō magr in lra dicit.q hoc qō a bzutis sumit nō est corpus chri. ¶ Ꝑ.hoc sacramētū est maioris ꝓfectiōis q̄ baptismus:sed q̄tūcūq aīal bzutū aqua abluat nō dz baptismi sacrm pcipe aliquo mō.ergo neqz sacrm corporis chri poterit aliquo mō pcipe. ¶ Ꝑ.cōstat q nō pcipit spūalr.qz nō credit neqz sacralr:qz sacramēta creature rōnali sunt tradita.si ergo aliquo mō sumat erit tertius modus māducandi ꝑter duos in littera assignatos. ¶ Sz ꝛ.deus magis abhominat pctōrē q̄ creaturā irrōnalē:in qua nō est nisi qō deus in ea fecit:qui solus culpā non fecit:sed sicut in lra determinat:corp' chri uez a peccatorib' sumit.ergo ꝛ a bzutis. ¶ Ꝑ.si corp' chri per negligentiā uel quocūq mō in aliquē locū imūdum ꝓiciat nō dz q̄ desinat ee sub spēb' corpis chri.g nō opz dici q sub spēb' a bzutis comestis desinat ee corp' chri:sz spēs pnt a bzutis māducari.g ꝛ corp' chri.

¶ Ulterius videt q qui nō māducat sacramētalr non māducet spūalr:sacramētalis aūt māducatio est ꝓpter spūalē.si ergo spūalis sine corpali haberi possit: frustra aliquis sacramētali uteret. ¶ Ꝑ.spūalis māducatio est per fidē ꝛ charitatē per que aliquis chro icorporat.sed antiqui patres fidē ꝛ charitatē habuerunt.ergo si spūalis māducatio esse posset sine sacramētali ipsi spiritualr manducassent:qō nō pōt esse:qz usus sacramenti non pōt esse ante eius institutionez.

¶ Sed cōtraa.licꝫ pōt pcipere rez baptismi sine sacramēto:ut supra dī.4.dictū est.sed baptismi sacrm est maioris necessitatis q̄ hoc.ergo pōt etiā spiritualiter māducare quis sine sacramenti manducatione.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ulteri⁹ vī q ēt angelus corp⁹ chīi possit manducare spūalr:q super illud psal. Panē angelor mānducauit hō.dicit gl.i.corpus chīi qui est uere cibus angelor.
¶ Ꝑ.quīcūq pōt mānducare sacrālr pōt etiā mānducare spūalr:ſz angelus in carne assūpta pōt mānducare sacrālr.g ēt sine corpe assūpto pt mānducare spūalr.
¶ Sz ō.mānducare est usus sacri.ſz sacra nō sūt data āgel ad usū ſz hoib⁹.g āgeli nō pñt spūalr mānducare.

Rñdeo dōz ad pmā qōnē:q q̄dā dixerūt corpus chīi ſm rei vītatē a pctōrib⁹ non sumi:q ꝙ cito labīs pctōris tangebat delinebat sub spēbus eē corpus chīi:intātū dignitati sacri deferentes q derogabāt vītati.si eni vē corpus chīi sub spēbus erat per uersionem panis z vini in ſbam corpis chīi:spēbus remanētib⁹ nō poterit eē q desinat ibi eē corpus chīi nisi per aliquā ōrīā mutationē ei⁹ qō prius ꝙuertebat in corpus chīi.z q de illo nō manēt nisi spēs sole que ad utrāq ſbam coiter se hñt:sicut sub lectū in nālibus mutationibus ouab⁹ formis:ió q̄diu spēs nō mutant nullo mō desinit ibi eē corpus chīi:sicut nec in mutationib⁹ formalib⁹ forma introducta desinit esse in subto donec subm ad formā alia transmutat:spēbus aūt in aliq̄d trāsmutari nō cōpetit nisi ſz q hēnt aliquā ꝓpetatē sube in hoc q sunt sine subto. vñ nihil pōt eas trāsmutare ad aliā subaz:nisi q trāsmutaret subam panis z vini si ibi eēt:q solus tactus labior:uel diuisio que est per dentes:uel traiectio in uētrē nō faceret.sed sola digestio que est a calore nāli ꝙuertēte cibuz.vñ patet q vītati sacri derogat qui dīc q ad solū tactū labior desinit eē corpus chīsti a pctōre sūptū.z ió hac opinione tanq̄ heretica de medio sublata:eius ꝓtrarium ab omnibus tenetur.

Ad primū ergo dōm:q auctas illa loquitur de spūali inhabitatiōe:z nō de sacramētali uel corpali:q chīs etiā pctōribus corpus suū tractandū exhibuit. ¶ Ad 2ᵐ dōm:q cū dicit.cibus iste nō transit in uētrē:sed in mētē:hec ꝓpositio in nō denotat terminū motus localis ſz finē sumptionis.uadit eni q̄si localr quocūq spēs uadūt.sed nō sumit pp uētris repletionē:sicut corpales cibi:ſz pp mētis refectionē in qua ei⁹ effect⁹ recipitur nō in ipsa mā corpis:q mētē inhabitare per eāntiā sola diuitas ꝓt.
¶ Ad 3ᵐ dōm:q ex hoc q corpus chīi sumit a pctōrib⁹ nllo mō corp⁹ chīi aliquā imūditiā ꝓbit:q labia pctōris nō tāgūt nisi spēs sub qb⁹ ſz vītatē est corp⁹ chīi.z ꝓtea i hoc dat exēplū māsuetudis z hūilitatis
¶ Ad 2ᵃᵐ qōnē dōz:q mānducatio est act⁹ trāsīēs a mānducāte in mānducatū.vñ sacrālr mānducare pōt itelligi dupl̄r.vno mō ut aduerbiū determinet mānducationē ex pte mānducati:z sic q̄cūq sumit spēs sacrālr mānducat.i.sumit hoc qō est sacrz in eucharistia.i.uerum corp⁹ chīi.alio mō ut determiet mānducationē ex pte mānducātis:z sic solus ille sacrālr mānducat qui utit ille cibo visibili ut sacro.ifidelis aūt circa id qō est signatū in hoc sacro errās nō utit spēb⁹ illis ut sacro:sive nō credat in chīm ſm se:siue nō credat in chīs ſz q sub hoc sacro ꝓtinet.vñ talis nō sacrālr mānducat:z q actio est magis ꝓpinq̄ agēti q̄ patienti.ió sensus scōs est magis ꝓprius:z ió ſm hūc sensū dōz q ifidelis nō credēs rē hui⁹ sacri nō mānducat sacrālr. ¶ Ad ꝑᵐ g dōm q illa obiectio ꝓcedit ſm ꝑmum sensum.
¶ Ad 2ᵐ dōm:q pcipiēs baptismū se hēt tm̄ ut patiēs.vñ ad hoc q aliq̄s recipiat sacrālr baptismū nō exigit nisi q subiūciat se actioni ecclesie:ut.ſ.itēdat recipe quicq̄d illa facit:q̄uis q̄nq̄ credat illā nihil facere.sed pcipiēs eucharistiā:nō solū se hēt ut recipiens seu patiēs:sed ēt ut agēs in⁹tū manducat:ió ad hoc ut sacrālr mānducet opz q ipemet utat sacro ut sacro
¶ Ad tertiū dōm:q ꝓsecrare eucharistiā non est uti sacro:ſz quodāmō efficē ipm:sed mānducare est uti sacro.actio aūt utētis recipit modū ab eo quo q̄s utit:sed actio efficiētis nō recipit modum ab eo quo q̄s efficit:ſz a vtute actiua.vñ aliq̄s dī cōficē sacrz:z nō ꝓficē sacrālr.dī aūt manducare z sacrm z sacrālr.z ió nō est mirū si aliq̄d recrit ad hoc q aliq̄s mānducet sacrāliter qō nō recrit ad hoc qō efficiat sacrm.
¶ Ad 3ᵃᵐ qōnē dōm:q circa hoc est duplex opio.q̄dā eni dicūt q corpus chīi nō manducat a brutis:ita q in uētre traīciat:eo q corp⁹ chīi nō est sub spēb⁹ illis nisi ,put est ordiabile ad usū hūanū:ex quo aūt in uētrē muris descēdūt spēs nō pñt ordinari ad usū humanū:z ió desinit eē corp⁹ chīi. Sed hec rō nō ualet pp duo. ꝑ⁹ qz supponit falsū:cū eni nō statim spēs in uētrē traiecte eē desināt uel in aliud ꝙuertant:pñt ad huc de uētre aialis extrahi z in usū uenire.2⁹ qz q̄uis aliq̄d ordinet ad usū aliquē:nō tm̄ opz q esse desinat qñ qs eo uti nō pōt. Et ió ſz alios dōz:q uerp⁹ chīi manet adhuc sub spēbus a brutis ore acceptis:z in uētrē traiectis. ¶ Ad ꝑᵐ g dōm:q nulla ordiatio bruti est ad corpus chrīsti ſm quā possit chīo icorpari:z ió nō sumūt corpus chīi nisi per accīs in⁹tū sumūt illud sub quo est corpus chīi:z sic magr itellexit q nō sumit corpus chīi a brutis:uel loquit ſm aliam opionē. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q illud qō est sacrm in baptismo est aliq̄s effect⁹ iduct⁹ in recipiēte cui⁹ creatura irrōnalis capax esse nō pōt:z ió sacrm baptismi creatura irrōnalis neq̄ per se neq̄ per accīs recipit:ſz sacrm eucharistie ꝓsistit in ipsa māe ꝓsecratiōe:z ió pōt creatura irrōnalis ipm accipe nō per se:ſz per accīs.
¶ Ad 3ᵐ dōm:q creatura irrōnalis nullo mō spūaliter mānducat neq̄ sacrālr:q neq̄ utit mānducato ut sacro:neq̄ mānducat sacrz ꝑz rōnē sacri:sicut dī sacrālr mānducare ifidelis qui itēdit recipe hoc qō recipit ecclesia:q̄uis hoc credat nihil eē.z sīlr ēt ille qui mānducaret hostiā ꝓsecratā nesciēs eā ꝓsecratā eē nō mānducaret sacrālr aliq̄ mō:q nō mānducaret sacrm nisi per accīs:nisi q plus accederet ad sacrālē mānducationē in⁹tū est apt⁹ nat⁹ sacrz ut sacrm mānducare:qō bruto nō cōpetit:nec tm̄ oz q sit alt⁹ modus mānducatiōis z⁹ a duob⁹ ꝑdciſ.q hoc qō ē p accīs i diuisionē nō cadit.
¶ Ad 4ᵃᵐ qōnē dōz:q chīs est spūalis electoz cibus:nō q̄dē in alios ꝓuersus ſz ad se ꝙuertēs eos quos reficit.vñ spūalr chīm mānducare est chīo icorpari:qō per fidē z charitatē ꝓtingit.z q chīs in seipso est spiritualis clb⁹:ió in sacrāli cibo significat z ꝓtinet. ꝑus g nālit est chīm eē cibū spūalē q̄ esse cibū spūalē sub sacro ꝓtētū:q ꝑus est aliq̄d nālit ,ppietatē aliquam hñs q̄ silitudinē ,ppietatis illi⁹ei significatio aliq̄ adhibeat.vñ nō q̄cūq mānducat chīm spūalr manducat hoc sacrm spūalr:utroq tm̄ mō ꝓuenit spūalr mānducare nō mānducātē sacrālr.mānducat eni spūalr chīm q fidē z charitatē ad ipm hēt sine ordine ad hoc sacrm nō tm̄ mānducat talis spūalr hoc sacrz:sed solū ille qui hēt fidē z charitatē ad chīm cū deuotiōe z ꝓposito sumēdi hoc sacrm:ēt si sacrālr nō mānducet. ¶ Ad ꝑmū ergo dōm:q baptiçat⁹ baptismo flaminis emundationē ꝓsecut⁹ est pp ,ppositū baptismi sacrālis:z accipiēs sacrz āpliorē grāz ꝓsequit:ita ēt qui spūalr mānducauit in ,pposito z deuotiōe habuit mānducationez sacrālē ad quā accedēs ex ipa vi sacri maiorē grāz cō sequit.vñ nō sequit q sacrālis mānducatio supfluat.
¶ Ad 2ᵐ dōz:q antiqui ꝓies nō mānducauerūt spūa

hoc sacrm:q nōdū erat institutū nec cōsecratio ꝓcel serat:mānducauerūt tm̄ spūaliter chīm:z ſm hoc dī.j. Lozc.9.q oēs eandē escam mānducauerūt spiritualē.
¶ Ad 5ᵃᵐ qōnē dōz:q mānducare hoc sacrz spūalr non cōpetit angelis:q eis chīs sub sacro nō ,pponit:ſz in nuda vītate:chīm tm̄ q̄dāmō spūalr mānducāt:z quodāmō nō:cū eni spūalr mānducare sit chīo incorpari: ſm hoc aliq̄s chīm mānducare pōt ſm q q̄si membrum effici pōt:z chīs eē caput ei⁹.est aūt chīs caput angelor q̄dāmō:q ꝑz rōnē ifluētie z ſm ꝓfozmitatē nāe in gñe:z quodāmō nō:q nō ſm ꝓfozmitatē in ſpē:ut in.3.lib.dis.13.ocm est:z ió vno mō spūalr mānducant chīm:z alio mō nō. ¶ Ad ꝑᵐ g dōm:q chīs dī esca angelor ſm dignitatē in⁹tū angelos reficit:z ſm humanitatē ſm q in ipm desiderāt angeli ,pspicē.j.Pe. j.nō tm̄ ſm ꝓfozmitatēnāe in spē. ¶ Ad 2ᵐ dōm:q si angelus assumpto corpe spēs masticaret:nō tm̄ mānducaret sacrālr:q nō mānducaret sacrz ꝑz rōnē sacri:cū nō bēat fidē:sed manifestā visionē:neq̄ hēt ꝓfozmitatē nāe:z ió nō mānducaret sacrm nisi per accidens.
Ad 3ᵐ sic ,pcedit.Uidet q nō peccet q̄s cuz cōscia pcti moztalis corpus chīi manducās:q ſm Aug.maximis bonis nullus male utit. ſz corpus chīi de maximis bonis est.g nullus pōt ipo utēdo peccare. ¶ Ꝑ.ifirmi nō min⁹ egēt medicia q̄ medico:ſz chīs in ,pa spe veniēs ut medicus nō refugit pctōrū ꝓsortiū:q sicut ipe dicit Luc.9.Nō egent qui sani sūt medico:ſz qui male hñt.g cū chīs sub sacramēto ,pponat ut medicina nō debet pctōrib⁹ subtrahi. ¶ Ꝑ.nullus peccat faciēdo ad qō tenet:ſz iste pctōr tenet ex ꝓcepto eccl̄ie semel in āno corpus chīi sumē.g q̄uis sit in ,pposito peccādi:nō peccat corpus chīi sumēdo. ¶ Sz ō.j.Lozc.xj.Qui mānducat indigne iudiciū sib: mānducat:ſz qui cū ꝓscia pcti moztalis mānducat:indigne mānducat.ergo zc. ¶ Ꝑ.deus magis horret sordes spūales que sunt peccata q̄ sordes corpales:ſz peccaret qui corp⁹ chīi in lutū ,pjceret.g peccat d corp⁹ chīi in corp⁹ suū pctō ifectū itromittit
¶ Ulteri⁹ vī q ēt ille qui nō hēt ꝓscias pcti moztalis in pctō moztali exīs peccet corpus chīi sumēdo.pctm̄ enī facit hoiez indigne accedē ad corp⁹ chīi.ſz ignorātia pcti cui hō subiacet non tollit pctm̄:imo g̃uissime peccat qui ignorat ſm Ambr.g cū indigne accedens peccet moztalr.vī q hñs pctm̄ cui⁹ nō est ꝓscius accedēs pecceat. ¶ Ꝑ.in meliori statu est iustus hñs ꝓsciē tiam pcti moztalis:cui nō subiacet q̄ pctōr subiacēs pctō:cui⁹ nō est cōscius:q hoc vi eē ꝓsumptiōis.primū aūt humilitatis:q ſm Hzeg.Bonarū mentiū est ibi culpā agnoscē ubi culpa nō est:ſz iustus carēs peccato peccat si cū ꝓscia pcti moztalis accedat.g multo fozti⁹ pctōr qui pcti sui sibi nō est ꝓscius. ¶ Ꝑ.ubicūq rectrit examinatio ibi est nēcia rei vītas:z nō opio tm̄:sed ad hoc q aliq̄s digne accedat ad corp⁹ chīi recrit diligēs examiatio suiipsi⁹:patet.j.Cozc.xj.Probet seipm hō:z sic de pane illo edat.g nēciuz est q sit puritas a pctō ſm vītatē.z nō solū ſm estimationez.
¶ Sed ō Eccl.xj.dī.Nemo scit utrū odio vel amore dign⁹ sit.si g hñs pctm̄:cui nō est cōscius:peccaret corp⁹ chīi sumēdo:q̄cūq sumit exponeret se piculo pcti moztalis:z ita nullus sumē deberet. ¶ Ꝑ.ignorātia facti excusat:ſz ignorātia pcti est hi⁹.g excusat.
¶ Ulteri⁹ vī q mānducās indigne corp⁹ chīi magis peccet q̄ q̄cūq aliud pctm̄ cōmittat.sup illud Matth. 14.Ue hoi illi zc.dicit glo.Ue hoi illi qui ad mensaz dñi accedit indigne.iste eni in exēplū iude filiuz hois tradit.z in.j.Cozc.xj.dicit q est reus sanguis dñi.sed iudas z illi qui sanguinē dñi fuderūt grauissime peccauerūt.g z hoc pctm̄ est ceteris grauī. ¶ Ꝑ.plus peccaret qui corp⁹ chīi in lutū ,pjceret q̄ qui aliquod aliud pctm̄ cōmitteret:puta fornicationē uel aliō hi⁹. ſz deus plus horret sordes pcti q̄ sordes luti.g pctōr sumēs corp⁹ chīi grauī⁹ peccat q̄ qōlibet aliud pctm̄ cōmittēs. ¶ Sz ō.qō est per se malū est mai⁹ malus q̄ qō est per accidens malū:sed alia peccata sunt per se mala:ut fornicatio.manducare corp⁹ chrīsti est per se bonum:z per accidens malū.ergo est minus malū.
¶ Ulteri⁹ vī q min⁹ peccat hēticꝰ mānducās corp⁹ chīi q̄ fidelis pctōr:q pei⁹ est ꝓtēnē chīm q̄ ꝓtēnē sacrm chīi:ſz fidelis pctōr mānducās ꝓtenit chīm quē sub sacro vē eē credit.ifidelis aūt ꝓtenit sacrz i hoc q sub eo chīm eē nō credit.g infidelis min⁹ peccat. ¶ Ꝑ.ꝙto aliqō pctm̄ est magis dissonū a rōne tāto est grauius: ſz pctm̄ fidelis idigne sumētis est ō rōnē nālē manifeste:nō aūt illi⁹ qui nō credit sub hoc sacro chīs ꝑz vītatē eē:q hoc supā rōnē est z supā sēsū.g ifidelis minus peccat. ¶ Sz ō.ꝙto aliqō magis elōgat a chīo realr:tāto magis oz elōgari sacrālr:ſz ifidelis magis elōgat realr q ꝑ⁹ vnio ad chīm est per fidē:qua ille caret.g magis peccat accedēdo ad chrīstū sacraliter.
¶ Ulteri⁹ vī q subiacēs pctō carnis magis peccat accedēs ad hoc sacrz q̄ subiacēs pctō spūali:q pctm̄ mānducātiū corp⁹ chīi in pctō carnis existētiū cōpat pctō iude.vñ Diero. Quid tibi cū femis qui ad altare cuz deo fabularis:dic sacerdos:dic clīce q̄lē eisdē labīs filiū dei oscularis:db⁹ oscular⁹ es filia meretricis:o iuda osculo filiū hois tradis:ſz pctm̄ iude fuit grauissimū.g talis g̃uī peccat. ¶ Ꝑ.in pctō carnis est imūditia mētis z corpis.g magis fac ꝓtumelia sacro qui cū pctō carnis corp⁹ chīi mānducat:q qui mānducat cū pctō spūali ubi est imūditia mētis tm̄. ¶ Sz ō Hze. dīc q pctā spūalia sūt maioris clpe:cui⁹rō est:q pctā carnis magis ex ifirmitate accidūt:sed ex hoc ē aliq̄s idign⁹ corpis z sāguis dñi q culpe sbiacet.g min⁹ peccat accedēs cū pctō carnis q̄ cum peccato spūali.
¶ Ulteri⁹ vī q pctōr peccat videndo corp⁹ chrīsti:q corp⁹ chīi est digni⁹ q̄ arca testi:ſz Bethsamite videntes arcā dñi q pctōres erāt:pcussi sūt.ut dī.j.Regū.6.g multo fozti⁹ pctōr videns corp⁹ chīi peccat. ¶ Ꝑ.publican⁹ laudat Luce.18.de hoc q oculos nō leuabat ad celū:ſz corp⁹ chīi est digni⁹ celo.g debent pctōres ab aspectu corpis chīi abstinē. ¶ Sz ō est ꝓfuetudo ecclie ꝑz quā eleuat corp⁹ chīi ab oib⁹ aspiciendū sine aliq̄ discretiōe videndū.ergo nō peccat pctōr videns.

Rñdeo dōz ad ꝑmā.q.q dlibet cuz ꝓscia pcti moztalis mānducans corp⁹ chīi peccat moztalr:q abutit sacro:z q̄to sacrm est digni⁹:tanto abusus est piculosioz.rō aūt hui⁹ ex trib⁹ pt̄ suml. Pzio ex eo q est sacrm tm̄:ex quo appet q hoc sacrz i modū cibi ,ponit:cib⁹ aūt nō cōpetit nisi viuēti.vñ si caro vita spūali per pctm̄ moztale accipiat hoc sacrm abutit ipo.2⁹ ex eo q est ibi res z sacrz:qō ē ipe chīs qui est scūs scōrū.vñ receptaculū ei⁹ dz eē scm̄:z ió si aliq̄s cū ōrio sctitatis corp⁹ chīi sumat sacro abutit. 3⁹ ex eo q est res tm̄ qō est corp⁹ chīi mysticum.q ex hoc ipso q aliquis ad hoc sacrm accedit signat se ad vnitatē corporis mystici tendere.vñ si peccatū in cō scientia teneat per qō a corpore mystico separatur fictionis culpam incurrit:z ita abutitur sacramento.

Ad primū g dōz:q vbū Aug.itelligendū est de eo quo utit q̄s sic eliciēte actuz usus:sic eni vtutib⁹ q̄s maxima bona dicit nullus male utit;sed nō est itelligēdū de eo quo q̄s utit q̄si obto

usus:sic eni ēt vtutib⁹ aliqs male utit̄ q̄ de vtutib⁹ gl'i atur ꝛ supbit:ꝛ ita ēt aliqs pōt corpe chīi male uti sic obiecto. ¶ Ad 1ᵐ oōz:q duplex est medicina.vna re mouēs morbū:ꝛ talis infirmis debet:ꝛ huic cōparat baptism⁹ ꝛ pnia. Alia est ꝓmouēs in pfectā sanitatē: ꝛ talis nō debet infirmis sed iā sanis:ꝛ huic cōparatur hec medicina:utraq; aūt medicia per medicū dat.vñ nō sequit si medic⁹ nō fugit infirmi ꝓsortiū q̄ quelibet ei⁹ medicina infirmis dari debeat. ¶ Ad 3ᵐ oōz:q ha bēs ꝓsciaz mortalis:qō dimittē nō ꝓponit peccat ac, cedēs ad sumēdū corp⁹ chīi:qꝛ idigne accedit.peccat ēt nō accedēdo tpe ab ecclia ꝓstituto:qꝛ iobediēs est: nō tñ est pplex⁹ qꝛ pōt se ab hoc dubio eripe pcti pro positū dimittēdo:nihilomin⁹ tñ manente tali,pposito minus peccat nō sumēdo q̄ sumēdo:qꝛ illud quod est malū p̄m se est maius malū q̄ illud qō est malū qꝛ pro hibitu⁹,vnde p̄mū se debet dimittere excoicari q̄ cū pposito peccati corpus christi sumat.

¶ Ad 2ᵘᵐ.q.oōz:q ignorātia circūstātie a pctō excusat adhibita debita diligētia:ꝑcipue qñ est talis circūstā tia cui⁹ certitudo plene bēri nō pōt:q aūt hō sit oino a pctō imunis per certitudinē sciri non pōt.ſ. Loꝛ.3. Nihil mihi ꝓsci⁹ suꝫ:sed nō in hoc iustificat⁹ sum.pōt tñ de hoc bēri aliq̄ ꝓiectura:ꝑcipue per q̄uoꝛ signa sī cut Ber.dic̄. Primo cū q̄s deuote vba dei audit:qꝛ q̄ est ex deo vba dei audit. Joā.8.ª cū q̄s se ,pmptū ad bñ opandū iuenit:qꝛ ꝓbatio dilectiōis exhibitio est opis:ut dic̄ Greg.3° cū q̄s a pctis abstinēdi in futurū ,ppositū bēt. 4°cū de ꝑteritis dolet:qꝛ in his uera pe nitētia p̄m Greg.cōsistit.vñ si aliq̄s per hī⁹ signa facta diligēti discussione sue ꝓscie:q̄uis fozte nō sufficienti ad corp⁹ chīi deuote accedat aliq̄ pctō mortali in ipo manēte:qō ei⁹ cognitionē ꝑterfugiat non peccat:imo magis ex vi sacrī pcti remissionē ꝓsequit.vñ Aug.oi cit in quodā sermone:q qñ corp⁹ chīi māducat viuifi cat mortuos. ¶ Ad p̄ᵐ q̄ oōz:q duplex est ignorātia pctī:vna qua ignorat an aliq̄d pctm̄ sit:ꝛ hec q̄dez iq̄ rātia si sit in sola cognitiōe ꝓsistēs:qñq; excusat pctm̄ sic cū ignorat circūstātia que pctm̄ fac:sicut cū q̄s cō miscet aliene quā credit suā:ꝛ hic nō bēt locū auctas Ambr.qñq; aūt nō excusat:sic cuꝫ est ignorātia ulis iuris:immo ipsa ignorātia graue pctm̄ est:ꝛ vī in his que per se mala sūt ad ifidelitatē ꝑtinē.in his aūt que sūt mala:qꝛ ꝓhibita ad negligētiā:ꝛ hic bēt aliq̄ mō locū vbū Amb.,ppt ignorātie piculū:qꝛ medicia nō querit cū morb⁹ ignorat:ꝛ ēt ,ppt ifidelitatē que est grauissimū pctm̄.si aūt sit talis ignorātia in cognitiōe sil'ꝛ affectione ꝓsistēs:sic ignorātia electionis qñ q̄s i illicitū ipsohibite fert ac si eēt licitū:sicut dic̄ p̄bs de his qui ex habitu alicui⁹ virtū opant ut itēperati:tūc gra uissime peccat qui ignorat:qꝛ hec ignorātia,puenit ex ꝓcēptu.alia ignorātia pcti est qua id q̄ scit esse pctm̄ iā nō credit eē:sed sibi dimissuꝫ eē:ꝛ talis ignorantia nō excusat nec aggrauat illud pctm̄ cui⁹ ignorātia dī: sed pōt excusare respectu sequētis pcti:respectu cuius pctm̄ p̄cedēs qō ignoratum est:se bēt ut circūstātia: que pctm̄ in actu sequēti induceret si sciret:ꝛ ita est in ,pposito.vñ q̄uis sit idign⁹ rōne p̄cedētis pcti:nō tñ idigne accedit:qꝛ ignorātia excusat a pctō illū acces sum ut dictū est. ¶ Ad 2ᵐ dōm:q sic ignorātia circū stātie que excusat pctm̄ excusat a pctō:ita erroꝛ circū stātie talis cāt pctm̄:ut pz in eo q̄ accedit ad suā quaz credit nō eē suā.ꝛ sil'r est in ,pposito:qꝛ iust⁹ credēs se pctōrē errat in hac circūstātia.vñ si tali opione manē te corp⁹ chīi māducaret:cōstat q̄ eligeret se pctōrem corpus chīi māducare:ita electio eēt p:ua ꝛ pecca

ret:sed electio nō est p:ua in eo qui pctm̄ bēt qō ne scit:ꝛ ideo q̄uis iustus sit simpl'r melius dispositus:tñ est peius dispositus quātū ad hoc. ¶ Ad 3ᵐ dicēdū: q̄ examinatio requirit̄ ne ignorantia ex negligētia ,pcedat:qꝛ talis ignorantia non excusaret.

¶ Ad 3ᵃᵐ.q.oōz:q sic meritū p̄cipue ꝓsistit penes cha ritatē:ita demeritū p̄cipue ꝓsistit penes ꝓcēptum dei. vñ ſ q̄ aliq̄s deū p actū pcti magis ꝓtēnit ſ hoc ma iorē reatū icurrit:ꝛ io illa pctā que in actuali ꝓcēptu ꝓsistūt sūt grauiora illis i q̄b⁹ nō est ꝓcēpt⁹:nisi ex p̄ñ ti ꝛ q̄li iterp̄tat⁹:sic accidit in fruitiōe creature p quā aliq̄s delectatiōi itēdit:ex cui⁹ itētiōe a p̄ceptis dei di scedit:ꝛ sic p p̄ñs p̄cipientē ꝓtēnit.pctm̄ aūt blasphe mie in ꝓcēptu p̄ncipal'r ꝓsistit.ꝛ sil'r pctm̄ accedētis idi gne ad corp⁹ chīi irreuerētia quedā ꝛ cōcēpt⁹ eēntial'r est. Sciēdū aūt q ꝓcēpt⁹ ex duplici pte mēsurari pōt. Uno mō ex pte ꝓcēnētis:ꝛ sic nō pōt fieri cōparatio vni⁹ gīis pcti ad aliō gen⁹.ſ vni⁹ p̄ticularis pcti ad ali ud:qꝛ ꝓtigit in vno uenlali pctō ex gīe eē maiorē cō tēptū actualē q̄ i vno gīussimo pctō mortali ex gīe. Alio mō ex pte ei⁹ qō cōtēnit:ꝛ sic ē talis ordo pctō rū q̄ illō in quo ipse de⁹ in seipso ēt cōtēnit est pctm̄ grauissimū:sic pctm̄ ifidelitatis ꝛ blasphemie:ꝛ post hoc illō pctm̄ in quo cōtēnit de⁹ in sacro:ꝛ iter alia p̄ cipue in isto in quo eēntial'r christ⁹ de⁹ ꝛ hō cōtinet.nō tñ cōtēpt⁹ iste est circa christ⁹ ut est de⁹ ꝛ hō:ſ,put est in sacro:ꝛ post pctm̄ illō in quo cōtēnit de⁹ in mēbris su is:ꝛ post pctm̄ in q̄ cōtēnit de⁹ in ꝑceptis suis:qō cōe est oi pctō mortali:ꝛ ſ hoc pz q̄ pctm̄ de q̄nūc agit: neq; est oiuꝫ gussimū:neq; est oiuꝫ mimū:ſ est medi uꝫ iter pcta que cōmittunt in deū:ꝛ alia pcta que cō mittunt in ꝓximū uel in seipꝫ.vñ ad utraq; argumēta opꝫ rñdē. ¶ Ad p̄ᵐ g oōz:q pctm̄ idigne corp⁹ chīi māducātiū cōparat pctō christ occidētiū in q̄tū utrū q̄ pctm̄ i ipꝫ christ cōmittit:ſ tñ pctm̄ christ occidēti uꝫ mai⁹ est:qꝛ illō pctm̄ cōmissū est in ipaꝫ christ ꝓsona hoc aūt pctm̄ cōmittit in ipꝫ p̄m q̄ ē ſb sacro. ¶ Ad 2ᵐ dōm:q ille qui corp⁹ chīi in lutū ,p̄ceret magis peccaret q̄ māducās pctō:qꝛ magis abutit sacro ſ q̄ logi⁹ a debito usu sacrī recedit quo ab hoie iusto su mēdū est. ¶ Ad 3ᵐ oōz:q q̄uis corp⁹ chīi māducare nō sit malū nisi per accn̄s:tñ māducare corp⁹ chīi i digne est malū per se:nullū enim pctm̄ dicit malū per se nisi ,ppter corruptionē alicuius circūstantie.

¶ Ad 4ᵃᵐ.q.oōz:q idigne māducare est duo pctā cō siderare.ſ.pctm̄ quo idign⁹ reddit ad māducādum:ꝛ pctm̄ quo idigne māducat.qꝛ q̄ pctm̄ ifidelitatis est grau⁹ ceteris alijs pctis:io ifidelis māducās idignior est ad māducādū.ſ qꝛ nō credit illō qō sumit eē tāte dignitatis quāte est:io nō tm̄ peccat in abusu:qꝛ igno rātia ifidelitatis q̄uis nō excuset sequēs pctm̄ a toto excusat tñ a tāto ut pz de pctō occidētiū christ:qꝛ si co gnouisset nunq̄ dñs glie crucifixissēt.ſ. Loꝛ.2.ꝛ per hāc iḡrātiā eoꝛ pctm̄ alleuiatū est ut dic̄ Ansel.ꝛ sil'r Paulus de seipso dic̄. Miſicordiā cōsecut⁹ sū:qꝛ iḡ rās feci in incredulitate mea:ꝛ io ifidelis idignior mā ducat:ſ pctō fidelis magis idigne. ¶ Ad p̄ᵐ g oōz q̄ ifidelis q̄tū ad pctm̄ ifidelitatis cōtēnit christ i sua ꝓsona:qꝛ ei⁹ doctrine repugnat.q̄tū aūt ad māduca tionē cōtēnit q̄dē nō exp̄sse:sed iterp̄tative in q̄tū illa ignorātia qua christ sub sacro eē nō credit nō est iuin cibilis.vñ q̄ pōt facere ut credat ,pinde reputat ac si credat in gīe pcti q̄uis actualis ꝛ exp̄ssus cōtēptus aggrauet q̄titatē ist⁹ pcti:ꝛ sic q̄tū ad ipsaꝫ māduca tionē magis fidelis pctō peccat. ¶ Ad 2ᵐ oōz:q q̄ uis ea,que sūt fidei ꝛ p̄cipue circa hoc sacrꝫ nō sint ita

rōni hūane ꝓsona ſ se ꝓsiderata:tñ ut dcā a deo ꝛ p digūſ approbata st maxie rōni ꝓsona:nihil eni ē adeo rōni ꝓsonū sic̄ q̄ deo sit credēdū i oib⁹ que dic̄ ꝛ ꝓte stat:doctria āt fidei cū accepissēt p̄n̄ enarrādi a dño ꝓtestāte deo signis ꝛ ꝓdigūs ꝛ uarīs ſps scti distribu tionib⁹ per eos qui audierūt in uos cōfirmatione. De bze.2.ꝛ ideo pctm̄ infidelitatis est grauius q̄ pctm̄ in digne māducātis. ¶ Tertiū aūt argumēntū cōcludit q̄ infidelis indignioꝛ sit:ꝛ hoc concedēdū est.

¶ Ad 5ᵃᵐ qōne oōz:q ad hoc q̄ aliq̄s digne corp⁹ chīi māducet duo requirunt.ſ.ut sit i statu gr̄e per quā capi ti chīo vnit:ꝛ q̄ in actu mēs ei⁹ ferat ad dīna.vñ ꝛ sa cerdos monet pp̄ſ surſū corda ad deū hīe:pctm̄ aūt q̄to est gui⁹tato magis a gr̄a elōgat.vñ cū pctā spūa lia ſ gen⁹ sint gūiora carnalib⁹:ut per Greg.p;q̄uis aliq̄ carnale aliq̄ spūali sit gui⁹:loquēdo in gñe:per pctm̄ spūale aliq̄s efficit magis idign⁹ manducatiōis corp⁹ chīi q̄ per pctm̄ carnale q̄tū ad p̄m q̄ reqrebat ad digne māducādū.ſ qꝛ per pctm̄ carnale p luxuriā p̄cipue mens hūana deprimit ut ad supna ferri nō possit:qꝛ ēt in actu mr̄imotali spūs scūs corda ,p phetaꝝ nō tāgit:ut Hiero.dic̄.ꝛ ſ p̄bm in.7. Ethi. Impoſe est hoiez aliq̄d itelligē in ipa delectatiōe ue nereoꝝ.per pctm̄ carnale hō magis idign⁹ reddit q̄ tū ad 1ᵐ qō exigebat ad digne māducādū.ſ qꝛ mlto gui⁹ est hītū gr̄e tollē q̄ actū vtutis ipedire cū illud ptineat ad pctm̄ mortale semp:hoc āt iterduꝫ ad ue niale:maioꝝ dignitaꝫ reliquit ex defectu p̄mi q̄ ex de fectu scōi:ꝛ io simpl'r loquēdo plus peccat qui maio ri pctō irretit⁹ accedit nisi per ign̄rātia excuset.certi⁹ āt cogīsci pt pctm̄ mortale i pctis carnis p̄cipue luxuria q̄ in pctis spūalib⁹.ꝛ io q̄tū ad hoc per accn̄s peccat pl's accedēs cū carnali pctō:q̄uis simpl'r ꝛ per se loqn do peccet pl's accedēs cū spūali:si spūale carnali sit g̃ ui⁹. ¶ Ad p̄ᵐ g oōz:q hoc idē qō de pctō luxurie di cit Hiero. De q̄libet pctō mortali dici pt:qꝛ qui mādu cat idigne re⁹ ē corp⁹ ꝛ sāguiſ oñi aliq̄ mō:ut dcm̄ ē. ¶ Ad 2ᵐ oōz q illa imūditia corp⁹,pcedit ex imūdi tia mētiſ:qꝛ nō indnat corp⁹ nisi de ꝓsēu mētiſ:ut dic̄ Lucia.vñ magiſ p̄sat idignitaſ ex mente q̄ ex carne.

¶ Ad 6ᵃᵐ qōne oōz:q ea que in sacrīs gerunt exteri⁹ debēt rñdē his que iteri⁹ gerunt.vñ ſ q̄ hō ad chīz accedit iteri⁹ mēte:ita ad ei⁹ sacrꝫ oz accedē corpe.q̄ dā āt nō accedunt neq; fide:neq; charitate.vñ tales arcēdi sūt ab ispectiōe sacrī ꝛ assūptiōe.q̄dā āt acce dūt fide sine charitate;ꝛ taleſ p̄nt videē ſ nō sumē:qꝛ per charitatē alīſ chīo icorp̄at:ſ nō p fidē accedēſ adhuc lōgi⁹ stat. ¶ Ad p̄ᵐ g dōm:q hoc nō erat pp dignitatē arce q̄,phibita erat videri:ſ pp figurā.oia eni in figura ꝓtigebāt illis.ſ. Loꝛ.x. Quia nō licet ni si maiorib⁹ ꝛ pfectis secreta fidei que per arcā signan tur curiose scrutari:qꝛ qui perscrutatoꝛ est maiestatis oppꝛimetur a gloria Eccle.ſ. ¶ Ad 2ᵐ dōm:q hu militas alicuius cōmendat in hoc etiā q̄ a licitis ab stinet.ꝛ io nō sequit si aliquis pctō abstinens ab hoc ad tēpus laudatur q̄ ,ppter hoc nō abstinens peccet.

H 4ᵐ sic ,pceditur.vī q̄ nocturna pollutio que in sōnis accidit sine pctō.meritu⁹ eni ꝛ demeritū cū sint ꝛia nata sūt fieri circa idē:sed hō i sōnis mereri p̄t:sic p;de Salomōe qui dormiēs a dño sapie donū ipetrauit.2. Paral.j.ḡ ꝛ p̄t aliq̄s de mereri.ḡ si in sōnis in aliq̄ pctm̄ ꝓlētiat:pctm̄ est qō in nocturna pollutiōe frequent̄ accidit. ¶ Ꝑ.dcūq; nō bēt mētē ligatā non excusat a pctō si aliq̄ turpe cōmittē ꝓlētiat:ſ mēs dormiētis nō vī eē ligata:cuꝫ nō sit act⁹ corp⁹is:ex cui⁹ passione sōn⁹ accidit:imo vī q̄ debeat eē magis lība:qꝛ imobilitatis exteriorib⁹ sensib⁹ iteriores a q̄b⁹ imediate mēs accipit ꝓfortant: ꝛ q̄dā q̄nq; de futuris mēte dormiēs ꝓcipit que vigi lās pcipe nō pōt.ḡ nō excusat a pctō si in aliq̄ turpe ꝓsentiat:ꝛ sic idē qō ꝑius. ¶ Ꝑ.dcūq; pt delibare ꝛ rōcinari vī usuꝫ lib.ar.hīe:qō inḡrēdo elegit:ſ dormiēs ut exp̄imēto scīt iterdū argumētat.ꝛ argumēta soluit ꝛ legit.ḡ hēt usū lib.ar.ꝛ sic idē qō ꝑius. ¶ Ꝑ. dcūq; pt ꝓsentire ꝛ dissentire alicubi turpi re⁹ eē vī si ꝓsentiat:qꝛ talis vī eē dñs sui act⁹:ſ dormiens aliq̄n dissētit turpitudi pñtate:aliq̄n āt ꝓsētit.ḡ qñ ꝓsētit vī eē re⁹ pcti. ¶ Ꝑ.actiōes ꝛ mot⁹ ex timis iudicant.ſ nocturna pollutio frequent̄ vigilia finit q̄uis in sōno icohet.ḡ est iudicāda ac si in vigilia fieret ꝛ ita est pec catū. ¶ Sꝫ ꝑ est qō Aug.dic̄.12.sup Heñ.ad lr̄az. Ip sa santasia que fit in cognitiōe ꝓmocinātis cuꝫ exp̄ssa fuerit in vitiōe sōniātis.ut int̄ illā ꝛ uerā ꝓiūctionem corpoꝝ nō discernat:ꝓtinue mouet caro:ꝛ sequit qō eū motū sed solet:cū hoc tñ sine pctō fiat q̄ sine pctō vigilātib⁹ oī qō uobis diceret sine dubio cogitatū ē. ¶ Ꝑ.phs dic̄ in p° Eth.q̄ ſ q̄ imidiū vite.ſ.sōnium nō differt felix a misero:neq; vitiosus a studioso:ſ ſ pctm̄ differūt.ergo pctm̄ nō pōt in somnis accidere.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ nō ipediat a suptiōe corp⁹is chīi:venia le eni pctm̄ magis displicet deo q̄ q̄libet imūditia corp alis que sine pctō ē:ſ nocturna pollutio nō ē pctm̄ ut ex auctate aug.iducta pz.ḡ cū veniale pctm̄ nō ipe diret a suptiōe corp⁹is chīi:multo min⁹ nocturna pol lutio ipedit. ¶ Ꝑ.nō est dubiū q̄n pctm̄ mortale pl's ipedit q̄ nocturna pollutio:ſ aliq̄s post pctm̄ morta le p̄fessus p̄t corp⁹ chīi manducare.ḡ multo fozti⁹ qui pollutionē nocturnā p̄fessus est p̄t eadē die māduca re corp⁹ chīi. ¶ Ꝑ.hō oz ipedire pctm̄ alteri⁹ morta le p̄tucūq; pōt.ſ si aliq̄s in pctō mortali exīs cele bret missaꝫ p̄stat q̄ peccat mortal'r.ḡ si aliq̄s nō hñs ꝓsciaz pcti mortalis possit hoc ipedire celebrādo lo co ei⁹:vī q̄ debeat celebrare ēt si sit nocturna pollu tiōe pollutus. ¶ Ꝑ.turpis cogitatio aliq̄n sine pctō accidit ut ex vbis Aug.iductis pz.crapulatio āt sine pctō accidē nō pōt:ſ ſ Greg.pollutio que ex cra pula accidit a coione nō ipedit si necitaſ icūbat.ḡ nec illa que ex turpi cogitatiōe p̄cedēte in vigilia,pcedit. nec illa que ex infirmitate nāe.ut Greg.dic̄.ḡ nulla pol lutio ipedit. ¶ Sꝫ ꝑ est qō dī Leuit.iſ. Uir a q̄ egre dit semē coit⁹ imūdus erit usq; ad uesperā:ſ imūdis nō licet sca tāgē.ḡ mlto min⁹ corpus chīi māducare. ¶ Ꝑ.Isido.dicit.ꝛ habet in decretis di.6.Qui no cturna pollutio polluit q̄uis ex memoriā turpiū co gitationū se sentiat inquātū tñ hic ut tentaret sue cul pe tribuat ꝛ suā imunditiā statiꝫ fletibus tergat.sed ille qui purgatione indiget:debet a perceptione hui⁹ sacramēti abstinere.ergo pollutus nocturna pollutio ne impeditur a perceptiōe corporis chīsti.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ ,ppt imūditia pure corpalē alīq̄s a per ceptione hui⁹ sacrī impediat.Deute.23. Debitis locū ex castra.dic̄ glo.corpalē mūditia diligit de⁹.ḡ corpaleꝫ imūditia odit:ꝛ ita,ppt corporalē imūditia debet hō ab hoc sacro abstinē. ¶ Ꝑ.maior est dignitas huius sacrī q̄ oiuꝫ sacroꝝ veteris testi:ſ ueteri lege ꝛ mu lieres post partū ꝛ patientes fluxū mēstrui ꝛ semiflui imūdi reputabāt respectu sacroꝝ veteris testi.ḡ mul to fozti⁹ debēt abstinē a pceptiōe hui⁹ sacrī. ¶ Ꝑ.sa cerdoti leproso iterdicit facultas celebrādi.ut pz ex de clico egro.uī debilitato Tua nos.ḡ eadē rōne pp lepta debet laic⁹ a pceptione hui⁹ sacrī abstinē. ¶ Sꝫ ꝑ.pena nō debet pene ſ culpe:alioq̄n consurgeret du

Universidad de Deusto
Biblioteca

plex tribulatio:qō est ꝺ id qō oī Nauꝫ pº.ſz oēs ꝑdicte imūditie cozpales pene q̄dā ſūt.g̃ ,ppt eas nō debet aliq̄s a ſacro altaris ipediri:qō est maxima pena. ¶ ꝑ.nālb⁹nō meremur neq; demeremur:ſz oēs ꝑdicte imūditie ex cāis nālib⁹accidūt.g̃ ,ppter eas non meret aliq̄s a ꝑticipatione but⁹ſacrī impediri.

Rñdeo dōz ad ꝑ^am q̄nē:q oē pctm̄ ƀz Aug. est in uolūtate.mot⁹ āt uolūtatis ꝓsupponit iudiciū rōnis eo q̄ est apparētis boni uel ṽe uł falsi.ṽñ ubi nō ꝑt eē iudiciū rōnis nō ꝑt eē uolūtatis mot⁹:in ſōnis āt iudiciū rōnis ipedit.iudiciū eni pfectū hz nō ꝑt aliē cognitione nisi p reſoloñē ad ꝑn^m. ṽñ cognitio oztū hēt:ſic ꝓz q̄ cognitio ꝛcſonū oztum hēt a ꝑncipijs:ṽñ iudiciū rectū de ꝛcſone hz nō pōt nisi reſoluēdo ad ꝑn^a indem⁹abilia.cū g̃ oīs cognitio itellꝰ nr̄i a ſensu oriat nō ꝑt eē iudiciū rectū nisi reducat ad ſēſū:7 iō phs dīc in.6. Ethi.q̄ ſic ꝑn^a idem⁹abilia q̄rū est itellꝰ ſūt extrēa.ſ.reſoloñis:ita 7 ſingularia:q̄rū est ſēſus:in ſōno āt ſēſus ligati ſūt:7 iō nulluꝫ iudiciū aie est liberū neq; rōnis neq; ſenſuꝫ cois:7 iō neq; mot⁹appetitiue ptis est lib:7 ,ppt hoc nō ꝑt aliq̄s peccare in ſōno neq; mereri:ſz tñ ꝑt i ſōno accidē ſignū pcti uel meriti inq̄tū ſōnia hñt cās imagiatiōis vigilātiū.ṽñ dicit phs in pº Ethi.q̄ inq̄tū paulati ꝓ trāſeāt q̄dē motū.ſ.a vigilātib⁹ad dormiētes meliora ſūt fantaſmata ſtudioſoꝝ q̄rūlibet.7 Aug.12.ſuper Heñ.q̄ ,ppter affectionē aie bonā etiā in ſomnis quedam eius merita clarent.

Ad primū g̃ dōz:q̄ ƀz q̄ Aug.ibidē dīc:ſalo monis petitio in ſōnis fcā placuiſſe deo 7 remuneratione ꝛueniſſe dī ꝓ bono deſiderio ꝑus hito qō in ſōnis per ſignū ſcte petitionis claruit:nō q̄ tūc in ſōno meruerit. ¶ Ad 2^m dōz:q̄ mēs hūana hēt duos reſpect⁹.vnū ad ſupiora q̄b⁹illustrat aliū ad cozp⁹a quo recipit 7 qō regit:ex pte illa qua ais a ſupnis accipit per ſōnū nō ligat:imo magis liba reddit ꝙto fit a cozpalib⁹curis magis abſoluta:7 iō ēt ex influētia ſupni luminis altiq̄ de futuris ꝓcipe pōt dormiēs que vigilās ſcire nō poſſet.ex pte āt illa q̄ a cozpe recipit oz q̄ ligat ꝙtū ad ultimū iudiciū 7 completū ligatis ſēſib⁹a q̄b⁹ei⁹ cognitio initiū ſumit:q̄uis ēt imagiatio ei⁹ nō ligat que imediate ei ſpēs rez ſubmiſtrat. ¶ Ad 3^m dōz:q̄ act⁹li.ar.ē eligē ƀz q̄ pz ex Aug.diffōne.in.2.li.ol.24.poſita.electio autē est ąſi ꝛcſo ꝛſilij:ut dī in.3.ethi.vñ ad iudiciū ptinet:uel iudiciū ꝑſupponit.7 iō q̄uis aliquē uſū alicui⁹ rōniſ hō dormiēs hīe poſſit ƀz q̄ ſensus min⁹ligant:tñ uſū li.ar.i eligēdo hīe nō ꝑt. ¶ Ad 4^m dōz:q̄ ƀz q̄ ſensus magis uel min⁹ligat a paſſiōe ſōni hoc ēt iudiciū rōnis magis uel min⁹ipedit.vñ q̄nq; hō dormiēs ꝛſiderat hec que apparēt ſōnia eē:ſz q; in dormiēdo nunq̄ ſūt ſēſus ſaluti ex toto:iō ēt rōnis iudiciū nō est ex toto liber.vñ ſemp cū aliq̄ falſitate iudiciū rōniſ est: ēt ſi q̄tū ad aliq̄d ſit uer:7 ide ꝓtigit q̄ aliq̄s in ſōno aliq̄n ꝛſētit turpitudi:aliq̄n nō:q; tñ iudiciū rōnis nō est oīno liber:7 per ꝓns nec li.ar.uſus:ideo nec talis ꝛſēſus uel diſſēſus ꝑt eē meritorī⁹ uł demeritorī⁹ i ſe. ¶ Ad 5^m dōz:q̄ cozpales mot⁹ nō ptinēt ad meritū uel demeritū niſi ƀz q̄ a uoluntate q̄ſi a ꝑn^o cānt:7 iō nocturna pollutio magis iudicat q̄tū ad rōnē meriti uel demeriti ƀz ꝑn^m q̄ō est in dormiēdo q̄ ƀz ⁊minū q̄ est in vigilādo:q; exquo in dormiēdo excitat⁹ est mot⁹ carnis nō ſubiacet uolūtati vigilātis.Ulteri⁹ mot⁹ ille nec reputat⁹ cuigliaſſe q̄ſq; pfectū uſū li.ar.recupauit.ꝑt tñ ꝓtigē q̄ in ipa cuigilatiōe pctm̄ oriat ſiq̄dē pollutio ,ppt delectationē placeat:qō q̄dē erit ue niale pctm̄ ſi ſit ex ſurreptiōe talis placentia.mortale aūt ſi ſit cū deliberāte cōſenſu:7 ꝑcipue cuꝫ appetitu futuri.iſta āt placētia nō facꝫ ꝑteritā pollutionē pctm̄ q; ipi⁹cā nō est.ſz ipa in ſe pctm̄ est.ſi āt placeat ut natura exoneratio uel alleuiatio peccatū non creditur.

¶ Ad.1.q.dōz:q̄ ad hoc q̄ hō dīgne ad ſacrz euchariſtie accedat tria requrunt. pº müditia ꝛſcie q̄ nō niſi p pctm̄ tollit.2º erectio mētis ad deū p actualē deuotionē:7 hec p mētis hebetudinē uł occupationē:aut euagationē:iterdū ſine pctō amittit.3º müditia cozpaliſ. vñ 7 celebrātes uł tractaturi aliq̄ ſacrz pp reuerētia man⁹lauāt.vñ pº.7 ꝑncipalr pctm̄ ipedit.2º ideuotio ſiue hebetudo mētis.3º cozpalis imūditia.7 hec tria q̄nq; ꝛcurrūt in aliq̄ pollutiōe nocturna.q̄nq; duo ex his:q̄nq; vnū tm̄:7 ƀz hoc hō magis uel min⁹ipedit: 7 iō diſtīguēde ſūt pollutionū maneries.Diſtinguit āt ouplr pollutio nocturna. pº q̄tū ad cāz.eorū eni que in ſōnis appent triplex est cā.Una extrinſeca ſpūalis ſicut in his que per ſpūales ſubas nobis reuelantur. Alia ītrīseca ſpualis q̄n fantaſmata que apparēt dormiētib⁹ſūt reliq̄e ꝑcedētiū cogitationū.3ª est cozpal⁹ i trīseca ſic q̄n flegma dulce ad liguā decurrit ſōniat hō cōedē dulcia.vñ medici ex ſōnis cozpis diſpōne cōgnūt.pollutio g̃ q̄nq; ex illuſiōe accidit q̄n fantaſmata per cāz extrīſecā ſpūalē.ſ.demōes cōmouēt.q̄nq; ex reliquijs ꝑteritaꝝ cogitationū:qō est cā ſpūalis ītrīseca.q̄nq; ex cā ītrīseca nāli q̄ q̄dē cā fuit uolūtati ſubiecta ſiue accidat ex debilitate nāe ipotētis retinē ſemē ſiue ex ei⁹ vtute ſuperflua expellētis ſiue q̄cūq; alio mō in idez redit.2º diſtinguit pollutio q̄tū ad modū:q; q̄nq; accidit ſine imagiatiōe.q̄nq; cū imagiatiōe.7 hoc ouplr.q; q̄nq; in ipa ſōni imagiatiōe hō turpitudini ꝛſētit.q̄nq; diſſentit:7 tñ pollutio accidit.q̄n g̃ ſine imagiatiōe pollutio accidit ſignū est q̄ pollutio ex cā fit cozpali ītrīseca:ſz q̄n cū imagiatiōe ꝑt ſic uel ſic eē.in oib⁹ igit ꝑdictis pollutiōib⁹cozpalis imūditia est cois:ſz q̄dam mētis hebetatio nō est niſi in illis pollutiōib⁹que cuꝫ imagiatiōe accidūt:q; in illis que ſine imagiatiōe accidūt aia nihil ptic⁹pare vī:nulle āt dicraꝝ est pctm̄: ut ex dictis pz.ſz ꝑt eē effect⁹pcti ſignās ꝑcedēs pctm̄ ueniale uel mortale:pctm̄ āt mortale ex necītate ꝑcepti a ꝓceptiōe eucharistie ipedit:q; mortalr peccat ꝺ cū ꝛſcia pcti mortalis accedit.hebetudo āt mētis 7 imūditia cozporalis ex q̄dā idecētia honestatis:q; in deuotio queduz vī ſic accedē niſi necītas urgeat:7 iō ꝛſiderādū est utꝝ in cā pollutiōis poſſit ꝛueniri pctm̄ ꝑcedēs:q; cogitatio turpiū q̄nq; est ſine pctō:ſicē cuꝫ i cognitiōe tātū manet ut cū q̄ſ diſputās de talib⁹ oz q̄ loquēs cogitet.aliq̄n etiā cū pctō ueniali q̄n ad affectionez cogitatio pertingens in ſola delectatione ſiniſ.q̄nq; ēt mortali q̄n ꝛſensus adiungitur:7 q; cogitationi tali de ,ppinq̄ est delectatio 7 delectationi ꝛſēſus.vñ ēt in dubiū ꝑt vti utꝝ ſequēs pollutio ex pctō acciderit uel nō:7 aut ueniali aut mortali:ſatis tñ ꝓbabilr ꝑt cōīci nō ꝑceſſiſſe ꝛſenſū:q̄n in ipa ſōni imaginatiōe aia diſſentit:nō tñ opz q; ſi ꝛſētiat q̄ ꝛſēſus in vigilādo ꝑceſſit:q; hoc ꝑt accidē pp ligamē iudicij rōnis:qō q̄nq; magis:q̄nq; min⁹est liber in ſōno. vñ in tali pollutiōe ſi ad cāz recurrēs dubitet de ꝛſēſu oīno abſtinē debet.ſi āt exꝑſſe ueniat ꝛſēſū nō ꝑceſſiſſe 7 necītas urgeat aut aliq̄ cā potioꝝ reformet pactū:ꝑt accedē aut ēt celebrare nō obſtante cozpis imūditia aut hebetatione mētis:aļs ſi necītas nō ſic bat vī nō exhibē debitā reuerētiā ſacrō:nō tñ ſi cele

brat mortalr peccat ſz ueialr:ſic cū ꝺs q̄nq; mentis euagationē patīt.q̄n āt ex illuſiōe accidit ſi illuſionis cā in nobis ꝑceſſit:puta cū ꝺs ideuot⁹ad dormiēdū accesſerit ide est iudiciū 7 de pollutiōe que ex cogitatiōe ꝑcedēti cātur.ſi aūt in nobis cā nō ꝑceſſerit:imo magis cā ꝓria.7 hoc frequenr accidat 7 ꝑcipue in die b⁹ꝺb⁹ꝺs coīcare debet:ſignū est q; diabolus hoī fructū euchariſtie ꝑcipiēde auferre conat.vñ in tali cāu ꝓſultū fuit cuidā mōacho:ut in collatiōib⁹patꝝ legit q; coīcaret:7 ſic diabolus videſ ſe nō poſſe ꝓſeq̄ itērū ab illuſiōe ceſſauit.ſi aūt ex cibo ꝑcedēti aut potu acciderit idē est iudiciū:7 de pollutiōe que ex turpi cogitatiōe ,pceſſit:niſi intātū q; non ita de facili accidit peccare mortalr in ſuptiōe cibi:ſicut in cognitiōe turpi:7 qz aliq̄n hec pollutio ſine imagiatiōe accidit:illa vō nunq̄:illa aūt que ex nāe diſpōne accidit nō est ſignū alicui⁹ pcti:ſz pōt hebetationē mētis iducē:ſi cū imaginatiōe ꝓtigat.imūditia aūt cozpalez hēt:7 iō ſi necītas imineat uel deuotio expoſcat talis nō ipedit 7 ꝑcipue q̄n nō cū imagiatiōe accidit:tñ ſi pp reuerētia abſtineat laudādus est q̄n ifirmitas nō est ꝓpetua 7 qz nō ita de facili ꝑt ꝑcipi ex qua cā ꝓtigat:iō tuti⁹ est ſemp abſtinē niſi necītas icūbat:debet aūt abſtinē ut dicūt uſq; ad .24. horas.qz in tali ſpatio nā deordinata per cozpalē imūditiā 7 mētis hebetationē reordinat. ¶ Ad ꝑ^m g̃ dōz:q̄ q̄uis pctm̄ q̄libet ueniale magis ad ipuritatē ptineat mētis �› ſe q̄ pollutio nocturna:7 ƀz hoc magis deo diſpliceat:tñ pctm̄ ueniale nō ita hebetat aiaz 7 cozp⁹inq̄nat:nec ita de facili est ſignū pcti mortal:ſic pollutio:7 iō rō nō ſeq̄ſ. ¶ Ad 1^m dōm:q̄ nō eēt ꝛſulēdū alicui q̄ ſtatim post pctm̄ mortale ēt ꝓtrit⁹ 7 ꝓfeſſus ad euchariſtiā acceꝺeret:ſz deberet niſi magna necītas urgeret per aliq̄ꝺ tēs pp reuerētia abſtinē:7 ꝑterea ꝓfeſſio purgat macula mētis:nō aūt imūditia cozpalē 7 hebetudinem que ꝓtigit i mēte ex depſſiōe ipi⁹ ad carnē. ¶ Ad 3^m dōz:q̄ q̄dā dicūt q; hō debet peccare ueialr ut aliū a pctō mortali ipediat:ſz hoc dcm̄ ꝺdictionē iplicat: qz ex hoc ipo q; oī pctm̄ ponit idebitū fieri.vñ ſi aliq̄d fit q̄ nullo mō poſſit nō eē pctm̄ non debet fieri: nec ēt bonū est fieri nec licitū ut ali⁹ a pctō mortali liberet:q̄uis ad hoc ex q̄dā pietate ai ēt multi boni inclinent.ſz ꝑt hoc ꝓtigē ut aliq̄d q̄ aļs est pctm̄ ueniale ex tali cā fcm̄ deſineret eē pctm̄:ſic dicē aliq̄ꝺ vbū iocoſū q̄ nō eēt ocioſū ſi diceret cā pie utilitatis.vñ ſi talis pollutio ſit que in cāu necītatis nō ipediat:deberet pollut⁹in cāu,ppoſito celebrare:aļs nō. ¶ Ad 4^m dōm:q̄ turpis cogitatio oī nō ſolū que de turpib⁹est.qz de eis nō ꝑt eē honesta cogitatio:ſz que turpitudinē hēt pp delectationē ul ꝛſēſū adiūctū:7 hec q̄dē turpitudo magis horrēda est q̄ illa que i cibo accidit:tū qz magis vitare ꝑt cū difficillimuz ſit in cibo modū tenē.tū qz est magis ,ppiqua ad mortale pctm̄. ¶ Ad 5^am q̄nē dōz:q̄ cū iſte cib⁹ nō ſit cozpis ſz mētis cib⁹:magis in ei⁹ ſuptiōe ꝛſiderāda est diſpō mētis q̄ cozpis:7 iō diſtīguēdū est in imūditia cozpali tm̄:qz aut est ꝓpetua ſic lepza:aut diuturna uel est tpalis 7 cito purgabilis:ſiq̄dē ſit ꝓpetua uel diuturna:tūc nullo mō pp hoc ꝺs abſtinē debet:ne pp imunditiā cozpis pdat fructū mētis:ſic accidit in lepzoſis patiētib⁹ fluxū ſāguis uel ſemis.Si āt ſit tpalis 7 facile expurgabilis:tūc ſi aliq̄s in mēte ſit bñ diſpoſit⁹ſumē nō,pbibet:q̄uis ēt poſſit ad tps laudabilr abſtinē pp reuerētiā tāti ſacri. ¶ Ad ꝑ^m g̃ dōm:q̄ de⁹ diligit cozpalē mūditiā 7 imūditiā odit ƀz q̄ ptinēt ad reuerētiā uel irreuerētiā ſacri:7 iō ſi ex deuotiōe mētis nō pp

irreuerētiā aliq̄s cū imūditia cozpali accedat de⁹ acceptat. ¶ Ad 2^m dōz:q̄ ,phibitio imūdoꝝ in lege a ſanctis magis erat pp ſignificationē q̄ pp ipas res.7 iō nō opz q; ſilr fiat in nouo teſtō ubi ueniente vītate figure ceſſauerūt. ¶ Ad 3^m dōm:q̄ iterdicit ſacerdoti lepzoſo ne celebret publice corā pplo pp honorē:tñ ſecrete bñ pōt ex deuotiōe celebrare niſi ſit adeo cozruptus q̄ miniſterīū ſine periculo explere nō poſſit: lepzoſus tamē ad ſacerdotiū ꝓmoueri non debet.

Hds^m ſic ,pcedit.vī q̄ ſacerdos dare nō debeat cozp⁹chī petēti ſi ſciat ipz eē peccatorē.medicus eni nō debet dare ifirmo medicinaz quā ſcit ei eē moztiferā:ſz ſacerdos ſcit pctōrī cozpuſ chī ex eē moztiferā cāz.g̃ nō debet ei dare. ¶ ꝑ.ō vītatē vite nō est faciēdū aliq̄d pp vitādū ſcādalum:ſz dare cozp⁹chī pctōrī ē ō vītatē vite:cū ſit ō ꝑceptū dñi.Matth.7.Nolite ſctm̄ dare canibus.g̃ ꝛtūcūq; poſſit ſeq̄ ſcādalū:nullo mō est ei dādū:ſic necꝛo ali quo ſcādalo vitādo deberet dari cant⁹aut i lutū,pjci. ¶ ꝑ.de duob⁹malis min⁹malū eligēdū est:ſz pctōri min⁹est malū ſi ifamet q̄ſi cozp⁹chī mādūcet idigne.g̃ magis ſacerdos debet ei negare in publico:ēt ſi crimē ipi⁹in notitiā uenire debeat q̄ ei dare. ¶ ꝑ.ſi dat ei hoſtiā nō ꝛſecratā nullū ſcādalū erit.ergo vī q̄ hoc debeat magis facē. ¶ Sz ō,oiſ chīt actio nr̄a'est iſtructio:ſz chīs dedit cozp⁹ſuū in cena iude.ut hētur Jo.13.7 Dio.dicit.q̄uis ſciret eū peccatorē.ergo 7 ſacerdos peccatori petenti denegare nō debet. ¶ ꝑ. Aug.dicit.Non ꝓhibeat diſpenſator pingues terre.i peccatores menſam domini manducare.

¶ Ulterius vī q̄ ſuſpectis de crie ēt dari debeat.ſuſpitio eni dubitationē iportat:ſz dubia in meliorē ptē interpretāda ſunt.g̃ vī q̄ debeat ei dari:ac ſi eſſet iuſtus. ¶ ꝑ.expimētū nō ſumit de aliq̄ crie niſi de q̄ ſuſpitio ꝑceſſit:ſz cozp⁹chī dādū est aliq̄n alicui ad experimētū de pctō ſumēdū ſub his vbis.Cozp⁹oñi ſit tibi ad ,pbationē hodie:ut dī in decretis.2.q.5.ſepe ꝓtingit.g̃ dari debet ſuſpectis. ¶ Sz ō.ſi ſuſpectis de crimine daret cozpus chīi ēt ſcādalū pplo videt⁹ 7 ſciēti:ſed ſcandalū vitādū est.g̃ nō opz ei dari cozp⁹chī. ¶ Ulterius vī q̄ amētib⁹cozp⁹chī dari nō debeat:qz ad hoc q̄ aliq̄s cozp⁹chī ſumat req̄rit⁹ diligēs examinatio.ut pz ꝑ^a Loz.xj. Probet āt ſeip⁹ hō 1ē.ſz hoc nō ꝑt in amēte ꝑcedē.g̃ nō potest ei dari euchariſtia. ¶ ꝑ.int amētes ēt energumini cōputant ƀz Dio.in ec.hierar.energumini ēt ab iſpectione oinoꝝ arcent. vñ ſtati poſt euāgeliū in ꝓmitiua eccl̄ia per uocē diaconi cū cathecumis excludebant.g̃ nō debet eis dari euchariſtia. ¶ Sz ō Laſſio.dīc.Eis qui ab imūdis uexant ſpiritib⁹ coīonē ſacroſcāz a ſenioribus noſtris nunq̄ meminim⁹ interdictā.ergo cū tales ſint amētes amētibus debet dari. ¶ ꝑ.in decretis.26.q.j.dicit: qui recedunt amentibus etiā quecūq; pietatis ſūt cōferenda ſunt:7 loquit de recōciliatiōe 7 ſacra coīone. ¶ Ulteri⁹ vī q̄ etiā pueris dādum ſit cozpus chriſti:qz per baptiſmum aliquis aſcribitur ad cozporis chriſti ſumptionē.vñ 7 baptiçato cōferēdū est ut Dio.dīc.ſz pueri baptiçati ſunt.g̃ 7 eis cozpus chriſti debet dari. ¶ ꝑ.vita ſpūalis ſic est per baptiſmū ita est per euchariſtiā.qz dī Jo.6.Qui māducat me viuit pp me. ſed pueris dat baptiſm⁹ut hēant ſpūalē vitā.g̃ 7 ſilr debet dari eis euchariſtia. ¶ Sed ō est.q̄ iſte cib⁹ est grādiū:ut patet per Aug.in li.confeſ.ſed pueri nōdū ſunt grandes in fide.ergo non debet eis dari.

Rñdeo dōz ad ꝑ^m q̄nē:q̄ ſi ſacerdos ſciat pctm̄ alicui⁹ qui euchariſtiam petit per

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝓfessionē uel alio q̄libet mō distinguendum est: qz aut pctm̄ est occultū aut manifestū. si est occultū: aut exigit in occlto aut in mānifesto. si in occlto debet ei denegare ⁊ monēne in publico petat. si āt in mānifesto petit debet ei dare. ꝑ° qz ꝓ° pctō occlto penā iferēs publicā revelator est ꝓfessiōis aut ꝓditor crimis. 2° qz q̄libet chr̄ian⁹ hēt ius in ꝓceptōe eucharistie nisi illō per pctm̄ mortale amittat. vñ cū in facie eccl̄ie nō constet istū amisisse ius suū: nō opz ei in facie eccl̄ie denegari: alʒ daret facultas malis sacerdotibus ꝓ° suo libitu punire maxia pena q̄s uellēt. 3° pp icertitudinē status sumētis: qz spūs ubi vult spirat. vñ subito pōt esse cō punctus ⁊ diuinitus a pctō purgatus: ⁊ diuina inspiratione ad sacramētū accedere. 4° qz esset scandalum si denegaret. Si vo peccatū est manifestū debet ei denegari siue in occulto siue in manifesto petat.

Ad primū dicus medicinā eē mortiferā ifirmo q̄ sibi si alterꝫ opozteret: ⁊ silr sacerdos potⁱ⁹ deberet eligē q̄ pctōr assumat ad ꝓditionē suā q̄ ipe deneget in ꝓditionē ꝑ3 in scādalizādo ⁊ pctm̄ occultū revelādo. ⁊ ꝓterea nō est certū utr̄ sit ei mortifera qz subito hō spū dei mutat: ⁊ iterꝫ in ipa petitiōe peccauit mortalr in mortale pctm̄ ꝓsentiēs. ¶ Ad 2m dōz: q̄ nō dimittit tm̄ pp scādaluz: sed pp alias cās que faciūt: nec eēt ꝺ vitatē vite si negaret dñs. g̃ nō phibuit simplr dare: sed uolūtatē dādi oicēs. Nolite scm̄ rē. sacerdos aūt in casu ꝓpositō nō dat ꝑa spōte: ꝛ magis coactⁱ⁹: nec ē sillis rō de aialib⁹ bzutis ⁊ oc ꝓiectione in lutū: qz cāe ꝺicte nō sūt ibi. ¶ Ad 3m dōm: q̄ sm Jnno. 3. cū nemo debeat vnū mortale cōmittē ut ꝓxim⁹ aliud nō cōmittat eligēdū est potiꝰ sacerdoti nō ꝓdē pctōrē q̄ ut ille nō peccet: ꝛ pctō debet potⁱ⁹ eligē ut abstinēdo reddat suspectⁱ⁹ q̄ coicādo manducet idign⁹. ¶ Ad 4m dōm: q̄ nullo mō debet dari hostia nō ꝓsecrata ꝓ° ꝓsecrata: tū qz in sacr̄o vitatis nō debet eē aliq̄ fictio: tū qz nō māducans adoret qō māducat: ut dic̄ Aug. oaret sacerdoꝛ ei occasionē idolatrādi. vñ decretalis dic̄ in casu ꝓsili q̄ falsa sūt abūcieda remedia que sē vis piculis grauiora: rōnes que sē ad oppositū ꝓcedūt q̄n pctō: occultⁱ⁹ publice petit.

¶ Ad 2am qōnē dōz: q̄ triplex est suspitio. q̄dā violēta ad cuⁱ⁹ ꝓtū nō admittit ꝓbatio: sic̄ si iueniat solus cū sola nudus in lecto loco secreto ⁊ tpe apto ad cōmixtionē. Alia est ꝓbabilis: sicut si iueniat solus cuz sola colloquēs in locis suspectis ⁊ frequent. 3a est plūptuosa que ex leui ꝓiectura oztū hēt: hec āt ultia deponenda est: in 2a nō debet denegari: qz pena nō infligit ubi culpa ignorat: ꝛ de p̄a est idē iudiciuz qō de pctō. vñ si sit suspitio ꝓcedēs ex fama publica nō debet ei dari: neq3 in occulto: neq3 in mānifesto. si āt sit singularis ip̄i⁹ sacerdotis sic debet dari in publico: ꝛ nō in occulto. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q̄ q̄uis nō hēat in p̄a suspitione certitudo sensibilis uel per demōstrationē: tm̄ habet talis certitudo que suffic̄ ad ꝓbationē iuris: nō eni in oi b⁹ est silr certitudo req̄rēda. ut dī. j. Ethi. ¶ Ad 2m dōz: q̄ decretū illud abrogatū ē. qz facē tales ꝓbationes est tētare deū. Uel dōm: q̄ intentio illius decreti nō est ut talis purgatio fiat: sed ut ꝓpter timorē talis purgationis a futuris abstineat.

¶ Ad 3am qōnē dōz: q̄ de amētib⁹ distiguēdū est. ꝺdaz eni dicunt large amētes: qz debilē mētē hīt sic̄ dī iusibile qō male vī. ⁊ tm̄ sūt aliq̄ mō docibiles coꝛ que ad fidē ⁊ deuotionē sacrī ptineāt: ⁊ talib⁹ nō opz corp⁹ chr̄i denegari. Quida vo sunt oino carētes iudicio rōnis: ⁊ isti uel fuerūt tales a natiuitate: ⁊ tūc eis non debet dari. qz nō p̄nt ad deuotionē induci que req̄rit ad hoc sacr̄z q̄uis q̄dā ꝛiū oicāt. uel iciderūt in amētiā post fidē ⁊ deuotionē sacrī: ⁊ tūc debet eis dari ni si timeat piculū: uel de uomitu: uel de expuitiōe: aut aliq̄ hi⁹. ⁊ hoc ꝑz per hoc qō habeē in decretis cā. 23. q. 6. Si is qui in ifirmitate pniaz petit: ⁊ oū sacerdoꝛ iuitat⁹ ad eū uenit vt̄aē in freneti accepto testimonio ab astātib⁹ qui petitionē audierūt ⁊ reconciliet: ⁊ eucharistia ei⁹ ori ifūdat. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q̄ in isto cāu p̄cedēs deuotio cōputat ei ad oigna māducationem.

¶ Ad 2m dōm: q̄ demoniacis nō est denegāda coio: nisi forte certū sit q̄ ꝓ° aliq̄ crie a diabolo torqueantur: ⁊ de talib⁹ loquit Dio. Uel dōz ⁊ meli⁹ q̄ ipe uocat energumios illos in qb⁹ adhuc viget vt⁹ demōis pp pctm̄ origiale nōdū extirpatū eo q̄ nōdū baptismi gratiā consecuti sunt quibus adhibet exorcismus post catheciśmum ante baptismuz. vñ ipse ponit eos scd̄o loco post catheciminos.

¶ Ad 4.am qōnez dōm: q̄ pueris carētib⁹ usu rōnis qui nō p̄nt distiguē inᵗ cibu spūalē ⁊ corpalē nō debet eu charistia dari: q̄uis q̄dā greci ꝛiū teneāt. irrōnabilr āt qz ad eucharistie sūptionē exigit actualis deuotio qua tales pueri hie nō p̄nt. pueris aūt iā iciplētibus hie discretionē ēt añ pfecta etatē: puta cū sint. x. uel xj. annoꝛ aut circa hoc pōt dari si in eis signa discretiōis appareāt ⁊ deuotiōis. ¶ Ad p̄m g̃ dōm: q̄ pueri baptizati acq̄rūt ius pcipiēdi corp⁹ chr̄i: nō tm̄ stati ꝛ tpe cōpetēti: sic̄ ⁊ ius pcipiēde hēditarie hīt: q̄uis eā stati nō possideāt. Dio. at assignat rituz baptismi q̄ ad adultos: ut pz ispiciēti vba ei⁹. ¶ Ad 2m dōm: q̄ per baptismū dat ꝓm⁹ act⁹ vite spūalis. vñ est de necessitate salutis: ⁊ tō pueris baptism⁹ dādus est: ꝛ per eucharistiā dat cōplemētū spūalis vite: ⁊ tō illis qui pfectiōꝛ scd̄e que est per actualē deuotionē p̄nt eē capaces dz dari, put hētur de ꝑse. di. 14. Jn eccl̄ia ubi dicit. Nō cogitetis vitā hie posse qui sūt expteꝛ corpis ⁊ sanguis oñi: ⁊ loquit de pueris: intelligendū est q̄tū ad rē sacramēti que est vnitas ecclie extra quā non est salus neq3 vita: ⁊ nō q̄tū ad sacrāle māducationē.

¶ Crede ⁊ māducasti. Jtelligēdū est de māducatione spūali ⁊ fide formata: iō āt potⁱ⁹ fidez cōmemorat: qz ipsa est que maxie in sacr̄is opat. ¶ Nos corpus chr̄i facti sum⁹. Jg̃ spūalr māducam⁹ nos ipos. ⁊ dōz q̄ nos nō sum⁹ corp⁹ ipi⁹ nisi rone vnionis: quam māducādo spūalr acq̄rim⁹. ¶ Ecce factū est malū. Jōrium dic̄ supra. e. c. Jndigne q̄s sumēs corp⁹ chr̄i nō effic̄ ut malū sit q̄ accipit: ⁊ dōz q̄ nō fit malū in se: sed fit malū. i. nociuum ei. ¶ Jta spūalr sumam⁹. Jcōtra: qz in patria nullus usus sacramēti erit. ergo nec spūalis sumptio. Et dōm: q̄ oi spūalis sūptio ꝓsecutio rei sacrī: quam sacr̄m statī nō efficit: sed tm̄ significat. s. fruitio diuinitatis quā etiam significat sacramentalis manducatio.

¶ De hereti alioruz qui dicūt corpus chr̄i nō esse in altari nisi in signo. Di. x.

Sunt itē alij p̄cedētiū ilaniā trāscēdētes qui dei vtutē iuxta modū nāliuz rez mētiētes audaci⁹ ac piculosi⁹ vitati ꝺicūt. asserētes i altari nō eē corp⁹ chr̄i uel sāguinē: nec subz panis ul vini in subz carnis ⁊ sanguinis conuerti: sed ita chr̄istuz dixisse. Hoc est corpus meum: sicut apostolus dicit: petra autē erat chr̄istus. Dicūt eniz ibi esse corpus chr̄i tm̄ in sacr̄o. i. in signo: ⁊ tm̄ in signo māducari a nobis: qui errādi occasionē sumūt a vbis vitatis. Uñ pria heresis fcta est in discipulis chr̄i. Cū eni diceret. Nisi qs manducauerit carnē meaz: ⁊ biberit sanguinē meū nō bēbit vitā etnā. Jlli nō itelligētes dixerūt: durus est hic sm̄o: qs pōt euz audire: ⁊ abierūt retro. Jllis discedēt⁹ istruxit duodeci qui remāserāt. Spūs est inqt qui viuificat caro nihil ꝓdest. vba que locut⁹ fuz uobis spūs ⁊ vita sūt. Jntellexisti spūaliʒ spirit⁹ ⁊ vita sē. Jntellexisti carnaliʒ: ēt sic spūs ⁊ vita sūt: sz tibi nō sūt. Spūaliʒ itellige que locut⁹ fuz. Nō hoc corp⁹ qd̄ videtis māducaturi estis ⁊ bibituri illū sanguinē quem fusuri sūt: qui me crucifigēt. Sacr̄z aliq̄d uobis cō mēdaui: spūaliʒ itellectū viuificabit uos: caro aūt nō ꝓdest qcq̄z. Sūt ēt ⁊ alia illoꝛ ilanie fomitē ministrātia. Alit eni Aug. Donec seculū finiat surſuz est dñs: sz tñ ēt hic nobiscū est vitas dñi. Corpus enim in quo resurrexit in vno loco eē opz: ueritas aūt eius ubiq3 diffusa est. Jtē vna ꝑsona deus ⁊ hō: ubiq3 per id qd̄ est deus. in celo per id qd̄ hō est. Unde etiā dicit. Pauperes semp habebitis uobiscū: me aūt nō semper habebitis. His aliisq3 utunt ꝓfati heretici in assertione sui erroris.

¶ Determinatio premissorum.

Que ex eadē rōne oia accipiēda sunt: non eni his negat uerū corpus chr̄i a fidelib⁹ sumi uel in altari eē: sz his ueritas aplos ⁊ in eis nos instruxit. Qd̄ ipsi⁹ corpus nō in partes direptū ut putauerūt illi discipuli qui retroierūt: sz integrū nec visibiliʒ in forma humana: sz iuisibiliʒ sub forma panis ⁊ vini corp⁹ ⁊ sanguinē nobis traderet. Quē sensuz Aug. ꝓfirmat dicēs. Jpz qdē ⁊ nō ipz corp⁹ qd̄ videbat māducat ipz iuisibilit: nō ipm visibiliʒ. Jtē. Etsi necesse est illud visibiliter celebrari: necesse est tm̄ inuisibiliʒ itelligi. Jta ēt itelligē dū est corpus chr̄i esse in vno loco. s. visibiliʒ in forma humana: ueritas tm̄ ei⁹. i. diuinitas ubiq3 est. ueritas ēt eius. i. uerū corpus in oi altari est ubicūq3 celebrat. Sic ēt illud intelligēdū est: paupes semp habebitis uobiscum: me aūt nō semp bēbitis: sm̄ corpalē pnām. s. qua cuz eis ꝓuersabar. Silr per id qd̄ bō est in celo est visibiliʒ: inuisibiliʒ aūt est in altari: qz nō in forma humana apparet: sz forma panis ⁊ vini operit. Uñ ⁊ iuisibilis caro eius dī que uere est in altari. Sz qz in ꝑse sua nō apparet: iuisibilis dī. Alit eni Aug. Hoc est qd̄ dicimus: qd̄ modis oibus approbare ꝓtendimus sacrificiū ecclesie duobus ꝓficiis. duobus ꝓstare: visibili elemēto qz specie: ⁊ iuisibili dñi nr̄i Jesu chr̄isti carne ⁊ sanguine: sacr̄o ⁊ re sacrī. i. corpe chr̄isti: sicut chr̄i ꝑsona cōstat ⁊ ꝓficit ex deo ⁊ hoie. Cuz chr̄is sit uer⁹ deus ⁊ hō: qz ois res illarū rerū nāz ⁊ ueritatē in se ꝓtinet ex qb⁹ ꝓficit. Cōficit aūt sacrificiū ecclesie duobus: sacr̄o ⁊ re sacrī. i. corpore chr̄i. Est ergo sacr̄m ⁊ res sacrī idē corp⁹ chr̄i. Ecce iuisibilē dixit carnē chr̄i: qz forma panis opta sumit ⁊ tractat. Jdemqz corpus chr̄i dixit eē sacr̄m ⁊ rez: ex quo ꝓfirmat qd̄ supra diximus. Deinde addit qd̄ magis mouet lectorē. Caro inqt ei⁹ est: quā sub forma panis optā i sacr̄o accipim⁹. ⁊ sāguis ei⁹ quē sub vini spē ac sapore potamus: caro videlz carnis ⁊ sanguis sacr̄m est sanguinis: carne: ⁊ sanguine utroq3 iuisibili: itelligibili ⁊ spūali significat corpus chr̄i visibile: ⁊ palpabile: plenum gratia ⁊ diuina maiestate.

¶ Que sit intelligentia premissorum.

Attēde bis diligēter: qz tropo quodā uti tur hic Aug. Quo solēt res significātes rerū sortiri uocabula q̄s significāt. Hic enim visibilis spēs panis uocat noie carnis: ⁊ visibilis spēs vini noie sanguinis. Jnuisibilis vo ⁊ itelligibilis dī caro chr̄i: qz sm illā spēm nō videt caro: sz itelligit ita ⁊ sanguis. Caro ergo iuisibilis dī eē sacr̄z carnis visibilis: qz species panis sz quā illa nō videt caro: est sacr̄z carnis visibilis: qz carne iuisibili. i. spē sz quā caro chr̄i nō videt caro: significat corp⁹ chr̄i qd̄ est visibile ⁊ palpabile ubi in sua fōa apparet. Jta ⁊ de sanguine accipi debet. Quez sensuz ꝓfirmat Aug. aperiēs q̄lit̄ ꝓdicta itelligēda sint: qz obscure dixerat ꝓnter dicēs ita panē uocari corpus chr̄i cū uere sit sacr̄z corporis chr̄isti qd̄ in cruce positū est: sicut ipsa īmolatio que fit manibus sacerdotis uocat chr̄i passio nō rei ueritate: sed significādi mysterio: ⁊ sicut sacr̄m fidei dī fides. Satis respōsuz est hereticis: ⁊ obiectionib⁹ eoꝛ qui negāt uerū corpus chr̄i in altari esse ⁊ panez in corpus: uel vinū in sanguinē mystica cōsecratione cōuerti dicentes. Quis audeat māducare dñm suū: Quis ēt audeat dicere quotidie formari corpus chr̄i: de materia uel substantia: que non fuit virginis caro.

¶ Auctoritatibus probat uerum corpus chr̄isti esse in altari: ⁊ in id panem conuerti.

Hec ⁊ his similia abiciūt illi in diuino mysterio legē nature sectātes: quorū pfidiā

Universidad de Deusto
Biblioteca

subdita cōuincūt testimonia. Fit enī ueritas. Accipite hoc est corpus meū. Itē Ambrosius. Si tātū ualuit sīmo Helye ut ignē de celo deponeret: nō ualebit tātū sermo christi ut species mutet? De totius mūdi operib' legit: qz ipse dixit & facta sunt &c. Sermo igit. i. filius qui potuit ex nihilo facē qō nō erat: nō potest ea que sunt in id mutare qō nō erāt? Nō enī min' est causare q̄z mutare nouas naturas reb'. Itē si ordinē querimus: viro mixta femina gīāre cōsueuerat. Liquet ergo q̄ p̄ter nature ordinē virgo gīāuit: & hoc qō cōficimus corpus ex virgine est. Quid ergo hic queris nature ordinē in christi corpore: cuz p̄ter naturā sit ipse part' ex virgine? Item ante benedictionē alia spēs notat: post cōsecrationē corpus significat. Ante cōsecrationē aliud dicit: post cōsecrationē sanguis nūcupat. Tu dicis amē. i. uerū est. qō sermo sonat: affect' sentiat. Itē Aug. In specie panis & vini quā videmus res inuisibiles. i. carnem & sanguinē honoram': nec silr pēdimus has duas spēs: sic ante cōsecrationē pēdebam': cū fidelit sateamur ante cōsecrationē panem esse & vinū: qō nā formauit. Post secratiōnē vo carnē christi & sanguinē qō benedictio consecrauit. Itē Ambro. Panis est in altari usitat' ante vba sacra. ubi accessit cōsecratio de pane fit christi caro. Quō aūt pōt qō panis est esse corpus christi? Cōsecratione que fit sermone christi. Itē si tāta vis est in sermone dñi ut icipiāt esse que nō erāt: q̄nto magis opatori' est ut sint que erāt: & in aliud cōmutent? Et sic qō erat panis ante cōsecrationē: iā corpus christi est post secrationē: qz sermo christi creaturā mutat: & sic ex pane fit corpus christi: & vinū cū aq̄ in calice missuz fit sanguis cōsecratione vbi celestis. Itē Aug. Sicut per spiritū scīm̄ uera christi caro sine coitu creat: ita per eūdē ex sba panis & vini idē corpus christi & sanguis cōsecrat. Corpus christi & ueritas est & figura. Veritas dñi corpus christi & sanguis vtute spūs est panis viniq̄ sba efficit. Figura vo est id qō exterius sentit. Itez Eusebius emisenus. Inuisibilis sacerdos visibiles creaturas in sbaz corporis & sanguinis sui uerbo suo secreta potestate cōmutat. Ex bis alijsq̄ pluribus constat uerum corpus christi & sanguinem in altari esse: immo integrum christum ibi sub utraq̄ specie: & substantiam panis in corpus: viniq̄ substantiam in sanguinem conuerti.

Postq̄z magr determinauit q̄ in hoc sacramēto tria iueniunt. aliq̄d qō est sacrm tm̄: & aliq̄d qō est res & sacrm: & aliq̄d qō est res tm̄: & sm hoc diuersimode diuersi māducāt. In pte ista icipit ,pseq̄ de singulis dictoz triū in spāli. Ūn diuidit in ptes tres. In p̄a de termiat de ipso uero corpe christi qō est sacrz & res ptēta in sacro. In 2a de spēb' panis & vini que sūt sacrz tm̄ in. 2. di. ibi| Si aūt querit de accītib'. | In 3a determinat de effectu sacri qui est res tm̄ in fine dist. ibi| Insti tutū est hoc sacrm. | Prima in duas. In p̄a oñdit uerū corpus christi in altari ptineri sub sacro. In 2a determinat de trāsubstātiatione per quā fit ut ibi sit uerum corpus christi di. xj. ibi| Si aūt querit q̄lis &c. | Pria in tres. In pria ponit errorē quorūdā negātiā vitatez quā asserere itēdit & ,pbatiōes eoz. In 2a soluit ,pbationes ipsoz ibi| Que ex eadē rōne &c. | In 3a iducit auctes ad ueritatē ,pbādā ibi| Hec & his silia obiciunt &c. | Scōa ps diuidit in ptes tres. In p̄a exponit auctes q̄s illi errātes pro se iducūt: & exponē sctoruz p̄dictā confirmat. In 2a oñdit dubitationē eē de qdā auctoritate Aug. iducta pro se ibi| Deinde addit q̄ magis mouet &c. | In tertia exponit eam ibi| Attende bis diligenter &c. |

Qō.i.

Hic quatuor querūtur. Primo utrū uerū corpus christi ptineat in hoc sacro. Scōo utrū totus christus ptineat in sacro sub spēb' que manēt. Tertio q̄liter sit ibi. Quarto quomodo possit agnosci corpus christi sm q̄ est sub sacramento.

Ad primū sic ,pcedit. Videt q̄ in sacramēto altaris nō ptinetur uerū corpus christi: in his enī que ad pietatē & reuerētiā ptinēt diuinā nihil debet eē qō in crudelitatē uel irreuerētiā sonet: sz māducare carnes bois sonat in q̄dā bestialē crudelitatē & irreuerētiā māducati. g̃ & in sacro pietatis qō ad māducatiōis usuz ordinat nō debet eē uerū corpus christi qō māducat. ¶ P. sacra ordinant ad utilitatē nr̄az. Sz Jo. 6° dī. Caro nō ,pdest dq̄q̄. g̃ corpus christi' siue eius caro nō debet eē in hoc sacro: sz solū ei' spūalis vt'. ¶ P. Hzeg. dicit in homel. de regulo: corpalē p̄nciā dñi querebat qui per spm̄ nusq̄ deerat: min' ita q̄z in illū credidit quē nō putabat posse salutē dare nisi p̄n̄s eēt in corpe: sz nō ponim' q̄ corp' christi sit in altari nisi ut nobis sit cā salutis. g̃ videt q̄ ex ifirmitate fidei ,pcedat. ¶ P. nihil pōt eē nūc ubi ꝑus nō fuit loco p̄existēte nisi ipm̄ mutet: sz corp' christi ante p̄secrationē nō erat in altari. si g̃ post p̄secrationē sit ibi sz vitatē: opz q̄ aliq̄ mō sit mutatū: qō nō pōt dici. g̃ nō est uez. ibi corp' christi. ¶ P. nullū corp' pōt eē sīl' in diuersis locis: sz corp' christi est in celo vē q̄ ascendit. g̃ ipole est q̄ sit in altari. ,pbatio p̄me. nihil ptinet extra suos terminos si terminos habeat: sed termini cuiuslibet corporis locati sunt simul cum termino corporis locantis. ergo nullum corpus locatum in vno loco pōt eē extra terminos illius loci: & ita nō pōt eē in duob' locis sīl. ¶ P. eadez rōne pōt poni corpus christi eē in diuersis locis & eē ubiq̄: sicut ponētes angelū esse in diuersis locis: dicunt q̄ est ubiq̄ uelit. sz ponē q̄ corpus christi ubiq̄ possit esse est hereticū: qz hoc solius dinitatis est. g̃ nō pōt eē in diuersis locis sīl. ¶ P. angelus est simplicioz q̄ corp' christi: sz angelus nō pōt esse sīl' in plurib' locis: g̃ neq̄ corp' christi: & sic idē qō ꝑus. ¶ P. corpus christi inq̄tuz corp' nō hēt q̄ sit in plurib' locis: qz sic cuilibet corpori ꝓueniret: neq̄ inq̄tū glioſuz: qz multo fortius spi

ritui glificato ꝓueniret: neq̄ inq̄tū diuinitati vnituz: qz vnio nō ponit ipz extra limites corpis. g̃ nullo mō sibi cōpetit. ¶ Sz ꝓtra p̄a Lor. xj. Qui māducat & bibit idigne iudiciū sibi māducat & bibit nō diiudicās corp' dñi: sz si eēt corp' christi ibi sm̄ solā significationē nō oporteret diiudicare hūc cibū ab alijs: qz q̄libet panis eadē rōne signat corp' christi. g̃ opz ponere q̄ sit ibi uerū corp' christi. ¶ P. vitas in nouo testamēto debet rndere figuris ueteris testamēti: sz in ueteri testamento ipse agnus qui figurabat christm̄ sumebat in cibū: ut patet Exo. 12. g̃ in noua lege ipm̄ uerū corpus christi qō per agnū significat debet manducari. ¶ P. Deut. 32. dī. Dei ꝓfecta sūt opa: sz nō ꝓfecte ꝓūgeremur deo p sacra que nobis tradidit nisi sub aliquo eoz ipse uere ptineret. ergo in hoc sacro uerum corpus christi cōtinet q̄ nō est aliud assignare sacrz in quo christus realr ptinetur. Ad hoc ēt sūt multe auctes in littera posite.

Rndeo dōm: q̄ sub sacro altaris ptinet uerum corp' christi qō de vgine traxit: & p̄riū dicere est hereſis. qz derogat vitati scripture q̄ dns dicit. Hoc est corp' meū. Rō aūt q̄re opz q̄ in hoc sacro ipse christus ptineat in p̄n̄o hui' tractat' dicta est: qz. s. nō ita ꝓfecte nobis christus ꝓiungeret si sola sacra illa haberem' in qb' ꝓūgit nobis christus per vtutē suā in sacris illis ꝓticipata: & ō opz eē aliq̄d sacrm̄ in quo christus nō pticipatiue: sz per suā cētiā ptineat ut sit ꝓfecta ꝓiunctio capitis ad mēbra: ꝓsequunt aūt & alie utilitates: sicut oñio mīe charitatis in hoc q̄ seipm̄ dat nobis in cibū: sublcuatio spei ex tā familiari p̄iūctiōe ad ipz & maximū meritū fidei in hoc q̄ credunt multa in hoc sacramento que non solum ꝓter rationem sunt: sed etiā cōtra sensum ut videt: & multe alie utilitates que explicari sufficienter non possent.

Ad primū g̃ dōm: q̄ in credulitatē sonaret maxime irreuerētiā si corpus christi ad modū cibi corpalis māducaret ut. s. ipsuz uerū corpus christi dilaniaret & dētib' attereret: hoc aūt nō cōtingit in sacrali māducatiōe: qz ipm̄ per māducatiōez nō lacerat: sz māducātes integros facit spēb' sub q̄bus latet diuersis: ut infra dicet. ¶ Ad 2m dōz: q̄ nihil ,pdesset caro christi corpalr māducata ut dictū est: multū aūt ,pdest sacralr māducata. vñ Aug. dicit. Caro nō ,pdest dq̄q̄ sz quō illi itellexerūt: sic enī itellexerūt carnē quo in cadauer vtit: aut i macello dilaniat. ¶ Ad 3m dōm: q̄ nō dicim' uerū corp' christi eē in altari eo q̄ alit nō posset salutē ꝓferre sicut regulus credebat: sed qz iste est ꝓuenietissim' modus saluādi: sicut & ꝓueniētissim' modus repationis hūane fuit per hoc q̄ vbuz caro factū ē & habitauit in nobis: q̄uis ēt ali' modus repationis fuit possibilis. ¶ Ad 4m dōz: q̄ nō oportet semp illud qō est nūc ubi ꝑus nō fuit localr mutatū eē: qz pōt aliq̄d eē ꝓuersuz in ipz: sic cū aer in ignez ꝓuertit: sz tñ ignis mutat mutatiōe gīatiōis: & hoc accidit: qz ignis in illa ꝓuersiōe nō est termin' gīatiōis sz cōpositū ex subto gīatiōis. s. mā: & termino. s. forma vñ forma ipsa que est termin' per se nō gīnat. ut in 7o meta. ,pbat. gīnat aūt per accīs: qz non est per se subsistēs: sz in aliō: q̄ mutato mutari oz. corp' aūt christi est in altari cū ꝑus nō fuerit: qz panis ꝓuersus est in ipz: ita q̄ ipz totū corp' est termin' per se ꝓuersiōis sicut ibi erat forma: nō tñ est ens in alio sic forma: sz per se subsistēs: & ita nō opz q̄ sit localr motū neq̄ gīnatū per se neq̄ per accīs. ¶ Ad 5m dōm: q̄ nullū corp' copara tur ad locū nisi mediatib' dimēsiōib' q̄titatiuis: & ō ibi corp' est aliqō ut in loco ubi cōmēsurant dimēsiones ei' dimēsiōib' loci: & sm̄ hoc corp' christi nō est nisi in vno loco tm̄. s. in celo: sz qz ꝓuersa est in corpus christi sba panis qui ꝑus erat in hoc loco determinate mediatib' dimēsiōib' suis que manēt trāsubstātiatiōe facta iō manet loc' nō qdē imediate hūs ordinē ad corpus christi sm̄ ,pas dimēsiōes: sz sm̄ dimēsiones panis remanētes: sub qb' succedit corp' christi sbe panis: & iō non est hic ut in loco per se loquēdo: sz ut in sacro: nō solū significate: sz ptinēte ipm̄ ex vi ꝓuersiōis facte: & sic pz q̄ corp' christi nō est extra terminos loci sui sm̄ q̄ ei cō petit eē alicubi int' uel extra ex dimēsiōib', pis qō est per se alicubi eē int' uel extra: sz est extra terminos loci q̄si per accīs sz q̄ cōpetit ei eē alicubi rōne illarum dimēsionū que remanēt ex illo corpe qō ꝓuersum est in corp' christi. ¶ Ad 6m dōm: q̄ sicut ex dictis pz corpus christi nō dī eē alicubi nisi rōne dimēsionuz ,parū: & illi' corpis qō in ipz ꝓuersuz est. nō est aūt pone q̄ dimēsiōes ei', pe sint ubiq̄: neq̄ q̄ corp' in ipz ꝓuertendū ubiq̄ sit: & iō q̄uis corpus christi sit in plurib' locis aliq̄ mō: nō tñ pōt eē ubiq̄. ¶ Ad 7m dōm: q̄ rō illa bñ sequeret si rōne ,poz terminoz eēt in plib' locis: qō multo fortī' angelo ꝓueniret: sz ꝓuenit ei inq̄tū alicui corpus ꝓuertit in corpus christi: nō aūt in angelum. ¶ Ad 8m dōm: q̄ hoc nō cōpetit corpi christi: neq̄ inq̄tū est glificatū: neq̄ inq̄tū diuinitati vnitū: sz inq̄tū est terminus ꝓuersionis: vnde silr accideret de corpore lapidis si deus simili mō panis sbam in lapidem cōuerteret quod non est dubium eum posse.

Ad 2m sic ,pcedit. Videt q̄ christus nō ptineat sub sacro q̄tū ad aiaz. qz christo nō cōpetit eē in altari ut dictū est. nisi sz q̄ panis in ipsum ꝓuertit: sz pstat q̄ panis nō ꝓuertit in aiaz christi. g̃ aia christi nō est ibi. ¶ P. christus est in sacro altaris ut cibus fidelīū: sed non est cibus sm̄ aiaz: sed sm̄ corpus: qz dicit. Caro mea uere est cibus. Jo. 6°. g̃ non est ibi sm̄ aiaz. ¶ P. forma sacri debet rndē sacro: sz in forma nō fit mētio de aia: sz solū de corpe: qz dī. hoc est corp' meū: g̃ nō est ibi sm̄ aiaz. ¶ Sz ꝑ: quecūq̄ nō separant sm̄ eē ubicūq̄ est vnū & aliud: sz vnū est esse aie christi & corpis: sicut materie & forme: g̃ cū corpus christi sit in altari erit ibi aia. ¶ P. corp' christi nō est in sacro iaiatū: sz corp' sine aia est inaiatū. g̃ christus non est ibi sm̄ corpus tm̄: sed etiam sm̄ animam.

¶ Ulteri' videt: q̄ sub spē panis christus nō ptineat inq̄tū ad carnē aiatā: qz ut dictū est corp' christi est ibi sm̄ q̄ cib': sz eē cibū nō ꝓuenit nisi carni. vnde Jo. 6°. Caro mea vē est cib'. g̃ nō est ibi aliq̄ pars corpis nisi caro. ¶ P. qō ita est nō opz fieri. si g̃ in pane ꝓsecrato sit oēs ptes corpis christi erit ibi sanguis. g̃ nō opz q̄ per cōsecrationē vini iterū ibi fieret. ¶ P. de' in revelationibus vitatē oñdit: alās revelatio esset cā erroris: qō est icōueniēs: sz spēs panis ostēsa est aliqn̄ ut caro tm̄: sic legit in vita bti Hzeg. g̃ non est sub spē panis aliq̄d de corpe christi nisi caro: & nō sanguis uel os uel aliud hī'. ¶ Sz ꝑ. sic corp' christi significat in sacro ita ptinet ibi sz significat sm̄ q̄ est: alās significatio eēt falsa. g̃ est ibi sm̄ q̄ est: sz caro nō est sine sanguine & alīs ptib' corporis: g̃ est ibi nō solū caro: sed ēt alie partes corpis. ¶ P. in spē panis significat totū id qō est res tm̄ sine sacro. s. vnitas corpis mystici: & silr in vino ut ex dictis 8a di. pz. sed sicut significat id qō est res tm̄: ita significat & continet id qō est res & sacrz: ergo & totus christus qui est res & sacrz ptinet sub utraq̄ specie.

¶ Ulteri' videt: q̄ nō sit ibi corp' christi sm̄ ꝑz q̄titatē: nihil enī qō manet ꝓuertit in alterū: sed q̄titas panis manet: g̃ nō ꝓuertit in q̄titatē corpis christi: sz corpus christi nō est in altari: ut dictū est nisi ut est termin' ꝓuer

sionis.g̃ nō est ibi fm ꝑam q̃titatē. ¶ Ꝑ.fm pñm in 4.° phi. Corpus nāle nō pōt eē sīl cū dimēsionib' separatis:q; tūc due dimēsiōes eēnt sīl fz dimēsiōes panis manēt.g̃ sub eisdē dimēsiōib' nō pōt eē corp' chīi cū dimēsiōib' ꝑe q̃titatis. ¶ Ꝑ.accīs plus depēdet a ſba q̃ ſba ab accīte:fz ex pte ei' qō est sacrm tm̃ iuenit accīs sine ſba.g̃ multo magis pōt poni ex pte eius qō est res z sacrz q̃ sit ſba sine accīte:z ita corp' chīi sine q̃titate. ¶ Ꝑ.sicut dictū est supꝫ:ubicūq; est corpus aliqō fm ꝓpas dimēsiōes est ibi ut in loco:fz corpus chīi nō est sub sacro ut in loco:q; iā eēt ex̄ terminos loci ꝓpꝛij.g̃ ipole est q̃ sit ibi fm dimēsiōes ꝓpas. ¶ Sz ꝯ.ībm nunq̃ sepat a ꝓa passiōe.sed ſbe corpalis ꝓa passio est q̃titas dimēsiua.g̃ cū ſba corpis chīi sit sub sacro ēt q̃titas ei' dimēsiua erit. ¶ Ꝑ.de rōne corpis viui est organizatio:ut pz in 2° de aia:fz organizatio requrit diuersum situ partiū:situs autē presupponit q̃titatē.ergo oportet cū corpus chīi sit viuum sub sacro q̃ sit ibi sub proꝑia quātitate.

¶ Ulteri' videt:q; nō sit ibi fm totā q̃titatez suā.ꝑstat enī q̃ q̃titas corpis chīi nō inuenit extra corp' chīi:ut corp' chīi sine ꝓa q̃titate:fz ꝑstat q̃ corp' chīi nō est ultra dimēsiōes panis:neq; aliq̃ ps dimēsiōis est ſb q̃ nō sit corp' chīi.g̃ si est ibi q̃titas tota corpis chīi:ne q; excedit dimēsiōes panis:neq; excedit:sed cois anim ꝓceptio est q̃ due q̃titates q̃rū vna alteri supposita:neq; excedit:neq; excedit sūt equales:ut pz in p̄n° Euclidis.g̃ q̃titas corpis chīi tota equat q̃titati panis:qō est falsuz:q; ꝓrigit eē maiorē z minorē. ¶ Ꝑ. nulla corp' fm totā suā q̃titatē pōt ꝓtineri idifferenter magna z pua q̃titate extrīseca:fz corp' chīi ꝓtinet idifferēter sub pua pte:uel magna panis ꝓsecrati:g̃ nō est ibi fm totā suā q̃titatē. ¶ Ꝑ.qñcūq; sub aliq̃ q̃ti tate extrīseca ꝓtinet corp' aliqō hñs ptes distictas fz suā itrīsecā q̃titatē totā ꝓtigit assignare sub qua pte illius q̃titatis singule ptes ꝓtineant:fz corp' chīi cū sit organicū hēt ptes distictas.si g̃ fm totā suā q̃titatez ꝓtinet sub dimēsionib' erit assignare ubi sit caput ei' z man' z pes:qō est ipole:q; puitas q̃titatis nō sufficit ad talē distātiā:z ꝑcipue cū ptes hēant distantias determinatas ꝓp multa itermedia que hñt q̃titates determinatas. ¶ Sz ꝯ:totalitas corpis attēdit fm totalitatē q̃titatis ei':q; fm q̃titatē diuidit z ptes hēt: fz fm Aug. Chīs tot' māducat in sacro.g̃ est ibi fz tota suā q̃titatē. ¶ Ꝑ.ipole est aliq̃d eē alicubi fz ptē q̃titatis:z nō fm totā nisi diuisa q̃titate ipsī':fz q̃titas corpis chīi nō diuidit actu:q; corp' illud est ipossibile.g̃ cū in sacro ꝓtineat aliq̃d q̃titatis corpis eius: impossibile est dicere q; non cōtineatur in toto.

Rñdeo dōm ad p̄m qōnez:q; in sacro altaris ꝓtinet aliq̃d duplr:vno mō ex vi sacrī: alio mō ex nāli ꝓcomitātia. Ex vi q̃dē sacrī ꝓtinet ibi illud ad qō ꝓuersio terminat:ad qd aūt terminat cōuersio sciri pōt ex trib'. Prio ex eo qō ꝓuertebat:nō enī ꝓuertit mā sacrī nisi in id ad qō hēt silitudinē fm ꝓpriatē nāe sue:sīc vinū in sanguinē. Scdo ex significatiōe forme cuius vtute fit ꝓuersio:vñ in illud ꝓuersio terminat qō est significatuz per formā. Tertio ex usu sacrī:q; qō ptiet ad cibū ptiet sub ſpē pāis ex vi sacrī: qō ptinet ad potū sub ſpē vini. Ex nāli aūt ꝓcomitantia z q̃si per accīs ꝓtinet sub sacro illud qō per se nō est termin' ꝓuersiōis:fz sine q̃ termin' ꝓuersiōis esse nō pōt:fm hoc g̃ pz q; cū aia chīi nō hēat silitudinez cū ſba panis:nec in forma sacrī de aia fiat mentio:nec aia ꝓueniat ad usum sacrī qui est māducare z bibē:ad aiaz nō terminat ꝓuersio panis:nec vini:fz ad corpus z sanguinē chīi que ab aia sepata nō sūt:z iō aia nō cōtinet ibi ex vi sacrī:fz tū ꝓtinet ibi ex nāli ꝓcomitātia ad corp' qō viuificat.vñ si fuisset facta ꝓuersio panis i corp' chīi qñ erat mortuū aia nō fuisset ſb sacro. Et qō dictū est de aia oz itelligi de dinitate:nisi q; dinitaz ei' ēt ꝑter sacrm est ubiq;. Et p hoc pz rñsio ad obta.

¶ Ad 2am qōnē dōm:q; duplex est usus sacrī.s.māducare z bibē:māducare aūt est usus cibi sicci:sed bibē est usus cibi hūmidi qui pot' oī:z iō ſb ſpe panis qui ad usuz māducatiōis ordinat ꝓtinet ex vi sacrī nō solū carо chīi:fz os z oēs hi' ptes:nō aūt sanguis:q; ꝓtinet ex vi sacrī sub ſpe vini qui ad usuz pot' ordinat:q̃uis ex nāli ꝓcomitātia z sanguis sit sub ſpe panis : z caro sub ſpe vini. ¶ Ad p'm g̃ oōz:q; ponit ibi ps ꝓ toto s.caro ꝓ toto corpe:z hāc ptē ſpalit posuit:ut per similitudinē corpalis māducatiōis cui ꝑcipue caro apta est:manuducēt ad sacrālē:q̃uis ēt ossa z alie hi' ptes māducatioi aliq̃ mō cōperāt:cū fm Auic.queda aia lia ipsis nutriant. ¶ Ad 2m oōz:q; illud qō ia est nō fit eo mō q̃ est:sed alio mō pōt fieri:q; qō est potētia fit actu:z iō sanguis chīi qui est sub sacro hostia ꝓsecrata nō ex vi sacrī fit ibi p ꝓsecrationē vini ex vi sacrī existēs:sīc ēt qō est in vno loco per accīs:fit ibi p se qñq;. ¶ Ad 3m dōm:q; visus corpalis ut dicēt non pōt videre corpus chīsti fm q; est sub sacramēto:q̃d aūt illud sit qō quādoq; in hoc sacramēto in specie carnis aut sanguinis apparet infra dicetur.

¶ Ad 3am qōnē dōm:q; ſba panis que ꝓuertit in corp' chīi nō hēt aliq̃ ꝓportionē silitudinis ad q̃titatē uel alia accītia chīi:fz tātūmō ad ſbam ei' corpis:z iō cū nihil ꝓuertat in corp' chīi de pane nisi ſba panis:q; accidētia manēt:ꝑstat q; ꝓuersio illa termiat directe ad ſbaz:nō aūt ad accītia:q; accītia panis remanēt:z iō q̃titas z alia accītia ꝓa corpis chīi nō sūt ibi ex vi sacramēti:sūt tm̃ ibi fm rei vītatē extrīseca ꝓcomitātia accidētis ad ſbm:ut de aia dictū est. ¶ Ad p'm g̃ dōm: q; rō illa ꝓbat q; nō sit ibi ex vi sacrī:z hoc concedo.

¶ Ad 2m oōz:q; qz dimēsiōes corpis chīi nō sūt ibi ex vi sacrī:fz solū ex eo q; ꝓcomitant ilepabilr ſbam: ꝑstat q; ꝓrio ordine sūt ibi dimēsiōes ꝓe corpis chīi z dimēsiōes locati corpis in loco. Corpis enī ſba locati nō hēt ordinē ad locū nisi mediātib' dimēsiōib':z iō qz dimēsiōes corpis locati nō pñt eē sīl cū alijs dimēsiōib':sequit ex ꝓnti q; ſba corpis locati nō possit eē sīl cū alijs dimēsiōib':neq; sepatis neq; in alio corpore existētib':fz hic ex ꝓrio ſba corpis chīi per se mediate ordinat ad hoc q; sit sub sacro:z dimēsiōes ei' ꝓpe ex pñti z p accīs:ſba aūt ex hoc q; est ibi anō, ꝓbat eē sīl cū dimēsiōib' qbuscūq; siue ꝓiūctis sibi siue sepatis:aut existētib' in alio ſbo:sīc ſba āgeli pōt eē sīl ubi est aliud corp':z iō ēt corp' chīi ſb ꝓa q̃titate potest eē sub dimēsiōib' panis. ¶ Ad 3m dōz:q; nō pōt fieri sine mutatiōe panis q; ei' accītia sine ſba remaneāt:z sīl nō posset fieri q; ſba corpis chīi eēt sine accidētib' sine tua mutatiōe:posset aūt oī hoc facē ut sine accītib',pis eēt ad min° aliq̃b' itrinseca:z qz nō ē icōueniēs panē mutari.eēt aūt icōueniēs chīz mutari mutatiōe:z iō nō ē silr qō iducit rō. ¶ Ad 4m dōm: q; q̃uis corpus chīi cū q̃titate ꝓa sit sub sacro:nō est tm̃ ibi mediāte sua q̃titate:z iō nō est ibi ut in loco.

¶ Ad 4am qōnē dōz:q; qua rōne ponit ibi ps q̃titatis eadē rōne ibi poni oz ēt tota q̃tas:qz sīc corp' chīi nō sepat a ꝓa q̃titate:ita vna ps q̃titatis nō sepat ab alia:utrūq; enī sine mutatiōe itrinseca corpis chīi nō posset euenire. ¶ Ad p'm g̃ dōz:q; in suppositiōe dire cte q̃titas applicat q̃titati:z qz q̃titas chīi non dire-

cte applicat q̃titati panis:qz nō mediāte ipsa corpus chīi sub dimēsione panis est.iō nō est ibi aliq̃ suppositio q̃titatis ad q̃titatē:nec aliq̃ cōmēsuratio q̃titatū z iō nō sequit q; sint eqles. ¶ Ad 2m dōz:q; sicut illa que nō hñt q̃titatē pñt esse idifferēter sub pua z magna q̃titate:sīc pz de aia que est idifferēter in magno z puo corpe:ita illud qō non rōne sue q̃titatis ꝓtinet sub aliq̃ q̃titate pōt eē idifferēter in magna z pua q̃titate.sic est in ꝓposito. ¶ Ad 3m dōm:q; sit' sīc obiectio tāgit:q̃titatē ꝑsupponit:z qz q̃titaz chīi nullā sīli tudinē hēt ad dimēsiōes panis:iō ēt nec sit' ptiū corporis chīi:z iō q̃uis corp' chīi ꝓut est sub sacro hēat ptes distinctas z situatas situ nāli:nō est tm̃ assignare in ptib' dimēsionū panis:ubi singule ptes corpis chīi iaceāt:nec tm̃ sequit q; dicamus corpus chrīsti ꝓfusuz: qz ordinē habēt ptes in se:sed fm ordinē illū nō comparantur ad dimensiones exteriores.

Ad 3m sic ꝓcedit.videt q; corp' chīi ꝓtineat sub sacro circūscriptiue:oē enī corp' qō est in loco circūscribili:fz corp' chīi est sub sacramēto sīc in loco qō pz:qz nō est aliū modū assignare de modis eēndi in qs assignat phs in 4° phi.g̃ corpus chīi est in loco circūscriptiue. ¶ Ꝑ.in principijs dī q; ꝓuz est ponis ꝑ° loco ſbe iherere:fz corpis chīi ſba nō denudat aliꝰ ꝓtatib' ,put est sub sacro.g̃ neq; pōne.g̃ fm q; est sub sacro est in loco:qz positio ordinē ptiū in loco dicit. ¶ Ꝑ.oē corp' qō ꝓtinet superficie altei' corpis : ita q; nō excedit:neq; excedit circūscribit illa superficie sīc loco:fz corp' chīi totuz ut dictū est ꝓtinet sub ultia superficie dimēsionū panis que manēt:z nec excedit:nec excedit.g̃ est sīc in loco circūscriptiue. ¶ Ꝑ.oē qō replet locū circūscribit loco:fz corp' chīi replet locū dimēsiuū alis eēt uacuū:g̃ corp' chīi circūscribit ſpēb' illis. ¶ Sz ꝯ.oē corp' qō circūscribit loco cōmēsurat loco circūscribēdi:qz locus z locatū sūt eqlia:ut dī in 4° phi.fz corpus chīi nō cōmēsurat q̃titati dimēsionū:ut dictū est.g̃ nō est ibi sīc in loco circūscriptiue. ¶ Ꝑ.oē corp' qō circūscribit loco aliꝰ ptes ei' hñt sitū determinatū in loco illo . sed hoc ut dictū est nō ꝓuenit corpori chīi rōne dimēsionū illarū.ergo nō ꝓtinet eis circūscriptiue.

¶ Ulteri' videt q; ꝓtineat eis saltē diffinitiue:qz plus distat a nā loci angelus q̃ corp' chīi:fz angelus nō potest esse in loco qn loco diffiniat:ut cōiter dī.g̃ multo fozti' corp' chīi est diffinitiue sub ſpēbus illis. ¶ Ꝑ. oē corpale idiuiduū est determinatuz ad hoc z nūc.sed corp' chīi est hi'.g̃ determinat ad hic z nūc.g̃ est diffinitiue sub ſpēb'. ¶ Ꝑ.oē finitū existēs alicubi diffinitiue est ibi:fz corp' chīi est hi'.g̃ ꝛc. ¶ Sz ꝯ.oē qō est diffinitiue alicubi ita est ibi q; nō alibi.fz corp' chīi nō ita est sub ſpēb' q; nō alibi.g̃ nō est diffinitiue sub eis. ¶ Ꝑ.oē qō pōt sine sui mutatiōe alibi eē q̃ hic non est hic diffinitiue.pp hoc enī ponim' angelos moueri:q; loco diffiniunt:fz corp' chīi pōt alicubi eē q̃ sub ſpēb' illis sine oi mutatiōe uel sua ul'spērū:puta si alicubi corpus chīi ꝓsecrat.g̃ nō erat hic diffinitiue.

¶ Ulteri' videt q; corp' chīi nō possit eē totū sub q̃libet pte spērū:dimēsiōes enī panis remanētes pñt in ifinitū diuidi.si g̃ in q̃libet pte dimēsionū illaꝝ eēt corpus chīi totū eēt ifinities sub eisdē dimēsiōib':qō est ipole. ¶ Ꝑ.quecūq; vni z eidē sūt sīl sibi inicē sūt sīl fz si in q̃libet pte dimēsionū est totū corpus chīi:ubicūq; est ps corpis chīi eēt totū corp' chīi.g̃ ubi eēt vna ps eēt alia:z hoc repugnat distictioi ptiuz que requrit in corpe organico:g̃ nō est pole q; totū corp' chīi sub q̃libet pte spērū sit. ¶ Ꝑ.Aug. dicit q; ꝓum est spūs q; possit sīl in diuersis ptib' toti' eē:fz corp' chīi non ponit:neq; per vnionē:neq; per gliaz ex̄ limites corporis ut possit pcipe ,petatē spūs:g̃ corp' chīi nō est totū in q̃libet pte spērū. ¶ Sz ꝯ est qō Hylari' dicit. Ubi ps est corpis z totū:z loquit de corpe dñi in sacramēto:fz in q̃libet pte dimēsionū est aliq̃ ps corpis dñi.ergo in qualibet parte dimēsionū est totū. ¶ Ꝑ. panis ꝓsecrat' est quoddā totū homogeneuz.i. vnius rōnis in toto z in partibus.sed sub toto est totum corpus.ergo sub qualibet parte corporis est totuz.

¶ Ulteri' videt q; corpus chīi mouet ad motū hostie: oē enī qō desinit eē ubi ꝓus erat z icipit eē ubi ꝓuꝰ nō erat mouet uel per se ul' per accīs:fz corp' chīi trāsla ta hostia desinit eē ubi ꝓus erat.s.in altari:z icipit eē ubi ꝓus nō erat.s.in pixide uel in ore.g̃ corp' chīi mouet ad motū hostie uel per se uel per accīs. ¶ Ꝑ.ex pbm in 2° top̄. Mouētib' nobis mouent ea que in nobis sūt:fz corp' chīi ve ꝓtinet sub ſpēb' illis.g̃ ſpēbus trāslatis z ipm trāsfert. ¶ Ꝑ.aia uel angelus magis recedit a nā loci q̃ corp' chīi:fz aia uel angelus mouetur per accīs moto corpe vnito uel assūpto.g̃ multo fozti' corp' chīi. ¶ Sz ꝯ.nullū q̃tū manēs in eodez loco mouet per se uel per accīs:fz corp' chīi est hi'. g̃ ꝛc. ¶ Ꝑ.qō mouet per accīs ad motū alteri' differentiue est in illo:vñ de' nō mouet ad motū alicui':nec aia ad motū manus:sed corpus chrīsti nō est differentiue sub ſpēb' illis:g̃ nō mouet ad motū illarū.

Rñdeo dōm ad p'm qōnem:q; locus dī circūscribere locatū ex eo q; in circuitu describit figurā locati:qz loci ,ppij z locati opz eē vnaz figurā:figura aūt est q̃ltas circa q̃titatē:z qz corpus chīi nō hēt ordinē ad ſpēs sub qb' ꝓtinet mediāte q̃titate:sed cōuenit:ut dictū est:iō neq; figura corpis chīi rndet figure spērū:sīc pz ad sensum:z iō pz q; nō est sub ſpēb' circūscriptiue:z per pñs:nec est in eis sīc in loco:qz nihil per se:z ꝑe loquendo est in loco ut in loco:nisi quod loco circūscribitur.

Ad primū g̃ oōz:q; cōparatio corpis chrīsti ad ſpēs sub qb' est nō ē sīlis alicui cōparatiōi nāli:z iō nō pōt reduci ,pe loquēdo ad aliq̃ modoz a pho assignatoz:tū hēt aliquā sīlitudinē cū illo mō q̃ aliq̃d dī eē in loco fm q; eē in loco est eē in aliq̃ sepato ex̄ ſbaz suā qō est ei' cā:z fm hoc ēt Jnno.dicit corp' chīi eē in plīb' locis qō ꝓtinet ſb pluribꝰ ſpēs. ¶ Ad 2m dōm:q; q̃uis corp' chīi nō denudet positiōe:neq; aliq̃ suarū ꝑtatū ex hoc q; est sub sacro:nō tm̃ sequit q; fm q; hēt figurā z q̃titatē z positionē cōparet ad spēs sacrī:sīc hō nō cōparat ad locū ex hoc q; hēt aiaz uel mediāte aia:q̃uis per hoc q; in loco est aia nō ꝓuet. ¶ Ad 3m dōz:q; ad circūscriptionē plus exigit.s.q; locatū ꝓfiguret loco aut conuerso:z hoc nō est in ,ppositio rōne iam dicta. ¶ Ad 4m dōz:q; corp' nāle nō hēt q; repleat locū ex parte māe neq; ex pte dimēsionū:vñ fm pbz in 4° phi.z in 3° meta.dimēsiōes sepate si ponant eē uel corp' mathematicū qō idē est replēt locū z nō pñt eē sīl cū alio corpe . Nec obstat q; ipse in 4° phi.in cap°de uacuo videt uti dimēsiōib' sepatis quasi uacuo:qz ꝓcedit ex suppositione illoz qui ponebāt dimēsiōes sepataꝫ exi stētes iter terminos corpis ꝓtinētis eē locū.vñ sequit q; qñ ille dimēsiōes fuerūt sine corpe sensibili q; dicat uacuū:sic enī uacuū ponebāt:z iō dōz est in,ppositio q; cū corp' chīi nō cōpareāt ad locū istū in quo est sub sacramēto mediātib' ,ppijs dimēsionibus nō repleret locū:neq; tm̃ locus ille est uacuus:qz replet dimensionibus separatis sacramenti corporis chrīsti.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ad 2am qōnē dōz:q ad hoc q aliq̄d sit in loco diffinitiue:duo requrunt. Primū est ut cōpetat ibi eē ei:qz qō nō est in aliq̄ loco nō pōt loco illo diffiniri. Scōm est q sit ibi sicut in loco cōmēsurato aliq̄ mō sue q̄titati uel vtuti:coꝛpi enī bicubitale nō diffinit loco vnius cubiti:q̄uis aliq̄ mō sit ibi:neqz aia est diffinitiue in manu:qz est ī aliꝰ ptīb9 eo q nō est in manu fm totā vtutē suā:ī iō oē qō hēt q̄titatē finitā uel vtutem opz q sit diffinitiue in loco in quo est:ī iō angeli diffinitiue sūt in loco:nō tn de":coꝛpi aūt chīi q̄uis fz ueritatē sit sub spēbus:nō tn cōpetit ei rōne sui:qz neqz rōne sue q̄titatis:ut dictū est:neqz rōne sue vtutis:sed rōne illi9 qō in ipm ꝙuerſuz est ibi ꝑexistēs:cui" dimēsiones adhuc manēt q̄bus ad locū illū determinabat:ī iō nō diffinit loco illo:fz silr mō pōt esse alibi ubicūqz fuerint panis dimēsiones ꝙuerſi in ipm. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q angelus ē in loco quo diffinit:nō qz aliq̄d ꝙuertat in ipm:fz rōne sue opōnis vtutis ī eēntie:ī iō nō pōt esse nisi in vno loco: qz ſba rei non est nisi semel.

¶ Ad 2m dōm:q coꝛp" chīi sicut ī alia coꝛpa determinat ad vnū locū qui cōpetit ei rōne sue q̄titatis:qz ibi est ut in loco:fz nō hoc mō sub spēb9 est:ī iō rō nō sequit. ¶ Ad 3m dōz:q finitū ī ifinitū sūt passiōes q̄titatis fm phm in p9 phi. vñ cū coꝛp" chīi non hēat ex rōne sue q̄titatis q sit ubi ꝑfecrat:fz magis ex ꝙuerſione alteri9 in ipz coꝛp" chīi sic eē in plīb9:ī nō diffinitiue in vno nō ptinet ad ei" finitatē uel ifinitatē:fz magis ad numerum eorum que conuertuntur in ipsum.

¶ Ad 3am qōnem dōm:q circa hoc est duplex opinio. Quidā enī dicūt q hostia remanēte integra chīs totꝰ ē sub tota hostia:nō tn sub q̄libet hostie pte:fz hostia diuisa chīs totꝰ remanet sub q̄libet pte. Et ponūt exēplū de speculo:qz Aug. dīc q sicut fracto speculo multiplicant spēs uel imagines:sic post fractionē quot sūt ptes totiēs est ibi chīs:ꝑstat aūt q ante fractionē speculi nō erat ibi nisi vna imago. Illud aūt nō pōt stare: qz hostia integra manēte aliq̄ mō est coꝛpꝰ chīi sub ptibus hostie. si g̃ nō sit ibi fm totū erit fm ptē:fz oē qō est totū in toto:ī ps eiꝰ in pte est ibi situaliꝛ:ī ita coꝛpus chīi esset situaliꝛ sub sacro:ī circūscriptiue qō est ipole. Exēplū aūt nō est ꝙueniēs:qz imago speculi nō est ibi ut forma absolute q̃escēs in ſbo:fz aggñat ex reuerberatione:ī ideo q̄diu est vna supficies speculi fit vna reuerbatio:ī p ꝙns vna imago resultat:fracto aūt speculo sūt multe supficies:ī per ꝙns multe reflexiones ī imagies multe resultātes. Si aūt eēt forma absolute q̃escēs in ſbo:aut eēt ꝙns q̄titatē:sicut albedo que fundat in supficie:aut p̄cedēs q̄titatem sic forma ſbalis. si p9 mō de necessitate eēt tota in toto:ī ps in pte ante fractionē speculi ī post:si aūt eēt p̄cedēs q̄titatē eēt ante ī post:ī tota in toto:ī tota in ptib9:sicut tota forma ſbalis ligni est in q̄libet pte eius:qz totalitas forme ſbalis nō recipit q̄titati totalitatē:sic est de totalitate formarū accñtaliū que fundant in q̄titate ī ꝓsupponūt ipsam:coꝛpus aūt chīi ptinet absolute sub spēb9:ī hoc nō ꝙuenit sibi mediāte q̄titate:ut dictuz est:fz rōne ſbe in q̄tū ſba panis est ꝙuersa:ī iō ēt ante fractionē est totū in toto:ī totū in ptibus:qz ubicūqz erat tota nā panis est tota nā coꝛpis chīi:ī per ꝙns ēt totuz coꝛpꝰ ī tota q̄titas eiꝰ. Et hec est alia opio que magis vā videt. ¶ Ad p̄m g̃ dōm:q vnitas rei ꝓsequitur eē ipsi":ptes aūt alicui" homogenū ꝓtinui ante diuisionē nō hñt eē actu:fz potētia tm:ī iō nulla illarū hēt vnitatē ꝑfaz in actu. vñ actu nō est accipe ipsarum nūm:fz potētia tn:ī pp hoc forma que est tota in toto tali ī tota in ptib9 eiꝰ nō oꝛ ante diuisionez ꝓtinui eē ibi pl̄ies actu:fz solū potētia:fz post diuisionē multiplicat fm actū:sic pz de aia in aialib9 annulosis:ī si milit coꝛpꝰ chīi ante diuisionē hostie:q̄uis sit totū sb q̄libet pte hostie:nō est tn pluries actu sub partib9 illis:fz tm potētia:nec est icouenies q sit ibi ifinities in potētia. ¶ Ad 2m dōz:q ꝙfusio opponit ordini ptiū qui ptinet ad rōnē sit":ī qz coꝛpꝰ chīi nō est situaliter sub sacro iq̄ nō sequit ibi aliq̄ ꝙfusio ptiuz ex hoc q in quolibet signato hostie est totū coꝛpꝰ chīi ī quelibet ps ei":q̄uis eni nō sit accipe ordinē ptiū coꝛpis chīsti fm cōparationē ad ptes hostie:tn est accipe ordinez ipsarū ptiū adinuicē in coꝛpe chīi fm ꝓpam q̄titatem.

¶ Ad 3m dōm:q spūs cōpetit eē totū in toto ī in q̄libet pte:qz nō hēt q̄titatē:nec a q̄titate sba eius dependet:coꝛpꝰ aūt chīi q̄uis in se ꝓsideratū nō absoluatur a ꝓpa q̄titate:tn non cōparat ad hostiā sub qua est fm ꝓpriā q̄titatē:ī ideo nō est spiritꝰ:sed ptcipat q̄tum ad aliquid ꝓpꝛietatem spiritus fm cōparationem ad species sub quibus continetur.

¶ Ad 4am qōnē dōm:q moueri in loco icludit eē in loco. vñ ad hoc q aliquid per se moueat in loco opz q per se sit in loco:ī q per se moueat nō ad motū alterius:fz per accns aliq̄d mouet in loco duplr. vno mō: qz per accns est in loco sicut forme mouent per accns. alio mō:qz per se est in loco:fz per accns mouet in loco:sic pz in his que uehunt:qz locus quē mutat est p se eoꝛ ꝓpius locus uel cois:coꝛpꝰ aūt chīi in loco quē spēs trāsmutāt nō est per se neqz sic in loco ꝓ:neqz sicut in loco cōi sic ex dictis patē pōt:ī iō per se in illo moueri nō pōt:neqz per accns: sic coꝛpa per accidēs mouent:fz hoc mō quo aliq̄d ī per accns est in loco: ī p accns mouet:nec differt ut q̄dā dicūt differre utrz spēs moueant in eodē loco:aut trāsferant de loco ad locū:qz qō in eodē loco fm ſbam manēs mouet mutat locū nō solū fm ptes:fz fm totū:ut in 6° phi. ꝓbatur. Et fm hoc pz solutio ad utrāq ptē ꝑter ultimuz.

¶ Ad 2m dōm:q q̄uis nō diffiniat hoc loco:tn pfecte est ibi:ī quātum ad substantiam:ī quātum ad virtutem tamen per accidens:non autem in manu perfecte est anima:vnde non est simile.

Ad 4m sic ꝓcedit. Videt q oculus glificatus possit vidē ipz uerū coꝛpꝰ chīsti sub spēb9 existēs:ipse eni chīs sub spēb9 existēs: videt seipz ibi coꝛpali oculo:sed coꝛpa glificata ꝓfor mant coꝛpi ei"ut oꝛ Phil.3°.g̃ ī aliꝰ oculus glificat": puta vginis pōt hoc idē. ¶ Ꝓ.iō ut infra dicet coꝛpus chīi sub alia spē ꝓponit ut fides hēt meritū:fz illi qui sūt in glia nō hñt fidē.g̃ ipsi ad ipsaz ſbam coꝛpis ei" vidēdā ptingunt coꝛpali oculo ēt fm q est sub sacro. ¶ Ꝓ.pp uelamē spērū:q̄b9uerū coꝛpꝰ chīi uelat decipit sensus viatoris:fz stat" glie nō patit deceptionē neqz uelamē.g̃ ipsaz ſbaz coꝛpis chīi sub sacro videt. ¶ Sz ꝑ.maioꝛ magnitudo in eq̄li distātia visa ſb maiori angulo videt ut ꝓspectiui pbāt:sed maioꝛ est q̄titas coꝛpis chīi q̄ hostie huius:ī distātia ad oculū est eadē.g̃ oculus videꝫ coꝛpꝰ chīi ī hostiā videt coꝛpꝰ chīi sub maiori angulo:fz coꝛpꝰ chīi videt sub spē hostie.g̃ maioꝛ angulus ptinet maiorē:qō est ipole. ¶ Ꝓ. coꝛpꝰ nō est natū mouē visuz nisi moto medio:fz mediū nō mouet a colore coꝛpis chīi:qz nos ēt videremus. ergo ipossibile est q ab aliquo oculo videat. nullus enim oculus videt nisi motus a colore.

¶ Ulteriꝰ videt q q̄n apparet in spē carnis uel pueri in altari q videat in spē ꝑa.coꝛpꝰ eni chīi nō est nisi sub spē ꝑa uel sub spē panis:fz tūc desinūt ibi eē spēs panis.g̃ si nō est spēs ꝑa illa in qua vī nullo mō erit ibi.

¶ Ꝓ.illa oñsio est ad edificationē fidei:fz nō ꝓfirma ret fidē:si chīs in spē alterius carnis appareret:g̃ in spe ꝑa ibi apparet. ¶ Ꝓ.nihil pōt apparere in aliquo qō nō est in eo:fz in sacro altaris nō est nisi spēs panis que est tm sacrm:ī coꝛpus chīi qō est res ꝓpēta:illud aūt qō ibi apparet nō est spēs panis g̃ est spēs coꝛpis chīi. ¶ Sed ꝑ.cū in hoc sacro nō sit aliq̄ deceptio.g̃ dz fm vītatē ibi eē illud qō sensus ꝓcipit:fz sensus ꝓcipit ibi q̄dā quas dimēsiōes:q̄rū iudiciū ꝑt ipz ptinet. g̃ sūt ibi ille dimēsiōes:fz ille nō sūt dimēsiōes coꝛpis chīi cū sint multo minores:g̃ sūt ibi alie dimēsiōes q̄ dimēsiones coꝛpis chīi:ī sup illas fundant spēs que ibi apparēt.cū g̃ spēs coꝛpis chīi nō fundant nisi sup dimēsiōes ꝑas nō vī ibi coꝛpꝰ chīi in ꝑa spe. ¶ Ꝓ. supficies illi9 spēi que ibi apparet tāgit aerē circūstātē.g̃ illud cui" est illa supficies est ibi sic in loco.fz coꝛpus chīi nō est ibi sicut in loco:ut dictum est.ergo illa spēs que ibi apparet non est species coꝛporis chīsti.

¶ Ulteriꝰ videt q in hoc casu debeat sumi:qz in sumēte exigit deuotio:fz talis oñsio fit ad augmētādā deuotionē.g̃ tūc magis dz sumi. ¶ Ꝓ.ille qui ꝓfecrat fz canones dz sumē:qō nō posset nisi illud qō sub spe carnis appet sumēt.g̃ dz sumē. ¶ Sz ꝑ.nihil hozrēdū ē cōmittēdū i hoc sacro:fz hozrēdū ē comedē carnē cruda.g̃ illō qō in ſba carnis crude apparet nō ē sumēdū.

¶ Ulterius videt q nec angelus possit vidē coꝛpꝰ chīi sub sacro:qz q̄dā scti sūt maiores q̄busdā angelis:ut habet per glo.j. Coꝛ.5. super illud angelos iudicabimus:fz oculus glificat9 boīs scti nō pōt ipm vidē.ergo nec angelus. ¶ Ꝓ.qō est in se visibile si ab aliquo nō videat hoc est ꝓp defectū videntis:fz oculus glificat" qui nō videt coꝛpꝰ chīi sub sacro ab oi defectu est imunis.g̃ coꝛpꝰ chīi nō est de se visibile sub sacro existēs:fz qō de se nō est visibile a nullo pōt videri.g̃ nec angelus coꝛpꝰ chīi videt pōt sub sacro. ¶ Sz ꝑ Hze. q̄d est qō nō videāt q videtē oia videt:fz angeli videt deū videntē oia:ut ꝑz Matth.18. Angeli eoꝛ semp vidēt faciē pīs.g̃ videt coꝛpus chīi sub sacramēto.

¶ Ulteriuꝰ videt q cōprehēdi possit ītellectu viatoris: qō eni est supꝫ intellectū est supꝫ sermonē:ut ꝑz in li.de causis:fz nos loq̄mur de coꝛpe chīi sub sacro ꝓtēto.g̃ nō est oino supꝫ itellectū nr̄z. ¶ Ꝓ.nullus tenet ad impossibile:fz q̄libet tenet ꝓcedē ī mēte tenē coꝛpꝰ chīsti uerū eē sub sacro.g̃ mēte capi pōt. ¶ Sz ꝑ.itellis nr̄ oztū hēt a sensu:fz coꝛpꝰ chīi sub sacro non cadit in sensuz:ut ꝑbatū est.g̃ nō cadit in intellectū nostrū.

Rndeo dōm ad p̄m qōnē:q nihil videt coꝛporali visu nisi per hoc q oculus eius mouet ab obiecto fm silitudinē coloris in ipso existētis:que q̄dē silitudo ꝑ fit in medio:ī deinde in sensu. coꝛpꝰ aūt chīi nō hēt ordinē ad spēs sub q̄b9 est rōne q̄titatis sue:ī iō nō pōt aggñari silitudo coloris eius in aere ꝓtigēte spēs duplici rōne. Primo qz ois actio coꝛpalis redrit ꝓtactū:tact" aūt coꝛpaliū ꝓsequit q̄titatē:qz nihil aliud est q̄ ꝓiūctio terminoꝝ duoꝝ q̄titatū:ī iō coꝛpꝰ chīi nō tāgit aerē circūstātē:ī pp hoc nō pōt in ipso aggñare silitudinez coloris sui. Scōo: qz color ꝓsequit q̄titatē cū imediatū sb̄m eius sit superficies:ī qz coꝛpꝰ chīi nō hēt ordinē ad hūc locū rōne sue q̄titatis:iō nec rōne sui coloris:ī iō sicut nō ꝓiungit aeri circūstāti fm q̄titatē:ita nō assimilat sibi ipm aggenerando similitudinem coloris sui in eo.

Ad primū g̃ dōz:q si oculus chīi eēt ex species sacri nō videret sbaz suā ifra spēs ꝓtētā ex nā glie nisi miraculose:ī ideo nō opz q oculus glorificatus videat nisi forte per miraculum.

¶ Ad 2m dōz:q cōprehēsores q̄uis nō videāt forte coꝛpali visione,coꝛpꝰ chīi sub sacro:videt tn visione intellectuali plena:ī iō nō opz q hēant de eo fidē:fz ꝓfectā cognitionē. ¶ Ad 3m dōz:q sensus in hoc sacro nō decipit:qz sensus nō hēt iudicare de sba:fz de formis sensibilibus:ī iō cū forme sensibiles sint ibi vē in iudicio sensus nō est deceptio:fz pōt eē deceptio in iudicio itellectꝰ nisi assit fides uel plena cognitio: ī q̄uis lateat visuz coꝛpalē beatoꝝ:nō tn latet ipsos:qz intellectus conspiciunt:sicut etiam essentiam dei non videt oculus coꝛporis:sed oculus mentis ipsoruz.ut Aug. dicit in libro de videndo deuz.

¶ Ad 2am qōnē dōm:q absq; oi dubio dicēdū est illud qō ibi appet eē uerū coꝛpꝰ chīi:als nō adoraret:sic ī priꝰ erat qn in spe panis videbat. Sz utrz spēs illa que ibi appet sit spēs coꝛpis chīi difficile est determinare. Quidā eni dicūt q spēs illa carnis uel pueri est tm in oculo videntis:ī hoc forte aliq̄n uerū est cū ab vno videat in spe panis:ī ab alio in spe carnis uel pueri:ab eodē ēt q̄nq; post modicuz iterū sub spe panis videt q ꝑus sub spe carnis videbat:ī fm hoc pōt fieri diuino miraculo ut silitudo coꝛpis chīi fiat in oculo sicut nālit fieret si coꝛpꝰ chīi pns eēt:nec est deceptio:qz nō fit nisi ad istructionē fidei ī deuotionē excitādā. Sz qz aliq̄n ab oibꝰ ita videt:ī q̄nq; ita diu seruat in tali spe:iō alī dicūt q uera spēs coꝛpis chīi ex visuz imutat:nec obstat q videt in minori q̄titate:ī non in spe glīosa:qz in ptate coꝛpis glīosi est ut se ostēdat in toto ul in pte:ī in spe glīosa uel nō glīosa:fz qz mutatio visus ab aliq̄ coꝛpe per mediū fit per ꝓtactū eius qō sentit ad mediū quo sentit:oppoꝛtebit fm hoc dicē q coꝛpus chīi fm hoc tāgat mediū visibiliter:ī per pns q sit ibi sicut in loco:ī ita q uel sit sil in pluribus locis:uel qz localiter motū sit de celo descēdēs:qō tn ei non est ipole:fz huic obuiat qō Hermūdus dicit q de multorū eporū ꝓlio sigillatū fuit hoc qō apparebat in spe coꝛpis chīi:ī positū in altari:coꝛpus aūt chīi si ibi eēt localiter disparet ret postq̄ apparuisset:sic accidit discipulis cūtib9 in Emaus:nullo aūt mō reseruaret in clusum. Et ideo securius videt dicē q sicut qn videbatur coꝛpꝰ chīi in spe panis erāt quedā dimēsiōes subsistētes:ī in illis alia accidentia sensibilia fundabant: ita ille eedē dimēsiōes manēt:ī eis alia accidētia supducunt diuina vtute que spēz carnis ptēdūt sicut ī accidētia que ꝑus erāt ptēdebāt spēm panis:ī pōt eē q eadē vtute illis accidētib9 recedētib9:iterū accidētia panis reducant:cū ēt nāli actiōe aliq̄ illoꝝ:qñq; accidētiū imutari posset dimēsiōib9 manētib9:sic odoꝛ vini uel sapoꝛ si diu ꝑseueraret. ¶ Ad p̄m g̃ dōm:q ad huc spēs panis manēt q̄tū ad dimēsiōes que ꝑus subsistebant:ī ꝓncipales erant in sacro:q̄uis coloꝛ ī alia bi":nō maneāt diuina vtute hoc faciēte:ī iō sub illis dimēsiōib9 adhuc manet coꝛpꝰ chīi. ¶ Ad 2m dōm: q edificat fides ī excitat deuotio:qz illa accidētia sic silia oino accidētib9 carnis chīi vē qō nō erat de accidentibus panis:q̄uis nō sint ipsamet accidētia coꝛporis chīsti. ¶ Ad 3m dōz:q q̄uis illa accidētia carnis ibi ꝓius non essent:tamen sunt superinducta ad fidei instructionem diuina virtute.

¶ Ad 3am qōnē dōm:q usus sacri dz māe sacri cōpetē: sicut ablutio aque in baptismo:ī qz coꝛpus chīi in hoc sacro sub spe panis nobis ꝓponit:iō usus sacri est per māducationē.ut supꝫ dictū est:cū g̃ in spe ꝑa:uel in specie carnis cruētate apparēs uel in silī spe nō hēat rōnē cibi:nō dz assumi ab eo cui sic appet:fz ab alio cui sub spe panis apparet:si aūt oib9 sub spe carnis appēt

tūc debet cuz reliquūs poni. ¶Ad p^m ergo dōm: q deuotio nō excitat hic ad māducādū: q nō in ſpe cibi ꝓponit: ſed ad uenerādū. ¶Ad 2^m dōm: q in tali caſu ſacerdos debet iterū celebrare: ut q̄dā dicunt: z corpus chr̄i ſumere: z ſi ſcdo hoc accideret: iterū tertio. Quidā aūt dicūt q in tali caſu ſufficit ſpūalis māducatio: nec pp hoc efficit trāſgreſſor ꝓſtitutionis eccleſie: q ad ea que frequētius accidunt leges aptant.

¶Ad 4^m qōnē dōm: q angelus nihil videt corꝑali viſiōe: q etſi corpus aſſumat: nō tñ ꝓcedit q videat per corpus aſſūptū: vñ relinquit q in ipſo nō eſt niſi itelle ctualis viſus qui q̄dē nō eſt recipiēdo a ſenſibilib^z ut in 2° lib. dictū eſt diſt. 3^a. ſed uel ſpēs inatas q̄tū ad ea que nāli cognitiōe itelligūt: uel per v̄bū q̄ videt q̄tū ad ea que ſupza nālē cognitionē ipſoz ſūt: z q̄ angeli ſūt beati: opz q habeāt plenā viſionē eoz oiuz de quibus eſt fides q̄tū ad viſionē gl̄ioſam que fidei ſuccedit: z ideo ſicut fides credit corpuſ chr̄i eſſe ſub ſacro z ita in viſione beata angeli videt. Credo autē q oia que ſūt fidei ſūt ſupꝫ nālē cognitionē angeloz: ſicut ſupza rōnē nālē hoium: z ideo myſteria fidei dicunt eſſe aſcōdita a ſeculis in deo: ut dī Eph. 3°. vñ nāli cognitiōe nō videt angeli corpus chr̄i ſub ſacro: ſed ſolum beata: demones v̄o nullo mō videt plenarie: ſz credūt z ꝓtremiſcūt. ¶Ad p^m ḡ dōm: q beati viſiōe intellectuali gl̄ie videt corpus chr̄i ſub ſacro: q̄uiſ nō corporali in qua cū angelis nō coicāt. ¶Ad 2^m dōm: q de ſe ſm q eſt ſub ſacro non eſt viſibile corpus chr̄i viſu corporali: eſt tamen viſibile viſu intellectuali.

¶Ad 5^am qōnē: q ſicut in 3° li. dictuz eſt di. 34. illa tñ itellect^z nr̄ videre dī ꝑ loquēdo: quoz ecntie ei repſentant ſiue lumine nāli: ſiue lumine gr̄e: aut gl̄ie: z iō per ꝓñs videre dī illa a p̄n^o que ſtatim cognitis terminis q̄ſi viſis eēntiis terminoz cognoſcunt: ut per ꝓſequēs tñ illa que reducunt in illa p̄n^a ſicut ꝓnes ſciarū. que v̄o nullo mō ordinē hñt ad p̄n^a nālit cognita: nec ad ſenſus ꝓceptionē nō pōt in ſtatu vie videri: z q corpus chr̄i eſſe ſub ſacro nullū ordinē hēt ad p̄n^a nāliter cognita que ſūt p̄n^a ſciarū: nec etiā ſenſu a nobis apꝓhēdi pōt. iō itellect^z viatoris nullo mō hoc videre poteſt: z multo minus cōprehēdē: q aliq̄d videt q̄ nō cōprehēdit ſicut eſſentia oluina in p̄tia niſi videre largo mō dicto: ſm q dicimur ea que ſūt fidei videre in ſpeculo z enigmate. p^a Loz. 13. ¶Ad p^m ḡ dōm: q ſicut impfecte videmus: ita etiā z deficiēter loq̄mur.

¶Ad 2^m dōm: q nullus tenet videre in p̄ti: ſed tenet credē: fides aūt de nō viſis eſt. credē aūt eſt poſſibile.

¶Nō hoc corpus q̄ videtis ꝛc. Intelligēdū eſt per ſe. i. ſm q videt in forma ſua. ¶Jpm q̄dē z nō ipm corpus videt eſſe ꝺdictio. Et dōm q nō eſt: q ipm corpus chr̄i in ꝑa ſpe nō māducat: z hoc dicit viſibiliter Aug. q in ꝑa ſpe corpus chr̄i videri pōt: ſz ſub ſpe panis māducat: z hoc dicit inviſibiliꝝ q in ꝑa ſpe videri nō pōt. ¶Sacrificiū eccleſie duobus ꝓſici. Nō q ex eis fiat vnū in eēntia: ſz q ex eis fit vnū ſacr̄m. Qualiter aūt ꝓſona chr̄i dicat cōpoſita ex duab^z naturis dictū eſt in 3° lib° di. 6. ¶Caro carnis. Videt hoc eē falſum: q nihil eſt ſignū ſuiipſius. Et dōm q carnez que ſignificat noīat ipſas ſpēs que ſunt ſignū carnis z hoc tropice: ut magr̄ dicit: z ipſe ſpēs cū carne ꝓtēta dicūtur caro inviſibilis: q ſub ſpe illa caro chr̄i nō videt. carnē aūt ſignificatā noīat ipſam carnē chr̄i ſm q ſub ꝑa forma videt: vñ z viſibiliꝝ dī. Quis audeat manducare ꝛc. Ad p̄mū harū rōnū reſpōſum eſt in p̄mo articulo hui^z diſtinctionis. Ad ſcōum patebit ſolutio ex his que dicent in 2ª diſt. ſequenti. ¶Sed tñ ualuit ſermo Helie. Locus eſt a minori. vñ intelligēdū eſt q plus ualeat ſermo chr̄i z in ꝓſona chr̄i ꝓlat^z: q ſermo Helie in ſeipſo nō hēbat virtutē aliquā: ſz opabatur per modū itercēſſionis. Sermo autē chr̄i ſub forma hui^z ſacr̄i hēt v̄rutē itrancā de qua ſupꝫ diſt. 8. dictū eſt. ¶Quid ḡ hic queris nāe ordinē ꝛc. Ergo videt q nō licet diſputare per rōnez de hoc ſacro. Et dicēdū q loquit ꝺ illos qui nihil in hoc ſacro: z in alīs que ſūt fidei. uolūt credē niſi hoc q̄ per nālē rōnē ꝓbari pōt: no aūt ꝺ illos qui ex p̄ncipīs fidei diſputāt: z qui ex p̄ncipīs nālib^z nō uolūt ꝓbare que ſūt fidei: ſed ſuſtinere: q que ſūt fidei q̄uis ſūt ſupꝫ rōnē: nō tñ ſūt ꝺ rōnē: alīs de^o eēt ſibi ꝓrius ſi alia poſuiſſet in rōne q̄ rei v̄itas hēt. ¶Si tāra vis eēt in ſermone dñi. Videt q hec ꝓbatio nō ualeat: q ſermo quo oia facta ſūt ex nihilo eſt v̄bū icreatū: nūc aūt loq̄ debuit de v̄bo creato. ſ. foīa ſacri. Et dōz q auc̄taz hui^z v̄rutiſ reſidet i v̄bo icreato ſz i v̄bo creato ē iſtr̄alr: ut dictū ē. ¶Sicut per ſpīritū ꝛc. Videt q ilta trāſubſtātiatio nō debeat ſpiritui ſancto: ſed magis filio: z dōm eſt q appꝛopꝛiat filio ſicut operanti: q ipſe eſt ſacerdos z hoſtia: ſpiritui aūt ſancto ſicut quo operat: q ipſe eſt virtus de illo exiens ad ſananduz Luc. 6°.

¶De modo conuerſionis. Diſtinctio. XI.

SJ aūt queriē qualis ſit illa ꝙuerſio an formalis an ſbalis uel alterius generis: Diffinire nō ſufficio: formalē tamē nō eē cognoſco: q ſpēs rer̄ que ante fuerant remanēt z ſapoꝛ z pondus. Quibusdaz eſſe videt ſbalis: dicētibus ſic ſbam conuerti in ſbam ut hec eſſentialiter fiat illa. Cui ſenſui p̄miſſe auctoritates' conſentire videnī.

¶Oppoſitio.

SEd huic ſnie ſic opponit ab alijs. Si ſba panis iquiūt uel vini ꝙuertitur ſbalit in corpus uel in ſanguinē chr̄i: quotidie fit aliq̄ ſba corꝑ uel ſanguis chr̄i: que añ nō erat: z hodie eſt aliq̄d corꝑ chr̄i: q̄ beri nō erat: z quotidie auget corpus chr̄i atq̄z formaī de mā de qua in ꝓceptiōe nō fuit ſcīn. Quibus hoc mō r̄ñderi pōt: q nō ea rōne dī corpus chr̄i ꝓlici v̄bo celeſti q ipz corꝑ in ꝓceptuz v̄ginis formatū deinceps formet: ſz ſba panis uel vini qua añ nō fuerat corꝑ chr̄i uel ſanguis v̄bo celeſti fit corꝑ z ſanguis. Et iō ſacerdotes dicunt ꝓficere corꝑ chr̄i z ſāguinē: q eoz miſterio ſba panis fit caro: z ſba vini fit ſāguis chr̄i: nec tñ aliq̄d addit corpori uel ſāguini: nec auget corꝑ chr̄i ul ſāguis.

¶Auguſtinus in libro ſniarū ꝓperi.

SJ v̄o q̄ris modū quo id fieri poſſit: breuiter r̄ñdeo. Myſterium fidei credi ſalubriē pōt: iueſtigari ſalubriē nō pōt. Q̄ ergo corꝑ chr̄i panis mutatiōe in id nō augmentat: nec ſanguis ex vini ꝙuerſiōe: ei^z uolūtati z potētie aſcribat: qui idē corpus de virgine eduxit: fit ergo ſba illa iſta ſine ei^z augmēto.

Nec tñ ꝓcedūt q̄dā q ſba panis aliq̄n fit caro chr̄i: z ſi fiat caro chr̄i: ſicut farina facta est panis: z aq̄ facta eſt vinū: nec tñ dī farina eſt panis: z aq̄ eſt vinū. Alij v̄o ꝓcedūt illud q̄ erat panis uel vinū: poſt ꝓſecrationē eē corpus z ſanguinē: non tñ ſequit panis eſt caro chr̄i: uel vinū eſt ſanguis: q ſba p̄nis uel vini poſtq̄z facta eſt caro chr̄i uel ſanguis: nō eſt ſba panis uel vini: ſed caro z ſanguis. Jō diſtinguēdū videt: cū dī ſba panis uel id q̄ erat panis mō eſt corpus chr̄i. Manēs enī panis nō eſt corpus chr̄i: ſz mutata in id q̄ facta eſt: eſt corpus chr̄i. Nec dicimus ſbaz panis uel vini mām eē corꝑis uel ſanguinis: q nō de ea ut de mā formaī corpus: ſed ipſa formaī in illud z efficit illud. Vñ Aug. Corpus chr̄i dicim^r illud q̄ ex fructib^z terre acceptū z ꝓce myſtica ꝓſecratū ſumim^r in memoriā dñice paſſiōis. Q̄ cū per manus hominis ad illā viſibilē ſpēm pducat: nō ſanctificatur: ut ſit tam dignum ſacramentum niſi operante inviſibiliter ſpīritu dei.

¶Aſſerūt dictū panē trāſire in corꝑ chr̄iſti.

QUidā v̄o ſic dicūt cōuerſionē illā eē itelligēdā: ut ſub illis accidētib^z ſub q̄b^z erat ꝓrius ſba panis z vini: poſt cōſecrationez ſit ſba corꝑis z ſanguinis ſic tñ ut nō eis afficiatur: z ſic aſſerūt dictū panē trāſire in corpus chr̄i: q ubi erat panis nunc eſt corpus chr̄i. Q̄ ſi eſt: q d ergo fit de ſba panis z vini: Illi dicūt uel in ꝓiacētem mām reſolui uel in nubilū redigi. Alij v̄o putauerūt ibi ſbaz panis z vini remanere: z ibidē corpus chr̄i eſſe z ſanguinē: z hac rōne dici illā ſbam fieri iſtaz: q ubi eſt hec: eſt z illa. Q̄ mirū eſt: z ipſaz ſub ſtātiā panis uel vini dicūt eſſe ſacr̄m. Sed q nō ſit ibi ſba niſi corpus chr̄i z ſanguis: ex ꝓdictis z ſubditis apte oſtēdit. Ait enīz Amb. Panē iſtū q̄ ſumimus in myſterio: illū intelligo utiq̄z qui manu ſcti ſpūs formatus eſt in utero v̄ginis: z igne paſſionis decoct^r in ara crucis. Panis enī angeloꝝ factus eſt cibus hoium. Vñ v̄itas ait. Ego ſuz panis viuus qui de celo deſcēdi. z iterū. Panis quez ego dabo caro mea eſt ꝓ mundi vita'. Ex his nāq̄z duab^z ſentētijs apte datur itelligi: q panis ille z iſte: nō duo ſz vnus panis: z vna caro: ꝓculdubio vnū efficit corꝑ. Illud uere: illud ſane: q ſūptū eſt de v̄gine: q̄ reſurrexit: z in celū aſcēdit. Jtē Greg. Quis fideliū hīe dubiū poſſit in ipſa īmolationis hora ad ſacerdotis uocē celos apiri illo chr̄i myſterio: angeloz choros adeſſe: ſūma z ima ſociari: vnū q̄d ex iuiſibilib^z atq̄z viſibilib^z fieri idē. Eodē momēto z in celū rapit miniſterio angeloz ꝓſociādū corꝑi chr̄i z ante oculos ſacerdotis in altari videt. Sicut diuinitas v̄bi totū iplet mūdum: ita multis locis illud corpus ꝓſecrat. Nec ſūt tñ multa corꝑa chriſti: ſed vnū corpus z vnus ſanguis. Jdeoq̄z ſiue plus ſue minus q̄s ide ꝓcipiat: oēs eq̄liter corpus chriſti itegerrime ſumunt. Poſt cōſecrationē ergo nō eſt ibi ſubſtantia panis uel vini: ſz ſpecies remaneant. Eſt enī ibi ſpecies panis z vini: ſicut z ſapoꝛ. Unde aliud videtur: aliud intelligitur.

¶Quare ſub alia ſpecie.

SUb alia aūt ſpecie trib^z de cauſis carnez z ſanguinē tradidit chr̄s: z deiceps ſumēdum iſtituit: ut fides. ſ. hīet meritū que eſt de his que nō videnī: q fides nō hēt meritū ubi humana rō ꝓbet experimētū. Et iō ēt ne abhoꝛreret aīus q̄d cerneret oculus: q nō habem^r in uſu carnē crudā z ſanguinē comedē. Quia ergo chr̄z uorari dēb^z phas nō eſt: in myſterio carnē z ſanguinem nobis cōmēdauit. Et ēt iō ne ab incredulis religiōi chriſtiane inſultaret. Vñ Aug. Nihil rōnabilius q̄z ut ſanguinis ſilitudinē ſumamus ut ita z ueritas nō deſit: z ridiculū nullū fiat a paganis: q cruorez occiſi bois bibam^r. Ne ergo hoc fieret: z ne ueluti q̄dā boꝛoꝛ eēt cruoris: in ſilitudinē accipimus ſacr̄m. Ex p̄miſſis iā liquet: q̄re nō ſub alia ſpe: z q̄re ſub iſta hoc ſacr̄m dñs celebrauerit z celebrari nobis inſtituerit.

¶Quare ſub duplici ſpecie.

SEd q̄re ſub duplici ſpe ſumit cuz ſub alter utra tot^z ſit chr̄s: Ut oſtenderet totā humanā nām aſſūpliſſe: ut totā redimeret. Panis enī ad carnē referī: vinū ad aīaz: q vinū operaī ſanguinē in quo ſedes aīe a philiciis eē dicit. Jō ergo in duabus ſpēb^z celebraī ut aīe z carnis ſuſceptio in chr̄o z utriuſq̄z liberatio in nobis ſignificet. Valet enī ut Ambro. ait: ad tuitionē corꝑis z aīe q̄d ꝓcipim^r: q caro chr̄i ꝓ o ſalute corꝑis ſanguis v̄o ꝓ o aīa noſtra offerī: ſicut p̄figurauit moyſes: caro inq̄t ꝓ o corꝑe veſtro offerī: ſanguis ꝓ o aīa: ſz tñ ſub utraq̄z ſpē ſumit: q̄d ad utrāq̄z ualet: quia ſub utraq̄z ſumit ipſe tot^z chr̄s. Sz ſi in altera tñ ſumeret: ad alterius tñ. i. aīe uel corꝑis non ad utriuſq̄z pariter tuitionē ualere ſignificaret. Sub utraq̄z ſpē tñ tot^z ſumit chr̄ſtus. Nec plus ſb utraq̄z: nec min^r ſb altera

Universidad de Deusto
Biblioteca

tm̃ sumit. Eadē enim rō est: ut ait Hylarius: in corpe chr̃i: que in manna p̃cessit. De quo dr. Qui plus collegerat nō habuit amplius: nec qui minus parauerat habuit minus. Et lz sub utraqz spe sumat tot' chr̃is: tm̃ nō fit cōuersio panis nisi in carnē: nec vini nisi in sanguinē. Nec debet dici duo sacr̃a: sed vnū: qa sub utraqz spe idez sumit. Neqz debet iterari sacr̃m: qr benedictio nō reperit sup spēm eandē. Neqz alie substantie in sacrificiū ueritatis offerri debēt: qr de alijs non potest conserari corpus christi uel sanguis.

¶ Quare aqua admisceatur.

AQua vō admiscenda est vino: qr aq̃ populū signat qui per christi passionē redēptus est. Calix ergo dn̄icus iuxta canonum p̃ceptū aq̃ z vino mixtus debet offerri: qr videmus in aq̃ populū itelligi: in vino ostendi sanguinē chr̃i. Cū ergo in calice vino aq̃ miscet: chr̃o populus adunat: z credētiū plebs z in quē credit copulat: que copulatio aque z vini sic miscetur in calice christi: ut mixtio illa nō possit separi. Nā si vinū qs tm̃ offerat sanguis christi incipit esse sine nobis.

¶ Julius papa.

SI vō querit an irritū sit qđ gerit si aq̃ pretermittat. Audi qđ segt in eodez canone. Non potest inquit calix domini esse aqua sola aut vinum solum nisi utrūqz misceatur. Item Cypr̃ianus. Calix domini non est aq̃ sola aut vinum solum nisi utrūqz misceatur: sicut nec corpus domini potest esse farina sola nec aqua sola nisi utrūqz fuerit adunatum z panis vnius compage solidatum. Siquis tamen non intendēs introducere heresim obliuione uel ignorantia aquam pretermiserit: non videtur esse irritum sacramentum: sed ille grauiter est corripiendus. Nam z grecorum ecclesia non apponere aquam dicitur. Quod etiam ex dictis cypr̃iani videtur posse colligi: ait enim. Siquis de antecessoribus nostris: uel ignorāter uel simpliciter hoc nō seruauerit qđ nos dominus facere z exemplo z magisterio docuit: potest simplicitati eius indulgentia domini uenia concedi. Nobis vō non potest ignosci: qui nunc a domino instructi sumus: ut calicem domini cum vino mixtum sm̃ q dominus obtulit offeramus. Ex hoc videtur q liquis simpliciter uel ignoranter vinum offerat sine aqua: sacrāmētū conficiat. Aqua vō nullatenus sine vino potest offerri in sacrificium; nec panis nisi de frumento: nec granum frumenti nisi redactum fuerit in panem: qr chr̃s z panē se dicit z grano frumenti se comparat. Quod ergo supra dictū est nō posse vinuz solū offerri determinari oportet: recipit eni exceptionē. Nō pōt nisi simpliciter uel ignorāter fiat: uel nō pōt. i. nō debet. Quibusdā tamē videtur hoc generaliter uerum. Colligitur etiam ex predictis q christus vinū aqua mixtū dedit discipulis. Corpus vō tale dedit q̃le tunc habuit. i. mortale z passibile. Nūc vō sumit a nobis imortale z impassibile: nec tamē maiorē habet efficaciam. Eucharistia quoqz in tincta nō debet dari populo pro supplemento cōmunionis: quia non legitur christus alicui discipulorū prebuisse panē intinctū nisi iude. Tunc vō non accepit iudas corpus christi: sed tm̃ panē: corpus vō z sanguinez christi ante cum alijs discipulis perceperat.

DOstqz determinauit magr̃ de re cōtēta in hoc sacro: ostendēs q uerū corpus ibi p̃tinet, hic itēdit determinare de p̃uersiōe panis in corpus chr̃i: ex qua p̃uenit ut sub sacro corpus chr̃i uerū p̃tineat. Et diuidit in p̃tes duas. In p̃ma determinat de p̃dicta p̃uersione panis in corpus chr̃i. In scōa oñdit qualiter spēs remaneāt sbali p̃uersione facta ibi|_ Sub alia aūt specie rē.]Circa p̃imuz tria facit. Primo indrit qualis sit p̃dicta p̃uersio. Scōo determinat hāc qōnem q̃tū ad id in quo oēs p̃ueniūt ibi|_ Formale tm̃ rē.]Tertio determinat eaz q̃tum ad id in quo diuersi diuersa opinant ibi|_ Quibusdā videt rē.]Et hec diuidit in partes tres sm̃ tres opiniones quas ponit. scōa pars incipit ibi|_ Quidā vō sic dicūt rē.]Tertia ibi|_ Alij vō putauerūt rē.]Circa p̃mū tria facit. primo ponit opinionē. scōo obycit in p̃trariū z soluit ibi|_ Sz huic sniē rē.]Tertio ostēdit que locutiōes sint p̃cedende uel negāde sm̃ hāc opinionē ibi|_ Nec tm̃ p̃cedūt quidaz rē.]¶ Sub alia aūt specie rē.]Dic ostēdit qualiter species remaneāt sbali p̃uersione facta. Et diuidit in p̃tes duas. In p̃ma ostēdit quare sub alia specie corpus chr̃i ueruz in sacro exhibeat. In scōa determinat de usu siue distributione dictarū spēruz ibi|_ Colligit etiā ex predictis rē.]Circa p̃imuz tria facit. Primo ostēdit: quare sub alia specie corpus chr̃i p̃ponat in sacrāmēto. In scōa quare sub duplici ibi|_ Sed q̃re sub duplici rē.]Tertio de admixtione tertij elementi. s. aque ibi|_ Aq̃ vō admiscēda.]¶ Colligit et rē.]Dic determinat de distributiōe specierū. z primo quō christus distribuerit. secūdo quō non distribuēdum sit ibi|_ Eucharistia quoqz rē.]

Qō. I.

HIc est triplex questio. Prima de cōuersione panis in corpus chr̃i z vini in sanguinē. Scōa de materia huius sacrāmēti: cuius spēs post p̃uersionē remanēt. Tertia de usu sacramenti istius in p̃ma ipsa sui institutione qua chr̃s ipsum discipulis dedit. Circa p̃imū querunt quatuor. Primo utrū post cōsecrationē remaneat ibi panis. Scōo utrū annihiletur. Tertio utrum conuertat in corpus chr̃isti. Quarto de locutionibus que in hac materia concedēde sunt.

AD p̃imū sic p̃cedit. Videt q substātia panis remaneat post cōsecrationē: ut dicit tertia opinio. Dañ. eni dicit: qr cōsuetudo est hoibus comedere panē z vinū: p̃ quaut eis diuinitatē z fecit ea corpus z sanguinē suū: sed cōuictio requirit utrūqz cōuictoz existere actu: ergo panis remanet cū corpore chr̃i. ¶ P̃. Illud qō de pane remanet in hoc sacro post cōsecrationē cū sit sacrāmētū tm̃: debet uerū corpus chr̃i: z ita mysticuz significare: lz significatio talis nō cōpetit pani nisi rōne substātie sue sm̃ quā ex diuersis granis cōficit: sm̃ quā etiā reficere z nutrire habet: ergo oportet q remaneat in substātia panis. ¶ P̃. Illud ad qđ pauciora difficilia sequunt est magis eligēdū: sed ad hāc positionē sequunt pauciora difficilia cū nihil aliud seq̃tur nisi q duo corpora sint in eodē loco: qđ nō est inconueniēs de corpore glorioso rōne sue subtilitatis: g̃ hec opinio est alijs preeligēda. ¶ Sz p̃tra: hoc p̃no mē hoc cū sit demr̃ativū ad sensuz: demōstrat sbam sub specieb' imediate latentē: sed si sba panis ibi remaneret ipsa sola imediate accidētib' subesset: qr eis afficeret: ergo ad ipsam ferret demōstratio hui' p̃nominis hoc: cū dr. hoc est corp' meū. z sic locutio esset falsa: qđ est inconueniēs z hereticū: qr est in doctrina religionis p̃posita: g̃ z p̃dicta positio est heretica. ¶ P̃. si sba panis ibi remaneret: tūc sumēs hoc sacrāmētū nō solū sumeret spūalē cibū: lz corporalem: sed corporalis cibi sumptio impedit a sacramēto ulterius eadē die percipiēdo: ut supra dist. 8. dictū est: ergo qui semel sumpsisset corpus christi nō posset iterato sumere: qđ est cōtra ritū huius sacramenti.

¶ Ulteri' videt q nō debeāt spēs panis remanere: qr in sacro vitatis nō debet eē aliq̃ deceptio: lz cū accidētia ducāt in cognitionē ei' qđ qđ est sm̃ phm in. j. de aīa. deceptio videt ostēdere illi' accītia cuius sba nō manēt: g̃ ex quo sba panis nō manet nō deberent accītia ei' remanere. ¶ P̃. cāe in lra assignate nō vident cōuenientes: fides eni q̃uis exp̃imētū rōnis effugiat tm̃ rōnis p̃dictionē nō redrit: qr ea que sūt fidei nō sunt p̃tra rōnē: lz supra: lz q sub alia specie videat hoc nō solū p̃tra rōnē: sed et p̃tra sensum apper: g̃ nō deberet sub alia specie apparere p̃pter meritū fidei. ¶ P̃. suppolita fide hui' sacri per quā corp' chr̃i sine sui detrimēto māducari credit nō eēt horridū istō sumere in q̃cūqz spe apperet: lz fides necia est ad sumēdū: g̃ scōa cā quā assignat nulla est. ¶ P̃. illō qō aliq̃n fit ad cōfirmationē fidei si semp fieret nō esset irrisio: lz maioz cōfirmatio: lz aliq̃n ad cōfirmationez fidei alicui' dubitātis de hoc sacro oñdit corp' chr̃i sub spe carnis: sic legit in vita beati Gzego. z in vitis patrū: g̃ nō eēt ad irrisionē si sp in spe p̃pria oñderet

¶ Sz ꝛ: sacrm est sensibile signū: ut in. j. dr. dictū est: lz panis est corpis chr̃i ueri sacrm: g̃ debet remanere q̃tū ad sensibilia accītia. ¶ P̃. usus huius sacri est māducatio: ut supra dr. 9. dictū est: lz māducatio req̃rit diuisionē cibi que fit per masticationē: g̃ cū diuisio nō possit fieri in uero corpe chr̃i qđ est gliosum oportuit q essent ibi spēs saltē alie quarū fractio esset.

¶ Ulteri' videt q eēt forma sbalis panis debeat remanere: operatio eni sbalis nō pōt fieri sine forma sbali: lz nutrire est operatio forme sbalis: qr nutrit inq̃tū q̃daz cib': ut dr in. 2. de aīa: g̃ cū spēs que in sacro remanēt eēt corporaliter nutriāt: ut a q̃busdaz dr: videt q forma sbalis panis remaneat. ¶ P̃. illō qō nō mutat in aliq̃s corpis chr̃i op̃s q̃ post p̃secrationē maneat: lz forma sbalis panis nō cōuertit in aliq̃d corpis chr̃i: qr si cōuerteret oporteret q̃ uerteret in aīaz que est forma substātialis corpis chr̃i in quā nō conuertit aliq̃d ut ex p̃cedēti dr. p̃z. g̃ forma sbalis panis manet sicut accītia. ¶ P̃. panis est qđā artificiale: lz forme artificialiū sūt accītia: ut p̃z in. 2. phi. cū ergo accidētia maneāt vi q̃ forma panis sm̃ quā est panis maneat. ¶ P̃. sm̃ Auerro. in li. de sba ozbis: z in. j. phi. opz in mā p̃eintelligere dimēliōes añ formas sbales aliquo mō i gñabilib' z corruptibilib': als nō p̃t eē diuerse forme in diuersis ptib' māe cū diuisio nō fiat nisi sm̃ q̃titatē: lz dimēliones manēt: g̃ z forma sbalis manet. ¶ Sz ꝛ: remotis accītib' z forma sbali nihil manet nisi subiectū cōe: lz illō qō est cōe nō pōt p̃uerti in aliq̃d: g̃ nō posset itelligi aliq̃ cōuersio fieri si forma sbalis remaneret. ¶ P̃. spēs panis z vini sensibiles sunt sacrm tm̃ in eucharistia: g̃ debēt ducere in illud cuius sunt sacrm. s. in corpus chr̃i: lz si remaneret ibi forma sbalis panis ducerent in ipsam magis q̃ in corpus chr̃i: qr sunt ei ꝓpinquiora sm̃ nām: ergo videtur q nō remaneat forma substātialis panis.

RNdeo dōm ad p̃imaz qōnem: q hec positio que ponit sbaz pāis ibi remanere post cōsecrationē sil' cū uero corpe incōpetēs est huic sacrāmēto z ipossibilis z hereticа: z incōpetēs quidē: qr ipediret uenerationē debitā huic sacro: eēt eni idolatrie occasio si hostie ueneratio latrie exhiberet sba panis ibi remanēte: eēt ēt p̃tra significationē sacrī: qr spēs nō ducerēt in uez corp' chr̃i per modū signi: sed magis in sbam panis: eēt ēt p̃tra usuz sacrī: qr iā cib' iste nō eēt pure spūalis: lz ēt corporalis. Sz q̃ sit ipossibilis p̃z ex hoc q ipole est aliq̃d esse nūc nisi p̃us nō fuit nihil ipso mutato uel aliquo in ipm: nec posset ēt per miraculū fieri sicut q esset aial rōnale mortale: z nō eēt hō: aliter eni se hīe nūc z p̃us est idē q̃ moueri uel transmutari: si ergo corp' chr̃i uez esset sub sacro nūc z nō p̃us oporteret aliquē motū uel mutationez iteruenisse: lz nulla mutatio est ex pte panis facta sm̃ hāc positionē. g̃ opz q corp' chr̃i sit mutatū saltē localiter: ut dicat q corpus chr̃isti est hoc: qr per motū localiter huc uenit qđ oino esse nō pōt: qr cū simul z semel in diuersis locis corpus chr̃i p̃secret o porteret q̃ sil' z semel ad diuersa loca vnū numero moueretur corpus: qđ est ipossibile: qr cōtingeret simul p̃trarios mot' ineē eidē: uel saltem diuersos eiusdem speciei. Q; aūt sit heretica patet ex hoc q contradicit uerita ti scripture: non enim esset uerum dicere. Hoc est corpus meum: sed hic est corpus.

Ad p̃imū ergo dōm: q uerbū Dañ. itelligēdū est q̃tū ad spēs quibus corpus chr̃i diuinitati vnitū mō ineffabili p̃iungit. ¶ Ad 2m dōz: q spēs sic remanētes repsentat aliquo mō sbam quā p̃us efficiebāt: z per p̃fās p̃tates eius: z ita hñt rōnez significādi per quādā similitudinē corp' chr̃i ueri z mysticū. ¶ Ad 3m dōz: q ad hāc positionē sequitur grauī' icōueniēs q̃ q̃ dictoria sint sil'uera: qr ponit diffinitionē. s. aliter nūc q̃ p̃i': z nō pōt ponē diffinitū. s. motum neqz in corpore oñi: neqz in sba panis.

¶ Ad scōam qōnē dōz: q accītia panis eadē nuero remanēt ibi: quō aūt ibi sint utrū sine sbto uel alio mō in seqnti dr. dicet. Sz rō q̃re remaneāt assignat in lra ex pte usus sacrāmēti: z q̃tū ad māducationē spūalē que est per fidē: ut. s. fides eēt maioris meriti q̃tū ad māducationē sacrāmētalē: ne. s. esset nobis horrori si in p̃pria specie sumeret: z in fidelib' irrisioni. P̃ōt aī signari z alia causa ex parte ipsius sacrī: qr spūalia in sacramentis per signa corpalia p̃sueuerūt ostēdi: z qr

Universidad de Deusto
Biblioteca

corp⁹ chr̃i uerꝫ nō est cib⁹ corpalis: ſz ſpūalis. ſō oportuit ꝙ per ſilitudines ſenſibiles cibus corpalis ſignificaret ꝛ eis ꝓnineret. ¶ Ad p̃m g̃ dōz: ꝙ in hoc ſacrō nō est aliq̃ deceptio neq; fictio: nō eni ſenſus decipit: qz nō hēt iudicare niſi de ſenſibilib⁹ ſpēbus que q̃dē uere ibi sūt ſic ꝛ ſenſui oſtēdunt: neq; ēt itellect⁹ qui hēt iudiciū de sb̄ꝫ rerū per fidē iuuat. ¶ Ad 2m oi cēdū q̃ ia ꝓz ex dictis: ꝙ nō est ō ſenſus: ſz ſupza: qz ſēſus nō pōt ptigere ad illi⁹ sb̄e cognitionē. ¶ Ad 3m dōm: ꝙ ſuppoſita fide in ſumptiōe corpis chr̃i in ſpē ꝓpria apparētis nō eē horroꝛ ex abhoiatiōe prouenies: eēt tn̄ horroꝛ ex deuotiōe ꝓcedēs: qz hō nō ſolū refugit imūda tangere ex abhoiatione: ſz ēt ſancta ex deuotiōe. ¶ Ad 4m dōz: ꝙ q̃tū ad oſtēſionē talis ſpeciei fides poteſt edificari: ſed ſi in hac ſpecie ſumeret magis eēt in fidei deſtructionē: qz corpus chr̃i q̃d est gloioſuz paſſibile oſtēderet ſi maſticatiōi ſubtelet.

¶ Ad tertia q̃nē dōm: ꝙ forma panis sb̄alis nō remanet poſt cōſecrationē: ꝛ hoc ꝓpter tres rōnes. Primo qz in q̃libet trāſmutatiōe uel cōuerſiōe termin⁹ a quo est eiusdē gn̄ris cū termino ad quē. illud aūt ad q̃d terminat cōuerſio nō est forma tm̄: neq; mā tm̄: ſed sb̄a exiſtēs in actu ꝛ hoc declarāt ꝙba ſubſtātiua que hoc faciūt q̃d ſignificāt: vñ cū in eis exprimat per hoc ꝓnomē hoc sb̄a i actu cōpoſita: opz ꝙ illud q̃d ꝙuertit in corp⁹ sit ēt sb̄a cōpoſita nō mā panis tm̄: ꝛ ita forma panis nō manet. Scōo qz fruſtra remaneret: accidētia eni manēt ut ſint ſigna: qz ad hoc sūt ut per ea de sb̄a ſubtacēte cognitionē acciptam⁹: cū ſint ſenſibilia: ꝛ ita ad cognitionē itelligibiliū via: ſed forma sb̄alis nō est q̃d ſenſibile: ſz est ordiata ad eē sb̄ale. vñ cū sb̄a panis nō remaneat fruſtra foꝛa sb̄alis ibi eēt. Tertio qz accñtia nō imediate ducerēt in corp⁹ chr̃i: ſz in forma sb̄alē panis remanētē. ꝛ iō deperiret aliq̃d ſignificatiōi ſacri. ¶ Ad p̃m g̃ dōz: ꝙ hec rō mouet q̃l dā ad ponēdū forma sb̄alē remanere: ſz patet ꝙ rōne iſta magis ponēdū eēt ꝙ mā panis remaneat q̃ꝑ ꝙ forma: panis eni nō nutrit nec aliq̃s cib⁹ niſi ꝑm ꝙ cōuertit i illud q̃d nutrit: qđ aūt nāli ꝓuerſione ꝓuertit in alterꝫ nō manet q̃tū ad formā: ſz q̃tū ad mām. vñ forma sb̄alis panis ſi remaneret nutrire nō poſſet magis q̃ꝑ accñtia: utrū aūt ſpēs ille poſſint nutrire in ſequēti diſtinctiōe dicet. ¶ Ad 2m dōz: ꝙ aia nō est forma que pficiat vnifoꝛmiter ſuū perfectibile in toto ꝛ in oibus ptib⁹. vñ ſingule ptes ex aia ꝓſequunt pfectionē eis ꝓportionalē. vñ q̃uis in aiam chr̃i ꝑm ꝙ est pfectio totī nō cōuertit aliq̃d tn̄ trāſubſtātiatur sb̄a panis tota. ꝛ q̃tū ad formā. ꝛ q̃tū ad mām in iꝑz corpus chr̃i totū ꝑm ꝙ itelligit accepiſſe cōgruētes pfectiōes in ſingulis ptib⁹: qz ſic est oꝛganicū ꝛ ꝓpria aie mā. ¶ Ad 3m dōz: ꝙ q̃uis aꝛs nō poſſit introducere formā sb̄alē per ſeipſaz: pōt tn̄ itroducere vtute nāe qua utit in ſua opatiōe ſicut iſtrumēto ſic p3 in hoc ꝙ aquā in vaporē ꝓuertit: ꝛ aerē in ignē igne mediāte. ꝛ ſilr cū occidit aial recedēte aia alia forma sb̄alis ſuccedit: ſicut gn̄atio vni⁹ est corruptio alteri⁹: ita ēt per cōmixtionē farine ꝛ aque ꝛ uſtionē ignis pōt conſeq forma aliq̃ sb̄alis que sit forma sb̄alis per quā panis est panis: ſi aūt nō eēt forma sb̄alis que est per artem iducta per quā panis est panis ſubſternit forma sb̄alis accñtali ſ. forma farine: triticī. eni ꝛ a ſua ſpē est corruptū: qz nō manet ei⁹ opatio ut poſſit ſibi ſille gn̄are. ¶ Ad 4m dōz: ꝙ dimēſio que pceitelligit añ formaz sb̄alem in mā nō hēt eē cōpletū: qz nō est dimēſio terminata. terminatio eni dimēſiōis est per formā: ſz dimēſiones que manēt poſt cōſecrationē sūt dimēſiōes terminate que habēt certā mēſuram ꝛ figuram.

Ad 2m ſic ꝓcedit. vi ꝙ panis facta cōuerſio ne annihilet: in q̃libet eni mutatione que est ꝑm aliq̃d itraneū rei termin⁹ a quo non manet niſi in potētia ꝓpacēti: ſicut q̃n nigrū fit albū ni gredo nō remanet niſi in potētia sb̄ti: ꝛ q̃n ex aere fit ignis forma aeris que est termin⁹ a quo nō manet niſi in potētia māe cois que ſubiicit mutatiōi: ſz in ꝙerſi one de qua l̃e q̃mur est termin⁹ a quo tota sb̄a panis: g̃ cū nō ſit accipe aliq̃d ꝓpacēs ad totā sb̄az panis: qz nō est in ſubiecto ſicut accidēs neq; in mā ſic forma videt ꝙ oino ānihilet. ¶ ℙ. reſpectu eiusdē est aliq̃d natū eē termin⁹ a quo: ꝛ termin⁹ ad quē: ſicut ex albo fit nigrū: ꝛ ex nigro albū: ſz mutatiōis cui⁹ termin⁹ a quo est tota sb̄a rei: terminus est ſimplr nihil: ſicut p3 in creatione: g̃ ſilr cū in cōuerſione de qua loq̃mur: termin⁹ a quo ſit tota sb̄a panis: termin⁹ ad quē erit ſimplr nihil: g̃ sb̄a panis annihilat. ¶ ℙ. ſi vnū ō dictoꝛū est falſuz reliquū de neceſſitate erit uerꝫ: ſz facta cōuerſiōe hec est falſa: panis est aliq̃d: uel de pane est aliq̃d: g̃ hec est uera: nihil de pane est: g̃ panis est ānihilat⁹. ¶ ℙ. illud ānihilari dr̃ q̃ nec in ſe: neq; in alio manet: ſz panis sb̄a nō manet facta in ſe cōuerſione: ut dictū est: neq; manet in corpe chr̃i: qz ſic corp⁹ chr̃i augeret: g̃ penit⁹ ānihilat. ¶ ℙ. ſic ſe hēt cōuerſio formalis ad formā: ita sb̄alis ad sb̄am: ſz in cōuerſiōe formali ānihilat forma: ſicut p3 cū ex aere fit ignis: g̃ in cōuerſiōe sb̄ali q̃lis hec eē q̃. annihilat sb̄a panis. ¶ Sz ō Aug. dicit in li. 83. q. Ille ad quē nō eē nō ptiet nō est cā tēdēdi ad nō eē: ſz oe⁹ est hī⁹: g̃ ipse nihil in nihilū reducit: ſz cōuerſio ꝓdicta fit diuina vtute: g̃ nō reducit sb̄a panis in nihil. ¶ ℙ. illō q̃ in aliq̃d cōuertit nō annihilat. panis in corp⁹ chr̃i ꝙertit: ut pr̃ aūctes in lr̃a poſitas oſtendi pōt: g̃ nō annihilat. ¶ ℙ. defect⁹ pfectiōi repugnat: ſz hoc ſacramētū est maxie pfectiōis: ut ſupza dcm̃ est: g̃ cū annihilatio ſit via ad defectū non cōpetit huic ſacrō.

Rñdeo dōz: ꝙ hec opinio duo ponit ſub diſiūctione. ſ. ꝙ sb̄a panis reſoluit in ꝓpriacētē mām uel ꝙ ānihilat: ꝛ q̃tū ad utrūq; est falſa: ſi eni in ꝓpriacētē mām reſolueret hoc nō pōt itelligi niſi dupl̃r. vno⁰ ꝙ eēt in mā ſine forma oi: qđ q̃dē nec per miraculū eē pōt: qz hec poſitio iplicat in ſe ꝯdictionē mā eni per eēntia ſuā est ens: potētia ꝛ forma est act⁹ ei⁹: ſi g̃ ponat mā ſine forma eē actu ponet actu mā eē ꝛ nō eē. alio⁰ pōt itelligi: ita ꝙ reſoluat i mālia elemēta: ꝛ h⁰ itez nō ꝑt eē: qz illa mālia elemēta aut remanerēt in eodē loco: ꝛ oporteret ꝙ ſub illis ſpēb⁹ eſſet aliud corp⁹ q̃ꝑ corp⁹ chr̃i: ꝛ ꝙ illud māle corpus eēt ſilr cū oimēliōnib⁹ panis ꝛ multa bī⁹ icōueniētia ſeqrent: uel nō eēt in eodē loco: ꝛ ſic eēt mot⁹ localis illius elemēti mālis: qđ nō ꝑt eē: qz ſentiret talis mutatio ſi eēt. ¶ ℙ. cū mot⁹ localis necio ſit ſucceſſiuus opz ꝙ illud māle elemētū pr̃i⁹ reliqueret vnā partez hostie q̃ꝑ alia: trāſbatio aūt fit in iſtanti ut dicēt. vnde ſeqret alterꝫ duoꝝ: uel ꝙ aliq̃s ſub aliq̃ pte ſpērū nō eēt: neq; corp⁹ chr̃i: neq; sb̄a panis: neq; māle elemētū: qđ is abſceſſit ab illa pte: uel ꝙ aliq̃s ſub eadē pte hoſtie eēt corp⁹ chr̃i: ꝛ māle elemētuz: qđ est ipoſle. ꝛ iō nō ꝑt dici ꝙ reſoluat in ꝓpacentē māz. Silr nō pōt dici ꝙ ānihilet: eo ꝙ ois mot⁹ denoiat a termino ad quē: ſic mot⁹ qui est ad albedinē dr̃ dealbatio. vñ illa trāſmutatio tm̄ poſſet dici ānihilatio: cui⁹ termin⁹ ad quē eēt nihil: hoc aūt nō ꝑt eē in illa ꝙerſiōe: qz opz hāc ꝙerſionē termiari ad corp⁹ chr̃i: qz nihil ꝑt icipe hic eē cū pr̃i⁹ nō fuerit: niſi per motū aut mutationē

ꝓpriā uel alteriuſ terminatā aliquo mō ad ſ̄m. vñ ſi ꝙerſio ꝓdicta ad corp⁹ chr̃i nō termiaret: oporteret ꝙ corp⁹ chr̃i eēt hic in altari facta conſecratiōe: ubi pr̃i⁹ nō erat per motū ꝓpriū q̃ꝺ ſupza est ipzobatū. vñ p3 q̃ opio illa falſa est que ponebat sb̄az pāis ānihilari.

Ad primū g̃ dōm: ꝙ in mutatiōib⁹ nālib⁹ termin⁹ a quo est forma aliq̃ que q̃dē nō cōuertit in terminū ad quē. ꝛ iō ānihilat niſi q̃tenꝰ manet in potētia in ſuo ſbto: ſed illud q̃ cōuertit ad terminū ad quē ē ſ̄m mutatiōis: nō q̃dē ut ſit illō: ſz ut ſit ſub illo. vñ ſ̄m ānihilari nō dr̃ inq̃tū in aliō conuertit. vñ cū in hac cōuerſiōe id q̃ est termin⁹ a quo ſ. sb̄a panis cōuertat ꝑm ſe totū in terminū ad quē. ſ. corp⁹ chr̃i: nō q̃dē ut fit ſub ipō: ſz ut ſit ipſūmet: p3 ꝙ nō est annihilatio sb̄e panis. ¶ Ad 2m dōz: ꝙ rō illa ꝓcedit in mutatiōib⁹ oppoſitis: qz illud q̃ est terminus a quo in vna est termin⁹ ad quē in alia: nō aūt in mutatiōib⁹: q̃rū vna ordinat ad aliā: ſic pfectū ad imperfectū: ſic mutatio qua acq̃rit pfectio ꝓpria ordinat ad illā qua acq̃rit pfectio ſcda: cōuerſio aūt panis in corp⁹ chr̃i nō est mutatio oppoſita creatiōi: ſz q̃dāmō pficiēs ipſaz inq̃tū panis nobili⁹ eē per hāc ꝙerſionē cōſequit: ꝛ iō nō opz ꝙ ſit in hac cōuerſiōe terminus ad quē q̃ꝺ in creatiōe erat termin⁹ a quo. ¶ Ad 3m dōm: ꝙ q̃uis panis nō ſit aliq̃d: tn̄ illud in q̃ ꝙerſus est panis est aliq̃d cōuerſiōe facta. ꝛ ideo nō ſeq̃tur ꝙ panis ſit annihilatus. ¶ Ad 4m dōm: ꝙ q̃uis nō maneat panis neq; in ſe neq; in alio: manet tamen corpus chr̃i in q̃ cōuerſus est panis. ꝛ iō nō ſequit ꝙ ſit annihilatus. ¶ Ad 5m dōm ſicut ad ꝓximum.

Ad 3m ſic ꝓcedit. vi ꝙ panis nō poſſit ꝙerti in corp⁹ chr̃i: cōuerſio eni mutatio quedā est: ſz nulla ſpe trāſmutationis in corpus chr̃i panis ꝙertit: nō eni est ibi gn̄atio ꝛ corruptio: qz mā panis nō manet: nec est alteratio: qz nō manet aliq̃ ſb̄a ei⁹ actu: nec est augmētū: qz nō addit aliquid ad corp⁹ chr̃i: neq; mot⁹ localis: nō eni ipſuz corpus chr̃i de celo deſcēdit: ut Dam̃. dic̃. g̃ videt ꝙ nīl̃o mō panis in corpus chr̃i cōuertat. ¶ ℙ. in oi cōuerſiōe opz eē aliq̃d q̃ mutet: mutat aūt q̃d diſſilr ſe habet nūc ꝛ pr̃i⁰. ſi g̃ panis in corp⁹ chr̃i ꝙertat opz aliquid eē idē numero q̃ꝺ pr̃i fuerit de sb̄a panis: ꝛ nūc ſit de sb̄a corporis chr̃i: q̃ nō ponit: g̃ panis in corp⁹ chr̃i nō cōuertit. ¶ ℙ. ꝙerſio accidēs quodāmō est: oē eni accidēs est in ſbto: nō aūt pōt dici ꝙ ſubiectū ei⁹ sit panis neq; corpus chr̃i: qz nō est idē ſubiectū mutatiōis: ꝛ termin⁹ a quo uel ad quē: g̃ panis nullomō cōuertit in corp⁹ chr̃i ¶ ℙ. oē q̃ fit aliq̃d acquirit hoc q̃ fieri dr̃: ſed oē ſingulare est incoicabile: g̃ ipoſſibile est ꝙ aliq̃ ſingulare fiat aliud ſingulare: q̃uis poſſit ei adiūgi: ꝛ ſic eē eius ꝓpere ſicut pars: ſz corpus chr̃i est quoddā ſingulare demōſtratū: g̃ nō ꝑt eē ꝙ aliq̃d ꝙertat in ipſum: ita ꝙ fiat ipſummet: ſz ſolū ꝙ adiūgat ei. ¶ Sz ō est ꝙ Dam̃. dicit Fecit chr̃s panē ꝛ vinū corpus ꝛ ſanguinē ſuū: nō q̃n ſ̄m corpus chr̃i de celo deſcēdit: ſz q̃n panis ꝛ vinū trāſit in corpus ꝛ ſanguinem chr̃i. ¶ ℙ. illud q̃ nec in ſe manet nec annihilat opz ꝙ in aliud cōuertatur: ſed panis nō manet in ſe ſicut in ꝓimo articulo dictum est: nec etiam annihilatur ut ex ſcō articulo patuit. ergo oportet ꝙ in aliud conuertatur.

¶ Ulteri⁹ vi ꝙ iſta cōuerſio ſit ſucceſſiua: ſit eni hec cōuerſio virtute vbor: ſed vba nō pñt aliq̃d facere niſi dū sūt: g̃ cū habeāt eē in ſucceſſiōe videt ꝙ ſucceſſiue cōuerſio predicta fiat. ¶ ℙ. ipoſſibile est in eodē inſtanti eē aliq̃d corpus chr̃i ꝛ panē: g̃ nō est idē inſtās in quo corp⁹ chr̃i ꝛ in quo ultimo est panis: ſz iter que libet duo iſtātia est tps mediū: ut ꝓbat in. 6. phi. g̃ cōuerſio panis in corpus chr̃i est ſucceſſiua. ¶ ℙ. in oi cōuerſiōe req̃rit ut ſit aliq̃d aliter nūc ꝛ ꝓpius cū cōuerſio mutatio quedā ſit: ſz ubicūq; est nūc ꝛ pr̃i⁰ ſucceſſio est: g̃ in oi cōuerſiōe ꝛ mutatiōe opz eē ſucceſſiōnē: ꝛ ſic idē qđ pr̃i⁰. ¶ ℙ. in oi factiōe est fieri ꝛ factū eē: ſz fieri ꝛ factū eē nō sūt ſil̃: qz qđ fit nō est: qđ aūt factū est iā est: g̃ est ibi pr̃i⁰ ꝛ posteri⁰. ꝛ ſic idē qđ pr̃i⁰. ¶ Sz ō est: qz vt̃ ifinita opat ſubito: ſz hec cōuerſio fit vtute dina que est ifinita: g̃ fit ſubito. ¶ ℙ. in oi ſucceſſiua mutatiōe ꝑs aliq̃d est in medio q̃ꝑ in termio: ſz in hac ꝙerſiōe nō ē tuēre aliq̃d mediū inē sb̄az pāis ꝛ corp⁹ chr̃i: g̃ nō est ibi ſucceſſiua ꝙerſio.

¶ Ulteri⁹ vi: ꝙ hec ꝙerſio ſit miraculoſioz oī alia mutatiōe: qz q̃to alicui magis de facili pſentit rō nr̃a minus hēt de miraculo: ſz nō est aliq̃ miraculoſa ꝙerſio cui rō magis nō pſentiat q̃ꝑ huic: qz creationē ēt q̃daz phi poſuerūt rōne nāli ducti: ꝛ ēt q̃ mā obedit sb̄e ſeparis: ꝛ maxie deo ad oēz formationē: g̃ iſta cōuerſio est miraculoſioz oīb⁹ mutationibus. ¶ ℙ. ubi est plus de reſiſtētia ibi est maioz difficultas in cōuertēdo: ꝛ per ꝑs mai⁹ miraculū: ſz in hac cōuerſione est maxia reſiſtētia: cū oporteat totū cōuerti in totū: ergo iſta cōuerſio est maxie difficultatis: g̃ est ꝛ maxie miraculoſa. ¶ ℙ. q̃to min⁹ est de potētia ex pte creature in qua fit miraculū: tāto est maius miraculū qđ fit per potētiā dinā: ſz in hac ꝙerſiōe minimū est de potētia in creatura: qz in q̃buſdā cōuerſiōib⁹ miracla ſis est potētia nālis: ſic q̃n aq̃ cōuerſa fuit in vinū: in q̃buſdā aūt potētia obedientie tm̄: ſic q̃n coſta formata est in mulierē. in creatiōe aūt ꝛ ſi nō ꝓcedat aliq̃ potētia: tn̄ nō est aliq̃ repugnātia: g̃ cū in hac cōuerſiōe ſit repugnātia: ꝛ nulla potētia ex pte creature: qz nō pōt eē aliq̃d in potētia reſpectu totius optimi: vi ꝙ hec ꝙerſio ſit miraculoſioz oī alia mutatiōe. ¶ Sz ō: q̃to aliq̃ ſunt magis diſtātia: tāto difficiliuſ in iuicē mutant: ſz magis diſtat nō ens ſimplr ab ente q̃ꝑ hoc ens ab hoc ente: g̃ difficili⁹ est ex nō ente ſimplr facē ens aliq̃d q̃ꝑ ex ente hoc facē illud. ꝛ iō creatio est maioris vtutis indicatiua q̃ꝑ trāſubſtātiatio. ¶ ℙ. q̃to termin⁹ mutatiōis est altioz: tāto mutatio est maioris vtutis: ſic maioris vtutis est facē hoiez q̃ꝑ aial: ſz aſſūptio hūane nāe que est mutatio q̃dā tm̄iat ad ꝑſonā filij dei que ē oīgn⁹ qđ q̃ꝑ corp⁹ chr̃i ad qō tm̄iat trāſbatio. g̃ magis ē miraculoſa illa mutatio q̃ꝑ iſta ꝙerſio

Rñdeo dōm ad ꝓmā q̃nē: ꝙ in mutatiōib⁹ nālib⁹ iuēit aliq̃ mutatio: ꝑz quā nihil uariat de eo qđ est itraneū rei ſz ſolū hoc qđ est extra sic p3 in motu locali: aliq̃ vo mutatio in qua uariat illud qđ ieſt rei accñtalit. ſ. q̃titaſ uel q̃litas: ut patet in motu augmēti ꝛ alterationis. Aliq̃ vo mutatio est que ptigit uſq; ad formā sb̄alē: ſic gn̄atio ꝛ corruptio: ſz nālis mutatio nō pōt ptigere uſq; ad uariationē māe qz opat ex ſuppoſita mā: ſic q̃libet ſcōm agēs opat ſuppoſitiſ bīſ que data sūt ſibi a ꝓrio agēte: ꝛ hec ꝑn⁹ opz manere in opone nāe: ut in. j. phi. dr̃: ſic aūt eē cōpoſiti qđ ex ſuppone māe nā. ꝓducit opationi nāe ſubiicit: ita ipa mā qua ꝑſuppoſit nā ſubiicit actiōi ꝑmi agētis. ſ. dei a q̃ hoc ipm ipſectū eē. ſ. ipotētia qđ hēt accepit. vñ dina opō ptingē ꝑt ad uariationē māe: ut ſ. ſic nā facē hoc totū eē hoc totū: ut ex toto acre tota aquā: ita de⁹ facē ex hac mā ſignata illā: ꝛ qz mā ſignata est idiuiduatiōis ꝑn⁹. iō ſoli⁹ dei opone hoc fieri ꝑt ut hoc idiuiduū demōſtratū fiat illō idiuiduū demōſtratū: ꝛ talis modus ꝙerſiōis est in hoc ſacrō: qz ex

Universidad de Deusto
Biblioteca

hoc pane fit hoc corpus chri. Ex quo pz q̄ ista ꝓuersio differt ab oibus nālibus cōuersionibus in q̄tuor. Prio in hoc q̄ usq; ad mām ptingit: qō in illis nō iuenit: z qz mā est primuz sbm z ipsius nō est alius sbm. Jō scdo differt in hoc q̄ hec ꝓuersio nō hēt sbm sicut ille hñt. Tertio q̄ in nālib⁹ ꝓuersiōib⁹ ꝓuertit totuz in totū: nō ät ptes eēntiales in ptes: tot⁹ eni aer ꝓuertit in aquā: fz mā aerifz nō ꝓuertit in aliq̄d: qz est eadē forma: ēt nō ꝓuertit: qz abscedit illa z alia introducit: fz hoc z totū ꝓuertit in totū: qz panis fit corp⁹ chri: z ptes ēt ꝓuertunt: qz mā panis fit mā corpis chri z forā sbalis silr fit illa forā que est corpis chri. Quarto q̄ nālib⁹ ꝓuersiōib⁹ trāsmutat: z id qō ꝓuertit in id in qō ꝓuertit: illud q̄dē qō in alterz ꝓuertit sp trāsmutat corruptiōe: fz illō in qō aliq̄d nālit ꝓuertit: si q̄dē sit simplex cōuersio trāsmutat per gnationē: sic cū aq̄ gnat ex aere: si aūt sit cōuersio cū additiōe ad alterz pexñs illud cui additt trāsmutat ꝑm augmētū: ul' saltē per restaurationē deperditi sic accidit in nutrimento fz hoc illud in qō fit cōuersio erat pexistēs: z nō ei addit: qz ut dictū est illō qō ꝓuertit: cōuertit in ipz z fz totū: z fz oēs ptes ei⁹. vñ hoc in qō termiat ꝓuersio nlīo⁹ trāsmutat. l. corp⁹ chri: fz solū panis q̄ ꝓuertit.

Ad primū g̃ dōm: q̄ hec ꝓuersio sub nlīa nā liū mutationū cōtinet: fz ab oib⁹ differt: ut ex dictis pz: hēt tn aliquā ꝓueniētia cū trāsmutatiōe nutrimēti in q̄tū utraq; cōuersio fit in aliq̄d pexñs: differt tn ab ea in q̄tū hic nō fit aliq̄ additio sic ibi. Ad 2m dōm: q̄ in hac trāsmutatiōe seu cōuersiōe est aliq̄d qō trāsmutat. l. panis: nō q̄dez ad modū aliaz mutationū nāliū ut aliq̄d ipsi⁹ maneat: fz ꝑm totū z oēs ptes ei⁹: ut dcm̄ est Ad 3m dōm: q̄ trāsmutatio nālis ponit actū iperfectū: ut pz in. 3. phi. z qz idē est sbm act⁹ pfecti z ipfecti. Jō opz q̄ sbz trāsmutatiōis nālis sit id qō est sbz post modū act⁹ pfecti. l. forme ad quē tēdit motus z nō ipm in pfectū: fz trāsmutatio hui⁹ cōuersiōis nō ponit aliquē actuz iperfectū: fz solū successionē quādā pfectoz nō solū actuū: fz rez subsistētiū: successio aūt est in succedēti bus sibi sic z ordo in ordiatis: fz ꝑm regulā in. j. li. oi. i6. de relatiuis data erit ista relatio ordis hui⁹ successiōis ꝑm rē q̄dē in ipso pane qui mutat: nō aūt in corpore chri uero nisi ꝑm rōnē: qz ipm imutatū manet. Ad 4m dōz: q̄ coicatio ipoztat quādā collationē z Jō exigit aliq̄d recipiēs id qō cōfert seu dat. vñ nō hēt locū nisi in formalib⁹ cōuersiōib⁹: in qb⁹ mutatio nō attigit nisi usq; ad formā. z Jō i hac ꝓuersiōe nihil maneat cui possit aliq̄d ꝓferri nō hēt locū coicatio.

Ad scōam q̄nē dōz: q̄ cā q̄re aliq̄ mutatio nō est in istāti: est distātia ei⁹ qō mouet a termino mot⁹. distātia aūt dico nō solū fz dimēsionē loci aut q̄litatis: fz ꝑm repugnātiā forme uel nāe: z Jō ubi nihil est repugnās forme itroducēde forma ibi recipit in istāti pśente agēte: sic pz de illuminatione diaphani cū in eo nō sit aliq̄d ōriū ul' repugnās luci. z silr in forma subito introducēda q̄n mā est necessitaſ ōrijs dispōnib⁹ ab ea exclusis: sic ät aer subiacet soli ad recipiēdū ab eo formā lumiſ nō exīte aliq̄ iterpositio: ita tota nā creata subdit oino nutui: ut stati fiat oē qō deus vult: q̄ cq̄d est in nā est māle z nō ōriū dispōi dine. z Jō ea que per seipz fac pōt cū uoluerit facere in istāti: q̄nq; aūt successiue facit ut in nobis ꝑm modū nr̄m opet: hoc tn cōtingit q̄n hoc qō trāsmutat pōt magis ul' minus distare a termino trāsmutatiōis: qz fz hoc fit successio in motu: cū ät cōuersio de qua loq̄mur ad ipaz māe eēntiā ptingat: ut dictū est ꝑm quā sepatis per intellectū formis z dispōnib⁹ vna res nō magis cōuēit cū vna q̄ cū alia. nō pōt accipi maioz z minoz distātia a termino: qz hoc singulare demōstratū q̄tū ad hoc q̄ cōuertit in corp⁹ chri: tātū distat ab alio singulari sue spēi q̄tum a singulari alterius spēi. z Jō cōuersio ꝑdicta fit in istāti. Ad p̄m g̃ dōz: q̄ vba forme hñt sacrālē vtutē. vñ nō efficiūt nisi qō significāt. z Jō cuz significatio illi⁹ forme nō sit pfecta nisi in ultimo istāti tūc hēt efficaciā suā. Ad 2m dōm: q̄ ad hoc argumētū multiplr rndet a diuersis. Quidā cōcedūt q̄ est signare ultimū instās in quo est panis sic z ꝑmū in quo est corp⁹ chri: ꝓt hoc q̄ in toto q̄dā tpe fuit panis. z ita in quolibet istāti illi⁹ tpis. Un q̄dā istoz dicūt q̄ vnū est istās fz rē in quo est panis z corp⁹ chri fz differt ꝑm rōnē: qz in q̄tū illud istās est finis ꝓteriti tpis est in eo panis: in q̄tū aūt est p̄n^m futuri est in eo corp⁹ chri. Sz hoc nō pōt stare: qz ꝑdictoria sil' eē fz rē est ipossīle: sil' aūt z ꝑm rē maxime sūt que sunt in eodē istāti ꝑm rē. vñ ipole est duo ꝑdictoria eē in istāti: qō est vnū fz rē q̄tūcūq; sit differēs rōne: qz ex illa rone nō hēt ordinē ad mēsuratū: z ad tps cui⁹ est termin⁹: fz ad aiaz. z qz si ponam⁹ sil' eē corp⁹ chri z panē sequunt duo ꝑdictoria sil' eē: qz oū est panis nō est corpus chri. Jō ipole est q̄ sit vnū istās ꝑm rem in quo nūc ultimo est panis. z nūc ꝓmo corp⁹ chri. Jdeo alij dicūt q̄ istud nūc est quodāmō vnū realr: z quodāmō diuersū: z ponūt exēplū de duab⁹ lineis se tāgēt ib⁹. de q̄bus cōstat: q̄ hñt duo pūcta: z tn illa pūcta ptiguné in vno pūcto linee ptinētis: cōtigua enim sūt quoz termini sūt sil. Et silr dicūt q̄ eē panē z eē corp⁹ chri in altari ptiguant. vñ est vnū istās extra mēsuras in quo ꝓmo est corp⁹ chri z ultimo panis: fz tn sūt duo istātia si accipiam⁹ ut duoz tēpoz q̄b⁹ mēsurat eē panis in altari: z eē corp⁹ chri. z sic iter duo instātia q̄si cōtiguata nō est necesse eē tps mediū: licut nec iter duo pūcta ptiguata linea: fz illud nō pōt stare q̄ cū pūctus sit termin⁹ linee que pōt eē mēsura z intranea z extranea: pole est pūcta assignare: z itriseca z extriseca: sed istās est termin⁹ tpis q̄ nūq̄ est nisi mēsura extrinseca. vñ nō est accipe istās nisi q̄ se hēt per modū extra iacētis puncti. z Jō hec positio redit in idē ipole cū ꝓma. Et Jō alij dicūt q̄ sicut ꝓbat. 4. phi. in toto tpe nō est accipe nisi vnū nūc ꝑm sbam. z q̄ numerent duo istātia hoc est fz ordinē tpis ad motū z actionē quā mēsurat. put. l. tps excedēs mēsurat aliquā actionē. z ita p̄n^m z finis illi⁹ actiōis est in tpe. z fz hoc in tpe numerant duo istātia. z Jō ordo z habitudo duoz istātiū adinuicē est ꝓsiderāda ꝑm actiones z mot⁹ q̄ mēsurant. vñ si accipiant duo istātia respectu eiusdē mot⁹, put tps mēsurat p̄n^m z finē illi⁹ motus. sic opz q̄ iter duo istātia sit tps mediū: sic iter p̄n^m mot⁹ z finē est mot⁹ medi⁹. si aūt accipiant duo istātia per cōparationē ad diuersos mot⁹ ꝑm q̄ mēsurat ꝓcipiū vni⁹ z finē alteri⁹: sic iter duo istātia nō est tps mediū: sicut nec mot⁹ est medius iter p̄n^m vni us motus z finē alterius. z Jō cū q̄s mēsuret tpe sic z motus duo istātia sunt se inuicē ꝓntia: quoz vnum mēsurat finē quietis in quo erat panis z alterz p̄n^m q̄ etis in quo est corp⁹ chri. Sed hoc iterū nō pōt stare: qz istātia tpis distinguunt per cōparationē ad illuz motū a quo tps pōt habere vnitatē uel multitudinē ad quā cōparat. nō solū sicut mēsura ad mēsuratū: fz sicut accidēs ad subiectū. l. motū celi qui est continuus z iterruptionē nō patitur ꝑm nām. vñ q̄liter cūq; signes duo istātia in tpe semp est accipe tēpus mediū qz est accipere iter quelibet momēta mot⁹ celi motū

mediū. z Jō in alijs motib⁹ nō differret siue cōparent diuersa istātia ad eūdē motū siue ad diuersos. Pz ēt q̄ hec positio ꝓdicit dicto phi in. 8. phi. i. ubi, pbat q̄ iter quoslibet mot⁹ ꝓrios est ꝑs media: qō nō oporteret si duo istātia mō ꝓdicto possent se iuicē ꝓsequi. Et Jō alij dicūt q̄ ista ꝓuersio cū sit supza nāz nō hēt ordinē ad motū celi. vñ nō mēsurat tpe: sed istāti qō est mēsura mot⁹ celi: z ꝓpter hoc nō est inconueniēs si duo instātia succedūt sibi sine tpe mediō: sic in ꝓmo lib. di. 37. dictū est de motu angeli. Sz hoc iterū stare nō pōt: qz ista cōuersio sequit motū ,platiōis vboruz qui hēt reduci ad mēsurā mot⁹ celi: sic illuminatio sequit ad motū localē quo defert illuminans. z Jō opz q̄ instātia accipiant in hac ꝓuersiōe ꝑm mēsurā mot⁹ celi. Et ꝓpter hoc alij dicūt q̄ nō est sil' signare duo istātia: in quoz vno ꝓmo sit corp⁹ chri: z in alio ultimo sit panis: qz sic de necessitate eēt iter ea tps mediū: sed tn utrūlibet eoz pōt per se signari. Sz hoc iterū nihil ē: qz designatio nr̄a nihil facit ad hoc q̄ tps itersit uel nō itersit. vñ si sint duo istātia ꝑm rē in q̄z vno est panis ultimo: z in alio corp⁹ chri ꝓmo siue ſignent a nobis siue nō: opz eē tps medium. Pb. ex quo instās illō est signabile: nō videt q̄ possit designatio ei⁹ ipediri per designationē alteri⁹ instātis cū iste due designatiōes nō sint ōrie. Et Jō alr dōz: q̄ nō est designare ultimū istās: fz ultimū tps in quo est panis: iter tps aūt z instās nō cadit neciō tps mediū sic cadit mediū iter duo istātia. Et vltas hui⁹ qōnis apparet ex hoc qō phs dicit in. 8. phi. q̄ qñ ex albo fit nigrū in toto tpe mēsurāte motū alteratiōis erat albū: fz in ultimo istāti illi⁹ tpis est nigrū. vñ ꝑm ipz nō est dādū q̄ in toto illo tpe sit albū: fz in toto ꝑter ultimū nūc: z qz añ ultimū alicui⁹ tpis nō est accipe penultimū: sic nec añ ultimū positū nec añ penultimū. ideo nō est accipe ultimū istās i q̄ erat albū: fz ultimū tps. z sil' est de illis mutatiōib⁹ que sūt termini mot⁹: sic g̃natio est terminus alteratiōis: qz cū ex aere fit ignis in toto tpe alteratiōis ꝓcedētis erat aer ꝑter ultimuz instās in quo est ignis. z silr est in illuminatiōe respectu motus localis. z Jō cū ꝓuersio sit termin⁹ cuiusdā mot⁹. l. platiōis vboz in toto tpe ꝓcedēti erat panis ꝑter ultimū istās in q̄ est corp⁹ chri. Ad 3m dōm: q̄ in qlibet mutatiōe opz designari nūc z ꝑs ꝑm duos terminos mutatiōis qui sūt icōtingētes: ut dī in. j. phi. i. qui nō pñt sil' eē. vñ fz diuersitatē terminoz in diuersis mutatiōib⁹ ꝑm hoc diuersimode signat ibi nūc z pri⁹. Aliq̄ eni mutatio est iter cui⁹ terminos pōt accipi mediū qō min⁹ distat ab vno extremoz q̄ alio. vñ ante q̄ pueniat ad ultimū mutatiōis terminū fuit recessus ab vno termino: z accessus ad alterz: in quo cōsistit mutatiōis rō. z Jō utrūq; ad illā mutationē ptinet z nūc. l. in quo terminat accessus z recessus. z pri us illud in quo icepit. z Jō talis mutatio nō est in istāti: fz in tpe. Aliq̄ vo mutatio est iter cui⁹ termios nō pōt accipi mediū in eodē sbto nisi forte per accīs: sicut iter affirmationē z negationē: qz ꝓdictio est oppositio cui⁹ nō est mediū ꝑm se: ut dī in. j. poste. per accidēs ät pōt accipi ibi mediū ex pte negatiōis cui aliq̄d adūgat: qō magis uel min⁹ distat ab affirmatiōe siue illō sit ōriū in eodē gīe directe siue dispō ōria: sicut iter nō albū z albū accipit per accīs mediū ex pte coloris cui ptīgit negatio albedinis: ꝑm q̄ magis uel min⁹ distat ab albedine: z iter nō ignē z ignē accipit mediū ꝑm q̄ aliquid est magis uel minus frigidū aut hūidū. vñ in oibus mutatiōib⁹ in qb⁹ ēt sūt affirmatio z negatio tm: seu ꝓuatio z forma tm per se loquēdo nō pōt eē recessus a termino uel accessus ad terminū añ puctionē ad ultimū tm̄inū. z Jō illō p̄n^m nō ptinet per se loquēdo ad hāc mutationē: fz solū p accīs rōne illi⁹ adūcti ad negationē ꝑm q̄ per accīs negatio recipiebat magis z min⁹. z per ꝑns mediuz. vñ p se loquēdo ptinet ad motū ꝓcedētē sic ad alterationē que ꝓcedit gīationē z ad motū localē qui ꝓcedit illuminationē z pp hoc iste mutatiōes onr̄ eē in istāti: z qz ut dictū est iter sbaz panis: z sbaz corporis chri nō est accipe mediū qō magis sit ,ppinquū corpi chri q̄ sba panis q̄tū ad hoc q̄ cōuertat in ipm dina vtute. Jō sile est iudiciū de ista ꝓuersiōe z de predictis mutatiōib⁹. vñ ad hāc ꝓuersionē nō ptinet nisi illud nūc in quo desinit eē panis: z icipit eē corp⁹ chri: fz illud ꝑmū ptinet ad totū tps ꝓcedēs qō mēsurabat, p lationē uerboz que q̄dāmō efficit ꝓuersionē. Ad 4m dōm: q̄ mutatio ut dictū est in istāti est: fz motus ꝓcedēs est in tpe: si g̃ includit in factiōe tā mot⁹ precedēs q̄ mutatio que est termin⁹ ei⁹ sic g̃natio altatiōis tūc fieri ptinebit ad motū ꝓcedētē. z factū eē ad terminū mot⁹ qui est ipsa g̃natio. z sic nō sil' fit z factū est si aūt factio nō extēdit se ad mutationē illā. tūc utrū qz est sil'. z fieri z factuz eē: z sic qō fit est si dicat fieri rone ipsius mutatiōis que tūc est: fz factū est rone termini mutatiōis: sic eni dicimus q̄ sil' terminat motus z terminatus est: sil' illuminat aer z illuminatus est. z similiter etiā est in conuersione de qua loquimur.

Ad tertiā qōnē dōm: q̄ q̄to aliq̄d est ꝑmanēti⁹: tāto difficiliꝰ trāsmutat: z qz sbz in q̄libet mutatiōe manet. Jō in oib⁹ mutatiōib⁹ mā est maxie manēs cuz sit sbz oiuz mutationū. vñ illa mutatio que ad ipaz māz attigit est difficilioz z maioris vtutis onis ua q̄ q̄cūq; alia trāsmutatio ex pte eius qō trāsmutat: z qz creatio z hec ꝓuersio ptīgunt usq; ad eēntiā māe: ut ex ꝓdictis pz: ꝓstat has mutatiōes eē maioris vtutis onis uas q̄buscūq; alijs in q̄bus mutat ul' forma sbalis ul' accītalis: uel locus exīoz: fz iter has duas vi creatio simplr loquēdo ꝓcellere: qz per ipaz māe eēntia, pducit ex quo ꝓsequit: ut a ,pducēte p hāc ꝓuersionē posſit in alterz trāsmutari: fz ex pte eius ad qō est mutatio: mutatio que est in vnione hūane nāe ad dinā psonā pcellit has. z oēs alias mutationes in difficultate. vñ ipsa ē miraculū miraculoz oiuz. Ad p̄m g̃ dōz q̄ mutatio ista fit ex exīte in exīs: ꝓter modū aliaz mutationū que fiūt ēt ex exītibus in exītia: ex q̄z i spectiōe itellectus nr̄ sibi suas ꝓceptiones formauit. z Jō hec ꝓuersio vi eē ꝑ ceptiones itellect⁹: z ,ppt hoc difficiliꝰ ei assentit q̄ creatiōi que est ex oino nō existēti cuiusmodi mutationē nō vidit. Ad 2m dōz: q̄ aliq̄ actione pōt eē resistētia duplr. vno⁹ ex pte agētis qñ. l. ex ōri⁹ agēte vt⁹ ipsi⁹ debilitat. alio⁹ ex pte ipsi⁹ effect⁹ qñ ex ōria dispone impedit effect⁹: in oi actiōe ubi agēs nō patit ꝓria resistētia nō hēt locū: fz 2⁹ solū vñ in opōnib⁹ dinis nō attēdit difficultas fz resistētia ad agētē: fz ꝑm impedimētū effect⁹: magis aūt impedit effect⁹ per subtractionē potētie recipiētis q̄ per rōnē ōrie dispōnis: qz ōria dispō nō impedit effectū nisi in q̄tū fac potētia idispositā. z Jō maioz difficultas ē in creatione ubi oino mā nō pexistit q̄ ubi pexīti mā est aliq̄d qō effectui ꝓrarīando repugnat. Ad 3m dōz: q̄ sic se hēt potētia nāliꝫ ad mutatiōes nāles: ita se hēt potētia obediētie ad ꝓuersiōes miracl'osas. vñ ꝑm modū miraculose ꝓuersionis est ēt modus obedientialis potētie in creatura in aliud ꝓuertēdo. sic ergo in ꝓuersionib⁹ formalib⁹ inest potētia obedientie ad recipiendum talez formam: ita in hac subitantiali

Universidad de Deusto
Biblioteca

cōuersiōe ineſt potētia obediētie.ut hec ſubstātia cō uertat in illā.vñ maioris vtutis ostēsiua est creatio in qua nulla potētia obediētie ꝓsistit ꝙ hec cōuersio.

Ad 4m sic ꝓcedit. Uidet ꝙ ꝑdicta cōuersio pos sit exprimi per vbū substātiuū alteri⁹ tpis ꝙ ꝑntis ut dicat. Qō est panis erit corp⁹ chīi:uel qō est corp⁹ chīi fuit panis. Amb.eni dic in li. de sacriſ.q erat panis añ ꝓsecrationē. ℂ Ꝑ.maior est ꝙuenientia ꝙto pfectior est ꝙuersio:ſz hec ꝙuersio est pfectior oi bus aliꝫ:qz in hac ꝙuertit totū in totū:z ptes in ptes sic ex ꝑdictis pz:cū ꝙ in aliꝭ ꝙuersiōibus utimur tali mō loquēdi.ſ.qō erat aq̄ est vinū:uel qō erat aer est ignis:vi multofortī⁹ hic q possit dici:qō est corpus chīi erat panis. ℂ Sed ꝓtra:qō est relatiuū suppositi eiusdē:sed nō est accipere aliqō suppositū quod sit qñq̄ panis qñq̄ corpus chīi:ut ex ꝓdictis patet: ergo nō est dicēdū:q est corpus christi fuit panis.

ℂ Ulteri⁹ vi q hec sit uera:panis fit corpuꝫ chīi:ad oē eni sacē sequit fieri:ſz chīs fec ea.ſ.panē z vinū corp⁹ suū:ut Dam.dic.ꝙ panis fit corpuꝫ chīi. ℂ Ꝑ.oē qō ꝙuertit in alterꝫ fit illō:ſz panis ꝙuertit in corp⁹ chīi ergo fit corpus chīi. ℂ Sz ꝛ:oē fieri terminat ad factū esse:sed hec nunc erit uera:panis est fact⁹ corpuꝫ chīi:qz qō factū est:est panis aūt nunc est corp⁹ chīi: ergo z hec est falsa:panis fit corpus christi.

ℂ Ulteri⁹ videt ꝙ hec sit falsa:de pane fit corp⁹ chīi: ex eodē eni fit aliqd z factū est:ſz hec est falsa:corp⁹ chīi factū est de pane uel ex pane:ꝙ z hec:corp⁹ chīi fit de pane. ℂ Ꝑ.oenotat cōsubstatialitatē:ut magi ster dicit in ꝑmo di.36.ſz nulla cōsubstātialitas est pa nis ad corpus christi:ergo nō pōt dici ꝙ corpus chīi fuit de pane uel ex pane. ℂ Sed ꝓtra.Ambro.dicit: ubi accessit cōsecratio de pane fit corpus christi.

ℂ Ulteri⁹ vi ꝙ hec sit uera:pānis pōt eē corp⁹ chīi:mo tus eni est act⁹ exīntis in potētia:ſz panis mutat in cor pus chīi:ꝙ panis est potētia corp⁹ chīi:ꝙ ꝑt eē corp⁹ chīi. ℂ Ꝑ.Amb.dic ꝙ panis pōt eē corp⁹ chīi cōse cratiōe que fit chīi sermōe. ℂ Sz ꝛ:qō pōt eē aliqd nihil,phibet si ponat illud:qz possibili posito �. ꝑbm nō sequit icōueniēs:ſz icōueniēs sequit si dicat:panis est corp⁹ chīi:ꝙ hec est falsa:panis pōt eē corp⁹ chīi.

Rñdeo dōm ad primā qōnē:ꝙ hec ꝙuersio in hoc differt ab oib⁹ aliꝭ mutatiōibus ꝙ in oib⁹ aliꝭ mutatiōibus est aliqō subiectū cōe:in hoc aūt nō:ſz solū est accipe duos termios cōuersio nis.z iō oēs locutiōes exprimētes mutationem per quā ipozrat ordo termi ad ītminū sūt ꝓcedēde in hac mā sic hec.panis ꝙuertit in corp⁹ chīi:locutiōes vo que exprimūt idētitatē sbti nō sūt ꝓcedēde ꝑe loquē do:ſz qz in hac ꝙuersiōe est aliqd sic idētitati sbti.ſ. cōitas spēz que manēt hicinde:q̄uis ille spēs nō sint mutatiōis subiectū.iō ēt tales locutiōes aliqn a sctis posite iueniunt:ut idēritas ipozrata nō referat ad sbz ſz ad spēs easdē.vñ tales locutiōes nō sūt extēdēde: qz sūt ipropzie z hec locutio que ē:hoc fuit illō:ul qō est hoc erit illō:exposse ipozrāt idētitatē sbti mutatio nis ꝑpter nāz relatiōis.iō nō est simplr cōcedenda.

Ad primū ꝙ odm:ꝙ vbū Ambz.est exponē dū:qō erat panis est corp⁹ chīi.i. qō est sub spēb⁹ panis: ꝑmo fuit panis:z postea cor pus chīi. ℂ Ad 2m dōz:ꝙ fm phm in.2.de aia. Pas sum in ꝑn⁹ est dissimile:ſz in fine est sile.vñ pfecta cō uersio regrit pfectaz distātiā in ꝑn⁹:z pfectā vnitatē in fine:sed hoc nomē panis ipozrat qō erat in ꝓncipio:qz ipozrat terminū a quo.iō ꝙto pfectior est cō uersio tāto mīn⁹ pōt corpus chīi de pane ꝓdicari.

ℂ Ad scōaz qōnē dōz:ꝙ cū dī hoc fit illud ex vi locuti onis in ly hoc ipozrat subiectū factiōis.vñ hec est per se:hō fit alb⁹:ſz hec est per accīs:nigrū fit albū:ſbm aūt factiōis cōe est utriqꝫ termino:vñ ꝓz ꝙ ꝑdicta lo cutio ipozrat coitatē sbi ecti z ꝓpie nō est ꝓcedēda.

ℂ Ad ꝓmū ꝙ dōz:ꝙ exponēdū est vbū Dam.sic expo situ ē vbū Amb.ut relatio ipozrata in ly ea.designet vnitatē spēz z nō sbti vnitatē. ℂ Ad 2m dōm:ꝙ in hac locutiōe:panis ꝙuertit in corp⁹ chīi:ipozrat trīn ordo vni⁹ trmi ad alterꝫ:in hac aūt pāis fit corp⁹ chīi ipozrat vnitas sbti.z iō nō est sīlis ratio de utraqꝫ.

ℂ Ad tertiā qōnē dōz:ꝙ sic ꝓz in.j.etb.hoc fit hoc:di cim⁹ in pmanētib⁹ per se:ſz in nō pmanētib⁹ per acci dēs:ſz ex hoc fit hoc dī,ꝑe in nō pmanētib⁹:dicimus eni ex nō albo fit albū:z si aliqn dicat aliqd fieri ex p manēte hoc est intuz itelligit cū nō pmanēte aliqd nō pmanēs:sic cū dī:ex ere fit statua:itelligit ex ere i figurato:z sic ꝓz ꝙ hec locutio:hoc fit hoc:expzimit idētitatē sbti:hec aūt locutio ex hoc fit hoc:pzicipali ter expzimit ordinē terminoz adiuicē.z per ꝑns qñ qꝫ vnitatē sbti.vñ qñq̄ ipozrat trīn ordinē sine hoc ꝙ ipoztet sbm ut cuz dī:ex mane fit meridies.i.post:ut dī in.2.meta.z fm hoc erit incōgrua:panis fit corp⁹ chīi:ſz hec erit ꝓcedēda:ex pāe fit corp⁹ chīi si ly ex. nō denotet subiectū z qsi cām mālē:ſz trīn ordinē ter minoz ꝙuersiōis adiuicē.ſz hec.de pane fit corp⁹ chīi est mīn⁹ ꝓpzia:qz hec ꝓpositio de.notat ꝙsbalitatē:ut Amb.tāgit:trīn qñq̄ de:ponit pro ex:z sic pōt ꝓcedi ꝙ de pane fit corp⁹ chīi:sic ex pane. ℂ Ad ꝑm ꝙ dōz ꝙ cū dī:de pane factū est corp⁹ chīi:ly de:pōt ipozra re ordinē in eēndo:qz qō significat in factū eē significa tā eē:z sic nō ꝓcedit ꝙ de pane sit factū corp⁹ chīi qz significaret ꝙ pāis haberet ordinē ad corp⁹ chīi in eēndo:qō falsū est:qz nō est mā ei⁹.pōt ēt ipozrare or dinē in fieri qō ꝑcessit factū eē:z sic sicut ꝓcedit hec: de pane fit corpus chīi:ita pōt ꝓcedi ista:ex pane fa ctū est corpus chīi. ℂ Ad 2m patet solutio ex dictis.

ℂ Ad ūrtā qōnē dōz:ꝙ cū potētia ptineat ad sbm nō est dubiū ꝙ cū dī panis pōt eē corp⁹ chīi:ipozrat vni tas subiecti.z iō nō est ꝓcedenda:qz nihil panis vnq̄ erit aliqd corpis chīi:ſz sic ꝓcedit ista:panis ꝙuertit in corp⁹ chīi:ita pōt ꝓcedi ista:panis pōt ꝙuerti:qz cu ius est potētia ei⁹ est act⁹:ut dī in li.de ſōno z vigilia

ℂ Ad ꝑm ꝙ odm:ꝙ ista diffinitio nō hēt locū in ista ꝙuersiōe:ut ex ꝑdictis pz. ℂ Ad 2m dōz:ꝙ illō vbū Amb.exponēdū est sic ꝓz odm est. Qō.ii.

Tēnde qrit de mā bui⁹ sacri. Et cir ca hoc qrunt.4. Ꝓmo utruz panis z vinū sint mā bui⁹ sacri. Scōo qua lis panis. Tertio quale vinum huius sacra mēti materia eē possit. Quarto de aque admixtiōe.

Ad primū sic ꝓcedit.vi ꝙ nō dēat esse duplex mā huius sacri:ꝙto eni aliqd est simplici⁹ tāto nobili⁹.vñ z simplicis sima sūt nobilissima:ſz hoc sacrz est nobili⁹ aliꝭ:ꝙ dz eē simplici⁹:cū ꝙ alia sacra vnā tm̄ mātz habeat sic ba ptism⁹ aquā:ꝓfirmatio crisma:vi ꝙ nō debeat eē du plex mā bui⁹ sacri. ℂ Ꝑ.mā sacri dz rndere ei qō est sacm z res in sacro:qz est signū eius:ſz totū illud qō est res z sacm cōtinet sub specie panis.ſ.totus chīs: ergo panis est tota mā huius sacri:z sic idē qō ꝓius. ℂ Ꝑ.hoc sacrz ordiat ad usū fideliū:ſz trīn sub vna spē ppō hoc sacm mīstrat.ſ.sub spē panis:ꝙ trīn vna eiusdē debet eē materia. ℂ Ꝑ.posset cōtigere ꝙ in aliqua terra triticū haberet z nō vinū ul̄ econuerso. ergo in tali casu liceret z in vna specie trīn conficere.

ℂ Sed ꝛ:sacm eucharistie a chō initium sumpsit: ſz chīs discipliſ duo in cena dedit.ſ.panē z vinū:ꝙ de bēt eē mā bui⁹ sacri. ℂ Ꝑ.mā sacri dz rndere usui sacri:ſz māducatio que est usuꝫ bui⁹ sacri:ut supꝫ dī.9. docīn est:regrit cibū z potū:ꝙ bui⁹ sacri mā dz eē du plex:vna q̄ cōpetat in cibū z alia que cōpetat i potū.

ℂ Ulteri⁹ vi:ꝙ nō debeat eē mā bui⁹ sacri pāis z vinū sacra eni legis molayce ꝓpindora fuerūt sacris legiꝭ noue ꝙ sacra legis nāe:ſz in lege molayca fm modū sacri māducabant carnes aialiū:ꝙ hoc magis dz esse mā huius sacri ꝙ panis z vinū que sumebant in lege nāe per modū sacri. ℂ Ꝑ.mā sacri dz cōpetere usui sacri z significatiōi:ſz expssius significaret caro aialis alicui⁹ carnē chīi ꝙ panis:qz maiorē bēt ꝙueniētiaz ad ipsaz:z itez magis reficit:ꝙ magis dz caro eē mā bui⁹ sacri ꝙ panis. ℂ Ꝑ.sacra ifirmiꝭ mīstrari debēt qz medicine sūt:ſz vinū nō dat ifirmis:ꝙ nō dz eē mā bui⁹ sacri. ℂ Ꝑ.illud sacm nō solū ꝑfiguratū fuit in oblatiōe Melchisedech qui obtulit panē z vinū:ut dī Geñ.14.ſz ēt in fauo mellis quē supſit Jonathas: ut dī.j.regū.ij.ꝙ ēt mel deberet eē mā bui⁹ sacri:z ꝑcipue ꝓpter suauitatē. ℂ Ꝑ.in hoc sacramēto cōtinet chīs ut cibus paruuloz:ſz paruulis dat in cibuz lac:ergo lac deberet esse mā huius sacramenti.

ℂ Ulteri⁹ vi ꝙ pāis z vinū nō possint eē mā bui⁹ sacri nisi sub determiata ꝙtitate:in sacris eni itētio regrit ꝓformis itētiōi ecclie:ſz si aliqs vellet ꝓsecrare totuz panē qui est in foro z totū vinū qō est in cellario itē tio eius nō eēt cōcors intētiōi ecclie que itēdit cōse crare ad usū fideliū:qō ēt vba istituētis oñdūt.Acci pite indt z māducate rē.ꝙ regrit determiata ꝙtitaꝫ pa nis. ℂ Ꝑ.vt⁹ data vbis z mīstro dat ad uenerationē sacri:nō ad irrisionē:sed si imoderata ꝙtitas panis z vini ꝓsecraret vteret in irrisionē.ꝙ nō pōt ꝓsecrari ni si sub determiata ꝙtitate. ℂ Ꝑ.si aliqs in mari hoiem baptiçet illa tm̄ aq̄ vbo vite sctificat que ad usū ablu tiōis cedit:z nō totū mare.ꝙ a silī z hoc tm̄ de pane z vino ꝓsecrari pōt ꝙtum pōt uenire in usuz fideliū.

ℂ Sz ꝛ fm phm in.9.etb.Oē determinatū est me diū duoz extremorū determiatorū.ſz ꝙtitas panis qui ꝓsecrari pōt nō est mediū duoz extremorū det̄ minatoz:qz nunc ꝙ est ita pua ꝙtitas quin possit cōse crari:ꝙ nō est determinata ꝙtitas ēt fm magnitudinē ℂ Ꝑ.ꝓstat ꝙ sacerdos hñs paucos parochianos ꝑt tātū de pāe ꝓsecrare ꝙtū hñs mlt⁹ ꝙuis nō dēat:ſz nō pōt accipi tāta ꝙtitas panis que nō possit uenire in usū mlt⁹ pochianoz.z ꝑcipue cū vn⁹ hō possit z multū z parū in ꝙtitate sumere:ꝙ nō pōt eē tāta mā panis quin possit ꝓsecrari ēt a quocunq̄ sacerdote.

Rñdeo odm ad primā qōnē:ꝙ mā sacri debet cōpetere z significatiōi sacri z usui.z utroqꝫ mō exigit duplex mā in hoc sacro:usus enim bui⁹ sacri est māducatio que ad sui integritatē z cibuz z potū exigit.z iō bui⁹ sacri debet eē duplex mā:vna que in cibū sumit:z alia que in potū. Significatio aūt sacri est duplex Una fm ꝙ repsentat ꝑteritū:z sic in hoc sacro significat passio chīi in qua sepat⁹ fuit eius sanguis a corpe.z iō sepati in hoc sacro offerri debet signū corporis:z signū sanguis duplici mā existente. Alia significatio sacri est de effectu per sacm inducē do:qz sacra efficiūt qō figurāt:z sic cū hoc sacm ad salutē corpis z aie sumat:opz ꝙ sub spe panis ad si gnificādā salutē corpis:z sub spe vini ad significādā salutē aie hoc sacm pficiat:ut in littera magister dic.

Ad primū odm:ꝙ simplicitas per se nō est cā nobilitatis:ſz pfectio.vñ ubi ꝙ fecta bonitas in vno simplici iuenit:simplex est nobi lius ꝙ cōpositū:qñ aūt ecōtrario simplex est iperfe ctū:cōpositū vo pfectū.tūc cōpositū est nobili⁹ ꝙ sim plex:sic hō est nobilior terra.z iō hoc sacm ꝙuis sit magis cōpositū rōne māe est tñ nobili⁹:qz est magis pfectū:ꝙ aūt ad pfectionē ei⁹ hec cōpositio exigat pz ex dictis. ℂ Ad 2m odm:ꝙ ꝙuis tot⁹ chīs sit sub specie panis fm rei ueritatez:nō tñ est ibi ex vi sacri nisi corp⁹ ei⁹ ut ex dictis pz:z fm ꝙ uenit in usū fide liū. ℂ Ad 3m odm:ꝙ pplo nō dat sanguis pp piculū qz vna gutta sanguis citi⁹ laberet ꝙ aliq̄ pticula corporis.vñ ministris altaris fm cōsuetudinē aliquorū dat pticipatio sanguis de ꝙbus pſumit ꝙ in talib⁹ ma gis sint cauti in lege ueteri de libaminib⁹ nihil habe bāt offerētes:ſz soli sacerdotes per que significabat pot⁹ bui⁹ sacri.de sacrificiꝭ aūt habebāt ꝙb⁹ signifi cabat cib⁹ bui⁹ sacri. ℂ Ad 4m odm:ꝙ ꝙuis cōse cratio panis nō depēdeat a ꝓsecratiōe vini qō ꝙdam posuerūt:ut supza di.8.docīn est:tñ potī⁹ deberet desi stere qui nō haberet utrūq̄ ꝙ ꝓficere ꝓter morē ec clesie in vna tm̄ specie:ꝙuis etiam si in vna tm̄ specie cōsecraret cōsecratū esset:peccaret aūt grauiter nisi post ꝓsecrationē corpis ante cōsecrationē sanguinis occideret uel alias ꝓter culpā suam impediretur.

ℂ Ad scōam qōnē dōm:ꝙ cā qre panis z vinū sunt mā bui⁹ sacri inter alios cibos z pot⁹ est institutio diuina. Cā aūt istitutiōis multiplr pōt assignari. Ꝓzia ex pte usus sacri:qz hec duo coius in cibū z potū ueniūt.vñ ꝙueniētius per hoc in cibū z potū spūalē manuducimur. Scōa ex effectu sacri:qz ut dī in glo.j. Lozii. panis ꝓze ceteris cibis sustētat corp⁹ z vinū letificat coz.z sīr hoc sacm sustētat magis z letificat charitate iebriatos ꝙ alia sacra. Tertia ex ritu celebratiōis:qz mūdius tractant ꝙ alia que in cibū z potū ue niūt. Quarta ex significatiōe duplicis rei bui⁹ sacri: qz panis ex multis granis pficit z vinū ex multis acī nis pfluit qō cōpetit ad significādū corp⁹ chīi uez z mystic⁹:ut supza di.8.dictū est. Quinta ex repntatio ne ei⁹ qō ꝑcessit:grana in area ꝙculcant z panis in for nace decoquit:z vinuz in torculari expzimit:que oia cōpetūt ad repsentādū passionē chīi. ℂ Ad ꝑmū ꝙ odm:ꝙ hoc sacm nō debuit in spē alicui⁹ sacri legis mosayce istitui ut ostēderet cessatio legaliū:quoz sa cerdotiū est impfecti⁹ sacerdotio chīi.z iō ꝙueniēter ad illas spēs in nouo testō reducit qb⁹ ostēdit sacer dotiū noui testamēti sic ꝑminere sacerdotio leuitico. ſ.ad oblatiōe Melchisedech:ut apls ꝙbat Heb.7. ℂ Ad 2m odz:ꝙ caro de rōne sui nō dic aliqd ordis tū in cibū:ſz quādārē nāe.z iō nō ita cōpetēter signi ficaret caro aialis carnē chīi:ut est cib⁹ fideliū fm ꝙ in hoc sacro ꝓtinet sic panis:qz ad hoc ꝓfect⁹ est ut ci bus sit. ℂ Ad 3m odm:ꝙ vinū ꝙuis nō det infirmis qui morbo febrili sviacēt:oat tñ debilib⁹ ut ꝓfortent. z sīr hoc sacm nō est dādū his qui sūt in febre pcti: ſz ad ꝓfortatiōez debiliū ꝙ a pcto liberati sūt. ℂ Ad 4m odm:ꝙ mel ꝙuis hēat suauitatē:est tñ iflatiuū.z iō magis cōgrue significat suauitatē tpalē que iflat ꝙ charitatem que edificat.vnde z in sacrificiꝭ ueteris legis apponi ꝓhibebatur.z ideo etiam non compe tit huic sacramēto. ℂ Ad 5m dicendum:ꝙ ꝙuis ci bus iste sit paruulorum per humilitatem:est tamen grandiuz in fide.vnde Aug. Cibus sum grandium.z ideo nō cōuenit ut sub specie lactis sumatur.

ℂ Ad tertiā qōnē dōm:ꝙ ꝙdā dicūt ꝙ viri⁹ nō est data ministro z vbis ad ꝓsecrādū panē z vinū sub qua cūq̄ ꝙtitate:ſz sub tāta ꝙtitate ꝙta pōt cōpetere ad

Universidad de Deusto
Biblioteca

usuz fidelitū:sic eni cōformabit ītertio psecrātis ītētiōi ecclie. Sed hoc nō vī uez:nō eni pōt dici q̄ q̄titas māe sit determinata fz usuz qui in pīri occurrit:qz sic sacerdos in deserto nō posset pficere tot hostias q̄t sacerdos alicuī ciuitatis hñtis multos parochianos: qō falsū est:sz fm usū qui nunq̄ occurrere pōt:tātū ḡ de vino z pane psecrare pōt q̄tū est sumibile ab oib⁹. Ad hoc aūt nō est q̄titas determiata:pcipue cū vn⁹ hō possit sumere in magna q̄titate z pua q̄titate. vñ q̄titas pua uel magna ad hoc nihil fac. ¶ Ad p̄m ḡ dōz:q sacra ad aliq̄d ordinant. vñ in sacriſ est duplex intētio. Una que ordinat ad pfectionē sacri:z hec est ēentialis sacro. vñ ea ptermissa nō est sacrz. Alia que ordinat ad finē sacri:z hec psequit sacrm ut ea posita uel remota nihilomin⁹ pficit sacrm. sic si aliqs ītēdat baptiçare aliquē ut lucrū tpale psequat:sacrm baptiſmi uez est:qz fm p̄mā ītētionē psequat ītētiōi ecclesie:q̄uis nō q̄tū ad scōaz.z silr in hoc sacro si sacerdos ītēderet psecrare nō ad sumēdū:sz ut in veneficiis uteret:uez corp⁹ chri eēt. vñ z si aliqs sacerdos ītēderet psecrare magnā q̄titatez panis z vini nō ad usuz fidelitū:sz in irrisionē eēt psecratū:nō tñ dico q̄ posset psecrare totū panē qui est in ciuitate sil:vl qui est in foro:qz ipsa forma pro noie demōstrativo utēs oñdit q̄ mā psecrāda dz eē corā sacerdote. vñ sacerdos exñs in domo sua nō posset psecrare panez qui est in altari:qō ēt nō pōt de toto pane qui est in foro:neqz de toto vino qō ē in cellario:sz q̄tūcūq̄ sit q̄titas panis z vini que corā sacerdote ꝓponit:credo q̄ possit psecrari ab ipso. ¶ Ad 1m dōm:q ptās ois a deo est ut dī Ro.ix.z q̄tū est de ītētiōe dātis ptātez ad bonum est ordinata:nihil tñ phibet quin ptāte accepta abutat. vñ sic plati ecclie hñt ptātē in edificationē z nō in destructionē:tñ multa pñt facere que fūt in destructionē:ita virt⁹ psecrādi data est vbo z mīstriſ ad dei honorē:tñ pōt aliqs abuti ut ad irrisionez uel ad lucrū uel aliq̄d hi⁹ faciat. ¶ Ad 3m dōz:q pfectio sacramēti in baptiſmo cōsistit in ipso usu māe. z ideo illud tñ aque cōfecrat uerbo vite qō in usuz venit:sed perfectio hui⁹ sacri cōsistit in ipsa materie cōsecratione z usus est pñs ad hoc sacrm. vñ pfectio huius sacramēti nō dependet ab usu sicut est in baptiſmo.

Ad 2m sic ꝓcedit. vī q nō opz q sit panis tritice⁹ hoc eni sacrm est memoriale dñice passionis:sz magis cōpeteret ad signādū passionē panis oz dei qō est ouz z hispidū q̄ granū tritici qō est delicatū:ḡ ex alio frumēto panis pfect⁹ pōt eē mā hui⁹ sacramēti. ¶ p̄. in oi aq̄ pt pficī sacrm baptiſmi ut nullus pp defectū māe a sacri pceptiōe fraudet:ḡ z silr ois panis oz eē mā hui⁹ sacri: ut nullū iopia excuset. ¶ p̄. figura in nālib⁹ est signū spēi:sz q̄dā frumēta sūt que hñt similē figurā grano tritici sic pz de farre z spelta:ḡ sunt eiusdē spēi cū grano tritici:z ita pāis ex illis frumētis pfect⁹ poterit eē mā huius sacramēti. ¶ p̄. panis mā hui⁹ sacri est:qz ex multis granis cōfectus vnitatē cozpis mystici designat:ut supra di. 8. dictū est:sed hoc ēt inuenit in pane de alijs frumētis cōfecto:ḡ ille panis pōt eē mā hui⁹ sacri. ¶ Sed ꝓtra est usus ecclie:z hoc q̄ dñs se grano frumēti cōparauit. Jo.io.z non alijs leguminibus.

¶ Ulteri⁹ vī q si grano tritici admisceat aliō frumētū q̄ possit panis exide pfect⁹ eē mā hui⁹ sacri:qz in sic cis cōmixtio nō tollit spēm:sz granū tritici z alia hi⁹ sunt sicca:ḡ si cōmisceant adhuc manet spēs tritici:z ita pōt ide cōfici cozp⁹ chri. ¶ p̄. vix inuenit faria ex solis granis tritici nisi studiose fiat:si ḡ ex farina cō mixta ex diuersis granis nō posset pfici panis qui sit mā hui⁹ sacri:rarissime hoc sacrm pficeret:qō est ab surdū. ¶ p̄. per corruptionē magis recedit a spē q̄ per mixtionē:sz de pane corrupto pōt fieri hoc sacrz cū videamus hostias diutissime a q̄busdā seruari:ḡ multomagis de pane ex granis cōmixtis pfecto pt pfici hoc sacrm. ¶ Sz ō. mediū neutrū extremoz est: sz panis cōmixt⁹ ex diuersis granis est medi⁹ iter panē tritici z alioz grāoz:ḡ nō est pānis tritice⁹:ḡ de eo nō pt pfici hoc sacrz. ¶ p̄. de amido ut q̄dā dñs nō pōt pficī hoc sacrz:sz amidū est farina triticea pura:ḡ multo min⁹ pōt pficī hoc sacrm de pane alteri⁹ farie. ¶ Ulteri⁹ vī q nō debeam⁹ cōficē in azimo:sz in fermētato:nos eni debem⁹ pficē fm q̄ chr̄s cōfecit:sed chr̄s pfecit in fermētato nō in azimo:ḡ nec nos debemus in azimo pficē. Probatio medie:añ pascha iudei azimis nō utebant:sz cena dñi in qua hoc sacrz in cobauit fuit añ pascha celebratū:ut p3 Jo.13. Añ die festū pascha ꝛc.ḡ ipse in fermētato nō in azimis cōfecit. ¶ p̄. vītas dz rndere figure:sz agnus typic⁹ imo labaſ luna.14.ut habet Exo.12.ḡ chr̄s imolatus fuit luna.14.sz in die pcedēti corpus suū dedit discipulis māducādū:ḡ hoc fuit luna.13.sz pascha icipiebat luna.14.ḡ ante pascha fuit cena dñi:z sic idē qō ꝓius. ¶ p̄. Jo.18.dī q in die passiōis dñi iudei nō itrauerūt ptoriū pilati ut nō ptaminarent:sz ut māducarēt pascha:ḡ illa die a iudeis māducabat pascha:z sic cena dñi fuit añ pascha:z sic idē q̄ pz⁹. ¶ p̄. Luc.22. dī q mulieres viso monumēto iuerūt z parauerunt aromata:sz hoc nō licuisset pria die de.7.db⁹ açima comedebāt:qz dies illa erat eis celeberrima que q̄dē dies erat luna.15.ḡ chr̄s passus est lūa.14.z sic idē q̄ pz⁹. ¶ p̄. Joā.19.dī q dies sepulture dñice erat magnus dies sabbati:sz in solēnitate açimoz sola pria dies erat celeberrima z uocabaſ magna:ḡ dies sabbati fuit pria dies solēnitatis qō est luna.15.z sic dies ueneris fuit luna.14.z sic idē q̄ ꝓius. ¶ p̄. archos fm grecos signat panē fermētatū:sz hoc nomē iuenit apud grecos ubi nos bēmus. Accepit Jesus panē:ḡ de fermēto pfecit:z sic idē q̄ pz⁹. ¶ p̄. sacra ueteris legis tpe reuelate gre obseruata ad lrā fuit mortifera:qz lra occidit.2.Cor.3.sz hoc erat vnū de legalib⁹ comedere in açimis:ḡ vī eē mortifex in açimis pficere. ¶ p̄. hoc sacrm est spālit sacrm charitatis: sz fermētū charitatē significat:ut p3 in glo. Matth. 13.sup illud. Sile est regnū celoz fermento ꝛc.ḡ maxime dz pficī de fermētato. ¶ p̄. sic albū z rubeum sūt accītia vini:ita açimū z fermētatū sūt accītia panis:sz idifferēter pficit de vino albo z rubeo:ḡ nō magis dz attēdi de pane an sit açim⁹ uel fermētat⁹ q̄ de vino an sit albū uel rubeū. ¶ Sz ō:pria die açimoz nihil fermētatū eē debebat in domib⁹ iudeoz:ut p3 Exo.12.sz dñs pfecit pria die açimoz:ut p3 Matth. 26. Marci.14. Luc.22.ḡ ipe pfecit de açimo.ḡ z nos debem⁹ de açimo pficē. ¶ p̄. chr̄s nō uenit legē soluere:sz īplere:ut dī Matth.5.sz fm legē agn⁹ pascha liʒ comedebat cū açimis:ut p3 exo.12.ḡ chr̄s agnū paschalē cū açimis comedit.ḡ de açimo pfec. ¶ p̄. mā dz puenire sacro:sz panis açimus magis cōpetit huic sacro q̄ fermētatuʒ pp puritatē. j. Cor.5. Epulemur nō in fermēto ueteri ꝛc.ḡ dz de pāe açimo fieri sacrz.

Rñdeo dōm ad primā qōnē:q nō pōt pficī nisi de pane triticeo:cui⁹ cā ē dīna institutio:qz ipse hoc pane pfecit. Rō aūt istitutiōis pōt triplex assignari. pma ex effectu:qz talis panis meli⁹ nutrimētū pstat. vñ cōpetit ad significādū excellētiam

grē que in hoc sacro pfert.2ª ex usu sacri:qz panis tritice⁹ est qui coīus in usū cibi uēit:alīg āt panes nō fiūt nisi pp defectū tritici. vñ z pāis simplr dict⁹ itelligit de tritico sic z oleū de oliuis. vñ cōpetit huic sacro: cuius usus est in māducādo:ut supra dcm̄ est.3ª ex re ptēta que est chr̄s q̄ se grano frumēti cōpauit dicēs. Nisi granū frumēti cadēs in terram ꝛc. Joannis.12.

Ad primū ḡ dōz:q in passiōe chr̄i nō fuit aliq̄ duritia ex pte chr̄i qui patiebat:sz sūma benignitas:z qz hostia panis significat z ꝓtinet ipz chr̄m.iō nō ita cōpetit huic sacro panis ordeace⁹ uel alteri⁹ modi sic panis tritice⁹ qui est delicatior z suauior. ¶ Ad 2m dōz:q ois aq̄ oi aque est eadē spē fm phm.z iō nō differt in q̄cūq̄ aq̄ baptiſm⁹ fiat:sed nō oia grana ex q̄b⁹ panis ꝓuenit pficī sūt eiusdē spēi z iō nō est silis rō utrobiq̄.z ꝓterea sacrz istud nō est tāte necitatis sic sacrz baptiſmi:ut pz⁹ dcm̄ ē. ¶ Ad 3m dōm:q q̄dā dicūt q̄ de spelta pōt pficī corp⁹ chr̄i pp silitudinē quā hēt ad triticū:sz sic p3 intuēti q̄tū ad figurā plus appropinq̄t ordeū ad silitudinē tritici q̄ spelta remoto cortice ab utroq̄:q̄uis in colore plꝰ spelta ꝓueniat.sz iter alia oia hi⁹ plus ꝓuēit maxie in figura far cū tritico.z silr in colore. vñ ex idētitate figure nō pōt hāi q̄ aliq̄ istoz sit eiusdē spēi cū grano tritici:sz idētitatis spēi pōt ex alio exprimētū accipi: generās eni z genitū ꝓueniūt de necitate in spē:sz nō de necitate in accītib⁹:q̄nimo accītia uariant ex causis extrinsecis. vñ cū ex grano tritici ubicunq̄ seminet nunq̄ nascat spelta uł far aut ordeū uel aliq̄d hi⁹:cōstat q̄ oino ista dīnt spē a tritico. ¶ Ad 4m dōz:q il lud qō obtio tāgit ē cā q̄re ex pāe fit hoc sacrz:nō āt q̄re ex tali pane:sz hāc opz supaddē sic ꝓpriū ad cōe. ¶ Ad scōaz qōnē dōz:q admixtio exīnei duplex pt eē Uno⁰ ita q̄ exīneū adiūctū soluat spēz el⁹ cui adiūgit uel trahēdo ad spēz suā sic si amphore aque adderet phiala vini:uel faciēdo mediā spēm:sic q̄n utrūq̄ eq̄ lit ponit ut eqlitas nō accipiat tm̄ fm q̄titatē:sz fm ꝓportionē vtutis. Alio⁰ ita q̄ additū nō soluat spēz: sz ipm assumat ad spēz el⁹ cui additū:sic si gutta aque sphore vini apponat:si ḡ fiat tāta admixtio exīnei q̄ soluat spēz panis triticei:nō poterat pficī ex pane illo si āt adeo sit ꝓua admixtio q̄ spēs panis tritici maneat:z illō qō addit ad nāz tritici ꝓuertat:pōt exide pficī sacrm:hi⁹ aūt signū pōt accipi ex accītib⁹.s.colore sapore z hi⁹:qz accītia maxima ptē ꝓferunt ad cogscēdū q̄ qd est:fm phm in.j.de aia. ¶ Ad p̄m ḡ dōz:q q̄uis sicca cū itegra manēt nō amittāt spēz ex mixtiōe tñ qñ diuidunt z pficiunt sic in pane accidit pñt spēz amittē. ¶ Ad 2m pz solo ex distictiōe predicta. ¶ Ad 3m dōz:q si sit tāta corruptio q̄ spēs pānis nō maneat:tūc nō pōt ex eo pficī:si aūt spē manente sit aliq̄ dispō ad corruptionē pt exide pficī:q̄uis grauit peccet pficiēs ex tali sciēter pp irreuerētiā sacri: z q̄ spēs maneat:pōt ex hoc cogīci q̄ ptiuitas nō est soluta nec alia accītia oino ablata:z qz amidū fit de faria triticea que q̄dē p attritionē z excolationē z uaporis admixtionē vī spēz farine amisisse:uel ad corruptionē oino eē dispōsita.iō ex ea nō dz pficī:nec pt fz q̄sdā. Quidā dicūt q̄ amidū cū sit crudū nō pōt esse mā hui⁹ sacri:sic nec pasta:sz si coquaſ poterit exide confici:qz amidum fit ex farina maxime deputata.

¶ Ad 3ām qōnē dōz:q in hoc vī eē diuersitas iter grecos z latinos:greci eni de fermētato:latini de açimo pficiūt. Cā aūt hi⁹ diuersitatis est:qz dñs in açimo cōfecit:ut ex trib⁹ euāgelistis habet manifeste:z ita in pri mitia ecclia apli celebrabāt:quē morē romana ecclia ab aplis qui ipam fundauerūt accepit:ut Inno.3.dic sz postea:ut dic Leo papa:iminēte hereli hebionitaz qui dicebāt sil cū euāgelio legalia obseruāda scti pies ne eis psentire viderent uoluerūt ad tps istinctu spūs scti ex fermētato pfici sacrz:postea cessāte illa hereli ecclia romana ad pristinū morē redīt:greci aūt fuare uoluerūt morē ad tps a pāb⁹ itroductū ulteri⁹ addētes nō posse pfici nisi de fermētato:z ad hoc pbā dū asserere uoluerūt dñm in fermētato cōfecisse. Et qz tres euāgeliste pcorditer dicūt pma die açimoruz dñm istituisse hoc sacrm:in tāta ifamiā q̄dā ex eis pruperūt ut dicerēt euāgelistas illos falsuz scripsisse.z a Joāne fuisse corruptos qui añ die pasche dic dñz ce nasse cū discipulis. Sz q̄ hoc nō pdicat oñdet.supposito aūt q̄ dñs.13.luna ut dicūt cena celebrasset:ad huc euidēter oñdit q̄ de açimo pfec:qz sic dic Chrys so.sup Matth.aptissime dñs demōstrauit:qz a pn⁰ circūcisiōis sue usq̄ ad die pasche extremū nō erat ōri⁹ dinaz legū in q̄b⁹ pcipiebat:ut cū açimis pascha lis agn⁹ comederet. ¶ Et iō dōz est:q dñs in açimo cōfecit:z in açimo cōficiēdū est:q̄uis ēt in fermētato cōfici possit:q̄uis peccaret cōficiēs ecclie morez nō fuas. ¶ Ad p̄m ḡ dōz:q vbū illō Joānis greci hoc mō itelligūt sic obiectio ꝓcedit. Sz hic itellect⁹ stare nō pōt:qz est ōri⁹ alīs euāgelistis qō nō est phas in sacra scriptura dicē. ¶ p̄. nō iuenit in lege q̄ aliq̄ casu liceret anticipare luna.14.sic dicūt dñm fecisse puidēs passionē. vñ q̄dā dixerūt q̄ cena qua dñs lauit discipulo⁹ pedes:z qua corp⁹ suū psecrauit nō fuit eadē:sz vna alia pcessit:z de pria loquit Joānes:de scōa alij euāgeliste:sz hoc est ō usū ecclie que die Jouis ablutionē pedū celebrat:z ēt ō textū euāgelij:qz sic ex serie euāgelij Joānis appet eodē sero quo pedes lauit a iuda post bucellā recedēte tradit⁹ ē. ¶ Et iō dōm est:q dies fest⁹ pasche uocabaſ pria dies de 7.que erat celeberrima:z hec erat.15.luna z in uespe pcedēti imolabat⁹ z comedebat agn⁹ luna.14.cū açimis:z tūc dñs cenā fecit cū discipulis suis:z hāc die dicūt alij euāgeliste primā die açimoz.z Joānes añ die festū pasche. ¶ Ad 2m dōz:q nō opz q̄ vitas respōderet figure q̄tū ad oia:alioquin oporteret nos dicere q̄ dñs ad uesperā passus sit:qz tūc imolabaſ agn⁹ qō est ō oēs euāgelistas:sz q̄tū ad aliq̄d vitaz figure respondet:qz q̄uis añ chr̄i resurrectionē dies a mane in mane cōputaret:sic in.2.li.di.13.dictū est:tñ hoc erat spāle in solēnitatib⁹ legis q̄ cōputabaſ dies a uespa in uesperā. vñ uespa q̄rtedecime diei cōputabaſ q̄tū ad solēnitatē in nūero diez cū.15.in qua dñs passus est:z ēt imolatio ei⁹ uespe.14.diei q̄dāmō incohauit:qz tūc tradit⁹ fuit:z tūc fact⁹ est sudor eius sanguine⁹:ut dī Luc.22. ¶ Ad 3m dōz:q paschā accipit ibi pro cibis paschalib⁹.s.açimis qui per oēs.7. dies comedebant. Chrysō.tñ dic sup Joā.q̄ itelligit de agno paschali:quē in alia die ab ea quā lex istituit comederūt:z legē soluerūt:ut animi sui adimplerēt desideriū in morte chr̄i:chr̄s aūt nō ꝓterēt tps paschę die.s.iouis:sz in ipo pascha comedit. ¶ Ad 4m dōm:q nulla dies erat adeo celebris q̄tū ad vacationē ab opib⁹ sic dies sabbati. vñ in pria die solēnitatis licebat coquere cibos:z alia hi⁹ facē:qō non licebat facē sabbatis.z iō mulieres feria.6.parauerūt aromata videtes q̄ nō sufficerēt que per Nicodemū pata erāt z sabbato fz legē q̄euerūt:z trāseūte sabbato emerūt aromata.i.empta parauerūt:ul ēt alia supemerūt videtes nō sufficē que prius feria.6.parauerāt:z uenerūt ad monumētū.uel fm quosdā opa misericordie non

reputant inter opa seruilia. vnde in die solēni licebat aromata ad sepulturā pparare: qz hoc erat op⁹ misericordie. ¶ Ad 5ᵐ dōz: q quocūqz die de .7. diebus azimoz sabbatū ueniret dicebaṫ magn⁹ dies sabbati ppt̄ geminatā solēnitatez. ſ. sabbati ⁊ pasche. ¶ Ad 6ᵐ dōm: q archos apud grecos qnq; ēt pro azimo pane pōit. ⁊ iō exo. iz. dī in greco archos azimos ubi nos hēm⁹ panes azimos. ¶ Ad 7ᵐ dōz: q facē aliq̄d qō in lege fiebat: ut dic̄ Ansel. nō est iudaizare: ali oqui iudaizant pficiētes ex fermētato: qz in lege pceptū erat ut panes ꝓmittāz fermētatos offerrēt: iz facē aliq̄d hac itētiōe ut legalia obseruent̄ est iudaizare: nos aūt nō ob hoc ex azimo pficim⁹ ut legē fuemus: iz ut chīo pfozmemur seruāres hoc qō huic cō petit sacro ab eo istituto: significat eni in azimo puritas vite que sp seruāda est: sic̄ ⁊ in thurificatiōe deuotio oronis. vñ utrūqz in lege noua retinet. ¶ Ad 8ᵐ dōm: q in hoc sacro ptinet chīs ut hostia: ⁊ qz puritas pcipue in hostia ēt fm legē exigebaṫ. iō magis cō petit huic sacro ut significet chīi puritas per panem azimū q̄ q̄ significet feruoz charitatis per fermētū. ¶ Ad 9ᵐ dōm: q albū ⁊ rubeū: nō ita faciūt dīam in significatiōe sacri circa vinū sic̄ azimū ⁊ fermētatū circa panē: ⁊ ideo nō est similis ratio de utroqz.

Ad 3ᵐ sic̄ pcedit. vī q nō solū de vino vitis dēat sanguis chīi ꝓsecrari: baptism⁹ eni in q̄libet aq̄ fieri pōt: iz vinū est mā but⁹ sacri sic aq̄ baptismi: g̃ ⁊ de quolibet vino pt hoc sacz fieri: sic̄ ⁊ de vino malozꝫ granatozꝫ uel morozꝫ uel hi⁹. ¶ p̄. in aliq̄bus terris nō sūt vites nec ad eas de facili vinū poz tari pōt: g̃ debuit a dīna sapiētia ꝓuideri: ut ali⁹ aliq̄s liquoz in loco vini de vite posset in sacro assumi. ¶ Sed ꝰ: sicut oīs se cōparauit grano frumēti. Jo. 12. ita cōpauit se viti. Jo. 15. g̃ sic̄ nō dz in hoc sacro assumi nisi panis de tritico: ita nec vinū nisi de vite.

¶ Ulteri⁹ vī q posit ēt pfici de aceto: qz fm Jsiō. Acetū est spēs vini: iz cū vino vitis pōt pfici hoc sacrm: g̃ ⁊ de aceto. ¶ p̄. si vinū ꝓsecratū in aceto ꝓuerteret nō desineret ibi eē chīi sanguis: g̃ eadē rōne si añ ꝓsecrationē sit acetū pōt exinde sanguis chīi cōsecrari. ¶ Sz ꝰ. Jnno. dic̄ q vinū huic sacro cōpetit: qz corbībētis ⁊ dilatat ⁊ exhilarat: iz hoc nō facit acetum: ergo ex aceto nō pōt consecrari sanguis chīsti.

¶ Ulteri⁹ vī q de agresta possit sanguis chīi ꝓsecrari: sic̄ eni agresta nō bēt spēm pfectā vini: ita nec mustū: iz de musto dulci pt pfici sanguis chīi: dī eni de cōse. dist. 2. Si necesse fuerit borr⁹ in calicē p̄mat: g̃ ⁊ eadē rōne de agresta. ¶ p̄. agresta nō differt a vino ni si qz īmatura est: iz maturitas ⁊ īmaturitas sūt accidētia: g̃ nō differūt fm spēz: ⁊ ita vī q ex agresta sic̄ ex vino idīnter sāguis chīi ꝓsecrari possit. ¶ Sz ꝰ: qō sit nō ē fz ph⁹: iz agresta ē in via gñatiōis respectu vini: g̃ nodū ē vinū: g̃ ex ea nō pt sanguis chīi ꝓsecrari.

Rñdeo dōm ad p̄ma qōnē: q nō pōt pfici sanguis chīi nisi de vino vitis: qz hoc ꝓpe vinū est. Alia vo dicunt vina per silitudinē hui⁹ vini: hoc ēt vinū coīus sumit in potū sic̄ ⁊ panis tritici in cibū: ⁊ bēt ꝓprietates magis ꝓuenientes ad effectum sacri inq̄tū calefacit ⁊ letificat. ⁊ iō oīs de vino vitis cōfecit: ut patet per hoc qō dicitur Luce. 22. Amodo non bibam de hoc genimine vitis.

Ad primū g̃ dōm: q ois aqua est eiusdē spēi: iz nō sic est de vino. ¶ Ad 2ᵐ dicēdū: q nō ē aliq̄ terra ad quā nō possit tātū de vino poztari q̄tū sufficēt ad celebrādū. vñ rō illa nō cogit

¶ Ad scōz qōnē dōm: q fm p̄m in .8. meta. hoc mō

fit ex vino acetū quo ex viuo fit moztuuz. vñ sic̄ aial viuū ⁊ moztuū nō sūt eiusdē spēi: ita nec vinū ⁊ acetū. ⁊ hoc oñdūt ꝓrie ꝓpetates: qz vinū est calidū: acetū aūt frigidū. ⁊ nō fit redit⁹ de aceto in vinū. sic̄ nec de moztuo ad viuū. ⁊ iō dōm: q si vinū factū sit oino acetū de eo nō pōt pfici: iz si sit acidā q̄si in via acescēdi est idem iudiciū qō de pane: qui in via est ad cozruptiōez. vñ sic̄ de pane illo pōt pfici: peccat tñ pficiēs ppt̄ irreuerētiā: ita ⁊ hec. ¶ Ad p̄mū g̃ dōm: q ipe largo mō accipit vinū pro oī liquore qui ex vuis oztū bēt. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q si vinū ꝓsecratū reseruatū oino acetū fieret eēt idē iudiciū qō de pane oino corrupto. vnde sicut nō remanet ibi cozpus chīi: ita nec hic sanguis: secus aūt est de pane qui est in via ad corruptionē: ⁊ de vino qō est in via ad acescendum.

¶ Ad tertiū qōnē dōm: q nihil recipit spēm nisi in termino gñatiōis: agresta aūt adhuc est in via gñationis ad vinū: sic̄ sanguis qñ coagulari icipit in via gñationis ad aial. vñ sic̄ ille sanguis nō est aial: ita agresta nō est vinū: ⁊ pp hoc de ipa nō pōt pfici sanguis chīsti. ¶ Ad p̄m g̃ dōm: q mustū iā ad cōpleta spēm vini uenit. oulcedo eni ipsi⁹ attestaṫ maturationē que est digestiōis spēs. digestio aūt est cōpletio a nāli calore ut pz in .4. meta. ⁊ iō ex musto pficī pōt: iz nō decet, pter ipuritatē ipsi⁹: ut ex ipo pficiaṫ nisi nēcitas emergat. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q maturatio est nāl⁹ digestio per quā digestū ad ultimā pfectionē nāle⁹ pducit: ut āt possit alterꝫ gñare sibi sīle: ut dī in .4. methauro. vñ maturꝫ ⁊ acerbū differūt sic̄ cōpletū ⁊ incōpletū: que quidē differētia nō est tm̄ accidentalis.

Ad 4ᵐ sic̄ pcedit: vī q aq̄ vino admiscēda nō sit: de latere eni oñi in cruce pendētis effluxit sanguis ⁊ aq̄: ut dī Jo. 16. per que duo sacra pcipue itelliguntur: ut dic̄ Jnno. iz aq̄ cōpetit sacro regñatiōis. ſ. baptismo: g̃ sanguis tm̄ cōpetit sacramēto redēptiōis eucharistie: ⁊ ita vinū sine aqua. ¶ p̄. vinū ⁊ aq̄ sūt alteri⁹ spēi: si g̃ aq̄ admisceṫ vino erit triplex mā hui⁹ sacri ⁊ nō solū duplex: ut dictum est. ¶ p̄. hoc sacrm sub specie panis ⁊ vini celebrat: ut in lra dī: iz ad spēz panis nihil addit: g̃ nec vino aliq̄d addi dz. ¶ Sz ꝰ est qō dic̄ Alexā. papa. Jn sacro rū oblatiōib⁹ panis tm̄ ⁊ vinū aq̄ ꝓmixtū offerant: g̃ dz admisceri aq̄. ¶ p̄. mā sacri dz cōpetere rei significate: iz ppt̄ significaṫ per aquā qui ad cozp⁹ mysticū ptinet qō est res ultima hui⁹ sacri: g̃ aq̄ debet appōi.

¶ Ulteri⁹ vī q absq; ea nō possit sanguis ꝓsecrari. Lypzia. eni dicit Calix oñi nō pōt eē aq̄ sola ⁊ vinū solū nisi utrūqz misceaṫ: qñ nec cozp⁹ oñi farina eē pōt: nisi utrūqz. ſ. farina ⁊ aq̄ adunatū fuerit: iz pstat q ex farina sine aq̄ nullo mō pōt cozp⁹ chīi ꝓsecrari: g̃ nec ex vino sine aq̄. ¶ p̄. significatio est de eentia sacri: iz aq̄ significat aliq̄d qō est pncipale in sacro. ſ. vnionez cozpis mystici ad caput: g̃ aq̄ est de necitate hui⁹ sacri ut sine ea ꝓfici nō possit. ¶ p̄. hoc sacrm est memoriale oñice passiōis: iz ex late oñi patiētis nō solū fluxit sanguis iz aq̄: g̃ ex vino sine aq̄ sacrm hoc pfici nō pōt. ¶ Sz ꝰ. greci nō apponūt aquā: ut magr dic̄: iz tñ pficiūt: g̃ sine aque admixtio pficī pōt sacramētū. ¶ p̄. nihil est de ībā sacri: qō nō manet in sacro: sed aq̄ nō manet in ꝓpa spē in sacro. g̃ nō est de ībā sacri.

¶ Ulteri⁹ vī q debeat aq̄ artificialis apponi: qz sacrm dī eē vnifozme: iz ex pte cozpis est aliq̄d artificiale. ſ. panis: g̃ ex pte sanguinis dz eē aq̄ artificialis. ¶ p̄. si panis ex aq̄ artificiali ut rosacea ꝓficeret posset ex eo cozp⁹ chīi ꝓsecrari: g̃ ⁊ sīle pōt apponi in vino aq̄ artificialis. ¶ Sz ꝰ. baptism⁹ est sacrm maioris ne-

cessitatis q̄ eucharistia: sed in baptismo nō pōt accipi nisi aq̄ nālis: ut supza dictū est: g̃ nec in eucharistia.

¶ Ulteri⁹ videt q debeat in magna q̄titate apponi: qz qō nō est nō pōt aliq̄d significare: iz qō cozruptuz est nō ē: cū g̃ aq̄ ponaṫ ad significādū: ut dī: vī q debeat tm̄ apponi q̄ nō cozrūpaṫ: ⁊ ita tātū q̄tū de vino ul⁹ plus: qz vinū est magis actiuū. ¶ p̄. de latē chīi sicut sanguis ita ⁊ aq̄ sensibilr fluxit: iz si parū de aq̄ poneret nō posset sentiri: g̃ dz in maiori quātitate apponi. ¶ p̄. si sufficit in pua q̄titate aquā apponi eadē rōne sufficeret ad sacrm si gutta aque in totū doliū pīceret: iz hoc vī ridiculū: g̃ nō sufficit q pua q̄tiṫas ponaṫ. ¶ p̄. q̄rūdā ꝓsuetudo eē dī in terris ubi nō crescit vinū q pānū vino rubeo ītictū ⁊ siccatū aq̄ lauēt: de qua cū ruborē vini accepit sanguinē chīi cōficiūt: g̃ vī q aq̄ in magna q̄titate possit apponi. ¶ Sed ꝰ illud qō est ex duob⁹ neutrꝫ illoꝝ est: ut Dam. dicit in 3°. iz si magna q̄titas aque apponeret eēt quedā mixtio: g̃ nō eēt vinū: ⁊ ita nō posset inde sanguis chīsti cōfici. ¶ p̄. op⁹ q aqua consumaṫ a vino ad hoc q ex pte sanguinis sit tm̄ vna species sicut ex pte cozporis: sed nō posset consumi si aqua in magna quātitate poneretur: ergo nō debet in magna q̄titate poni.

Rñdeo dōm ad p̄mā qōnē: q aq̄ dz apponi vino pp istōnē: qz oñs apposuisse, pbabilit credit ex more illi⁹ ꝓrie: qz vinuz ibi sine aq̄ nunq̄ bibit pp vini fortitudinē: q̄uis de aq̄ in euāgelio mētio nō fiaṫ: qz nō est p̄ncipalis mā in hoc sacro: sed et⁹ appositio cōpetit huic sacro: ⁊ q̄tuz ad repīntationez passionis chīi: ⁊ q̄tū ad significationem rei hui⁹ sacri que est cozp⁹ mysticū per aquā significatū: quia aque multe ppli multi. Apoc. 17. ⁊ sic appositio aque ad vinū significat vnionē mēbroꝝ ad caput rōne ipsi⁹ cōiūctionis: ⁊ amorē capitis patiētis pro membris ad ipsa ex hoc q ex duob⁹ ꝓiūctis vnū efficit: ⁊ pcessum redēptionis a capite ad mēbra ex ipsa trāsformatione aque in vinū. vñ dicit glo. Marci. 14. super illud. Accepit Jesus panē ⁊c. Neqz aq̄ solū: neqz vinū solū cuilibet licet offerre: ne videaṫ caput a mēbris secernere uel cōm sine nostre redemptionis amore pati potuisse: uel nos sine illius passione saluari.

Ad primū g̃ dōm: q sic̄ dic̄ Hze. in mora. q: nā vniuscuiusq; ex diuersitate cōponit in sacro eloqo per rē q̄libet recte diuersa significant: aq̄ g̃ fm q bēt vim abluēdi significatio ei⁹ cōpetit baptismo: fz aūt q cōtinue in terrā decurrit bēt signare pplm. 2. Regum. 14. Oēs morimur ⁊ q̄si aq̄ dilabimur: ⁊ sic ei⁹ significatio cōpetit huic sacro.

¶ Ad 2ᵐ dōm: q de aq̄ apposita est duplex opinio. Quidā eni dicūt q aq̄ manet in sua nā ⁊ solū vinum trāsbaṫ. vñ aq̄ nō apponit ibi nisi ad significationem. Alij vo dicūt q aq̄ apposita in vinū cōuertit: ⁊ sic totum in sanguinē chīi trāsbaṫ: quecunqz aūt hanc opinionū sit va aq̄ nō erit mā hui⁹ sacri: qz fm p̄mā nō cōuertit in cozp⁹ vel sanguinē chīi: fm secūdā nō manet in, pa spe: iz vini. 2ª tñ uerioz appet: ⁊ fm rōnē nālē: qz modica aq̄ vino admixta qō est magis actiuū a vino cozrūpit ⁊ in spēm vini trāsit: ⁊ q̄tū ad rituz sacri: qz si aq̄ in, pa nā remanēt: sic calix ꝓsecraṫ nō eēt tm̄ potus spūalis: iz ēt cozpalis: ⁊ ita nō liceret post p̄mā sūptionē sanguinis iterū sumē. ¶ Ad 3ᵐ g̃ dōm: q aq̄ apponit pani in ipsa sua cōfectione. ⁊ iō nō est necesse ut postea apponaṫ. ¶ Uel dōm q effectus redēptionis a capite peruenit ad mēbra per sanguinis effusionem. ⁊ ideo magis apponit aliq̄d ad signandū populi vnionem ad sanguinem q̄ ad cozpus.

¶ Ad 2ᵃᵐ qōnē dōz: q mā ꝓpzionat sacro. vñ fz aliq̄d est de eentia sacri: dictū est aūt supz q pfectio hui⁹ sacri ꝓsistit in ipsa cōsecratiōe cozpis ⁊ sāguinis chīi: ⁊ nō in usu māe ꝓcrate: sic̄ est in baptismo ⁊ pfirmatione. ⁊ iō ex pte māe illud tm̄ est de necessitate sacri qō signat cozp⁹ ⁊ sanguinē chīi. ſ. panis ⁊ vinuz, illud aūt qō signat usuz ⁊ effectū hui⁹ sacri. ſ. aq̄ non est de necitate hui⁹ sacri. vñ vinū sine aq̄ pōt ꝓsecrari: iz ꝓsecraṫ peccat. ¶ Ad p̄mū g̃ dōz: q exponēdū est vbū Cypzia. nō pt. i. nō dz: qz illud possum⁹ qō de iure possum⁹. ⁊ iō q̄tū ad id qō dz fieri est sīle ex pte cozpis ⁊ sanguinis: nō aūt q̄tū ad id qō fieri pt: qz aq̄ ē de substa panis: nō aūt de substa vini. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q nō signat aq̄ aliq̄d qō sit de substa hui⁹ sacri: ut dictū est: iz effectū ul⁹ usū ꝓnte. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q effusio sāguis in passione chīi directe ptiebat ad ipaz passionē: iz emanatio aque magis ptinebat ad effectū ablutionis a pctis.

¶ Ad 3ᵃᵐ qōnē dōz: q cū sine aq̄ possit sanguis ꝓsecrari q̄tū ad id qō fieri pōt nō refert quecūqz aq̄ apponaṫ: dūmō sit talis aq̄ que in vinū ꝓuerti possit: iz q̄tū ad id qō fieri dz non dz apponi nisi aq̄ nālis: qz ille aque nō sī eiusdē spēi: ⁊ dicunt, aque eq̄uoce: sic̄ ēt de vino ⁊ de pane dictū est. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q panis artificialit fact⁹ est eiusdē spēi cū illo pane de quo ꝓfec chīs: nō aūt aq̄ artificialis cū aq̄ que effluxit cū sāguine de cozpe chīi est eadē spe. ⁊ iō nō ē sīlis rō. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q q̄dā dicūt q sīlr est ex pte panis q de pane ꝓfecto ex aq̄ rosacea pōt pfici cozp⁹ chīi: q̄uis peccaret sciēter ex tali pane pficiēs. Sz, pbabilr vī q non possit pfici: qz panis est pncipalis mā hui⁹ sacri: de cuius substa ⁊ cōpone ē aq̄. ⁊ iō diuersificatio aque fz specie fac diuersitatē spēi in mā sacri: iz aq̄ non est de substa vini que ē pncipalis mā in hoc sacro. ¶ Pz ēt rñsio ad id qō in oppositū obic̄it: qz aq̄ in baptismo est pncipalis mā. ⁊ iō si aq̄ alteri⁹ spēi apponaṫ nō fuat debita mā: ⁊ pp hoc nō est sacrm: iz hic est aliud: ut ocm est.

¶ Ad 4ᵃᵐ qōnē dōz: q sic̄ dictuz est aq̄ apposita vino in vinū ꝓuertit: ⁊ sic totū ꝓuertit in sanguinē. vñ non tm̄ de aq̄ dz apponi q vinū in aquā ꝓuertaṫ: uel in aliq̄ mediū per mixtionē: ⁊ iō sp tuti⁹ est apponē pauz: qz q̄tūcūqz apponaṫ pauz significatio seruat. ¶ Ad p̄m g̃ dōm: q ex hoc ipo q in vinū ꝓuertit aq̄ bēt suā significationē: qz nos in chīm mutamur nō ipe in nos.

¶ Ad 2ᵐ dōz: q hō sacrz repīntat chīi passionē q̄tū ad redēptionē que facta est per effusionē sanguinis: iz baptism⁹ q̄tū ad ablutionē. ⁊ iō in baptismo opz q sensibilr aq̄ maneat: sic̄ ⁊ q vinū hoc sanguini rndet: aq̄ aūt hec apposita a vino absozbeṫ: sic̄ nra mortalitas per vtutē passionis chīi. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q si apponeret aq̄ in dolio nō significaret aliq̄d. ⁊ iō hoc nō sufficeret. iz opz ut iminēte oblatione apponaṫ ad sacramētū pficiēdū. ¶ Ad 4ᵐ dōm: q cū illud sit magis aq̄ rubea q̄ vinū nō pōt exinde sanguis chīsti cōsecrari. vnde illa consuetudo damnatur in canone: de consecratione distinctione secūda. Qō.III.

Oritur querit quō chīs hoc sacramēto usus sit in ipsa p̄ sui istōne. Et circa hoc querūt 4°r. p° utz ipe cozp⁹ suū māducauerit. 2° utz idē dederit. 3° utz dederit cozp⁹ suū passibile uel impassibile. 4° utruz si in pixide reseruatum fuisset cozpus chīsti ibi moreret. Sub qua aūt fo͂a ꝓsecrauerit supꝫ dī. 8. dictū est.

Ad primū sic̄ pcedit. vī q ipe chīs nō māducauerit: qz de his que dōs fecit nō sūt alia asserenda nisi que nobis in euāgelio narrant: iz in euāgelio ptinet q chīs accepit

Universidad de Deusto
Biblioteca

panē in manib⁹ z dedit discipulis suis manducādū: ḡ nō debem⁹ asserere q ipe māducauerit. ¶ Ꝑ.oē qō māducat in cibū assumit: sz assumēs nō est assūptus: ut in 3° lib.di.5.dictū est: ḡ chīs corp⁹ suū māducare nō potuit. ¶ Ꝑ.hoc sacrm ordinat ad spūalē refectionē: sz ipse spūali refectione nō idigebat: ḡ hoc sacramētū nō sūpsit: qz in uanū accepisset. ¶ Ꝑ.ut supi di.io⁸.dictū est: duplex est modus māducādi. s. spūalis z sacrālis: sz chīo nō cōperebat sacrālit māducare cū eēt uer' cōpehēsor z sine uelamine figuraz ad rē sacri ptigeret: nec itez spūalit: qz in ipso gra nō augebat: ḡ ipe nō māducauit. ¶ Sz ō.hiero.dic z hētur de ꝑse.di.2ª. Dns Jesus ipse cū aplis suis suiua suiutū ipse comedēs z qui comedit: ḡ ipe corp⁹ suū māducauit. ¶ Ꝑ.sic chīs istituit baptismū ita z hoc sacrz: sz ipse baptiçat⁹ fuit: ḡ sibi debuit hoc sacrm assumere.

Rñdeo dōz: q circa hoc est duplex opio. Quida eni dicūt q chīs corp⁹ suuz in cena nō māducauit: sz tm māib⁹ accepit: z nituntr soluē aucteꝫ scōz qui ꝺriū dicūt q ipe māducauit z bibit in cena añ ꝓsecrationē: sz nō corp⁹ suū. Sz exp̄sse habetur Matth.3°in glo.sup illud. Cum comedissent z bibissent zc. q chīs comedit z bibit in cena cū corpis z sāguinis sui sacrm discipulis tradidit. vñ q pueri coica uerūt carni z sanguini z ipse pticipauit eisdē: z ppter hoc cōius tenet q māducauerit ꝑm q scti exp̄sse dicere vident. vñ z ab antiqs vsus est fact⁹. Rex sedet in cena turba cinct⁹ uodena. Se tenet in manib⁹ se cibat ipse cib⁹: nō aūt māducauit ut aliquē effectū ꝓsequeret a sacro: sz ut alīs māducādi exēplum daret.

Ad primū ḡ dōm: q in acceptione panis pōt utrūq; itelligi. s. z acceptio in manib⁹ z māducatio. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q chīs sub spe, ꝑa q dāmō distat a seipso sub spe sacri. vñ nūc in spe, ꝑa est in celo: sz sub spe sacri est in altari: z ꝑm hūc modum nō est icōueniēs q seipm assumat. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q illa māducatio nō efficiebat in ipso spūalē refectionez sed significabat: nullus eni adeo pfecte in ipso refici tur sic ipsemet. ¶ Ad 4ᵐ dōz: q chīs manducauit ut dī z sacrālit z spūalit: sacrālit qdē: qz uez corp⁹ suum sub sacro sūpsit: poterat eni in sacro rē sacri inspicere nō ex sacro: z ēt de⁹ videt in effectib⁹ cās: sz nō ex effectib⁹: spūalr aūt inp̄tū in re sacri spūalit delectare tur: nō tm hec spūalis refectio ex sacro causabat nec augmētabat. vñ nec spūalis manducatio erat in eo sicut in alīs nec sacramētaliter. z ideo quidā dixerunt q neqz sacrāliter neqz spūaliter manducauit: quidam q sacramentaliter: sed non spiritualiter.

Ad 2ᵐ sic, pcedit. Uidet q chīs corpus suuz iude nō dederit: ipse eni ipleuit qō mādauit: sz mādauerat sctm nō eē canib⁹ dādū Matth. 7. ḡ ipse nō dedit iude corp⁹ suū sanctissimum. ¶ Ꝑ. ꝑm Aug. de⁹ nō est cā alicui q deterioz fiat: sed si iudas corp⁹ chīi sūpsisset ex hoc fact⁹ fuisset deterioz: qz sumēdo peccasset: ḡ chīs corp⁹ suū ei māducāduz nō dedit. ¶ Ꝑ.sic sup di.io⁸.dictū est. ió sacerdos oz pctōri dare: qz nō est dns sed dispēsator: z reddit qō suū est exigēti: sz chīs erat dns sacri: nec iudas ibi ius hīe poterat nisi q chīs sibi daret: ḡ non debuit iude corp⁹ tradē. ¶ Ꝑ.dns dixit q discipuli bibētes bibi turi eēnt secū illud nouum in regno ꝓis sui: z q erat eis in remissionem pctorū: sed neutrū iude cōpetit: ḡ ipe nō sūpsit: z hec est rō hyl. ¶ Sz ō est qō Dio⁹ dicit.3°ca.ec.hierar. Symbolor cōditor partit sctissima nō vnimode ei sacra cōcenanti. s. iude. sanctissima aūt oīc corp⁹ z sanguinē suū ut ibidē patet: ergo iude dedit corp⁹ suū. ¶ Ꝑ.sine exceptione dī Matthei 26. Accipite oēs z comedite: ergo ēt iude dedit.

¶ Ulteri⁹ vi ḡ sub bucella corp⁹ suū ei dedit: dicit eniz Aug. de ꝑse. Nō mala erat bucella que data est iude a dño: salutē medic⁹ dedit: sz ille qz idignus erat acce pit ad pnitiē: nō aūt fuisset idign⁹ si bucella illa tm pa nis fuisset: ḡ illa bucella erat corp⁹ chīi. ¶ Ꝑ.diabo lū itrare in hoiez est effect⁹ pcti: sz Jo.13.dī q post bu cellā itroiuit i eū sathanas. ḡ accipiēdo bucellā pecca uit. ḡ bucella erat corp⁹ chīi. ¶ Sz ō est qō habet in glo. Jo.13.sup illud. Cui intinctū panē porrexero zc. z rōne hui⁹ augmēti dī diabolus post bucellā in eum itrasse. iā eni ꝑmissū erat in euāgelio q diabolus imi serat in cor iude simonis scarioth ut traderet eum.

Rñdeo dōz ad ꝑmā qōnē q ꝑz Aug. chīs cor pus suū in cena cū alīs discipulis iude dedit. ut nobis exēplū daret q pctorib⁹ occultis non eēnt sacra denegāda. z ut oēm occasionez ei auferret male faciēdi: quā assumē potuisset: si in aliq ab alīs di scipulis ante aptā malitiā fuisset discretus. hyl. ramē ꝺriū dicere videt: sed primū cōmunius tenetur.

Ad primū ḡ dōm: q q̄uis iudas in rei vitate canis eēt tm nō in manifesto. z ió noluit eū detegere corā alīs discipulis ne desperatio nē icurreret: z sic libi⁹ peccaret. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q chīs tus nō dedit cāz nec occasionē iude peccādi: sz pctm euitādi ex mālsuetudinis ostēsione sue ad ipz: sed ipe ex vitali medicina sumpsit piculū mortis. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q illa nō est sola cā: sz ēt ne pctōrē occultū, pdat. ¶ Ad 4ᵐ dōz: q iudas bibit cū alīs sacrālr: sed nō spūalr. vñ nec remissionē pctōz ꝓsecut⁹ ē: nec i regno pīis secū bibit: qz pot⁹ ille tm spūalr bibentib⁹ debet.

¶ Ad 2ᵐ qōnē dōz: q chīs p⁹iude dedit corp⁹ suū cū alīs discipulis: sz postea bucella iticta in ostēsione, p̄ditionis ei⁹ ei porrecta pur⁹ panis fuit sic ꝑz ex glo. in ducta. ¶ Ad p̄ᵐ ḡ dōz: q Aug. loquit nō de bucella iticta: sz de eo qō ꝓius cū alīs discipulis acceperat. ¶ Uel dōm: q dī ad pnitiē assūpsisse: qz qō chīs ad salutē suā fecerat porrigēdo bucellā: ut vidēs se dep hēsuz sub inliq ꝓposito deliteret. sz ille ex hoc magis exaspat⁹ fuit. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q in comestione bucelle iticte pctm iude augmētatū fuit: vel ex hoc q exaspa tus est magis vel pp p̄sūptionē qua cū magro in catinū manū mittebat ut audacia bonā ꝓsciētiā mētiret: ut dī Matth.14. sup illud. Qui itigit manū mecū zc. z rōne hui⁹ augmēti dī diabolus post bucellā in eum itrasse. iā eni ꝑmissū erat in euāgelio q diabolus imi serat in cor iude simonis scarioth ut traderet eum.

Ad 3ᵐ sic, pcedit. Uidet q chīs in cena di scipulis suis corp⁹ ipassibile dedit: qz sup illud Matth.17. Trasfigurat⁹ est añ eos dic glo. Illud corp⁹ qō hūit p nāz dedit discipulis in cena nō mortale z corruptibile. ¶ Ꝑ. Leuit.2° sup il lud. Si oblatio tua fuerit de sartagine zc. dicit glo. crux sup oia fortis carnē chīi que ante passionē non videbat eius apta post aptā fecit: sed chīs in cena de dit carnē suā ut aptā ad māducādū: ḡ dedit eā talem qlis fuit post passionē: sed post passionē sua fuit ipas sibilis: ḡ dedit corp⁹ suū impassibile. ¶ Ꝑ.passibile trahit ad nām agētis: sed chīs in cena dedit corpus suū in cibū nō qui in alios mutaret: sed qui alios in se mutaret: ḡ nō dedit corp⁹ suū passibile. ¶ Ꝑ.oē cor pus passibile ex cōtactu patit: sed corpus chīi a disci pulis māducatū nō ledebat. ergo non erat passibile. ¶ Sed cōtra Jnno. dicit. tale corpus tunc dedit qle habuit. s. passibile. ¶ Ꝑ.cōstat q chīstus discipulis uerū corpus suū tradidit: corpus suū uerū erat passi bile. si ergo corpus datū erat ipassibile: idē erat passi bile z impassibile qō non est possibile.

Rñdeo dōz: q circa hoc duplex fuit opio. Du go eni de sctō victo. dicē uoluit q chīs adhuc exñs in carne mortali qñqz vnā dotē: qñqz ali am legit accepisse: sic claritatē in trāsfiguratione: sub tilitatē in natiuitate: agilitatē qñ sup mare ābulauit. z silr ipassibilitatē qñ corp⁹ suū in cena dedit: nō quidē nec tūc simplr erat ipassibile: sz erat ipassibile ꝑz q in sacro dabat: qz mastication nō ledebatur: sic ēt in se erat visibile: sed ꝑz q in sacro dabat erat iuisibile. Sz istud nō pōt stare: qz sb̄a corpis chīi eadē est in sacro z in spe, ꝑa: sz cōparatione ei⁹ ad exteriora non est ea dē: qz in spe, ꝑa cōparat ad exteriora ꝑm situ, ꝑaz di mēsionū: sz in sacro ꝑm situ dimēsionuz panis. vñ ille ꝑtates que isūt absolute corpi chīi: opz q eodē mō isint sibi ꝑm q est in sacro: z ꝑm q est in spe, ꝑa: sz ille que pueniūt ei ex cōparatione ad aliud corp⁹ eē non eodē mō: sic ꝑz de visione: sz passibilitas est, ꝑtas ab solute ipsi⁹ corpis. vñ cū i, ꝑa spe eēt passibile z i sacro passibile erat: ut alī dicūt q̄uis ibi nō pateretur.

Ad primū ḡ dōm: q dī corp⁹ chīi in sacro nō mortale nō passibile: qz per sacra lē sūptionē nō patiebat neqz moriebatur. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q caro chīi nō est apta esui nisi put est sub sacro: z qz sacrz hui⁹ est repnitatiuū passionis chīi. ió qz dici tur crux fecit eā esui aptā. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q nō rōne passibilitatis: sz vtute dinitatis vnite hēbat corp⁹ chīi q alios in se ꝙuerteret. ¶ Ad 4ᵐ dōz: q mastication ipoztat respectū corpis chīi ad aliud exᵉ. z ió q̄tū ad hoc nō cōpat ad māducātē ꝑm dimēsiones, panis: sz ꝑz dimēsiones panis: z ide est q nūc nō ledit p mastica tionē nisi rōne ipassibilitatis que in ipo corpe nūc ē.

Ad 4ᵐ sic, pcedit. Uidet q corpus chīi si fuisset in pixide fuatū nō ibi more ret. corp⁹ eni chīi nō est moztuū nisi crucifixiōe: sz ibi nō crucifigebat. ergo z ibi nō moriebat. ¶ Ꝑ. actio iudeoz erat cā mortis chīi z sanguinis effusio: sz ibi nō effudisset sanguinē nec actio iudeoz ibi fuis set: ergo nō fuisset ibi moztuū. ¶ Sed cōtra: vnuz z idem corpus fuisset tunc in pixide z in cruce: sz in cru ce moriebatur: ergo z in pixide.

¶ Ulteri⁹ vi q si post mortē chīi alīq aplorz cōfeci sset hoc sacrm q fuisset ibi aia chīi: fuisset eni impfe ctū sacrm: sz de pfectione sacri est nō solū corp⁹: sz ēt aia: qz tot⁹ chīs in sacro continet: ḡ ibi fuisset anima. ¶ Ꝑ.vba foie nō fuissent tūc maioris vtutis q̄ mō: sz mō ex vi foie ꝓficit corp⁹ cū aia. ḡ zc. ¶ Sz ō. cor pus chīi nō est pfecti⁹ sub spe sacri q̄ sb̄ spe, ꝑa: sz tūc corpus chīi erat exanime: ergo z sub sacramento.

¶ Ulteri⁹ vi q de⁹ facē potuerit q tūc aia esset corpori chīi in sacro exñti vnita: aia eni chīi maiorē ꝙuenien tiā hēbat ad corp⁹ ꝑuz q̄ ad ifernū: sz aia separata a corpe chīi iacēte in sepulchro fuit in iferno: ḡ silr po tuisset eē in loco illo ubi corp⁹ chīi sub sacro ꝓseruabat: z ꝓterea corp⁹ chīi: qz est dinitati adūctū pōt eē in sacro z in spe, ꝑa: ḡ z aia cū sit dinitati vnita pote rat eē silr in iferno z in corpe chīi sub sacro. ¶ Sz ō: ex hoc sequeret q duo ꝺdictoria eēnt silr va si corpus chīi eēt silr animatū z inaiatū: sed hoc deus facere nō potest: ut Aug. dicit cōtra faustū: ergo nec primuz.

Rñdeo dōm ad ꝑmā qōnem: q oia vba que si gnāt passionē ab extrinseco illataz non pñt attribui corpi chīi, put est sub sacro: cui⁹ rō ex dictis appet. vñ nō pōt dici q in pixide crucifigeret ul vberaret uel aliq dī: nec ex hoc sequit q duo ꝺdictoria sint silr va: qz nō ꝑm idē cōparat ad extra corpus chīi hic z ibi: oia aūt vba que signāt passionē in natā ꝙuēiūt ei ut dolet patiē z cetera hi⁹. z silr pt dici q in altari morit. vñ vsus. Pixide fuato poteris co pulare dolorē Jnnatū: sz nō illatus conuenit illi.

Ad primū ḡ dōz: q passiones extrilece ptin gūt ad sb̄am corpis chīi mediāti bus dimēsionib⁹ ꝓpriis: z ió pp ipzessiones extrinse cas que ad spēs panis ptinēt nulla passio itrileca cor pori chīi attribuit: sz pp ipzessiones extrilecas ad di mēsiones, ꝑas ptinētes attribuunt passiones corpori chīi: z extrilece sub spe, ꝑa tm: z itrilece ēt sb̄ spe alie na. z ió pp crucifixionē in caluarie loco factā corpus chīi uerū seruatū moriebat sub specie, ꝑa z sub sacro. ¶ Et per hoc patet solutio ad 1ᵐ: qz actio iudeorū extrileca erat. fluxus ēt sanguinis ad motum localez pertinet: z sic importat ordinem ad aliquid extra.

¶ Ad 2ᵐ qōnē dōz: q cū aiatio sit, ꝑtas itrileca: ꝓstat q sic corp⁹ chīi in specie, ꝑa erat exanime: ita sb̄ sacro vñ si corp⁹ chīi fuisset ab ullo dispoloz cōsecratum nō fuisset ibi aia. Quidā aūt dicūt q forma fuit suspē sa in illo triduo: z q si p̄⁹ psecratū fuisset z reseruatū desineret ibi eē chīo mortuo. Sz hec friuola sunt: qz nec rōne: nec aucte cōfirmātur. ¶ Ad p̄ᵐ ḡ dōz: q si cut sup̄a dictū est di. io⁸. aia nō est ibi ex vi sacri: sed pp cōmitātiā ad corp⁹. z ió corpe sine aia exñte ni hil deperit pfectioni sacri si anima ibi nō cōtineatur.

¶ Ad 2ᵐ dōz: q hoc nō est pp defectū vtutis vboz: sed propter diuersam dispositionem corporis chīi.

¶ Ad 3ᵐ qōnē dōz: q de⁹ bn̄ poterat facere q anima chīi a corpe separata iacēte in sepulchro eēt in loco ubi erat corp⁹ sub sacro: qz hoc ipoztat respectū ad extra sed nō q eēt ei vnita sub sacro sic forma: qz hoc ptinet ad dispositionē iteriorē. vñ ieuitabilit sequeretur duo ꝺdictoria eē silr. ¶ Ad p̄ᵐ ḡ dōm: q rō illa nō cō cludit nisi q eēt ibi sicut in loco: z hoc deus bn̄ potu it facere. ¶ Et silr etiā dōm ad 3ᵐ: tñ nō est hec cau sa quare corpus chīsti pōt eē aliquo modo in diuer sis locis: qz est diuinitati vnitū. sed rōne conuersionis alterius corporis in ipsum facte que nō fit in animaz.

¶ De mā de qua in ꝓceptiōe zc. ⌊patet q ex equocatio ne hui⁹ ꝓpositionis de, pcedūt: qz cū dī de pane fit cor pus chīi: ly de. nō denotat habitudinē cās mālis: sz so lum ordinē mutationis terminoz. ⌊ Jnuestigari salu brit nō pt. ⌊ s. ut aliqs cōprehēdē nitat: qz p̄sūptuosū est z piculosū: dū aliqs nō vult plus credē q̄ rōne vi deri pōt: sed iuestigare ꝓ defensione fidei utile est. ⌊ Quis fideliū hīe dubiū possit zc. ⌊dicunt celi apiri in ipsa imolationis hora pp efficaciā dine vtutis que opat in sacro sūma imis sociari: qz ex spēb⁹ z corpo re chīi fit vnū sacrm: z iterū membra capiti vniunt: z iterū in celū rapit corp⁹ chīi inp̄tū fidelium deuotio nō sistit in spe sacri: sz fert usqz ad chīm: ꝑm q est in celo sub specie, ꝑa per desideriū. ¶ Uinū opat sāgui nē in quo est sedes aie. hoc pōt itelligi triplr. vno mō ut sedes aie dicat ꝓsecratio vite que est per sanguinē. alio mō qz sanguis est potētia totū: qz per actū virtu tis nutritiue in mēbra ꝙuertit. 3°mō qz per sanguinez in corde gīnatū vitalis opatio in oia mēbra diffundit ut ꝑhs in lib. de aīalib⁹ dicit. ⌊ Caro ꝓ corpe uestro offert zc. ⌊hoc itelligēdū ē per quādā adoptionē de salute corpis que erat per gliā resurrectionis ad quaz hoc sacrm opat. ¶ Nec iterari sacrm. ⌊ q̄tū ad id qō est ꝑncipale in hoc sacro. s. cōsecratio mā: q̄uis itere tur q̄tū ad usuz ut mixtio illa nō possit separi. ¶ Sz ō: alchimiste dicūt q per imissionez iunci decoctionis pōt separi: z dōz q a vino auferr sb̄a aque que ibi est pp similitudinē iunci qō ēt porosum est: nō tñ illa aqua

Universidad de Deusto
Biblioteca

que fuit apposita sepat: qz iã facta est vinuz. ¶ Nobis vo nõ pt ignosci. ¶ i. pctm nr̃m nõ bñt in se cãz uenie cũ nõ ex ignorantia, pcedẽt. ¶ Aq̃ nec nullaten⁹ zc. ¶ si aũt per errorẽ ptingat: ut aq̃ loco vini ponat̃ si ante ꝓsecrationẽ vini pcipiat oz aquã effundẽ z vinũ iponẽ. si ãt post oz incipe ꝓsecrationẽ vini alio vino sup infuso: ptritione de negligentia prehabita: uel ẽt a capite canonẽ incohare super aliã hostiã: hostia pr̃ cõsecrata posita seorsum: ut Innocẽ. dicit.

¶ Vbi illa accidẽtia fundentur. Dist. XII.

SJ aũt querit̃ de accñtib⁹ que remanẽt. i. de spẽb⁹ z sapore z pondere in quo sbo fundent̃ poti⁹ mihi videtur fatẽdũ exist̃ẽ sine sbo q̃z ee in sbo: qz ibi non est sba nisi corpis z sanguinis dñici que nõ afficit̃ illis accñtib⁹. Nõ eni corp⁹ chr̃i talez bẽt in se formã: sz q̃lis in iudicio apparebit. Remanẽt ergo illa accñtia p se sbsistẽtia ad mysteriũ ritũ ad gust⁹ fideiq̃z suffragiũ: qbus corp⁹ chr̃i bñs formã z nãm suã tegitur.

¶ De fractione z partibus.

SOlet ẽt queri de fractione z pticulatione que ibi videt̃ fieri utrũ ṽa sit. z si uera fractio est: cui⁹ rei sit uel in qua re fiat: ¶ Cũq̃z nõ sit ibi alia sba q̃z chr̃i. Si in aliq̃ sba est illa fractio: in corpe chr̃i videt̃ ee. Sz ecõtra cuz ipz corp⁹ icorruptibile sit: qz imortale z ipassibile: in chro nõ posse ee videt̃. Nã z chr̃s redarguit carnalẽ sẽũ discipulor̃ qui putabãt carnẽ chr̃i sicut aliã in ptes diuidendã z morsib⁹ dilacerãdã. Jõ qbusdã placet q nõ sit ibi fractio sicut videt̃: sz dr̃ frangi: qz videt̃ frãgi. Quib⁹ obijcit̃ qđ ait Amb. Nihil fal si putãdũ est in sacrificio ṽitatis uel sicut fit in magoz̃ pstigijs: ubi delusione q̃dã fallun tur oculi: ut videãt ee qđ nõ est. Ad hoc illi dicũt. Nõ fallit nos visus nec fallit̃: qđ eẽt si crederet̃ ita frãgi ut videt̃. Nec illusio est: qz ad utilitatẽ fidei nõ ad deceptionẽ ita fit: sic̃ z chr̃s se ostẽdit duob⁹ discipulis in via in specie pegrini: nec in eo tñ talis forma erat: sed oculi eorum tenebant̃ ne eũ agnoscerent.

¶ Aliorum opinio.

ALij vo dicũt q sicut ibi spẽs panis est z nõ est ibi res cui⁹ uel in qua sit illa spẽs: ita ibi est fractio que nõ fit in aliq̃ re: qz nihil ibi frãgit̃: qđ mirabiliter dei potentia fieri dicunt: ut fiat fractio ubi nihil frangitur.

¶ Aliorum opinio.

ALij tradũt corp⁹ chr̃i eẽntialit̃ frãgi z diuidi: z tñ itegrũ z icorruptibile existere. Qđ se colligere asserũt ex cõfessione berengarij: qui cõfessus est corã Nicolao papa z plurib⁹ epis: panẽ z vinũ que in altari ponũ tur post cõsecrationẽ nõ solũ sacr̃m: sz ẽt uerũ corp⁹ z sanguinẽ chr̃i eẽ: z sensualit̃ nõ solũ sacro: sed in ueritate manibus sacerdotum tractari z frangi: z fidelium dentib⁹ atteri.

¶ Sententia probabilior.

SEd qz corp⁹ chr̃i icorruptibile est: sane dici pt fractio illa z ptitio nõ in sba corporis: sed in ipsa forma panis sacr̃alis fieri: ut ṽa fractio z ptitio sit ibi: que fit nõ in sba corpis: sed in sacro. i. in spe. Ne aũt mireris uel isultes si accidẽtia videant̃ frãgi: cum ibi sint sine sbo: sz qdã asserãt ea fũdari in aere: est ibi ṽa fractio z ptitio que fit in pane. i. in forma panis. Vñ apls ait. Panis quẽ frangim⁹: qz forma panis ibi frãgit̃: z in ptes diuidit̃: chr̃s ṽo iteger manet z tot⁹ ẽ in singulis. Vñ Aug. Q̃ chr̃s mãducat̃: vita manducat̃: sed qs audeat mãducare dñm suum: z tñ ṽitas iuitãs nos ad mãducãduz ait. Qui mãducat me viuet pp me. Nec occidit̃ chr̃s ut mãducet̃: sz mortuos viuificat qñ mãducat̃. reficit: nõ deficit. viuit mãducat⁹: qz surrexit occisus: nec qñ mãducam⁹ ptes de illo facim⁹: z qdẽ in sacro sic fit. Jtẽ: norũt fideles quõ mãducet̃ carnẽ chr̃i: vnusq̃sq̃ accipit ptẽ suã. Vñ z ipsa gr̃a ptes uocant̃: per ptes mãducat̃ z manet iteger tot⁹: per ptes mãducat̃ in sacro: z manet iteger tot⁹ in celo: manet iteger tot⁹ in corde tuo. Jõ ista dicunt̃ sacr̃a: qz in eis aliud vi z aliud itelligit̃: vi panis z calix: qđ z oculi renũciãt: qđ aũt fides istruẽda postulat panis est corp⁹ chr̃i: calix est sanguis. Ex his dat̃ itelligi: q fractio z ptes que ibi vident̃ fieri: in sacro fiunt i. in specie visibili. Jõ q̃z illa Berengarij ṽba ita distiguẽda sũt: ut sẽsualit̃ nõ mõ in sacro: sz in ṽitate dicat̃ corp⁹ chr̃i tractari manib⁹ sacerdotũ: frãgi ṽo z atteri dẽtib⁹ ṽe qdez: sz in sacro tñ. Vera ergo est ibi attritio z partitio: sz in singulis ptib⁹ tot⁹ est chr̃istus. Vñ Hiero. Singuli accipiũt chr̃m dñz: in singulis portionib⁹ tot⁹ ẽ: nec per singulos minuitur: sed integrũ se pbet singulis. Jtem Hyla. Vbi pars est corporis: ubi est z totum.

¶ Quid ille partes significent.

QVid aũt ptes ille significẽt. Sergi⁹ papa tradit inquiẽs. Triforme est corp⁹ chr̃i: ps ablata in calicẽ missa corp⁹ chr̃i qđ iam surrexit mõstrat: ps comesta ãbulãs adhuc sup terrã: ps in altari usq̃z ad finẽ misse remanens: corpus iacens in sepulchro significat: qz usq̃z in finẽ seculi corpa sctorũz in sepulchris erũt. Et sicut ptes ille mysticã tenẽt significationẽ: ita ẽt z fractio passionis chr̃i z mortis est repñtatio. Vñ ipse ait. Hoc facite in meã cõmemorationẽ. i. in memoriaz passionis z mortis mee. Nã ut ait Amb. Quia in morte chr̃i liberati sum⁹: bui⁹ in edendo z bibẽdo carnẽ z sanguinẽ memores ee debemus. Sz caueat q̃lq̃z ne idigne pcipiat: qz iudiciũ mãducat. Nõ est eni iste panis qui uadit in corp⁹: sz panis vite eterne qui aie nr̃e sbaz fulcit. Sic ergo viue ut quotidie merearis accipe: nec accedas idign⁹. Jndignus est qui aliter celebrat mysteriuz q̃z chr̃s tradidit: uel qui bñs mortale pctñ accedit. Ergo z si sint pctã quotidiana uel non sint mortifera. anteq̃z accedas dimitte debitorib⁹ tuis. Si dimittis: dimittitur tibi. z sic securus accede. Panis eni salutaris est z nõ uenenũ. Si ita accedis spũaliter mãducas: spũaliter enim mãducat: qui innocentiaz ad altare portat.

¶ Si illud sit sacrificium: z si sepius immolet̃ chr̃istus.

POst hec querit̃ si qđ gerit sacerdos pro pria dicat̃ sacrificiũ ut̃ imolatio: z si chr̃s quotidie imolet̃: uel semel tñ imolat⁹ sit: Ad hoc breuiter dici põt: illud qđ offert z cõsecrat a sacerdote uocari sacrificiũ z oblationẽ: qz memoria ẽ z repñtatio ueri sacrificij: z scẽ imolationis facte in ara crucis. Et semel chr̃s mortu⁹ in cruce est: ibiq̃z imolatus est in semetipo: quotidie aũt imolat̃ in sacro: qz in sacro recordatio fit illi⁹ qđ factũ est semel. Vñ Aug. certũ habem⁹ qz chr̃s resurgẽs ex mortuis iã nõ morit̃ zc. tñ ne obliuiscamur qđ semel factuz est in memoria nr̃a: qđ anno fit. s. quotiẽs pascha celebrat̃. Nunqd totiẽs chr̃s occidit̃: sed tñ ãniuersaria recordatio repñtat qđ olim factũ est: z sic nos facit mouer̃ tanq̃z videamus dñm in cruce. Jtẽ semel imolat⁹ est chr̃s in semetipso: z tñ quotidie imolat̃ in sacro. Qđ sic itelligendũ est: qz in manifestatione corpis z distinctione mẽbroz̃ semel tñ in cruce pepẽdit: offerẽs se deo patri hostiã redẽptionis efficacẽ: eoz̃. s. quos pdestinauit. Jtẽ Ambro. Jn chro enim oblata est hostia ad salutẽ potẽs: quid ergo nos? Nõne per singulos dies offerim⁹? Et si quotidie offeram⁹ ad recordationẽ ei⁹ mortis fit: z vna est hostia nõ multe. Quõ vna z nõ multe: qz semel imolat⁹ est chr̃s. Hoc ãt sacrificiũ exẽplũ est illius. idipsum semp ad ipm offert̃: pinde hoc est sacrificiũ. alioquin qñ in multis locis offert̃ multi sũt chr̃i: non sed vn⁹ ubiq̃z est chr̃s: z hic plen⁹ existẽs: z illic plen⁹. sicut qđ ubiq̃z offert̃ vnũ est corpus: ita z vnũ sacrificiũ: chr̃s hostiã obtulit ipsaz offerim⁹ z nũc: sed qđ nos agim⁹ recordatio est sacrificij. Nec cã sue ifirmitatis repetit̃: qz pficit hominez: sed nr̃e: qz quotidie peccam⁹. Ex his colligit̃ ee sacrificiũ z dici qđ agit̃ in altari: z chr̃m semel oblatũ: z quotidie offerri: sed alit̃ tũc: aliter nũc. Et ẽt que sit virtus huius sacri ostẽdit̃: remissio. s. peccatorũ uenialium z pfectio virtutis.

¶ De causa institutionis.

INstitutũ est eni hoc sacr̃m duab⁹ de causis. Jn augmentũ virtutis. s. charitatis: z in medicinã quotidiane ifirmitatis. Vñ Ambro. Si quotiẽs effundit̃ sanguis chr̃i: z in remissionẽ pctorũ effundit̃. debeo semp accipere: qui semp pecco: debeo semp hẽre medicinã. Jtẽ Aug. Jterat̃ quotidie hec oblatio: sz chr̃s semel fit passus: qz quotidie peccam⁹ pctis sine qb⁹ mortalis ifirmitas viuere nõ põt. Et qz q̃tidie labimur. q̃tidie chr̃s mystice imolat̃ pro nobis. Dedit eni nobis hoc sacr̃m salutis: ut qz nos quotidie peccamus: z ille iã mori nõ põt: per hoc sacr̃m remissionẽ cõseq̃mur. Quotidie comedit ipe z bibit in ueritate: sz iteger z viu⁹ manet. Jtem Mysteriũ fidei dr̃: qz credẽ debes q ibi salus nr̃a cõsistit. Si aũt querat̃ utrũ quotidie coicãdũ sit: Audi qđ ide tradit Aug. Quotidie inqt eucharistiaz accipe nec laudo nec vitupo: oib⁹ tñ dñicis die⁹ coicãdũ hortor. Si tñ mẽs in affectu peccãdi est: grauari magis dico eucharistie pceptione q̃z purificari. Et sz qs pctõ mordeat: si peccãdi tñ decetero nõ bẽat uolũtatem z satisfaciat lachrymis z orationibus: accedat securus: sed hoc de illo dico quẽ mortalia pctã nõ grauant. Si nõ frequẽtius saltẽ ter in anno homines cõmunicẽt: nisi forte quis criminalibus ipediatur: in pascha scilicet: pentecoste: z in natali. Omnes ergo cõmunicẽt qui noluerint carere ecclesiasticis liminibus.

POstq̃z determinauit magr̃ de vno triũ in qb⁹ ꝓsistit integritas huius sacr̃i. s. de eo qđ est res z sacr̃m: in pte ista ¶ intẽdit determinare de alijs duob⁹. s. de eo qđ est sacr̃m tm̃: z de eo qđ est res tm̃. Vñ diuidit in partes duas. Jn p⁹ determinat de eo qđ est sacr̃m tm̃. Jn 2ª de effectu sacri qđ est res tm̃ ibi ¶ Jnstitutũ est hoc sacr̃m zc. ¶ Prima in duas. Jn p⁹ determinat de accidentib⁹ que sũt sacra. i. signa utriusq̃ corporis chr̃i. s. ueri z mystici. Jn 2ª determinat de actu sacerdotis qui

Universidad de Deusto
Biblioteca

est sacr̃m siue signū passionis chr̃i ibi| Post hoc querit si qō gerit r̃c. | Circa p̃mū duo fac̃. p°determinat de ipsis accr̃tib°.2°de fractione que in eis fundat ibi | Solet aūt queri r̃c. | Circa hoc duo fac̃. p°determinat de ipsa fractione.2° de partium significatione ibi | Quid aūt ptes ille r̃c. | Circa p̃mū duo fac̃. p°monuet qōnē.2°determinat eā ibi| Jō q̄busdā placet r̃c. | Circa qō q̄tuor opiniones ponit.1ª icipit ibi| Alij vo dicūt r̃c. |3ª ibi| Alij tradūt corpus chr̃i r̃c. |4ª ibi | Sz qz corp° chr̃i r̃c. | Et circa hoc duo faciꝫ p° ponit opionē q̄rtā.2°p̃firmat eā: qz p̃cedis vā ē ibi| Ne āt mireris r̃c. | Institutū est hoc sacr̃m r̃c. | Dic ponit effectū hui° sacr̃i: z qz ex effectu rei accipitur usus ei°.iō circa hoc duo fac̃. p°ponit effectū.2° determinat utendi modū ibi| Si aūt querit: utrū quotidie r̃c. |

Hic est triplex qō. Primo de accidentib°.2ª de effectu huius sacr̃i. 3ª de frequẽtatione ipsi°. Circa p̃mū querūtur tria. Primo utrū accidẽtia sint hic sine subiecto.2°de operatione illorum accidentium.3° de fractione que in eis fundatur.

Ad primū sic p̃cedit. Videt q̄ accr̃tia sine sb̃o cē de° facē non possit: si eni cē rei separet ab ente: ens cēt nō ens sed hoc de°nō pōt facē: qz nō pōt facē q̄ duo p̃dictoria sint sil̃ va: g̃ nō pōt separe cē rei ab ente: ſz accidẽtis cē est in cē fm phm: g̃ deus nō pōt facere d̄n accidẽs ilit. ℂ P̃. dcūqz sepat diffinitionē a diffinito ponit duo p̃dictoria esse sil̃ va: qz hoc ip̃m q̄ est hō est aial rōnale mortale: z ita si ponat cē hō z non cē aial rōnale mortale ponit cē hō z nō cē: ſz diffinitio accr̃tis est q̄ inest sb̃e. vñ ēt in diffōne singulor̃ accr̃tiuz op̃z q̄ ponat sb̃a: g̃ cū de°nō possit facē p̃dictoria sil̃ cē va: neq; facē poterit q̄ accidẽs sit sine sb̃a. ℂ P̃. de°nō pōt facē q̄ diffinitio ilit alicui: z diffinitū nō insit eidē: nec q̄ int affirmationē z negationē sit mediū ſz si ponam° accr̃tia cē sine sb̃a: op̃z alterū dictor̃ sequi: g̃ de°nō pōt hoc facē. p̃batio medie: nō cē eni in sb̃o: sed per se existẽ est diffinitio sb̃e: z opponit p̃dictorie ei qō est cē in sb̃o: sed si ponam° aliq̃ accidẽs nō cē in sb̃o: vel ponem° q̄ aliq̃d sit mediū int̃ esse in sb̃o z nō cē: vel ponem° q̄ aliq̃d sit nō ens in sb̃o z nō sit sb̃a: qz si est sb̃a nō est accidẽs: g̃ si ponam° accidẽs cē sine sb̃o: sequit alterū duor̃ vel q̄ int̃ p̃dictoria sit mediū: vel q̄ diffinitio separet a diffinito: qō itez implicat p̃dictoria cē sil̃ va. ℂ Sz p̃ est qō di: Luce p°. Nō erit ipossibile apud deū oē vbū. ℂ P̃. pōt deus plura facere q̄ hō possit intelligere vel imaginari: sed aliq̄ phi posuerūt oim̃siões cē sine sb̃o: sic̃ qui posuerūt mathematica sepata: g̃ deus pōt hoc facere.

ℂ Ulteri° vi: q̄ nō sit cōgruū huic sacr̃o: q̄ accidentia sint sine sb̃a: in sacr̃o eni p̃fectissimo nō p̃gruit cē aliq̄d qō diuine ordinationi repugnet: ſz diuina ordinatio est q̄ accidẽs sit in sb̃o: g̃ in hoc sacr̃o nō cōpetit q̄ sit sine sb̃o. ℂ P̃. sacr̃m vitatis nō decet aliq̄ fallacia: sed hoc sacr̃m est maxime vitatis: qz cōtinet illuz qui dixit. Ego sum vitas. Jo.14. cū g̃ existẽtib° accr̃tibus sine sb̃o sequat fallacia: qz accr̃tia q̄tū est in se signāt sb̃am, p̃z subcē: videt q̄ nō cōpetat huic sacr̃o accr̃tia cē sine sb̃o. ℂ P̃. mā dz cē forme, p̃portionata: ſz ex pte forme sacr̃i nō cōpeteret q̄ cēt accidens vbi sine cēntia vbi: g̃ nec ex pte māe cōpetit q̄ fit accidẽs elemēti sine elemēto. ℂ Sz p̃. accidẽs sb̃o rñdet: sed sb̃a panis qui p̃z erat sb̃m p̃portionē accidentiū mutata est in alterū statū per hoc q̄ uersa est in corpus chr̃i: g̃ accr̃tia p̃gruit in alterū statū mutari: ut

ſ. sint sine sb̃o. ℂ P̃. hoc sacr̃m dr̃ mysteriū fidei: sed fides nō solū est supra itellectū: sed ēt supra sensum: g̃ in hoc sacr̃o nō solū debet aliquid cē supra intellectū sicut q̄ corpus chr̃isti sub tā paruis panis dimensionibus cōtineat: sed etiā supra sensum. ſ. q̄ accr̃tib° que sensui subiacent substātia, p̃pria non subsit.

ℂ Ulti° videt q̄ accr̃tia non sint in hoc sacr̃o sine sb̃a. cē eni in sb̃a eq̃lit̃ q̄uenit oib°accr̃tib°: ſz albedo non est hic sine sb̃o: q̄ patet ex hoc q̄ diuidit̃ per accr̃s: q̄ nō cōpetit nisi ex̃ti in sb̃o: g̃ nec q̄titas aut aliq̄ accr̃s est hic sine sb̃o. ℂ P̃. illud q̄ sensus p̃cipit in hoc sacr̃o est ibi fm vitatē: alˢ cēt fictio in hoc sacr̃o: sed sensus nō tm̃ p̃cipit ibi q̄titatē aut albedinez: sed ēt q̄tū z albū: g̃ nō est ibi accr̃s sine sb̃o. ℂ P̃. accidẽs nō idiuiduat nisi ex sb̃o: sic̃ nec forma nisi ex mā: ſz accr̃tia sūt ibi idiuiduata: alˢ nō essent sensibilia: g̃ nō sūt sine sb̃o. ℂ P̃. ois forma sepata a mā est itellectus in actu: ut a phis, p̃bat: sed si accr̃tia sūt hic sine sb̃o erūt quedā forme sine mā: nō eni bñt māz ptem sui: g̃ erūt itellect° in actu q̄ falsū appet. ℂ P̃. q̄to aliq̄d appropinquat ad dīna simplicitatē tāto est simplicior̃: ſz si sūt hec accr̃tia sine sb̃a: magis appropiquāt ad dīna simplicitatē q̄ angeli: qz in angelis est cōpositio ad mīn° ex quo est z q̄ est: que in his accr̃tib° inueniri nō pōt: g̃ erūt nobiliora angelis: q̄ falsū ē. ℂ P̃. ipossibile est dẽsitatē cē sine mā neq; raritatē: qz hec est diffinitio densi q̄ multū de mā cōtineat sub puis dimensionib° z p̃ria est diffinitio rari: ſz tact° p̃cipit in hoc sacr̃o dēsitatē: g̃ est ibi mā sub dimēsionib°: g̃ dimēsiones nō per se existunt: z ita nec alia accidentia.

ℂ Sed ꝺ. sic in p̃cedẽti di. dictuz est. ibi non est alia sb̃a q̄ corpis chr̃i: sed nō sūt accidẽtia que apparēt in corpe chr̃i: sic̃ in subto: qz nō denominat ip̃z: g̃ nō sūt in subto aliq̄. ℂ P̃. spes ad hoc remanent in sacr̃o ut ducāt per significationē in corp° chr̃i: ſz si cēnt in aliq̄ sic̃ in subto nō ducerēt in corp° chr̃i: ſz magis in cognitionem sui subiecti: g̃ sunt hic accidẽtia sine subiecto.

Rñdeo dōm ad p̃mā qōnez: q̄ sic̃ dr̃ p°, p̃positione. li. de cāis: ca p°ª est uehemētioris ip̃essionis supra cātuz cae scōe: q̄ ipa cā 2ª. vñ q̄n cā 2ª remouet influētiā suā a cāto adhuc pōt manē influentia cae p̃me in cātuz illud: sic̃ remoto rōnali remanet viuū: quo remoto remanet cē: cū g̃ cā p°ª accidentiū z oium exr̃tiū de°sit: cā aūt 2ª accr̃tiū sit suba: qz accr̃tia ex p̃cipuis subē cānt poterit de°accr̃tia in eē cōseruare: remota tm̃ cā secūda. ſ. substantia. ℂ Et ideo absq; omni dubitatione dicendū est q̄ deus potest facere accidens cē sine subiecto.

Ad primū g̃ dōm: q̄ ineē nō dicit cē accr̃tis absolute: sed magis moduz eēndi qui sibi cōpetit ex ordine ad cām, p̃ximam sui cē: z qz remoto ordine accidẽtis ad cām, p̃ximā adhuc p̃t remanē ordo ipsi° ad cāz p̃mā: fm quē modū ipsi° esse dī nō est ineē: ſz ab alio cē. iō pōt de° facē q̄ sit accr̃s z nō isit: nec tm̃ eē accr̃tis ab accidente remouebit: ſz modus eēndi. ℂ Ad 2ᵐ dōz: q̄ sic̃, p̃bat Auicē. in sua meta. per se existē nō est diffinitio sube: qz per hoc nō demostrat q̄ditas ei°: ſz ei° eē: z sua q̄ditas nō est suū cē: alias nō posset cē gen°: qz cē nō p̃t cē cōe per modū gr̃is: cū singula cōtēta in gr̃e differat ſz cē: ſz diffinitio vel q̄si diffinitio subē est res hñs q̄ditatem cui acq̄rit cē vel debet: ut nō in alio: z sil̃r cē in subo non est diffinitio accr̃tis: sed ecōtrario res cui debet esse in alio: z hoc nunq̄ sepat ab aliquo accr̃te nec separi pōt: qz illi rei que est accr̃s fm rōnē sue q̄ditatis ſp debet cē in alio: ſz pōt cē q̄ illud qō debet alicui fm

rōnē sue q̄ditatis ei vtute dīna agēte nō cōueniat: z sic p̃z q̄ facē accr̃s cē sine sb̃a nō est separe diffōnē a diffinito: z si aliq̄n hoc dicat diffinitio accr̃tis p̃dicto mō itelligēda est diffinitio dicta: qz aliq̄n ab auctoribus diffōnes ponunt cā breuitatis: nō fm debitū ordinē: ſz tāgunt illa ex q̄b° pōt accipi diffinitio. ℂ Ad 3ᵐ dōm: q̄ sic̃ ab accr̃tib° in hoc sacr̃o remouet cē in sb̃o: ita cōuenit eis nō cē in sb̃o. vñ nō ponit aliquid mediū int̃ affirmationē z negationē: nec tm̃ sequit q̄ diffinitio alicui q̄ueniat cui nō q̄uenit diffinitū: qz non cē in sb̃a nō est diffinitio substātie: ut dictū est: ſz hec q̄uiditatem cui tale esse competat: z hoc nō conuenit eis ex rōne sue q̄uiditatis: sed diuina virtute.

ℂ Ad 2ᵃᵐ qōnē dōz: q̄ accr̃tia remanē i hoc sacr̃o q̄lit̃ cōgruat supra dictū est di. p̃cedẽti. Sz accr̃tia cē sine sb̃o p̃gruit huic sacr̃o multiplr̃. Primo q̄tū ad significationē: qz spēs sine sb̃a, exr̃tes exp̃ssi° ducūt in corpus chr̃i qō sub eis p̃tinet z imediati° sīi eni sb̃m haberēt ducerēt imediate in sb̃m illud. 2°pp effectū qui est vnio mēbror̃ ad caput in quo sūt per fidē. z iō in hoc sacr̃o op̃z aliq̄d cē supra māz per qō itellect° noster assuescat ad ea que sūt fidei credēda. 3°q̄tum ad usuz: qz est cib° spūalis. z iō cōpetit q̄ nullū accidenti bus sb̃m subsit q̄ cib° corp̃alis cē possit. 4° q̄tū ad pfectionē: qz eni hoc sacr̃m est pfectissimū. iō oia que sūt in hoc sacr̃o altissimū statū accipiūt sic̃ q̄ sb̃a panis in corp° gl̃iosuz dignitati vnitū cōuertit: z pp hoc ēt accr̃tib° dat in hoc sacr̃o sine sb̃o esse. ℂ Ad p̃m g̃ dōz: q̄ dīna dispositio que aliq̄d ordinat ſz legē cōz ēt sibi aliq̄ reseruat p̃ter legē cōez faciēda ad aliq̄d p̃uilegiū gr̃e cōcādū: nec ex hoc sequit aliq̄ inordinatio: qz dīna dispositio vnicuiq; rei ordinem imponit.

ℂ Ad 2ᵐ dōz: q̄ de sb̃a rei iudicare nō p̃tinet ad sensum: ſz ad itellectū: cui° obiectū est q̄ q̄d est: ut di in 3° de aia. z iō nō accidit ibi aliq̄ deceptio: qz accidẽtia sūt ibi de q̄b° sensus iudicat: ſz de sb̃a uerū iudicium bēt itellect° fide tm̃uat°: nec est icōueniēs q̄ itellect° absq; fide erret in hoc sacr̃o: sic̃ z in aliis que sunt fidei. ℂ Ad 3ᵐ dōz: q̄ vbo ieſt vt° trāsubstātiādi: z iō ad hoc q̄ sit vā trāsubstātiatio: op̃z q̄ sit uerū vbū: ſz mā est ibi ad significādū: z iō sufficit q̄ accr̃tia remaneant: quibus mediantib° significatio cōpletur.

ℂ Ad 3ᵉᵐ qōnē dōz: q̄ q̄dā dixerūt q̄ vā suba panis si mul remaneat sub sacr̃o cū corpe chr̃i: z fm hoc accidētia nō cēnt in hoc sacr̃o sine sub̃o: ſz hec opinio in p̃cedẽti di. ip̃obata est. ℂ Alia opinio ē q̄ remanet ibi forma sub̃alis: z in ea fundant oia accr̃tia que apparēt: ſz nō min° q̄litatis est mālē forma sub̃alē a mā separe q̄ accr̃tia a substātijs: z p̃terea q̄titas nō respicit formā nisi rōne māe: vñ forme imāles dimēsionib° carēt: z iō cū alia accr̃tia mediāte q̄titate referātur ad subaz nō poterat forma existēs sine mā accr̃tiū sensibiliū sub̃z cē. Boe° ēt dicit in li. de trini. q̄ forma simplex sub̃z cē nō pōt. Et iō alij dixerūt q̄ accr̃tia illa fundant in aere sic̃ in subo. Sz hec opinio stare nō pōt: p̃stat eni q̄ ante trāsubstātiationē sub dimensionib° panis nō erat aer. g̃ si cōuersione facta sit ibi aer: op̃z q̄ aer subintrauerit per motū localē dimēsiones illas: z iste mot° nō p̃cipit: z p̃terea incōueniēs est q̄ subm moueat motu locali ad accr̃s: z q̄ accr̃s trāseat de subo in sub̃z. pbatū est ēt a phis q̄ corp° nāle z corp° mathematicū nō p̃nt cē sil̃: vñ: cū ille dimēsiones que fuerūt sint q̄dā corp° nō nāle: sed mathematicū nō poterit aer cū illis dimēsionib° sil̃ cē nec poterit cē subm eoz: qz bēt dimēsiones, pas aer: cū g̃ oēs dimēsiones sint eiusdē spēi in q̄cūq; mā sint: qz mā nō

itrat in diffōnē eaz: si dimēsiones panis iterū sint sic̃ in subo in aere: sequit q̄ duo accr̃tia spēi eiusdē sūt in eodē sb̃o: q̄ est ꝺictoria cē sil̃: qz accr̃tiū eiusdē specieī nūatio nō est nisi ex subo: vñ si subm sit vnū sect̃ur illa accr̃tia cē plura z nō plura: p̃stat ēt q̄ aer non est susceptiu° taliū accr̃tiū. ſ. ouritiei figure determinate z aliarū hi°que ibi apparēt. Et iō dōm est: q̄ accidētia sūt ibi sine subo: nō eni p̃t dici q̄ sint in corpe chr̃i sine subo. Sciendū aūt q̄ sb̃a corp̃alis bēt q̄ sit subm accr̃tiū ex mā sua: cui p̃iest subīci alteri: p̃ma aūt dispositio māe est q̄titas: qz ꝼz ipsaz attēdit diuisio ei° z idiuisio: z ita vnitas z multitudo que sunt p̃° p̃ntia ens: z pp hoc sūt dispositiones tot° māe: nō huius aut illi° tm̃. vñ oia alia accr̃tia mediāte q̄titate in suba fundant: z quātitas est p̃ior eis nāliter: z ideo nō claudit māz sensibilē in rōne sua q̄uis claudat māz in telligibilē. ut dicit in 7° meta. vñ ex hoc q̄dā decepti fuerūt ut crederēt dimēsiones eē subaz rerū sensibiliū: qz remotis q̄litatib° nihil sensibile remanē videbāt nisi q̄titatē: que tm̃ fm cē suū depēdet ad subaz sicut z alia accr̃tia: vtute aūt dīna p̃fert dimēsionibus que fuerūt panis: ut sine subo subsistāt in hoc sacr̃o q̄ est p°, petas sube: z per p̃ns dat eis ut sustineant alia accr̃tia sic̃ z sustinebāt q̄n sb̃a eis suberat: z sic alia accidētia sūt in dimēsionib° sic̃ in sb̃o: ipse vo dimēsiones nō sūt in sb̃o. ℂ Ad p̃m g̃ dōm: q̄ p°ª accr̃tia p̃ntia sb̃az sūt q̄titas z q̄litas: z hec duo, p̃portionantur duob° p̃incipijs eēntialib° sb̃e. ſ. forme z māe: qz quātitas rñdet māe: vñ magnū z paruū Plato posuit differētias māe: ſz q̄litas ex pte forme: z qz mā est sb̃z p̃m q̄ non est in alio: forma aūt est in alio, ſ. mā: iō magis appropinq̄t ad hoc q̄ est nō cē in alio q̄titas q̄ qualitas z per p̃ns q̄ alia accr̃tia. ℂ Ad 1ᵐ dōm: q̄ q̄titas dimēsiua fm suā rōnē nō dependet a mā sensibili q̄uis depēdeat fm suū cē: iō in p̃dicādo z subīciēdo accipit modū sb̃e z accr̃tis: vñ lineā dicim° z q̄titatē z q̄tā: z magnitudinē z magnā: z iō cū sint ibi dimēsiones sine sb̃a nō tātū videt sēsus q̄titatē: ſz ēt q̄tū: de aliis aūt accr̃tib° planū est: q̄ est ibi aliq̄d albū: qz albedo est ibi in sb̃o. ℂ Ad 3ᵐ dōz: q̄ de rōne individui duo sūt. ſ. q̄ sit ens actu: vel in se: vel in alio: z q̄ sit diuisum ab aliis que sūt vel p̃nt cē in eadē specie in se idiuisum exñs: z iō p̃ᵐ indiuiduationis p̃incipiū est mā qua acq̄rit cē in actu cuilibet tali forme siue sb̃ali siue accidētali: z secūdariū p̃incipiū idiuiduationis est dimēsio: qz ex ipsa bēt mā q̄ diuidat. vñ in carētibus dimēsione ipossibile est aliquā eē dimēsionē nisi per formā que facit diuersitatē spēi: z pp hoc in angelis sunt tot spēs quot indiuidua: qz cū sint forme siue q̄ditates subsistētes ex seipsis bñt cē in actu z distinctionē: z iō indigēt ad sui indiuiduationez: neq; mā: neq; dimēsione: si q̄ q̄titas sine mā bīet esse actu: per se bīet indiuiduationē: qz per se bēt diuisionē illā fm quā diuidit mā: z sic vna ps differret ab alia non specie: sed nūo fm ordinē qui attēdit in situ partiū: z sil̃r vna linea ab alia differret nūo oūmō acciperet in diuerso situ. qz g̃ in hoc sacr̃o ponim° dimēsiones per se subsistere: cōstat q̄ ex seipsis idiuiduant: z per ea alia accidētia que in eis fundant. ℂ Ad 4.ᵐ dōz: q̄ illud qō est intellect° vel itellectū in actu fm phos op̃z esse separatū nō solū a mā: sed ēt a cōditionib° māe indiuiduātib°: z hoc nō est in, pposito: ut ex dictis patet.

ℂ Ad 5ᵐ dōz: q̄ cū ista accidētia habeat cē z essentias, pas: z eoz cēntia nō sit eoz cē: p̃stat q̄ aliud est in eis cē z qō est: z ita habēt compositionē illā que in angelis iuenit: z ulteri° cōpositionē ex ptib° q̄titatis

Universidad de Deusto
Biblioteca

que in angelis nō inuenit: ꝛ sic magis recedūt a dīna simplicitate. ¶ Ad 6m dōm: ꝙ sicut ſ̄m qō ponit in diffone alioꝝ accidētiū nō est de cētia accidētis: ita ēt mā que ponit in diffone raritatis ꝛ dēsitatis nō est de cētia eoꝝ: nō eni est dēsitas mā multa existēs sub paruis dimēſionib⁹: sed ꝓpetas quedam cōsequens ex hoc ꝙ mā sic se habet: vnde talem ꝓpꝛietatē deus potest facere etiam si materia non esset.

AD 2m sic ꝓcedit. vi ꝙ accidētia que remanēt in hoc sacrō nō ꝑnt imutare aliq̄d extrinsecū: illa eni agūt ꝛ patiunt adinuicem que coīcāt in mā: ut dī in ꝑ⁰ de gñatione: ſz accidētia illa nō coicāt in mā cū cozporib⁹ exteriorib⁹. ꝙ non possunt ea imutare. ¶ P. actio nālis reqrit cōtactū nālē: ut patet in ꝑ⁰ de gñatione: sed mathematicis. i. dimēſionib⁹ sepatis nō ꝓuenit tact⁹ phīsic⁹ ſz metaphīsicus tm̄: sic ꝛ locus ut ibidē dī. ꝙ cū in hoc sacrō sint dimēſiones sepate in qb⁹ alia accidētia fundant: ut dicū est videt ꝙ nō possint agere in aliq̄d extrinsecuz. ¶ P. passum q̄uis in ꝑn⁹ sit ꝛriū tm̄ in fine est sile: ſz si cozpora exteriora imutarent: ipsa iam imutata non eēnt forme tm̄: sed forme in mā. ꝙ nō ꝑnt immutari a dimēſionib⁹ que sūt forme tm̄. ¶ Sed ō. nihil sentit nisi qō imutat sensum: sed hī accidētia sentiunt. ꝙ immutant. ¶ P. omne qō hēt esse habet agere aliquo modo: qz nulla res dēstituit ꝓpꝛia operatione. sed huiusmodi accidētia habent esse. ꝙ possunt agere.

¶ Ulteri⁹ videt ꝙ nō possint aliq̄d extrinsecum imutare subſtātialit: generās eni debet eē sile gñato: sed oē gñatū est cōpositū ex mā ꝛ forma: cum ꝙ accītia illa sint forme tm̄ nō ꝑnt imutare gñatum aliq̄d extra se. Et hac rōne utit phūs in 6⁰ meta. ō platonē qui ponebat formas sepatas eē causas gñationis sensibilium. ¶ P. nihil agit ultra suā spēz: ſz citra q̄ntq̄: qz effcūs nō est nobilioꝛ cā: sed subſtātia est nobilioꝛ oi accīte. ꝙ illa accidētia nō possunt aliquā subſtātiā generare. ¶ Sed ō: spēs iste habent eandē virtutē quā habebant ante trāsubſtātiationē: qz nihil est eis ablatum: sed additū: sed ante trāsubſtātiationē poterant aliq̄d subſtantialiter immutare. ergo ꝛ post.

¶ Ulteri⁹ videt ꝙ ista accidētia nullo mō possint cozrūpi. qz ista accidētia sunt forme tm̄: sed forma est iuariabili eēntia cōſtitēs: ut dī in li. ſex ꝓncipi. ꝙ hī⁹ species nō cozrūpunt. ¶ P. ois res per se subſistēs sine mā est icozruptibilis: qz mā est cozruptionis ꝓnciptū ſic patet in angelis ꝛ aīab⁹: sed hī spēs sunt forme sine mā subſiſtētes. ꝙ sūt icozruptibiles. ¶ P. si cozrūpunt: aut cozruptio ista est nālis: aut miraculosa: nāliſ nō: qz sicut nihil gñat nāliter nisi cōpositum: ita nihil cozrūpit nisi cōpositū nālit: ſilr neq; miraculosa: quia sic sola dei virtute fieret: deus aūt ſm Aug⁹. non est cā tēdēdi in nō eē. ꝙ nullo mō cozrūpit. ¶ Sed cōtra: q̄diu sūt accidentia ſenſibilia sentiri ꝑn̄. sed q̄ntq̄ desinunt sentiri posse hī⁹ accidētia. ergo desinunt eē. ¶ P. q̄diu species manēt ꝛ cozp⁹ chriſti manet sub sacramento: sed cozpus chriſti quandoq; desinit esse sub sacrō. ergo q̄ntq̄ desinunt esse species ille.

¶ Ulteri⁹ videt ꝙ ex eis non possit aliq̄d gñari. cozruptio eni gñationi uel factioni opponit: sed oē qō non hēt māz ptē sui si sit opz ꝙ ex nihilo fiat. ꝙ si cozrūpit opz ꝙ in nihilū tēdat ꝛ nihil ex eo fiat. ¶ P. substātia ꝛ accīs magis differūt q̄ cozp⁹ ꝛ spūs: sed ex cozpore nō pōt fieri spūs: ut patet in libro de duab⁹ natuꝛis. ꝙ ex spēb⁹ illis que sūt accidētia tm̄ nō pōt ſba aliqua gñari. ¶ P. ipossibile est ex vno ſil ꝛ semel multa fieri: sed si aliq̄d gñat in illo est inuenire ſbam ꝛ accidēs. ꝙ nō pōt gñari ex accīte tm̄. ¶ P. si aliq̄d generatur: aut illa gñatio est nālis: aut miraculosa: nāliſ nō: qz gñatū ꝛ id ex quo gñat nāliter ꝓuenīt in mā: ut patet in oib⁹ gñationib⁹ nālib⁹ qō hic nō pōt inueniri: ſilr nec miraculosa: qz ꝙ uermes aliq̄n ide generētur uel in cinerē reſoluant: hoc est in irreuerētiā tanti sacrī qō a deo nō est: ꝙ nullo mō aliq̄d ex hī⁹ specieb⁹ gñari pōt. ¶ Sed ō est: ꝙ ſenſibilit apparet si diu reſeruent paulatim in aliud mutari. ¶ P. Inno. oīc in quo ſil'itudo deficeret in eo sacrm nō eēt: ſz ibi se. pderet ꝛ locū fidei auferret. ꝙ opz eē oīmodā ſil'itudinez spērū ad ſbam panis: sed ex ſba panis poterat aliq̄d generari: ergo ꝛ ex speciebus ibi remanētibus.

¶ Ulteri⁹ videt ꝙ nō possint nutrire: qz ois cibus qui nutrit in cozp⁹ trānsit: ꝛ ſuperfluitates ex eo reſoluunt: sed cibus iste non uadit in cozp⁹. ut Ambro. in litteram dicit. ꝙ nō nutrit. ¶ P. ex eisdē nutrimur ex qbus sumus. ut dī in 2⁰ de gñatione: sed nō sum⁹ ex accītib⁹. ꝙ ex eis nō nutrimur. ¶ P. omne qō nutrit quocūq; mō soluit ieiuniū. si ꝙ spēs ille nutrit soluit ieiuniū: ꝛ sic post sumptionē cozpis chriſti nō posset aliqs coīcare: qō falsum est. ¶ Sed ō est qō dī in glo. j. Cor. ii⁰. sup illud. Alius q̄dē ebꝛiat ali⁹ ebꝛi⁹ est: ꝙ aliq̄ sūt iebziati ex usu spērū huius sacrī. ¶ P. nihil aufert si tim uel famē nisi qō nutrit: sed ſenſibilit repiri pōt ꝙ ex potu illo sitis tollitur ꝓcipue si in multa q̄ntate sumatur. ergo nutriunt species ille.

¶ Ulteri⁹ videt ꝙ nullus liquoꝛ possit ſpēb⁹ illis pmiſceri: qz ut in. j. de gñatione. pbat phūs: accīs nō pmiſcet ſbe: ſz qlibet liquoꝛ ſba quedā est. cuz ꝙ ille spēs sint tm̄ accidentia: videt ꝙ nihil possit eis pmiſceri. ¶ P. sic hoc sacrm sub certa forma vboꝝ cōſecrat ita ꝛ aq̄ bn̄dicta: ſz si aq̄ pmiſceat aque bn̄dicte totum fit bn̄dictū. si ꝙ aliqs liquoꝛ pmiſceri posset vino consecrato eēt totū cōſecratū: ꝛ sic liquoꝛ ille trāsiret in ſanguinē chriſti sine forma vboꝝ: qō falsum est. ¶ P. humidoꝝ pmixtoꝝ efficit ſuperficies vna. si ꝙ illis spēbus aliqs liquoꝛ admiſceat efficit vna ſuperficies liquoris aduenientis: ꝛ spērū ꝑexistētiū: sed ſuperficies liquoris est in ſbo: ſuperficies aūt spērū nō est in ſbo. ꝙ eadē ſuperficies erit in ſbo: ꝛ non in ſbo: qō est impossibile. ¶ P. cozp⁹ chriſti nō est sub sacrō ex quo sub spēb⁹ illis est alia ſba: sed si aliqs liquoꝛ ſubtiliſ: puta vinū ul aq̄ admiſceat illis spēb⁹ cū nō ꝓtineat, ꝓpꝛia⁹ terminis opz ꝙ diffluat ad terminos dimēſionū sub qbus erat cozp⁹ chriſti. ergo desinūt ibi eē spēs. ꝙ cozrūpunt ꝛ nō pmiſcent. ¶ P. sicut albū ꝛ nigruz sunt dīe coloris ita magnū ꝛ paruū sunt dīe q̄titatis: uel circa q̄tita tē. sed idē coloꝛ nō est albus ꝛ niger. ergo neq; eedez dimēſiones sunt magne ꝛ parue: ſz addito aliquo liꝙre dimēſiones ille efficiunt magne. ergo nō sunt eedē que priꝰ. ergo nō pmiſcent. ¶ Sed ō ꝛ ꝑz ꝑz in ꝓmo de gñatione. Ea que sūt diuiſibilia in minima sūt bene permiſcibilia: sed ita est de speciebus illis ergo ꝛc. ¶ P. maius est cozrumpi q̄ permiſceri: sed species possunt cozrumpi. ergo possunt permiſceri.

RNDEO dōz ad ꝓmā qōnē ꝙ agere nō est nisi rei per se subſiſtētis: ꝛ ideo neq; materia agit: neq; forma: ſz cōpositū: qō tm̄ nō agit ratione mā: ſz rōne forme que ē actꝰ ꝛ actionis ꝑn⁹: ꝛ qz q̄titas se tenet ex ꝑte mā ꝙlitas ex ꝑte forme: ideo q̄titaſ nō agit nisi mediāte ꝙlitate que est per se actionis ꝑn⁹. vñ ꝙlitates sūt sensibiles ꝓmo: q̄titateſ 2⁰. qz in sacrō q̄titates retinēt eūdē modū eēndi quem hēbāt ſba panis exīte: ꝛ hñt eūdē modū agēdi ut imutēt ꝛ agāt nālit ꝓꝛiꝰ: q̄titatiſ eni que aliū modū eēndi hēt: qz nō ē in ſbo nō ē agē nisi mediāte ꝙlitate

Ad ꝓmū

g̃ dōz: ꝙ mā accītiſ est ꝓmuꝫ ſbz ei⁹: ꝓmū aūt ſ̄m ꝙlitatiſ cozpalis est q̄titas ut ſupficies coloris: ꝛ ſō ꝙlitas que est actionis ꝑn⁹ coīcat q̄dāmō in mā cū hiſ que sunt ex: qz q̄titas hīcide subesse iuenit. ¶ Ad 2m dōz: ꝙ mathematici nō ſolū abſtrahūt a mā: ſz a ſenſibilib⁹ accidētib⁹: ꝛ qz dimēſiōes in hoc sacrō nō ſi ſepate ab accītib⁹ ſenſibilib⁹: ſō nō ſolū hñt tactū metaphīſicum ſic mathematica: ſz ēt phīſicū: qz rōne illoꝝ accītiuz ꝑnt imutare ꝛ imutari. ¶ Ad 3m dōz: ꝙ q̄tū ad imutationē accidentalē satis ſile iuenit hīcinde: qz sicut in sacrō nō est albedo ſeparata: sed album qō agit ita exteri⁹ per imutationē nō fit albedo: sed aliqō albū: ꝛ ita inq̄tū hī⁹ passum in fine est ſimile.

¶ Ad 1um qōnē dōz: ꝙ in actionib⁹ nālib⁹ forme ſbales nō ſūt imediatū ꝛ ꝓximū actionis ꝓncipiū: ſz agūt mediatib⁹ qlitatib⁹ actiuis ꝛ passiuis ſic ꝓꝛiis inſtriis. ut dī in 2⁰ de aīa: ꝙ caloꝛ nālis est quo aīa agit: ꝛ ſō qlitates nō ſolū agūt in vtute ꝓpꝛia: ſz ēt in vtute forme ſbalis. vñ actio earū nō ſolū terminat ad formā accītalē: ſz ēt ad formā ſbalē: ꝛ pp hoc gñatio est terminus alterationis: hī⁹ aūt vtutē iſtrālē recipiūt eoipso quo a ꝓncipijs eēntialib⁹ cānt: vñ sic remotis ſubſtātijs remanet accidētib⁹ idē eē ſm ſpēz vtute dīna: ita ēt remanet eis eadē vt⁹ que ꝛ priꝰ: ꝛ ſō sic añ poterāt imutare ad formā ſbalē ita ꝛ nūc. ¶ Ad ꝑm ꝙ dōz: ꝙ nos nō ponim⁹ dīno hī⁹ qlitates ſepatas: sic plato ponebat formas nāles cū ponam⁹ ꝓꝛio id qō erat ꝓximū ſbm eoꝝ ꝑ⁰. ꝛ ſō nō est ſilis rō hicide: tm̄ hic etiā generās nō est dīno sile gñato: qz gñatū est ſba: generās aūt nō: ſz hoc ſō ꝓtingit: qz ut dictū est: hī⁹ qlitates hñt iſtrālē vtutē generādi: gñatū aūt nō opz ꝙ assimilētur iſtro sed ꝓpꝛio generāti: ut dicit Comē. in. xj⁰. meta. qz iſtrm nō agit vtute sua: ſz alteri⁹ ꝛ illi assimilat nō sibi: vñ gñatio hic assimilat ſbe que priꝰ erat. Plato aūt formas sepatas nō ponebat iſtrālia generātia. sed primas cās gñationis ꝛ principales. ¶ Ad 2m dōm: ꝙ ꝓpꝛia virtute nihil agit ultra suā speciē: sed virtute alterius cuius est iſtrm potest agere ultra spēm suaz sicut ſerra agit ad formam scamni.

¶ Ad 3um qōnē dōm: ꝙ vnaqueq; res hēt ꝓpꝛiuz esse sue spēi: nō eni eē in oib⁹ est vni⁹ spēi sic nec aialitas ē vni⁹ spēi in oib⁹ aialib⁹: nec humanitas eadē nūo in oibus hoib⁹ sic ꝛ vnaqueq; res hēt ꝓpꝛiaz actionē: vñ sic in qlitatibus que remanēt in hoc sacrō remanet actio ꝓpꝛia⁹ actioni ſbe priꝰ exīte: ita ēt eē subſiſtens qō ꝓuenit dimēſionib⁹ remanētib⁹ est ꝓpꝛium illi esse qō priꝰ ſba panis hēbat: vñ sic qlitas facit eādē actionē quā priꝰ faciebat ſba panis ꝛ vini exīte: ita eē in quo dimēſiones subſiſtūt tollit eisdē passionib⁹ qb⁹ añ ea tolleret eadē ſba exīte: ꝛ pp hoc eodē mō cozrūpitur accītia remanētia sic ꝛ priꝰ cozrūpi poterāt: priꝰ aūt cozrūpi poterāt duplr. vno mō manente ſba ſbtl per aliquā accītalē mutationē: sic ex ꝑte qlitatuz ſm aliquā alterationē vinū ſaporē uel colorē mutare poterat: ꝛ ita coloꝛ qui priꝰ erat: aut ſapoꝝ corrūpebat: ſz q̄titas ꝑdicto mō nō poterat cozrūpi per motuz in q̄titate. ſ. augmētū: qz vinū ꝛ panis nō sūt cozpa aiata que ꝑnt eē ſ̄m augmēti ꝛ diminutionis. ſ. per additionē uel diuiſionē: qz ſm ꝑm in 3⁰ meta. in additione q̄titatis ad q̄titatē vna q̄titas eē icipit duab⁹ eē desinētib⁹. ꝛ ecōtrario est in diuiſione. Alio mō ꝑ cozruptionē ſbe que q̄dē contingit ex trāsmutatione accītiū: ꝛ ex ꝑte qlitatū: qz sic gñatio ita ꝛ cozruptio est termin⁹ alterationis: ꝛ ex ꝑte q̄titatis: qz cū, vna

queq; res nālis hēat q̄titatē determinatā intm̄ potest diuiſio fieri ꝙ ſpēs nō remanebit: vñ ēt in hoc sacramēto aliqn aliq̄ alteratione facta in qlitatibus ad huc manet eē illud dimēſionū cōſozme ſbe ꝑcedēti: ꝛ tūc rōne ipsi⁹ cozruptionis accītiū nō desinit eē cozpus chriſti sub sacrō. Aliqn aūt alteratio ad terminum uenit: ꝛ tūc eē ꝑdictū tollit: ꝛ sic desinit eē sacrz. ſilr ex ꝑte q̄titatis: qz si fiat diuiſio in ꝑtes tāte q̄titatis que ſufficiat ad ſpēz panis uel vini: sūt q̄dē alie dimēſiones: qz ꝑtes ꝓtinui que erāt po⁹ fiūt actu: ſz eē consozme sbe ꝑexīti manet: ꝛ ſō adhuc est sacrz. Si aūt q̄titas priū ad hoc nō ſufficiat utrūq; eē desinet ꝛ dimēſio ꝛ eē ꝑdictū: ꝛ ſō cozp⁹ chriſti desinit eē sub sacrō. ¶ Ad ꝑm ꝙ dōm: ꝙ forma dī eē iuariabilis: qz nō est iuariationis ſbm: tm̄ per iuariationē tollit: ſic ꝑz in alteratione ꝛ augmēto: ꝛ ita largo mō dicunt cozrūpi: ꝓput oē qō eē desinit dī cozrūpi. ¶ Ad 2m dōz: ꝙ dimēſiones que sūt ꝓxime diſpōnes māe retinēt in hoc sacrō vicē māe: ꝛ ſō se hñt ad eē in quo ſubſiſtūt sicut mā ad formā ſbalē: ꝛ ipse ſubſiſtūt sic ſ̄m accītibus: ꝛ hoc mō cozruptionis ꝓncipiū eē ꝑnt: sic ꝛ mā eēt: ipse ēt ptes dimēſionū cū sint in po⁹ hñt q̄dā rōnē māe rōne totī⁹ dimēſionis: ꝛ ſō ex ꝑte earū accidit cozruptio aliqn in tota dimēſione per diuiſionē. ¶ Ad 3um dōm: ꝙ spēs sic remanē miraculosum est: ſz ꝙ sic remanentes cozrūpant est nāle: sic miraculosū est ꝙ cec⁹ uisuz reciꝑat: ſz ꝙ iā uisu recepto uideat est nāle: remanet eni q̄dā cōpōnis modus in accītib⁹ iſtis dū q̄titaꝝ retinet rōnē māe: ꝛ qlitas rōnē forme: ut dictum est.

¶ Ad 4um qōnē dōz: ꝙ q̄dā dicūt ꝙ q̄uis ille spēs possint cozrumpi ꝛ putrefieri: tm̄ ex tali putrefactione uel cozruptione nō gñant uermes: uel aliq̄d hī⁹: sed hoc nihil est: cōstat eni ꝙ accītia que cozrūpunt non hoc mō eē desinūt: ut diſpareāt omno ac si totaliꝫ annihilarent: ſz succedit illis accītib⁹ aliquid ſensibile: ꝛ hoc opz eē de nouo gñatū: nec est dīa q̄dā sit illud: utrū sit uermis uel cinis ul aliq̄d hī⁹: qz silis difficultas est de oib⁹. ꝛ ſō alij dixerūt ꝙ ſba panis ibi remanet ex qua mālit aliq̄ gñari ꝑn̄: ſz hec opinio supꝛa ipꝛobata est. Et ſō alij dixerūt ꝙ ex mutua actione accītiuz sacrī ad cozpa circūſtātia gñant uermes ex aere cōtinēte. Sz hoc nō videt eē uez: qz accītia illa non hñt ibi aliā actionē q̄ hērent si ſba remāsiſſet: sed qn̄ ſba erat nō poterāt uermes ex aere gñari: uel ciniſ ꝑ talē actionē: vñ nec mō: ꝛ ꝓterea ſenſibilr appet ꝙ in illo loco ubi fuit cozp⁹ chriſti est illud qō gñat: ꝛ ibidē alterātio ꝑcedēs appet: aer aūt ante ultimū istans cozruptionis spērū nō erat in loco illo: qz sic ſubitraſſet dimenſiones ſub qb⁹ erat cozp⁹ chriſti qō est ipossibile: nec ēt mouebat ad locū illū: qz qet⁹ fozte manebat. vñ se quit ꝙ tot⁹ mot⁹ aeris ꝛ alteratio ipsi⁹ ꝛ cozruptio ꝛ gñatio uermiū aut cineris sit in eodē istāti: qō est impossibile: ꝛ ꝓterea idē accideret si cozp⁹ chriſti ꝓseuraret inē aliq̄ cozpa ſolida que nō ſubintraret aer ꝛ non appareret aliq̄ mutatio facta in cozporib⁹ ſolidis circūſtātib⁹: ꝛ ꝓterea si cozp⁹ chriſti in magna q̄titate ꝓsecratū eēt idē posset accidē: ꝛ tāta ispissatio aeris non posset de facili accidē sine ſenſibili ipsi⁹ immutatione. Et ſō alij dicūt ꝙ pacto sacrō redit ſba panis ſub ſpēbus que priꝰ ſuberat: ꝛ ex illa gñant ꝯmes: uel aliq̄d hī⁹. Sz hoc nō pōt eē. q̄diu eni est ibi cozp⁹ chriſti non redit ſuba panis: qz sic eēt cozp⁹ chriſti sub ſpēb⁹ cū sub ſtātia panis: qō est 3a opinio que nō ſuſtinet: q̄diu aūt sūt ibi spēs manet sub ſpēb⁹ cozp⁹ chriſti: vñ q̄diu manēt spēs ſuba panis nō redit. remotis aūt ſpēb⁹ illis iā nō est ibi ſuba panis: ſz ꝯuiū uel cineris: uel alicui⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

bi⁹:nunq̄ eni est suba panis sine spēb⁹ panis:vñ suba panis nō pt redire:nisi forte dicat redire quo ad māz tm̄:q: illa eadē mā que pri⁹ erat sub forma panis post modū fit sub forma cineris:uel alicui⁹ bi⁹:ꝛ hoc posset stare cū 2ª opione pri⁹tacta:q̄tū ad hoc q̄ pōebat sba panis in piacētē māz resoluī:qō stare nō pōt:ut supꝫ phatū est.sz q̄tū ad aliā ptē qua ponebat q̄ anni hilaret nō pōt stare:q: qō in nihilū redactū est nō pt iterū idē nūo sumi. ¶ Sz q̄tū ad p̄mā opionez que cōit sustinet oino stare nō pōt:q: qō ꝙuersū est in alterū nō pōt redire nisi alterū in ipm ꝙuertat:sba āt panis ꝙuersa est in corp⁹ chri ꝛ hec sba.s.panis facta est: illa.s.corpis chri ut ex pdictis pz.vñ nō pōt eē q̄ sba panis redeat:neq; q̄tū ad totū:neq; q̄tū ad ptē:nisi corp⁹ chri ecōuersio ꝙuertat i sbaz pāis qō ē ipole.ꝛ iō ipole est dicē q̄ sba panis redeat:neq; sz totuz:neq; sz ptē si redire ꝓ sumat ut sit idē nūo qō redit:si at mā panis redire dicat:nō q: eadē nūo redeat:sz alia eiusdē rōnis:tūc oportebit dicē q̄ illa alia mā de nouo creet. Et forte hoc itellexerūt qui dixerunt sbam panis redire:vñ satis ꝓbabilr per hūc modū opio sustineri pōt:ut dicat q̄ ad hoc de⁹ māz creat ne sacrm depēdat:ꝛ sic fides meritū pdat:nec tm̄ mā corpalis in pn̄ creata auget:q: q̄tū de mā ꝙuersū fuit in sbam corpis chri tātū de mā creat nūc de nouo. Pōt tm̄ ꝛ alit dici q̄ ille spēs sic bn̄t ex hoc q̄ subsistunt q̄ pn̄ agē dcd poterāt substātiꝫ panis ꝛ vini exīntib⁹:ita bn̄t ut possint ꝙuerti in dcd ꝙuerti poterāt sbe pexistes qō sic itelligi pōt.sic eni Cōmē.dic in p⁹ phi. ꝛ in li.de sba orbis in mā gñabilū ꝛ corruptibilium opz itelligē dimēsiones iterminatas añ aduentū forme sbalis:alś nō posset itelligi diuisio māe:ut in diuersis ptib⁹ māe diuerse forme sbales eēnt:hi⁹ aūt dimensiones post aduētū forme sbalis accipiūt eē terminatū ꝛ cōpletū:dcd aūt itelligit in mā añ aduētū forme sbalis hoc manet idē nūo in gñato:ꝛ in eo ex quo generat:q: remoto posteriori opz manē pri⁹:dimēsiones aūt ille iterminate se bn̄t ad gen⁹ q̄titatis:sic mā ad gen⁹ sbe.vñ sic in q̄libet cōpleto in gñe sbe est accipe māz que est ens icōpletū in gñe illo:ita in dimensionib⁹ cōpletis que sūt in hoc sacro est accipe dimensiones icōpletas:ꝛ his mediatib⁹ mā panis formā recipet ei⁹ qō ex pane gñaret:pane nō ꝙuerso in corpus chri:vñ sic dimēsionib⁹ illis est datū:ut subsistāt ꝛ sb sint:ꝛ illi eē qō est ꝓforme eē ꝑtis sbe ꝛ terminationi q̄titatis ꝛ oib⁹ alijs accidētib⁹:ita ēt dat eis ut possint subesse alteri forme nāli:ꝛ alijs accīntib⁹:q: de nā sua nō bn̄t ut subsint tm̄ accīnti:sz ēt forme sbali:ut dictū est:ꝛ tūc vel ex pñti aduenīet ēt mā pp ꝓcomitantiā nālē forē ad mām:sic pp ꝓcomitātiā nālē aie chri ad corpus erat aia sub sacro.ꝛ hoc quodāmō redit in p̄mū dictuz:ut.s.mā de nouo fiat:uel ipsi dimensioni vtute dīna dabit nā mae pp ꝓpinqtatē ad ipsaz:ut sic illud gñati sit cōpositū ex mā ꝛ forma. ¶ Ad p̄m ergo dōm:q̄ fm penultimā opinionē spēs ille penitus cedūt in nihil:sz sba pdicto mō redeūte gñat illō qō succedit:nec oī gñari ex spēb⁹ fm q̄ ly ex dīc cāz mālē:sz solū fm q̄ dīc ordinē:ut ex mane fit meridies.i. post:sz aliā opinionē illud totuz demīatū sensibile in sacro hēbat aliqd.s.ptē sui sile māe:ꝛ illud non cedit in nihil:sz remanet.s.dimēsiones iterminatas:sic ꝛ remanerēt si sba panis eēt. ¶ Ad 2ᵐ dōm:q̄ hoc non est remotū qn de⁹ possit mutare corp⁹ in spm̄:ꝛ tamē q̄tū ad aliqd dimēsiones iterminate magis sūt ꝓpinque māe corpali q̄ corp⁹ spūi. ¶ Ad 3ᵐ dōz:q̄ sic qn aer conuertit in ignē nō dī q̄ mā aeris fiat duo.s.mā ignis ꝛ forma ignis:sz vnū tm̄ q̄ sit.s.ignis:ita ēt dimēsiones ille nō dicunt fieri duo:sz vnuz tm̄.s.mā sic dimēsionata:ꝛ hoc fit oīa vtute. ¶ Ad 4ᵐ dōm:q̄ fm quālibet positionē opz ponē aliqd in hac gñatione eē miraculosuz:ꝛ aliqd nāle.redit⁹ eni sbe ul̄ creatio māe:uel ꝙuersio dimēsionū in māz est miraculosū: sed q̄ mā iā existēs recipiat talē formā:cuius dispositiones p̄cesserunt in dimēsionibus hoc est naturale.

¶ Ad dntā qōnē dōz:q̄ qdā dixerūt q̄ spēs ille nō nutriūt:sz reficiūt ꝛ inebriant ex sola imutatione accīntali:sic aliq̄ inebriant odore vini ꝛ reficiunt:ꝛ famem amittūt ex sapore ꝛ odore. Sz hoc nō pōt eē:q: talis imutatio q̄uis ad horā reficiat:tm̄ sustētare nō pt qō tm̄ facerēt spēs ille si in magna q̄titate sumerētur. Et iō alij dixerūt q̄ remanet forma sbalis panis:ꝛ illa hēt eadē opōnē quā hēbat panis:ꝛ iō nutrit sic panis nutriret. Sz hoc nō pōt eē:q: opatio forme non est pati:sz agē:nutrimētū aūt nō nutrit nisi qō ꝙuertitur in sbaz nutriti:ꝛ iō nutrit fm q̄ patit:ꝛ fm q̄ ex eo aliqd gñat:qō nō pōt dici de forma. Et iō dōz est: q̄ cū gñari aliqd ex illis spēb⁹ possit per modū pdictū eodē mō ꝛ nutrire pñt. ¶ Ad p̄mū g̃ dōz:q̄ hoc qō dī q̄ cib⁹ iste nō trāsit in corp⁹:iteliger̄dū est q̄tuz ad rēs ptēs sub sacro.s.uerū corp⁹ chri qō non mutat in māducātē:sz ipsuz in se mutat spīaliʒ:sz spēs in corpus comedētis ꝙuertunt sic ꝛ in aliqō aliud corp⁹ cō uerti pñt.ut dictū est. ¶ Ad 3ᵐ dōz:q̄ accīntia manētia in suo eē accītali nō nutriūt:sz eo mō quo in aliud ꝙuertunt ul̄ aliud sub eis creat ul̄ redit. ¶ Ad 3ᵐ dōz:q̄ illa nutritio nō est oino fm ordinē nāe ut dcm est:ꝛ ideo talis manducatio ieiuniū non soluit.

¶ Ad sextā qōnē dōm:q̄ qdā dicūt q̄ quicūq; liquor addat spēb⁹ vini in q̄tacūq; q̄titate statiz desinit ibi eē corp⁹ chri:q: dimēsiones ille nō manēt eedē:ꝛ iterū liquor addit⁹ per totū diffundit.vñ cum corp⁹ chri nō sit sub spēb⁹ cū alio corpe:opz q̄ in toto desinat eē corp⁹ chri:sz hoc posito nō pōt stare.ꝓstat eni q̄ corpus chri manet ibi q̄diu illa accītia manēt:illa autez accītia nō corrūpunt alit q̄ ut corrūpereť sba panis ꝛ vini:ꝓstat aūt q̄ ex puo liquore addito nō destruret vinū:ꝛ iō nec spēs vini remanētes. Rōnes enim pdicte nō cogūt. p⁹q: nō quelibet dimēsionū distinctio tollit sacrm:sic eni additio:ita ꝛ diuisio fac aliā dimēsionē:ut ex dictis patet per ph̄z:diuisio āt nō tollit vitatē sacri:ut patet in pane qui frā gif.vñ nec additio:q: illa uarietas dimēsionū qua fac taliś additio ꝛ diuisio est q̄tū ad determinationē ipsaz:nō q̄tū ad ideterminatuz eē eaz fm q̄ cōpetit eis subsistē:neq; q̄tū ad eē in quo subsistūt ꝓformes sube p̄cedēti:silr ēt puus liquor ꝓstat q̄ nō pōt diffūdi per oēs dimensiones:nisi rarefieret ꝛ trāsmutaret in aliā spēz:vnde nō opz q̄ occupet oēs dimēsiones. Et iō alr dōm:q̄ hoc mō admisceť liquor q̄cūq; spēb⁹ illis:sic admisceret sube vini. Liquor āt addit⁹ si eēt eqlis q̄titatis ul̄ maioris:ptigeret ad oēs dimēsiones vini:ꝛ sic si eēt alteri⁹ spēi faceret aliā spēz liquoris mediā:si aūt eēt etiusdē spēi vinū faceret aliud vinū fm nūm:maxime q̄tū ad accītia.si aūt liquor addit⁹ eēt minoris q̄titatis nō posset ptingē ad oēs dimēsiones toti⁹ vini:sed ad aliqs ꝛ illas imutaret altero dictorum modoꝝ:ꝛ forte imutaret fm spēm:si esset alteri⁹ spēi:cōstat aūt q̄ in hoc sacro nō manet corpus chri nisi q̄diu ille species manēt eedē nūo:ꝛ ideo si apponatur paruus liquor corrūpet partē specieruz:ꝛ sub illa pte desinit esse corpus chri:non enim est ꝓbabile q̄ vna gutta aque per totum cyphum diffundat:si aūt addatur in magna q̄titate:sic corrūpet spēs fz totū:ꝛ ita totaliʒ desinit ibi eē corp⁹ chri. ¶ Ad pmū g̃ dōz:q̄ phs itel ligit de accīte cui⁹ sbm est sba:qō ei nō pmisceť:sic āt nō est in ꝓpōsito. ¶ Ad 2ᵐ dōm:q̄ in aq̄ bñdicta nō fit aliq̄ mutatio sbalis ipsi⁹ aque:sic est in hoc sacro:sz acquirit ei vt⁹ aliq̄ ex bñdictione:ꝛ iō illa vt⁹ pōt ꝓuenire ad aquā additā:sed in hoc sacro vinū ꝙuertit sbaliʒ in alīō vtute vboz:ꝛ iō nō opz q̄ vinū additū sbaliter ēt ꝙuertat in sacrm:sed pōt esse q̄ ꝙuertat in vinū vtute accidentiū vini que remanent.ut dcm est. ¶ Ad 3ᵐ dōz:q̄ nō est icōueniēs vnā dimēsionē fm vnā ptē sui eē in hoc sacro sine sbto:ꝛ aliā eē in sbto: q: plures dimēsionis q̄uis sint vna dimēsio i actu sunt tm̄ plures in potētia. ¶ Ad 4.ᵐ patet solo ex dictis. ¶ Ad 5ᵐ dōz:q̄ magnū ꝛ paruū ꝓsequunť q̄titatē fm q̄ ad certā mēsurā determinat. In sacro aūt altaris nō opz remanere dimēsiones easdē fm terminationē eandē:q: sic diuisis speciebus nō remanerēt eedē dimensiones:nec per pñs idem sacrm:sed sufficit ad subsistentiaz sacri q̄ remaneāt dimensiones eedē:fm q̄ indeterminate intelliguntur.

HD 3m sic ꝓcedit. Videt q̄ ipm ueruz corpus chri frāgat in sacro:oē eni qō māducatur masticat ꝛ frāgit:sed uerū corpus chri māducat. Joā.6. Qui māducat carnē meā ꝛc.ꝛ frāgit. ¶ ℗. hoc sacrm est memoriale oñice passioīs:sed in passione ipm corp⁹ chri est ꝓforatū clauis ꝛ lācea.g̃ in sacro ipm corpus chri frāgit. ¶ ℗. sicut corp⁹ chri est totum in q̄libet ꝑte spēru:ita forma substatialis:sed forma substātialis mālis diuidit per accīs per diuisionē spērū.g̃ ꝛ corpus chri. ¶ Sed ℗. qō frāgit nō manet integrū:sed corpus chri manet integrū:ut in lra dī.g̃ nō frāgit. ¶ ℗. oē corpus frāgibile est passibile: sed corp⁹ chri est ipassibile cū sit gliosuz.ergo nō frangit. ¶ Ulterius videt q̄ nec ēt spēs franganť:signū eni debet rñdere signato.sed spēs sunt signū corpis chri:cū ergo uerū corp⁹ chri nō frāgat:nec ipse spēs frāgent. ¶ ℗. fm phm in.4. meta. Corpa dicunť frangibilia ꝛ cominuibilia fm determinatā disponez poroꝝ:sed spēs ille nō bn̄t poros:q: sub oibus ptibus spērū est eqliter corp⁹ chri:ꝛ sub nulla aliq̄d aliud.g̃ spēs ille: neq; frāgi:neq; cōminui pñt. ¶ ℗. in omni fractiōe ea pfecta aliud est qō ptinet sub diuersis ptib⁹:sz oino est idē qō ptinet sub diuersis ptib⁹ spērū q̄litercūq; disponant.ergo nō ꝓprie dicunť frāgi. ¶ Sed cōtra Matth.26. dicit:q̄ deus bñdixit ꝛ fregit:sed uerba euāgelij nō pñt eē falsa.ergo fuit ibi fractio uera. sz nō in corpe chri ut ꝓbatū est:ergo in specieb⁹ fuit. ¶ ℗. magis cōpetit q̄titati diuidi q̄ corrūpi uel in aliud ꝙuerti:sed hoc ptingit dimēsionib⁹ ibi remanētibus:ut ex dictis patet.ergo ꝛ frāgi siue diuidi.

¶ Ulteri⁹ vi⁹ q̄ icōueniēter assignet in lra significatio partiū fractionis:q: ptes fractiōis fractioni rñdēt sz fractio significat passionē chri:ut in lra dicit.g̃ partes fractionis debent significare ptes ueri corpis chri in q̄s per passionē diuisuz est corp⁹ ei⁹. ¶ ℗. hoc sacrz est maxime sacrm vnionis:sz distinctio partiū vnioni opponit.g̃ nō cōpetit in hoc sacro significari ptes distinctas corpis mystici. ¶ ℗. hoc nō videť fuari fz cōem morē ecclie:q̄ aliq̄ pars usq; in finē misse reseruet.g̃ fm hoc nō debet accipi significatio alicui⁹ partis. ¶ ℗. Jnno.ꝛ Aug. de scō vic. dicit q̄ pars extra calicez seruata signat beatos:ꝛ ita videť male dicere q̄ signat illos qui sunt in sepulchris. ¶ ℗. bti remedio nō indigēt:sed sacra ecclie in remediū ordinant. ergo nō debet esse aliqua pars que beatos significet.

¶ ℗. sic est diuersitas iter mortuos:ita ēt iter viuos sz pro mortuis ponunt due ptes.g̃ ꝛ pro viuis due poni debēt ad min⁹. ¶ ℗. sicut mēbra distinguunť abiui cē:ita caput distinguit a mēbris.ergo cū sint tres ptes ad significādū diuersitatē mēbroꝝ corporis mystici: deberet addi ꝛ quarta ad significandum ipsuz caput.

Rñdeo dōz ad primā qōnem:q̄ sicut supra dictū est:corpus chri nō cōparat ad species sub quib⁹ ptinet mediantibus suis dimēsionib⁹: imo dimēsiones ei⁹ sunt ibi qsi ex ꝓsequēti:ideo quic quid cōuenit corpori chri mediatib⁹ dimēsionib⁹ suis hoc nō ꝙuenit ei fm q̄ est sub sacro.cū g̃ diuisio q̄titatiua ei ꝙuenire nō possit nisi mediāte dimēsione ꝓpria:pstat q̄ fractione spērū ipm corpus eius nō diuidit neq; frāgit etiā si passibile esset sicut in cena fuit.

Ad primū ergo dōm:q̄ in māducatione sunt multa:ꝛ fractio siue masticatio:ꝛ traiectio in uētrē siue nutritio:primū aūt cōuenit ipis spēbus tm̄:sed scōm ꝛ spēbus cōtinētib⁹ corpori cōtento:q: ubi sunt spēs:est uerū corpus chri:sed tertiū si loquamur spūaliter cōuenit corpori chri:si aūt corporaliter spēb⁹:ut dcm est:ꝛ ideo māducatio aliquo mō cōpetit corpori chri:sed non fractio siue diuisio. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q̄ qz hoc sacrm est signū passionis chri sti:ꝛ nō ipsa passio:ideo opz q̄ passio quā signat fractio nō sit in corpore chri:sed in spēb⁹ que sunt signuz eius. ¶ Ad 3ᵐ dōm:q̄ forma substātialis mālis aliquo mō habet ordinē ad dimēsiones:cum dimēsiones interminate ꝓintelligant in materia ante formā substantialez ut dictū est:sed corpus christi nequaq̄:ꝛ iō nō est simile de corpore christi ꝛ illis formis.

¶ Ad 2ᵃᵐ qōnē dōz:q̄ quidā dixerūt q̄ fractio fm rei ueritatē nō erat in hoc sacro:sed hoc non pōt esse:q: fractio ipoztat passionē siue motū quēdā ꝛ multitudinē ad quā terminat motus:ꝛ utrūq; horū est sensibile per se:sunt enim sensibilia cōmunia que cōtra sensibilia per accidēs diuidunť in 2° de aīa:ꝛ ita iudiciū de his ptinet ad sensitiuā partē:vñ cū sensus iudicet fractionē:si nō esset fractio eēt falsum iudiciū:qō nō cōpetit in sacro ueritatis. Et ideo alij dixerunt q̄ est ibi fractio sine subiecto:sz hoc nō pōt dici:q: fractio cū sit quidā motus fm rōnez sue spēi redrit terminū a quo ꝛ in quē:ꝛ ideo opz ibi esse vnū qō in multa diuidit:ꝛ hoc est subiectū fractionis:ꝛ ꝑterea actio uel passio habet magis debile eē q̄ qualitas:vnde cū q̄litates in hoc sacro ponamus in subiecto:multo fortⁱ passionē:ꝛ ideo cū fractio nō possit eē in corpe christi sicut in subiecto ut dictū est:opz q̄ sit in speciebus.

¶ Ad p̄mū ergo dōm:q̄ signū respōdet signato q̄tum ad id qō fuit:sed nō q̄tum ad id qō est:est enim hoc sacrz signū rememoratiuū respectu oñice passionis. ¶ Ad 2ᵐ dōm:q̄ sicut dēsitas manet in hoc sacramēto:ita duricies que est ei⁹ effect⁹:ꝛ ꝓpter hoc etiā species ille sonū facere nate sunt:ꝛ sic etiā est ibi porositatē inuenire. ¶ Ad 3ᵐ dōm:q̄ illud de spēb⁹ qō est in vna portiōe nō est in alia:q: spēs sūt que frāgūtur:corpus aūt chri nō frāgit:q: totū remanet sub qualibet pte:ꝛ ratio huⁱ dicta est supra dist.decima.

¶ Ad 3ᵃᵐ qōnē dōz:q̄ sicut in hoc sacro est duplex res sacri.s.corp⁹ chri uerū ꝛ mysticū:ita ēt fractio duo signat.s.ipsaz diuisionē corpis ueri que facta est in passione:ꝛ hec significatio tangit in lra:ꝛ distributionez virtutis redēptionis chri per diuersa mēbra ecclie.ꝛ hanc significationē tangit Dio.in.3.c.ec.hierar. Et fz hoc accipit significatio partiū fm diuersum mēbroꝝ statutū:q: quidā sūt adhuc viui:ꝛ hi signanť per par-

tem que comedit: q ipsi atterunt diuersis penalitatibus: ꝛ sunt in ipso motu ut icoporent chzo. Quidaꝫ aūt sunt mortui: ꝛ hi sunt in duplici statu: q quidā in plena participatiōe btitudinis: ꝛ hoc'est cozp' chzisti qō iam surrexit: sicut ipse chzs ꝛ beata virgo: ꝛ hi signant per partez in calice missam: q illi inebriant abubertate domus dei. Quidā aūt sunt in expectatione plenē btitudinis: qui uel stolam anime tm̄ hn̄t uel nec tam: ut hi qui sunt in purgatorio: ꝛ hi signant per tertiaꝫ partē que reseruat usq; in finē: q hi pfectā gl'iam ꝓsequent in fine mūdi: ꝛ interim in spēbus quiescunt.

¶ Ad p̄mū ergo dōz: q ip̄m cozp' chzi ueruz signat cozpus chzi mysticū: vnde ꝛ partes cozporis uerī signant partes cozporis mystici. ¶ Ad 2m dōm: q ista vnio facta est per passionē chzisti: ꝛ ideo opz q sit in hoc sacro fractio que passionem significet. ¶ Ad 3m dōz: q talis mos fuit in p̄mitiua ecclia: qui tm̄ mō cessauit ꝓpter periculū: nihilomin' remanet eadē significatio partiū. ¶ Ad 4.m dōz: q nō est incōueniēs per idem diuersa significari fm̄ suas ꝓprietates diuersas. vnde ꝛ calix passionē signat in q̄tum inebriat: ꝛ sic ꝓcedit significatio quā ponit Jmo. q; pars extra calicē signat eos qui sunt extra passionē p̄tis miserie: ꝛ ps in calice missa eos q̄ p̄dictis passionib' opp̄imunt: ſz in q̄tuz potus calicis delectat signat gaudiū eternitatis: ꝛ ita ꝓcedit significatio in lra posita que ꝓtinetur sub his vſibus. Hostia diuidit in partes. tincta btōs. Plena sicca notat viuos. seruata sepultos. ¶ Ad 5m dōz: q hoc sacrim nō solū est in remediū: sed etiaz in gratiaꝫ actionē: ꝛ ideo q̄uis beati nō ꝓsequant aliq̄ remediū in isto sacro: q tm̄ est in gr̄arum actione pro eoꝝ gl'ia cōueniēs fuit ut ꝛ ipsi in hoc sacro significarentur. ¶ Ad 6m dōm: q oēs viui indigēt hoc sacro ad remediū: sed non oēs mortui: ꝛ ideo pro mortuis ponunt due partes: sed pro viuis vna tm̄. Uel dōz q due ponunt pro viuis: vna pro viuis in hoc seculo: ꝛ alia pro viuis in gl'ia qui resurrexerunt: ꝛ pro oib' qui adhuc nō resurrexerūt vna tm̄. ¶ Ad 7m dōm: q resurrectio mēbroꝝ est conformis resurrectiōi capitis: q reformabit cozpus humilitatis nr̄e cōfiguratū cozpori claritatis sue. Phil.3. ꝛ ideo eadē parte significatur ꝛ caput ꝛ mēbra ei pfecte ꝓfigurata. Qō.II.

QEinde querit de effectu huius sacri. Et circa hoc querūtur duo. Primo de effectu ei' q̄tū ad ꝓsecutionē bōi. 2° de effectu ei' q̄tū ad remotionē mali.

AD primū sic ꝓcedit. Uidetur q per hoc sacrim nō augeant virtutes: q diuersaꝝ causaꝝ diuersi sunt effectus: sed augmentū virtutis est effectus baptismi ꝛ etiā cōfirmationis ut supra dictū est. ergo nō est effectus eucharistie. ¶ P̄. per augmentū charitatis ad pfectionem charitatis uenit. si ergo per hoc sacrim charitas ꝛ alie virtutes augerent: totiens posset sumi q; hō in hac vita ad pfectā charitatē ueniret ꝛ ad summū graduz ipsi': qō nō est nisi in patria. ut Aug. dicit. ¶ P̄. oēs virtutes simul augent. si ergo augmentū virtutū esset effectus huius sacri: nō magis deberet poni effectus augmentū charitatis q̄ aliaꝝ virtutuꝝ. ¶ Sed cōtra. nihil spūaliter perficit nisi per augmentū virtutuz. sed fm̄ Dio. eucharistia habet virtutē pfectiuaz. ergo ꝓfectus eius est virtutis augmentū. ¶ P̄. effectus hui' sacramēti est plenitudo gr̄e: ut patet in oratione canonis. Quotquot ex hac altaris participatione sumpserimus: omni b̄n̄dictione celesti ꝛ gratia repleamur: sed ad plenitudinē gratie per augmentum virtutis peruenit. ergo idem quod ꝓius.

¶ Ulterius videt q hoc sacrim ꝓsit etiam beatis ad augmentū glorie: in collecta enim beati Leonis pape: ut Innocē. dicit: ita dicit. Annue nobis oñe ut anime famuli tui Leonis hec ꝓsit oblatio. sed cōstat beatuz Leonē in gloria esse. ergo ꝓdest btis ad gl'ie augmētum. ¶ P̄. hoc sacrim offertur etiā pro paruulis decedentib' in innocentia baptismali: sed cōstat q tales ad gloriā trāseunt. ergo ꝓdest etiā hoc sacrim ad augmentū glorie. ¶ Sed cōtra: sacra ecclie nō ꝓsunt alicui qui nō sit in statu ꝓficiendi: sed sancti in p̄tia existētes nō sunt in statu ꝓficiendi cū sint in termino ꝓsecutus: ergo eis eucharistia non prodest.

¶ Ulteri' videt q effectus huius sacri nō possit impediri nisi per pctm̄ mortale: q; sicut Ambro. in lra dicit: spūaliter māducat qui innocentiā ad altare portat: sed quicūq; sine pctō mortali accedit portat innocentiam ad altare: q; uenialia pcta innocentiaz nō tollūt: cum g̃ spūaliter manducans effectū sacri percipiat: videt q effectus sacri nō possit impediri nisi per pctm̄ mortale. ¶ P̄. baptismus nō est nobilius sacrim q̄ istud: ſz nihil impedit effectū baptismi nisi pctm̄ mortale. ergo nec effectū huius sacri. ¶ P̄. pctm̄ ueniale non facit ficti. sed sola fictio impedit sacroꝝ effectū. ergo solū pctm̄ mortale impedit sacri effectū. ¶ Sed ꝓtra: nullus percipit effectū huius sacri nisi qui accedit sic accedendū est: sed aliquis debet accedē ad hoc sacrim cū diligenti cōscientie sue examinatiōe. ut patet p̄ma Coꝝ. 11. cū ergo sine pctō mortali possit hoc ptermitti: videt q sine pctō mortali possit effectus huius sacri impediri. ¶ P̄. ad hoc q aliquis adultus gr̄am recipiat: opz q se ad gr̄am habendā pparauerit: sed hac ꝓparatione ꝓtingit sine pctō mortali ipediri. g̃ sine pctō mortali ꝓtingit impediri effectū huius sacri.

Rñdeo dōz ad p̄mā qōnē: q ꝓprius effect' cuiuslibet sacri debet assumi ex similitudine ad māmilli' sacri. sicut expurgatio ueteris vite est effectus baptismi per ablutionē aque significata: ꝛ iō cū māle in hoc sacro sit cibus: opz q effect' ꝓprius hui' sacri accipiat fm̄ similitudinē ad effectū cibi: cibus aūt corporalis p̄mo in cibatū cōuertit: ꝛ ex tali cōuersione deperdita restaurat ꝛ q̄titatem auget: sed spūalis cibus nō ꝓuertit in manducantē: sed eū ad se ꝓuertit vnde ꝓprius effectus hui' sacri est conuersio hois in chzistū: ut dicat cū apl̄o. Uiuo ego iam nō ego: viuit vo in me chzistus. Gal.2. ꝛ ad hoc sequunt duo effectus: augmētū spūalis quātitatis in augmēto virtutū ꝛ restauratio deperditoꝝ in remissionē uenialiū: uel reparationem cuiuscūq; defectus p̄cedentis.

Ad primū ergo dōz: q augmētū dicit dupliciter: vno mō coiter ꝓut inuenit in viuentib' ꝛ nō viuentibus fm̄ q quelibet additio augmentū facit: ꝛ hoc mō virtutes augent per oia sacramēta que gr̄am inueniūt in sbo: ex eo q ipsa de se nata sunt gr̄am causare. Alio mō augmentū dicit p̄prie ꝓut est in viuentib' ex ꝓiunctione nutrimenti talis modus augmenti virtutuz est ꝓprius huic sacro. ¶ Ad 1m dōm: q duplex est pfectio charitatis. s. vite ꝛ patrie: ꝛ q̄uis nō possit hoc sacrim existētes in via ꝓducere ad pfectionē p̄tie: ꝓpter diuersum statū: pōt tn̄ ꝓducere ad pfectionē vie: per augmentū enim charitatis ad pfectionē patrie in via peruenire nō possumus. ¶ Ad 3m dōz: q charitatis ꝓprium est trāsformare amātē in amatū: q; ipa est que extasiz facit: ut Dio. dicit. ꝛ q; augmentū virtutū in hoc sacro fit per cōuersionē māducātis in spūalē cibū: ideo magis attribuit

huic sacro charitatis augmentū q̄ aliarum virtutum.

¶ Ad 2m qōnē dōz: q gl'ia cōprehēdit scoꝝ p̄miū: qō quidē est duplex. s. essentiale gaudiū qō de diuinitate hn̄t: ꝛ accītale. i. gaudiū qō hn̄t de q̄cūq; bono creato: q̄tuz aūt ad p̄miuz eēntiale fm̄ ꝓbabiliorē opinez eoꝝ gl'ia augeri nō pōt. sed q̄tuz ad p̄miū accītale usq; ad die iudicij augeri pōt: alioquin tūc nō augeret gaudiū de gl'ia cozpis: vñ de oib' bn̄factis eis gloria accrescit: q; gaudiū est angelis dei sup̄ vno pctore pniam agēte. Luce. 15. ꝛ ita ēt de oib' que in dei honorē fiūt gaudēt: ꝛ maxie de his in q̄b' de eoꝝ gl'ia deo gr̄as agimus. vñ simplr̄ loquēdo hoc est q̄tuz ad eēntiā gl'ie hoc sacrim nō auget in btis gloriā: ſz ꝛ q̄d. s. q̄tum ad accītale p̄miū auget. ¶ Ad p̄m g̃ dōm: q sicut Jnno. soluit: ubicūq; talis loquēdi modus inuenit: ita debet itelligi ut ad hoc ꝓsit: ut a fidelibus magis: ac magis gl'ificet in terris. ¶ Ad 2m dōm: q pro pueris baptizatis missaꝝ solēnia celebrant: nō q; eis iuuet q̄tuz ad remissionē alicui' culpe uel q̄tuz ad augmentū glorie: sed ꝓpter alias rōnes: tum ꝓpt solatiū viuoꝝ: tuz ad ostēdendū paruulos ad vnitatē corporis mystici ptinere: dum idē modus exequiaꝝ seruetur in ipsis ꝛ in alijs: tuz ad cōmendādū redēptionis mysteriū: qō in hoc sacro cōmemorat per qō paruuli sine ꝓprio merito salutem consequuntur eternam.

¶ Ad tertiā qōnē dōm: q ois pfectio acq̄renda ipedit per remotionē ꝓprie dispōnis. sicut aūt dispōnes māles se hn̄t ad pfectionē forme: ita actus se hn̄t ad pfectionē finis: vñ cū hoc sacrim pficiat ꝓiungēdo fini: ut supra dictū est: ad hoc q effectū suū plene hēat in sumēte: opz q assit actualis deuotio: ꝛ q; iterdū ablq; mortali pctō actualis deuotio ipediri pōt: cū distractiones uarie ipsaz ipediāt: ꝛ pcta uenialia virtuti actū tollāt: ablq; pctō mortali pōt effect' hui' sacri ipediri: ita q aliquis augmētū gr̄e nō ꝓsequat: nec tn̄ reatū pcti mortalis incurret: sed forte reatū uenialis pcti: ex hoc q iparatus accedit. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q inocētia poztas spūal'r māducat habitu: ſz nō semp actu: ꝛ ad hoc q effectū sacri pcipiat: opz q actu spūal'r māducet. ¶ Ad 2m dōz: q in baptismo dat p̄mū esse spūale: ꝛ iō effectus ei' nō ipedit nisi per ꝓpositū pcti mortalis cōmittendi: qō directe vite spūali opponit: ſz in hoc sacro fit ꝓiunctio ad finē que debet esse per debitam opationez: ꝛ ideo defect' talis opationis ipedit effectū hui' sacri. ¶ Ad 3m dōz: q q̄uis pctm̄ uenialе nō facit ficti simplr̄: facit tn̄ ficti quo ad aliq̄d. nec tamē dōm q; omne pctm̄ ueniale ipediat effectū hui' sacri: sed solum illud qō tollit actualem deuotionem que exigitur in hoc sacramento.

AD 2m sic ꝓcedit. Uidet q vtute hui' sacri uenialia pcta nō dimittant: qua rone dimittit vnū: ꝛ aliud: sed oia nō dimittunt: q; sic aliq̄s eēt frequēter absq; oi ueniali pctō: qō est ꝛ illud qō dicit. s. Jo. p°. Si dixerim' q pctm̄ nō hēmus nosipsos seducimus: ergo non delet aliq̄ pctm̄ ueniale. ¶ P̄. pctm̄ nō deletur nisi per id qō hēt oppositionē ad ip̄m: sed ueniale pctm̄ nō hēt opponem ad gr̄am quā hoc sacrim ꝓfert: ergo vtute huius sacri uenialia nō dimittunt. ¶ P̄. baptism' q; dimittit oia pcta mortalia ꝛ uenialia: nō requirit luctū exteriorē: si ergo in hoc sacro uenialia pcta dimittant: nō requirtur q; post sumptionē huius sacri aliq̄s faceret pniaz de pctis uenialib': qō falsum est. ¶ Sed ꝰ. Jnno. dic q hoc sacrz uenialia delet ꝛ cauet mortalia. ¶ P̄. ut ex uerbis Ambr̄. in lra positis accipi pōt: hoc sacrim datur in remediū quotidiane ifirmitatis: ſz quotidiana pcta dicunt uenialia. g̃ hoc sacrz tollit uenialia.

¶ Ulterius videt q etiā virtute huius sacri dimittant mortalia: dī enim in collecta illa. Purificēt nos quesumus oñe ꝛc. sit ablutio sceleruī: sed scelera dicunt mortalia pcta. ergo delet pctā mortalia. ¶ P̄. hoc sacrim expressius passionē chzi repūtat q̄ baptism' sed baptism' vtute passionis in eo operātis delet pcta mortalia. ergo ꝛ hoc sacrim. ¶ P̄. minima gr̄a sufficit ad delendū oia mortalia: sed hoc sacrim gr̄am ꝓfert. ergo mortalia delet. ¶ P̄. hoc sacrim magis operat in sumēte q̄ in alio: alias fruſtra ds assumeret. ſz offert sacrificiū ecclie pro aliq̄b' impijs ut q̄uertant: ꝛ nō frustra. g̃ ꝛ in ipso qui sumit mortalia pcta delet. ¶ Sz ꝰ Aug. ad Rena. Quis offerat cozpus chzi: nisi pro his qui sunt mēbra chzi? sed illi qui sūt mēbra chzisti nō hn̄t pctm̄ mortale. ergo virtute huius sacri nō delentur mortalia. ¶ P̄. hoc sacrim nō hēt aliquē effectum in indigne accedentib': sed quicūq; accedit cuz mortali indigne accedit: ergo nō percipit effectū huius sacramenti: ꝛ ita non delet mortalia.

¶ Ulterius videt q remittat pena pcti mortalis: deus enim pronior est ad miserendū q̄ ad puniēdū. ut dicit glo. in p̄n° Piere. ſz indigne accedēs incurrit reatū pene mortalis pcti. ergo digne accedens ab eo absoluit. ¶ P̄. hoc sacrim nō minus ualet viuis q̄ mortuis: ſz mortuis ualet ad remissionē pene: q; ad hoc pro eis offert. g̃ multo magis viuis. ¶ P̄. ueritas est maioris efficacie q̄ figura. sed sacrificia ueteris testamenti in satisfactionē pro pctis mortalib' offerebant. g̃ multo fortius: ꝛ hoc cuius sunt illa figura: ꝛ sic remittit mortaliū pena. ¶ Sed ꝰ. q̄cūq; nō est debitor pene stati moriēs euolat. si g̃ hoc sacro pena mortalis pcti dimitteret. q̄libet munit' hoc sacro ex hac vita descēdēs euolaret: qō falsuz est. ¶ P̄. satisfactio nō exigit nisi ad dimissionē pene. si g̃ hoc sacro dimitteret pena oīs alia satisfactio toleret. qō est inconueniens.

Rñdeo dōm ad p̄mā qōnem: q virture huius sacri fit quedā transformatio hois ad chm̄ per amorē: ut dictū est: ꝛ hoc est ꝓprius ei' effect': ꝛ q; ex feruore charitatis peccata uenialia dimittuntur: ꝓpter hoc q dicto feruori cōtrariant: ideo ex ꝓsequenti virtute huius sacri uenialia delentur.

Ad primū ergo dōm: q tātus pōt esse deuotionis feruoz q oia uenialia pcta delet: nec q est incōueniēs q aliq̄ hora bō sit absq; oi pctō ueniali: q̄uis hoc diu durare nō possit: ꝓpt difficultatem vitādi pcta uenialia: nec tn̄ opz q semp oia pcta uenialia deleat: sed fm̄ mēsurā deuotionis: q; nō est ꝓprius effect' eius deletio uenialiū: sed ex ꝓnti: ut ex dictis patet. ¶ Ad 2m dōz: q in hoc sacro nō solum ꝓfert gr̄a habitualis: sed excitat feruoz actualis deuotiōis: ꝛ iō gr̄e hui' sacri nō solū mortalia: sed ēt uenialia opponunt. ¶ Ad 3m dōz: q baptism' hz principali effectu delere pctm̄: ꝛ iō q̄n nō ipedit delet eia: sed nō est ita in hoc sacro. ꝛ ideo ratio nō sequit. ¶ Ad 2m qōnē dōm: q effectus sacri ut ocn̄ est rndet his que exterius in sacro gerunt: exterius aūt usus huius sacri est per māducationē que nō debet nisi rei venienti: ꝛ iō effect' hui' sacri ꝓsupponit vitā in sumente: ꝛ q; pctm̄ mortale vitā spūalē tollit: iō hoc sacrim nō est ad abluēda pcta mortalia in sumētib': ſz illos solū defect' qui cū vita eē p̄n̄t. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q sic Jnno. dicit: hi' locutiones sunt ipropriе: dicit enī hoc sacrim sceleraul' crimina abluere uel tollere inq̄tū ea impedit contra ipsa robur ministrādo: uel dōm q; in aliquo pōt esse pctm̄ mortale qui eius ꝓsciam nō hz:

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ talis si devote accedit venia ꝓsequit ut supꝫ di. 9. dictum est. ¶ Ad 2m dōm: q baptismus nō solū exprimit passionē xp̄i: sed etiā facit baptizatū xp̄o cōmori: ꝛ qz corruptio vni9 est gñatio alterius: gñatio aūt est motus in vitā ꝛ nō ꝓsupponit vitā: sed privationē eius: ió per baptismū pnit pctā mortalia dimitti vtute passiōis: nō ät per eucharistiā per cui9 sumptionē hō nō significat cōmori xp̄o: sed fructu mortis xp̄i recipi: qō vitaz ꝓsupponit. ¶ Ad 3m dōm: q gra quā eucharistia cōfert q̄tum est de se hēt vtutē mortalia delendi: sz rōne ordinis quē hēt ad vitā quā ꝓsupponit: mortalia iuenire nō pōt: ꝛ ió nec ea delere: si aūt inueniat in sō nō i ꝓscia: nihilomin9 ea delet. ¶ Ad 4m dōz: q eucharistia nō solū est sacrz: sz ēt est sacrificiū. inq̄tū aūt est sacrz: hēt effectū in omni viuēte in quo requirit vitā p̄existere: sed inq̄tū est sacrificiū hz effectuz etiā in alijs ꝓ quib9 offertur: in qb9 nō p̄exigit vitā spūalē in actu: sed in potētia tm̄. ꝛ ideo si eos disp̄positos inueniat: eis gram obtinet virtute illius ueri sacrificij a quo ois gra in nos influxit: ꝛ per ꝓns pctā mortalia in eis delet: nō sicut causa ꝓxima: sed inq̄tū gram cōtritionis eis ipetrat. Et qō in ꝓrium dicit. q nō offert nisi ꝓ mēbris xp̄i: intelligēdū est ꝓ mēbris xp̄i offerri qñ offert ꝓ aliqbus ut sint mēbra.

¶ Ad 3am qōnē dōz: q eucharistia inq̄tuz est sacrm ut dcm̄ est ꝓ ꝓncipali effectu vnionē hois ad xp̄z: ꝛ ideo per modū sacri nō aufert nisi ea que in hmōi vitam huic vnioni opposita iuenit: pena aūt pctō mortali debita qō tam deletū est nō est hi9. ideo inq̄tū est sacrm nō hēt effectū pene mortalis dimissionē sed inq̄tū est sacrificiū accipit rōnē satisfactionis: ꝛ sz hoc in parte uel in toto penā tollit sicut ꝛ alie satisfactiones sz mēsurā pene debite ꝓ pctō: ꝛ devotiōis qua sacrm offertur. nec tm̄ semp virtute hui9 sacri tota pena tollitur. ¶ Ad ꝑmū g̃ dōz: q indigne accedēs cū ꝓscientia mortalis pcti mortalr peccat: ꝛ ideo reatuz pene debite mortali pctō incurrit: digne aūt accedēs meret vitā eternā ad quā meritū ordinat: sicut mortale pctm̄ ad penā: nō aūt ordinat meritū directe ꝑn cipalr ad remissionē pene: ꝛ ió rō nō ꝓcedit. ¶ Ad 2m dōz: q nō totalr semp auferet pena p hoc sacrificiū illis qui sunt in purgatorio: nec auferebat in veteri lege per antiq̄ sacrificia. vñ patet solo ad 3m. Qō. III.

QUeritur de frequētatione huius sacramenti. Et circa hoc queruntur duo. Primo de frequentatione. Secundo de cessatione.

AD primū sic ꝓcedit. Videt q nō debeat hō frequentare hoc sacramētū: sed semel tm̄ in vita sua sumere: iniuriā enim facit sacro qui sacrm iterat: sed rei digniori minus faciēda est iniuria: cū ergo hoc sacrm sit dignius alijs q̄busdā que nō iterant: videt q nō nisi semel accipi debeat. ¶ Ꝑ. apl̄s, pbat Heb. x. ex vnitate hostie uel passionis xp̄isti vnitatē baptismi: sed hoc sacrm magis ꝓuenit cū passione xp̄isti inq̄tum est hostia q̄ baptismus: ergo cū baptismus semel tm̄ percipiat: ꝛ hoc sacrm semel tm̄ debet percipi. ¶ Sed ꝓtra. cuz frequētatiōe mysteriū crescit nr̄e salutis effect9: ut in collecta dī. sed ad hoc debemus niti ut effect9 salutis in nobis crescat. ergo debemus frequēter sumere.

¶ Ulterius vī q̄libet die. Ambrosius enim dicit. Iste panis q̄tidian9 est: accipe quotidie qō tibi ꝓfit. ¶ Ꝑ. isto sacro excitat feruor charitatis qua hō xp̄o vnit: sed hoc expedit ut quotidie fiat. ergo quotidie coicā duz est. ¶ Sed ꝑ est qō Aug. dicit in libro de ecclesiasticis dogmatib9: quotidie eucharistiā sumere nec laudo nec vitupero. ergo nō est quotidie cōmunicandū.

¶ Ulterius videt q̄ sit semel in anno coicādum tm̄: qz agnus paschalis signū fuit hui9 sacri: sed sumebat tm̄ semel in anno. g̃ ꝛ hoc sacrm debet semel in anno tm̄ percipi. ¶ Ꝑ. hoc sacrm est memoriale dñice passionis: sed passionē dñi cōmemorat ecclia semel in āno. g̃ tūc tm̄ debet eē tēpus coicādi. ¶ Sed ꝑ est qō dicit Fabianus9 papa. Etsi nō pluries ter saltē in āno cō municēt hoies. s. in pascha: pēthecoste: ꝛ natali dñi.

¶ Ulteri9 vī q̄ hō possit vna die pluries coicare: qz magis est celebrare q̄ coicare. sz sacerdos pōt vna die celebrare pluries si necesse sit. g̃ ꝛ ali9 fidelis pōt pluries coicare. ¶ Ꝑ. q̄tiēscūq; egritudo cozpalis iterat extrema vnctio pōt iterari: sed eucharistia ordinat ꝑ egritudinē pctōz. venialiū que vno die pluries iterā tur. g̃ vna die pōt hō pluries coicare. ¶ Sz ꝑ est qō dī de consecra. dist. 2. Sufficiat sacerdoti semel in die missam celebrare: qz chs semel passus est ꝛ totū mū duz redemit. g̃ ēt semel tm̄ in die debet quis coicare.

Rñdeo dōz ad primā qōnem: q ea que in hoc sacro geruntr hnt similitudinē cū his que accidūt in cozpali nutrimēto: qz eni fit q̄si ꝓtinua deperditio nālis būiditatis per actionē caloris nālis ꝛ exercitiū laboris: ió opz frequēter cozpalē cibū assumere ad restaurationē deperditi: ne p̄ditio ꝓtinua mortē inducat. Silr ēt ex ꝓcupiscētia inata ꝛ occupatione circa exteriora fit deperditio devotiōis ꝛ feruoris sz que hō in deū colligit: vñ opz q̄ pluries deperdita restaurētur: ne homo totaliter alienetur a deo.

Ad primū ergo dōm: q pfectio hui9 sacri: ut dcm̄ est: psistit in pfecratione mātis: ꝛ ió pfecratio nō repit sup eandē mām ꝓpter reverētiā sacri: sed usus pōt repeti. ¶ Ad 2m dōm: q baptism9 repitur illā hostiā sm̄ q̄ facit in nobis spūalē vitā: ꝛ qz gñatio vnius cuiusq; nō est nisi semel: ió baptism9 nō repetit: sed eucharistia repitur illaz hostiā sm̄ q̄ reficit: ꝛ ió opz q̄ frequēter sumat.

¶ Ad 2am qōnē dōm: q in hoc sacro duo requirunt ex parte recipientis. s. desideriū ꝓjunctionis ad chm̄ qō facit amor: ꝛ reverētia sacri que ad donū timoris pti net. ꝑm aūt incitat ad frequētationē hui9 sacri quotidianā: sz 2m retrahit: vñ si alīs expim̄talr cogīceret ex quotidiana sūptiōe feruorē amoris augeri ꝛ reverētiā nō minui: talis deberet q̄tidie cōicare: si ät senti ret per q̄tidianā frequētationē reverētiā minui ꝛ feruorē nō multū augeri: talis deberet iterdū abstinē: ut cū maiori reverētia ꝛ devotiōe postmodū accederet vñ q̄tū ad hoc vnusq̄sq; reliquēdus est iudicio suo: ꝛ hoc est qō Aug. dicit. Dicit quispiā nō quotidie accipiendā esse eucharistiā: alius affirmat quotidie sumēdam: faciat vnusquisq; qō sm̄ fidē suā pie credit esse faciendum: ꝛ ꝓbat per exēplum ꝯachel ꝛ cēturionis: quoz vnus recipit dñm gaudēs: alius dicit: nō sum dignus ut intres sub tectū meū: ꝛ uterq; miserico:diaz consecutus est. Et per hoc patet solutio ad obiecta.

¶ Ad 3am qōnē dōm: q sm̄ diuersos status fidei ꝛ diuersus mos de hoc inoleuit. nā in ꝓmitiua ecclia qñ vigebat devotio maior ex ꝓpinquitate passionis xp̄isti: ꝛ erat maior ipugnatio ab infidelib9: qz hec mēsa aduersus tribulationes ecclesie ꝓparat quotidie cō municādū fidelib9 indicebat. vñ Anaclet9 papa dicit. Peracta pfecratione oēs coicent qui nolūt ecclīastic̄is carere liminib9: sic enim apli statuerūt postmodū indictū fuit ut saltē ter in anno coicarent: ut dictū est ꝓpter solēnitatē illoz dieꝝ: sed postmodū artatū est ut saltē semel in āno. s. in pascha cōmunicēt: ꝛ ad hoc etiā multi idonei nō inueniunt: ꝛ q̄uis statutū ecclesie nō liceat ꝓterire: tm̄ licet pluries coicare. vñ Aug. laudat oīb9 dieb9 dñicis coicandu3 esse: ꝛ ita pluries in anno pōt coicare quis. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q agn9 paschalis fuit figura hui9 sacri: rōne passionis xp̄i que semel tm̄ facta est: ꝛ ideo semel tm̄ in anno sumebat: sed māna qō fuit figura hui9 sacri inq̄tum hoc sacrm est cibus fidelīū quolibet die sumebat. ¶ Ad 2m dōz q ecclia tpe passiōis recolit ipsam passionē fm se: ꝛ ió semel in āno tm̄ recolit: sz i hoc sacro recolit passio sz q̄ per ipsaz reficimur: ꝛ qz tali refectiōe pluries in digemus: ió pluries hoc mō recolit dñica passio.

¶ Ad 4am qōnē dōz: q hō nō debet pluries in vna die cōmunicare: ut saltē q̄tū ad vnā diē repzesentet vnitas dñice passionis: ꝛ ut q̄tum ad aliquid reverentia sacro exhibeat semel sumēdo. ¶ Ad p̄mū ergo dōz q sacerdos est q̄si ꝑsona publica: ꝛ ideo opz q̄ nō solum pro se: sed etiā pro alīs celebret: ꝛ ideo necessitate cogēte potest pluries celebrare in die: sed nō est eadem ratio de illis qui nō sumunt nisi rōne sui. ¶ Ad 2m dōm: q sunt alia remedia quib9 peccatum veniale expiari potest: vnde non oportet ut ad hoc expianda homo pluries in die cōmunicet.

Ad 2m sic ꝓcedit. Videtur q̄ liceat oīno a cōmunione cessare: qz nullus tenet nisi ad ea que sunt necessitatis: sed hoc sacrm ut supra di. 8a dictū est: nō est necessitatis: g̃ aliquis pōt oīno a sacri sumptione cessare. ¶ Ꝑ. q̄ sit ad reverētiā dei non est pctm̄: sed aliquis pōt ex reverētia sacri oīno cessare. ergo si oīno cesset nō est pctm̄. ¶ Ꝑ. Aug. dicit q̄ de sumptione hui9 sacri debet q̄libet facere qō piacredit faciendū. ¶ Sed ꝑ est qō Inno. dicit. Cauēdū est ne si inimiū huius sacramēti sumptio differat: mortis periculū incurrat. ergo si oīno cessatur est mortiferū. ¶ Ꝑ. statutuz est ecclesie ut saltē semel in anno fideles cōmunicēt. ergo qui omnino cessat peccat.

¶ Ulterius videt q̄ ille qui ꝓsecrat possit a coione cessare: qz ubi est maior necessitas ibi sm̄ ordinē debitū charitatis est magis subueniendū: sed pōt ꝓtingere q̄ postq̄ sacerdos ꝓsecraverit aliquis infirmet ad mortem ꝛ instāter petat cozpus xp̄i in ultima necessitate cōstitutus. ergo cū sit hoc sacrm charitatis: debet sacerdos ipse a coione desistere ꝛ ifirmo dare. ¶ Ꝑ. grauius est pctm̄ pctō superaddere q̄ vnum simplex pctm̄ cōmittere: sed hīs ꝓsciam pcti mortalis peccat cōsecrando: peccat etiā coicando: ergo ex quo ꝓsecrauit debet saltē a sumptiōe cessare. ¶ Ꝑ. coicatio cozporis dñi ꝛ sanguinis cēliter debet oīb9 mēbris xp̄i: sed alīs datur cozp9 xp̄i sine sanguine. g̃ sacerdos saltem a sumptione sanguinis abstinere pōt. ¶ Sed ꝑ est qō dicit de ꝓsecra. di. 2a. c. relatuz: ubi reprobatur eoz error qui volebant cōsecrare cozp9 xp̄i ꝛ nō sumere. ¶ Ꝑ. hoc idem videt ex verbis dñi quibus dixit hoc sacramentū instituēs. Accipite ꝛ comedite.

¶ Ulteri9 videt q̄ laudabili9 sit abstinere ab hoc sacro q̄ accedere: qz ad eū maxie per humilitatē appropinquamus: sed q̄ hō ex reverētia sacri a coione desistit: humilitatis est. g̃ hoc vī magis meritoriū ꝛ fructuosum q̄ ēt sumere. ¶ Ꝑ. charitatis uere est magis dei gliaz q̄ cōmodū ꝓximi querere: sz iste qui abstinet vī pp gliam dei facē quā reuereť: qui ät sumit pp ꝓximi comodū facē: qz fructū sacrū querit. g̃ illō est pfectioris charitatis: ꝛ ita magis meritoriū. ¶ Sed ꝓtra: in alīs sacris ei cui licet sacrm accipe meli9 est accipe q̄ desistere: sed hoc sacrm digni9 est alīs. ergo multo melius est hoi parato accipere q̄ ex reverētia desistere.

Rñdeo dōz ad ꝓmā qōnē: q nulli licet oīno a coione cessare: qz ecclia statuit tēpus in quo fideles coicare debeāt: vñ qui oīno desistūt ex ficiunt rei transgressionis p̄cepti: institutio aūt ecclie fuit necia: qz eni in quotidiana pugna sum9 vita spūalis in nob cuanesceret: misi aliqñ cibū vite sumerem9.

Ad primū ergo dōz: q hoc sacrm de sui institutione p̄a q̄uis nō sit de necessitate salutis: tm̄ ex institutiōe ecclie necessariū efficit: ꝛ sine hoc etiā necessariuz esset nō simplr ut sine quo nō esset salus: sed ex suppone finis: si. s. hō in vita spirituali firmus p̄sistere uellet. ¶ Ad 1m dōm: q reverentia debita deo in hoc exhibetur: q hō nō se nimis diuinis ingerat supra suuz modū: sed q hō omnino se subtrahat: hoc est contēpt9 ꝛ pusillanimitatis. ¶ Ad 3m dōm: q uerbuz Aug. referendū est ad hoc q quotidie sumat uel nō: nō aūt ad hoc q oīno ds desistat.

¶ Ad 2am qōnē dōm: q semp ille qui ꝓsecrat debet sumere cozp9 ꝛ sanguinē xp̄i: nisi ipediat uel per violētiam: uel per mortē: uel per infirmitatē: uel aliqd hmōi: cui9 ratio pōt sumi ex parte ipsius sacri qō in ipa sumptione cōplementū sue significatiōis accipit: qz ut dicit Aug. dum sanguis in ore fideliū de calice fundit sanguinis effusio de latere xp̄i designat: ꝛ etiā cōplementum sue efficacie: qz ultimū effectū ꝓpriū hēt in hoc q sumit. ut ergo sacrm sit pfectū opz illū qui sacrz celebrauit coicare: pōt etiā sumi rō ex parte ipsius cōsecrātis: qz cū ipse sit alīs dispēsator oīnoz: debet p̄ in pticipatiōe diuinoz fieri: ut Dio. dicit in. 3. ca. eccl. hierar. ¶ Ad p̄m g̃ dōm: q in tali casu non opz q̄ sacerdos coionē itermittat: sed pōt dare infirmo petēti partē hostie ꝓsecrate. ¶ Ad 2m dōm: q magis peccaret nō sumēdo: qz sacrilegiū cōmitteret puertēs ritum sacroz: nec tm̄ est perpetuus: q: pōt ad deū converti ꝛ cōteri. ꝛ tūc sine piculo in tali articulo sumet.

¶ Ad 3m dōz: q pfectio sacri hui9 in utroq; cōsistit: ut ex supra dictis patet: ꝛ ió sacerdos celebrās qui alteruz tm̄ sumeret impfecte sacrm pageret: vñ reus sacrilegij sm̄ canones iudicat: de ꝓsecra. di. 2. c. cōperimus. secus est aūt de alīs qui nō pficiūt sacrm: qz eis subtrahit sanguis pp effusiōis piculū: vñ ꝛ sacerdos in paraseeue qñ nō ꝓsecrat cozp9 sine sanguine sumit.

¶ Ad tertiā qōnē dōz: q in his que sunt ex gñe suo bona pctm̄ nō accidit nisi ex aliquo accīte dum inordinate explent: ꝛ ió in eis pficere per se bonū est: sed abstinere ab eis nō est bonū nisi rōne accītis alicui9: vñ cū eucharistiā accipere sit bonū ex gñe: assumere eaz est bonū per se: abstinere est bonū per accidēs: inquātuz. s. timet ne inordinate sumat: ꝛ qz qō est per se p̄iudicat ei qō est per accidēs: ideo simplr loquēdo melius est eucharistiā assumere q̄ ab ea abstinere: sed in casu aliquo nihil ꝓhibet esse melius abstinere: qñ aliquis ꝓbabilr p̄sumit ex ꝓsumptione reverentia minui. si aūt hec duo cōparemus adhuc inuenit9 ꝓpalere sumptio sacri abstinētie a sacro: tuz rōne effect9 sacri: tum rōne p̄paratiōis quātulacūq; sit: tuz etiā rone virtutis elicietis actū: qz sumere videt esse charitatis in qua radix meriti ꝓsistit: abstiere aūt timoris: amor aūt timori ꝓpalet. ¶ Ad p̄mū ergo dōm: q charitas est que deo directe nos ꝓjungit: sed humilitas ad hāc vnionē disponit inq̄tū hoiem deo subdit. vñ merituz magis ꝓsistit i charitate q̄ in hūilitate. ¶ Ad 1m dōz q in hoc maxie est gl̄ia dei ꝛ bonitas q̄ se creaturis pro captu earꝫ coicat. vñ magis vī ad dei gl̄iam ptinere q̄ aliquis ad cōmunionē accedat: q̄ q̄ abstineat.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Sicut ⁊ christus se ostẽdit ⁊c.] Lõtra ueritatẽ non decet aliqua fictio: ergo nõ debuit eis aliud ostẽdere q̃ gõ in ipso erat. Et ideo dõm q̃ christus eis speciez suã nãlem ostẽdit: ⁊ sensus exterior per eã mouebat. sed ꝓpter dubitationẽ resurrectionis sensus interioris iudiciũ ipediebat. vnde eũ talẽ inspiciebãt exterius: ut Grego. dicit: q̃lis erat apud eos interius: ⁊ ita non erat aliq̃ deceptio ex parte chr̃i: sicut nõ est aliqua deceptio in sacra scriptura ex hoc q̃ fingunt figure angelis ⁊ ipsi deo. nõ enim ad hoc fit ut in eis intellectus remaneat: sz ex his in significata eoꝝ surgat: ⁊ ita ẽt per spẽm illã in qua eis apparuit uoluit eis dñs iterim rem eoꝝ dispositionem significare. ¶ Qui ꝓfessus est corã nicholao papa ⁊c.] Uidet ex hoc q̃ hec opinio oino sit tenẽda: q̃ in ꝓncipio cõfessionis huiꝰ dicitur. Cõsentio romane eccl̃ie ⁊ aplice sedi. ergo nulli licet aliter tenere. Et dõz q̃ qꝫ Berẽgarius negauerat uerum corpus chr̃i in altari esse: coactus fuit hãc cõfessionẽ facere. vnde nõ intẽdit dicere q̃ ipm corpꝰ chr̃i frangat: sed q̃ sub spẽbus in q̃bus est fractio uerꝫ corpus christi sit: ⁊ in hoc se dicit consentire aplice sedi a cõtrario errore reuersus. ¶ Manet integer in corde tuo.] ⁊ intelligẽdũ est q̃tuz ad effectũ: nõ q̃ corpus eius menti illabat: qꝫ hoc solius dei est. ¶ Nõ est pars corpis ⁊c.] De hoc dcm̃ est supra di. x. ¶ Indignus est qui aliter celebrat.] Aliter celebrare dicit qui nõ seruat mãm uel formã aut ritũ debitũ ab eccl̃ia institutũ: ⁊ debet talis si ex ꝓpetu faciat gradus sui piculo subiacere. ¶ Et si chr̃s quotidie imolet ⁊c.] Sciẽdus q̃ oia illa ẽba que ipoꝛtãt cõparationẽz iudeoꝝ ad chr̃z ⁊ penã chr̃i: nõ dicunt quotidie fieri: nõ enim dicim̃ q̃ chr̃s quotidie crucifigat ⁊ occidat: qꝫ actus iudeorum ⁊ pena chr̃i trãsijt. illa aũt que ipoꝛtãt cõparationem chr̃i ad deũ pr̃ez dicunt quotidie fieri sicut offerre sacrificare ⁊ hr̃: eo q̃ hostia illa ꝓpetua est: ⁊ hoc mõ est semel oblata per chr̃z q̃ quotidie etiã per mẽbra ipsius offerri possit. ¶ Jn sacr̃o recordatio illi⁹ fit: qõ factũ est semel.] sacerdos enim nõ solũ ẽbis: sed etiã factis chr̃i passionẽ repr̃sentat. vñ in ꝑn⁹ canonis tres cruces facit sup illud. Hec dona: hec munera ⁊c. ad significãdũ trinã traditionẽ chr̃i. s. a deo: iuda: ⁊ iudeis. Scõo aũt sup illud Benedictã: ascripta ⁊c. facẽ tres coiter sup utrũqꝫ: ad ostẽdendũ q̃ trib⁹ chr̃s est uẽditus. s. sacerdotib⁹: scribis ⁊ pharisẽis. duas autẽ facit diuisim sup corpus ⁊ sanguinẽ: ad ostẽdẽdũ uenditorẽ ⁊ uenditũ. Tertio facit duas sup illud. Benedixit ⁊ fregit. vnã sup corpꝰ: aliã sup sanguinẽ: ad oñendũ q̃ hoc sacr̃m ualet ad salutẽ corporis ⁊ aie. ⁊ qꝫ dñs hoc sacr̃m in mortis sue memoriã exercẽduz mãdauit: ideo statim post cõsecrationẽ brachioꝝ extensione crucis effigiẽ repr̃sentat. vñ etiã ut Jnno. dicit. ẽba cõsecrationis que in fine ponẽda essent: q̃si cõplementũ totius in medio ponunt ad historie ordinem obseruãdũ: qꝫ ẽba canonis ad cõsecrationẽ ⁊ effectũ ipsius ꝓpetrandũ ptinẽt. sed signa ad historiã recolẽdam. Quarto facit quinqꝫ cruces sup illud. Hostiam puram ⁊c. ad repr̃tandũ quinqꝫ plagas. Quinto facit duas sup illud. Sacrosanctũ filij tui corpus. ad signãdum̃z vincula ⁊ flagella chr̃i. Et addit tertia qua sacerdos seipm̃ signat sup illud. Omni bñdictione. qꝫ chr̃i vulnera nr̃a sũt medicamẽta: uel per has tres cruces significat triplex oro qua chr̃s orasse legit Matth. 26. passiõe iminẽte. Sexto facit tres sup illud. Scifi cas: viuificas ⁊c. Ad repr̃tãdũ q̃ iudei ter dixerunt: crucifige: ẽbo crucifigẽtes chr̃m: qõ fuit 3ª hora. Septimo itez facit tres sup illud. Per ipm̃: ⁊ in ipo ⁊c. Ad repr̃tandũ scõam crucifixionẽ qua a militib⁹ hora 6ª post triũ horaꝝ spatiũ crucifixus est: uel ad repr̃sentãdũ tres ei⁹ cruciat⁹. s. passionis: ꝑpassionis: cõpassionis. Deinde facit duas extra calicẽ sup illud. Est tibi deo pr̃i ⁊c. ad repr̃sentandũ sepationẽ aie a corpore: que facta est hora nona uel ꝓpter sanguinez ⁊ aquã que de latẽ chr̃i pfluxerũt. Jnclinationes ẽt facte a sacerdote signãt chr̃i obedientiã ad pr̃ez ex qua mortẽ sustinuit. Tacita etiã locutio exprimit cõsiliũ iudeoꝝ mortẽ chr̃i machinãtiũ: uel discipuloꝝ qui palã chr̃z cõfiteri nõ audebãt. q̃d eniz fractio significet dictũ est: qꝫ ãt cõmixtio corpis ⁊ sanguis vnionẽ aie ⁊ corpis significat: ideo illa crucis signatio que fit sup illa ẽba. Pax dñi: magis ptinet ad resurrectionẽ que ẽtute trinitatis ⁊ tertia die facta est. Oꝝ ãut q̃nquies se sacerdos ad pplm cõuertit: signat q̃ dñs die resurrectionis q̃nquies se manifestauit: ꝓmio marie magdalene. Joã. ulti. Scõo petro. Luce ulti. Tertio mulieribus. Matth. ulti. Quarto discipulis in emaus. Luce ulti. Quinto discipulis cõgregatis in vnũ. Joã. ulti. Salutat ãut pplm septies: ad septiformẽ gr̃am spũs sci ostẽdenda. Sine q̃bus mortalis vita duci nõ põt: qꝫ etsi possumus vitare singula: nõ tñ omnia.

¶ Si heretici ⁊ excõmunicati hoc sacramentum conficiant. Dist. XIII.

Solet etiã queri utrũ praui sacerdotes hoc sacr̃m conficere queant: Ad qõ dici põt q̃ aliqui lz sint praui cõsecrãt uere. s. qui intus sunt noie ⁊ sacr̃o ⁊ si nõ vita. qꝫ nõ in merito cõsecrãtis: sz in ẽbo efficit creatoris. Unde Aug. Jntra catholicam eccl̃iã in mysterio corpis ⁊ sãguinis dñi nihil a bono maius: nihil a malo minus pficit sacerdote: qꝫ nõ in merito cõsecrantis sed in ẽbo cõficit creatoris ⁊ ẽtute spũs sci. Credẽdũ est enim q̃ in uerbis chr̃i sacr̃a cõficiant. Sicut ipse est qui baptiçat: ita ipse est qui per spm̃ sciũ suã efficit carnẽ ⁊ sanguinẽ. Item Grego. Putãt quidã coionẽ corpis minus esse scificatã si illoꝝ fiat officio: quorum vita eoꝝ oculis videt ignobilis. Heu in q̃z magnũ laqueũ incidũt: ut diuina ⁊ occulta mysteria plus ab alijs scificata posse fieri credãt: cũ vnus idẽqꝫ spũs scũs in tota eccl̃ia inuisibiliter ea mysteria ⁊ operando scificet: ⁊ sanctificãdo benedicat. Mysteriũ ideo dr̃ q̃ secretã ⁊ recõditã hẽat dispensationẽ. Sacrificiuz vo q̃si sacrũ factũ: qꝫ prece mystica cõsecrat pro nobis in memoriã dñice passiõis. Sacr̃m est in aliq̃ celebratione: cũ res ita fit ut aliquid significate rei accipiamus. Sacra sunt baptisma: chrisma: corpus. que iõ sacra dicunt: qꝫ sub tegumẽto visibiliũ rerũ: diuina virt⁹ secretius salutẽ eorũdẽ sacr̃oꝝ operat. Unde a secretis virtutib⁹ uel sacris sacra dicunt. Panis ⁊ calicis sacr̃m grece eucharistia dr̃: latine bona gr̃a iterpretat: ⁊ quid meliꝰ corpore ⁊ sanguine chr̃i? Siue ergo per bonos: siue per malos ministros intra eccl̃iam dispensẽt: sacrum tamẽ est: qꝫ spũs scũs viuificat. Nec bonorũ dispensatoꝝ meritis ampliat: nec maloꝝ attenuat. Hoc de corpe dñi: hoc ⁊ de baptismate ⁊ chrismate sciẽdũ ⁊ tenendũ: qꝫ virtus diuina secret⁹ operatur in eis: ⁊ diuina solũmõ est hec virt⁹ siue potestas: nõ bũane efficacie. Illi vo qui excoicati sunt uel de hereli manifeste notati: nõ videtur hoc sacr̃m posse conficere: lz sacerdotes sint. qꝫ nemo dicit in ipa cõsecratione: offero: sed offerimus: q̃si ex ꝑsona eccl̃ie. ⁊ ideo cuz alia sacra extra eccl̃iã possint celebrari: de hoc nõ videt. Qõ etiã Aug. tradere videt dicẽs. Recolite nomẽ ⁊ aduertite vitatẽ. Dilecta enim dr̃: eo q̃ celestis missus ad cõsecrandum viuificum corpus aduenias iuxta dictũ sacerdotis dicẽtis. Omnipotens deus iube hec pferri per manus sancti angeli tui in sublime altare tuũ ⁊c. Jdcirco nisi ãgelus uenerit: missa nequaqꝫ iure uocari põt. Nũquid enim si hoc mysteriũ hereticus ausus fuerit usurpare: angelũ de celis mittit deus oblationem ei⁹ cõsecrare maxime cũ eisdẽ ꝑ pphetam cõminatus sit dicẽs: maledicã bñdictionibus uestris. Qõ si bñdictiõib⁹ eoꝝ se asserit maledicturũ vitas: quid erit de hostia: ergo dicem̃ illã posse bñdici ab illo quẽ scim̃ a deo fore maledictũ cũ sua bñdictione: Si eniz deus maledixerit bñdictionib⁹ heretico ruz: ⁊ simoniacus bñdixerit: quis eoꝝ ꝑuale bit: Nunqd bñdictio maledicti ad nihilũ poterit redigere vba uerissima cõminantis dei: Ex his colligit q̃ hereticus a catholica fide pcisus nequeat hoc sacr̃m cõficere: qꝫ sci angeli qui huiꝰ mysterij celebratiõi assistũt: tũc nõ assunt q̃n hereticus ⁊ simõiacus hoc mysteriũ temerarie pãsumit. Nõ eni dubitari licet ubi corpis dñici ⁊ sanguis mysteria gerũtur supnoꝝ ciuium adesse ꝙetus. Jn huius mysterij expletiõe sicut formã seruari: ita ordinẽ hẽri. s. ut sit sacerdos: ⁊ intentionẽ adhiberi opz ut illud facere intẽdat. Si nõ credit de illo mysterio sicut ẽtas hẽt nunquid põt ẽtendere illud cõficere: ⁊ si nõ intẽdit nunqd cõficit: Aliq dicũt ẽt nõ recte de illo mysterio sentiẽtẽ posse intẽdere: nõ qdẽ illõ cõficere: qõ iaz eẽt recte credere: sz id agere qõ gerit ab alijs dum cõficit: ⁊ sic adhibeẽt intẽtio: ⁊ si intẽtio dicat deesse cõficiẽdi illud mysteriũ: tñ ex quo intẽdit ea dicẽ ⁊ agere que ab alijs gerunt ipleꝛ mysteriũ. Illud ẽt sane dici põt q̃ a bꝛutis aialib⁹ corpus chr̃i nõ sumit: ⁊ si videat. Quid ergo sumit mus: uel qd mãducat: Deꝰ nouit. De hoc celesti mysterio aliq̃ pstrinximus a catholicis fidelr tenẽda. Qui enim his cõtradicit: hereticus iudicatur.

¶ Quid faciat hereticũ ⁊ quid sit hereticus.

Ne aũt ignores qd faciat hereticũ uel qd sit hereticus. audi bꝛeuiter qd inde sci doctores tradant. Hyla. ait. Extiterunt plures qui celestiũ vboꝝ simplicitatẽ nõ vitatis ipius absolutionẽ susceperũt: aliter iterpretates qz dictoꝝ vt⁹ postularet. De itelligẽtia eniz hereseos nõ de scriptura est. ⁊ sensus nõ simo fit crimẽ. Jdẽ in. viij. Intelligẽtie sensus i crimine est. Hiero. dicit q̃ ex vbis inordiate ꝓlatis icurrit heresis. Aug. diffiniẽs qd sit hereticus ait. Hereticus est qui pro alicui⁹ tpalis cõmodi ⁊ maxie gl̃ie pricipatusqz sui gr̃a fallsas ait nouas opiones gignit uel sequit.

Postqz determinauit magr̃ de sacro eucharistie: hic determiat de ministris huius sacri. Et diuidit in ptes duas. Jn pma determinat ꝓpositũ. Jn 2ª epilogat ibi[De hoc celesti mysterio ⁊c.] Pria in duaz. Jn pª oñdit qs possit cõsecrare ⁊ dispẽsare hũ sacr̃z. Jn 2ª quis possit sumere ibi[Illud etiã sane dici põt ⁊c.] Prima in duas. Jn pª inquirit utrũ potestas ꝓcrãdi per pcm̃ a ministro tollat. Jn 2ª ostẽdit que requirunt in ministro ad hoc q̃ sacr̃z ꝓcrare possit ibi[Jn huiꝰ aũt mysterij ⁊c.] Prima in duas. Jn pª inqrit utrũ malus sacerdos possit ꝓcrare. Jn 2ª utrũ ab eccl̃ia pcisi ibi[Illi vo qui excoicati sũt ⁊c.] ¶ De hoc celesti mysterio ⁊c.] Hic epilogat. Et circa hoc duo facit. pº ponit epilogũ. 2º ex incidẽti determinat qd faciat hẽticũ ibi[Ne aũt ignres qd faciat ⁊c.] Qõ. I.

Hic est duplex qõ. Pria de ministro ꝓcrante. 2ª de hereli. Circa pmum querunt tria. Primo quis possit consecrare. Scõo de ritu consecrandi. Tertio de dispensatione sacramenti.

Ad primũ sic ꝓcedit. Uidet q̃ etiã laicus possit ꝓcrare. ꝓcrare enim sacerdotis est. sed ois laicus si sit bonus sacerdos est: qꝫ ut dicit Chrẽ. Ois scũs sacerdos est: ⁊ oibus fidelib⁹ dictũ est. j. Pe. 2. Uos estis genus electum regale sacerdotiũ. q̃ bon⁹ laicus põt cõsecrare. ¶ Ꝓ. hõ nõ põt ꝓcrare virtute ꝓpria: lz ẽtute dei. sed bon⁹ laicus magis est particeps diuine ẽtutis q̃ malus sacerdos. ergo magis põt bon⁹ laicus cõsecrare q̃ malus sacerdos. ¶ Ꝓ. magis est sumere sacr̃m q̃ cõficere: qꝫ hoc ad illud ordinat. sed bonus laicus põt sumere sacr̃m. ergo ⁊ cõsecrare. ¶ Sed contra: hoc sacr̃m offertur ad reconciliãdum nos deo: qõ est officiũ mediatoris. cuz ergo sacerdotis tm̃ sit mediũ esse inter deũ ⁊ pplm: soli sacerdotes hoc sacr̃m cõficere põt. ¶ Ꝓ. bonitas virtutis non est manifesta: qꝫ nemo scit utrũ sit dign⁹ odio uel amore. Eccl. 9. ⁊ pcipue alteri nota eẽ nõ põt. si ergo potestas cõsecrandi sequat bonitatẽ persone: nõ poterit esse notũ qñ con

secratū sit uere ⁊ qñ nō. ⁊ ita erit deceptio in sacrio.
¶ Ulteri⁹ vi ꝙ solus epūs possit ꝓsecrare: qz in ql̄ibet re publica ꝑncipi debet actus nobilissim⁹: sic ēt cōmērato: dic in. ii⁰. meta. sed sūmus in nr̄a hierarchia est epūs: ut dicit Dio. g̃ cū ꝓsecrare sit sūm⁹ act⁹ nr̄e hierarchie: hic actus sibi soli debet. ¶ P̄. fm Dio. ꝓcīc est tm̄ epī: sed fm ipm eucharistia est ꝓfectiua hñs virtutem. g̃ solus epūs pōt cōsecrare. ¶ P̄. maius est cōsecrare corpus christi q̄ ꝓsecrare altare uel benedicere v̄gines: sed illa reseruant solis epīs. g̃ multo fortī⁹ cōsecratio corporis dñi. ¶ Sed ꝫ est cois usus ecclesie ⁊ canonū institutio: qui docēt potestatem consecrādi ⁊ baptiz̄andi episcopis ⁊ sacerdotibus esse cōmunē.
¶ Ulteri⁹ videt ꝙ heretici ⁊ scismatici ⁊ excoicati cōsecrare nō possint: qz sicut dicit canon. 24. q. p̄ª ca. au diuimus. Quicūq; fuerit ab vnitate ecclie alien⁹ exercrare pōt: cōsecrare nō ualet. Aug. etiā dicit ꝙ extra ecclesiā nō est locus ueri sacrificij: sed oēs ꝓdicti sūt extra ecclesiam. ergo nō pñt cōsecrare. ¶ P̄. hoc sacramentū pollut nō pōt: sed fm Hiero. heretici panē pollutū comedūt. ergo uerū sacrificium nō hñt. ergo nō ꝓsecrant. ¶ P̄. hoc sacr̄m est vnionis ecclie: vnde ⁊ cōmunio dicit: sed oēs ꝓdicti hac vnione carēt. g̃ consecrare nō pñt. ¶ Sed ꝫ: sacerdos bēt ptātē ꝓsecrādi ex ipso caractere: ꝫ caracter manet in ipso hēti co scismatico ⁊ excoicato. g̃ pñt ꝓsecrare. ¶ P̄. ql̄itas ꝓsone nō exigit nisi ad actū. ꝓpriū ꝓsone: ꝫ ꝓsecratio nō est act⁹ ꝓsonalis ipsi⁹ sacerdotis: sed dei cuius vbis ꝓsecrat. g̃ nō ipedit ꝓpter ꝓpriā qualitatem.
¶ Ulteri⁹ videt ꝙ degradatus nō possit ꝓsecrare: nullus enim ꝓsecrare pōt qui nō bēt potestatē ꝓsecrandi sed degradatus nō bēt potestatē ꝓsecrādi: q̄uis bēat potestatē baptiz̄andi: ut dicit canon. p̄ª. q. 2. ca. quidā ergo nō pōt consecrare. ¶ P̄. ex eisdez fit res ⁊ corrumpit: fm pbm in p⁰ ethi. sed alīqs ex ptāte epī accipit posse cōsecrare. ergo qñ ab ipso degradat videt ꝙ hoc posse amittat. ¶ P̄. habens ordinē sacerdotalem nō relinquit punitēdus iudicio seculari: sed degradat⁹ relinquit ergo nō habet ordinē. ergo nō pōt consecrare. ¶ Sed ꝓtra: si degradatus recōciliatur nō iterū ordinat. ergo ordinē nō amisit. ergo ꝓsecrare potuit. ¶ P̄. hoc idem ꝓbatur per indelebilitatē caracteris: ut supra. utrum aūt malus sacerdos ul an gelus possit consecrare: eadē ratio est que ⁊ de baptiz̄atione: ⁊ ideo querat supra distinctione quinta.
¶ Ulterius videt ꝙ missa mali sacerdotis nō min⁹ ualeat q̄ boni: qz sicut dicit Aug. in lib. de corpore chr̄i. In mysterio corpis ⁊ sanguinis dñi nihil a bono magis nihil a malo min⁹ pficit sacerdote. ¶ P̄. baptismus datus a bono ministro nihil meli⁹ ualet q̄ dat⁹ a malo. g̃ nec missa a bono sacerdote uel malo dicta.
¶ Sz ꝫ. meli⁹ ē qō ē fructuosi⁹: ꝫ missa bōi sacerdotis ē fructuosior. qz el⁹ oro magis exaudit. g̃ ē melior.

Rñdeo dōz ad primā qōnē: ꝙ ordo ecclie derivat⁹ est ab ordine celestis hierarchie vnde sicut in angelis diuersis ordinib⁹ diuersi act⁹ debentur: ita ⁊ in ecclia militante ad diuersos actus diuersi ordines applicant: sicut etiā ⁊ in corpe diuersa mēbra diuersa habēt officia: cui corp⁹ mysticū similat ut patet p̄ª Loz. 12. ordines aūt ecclie distingui non pñt per diuersitatē interioris bonitatis qz ignota est ⁊ indeterminati sūt gradus ei⁹: ⁊ qz bonitaz ul virt⁹ alicuius nō ordinat ad hoc ꝙ aliquis alīqd possit: sed ad hoc ꝙ bñ faciat illud qō pōt: habit⁹ enim virtutū nō sunt potētia sic phs ꝓbat: ⁊ ideo ꝙ vn⁹ possit actuz quē alius non pōt: nō ꝓtingit ex diuersitate bonitatis uel malitie: ꝫ ex ptāte suscepta quā bēt vn⁹ ⁊ nō ali⁹: ⁊ ideo qz laicus ptātem ꝓsecrādi nō accipit: sua boni tas q̄tūcūq; sit nō iuuat eū ad hoc ꝙ ꝓsecrare possit.

Ad primū g̃ dōz: ꝙ ois bonus hō dicit eē sacerdos mystice: qz. s. mysticū sacrificium deo offert scīpm. s. hostiā viuentē deo. Ro. 12.
¶ Ad 2m dōm: ꝙ laicus bon⁹ fit particeps oñice virtutis ad bene agēdū hoc qō poterat ꝓtuz aliquo mō facere: nō aut ad hoc ꝙ possit hoc per virtutē qō ꝓtuus nō poterat. ¶ Ad 3m dōm: ꝙ q̄uis acceptio sacrī sit maioz in fructu: tm̄ ꝓsecratio est maioz in potestate: vnde nō oporet ꝙ qui pōt accipere possit ꝓsecrare.
¶ Ad 2am qōnē dōz: ꝙ potestas cōsecrādi nō solū episcopis: sed etiā sacerdotib⁹ collata est: qz ordo sacerdotis est medius inter epos ⁊ pplm. vnde sicut in angelica hierarchia illuminationes ad inferiores ordinē mediāte supiore pueniunt: ita oia sacra que coīter toti pplo dispensanē per sacerdotes cōferunt: ⁊ hi⁹ sunt oia que nō collocāt in aliquo statu ul gradu sup alios ⁊ qz eucharistia est hi⁹: iō non solū per epos sed etiaz per sacerdotes dispensat ⁊ ꝓsecrat. Est etiaz alia rō: ut sit frequentior memoria dñice passionis: ⁊ magis subueniat viuis ⁊ mortuis ex maiori frequētia sacrī.
¶ Ad p̄mū g̃ dōz: ꝙ lz iste actus sit maxim⁹ in se: tm̄ nō est maximus q̄tuz ad ꝓstituendū in ordine ecclie: qz per sumptionē huius sacrī nō constituit aliquis in gradu ul statu altiori inter mēbra ecclie: sic fit per ordinē. ⁊ iō nō opz ꝙ ille act⁹ solis epīs reſuet. ¶ Ad 2m dōm: ꝙ in reb⁹ ordinatis ita est ꝙ semp iferior ꝑticipat aliquid de pfectiōe supioris: ut Dio. dicit: ⁊ hoc mō est in ꝓnexione celestis hierarchie: ut in. 2. li. ca. 9. dictū est: ⁊ iō qz ordo sacerdotis cōtinuus est ordini epi: participat etiā aliq̄d de pfectiua vtute q̄tū ad illam pfectionē qua ds in seipso pficit: nō aūt q̄tuz ad pfectionē qua aliquis in eminētiori gradu ꝓstituit: sic est in ordine: uel altiori officio: sic est in cōfirmatiōe. ⁊ ideo sacerdos ꝑticipat ab epo ptātem consecrādi. nō aūt cōfirmādi uel ordinādi. Et ꝙ ipsam bēat participatiue Dio. dicit. qō patet ex hoc ꝙ sacerdos consecrat sup altare ab epo ꝓsecrato: ⁊ in uasis ꝓsecratis per epm: ipse ēt ꝓsecrat⁹ per epm.
¶ Ad 3m dōm: ꝙ ille bñdictiōes nō ueniūt in usuz toti⁹ pplī: ꝫ aliq̄ruz excellentiū personaz. ⁊ ideo solis epīs reseruatur.
¶ Ad 3am qōnē dōz: ꝙ quidā dixerūt ꝙ heretici ab ecclesia ꝓcisi. ⁊ silr excoicati ⁊ scismatici: qz sunt extra vnitatē ecclie nō pñt cōsecrare: ⁊ huī⁹ opionis videt fuisse magister in lra: sed qz omne illud qō per consecrationē datur est perpetuū. ideo sicut baptismus qui per cōsecrationē datur nunq̄ amittit: q̄tucunq; alīqs in heresim labat uel scisma uel excoicationez: ita nec sacerdotalis ordo aliquo mō amitti pōt: ut Aug. dic ad Parmenianū: ⁊ qz ptās cōsecrādi ordinē sacerdotalem consequit: ut dcm est. ideo heretici scismatici ⁊ excoicati cōsecrāt: q̄uis ad suā pernitiē: oūmō seruetur debita forma ⁊ mā: ⁊ intētio: que etiā in ifidelib⁹ esse pñt ut supra di. 5. de baptismo dcm est.
¶ Ad p̄mū g̃ dōz: ꝙ uerbū canonis intelligendū est q̄tuz ad illos qui debitā formā nō seruāt: uel q̄tum ad executionē quā amittūt: nō enim ius cōsecrādi hñt: ⁊ hoc solum posse dicimur in iure qō iuste possumus: uel loquitur de cōsecratione qua ordies cōferunt: qz ad dānationē potius q̄ ad scificationē recipientiū cedit. ⁊ silr qō Aug. dic ꝙ extra eccliaz nō est locus ueri sacrificij: ꝫ. i. extra formā ecclie.
¶ Ad 2m dōm: ꝙ dicit panis pollutus nō in se: sed qz ipsi ⁊ seipsos polluūt consecrādo

⁊ sumēdo: ⁊ alios qui ab eis sacra scienter accipiunt.
¶ Ad 3m dōm: ꝙ inq̄tuz ordinē hz ad vnitatē eccl̄ie ptinet: q̄uis q̄tū ad aliq̄d possit ab eccl̄ia eē p̄cisus.
¶ Ad 4am qōnē dōm: ꝙ degradat⁹ qz ordinē nō amittit: ptātē ꝓsecrādi retinet: ꝫ ius ꝓsecrādi sibi aufert: ⁊ iō si ꝓsecrat peccat: tm̄ ꝓsecratū est. ¶ Ad p̄m g̃ dōz ꝙ ille canon nō loquit alsc̄rēdo: sed q̄si opponendo: ut ex circūstātia lr̄e apparet. ¶ Ad 2m dōz: ꝙ epūs nō dedit ordinē: sed deus per ministeriū epī: ⁊ de⁹ posset auferre nō epūs: qz nō est ꝑstitutus minister auferē di ordinē sicut ꝓferēdi: qz ꝑpter efficaciā ꝓsecratiōis debet esse ordo perpetuus. ¶ Ad 3m dōm: ꝙ nō est essentiale ordini sacerdotali q̄ iudicio seculari relinqui nō possit: sed ex ꝑtulegio indultū: ⁊ ideo manente ordine degradat⁹ sua culpa hoc p̄ulegiū amittit.
¶ Ad 5am qōnē dōm: ꝙ de missa possum⁹ loqui dupl̄r aut q̄tū ad id qō est eētiale in ea. s. corpus chr̄i: ⁊ sic a quocūq; dicat eq̄lit bona est: qz opus opatū eq̄liter bonū est ⁊ vtuosuz: uel q̄tū ad id qō est anexū sacro: ⁊ q̄sī scdariū: ⁊ sic missa boni sacerdotis melioz est: qz nō solū bēt efficaciā ex ope opato: sed ex ope operāte: ⁊ iō ceteris paribus melioz est audire missaz boni sacerdotis q̄ malī. Et per hoc ꝑz solo ad utrāq; partē.

Ad 2m sic ꝓcedit. Uidetur ꝙ liceat sacerdoti oīno a ꝓsecratione abstinere: qz de btō Marco narrat Hiero. ꝙ sibi polic̄ē amputauerit ut sacerdotio reprob⁹ haberet: nec hoc fecit nisi idignū se reputās tali sacro. ergo vi ꝙ si oīno a celebratione abstineat ex reuerētia dñici corporis: ⁊ ꝑpter ifirmitatis ꝓsideratiōe aliqs sacerdos nō peccet. ¶ P̄. sic sacerdotis officiū est ꝓsecrare: ita ⁊ ligare ⁊ solue: sed nō exigit ut liget ⁊ soluat nisi bēat curā aiarū. g̃ etiaz a sacerdote qui nō bēt pplm cui reneat: non exigit ꝙ ꝓsecret ⁊ ita nō peccat oīno abstinēdo. ¶ Sed ꝫ est qō Amb. dicit. graue est ꝙ ad mēsaz tuā mūdo corde ⁊ manib⁹ inocētibus nō uenim⁹: sed grauius est si dō pctm̄ metuimus etiā sacrificiū nō reddamus: sed primum est pctm̄ mortale. ergo ⁊ secundum.
¶ Ulterius videt ꝙ nō possint plures simul eandē hostiaz cōsecrare: qz pluriū agentiū sunt plures actiōes: maxime qñ vnusquisq; sufficit ad agendū: sed vn⁹ sacerdos tm̄ pōt ꝓsecrare. ergo si plures simul ꝓsecrēt sunt plures cōsecrationes sup eandē hostiā: ⁊ ita fit iniuria sacro. ¶ P̄. vnus dicēs verba virtute verboz consecrat: sed qō factū est fieri nō pōt: qz qō est nō fit. ergo alīq nihil faciūt. ergo superfluū est qō dicūt vba.
¶ Sed contra est cōsuetudo quarūdā eccleſiaruz in quibus noui sacerdotes simul epīscopo cōcelebrant.
¶ Ulteri⁹ videt ꝙ nō debeat quotidie missa in eccl̄ia celebrari: qz in missa recolit dñica passio: ꝫ ecclia celebrat memoriā dñice passiōis semel in āno. g̃ nō pluries debet i eccl̄ia missa dici. ¶ P̄. in die parasceues agit memoriā dñice passionis: nec tm̄ tūc consecratio fit. ergo multo min⁹ deberet fieri in alīs dieb⁹. ¶ P̄. aliquib⁹ dieb⁹ celebrat hoc sacr̄m pluries vna die soleniter in eccl̄ia: sic patet in festo natiuitatis ⁊ multis alīs dieb⁹. ergo videt ꝙ aliquādo deberet ꝑtermitti.
¶ Sed cōtra: sacr̄m eccl̄ie deberet magis assiduari q̄ sacr̄m ueteris legis: sed quotidie in ueteri lege offerebat sacrificiū. ergo multo fortī⁹ debet in noua lege fieri. ¶ P̄. panis hui⁹ sacrī dicit quotidianus: sed nō nisi qz quotidie ꝓsecrat. ergo quotidie ꝓsecrari debet.
¶ Ulterius videt ꝙ hora uespertina deberet missa celebrari: qz chr̄i actio nostra est ilīructio: sed ipse chr̄s hoc sacr̄m fecit in cena hora serotina. ergo ⁊ tali hora deberet fieri. ¶ P̄. fm canones ordines sunt celebrādi circa uespertinā horā: sed ordines sacri nō celebrant sine missaz solēnīs. ergo debet missa uespertina hora celebrari. ¶ Itē videt ꝙ post mediā noctē qz tunc dies fm ecclie computū incipit. ¶ Itē videt ꝙ tm̄ in hora sexta: qz illa hora dns passus est: cuius passionis hoc sacramentū est memoriale.
¶ Ulterius videt ꝙ nō oporteat in loco sacro celebrari: qz sicut hoc sacr̄m nō est necessitatis: ita nec cōfirmatio: sed ꝓfirmatio pōt ꝓferri in loco nō sacro. ergo ⁊ hoc sacr̄m nō opz ꝙ in loco sacro cōficiat. ¶ Itez videt ꝙ nō oporteat eē altare de lapide: qz sacrificia veteris legis fuerūt sacrificiū hui⁹ figura: sed ad ueteris legis sacrificia altare fiebat de lignis sethim: ut patet Exo. 25. ⁊ iterū de auro: ut patet Regū. 7. ⁊ iterū de terra: ut patet Exo. 26. ergo ⁊ in noua lege nō solum de lapide opz ꝙ fiat. ¶ Itez videt ꝙ in pallis sericis debeat cōsecrari: qz pānī illi sunt p̄cios̄iores. ergo ad reuerētiā sacrī magis eis debemus uti. ¶ Itē videt ꝙ in calice de petra possit celebrari: qz calix signat sepulchrum chr̄isti: sed illud sepulchrū fuit de petra. ergo ⁊ calix de petra debet fieri. De indumentis aūt sacerdotalib⁹ dicetur in tractatu de ordine.
¶ Ulteri⁹ videt ꝙ aliquo ꝓdictoz omissō nō sit cōsecratio: qz sicut dicit Dio. 3. ca. ce. hierar. Opationes hierarchice ordinant fm dīnas leges: sed ille qui ꝑtermittit rituz ab eccl̄ia institutū nō sequit diuinas leges que per ꝓtes nobis posite sunt. g̃ talis nō consecrat: cū ꝓsecrare sit act⁹ hierarchicus: qz est actus ordinis. ¶ P̄. totus ritus sacrī suā bēt significationez: sed significatio est de eētia sacrī: g̃ ⁊ ritus cōsecrādi. ⁊ ita si ꝑtermittat nō erit uera ꝓsecratio. ¶ P̄. actiones spūales magis sūt ordinate q̄ seculares: sed si aliqua actio in reb⁹ secularib⁹: puta uēditio uel emptio: uel aliq̄d hui⁹ cōtra statuta ꝓncipū fiat ꝓ nulla haberet. g̃ ⁊ si aliquis ꝓsecraret cōstatutū eccl̄ie cōsecratio nulla est. ¶ Sed ꝫ: ea que sunt de eētia sacrī sūt eadē apud oēs: ꝫ ritus sacrī nō est idē apud oēs: nec fm oē tempus. ergo nō est de essentia sacrī. ergo sine hoc pōt fieri ꝓsecratio. ¶ P̄. in baptismo sūt quedā que si omittant nō reputat sacr̄m irritu: qz sunt ad solēnitatē sacrī. ergo ⁊ hic si omittant illa que pertinent ad solēnitatē cōsecrationis uere consecratio erit.

Rñdeo dōz ad p̄mā qōnē: ꝙ ꝑz quosdā nō peccat qui dimittit celebrationē nisi populuz habeat cōmissuz: uel ex obediētia teneat celebrare. sed qz fm Greg. cū crescūt dona rōnes crescūt do noruz: cū sacerdoti sit data ptās nobilissima: reus negligētie erit. nisi illa utat ad honorē dei ⁊ salutē suā: ⁊ alioz viuoz ⁊ mortuoz fm illud. j. Pe. 3. Unusq̄sq; gratiā quā accepit in alterutrū illā administrantes tc̄. nisi forte aliquis ex familiari spūs sancti instinctu dimittat: sicut legit de quodā sancto patre in vitis patrum: qui ordinatus nunq̄ postea celebrauit.

Ad primū ergo dōz: ꝙ ille qui nō bēt ordinē pōt ordinē refugere: ꝫ ille qui hz tenet ipm exequi. ¶ Ad 2m dōz: ꝙ fm oēs alios act⁹ ordinū debet hō nō soli deo: ꝫ etiā ꝓximis: qz act⁹ inferiores sunt ad ministeriū sacerdotis: aliq̄ aūt actus sacerdotis ut ligare ⁊ soluere respiciūt corpus mysticū: silr etiā docere ⁊ baptiz̄are. ⁊ iō qui nō tenet aliq̄s uel subiectiōe uel ꝓlatione: pōt ab illis actib⁹ sine peccato cessare. sed ꝓsecratio est act⁹ dign⁹ ⁊ ordinat⁹ ad corp⁹ chr̄i uerū: nec respicit corp⁹ chr̄i mysticū nisi ex cōsequenti. ⁊ ideo etiā si nulli homini teneat: tamē tenetur deo ut reddat ei sacrificiū acceptū: sacerdotib⁹ enim ꝓceptū est. Hoc facite in meā cōmemorationem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ad 2ᵐ qōnē3 dōm:q ꝑm morē quarūdā eccleſiaꝝ plures ſacerdotes eꝑo cōcelebāt qñ ordinant:ad repreſentandū q qñ dñs hoc ſacrm inſtituit ⁊ poteſtatem cōſecrandi diſcipulis dedit eis concenauit: ſicut eꝑs ſimul cū ordinatis ꝓbyteris celebrat. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q qz intētio requirit ad ꝓfectionē ſacrorū.iō cum oēs habeāt intētionē vnā ꝓſecrationē faciendi: nō eſt ibi niſi vna tm̄ cōſecratio. ¶ Ad 2ᵐ dōm:q ſicut Inno.dicit. Oēs celebrātes debēt intētionē referre ad illud inſtās in quo eꝑs v̄ba ꝓfert:⁊ ſic eꝑi intētio nō defraudat:nec aliquis ibi facit qō factum eſt.

¶ Ad 3ᵃᵐ qōnē dōz:q ꝑm Inno.quinq de cauſis quotidie miſſa in eccl̃ia celebrat. Primo qz opz ſemp eē paratā medicinā cōtra quotidiana pcta. Scōo ut lignum vite ſemp ſit in medio paradiſi. Tertio ut nobis quotidie chriſtus vnat ſacramētalr:⁊ nos ei ſpiritualiter. Quarto ut ſit apud nos vigil memoria paſſionis. Quito ut uero agno loco typici quotidie uramur ad veſperā:qm̄ iudex ad veſperā cōuertendi eſurient:ꝑm illud ꝑs. Cōuertent̄ ad veſperaꝝ ⁊c̄. ¶ Ad p̄m g̃ dōm:q paſſio chriſti ꝓut in capite contigit ſemel tm̄ in anno ꝓſentat in eccl̃ia:ſed ꝓut in nos eiꝰ effectus ꝓuenit quotidie debet repñtari:qz eiꝰ effectus in nobis cōtinuus eſt:⁊ ſic repreſentat in hoc ſacramēto. ¶ Ad 2ᵐ dōm:q eccl̃ia uolēs pplm chriſtianum circa ipſam oñicaꝝ paſſionē ꝓut in capite noſtro fuit mēti occupari:ſtatuit ut illa die nō ꝓſecrareſ corpus chriſti:ne tm̄ eccl̃ia oino ſine corpore chriſti eēt:corpus chriſti ꝑcedenti die ꝓſecratū ⁊ reſeruatuꝫ ſumit: ſanguis aūt nō reſeruat ꝓpter effuſionis periculuꝫ: nec eſt uerū qō quidā dicūt:q vinū ex imiſſione partis hoſtie in calicē cōſecrat:qz tranſubſtātiatio nō fit ſine debita forma uerboꝝ.vnde poſt potuꝫ illum nō liceret eadē die coicare. ¶ Ad 3ᵐ dōm:q oēs noſtra actio per chriſtū perfici debet:⁊ ideo quando in vna die occurrūt uel diuerſa dei beneficia cōmemorāda: uel quibꝫ ſunt gratie deo reddēde uł etiā plura a deo impetranda pro ſalute viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ:oportet q pluries miſſa in eccleſia celebret ſi aſſit facultas: nec ex hoc ſequit q aliquā do debeat intermitti.

¶ Ad 4.ᵃᵐ qōnē dōm:q coiter loquendo miſſa debet dici in die ⁊ nō in nocte:qz hoc ſacrm ad tēpuꝫ gr̃e ꝑtinet qō per diē ſignificat. Ro.13. Nox p̄ceſſit dies āt appropinquauit. Dies aūt iudicat nō ſolū ab ortu ſolis:ſed exquo incipiūt oriturī ſolis ſigna manifeſtari per aliquā aeris illuſtrationē:tm̄ in duabꝰ noctibꝰ miſſa decantat ꝓpter priuilegiū illarū noctiū.ſ.in nocte natiuitatis qñ chriſtꝰ natus eſt:⁊ in nocte reſurrectionis circa p̄ncipiū:ut patet ex oſone. Deus qui hāc ſacratiſſimā noctē ⁊c̄. q̃uis hoc nō oporteat ſemp obſeruari. Solēnis aūt miſſe celebratio tribꝰ horis inſtituta eſt fieri.ſ.in tertia diebꝰ feſtis:in ſexta diebꝰ ꝓfeſtis:in nona diebꝰ ieiunioꝝ:qz i miſſa recolit mors chriſti qui q̃dē hora 3ª crucifixus eſt linguis iudeoꝝ: hora ſexta manibꝰ militū:hora nona expirauit:ſz qñ fiunt ordines miſſa pōt cantari etiā poſt nonā:⁊ pcipue in ſabbato ſcō:qz ordines ptinēt ad diem oñicam:uel etiā ut oliget ior fiat ꝓparatio differt q̃tū differri pōt ante p̄dictū:⁊ ideo qñ nō eſt dies ieiunij celebrat iter tertiā ⁊ ſextā qua hora comedit coiter: ſed in diebꝰ ieiunij in nona.ꝓuiate aūt miſſe pñt dici a mane uſq ad tertiā:uel etiā uſq ad nonā in diebus ieiunioꝝ. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q eadē ratio eſt q̃re chriſtus hora veſpertina conſecrauit:⁊ q̃re poſt cenā.vnde ſicut non opz q imitemur eū in 2° ita nec in p̄°. ¶ Ad 2ᵐ dōm:q hoc ſingulariť eſt in diebꝰ ordinū rone iaꝫ dicta. ¶ Ad 3ᵐ dōz:q in medio noctis ſm eccl̃iaz incipit dies nālis:nō āt dies artificialis in qua ſolū licet celebrare. ¶ Ad 4.ᵐ dōz:q q̃uis chriſtus hora 6ª fuerit in cruce poſitꝰ:tn̄ ſacrm paſſionis ſue peractum eſt in alijs horis:⁊ ideo nō opz q tūc tm̄ miſſa celebretur.

¶ Ad 5ᵃᵐ qōnē dōm:q in hoc ſacro ꝓtinet ille qui eſt totiꝰ ſcitatis cā:⁊ ideo oia que ad cōſecrationē huiꝰ ſacrī pertinēt etiā cōſecrata ſunt:ſicut ipi ſacerdotes cōſecrātes ⁊ miniſtri ⁊ veſtes ⁊ uaſa:⁊ oia hiꝰ:⁊ ideo etiā debet in altari ⁊ in domo ꝓſecrata celebrari hoc ſacrm:ſi aūt neceſſitas aſſit:uel ꝓpter deſtructionē eccleſiaꝝ in aliā terra uel in itinere cōſtitutis:licet ēt in locis nō ꝓſecratis celebrare dūmō habeāt altare portatile ꝓſecratū:⁊ alia hiꝰque ad cōſecrationē huiꝰ myſterij requirunt:alias nō licet niſi epiſcopo ꝑcedente.

¶ Ad p̄mū ergo dōm:q cōfirmationis ſacrm non cōtinet ipm̄ chriſtū:⁊ ideo nō requirit loci ſcificatio: ſicut in hoc ſacro. ¶ Ad 2ᵐ dōm:q beatꝰ Silueſter inſtituit q altare decetero nō niſi lapideū eſſet:qz eni altare ꝓſecrari debet opz eſſe aliquā rem fortē ⁊ non fragilem ſicut eſt lignum:uel terra de qua fiat altare.

¶ Item qz debet eē in eccl̃ia copia altariū ut frequētetur hoc myſteriū:ideo debet eē mā cois: nō autez aurū uel argentū uel aliquid hiꝰqō nō de facili poſſit haberi:in ueteri aūt lege erat tm̄ vnū altare ad vnuꝫ tm̄ effectū deputatuꝫ:⁊ iō nihil oberat ſi de auro fieret:cōpetit etiā lapis ad ſignificatiōez altariſ qō chriſtum ſignificat:qui etiā per petrā ſignificat. pª Lozz. x.petra aūt erat chriſtus.ſed ante tēpus Silueſtri,pter ꝓſecutionē nō erat fidelibꝰ certus locus ad manendū.⁊ ideo habebāt altare ligneū:qō facile tranſferret. ¶ Ad 3ᵐ dōm:q pāni in quibꝰ corpus chriſti cōſecrat repreſentāt ſindonē mūdā qua corpus chriſti uoluꝫ eſt: ⁊ ideo ſicut illa linea fuit:ita nō licet niſi in pānis lineis corpuꝫ chriſti cōſecrare.linū etiā cōpetit huic ſacro ⁊ ꝓpter puritatē:qz ex eo pāni cādidiſſimi ⁊ facile mūdabiles fiunt:⁊ ꝓpter multiplicē tuſionē lini qua paraſ ad hoc:ut ex eo fiat pānus cādidus que cōpetit ad ſignificādū paſſionē chriſti.vnde non deceret de pānis ſericis corpale ⁊ pallas altaris eſſe:q̃uis ſint preciоſiores:neq de pāno lineo tincto q̃uis ſit pulchrioꝝ. ¶ Ad 4.ᵐ dōm:q ſm ſtatutū eccleſie calix debet eſſe tm̄ de auro uel argēto uł ſtāno: nō aūt de ere uel auricalco:qz ex fortitudine vini rubiginē gn̄aret:⁊ nauſeā ꝓuocaret:neq ex vitro uł criſtallo ꝓp̄ fragilitatē:neq ex ligno pp̄ poroſitatē:qz ibibit liquorē imiſſum:neq ex lapide:pp ineptitudinē.nō eni opz q q̃tū ad oia ſigna ſignatis rndeant.

¶ Ad 6ᵃᵐ qōnem dōm:q remotis his que nō ſunt de eſſentia rei nihilominꝰ res manet.vnde cū blꝰritus ⁊ q̃tum ad determinationē hore uel loci uel indumentoꝝ nō ſint de eſſentia ſacrī.ſed de ſolēnitate:ſi omittant:nihilominus ꝓſecratū eſt ſacrificiū:dūmō aſſint ea que ſunt de eſſentia ſacrī.ſ.ordo ⁊ intētio ex parte cōſecrātis:⁊ mā ⁊ forma ex parte cōſecrati:tn̄ grauiter peccat qui aliter facit:⁊ degradandus eēt. ¶ Ad primū g̃ dōm:q leges dine que ptinēt ad eſſentialez inſtitutionē ſacrī ſi mutent nihil fit:ut ſi alia mā eſſet uł forma.ſecus aūt eſt de legibꝰ que pertinēt ad ſolēnitatez ſacrī. ¶ Ad 2ᵐ dōm:q ſignificatio rei ſacralis eſt de eſſentia ſacrī:⁊ hoc ſufficiēter habet per mās: ⁊ ideo ſignificatio que ſupaddit in aliquo ritu eſt de ſolēnitate:nō de eēntia ſacrī. ¶ Ad 3ᵐ dōm:q ſacra originē hñt ex inſtōne dīna,⁊ iō omiſſio alicuiꝰ qō ſit ab eccl̃ia inſtitutū nō pōt ipedire quin uerū ſacrz fiat ipediret aūt ſi ſacra ex inſtōne eccl̃ie efficacia bēret:

ſicut actiōes ſeculares ex ſtatutis p̄ncipū ratificant.

Ad tertiū ſic ꝓcedit.videt q laycus pōt diſpēſare corpꝰ chriſti.perfectio enim huiꝰ ſacrī in mā cōſecratiōe conſiſtit: ut ſupra dictū eſt nō in uſu ſacramēti:ſed ordinati ſūt miniſtri ſacramētoꝝ.ergo ⁊ ſi cōſecratio mā ad ſolos ſacerdotes ptinet:tn̄ diſpēſatio debet ad oēs ptinere. ¶ p̄. ab illis debet diſpenſari ſacramētū qui cū reuerētia ipſuꝫ tractāt.ſed q̃dā laici ſunt maioris reuerētie ad ſacrm q̃ ēt ſacerdotes:⁊ ēt mulieres interdū.g̃ per eos pōt hoc ſacramētū diſpēſari. ¶ p̄. ſicut ſacerdotis eſt diſpēſare corpus chriſti ita ⁊ tangere:ſed in aliquo caſu licet tāgere laico corpꝰ chriſti puta ſi videret ipꝫ in terra iacere ⁊ nō eēt ſacerdos qui tolleret:g̃ ⁊ in aliquo caſu liceret ei diſpēſare. ¶ Sz ꝓtra eſt:qō dī de cōſecratiōe diſt.2.cap'o puenit.ubi inhibet ne etiā infirmis per laicos ſacerdotes hoc ſacramētū trāſmittāt. ¶ p̄. Ad eoſdē ptinet eē miniſtroſ eccl̃ie ⁊ diſpēſatoreſ miniſteriozꝝ dei.j.Lozz.4. Sic nos exiſtimet hō ⁊c̄. ſed laici nō ſunt miniſtri eccleſie.ergo nō debēt eē diſpēſatores ſacramētorum.

¶ Ulteriꝰ videt q diaconus poſſit diſpēſare qz beatus Laurētius diacon' fuit:ſibi aūt cōmiſſa fuit diſpēſatio oñici ſanguinis:ut patet in legēda ſua.ergo diaconus pōt diſpēſare. ¶ p̄. Diſpēſatio huiꝰ ſacrī ad populi curationē ptinet:ſz diaconꝰ pōt habere curā aiarū.ergo ⁊ ipe eſt diſpēſatoz huiꝰ ſacrī. ¶ Sz ꝓ eſt qō dicit canon.di.23,nō opz panē dare.i.corpus chriſti.

¶ Ulteriꝰ videt q aliqs poſſit licite recipe diſpēſationē ſacramēti a foznicario uel excoicato uel heretico ſacerdote. Aug.eni dicit. Neq in boie bono neq in boie malo aliqs ſacramēta dei fugiat.ergo pōt a quolibet ſacerdote hoc ſacramētū recipere. ¶ p̄. Uirt' diuina p̄ualet malitie humane:ſed ſacramētū dīna virtute ptinet gratiā ⁊ cauſat.ergo q̃tūcūq ſit malus ille qui dederit uel hereticus cōſequit gratiaꝫ qui ab eo ſacramētū recipit. ¶ p̄. Iniqtas ſacerdotis non pōt ipm corpꝰ chriſti inquinare:ſed hoc ſacramētuꝫ ex ipſo opere operato qō eſt corpus chriſti gratiā ꝓfert.ergo etiā ſi aliqs ſit excoicatus uel hereticus ſacramētū ab eo ꝑceptū gratiā cōfert. ¶ Sed ꝓtra eſt qō dicit canon.34.di. Nulli miſſaz audiat ſacerdotis quē ſcit cōcubinā idubitāter habere.ergo peccat qui recipit ſacramētū a ꝑcubinario ſacerdote. ¶ p̄. Nullus debet recipere ſacramētū ꝓeter inſtitutionē eccl̃ie:qz indignus accederet:ſed aliq ſm inſtitutionē eccleſie ſunt ſuſpēſi.ergo nō licet ab eis ſacramēta recipere.

Rñdeo dōm ad ꝓmā qōnez:q ſicut in corpore nāli ſunt quedā mēbra principalia per que v̄tutes ⁊ opatiōes vite a principio vite ad cetera membra decurrūt:ita ⁊ in eccleſia ſacerdotes ⁊ alij miniſtri ſunt q̃ſi mēbra pcipalia q̃bus mediātibꝰ ſacramēta vite populo diſpenſari debent:⁊ ideo laicis q̃tumcunq ſanctis:ſicut nec conſecratio:ita nec diſpenſatio huius ſacramenti competit.

Ad primū ergo dōm:q q̃uis in eēntia ſua ſacramētū ſit pfectū ſine uſu ſacramēti:tn̄ perfectionē q̃tum ad effectū ſine uſu nō hēt: ⁊ iō ēt uſus ſacramēti huiꝰ ad diſpēſationē miniſtrorū eccl̃ie ptinet. ¶ Ad 2ᵐ dōm:q in hoc ſacramēto ad reuerētiā ipſius nō ſolū exigit ſcificatio morū:ſz ēt ſacramētalis ſanctificatio:qz ⁊ ipſe calix in quo ſanctitas morū eē nō pōt cōſecrat ꝓpter reuerētiam ſacramēti:⁊ ſilr in diſpēſante hoc ſacrz debet eē utraq ſcificatio.vñ ⁊ manꝰ ſacerdotis vnctione ſcificatur ſicut ⁊ calix:⁊ iō qz laicꝰ hāc ſanctitatē nō hēt:iō nō poteſt hoc ſacramentū diſpenſare. ¶ Ad 3ᵐ dōm:q ſicut baptiſmū ꝓferre cōpetit ſacerdoti ex officio tn̄ laicus in caſu neceſſitatis nō peccat baptizās:ita tangere corpus chriſti ex officio ſoli ſacerdoti cōpetit:ſz in caſu neceſſitatis pōt ⁊ debet corpus chriſti tangere etiā ſi ſit peccatoz:ut ſi in aliquo loco imundo iaceret:ſz nō eſt ſile de diſpēſatiōe ſacramēti:qz receptio huius ſacramēti nō eſt neceſſitatis.vñ ei qui non pōt ſacrāliter māducare dōm eſt:crede ⁊ manducaſti.

¶ Ad ſcām qōnē dōm:q diſpēſatio huiꝰ ſacrī ꝓprie ad ſacerdotē ptinet:eo q ipſe repreſentat chm̄ qui fuit mediatoz dei ⁊ hoium. vñ cū hoc ſacrm ſit ad reconciliādū nos deo debet per ſacerdotē qui eſt mediatoz iter deū ⁊ pplm diſpenſari:ſed ſicut ſacerdos ut dictū eſt participat aliqd de virtute' pfectiua que eſt epi:ita diaconus pticipat aliqd de diſpēſatiōe huius ſacramēti:cōpetit eni ei ex officio ſanguinē oñi diſpēſare:ſed nō corpus:qz diſpēſatoz corporis opz q ipꝰ corpus tangat:non autem diſpenſatoz ſanguinis:diaconus autem nō licet corpus chriſti tāgere cū nō habeat manus ſacratas:⁊ iō nō debet corpus diſpenſare niſi de mādato preſbyteri uel epi:uel preſbytero longe poſito in caſu neceſſitatis:uel iō diſpēſat ſanguinē ⁊ nō corpꝰ:qz per ſanguinē ſignificat redēptiōis myſteriuꝫ:qō a capite chriſto in mēbra diffundit officio miniſtroꝝ.vñ ⁊ ſanguini aqua que populuꝫ ſignat admiſcet:ſed incarnatio quā corpꝰ chriſti ſignat non eſt humano myſterio facta. ¶ Ad p̄mū ergo dōz:q q̃uis fuerit diſpēſatoz ſanguinis:nō tn̄ legit fuiſſe diſpēſatoz corpis.vñ ⁊ adhuc hodie in quibuſdā eccl̃ijs ſāguis per diaconū miſtris altaris diſpēſat. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q diaconꝰ pōt habere curā aiaꝝ q̃tū ad ea que iuriſdictiōis ſunt:ſed nō q̃tū ad ea que ſunt ordinis: diſpenſatio aūt ſacramentoꝝ ad ordinem pertinet.

¶ Ad tertiā qōnē dōm:q ſi aliqs cū pcto ad hoc ſacrz accedit magis cedit ei in nocumētum q̃ in ꝓfectum. quicūq aūt cōtra ordinationem eccleſie accedit per inobedientiā peccat.ſimoniaci aūt ⁊ ſciſmatici ⁊ excoicati ex ſtatuto eccleſie a diſpenſatiōe huius ſacramēti ſunt ſuſpēſi:qz ſunt extra vnitatē eccl̃ie in qua ſacramēta ꝓferunt:⁊ ſilr iterdictū eſt ꝑcubinarijs ſacerdotibus ꝓpter ſp̃ualitatē maximā que in hoc ſacro requirit.vñ ſi aliqs ab aliquo p̄dictoꝝ ſacramētuz ſuſcipiat peccat:⁊ ſic gratiā nō ꝓſequit:tn̄ differt de fornicarijs ⁊ alijs p̄dictis:qz alijs nō debet hō coicare in diuinis ſciēter q̃tūcūq ſint occulti:ſed ꝑcubinarij ſacerdotes nō ſunt vitādi:niſi ſint notorij:⁊ dicunt notorij tribus modis:uel ꝓpter ſentētiā:qz puicti ſūt uel per ꝓfeſſionē in iure factā:uel per rei euidētiā:ſic qñ eſt ita manifeſtū q nulla pōt fergiuerſatiōe celari ab alijs aūt pcōrib' licet ſacra recipe. ¶ Ad p̄mū ergo dōz:q inq̃tum eſt malus nō fugit:ſed ꝓpter eccleſie ꝓhibitionē.uel dicēdū q Aug.dicit q ſacramēta nō ſunt fugiēda:qz cognoſcēdū eſt etiā ab eis uerꝫ perfici ſacrm. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q q̃uis ſacrm virtutē ſuam nō amittat:tn̄ in eo qui indigne accedit ꝓtra obedientiā eccleſie faciēs effectū nō habet. ¶ Et ſilr dicendum ad tertium.

Queſtio.II.

Queritur de hereſi. Et circa hoc querunt tria. Primo qd faciat hereticū. Scōo utrū hereſis ſit maꝰ pctm̄ alijs. Tertio utrū heretici ſint tolerandi.

Ad primū ſic ꝓcedit. Uidetur q hereſis nō dicat puerſitatem fidei. Hereſis eni ut dic Iſiō.idē eſt q diuiſio.diuiſio aūt vnioni opponit:vnio aūt fit per charitatez:

Universidad de Deusto
Biblioteca

da amor est vnitiua virtus: ut dicit Dio. ergo heresis nõ ptinet ad puersitatẽ fidei: ſꝫ magis ad puersitatez odꝝ. ℂ Ꝓ. ſcisma diuisionẽ ipozrat: ꝛ ita videnꝫ ſcismatici heretici eẽ: ſed ſcismatici nõ semp hñt fidei puersitatẽ. ergo heresis nõ ꝓsistit in peruersitate fidei. ℂ Ꝓ. simoniaci nõ errãt in fide: ſed tñ simoniaci sũt heretici: qz ut dicit Greg. in regiſtro. Qui per pecuniã ordinat hereticꝰ, ꝓmouet. ergo heresis nõ iporzat errorẽ in fide. ℂ Ꝓ. ſupstitio religiõi opponit nõ fidei ſꝫ heresis ſupstitio dicit. g̃ nõ ptinet ad fidei puersitatẽ: ſꝫ magis ad puersitatẽ religionis. ℂ Ꝓ. Hiero. dicit q ex vbis inordinate ꝓlatis incurrit heresis. ſꝫ fides nõ ꝓsistit in vbis oris ſed in ascẽsu cordis. ergo heresis nõ dicit puersitatẽ fidei. ℂ Ꝓ. multa sunt de bis que ad fidẽ ptinẽt in q̃bus sunt ꝓtrarie oppositiones: ꝛ sic opꝫ alterã eaꝝ eẽ falsaꝫ: nec tñ aliq̃ iudicat heretica: ergo tota rõ heresis nõ ꝓsistit in puersitate fidei. ℂ Ꝓ. iudei hñt puersam fidem: nec tñ heretici dicunt. ergo ois heresis nõ ꝓsistit in puersitate fidei. ℂ Ꝓ. multi hñt puersaꝫ fidẽ qui nõ hñt nouã opinionẽ sic manichei: ſed habere nouã opinionẽ est de eẽntia heresis: sicut patet per diffinitionẽ Aug. ergo ꝛc. ℂ Ꝓ. multi habẽt puersaꝫ opinionẽ in eis que sũt fidei qui ex hoc nullũ cõmodũ tpale sperãt. ſed hoc est de eẽntia heresis ut patet per Aug. ergo ꝛc. ℂ Sed cõtra. heresis est pctñ: g̃ alicui virtuti opponit. ſꝫ nulla cognitio inter virtutes computat nisi fides. ergo cũ heresis ad cognitionem pertineat. ut ex diffinitione Aug. patet videtur q heresis sit peruersitas fidei. ℂ Ꝓ. hoc patet ex communi usu loquendi.

Rñdeo dõꝫ: q nomẽ heresis grecũ est ꝛ diuisionẽ iporzat fm Isido. vñ ꝛ heretica diuisiua dicunt. ꝛ qz in electiõe fit diuisio vni⁹ ab altero: electio ꝓ heresis dr: ut pz in. j. eth. diuisio aũt ptingit alicui parti per recessum a toto. prima aũt ꝓgregatio que est in boibus est per viã cognitiõis: qz ex hac oẽs alie oriunt. vñ ꝛ heresis ꝓsistit in singulari opinione ꝓter cõem opinionẽ. vñ ꝛ phi qui quasdã positiones habebãt ꝓter cõem sniam alioꝝ sectas ul' hereses ꝓprias ꝓstituebãt. ſꝫ qz nullus denoiat ab eo qõ ineſt sibi iperfecte: ſed solũ qñ ꝓfirmat in illo sicut nõ dr iracundus cui ineſt passio ire: ſꝫ qui passibilis est de facili ab ea: nec q̃ hẽt dispositionẽ dr san⁹. iõ nec heretic⁹ noiat nisi qui in singulari opinione firmã hẽt stabilitatẽ. vñ ẽt cõpetit ei nomẽ heresis fm q in electionẽ sonat: qz qõ in electione fit q̃si ex hitu firmato ꝓcedit. cõpetit ei ẽt nomẽ heresis fm q latinũ est ab herẽdo dictũ: qz sue opinioni uehemẽter iheret. ꝛ qz ꝓgregatio corpis mystici per vnitatẽ uere fidei ꝓio constituit ideo hereticus fm nos dr qui a communi fide que catholica dicitur discedit cõtrarie opinioni uehemẽter inherens per electionem.

Ad primũ ergo dõm: q amor facẽ cõpletã vnionẽ: sed ꝓncipiũ vniõis est ex cognitiõe. ꝛ iõ diuisio que est in fide heresim constituit. ℂ Ad 2m dõm: q scisma iporzat diuisionẽ oppositaꝫ charitatis vnioni. dicunt enim scismatici qui ꝓcordiam nõ seruãt in ecclie obseruatijs: ut ecclie plaris obedi ant uolẽtes per se eccliam ꝓstituere singularẽ. ꝛ isti in ꝓncipio puersuꝫ dogma nõ hñt. ſed ab ecclie fundamẽto recedẽtes in uaniloquiũ vtunt ꝛ puersuꝫ aliq̃ ꝓfingũt. ꝛ sic in fine in heresim labunt. vñ Hiero. dicit q heresis ꝛ scisma otterũt sic gen⁹ ꝛ spẽs. ℂ Ad 3m dõꝫ: q simoniaci q̃q dicunt per silitudinẽ heretici: qz sic heretic⁹ ꝓtra fidẽ sentit. ita simoniacus opat ac si ꝓtra fidẽ sentiret dũ ꝓcio sacra vult adipisci ul' oare si estimaret donum spiritus sancti pecunia possideri. ℂ Ad 4m dõꝫ: q fides est primũ eoꝝ que ad religionẽ requirunt. qz ois religio siue cult⁹ dei est quedaꝫ fidei ꝓtestatio: ꝛ iõ ueritas fidei dr ueritas que fm pietatẽ est Tit. j. iõ ẽt ea que heresis sunt ad supstitionẽ ptinẽt. ℂ Ad 5m dõm: q fides principaliter cõsistit in corde ꝛ prio: ſꝫ secũdario in ore: qz corde credit ad iustitiã ore ꝓfessio fit ad salutẽ Ro. 10. ꝛ silr heresis principaliter ꝓsistit in corde fm q Hyl. dicit intellectiue sensus in aio est sed secũdario in ore. vñ Hiero. dicit q ex vbis inordinate ꝓlatis incurrit heresis. non qz heresis per se in his ꝓsistat: ſꝫ qz sũt occasio ꝛ cãrroris. ℂ Ad 6m dõꝫ: q in fide sunt aliq̃ ad que explicite cognoscẽda ois hõ tenet. vñ si in his aliq̃s errat infidelis reputat ꝛ hereticꝰ si ptinaciã adiũgat. si aũt sunt aliq̃ ad que explicite credẽda hõ nõ tenet nõ efficiet hereticus in his errãs: ut si aliq̃s simplex credat iacob patrẽ fuisse abrahe q̃ est ꝓtra veritatẽ scripture quã fides ꝓfitet quousq̃ hoc sibi innotescat q fides ecclie ꝓtrariũ hẽt. qz nõ discedit per se loquẽdo a fide ecclie nisi ille qui scit hoc a quo recedit de fide ecclie esse. ꝛ qz quedã sunt que in fide ecclie implicite ptinent ut pclusiones in ꝓncipijs: iõ in his diuerse opiniones sustinent quousq̃ per ecclesiaꝫ determinat q aliq̃d eoꝝ cõtra fidẽ ecclie est: qz ex eo sequit aliquid ꝓtrariũ fidei directe. ℂ Ad 7m dõm: q diuidi nõ conuenit nisi parti: ꝛ iõ illi qui nunq̃ fuerũt de fide ecclie nõ reputant hereticꝰ si puersam fidẽ habẽãt ut iudei uel pagan⁹: qz nunq̃ fuerũt pars huiꝰ totiꝰq̃ est ecclesia. ℂ Ad 8m dõm: q ois opinio que nõ hẽt initiũ a doctrina chri: que est fundamẽtũ: noua reputat q̃tũcũq̃ fm tẽpus sit antiqua. Uel dõꝫ q Aug. loquitur q̃tum ad primos hereſiũ inuẽtores. ℂ Ad 9m dõꝫ: q illi qui heresim ꝓfingũt de nouo ꝓstat q aliq̃d expectant cõmodũ saltem principatum: uolunt enim habere sequaces. hoc etiã in omnib⁹ ex superbia procedit: que est amor ꝓprie excellentie: q a cõmuni via dr discedunt animi leuitate aut peruersitate.

Ad scõm sic ꝓcedit. Uidet q heresis nõ sit maximum pctñ: maxima eni pcta vident esse principalia pcta: qz illud est maximũ in vnoquoq̃ gñe: q̃ est principale: ſꝫ heresis nõ est principale vitium. ergo nõ est maximum. ℂ Ꝓ. fm phm in. 8. Eth. pessimũ opponit optimo. sed fides cui opponit heresis nõ est optima virtutũ. ergo nec heresis est maximũ pctñ. ℂ Ꝓ. illud q̃ excusat nõ est maximũ pctõꝝ: ſꝫ heresis uel infidelitas excusat. j. Thi. j. sed misericordiã psecutus sum quia ignorãs feci in incredulitate mea: ergo heresis non est maximũ pctñ. ℂ Ꝓ. fm mẽsurã peccati est mẽsura pene. sed fm Hiero. pctñ scismatis est magis punitũ q̃ aliq̃ aliud pctñ: qz absorpti sunt a terra: ut patet Nũeri. 16. ergo heresis nõ est maximũ pctñ. ℂ Ꝓ. pctñ in spũm sanctũ est grauius ceteris pctis. sed heresis nõ est hi⁹. g̃ nõ est grauissimũ. ℂ Sed cõ in epla Clemẽtis dr q primũ locũ in penis hñt qui oberrãt a deo. ſꝫ tales sũt heretici. g̃ ꝛc. ℂ Ꝓ. Amb. dicit. Hzauissime peccas si ignoras. ſꝫ heretici ignorãtiã dei habẽt. g̃ grauissime peccãt. ℂ Ꝓ. Dio. dicit. 3. c. eccl. hier. q ille qui hẽt ptcipationẽ quãdã sacratissimaꝝ ꝓsumationũ nõ est eq̃lis vniuersalr indocto ꝛ nõ ptcipãti aliquã dinaꝝ teletaꝝ: idest sacrorꝝ: sed tales sũt heretici. ergo alij pctores nõ sunt eis equãdi in malo.

Rñdeo dõm: q vnuq̃q dr malũ qz nocet. vñ cuꝫ heresis plus noceat q̃ aliq̃d aliud pctñ: qz subuertit fundamẽtũ oium bonorꝝ sine quo nihil boni remanet: iõ heresis est ex genere suo maximũ pctõꝝ: q̃uis ex accidẽti aliq̃ pctm possit eẽ graue: ſic si mltũ crescerent ꝓpẽpt⁹ dei in aliquo q̃ ẽt ex gñe suo eẽt ueniale: ſꝫ de eo q̃ est fm accidẽs nõ est curandũ in arte. ut phs dicit in. 5. ethicorum.

Ad primũ g̃ dõm: q sic fm phm in. 7. ethic. bestialitas ponit extra nũerum aliaruꝫ hũanaꝝ malitiaꝝ: qz hũanũ modũ trãscẽdit. ita a sctis ponit heresis extra numerum pctõꝝ que in ifide libꝰ iueniunt q̃si grauiꝰ eis: ꝛ iõ nõ cõputat inter vitia capitalia nec inter eorũ filias. qz vitia capitalia fm Isidorum in glo. Deute. 7. signant per. 7. pplos qui in terra pmissiõis nõ remãserũt: tñ si ad aliquod de. 7. capitalibus reduci debeat poterat ad supbiã reduci: ut per diffinitionẽ Aug. in littera positã pz. ℂ Ad 2m dõm: q vbũ phi intelligẽdũ est in his que nõ sunt ordinata adinuicẽ in q̃bus destructo vno alterꝝ nõ destruit: ſꝫ in ordinatis adinuicẽ destructio prioris ſp est prioris ſi ue illud sit melꝰ siue nõ: qz eo remoto pñtia remouẽtur: sic egritudo est prior q̃ cathechia q̃uis enechia sit melior q̃ sanitas. ℂ Ad 3m dõm: q sic fides hẽt aliq̃d in affectu ita ꝛ heresis: q̃uis ex illa pte qua hẽt ignorãtiã in itellectu aliquo mõ excusare possit: tñ pz q hẽt duritiã in affectu ad nõ obediẽdũ pme veritati nihil ꝓbet eã eẽ maximũ pctõꝝ. ℂ Ad 4m dõꝫ q q̃uis scisma fuerit grauiꝰ punitũ q̃tũ ad nouitatẽ pene qõ expediebat ut ꝓlati ecclie nõ cõtẽnerent: tñ infidelitas est magis punita q̃tũ ad multitudinẽ punitoꝝ ut patet Exodi. 20. ℂ Ad 5m dõm: q heresis fm q pertinacia iporzat speciem est peccati in spũm sanctum: quia est impugnatio veritatis agnite.

Ad tertiũ sic ꝓcedit. vi q heretici sint sustinẽdi: nihil eni dr ipugnari nisi qõ est ꝓtra amicitiã. ſꝫ diuersitas opinionũ nõ est ꝓtra ꝓcordiã amicitie: ut phs in. 10. eth. dicit. ergo nõ sunt ipugnãdi. ℂ Ꝓ. qõ est necessariũ nõ est impediẽdũ. ſꝫ heresis est necessaria ecclie. j. Cor. 11. Necesse est hereses eẽ: ut qui ꝓbati sũt manifesti fiãt. ergo nõ sunt ipugnãdi. ℂ Ꝓ. Matth. 13. dñs ꝑcepit ut zizãnia pmitterent crescẽ usq̃ ad messẽ. Messis aũt est finis secli. cũ ergo heretici sint zizãnia vi q debeãt pmitti crescere usq̃ ad finẽ mũdi. ℂ Ꝓ. nullus sapiens dr niti ad hoc qõ ꝓfect nõ põt: ſꝫ sic dicit quedã gl. Isa. 7. Ꝑdiu stabit mũdus sapiẽs secularis ꝛ hereticꝰ sermo dñabunt. g̃ nõ dr eccl'a niti ad heresiũ ipugnationẽ. ℂ Ꝓ. nullus credit nõ uolẽs: ut dicit Aug. sed heretici in fide erãt. g̃ nõ sũt cogẽdi. ℂ Sz cõ. j. cor. 5. apls ꝑcepit esse extirpãdũ uetꝰ fermẽtũ: qz totam massaꝫ corrũpit. ſꝫ heretici eccl'iaꝫ maxime corrũpũt g̃ sũt ab eccl'ia extirpãdi. ℂ Ꝓ. lupi sũt ab ouibꝰ arcẽdi pastoꝝ officio: ut pz Jo. 10. ſꝫ heretici sũt lupi: ut pz Act. 20. g̃ debent extirpari. ℂ Ꝓ. vita spũalis est melior q̃ corporalis. sed homicide extirpant: qui auferũt hoibus vitã corporalẽ: ergo multo ampliꝰ hereticꝰ: qui auferũt hominibus vitam spiritualem.

Rñdeo dõm: q heresis est ifectiuũ vitiũ: vñ. 2. Dio. 2. dr q multũ ꝓficiũt ad ipietatẽ: ꝛ sermo eoꝝ ut cancer serpit: ꝛ iõ eccl'ia eos a ꝓtio fideliũ excludit: ꝛ ꝑcipue illoꝰ qui alioꝰ corrũpũt ut simplices qui de facili corrũpi pñt ab eis sint segregati nõ solũ mẽte ſꝫ ẽt corpaliter: vñ per eccl'iaꝫ carcerant ꝛ expellunt. Si aũt alios nõ corrũperẽt possent ẽt celari. ſꝫ illi qui sunt firmi in fide pñt cũ eis corpe puersari ut eos puertãt: nõ tñ in diuinis qz excoicati sũt: ſꝫ iudicio secl'ari pñt licite occidi: ꝛ bois suis spoliari: ꝛ si alios nõ corrũpãt: qz sũt blasphemi in deũ ꝛ fidẽ falsã obfuãt: vñ magis pñt pũiri isti q̃ illi q̃ sẽ rei crimis lese maiestatis: ꝛ illi qui falsaꝫ monetã cudũt.

Ad primũ g̃ dõm: q phs loquit de opinionibus speculatiuis tñ: ſꝫ ꝓfessus unitate fidei est ꝑnᵐ colonis in charitate: ꝛ iõ dissensus in fide excludit amicitiã familiaritatis. ℂ Ad 2m dicẽdũ: q heresis dr necessaria nõ per se loq̃ndo: ſꝫ per accñs: inq̃tũ ex quolibet malo deꝰ elicit aliq̃d bonũ: qz fm Aug. eccl'ia utit hereticis ad ꝓbationẽ doctrine sue: dũ. s. eoꝝ falsa dogmata ipugnat. ℂ Ad 3m dicẽdũ: q dñs iõ ꝑcepit ut zizãnia nõ eradicarent ne forte sil' cũ ipsis eradicaret ꝛ tritic̃ũ: ꝛ iõ hoc locũ hẽt in illis de q̃b⁹ nõ ꝓstat utrũ sint hereticꝰ uel nõ. ℂ Ad 4m dõm: q q̃uis eccl'ia nõ possit facere quin sint aliq̃ hereticꝰ: tñ ꝑ singulariter hũc uel illũ cohercere: sic ẽt oia pctã uenialia vitare nõ possum⁹: tñ singula vitare nitimur. ℂ Ad 5m dõꝫ: q ecclesia nõ ꝑsequitur eos ut per violẽtiã inducant ad credendũ: sed ne alios corrũpãt: ꝛ ne tantum pctñ multum remaneat.

ℂ Ut intus sub noie ꝛc. ⌋ Hoc dicit ꝓp scismaticos ꝛ hereticos qui fm ipm nõ pñt ꝓsecrare. ℂ Et q̃d maius corpe ꝛ sanguine: videt corpꝰ mysticũ: qz significatur per ipm. Et dõm q in his que sũt tñ ad significãduꝫ uerũ est q signatũ ꝓualet signo: nõ aũt in aliꝰ que ex ꝓsequẽti significãt. Et iõ dõm: q corpꝰ chri mysticuꝫ si accipiat cũ ipso capite est melꝰ q̃ corpꝰ chri uerꝫ. si tñ corpus chri uerꝫ accipiat sine diuinitate cui est vnitũ: alias nõ: qz deꝰ ꝛ oẽs creature nõ sũt aliq̃d melꝰ q̃ deꝰ tñ. si aũt accipiat corpꝰ chri mysticũ absq̃ capite sic corpus chri uerũ est nobili⁹. ¶ Illi vo qui excoicati sunt ꝛc. ⌋ Sciẽdũ q in hoc opinio magistri discordat a cõmuni opinioni: ꝛ iõ ꝛie opinioni adherẽduꝫ est. ¶ Missa enim dr ꝛc. ⌋ Preter hãc rõnẽ nois assignat Aug. tres alias rõnes. ꝓio qz missa dr q̃si trãsmissa: eo q popl's per ministeriũ sacerdotis qui mediatoris vice fungitur inter deuꝫ ꝛ homines: ꝓces uota: ꝛ oblationes deo trãsmittit. Scõo ipsa hostia sacra missa uocari põt: qz trãsmissa est ꝓius a ꝑe nobis: ut. s. nobiscũ eẽt: postea a nobis patri: ut apõ patrẽ ꝓo nobis eẽt. Tertio missa ab emittẽdo dr ut q̃dã dicũt: qz ut sacerdos hostiã ꝓsecrare icipit per manũ diaconi ꝛ ostiariũ cathecuminos ꝛ nõ coicates foras eccl'iam mittit. Quarta cã ponit in lra. ¶ Jube g̃ hoc ꝓferri per manꝰ ꝛc. ⌋ Angelus sacris mysterijs interesse credẽdus est: nõ ut ꝓsecret: qz hi⁹ prãtẽ nõ hẽt ſꝫ ut oones sacerdotis ꝛ ppli deo repñtet: fm illud Apoc. Ascẽdit fum⁹ aromatũ i ꝓspectu dñi de manu angeli: que sunt oones sanctoꝝ. petit g̃ sacerdos ut hec. i. significata per hec. s. corpus mysticũ per manus angeli. i. ministerio angeloꝝ ꝓferant in altare sublime i. in eccl'iaꝫ triũphantẽ: uel in participationẽ diuinitatis plenã: qz deꝰ ipse altare sublime dr Exo. 20. Non ascẽdes ad altare meũ per gradus. i. in trinitate nõ facies gradus. Uel per angelus ipse chris intelligit qui est magni ꝓsilij angelus: qui corpus suũ mysticũ deo ꝓpi ptingit ꝛ eccl'ie triũphãti. ¶ Oblationem ei' cõsecrare. ⌋ i. ꝓsecrata deo repñsentare: ut accepta sit in cõspectu dei q̃tũ ad illos qui offerũt: qz q̃tũ ad id qõ ptinet semp est deo accepta. ¶ Nõ maledicã bñdictionib⁹ uestris. ⌋ hostie bñdictio nõ est ꝓncipaliter a sacerdote ſꝫ a deo: vñ hec auctoritas nõ est ad ꝓpositũ. ¶ Et intẽtionem adhiberi opꝫ. ⌋ De intẽtione idẽ dicẽdũ est q supra de baptismo dict. 6. ¶ Illud ẽt sane dici põt ꝛc. ⌋ quõ hoc sit uerꝫ supra di. 10. dictũ est. Debet aũt ille cui' negligẽtia hoc accidit q mus spẽs comedat fm canones. 40. dies penitere: ꝛ mus si capi põt

cōburi pōt ꝛ cinis in sacrariū ,pjci. Si autem amissa fuerit hostia uel pars ei⁹ ut inueniri nō possit:dz.22. dieb⁹ penitere. Si aūt per negligētiā aliq̄d de sangine stillauerit in tabulā que terre adheret:lingua lābe tur ꝛ tabula radef:si vō nō fuerit tabula terra radetur ꝛ igni cōburet ꝛ cinis in altari ꝓdef:ꝛ sacerdos 40.dies peniteat. Si aūt sup altare calix stillauerit: fozbeat minister stillā ꝛ trib⁹ diebus peniteat. Si sup lintheuz altaris ꝛ ad aliud stilla peruenerit.4.dieb⁹ peniteat.si usq; ad 3m lintheū.8.dieb⁹ peniteat si usq; ad q̄rtū.20.dieb⁹ peniteat: ꝛ lintheamina que stilla te tigit trib⁹ vicib⁹ lauet minister calice subtus posito: ꝛ aqua ablutōis sumaf ꝛ iuxta altare cōdaf. Tutuz est ēt ut pars illa linthei abscindaf ꝛ cōburaf ꝛ cinis in altari cōdaf. Si aūt aliq̄s per ebrietatē nel uoraci tatē eucharistiā uomuerit.40.diebus peniteat:cleri ci uel monachi.60.eps.90. Si aūt infirmitatis cā uo merit.septē dieb⁹ peniteat. Dicūt aūt q̄dā q̄ pena irrogata fuit ad cautelā:ut negligētia magis caueret:ꝛ ō circūstātijs pensatis pōt minui uel addi ad penam ꝓdictā:ꝛ tuti⁹ est ut predictā pagat. Debet aūt fm q̄s dā illis dieb⁹ ieiunare ꝛ a coitione cessare. Alij vō dicūt q̄ his dieb⁹ iniūgēda est pnia arbitraria pensatis conditionibus persone ꝛ negocij:ꝛ hoc probabilius videtur. Et hec de eucharistia dicta sufficiant.

¶ De penitentia. Distinctio. XIIII.

POst hec de pnia agēdū est. Pnia lōge positis a deo necessaria est ut appropiquēt. Est enī ut ait Hiero. scōa tabula post naufragiū:q̄ sigs uestē in nocētie in baptismo pceptā peccādo corruperit:pnie remedio repare pōt. Pria tabula est baptism⁹ ubi deponit uet⁹ hō ꝛ induit nouus. Scōa pnia qua post lapsū resurgim⁹: dū uetustas reuersa repellit:ꝛ nouitas pdita resumit. Post baptismū ,plapsi per pniaz renouari ualēt:sz nō per baptismū:licet hōi se pius penitere:sz nō baptiçari. Baptism⁹ nī est sacrm sz pnia dr ꝛ sacrz ꝛ virt⁹ mētis. Est enī pnia iterior:ꝛ est pnia exterior. Exterior. sacrm est:iterior vtus mētis est:ꝛ utraq; cā salutis est:ꝛ iustificatiōis. Utrū vō ois exterior pnia sit sacrm:uel si nō ois:que hoc nomine cēsenda sit cōsequēter inuestigabimus. A pnia cepit Joānis pdicatio dicētis. Penitētiā agite appropinq̄bit enī regnū celoz. Ō aūt preco docuit:illud post ueritas predicauit:exordiū sumēs sermōis a pnia. Penitētia dr a puniēdo qua qs punit illicita que cōmisit. Ponie virt⁹ timore ꝓcipit. Uñ Isa. A timore tuo dñe cōcepim⁹ ꝛ pepim⁹ spūz salutis. Est aūt pnia:ut ait Ambr. mala preterita plāgere:ꝛ plāgēda itez nō cōmittere. Itē Greg. Penitere est añ acta pctā deflere. ꝛ flēda nō cōmittere. Nā qui sic alia deplorat ut alia tñ committat:adhuc pniam agere aut ignorat aut dissimulat. Quid enīz ,pdest si pctā luxurie quis defleat ꝛ adhuc auaritie est ib⁹ anhelat: His uerbis qdā uehemēt⁹ in hērētes ptēdūt uere penitētez ultra nō posse peccare dānabiliter. ꝛ si grauiter peccauerit: uerā nō pcepisse pniam. Ō ēt alijs muniūt testimonijs. Ait enī Isa. Irriso⁹ est ꝛ nō penitēs qui adhuc agit qō penitet. Nec videt deū poscere subditus sed subsannare supbus. Canis reuersus ad uomitū ꝛ penitēs ad pec catū. Multi ad lachrymas idefinēter fūdūt ꝛ peccare nō definūt:quosdā accipe lachrymas ad pniaz cerno:ꝛ affectū pnie nō habe re:q̄ incōstātia mētis nūc recordatione pcti lachrymas fūdūt:nūc reuiuiscēte usu ea que fleuerūt iterādo cōmittūt. Isa. de pctōribus dicit. Lauamini:mūdi estote. Lauaf ꝛ mundus est qui ꝓterita plāgit ꝛ flēda itez nō cōmittit. Lauaf ꝛ nō est mūdus qui plāgit que gessit nec deserit ꝛ post lachrymas ea que defleuerat repetit. Itē Aug. Inanis est pnia quā sequēs culpa coinq̄nat. Nihil ꝓsunt lamēta si replicanf pctā. Nihil ualet,uenias a malis poscē ꝛ mala denuo iterare. Itē Hie. Qui cōmissa plāgit nec tñ deserit:pene grauiori se subiscit. Itē Ambr. Reperiunt qui se pius agēdā penitētiā putāt qui luxurianf in chro. Nā si uere penitētiā in chro agerēt:ite rādā postea nō putarēt:q̄ sicut vnū baptismā:ita est vna pnia. His alisq; plurib⁹ utū tur in assertiōe sue opinionis. Sed Amb. dicit. Hec uera pnia est cessare a pctō. Et idez. Magni ,pfectus est renūciasse errori. imbutos enī vitijs alios exuere atq; emēdare virtutis est pfecte ꝛ celestis grē:ꝛ iō sane ita diffiniri pōt. Pnia est virtus qua cōmissa mala cū emēdatiōis ,pposito plāgim⁹ ꝛ odim⁹ ꝛ plāgēda ulteri⁹ cōmittere nolum⁹:q̄ penitētia uera est in alio dolere ꝛ odire vitia. Uñ illa uerba p̄missa penitere est añ acta deflere ꝛ flēda nō cōmittere:recte si accipi possunt ut nō ad diuersa tpa sed ad idē referanf:ut.s. tpe quo deflet cōmissa mala:nō cōmittat uolūtate uel ope flēda. q̄ innuit ex vbis ꝓpitibus. Naz qui sic alia deplorat ꝛc. Hinc Augu. ait Cauēdū est ne qs existimet nephāda illa crimina (q̄lia qui agūt regnū dei nō possidebūt) quotidie perpetrāda ꝛ elemosynis quotidie redimēda. In meli⁹ est enī vita mutāda:ꝛ per elemosynas de pctis preteritis ,ppitiādus est de⁹:nō ad hoc emēdus quodā modo:ut ea semp liceat impune cōmittere. Nemini enī dedit laxamentū peccandi:ꝛ si

miserādo deleat cōmissa peccata:si nō satisfactio ꝓgrua negligaf. Itē pius papa.nihil ꝓdest hoi ieiunare ꝛ orare ꝛ alia religionis opa agere nisi mens ab ingratitudine reuocet. Qui ergo a malis sic mētē reuocat ut cōmissa plāgat ꝛ plangēda cōmittere nō uelit:nec satisfacere negligit:uere penitet. Nec iō non est uera pnia:q̄ forte nō de ꝓposito:sed casu uel infirmitate peccabit. Ille aūt irriso⁹ est ꝛ nō penitēs qui sic cōmissa plāgit ut plāgēda uolūtate uel ope cōmittere nō delinat. Ille etiaz qui post lachrymas repetit que fleuit: lauaf ad tempus:sz mundus nō est:idest illa mūditia nō est ei sufficiēs ad salutem:q̄ est mometanea nō pseuerās. Item illud inanis est pnia quā sequēs culpa coinquinat:sic intelligēdū est. Inanis est.s.carēs fructu illius penitētie quā sequens culpa nō inq̄nat. Illius enim fructus est vitatio gehēne:adeptio glorie. mortificaf enī illa pnia ꝛ alia añacta bona sequēs pctm:ut nō sortianf mercedez quā meruerūt cū fierēt ꝛ quā haberēt si peccatū nō succederet. Sed ꝛ si de pctō succedē tī penitētia agaf ꝛ penitētia que p̄cessit ꝛ alia anteacta bona reuiuiscunt:sed illi tñ que ex charitate prodierūt. Illa enī sola viua sunt: que ex charitate fiūt. Ideoq; si per sequētia pctā mortificanf:per subsequētē penitētiā reuiuiscere possunt. Que vō sine charitate fiunt mortua ꝛ inania gñantur:ꝛ ideo per penitentiā reuiuiscere nō ualēt. Sīr intelligendum est illud. Nihil ꝓsunt lamēta ꝛc. Et illud. Nihil ualet ꝛc. Si enim replicanf pctā nihil ualet ad salutē uel ad ueniā in fine precedēs lamētū:q̄ nihil relingtur de vite mundītia:q̄ aut pctā dimissa redeunt ut q̄busdaz placet cū replicanf:uel si nō redeūt:eis tñ deletis ,ppter ingratitudinē ita reus ꝛ īmūdus cōstituif:cū adhuc in expiādis implicaf:ut si iam deleta redirēt. De hoc tñ.s.an peccata redeāt post pleni⁹ agem⁹. Similiter nihil ualet ad salutē obtinēdā:uł ad mūditiā vite bendā:ueniā de male factis poscere:ꝛ male facta denuo iterare. Ita etiā intelligēdū est illud q̄ idē Aug. alibi ait: Penitētia est quedā dolētis vindicta semp puniēs in se q̄ dolet cōmisisse:ꝛ ifra. Quotidie dolēdū est de pctō q̄ declarat ipsa dilectionis virtus. penitere enim est penaz tenere:ut semp puniat in se ulciscēdo q̄ cōmisit peccādo. Ille penam tenet:qui semper vindicat q̄ cōmisisse dolet. penitētia ergo est vindicta sp puniēs in se q̄ dolet cōmisisse. Quid restat nobis nisi dolere in vita. ubi enim dolor finitur:desicit ꝛ penitētia. Si vō penitētia finiī quid relinquiī de uenia:Tādiu gaudeat ꝛ speret de gratia q̄diu sustentat a penitētia. Dicit enīz domin⁹. Vade ꝛ amplius noli peccare. non dixit. Ne pecces:sed ne uoluntas peccandi in te oriaf. Ō quō seruabiī nisi dolor in penitentia continue custodiaf:semper doleat: ꝛ de dolore gaudeat. ꝛ non sit satis q̄ doleat:sz ex fide doleat:ꝛ nō sp doluisse doleat.

¶ Determinatio intelligētie dictorum.

OE penitētia perfectorum uel ad salutem sufficiēdi intelligēdū est q̄ supra dixit. s. Penitētia est vindicta semp puniēs q̄ cōmisit:ꝛ alia huiusmodi. Illud vō. Si penitētia finiī nihil de uenia relinquitur dupliciter accipi pōt. Si enī iuxta quorūdā itelligētiā pctā dimissa redeūt:facile est itelligere nihil de uenia relinq:q̄ pctā dimissa iterū replicā tur. Sicut enī ille qui ex seruitute in libertatē manumittiī:itez uere liber est:ꝛ tñ ,ppter offensaz in seruitutē postea reuocaī. Sic ꝛ penitēti pctā uere dimittunī:ꝛ tñ ,ppter offensam que replicaī iterū redeūt. Si vō redire dicantur:sane pōt dici:etiā sic nihil de uenia relinqui:nō q̄ dimissa pctā iterum imputenī:sed quia ꝓpter ingratitudinē ita reus ꝛ īmundus constituitur:ac si illa redirent.

¶ De solēni ꝛ vnica penitentia.

ILlud aūt q̄ Ambro. ait. Reperiunt ꝛc. Sicut vnū baptisma ita ꝛ vna penitentia no sim generalē:sed sim spālē morez ecclesie: de solēni penitentia dictū itelligiī:que apud quosdā semel celebrata nō iteraī. Item illud aliud Ambr. Penitētia semel usurpata nec uere celebrata:ꝛ fructum prioris aufert ꝛ usum sequētis amittit:de solēni itelligiī. Solēnis ergo pnia. ut Amb. in eodē ait:est que fit extra ecclesiā in manifesto in cinere ꝛ cilicio que pro grauiorib⁹ horrendisq; ac manifestis delictis tñ iponiī:ꝛ illa nō est iteranda pro reuerētia sacrī:ꝛ ne vilescat ꝛ cōtēptibilis fiat hoibus. Uñ Aug. q̄uis caute ꝛ salubriter,puiuz sit ut locus illi⁹ humillime,penitētie semel in ecclia ꝓcedaī ne medicina vilis min⁹ utilis eēt egrotis:que tāto magis salubris est q̄sto min⁹ ꝓtēptibilis fuerit. Quis tñ audeat deo dicere. Quare huic hoi qui post pniam primā rursus se laqueis iniquitatis obstringit adhuc itez parcis? Origenes quoq; de hac solēni pnia que ,p grauiorib⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

criminibus iniungit ait. Si nos aliqua culpa mortalis iuenerit que nō in crimine mortali uel in blasphemia fidei ſz in ſermonis uſ in morū vitio cōſiſtat. Hec culpa ſemp rapa rari pōt. Nec interdicit aliquādo de bi⁹ penitētiā agere. Sed nō ita de grauioribus criminib⁹. In grauiorib⁹ eni criminibus ſemel tm̄ penitētie ꝓcedit locus. Cōmunia que frequēter incurrim⁹ ſemp penitētiā recipiunt ⁊ ſemp redimunt. Cōmunia dicit uenialia peccata ⁊ forte mortalia quedā alijs min⁹ grauia. Que ſi cut ſepe cōmittit ita frequēter per pniaz redimunt. Sz de grauiorib⁹ criminib⁹ ſemel tm̄ agit pnia. ſ. ſolēnis. Nā ⁊ de illis ſi iterent iterat pnia: ſz nō ſolēnis: qō tm̄ in quibuſdam eccleſijs non ſeruatur.

¶ Auctoritatib⁹ ꝓbat q nō ſemel tm̄ ſed frequēter pctā dimittant per pniam.

QUod vo pnia nō ſemel tm̄ agat: ſed frequēter iterē: ⁊ per eā frequēter iterū uenia preſtet: plurib⁹ ſanctoꝝ teſtimoniſs probatur: ait eni Aug. ſcribēs cōtra quoſdā hereticos qui peccātib⁹ poſt baptiſmuz ſemel tm̄ dicebāt utile eſſe penitētiā: ita. Adhuc inſtant pfidi qui ſapiūt pluſqz opz: non ſobrij ſed excedētes mēſurā dicūt: ⁊ ſi ſemel peccātib⁹ poſt baptiſmū ualeat penitētia: nō tm̄ ſepe peccātib⁹ ꝓderit iterata: alioquin remiſſio ad peccandū eſſet incitatio. Dicūt enim. qs nō ſemp peccaret ſi ſemper redire poſſet: Dicūt eni dominū incitatorē mali: ſi ſemper peccātib⁹ ſubuenit: ⁊ ei pctā placere quibus ſemp preſto eſt gratia. Errāt aūt. Cōſtat eni ei pctā diſplicere: qui ſemp preſto eſt ea deſtruere: ſi ea amaret: nō ſemp ea deſtrueret. Idē ad macedoniū. Intantū bonum iniquitas aliqñ ꝓgredit: ut etiā poſt peractā penitētiā: poſt altaris reconciliationē. uel ſimilia uel grauiora cōmittāt: ⁊ tm̄ deus facit etiā ſuper tales oriri ſolē ſuū: nec min⁹ tribuit qz añ tribuerat largiſſima munera vite ⁊ ſalutis: ⁊ qbuſ eis in eccl'a locus ille penitētie nō cōcedat: deus tm̄ ſup eos ſue patiētie nō obliuiſcit. Ex quorū numero ſiqs nobis dicat: dicite mihi utrū aliqd ꝓſit ad vitā futurā ſi in iſta vita illecebroliſſime uoluptatis blādimēta ꝓtēpſero: ſi me penitēdo uehemēt⁹ qz prius excruciauero: ſi ulteri⁹ fleuero: ſi meli⁹ vixero: ſi pauperes largi⁹ ſuſtētauero: ſi charitate ardētius flagrauero: qs uex ita deſipit: ut huic hoi dicat: nihil tibi iſta in poſterum ꝓderūt: Uade ſaltē hui⁹ vite ſuauitate frue-

ere. Auertat deus tam imanē ſacrilegamqz demētiā. Itē Joānes chriſoſto. de reparatiōe lapſi. Talis mihi crede talis eſt erga homines pietas dei. Nunqz ſpernit penitētiaz ſi ei ſincere ⁊ ſimpliciter offerat etiā ſi ad ſūmū quis pueniat malorū: ⁊ inde tm̄ uelit reuerti ad virtutis vitā ſuſcipit libēter ⁊ ample ctit: ⁊ facit oīa quatin⁹ ad priorē reuocet ſtatū. Qō qz eſt adhuc preſtātius ⁊ eminētius etiā ſi nō potuerit qs explere oēm ſatiſfactiōdi ordinē: quantulācūqz tm̄ ⁊ quālibet breui tpe geſtā nō reſpuit pniam: ſuſcipit etiā ipaz nec patit qzuis exigue cōuerſionis perdere mercedē. Exēplis etiā hoc idē aſtrui poteſt. Dauid eni per pniam adulterij ſit ⁊ homicidij ueniā ipetrauit: grauiter tm̄ poſtea deliqt in populi enumeratiōe: qō populi multitudo proſtrata oſtēdit. Illud autē mirabile eſt q angelo ferīti plebē ſe obtulit dicēs. Ego ſum iſte qd fecit: fiat man⁹ tua in me ⁊ in domuz patris mei. Quo facto ſtatim ſacrificio dignus iudicat: qui abſolutiōe eſtimabat indignus. Nec mirū ſi tali ſua oblatiōe pro populo: pcti ſui adeptus eſt ueniā: cū moyſes offerendo ſe pro plebis errore pctā diluerit. His aliſqz teſtimoniſs plurib⁹ euidēter oſtēditur per penitētiam nō ſemel tm̄: ſed ſepius nos a pctis ſurgere: ⁊ uerā penitentiā ſepius agi. Uolūtarie eni peccātibus nobis ut ait apl's pro pctis nō relinquit hoſtia ſcōa. ſ. qz ſemel tm̄ chriſtū oportuit pati. nec relinquit ſcōs baptiſmus. relinquit vo ſcōa penitētia ⁊ tertia ⁊ deinceps. ut Joā. chriſoſto. ſuper hūc locū ait. Sciēdū inquit q hic qdā exurgunt horū uerboꝝ occaſiōe penitētiā auferētes: quaſi per pniam non ualeat peccator poſt lapſum reſurgere ſcō ⁊ tertio ⁊ deinceps. Uerū etiaz in hoc pniam nō excludit nec propitiationē que ſepe fit per penitētiā: ſed ſm baptiſmum ⁊ hoſtiam.

POſtqz determinauit magiſter de cōfirmatione ⁊ euchariſtia que ſunt ſacra ꝓcedentiū ordinata ad pfectionē in bono. hic icipit determinare de pnia que ordinat ad amotionē mali qō per actū ꝓcedētium in vita iſta ꝓuenit. Et diuidit in ptes duas. In pma determinat de his que ptinēt ad eēntiā ſacri. In ſecūda determinat quedā accītia ſacri huius ſicut tps ⁊ hi⁹ 20. di. ibi. ⌊ Sciēdū eſt etiā q tps pnie ꝛc. ⌋ Pria in duas. In pma determinauit de ſacro pnie. In ſcōa de miniſtro hui⁹ ſacri. 18. di. ibi ⌊ Hic queri ſolet ſi pctm oino dimiſſuz ꝛc. ⌋ Pma in duas. In pma determinat de penitētia coiter. In ſcōa deſcēdēdo ad ꝓtes ei⁹. 16. di. ibi ⌊ In pfectiōe aūt pnie ꝛc. ⌋ Pma in duas. In pma determinat qd ſit de rōne pnie: ⁊ excludit errorē quorūdā addētiū ad rōnē uere pnie: qō nō eſt

de rōne ipſius. In ſecūda determinat de integritate ipius di. 15. ibi ⌊ Et ſic de predictis auctoribus ꝛc. ⌋ Pma in duas. In pma oſtendit qd ſit de rōne pnie ſm veritatē. In ſcōa excludit errorē ibi ⌊ His uerbis qdē uehemētius ꝛc. ⌋ Circa primū duo facit. Primo oſtēdit neceſſitatē pnie. Scōo inquirit qd ſit penitētia ibi ⌊ Baptiſm⁹ tm̄ eſt ꝛc. ⌋ Circa qō duo fac. Primo ponit ea ex qbus pnia diffiniri pōt. Scōo ponit diffinitionē ibi ⌊ Penitētia eſt ut ait Ambr. ꝛc. ⌋ Circa primū duo facit. Primo ponit gen⁹. Scōo tangit actū ibi ⌊ Penitētia dī ꝛc. Circa pmū duo facit. Primo ponit penitētiā in genere vtutis ⁊ ſacri. Scōo qz virtus indiget doctrina hortāte: ⁊ ſacrm doctrina inſtruēte ponit doctrinā de penitētia ibi ⌊ A penitentia incepit ꝛc. ⌋ ¶ Pnia dī a penitendo ꝛc. ⌋ Dic tangit penitētie actū. Et circa hoc duo facit. Primo accipit actū ex nois iterpretatiōe. Scōo oſtēdit act⁹ originē ibi ⌊ Pnie virt⁹ ꝛc. ⌋ ¶ His vbis qdā uehemēt⁹ ꝛc. ⌋ Dic excludit errorē addētiū ad rōnē pnie pleuerātia uſq in finē. Et diuidit in partes duas. In prima ponit errorē. In ſcōa excludit ipm ibi ⌊ Sed Ambr. dicit ꝛc. ⌋ Circa primū duo facit. Primo ponit errorē dictū hīe occaſionē ex pdicta diffinitiōe. Scōo oſtēdit ꝓfirmationē ipſi⁹ ſm alias auctoritates ibi ⌊ Qō in alijs ꝛc. ⌋ Et ponit qtuor auctoritates. p⁹ eſt Jſid. ſcōa Aug. ibi ⌊ Itē Aug. ⌋ tertia Greg. ibi ⌊ Itē Greg. ꝛc. ⌋ qrta Ambr. ibi ⌊ Itē Amb. ꝛc. ⌋ ¶ Sz Ambr. dicit ꝛc. ⌋ excludit pdictū errorez. Et circa hoc duo facit. Primo excludit errorē per Aug. Secūdo ſoluit ad auctoritates poſitas ibi ⌊ Uñ illa vba ꝛc. ⌋ Et circa hoc qtuor facit. Primo ſoluit ad diffinitionē primo poſitā ex qua pdictus error ſequi videbat. Scōo ad auctoritatē Jſid. ibi ⌊ Ille aūt irriſiōe ꝛc. ⌋ Tertio ad auctoritatē Aug. ibi ⌊ Itē illud inanis eſt ꝛc. ⌋ Quarto ad auctoritatē Ambr. ibi ⌊ Illud autē qō Ambr. ꝛc. ⌋ Auctoritas aūt Greg. hēt ſimilē ſolutionē alijs. Circa tertiū horz tria facit. Primo ſoluit auctoritatē Aug. pz⁹ iductā. Scōo inducit aliaz ad idē ibi ⌊ Ita ēt intelligēdū ꝛc. ⌋ Tertio ſoluit eā ibi ⌊ De pnia pfectoz ꝛc. ⌋ Circa 4^m^ duo fac. Primo ſoluit auctoritatem Ambr. Scōo ꝓbat auctoritate ⁊ exemplis q penitentia poſſit iterari: cui⁹ contrarium auctoritas Ambr. dicere videbat ibi ⌊ Quod autē penitentia non ſemel ꝛc. ⌋ Queſtio. I.

HIc eſt duplex queſtio. Prima de ipa pnia. Scōa de effectu ipſius. Circa primū querunt quinqz. Primo qd ſit penitētia. ſcōo de cōparatiōe ipſius ad alia. tertio de ſubiecto ipius. quarto de communicatione. quinto de ſolennitate eius.

AD primū ſic ꝓcedit. videt q pnia nō ſit ſacrm: in oi eni ſacro nouе legis eſt aliqō māle qō eſt cā gre: ut patet ex diffinitiōe Hugo. de ſacro ſupra dist. 1. poſita. ſz nihil tale eſt in pnia. ergo nō eſt ſacrm noue legis. ¶ Ꝑ. ſicut magiſter dixit in. 1. di. oia ſacra noue legis ꝓſiſtunt in reb⁹ ⁊ vbis. ſed in pnia nō ſunt aliq vba determinata que ſint de eēntia ſacri. q nō eſt ſacrm. ¶ Ꝑ. oē ſacramētū a miniſtris eccl'e exhibet: pnia aūt nō: imo ab itrinſeco orit: qz timore ꝓcipit: ut in lra hētur. ergo nō eſt ſacrm. ¶ Ꝑ. oia ſacra noſtra ſunt actiones quedā hierarchice. ſz Dio. nō determinat de pnia iter alias hierarchicas actiōes. q nō eſt ſacramētū. ¶ Sz ꝓtra eſt. qz ſūt ſacra noue legis ut pdictū eſt: qō nō eēt pnia amota. q pnia eſt ſacrm. ¶ Ꝑ. ſacramēta ꝓ Hugo. ſūt quedā medicine que pctoz vulnerib⁹ adhibē-

tur: ſz pctm̄ precipue pnia ſanat. ergo pnia eſt ſacrm. ¶ Ulteri⁹ videt q pnia nō ſit virtus qz gre ſacramēta les differūt a virtutib⁹: ut ſupra di. 1. dictū eſt. vñ nec baptiſm⁹ nec aliqō alioz ſacramētorū ponit virtus. ſed pnia eſt ſacrm. ergo nō eſt virt⁹. ¶ Ꝑ. ut in. 2. li. di. 26. dictū eſt. gra ⁊ virt⁹ differūt per eēntiā. ſz pnia eſt gratia ut in littera habet. ergo nō eſt vtus. ¶ Ꝑ. nulla paſſio eſt virt⁹: neqz virt⁹ cū paſſiōe eſt. ut qdā phs dicit. ſz pnia eſt paſſio qz eſt doloz. ergo nō eſt virtus. ¶ Ꝑ. ois vtus eſt per ordinē ad bonū. ſed pnia dī per ordinē a malo. ergo nō eſt vtus. ¶ Ꝑ. ois virtus eſt diſpoſitio pfecti. ut patet in. 7. phi. ſz pnia nō eſt diſpoſitio pfecti ſz ipfecti ſīc ⁊ uerecūdia: qz utraqz ꝓſupponit malū in eo cui inſunt. q pnia nō eſt vtus ſīc nec uerecūdia: ut dicit phs in. 4. ethi. ¶ Sed cōtra. legis ꝓcepta nō debēt ee niſi de actib⁹ virtutuz qz hoc intendit legiſlator. ut dī in. 2. ethi. ſed penitere cadit ſub ꝓcepto legis. ut patet in lra. q pnia eſt virt⁹. ¶ Ꝑ. nō meremur niſi actibus virtutū: ſed penitere eſt meritoriū ut per ſe patet. ergo pnia eſt virtus.

¶ Ulteri⁹ videt q ſit virt⁹ gñalis. ꝓtrariū enim nō expellit niſi a ſuo ꝓtrario. ſed pnia expellit oē pctm̄. ergo ꝓtrariat oi pctō. q eſt gñalis virt⁹. ¶ Ꝑ. ois vtus ſpālis hēt ſpeciale obiectuz: ſed pnia nō hēt: qz opat in mā oiuz virtutū ⁊ vitiorū. ergo nō eſt virt⁹ ſpālis. ¶ Ꝑ. penitere de malis peractis ſequitur ex hoc q nō hēt rectā electionē. vñ icōtinēs eſt penitibilis nō aūt itēperat⁹: qz hēt malā electionē: ſed quelibet virtus facit rectā electionē. ut dī in. 10. eth. q penitere eſt actus virtutis cuiuslibet. q pnia nō eſt ſpālis virtus. ¶ Ꝑ. ois virt⁹ ſpālis uel eſt cardinalis uel partes eius ſi ſit moralis: ſz pnia ſi ſit virt⁹ nō pōt ee niſi moralis qz hēt paſſionē anexā: nō aūt eſt cardinalis neqz cōtinet inter ptes alicui⁹ cardinalis vtutis a phis enumeratas: qz de virtute pnie nullā mētionē fecerūt. q non eſt ſpālis virt⁹. ¶ Sed ꝓtra. ſīc bīt⁹ diſtinguit ex obiectis ita ⁊ paſſiōes. ſz pnia paſſio eſt diſtincta ab alijs paſſiōib⁹. q pnia virt⁹ eſt diſtincta ab alijs virtutib⁹. ¶ Ꝑ. oē qō pficit liberū arbitriū ad actū determinatū eſt virt⁹ ſpalis. ſed deteſtari pctm̄ ſpe uenie ad qō perficit penitētia eſt act⁹ ſpālis reductibilis ad aliā virtutē. ergo penitentia eſt ſpecialis virtus.

¶ Ulteri⁹ videt q ſit virt⁹ theologica. ois eni virtus que hēt deū ꝓ obiecto eſt virt⁹ theologica. ſz pnia eſt hi⁹: qz deo reconciliat. q eſt vtus theologica. ¶ Ꝑ. ꝓtrioꝝ ꝓtrie ſūt cāe. ſed ꝑcipiſcētia que opponit charitati eſt radix oiuz malorū. q charitas eſt cā deſtructionis pctoꝝ qō eſt pnie. ergo pnia eſt charitas. ¶ Ꝑ. iuſtificari eſt fidei. ut ꝓz Ro. 3. ſz iuſtificatio eſt effect⁹ pnie. q eſt idē qō fides: ⁊ ſic idē qō pz⁹. ¶ Ꝑ. ois virt⁹ moralis conſiſtit in medio circa ſuā mām. ſed pnia nō conſiſtit in medio ſue mē: qz oē pctm̄ cōmiſſū deteſtat. q nō eſt moralis virt⁹. ergo eſt theologica. ¶ Sz ꝓtra. obiectū vtutis theologice eſt de⁹: nō aūt pnie: ſz magis pctm̄ cōmiſſuz. q ꝛc. ¶ Ꝑ. pnia habet paſſionē adiunctā: nō aūt virt⁹ theologica. ergo ꝛc.

¶ Ulteri⁹ videt q nō reducat ad iuſtitiā: qz iuſtitia eſt eqlitas quedā ſm phm: ſz penitēs nō pōt eqlē recōpēſationem reddere pro offenſa dei. q nō eſt iuſtitia. ¶ Ꝑ. Luc. 6. ſup illud. Bti qui nūc fletis. dīt glo. ecce prudētia qua oſtendit q hec terrena ſint miſera: ⁊ q bta celeſtia: ſz lugere eſt act⁹ pnie: ut in lra dī. q penitētia eſt prudētia: nō q iuſtitia. ¶ Ꝑ. Jſid. dic. Illa eſt pfecta cōpūctio que oēs carnalīū deſideriozz affect⁹ repellit. cōpūctio aūt eſt pars pnie: ut dicet infra di. 16. cū q reprimere carnalia deſideria ſit tēperātie:

videt q̄ pna ad tēperātiā debeat reduci nō ad iustitiā. ¶ ꝓ. vtutes distinguunt penes obiecta: sz idē est obiectū pnie z uerecūdie sic pctm̄. g̃ sūt idē. cū g̃ uerecūdia ad tēperātiā reducat: videt q̄ silr pnia z nō ad iustitiā. ¶ ꝓ. Chrisō. dicit: q̄ pnia cogit penitētem oia sustinere libēter: sz hoc est act⁹ patiētie. cū g̃ patientia ad fortitudinez reducat. videt q̄ silr pnia: z nō ad iustitiā. ¶ Sz c. Aug. dicit: q̄ pnia est quedā vindicta: sz vindicatio per tullium ponit ps iustitie. g̃ pnia virt⁹ ad iustitiā reducet. ¶ ꝓ. Isid. dic. Tūc iudiciū quilibet de se sumit qñ per dignā pniaz sua prava facta cōdēnat: sed iudiciū ad iustitiā ptinet. g̃ z pnia.

¶ Ulteri⁹ videt q̄ sit icōpetēs diffinitio pnie quā Hie. z Amb. ponūt. Pnia est mala ꝑterita plāgere: z plāgēda itez nō cōmittere. vtutes enī nō sūt actus. sed hit⁹: ut in. 2. li. di. 27. dictū est. sz plāgere est act⁹. g̃ nō dz poni ut gen⁹ pnie q̄ est vt⁹. ¶ ꝓ. q̄ ptiet ad corporalē imutationē nō est de eētia vtutis. vñ phs dicit in. 4. ethi. q̄ uerecūdia nō est virt⁹: q̄ uerecūdati rubescūt: sz plāgere dicī corpalē imutationē. g̃ nō est de eētia pnie que est virt⁹: z ita nō dz poni in diffone ei⁹. ¶ ꝓ. stultū est dolere de eo q̄ nō pōt nō eē: sed ꝑteritū nō pōt nō eē. g̃ stultū est dolere uel plāgere de pctis ꝑteritis: sz nllus virtuosus est stult⁹: ut pz in. 4. ethi. g̃ plāgere ꝑterita nō dz poni in diffone virtutis ¶ ꝓ. in diffone nō dz poni aliq̄d q̄ nō ptineat ad rōnē diffiniti: sz pnia fm rōnem ꝑtiā respicit ꝑteritū. ergo nō dz poni in diffinitiōe ei⁹ plāgēda nō committere: q̄ō ad futurū ptinet. ¶ ꝓ. in lib. de ecclesiasticis dogmatib⁹ diffinit pnia sic. Penitētia vo est penitēda nō admittere z admissa deflere. ergo videt q̄ in premissa diffinitiōe male ordinant partes diffiniti onis. ¶ ꝓ. querit de alīs diffinitiōib⁹ quō pnie conueniāt: cum vnius vna debet esse diffinitio.

Rñdeo dōm ad p̄mā qōnē: q̄ sic supra di. j. dictū est. sacrz importat sctitatez actiue per modū qui nobis sctificādis cōpetit: ut. s. adiūgat significatio sctificatiōis iustibilis per visibilia signa: ꝑut nūc de sacris loq̄mur. vñ ubicūq; fit aliq̄ sctificatio significata aliq̄b⁹ sensibilib⁹ signis. ibi est sacrm: z ideo cū hoc sit in pnia: ꝓstat q̄ pnia est sacramentuz.

Ad primū g̃ dōm: q̄ sic in corporalib⁹ medicinis quedā sūt que ꝓsistūt in sola passiōe uel receptiōe curati: ut sectio vulneris uel appositio emplastri. quedā vo que ꝓsistūt in actu laborātis: sic exercitatiōes z hi⁹: ita ēt in sacris quedā nō reqrūt actū ei⁹ qui sctificat q̄tū ad sūaz sacrī nisi per accīs: sic removēs ꝓhibēs: sic pz in baptismo z ꝓfirmatiōe z hi⁹. Quedā aūt reqrūt eētialiter z per se actū ei⁹ qui sacrz recipit ad eētiā sacri: sic pz in pnia z mrimōio. In illis g̃ sacris que sine actu nr̄o cōplent est mā que causat z significat q̄si medicina exteri⁹ apposita. in illis aūt sacris que actū nrz reqrūt nō est talis mā: sz ipsi act⁹ exteri⁹ apparētes hoc idē faciūt: q̄ō mā in alīs sacris. Quō aūt ea que exteri⁹ gerunt sint cā sctificatiōis in pnia: ex sequētib⁹ appebit. Uerū in diffone hac opz q̄ māle elemētū accipiat coiter pro cā sensibili: siue sit mā aliq̄ corpalis: siue sit actus aliqs sensibilis. ¶ Ad 2m dōz: q̄ in b⁹ sacro sē aliquere. s. ipsi exteriores act⁹ z aliq̄ vba. s. sacerdotis absoluentis: que sūt forma hui⁹ sacri q̄b⁹ expzimit absolutiōis act⁹. sz nō reqrit tāta vboz determiatio sicut in baptismo z eucharistia: q̄ nō est hic aliq̄ mā sctificāda vbo vite: sicut in illis sacris. ¶ Ad 3m dōz: q̄ ēt pnie sacrz a ministris ecclie exhibef: q̄ sacerdotes absoluūt ꝓfitētes z satisfactionē iniūgūt: sz q̄ hēant alia q̄ p̄nm in nobis: hoc est ex pte illa qua in hoc sacro exigit actus noster ut dictū est. ¶ Ad 4m dōm: q̄ in tertio Dio. nō fuit in ecclīastica hierarchia tradere notitiā sacroz. vñ q̄dā determinat que nō sūt sacra: sic ꝓsumatiōes monasticas z exedas mortuoz: sz ministrare z exteriores rit⁹ signāt spūales act⁹. z q̄ in pnia z matrimonio nō est aliqs determinatus ritus: eo q̄ nō habeāt māz sicut z alia sacra ut dictū est: ibi de his duob⁹ nō determinauit: nec sequit q̄ nō sint sacra.

¶ Ad scām qōnē dōm: q̄ in pnia se hēt hō z ut recipiens z ut agēs: recipit q̄dē a deo uenia z reconciliationē per ecclie ministros: z fm hoc hēt rōnē sacri. Sz ex pte act⁹ sūt de ipsa diuerse opiniones. q̄dā enī dicūt q̄ est act⁹ tm̄ virtutis z nō est virt⁹: sz hoc nō pōt eē: q̄ cū act⁹ virtutū nō sint in dormiēte: dormiēs nō posset dici penitēs: q̄ falsum est: z ibi aliq̄ dixerūt q̄ ex pte ista pnia est vtus: sz nō ꝑ loquēdo: sz coiter: ꝑut oia laudabilia vtutes dr̄ ēt si sint passiōes: sed hoc nō est uez: q̄ fm phm in. 8. eth. ꝓcipale in vtute morali est electio. vñ ois hitus qui fac rectā electionē pōt dici ꝑe loquēdo virt⁹. vñ cū act⁹ pnie nō cadet tm̄ ex passiōe sz magis ex electiōe ēt si nulla sit passio ꝓstat q̄ pnia ꝓprie loquēdo est virt⁹: z nō ip̄ozie si cut uerecūdia z aliud hi⁹. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q̄ nō fm idē pnia est virt⁹ z sacrm: sz intūtū per pniam recipit gr̃az curāte pcti vuln⁹ penitēs pōt eē sacrm intūtū ātper habitū ifusuz ordinat ad actū rectū sic est virt⁹. z q̄ aliqs act⁹ rectus nō est de eētia baptismi: ibi baptismus nullo⁹ dī virtus: nec ēt ꝓfirmatio eadē rōne.

¶ Ad 2m dōz: q̄ pnia nō est idē q̄ gr̃a per eētiā: sz dī gr̃a in ꝓprio effectu: effect⁹ enī ꝓpr⁹ gr̃e est iustificare z deo gratū reddere: z hoc ēt est effect⁹ pnie ut ifra dicet. ¶ Ad 3m dōm: q̄ pnia passio nō est virt⁹ nec act⁹ virtutis: sz pōt eē vtuti ānexū: q̄ vtutes nō sunt detes uel imobilitates ut quidā dixerūt: ut dicit phs in. 2. ethi. sz hñt z gaudiū z tristitiā adiūctā ꝑut sūt passiōes quedā. actus enī pnie p̄out est virtus nō est ex passiōe ꝓueniēs: sed ex debita electiōe. ¶ Ad 4m dōm: q̄ bonū illud ad q̄ virtus ordinat imediate est actus pfectus ipsius: z ibi alique vtutes sūt que principalē actū hñt in retrahēdo ab aliq̄: sic dictū est in. 3. li. di. 23. de tēperātia z modestia z hi⁹. z silr act⁹ pfectus pnie est in retrahēdo ab aliq̄ malo: nec ꝓpter hoc sequit q̄ nō sit virt⁹. ¶ Ad 5m dōm: q̄ uerecundia est timor de turpi: timor aūt futuri est. futuz aūt nō timet nisi fm q̄ hēt ꝓpinquaz dispōnem in cā sua: z ibi uerecūdia ponit ꝓpinqua dispōnē in eo qui uerecūdat ad turpe cōmittēdū: ꝑut phs de uerecūdia loquit: z ibi de nēcitate ponit iperfectionē in eo cui iest: sz pnia respicit turpe in ꝑterito: cū pōt succedere pfecto in pnti: z ibi nō est act⁹ impfecti de necessitate.

¶ Ad tertiā qōnez dōm: q̄ dā dixerūt q̄ penitere nō est act⁹ alicuius spālis virtutis: sz oīs virtutis coiter: sz hoc nō pōt eē: q̄ aliud est de rōne pnie ꝑut nūc de ipa loq̄mur. qō nō est de rōne virtutis coiter. s. de peccato cōmisso satisfacere. Et ibi dicit q̄ penitentia est spālis virtus: z specificat ex hoc q̄ detestat pctm̄ cōmissuz a se. sz hoc nō pōt specificare virtutē: q̄ cuz virt⁹ sit pctō ꝓriū maxie repugnat ei ꝑut est in eodē sūbto. vñ hoc est oī virtuti cōe q̄ vitiū repellit a sūbto suo. Et ibi dicit q̄ specificat ex hoc q̄ detestatur pctm̄ a se cōmissum sub spe uenie: sz hoc nō pōt eē q̄ nulla virt⁹ recipit spēm ex hoc q̄ impat ab alia virtute. qō aūt dī ex spe uenie: nihil aliud dicit q̄ ipiū spei. vñ ex hoc nō haberet q̄ eēt spālis virtus. sic nec act⁹ castitatis: pp hoc q̄ a charitate ipat: spēm recipit virtutis spālis. Et ibi aliī dōm: q̄ pnia accipit spālē rōnē obiecti ex hoc q̄ respicit pctm̄ a se cōmissum: ut expiabile per penitētis actū: z ita act⁹ pnie nō est detestari pctm̄ absolute: q̄ hoc est cuiuslibet vtutis: sz detestari aliq̄d ex purgatiōe ei⁹: z q̄tū ad cl̄pā: z q̄tū ad reatū. hoc eni nulla alia virt⁹ facit. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q̄ ois virtus expellit pctm̄ oppositū formalr q̄tū ad suū actū p̄mū qui est ifozmare subiectū: sz act⁹ secundus in aliqs virtutib⁹ qui est opatio nō ordinat p̄ci palit ad repellēdū pctm̄: sic est in pnia. z ibi penitētia nō formalr: sz q̄si effectiue pctm̄ expellit. hēt eni pctm̄ expellēdū p̄o mā: z opaī ꝑtra ipz ut expellat. vñ nō opponit oi pctō formalr: sz alicui tm̄: q̄ō est in pnia: z ꝓpter hoc nō opz q̄ sit gñalis virtus. ¶ Ad 2m dōz: q̄ q̄uis pnia habeat actū suū circa māz oiuz vitiorū: z per pns oiuz virtutū: tñ p̄sideratur spālē rōnē obtēnia circa quā opaī: ut dictuz est: sic ēt magnanimitas hēt quodamō p̄o obiecto z mā act⁹ oiuz aliaz virtutū in rōne magni: q̄ opaī magna in oib⁹ virtutib⁹: ut dī in. 3. ethi. z ibi sic magnanimitas est spālis virtus ita z pnia. ¶ Ad 3m dōm: q̄ q̄uis detestari absolute mala pacta p̄sequat oēm vtutē fm q̄ hēt electionem rectā: tñ ad expiationē detestari est ꝓpriū spālis virtutis. ¶ Ad 4m dōz: q̄ hec virt⁹ reducit ad aliquaz cardinaliū virtutū: ut dicet: tñ phi de hac virtute ibi mētionē nō fecerūt: q̄ remissio pcti siue expiatio pertinet ad ꝓpriētiā dei de hūanis actib⁹ intūtū culpa offendit z pnia placat. Phi aūt nō p̄sideraverūt virtutes virtigētes in actib⁹ hūanis ꝑut ordinant ad deū ꝓpriētia: sz ꝑut ordinant ad bonū humanū: z ibi de penitētia mētionē nō fecerūt: sz ex silitudie aliaz q̄s de terminauit: possum⁹ nos ista accipe. sic eni est alicui⁹ virtutis: ut hō placet eū quē peccādo offēdit: ita ēt ē alicui⁹ vtutis: ut hō deū placet quē peccādo offēdit.

¶ Ad q̄rtā qōnē dōz: q̄ vt⁹ theologica hēt idē ꝓ obto z p̄o fine. hoc aūt nō est in pnia: q̄ obm ei⁹ est pctm̄ cōmissuz qō ītēdit expiare: finis aūt est de⁹ cui intendit reconciliari: z ibi nō est virt⁹ theologica: sz iter morales virtutes numerāda est. ¶ Ad p̄m g̃ dōm: q̄ in hoc qō dī q̄ pnia reconciliat deo: nō tāgitur relatio pnie ad obm suū: sz magis ad finē: sz ordo ei⁹ ad obz tāgit i hoc q̄ dī pcta cōmissa flere z ibi rō nō sequit.

¶ Ad 2m dōz: q̄ virtutes ifuse triplr se hñt ad deū. quedā enī hñt deū p̄o obiecto z fine: sic theologice quedā nō p̄o obiecto in qō trāseat eaz actus: sz p̄o fine ꝓprio: sic pz de latria que aliās seruitutis ꝓtestatiōes q̄si mām hēt: q̄s imediate ordinat in deū q̄si in finē: z tales virtutes ꝓpinq̄ssime sūt theologicis. vñ z act⁹ haz virtutū attribuunt virtutib⁹ theologicis: sic ꝓrimis iperātib⁹. vñ dī ab Aug. q̄ fide spe z charitate colit deus. quedā aūt nō hñt deū p̄o obto neq; p̄o fine ꝓrio: sz ultimo: sic tēperātia que habet passiōes p̄o mā: z detē animi p̄o fine ꝓximo: sz hāc ulteri⁹ ordinat ad deū: pnia aūt q̄uis nō hēat deū ꝑ obto: hēt tñ deū p̄o fine ꝓrio: q̄z ad hoc in pctā cōmissa destruēda mouet ut deo reconciliet: z ibi act⁹ ei⁹ s. pctm̄ expellere uel iustificare qñq; fidei qñq; charitati ascribit. vñ pz solo ad 3m. ¶ Ad 4m dōm: q̄ medium in iustitia nō eodē mō accipit z in alīs virtutibus moralib⁹: ut in. 3. li. di. 33. dictū est. accipit eni iustitie medium per adeq̄tionē rei ad rē: hec aūt adeq̄tio fit in iustitia cōmutatiua qñ ab eo qui plus habuit aliquid subtrahit: z ei qui minus habuit addit. ille aūt qui alterī offēdit uel lesit plus habuit: z qui lesus est habuit minus ītūtū huic subtractū est q̄d ei debebat: z ille usus est ꝑa uolūtate in hoc q̄ nō debuit: z ibi vidica tiua ab eo qui offensaz fecit q̄tū habuit plus debito tantū subtrahit ei z dat illi qui est lesus: nō ad honorē in satisfactionē ei⁹ aliū punit. Sic g̃ vindicatiua iustitia ꝓstituit medium in offensis que sūt ei⁹ mā: nō q̄dē tenēdo medium in offensis ut q̄dā retinent z q̄si abiciat: sic tēperātia ponit medium in oelectatiōibus sz oī offense, ꝓportionādo penā debitā: z silr pnia ꝓ quo libet pcto cōmisso penā infert sībiipsi debitā: nō autē ita q̄ dimittat aliq̄d pctm̄ z aliq̄d abiciat.

¶ Ad quintā qōnē dōz: q̄ q̄ iustitia eqlitas q̄dā est: ibi nō pōt eē uera adeq̄tio ubi nō est pfecta rō iustitie: sz aliqs iustitie modus: sicut dicit phs in. 5. ethi. q̄ dñi ad seruū nō est simplr iustū: sz dñatiuū iustū. cū g̃ iter hoiez z deū sit maxima distātia: nō poterit ibi esse oīcta ꝑe iustitia hois ad deū: sz aliqs iustitie modus q̄si per silitudinē. Hō aūt efficit debitoz alteri hoi ouplicīt. vno mō per hoc q̄d ab eo sibi est datū: sic in uolūtarijs coicatiōibus: puta in emptiōib⁹ z uēditionibus. Alio⁹ per hoc q̄d ei subtraxit: sic est in iuolūtarijs coicatiōibus: ut est furtū pcussio z hi⁹. Et silr aliqs efficit deo debitoz per hoc q̄d ab eo aliq̄d recipit: z hac rōne deo reddit debitū honorē latria siue religio. Altomō ex hoc q̄ ꝑtra deū peccauit: z sic reddit deo debitū pnia. vñ sicut religio ponit pars iustitie a Tullio: nō q̄dē q̄si spēs: sz q̄si pars potētialis intūtū aliquē modū iustitie participat: ita ēt pnia pars iustitie dz poni. ¶ Ad primū g̃ dōm: q̄ sicut dicit phs in 8. ethi. virtus nō reqrit semp eqle: sed sufficit q̄ pole est ut in honorib⁹ ad parētes z deos. vñ sic latria est pars iustitie q̄uis nō reddat eqlē honorē bñficijs acceptis: ita z pnia q̄uis non possit aliq̄d eqle reddere offense p̄cedēti. ¶ Ad 2m dōm: q̄ sic actus p̄cedētie cōiūgit actibus aliaz virtutū moraliū: ita ēt ꝓiungit actui pnie: z fm hoc ꝓcedit obiectio. Uel dōz q̄ gl. nō loquit de luctu pnie: sz de luctu quo ꝓpetis terrenis ad celestia suspiram⁹. ¶ Ad 3m dōm: q̄ pnia utit tēperātia ad finē suū: z fm hoc itelligēda est auctoritas Jsi. nō q̄ repellē carnalia desideria sit act⁹ elicitus a pnia. ¶ Ad 4m dōz: q̄ uerecūdia est in alio gñe q̄ pnia. q̄z uerecūdia est timor: ut dicē phs. sz pnia est dolor: z ibi nō sunt idem q̄uis obiectū utriusq; sit turpe actū. ¶ Ad 5m dōm: q̄ pnie est sufferre difficilia uolūtarie assumpta: sz patiētia est ꝓprie in sustinēdo ois ficilia ab alijs illata: z ideo nō sunt idem.

¶ Ad sextā qōnē dōz: q̄ pnia z vindicatiua iustitia circa idē aliquo mō sunt. s. circa punitionē offense: sz differūt in duob⁹. ꝓmo q̄z vindicatiua ꝑe ineſt in iudice penā infligēte quā reus q̄ñq; inuite sustinet: sz pnia est in ipso reo qui uolūtarius penā sustinet p̄o culpa cōmissa. 2o q̄z vindicatiua respicit offensā coiter: sz pnie virtus respicit offensam dei. vñ opz q̄ pnia ꝓsistat in emēdatiōe offense uolūtarie assumpta: z taliꝫ q̄liꝫ deo cōpetit. Sic aūt hoibus qui vident ea que foris parēt fit offense recōpēsatio per aliq̄ exteriora: ita deo qui intuet cor opz q̄ incipiat recōpēsatio fieri in ipso cordis affectu. fit aūt bñ recōpensatio p̄cedētis offense exterius in duobus. p⁹ in hoc q̄ aliqs exterius penā subit p̄o offensa qua fecit. scdo in hoc q̄ cauet in futuruz ne sīlis offensa ab eo fiat: z hec duo opz q̄ hō in corde exhibeat per pniam. p⁹ dolorez cordis p̄o malis que fecit. scdo ꝓpositū decetero talia nō committēdi: z hec duo p̄dicta diffinitio cōprehēdit: q̄uis nō in forma diffōnis ꝓponat. vñ magr ad formā debitā cā reducēs tria ponit. s. gen⁹ in hoc qō dī q̄ est virt⁹: dolorez de ꝑteritis in hoc q̄ dicit qua cōmissa malaplāgim⁹: z ꝓpositū de futura emēdatiōe in hoc

qō dicit: cū emēdatiōis ꝓpositō. Alia vō que dicunt ad idē ptinēt: ut in expōne lr̄e patebit. ¶ Ad 1m g dō3: q̄ qz hitus per act⁹ cogīscunt: ió ꝓsuetū est apud auctores ut hitus per act⁹ diffiniāt: ponētes act⁹ loco habituū: sic ēt dr̄ie accñtales iterdū in diffōnibus ponunt ꝓ eēntialib⁹ pp eaz latētiā: ut dr̄ in .g. meta. ¶ Ad 2m dō3: q̄ illud qō ptinet ad cozpalē imutationē nō ptinet ad vtutē q̄si eēntialis act⁹ ei⁹: sed pōt ptinere ad vtutē sic māle circa qō opat virt⁹: qz etiā passiōes cozpales sūt mā vtutū: ꝛ ꝑm hoc dō3: q̄ ipsi us virtutis pnie sensibilis dolor uel cozpalis flet⁹ pōt eē qōdā māle inq̄tū hec deo reddit penitēs q̄si debitū ꝓ offensa cōmissa: ꝛ ió si per plāctū significatur act⁹ pnie: tūc nihil aliud dicit q̄ detestationē. si aūt dicat māle pnie: sic pōt ēt sensibilē uel cozpalē fletū dicere. ¶ Ad 3m dō3: q̄ q̄uis pctm̄ sit ꝑteritū q̄tu3 ad actū: manet tm̄ q̄tū ad effectū: uel reat⁹: uel macule: uel offense dine: ꝛ sic pōt aliq̄s de pctō dolere inq̄tus est pñs. dolor eni de ꝓsenti est. Uel dō̄m ꝛ meli⁹: q̄ q̄ uis uolūtas ꝓtēplata nō sit de ipoli⁹: est tm̄ de ipso uelleitas quedā. i. uolūtas ꝑditiōata. uellem⁹ eni si esset pole q̄ hoc nō fuisset. ꝛ ꝑm hoc ēt accipiūt ex ꝑditione ꝑdicta quādā rōnē pn̄tis: ut de eis possit eē dolor qui nō est nisi de pn̄tib⁹. ¶ Ad 4m dō̄m: q̄ q̄uis ad pniaz inq̄tū est pnia nō ptineat respect⁹ ad futurū: tm̄ inq̄tū est emēdatoria offense cōmisse in deū exigit re spectū in futuz. s. ꝓpositū de cetero cauēdi: ꝛ hoc ꝓ positū itelligit in hoc qō dicit. flēda itez nō cōmittere. i. hz̄e ꝓpositū nō cōmittēdi. uel itelligat q̄tū ad p fectā pniaz: ut qō addit nō fit de eēntia pnie: ꝛ3 de p fectiōe: qz sine hoc nō ꝓsequit ultimū fructū suū: ul' ut referat ad idē tp̄s: ut magr̄ dicit. ¶ Ad 5m dō̄m: q̄ Amb. ordinat ptes diffōnis ꝑm ordinē ad pniam: qz illud qō est magis eēntiale pnie ꝑmo ponit: ꝛ3 Aug. ordinat per ordinē ad penitētē: qz hoc ꝑus occurrit ut a ꝓposito peccādi desistat: q̄si remouēs pnie impedimētū. ¶ Ad 6m dō̄m: q̄ nō est icōueniēs de eodē dari diuersas diffōnes ꝑm diuersa que in reb⁹ iueniūtur. diffinitio igit ꝑmissa Aze. ꝛ amb. quā magister ad formā diffōnis reducit cōpletissima est: qz tāgit ꝛ genus: ꝛ actū: ꝛ obiectū: ꝛ utrūq̄ illoz que ad emēdatiōne deo exhibēdā requrunt. Et in idē redit diffinitio aug. posita in lr̄a. s. Pnia est quedā vidicta dolētis ꝛc. nisi q̄ magis expz̄imit ꝓximū gen⁹ ipi⁹: qz ponit ipaz nō solū in gñe virtutis ꝛ3 in gñe iustitie: in hoc q̄ dr̄ eā vidictā: ꝛ differētias ēt magis ꝓprias ad ꝓpriā speciē ponit in hoc q̄ addit rōnē punitiōis ad dolorez. Et in idē redit diffinitio ambro. alia quā ponit q̄ penitentia est dolor cordis ꝛ amaritudo aie ꝓ malis que q̄sq̄ cōmisit: nisi q̄ nō ponit vnū eoz que ꝓtinēt ꝑdicte diffōnes. s. detestationē pcti cōmissi. Alia autē notificatio q̄ dr̄ q̄ pnia est res optima que oēs defect⁹ reuocat ad ꝑfectū dat per effectū pnie: ꝛ dr̄ eē optia res nō simplr̄ ꝛ3 in gñe declinatiōis a malo post pctm̄ cōmissuz. Et sūr ēt illa Dam̄. diffinitio: Pnia est remotio ab eo qō est ꝓtra nāz in id qō est ꝑm nām: dat per effectū ꝛ q̄si in idē redeūt: qz pctm̄ qō in pria descriptiōe dr̄ defectus: in scōa dr̄ ꝓtra nām eē. stat⁹ aūt gr̄e uel virtutis que in ꝑma diffōne dr̄ ꝑfectio. in secūda dr̄ ꝑm nām esse: qz ad hoc natura est ordinata.

Ad scōm sic ꝓcedit. videt q̄ vt⁹ pnie timore nō ꝓcipiat: qō eni est ex ifusiōe nō hēt cāz in sbto: ꝛ3 pnia cū sit virtus de qua aug. dicit: q̄ deus eā in nobis sine nobis facit est ex ifusiōe. ergo nō habet cām in suo sbto: ꝛ ita timore nō ꝓcipit. ¶ ꝑ. illud qō in eē ꝑfectuz ꝓdit nō tm̄ cōcipit ꝛ3 ēt ꝑfecte generat. sed pnia in esse perfectū ꝓdit: qz ēt defect⁹ ad ꝑfectū reuocat. ergo eius generatio nō debet timore cōcipi. ¶ ꝑ. plus ꝓuocat hō ad pniam ex expectatiōe glorie q̄ ex cōminatiōe pene. vñ Joānes pniam ꝓdicās dixit. Pniam agite: appropinq̄bit eni regnū celoz. Matth. 3. ꝛ3 expectatio glorie ptinet ad ſpem uel charitatē qua excitat: pene aūt cōminatio ad timorē. g̃ magis dicēdū fuit q̄ oriat ex ſpe uel amore q̄ ex timore. ¶ ꝑ. si cōcipit timore: aut timore initiali aut seruili aut mūdano aut casto. nō mūdano: qz ille magis ad pctm̄ trahit. silr̄ ēt nec seruili: qz ille nō est sil' cū pnia: generās aūt ꝛ generatum siue cōcipiēs ꝛ cōceptū op3 esse sil'. silr̄ nec initialis aut castus aut filialis: qz isti nō ꝓcedūt pniaz: op3 aūt q̄ ꝓcipiēs ꝑcedat cōceptū. g̃ nullo mō pnie virt⁹ timore ꝓcipit. ¶ Sz ꝛ. ꝑm aug. timor introducit ad charitatē. ꝛ3 introductio charitatis ꝛ alia rū virtutū est per pniam. g̃ pnia a timore initiū sumit ¶ ꝑ. ꝓtrariox ꝓtraria sunt ꝑn⁹. sed delectatio peccati ad pctm̄ attraxit. ergo ꝛ acerbitas pene a peccato reuocat: reuocatio aūt fit per penitentiam. ergo timor qui penam respicit est penitentie ꝓncipium.

¶ Ulteri⁹ videt q̄ pnia sit ꝑma virtutū. Matth. 3. sup illud. Pniaz agite. dicit glo. ꝑma virtus est per pniaz punire ueteré hoiez ꝛ vitia odire. ¶ ꝑ. cā ꝑcedit effectū. ꝛ3 pnia est cā iustificationis in qua oēs virtutes infundunt. ergo est ꝓnox aliaz virtutū⁹. ¶ ꝑ. in quo libet motu ꝓt⁹ est recedere a termino q̄ ad terminuz puenire. sed pnia ordinat ad recessum a malo: oēs aut ē alie virtutes ad cōsecutionē boni. ergo pnia ꝓcedit pniam sicut cā eius. ergo ꝛ fides: nō ergo penitētia est ꝓma virtus. ¶ ꝑ. penitētia ex recta electione ꝓcedit: ut supra dictū est: sed recta electio ꝓcedit ex qualibet virtute. ergo penitentia est posterior omnibus virtutibus.

¶ Ulti⁹ videt q̄ pnia nō sit fundamētū: illō eni qō sed tur ad fundamētū nō dz dici fundamētū ꝛ3 supedificatio. ꝛ3 fides que est fundamētū ut hētur Heb. ii. ꝑcedit pniaz ut dictū est. g̃ pnia nō est fundamētū aliaruz virtutū. ¶ ꝑ. Eccl. 25. sup illud q̄ magn⁹ est qui iuenit sapiaz ꝛc. dicit glo. timor dñi sctūs pmanet in seculū. ipe est fidei fundamētū ꝛ charitatis origo. ꝛ3 pnia sequit timorē. g̃ ipa nō est fundamētū aliaz virtutū. ¶ ꝑ. fūdameti nō est fūdamētū: qz sic iret in infinitū ꝛ3 quedā alie virtutes sūt fundamētū sic fortitudo: ut dicit glo. Luc. 15. sup illud. Ne terreamini ab his qui occidūt corp⁹. ꝛ itez ut dicit Ber. in li. de ꝑl. humilitas est qōdā fundamētū stabile virtutū. g̃ pnia nō est fundamētū aliaz virtutū. ¶ Sz ꝛ. est qō dr̄ Heb. 6. Nō rursus iacientes fundamētū pnie ab opib⁹ mortuis. ¶ ꝑ. fundamentū est ꝓxima pars edificij: ꝛ3 pximū qō est in edificatiōe spūali est edificiū fathane destruere: qō pnia facit. ergo pnia est fundamentum.

¶ Ulteri⁹ vi q̄ nō sit scōa tabula: scōm eni nō dr̄ nisi respectu ꝑmi. ꝛ3 pria tabula in lr̄a dr̄ baptism⁹: respectu cuius pnia nō est scōa: qz nō scōm sacrm: ꝛ3 q̄rto loco magr̄ ipz determiat. g̃ pnia nō ē 2a tabula. ¶ ꝑ. Act. 2. dic̄ Pe. Pniaz agite ꝛ baptizet⁹ vnus q̄sq̄ uestrū. g̃ pnia nō est scōa tabula post baptismū. sed ez. ¶ ꝑ. Isa. 2. sup illō. Pctm̄ suū q̄si sodoma ꝑdicauerūt. dicit gl. scōa tabula post naufragiū est pctā absc̄ōdē. sed pnia nō absc̄ōdit pctā ꝛ3 magis reuelat. g̃ nō est 2a tabula. ¶ Sz ꝛ. est qō Dier. dic̄ in lr̄a. Pria tabula pp liberatiōez a p⁹ naufragio. ꝛ3 baptism⁹ liberat a pctō origiali qō est ꝑmum naufragiū: pnia ab actuali qō est scōz. ergo baptism⁹ est ꝑma tabula ꝛ pnia secunda.

Rñdeo dō̄m ad ꝑmā qōnē: q̄ vtutē pnie deus nobis infundit: ꝛ3 dispō aliq̄ ex pte nr̄a ꝓcedit: ꝛ ꝑm hoc hēt aliq̄ originē in nobis. ꝛ3 qz hūani act⁹ nō ꝓcedūt ex necitate: ꝛ3 ex li. arbi. ió nō pōt assignari cā ex pte nr̄a alicui⁹ act⁹ nr̄i ex quo sp̄ ꝓcedat: ꝛ3 ex quo ut in plurib⁹ ꝓtingit pp dispōnē exītē in nobis ad hoc: que tm̄ nō necio inclinat. vñ oēs sermones morales sūt tales: ut phs in p⁰ ethi. dic̄. q̄ ut in plrib⁹ op3 eos itelligē. cū aūt pnia sit reuocatiq̄ a pctō: ut Dama. dic̄. op3 originē eī in nobis accipi ꝑ3 dispōnē exītis in pctō. ille aūt qui in pctō est nō h3 gustū sanū ut ex dulcedie diuie bonitatis a pctō reuocet: ꝛ3 h3 affectuz ifectū amore sui iordiato: ꝛ ió p penas que nāe sue ꝛriant ꝛ uolūtati a pctō reuocat: ut phs in. 10. ethi. dic̄ de talib⁹: q̄ ꝑas delectatiōes, ꝑsequunt ꝛ fugiūt oppositas tristitias: bōi aūt ꝛ uere delectabiles neq̄ itellim hñt neq̄ gustatiui exītes. ꝛ ió i eis ut i plrib⁹ ex tiore pnia initiū sūit. q̄uis ēt i aliq̄b⁹ ex amore pnia icohet.

Ad primū g̃ dō3: q̄ quis nō hēat cāz in sbto h3 tm̄ dispōnē in ipso: ꝛ ꝑ3 hoc ordo pnie hic assignat. ¶ Ad 1um dō̄m: q̄ cōceptio, ꝑe dr̄ gñatio alicui⁹ intra uter⁹: ꝛ qz ꝑm eē pnie est in cozde. postea aūt, ꝓdit exteri⁹ per cōfessionē ꝛ satisfactiōez: ió ut ꝑmā eius originē designaret dicit q̄ ꝓcipit timore. ¶ Ad 2m dō3: q̄ bonitas dei ꝛ gl'ia q̄tū est de se magis nata sūt reuocare a pctō: ꝛ3 nō q̄tū est ex pte eorū qui in pctō sūt qui ꝑdictoz gustū nō hñt. ¶ Ad 4m dō̄m: q̄ pnia timore seruili concipit qui penaz respicit nec op3 q̄ timor seruilis ꝛ pnia sint simul. qz timor seruilis nō dat cā eē ipsi⁹ pnie: ꝛ3 gñationi⁹ ei⁹: sicut ēt sum ptio medicine est cā sanitatis: non tm̄ sunt simul.

¶ Ad 2um qōnē dō3: q̄ vtutes oēs sil' ifundunt q̄tū ad hitus: ꝛ3 q̄ vna dicat ꝑoz altera est q̄tū ad ordinē ꝑsideratū in eaz actib⁹: cū ēt ꝑ vtutē act⁹ bō tēdat i deū op3 ordinē actuū ꝑsiderari ꝑ3 ordinē eoz q̄ in motū st: motū aūt uolūtatis cuiusmōi ē mot⁹ vtutū moraliū ꝓcedit mot⁹ cognitiōis: qz appetibile imagiatū ul' itellectū mouet appetitū: ut dr̄ in. 3. de aia. ꝛ itez estiatio possibilitatis: qz electio q̄ est ꝓncipalis mot⁹ vtutis nō fit de ipoli estimato. mot⁹ aūt appetit⁹ in duob⁹ ꝑsistit. s. in fuga mali: ꝛ in ꝑsecutiōe boni: ꝛ hec duo diuersimode ordinant: q̄nq̄ eni aliq̄s fugit malū pp desiderium boni: q̄nq̄ aūt ecōuerso: ꝛ hic mot⁹ est ut frequētius in reuersiōe pctōris ad deū per pniaz: ut dcm̄ est: ꝛ ió motū pnie ꝓcedit mot⁹ fidei: qz accedētē ad deū op3 credere. Hebr. xj. ꝛ itez mot⁹ spei ꝓuct⁹ motui timoris per quē fit estimatio de polītate uenie ꝑsequēde: ꝛ ió dic̄ Greg. q̄ penitēs mouet iter spē ꝛ timorē: deide ut in plib⁹ sequit mot⁹ pnie: ꝛ deide mot⁹ charitatis ꝛ aliaruz vtutū per ordinē. Q̄nq̄ ēt mot⁹ amoris motū penitētie ꝓcedit ut dcm̄ est: ꝛ3 ille amoz nō est charitatis qz charitas amissa nō recuperat nisi per cōtritiōez de pctis ꝓcedētib⁹ que est mot⁹ pnie vtutis: ꝛ ꝑ3 hoc dō3 q̄ pnia est peioz q̄busdā. s. charitate ꝛ sequētib⁹ ipsam ꝛ posteriox aliis. s. fide ꝛ spe. ¶ Ad 3um g̃ dō3: q̄ fides ꝛ spes nō hñt rōnē ꝑfecte vtutis: nisi ꝑm q̄ sūt informate charitate: ꝛ ꝑ3 hoc pniaz sequunt: ꝛ sic aliq̄ mō uerē est q̄ est ꝑma iter oēs vtutes. ¶ Ad 1um dō3: q̄ fides informis ꝛ spes ēt sine gr̄a hñr: ꝛ ió eas in iustificatiōe nō op3 supaddi: ꝛ sic pnia eaz cā nō ē. ¶ Ad 3um dō3: q̄ finis qui est ꝑoz in intentiōe est ultim⁹ in executiōe: ꝛ ió q̄uis in motu corporali ꝓius recedat a termino q̄ ad terminū ꝑueniat. tm̄ in motu uoluntatis est ecōtrario: qz ꝓp bonū aliq̄d ꝓsequendū uolūtas recedit a ꝛrio uel impedimēto ei⁹. ¶ Quartū ꝓcedimus: ꝑm hoc tm̄ q̄ fides nō est vtus. ¶ Ad 5um dō̄m: q̄ pnia de malo cōmisso q̄uis ex electiōe boni possit puenire: tm̄ ēt ex alia cā q̄nq̄ ꝓtingit. s. ex fuga mali pene ut dictū est ꝛ q̄nq̄ ēt ex electiōe boni ꝓtingit: ꝑmus pnie motus nō puenit ex electiōe boni formata per aliq̄d habitū alteri⁹ vtutis: ꝛ3 per nāle q̄dā appetitū uel ēt ex ipso situ pnie vtutis boni: ꝛ ió ꝑmus mot⁹ pnie ꝑcedit motus aliaz vtutū: ꝛ3 nō est icōueniēs ut mot⁹ aliaz⁹ virtutū q̄nq̄ causent aliquos mot⁹ pnie: sic aliq̄s ex amore tēperantie de luxuria ꝑcedente motuz pnie hēt: qz etiā interdum ex virtute sequente motus precedentis virtutis oritur: sicut quis mouet in amorez dei qui castitatē ꝓcipit: ex hoc q̄ castitas ei placet.

¶ Ad 3um qōnē dō3: q̄ fundamētū dr̄ in spūalib⁹ ad silitudinē corpalis fundamēti: qō duas hēt ꝑtates. ꝓima est q̄ ipm est ꝑma ps edificij: aliaest q̄ fundamēto totū edificiū sustentat: ꝛ ió in spūalib⁹ fundamētuz dr̄ aliq̄d uel rōne ꝓioritatis: ul' rōne ꝑseuationis ꝛ sustētatiōis alioz: aut ēt rōne utriusq̄. Prioritas aūt attēdit duplr̄: vno mō quātū ad disciplinā spūaliū: ꝛ sic illa que ꝓmo occurrit edocēda in cr̄iana religiōe fundamētū dicunt. Heb. 6. Alio mō quātū ad vitā spūalē: ꝛ sic fides dr̄ simplr̄ fundamētū ꝑmū: ꝛ3 timor ꝛ penitētia in gñe eoz que ad effectū ptinēt q̄tū ad fugā mali: charitas aūt quantū ad ꝑsecutionē boni: put dr̄ Ephe. 4. In charitate radicati ꝛ fūdati. ꝛ3 rōne sustētatiōis in ꝑsperis dr̄ hūilitas fundamētū: in aduersis aūt fortitudo. Pnia aut ꝛ timor in recedēdo a malo diuersimode sūt fundamenta: qz timor est ꝑmū in isto toto gñe q̄ est recedere a malo: ꝛ3 penitētia quantuz ad hanc spēm que est recedere a malo cōmisso: ꝛ ideo etiā timor ꝓcedit pniam sicut ꝓncipia gñis ꝑcedunt ꝓncipia spēi: ꝛ per hoc p3 solutio ad obiecta.

¶ Ad 4um qōnē dō3: q̄ locutio Diero. ē metaphorica: illi eni q̄ ꝑpo itinē mare nauigāt p⁹ tabula sustētant. s. ipa nauis integra: ꝛ3 naufragiū passi alicui⁹ tabule nauis fracte auxilio ad portū salutis ducunt: ꝛ hec ē scōa tabula que est post naufragiū: nō q̄ sit scōa post naufragiū: ꝛ3 qz existēs post naufragiū est scōa a p⁹ que erat añ naufragiū. vñ ꝓsuetudo sua est ut p3 ei⁹ octā legēti ut oē illō qō pstat remediū post aliq̄ periculū eueniēs: scōaz tabula post naufragiū uocet. gr̄a aūt baptismalis q̄ quā in eccl'ia collocamur: cui⁹ figura fuit arca Noe: dr̄ p⁹ tab'la añ naufragiū. ꝛ3 qz p pctm̄ mortale naufragiū passis ꝛ a gr̄a inocētie cadētib⁹ nō restat aliq̄d remediū nisi pnia: ió pnia 2a tabula dr̄. ¶ Ad ꝑm g dō3: q̄ alia sacr̄a nō sb̄ueniūt naufragiū passis p peccatū mortale sine pnia: ꝛ ió nō pñt dici 2a tabula sicut pnia que post lapsuz sb̄uēit. vñ q̄uis nō sit scōz sacr̄z: est tm̄ scōa tabla. ¶ Ad 2um dō3: q̄ petr⁹ nō loquit ibi de penitētie sacr̄o: ꝛ3 de pnia que redrit in baptismo: que ad ꝓmā tabulā ptinet. ¶ Ad 3um dō̄m: q̄ illa absconsio peccati de qua Diero. ibi loquit nō ꝓriat illi manifestatiōi que fit in pnia: sed illi quā faciūt illi qui effrontes in pctis exītes gloriant cū malefecerint: ꝛ se de pctis iactāt: ꝛ hec absc̄ōsio ad uerecūdiā ptinet. ꝛ ꝑm eādē silitudinē dr̄ scōa tabula: qz ꝓma tabula, ꝑspere naulgationis est ut hō peccatū non cōmittat: secūda aut de peccato cōmisso erubescat. sed per hāc tabulā nō dat sufficiēs remediū nisi q̄tenus ad emendationē pcti ꝛ pniam ducit: ꝛ ita non ita, ꝓprie dr̄ secūda tabula sicut penitentia: tamē secūda tabula dici pōt: qz tabula secūda in naufragio corporali non sp̄ a periculo liberat: ꝛ si periculū quātū est de se aliquo modo impediat.

Ad 3m sic ꝓcedit. Videt q̄ pnia sit in qualibet vi nihil eni agit ubi non est. sed pnia expellit pctm̄ a qualibet vi: ergo est in q̄libet vi. Item videtur

q̄ sit in ꝑcupiscibili:qz pnia est dolor.ſz dolor est in cō cupiſcibili ſicut ⁊ gaudiū.ergo pnia est in ꝑcupiſcibili.

¶ Itē videt q̄ sit in irascibili:qz pnia est quedā vindicta dolētis.ſz vindicta ptinet ad irascibilem:qz ira est appetit⁹ vidicte.g̃ pnia ē in irascibili. ¶ Itē videt q̄ sit in memoria:qz sicut timor est de futuro ⁊ gaudium de p̄ti:ita memoria de p̄terito.ſz pnia est de malo cō misso:qō est p̄teritū.g̃ est in memoria. ¶ Itē vī q̄ sit i rōne:qz pnia ē ꝑs iustitie.ſz iustitia ē i rōne.g̃ ⁊ pnia.

¶ Ulterius videt q̄ in inocētib⁹ pnia esse nō possit:qz penitē est cōmissa mala plāgē.ſz inocētes nullū malū cōmiserūt.g̃ in eis pnia nō est. ¶ ꝑ.pnia ex suo noie ꝑportat penā:ſz inocētib⁹ nō debet pena.g̃ nō est i eis pnia. ¶ ꝑ.pnia in idē coincidit cuz vindicatiua iustitia ut supꝫ dictū est.ſz oib⁹ exīstētib⁹ inocētib⁹ vindicatiua iustitia locū nō hꝫet.g̃ nec pnia:⁊ ita nō est in inocētib⁹. ¶ Sz ꝯ.oēs vtutes ſil̄ ifūdunt.ſz pnia est vt⁹. cū g̃ inocētib⁹ i baptiſmo ifūdant alie vtutes ifūdit ēt ⁊ pnia. ¶ ꝑ.Ille q̄ nunq̄ fuit ifirm⁹ cotrahit dz sanabilis:g̃ ⁊ ſill̄ qui nunq̄ fuit ifirm⁹ spūaliter:ſz sicut sanatio in actu a vulnere pcti non est nisi per actū pnie:ita nec sanabilitas nisi per hitū.g̃ ille qui nunq̄ habuit infirmitatē peccati habet habitum penitentie.

¶ Ulterius videt q̄ scti hoies qui sūt in glia nō hñt penitētiā:qz sicut dicit Hze.in moralib⁹.Beati pctōrz recordant sicut nos sani sine dolore doloꝛ memoramur.ſz pnia est dolor cordis ut dictuz est.g̃ sci in p̄tia nō hñt pniaz. ¶ ꝑ.scti in p̄tia sūt chīo ꝑformes.ſz in chīo non fuit pnia:qz nec fides que est p̄n⁹ pnie.g̃ nec in sctis in p̄tia erit pnia. ¶ ꝑ.frustra est hitus qui ad actū nō reducit.ſz scti in p̄tia nō penitebūt actu:qz sic eēt eis aliq̄d ꝯ uotū.g̃ nō erit in eis hit⁹ pnie. ¶ Sz ꝯ:pnia est ꝑs iustitie.ſz iustitia est imortalis ⁊ ꝑpetua: ⁊ in p̄tia remābit.g̃ ⁊ pnia. ¶ ꝑ.in vitis patrū legit a quodā p̄e dictū:q̄ ēt Abꝛaā penitebit de hoc q̄ nō plura bona fecit.ſz magis dz aliq̄s penitē de malo cō misso q̄ de bono omisso:ad qō nō tenebat:qz de tali bono loquitur.ergo erit ibi pnia de malis cōmissis.

¶ Ulterius vī q̄ ēt angelus bon⁹ seu malus sit susceptiuus pnie:qz timor est initiū pnie.ſz in eis est timor.Ja co.j.Demones credūt ⁊ ꝑtremiscūt.g̃ in eis pōt eē penitētia. ¶ ꝑ.pbs dicit in.10.ethi.q̄ penitudie replētur mali:⁊ hec est maxia pena eis.ſz demones maxie sūt ꝓaui nec aliq̄ pena eis deest:g̃ demões p̄nt penitē ¶ ꝑ.facilius mouet aliq̄d in id qō est ꝑz nāz:⁊ hoc facit pnia.g̃ sūt susceptibiles pnie. ¶ ꝑ.idē iudiciū est ꝑz Damas.de angelis ⁊ de aiabus ſepatis.ſz in aiab⁹ ſepatis pōt eē pnia. ut q̄dā dicūt sicut in aiab⁹ beatis que sūt in p̄tia.g̃ ⁊ in angelis pōt eē pnia. ¶ Sz ꝯ:per pniaz hō repat ad vitā pctō dimisso.ſz hoc est ipose in angelis:ut in.2°.li. dcm̄ ē.g̃ nō sūt susceptibiles pnie. ¶ ꝑ.Dama.dic̄ q̄ hō fungit pnia pp corpis ifirmitatē.ſz angeli sūt icorporei.ergo in eis non potest esse penitentia.

Rñdeo dom̄ ad p̄m q̄nē:q̄ q̄dā dicūt ſbiectū ois vtutis eē li.ar.ſz hoc nō pōt eē:qa ois act⁹ hūanus ordinat⁹ elicitiue,ꝓcedit ab aliq̄ vtute hūana:quelibet aūt potentia hūana hz aliquē actū ordinatū:⁊ dico potētia hūanā rōnē uel que rōni obediat.⁊ iō in oi tali potētia pōt eē vtus que eliciat ordinatū actū illi⁹ potentie.⁊ de hoc in 3° lib.di.33ª.plura dicta sūt.Et iō q̄dā dicūt q̄ pnia est in oib⁹ virtb⁹:sed hoc nō pōt eē:qz vnus hitus nō pōt eē nisi vnius potentie:sic vna forma nō nisi vnius māe:⁊ vnū accidēs nō nisi vnius ſbti.Et iō alij dicūt q̄ est in irascibili:qz ut dicit Aug.est vindicta q̄dā qua appetit ira:ſz hoc nō ꝑtinet:qz vidictā expetē de altero qō arduitatē hz ad irascibilē ptinet:ſz vidictā pati nō vī eē irascibilis Et iō q̄dā dicūt q̄ pnia est dolor:⁊ pp hoc est in ꝑcupiscibili:ſz hoc ēt nō valet:qz ille dolor qui est in cōcupiscibili est passio:dolor aūt qui ē act⁹ pnie nō est pa⁹. Et iō dōz cū q̄lib⁹ q̄ pnia est ꝑs iustitie:⁊ iō cū iustitia sit in rōne non q̄dē quātū ad ptē cognitiuā:ſz q̄tū ad effectiuā:⁊ pnia in rōne est iquātū est vt⁹:ſz pnia que est passio est in cōcupiscibili sicut in ſbto:qz est dolor q̄dā:ſz hec passio ē q̄ſi māle in pnia vtute:qz pnia vt⁹ huc dolorē recōpēsat ꝓ pctis cōmissis:sicut ⁊ pena quā patit reus est māle in vindicatiua iustitia.

Ad primū g̃ dōz:q̄ pnia nō expellit oē pctm̄ formalr:ſz q̄ſi effectiue. vñ nō opz q̄ sit in ſbto in q̄libet vi ubi pōt esse pctm̄:ſz q̄ ea que sūt in illis vtutib⁹ ſbȳciant eis q̄ſi mālia:⁊ hoc pnia hz inquātuz est in rōne cui oēs alie vires subdunt q̄ſi ab ipsa mote ⁊ regulate. ¶ Ad 1m dōm:q̄ dolor qui est in ꝑcupiscibili nō est act⁹ pnie vtutis:ſz māle ut dictū est:ſz dolor qui est detestatio culpe cōmisse est act⁹ ei⁹ ⁊ hoc est uolūtatiſ in q̄ est iustitia cui⁹ act⁹ est detestari ieq̄litatē ꝑxistētē ⁊ eā ad eq̄litatē reducē. ¶ Ad 3m dōz:q̄ exhibitio vidicte est mālis in pnia:sic ēt in iustitia vidicatiua:nō eni exhibet vidictā ex appetitu vindicte:ſz ad eq̄litatē restituēdū. ¶ Ad 4m dōz:q̄ quātuis pnia sit de ꝓterito sicut memoria:tamen respicit affectum:memoria aūt est potentia pure cognoscitiua:⁊ iō in ea non pōt esse pnia. ¶ 5m concedimus.

¶ Ad 2am q̄nē dōz:q̄ hitus medi⁹ est iter potētiaz ⁊ actū:⁊ qz remoto ꝑori remouet posteri⁹:nō aūt eō. iō remota potētia ad actū remouet hit⁹:nō ät remoto actu:⁊ qz ſbtractio māe tollit actuz:pp hoc q̄ act⁹ nō pōt eē sine mā in quā trāsit:iō hitus alicui⁹ vtutis cōpetit alicui cui nō suppetit mā:pp hoc q̄ suppetere pōt:⁊ ita in actū exire:sic pauꝑ hō pōt hēre hitū magnificētie:ſz nō actū:qz nō hz magnitudinē diuitiarū que sūt mā magnificētic:ſz pōt hēre:⁊ iō cū inocētes in statu inocētie nō hēant pcta cōmissa que sūt mā penitētie:ſz p̄nt hēre act⁹ pnie in eis eē nō pōt:ſz hit⁹ pōt ⁊ hoc si graz hēant cū qua oēs vtutes ifūdunt. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q̄ quis nō cōmiserūt:p̄nt tn̄ cōmittē:⁊ iō eis hitū pnie hēre cōpetit:ſz tn̄ hit⁹ iste nunq̄ in actū exire pōt:nisi forte respectu uenialiuz pctōrū:qz pctā mortalia tollūt ip̄z:nec tn̄ est frustra:qz est pfectio potētie nālis. ¶ Ad 2m dōz:q̄ quis nō sit eis debita pena in actu:tn̄ in eis est pole esse aliq̄d ꝓ quo eis pena debeat. ¶ Ad 3m dōz:q̄ remanēte potētia ad pec candū adhuc hēret locū vindicatiua iustitia fm habitū:quātus nō fm actū actū si peccata actu non essent.

¶ Ad 3am q̄nem dom̄:q̄ vtutes cardinales in p̄tia remanebūt:ſz fm act⁹ quos hñt in fine suo:ut in 3° lib. di.33ª dcm̄ est:⁊ iō cū pnia vt⁹ sit ꝑs iustitie que est hitus cardinalis:q̄cunq̄ hz hitū pnie in hac vita:hēbit in futura:ſz nō hēbit eundē actū quē nunc hz ſz alium ſ.grās agē deo ꝓ miſericordia relaxāte pcta. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q̄ illa auctas,pbat q̄ nō hñt eudē actū quē hic hz pnia:⁊ hoc ꝓcedimus. ¶ Ad 2m dōz:q̄ chīs non potuit peccare:ut in 3° li°.dis.ij.dcm̄ est:⁊ iō mā hui⁹ vtutis nō cōpetit sibi nec actu nec potētia:⁊ pp hoc nō est simile de ipso ⁊ de aliꝫ. ¶ Ad 3m dom̄:q̄ penitere ꝓpꝛie loquēdo,put dicit actū pnie qui nūc est non erit in p̄tia:nec tamen habitus frustra erit:qz aliū actū habebit. ¶ 4m ꝓcedim⁹. ¶ Sz qz 5ª ratio

ꝑbat q̄ ēt idē act⁹ pnie erit in p̄tia qui mō est:iō dicēdum ad 5m:q̄ uolūtas nr̄a in p̄tia erit oīno cōformis uolūtati dei:vñ sic deus uolūtate antecedēte vult oia eē bona:⁊ per ꝓsequēs nihil esse mali:nō aūt uoluntate cōsequēte:ita etiā est de beatis:⁊ talis uoluntas imꝑꝛprie dicitur ab illo sancto patre penitentia.

¶ Ad 4am q̄nē dōm:q̄ pnia in nobis duplr accipitur: uno mō fm q̄ est passio:sic eni nihil aliud est q̄ dolor uel trīstitia de malo cōmisso. Et q̄uis fm q̄ est passio nō sit nisi in ꝯcupiscibili:tn̄ aliq̄s uolūtatis act⁹ ſil̄itudinarie pnia dī quo q̄dē detestat qō facit:sic ēt amor ⁊ alie passiones dicunt in intellectiuo appetitu:ut in 3° li° di.26.dictū est.Alio mō accipit fm q̄ est virtus:⁊ hoc mō detestari malū cōmissuz cū emēdatiōis ꝓposito ⁊ itētiōe explādi uel deū placādi de offensa cōmissa est act⁹ eius.Detestatio aūt mali cōpetit alicui ꝑz q̄ hēt ordinē nālē ad bonum:⁊ qz in nulla creatura talis inclinatio totalr tollit:iō ēt in dānatis talis detestatio manet:⁊ per ꝓñs pnia passio uel silis ei:ut dī Sap.5. Intra se gemētes ⁊ pniaz agētes. Et hec q̄dē pnia cū nō sit hitus:ſz passio uel act⁹:nullo mō in beatis angelis eē pōt in q̄b⁹ pcta cōmissa nō ꝑcesserūt:ſz in malis angelis est cū sit eadē rō de ipsis ⁊ de aiab⁹ dānatoꝛ: qz ꝑz Dam̄.q̄ est hoi mors h⁹ est angelis casus:ſz pec catū angeli est irremissibile:ut in 2° li° dictū est. Et qz pctm̄ ut est remissibile uel expiabile est ,pa mā istius virtutis que pnia dī:iō cū mā nō possit eis cōpetē:nō adest eis potētia exeūdi in actū:⁊ iō nec habit⁹ eis cōuenit:⁊ iō angeli susceptiui pnie vtutis eē nō possunt.

¶ Ad p̄m g̃ dōm:q̄ ex timore in eis gnāt aliq̄s pnie mot⁹:ſz nō que sit vtus. Et silr dōm ad 2m. ¶ Ad 3m dōm:q̄ q̄cq̄d in eis est nāle totū est bonū ⁊ ad bonuz inclinas:ſz liberū arbitriū in eis est in malitia obstinātū:⁊ qz mot⁹ vtutis ⁊ vitī nō ꝑsequit inclinationē nāe ſz magis motū liberi arbitrīj:iō nō opz q̄ quis nālit inclinent ad bonū q̄ mot⁹ vtutis in eis sit uel eē possit.

¶ Ad 4.m dōm:q̄ nō est eadem rō de angelis sctis ⁊ aiab⁹ sctis:qz in aiab⁹ sctis ꝑcessit uel ꝑcedere potuit peccatū remissibile.nō aūt in angelis. Et ita q̄uis sint similes q̄tum ad statum ꝓsentē:nō tn̄ q̄tū ad statuz ꝓteritum quē penitentia respicit directe.

Ad 4m sic ꝓcedit.videt q̄ de rōne vē penitētie sit q̄ usq̄ in finē vite ꝓtinuet. pnia eni est q̄ſi queda recōpēsatio deo facta ꝓ offensa cōmissa:ſz offensa fuit infinita.vñ etna pena debet ꝓ pctō mortali.g̃ ⁊ pnia deb⁹ hāc culpā ad hoc q̄ sit vā.ꝑz q̄ usq̄ in finē duret. ¶ ꝑ.nhil destruit ni ſi a fortiori se:ſz pnia est fortī⁹ q̄ pctm̄:qz expellit ip̄z. cū g̃ vā pnia nō possit discōtinuari nisi per pctm̄: videt q̄ ſi fuerit vā nullo mō a statu pnie q̄ſ cadē possit. ¶ ꝑ.facili⁹ est pctm̄ impedire ne fiat q̄ pctm̄ factū destruere:ſz pnia destruit pctm̄ factū.g̃ multo fortī⁹ impedit ne aliq̄ pctm̄ cōmittat:⁊ sic idē qō ꝑus. ¶ Sed ꝯ.baptiſm⁹ est efficacius sacm̄ q̄ pnia:qz ēt tota⁹ pena tollit:ſz gra baptiſmalis tollit per pctm̄ sequēs.ergo multo fortius pnia. ¶ ꝑ.nulla virtus pōt remanere sine charitate:⁊ ea habita oēs habent:ſz charitatem semel habitam contingit amitti:ut ut in.3.li.dist. 33.dictum est.ergo ⁊ penitentiam.

¶ Ulterius videt q̄ nece sit dolorē pnie per gaudiū interrūpi.gaudiū eni ⁊ dolor sūt affectiones ꝺrie.ſz ꝺria nō sūt nata eē in eodē.g̃ cū oporteat penitentē aliq̄n de sua pnia gaudē:ut in ſra dī:opz q̄ dolor per illud gaudiū interrūpat. ¶ ꝑ.sic mali dolēt de suo gaudio: ita boni gaudēt de suo dolore,ſz pbs in.9.ethi.dic̄ q̄ mali de hoc q̄ delectati ſi postmodū dolēt:qō nō potest eē sil̄ oū delectant.g̃ nec boni sil̄ cū dolēt p̄nt gaudere de hoc qō dolēt. ¶ Si dicat q̄ dolor est cā gaudiī:⁊ sic p̄nt eē sil̄.Cōtra:ꝺriū nō est cā sui ꝺrij:ſz dolor ē ꝺriū gaudio.g̃ nō pōt eē cā ipsi⁹. ¶ Sz ꝯ.Hal⁹. 5.sup illud.Fruct⁹ aūt spūs.dicit glo.q̄ vtutes fructus dicunt:qz suos possessores sctā delectatiōe delectāt: ſz pnia est vt⁹.g̃ in suo actu qui est dolere hēt delectationē. ¶ ꝑ.Fz pbs in.2.ethi.signū gñati hit⁹ opz accipe fiētē in ope delectationē:ſz pnia est hitus q̄dā.g̃ act⁹ eius hēt delectationē.g̃ nō iterrūpit per gaudiū.

¶ Ulterius videt q̄ pnia iterari nō possit.sicut eni baptiſm⁹ hēt efficaciā a passione chīi:ita pnia ⁊ oia alia sacra:ſz qz passio chīi est vna.iō baptiſm⁹ iterari non pōt.g̃ nec pnia pōt iterari. ¶ ꝑ.sic dicit Hzeg. Facilitas uenie icētiuū hbet delinquēdi:ſz deus nō dz alicui dare peccādi occasionē.g̃ nō dz dare locū pniaz iterādi. ¶ ꝑ.spūaliſ curatio que ꝑ penitētia fit signat per corpales curatiōes:qs oñs miraculose,fecit:ſz in illis curationib⁹ nō legit q̄ aliquē bis sanauerit.g̃ nec per pniaz aliq̄s bis pōt spūalr curari. ¶ Sz ꝯ est qō dicit Eccl.2°.Scōz magnitudinē ei⁹ sic ⁊ miſericordia illius cū eo est.ſz magnitudo ei⁹ est infinita.g̃ ⁊ miſericordia:nō g̃ coartat per vnā pniaz ut postmodū ad se cōuersis nō parcat. ¶ ꝑ.Matth.12.dī.Qui peccat in ꝑz uel filiū remittet ei:ſz ꝓtingit q̄ post pactā pniaz aliq̄s peccet per infirmitatē qō est in patrē peccare:⁊ per ignorantiam quod est in filium peccare.ergo tale peccatum remittetur.ergo penitentia potest iterari.

Rñdeo dōz ad p̄m q̄nē:q̄ opinio ista que posuit q̄ nullus hō a vā pnia possit excidere est erronea ⁊ ꝑformis illi que in 3°li.posita est di. 26.q̄ charitas semel hita nō possit amitti. Sed tn̄ de charitate videbant magis moueri ꝓsiderantes efficaciā ei⁹:ex qua apparebat q̄ nō posset per aliq̄d pctm̄ vinci. Sz de pnia videbant moueri:qz ad itegritatem pnie req̄rit ꝓtinuatio usq̄ in finē vite. Sz utrūq̄ friuolū est. ꝓ° qz q̄tūcūq̄ aliq̄ vt⁹ efficaciā hēat flexibilitatē a libero arbitrio nō tollit dū est in statu vie:ſil̄r illud q̄ futurū est nō pōt eē de ſba uel de integritate alicui⁹ vtutis nisi ꝑz q̄ est pñs in apꝑhēſiōe uel in uolūtate:qz vt⁹ q̄tū ad hitū nō expectat aliq̄d in futurū: hit⁹ eni vtutis est de reb⁹ pmanētib⁹ nō de successiuis. vñ tota pfectionē sua hēt sil̄ in istāti que tota simul in vnū actū pōt effluē:qz act⁹ sūt sil̄es hitib⁹:ut dī in 3° ethi. Et sic q̄ futurū est nō est de itegritate uel essentia ipsi⁹.vñ cū pnia sit vt⁹:⁊ fm q̄ est sacm̄ nō se extēdat ultra actū vtutis:nō erit de itegritate pnie eēntiali futuri continuatio nisi ut fit in ꝓposito:⁊ ideo pōt eē vā pnia:⁊ tn̄ ab ea postmodū aliq̄s excidet.

Ad primū g̃ dōm:q̄ sic offensa habuit infinitā tē:ita ēt ⁊ vn⁹ ꝓtritiōis actus hēt q̄dā infinitatē:tū ex vtute gre que dat opib⁹ infinitū ualorē.ut.ſ.per ea hō infinitū bonū mereat:tū ex merito chīi qō opat in oib⁹ sacris ⁊ in oibus meritis nostris.

¶ Ad 2m dōz:q̄ nec pnia nec aliq̄ vt⁹ agit de necitate:sed ex libertate arbitrīj:⁊ iō q̄uis pnia sit fortior q̄ pctm̄:⁊ per hoc possit pctm̄ expellere:tn̄ hō pnie virtutē hñs pōt sponte se pctō subiicere. ¶ Ad 3m dōz: q̄ aliq̄n hō vincit a debiliori qui fortiorē vincit:qz nō tāta cura adhibet:⁊ silr penitēs ,pter negligētiam a peccato nō dum cōmisso liberatus vincitur qui per penitentiaz a peccato cōmisso liberatus fuit.

¶ Ad 2am q̄nē dōm:q̄ gaudiū ⁊ trīstitia fm genus sūt ꝺria:nō tn̄ q̄libet gaudiū cuilibet trīstitie opponit:ſz ei que est de eodē. Si aūt de ꝺrijs sūt uel de diuersis: vnū pōt eē cā alterius uel māle ad ip̄m qui eni de pre-

sentia gaudet eo ipso sequit q de absentia tristat. sic̄r ēt qñ de aliq̄ tristari est nobis utile vel decens: tristitia pōt eē mā gaudū. Si g̃ gaudiū ⁊ tristitia directe p̄ria accipiant: sic nō pñt sil eē in eodē ſm idē: si aūt sint de diuersis uel p̄rijs: sic q̄dē q̄tū ad cām suā pñt sil eē: q⁊ pōt esse uoluntas de vno ⁊ uolūtas de altero: ⁊ sil̄r si vnū sit rō alteri⁹: ſz q̄tū ad sensuz qui rect̄ it in utroq⁊ q⁊ gaudiū nō est sine ꝑceptiōe ꝓueniētis: nec⁊ tristitia sine ꝑceptiōe nociui: ipossibile est q utrūq⁊ sil itēse in sint: q⁊ aia qñ itēse occupat circa vnū retrahit ab alte ro: ſz ipersecte pñt eē sil: ita tñ q vnū nūc sit pfect⁹ ⁊ aliud postmodū. dolo⁊ aut̄ qui est in pnia est de pctō cōmisso. vñ sil cū hoc nō pōt eē gaudiū de eodē: sed pōt esse gaudium de spe uenie quā per dolorē ꝓcipit: uel etiā hocipso q in exhibendo dolorē p⁊o pctis cō missis facit q̄ oz: ⁊ iō detestatio pcti cōmissi que est cā doloris ⁊ uolūtaꝫ detestādi que est cā gaudij sūt sil: uolēs eni detestat: ⁊ q⁊ vnum est rō alterius: iō aia ad utrūq⁊ ꝓuerti pōt sil: inq̄tuz ex eis q̄dāmō fit vnū. qñ aūt ex aliq⁹ duob⁹ fit vnū: vnū est ut māle: ⁊ alteruz ut formale: ⁊ iō aia ad vnū illo⁊ ꝓuertit per ꝓus: ⁊ ad alterū per posteri⁹: ⁊ pp hoc nō pōt ineſse utrūq⁊ ſm sui cōpletā rōnē. ſz qñ⁊ vnū qñ⁊ alterū: qñ eni plene ꝓuertit ad spez uenie uel ad decētia doloris: tūc gaudiū est p̄ncipal̄r: ⁊ dolo⁊ de pctō ex pñti: qñ aūt p̄ncipal̄r ꝓuertit ad peccatuz cōmissum: tūc est ecōtrario.

¶ Ad p̄m g̃ dōm: q dolo⁊ de pctō ⁊ gaudiū de dolo re nō sūt affectiōes p̄rie ut dictū est. ¶ Ad 2m dōz: q obm gaudū est aliq̄d ꝓuenīēs: ſz obm tristitie est p̄riū nociui. vñ dolo⁊ de q̄ qs gaudet nō est p̄rius gaudēti ſz ꝓueniēs: ſz gaudiū de quo qs dolet est p̄riū dolēti: ⁊ ideo simul cum quis gaudet non potest esse dolo⁊ de gaudio ſm idem: sed simul cū quis dolet pōt esse gau diū de illo. ¶ Ad 3m dōm sicut ad primum.

¶ Ad 3m qōnē dōm: q erroneū sit dicē q pnia nō pos sit iterari: ⁊ misericordie dine p̄rīū. Cā aūt q̄re iterat cū baptism⁹ nō iteret est q̄druplex. Pria est: q⁊ penitē tia nō ipzimit caracterē sic baptism⁹: caracter eni ide lebilis est. Scōa q⁊ baptisma est ℈ mozbū nō iterabilē s. originale pctm: pnia autez ℈ actuale pctm q̄ iterat. Tertia cā est: q⁊ baptism⁹ hēt totā efficaciā a passiōe chr̄i sine actu nr̄o: ⁊ iō q⁊ passio est vna tm̄: ⁊ baptism⁹ vnus: ſz pnia etiā req̄rit actū nr̄m: ut ꝑus dictuz est: ⁊ iō rōne eius iterationē suscipit. Quarta q⁊ baptismus est gr̃atio spūalis: ſz pnia est quedā sanatio spūalis: se mel aūt aliq̄d gr̃at: ſz p̄ries curari siue sanari pōt q̄ diu in hac vita viuit: ⁊ sic ꝑz solutio ad p̄muz. ¶ Ad 2m dōm: q sicut iustus dr̄s sūme iustitiā diligit: ita sū me pctm odit: ⁊ ita q̄tū ex ipso est pat⁹ est ip̄z destruē semp: dūmō ex pte hoīs nō remaneat q̄ pnia⁊ negligit uel ꝓtēnit. Nec obstat q q̄dā ex hoc sumūt occasionē delinquēdi: q⁊ ex p̄rio sumerēt occasionē desperandi: qō eēt grauius. ¶ Ad 3m dōm: q q̄uis nō sit scriptū q idē ifirm⁹ frequēti⁹ a dño sit curat⁹: tn̄ nec ēt factū negat. ⁊ ꝓterea hoc oculata fide videm⁹ q frequēter hoies ifirmant: ⁊ dīna vtute que oia restaurat curant.

Ad 5m sic ꝓcedit. videt q nō debeat aliq̄ pnia pu blicari uel solēniz̄ari: q⁊ nō licet sacerdoti ēt metu pctm̄ alicuⁱ ꝓfiteri q̄tūcūq⁊ publicū: sed per pnia⁊ solēnē publicaf pctm̄. g̃ nō dr̄s solēniz̄ari. ¶ ℣. iudiciū dr̄s cē ℈ ꝺditionē fori: ſz pnia est qōdā iudiciū qō in foro occulto agit. g̃ nō dr̄s publicari siue solēniz̄a ri. ¶ ℣. pnia oēs defect⁹ reuocat ad pfectū: ut Amb. dicit. ſz solēniz̄atio facit p̄riū: q⁊ penitētē in multis de fectib⁹ inectit. nō eni laicus pōt post solēnē pniam ad clericatū ꝓmoueri: nec clericus ad supiorē ordinem.

g̃ pnia nō est solēniz̄ada. ¶ Sz ℈. pnia est qōdā sacr̄z: ſz in quolibet sacro quedam solēnitas adhibet. g̃ ⁊ in pnia adhiberi dr̄z. ¶ ℣. medicina dr̄z rādere morbo: ſz pctm̄ qñ⁊ est publicū qō multos ad exēplū peccan di trahit. ergo ⁊ penitentia que est medicina eius dr̄z esse solēnis ⁊ publica qua multi edificent.

¶ Ulteri⁹ vī q solēnis pnia iterari possit. sacr̄a eni que caracterē nō ipzimūt cū sua solēnitate iterant: sic eu charistia: ⁊ extrema vnctio: ⁊ hi⁹. ſz pnia nō ipzimit ca racterem. g̃ cū sua solēnitate dr̄z iterari. ¶ ℣. pnia so lēniz̄at ꝓp gravitatē ⁊ manifestationē pcti: ſz post per actā pniaz ꝓtingit sil̄ia pcta cōmittē uel ēt graviora. g̃ solēnis pnia iteruz dr̄z adhiberi. ¶ Sz ℈. pnia solēnis significat electionē p̄mi hois de padiso: ſz hec tm̄ se mel est facta. ergo ⁊ pnia solēnis tm̄ semel debet fieri.

¶ Ulterius querit de ritu solēnis pnie: ⁊ videt q mu lierib⁹ nō sit iponēda: q⁊ vir cui ponit solēnis pnia de bet comā abr̄cē: ſz hoc nō cōpetit mulieri: ut patet. j. Cor. xj. g̃ nō dr̄z agē solēnē pniaz. ¶ Itē videt q cle ricis sit iponēda: q⁊ iponit ꝓp gravitatē delicti: ſz idez peccatū grauius est in clerico q̄ in laico. ergo magis debet imponi clerico q̄ laico. ¶ Itez videt q a quo libet sacerdote possit imponi: quia absoluere in foro penitentiali est eius qui habet claues: ſz simplex sacer dos hēt claues. g̃ pōt eē minister huius penitētie.

Rñdeo dōz ad p̄mā qōnē: q aliq̄ pnia dr̄z eē pu blica ⁊ solēnis ꝓp q̄tuor. p° ut peccatū publicū publicā hēat medicinā. 2° q⁊ maxia ꝓfusione in hoc mūdo ēt est dign⁹ qui grauissimū scelus cōmi sit. 3° ut sit algs ad terrorē. 4° ut sit ad exēplū penitē di: ne desperent qui in grauibus peccatis detinentur.

Ad primū g̃ dōm: q sacerdos nō reuelat ꝓfes sionē talē pniaz iniūgēdo: q̄uis sus pitio oriat illū aliq̄ enorme pctm̄ cōmisisse: nō eniz culpa p⁊o certo scit ex pena: q⁊ q̄n⁊ aliās pniam p⁊o alio facit: sic̄ legit in vitis patrū de quoda qui ut sociū suū ad pniam ꝓuocaret ipse cū eo pniam egit. si aūt sit pctm̄ publicū ipse penitēs exequēdo pniaz ꝓfessionē a se factaz manifestat. ¶ Ad 2m dōm: q pnia solēnis q̄tū ad iniūctionē nō exigit forū occultū: q⁊ sic occul te ds ꝓfitet ita occulta ei pnia iniūgit: ſz executio exigit fo⁊ occultū: ⁊ hoc nō est icōueniēs. ¶ Ad 3m di cēdū: q pnia q̄uis reuocet oēs defectus restituēdo in p̄stinā gr̃am: nō tn̄ restituit in p̄stinā dignitatē: ⁊ iō ēt mulieres post pactā pniaz de fornicatione nō uelant: q⁊ dignitatē virginitatis nō recuperāt. Et sil̄r post pu blicā pniaz pctōr nō redit ad hanc dignitatē ut possit ad clericatū assumi: ⁊ eps talē ordinās ptāte ordinā di ꝑuari dr̄z: nisi forte necitas eccl̄ie exposcat aut ꝓfue tudo: tūc eni dispēsatiue recipit ad minores ordines: nō aūt ad sacros ordines. p° ꝓp dignitatē ordinū isto rū. 2° ꝓp timorē recidiui. 3° ꝓp scādalū vitādū: qō pos set in populo oriri ex memoria precedentiū peccato rum. 4° quia non haberet frontem alios corrigendi cum peccatum eius fuerit publicum.

¶ Ad 2am qōnē dōm: q solēnis pnia iterari non dr̄z pp tria. p° ne ex iteratiōe vilescat. 2° pp significationē: q⁊ est figura expulsionis hoīs de padiso que est semel tm̄ facta. 3° q⁊ solēniz̄atio est q̄si quedam ꝓfessio ꝓpetuo pniaz ꝓfuādi: ⁊ iō iteratio solēnitati resistit: si tn̄ post modū peccauerit nō claudit ei locus pnie: ſz pnia solē nis iterū ei iniūgēda nō est. ¶ Ad p̄m g̃ dōm: q in il lis sacr̄is in q̄b⁹ solēnitas iterat: iteratio solēnitati nō repugnat: ut est in ꝓposito: ⁊ iō nō est sile. ¶ Ad 2m dōm: q q̄uis rōne criminis deberet sibi eadē pnia: tn̄ solēnitatis iteratio nō cōpetit ꝓpter p̄dictas causas.

¶ Ad 3am qōnē dōm: q ois solēnis pnia est publica: sed non cōuertitur: penitētia eni solēnis hoc modo fit. In capite quadragesime tales penitentes ꝓsentāt se cū ꝓsbyteris suis epō ciuitatis ante fores eccl̄ie: sacco induti: nudis pedib⁹: vultib⁹ demissis: coma deposita: ⁊ eis in eccl̄ia introductis epūs cū omni clero septē psal mos pniales dicit: ⁊ postmodū eis manū iponit: aquā b̄ndictā spargit: ⁊ cinerez capitib⁹ iponit: cilicio colla eor⁹ opit: ⁊ denūciat eis lachrymabiliter q sic̄ Adā eie ctus est a padiso: ita ipsi de ecclesia ejciunt: ⁊ iubet ministris ut eos ab ecclesia pellāt: clero eos ꝓsequēte cū hoc rīsorio. In sudore vultus tui ⁊c. In cena aut̄ dñi q̄libet anno a suis ꝓsbyteris in ecclesiā reducunt: ⁊ erūt ibi usq⁊ ad octauas pasche: ita tn̄ q non coica būt nec pacē accipiāt: ⁊ sic fiat quolibet anno quous q⁊ adit⁹ eccl̄ie est eis iterdict⁹. ultia aūt reconciliatiō epō reseruat ad quē solū spectat solēnis pnie iposit̄io. Pōt aūt iponi viris ⁊ mulierib⁹ ſz nō clericis pp sca dalū: nō aūt talis pnia dr̄z iponi nisi p⁊o pctō q̄ totaz cōmouerit urbē. Publica aūt ⁊ nō solēnis que in fa cie eccl̄ie fit: ſz nō cū solēnitate p̄dicta: sicut pegrina tio per mūdū cū bacculo cubitali: ⁊ hec pōt iterari ⁊ a simplici sacerdote iniūgi: ⁊ pōt ēt clerico iponi: qñ⁊ tn̄ solēnis ponit publica: ⁊ ſm hoc auctes quedaz uarie loquunt de solēni. ¶ Ad p̄m g̃ dōm: q mulier hēt comā in signū subiectiōis: nō aūt vir: ⁊ iō nō cōpe tit ut in pnia mulieri coma deponat sicut viro. ¶ Ad 3m dōm: q ſz in eodē gr̃ie pcti clericus plus peccet q̄ laicus: tamē non iniungit ei pnia solēnis: ne ordo ueni at in ꝓteptū. vñ nō deferf psone ſz ordīni. ¶ Ad 3m dōz: q magna pctā idigēt maiori cautela ad sui curationē: ⁊ iō iniūctio pnie solēnis que nō nisi p⁊o grauis simis peccatis fit soli epō reseruat. Qō.ii.

Deinde querit de effectu pnie. Et cir ca hoc querunt q̄nq⁊. Prio utrū pnia pctā tollat. Scōo utrū virtutes restituat. Tertio utrū opa p̄cedētia viuifi cet. Quarto utrū p̄dicti effect⁹ sint pnie inq̄tū est vir tus uel inquātum est sacramētū. Quinto utrū sine pe nitētia possit peruenire aliquis peccator ad salutem.

Ad primū sic ꝓcedit. Uidetur q per pniaz nō semp pctā tollan tur. Heb. 10. Uolūtarie eni peccātib⁹ nobis post acceptā notitiā ueritatis iam nō relinquit hostia p⁊o pctō: ſz i pnia hō se offert hostiā deo. psal. Sacrificiū deo spirit⁹ p̄tribulat⁹ ⁊c. g̃ pnia pctā eo⁊ qui ꝓlapsi sūt post notitiā ueritatis nō delet. ¶ ℣. Debi. 12. sup illud. Nō iuenit pnie locū. i. uenie locū b̄ndictiōis per pniam. ergo pnia nō semp tollit p̄terita pctā. ¶ ℣. 2. Machab. 9° dr̄ de Antiocho. Orabat sceleſt⁹ deuz a quo nō eēt misericordiā ꝓsecuturus. g̃ cū ipse peniteret de malis cōmissis. videt q nō sp pnia pctā p̄cedē tia deleat. ¶ ℣. pctm̄ cōmissuz est quodāmō infinitū q̄tū est offensa dei. ſz act⁹ nr̄i sūt finiti: cū g̃ finitū non possit in infinitū videt q pnia nō possit delere pctm̄ cō missuz. ¶ Sz ℈ Luc. 5. Nō ueni uocare iustos ſz pec catores ad pniaz. ſz iutilis eēt ista uocatio penitētib⁹: nisi uenia de pctō largiret. g̃ pnia peccata delet. ¶ ℣ maior est misericordia dei q iniq̄tas hois. vnde repz henditur ille qui dixit. Maior est iniquitas mea q̄ ut ueniam merear: sed penitentia misericordie dei inniti tur. ergo omnia peccata q̄tūcūq⁊ sint delet.

¶ Ulterius videt q ēt totalr reatū tollat. bonū eni est efficacius ad agēdū q malū: q⁊ malū nō agit nisi vtu te boni: ut Dio⁹ dicit. ſz per vnū actū pctī hō ⁊ culpā ⁊ reatū incurrit. g̃ ⁊ per actū ꝓtritiōis ⁊ a culpa ⁊ rea tu absoluit. ¶ ℣. deus nō plus exigit in pena q̄ erat in culpa: ſz maior dolo⁊ est in ꝓtritiōe de pctō q̄ fuerit in peccando delectatio: q⁊ q̄titas doloris de pctō est ſm q̄titatē amoris dei: qui est maior q̄ oīs cupiditas rei tpalis: ut dicit glo. sup illud. Dilexi mādata tua su per aurū ⁊c. g̃ nō exigit p⁊o pctō aliā penā q̄ illā que est in ꝓtritione: ⁊ sic pnia a toto reatu absoluit. ¶ ℣. magis valet ad remouēdū pctm̄ pena ꝑa adiūcta alie ne q̄ aliena pena tm̄: ſz in baptismo nō ē aliq⁹ pena ꝑa ſz tm̄ virute pene chr̄i oia pctā delet: ⁊ q̄tū ad clpā ⁊ q̄tū ad reatū. g̃ ⁊ pnia in q cū pena chr̄i adiūgit pena ꝑa tot⁹ reat⁹ auferri dr̄z. ¶ Sz ℈. pena nō iniūgit nisi ei qui est debit⁹ pene: ſz penitēti iniungit pena aliqua satisfactoria. ergo adhuc est debit⁹ pene: ⁊ sic nō est a toto reatu per pniaz liberat⁹. ¶ ℣. per pniaz nō au fertur illud quod est ad expedimentum ⁊ ad ꝓfectum: sed pena remanens satisfactoria est ad ꝓfectū virtutum. ergo per penitentiam non tollitur.

¶ Ulterius videt q per pniaz ēt reliq̄e pcti actualiꝫ tol lant: sicut ꝓnas ad malū: habitudo ⁊ hi⁹: q⁊ in gñatione nāli nō solū tollit forma p̄ria: ſz ēt dispōnes ad formā illā: ſz gr̃a que per pniaz dat est potēti⁹ q̄ for ma nālis. g̃ nō solū tollit clpā: ſz ēt hi⁹ reliq̄as que sūt dispositio ad culpā. ¶ ℣. sicut gr̃a est in cēntia aīe: ita virt⁹ in potētia: ſz pnia restituit gr̃az ⁊ virtutes: ut dr̄z ergo sicut per gr̃az aufert culpa ab aia ipa: ita ⁊ virtu tes aufert reliq̄as a potēt̄ijs. ¶ Sz ℈. baptism⁹ est ef ficaci⁹ ad remouēdū pctm̄ q̄ pnia: ſz baptismus non remouet peccati reliquias. ergo nec penitentia.

Rñdeo dōm ad p̄m qōnē: q pnia pōt p̄sidera ri inq̄tū est sacr̄m: ⁊ inq̄tū est virtus: ⁊ utroq⁊ mō ad remissionē pctōr aliquo mō operat. fz eni q est noue legis sacr̄z gr̃a in ea dat ad defectū illū sanādū ℈ quē inducta est. s. ad dimissionē culpe actua lis. Opat ēt ad dimissionē pcti inq̄tū est virt⁹ speciali mō p⁊e alijs virtutib⁹. Facit remissionē pctōr: q⁊ ſm oēm virtutē formatā ex pte habit⁹ pctā dimittunt rō ne gr̃e que cū ea ifundit: ſz hoc est formal̄r remittē: ſz pnia ex rōne sui act⁹ hēt q per eā pctā dimittant: ſm q pctā cōmissa sūt mā act⁹ eius: cū eni pctm̄ ex hoc re mitti dicat uel retineri: q⁊ hēt rōnem offense illud qō offensaz aufert pctm̄ tollit. cū aūt offensa inq̄tum hi⁹ fit ieq̄litas quedā qua vnus alij subtraxit: qō debituz erat actu: illius virtutis pctm̄ remittit que ineq̄litatē p̄dictā ad eq̄litatē reducit: hoc aūt facit pnia ut ex dic tis p⁊: que in recōp̄satiōe diuine offense ſpm̄ deo cō tribuitur offert: ⁊ iō pnie ēt ex pte actus sui cōpetit pctm̄ tollere: ⁊ hoc est efficiēter ⁊ nō solū formaliter per pniaz pctā dimitti. ¶ Ad p̄m g̃ dōm: q apl̄s loq tur ibi de hostia que ulr̄ p⁊o pctis totius mūdi oblata est. s. chr̄o que est vnica ⁊ singularis: nec iterū p⁊o pec catis delēdis offert: sed vnica sua oblatione valet ad hoc q per pniaz ⁊ alia sacra oia pctā possint dimitti. ¶ Ad 2m dōm: q iō Esau de quo apl̄s loquit locum uenie nō iuenit: q⁊ nō uere penituit etsi lachrymas ex teri⁹ emiserit: qō p⁊ ex hoc q dixit. Ueniet dies luct⁹ p̄iis mei ⁊ occidā Jacob frem meū. ¶ Et sil̄r dōm ad 3m de Antiocho qui ꝑ nō penituit iterius q̄uis exte rius uerba pnie ꝓferret: magis ꝓp ifirmitatez cozpis q̄ pp offensaz dei vitādā. ¶ Ad 4m dōm: q offensa ifinita est ex pte auersiōis: sed nō ex pte p̄uersionis: ⁊ sil̄r etiā act⁹ pnie hēt ifinitatē ex parte gratie que est dei sil̄itudo: ⁊ in virtute diuine misericordie operans que ifinita est: q̄uis ex pte act⁹ nr̄i sit finita. hēt ēt ef ficaciam ex virtute passionis chr̄isti que infiniti valo ris quodāmodo est inq̄tū fuit passio dei ⁊ hominis.

¶ Ad 2ᵐ qōnē dōm: q̄ fm ph̄m in 7° ethi. taz iustitia q̄ amicitia in eq̄litate q̄dā ꝓstitit. qui g̃ aliquē offendit ꝺ eq̄litatē amicitie peccat inq̄tū effectū debitū nō impēdit: 7 ꝺ eq̄litatē iustitie inq̄tū rez debitā subtrahit. Et sic hec duo in offensa q̄nq; diuidunt: ita ēt in recōpēsatiōe sepant: sicut q̄n pena per violētiam offendēti infertur fit recompensatio quātum ad iustitiam: sed non q̄tum ad amicitiā. similit quādo offendēs offensum vbis placeat nōdū re subtracta restituta fit recōpēsatio amicitie: 7 nō iustitie. pcr̄ō g̃ p affectū peccati amicitiā dei violavit: 7 per iobediētiaz diuine legis honorē debitū deo subtraxit: 7 ex ꝺ° amittit g̃ram 7 incurrit offensaz: ex 2° meret pena ut ab eo qui per inobediētiā subtraxit subtrahat per penam: 7 hoc pene meritū reat⁹ dr̄: 7 iō per pniaz qua hō se deo supponit pctā ꝓterita detestādo cū emēdatiōis ꝓpositō: remittit q̄dē pctm q̄tū ad offensaz: 7 nō opz q̄ remittat q̄tū ad totū reatū nisi pena ia soluta: 7 sic per pniaz nō sil cū culpe dimissiōe tot⁹ ēt reat⁹ dimittit. ¶ Ad ꝺ'm g̃ dōm: q̄ sicut qō est pfectū est efficacius ad agēdu q̄ ipfectū: ita q̄ est pfectū est difficilius ad fiēdū. vñ sic bonū est efficacius ad agēdū q̄ malū: ita difficil⁹ est ad ꝓstituēdū q̄ malū. In hoc g̃ efficaciꝰ appet actio boni q̄ actio mali: q̄ actio mali nunq̄ termiat ad malū qō nō hēt admixtū bonū: 7 actio boni terminat ad bonū q̄nq; cui nō admiscet malū: nō tn opz q̄ si aliq̄ō malū per vnū actū malū icurrit q̄ per vnū actū bonū oppolita bona reparent. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q̄ fm ph̄m in 5° ethi. in recōpēsatiōe iniurie iustitia cōmutativa nō semp eq̄le q̄titatē absolute in pena ifert ei qui in culpa fuit: nō eni si aliq̄s pcussit ꝑncipē opz ip̄m solū repcuti: 7 ēt grauius puniri: ifert tn eq̄le pena hita ꝑus cōparatiōe ad psonā in quā culpa cōmissa fuit. Et iō cū g̃ pniaz hō se ipso iustitia deo faciat: nō sufficiat: nō sufficit tāt⁹ doloz in pnia q̄ta fuit delectatio in culpa: q̄ illa delectatio in iniuria dei fuit inq̄tū deo ꝑter missō hō delectatiōi se ꝺ'didit ad peccādum. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q̄ baptism⁹ est spūalis regnatio: 7 q̄ nō pōt eē gnatio vni⁹ nisi per corruptionē alteri⁹: iō opz q̄ in baptismo dcād ad pcedētē vitā ptinebat totuz aboleat 7 culpa 7 reat⁹: nisi sit defect⁹ ex pte recipientis: sed penitentia non est regeneratio sed magis reparatio vite ꝓtius habite: 7 ideo non est similis ratio.

¶ Ad 4ᵃᵐ qōnē dōm: q̄ sic pnia nō tollit totalr reatuz per quēlibet actū cōmissuz ꝑmū: 7 tūc tollit qn ad pfectū pducit fm oēs pnie pres: ita ēt nō opz q̄ per ꝑmū pnie actū oēs defect⁹ ex pctō actuali ꝓsecutos qui dicunt relicte repent: 7 pnia iā pfecta q̄tū ad oēs sui pres. 7 relicte ēt tollunt pcti actualis. ¶ Ad ꝺ'm g̃ dicēdū: q̄ pnia nō cōparat gnationi 7 magis sanationi: q̄ per pniam hoi nō dat nova vita: 7 in pstinā vitā reparat: in sanatiōe aūt hoc videm⁹ accidē q̄ sanitate restituta adhuc relicte alique mozbi manēt añ pfecte sanatis restitutionē: ita etiaz ante cōpletā pnie relicte actualis pcti manēt. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q̄ pctm per actuz potētiarū cōmissuz est: 7 iō in ipsis potētys ꝑter ꝑuationē vtutū alij ēt defect⁹ ex pctō causant: 7 nō in eētia aie ꝑter defectū gr̄e: 7 iō nō opz q̄ si q̄ aduētu gr̄e ad eēntiā aie macula que nihil aliud erat q̄ gr̄e ꝑuatio tollit q̄ ēt a potētys oēs alij defect⁹ tollant.

Ad 2ᵐ sic ꝓcedit. Uidet q̄ per pniaz virtutes nō restituant: vtutes eni de ꝺbus loquimur nō causant ex actib⁹ nr̄is: q̄ fm Aug. deus eas in nobis sine nobis opat: 7 pnia in actu nr̄o ꝓsistit. g̃ per pniam vtutes non restituunt. ¶ ꝓ. nihil restituit vtutē nisi qō est cā vtutis: sic restitutio sanitatē sunt cā sanitatis: 7 pnia nō est cā oiuz aliarū vtutū: alꝰ eēt nobilioz alijs vtutib⁹: q̄ cā pceminet esse ctui. g̃ pnia nō restituit vtutes. ¶ ꝓ. qō nō est nō pōt aliq̄d restituē: 7 qō habet nō pōt restituī: sic neq; qō est fieri: 7 pnia nō ꝑus q̄ oēs vtutes hī: q̄ oēs vtutes sil ifundunt. g̃ nō pōt pnia vtutes restituē. ¶ ꝓ. bitus vtutis nō manet cū bitu vitȳ: q̄ ꝺria nō sūt sil in eodē: 7 post ꝓtritionē adhuc manet bit⁹ vitȳ: qō ꝑz ex iclinatiōe ad ꝑstinos act⁹. g̃ pnia nō statiz oēs vtutes restituit. ¶ ꝓ. nullus hēt vtutē nisi qui sine difficultate 7 cū delectatiōe opat ea que sūt vtutis: 7 post ꝑmā ꝓtritionē ēt si sit vā: adhuc remanet difficultas ad opa vtutis agēda. g̃ vtutes per ꝑmā actū pnie nō restituunt. ¶ Sed ꝺ est qō Ambro. dicit: q̄ pnia res optima est que oēs defect' reuocat ad pfectuz. 7 boc nō eēt nisi vtutes amissas restitueret. g̃ per pniaz vtutes restituunt. ¶ ꝓ. effect' pnie est iustificatio: ut infra dicet. 7 iustitia gnalis ex qua aliq̄s iustificari dicit oēs vtutes icludit: ut dr̄ glo. sup illud psal. Feci iudicū 7 iustitiā. g̃ oēs vtutes p pniaz restaurant. ¶ ꝓ. nō remittit peccatū sine gr̄a: 7 per pniaz pctm dimittit: ergo gr̄a restituitur. sed simul cuz gr̄a oēs vtutes infundunt: g̃ pnia omnes virtutes restituit.

Rñdeo dōm: q̄ gr̄a 7 vtutes in aia causant ex influētia dini luminis: que q̄dē influētia ipedit per pctm: qō aliaz a deo auertit: sicut nubes interposita iter nos 7 solē radiū eius a nobis ꝓhibet. vñ dr̄ Ysaie. 59. Pctā nr̄a diuiserūt iter nos 7 deū nr̄m: 7 q̄ per pniam pctā dimittunt: ut dictū est in ꝑ° pnie actu q̄tū ad offensaz: ideo sicut uētus auferēs nubem nobis lumen solis restituit: ita penitentia tanq̄ re mouens ꝓhibens gratiam gratum facientem: 7 omnes virtutes nobis restituit.

Ad ꝑmū g̃ dōz: q̄ solus de⁹ est per se cā gr̄e 7 vtutū ifusarū in nobis. 5 nihil ꝓhibet ēt act⁹ nr̄os eē cās per accns: sicut remouens ꝓhibēs: sicut sūt cause ēt gr̄e baptismalis inq̄tū ꝓhibēt fictionē: 7 hoc mō per pniam virtutes restituunt. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q̄ cā per accns nō opz q̄ sit nobilioz effectu: 5 solū cā per se. pniaz aūt cāz per accns posuimus vtutū: per hoc q̄ est remouēs ꝓhibēs. s. peccata. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q̄ sicut in codē istanti in quo obstaculū luminis ꝑmo remotū est lumē ꝓsequit: 7 tn remotio obstaculi est cā illuminatiōis: ita in eodē instanti in quo est act⁹ pnie peccatū aufert: 7 vtus restituit: 7 tn nihil ꝓhibet per pniam virtutes restitui. ¶ Ad 4ᵐ dōm: q̄ sicut in. 3. li. di. 33. dictū est: virt⁹ ifusa 7 acq̄sita nō sūt eiusdē spēi. vñ cū hit⁹ ex frequētia operū peccati gnatus vtuti acq̄site ꝓrius sit: nō ꝓriat directe virtuti ifuse: que hēt opponē ad pctm ex pte illa q̄ē offēsa dei: vñ nō opz q̄ stati vtutib⁹ ifusis restituti⁹ hit⁹ vitioz totalr tollāt: q̄uis ipediāt 7 ēt diminuant. ¶ Ad 5ᵐ dōz: q̄ facilitas opandi opa vtutū pōt eē ex duob⁹ s. ex ꝓsuetudie pcedēte: 7 hāc facilitatē nō tribuit vt⁹ infusa istati in sui pn⁹ 7 iterū ex fozti ibesiōe ad obz virtutis: 7 hāc est iuenire in vtute ifusa statim in sui pn⁹.

Ad 3ᵐ sic ꝓcedit. Uidet q̄ per pniaz ēt bona opa ꝑus i statu pcti mortalis fcta ad vitā reputent: dr̄ eni Adamāti⁹ s. Josue. Sūt in ecclia credētes q̄dā 7 acq̄scētes dinis ꝓceptis erga suos dei religiosi 7 officiosi 7 ad oznatū ecclie ul⁹ministeriū satis ꝓpti 5 in quersatiōe ꝑa obsceniꝰ vitȳs ꝺvolut: nec oino deponētes uetere hoiez cū actib⁹ suis: nihil adhibēt emēdatiōis moꝛ 7 inouatiōis. In istis g̃ chis salutez ꝓcedit: 5 q̄dā istantia nota nō euadēt: 5 magis vi q̄ eis qui per pniam emēdationē adhibēt: illa opa bona ualeāt ad salutē. g̃ pnie opa sine charitate facta viuificat ad salutē. ¶ ꝓ. plus appropinq̄t charitati 7 gr̄e bonū ex gnie 7 bonū vtutis moralis q̄ bonū nāle: 5 gr̄a sequēs per pniaz restituta nālia pficit: 7 fm q̄sdā ipsa nālia gratuita fiūt. g̃ multo fozti⁹ bona ex gnie uel ex circūstātia: aut ēt act⁹ vtutis acq̄site sine charitate facta per pniam viuificant ut ꝓsint ad vitā. ¶ ꝓ. remota cā remouet effect⁹: sed cā q̄re illa opa nō ualeāt ad vitā erat charitatis defect⁹ 7 gr̄e. g̃ cū pnia charitatē 7 gr̄az 7 oēs vtutes restituat: ēt opa bōa sine charitate facta viuificabit. ¶ Sz ꝺ. A nō viuo nō gnāt aliq̄d viuū uel hn̄s potētiā ad vitaz: 5 hō sine charitate nō viuit spūali vita. g̃ nō pōt aliq̄ō op⁹ facē spūal⁹ viuū: 5 est moztuū nō hn̄s potētiaz ad vitā: 7 ita nō est viuificabile. ¶ ꝓ. Oia viuificabilia sūt aliq̄ mō meritoria: q̄ ad minus in potētia: si g̃ opa extra charitatē facta possent aliquo mō viuificari: aliq̄s sine charitate posset aliquo mō mereri vitā eternā: qō falluz est.

¶ Ulterius videt q̄ opa in charitate facta per pctm sequēs moztificari nō pūt: q̄ qō nō est nō pōt moztificari: 5 opa que in charitate facta fuerāt transeūt: 7 post pctm sequēs nō sūt. g̃ nō pūt moztificari. ¶ ꝓ. pena nō ꝺz excedē culpā: 5 in aliq̄ qui multa bona facit ex maxia charitate pena culpā excederet: si per vnū peccatū moztale paruū forte ex surreptiōe factuz oia bona ꝓcedētia ꝑderet. g̃ pctm sequēs nō moztificat oia bona ꝓius in charitate facta. ¶ ꝓ. illud qō est moztuū nō pōt actū vite hīe respectu alicui⁹: 5 opa in charitate facta ēt post pctm faciētis actū vite hn̄t in aliꝰ sctis. vñ dr̄ Apoc. 2°. vnuꝰ alteri⁹ coronā accipe. ergo pctm sequēs bona ꝓcedētia nō moztificat. ¶ Sed ꝺ est qō dr̄ Eccli. 18. Si auerterit se iust⁹ a iustitia sua: oiuz que opat⁹ est nō recordabor amplius. ¶ ꝓ. vita operū ex vita opantis dependet: sed per peccatum moztale ille qui ꝓius opera fecerat in charitate moztificatur. ergo 7 opera ab ipso facta moztificantur.

¶ Ulteri⁹ videt q̄ opa moztificata per pctm: per pniaz non viuificent. Hug. de san. vic. dicit q̄ nemo dz in spe cozrectiōis peccare: q̄ qō semel amittit ipm amplius nō recupat: 5 opa in charitate facta fuit per pctm amissa ut dictū est. g̃ nō pūt amplio⁹ per pniam recuperari.

¶ ꝓ. nihil viuificat nisi qō natū est hīe vitā: sed vita nō est operū sed opa faciētis. g̃ opa nō pūt viuificari: sed per pniam. ¶ ꝓ. qō non est non potest viuificari opa moztificata nō sūt. g̃ nō pūt viuificari per pniam.

¶ ꝓ. illud qō moritur nō solū cadit a vita 5 ēt a potētia vite: q̄ ꝑn⁹ vite cozrūpunt sine qb⁹ nō ē potētia ad vitā: 5 opa pcedētia in charitate facta sūt per pctm sequēs moztificata. g̃ nō manet in eis potētia ad vitā: 7 sic nō pūt iterū viuificari. ¶ Sz ꝺ Joel. 2° sup illd. Reddā uobis. dr̄ glo. nō patiar pire ubertatē quā cū pturbatiōib⁹ animi amisistis: 5 ubertas illa fuit multitudo bonoꝛ operū. g̃ illa per pniaz restituunt. ¶ ꝓ. penitentia reuocat omnes defectus ad perfectum ut dictum est: sed hoc non esset nisi opera moztificata restitueret ad vitam. ergo per penitentiam viuificant.

Rñdeo dōm ad ꝑ'm qōnē: q̄ pnia de rōne sui ordinat ad remotionē mali. vñ q̄ aliq̄ bona per pniam restituunt hoc nō est nisi per accns in q̄tū remouet ꝓhibēs: ut dictū est. cā aūt que est remouēs ꝓhibēs exigit cāz per se aliquā respectu effectus cui⁹ ipsa est cā per accns. viuificationis autē operū ex charitatē factoꝛ nō pōt poni aliq̄ cā p se: q̄ vita operū ex vita opantis dependet: 7 iō a gra ul⁹ charitate habēt opa q̄ viuāt: gr̄a aūt uel charitas quā pnia restituit nō pōt opib⁹ pcedētib⁹ vitā ꝓferre: q̄ hit⁹ nō foz mat actū nisi qui ab eo procedit: 7 ita pz q̄ per pniam opera extra charitatem facta viuificari non possunt.

Ad ꝑmū g̃ dōm: q̄ sic Jsiō. vba Adamantȳ ibidē exponē videt: p salutē itelligit signū salutis qō ēt pctores in sacris suscipiūt. Uel dōz q̄ pcedit eis salutē in spe: sed nō in re. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q̄ potētie nāles sūt magis ꝓpinque charitati 7 gr̄e q̄tū ad rē q̄ act⁹ vtutū acq̄sitaꝝ inq̄tū 5 ꝺz gr̄e 7 charitatis: 5 q̄tū ad silitudinē spēi manifestū est q̄ est ecōtrario. Et ꝓterea potētie nāles manēt: nō aut̄ act⁹ pcti. vñ illi qui dicebāt nālia fieri q̄tuta: nō itelligebat q̄tū ad act⁹ qui trāseūt: 5 q̄ ad potētias 7 hit⁹ qui manēt. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q̄ cā q̄re opa illa sūt moztua est: quia non sunt a charitate elicita: 7 ideo causa moztis ab eis non tollitur per penitētiā ut dictū est.

¶ Ad 2ᵃᵐ qōnē dōm: q̄ illud ꝑe viuē appet q̄ ex se aliq̄ motuz hēt: 7 inde vite nomē ꝑe viuē accipit. Ea aūt illa oia trahiē que ex se hn̄t opōnē aliq̄ sine aliq̄ ꝑn⁹ ex: sic que itelligūt: 7 sentiūt: ul⁹ mouent: ul⁹ appetūt: uel nutriūt. Et ide est q̄ nomē vite trāsumit ad oia illa que hn̄t debitā opōnē ul⁹ effectū: 7 illa que ꝑuant hac dr̄ moztua: sic dicim⁹ aquā viuā que est in ipetu surgēdi. ꝑus aūt effect⁹ humanoꝛ operū est q̄ per ea hō ad ultimū finē hūane vite ꝓueniat. s. britudinē: 7 iō illa opa hoia ꝑe viua dicunt que hoiez ad vitā eternā pducē pnt. illa aūt moztua que hoc faciēdi ptātē nō hn̄t: illa aūt moztificata que hāc ptātē amiserūt cū ꝑus eā habuerint: 7 iō opa hōa ex charitate facta i eo q̄ gr̄az hēt viua sūt. in eo aūt qui gr̄a caret opa nō ex charitate facta moztua sunt: opera autem ꝓius ex charitate facta in eo qui gratiaz ꝺimittit per pctm moztificata sunt: q̄ pctm sequēs ipedit q̄ hō per illa opa nō possit ad vitā itroduci. ¶ Ad ꝑ'm g̃ dōz: q̄ sic opa pcti trāseūt actu: sed manēt reatu: ita opa bona in charitate facta: q̄uis actu trāseāt: tn manēt in merēdo: 7 fm hoc pnt moztificari. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q̄ per igratitudinē meret hō accepta bnficia amittē. 7 iō per q̄tucūq; puū peccatū moztale quo hō deo ingrat⁹ ꝺe bnficijs ꝓceptis fit: oia bona ꝓcedētia ꝑdit q̄tucūq; fuerint ad fructū vite eterne: nec ꝓp hoc pena culpā excedit. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q̄ illud qō est in se moztuū nō pōt respectu alterius actū vite hīe: 5 accipiēdo viuuz metaphorice ut dictū est: nihil ꝓhibet qō in se viuū est respectu vnius esse viuū: 7 respectu alterius esse moztuū: q̄ respectu vnius habet effectū sui: sed respectu alterius nō hēt ꝓpter indispositiones ipsius: sicut oculis egris odiosa est lux: que puris est amabilis.

¶ Ad 4ᵃᵐ qōnē dōz: q̄ opa in charitate facta: ut dictū est etsi trāseāt actu: manēt tn q̄tū ad meritū in dei acceptatiōe 7 fm q̄ sic manēt hn̄t efficaciā q̄tū in ipsis est inducēdi faciētē ad vitā eīnā: sic dicunt viua manē: 5 q̄ hūc effectuz in pctōre nō hēant est per accns ꝓp pctm qō facit pctōrē idispositū ad pcipiēdū effectū pcedētiū meritoꝛ: nō aūt q̄ ab ipsis opib⁹ aliq̄d ꝺemat cū in suo fieri efficacia ꝑdicta obtinuerit hoc ipso q̄ ex charitate sūt elicita q̄ eis sequēs pctm auferre nō pōt 7 iō remota idispōne a pctōre per pniaz opa illa pcedētia effectū suū in ipo iterū hīe icipiūt: 7 ꝺz hoc viuificari dicunt. Quidā aūt dicunt q̄ non viuificant per pniaz sequētē: q̄ nō manēt ut viuificari possint: 5 eadē rōne posset dici q̄ nec eis qui in iustitia pseuerant ad vitā pcedētia opa ualeāt: q̄ qō nō est nō pōt aliq̄d ualē. ¶ Ad ꝑ'm g̃ dōz: q̄ vbū Hug. est itelligēdū q̄tū ad bōa amissa q̄ nunq̄ recupant: q̄ tps amissū nō recupat: 7 iō ei' iactura ē gnissima: ut Seneca dr̄: nō at loq̄t de bōis mōtificat.

¶ Ad 2ᵐ dōz: q̄ op⁹ dr̄ viuū

Universidad de Deusto
Biblioteca

metaphorice inq̃tum hẽt effectũ debitũ ut dictũ est. ¶ Ad 3m dõz: q̃ quis nõ maneat actu: maneꝫ tñ merito in diuina acceptatiõe: sic̃ pctã trãseũt actu ꝛ manẽt reatu. ¶ Ad 4m dõm: q̃ sicut dictũ est: opa ꝓ⁹ viua nõ moriunt in se: sz moriunt per accidẽs quo ad istũ: ꝛ iõ remoto illo accidẽte viuificari dicunt.

Ad 4m sic ꝓcedit. Uideꝫ q̃ ꝑdicti effectus nõ sint pnie inq̃tus est vt⁹: diuersoꝝ eni diuersi sunt effect⁹: sz vt⁹ ꝛ gr̃a differũt: ut in 2° lib° di.26. dictũ est. ꝯ cũ remittẽ pctm ꝛ alia ꝑdicta que pnie attribuunt sint effectus gr̃e: nõ erũt effect⁹ pnie inq̃tũ est vt⁹. ¶ Ꝑ. qõ ꝙuenit pnie inq̃tũ est virt⁹ ꝙuenit cuilibet vtuti: sz remittẽ pctm nõ ꝙuenit cuilibet vtuti: qz ad min⁹ vtutib⁹ acq̃sitis nõ ꝙuenit. ꝯ nec pnie ꝙuenit inq̃tũ est vt⁹. ¶ Ꝑ. pnia fm q̃ est vt⁹ ꝫ fidẽ diuidit: sz remissio pctoꝝ est per vtutez fidei. Act. 15°. Fide purificãs corda eoꝝ. ꝯ nõ ē ꝑ pniaz inq̃tũ est vt⁹. ¶ Ꝑ. pnia alia ꝛ alia rõne ē vt⁹ ꝛ sacr̃z sz remittẽ pctm ꝙuenit ei inq̃tũ est sacr̃z: qz sic est medicina ꝫ mozbũ pcti ozdinata. ꝯ nõ cõpetit ei fz q̃ est vt⁹. ¶ Ꝑ. pnia inq̃tũ delet pctm dz uel est 2ª tabula respectu baptismi: sz baptism⁹ liberat a pctõ inq̃tũ est sacr̃z. ꝯ ꝛ pnia inq̃tũ est sacr̃z nõ inq̃tũ est vt⁹. ¶ Sz ꝫ. pnia ex actu ꝓ⁹ hẽt q̃ a pctõ liberat ut dictũ est: sz ad actũ ꝓ⁹ cõpat inq̃tũ est vt⁹. ꝯ inq̃tũ est vt⁹ pctm remittit. ¶ Ꝑ. oppositũ tollit per suũ oppositũ: sz in q̃tũ est vt⁹ opponit pctõ. ꝯ inq̃tũ est vt⁹ tollit pctm. ¶ Ꝑ. oẽ pctm ex uoluntate cõmittit: qz nisi sit uolũtariũ nõ est pctm: ut Aug. dicit. sz ex eisdez cãis aliqõ gñat ꝛ cozrũpit: ut in 2° etbi. dz. ꝯ opz q̃ per uolũtatẽ remittat: sz pnia hẽt rõnẽ uolũtariꝝ inq̃tũ est virt⁹. ꝯ per eã inq̃tum est virtus peccata remittunt.

Rñdeo dõz: q̃ in pctõ duo pñt ꝓsiderari. s. ipsa iozdiatio que in actu est: ꝛ macula que ex actu iozdinato ꝓsequit in aia. Et fm hoc pctm ꝺuplicit remittit: qz ex ipsa act⁹ iozdinatiõe hõ q̃tũ in se erat iniuriã deo faciebat: iõ ex pte illa pctm remittit fm q̃ ineq̃litas p̃dicta iniurie ad eq̃litatẽ iustitie reducit qõ facit pnia inq̃tũ est vt⁹ q̃dã per suũ actũ ut ꝓ⁹ dictũ est. Sz ex pte macule pctm remittit ꝑ gr̃az que formalr maculã tollit: sic̃ albedo nigredinẽ: ꝛ per ꝫ̃ns per alias vtutes gr̃a formatas: ꝛ qz pnia est talis vt⁹: iõ ẽt ipsa formalr pctm remittit ex pte bit⁹: ꝛ hoc est qõ q̃dã dicũt: q̃ remittit pctm inq̃tũ est gr̃a: nõ enim põt dici gr̃a nisi inq̃tũ est gr̃a ifozmata uel pp sili̇tudinẽ effect⁹: ut ꝓ⁹ dictũ est: sz ex pte ista effectiue peccatũ tollit: qz gr̃az tribuit: sic̃ iducẽs albedinez aufert nigredinẽ: ꝛ fm hoc pnia inq̃tũ est sacr̃z pctã dimittit qz sacr̃z noue legis est cã istralis gr̃e: ut in ꝑª di. dictũ est. de⁹ aũt remittit sic̃ cã gr̃e efficiẽs: ꝛ chr̃s hõ sic̃ cã meritoria gr̃e: ꝛ sacerdos sicut minister dei ꝛ sacr̃oꝝ dispẽsator: ꝛ qz oẽs alij effect⁹ ꝓsequunt ex pnia inq̃tum peccata remittit ut dictum est: ideo simílis est ratio de omnibus alijs effectibus penitẽtie.

Ad primũ ꝯ dõm: q̃ nõ eodẽ mõ est effectus gr̃e ꝛ sacri ut dictũ est. ¶ Ad 2m dõm: q̃ nõ quelibet vt⁹ est gr̃a ifozmata: nec quelibet vt⁹ hẽt actũ ozdinatũ ad p̃dictã eq̃litatẽ inter deũ ꝛ hoiez restituẽdã: ut dictũ est: ꝛ iõ nõ opz q̃ quelibet vt⁹ pctã remittat. hoc eni pnie ꝙuenit nõ inq̃tũ est vt⁹ simplr: sz inq̃tũ est vt⁹ quedã. ¶ Ad 3m dõz: q̃ fides dz purificare coz: eo q̃ ꝑm⁹ mot⁹ ad iustificationẽ est fidei: ꝛ est ẽt pnie ꝑn̄m: vñ qõ est pnie ẽt fidei attribui põt. ¶ Ad 4m dõz: q̃ sic̃ alia rõne pnia est vt⁹ ꝛ sacr̃a ita ꝛ ꝑdict⁹ effect⁹ alio mõ cõpetit ſibi inq̃tũ est sacr̃z ꝛ inq̃tum est virtus ut dictum est. ¶ Ad 5m dõm: q̃ baptismus remittit pctm tñ vno modo: qz est tñ sacramentũ: sed penitentia plurib⁹: qz est virt⁹ ꝛ sacr̃m.

Ad 5m sic ꝓcedit. Uideꝫ q̃ sine pnia pctoꝝ remissionẽ ꝓsequi possit ꝛ ꝑdictos effect⁹ oẽs: ꝛ ita nõ erit necia ad salutez: sup illud psal. Qui seminãt in lachrymis. dicit glo. noli esse tristis si assit tibi bona uolũtaꝫ. vñ metit paxꝫ: sz aliqs potest bñ bonã uolũtatẽ sine dolore pnie uel sine actuali ꝓsideratiõe pctoꝝ suoꝝ ꝑteritoꝝ. ꝯ pnia nõ est pectori necia ad salutẽ. ¶ Ꝑ. Luc. 7° sup illud. Dimissa sũt ei pcta multa. dicit glo. ardoz charitatis rubiginẽ pctoꝝ in ea ꝓsupplit: sz aliqs põt ꝙuerti in deũ ardẽter per charitatẽ sine hõ q̃ ꝙuertat ad pcta ꝑterita per pniaz. ꝯ sine pnia põt salutẽ ꝓseq̃ post pctm. ¶ Ꝑ. sic̃ se hẽt auersio a deo ad dãnationẽ: ita ꝙuersio ad deuz ad salutẽ: sz auersio a deo sine oi delectatiõe põt eẽ cã dãnatiõis. ꝯ ꝙuersio ad deũ sine oi dolore pnie põt eẽ cã salutis: ꝛ sic idẽ qõ ꝓ⁹. ¶ Ꝑ. mot⁹ fidei qui ꝑcedit pniaz posset intm itẽdi q̃ sufficiẽter disponeret ad gr̃az hñdã: sz gr̃a sufficit ẽt ad salutẽ sine opiõ⁹. ꝯ sine ope pnie pctoꝝ posset salutẽ ꝓseq̃. ¶ Ꝑ. in ultio istãti vite posset ifundi gr̃a: sz post ultimũ istãs nõ remaneret aliqõ instãs vite ꝑntis in q̃ tm pnia põt eẽ fructifera. ꝯ sine oi actu pnie põt hõ salutẽ per gr̃az consequi. ¶ Sz ꝫ est qõ Aug. dic̃ in lib° de pnia. Nemo sue uolũtatis arbit⁹ ꝓsitus⁹ põt icohare nouã vitã: nisi peniteat eũ veteris vite: sz nullus põt ꝓseq̃ salutẽ nisi in nouitate vite iueniat. ꝯ sine pnia nullus salutẽ ꝓseq̃ põt. ¶ Ꝑ. sicut baptism⁹ ozdinat ꝫ originale pctm: ita pnia ꝫ actuale: sz nemo põt ab originali mũdari nisi per baptismũ uel susceptũ actu uel ꝓposito saltem. ꝯ nec ab actuali sine pnia. ¶ Ꝑ. ab⁹oib⁹ dz ꝙ pnia est sacr̃z necessitatis. sz hoc nõ eẽt si sine ea posset eẽ salus. ꝯ ꝛc.

Rñdeo dõz: q̃ manẽte cã manet effect⁹. cã autẽ gr̃e aliqs ꝑuat gr̃a per pctm: est ineq̃litas pctoris qua deũ offẽdit. vñ q̃diu ista ineq̃litas ad eq̃litatẽ nõ reducit. nõ põt ꝑuatio gr̃e cessare: hoc eni facit pnia per suũ actũ: ut dictũ ẽ sup. vñ sine actu penitentie peccatori salus esse non potest.

Ad primũ ꝯ dõm: q̃ bona uolũtas que ad pacẽ metẽdã sufficiat: sine pnia eẽ nõ põt: que nõ est ad eq̃litatẽ reducta: ꝛ iõ rõ ex falsis ꝓcedit. ¶ Ad 2m dõm: q̃ sic̃ iter hominis nõ restituit amicitia post offensam nisi per aliquẽ de offensa dolorẽ: ita nec charitas post pctm nisi per pniaz. ¶ Ad 3m dõm: q̃ in auersione a deo semp est ꝙuersio ad bonũ cõmutabile: ꝛ illa q̃uis non hẽat delectationẽ sensibilẽ: semp tñ hẽt q̃dã placẽtia uolũtatis. ꝛ silr opz q̃ ꝙuersioi ad deũ adiũgat displicẽtia: ꝛ hic dolor pnia dz. ¶ Ad 4m dõm: q̃ mot⁹ fidei nũ q̃ põt tãtũ itẽdi q̃ gratie ꝓtinuet nisi pnia mediante. ¶ Ad 5m dõm: q̃ forte nõ est accipe ultimũ istãs vite: sz est accipe ꝑm istãs moztis: als iter ꝑm istãs vite ꝛ ꝑm istãs moztis cũ sit aliud ꝛ aliud istãs eẽt mediũ tps: sz supposito q̃ sit ultimũ istãs vite: tũc in illo eodẽ instãti ꝛ gr̃a infundit ꝛ motũ penitentie homo habebit: ꝛ talis penitẽtia sufficit ad salutẽ: ut dicit Aug. in li. de ecclesiasticis dogmatibus.

¶ Post hec de pnia ꝛc.] Uideꝫ q̃ de pnia ante ꝓfirmationẽ ꝛ eucharistiũ debuerit tractari: qz ꝑus est recedere a malo qõ ꝓtinet ad pniaz q̃ ꝓfici in bono qõ ꝓtinet ad illa duo sacr̃a. ¶ Et dõz: q̃ ꝓfirmatio ꝛ eucharistia sũt de ꝑma itẽtiõe sanctificationis: sed pnia est de scõa intentione: qz si homo nunq̃ a gr̃a baptismali caderet nõ indigeret pnia: indigeret tñ ꝓfirmatione ꝛ eucharistia. ¶ Est eni pnia iterioz ꝛc.] Scõz hoc etiã videt q̃ baptism⁹ sit vt⁹: qz ẽt est baptismus iterioz. s. baptism⁹ flaminis. ¶ Et dõm: q̃ iterioz baptism⁹ nõ dz baptism⁹ nisi metaphorice. sed iterioz pnia dz pnia ve. ¶ Et ꝑterea iterioz act⁹ nõ est de necitate baptism⁹: alꝰ pueri nõ possent baptizari: sz iterioz actus est de necitate pnie. ¶ Nihil ꝑsit lamẽta ꝛc.] Hoc intelligẽdũ est de illis qui uolũtate habituali replicãt: uel intelligẽdũ q̃ nihil ꝓsint ad vitã ꝓsequẽdã: qz qui ꝓseuerauerit usq̃ in fine hic saluus erit: baptismus tñ rõne caracteris quẽ ipzimit aliq̃d ualet ẽt si hõ fictus accedat. ¶ Pene grauiori se subiicit.] Hoc intelligẽdu est de illis qui exteri⁹ per pniam hypocrisim ꝑtẽdũt: qz si mulata eẽtas est duplex iniq̃tas: ut Aug. dicit. ul̃ hoc dz qz tollit excusatio de igr̃atia uel surreptiõe in eo q̃ pctm auertit de eo penitens. ¶ Uera pnia est cessare a peccato.] Sciendũ q̃ cessare a peccato non dicit simplicem negationem peccati: quia qui intermittit actũ peccati nõ dicit a pctõ cessare. sed cessare a pctõ ꝑ dicit cui pctm displicet ꝛ pctm dimittẽ ꝛ ꝑdit: ꝛ hec est ꝛa pnia. ¶ Cũ emẽdatiõis ꝓposito ꝛc.] Sz ꝫ: vni⁹ bitus vn⁹ est actus: hic aũt ponunt. 4. actus pnie. s. ꝓpositũ emẽdatiõis: plãgẽ pctã ꝑterita ꝛ odire: ꝛ iteruz nolle ulterius cõmittẽ. ¶ Et dõm: q̃ ista q̃uoz se ꝓsequuntur in pnia: ꝛ ideo q̃si ꝓ uno actu cõputant: qz sicut amoz delectationẽ parit i ꝓsideratiõe amati: ita odiũ pcti tristitiã de ipso parit: ꝛ tristitia ad destructionẽ ipsius mouet: ꝛ iõ iter 4or ꝑdicta: ꝑm est odire pctã. 2m ea plãgẽ. tertiũ ea destruẽ: q̃tũ ad ꝑterita cũ ꝓposito emẽdatiõis: ꝛ q̃tũ ad futurũ per hoc q̃ hõ plãgenda cõmittẽ nolit: qõ est q̃rtũ. ¶ Semp puniẽs in se hitus uel ꝓposito: sz nõ semp actu: qz q̃nq̃ ẽt motib⁹ aliarũ virtutũ dz cõmoueri. ¶ De pnia pfectoꝝ ꝛc.] Perfectos hic uocat qui in pnia sũt pfecti ea usq̃ ad finẽ vite ꝓtinuãtes. ¶ Si uos aliq̃ culpa moztalis ꝛc.] Sciẽdũ q̃ culpa moztalis est que gr̃az tollit per quã est vita aie ꝛ sic ois culpa moztalis est ꝫ gr̃az. sz que daz est ꝫ rõnẽ: ut ꝑiuriũ: quedã ẽt ꝫ nãz: ut sodomia: quedaz aũt est crimẽ: que est digna accusatiõe in iudicio: quedã aũt est blasphemia que est ipositio alicuius falsi in deũ: uel ei subtrahẽdo qõ ineſt: uel attribuẽdo qõ non ineſt. ¶ Qõ tñ in qbusdã ecclesijs nõ ꝙuat.] Hoc intelligit de pnia publica. sz solẽnis ut q̃dã dicũt nunq̃ iteratur. ¶ Nec min⁹ tribuit ꝛc.] Un̄ q̃tũ in ipso est oũmõ eq̃lit se hõ ad gr̃az hñdã ꝑparet: nõ tñ opz q̃ semp in eq̃li charitate resurgat: ut in. 3. li. dictũ est. ¶ Etiã si ad sũmũ ꝙueniat maloꝝ ꝛc.] Hoc intelligẽdũ est q̃tũ ad actũ nõ q̃tũ ad potẽtis: qz aliqs est ita malus q̃ nullus ali⁹ est peior: nõ aũt ita q̃ nullus ali⁹ possit eẽ peioz. ¶ Et tñ grauit⁹ postea deliqt.] Sz ꝫ. Moyses etiã numerauit: nec tñ dz peccasse. ꝛ dicẽdũ q̃ moyses nũ auit ex ꝑcepto dñi: sed Dauid ut in pplo gl̃iaret: iõ aut̃ eo peccate pplus pcussus est: pp ondẽdã bitudinẽ populi ad ꝓncipez: sic̃ Aug. dic̃ Josue. 6. de achoz. oñdit in ipsa pena achoz q̃tũ sit bonũ in pplo ipsa vnitaꝫ ut nõ in seipsis⁹ singula ꝫ in toto ptes estiment. uel sic̃ Greg. dic̃ sup illud Job. Qui regnare facit hypocritã ꝛc. pro q̃litatib⁹ ꝫ ditoꝝ disponunt actã regẽtiũ: ut sepe per merita gregis ẽt uere boni delinquat vita pastoris: ꝛ iõ Dauid pplm nũando peccauit: ꝛ tñ vindictã pplus de pctõ suscepit. Uel dõz q̃ qz de ppli elatiõe peccauit iõ in populi occisiõe punit⁹ fuit: sicut aliqs ois in amissione possessionis: nec tamen populus iniuste passus est: qz hoc meruerat Absalon sequendo.

¶ Qõ plib⁹ irretit⁹ pctis nõ põt penitẽ de vno uere: nisi de oib⁹ peniteat. Distinctio. XV.

Sicut de ꝓdictis auctoritatib⁹ illorũ erroꝛ quinc̃it: qui pniam sepe agẽdã ꝛ per eã a lapsu peccãtes frequẽter surgẽ diffitent: ita eisdẽ illoꝝ opio elidit: qui plurib⁹ irretitũ pctis asserũt de vno uere penitẽ: eiusdẽ ꝫ uenias a dño ꝓseq̃ posse sine alterius pnia. Qõ in auctoritatib⁹ astruẽ conant. Ait eni ꝓpheta: nõ iudicabit de⁹ bis in idip̃z: uel ut alij trãstulerũt. Nõ ꝓsurget duplex tribulatio. Si ergo ingunt illi aliqs sacerdoti fuerit cõfessus vnũ de duob⁹ uel plurib⁹ pctis: ꝛ de illo iniũctã sibi pniaz a sacerdote satisfactionem expleuerit: ceteris tacitis nõ ꝓ illo pctõ amplius iudicãdus est: de quo satisfecit ad arbitriũ sacerdotis: qui vicẽ chr̃i in eccl̃ia gerit. Jõq̃z si de eo iterũ iudicẽt bis in idip̃z iudicat de⁹ ꝛ ꝓsurget duplex tribulatio. Sz de bis ergo opz illud tm̃ itelligi q̃ ꝑcedẽtib⁹ supplicijs cõmutant in bonuz: ꝛ sic ꝓseuerãt: sup quos nõ cõsurget duplex tribulatio: qui vo inter flagella duriores ꝛ deteriores fiũt ut pharao: pñub⁹ eterna ꝓnectũt: ut tpale supplicium sit eis eterne pene initiũ. Uñ Aug. Ignis succẽsus est ꝛc. i. vindicta hic ici piet ꝛ ardebit usq̃ ad extremam dãnationẽ. Hoc ꝫ illos notãdũ est qui dicũt illud. s. non iudicabit de⁹ bis in idip̃z: ad oia ptinẽ flagella: qz qdã bis flagellis emẽdant: alij hic ꝛ in eternũ puniunt. Quinq̃z eni modis flagella ꝓtingũt: uel ut iustis per patientiã merita augeant ut Job: uel ad custodiã vtutũ ne supbia tẽtet: ut Paulo: uel ad corrigẽda pctã ut marie lepra: uel ad gl̃iaz dei: ut de ceco nato: ul̃ ad initiũ pene: ut herodi: q̃tinus hic videatur qd in iferno sequat̃ fm illud. Duplici cõtritiõe ꝓtere eos dñe. Ita ꝙ auctoritas nõ cogit nos sentire oia que tpaliť puniunt nõ ulterius a deo puniẽda. Nã ꝛ li supra eũdẽ locuz Hiero. dicat egyptios ꝛ israelitas a deo tpaliť punitos ne in eternũ puniret: nõ est tñ de oib⁹ gñaliť itelligẽdũ. Sit eni sic. Q̃ gen⁹ humanũ diluuio sodomitas igne: egyptios mari: ꝛ israelitas in heremo pdidit: scitote iõ tpaliť pro pctis punisse ne in eternũ puniret: qz nõ iudicabit de⁹ bis in idip̃z. Qui ergo puniti sunt postea non punientur: alioquin mẽtitur scriptura: quod nephas est dicere.

¶ Que sit intelligentia premissoruz.

Attẽde lector bis uerbis ꝛ caue ne de oibus gñaliter itelligas: sed de his tñ qui inter ipsa flagella pniam egerũt credentes in deũ bebreoꝝ: quã ꝛ si breuẽ ꝛ mometaneam

tñ nō reſpuit deus. Q; aūt qui per tpale flagellū nō corrigunt poſt eternaliꝫ puniant: ibi dē oñdit agēs de fideli deph̄enſo in adulterio qui decollat: ubi oñdit leuia pcta breui ⁊ tpali ſupplicio purgari: magna vo diuturnis eternisqꝫ ſupplicijs reſeruari ita inqens. Querat hic aliqs ſi fidelis deph̄enſus in adulterio decolleꝫ: qd de eo poſtea fiat: Aut enī puniet ⁊ falluꝫ eſt qđ dī. nō iudicabit de⁹ bis in idipſum: aut nō puniet: ⁊ optādū eſt adulteris ut hic breui pena puniant ut fruſtrent ibi cruciatus eternos. Ad qđ rñdemus deū ut oiuꝫ rerū ita ſupplicioꝝ quoqꝫ ſcire mēſuras: ⁊ nō p̄ueniri ſniam iudicis: nec illi in pctōrū exercēde debinc pene auferri ptātē ⁊ magnū peccatū magnis diuturnisqꝫ lui cruciatibus. Si qs vo punit⁹ ſit tpaliť ut ille qui iſraelite maledixerat: ⁊ qui in ſabbato ligna collegerat: tales poſtea nō puniri: qꝫ culpa leuis p̄ſti ſupplicio cōpēſať. leuis enī culpa leui ſupplicio cōpēſať. Hīs ſatis inuit Hiero. grauia pctā ⁊ hic puniri graui ſupplicio: ⁊ in futuro puniē da eternaliꝫ: de qb⁹ pnia nō agiť iter flagella. Leuia vo q̄ hic puniunt: leui pena cōpēſatio nē recipe: qđ in bōis fieri nō ambigim⁹: ⁊ in malis forte ēt fit ita. Satis iā appet qđ illi de ꝓpbetia iduxerūt nō facere pro eis qui dicūt ei qui crimē ſibi reſeruat: de alio ueniaꝫ pſtari per pniaꝫ. Alias quoqꝫ auctoritates iducūt. Ait enī Greg. Pluit dñs ſup vnā ciuitatem ⁊ ſup alterā nō pluit: ⁊ eādē ciuitatē ex pte compluit ⁊ ex pte aridā reliqt. Cū ille qui primū odit ab aliis vitijs ſe corrigit: vna eadēqꝫ ciuitas ex pte cōpluit ⁊ ex pte arida remanet: qꝫ ſūt qdā qui cū quedā vitia reſecent: in aliis grauiť pdurāt. Itē Ambro. Prima ꝓſolatio eſt qꝫ non obliuiſcit miſereri deus. Scđa per punitionē: ubi ⁊ ſi fides deſit pena ſatiſfacit ⁊ reuelat. Rōne quoqꝫ utunt dicētes. Si quis vnū pctñ ꝓfiteret altero tacito: ⁊ ſatiſfactionē a ſacerdote iniūctā expleuerit: nūquid ſi ⁊ pctñ tacitū ꝓuerſus fuerit ꝓfeſſus pro utroqꝫ ei pnia ꝓponet? Lōge boc videť a rōne ⁊ eccleſie ꝓſuetudine que pro eodē pctō ne reiteret nulli bis pniaꝫ ꝓponit. Fuit ģ illa peccati ꝓdigna ſatiſfactio: vñ ⁊ pctñ deletū videť.

¶ Quomodo accipienda ſunt premiſſa.

His rñderi p̄ot ſic. illud Gre. Pluit dñs ⁊c. nō ad criminis ueniā ſz ad opis pcti deſertionē referēdū eſt: ut iō ps ciuitatis dicať cōpluiſſe: qꝫ ab actu ⁊ delectatiōe pcti cui ante ſeruiebat mō ceſſat: nō q eius ueniā b̄eat. Vocatur qꝫ pluuia illa talis ꝓtinētia qua ab opere pcti reuocať: qꝫ ex fonte gr̄e dei id cordi inſtillať: ut uel ſic paulatim ad pniaꝫ ueniat: uel eo min⁹ a deo puniať qui diuturniori delectatiōe ⁊ actu pcti maius ſibi accumulet tormētū. Si vo ad idulgētiā reat⁹ pluuia referatur: euāgelice ſt. ie ꝓtraire videbit. Si enī pp imiſericordiā qua qs ꝓximo ſuo nō miſereť: etiaꝫ que dimiſſa ſūt replicant ad penā: multo magis que nōdū ſūt dimiſſa pp odiū fratruꝫ ad penā reſeruari ꝓbant. Et ſi ille qui arbiter ſue uolūtatis ꝓſtitut⁹ eſt nō p̄ot icobare nouam vitā: ut ait Aug. niſi peniteat eū ueteris vite: quō ad nouitatē idulgētie pueniet qui odiꝫ ueritatē nō depoſuit: Illud ēt qđ Ambro. ait. ⁊ ſi fides deſit pena ſatiſfacit ⁊c. nō de fide intelligiť qua creditur in deū: ſed de cōſcia delicti. Deeſt enī fides cū ꝓſcia pcti nō ſubeſt. Naꝫ cū oia delicta nemo itelligat: eſt aliqñ in homine pctñ cui⁹ nō bēt ꝓſciaꝫ. Vñ apl̄s. Nihil mihi cōſcius ſuꝫ: ſed nō in boc iuſtificat⁹ ſuꝫ. Cū ergo qs flagellať pro pctō cui⁹ non eſt cōſcius ſi patiēter fert penā ⁊ humilitateꝫ amplectiť cogitās ſe forte pctñ h̄ie qđ nō intelligit: ⁊ pro eo puniri a deo pena illa: ſatisfacit ⁊ releuat grauatū. Ad hoc aūt qđ obiiciť de ſatiſfactiōe illa ſi ſatiſfactio nō fuit: iteꝫ ꝓponēda eſt. Si vo iterū ꝓponēda nō eſt: ſatisfactio fuit: ⁊ ſi ſatiſfactio fuit: ueniā ꝓpetrauit. Rñderi p̄ot ſatiſfactionē iō nō fuiſſe qꝫ ille dignos fruct⁹ pnie non fecit. Eſt enī ſatiſfactio pnie ut ait Aug. Pctōꝝ cās excidē. nec ſuggeſtiōib⁹ earū aditū idulgē. Itē ſane qui ſcelerate viuūt nec curāt talē vitā moreſqꝫ corrigē: ⁊ iter ipſa facinora ſua elemoſynas frequētare nō ceſſant: fruſtra ideo ſibi blādiunt: qꝫ dñs ait. Date elemoſynā: ⁊ ecce oia mūda ſt uobis. Hoc enī q̄ꝫ late pateat nō itelligūt. Multa enī ſūt gña elemoſynarū que cū facimus adiuuamur: nō ſolū qui dat eſurienti cibū: ſitiēti potū ⁊ bi⁹: ſz ēt qui dat ueniā petēti: elemoſynā dat: ⁊ qui emēdat vbere in quez ptās dat: uel cohercet aliq̄ diſciplina: uť orat ut ei pctñ dimittať: elemoſynā dat: qꝫ miſericordiā p̄ſtat. Multa enī bona p̄ſtant iuitis: qñ eoꝝ ꝓſuli utilitati ⁊ nō uolūtati: ſz ea maior eſt qua ex corde dimittimus qđ in nobis qſqꝫ peccauit. Hin⁹ enī magnū eſt erga eū eſſe beniuoluꝫ qui tibi nihil mali fecit. Illud multo grādius ut tuū ēt inimicū diligas: ⁊ ei qui tibi malū vult: ⁊ ſi p̄ot facit: ſemp bonuꝫ uelis: faciaſqꝫ qđ poſſis. Nō ergo dñs ait.

Date elymā ⁊ oia mūda ſt uobis: ita nec itel lecturi ſum⁹ ut nō credēt⁹ in cbīꝫ mūda ſint oia ſi elemoſynas iſtas dederit. Qui vult ordinate elemoſynā dare a ſe debet primū inci pere ⁊ eā primū ſ. bi dare. Eſt enī elemoſyna op⁹ miſericordie. ueriſſimeqꝫ deñ eſt. Miſerere aie tue placēs deo. Nō ergo ſe fallāt: qui per elemoſynas largiſſimas fructuū ſuorū uel pecunie: ip̄unitatē ſe emere eſtimāt in pctis pmanētes: que ita diligūt ut i eis oportuerit vlari. Qui vo diligit iniqtatē odit aiaꝫ ſuā: ⁊ qui odit aiam ſuā nō eſt miſericors ei ſed crudelis. Diligēdo qppe eā fim ſeculum: odit eā fim deū. Si ergo vult ei dare elemoſynā ſuā per quā fit mūda: odiat eā fim ſeculū ⁊ diligat eā fim deū. Hac elemoſyna quā ſi bi hō p̄mit⁹ debet: mūdant interiora. Ad qđ bortās cbīs ait. Mūdate que int⁹ ſūt: imūdis enī nihil eſt mūdū: ſed polluta ſūt eoruꝫ mēs ⁊ ꝓſcia ut ait apl̄s. Immūdi vo ſūt oēs quos nō mūdat fides: qua creditur in cbīm de qua ſcriptū eſt. Mūdās fide corda eoꝝ. Sz ne iſtas elemoſynas que fiūt de fructib⁹ terre reſpuere cbīs videret. Hec inqt oportuit facē. ſ. iudiciū ⁊ charitatē dei: ⁊ illa nō omittē. i. elemoſynas fructuū trenoꝝ. Ex his datur intelligi qꝫ in pctō mortali pmanētes: ⁊ ſi elemoſynas largas faciāt: nō tñ per eas ſatiſfaciūt: qꝫ inordinate agūt dū a ſe nō icipiūt: nec ꝓprie dī elemoſyna tale op⁹: dū ſibūplis crudeles exiſtūt nō placētes deo. Nō ergo dicēda eſt illa pcti ſatiſfactio: quā qs agit ꝑ vno pctō: dū pdurat in altero: qꝫ nihil ꝑdeſt ieiunare ⁊ orare ⁊ alia bona agere niſi mēs reuocetur a pctō: ⁊ ſi aliquādo cōuerſus tacitū peccatū ſacerdoti fuerit cōfeſſus: de utroqꝫ imponenda eſt ei ſatiſfactio: qꝫ de primo condigne non ſatiſfecit.

¶ Secundū quoſdam fuit ſatiſfactio.

Quibuſdā tñ vī fuiſſe ſatiſfactio ſed infructuoſa dū in pctō altero p̄ſiſtit. pcipictur tñ fruct⁹ ei⁹: icipietqꝫ ꝑficē cū pcti alteri⁹ penituerit. Tūc enī utrūqꝫ dimittit pctñ ⁊ ſatiſfactio p̄cedēs viuificať que fuerat mortua: ſicut baptiſm⁹ illi qui ficte accepit: tūc p̄mit⁹ ualet cū fictio a mēte recedit per pniam. Et in hui⁹ opinionis munimētū auctes iducunt. Ait enī Aug. Diū eſt credē ⁊ nr̄a fides expoſtulat ut cū gr̄a cbī i hoie deſtruxerit mala priora ēt remuneret bona: ⁊ cū deſtruxerit qđ ſuū nō iuenit: diligit bonū qđ in peccāte plātauit. Itē Hiero. Si qñ videris inter multa pctā quenqꝫ facē aliq̄ iuſta opa. non eſt tñ iniuſt⁹ de⁹: ut pp multa mala obliuiſcatur paucoꝝ bonoꝝ ſed faciet ea metere ⁊ in borrea cōgregare que bona in terra ſeminaui. Sed hec dicta itelligim⁹ de illo qui in charitate quodaꝫ tpe bona facit ⁊ bon⁹ eſt. alio vo tpe malus eſt ⁊ multa pctā facit. Nō ergo itelligēdū eſt eū iter multa pctā iuſta opa feciſſe: q̄ſi ſimul eodēqꝫ tpe pctā fecerit ⁊ iuſta opa. ſed diuerſis tpib⁹ utraqꝫ feciſſe. Niſi enī bon⁹ foret qñ bona fecit nō ſemiaſſe dicereť in terra bona. Deſtructis ergo malis poſt opa bōa cōmiſſis. priora bōa i charitate. ſ. fcā q̄ ſequētia mala mortificauerāt. pnia de ill⁹ malis bita viuificanť ⁊ remūerant. Vñ apl̄s. Jacētes fūdamētū pnie ab op⁹ mortuis: opa mortua noians priora bōa ſignat que per ſequēs pctñ erāt mortua. qꝫ bi peccādo priora bōa irrita feceŕt. Hec ſicut peccādo irrita fiūt: ita per pniaꝫ reuiuiſcūt ⁊ ad meritū ēternitatis ꝑdeſſe icipiūt. Siť ⁊ illud. Bonū amat de⁹ qđ plātauit in peccāte. in illo. ſ. qui poſt illud bonū peccauit: nō ſit peccās ⁊ bonū opans extitit: qꝫ talis bois op⁹ nō diligeret de⁹ ad remūerationē. Pōt ēt accipi de opib⁹ bōis que ab aliquo fiūt dū malus eſt ⁊ in pctō mortali pſiſtit: uť ad tps uel uſqꝫ in finē. Que dicunť a deo remunerari ⁊ nō dari obliuiōi nō qꝫ ꝓficiāt ad vitā eternā obtinēdā: ſz ad tolerabil⁹ extremi iudicij ſuppliciū ſentiēdū. ſicut de fide ⁊ ceteris que ſine charitate bēnt. Aug. ait. Siqs nō bñs charitatē que ptinet ad vnitatē ſp̄s ⁊ vinculū pacis quo eccl̄ia ꝓnectiť: in aliquo ſciſmate cōſtitut⁹: ne cbīm neget patiť tribulatiōes. fame. pſecutionē. uel flāmas. uel beſtias. uť ip ſaꝫ crucē. timore gehēne. nllo mō iſta culpā da ſūt: imo ⁊ hic laudāda eſt patiētia. Non enī dicē poterim⁹ meli⁹ ei fuiſſe: ut cbīꝫ negādo nihil boꝝ pateret que paſſus eſt ꝓfitēdo: ſz eſtimādū eſt fortaſſe tolerabil⁹ ei eē futuꝝ iudiciū q̄ſi cbīꝫ negādū nihil boꝝ pateret: ut illō qđ ait apl̄s. Si tradidero corp⁹ meuꝫ ita ut ardeā: charitatē āt nō būero nihil mihi ꝑdeſt: nihil ꝑdeſſe itelligať ad regnū obtinēdū: nō ad extrēi iudicij tolerabili⁹ ſubeūdū ſupplicium: ⁊ ifra. Hec pp charitatē dicta ſt: ſine qua in nobis nō p̄ot eē va pnia. quoniā in bonis charitas dei eſt que tolerat oia

¶ Perſtringit dictoꝝ ſummā ut alia addat.

Ex his oñdit bona que ſine charitate fiūt ꝑdeſſe qđē ad tolerabiliorē penā ſentiē-

dã:ſz nõ ad vitã obtinẽdã. Illa ẽt que in charitate qs facit:ſi postea prolapſus fuerit nec exurrexerit:nõ eẽ in mẽoria dei. Eccl'. dicit Si auerterit ſe iuſt' a iuſtitia ⁊ fecerit iniqtatẽ nunqd viuet:oẽs iuſtitie ei' q̃s fecerit non recordabunt. in pctõ ſuo morietur ⁊ nõ erunt i mẽoria iuſtitie q̃s fecit. In cui' loci expoſitiõe Greg. ait. Hic nobis maxie ꝓsiderãduz eſt:q: cũ mala cõmittim' ſine cã ad mẽoriaz trãſacta bona reuocam':qñ in ꝓpetratione maloꝝ nulla debet eẽ fiducia bonoꝝ ꝑterito rũ. itelligẽdũ eſt hoc ad vitã pcipiẽdã bona ꝑterita nõ dare fiduciã: ⁊ ſi ad mitiorẽ penã. alioquin p̃miſſe auctoritati Aug. obuiaret. ⁊ bona ergo ſine charitate fcã ⁊ bona in charitate facta que cõcomitatur mortalis culpa:quã nõ delet ſequẽs pnia:ad ſenſum mitioris pene proficiunt non ad vite fructum.

¶ Auctoritates alias inducit ꝓtra eos qui dicunt de vno pctõ pniam agi altero tacito.

Satis arbitror illis eẽ rñſũ qui aſſerũt de vno crie pniaz agi ⁊ ueniã ꝑstari: alio in delectatiõe retẽto uel per ꝓfeſſionẽ nõ expoſito. qui nõ mõ p̃miſſis auctibus ꝓfutant':ſed ẽt ſubditis. Ait eni aug. Sũt plures quos penitet peccaſſe:ſz tñ oĩno reſeruãtes ſibi q̃daz i qb' delectent:nõ aĩaduertẽtes dñz ſimt' mutũ ⁊ ſurdũ a demõio liberaſſe. per hoc dicet nunqz niſi de oĩb' ſanari. Si eniz uellet pctã ex pte refuari: bñtẽ ſeptẽ demõia pfice potuit ſex expulſis expulit ãt ſeptẽ ut oĩa cria ſimul eiſciẽda doceret. Legionẽ vo demonuz ab alio eiſciẽs nullũ reliqt de oĩb' qui liberatũ poſſideret:oñdẽs q: ſi ẽt pctã ſint mille:oz de oĩb' penitẽ. Nunqz aliquem ſanauit dñs quẽ nõ oĩno liberauit. Totũ eni boiez ſanauit in ſabbato:qr ⁊ corp' ab oi infirmitate:⁊ aiaz ab oi ꝓtagiõe:idicãs penitẽtẽ oportẽ ſit dolere de oi crie. Scio eni dñm inimicũ eſſe oi criſo. Quõ ergo q crimẽ refuat:de alio recipet ueniãe ſine amore dei ꝓſeqret ueniã: ſine quo nemo vnqz iuenit gr̃az. Hoſtis eni dei eſt dũ offẽdit pſeuerant. Quedã eni ipietas ſi fidelitatis ẽ ab illo q iuſt' ⁊ iuſtitia eſt dimidiã ſpare ueiã. Jã eni va pnia iueniret gr̃az Pnia eni va ad baptiſmi puritatẽ conat ducere. Recte eni penitẽs qcqd ſordis poſt purificationẽ baptiſmi ꝛrit:opz ut abluat ſaltẽ lachrymis mẽtis. Sz ſatis dur' eſt cui' mẽtis dolorẽ oculi nõ declarãt:ſz ſciat ſe culpabiliter duz qui deflet dãna tpis uel mortẽ amici:⁊ dolorẽ pcti nõ oñdit in lachrymis. Quẽ ergo penitet:oĩno peniteat. Jdẽ. Penitẽtes:ſi vẽ eſtis penitẽtes ⁊ nõ eſtis irridẽtes:mutate vitã:recõciliamini deo. Pniam agis genua figis ⁊ rides:ſubſanas dei patiẽtiã. Si pniaz agis penitet. ſi non penitet:nõ es penitẽs. Si ergo pẽitet:cur facis que male feciſti: Si feciſſe penitet:noli facere. ſi adhuc facis:certe nõ es penitẽs. Jtẽ inocẽti' ſcõs. Ammõem' frẽs nr̃os ne fallis penitẽtijs laicorum aĩas decipi ⁊ in ifernũ ptrahi patiant'. Fallaz aũt penitentiã eſſe conſtat:cum ſpretis pluribus de vno ſolo penitentia agitur:uel cũ ſic agitur de vno:ut non diſcedatur ab alio.

¶ Repetit de uera penitentia ut addat.

Ex p̃miſſis pſpicua fit notitia pnie uel ſatiſfactiõis. Illa eni vа eſt pnia que pctm̃ abolet:qđ illa ſola facit que ſcelus corrigit. Illa vo ſcelus corrigit que odiũ cõmiſſi crimis ⁊ cõmittẽdi cuz deſiderio ſatiſfaciẽdi affert. Judas eni pẽituiſſe legit ſine affectiõe uenie:qr tali pnia nõ correxit crimẽ. Uñ bieron. Nihil iude, pfuit egiſſe pniaz:per quã ſcelus corrigere nõ potuit. Sic qñ frat peccat in frẽm ut emẽdare non ualeat qđ peccauit: põt ei dimitti. ſinaũt pmanẽt opa: fruſtra uoce aſſumit pnia. boc ẽ qđ de eo dr̃:⁊ oro ei' fiat in pctm̃:ut nõ ſolũ emẽdare nequerit, pditiõis nephas:ſz ꝑij homicidij ſcelus addiderit. Caue q̃lit intelligas illud:ut emẽdare nõ ualeat:qđ peccauit ꝛc. Nõ eni emẽdatio hic itelligẽda eſt rei dẽpte recõpẽſatio:ſz delicti exprobratio ⁊ abhomiatio cũ ſatiſfactiõis deſiderio. Demit eni iniuſte qs alicui qđ reſtituẽ nõ ualet:ut oculũ uel vitaz ⁊ bi': ⁊ tñ ſi penituerit pcti cũ amore cõdigne ſatiſfactiõis ueniã bẽt. Nec iõ q̃ſz putet qui rez alienã iiuſte abſtulerit quã reddere põt:de illo pctõ pẽitere ac ueniã cõſeq niſi reſtituat ablatũ. q̃diu eni res:pp quaz pctm̃ eſt nõ redditſi reddi põt:nõ agitur pnia ſed fingitur.

Poſtq̃z determinauit magr̃ de pnia q̃tũ ad ſui vitatẽ oñdẽs qđ ſit pnia ſm ſui uerã rõnẽ:⁊ remouẽs errorez quorũdã qui ad rõnẽ pnie addẽ uolebant futurã pſeueratiã: hic intẽdit determinare de pnia quã tũ ad ſui itegritatẽ: quorũ dã errorẽ remouẽs qui falſo opinabant poſſe de vno pctõ pniaz agi ⁊ nõ de alio: qõ eſt ꝓtra itegritatẽ pnie. Et diuidit in ptes duas. in p̃ma ponit rõnes que ſũt cã erroris. in 2ª ip̃robat ip̃z errorẽ ibi|_ Satis arbitror illis eẽ ꝛc.]_ Pnia in duas ſm q̃ error ꝑdict' duos hũt modos poſitiõis. In p̃ª eni pte reprobat rõnes eorum qui dicebãt: q̃ de vno pctõ ſine alio poterat pnia agi ⁊ fructuoſe q̃tũ ad pẽſens. in 2ª illoꝝ qui ponebãt q̃ hoc nõ erat fructuoſũ q̃tũ ad pñs: ſed q̃tũ ad futurũ. qñ de pctiſ aliq̃s pniaz

aget ibi|_ Quibuſdã tñ vi ꝛc.]_ Pnia in duas. in p̃ma excludit ꝓbationẽ eoꝝ que ex' auctib' canonis ꝓcedebat. in 2ª ꝓbationes ex auctib' ſcõꝝ ⁊ rõnes ſumptas ibi|_ Alias quoq; auctes iducũt ꝛc.]_ Circa p̃m tria fac. p° ponit obiectionẽ. 2° ſoluit eã ibi|_ Sed de his q̃ opz ꝛc.]_ 3° excludit quãdã dubitationẽ ex ꝓcedẽti ſolone ortã ibi|_ Attẽde lector ꝛc.]¶ Alias q̃q; auctes ꝛc.]_ Circa hãc ptẽ duo fac. p̃mo ponit, ꝓbationes illoꝝ quoꝝ p̃ma eſt ex auctẽ Greg. 2ª ex auctẽ Ambr. 3ª ex rõne ſupta ut per ſe pz. Scdo ſoluit eas. ⁊ p̃mo ad auctẽ Greg. ibi|_ Huic rñderi pt ꝛc.]2° ad auctẽ Ambr. ibi|_ Illud aũt qõ Ambr. ait ꝛc.]3° ad rõnẽ ibi|_ Ad hoc aũt qđ obijcit ꝛc.]¶ Quibuſdã tñ vi ꝛc.]_ Hic destruit ꝓbationes alteri' poſitionis ꝛc. Et circa hoc duo fac. p° ponit eas. 2° ſoluit ibi|_ Sed hec dicta itelligim' ꝛc.]_ Et ponit duas ſolones: q̃rũ 2° icipit ibi|_ Põt ẽt accipi de opibus bonis ꝛc.]_ Et circa hoc duo fac. p̃mo oſtẽdit q̃ bona extra charitatẽ facta etſi ualeãt ad tolerabilẽ iudiciũ ſuſtinẽdum: nõ tñ ualẽt ad vitã p̃dã. 2° oſtẽdit idẽ de opib' i charitate factis que poſtea per pctm̃ mortificant ibi|_ Illa ẽt que in charitate ꝛc.]¶ Satis arbitror ꝛc.]_ Hic i probat ip̃m errorẽ. Et circa hoc duo fac. p° ip̃probat errorẽ. 2° excludit vitatẽ. ſ. que ſit uera ⁊ ſufficiẽs pnia ibi|_ Ex p̃miſſis pſpicue ſit ꝛc.]

Qõ.i.

Hic eſt querẽdũ de ſatiſfactione ⁊ de ptib' ei'. Uñ q̃tuor hic querũtur. Prio de ipſa ſatiſfactiõe. 2° de elemoſyna. 3° de ieiunio. 4° de or̃one. his eniz trib' hõ ſatiſfacit. Circa p̃m querunt. 5. p° q̃d ſit ſatiſfactio 2° utrũ poſſe ſit a nob deo ſatiſfieri. 3° q̃lit hõ ſatiſfacẽ poſſit. 4° per que. 5° utr̃z reſtitutio ſit ps ſatiſfactiõis

Ad primũ ſic ꝓcedit. Ur̃ q̃ ſatiſfactio nõ ſit neq; vt' neq; vtutis act'. oĩs eni vtutis act' eſt meritori': ſed ſatiſfactio nõ eſt meritoria ut videt:qz meritũ gratuitũ eſt: ſed ſatiſfactio debitũ attẽdit. q̃ ſatiſfactio nõ eſt act' vtutis. ¶ P. ois act' vtutis eſt uolũtari': ſed aliq̃n fit alicui ſatiſfactio de aliq̃ eo iuſto: ut qñ aliq̃s pro offẽſa in alterum cõmiſſa a iudice punit. q̃ ſatiſfactio nõ eſt vtutis act'. ¶ P. Fz p̃m in. 8. ethi. Jn vtute moris p̃ncipale eſt electio. ſz ſatiſfactio nõ fit p electionẽ: ſz reſpicit p̃nci palr exteriora opa. q̃ nõ eſt vtutis act'. ¶ Sz ꝛ. ſatiſfactio ad pniaz ꝑtiet: ſz pnia eſt vt' ut p̃us dictũ ẽ. q̃ ſatiſfactio eſt act' vtutis. ¶ P. nullus act' opat ad electionẽ peccati niſi ſit actus vtutiſ: qz ꝛriũ deſtruit per ſuum ꝓtrariũ: ſed per ſatiſfactionẽ peccatũ totaliter annihilat. ergo ſatiſfactio eſt virtutis actus.

¶ Ulter' vi q̃ nõ ſit act' iuſtitie: qz ſatiſfactio fit ad hoc q̃ recõciliet ei quẽ offẽdit: ſz recõciliatio cũ ſit amoris ad charitatẽ ꝑtinet. q̃ ſatiſfactio eſt act' charitatis ⁊ nõ iuſtitie. ¶ P. cãe pctoꝝ in nob ſũt paſſiões aie qb' ad malũ icitamur: ſz iuſtitia fz phz nõ ẽ circa paſſiones ſz circa opatiões. cũ q̃ ad ſatiſfactionẽ ꝑtineat pctoꝝ cãs excidẽ ut in lra dr̃: vi q̃ nõ ſit act' iuſtitie. ¶ P. cauẽ in futurũ nõ eſt act' iuſtitie ſz magis ꝓudẽtie: cui' ps ponit cautela ut in. 3. li. di. 33. dictũ eſt. ſz hoc ꝑtinet ad ſatiſfactionẽ: qz ipſi' eſt ſuggeſtionibus pctoꝝ aditũ nõ idulgẽ. q̃ ſatiſfactio nõ eſt act' iuſtitie ¶ Sz ꝛ. nulla vt' attẽdit rõnẽ debiti niſi iuſtitia: ſed ſatiſfactio bonorẽ debitũ deo ipendit: ut Anſel. dic. q̃ ſatiſfactio eſt iuſtitie act'. ¶ P. nulla vt' bẽt rerũ exteriorũ adequationẽ pficere niſi iuſtitia: ſed hoc fit p ſatiſfactionẽ: qz cõſtituit equalitas emẽde ad offenſaz ꝓcedẽtẽ. ergo ſatiſfactio eſt iuſtitie actus.

¶ Ulteri' vi q̃ diſſõ ſatiſfactiõis in lra icõueniẽter po

naf ab Aug. dic eni q̃ ſatiſfactio eſt pctoꝝ cãs excidẽ ⁊ eoꝝ ſuggeſtiõ b' aditũ nõ idulgẽ. cã enim actualis pcti fomes eſt. ſz in hac vita nõ poſſum' fomitẽ excidere. q̃ ſatiſfacẽ nõ ẽ cãs pctoꝝ excidẽ. ¶ P. cã pcti eſt fortioꝝ q̃ pctm̃. ſz hõ p ſe nõ põt pctm̃ excidẽ. q̃ mꝰ to min' cãs pcti: ⁊ ſic idẽ qđ p̃us. ¶ P. ſatiſfactio cũ ſit ps p̃nie ꝑteritũ reſpicit nõ futurũ: ſz nõ idulgẽ aditũ ſuggeſtiõib' petoꝝ reſpicit futurũ. q̃ nõ dz poni in diffõne ſatiſfactiõis. ¶ P. ſatiſfactio dr̃ reſpectu offẽ ſe ꝑterite. ſz de offẽſa ꝑcedẽti nulla fit mẽtio. q̃ icõueniẽter aſſignat diffõ ſatiſfactiõis. ¶ P. Anſel. ponit alia diffõnẽ in li. Cur de' hõ. ſ. ſatiſfactio eſt honorez debitũ deo ipẽdere: in qua nulla fit mẽtio horuz que Aug' hic ponit. q̃ altera earum videt eẽ incõpetene. ¶ P. honorẽ debitũ deo põt inocẽs ipẽdẽ. ſz ſatiſfacẽ nõ cõpetit inocẽti. q̃ diffõ Anſel. eſt male aſſignata

Rñdeo dõz ad p̃mã. q. q̃ aliq̃s act' dr̃ eẽ act' vtutiſ duplr. Uno mõ mãlit:⁊ ſic q̃libet act' qui nõ bẽt malitiã iplicitã uel defectũ debite circũſtãtie act' vtutis dici põt: qz q̃libet tali actu põt uti vt' in ſuũ fine: ſic eſt ambulare ⁊ loq; ⁊ hi'. Alio mõ dr̃ aliq̃s act' eẽ act' vtutis formalr: qz in ſuo noie forma ⁊ rõnẽ vtutis iplicitũ bẽt: ſic fortit ſuſtinẽ dr̃ act' fortitudis. formale aũt cuiuslibet vtutiſ moralis ẽ rõ medij. vñ ois act' qui rõnez medij iportat act' vtutis formalr eſt: ⁊ qz eq̃litas mediũ eſt qđ ſuo noie ſatiſfactio iportat: nõ eni dr̃ aliq̃d ſatiſfactũ niſi ſm, pportionẽ eq̃litatis ad aliq̃d. ꝓſtat q̃ ſatiſfactio etiam formaliter eſt actus virtutis.

Ad primũ q̃ dõz: q̃ q̃uis ſatiſfacẽ in ſe ſit debitũ: tñ in q̃tũ ſatiſfactiõs voluntarie hoc op' exequit rõnẽ gratuiti accipit ex pte opantis: ⁊ ſic opans fac de necitate vtutẽ: ex hoc eniz debitũ diminuẽ bẽt meritũ qõ necitatẽ iportat: que uolũtati ꝛriat. vñ ſi uolũtas necitati ꝓſentiat nõ rõ meriti tollet. ¶ Ad 2m̃ dõm: q̃ act' vtutis nõ requrit uolũtariũ in eo qui patit ſz in eo qui fac: qz illi' act' eſt. ⁊ iõ cũ ille in quẽ iudex vindictã exercet ſe hẽat ut patiens ad ſatiſfactionẽ nõ ut agẽs: nõ opz q̃ in eo uoluntaria ſit ſatiſfactio: ſz in iudice faciẽte. ¶ Ad 3m̃ dõm q̃ p̃ncipale in vtute põt accipi duplr. Uno mõ p̃ncipale in ipſa inꝛtũ eſt vt': ⁊ ſic ea que ad rõnẽ ptinent uel magis ei, ppinq̃ ſunt p̃ncipaliora ſũt in vtute: ⁊ ſic electio ⁊ iteriores act' in vtute inꝛtũ vt' eſt p̃ncipaliores ſũt. Alio mõ põt accipi p̃ncipale in vtute iquã tũ eſt talis vt': ⁊ ſic p̃ncipali' in ipſa eſt exquo determinationẽ recipit: act' aũt iteriores in aliq̃b' vtutib' determinant per exteriores: qz electio que eſt cois oĩb' vtutibus ex hoc q̃ eſt electio talis actus efficit, p̃a hus virtutis: ⁊ ſic actus exteriores in aliq̃bus virtutibus ſunt p̃ncipaliores: ⁊ ita etiã eſt in ſatiſfactione.

¶ Ad ſcdaz qõnẽ dõz: q̃ ſm p̃m in. 5. eth. mediũ iuſtitie accipit ſm adeq̃tionẽ rei ad rẽ in ꝓportionalitate aliq̃. vñ cũ talẽ adeq̃tionẽ ip̃m nomẽ ſatiſfactiõis importat: qz hoc aduerbiũ ſatis eq̃litatẽ, ꝓportionis deſignat: ꝓſtat q̃ ſatiſfactio formalr iuſtitie act' eſt: ſz iuſtitie act' ſm p̃m eſt uel ſui ad alterũ: ut qñ aliq̃s reddet alteri qđ ei dr̃: uel alteri' ad alterũ: ſicut qñ iudex facit iuſtitiã iter duos. qñ aũt act' iuſtitie eſt ſui ad alterũ: eq̃litas in ipſo faciẽte ꝓſtituit. qñ aũt alteri' ad alterũ eq̃litas ꝓſtituit in iuſtũ paſſo. Et qz ſatiſfactio eq̃litatẽ in ipſo faciẽte exprimit: dicit actũ iuſtitie qui eſt ſui ad alterũ, ꝑ loquẽdo: ſz ſui ad alterũ põt aliq̃s facere iuſtitiã uel in actiõib' ⁊ paſſiõib': uel in rebus exteriorib'. ſic ẽt iniuria fit alteri uel ſ̃btrahẽdo res uel ſub aliquã actionẽ ledẽdo. Et qz uſus rerũ exterioꝝ

Universidad de Deusto
Biblioteca

est dare.iō actū iustitie ꝑm q eqlitatē in reb⁹ exteriorib⁹ ꝓstituit ꝑ dī hoc qō est reddē:ſz ſatiſfacē mālfeste eqlitatē in actiōlb⁹ oemrat: q̄uis qnq; vnum ꝓ alio ponat. Et qz adeq̄tio nō est niſi ineqliuz.iō ſatiſfactio icqlitatē actionū ꝓſuppōit: que q̄dē offenſaz ꝓſtituit. z iō hēt reſpectū ad offenſa ꝓcedētē. nulla aūt ꝑs iuſtitie reſpicit offenſā ꝓcedētem niſi vidicatiua iuſtitia que eqlitatē ꝓſtituit in eo qui iuſtū patiē idifferent:ſiue ſit patiēs idē qō agēs:ut qñ alīq̄s ſibiipi penā ifert ſiue nō ſit idē:ut qñ iudex aliū punit ad utrūq; vindicatiua iuſtitia ſe hnte. Silr z pnia que eqlitatē trī i faciēte ipoztat:qz ipemet penā tenet:ut ſic q̄dāmō pnia vidicatiue iuſtitie ſpēs ſit.z pp hoc ꝓſtat q ſatiſfactio que eqlitatē reſpectu offēſe preceden tis faciente ipoztat:op⁹ iuſtitie est q̄tū ad illā ptē que pnia dī. ¶ Ad ꝑm ḡ dōz:q ſatiſfactio:ut ex dictis p;:est q̄dā iniurie illate recōpēſatio. vñ ſicut iniuria illata imediate ad inēqlitatē iuſtitie ptigebat:z per ꝑns ad ineqlitatē amicitie oppoſitā.ita z ſatiſfactio directe ad eqlitatē iuſtitie pducit:z ad eqlitatē amicitie ex pnti:z qz act⁹ aliq̄s elicitiue ab illo bitu ꝓcedit ad cui⁹ finez imediate ordinat:ipatiue āt ab illo ad cui⁹ finē ulteri⁹ tendit:iō ſatiſfactio elicitiue est a iuſtitia:ſz ipatiue a charitate. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q q̄uis iuſtitia ſit ꝑncipaliꝛ circa opōnes:tn̄ ēt ex pnti est circa paſſiōes inq̄tū ſūt opōnuz cāe:ſz ſicut iuſtitia cohibet irā ne alteri leſionē iniuite inferat:z concupiam ne ad alioz thorū accedat:ſic etiā ſatiſfactio pōt pctōrū cās excidē. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q quelibet virtus moralis participat act⁹ ꝓudentie eo q formaliter ipſa complet in eis rōnez virtutis:cū ꝑm eā mediū accipiat in ſingulis virtutibus moralibus:ut patet per diffōnē vtutis poſita in.2.ethi.

¶ Ad 3ᵃᵐ qōnē dōm:q iuſtitia nō ad hoc tn̄ tendit ut ineqlitatē ꝓcedētē auferat puniēdo culpā ꝓteritā:ſed ut in futuz eqlitatē cuſtodiat.qz ꝑm ꝑbm in.2.eth.pene medicie ſūt.vñ z ſatiſfactio que est iuſtitie act⁹ penā iferētis z medicina curās pctā ꝓterita z ꝓſeruans a futuris:z iō qñ hō hoi ſatiſfacit:z ꝓterita recōpenſat:z de futuris cauet. Et ꝑm hoc duplr ꝓt ſatiſfactio diffiniri. vno mō reſpectu culpe ꝓterite quā recōpēſando curat:z ſic dī q ſatiſfactio est iniurie illate recōpēſatio ꝑm iuſtitie eqlitatē.z in idē dī redire diffō Anſ. qui dicit q ſatiſfacē est deo debitū honorē ipendē:ut ꝓlideret debitū rōne culpe cōmiſe. Alio mō ꝓt diffiniri ꝑm q ꝓſeruat a culpa futura:z ſic diffinit eā hic Aug.ꝓſuatio aūt a morbo corpali fit per oblationē cārū q̄b⁹ morb⁹ cōſeq̄ ꝓt:eis cui ablatis nō ꝓt morb⁹ ſeq:ſz in morbo ſpūali nō est ita:qz li.ar.nō cogitur vñ cāis ꝓcedētib⁹ ꝓt vitari: q̄uis difficulē cāis amotis pōt icurri:z iō in ſatiſfactiōis diffōne duo ponit.ſ. abſciſſionē cārū q̄tū ad ꝑm.z pniaz li.ar.ad ipz pctm̄ q̄tū ad ꝛm. ¶ Ad ꝑm ḡ dōz:q accipiēde ſūt cāe ꝓxi mi pcti actualis que dicunt duo.ſ.libido ex ꝓſuetudie uel actu pcti relicta:z alique reliq̄e pcti ꝓteriti z exteriores occaſiōes ad peccādū:ut loc⁹:ſocietas mala z hi⁹:z taleſ cāe in hac vita per ſatiſfactionē tollunt:q̄uis fomes qui est cā remota peti actualis nō tollat totaliꝛ in hac vita per ſatiſfactionē etſi debilitet. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q qz cā mali uel ꝑuatiōis eo mō q̄ cāz hēt nō est niſi bonū deficiēs:bonū aūt facili⁹ tollit q̄ ꝓſtruat: iō faciliꝰ est cās ꝑuatiōis z mali abſcidē q̄ ipſū malū remouē:qō nō remouet niſi per ꝓſtructionē boni:qō patet in cecitate z cāis ei⁹:z tn̄ cāe pcti ꝑdicte nō ſūt cāe ſufficiēres:cū ex eis nō de necitate ſequat pctm̄: ſz ſūt actiōes q̄dā:nec itez ſatiſfactio ſine dei auxilio fit:qz ſine charitate eē nō pōt ut dicet. ¶ Ad 3ᵐ dōz q̄ q̄uis pnia ex ꝑ⁹ ſui itētiōe reſpiciat pretitū:tn̄ ēt ex pnti futuz reſpicit in q̄tū est medicia preſuāz:z ſic ēt ſatiſfactio. ¶ Ad 4ᵐ dōz:q Aug. diffinit ſatiſfactionē ꝑm q fit deo cui ꝑm rei vitatez nihil ſubtrahi pōt: q̄uis pctō q̄tū in ſe eſt aliq̄d ſubtrahat:z iō in ſatiſfactiōe tali ꝓncipali⁹ redrif emēdatio in futuz q̄ recōpēſatio preteritoz.z pp hoc ex pte iſta Aug. ſatiſfactionem diffiniuit:nihilomin⁹ tn̄ ex cautela futurorū cogſci pōt recōp ēſatio ꝓteritoz:qz fit circa eadez ꝓuerſo mō:in ꝓtez rita eni reſpiciētes cās pctōz pp pctā detestamur a pctis icipiētes detestatiōis motū: ſz in cautela a cāis icipim⁹:ut cāis ſubtractis facilius pctā vitem⁹. ¶ Ad 5ᵐ dōz:q nō est incōueniēs q̄ de eodē dent diue ſe aſſignatiōes ꝑm diuerſa que in ipo iueniunt:z ſic est in ꝓpoſito ut ex dictis p;. ¶ Ad 6ᵐ dōz:q intelligit debitū qō debem⁹ deo rōne culpe cō miſſe:qz debitū pnia reſpicit:ut ꝓius dictum est.

Ad 2ᵐ ſic ꝓcedit. Uī q hō nō poſſit deo ſatiſfacē:ſatiſfactio eni debet eqri offenſe:ut ex dictis patet.ſz offenſa in deū cōmiſſa est infinita.qz q̄titatē recipit ab eo in quē cōmittit:cū pl⁹ offēdat qui ꝓncipē pcutit q̄ aliū quēcūq;.cū ḡ actio hoiſ nō poſſit eē infinita:vī q homo deo ſatiſfacē nō poſſit. ¶ ꝓ.Fu⁹qz totū qō hēt dñi est:nō pōt aliq̄d dño reddē ſe ſatiſfacē:ſz nos ſui dei ſum⁹:q̄cd nos boni hēmus ab ipſo hēm⁹.cū ḡ ſatiſfactio ſit recōpēſatio offēſe ꝓterite:vī q deo ſatiſfacē nō poſſim⁹. ¶ ꝓ.Ille cui⁹ totū qō hēt nō ſufficit ad vnū debitū exoluēdū:nō pōt ꝑ alio debito ſatiſfacē:ſz q̄cd hō est z pōt z hēt nō ſufficit ad ſoluēdū debitū ꝓ bñficio ꝓditiōis.vnde Iſa.ſ.6.dī q ligna libani nō ſufficerēt ad holocaustū. ḡ nullo mō pōt ſatiſfacē ꝓ debito offenſe cōmiſſe. ¶ ꝓ.hō totū tps ſuū in dei ſeruitiū dz expēdē.ſz tps amiſſū nō pōt recuparī:ꝑ qō est ḡuis iactura tpis: ut Seneca dīc.ḡ nō pōt hō recōpēſationē deo facē: z ſic idē qō ꝑus. ¶ ꝓ.pctm̄ actuale mortale est ḡuius q̄ origiale:ſz ꝓ origiali nullus ſatiſfacē potuit niſi eēt de⁹ z hō.ḡ neq; ꝓ actuali. ¶ S3 ꝫ ſic dicit Hiero. dicit. Qui dicit deū aliq̄d ipoſſe hoi ꝓcepiſſe anathema ſit:ſz ſatiſfactio est i ꝓcepto. Luc.3. Facite dignos fruct⁹ pnie.ḡ poſſe est deo ſatiſfacē. ¶ ꝓ.deus est magis miſericors q̄ aliq̄s hō.ſz hoi poſſe est ſatiſfacē.ḡ z deo. ¶ ꝓ.debita ſatiſfactio est cū pēa culpe equatur:qz iuſtitia est idem q contrapaſſuz:ut pythagorici dixerūt.ſed contingit equalē penā ſumere delectationi que fuit in peccando.ḡ cōtingit deo ſatiſfacere.

Rñdeo dōz:q ſicut ſuꝑ dctm̄ est.duplr hō deo debitoz efficit. Uno mō rōne beneficiū accepti. Alio mō rōne pcti cōmiſſi:z ſic gſaruz actio uel latria uel ſiq̄d est hi⁹ reſpicit debitum accepti bñfi cij:ita ſatiſfactio reſpicit debitū pcti cōmiſſi:in his aūt honorib⁹ qui ſūt ad pentes z deos:ēt ꝑz ꝑbz ipoſſe ē equalēs reddē ꝑm q̄titatē:ſz ſufficit ut hō reddat qō pōt:qz amicitia nō exigit equalēs niſi ꝑm q poſſe est: z hoc ēt eqle est aliqliē.ſ.ꝑm ꝓpoztioalitatē: qz ſicut ſe hēt qō deo est debitū ad ipz deū:ita hoc qō iſte ꝓt reddē ad eū:z ſic aliq̄ mō ſoꝛa iuſtitie ꝓſeruat. Et ſilr est ex pte ſatiſfactiōis.vñ nō pōt hō ſatiſfacē ſi ly ſatiſ eqlitatē q̄titatis ipoztet:ꝓtigit aūt ſi ipoztet eqlitatē ꝓpoztionis ut dctm̄ est:z hoc ſicut ſufficit ad rōnē iuſtitie:ita ſufficit ad rōnem ſatiſfactionis.

Ad primū ḡ dōz:q ſicut offenſa hūit quādaz ifinitatē ex ifinitate dine maieſtatis:ita z ſatiſfactio accipit q̄dā ifinitatē ex ifinitate dine miſericordie:.put est gſa ifozmata per quā acceptū reddit qō hō reddē ꝓt. Quidā tn̄ dicūt q hēt infinitatē ex pte auerſionis:z ſic gratis dimittit:ſz ex pte ꝓuerſionis finita est:z ſic pro ea ſatiſfieri pōt.ſed hoc nihil est:qz ſatiſfactio nō rñdet pctō niſi ꝑz q est offenſa dei qō nō hēt ex pte ꝓuerſionis: ſz ſolū ex pte auerſiōis. ¶ Alī vo dicūt q ēt q̄tū ad auerſionē ꝑ pctō ſatiſfieri pōt vtute meriti chi qō q̄dāmō infinitū fuit ut in.3.li.di.18.dictū est:z hoc in idē redit qō ꝑ us dictū est:qz per fidē mediatoris gſa data est credē tib⁹.ſi tn̄ alio mō gſaz daret ſufficēt ſatiſfactio ꝑ modū ꝑdictū. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q hō qui ad imaginē dei fact⁹ est aliq̄d libratis ꝑticipat inq̄tū est oñs ſuoz actuum per liberū arbitriū.z iō ex hoc q per liberū arbitriū agit deo ſatiſfacē pōt:qz q̄uis dei ſit ꝓut a deo ē ſibi ꝓceſſuz:libe tn̄ traditū est ut ei⁹ oñs ſit.qō ꝑuo nō cōpetit. ¶ Ad 3ᵐ dōz:q rō illa ꝛcludit q deo equalēs ſatiſfactio fieri nō poſſit.nō aūt q nō poſſit ſibi ſufficiēs fieri.q̄uis eni hō totū ſuū poſſe deo debeat:nō tn̄ ab eo exigit de necitate ut totū qō poſſit faciat:qz hoc est ei ipoſſe ꝑm ſtatū pnōis vite:ut totū poſſe ſuuz ad aliq̄d vnū expēdat:cū opoꝛteat eū circa multa ſollicitū eē:ſz est quedā mēſura hoi adhibita que ab eo redrit.ſ.ipletio mādatoz dei:z ſup ea pōt aliq̄d erogare ut ſatiſfaciat. ¶ Ad 4ᵐ dōz:q q̄uis hō nō poſſit tps ꝓteritū recupare:pōt tn̄ in futuro recōpēſare illud qō in ꝓterito facē debuiſſet:qz non debuit debito ꝓcepti totū qō potuit ut dictū est. ¶ Ad 5ᵐ dōm:q originale pctm̄ etſi min⁹ hēat de rōne pcti q̄ actuale: tn̄ est gui⁹ qz est ipſi⁹ hūane nāe ifectio.iō ꝑ vni⁹ hoīs puri ſatiſfactionē expiari nō potuit ſicut actuale.

Ad 3ᵐ ſic ꝓcedit.vī q hō poſſit de vno pctō ſine alio ſatiſfacē:eoꝛ eni qui nō hñt cōnexionē adiuicē vnū pōt auferri ſine alio:ſz pctā non hñt adiuicē cōnexionē:alⁱs qui hēret vnū hēret oīa.ḡ vnū pōt expiari ſine alio per ſatiſfactionē. ¶ ꝓ.de⁹ est magis miſericors q̄ hō:ſed hō recipit ſolonē vnius debiti ſine alio.ḡ z de⁹ ſatiſfactionē vni⁹ pcti ſine alio. ¶ ꝓ.ſatiſfactio ut in lra dī:est pctoz cās excidē nec ſuggeſtionib⁹ aditū idulgē:ſz ꝓtigit hoc fieri de vno pctō ſine alio ut.ſ.luxuria refrenet z auaritie inſiſtat: ḡ de vno pctō pōt fieri ſatiſfactio ſine alio. ¶ S3 cōtra Iſa.58.di.Ieiunīū eoz qui ad ptēliones z lites ieiunabāt deo acceptū nō erat:ſz ieiunīū ſit ſatiſfactionis op⁹:ſed nō pōt fieri ſatiſfactio niſi per op⁹ deo acceptū.ḡ nō pōt q hēt aliq̄ pctm̄ deo ſatiſfacē. ¶ ꝓ. ſatiſfactio est medicina curās pctā ꝓterita z ꝓſeruans a futuris ut dictū est.ſed peccata nō ꝓnt ſine gra curari.ergo cū quodlibet pctm̄ graz auferat:nō potest de vno peccato fieri ſatiſfactio ſine alio.

¶ Ulteri⁹ vī q qui de pctis oib⁹ ꝓtrit⁹ fuerit ꝑus z poſtea in pctm̄ icidit:de alīs pctis que ſibi per ꝓtritionē dimiſſa fuerāt ſatiſfacē poſſit extra charitatē exīs.dixit eni Daniel nabuchodonoſoz Dañ.4. Pctā tua elymis redime.ſed ipſe adhuc pctōz erat q̄ ſequēs pena demrat.ḡ pōt exīs in pctō ſatiſfacē. ¶ ꝓ.nemo ſcit an ſit dign⁹ odio uel amore. Eccliaſtes.9.ſi ḡ nō poſſet fieri ſatiſfactio niſi ab eo qui est in charitate nullus ſciret ſe ſatiſfacē:z hoc est icōueniēs. ¶ ꝓ.ex itētiōe quā hō hēt in ꝑn⁹ act⁹ tot⁹ act⁹ ifozmat.ſz penitēs qñ pniam icohauit in charitate erat.ḡ tota ſatiſfactio ſequēs ex illa charitate itētione ei⁹ ifozmāte efficaciaz hēbit. ¶ ꝓ.ſatiſfactio ꝓſiſtit in q̄dā adeq̄tione pene ad culpā.ſz talis adeq̄tio pōt fieri in eo qui charitatē nō hēt.ḡ ꝛc. ¶ S3 ꝫ.puer.io. Uniuerſa delicta opit charitas:ſz ſatiſfactiōis vī⁹ est delē delicta.ḡ ſine charitate nō hēt ſuā vtutē. ¶ ꝓ.ꝑcipuū op⁹ i ſatiſfaciendo est elemoſyna:ſz elemoſyna extra charitatē facta nō ualet:ut ꝑz.ſ.Coꝛ.13. Si diſtribuero in cibos pauperum ꝛc.ergo nec ſatiſfactio aliqua est.

¶ Ulti⁹ vī q poſtq̄ hō charitatē hūerit ualē iciat ſatiſfactio ꝓcedēs ſup illō Nūi.25. Si attenuat⁹ fuerit ſr tu⁹.dīc glo.q fruct⁹ bone ꝓuerſationis dz cōputari ei ex eo tpe quo peccauit:ſz nō cōputarent niſi aliquā efficaciā accipent ex charitate ſequēte.ḡ poſt charitatē recupatā ualē icipiūt. ¶ ꝓ.ſic efficacia ſatiſfactiōis ipedit p pctm̄:ita efficacia baptiſmi ipedit ꝑ fictionē: ſz baptiſm⁹ icipit ualē recedēte fictiōe.ḡ z ſatiſfactio recedēte pctō. ¶ ꝓ.ſi alicui ꝑ pctis cōmiſſis iniūcta fuerit mlta ieiunia z in pctm̄ cadēs ea pfecerit:nō iniūgit cū iterū ꝓfitet ut ieiunia illa iteret:iniūgeret aūt ſi ꝑ ea ſatiſfactio nō ipleret.ḡ per pniaz ſequētē opa p cedētia ſatiſfaciēda efficaciā acciplūt. ¶ Sed ꝫ.opa extra charitatē facta iō nō erāt ſatiſfactoria qz fuerūt moztua:ſz p pniaz nō viuificant.ḡ nec icipiūt eē ſatiſfactoria. ¶ ꝓ.charitas nō ifozmat actū niſi q ab ipa aliqliē ꝓcedit:ſz opa nō pnt eē deo accepta:ac ꝑ hoc nec ſatiſfactoria niſi ſint charitate ifozata.ḡ cū opa facta eX charitatē nllo⁹ ex charitate ꝓceſſerit ul deceto ꝓcedē poſſint:nullo⁹ poterūt i ſatiſfactionē cōputari.

¶ Ulti⁹ vī q opa eX charitatē fcā ſint alicui⁹ boni meritoria ſaltē tpalis:qz ſic ē hēt pena ad malū actū:ita ſe hēt ꝑmiū ad bonū:ſz nullū malū fcm̄ apō deū iuſtū iudicē est ipunitū.ḡ nec aliq̄ bonū irremūeratū:z ſic ꝑ illō bonū aliq̄d meret. ¶ ꝓ.merces nō dat niſi merito:ſz opib⁹ extra charitatē factis dat merces: ut dī Mat.5.de illis q pp gliaz hūaną opa bona facīūt:q receperūt mercedē ſuā.ḡ opa illa fuerūt alicui⁹ boni meritoria. ¶ ꝓ.duo exītes in pctō ꝛrūꝰ vn⁹ mlta bona facit ex gīe z circūſtātia:ali⁹ aūt nulla:nō eqliē ꝓpinque ſe hñt ad accipiēdū bona a deo.alⁱs nō eēt ei ꝓportiōabile ꝑ ſuleēdū ut aliq̄d boni facēt:ſz q magis appꝛopinquat deo magis de bonis ei⁹ pcipit.ḡ iſte ꝑ bona opa q facit aliq̄d boni a deo meret. ¶ Sed cōtra est qō Aug.dicit.q pctōz nō est dign⁹ pane quo uelcit.ḡ nō pōt aliquid a deo mereri. ¶ ꝓ.qui nihil est nō pōt mereri: ſed pctōz non habēs charitatē nihil est ꝑm eſſe ſpirituale:ut patet.j.Coꝛ.13.ergo nō pōt aliq̄d mereri.

¶ Ulti⁹ vī q opa ꝑdcā nō ualeāt ad pene ifernalis mitigationē:qz ꝑz q̄titatē culpe erit q̄tas pene in iferno.ſz opa eX charitatē fcā nō minuūt q̄titatē pcti.ḡ nec ifernalis pene. ¶ ꝓ.pena ifernalis q̄uis ſit ouratiōe ifinita:tn̄ itētiōe finita ē:ſz qōlibet finitū ꝓſumit aliū finita ſbtractiōe fcā.ſi ḡ opa eX charitatē fcā aliq̄d ſbtraherēt de pena debita ꝑ pctis:ꝓtigēt tātū multiplicari illa opa q̄ totalr tolleret pena iferni: qō ſ̄m est. ¶ ꝓ.ſuffragia eccliē ſunt magis efficacia q̄ opa extra charitatē facta:ſz ſic Aug.in ench.dīc.Danatis in iferno nō ꝓſūt ſuffragia eccliē.ḡ multo min⁹ opa extra charitatē facta. ¶ S3 ꝫ est qō Aug.dīc in ench. qz ad hoc ꝓſunt ut ſit plena remiſſio:uel ut tolerabilis oz fiat danatio. ¶ ꝓ.maius est facere bonū q̄ dimittere malū.ſed dimittere malū ſemp vitat penā etiā in eo qui charitate caret.ergo multo fort⁹ facē bonum.

Rñdeo dōm ad ꝓmā.q.q̄ q̄daz dixerūt q pōt de vno pctō ſatiſfieri ſine alio ut magr in lra dīc.ſed hoc nō pōt eē.cū eni ꝑ ſatiſfactionē tolli debeat offēſa ꝓcedēs:opz q taliſ ſit modus ſatiſfactionis qui cōpetat ad tollēdā offēſaz.offēſe aūt ablatio est amicitie reſtitutio:z iō ſi aliq̄d ſit qō amicitie reſtitutionē ipediat:ēt apō hoies ſatiſfactio eē non pōt.ḡ cū qōlibet pctm̄ amicitiā charitatis impediat que est hoīs ad deū:impoſſe est ut hō de vno pctō ſatiſfaciat alio retēto:ſicut nec hō ſatiſfaceret qui ꝓ alapa ſibi

data se ei prosterneret ꝛ aliam sibi daret.

Ad primū g̃ dom:q qz pctā nō bñt ꝓnexionē adiuicē in aliquo vno:vnū pōt dā icurrere sine alio:ſz vnū ꝛ idē est ſz q oia pctā remittunt:ꝛ iō remissiōes diuersoꝝ pctoꝝ cōnexe sunt:ꝛ de vno sine alio satisfactio fieri nō pōt. ¶ Ad 2m dōz q in obligatiōe debiti nō est nisi eq̃litas iustitie opposita:qz vn'rē alteri' bēt:ꝛ iō ad restōnē non exigit nisi q restituat eq̃litas iustitie:qō q̃dē p̄t fieri de vno debito nō de alio:ſz ubi est offēsa ibi est eq̃litas non tm̄ iustitie oppolita ſz ēt amicitie.ꝛ iō ad hoc q per satisfactionē offensa tollat:nō solū opz q eq̃litas iustitie restituat per recōpēsationē eq̃liſ pene:ſz ēt q restituat amicitie eq̃litas:qō nō pōt fieri oū aliq̃d ē qō amicitiā ipediat. ¶ Ad 3m dōz:q vnū pctm̄ suo pondere ad aliud trahit:ut Ezego.dicit.ꝛ ideo qui vnum pctm̄ retinet nō sufficient cās alteri' peccati excidit.

¶ Ad 2am qōnē dōz:q q̃dā dixerūt:q postq̃ oia pctā per pniaz ꝛ ꝓtritionē remissa sūt:ſi aliq̃s añ satisfactionē pactā in pctm̄ decidat:ꝛ in pctō exiſ satisfaciat:q satisfactio ei ualeat ita q ſi in pctō illo moreret in inferno de illis pctis nō puniret. Sz hoc nō pōt ee:qz in satisfactiōe opz q amicitia restituta iustitie eq̃litas restituat:cui' ꝓriū amicitiā soluit:ut phs in.9.ethi.dicit.eq̃litas aūt in satisfactiōe ad deū nō est ſm equalētia:ſz magis ſm acceptationē ipſi':ut est dcm̄.ꝛ iō opz q ꝛ si tā offensa sit dimissa per p̄cedētē ꝓtritionē q opa satisfactoria sint deo accepta:qō dat eis charitas:ꝛ iō sine charitate opa facta nō sunt satisfactoria.

¶ Ad p̄m g̃ dōz:q ꝓphetia Danielis intelligit q a pctō cessaret ꝛ peniteret:ꝛ sic per elemosynaz satisfaceret.

¶ Ad 1m dōz:q sicut hō nescit p̄z certo utrū charitatē hūerit in satisfaciēdo uel hēat:ita ēt nescit p certo utrū satisfecerit:ꝛ iō dic Eccl.de ꝓpitiatu pctoꝝ. Noli ee sine metu.nō tñ exigit q pp hūc metū hō satisfactionē expletā iteret ſi ſciaz pcti moztalis nō habet:q̃uis eni penā nō expiet per hi' satisfactionez:tñ nō icurrit reatū omissiōis ex satisfactiōe neglecta:sic nec ille qui accedit ad eucharistiā sine ꝓscia pcti moztalis cui subiacet:reatū indigne sumptionis incurrit.

¶ Ad 3m dōz:q illa intētio interrupta est per pctm̄ sequēs:ꝛ iō nō dat opib' vi aliquā post peccatū factiſ.

¶ Ad 4m dōz:q nō pōt fieri adeq̃tio sufficiēs:nec ex dinā acceptatiōez:nec ex equalētiā:ꝛ iō nō seq̃t

¶ Ad 3am qōnē dōz:q q̃dā dixerūt q opa in charitate facta que viua dicunt sūt meritoria vite eine:ꝛ satisfactoria respectu pene dimittēde:ꝛ q p charitatē opa extra charitatē facta viuificant q̃tū ad hoc q sūt meritoria vite eine. Sz hoc nō pōt ee:qz utrūq; bñt ex eadē rōne opa ex charitate fcā.ſ.ex hoc q sūt deo g̃ta.vñ sicut charitas aduenies nō pōt ea gratificare q̃tū ad vnū:ita nec q̃tū ad aliud. ¶ Ad p̄m g̃ dōm:q nō dz intelligi q fruct' cōputet a tpe q̃ p'o in pctō fuit ſz a tpe in quo peccare cessauit:q̃.ſ.ultio in pctō fuit. Uel itelligit qn̄ stati post pctm̄ ꝓtri' fuit ꝛ fec multa bōa āteq̃ ꝓfiteret. ¶ Uel dōz:q q̃to est maioꝝ ꝓtritio tāto magis diminuit de pena:ꝛ q̃to aliq̃s pl̄a bōa facit in pctō exiſ magiſ se ad gr̃az ꝓtritioſ disponit:ꝛ iō ꝓbabile est q mioris pene sit debitor:ꝛ pp hoc deberet a sacerdote discrete cōputari ut ei,miorē penā iniūgat inq̃tū iuenit eū meli' dispositū. ¶ Ad 2m dōz:q baptiſm' ipz̄imit caracterē in aia:nō āt satisfactio:ꝛ iō aduenies charitas que fictionē tollit ꝛ peccatū:facit q baptiſm' effectū suū hēat:nō autē facit hoc de satisfactiōe. Et ꝓterea baptiſm' ex ipo ope operato iustificat qō nō est hois ſz dei:ꝛ iō nō eodē mō mozti

ficat sic ꝛ satisfactio que est op' hois. ¶ Ad 3m dōm:q alique satisfactiones sūt ex q̃b' manet aliq̃s effectus in satisfaciēt' post q̃ act' satisfactionis trāsit:sic ex ieiunio manet corpis debilitatio:ex el'ynis largitis diminutio subē:ꝛ sic de silib':ꝛ tales satisfactiones in peccatis facte nō opz q iterent:qz q̃tum ad id qō de eis manet per pniaz deo accepte sūt.satisfactiones āt que nō reliquūt aliquē effectū i satisfaciēte post q̃ act' trā sit oz q iterent:sic ē de oſone ꝛ silib'.act' aūt iterior qz totalr trāsit nullo mō viuificat:sed opz q iteretur.

¶ Ad 4am qōnē dōz:q sic in.3.li.di.18.dcm̄ est.meritus ꝓpe dī actio qua efficit ut ei qui agit sit iustū aliq̃d dari. Sz iustitia duplr dī.vno mō ꝓpe:que.ſ.respicit debitū ex pte recipiētis,alio mō ꝙſi similitudinarie que respicit debitū ex pte dātis:aliq̃d eni decet dantē dare: qō tñ nō bēt recipiēs debitū recipiēdi:ꝛ sic iustitia est de eētia dine bonitatiſ:sicut Anſel.dicit:q de' iustus est cū pctoribꝰ pcit:qz eū decet. Et ſm hoc ēt meritū dī duplr.vno mō act' per quē efficit ut ipe agēs hēat debitū recipiēdi.ꝛ hoc uocat meritū ꝓdigni.alio mō per quē efficit ut sit debitū dādi in dāte ſz decētia ipius:ꝛ iō hoc meritū dī meritū ꝓgrui.cū āt in oib' illis que g̃tis dant p'rō dādi sit amoꝝ:ipole ē q aliq̃s tale sibi debitū faciat qui amicitia caret:ꝛ iō cū oia bona ꝛ tpalia ꝛ etna ex dina libalitate nobis donent:nullis acq̃rē pōt debitū recipiēdi aliq̃d illoꝝ nisi per charitatē ad deū:ꝛ iō opa ex charitatē fca nō sunt meritoria ex ꝓdigno neq; etnā neq; tpalis alicui' boni apud deū. Sz qz dina bonitatē decet ut ubicūq; dispōnem iuenit pfectionē adiciat:iō ex merito ꝓgrui dī aliq̃s mereri aliq̃d bonū per opa ex charitatē facta. Et ſm hoc opa ista ualēt ad triplex bonū.ſ.ad tpaliū ꝓsecutionē:ad dispōnē ad gr̃az:ꝛ ad assuetudinē bonorum opez.qz tñ hoc meritū nō ꝓpe meritū dī:iō magis cō cedēdū ē q hi' opa nō sint alicui' meritoria q̃ q sint.

¶ Ad p̄m g̃ dōz:q sicut phs dicit in.8.ethi.qz filius per oia que facē pōt nihil eq̃le p̄i reddē ptō his que a p̄e recipit:iō nunq̃ p̄i debitoꝝ filiꝰ efficit:ꝛ multo min' hō pōt pp equalētiā opis dini sibi ꝓstituē debitorē:ꝛ iō nullū op' nr̄m ex q̃titate sue bonitatis hēt q aliq̃d mereat:sed ex vi charitatis que facit ea que sūt amicoꝝ eē coia.vñ q̃tūcūq; sit op' bonū ex charitatē fcm̄ nō fac,pe loquēdo q aliq̃d recipiēdi a deo faciēs debitū hēat:ſz op' malū ex q̃titate sue malitie ſm equalētiā penā mereat:qz ex pte dei nō sūt nobis aliq̃ mala fcā sic bōa:ꝛ iō q̃uis op' malus mereat ex ꝓdigno penā:nō tñ op' bonū sine charitate mereat ex ꝓdigno pmiū. ¶ Ad 2m ꝛ ad 3m dōm:q ꝓcedūt de merito ꝓgrui:alie āt rōnes,pcedūt de merito ꝓdigni.

¶ Ad 5am qōnē dōz:q diminuē penā ifernalē p̄t itelligi duplr.vno mō ita q ds libereť a pena quā ia meruit:ꝛ sic cū nullus libereť a pena nisi sit absolut' a culpa:sed qz effect' nō diminuunt neq; tollunt nisi diminuta uel ablata cā,per opa ex charitatē fcā:que neq; culpā tollē neq; diminuē pñt:pena iferni mitigari nō pōt. Alio mō ita q meritū pene ipediat:ꝛ sic hi' opa diminuūt penā iferni. p'oꝝ hō reatū omissiōis cuadit que hi' opa p̄fic.2'oꝝ hi' opa aliq̃ mō ad bonū dispōnūt:ut hō ex minori ꝓtēptu ēt pctā faciat:ut ēt a multis pctis p hi' opa retrahat:ſz diminutionē uel dilationē tpalis pene merent hi' opa:sic dī de Achab.3. Regū.21.eodē mō sicut ꝛ bonoꝝ tpaliū ꝓsecutionez. Quidā āt dicūt q minuūt penā iferni nō subtrahendo aliq̃d de ipa q̃tū ad subam:ſz fortificādo subm ut meli' sustinē possit.sed hoc non pōt ee:qz fortificatio nō est nisi ex ablatiōe passibilitatis:passibilitas āt est

ſz mēsurā culpe.ꝛ iō si culpa nō diminuit nec ſbz fortificari pōt. Quidā ēt dicūt q diminuit pena q̃tū ad vmē ꝓscie:ꝛ nō q̃tū ad ignē:ſz hoc ēt nihil est:qz sic pena ignis equat culpe:ita ꝛ pena remoꝛsionis ꝓscie: ubi silis rō est de utroq;:ꝛ per hoc pz solo ad obiecta.

Ad 4m sic,pcedit. Ur q satisfactionē nō oporteat fieri p opa penalia:qz p satisfactionē opz fieri recōpēsationē ad dinā offensa:ſz nulla recōpēsatio vi fieri p opa penalia:qz de' nō delectat in penis nr̄is.g nō opz satisfactionē p opa penalia fieri.

¶ p̄.q̃to aliq̃s op' ex maiori charitate ꝓcedit tāto min' est penale:qz charitas penā nō bēt.j. Joā.4.si g opz opa satisfactoria ee penalia q̃to magis ſt ex charitate facta min' erūt satisfactoria:qō ſz est. ¶ p̄.satisfacē est ut dic Anſel.honorē debitū deo ipēdē.sed hoc ēt alijs q̃ opib' penalib' fieri pōt.g satisfactionē nō opz penalib' oplb' fieri. ¶ Sz cōtra est qō Gregoriꝰ dicit. Justū est ut pctoꝝ tāto maiora sibi iferat lamēta per penitētia:quāto maiora itulit dāna per culpā. ¶ p̄.per satisfactionē opz sanari vuln' pcti pfecte:sed peccatoꝝ medicine sunt pene:ut phus dicit in 2.ethi.ergo opz q per penalia opera satisfactio fiat.

¶ Ulteri' vi q flagella q̃b' a deo in hac vita punimur nō possint satisfactoria ee.nihil eni pōt ee satisfactori uz nisi qō est meritorū:ut ex dictis pz:ſz nō mereмur nisi p ea que in nob sūt:cū g flagella q̃bus a deo punimur nō sint in nob:vi q satisfactoria eēnō.pñt. ¶ p̄. satisfactio tm̄ bonoꝝ est:ſz hi' flagella in malis inducunt:ꝛ pcipue eis debent.g nō pñt esse satisfactoria.

¶ p̄.satisfactio respicit pctā pterita:ſz aliq̃n ista flagella ifligunt illis qui pctā nō bñt:sic de Job pz.g vi q nō sint satisfactoria. ¶ Sz ꝺ est qō dī Ro.5. Tribulatio patiētia opat:patiētia aūt ꝓbationē:ꝛ a pctō purgationē:ut glo.ibidē dic.g flagella pctā purgāt:ꝛ sic sūt satisfactoria. ¶ p̄.Amb.dic. Et si fides.i.pcti ꝓscia defit pena satisfac.g hi' flagella sūt satisfactoria.

¶ Ulti' vi q icōueniēter enūent opa satisfactoria cū dī q sūt tria:el'yna:ieiuniū ꝛ oſo:qz op' satisfactoriū dī ee penale:ſz oſo penā nō bēt cū sit ꝺ pene tristitia medicina:ſz delectationē.vñ dī Ja.5. Tristat aliq̃s i vob oret ꝛ psallat.g nō dz cōputari iter opa satisfactoria.

¶ p̄.oē pctm̄ uel est carnale ul' spūale:ſz sic dic Hiero'. Jeiunio sanant pestes corpis:oſone pestes mētis g nō dz ee aliq̃ op' satisfactorium. ¶ p̄.satisfactio necia est ad emūdationē pctoꝝ:ſz el'yna ab oib' pctis emūdat. Luc.xj. Date el'ynā ꝛ oia munda sūt vob.g alia duo sūt supflua. ¶ Sz ꝺ vi q debeāt ee plra:qz ꝺria ꝺrijs curant:ſz mlta plra sūt pctoꝝ gña q̃ tria.g debēt pl̄a satisfactiōis opa cōputari. ¶ p̄.pegriationes ēt iniūgunt ꝓ satisfactiōe ꝛ discipline sive flagellationes que nō cōputant sb aliquo hoꝝ.g ifficiēter nūant.

Rñdeo dom ad.j.q.q satisfactio ut dictū est respectu hēt ad ꝓteritā offēlaz ꝓ q̃ recōpēsatio fit p satisfactionē:ꝛ ēt ad futurā culpā a q̃ per eā ꝓseruamur:ꝛ q̃tū ad utrūq; exigit q satisfactio p opa penalia fiat. recōpēsatio eni offēse ipoztat adeq̃tionē quā opz ee el'q offēdit ad eū i quē offēsa cōmissa est.adeq̃tio aūt i bōna iustitia attēdit p sbtractionez ab vno q plus hūit iusto ꝛ additionē ad alterū cui sbtractū est aliq̃d.deo aūt q̃uis q̃tū ex pte sui est nihil sbtrahi possit.tñ pctō q̃tū in ipso est aliq̃d ei subtraxit peccādo ut dictū est.vñ opz ad hoc q recōpēsatio fiat q aliq̃d sbtrahat a peccāte p satisfactionē qō i honorē dei cedat.op' aūt bonū ex hoc q est hi' nō subtrahit aliq̃d:ſz magis pfic ipz.vñ subtractio nō p̄t fieri p op' bonū nisi penale sit. Et iō ad hoc q aliq̃s op' sit satisfactoriū opz q sit bonū ut in honorē dei sit:ꝛ penale ut aliq̃d pctōri subtrahat. Silr ēt pena a ds̄pa futura p̄seruat:qz nō facile hō ad pctā redit exā penā expertus est.vñ ſm phm. Pene medicine sunt.

Ad primū g̃ dōz:q q̃uis de' nō delectet i penis ut sūt pene:delectat tñ i eis ut sūt iuste:ꝛ sic satisfactorie ee pñt. ¶ Ad 2m dōz:q sic i satisfactiōe ꝓsiderať penalitas:ita i merito ꝓsiderať difficultas:diminutio aūt difficultatis ex pte ipsi' act' diminuit meritū ceteris pib':ſz diminutio difficultatis ex ꝓmptitudie uolūtatis nō diminuit meritū ſz auget:ꝛ silr diminutio penalitatis ex ꝓmptitudie uolūtatis qō facit charitas nō diminuit efficaciā satisfactiōis ſz auget. ¶ Ad 3m dōz:q debitū,p pctō ē recōpēsatio offense q̃ sine pēa peccāt] nō tit:ꝛ de tali ōbito Anſ.itel'lit

¶ Ad 2am.q.dōz:q recōpēsatio offēse ꝓterite pōt fieri ꝛ ab eo q offēdit ꝛ ab alio:qñ aūt fit ab alio talis recōpēsatio vidicatiōis magis q̃ satisfactiōis rōnē bēt:qñ āt fit ab ipso q offēdit ēt rōnē satisfactiōis bēt.vñ si flagella que ꝓ pctīs a deo ifligunt fiāt aliq̃ mō ipsi' patiētis:rōnē satisfactiōis acciptūt.fiūt aūt ipsi' inq̃tū ea acceptat ad purgationē pctoꝝ eis utēs patient si aūt rō eis p ipatiētia dissētiat:tūc non efficiunt aliq̃ mō ipsi':ꝛ iō nō bēt rōnē satisfactiōis ſz vidicatiōis tm̄. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q q̃uis illa flagella nō sint oino in ptāte nr̄a:tñ q̃tū ad aliq̃d sūt:ut.ſ.eis patiēter utamur:ꝛ sic hō facit de necitate vtutez.vñ ꝛ meritoria ꝛ satisfactoria ee pñt. ¶ Ad 1m dōz:q sic ex eodē igne ut Greg.dic. Aurū rutilat ꝛ palea fumat:ita eisdē flagellis ꝛ boni purgant ꝛ mali magis ificiunt p ipatiētia:ꝛ iō q̃uis flagella sint coia:tñ satisfactio est tm̄ bonoꝝ. ¶ Ad 3m dōz:q flagella respectū hñt ad culpā ꝓteritā semp:ſz nō ſp ad culpā ꝓsone:ſz ad culpā nāe. si eni i nā hūana nulla culpa ꝓcessisset nulla pena fuisset:ſz qz culpa in nā ꝓcessit ꝓsone alicui' dinit' pena inferť sine culpa ꝓsone ad meritū vtutis ꝛ cautelaz pcti sequentis:ꝛ hec duo ēt necia sunt in satisfactione:opz enim ee op' meritoriū ut honoꝝ deo exhibeat:ꝛ opz ee virtutū custodia ut a futuris pctis p̄seruemur.

¶ Ad 4tiā.q.dōz:q satisfactio ut dictū est dz ee talis p quā aliq̃d nob subtrahaťm ad honorē dei:nos aūt nō bēm' nisi tria bona.ſ.bona aie:bona corpis:ꝛ bōa fortune.ſ.exteriora. Ex bonis q̃dē fortune subtrahim' aliq̃d nob p el'ynā:ſz ex bonis corpalib' p ieiuniū:ex bonis aūt aie nō opz q aliq̃d sbtrahaťm nob q̃tū ad eētiā uel q̃tū ad diminutionē ipsoꝝ:qz per ea efficimur deo accepti:ſz p hoc q ea sb'mittim' deo totalr:ꝛ hoc fit p oſonē. Lōpetit ēt iste nūs ex pte illa q̃ satisfactio pctoꝝ cās excidit:qz radices pctoruꝫ tres ponunt.j. Jo.2. Lōcupia carnis:ꝛcupia oculoꝝ:ꝛ supbia vite:ꝛ ꝺ ꝛcupiaz carnis ordinat ieiuniū:ꝺ ꝛcupiam oculorū el'yna:ꝺ supbiā vite oſo:ut Aug.dic sup Mat. Lōpetit ēt q̃tū ad hoc q satisfactiōis ē pctoꝝ suggestiōib' aditū nō idulgē:qz oē pctm̄ uel in deū cōmittim':ꝛ ꝺ hoc ordiat oſo:uel in ꝓximū ꝛ ꝺ hoc el'yna:uel in nos ipsos ꝛ ꝺ hoc ordiat ieiuniū. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q ſm q̃dā duplex est oſo:q̃dā que ē ꝓtēplatiuoꝝ q̃ꝛ ꝓuersatio in celis est:ꝛ talis qz totalr est delectabilis nō ē satisfactoria.alia est que ꝓ pctīs gemit' fūdit:ꝛ talis hēt penā ꝛ est satisfactiōis ps. Uel dōz meli':q queli bet oſo hēt rōnē satisfactiōis:qz q̃uis hēat suauitatē spūs:tñ hēt afflictionē carnis:qz ut dic Greg.sup eçe chie. Dū crescit in nob fortitudo amoris ītimi ifirmat ꝓl'dubio fortitudo carnis.vñ ꝛ neruꝰ femoris iacob ex lucta angeli emarcuisse legit in geñ. ¶ Ad 2m dōz q pctm̄ carnale dī duplr.vno mō qō i ipsa delectatio-

ne carnis cōplet.ut gula ut luxuria.alio mō qō cōplet in his que ad carnē ordinant q̄uis nō in delectatione carnis ſz in delectatione aie magis:ut auaritia.vñ talia pctā ſt q̄ſi media int ſpūalia ⁊ carnalia:⁊ iō opz q eis ēt rnd̄eat aliq̄ ſatisfactio ꝑa.ſ.el̄yna. ¶ Ad 3m dicēdū:q q̄uis ſingula iſtoꝝ p q̄da ꝓueniētia ſingulis pctis appropriant:qz ꝛgruū eſt ut in q̄ds peccauit in hoc puniat:⁊ q pcti cōmiſſi per ſatiſfactionem radix abſcidat:tñ q̄libet hoꝝ ꝑ q̄libet pctō ſatiſfacē pōt. vñ ei qui nō pt vnū ex eis pficē iniugat aliō.⁊ ꝑcipue el̄yna aliox vices ſupplē pōt inq̄tuz alia ſatiſfactiōis opa p el̄yna ſibi dſq̄ mereat q̄dāmō in illis q̄b̄ el̄yna tribuit.vñ nō opz q ſi el̄yna oia mūdat pctā q̄ ꝓpter hoc alie ſatiſfactiōes ſupfluāt. ¶ Ad 4m dm:q q̄uis ſint multa pctā in ſpe:tñ oia ad illas tres radices uel ad illa tria pctōrū gña q̄bus oīm̄ dicras ſatiſfactiōes rnd̄e reducunt. ¶ Ad 5m dz:q q̄d̄ in affictiōe corporis ptinet totū ad ieiuniū refert:⁊ quicq̄d in ꝓximi utilitatē expēdit totū elemoſyne rōnē hēt: ſiḷr quecūq̄ latria exhibeat deo oronis accipit rōnē: ⁊ iō etiā vnū opus pōt hāe plures rōnes ſatiſfaciēdi.

Ad 5m ſic ꝓcedit.Ur̄ q reſtō ſit ſatiſfactiōis ps:qz ſatiſfactio recōciliat deo ⁊ ꝓxio ſz per reſtōnē hō recōciliat ꝓximo.ḡ reſtō ē ſatiſfactionis ps. ¶ Ꝑ.ſatiſfactio fit per ꝛriū pcti:ſicut p ieiuniū ſatiſfacim̄ de gula:ſz ꝛriū pcti male ablationis eſt reſtō.ḡ reſtō eſt q̄da ſatiſfactiōis ps. ¶ Ꝑ.Ambr.dicit q̄ va pnia eſt a pctō ceſſare:ſed qui reſtituit a pctō ceſſat:qz q̄diu ds alienū eo iuito detinet peccat.ḡ reſtō eſt ps pnie:ſz nō niſi rōne ſatiſfactiōis.ḡ ē ps ſatiſfactiōis. ¶ Sz ꝛ.ſatiſfactio fit deo:ut pz per diffōnē Anſ.ſup̄ poſita:ſz reſtō fit ꝓxio.ḡ ſatiſfactiōis nō eſt reſtō ps. ¶ Ꝑ.ſatiſfactio pōit in arbitrio ſacerdotis pniaz iniugētis:nō āt reſtō.ḡ reſtō nō ē ſatiſfactōis ps

¶ Ulteri⁹ vī q ablatū nō ſp dz reſtitui:fama enīz reſtitui nō pt:ſz fama aufert.ḡ nō dē oī ablato pt fieri reſtō. ¶ Ꝑ.dāna in pſona illata ſūt maxia:ſed hī⁹ dāna nō pñt reſtitui:ut ablatio vgitatis:abſciſſio mēbri alicui⁹.ḡ nō oē ablatū pt reſtitui. ¶ Ꝑ.q ipedit aliquez a pſecutiōe alicui⁹ vī hoc ſibi auferre:ſz hoc non dz ei reſtituē uel recōpēſare:ſic ſi q̄s ipedit aliquē ne p̄bendā pſeq̄t.ḡ vī q nō oē ablatuz debeat reſtitui. ¶ Ꝑ.q occaſiōez dāni dat dānū dediſſe vī:ſz ille q ſb̄uertit ſemia in capo ꝓiecta dat occaſionē dāni de toto fructu qui ide ſeq̄ poſſet.⁊ ſiḷr de illo qui detiet pecuniaz creditoris ultra ⁊minū pfixū:ex q̄ ille poterat lucrari de toto lucro qō accidē potuiſſet:nec tñ vī q teneat ad reſtōnē toti⁹ lucri qō accidē potuiſſet:ul̄ fruct⁹ qui pcipiēdus eēt.ḡ nō opz q ſp fiat ablatoꝝ reſtitutio.

¶ Sz ꝛ vī q hō dz pl̄s reſtituē q̄ abſtulerit:qz ꝓceptū legis uetꝰ eſt:ut pz in Exo.q ouis reddat in q̄druplū:⁊ bos in q̄ntuplū:⁊ hoc ꝓceptū cū ſit de moriḇ⁹ vī eē morale:ḡ adhuc manet.ḡ tenet hō in q̄ntuplū:uel q̄druplū reſtituē. ¶ Ꝑ.ea que i ſcriptura ponunt nobiſ in exēplū dant.ſz Luc.x.dī q ſache⁹ ſe ob tulit ad reſtōnē in q̄druplū eoꝝ que accepat per fraudē.ergo ⁊ talis debet eē apud nos reſtōnis modus.

¶ Ulteri⁹ vī q ſolus ille qui accipit ad reſtōnē teneat: qz nō exigit pl̄s in reſtōne q̄ illatū eſt in dāno.ſi ḡ vn⁹ ſolus dānū itulit ille ſolus ad reſtōnē tenet:al̄s ml̄ta pl̄a recipet dānificat⁹ q̄ ea que amiſit ſi a q̄libet ꝓſētiēte deberet ſibi ſolidū reſtō ſieri. ¶ Ꝑ.nulli debetur reſtō niſi ei qui dānū paſſus eſt:ſz ꝛtigit q aliq̄s ꝑcipiat dānificari aliquē ul̄ ꝓſulat:aut ꝓſentiat:⁊ tñ ille nō dānificat.ḡ tales nō ſp ad reſtōnē tenent. ¶ Ꝑ.nullus dz icurrē dānū pſone pro euitādo dāno pecūie al

teri⁹:qz charitas dz eē ordiata:ſz qñq̄z ſi aliq̄s raptorē māifeſtaret icurreret pſone ſue piculū.ḡ nō eſt uer q teneat ille q nō manifeſtaret ad reſtōnē:ut q̄dā dicūt. ¶ Ꝑ.multi ēt bōi viri nō rep̄hēdunt eos q̄s vidēt iniuſte accipe aliena.vñ ourū eēt dicē q tenerent ad reſtitutionē oium.ḡ etiā ille qui nō repzehēdit nō tenet ut a q̄buſdā dicit reſtituere. Simil̄r etiaz poteſt obj̄ci de illis qui nō obſtant:⁊ tamē obſtare poſſunt.

¶ Ulteri⁹ vī q nō ſit ſp reſtō facienda ei q̄ dānū paſſus eſt:nulle enī pt reſtituē ei quē nō cogīſcit:ſed q̄q̄z furneſcit cui⁹ſit res quā furto accepit.ḡ vī q non teneat ei reſtituē. ¶ Ꝑ.ille qui accepit nō tenet niſi ad reſtō nē.ſz aliq̄n ad eū cui debet fieri reſtō nō poſſet pueni re ſine magno dāno:fortē ēt in maiori q̄ ſit ꝓcium rei reſtituēde.ḡ vī q in tali cāu non teneat ei reſtituere.

¶ Ꝑ.aliq̄s in depdatiōe citatū iniuſte accipit aliq̄:ſz nō pt ei cui⁹ fuit reſtituē:qz ul̄ neſcit eū ul̄ mortu⁹ē.ḡ vī q nō teneat reſtituē. ¶ Ꝑ.aliq̄s ꝓlat⁹ eccl̄ie iniuſte aliq̄s res eccl̄ie ꝓcedit.ſz iſte nō tenet reddē eccl̄ie ut vi.qz uenirēt ad man⁹ illi⁹ ꝓlati q nō ē dign⁹ea recipe ḡ vī q nō ſp ei q̄ dānū paſſus ē ſit reſtitutio facienda.

¶ Sz ꝑ ē.qz p reſtōnē itegrat eq̄litas iuſtitie:ſz eq̄litas iuſtitie ē ut q̄s auferāt a lucro appōat ad dānū.ut di.i.5.etb.ḡ vī q reſtō ſit ſp faciēda ei q̄ dānū paſſus ē

Rn̄deo dz ad pmā.q.q ieq̄litaz iuſtitie appoſita duob⁹ modis ptigit.uno mō in reb⁹ exteriorib⁹:ut q̄n vn⁹ rē aliena detiet.alio mō i actionib⁹ ⁊ paſſiōib⁹:ſic cū q̄s aliū p violētia vberat:⁊ hec duo aliq̄n ſepata ſt:ut per ſe pz.aliq̄n āt ꝓiungunt:ut cū q̄s per violētia accepit in q̄ ei a q̄ accepit iniuriā ⁊ ꝓtuelia ifert:⁊ ꝓ hoc repatio eq̄litatis iuſtitie duplr ſignificat:repatio eni ieq̄litatis exñtis i reb⁹ reſtō dī. repatio āt ieq̄litatis exñtis in actiōib⁹ ⁊ paſſionib⁹ ſatiſfactio nolat:⁊ iō q̄nq̄z ē ſatiſfactio ſine reſtōne aliq̄ ut cū q̄s ſe ꝓxio hūiliat de aliq̄b⁹ ꝓtueliꝰ ei ocis.aliq̄n āt reſtō ſine ſatiſfactiōe:ut cū q̄s mutuū reddit.aliq̄n āt utrūq̄z exigit:ut cū q̄s alicui p violētia rē ſuam ſ̄btraxit:⁊ ſic loq̄mur hic de reſtōne rei male ablate in q̄ hō ꝓximū ⁊ deū offēdit. Quidā ḡ dicūt q talis reſtō nō ē pars ſatiſfactiōis:qz nō debet deo tm̄ necē ad arbitriū ſacerdotis:ſz eſt ad ſatiſfactionē pambuluz. Sz hoc nihil ē.qz oēpctm̄ qō in ꝓximū cōmittit ēt i deū cōmiſſū ē:ſic⁊ in dilectiōe ꝓximi dilectio dei includit.vñ⁊ ſatiſfactio ꝓximi ꝓiūcta hēt ſatiſfactiōez dei:nec obſtat q nō ē ad arbitriū ſacerdotis:qz ſacerdos nō ē ibi vicari⁹ ꝓximi ſic ē vicari⁹ dei:⁊ iō ſatiſfactio que ē deo faciēda dependet ex arbitrio ei⁹:ſz ſatiſfactio que ē ꝓximo deo ſil̄ faciēda nō. Et iō alij dicūt q eſt ſatiſfactiōis ps:ſz hoc uer nō eſt:qz ſatiſfactio offēſaz remouet⁊ a pena libat:nulla āt ex hoc ipo q offēdē deliſtit ꝓſequit hoc q de offēſa p̄cedēti recōciliatione iueniat:ul̄ penā ꝑ illa debitā euadat:ſed hoc ſolū ꝓſequit:q maiorē offēſaz⁊ penā non cumulat:⁊ ſic ceſſare ab offēſa nlla ps ſatiſfactiōis ē:ſz eſt pambulū ad ſatiſfactionē:⁊ iō cū reſtō nihil aliō ſit q̄ ab offēſa ceſſare:qz ex hoc ipo q rē aliena detiet eo iuito offēdit. ꝓſtat q nō ē ps ſatiſfactiōis ꝑe accepte:ſz eſt pambulū ad ſatiſfactionē:nō tm̄ ꝓpter rōnē ꝓxio facta eſt pars ſatiſfactionis deo facte:ſed reſtitutio non eſt pars ſatiſfactionis:neq̄ deo neq̄ ꝓximo facte.

Ad primū ḡ dz:q de offēſa hō ꝓxio nō recōciliat q hoc q ſua ei reſtituit.ſz per hoc q ſup̄ hoc aliq̄d hūilitatis ei exhibet:⁊ ita nō ſequit q reſtō ſit ſatiſfactiōis ps. ¶ Ad 2m dz:q reſtō nō eſt ꝛriū ad acceptionē ul̄ detentionē iniuſtā:ſz ma-

gis eſt negatio ul̄ ꝓuatio ipſi⁹:⁊ iō nō opz q hoc ſufficiat ad ſatiſfactionē:ſic nec ē ſatiſfactoriū,p gula ut dſ nō imoderate comedat:ſz ut ēt a moderatiſ abſtineat.

¶ Ad 3m dz:q ceſſare a pctō dī eē ps pnie:nō q̄dē deſiſtēdo a pctō ꝓterito nō ſic ꝑambulū ad pniam:ſz ꝑcidendo cās futurorū pctōrū:ut dictū eſt ꝓius.

¶ Ad 1am.q.dz:q p ſatiſfactionē dz q̄ hō ſic deo ita ꝓxio recōciliet:recōciliatio āt nihil aliō ē q̄ amicitie repatio:manēte āt cā diſſoḷonis amicitie:amicitia repari nō pt:que q̄dē cā fuit ieq̄litas ex iuſta acceptione ul̄ detētiōe cāta:⁊ iō ille ſatiſfacē nō pt nec deo re cōciliari q̄ rē male ablatā ul̄ detētā male nō reſtituit.

¶ Sz ſciēdū q amicitia:ut pb̄ſ dīc i.8.etb.nō reḡit ſp eq̄le:ſz q̄ poſſe:⁊ iō ſi aliq̄ ſit ablata que oino reſtitui nō pñt:ſuffic uolūtas reſtituēdi cū tāta reſtōne q̄ ta poſſe ē fz ꝺditionē utriuſq̄ ad arbitriū bonorum.

¶ Ad p̄m ḡ dz:q ille q malitiā alicui⁹ māifeſtat ei q̄ hēt cozrigē:ul̄ ēt ſi ſit icozrigibiliſ in ſpectu eccl̄ie: ut ꝓfuſus a pctō deſiſtat:ul̄ ſaltē ut alij ab eius ꝓſortio cozruptiuo diſcedāt.Fuato ordie charitatiſ frne:nō in iuſte famā aufert.vñ nō tenet ad fame reſtōnē.ſi āt in tētiōe diffamādi hoc fecerit:iiuſte aufert ēt ſi uer ſit q̄d dīc:⁊ tūc tenet ad fame reſtōnē:ul̄ dō ſe falſū dixiſſe ſi falſū dixit:ul̄ q̄cūq̄s alio⁹ nō mētiēdo ſi uer dixit:ſine hoc tñ q ſe uer dixiſſe dicat:qz nō dz alicui⁹ fama cū mēdacio reſtitui. ¶ Ad 1m dz:q reſtō ꝓncipal̄r iuēta ē in dānis que iferūt i reb⁹ foꝛtuie que reſtitui pñt:i his āt que obtio tāgit que nō pñt ad ſile bonū reſtitui dz fieri reſtō q̄lis poſſe ē.ſ.ad arbitriū bonoꝝ. ¶ Ad 3m dz:q ille q ꝺpedit aliquē ne p̄bēdaz ꝓfeq̄t ſi hoc faciat qz idign⁹ eſt ul̄ ut de alio meli⁹ puideat:nō iuſte fac.vñ nō tenet ad reſtōnē.ſi āt aio ledēdi ip̄z tenet ad reſtōnē:nō q̄dē tāti q̄tū ualebat p̄bēda:qz ipſe eā nō bñ erat ꝓſecut⁹:ſz pēſatis ꝺditionib⁹ utriuſq̄ ꝛ bonoꝝ. ¶ Ad 4m dz:q ille q ſb̄fodit ſemia nō tenet ad tātū q̄tū agri fruct⁹ ualituri erāt:ſz q̄tū ager ſic ſemiat⁹ ualē ꝓſeuit:qz multis de cāis pt ipediri agroꝝ fruct⁹:⁊ ſiḷr dz ē de eo cui debitū nō reſtituit ſuo tpe:qz nō tenet reſtituē tantū q̄tū lucrari potuiſſet:ſz fm eſtiationē lucri qō accidē ꝓſeuit pēſato labore⁊ iſoztunīs ēt que in lucro accidē alis poſſet:qz lucrū nō cātur tm̄ ex pecunia:ſed ex iduſtria ⁊ labore. ¶ Ad 5m dm:q illō p̄ceptū legis q̄uis ſit de moriḇ⁹:nō tñ ē morale ſed iudiciale.talia enī p̄cepta,p loco⁊ tpe pplo illi dabāt.vñ nūc nō obligāt niſi de,nouo ſtatuerent ab aliq̄ q ſtatuendi hēret ptātē:nihilomin⁹ tñ inq̄tū hēbāt aliq̄d ſignificatiōis p cbz ipleta ſt hi⁹ p̄cepta ſic⁊ cerionialia. ¶ Ad 6m dm:q ſache⁹ nō dixit hoc q̄ſi nec̄iū:ſed ex abūdāti.

¶ Ad 3am qōne dz:q q̄dā vſus dant de illis q tenent ad reſtōnē tales. Juſſio ꝓſiliū ꝓſēſus palpo recurſus. Participās mut⁹:nō obſtās:nō māifeſtaſ. Sz tm̄ q̄n q̄s iſtoꝝ ſt q̄ ad reſtōnē ſp obligāt.quoꝝ p̄m ē iuſſio: q̄n aliq̄s iubet aliquē depdari:al̄s tyranni nō tenerent ad reſtōnē.2m ē ꝓſenſus ad rapinā ꝓpetrādā in eo ſine q̄ rapia fieri nō poterat.3m ē recurſus:q̄n.ſ.aliq̄s recepatoꝛ latronū ē⁊ eis ꝓtociniū ꝓſtat.4m ē ꝓticipatio q̄n aliq̄s latroni ſe ſociat ad ſpoliādū⁊ ptē ſpolioruz accipit.5m ē nō obſtans:cū.ſ.ex offō obſtare tenet:ut p̄ncipes⁊re q̄ iuſtitiā ſuare debēt ſi nō obſtāt cū ob ſtare poſſint ad reſtōnē tenēt. Jn aliis āt cāis enūeratis nō obligat ſp q̄s ad reſtōnē:niſi in certis caſib⁹ q̄n ꝓbabiliꝛ credit q ꝓſiliū ſuū fuit efficax:⁊ q alis iuſta ablatio cōmiſſa nō fuiſſet.ſiḷr ēt nō ois palpo.i.adulator ad reſtōnē tenet:ſz ille q̄ adulādo ad auferēdū ici tat:oicēs boc ſignū ſtrēnuitatis eē.ſiḷr ēt mut⁹ oī qui ex offō reclamare tenet:⁊ nō reclamat:nec tūc ſp tenet ad reſtōnē niſi opet ut fiat iiuſta ablatio:ſz dz idu cē eū q̄ abſtulit ut reddat.ſiḷr ēt nō ois q̄ nō māifeſtat tenet ad reſtōnē:ſz ille q̄ p latrocinio celat⁊ ꝓticeps eſt lucri:in oib⁹ aūt his ſi p̄ncipalis reſtituit:alīq̄ deobligant a debito reſtōnis:⁊ per hoc pz ſolo ad obiecta.

¶ Ad 4am qōnē dz:q reſtituē ēiterato ſtatuē aliquē in ſue rei poſſionē:⁊ iō pz q̄ illi q̄ ꝓuat⁹ē re ſua debet fieri reſtō. ¶ Ad p̄m ḡ dm:q qñ icert⁹ eſt dñe rerū ablatarꝝ pauper ſt hēdes:⁊ iō nō deobligat a debito reſtōnis:niſi det pauḷ⁹,p aia illi⁹:cui reſtō debebat: adhibita tñ ꝑus diligētia debita. ¶ Ad 1m dm:q ſi ſit res magni ualoris dz ſibi trālmittē ſi ꝑt cōmode. nec obſtat ſi dānū de remiſſiōe patit:qz ipe ſibi cā fuit iniuſte auferēdi:ſi āt trālmittē nō poſſit:ul̄ res ſit non magni ualoris.ꝑt eā dare,ppinq̄s illi⁹ſi hz:ul̄ alicui ce nobio ſi nō hēt,ppinq̄s cū,ptestatione tali q ei reddē teneāt ſi reḍſiuerit:ul̄ vnḡ cōpuerit. ¶ Ad 3m dm: q ille q̄ illo⁹ accipit dz pauḷ⁹ illi⁹ ville restituē:ul̄ in alios uſus coitatis illi⁹ citatis expēdē ꝑz arbitriū epi ul̄ illoꝝ ad q̄s ptinet cura illi⁹ citatis. ¶ Ad 4m dz: q debet fieri reſtō eccl̄ie ut res ille deueniant ad ſucceſſorē illi⁹ ꝓlati.qz ipſe eas recipe q̄uis nō mereatur eccl̄ia tñ ꝑdere eas nō debet.

Queſtio.II.

Deinde querit de el̄yna.⁊ circa hoc q̄runt ſex. ꝑ̄ q̄d ſit.2o de effectu ſiue fructu ei⁹.3o de ptib⁹ eius .4o de q̄ ſit danda elemoſyna.5o quis poſſit eam dare.6o cui debeat dari.

Ad primū ſic ꝓcedit.vī q diffō el̄yne quā q̄dā aſſignāt.ſ.el̄yna ē opꝰ in q̄ dat aliq̄d idigēti ex cōpaſſiōe pp deū ſit icōueniēt aſſignata.vilitare eni ifirmos ſpēs el̄yne eſt.ſz in hoc ope nō dat aliq̄d.ḡ dation nō dz poni in diffōne el̄yne.

¶ Ꝑ.ip̄z datū el̄yna dī:qz dicimur el̄yna dare.ſz ip̄z datū nō ē opꝰ:ſz res q̄da.ḡ el̄yna nō ē opꝰ. ¶ Ꝑ.i el̄ynis aliq̄d q̄nq̄z dat clicis p̄bē datis:q tñ nō idigēt:ſed diuites ſt.ḡ nō eſt de rōne el̄yne q idigēti det. ¶ Ꝑ. opꝰ q̄ō ſit ex electione ē magis laudabile q̄ opꝰ q̄ō ſit ex paſſiōe:qz ē deo ꝓzmi⁹ q̄ nihil ex paſſiōe opat.ſz cōpaſſio ē paſſio q̄dā:qz nullꝰ cōpatiē niſi patiat.ḡ nō ē ex necītate el̄yne q ex cōpaſſiōe det. ¶ Ꝑ.actꝰ nō recipit ſpēz a fine ultio:ſz a ꝓximo:al̄s oēs actꝰ vtutuz eēnt vni⁹ſpēi.ſz ultimū q̄ pōit in diffōne dz eē ꝺia ſpecifica.cū ḡ de⁹ſit ultim⁹ finiſ oiuz actionū nr̄aꝝ.vī q nō debeat poni in diffinitiōe el̄yne q̄ſi finalis ꝺia.

¶ Ulti⁹ vī q el̄yna nō ſit ſatiſfactiōis ps:nō eni ē nec̄iū ſatiſfacē niſi ei q̄ peccauit.ſz ſi nunḡ hō peccaſſet:neceſſe hēret el̄ynas dare.ḡ nō ē ſatiſfactiōis ps. ¶ Ꝑ. totū nō pt eē pfectū ſi ps ei ſubtrahat.ſz pt aliq̄s pfecte ſatiſfacē de aliq̄ pcto ēt ſi nulla el̄yna det.ḡ ſatiſfactiōis ps nō ē el̄yna. ¶ Ꝑ.nihil pt eē ps toti⁹ niſi differt ab alīs ei⁹ ptib⁹.ſz el̄yna non differt a ieiunio⁊ oꝛone ꝑz q̄ad pniaz ptinēt:qz hoc eis oīb⁹ cōpetit in q̄tū ſt penalia:ut ex dcis pz.ḡ el̄yna nō ē ſatiſfactiōis ps. ¶ Ꝑ.in ſacris nec̄itatis ut in baptiſmo adhibet remediū qō nulli poſſit deeē:ſic aḡ.ſz pnia ē ſacrꝫ ne ceſſitatis:ut ex pmiſſis pz.ḡ cū dare el̄yna non poſſit cuilibet cōpetē q̄ peccare pōt:qz nō ē niſi poſſidētiuz aliq̄d:vī q nō debeat poni pnie⁊ ſatiſfactionis parꝫ.

¶ Sz ꝛ Luc.3.ſup illō. Facite fructꝰ dignoſ pnie.dic gl.q dare el̄yna ſit ps pnie.ſz nō niſi rōne ſatiſfactiōis ḡ ē ps ſatiſfactiōis. ¶ Ꝑ.in foro ſeculari nō ſolū punit aliq̄s p cozpis leſionē:ſz ēt p bonoruz ſubtractionē.ſz ſatiſfactio in foro pnie ſit per opa penalia.ḡ debēt nō ſolū ieiuniū quo affligit cozpus:ſed el̄yna in q̄

subtrahuntur res temporales pars penitentie esse.
¶ Ulteri⁹ vi⁹ q elyna nō sit act⁹ vtutis.q².j. Thimo.4. ubi oi⁹ q pietas ad oia valet:exponit,p elynaz largitiōe.sz pietas nō ē vt⁹:sz donū.g̃ elyna nō ē act⁹ vtutis. ¶ ℙ.nlla passio ē vt⁹:ut phs,pbat i.2.eth.sz elyna ex mificordia,pcedit que passio ē:ut p3 p gl.sup il lud psal. Tota die miſeꝛt.elyna a mificordia icipit.g̃ nō ē act⁹ vtutis. ¶ ℙ.nihil ē i gñe qđ nō sit in aliq̃ el⁹ spe.sz nō pt reduci ut vī ad aliquā spē3 vtutis:q² tm tres vtutes iueniunt circa extiora bōa opari:i qb⁹ nō ē elyna.s.iustitia:libalitas:magnificētia.elyna ât nō ē act⁹ iustitie:q² nō reddit alienū:sz dat suū.silr nec act⁹ libalitatis:q² libalitas nō attēdit idigētiā quā attēdit elyna.silr nec magnificētie.q² pt eēi puis ⁊ in magnis g̃ nō est act⁹ vtutis. ¶ Sz ꝯ ē:subuenire miſis ē act⁹ iustitie:ut p3 p Aug.⁊ hītū est in.3.li.oi.33.sz subueni re miseris ptinet ad elyna.g̃ elyna est act⁹ iustitie:⁊ sic est actus vtutis. ¶ ℙ.nihil est meritoriū nisi actus vtutis:q² felicitas est virtutis pmiū:ut ēt phus dicit. sed elyna est maxime meritoria.ergo est act⁹ vtutis.
¶ Ulteri⁹ vi⁹ q elyna nō cadat i pcepto Luc.3.sup illō Inꝛrogauerꝛ eū turbe.oiē gl.ex vbis Joānis terrore pcussi ꝓximū q̃rūt:sz Joānes rñdit q itēderēt elynis. g̃ dare elynas ē ꝓximū ⁊ nō pceptū. ¶ ℙ.qlibet pt li cite sua retinē:sz retinēdo sua nō dat aliq̃s elynā.g̃ da re elynā nō ē in pcepto. ¶ ℙ.si cadit elyna sub pcepto:nō cadit nisi sub pcepto negatio.q² Ambi.dicit. Pasce fame moriētē:si nō pauisti occidisti:nō occidē ât ē pceptū negatiuū:sz nō cadit sb pcepto negatiuo: alioqn hō teneret sp elynā dare:q² pcepta negatia ob ligāt sp ⁊ ad sp.g̃ dare elynā nō cadit sub aliq̃ pcepto. ¶ ℙ.oē qđ cadit sb pcepto aliq̃ tpe obligat trāsgres sores ad pctm̄ mortale.sz hoc nō ē de elyna:q² sp pōt ꝓbabilis opio alicui remanē q si ipe nō subuēit q alius subuenire possit:nō eni vn⁹ posset oīb⁹ sbuenire.g̃ dare elynā nō cadit sb pcepto. ¶ Sz ꝯ est qđ dicē gl. Matth.6. Te ât faciēte elynā.ꝓcie faciēt elynā pro pcepto adiplēdo miscet se laudis appetitio.ergo dare elynā cadit sub pcepto. ¶ ℙ.illō sine q̃ charitas esse nō pōt cadit sub pcepto.sz sine elynaz largitiōe i aliquo casu charitas eē nō pōt.ut p3.j.Jo.3. Qui hūerit sbaz hui⁹ mūdi:⁊ viderit frez suū necitatē patiētez:⁊ clauserit viscera sua ab eo:quō charitas ꝓis mānet in ipo.q̃si dicat nllo mō.g̃ dare elynaz cadit sub pcepto.

Rñdeo dōz ad pmā qōnē:q² elyna nomē grecū est:⁊ dī ab eloys qđ ē miſia:uel mificordia:que miſiā aliena suā facꝛ.vñ sic hō miſiā a se expellit q̃tū pt.ita mificors miſiaz aliena expellit ei subueniēdo:que q̃dē subuētio fit p hoc q² ei sua bōa coicat:vñ ipa coicatio bonoꝛ ꝓꝛ ad miseꝛ nomē elyne accepit.hec ât coicatio nō pt eē meritoria ⁊ vtuosa:nisi qñ pp deū fit.⁊ iō in diffōne pdcā tangunt oia que ad pfectionē elyne ꝓcurrūt p3 q² ē meritoria: ipa eni miſia aliena que ē mificordie pn̄m tāgit i hoc qđ dic idigēti.mificordia ât que ex miſia aliena nascit in nobis tāgit i hoc qđ dic ex cōpassiōe:sed mificordie effect⁹ in releuādo aliena miſiā q̃si suā tāgit in hoc qđ dī.op⁹ in q̃ aliq̃d dat.hoc eni est essentiale ipi elyne.sed intentio directa in deū que dat ei rōnez merendi tangit in hoc qđ dicitur:ꝓpter deum.

Ad primū g̃ dōz p3 ph3 in.3.ethi.Oia illa q̃ꝛ pciū nūmismate pōt cōpari uel cōsueuit:pōt in rōne dati ⁊ accepti uenire.⁊ iō illi actus qui in subuētiōe aliene miſie exhibent ēt q̃si dona accipiunt cū sine pcio ipēdunt. ¶ Ad 2m dōz:q² q² hit⁹ distiguunt ex actib⁹:⁊ act⁹ ex obtiſ.iō qñq² noia equi uocant ad hit⁹ act⁹:⁊ oīta.sic p3 de fide:que ꝓ signi ficare:uel hītū fidei:uel actū ei⁹:aut ipaz.rē creditaz. Et silr elyne nomē aliq̃n significat ipam rē data:⁊ sic nō diffinit hic aliq̃n ipaz oationez.⁊ sic accipit pdcā diffō. ¶ Ad 2m dōz:q² clicis ēt si ipsi nō idigeant elyne oanē ut miſtris paupz⁊ diſpensatorib⁹ elynaz:⁊ iō qđ eis in elynā dat per eos paupib⁹ transmittitur. ¶ Ad 4m dōz:q² sic in.3.li.oi.26.dcm̄ ē. Noia passionū fēstibiliū aliq̃n p quādā sititudinē trāsferūt ad act⁹ uolūtatis qui sine passiōe sūt:⁊ sic cōpassio que ꝓꝛ im portat passionē tristitie de aliena miſia dī q̃tenꝰ de ip so actu uolūtatis;q̃ alicui displicet aliena miſia:⁊ sine tali cōpassiōe nunq² elyna dāda est:q² non subueniret aliq̃s miſie aliene:nisi uellet eū nō eē miseruz:⁊ talis cōpassio ēt in deo ē:q² ei mala nr̄a.ex uolūtate añcedēte displicent:⁊ q̃tenꝰ ēt ex ꝓsequēte:sz in nobis etiā q̃tenꝰ adiūgit cōpassio ꝓꝛ dicta:q² appetit⁹ supioꝛ na t⁹ est appetitū iferiorē mouē:vñ si sit fortis ipꝛessio in supiori erit ēt in iferiori:nisi aliq̃d repugnet.⁊ p3 hoc miſicordia ⁊ uerecūdia:⁊ q̃dā alie passiōes laudabi les sunt in q̃tuz ex debita electione boni ꝓcedunt. ¶ Ad 5m dōz:q² q̃uis esse,ppt deū nō det spēm elyne q̃tū ad esse saū pmū:tn dat sibi ultimū cōplemētū sm q² est meritoria:⁊ iō ultimo in diffōne ipi⁹ ponit. ¶ Ad 1am q̃nē dōz:q² a pcto desistē nō est de eēntia satisfactiōis:ut ex pdcis p3.sz est ad satisfactionē pambulū sic fundamētū ipsi⁹.vñ cū aliq̃s peccet hocꝛ̃po q² nō facit hoc qđ facē tenet:ꝓstat q² id qđ qs alias fa cē tenet:nō est de eēntia satisfactiōis:sz pambulus ad ipaz.vñ cū ad elynaz largitionē q̃nq² aliq̃s tenet qñ q² nō:ut postea patebit:ꝓstat q² illorum elynaz largi tio ad qua qs tenet:nō est ps satisfactiōis:⁊ pambulū ad ipaz.ille vo elyne ad qs qs al⁹ nō tenet pñt satisfactorie eē cū sint opa bona ⁊ penalia:qđ exigebat ad op⁹ satisfactorū:punit eni qs nō solū ex afflictiōe cozpis facta:sz ex subtractiōe rez. Et p hoc p3 soluti⁹ ad pmū. Quidā tn dicunt q² ēt ꝑme satisfactorie sūt ex largitiōe oīne miſicordie. ¶ Ad 2m dōz:q² rō illa ,pcedit de pte itegrali:elyna ât nō est talis ps satisfactiōis:sz magis subiectiua:⁊ ideo ēt sine ipsa satisfa ctio sua cōpleta rōne hēt in q̃libet suaz ptiū p se:sic als in q̃libet suaz spērū. ¶ Ad 3m dōz:q² pena dī ma lū inq̃tū subtrahit aliq̃d bonū:q² sic nāe nocet.vñ sic est diuersa rō boni in diuitiꝭ qs appetit ꝓcupia oculoꝛ:⁊ delitiꝭ qs appetit ꝓcupia carnis:⁊ honorib⁹ in qs tēdit supbia vite:ita est diuersa rō pene in elyna:q̃ subtrahit diuitias.⁊ in ieiunio qđ subtrahit delitias;⁊ in oꝛone que altitudinē supni spūs depꝛimit p hūilitatē:⁊ pp hoc sūt diuerse ptes satisfactiōis.nec differt de pdcis bonis utrū sint simplr bona uł extiata bona q̃tū ad rōnē pene:sic neq² q̃tū ad rōnē appetit⁹:pēa eni uolūtati ꝓriat:ut Anſ.dic. ¶ Ad 4m dōz:q² elyna nō tm̄ ꝓsistit in collatiōe pecunie:sz ēt in aliꝭ obse quiꝭ pp deū,primis factis:ut dcm̄ ē.vñ ⁊ si alicui pe cunia desit:nō tm̄ facultas dādi elynā deest:⁊ si deeēt oino facꝛas respectu elynaz cozpaliū pp penuriā re rū ⁊ cozpis debilitatē:nō tm̄ deesset facultas respectu elynaz spūaliū:q² posset alti uł ꝓsulē uel orare saltē: ⁊ si ēt facultas oino deesset:uolūtas cōpleta sufficēt. ¶ Ad 3am q̃nē dōz:q² cū vt⁹ sit hit⁹ quo dirigimur ad bñ opandū:oz q² ois act⁹ q̃ de se rectitudinez ipoꝛtat ad aliquā vtutē reducat:q̃uis ēt in sui rōne nō exꝑimat oē illō qđ ad pfectionē vtutis reqrit:sic dare q̃ dādū ē dī eē act⁹ libalitatis:q̃uis in hoc nō exꝑimat ois debita circūstātia que ad actuz libalitatis exigit. Cū g̃ elyna p3 q² dcm̄ ē ipoꝛtet q̃dā rectitudinē:q² si

gnificat dationē ordinatā ad sbuētionē miſie:qō ip3 nomē declarat:cū elyna ab eloys qđ est miseria dicat: patet q² elyna de se dicit vtutis actū:q̃uis nō exꝑiat oēs ꝓditiones que ad actū vtutis requrunt.datiōes au tē ⁊ acceptiones ordinat libalitas:vñ op3 q² elyna sit aliquo mō act⁹ liberalitatis:cui⁹ miſericordia ꝓponitur a qbusdā:ut in.3.dictū est dist.33.eo q² liberalitas cōiectat bonū coiter in datiōib⁹.sz miſicordia cō iectat in eis aliq̃d spāle bonū qđ est releuatio miserie aliorū.vñ elyna ē act⁹ miſicordie:⁊ p ꝓns libalitatis. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q² pietas sm Aug.x.de ci.dei:more vulgi dī ipa miſicordia:⁊ sic ad pietatē ptinē dī elyna:⁊ nō sm q² est donū:qualr aūt pietas donū a miſi cordia differat in li.3.dist.33.dictū est. ¶ Ad 2m dōm: q² miſicordia sm q² ipoꝛtat cōpassionē tm̄ ad miſiaz alterius nō est virtus sed passio:sm aūt q² ipoꝛtat ele ctionē cōpatiētis sm hoc virt⁹ est. ¶ Ad 3m dōm:q² ut patet elyna reducit ad aliquā vtutē etiā a phs as signatā:q² ad mificordiaz imediate:⁊ ad libalitatem mediate:q̃uis eni liberalitas coiter nō attēdat idigē tiā nihil tn̄,phbet aliquā libalitatis spēm indigētiaz attēdē. ¶ Ad 4m dōm:q² subuenire miſis ut ibidez dcm̄ est nō est act⁹ iustitie rōne sui:sz rōne sue ptis:p3 q² libalitas ēt ad iustitiā reducī sic p3. ¶ 5m ꝓcedm⁹ ¶ Ad 4am q.dōz:q² cū elyna sit act⁹ vtutis:op3 q² aliq̃ mō cadat sub pcepto:q² pcepta legislatoris ad virtu tē ducere intēdit:ut dī.2.ethi.reducit aūt ad hoc pre ceptū. Honora parētes.honoꝛ aūt ille sm Aug.ad re uerētiā ⁊ subuentionē in necessarijs ptinet:⁊ noie pa rētū oīs ꝓxim⁹ itelligit:sed pcepta affirmatiua nō ob ligāt ad semp:q̃uis sp obligēt.sz obligāt,p loco ⁊ tpe ⁊ p3 alias determinatas cōditiones. Cū aūt usus diuitia rū sit ordiatus ad subuenīēdū necitatibus pntis vite que q̃dē subuētio dz eē ordiata:p3 q² qui diuitijs non utit ad subueniēdū pntis vite necitatibus:uel inordi nate utit:a vtute recedit. Ordo aūt subuētionis talis debet attēdi q̃tū ad duo ex pte coꝛ qb⁹ subueniſ:ut ꝑmo sibi postea sibi ꝓiūctis subueniat:⁊ deide extra neis.2°ex pte necitatis talis dz eē ordo:ut ꝑus abso lute necitatib⁹ subueniat q̃ alicui necitati ꝓditionate: que est cū qs idiget aliq̃ ad sui stat⁹ decētē ꝓseruatio nē:⁊ iō pceptū legis ad hoc obligat:ut illō qđ supest alicui post subuētionē pfectā⁊ sibi ꝓiunctis:puta fa milie quā gubernare dz respectu utriusq² necitatis in elynas expēdat ad subuēiēdū aliꝭ respectu utriusq² dcꝛ neoꝛ absolute ꝑmo subueniat q̃ necitati ꝓxime,ꝑe uel ,ppi quoꝛ ꝓditionate:⁊ iō dī coiter q² dare elynā de sup fluo cadit in pcepto:⁊ sic dare elynā ei qui est in extre ma necessitate:dare aūt de eo qđ est necessariū necessitate scōa:nō aūt de eo qđ est necīū necessitate ꝑma: q² hoc eēt ꝯ ordinē charitatis. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q² fa cere aliq̃d boni ad qđ ex legis pcepto nō tenemur:ad superogationē ptinet:de qua cōsilia dant.⁊ ideo cum dare aliq̃d de supfluo respectu ꝑme necessitatis:sz ne cessario scōa necessitate ad subueniēdū maiori necessitati:z si nō sit necessitas absoluta est bonus ad qđ ex pcepto nō obligamur:ideo est superogationis:⁊ pp hoc de hoc est cōsiliū:⁊ sic itelligit gl.illa. ¶ Ad 2m dōm:q² sicut est accipe supfluū ⁊ diminutū in datione ita in retentiōe ⁊ acceptione:ut phs dicit in.4.ethi. Et ideo aliq̃s retinēdo sua ꝓpria virtutē facit q̃nq²:⁊ per ꝓns ꝓpria legē dei:que ad oēm virtutis actū sufficienter ordinat:q̃uis nō facit cōtra legē secularis fori:que non pōt perfecte ad oēs virtutes ordinare. Et ꝓterea quādo alius est in statu extreme necessitatis: efficiunt sibi oia coia:vnde ⁊ si per violētiaz uel furtū acciperet nō peccaret. ¶ Ad 3m dōm:q² sicut dictuz est reducit ad pceptū affirmatiuū qđ est. Honora parentes.sed cū oē pceptū affirmatiuum p3o tpe ad qđ obligat peccatū dimissionis inducat:oē aūt peccatuz sub,phibitione cadat:ꝓcepta aūt affirmatiua habēt ,phibitiones sicut ꝓcepta negatiua annexa p3o illo tē pore ad qđ obligāt:sicut etiā quelibet affirmatio habet negationē ꝓiunctā:⁊ sm q² illud peccatū omissio nis pōt esse cā uel occasio alterius peccati:sm hoc intelligit qđ Ambro.dicit. Pasce:si nō pauerꝛis occidi sti. ¶ Ad 4m dōm:q² tēpus ad qđ obligat pceptū de elemosynis faciendis accipit ex parte accipiētis:⁊ ex parte dantis:ex parte aūt accipiētis quādo apparent signa ,pbabilia extreme necessitatis future nisi ei subueniat:ut cū aliquis vidit alios ꝑpotentes:uel pigros ad subueniendū:⁊ pauperē indigentem cibo ⁊ potu ⁊ aliꝭ vite necessarijs nec sibi satisfacere posse:nō eniz expectanda est ultima necessitas:q² tūc forte nō pos set iuuari natura taꝛ fame uel siti cōsumpta.dicit eniz Chrīs.sup Jo. Nō oz pauperē ululāte deceptorē uocare. Quid dicis o homo pp vnū panē deceptionē dꝰ cōplicat utiq² dicis:quocirca maxime misericordiam cōsequat:hic aūt maxima necessitate eripiat. Ex par te aūt dātis qñ habet hō multa qbus nō indiget:neq² ad sustērationē vite sui ⁊ suorū:neq² ad decētē status sui ꝓseruationē:⁊ si pauper extreme necītatis nō cō pareāt:neq² op3 occasionē future necītatis ptēdē ul tra,pbabilia signa future necītatis q² hec ē superflua sol licitudo quā dñs,phibet matt.6.nolite solliciti eē tē.

Hd 2m sic ,pcedit. Ur q² elyna decedētē i pec cato mortali a pēa ifernali libet. Thobie.4.oi. Elyna ab oi pctō ⁊ a morte libat:⁊ nō pati tur animas ire in tenebras.sed in hoc nulla esset elyne cōmēdatio si illos a tenebriꝭ eriperet:qui tenebra rū debitores nō erāt.g̃ ⁊ decedentes in pctō mortali qui tenebraꝛ debitores sūt a tenebriꝭ iferni liberat. ¶ ℙ.Ambi.dic.j.Thi.4.sup illō. Pietas ad oia ua let. Pietatē ēt sequerꝛis:si lubricū carnis patiaſ:uapu labit q̃dē:sz nō pibit.nō ât pt itelligi de lubrico uenia li:uł q̃ qs penitet q² ēt sine elyna p illud nō piret.g̃ in pctō mortali decedētes per elynā liberant a pditione inferni. ¶ Sed ꝯ.nullus liberat a pena inferni nisi per gratiā dei. Hgratia eni dei vita eterna est. Ro.6. sed ille qui decedit in peccato mortali caret gratia.ergo nec per elemosynas a pena inferni liberari potest. ¶ Ulteri⁹ vi⁹ q elyna sit min⁹ satisfactoria q̃ alia opa satisfactiōis. Matth.17.dī. Hoc genꝰ demoniozꝰ in nullo eꝯcit nisi in ieiūio ⁊ oꝛone.nec fit aliq̃ mētio de elyna.g̃ ieiuniū ⁊ oꝛo sūt efficaciora ad delendū pctm̄ q² elyna. ¶ ℙ.satisfactiōis op⁹ op3 eē penale ⁊ deo acceptū.sz ieiuniū est magis penale q̃ elyna:⁊ oꝛo ē op⁹ magis deo acceptū q̃ elyna iquātū maiorē familiaritatē cū deo ꝓquirit.g̃ elyna est min⁹ satisfactoria q̃ ieiuniū ⁊ oꝛo. ¶ Sz ꝯ est qđ glo.dicit.j.Thi.4.sup il lud. Pietas ad oia ualet. Oiꝭ sūma discipline christiane est i mificordia ⁊ pietate:sz in illo ꝓsistit sūma rei qđ ē i re pcipuū.g̃ pcipuū inē alia satisfactiōiꝭ opa ē elyna. ¶ Ulteri⁹ videt q² virtus elemosyne magis consistit in dato exteriori q̃ in affectu interiori:ut dicitur cōmuniter in suffragꝭ mortuorū citius liberant pro qbus dant plura etiā si pro alio bona uolūtas ipēdat.ergo

efficacia elyne magis ꝓsistit i dato q̄ i affectu. ¶ Ꝑ. efficacia elyne est in expiādo pctm. sed ubi est maior dātū maior pctm expiat: qz ꝑ maiorē pctō ubi maior sūma pecunie in elynis dande iniūgit. g̃ efficacia elyne ꝓcipue cōsistit in dato. ¶ Sz ꝯ sup illō psal. Qui seminat in lachrymis etc. dic glo. Magna uolūtas multū dedit: mlt̄ō semiauit. i hac uolūtate illa vidua q̄ duo minuta misit nō parū semiauit. g̃ efficacia elyne magis pēsat ex magnitudine uolūtatis q̄ ex magnitudine dati.

Rñdeo dōz ad. j. q. q. cā pene ifernalis est elya mortalis: manēte aūt cā manet effect' vñ cuz ab eo qui in pctō mortali moritꝰ nō possit ulti' culpa mortalis tolli: sic nec a demonib': qz ut dic Dama. Qō est hoibꝰ mors: est demōibꝰ casus. pz q̄ neq; elyna ab eo ꝑus facta: neq; post mortē ei' fca ab alio pōt eū q̄ i pctō mortali decedit a pena iferni liberare.

Ad primū g̃ dōm: q̄ eo mō quo alijs libat a pctō mortali p elynā libat ab ifernalib' tenebris. Libat aūt elyna a pctō mortali boiez adhuc in statu vie exīt̄e ouplr: uel ipediēdo futurum pctm: sic z alia opa meritoria que boiez in gram ꝓfirmāt: uel a ꝓterito liberādo ingtū diſponūt eū q̄ iā in pctm icidit ad gram recupandā: sic z alia opa de gne bonoz recta itētiōe fcā. ¶ Ad 2m dōz: q̄ ire lic de lubrico mortali. q̄ aūt dī nō pibit: nō ē fz necitatē itelligēdū: sz fm q̄dā diſponē: qz p hoc q̄ opib' pietatis alijs uacat i pctō mortali exīt: diſponit se ad graz ut nō facile pmitrat i pditionē ire. Ul' si itelligat de uēia li efficacia elyne i hoc oñdit q̄ pena uaplatiōis diminuit p eā ul' p ipm ueniale ipedit ne i mortali trahē possit.

¶ Ad 2am. q. dōz: q̄ efficacia satisfactiōis iuenit i trib' satisfactiōis ptib': sic vt' tot' potētialis i ptib' eius: que dd̄ cōplete i vna iuenit z i alijs diminute: sic tota vt' aie iuenit i rōnali: sz i sensibili aia iuenit diminute: z adhuc magis diminute in uegetabili: qz aia sēsibilis icludit i se vtutē aie uegetabilis: z nō ꝙuertit. Elyna eni icludit i se vtutē oīs z ieiunij duplici rōne. p̄o qz elyna eū ꝓstituit cui dat debitorē ad orādū z ieiunādū z alia bona que pōt facīēdu; p eo qui dedit. 2o qz elyna ꝑ deū data est q̄si q̄dā oblatio deo fcā. vñ phs ēt dic i. 4. eth. q̄ bona opa hñt aliq̄d sile deo sacratis. oblatio aūt ipsi deo fcā vim oīs hēt. Et silr ingtū bona exteriora ad cozpis ꝙseruationē ordinant: sbtractio exteriōz bonoz p elynā q̄si vtute ꝓtinet ieiunū quo macerat cozꝑ. silr ēt oīs vtute ꝓtinet ieiunū: qz extēsio itell's ad deū debilitatē cozpis parit ut oēz est. Uñ elyna cōpletꝰ hēt vim satisfactionis q̄ oīs: z oīs q̄ ieiunū. z iō dī. j. Thimo. 4. Cozpalis exercitatio ad modicū utilis est: z ꝑ hoc elyna magis iducit: ut ulis medicia pcti q̄ oīs: sic Luc. xj. Date elynaz z oia mūda sūt uob. z Dañ. 4. Pctā tua elynis redime. z Thobie. 4. elyna ab oi pctō libat. z. j. Thi. 4. Pietas ad oia ualet. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q̄ satisfactio ē medicina z ꝓseruās a pctō futuro z expiās a ꝓterito. Et q̄uis elyna hēt vim expiādi qōcūq; pctm ꝓteritū nō tn hēt oēz vim ꝓseruādi a futuro pctō: qz oīs z ieiunū ꝓseruāt a q̄busdā pctis: nō solū ꝑ modū meriti: qō ēt elyna facē fz ꝑ modū ꝯrie assuetudis. Et sic ibidē dic glo. q̄ ieiunio saluāt cozpis pestes: fz oīone pestes mētis. z fz hoc itell'r q̄ aliq̄ pctā tn a ieiunio ul' oīone sanant. ¶ Ad 2m dōz: q̄ q̄uis pena i satisfactiōe re q̄rat: tn̄ ꝑncipali' est in ea bonitas actꝰ q̄ penalitas: z qz elyna plus hēt de rōne boni q̄ ieiunū ingtū imediatꝰ se ad charitatē hēt: z ingtū nō est singulare bonū faciētis: fz cōe faciēti z patiēti: elyna plus erit satisfactoria q̄ ieiunū: silr z oīs q̄uis boiez magis familia rē deo reddat q̄ elyna: sic ꝓtēplatiua pluſ q̄ actiua: tn̄ itercessoꝛ ꝑ elynā multiplicatio plus ualet ad iterp̄tādū pctoꝛ remissionē: q̄ singularis uniꝰ hois oīo.

¶ Ad ttiā. q. dōz: q̄ elyna ut ex oīctis pz: hēt efficaciā: z ex ipo faciēte ingtū est q̄dā op' meritoriū: z ex re ciptēte ingtū obligat ad orādū ꝑ illo q̄ elynā dedit. si g̃ ꝓsideraꝛ elyne efficacia ex ꝑte recipiētis: sic maior efficacia in maiori dato ꝓsistit ingtū ꝑ hoc ꝓles z magis debitoreꝫ efficiunt. ex ꝑte aūt datis sic respectu p̄mū ēntialis efficacia elyne magis pēsat ex affectu q̄ ex dato: fz respectu ꝑmū accītalis: utputa remissiōis pene: uel alicui' hī magnificaꝛ efficacia elyne ex magnitudine dati: nisi ex ꝑte altera itētio uolūtatis magnitudini exterioris dati ꝓpōderet: pōt eni tā itēsa eē uolūtas q̄ ēt oēm penā absoꝛberet z reatū: sic de contritione dicit. Et per hoc patet rñsio ad obiecta.

Hō 3m sic ꝓcedit. Uī q̄ supflue assignent elyne coꝛpales. 7. que hoc vsu ꝓtinent. Ui sito: poto: cibo: redimo: tego: colligo: cōdo. Uisito. i. ifirmū: poto. i. sitiētē: cibo. i. esurientē: redimo. i. icarceratū: tego. i. uestio nudū: colligo. i. recolligo hospitez: cōdo. i. sepelio mortuū. Ois eni elyna ad utilitatē eī cui dat dz ordiari: sz sepultura nō est ad utilitatē mortui ut Seneca dic. g̃ nō fit elyna in hoc q̄ mortuꝰ sepeliat. ¶ Ꝑ. dñs Mat. 25. misericordie opa cōmēorat dñs' hō a dānatiōe libat z regnū merek. sz ibi nō cōputat mortui sepultura. g̃ nō est aliq̄ elyna. ¶ Ꝑ. elyna dat ad sbuenientiā necitatiꝫ alioꝛ: sz q̄dā uestes nō sūt ad necitatē sz ad oznatū: z q̄dā cibi z pot' nō sunt ad necitatē sz ad delectationē. g̃ nō vī q̄ semp uestire nudū z cibare esurientē sit pz elyne. ¶ Sz ꝯ. mlte alie sūt necitates hūane vite q̄ ꝑdicte: sic cec' idiget ductione: claudus uectiōe. Cū g̃ elyna ad oēs necitates oꝛdinet: vī q̄ ifficiēter elyne ꝑdicte nūent. ¶ Ꝑ. iter oēs necitates ꝑncipales est pauptas: sed de hac nō fit aliq̄ mētio. g̃ insufficiēter elyne ꝑdicte numerantur.

¶ Ulteriꝰ vī q̄ ēt elyne spūales icōueniēter nūent: que hoc vsu ꝓtinent. Consule: castiga: solare: remitte: fer: ora. Cōsule. i. ooce igrātē z dirige dubitātē: itell'r eni in hoc ouplex elyna spūalis. s. doctrina z ꝓsilij: castiga delinquētē: solare. i. ꝓsolare tristē: remitte deliquētib' in te: fer. i. porta ifirmitates alioꝛ z grauamina: ora ꝑ oīb'. elyna eni cadit sb̄ ꝑcepto: z obligat ad tp̄s determiatū ut ꝑdictū est. sz nō est tp̄s docēdi nisi q̄n alijs igrās occurrit. si g̃ elyne ps sit doctria vī q̄ q̄ncū q̄ hō videat aliquē igrātē q̄ debeat eū docē. ¶ Ꝑ. q̄cūq; determinat aliquā qōnē docet q̄rētē: z ille q̄ dat ꝓsiliū qōnē determinat: qz ꝓsiliū qō est ut dī in. 4. eth. g̃ nō dz alia elyna poni ꝓsiliū q̄ doctria. ¶ Ꝑ. elyna ad libalitatē reducit ut dictū est: sz seueritas ꝯ libalitatē diuidit ut in. 3. li. di. 33. dictū est de ptib' iustitie. g̃ cum castigare delinquētē ptineat ad seuēritatē: nō vī q̄ debeat iter elynas poni. ¶ Ꝑ. elyna nō cōputat iter ptes charitat] sz iter ptes iustitie cū sit op' satisfactoriū cū g̃ remittē deliquēti z ferre molestias alioꝛ sit charitat] pcē: vī q̄ nō sint ptes elyne q̄ ē act' misericordie

¶ Ulteriꝰ vī q̄ elyne coꝛpales ꝑmineāt spūalibꝰ. elyna eni ordinat ad sbueniēdū idigētie: sz magis idiget cozpus q̄ spūs: g̃ potioꝛ est elyna coꝛpalis q̄ spūalis. ¶ Ꝑ. quāto minꝰ recōpēsat elyna dati: tāto elyna est acceptioꝛ. vñ dī Mat. 5. O. receperūt mercedē suam qui laudē suā ꝓ elynis querūt. sz in coꝛpalib' elynis minoꝛ fit recōpēsatio: qz bona spūalia alijs coicata in possidēte crescūt. ergo elemosyne coꝛpales sūt potiores. ¶ Ꝑ. quāto elemosyna magis satisfacit desiderio pauꝑis tāto gratioꝛ est. sz magis satisfit desiderio

recipiētis ꝑ elynas coꝛpales q̄ spūales: qz defectꝰ coꝛporales magis sentiunt. g̃ elyna coꝛporalis potioꝛ est. ¶ Sz ꝯ est. qz p elynas spūales subuenit spūi: p coꝛpales aūt coꝛpi. sz spūs ꝑmict coꝛpi. g̃ z elyna spūalis coꝛpali. ¶ Ꝑ. quāto ē nobilī' oatuz tāto est nobilioꝛ elyna: sic ēt in elynis coꝛpalib' pz. sz bonū spūale q̄ō i elynis spūalib' oat est meli' q̄ coꝛpale: q̄ō dat i coꝛporib'. g̃ elemosyne spūales sunt potiores coꝛporalib'.

Rñdeo dōz ad p̄mā. q. q̄ elyna coꝛpalis ordinat ad subueniēdū necitati coꝛpi: quedd̄ est ouplex. s. coīs z spāliꝫ rōne alicui' accītis: coīs dd̄ necitas coꝛpis est ouplex: vna ex hoc q̄ iā moꝛtē icurrit: z ad hoc ordiat sepultura mortui: alia fm q̄ est nobis necīū aliq̄d pscruās a moꝛte ne eaz aliqs icurrat: z hoc ouplr: vno mō ꝓhibēs coꝛruptiuū iteri': q̄ō est defectio nutrimēti. z ꝯ hoc ordinat cibatio esurietis z potatio sitientis: fz q̄ his duob' idiget ad nutrimētū. Alio mō ꝓhibet coꝛruptiuū exteri' z ad hoc ēt ordinat ouplex elyna. s. tegē nudū: z colligē hospitē in domo: qz his duob' ꝯ aeris itēperiez idigem' s. ueste z domo. Silr ēt necitas spālis ꝑt eē ouplex ul' ex cā itrinseca sic ifirmitas: z ꝯ hac ordiat visitatio in firmoꝛ: uel ex cā itrinseca sicut detētio icarceratorū: z ꝯ hoc ordinat redēptio captiuoꝛ.

Ad primū g̃ dōz: q̄uis sepultura nō ꝓsit moꝛtuo fz se coꝛpalr: ꝓdest tn̄ ei fz q̄ in mēoriꝭ hoiuz remanet: tū qz in ꝓfusiōe moꝛtui reputat q̄ ꝑsepult' iacet: tū qz ex ipo tumulo magis in mēoria manet. z aliq̄ ad orādū ꝑ ipo excitant. vñ monumētū oī a mēoria: ut Aug. dic in lib. de cura ꝑ moꝛtuis agēda. ¶ Ad 2m dōz: q̄ oīs enumerauit illas elynas in q̄b' maioz idigētia appet ut euidentioꝛ appeat iustitia iudicātis: oū hos ꝑ elynis remunerat: z illos ꝓ omissiōe ꝓdēnat: z tn̄ in alijs scripture locis talis elyna cōmēdat: sicut pz de Thobia z de Simone machabeo: qui parētib' z frib' suis ꝑsepulchza solēnia edificauerūt: z ēt Joseph qui coꝛpꝰ oīs ꝑsepeliuit z ex hoc laudat. ¶ Ad 3m dōz: q̄ aliq̄n illud q̄ō ē ad delectationē ul' oznatū in necitatez vtit. z hoc ouplr. ul' ꝑ ifirmitatē: qz ifirmi sūt sustētādi delicatis cibis z uestib' molliorib': ne nā grauet: uel ꝑ ꝓstinā ꝙsuetudinē: aut ēt dignitatis statū: i q̄ aliqs ēt paup sine cō fusiōe nō pōt alijs uti: z iō ēt Aug. in regula his duob' gñib' hoiuz ꝓcipit uberi' subueniendū. ¶ Ad 4m dōz: q̄ oēs alie necitates ad aliquā istaꝛ reducunt: dq̄d eni ad subuētionē morbi ptiet hoc totū sub visitatiōe ifirmi ptinet. ¶ Ad 5m dōz: q̄ sic nūm eo q̄ ē mēsura q̄dā: ut phs dic. 5. ethi. ptiet oia necīa vite vtute: ita ēt pauptas ptiet oēs necitates: z iō subuēire pauperi non est specialis elemosyna ab alijs distincta. sed generalis omnes includit.

¶ Ad 2am. q. dōz: q̄ elyne spūales dicunt q̄b' defectib' ꝓximi in spūalib' subuenit: qō q̄dē fit ouplr: uno mō q̄n alijs ipetrat ꝓxio subuētionē a deo: z hoc facit oīo. alio mō q̄n alijs subuēit ꝓxio per seipm: z hoc uel ꝯ defectū pene uel ꝯ defectū culpe. si ꝑmō hoc ē ouplr: qz pena spūalis ul' est in itellu fz ignorātiā: z ꝯ huic defectū est doctria respectu itell's spēculatiui: z ꝙsiliū respectu itell's ꝓtici. ul' est in affectu. s. tristitia: z ꝯ huic defectū est ꝙsolatio. Si aūt 2o mō. s. ꝯ defectū clpe hoc ouplr: uno mō ex ꝑte ipi' peccātis: cui' ordiatiōi subuenit castigatio: alio mō ex ꝑte alteri' q̄ ex culpa peccātis ledit: z sic ꝯ culpā est ouplex remediū. s. remissio ex ꝑte ei' in quē directe culpa cōmittit. z supportatio ex ꝑte ei' cui peccātis societas est onerosa. Ul' alr: defectꝰ cui subuenit ꝑ elynas spūales: aut ē defectꝰ pene in ꝓtellu ꝓtico: ul' speculatiuo: z sic est doctria z cōsiliuz ut dcm est: ul' in affectu z sic ē ꝙsolatio: aut est defectꝰ culpe: z sic ul' in seipz cū spe emēdationis: z sic castigatio: aut sine spe emēdatiōis: z sic est nō restat nisi ꝑ oīonē dinū subsidiū iplorare: ul' in ꝓximū: z sic q̄tuz ad culpā idiget remissiōe: q̄tū ad penā quā ifert supportatiōe. ¶ Ad ꝑm g̃ dōz: q̄ sicut dare elynā coꝛpalē nō cadit sub ꝓcepto obligāte nisi ad tp̄s necitatis: z ut alicui in necīs vite subueniat. ita ad doctrinā alteri' nō obligat hō ꝑ ꝓ debitū offīm: nisi in his que sūt de necitate saluti: z q̄n nō eēt qui iſtrueret: u' q̄n aliqs aliū errantē videret: nisi eēt ali' qui ex offō id facē teneret. als āt docē est ꝙsiliū z supererogatio q̄dā: sic z de elynis coꝛpalib' dcm est. ¶ Ad 2m dōm: q̄ nō ois q̄ō est ꝙsiliū. sz q̄ō que est de reb' agēdis a nobis: z qz dubitatio siue igrātia talis hēt rōnē spālē defectꝰ ingtū deficit scia que dz eē regitiua i ope: iō spālis elyna pōit ꝙsiliū ꝓter doctrinā. ¶ Ad 3m dōz: q̄ penā castigādo iſligē ꝓtigit ouplr: aut ingtū est afflictiua illius cui iſert: z sic ad seueritatē ꝓtinet: que eqlitatē iustitie fuat fz q̄ penā culpe recōpēsat: aut fz q̄ cedit in bonū eiꝰ in quē pena iſert. z sic largo mō ad liberalitatē reducit: ꝓut oē bñficiū ipēsū quodāmō libalitatis ē. ¶ Ad 4m dōm: q̄ charitas est mater oium vtutū. z iō est incōueniēs si act' qui sunt aliaꝛ virtutum quasi elicientiū sint etiā charitatis quasi impetrantis.

¶ Ad 3am qōnē dōz: q̄ elyna hēt efficaciā ut dcm ē: ex ꝑte oātis: z ex ꝑte recipiētis. ex ꝑte āt oātis efficacia elyne pēsat per ꝓditionē ipi' act' quo subsidiū ꝓximo cōfert: z sic simplr loquēdo elyna spūalis dignioꝛ est: qz act' spūales digniores sūt coꝛpalib' donis. Ex ꝑte āt recipiētis pōt mēsurari elyna ouplr: uel rōne boni q̄ ꝑfert: z sic adhuc elyna spūalis ꝑeminet uel rōne necessarij: z sic q̄dā spūales sūt q̄busdā coꝛpalib' ꝓtiores. s. que ꝯ culpā ordinant q̄buscūq; elynis coꝛpalib': qz hō magis oz vitare clpā q̄ aliquē defectū coꝛpalē ēt moꝛtē. q̄da vo coꝛpales: que. s. sūt ad sustētatiō nē vite q̄busdā elynis spūalib' magis sūt necie. s. que sūt ad bñ eē: sz ille que sūt ad bñ eē spūale sunt magis necie illis que sūt ad bñ eē coꝛpale. sic g̃ pz q̄ oib' coꝛpalib' elynis alique spūales potiores sūt: z silr in gne loquēdo de utrisq;. ¶ Ad ꝑm g̃ dōz: q̄ q̄uis coꝛpus hēat plures idigētias q̄ spūs: tn̄ idigētie spūs sūt magis fugiēde q̄ idigētie coꝛporis: sicut eligibiliores sūt spūales q̄ coꝛpales diuitie. ¶ Ad 2m dōz: q̄ recōpēsatio nō diminuit efficaciā elyne: sz itētio recōpēsationis. vñ q̄uis alijs docēdo ipe ēt adiſcat: non tn̄ q̄nq; ꝑ hoc facit: sz solū ut alteri subueniat. Et ꝓterea itētio acq̄rēdi aliq̄d spūale bonū nō minuit rōnē meriti: qz ꝑ ipz deo ꝓsimur ut frequenē cōtigit. ¶ Ad 3m dōz: q̄ z si min' sentiat alijs defectꝰ spūales hoc ē ꝑ defectū ei': nō āt mēsurat elyna ꝑ hoc q̄ acceptat qui recipit. sed fm q̄ acceptare debet. als meritū danti z recipiētis pēderet arbitrio: quod falsuz est.

Hō 4m sic ꝓcedit. vī q̄ de necitate nō sit dā elyna, qz ut dicit Aug. Peccat q̄ ꝓpostē agit. sz ordo charitatis hoc exigit ut hō magis sibi q̄ alteri subueniat. g̃ peccat subtrahēdo sibi necīa ut alteri ꝓferat. ¶ Ꝑ. phs dicit in. 4. eth. q̄ qui dissipat substantiā suā. i. diuitias destruit seipm. z hoc ꝓcipue uerū est q̄tū ad necessaria: sed peccat qui seipm occidit: g̃ etiā peccat qui de necessarijs sibi elynam facit. ¶ Sed ꝯ est: qui oia dat nihil sibi retinet de necīs. sz dns cōsulit Matth. 19. Uēde oia que hēs z da pauꝑib'. g̃ sine pctō pōt hō de necīs sibi elynam facere.

¶ Ulteriꝰ vī q̄ ēt de malo acq̄sito z possesso possit elꝫ

Universidad de Deusto
Biblioteca

na fieri. Luc.16. sup illõ. Facite uobis amicos de mãmona iniqtatis: dic̃ gl. iniqtas bñ dispẽsata in iustitiã vtiq̃. ꝯ vi ꝙ liceat de inique possessis eỽnam facere. ¶ ꝑ. ei q̃ est in ultia necitate ꝓstitut' oib' modis sub uenidũ ẽ. ſz ꝓtigit aliquẽ q̃ nihil bẽt nisi de iusto acq̃sito ⁊ detẽto in extrẽa necitate videre. ꝯ oz ei eỽnã facere: ⁊ sic de malo acquisito ⁊ detẽto põt eỽna fieri. ¶ Sz ꝛ est qõ Hzeg. dicit. Nõ est cõputãda eỽna si pauperib' dispenset qõ ex illicitis rebus acquirit.

¶ Ulteri' vi ꝙ de turpi lucro non possit fieri eỽna sic de meretricio ⁊ aleato: ⁊ qõ p simoniã acq̃rit: qz ꝼm phz dõa hñt aliq̃d sile deo sacratiſ. ſz ex hi' nõ licet sacrificiũ uel oblationẽ deo offerre. Deutero. 24. Nõ offeres mercedẽ, pstibuli: nec p̃ciuz carnis in domũ dei tui. ꝯ nec eỽne ⁊ hi' fieri debẽt. ¶ ꝑ. aleatoꝛ lucrũ est turpe lucrũ: acceptiões eni eoꝛ libales sũt: ut phz dicit in. 4. ethi. ſz ex aleato non põt fieri eỽna: ut vi. qz tenet ad restitutionẽ ei'. ꝯ nõ ꝓt fieri eỽna de turpi lucro. ¶ Sed ꝛ qõ Aug. dicit. Qui habetiſ aliq̃d de malo: facite inde bonũ. ergo qui acq̃siuit aliq̃d de turpi lucro põt illud in bonũ usuz eỽne expendere.

Rñdeo dõz ad. j. q. ꝙ de reb' extiorib' oĩ nob aliq̃d necĩũ duplr: vno mõ sine q̃ nõ ꝓt aliq̃s eẽ ⁊ viuẽ. Alio mõ oĩ nobis necĩũ q̃ idigemus ad hõeste viuẽdũ ul' decenẽ ꝼz statũ nr̃z. ſz talis decẽtia nõ ꝓsistit in aliq̃ idisibili: qz mltis additiſ hõ nõ excedit stat' sui ꝓditiõez: mltis ẽt ſbtractiſ ꝓditio sui stat' decenẽ ꝓfuat: ſz tãtũ posset addi q̃ eẽt ultra ꝓditionẽ stat' sui: ⁊ tãtũ diminui ꝙ nõ ꝼuaret hõestas: ul' sui stat' decẽtia: ⁊ hoc q̃dẽ ꝼmõe determiari nõ põt: qz de singularib' nõ est iudiciũ: ſz stat in hoc ꝑudẽtie arbitrio ⁊ discretiõis que docet de oib'. Utroq̃ ãt dcõrũ modoꝛ ꝓt aliq̃d eẽ alicui necĩũ duplr: ul' rõne sui ipsi': ⁊ hoc oĩ a q̃busdã necĩũ ididui: ul' rõne eoꝛ q̃rũ curã gerẽ oz: ⁊ hoc oĩ necĩũ psone inḡtũ psona ad dignitatẽ ptiet: ꝼz quã alicui cõpetit aliꝛ curã gerẽ. Illõ ḡ sine q̃ nõ ꝓt eẽ ul' viuẽ aliq̃s: ul' ipe ul' illi q̃rũ curã hẽt: nõ oz in eỽnas expẽdi: hoc eni oĩ necĩum sim plr q̃si necitate absoluta: nisi forte posset ãteq̃ talꝫ necessitas icũbat p aliũ modũ refarciri: qz taz exciderẽt ab hi' necitatis rõne. Silr ẽt illud q̃ subtracto nõ ꝓt ꝼuari de eẽntia stat' aliq̃ mõ sui ul' suoꝛ nõ oz aliq̃s in eỽnas expẽdẽ: nisi de facili refarciri possit: aut nisi aliq̃s statũ mutare uellet: qz nulls oz idecent in aliq̃ statu manẽ: uel nisi necitas illa ꝓpõderet: uel alicui' ꝑsone spãlis in necitate ultia exñtis: ul' eccl'ie: ul' rei publice: qz bonũ gẽtis est oini' q̃ bonũ vni'. illud ãt q̃ posito ul' subtracto nihilomin' decentia stat' manet põt in eỽnã dari: ⁊ de hoc est ꝓsiliũ nõ ꝓceptũ. illõ ãt qõ necessariũ reputat ad aliq̃d qõ est ultra decẽtiã stat' debet in elemosynã dispẽsari: ⁊ hoc cadit sub ꝓcepto.

Ad primũ ḡ dõm: ꝙ si aliq̃s necĩũ sine q̃ nll'o mõ eẽ ul' decenẽ viuẽ possit sibi sb traheret ⁊ alḡ daret: ordinẽ charitatiſ puerteret i bñficḡs obꝼuãdis: nõ ãt si de alḡs sine q̃b' p̃dcã eẽ pñt plꝰ alĩ q̃ sibi tribuat: qz vtuosi est de talib' bonis coꝛpalib' plꝰ alḡs q̃ sibi tribuere: ut phs in. 9. ethi. dicit.

¶ Ad 2m dõz: ꝙ rõ illa, pcedit de eo qõ est necĩũ ſm p̃m modũ. ¶ Ad 3m dõz: ꝙ illi qui oia dimittũt, ppt deũ statũ viuẽdi mutãt: cui' stat' decẽtia põt cõseruari per ea que a fidelib' ⁊ deuotis uel quotidie mĩstrãtur: uel iã ministrata sũt in possessionib' ⁊ redditib'.

¶ Ad 2am. q. dõz: ꝙ illud oĩ licitũ qõ nlla lege, phibet. vñ illicite acq̃sitũ oĩ qõ ꝛ, phibitionẽ legiſ acq̃rit. Sz hoc ꝓt eẽ dupl'r. qz aut lex, phibuit ipz lucrũ ul' cãz lucri tm̃: si ipm lucrũ est, phibitũ: tũc ipole ẽ ꝙ iuste de tineat: ex hoc eni ipo efficit aliq̃s iniusti tituli ⁊ male fidei posſor qz ꝛ legẽ aliq̃d hẽt. Sz in talib' distiguẽ dũ est: qz aut nõ trãsfert oñiuz: sic in rapina ⁊ furto. ⁊ tũc oino restituẽ tenet: ⁊ iõ ex hoc nõ põt eỽna fieri: aut trãsfert oñiũ: ⁊ tũc uel cõpetit repetitio ei: a q̃ de lucrat' est ꝼz aliq̃ ius: sicut in usura accidit in q̃ ut q̃dã dicũt oñiũ trãsfert. ⁊ tũc de hoc ẽt nõ ꝓt eỽna fieri: aut nõ cõpetit repetitio ꝼz turpitudinẽ sceleris ex pte dãtis: sicũt in simõia accidit: ⁊ tũc tale acq̃situ nõ ꝓt iuste retineri: ſz oz in eỽnas erogari. Si ãt lex, phibuit actũ ex q̃ de lucrat: ſz nõ lucrum suppositio actu: tũc q̃uis acq̃rẽdo tali actu ꝛ legẽ fecerit: tñ tenendo nõ facit ꝛ legẽ: sicut cũ de lenocinio ul' meretricio lucrat: ⁊ iõ hec retineri põt: ⁊ de eis eỽna fieri põt.

¶ Ad p̃m ḡ dõz: ꝙ illõ itelligẽdũ est de illis que p il licitũ actũ acq̃sita sĩt: ⁊ tñ iuste possidenẽ. Ul' aliter dõz: ꝙ mãmona iniqtatis dicunt diuitie ẽt licite acq̃site ⁊ posse sse: ul' inḡtũ eaꝛ sola iniqtas diuitias eẽ reputat. ut Aug. exponit. 21. de ciui. dei. ul' inḡtũ sũt iniqtatis occasio: ul' iniqtatis. i. ieq̃litatis: qz nõ eq̃liter sĩ hoib' oĩ stribute bono aliq̃n egente ⁊ malo superabundante.

¶ Ad 2m dõz: ꝙ in tali casu si sine piculo paupis esse põt oz ille qui alienũ hẽt significare ei cui oz: ⁊ siue ille lnia ꝛ dederit siue nõ: oz paupi in ultia necitate existẽti ꝓuidẽ: nec puidet sibi de alieno: qz necitas taliſ oia fac̃ coia. vñ nõ tenet ad restõnem: nisi ille cui debet in simili necessitate esset: quia etiã tunc teneret sibi ꝓuidere si nihil habuisset ab eo.

¶ Ad 3am. q. dõz: ꝙ qñ lucrũ ipz est lege, phibitũ: ut rapia: usura: ⁊ simonia. nõ solũ oĩ turpe lucrũ: ſz iniquũ: ⁊ de hoc dcm̃ est eỽna fieri q̃ũ possit: ul' nõ possit: ſz qñ act' quo q̃s lucrat' est lege, phibit' nõ ãt ipz lucrũ: tũc uocat turpe lucrũ: sic̃ est in meretricio: ul' in silib' ⁊ tũc de tali eỽna fieri põt: qz non tenet ad restõnem.

¶ Ad p̃m ḡ dõz: ꝙ de tali lucro non oz fieri oblatio ad altare: p̃cipue mãifeste pp scãdalũ ⁊ reuerẽtiã sacroꝛ ul' sceleris abhominationẽ: ſz he cãe nõ, phibent q̃n ex tali eỽna fieri posset. ¶ Ad 2m dõz: ꝙ ipm lucrũ aleatoꝛ est lege, phibitũ: ſz in hoc distiguẽdũ ẽ: qz aliq̃d circa ludũ iustũ est, phibitũ lege nãli aut dina ut ꝙ aliq̃s lucraret ab his qui rẽ suã alienare nõ pñt: sic̃ sẽ miores ⁊ furiosi ⁊ sĩles: ⁊ iteꝛ ꝙ aliq̃s alteꝛ trahat ex cupiditate lucrãdi: ſz ꝼz ius positiuũ oẽ tale lucrũ ẽ iterdcm̃: qz ãt ius positiuũ p̃ dissuetudinẽ abrogat: nõ ãt ius dinũ. iõ dõz vi ꝙ si lucrat' est ab eo qui nõ hũit ptãtẽ alienãdi tenet ad restõnez ei: ⁊ sic nõ ꝓt facẽ eỽnã ide. si ãt lusit cũ eo qui hẽt ptãtem alienãdi que sua sẽ si tract' lusit ⁊ amisit ꝓt repetẽ: si lucrat' est nõ tenet restituẽ: qz ille q̃ amisit nõ ẽ dign' recipe nec ꝓt licite retinẽ: nisi ius positiuũ per ꝛriã ꝙsuetudinem eẽt alicui abrogatũ. si ãt aliũ traxerit si amisit nõ cõpetit ei repetitio: si ãt lucrat' est tenet ad restituendũ illi a quo lucratus est: ⁊ nõ põt inde facere elemosynã.

Ad 5m sic, pcedit. Uxꝛ ꝙ uxoꝛ possit de rebus mariti facẽ eỽnã: qz sic dic̃ Aug. uxoꝛ in societatẽ mrimõij assumit pp qõ nõ de capite neq̃ de pedib' femia formata est ſz de latẽ. si ḡ vir ꝓt facẽ eỽnas de reb' dom' que sũt ei cões rõne ꝓdicte societatis ⁊ uxoꝛ poterit facẽ. ¶ ꝑ. de Lucia legit ꝙ dabat eỽnas ignorãte spõso: nec ex hoc reprehẽdit: ſz laudat. ergo uxoꝛ põt sine ꝓsilio mariti elemosynaſ dare.

¶ Sed cõtra. j. Coꝛ. xj. Uir caput est mulieris. sed mẽbrũ non potest aliquid sine capite facere: ergo nec uxoꝛ potest sine viro elemosynas dare.

¶ Ulteri' vi ꝙ filiusfamilias possit ẽt dare: qz quilibet qõ suũ est ꝓt alĩ dare: ſz respõne sunt filiſfamilias: qz

ipe est hẽe: ḡ põt de eis eỽnaz facẽ. ¶ ꝑ. usus diuitiaꝛ laudabilioꝛ est: si ad bonuz spuale q̃s eis utat ꝙ ad bonũ coꝛpale: ſz ad usũ coꝛpis sui põt filiusfamilias reb' ꝓimonij sui uti. ḡ multo fortiꝰ ad bonũ spuale qõ est per eỽnas. ¶ Sed ꝛ. nullus põt aliq̃d dare qõ nõ est in ptate eius. sed ꝓimonitũ nõ est in potestate filij ꝛfamilias. ergo nõ põt de eo dare elemosynam.

¶ Ulteri' vi ꝙ fu' uel ancilla pñt facẽ eỽnã de rebus dñorũ: qz de q̃libet ꝓsumẽdũ est bonũ: nisi, phet ꝛriũ: ſz facẽ eỽnã est bonũ. ḡ oz ꝓsumi ꝙ dño suo placeat: ⁊ ita sub spe ratihabitiõis potit eỽnã facẽ. ¶ ꝑ. elemosyne ẽt a famulis facte valẽ ad salutẽ dñoꝛ pñt: sicut pz in moꝛtuoꝛ suffragijs: ſz fu' oz, pcurare bonũ dñi sui nõ solũ coꝛpale ſz spuale magis. ḡ ꝓt de rebus dñi eỽnã facẽ. ¶ Sed cõtra. nullus debet elemosynam facere de alieno: sed res dominorũ nõ sunt seruorũ. ergo serui de eis elemosynas facere nõ debent.

¶ Ulteri' vi ꝙ monachi pñt eỽnaz facẽ sine lnia abbatis. vnũ eni bonũ nõ ꝓiudicat alteri: ſz religio est bonũ q̃dã. ḡ nõ ꝓiudicat eỽne que ẽt bonũ q̃dã ẽ dn eã dare possit. ¶ ꝑ. eỽne maxie in scriptura cõmẽdant. si ḡ mõachi nõ pñt eỽnas dare: tũc sũt peioris ꝓditiõis q̃ alĩ. ¶ Sed ꝛ. eỽna non est danda nisi de ꝓpio: sed monachus nõ hẽt, ꝓpiũ ꝓhibẽte paupertatis uoto. ḡ monachus nõ põt elemosynam dare.

Rñdeo dõz ad p̃mã qõnẽ: ꝙ in extrẽa necitate existẽti que facit oia coia q̃libet ꝑdicto ꝓt eỽnã facẽ: qz debet ꝓsumẽ ꝙ suo ſupiori placeat cũ ipe dare teneret si pñs eẽt: ⁊ si ẽt, phiberet. iõ dõz vi sicut de illicito lucro dcm̃ est ꝑus: ad cui' restitutionẽ aliq̃s tenet. alias ãt de uxore distiguẽdũ ẽ: qz si hẽt alias res ꝓter dotẽ uel est lucrosa: tũc põt tales eỽnas dare que virũ nõ depauperẽt: ẽt nõ req̃sito assensu viri dũmõ nõ, phibeat: ⁊ si ẽt, phiberet uerbo posset, pbabilr credẽ ꝙ eã nõ itenderet simplr ab eỽnis coercere: ſz a supfluitate eỽnaꝛ nisi aperte pateret ei ꝛriũ. si ãt ꝑdcã duo defuerint nõ debet dare eỽnas sine consensu viri nisi aliquas elemosynas cõmunes ⁊ modicas: de quibus satis ei constare põt ꝙ viro placeret si necessitatẽ pauperis inspiceret.

Ad primũ ḡ dõz: ꝙ q̃uis uxoꝛ ad societatem assumat: ⁊ in ipo actu mrimonij sit eq̃liſ: tñ in his que ad dispositionẽ dom' ptinẽt vir caput est mulieris: ⁊ iõ nõ est silis rõ de utroq̃. ¶ Ad 2m dõm: ꝙ beata Lucia erat adhuc spõsa tm̃: nec erat mrimoniũ ꝓsumatũ: aut ratificatũ: ⁊ iõ de ꝓsensu matris sub cuius cura erat poterat elemosynã facere.

¶ Ad 2am qõnẽ dõm: ꝙ filiusfamilias nõ põt dare eỽnã sine ꝓsensu parẽtũ nisi panẽ ⁊ hi': que nõ iferũt sensibile dãnũ: de q̃b' satis ꝓstare põt ꝙ pentib' placeat.

¶ Ad p̃m ḡ dõz: ꝙ q̃uis filiusfamilias sit hẽs: nõ tñ adhuc est dñs rerum: ⁊ ideo dare nõ põt. ¶ Ad 2m dõz: ꝙ ad victũ coꝛporaleꝫ tenent ei parentes nisi ex culpa sua remaneat. ⁊ ideo potest uti rebus parentuz ad necessitatem suam: nõ aut alijs dare.

¶ Ad 3am qõnẽ dõm: ꝙ silr dõz est de ꝼuis ⁊ ancillis: ⁊ ẽt de famulis: q̃uis sint libe ꝑditiõis ꝙ nõ pñt eỽnaz dare de reb' dñoꝛ sine eoꝛ ꝓsensu nisi panẽ ⁊ hi' que ut dcm̃ est nõ iferũt sensibile nocumẽtũ: qz ⁊ si sit dispẽsatoꝛ rez: nõ tñ ponit dispẽsatoꝛ: q̃si ptãtẽ aliquaz in re oñi hñs: ſz q̃si tractãs eã ad utilitatẽ domini. de ꝓtio aut ez sui seruitũ cõstat ꝙ posset eỽnam dare.

¶ Ad p̃m ḡ dõz: ꝙ nõ op3 ꝙ ꝓsumam' de q̃libet qõbet bonũ: ſz illud ad qõ tenet: quo ptermisso peccat qz nullũ debem' credẽ malũ nisi ꝓstet nobis de malitia ei': ⁊ iõ non op3 ꝙ famulus credat ꝙ dño placeat nisi in illa necitate paupis: in q̃ oñs de necitate tenet.

¶ Ad 2m dõz: ꝙ suffragia nõ, psũt moꝛtuis per alios facta nisi inḡtũ meruerũt ut eis, pdessent: duz adhuc viuerẽt ut Aug. dic̃: ⁊ iõ sũt aliq̃ mõ eorum ille eỽne que ꝓo eis fiũt. Et silr op3 ꝙ eỽne que ꝓo viuẽtib' fiũt si debeãt eis, pdesse debẽt eẽ eoꝛ: qõ nõ põt esse si eis displiceat: ⁊ iõ nõ debet facẽ eỽnam ꝓo dño famulus de rebus domini: nisi cõstet sibi ꝙ ei placeat.

¶ Ad 4am qõnẽ dõz: ꝙ monachus si hẽt dispẽsationez rez monasterij põt ⁊ debet facẽ eỽnã de supfluis nomie capituli. si aũt nõ hẽt dispẽsationẽ: tũc in mõasterio exñtẽs nõ debet dare sine lnia nisi in extrẽa necitate: uel absente abbate aliq̃d modicũ sub spe ratihabitiõis: extra monasteriũ vo exñtẽs puta in studio põt eỽnã facẽ: qz cũ dant ei expẽse cõmittit et eaz dispẽsatio. ¶ Ad p̃mũ ḡ dõm: ꝙ nõ est icõueniẽs bonum pfectũ bono iperfecto repugnare: nõ q̃dẽ pp ꝛrietatẽ ad ipm inḡtũ est bonũ: qz bonũ nõ est bono ꝛriũ: ſz pp ꝛrietatẽ ad eius iperfectionẽ. ¶ Ad 1m dõz: ꝙ monachus nõ est factus ex hoc peioris cõditiõis: qz multo magis est accepta deo vniuersalis rez abdicatio q̃ particularis distributio que fit per elemosynas.

Ad 6m sic, pcedit. Uxꝛ ꝙ aliq̃s non possit sibi eỽnã facẽ. eỽna eni est act' liberalitatis uel iustitie: sed he ẽutes pp hoc ꝙ in coione cõsistũt nõ sũt nisi ad alteruz: ut de iustitia dz in. 5. ethi. ḡ eỽna nõ põt eẽ ad seipm. ¶ ꝑ. nullus dat nisi qõ habet: nec aliq̃s recipit nisi id qõ nõ hẽt. sed nullus põt aliq̃d simul hie ⁊ nõ hie. ḡ nõ põt sibi dare elemosynam. ¶ Sz ꝛ. hõ debet diligere ꝓximũ sicut seipm: sed ꝓximũ ita debet diligere affectu ꝙ etiã effectu ei benefaciat. ḡ ⁊ sibi debet bñfacẽ ⁊ elemosynas dare.

¶ Ulteri' vi ꝙ meliori sit magis subueniẽdũ sp: qz eỽna dat pp deũ: ut ex ipius diffone patet. sed bon' est deo ꝓpinquoꝛ q̃ malus. ḡ meliori sẽp magis eỽna est dãda. ¶ ꝑ. eỽna hẽt efficaciã ex pte ẽt recipiẽtis ꝙ obligat ad oradũ pro eỽnã dãte. ſz opus boni est efficax ad merendũ magis. ergo magis semp debet dari eỽna magis bono. ¶ Sed ꝛ. eỽna cũ sit act' misericordie miseriã intuetur. sed malus est magis miser q̃ bonus. ḡ magis est eỽna malis danda q̃ bonis.

Rñdeo dõm ad p̃mã qõnẽ: ꝙ eỽna põt dupl'r fieri: ut ex ꝑdictis pz. ſ. per collationez alicui' rei tpalis. ⁊ hoc mõ nullus sibiipi eỽnã facere põt: uel per exercitiũ alicui' act' ipũalis uel coꝛpalis ⁊ qz hõ rõne diuersaꝛ ptiũ in seipm agẽ põt sicut aia mouet coꝛp': ⁊ vna ps aie alĩa: ⁊ vna ps coꝛpis aliaz: iõ talẽ eỽnã aliq̃s põt facẽ sibi. ſz ad subueniẽdũ sibi in coꝛpalib' nã satis iclinat: ⁊ iõ de hoc non oporuit dari ꝓceptũ: ſz soluz de subueniẽdo aie. ad quã non ita mlti iclinant. vñ oz eccl. 30. miſere aie tue placẽs deo

Ad primũ ḡ dõz: ꝙ liberalitas ꝼz ꝙ ꝓsistit in datiõib' nõ põt eẽ ad seipm sicut ⁊ liberalitas. sũt enĩ aliqui illiberaleꝫ ad seipos: qui pp cupiditatẽ rez sibi necessaria subtrahũt. sed iustitia nullo mõ põt esse ad seipm: qz hẽt rationez equalitatis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

que sp ad alterꝝ eē oz. ¶ Ad 1m pz solutio ex dictis.
¶ Ad 2am qōnē dōz ꝙ ſm Aug. ſic diligēdi ſunt hoies ut eoꝝ nō diligant errores. ⁊ qz exhibitio bñficꝫ dilectiōi cozrūdet: iō pctōr ad ſuſtētatiōnē nāe oz elymā facē ſi idigeat cū ꝓcipiat nobis bñfacē amicis ⁊ inimicis: ſz ad foueēdū eoꝝ malitiā nō debem⁹ eis aliq̄d dare: uel ſi ꝓſtaret ꝙ de eo qō eis dat in pctm̄ abuterent: nō deberet eis dari aliquid niſi neceſſitas extrema exposceret: ⁊ hoc modo intelligenda eſt auctoritas inducta. Unde patet ſolutio ad p̄mū. ¶ Ad 1m dōm: ꝙ pctōr ⁊ ſi ſit inimicus dei q̄tū ad culpā: nō tñ q̄tū ad nām: qz de⁹ nihil odit eoꝝ que fecit. Sap̄. xj.
¶ Ad 3am qōnē dōz ꝙ cui magis bñfaciēdū ſit: ut dicit phs. 9. ethi. nō eſt facile determiare pp multas diuersitates boni ⁊ necꝫ: tñ hoc eſt tenēdū ꝙ ſp magis reddēdū eſt debitū q̄ bñficiū ipēdēdū: ut ipe ibidē dicit niſi ex pte alcā aſſit maior bōitas uel neceſſitas: ⁊ iō patrib⁹ ⁊ ꝓpinq̄s ⁊ bñfactorib⁹: ⁊ eis a q̄b⁹ ſpualia accipit magis dz elymā facē ſi idigeāt: ⁊ ceteris plib⁹ melioribꝫ magis ⁊ magis ēt idigētib⁹ magis: ⁊ ſic ꝑz has tres ꝓditiōes dz ḡdus in elymis ꝓſtituī. ſ. ꝑz honeſtū: neceſſū: ⁊ debitū. Aſſignare aūt in ſingulis q̄n vnū alteri eoꝝ ꝑferat eſt ipoſſe: qz ſingulares eorum ꝓditiōes que attēdēde ſūt: ſūt infinite ⁊ non cadunt ſub arte: de hꝫ aūt vnctio docet ⁊ prudētie pſiliū. ¶ Ad p̄mū ḡ dōz: ꝙ q̄uis ſit deo ꝓpinq̄or ſp melior: nō tñ ſp dz ei magis dari: qz elymaꝝ largitio ad neceſſitatē ꝓximi ſub leuandam diuinā⁹ inſtituta eſt: vnde ſi idigentia ex pte altera nimis excedat magis ſeruabit intētio inſtituētis elymā q̄ſi meliori daret. ¶ Ad 2m dōm: ꝙ p̄ncipali⁹ ꝓſideraē efficacia elyne ex pte dātis q̄ ex pte recipiētis: ⁊ iō ex pte dātis dz eē ordinata datio ꝙ elyne efficacia auger. ¶ Ad 3m dōm: ꝙ q̄uis peccator ſit magis miſer in ſpualibus: nō tñ in cozpalib⁹: ⁊ iō non eſt ſibi ſp magis ꝓuidēdū p cozpales elymas Qō. iii.

Deinde q̄rit de ieiunio. Et circa hoc querunt q̄tuor. p⁹ q̄d ſit ieiuniū. 2⁹ q̄s teneat ad ieiuniū. 3⁹ de tempore ieiunꝝ. 4⁹ de ſoluentibus ipſum.

Ad primū ſic ꝓcedit. Uī ꝙ Iſido. icōueniēt diffiniat ieiuniū dicens. Ieiuniū eſt pſimonia vict⁹ abſtinētiaq̄ ciboꝝ. pſimonia eni ut ipe dicit: idez eſt ꝙ pua ſamonia: ſamos aūt idē eſt ꝙ cib⁹. ḡ idē vī eſſe pſimonia vict⁹ ⁊ abſtinētia ciboꝝ: ⁊ ſic alterꝝ ſupfluit. ¶ ꝑ. Matth. 12. ſup illō. Hoc gen⁹ demoniorꝝ ⁊c. dicit. Hiero. Ieiuniū eſt non ſolū ab eſcis: ſz a cūctis illecebris abſtinē. cū ḡ Iſi. diffiniat ieiuniū trī per abſtinētiā ab eſcis vī ꝙ icōpetēs ſit aſſignatio. ¶ ꝑ. ad obꝟuationē ieiunꝝ vī nō ſolū ptinē abſtinē a cibis: ſz ēt lugē ⁊ vnguētū nō uti. ut pz Dan̄. x. In dieb⁹ illis lugebā ego Daniel ⁊c. ſz de his nō fit mētio in p̄dcā aſſignatiōe. ḡ inſufficies ē. ¶ ꝑ. multi fuāt pſimoniā in victu ⁊ abſtinētiā in cibis: qui tñ pluries in die māducāt: ſz tales nō dicunt ieiunantes. ḡ obſtō p̄dcā nō ꝙuertit cū ieiunio. ¶ ꝑ. nullus eſt ieiun⁹ niſi ieiūio: ſic nec alb⁹ niſi albedie. ſz aliq̄s ēt imoderate cibis utēs eſt q̄nq̄ ieiun⁹ ātēq̄ comedat. ḡ tali nō cōpetit obſtō aſſignata ieiunꝝ. ḡ eſt incōpetēs.
¶ Ulteri⁹ vī ꝙ ieiuniū nō ſit act⁹ vtutis: vt⁹ eni ſic abū dāti: ita ⁊ diminuto cozrūpit. ſz ieiuniū ipoztat diminutionē a cibo: in q̄ pſeruari nō pōt mediū vtutiſ. ḡ ieiuniū nō eſt vtutis act⁹. ¶ ꝑ. ois vtutiſ act⁹ eſt in aliq̄d opando. ſz ieiuniū dicit ceſſationē ab actu: ḡ nō ē vtutis act⁹. ¶ ꝑ. ieiuniū ꝓſiſtit nō ſolū in abſtinēdo a ſupfluis cibis: qz hoc eſt de neēcitate vtutis: ſz ēt neceſſarijs: ſz qui ſubtrahit neēciū cibū dat ſibi occaſiōem mortis. nō āt ut Hiero. dicit offert utrum magno uel puo tpe te iterimas. ḡ cū nulli liceat ſeipm occidē: vī ꝙ nulli liceat ieiunare: ⁊ ſic ieiuniū nō erit act⁹ vtutis.
¶ ꝑ. ſicut dic̄ Aug. in. x. pſal. Alimentū ſic ſumi oz: ut famis medicamētū. ſz magis ifirmo min⁹ eſt medicina ſubtrahēda. cū ḡ in p⁹ ſtatu Adā peccaſſet ſi cibo abſtinuiſſet donec ꝓoccupet fame. ut in. 2. li. di. 20. dcm̄ eſt. vī ꝙ ēt nūc ieiunādo peccat hō. cū nā hūana ſit ifirmior: ⁊ ſic ieiuniū nō erit vtutis act⁹. ¶ Sed ⁊ q̄ Hiero. dic̄. Jeiuniū eſt pfecta vī⁹ ⁊ ceteraꝝ vtutū fūdamētū. ¶ ꝑ. Iſido. dicit ieiuniū eē abſtinentiaz: ut ex diffinitione premiſſa apparet. ſed abſtinentia eſt virtus. ergo ieiunium eſt actus virtutis.
¶ Ulteri⁹ vī ꝙ ieiuniū nō ſit act⁹ tēperātie: qz canō dic̄ de ꝑſe. di. 5. Jeiuniū q̄drageſimale eſt decia toti⁹ anni. ſz dare decimā eſt act⁹ iuſtitie. ḡ ⁊ ieiunare: nō igit tēperātie. ¶ ꝑ. ad fortitudinē ptiet moleſtias ꝑferre. ſz hoc accidit in ieiunio. ḡ ieiuniū eſt act⁹ fortitudinis: nō ḡ tēpantie. ¶ ꝑ. prudentie ps eſt cautela: ut in. 3. li. di. 33. dcm̄ eſt. ſz ieiuniū ad cautelā pctōrū carnis in ductū eſt. ḡ eſt act⁹ prudētie. ¶ Sz ꝫ. mā ꝑa tēpantie ſunt delectabilia tactus: ut dī in. 3. eth̄. ſed circa huius modi eſt ieiuniū: qz eſt circa cibos. ḡ ieiuniū eſt actus tēperātie. ¶ ꝑ. abſtinentia eſt ſpecies tēperātie. ſed ieiunium eſt abſtinentia. ergo eſt temperantie actus.
¶ Ulteri⁹ vī ꝙ ieiuniū nō cadit in p̄cepto: ſup illō pſal. Dis glia ei⁹ filie regū. dicit glo. ꝙ glia eccl'e in interiorib⁹ vtutib⁹ pſiſtit: ſicut fides: ſpes: charitas: ſz oē p̄ceptū eccl'e ad gliaz eccl'e ordinat. ḡ de ieiunio exteriori nō pōt eē p̄ceptū. ¶ ꝑ. ea que ſūt ſuperogationis ad pſiliū ptinēt ad qō nullus obligat niſi ex uoto. ſed ieiuniū eſt hm̄. ḡ non obligat ad ipm aliq̄s ex p̄cepto.
¶ ꝑ. q̄cūq̄ trāſgredit p̄ceptū peccat mortal'r: ſi ḡ ieiuniū inſtitutū ab eccl'ia cadat ſub p̄cepto. tūc ſi aliq̄s vnū die trī frangeret q̄drageſime mortal'r peccaret: qō vī ḡue dicē. ¶ Sz ꝫ. ſtatutū eccl'ie obligat p modū p̄cepti ſic̄ p̄ceptū dei: qz oñs diſcipulis ſuis dixit. Qui uos audit me audit. ſz ad illud ieiunium obligamur ex ſtatuto eccleſie: ergo cadit ſub p̄cepto. ¶ ꝑ. maioris pfectiōis eſt lex noua q̄ uetus: ⁊ magis a carnalibus deſiderḡs abſtrahens. ſed in lege ueteri erat ieiuniuz in p̄cepto. ergo multo fortius in lege noua.
¶ Ulteri⁹ vī ꝙ ieiuniū nō ſit ſatisfactoriū: qz ſatisfactio eſt iuſtitie actus ut ꝑs dcm̄ eſt. ſz ieiuniū eſt act⁹ tēperātie: ḡ nō eſt ſatisfactoriū. ¶ ꝑ. illud ad qō ex p̄cepto aſtrigimur nō eſt ſatisfactoriū: ſz ſatisfactionē p̄cedit: ſicut de elyna dcm̄ eſt. ſed qōdā ieiuniū cadit ſub p̄cepto: ut dcm̄ eſt. ḡ ad min⁹ illō nō eſt ſatisfactoriū.
¶ ꝑ. ſatisfactio dz fieri ab eo qui peccauit. ſz aia eſt que peccat. ieiuniū aūt nō eſt aie ſz cozpis. ḡ nō eſt ſatisfactoriū p̄z pctō. ¶ ꝑ. ſicut ꝓtigit peccare ex ſupfluitate cibi ita ex ſubtractiōe. ſz ꝫ ſubtractionē cibi nō dat ut ſatisfactio cibi abūdātia. ḡ nec ꝫ abūdātiaz dari dz ut ſatisfactoriū cibi ſubtractio per ieiunium.
¶ ꝑ. j. Thimo. 6. Cozpalis exercitatio ad modum utilis eſt. ſz ieiuniū eſt hm̄. ḡ nō ē ſatisfactoriū p pctō.
¶ Sz ꝫ. opa ſatisfactoria opz eē pēalia. ſz ieiūiū hēt magis rōnē pene q̄ elyna. cū ḡ elyna ſit ſatisfactoria ut ex dcis pz: ⁊ ieiūiū dz eē ſatisfactoriū. ¶ ꝑ. ſatisfacē pctōr cās excipe. ſz ieiūio aliq̄s abſcidit pctōr cās: qz maxie ieiunio repzimit caro q̄ ad pctā incitat. ḡ ⁊c.

Rñdeo dōz ad p̄mā qōnē: ꝙ ieiuniū duplr dī. ſ. ieiuniū nāe ⁊ ieiuniū eccl'ie. a p⁹ ieiunio dī aliq̄s q̄libet die ieun⁹ āteq̄ cibū ſumat. a 2⁹ aūt dī ieiunās q̄ſi ordiatū ab eccl'ia pp pctōr ſatisfactionē abſtinētia ꝟuās. i ſatisfactiōe āt pctōr nō ſolū opz

ꝙ ab illis hō abſtineat que lex vtutis ꝓhibet. ſz ēt ab illis q̄b⁹ ſalua vtute uti poſſem⁹: qz qui illicita cōmittit opz ēt a licitis abſtinē: ut Aug. dic̄. vñ ieiunium ab eccl'ia inſtitutū ꝓſupponit abſtinētia illā que ad vtutē exigit: ⁊ addit abſtinētia quādā ab illis que mediū vtutis nō cozrūpūt. Et iō Iſido. hec duo in p̄dcā diffone ieiunij cōpēdit. ſ. abſtinētia ab illis: que vtutē cozrūpūt in hoc qō dic̄ pſimonia victꝰ: ⁊ ab illis q̄b⁹ ſalua vtute alꝰuti liceret in hoc qō dic̄: abſtinẽtiaq̄ ciboꝝ.

Ad primū ḡ ꝑz ex dictis ſolutio. ¶ Ad 1m dicēdū: ꝙ diffō illa Hiero. intelligit de ieiunio ſpuali ⁊ nō de ieiunio cozpali. ¶ Ad 3m dicēdū: ꝙ ieiuniū ex ſuo noie directe ipoztat abſtinētiā in cibis. vñ ille obſeruatiōes que a ieiunātib⁹ ꝓtib⁹ obſeruate leguntꝰ nō ſūt de eēntia ieiunij: ſz ad modū ieiunādi ptinēt: ⁊ ꝓp hoc nō opz ꝙ in diffone ieiunij mētio de eis fieret. ¶ Ad 4m dōz: ꝙ itelligēda eſt in p̄dicta diffone talis abſtinētia a cibis alꝰ licitis q̄lē eccl'ia ieiunātib⁹ determiat: ⁊ ſic obiectio ceſſat. ¶ Ad 5m dōm: ꝙ predicta diffinitio non dat de ieiunio quo aliq̄s dī ieiunus: ſed de ieiunio eccleſie ut dictum eſt.
¶ Ad 2am qōnē dōz: ꝙ ſic ſup̄ dcm̄ eſt: ois act⁹ qui i ſua rōne icludit aliq̄d qō ad modū vtutis ptincat: act⁹ vtutis dici ꝑt ꝙ tū eſt de ſe: q̄uis poſſit ⁊ bñ ⁊ male fieri: ob hoc qō fortē nō icludit in ſui rōne oē illō qō ad vtutē exigit. Quia āt vt⁹ ifirmitati nāe ſubuenit: qua ad malū de facili inclinat: iō oiuz vtutū circa delectatiōes cozpales exñtiū: ⁊ q̄ru ſupabūdātia p̄cipue peccatū ꝓtigit pp nālitatē nr̄i ad eas: modus eſt in retrahēdo ab eis ſic̄ pz in tēpantia ⁊ in oib⁹ ptib⁹ ei aſſignatis. Quia ḡ noie ieiunij act⁹ nobis q̄dā exprimit q̄ q̄s a delectatiōib⁹ tact⁹. ſ. cibis ſe abſtrahit: ꝓtat ꝙ in rōne ſua modū vtutis ipoztat: ⁊ iō actus vtutis dici dz.
¶ Ad p̄m ḡ dōz: ꝙ mediū vtutis nō eſt mediū: ſz ſm equidiſtātia ab extremis: ſz accipit ſm rōnē recta: ⁊ iō ꝓtigit id qō eſt parū vni eē ſatis alteri: ſic̄ qō eſt parū ſano in cibis eē ſatis ifirmo qui per abſtinētiaz curari debet. curatio aūt ſpualis mozbi affinioz ē vtuti q̄ curatio mozbi cozpalis. vñ ⁊ illō qō alꝰ eēt modicū uel min⁹ debito: tñ uolenti vuln⁹pcti curare ſatis eſt: ⁊ ſic ieiuniū mediū vtutis nō cozrūpit. Tñ ſciendū ꝙ mediū vtutis nō ꝓſiſtit in idtuiſibili: ſz hēt aliquā latitudinē in qua vt⁹ ſaluat: q̄uis tmini illi⁹ latitudis q̄s pretergredi ſalua vtute nō licet: nō pñt ſm̄ōe determiari: ⁊ iō qui dimittit aliq̄d q̄ licite poſſet uti nō opz ꝙ ſtaret a medio vtutis diſcedat. ¶ Ad 2m dōz: ꝙ ieiunium a quo q̄s ieiun⁹ dī nō noiat aliquē actū ſz ꝟuationē p̄cedētis cibi: ⁊ iō ſm ipm nō dī aliq̄s ieiunare: ſz ieiuniū ecclie noiat actū quēdā ꝑz quē in cibis ſumēdis ſe regulat aliq̄s ſm ecclie ſtatutū: ⁊ ſm hoc ieiuniuz dī aliq̄s ieiunare: ⁊ iō hoc ieiuniū pōt eē actus virtutis.
¶ Ad 3m dōz: ꝙ neēciū duplr accipit i cibis. p⁹ ad cōſuationē vite: ⁊ tale neēciū nō licet ſubtrahē per ieiuniū: ſicut nec iterimē ſeipm: ſz hoc neēciū eſt ualde modicū: qz modicis nā ꝓtēta eſt. Alio mō dī neēciū ad cōſuādā ualitudinē cozpiſ. q̄ dē accipit i duplici ſtatu. p⁹ ſm ſufficiētiā hito reſpectu ad ea q̄ icūbūt ex offō ul'ex ſocietate eoꝝ ad q̄s q̄uiuit neēcio agēda: ⁊ tale ēt neēciū ſbtrahi nō debet: hoc eni cēt derapia hoſtiā ieiunij offerre ſi aliq̄s pp ieiuniū ipediret ab alꝰ opib⁹ ad que alꝰ obligat. vñ Die. dic̄. De rapia holocauſtū offert qui uel ciboꝝ nimia egeſtate: uel māducādi uel ſōni penuria imoderate cozp⁹ affligit. Si ēt ſit tāta abſtinētia q̄ hō ab opib⁹ vtutiorib⁹ ipediatur: q̄uis ad ea de neēcitate nō teneat idiſcretū eſt ieiuniū: ⁊ ſi nō ſit illicitū. vñ Hiero. dic̄. Rōnal' hō dignitatē amittit: qui ieiuniū charitati: uel vigilias ſenſus integritati ꝓfert. 2⁹ accipit ualitudo cozpis ſm optimā cozpis diſpoſitionē. ⁊ qz caro in ſuo robore ꝓſtēs difficili⁹ ſpuī ſubdit: iō neēciū ad ualitudinē ſic acceptā ⁊ ſi licite accipi nō ꝓt tñ laudabil'r ſbtrahi ꝓt. ⁊ tal' ſbtractio nō multū mortē accelerat cū cozp⁹ buanū iueniat frequēti⁹ ex ſupfluitate q̄ ex defectu mortales egritudies incurrere. vñ ēt Galien⁹ dic̄. q̄ ſūma medicia eſt abſtinētia. Inueniunt ēt ad ſenſuz abſtinēte: ut frequent diuti⁹ viuē: ⁊ iō p̄dcā ſbtractio nō ꝓt dici mortis occaſio cū ſe hēat ad utrūq̄. ſ. ad plōgādū ⁊ breuiādū vitā: ſbtractio āt eī qō nō ē neēciū: nec hoc nec illo mō ē de neēcitate vtutis tēpantie. ¶ Ad 4m dōz: ꝙ q̄uis hō poſt ſtatū pcti magis ifirmet q̄tū ad politatē cozpis ex q̄ fames cātur cui p alimētū ſbuenit: tñ ex alia pte eſt q̄uoz ifirmitas ⁊ piculoſioz cui ieiuniū ſbuenit. ſ. ꝓcupie mozb⁹: qui i ſtatu inocētie nō erat: ⁊ iō ad hūc mozbū extirpādū magis intēdē opz: ſicut etiaz medici periculoſiori mozbo ſollicitius ſubueniunt.
¶ Ad 3am qōnē dōz: ꝙ q̄uis aliq̄s act⁹ a plib⁹ vtutibus poſſit ꝓcedē ſicut ab ipetrātib⁹ ſm̄ uel dirigētib⁹ ad eū ul' q̄cūq̄ mō ad ſp̄z iuuātib⁹: tñ illi⁹ vtutis ꝑ⁹ act⁹ dī que elicit ipz a q̄. ſ. ꝓcedit formal'r q̄ſi in ſilitudinē ſpēi: ſicut calefactio a calore: ſz tā vtutes a q̄ act⁹ vtutū penes obta diſtiguunt: ⁊ iō act⁹ ab illa vtute elicit: qui ſecū ꝓuenit in ꝑa rōne obti: ⁊ qz ieiuniū i obto cū tēpantia ꝓuenit q̄tū ad illā tēpantie ptē: q̄ abſtinētia dī. iō ei⁹ act⁹ ꝑ⁹ ieiuniū eſt: q̄uis ab aliis vtutib⁹ ꝓcedē p dictos modos ēt poſſit. ¶ Ad p̄m ḡ dōz: ꝙ act⁹ iuſtitie eſt reddere debitū. nō āt eſt debitū facē decimā de tpe: ſz de reb⁹ poſſeſſis aliq̄ mō. dī āt ieiunium decia toti⁹ anni per q̄dā adaptatiōnē: ⁊ iō nō opz ꝙ ſit act⁹ iuſtitie. ¶ Ad 2m dōz: ꝙ fortitudiſ eſt ꝑferre moleſtias ab exteriori illatas: hoc aūt non eſt in ieiunio.
¶ Ad 3m dōz: ꝙ in oib⁹ vtutib⁹ moralib⁹ dirigit ꝓa dētia: ut in. 3. li. diſtin. 33. dictum eſt. ⁊ ſic actus aliaruz virtutū ſunt etiam ꝓdentie.
¶ Ad 4am qōnē dōz: ꝙ duplex eſt p̄ceptū. ſ. iuris nālis: ⁊ iuris poſitiui. p̄cepto iuris nālis ꝓhibent ea que ſūt ſm ſe mala: ſed p̄ceptis iuris poſitiui ꝓhibent ea que pñt eē occaſiōes maloꝝ uel p̄cipiunt aliq̄ ordinantia ad vtutē quā legis poſitor inducē itēdit: ⁊ pp hoc ius poſitiuū: ut dicit. Tull⁹: ē a nāli deriuatū. vñ ad legē poſitiuā ptinet: ut dicit phs in. x. ethi. ordinare nutritiōes iuuenū ⁊ adiuētioes viroꝝ. i. opa ⁊ ſtudia ut arceant a malis ⁊ pducant ad bona. In ieiunio ḡ eſt aliq̄d qō ad p̄ceptū iuris nālis ptiet. ſ. tāraz abſtinētiam carni adhibē ne ſpūi rebelleꝛ. tēpantia eni ut dic̄ phs in. 3. ethi. mēſura accipit ex ꝓſeruatiōe ſalutis cozpal: vñ multo magis ex ꝓſeruatiōe ſalutis ſpualis. mediū āt tēpantie nō excedē ad ius nāle ptinet. ſz determiatio talis abſtinētie ſm determiatū tps: ⁊ determiata cibaria ad ius poſitiuū ptinet qō moderat hoiuz act⁹: ⁊ hoc mō ieiuniū ſb̄ p̄cepto eccl'ie cadit. ¶ Ad p̄m ḡ dōz: ꝙ decoz eccl'ie p̄ncipal'r in interiorib⁹ ꝓſiſtit. ſz ēt exteriores act⁹ ad eūdē decorē ptinēt ingtū ab interiori ꝓgrediūtur: ⁊ ingtū interiorē decorē ꝓſeruant. ⁊ ſic ieiunium ad decorē eccl'ie ordiat. ¶ Ad 2m dōz: ꝙ duplex ē gen⁹ ſuperogatiōis: qōdā qō total'r excedit neceſſitatez ſalutis: ⁊ hoc nō pōt cadē ſub p̄cepto: ſz ſub pſilio. j. Coz. 7. De vginib⁹ ät p̄ceptū dñi nō hēo: pſiliū āt do. Aliō gen⁹ ſuperogatiōis ē qō aliq̄ mō ad neēcitatē ſalutis ptinet: q̄uis nō ſz huc uel illū modu⁹ ſicut de ieiunio ex dictis pz: ⁊ iō determinatio modi in talib⁹ pt cadē ſub p̄cepto eccl'ie: uel cuiuſcūq̄ legiſlatoris.
¶ Ad 3m dōm: ꝙ p̄cepta iuris poſitiui magis obli-

gāt ex itētiōe legislatorꝭ q̄ ex ipis vbis: ⁊ iō trāgressor talis p̄cepti magis est reputādus qui obuiat itentiōi legislatoris q̄ q̄ dcuiat in aliq̄ a legis ordiatione. itētiōi āt legislatoris obuiat q̄ ex p̄ceptu: uel sine aliq̄ rōnabili cā ordiationē nō fuat: in quo ꝓbabilr credi-ꝑ si legislator adesset cū obligare nō uelle: talis nō ē reputādus p̄cepti trāsgressor. ⁊ iō nō est nociū q̄ dcū q̄ aliquē diē ab eccl'ia istitutū ieiuare omittit q̄ mor talr peccet: pōt eni hoc aliq̄n oino sine pctō ꝓtigē: aliq̄n sine moztali cū uētali: aliq̄n ēt cū moztali: ⁊ hoc �means occasiōes q̄b' hō inducit ad ieiuniū frāgēdū.

¶ Ad 5am q̄nē dōz: q̄ ieiuniū act' satisfactori' est: q̄ ⁊ ꝓ libidine pcti ꝑteriti subtractionē delectatiōis recōpēsat afflictionē ēt addēs ⁊ futura pctā ipedit ꝓcu piaz debilitās. ¶ Ad p̄m g̃ dōm: q̄ ieiuniū q̄uis elicitiue sit act' tēpantie: tn̄ a iustitia ipari pōt. ⁊ sic erit satisfactoriū: sic ēt adulteriū itēpantiā admixtā iniustitie hēt. ¶ Ad 2m dōz: q̄ p̄ceptū legis nāe nō est nisi de eo q̄ō est nociū ad salutē: ⁊ iō q̄ō sub tali p̄cepto cadit n̄ō est satisfactoriū: sz ad satisfactionez exigif. ⁊ sic est de el'yna fm q̄ cadit sub p̄cepto: sz p̄ceptū eccle sie pōt ad idē ordinari ad q̄ō ordinat satisfactio: ⁊ iō ieiuniū q̄ō sub p̄cepto eccl'ie cadit satisfactoriū eē p̄t. ¶ Ad 3m dōz: q̄ neq; corp' peccat: neq; aia, ꝑ loquēdo: sz hō. ⁊ iō ipe q̄ peccat punit: siue sit pena corpal': siue spūalis: tn̄ ēt pena corpalis in aiam redūdat que ip̄z sentit: sicut ⁊ p corp' delectatiōe illicita fruebat ī pctō. ¶ Ad 4.m dōz: q̄ supabūdātia cibi nō hēt pe nā ⁊ est iordiata: ⁊ iō nō pōt eē satisfactoria sicut ieiuniū. ¶ Ad 5m dōm: q̄ itelligit ad modicū ualere cor poralis exercitatio in cōpositione pietatis: uel q̄ ad vnū tn̄ ualet. s. ad concupiscentiam domandam.

Ad 2m sic ꝓcedit. vī q̄ ad ieiuniū ab eccl'ia instituū oēs teneant absq; dispēsatiōe: pcepta eni eccl'ie obligāt sic̄ p̄cepta dei. vn̄ aplis dī. Quicuos audit me audit. sz ad p̄cepta dei oēs tenent absq; dispēsatiōe. g̃ ⁊ ad p̄cepta eccl'ie. ¶ P̄. illud q̄ō utilr statutū est nō pōt sine nocumēto relaxari. sed nō sine utilitate statutū est eccl'ie ieiuniū. g̃ nō pōt per dispensationē sine nocumēto relaxari. ¶ P̄. Fz Ber. in li. de dispēsatiōe ⁊ p̄cepto. In p̄cepto supioris nō pōt inferior dispēsare. sz quelibet singularis p̄sona est inferior q̄ eccl'ia que ieiuniū sub p̄cepto statuit: nisi forte ille q̄ est caput tot' eccl'ie: uel loco capitis. s. papa. g̃ nullus ali' pōt in ieiunio dispēsare nisi papa. ¶ Sz ꝑ. Inno. 4. in q̄dā decre. loquēs de mā ista dicit. q̄ nō subiacet legi nēcitas. g̃ nēcitate iminēte pōt aliq̄s sine pctō ieiuniū ab eccl'ia istitutū ꝑtermittē per dispensationem. ¶ P̄. p̄cepta legis nālis nō p̄nt p aliq̄ō statutū imutari. sz p̄ceptū legis nālis ē ut hō ad necessitatē cibuz sumat. ergo si necessitas exposceret posset ieiunij abstinentiam non seruare.

¶ Ulteri' vī q̄ iusti nō teneant ad ieiuniū eccl'ie. s. Lor. 3. Ubi spūs dñi ibi libtas. sz iusti spū dei sūt ibuti. g̃ liberi sūt ab onē statutoz eccl'ie: ⁊ sic non obligant ad ieiuniū ab eccl'ia istitutū. ¶ P̄. Matt. x. dñs dīc. Nō p̄nt filij spōsi q̄diu cū eis est spōsus lugē: ieiuniū aūt ad luctū ptinet. sz cū iustis spōsus eccl'ie chr̄s spūalr est. Eph. 3. Ditare chr̄m per fidē corditi uestris. g̃ cū spūalis p̄ntia corpali pemineat: vī q̄ nō teneant ad ieiuniū. ¶ P̄. nullus tenet satisfacē: qui nō peccauit. sz ieiuniū est q̄dā satisfactiōis ps. g̃ si sūt aliq̄ iusti q̄ nun q̄ peccauerūt: vī q̄ tales ad ieiuniū nō tenent. ¶ Sz ꝑ. apls pfecte iust' fuit: sz ip̄e corp' suū castigauit p ieiuniū ⁊ alia corpalia exercitia. ut dī. 1. Lor. 9. Ne forte reprob' efficiar. g̃ ⁊ alij iusti debēt ieiunare. ¶ P̄. iustitia hoīs ordinē eccl'ie nō subuertit: sz pficit: sz q̄diu manet ordo manet obedientia iferioris ad supioz p̄cepta: q̄ hoc eis ē debitū. g̃ per iustitiā hō nō absoluit q̄n teneat ieiuare: ⁊ alia p̄cepta eccl'ie dei dz fuar.

¶ Ulteri' vī q̄ ēt pueri teneant ad ieiuniū. Joel. 2. dī. Sctificate ieiuniū. ⁊ postea sequit. Cōgregate puulos ⁊ sugētes ubera. g̃ puuli ad ieiuniū tenent. ¶ P̄. magis ꝓpiqu' est p̄cepto puer q̄ bestia: sz Jone. 2. dī. Homines ⁊ iumēta non gustēt q̄q̄: nec aquā bibāt. g̃ mlto magis pueri ad ieiuniū tenent. ¶ P̄. pueri plr̄s p̄nt ieiunare q̄ ut vī, puecti: q̄ hñt plus de humido: sz q̄ plr̄s hēt magis tenet. g̃ pueri magis tenent ad ieiuniuz q̄ puecti. ¶ Sz ꝑ. p̄ceptū eccl'ie nēcitatē cibi subtrahē nō dz: sz pueri idigēt frequēti cibo: q̄ nō p̄nt sil' trī si ne lesiōe alimētū accipe q̄ō eis ad totā diem sufficiat pp debilitatē nāe. g̃ ad ieiuniū nō tenent. ¶ P̄. ieiuniū est ordiatū ad satisfaciēdū ⁊ pcupiaz cōprimēdū: satisfactio, p pctis ꝑteritis nō cōpetit pueris q̄ innocēti vita degunt: ⁊ a puritate pueri dicunt: similit nec est in eis concupiscentia ipugnans: ⁊ si habitu eis ilsit: ut Aug. dicit. ergo non tenentur ad ieiunium.

¶ Ulteri' vī q̄ puecti ⁊ sani non excusent a ieiunio pp pegrinationē: est eni dimittēdū illud q̄ō nō est nēcitatis: ut fuet id q̄ō est nēcitatis. sz pegriatio nō est nēcitatis. cū g̃ ieiuniū ab eccl'ia istituti sit nēcitatis: q̄ cadit sub p̄cepto: vī q̄ nō debeat pp pegrinationē: aut iter ieiuniū inf̄mitti. ¶ P̄. vī q̄ nec rōne pauptatis: q̄ pauptas de se iducit ad ieiunādū. g̃ nō ē cā q̄re aliq̄s ieiunare nō debeat. ¶ P̄. vī q̄ nec rōne opis alicui' fuilis q̄s a ieiunio excusef: q̄ lucrū spūale debet ꝑpōderare lucro corpali. sz hī' opa ad lucrū corpora le ordinant: ieiuniū aūt ad spūale. g̃ nō est ieiuniū pro pter huiusmodi opera ītermittendū. ¶ Sed ꝑ. afflictio nō est addēda afflicto. sz oia p̄decā hñt de se afflictionē. ergo aliquo mō excusant ab afflictiōe ieiūj.

Rñdeo dōz ad p̄mā. q. q̄ ꝑ p̄cepta iuris positiui ut dcm̄ ē remouent aliq̄ que nō sē de se mala ⁊ sp: vn̄ in aliq̄ casu p̄nt eē bōa ⁊ necia que talib' ꝓhibent p̄ceptis: ⁊ iō nō fuit itētio legislatoris ut sz obseruaret p̄ceptū suū: nisi in illis casib' in q̄b' bonū vtutis p̄t ꝓseruari. Et iō dōz ad p̄mā q̄nē: de iure nāli ⁊ positiuo: q̄ ius positiuū a iure nāli, pcedē dī: inq̄tū per ius positiuū modus obseruādi ius nāle determinat: q̄ itētio cuiuslibet legislatorꝭ est iducē hoies ad vtutes. ut dī. in. 2. ethi. que ptinēt ad ius nāle. modus āt obseruādi ea que sūt de lege nāli nō pōt eē vniformis in oib' pp diuersitates que in singulorib' ptingūt: sic̄ nec idē modus curatiōis p̄t adhiberi oib' laborātib' eadē egritudie: ⁊ iō legislator nō p̄t aliq̄ō p̄ceptū ponē: q̄ō nō oporteat in casu aliq̄ ꝑtermitti: tn̄ cōsiderans q̄ō frequēti' accidit legē ponit in illis casibus in quibus modus determinatus per legē non cōpetit iudiciū refuās aliq̄b' qui hoc hēant diffinire: ⁊ hec est dispēsatio prelatis comissa in ieiunio ab eccl'ia instituto: ⁊ in aliis huiusmodi eccl'ie p̄ceptis.

Ad primū g̃ dōm: q̄ p̄cepta dei sūt de eo q̄ō est de nēcitate salutis fm se. ⁊ iō in quolibet casu obseruari illa opz. sed p̄cepta eccl'ie q̄ uis viz obligādi hēant ex actu p̄cipiētiū: nō tn̄ semp obligāt pp mām in qua ꝓponunt. ¶ Ad 2m dōm: q̄ fm utilitatē que ut frequenti' accidit: utilr hī' p̄cepta instituta sūt: sz ꝓpt nēcitatē in aliq̄ casu emergentē ēt utilr dimittunt. ¶ Ad 3m dōz: q̄ iferior ꝑt dispēsare ī p̄cepto supioris: q̄n dispēsatio sibi a supiori relinquit.

¶ Ad 2am q̄nē dōz: q̄ p̄ceptū a legislatore positū tūc solū ad obseruādū nō obligat q̄n obseruatio itētionē legislatoris euacuat uel impedit qua itēdit hoies inducē ad vtutē uel bonū statū eoz q̄b' legē ꝓponit. Cū āt iustitia ꝑfectū iemunū quē legislator intēdit nō impediat: sed augeat: q̄ efficitur magis meritoriū: ex hoc q̄ aliq̄s est iustus: nō absoluit a ieiuniorū obseruatiōe. ¶ Ad p̄m g̃ dōm: q̄ libertas quā spūs dei inducit est libertas iustitie que opponit fuituti pcti: sz ꝓiūgit seruituti dei: ⁊ ita ad obediētiā mādatoz ei': ⁊ eoz qui vicē dei gerūt in terris obligat. ¶ Ad 3m dōm: q̄ duplex est ieiuniū: luct' ⁊ exultatiōis. ⁊ dz ieiuniū luct': qō q̄dē cū amaritudine pctōz uel p̄ntis miſie gerit. ieiuniū vō exultatiōis cū ex spūali iocunditate a carnalib' se abstrahit: q̄ gustato spū delipit ois caro iustis. g̃ semp hītu spūalr spōsus p̄ns est: sz nō sp actu: imo q̄nq; est eis p̄ns ut iudex cū sua pctā recogitant uel que fecerūt uel i que cadē p̄nt nisi carnē cohibeāt ⁊ tūc eis cōpetit ieiuniū meroris. Aliq̄n aūt ē eis p̄ns actu ut spōsus q̄n ei a dulcedine ꝑfruunt: ⁊ tūc cōpetit eis exultatiōis ieiuniū ⁊ nō meroris. ¶ Ad 3m dicēdū: q̄ ieiuniū nō tn̄ iducit p̄z pctis ꝑteritis: sz ēt ad p̄eſuādū a futuris. ⁊ iō in his que nō peccauerūt cōpetit ut medicina p̄seruās: ⁊ tn̄ p̄ns vita sine peccato oino agi nō pōt: q̄uis a criminibus aliq̄s abstineat: ut Aug. in. 3. li. de penitentia dicit. ⁊ iō sicut oib' in hac vita existentib' cōpetit pnia: ita ⁊ ieiunium.

¶ Ad 3am q̄nē dōm: q̄ pueri idigent multo cibo eo q̄ cib' i eis nō solū exigit ad actū nutritiue: sz ēt ad actū augmētatiue vtutis: q̄ de residuo nutrimēti fit augmētū: ⁊ q̄ vt' nāe in eis nōdū cōualuit: nō p̄nt simul multū de cibo assumē: q̄ nālis vtus illud puertē non posset: ⁊ iō idigēt frequēti cibi sūptiōe: ⁊ ꝓpt hoc eis nō cōpetit ieiuniū dū sūt in augmēto. tp̄s eni augmēti fm phm est usq; ad finē tertij septennij. ut in plib' : q̄ res nāles nō currūt sp eodē mō: sed ut frequent: ⁊ iō añ hoc tp̄s nō artant pueri ad oia ieiūia ecclie fuāda. Sz q̄ q̄to ad ⁊minū pdictū appropinquant tāto vt' nāe magis roborat ⁊ augmētū tardi' ꝓcedit: cū in p̄mis. 5. ānis pueniat puer ad medietatē toti' augmēti. ut phs dīc: iō fm q̄ magis appropiquāt ad pdictum ⁊minū: sūt eis ieiunia magis comēsurāda. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q̄ loquit in casu q̄n magna tribulatiōe iminēte maioz afflictio ad placādū deū supaddēda est. ¶ Et sil' dōz ad 2m. ¶ Ad 3m dōz: q̄uis pueri plr̄s hēant de hūido q̄, puecti: q̄ tn̄ illud est min' inspissatū citi' pōt a calore ꝑsumi: ⁊ iō frequētiori refectiōe idigēt.

¶ Ad 4am q̄nē dōz: q̄ sic̄ dcm̄ est ītētio legislatoris ē ꝓseruare hoies ⁊ iducē ad bonū statū vtutis: que q̄dē ꝓsistit in ꝓseruatiōe vite ⁊ ualitudie sufficiēti ad opa que q̄s facē debet: nec tn̄ suo p̄cepto exigit ab hoie totum q̄ō potest: cum non intendat ordinare statuz hominis quātum ad vnum diem uel ad paruū tempus: sed ad totaz vitam: a quo deficeret si semel homo totū q̄ō posset faceret: ⁊ iō siue egritudie iminente: siue labore vie: siue q̄cūq; alio: cū q̄ sil' ⁊ ieiunio p̄dictus stat' ꝓseruari nō pōt: nō tenet ex p̄cepto ieiunare: sz p̄z dispēsationē superioris: ut sup̄ dcm̄ est ieiuniuz solue pōt. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q̄ si sit talis pegrinatio que posit sine icōmodo differri: dz pegrinatioez differre si sil' cū ea ieiunare nō pōt: si āt pegriatio cōmode differri nō pōt: uel q̄ tp̄s ieiunij hoiez in via occupat: uel q̄ dies fest' alicui iminet ad quē ex deuotione hō pgere cupit: uel q̄ mora in pnia piculū hēt: uel spūale ul' corpale pōt cū dispēsatiōe sui superioris oia pdcā pēsantis pegriari ⁊ ieiuniū solue: hoc tn̄ itelligit de his qui labore itineris adeo affligunt. q̄ simul cū ieiunio itinerari nō p̄nt. Nec obstat q̄ p̄ceptū debet ꝑponi p̄silio: q̄ itētio p̄ceptū hī' dātis nō est alias pias ⁊ magis necessarias cās excludē. sec' āt est de p̄ceptis legis nāe: que hoc ꝓhibēt q̄ō ꝑz se ⁊ semp maluz est. ¶ Ad 2m dōz: q̄ pauptas nō semp excusat a ieiunio: sz in illo casu q̄n sil' hīe nō pōt tn̄ hora comestiōis q̄ ad victum tot' oīei sufficiat: sic̄ frequent egenis ꝓtigit: q̄ frustati elemosynas q̄rūt: uel ēt q̄n ex p̄cedēti inedia tātū debilitati sūt q̄ ieiūiū sufferre nō p̄nt. ¶ Ad 3m dōz: q̄ de oparijs distiguēdū vī: q̄ si ieiunādo p̄nt cōpetent victū p̄o p̄sona sua hīe: ⁊ p̄o familia cui' cura eis incūbit: siue q̄ alias diuites sūt: siue q̄ de eo q̄ō minori labore q̄ secū ieiuniū cōpatiat lucrari sufficiētia p̄nt a ieiūio nō excusant. Si āt als nō p̄n tātū laborare q̄ victū sufficiēte acq̄rāt nisi ieiuniū frāgēdo: pōt ꝑ dīs pēsationē sacerdot' sui ieiuniū solue ⁊ laborare. Ex q̄ ꝑz q̄ itētio maioris lucri nō necē eos a pctō nō excusat si ieiūiū frāgāt: nec itez illi a pctō imūes sī: q̄ operioꝭ ꝓducē nolūt: nisi tali pacto ut ieiūiū soluāt: nisi fōte sit cā nēcia: q̄ festiatiōez opis, p q̄ laborat exposcat

Ad 3m sic ꝓcedit. vī q̄ hī' tpa nō debeāt eē ad ieiuniū determiata sic̄ ecclia istituit: q̄ sic̄ ieiuniū est satisfactiōis ps ita el'yna: sz el'ynaruz tp̄s nō est determiatū. g̃ nec ieiunij. ¶ P̄. sic̄ legislator nouī testi. s. chr̄s q̄dragesimā ieiūauit: ita ⁊ legis uetēris lator. s. Moyses. sz ꝑplo ueteris testi nō idicebat q̄dragesimale ieiuniū. g̃ nec ꝑplo nouī testi indici dz. ¶ P̄. chr̄s stati post baptismū legit Matth. 3. ieiuniū in deserto icohasse. si g̃ nos in actib' nr̄is chr̄o ꝓximari debem': stati post epiphaniaz q̄n baptism' chr̄i celebrat debem' q̄dragesimale ieiūiū icohare. ¶ P̄. in ueteri testō hēbāt ieiuniū q̄rti mēsis ⁊ q̄nti ⁊ septimi: ⁊ decimi. que nō erāt distincta per q̄tuor āni tpa. g̃ vī q̄ nec nos per q̄tuor āni tpa nr̄a ieiūia distiguē debeam'. ¶ P̄. tp̄ib' letitie ieiūiū nō cōpetit. vn̄ ⁊ tpe paschali ītermittit ieiuniū vigilie aplorū Philippi ⁊ Jacobi: ⁊ tpe natiatis ieiuniū vigilie bti Joānis euāgeliste. sz infra octauaꝭ pētecostes adhuc durat gaudiū paschalis festiuitatis. g̃ tūc ieiuniū nō erit obseruādū.

¶ P̄. i scōz solēnijs eoz gl'iaz recolim': ad quā trāslati sūt: sz ieiūiū statui glie nō cōpetit: q̄ nō eluriēt: ne q̄ sitiēt apli'. g̃ i vigilijs solēnitatū ieiūiū nō cōpetit.

¶ Ulteri' vī q̄ in aliq̄ tpe ieiuniū sit inhibē. sz Eze. in. 2. dialog. narrat quēdā sacerdotē dñi' missuz bto Bñdicto dixisse. Dies resurrectiōis ē nō licet tibi hodie abstinē. g̃ vī q̄ in solēnitatib' illicitū est ieiunare. ¶ P̄. in Esdra dī. Scūs dies dñi est nolite ꝓtristari. ⁊ addit. Comedite pinguia ⁊c. g̃ vī q̄ in diebus solēnib' nō liceat ieiunare. ¶ Sz ꝑ q̄ Honori'. 3. inq̄dā decre. dicit q̄ die natalis sexta feria uenīēti nō sūt ꝓhibēdi qui ꝓpter deuotionē uoluerint ieiunare.

¶ Ulteri' vī q̄ hora. 9. nō debeat eē tp̄s determiatū ad māducādū in diebus ieiunij: q̄ circūstatie sz conditiones ꝑsonarū sūt determinādē: sz nō sūt eiusdē conditiōis q̄tū ad potm abstinēdi oēs q̄b' ieiuniū idicit. g̃ nō eēt eis oib' vna hora determināda. ¶ P̄. stat' noui testi ē pfectioz q̄ stat' ueteris. sz in ueteri testō iciunabant usq; ad uesperā. g̃ ⁊ usq; ad uesperā hō debet comestionē nūc differri in diebus ieiunij. ¶ Sed ꝑ est consuetudo.

Rñdeo dōz ad p̄mā q̄nē: q̄ ad legislatorē pertinet ea que sūt ad vitā humanā necessaria lege ordinare qualr cōgruenti' fieri p̄nt: ⁊ iō cuz aliq̄ō tp̄s sit alio magis ieiunio ꝓgruū conuenient ab ecclesia determinatū tp̄s est ad ieiunia instituta.

Ad primū g̃ dōz: q̄ elemosyne ordinant ad sb uentiēdū defectib' alioz: ⁊ iō nō ꝑt elemosynis tp̄s determinari: sic̄ nec defectib' q̄b' subue-

Universidad de Deusto
Biblioteca

nire opꝛ:sed ieiuniū est istitutū ad cōprimēdū cōcupi
scētiā carnis ⁊ satisfaciēdū pro pctis pteritis.⁊ qz ie
iuniū cōcupiam cōprimit ēt postꝙ factū est ꝑm q̄ de
fecꝰ manet i ieiunāte:iō pōt ieiunio tps ꝓfigi. ¶ Ad
2m dōz:q̄ moyses fuit legislatoꝛ nō tanꝙ dns legis sꝫ
tanꝙ famulus.chr̄s aūt tanꝙ dns:⁊ iō nō inducebat
lex uetꝰ ad ꝓfozmitatē moysi:sicut noua lex iducit ad
ꝓfozmitatē chr̄i:qz ēt angeloꝛ ītēto qz nō sūt dñi'sꝫ
fui nō est ut alios in seipsos reducāt sꝫ in deū:ut Dio.
dic̄. ¶ Ad 3m dōz:q̄ chr̄s nō ieiunauit q̄si ipe ieiunio
idigeret:sed ut ad gr̄am ei' suscipiēdā exēplo sui ieiu
nij nos p̄pararet.⁊ iō post baptismū suū in quo pleni
tudo gr̄e ipsi⁹ declarata est testionio p̄is ⁊ spūs sci:⁊
ēt Joānis dicebat:ut exēplū ieiunij sui nobis ꝓponēt
nobis aūt cōpetit ieiuniū ut p̄aremur ad suscipiēdā
gr̄am ipsi⁹:qz sacra gr̄e ei⁹ p̄cipue ꝓponunt circa festū
pasche:iō imediate añ solēnitatē paschalem q̄drageśi
male ieiuniū iplet:⁊ ēt qz tps ueris qō tūc icipit maxi
me est cōcupie aptū:⁊ qz significat q̄ ad gl̄iaz resurre
ctiōis per tribulationes p̄ntis vite puenim⁹ sic̄ ⁊ chr̄s
p passionē. ¶ Ad 4m, dōz:q̄ ꝟ Piero.iudei hēbāt
spales cās q̄re illa ieiunia obseruabāt:in iulio eni qui
est q̄rtꝰ mēsis ab apzili quē ipsi p̄mū hñt ieiunabāt qz
illo mēse.7.die mēsis Moyses descēdēs de mōte le
gis tabulas cōfregit pp pctm̄ vituli ꝓflatilis:⁊ eodez
mēse muri hierl̄m a nabuchdonosoꝛ destructi sūt. In
5o aūt mēse.i in augusto pp pctm̄ murmuris ex vbis
exploratoꝛ oztis illo mēse tēplū incēsū est a nabuch-
donosoꝛ:⁊ postea ēt a tito. In 7o aūt mēse pp interfe
ctionē godolie sub quo relicte ppli cōseruabant ut ꝑz
Piere. In xo aūt mēse in memoriā moztuoꝛ q̄s dns i
deserto pcusserat. Nos aūt p̄ter ieiuniū q̄drageśimale
in quo oīuz dierū q̄si decimā soluim⁹ in singulis q̄
dris anni tres dies ieiunij istituti sūt:qui q̄si in p̄mitias
cōputent:⁊ ad expiādū pcta singularum q̄rtarum.
¶ Ad 5m dōz:q̄ sic dic̄ Leo papa:post scē letitie die
s q̄s in honorē dñi resurgētis ⁊ in celū ascēdētis ex
egim⁹:⁊ post acceptū spūs sci donū salubr̄it̄ ⁊ necessa
rio ꝓsuetudo ordinata est ieiunij:ut sicḃ forte iter ipa
festiuitatꝭ gaudia negligēs libtate:⁊ licētia imodera
ta aliq̄ ꝓlapsꝰ:hoc abstinētie cēsura castiget. Tum ēt
est ieiuniū exultatiōis qō in illis qui spūm scm̄ accepe
rūt cōpetit.cū gaudio eni spūali ēt afflictio cozpaliꝭ se
cōpatiat.vñ nō fit genuflexio ⁊ alleluia cātat qō i ali
is ieiunijs nō obseruat. ¶ Ad 6m dōm:q̄ in solēnita
tib⁹ p̄cipuis vigilias ieiunam⁹ ut paratiores ad deuo
tionē festi simus:⁊ ut gaudiū eternuz qō per solēnita-
tes tpales significat ad tribulationes p̄sentis vite
quas sancti passi sunt subsequi demonstretur.

¶ Ad 2as,q.dōm:q̄ ieiuniū q̄tū est de se nullo tpe est ꝓ
hibitū.vñ sic̄ dic̄ Jsido.sci pies in deserto tpe pascha
li ieiunabāt excepto die dñice resurrectiōis:in quo nō
vi ꝓuenic̄ ieiunare:eo q̄ tota ecclia letitie festū agit.
vñ nō est cōueniēs q̄ aliq̄s illo die opꝰ afflictiōis in
tēdat:qz turpis est ois ps que suo toti nō ꝓgruit ut di
cit Augꝰ in li.cōfes.sed per accñs pōt eē ieiuniū alicu
ius in die festo illicitū si adeo ptinaciter ieiuniū tene-
ret:q̄ nō crederet per deuotionē festi utilitatē ieiunij
cōpēsari posse. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q̄ dies resurrectiōis
ut dictū est totꝰ est letitie:vñ ⁊ cātat. Hec dies quā fe
cit dñs ⁊c.⁊ iō i illa p̄te aliꝭ nō cōgruit tristitie signa
ostēdē:⁊ qz in singulis oñicis memoria resurrectiōis
agit:iō in dieb⁹ oñicis ꝯz cōez ꝓsuetudinē ecclie ieiu
nia intermittunt. ¶ Ad 1m dicēdū:q̄ qz illi in magna
tristitia demersi erāt ꝓpter tribulationes vndiq̄ imi
nētes:ideo ab his que tristitiā ingerere possūt abstra-

hebant:ut in spe diuini auxilij gauderent.

¶ Ad 3es,m.q.dōz:q̄ cōpetēs hora comedēdi in dieb⁹ ie
iunij est hora nona:⁊ hec est ab ecclia istituta:⁊ coiter
obseruata:qz ꝑm cōez cursū comedēdi est hora sexta
qz cib⁹ nō oz apponi q̄sq̄ nā circa cibū p̄cedēte occu
pata est. Occupat aūt in cibo assūpto duplr. p̄ digerē
do ipꝰ:⁊ qz digestio fit per calorē:iō illud tps digesti
onis est ꝓgruū:in quo calor nālis ad iteriora reuocat
s.nor ꝓp ꝟbtractionē radioꝛ solis:⁊ pp sonū in quo i
tēdunt vtutes nāles.2o cibū iā decoctū deducēdo p
mēbra q̄b⁹ oz assimilari:⁊ ad hoc req̄rit̄ q̄ calor nu-
trimētū deducēs usq̄ ad extremas pres corpis euo-
cet.calor aūt solis calorē nālē ad exteriora euocat:⁊
iō q̄n cōplet solis ascēsus q̄ fit hora sexta:qz tunc est
circa mediū:tūc ei⁹ op⁹ cōpletū est.⁊ iō tūc est tps cōi
ter sumēdi cibū. Et qz ieiuniū ecclie oz eē penale ⁊ sa
tisfactoriū:iō supza hoc aliq̄d addit:nō aūt tm̄ q̄ pe-
nit⁹ humoz cibi assūpti exiccet:aut vt' nālis debilitet
vñ ptito residuo tpe hora nona occurrit i qua cib⁹ ꝑm
ecclie statutū in dieb⁹ ieiunij sumēdus ē. ¶ Ad p̄m g̃
dōm:q̄ legislatoꝛ ponēs legē cōem attēdit ea que in
plurib⁹ accidūt:sꝫ adaptationē ad singulos relinq̄t il-
lis qui ꝓstituunt legis dispēsatores. ¶ Ad 1m dōz:q̄
nos nr̄o ieiunio ꝓfozmamur nouo hoi qui p passionē
suā nos a uetustate ⁊ tenebr̄is reuocauit:⁊ iō illo tpe
ieiuniū p̄mū soluim⁹ q̄n chr̄s passionē suā finiuit.s.ho
ra nona. Sz añ hāc renouationē cōpetebat uesptinuz
tps ieiunātiū comestioni ad significādū q̄ per cibum
ueteris hois in tenebr̄is pcti ⁊ moztis delecti erāt:a
q̄b⁹ nō eruebant ēt post tribulatiōes p̄ntis vite:qz in
moztē ad limbū descēdebat q̄ erat tenebr̄osus locus.

Ad 4m sic,pcedit. Uī q̄ per binā comestionez
ieiunij nō soluat:qz ieiuniū est decimia
tū ad ꝟbtractionē nutrimēti.sꝫ nō solū nutrimur cibo
sꝫ ēt potu:cū g̃ potꝰ assūpt⁹ ꝓter comestionē statutuz
ab ecclia ieiuniū nō soluat:vī q̄ nec ēt cibi bina assū-
ptio. ¶ ꝑ. aq̄ potata ipedit sūptionē eucharistie:sic̄
⁊ sūptio alterⁱ cibi:qz soluit ieiuniū nāe q̄ req̄rit in
eucharistiā sumēt⁹ sic̄ ⁊ alij cibi:si g̃ aq̄ potata non
soluit ieiuniū ecclie:vī q̄ nec ali⁹ cib⁹ assūpt⁹. ¶ ꝑ.
electuaria ēt cibi q̄dā sūt:sed eoꝛ assūptio ieiunium
nō soluit:q̄ꝺ pz ex cōi cōsuetudie multoꝛ q̄ ēt dieb⁹
ieiunij abstq̄ ꝓscia fractiōis ieiunij electuaria i magna
quātitate māducāt.g̃ nec ciboꝛ alioꝛ iterata assump-
tio ieiuniū soluit. ¶ ꝑ. odoꝛ ieiuniū non soluit:sed
odore aliq̄ reficiunt sic̄ ⁊ cibo.g̃ nec cib⁹. ¶ Sz ꝺ est:
qz in hoc distiguunt ieiunātes a nō ieiunātibus:qz sel
māducāt.si ergo bina comestio ieiuniū non solueret:
nō esset differētia inter ieiunātes ⁊ non ieiunantes.

¶ Ulteri' vī q̄ esus carniū ieiuniū nō soluat:qz ieiuniū
est istitutū ad cōprimēdū ꝓcupiam:sꝫ vinū magis istā
mat ꝓcupiam q̄ carnes.cū g̃ potꝰ vini nō soluat ieiuni
um:nec esus carniū soluet. ¶ ꝑ. legumina iflatiua sē
⁊ sic ad luxuria ꝓuocāt.sꝫ usus eoꝛ nō soluit ieiuniū.
g̃ nec esus carniū. ¶ ꝑ. pisces aliq̄ ita delectabiles co
medunt sic̄ carnes aliozꝫ aialiū:sꝫ nulla caro pisciū co
mesta ieiuniū soluit.g̃ nec carnes autū aut q̄drupedū.
¶ ꝑ. sicut in dieb⁹ q̄drageśimalib⁹ abstinet a carni-
bus:ita ab ouis ⁊ lacticinijs:sed in dieb⁹ ieiunij q̄daz
lacticinijs ⁊ ouis utunt:g̃ ⁊ carnib⁹ uti p̄nt sine hoc q̄
ieiuniū soluat. ¶ Sed cōtra est generalis cōsuetudo
ecclesie:que ieiunātibus usum carniū interdicit.

¶ Ulteri' videt q̄ anticipatio tpis ieiuniū nō soluat.sic
cut eni nō seruat tps ab ecclia istitutū q̄ tardat come-
stionē:ita nec ille q̄ anticipat:sed ille qui tardat nō sol
uit ieiuniū ab ecclia institutuz.g̃ nec ille qui anticipat.

¶ ꝑ. ieiuniū est actꝰ abstinētie:sed abstinētia ipedit
nō solū per anticipationē hore comestiōis:sed ēt per
alias ꝓditiōes que hoc vsu ꝓtinent. Przepope laute
nimis ardēter studiose.g̃ cū nimis comedere q̄tū ad
q̄titatē nō soluat ieiuniū:nec ardēter q̄tū ad auidita
tē comedēdi:nec laute q̄tū ad pciosa que in cibū que
runt:nec studiose q̄tū ad exq̄sitū modū cibaria p̄para-
ndi:alias moztaliē peccarēt qui in dieb⁹ ieiuniorum
hoc facerēt q̄si trāsgressores p̄cepti ecclie:qō ourum
est dicē:videt q̄ nec p̄pope comedē qō est tps anti-
cipare:ieiuniū soluat. ¶ Sed cōtra est qō dicit ꝓsiliū
Sabilon.in q̄dragesima nullaten⁹ credēdi sunt ieiuna-
re qui ante māducauerūt q̄ uespertinū celebret offi-
cium.ergo anticipatio tēporis soluit ieiunium.

Rñdeo dōm ad p̄mā qōnem:q̄ ieiuniū duplr
soluit.Uno mō q̄tuz ad meritū:ita q̄
bō uel nō mereꝫ uel minꝰ mereꝫ.⁊ de hac solone ieiu
nij nō intēdim⁹ ad p̄ns.qz ꝓditiōes que meritū alicu
ius actꝰ augēt uel minuūt idetermiate sūt:eo q̄ q̄nq̄
accñtalr se hñt ad actū meritoriū. Alio mō soluit ie
iuniū ꝑm q̄ est ab ecclia istitutū ex qua solone bō effi
cit trāsgressoꝛ statuti ecclie de ieiunio seruādo:ul sal
tez nō obfuādo:si ex dispēsatiōe uel cā legitia dimit-
tat:⁊ de hac solone ieiunij nūc queram⁹. Ad hoc aūt
p̄cipue valet ꝓsiderare intētiones statutētiś.itēdit ait ec
clia certū modū statuere māducādi:ut.s.semel in die
ieiunās māducet:⁊ iō si aliquoꝛ sūptio ꝯz que mādu
catio solet cōpleri iteret ieiuniū ꝓdicto mō acceptuz
soluit.si ait aliq̄ sumant que ad māducādū de se ordia
ta nō sūt:sed ad aliū usuz qui usus coiter māducatio
nō uocat:talis cibi ul' potꝰ sumptio ꝓter māducatio-
nē vnā añ uel post nō facit eē binā manducationez:⁊
ideo talis sumptio ieiunium nō soluit.

Ad primū ergo dōm:q̄ quis aliqs potꝰ ali-
quo mō nutriat:tñ de se nō ordia
tur ad nutriēdū:sed magis ad dispōnē bonā eoꝛ que
nutriūt:ut.s.per mēbra deducant⁊ in stomaco nō cō
burant.vñ sūptio potꝰ māducatio nō dr̄:⁊ iō ille qui
potat extra horā vnice comestioīś nō dicit bis mādu
care:⁊ pp hoc nec statutū ecclie frāgit:nisi fraudē fa
ciat:qz legē violat qui in fraudem legis aliquid facit.
¶ Ad 2m dōz:q̄ aq̄ ⁊ si soluat ieiuniū nāe:qz aliquo
mō nutrit:nō tñ soluit ieiuniū ecclie.qz ecclia nō attē
dit in statuēdo id qō quocūq̄ mō nutrire pōt:sed id
qō ꝓcipalr ad nutriēdū ordiatū est. ¶ Ad 3m dōz:
q̄ q̄dā dicūt q̄ si electuaria comedant ad delectatione
q̄ soluūt ieiuniū:si āt cā medicie sumant nō soluit
ieiuniū:sed statutū positiue legis nō attēdit itētionē
obfuātis:sꝫ ipꝰ actū:eo q̄ modus vtutis nō cadit in
p̄cepto:sed est finis p̄cepti.sꝫ ex itētiōe pōt aliqs me
reri uel demereri:⁊ iō dōm:q̄ electuaria ⁊ si aliq̄ mō
nutriāt:nō tñ hic est ꝓcipalis usus eoꝛ. Uñ nec lo-
co māducatiōis sumi ꝓsueuerūt:⁊ iō talis sūptio ieiu
niū ecclie nō soluit:q̄uis bō possit totalr ul' in ꝑte ex
hoc meritū ieiunij pdere uel ēt moztalr peccare:si sit
ꝛmoderata libido:nō tñ est trāsgressoꝛ p̄cepti ecclie:
nisi in fraudē sumēt:aut si eis q̄si aliꝭ cibis uteret ad
famē extinguēdā. ¶ Ad 4m dōz:q̄ odoꝛ nō nutrit:
ut pz per pbz i li.de sensu ⁊ senato.sꝫ aliq̄ mō ꝓfoztat.
vñ nō soluit neq̄ ieiuniū nāe:neq̄ ieiuniū ecclesie.

¶ Ad 2am qōnē dōm:q̄ ille dicit ieiuniū ecclie soluere
qui statutū modū abstinēdi ab ecclia nō seruat.cū āt
ieiuniū ecclia istituerit ad satisfaciēdū:⁊ p̄cupiscētiaz
reprimēdū:sic̄ desinauit abstinentia ieiunij q̄tum ad
nūz:ut.s.semel tm̄ ieiunās comederet ad afflictionez
carnis ꝓp satisfactionē:ita taxauit:ut a carnib⁹ absti-

neret:qz hoc gñe cibi p̄cipue ꝓcupiscētia foueꝫ ⁊ ro-
borat.vñ comestio carniū ieiuniū soluit ab ecclia isti-
tutū. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q̄ vinū ꝓcupiscētiā icitat inflā-
mādo per modū alteratiōis:⁊ qz tales alteratiōes non
diu manēt:iō potꝰ vini nō adeo efficaciē opat ad ꝓcu
piscētie fomētū:sic̄ esus carniū:quo p̄cipue mā ꝓcupi
scētie ministrat:⁊ calor nālis ꝓfoztat radicitꝰ magis:
⁊ ex alia ꝑte subtractio vini nimis debilitaret nāz ꝓp
digōnis ipedimētū. ¶ Et sic̄ dōm ad 2m de iflatiōe
leguminū q̄ est accñtalis cā ꝓcupiscētiā ꝓuocās ⁊ ci-
to trāsit. ¶ Ad 3m dōz:q̄ pisces frigidiores sūt nālit
q̄ carnes nec alimētū ita ꝓueniēs corpi ꝓstant sic̄ alie
carnes:vñ nō fuit tāta necessitas ꝓhibendi pisces sic̄
carnes. ¶ Ad 4m dōm:q̄ q̄drageśimale ieiuniū ar-
tius obseruat q̄ alia ieiunia:qz eo chr̄i ieiuniū ꝑz mo
dum nostrū imitamur:⁊ iō q̄uis usus casei ⁊ ouoꝛ in
q̄drageśima sit gñalr interdictus:tñ in aliꝭ ieiunijs
apud diuersos in his est diuersus abstinētie modus.

¶ Ad 3um qōnē dōz:q̄ sicut dcm est:ille ieiuniuz soluit
qui ecclie detinatione nō seruat:vñ cū ecclia instituit
certū tps comedēdi ieiunātib⁹:qui nimiś notabiliꝭ an
ticipat ieiuniū soluit. Nō eni ecclia artare intendit ad
subtilē tpis ispectionē:nec opz astrolabiū accipe ad
horā comestiōis cognoscēda.vñ sufficit si circa horā
illā quā ecclia istituit ieiunās sumat cibū:ēt si aliq̄tu-
luz pp aliquā necitatē anticipet. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q̄
omittē p̄ceptuz ecclie nō licet sed superogare licet:⁊
iō euz tardatio hore ad penalitatē ieiunij faciat licet
tardare per horā:sed nō anticipare. ¶ Ad 2m dōm:
q̄ ea in q̄b⁹ nō pōt accipi certa mēsura nō cadunt sub
detinatione legislatoris:⁊ iō qz nō pōt accipi certa mē
sura in q̄titate cibi:ul' aliꝭ ꝓditiōib⁹ nūatis sic̄ in tpe
accipi pōt:iō ꝓditiones alie q̄uoz nō cadūt sub deter
minatiōe p̄cepti ecclie:⁊ iō q̄uis per inordinationez
circa illas circūstātias peccet:⁊ meritum ieiunij amit-
tat:ul' in toto uel in parte:nō tñ ecclie statutū trāsgre
ditur:⁊ ideo ieiuniū nō soluit. Questio.IIII.

Deinde queriť de oro:⁊ circa hoc
queruńt.7. ꝑo q̄d sit oro.2o
de mō orandi.3o de spēb⁹ oronis.4o q̄d sit
in orone petenduz.5o quis possit orare.6o
cui cōpetit orare.7o de efficacia orationis.

Ad primū sic,pcedit. Uidet q̄ oro sit
q̄dā affectiue ptis actꝰ. ꝑ
per Aug.qui sic diffinit oronē. Oro est purꝰ affe
ctus mētis in deū directꝰ. ¶ ꝑ. Hug.de scō vic.dic̄
q̄ oro est deuotio quedā ex cōpūctiōe ꝓcedēs.sꝫ de-
uotio ad affectū ptiet:g̃ ⁊ oro. ¶ ꝑ. ipiuz ⁊ oro nō
differūt nisi ꝑm relonē ad supiorē ⁊ ad iferiorē ꝯz q̄
impat iferiori:sed orat supioz.sꝫ uolūtas est que ipe-
rat aliꝭ viribꝰ.g̃ ipsa etiaz est cui' est orare ⁊ petere.
¶ ꝑ. oro exterioz iteri' desideriū insinuat orātis.sed
oro interioz est:que per exteriorē inotescit.g̃ oro ite
rioz nihil aliud est q̄ interi⁹ desideriū:⁊ sic ad affecti-
uā ptinet. ¶ Sed ꝺ sup illud ps. Exaudi de' oronez
meā ⁊c.dicit glo.q̄ oro est qñ uota nr̄a deo pādim⁹:
sed pādere siue demōstrare est actꝰ rōnis.ergo ⁊ ora-
re. ¶ ꝑ. ꝑm Dam. oro est petitio decētiuz a deo.sed
decentia imporat ordinem alicuius ad alterū:cū er-
go ordinare sit rationis:⁊ oratio rationis erit.

¶ Ulteri' videt q̄ sit actꝰ doni ⁊ nō vtutis:qz sꝫ Hug.
de scō vic.oro est ꝓplatiōis ps.sed ꝓplatio ad sa
piētiā ptinet:qz ea pficit supioz ps rōnis que ꝓplan
dis eternis iheret:ut Aug.dic̄.g̃ oro est actus sapie.
¶ ꝑ. ut dic̄ Dam̄.oro est ascensus intell⁹ in deū.sed
ascēdē ad donū itell⁹ ptiet:vñ sexta btitudo qua dr̄.

Beati mūdo coꝛde: qm̃ ipi dcū videbūt. intellꝰ dono attribuit. ut patet in glo. Matth. 5. g̃ oro est actꝰ itellect⁹ doni. ¶ Ꝑ. Hzeg. dicit. orare est amoris gemit⁹ in cōpunctiõe resonare. sed gemẽ est actꝰ scie doni: qz tertia beitudo qua dicit. Beati qui lugẽt ad donū scie reducit. Matth. 5. in glo. z ab Aug. 2. lib. de doctrina chr̃iana. g̃ oro est actꝰ doni. ¶ Sed ꝫ. vi q̃ sit actus vtutis. Jac. j. Postulet ãt i fide nihil hesitãs. ſz fides est vt⁹ g̃ oro q̃ ẽ postulatio ẽ actꝰ vtutis. ¶ Ꝑ. aug. dicit. Fides credit: spes z charitas orãt: z orãdo ipetrãt. ſz spes z charitas sẽ vtutes. g̃ oro est actꝰ vtutis. ¶ Ulteriꝰ vi q̃ oro nõ sit actꝰ cadẽs in p̃cepto. qõ eniz uolũtatis est nõ est necitatis: ſz oro maxie est uolũtatis qz est quedã uolitoꝝ petitio. g̃ non necitatis: z ita nõ cadit sub p̃cepto. ¶ Ꝑ. petitio nõ vi aliqd aliud ẽ: nisi ut nr̃m desideriũ alteri inotescat. ſz supfluũ est alicui exponẽ qõ ipse scit: g̃ cũ chr̃iana religio nõ cõti neat aliq̃ supflua p̃cepta. alias supstitio esset: vi q̃ nõ cadat sub p̃cepto orare deũ cui oĩa desideria nr̃a sunt nota. ¶ Ꝑ. de⁹ liberalissime sua bona dat. ſz liberaliꝰ dat qõ sine p̃cio⁹ dat. qz sicut Seneca dic̃. Nulla res cariuz emit q̃ que p̃cio⁹empta est. g̃ nõ debet per p̃ce ptũ exigẽ p̃ces de eo qõ vult dare: nec iterꝫ de eo qõ nõ vult dare: qz qõ de⁹ nõ vult nos nõ debem⁹ uelle: ut sic sit pformitas nr̃e uolũtatiſ ad deum: z qõ nõ debemus uelle: nõ debem⁹ petere. g̃ nullo mõ oro cadit sub p̃cepto. ¶ Sed ꝫ sup illud Luc̃. 18. opz semp orare z̃c. dic̃ Chr̃ys. duz dic̃ opz: necitatẽ dicit. ſz necitas talis nõ põt esse nisi ex p̃cepto. ergo oro cadit sub p̃ce cepto. ¶ Ꝑ. oratio ꝓpria ieiunĩũ z elemosynã diuidi tur. sed utraq; illaꝝ est in p̃cepto. ergo z oratio.

Rñdeo dꝺz ad p̃mã qõnẽ: q̃ sicut dic̃ Lassio. Oro dr̃ ꝙsi oris rõ. vñ ex suo noie oro significat expssionẽ alicui⁹ actꝰ rõnis per effectũ oris. hẽt aũt rõ duos actꝰ ẽt fm q̃ est speculativa. p̃im⁹ est cõponere z diuidẽ: z iste actꝰ rõnis expzimit ore per orõnẽ quã phs in p⁰ pherme. describit. Scõs actus rõnis est discurrere de vno in aliud inotescẽdi cã. z ſz hoc silis oro quedã dr̃: z qz fmones rhetorici qui cõ ciones dicunt ꝓtinẽt augmẽtatiões ad psuadẽdũ ac cõmodatas: inde est q̃ ẽt orones dicunt: z rhetores oratoreſ: z qz orones iste p̃cipue q̃tũ ad gen⁹ cãz qõ iudiciale dr̃. ordinant ad hoc q̃ aliqd a iudice petam⁹ vñ z in iure aduocatiões postulatiões dicunt: iõ trãſ latũ est ulteriꝰ hoc nomen ad significãdum petitionẽ quã deo aliquis facit: uelut iudici qui hẽt curã nr̃oz actuũ: z sic diffinit Dam̃. orõnẽ. Oro est petitio decẽ tiũ a deo: sic eni loquimur hic de orõne: z iõ cui⁹ actꝰ est petitio: ei⁹ actꝰ est oro. ¶ Sciendũ est g̃ q̃ hõ ab alĩs aialib⁹ differt q̃tũ ad vtutẽ z motiuã ptẽ in duo bus. p⁰ q̃tũ ad uolitũ uel ꝑcupitũ: qõ q̃dẽ alĩs aiali bus ex nã detinatũ est: hoi aũt nõ. 2⁰ q̃tũ ad ꝓsecutio nẽ uoliti siue ꝑcupitꝰ: qz alia aialia hñt detinatas viaſ z instr̃a: q̃b⁹ sua desideria expleãt: z iõ q̃cito in eis fit desideriũ motꝰ tam cito mẽbra ad actũ applicant: nisi sit aliqd ꝓhibẽs per violẽtiã: hõ aũt nõ hẽt vias z in stra detinatas: z iõ rõ hoi subuenit in his duob⁹: qz z inq̃rit ꝓpziũ z determiatũ bonũ qõ desiderari opoz teat: z instr̃a ad op⁹ determiat in ꝓsecutiõe desiderati z iõ in nobis actꝰ rõnis p̃cedit: z sequit actꝰ uolunta tis: p̃cedit q̃dẽ iueniẽs per ꝓsiliũ q̃d per uolũtatez eli gi opozteat. sequit ãt per impiũ ordinãdo vnicuiq; in stro q̃d ei opozteat facẽ: z hũc rõnis actũ iperatiuus modus expzimit in vbis. Instr̃a autẽ que rõ applicat per iperiũ ad ꝓsecutionẽ uel cõsecutionẽ desiderati: nõ solũ sũt vires aie z mẽbra cozpis: ſz ẽt exteriores hoies: qz que per amicos fiũt aliqlit per nos fiunt. ut phs dicit in. 3. ethi. sed ẽt exteriores amici nõ sunt in ptãte nr̃a sic̃ sunt mẽbra cozpis z vires aie: z iõ appli catio p̃dicta ad ꝓsecutionẽ desiderati eoꝝ qui extra nos sũt: q̃q; dr̃ iperiũ ul̃ p̃ceptũ. q̃q. ſ. illi sũt in ptã te nr̃a: q̃q; aũt dr̃ petitio: qui nõ sunt in ptate nr̃a q̃si nobis subti: uel ẽt depcatio si supza nos sunt. vñ sicut impiuz est actus rõnis: ita petitio z deprecatio: z hoc patet per phm in. j. ethi. qui dicit q̃ rõ ad optima de precat: vñ z per p̃ns oro rõnis est actus applicantis desideriũ uolũtatis ad eũ qui nõ est sub ptate nr̃a: sed supza nos. ſ. deũ. vnde diffinitio Dam̃. Oro est petitio decẽtiũ a deo. uerissime essentiã orõnis declarat.

Ad primũ ergo dꝺz: q̃ dirigẽ affectũ mẽtis in deũ ꝓtingit dupliꝛ. Uno mõ sic̃ in obm: z hoc mõ affectꝰ in deũ direct⁹ est amoꝛ dei: z sic nõ loquit hic Aug. Alio mõ affectꝰ in deũ dirigit ut in illũ quo affectꝰ mẽtis desideratis explẽdus est: z hãc directionẽ affectꝰ in deũ facit rõ p̃dicto mõ appli cãdo ad ipm illud qõ desiderat affectꝰ z ipsa directio affectꝰ in deũ oro est: vñ diffinitio illa mãlis est ſz q̃ per rẽ directã significat ipa directio: sic̃ ẽt q̃q; per si dẽ significat res cred: ta: z sil̃is modus loquẽdi est cũ dr̃ q̃ oro est desideriũ boni: in glo. j. Thel. 5. qz ipz de sideriũ est res orata expleri. ¶ Ad 1m dõm: q̃ sic̃ in petitiõe exteriori dr̃ aliqd eẽ petitio dupliꝛ. ſ. fm vitã cẽ: ut cũ dicim⁹ da mihi hoc: z fm interꝑtationẽ q̃dã: ut cũ aliq̃s manũ ꝓrigit uel necitatẽ exponit: ita ẽt iterio: oro que fit ad deũ est q̃dẽ fm rei vitatẽ actus rõnis: ut dcm est: q̃dãmõ deũ pulsantis: ſz recogitatio necitatũ ꝓaz z erectio spei ad deũ sũt q̃dẽ orones q̃ dã interꝑtatiõem: z sic ẽt deuotio oro dr̃ ab Aug. de scõ vic. ¶ Ad 3m dõz: q̃ ille qui petit: aut iperat: aut depcat: aduocat aliqd ad ꝓsecutionẽ finis: uel ꝓsecu tionẽ intẽti: hoc ãt nõ est uolũtas: qz ipsa simpliꝛ z ab solute ferẽ in suũ obm qõ est finis. ſz est rõnis: cui⁹ est ordiare vnũ ad aliud: z iõ ꝑe accipiẽdo iperiũ nõ est uolũtatis. Sz dupliꝛ dr̃ uolũtas impare. Uno mõ per q̃dã interꝑtationẽ: siue equalẽtiã: qz eni iperãs per ipe riũ suũ mouet: iõ act⁹ aie ad quẽ mot⁹ ſtati sequit ipe riũ dr̃: z qz ad actũ appetitiue si sit cõplet⁹ ſtati sequit mot⁹ in corpalib⁹ orgãis: iõ appetitiue vtutes dicunt iperãtes modũ. Alio mõ inq̃tũ p̃nm iperiũ in uolũta te est. aduocare eni aliquẽ ad finẽ suũ qõ ad iperiũ ꝑ tinet: ꝓsupponit appetitũ finis: z est quedaz ꝓsecutio illi⁹: z pp hoc potẽtie uel artes opatiue: seu hit⁹ qui sẽ circa finẽ dicunt impare istis que sũt circa ea que sũt ad finẽ: z fm hoc uolũtas que hẽt finẽ ꝓ⁹ obto dr̃ i pare inq̃tũ iperiũ qõ est actꝰ rõis: in uolũtate icipit ad quã ptiet desideriũ finis. ¶ Ad 4m dõz: q̃ vbũ exte ri⁹ ꝓlatũ est signũ alicui⁹ dupliꝛ. Uno mõ imediate: il li⁹. ſ. ad qõ significãdũ p̃ncipaliꝛ istitutũ est: sic̃ hoc no mẽ ignis significat eltu qõdã. Alio mõ mediate. ſ. qñ ipsa res que p⁰ significat accipit ut signũ alteri⁹ rei: sic̃ ignis significat charitatẽ pp aptitudinẽ quaz hẽt illa reſ ad significãdã charitatẽ ex sillitudie q̃dã. Oro igit exterioz uocalis significat imediate actũ rõnis depcã tis si ẽt oro exterioz per modũ orõnis ꝓponat: ut cũ dr̃: da mihi sediũ tuaz a sinistriciẽ sapiam: ſz mediata si gnificatiõe ipm desideriũ expzimit sic̃ p̃nm a quo, pce dit: ut ex dcis p⁊: z ſz hoc itelligẽda est p̃missa descri ptio orõnis: q̃ oro est qñ uota nostra deo p̃padimus.

¶ Ad 2am qõnẽ dꝺz: q̃ oro actꝰ q̃dã est: dicim⁹ ãt actũ aliquẽ esse vtutis actũ: si in sui rõne aliqd claudat: qõ ad ordinẽ vtutis ptinet: ẽt si nõ oia que ad vtutẽ re q̃runt in sui rõne ꝓtineat: z iõ op⁊ q̃ illi⁹ vtutis actus

ponat ad quã ptiet illa ꝓditio que sibi ordinẽ vtutis tribuit. oro ãt ex gñe actꝰ nõ ipoztat aliquã rõnẽ vtu tis: qõ genꝰ est petitio: ſz absolute actũ potẽtie demõ strat: nulla circũstãtia ul̃ in bonũ ul̃ malũ uestitũ. Ad dunt aũt a Dam̃. due dr̃ie que ordinẽ vtutis demꝰant ſ. decẽtiũ: z a deo: qõ est petẽ qõ op⁊: z a quo op⁊. sed p̃a ꝓditio nõ cõplet rõnẽ orõnis: qz si ab hoie decen tia petam⁹: talis petitio oro nõ dr̃: nec ẽt est de eẽntia orõnis: qz si etiã ds idecẽtia petat a deo, orat q̃dez: ſz carnaliꝛ orat: vñ illa ꝓditio magis ptiet ad bñ eẽ orõ nis q̃ ad rõnẽ sue spẽi. Reliquit g̃ q̃ ex hoc oro spẽz trahit: z ad rõnez vtutis trahit: qõ est a deo petitio: cũ ãt petitio siue depcatio que ad supiorẽ fit reuerẽ tiã hẽat adtũctã: ex qua ipetrare nititꝰ qõ itẽdit: ꝓstat q̃ oro ex hoc efficacia hẽt ad ipetrãdũ illud ꝓ quo orat q̃ deo reuerẽtia exhibet. vñ cũ deo reuerẽtia ex hibẽ sit actꝰ latrie. ut in. 3. li. di. 9. dcm̃ est. oro actꝰ la trie erit elicitiue: nec obstat q̃ latria i uolũtate est: nõ in rõne: cui⁹ actꝰ est oro: qz iustitia cui⁹ps est latria mã lit utiꝫ actib⁹ oium viriũ: ut ex eis reddat cuilibet qõ suũ est: vñ cohibet actũ ꝑcupiscibilis ne aliq̃s mechet z actũ irascibilis ne ꝺs occidat: z sil̃r utiꝫ actu rõnis: ut ex eo deo reuerẽtia exhibeat. Et q̃ latria est vt⁹ z nõ donũ. ut dcm̃ est i. 3. li. di. 33. iõ oro erit actꝰ vtutis z nõ doni. ¶ Ad p̃mũ g̃ dꝺz: q̃ ꝓplatio aliqñ capit stricte ꝓ actu intellꝰ dina meditatis: z sic ꝓplatio est sapie actꝰ. alio mõ coiter ꝓ oi actu: quo ꝺs a ne gociis exteriorib⁹ sequestrat⁹ soli deo uacat qõ q̃dem ptigit dupliꝛ: ul̃ inq̃tũ hõ deũ loquẽte in scripturis au dit: qõ fit per lectionẽ: ul̃ inq̃tũ deo. loquit qõ fit per orõnẽ: meditatio ãt ad utrũq; se hz q̃si mediũ iter ea qz ex hoc q̃ nobis loquit in scripturis ei per medita tionẽ itellũ z affectu p̃tamur: z sic p̃tati ei uel p̃tẽ eũ hũtes ei loqui possum⁹ per orõnẽ: z iõ posuit Du go tres ꝓplatiõis ptes. p̃mã lectionẽ. sedz meditationẽ. tertiã orõnez: nec tñ opz q̃ sit oro sapie actꝰ ab ea elicit⁹: q̃uis sapia p meditationẽ viã orõni paret. ¶ Ad 2m dõz: q̃ ascẽsus intellꝰ in deũ est duplex. vn⁹ quo ascẽdit in ipz cogĩscẽdũ: z talis ascẽsus ptinet ad donũ intellꝰ: ſz de hoc loquit Dam̃. Ali⁹ est ascẽsuſ in deũ: ut in quo auxiliũ q̃rit: ut in psal̃. dr̃. Ad te leuaui oculos meos qui hitas i celis. z talis ascẽsus est oro. vñ nõ sequit q̃ sit actꝰ ooni intellꝰ: ſz põt ipm ꝑsuppo nere: sic̃ scõs ascẽsus ꝑsuppõit ꝑmũ. ¶ Ad 3m dõz: q̃ gemit⁹ siue flet⁹ nõ est oro per essentiã: ſz est q̃si funda mẽtũ orõnis. supflua eni vi petitio ubi necitas deest: z iõ recognitio sue miſie qua idigẽtẽ se aliq̃s videt: z sibi subuenire nõ põt que gemituz in affectu facit q̃si oro reputat a deo: z pp hoc Aug. dicit. O⁊ orõnis ne gociũ plus gemitib⁹ q̃ vbis agit: z plus fletu q̃ affa tu. ¶ Ad ea que i ꝓriũ obꝺciunt dꝺz: q̃ fides: spes: z charitas ꝑsupponũt ad latriã: ut i. 3. li. dcm̃ est di. 9. z sic actꝰ orõnis eis attribuit. tñ ẽt ad orõnẽ ſz ꝑe spẽi rõnẽ hñt aliquã ꝓuenientiã: z ꝑexigunt ad eã. petitio eni frustra ad aliquẽ dirigit nisi credat q̃ petitũ ꝑsta re possit: z spet q̃ uelit z ẽ ꝑsũptuosa petitio: nisi ei fi at qui aliq̃ mõ petẽti vnit⁹ sit: vnionẽ ãt charitas fac̃. ¶ Ad 3am qõnẽ dꝺz: q̃ oro cadit sub p̃cepto z detina te: z idetinate. Detinate q̃dẽ ad aliq̃s orones ex p̃ce pto tenentẽ illi qui ex offõ sũt medẽ inẽ deũ z pplz cõ stituti: sic̃ miſter ecclie. vñ ex offõ eis incũbit p̃ces ad deũ in ꝑsona toti⁹ ecclie fũdẽ. z iõ ex statuto ecclie te nent ab horas canonicas dicẽdas. Sed idetinate ad orõnẽ q̃libet tenet ex hocipo q̃ tenet ad bõa spũalia sic ꝓcurãda: que nõ nisi dinit⁹ dant. vñ alio mõ ꝓcura ri nõ p̃nt nisi ut ab ipso petant. z ẽt ex hoc ipo q̃ cha ritatis p̃cepto tenet, p̃imũ sic̃ seip⁊ dilige: tenet ei in necitate bñficus eẽ: nõ solũ per cozpales elymnas: ſz ẽt per spũales: q̃rũ vna est oro ut ꝑus dcm̃ est. ſz oib⁹ ẽt qui ecclie misterio nõ fũgũt vi ab ecclia detinatũ tps orãdi statutũ eẽ: cũ ex canonũ statuto teneant dieb⁹ festis dinis officijs itereẽ: ut mistris ꝓ⁹ pplo orãtib⁹ sua itẽtionẽ ꝓzmẽt. ¶ Ad p̃m g̃ dꝺz: q̃ ex hocipso q̃ aliq̃d est uolũtatis excludit necitas absoluta ẽt co actiõis: nõ ãt necitas ex suppõne finis: qz amoz: q̃ ma xie uolũtari⁹ est neci⁹ est siq̃s uelit ad salutis finẽ puẽi re. z hoc mõ etiã oro nec̃ia est. z sub p̃cepto cadẽs re spectu eoꝝ: quorũ uolũtas sub necitate p̃dicta cadit. ¶ Ad 2m dõm: q̃ p orõnẽ p̃cipimur uota nr̃a deo pã dẽ: nõ ut eũ doceam⁹ q̃d desideram⁹: ſz ut affectꝰ z intellm nr̃z dirigam⁹ in illũ. ¶ Ad 3m dꝺz: q̃ de⁹ orõnẽ acceptat z de eo qõ dare vult: z iterdũ de eo qõ dare nõ vult: ut idõei sim⁹ ab ipo accipe: qõ nõ eẽt si ab eo nõ sparem⁹ qõ desiderem⁹: nec eẽ durũ hoi dꝺz se deo p orõnẽ subgcẽ sic̃ hoi p p̃ces: qz i hoc totũ bonũ nr̃z ꝓsistit: q̃ deo subditi sim⁹: nõ aũt in hoc q̃ hoi subda mur: de eo aũt qõ dare nõ vult: qz ipse vult pie uelle qõ ipse iuste nõ vult: sicut in fine p̃imi libꝛi dictũ est.

Ad 2m lic ꝓcedit. vi q̃ oro nõ debeat eẽ voca lis: ſz mẽtalis tm̃: oro eni dꝺz eẽ occlta: z ad deũ tm̃: qz est petitio decẽtiũ a deo: vñ dr̃ Mat. 6. Tu ãt cũ oraueris itra cubiculũ z clauso ostio ora p̃em tuũ: ſz oro vocalis nõ est occlta: nec ad deũ tm̃ eẽ vi: qz de⁹ ad coz respicit nõ ad voces: g̃ oro sine uo ce eẽ dꝺz. ¶ Ꝑ. oro est ꝑs ꝓplatiõis: ſz ꝓplatio nõ existit in aliq̃ exteriori actu: ſz tm̃ in interiori. g̃ oro nõ dꝺz uoce exteriori fieri. ¶ Ꝑ. per orones dꝺz intellꝰ in deũ ascẽdẽ fm Dam̃. z affectꝰ in deũ dirigi fm Aug. Sed occupatio aie circa cozpales actꝰ retrahit ascen sum intellꝰ affectus ad dina: qz aia nõ põt intẽse circa diuersa occupari: g̃ oro debet esse sine uoce tm̃ in coꝛ de. ¶ Sed ꝫ qõ dr̃ in psal̃. Uoce mea ad dm̃ cla. ¶ Ꝑ. oro est actus latrie: ut dcm̃ est: sed actus latrie nõ solũ in interioribꝰ actibus: sed etiã in exterioribꝰ cõ sistit. ergo oro nõ solũ debet eẽ in coꝛde ſz ẽt in uoce. ¶ Ulteriꝰ vi q̃ oro non debeat eẽ diuturna. Matth. 5. Orates ãt nolite multũ loq. ſz qui diu uocal⁹ orat mul tũ loquit. g̃ oro uocalis ad min⁹ nõ dꝺz esse diuturna. ¶ Ꝑ. dinũ ꝓceptũ nõ est ꝓtergrediẽdũ. ſz dm̃ ꝓcepit orates sic orare. Pi nr̃ z̃c. g̃ vi q̃ nõ opz alias orones addere. ¶ Ꝑ. oro ad deũ fusa dꝺz eẽ cũ fiducia. Jac. j. Postulet ãt in fide nihil hesitãs. ſz plixitas petitiõis est signũ diffidẽtie in petitiõib⁹ que ad hoies dirigũt vñ vba multiplicant ad hoc q̃ alius ei⁹ ad quẽ petitio dirigit flectat. g̃ oro ad deũ nõ dꝺz eẽ diuturna. ¶ Sꝺz est ꝫ. j. Thim. 4. que vã est vidua desolata uacet oro nib⁹ die ac nocte. g̃ oro dꝺz eẽ diuturna. ¶ Ꝑ. ois chr̃i actio nr̃a est istructio. ſz chr̃s legit diuti⁹ orasse: ut ꝑz Luc̃. 22. ergo oro nostra debet esse diuturna.

¶ Ulteriꝰ vi q̃ nunq̃ debeat aliquis ab orone cessare. Luc̃. 16. Dicebat aũt ad illos sil̃itudinẽ: qm̃ opz semp orare z nunq̃ deficere. ¶ Et ꝓterea. j. Thes. ulti. Si ne intermissiõe orate. ¶ Ꝑ. oro est quedã ãnũciatio desideriũ ad eũ per quẽ expledũ expectat. ſz hõ semp dꝺz desiderare ea que orãda sunt. ſ. bona spũalia. g̃ oro dꝺz esse semp. ¶ Sꝺz ꝫ. qñ hõ orat nõ põt opi⁹ miſi cordie uacare: ſz q̃cuq; tenet eis uacare. g̃ hõ nõ ſp debet orare. ¶ Ꝑ. oro fm Aug. est ꝑs ꝓplationis. sed hõ nõ semp debet uacare ꝓplatiõi: sed q̃q; ad actionẽ se extẽdere. ergo nõ debet semper orare.

¶ Ulteriꝰ vi q̃ actualis attẽtio sit de necitate orõnis qz sic̃ dic̃ Greg. Illã orõnẽ de⁹ nõ audit cui ille q̃ orat

nō itēdit.ſz ad hoc fit oro ut a deo exaudiat.g̃ ſupua cua eſt oro ſi ſit ſine attētione. ¶ p̄. hug.de ſcō vic. dicit. Si cū oronē fūdim' aliud qōlibet a corde vſa mus:ēt ſi illud bonū ſit a culpa liberi nō ſum':ſz oro que hēt culpā adiūcta nō hz ſuā efficaciā.g̃ redrit ad oronē actualiſ attētio. ¶ p̄. oro eſt aſcēſus itell's ad deū ſm Dam.ſz qñ deeſt attētio:intell's nō aſcēdit in deū.g̃ nō eſt oro. ¶ p̄. oē op' vtutis dz ex electione p̄cedē:ſed oro eſt op' vtutis.g̃ debet eē cū attētiōe ſine qua non eſt electio. ¶ Sed ⁊ eſt q̄ nullus tenet ad ipoſſe:ſed ipoſſe eſt mētē diu attētā teneri ad aliq̄d quin ad alia ſubito rapiat.g̃ nō eſt de nēcitate oronis q̄ ſemp comitet ipſam attētio. ¶ p̄. in aliꝭ opibus meritoriꝭ nō redrit q̄ ſemp adſit actualis attētio:ſi cut nō opz q̄ ille qui peregrinat ſemp de pegrinatiōe ſua cogitet.ergo videt q̄ nec in oronе ſit neceſſariū.

¶ Ulteri' vi q̄ attētio oroni noceat:q: ut dic̄ hug.de ſcō vic. Pura eſt oro qñ ex abūdātia deuotiōis mēs ita accēdit:ut cū ſe poſtulatura ad deū p̄uertit:ēt ſue petitiōis obliuiſcat:ſz qui obliuiſcit ſue petitiōis non vi attēdere oroni:g̃ cū oro maxie debeat eē pura:vi q̄ ipediat oro per attētionē. ¶ p̄. ſicut itētio oronē dirigit:ita ēt aliꝭ exteriores act':ſz in aliꝭ exterio ribus actib' plurimū noceret ſi actualis intētio ſp ad eēt:q: optim' citharedus peſſim' redderet:ut Auic. dic̄.g̃ nocet attētio ſi ꝓtinue adſit oroni. ¶ p̄. nō pōt mēs hūana ad plura ſil' itēta eē:ſz aliq̄n opz orātē eē attētū ad finē q̄ intēdit:ul' ad cogitādū de deo cui oronē fundit:qō omittē oroni nocet.g̃ nociuū eſt orā ti ſi ſemp ad oronē quā facit attētionē hēat. ¶ Sed ⁊ Aug.dicit. Pſalmis ⁊ hymnis cū oratio deuz:hoc vſet in corde qō ꝓfert in ore. ¶ p̄. Io.4. Spūs eſt deus ⁊ eos qui adorāt eū opz in ſpū ⁊ veritate adora re.ergo attētio que facit ſpū orare:oroni nō nocet.

Rñdeo dōz ad ꝑmā qōnē:q: duplex eſt oro.ſ. puata quā dſq̄ ꝓ ſe facit:⁊ publica que faciēda icūbit miſtriꝭ eccl'ie:ut dcm̄ eſt. Et q: hec publica oro nō fit ab orante ſolū ꝓ ſe ſz ꝓ aliꝭ:iō nō dz ſolū eē mētalis:ſz uocalis ēt ut per oronē uoce exp̄ſſam ēt aliꝭ ad deuotionē excitent:⁊ ad ꝓtinuādū itētionē ſuā orātib':⁊ pp hoc ēt cant' ab eccl'ia inſtitu ti ſt.vñ Aug.dic̄ de ſeipo:q: flebat uberrie i hymnis ⁊ cāticis ſuaue,cātātis eccl'ie:⁊ q: uoces ille influebāt aurib' ei':⁊ eliquebat vitas i coz ei'.oro āt ꝓuata eſt quā dſ ꝓ ſeipo fac':⁊ hec q̄dē pōt ⁊ uoce ⁊ ſine uo ce fieri ſz q: magis orātis aio ſuppetit.ſz tñ uox oro ni adiūgit pp.4. Prio ut hō excitet ſeip̄m uerbis de uote orandū. Scdo ut itētionē cuſtodiat ne euaget. magis eni tenet ad vnū ſi uerba ēt orātis affectui ꝑiū gant. Tertio ex uehemētia deuotionis in orāte uox ſequit:q: mot' ſupioz virtū ſi ſit fortis ēt ad inferio res redudat: vñ ⁊ cū mēs orātis per deuotionē accē dit ſi fiet':⁊ ſuſpiria:⁊ iubilos:⁊ uoces incōſiderate ꝓrūpit. Quarto pp debitū iuſtitie:q: deo cui reuerē tia exhibet nō ſolū mēte:ſed etiā corpe ſeruiēdū eſt.

Ad primū g̃ dōz:q: ſic dicit Hzeg.Bonū op' ſic dz agi in publico ad edificatione.ſ.ut ſemp itētio maneat in occulto:vñ ille qui pu blice orat ſi exteri' nō gliam hoiuz:ſed ſoli' dei q̄rit in occulto manet intētio:⁊ ſoli deo orat per itētionē: ⁊ ſi ēt ꝓtio inoteſcat oro ad edificationē. ¶ Ad 2m dōm:q: act' imediate ad deū directi:ēt ſi exteriores ſint ad vitā ꝓtēplatiuā ꝓtinēt:⁊ ſunt ꝓtēplatiōis ptes ſm q: large accipit:q̄uis nō ſint ſm q: ſtricte ſumitur ꝓ ipſa meditatione ſapie:ut dcm̄ eſt.Uñ etiā lectio que imediate ad meditationē diuinoꝝ ordinat ps cō tēplationis ponit que fit uoce qñq̄. ¶ Ad 3m dōm: q: qñ due vires ordinate ſe ad idē vna nō ipedit alia in ſuo actu:ſed magis iuuat ſic̄ ſenſus imagiationē qñ ad idē ordinant:ſed itētio exp̄ſſa per uocē nō ipedit aſcēſuz itell's ad deū niſi nimia cura in vbis ꝓferēdis fiat:ſic̄ illi qui vba cōpoſita in oronе ꝓferre nitūtur.

¶ Ad 2am qōnē dōz:q: in oronе p̄cipue attēdit orātis deuotio:⁊ iō tantū dz oro ꝓtēdi q̄tū deuotio orātis ꝓduari pōt:⁊ jō ſi diu poſſet deuotio ꝓſeruari dz oro eē diuturna ⁊ ꝓlixa:ſi āt ꝓlixitas faſtidiū ul' tediū pa riat oro nō eſt diuti' ꝓtrahēda:vñ Aug.in li.de orā do deū.Dicunt fres i egypto crebras q̄dē hie oroneſ ſz eas tñ breuiſſimas ⁊ rapti q̄dāmō ioculatas eē vi gilāter erectas que orāti plimū nēcia eſt:ne p diutio res moras euaneſcat atq: habeat itētio:ac per hoc ipi ſatis oñdūt hāc itētionē ſic̄ nō eē obtinēdā ſi durare nō pōt:ita ſi pdurauerit nō eē rūpendā. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q: ſm Aug.ibidē.Abſit ab oronе mlta locutio: ſz nō deſit mlta p̄catio ſi feruēs pſeuēt itētio:nō mltū loq̄ eſt in orādo rē nēciā vbiꝭ ſupfluis agē:mltū ār p̄ cari eſt ad eū quē p̄camur diuturna ⁊ pia cordis exer citatiōe pulſare. ¶ Ad 2m dōz:q: ſic̄ Aug.in eodē li. dic̄.Liberū eſt aliꝭ atq: aliꝭ vbis.ſ.ab his que i oro ne oñica petunt:eadē tñ ſm rē in eodē dicē.⁊ iō ꝑcepto oñico nō obligamur ad vba illa.ſ.ad res illas petendas a deo: q: ut in eodē lib.dicit. Quelibet alia vba dicam' que affect' orātis:uel p̄cedēdo formet ut clareat:ul' ꝓdo attēdit ut creſcat nihil aliō dicim' q̄ q: i oronе oñica appoſitū eſt:ſi recte cōgruēter oram'. ¶ Ad 3m dōz: q: petitio fit hoi ad hoc q: deſideriū petētis ei inote ſcat ad flectēdū ipm uerbis:ſed oronē ad deū fundi mus:ut deſideriū noſtrū exerceamus:⁊ ideo utile eſt diu orare ſi diuturna exercitatiōe deſideriū creſcat.

¶ Ad tertia qōnē dōz:q: aliq̄s act'oz durare dupl'r:aut ſm eēntiā:aut ſz vtutē:ſiue effectū ſuū:ſic̄ motio eſt' qui lapidē,p̄jcit durat per eēntiā act'oū manū lapidi mouēdo appoſit:ſed vt' motiōis manet oū lapiſ ex vi ipulſiōis p̄' mouet. Silr ēt dico q: oronis duratio ou plr pōt ꝓſiderari:ul' ſm eſſentiā act':⁊ ſic nō dz aliq̄s ꝓtinue orare ul' ſemp:q: opz ēt iterdū circa alia occu pari:ul' ſm vtutē:⁊ ſic ei' vt' p̄cipue ḡrū ad ſui initiū māet in oib' opib' aliꝭ que facim':ordiate:q: oia ad vitā eīna bñdā ordiare debem':⁊ iō deſideriuz vite eīne q̄ eſt oronis p̄n' māet in oib' opib' bonis ſm vtutē:⁊ pp hoc dz in glo.j.thel. Nō ceſſet orare qui nō ceſſat bñ agē.⁊ ſic vt' motiōis p' ꝓtinue debilitat ut qñq̄ lapis ipulſus deſcat ul' ꝓrio mō moueat:niſi itez ipellat:ita ut dic̄ Aug. A curis vite deſideriū q̄ dāmō tepeſcit:⁊ iō certis horiſ ad negociū orādi mē tē reuocam':ne deſideriū q̄ tepeſcē icepat oīno frigeſcat. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q: oñs p hoc q̄ dixit q: opz ſp orare nō itēdit q: oronis act' nunq̄ iterrūpat: ſed q: nō iterrūpat q̄ſi nunq̄ reſūptur':q̄ q̄dē faciūt:q̄ ſi ſtati nō exaudiunt ab oronе ceſſat:q: oroniſ diutur nitate ipetrat q̄ petit ſic̄ p exēplū oñs ꝓbat. ¶ Ad 2m dōm:q: ſic̄ Aug.dic̄. Sine itermiſſiōe orare nihil aliō eſt q̄ beatā vitā ſine itermiſſiōe deſiderare. Uel dōm:q: ſine intermiſſione orare ibi accipit apl's:ut ab oratiōe ſtatutis horis nō deſiſtamus:uel ut per bene ficia pauperib' exhibita eoz oroneſ noſtras faciam' etiā qñ nos ab oratione deſiſtimus:ut in vitas patrū quida ſcūs exponit. ¶ Ad 3m patet ex dictis.

¶ Ad 4am qōnē dōz:q: attētio actualis redrit ad oro nē aliq̄ mō:ul' ad euitandū trāſgreſſionē que eſt in illa oronе,que eſt in p̄cepto:ul' ad meritū in illa que nō eſt

in p̄cepto:ſz nō oib' modis.ſic̄ eni dcm̄ eſt aliq̄s act' mālet per eēntiā ⁊ vtutē qñq̄:ſz qñq̄ trāſit actu ⁊ ma net vtute:ſic̄ i exēplo de ,pjectiōe lapidis patuit:⁊ ſic mane actū in vtute eſt q̄dā medi' modus iter ipz eē ⁊ hitu ⁊ in actu:q: qō in hitu eſt neq̄ vtute:neq̄ p eēn tiā act':eſt:ſm hoc g̃ dico q: attētio in oronе manē dz ſemp ſz vtutē:ſz nō redrit q: ſemp mālet per eēntiā act':mālet āt ſm vtutē qñ aliq̄s ad oronē accedit cū itētiōe aliq̄d ipetrādi:ul' deo debitū obſequiū reddē di ēt ſi in ,ſecutiōe oronis mēs ad aliā rapiat:niſi tā ta fiat euagatio q: oīno depeat vſq̄ p' itētiōiſ:⁊ iō opz q: frequēter hō coz reuocet ad ſeip̄m. ¶ Ad p̄mū g̃ dōz:q: vbū Hzeg.intelligēdū eſt qñ attētio nullo mō ꝓiūgit oroni. ¶ Ad 2m dōm:q: vbū hug.itelligēdū eſt q: qñ aliq̄s ex ꝓpoſito mētē ad alia diſtrahit i orā do:tūc eni ſine culpa nō eſt ⁊ p̄cipue ſi in aliꝭ ſpōte ſe occupat que mētē diſtrahūt ſic̄ ſūt exteriora opa:⁊ ſi ad ꝓriū mēs euaget ēt culpa mortalis erit:ſi āt ſine hoc q̄ percipiam' mens ad alia euaget:uel culpa ca ret:ul' puiſſima culpa eſt niſi p̄cedēs cogitatio ex qua ꝓtigit euagatio talis in culpa eē dicat. ¶ Ad 3m dōz: q: aſcēdit itell's in deū qñ oronē ad deū ordinauit ⁊ virt' illius aſcēſus in tota oronе maneat. ¶ Ad 4m dōz:q: in opib' virtutis nō opz q: ſemp actualis elec tio aſſit ſic̄ nō opz q: illū qui el'ynā dat ſemp de el'yna cogitet:ſz ſufficit ſel' cogitaſſe dū el'ynā dare diſpoſuit niſi ꝓria cogitatione p̄cedēs intētio interrumpatur.

¶ Ad 5am qōnē dōz:q: attētio in oronе pōt eē duplex. Prio eni eſt attētio ad vba q̄b' petim' ad petitionez ipſa:⁊ ad ea que petitionē ipſa circūſtāt:ſic̄ ē nēcitas p̄o qua petit de' qui rogat ⁊ alia hi':⁊ q̄cūq: haꝛ at tētionū adſit nō eſt reputāda inattēta oro.vñ ēt illi q nō itelligūt petitiōis vba ad oronē attēti eē p̄nt:ſed tñ ultima attētio eſt laudabilioz q̄ 2a:⁊ 2aq̄ p̄. Et q: alia nō pōt uehemēter attēta eē ad diuerſa:iō p̄a attē tio pōt nocē ut mioz ſit oronis fruct' ſi ſcōz euacuat uel 2a ſi ttiā oīno tollat:ſz nō ecōuerſo:tñ attētio coi ter accipiēdo nō nocet:ſz mltū ,deſt:ut ex vbis aug. ſuperius inductis appet. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q: qñ mēs p oilectio nē in deū rapit.ut petitionis ſue imemoz ſit q: attētio oroni adeſt:ut dcm̄ eſt q̄uis nō 2a uel p̄a ſz 3a. ¶ Ad 2m dōz:q: rō illa,p̄cedit de p̄a attētiōe:que ſi ſit nimia ꝑpta iterruptionē faciet.ſ.ſi i ſingulis vbis hō cogita re uelit q̄lit formāda ſit:qñq̄ ēt faciet errorē:q: ſi co gitāti min' vba occurrēt:talis ār attētio ſufficit:ut ſit tāta q̄ta ſufficit ad itegrā vboꝝ ,pnūciationē. ¶ Ad 3m dōz:q: ea q̄ hñt ordinationē adiuicē pñt ſil' itelligi inq̄tū hi':qz inq̄tū adinuicē ordiata accipiunt:ſic̄ in tellectus eoꝝ ordinē cōprehēdēdo ea vnū facit:⁊ iō ſil' pōt intellā fieri:⁊ ad orationē:⁊ ad oratiōis finez. tñ in quocūq: ferat oroni debita attētio nō deeſt.

Ad 3m ſic ,pcedit.vi q: icōuenīēter ſpēs oro nis diſtinguant.j. Thi.2. Obſecro igit p' oiuz obſecratiōes fieri oronеs:poſtlatiōes:grāꝛ actiōes.obſecratiōes eni ſūt adiurationes ꝓ reb' diſ ficilib':ut dic̄ glo.ibidē:adiuratio āt q̄ſi q̄dā coactio nē ipozat:⁊ ſic reuerētiā minuit:que oroni debet.g̃ obſecratio nō eſt oronis ſpēs. ¶ p̄. nō pōt eē idē to tū ⁊ ps.ſz oro eſt cui he ptes aſſignant:g̃ nō dz oro ēt iter has ptes aſſignari. ¶ p̄. poſtulatio eſt idē q: pe titio:petitio āūt eſt oronis gen':ut dcm̄ eſt.g̃ poſtula tio nō dz poni oroniſ ps. ¶ p̄. ois oro eſt petitio de cētū a deo ſm Dam.ſed grāꝛ actio nō eſt petitio:qz eſt de iam acceptis:ergo nō eſt oronis ſpecies.

¶ Ulteri' vi q: ēt diſtinctio ptiū oronis quā pōit Am bro.ſit icōpetēs.dicit eni oronē diuidi i dei laudē ſup plicationē ⁊ poſtulationē:⁊ grāꝛ actionē:nō eni laudat niſi aliq̄d qō ad altez ordinat.ut p̄z in.j.eth.ſz de' nō eſt ad aliq̄d ordinādus:ſz ad ipm oia alia.g̃ nō eſt laudādus:ſed magiſ honorādus:⁊ ita laus dei nō eſt pars oronis. ¶ p̄. laus ,pprie enūciādo aliq̄d de ali quo fit:oro aūt nō p modū indicatiuū quo enūciatio cōplet hēt fieri ſed magis per modū iperatiuū:ergo laus nō eſt oronis pars. ¶ p̄. ſupplicatio ois eſt po ſtulatio quedā:g̃ nō debet vnū ꝓ alterū diuidi.

¶ Ulteri' vi q: ēt ptes qō hug.de ſcō vic.aſſignat:ſint icōuenīēter poſite.dic̄ eni q: oronis ptes ſt tres.ſ.ſup plicatio:poſtlatio:iſinuatio. Inſinuatio eni ut dic̄ tul li' in.j.rheto.eſt q̄dā modus exordij.ſz ad eū accedē tes nō idigem' exordio:q: nō eſt vbis flectēdus.g̃ iſi nuatio nō ē oronis ps. ¶ p̄. exordiū p̄cedit oēs ali as ptes oronis rhetorice.ſi g̃ oroni ad deū ptes aſſi gnant p ſſlitudinē ad illa.vi q: iſinuatio ſit p' ps oro nis:⁊ nō ultia. ¶ p̄. ſupplicatio addē vi ſup poſtla tionē modū quēdā hūilitatiſ in poſtulādo.ſz qō ſe hz ex additiōe ad aliō eſt poſteri'.g̃ poſt poſtlationē ſup plicationē ponē debuit. ¶ p̄. Matth.7. Dns videt tres oronis ptes ponē dicens. Petite ⁊ accipietis:q̄ rite ⁊ iueniētis:pulſare ⁊ apiet.cū g̃ he ptes in oib' p dictis diuſſionib' omittant vi q: oēs ſint inſufficiētes.

Rñdeo dōz ad ꝓmā qōnē:q: ptes oronis ou plr accipi pñt.ſ.per modū ptiū itegra liū:⁊ p modū ptiū ſubiectiuaꝝ.ptes āt itegrales oro nis diſtinguunt per ea que ad cōpletā oronē redrunt: ptes āt ſubiectiue diſtinguunt:ul' ſm diuerſitatē eoꝝ q̄ petunt:ul' ꝑz diuerſū modū petēdi.ptes g̃ oronis q̄s apls aſſignat utrāq: diſtinctionē hñt adiūcta.q: eni ea que a deo petim' nō ex nrīs meritis ipetrare ꝓſumi m':⁊ via ipetratiōi claudit:qui nō de acceptis grāz agit.iō ad cōplemētū oronis p' redrit ſacroꝝ cōmē ratio:q̄rū vtute difficillia q̄cunq: ipetrant:⁊ hoc ſit p obſecrationē:vñ dicit glo.q: de difficilib' eſt ſic̄ de cō uerſiōe ipū.2o ipſa petitio que eſt:ul' de his que ad id qō ꝓncipaliꝭ petim' ordināt:⁊ ſic eſt oro que dī reſpe ctu bonoꝝ vie:ul' de his que ꝓncipaliꝭ petim':ſic̄ ſunt bōa ꝓie:⁊ reſpcū hoꝝ ſt poſtlatiōes. Sequit ad grā rū actio:in q̄ oro ꝓſumat:ut ſequenti oroni adit' pa teat:⁊ ꝑz hoc ēt ut glo.ibidē dic̄. Partes miſſe diſti guunt:qz ea q̄ añ ꝓſecrationē dñr ſt q̄ſi q̄dā obſecra tiōes:eo q: fit cōmēoratio chr̄i:⁊ doctrie ipi' ⁊ ſcōz ei'.ea āt q̄ i ꝓſecratiōe dñr oronеs:qz ſacrz q̄ illiſ vbis ꝓficit in via nos adiuuet:vñ ⁊ viaticū dī:q̄ vo po ſtea addunt ſt poſtlatiōes:qz bōa etna poſtlant ⁊ moz tuis ⁊ viuis:q̄ āt poſt cōronē dicunt grāꝛ actiōes ſūt.

Ad primū dōz:q: ſic in iuramēto aſſumit dī na vitaꝭ q̄ſi firmioz in teſtimoniū vi tatis a nob dicte:ita in adiuratiōe ſemp aſſumit potē tioz vt' ad ipetrādū q̄ nos ex nra infirmitate nō poſ ſum' ipetrare:vñ ſemp adiurās in ſe defectū,p̄fitet.ſz qñq̄ illō q̄ adiuram' aſſumit ad iclinādū per violen tiā:ſic̄ cū ſcl demōes adiurāt:ut de obſeſſis coz pib' ex eāt:qñq̄ āt aſſumit ad iclinādū per beniuolētiā:⁊ ſic deū adiuram' per filiū ſuū:ul' per ſcōs ſuos:qui ei ac cepti ſup nos fuerūt:⁊ iō reuerētia per obſecrationē nō minuit. ¶ Ad 2m dōm:q: ꝓſuetū eſt:q: nomē cōe ad illā ſpēz trahat que nihil addit dignitatis:ul' min' q̄ alie ſpēs ſup cōe:ſic̄ nomē āgeli q̄ oib' ordib' cōe eſt ifimo ordini attribuit.⁊ ſilr nomē oronis ad illam ſpēm trahit ꝑz q̄dā apprōpriatiōnē que hēt min' de dignitate.ſ.q̄ petit vie bonū. ¶ Ad 3m dōz:q: poſtu latio ipoꝛtat q̄dā ,ptēſionē deſideriꝭ in id qō petit:⁊ q: illō qō ꝓncipaliꝭ ⁊ ꝓ ſe deſiderat eſt finis:iō poſtu-

latio ꝑe addit supꝫ petitionē coiter dictā definatū petitū.s.finē. ¶ Ad 4m dōz:q grauꝫ actio nō ponit pōis ꝗsi spēs ei':ꝛ iō nō opꝫ q diffō orōis ei ꝙeiat. ¶ Ad 2am qōnē dōz:q sic oro rhetorica hēt exordiuꝫ ptē sui:ita ꝛ oro ad deū fusa:vñ ꝛ itroit'i missa cātat ſz hoc itereſt:qz in oione rhetorica exordiū pōit pp illos ad quos oro fit:ut bēiuoli:docīles:uł attēti reddant:ſz i oione de q̄ loq̄mur exordiū reḡit q̄nq; ad excitādū orātis desidertū ad deuote petēdū.in exordio āt q̄ ad beniuolētiā captādā iducit q̄uoꝫ mōis ſm Tullī ꝓcedit:qz uł capteť bēiuolētia ex pſōa iudicis oū laudat:uel ex negocio oū et' dignitas oñdit uł ex pſona petētis:ſic oū oñdit meritū ei' in eos q̄s alloquit:uł ex pſōa aduersarioꝝ oū ꝯ eos audiētium aios ꝓcitant. In oione āt quā ad deū fūdim' ꝓpo nob tātū itercedim' nō ut alīꝫ offensaꝫ icurrāt:negociū ēt ꝓpo quo oram' ipe de' est ad quē ſūt oia desideria nra ordinanda. Uñ duplr orātis affect' ad deuotionē q̄si q̄dā exordio excitat.ſ.ex pte dei oū ipſz laudam' ꝛ ex pte nra oū nraz ifirmitatē recogitam'.ꝛ q̄tū ad ꝓmū ponit Amb.laudē dei oronis ptē.q̄tū āt ad scōz supplicationē que est būilis ꝛ deuota ꝓcatio:in q̄ ēt pōt i cludi negociū ꝓpo quo oram':inq̄tū ex necītate que nos ipellit ad orādū ſpūs nr būiliat.postulatio āt ad ꝓgressuꝫ oronis ptiet:ſz grauꝫ actio ad tmīnū.ut ꝓuſ dcm est. ¶ Ad p̄m ḡ dōz:q laus largo mō accipit ꝑz q se hēt coiter ad laudē ꝛ honorē. Uel dōm q q̄uis de' nō ordiet ad aliq̄d tñ ipse oia directe in se ordiat ꝛ ꝑ hoc sibi laudis rō cōperit. ¶ Ad 2m dōz:q laus nō ponit ps subiectiua:ſz itegralis:ꝛ q̄si ad cōplemē tū eē oronis ptinet. ¶ Ad 3m dōz:q supplicatio nō ponit hic q̄tū ad hoc q icludit postulationē uel petitionē:sed q̄tū ad modū petēdi quē ipoꝛtat. ¶ Pōt etiā dici q ptes Ambr.reducunt ad ptes apli ut laus deo dicat:iō q: per ea que ad laudē ipi' ptinēt ipz ad turam'.supplicatio aūt idē est q oro.q: utrūq; q̄dā reuerentia ipoꝛtat:alia aūt etiā ſm nomē sunt idem.

¶ Ad 3am qōnē dōm:q ptes ab Aug.posite sunt ptes subiectiue:ꝛ distinguunt ꝑz diuersos modos:qz oīs petitio per narrationē definat:ꝛ ipsa narratio est q̄daꝫ iterptatiua oro.sic ḡ utrūq; icurrē pōt ad oronē:ꝛ sic dī postulatio.vñ ipse dīc q' postlatio est definate petitioni iserta narratio:uł altez tm̄:ꝛ sic uel petitio idēt minata sine narratiōe:ꝛ sic est supplicatio.vñ ipse dīc q supplicatio est sine definatiōe petitiōis būilis:ꝛ deuota ꝓcatio:aut narratio sine petitiōe:ꝛ sic est ilinuatio que ꝑz ipſz est sine petitiōe per solā uolūtatis narrationē fca ſignificatio. ¶ Ad ꝓmū ḡ ꝑz solo ex dcis in 2a qōne. ¶ Ad 2m dōm:q ilinuatio per Tullīū in hoc differt ab exordio q exordiū exꝑsse bēiuolētia captat:uł docilitatē:uł attētionē facit:ſz ilinuatio facit idē occlte:ꝛ per q̄sdā circuit':ꝛ iō ilinuatio est ꝑe qñ aliq̄d dī:ꝛ aliq̄d intēdit:ꝛ iō Aug.istū oronis modū quo narratio ꝓpōit ꝛ petitio itēdit ilinuationē noīauit:ꝛ iō nō ponit ꝓ exordio:ſz ꝓ illo mō petitiōis qui cū q̄dā exordij gñe silitudinē hēt. ¶ Ad 3m dōz:q sic ex dcis ꝑz postulatio medīū est iter ilinuationē ꝛ supplicationē:ꝛ iō media ꝑz ordinē ab ipso ponit. ¶ Ad 4m dōm:q ꝑz Aug.illa tria distinguunt ſm ea que sūt necīa viatori. ꝑo ut adsit ꝝ' ad ambulādū per sanitatē:ꝛ q̄tū ad hoc dī. Petite ꝛ accipietis.2o ut ad sit scia ad dirigendū ne via ignoret:ꝛ q̄tū ad hoc dī. Querite ꝛ inuenietis.3o ut adsit facultas ad puenien duꝫ:ꝛ q̄tum ad hoc dī. Pulsate ꝛ apiet uobis.ꝛ sic patet q hic distinguunt oronis subiectiue ptes diuersę ſm diuersitatē eoꝝ:que petunt:ꝛ iō oro que in oſtinctiōe apli est posita icludit petitionē ꝛ q̄sitionē:ſz postlatio pulsatiōez:grauꝫ āt actio ꝛ obsecratio nō ſt hoc mō ſbtiue ptes ꝑz diuersitatē petitoꝝ distincte.

Ad 4m sic ꝓcedit.vī q bō nō debeat aliquid definate petē in oronе:qz piculosum est petē qō petē nō opꝫ:ſz q̄d orem':sic opꝫ nescim' ro.8.ḡ nō debem' aliq̄d definate petē. ¶ ℘.i oronе bō dī spem suā iactare in deū:sic dī in psal. Jacta supꝝ dñm curā tuā ꝛc.ſz ille qui aliq̄d in oronе definat nō vī supꝝ dñz curā suā iactare totalr.ḡ talis oro ē repbē sibilis. ¶ ℘.definatio petitiōis nō fit nisi ad inotescē dū desideratū:ſz de' quē oram' meli' scit ōsideria nra q̄ nosipsi.ḡ nō debem' in oronе aliq̄d definate petē. ¶ Sz ꝯ:oñs ꝓgruā formā orādi tribuit:ſz i orōe oñsca definate petitiōes ꝓtinent.ḡ opꝫ aliq̄d definate petere. ¶ ℘.postulatio est oronis pa:ſz hꝫ definatā petitionē:ut Aug.dicit.ḡ determinate aliq̄d petēdū est.

¶ Ulteri' vī q i oronе nō sint tpalia petēda Matth. 6.sup illud. Pimū querite regnū dei:ꝛ hec oia ꝛc.in telligēdū est nō q post regnū illa q̄rant.ḡ nll'o mō licet tpalia orādo petē. ¶ ℘.q̄cūq; orat ꝓ aliq̄ solliciť est ꝓ illo:ſz ꝓ tpalib' ēt necīs solliciti eē non debem':ut ꝑz Mat.6. Nolite solliciti eē q̄d māducetis.ḡ tpalia nō sūt petēda in oronе. ¶ ℘.nō debem' orādo petē nisi q̄ est bonū nr̄z:ſz tpalia nō sūt bona nra:ut ꝑz per Aug.in glo.supꝝ illo Matth.6. Pimū q̄rite regnū dei.ḡ tpalia nō st i oronе petēda. ¶ Sz ꝯ est q̄ in oronе oñica ptinet. Dañ nr̄z q̄tidianū da nobis hodie:in qua nō solū spūalis:ſz ēt corpalis panis petit.ut ꝑz glo.Luc.xi.ḡ licet ꝓ tpalib' orare. ¶ ℘.Ber.dīc. Petēda sūt tpalia q̄tū necītas petit.

¶ Ulteri' vī q bō nō debeat ꝓ aliēo bono orare. ꝑo p hoc q̄ dī Diere.7. Tu ḡ noli orare ꝓ ꝓpło boc. ¶ ℘.ꝓsptuosuꝫ est ut bō se ad ea que supꝝ se sūt igerat:ſz redūdātia gre ex vno i aliū ptiet ad excellētiā plenitudis que fuit i chło ꝑz q est caput nr̄m.ḡ nō dz sibi aliqs usurpare ut ꝓ alio oret. ¶ Sz ꝯ est q̄ dī Matth.5.Orate ꝓ ꝓsequētib' ꝛ calūniātibus uos.

Rñdeo dōm ad ꝓmā qōnē:q definatio ei' q̄ in oronе petēdum est ad tria ualet. ꝑo ad hoc q attētio orātis definet ad aliq̄d:que plimuꝫ est in oronе necīa.2o ut nobis inotescat desideriū nr̄z:ꝛ q̄tū in ipo,pfecerim'.3o ut feruēti' petam':qz bona q̄to ꝑticulari' ispiciunt:tāto feruēti' ꝓcupiscunt:sic de delectabilib' coꝝpalib' pbs dicit.3.ethi.vñ Aug. in lib.de orādo deū dicit:iō per certa iterualla ipm ēt vbis definatis oram' deū:ut illis rerū signis nosipos admoneamus q̄tū ad ꝓmū:ꝛ q̄tū in ipso desiderio ꝓfecerim' nobis inotescamus q̄tū ad scōm:ꝛ ad hoc agendū nosipsos acrius excitamus q̄tum ad tertiuꝫ.

Ad ꝓmū ḡ dōz:q sic Aug.ibidē soluit apls hoc dicit ꝓ tribulationes tpales que ad ꝓfectuꝫ nr̄m plerūq; imittunt:ꝛ tñ ab eis oibus liberari petimus:qz in se male sunt:q̄uis ꝑz quid sint bone:sed de q̄busdā bñ scimus q ea petē opꝫ:sic ꝛ q̄ desiderare. ¶ Ad 2m dōz:q in oubus dz bō q̄tū ad hoc curā suā iactare in deū:ut si aliter expediat q̄ petat diuino arbitrio relinquat:quā formā orandi dñs exꝑplo suo tradidit:cū dicit. Nō sic ego uolo:ſz sicut tu:sed in illis que de' nos vult uelle:opꝫ q̄tū ad hoc curā nr̄am in ipm ꝓicere:ut eoꝝ ipetratione ei' auxilio expectem'. ¶ Ad 3m patet solutio ex dictis.

¶ Ad 2am qōnē dōz:q oro est q̄dā desiderij executio:ꝛ iō illō q̄ licet desiderare licet orādo petē:eo mō q̄ licet illō desiderare:ſz in illis que desiderant est oup' distictio attēdēda. ꝑo est:qz q̄dā desiderant ꝓ scipis:

quedā ꝓ aliud.2a est:qz quedā nō hñt supfluitatē de sideriꝫ:sic vtutes:quedā āt hñt:sic uoluptates:diuitie:ꝛ hi'.bōa āt tpalia:ꝛ ꝓ aliō desiderāda sūt:ꝛ cū quadā mēsura.ſ.ꝑz q sūt necīa ad vitā pītē agēdā:ꝛ iō hoc ēt mō orari ꝓ eis ꝑt. ¶ Ad ꝑm ḡ dōz:q nec ꝑ nec 2o debēt q̄ri tpalia q̄si pncipalr itēta:pīt āt q̄ri ut ꝓ aliō desiderata:qō q̄dē desideriū est electiōis nō uolūtatis,ꝑe:qz uolūtas est finis. ¶ Ad 2m dōz:q supflua sollicitudo ,pbibet illis uerbis:nō aūt necīa. ¶ Ad 3m dōz:q tpalia nō sūt bōa nrā ſm se:ſz ꝑz q ordinant ad alia:ꝛ sic accipiūt rōnē boni utilis:ꝛ sic ꝓ eis orari pōt:ut pbs dicit in.5.ethi. Oportet non hec.ſ.tpalia bona orare:sed q bō eis bene utatur.

¶ Ad tertiā qōnē dōz:q cū ꝓcepto charitatis hō dz,pximū sic seipm diligē:eadē ei dz optare que sibi:ꝛ iō etiā eadē ꝓ eis pōt orare que ꝛ ꝓ se orat. ¶ Ad ꝓmū ḡ dōz:q oñs loquit q̄tuꝫ ad hoc q in illo pplo erāt ipedimēta:q̄re oro ,pbe exaudiri nō poterat.ſ. incorrect' errozꝝ illoꝝ:ꝛ finalis ipenitētia:ut glo.ibidē dixit. ¶ Ad 2m dōz:q ille qui orat nō,ppria vtute nititť obtinere q̄ petit:sed vtute ei' quē orat:ꝛ iō q̄ aliqs ꝓ alio orat:nō sibi usurpat gram plenitudis. ſz ei attribuit quē orat a quo gram,pxio dandā petit.

Ad 5m sic,pceditvī q solus de' debeat orari per diffōnē oronis:qz Dam.dīc q oro est ascēsus intell's in deū. ¶ ℘.oro est act' latrie:ut dcm est:sed latria soli deo debet.ḡ ꝛ oratio. ¶ ℘.vt' oronis plus in affectu cōsistit q̄ in uoce:qz hoc negociū:ut Aug.dīc plis gemitib' q̄ uocib' agit: ſz soli' dei est cogitatiōes coꝛdiū ꝛ affectiōes pcipe.ḡ ei soli fit oro. ¶ Sed ꝯ est q̄ dī Job.5.Uoca si est qui tibi rñdeat:ꝛ ad aliquē scōꝝ ꝓuertere.ḡ oro pōt fieri ad scōs dei:nō solum ad deū. ¶ ℘.oronis spēs est supplicatio:sed supplicatio hoi fieri pōt.ḡ ꝛ oro.

¶ Ulterī vī q possit oro dirigi etiā ad scōs nō in pria exītes:nō enī ad scōs oronē fūdim':nisi inq̄tū sunt deo viciniores nobis:qz de' ꝑ ea que sūt sibi magis,p pinq̄ i distātia radios sue bōtatis emittit ut Dio.dīc. ſz sci ēt in hoc mūdo exītes sūt nob supiores.ḡ debem' eos orare. ¶ ℘.illi qui sūt in purgatorio sūt certi de sua salute.ḡ st in meliori statu q̄ nos sum'.ḡ possu m' eos orare. ¶ ℘.i Dial'.legit q palchasi':d ēt post mortē miraculū fec:reuelat' est btō Hermāo capuāo epo in purgatorio eē.ḡ vī q ad eos d nō st i pria posit oro dirigi. ¶ Sz ꝯ:qz nō est eiusdē orari:ꝛ q ꝓ eis oret:ſz ꝓ oib' scis qui st in mūdo uł purgatorio orat.ḡ nō debēt ipī orari. ¶ ℘.sci nō orant:nisi inq̄tū st i plena dinitatis ꝓticipatiōe:ſz nō ꝓticipāt plene dinitatē:nisi inq̄tū ꝓticipant btitudinē:ut Boē',pbat in.3.de ꝓsola.ḡ sci qui sūt in btitudie tm̄ orandi sunt.

¶ Ulteri' vī q oro nō fiat ad deū rōne eentie:ſz magis rōne psone:qz hoc mō debem' orare:sic chīs nos docuit:ꝛ ipe docuit nos ad psonā pīis oronē dirigē. Jo. 16.Si q̄d petieritis ꝑz ꝛc.ḡ oro fit ad deū rōne psone. ¶ ℘.illud qō attribuit deo rōne dine nāe toti trinitati cōpetit:ꝛ singulis psonis:sed eccl'ia non dirigit aliquā oronē ad spm scm:ḡ nō orat de' rōne nāe: sed rōne psone. ¶ Sed ꝯ.ſm hoc aliquis orat q bona sua coicare pōt:sed coicare seipm cōpetit deo inq̄tum est bon'.cū ergo bonitas sit attributū essentiale vidēt q oro dirigat ad deum rōne nature.

Rñdeo dōz ad ꝓmā qōnē:q illō qō orādo petim' est btā vita.ut Aug.dicit:qz oia alia que petim' nō petim':nisi ꝑz q ad hāc ordinant: beatā āt vitā dat directe solus de':ſz tñ ēt sci coopantur nobis:ad hoc q beatā vitā obtineamus:ꝛ iō oro directe ꝛ ꝓpie fit ad deuꝫ:sicut a quo expectam' qō orādo petim':sed tñ orātis itētio ad scōs ꝙertiť:ut quoꝝ auxilio a deo ipetrat:qō expectat:ꝛ iō dīc Cassiodorus q oro ꝑe fit ad deū:sed deꝑcatio ad scōs.

Ad ꝓmū ḡ dōm:q in diffōne debēt poni ea que per se sunt:q̄uis āt aliquo mō ad scōs oro fieri possit:sic ad intercessores ꝓ nobis: tñ ꝑe ꝛ per se oro in deū fert. ¶ Ad 2m dōm:q oro est act' latrie:nec tñ cū sci oranť eis latria exhibeť:ſz illi a quo petitio orātis explēda spat. ¶ Ad 3m dōz: q sci agnoscūt in vbo oia que ad eoꝝ gloriā ptinēt:ꝛ qz ad magnā eoꝝ gliaz est q alios iuuare pōt:q̄si dei coopatores exītes:iō statī in vbo videt uota eoruꝫ qui eos iterpellāt. ¶ Ad 4m dōz:q ad aliquē scōꝝ nos ꝓuertēdū eē docet:ut ad mediatorē oronis non ad quē ꝓncipalr oratio dirigat. ¶ Ad 5m dōz:q oro bic accipit ad silitudinē rhetorice oronis:ut ex dcis patet:ꝛ ideo sicut illa soli iudici fit:q̄uis ēt alīs supi oriꝫ supplicatiōes fieri possent:uł alique petitiōes: ita etiā oro ad solū deum directe dirigit:sed supplicatio etiam directa ad alios dirigi potest.

¶ Ad 2am qōnē dōz:q nihil petit ab aliq̄ qui nō hz:vñ cū btā vita sit que in orādo petit ad illos solos dirigi pōt qui beatā vitā hñt:nō āt ad illoꝫ qui in mūdo sūt neq; ad illos qui in purgatorio sunt:q̄uis illis qui in mūdo sunt supplicatio uel petitio aliqua fieri possit. ¶ Ad ꝑm ḡ dōz:q q̄uis sci in mūdo exītes sint nob supiores ꝛ possint ꝓ nobis orare:nō tñ adhuc ad illum gradū supiorē puenerūt.ut.ſ.btitudinē quā nos nō hēm' illi hēant. ¶ Ad 1m dōz:q q̄uis illi qui sūt in purgatorio sint in maiori securitate q̄ nos:tñ sūt in maiori afflictiōe:ꝛ itez nō sūt i statu merēdi:ꝛ iō magis idigēt q ꝓ eis oret q̄ ipi orēt. ¶ Ad 3m dōz q in miraculis ꝑcipue attendit fides ꝛ deuotio orantis:vñ ēt dñs mulieri quā sanauit dixit Matth.9.Fides tua te saluā fecit.ꝛ qz ille ,ppter excellentiā meri toꝝ credebat in ꝑia esse:ideo orabat:ꝛ talis oro ,ppter fidē orantiū exaudiebat tūc ut vita illius apꝛobaret:nō q ille ꝓ alīs i purgatorio existēs oraret.

¶ Ad 3am.q.dōz:q de' ꝑcipue orat inq̄tum est btūs ꝛ alīs btitudinē largiēs:ꝛ qz hoc ꝙeuit ei rōne eentie: iō rōne eentialiū attributoꝝ orat. ¶ Ad ꝑm ḡ dōz: q ea que sūt eentie a ꝑie st in alīs ꝑsōis:ꝛ iō fit q̄dā reductio ab alīs ꝑsōis in ꝑez:ut ꝑz p Dyn.ꝛ ꝑ hoc ēt dī ꝑ ꝑn' toti' deitatis:ꝛ sic nos in ꝑez:sic in ꝑn' nō de ꝑn' reducēs chīs nos ad ꝑez oronē dirigē per filiū docuit. ¶ Ad 2m dōz:q spūs scūs ex ꝑsōali ,pte tate hz q sit donū:ꝛ iō magis cōpetit q ipse petat q̄ q ab eo aliq̄d petat:q̄uis ēt ad spm scm ecclīa orōes aliqs dirigat ꝛ hymnos q̄ loco oronū in ecclīa recitātur:sic ꝑz. Nūc scē nob spūs:ꝛ veni creatoꝛ spūs:ꝛ hi'.

Ad 6m sic,pceditvī q dine ꝑsōe sit orare. ei' eni est orare cui' est accipe:ſz ꝑsōe dei est accipe ab alio:sic filij ꝛ spūs sci.ḡ ei' ē orare. ¶ ℘. Jo.16.Ego rogabo patrē ꝛ aliū paclitū ꝛc.ꝛ sūt filij vba.ḡ filij est orare. ¶ ℘.Ro.8.dī. Spūs postulat gemitib' ienarrabilib' ꝛc.ſz spūs scūs est 3a in trinitate ꝑsōa.ḡ ꝑsōe dine est orare. ¶ Sz ꝯ.orare ipoꝛtat defctm vtutis in orāte:ſz hoc dine psone nō cōpetit.ḡ oro nō est dine psone. ¶ ℘.oro est act' latrie que est ſuitutis dei:ſz ſuire nō cōpetit dine ꝑsōe.ḡ nec orare.

¶ Ulteri' vī q nec scis qui sūt in pria cōpetat orare:qz sci qui sunt in pria sūt chīo ꝓxmes inq̄tū est hō:sed chīo inq̄tū est hō nō cōpetit orare:alias diceremus chīe ora ꝓ nobis.ergo nec alīs scis cōpetit orare. ¶ ℘.sci in pria eq̄les sunt angelis dei.Matth.22.ſz

Universidad de Deusto
Biblioteca

angelis nō cōpetit orare: qz oro ut dem̄ est: est act⁹ rōnis qui in angelis nō est: cū in vbo itelligētie oriat: ut Isaac dicit. ℣ nec alijs scis qui sūt in p̄ria oro cōpetit. ℭ P̄. qcūqz orat pro alio alteri meret. sz sci qui sunt in patria nō sunt in statu merēdi. ergo nec in statu orādi. ℭ Sed ptra est qō dicim⁹: sācte petre ora pro nobis. ℭ P̄. sancti in patria magis fernent charitate q̄ in via. sz charitas facit ut sancti in via pro alijs orent. ergo multo magis in patria pro nobis orant.

ℭ Ulteri⁹ vi q̄ ēt bzutoz aialiū sit orare: qz in psal. oz. Qui dat iumētis escā ipoz: z pullis coruoz invocā. eū. sed invocare deū est ipsum orare: ℣ ēt aialia irrōnalia orāt. ℭ P̄. oro est denūciatiuus appetitus: sed aialia bzuta appetūt bonū diuinū suo mō. ergo orāt. ℭ Sed ℨ. oro nō fit nisi ad deū: sed de⁹ nō pt cōgnosci nisi intellu quo bzuta carēt. ℣ orare nō competit eis.

Rñdeo dōz ad p̄ma qōnē: q oro redrit oīstinctionē orātis ad eū qui orat: qz nullus a seipso aliquid petit: oro aūt fit ad deū rōne attributorum essentialiū in quib⁹ persone nō distinguūtur: z ideo vni persone non competit aliam orare.

Ad primū ℣ dōm: q acceptio illa qua vna p̄sona accipit ab alia: est per nālem fecūditatē: z tō nō per gratuitā collationē: pro qua i petrāda oro fundit. ℭ Ad 2m dōz: q hoc filij dic̄ de seipso non rōne psone: sz rōne nāe assūpte. ℭ Ad 3m dōm: q spūs dī postulare intūtu nos postulare facit.

ℭ Ad 2am qōnē dōz: q q̄dā hērici dixerūt q̄ sci nō p̄nt nos iuuare orādo pro nobis: qz vnusq̄sq; recipit fm ea que gerit: sed hoc est ℨ articulū fidei qui est scōruz coio que per charitatē fit: z tō cū ēt scis qui sūt i p̄ria sit pfectissima charitas: cōpetit eis pro nobis orare: nō ät pro se: qz oia eis ad uotū succedunt. ℭ Ad p̄m ℣ dōz: q chs intūtu hō orat pro nobis: sz tō non dicimus: chs ora pro nobis: qz chs supponit suppositū etnū cui⁹ non est orare: sed adiuuare: z tō dicim⁹ chs audi nos: uel mis̄ere nr̄i: z in hoc ēt euitam⁹ hēsim arrij z nestorij. ℭ Ad 2m dōm: q illō qō est rōnis est ēt multo nobilī⁹ itellis: qz qō pōt⁹ virt⁹ iferior pōt supior z tō angeli orare p̄nt in qb⁹ intellis est. ℭ Ad 3m dōz q̄ dā dicit q nō sunt in statu merēdi q̄tū ad p̄miū essentiale: sed q̄tū ad p̄miū accūtale: z tō etiā alijs mereri p̄nt: sz qz meritū tm̄ via: oz est: tō dōz q̄ aliō est ipetrare z aliō mereri: ut dicēt: z tō sci si non possint mereri: p̄nt tm̄ nobis suis oroīb⁹ aliqd ipetrare.

ℭ Ad 3am qōnē dōz: q bzutis nullo mō cōpetit orare: tū qz nō sūt p̄cipes btē vite que p̄ncipalr i orone petit: tū ēt deū cui oro offert nō appēdūt: tū ēt qz petere est act⁹ rōnis cū ipoz tet ordinatione q̄dā: ut ex dictis patet. ℭ Ad p̄mū ℨ dōz: q sic aialia bzuta fm Aug. 12. sup gen. ad lram. dicunt iussis dei obedire: nō q̄si p̄cipientes mādatū: sz intūtu nāli istinctu ab ipso moueni: ita ēt dicunt deū invocare ipropzie intūtuz aliqd nāli desiderio desiderāt qō a deo obtinent. ℭ Ad 2m dōm: q appetitus: ut dictū est ipoz tat simplicē motū in appetibile: sed oratio siue petitio ordinē quendaz qui est rationis: z ideo appetitus potest bzutis competere: non aūt petitio uel oratio.

Ad 7m sic, p̄cedit. vi q oro nō sit satisfactoria: qz ois oro uel est uocalis uł mētalis: sed mētalis nō est satisfactoria: qz nō hz pnā: sz iocūditatē: nec itez uocalis: qz sic Isidorus dic̄ Reconciliat deo nō son⁹ uocis: sed pura z simplex mētis itētio. ℨ oro nō est satisfactoīs ps. ℭ P̄. latria ut in p̄cedēti dist. dem̄ est: ℨ pniam vtutis diuidit: sed satisfactio est act⁹ p̄nie vtutis: oro aūt latrie. ℨ oro nō est satisfactoria. ℭ P̄. satisfactio fit ad recōciliādū eū q̄ offensus est: sz oro recōciliationē sequit: qz plūptuosū eē vi petē ab eo quē offēdim⁹. ℨ oro nō est satisfactoria. ℭ Sed ℨ est qō dicere. dic̄. Orone sanant pestes mētis: sic z ieiunio pestes corpis. sed ieiuniū est satisfactoriū. ℨ oro. ℭ P̄. orone petim⁹ nobis debita relaxari: nec frustra: cū a dōo sit ist̄itutū: sz relaxatio debitoz per pniam fit. ℨ oro ad aliquā ptē pnie ptinet non nisi ad satisfactionē: ergo oro est satisfactoria.

ℭ Ulteri⁹ vi q̄ oro nō sit meritoria: op⁹ eni meritoriū solū in deū itētione dirigit: qz mercēnaria intētio vtutē meriti euacuat: sed orans nō solū ad deū bz oculū sed ad ꝓpas idigētias qb⁹ petit subueniri. ℨ nō est op⁹ meritoriū. ℭ P̄. si est meritoria nullius magis q̄ ei⁹ qō postulat: sed ei⁹ qō postulat nō est meritoria: qz qñ qz nō exaudit: ēt si ab eo qui in charitate ei⁹ est offerat. ℨ oro nō est meritoria. ℭ P̄. nā nō facit per duo qō pōt facē per vnū: qz nō inuenit aliqd uanū in opibus nāe: z multo min⁹ in opib⁹ gr̄e: sed ad merēdum sufficiēter ordinant opa. ℨ vi q oro nō sit meritoria.

ℭ Sed ℨ: oē opus vtutis pōt eē meritoriū: sed oro est opus vtutis: ut dem̄ est. ℨ est meritoria. ℭ P̄. in psal. dicit. Oro mea in sinu meo conuertet. ℨ ex orone aliqd oranti accrescit: z ita illius videt eē meritoria.

ℭ Ulteri⁹ vi q icōueniēter assignent ꝓditiones que p̄stāt efficaciā oroni. oī eni in glo. Luce sup illā pabolā Quis uestrū hēbit amicū ꝛc. q̄tuor ꝓditiones exigitur ad hoc q oro sit efficax. s. ut petat pie: z pro se: z pseueranter: z ad salutē: qui eni est in pctō pietatis virtutē nō hēt: sz pctōrū oro aliqñ exaudit: qz ēt p pctō res mirabilia fieri p̄nt. ℨ nō op⁹ q pie petat: ad hoc q oro sit efficax. ℭ P̄. oro que ex charitate fit semper efficacia hz. Jo. 14. Si maneritis in me z vba mea in uobis mānerint qōcūqz uolueritis petetis: z fiet uob. in deo ät manē facit charitas. ut p3. j. Jo. 4. Dis autē oro que fit pie ex charitate ꝓcedit. ℨ hz efficaciā. nō ℨ op⁹ addē alias ꝓditiones. ℭ P̄. q̄to charitas ē amplior: tāto maiorē hēt efficaciā merēdi: sz charitas tāto est āplior q̄to ad plures se extēdit. ℨ vi q magis sit efficax oro ex charitate ꝓcedēs que fit pro alijs q̄ illa que fit pro ipso orāte: z ita nō requirit pro se fieri.

ℭ P̄. ab eodē hz oro efficaciā merēdi z op⁹. s. a charitate: sed op⁹ ex charitate ꝓcedēs est meritoriū ēt si nō pseueranter fiat. ℨ ad oronis efficaciā non requirit q pseueranter fiat. ℭ P̄. ea que ad salutē ptinēt desiderata uel petita ira dei nō ꝓuocāt: sed aliqñ de⁹ orātib⁹ ꝓcedit aliq̄ de q̄rū petitiōe iracscit: sic filij isr̄l regē petētib⁹ qb⁹ in idignatiōe regē dedit. ℨ non op⁹ ad hoc q oro sit efficax q petant ea que sūt ad salutē. ℭ P̄. vi q multe alie ꝓditiones requrant: videl⁹ q fideliter z cōfideter petat. Jac. j. Postulet ät in fide nihil hesitās: z q oro sit hūilis. psal. Respexit i oronē hūiliū: z nō spreuit p̄ces eoz. Pauptas ēt petētis ad efficaciam oronis facit. psal. Desideriū pauperū exaudiuit dñs. Feruoz ēt devotiōis. vñ ēt Aug. dic̄ de orādo deū ad pbū. Dignioz sequit effect⁹ qñ feruētioz ꝓcedit affectus. ℨ insufficiēter ille q̄tuor ꝓditiones enumerantur.

Rñdeo dōm ad p̄ma qōnē: q satisfactio respic̄ ei culpā p̄teritā: pro cui⁹ offensa recompēsationē facit: z culpā futurā ℨ quā est medicina salutis: z hec duo oroni cōpetūt. Initiū eni pcti z radix supbia: z tō per qō hō spm̄ suuz humilr deo subdit in orone: z pro supbia p̄cedētis offense recompēsationez facit: z aditū future culpe aufert radicē ei amputās: z ideo oro plene habet satisfaciendi rationem.

ℭ Ad p̄m ℨ dōz: q oro mētalis z uocalis satisfactoria est si in charitate fiat: uocalis q̄dē: qz hēt exteriorē laborē: z sic pena q̄dā: z intūtum in ea manet virt⁹ p̄ce dētis itētionis: hz rōnē boni meritorij: que duo ad op⁹ satisfactorij requrunt: z sic p3 quō rndēdū sit ad auctē Jsi. qz son⁹ uocis nō reconciliat deo intūtū hi⁹: sz in q̄tū manet in ipsa pure intētionis efficacia. silr ēt oro mētalis satisfactoria tm̄ est: qz q̄uis hēat tocūditatē: hēt tm̄ z penā admixtā: qz dicit Greg. Orare est amaros gemit⁹ in cōpunctiōe resonare: uel pro pctis: vel pro dilatiōe p̄mie: z pterea ipsa mētis eleuatio est carnis afflictio. ut supra dem̄ est: z afflictio carnis redūdat in mētē intūtū ei vnita est: z ēt supbiētē spm̄ cui⁹ vulnus oro sanat sine pena oro humilis esse non pōt.

ℭ Ad 1m dōz: q nō est incōueniēs actū vni⁹ vtutis iperari a vtute que ℨ ipm diuidit: sicut actū tēperātie iterdū fortitudo iperat: z sic ēt actū latrie pōt pnia iperare: z sic erit satisfactori⁹: sicut etiaz sacrificia pro pctis in ueteri lege fiebāt: z nūc fiūt. ℭ Ad 3m dōz: q ex hocipso q aliqs ab hoie uenia petit humilr animū offensi hoīs placat: z multo forti⁹ misericordis dei.

ℭ Ad 2um qōnē dōz: q rō meriti in oīb⁹ actib⁹ nris est ex charitate: vnde cū ꝓtingat aliqñ ex charitate oronem fieri: ꝓstat q pōt esse meritoria eadē rōne qua z alia opa ex charitate facta meritoria sūt. ℭ Ad p̄mū ergo dōm: q hēre oculū ad aliud q̄ ad deū: sicut ad p̄ncipalē finē euacuat rōnē meriti: nō aūt si respiciat aliud: sic quo ad deū cito pueniēdū: z hoc mō oro relevationē ꝓpriaz idigētiaz respicit. ℭ Ad 2m dōz: q meritū in actib⁹ aliaz virtutū est ex vi charitatis: z qz charitas hēt p̄o obto qō alie hñt p̄o fine: iō meritū in actib⁹ aliaz virtutū nō est solū obiectū illius act⁹: sed finis oratis: hoc aūt qō petit nō est finis orātis: sed obiectū act⁹. z tō nō opz q meritū attēdat rōne illius. ℭ Ad 3m dōz: q opa nostra nō sūt sufficientia a seipsis ad obtinēdū oē illud quo idigemus: z tō opz q illō qō nobis deest ex oīna misericordia suppleat z hāc oro pulsat: z tō oronis meritū exigit ad supplēdū defect⁹ oiuz alioz nroz meritoz: vñ Greg. in moralib⁹ dic̄. Multū utiq; apō deū: hec sūme sibi nec̄io ꝓgruūt: ut z orone opatio: z opatione fulciat oro.

ℭ Ad 3am qōnē dōm: q oro ad duo ordinat. s. ad obm ꝓpriū: z ad finē: z fm hoc hēt duplicē efficaciā. s. efficaciā merēdi rōne finis: qui est vita eterna ad quā oia merita ordinant: z efficaciā ipetrādi eius qō petitum est: qō est oronis obm. Et iter hec duo hec ordia est q meritū ipoz tat ordinē iustitie ad p̄miū: qz ad iustitiaz ptinet retribuētis: ut merēti p̄miū reddat: sed ipetratio ipoz tat ordinē misericordie uel liberalitatis ex pte donātis: z ideo meritū ex seipso hēt: vñ pueniat ad p̄miū: sed oro ipetrare uolentis nō hēt ex seipsa vñ ipetret: sed ex ꝓposito uel liberalitate dātis. Un patet q oro ex charitate semp hēt efficaciā merēdi: sed nō hēt semp efficaciā ipetrādi: qz aliquid est qō repugnat ipetrationi in ꝓuidentia dei ad quē orat: z ad hec ipedimēta tollenda ponunt q̄tuor cōditiones p̄misse: qb⁹ positis semp hēt oro efficaciā ipetrandi. pōt ergo ipedimentū oronis esse: uel ex pte orātis: si oronē inordinate emittat: z q̄tū ad hoc remouendū dī pie: in quo ipoz tat modus latrie: que alio noie pietas dī: fm quā oro modificari debet: uel ex eo qō petitur: qz qñqz etiā petēti nō expedit: z sic dī qō fit ad salutē: uel ex pte ei⁹ pro quo petit: z hoc ipedimentū uel est tūc qñ oro fit qō nō pōt esse qñ oro fit ab aliquo pro seipso si pie petat: sed qñ fit pro alio: z tō ad dit alia ꝓditio q̄ fiat pro se: uel pōt eē post itermediū inter oronem z pseuerationē petiti: z hoc excludit per

hoc q dicit pseueranter. ℭ Ad p̄m ℨ dōm: q iste ꝓditiones nō hoc mō requrunt ad efficaciā ipetrādi: qsi nihil ipetret si aliq̄ desit qz ēt qñqz aliqs pro alio orās audit: sed qz his positis semp oro efficaciā hz ipetrādi: qz ipetratiōis vt⁹ magis est ex ꝓposito ei⁹ qui oratur q̄ ex orātis merito: z ideo qñqz pctōres audiunt qñ eoz oro dino ꝓposito p̄cordat. ℭ Tñ sciēdū est qz qñqz aliquis pie petit qui pietatis vtutē nō hēt: sic aliquis aliqñ iusta facit qui iustitie habitū nō hz: z sic etiā pctōres aliqñ p̄nt pie orare. ℭ Ad 1m dōz: q voluntas magis est de fine q̄ de illo qui ꝓpter finē petit z ideo qñ deus videt nō p̄cordare qō petit cum fine: pro quo pie orās petit magis audit ei⁹ desideriū non faciēs qō petit q̄ si faceret: z tō signāter accipiēdū est hoc qō dicit: qōcūqz uolueritis ꝛc. finis aūt petitiōis est salus nr̄a: z dei gl̄ia: hoc aūt ēt ℨ dei gloriā si peccatorē ipenitentē saluaret: z ēt ℨ salutē petētis: si aliquid ℨriū sue saluti sibi daret: z ita exaudit desideriū z tm̄ petitū nō ipetrat qñ aliquis impseueranter ul̄ pro alio petit uel ℨria saluti. ℭ Ad 3m dōz: q oro que fit ex charitate pro alio semp hz efficaciā ad qui orat: sed nūc loquimur de efficacia impetrādi. ℭ Ad 4m dōz: q ipetratio ipoztat psecutionē ei⁹ qō petit: sz meritū non ipoztat psecutionē: sed ordinē iustitie ad psecutionē: z tō ipedimētū iteruenies per istabilitatē tollit rōnē ipetrationis: qz tollit psecutionē: sz nō tollit ordinē ad psecutionē: z tō nō tollit meritū: vñ meretur etiā qui nō pseueraverit: sed nō ipetrat nisi pseuerans. ℭ Ad 5m dōm: q oēs hoies hñt bitudinez sui desidery finē quē maxie desiderāt: z tō magis audit illos qb⁹ nō dat qō petūt: si sit ipedies a beatitudine: q̄ eos qb⁹ dat: vñ talis ipletio oronis que fit cum dei idignatiōe nō dī ipetratio ꝓprie loquēdo. ℭ Ad 6m dōm: q oēs ille ꝓditiones que requrunt ex pte orātis intūtū est orās icludunt i hoc q dic̄ pie: qō icludit oēs circūstātias vtutis qb⁹ ordinat act⁹ ex pte agētis.

ℭ Nō psurget duplex tribulatio. ℨ Hiere. 18. Duplici ptritione cōtere eos. Et dōm q tribulatio si accipiat cōmēsurata pctō duplex non psurgit: qz deus nō punit ultra ꝓdignū: sz si accipiat pro pena absolute: tūc duplex pena debet: uel fm duas ptes peccātis: pena corporis z aic: uel fm duo que sunt in pctō. s. auersio z puersio: pena sensus dāni: uel fm duas radices pcti que sunt amor z timor: ignis frigus: uel fm duos status: psens pena z futura: utraq; enī est circa ꝓdignū: z pcipue si accipiant diuisiz: tm̄ psens pena z futura in eo qui nō corrigit vna penā ꝓstituit: vñ Greg. in moralib⁹ dicit: eoz pcussio hic cepta illic pficit: ut in correctis vnū flagellū sit qō hic tpaliter incipit: sed in eternis supplicijs ꝓsumat. ¶ Quinq; enim modis flagellat ꝛc. ℨ sed ptra Hiero. dicit. Quicqd patimur petā nr̄a meruerūt. ergo oia sunt ad p̄unitionē. ℭ P̄. Aug. dicit. Quicqd pmiserit deus pati sciaz est flagellū correctionis. ergo oēs alij modi supfluūt. ℭ P̄. ipiū videtur alteri nocē ut cessans a nocumēto aliquis gl̄iam hēat z demonū opibus simile: ut patet ex vita beati Bartholomei. ℭ P̄. ad multa alia flagella ordinari in scriptura legunt: sicut ad ꝓbationē: ad exēpluz iusti iudicij dei: z hi⁹. Et dōm q isti quinq; modi distinguunt penes bona que ex penis a deo inflictis in presenti psequunt que sunt a deo intēta. Hoc aūt bonum: aut est in altero: z sic est quartus modus: aut in eo qui punit: z sic est ordo iustitie: qui semp dino flagello ad iunctus est: qz ois pena iusta: z hoc cū pcessione alioz est in quinto mō: aut est utilitas quā ipse flagellat⁹ cōsequit que quidē pōt esse ul̄ q̄tuz ad recessuz a malo:

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ sic est modus terri⁹:uel in ordine ad bonū cōseruā-
dū: ꝛ sic est scōs modus.aut augēdū:ꝛ sic est primus.
¶ Ad p⁹ ꝑ oōz:q pena semp ꝓcedit pctm in nā:sed
nō semp in ꝓsona puniti. ¶ Ad 2ᵐ oōz:q flagellū q̄-
tuz est de se semp est cozrigēs:sz ex defectu recipiētis
qñq ad hūc effectū nō ꝓuenit. ¶ Ad 3ᵐ oōz:q piū
eēt si pena iusta nō eēt:nec tñ de⁹ tūc vult gl̄iaz ꝰua di
uulgari pp suā utilitatē:sed nostrā. ¶ Ad 4.ᵐ oōz:q
oia alia pñt ad ista reduci:qz ꝓbatio est ad augmētū
meriti ꝛ exemplū iusti iudicij dei:ad gl̄iaz dei:ꝛ sic de
alijs. ¶ Nō ꝓuenit sniam iudicis. Jqz etsi snia bois ꝑ-
cedit nō ꝓcordās snie dei:adhuc snia dei restat:si aūt
ꝓcordat est snia dei. ¶ Leuis eniz culpa leui ꝛc. Jsup-
pliciū eni mortis pñtis leue oī in cōparatiōe ad futu
rum suppliciū:culpe ēt ꝓnoiate leues dicunt in cōpa-
ratione ad culpas maiores que qñq minoriᵇ penis
tpalibᵇ puniunt. ¶ Ex fonte gr̄e dei ꝛc. Jnō loquit hic
de gr̄a gratū faciēte ꝛc.qz hec nō dat añ pfcāz pniaz:
sed de gratuitis bonis:sic fides ifozmis ꝛ timoz seruI
lis ꝛ hi. ¶ Si eni pp mi⁹icordiā qua ds ꝛc. Jhic dic
ſm q̄dā opionē de qua infra habeē di.2i. Qui diligit
iniq̄tatē odit aiam suā:nō affectu:sz effectu. ¶ Jminū
dis nihil est mūdū. Jqz ipi ex bis que in se mūda sūt:
sic sacra:mūditiā nō ꝓsequunt. ¶ Nihil ꝓdest ieiunare
ꝛ orare ꝛc. Js.ad vitā eternā ꝓfūdā. ¶ Nunq̄ aliquē sa
nauit. Jcontra Jo.x.dicit glo. Querit quō sine fide
aliquē illuminauerit chr̄s.q̄ ille fidē non habuit:ꝛ sic
nō totū curauit. ¶ Et dōm q chr̄s quēcūq curauit
totalr curauit:ꝛ mēte ꝛ cozpe q̄tū ad oēs ifirmitates
cozpales:ꝛ ille totᵃ fidē recepit p⁹:sed idistinctā.glo.
tñ aliē soluit q.s.hoc itelligit de illis q ꝓ pcō moz
bū icurrūt. ¶ Quedā ipietas ifidelitatis ꝛc. Jsequere
tur q uel de⁹ nō sciret oia pcā:uel nō oia hozreret:ul
nō oia remittē posset. ¶ Ad baptismi puritatē. Jq̄tuz
ad remotionē oium culpaz. ¶ Abluat lachrymis mē
tis. Ji.iteriori dolore quē lachryme exteriores signi-
ficāt:ꝛ est locutio metaphorica. ¶ Sciāt se culpabilit
durū ꝛc. Jsi.s.ꝓtingat exterioꝛ lachrymaz defectus
ex defectu doloris ut bō minᵘ doleat de pcō q̄ de dā
no tpali:sz qñq abūdātia doloris lachrymas exiccat
pp dolorē ꝓcitatū:qñq aūt bō se ꝓtinet ut corā solo
deo doleat:qñq ēt ex durītia cōplonis est q bō non
pōt flere cozpaliᵗ pro pctis:etsi fleat pro morte amici
qz doloꝛ ille est magis sensibilis:ꝛ ꝺ magis vicinᵘ ad
resoluēdū cozpus in lachrymas. ¶ Emūdare nequiue
rit. Js.in statu tali manēs:alias nō esset ei iputandū.

¶ De tribus que in penitentia considerande sunt.

Distinctio.xvi.

IN pfectione aūt pnie tria obseruan
da sunt.s.cōpunctio cordis:cōfessio
oris:satisfactio opis. Unde Joā.os
aureū. Perfecta pnia cogit pctōrē oia libē-
ter ferre:in corde eius cōtritio:in ore confes
sio:in ope tota humilitas. Hec est fructifera
pnia:ut sicut tribᵘ modis deū offendimus.s.
corde:ore:ope:ita tribᵘ modis satisfaciamᵘ.
Sūt enim tres pctī dñi:ut ait Aug.ꝛ in cor-
de:ꝛ in facto:ꝛ in ꝓsuetudine uel v̄bo:tanq̄z
tres mortes. Una q̄si in domo.s.cū in corde
ꝓsentit libidini:altera quasi ꝓlata iam extra
portā:cū in factū ꝓcedit libidini assensio.ter
tia cū male cōsuetudinis tanq̄z mole premit
animus uel noxie defensiōis clypeo armat:
quasi in sepulchro iam fetēs:hec sunt tria ge
nera mortuoꝝ que deᵘ legit suscitasse. Huic
ergo triplici morti triplici remedio occurrit:
cōtritione:ꝓfessione:satisfactione:cōpūctio
nobis cōmendat ibi. Scindite corda uestra
ꝛ nō uestimenta uestra:confessio ibi. Justus
in principio sermonis accusatoꝛ est sui.uere
enim cōfitetur qui se accusat:qui se execrādo
malū sibi iputat. Et ibi. Effundite coraz illo
corda uestra. Et iterū:cōfitemini alterutrum
pctā uestra. Satisfactio a Joanne ꝓcipit ubi
ait. Facite dignos fructᵘ penitētie.s.ut ꝛz q̄li
tatem ꝛ quātitatē culpe:sit qualitas ꝛ quāti-
tas pene. Nō enim par debet esse fructus bo
ni operis eius qui nihil uel minᵘ peccauit:ꝛ
eius qui grauius cecidit. Jdeo discretio peni
tenti ualde necessaria est:ut illa gerat que tra
dit Aug.dicens. Cōsideret q̄litatē criminis:
in loco:in tpe:in pseuerātia:in uarietate pso
ne:ꝛ quali hoc fecerit tētatione:ꝛ in ipsᵘ vi-
tij multiplici executiōe. Oportet eni peniten
re fornicantē ſm excellentiā sui status ul offi
cij:uel ſm modū meretricis:ꝛ in modū opis
sui:ꝛ qualit turpitudinē egerit:si in loco sa-
crato:si in tpe oroni cōstituto:ut sunt festiui
tates ꝛ tēpora ieiunij. Cōsideret quantū pse
uerauerit:ꝛ defleat q pseuerāter peccauerit:
ꝛ quāta victus fuerit ipugnatione. Sūt eniz
q nō solū nō vincunt:ꝛ ultro se pctō offerūt
nec expectāt tētationē:sed ꝓueniunt uolupta
tem:ꝛ pertractet secū q̄s multiplici actiōe vi
tij delectabiliter peccauit. Omnis ista varie
tas confitenda est ꝛ deflenda:ut cū cogno-
uerit qd peccatū est:cito iueniat deū ꝓpitiū.
In cognoscēdo augmentū peccati:inueniat
etiam cuius etatis fuerit:cuius sapiētie ꝛ or-
dinis. Immoretur in singulis istis ꝛ sentiat
modum criminis purgans lachrymis oēm
qualitatē vitij:defleat virtutem qua interim
caruit. Dolendū est enim non solū q pecca
uit:sed quia se virtute priuauit. Defleat etiaz
quoniā offendens in vno factus est omniuz
reus. Jngratus enim extitit qui plenus vir-
tutibus deū omnino nō timuit. Jn hoc eniz
quisq̄z peccatoꝛ fit culpabilioꝛ:quo est deo
acceptioꝛ. Jdeo enim Adam plus peccauit:
quia omni bono abundauit. Alio etiaz mo
do offendens in vno factus est omniū reus:
qz oīs virtus patit detrimentū ab vno vitio.
Ponat se omnino in iudicio ꝛ potestate sa
cerdotis nihil sui reseruans sibi ut omnia eo

iubēte pat⁹ sit facē ꝓ recipiēda vita aie:que
faceret ꝓo euitāda corpis morte:ꝛ hoc cuz
desiderio:qz vitā recupat ifinitā. Cū gaudio
eni facere dz imortalis futurᵘ:que faceret ꝓ
differēda morte moritur⁹:sp depcē deū:of-
ferat deo mētē ꝛ cordis ꝓtritionē. deide ꝛ qd
pt det de possessione:ꝛ tūc qd offert secur⁹
offerat. Respexit dñs ad abel ꝛ ad munera
ei⁹. Pri⁹ dicit ad abel:q̄z ad munera ei⁹. In
iudicio ergo cordis ꝓferēda est elymna tribuē
tis. Nec ꝓsiderādū est q̄tū sz qua mēte:qua
affectione dat qd pt. Qui ergo sua pctā redi
mere vult tpaliū oblatione pri⁹ offerat men-
tē. Caueat ne duct⁹ vecūdia diuidat apud se
ꝓfessionē:ut diuersa diuersis uelit sacerdoti-
bus manifestare. Quidā eni vni celāt qd al
teri manifestāda ꝓseruāt:qd est se laudare:ꝛ
ad hypocrisiz tēdere:ꝛ semp uenia carere ad
quaz per frusta putat puenire. Caueat ēt ne
pri⁹ ad dñicū corp⁹ accedat:q̄z ꝓfortet se bo
na ꝓscia:ꝛ doleat q nōdū audeat sumi:quē
multū desiderat cibū salutarē. Cohibeat ēt
se a ludis a spectaculis seculi:qui pfectā vult
ꝓseq remissionis gr̄az. Isti sūt digni fructus
pnie aiaz captiuā elaqueātes ꝛ in libtate ser-
uātes. Et ifra. Querat aia dignos fructᵘ:ꝛ si
nō dignos pnie. Sūt eni digni fructᵘ vtutum
qui nō sufficiūt penitētibᵘ. Pnia eni grauio
res postulat ut dolore ꝛ gemitibᵘ mortuᵘ im
petret vitā. Ex bis ostēdit qui sint digni fru
ctᵘ pnie:qb⁹ uera satisfactio expleē:ꝛ q non
oēs digni fructᵘ sūt digni fructᵘ pnie. Nō de
illa pnia itelligit que maiorū est criminum.
Nō enī sufficiūt grauiter delinquētibus:que
sufficiunt minus uel parum peccantibus.

¶ Que sit falsa satisfactio.

SIcut sūt digni fructᵘ pnie ac ꝺa satisfa
ctio:ita ꝛ indigni fructᵘ ꝛ falsa satisfactio
i.falsa pnia. Unī Bre. Falsas pnias dicimᵘ
que nō ſm auctoritates sanctoꝝ ꝓo q̄litate
criminū ꝺponunt. Jdeo qz miles ul negocia
toꝛ ul alicui officio dedit⁹:qd sine pctō exer
ceri nō possit:si culpis grauioribᵘ irretit⁹ ad
pniam uenerit:uel qui bona alteriᵘ iniuste de
tinet:uel qui odiuz in corde gerit:recogno-
scat se uerā pniam nō posse pagere:nisi ne-
gociū reliquat:uel officū deserat:ꝛ odiuz ex
corde dimittat:ꝛ bona que iniuste abstulit re
stituat. Ne tñ desperet iteriz qcqd boni face
re pōt boꝛtamur ut faciat:deus coꝛ illius il-
lustret ad penitentiam cum sit penitentia ite-
rioꝛ ꝛ exterioꝛ. De utraq̄z per premissa satis
apparet que sit uera ꝛ que sit falsa.

¶ De tribus actionibus penitentie.

PRedictis vō adijciēdū est q trib⁹ modis
agit pnia añ baptismū.s.de priorib⁹ pec
catis post baptismū:de grauioribᵘ que post
cōmittunt. Est ēt pnia uenialiū q̄tidiana que
ēt humiliū est ꝛ pfectoꝝ. Unī Aug. Tres sūt
actiones pnie:q̄s mecū eruditio uestra reco
gnoscit. Una est que nouū hoiez pturit do-
nec per baptismū oīuz ꝓterito ꝛ ablutio fiat
pctōrū:qz nullus sue uolūtatis arbit⁹:nisi pe
niteat eū ueteris vite:nouā icohare pt:a qua
puuli sūt imunes cū baptiçant⁹:qz nōdū pñt
uti libero arbitrio:qb⁹ tñ ad remissionē origi
nalis pcti,pdest eoꝝ fides a qb⁹ offerunt. Al
tera est actio pnie post baptismū que fit pro
illis pctis que legis decalogᵒ ꝓtinet:agūt er-
go boies pniaz añ baptismū de pctis priori
bus:ita tñ ut ēt baptiçent⁹:sicut Petrus ait.
Agite pniam ꝛ baptiçet vnusq̄z uestruz in
noie dñi ꝛc. agūt ēt pniam si post baptismū
ita peccauerūt ut excoicari ꝛ recōciliari me
reant. Est ēt pnia bonoꝝ ꝛ humiliū fideliuz
pene quotidiana in qua pectora tūdimᵘ di-
centes. Dimitte nobis debita nr̄a ꝛc. Neq̄z
ea nobis dimitti uolumᵘ:que dimissa nobis
in baptismo nō dubitamᵘ:sed illa que huma
ne fragilitatis:q̄ꝰ pua tñ crebra surrepūt:
que si collecta ꝓtra nos fuerint:ita nos gra-
uabūt ꝛ oppriment sicut vnū aliquod grāde
pctm̄. Quid enim interest ad naufragiū: an
vno grādi fluctu nauis opiat ꝛ obruatur:an
paulatim surrepēs aq̄ in sentinā ꝓ negligen-
tiū culpā ipleat nauē ꝛ submergat:Jō ieiuni
um ꝛ elymne ꝛ oīones iuigilēt. In qb⁹ cū dici
mus dimitte nobis debita nostra ꝛc.manife
stamus nos hīe qd nobis dimittat:ꝛ in his
uerbis humiliantes animas nostras quoti-
dianam agere penitentiam non cessamus.

¶ De satisfactione uenialium.

QUe aūt ꝓo uenialib⁹ sit satisfactio suffi-
ciēs Aug.ilinuat ita iquiēs in enchi. De
quotidianis ꝛ breuibᵘ leuibusq̄z pctis:sine qbᵘ
hec vita nō ducit:q̄tidiana oīo fideliū satis-
facit. Eoꝝ eni est dicere:pater noster qui es
in celis ꝛc. Delet oīno hec oīo minima ꝛ q̄
tidiana pctā:delet ꝛ illa:a quibᵘ vita fideliuz
ēt scelerate gesta:sz penitēdo in meliᵘ cōmu-
tata discedit:sicut ueraciter dr̄:dimitte nobis
debita nr̄a.ita ueraciter dicatur:sicut ꝛ nos
dimittimᵘ debitoribᵘ nr̄is.i.sic fiat qd dr̄:qz
ꝛ ipsa elymna ē uenia penitētibᵘ oīno ignoscē.

Ex his aliſq3 p̄miſſis iã facile eſt intelligere que p̄ uenialib⁹ ſit exhibēda ſatiſfactio. Sufficit eni dñica oīo cuz ieiunio aliq3 t elymo: ſic tñ ut p̄cedat p̄tritio aliquãtula: t addat cõfeſſio: ſi affit facultas: de qua p̄feſſione poſt tractabit. ℙro grauioribꝫ vo pctis hec ẽt in ſatiſfactione adhibēda ſũt: ſz multo uehemẽti⁹ atq3 diſtricti⁹: q2 ut ait Aug. ad agẽdũ penitẽtiaz nõ ſufficit mores in meli⁹ cõmutare: t a malis factis recedere: niſi de his que facta ſunt ſatiſfaciat domino per pnie dolorẽ: per humilitatis gemitu3: per contriti cordis ſacrificium cooperantibus elemoſynis.

¶ Poſtq3 magr determinauit de pnia gñaliꝫ: hic ad ptes pnie deſcẽdit. Et dicit in ptes duas. Jn p⁹ diſtinguit pnie ptes. Jn 2ª mouet q̄ſdã q̄neſ circa cõparationẽ ptiũ pnie adinuicẽ. ibi. Dic orit q̄ multiplr ꝛc. ¶ Prima in duas. Jn p⁹ diſtiguit ptes q̄ſi pniaz itegrates. ſ. p̄tritionẽ p̄feſſionẽ: t ſatiſfactionẽ. Jn 2⁹ diſtiguit ptes q̄ſi ſbtiuaz ibi. Predictis vo adq̃ ciẽdũ eſt ꝛc. ¶ Prima in duas. Jn p⁹ diſtiguit pnie ptes. Jn 2ª docet penitẽdi modũ fz ptes illas: ibi. Jo diſcretio penitẽti ꝛc. ¶ Circa p^m duo fac. p⁹ oſtendit nũm ptiũ. 2⁹ ſingulas ptes ꝓſequit: ibi. Cõpũctio nobis ꝛc. ¶ Jo diſcretio penitẽti ꝛc. Ibic oſtẽdit modũ penitẽdi: t circa hoc duo fac. p⁹ oſtẽdit modũ digne pnie. 2⁹ modũ falſe: ibi. Et ſic ſi digni fruct⁹ ꝛc. ¶ Circa p^m tria fac. p⁹ aſſignat ex vbis Aug. modũ penitẽdi q̄tũ ad p̄tritionẽ cordis. 2⁹ q̄tũ ad p̄feſſionez oris ibi. Caveat ne ouct⁹ vecũdia ꝛc. ¶ Jz⁹ q̄tuz ad ſatiſfactionẽ opis in abſtinẽdo a ſacris' t ab illicitis ibi. Caueat ẽt ne pz⁹ ꝛc. ¶ Predictis vo adq̃ciẽdũ vī ꝛc. ¶ hic aſſignat alias pnie ptes q̄ſi ſbiectiuaz: t circa hoc duo facit. p⁹ diſtinguit eas. 2⁹ ꝓſequit de altera earuz ſ. pnia uenialiũ que hẽt ſpãlẽ oubitationez ibi. Que autem pro uenialibus ꝛc. ¶ Qō.i.

Hic querũtur 4^or. Primo de ptib⁹ pnie. 2⁹ de remiſſione uenialiũ in hac vita que ad vnã ptẽ pnie ptinet. 3⁹ de circũſtãtijs pcti fz q̃s formari dz pnie modus. 4⁹ de impedimẽtis ve penitentie. Circa primum querunt duo. ℙrimo de partibus pnie quaſi itegralib⁹. 2⁹ de ptibus 2⁹ aſſignatis.

Ad primũ ſic ꝓcedit. Videt q̃ pnia p̄ tes nõ hẽat. nullũ eni ſimplex hẽt ptẽ: ſz fz Amb. oẽ ſacrm eſt ſimplex. g̃ pnia cũ ſit ſacrz nõ hẽt ptes. ¶ ℙ. baptiſm⁹ multiplicior eſt vtute q̃ pnia: q2 originale t actuale q̃tum ad culpã t penã totaliꝫ tollit: q̃ de pnia nõ eſt uer. g̃ cũ baptiſmo nõ aſſignant ptes: nec pnie ptes aſſignari debẽt. ¶ ℙ. medicina dz ꝓportionari morbo: ſz peccatũ q̃ eſt morb⁹ ſpũalis: cui⁹ eſt medicina pnia: non hẽt hi⁹ ptes. g̃ nec pnie ptes aſſignãde ſũt. ¶ Sz ↄ: penitẽs penã ſibi ifert p̄ro pctõ debitã: ſz p̄ro pctõ in deũ cõmiſſo nõ ſolũ debẽt pena intioꝛ: ſz exterioꝛ: ut pz in iferno. g̃ ad pfectionẽ pnie utraq3 pena req̃rit. g̃ pnia hẽt ptes. ¶ ℙ. morb⁹ ſpũalis maiori diligentia eſt curãdus q̃ corpalis: ſz curatio que fit ↄ morbũ corporalez fm aliquas partes diſtinguit: q2 p⁹ tollit morbus: t poſtea morbi reliquie. ergo t pnia que eſt ſpiritualis morbi curatio partes habere debet.

¶ Ulti⁹ vi q̃ icõueniẽt aſſignent ei he tres ptes. ſ. cõtritio: p̄feſſio: t ſatiſfactio: ſacrz eni a miniſtris eccl̃ie ꝓfert fm oẽz ſui ptẽ. ſz p̄tritionẽ nõ ꝓfert penitẽti aliq̃s eccl̃ie miniſter. g̃ nõ eſt ps pnie ſacri. ¶ ℙ. p penitẽtie ſacrm pctm̃ dimittit: ſz añ p̄feſſionẽ pctm q̃q3 dimittit: ut infra magr oſtẽdit. g̃ p̄feſſio nõ eſt pars pnie. ¶ ℙ. in ſacro noue legis gra ſuſcipiẽti ꝓfert. ſz in ſatiſfactione nõ ꝓfert aliq̃ gra. g̃ non eſt ſacri pars. ¶ ℙ. nõ eſt ẽ fructus rei t pars: ſed ſatiſfactio dr in lra pnie fructꝰ. ergo ſatiſfactio nõ eſt pars pnie.

¶ Ulti⁹ vi q̃ ſint ptes ſbtiue: q2 iſte ptes pnie: ut in lra pz ſumunt fz pctm̃ cordis: oris: t opis: ſz he ſũt ptes ſbtiue pcti. g̃ t ptes pnie aſſignate ſi ptes ſbtiue ipi⁹. ¶ ℙ. totũ itegrale nõ ſequit ad ſua ptẽ. nõ eni ſequitur ſi paries eſt: dom⁹ eſt: ſz pnia ſequit ad q̃libet ptiũ aſſignata⁹: ſequit eni ꝓrit: g̃ peniter: t ſiliter de aliꝭ. g̃ nõ ſũt ptes itegrales: ſz ſbtiue. ¶ ℙ. ptes itegrales alicui⁹ totiꝰ q̃ hẽt eẽ pmanẽs ſũt ſiliter: ſz pnia hẽt eẽ pmanẽs ſic t alia ſacra. g̃ cũ pnie ptes non ſint ſiliter: non erũt ptes itegrales: ſz ſbtiue. ¶ Sz ↄ. ptes ſbtiue nõ requrunt ad pfectionẽ totiꝰ uliꝰ: q2 in q̃libet pte perfecta rõ totiꝰ inuenit: ſic pfecta rõ aialis in boie. ſz partes pnie aſſignate ad ei⁹ pfectionẽ requrunt. ut in lra dr. g̃ nõ ſũt ptes ſbtiue. ¶ ℙ. nihil vnũ aliq̃d hẽt partes ſbtiuas: ſic vnũ aial nõ hẽt ptes ſbtiuas. ſz vni⁹ penitentie partes ſũt aſſignate partes: q̃ patet ex hoc q̃ de vno pctõ nõ agitur niſi vna pnia in q̃tuz predicta tria inueniuntur. ergo non ſunt partes ſubiectiue.

¶ Ulti⁹ vi q̃ ſint ptes ẽt pnie vtutis: ſic dr in. io. ethi. ad pfectionẽ vtutis moralis requrit act⁹ iterioꝛ t exterioꝛ: ſz pnia eſt vt⁹ moralis cũ ſit pz iuſtitie. g̃ de perfectione ei⁹ eſt p̄tritio iterioꝛ t p̄feſſio t ſatiſfactio exterioꝛ. t ſic ſũt partes ei⁹ ſic pnie ſacri. ¶ ℙ. ſatiſfactio eſt act⁹ alicuꝰ vtutis: nec aliꝭ q̃ pnie: t ſiliter de aliis. g̃ ſi partes pnie vtutis nõ ſolũ ſacri. ¶ ℙ. iuſtitia exigit. ut per que q̃ peccat per hec puniat: ſz hec tria que aſſignant pnie partes ſũt queda pene rñdentes illis q̃b⁹ peccam⁹. g̃ ad perfectionẽ iuſtitie exigunt: ſz nõ niſi q̃tũ ad partẽ illã que pnia dr. g̃ ſi partes pnie vtutis. ¶ Sz ↄ: actꝰ nõ eſt ps hit⁹: ſz pnia vt⁹ ẽ hit⁹: hec ãt tria ſi act⁹ q̃dã. g̃ nõ ſi ptes pnie vtutis. ¶ ℙ. ſbm vtutis eſt mẽs fm Aug. ſz p̄feſſio nõ eſt in mẽte ſic in ſbo: ſiliꝫ nec ſatiſfactio. g̃ nõ ſi pnie vtutis ptes.

Rñdeo dõz ad p̄mã. q. q̃ in pnia nõ eſt p2o mã aliq̃ exterioꝛ res ſic in baptiſmo aq3: ſz ipe actꝰ hũan⁹ loco mãe in hoc ſacro ſe hẽt: qui p quãdã recõpẽſationẽ offẽſa cipe p̄cedẽtis tollit: i actib⁹ ãt hũanis ẽ g̃duſ q̃dã ad pfectionẽ ptigẽdi pp diuerſas ptes hoiſ: q̃rũ vna alia mouet: t iõ opz q̃ diuerſa fm ordinẽ ad pfectionem penitentie conſiderentur: t hec dicuntur penitentie partes.

Ad primũ g̃ dõz: q̃ dubitat de illa aucte utr3 ſit Amb. ſi tñ ꝓcedat: intelligẽdũ q̃ ſacrz eſt ſimplex rõne effect⁹ p̃ncipalis t vtutis ſimplicis quã opat: ſz male in ſacro pt eẽ cõpoſitũ: ſic pz in confirmatioe t euchariſtia: t ſic ẽt ex pte actꝰ nr̃i qui eſt q̃ſi mali⁹ in pnia ptes ei aſſignanẽ. ¶ Ad 2^m dõz: q̃ ptes nõ aſſignant pnie ex pte vtutis ſacr̃alis: ſz ex pte ei⁹ q̃ eſt male in ipa: in baptiſmo ãt eſt male res exterioꝛ in q̃ nõ eſt accipe niſi vnũ eẽ. t iõ baptiſmo ptes nõ aſſignant: q2 etſi ſit aliq⁹ actꝰ nr̃ in baptiſmo: ille nõ ẽ de eẽntia baptiſmi: ſz diſpoſitio ad baptiſmũ. ¶ Ad 3^m dõz: q̃ bonũ fm Dio. cauſat ex vna itegra cã: ſed ex ſingulis defectib⁹ ꝓſurgit malũ: t ideo ad integritatẽ pcti ſufficit in quocũq3 gradu hũani actus defect⁹ iueniat: t pp hoc pctõ ptes q̃ſi itegrales non

aſſignanꝫ: ſic pnie que bonitatẽ amiſſam reparat.

¶ Ad 2^am q̃ne dõz: q̃ ſic dictũ eſt pnia offẽſã culpe p̄cedẽtis abolet p modũ recõpẽſationis cuiuſdaz: hec aũt recõpẽſatio differt a recõpẽſatione vidicatiue iuſtitie in duob⁹. p⁹ q2 in vidicatiua iuſtitia ille qui peccauit ſe hẽt ad recõpẽſationẽ ut patiẽs tm̃ in q̃tũ pena per quã fit culpe recõpẽſatio eſt ab alio iflicta: t iõ nõ ꝓſupponit ad recõpẽſationẽ dolor de pctõ: ſed ex pena recõpẽſãte dolor iſligit: in pnia aũt ille qui peccauit ſe hẽt ad recõpẽſationẽ ẽt ut agẽs. q2 ipe ſpõte ſua ad penã recõpẽſantẽ accedit: t iõ diſplicẽtia culpe p̃exigit. 2⁹ differt: q2 in vidicatiua iuſtitia taxat pena recõpẽſans fz arbitriũ iudicis nõ ei⁹ in quẽ cõmiſſũ eſt pctm̃: ſz in pnia opz q̃ pena recõpẽſãs taxet fz arbitriũ ei⁹ in quẽ pctm̃ cõmiſſũ eſt: q2 talis recõpẽſatio fit ad reconciliadũ aiuz offẽſi que reconciliatio eſſe nõ p̃t niſi pena recõpẽſatis uolũtati ei⁹ ſufficiat: t iõ opz in pnia q̃ modus pene ſatiſfactorie fz arbitrium ſacerdotis qui vicẽ dei obtinet ſeruet. Utriq3 g̃ recõpẽſationi hoc cõe eſt q̃ nõ fiat recõpẽſatio fz arbitrium ei⁹ qui peccauit: ſz alt⁹ hois: arbitriũ ãt rectũ req̃rit cognitionẽ culpe: que q̃dẽ ſi ei qui dz pena taxare per eũ qui peccauit fiat p̄feſſio dr: ſi ãt als dr p̄tritio: t q2 in pnia ſpõte qui peccauit ad recõpẽſationem facilẽdã accedit req̃rit ſatiſfactio: t ſic recõpẽſatio trib⁹ g̃dib⁹ p̄ficit: q̃rũ p̃m⁹ eſt diſplicẽtia cipe p̃terite: alias nõ ſpõte ad recõpẽſationẽ accederet: t hoc p̄tritio nẽ p̄ficit. ſcõs eſt ut culpã ſua notificet deo p ſacerdotẽ: alias nõ ſe ad recõpẽſationẽ fz arbitriũ ei⁹ in quẽ peccauit offerret: t q̃tũ ad hoc eſt p̄feſſio. tertiꝰ eſt ut recõpẽſet fz arbitriũ ſacerdotis: t q̃tũ ad hoc eſt ſatiſfactio. ¶ Ad p^m g̃ dõz: q̃ in ſacris que hñt p2o mã aliquã rẽ co2pale: eſt duplex act⁹ miniſtri eccl̃ie. ſ. ſcificatio mãe p vbũ dei: t applicatio mãe ad eũ q̃ ſacrm ſuſcipit: ſz in hoc ſacro: q̃ hẽt p2o mã ip3 humanum actũ nõ p̃t ex miſterio ſacerdotis mã applicari ad eũ qui ſacrz ſuſcipit: q2 act⁹ nõ ſt ab exteriori: t iõ ad miniſteriũ ipſi⁹ ptinet ipſoꝛ actuũ ꝓſumptio fz abſolutionẽ t pene iniũctionẽ: q̃ eſt q̃ſi quedã ſactificatio. ¶ Ad 2^m dõz: q̃ q̃uis pctm̃ dimittat añ actualẽ cõfeſſionẽ nunq̃ tñ dimittit añ p̄feſſionẽ in pposito exẽtẽ: ſic ẽt añ baptiſmũ actualr ſuſceptũ aliq̃s rẽ baptiſmi ꝓſequit ex, ppoſito ſuſcipiẽdi baptiſmũ. ¶ Ad 3^m dõz: q̃ ex, ppoſito ſatiſfaciẽdi gra ꝓfert: q̃uis ſatiſfactio actualiſ graz ꝓſupponat. Uel dõz q̃ p ſatiſfactionẽ p̄ſentẽ pctẽs effectũ gre pctm̃ abolẽtis: q2 libat totaliꝫ a reatu pcti. ¶ Ad 4.^m dõz: q̃ ultimũ in quo ꝓſumat⁹ res dr finis rei: ſic fotia hẽt rõnẽ finis: t q2 ſatiſfactio eſt ultima pars in qua pnia ꝓſumatur: ideo dr fructus q̃ in rationem finis ſonat.

¶ Ad 3^am q̃ne dõz: q̃ q̃dã dicũt q̃ ſi ptes ſubiectiue: vno mõ pniaz ꝓſideradꝰ fz q̃ hẽt tm̃ rõnez pene. q2 quelibet hara ptiũ eſt punitio q̃dã: ſz hoc nõ p̃t eẽ: q2 totũ ul'e nõ p̃dicat in ſingulari de ſuis ptib⁹ p'alib⁹ ſil acceptis: ſiue ſit gen⁹ ſiue ſpẽs: tres eni hoies nõ ſunt aial fz aialia: vñ cũ tres ptes pnie nõ ſint tres pnie: fz vna: nõ p̃t eẽ q̃ ſint ptes ſubtiue. ¶ ℙ. pena quã penitẽs patiẽ tota in rõne ſatiſfactionis cadit: nõ eni ſola exteriori pena hõ ſatiſfacit: ſz ẽt iteriori: alꝭ oratio metalis nõ eẽt ſatiſfactoria: vñ t pena que eſt in ꝓtritione: t que eſt in p̄feſſione in ptẽ ſatiſfactionis cadit: t q2 ſatiſfactio eſt ultima pars: totũ ſacrz a pena denoiatur ſic res denoiat⁹ ab ultimo ſui. t iõ alq̃ dicũt q̃ ſũt ptes potẽtiales: ſz hoc ite2 nõ p̃t eẽ: q2 in ptib⁹ potẽtialib⁹ totũ adeſt fz eẽntie ſue rõnẽ cuilibet pti cõplete: ſic eẽntia aie cuilibet po^r: ſz tota rõ pnie fm ſpẽm nõ eſt in q̃libet hoꝛ. ¶ ℙ. vnũ eoꝛ nõ includit in ſe vlz oiuz aliaꝛ: qõ requrit in ptib⁹ potẽtialib⁹: ſz vnũqõq3 ad ſuũ offm̃ ſuit. iõ dr̃ eſt cũ alijs q̃ ſt ptes itegrales. ¶ Sz ſciẽdũ q̃ ptes itegrales ſt duplices: q̃dã ſt ptes q̃titatis que ſũt q̃nq3 vni⁹ rõnis: ut in totiſ homogeneis: q̃nq3 vo diuerſaꝛ rõnũ: ut in totiſ etherogeneis: q̃dã vo ſt ptes eẽntie: ſic mã t foꝛa: nõ q̃titatis: t he ſp ſt diuerſaꝛ rõnũ: t hñt ordinẽ nãe adiuicẽ: t q̃nq3 ẽt ordinẽ tpis in his q̃rũ eẽ nõ eſt ſil⁹: t hꝰ ptes ſt he de q̃b⁹ loq̃mur: q2 pnie ſacrz fm rõnẽ ſpẽi ſue ex his trib⁹ itegrat: t vna ẽ poꝛ alẽa fz nãz: t q̃nq3 ẽt fz tpe: eo q̃ actuũ hũanoꝛ qui ſt in pnia mãleo nõ eſt totũ eẽ ſil⁹: ſz ſuccedũt ſibi iuicẽ: ſz q̃nq3 pleꝰ eorũ q̃rũ vn⁹ ẽ alẽo poꝛ p nãz ſt ſil⁹ tpe. ¶ Ad p^m g̃ dõz: q̃ ptes pnie nõ rñdẽt illis pctiptib⁹ ſingula ſingulis fz vitatẽ: q2 p2o q̃libet illoꝛ pctõꝛ opz eẽ pnie tres ptes: ſz p adaptationẽ q̃dã ꝓſiderata ſilitudine medicine ad morbũ q̃tũ ad idẽ iſtiz. Quidã eni dicũt q̃ in q̃libet pctõ ẽ iuenire illa tria: q2 os eſt iteri⁹ t exti⁹: t act⁹ iterioꝛ t exterioꝛ: t ſic ẽt iſta tria erũt ptes ſbtiue pcti: ſz p3 hoc nõ eẽ fz itẽtionẽ lr̃e que de ore exteriori t ope loquit. ¶ Ad 2^m dõz: q̃ ptib⁹ ſucceſſiuoꝛ ex q̃libet pte p̃t ꝓcludi totũ: ſic hora 2ª ẽ. g̃ dies nõ tñ totũ de vna pte p̄dicat: nõ eni dicim⁹ q̃ hora ſit dies: ſz tñ de oib⁹ ptib⁹ ſil acceptis aliq̃ mõ iuenit p̄dicari totũ: ſz iproprie: t ſic ẽt de q̃libet pte pnie: pnia ꝓcludit eo q̃ pnia nõ hz totũ eẽ ſuũ ſil⁹: nõ tñ totũ de ptib⁹ p̄dicat neq3 diſiz neq3 ꝓiucti, pe loq̃ndo. ¶ Ad 3^m dõz: q̃ illõ q̃ ẽ male in pnia ẽ act⁹ nr̃i: q2 act⁹ nõ hñt eẽ pmanẽs: iõ nec pnia: t ſic obtio ex falſo ꝓcedit.

¶ Ad 4^am q. dõz: q̃ ab eo q̃ ſequit rẽ nõ accidit aliq̃ cõpoſitio in re: q2 cõponẽtia ſt pora cõpoſitiſ: vñ cuz act⁹ nr̃i ſint poſteriores vtutib⁹ a q̃b⁹ eliciunt diuerſi act⁹ q̃ fz ordinẽ a vtute aliq̃, pgrediunt nõ faciũt cõponẽ aliq̃ in vtute: t iõ p̄dca tria nõ ſi ptes pnie vtutis: ſz pnie ſacri: q2 ipſi act⁹ ſt q̃ſi mã ſacri: t penes diuiſionẽ mãe ptes rei ſumunt q̃nq3. ¶ Ad p^m g̃ dõm: q̃ act⁹ exteriores requrunt ad pfectionẽ ſcoꝛ virtutũ moraliũ: ptes ãt integrales opz q̃ ſint de pfectione p^a. ¶ Ad 2^m dõm: q̃ q̃uis tria p̄dicta ſint act⁹ pnie vtutis: nõ tñ ſequit q̃ ſint ptes ei⁹: q2 in quolibet dictoꝛ actuũ iueniunt oẽs circũſtãtie q̃b⁹ itegrat medium vtutis. ¶ Ad 3^m dõz: q̃ ad pniaz vtutẽ requrũtur iſta tria: ſz nõ ut ptes: ſed ut actus: ut dictũ eſt.

Ad 2^m ſic ꝓcedit. Uꝛ q̃ pnia añ baptiſmuz nõ oebeat poni p̃ pnie: baptiſm⁹ eni tanua ſacroꝛ eſt: t pnia dr 2ª tabula reſpectu baptiſmi: ſz 2^m nõ eſt añ p̃^m. g̃ pnia nõ eſt aliq̃ añ baptiſmũ. ¶ ℙ. ei qui nõ ẽ gñat⁹ in aliq̃ nã nõ cõpetit actio illi⁹ nãe. ſz baptiſm⁹ eſt q̃dã gñatio in ſpũalẽ vitã. g̃ ei qui nõ eſt baptiçat⁹ nõ ꝓuenit aliq̃ actio ſpũalis vire: ſz pnia eſt hi⁹: cũ ſit q̃ddã ſacrz. g̃ nõ p̃t alicui cõpetẽ añ baptiſmũ. ¶ ℙ. pnia nõ ordinat⁹ niſi ↄ clpã actuale: ſz culpa actualis ſufficiẽt in baptiſmo delet. g̃ nõ opz q̃ pnia baptiſmũ p̄cedat. ¶ Sz ↄ Matth. 3⁹ ſuper illud. Exibãt aũt multi ꝛc. dic glo. Jã tũc exẽplũ baptiçãdis dabat ꝓfitẽdi pctã t p̃mittẽdi meliora: ſz hoc ptinet ad pniaz. g̃ añ baptiſmũ dz eẽ pnia. ¶ ℙ. ſup illud pſal. Jn cubilib⁹ ueſtris ꝛc. dicit glo. ut exticto ueteri hoie per pniam ſacrificiũ iuſtitie per regenerationẽ noui hois offeram⁹ deo: ſz regñatio ad baptiſmũ ptinet. ergo pnia aliq̃ eſt ante baptiſmum.

¶ Ulti⁹ vi q̃ pnia añ baptiſmũ nõ ſolũ ſit de actuali: ſz t de originali pctõ. Aug. lib. de pnia dicit loquẽs de pnia añ baptiſmũ. Exceptis puulis nullis ad chriz trãſit: niſi incipiat eẽ q̃ nõ erat: niſi peniteat eũ fuiſſe q̃

erat: ſz erat ifect⁹ nõ ſolũ actuali: ſz ẽt originali pctõ: niſi eni de hac ifectiõe loqueret puulos nõ excipet q̃ aliã ifectionẽ nõ hñt. g̃ de pcto origiali oz ẽ pnia an baptiſmũ. ¶ P̃. penitẽs ifert ſibi penã ut euadat illã que a deo ſibi infligẽda erat: ſz p pctõ originali pena a deo infligit. g̃ p eo oz hãc pniaz agẽ. ¶ P̃. fm hoc de pctõ actuali pniaz agim⁹ q̃ nob ipz diſplicet: ſz pctm originale oz nobiſ diſplicẽ. g̃ de eo debem⁹ pniaz agẽ. ¶ Sz ꝛ: pnia eſt reſpectu uoliti: ſz pctm originale ꝛ him⁹ nolẽtes. g̃ de ipſo nõ ẽ pnia. ¶ P̃. medicina oz rñdẽ mozbo. ſz pctm originale nõ ꝟbit per aliq̃ dele ctationẽ et⁹ q̃ ipz ꝟbit. g̃ vi q̃ nõ ſit ei⁹ curatio p aliq̃ penã: ꝛ ita nõ p pniaz que ſuo noie penã exp⁹imit.

¶ Ulti⁹ vi q̃ nõ debeat poſt baptiſmũ aliq̃ pnia uenia liũ diſtigui: qz ſupfluũ ẽ facẽ p multa qõ p vnũ p̃t fie ri: ſz ueniale pctm curat p euchariſtiã. g̃ ſupfluũ eſt q̃ ad ipz curãdũ pnia ordinet. ¶ P̃. de eo qõ nõ eſt in ptãte nr̃a nõ req̃rit pnia: ſz pctã uenialia vitare nõ eſt in ptãte nr̃a: qz nulli⁹ p̃t oĩa pctã uenialia vitare. g̃ de uẽialib⁹ nõ eſt pnia. ¶ P̃. diuerſoꝝ mozboꝝ diuerſe ſũ medicine. qz ꝟz hiero. Nõ ſanat oculũ qõ ſanat calcaneũ: ſz pnia ẽ remediũ ꝟ moztale. cũ g̃ uẽiale a moz tali in ĩfinitũ differat: ut pena oſtẽdit: vi q̃ ꝟ ueniale pnia nõ ordinet: ſz ꝟ moztale. ¶ Sz ꝟ: qõ p̃t mat⁹ p̃t ꝛ min⁹: ſz pnia deſtruit moztale qõ ẽ difficili⁹. g̃ ꝛ ueniale. ¶ P̃. ꝟz Aug. pnia ẽ vidicta puniẽs in ſe qõ do let cõmiſiſſe: ſz aliqs oz dolẽ de hoc q̃ cõmiſit uenia le ꝛ hoc in ſe punire. g̃ pnia quedã eſt de uenialibus.

¶ Ulteri⁹ vi q̃ teneamur ad pniaz uẽialiũ: qz ſic̃ tenet hõ tẽdẽ ad gl̃iã: ita tenet ipedimẽtũ gl̃ie remouẽ: ſed hõ nõ p̃t ad gl̃iã puenire niſi dimiſſis uẽialib⁹ pctis. g̃ cũ nõ remittãt ſine pnia vi q̃ ad pniaz agẽdã de uẽia lib⁹ hõ teneat. ¶ P̃. qõdã ueniale pctm p ꝓſenſuz fit moztale: qz ꝓſẽſuz in delectationẽ moztaliſ pcti ẽ moz tale pctm: ſz hõ tenet vitare moztale pctm: g̃ tenetur diſſẽtire uẽiali pctõ aliqn̄: ſz diſſẽſus ad pctm̃ ẽ pnie. g̃ tenet hõ de pctõ uẽiali aliqn̄ penitẽ. ¶ Sz ꝟ: nulli⁹ tenet abolẽ iã fcm̃ qõ nõ tenet vitare anteq̃ fiat ſz hõ tenet vitare ueniale pctm̃ anteq̃ faciat aliaſ peccaret moztaliter factẽs ipz. g̃ multo min⁹ tenet penitẽ de eo.

¶ Ulti⁹ vi q̃ ptes iſte tres nõ ſint ſufficiẽtes: qz ſic̃ poſt baptiſmũ peccat uẽialiter ꝛ moztaliter ita añ baptiſmũ. ſz poſt baptiſmũ diſtiguit pnia uẽialis ꝛ moztalis pcti. g̃ añ baptiſmũ: ꝛ ſic ſi q̃tuoz. ¶ P̃. plus diſtat pena a clpa q̃ uẽiale a moztali: ſz de penis p̃ntis miſerie opz penitẽ. ut Aug. dic̃ i li. de pnia. g̃ cũ diſtiguat pnia ue nialiũ a pnia moztaliũ oz ẽt diſtigui pnia q̃ penitem⁹ de penis bi⁹ pegrinationiſ a pnia uenialiũ. ¶ P̃. pnia ſolẽnis eſt q̃dã pnie modus: ut ſup̃ dictũ eſt. g̃ cũ de ipa mẽtionẽ nõ faciat videt iſufficiẽter ptes ponere.

Rñdeo oõz ad p̃mã qõnẽ: q̃ pnia p̃t accipi ou plr. ſ. ut eſt vt⁹ ꝛ ut eſt ſacr̃z. ꝟz ãt q̃ eſt vt⁹ ipoꝛtat detestationẽ pcti cũ ꝓpoſito abolẽdi ipm ꝟz ꝓditionẽ ſtat⁹ peccãtis. ꝛ qz q̃cuq̃ nõ detestat pec catũ adhuc uolũtatẽ in pctõ fixã hẽt: cuz uolũtas ſe mel ad aliq̃d fixa ab illo nõ diuellat: dn̄ actu ul̃ habitu in eo maneat: niſi p actualẽ diſſẽſũ ad illud ul̃ in ſpãli ul̃ ſaltẽ in gñie: uolũtas ãt in pctõ fixa manẽs nõ eſt ſu ſceptiua gr̃e baptiſmalis. ío req̃rit añ baptiſmũ q̃ſi re mouẽs ꝓhibẽs pcti cõmiſſi detestatio ꝛ veſtructiõis el⁹ ꝓpoſitũ. Et ío ꝟz q̃ añ baptiſmũ req̃rit pnia ꝟz q̃ eſt vtutiſ act⁹: ul̃ que ſit ꝑoꝛ baptiſmo tpe ul̃ ſaltẽ nã: ſz pnia ꝟz q̃ eſt ſacr̃z ꝓſiſtit in diſpõe miſtroꝝ eccl̃ie Et qz eccl̃ie ſacra nõ diſpẽſant niſi illis q̃ ſt de eccl̃ia: ío añ baptiſmũ ſacr̃z pnie nõ cõpetit. cũ p baptiſmuz hõ de eccl̃ia fiat. Et p hoc ꝑz ſolo ad obta ꝑter 3m.

¶ Ad 3m oõm: q̃ pnia nõ req̃rit añ baptiſmũ ꝓp ba ptiſmi iſufficiẽtia: ſz pp ipedimẽtũ remouẽdũ gr̃e ba ptiſmalis: ut baptiſm⁹ ſuũ effectũ habere poſſit.

¶ Ad 1am qõnẽ dõz: q̃ pnia p̃t ſumi large ꝛ p̃e. Ꝓpe q̃dẽ pnia ipoꝛtat dolorẽ de pctõ cõmiſſo in ꝑterito: ꝛ ſic nullo mõ p̃t eẽ pnia de originali pctõ: qz nõ eſt cõ miſſũ. Large ãt p̃t dici pnia oĩs diſplicẽtia mali ꝑteri ti: ꝛ ſic in eo qui liberũ arbitriũ hẽt dz eẽ pnia de ori ginali: qz ex hoc ipſo q̃ alicui placet aliq̃d diſplicet ei qõ ad illud ipedimẽtũ ꝓſtitit: pctm̃ ãt originale ipedi mẽtũ gl̃ie fuit ad quã q̃libet deſideri o tẽdẽ dz: nõ tñ de eo dz eẽ ꝓfeſſio: que nõ ẽ niſi fcõꝛ: nec ſatiſfactio: qz pro pctõ originali nõ debet niſi pena dãni: pnia ãt ipoꝛtat penã ſẽſus. Et per hoc patet ſolo ad obiecta.

¶ Ad 2am qõnẽ dõz: q̃ ueniale pctm̃ ex nr̃o actu icurrim⁹ ꝛ ei pena ſẽſibilis debet: ꝛ ío ad pcti uenialis di miſſionẽ pnia opaꝛ q̃tũ ad ꝓtritionẽ: ꝓfeſſionẽ ꝛ ſatiſ factionẽ: nõ ſolũ pnia ꝟz q̃ ẽ vt⁹: ſz ẽt ꝟz q̃ ẽ ſacr̃z: qz poſt baptiſmũ aliq̃s uenialr peccat qñ eſt ſuſceptiu⁹ la cr̃oꝝ eccl̃ie. ¶ Ad p̃mũ g̃ dõz: q̃ ad eũdẽ effectũ p̃n cipalr iducẽdũ ſupfluũ eſt pl̃a iducẽ: ſi qõlibet ſit ſuf ficiẽs: ſz nullũ ſacr̃z iducit ad pcti uẽialis dimiſſionẽ ſic̃ ad p̃ncipalẽ effectũ: ut ſup̃ in 2a oi. dictũ ẽ. ꝛ ío non eſt icoueniẽs ſi ex multis ſacr̃is pcti uenialiſ dimiſſio ꝓſequit. ¶ Ad 2m dõz: q̃ q̃uis nõ ſit in ptãte nr̃a vitare oĩa uenialia: eſt tamẽ in ptãte nr̃a vitare ſingula.

¶ Ad 3m dõz: q̃ ueniale ꝛ moztale q̃uis ſint diuerſi moꝛbi: tamẽ conueniunt in vna ratione actualiſ pcti: ꝛ ideo contra utrunq̃ penitentia medicina eſt.

¶ Ad q̃rtã. q. dõz: q̃ cũ dz aliq̃s ad aliq̃d teneri quedã nec̃itas ipoꝛtat ad illud. Nec̃itas ãt eſt duplex. Una eſt abſoluta: ꝛ ꝟz hãc hõ tenet facẽ illa ſine q̃b⁹ nõ ẽ ſalus: ꝛ ſic nõ tenet ad pcti uẽialis pniaz: qz moꝛs ex hoc nõ icurrit niſi forte ex p̃cẽptu dimittat. Alia ẽ ex ſuppõne alicui⁹ finis. ſic̃ dz aliq̃d eẽ nec̃iũ ſine quo nõ poſſum⁹ finẽ itẽtũ ꝓſeq̃: ꝛ hoc mõ nec̃iũ ẽ q̃ hõ de ue nialib⁹ peniteat ſi ei remitti debeãt in hac vita: ſz fm hoc nõ, p̃e dz teneri aliq̃s ad aliq̃d: ꝛ ío dõz q̃ hõ nõ tenet ad pniaz uẽialiũ niſi large ſumẽdo. ¶ Ad p̃m g̃ dõz: q̃ ſi nunq̃ de uẽialib⁹ peniteat: p̃t ad vitã pue nire: qz ẽt poſt hãc vitã uenialia remittunt: ut ifra dicet. ¶ Ad ſcõz dõz: q̃ diſſenſus dicit penitentiaz ad pctm̃ futurũ: ſed pnia dicit diſplicẽtiã pcti ꝑteriti: ꝛ ideo non opz q̃ diſſenſus ad pniam pertineat.

¶ Ad q̃ntã qõnẽ dõm: q̃ iſte ptes pnie diſtiguunt fm diuerſos modos q̃b⁹ pnia agit: vñ ſũt ptes ſubiectiue pnie vtutiſ: nõ pnie ſacr̃i: qz vna p̃s nõ ptinet ad pnie ſacr̃m: q̃uis alie due ad pniaz fm q̃ eſt ſacr̃z ptinere poſſint. Et accipiunt iſti modi ꝟz diuerſũ ſtatũ peni tẽtis: qz aut eſt extra eccl̃iã ẽt nũo: ꝛ ſic ẽ p̃a pnia que eſt añ baptiſmũ: aut eſt extra merito: ſz non nũo: ꝛ ſic eſt 2a que eſt de moztalib⁹: aut oino eſt itra eccl̃iaz: ꝛ ſic cõpetit ei 3a que eſt de uenialib⁹. ¶ Ad p̃m g̃ dõz q̃ ſtat⁹ hois añ baptiſmũ nõ diuerſificant per uenia le ꝛ moztale q̃tũ ad hoc q̃ eſt eẽ de eccl̃ia uel nõ eẽ: ſz diuerſificant poſt: qz per moztale poſt baptiſmũ cõ miſſũ efficit aliq̃d extra eccl̃iã merito: ſz non per ue niale: ꝛ ideo non eſt ſilis ratio. ¶ Ad ſcõz dõz: q̃ de penis dz eſſe pnia ab Aug. fm q̃ inclinãt ad culpaz: large ẽt pniam pro diſplicentia ſumendo. ¶ Ad ter tiũ dõm: q̃ penitẽtia ſolẽnis non diuerſificat ſtatum penitentis q̃tum ad id q̃ dictum eſt: ꝛ ideo de ea nõ fit hic mentio. Queſtio.II.

Oeinde querit de remiſſiõe uenialiũ. Et circa hoc q̃runt̃ duo. Ꝓ mo de mõ remiſſionis, 2o de cã remiſſiõis.

Ad primũ ſic̃ ꝓcedit. videt q̃ pctm̃ ue niale poſſit dimitti uolũta te manẽte ad illud. uolũtas eni pcti uenialiſ gra tiã nõ excludit: ſz nullũ pctm̃ ueniale eſt qõ gr̃a remit ti nõ poſſit cũ remittat⁹ per vtutẽ gratie moztale: qõ multo difficiliꝰ eſt: g̃ ueniale dimitti p̃t adhuc manẽ te uolũtate ad illud. ¶ P̃. ſic̃ pctm̃ moztale charita ti opponit ita ueniale feruoꝝ charitatis: ſed illud qõ ſecũ cõpatit charitas nõ ipedit dimiſſionẽ pcti moz talis: g̃ cũ uolũtatẽ pmanẽtẽ in pctõ uenialiſ cõpatiat feruoꝝ charitatis: vi q̃ uẽiale remitti poſſit in eo qui adhuc hẽt uolũtatẽ adherẽtẽ ueniali. ¶ P̃. ſic̃ ocñ eſt uolũtas ad hoc q̃ removeat ab eo in quo ſemel fu it fixa req̃rit actualis diſplicẽtia: ſz aliq̃n̄ ueniale pec catũ dimittit et qui nõ hẽt diſplicẽtiã de ueniali pctõ ſic̃ patet in martyrib⁹: qui ſtatiz euolãt q̃uis forte de pctis uenialib⁹ nõ cogitẽt: nec actualẽ diſplicẽtiã hẽ ant: g̃ vi q̃ pctm̃ uenialẽ dimitti poſſit adhuc manẽti in illo. ¶ Sz ꝟ. manẽre cã nõ p̃t tolli effect⁹: ſz ad herẽtia uolũtatis ioꝛdinata ad aliq̃d erit cã uenialis pcti: g̃ manẽte uolũtate fixa in illo nõ p̃t remitti ipm pctm̃. ¶ P̃. affect⁹ ad op⁹ hẽt rõnẽ pcti. ſic̃ ꝛ ipz op⁹ pcti: ſz ipz opus uenialis pcti dũ manet nõ permittit pctm̃ ueniale dimitti: g̃ nec affectus ad ipm manens.

¶ Ulteri⁹ vi q̃ vnũ pctm̃ ueniale nõ poſſit dimitti ſine alio: qz ſic̃ in p̃cedẽti di. dictum eſt: dñs nullũ ſanauit quẽ nõ oino libaret: ſz nõ p̃t alicui ueniale pctm̃ di mitti niſi dño ipm ſanãte: g̃ ſi abſoluit ab vno ueniali abſoluit ab oib⁹. ¶ P̃. pctm̃ ueniale eſt maioris ad herẽtie q̃ moztale. vñ remiſſo moztali adhuc manet ueniale: ſz vnũ moztale nõ p̃t remitti niſi oĩa alia di mittant: g̃ nec vnũ ueniale niſi alĩs remiſſis. ¶ P̃. ei qui diſplicet deo pctõ moztali: remittit: ſz uẽiale diſplicet deo: g̃ q̃diu manet vnũ aliud nõ remittit. ¶ Sed ꝟ: maioris gratie eſt remiſſio moztalis peccati q̃ uenialis: ſed vnũ pctm̃ ueniale manens fixuz in coꝛde non impedit remiſſionem moztalis peccati: g̃ multo min⁹ impedit remiſſionem alterius uenialis.

¶ Ulti⁹ vi q̃ ueniale pctm̃ poſſit remitti ſine moztali. Jo. 8. ſup illud. qui ſine pctõ ẽ ũrm ꝛc. dic̃ Aug. q̃ oẽs illi erãt in pctõ moztali: uenialia eni eis dimittebãtur per cerimonias: g̃ ueniale p̃t dimitti nõ dimiſſo moz tali. ¶ P̃. moztale ꝛ ueniale ꝺrie diuidunt̃: ſz moꝛta le p̃t dimitti ſine ueniali: g̃ uẽiale p̃t dimitti ſine moz tali. ¶ P̃. pctõ qõ ſufficient punitũ eſt nõ debet alia pena: qz nõ vidicat bis de eẽ in idipm: ſed pctm̃ ueniale p̃t aliq̃s in moztali exñs ſufficient in ſeipſo p̃ire cũ debeat ei pena finita: g̃ nõ reſeruabit⁹ ulteri⁹ ad penã: ſz nunq̃ aliq̃s abſoluit⁹ a reatu pene: niſi pri⁹ abſoluat⁹ a culpa: alias culpa iordinata remaneret ſine pena: er go manẽte pctõ moztali p̃t ueniale remitti. ¶ Sed ꝟ Hze. dicit q̃ ueniale pctm̃ obſcurat mẽtẽ: ſz moꝛta le obrenebzat: ſz obſcuritaz nõ remouet niſi per lucẽ: lux ãut ſpũalis eſt gratia que ẽt moztale delet: g̃ non p̃t dimitti ueniale ſine dimiſſione moztalis.

Rñdeo oõm ad p̃mã qõnẽ: q̃ pctm̃ qõlibet oz remitti q̃tũ ad duo. ſ. q̃tũ ad culpaz ꝛ q̃tũ ad reatũ: ꝛ nõ p̃t eẽ 2a remiſſio ſine p̃a: qz q̃diu manet culpa manet debitũ pene: culpa ãut in ordinatione uolũtatis ꝓſiſtit. vñ nõ p̃t culpa tolli niſi reoꝛ dinet uolũtas: qõ eẽ nõ p̃t q̃diu in ipſa ordinatiõe manẽt: alias eſſent duo oppoſita ſil̃ va. ꝛ ío nullo mõ ueniale dimitti p̃t q̃diu uolũtas ad illud manet.

Ad primũ g̃ dõz: q̃ nõ eſt ex defectu gr̃e dn illud ueniale in quo adhuc volun tas manet remitti nõ poſſit: ſz ex defectu ei⁹ cui remit tẽdũ eſt in quo ipedimẽtũ remiſſionis iuenit. ¶ Ad 2m dõz: q̃ qõlibet pctm̃ moztale opponit cuilibet q̃ tũcũq̃ pue charitati: nõ añ qõlibet ueniale opponit cuicũq̃ feruoꝛi charitatis: oꝛ eni feruoꝛ charitatis p ſilitudinẽ ꝟz q̃ ad extꝛiora q̃dãmõ ebulliẽdo refũdit: ex illa ãt pte qua uẽiale cõmittit charitatiſ feruoꝛ nõ appet: ſz aliq̃d ꝑter charitatẽ. vñ q̃uis ſit feruoꝛ charitatis q̃tũ ad aliq̃: p̃t tñ eẽ tepiditas q̃tuz ad alia: ꝛ ſic nõ q̃libet feruoꝛ opponit cuilibet uẽiali. vñ nõ eſt ſilis cõpatio pcti moztalis ad charitatẽ ꝛ uenialis ad feruoꝛẽ charitatis. ¶ Ad 3m dõz: q̃ uoluntaꝝ que fuit fixa in aliq̃ nõ remouet ide niſi per actualẽ aſſen ſuz: ſi illud memorie occurrat: alias ſuffic̃ habitualiſ: ſicut ẽt de moztalib⁹ ꝓtingit q̃ oblita remittunt̃ur.

¶ Ad 2am qõnẽ dõz: q̃ ea que nõ hñt ꝓnexionẽ adiuꝛ cẽ vnũ p̃t auferri ſine altero: ſz que hñt aliq̃ mõ cõne xionẽ vnũ nõ p̃ot ſine alio auferri: pctã ãut moztalia q̃uis nõ hẽant cõnexionẽ ex pte cõuerſionis: hñt tñ ꝓnexionẽ ex pte auerſionis: qz ab vno icõmutabili bo no auertũt. ꝛ ío vnũ ſine alio remitti nõ p̃ot: cũ remiſ ſio culpe magis reſpiciat per oppoſitũ auerſionez q̃ ꝓuerſionẽ: qz culpa remittit fm reſtõnẽ ad illũ a quo culpa ſepauit: uenialia ãut nõ hñt ꝓnexionẽ: neq̃ quã tũ ad ꝓuerſionẽ: neq̃ q̃tũ ad auerſionẽ: qz in eis nulla eſt auerſio a fine: ꝛ ſi ſit aliq̃s defect⁹ in actu eorum que expediũt ad finẽ. ꝛ ío p̃ot vnũ ueniale ſine alio di mitti. ¶ Ad p̃m g̃ dõz: q̃ remiſſio uenialis nõ cõpa rat, p̃e loquẽdo ſanationi: qz ifirmitas que per ſanatio nẽ curat deſtitutionẽ vtutis ipoꝛtat: nõ ãut eſt ali qua deſtitutio uel debilitatio vtutis ſpũalis in culpa ueniali: ſz ſolũ diſpoſitio ad vtutis deſtitutionez. ꝛ ío rõ illa nõ eſt ad ꝓpoſitũ. ¶ Ad 1m dõm: q̃ pctm̃ ue niale nõ dicit eẽ maioris adherẽtie q̃ moztale: q̃ſi ex p̃ te ſua firmit⁹ in aĩa maneat: ſz ex pte nr̃a: qz pctã venia lia nõ ita facile deuitam⁹: ſic̃ moztalia ad que dimittẽ da ex nec̃itate obligamur. ¶ Ad 3m dõz: q̃ peccatũ moztale ita deo diſplicet q̃ ẽt facit ipz peccãtem deo diſplicẽtẽ inq̃tũ pulchritudinẽ gratie quã de⁹ in ipſo amat aufert: ſz pctm̃ ueniale q̃uis deo diſpliceat: qz i ordinatũ eſt: nõ tñ fac̃ peccãtẽ deo diſplicẽtẽ: qz non p̃uat claritas gr̃e: ſz q̃dãmõ obnubilat inq̃tũ ei⁹ pro ceſſus ad exteꝛiora ipedit. ꝛ ío Hze. dic̃ q̃ pctm̃ ue niale obſcurat: ſz moztale obtenebzat: ꝛ pp hoc vnũ pctm̃ ueniale nõ ipedit q̃n aliud remitti poſſit: q̃uis moztale vnum impediat dimiſſionem alterius.

¶ Ad 3am qõnẽ dõz: q̃ remoto p̃ioꝛi removeat poſteri us: nec poſteri⁹ reſtituit: niſi p̃ori reſtituto: feruoꝛ ãut charitatis: cui ueniale opponit eſt poſteriꝰ ipſa cha ritate. vñ q̃diu charitas nõ reſtituit: nec feruoꝛ chari tatis repari p̃t in q̃repatiõe ꝓſiſtit uẽialis pcti dimiſ ſio: ſic̃ ẽt in repatiõe charitatiſ dimiſſio moztaliſ. ꝛ ío nõ p̃t ueniale dimitti ei cui moztale nõ dimittit. Pot ẽt ex pte remittẽtis rõ aſſignari: qz a deo q̃ ſoluſ pctã dimittit: pctm̃ moztale ſepat. ꝛ ío effcm̃ ei⁹ i remiſſio ne pcti uẽialis hñs pctm̃ moztale nõ pcipit: ſilr ẽt ex pte ei⁹ q̃ fit remiſſio. ſ. charitatis que vniuerſa delicta opit. Ꝓtouer. io. quã pctm̃ moztale tollit. ¶ Ad p̃m g̃ dõz: q̃ Aug. noiat ibi uẽialia irregularitates q̃s ꝟz legẽ ꝺhebãt. ¶ Ad 1m dõz: q̃ uẽiale nõ auertit a deo neq̃ charitatẽ tollit ſic̃ moztale: ꝛ ío nõ ipedit dimiſ ſionẽ moztaliſ ſic̃ ꝓrio. ¶ Ad 3m dõz: q̃ pẽa ẽt hoꝛ offẽſa nõ tollit: niſi ab eo in quẽ pctm̃ cõmiſſũ ẽ acce ptet: nec acceptari p̃t q̃diu inimicitia ad ipz manet. ꝛ ío manẽte inimicitia hois ad deũ p̃ pctm̃ moztale pe na q̃tacũq̃ uẽiale nõ purgat. vñ Jſaie. 58. dñs dic̃ nõ eẽ accepta iciunia eoꝝ q̃ ad liteꝛ ꝛ p̃tẽtionẽ iciũsabãt

Ad 2^{m} sic,pcedit.Uī q̄ pctm̄ ueniale non possit dimitti sine gr̄e noue infusione.pctm̄ enī ueniale trāsiēs actu in aīa manet reatu:sī reat' fūdat 'up macula:cū ḡ macula nō possit ab aīa abstergi nisi p gr̄az:sic nec tenebra nisi p lucē:vi q̄ ueniale dimitti nō possit sine gr̄e ifusiōe. ℂ P̄.uēiale pctm̄ ꝓsistit in hoc q̄ min⁹amat de⁹ q̄ dz:sī minoratio ista nō pōt tolli nisi charitate augmēta:p̄m cui⁹augm̄tū noua missio spūs scti attēdit:ut in p̄li.di.i^{o}.ocm̄ ē:ꝛ p ꝯs noua gr̄a:ḡ pctm̄ uēiale sine gr̄e ifusiōe remitti nō p̄t. ℂ Sz ꝯ.noue gr̄e additio gr̄az ꝓxīmē auget sī eā in ueniat:sī cū pctm̄ ueniale gr̄az nō auferat:sī sine gr̄e i fusione dimitti nō posset:oporteret q̄ qñcūq; dimittīt ueniale gr̄e gr̄a adderet:ḡ semp bō post ueniale re diret in maiorē gr̄am:qō falsum est:qz tunc frequens iteratio uenialium non oīsponeret ad mortale.

℄ Ulti⁹vi q̄ gr̄a sine ꝑtritiōe possit pctm̄ uēiale remitt ē:qz sic dic̄ Hze.qō est aq̄ ad caminū:hoc est ueniale ad feruorē charitatis:sī feruor charitatis pōt ee sine ꝑtritiōe:p̄t eni aliq̄s i deū feruenť q̄erti:ꝛ tm̄ de pctō nō dolē qō ē ꝑteri:ḡ pctm̄ uēiale p̄t dimitti sine cōtri tiōe.℄ P̄.ꝑtritio nō solū ipoztat dolorē de ꝑterito pctō:sī ēt ꝓpo^{m} nō peccādi deceō: sī alicui dimittīt uēiale pctm̄ q̄ nō hēt tale,ppositū:qz scit se sine pctō ueniali pñtē vitā agē nō posse.ḡ sine ꝑtritione pctm̄ ueniale dimitti p̄t. ℂ P̄.aliq̄s in pctō ueniali exist̄s p̄t dormiēs mori ꝛ talr q̄ stati euolat:puta si pp fidē pz⁹pfessz ꝓstant occidat:sī oū dormīt ꝑteri nō p̄t:ḡ cū el pctm̄ ueniale dimittat:vi q̄ possit sine ꝑtritione pctm̄ ueniale dimitti. ℂ Sz ꝯ.Si gr̄a sine aliq̄ adiū cto pctm̄ ueniale remittē posset gr̄a secū ueniale non cōpateret:sī cōpatīt secū ueniale:ḡ opz aliquē motū cōtritionis aduenire ad pcti uenialis dimissionez.

℄ Ulti⁹vi q̄ de pctō ueniali teneat hō ēt ꝓfiteri.Ja.5° ꝓfitemini alterutz pctā ur̄a:in quo p̄ceptū pfessionis dat:ut in lr̄a di.sī fz glo.loquit de pfessione venialiū ꝛ mortaliū:qz dic̄ q̄ maiora solis sacerdotib⁹:sed leuiora socīs ꝓfiteri possum⁹:ḡ tenemur ꝓfiteri venialia. ℂ P̄.de uenialib⁹ tenet hō satisfacē: qz satisfacē est act⁹ iustitie:ad iustitie āt actū tenemur:sed satisfactio dz ee fz arbitriū sacerdotis qui vicē dei obtinet q̄ ee nō p̄t nisi pfessione p̄cedente:ḡ de venialib⁹ hō ꝓfiteri tenet. ℂ P̄.p̄ceptuz ecc̄lie est ut hō semel in anno saltē ꝓfiteat:sī aliq̄s est qui nō hēt nisi venialia: ḡ tenet illa ꝓfiteri. ℂ Sed ꝯ.nullus tenet ad ipossibile:sed cōfiteri oia uenialia est impossibile cū cognitio nē nostrā effugiāt:ergo non tenemur illa confiteri.

℄ Ulti⁹vi q̄ p bn̄dictionē epalē:aquā bn̄dictaz:ꝛ hī⁹ pctm̄ ueniale remitti nō possit:qz ex eisdē cāis aliq̄d sit ꝛ cozrūpīt:ut oī in 2°ethi.sī pctm̄ ueniale cātur ex actu nr̄o:ḡ opz q̄ aliq̄d in nobis sit p q̄ dimittat:ꝛ ita cū ista sint ex̄ p ea pctm̄ ueniale dimitti nō potest. ℂ P̄.pctm̄ ueniale ut dictū est nō dimittīt sine ꝑtritione:sī ipsa ꝑtritio p se suffic̄ ad dimissionē:ḡ p̄dicta nihil opant ad dimissionē.℄ P̄.p̄dicta oia eq̄lē hn̄t hitudinē ad oia pctā uēialia:si ḡ p ea aliq̄ uēiale dimittīt oia dimittunt:ꝛ sic frequētissime hō esset sine uenialī:qō nō vī uez. ℂ Sz ꝯ.ē qō cōit oī:q̄ mīta sī remedia ꝯ uenialia pctā.s.tūsio pectoriꝭ:aspsio aq̄ bn̄ dicte:vnctio extrema ꝛ ois sacralis vnctio:bn̄dictio epi:pāis bn̄dict⁹:gñal⁹ pfessio:cōpassio aliēi delicti di missio:eucharistia:oro oñica:ꝛ alia q̄cūq; leuis pnia.

Rñdeo dōz ad p̄mā.q.q̄ hō in pctō mortali a deo auertīt sibi aliū finē ꝓstituēs.ꝛ iō lumē gr̄e amittit:sic ꝛ lumē solis qui vīsū a sole auertit:ꝛ pp hoc nō p̄t pctm̄ mortale remitti:nisi p gr̄e i fusionē:sī hō p pctm̄ ueniale nō adheret cōmutabili bono q̄si fini.ꝛ iō nō auertīt a fine:qō est icōmutabile bonū.vñ p uēiale hō gr̄az nō amittit.ꝛ iō non opz q̄ ad hoc q̄ remittat uēiale q̄ gr̄a aliq̄ ifūdat de nouo:sī suffic̄ q̄ gr̄a que ia hī in actū pdeat:qz ipz uēiale nō tollebat hītū:sī solūmō ꝑdiebat vtutis actū.

Ad primū ḡ dōz:q̄ macula p̄t ee duplr.Uno mō p p̄uationez pulchritudinis:ꝛ sic in uenialī nō manet aliq̄ macula:qz gr̄am nō tollit que est aie decor.Alio mō p hoc q̄ pulchritudo que est gr̄e ipedit ne exteri⁹appeat:sic̄ p puluerē pulchri tudo faciei fedat:ꝛ talis macula est in uenialī:qz ipedit decor gr̄e ne in actib⁹exteri⁹ostēdat.vñ nō opz q̄ talis macula p ifusionē gr̄e tollat:sī p actū qui gr̄e i pedimētū tollat. ℄ Ad 2^{m} dōz:q̄ ueniale pctm̄ non ꝓsistit in hoc q̄ hō min⁹amet deū in habitu:qz uenia le nō diminuit charitatē:alias eā q̄cūq; totalit̄ tolle ret:sed in hoc q̄ amor dei nō ostendit in oīb⁹ actibus hominis aliqua deordinatione in eis existente.

℄ Ad 2^{m} qōnē dōz:q̄ pctm̄ uēiale nō dimittīt:ut dcm̄ est q̄ diu uolūtas manet in illo:ipaz āt recedē uolūta tē ab eo qō q̄s pz⁹uolebat est oīsplicē ei qō uoluit.ta lis āt oīsplicētia dolor ꝑtritionis dī q̄n est gr̄a ifozma ta:ꝛ iō pctm̄ uēiale sine ꝑtritiōe nō dimittīt. Sz sciē dū q̄ ꝑtritio p̄t accipi tripl̄r ul̄ actu ul̄ hitu uel medio mō:hitu q̄dē ꝑtritio ex̄s nō suffic̄ ad pcti uēialis di missionē:qz tūc q̄cūq; hēt pnie vtutis hitū cui⁹ act⁹ est q̄libet ꝑtritio:ꝓsecut⁹ēt pcti uēialis dimissionē:ꝛ sic pctm̄ uēiale cū gr̄a ee nō posset. Nec iteruz req̄rīt q̄ sp sit actualis ꝑtritio:qz seq̄ret q̄ pctm̄ qō q̄s i me moria ul̄ in cognitione nō hēt remitti nō posset.ꝛ iō dōz q̄ req̄rīt ꝑtritio medio mō:q̄.s.etsi actu pctm̄ nō oīspliceat explicite:oīsplicet tm̄ iplicite:qz ex virtute act⁹ quē agit sequeret oīsplicētia explicita pcti uenia lis si cogitatio ad illud ferret. ℄ Ad p̄m̄ dōm:q̄ q̄ uis feruor charitatis possit ee dū hō in deū ferť mo tu charitatis sine hoc q̄ actu de pctō uēiali cogitet ex plicite:tm̄ in illo motu iplicite ꝓtinet oīsplicētia uēia lis pcti ul̄ vn⁹ uel oiuz:qz si feruent in deū ferť oīspli cet ei oē qō a deo retardat.vñ p̄t ee tā feruēs motus charitatis in deum q̄ oia pctā uenialia ꝓsumit ēt sine actuali cognitione ipsoz. ℄ Ad 2^{m} dōz:q̄ pctā mor talia sī in ptāte nr̄a:ut vitent nō solū singula:sī ēt oia uenialia āt:ꝛ si singula vitari possint:nō tm̄ oia:qō ex ifirmitate nāe ꝓtigit.ꝛ iō in ꝑtritione de venialib⁹ nō exigit,ppositū nō peccādi uenialr:sic̄ in cōtritione de mortali exigebat:sī q̄ oīspliceat ei ꝛ pctm̄ ꝑteritū ꝛ ifirmitas qua ad pctm̄ ueniale iclinat:q̄uis ab eo oī no imuniꝭ ee nō possit. ℄ Ad 3^{m} dōz:q̄ passio p chr̄i sto suscepta vīz baptismi obtinet:ut sup̄ dictū est oi. 4.ꝛ iō purgat ab oi uenialī ꝛ mortali:nisi actualr uo lūtatē renitētē iuenerit:ꝛ pp hoc illud pctm̄ uenialē qō forte ēt post pfessionē feruēť icurrit nō tardat ipz qn euolet:ꝛ p̄cipue cuz ipsa pena martyrū hēat vim purgādi:de aliꝭ āt qui moriunť dormiētes dōz:q̄ oī mittīt eis illud uenialē ēt q̄tū ad culpā post mortez.

℄ Ad 3^{am}.q.dōz:q̄ pfessio ad hoc necia ē ut pēitēs sa tisfactionē accipiat fz modū delicti:pctō āt uēiali nō debeť pena satisfactoria taxata:qz pena illa eēt ꝓpo tionata pene pcti mortalis a q̄ pctm̄ uēiale in ifinitū oī stat.vñ p solā ꝑtritionē itiorē pctm̄ uēiale remitti p̄t. Et q̄ aliq̄ satisfactio exiī⁹iniūgīt:h⁹ē magis ad deuo tionē excitādū ul̄ ꝑtritionē q̄ ad satisfactiēdū.ꝛ iō ad pfessionē uēialiū nō tenemur:neq; necitate absoluta: qz sic nec de eis penitē:nec ea vitare tenemur:nec ēt necitate que est ex suppōne finis.s.remissionis eoz:

qz ēt sine pfessione uel actu uel,pposito ex̄ite p̄t ue nialia remitti:tm̄ pfectionis est ea ꝓiteri. ℄ Ad p^{m} ḡ dōz:q̄ vbū illō Ja.q̄tū ad pctā mortalia est p̄ceptū: sī q̄tū ad uenialia est ꝓsiliū. ℄ Ad 2^{m} dōz:q̄ rō illa procedit ex falsi suppositione:ut ex dictis pz. ℄ Ad tertiū dōz:q̄ in casu illo pp p̄ceptū eccl̄ie dicūt aliqui q̄ tenet hō uenialia ꝓfiteri.Alij vo dicūt q̄ sufficit q̄ se repūtet sacerdoti:ꝛ se imunē a pctō mortali ostendat ut ad coionē admitti possit:p̄ceptū eni eccl̄ie est ad obligādū illos qui hn̄t aliq̄ que ꝓfiteri debeāt:ca dit enī sub p̄cepto magis taxatio rpis q̄ ipse cōfessio nis actus.vñ si alicui per gratiā collatū esset ut a pec cato uenialī imunis esset:sicut beate virgini est colla tum non teneretur ad illud p̄ceptum.

℄ Ad 4^{m} qōnē dōz:q̄ sic dictū est uēiale pctm̄ dimit tit p feruorē charitatis qui explicite:ul̄ iplicite cōtri tionē ꝓtineat.ꝛ iō illa que nata sūt de se excitare fer uorē charitatis pctā uenialia dimittē dicunt:hī⁹ autē sūt que gr̄az ꝑerūt sic̄ oia sacr̄a:ꝛ qb⁹ ipedimēta fer uoris ꝛ gr̄e auferunt:sic̄ aq̄ bn̄dicta que vtutē inimi ci repzimit:ꝛ epalis bn̄dictio:ul̄ ēt exercitiū humili tatis ex pte nr̄a:sicut tōsio pectoris:ꝛ oro oñicalis ꝛ hī⁹. ℄ Ad p^{m} ḡ dōz:q̄ act⁹ nr̄ req̄rīt ad dimissionem venialis:sī ista dicunt pctm̄ ueniale remittē inq̄tū in actū nr̄m feruorē excitār. ℄ Ad 2^{m} dōm:q̄ ista sine ꝑtritione nō delēt pctm̄ ueniale:sī dicunt delē inq̄tū ꝑtritionē cānt. ℄ Ad 3^{m} dōm:q̄ fz q̄titatē feruoris est q̄titas remissionis.ꝛ iō fz q̄ per ista maioz ul̄ mino ꝛ pcitat:qui de plurib⁹ uel pauciorib⁹ iplicite ad mi nus ꝑtritionē cōtineat p̄m hoc plura uel pauciora ue nialia dimittunt:ꝛ nō oia semper. Qō.III.

Q Ueinde querīt de circūstātijs pcti.Et circa hoc querūtur duo,Pzi mo de ipsis circūstātijs p̄m se.2° qualiter se habeant ad peccatum.

Ad primū sic,pcedit.vī q̄ circūstātia nō sit,p̄tas moralis act⁹ si ue ei⁹ p̄ditio:dic̄ eni Boe.in 4°topi.q̄ circūstan tie sūt que ꝓuenient sb̄am rhetorice q̄nis efficiūt:sī qō rhetorica nō ꝓtinet ad gen⁹morale:sed magis ad gen⁹phie rōnalis:ḡ circūstātia nō est p̄ditio moralis act⁹. ℄ P̄.illud qō est circa aliq̄d nō est in eo:sed cō ditio uel act⁹moralis in ipso est:ḡ nō pōt talis p̄ditio circūstātia dici. ℄ P̄.ipsi act⁹morales sūt circūstan tie quedā a qb⁹ pfirmat oro rhetoris:est eni circūstā tia fz tullīū per quā recipit augmētatio fidē ꝛ auctē ꝛ firmamētū adiūgit oro:sī circūstātie nō est circūstā tia:sic̄ nec accītis accīs:alīs in ifinitū iret:ḡ circūstā tia nō est p̄ditio uel p̄tas moralis act⁹. ℄ Sz ꝯ.īgrā tia circūstātie excusat moralē actū a pctō:sī hoc non eēt nisi eēnt moralis act⁹ p̄ditiones:ḡ sūt conditiones uel p̄tates moralis act⁹. ℄ P̄.mediū vtutis ad mo rale gen⁹ ꝓtinet:sī mediū in vtutib⁹ moralib⁹ accipit fz circūstātiaz debitā limitationē:ut qñ opz:ꝛ ubi:ꝛ quō:sic̄ phs 3°ethi.docet:ḡ sūt cōditiones morales.

℄ Ulteri⁹vī q̄ icōuenient enūent circūstātie in hoc vsu.Quis q̄d ubi q̄b⁹auxiliꝭ cur quō q̄n. Illud eni qō est cā rei nō pōt ee circūstātia ei⁹ cū cā sit ꝑoz circūstā tia posterioz q̄si,p̄tas:sī p̄sona agēs que notat cū dz q̄s:ē cā moralis act⁹:ḡ nō dz poni circūstātia. ℄ P̄. nō pōt idē ee circūstātia suiipsi⁹:sī q̄d ipoztat sb̄am act⁹moraliꝭ:cui⁹ circūstātie querunť:ḡ nō dz int circū stātias cōputari. ℄ P̄.nō est idē circūstātia rei:ꝛ qō dat rei spē:qz illud est rei itraneū:sī moralia recipi unt spē a fine.vñ Amb.Intētio opi tuo nomen ipo nit:ḡ cur qō finē ipoztat nō debet dici circunstantia.

℄ P̄.illud qō ꝓtinet alia nō dz aliꝭ ꝓnūari:sī in mō cōprehēdunť oēs alie circūstātie:ḡ nō dz poni quō i ter alias circūstātias. ℄ Sz ꝯ vī q̄ sint ples circūstā tie:pbs eni in 3°ethi.ponit circa q̄d ꝛ quo instro.hec aūt hoc vsu nō ꝓtinent:ḡ vī q̄ ifusficient enūate sint. ℄ P̄.circūstātie pp hoc uocant:qz p̄m eas uariatur mediū virtutis:sed p̄m q̄tū ꝛ quotiens uariatur me diū virtutis:ḡ sunt circūstantie:cū ergo nō ꝓtineātur predicto uersu:videť q̄ insufficienter enumerentur.

℄ Ulteri⁹vī q̄ circūstātie que in lr̄a ab Aug.dicunť in cōuenient ponant:circūstātia eni ut dictū est:est p̄di tio moralis act⁹:sī q̄ diu aliq̄s in pctō p̄seueret ma gis respicit peccātis statū q̄ actū:ḡ nō dz circūstātia dici. ℄ P̄.ipugnatio ul̄ tētatio p̄cedēs:qñq; non est in ptāte nr̄a:qñ.s.tētatio est ab hoste:sī circūstātie cū sint p̄ditiones moralis act⁹:sunt in ptāte nr̄a:ut vī:ḡ nō dz int circūstātias poni q̄ta tētatione aliq̄s cecide rit. ℄ P̄.pena p̄ñs pctm̄ nō est circunstātia pcti:sed amissio vtutū est pena oāni ex pctō p̄ñtis:ḡ nō dz po ni int circūstātias. ℄ P̄.vnū pctm̄ nō est circūstātia alteri⁹:sī igratitudo est per se pctm̄:ḡ nō debet poni ut circūstātia pcti. ℄ P̄.ille circūstātie nec a pbo po nuntur in 3°ethi.nec a Tul.in rhet o.nec a Boetio in q̄rto topi.ḡ videtur q̄ icōuenienter ponant ab Aug.

Rñdeo dōm ad p̄ma qōnē q̄ act⁹ nr̄i dicuntur morales fz q̄ a rōne ordinant in finez uolūtatis:ex hoc eni hn̄t rōnē boni uel mali:oē autē qō ordinat ad finē opz ee ꝓportionatū fini.ꝛ iō ratio que actū nr̄z in finē ordinat attēdit,ꝓportionē actus ad ea que ad actū ꝓcurrere possūt:ꝛ ista cōmēsuratio circūstātia dī.ꝛ qz in q̄libet,ꝓportiōe opz ee ad min⁹ duos terminos.nihil eni sibiipsi,ꝓportionat:sī alt̄i.iō circūstātia moralis act⁹ suplr accipi p̄seuit:qz p̄t di ci circūstātia ul̄ illud qō est ad actū ꝓcurrēs ad q̄ē,p portionat:sic̄ loc⁹ aut tps ul̄ ipsa ꝓceptio que ex illis reliquit:ut qñ ul̄ ubi. Sic ḡ ultimo mō accipiēdo cir cūstātia erit cōditio uel p̄tas act⁹:sed primo mō ac cipiendo quedā circūstātia est ꝓpzietas act⁹:ut mo dus agēdi:ꝛ quedam extra:ut locus ꝛ tempus.

Ad primū ḡ dōz:q̄ qō rhetoris p̄m qōlibet gen⁹cāe attēdit bonū ꝛ malū:qz in iudiciali p̄miū ul̄ pena expectat:qui actui bono ul̄ malo debent:in demr̄atiuo aūt lauꝭ p̄sone ul̄ vitupiū querīt que bonis actib⁹ul̄ malis debent: in delibatiuo eni querīt q̄d sit utile ad agēdū in quo ꝛ rōnē bo ni ꝛ mali attēdē opz.ꝛ iō ex eisdē ex qb⁹ act⁹ morales boni ꝛ mali reddunť:rhetores argumēta sumūt ad p suadēdū. ℄ Ad 1^{m} dōz:q̄ circa aliq̄d dī stare oē illō qō nō ē de eēntia rei siue ilīt:sic̄ albedo cozpi:siue nō ilīt:sic̄ loc⁹locato.ꝛ iō,p̄tas circūstātie act⁹ dici p̄ñt: ꝛ p̄cipue rōne hitudinis ad exteri⁹. ℄ Ad 3^{m} dōz:q̄ accītis nō est accīs q̄si ipz sit p seipz accītis sb̄m:sī accītis pōt ee accīs inq̄tū vnuz accīs adheret sbe mediāte alio:sic̄ color cozpori mediāte superficie:ꝛ sic etiā ipsius actus circunstantia uel ꝓpzietas aliq̄: q̄uis ipse sit conditio persone agentis.

℄ Ad 1^{m}.q.dōz:q̄ vsus ille distīguit circūstātias p̄m assignationē Tullij ꝛ Boetij fz q̄ a rhetore p̄sider̄ tur qui ex eis argumēta sumit ad excusādū ul̄ accusā dū:sumit eni argumētū rhetoricū:ul̄ ex eo qō ē attri butū p̄sone:ꝛ sic ē qs:ul̄ ex eo qō ē attributū negocio de quo agit:ꝛ bocul̄ ꝓtinet cū ipo negocio:ꝛ sic ē q̄d q̄tū ad sb̄az facti exteri⁹cur:q̄tū ad itētionē faciētis interi⁹:uel in ipsa,ꝑsecutione negocij ꝓtinet:ꝛ sic sunt q̄tuor.s.quō:q̄tū ad qualitatē act⁹.ubi:ꝛ qñ:quantuz ad mēsurā:quib⁹auxiliꝭ:quātū ad instr̄a:p̄m autē q̄

ad moralẽ ptinent:põt aliẽ earũ nũs accipi:ꝓpoꝛtioeni actꝰ ad finẽ p̃t accipi:uel fm id qõ est in ipso actu:uel fm id qõ est extra.si primo mõ:aut q̃tum ad speciem actus:ꝛ sic est quid:aut q̃tũ ad modũ ipsius:ꝛ sic est quõ:si aũt per cõparationẽ ad extra:uel per cõparationẽ ad cãm:uel per cõparationẽ ad mensuraz. si pmõ:uł cãz finalẽ:ꝛ sic ẽ cur:uł ad cãz efficiẽtẽ uł istralẽ:ꝛ sic ẽ qb̃ auxiliꝫs:uł ꝓncipalẽ:ꝛ sic ẽ qs:si aũt p cõparationẽ ad mensurã:aut ad locuz:ꝛ sic est ubi: aut ad tp̃s:ꝛ sic est qñ.¶ Ad pmũ ḡ oõz:q circũstãtia illa que sumit ex pte agẽtis magis respicit ꝓditiones pſone q̃tũ ad,petates ipsi⁹ q̃ illã ſbam pſone.ex hi⁹eni ꝓditionib⁹ uariat ſba actꝰ:qz aliq̃d cõpetit uni qõ nõ cõpetit alij.¶ ℙ.q̃uis pſona agẽs sit põz tñ,positio que reliquit i actu ex agẽte circũstat ip̃z actũ ¶ Ad 2mũ oõz:q aliq̃ actꝰ ex suo gñe sũt mali uł boni ꝛ iõ ex ipso gñe actꝰ p̃t sumi circũstãtia actꝰ moralis. hoc aũt ex quo actꝰ iponit in tali gñe:q̃uis sit de ſba ei⁹ inq̃tũ est ex gñe moris:tñ est ex ſbaz ipsi⁹ ꝓz q cõsiderat ipsa ſba actꝰ absolute.vñ aliq̃ actꝰ sũt idẽ i ſpẽ nãe qui differũt in ſpẽ moris:sic fornicatio ꝛ actꝰ matrimonialis.¶ Ad 3mũ oõz:q est finis.ſ.ultimꝰ ꝛ,ppinquꝰ.ultimꝰ q̃dẽ nõ põt poni circũstãtia:qz oẽs circũstãtie sumunt in,ppoꝛtione ad ipm.,ppinquꝰ ẽt est duplex:q̃dã qui est finis opis:ꝓz q phs dic in 2o ethi.q queda ꝓducta sũt malo fini:ꝛ iste finis dat ſpẽz actui. vñ uel nõ est circũstãtia si cõsideret tm̃ genꝰ moris:uł referẽdo ad ipaz ſbaz actꝰ:icludit in hac circũstantia q̃d. Ali⁹ vo est finis agẽtis:qui qñq; ex malo actu bonũ itẽdit uel ecõuerso:ꝛ hic finis dr̃ hec circũstantia cur.ad hoc aũt actꝰ nõ recipit ſpẽz,paz:ꝓz q̃sl cõez fm q actꝰ impati iduũt ſpẽs vtutis uł vitꝫ iperãtis supza ſpẽz quã hñt ex hitu eliciẽte.¶ Ad 4.m oõz:q modus rei est in ipsa re pñs ſbaz ei⁹.ꝛ qz queda circũstãtie sumunt ab eo qõ est ex rẽ:q̃dã vo ab ipsa ſpe actꝰ que duo ad modũ nõ ptinẽt.iõ in mõ nõ includit ois alia circũstãtia si modus,pe accipiat.¶ Ad 5mũ oõm: q phs in 3o ethi.assignat ẽt.7.circũstãtias: ꝓz differt a p̃dicta assignatione sua assignatio in duob⁹. p̃o quia phs ponit duas circũstãtias:q̃d:ꝛ circa q̃d:que in p̃dicta assignatione tullꝫ in vna icludunt:eo q obꝫ qõ dr̃ circa q̃d dat rõnẽ actui qõ dr̃ q̃d:ꝓz phs distinguit eas:qz p̃ter ulem rõnẽ obti que dat ſpẽm actu:p̃t in obto ꝓsiderari ſpales ꝓditiones que diuersificãt actũ in bonitate ꝛ malitia in illis actib⁹ qui ex se malitiam nõ iplicãt:in qb⁹ ẽt malitie q̃titas diuersificant.2o qz phs,p vna circũstãtia ponit qñ ꝛ ubi:pp hoc q utrũq; sumit a mẽsura extrinseca:ꝓz in p̃dicta assignatione distinguunt pp diuersaz rõnẽ mẽsure.Or aũt phs dicit quo istr̃o idẽ est ei qõ Tul.dic qb⁹ auxiliꝫs:qz oia auxilia sit q̃si istra actionis qb⁹ agens utit ad suũ finem.¶ Ad 6m oõz:q cũ modus mẽsurã ipoꝛtet oia que ad mẽsurã ptinẽt uł p modũ q̃titatis ꝓtinue uł discrete ipoꝛtant in quõ.¶ Ul'oõz q q̃titas actꝰ ex tribus pẽsari p̃t. p̃o ex ipa itẽtione actꝰ:ꝛ sic idẽ ẽ q quõ.2o ex q̃titate obiecti:ꝛ sic icludit in q̃d.3o ex tpe:ꝛ sic in cludit in qñ:quotiẽs aũt semper reducit ad modum.

¶ Ad tertiã qõnẽ dõm:q Aug.nũat hic circũstantias fm q a penitẽte ꝓsiderãde sũt qui de pctis dolẽ dz:ꝛ iõ nũat illaz que p̃cipue ad dolorẽ de pctõ iducẽ p̃nt he aũt sĩ oue.ſ. p̃uatio bonꝰ:ꝛ q̃tũ ad hoc dicit q dz dolẽ:qz se vtute p̃uasit:ꝛ positio mali:qõ q̃dẽ aggrauaſ:uł per accñs inq̃tũ tollit excusationis occasio:ꝛ sic dz dolẽ si nlla tẽtatione uł modica p̃uẽt⁹ peccauit: uł p se ex aliq̃ circũstãtia addẽte deformitatẽ ad actũ ꝛ sic q̃tũ ad pſonã agẽtis ꝓsiderare docet statũ pec-

cãtis:ꝛ bñficiũ pt⁹a deo susceptũ:q̃tũ ad oẽs docet ꝓsiderare quo tpe ꝛ qñ peccauit:docet ẽt cõsiderare circa q̃d in hoc q dic ꝓz modũ necitatis:quõ in hoc q dic:ꝛ modũ sui opis:ꝛ locũ in hoc q dic:si in loco secreto.¶ Ad p̃m ḡ oõz:q hoc q aliq̃s diu in pctõ p mãsit respicit ꝓditionẽ actꝰ uł trasgressionis si frequẽter pctm̃ iterauit uł ꝓtinuauit:uł omissionis si penitẽ distulit de pctõ ẽt semel cõmisso.¶ Ad 2mũ oõz:q q̃uis tẽtatio nõ sit in ptãte nr̃a:tñ resistẽ uel non resistẽ est in ptãte nr̃a.ꝛ iõ ꝓz hoc ex tẽtatione p̃cedẽti circũstãtia pcti sumi põt.¶ Ad 3m oõz:q amissio vtutũ q̃uis ꝓsequat pctm̃ ꝓz nãe ordinẽ:tñ ꝓcomitat fm tp̃s:ꝛ iõ circũstãtia põt poni.¶ Et pterea ẽt quedã circũstãtie fm Tullĩ sumunt ab eo qõ sequit ſbam facti:ꝓz q ex cõparatione ad ipsa actꝰ in bonitate uel malitia uariat.¶ Ad 4mũ dõm:q igratitudo vno mõ spãle est pctm̃:alio mõ circũstantia pcti:ꝛ q̃lẽ hoc sit dicet infra di.22a.¶ Ad 5m oõz:q oẽs iste circũstãtie p̃nt reduci ad septem supr̃ enũtaꝫ:qz igratitudo reducit ad cõditionẽ pſone:ut ex dictis pz:tẽtatio autẽ p̃cedẽs reducit ad cur:qz tẽtatio p̃cipue ꝓstitit in appetitu alicui⁹:pp qõ hõ ad pctm̃ icitat.p̃uatio autẽ vtutũ reducit ad q̃d:qz ipsum pctm̃ ad ſpem suã hẽt q virtutẽ tollat:de algs autem facile est videre.

Ad 2m sic,pcedit.videt q circũstãtie pctm̃ nõ aggrauẽt:nihil eniz auget nisi ex suo silĩ.vñ itẽtio q̃litatis q̃titatẽ nõ auget corporalẽ:ꝓz additio alteri⁹ coꝛpis:ꝓz circũstãtie nõ sunt pctã:ꝓz sũt quedã pcti accñtia:ergo pctm̃ aggrauant. ℙ.tota rõ mali in pctõ est ex pte auersionis:non aũt ex pte ꝓuersionis:ꝓz oẽs circũstãtie sequunt pctm̃ ex pte ꝓuersionis:ḡ nõ aggrauãt malitiã pcti. ℙ. p̃uationes nõ itẽdunt:neq; remittunt:ꝓz malũ p̃uatio quedã est boni:ut Aug.dic:ḡ malitia pcti per circũstãtias itẽdi nõ p̃t. ¶ Sz ℙ:ex qb⁹cãtur vnũqq; ex eisdẽ augeri potest:ꝓz ex circũstãtiꝫ ioꝛdinatis fit pctm̃ inq̃tũ per defectũ circũstãtie modus vtutis coꝛrũpit:ḡ circũstãtie aggrauãt pctm̃. ℙ.rhetores ex circũstãtiꝫ trahũt argumẽta ad accusandũ uel excusandũ:laudãdũ uel vituperandũ:ut dictũ est: sed accusatio uel excusatio:laus ꝛ vituperiũ fiunt de bono uel malo:aut minus bono aut minus malo:ergo circunstantie augent actus bonitatem ꝛ malitiam.

¶ Ulteri⁹ videt q inẽ oẽs circũstãtias magis aggrauẽt loc⁹ ꝛ tp̃s:qz sic dic phs in 3o ethi.p̃cipalia sĩ in qb⁹ est actꝰ de hĩ circũstãtiꝫ loquẽs:ꝓz in quo signat ipm tp̃s ꝛ locũ:cũ ḡ p̃cipales circũstãtie magis aggrauẽt videt q tp̃s ꝛ loc⁹ maxime aggrauẽt. ℙ.vi q q̃s: qz ex uolũtate p̃cipaliꝛ orit pctm̃:ꝓz uolũtaꝫ se tenet ex pte agẽtis:ḡ ꝓditio pſone magis aggrauat. ℙ. videt q igratitudo in deũ:qz pctm̃ accipit rõnẽ mali ex auersione:ꝓz igratitudo directe ptinet ad auersionẽ:ḡ ex hoc magis grauitas pcti cõsiderat. ℙ.videt q tẽtatio p̃cedẽs:qz per illas circũstãtias maxime aggrauat pctm̃ per q̃s reddit uenia dignũ uel idignũ:ꝓz pctm̃ qõ ex ifirmitate agit ueniale dr̃ q̃si uenia dignũ:qõ est cũ aliq̃s graui tẽtatione p̃uenit:pctm̃ ãt qõ ex malitia agit dr̃ irremissibile:qz nõ hẽt in se aliquid uenia dignum:qõ cõtingit cuz aliquis ex electione tentationem preueniens malũ operatur:ergo hec circunstantia maxime aggrauat.

¶ Ulteri⁹ videt q circũstãtia nõ possit trahere in aliã ſpẽz:uł i aliõ genꝰ pcti:qz accñtia nõ uariat ſpẽz:ꝓz circũstãtie sĩ accñtia actꝰ:ut dcm ẽ:ḡ ex eis ſpẽs pcti nõ uariant.¶ ℙ.actꝰ hẽt ſpẽz ex obto:ꝓz diuerse circũstãtie nõ mutãt obm actꝰ:ḡ nõ trahũt in aliud genus

pcti.¶ ℙ.sic circũstãtie ꝓcurrũt ad actũ pcti:ita ad actũ vtutis:ꝓz nõ uariat actꝰ vtutiꝫ ꝓz ſpẽz:ḡ nec actꝰ pcti.¶ Sz ℙ.illud qõ est cã alicui⁹ põt uariare illud ꝓz ſpm:qz ex diuersis cãis diuersi sequunt effectꝰ:ꝓz circũstãtie deficiẽtes sĩ cã pctõrũ.vñ ꝓz Dio. Malũ ꝓtigit ex pticularib⁹ defectib⁹:ḡ diuersitaſ circũstãtiarũ p̃t ſpẽz uariare.¶ ℙ.ꝓpoꝛe:laute:nimis ardenẽ studiose:sĩ diuerse ſpẽs gule ꝓz sumunt ꝓz diuersaſ circũstãtias:ut p se pz:ḡ circũstãtie uariãt ſpẽm peccati.

¶ Ulti⁹ vi q circũstãtia aggrauet in ifinitũ:qz vna circũstãtia coꝛrũpit vtutẽ:ꝓz vt⁹ nõ coꝛrũpit nisi p pctm̃ mortale qõ hẽt q̃titatẽ ifinitã:ḡ circũstãtia aggrauat in ifinitũ.¶ ℙ.ꝓz Aug. Nullus est adeo veniale dñ fiat mortale oũ placet:ꝓz placẽtia est q̃dã circũstãtia ꝛ reducit ad quõ:ḡ circũstãtia facẽ de veniali mortale:ꝛ sic aggrauat in ifinitũ.¶ ℙ.plus distat actꝰ vtutis ab actu pcti mortalis q̃ actꝰ venialis pcti a mortali:ꝓz vna circũstãtia mutata facẽ de actu vtutis actum pcti mortalẽ oũ placet:ꝓz placẽtia est q̃dã circũstãtia ꝛ reducit ad quõ:ḡ circũstãtia facẽ de veniali mortale:ꝛ sic aggrauat in ifinitũ.¶ ℙ.plus distat actꝰ vtutis ab actu pcti mortalis q̃ actꝰ venialis pcti a mortali:ꝓz vna circũstãtia mutata facẽ de actu vtutis actum pcti mortalẽ:ſic cogĩtẽ ſuã ut nõ ſuã:ḡ multomagis facẽ de uẽiali mortale:ꝛ sic idẽ qõ pz⁹.¶ Sz ℙ:q̃titas accñtalis nõ excedit q̃titatẽ ſbalẽ:ꝓz q̃titas ꝛ circũstãtia pcti,pueniẽs est ei accñtalis:cũ ḡ q̃titas venialis pcti sit finita:q̃titas ex circũstãtia nõ erit ifinita:ꝛ ita nõ aggũat i ifinitũ.¶ ℙ.ea que i ifinitũ differũt nõ ꝓueniũt in gñe:ꝓz eoꝛ que nõ ꝓueniũt i gñe vnũ nõ p̃t in aliud trãsmutari:sic linea in colorẽ.ḡ nõ p̃t per circũstãtiã actꝰ pcti trahi ad infinitam q̃titatẽ.

¶ Ulti⁹ vi q ois circũstãtia sit cõfitẽda. Sen.in.p̃cipit loth de sodomis exeũti ne moraret in oi circa regione:ꝓz penitẽs de sodomis.i.de pctõ p ꝓfessionẽ exit: ḡ nõ solũ pctm̃:sed oẽs circũstãtias pcti cõfiteri dz.¶ ℙ.penitẽs dz pctm̃ suũ sacerdoti pfiteri:ut ab eo modũ satisfactionis accipiat:ꝓz pro grauiori pctõ maioꝛ inlũgit satisfactio:ḡ dz sacerdoti circũstãtias notificare qb⁹ q̃litas pcti ꝓsideraſ.¶ ℙ.ꝓfessio dz cõtritioni rñdẽ:ꝓz hõ dz de singulis circũstãtiꝫ ꝓteri:ut in lra Aug.dic.ḡ vi q oẽs debeãt pfiteri.¶ Sz ℙ fm phm in 3o ethi.Delectabile carnis q̃to magis in pticulari ꝓsideraſ:tãto magis appetitũ mouet:ꝓz hõ dz fugẽ appetitũ talis delectabilis p ꝓsiliũ apli p̃a ad coꝛ. 6o.ḡ vi q pctoꝛ carnaliũ ad mĩ⁹ nõ debeat aliquis oẽs singulares circũstãtias pfiteri.¶ ℙ.ex circũstãtiꝫ recitatis aliq̃n aliqu⁹ pſone pctm̃ inoteſcit:ꝓz hõ in cõfessione dz se accusare nõ alterũ infamare:ergo videt q nõ debeam⁹ circũstãtias cõfiteri.

Rñdeo oõz ad p̃mã qonẽ sic dicit Aug.in.xj. de trin.in his que nõ mole magna sũt: idẽ est ee mai⁹ qõ est ee meli⁹ in bonis:sic ꝛ sil'r in malis idẽ est ee mai⁹ qõ ẽ ee pei⁹:malitia aũt in actu pcti ex hoc est q deficit a debita,ppoꝛtiõe ad finẽ ad quẽ ppoꝛtionat⁹ reddit p debitã cõmẽsurationẽ circũstãtiaz:ut dictũ est.ꝛ iõ defect⁹ debite circũstãtie malitiã in actu cãt:ꝛ qz per vnã circũstãtiã deficientẽ uel appositã magis elegat terminus a debita ,ppoꝛtione ad finem.ideo circũstãtia facit actum magis malũ uel minus:ꝛ fm hoc dicitur aggrauare peccatum.

Ad primũ ḡ oõz:q rõ illa,pcedit in illis in q̃ bus est augmẽtũ per additionẽ.in illis en i in qb⁹ est augmẽtũ p itẽtionẽ nõ opꝫ additionẽ silis in ſpe fieri:sic nõ opꝫ q albedo albedini addat ad hoc q fiat magis albũ:ut dr̃ in 4o phisi.ꝛ sil'r nõ opꝫ q pctm̃ pctõ addat ad hoc q fiat magis peccatũ.¶ Ad 2mũ oõz:ex ioꝛdinata ꝓuersione ad cõmutabile bonũ reddit actꝰ ipoꝛtionat⁹ ad ꝓuersionez ad finẽ.ꝛ iõ fũdamẽtũ auersionis est ꝓuersio in pctõ ꝛ ꝓpt hoc circũstãtie que ex pte cõuersionis se tenent

p̃nt pctõ malitiã augere.¶ Ad 3mũ oõz:q q̃uis p̃uationes nõ itẽdant ex seipsis:tñ itẽdi ex causis suis qñ qz dicunt:sic cecitas p elõgationẽ ab actu videndi.ꝛ sil'r ex ioꝛdinata ꝓuersione malitia in actu intenditur.

¶ Ad 2am qõnẽ oõz:q bonũ oĩ fm oꝛdinẽ ad finez:ut in 3o metha.dr̃:cũ ḡ malũ sit p̃uatio boni:duplr p̃t cõtigẽ malũ:uł ꝓz ipaz relonẽ in finẽ:uł fm aptitudinẽ relonis in finẽ.ꝛ iõ pctm̃ duplr ꝓtigit:uł ex eo q actꝰ nõ est,ppoꝛtionat⁹ fini:sic in his que ex se mala sũt:uł qz ioꝛdinate refert in finẽ:sic pz in his que mala intẽtione fiũt:ẽt si ex se bonũ sit qõ fit:ꝛ qz pp qõ vnũqq; q:ꝛ illud magis.iõ q̃titas malitie pcti magis ꝓsideraſ ꝓz relonẽ ioꝛdinatã in finẽ q̃ ẽt ꝓz ipoꝛtionez ad finẽ:ad ordinẽ aũt ad finẽ ptinet cui⁹gra.ꝛ iõ sup oẽs alias ꝓsiderãda est in iudicãdo de grauitate pcti: ad hoc ãt q actꝰ sit ipoꝛtionat⁹ fini ptinet hec circũstãtia q̃d:p quã ipoꝛtat rõ mali in actu:ꝛ iõ oia que p̃nt pctõ spẽz tribuẽ in hac circũstãtia iducunt.ꝛ hec sĩ in qb⁹ ꝓsistit actꝰ moralis q̃tũ ad bonitatẽ uł malitiã.ꝛ iõ hec est 2a circũstãtia i aggrauãdo:ꝛ pp hoc phs dic in 3o ethi.q ꝑncipalissima in actu sĩ in qb⁹ ꝓsistit actꝰ cui⁹gra.alie ãt circũstãtie magis ꝛ min⁹ aggrauãt ꝓz q his magis uł min⁹ ,ppinque sĩ.ꝛ iõ tp̃s ꝛ loc⁹ min⁹ aggrauare nata sĩ:qz sũt oino extrinseca:sed int ea cõditio pſone magis:qz agẽs directꝰ rñdet fini:ꝛ post hoc modus qui rñdet actui:ꝛ post hoc iltr̃ꝫ qõ ptinet ad modũ agẽdi:ꝛ hoc q̃dẽ ut in plurib⁹ac ciplẽdũ est ita eẽ:tñ nihil,phibet in aliq̃ aliter se hẽre: qz fmones qui sĩ in morib⁹ nihil det⁹minatũ hñ:ut dr̃ in 2o ethi.¶ Ad p̃m ḡ oõm:q phs nõ itẽdit p̃cipalissima eẽ illa in qb⁹ est actꝰ sic in mẽsurãtib⁹ ipꝫ:ꝓz sic in cõplẽtib⁹ rõnẽ ipsi⁹.¶ Ad 2m oõm:q uolũtas q̃uis sit agẽtis sic subtꝛ:tñ ẽ finis sic obti.ꝛ iõ trahit rõnẽ magis a fine q̃ a ꝓditiõe agẽtis:ꝛ ad finẽ magis reducit:qz poe⁹ꝛ hit⁹ distinguunt penes obta.¶ Ad 3m oõz:q igratitudo ꝓz q ẽ circũstãtia nõ ponit actualẽ ꝛẽptũ:ꝓz q̃si iterptatũ.ꝛ iõ nõ opꝫ q magis aggrauet q̃ puersa itẽtio que actualẽ auersionem a fine debitocãt.¶ Ad 4.m oõz:q venia dignũ dr̃ pctm̃ qõ est veniale ex cã:ꝓz q puat uolũtariũ uel diminuit:uel per ignorãtiã:uł p ipotẽtiã.ꝛ iõ tota illa diuersitas:ad cuius gra reducit:qz uolũtaria itẽtionem finis respicit.

¶ Ad 3am.q. oõz:q'aliq̃n circũstãtiã trahẽ i aliã ſpẽz pcti manifestũ ẽ:ꝓz quõ hoc possit eẽ ẽ dubiũ. Quidã eni dicũt q hoc accidit inq̃tũ ille circũstãtie accipiuntur ut fines uolũtatis:qz a fine actus moralis accipit ſpẽz:ꝓz hoc nõ vi sufficienẽ dictũ:qz aliq̃n uariat ſpẽs pcti sine hoc q itẽtio ferat ad circũstãtiã illaz:sic furta libenẽ accipet uas aureũ nõ sacratũ;sic sacratũ:ꝛ tñ in aliã ſpẽz pctm̃ mutat.ſ.de furto simplici in sacrilegiũ:ꝛ pterea ꝓz hoc sola illa circũstãtia que dr̃:cui⁹ gra ſpẽz pcti mutare posset:qõ falsũ ẽ. Et iõ alr dõm q ois circũstãtia p̃t ſpẽz pcti mutare:ꝓz nõ ſp mutat. cũ eni p̃uatiões ꝛ negatiões differãt ſpe ꝓz oĩa hitum ꝛ põnũ oppositaz:ꝛ malũ sit p̃uatio boni:opꝫ q ubi diuersũz bonũ ad vtutẽ necĩũ p̃uat ibi sit diuersa ſpẽs pcti,vna aũt sola circũstãtia pcti rectitudinẽ vtutis aufert.vñ si alie circũstãtie nullã aliã obliquitatez pctõ tribuãt nisi ex suppõne pſone nõ mutabũt ſpẽm pcti:ꝓz forte aggrauabũt q̃titatẽ pcti illi⁹:qñq; ẽt neq; q̃titatẽ pcti aggrauabit:qz ẽt ex suppõne p̃cedentis nullã inordinationẽ addit:qñq; ẽt peccatũ diminuit si aliq̃ circũstãtia rõnẽ peccati subtrahat:sicut accipere rem alienã hẽt rõnẽ peccati ex circunstantia quid.inquantũ res aliena est.Or autem manu dextra uel sinistra accipiat.aut de mane aut de sero nihil ad

rōnē mali ptinet.ꝛ iō iſte circūſtātie nō excuſant:nec aggrauāt:nec ſpē mutāt. Oꝫ aūt accipiat multuꝫ uel paꝛ. ex ſe deſoꝛmitatē aliꝙ nō ipoztat:niſi ex ſuppōne ꝑmi:qz multū de alieno recipe eſt ab eōlitate magis diſcedē.vñ talis circūſtātia aggrauat:ſꝫ pctm nō mutat. Oꝫ āt rē aliena ꝓfecratā accipiat alia deſoꝛmitatē ipoztat:qz quecūqꝫ irreuerentia circa res ſacras adhibita ſpālē rōnē pcti hēt:ꝛ iō talis circūſtātia oꝛ ſpē mutare.ſi aūt coactꝰ accipiat talis circūſtātia pec catū excuſat in pte:qz cā pcti.ſ.uolūtariuꝫ minuitur.

¶ Ad p̄m g̃ dōz:q quecūqꝫ circūſtātia aliꝙ ſpē pec cati in actu cār:ad ſpē actꝰ inḡtū eſt moralis ptinet. vñ nō hēt iā rōnē circūſtātie pcti:q̄uiſ circūſtat ſb̄az actꝰ:ut paꝛ dictū eſt. ¶ Ad 2m dm:q ois actꝰ ꝼz ſua ſb̄az hēt ſpē ab obto.ſꝫ ꝼz rōnē malitie hēt ſpē.a de fectu.ꝛ iō ꝼz diuerſa que deficē pñr:diuerſe ſpēs cānt malitie.ꝛ ꝼz hoc diſtiguunt ſpēs pcti nō ſolū ex obto in actib̄ āt vtutū ſecꝫē:qz nō ꝓſtituit ex q̄lz ſingulari circūſtātia:ſic actꝰ pcti ex q̄libet ſingulari defectu rō nē pcti hēt. Et per hoc patet ſolutio ad tertiuꝫ.

¶ Ad q̄rtā qōnē dōz:q circūſtātia:ut ex dictiſ pꝫ qñqꝫ aggrauat pctm ꝛ ſpēm mutat.qñqꝫ aūt aggrauat:ſed ſpē nō mutat.qñ aūt ſpē nō mutat ſꝫ aggrauat:ad huc manet in rōne circūſtātie:ꝛ nō pōt in infinitū q̄ti tatē pcti augē:ut ex ueniali moztale fiat:qz ut dictum eſt:circūſtātia talit aggrauās ex ſuppōne ꝓcedētis de ſoꝛmitatis hēt rōnē maioris deſoꝛmitatis ꝛ ex eius vtute.vñ ſi illa ſit infinita nō pōt infinitā deſoꝛmitatem addē.ſi aūt ſpē mutet:tūc pōt in infinitū aggrauare: ſꝫ nō ſp hoc facꝫ:qz qñ ex deſoꝛmitate ſpāli quā circū ſtātia addit hēt directe oppōnē ad charitatē:qō oſtē dit ex hoc q̄ eſt directe ꝺ ꝓceptū legis cuiꝰ finiſ ē cha ritas:tūc in infinitū g̃uitatē addit.ſ.pcti moztalis: qñ aūt illa deſoꝛmitaſ nō directe hēt oppōnē ad legē:ut ſit ꝺ eā:ſꝫ ꝓter eā:tūc nō aggrauat in infinitum:ſiue ſit pctm ueniale cui addit ſiue moztale:ſic ad actuꝫ gule qui eſt ꝑp2ope addit hec circūſtātia laute ſpālē deſoꝛ mitatē que ēt ex ſe pctm faceret:ſꝫ nō eſt directe ꝺ le gē.ꝛ iō nō aggrauat in infinitū:ꝛ qz circūſtātia que ſpe cie mutat nō eſt iā ut circūſtātia cōputāda:ut dictū ē: iō dz a magꝛis q̄ circūſtātia nō aggrauat in infinituꝫ.

¶ Ad p̄mū g̃ dōz:q q̄uis vtꝰ ꝼz habitū nō cozrūpat niſi per pctm moztale:tn actꝰ eiꝰ cozrūpit ꝛ ipedit ēt per pctm ueniale. ¶ Ad 2m dōz:q placētia nunq̄ de ueniali facꝫ moztale:niſi itātū creſcat q̄ adhibeat ei ut fini.ꝛ per ꝑñs ſuꝑ deū oīligat:ꝛ ita in ꝓtēptū dei taliſ placētia adducit que hēt de ſe ſpālē rōnē pcti:ꝛ ꝑꝑ hoc circūſtātia trahēs in alīs ſpēz. ¶ Ad 3m dōm:q rō illa,pcedit de circūſtātia que trahit in alīā ſpeciem que iā rōnē circūſtātie reſpectu actꝰ moralis inḡtum hꝫ amittit. ¶ Et qz alie rōnes vident ꝓcludē q̄ nullo mō circūſtātia aggrauet in infinitū:iō dōz ad q̄rtuꝫ q̄ q̄tas ex circūſtātia,pueniēs que in nouā ſpēz tra xit:nō eſt q̄tas accñtalis:ſꝫ eēntialis. ¶ Ad q̄ntuꝫ dōz:q pctm ueniale ꝛ moztale differūt in infinitū ex pte auerſionis:ſꝫ nō ex pte conuerſionis:qz utrobiq̄ eſt placētia finita:pctā aūt ſpeciem ſoztiunt ex parte conuerſionis:qz ex parte auerſionis nō differunt.

¶ Ad q̄ntā qōnē dōz:q oēs circūſtātias ꝓfiteri ē ipoſ ſibile:q̄ſdā aūt cōfiteri eſt neceſſitatis:ſꝫ in hoc eſt dīa opinionis. Quidā eni dicūt q oēs circūſtātie que ali quā notabilē q̄tatē pctō addūt ꝓfiteri neceſſariſ eſt: ſi memorie occurrāt. Alꝙ vō dicūt q nō ſint de neceſ tate ꝓfitēde:niſi circūſtātie que ad aliud genꝰ pcti tra hūt:ꝛ hoc ꝓbabiliꝰ eſt:ſꝫ addēdū eſt que ad alīā ſpēz moztalis trahūt:cuiꝰ rō eſt:q ueniālia nō ſūt de neceſ tate ꝓfeſſionis:ſꝫ ſolū moztalia que q̄titatē ifinitā q̄ dāmō hñt:ꝛ qz circūſtātie aggrauātes que aliā ſpēm pctō nō tribuūt:uel que tribuūt q̄dē:ſꝫ nō moztalis pcti nō ſūt de neceſſitate ꝓfeſſionis:tn eadē ꝓfiteri pfe ctionis ē:ſic ꝛ de uenialibꝰ dictū eſt. ¶ Ad p̄mū dōz: q q̄uis de ſodomis.i.de pctō moztali non poſſit hō exire niſi per ꝓfeſſionē ad minꝰi ꝓpoſito exīrē:tn de illis que circa ſūt.i.de uenialibꝰ ꝛ circūſtātḡs que ue nialib̄ equalēt:pōt hō ſine ꝓfeſſiōe exire. ¶ Ad 2m dōz:q determinata q̄titas pcti nō pōt ſacerdoti inote ſcē:qz nec ipſe pctōz ſcit.vñ ſufficiat q cogſcat q̄tita tē que ex ſpe pcti ꝛſurgit. ¶ Ad tertiū dōz:q nec in ꝓtritiōe opz q de ſingulis circūſtātḡs doleat penitēs q̄tū eſt de neceſſitate ſalutis:ſꝫ opz q de ſingulis pctis ad minꝰ in p̄ꝰ ꝓtritiōe doleat:ꝛ de circūſtātḡs que pcti ſpēz mutāt:hoc aūt qō Aug.dīc:ptinet ad pfectionē ꝓtritionis. ¶ Sꝫ qz alie rōnes vident cōcludē q cir cūſtātie nullo mō ſint ꝓfitēde.iō dōz ad q̄rtū q circū ſtātie ꝑticulares pcti carnalis que in ſpēz pcti moza lis trahūt ſp ſūt ꝓfitēde:qz gr̄a que in ſacro penitētie dat reſtaurat fiq̄ iclinatio ad pctm ex talīū cogitatione,pueniat:ul̄ in ꝓfitēte:ul̄ in ſacerdote. Uñ dīc Hie. in paſtorali. Fit plerūq;ut oū rectoris aīus aliena tē tamēta cogſcit:auditis tentationib̄ ēt ipſe pulſat:ſed hec nequaq̄ paſtori timēda ſt:qz tāto facilꝰ a ſua eri pit q̄to miſericozdi ex aliena tentatione fatigat:ſi tn ſacerdotē laſciuū.ꝛ ad hꝰ pctā,pnū viderit oz accipe licētiā ꝓfitēdi alīi ſacerdoti:ꝛ ſi nō dederit ad ſuplo rē recurrere:ſi āt circūſtātie nō aggrauāt in infinitum nouā ſpēm pcti moztalis ꝓferēdo qñqꝫ laudabilit re citent adhibita debita diſcretione ꝑm ꝓſideratioez turpitudinis circūſtātie ꝛ,pnitatē iclinationis ad pec catū ex eiꝰ ꝓfeſſione in ipſo ꝓfitente:uel in ſacerdote.

¶ Ad q̄ntū dōz:q hō in ꝓfeſſione dz famā alterius cuſtodire q̄tū pōt:ſꝫ ſuā ꝓſciētiā magis purgare dz.ꝛ iō ſi circūſtātia que ducit in cognitionem ꝑſone ſit de neceſſitate cōfeſſionis ſm regulā datā:tūc dz ꝓfiteri occultādo ꝑſonā q̄tū pōt:ſi autē nō ſit de neceſſitate ꝓfeſſionis dz dimittē:ne pctm alīiꝰ pdat. Qō.IIII.

QUINDE querit de ipedimētis ve penitentie. Et circa hoc querū tur duo. Primo de hypocriſi que ipedit in terius.2o de exterioribus impedimentis.

AD primū ſic,pcedit.vi q hypocriſis nō ſit pctm:qz pctm nō dī 2a tabula poſt naufragiū:ſed ſm Hiero.2a tabula poſt naufragiū ē pctm,abſcōdē:qō ad hypocriſiſ pti net:g̃ nō eſt pctm. ¶ Ꝑ.vitare ſcādalū,primoꝛ.ꝛ fa mā,paz cuſtodire q̄libet dz:ſꝫ hec fiūt ꝑ hypocriſim: ergo nō eſt pctm. ¶ Sed ꝺ Matth.ſup illud. Nolite fieri ſic hypocrite triſtes.dīc glo.hypocrita eſt qui ſimulat q non eſt repzeſentatoz alterius perſone:ſed ſimulare qō non eſt ſemper eſt peccatum:ſicut ꝛ men dacium:ergo hypocriſis ſemper eſt peccatum.

¶ Ulteriꝰ videt q nō ſit ſpāle pctm:qz pctm ſimulatio nis diuidit ꝺ pctm apte malitie:ſed apta malitia non ē ſpāle pctm:g̃ nec hypocriſis. ¶ Ꝑ.oē pctm ſpecia le in aliqb̄ actib̄ cōſiſtit ſpecialit:ſꝫ hypocriſis in oi bus actib̄ virtutū cōſiſtit:ꝛ ꝓcipue in oratione ieiu nio ꝛ elemoſyna:ut patet in euangelio Matth.ergo hypocriſis nō ē ſpeciale pctm. ¶ Sed ꝺ:pctm ſimu lationis virtuti opponit:que dicit ueritas: ſed vitas eſt ſpālis virtus:ut patet in 4o etbi.ergo ꝛ ſimulatio ſiue hypocriſis eſt ſpeciale peccatuꝫ.

¶ Ulteriꝰ videt q ſemp ſit moztale pctm:qz pctm ue niale nō ipedit uenia de pctis moztalib̄:ſꝫ hypocriſis ipedit:ut in lra pz:g̃ eſt moztale pctm. ¶ Ꝑ.Hiero. dicit:q in cōparatiōe duoꝛ maloꝛ leuiꝰ eſt apte pec care q̄ ſctitatē ſimulare:ſꝫ apte peccare eſt pctm moz tale:g̃ ꝛ ſctitatē ſimulare ſemp. ¶ Ꝑ.pb̄s dicit:q il li qui amicitiā ſimulāt magis ſunt accuſandi q̄ illi qui mūmiſma violāt:q̄to ꝺ meliꝰ fraudē cōmittūt:ſꝫ qui nūmiſma violāt ſemp moztaliꝛ peccāt:g̃ ꝛ hypocrite. ¶ Ꝑ.oē qō excludit a viſiōe dei eſt pctm moztale:ſꝫ hypocriſis eſt hiꝰ:ut pz Job.Jn ſpectū eiꝰ nō ueniet oiſ hypocrita:g̃ ſemp eſt moztale pctm. ¶ Sꝫ ꝺ.vita tis vtus cozrūpit tā per mēdaciū oris q̄ per ſilationē opis:ſꝫ mēdaciū nō eſt ſemp moztale:g̃ nec ſimulatio. ¶ Ulteriꝰ videt q hypocriſis nō debeat poni ipedimē tū pnie ꝑalis vitūs:qz q̄to aliqō pctm eſt grauius tā to magis pniaz ipedit:ſꝫ alia ꝛteriora pcta quedā ſunt maiora q̄ hypocriſis:g̃ illa magis debent poni ipedi mētū pnie. ¶ Ꝑ.hypocriſis ꝼz Hze.eſt filia inaniſ glo rie:ſꝫ cā magis opaꝛ ad aliqd q̄ effectuſ:g̃ magis de bet poni inanis gloria impedimētū penitētie q̄ hypo criſis. ¶ Sed contrarium in littera apparet.

RNDEO dōm ad p̄m qōnē:q hypocrita ꝑe dī qui ꝑſonā alterius repñtat q̄ſi ſubmiſ ſue uel ſuppoſituſ loco alterius.vñ in theatris illi qui ꝑſonā alioꝛ gerebāt repñtāteſ dicebant hypocrite:ꝛ ſic accipit hypocritas p̄b̄s in 3o etb.ꝛ iō ille qui cū nō ſit vtuoſus ꝑſonā vtuoſi oſtētat hypocrita dī.hypo crita eni grece latine dī ſilator:ꝛ qz oſtētare de ſe me lius q̄ ſit eſt vitū iactātie ſiue vbis ſiue factiſ fiat: ut dī in 4o etbi.iō hypocriſis ſemp eſt peccatum.

Ad primū g̃ dōz:q aliud eſt pctm occultū nō ꝓpalare:qō diſcretiōis eſt:ꝛ 12a ta bula dī:eo mō quo ē.di.14a dictū eſt.ꝛ aliud vtutem oſtētare cū aliqs peccato ſubiaceat qō hypocriſis eſt. ¶ Ad 2m dm:q pctm occultare ſufficit ad vitāduꝫ ſcādalū:ſꝫ pctm ſub ſpe vtutis palliare hypocriſis eſt ꝛ malū ſemp:ꝛ per hoc ꝺs famā nō ꝓſeruat:ſꝫ furat. ¶ Ad 2am qōnē dm:q ꝑuatiōes ſpecificant per hitus oppoſitos:ꝛ iō illud pctm eſt gñale qō ꝑuat aliq̄ ꝓdi tionē que reqrit in q̄libet vtute:ſic iobediētia,put eſt gñale pctm:hypocriſis aūt ꝑuat ꝓfozmitatē ſigni oſtē dētis ꝓditionē ꝑſone ad rē ſignificatā:que q̄dē ꝓfoz mitaſ ad vnā vtutē,ſpālit ptinet.ſ.vitatē.ꝛ iō eſt ſpāle pctm. ¶ Ad p̄m g̃ dm:q aptū nō ipoztat aliquā ſpe cialē rōnē pcti.ꝛ iō apta malitia nō nciat pctm ſpāle: ſic ſilatio:que ſpālē rōnē pcti ipoztat. ¶ Ad 2m dōz: q nō eſt icōueniēs q aliqō ſpāle pctm vel ſpālis vtus utaꝰ actib̄ aliarū vtutū uel vitioꝝ mālit:ſic magna nimitas utiꝰ oib̄ aliis actibus vtutū:ut in eis magna opeꝰ:ut dī in 4o etb.ꝛ ſilr cū hypocriſis ſit q̄dā ſpēs iactātie:qz nō iactat quēlibet:ſꝫ ſctitatē utiꝰ oib̄ acti bus que ſctitatē oñdē pñt:ꝛ ꝑcipue illis in q̄b̄ magis ſanctitas oſtēdit:ſicut eſt oratio:ieiuniū ꝛ elemoſyna.

¶ Ad 3am qōnē dm:q hypocriſis hēt eādē rōnē pec cati:ſicut ꝛ mēdaciū:mendaciū aūt nō ſemp eſt pctm moztale:ſꝫ qñ eſt ꝓnitioſuꝫ.ꝛ ſilr hypocriſis nō ſemp eſt pctm moztale:ſꝫ qñ eſt ꝓnitioſa cadēs in nocumen tū alteriꝰ ꝑſone:oū ꝑp creditā ſctitatē aliū defraudat re quā hēt uel hīe dz:aut in nocumētū fidei ꝛ eccleſie oū ꝑp ſctitatē creditā de ipſo ei ꝺ fidē ꝛ eccleſiā credi tur. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q pctm ueniale qō pniaz nō im pedit:nō ipedit remiſſionē pcti moztalis que per pe nitētiā fit:ſed per aliqō pctm ueniale pōt ipediri pnie opꝰ ne ſit pnie:qz pctm ueniale ipedit actū vtutis q̄ uis nō tollat hitū:ꝛ ſic ipedire pot ueniā pcti. ¶ Ad 2m dm:q vbū Hiero.itelligēdū eſt ſm q̄d:ꝛ nō ſim plicit:qz q̄tū ad vnā circūſtātiā vnū pctm pōt eē gra

uius illo qō eſt grauiuſ ſimplr. ¶ Uel dōm:q ēt apte peccare:non ſemper eſt moztale:ſed qñqꝫ ueniale. ¶ Ad 3m dōz:q p̄b̄s loquit qñ ſilatio amicitie in no cumētū ꝑſone redūdat. ¶ Ad 4m dōm:q loquit de hypocrita qui totū bonū qō agit ad oſtētatiōē ordi nat. ¶ Uel dōz:q loquit q̄tū ad hoc q opa bona ex hypocriſi facta ad cōſpectū dei nō ꝓducunt.

¶ Ad 4am qōnē dōm:q opa pnie exteriora p̄cipue na ta ſūt ſctitatē oñdere.ꝛ iō eis utit hypocriſis ītētionē pnie recte excludēs:ꝛ pp hoc directi ipedit pnie effectuꝫ q̄ alia vitia ēt grauiora. ¶ Et per hoc pꝫ ſolu tio ad p̄m. ¶ Ad 2m dōz:q inanis gla ſurgit qñqꝫ ex opib̄ ēt recta ītētiōe factis:ſꝫ hypocriſis ſemp ītētio nem factoꝝ ꝓuertit.ꝛ ideo magis ipedit pnie fructū.

AD 2m ſic,pcedit.videt q ludi pniam exte riuſ nō ipediāt.illō eni in q̄ pōt ꝑſiſte re virt pniam nō ipedit:ſꝫ in ludis ꝑſiſtit virtus eutrapelia:ut in 4o etb.pꝫ.g̃ ludus pniam nō ipedit. ¶ Ꝑ.opꝫ opib̄ laborioſis reqes iterponē:eo q ipoſ ſibile eſt ſemp agē:ſꝫ ludus eſt reqes quedā:g̃ oꝫ iter opa pnie aliqñ ludē:g̃ ludus pniaz nō ipedit. ¶ Sed ꝺ Eccle.3o.tp̄s ridēdi aliud deſcribit a tpe flēdi:ſed tempus penitentie eſt tēpus flēdi:qz penitentia eſt cō miſſa flere:ergo non eſt tempus ludendi.

¶ Ulteriꝰ videt q ſpectacula nō ipediāt pniaz:ſpecta cula eni ad utilitatē hoium ſūt inſtituta:ſꝫ pnia nō reſe cat utilia:ſꝫ ſupflua:g̃ pnia per ſpectacula non ipedit. ¶ Ꝑ.in ſpectādo aliud nō pōt eē niſi pctm curioſita tis:ſꝫ alie curioſitates:ut ſciarū nō ponunt ipedimēta pnie:g̃ nec ſpectaculū ipedimētuꝫ pnie dici dz. ¶ Ꝑ. alia ſunt multo grauiora pcta q̄ ſpectacula ꝛ ludi:g̃ il la multo magis debēt poni impedimenta pnie q̄ iſta. ¶ Sꝫ ꝺ.illud ex q̄ hō pctōz ꝓſtituit nō cōpetit peni tēti:ſꝫ iſpectoreſ taliū adulteroſ ꝛ iuerecūdoſ ipa ſpe ctacula ꝓſtituūt:ut Ezech.dicit.g̃ nō cōpetūt penitēti.

¶ Ulterius videt q exercitium militie uel negociatio nis pniaz nō ipediat:qz illa ſine q̄b̄ nō pōt reſpublica ꝑſeruari nō ſūt vitia:ſꝫ magis ad vtutē ordinata: ſed nō pōt ꝑſeruari ſine militia per quā hoſtes cōprimunt ꝛ ſine negociatione per quā neccia pp̄lo ,pcurant:g̃ ta lia officia ſine pctō pñt exerceri:g̃ nō ipediūt pniam. ¶ Ꝑ.Joānes pniaz docebat:ut pz Matth.3o.ꝭ ipſe nō,phibebat hoies a militia:neq; publicanos ab offi cio ſuo:ut patet Luc.3o.g̃ videt q talia officia nō ipe diant. ¶ Sed contra eſt quod Hze.in lra dicit.

RNDEO dōm ad p̄m qōnē:q ludoꝝ eſt triplex dīa:q̄dā eni ludi ſūt qui ex ſeipſis tur pitudinē hñt:ꝛ tales ludi ab oib̄ vitādi ſūt:ꝛ ꝑcipue a penitētib̄:qui per fletū pctā coꝛrigē debēt:ſicut lu di qui theatris agebant ad luxuriā,puocātes.alꝙ ludi ſūt q̄ ex gaudio deuotiōis,pcedūt.ſic Dauid dixit.Lu dā ꝛ vlior fiā corā dño.2.regū 4o.ꝛ tales ludi nō ſē vitādi:ſꝫ laudādi:ꝛ cumulādi:q̄dā aūt ludi ſūt nulla turpitudinē hñtes:quos p̄b̄s liberales uocat:ꝛ hi ſūt mā vtutis.ſ.eutrapelie.ꝛ iō ſeruatis debitis circūſtan tḡs pñt laudabilit fieri ad q̄tē,paz ꝛ aliis delectabi liter ꝓuiuēdū:ſꝫ ꝛtingit in eiſ eē pctm:eo q debite cir cūſtātie nō ſeruant:vñ in talib̄ ludis aliq̄d decet vnū qō nō decet aliū:ꝛ in his ēt ludis penitēs ſe dz hīe ali ter q̄ alīꝙ:inḡtū pnia fletū reqrit:tn eis moderate uti pōt ſm q̄ ad recreatiōē animi ptinēt:aut ad ſocieta tē eoꝝ cū q̄b̄ hō ꝓuiuit:vñ Sen̄.dicit. Sic regere ſa piēter ut nullus te habeat tanq̄ aſperū:nec ꝑtenat q̄ſi vilem. ¶ Et per hoc patet ſolutio ad obiecta.

¶ Ad 2am qōnē dm:q hiꝰ ſpectacula ſi ſūt rerū turpiū ꝛ ad pctm,puocātiū:ſtudioſa iſpectio pctm eſt:ꝛ qñqꝫ

ēt mortale:tāta pōt libido adhiberi.vñ ⁊ tali ispectio ne oēs se arcere debent ⁊ pcipue penit̄tes:quedā vo spectacula sūt de reb⁹ utilib⁹ ⁊ ad vitā necessarijs:sic̄ sūt uenatiōes ⁊ cetera hi⁹:⁊ talia spectacula oīstrabūt aiuz.vñ q̄uis possit sine pctō eis intēdi huāta discretiōe debita q̄tū ad ꝓditiones plone ⁊ aliarū circūstantiarū:tñ penitēti sūt vitāda:pp hoc q̄ oz coz ad deuz collectū hīe nisi q̄tū necessitas exposcit. ¶ Ad ꝑmū g̃ dōz:q̄ pnia ēt quedā utilia resecat in q̄tū penā ifert ꝑ clpa p̄terita.vñ i lra dī q̄ aliq̄d suffic̄ ei q̄ nō peccauit:qō nō suffic̄ ei q̄ de pctis pniaz agit. ¶ Ad 2m dōz: q̄ p hi⁹ spectacla sēibilia magis aius ad uanitates oī strahīt q̄ per itelligibilia.⁊ iō ista magis sūt cauēda: q̄uis pctm̄ curiositatis in oib⁹ cauēdū sit. ¶ Ad 4.m dōm:q̄ ista pcta spāliē ex iepta letitia ꝓcedē vident: ⁊ qz penitētia tristitiā habet adiunctā:ideo specialem oppositionem ad penitentiam ista peccata habēt.

¶ Ad 3m qōnē dōm:q̄ officiū militie ⁊ negociationis ⁊ publicanoz qui uectigalia publica exigūt ex ꝓpinq̄ hñt pctm̄ annexuz:q̄uis sine pctō q̄nq̄ exerceri possint:⁊ qz penitēs oz occasionē pcti vitare satisfaciēdo: etiā talia officia laudabile est si euitet:nō est tñ de necessitate pnie:qz penitēs nō pōt oēs pcti occasiōes vitare:duz in mūdo isto viuit:⁊ iō sufficit si pctm̄ in istis officiīs vitet:ut q̄ miles fm ꝓsiliū Joānis neminē cōcutiat:⁊ stipēdijs iusti ꝓtēt⁹ sit:⁊ nō utat officio militari ad ostētationē:sz ad utilitatē ecclie ⁊ reipu.⁊ ad exercitiū virtū:⁊ q̄ negociator non hēat ꝓditionē in se que ipm ab officio hoc ꝓhibeat:sic̄ clericis ⁊ monachis nō licet negociari:q̄uis liceat ꝑa uendē:⁊ q̄ tpe debito mercatiōes faciat:nō dieb⁹ festiuis:⁊ tpe quo caritatī inducē possit tale officiū exerceat:⁊ modus debit⁹ ut sine fraude fiat:⁊ fm licitū ꝯctū. Jn publicanis aūt ut de auctē ꝑncipis ⁊ cā cois utilitatis.s.ad defensionē terre:⁊ nō imoderata recipiant telonea. Qō aūt gre.dīc in lra itelligēdū est nō q̄n possit sine peccato fieri:sed quia frequenter ad peccatum implicant. ¶ Et per hoc patet solutio ad obiecta.

¶ Cogit pctōrē oia libēter ⁊c.] Jntelligēdū est de illis q̄ sūt necia ad pcti remissionē.⁊ sic est accōmodata distributio. ¶ Sūt eni treꝫ dīe pcti ⁊c.] 3. omittit pctm̄ oris. ¶ ꝑ.gre.addit sup illud Job.3°. Quare nō in vulua ⁊c.q̄rtū.s.fomētū adulatiōis. ¶ Et dōz q̄ hec distinctio pctōrū differt a ꝑ⁸:qz ꝑ⁸ est fm diuersitatez istrorū:hec aūt fm ꝓgressuz pcti:qō ꝑ° dcitur.2° ad extra,pcedit.3° ꝓfirmat̄ per ꝓsuetudinē ⁊ adaptat̄ pti buꝫ pnie:qz ꝓtritio in corde latet:ꝓfessio ad exteriora pniam manifestat:sz satisfactio boni opis ꝓsuetudinē adiūgit:nō tñ hoc ita est itelligēdū:quasi singule pnie ptes singulis ꝓditiōib⁹ pcti rñdeāt:sed per adaptationē sicut ⁊ de alia dictū est. ¶ Ad ꝑm g̃ dōm:q̄ vbuz hēt eūdē gradū q̄tū ad manifestationē cū alio facto. ⁊ iō in facto ⁊cludit. ¶ Ad 2m dōz:q̄ illud qō Greg. addit nō est in ipso peccāte:sz in alio.⁊ iō Aug⁹ illud omittit. ¶ Satisfactio p̄cipit a Joāne ⁊c.] Jnō q̄ Joānes fuit actor p̄cepti:sz denūciatoz:chīs aūt sacrī istitutoz ⁊ ptiū ei⁹. ¶ Ponat se oino in iudicio.] Ergo videt q̄ si sacerdos iniūgat alicui q̄ itret religionē q̄ tenet facē:⁊ p̄cipue qz q̄dā canones vident istā pniaz taxare:⁊ silr q̄ q̄tūcūq̄ magnā pniaz ꝑ puo pctō iniūgat q̄ penitēs facē teneat. ¶ Et dōz:q̄ itelligēdū est de his que sacerdos in q̄tū hēt clauē scie ⁊ auctis p oi uinū iudiciū:⁊ nō fm humanū errorē iniūgit.itroitus aūt in religionē cū sit uolūtatis nō pōt alicui iniūgi:⁊ si alicꝫ canones iniūgi ueniant magis est ꝓsiliū q̄ p̄ceptū:quelibet eni pnia taxata leuissima religio est maioz satisfactio in q̄tū hō abdicat ꝑaz uolūtatē qua nihil est hoi carius. ¶ Caueat ne duct⁹ vecūdia ⁊c.] De hoc inqret cū de ꝓfessiōe questio erit. ¶ Caueat etiā ne ꝑus ⁊c.] Bona ꝓscia ꝓfortat:q̄n certis signis conjecre pōt pctm̄ sibi dimissuz:⁊ hoc q̄n facit qō in se est:⁊ iō qui hēt copiā sacerdotis:⁊ necitate nō urget ad cōmunicādū sicut urgent sacerdotes parrochiales non oz accedē ante ꝓfessionē:sz ēt post ꝓtritionē ⁊ ꝓfessionē grauiū pctōrū:ꝓsiliū videt eē Aug.q̄ nō stari accedat pp reuerētiā sacri:⁊ ut magis seipm ꝓbet. ¶ Que nō fm auctes sctōrū.] Nō tñ opz q̄ semp ad lras ser uent pnie in canone iniūcte:sz ꝓsideratiꝭ ꝓditiōib⁹ pecati ⁊ pctōris pnie sunt moderāde. ¶ Que fit pro illis pctis que legis decalogus ꝓtinet.] Sic̄ directe ꝺ decalogi p̄cepta exītia:ut mortalia:nō aūt sic̄ ꝑter p̄cepta:sic̄ sūt pcta uenialia. ¶ Et ueracit dic̄ ⁊c.] Videt q̄ ille qui nō hēt pctm̄ aliqō peccet in dicendo pi nr̄: qz ꝓfitet debita se hīe que nō hēt. ¶ ꝺ. videt idē de illo qui debita nō dimittit q̄ peccet dicēdo pi noster. ¶ Et dōm ad ꝑmū:q̄ hoc nō est alicui certū q̄ oīno a pctō saltē ueniali uel q̄tū ad aliquē reatū imunis sit: si tñ per reuelationē sciat nō peccat dicēs in ꝑsona ecclesie. ¶ Et simliter dōm de 2° q̄ in persona ecclesie dicit se debita dimittere.vnde non peccat hoc dicendo:sed remissionē non consequitur nisi dimittat.

¶ Tria ꝓponunt̄ queréda. primū an sine ꝓfessione dimittat̄ pctm̄. Distinctio.XVII.

Hic orit̄ questio multiplex. Prio eni querit utrū ablq̄ satisfactiōe ⁊ oris ꝓfessiōe per solā cordis cōtritionem pctm̄ alicui dimittat̄:Scōo an aliq̄n sufficiat ꝓfiteri deo sine sacerdote:Tertio an laico fideli facta ualeat ꝓfessio:Jn his eni ēt docti diuersa sentire inueniunt:qz sup his uaria ac pene diuersa tradidisse videnī doctores. Dicūt eni qdā sine ꝓfessiōe oris ⁊ satisfactione opis neminē a pctō mūdari:si tps illa faciendi habuerit. Alij vo dicūt ante oris ꝓfessionē ⁊ satisfactionē in cordis ꝓtritiōe pctm̄ dimitti a deo:si tñ uotū ꝓfitēdi hēat.vñ ꝓpheta. Dixi ꝓfitebor aduersuz me.in.do.⁊ tu remisisti. Magna pietas dei:q̄ ad solā ꝓmissionem pctm̄ dimiserit:uotū eniꝫ pro opatione iudicat. Jtē Aug. Nōduz ꝓnūciat;ꝓmittit se ꝓnūciaturū:⁊ de⁹ dimittit:qz hoc ipm dicē q̄ dam ꝓnūciare est corde. Nōdum est uox in ore ut hoc audiat ꝓfessionē:⁊ de⁹ audit. Jtē sacrificiū deo spūs ꝓtri.cor cō.⁊c.alibi ēt legit. Quacūq̄ hora pctor ꝓuersus fuerit ⁊ ingemuerit vita viuet ⁊ nō morīet. Non dī ore ꝓfessus fuerit:sz ꝓuersus igemuerit. Vñ dat itelligi q̄ ēt ore tacēte uenia iterdū ꝓsequitur. Hinc ēt leprosi illi q⁹ dñs p̄cepit ut ostenderēt se sacerdotibus:in itinē anteq̄z ad sacerdotes uenirēt:mūdati sūt. Exquo ilinuat̄ q̄ anteq̄z

ora nr̄a sacerdotib⁹ aperiamus.i.pctā ꝓfitemur a lepra pcti mūdamur. Lazarus ēt non prius de monūmēto est deduct⁹ ⁊ post a dño suscitat⁹:sz itus suscitat⁹ ꝓdijt foras viuus:ut ostenderet suscitatio aie p̄cedere ꝓfessionē. Nemo eni pōt ꝓfiteri nisi suscitat⁹:qz a mortuo uelut qui nō est:pit ꝓfessio. Nullus ergo ꝓfitet nisi resuscitat⁹:nemo ante suscitat nisi qui a pctō soluit:qz pctm̄ mors aie est:que ut est vita corpis:ita eius vita deus est. Dis alijsq̄z plurib⁹ auctoritatib⁹ ꝓbat ante ꝓfessionē uel satisfactionez sola cōpūctione pctm̄ dimitti. Qō qui negāt:eas determinare laborāt:nec nō in hui⁹ sñie depssionez:⁊ ad sue opionis assertionē sctōrū testimonia iducūt. Ait eniꝫ dñs p Jsaiā. Dic tu iniqrates tuas ut iustificeris. Jtē Amb. Nō pōt q̄q̄z iustificari a pctō nisi pctm̄ ipz antea fuerit ꝓfessus. Jdē dic̄. Cōfessio a morte aiaz liberat. Cōfessio apit paradisuz:ꝓfessio spez salutis tribuit:qz nō meret iustificari qui in vita sua nō vult pctm̄ ꝓfiteri. Illa cōfessio nos liberat que fit cum pnia. Pnia vo est dolor cordis ⁊ amaritudo aie pro malis que q̄q̄z cōmisit. Jtē Jo. Nō pōt q̄q̄z gr̄az dei accipe nisi purgat⁹ fuerit ab oi pctō per pnie ꝓfessionē ⁊ per baptismū. Jtē Aug. Agite pniaz q̄lis agit in ecclia. Nemo dicat sibi:occulte ago:apud deuz ago:nouit de⁹ qui mihi ignoscit:qz in corde ago. Ergo sine cā dictū est:que solueris sup terrā soluta erunt in celis:Ergo sine cā claues date sunt: Frustram⁹ vbū chīi. Job dicit. Si erubui in cōspectu ppli pcta mea confiteri. Jtē Amb. Venialis est culpa quā sequit cōfessio delictoꝝ. Jtē Aug. sup illū locū ps. Nō abscondeat me ꝓfundū nec urgeat sup me p⁹ute⁹ os suū. Puteus est ꝓfunditas iniqtatis:in quā si ceciderit nō claudet sup te os suum:s. tu non claudis os tuū. Cōfitē ergo ⁊ dic. De ꝓfundis clamaui ad te dñe ⁊c.⁊ exaudes. Claudit sup illū qui in ꝓfundū cōtēnit a quo mortuo uelut qui nō sit pit cōfessio. Jtē. Nullus debite grauioris pene accipit ueniā:nisi q̄lēcūq̄z:⁊ si lōge minorē:q̄z debeat soluerit penā. Jta eni ipartit a deo largitas misericordie:ut nō relinquat iustitie disciplina. Jtē Hiero. Qui pctōr est plāgat delicta ꝓpria uel ppli:⁊ ingrediat ecclesiā:de qua pp pctā fuerat egressus: ⁊ dormiat in sacco ⁊ ꝑitas delitias per q̄s deū offenderat:vite austeritate cōpēset. His alijsq̄z auctoritatibus nituntur asserere: sine confessione uocis ⁊ aliqua absolutione pene:neminem a peccato mundari.

¶ Cui sententie potius consentiendum sit.

Quid ergo sup his sentiēdū:qd tenendū: Sane dici pōt q̄ sine cōfessiōe oris:⁊ solutiōe pene exterioris pctā delent̄ per contritionē ⁊ humilitatē cordis. Ex quo eni ꝓponit mēte cōpūcta se cōfessurū de⁹ dimittit:qz ibi est ꝓfessio cordis ⁊ si nō oris per quā aia iteri⁹ mūdat̄ a macula ⁊ cōtagio pcti cōmissi ⁊ debitum eterne mortis relaxat̄. Illa ergo que supi⁹ dicta sūt de cōfessiōe ⁊ pnia:uel ad cōfessionē cordis uel ad iteriorē penā referēda sūt. Sicut illud Aug. Q̄ nullus dī ueniaz cōseq̄ nisi pri⁹ q̄stulācū q̄z pcti soluerit penā: uel de exteriori pena acceptēda sūt ⁊ ad cōtēnētes uel negligētes referēda. sicut illud. Nemo dicat occulte ⁊c. Nōnulli eni in vita peccata cōfiteri negligūt uel erubescūt:⁊ iō non merent̄ iustificari. Sicut eni p̄cepta est nobis iterior pnia:ita oris cōfessio ⁊ exterior satisfactio si assit facultas. Vñ nec vē penitēs est: qui cōfessiōis uotū nō hēt:⁊ sicut pcti remissio mun⁹ dei est:ita pnia ⁊ cōfessio per quaz pctm̄ delet̄ nō pōt esse nisi a deo:ut Aug. ait. Jā inqt donū spūs scti hēt qui cōfitet ⁊ penitet.qz nō pōt eē cōfessio pcti ⁊ cōpūctio in boie ex sciꝑo. Cū eni irascit sibi q̄q̄z ⁊ displicet:sine dono spūs scti nō est. Opz ergo penitētē cōfiteri si tps hēat.⁊ tñ anteq̄z fit cōfessio in ore:si uotū sit in corde:ꝑstat ei remissio.

¶ Si sufficit soli deo confiteri.

Jam fm qōnis articulū ispiciam⁹.s.utrū sufficiat pctā cōfiteri soli deo:an oporteat cōfiteri sacerdoti:qbusdā visuz est sufficere si soli deo fiat cōfessio sine iudicio sacerdotali ⁊ cōfessiōe ecclie:qz dauid dixit. Dixi cōfitebor dño:⁊ tu re.⁊c. Nō ait sacerdoti:⁊ tñ remissuz sibi pctm̄ dicit. Jtez Amb. Jō fleuit petrus qz culpa obrepsit ei.nō iuenio qd dixerit:iuenio q̄ fleuerit.lachrymas eius lego satisfactionē nō lego. Sz qō defendi nō pōt ablui pōt:lauāt lachrymę delictum qō uoce pudor est cōfiteri:⁊ uenie flet⁹ cōsulit:⁊ vecū die. Hoc ēt Maxim⁹ dic̄ epūs. Jtē Jo.chri. Nō tibi dico ut te ꝓdas in publicū neqz apō alios accuses.sz obedire te uolo,ppbē dicēti. Reuela viā tuā ante dñz. Ergo tua cōfitē peccata apud uerū iudicē:cuz oratione delicta tua ,pnūcia nō lingua sed cōscie tue memoria:⁊ tūc demū spa te misericordiā posse cōseq. Si habueris pctā tua in mēte ꝓtinue:nunq̄z malū adūsus,primuz in corde tuo tenebis. Jdē.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝑcta tua dicito: ut deleas illa. Si cõsideris alicui dicere: dicito ea ⁊ quotidie in aia tua: nõ dico ut ꝓfiteaꝛis ea ꝓximo tuo: ut tibi exprobret. dicito deo qui curat ea: nec eni si nõ dixeris ignorat ea. cũ faciebas ea ꝑsto erat. cũ admitteres ea cogn̄uerat. Nũqd ea vult te cognoscere? Peccare nõ erubuisti: ⁊ ꝓfiteri erubescis? Dicito in hac vita: ut i alia requiẽ bẽas. dicito ingemiscẽs ⁊ lachrymans. In codice scripta sũt ꝑcta tua. Spõgia pctõrũ tuoꝝ lachryme tue sint. Itẽ ꝑsper. Illi quoꝝ ꝑcta humanã notitiã latẽt nõ ab ipsis cõfessa. nec ab alijs publicata: si ea ꝓfiteri uel emẽdare noluerint: deũ quẽ hñt testẽ: ipsꝫ ⁊ hituri sũt ultorẽ. Q si ipsi sui iudices fiãt ⁊ ueluti sue iniqtatis ultores: hic in se uolũtariã penaꝫ seueriſſime animaduersiõis exerceãt tpalib⁹ penis: mutabũt etna supplicia: ⁊ lachrymis ex vꝫ cordis cõtritiõe fluẽtib⁹ restringũt etni ignis icẽdia. Et ifra. Facilius sibi deũ placabũt illi qui aut ꝓprijs ꝓfessionibus crimẽ ꝓdũt: aut nesciẽtib⁹ alijs ipi in se uolũtarie excoicatiõis ferũt sentẽtiã: ⁊ ab altari cui mſtrabãt nõ aio: sꝫ offício sepati: vitã suã ꝙsi mortuã plãgãt. Certi q reco͡ciliati sibi efficacis pnie fructib⁹ a deo nõ solũ amissa recipiãt: sꝫ setã ẽt supne ciuitatis gaudia recipiãt. His auctoritatib⁹ initunt qui sufficẽ cõtẽdũt deo cõfiteri pcta sine sacerdote. Dicunt enim q liquis timens detegit culpã suã apud hoies ne ide opprobrio bẽat uel alij suo exẽplo ad peccãdũ accigantur. ⁊ iõ tacet hoi ⁊ reuelat deo: ꝙseqt ueniã.

¶ Q nõ sufficit soli deo ꝓfiteri si tñ hoi posse.

Sed q sacerdotib⁹ cõfiteri oporteat: nõ solũ illa auctoritate Jacobi. Cõfitemini alterutrũ pcta uestra ⁊c. sꝫ ẽt alioꝝ plurib⁹ testimonijs cõprobat. Ait eni Aug. Judicet seip sum hõ uolũtarie dũ põt: ⁊ mores cõuertat in melius. Ne cũ iã nõ poterit: ꝑter uoluntẽ a dño iudicet: ⁊ cũ in se ptulerit seueriſſime medicine: sꝫ tñ utiliſſime sniaꝫ: ueniat ad antistites per ꝙs illi claues mſtrant ecclie. Tanꝙ bonus iã icipiẽs eẽ filij mſnoꝝ mẽbrorũ ordine custodito: a ꝑpositis sacroꝝ accipiat satiſfactiõis sue modũ in offerẽdo sacrificio cõtriti cordis deuoti ⁊ supplex. Jd tñ agat q nõ solũ sibi ꝓfit ad salutẽ: sꝫ ẽt ad exẽplũ ceteris: ut si pctñ ei⁹ nõ mõ in graui ei⁹ malo: sed ẽt in tãto scãdalo alioꝝ est: atq boc expedire utilitati eccl̃ie videt antistiti: in notitiã multoꝝ: uel totꝰ plebis agẽ pniaꝫ nõ recuset: ne letali plage ꝑ pudorẽ addat tumorẽ. Cũ tãta est plaga pcti ⁊ ipet⁹ morbi: ut medicamẽta corꝑis ⁊ sanguinis dñi differẽda sint auctoritate antistitis: dꝫ se remouẽ ab altari ad agendam pniaꝫ: ⁊ eadẽ reco͡ciliari. Itẽ leo papa. Multiplex miſericordia dei ita lapsib⁹ subuenit humanis: ut nõ mõ per baptiſmũ sꝫ ẽt per pniaꝫ spes vite reparet: sic diuine uolũtatis ꝑsidijs ordinatis: ut idulgẽtiã dei nisi supplicatiõib⁹ sacerdotũ nequeãt obtinẽ. Cui eni hãc ꝓpositis eccl̃ie tradidit ptãtẽ: ut cõfitẽtib⁹ pnie satiſfactionẽ darẽt: ⁊ eosdẽ salubri satiſfactiõe purgatos: ad coꝛonez sacroꝝ per ianuã reconciliationis admitterẽt. Itẽ Aug. Quẽ penitet oĩno peniteat: ⁊ dolorẽ lachrymis oñdat. repñtet vitã suã deo per sacerdotẽ. ꝑueniat iudiciũ uel per cõfessionẽ. Precepit eni dñs mũdãdis ut oñderẽt ora sacerdotibus: docẽs corꝑali pñtia cõfitẽda pctã nõ per scripta manifestãda. Dixit eni: ora monstrate: ⁊ oẽs: nõ vn⁹ ꝓ oib⁹: nõ aliũ statutis nũciũ qui ꝓ uobis offerat mun⁹ a moꝝ se statutũ: sed qui per uos peccastis: per uos erubescatis. Erubescentia eni ipsa ptẽ bẽt remissiõis. Ex miſericordia eni hoc ꝑcepit dñs ut nemo peniteret in occulto. In hoc eni q per seipꝫ dicit sacerdoti: ⁊ erubescentiã vincit timore offensi: fit uenia criminis. Fit eni ueniale per cõfessionẽ: qõ criminale est in opatiõe: ⁊ si nõ statiꝫ purgat: fit tñ ueniale qõ cõmisit mortale. Multũ eni satiſfactiõis obtulit q erubescẽtie dñans nihil eoꝝ que cõmisit nũcio dei negauit. Deꝰ eni q miſericors ⁊ iuſtꝰ ẽ sicut ꝟuat miſericordiã in iuſtitia: ita ⁊ iuſtitiã i miſericordia. Opꝰ eni miſericordie est peccãti pctã dimittẽ: sꝫ opꝫ ut iuſtꝰ miſereat iuſte. Cõsiderat eni si dignꝰ est nõ dico iuſtitia: sꝫ ⁊ miſericordia. Juſtitia eni sola dãnat: sꝫ dignus est miſericordia qui spũali labore querit gr̃az. Laborat eni mẽs patiendo erubescẽtiã. Et qñ uerecũdia magna est pena: qui erubescit ꝓ cbio: fit dignꝰ miſericordia. Vñ ꝑz: q ꝙto plurib⁹ cõfitebit in tẽpore uenie turpitudinẽ criminis: tãto facilꝰ cõsequit gr̃az remissiõis. Ipsi enim sacerdotes plus pñt ꝓficẽ: plus cõfitẽtib⁹ parcẽ. Itẽ leo papa. Quãuis plenitudo fidei videat eẽ laudabilis que ꝑ dei timorẽ apud hoies erubescere nõ uereꝰ: tñ q nõ oĩno sũt huiusce modi pctã: ut ea qui pniam poscũt nõ timeãt publicari: remoueat ipꝛobabilis consuetudo ne multi a pnie remedijs arceant: dũ aut erubescũt aut timẽt inimicis sua facta reserare: qꝫ

ꝑsit legũ ꝓcelli ꝓstitutione. Sufficit eni ꝓfessio que primũ deo offert: ⁊ tunc ẽt sacerdoti: qui ꝓ delictis penitẽtiuꝫ precatoꝝ accedit. Cũc eni plures ad pniaꝫ poterũt ꝓuocari: si ꝑpli auribꝰ nõ publicet ꝓscia ꝓfitentis. Ex bis alijsq plurib⁹ idubitãter ostẽdit: oportẽ deo primum: ⁊ deinde sacerdoti offerri ꝓfessionem: nec aliter posse peruenire ad ingressum paradisi: si assit facultas.

¶ De tertio articulo. s. an sufficiat ꝓfiteri laico.

Nunc primusq pmissis auctoritatib⁹: que bis ꝓdicere videnꝫ: rideamus: tertiã qõnẽ ĩtueamur. Qõ eniꝫ scda qõ ꝓtinebat. s. an sine ꝓfessiõe ⁊ iudicio sacerdotis soli deo ꝓfiteri sufficeret: expeditũ est ⁊ certificatũ pmissis testimonijs: q nõ sufficit ꝓfiteri deo sine sacerdote: nec est uere humilis ⁊ penitẽs si non desiderat ⁊ reqrit sacerdotis iudiciũ. Sed nũ qd equalet alicui ꝓfiteri socio uel ꝓrio suo: saltẽ cũ deest sacerdos? Sane ad hoc põt dici q sacerdotis examẽ reqrẽduꝫ est studiose: q sacerdotib⁹ ꝑcessit de⁹ ptãtẽ ligãdi atqꝫ solueẽdi. Et iõ qb⁹ ipsi dimittunt ⁊ de⁹ dimittit: si tñ defuerit sacerdos ꝓrio uel socio est faciẽda ꝓfessio. Sed curet glꝫ sacerdotẽ querere qui sciat ligare ⁊ soluere. Tale eni esse oportet qui alioꝝ crimina diiudicat. Unde Aug. Qui vult ꝓfiteri pctã ut ueniat gr̃aꝫ: querat sacerdotẽ qui sciat ligare ⁊ soluere: ne cũ negligẽs circa se extiterit: negligat ab eo qui eũ miſericorditer monet ⁊ petit: ne ambo in foueã cadãt: quã stultꝰ euitare noluit. Tãta ita qꝫ vis ꝓfessiõis est: ut si deest sacerdos ꝓfitea tur ꝓrio. Sepe eni ꝓtingit q penitẽs nõ põt uerecũdari corã sacerdote: quem desideranti nec tps nec locus offert: ⁊ si ille cui confitebit ptãtẽ nõ bẽat soluẽdi: fit tñ dignꝰ uenia sacerdotis desiderio qui crimẽ cõfitẽt socio. Qũdati eni sũt leprosi dũ ibãt ora uel se oñdẽ sacerdotib⁹: anteqꝫ ad eos pueniret. Vñ patet deũ ad coꝛ ĩspicẽ: duꝫ ex necessitate ꝓhibent ad sacerdotes puenire. Sepe qdẽ querũt eos sani ⁊ leti. sꝫ dũ querunt anteqꝫ pueniũt moriunt. Sꝫ miſericordia dei ubiqꝫ est: qui ⁊ iuſtis parcẽ nouit ⁊ si nõ tã cito sicut solueremt a sacerdote. Qui g oĩno ꝓfitet: sacerdoti meliori qꝫ põt ꝓfiteat. ⁊ si pctñ occltũ ẽ: sufficiat referre i notitiã sacerdotis. Nã i resurrectiõe puelle pauci iterfuerũt q videret. Nodũ eniꝫ erat septa nodũ exꝑtã delata: nodũ exꝑ domũ i notitiã portata. Jnt⁹ resuscitauit quã iu⁹ iuenit: relictis solis Petro ⁊ Jacobo ⁊ Joã ne ⁊ ꝑe ⁊ mre puelle: in qb⁹ figuraliꝫ cõtinẽtur sacerdotes eccl̃ie. Quos aũt exꝑ iuenit: aduertẽdũ quõ suscitauit. Flebat enim turba post filiũ vidue: fleuit martha ⁊ maria supplicãtes ꝓ ffre. flebat ⁊ turba mariã secuta. In quo docemur publice peccãtib⁹ nõ ꝓpriuꝫ sꝫ eccl̃ie sufficẽ meritũ. Laboret ergo penitẽs in eccl̃ia eẽ ⁊ ad eccl̃ie vnitatẽ tẽdẽ. Nisi eniꝫ vnitas eccl̃ie succurrat: nisi qõ deest pctõri sua oꝛone cõpleat: ⁊ de manib⁹ inimici nõ eripiet aia mortui. Credendũ est eni q oẽs oꝛones ⁊ elemosyne eccl̃ie: ⁊ opa iustitie ⁊ miſericordie succurrant recognoscenti mortẽ suã ad cõuersionẽ. Jõqꝫ nemo digne penitẽ põt: quẽ non sust: neat vnitas eccl̃ie. Jõqꝫ nõ petãt sacerdotes per aliquã culpaꝫ ab vnitate eccl̃ie diuisos. Ex bis satis apꝛit ⁊ absoluit ꝑmisse qõnis articulus. Querendus est eni sacerdos sapiẽs ⁊ discret⁹: qui cuꝫ ptãte sil bẽat iudiciũ: qui si forte defuerit: cõfiteri doꝫ socio. Beda vo iter cõfessionẽ uenialiũ ⁊ mortaliũ distinguit sup illũ locũ. Cõfitemini alterutrũ pcta uestra. Ait eni. Coeqlibus quotidiana ⁊ leuia: grauiora vo sacerdoti pãdamus: ⁊ qꝫto iusserit tpe purgare curemus: q sine cõfessiõe emẽdatiõis pctã nequeũt dimitti. Sꝫ ⁊ grauiora coeqlib⁹ pãdẽ da sũt: cũ deest sacerdos ⁊ urget piculũ. Venialia vo ẽt sacerdotũ ablata copia licet cõfiteri coeqli: ⁊ sufficit ut qbusdã placet. si tñ ex cõtẽptu non ꝑmittat sacerdos. Tutius est tñ ⁊ pfecti⁹ utriusq gñis pctã sacerdotib⁹ pãdere: ⁊ cõsiliũ medicine ab eis quererẽ: quib⁹ concessa est potestas ligandi ⁊ soluendi.

¶ Hic apit qlit supradicte auctes ĩtelligẽde sit.

Quum ergo ex bis alijsq plurib⁹ testimonijs ꝑspicuũ fiat ⁊ euitabiliꝫ constet pctã primũ deo: deide sacerdoti eẽ cõfitẽda: ⁊ si ipse defuerit: etiã socio. Illud Joãnis chrisostomi supius positũ nõ est ita itelligẽdũ: ut liceat alicui si tps bẽat sacerdoti nõ cõfiteri: sꝫ q sufficit ubi crimẽ occltũ ẽ soli deo ꝑ sacerdotẽ dicẽ ⁊ seꝛ. Nec opꝫ publicari corã multis qõ occltũ ẽ. Qõ notauit dicẽs: nõ tibi dico ut te ꝓdas i publicũ. Sicẽ eni publica noxa publico eget remedio: ita occlta secreta ꝓfessiõe ⁊ occulta satiſfactiõe purgat. Nec necesse est ut qõ sacerdoti semel cõfessi sum⁹: iterũ cõfiteamur sꝫ lingua cordis nõ carnis apud uerũ iudicẽ id iugit cõfiteri debem⁹. Vñ ides Joãnes ait. Nũc aũt si recorderis pctõrum tuoꝝ: ⁊ frequẽter ea in cõspectu dei ꝓnũcies

Universidad de Deusto Biblioteca

ꝛ pro eis deꝑceris: citius illa delebis. Si vo obliuiscaris: tūc eo ꝓ recordaberis nolēs: qñ publicabunt: ꝛ in cōspectu oiuz amicoꝝ ꝛ inimicoꝝ ſcōrūqz angeloꝝ ꝓferent. Jta ēt illō Amb. Lachryme lauāt delictū qō uoce pudor est ꝓfiteri: ad publicā pniaz referēdū est. Jbi enī vtutē lachrymarū ꝛ ꝓfeſſiōis oñdēs ſignificare uoluit q lachryme occulte ꝛ ꝓfeſſio ſecreta ſicut que fit ſoli ſacerdoti: lauāt delictū: qō pudet aliquē publice ꝓfiteri. Quod vo dicit ſe lachrymas petri legiſſe: nō ſatiſfactionē ꝛ ꝓfeſſionē: per hoc non excludit illa. Multa enī facta ſūt que ſcripta nō ſūt: ꝛ forte nōdū facta erat iſtitutio ꝓfeſſiōis: que mō est. Silr ꝛ illud ꝓſperi. Si ſui iudices fiāt mutabūt eterna ſupplicia. ꝛ illud. Facilius deuz placabūt ſibi: qui aut ꝓpriis ꝓfeſſiōib⁹ crimē ꝓdūt: aut neſciētib⁹ aliis in ſe ſniaz excoicatiōis ferūt: ad publicā ꝓfeſſionē ꝛ ſatiſfactionē referri opz. Nō enī ſolis ſacerdotib⁹ ius ligādi atqz ſoluēdi datū est: ſi cuiqz ſuo arbitrio ſe pena uel excoicatiōis ſnia ligare ꝛ abſqz ſacerdotali iudicio ſeipz deo ꝛ alteri recōciliare licet. Qđ eccl̄iaſtice iſtitutiōi ꝛ ꝓſuetudini penit⁹ repugnat. Poti⁹ ergo ſi publice peccaſti: publice cōfitē te reū ꝛ emēda. Si vo occulte deliqſti: etiā ſic nō taceas. nec tñ dico ut publices: taciturnitas enīm pcti ex ſupbia naſcit cordis. iō eni pctm ſuū qs celat: ne reputet foris: qlē ſe iā dīno cōſpectui exhibuit: qđ ex fōte ſupbie naſcit. Spēs eni ſupbie est ſe uelle iuſtū videri: qui pctōr est: atqz hypocrita cōuincit: qui ad iſtar primoꝝ parētū ul tergiuerſatiōe vboꝝ pctā ſua leuigare ꝓtēdit: uel ſicut cayn pctā ſua reticendo ſupprimere querit. Ubi ergo ſupbia regnat ꝛ hypocriſis humilitas locū nō hēt. Sine humilitate vo alicui ueniā ſpare nō licet. ubi est ergo tacurnitas ꝓfeſſiōis: nō est ſpanda uenia criminis. Jā certiſſime liquet qz ſit deteſtabile pcti ſilētium. ꝛ ecōuerſo qz ſit neceſſaria ꝓfeſſio. Est enī ꝓfeſſio teſtimoniū ꝓſcie deū timētis. Qui enī timet iudiciū dei pctm nō erubeſcit ꝓfiteri. Perfect⁹ timor ſoluit oēz pudorē: ꝓfeſſio pcti pudorē hēt: ꝛ ipſa erubeſcētia est grauis pena. Jōqz iubemur ꝓfiteri pctā ut erubeſcētia patiamur pro pena. Nā hoc ipz ps est diuini iudicij. Si ergo querit ad qd cōfeſſio ſit neceſſaria: cū in cōtritiōe iā deletū ſit pctm. dicim⁹ qz quedā punitio pcti est ſicut ſatiſfactio opis. Per cōfeſſionē etiā itelligit ſacerdos q̄d debeat iudicare de crimine. Per eā quoqz peccator ſit humilior ꝛ cautior.

Dist.XVII. Qō.I.

Postqz diſtinxit magr pnie ptes: hic mouet q̄ſdā qōes de ptibus illis. Et diuidit in ptes duas. Jn p⁹ mouet qōes. Jn 2⁹ ꝓſequit eas ibi. Dicūt eniz q̄dā ꝛc. Et hec ps diuidit in duas. Jn p⁹ ꝓſequit vnā qōnē de cōparatiōe ꝓtritiōis ad ꝓfeſſionē: utrū. ſ. per ſolā ꝓtritionē aut ꝓfeſſionē pctm dimittat. Jn 2⁹ ꝓſequit qōnes de ipſa ꝓfeſſiōe ibi. Jaz fm qōnis articulū ꝛc. Circa pmū tria facit. p⁹ ponit rōnes ad ptem affirmatiuā. 2⁹ ad negatiuā ibi. Oz qui negēt ꝛc. Jz⁹ determiat vitatē ibi. Quid igit ſup his ꝛc. Jaz fz qōnis ꝛc. Jbi ꝓſequit qōnes de ipa ꝓfeſſiōe fz ſe. Et diuidit in ptes duas. Jn p⁹ ꝓſequit qōnes ſupius motas de ꝓfeſſiōe ex pte ei⁹ cui faciēda est ꝓfeſſio. Jn 2⁹ excludit ex dictis riſionē ad q̄dā qōnē de nēcitate cōfeſſiōis ibi. Si g̃ querit ad q̄d ꝓfeſſio ꝛc. Prima in tres. Jn p⁹ ꝓſequit ſcōam qōnē ſupius mota. ſ. utrum opozteat hoi ꝓfiteri: an ſufficiat ꝓfeſſio deo facta ponēdo rōnes ad vitatē ꝛ ꝫ vitatē. Jn 2⁹ ꝓſequit tertiaz qōnē. ſ. an opozteat ſacerdoti ꝓfiteri: ul poſſit fieri cui cūqz ibi. Nūc puſq: ꝑmiſſis ꝛc. Jn 3⁹ reſpōdet ad obiectiōes ſcōe qōnis ꝫ vitatē factas ibi. Cū igit ex his alijs ꝛc. Prima in duas. Jn p⁹ obijcit ꝫ vitatez. Jn 2⁹ pro ipſa ibi. Sz q ſacerdotib⁹ ꝛc. Nūc puſ q̄ ꝑmiſſis ꝛc. Dic duo facit. p⁹ oſtēdit qñ facultas adeſt ꝓfeſſio faciēda est ſacerdoti. 2⁹ diſtinguit in hoc de confeſſione uenialium uel moztalium fm Bedā ibi Beda vo inter confeſſionez ꝛc.

Qō.I.

Hic est triplex qō. Prima de iuſtificatiōe ipij. Scōa de cōtritione. Tertia de ꝓfeſſiōe. De ſatiſfactione autē in 15. diſ. dictū est. Circa primū queruntur quinqz. Primo qd ſit iuſtificatio ipij. Scōo que ꝑexigunt ad ipſam. Tertio que concurrunt ad ipſam. Quarto de ordine ipſorum. Quinto qualis ſit.

Ad primū sic ꝓcedit. Videt q hec aſſignatio que ponit Ro.8. in glo. ſit icōpetēs. ſ. iuſtificatio est remiſſio pctōrū ꝛ ꝓſumatio bonoꝝ operū. pctā enī inficiūt oēs potentias: ſz iuſtificatio est in ſola uolūtate: qz Fz Anſel. Juſtitia est rectitudo uolūtatis p se ſuata. g̃ cū iuſtificatio ſit nihil aliud q̄ iuſtitie adeptio videt q nō ſit remiſſio oiuz pctōrū. ¶ Ꝑ. Bern. dicit q iuſtificatio est reuelatio dini ꝓſilij. ſz dīnū ꝓſiliū reuelat aliqñ eis q̄bus non dimittit pctm: ſicut p3 de Nabuch. Dañ. 2. g̃ iuſtificatio nō est pctōruz remiſſio. ¶ Ꝑ. iuſtificatio ut q̄dā dicūt est effect⁹ iuſtitie g̃nalis in qua de impio fit pius. remiſſio aūt pctōrū nō est effectus iuſtitie: ſed gr̃e. g̃ iuſtificatio nō est remiſſio pctōrū. ¶ Ꝑ. ꝓſumatio bonoꝝ operū in penitēte fit per ſatiſfactionē. ſed hō iuſtificat per ſolā ꝓtritionē ante ſatiſfactionē ut ex lra habet. g̃ iuſtificatio nō est ꝓſumatio bonoꝝ opez. ¶ Ulteri⁹ vi q iuſtificatio ſit aliud ꝫ vocatio: qz Ro. 8. q̄tuor per ordinē recitant. ſ. ꝑdeſtinatio: uocatio: iuſtificatio: magnificatio. ſed 2ᵐ horꝝ diſtat a p⁹. g̃ ꝛ tertiū differt a ſcōo. ¶ Ꝑ. vocatio ēt est in pctō exiſtentiū. Prouer. p⁹. Vocaui ꝛ renuiſtis. ſz iuſtificatio nō: cū ſit pctōrū remiſſio. ergo iuſtificatio nō est vocatio. ¶ Ꝑ. vocatio ipoztat diſtātiā in eo qui vocat. ſz iuſtificatio ipoztat appzoximationē ad deū in eo qui iuſtificat. g̃ iuſtificatio nō est vocatio. ¶ Sed ꝫ glo. Ro. 8. q vocare est cognitionē de fide adiuuare. ſed iſtud adiutoriū nō est per gr̃az gratis data: qz ſic ēt ēt maloꝝ qō est ꝫ itētionē glo. ibidē. g̃ est per gr̃am gratuz facientē. ſz ifuſio gr̃e gratū faciētis est iuſtificatio. g̃ vocatio est idē q iuſtificatio. ¶ Ꝑ. idez p eēntia est motus a termino ꝛ ad terminū oppoſitū: ſicut de albedine ad nigredinē. ſed vocatio dicit motū a termino. ſ. a peccato: iuſtificatio dicit acceſſum ad terminum. ſ. iuſtitiam. ergo iuſtificatio ꝛ vocatio ſunt idem.

¶ Ulterius videt q iuſtificatio nō ſit idez q renouatio mētis: ꝛ ſanatio: qz iuſtificari pōt aliqs in hac vita: nō aūt renouari uel ſanari. g̃ iuſtificatio nēdū illoꝝ est. ꝑbatio medie q̄tū ad iuſtificationē est ex hoc qō dī Ro. 6. Juſtificati g̃tis ꝛc. g̃tū ad ſanationē p3 per id qō dī in glo. ſup illud pſal. Qui ſanat oēs ifirmitates tuas. q in fine ſanabit languores qñ coꝛruptibile hoc induet icoꝛruptionē: qō nō erit in hac vita. g̃tū ad renouationē aūt ex hoc qō dī in glo. ſup illō Ro. 6. In nouitate vite ambulem⁹ qō in futuro in imoꝛtalitate ꝓficit. ¶ Ꝑ. cōtrū oppoſita differūt: ipa ēt differūt. ſz oppoſita hoꝝ ſūt diuerſa ꝛ noie ꝛ rōne: qz iuſtificationi opponit ipietas: renouatiōi uetuſtas: ſanationi ifirmitas. g̃ nō ſūt idē. ¶ Sz ꝫ. renouatio mētis: ꝛ ſanatio ſit per peccatorū dimiſſionē. ſed iuſtificatio nihil aliud est q̄ pctōrū remiſſio. ergo videt q iuſtificatio ſit idez q renouatio uel ſanatio mentis.

¶ Ulterius videt q iuſtificatio nō reducat ad attributū miſericordie: qz fm Aug. Maius est de ipio facere piū q̄ creare celū ꝛ terrā. ſz creatio celi ꝛ terre pp hoc q infinitā potētiā oñdit reducit ad attributū potētie. g̃ ꝛ iuſtificatio impij. ꝛ nō ad miſericordiā. ¶ Ꝑ. de⁹ inq̃tū est bon⁹ facit oia bona. g̃ inq̃tū est iuſtus facit hoies iuſtos. ſz iuſtificare nihil aliud est q̄ iuſtū facere. g̃ iuſtificatio reducit ad attributū iuſtitie magis q̄ miſericordie. ¶ Ꝑ. Ambr. dicit: q ꝓcedit q̄dā in pctōrib⁹ q̄ digni ſūt iuſtificatiōe. ſed ad iuſtitiā ꝑtinet reddere alicui hoc q̄ dign⁹ est. g̃ iuſtificatio reducit ad attributū iuſtitie. ¶ Sz ꝫ. miſeria hois in pctō ꝓncipalr ꝓſiſtit. miſeros eni facit pp̄los pctm eſſe. ſz miſeriā remouere ad miſericordiā ꝑtinet. g̃ cū iuſtificatio ſit pctōrū remiſſio: videt q ad attributū miſericordie reducat. ¶ Ꝑ. iuſtificatio fit per gr̃am. ſz gr̃a est effectus miſericordie: ut p3 p illud qō apls iducit Ro. 9. Miſereboꝝ cui miſereboꝝ ꝛc. g̃ ꝑtiet ad miſericordiā.

Rñdeo dōm ad p⁹ qōnē: q iuſtificatio de ſui rōne ipoztat motū ad iuſtitiaz. iuſtitia aūt fm phm in. 5. eth. tribus modis dī. vno eni mō est ſpālis vt⁹ eqlitatē ꝓſtituēs in cōmutatiōib⁹ ꝛ diſtributiōib⁹ coicabiliū bonoꝝ que ſūt nēcia in vita. alio mō est nomē gñale ad oēs vtutes fm q act⁹ earū ad bonū cōe ordinat fm directionē legis. tertio mō ipoztat quēdā ſtatū rectitudinis in hoie q̄tū ad ptes ipſi⁹: put. ſ. aliq̄ ps aie ſuo ſupiori ſbdit: ſiue alij pti ſiue ipſi deo. ꝛ hac iuſtitiā noiat phs metaphoricā: eo q diuerſe ptes hois cōputant q̄ſi diuerſe pſone. hec aūt rectitudo per qōlibet pctm tollit ꝛ per gr̃az repat. vñ hec iuſtitia gñalis ēt dī inq̃tū oēs vtutes icludit: nō q̄dez per modū toti⁹ uł⁹: ſic ꝓcedēs iuſtitia. ſz gñalis dicit per modū toti⁹ itegralis: ꝛ ad hāc iuſtitiā mot⁹ iuſtificatio dī. in q̄libet aūt motu est receſſus a termino: ꝛ hoc i q̄dicta aſſignatiōe tāgit i hoc q dī remiſſio peccatoꝝ: ꝛ acceſſus ad terminū qui tangitur in hoc q dicitur. ꝛ conſumatio bonorum operum.

Ad primū g̃ dōz: q tota iſta rectitudo a uolū tate originalr est que est ꝑn⁹ merēdi ꝛ demerēdi: ſz ēt est in alijs ptib⁹ aie q̄ſi rectificatis ſicut in ſbo. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q reuelatic ſumit ibi mālit ꝓ eo. ſ. in q̄ ꝓſiliū reuelat. ꝓſiliū aūt dine ꝑdeſtinatiōis fuit de iuſtificatiōe. vñ hoc ꝓſiliū reuelat per ipſam iuſtificationē: ſic effect⁹ per cauſam ꝛ ſic obiectio ceſſat. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q iuſtificatio pōt ſumi dupl̄r: ul fm q rñdet ad iuſtificari: ꝛ ſic dicit motum ad iuſtitiā ꝑdictā: uel fm q ſumit ad iuſtificatū eē: ꝛ ſic est effect⁹ formalis iuſtitie ꝑdicte: qz ea aliq̄d formalr iuſtificatū est: ſic abbedine ablatū. ſic aūt ab eēntia aie potētie fluūt: ita rectitudo potētiaz a gr̃a que est eēntie pfectio: ꝛ iter ipſas potētias uolūtas que alias mouet ꝛ eis rectitudinē q̄dāmō largit. ꝛ ideo ꝓdicte iuſtitie cā ꝑma est gr̃a ꝛ ꝑnter charitas que uolūtatē ad fi nē ꝑficit a q̄ est rectitudo ꝑdicta: ꝛ pp hoc ipſa iuſtificatio ꝛ pctōrū remiſſio est effect⁹ iuſtitie gñalis ſicut cauſe formalis ꝓxie: ſz charitatis ꝛ gr̃e ſic cārū cauſe ꝓxie: ſic aliqs eqtus dī ꝛ eqlitate ꝛ q̄tate que est eq litatis cā: ꝛ qz a ꝓximis cauſis uel terminis aliq̄d denoiari dz: iō ꝑdict⁹ mot⁹ uel terminatio mot⁹ magis denoiat a iuſtitia q̄ a charitate uel gr̃a. ¶ Ad 4ᵐ dicēdū: q ꝓſumatio bonoꝝ operū pōt accipi uel in exeꝛcitiōe ipoꝝ: ꝛ ſic ꝓcedit obiectio: ꝛ ſic nō accipit hic. uel in ifuſiōe habituū a q̄b⁹ opa bona pfectionē hñt: ꝛ ſic dī hic cōſumatio bonoꝝ operū iuſtificatio.

¶ Ad 2ᵃᵐ qōnē dōz: q vocatio est duplex: quedā exterior: ut que fit per ꝑdicatorē: ꝛ hec nō est iuſtificatio: ſz diſponit ad eā. quedā vo interior: ꝛ hec qñq; q̄dē nō ptingit ad finem ſuum ex uocati defectu: ꝛ hec uocatio nihil aliud est q̄ aliqs iſtinct⁹ uel mot⁹ ad bonuz a deo imiſſus: ꝛ hec ēt uocatio nō est idē q iuſtificatio ſz vla ad illā. qñq; aūt ptingit ad finē qñ. ſ. aliqs audit uocatē: ꝛ uenit ad chm: ut dī Jo. 6°. Omis qui audiuit a ꝑe ꝛ didicit uenit ad me: ꝛ hec uocatio idē est q iuſtificatio fm ſbaz: ſz differt rōne: qz uocatio dī fz q p ifuſionē gr̃e: ꝛ auxiliū hō a pctō retrahit: ſz iuſtificatio reſpicit terminū ad quē. ſ. ꝑdicte rectitudinis ſtatū ꝛ ſic uocatio ſumit Ro. 8° ut p3 per glo. auxiliū enīm qō fidei nos uocādo de⁹ ꝑſtat est gr̃a que facit fidē p dilectionē opari. vñ illoꝝ. 4. que ibi ponunt ꝑdeſtinatio est cā iuſtificatiōis in iuſtificāte. uocatio aūt est idē iuſtificatiōi rōne differēs: ut dictū est: ſz magnificatio est iuſtificatiōis cōplemētū ſiue referat ad pfectionez gl̃ie ſiue ad pfectionē gr̃e. ¶ Ad p⁹ g̃ dōm: q uocatio ibi ꝑponit iuſtificatiōi: qz ꝑus est receſſus a termino q̄ acceſſus ad terminū. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q obiectio ꝓcedit de ꝑmis duab⁹ iuſtificationibus: nō de tertia. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q ille qui iuſtificat q̄tū ad terminuz a quo erat diſtās: ſz q̄tū ad terminum ad quem est ꝓpe: ꝛ hoc competit ei quod dictum est.

¶ Ad 3ᵃᵐ qōnē dōm: q ꝑdicta iuſtitie rectitudo metaphorice ſanitas aie dī ꝛ nouitas ipſi⁹: eo q ſanitas cō mēſurationē debitā in ptibus coꝛpis ipoztat. nouitas aūt itegritatē ꝛ vtutē ꝛ decorē hēt. ꝛ per hec oia patet q rectitudo potētiarū aie que iuſtitia dicit: ꝑtinet hec oia per ſilitudinē: ſz qz res aliq̄ nō est ita ſil⁹ vni q̄n posſet ēt alteri aſſilari: ide est q ea que metaphorice dicunt nō ita ꝓueniūt vni: q̄n ꝛ alij ꝓuenire poſſint: ſicut leo metaphorice ꝛ de⁹ ꝛ diabolus dī. vñ ſanitas ꝛ nouitas per ſilitudinē itegritatē gr̃e ſignificare pñt que per culpā tollit. vñ culpa ēt ſilitudinarie dī uetuſtas ꝛ languoꝝ aie: ꝛ ēt pñt ſignificare integritatē nāe quā tollit pena que ēt uetuſtaſ ꝛ lāguoꝝ dī: ſz qz culpa est cā pene: iō uetuſtas in uetuſtate: ꝛ lāguoꝝ in lāguore icludit ſic effectus in cā. p3 q̄ ipſa iuſtificatio per quā gr̃a acq̃rit ꝛ culpa tollit: renouatio ꝛ ſanatio dici pōt: q̄uis ēt ablatio pene renouatio ꝛ ſanatio dici poſſit. ¶ Ad p⁹ g̃ dōz: q̄ q̄tū ad culpā pōt fieri renouatio in hac vita: ſz nō q̄tū ad penā oīno. ꝛ ſilr est de ſanatiōe: ꝛ ſic loquunt auctes ille. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q illa

ēt per silitudinē signāt idē q impietas: ut ex dictis pz.
¶ Ad quartā qōne dōm: q in omni actione quā de° in creatura facit oia attributa ꝯcurrūt: alʒ ei° actio non eēt pfecta: ſz tn aliq ipsi° actio uel effect° actiōis vni attributo appꝛopꝛiat magis q alteri inq̄tuz illud attributū magis manifestat per talē actionē: uel effectū q̄ per aliud: sicut per reuelationē futuroꝝ manifestat plenitudo dine sapie: z iō sapie appꝛopꝛiat: z qz in iustificatiōe ipi maxie dina misericordia manifestat: iō ad hoc attributū reducit. ¶ Ad pmū g dōm: q difficultas que est in iustificatiōe ipi maxie est ex icōgruētia ipi ad iustificatiōis effectū suscipiēdū: z iō qn talis effect° in ipz iducit: magis idicat misericordiaz q̄ potētiā. ſz effect° creatiōis difficultatē hēt pp magnitudinē facti uel pp modū faciēdi: qz ex nihilo fac aliqd: z iō manifestat maxie potētiā. ¶ Ad 2m dōz: q iustificatio manifestat iustitiā dinā: sic cām exꝑlarē: sed misericordiā sic cām efficiētē: effect° aūt ꝓpe cāe efficiēti rndet: ſz bonitas creature manifestat bonitatē dinā utroq̄ mō: qz bonitas mouet ipm ad coicādū si milē bonitatē: ſz misericordia magis mouet ad iustificādū q̄ iustitia. ¶ Ad 3m dōm: q illud nō est itelligē dū q aliqs ante iustificationē sit sufficienter dignus: alʒ gra nō eēt gra: ſz qz est in ipso aliq dispositio ad iustificationē qua est minus indignus q̄ alij. vnde talis dignitas ad iustitiam non sufficit.

Ad 2m sic ꝓcedit. Videt q ꝓparatio per quā aliqs facit qō in se est ad iustificationē nō ꝓexigat. Ille eni qui ad peccādū nititꝝ nō ꝓparat se ad graz faciēdo qō in se est: ſz aliqn aliqs iustificat qui ad pctm tēdit: sic de Paulo pz Act.9°. g pdicta ꝓparatio ad iustificationē nō ꝓexigit. ¶ Ꝑ. maioz est charitas in deo q̄ illa quā hoi ꝓcipit: ſz hoi ꝓcipit ut bn faciat inimicis. Matth.5°. g ipse multo fortiꝰ bnfacit iustificādo his qui peccādo inimicitias ꝯ ipz exercēt: z sic idē qō ꝑus. ¶ Ꝑ. dei bōitate nihil maius cogitari pōt: ſz bonū est diffusiuū sui ſm Dio^m cū g maioz diffusio bonitatis eēt si ēt renitētib° oaret gra: videt q gre infusio per quā fit iustificatio ꝓparationē nō ꝓexigat. ¶ Sz ꝯ: ille qui clausuz hēt oculuz malē nō pōt lumē māle suscipe: ſz ille qui se nō ꝓparat faciēdo q in se est nō aplt oculū spūalē quē peccando clausit. g nō pōt lumē gre spūale recipe: z sic nō pōt iustificari. ¶ Ꝑ. Aug. dicit. Qui creauit te sine te: non iustificabit te sine te. g ꝓexigit ꝓparatio ex pte nostra.

¶ Ulteri° videt q nihil sit in hoie qō facē possit: ut ad graz habēdā se ꝓparet: qz sup illud Exo. Induraui coz ei° zc. dicit glo. q ita iduratū est coz ei° q nihil poterat facē acceptabile deo: ſz nihil ad graz hñdā ꝓparat: nisi op° acceptabile deo. g nō erat in eo facē aliqd per qō se ꝓparet: z eadē rō est de aliꝭ. ¶ Ꝑ. Aug. dicit: q cū fides iustificationē ipetrat uolūtaz ꝓcomitat graz nō ducit: ē pedissequa nō ꝑuia: ſz si hō posset se ad graz nōdū hītā ꝓparare uolūtas ei° eēt ꝑua gre. g nō pōt hō aliqd facē p qō se ad graz ꝓparet. ¶ Ꝑ. nullus pōt se ad graz ꝓparare: nisi recte agēdo. ſz ſm Aug. in lib. retracta. A moztalib° recte nō viuit: nisi ꝑus libero arbitrio a pcti pzauitate libereť: qō fit per graz. g ante graz hītā nō pōt se ad graz ꝓpare. ¶ Ꝑ. fides itētione dirigit: ſz opatio que sine recta itētiōe fit nō pōt ad graz ꝓparare. g opz q fides ꝓcedat ꝓparationē: z ita cū fides ad graz ptineat: ut Aug. ex uerbis aplī ꝓbat. ante graz ꝓparatio ad graz esse nō pōt. ¶ Sz ꝯ. de° nō ꝓcipit hoi ipole: sed ꝓcipit ei q se ad graz aliqd faciēdo ꝓparet: ut pz Iac. Appꝛopinquate deo: z appꝛopinquabit uobis. ergo possibile est homini facere q se ad gratiam ꝓpareꝑ.

¶ Ulteri° videt q nō sit necium eū qui facit qō in se est iustificari. illud eni qō fit gtis fit ex liberalitate: nō ex necitate: ſz iustificamur gratis: ut pz Ro.3. g nō est necessariū q iustificemur gtūcūq̄z sim° ꝓparati. ¶ Ꝑ. de° cōparat ad nos: sic figulus ad lutū: ut pz Isa.64. z Iere.18. z Ro.9. ſz gtūcūq̄z lutū sit ꝓparatū nō est necessariū q ex eo formet uas. g gtūcūq̄z hō sit ꝓparat°: nō est neciuz q ei gra ifundat. ¶ Ꝑ. illud q̄ posito nece est alterū esse videt sufficiēter ad illud ordinari: ſz act° nr quf sufficiēter ad aliqd ordinat dr esse meritori° illi°. g aliqs merebit iustificationē ſm opa quibus se ꝓparauit: si nec̄io ad ꝓparationē illā sequit iustificatio. ¶ Sz ꝯ. ipole est sūmā vtatē mētiri: ſz ipsa vtas ꝓmisit se graz daturū ei qui qō in se est facit. Zach.1. Cōuertimini ad me z ego cōuertar ad uos. z Apoc.3. Siqs apuerit mihi intrabo ad eū. g nece est eū qui facit qō in se est iustificari. ¶ Ꝑ. Ro.5. sup illud, Justificati ex fide. Dicit Aug. De° recipit ꝓfugiētes ad se: aliť in eo eēt iniqtas: ſz ipole est in deo eē iniqtatē. g nec̄iuz ē q iustificet illos q̄ faciūt qō in se est.

Rñdeo dōm ad ꝑmā qōnē: q uoluntas que est susceptiua pfectiōis iustitie nō pōt huic pfectiōi subꝛi ab extrinseco agēti cui nil ꝓferat: qz hoc eēt per violētiā agēs que in uolūtatē nō cadit cū cogi nō possit: z iō opz q ipsa coopatio dr ꝑatio ad graz que facit qō in se est: ſz nō semp opz q talis ꝓparatio tpe iustificationē ꝓcedat: sic opz in mutationib° nālib° q alteratio tpe semp ꝓcedat gnationē: qz cum act° uolūtatis sit in sua ptāte a ꝓncipio pōt eē tātū itē sus gtū sufficit ad ꝓparationē: sed dispositio nālis ad formā successiue ad hāc itēsionē ꝓcedit in illis aūt qui nō per ꝓaz uolūtatē culpā icurrūt z usum uoluntatis non habent: non exigitur ex parte eorum aliqua ꝓparatio sicut de pueris patet in baptismo.

Ad primū g dōz: q iustificatio de qua nūc loq̄mur semp est cū coopone uolūtatis que ꝓparatio dr: ſz hec coopatio: ut dictū est qñqz diu ante icipit q̄ gra ifundat: qñqz aūt qz pfecta est: ita tim iustificationē adiūcta hēt. vñ pōt ꝓtingē q aliqs dū est in ꝓposito z itētiōe peccādi subito ei° uolūtas ꝑuertiť ad deū uel ex aliq exteriori occasionē accipiēs sicut fuit in Paulo: uel ēt ex aliq iteriori istinctu quo coz hoīs mouet a deo. vñ nō sequtur q talis graz hēat nō faciēs qō in se est. ¶ Ad 2m dōm: q hoi nō ꝓcipit q illa bona faciat inimicis suis: q̄rū capaces nō sūt: ſz illa que suscipe pñt: z hoc de° maxie iplet: qz bona q̄bus capaces sūt. s. nālia eis largit qui ꝯ ipm peccando inimicitias exercēt: boni tn gre capaces nō sūt nisi uolūtate ꝓsentiēte: z sic qō ipse parat° est dare illi recipe uolūt. ¶ Ad 3m dōm: q talis diffusio boni nō pōt intelligi nisi aliquis perfectionē illā suscipiat cui renitēs non est capax: z ideo ratio illa ꝓcedit ex fallo.

¶ Ad 2am, q. dōz: q ꝓparatio que exigit in mā ad hoc q forma suscipiat: duo icludit. s. q sit in debita ꝓpoꝛtiōe ad formā z ad agēs: qō dr forma iducē: qz nihil se educit de potētia in actū: debita aūt ꝓpoꝛtio ad suscipiēdū actū agētis attēdit ſm debita appꝛoxiationē ad agēs. In spūalib° aūt nō est itelligēda localis appꝛoxiatio: ſz spūalis que est duplr. Pꝛio per silitudinē nāe ſm q res coꝛruptibiles dicunt magis a primo distare q̄ icoꝛruptibiles. in 2° de gnatiōe. z ꝓpt hoc debili° eē recipiūt: z silr spūalia ꝓpinqꝛa eē deo q̄ coꝛporalia. z ꝓpt hoc āgeli ſm Dio. in. 4. ca. cel. hier. abūdāria de dina bōitate recipiūt. Scdo ſm affectuz qz ſm Aug. deo nō loco: ſz affectu, ꝓpinq̄m°: ſz debita

ꝓpoꝛtio māe ad formā: est duplr. s. per ordinē nālē materie ad formā: z per remotionē impedimēti. Ad hoc g q uolūtas se ad graz iustificantē ꝓparet: opz q se in debita ꝓpoꝛtiōe ad deū qui dat: z ad graz que dat ponat: ſz ꝓpoꝛtio ad deū per nāe silitudinē nō est in potestate uoluntatis: silr nec ꝓpoꝛtio capacitatis gre: qz hec ei ꝓexistit a creatiōe. vñ relinquit q in ipsa uolūtate sit appꝛopinq̄re deo per affectū z desideriū: z ordinari ad graz per remotionē impedimēti: qō ꝺdē impedimētū est pctm: z iō per displicētiā pcti z affectū ad deū se aliqs ad graz ꝓparat: z qñ hec duo efficaciť facit dr facere qō in se est: z gram recipit: de ꝑ° hoꝛ. dicit Iac. Appꝛopinq̄te deo z appꝛopinquabit uobis. de 2° Apoc.3°. Siqs apuerit mihi zc. ¶ Ad ꝑm g dōz: q si op° deo acceptabile dicat op° meritoriū: tūc pla nū est q nec Pharao: nec aliqs in pctō moztali exns pōt facē op° deo acceptū. si aūt oē op° qō est bonū ex gne z bona itētiōe factū dicat opus acceptabile deo: tūc dr pharao nō potuisse: nō qz dino nō potuerit: sed pp fixionē obstinate uolūtatis ad malū: in qua inciderat dina gra desert°. ¶ Ad 2m dōm: q uoluntas nra est dino pdisseq̄ respectu dine gre: z nullo mō ꝑua: qz ipsa uolūtas bona que gram gtūm faciētē ꝓcedit ex deo nobis ꝓuenit que gtuita sua uolūtate nos ad hoc ꝓuocat: uel flagellis uel aliq auxilio iteriori aut exteriori: nec tn uolūtas hec est ꝑua: ſz pedisseq̄ respectu gre gratū faciētis: qz nō est cā ipsi°: ſz aliqliť ad ipsam via parat. ¶ Ad 3m dōz: q sine gra gtūm faciēte nō potest recte a moztalib° vita duci ꝑz q ly recte ipoꝛtat rectitudinē ad finē ultimū ptingētē: pōt tn ēt sine ea recte aliqd agi rectitudine: quā hēt act° ex mā z circūstātijs: z sine debito: sed nō sine gra que dr gtuita dei uolūtas. ¶ Ad 4m dōm: q recta itētio ad finē ultimū determinate, ꝓducēs nō pōt eē sine fide: ſz tn finis ultim°. s. de° pōt eē in itētiōe ei° ēt qui fidē nō hēt per gnālē uel nālē cognitionē quā de deo hēt. vnde ēt ille qui fidē nō hēt pōt se ad fidē hñdā ꝓparare: z ad gratiam si ſm suam cognitionem peccatū sibi displicet: z in deum affectus eius feratur.

¶ Ad 3am questionem dicendum: q duplex est necessitas. s. necessitas absoluta z necessitas ex suppositiōe: de ꝑ° qdē necessitate loquēdo nō est necessariū eū gratia recipe q̄ se sufficiēter ad graz parat: qz nec̄as per se nec̄itas ſm quā deū nece est eē: nec̄as nec̄itas coactionis uel ꝓhibitionis in his que dina uolūtate fiunt cadere potest: loquēdo aūt de necessitate que est ex suppositiōe dini, ꝓpositi q̄ pp beniuolētiaz sue bonitatis uoluit vnicuiq̄ ea coicare ꝑ suā capacitatē: nec̄tū est q cuilibet māe ꝓparate forma ifundat: nō tn eodem mō est in oib° formis: qz forme que mediātib° secūdis agēt ib° in māz, pducunt: nec̄io in mā dispolita recipiūtur nec̄itate ꝓditiōata in, cōparatiōe ad deū: cui° vtute cetera agētia agūt: ſz nec̄itate absoluta per cōparationē ad agētia, ꝓxia que nec̄itate nāe agūt pp ordinē diuinit° eis ipolitū quē ꝓterire nō pñt. forme aūt que imediate a deo iducunt nō hñt nec̄itatē absolutaz ex pte agētis: ſz q̄dā ex pte recipientis sic in pfectionib° que sī de eē nāe: ut est aia rōnalis. forme aūt que nō dependent nāe: sic gre z vtutes imediate a deo, pducte nihil hñt de nec̄itate absoluta: ſz solū de nec̄itate ex suppōne dini ordis: ut dictū ē. ¶ Et p hoc pz rnsio ad obta: qz ꝑ° rōnes, ꝓcedūt de nec̄itate ex suppōne dini, ꝓpositi

Ad 3m sic ꝓcedit. videt q gre ifusio nō requirat ad iustificationē. nō eni min° ē iustificare q̄ creare: ſz de° creat sine medio. ergo z iustificat sine gra media. ¶ Ꝑ. in ꝓrijs mediatis vnū pōt remoueri sine hoc q alterū ponat. ſz iter statū gre z culpe est mediū inocētie stat°. g pōt remoueri culpa per iustificationē sine hoc q gra ifundat. ¶ Sz ꝯ. nulli dimittit pctm nisi rōne charitatis: qz charitas ē que vniuersa delicta operit. Pꝛouer.10. sed charitas non potest esse sine gratia: quia nunq̄ est ifozmis. ergo nec remissio peccatorum potest fieri sine gratie infusione.

¶ Ulteri° vi q nō sit nec̄ius ad iustificationē mot° liberi arbitrij in deū. ille eni qui trahit non mouet libero arbitrio. ſz ille qui uenit ad deū per iustificationē trahit. Jo.6. Nemo uenit ad me nisi pr me° traxerit illū. g in iustificatione nō est nec̄ius motus liberi arbitrij. ¶ Ꝑ. sic gra est a deo: ita z sapia: sed ad hoc q aliqs accipiat sapiam a deo nō exigit motus liberi arbitrij vñ dozmiēti dat: ut pz. 3. Regū. 3. de Salomōe. z Job 3. dr. In sōno tūc apit aures viroꝝ. g z ad graz iustificātē suscipiēdaz nō requirit mot° liberi arbitrij. ¶ Ꝑ. per baptismū aliqs iustificat: ſz in baptismo nō requirit mot° liberi arbitrij ad effectū eius suscipiēdū: qz pueri z dozmiētes ei° effectū suscipe pñt: ut dicit decretalis Inno. 3. g ad iustificationē nō requirit mot° liberi arbitrij in deū. ¶ Sz ꝯ. Aug. dicit. Qui creauit te sine te: nō iustificabit te sine te. g requirit mot° liberi arbitrij in deum ad iustificationē. ¶ Ꝑ. Bern. dic°: q donū gre tā ablqs ꝓfectu recipiētis eē nō pōt: q̄ absq̄ gratuantis: sed consensus non est sine motu liberi arbitrij ergo motus liberi arbitrij ad iustificationem requirit.

¶ Ulteri° vi q iste mot° liberi arbitrij i deū nō sit motus fidei: qz ad hoc q de° appꝛopinquet nobis per iustificationē: opz q nos appꝛopinquem° ei p affectū: ſz per affectū facit nos appꝛopinq̄re deo charitas. g iste mot° liberi arbitrij in deum nō est fidei: ſz charitatis. ¶ Ꝑ. Isa.26. dr. A timore tuo dne ꝓcepim° spūs tuus salutis. g cū ista ꝓceptio in iustificatiōe fiat: videt q sit motus timoris nō fidei. ¶ Ꝑ. dispō z pfectio debēt esse in eodē: sed mot° fidei est in intellectu: iustificatio aūt spālit in affectu. g nō est mot° fidei. ¶ Sz ꝯ Ro.3°. Justificati per fidē. z Act.15. Fide purificās corda eorū. ¶ Ꝑ. Justificatio est op° gre pueniēs: ſz gra puenies est fides: ut dixit magister in 2° lib° di.27. ergo motus fidei requiritur in iustificatione.

¶ Ulteri° vi q nō requirat motus liberi arbitrij in pctm siue ꝓtritio. Luc.7°. Dimissa sūt ei pcta multa zc. dicit glo. q ardoz charitatis rubiginē pctōrū in ea ꝓsupsit: ſz ardoz charitatis pōt eē sine motu in pctm. g ad iustificationē nō requirit mot° in pctm. ¶ Ꝑ. ꝓuersio ad deū potētioz est ad bonū q̄ ꝓuersio ad rē potalē ad malū: ſz ꝓuersio ad bonū cōmutabile sufficienter iduxit culpā. g z ꝓuersio ad deū sufficiēter iustificat: z sic nō requirit mot° in pctm. ¶ Sz ꝯ est qō dicit glo. in psal. sup illū loc̄. Sacrificiū deo spūs ꝓtri. zc. spūs ꝓtribulat° z ꝓtritus est sacrificiū in quo peccata soluunt.

¶ Ulteri° vi q nō debeat addi ꝺrtū. s. pctōrū remissio qz effect° nō ꝓuat cāe: ſz gre ifusio z ꝓtritio sī cāe remissiōis pcti. g nō dr cōnūari eis. ¶ Ꝑ. Remotio ꝓpriationis nihil alind est q̄ ꝑuatio hīt°: ſz culpa est ꝑuatio gre. g idē est remotio culpe z ifusio gre: z ita nō debēt adiūcē ꝓnūari. ¶ Sz ꝯ. gnatio vni° est coꝛruptio alterius: z tn gnatio coꝛruptionis cōnūat. q cū ifusio gre sit remissio culpe debet vnū alteri cōnumerari.

Rñdeo dōz ad ꝑam qōnē: q nec̄itas ponēdi virtutū hīt° in aia ifusos ē ex hoc q actus illi q̄ hoi necessariū sī ad vitā eīnā ꝓsequēdā: sī sup humane nāe facultatē: qz ꝑe vires nō sufficiūt ad merēdū ifinitū bonū: sic aūt btitudo futura ifinitatē hēt ex obo: z ꝑ nīs facit act° suos meritorios aliq mō ifini-

Universidad de Deusto
Biblioteca

te vtutis:ut sint tali fini ,ppoztiōati:ita offensa in deū cōmissa bēt q̄dā ifinitatē ex eo i quē cōmissa est:z iō ad culpe remissionem non sufficit humana natura:z ꝓpter hoc opoztet q̄ ad eius remissionem:sicut ad merendum vitam eternam gratia infundatur.

Ad primū g̃ dōz:q̄ gra in remissiōe culpe nō se bēt sic agēs mediū:sz sic cā fozmalis q̄ pctm̄ remittit:sic ignis friguz aufert calorē in sbo calefacto:nō sic istro:sz sic foza ꝺria:z i creatiōe ēt est foza nālis:q̄ res creata eē fozmalr accipit:uel ēt ipsuz q̄ est dcd sit illud. ¶ Ad 2m dōm:q̄ q̄uis fm cōsecutionē argumēti nō sequat positio gre ad remotionē.i.negationē culpe:tn̄ destructio culpe ꝑius exītis nō pōt fieri nisi p graz:qz illa inocētie bonitas que inter utrūq; media vī nō sufficeret ad hoc q̄ dignū redderet ab imunitate psone uel ab ifinita offēsa cōmissa ꝑus:q̄uis suffecerit ut imunē redd̄ illū in quē pctm̄ nō pcessit:in eo enī q̄ peccauit reqrit nō solū q̄ pctm̄ abstt ab actu:sz ēt q̄ pctm̄ ꝑus cōmissuz excipiet:z q̄dāmō regat:qō fieri nō p̄t nisi aliq̄ bōte ifinitā vtutē.

¶ Ad 2am qōnē dōz: q̄ gra que dat ad recte viuēduz z pctōrū remissionē p ꝑus respicit uolūtatē q̄ alias potēcias:p eā enīz peccat z recte viuit:z iō opz q̄ ifusio gre iustificātis sit fz talē moduz q̄ uolūtati cōpetat:z pp hoc opz q̄ a tali ifusione ois rō violētie excludat: qz violētie uolūtas capax nō est.ad hoc aūt q̄ violēta ab actiōe tollat opz q̄ patiēs coopet agēti fz modū suū:vñ in illis que nata sūt agē reqrit q̄ actiue cooperent:in illis aūt que sē nata recipe tm̄:sic mā p̄a suffi cit ad violentiā tollēdā:nālis inclinatio ad fozmā:z ex hoc dī gñatio nālis;sz q̄tū ē ibi de ꝺrietate tātū ē ibi de violētia.vñ qñ uolūtas nō bēt actū ꝺriū:sic ē i pueris sine violētia uolūtatis pōt ifūdi gra p sacrm̄:sicut pueris baptizatis z sine sacro:sic pz in sctificatis i utero:sz qñ uolūtas bēt suū actū:sic est in adultis reqrit act' uolūtatis ad graz suscipiēdā a:az ad datorē ordinās:z iō ad iustificationē que p ifusionē gre fit reqrit mot' li.ar.in deū. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q̄ tractio illa de q̄ dñs loquit nō ipoztat coactionē:sz inductionē ul' adiutoriū ad bñ opandū. ¶ Ad 2m dōz:q̄ sapia magis respicit itellm q̄ uolūtatē:sz gra magis uolūtatē:ut dictū est:z iō q̄ itellz cogi pōt:nō aūt uolūtas:iō ad sapiētiā pcipiēdā:z alias itellz pfectiōes nō reqrit cōsensus suscipiētis:sicut ad pfectionē gre:vñ in somno fiūt reuelatiōes eoz que ad sapiaz ptinēt:ut pz Numeri 12°.nō aūt gre ifusio. ¶ Ad 3m dōz:q̄ per baptismū etiā adulti graz suscipe pñt in dozmiēdo:qz q̄uis nō adsit actualis dispositio ex actuali motu uolūtatis adest tn̄ habitualis dispositio ex motu li.ar.pcedēte quidē qñq; ad gram pcipiēdā sufficiēter disponit:z tūc gra ifūdit statī:ut dictū est.qñq; aūt ifufficiēter:z tūc talis insufficiētia nō pōt supplerī:nisi p aliū actū li.ar. vel p sacrz qō ad graz dispositiue opat:ut ꝺ.di.j.dictū est:z pp hoc sine sacro nullus adult' iustificari pōt:nisi actualr motu li.ar.exīte:sz per sacrm̄ pōt.si tn̄ pcess sit motus liberi arbitrij ꝓhibēs fictionem.

¶ Ad 3am qōnē dōz:q̄ oē qō natū est ex plīb'seq attribuit ei qō p̄m est:sic vita attribuit aie nutritive:qz ipa est ꝑoz iter p̄n'a vite in viuētib' cozpalr.sil' dī aīal esse aīal p sensuz p̄m q̄ est tact':ut pz in 2° de aīa.vñ si iustificatio sequit ad motū li.ar.in deū opz q̄ attribuat illi motui q̄ nālit ꝑoz in iustificatiōe appet.mouet autē mēs i deū z p itellz z p affectū:z hi duo mot' mētis sil'eē pñt q̄uis nō sil' cogitari possint:qz vn' ē regla alteri':z p actū itellis pñtat sui obz uolūtati:qz obz ei' est bonū imaginatū uel itell'm:ut phs dicit in 3° de aia sz nālit mot' itellis p̄cedit:sic obm nālit p̄cedit actuz potētie.vñ cū mot' itellis in deū sit p fidē:iustificatio motū fidei reqrit. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q̄ motū li.ar.cuz quo gra ifundit opz accipi in sua ultia pfectiōe:act' autē fidei pfect' nō est nisi actu affect' pfecto exīte.nullus eni credit nisi q̄ vult:ut Aug.dicit.z iō cū actu fidei in iustificatiōe semp adiūgit act' charitatis:z his duob' aia deꝰ appzopinqt.nō enim pōt esse dubiū dn actui charitatis semp act' fidei ꝓiūgat:ex quo obiectū p fidē charitati psentat:sic ēt itelligē nr̄m nunc̄ est in actu nisi q̄ imaginationē in actu exīte. ¶ Ad 2m dōz: q̄ tioz est remota dispō ad graz.nunc̄ enī ad graz attigit nisi amoz adiūgat:nos aūt loq̄mur hic de dispōne ultia ad graz cū q̄ gra dat. ¶ Ad 3m dōz:q̄ nō opz in eodē eē dispōnē z pfectionē in reb' adiuicē ordinatis:qz dispō facta in ꝑori ordinat ad pfectionē factā in posteriori:sicut motus imaginationi' est dispositio ad perfectionem intellectus.z similiter motus in intellectu factus potest esse dispositio ad motuz affectus.

¶ Ad 4am qōnē dōz:q̄ sic in gñatiōib'nālib' in q̄bus vna foza expellit:z altera itroducit:pp hoc q̄ gñatio vni' est corruptio alteri':opz eē dispōnēs ad utrūq;: ita in iustificatiōe qua gra ꝑfert:z culpa expellit opz eē dispōnē uolūtatis fm ꝑuz actū ad utrūq;.z iō sic p motū li.ar.in deū disponit ille qui iustificat ad graz obtinēdā:ita p motū li.ar.in pctm̄ opz q̄ ad culpe expulsionē dispōnat:z iō in iustificatiōe q̄ inocēs iustificaret:opz eē dispōnē solū ad graz iducēdā:sz in iustificatiōe q̄ iustificat ipius opz dispōnē eē duplicē.vnaz ad itroducēdū gram.s.motū li.ar.in deū.alterā ad expellēdā culpā.s.motū li.ar.in pctm̄. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q̄ feruoz dilectiōis de necitate secū ꝓiūctū bēt odiuz ꝺrij.z ideo feruoz dilectionis ad dimissionem culpe nō opat sine pcti detestatiōe que directe dimissiōi culpe rndeat. ¶ Ad 2m dōm:q̄ ꝓuersio ad deum sufficit ad graz obtinēdā q̄tū in se est:sic ꝓuersio ad bonū cōmutabile sufficit ad culpā:sz reqrit ꝓuersio ad pctm̄ q̄ si remouēs impedimētū. Uel dōm q̄ etiam in peccato conuersio non facit culpam sine auersione:z similiter opoztet duo esse in iustificatione.

¶ Ad 5am qōnē dōz:q̄ illa que p accns se hñt ad aliq̄d nō icludunt ab illo.remissio aūt culpe se bēt accitalr ad gre ifusionē:qz accidit ex sbo in q̄ culpā iuenit.poset eni eē ifusio gre sine hoc q̄ culpa remitteret:sic in statu inocētie fuit:z in chzo hoie q̄tū ad p̄mum istās sue ꝓceptiōis:z iō ifusio gre nō icludit culpe remissionē.vnde cū ad iustificationē ipij:de qua loq̄mur sit necessaria culpe remissio:opz q̄ cōnūet gre ifusiōi:z sic sūt q̄tuor que reqrunt in ipsa iustificatiōe.s.gre ifusio: culpe remissio:mot' liberi arbitrū:qz aliqs pōt esse gra'destitut':z tn̄ nō habebit pctm̄:sic patet de Adā fm illos qui dicunt eū nō fuisse in gra creatū:qz peccatum aliquid ponit uel esse uel fuisse in peccante:transeunte enim actu peccati adhuc peccatū precedēs manet aliquo mō in ipso peccante fm q̄ ex eo reus apud deum efficitur:sicut etiam actus meritorij manent:ut ꝺ.di.14.dictum est:z ideo ratio non procedit.

Ad 4m sic,pcedit.vī q̄ culpe remotio nālit p̄cedit gre ifusionē.in psal.ubi sup illud. Sic in sctō appuit tibi.dic gl.nisi ds p̄' deficiat i malo nū q̄ pueniet ad bonū.g remissio mali dr̄ē ꝑoz q̄ pue-

tio ad bonū gre. ¶ ꝑ.remissio culpe z ifusio gre se hñt:sic illumiatio z purgatio:sz purgatio p̄cedit illūiationē fz Dio.g z remissio dr̄e p̄cedit gre ifusionē. ¶ ꝑ.i qlibet motu recessus a tmio a quo p̄cedit accessū ad tminū ad quē ul' tpe si sit mot' successiu':uel saltē nā:si sit mutatio subita:sz iustificatiōis tmin' a q̄ est culpa:tmin' ad quē est gra.g remissio culpe p̄cedit ifusionē gre. ¶ Sz ꝑ ē:qz cā nālit p̄cedit effectū sz i fusio gre ē cā remissiōis dr̄e:qz ifūdendo graz deꝰ pctā remittit.g ifusio gre p̄cedit. ¶ ꝑ.amb.dic:q̄ pfecta vtus in aīam itrās iniqtatē tollit:sz pzi' est vnūqōq; nāliter q̄ agat.g pzius est vtus z gra q̄ pctm̄ tollat.

¶ Ulti' vī q̄ mot' libi ar.p̄cedat gre ifusionē:qz dispō p̄cedit nālit pfectionē:sz mot' li.ar.ē dispō ad graz.g nālit p̄cedit gre ifusionē. ¶ ꝑ.gre ifusio z culpe remissio se pcomitāt:sz mot' ptritiōis q̄ ē mot' li.ar.in pctm̄ cāt dr̄e remissionē.g ē ꝑoz q̄ ipsa:z ita ꝑoz q̄ gre ifusio. ¶ ꝑ.iustificatio ipij:ut ex dcis pz ē culpe remissio.g illō qō sequit ad dr̄e remissionē sequit ad iustificationē:sz mot' li.ar.nō sedet ad iustificationē:sz ē de ēntia.g nō sequit pcti remissionē:z sic idē qō p us. ¶ Sz ꝑ.mot' li.ar.s.ptritio ē meritori'.g ē ifōia tus gra:sz gra ifozmāt actū ē ꝑoz eo cū sit cā ei'.g gre ifusio z culpe remissio p̄cedūt motū li.ar. ¶ ꝑ.act' ꝑim' p̄cedit actū 2m:sz gre ifusio z dr̄e remissio pti nēt ad actū p̄m q̄ ē fōia:mot' aūt li.ar.siue in deū siue i pctm̄ ptinēt ad actū 2m q̄ ē opō.g ꝑoz ē eis gre ifusio

¶ Ulti' vī q̄ mot' li.ar.i pctm̄ p̄cedat motū li.ar.i deū qz mot' li.ar.in pctm̄ maxie vī ad tiorē ptinē.sz tioz p̄cedit charitatē:ut aug.dic.g z mot' li.ar.i pctm̄ p̄cedit m otū li.ar.i deū q̄ ē charitatis. ¶ ꝑ.mot' li.ar.i pctm̄ ē q̄si remouēs,phibēs:sz nō sequit mot' ad tminū debitū:nisi remoto ,phibēte:sic pz in motu locali. g mot' li.ar.in pctm̄ p̄cedit motū libi ar.in deū q̄si in finē debitū. ¶ Sed ꝓtra.mot' liberi arbitrij in deuz est mot' fidei:mot' aūt li.ar.in pctm̄ est motus pnie sz fides p̄cedit pnie virtutē:sic supza dictū est.g vī q̄ mot' li.ar.in deū sit pzioz q̄ mot' liberi arb.in pctm̄.

Rñdeo dōz ad p̄mā.q.q̄ ois ꝑoritas fz ordinē nāe aliq̄ mō reducit ad ordinē cāe z cā ti:qz p̄n'm z cā sūt idē:in cāis aūt ꝓtigit q̄ idē ē cā z cā tū fz diuersū gen' cāe:ut pz in.2.phi.z in.5.meta.sic ābulatio est cā efficiēs sanatiōis:z sanatio est cā finalis ābulatiōis:z sil' de bitudie que ē iter māz z formā:qz fz gen' cāe mālis mā ē cā fozme q̄si sustētans ipaz:z foza ē cā māe q̄si faciēs eā eē actu fz gen' cāe fozmalis:ex pte aūt cāe mālis se tenet fz quādā reductionē oē illō p qō mā efficit,pa hui' fozme:sic dispōnes z remotiōes ipedimētoꝝ:z iō in gñatiōe nāli q̄n corruptio uni' ē gñatio alteri' p hoc q̄ fozma vna i ducit z alia expellit:remotio fozme ꝑexītis se tenet ex pte cāe mālis:z iō fz ordinē cāe mālis p̄cedit nālit itroductionē alti' foze:sz fz ordinē cāe foīalis est ecōtrario:z qz foza z finis z agēs icidūt in idē nūo ul' spe:z iō ēt in ordie cāe efficiētis itroductio fozme ꝑ oz est:qz fozma ꝑoz itroducta est sil'itudo fozme agē tis:per quā agēs agit:z sil' in ordie cāe finalis:qz nā pricipalr itēdit itroductionē fozme:z ad hāc ordiat expulsionē ois ei' cū quo nō p̄t stare foze itroductio. vñ cū gre ifusio z remissio dr̄e:ut ex dictis pz:se hēt sic itroductio vni' fozme z expulsio alti':pstat q̄ fm ordinē cāe mālis remissio culpe p̄cedit ifusionē gre: sz fz ordinē cāe foīalis efficiētis z final' ifusio gre nā pzioz ē:z pp hoc ēt utrūq; iuenit dici cā alterī' ifusio eni gre est cā remissiōis culpe per modū cāe fozmalis sz extirpatio vitioꝝ dī opari vt utū igressuz per modū cāe mālis. Et per hoc patet respōsio ad obiecta.

¶ Ad scōaz.q.dōz:q̄ de ordie istoꝝ motuū libi ar.ad gre ifusionē z remissionē dr̄e est multiplex opio:q̄dā eni dicūt q̄ mot' p̄dicti p̄cedūt:z p̄cedūt q̄ mot' lib.ar.in deū est mot' fidei nō fozmate:sz informis:z mot' li.ar.in pctm̄ est mot' attritiōis nō ptritiōis:qz oē qō p̄cedit graz nō p̄t eē per graz fōiatū:sz hoc nō pōt eē:qz in ipso motu ptritiōis iustificat penitēs:sic in ipso actu ablutiōis baptismalis iustificat puer baptizat'.tūc aūt aliqs iustificat qñ gram recipit.vñ sil' cū gre ifusiōe z iustificatiōe est mot' ptritiōis:sz motus attritiōis p̄cedit q̄si pparatori'.nos aūt nūc nō loq̄mur de pparatoriis ad iustificationē:sz de his que intrāt sba ipsi'.z iō q̄dā dicūt q̄ gre ifusio p̄cedit motū li.ar.in deū z in pctm̄:ut possit eos ifozmare:sz culpe remissio sequit ad utrūq;:sz hoc nō p̄t eē:qz inter gre ifusionē z dr̄e remissionē nō cadit mediū:qz hoc est ei' effect' ꝑim' z pricipalis. Et ꝓterea sic ad cōtritiōis motū reqrit q̄ adsit gra:ita q̄ absit culpa:qz cū ea eē nō p̄t.z iō alīq dicūt q̄ gre ifusio:z dr̄e remissio p̄cedūt mot' p̄dictos simplr:sz hoc ēt nō vī usq; quaq; uez:qz illi mot' nō reqrerent ad iustificationē nisi aliqua calitatē haberēt respectu illi'. Et iō dōz ē q̄ aliq mō gre ifusio z culpe remissio p̄cedūt.aliq aūt mō p̄dicti mot':qō pz ex sili in gñatiōe nāli que ē termin' alīatiōis.in eodē eni istāti tminat alīatio ad dispōnē que est necitas:z gñatio ad fozmā:z tn̄ fz ordinē nāe utrūq; est pri' altero aliq mō:qz dispō que est necitas p̄cedit fozmā fm ordinē cāe mālis:sz fozma est ꝑoz fm ordinē cāe fozmalis:z fm hūc modū illa qlitas cōsumata est ēt fozmalis effect' fozme sbalis fm q̄ fozma sbalis est cā accitalīū.z iō cū isti motus qui sūt in ipa iustificatiōe ipij sint q̄si dispō ultima ad gre susceptionē suo mō p̄cedūt q̄dē in via cāe mālis: sz sequunt in via cāe fozmalis.z iō nihil ,phibet eos eē fozmatos:qz hoc ad rōnē z pfectionē eē fozmalis ptiet:sic qlitates que itroducunt sil' cū foīa sbali q̄dā mō fozmant per fozmā sbalē.z sic qlitas p̄dicta ante sui pfumationē z fozme itroductionē nō erat fozmata:sz ifozmis.ita ēt est de motu li.ar.si tn̄ ptinuat' in fine pficiat per gre ifusionē:nec est icōueniēs:qz z si sit aliq mō idē fz gen' nāe:nō tn̄ est idē fz gen' moris. ꝓtigit eni vnū motū fm gen' nāe eē vtutis z vitū fm gen' moris:sic pz de illo qui eūdo ad eccliā mutat intētionē de malo i bonū. ¶ Et p hoc pz rñsio ad obta

¶ Ad 3am.q.dōz:q̄ mot' li.ar.in deū:ut ex dctis pz dicte rndet gre ifusiōi.mot' aūt li.ar.in pctm̄ directe rndet remissiōi dr̄e.vñ eadē rō est de ordie istoꝝ ad inuicē:z de ordine remissiōis culpe ad infusionē gre.

¶ Ad p̄m g̃ dōm:q̄ Aug.loquit de timore fūli cuius act' nō est mot' li.ar.qui est sil'cū iustificatiōe:qz timoz fūilis nō est sil' cū gra qua iste mot' informat:z iō rō nō est ad ꝓpositū. ¶ Ad 2m dōz:q̄ rō illa ,pcedit q̄ sit pzioz in via cāe mālis ad quā reducit remotio ipedimēti. ¶ Ad 3m dōz:q̄ ordo qui attēdit iter vtutes est fz q̄ elicūt act' suos q̄ per modū cāe fozmalis faciūt:z iō rō illa ,pcedit fm vtā cāe fozmalis.

Ad 5m sic,pcedit.vī q̄ iustificatio ipij sit miracl'osa qz sic dic Aug.Mai' ē de ipio facē piū q̄ creare celū z terrā.sz creatio celi z terre ē miracl'osa. g z iustificatio ipij. ¶ ꝑ.q̄to ē maioz resistētia tāto est difficilioz actio.sz i creatiōe nō ē aliq resistētia:qz qō nō est nō pōt resistere.in iustificatiōe aūt impij est ꝓtrarietas resistēs.s.ipietas iuēta in eo.g est difficilioz:z sic idē qō pzius. ¶ ꝑ.ois actio dina que fit pter ordinē illi' rei i qua opat ē actio miracl'osa:sic ꝑter ordinē cadauer̄ est q̄ ad vitā repet:z iō resuscitatio mortui dina vtute facta est miracl'osa.sz q̄ uolū

tas ad aliq̄d trahat ꝫ ordinē ipsi⁹ est inq̄tū est libera. cū g̃ in iustificatiōe ipa trahat a deo ad bonū vi q̄ iustificatio sit miraculosa. ¶ Sz ꝫ. iustificatio nō est p̄ter spez ꝓueniēs. ſz hoc est de rōne miracli. g̃ iustificatio nō ē miraculosa. ¶ ℙ. miracla oñr q̄ raro accidūt ſz frequēter aliq̄ iustificant. g̃ nō est miraculosa actio.

¶ Ulteri⁹ vi q̄ ifusio gr̃e ꝛ remissio culpe nō sint in eo dē istāti. gr̃a eni nō dat nisi digno. ſz nulla est dign⁹ in quo culpa est. g̃ gr̃a dat ei a quo culpa iā remota est: ꝛ sic nō sūt sil. ¶ ℙ. gr̃a aduenies expellit culpā: ſz nihil agit nisi postq̄ est. gr̃a aūt nō ꝑus est q̄ ilit. g̃ opz q̄ gr̃a ꝑus sit in ſbto q̄ culpā expellat: ꝛ ita nō sūt sil tpe gr̃e ifusio: ꝛ culpe remissio. ¶ ℙ. culpa ꝛ gr̃a nō sūt in eodē istāti in aia: q̄z ꝛria nō sūt sil in eodē. g̃ in stās in quo ultio est culpa in aia est aliō ab illo istāti in quo ꝑmo est gr̃a in ipsa. ſz iter q̄libet duo istātia est tē pus mediū. g̃ ꝑus tpe expellit culpa ab aia q̄ gr̃a in fundat. ¶ Sz ꝫ. iter ꝑus ꝛ posteri⁹ tpis cadit tēpus mediū: ſz postq̄ culpa est expulsa ab aia nō est in ipsa gr̃a iest ānteq̄ ifundat. g̃ si ꝑus tpe culpa expellat q̄ ifundat erit aliq̄ tps in quo aia gr̃a ꝛ culpa carebit: q̄ est ipole: q̄z dato q̄ in illo tpe morereť: neq; iret ad ifernū: neq; ad padisū finaliť: q̄ ē ipole. ¶ ℙ. remissio cl̃pe ꝛ ifusio gr̃e se bñt in iustificatiōe: sic̄ itroductio fozme ꝛ expulsio alteri⁹ in gñatiōe nāli. ſz illa duo sūt in eodē instāti. g̃ ꝛ hec duo. pbatio medie: q̄z termin⁹ cuiuslibet mot⁹ est in istāti: sed utrūq; predictorū est terminus alterationis. ut in. 6. phili. dicit cō menta. ergo sunt in eodem instanti.

¶ Ulteri⁹ vi q̄ sit successiua: q̄z null⁹ mot⁹ est in istāti ſz in ipsa iustificatiōe est mot⁹ libi arbitrij. g̃ nō est in istāti: ſz successiua. ¶ ℙ. sic̄ itell⁹ est simplex: ita ꝛ liberū arbitriū est simplex. ſz pp simplicitatē itell⁹ im poſe est sil pla itelligē. g̃ pp simplicitatē libi arbitrij i poſe est liberū arbitriū sil iferri ad diuersa. g̃ cū in iustificatiōe ipa sit mot⁹ libi arbitrij in deū ꝛ i pctm̃ nō erit iustificatio ipsi in istāti: ſz successiua. ¶ ℙ. ipole est idez simul eē ꝛ nō esse: sed q̄ fit nō est in pmanētib⁹: q̄ ā est factū est in eisdē. g̃ ipole est sil fieri ꝛ factū eē: ſz iustificatio ē q̄dā fieri. g̃ ipole est sil iustificari eē ꝛ iustificatū eē. g̃ iustificatio est successiua: q̄z i ter q̄libet ꝑus ꝛ posteri⁹ istās tpis cadit tps mediū ut dcm̃ est. ¶ ℙ. fozme que susciptūt magis ꝛ minus nō iducunt subito in ſbto: ſz gr̃a suscipit magis ꝛ minus. g̃ successiue ifundit in ſbto ꝛ sic iustificatio ē successiua. ¶ Sz ꝫ. efficacioz est vtus dina ad agēdū q̄ vtus nāe: ſz vtute nāe gñatio qua fit ignis est in istāti g̃ multo fortiť alicḡs fit iustus virtute dina in instāti.

Rñdeo dōm ad ꝑmā. q. q̄ de rōne miraculi ꝛ se sūpti tria sūt: q̄z ꝑm⁹ est q̄ illō q̄ fit per miraculū sit sup̄ vtutē nāe create agēt is. 2^m ut in nā recipiēte nō sit ordo nālis ad illi⁹ susceptionē: ſz solū potētia obediētie ad deū. 3^m ut ꝑter motū ꝓsuetū tali effectui ipe effect⁹ iducat. Exēplū ꝑmi est de glia corpoz in resurrectiōe ad quā nā nō attigit. Exēplū scdi est de illuminatiōe ceci in quo nō est potētia nālis ad susciplēdū visū. Exēplū tertij est de ꝓuersione aque in vinū ꝑter cursū nāe. Et hec tria aliq̄ mō sp cō currūt ad actū miraculosū: q̄z ꝛ si visiua potētia nō ex cedat vires nāe absolute loquēdo: q̄z eā per gñatio nē iducit excedit: tñ vires nāe ꝓsiderata ipotētia reci piētis: ꝛ si adsit potētia absolute aliq̄n sic̄ in ꝓuersiōe aque in vinū: tñ per cōparationē ad modū fiēdi neu trū adest: ꝛ ideo in diffōne miracli ponit ar duū q̄tuz ad ꝑmū. ꝑter spez. ſ. nāe q̄tū ad 2^m. isolitū. q̄tū ad 3^m. ꝛ ideo ille effect⁹ qui imediate est a deo tñ: ꝛ tñ iest recipiēti ordo nālis ad recipiēdū illū effectū: nō per aliū modū q̄ per istū: nō erit miraculosus: sic̄ pz de ifusio ne aie rōnalis: ꝛ sil⁹ est de iustificatiōe impij: q̄z ordo nālis iest aie ad iustitie rectitudinē ꝓsequēdā nec alio mō eā cōsequi pōt q̄ a deo imediate: ꝛ ideo iustificatio ipij de se nō est miraculosa: ſz pōt hīe aliq̄d miraculo sum adiunctū: q̄ iustificationi viam parat.

Ad ꝑmū g̃ dōz: q̄ vbū Aug. itelligēdū est q̄tū ad id q̄ fit: q̄z in creatiōe fit res ſm cē näe q̄ est min⁹ q̄ eē gr̃e q̄ dat in iustificatiōe: ſz q̄tū ad modū faciēdi difficilioz est creationis act⁹: q̄z potētia nō ꝓsupponit: ꝛ tñ de creatiōe q̄dā dicūt q̄ nō est miraculosa: eo q̄ nō est ali⁹ modus ꝑdu cēdi illaꝫ res in eē. ¶ Ad 2^m dōz: q̄ ꝛria iuēta i ſbto resistit actiōi ouplr. vno⁹ inq̄tū agit i ipz agētē: q̄ pz in mutuo agētib⁹ ꝛ patiētib⁹. alio mō ipedimētū pre stādo in ipso ꝟsceptibili ad receptionē fozme. ꝑmo⁹ nō ꝑt eē aliq̄ resistētia ad dinā actionē: q̄z ipe est agēs nullo⁹ patiēs: ꝛ ideo resistētia in actiōe el⁹ nō est nisi ex pte effect⁹ recipiētis. ꝛriū āt ipedit ne suū ꝛriū in ſbz recipiat fozmaliť nō actiue: inq̄tū. ſ. facit potētia nō eē ꝑpriā illi fozme. vñ pz q̄ plz resistit isto mō illō q̄ oi no subtrahit potētia q̄ q̄ posita potētia facit eā nō eē ꝑpriā: ꝛ ideo difficiliť est aliq̄d facē ex nihilo q̄ ex ꝛrio hoc aūt pōt nā. ꝑmū autē nō pōt. ¶ Ad 3^m dōm: q̄ uolūtas nō trahit in iustificatiōe per modū coactionis: sed ut libere uelit illud ad q̄ deus eam mouet.

¶ Ad 2^m. q. dōm: q̄ expulsio fozme dic̄ terminū mot⁹ illi⁹ qui est ad corruptionē ordinat⁹: ꝛ itroductio foz me dic̄ sil⁹ t̃minū mot⁹ illi⁹ qui ꝑcedit gñationē: q̄z tā gñatio q̄ corruptio sūt termi mot⁹. oē aūt q̄ mouet q̄n est in t̃mino mot⁹ dispōit ſm illō ad q̄ mot⁹ ordi nat. ꝛ ideo cū mot⁹ corruptiōis tēdat in nō eē. gñatiōis vo ad eē q̄n fozma itroducit fozma est: q̄n āt expellit nō ē: ꝛ q̄z itroduci dī fozma q̄n ꝓio est. expelli āt q̄n ꝓio nō est. nō ꝑt eē mā sine fozma hac uel illa: ꝛ ideo sil⁹ est ibi expulsio vni⁹ fozme: ꝛ itroductio alteri⁹. cū g̃ sil⁹ aia nō possit eē sine culpa uel gr̃a: sil⁹ est ifusio gr̃e ꝛ remissio culpe. ¶ Ad ꝑm g̃ dōz: q̄ sic̄ albedo nunq̄ est in nō albo: q̄z sua p̃tia fac albū: ita gr̃a nunq̄ ē in idigno: q̄z sua p̃tia fac dignū: ꝛ pp hoc nō opz q̄ ꝑius sit dign⁹ q̄ gr̃az bēat. ¶ Ad 2^m dōz: q̄ gr̃a nō agit ad destructionē culpe per modū cāe efficiētis: ſz per modū cāe fozmalis que sil est cū suo effectu fozmali qui ē eē boc: ꝛ nō eē ꝛriū. ¶ Ad 3^m dōz: q̄ quis aia ſm se sit supza tps: ut dī in li. de cāis: tñ act⁹ eius per accns mēsurat tpe q̄ est mēsura ꝑmi mot⁹: inq̄tū. ſ. mot⁹ aie itellectiue bñt cōmixtionē cū motibus aie sēsitive qui exercent corpalib⁹ orgās ꝛ depēdēt q̄dā mō ex eis. vñ nō vi dōz q̄ el⁹ alterationes ſm vitā quā nūc agit alio tpe mēsurent q̄ illo q̄ mēsurat motuz celi: sic̄ dicebat in. j. li. de motu āgeli. di. 37. ꝛ pp hoc iter q̄libet istās sui tpis: ꝛ aliō istās ē accipe tps me diū. Et ideo dōz est q̄ nō est assignare ultimū istās in q̄ est culpa: ſz ꝑmū in quo nō est: ſz est assignare ꝑmū i stās in quo est gr̃a: ꝛ quō hoc sit uez: p3 ex his q̄ dcā sūt supza di. ii. de trāsubstātiatiōe panis in corpe chr̃i.

¶ Ad tertiā q̄nē dōm: q̄ triplex est modus fozmaz. q̄dā eni fozme sūt que recipiūt magis ꝛ min⁹ ſm elō gationē a ꝛrio ꝛ ſm accessū ad cāz. ꝑz: sic̄ albedo: ꝛ ideo talis fozma ēt successiue in ſbto recipit. ꝛ postq̄ re cepta ē itēdit ꝛ remittit. q̄dā āt foza ē que nō recipit magis nec min⁹: neq; sic: neq; sic. q̄z ipolitio el⁹ ē in idiuisibili: sic̄ foza ſbalis: ꝛ talis fozma neq; recipit suc cessiue in ſbto: neq; itēdit: neq; remittit postq̄ susce pta fuerit. quedā āt fozma medio mō se bēt: q̄z nō re cipit magis aut min⁹ ſm elongationē a ꝛrio: eo q̄ nul lomō suo ꝛrio cōmiscibile est: ꝛ in hoc ꝓuenit cū foz-

ma ſbali: sed tñ suscipit magis ꝛ minus ſm accessum ad suā cām: sic̄ pz de luce: ꝛ ideo talis fozma nō recipit successiue in ſbto: sic̄ nec fozma ſbalis. ſz tñ postq̄ in est pōt itēdi ꝛ remitti sic̄ fozma accñtal⁹ ꝛriū hñs: ꝛ ta lis fozma est gr̃a: q̄z nullā cōmixtionē patit cū suo cp posito: eo q̄ suū oppositū magis bēt nāz ꝓpatiōis q̄ alicui⁹ positiōis: sic̄ ꝛ tenebza: ꝛ ideo opz q̄ recipiat su bito in ſbto: ꝛ tñ pt̃ itēdi ꝛ remitti ſm accessū ad cāz gr̃e. ꝛ ideo sic̄ in istāti est itroductio foz⁹ Valis in māz ꝛ in eodē istāti expulsio alteri⁹ fozme: ꝛ in eodē istā ti cōpleta dispō que est necessitas ad fozmaz ꝛ per se termin⁹ alteratiōis: ita ifusio gr̃e in istāti: ꝛ in eodez istāti est remissio cl̃pe: ꝛ mot⁹ liberi arbitrij qui est q̄ si dispō cōpleta ad suscipiēdā gr̃am: ꝛ sic totū q̄ ad iustificationē req̃rit est in istāti. vñ iustificatio nō est successiua: ſz subita. ¶ Ad ꝑm g̃ dōm: q̄ mot⁹ ouplr dī. ut p3 in. z. de aia. Est eni q̄dā mot⁹ qui est act⁹ imp fecti: qui est exit⁹ de potētia in actū: ꝛ talis opz q̄ sit successiu⁹: q̄z ſp expectat aliq̄d in futuꝝ ad pfectionē sue spēi: eo q̄ ps mot⁹ est alteri⁹ spēi a toto motu: ut dī in. io. etbi. sic̄ pz in alteratiōe de motu qui est ad al bedinē cui⁹ ps est mot⁹ ad mediū colorē ispē differēs si diuisiz accipiat. Ali⁹ mot⁹ est act⁹ pfecti qui magis opatio dī: qui nō expectat aliq̄d in futuꝝ ad cōplemē tū sue spēi: sic̄ setire: ꝛ taliś mot⁹ nō est successiu⁹: ſz su bit⁹: ꝛ si ptigat q̄ talis mot⁹ sit i tpe. boc erit p accns q̄ mēsurat in q̄libet istāti illi⁹ tpis in quo dī eē: sic̄ eē boiez in tpe est ꝛ in istāti. ꝛ tal mot⁹ est mot⁹ libi ar bitrij de quo loq̄mur: ꝛ ideo est in istāti. sec⁹ āt eēt si eēt mot⁹ collatiu⁹: q̄z tūc nō posset eē in istāti pp dilcur sus de quo in alio. ¶ Ad 2^m dōz: q̄ intellect⁹ q̄n itelli git aliq̄d in ordie ad aliō: itelligit utrūq; nō tñ sequi tur q̄ pla itelligat: q̄z itelligit ea ut vnū: sic̄ itelligit re lationē vni⁹ ad alterū. sil⁹ ēt liberū arbitriū pt̃ sil mo ueri in diuersa: ita q̄ in vnū per ordinē ad aliud: ꝛ pp hoc mot⁹ vtutis iperate est sil cū motu vtutis iperatis: q̄z mot⁹ vtutis iperate ordiat ad finē vtutis iperā tis: sic̄ qui vult sustinē mozte pp deū sil mouet libe ro arbitrio ei⁹ motu fortitudis: ꝛ motu charitatis q̄ actū fortitudinis iperat. vñ cū mot⁹ liberi arbitrij in pctm̃ elicit⁹ a pnia iperat⁹ a charitate sit. q̄z pp deuz detestat q̄s pctm̃ q̄ cōmisit: sil uteroq; mot⁹ eē pōt. ¶ Ad 3^m dōz: q̄ in mutatiōib⁹ que sūt termi motuꝫ idē ꝛ rē est fieri ꝛ factū eē: sic̄ termiari ꝛ ēmiatū eē: ꝛ diuersimode significat in fieri. ſ. ꝛ respectū ad mo tū p̄cedētē: cui⁹ est termin⁹ in facto eē ſm se: ꝛ ideo nō sequit q̄ sil sit ꝛ nō sit: ſz q̄ bēat eē post nō eē. ¶ Ad 4^m p3 solutio ex predictis.

Qō. II.

TO Einde querit de ꝓtritione. Et circa hoc q̄runt q̄nq̄. ꝑmo q̄d sit. 2° de quo eē dēat. 3° q̄ta esse debeat. 4° de duratiōe ipsius. 5° de effectu eius.

Ad ꝑmū sic ꝓcedit. vi q̄ ꝓtritio nō sit dolor ꝓ⁹ pctis assūptis cuz ꝓpposito cōfitēdi ꝛ satisfaciēdi: ut q̄dā diffiniūt: dolor eni in hoc a timore differt: q̄ dolor est de malo p̃nti: timor de malo futuro: ſz pcta de q̄b⁹ hō cōterit nō sūt q̄n est cōtritio: ut ex dictis p3. g̃ de eis nō ꝑt eē dolor. ¶ ℙ. ſm Aug. in li. de ci. dei. Dolor est de his que nobis nolētibus accidūt. ſz pcta nō sūt hi⁹. g̃ ꝛc. ¶ ℙ. si dolet de pctis ꝑteritis: aut vult ea nō eē: aut nō fuisse. si vult ea nō eē: ꝛ ita nō sunt. g̃ bēt q̄ vult. g̃ magis gaudiū est q̄ dolor. si aūt vult ea nō fuisse. boc aūt est ipole: q̄z q̄ factū est: nō pōt nō fuisse. g̃ uolū tas sua stulta est: q̄ nō est dōz de ꝓtrito: q̄z nullus qui ꝛ virtutē opat est stult⁹. ut dī in. 4. etb. g̃ ꝓtritio nul lo mō est dolor. ¶ ℙ. sic̄ in ꝓtritōe req̃rit dolor: ita ꝛ pudor: ꝛ ēt gaudiū. g̃ nō magis dz dici dolor q̄ gau diū uel pudor. ¶ ℙ. ꝓtritio oia pcta sanat. ſz ꝛria ꝛ rijs sanant. g̃ ꝓtritio dz eē ꝛria oib⁹ pctis. ſz q̄dā pcta sūt dolorea: sic̄ iuidia: accidia. g̃ ꝓtritio nō est dolor.

¶ ℙ. ꝓtritio nobis a deo dat: ſz q̄ dat nō assumit. g̃ ꝓtritio nō ē dolor assūpt⁹. ¶ ℙ. q̄nq; ꝓtritio sequit ꝓfessionē. ſz ille qui nūc est ꝓfessus de pctō vno nō te net itez ꝓfiteri: ut ifra dicet di. 22. g̃ nō opz in ꝓtritio ne eē ꝓpositū ꝓfitēdi. ¶ ℙ. satisfactio ꝛ ꝓfessio sūt nēcia ad hoc q̄ pena remittat⁹ que in ꝓtritiōe remissa nō fuit ſz q̄nq; tota in ꝓtritiōe remittit. g̃ nō est nēciū ſp q̄ cōritus bēat ꝓpositū cōfitendi ꝛ satisfaciendi.

¶ Ulteri⁹ vi q̄ ꝓtritio nō sit act⁹ virtutis. passiōes enī nō sūt act⁹ vtutū. q̄z eis nō laudamur: neq; vitupera mur. sic̄ dī in. 2. etb. ſz dolor est passio. cuz g̃ ꝓtritio sit dolor. vi q̄ nō sit act⁹ vtutis. ¶ ℙ. ois act⁹ virtutis est ab eo qui bēt vtutē. ſz ꝓtritio nō significat ut ꝓcē dēs a ꝓtritor ſz magis: ut in ipz ab alio effectu ꝓcedit ꝛ illi⁹ cōpūctio ſm q̄ alio nōie dī. g̃ ꝓtritio nō est act⁹ vtutis. ¶ ℙ. sic̄ ꝓtritio dī a terēdo: ita ꝛ attritio: sed attritio nō est act⁹ vtutis ut ab oib⁹ dī. g̃ nec ꝓtritio.

¶ ℙ. act⁹ vtutū sūt ſm oētpa eodē mō: eo q̄ sūt de lege nāli: ſz ꝓtritio nō vi q̄ sp sit eodē mō in veteri ꝛ noua lege: q̄z nec ꝓfessio: nec satisfactio ꝛ que diuidit. g̃ ꝓtritio nō est act⁹ vtutis. ¶ Sed ꝓtra. nihil est me ritorū nisi actus virtutis: ſz ꝓtritio est act⁹ q̄dā me ritori⁹. g̃ ē act⁹ vtutis. ¶ ℙ. sic̄ ad vtutē ptinet facē bonū: ita declinare a malo: eo q̄ utrūq; ē iustitie gñal⁹ ps que ē ois virt⁹: ſz declinam⁹ a malo p ꝓtritionē. g̃ ꝓtritio est act⁹ vtutis: sic̄ act⁹ q̄b⁹ aliq̄d bōi facimus.

¶ Ulteri⁹ vi q̄ attritio possit fieri ꝓtritio. differt enim ꝓtritio ab attritiōe: sic̄ fozmatū ab ifozmi: ſz fides ifoz mis fit fozmata. g̃ attritio pōt fieri ꝓtritio. ¶ ℙ. mā recipit pfectionē remota ꝓpatiōe: ſz dolor se bēt ad gr̃az: sic̄ mā ad fozmā: q̄z gr̃a ifozmat dolorē. g̃ dolor qui ꝑus erat ifozmis culpa exīte que est ꝓpatio gr̃e: remota culpa recipiet perfectionē ifozmatiōis a gr̃a ꝛ sic idē q̄ ꝑus. ¶ ℙ. illō q̄ totū eē sue spēi bēt in istāti: manet idē in diuersis istātib⁹ tpis: sic̄ eē boiem est idē in ꝑmo istāti gñatiōis: ꝛ in oīb⁹ sequētib⁹: ſz mot⁹ liberi arbitrij est hi⁹: ut supza dcm̃ est. g̃ ꝑt ma nere idē in diuersis istātibus tpis. g̃ est idē nūero cuz gr̃a. ꝛ sic vi q̄ ille mot⁹ libi arbitrij qui ꝑus erat ifoz mis: postea posset eē fozmatus: ꝛ sic attritio fiet ꝓtri tio. ¶ Sz ꝫ. q̄z ꝑn⁹ sūt diuersa oino: eoz nō ꝑt fieri vnū id q̄ ē alterz: ſz attritiōis ꝑn⁹ est tiōz fuilis. ꝓtri tiōis āt timoz initialis. g̃ attritio nō pōt fieri cōtritio.

¶ ℙ. nālia nō fiūt gratuita ſm coiorē opinionē: ſz nāle dī q̄ est añ gr̃az: ꝛ sic attritio iter nālia cōputa bitur. ergo nō pōt fieri cōtritio: cū sit gratuitū bonū.

Rñdeo dōm ad ꝑmā. q. q̄ initiū ois pcti est su pbia per quā hō sensui suo iherēs a mā datis dinis recedit. ꝛ ideo opz q̄ illō q̄ destruit pctm̃: hoiez a sensu discedē faciat. ille āt qui in sēsu suo pse uerat rigidus ꝛ dur⁹ per sil̃itudinē uocat. vñ ꝛ frāgi aliq̄s dī q̄n a sensu suo deuellit: ſz iter fractionē ꝛ cō minutionē siue ꝓtritionē in reb⁹ mālib⁹: vñ hec noia ad spūalia trāsferunt: hoc itereſt ut dī i. 4. etb. q̄ frā gi dñr aliq̄ q̄n in magnas ptes diuidunt: ſz cōminui ul ꝑteri q̄n ad ptes minimas reducit hoc q̄ in se solidū erat. ꝛ q̄z ad dimissionē pcti req̃rit q̄ hō totalr affe ctū pcti dimittat per quē quā dā cōtinuitatē ꝛ solidi tatē in sēsu suo bēbat: iō actus ille quo pctm̃ remittit ꝓtritio dī per sil̃itudinē: in qua q̄dē ꝓtritione plā pñt ꝓsiderari. ſ. ipa ſba act⁹ modus agēdi ꝑn⁹ ꝛ effect⁹ ꝛ

Universidad de Deusto
Biblioteca

fm hoc de cõtritiõe inueniunt diuerse diffões tradite. q̃tũ eni ad ipsaz sb az act' dat predicta diffinitio. ⁊ qz actus ptritiõis est actus virtutis ⁊ est pars pnie sacr'ti: iõ manifestat in pdicta diffõne ingtũ est actus vtutis. ⁊ per hoc q ponit gen' ipsi'. ſ. doloz ⁊ obm in hoc q dic̃ pzo pctis: ⁊ electio que reqrit ad actũ vtutis: in hoc q dic̃ assũpt': ſz ingtũ est pa sacr'ti: per hoc q tãgit ozdo ipsi' ad alias ptes: cũ dic̃: cũ ppolito cõfitẽdi ⁊c̃. Alia ẽt diffinitio iueñt que diffinit cõtritionẽ fz q est act' vtutis tm: ſz addit ad pdictã diffõnẽ dkia ꝫbẽs ipm ad spalẽ vtutẽ. ſ. pniaz. Dic̃ eni q pnia est doloz uolũtari' sp pzo pctõ puniẽs qõ dolet cõmisisse. in hoc eni q addit punitio ad spalẽ vtutẽ ꝫbit: ⁊ de vtute hui' supꝫ di. 14. dcm̃ est. qz ibi est posita quasi silis diffõ de pnia cui pcipue cõpetit rõne ptritionis. alia ãt diffõ iuenit Jsiõ. que tal' est. Cõtritio ⁊ cõpũctio ⁊ bũilitas mẽtis cũ lachrymis ueniẽs de recordatiõe pcti ⁊ timore iudicij: ⁊ hec q̃dẽ tãgit rõnez nois in hoc q dic̃ bũilitas mẽtis: qz sic̃ per supbia aliqs in sẽsu suo rigidus reddit: ita per hoc q a sẽsu suo ptritus recedit bũliat. tãgit ẽt modũ extiorẽ in hoc q dicit cũ lachrymis: ⁊ p̃n^m ptritiõis in hoc q dic̃: ueniẽs de recordatiõe ⁊c̃. alia suit ex vbis aug. que tãgit effectũ ptritionis. ſ. Cõtritio est doloz remittẽs pctm̃. alia suit ex vbis gre. que talis est. Cõtritio est bũlitas spũs ãnihilãs pctm̃ iter spez ⁊ timorẽ. ⁊ hec tãgit rõnẽ nois: in hoc q dic̃ q ptritio ẽ bũlitas spũs: ⁊ effect' ei' in hoc q dic̃ ãnihilãs pctm̃: ⁊ originẽ i hoc q q dic̃ iter spez ⁊ tiorẽ: nec solũ põit cãz pricipalẽ q ẽ tioz: ſz ẽt que ẽ spes sine q̃ tioz desperationẽ facẽ posset

Ad pmũ g̃ dõz: q doloz nõ est nisi de eo qõ aliq̃ mõ pñs est: pctm̃ ãt pteritũ ⁊ si nõ sit pñs est tñ pñs q̃tũ ad aliquẽ effectũ ei': ul' dis põnẽ ad peccãdũ: uel reatũ aut maculã: ul' ẽt dãnũ tẽporis qõ aliq̃ mõ nõ pt recupari ẽt pnia pacta: uel ẽt amissionẽ dignitatis inocẽtie ad qua nunq̃ redire pt per quã dicẽ potuisset. Nõ rephẽdit me coz meuz in oi vita mea. ¶ Ul' dõz: q pctm̃ pteritũ dolorẽ excitat ingtũ pñtialr in mẽoria manet: sic̃ ẽt memorãdo pterita tristitia eis afficimur ac si pntia eẽnt. Põt ẽt dici q sic̃ mẽoria que est in itellectiua pte nõ est tm̃ p teritoz: ſz ẽt pntiũ ut in. 1. li. di. 3. dcm̃ est. q̃uis memoria que est sẽsitiue ptis: sit tm̃ pteritoz: ita doloz qui est in appetitu itellectiue ptis: pt eẽ ⁊ pteritoz ⁊ plẽtiũ: q̃uis doloz sensitiue ptis tm̃ sit pntiũ: eo q itellẽ abstrahit a q̃libet tpis dãia: sic̃ ⁊ ab alijs ꝺditiõibus mãlib' q̃s sẽsus cõcernit. ¶ Ad 1^m dõz: q q̃uis pctã qñ acciderũt uolũtaria fuerũt: tñ qñ de eis ptimur uolũtaria nõ sũt: ⁊ iõ nobis nolẽtib' acciderũt: nõ q̃dẽ fm uolũtatẽ quã habuim' cũ ea uolebam': ſz fz illã quã nũc hem' qua uellem' ut nunq̃ fuissẽt. ¶ Ad 3^m dõz: q q̃uis uolũtas cõplera nõ possit eẽ alicuius sapiẽtis de ipoli: tñ uolũtas ꝺditiõata que ⁊ uelleitas dr eẽ pt de ipolib': qua ẽt sapiẽs uellet qõ ipole est si pole foret: ⁊ ista uolũtas sufficit ad dolorẽ cãndũ: ⁊ p̃cipue qñ ipolitas obtinẽdi q uolũtas ex nobis ꝓuenit: ⁊ sic est in ꝓposito. ¶ Ad 4.^m dõm: q q̃uis sit in cõtritiõe gaudiũ ⁊ pudor: tñ gaudiũ nõ respicit directe pctm̃: ſz magis gfaz recupatã: ul' ẽt ipz dolorẽ per quẽ gfa recupat. silr pudor respicit effectũ pcti qui ẽ ingliatio: qz uerecũdia fm phm est timor ingliatiõis: ſz doloz directe ipz pctm̃ respicit: ⁊ iõ ptritio que ad deletionẽ pcti ordiat magis dr doloz q̃ aliqd supdictoz. ¶ Ad 5^m dõz: q doloz nõ solũ oppõit gaudio fm gen'. ſz ẽt oppõit spalit doloz: de bono dolori de malo: sic̃ gaudiũ de bono gaudio de malo. vñ etiã aliqñ aliqs dolet se ꝓus voluisse: ⁊ fz hoc ptritio q̃uis sit doloz pt sanare pctã que i dolore cõsistãt: tñ illi' dooloris cã est delectatio uel amoz illicit'. ⁊ fm hoc dolore q̃si ꝛrio sanari pñt. ¶ Ad 6^m dõz: q cõtritio est a deo solo q̃tũ ad formã qua iformat: ſz q̃tũ ad ſbaz act' est ex libero arbitrio ⁊ a deo qui opat in oĩb' opib' ⁊ nãe ⁊ uolũtatis. ¶ Ad 7^m dõz: q ptritio nãlit p̃cedit pfessionẽ: ſz q aliq̃ñ sequat est per accñs ex defectu penitẽtie. ⁊ tñ tũc ẽt dz hẽ ꝓpositũ cõfitẽdi si aliqd memorie occurrat qõ cõfessus nõ sit. ¶ Ad 8^m dõm: q q̃uis tota pẽa possit per cõtritionẽ dimitti: tñ adhuc neẽia est cõfessio ⁊ satisfactio: tũ qz hõ nõ põt eẽ certus de sua cõtritiõe q fuerit ad totũ tollẽdũ sufficiẽs tũ qz cõfessio ⁊ satisfactio sit in precepto. vñ trãsgrel soz cõstitueret si nõ cõfiteret ⁊ satisfaceret.

¶ Ad 2^am qõnẽ dõm: q ptritio fm ꝓtatẽ sui nois nõ significat actũ virtutis: ſz magis quãdã corpalẽ passiõnẽ: ſz hic nõ quertt sic de cõtritiõe: ſz de eo ad qõ ad signãdũ hoc nomẽ per silitudinẽ adaptat: sicut eni in flatio ꝓ uolũtatis ad malũ faciẽdũ ꝓportat q̃tũ est de se malũ ex gñe ita illi' uolũtatis ãnihilatio ⁊ cõmutio q̃dã de se ꝓportat bonũ ex gñe. qz hoc est detestari ꝓptã uolũtatẽ: qua pctm̃ cõmissuz est: ⁊ iõ ptritio que hec signat ꝓportat aliquã rectitudinẽ uolũtatis: ⁊ pp hoc est act' vtutis illi'. ſ. cui' est pctm̃ pteritũ detestari ⁊ destruere. ſ. pnie. ut pz ex his que in. 14. di. dicta sũt. ¶ Ad p^m g̃ dõz: q in ptritiõe est duplex doloz de pctõ. vn' in pte sensitiua qui passio est: ⁊ hic nõ est eẽntialr cõtritio ꝓut est act' virtutis: ſz magis effect' ipsius: sicut eni pnie virt' exteriorẽ penaz suo cozpori infligit ad recopẽsandũ offenlaz que in deuz cõmissa est officio mẽbroz: ita ẽt z ipsi cocupiscibili penã ifert doloris ꝑdicti: qz ipsa ẽt ad pctm̃ coopabat: ſz tñ hic doloz põt ptinere ad cõtritionẽ ingtuz est pars sacr'ti: qz sacra nõ solũ in iteriorib' actib': sed ẽt in exteriorib' ⁊ in reb' sensibilib' nata sunt eẽ. Alius doloz est in uolũtate qui nihil aliud est q̃ displicẽtia alicui' mali fm q affect' uolũtatis notant p noia passionũ: ut in. 3. li. di. 26. dcm̃ est. ⁊ sic cõtritio est doloz per eẽntia: ⁊ est act' virtutis pnie. ¶ Ad 2^m dõz: q cõtritio passiua accepta de rõne sui dicit passionez alicui corpori iherẽtẽ: ſz q ab alio sit inflicta hoc nõ dicit ex rõne sui nois: sed ex pñti. ſ. ex nã patientis qõ nõ est natũ in seipsuz agẽ. ⁊ iõ qñ trãsfert ad actũ uolũtatis que seipaz nata est mouere: saluat ibi silitudo ⁊ actiõis ⁊ passiõis in ipsa uolũtate: ingtũ eni ille rigoz quo ꝓptã uolũtatẽ ꝺs secut' est dissoluit': sic ipsius uolũtatis q̃si quedã passio est cõtritio: ingtũ autẽ nõ alio cogẽte: ſz sua spõte hoc accidit seipaz cõterere dr. ¶ Ad 3^m dõm: q attritio nõ dicit accessum ad pfectã cõtritionẽ: vñ in corpalib' dicunt attrita que aliq̃ mõ sũt cõminuta: ſz nõ pfecte. sed cõtritio dr qñ oẽs ptes trite sunt sil' per diuisionẽ ad minima. ⁊ iõ si gnificat attritio in spualib' quãdã displicẽtiã de pctis cõmissis: ſz nõ pfectã: cõtritio aũt pfectã. ¶ Ad 4.^m dõm: q cõtritio fm q in se ꝓsiderat fuit sp eodẽ mõ in qualibet lege. sicut eni futurũ pctm̃ sp op3 vitare: ita semp ⁊ de cõmisso dolere: ſz fm q ipoztat ordinẽ ad alias pnie partes nõ semp fuit eodez modo: eo q alie partes eodẽ mõ nõ semp fuerũt. vñ non oportet q semp eodẽ mõ fuerit ꝓpositũ confitẽdi: ⁊ satisfaciendi qõ in diffinitione contritionis ponitur.

¶ Ad tertiã qõnẽ dõm: q sup hoc est duplex opio. q̃dã eni dicũt q attritio fit ptritio sic̃ fides ifozmis fit fozmata. ſz hoc ut vi nõ põt eẽ: qz q̃uis bit' fidei ifozmis fiat fozmat': nunq̃ tñ act' fidei ifozmis fit actus fidei fozmate: qz act' ille ifozmis trãsit ⁊ nõ manet ueniẽte charitate. attritio aũt ⁊ ptritio nõ dicũt hitũ ſz actũ tm̃. hit' eni vtutũ ifusaz qui uolũtatẽ respiciũt nõ pñt eẽ ifozmes cũ charitatẽ ꝓsequãt: ut i. 3. li. dcm̃ est. vñ anteq̃ gra ifundat nõ est hit' a quo act' cõtritiõis postea elicit: ⁊ sic nullo mõ attritio pt fieri ptritio: ⁊ hoc alia opio dic̃. ¶ Ad p^m g̃ dõz: q nõ est sile de fide ⁊ ptritiõe: ut dcm̃ est. ¶ Ad 2^m dõz: q remota ꝓuatiõe a mã que manet pfectiõe aduenẽte fozmat mã illa: ſz doloz ille qui erat infozmis nõ manet charitate aduenẽte: ⁊ iõ fozmari nõ põt. Ul' dõm: q mãe eẽntia nõ hẽt originẽ a fozma: sic̃ act' hẽt originẽ ab hitu quo fozmat. vñ nõ ẽ icõueniẽs mãz ifozmari aliq̃ fozma de nouo qua ꝓus nõ ifozmabat: ſz hoc de actu est ipole: sic̃ ipole est q aliqd idẽ nũero oriat a p̃n' a quo ꝓus nõ oriebat: qz res semel tm̃ in eẽ ꝓcedit. ¶ Ad 3^m dõz: q q̃uis mot' itellect' ⁊ uolũtatis hẽat tota suã spẽm in vno istãti: sic̃ ⁊ res pmanẽs: tñ fm accñs mẽsurat tpe fm q cãe sue uariabiles sũt per tpe. sic eni eẽ hoiez qõ est in istãti tpe mẽsurat: ⁊ q̃diu cãe eẽ hoiz manẽt eedẽ: ⁊ ipz eẽ manet: ſz mutatis cãis mutat illõ eẽ priori destructo: qz gñatio vni' est corruptio alterius: ⁊ silr ipsa dispositio uolũtatis que talẽ actũ cãbat mutat ⁊ trãsit: ⁊ act' ille idez nõ manet: nec semel trãsiẽs potest iterũ resumi.

Ad 2^m sic ꝓcedit. vi q hõ dẽat cõteri de peniis nõ solũ de culpis. Aug. eni in lib. de pnia dic̃. Nemo vitã eẽnã dõsiderat: nisi eũ hui' vite mortalis pẽiteat: ſz mortalitas vite q̃dã pena est. g̃ dz penitẽs ẽt de peniſ ꝓteri. ¶ ꝑ. supra hitũ est ex vbis aug. q penitẽs se dz dolẽ ex hoc q virtute se priuauit. ſz ꝓuatio vtutiſ q̃dã pena est. g̃ ptritio est doloz ẽt de peniis. ¶ Sz ꝛ. nullus tenet id de quo dolet ſz penitẽs fm suũ nomẽ penã tenet. g̃ nõ dolet de pena: ⁊ sic ptritio que est doloz pnialis non est de pena. ¶ Ulteri' vi q ptritio eẽ dẽat de origiali: de pctõ enĩz actuali ꝓteri debem' nõ rõne act' ingtũ est ens qõdã ſz rõne defozmitatis: qz act' fm suã ſbaz bonũ qõdã est ⁊ a deo. ſz pctm̃ originale hẽt defozmitatẽ: sicut ⁊ actuale. g̃ ẽt de eo ꝓteri debem'. ¶ ꝑ. per pctm̃ originale nõ fuit a deo auersus: qz pena ei' erat carẽtia dine visiõis: ſz cuilibet dz displicẽ se fuisse a deo auersũ. g̃ hõ dz hẽ displicẽtiã pcti originaliſz sic dz de ipo ꝓteri. ¶ Sz ꝛ. medicia dz eẽ ꝓportiõata morbo: sed pctm̃ originale sine nra uolũtate ꝛctũ est. g̃ nõ reqrit q per actũ uolũtatis qui est ptritio ab ipo purgemur

¶ Ulti' vi q nõ de oi actuali pctõ cõmisso a nobis de beam' ꝓteri. qz ꝛria ꝛrijs curant: ſz q̃dã pctã per tristitiã cõmittunt: sic̃ accidia ⁊ iuidia. g̃ medicina eorũ nõ dz eẽ tristitia que est ptritio: ſz gaudiũ. ¶ ꝑ. cõtritio est act' uolũtatis qui nõ põt eẽ de eo qõ cognitiõi nõ subiacet: ſz q̃dã pctã sũt que in cognitiõe nõ hem': sic̃ oblita. g̃ de eis nõ põt eẽ ptritio. ¶ ꝑ. per uolũtariã cõtritionẽ delent illa que per uolũtatẽ cõmittunt: ſz igrãtia uolũtariũ tollit. ut pz per phm in 3. eth. g̃ de eis que per ignorãtiã accidũt nõ dz eẽ cõtritio. ¶ ꝑ. de illo pctõ nõ dz eẽ ptritio qõ p ptritionẽ nõ tollit: ſz q̃dã pctã sũt que nõ tollunt per cõtritionẽ. ſ. uenialia que adhuc post ptritiõis gfaz manẽt g̃ nõ de oibus pctis pteritis dz eẽ cõtritio. ¶ Sz ꝛ. pnia est medicina cõtra oia pctã actualia. ſz pnia non est aliquoz quoz nõ sit ptritio que est pzia'ps ei'. g̃ ⁊ de oib' pctis dz eẽ ptritio. ¶ ꝑ. nullũ pctm̃ remittit nisi qs iustificet: ſz ad iustificationẽ reqrit cõtritio: ut prius dictũ est. g̃ de quolibet pctõ cõteri oportet.

¶ Ulteri' vi q ẽt de pctis futuris aliqs dẽat ꝓteri. cõtritio eni est act' liberi arbitrij. ſz liberũ arbitriũ magis se extẽdit ad futura q̃ ad preterita: qz electio que est act' libi arbitrij est de cõtigẽtib' futuris. ut dr in 3. eth. g̃ cõtritio est magis de pctis futuris q̃ de ꝓteritis. ¶ ꝑ. pctm̃ aggrauat ex pñti effectu. vñ Dier. dicit q pena arrij nõdũ est detmiata: qz adhuc est pole aliqs per ei' hereſiz cozruere: qb' cozruẽtib' sp eius pena auget. ⁊ silr est de illo qui iudicat homicida si le talit pcussit: ẽt anteq̃ pcussus moriat: ſz in illo intermedio dz peccatoz cõteri de pctõ. g̃ nõ solũ fz q hẽt q̃tatẽ ex ꝓterito actu: ſz ẽt fm q hẽt q̃tatẽ ex futuro: ⁊ sic cõtritio respicit futurũ. ¶ Sz cõtra. cõtritio est pars pnie. sed pnia semp respicit preteritum. ergo ⁊ contritio: ⁊ sic non est de peccato futuro.

¶ Ulteri' vi q hõ dẽat cõteri de pctõ alieno. nõ eni petit aliqs idulgẽtiã: nisi de pctõ de quo cõtrit' est: ſz de pctis alienis idulgẽtia petit in psal. Ab alienis parce ꝓuo tuo. g̃ dz hõ cõteri de pctis alienis. ¶ ꝑ. hõ ex charitate tenet diligẽ ꝓximũ: sic̃ seipz: ſz pp dilectionẽ sui ⁊ de malis suis dolet ⁊ bona desiderat. g̃ cũ teneamur ꝓxio desiderare bõa gre: sic̃ ⁊ nobis. vi q de beam' de culpa ei' dolẽ: sic̃ ⁊ de nris. ſz cõtritio nihil aliõ est q̃ de pctis. g̃ hõ debet cõteri de pctis alienis. ¶ Sz ꝛ. cõtritio act' pnie vtutis est. ſz nullus penitet nisi de his q̃ ipe fec̃. g̃ nullus cõteritr de pctis alienis.

¶ Ulteri' vi q nõ reqrat de singulis pctis mortalibus cõtritio. est eni mot' cõtritiõis in iustificatiõe in istãti. ſz in istãti nõ põt hõ recogitare singula pctã. g̃ nõ opz q sit cõtritio de singulis. ¶ ꝑ. cõtritio dz eẽ de pctis fm q auertũt a deo: qz cõuersio ad creaturã sine auersiõe a deo ptritionẽ nõ reqrit: ſz oia pctã mortalia cõueniũt in auersione. g̃ ꝛ oia sufficẽ vna cõtritio ¶ ꝑ. pl's cõueniũt pctã mortalia actualia adinuicẽ q̃ actualia ⁊ originale. ſz vn' baptiſm' delet oia actualia ⁊ originale. g̃ vna cõtritio gñalis delet oia pctã mortalia. ¶ Sz ꝛ. diuersoz mozboz diuerse sũt medicine. qz nõ sanat oculũ qõ sanat calcaneũ: ut Diero. dicit. ſz cõtritio est medicina singularis contra vnum tm̃ mortale. ergo nõ sufficit vna cois de oib'. ¶ ꝑ. contritio per cõfessionẽ explicat. ſz op3 singula pctã mortalia confiteri. ergo ⁊ de singulis conteri.

Rñdeo dõm ad pmã. q. q cõtritio ipoztat: ut dictũ est alicui' duri ⁊ itegri cõminutionẽ: hec ãt itegritaſ ⁊ duritia iuenit in malo culpe: qz uolũtas que est ipsi' cã in eo qui male agit in suis terminis stat: nec ꝓcepto legis cedit: ⁊ iõ huius mali displicẽtia ptritio per silitudinẽ dr: hec ãt silitudo nõ pt adaptari ad malũ pene: qz pena simplr diminutionez dic̃. ⁊ iõ de malis pene põt eẽ doloz: ſz non contritio.

Ad pmũ g̃ dõm: q pnia fm aug. dz esse de hac vita mortali: non rõne ipsius mortalitatis: nisi pnia large dicat ois doloz: sed rõne pctoz ad que ex infirmitate huius vite deducimur.

¶ Ad 2^m dõz: q ille doloz quo qs dolet de amissiõe vtutis per pctm̃ nõ est eẽntialr ipsa contritio: sed est pzinciplũ eius: sic̃ cũ aliquis mouet ad dolẽdũ de ali quo ꝓpter malum qõ inde consecutus est.

¶ Ad 2^am. q. dõz: q cõtritio: ut dcm̃ est: est doloz respiciẽs: ⁊ qdamõ cõminues uolũtatis duritiẽ: ⁊ iõ de illis solis pctis eẽ pt que ex duritia nre uolũtatis in nos ꝓueniũt: ⁊ qz pctm̃ originale non nra uolũtate inductũ est: sed ex vitiate nãe origine ꝛctũ. iõ de ipso non põt eẽ ptritio ꝓpe loquẽdo: ſz displicẽtia põt eẽ de eo uel doloz. ¶ Ad p^m g̃ dõm: q cõtritio nõ est de pecato rõne ſbe actus tm̃: qz ex hoc nõ hẽt rõnẽ mali:

necꝫ itez rōne defozmitatis tm̄:qz defozmitas de se nō dicit rōnē culpe:ſz qnqꝫ ipoztat penā.oz ät de pctō eē cōtritio inq̄tū ipoztat utrāqꝫ defozmitatē ex actu uolūtatis ꝓuenientē:z hoc nō est in pctō originali.z ideo de eo nō est contritio. ¶ Sil'r dicendū ad scām qz auersio uolūtatis est illa cui debetur contritio.

¶ Ad 3am qōnē dōm:q ois actualis culpa ex hoc ptingit q uolūtas nr̄a legi dei nō cedit:uel eā trāsgredi do uel omittēdo:uel ꝓter eā agēdo:z qz durū est qō hēt potētiā ut nō facile patiat:tō i oi actuali pctō duritia q̄dā ē uolūtatis:z pp hoc si debeat pctm̄ curari opꝫ q̄ per ꝓtritionē cōminuētē remittat. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q sic ex dictis pz:ꝓtritio opponit pctō ex pte illa qua ex electiōe uolūtatis ꝓcedit nō sequētis ipe riū dine legis:nō aūt ex pte eius qō est in pctō māle:z boc ē sup qō cadit electio.cadit aūt uolūtatis electio nō solū sup actꝰ aliarū virtū qbꝫ uolūtas ad suū finē utit:ſz ēt sup actū ꝓpziū ipi'. Uolūtas eni vult se uel le aliq̄d:z sic electio uolūtatis cadit supza dolorē illū seu tristitiā que iueniē in pctō iuidie z hi' siue ille dolor sit in sēſu siue in ipa uolūtate:z tō illis pctis do lor ꝓtritiōis oppoit. ¶ Ad 2m dōz:q obliuio de aliq̄ pōt eē duplr.aut ita q totalr a memoria exciderit:z tūc nō pōt aliqs inqrere illō:aut ita q ptz a mēoria exciderit:z ptz maneat:sic cū recolo me aliq̄d audi uisse in gn̄ali:ſz nescio q̄d in spāli:z tūc reqro in memoriā ad recoḡscēdū.z ſm hoc ēt aliqō pctm̄ pōt eē oblitū duplr:aut ita q in gn̄ali in mēoria maneat:sed nō in spāli:z tūc dz hō recogitare ad iueniēdū pctm̄ qz de q̄libet mortali pctō hō tenet spāliť ꝓteri.si ät in uenire nō possit:sufficit de eo ꝓteri p̄z q in notitia tenet:z dz hō nō solū de pctō:ſz de obliuiōe eiꝰ dolere que ex negligētia ptigit.si aūt pctm̄ oino a mēoria excidit:tūc ex ipotētia faciēdi excusat a debito:z suffic gn̄alis cōtritio de oi eo in quo deū offēdit:ſz qñ ipo tētia tollit:sic cū ad mēoriā pctm̄ reuocat:tūc tenet hō spāliť ꝓteri:sic ēt de paupe qui nō pōt soluē qō dz excusat:z tm̄ tenet cū ꝓpio potuerit. ¶ Ad 3m dōz:q si ig̃ātia oino tolleret uolūtatē male agēdi excusaret z nō eēt pctm̄:ſz qñqꝫ nō totalr tollit uolūtatē:z tūc a toto nō excusat:ſz a tāto:z iō de pctō per ignoran tiā cōmisso dz hō ꝓteri. ¶ Ad 4m dōz:q post cōtri tionē de mortali pōt remanere ueniale:ſz nō post ꝓtri tionē de ueniali:z iō de uēialibꝰ ēt dz eē cōtritio:eo mō quo z pnia:sic supza dī.ꝓcedēti dictū est.

¶ Ad q̄rtā qōnē dōz:q in oibꝰ motoribꝰ z mobilibus ordiatis:ita est q motoz iferioz hēt motū ꝓpziū:z p ter hoc sequit in aliq̄ motū supioris motoris:sic pz in motu planetarū cui ꝓter motꝰ ꝓpos sequunt motū p mi ozbis.oibꝰ aūt vtutibꝰ moralibꝰ motoz est ipa pzu dētia que dī auriga vtutū:z iō q̄libet vtꝰ moralis cū motu ꝓpo hēt aliq̄d de motu pzudētie:z iō cū pnia sit q̄dā virtꝰ moralis:qz est ps iustitie cū actu ꝓpo ꝓsequ tur pzudētie motū:ꝓpziꝰ ät actꝰ eiꝰ est in obz ꝓuz qō est pctm̄ cōmissū:z iō eiꝰ actꝰ pricipalis.s.ꝓtritio ſm sua spēm respic tm̄ pctm̄ ꝓteritū:ſz ex ꝓnti respic futurū ſm q hēt aliq̄d de actu pzudētie adiūctū:z non tm̄ in illō futuꝝ rōne ꝓpe spēi mouet:z pp hoc ille q̄ cōterit dolet de pctō ꝓterito:z cauet futurū:ſz nō dz eē cōtritio de pctō futuro:ſz magis cautio que est pz pzudētie ꝓtritiōi adiūcta. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q liberū arbitriū dī eē de ptigētibꝰ futuris p̄z q ē de actibꝰ:ſz nō ſm q est de obtis actuū:qz hō ꝓt cogitare ex libe ro arbitrio de rebꝰ ꝓteritis z necēs.ſz tm̄ ipse actꝰ co gitatiōis ſm q sub libero arbitrio cadit ptigēs futu rū est.z sic ēt actꝰ ꝓtritiōis ptigēs futurū est ſm q sb libero arbitrio cadit:ſz oīm eiꝰ ꝓt eē ꝓteritū. ¶ Ad 2m dōz:q ille effectꝰ ꝓnis qui pctm̄ aggrauat tā in actu ꝓcessit uelut in cā:z iō qñ cōmissū est tota suā ꝑfitatē habuit z ex effectu ꝓsequēti nō accrescit aliq̄d quo ad culpe rōnem:z si accrescit quo ad penā accīdalez ſm q plēs habebit rōnes dolēdi in ifirmo de plibus malis cōsecutis ex suo pctō:z sic loquit hiero.vñ nō opꝫ q contritio sit nisi de peccatis ꝓteritis.

¶ Ad 5as.q.dōz:q illō idē ꝓterit qō ꝓnz durū z itez fuit.vñ pz q ꝓtritio ꝑ pctō sit in eodē in quo pcti du ritia ꝓcessit:z sic de aliēis pctis nō est ptritio. ¶ Ad pzimū g̃ dōm:q ab alienis pctis sibi parci ꝓpheta ꝑcat inq̄tū ex cōsortio pctorum aliqs per ꝓsēſū aliquē imūditiā cōtrahit:sic ſcriptū est:cū peruerso puerteris. ¶ Ad 2m dōz:q de pctis aliorū dolere debemꝰ nō tm̄ opꝫ q de eis cōteramur:qz nō ois dolor de pec cato ꝓterito est contritio:ut ex dictis patet.

¶ Ad sextā.q.dōm:q ꝓtritio ꝑt dupliṙ ꝓsiderari.s.q̄tū ad sui p̄nm z q̄tū ad terminū.z oico p̄nm ꝓtritiōis co gitationē qua ds cogitat de pctō z dolet:z si nō dolo re cōtritiōis saltē dolore attritiōis.tm̄in' ät cōtritio nis est qñ dolor ille iā gr̄a ifo:mat:q̄tū g̃ ad p̄nm cō tritiōis opꝫ q sit de singul' pctis que ds i mēoria hēt ſz q̄tū ad terminū sufficit q sit vna cois de oibus.tūc eni ille motꝰ agit in vi oium disponū ꝓcedētiū:z per boc pz rnsio ad p̄mū. ¶ Ad 2m dōz:q q̄uis oia pctā moztalia ꝓueniāt in auersiōe:tn̄ dīnt in cā z mō auer siōis z q̄titate elōgatiōis a deo:z hoc est ſm diuersi tatē ꝓuersiōis. ¶ Ad 3m dōz:q baptiſm' agit in vir tute meriti chr̄i qō būit ifinitā vtutē ad delēduz oia pctā:z pp hoc vnuꝫ suffic ꝯ oia.ſz in cōtritiōe req̄rit cū merito chr̄i actꝰ nr̄.z iō opꝫ q singul' pctis rndeat sigillati:cū nō hēat ifinitā vtutē.uel dōz q baptiſm' est spāliꝫ gn̄atio:ſz pnia q̄tū ad ptritionē z aliaꝫ sui ptes est spāliꝫ quedā sanatio per modū cuiusdā alte ratiōis.pz aūt in gn̄atiōe corpali aliculꝰ que est cū cor ruptiōe alteriꝰ q vna gn̄atiōe remouent oia accīdia ꝑria rei gn̄ate que erat accīdia rei corrupte.ſz in alte ratiōe remouet tm̄ vnū accīs ꝑriuz accīdi ad qō ter minat alteratio.z sil'r vnꝰ baptiſmꝰ sil' delet oia pctā nouā vitā iducēdo.sed pnia nō delet oia pctā nisi ad singula ferat.z iō opꝫ de singulis ꝓteri z cōfiteri.

Ad 3m sic,ꝓcedit. Uidet q ptritio nō sit ma ior dolor qui eē possit in nā.dolor eni est sensus lesiōis:ſz alique lesiōes magis sentiun tur q̄ lesio pcti sic lesio vulneris.g̃ nō est maxim' do lor ptritio. ¶ p̄. ex effectu sumim' iudiciū de cā.sed effectꝰ doloris sūt lachrzyme.cū g̃ aliqñ ptritꝰ nō emit tat lachrzymas corpales de pctis:quas tm̄ emittit de morte amici ul' de pcussiōe ul' aliq̄ hi'.vi q ptritio nō sit dolor maxim'. ¶ p̄. q̄to aliq̄d plꝰ hēt de pmixti one ꝑrij tāto est min' itēsū.ſz ptritiōis dolor hēt mul tū de gaudio admixtū:qz cōtritꝰ gaudet de liberatiōe spe uenie z de multis hi'.g̃ dolor suus est minimus. ¶ p̄. dolor cōtritiōis diſplicētia quedā est.ſz multa sūt que magis diſplicēt cōtrito q̄ pctā sua ꝓterita. nō eni uellet penā inferni sustinere potius q̄ peccare nec iterū sustinuisse oēs penas tpales:aut ēt sustinere alꝫ pauci iueirent cōtriti.g̃ dolor ptritiōis nō est ma ximus. ¶ Sed contra ſm Aug. Ois dolor in amo re fundatur.sed amor charitatis in quo fundatur do lor ptritiōis est maxim'.g̃ dolor ptritiōis est maxim' ¶ p̄. dolor est de malo.g̃ de magis malo dz eē ma gis dolor.ſz culpa est magis malū q̄ pena.ergo dolor de culpa qui est cōtritio excedit oēz alium dolorem. ¶ Ulteriꝰ vi q nō possit eē nimis magnꝰ ptritiōis do

lor.nullus eni dolor potest esse immoderatior q̄ ille qui ꝓpziū ſbm destruit.ſz dolor ptritiōis si est tantꝰ q mortē uel corruptionē corpis inducit ē laudabilis.sic eni Anſel.Utinā sic impiguent viscera aie mee ut me dulle corpis mei exiccent. Et aug.dicit se eē dignum oculos ceccare plorādo.g̃ dolor cōtritiōis nō pōt eē nimi'. ¶ p̄. dolor cōtritiōis ex charitatis amore ꝓ cedit.ſz amor charitatis nō pōt eē nimi'.g̃ nec dolor cōtritiōis. ¶ Sz ꝯ:ois vt' moralis corrupit per sup abūdantiā z defectū.ſz ptritio ē actꝰ vtutis moralis s.pnie cū sit ps iustitie.g̃ pt eē supfluꝰ dolor de pctis. ¶ Ulteri' vi q nō deat eē maior dolor de vno pctō q̄ de alio.Hiero.eni collaudat paulū de hoc q minima pctā plāgebat sicut magna.g̃ nō magis est dolēdū de vno q̄ de alio. ¶ p̄. mot' ptritiōis est subit'.ſz non pōt vn' motꝰ eē itēsior sil'z remissior.g̃ ptritio dz eē maior de vno pctō q̄ de alio. ¶ p̄. de pctō ꝓcipue est ptritio ſm q a deo auertit.ſz in auersiōe oia mortalia pctā ꝓueniūt:qz oia tollūt gr̄az qua aia deo ꝓiūgit.g̃ de oibꝰ pctis mortalibꝰ equalis dz eē cōtritio. ¶ Sz ꝯ. Deut.25.dī.ſm mēſura pcti erit z plagarum modus.ſz cōtritiōi de pctis plage cōmēſurant:qz cō tritio hēt ꝓpositū satisfaciēdi annexū.g̃ cōtritio magis dz eē de vno pctō q̄ de alio. ¶ p̄. de hoc dz hō cōteri qō debuit vitare.ſz hō magis dz vitare vnum pctm̄ q̄ aliū:qz grauꝰ est si nēcitas altez faciēdi icū beret.g̃ z sil'r de vno.s.q̄uiori magis q̄ de alio dolē.

Rñdeo dōm ad p̄mā qōnē:q sic ſup dictū est in ptritioe est duplex dolor.Un' in ipa uolūtate qui est cēntialr ipa ptritio que nihil aliō est q̄ diſplicētia ꝓteriti pcti:z dolor talis in ptritiōe ex cedit alios dolores:qz q̄tū aliq̄d placet ꝑriū ei' diſpli cet:finis aūt sup oia placet cū oia pp ipꝫ desiderētur z iō pctm̄ qō a fine ultio auertit sup oia diſplicē dz. Alius dolor est in pte sensitiua qui cātur ex p̄mo dolo re uel ex necitate nāe ſm q vires iferiores sequūtur motū supiorū:uel ex electiōe ſm q hō penitēs in se ipso hēt dolorez excitat:ut de pctis doleat:z neutro mō opꝫ q sit maxim' dolor:qz vires iferiores uehe mēti' mouent ab obiectis ꝓpziis:q̄ ex redūdātia su pioꝝ viriū:z iō q̄to opatio supioꝝ virtū est,ppinqor obtis inferioruz:tāto magis sequunt earū motū:z iō maior dolor est in sēſitiua pte ex lesiōe sēſibili q̄ sit il le qui in ipsa redūdat ex rōne:z sil'r maior qui redun dat ex rōne de corpalibꝰ deliberāte q̄ qui redūdat ex rōne ꝓsiderāte spūalia.vñ dolor i sensitia pte ex diſpli cētia rōnis ꝓueniēs de pctō nō est maior alīs dolo ribꝰ qui in ipa sūt:z sil'r nec dolor qui est uolūtarie as sumptus:tū qz nō obedit affectꝰ iferior supiori ad nu tum:ut passio tāta sequat in iferiori appetitu:q̄les oz dinat supior.tuz etiā oz passiōes a rōne assumunt in actibus virtutū ſm mēſuram quādā:quā qñqꝫ dolor qui est sine virtute non seruat:sed excedit.

Ad p̄mū g̃ dōm:q sicut dolor sensibilis est de sensu lesioniſ ita dolor interior est de cognitione alicuius nociui:z ideo q̄uis lesio peccati ſm sensum exteriorē nō ꝓpiat:tn̄ ꝓpit eē maxia p̄z sensuz iteriorē rōnis. ¶ Ad 2m dōz:q cor porales imutatiōes imediate ꝓsequunt ad passiones sēſitiue ptis:z eis mediātibꝰ ad affectiōes appetitiue supioris:z i de est q ex dolore sensibili uel ēt sensibili vicino citꝰ supfluūt lachrzyme corpales q̄ de dolore spūali cōtritiōis. ¶ Ad 3m dōz:q gaudiū illō qō de dolore penitēs hēt nō minuit diſplicētiā:qz ei nō ꝓri atur:ſz auget ſm q ois opatio augeť per ꝓpziā dele ctationē:ut dī in.10.eth.sic q̄ delectat in adiscēdo ali quā sciaz meli' adiscit:z sil'r qui gaudet de diſplicētia uehemēti' diſplicētiā hēt.ſz bñ pōt eē q illō gaudiū tēpat dolorē ex rōne in ptē sēſitiuā resultāte. ¶ Ad 4m dōz:q q̄tas diſplicētie de aliq̄ re dz eē ſm q̄titatē malitie ipi'.malitia aūt in culpa mortali mēſurat ex eo in quē peccat inq̄tuz est ei indigna:z ex eo qui peccat inq̄tū ei nociua:z qz hō dz plꝰ deū q̄ se diligē tō plus dz odire culpā inq̄tū est offensa dei q̄ inq̄tū est nociua sibi.est ät nociua sibi pricipalr inq̄tū sepat ipm a deo:z ex hac pte ipsa sepatio a deo que pena q̄ dā est magis dz diſplicere q̄ ipsa culpa inq̄tū hoc no cumētū iducit.qz qō pp alterū odit' min' odit':ſz mi nus q̄ cipa inq̄tū est offēla in deū.iter oēs aut penas attēdit ordo malitie ſm q̄titatē nocumēti:z iō cum hoc sit maximū nocumētū quo maximū bonū ꝑuat: erit iter penas maxima sepatio a deo:z ēt alia q̄tas mali accīdalis:quā opꝫ in diſplicētia attēdē ſm rōnē pnitis z ꝓteriti:qz qō ꝓteritū est tā nō est:vñ hēt mi nus de rōne z malitie z bonitatis:z ide est q plꝰ refu git hō sustinē aliq̄d mali in pnti vl' in futuro q̄ horre at de ꝓterito:vñ nec aliq̄ passio aie directe rndet ꝓte rito:sic dolor rndet pnti malo z timor futuro:z ꝓpt hoc de duob' malis ꝓteritis illō magis abhorret aiaꝫ cui' maior effectꝰ in pnti remanet uel in futurū timet ēt si in ꝓterito min' fuerit:z qz effectꝰ ꝓcedētis cipe nō ita pcipit qñqꝫ sic effectꝰ ꝓterite pene:tū qz culpa ꝑfecti' sanat q̄ q̄dā pena:tū qz defectꝰ corpalis ma gis est manifestꝰ q̄ spūalis:iō hō ēt bñ diſpositꝰ qñqꝫ magis pcipit in se horrorē ꝓcedētis pene q̄ ꝓcedētis culpe q̄uis magis eēt patꝰ pati eādē penā q̄ cōmittē eādē cipā.ē ēt ꝓsiderādū i cōpatiōe cipe z pene q q̄ dā pene ilepabilis hñt ꝑfecta dei offensa:sic sepatio a deo:q̄dā ēt addūt ppetuitatē:sic pena iferni:pena g illa que offensaz ānexa hēt:eodē mō vitāda est.sic z culpa:ſz illa que ppetuitatē addit est magis q̄ culpa simplr fugiēda:si tn̄ ab eis sepet rō offēse:z cōsideret tm̄ rō pene min' hñt de malitia q̄ cipa inq̄tū est offē sa dei:z pp hoc min' deberet diſplicere. ¶ Sciēduz est ēt q q̄uis talis deat eē cōtriti diſpō:nō tn̄ de his tēt̄adus est:qz hō affectꝰ suos nō de facili mēſurare pt:z qñqꝫ illō qō min' diſplicet vl magis diſplicē.qz est,ppiqui' sēſibili nocumēto qō magis ē nobis notū.

¶ Ad scām qōnē dōm:q cōtritio ex pte doloris qui est in rōne.s.diſplicētie quo pctm̄ diſplicet inq̄tuz est offēla dei nō ꝑt eē nimia:sic nec amor charitatis quo itēso talis diſplicētia itēdit pt eē nimi':ſz q̄tū ad do lorē sensibilē pt eē nimia:sic ēt extior corpis afflictio pt eē nimia:ut supꝰ dixt.15.in qōne de ieiunio ex vbis Hiero.patuit.in his eni oibꝰ dz accipi pro mēſura cō seruatio sbri z bone hitudis sufficiētis ad ea que agē da icūbūt:z pp hoc dī Ro.12. Rōnabile sit obsequiū urm. ¶ Ad p̄mū g̃ dōz:q Anſel.desiderabat ex pīa gnedie deuotiōis medullas corpales exiccari nō q̄ tū ad hūorē nālē:ſz q̄tū ad desideria z cōcupiscētias corpales. Aug.aūt q̄uis dignū se cogīceret amissiōe extiorū ocloꝝ pp pctm̄:qz q̄libet pctō nō solū eter na:ſz tpali morte dign' est:nō tn̄ uolebat sibi oculos cecare. ¶ Ad 2m dōz:q rō illa ꝓcedit de dolore q̄ē in rōne:tertia aūt ꝓcedit de dolore sensitiue partis.

¶ Ad tertiū qōnē dōm:q de cōtritiōe dupliṙ possum' loq.vno mō ſm q sigillati singulis pctis rndet:z sic q̄tū ad dolorē supioris affectꝰ requirit q de maiori pctō ds doleat magis:qz rō doloris est maior in vno q̄ in alio.s.offensa dei:ex magis eni inordinato actu deꝰ magis offendit.sil'r ēt cū maiori culpe maior pe na debeat:ēt dolor sensitiue partis ſm q pzo pctō ex

electiõe assumit:q; pena pcti oz eẽ maioz de maiori pctõ:fm aũt q; ex ipzessiõe supioris appetit⁹ innascit in iferiori:attẽdit q̃tas doloris fz dispõnẽ ptis ad recipiẽdã ipzessionẽ a supiori:z nõ fm q̃titatẽ pcti. alio⁹ põt accipi ptritio fm q; est sil de oĩb⁹:sic in actu iustificatiõis.z hec qdẽ ptritio uel ex singulozꝫ cõsideratiõe pctõꝫ ꝓcedit:z sic q̃uis sit act⁹ vn⁹:tñ distinctio pctõꝫ manet virtute in ipso:uel ad min⁹ hẽt ꝓpositũ de singulis cogitãdi ãnexũ.z sic ẽt hitualr est magis de vno q̃ de alio. ¶ Ad p̃m ḡ dõz:q; Paulus laudat de hoc q; de oĩb⁹ pctis doleret eq̃lit:fz qz de quis pctis tm̃ dolebat si cẽt magna per cõpationẽ ad alios qui de pctis dolẽt:sp ipse multo ampli⁹ de matoribꝫ doluisset. ¶ Ad 2m dõz:q; in illo ptritiõis motu subitaneo q̃uis ꝥ õ actualr distinctio itẽtiõis rñdẽs diuersis pctis inueniri possit:tñ ineuit ibi eo mõ.ut di ctũ est:z ẽt alio⁹ fm q; singula pctã ordinẽ hñt ad illud de quo in illa cõtritiõe gñali cõtrito dolẽdũ occurrit.s.offẽsa dei.qui eni aliq̃ totũ appetit uel diligit poti⁹ ẽt diligit ptes ei⁹ q̃uis nõ actu:z hoc mõ fz q; hñt ordinẽ ad totũ q̃sdã pluꝫ.q̃sdã min⁹:sic qui ali quã coitatẽ diligit vtute singulos diligit plus z min⁹ fm eoꝝ ordinẽ in bono coi.z silr qui dolet de hoc q; deũ offẽdat de diuersis iplicite dolet diuersimode fz q; plꝰ ul' min⁹ per ea deũ offẽdit. ¶ Ad 3m dõz:q; q̃uis qõlibet pctm mortale a deo auertat z gr̃az tollat tñ qõdã plꝰ elõgat q̃ alio ingtũ hẽt maiorẽ dissonãtiã ex sua iozdinatiõe ad ordinẽ oĩne bõitatis q̃ aliõ.

Ad 4m ptritiõis tps:sic eni de pctõ cõmisso oz eẽ dolor:ita z pudor.fz nõ per totã vitã durat pudor de pctõ:z sic dic Amb. Nihil hẽt qõ erubescat cui pctm̃ dimissũ est.ḡ vi q; nec ptritio que est dolor de pctõ. ¶ ꝑ. Jo.4.dr q; pfecta charitas foras mittit timorẽ:qz timor penã hẽt.fz dolor ẽt penã hẽt.ḡ in statu pfecte charitatis nõ põt dolor cõtritiõis manẽ. ¶ ꝑ.de ꝓterito nõ põt eẽ dolor qui ꝓ est de malo pñti:nisi fm q; aliq̃d de ꝓterito in ꝓsenti manet.fz q̃nq; peruenit ad aliquẽ statũ in hac vita in quo nihil de ꝓterito pctõ mãet:neq; oĩspõ:neq; clpa neq; reat⁹ aliq̃s.ḡ nõ opz ulteri⁹ de illo pctõ dolere. ¶ ꝑ. Ro.8.dr q; dilige̅tib⁹ deũ oia coopant i bonũ ẽt pctã:ut dic gl.ibidẽ.ḡ nõ opz post remissionẽ pcti q; de pctõ doleat. ¶ ꝑ.ptritio ẽ ps pnie ꝺ satisfacti onẽ diuisa.fz nõ opz sp satisfacẽ.ḡ nec opz sp ꝓteri de pctõ. ¶ Sz ꝺ.aug.dic li.de pnia. Ubi dolor finit de ficit pnia:ubi deficit pnia nihil reliquit de uenia.ḡ vi cũ opteat ueniã ꝓcessa nõ ꝑdere:q; opteat sp dolere de pctõ. ¶ ꝑ.eccl.5.dr de ꝓpitiatu pctõꝫ.noli eẽ sine metu.ḡ sp oz hõ dolẽ ad pctõꝫ ꝓpitiationẽ hñdã

¶ Ulteri⁹ vi q; nõ expediat ptinue de pctõ dolẽ.expedit eni qñq; gaudẽ:ut p3 phĩ.4.sup illõ. Gaudete in dño sp.dic gl.q; neciũ est gaudẽ fz nõ est dolẽ sil' gaudere z dolẽ.ḡ nõ expedit ptinue de pctõ dolẽ. ¶ ꝑ. illud qõ est de se malũ z fugiẽdũ nõ est assumẽdũ nisi q̃ten⁹ est necẽsũ:ut medicina ad aliq̃d:sic p3 de ustiõe z sectiõe vulneris,fz tristitia de se mala est:vñ dr eccl. 30. Tristitiã lõge expelle a te.subdit cã. Multos eni occidit tristitia:z nõ est utilitas in illa.hoc ẽt phs dic exp̃sse in.7.ethi.z.io.ḡ nõ oz ampli⁹ dolẽ de pctõ:ni si q̃ten⁹ sufficit ad pctm̃ delẽdũ.fz statim post ꝑmã tristitiã ptritiõis pctm̃ deletũ est.ḡ nõ expedit ulterius dolẽ. ¶ ꝑ.Ber.dicit.Dolor bon⁹ est si nõ sit ptinu⁹. mel eni absynthio admiscendũ est.ḡ vi q; nõ expedit ptinue dolẽ. ¶ Sz ꝺ est qõ aug.dic: Sp doleat penitẽs:z de dolore gaudeat. ¶ ꝑ.act⁹ in qb⁹ ꝓsistit bti tudo expedit semꝑ ptinuare q̃tũ possibile est.sed hꝰ est dolor de pctõ qõ pz Matth.5.Beati qui lugent. ergo expedit dolorẽ cõtinuare q̃tum est possibile.

¶ Ulterius vi q; ẽt post hãc vitã aie de pctis ꝓterant. amoz eni charitatis diſplicentiã de pctõ cãt:sed post hãc vitã manet in aliq̃b⁹ charitas:z q̃tũ ad actũ z q̃tũ ad hitum:qz charitas nunq̃ excidit:ut pz.1.Cor. 13.ḡ manet diſplicẽtia de pctõ cõmisso que ẽntialit est cõtritio. ¶ ꝑ.magis dolẽdũ est de culpa q̃ de pena.fz aie in purgatorio dolẽt de pena sensibili:z de dilatiõe glie.ḡ mlto magis dolẽt de culpa ab eis cõmissa. ¶ ꝑ.pena purgatorij est satisfactoria de pctõ.sed satisfactio hẽt efficaciã ex vi ptritiõis,ḡ ptritio mãet post hãc vitã. ¶ Sz ꝺ.ptritio est ps pnie sacrã.fz sacramẽta nõ manẽt post hãc vitã.ḡ nec ptritio. ¶ ꝑ. ptritio põt eẽ tãta q; delet z culpaz z penã.si ḡ aie in purgatorio ꝓteri posset:posset vi ptritiõis eoꝝ reat⁹ pene eis dimitti:z oio a pẽa sẽsibili libari:qõ fm est.

Rñdeo dõz ad ꝑmã qõnẽ:q; i ptritiõe:ut dcm̃ est:est duplex dolor:vn⁹ rõnis qui est detestatio pcti a se cõmissi:alius sensitiue ptis qui ex isto cõsequit:z q̃tũ ad utrũq; ptritiõis tps est totus pñtis vite stat⁹.q̃diu eni aliq̃s est in statu vie detestat icõmoda q̃b⁹ a quẽtiõe ad terminũ vie ipedit uel retardat.vñ cũ per pctm̃ ꝓteritũ vie nr̃e cursus in deũ retardet:qz tps illõ q̃ erat deputatũ ad recurrẽdũ recupari nõ ꝑt:ut supꝰ dcm̃ est:opz q; sp in vite huius tpe stat⁹ cõtritiõis maneat q̃tũ ad pcti detestationẽ silr ẽt q̃tũ ad sensibilẽ dolorẽ:qui ut pena a uolũtate assũit:qz eni hõ peccãdo penã eĩã meruit:z ꝺ eĩã deũ peccauit:oꝺ pena eĩna in tpalẽ mutata saltẽ dolor in eĩno hois,i.in statu hui⁹ vite remanẽ:z pp hoc dicit Aug.de san.vic.q; de⁹ absoluẽs hoiez a culpa z pena eterna ligat eũ viculo ꝑpetue detestatiõis pcti.

Ad pmũ ḡ dõm:q; erubescẽtia respic pctm̃ solũ ingtũ hẽt turpitudinez:z iõ postq̃ pctm̃ q̃tũ ad culpã remissũ est nõ manet pudor illoc⁹:manet aũt dolori qui nõ solũ de culpa est ingtũ hẽt turpitudinẽ:fz ẽt ingtũ hẽt nocumẽtũ ãnexũ.

¶ Ad 2m dõm:q; timor seruilis quẽ charitas foris mittit oppositionẽ hẽt ad charitatẽ rõne sue seruitutis qua penã respicit:fz dolor cõtritiõis ex charitate cãtur:ut dcm̃ est:z iõ nõ est silẽ. ¶ Ad 3m dõm:q; q̃uis per pniaz pctõr redeat ad gr̃az ꝑstinã z imunitatẽ a reatu pene:nunq̃ tñ redit ad ꝑstinã dignitatẽ inocẽtie z iõ sp ex pctõ ꝓterito aliq̃d in ipo mãet. ¶ Ad 4m dõz:q; sic hõ nõ oz facẽ mala:ut aut bona:ita nõ oz gaudẽ de malis:qz ex eis ꝓueniũt occasiõaliter bõa oĩna ꝓuidẽtia agẽte:qz illoꝝ bonoꝝ pctã cã nõ fuerũt.fz magis ipedimẽta.fz oĩna ꝓuidẽtia ea cãuit: z oe ea oz hõ gaudẽ:oe pctis ãt dolẽ. ¶ Ad 5m dõz: q; satisfactio attẽdit fz penã taxatã que pzo pctis iniũgi oz:z iõ ꝑt ĩmiari ut nõ opteat ulti⁹ satisfacẽ.hec eni pena ꝑcipue ꝓportiõat clpe ex pte ꝓuersiõis exq̃ finitatẽ hẽt.fz dolor ptritiõis rñdet clpe ex pte auersiõis ex q̃ hẽt quãdã ifinitatẽ:z ita vã ptritio oz sp p manẽ:nec ẽ icõueniẽs si remoto posteriori mãeat pri⁹.

¶ Ad scõam.q.dõz:q; hec est ꝺditio in actib⁹ vtutũ iuẽta q; nõ põt in eis accipi supfluũ z diminutũ:ut in.2. eth̃.pbat.vnde cũ cõtritio q̃tũ ad id qõ est diſplicentia quedã in appetitu rõnis sit act⁹ pnie virtutis nun q̃ ibi põt esse superfluũ:sicut nec q̃tũ ad intensionẽ: ita nec q̃tuz ad durationẽ:nisi fm q; actus vnius virtutis ipedit actũ alteri⁹ virtutis magis necessarium ꝓ tpe illo.vñ q̃tũcũq; hõ ꝓtinue in actu huius diſplicẽtie esse possit magis meli⁹ est:oũmodo actibus aliarũ virtutũ uacet suo tpe fm q; opz.sed passiones pñt hie supfluũ z diminutũ:z q̃tũ ad itẽsionẽ:z q̃tũ ad durationẽ:z iõ sic passio doloris quã uolũtas assumit oz eẽ moderate intẽsa:ita oz moderate durare ne si nimis duret hõ in desperationẽ z pusillanimitatez z hi⁹ vitia labaf. ¶ Ad p̃m ḡ dõz:q; gaudiũ secli ipedit per dolorẽ ptritiõis:nõ aũt gaudiũ qõ de deo est qz hẽt ip̃z dolorẽ ꝑ mã. ¶ Ad 2m dõz:q; Eccliastic⁹ loquitur de tristitia seculi:z phs loquitur de tristitia que est passio qua moderate utẽdum est fm q; expedit ad finẽ ad quem assumit. ¶ Ad 3m dõm:q; Ber. loquitur de dolore qui est passio.

¶ Ad tertiã qõnẽ dõz:q; in ptritiõe tria ꝓsiderãda sũt ꝓmũ est ptritiõis gen⁹ qõ est dolor.scõm est ptritionis forma:qz est act⁹ vtutis gr̃a ifozmat⁹.tertiũ est cõtritiõis efficacia:qz ẽ meritori⁹ z sacrãlis:z q̃dãmõ satisfactori⁹ aie ḡ post hãc vitã que in p̃ia sũt ptritionẽ hie nõ pñt:qz carẽt dolore:pp gaudiũ plenitudinẽ.ille vo que sũt in iferno carẽt ptritiõe:qz si dolorẽ habeãt:deficit tñ eis gr̃a dolorẽ ifozmãs.sed illi qui in purgatorio sũt hñt dolorẽ de pctis gr̃a ifozmatũ:sed nõ meritoriũ:qz nõ sunt in statu merẽdi:in hac aũt vita oia tria p̃dicta inueniri pñt. ¶ Ad p̃m ḡ dõm:q; charitas nõ cãt istũ dolorẽ.nisi in illis qui doloriꝭ capaces sũt.sed plenitudo gaudiũ a btis oẽm capacitatẽ doloris excludit:z iõ q̃uis charitatẽ habeat:tñ cõtritiõe carẽt. ¶ Ad 2m dõm:q; aie in purgatorio dolẽt de pctis.fz ille dolor nõ est ptritio:qz deest ei contritionis efficacia. ¶ Ad 3m dõm:q; pena illa quam anime in purgatorio sustinẽt non põt ꝓpzie dici satisfactio:qz satisfactio opus meritoriũ requirit:fz largo modo dicitur satisfactio pene debite solutio.

Ad 5m sic ꝓcedit.videt q; pcti remissio non sit ptritiõis effect⁹.solus eni de⁹ pctã remittit.fz cõtritiõis nos sum⁹ aliqliter cã:qz act⁹ nr̃ est.ḡ ptritio nõ est cã remissiõis culpe. ¶ ꝑ.ptritio est act⁹ virtutis fz virt⁹ sequit culpe remissionez: qz culpa z vt⁹ nõ sũt sil'in aia.ḡ cõtritio nõ est cã remissiõis culpe. ¶ ꝑ.nihil ipedit a ꝓceptiõe eucharistie nisi culpa.fz cõtrit⁹ añ cõfessionẽ no oz accedere ad eucharistiã.ḡ nõdũ est ꝓsecut⁹ remissionez culpe. ¶ Sz cõtra est qõ dr in glo.sup illõ psal. Sacrificiũ deo spũs tr̃.cõtritio cordis est sacrificiũ in quo pctã soluunt. ¶ ꝑ.virt⁹ z vitiũ eisdem cãis corrũpunt z generant:ut dr in.2.ethi.fz per iozdinatũ amorẽ cordis pctm̃ cõmittit.ergo per dolorẽ ex amore charitatis ordinato causatũ soluit:z sic pctm̃ cõtritio delet.

¶ Ulteri⁹ vi q; cõtritio nõ possit totalr tollere reatuz pene:qz satisfactio z confessio ordinanẽ ad liberationẽ a reatu pene.fz nulla ita pfecte cõterit quin oporteat eũ cõfiteri z satisfacẽ.ḡ cõtritio nunq̃ est tãta q; delet reatũ totũ. ¶ ꝑ.in pnia oz eẽ q̃dã recõpẽsatio pene ad clpã.fz aliq̃ culpa p mẽbra corpis exerceẽ.ḡ cũ oporteat ad debitã pene recompẽsationẽ ut per que peccat q̃s per hec torq̃at:vi q; nunq̃ possit pena taliꝭ pcti per cõtritionẽ exolui. ¶ ꝑ.dolor ptritiõis est finit⁹.fz ꝑ aliq̃ pctõ.s.mortali debet pena ifinita.ḡ nũq̃ põt eẽ tãta cõtritio q; tota pena deleat. ¶ Sed ꝺ est q; de⁹ plus acceptat corpis affectũ q̃ ẽt exteriorẽ actũ.fz per exteriores act⁹ absoluit hõ a pena z a culpa.ḡ z silr per corpis affectũ qui est cõtritio. ¶ ꝑ. exẽplũ hui⁹ de latrone hẽtur:cui dictũ est:Hodie me cũ eris in paradiso pp vnicũ pnie actũ:utrũ aũt totus reat⁹ per ptritionẽ sp tollat supra di.14.q̃situ est:ubi de penitentia hocipsum querebatur.

¶ Ulteri⁹ vi q; cõtritio qua nõ sufficiat ad deletionez magnoꝝ pctõꝝ:qz cõtritio est medicina pcti:fz corporalis medicina que sanat morbũ corpalẽ minorez: nõ sufficit ad sanãdũ maiorẽ.ḡ minima cõtritio non sufficit ad delẽdũ maxia pctã. ¶ ꝑ.supra dictuz est q; opz de maioribus pctis magis conteri.fz cõtritio nõ delet pctm̃ nisi fz q; opz.ḡ minima cõtritio nõ delet oia pctã. ¶ Sz cõtra.quelibet gr̃a gratũ faciens delet oẽm culpã mortalẽ:qz simul cũ ea stare nõ põt. sed quelibet contritio est gratia gratũ faciente informata.ergo q̃tũcũq; sit parua delet omnem culpam.

Rñdeo dõm ad ꝑmã qõnẽ:q; cõtritio põt dupliciter cõsiderari:uel ingtũ est ps sacrãi uel ingtũ est act⁹ virtutis:z utroq; mõ est cã remissiõnis pcti:fz diuersimode:qz ingtũ est ps sacrãi: ꝑmo opat ad remissionẽ pcti istrumẽtaliter:sic z de aliis sacramẽtis in ꝑma dist.patuit.ingtũ aũt est act⁹ virtutis:sic est q̃si cã mãlis remissiõis pcti:eo q; dispositio est q̃si necẽsitas ad iustificationẽ:ut supra dictũ est.dispositio ãt reducit ad cãm mãlẽ:si accipiat dispõ que disponit mãz ad recipiẽdũ.sec⁹ ãt est de dispõne agẽtis ad agẽdã:qz illa reducit ad genus cãe efficientis.

Ad pmũ ꝓncipalis remissiõis pcti:fz cã dispositiua p̃ ẽt eẽ ex nobis:z silr cã sacrãlis:qz forme sacroꝝ sũt vba a nobis,plata:que hñt vtutẽ istrãlem gr̃az iducẽdi qua pctã remittunt. ¶ Ad 2m dõm:q; pcti remissio vno⁹ ꝓcedit vtutẽ z gr̃e ifusionẽ:z alio mõ sequit:z fm hoc q; sequit act⁹a vtute elicit⁹ p̃t eẽ cã alicui remissiõis culpe. ¶ Ad 3m dõz:q; dispẽsatio eucharistie ptinet ad mistros eccl'ie:z iõ añ remissionẽ pcti per ministros eccl'ie nõ debet aliqs ad eucharistiã accedere:q̃uis sit sibi culpa quo ad deũ remissa

¶ Ad scõam qõnẽ dõm:q; itẽtio cõtritiõis ꝓ attendi dupl'r.vno⁹ ex pte charitatis que diſplicẽtia cãt:z sic cõtingit tm̃ itẽdi charitatẽ in actu q; cõtritio inde sequẽs merebit nõ solũ culpe amotionẽ:si ẽt absolutionẽ ab oi pena.alio⁹ ex pte doloris sensibilis quẽ uolũtas in cõtritiõe excitat:z qz ille pena ẽt q̃dã est:tãtũ potest itẽdi q; sufficiat ad deletionẽ pene z culpe.

¶ Ad p̃m ḡ dõz:q; aliqs nõ p̃t eẽ cert⁹ q; contritio sua sit sufficiẽs ad deletionẽ pene z culpe:z iõ tenet cõfiteri z satisfacẽ:maxie cũ cõtritio uera nõ fuerit: nisi ꝓpositũ cõfitẽdi habuisset ãnexũ qõ oz ad effectũ deduci:ẽt pp ꝓceptũ qõ est de cõfessiõe datuz.

¶ Ad 2m dõm:q; sic gaudiũ iteri⁹ redũdat ẽt ad exteriores corpis ptes:ita ẽt z dolor iteri⁹ ad exteriora mẽbra deriuat:vñ dr ꝑuer.18. Spũs tristis exiccat ossa. ¶ Ad 3m dõz:q; dolor cõtritiõis q̃uis sit finit⁹ q̃tũ ad itẽtionẽ:sic ẽt z pena pctõ mortali debita finita est:hẽt tñ ifinitã vtutẽ ex charitate qua ifozmat:z fm hoc põt ualere ad deletionẽ culpe z pene.

¶ Ad tertiã qõnẽ dõm:q; cõtritio ut sepe dcm̃ est:hẽt duplicẽ dolorẽ.vnũ rõnis qui est diſplicẽtia pcti cõmissi:z hic põt eẽ adeo puus q; nõ sufficiet ad rõnez cõtritiõis:ut si min⁹ diſplicẽt ei pctm̃ q̃ dẽat diſplicẽ ꝥpatio a fine:sic ẽt amoz põt eẽ ita remissus q; nõ sufficit ad rõnẽ charitatis,aliũ dolorẽ hẽt in sensu:z paruitas hui⁹ nõ ipedit rõnez cõtritiõis:qz nõ se hẽt eẽntialiter ad cõtritionẽ:fz q̃si ex accõti ei adiũgit:z iteruz nõ est in ptate nr̃a. Sic ḡ dõz:q; q̃tũcũq; puus sit doloz:oũmõ ad cõtritiõis rõnez sufficiat:oẽm culpã delet. ¶ Ad ꝑmũ ḡ dõm:q; medicine spũales hñt effi cãciã infinitã ex vtute infinita que in eis operat:z iõ illa medicina que sufficit ad curationez pui pcti sufficit etiã ad curationez magni:sicut patet de baptismo quo z magna z parua pctã soluunt:z silr est de cõtri-

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto Biblioteca

tione: dūmodo ad rationem contritionis pertingat.
¶ Ad 2m dōz: q hoc sequit ex necessitate: q vn⁹ hō plus doleat de pctō maiori q̄ de minori ꝑm q magis repugnat amori qui dolorē cāt: ſz tn̄ ſi vnus aliⁿ habe ret tātū de dolore ꝓ maiori q̄tū ipse hēt ꝓ mino ri ſufficeret ad remiſſionē culpe. Qō. III.

TO finde querit de cōfeſſiōe. Et circa hoc querunt. ꝯ. Primo de ne ceſſitate cōfeſſiōis. Scōo quid ſit ꝓfeſſio. Tertio cui ſit faciēda. Quarto qualis eſſe debeat. Quinto de effectu confeſſionis.

AD primū ſic ꝓcedit. videt q cōfeſſio nō ſit necia ad ſalutē. ſacz eni pnie ꝓtra remiſſionē culpe ordinatū eſt. ſed culpa per gr̄e infuſionē ſufficiēter remittit. g̃ ad pniaz de pctō agēdā nō eſt neceſſaria ꝓfeſſio. ¶ ℙ. aliqⁿ eſt pctm̄ remiſſuz ſine hoc q ꝓfeſſi leganť: ſicut pz de Petro ⁊ de Magdalena: ⁊ ēt de Paulo. ſz nō eſt mi noris efficacie gr̄a remittēs pctm̄ nūc q̄ tc̄ fuit. g̃ nec nūc de necitate ſalutis eſt q hō cōfiteat. ¶ ℙ. pctm̄ qō ex alio ꝯtuz eſt ex alio dz hīe medicinaz. g̃ pctm̄ actuale qō ex ꝓpio motu q̄libet cōmiſit dz ex ſeipo tm̄ hīe medicinā: ſz ꝓtra tale pctm̄ ordinat pnia. g̃ cō feſſio nō eſt de neceſſitate pnie. ¶ ℙ. ꝓfeſſio ad hoc deſiderat in iudicio: ut ꝑm q̄titatē culpe pena iſligat. ſz hō pōt ſibiipſi penā iſligere maiorē q̄ ēt ab alio ſi bi iſligat. g̃ videt q nō ſit cōfeſſio de necitate ſalutiſ. ¶ Sz ꝯ Boe. in lib. de ꝓſola. Si medicinā expectas opz q morbū detegas. ſz de necitate ſalutis eſt q hō de pctis medicinā accipiat. g̃ ⁊ de necitate ſalutis eſt q morbū per ꝓfeſſionē detegat. ¶ ℙ. in iudicio ſecu lari nō eſt idē iudex ⁊ reus. ſz iudiciū ſpuale eſt ordi natⁱ. g̃ peccator qui eſt reⁿ nō hēt eſſe ſuiipſi⁹ iudex: ſed ab alio iudicari. ⁊ ita opoztet q ei confiteatur.
¶ Ulteriⁿ vī q ſit de iure nāli. Adā eni ⁊ Layn nō te nebant niſi ad ꝑcepta legis nāe. ſz reꝑhēdunt de hoc q pctm̄ ſuū nō ſunt ꝓfeſſi. g̃ ꝓfeſſio pcti eſt de lege nā li. ¶ ℙ. ꝑcepta illa que manēt in lege ueteri ⁊ noua ſunt de iure nāli. ſed cōfeſſio fuit in lege ueteri: vñ dī Iſa. 43. Narra ſiqd habeꝫ: ut iuſtificeris. g̃ eſt de lege nāli. ¶ ℙ. Job nō erat ſubiectus niſi legi nāli. ſz ipſe pctā ꝓfitebat: ut pz per hoc qō ipe de ſe dicit Job. xi. Si abſcōdi ut hō pctm̄ meū. g̃ eſt de lege nāli. ¶ Sz ꝓtra Iſiō. dicit: q ius nāle eſt idē apud oēs. ſz cōfeſſio nō eſt eodē mō apud oēs. ergo nō eſt de iure naturali. ¶ ℙ. cōfeſſio fit et qui hēt claues: ſed claues eccle ſie nō ſunt de nālis iuris iſtitutiōe. g̃ nec confeſſio.
¶ Ulteriⁿ videt q nō oēs ad cōfeſſionē teneant: qz ſic dicit Hiero. Pnia eſt ſcōa tabula poſt naufragiū. ſed aliq poſt baptiſmū naufragiū nō ſūt paſſi. g̃ eis nō cō petit pnia: ⁊ ſic nec cōfeſſio que eſt pnie pars. ¶ ℙ. cōfeſſio faciēda eſt iudici in quolibet foro. ſz aliq ſūt qui nō hñt hoiez iudicē ſupza ſe. g̃ nō tenent ad cōfeſ ſionē. ¶ ℙ. aliqs eſt qui nō hēt pctā niſi uenialia. ſed de illis nō tenet hō ꝓfiteri. g̃ nō q̄libet tenet ad cōfeſ ſionē. ¶ Sz ꝯ eſt. qz ꝓfeſſio ꝓtra ſatiſfactionē ⁊ ꝓtri tionē diuidit. ſz oēs tenent ad ꝓtritionē ⁊ ſatiſfactio nē. g̃ ⁊ oēs tenent ad cōfeſſionē. ¶ ℙ. hoc pz ex de cretali de penitēt̄ⁱs ⁊ remiſſiōⁱb⁹: ubi dīc q utriuſq; ſexus cū ad ānos diſcretiōⁱs uenerit debēt pctā ꝓfiti.
¶ Ulteriⁿ videt q ſtatim teneat cōfiteri: dīc eni Hugo de ſctō vic. Si neceſſitas nō eſt que ꝑtēdat cōtēptus nō excuſat. ſed q̄libet tenet vitare contēptū. g̃ q̄libet tenet ſtati cōfiteri cū pōt. ¶ ℙ. q̄libet tenet plus fa cere ad euadēdū a morbo ſpirituali q̄ ad euadēdū a morbo corpali. ſed aliqs infirmus corpaliter nō ſine detrimēto ſalutis medicū req̄rere tardat. g̃ videt q nō poſſit eē ſine detrimēto ſalutis q aliqs ſacerdoti cuius copiaz habet de peccato confiteat. ¶ ℙ. illud qō ſine termino debet: ſtatim debet: ſed ſine termino dz hō cōfeſſionē deo. ergo tenet ad ſtatim. ¶ Sz cō tra: in decretali ſil' dat tēpus determinatū de cōfeſſio ne ⁊ de euchariſtie ꝓceptiōe: ſz aliqs nō peccat ſi non ꝓcipiat euchariſtiā ante tp̄s a iure determinatū. g̃ nō peccat ſi nō ante tp̄s illud cōfiteat. ¶ ℙ. Quicunq; omittit illud ad qō ex ꝓcepto tenet peccat mortalit. ſi ergo aliqs nō ſtati ꝓfitet qñ hēt copiā ſacerdotis ſi ad ꝓfitēdū ſtati tenet peccaret mortaliť: ⁊ eadē rōne in alio tpe: ⁊ ſic deinceps: ⁊ ita multa mortalia pctā hō icurreret ꝑ vna pnie oblatiōe: qō vī incōueniens.
¶ Ulteriⁿ videt q poſſit cū aliquo diſpēſari ne ꝓfiteat hoi: ꝓcepta eni que ſunt de iure poſitiuo ſubiacēt diſ pēſatiōi ꝓlatoꝝ eccl̄ie: ſz ꝓfeſſio eſt hⁱ⁹: ut ex dictis pz. g̃ pōt diſpēſari cū aliquo ut nō cōfiteat. ¶ ℙ. il lud qō ab hoie inſtitutū eſt: pōt ēt ab hoie diſpēſatio nē recipe: ſz ꝓfeſſio nō legit a deo iſtituta: ſz ab hoie. Jac. 5. Cōfitemini alterutrū pctā ueſtra. hēt aūt papa ptātem diſpēſandi in his que per apl̄os iſtituta ſūt: ſi cut pz de bigamis. g̃ ēt pōt cū aliq diſpēſare ne cōfite atur. ¶ Sz ꝯ. pnia cuiⁿ pars eſt cōfeſſio eſt ſacz ne ceſſitatis: ſic ⁊ baptiſmⁿ. cū g̃ in baptiſmo nullus diſ pēſare poſſit: nec in cōfeſſiōe aliqs diſpēſare poterit.

RNDEO dōm ad primā qōnē: q paſſio chr̄i ſine cuiⁿ virtute nec actuale nec originale pctm̄ dimittit in nobis opat per ſacr̄oꝝ ſuſceptionē que ex ipſa efficaciaz hñt: iō ad culpe remiſſionem ⁊ actualis ⁊ originalis requirit ſacr̄m eccl̄ie: uel actu ſu ſceptū: uel ſaltē uoto qñ articulus neceſſitatis nō cō tēptus ſacr̄m excludit: ⁊ per ꝑns illa ſacr̄a que ordi nant cōtra culpā cū qua ſalus eē nō pōt ſūt de neceſ ſitate ſalutis: ⁊ iō ſic baptiſmⁿ quo delet originale eſt de neceſſitate ſalutis: ita ⁊ pnie ſacr̄m: ſic aūt aliquis per hoc q baptiſmū petit ſe miniſtris eccl̄ie ſubiicit ad quos ptinet diſpēſatio ſacr̄i: ita ēt per hoc q fatet pctm̄ ſuū ſe miniſtro eccl̄ie ſubiicit: ut per ſacr̄m pnie ab eo diſpēſatū remiſſionē cōſequat qui cōgruuz re mediū adhibere nō poteſt: niſi pctm̄ cognoſcat qō ſit per cōfeſſionē peccātis: ⁊ iō cōfeſſio eſt de neceſſitate ſalutis eius qui in pctm̄ actuale mortale cecidit.

Ad primū ergo dōm: q gr̄e infuſio ſufficit ad culpe remiſſionē: ſz poſt culpaz re miſſam adhuc eſt peccator debitor pene tpalis: ſz ad gr̄e infuſionē cōſequēdā ordinata ſunt gr̄e ſacr̄a. ante quorū ſuſceptionē uel actu uel ꝓpoſito aliqs gr̄az nō cōſequit: ſic in baptiſmo pz: ⁊ ſic eſt de cōfeſſiōe: ⁊ ul teriⁿ per cōfeſſionē erubeſcētia ⁊ vim clauiū quibⁿ ſe cōfitēs ſubiicit: ⁊ ſatiſfactionē iniūcta quā ſacerdos moderat ꝑm q̄litatē criminū ſibi per cōfeſſionē inno teſcētiū pena tpalis expiat: ſz tn̄ ex hoc q opat cōfeſ ſio ad pene remiſſionē nō hēt q ſit de neceſſitate ſalu tis: qz pena iſta eſt tpalis ad quā poſt culpe remiſſio nē aliqs ligatⁿ remanet. vñ ſine hoc q in pñti via ex piaret cēt via ſalutis: ſz hēt q ſit de neceſſitate ſalu tis: ex hoc q ad remiſſionē culpe mō ꝺdicto opatur.
¶ Ad 2m dōm: q ⁊ ſi nō legat illoꝝ cōfeſſio: potuit tn̄ fieri: multa eni ſunt facta que nō ſunt ſcripta: ⁊ ꝓte rea chr̄s hēt ptātē excellētie in ſacr̄is: vñ ſine biſ que ad ſacr̄m ptinēt pōt rē ſacr̄i cōferre. ¶ Ad 3m dōm: q pctm̄ qō ex altero ꝯtū eſt. ſ. originale pōt dīno ab extrinſeco remediū hīe ut in paruulis patet: ſz pctm̄ actuale qō ex ſeipſo quiſq; cōmiſit nō pōt expiari niſi aliqd cooget illi qui peccauit: ſz tn̄ nō ſuffic ad pctm̄

expiādū ex ſeipſo: ſic ſufficienter pctm̄ cōmiſit: eo q pctm̄ ex pte uerſionis eſt finitū ex qua pte pctōr in ipz iducit: ſz ex pte auerſionis hēt ſ finitatē ex qua p te opz q pcti remiſſio icipiat: qz qō eſt ultimū in gña tione eſt ꝓmuz in reſolone: ut dī 3° ethi. ⁊ iō opz q ēt pctm̄ actuale ex alio medicinam hēat. ¶ Ad 4m dōz: q ſatiſfactio nō ſufficeret ad expiādū pena pcti ex q̄titate pene que in ſatiſfactione ponit: ſz ſufficit inq̄tū eſt ps ſacr̄i virtutē ſacr̄alē hñs: ⁊ iō opz q per diſpēſatores ſacr̄oꝝ ponat: ⁊ iō necia eſt confeſſio.
¶ Ad 2um qōnē dōz: q ſic in p⁹ dī. dictū eſt: ſacr̄a ſi que dā fidei ꝓteſtationeſ: vñ opz ea fidei eē ꝓportionata: fides aūt eſt ſuꝑ cognitionē rōnis nālis: vñ ēt ⁊ ſacr̄a ſūt ſuꝑ rōnis nālis diſcramina: ⁊ qz ius nāle eſt qō nō opinio genuit: ſz inata quedā vis iſeruit ut Tulliⁿ dī cit: iō ſacr̄a nō ſt de iure nāli: ſz de iure dino qō eſt ſu ꝑa nāle: ⁊ qñq; ēt nāle dz ꝑm q cuilibet rei illud eſt nāle qō ei a ſuo creatore ponit: tn̄ ꝑe nālia dicuntur que ex ꝓncipijs nāe cānt: ſuꝑ nāz aūt que ipſe deⁿ ſibi reſeruat ſine nāe miniſterio operāda: ſiue in opōnibⁿ miraculoꝝ: ſiue in reuelatiōibⁿ myſterioꝝ: ſiue in iſtō nibⁿ ſacr̄oꝝ: ⁊ ſic ꝓfeſſio que ſacr̄alē necitatē hēt non eſt de iure nāli: ſz dino. ¶ Ad ꝑmū g̃ dōz: q Adā vi tupat de hoc q pctm̄ ſuū corā deo nō recogūit. ꝓfeſ ſio eni que fit deo per recognitionē pcti ē de iure nā li. mūc aūt loq̄mur de ꝓfeſſione que fit hoi. Uel dōm q ꝓfiteri pctm̄ in caſu eſt de iure nāli. ſ. cū qs in iudi cio ꝓſtituⁿ a iudice iterrogat: tunc eni nō dz mentiri pctm̄ excuſando uł negādo: de quo Adā ⁊ Laym vi tupant: ſz ꝓfeſſio que fit hoi ſpōte ad remiſſionē pec catoꝝ cōſequēdā a deo nō eſt de iure nāli. ¶ Ad 2m dōz: q ꝑcepta legis nāe manēt eadē mō in lege moy ſi ⁊ in lege noua: ſz ꝓfeſſio q̄uis aliq̄lit eēt in lege moy ſi: nō tn̄ eadē mō: ſic in lege noua: nec ſic in lege nāe: in lege eni nāe ſufficiebat intīor recognitio pcti apud deū: ſz in lege Moyſi oportebat aliq ſigno exteriori pctm̄ ꝓteſtari: ſic ꝑ oblationē hoſtie ꝑ pctō ex quo ēt hoi inoteſcē poterat eū peccaſſe: nō āt oportebat q ſpāle pctm̄ a ſe cōmiſſū māifeſtaret: aut pcti circū ſtātias: ſic in noua lege opz. ¶ Ad 3m dōz: q Job loq̄it de illa abſcōſione pcti quā fac in iudicio deꝑhē ſus pctm̄ negādo aut excuſādo: ut ex gl. ibidē hīi pt.
¶ Ad 3am qōnē dōz: q ad ꝓfeſſionē ouplr obligamur. vno mō ex iure dino ex hoc ipſo q eſt medicina: ⁊ ſz hoc nō oēs tenent ad ꝓfeſſionē: ſz illi tn̄ qui peccatū mortale icurrūt poſt baptiſmū. alio mō ex ꝑcepto iu ris poſitiui: ⁊ ſic tenent oēs ex iſta iſtone eccl̄ie edita in pcilio gñali ſub Innocētio. 3. tū ut q̄libet ſe pctōr recogſceret: qz oēs peccauerūt ⁊ egent gr̄a dei. tn̄ ut cū maiori reuerētia ad euchariſtiā accedat. tū ut ec cl̄iaꝝ rectoribⁿ ſui ſbditi inoteſcāt ne lupⁿ int gregem lateat. ¶ Ad ꝑm g̃ dōz: q q̄uis hō in hac vita poſt baptiſmū naufragiū euadē poſſit: qō eſt p pctm̄ mor tale: nō tn̄ pōt euadē uenialia qbⁿ ad naufragiū diſpo nit ꝯ que ēt pnia ordinat: ⁊ iō manet pnie locⁿ ēt in il lis qui nō mortaliť peccāt: ⁊ p ꝑns ꝓfeſſionis. ¶ Ad 2m dōz. q nullus eſt qui nō hēat iudicē chr̄z cui ꝑ ſuū vicariū ꝓfiteri dz: q̄ q̄uis eo iferioz ſit inq̄tū ipe pla tus eſt: tn̄ eo eſt ſuꝑioz inq̄tū pctōr eſt ipſe ⁊ ille chr̄i miniſter. ¶ Ad 3m dōz: q ex vi ſacr̄i nō tenet aliquis uenialia ꝓfiteri: ſz ex iſtone eccl̄ie: qñ nō hēt alia que ꝓfiteat. uel ꝑt dici ꝑz q̄ſdā q ex decretali ꝑdicta non obligant: niſi illi qui hñt pctā mortalia: qō ꝑz ex hoc qō dīc: q dz oia pctā ꝓfiteri: qō de uēialibⁿ itelligi nō ꝑt: qz nulla oia ꝓfiteri ꝑt: ⁊ ꝑm hoc ēt ille qui nō hēt mortalia nō tenet ad ꝓfeſſionē uenialiū: ſz ſufficit ad

ꝑceptū eccl̄ie iplēdū: ut ſe ſacerdoti repñtet: ⁊ ſe oſtē dat abſq; ꝑcia mortaliť eē: ⁊ hⁿ el ꝑ ꝓfeſſiōe reputat.
¶ Ad qrtā qōnē dōz: q cū ꝓpoſitū ꝓfitēdi ſit annexuz ꝓtritioni: tūc tenet aliqs ad hoc ꝓpoſitū: qñ ad cōtri tionē tenet. ſ. qñ pctā memorie occurrūt: cū ꝑcipue in piculo mortis exiſtit: aut in aliq articulo in quo ſine pcti remiſſione pctm̄ opoꝛteat eū icurrere: ſic cū te neat ad celebrādū ſi deſit copia ſacerdotis ſaltē cōte ri tenet: ⁊ hīe ꝓpoſitū ꝓfitēdi: ſz ad cōfeſſionē actua liť faciendā obligat aliqs ouplr. vno mō per accñs. ſ. qñ ad aliqd tenet qō nō ꝑt ſine pctō facē niſi ꝓfeſſ. tūc eni cōfiteri tenet: ſic ſi debeat euchariſtiā ꝑcipe: ad quā nullus poſt pctm̄ mortale niſi cōfeſſus accedē dz copia ſacerdotis oblata: ⁊ necitate nō urgēte: ⁊ i de uenit obligatio qua eccl̄ia oēs obligat ad ſemel in anno cōfitēdū: qz inſtituit ut ſemel in anno. ſ. in paſcha oēs ſacrā coionē accipiāt: ⁊ iō añ tp̄s illud cōfiteri te nent. Alio mō obligat aliqs ad ꝓfeſſionē per ſe: ⁊ ſic vī eadē rō eē de cōfeſſione ⁊ de baptiſmo differēdo: qz utrūq; eſt ſacr̄z necitatis. ad baptiſmū aūt ꝑcipiē dū nō tenet aliqs ſtati poſtq̄ hēt. ꝓpoſituz baptiſmi: ita q peccet mortaliť niſi ſtatiz baptiſcet: nec eſt aliqō tp̄s determinatū ultra qō ſi baptiſmū differat peccatū mortale icurrat: ſz ꝑt cōtigē q in dilatione baptiſmi erit pctm̄ mortale uł nō erit: ⁊ hoc pēſandū eſt ex cā dilationis: qz ſic dīc phs in. 8. phi. Uolūtas nō retar dat facē opⁿ uolitū niſi ꝓ aliquā cām rōnabilē. vñ ſi cā dilationis baptiſmi pctm̄ mortale ānexū hēat: ut pote ſi ꝓ cōtēptū uel aliqd hⁱ⁹ baptiſmū differat: di latio erit pctm̄ mortale: alⁱs nō. ⁊ iō idē vī eē de cōfeſ ſione que nō eſt maioris necitatis q̄ baptiſmus: ⁊ qz ea que ſūt de necitate ſalutis tenet hō in hac vita im plere: iō ſi piculū mortis imineat ēt per ſe loquendo obligat aliqs ad cōfeſſionē faciēdā tūc uel baptiſmū ſuſcipiēdū: ⁊ ꝓ hoc ēt Ja. ſil' ꝑceptū edidit de cōfeſ ſione faciēda ⁊ extrema vnctione ſuſcipiēda: ⁊ iō vī ꝓbabilis eoꝝ opinio qui dīcūt q nō tenet hō ad ſta tiz cōfitēdū: q̄uis piculoſuz ſit differre. Alij aūt dīcūt q tenet cōtritⁿ ad ſtati cōfitēdū debita opportunita te oblata ꝑz rectā rōnē: nec obſtat q decretalis ⁊mi nū ꝑfigat ut ſemel in āno cōfiteat: qz eccl̄ia nō in dul get dilationē: ſz ꝓhibet negligētia in maiori dilatiōe. vñ per decretalē illa nō excuſat a culpa dilationis q̄ tū ad foꝛ cōſcie: ſz excuſat a pena q̄tū ad foꝛ eccl̄ie ut nō ꝓuet debita ſepultura: ſi morte ꝓuentⁿ fuerit añ tp̄s illud: ſz hoc vī nimis durū qz ꝑcepta affirmatiua nō obligāt ad ſtatiz: ſz ad tp̄s determinatū: non q̄dē ex hoc q tūc cōmode ipleri pñt: qz ſic ſi nō daret aliqs elymą de ſupfluo qñcūq; paup offerret peccaret mor taliť: qō falſū eſt. ſz ex hoc q tp̄s necitatē urgēte addu cit: ⁊ iō nō opz q ſi ſtati oblata opportunitate nō cō fiteat ēt ſi maioz opportunitas expectet aliqs peccet mortaliť: ſz qñ ex articulo tp̄is necitas cōfeſſionis in ducit: nec hoc eſt ex idulgētia eccl̄ie q non teneat ad ſtatiz: ſz ex nā ꝑcepti affirmatiui. vñ añ eccl̄ie ſtatutū ēt minⁿ debebat. q̄dā vo dicūt q ſeculares nō tenent añ q̄drageſimale tp̄s cōfiteri qō eſt eis pnie tp̄s: ſz re ligioſi tenent ad ſtati: qz totū tp̄s eſt eis pnie tp̄s: ſed hoc nihil eſt: qz religioſi nō tenent ad alia q̄ alīg ho mines: niſi ad que ſe ex uoto obligauerūt. ¶ Ad ꝑm g̃ dōz: q Hugo loquit de illiſ qui ſine ſacr̄o decedūt.
¶ Ad 2m dōm: q nō eſt de necitate ſalutis corpalis q ſtati medicū querat niſi qñ necitas curationiſ incū bit: ⁊ ſiť eſt de morbo ſpuali. ¶ Ad 3m dōz: q reten tio rei aliene iuito dño ꝓriat ꝑcepto negatio qō obli gat ſemp ⁊ ad ſemp: ⁊ iō tenet ſtati ad reddēdū. ſecⁿ

ăt est de ipletione p̄cepti affirmatiuꝫ: qō obligat sem
p ſz nō ad semp: vñ nō tenet aliq̄s ad ſtatim iplēdū.
¶ Ad 5am qōnē dōm: q̄ ministri ecclie ſtituunt in ec-
clia dinit⁹ fūdata: z ſō ſtitutio ecclie ꝓsupponitur ad
opōnē ministroꝝ: ſic⁹ op⁹ creationis ꝓsupponitur ad
op⁹nāe: z qz ecclia fundat in fide z sacris: iō ad mini-
ſtros ecclie nec nouos articulos fidei edē: aut editos
remouē: aut noua sacra ſtituē: aut ſtituta remouē p̄-
tinet: ſz hoc est ptātis excellētie que ſoli debet cbō:
qui est ecclie fūdamētū: z iō ſic papa nō pōt diſpēſa-
re ut aliq̄s sine baptiſmo saluet: ita q̄ nec saluet sine
ꝓfessione ꝑz q̄ obligat ex ipsa vi sacri: ſz pōt diſpēſa-
re in ꝓfessiōe ꝑz q̄ obligat de p̄cepto ecclie: ut possit
aliq̄s diuti⁹ ꝓfessionē differre q̄ ab ecclia ſtitutū ſit.
¶ Ad p̄mū g̃ dōz: q̄ p̄cepta iuriſ diuini nō min⁹ obli
gāt q̄ p̄cepta iuris nālis. vñ ſic nō pōt diſpēſari in iu
re nāli: ita nec in iure positivo dino. ¶ Ad 2m dōz: q̄
p̄ceptū de ꝓfessione nō est ab hoīe puro ſtitutū: q̄uis
ſic a Jacobo, pmulgatū: ſz a deo inſtōnē habuit: q̄uis
expſſa ſtitutio ipſi⁹ nō legat⁹ tn̄ quedā p̄figuratio ipſi⁹
iuenit: z in hoc q̄ Joāni ꝓfitebant pcta qui baptiſmo
ipſi⁹ ad gr̃az cbri p̄parabant: z in hoc ēt q̄ dns sacer
dotib⁹ leprosos trāſmiſit: qui q̄uiſ nō eēnt noui testa
menti sacerdotes: tamen in eis noui testamenti sacer
dotium ſignificabatur.

Ad 2m sic, p̄cedit. Uidet q̄ Aug. icōuenien
ter ꝓfessionē diffiniat dicēs. Cōfessio
est per quā mozb⁹ latēs ſpe uenie apit. mozb⁹ eni
ꝑ quē ꝓfessio ordinat pctm ē: ſz pctm aliq̄n est aptū.
g̃ nō debuit dicē mozbū latētē ee cui⁹ ꝓfessio est medi
cina. ¶ p̄. Pricipiū pnie est timoꝛ: ut in. 14. di. dictū
est: ſz ꝓfessio est ps pnie. g̃ nō debuit ꝑz cā ꝓfessionis
ponē ſpes: ſz magis timorē. ¶ p̄. Jllō q̄ sub sigillo
ponit nō apit: ſz claudit magis: ſz pctm q̄ de cōfitet
ſb sigillo ꝓfessionis ponit. g̃ nō apit in ꝓfessiōe pctm:
ſz magis claudit. ¶ p̄. Jnueniunt quedā alie diffō-
nes ab ista differētes. Hze. eni dic̄. q̄ ꝓfessio est pctō-
rū detestatio z ruptio vulneris. q̄dā vō dicūt q̄ ꝓfes
sio est legitima corā sacerdote pctō⁹ declaratio. que
dā aūt ſic. Cōfessio est sacralis delinquētis accuſatio
ex erubeſcētia: z p claues ecclie satisfactoria obligās
ad pagēdā pniaz iniūcta. g̃ vi q̄ paſſignata ca nō oia
cōtineat que in his continent: z ita q̄ insufficiens ſit.
¶ Ulteri⁹ vi q̄ ꝓfessio nō ſit act⁹ vtutis. oiſ eni act⁹ vir
tutis est de iure nāli: qz ad virtutes apti sum⁹ a nā: ut
phs dic̄ in 2o ethi. ſz ꝓfessio nō est de iure nāli. g̃ nō est
act⁹ vtutis. ¶ p̄. act⁹ vtutis magis pōt ꝓuenire ino
cēti q̄ ei qui peccauit. ſz ꝓfessio pcti de qua loquimur
nō pōt inocēti cōuenire. g̃ nō est act⁹ virtutis. ¶ p̄.
gr̃a que est in sacris aliq̄ mō differt a gr̃a que ē in vir
tutib⁹ z donis: ut in. j. di. dictū est: ſz cōfessio est sacri
ps. g̃ nō est act⁹ vtutis. ¶ Sz ꝯ. p̄cepta legis sunt de
actib⁹ virtutū. sed confessio cadit sub p̄cepto. g̃ est
actus virtutis. ¶ p̄. nō mremur nisi actib⁹ virtutū
sed confessio est meritoria qz aperit celū: ut in lr̃a ma
giſter dicit. ergo videtur q̄ ſit actus virtutis.
¶ Ulti⁹ vi q̄ cōfessio nō ſit act⁹ pnie vtutis: qz act⁹ illi⁹
vtutis est que est cā ei⁹: ſz cā cōfessionis est spes uenie
ut ex diffōne iducta appet. g̃ videt q̄ ſit act⁹ spei z nō
pnie. ¶ p̄. uerecūdia est ps tēperātie: ut in. 3. li. dist.
33. dictū est: ſz ꝓfessio ex erubeſcētia opat: ut ex paſſi
gnata diffōne appet. g̃ est act⁹ tēperātie nō penitētie.
¶ p̄. act⁹ pnie initit dine miſericordie: ſz ꝓfessio ma
gis initit ſapie pp vtatē que in ipsa ee dz. g̃ nō ē act⁹
pnie. ¶ p̄. ad pniaz monet articulus de iudicio, pp̄
timorē qui pnie origo est: ſz ad cōfessionē monet arti

culus de vita etna: qz est pp spez uenie. g̃ nō est actus
pnie. ¶ p̄. ad vtutē vitatis ptinet ut ostēdat se quiſ
talē q̄lis est: ſz hoc facit cōfitēs. g̃ est act⁹ vtutis que
dicit ueritas z nō pnie. ¶ Sed contra. pnia ordinat
ad destructionem peccati: sed ad hoc idem confessio
ordinatur. ergo est actus penitentie.

Rñdeo dōm ad p̄mā qōnē: q̄ in actu cōfessio-
nis plura cōſiderāda occurrūt. p̄o ipa
ſba act⁹ siue gen⁹ ei⁹ qō est manifestatio q̄dā. 2o de quo
fit. ſ. pctm̄. 3o cui fiat. ſ. sacerdos. 4o cā ei⁹. ſ. spes uenie.
5o effect⁹ ei⁹. ſ. absolutio a pte pene: z obligatio ad ali
am ptē exoluēdā: in p̄a g̃ diffone Aug. tangitur z ſba
act⁹ in aptione: z de quo fit cōfessio cū dr mozb⁹ latēs
z cā in spe uenie: z in alīs diffinitionib⁹ tanguntur aliq̄
de illis quinq̄ assignatis: ut cuilibet inſpicienti patet.

Ad primū g̃ dōz: q̄ q̄uis sacerdos aliq̄n sci
at ei⁹ pctm̄ ut hō nō tn̄ scit ut cbr̄i
vicari⁹: ſic ēt iudex aliq̄n scit aliq̄d: ut hō: q̄ nescit ut
iudex: z q̄tū ad hoc per cōfessionē apit. Uel dōm: q̄
q̄uis act⁹ pcti exterior in apto sit: act⁹ tn̄ interior qui pn
cipalior est in occulto est: z iō opz q̄ per cōfessionem
apiat. ¶ Ad 2m dōz: q̄ ꝓfessio p̄supponit charitatē:
qz tā viu⁹ aliq̄s efficit: ut in lr̃a dr. cōtritio aūt est in q̄
dat charitas. timor aūt seruilis qui est sine spe est q̄i
us ad charitatē: ſz hns charitatē magis mouetur ex
spe q̄ ex timore: z iō cā confessionis poti⁹ ponit spes
q̄ uenia. ¶ Ad 3m dōz: q̄ pctm̄ in cōfessione apit sa-
cerdoti: z claudit aliq̄s cōfessionis sigillo. ¶ Ad 4m
dōz: q̄ nō opz in q̄libet diffōne oia tāgē que ad rē diſ
finita cōcurrūt: z iō iueniunt quedā diffones siue aſſi
gnationes date penes vnā cām: quedā penes aliā.
¶ Ad 2am qōnē dōm: q̄ ad hoc q̄ aliq̄s dicat act⁹ vtu
tis: ut p̄z⁹ dictū est. sufficit q̄ in sui rone aliquā cōdi
tionē iplicet que ad vtutē ptineat: q̄uis autez nō oia
que ad vtutē req̄runt ipoztet confessio: tn̄ ipoztet ex
suo nose manifestationē alicui⁹ qō in cōscia tenet ali-
q̄s. sic eni sil⁹ in vnū os z coz cōueniūt. sic eni q̄s aliq̄d
pferat ore qō corde nō teneat: nō ꝓfessio: ſz fictio dr.
hec aūt cōditio ad virtutē ptinet: ut aliq̄s ore confi-
teat qō corde tenet: z ideo cōfessio est bonum ex ge-
nere z est actus virtutis: sed tn̄ pōt male fieri nisi alīs
debitis circūſtātijs uestiat. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q̄ ad
cōfessionē vī debito mō faciēdā ubi opz z cui opz in
gñali iclinat rō nālis: z ꝑz hoc cōfessio est de iure nā
li: ſz determinatio circūſtātiaꝝ: q̄n z quō z q̄d cōfiteri
oporteat: z cui hoc est ex inſtōne iuris dini in cōfessio
ne de qua loq̄mur: z sic patet q̄ ius nāle iclinat ad cō
fessionē mediāte iure dino quo circūſtātie determinan
tur: sic̄ pene est in oib⁹ que ſt de iure positivo. ¶ Ad
2m dōz: q̄ illi⁹ vtutis cui⁹ obm est pctm̄ cōmiſſū q̄uis
hitū possit inocēs hie: tn̄ actū nō hēt inocētia pma
nēte: ut ſup̄ de pnia dictū est: z iō ēt cōfessio pctōrum
de qua nūc loq̄mur nō cōpetit inocēti q̄uis ſit actus
vtutis. ¶ Ad 3m dōz: q̄ q̄uis gr̃a sacroꝝ z gr̃a vtu-
tū ſit alia z alia: nō tn̄ ſūt ꝑrle sed diſpate. z iō non est
icōueniens ut idē ſit actus virtutis ꝑm q̄ ex libero
arbitrio gratia informata p̄cedit: z ſit sacm uel ps
sacri ꝑm q̄ est medicina in remediū pcti ordinata.
¶ Ad 3am qōnē dōz: q̄ in vtutib⁹ hoc cōſiderādū ē q̄
qn̄ ſup̄ obm vtutis addit ſpalis rō boni z difficilis re
drit ſpalis vt⁹: ſic̄ magni ſupt⁹ ad magnificētia ptinēt
q̄uis cōit ſupt⁹ mediocres z donationes ptineāt ad
libalitatē: ut p3 in 2o z 4o ethi. z ſilr est in cōfessione
ueri: que q̄uis ad vitatis vtutez ptineat absolute. tn̄
ꝑz q̄ aliq̄ rō boni addit ad alia vtutez ptinēt incipit: z
iō dic̄ phs in 4o ethi. q̄ cōfessio que fit in iudicio nō

ptinet ad vitatis vtutē: ſz magis ad iuſtitiā. z ſilr cō
fessio bñficioꝝ dei in laudē dinā nō ptinet ad vtutez
vitatis: ſz ad vtutē latrie: z ita ēt ꝓfessio pctoꝝ ad re
miſſionē eoꝝ ꝓdā nō ptinet elicitive ad vtutē vita
tis: ut q̄dā dicūt: ſz ad vtutē pnie: iperative ăt ad mul
tas vtutes ptinē p̄t ꝑz q̄ in fine multarū vtutū trahi
p̄t ꝓfessionis act⁹. ¶ Ad p̄mū g̃ dōz: q̄ spes est cā cō
fessionis nō sic elicies: ſz sic iperās. ¶ Ad 2m dōz: q̄
erubeſcētia in illa diffōne nō ponit q̄si cā ꝓfessionis
cū magis nata sit ipedire ꝓfessionis actū: ſz q̄si ꝑcausa
ad lib erādū a pena inḡtū ipsa erubeſcētia pena q̄dā
est. z sic ēt claues ecclie ꝑcause ꝓfessionis ad hoc sūt.
¶ Ad 3m dōz: q̄ fm q̄dā adaptationē ptes pnie tri
b⁹ attributis ꝓsonaꝝ adaptari p̄n̄t: ut ꝓtritio miseri-
cordie uel bonitati rñdeat pp dolorē de malo: ꝓfes-
sio sapie pp vitatis mānifestationē: satiſfactio po⁹ ppt
satiſfaciēdi laborē: z qz ꝓtritio est p̄a pnie ps efficacia
alīs ptib⁹ p̄bēs: iō eodē mō iudicat de tota pnia: ſic̄
de ꝓtritione. ¶ Ad 4m dōz: q̄ qz confessio magis ex
spe, pcedit q̄ ex timore: ut dictū est: iō magis initit ar
ticulo de vita eterna quez respicit spes q̄ articulo de
iudicio quē respicit timor: q̄uis pnia rone contritio-
nis econuerso se hēat. ¶ Ad 5m patet solo ex dictis.

Ad 3m sic, p̄cedit. Uidet q̄ nō ſit necīū sa-
cerdoti ꝓfiteri. Ad ꝓfessionē eni nō
obligamur: nisi ex dina inſtōne: ſz dina institutio
nobis ꝓponit. Ja. 5o. Cōfitemini alterutrū &c. ubi nō
fit mētio de sacerdote. ergo nō opz ꝓfiteri sacerdoti.
¶ p̄. Pnia est sacr̄z necitatis: ſic̄ z baptiſm⁹: ſz in ba
ptiſmo pp sacrī necitatē est minister q̄libet hō. g̃ z in
pnia. g̃ ſuffic̄ cuilibet ꝓfiteri. ¶ p̄. Cōfessio ad hoc
est necīa: ut taxet penitēti satiſfactionis modus: ſz ali
q̄n aliq̄s nō sacerdos discreti⁹ posset penitēti dare ſa
tiſfactionis modū q̄ multi sacerdotes. g̃ nō est necīū
q̄ ꝓfessio fiat sacerdoti. ¶ p̄. Cōfessio ad hoc est or
dinata in ecclia: ut rectores pecoꝝ suoꝝ vultū cog-
ſcāt: ſz q̄nḡ rectoz ſiue plat⁹ nō est sacerdos. g̃ ꝓfessio
nō semp faciēda est sacerdoti. ¶ Sz ꝯ. absolutio pe-
nitētis pp quā fit cōfessio nō ptinet niſi ad sacerdo-
tes q̄b⁹ claues ecclie cōmiſſe ſūt. g̃ cōfessio dr fieri sa
cerdoti. ¶ p̄. Cōfessio p̄figurat in laçari mortui vi
uificatione: ſz dns solis discipulis p̄cepit: ut laçaꝝ sol
uerēt: ut p3 Jo. iio. g̃ sacerdotib⁹ faciēda est cōfessio.
¶ Ulti⁹ vi q̄ in nullo casu liceat alīs q̄ sacerdotib⁹ cō
fiteri: qz cōfessio sacralis accuſatio est: ut ex ſuppoſi-
ta diffone habet: ſz diſpēſatio sacri ad illū tn̄ ptinet
qui est sacri minister. cū g̃ minister sacri pnie ſit sacer-
dos: vi q̄ nulli alī ſit cōfessio faciēda. ¶ p̄. Cōfeſ-
sio in q̄libet iudicio ad ſniaz ordinat: sed ſnia in foro
cōtētioſo nō a ſuo iudice lata nulla est: z iō nec faciē-
da est cōfessio niſi iudici: ſz iudex in foro cōſcie nō est
niſi sacerdos qui hēt ptātē ligādi z ſoluēdi. g̃ non est
alī confessio fiēda. ¶ p̄. In baptiſmo: q̄ libet ba-
ptiçare p̄t: ſi baptiçat laic⁹ ſine necītate nō dr a sacer-
dote baptiſm⁹ iterari: ſz ſi aliq̄s confiteꝛ laico in casu
necītatis iterū dr sacerdoti cōfiteri: ſi articulū necīta
tis euadat. g̃ cōfessio sacerdotis nō p̄t fieri laico in ca
ſu necessitatis. ¶ Sz ꝯ est: qō in lr̃a determinatur.
¶ Ulti⁹ vi q̄ ex casu necītatiſ nō posset aliq̄s nō sacer
dos cōfessionē uenialiū audire: qz sacr̄z aliq̄d cōmit-
tit diſpēſādū laico rone necītatis: ſz ꝓfessio uenialiū
nō est de necītate salutiſ: ut ſup̄ dictū ē. g̃ nō cōmittit
laico. ¶ p̄. ꝯ uenialia ordinat extrema vnctio: ſic̄ z
pnia: ſz illa nō pōt dari a laico: ut p3 Ja. ul. g̃ nec ꝓfes
ſio uenialiū p̄t ei fieri. ¶ Sz ꝯ est qō dic̄ Beda in lr̃a.
¶ Ulti⁹ vi q̄ nō ſit necīū q̄ hō cōfiteat p̄o sacerdoti

Greg. eni dic̄. Aplico moderamine: z pietatis offō a
nobis cōſtitutū est: q̄ sacerdotib⁹ monachis aplōꝝ fi
gurā tenētib⁹ liceat p̄dicare: baptiçare: coionez dare:
p̄o pctōrib⁹ orare: pniam iponē: at q̄ pctā ſoluē: sed
monachi nō ſi ꝓpr̄ij sacerdotes aliq̄rū cū nō hēant cu
rā aiarū. g̃ cū ꝓfessio fiat, ppt̄ absoloné ſufficit q̄ fiat
cuicūq̄ sacerdoti. ¶ p̄. sic̄ sacerdos est bui⁹ sacri mi
nister: ita z euchariſtie: ſz q̄libet sacerdos p̄t cōficē. g̃
q̄libet sacerdos p̄t sacr̄z pnie ministrare. g̃ nō opz q̄
fiat, p̄o sacerdoti. ¶ p̄. illud ad qō determinare tene-
mur nō est in nr̃a electione cōſtitutū: ſz sacerdos cui
ꝓfiti debem⁹ est in nr̃a electione ꝓſtitut⁹: ut p3 p Aug.
in lr̃a. dic̄ eni. Qui vult cōfiteri pctm̄: ut iueniat gr̃az
querat sacerdotē qui sciat ligare z ſoluē. g̃ vī q̄ nō ſit
necīū q̄ sacerdoti, p̄o aliq̄s cōfiteat. ¶ p̄. q̄dā ſt sic̄
p̄lati qui nō vident hie, ꝓuz sacerdotē cū nō hēant ſu
piorē: ſz iſti tenent ad cōfessionē. g̃ nō semp tenet hō
cōfiteri, p̄o sacerdoti. ¶ p̄. illō qō est ſtitutū p charitate ꝯ charitatē nō militat: ut Ber. dic̄. ſz confessio
que p̄o charitate ſtituta est ꝯ charitatez militaret ſi
hō ad cōfitēdū vni sacerdoti esſet obligat⁹: utputa ſi
pctōr sciat sacerdotē ſuū hereticū ul⁹ ſollicitatorē ad
malū: aut fragilē qui ad pctm̄ qō q̄s ei cōfiteꝛ ſit, pn⁹:
uel ſi reuelator eē cōfessionis, pbabilr existimat: uel ſi
pctm̄ ꝯ ipz cōmiſſū ſit: de quo q̄s cōfiteri dz. g̃ vi q̄
nō semp oporteat cōfiteri, p̄o sacerdoti. ¶ p̄. in eo
qō est necīū ad ſalutē nō ſt hoies artādi ne ipediant
a via salutis: ſz magna arratio vī ſi oporteat vni hoi
cōfiteri de necītate. z per hoc multi p̄n̄t a cōfessione
retrahi uel timore: uel verecūdia: uel aliq̄ hī. g̃ cū cō
fessio ſit de necītate salutis nō debēt hoies ad hoc ar
tari: ut vi q̄ p̄o sacerdoti cōfiteant. ¶ Sz ꝯ ē decre
talis Jnnocētij: qui ſtituit q̄ oēs utriuſq̄ ſex⁹ semel
in āno, p̄o sacerdoti cōfiteant. ¶ p̄. ſic̄ ſe hēt epūs ad
dioceſiz ſuā: ita sacerdos ad ſuā parrochiā: ſz nō licet
vni episcopo in dioceſi alterius episcopale officium
exercere fm statuta canonū. ergo nec licet vni sacer-
doti parrochianum alterius audire.
¶ Ulti⁹ vi q̄ nō possit aliq̄s alī q̄, p̄o sacerdoti cōfite
ri: ēt ex p̄uilegio uel mādato ſupioris: qz nō p̄t aliq̄ō
p̄uilegiū idulgeri in p̄iudiciū alī⁹: ſz hoc est in p̄iudi
ciū alī⁹ sacerdotis. ſi ali⁹ confessionē ſb dito audiat. g̃
nō p̄t per p̄uilegiū uel licētiā seu mādatū ſupioris ob
tineri. ¶ p̄. Jllud per qō ipedit dinū mādatū nō p̄t
per mādatū uel p̄uilegiū alicui⁹ hois ꝓcedi: ſz māda
tū dinū est ad rectores ecclia: ut diligenē vultū pe-
coris ſui agnoſcāt: puer. 27. qō ipedit ſi ali⁹ q̄, ipe cō
fessionē ei⁹ audiat. g̃ hoc nō p̄t per alicui⁹ hois p̄uile-
giū uel mādatū ordinari. ¶ p̄. Jlle qui audit cōfeſ-
sionē alicui⁹ est, p̄us iudex ei⁹: alⁱs nō posset eū ligare
z ſoluē: ſz vni⁹ hois nō p̄n̄t ee ples, ppr̄ij iudices uel, p
pr̄ij sacerdotes. qz tūc tenereꝛ plib⁹ obedire: qō ēēt i
poſe ſi ꝑia p̄ciperēt uel icōpoſſibilia. g̃ non p̄t alicui
aliq̄s cōfiteri niſi, p̄o sacerdoti: ēt ex ſupioris licētia.
¶ p̄. Jniuriā fac sacro qui sacm iterat ſup eandez
māz uel ad min⁹ iutilr fac: ſz qui cōfeſſus est alī sacer
doti tenet iterꝝ cōfiteri, p̄o sacerdoti ſi petat: qz non
est absolut⁹ ab obediētia qua ei tenet ad hoc. g̃ nō p̄t
licite fieri q̄ alī q̄, p̄o sacerdoti cōfiteat. ¶ Sz ꝯ. ea
que ſt ordinis p̄n̄t hīri ſil⁹ ordinē cōmitti ab eo qui
illa facē p̄t: ſz ſupioz ut eps p̄t audire cōfessionē illiuſ
qui est de parrochia alicui⁹ p̄ſbr̄i: qz ēt aliq̄n aliq̄ ſibi
reſeruat: cū ſit p̄ncipalioz rector. g̃ z p̄t cōmittere ali
cui sacerdoti alī q̄ ipe audiat. ¶ p̄. Quicqd p̄t ife
rioz p̄t ſupioz: ſz ipse sacerdos p̄t dare licētiā ſuo par
rochiano q̄ alī cōfiteat. g̃ multo forti⁹ hoc ei⁹ ſupioz

potest. ¶ Ꝑ. Potestatem quā habet sacerdos in populo hēt eps: sed ex illa ptate potest confessionē audire. ergo ⁊ eadē ratione ali⁹ cui eps ptatē concedit.

Rñdeo ad pmā. q. dō3: q grā que in sacrīs dat a capite in membra descēdit: ⁊ iō solus est ille minister sacroꝝ in qb⁹ grā dat qui hēt ministeriū sup corp⁹ chri uerꝝ: qō soli⁹ sacerdotis est qui cōsecrare eucharistiā pōt. ⁊ iō cū in sacro pnie grā pferat solus sacerdos est minister hui⁹ sacri: ⁊ iō ei soli facīda est sacr̄alis cōfessio que ministro ecclie dō fieri.

Ad primū g dō3: q Jac. loquit ex pſuppone dine istōis: ⁊ qz dinit⁹ institutio p cesserat de pfessione sacerdotib⁹ faciēda: p hoc q eis ptatē remittēdi pctā in aplis dedit: ut p3 Jo. 20. iō intelligēdū est q Jacob⁹ sacerdotib⁹ pfessionē eē facie dā monuit. ¶ Ad 1m dō3: q baptism⁹ est magis sacr̄ necitatis q̄ pnie sacr̄ quo ad pfessionē ⁊ absolonez: qz qnqz baptism⁹ ptermitti nō posset sine piculo salutis etne: ut p3 in pueris qui nodū hnt usū rōnis: ſz nō est ita de pfessione ⁊ absolone: que tm̄ ad adultos pertinet: in qb⁹ ptritio cū pposito pfitēdi ⁊ desiderio absolonis suffic ad liberādū a morte etna: ⁊ iō nō ē ille de baptismo ⁊ pfessione. ¶ Ad 3m dō3: q sic dictum est in satisfactione nō solū est attendēda q̄titas pene: ſz ēt vt⁹ ei⁹ ſz q est ps sacri: ⁊ sic reqrit sacroꝝ dispēsatorē: q̄uis ēt ab alio q̄ a sacerdote q̄titas pene taxari possit. ¶ Ad 4.m dō3: q cogīscē vultum pecoris ad duo neciū est. p⁹ q coordinent gregi chri: ⁊ sic cognoscē vultū pecoris ptinet ad curā ⁊ sollicitudinez pastoralē: que icūbit qnqz illis qui nō sūt sacerdotes. 2° ad hoc q puideat ei coueniēs medicamētū salutis ⁊ sic cogīscē vultū pecoris ptinet ad eū cui⁹ ē medicamētū salutis. s. sacrm eucharistie ⁊ alia pbē. s. ad sacerdotē: ⁊ ad talē cognitionē pecoris pfessio ordinat.

¶ Ad 2am qōnē dō3: q sic baptism⁹ est sacr̄ necitatis: ita ⁊ pnia. baptism⁹ aūt qz est sacr̄ necitatis hēt duplicē mistrū: vnū cui ex offo baptizare icūbit. s. sacerdotē: aliū cui rōne necitatis dispēsatio baptismi committit: ⁊ ita ēt minister pnie cui pfessio est faciēda ex officio est sacerdos: ſz in necitate ēt laic⁹ vicē sacerdotis supplet: ut ei cōfessio fieri possit. ¶ Ad p̄m g dō3: q in sacro pnie nō solū est aliq̄d ex pte mistri. s. absolutio ⁊ satisfactionis iniūctio: ſz ēt aliq̄d ex pte ipsius qui suscipit sacr̄ q̄ est ēt de ēntia sacri: sic ptritio ⁊ pfessio: satisfactio aūt is icipit eē a mistro inq̄tū eā iniūgit: ⁊ a penitēte inq̄tū eā iplet: ⁊ ad plenitudinē sacri utrūqz dō3 pcurrere qñ pōle est: ſz qñ necitas imminet, dō3 facē penitēs q̄ ex pte sua est. s. ptritio ⁊ pfitī cui pt: qui q̄uis sacr̄ pficē nō possit: ut faciat id q̄ ē ex pte sacerdotis absolonē. s. tm̄ defectū sacerdotis: sūmus sacerdos supplet: nihilomin⁹ pfessio laico ex deliderio sacerdotis fcā sacr̄alis est q̄dāmō: q̄uis nō sit sacrm pfectū: qz deest ei id q̄ est ex pte sacerdotis.

¶ Ad 2m dōm: q q̄uis laic⁹ nō sit iudex ei⁹ qui ei pfitet absolute: tm̄ rone necitatis accipit iudiciū sup euz ſz q pfitēs ex deliderio sacerdotis se ei sbdit. ¶ Ad 3m dō3: q per sacrā hō nō solū deo: ſz ēt ecclie op3 q reconciliet: ecclie aūt reconciliari nō pt nisi sctificatio ecclie ad eū pueniat: in baptismo āt sctificatio ecclie ad hoiez puenit p ipz elm extr⁹ adhibitū: q̄ vbo vite sctificat ſz forma ecclie a q̄cūqz: ⁊ iō ex quo semel baptizat⁹ est a q̄cūqz nō op3 q itez baptizet: ſz i pnia ecclie sctificatio nō puenit ad hoiez nisi p mistrū: qz nō est ibi aliq̄d elm cozpale extr⁹ adhibitū q̄ ex sctificatione iuisibilē grāz cōferat: ⁊ iō q̄uis ille qui laico cōfessus est in articulo necitatis cōsecut⁹ sit uenia a deo: eo q ppositū cōfitēdi ꝑz mādatū dei q̄ cōcepit: sic potuit ipleuit: nō tm̄ adhuc eccl'ie reconciliat⁹ ē ut ad sacr̄a eccl'ie admitti debeat: nisi pr⁹ a sacerdote absoluat: sic ille qui baptismo flaminis baptizatus est ad eucharistiā nō admittit: ⁊ iō op3 q itez cōfiteat sacerdoti cū copiā hīe potuerit: ⁊ pcipue: qz ut dictū est: sacrm pnie pfectū nō fuit: vñ op3 q pficiat: ut ex ipsa pceptione sacri plenior effectum cōsequat: ⁊ ut mādatū de pr̄ie sacramēto recipiendo impleat.

¶ Ad 3am qōnē dō3: q per pctm̄ ueniale hō nec a deo nec a sacris eccl'ie sepat: ⁊ iō nō idiget noue gr̄e collatione ad ei⁹ dimissionē: nec idiget reconciliatiōe ad eccl'iā. ⁊ pp hoc nō op3 q venialia aliq̄s sacerdoti cōfiteat: qz ipsa pfessio laico fcā sacr̄ale q̄dā est: q̄uis nō sit sacr̄z pfectū ⁊ ex charitate, pcedēs: ⁊ talib⁹ natum est veniale remitti: sic per tūsionē pectoris: ⁊ p aquaz benedictā. ¶ Et per hoc p3 solo ad pmū: qz venialia nō idigēt sacri pceptione ad dimissionē sui: sed sufficit ibi aliq̄d sacr̄ale: ut aq̄ bndicta: vel aliq̄d hi⁹. ¶ Ad 2m dō3: q extrema vnctio non datur directe p venia le: nec aliq̄s sacrm: ut supra dī. 2. dictum est.

¶ Ad q̄rtā. q. dō3: q alia sacr̄a nō pstitūt in hoc q ad sacr̄z accedēs aliq̄d agat: ſz solū ut recipiat: sic p3 in baptismo ⁊ hi⁹. ſz act⁹ recipientis reqrit ad pcipiēdū uti litatē sacri i eo qui ē sue uolūtatis arbit⁹ pstitut⁹: qsi remouēs phibēs. s. fictionē: ſz in pnia act⁹ accedentis ad sacr̄z est de sba sacri eo q ptritio: pfessio ⁊ satisfactio sūt pnie ptes: que st act⁹ penitentis. act⁹ āt nr̄i cū in nobis pn̄m hēant nō pnt nobis ab alio diſpēsari nisi p i peritū. vñ op3 q ille qui dispēsat⁹: hui⁹ sacri cōstitui sit talis qui possit iperare aliq̄d agēdū. iperiū āt non cōpetit alicui in aliū: nisi qui hēt sup eū iurisdictionē. ⁊ iō de necitate hui⁹ sacri ē nō solū ut mīster hēat ordinē sic in alīs sacris: ſz ēt q hēat iurisdictionē. ⁊ iō sic ille qui nō est sacerdos nō pt hoc sacr̄z pferre: ita nec ille q nō hēt iurisdictionē. ⁊ pp hoc op3 sic sacerdoti: ita, p̄o sacerdoti cōfessionē fieri. cū enī sacerdos nō absoluat nisi ligādo ad aliq̄d faciēdū: ille solus p̄t absoluē qui pt per iperiū ad aliq̄d faciendum ligare.

¶ Ad p̄m g dō3: q Greg. loquit de illis monachis q iurisdictionē hnt: utpote qb⁹ alicui⁹ prochie cura est cōmissa: de qb⁹ aliq̄ dicebant q hoc ipso q monachi erāt nō poterāt absoluē ⁊ pnias iniūgē: qō falsuz est.

¶ Ad 2m dō3: q sacr̄z eucharistie nō reqrit iperiū in aliquē hoiez: sec' āt est in hoc sacro: ut dictū est: ⁊ iō rō nō sequit: ⁊ tm̄ nō licet eucharistiā ab alio q̄ a, p̄o sacerdote accipe: q̄uis sit uerū sacr̄z qō ab eo pcipit.

¶ Ad 3m dō3: q electio discreti sacerdotis nō ē nobis cōmissa: ut nr̄o arbitrio faciēda: ſz de licētia superioris: si forte, pus sacerdos eēt min⁹ idone⁹ ad apponendū pctō salutare remediū. ¶ Ad 4m dō3: q q̄ platis icūbit sacra diſpēsare: que nō nisi mundi tractare debēt: iō cōcessū est eis a iure q pnt sibi eligē, p̄os pfessores: qui q̄tū ad hoc sūt eis superiores: sic ēt vn⁹ medic⁹ ab alio curat: nō inq̄tū est medic⁹: ſz inq̄tū est infirm⁹. ¶ Ad 5m dō3: q in casib⁹ illis in qb⁹ ꝓbabiliter timet penitēs piculū sibi uel sacerdoti ex cōfessione ei facta. dō3 recurrere ad superiorē: ul' ab eodē petē licētiā alti⁹ pfitēdi: q si licētia hīe nō possit: idē ē iudiciū qō de illo qui non hēt copiā sacerdotis. vñ magis dō3 eligē laico pfiteri: nec in hoc trālgredit aliq̄s pceptū ecclie: qz pcepta iuris posituī nō se extendūt ultra itētionē pcipientis: que est finis pcepti. hec aūt est charitas ſz aplm: nec itez fit aliq̄ iniuria sacerdoti: qz pul legiū meret amittē qui cōcessa sibi abutit potestate.

¶ Ad 6m dō3: q in hoc q op3 ,p̄o sacerdoti cōfiteri nō art ad vīa salutis: ſz sufficiēs ad salutē via statuit: peccaret ār sacerdos si nō eēt facilis ad p̄bēdā licentiā pfitēdi alti⁹: qz multi st adeo infirmi q poti⁹ sine cōfessione morerent q̄ tali sacerdoti cōfiterent. vñ illi qui sūt nimis solliciti: ut cōscias sbditoꝝ p pfessionē sciāt mlt⁹ laqueū dānatiōis injiciūt: ⁊ p pñs sibiipis.

¶ Ad 5am q. dō3: q sacerdos alios p̄t duplr impedire ne alicui⁹ pfessionē audiat. Uno mō pp defectū iurisdictionis. Alio mō pp impedimētū executionis ordinis: sic excoicati ⁊ degradati ⁊ hi⁹: q̄cūqz ār hēt iurisdictionē p̄t ea que st iurisdictionis cōmittē: ⁊ iō si aliq̄s impediat q alti⁹ pfessionē audire nō possit p iurisdictionis defectū: p̄t sibi p quēcūqz iurisdictionē hītē mediatā in illos cōmitti q pfessionē audiat: ⁊ absoluat siue p ipz sacerdotē siue p epz siue p papā. si āt pp executionis ordinis impedimētū audire nō possit: p̄t sibi pcedi q pfessionē audiat p eū qui impedimētū amouē p̄t.

¶ Ad p̄m g dō3: q p̄iudiciū nō fit alicui nisi sbtrahatur qō est in favorē ipi⁹ idultū: iurisdictionis āt ptās nō est cōmissa alicui hoi in favorē sui: ſz in utilitatez plebis ⁊ ad honorē dei: ⁊ iō si superior⁹ platis expedire videat ad salutē plebis ⁊ ad honorē dei, pmouēdū qō alīs qui st iurisdictionis cōmittāt: in nullo fit p̄iudiciū iferiorib⁹ platis: nisi illis qui querūt que sua st: nō que iesu chri: ⁊ qui gregi pſunt: nō ut eas pascāt: ſz ut ab eis pascant. ¶ Ad 2m dō3: q rector ecclie dō3 vultū pecoris sui agīscē duplr. vno mō p sollicitā exhortis puersationis psideratione qua inigilare dō3 supgregē sibi cōmissū: ⁊ in hac cognitione nō op3 q credat sbdito: ſz certitudinē fci inq̄tū p̄t inq̄rat. Alio⁹ p pfessionis manifestationē: ⁊ q̄tū ad hāc cognitionez nō p̄t maiorē certitudinē accipe q̄ ut sbdito credat: qz hoc est ad sbueniēdū pscie ipsi⁹: vñ in foro pfessionis credit hoi ⁊ pro se ⁊ p se: nō āt in foro exteriori iudicū: ⁊ iō ad hāc cognitionē suffic q credat sbdito di cēti se alti absoluē ualēti pfessū fuisse: ⁊ sic p3 q talis cognitio pecoris p̄ ꝓsilegiū alicui idultū de pfessiōe audiēda nō ipedit. ¶ Ad 3m dō3: q icōueniēs esset si duo eqlit sup eādē plebē pstituerent: ſz q duo quoꝝ vn⁹ alio p̄ncipalior est sup eādē plebē cōstituant nō ē icōueniēs: ⁊ ꝑz hoc sup eādē plebē imediate sit: ⁊ sacerdos prochialis ⁊ epc ⁊ papa: ⁊ dlibet eoꝝ pōt ea que st iurisdictionis ad ipz ptinētia alti cōmittē: ſz si superior cōmittat qui ⁊ p̄ncipalior est: duplr p̄t cōmittē: aut ita q eū vice sui cōstituat: sic papa ⁊ epc suos pniarios cōstituūt: ⁊ tūc talis est p̄ncipalior q̄ iferior plat⁹: sic pniari⁹ pape q̄ epc: ⁊ pniari⁹ epi q̄ sacerdos prochialis: ⁊ magis tenet ei cōfitēs obedire. Alio⁹ ut eū coadiutorē illi⁹ sacerdotis cōstituat: ⁊ qz coadiutor ordinat ad eū cui coadiutor dat: iō adiutor est min⁹ p̄ncipalis: ⁊ iō penitēs non tm̄ obedire tenet ei q̄tū, p̄o sacerdoti. ¶ Ad 4m dō3: q nullus tenet cōfiteri pctā que nō hēt: ⁊ iō si aliq̄s pniario epi uel alti ab epo cōmissionē hñti cōfessus fuerit: cū sint sibi dimissa pctā ⁊ quo ad deū ⁊ quo ad ecclīā: nō tenet ea cōfiteri, p̄o sacerdoti q̄tūcūqz peccat: ſz pp statutū ecclie de cōfessione faciēda, p̄o sacerdoti semel in anno eodē mō se dō3 hīe: sic ille qui hēt solum venialia: talis eni dō3 solū venialia cōfiteri: ut q̄dā dicūt: ul' ēt, pfiteri se a pctō mortali immunē: ⁊ sacerdos in foro cōscie ei credē tenet: si tm̄ itez cōfiteri teneret nō frustra p̄ꝓfessus fuisset: qz q̄to plib⁹ sacerdotib⁹ cōfitet ds: tāto plus de pena ei remittet: tū ex erubescētia cōfessionis que in pena satisfactoria cōputat: tū ex vi clauiū: vñ totiens posset aliq̄s cōfiteri q ab oi pena libaret: nec refert ratio iniuria fac sacro nisi illi in quo sctificatio adhibet: uel p caracīs ipressionē: ul' p mām cōsecrationē: q̄rū neutr̄z est in pnia: vñ bonū ē q ille qui aucte epi confessionē audit iducat confitētē q confiteat, p̄o sacerdoti: qō si noluerit: nihilomin⁹ eū absoluere dō3.

Hd 4m sic, pcedit. vī q cōfessio eē nō possit ifozmis. Eccli. eni. 17. dī. A mortuo uelut qui nō est perit cōfessio: ſz ille qui non hēt charitatē ē mortu⁹: qz ipa ē aie vita. g absq̄z charitate nō p̄t eē cōfessio. ¶ Ꝑ. Cōfessio dicit cōtritionē ⁊ satisfactionē. ſz ptritio ⁊ satisfactio nunq̄ pñt ex charitate fieri. g nec cōfessio. ¶ Ꝑ. In cōfessione op3 q os cordi cōcordet: qz hoc ipz nomē cōfessiōis reqrit: ſz ille qui adhuc manet in affectu pcti qō cōfitet nō hēt cor ori conforme: qz corde pctm̄ tz qō ore dānat. g talis nō cōfitet. ¶ Sz ,p. qlibet tenet ad cōfessionē mortaliū: ſz si aliq̄s sel' cōfessus ē ēt in mortali exñs nō tenet ulteri⁹ ad cōfitēdū eadē pctā: qz cū null⁹ sciat se charitatē hīe nullus sciret se cōfessū fuisse. g nō ē de necitate cōfessiōis q sit charitate fozata.

¶ Ulti⁹ vī q nō oporteat cōfessionē eē itegrā: ut. s. oia pcta vni sacerdoti cōfiteat aliq̄s: qz erubescētia facit ad diminutionē pene: ſz q̄to plib⁹ sacerdotib⁹ dē cōfiteat tāto maiorē erubescentia patit. g fructuosior erit cōfessio si plib⁹ sacerdotib⁹ dicat. ¶ Ꝑ. cōfessio ad hoc necia ē i pnia: ut pena ꝑz arbitriū sacerdotis pctō taxet. ſz sufficiēs pena p̄t iponi a diuersis sacerdotib⁹ de diuersis pctis. g nō op3 vni sacerdoti oia pcta cōfiteri. ¶ Ꝑ. p̄t cōtigē q post cōfessionē factā ⁊ satisfactionē pfectā recordet dē alicui⁹ pcti mortalis: qz dū pfitebat i memoria nō hēbat: ⁊ tūc copiā ppij sacerdotis cui p̄ꝓfessus fuerit hīe nō poterit. g poterit illud solū pctm̄ alti pfiteri: ⁊ sic diuersa pcta diuersis sacerdotib⁹ pfitebit. ¶ Ꝑ. sacerdoti nō dō3 fieri pfessio de pctis nisi pp absolonē: ſz q̄nqz sacerdos qui pfessionē audit p̄t de q̄busdā pctis absoluē nō de oib⁹. g ad min⁹ in tali casu nō op3 q pfessio sit itegra. ¶ Sz ,p. hypocrisis est impedimētū pnie: ut in pcedēti dictū ē: ſz dīdē pfessionē ad hypocrisiz pertinet: ut Aug⁹ dic. g pfessio dō3 eē itegra. ¶ Ꝑ. pfessio ē pnie ps: sed pnia dō3 eē itegra ut in. 20. di. magr ostēdit. g ⁊ pfessio.

¶ Ulti⁹ vī q possit p aliū dē pfiti ul' p scriptū: qz cōfessio ad hoc necia est: ut p ea cōscia penitētis sacerdoti pādat. ſz hō p̄t ēt p aliū ul' p scriptū sua cōsciaz sacerdoti manifestare. g suffic p scriptū uel p aliū cōfiteri. ¶ Ꝑ. dē nō itelligunt a, ppriis sacerdotib⁹ pp ligue diuersitatē: ⁊ tales nō pnt nisi p alios cōfiti. g nō ē de necitate sacri q p seipz dē cōfiteat: ⁊ ita vī q si p aliū dē cōfessus fuerit q̄litcūqz q sufficiat ei ad salutem. ¶ Ꝑ. de necitate sacri est q hō, p̄o sacerdoti cōfiteatur: ut ex dictis p3: sed aliq̄n, pus sacerdos est absens cui nō p̄t penitēs, p̄a uoce loq. posset āt p scriptū suaz cōsciaz ei manifestare. g vī q p scriptū ei suā cōsciam trāsmittē debeat. ¶ Sed ,p. hō tenet ad cōfessionez pctōrū: sicut ad cōfessionē fidei: sed cōfessio fidei est ore faciēda: ut p3 Ro. 10. g ⁊ cōfessio pctoꝝ. ¶ Ꝑ. qui per seipsum peccauit per seipm debet penitē: sed cōfessio est pnie ps. g penitēs dō3 cōfiteri, p̄a uoce.

¶ Ulti⁹ vī q ille cōditiones. 16. que a magrīs assignant bis vsib⁹ cōtēte nō redrunt ad pfessionē. Sit simplex hūilis: cōfessio: pura: fidelis. Arc, frequēs: nuda: discreta: libēs: vecūda. Integra: secreta: lachrymabilis: accelerata. Fortis: ⁊ accusans: ⁊ sit parere para. fides eni ⁊ simplicitas ⁊ fortitudo sit p se vtutes. g nō debēt poni cōditiones cōfessionis. ¶ Ꝑ. purū ē qō nō hēt pmixtionē. silr simplex cōpositionē ⁊ mixtionem aufert. g suplue utrūqz pōit. ¶ Ꝑ. pctm̄ sel' cōmissū

nullus tenet ꝓfiti nisi sel.g̃ si hō pctm̃ non itat nō opz q̃ sit pnia frequēs. ¶ Ꝑ.cōfessio ordinat ad satisfactionē: ſz satisfactio q̃nq; est publica.g̃ ⁊ cōfessio non semp̃ oz eē secreta. ¶ Ꝑ.illud qō non est in ptāte nostra non requirit a nobis: ſz lachrymas emittere nō est in potestate nostra.ergo non requiritur a confitente.

Rn̄deo dōz ad p̃mā.q.q̃ ꝓfessio est act⁹ vtutis ⁊ ps sacri.fm aūt q̃ est act⁹ vtutis est act⁹ meritori⁹,p̃e:⁊ sic ꝓfessio nō ualet sine charitate que est p̃n̄m merēdi:ſz fz q̃ est ps sacri sic ordinat ꝓfitētē ad sacerdotē qui hēt claues eccl̃ie qui p ꝓfessionē ꝓsciaz ꝓfitētis cognoscit: ⁊ fm hoc ꝓfessio ēt p̃t eē in eo qui nō est cōtrit⁹:qz p̃t pctā sua sacerdoti innotescē ⁊ clauib⁹ eccl̃ie se subiicē:⁊ q̃uis tūc nō peipiat absolonis fructū:tn̄ recedēte fictione pcipe incipiet:sic̄ ēt est ⁊ in alijs sacris:vñ nō tenet iterare cōfessionez qui fict⁹ accedit:ſz tenet postmodū fictionē suā ꝓfiti.

Ad p̃mū g̃ dōz:q̃ auctas illa itelligēda est q̃tū ad fructū ꝓfessionis pcipiendū:quē nullus ex̄ charitatez exñs pcipit. ¶ Ad 2m dōz:q̃ ptritio ⁊ satisfactio fiūt deo:ſz ꝓfessio fit hoi: ⁊ iō de rōne ptritionis ⁊ satisfactionis ē q̃ hō sit deo per charitatē vnitus:non autē de rōne confessionis. ¶ Ad 3m dōz:q̃ ille qui pctā que hēt narrat uere loquitur:⁊ sic cor cōcordat uerbis q̃tum ad sc̃am confessionis:q̃uis cor discordet a cōfessionis fine.

¶ Ad 2am,q.dōz:q̃ in medicina corpali opz q̃ medic⁹ nō solū vnū morbū q̃ quē medicinā dare oz cognoscat: ſz ēt ulr̃ tota hitudinē ipsi⁹ infirmi:eo q̃ vn⁹ morb⁹ ex adiūctiōe alt̃i⁹ aggrauat:⁊ medicina que vni morbo cōpeteret alt̃i nocumētū pstaret:⁊ sil̃r est in pctis:qz vnū aggrauat ex adiūctione alt̃i⁹:⁊ illud qō vni pctō eēt ꝓueniēs medicina alt̃i icētiuū pstaret:cū q̃nq; aliqs ꝓrijs pctis ifect⁹ sit:ut Grego.in pastorali docet: ⁊ iō de necitate ꝓfessionis est q̃ hō oia pcta cōfiteat que in memoria hēt:qō sinō fac̄ nō est ꝓfessio:ſz ꝓfessionis sillatio. ¶ Ad p̃mū g̃ dōz:q̃ ⁊ si erubescētia sit multiplicior q̃n dicit diuersa pcta diuersis:tn̄ oēs sil̃ nō st ita magne:sic̄ illa vna qua qs oia pcta sua sil̃ ꝓfitet:qz vnū pctm̃ p se ꝓsideratū nō ita demōstrat malā dispōnē peccātis:sic̄ q̃n cū plib⁹ alijs cōsideratur;qz in vnū pctm̃ aliqs q̃nq; ex ingr̃atia uel ifirmitate labit:ſz multitudo pctōz demōstrat malitiā peccantis uel magnā corruptionē eiusdē. ¶ Ad 2m dōm:q̃ pena a diuersis sacerdotib⁹ iposita nō eēt sufficiēs:qlibet ꝓsideraret tn̄ vnū pctm̃ per se ⁊ nō gratiatē ipsius: quā hēt ex adiūctione alt̃i⁹:⁊ q̃nq; pena que p̃ vnuz pctm̃ daret eēt ꝓmotiua alt̃i⁹ pcti. ¶ Ꝑ.sacerdos cōfessionē audiēs vicē dei gerit:⁊ iō oz ei hoc mō fieri ꝓfessio:sic̄ fit deo in cōtritione.vñ sic̄ nō eēt cōtritio nisi qs de oīb⁹ ꝓtereret:ita nō eēt ꝓfessio nisi qs de oībus que memorie occurrūt cōfiteat. ¶ Ad 3m dōm: q̃ qdā dicūt q̃ qñ aliqs recordat eoz que pr̃i⁹ oblit⁹ fuit oz iterū ēt ea que cōfessus fuerat cōfiteri:⁊ pcipue si nō p̃t eūdē hīe cui añ cōfessus fuerat qui oia cognoscit:ut toti⁹ culpe q̃tas vni sacerdoti innotescat:sed hoc nō vr̃ necēsariū:qz pctm̃ hēt q̃titatē ⁊ ex seipso ⁊ ex adiūctione alt̃i⁹.pctōz aūt de qb⁹ cōfessus est manifestauit q̃titatē quā ex seipsis hīt.ad hoc ār q̃ sacerdos utrāq; q̃titatē hui⁹ pcti cui⁹ fuerat oblit⁹ cognoscat suffic̄ q̃ hoc pctm̃ cōfitēs dicat explicite:⁊ alia in generali dicēdo:q̃ cū alia mlta cōfiteret hi⁹ oblit⁹ fuit.

¶ Ad 4m dōz:q̃ ēt si sacerdos nō possit de oīb⁹ absoluē:tenet sibi oia ꝓfiti:ut q̃titatē toti⁹ clpe cognoscat: ⁊ de illis de qb⁹ nō p̃t absoluē ad sup̃iorē remittat.

¶ Ad 3am,q.dōz:q̃ cōfessio nō solū est act⁹ vtutis:ſz ēt ps sacri:q̃uis ār ad eā ſz q̃ est act⁹ vtutis sufficēt q̃lic̄q; fieret:⁊ si nō cēt tāta difficultas in vno mō sic̄ in alio:tn̄ ſz q̃ est ps sacri hēt determinatū actū sic̄ ⁊ alia sacra hīt determinatā mās:⁊ sic̄ in baptismo ad significādā interiorē ablutionē assumit illud elm̃ cuius est maxim⁹ usus in abluēdo:ita in ritu sacrali ad manifestādū ordinate assumit ille act⁹ quo maxime consueuim⁹ manifestare.ſ.p ꝓz vbū:alīq eni modi sūt inducti in supplemētū isti⁹. ¶ Ad p̃m g̃ dōz:q̃ sicut in baptismo nō ſufficit q̃lic̄q; abluēs:ſz p elm̃ determinatū:ita nec in pnia suffic̄ q̃lic̄q; pctā manifestare:ſz opz q̃ p actū determinatū mānifestent. ¶ Ad sc̃z dōz: q̃ in eo qui usū ligue nō hēt sic̄ mut⁹ uel qui est alt̃ius ligue suffic̄ q̃ p scriptū aut nutū aut iterp̃tē cōfiteat: qz nō exigit ab hoie plus q̃ possit:q̃uis hō nō debeat baptismū accipe nisi in aq̃:qz aq̃ est oīno ab exteriori ⁊ nobis ab alio exhibet:ſz act⁹ cōfessionis est a nobis:⁊ iō qñ nō possum⁹ vno mō debem⁹ ſz q̃ possumus cōfiteri. ¶ Ad tertiū dōz:q̃ in absentia,ppr̃ly sacerdotis potest etiā laico fieri confessio: ⁊ ideo non opz q̃ per scriptū fiat:qz plus pertinet ad necessitatē confessionis actus q̃ ille cui fit confessio.

¶ Ad q̃rtā qōnē dōz:q̃ dictaz cōditionū quedā sunt de necitate cōfessionis:quedā de bn̄ eē ipi⁹. Ea autē que sūt de necitate cōfessionis:ul̃ cōpetūt ei ſz q̃ est act⁹ vtutis:uel ſz q̃ est ps sacri.si p̃o mō:aut rōne virtutis in gn̄e:aut rone spālis vtutis cui⁹ est act⁹.ex ipa aūt rōne act⁹ vtutis in gn̄e sūt q̃tuor cōditiones:ut in 2.ethi.dī. Prima est ut aliqs sit sciēs.⁊ q̃tū ad hoc cōfessio dī eē discreta ſz q̃ in actu ois vtutis prudētia requir̃.est aūt hec discretio ut maiora cū maiori ponder cōfiteat.2a cōditio est ut sit eligēs:qz act⁹ vtutum debēt eē uolūtarij:⁊ q̃tū ad hoc dic̄ libēs.3a cōditio est ut pp hoc.ſ.debitū finē opet.⁊ q̃tū ad hoc dic̄ q̃ oz eē pnia pura:ut.ſ.recta sit itētio.4a est ut imobilit opet:⁊ q̃tū ad hoc dic̄ q̃ oz eē fortis:ut.ſ.ppt̃ vecūdia nō dimittat.est aūt cōfessio act⁹ pnie vtutis:que q̃dē p̃o initiū sumit in horrore turpitudinis pcti:⁊ q̃tū ad hoc cōfessio oz eē vecūda:ut.ſ.nō se iactet de pctis,ppt̃ aliquā seculi uanitatē admixtā.2o ꝓgredit ad dolorē de pctō cōmisso:⁊ q̃tū ad hoc debet eē la chrymabilis.3o in abiectione sui terminat:⁊ q̃tuz ad hoc oz eē humilis:ut se miserū cōfiteat⁊ infirmū:sed ex,pa rōne hui⁹ act⁹ qui est cōfessio hēt q̃ sit manifestatiua:que q̃dē manifestatio per q̃tuor ipediri p̃t. p̃o per fallsitatē:⁊ q̃tū ad hoc dic̄ fidelis.i.va.2o per obscuritatē:⁊ p̃ hoc dic̄ nuda:ut nō inuoluat obscuritate vboz.3o per multiplicationē vboz:⁊ p̃ hoc dicit q̃ sit simplex:ut nō recitet in cōfessione nisi qō ad q̃titatē pcti ptinet.4a ut nō sbtrahat aliqd de his que manifestāda sit:⁊ p̃ hoc dic̄ itegra.ſz ār q̃ cōfessio est ps sacri sic cōcernit iudiciū sacerdotis qui est minister sacri.vñ opz q̃ sit accusans ex pte cōfitētis.parē pata per cōparationē ad sacerdotē:secreta q̃tū ad cōditionē fori in quo de occultis cōscie agit:ſz de bn̄ eē cōfessionis ē q̃ sit frequēs ⁊ q̃ sit accelerata. ¶ Ad p̃mū g̃ dōz:q̃ nō est icōueniēs q̃ cōditio vni⁹ vtutis in actu alt̃i⁹ ueniat qui ab ipa impar:uel qz medium qō est vni⁹ vtutis pncipalr̃ ēt alie vtutes per pticipationē hīt. ¶ Ad sc̃z dōz:q̃ hec cōditio pura itētionis excludit puersitatē a qua hō mūdat:sed simplex alieni admixtionē. ¶ Ad tertiū dōz:q̃ hoc nō est de necitate cōfessionis:ſz de bn̄ eē. ¶ Ad q̃rtū dōm:q̃ pp scādalū alioz qui p̃nt ex pctis auditis ad malū i clinari nō oz cōfessio fieri in publico:ſz in occulto.ex pena ār satisfactoria nō scādalizat ita aliqs:qz q̃nq;

pro quo uel nullo pctō silia opera satisfactoria fiūt.

¶ Ad 5m dōz:q̃ itelligēdū est de lachrymis mētis.

Ad 5m sic,pcedit. Ur̃ q̃ ꝓfessio nō libaret a morte pcti:ꝓfessio eni ptritionē sequit̃.ſz ptritio sufficiens delet culpā.g̃ ꝓfessio nō libat a morte pcti. ¶ Ꝑ.sic̄ mortale est culpa ita ctia ueniale.ſz per ꝓfessionē fit ueniale:qō pr̃⁹ erat mortale ut in lr̃a dī.g̃ per ꝓfessionē nō remittit culpa:sed culpa in culpā mutat. ¶ Sed cōtra:confessio est ps sacri pnie.sed pnia a culpa liberat.g̃ ⁊ confessio.

¶ Ulti⁹ vī q̃ cōfessio nō libet aliq̃ mō a pena:qz pctō nō debet nisi pena eterna uel tpalis. sed pena eterna per ptritionē dimittit:pena ār tpalis per satisfactionē g̃ per ꝓfessionē nihil dimittit de pena. ¶ Ꝑ.uolūtas pro fco reputat:ut in lr̃a dī.ſz ille qui ꝓfessus ē hūit ꝓpositū ꝓfitēdi.g̃ tantū ualuit sibi sic̄ si fuisset ꝓfessus:⁊ ita p ꝓfessionē quā postea fac̄ nihil de pena dimittit. ¶ Sz ꝑ.ꝓfessio penā hēt.ſz per alia opa penalia expiat pena pctō debita.g̃ ⁊ per confessionem.

¶ Ulti⁹ vī q̃ nō apiat padiliū:qz diuersoz diuersi sunt effect⁹.ſz aptio padilī est effect⁹ baptismi.g̃ nō ē effect⁹ ꝓfessiōis. ¶ Ꝑ.in id qō clausū ē añ aptionē itrari nō p̃t.ſz añ ꝓfessionē moriēs padiliū itrare p̃t.g̃ ꝓfessio nō apit padiliū. ¶ Sz ꝑ.ꝓfessio fac̄ hoiez subiici clauib⁹ eccl̃ie.ſz p eas apit padilus.g̃ ⁊ per ꝓfessionē.

¶ Ulti⁹ vī q̃ ꝓfessionis effect⁹ poni nō debeat q̃ tribuat spez salutis:qz spes ex oib⁹ meritorijs actib⁹ ꝓuenit.⁊ sic nō vī eē ꝓus effect⁹ ꝓfessionis. ¶ Ꝑ.p tribulationē ad spez ꝓuenim⁹:ut p̃z Ro.5.ſz tribulationē hō pcipue in satisfactione sustinet.g̃ tribuē spez saluti magis ē satisfactiōis q̃ ꝓfessiōis. ¶ Sz ꝑ.ꝓfessiōez hō fit būiliorez ⁊ mitiorez sic̄ i lr̃a magr̃ dic̄.ſz p h⁹ hō accipit spez salutis.g̃ ꝓfessiōis effect⁹ ē tribuē spez salutis

Rn̄deo dōz ad p̃mā.q.q̃ pnia inq̃tū est sacrim pcipue in ꝓfessione pficit:qz per eā hō ministris eccl̃ie se subdit:qui si sacroz̃ oīspēlatores. Cōtritio eni uotū ꝓfessionis ānexū hēt:⁊ satisfactio pro iudicio sacerdotis cui fit cōfessio taxat:⁊ qz in sacro pnie gr̃a infūdit:per quā fit remissio pctōz sic̄ in baptismo:iō eodē mō cōfessio ex vi absolutionis cōiūcte remittit culpā:sic̄ baptism⁹.libat eni baptismus a morte pcti nō solū fm q̃ act⁹ cōcipit:ſz ēt sic̄ in uoto hētur:sic̄ p̃z in illis qui iā sctificati ad baptismū accedūt:⁊ si aliqs impedimētū nō pstaret ex ipsa collatione baptismi gr̃az cōsequeret remittētē pctā:si pr̃i⁹ sibi remissa nō fuisset. Et sil̃r dōz est de ꝓfessione adiūcta absolutiōe:q̃ fm q̃ in uoto penitētiꝫ pcessit a culpa libauit:postmodū aūt in actu cōfessionis ⁊ absolutionis gr̃a auget:⁊ ēt remissio pctōz daret:si pcedēs dolor de pctis nō sufficiēs ad cōtritionē fuisset:⁊ ipe tūc obicem gratie nō preberet:⁊ ideo sicut de baptismo dī q̃ liberat a morte:ita ⁊ de cōfessione dici pōt.

Ad p̃mū g̃ dōz:q̃ cōtritio hēt uotū cōfessionis adiūctū:⁊ iō eo mō libat a culpa penitētes:sic̄ desiderium baptismi baptizādos.

¶ Ad 2m dōz:q̃ ueniale nō sumit p̃o culpa:ſz,p pena de facili expiabili:vñ nō sequit q̃ culpa in culpam cōuertat:ſz penit⁹ annihilat.Dī eniz ueniale triplicit. Uno mō ex gn̄e sic̄ uerbuz ociosum.alio mō ex cā.i. uenie cām in se habēs:sicut pctm̃ ex infirmitate.alio mō ex euētu:sic̄ hic accipit:qz per ꝓfessionē hoc euenit q̃ de culpa ꝓterita homo ueniam consequatur.

¶ Ad 2am qōne dōz:q̃ cōfessio sil̃ cū absolone hēt vīz liberādi a pena ouplr̃.vno mō ex ipsa vi absolonis:⁊ sic q̃dē libat in uoto exñs a pena etna:sic̄ ⁊ a culpa: que q̃dē pena est pena cōdēnās ⁊ ex toto exminās a quo hō libat⁹ manet adhuc obligat⁹ ad penā tpalē: fm q̃ pena est medicina purgās ⁊ pmouēs:⁊ hec pena restat in purgatorio patiēda ēt his qui a pena iferni libati sūt:que q̃dē pena est ip̃oportionata virib⁹ penitētis in hoc mūdo viuētis:ſz per vīz clauiū intātū diminuit q̃ ꝓportionata virib⁹ penitētis remanet:ita q̃ satisfaciēdo se in hac vita purgare pōt. Alio⁹ diminuit penā ex ipsa nā act⁹ cōfitētis qui hēt penā erubescētie annexā:⁊ iō q̃tō alijs plies de eisdē pctis cōfitet tāto magis pena diminuit. ¶ Et per hoc pz rn̄sio ad p̃mū. ¶ Ad 2m dōz:q̃ uolūtas pro facto non reputat in his que sī ab alio:sic̄ ē de baptismo:nō enī tātū ualet uolūtas suscipiēdi baptismū:sic̄ ipsi⁹ susceptio:ſz reputat uolūtas pro facto in his que sūt oīno ab hoie:⁊ itez q̃tū ad p̃miū eēntiale:nō aūt quātuz ad pene remotionē ⁊ hi⁹:respectu quoz attendit merituz accītalr̃:⁊ secūdario:⁊ iō cōfessus ⁊ absolutus minus in purgatorio punietur q̃ contritus tm̃.

¶ Ad 3am qōnē dōz:q̃ aparadili itroitu,phibēt alios per culpā ⁊ reatū pene:⁊ qz hec ipedimēta confessio amouet:ut ex dictis pz:⁊ iō oī padiliuz apire. ¶ Ad p̃m g̃ dōz:q̃ q̃uis baptism⁹ ⁊ pnia sint diuersa sacra: tn̄ agūt in vi vni⁹ passionis chr̃i:per quā padili adit⁹ est apt⁹. ¶ Ad 2m dōz:q̃ añ uotū cōfessionis padilus clausus erat peccāti mortalr̃:q̃uis postea per cōtritionē uotū cōfessionis ipoztātē apt⁹ sit ēt añ cōfessionē actualr̃ factā:nō tn̄ obstaculum reatus est tota liter remotū ante confessionez ⁊ satisfactionez.

¶ Ad q̃rtā.q.dōz:q̃ spes remissionis pctōz nō est nobis nisi per chr̃z:⁊ qz hō per cōfessionē se subiicit ecclie ex passione chr̃i vtutē hīt̃ib⁹:iō oī q̃ confessio spez salutis tribuit. ¶ Ad p̃m g̃ dōz:q̃ ex actib⁹ nō p̃t eē spes salutis pncipalr̃:ſz ex gr̃a redēptoris ⁊ qz cōfessio gr̃e redēptoris initiat:iō spez salutis tribuit nō solū ut act⁹ meritori⁹:ſz ut sacri pars. ¶ Ad 2m dōz:q̃ tribulatio spez salutis tribuit p expimentū p̃e vtutis ⁊ purgationē a pēa:ſz ꝓfessio ēt mō pdcō.

¶ Sic̄ eni q̃dā.]z3a opinio est qua magr̃ nō tāgit q̃ oīmittat culpa per cōtritionē sub cōditione.ſ.si cōfitea tur:ſz hec opinio min⁹ hēt de rōne q̃ alie:qz stat⁹ salutis nō dependet ex futuro:qz sic̄ dī eccl.12. Lignuz ubi ceciderit ibi erit.vñ nihil est dictu q̃ hō ad statū salutis per dimissionē pcti reducat sub cōditione cōfessionis simplr̃. ¶ Uotū ꝓo opone iudicat.]hoc itelligēdū est tā in bonis q̃ in malis qñ est uotū plenū:ita q̃ nihil ab execution̄e retardat nisi ipotētia.si āt opatio adiūcta addat aliq̃d ad uolūtatē:sic̄ in illis opib⁹ que hīt in ipso actu delectationē uolūtatē ꝓuocātē: tūc opatio addit ēt q̃tū ad meritū uel demeritū sb̄a le:als nō:ſz supaddit opatio q̃tū ad aliq̃d adiūctuz: qō est utilitas p̃ñs actū in bonis ut effect⁹ei⁹:uel nocumētū in malis. ¶ Nō oī si ore.]g̃ vī q̃ nō requratur oris cōfessio. Et dōz q̃ ipse gemit⁹ hēt uotū uocalis cōfessionis adiūctū. ¶ Nemo p̃t cōfiteri.]s.cōfessiōe efficaci ad salutē. ¶ Que nō est via cognit̃ rc̄.]nō opz q̃ sit sil̃itudo q̃tū ad oia:ſz solū q̃tū ad hoc q̃ sic̄ aia cognoscat sensū ⁊ motū p̃bet per hoc q̃ est in cognore:ita de aie spūalit̃ quā habitat per gr̃az. ¶ Nō p̃t q̃ rc̄.]hec tria purgātia sic distinguunt:qz baptism⁹ purgat a culpa originali ⁊ actuali:ſz pnia q̃tū ad ptritionē a culpa actuali tm̃:ꝓfessio autez actu exercita directe a pena. ¶ Nemo dicat occlte.]ita.ſ.q̃ sacerdoti nō manifestet. ¶ Si erubui in ꝓspectu rc̄.]ergo videt q̃ liceat publice ꝓfiteri. Et dōm q̃ nr̃a lr̃a que uerioz est hēt:li absc̄di ut hō pctm̃ meū:in q̃ negat absconsio p̃ mādatū dei facta. Sustinēdo aūt lr̃az que hic po-

nit dōz q nō licet publice cōfiteri nisi forte sit pctm̄ manifestū: qz talis humilitas primo iudicaret qui ex pcto manifestato posset scandaliçari: sed satisfactio in manifesto facta q̄dāmō pctm̄ in cōspectu ppli cōfitet. Uel dōz: q loquit de cōfessione facta in iudicio z nō de pfessione sacrali. ¶ Nullus debite grauioris. ¶ hec aucās z sequēs ostēdūt q sine satisfactione pctm̄ nō dimittit. qō et hec opinio dicebat. ¶ Quibusdā vi suz est zc. ¶ hoc qō ponit hic pro opinione hereſis ē: nō q explicite sit ꝯ aliquē articulū uel pcedēs uel sequēs ad ipz sz implicite aliq̄d ꝟriū fidei cōtinet: qz seqūtur q claues ecclie nō sint necie ad salutē: z in talib' anteq̄ determinet per eccliā q ex eis sequat aliq̄d ꝟrium fidei nō iudicat hereſis eē: z sic magr z Gratian' hoc pro opinione ponūt: sz nūc post determinationē ecclie sub Innocē. z. factā hereſis reputāda est. ¶ Reuela viā tuā zc. ¶ hic nō loquit de reuelatione sacrali: sz de reuelatione que fit in supplicatione oronis. ¶ Nō dico ut cōfitearis ea zc. ¶ qui eni pfitet sacerdoti zc. nō pfitet ei ut pſeruo sz ut deo. ¶ In se uoluntarie excoicationis zc. ¶ nō q aliqs seipz excoicare possit: sz excoicatio hic large ponit pro uolūtaria cohibitione qua aliqs se ꝟbrabit a sacris ex humilitate. ¶ Justitia eni sola damnat. ¶ hic loquitur Aug. ex ypotheſi. i. si deus tm̄ iustitia uteret ꝯ nos sine misericordia: qz ad gr̄az ipse' post pctm̄ sine misericordia redire nō posse mus. ¶ Quāto plib' cōfitet nō diuidēs pctā sz integre oib': psequit aut maiorē uenia saltē pp erubescētia z sacerdotis itercessionē: uel et ex vi clauiū ut q̄dā dicūt: sz de hoc in ppinq̄ di. dicet. ¶ Qui sciat ligare z soluē. ¶ hec scia z si nō sit maioz: tm̄ tāta oz eē ut sciat distinguē int̄ pctm̄ z nō pctm̄: z pctm̄ mortale z ueniale: z si in aliq̄ eēt dubitatio posset ad discretiores recurrere. Ponunt aūt multe ꝯditiones alie que ad cōfessorē req̄runt ut pfitētes alliciat que his vsib' ꝟtinent. Cōfessor dulcis: affabilis atq; suauis. Prudēs: discretus: mitis: pius atq; benignus. ¶ Non peccat sacerdos zc. ¶ qz tales executionē ordinis nō habēt: z iurisdictione carent: z loquitur de diuisione per heresim: aut scisma: aut excōmunicationem.

¶ De remissione sacerdotis. Di. XVIII.

Nic queri solet si pctm̄ oino dimissū est a deo p cordis ꝟtritionē ex quo penitēs uotū būit pfitēdi: qd postea dimittat ei a sacerdote: Videō eni quo vinculo eū ligat. s. tpalis pene: sz nō a quo eū absoluat. Et iō quero. an plenitudinē qppe cordis aīa rei maculā hēt: z fetorē pcti: atq; eī ne ultionis vinculo ligata existit. Si vo ad cōfessionē per cordis ꝟtritionē de' per seipz sine misterio sacerdotis z debitū oino relaxat z aīaz iter̄ purgat a ꝟtagione z fetore pcti: qd ergo mūdat: qd dimittit sacerdos: ubi sūt claues ille q̄s dñs tradidit Petro z successorib' ei' dicēs. tibi dabo claues regni celorū: z quecūq; ligaueris sup terrā erūt ligata z in celo: z que cūq; solueris sup terrā erunt soluta zc. Ut aūt p̄missa qō pleni' explicari ualeat: q̄si alti' ducto rhete de his claub' z usu eaz disseram'. ¶ De claubus.

Claues iste sūt nō corpales sz spūales. s. discernēdi scia: z potētia iudicādi. i. ligādi z soluēdi: qua dignos recipe: indignos dz excludē a regno ecclīastic' iudex. Qui sicut hēt ius ligādi: ita z soluēdi. vñ Ambro. dñs pariter z soluēdi eē uoluit z ligādi: qui utrū q̄z pari ꝯditiōe pmisit. Ergo qui soluēdi ius nō hēt: nec ligādi hēt. z infra. Certū est q ecclie utrū q̄z licet: hereſis utrū q̄z nō hēt. Jus eni hoc solis pmissuz est sacerdotib'. Recte ergo ecclia hoc sibi uēdicat que vos sacerdotes hēt. hereſis uēdicare nō pt: que vos sacerdotes nō hēt. ¶ De usu clauium.

Sus vo hanc clauiū mīplex est: discernē. s. ligādos z soluēdos: ac deide ligare uel soluere. Qui enim indignos ligat uel soluit ꝓpria potestate se priuat. i. dignum priuatione se facit.

¶ Si sacerdos pōt dimittere uel retinere pctā.

Sed queri utrū a pctō soluē ualeat sacerdos. i. a culpa: ut culpe maculā abstergat uel debitū eterne mortis soluere ualeat: Quidā arbitrati sūt: pctōr duplr ligat' tenea tur: ut p̄dictū est. s. mētis ꝓtagione ac cecitate: z debito future pene: alter curari p deuz: alter solui per sacerdotē. Patit eni p pctm̄ q̄sdā tenebras iteriores z maculas: a qb' nisi libet, p̄sciet in tenebras exteriores. Cū āt liba tur ab his: suscitat a morte pcti. Unde apl's: Surge qui dormis z illuminabit te chr̄ist'. Solus eni chr̄is: nō sacerdos: aīaz resuscitat: ac pulsis tenebris interiorib' z maculis eā illuminat z mūdat: qui aīe faciē lauat. Debituz vo eterne pene soluere pcessit sacerdotib'. Qz in resurrectione laçari signatū asserūt: quem chr̄is pri' per se iteri' viuificauit: deide foras exire iussit: eūq; adhuc ligatū soluere apl̄is pcepit: qz ut aiūt: ipe inti' aīaz a caligine maculaq; pcti emūdat. sacerdotib' vo dedit vinculū eterne mortis soluere. Alij vo dicūt solū deū: nō sacerdotē debitū eterne mortis dimittere: sicut z aīaz inti' p se viuificat: nec tm̄ diffident sacerdotib' traditā ptātē pctā dimittēdi z retinēdi: qb' dictū ē: q̄rū remiseritis peccata zc. Sicut eni chr̄is retinuit sibi ptātē baptismi: ita z pnie. Et iō sicut inti' gr̄a sua animā illuminat: ita z sil' debitū eterne mortis relaxat. Ipse eni p seipm pctā penitētiū tegit: z tūc tegit q̄n ad penā nō reseruat. Tunc ergo tegit q̄n debitū pene soluit. Qz aūt ipe tegat apte dicit Aug. exponēs illū locū psalmi. Quoz tecta sūt pctā. i. coopta z abolita.

Si eni texit de' pctā: noluit adūtere. Si noluit adūtere noluit aīaduertere. i. punire: sed ignoscere. Ita ergo dicit a deo tecta ut deus nō videat. i. eternaliter puniat. Videre enim dei pctā est ad penā iputare. Auertere āt faciē a pctis: hoc est ea ad penā nō reseruare. Item Hiero. Quib' de' dimittit pctā tegit ne in iudicio reuelent. Jtē Cassiodor'. Qui grauia bñt pctā: alijs de' iputat: alijs per misericordiā nō iputat. Ex his apte ostēdit q de' ipse penitētē soluit a debito pene: z tūc soluit q̄n it' illuminat ispirādo uerā cordis ꝓtritionē. Qui sine rō suffragatur z auctes attestātur. Nemo eni ve cōpūgit de pctō: bñs cor cōtritū z hūiliatū: nisi in charitate. Qui āt charitatē hēt dign' est vita eterna. Nemo āt sit' vita z morte dign' est. Nō est ergo tūc ligatus debito eterne mortis. Fili' eni ire esse desist ex quo diligere z penitere cepit. Extūc ergo solut' est ab ira que nō manet sup illū qui credit in chr̄m sz sup illū qui nō credit. Non ergo postmodū per sacerdotē cui pfitet ab ira eterna libat: a qua iā libat' est p dñz: ex quo dixit: pfitebor. Solus ergo de' boiez iterius mūdat a pcti macula: z a debito eterne pene soluit: qui per ppetā ait. Ego solus deleo iniqtates z pctā ppli. Jtē Amb. Uerbū dei dimittit pctā: sacerdos z iudex. Sacerdos qdē offm̄ suū exhibet: sz nullius ptātis iura exercet. Jdē. Ille solus pctā dimittit: qui solus pro pctis nr̄is mortu' est. Jtē Aug. Nemo tollit pctā nisi solus de' qui est agn' tollēs pctā mūdi. Tollit aūt z dimittēdo que facta sūt z adiurādo ne fiāt: z pducēdo ad vitaz: ubi oino fieri nō pōt. His aliisq; pluribus testimonijs docet dñs soluz per se pctā dimittere: z sicut pctā dimittit quibusdaz ita z aliorum quorundam peccata retinet.

¶ Qz sacerdotes etiam dimittunt peccata z tenent peccata suo modo.

Nec iō tm̄ negam' sacerdotib' pcessaz ptātē dimittēdi z retinēdi pctā: cū hoc vitas in euangelio apte doceat. Hinc Aug. ait. Ecclie charitas que per spīm scīm diffūdit in cordib' eoz qui ptic̄ipes sui sūt: pctā dimittit eorū qui nō sūt tenet. Jdē. Sacerdotes pōt cōfitētib' parcere: qb' eni remittūt remittit de'. Lazarū eni de monumēto suscitatū obtulit discipulis soluēdū. per hoc ostēdēs ptātē soluēdi cōcessaz sacerdotib'. Dixit eni. Quod cūq; sol. sup ter. erit sol. z in celo zc. hoc est. Ego de' z oēs celestis curie ordines: z oēs sancti in gl̄ia mea laudant uobiscū z p̄firmant q̄s ligatis z soluitis. Nō dixit q̄s putatis ligare z soluere: sz in q̄s exercetis op' iustitie z misericordie. Alit aūt uel alia opa uestra in pctōres nō cognosco. Jdē. Cuz vacat ad deū puerso pctā dimittunt: ab eis dimittunt: quib' ipse ueraci cōuersione cōiūgit. Spūs sctūs ea dimittit qui dat' ē oib' sctis sibi charitate cohērentib' siue se nouerit corpaliter siue nō. Silr cū alicui' tenent pctā: ab eis tenent a quib' ille cordis prauitate diliūgit siue notis corpaliter: siue ignotis. Qdē eni mali spūalit a bonis seiūncti sūt. Ecce hic dicit pctā dimitti z teneri a sctis viris: z tm̄ spīm̄ sctm̄ ea dimittere dicit: z qō maiori cōsideratione dignū est: idē et dicit: q de' per se uel per scōs suos tm̄ dimittit pctā. Alit eni sic. Sacrz grē dat de' et per malos: ipam vo gr̄am nō nisi per seipm: uel per scōs suos. Et iō remissionē pctōr uel per seipz facit uel per ipsi' colūbe mēbra: quib' ait. Si cui dimiseritis: dimittent. Ecce q̄z uaria a doctorib' traduntur sup his: z in hac tanta uarietate quid tenenduz. Hoc sane dicere ac sētire possum': q̄ solus de' dimittit peccata z retinet: z tm̄ eccl̄ie contulit potestatē ligandi z soluēdi. sz alr ipe solut z ligat: aliter ecclia. Ipe eni per se tm̄ ita dimittit pctm̄: qz z aīaz mūdat ab interiori macula z a debito eterne mortis soluit.

¶ Quō sacerdotes ligāt ut' soluūt a peccatis.

Non aūt hoc sacerdotib' cōcessit: quib' tm̄ tribuit potestatē soluendi z ligandi. i. ostēdēdi boies ligatos uel solutos. Cū dñs leprosū sanitati pri' per se restituit: deinde ad sacerdotes misit q̄rū iudicio ostēderet mundat'. Ita et lazarū iaz viuificatū: obtulit discipulis soluēdū: qz z si aliquis apud deū sit solut': nō tm̄ in facie ecclie solut' habet: nisi per iudiciū sacerdotis. In soluēdis ergo culpis uel retinēdis ita opat sacerdos euangelicus z iudicat: sicut olim legalis in illis qui cōtaminati erant lepra que pctm̄ signat. Unde Hiero. sup matthēū. ubi dñs ait petro. Tibi dabo claues regni celoz: z qōcūq; ligaueris sup terraz erit ligatū z in celis: z qōcūq; solueris sup terraz erit solutū z in celis. Hinc iquit locū quidaz nō itelligēs aliqd sumūt de supcilio phariseoz: ut damnare inocentes: uel soluere se putēt noxios: cū apud deū nō sīa sacerdotū: sz reoz vita querat. In leuitico se ostēdere sacerdotibus iubent leprosi: q̄s illi nō facūt leprosos uel mūdos: sz di-

scernūt qui mūdi uel imūdi sūt. Ita ꝛ hic apte ostēdit q nō sequit deus ecclie iudicium que per surreptionem ꝛ ignorātiā iterdū iudicat. Deus aūt semp iudicat sm ueritatez. Et in remittēdis uel in retinendis culpis id iuris ꝛ officij hūt ecclīastici sacerdotes: qđ olim hēbant sub lege legales in curandis leprosis. Hi ergo pctā dimittūt uel retinēt: dū dimissa a deo uel retēta iudicāt ꝛ ostendunt. Ponūt eni sacerdotes nomē dñi sup filios israel: sz ipse bñdicit ut dī in numeris. Hūc modū ligādi ꝛ soluēdi Hiero. supra notauit

¶ Alius modus ligandi ꝛ soluendi.

LIgāt quoq sacerdotes dū satisfactionē pnie cōfitētiū iponūt. Soluūt cū de ea aliqd dimittūt: uel per eā purgatos ad sacrametoꝝ coionē admittūt. Quē modū superi⁹ Leo papa notauit. Scōm hūc modū dicunt ēt sacerdotes dimittere pctā uel retinere. Vñ supi⁹ Aug. dixit. Quib⁹ remittūt remittit de⁹ ꝛc. Opus eniz iustitie exercēt in pctōres cū eos iusta pena ligāt: opus misericordie dū de ea aliqd relaxāt: uel sacroꝝ coioni cōciliāt: alia opa in pctōres exercere nequeūt. Et notādū est: q⁹ quos satisfactione pnie ligāt: eo ipso a pctis solutos ostendūt: q⁹ nō imponit alicui satisfactio pnialis: nisi quē sacerdos uere penitentē arbitratur. Alij nō iponit: ꝛ eo ipo pctm retineri a deo iudicat. Oꝝ aūt hoc ad claues ptineat. Aug. ostēdit dicēs. Frustrat claues ecclie qui sine arbitrio sacerdotis pniaz agit: si sine oris cōfessione criminis idulgēcia ipetrat. Est ꝛ alius modus ligādi ꝛ soluēdi qui per excoicationē gerit: dū aliqs sm canonicā disciplinā tertio uocat⁹ ad emēdationē manifesti delicti ꝛ satisfacere uilipēdens: snia ecclie a loco orationis ꝛ sacroꝝ cōmunione ꝛ fideliū cōsortio pcidit: ut erubescat: ꝛ pudore sceleris cōuersus peniteat: ut sic spūs eius saluus sit. Oꝝ si pniaz, pfitens resipuerit: negate coioni admittit: ꝛ ecclesie recōciliat. Hec est autem ecclesie anathematizatio. Hanc penam illis qui digne pcellunt ifligit: q⁹ gratia dei ꝛ, ptectio illis ampli⁹ subtrahit ac sibiipsis relinquunt ut sit eis liberū ruere in interitū pctī. In quos ēt maior diabolo seuiēdi dat ptās. Orationes quoq ecclesie ꝛ benedictionuz ac meritorum suffragia eis nequaq suffragari putantur.

¶ Quomodo sm hos modos intelligenduz sit illud. Quodcunq solueris ꝛc.

SEcūdum hos ligādi ꝛ soluendi modos quō uerū est qđ dī. Quodcūq solueris sup terrā erit solutū ꝛ in celis: ꝛ quodcūq ligaueris sup terraz erit ligatum ꝛ in celis ꝛc. Aliqñ enim ostēdūt solutos uel ligatos qui nō sūt apud deū: ꝛ pena satisfactionis ꝛ excoicationis iterdū idignos ligāt: uel soluūt: ꝛ idignos sacris admittūt: ꝛ dignos admitti arcēt. Sz itelligēdū est hoc in illis quoruz merita solui uel ligari postulāt. Tūc eni snia sacerdotis iudicio dei ꝛ totius celestis curie approbat ꝛ cōfirmat: cū ita ex discretione, pdit ut reoꝝ merita nō ꝓtradicāt. Quoscūq ergo soluūt uel ligāt adhibētes claue discretionis reoꝝ meritis: soluunt uel ligant in celis. i. apud deū: q⁹ diuino iudicio sacerdotis snia sic, pgressa approbat ꝛ ꝓfirmat. Quos ergo sm merita snia ecclesie pcellit: ledit ꝛ illi foris sunt apud deū. Qui aūt nō meruit: snia ecclesie nō ledit nisi cōtēnat. Vñ Origenes. Exist quis a ueritate a fide a charitate. per hoc exit de castris ecclesie: etiā si epi uoce non abisciat. sicut ecōtra aliquis non recto iudicio foras mittit. Sed si nō egit ut mereat exire: nihil ledit. Interdū eni qui foras mittit intus est: ꝛ qui foris est: intus videt retineri. Ecce qualis ꝛ quātus est usus aposto licarū clauiū. Jā ostēsum est ex pte qualiter sacerdotes dimittunt peccata uel tenent: ꝛ tamen retinuit sibi deus quantam singularem potestatem dimittendi uel retinendi: q⁹ ipse solus per se debitū eterne mortis soluit ꝛ animam interius purgat.

¶ Que sint interiores tenebre ꝛ interior macula.

HIc queritꝝ que sit illa macula: ꝛ que sint ille tenebre interiores: a quibus deus interius animam purgat: cum uerā penitentiā immittit: De tenebris ꝛ interiori caligine satis facile est ꝛ intelligere ꝛ respondere. Luz enim quis mortaliter delinquit ꝛ gratia virtutis priuatur si qua precessit: ꝛ naturalium bonorū elisionē patitur. vnde ꝛ intellectus obtundit: ꝛ totus homo interior obtenebratur: ꝛ ita quasi caligine quadaz mens obuoluitur: que caligo peccati pena est. Hāc vo deus pellit cum penitentiā immittit: per quā pdita bona restituit: ꝛ vitiata reparat. Unde prophetaꝝ. Nebulam sicut cinerē spargit. Sed que est macula pcti a qua aiam lauat: Ecce enī qs uoluit facere homicidium ꝛ patrauit. quo patrato desinit tam uelle qz facere: nōdū tamen uere ꝛ humiliter penitet: nec

ꝓfiteri, pponit. Que ergo remālit in aia illi⁹ macula: Mala uolūtas qdē fuit macula illius aie: sz illa trālit. Macula ēt est si penitere ꝓtēnit: sz hoc est pctm aliud a pcedēti. Que ergo macula remālit a qua ipe in pnia purgat: Polluta qdē est aia quouslibet peniteat: sicut erat dum in ea prava erat uolūtas. Sicut eni qui tāgit mortuū ul aliud imūdū: ita pollut⁹ est post tactū quouslibet lauat: sicut fuit dū tāgeret ita post actū pcti ita polluta remanet aia sicut fuit in ipso actu pcti: q⁹ ita est lōge a deo per dissilitudinē: qui est vita ꝛ mūditia mētis: sicut fuit dū pctm agēt. Jpa ergo dissilitudo que inest aie ex pctō ꝛ est a deo elōgatio: aie macla itelligit a qua purgat in pnia. Hoc āt solus de⁹ facit: qui solus suscitat aiaz ꝛ illūinat: qđ sacerdotes nequeunt: qui iñ medici sūt aiaꝝ. Vñ ꝓpha. Nunqd medici suscitabūt ꝛ ꝓfitebunt tibi: qđ exponēs Aug. ait. Bōi doctores recte medici dñi: q⁹ viuētes curare misterio pñt: sz nō mortuos suscitare. Sola eni dei gra reuiuiscūt.

POstqz determinauit magr de penitētia ꝙtum ad totū ꝛ ptes ei⁹: hic incipit determinare de potestate ministroꝝ quib⁹ huiusmodi sacri dispēsatio est cōmissa. Et diuidit in partes duas. In ꝑma determinat de ipsa potestate que claues eccl̄ie dicunt. In 2ª determinat de habentib⁹ claues. 19. dist. ibi ⌊ Postqz ostensuz est ꝛc. ⌋ Prima in duas. In prima mouet rōnē ex prędictis de potestate ministroꝝ. In 2ª determinat eam ostendēs quid dicant claues eccl̄ie: ꝛ ad quid se extēdant ibi ⌊ Claues iste nō sunt ꝛc. ⌋ Et hec pars in duas. In ꝑ⁹ determinat de clauibus eccl̄ie ordinatis ad peccatoꝝ remissionē. In 2ª determinat de q̄busdā circa peccatū existentib⁹ per quoꝝ ablationē peccatuz remitti dicit ibi ⌊ Hic queritꝝ que sit illa ꝛc. ⌋ Prima in duas. In ꝑma determinat de clauib⁹. In 2ª de effectu earū ibi ⌊ Sed queritꝝ utrū a pctō ꝛc. ⌋ Circa ꝑm duo facit. Prio ostēdit quid sint claues. 2° ondit qđ sit usus earuz ibi ⌊ Usus vo haruz ꝛc. ⌋ ¶ Sed queritꝝ utrū a pctō ꝛc. ⌋ Dic inquirit de effectu clauiū. Et diuidit in partes duas. In ꝑ⁹ ostēdit q⁹ potestas clauiū nō se extēdit ad remissionē culpe: q⁹ hoc soli⁹ dei est. In 2ª ostēdit per quē modū sacerdotes dicunt peccata remittere ibi ⌊ Nec iō tñ negamus. ⌋ Circa primū tria facit. Primo ponit opinionē quorūdā qui dicebant q⁹ potestas clauiū se extēdit ad remissionē pene tm: q⁹ nō se extendat ad remissionē culpe. Scōo ponit aliā que dicit q⁹ ad neutrū horū se extendit ibi ⌊ Alij vo dicunt ꝛc. ⌋ Tertio cōfirmat hāc secundā opinionē cui cōsentit per rōnes ꝛ auctes ibi ⌊ Cui sententie ratio suffragat. ⌋ ¶ Nec idem tamē. ⌋ Dic inquirit modū quomō sacerdotes dicant pctā remittere. Et circa hoc tria facit. Primo ostēdit per auctoritates q⁹ sacerdotes aliquo mō pctā remittūt. Scōo ondit q⁹ sacerdotes aliter q̄ de⁹ pctā remittāt ibi ⌊ Dic sane dicere. ⌋ Tertio mouet q̄dā dubitationē ex modis assignatis ibi ⌊ Scōm hos ligādi ꝛ soluēdi ꝛc. ⌋ Circa scōm tria facit. Primo ostēdit quō se hēat sacerdos in ligādo ꝛ soluēdo q̄tū ad culpā. Scōo quō se hēat q̄tum ad penā in foro cōscie iniungēdam ibi ⌊ Ligant quoq⁹ sacerdotes ꝛc. ⌋ Tertio q̄tuz ad penam excōmunicationis que infligit in foro ꝓtentioso ibi ⌊ Est ꝛ alius modus ꝛc. ⌋

Questio. I.

HIc est duplex qō. Prīa de clauibus. Scōa de excoicatione. Circa primū querunt tria. Primo de clauib⁹ sm se. Scōo de remissione pctorū ad quā ordinantur claues. Tertio de effectu clauium.

AD primū sic ꝓcedit. Videt q⁹ claues in ecclesia eē nō debeāt. non enim requirunt claues ad intrandū domū cuius ostium est apertū. sed Apoc. 4. dicit. Vidi ꝛ ecce in celo ostium apertū: qđ christus est qui de seipso dicit Jo. x. Ego sum ostiuz. ergo ad introducēdū in celuz eccl̄ia clauib⁹ nō indiget. ¶ P. clauis est ad aperiendum ꝛ claudendū: sed hoc soli⁹ christi est qui aperit ꝛ nemo claudit: claudit ꝛ nemo aperit. Apoc. 3. ergo ecclesie in ministris suis claues nō habēt. ¶ P. cuicūq claudit celū aperit infernus: ꝛ ecōtrario. ergo qui cūq hēt claues celi hēt claues inferni. sed eccl̄ia non dicit habere claues inferni ergo nec claues celi habet. ¶ Sed ꝫ est qđ dī Matth. 16. Tibi dabo claues regni celoꝝ. ¶ P. ois dispēsator debz hīe claues eorum que dispēsat: sz mistri eccl̄ie sūt dispēsatores dnoruz misteriorum. ut patet. j. Lor. 4. ℊ debēt hīe claues.

¶ Ulterius videt q⁹ clauis nō sit potestas ligādi ꝛ soluendi qua eccl̄iasticus iudex dignos recipe indignos excludē debet a regno: ut ex littera habet: ꝛ ex glo. Hiero. Matth. 16. Potestas eniz spūalis in sacro collata est idem q⁹ caracter. ut supra dist. 3. dictū est. sed clauis ꝛ caracter nō vident idem esse: q⁹ per caracterem hō deo cōparat: per claues aūt ad subditos. ergo clauis nō est potestas. ¶ P. eccl̄iasticus iudex nō dicit nisi ille qui habet iurisdictionē que simul cuz ordine nō datur. sed claues in ordinis susceptione cōferunt. ergo nō debuit de eccl̄iastico iudice in diffinitione clauiū mētio fieri. ¶ P. ad id qđ aliquis habet ex seipso nō indiget aliqua potestate activa per quā inducat ad actum. sed eo ipso q⁹ aliquis est dignus ad regnū admittit. ergo nō pertinet ad potestatē clauiū dignos ad regnū admittere. ¶ P. peccatores indigni sunt regno. sed ecclesia pro petorib⁹ orat. ut ad regnum perueniāt. ergo nō excludit indignos: sed magis admittit quantū in se est. ¶ P. in omnib⁹ agentibus ordinatis ultimus finis pertinet ad principalem agentē: nō ad agens instrumētale. sed ꝑncipale agēs ad salutē hominis est deus. ergo ad deū pertinet ad regnū admittere: qđ est ultimus finis: ꝛ nō ad habentem claues qui est sicut instrumētū uel minister.

¶ Ulterius videt q⁹ nō sint due claues: sed tm̄ vna. ad vnam eniz sera nō requirit nisi vna clauis. sed sera ad quā amouendā ordinant eccl̄ie claues est peccatū. ergo cōtra vnū peccatū nō indiget eccl̄ia duab⁹ claubus. ¶ P. claues in collatione ordinis cōferūtur. sed sciētia nō est ex ifusiōe semp: sed qnq⁹ ex acqsitione: nec ab oib⁹ ordinatis habet: ꝛ a q̄busdā nō ordinatis habet. ergo scia non est clauis: ꝛ sic est tm̄ vna clauis. s. potestas iudicādi. ¶ P. potestas quā habet sacerdos super corpus mysticū dependet ex potestate quā hēt sup corpus christi uerū. sed ptās ꝓficiēdi corpus christi uerū est vna tm̄. ergo clauis que est ptās respiciēs corpus christi mysticū est vna tm̄. ¶ Sed ꝓtra videt q⁹ sint plures q̄ due: q⁹ sicut ad actuz hois requirit potētia ꝛ scia: ita ꝛ uolūtas: sed scia discernen-

Universidad de Deusto
Biblioteca

di ponit clauis:ꝛ silr potēcia iudicādi.ḡ ꝛ uolūtaꝫ ab soluēdi deberet dici clauis. ¶ P̄.tota trinitas pctā remittit:ſ3 sacerdos per clauis est minister remissiōis pctōꝝ.ḡ o3 hīe tres claues:ut trinitati configuretur.

Rñdeo dō3 ad p̄mā.q.q in corpalib' oī clauis instr̄ quo ostium apit.regni aūt ostiuꝫ nobis claudit per pctm:ꝛ q̄tuꝫ ad reatū pene.ꝛ iō ptās qua tale obstaculū regni remouet oī clauis.hec aūt ptās est q̄dē in deo trinitate per auctē.ꝛ iō oī a q̄busdā q hꝫ clauē auctis:sed in chīo hoie fuit hec ptās ad remouēdū p̄dictū obstaculū p meritū passiōis:que ēt oī ianuā apire.ꝛ iō oī hīe fm q̄sdā clauis excellētie:sed qz ex latē dormiētis in cruce sacra fluxerūt:qb' eccl'ia fabricat.iō in sacrīs eccl'ie efficacia passiōis manet.ꝛ pp hoc ēt in ministris eccl'ie qui sunt dispēsatores sacroꝝ ptās aliq manet ad p̄dictū obstaculū remouēdū:non ꝓpria vtute:sed vtute diuina ꝛ passionis chr̄isti ꝛ hec ptās metaphorice clauis eccl'ie oī que est clauis eccl'ie ministerij.

Ad primū ḡ dōm:q ostiū celi q̄tuꝫ est de se semp est aptū:ſ3 alicui clausuꝫ oī pp ipedimētū intrādi in celū:qō in ipso est:ipedimentū aūt totī' hūane nāe ex pctō p̄mi hois p̄secutū per passionē chr̄i amotū est:ꝛ iō Joānes post passionē vidit in celo ostiū aptuꝫ:sed adhuc quotidie alicui manet clausuꝫ per pctm̄ originale:qō p̄bit:vel actuale qō cōmittit:ꝛ pp hoc idigem' sacrīs ꝛ clauib' ecclesie.

¶ Ad 2m dō3:q hoc intelligit de clausiōe qua limbū clausit ne aliō ultra in illud descēdat:ꝛ de aptione q paradisuꝫ apuit remoto ipedimēto nāe per suā passionē. ¶ Ad 3m dōm:q clauis iferni qua apit ꝛ claudit est ptās grām p̄ferēdi per quā hoi apit infern':ut de pctō educat:qō est iferni porta:ꝛ claudit ne hō ultra in'pctm̄ labat grā sustētat'.grām aūt p̄ferre soli' dei est:ꝛ iō clauē iferni sibi soli retinuit:ſ3 clauis regni est ptās ēt oīmittēdi reatū pene per quē hō a regno ꝓhibet.ꝛ iō magis p̄t dari hoi clauis regni q̄ clauis iferni.nō eni idē sūt:ut ex ocis p3.aliq3 eni ex iferno educit per remissionē ētne pene qui nō in instāti in regnū introducit pp reatū rpalis pene que māet. Uel dō3 ut q̄dā dicūt q idē ē clauis iferni ꝛ celi:qz ex hoc̄po q alicui aptt vnū claudit altez:sed denoiat a digniori.

¶ Ad 2am.q.dō3:q ſ3 ph3 in.2.de aia. Potētie p act' diffiniunt.vñ cū clauis sit ptās q̄dā:ut dictū ē:opꝫ q per actū siue usuꝫ suū diffiniat:ꝛ q in actu obm exprimat a quo spēm recipit act':ꝛ modus agendi ex quo appet potētia ordiata.act' aūt ptātis spūalis nō est ut celū aptat absolute:qz iā aptū est:ut ocm ē:ſ3 ut q̄tū ad hūc aptat:qō q̄dē ordiate fieri nō p̄t:nisi idonei tate ei' cui aperiēdū est celū pēsata:ꝛ iō i p̄dcā diffōne clauis ponit gen'.ſ.ptās:ꝛ ſbm ptātis.ſ.iudex ecclīasticus:ꝛ act'.ſ.excludē ꝛ recipe fm duos act'mālis clauis apire ꝛ claudē:cui' obm tāgit in hoc q dīc a regno:modus aūt in hoc q dīc dignitas ꝛ idignitas in illis in quos act' exercef pēsat. ¶ Ad p̄m ḡ dō3:q ad duo q̄rū vnū est cā alteri' vna ptās ordinat:sic ignis calor ad calefaciēdū ꝛ dissoluēdū.ꝛ qz ois gra ꝛ remissio in corpe mystico ex capite suo ꝓuenit:iō eadē ptās eē vī per eēntiā:qua sacerdos ꝓficē p̄t:ꝛ q̄ p̄t ligare ꝛ soluere si iurisdictio adsit:nec differt nisi rōne fm q ad diuersos effect' cōparat:sic ēt ignis oī fm aliā rōnē calefactiu' ꝛ liquefactiuus:ꝛ qz nihil est aliō caracter ordis sacerdotalis q̄ ptās exercēdi illō ad qō p̄ncipalr ordo sacerdotij ordiat:sustinēdo opꝫ q sit idē qō spūalis ptās:iō caracter ꝛ ptās p̄ficiēdi ꝛ ptās clauiū est vnū ꝛ idē per eēntiā:ſ3 differt rōne.

¶ Ad 2m dō3:q ois ptās spūalis dat cū allq̄ p̄secratiōe:ꝛ iō clauis cū ordie dat:sed executio clauis idiget mā debita q̄ est plebs p̄iecta p iurisdictionē:ꝛ iō ante q̄ iurisdictionē hēat hꝫ claues:ſ3 nō hēt actū clauiū:ꝛ qz clauis p actū diffinit:iō in diffōne clauis ponit aliq̄d ad iurisdictionē ptinēs. ¶ Ad 3m dō3:q aliqs p̄t eē oign' aliq̄ dupl'r:aut ita q ipꝫ hñdi iuꝫ hēat ꝛ sic q̄libet oign' iā hꝫ celū aptū:aut ita q ipse ei aliq̄ p̄gruitas ad hoc q̄ ei det.ꝛ sic oiḡ q̄b' nōdū totalit aptū est celū ptāꝫ clauiū recipit. ¶ Ad 4m dō3:q sic de' nō obdurat ipartiēdo malitiā:ſ3 nō p̄ferēdo grāꝫ ita sacerdos oī excludē nō q ipedimētū ad itrādū ponat:ſ3 qz ipedimētū positū nō amouet:qz ipe amouē nō p̄t:nisi pri' de' amouerit:ꝛ iō rogat de':ut ipe absoluat:ut sic sacerdotis absolo locū hēat. ¶ Ad 5m dōm:q act' sacerdotis non est imediate sup regnuꝫ: sed super sacra:quibus homo ad regnū peruenit.

¶ Ad 3am.q.dō3:q in oī actu qui req̄rit idoneitatē ex pte recipiētis:duo sūt nēcia ei qui o3 actū illū exercere.ſ.iudiciū de idoneitate recipiētis:ꝛ expletio act':ꝛ iō ēt in actu iustitie per quē redditꝫ alicui hoc q̄ dign' est:opꝫ eē iudiciū quo discernat an iste sit dign':ꝛ ipsa redditio:ꝛ ad utrūq hoꝝ auctas q̄dā siue ptās exigit.nō eni dare possum' nisi q in ptāte hēm'.nec iudiciū dici p̄t nisi vim coactiuā hēat:eo q iudiciuꝫ iā ad vnuꝫ determinat:que q̄dē determinatio in speculatiuis fit p vtutē p̄moꝝ p̄nciploꝝ q̄b' resisti nō p̄t:ꝛ i reb' p̄cticis per vim iperatiuā in iudicāte exñtē.ꝛ qz act' claudis req̄rit idoneitatē in eo in q̄ exercet:qz recipit p clauē iudex eccl'iasticus dignos:ꝛ excludit indignos:ut ex dcā diffōne p3:iō idiget iudicio discretionis quo idōeitatē iudicat:ꝛ ipo receptiōis actu:ꝛ ad utrūq hoꝝ ptās q̄dā siue auctas req̄rit:ꝛ ſ3 hꝰ oue claues distinguunt:q̄rū vna p̄tiet ad iudiciū de idonei tate ei' qui absoluēdus est:ꝛ alia ad ipaꝫ absolonē:ꝛ he oue claues nō distinguūt nisi in eēntia auctis q̄ utrū q3 ex offō sibi cōpetit:ſ3 ex cōparatiōe ad act':quoꝝ vn' aliū p̄suppōit. ¶ Ad p̄m ḡ dō3:q ad vnā serā apiendā vna clauis imediate ordiat : ſ3 nō est icōueniēs q vna ad actū alteri' ordiet:ꝛ sic est i ꝓposito.2a eni clauis que oī ptās ligādi ꝛ soluendi:est que imediate serā aptt pcti:ſ3 clauis que oī scia oīdit cui apiēda sit clauis illa. ¶ Ad 2m dō3:q circa clauē scie oup' fuit opio.q̄dā eni dixerūt q scia ſ3 q est bit' acq̄sit' ul'ifus oī hec clauis:ꝛ q nō est p̄ncipalis clauis:ſ3 i ordine ad aliā clauē clauis oī:ꝛ iō qñ est sine alia clauī clauis nō oī:sic in viro l'rato qui nō est sacerdos.ꝛ silr ēt qñq3 hac clauī aliq̄ sacerdotes carēt:qz nō hñt sciaꝫ: neq3 acq̄sitā:neq3 ifusaꝫ:qua absoluē ꝛ ligare possint: ſ3 qñq3 idustria nāli ad hoc utunt:que fm eos clauis la oī:ꝛ sic clauis scie q̄uis cū ordie nō tradat:traditꝫ tn̄ cū ordie q sit clauis:qō p̄uſ nō erat.ꝛ hec vī opio magrī fuisse:ſ3 hec nō vī vbiſ euāgely ꝓcordare:que claues petro dādas ꝓmittūt:ꝛ ita nō solū vna:ſ3 oue in ordine dant. Et pp hoc alia opio est q scia que est bit' nō est clauis:ſ3 auctas actū scie exercēdi:que qñq3 sine scia est:qñq3 ār scia sine ipsa:sic p3 ēt i iudicijs secularib'.aliq3 eni est iudex bñs auctē iudicādi qui nō hꝫ iuris sciam:ꝛ aliq3 ecōuerso hꝫ sciaꝫ iuris qui nō hēt auctē:ꝛ qz act' iudicij ad quos q3 ex auctē suscepta obligat:nō aūt ex scia bita sine utroq3 bñ fieri nō p̄t:iō auctas iudicādi que clauis est sine scia non p̄t sine pctō accipi:ſ3 scia sine auctē sine pctō hīt p̄t.

¶ Ad 3m dō3:q ptās cōficiendi est ad vnū tn̄ actū alteriuꝫ gn̄is:ꝛ ideo nō cōnumerat clauibus nec multiplicatur sicut potestas clauium que est ad diuersos

actus q̄uis fm auctis essentiaꝫ sit vna:ut dictum est. ¶ Ad 4m dō3:q uelle vnicuiq3 est libez:ꝛ iō ad uolēdū nō exigit auctas.ꝛ pp hoc uolūtas nō p̄it clauis. ¶ Ad 5m dō3:q trinitas tota eodē mō remittit pctā:sic vna psona:ꝛ iō nō op3 q sacerdos qui minister est trinitatis claues hēat tres:ꝛ p̄cipue cum uolūtas que spūi sco appropriat clauē nō regrat:ut dictū est.

Ad 2m sic ꝓcedit.vī q macula aliq̄d positiue in aia sit.si eni est ꝑuatio tm̄ nō erit pri uatio nisi ei' qō per pctm̄ auferet:sed hoc est gra.ḡ cū oē pctm̄ gram auferat:oiuꝫ pctoꝝ erit vna macula:ꝛ sic scōm pctm̄ nulla macula aie adijcit p̄ter maculā p̄mi pcti. ¶ P̄.pziuatio que ex pctō in aia relinquit dī cecitas uel'tenebra que ad intellm ptiet:ſ3 hec macula nō est hi':cū ad affectū ptinē videat.ḡ macula nō est ꝑuatio tm̄:sed aliq̄d ponit. ¶ P̄.macula quā q3 ex actu alicui' imūdi p̄bit:que ꝛ ptagio oī:aliq̄d positiue est:sed macula pcti ēt ptagio oī.ḡ est aliq̄d positiue. ¶ P̄.pziuatio gre q̄dā pena est:ſ3 in pctō macula p̄ pena uel reatū diuidit.ḡ macula nō est ꝑuatio tm̄ gre.ꝛ sic idē qō pz'. ¶ Sz p̄.ex pctō nō remāet positiue aliq̄d in aia nisi dispositio uel hit' que ꝓsequunt pctm̄ ex pte act' ex quo aliq̄d ponit:ſ3 macula nō est dispositio ex actu cāta:nec habit':qō p3 ex hoc q dispositio ꝛ hit' p̄ñ sine gra destrui per ꝓriā cōsuetudinē que forte habitū p̄rij vitij inducit expellētē p̄rium habitū ꝛ dispositionē.macula aūt siue gra non auferetur.ergo macula non ponit aliquid positiue in aia.

¶ Ulteri' vī q pctm̄ nunq̄ possit remitti quo ad maculā:qz ex hocipso q aliquis peccauit pulchritudinē innocētie amisit.sed non p̄t hāc pulchritudinē recuperare nisi ꝓtingeret ipm non peccasse.ḡ cuꝫ hoc sit oino ipossi':ꝓsse est q alicui pctm̄ remittat:quo ad maculā. ¶ P̄.ex hocipso bo turpitudinē q̄dā hēt:q tps debitū seruitio creatoris in pctm̄ expēdit:sed tēpus illud qō iaꝫ effluxit recuperari non p̄t.ergo nec macula mūdari. ¶ Sed ꝓtra est qō dicit eph.6.q chīs ꝓiunxit sibi eccl'iam non hñtē maculā:neq3 rugā:sed aliqui sunt mēbra eccl'ie:qui qñq3 maculati fuerūt.ergo peccatum quo ad maculā remitti potest.

¶ Ulteri' vī q si remittat pctm̄ q̄ ad maculā q remittat quo ad oēm penā:qz remota cā remouet effect':ſ3 cā grē alicuꝫ erat re'pene est macla culpe.ḡ remota macla remouet pēa. ¶ P̄.dcūq3 absq3 clpa exñs punit iniuste punit:ſ3 ille cui remissū ē pctm̄ quo ad maculā est absq3 culpa.ḡ iniuste puniret:ꝛ ita vī q nō sit aliq̄ pena dign':ꝛ sit sibi reat' pene remissus. ¶ Sed p̄.pctm̄ nō punit p hoc q remittit quo ad maculā:ſ3 omni pctō debet pena fm diuinā iustitiā.ḡ etiaꝫ post dimissionē culpe aliquis pene reatus remanere p̄t.

Rñdeo dōm ad p̄mā.q.q ex hoc aliquid maculatū dī:qz debite pulchritudinis patit detrimētū.vñ macula ſ3 q hī' nō hēt q aliq̄d ponat:ſ3 per cōparationē ad illō qō pulchritudis detrimētū cāt aliq̄d qñq3 ponē dī:sic aliq̄d in facie inductū qō cādorē faciēi tegat aut ꝑuat.pulchritudo aūt aie ꝓsistit in assimilatiōe ipsi' ad deū ad quē formari o3 per claritatē grē ab eo suscepta:sic aūt ꝓceptio claritatis corpalis a sole,ꝓhibet a nob̄ p aliqō obstaculū interpositū:ita ēt claritas grē,ꝓhibet ab aia p pctm̄ cōmissū qō diuidit iter nos ꝛ deū:ut dī Isa.59.vñ ipa macula q̄tū in se est nō p̄it de eēntia sua nisi ꝑuationē grē: ſ3 p̄it ut cāz obstaculū pcti qō obstat ad grē recepti onē.ꝛ pp hoc ēt macla tenebra dī rōe p̄dcē silitudiꝭ.

Ad primū ḡ dō3:q q̄uis q̄tū ad ipaꝫ ꝑuationē grē nō differāt macule pctōꝝ differūt tn̄ q̄tū ad cām ex qua macula ꝓsequit:ꝛ fm hoc ēt qōlibet pctm̄ vnā maculā addit inq̄tū nouuꝫ obstaculū grē ponit. ¶ Ad 2m dō3:q gra est in eēntia aie ex qua vires cognitiue ꝛ effectiue,procedūt:ꝛ iō grē lumē ꝛ intellm dirigit ꝛ affectū mouet:sed pctm̄ in utroq3 defectū inducit:in itellm q̄dē:qz oē pctm̄ ex errore est fm Ambr.ꝛ ſ3 ph̄m. Dis malus ignorās. ꝛ p̄ncipalr in affectu:qz oē pctm̄ in uolūtate est:ꝛ iō macula ꝛ q̄tū ad ipsaꝫ ꝑuationē:ꝛ q̄tū ad cām.ſ.peccatū ꝛ intellm ꝛ affectū respicit:ſ3 p̄ncipalr affectū.vñ nō est icōueniēs si macula ꝛ cecitas ꝛ tenebra dicat. ¶ Ad 3m dōm:q macula dī cōtagio nō q̄tū ad ꝑuationē ipaꝫ:sed q̄tū ad cām ꝑuatiōis:qz ex hoc ipo q pctm̄ affectū quodāmō tāgit pziuatio dcā in ipso cōsequit. ¶ Ad 4m dō3:q macula q̄tū ad cām diuidit ab oī pena:sed quantū ad pziuationē ipa diuidit a pena inflicta:nō aūt a pena que peccatū cōcomitatur.

¶ Ad 2um.q.dō3:q macula obscuritatis ex interpositiōe cāta nō p̄t auferri nisi obstaculū interpositū amoueat:pctm̄ aūt qō erat obstaculū interpositū ,ꝓhibēs grē claritatē nō p̄t remoueri:ut factū nō sit:ſ3 ut effectū auertēdi deū a nobis nō hēat:qui pp auersionē qua ab eo auersi pp pctm̄ fuim' a nobis auersus manebat:ꝛ iō fm hoc q se ad nos sua benignitate puertit:oī pctm̄ nīm remittē:sic nos offensaꝫ alicui remittim':cū ad cū pp offensaꝫ p̄terita ulteri' maliuolētia nō seruam':que q̄dē in deū fm effectū accipiēda sūt. ut in.3.lib.di.32.dictū est:ꝛ pp hoc ēt de' remittēdo pctm̄ oī ipm regere:q̄si nō aspicies ad p̄teritū pctm̄: ut rōne ei' graꝫ nob̄ deneget. ¶ Ad p̄m ḡ dō3:q q̄uis nō reparet p̄chritudo aie q̄tū ad aliqō accñs qō erat dignitas innocētie:repat tn̄ q̄tum ad decorē grē que restituit. ¶ Et silr dōm ad 2m qz nō sp̄ bō recuperat oia dona q̄ passus est ul'tpis ul'alio p:ſ3 recupat amissaꝫ pulchritudinē q̄tū ad eēntiā decoris spectat.

¶ Ad 3am qonē dō3:q in pctō duo sunt.ſ.conuersio ad cōmutabile bonū:ꝛ auersio ab incōmutabili bono.ꝛ fm hoc duo sunt effect' pcti.vn' est idignatio dei ad nos auersioni pcti rñdēs:ali' est pena inordinatā cōuersionē ordinās:ꝛ qz p̄imo in pctō ex pte nr̄a est cōuersio:ꝛ qō est p̄ius in gn̄atiōe est posteri' in destructione:ideo ex pte dei p̄ est recōciliatio ipsi' ad nos: ꝛ fm hoc est liberatio a debito pene.sed pena est duplex.ſ.exterminās hostes:ꝛ talis pena ex recōciliatione ipsa remouet.alia pena est que corrigit ciuē ꝛ filiū uel amicū:ꝛ debitū eius p̄t remanere recōciliatione iaꝫ facta:ꝛ iō simul cū pctm̄ remittit quo ad maculā: remittit quo ad penā eternā que est.exterminās:ſ3 nō quo ad penā tpalē que est corrigēs. ¶ Ad p̄m ḡ dō3 q si c̄ act' p̄xitēs fuit cā macule:ꝛ tn̄ trāseunte actu nō trānsit macula:ita act' mediate macula fuit cā debiti pene:ꝛ ideo nō opꝫ q cessante macula debitū pene cesset:qz cessante p̄imo effectu nō opꝫ q cesset scōs. ¶ Ad 2m dōm:q iste cui remissa est culpa q̄tum ad maculā adhuc dign' est pp actū quē cōmisit penā sustinere:q̄uis nō sit dignus a deo alienus esse.

Ad 3m sic ꝓcedit.vī q ptās clauiū se extēdat ad remissionē culpe. Jo.20.dī discipulis. Quoꝝ remiseritis peccata remittunt eis:ſ3 hoc nō dī q̄tū ad manifestationē tn̄.ut magister in l'ra dicit.qz sic sacerdos noui testamēti nō haberet maiorē ptātē q̄ sacerdos ueteris testamēti.ergo exercet potestatē in culpe remissiōe. ¶ P̄.in pnia datur gra ad remissionē pcti.sed huius sacri dispensatoꝛ est sacerdos ex vi clauium.ergo cū gra non opponatur peccato ex parte pene:ſ3 ex parte culpe:videt q sacerdos

ad remissionē culpe opet ex vi clauiū. ¶ P̄. maiorē virtutē recipit sacerdos ex sua cōsecratione q̄ aqua baptismi ex sua sc̄ificatione. sed aq̄ baptismi hāc vim accipit: ut corp⁹ tāgat ⁊ cor abluat fm Aug. g̃ multo fortiꝰ sacerdos in sui p̄secratione hāc ptātē accipit ut cor a culpe macula abluere possit. ¶ Sz ꝯ. sup magr dixit di. 5. q⁹ de⁹ hāc ptātē nō ptulit ministro q⁹ ad interiorē mūdationē cooparet ei. sed si pctā quo ad culpā remitteret cooparet ei in mūdatiōe iteriori. g̃ potestas clauiū nō se extēdit ad d̄pe dimissionē. ¶ P̄. pctm nō dimittit nisi per spūm sanctū. sed dare spūm sanctum nō est alicui⁹ hois. ut in. j. lib. magister dixit di. 14. ergo nec peccata remittere quo ad culpam.

¶ Ulteri⁹ vi q⁹ nō possit remittere pctm quo ad penā. pctō eni debet pena etna ⁊ tpalis: sed adhuc post absolonē sacerdotis m̄et penitēs obligat⁹ ad penā tpalē in purgatorio: ut in hoc mūdo faciēdā. g̃ nō dimittit aliq̄ mō penā. ¶ P̄. sacerdos nō pōt p̄iudicare dei nine iustitie: lz ex dīna iustitia taxata est pena penitēti quā oz subire. g̃ sacerdos de ea nō pōt aliq̄d remittē. ¶ P̄. ille q̄ puū pctm cōmisit nō est min⁹ susceptiu⁹ effect⁹ clauiū q̄ ille qui cōmisit mai⁹ pctm: lz aliq̄d de pena per officiū sacerdotis de maiori pctō dimittit. pōse est eē aliqō puū pctm cui nō debeat plus de pēa q̄ illō qō de maiori pctō dimissum est. g̃ poterit tota penā illi⁹ pui pcti dimittē: qō falsuz est. ¶ P̄. tota pena tpalis pctō debita est vni⁹ rōnis. si g̃ p p̄mā absolonē dimittat aliq̄d de pēa: ⁊ per scōaz ab eodē pctō absolonē poterit aliq̄d remitti: ⁊ sic tātū poterit miltipli cari absolo q⁹ vi clauiū tota pēa tolleret: cū 2ª absolo nō sit mioris efficacie q̄ p⁹ª: ⁊ sic pctm remāebit oīno īpunitū: qō est icōueniēs. ¶ Sz ꝯ. clauis ptās est ad ligādū ⁊ soluēdū: lz pt sacerdos iniūgē penā tpalē g̃ ⁊ pōt absoluē a pena. ¶ P̄. sacerdos nō pōt dimittē pctm q̄tū ad culpā: ut in lr̄a dī. nec q̄tū ad penā etnā pariꝰ rōne. si g̃ nō p̄t remittē q̄tū ad penā tpalē: nullo mō remittē poterit: qō est oīno ꝯriū dictis euāgelij.

¶ Ulteri⁹ vi q⁹ sacerdos per ptātē clauiū ligare nō possit. vtutes eni sacr̄ales ordinant ꝯ pctm: ut medicina: sed ligare non est medicia pcti: sed magis aggrauatio morbi: ut vi. g̃ sacerdos per vim clauium que est vis sacr̄alis nō pōt ligare. ¶ P̄. sic absoluē uel apire est amouere obstaculū: ita ligare est obstaculū ponē: sed obstaculū regni pctm est: qō nob ex alio iponi nō pōt qz nō nisi uolūtate peccat. g̃ sacerdos ligare non pōt. ¶ P̄. claues ex passione chr̄i efficaciā hnt: sed ligare non est effect⁹ passionis. g̃ ex clauiū ptāte non pōt sacerdos ligare. ¶ Sed ꝯ est qō di Matth. 16. Qcūq; ligaueris sup terrā erit ligatū ⁊ in celis. ¶ P̄. potestates rationales sunt ad oppōsita: sed potestas clauium est ptās rōnalis cū habeat discretionē adiūctā. ergo hēt se ad oppōsita. g̃ si pōt soluere pōt ⁊ ligare.

¶ Ulteri⁹ vi q⁹ possit ligare ⁊ soluē fm p̄ncipiū arbitriū Hiero⁹ enīz dicit. Mēsurā tpis in agēdo pniam non satis apte p̄figūt canones p̄ vnoquoq; crimie: ut de singulis dicāt: q̄lit vnūqōq; sit emēdādū. lz magis arbitrio sacerdotis intelligētis relinquēdū statuūt. g̃ vi q⁹ ipse fm suū arbitriū possit ligare ⁊ soluē. ¶ P̄. oīs laudauit villicū iniqtatis q⁹ prudēter fecisset: qz debitorib⁹ oīi sui remisisset largiter: sed de⁹ magis ꝓnus est ad miserēdū q̄ aliqs oīs tpalis. g̃ vi q⁹ laudabiliꝰ sit q̄tū plus de pēa dimiserit. ¶ P̄. ois chr̄i actiōn̄a est istructio: lz ipse q̄busdā peccatib⁹ nullā penā iposuit: lz solū emēdationē vite: ut p̄z de adultera Jo. 8. g̃ vi q⁹ ad arbitriū suū possit ēt sacerdos qui est vicar⁹ chr̄i penā totā dimittē uel ptē. ¶ Sz ꝯ Grego. dic. Falsaz pniaz dicim⁹ que nō fm aūctē scōz patrū p̄o q̄litate crimiꝫ iponit. g̃ vi q⁹ nō oīno sit i arbitrio sacerdotis. ¶ P̄. ad actū clauiū req̄rit discretio. lz si eēt oīno i uolūtate sacerdotiꝫ dimittē ⁊ iponē de pēa q̄tū uellet: nō eēt ibi nec̄ia discretio: qz nunq̄ ibi indiscretio posset accidē. g̃ nō ē oīno i arbitrio sacerdot⁹.

Rñdeo dōm ad p̄mā. q. q⁹ sacr̄a fm Aug. ex sanctificatiōe inuisibilē gr̄am ptinēt: sed hec sc̄ificatio q̄nq; ad necitatē sacr̄i req̄rit taz in mā q̄ in ministro: sic̄ p̄z in confirmatiōe: ⁊ tūc vis sacr̄alis est in utroq; p̄uictiz. q̄nq; aūt ex necitate sacr̄i nō req̄rit: ni si sc̄ificatio māe: sic̄ est in baptismo: qz nō hēt ministruz deīnatū q̄tū ad sui necitatē: ⁊ tunc tota vis sacr̄alis p̄sistit in mā: q̄nq; vō de necitate sacr̄i req̄rit consecratio uel sc̄ificatio ministri sine aliq̄ sc̄ificatiōe māe: ⁊ tūc tota vis sacr̄alis p̄sistit in ministro: sic̄ ⁊ in pnia. vñ eodē mō se hēt ptās clauiū que est in sacerdote ad effectū sacr̄i pnie: sic̄ se hēt vtus que est in aq̄ baptismi ad effectū baptismi. baptism⁹ aūt ⁊ sacrm pnie ꝓueniunt quodāmō in effectu: qz utrūq; ꝯ culpā ordinat directe: qō nō est de alijs sacr̄is. lz in hoc differūt: qz sacrz pnie eo q⁹ hēt act⁹ susciptētis q̄si māles: non pōt dari nisi adultis in q̄b⁹ req̄rit p̄paratio ad suscipiēdū effectū sacr̄oz: sed baptism⁹ q̄nq; dat adultis ⁊ q̄nq; pueris: ⁊ alijs carentib⁹ usu rōnis: ⁊ iō per baptismū dat gr̄a ⁊ remissio pctōz pueris sine aliq̄ sui p̄paratione p̄cedēte: nō āt adultis in q̄b⁹ p̄exigit p̄paratio removens fictionē: que q̄dē p̄paratio q̄nq; p̄cedit sufficies ad gr̄e susceptionē anteq⁹ baptism⁹ actu p̄cipiat: lz nō an votū baptismi post tps ꝓpalate vitatis. q̄nq; āt talis p̄paratio tpe nō p̄cedit: lz est sil̄ cū baptismi susceptione gr̄a remissiōis culpe ꝓfert: sed per pnie sacrm nunq̄ dat gr̄a: nisi p̄paratio adsit uel ꝓus fuerit. vnde vtus clauiū opat ad culpe remissionē: ul̄ in voto existēs: uel ēt in actu se exercēs: sic̄ ⁊ aq̄ baptismi: sed sic̄ baptism⁹ nō agit ut p̄ncipale agēs: sed ut instrm̄ non q̄dē ptingēs ad ipsaz gr̄e susceptionē cāndā ēt instr̄aliter: sed disponēs ad gr̄az per quā fit remissio culpe: ita est de ptāte clauiū. vñ solus de⁹ remittit per se culpā: ⁊ in vtute ei⁹ agit instr̄al⁹: ⁊ baptism⁹ ut instrm̄ inanimatū: ⁊ sacerdos ut instrm̄ animatū: qō dī Fuus fm p̄z in. 8. ethi. ⁊ iō sacerdos agit ut minister. ⁊ sic p̄z q⁹ ptās clauiū ordinat aliq̄ mō ad remissionē culpe: nō sic causans: sed sic disponēs ad cā. vñ si aī absolonē aliquis nō fuisset p̄fecte dispositus ad gr̄am suscipiēdā ipsa cōfessiōe ⁊ absolone sacr̄ali gr̄am ꝓsequeret: si obicē nō ponēt. si eni clauis nullo mō ad culpe remissionē ordiaret: lz ad dimissionē pene tm̄: ut q̄dā dicūt: nō exigeret uotū suscipiēdi effectū clauiū ad culpe remissionē: sic̄ nō exigit uotū suscipiēdi alia sacra que nō ordināt ad culpā: lz ꝯ penā. lz hoc fac̄ videri q⁹ nō ordinant ad culpe dimissionē: qz sp usus clauiū ad hoc q⁹ effectū hēat req̄rit p̄parationē ex pte recipiētis sacrz. ⁊ sil̄r videret de baptismo si nunq̄ daret nisi adultis.

Ad primū g̃ dōm: q⁹ sic̄ magr dic̄ in lr̄a. sacerdotib⁹ cōmissa est ptās remittēdi pcta: nō ut ꝓpria vtute remittāt: qz hoc dei est: sed ut operationē dei remittētis ostendāt tanq̄ ministri. sed hoc contingit trib⁹ modis. Uno mō ut ostendāt eam non p̄sentē: sed ꝓmittant futurū sine hoc q⁹ aliquid operent ad ipam: ⁊ sic sacr̄a ueteris legis operationē dei significabāt: vnde ⁊ sacerdos ueteris legis oīndebat tm̄: ⁊ nihil opabat. Alio mō ut significēt p̄ntez ⁊ nihil operent ad eam: ⁊ sic quidā dicūt q⁹ sacr̄a noue legis significēt collationē gr̄e quā de⁹ in ipsa sacr̄orū collatiōe dat sine hoc q⁹ in sacr̄is sit aliq̄ vt⁹ opans ad

gr̄am: ⁊ fm hāc opionē que in p⁹ª dī. tacta est: ēt ptās clauiū eēt trīs oīndēs dīna opōnē in remissiōe culpe in ipsa sacr̄i collatiōe factā. 3° mō ut signific̄ēt dīna operationē in remissionē culpe p̄ntē: ⁊ ad ipaz aliq̄d dispositiue ⁊ instr̄al⁹ opent: ⁊ sic fz alia opionē que sustinet coīus sacr̄a noue legiꝭ emūdationē oīndūt dīnit⁹ fcāz: ⁊ hoc mō ēt sacerdos nouī testi oīndit absolutos a culpa: qz ꝓpoztiōal⁹ opz loq de sacr̄is ⁊ ptāte ministroꝝ. nec obstat q̄n claues eccl̄ie ad remissionē culpe dispōnāt: qz culpa iā remissa est: sic̄ nec q⁹ baptism⁹ dispōat q̄tū i se est in eo qui iā scisicat⁹ ē. ¶ Ad 2m dōz: q⁹ ne q⁹ sacrm pnie: neq; sacrz baptismi opando ptigit dīre cte ad gr̄am nec ad culpe remissionē: sed dispositiue. ¶ Uñ ēt pz rñsio ad 3m. Alie rōes oīndūt q⁹ ad remissionē culpe directe clauiū ptās nō opet ad p̄cedēdū.

¶ Ad 2am. q. dōz: q⁹ idē iudiciū est de effectu quē ptās clauiū actual⁹ exercita cōplet in eo in q̄ pntitio tpe p̄cessit: ⁊ de effectu baptismi qui iā hñti gr̄az dat. aliqs eni per fidē ⁊ pntitionē p̄cedētē baptismū gr̄az remissiōis pctōz q̄tū ad culpā ꝓsecut⁹ est: lz q̄n actual⁹ postea baptismū suscipit gr̄a auget: ⁊ a reatu pene tota lter absolut: eo q⁹ fit pticeps passiōis chr̄i. ⁊ sil⁹ ille qui p pntitionē ꝓsecut⁹ est remissionē pctōz q̄tuz ad culpā: ⁊ per ꝑns q̄tū ad reatū pene eterne que sil̄ cuz culpa dimittit ex vi clauiū ex passiōe chr̄i efficaciam hñtiū auget gr̄a ⁊ pena remittit tpalis: cui⁹ reat⁹ ad huc remāserat post culpe remissionē: nō tñ tot⁹: sic̄ in baptismo: lz ꝑs ei⁹: eo q⁹ in baptismo hō regnāt cōfigurat⁹ passioī chr̄i: tot⁹ir efficacia passionis chr̄i: que sufficit ad oēz penā delēdā in se suscipiēe: ut nihil de ꝑoris pctis actualis pēa remāeat: qz nō oz alicui iputari ad penā: nisi qō ipsemet fec̄. in baptismo āt hō nouā vitā accipiēs fit per gr̄az baptismalē nou⁹ hō. ⁊ iō null⁹ reat⁹ pene remāet in eo ꝓo p̄cedēti pctō: sed in pnia hō nō mutat in aliā vitā: qz nō est regnātio: lz satisfactio q̄dā. iō ex vi clauiū que opat i sacro pnie nō tota pena remittit: lz aliq̄d de pena tpali cui⁹ reat⁹ post absolonē a pēa etna remanē potuit: ut dcm est: nec solū a pena illa quā hēt uel suscipit ab ea penitēs in p̄sētēdo: ut q̄dā dicūt: qz sic cōfessio ⁊ sacerdotalis absolutio nō eēnt nisi in on⁹: qō nō cōpetit sacr̄is noue legis: lz ēt de illa pena que i purgatorio debet aliq̄d remittit ut min⁹a purgatorio puniat absolut⁹ aī satisfactionē decedēs q̄ st aī absolonē decedēt. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q⁹ nō remittit pena tota tpalē: lz ptē. ⁊ iō adhuc manet obligat⁹ ad penā satisfactoriā.

¶ Ad 2m dōz: q⁹ passio chr̄i sufficiēter satisfecit p̄o pctis totiꝰ mūdi. ⁊ iō sine p̄iudicio dīne iustitie aliq̄d de pēa sibi debita remitti pōt fz q⁹ effect⁹ passiōis ad ip̄z p sacr̄a ecclie ptigit. ¶ Ad 3m dōz: q⁹ p̄o q̄libet pctō op3 aliq̄ satisfactoriū remanē p quā medicia ꝯ pctm p̄sēt: ⁊ iō q⁹ vtute absolonis dimittit aliq̄ q̄titas pene debite p̄o aliq̄ magno pctō. non op3 q⁹ tāta q̄titas pene dimittat respcū cuiuslibet pcti: qz aliqō peccatū fz hoc remanēt oīno sine pēa: lz vtute clauiū de penis singuloz pctoz ꝓportional⁹ dimittit. ¶ Ad 4m dōz: q⁹ q̄dā dicūt q⁹ i p⁹ª absolone tātū dimittit vi clauiū q̄tū dimitti pōt: lz tñ valet iterata p̄fessio. tum pp istructionē. tū pp maiorē certitudinē. tū ꝓpt intercessionē p̄fessoris. tū pp vecūdie meritū. lz hoc nō vī uerū: qz ⁊ si hec eēt rō p̄fessionē iterādi: nō tñ eēt rō iterādi absolonē: p̄cipue in eo qui nō hēt aliquā cām dubitatiōis de p̄ti absolone. ita eni poterit dubitare post scōaz absolonē: sic̄ post p̄mā: sic̄ videm⁹ q⁹ sacrm extreme vnctiōis nō iterat sup eūdē morbū: eo q⁹ totuz qō per sacrm fieri potuit sel̄ fcm est. ⁊ p̄terea in 2ª cōfessiōe nō reḡreret q⁹ hīet claues ille cui fit p̄fessio si nihil ibi vis clauiū opat: ⁊ iō dicūt q⁹ ēt i 2ª absolone vi clauiū de pena remittit: qz in 2ª absolone gr̄e cōferf augmētū: ⁊ q̄to maioz gr̄a recipit min⁹ de ipunitate pcti p̄cedētis manet: ⁊ iō minoz pena purgās debet. vñ ēt in p⁹ª absolone alicui plus ⁊ min⁹ de pena dimittit vi clauiū fm q⁹ plus se ad gr̄am disponit: ⁊ p̄t esse tāta dispositio q⁹ etiā ex vi contritionis tota pena tollit: ut p̄dictū est. vñ ēt non est iconueniēs si per frequētē confessionē etiā tota pena tollat: ut pctm oīno remaneat ipunitū p̄o quo pena chr̄i satisfecit.

¶ Ad 3am. q. dōz: q⁹ opatio sacerdotis in usu clauiū est ꝓformis dei opatiōi cui⁹ minister est: de⁹ ēt hēt opōnē ⁊ in culpā ⁊ i penā: lz i culpā ad soluēdū q̄dē directe: ad ligādū āt idirecte in q̄tū obdurare dī dū gr̄az nō largit: lz in penā hēt opōnē directe q̄tū ad utrūq; qz ⁊ penā pcit: ⁊ penā infligit. sil̄r g̃ sacerdos etsi in absoluēdo ex vi clauiū hēat aliquā opōnē ordinatā ad culpe dimissionē mō iā dicto: nō tñ ligādo aliquā opationē hēt in culpā: nisi ligare dicat in q̄tū non absoluit: sed ligatos ostendit: sed in penā hēt ptātē ⁊ ligādi ⁊ soluēdi: soluit eni a pena quā dimittit: sed ligat ad penā que remanet. Sed ad hāc ligare duplr dī. vno mō ꝓsiderādo ipsaz q̄titatē pene in coi. ⁊ sic nō ligat nisi in q̄tū nō soluit: lz ligatū oīndit. alio mō ꝓsiderādo penā hāc uel illā determinate: ⁊ sic ligat ad penā ligādo eā.

¶ Ad p̄m g̃ dōz: q⁹ illud residuū pene ad qō obligat est medicina purgās pcti ipunitatē. ¶ Ad 2m dōm: q⁹ obstaculū regni nō solū pctm est: sed ēt pena quā q̄lit sacerdos iponat dcm ē. ¶ Ad 3m dōz: q⁹ ēt passio chr̄i obligat nos ad penā aliquā p quā ei ꝓfoꝛemur.

¶ Ad 4am. qōnē dōm: q⁹ sacerdos opat in usu clauiū sic instrz ⁊ minister dei. nullū āt instrm hēt efficacē actū nisi fm q⁹ mouet a p̄ncipali agente. ⁊ iō dic̄ Dio. in fi. eccl̄. hierar. q⁹ sacerdotib⁹ ut ēdū ē vtutib⁹ hierarchicis q̄n oīnitas eos mouerit: in cui⁹ signū Mat. 16. aī ptātē clauiū petro tradītā fit mētio de reuelatiōe ei fcā oīnitatis: ⁊ Jo. 20. p̄mittit ptāt⁹ remissionis aplis date spūs sci donū q̄ filij dei agunt. vñ sic̄ ꝑ istuz motū dīnū uti sua ptāte p̄supfit nō ꝓsequeret effectū: ut Dio. dic̄. ⁊ ꝑ ter boc a dīno ordine auerteret: ⁊ sic culpā icurreret: ⁊ qz pene satisfactorie infligēde ut medicie sūt: sic̄ medicie in arte determinate nō oib⁹ cōpetūt: lz uariāde sūt fm arbitriū medici nō ꝓpz uolūtate se quētis: lz medicie sciaz: ita pene satisfactorie in canone determinate nō cōpetūt oib⁹: lz uariāde sī fz arbitriū sacerdotis dīno istinctu regulatū: sic̄ aūt medicus alicui q̄n p̄udent nō dat medicinā ita efficacē que ad morbi curationē sufficiat: ne pp debilitatē nāe mai⁹ periculū oriat: ita sacerdos dīno istinctu mot⁹ nō ꝑ totā penā que vni pctō debet iniungit: ne infirm⁹ aliq̄s ex magnitudie pene desp̄et ⁊ a pnia totaliꝰ recedat. ¶ Ad p̄mū g̃ dōz: q⁹ arbitriū illō dz eē dīno istictu regulatū.

¶ Ad 2m dōz: q⁹ ēt de hoc laudat villic⁹ q⁹ prudēter fec̄: ⁊ iō i remissiōe pene debite discretio adhibēda ē.

¶ Ad 3m dōz: q⁹ chr̄s hūit ptātē excellētie i sacr̄is. vñ ipe ex aūcte penā totā uel ptē poterat dimittē sic uolebat. nec ē sile de his q̄ opat tm ut ministri. Qō. II.

QEīnde querit de excoicatiōe. Et circa hoc queruṅ q̄nq;. Primo de ipsa excoicatiōe. 2° quis possit excoicare. 3° de mō excoicatiōis. 4° de coicatione cum excoicatis. 5° de absolutione ab excoicatione.

Ad primū sic ꝓcedit. vi q⁹ icōpetēs sit hec diffō excoicatiōis a qui busdā posita. Excoicatio est sepatio a coīone ec

clesie quo ad fructū ꝛ suffragia gñalia. suffragia enim ecclie valēt eis ꝓ qb⁹ fiūt: ſz eccl'ia orat ꝓ eis qui extra eccl'iā ſt: ſic ꝓ hēticis ꝛ pagānis. g̃ ēt ꝓ excoicatis q̄ extra eccl'iā ſūt ꝛ sic eis suffragia ecclie valēt. ¶ Þ. nullus amittit suffragia ecclie nisi per culpā. ſz excoicatio nō est cl'pa: ſz pena. g̃ per excoicationē nō separat aliq̄s a suffragijs eccl'ie coih⁹. ¶ Þ. fruct⁹ ecclesie nō vi aliud eē q̄ suffragia. nō enim pōt intelligi de fructu bonoꝝ tēporaliū. qz hec excoicatis nō auferunt. ergo incōuenīēter utrūq; ponit. ¶ Þ. excoicatio minor quedā excoicatio est: sed per eā hō non perdit suffragia ecclesie. g̃ diffinitio nō est cōmunis.

¶ Ulteri⁹ vi q excoicatio nullū debeat excoicare: qz excoicatio maledictio quedā est. sed Ro. i⁰. phibemur maledicē. g̃ eccl'ia excoicare nō dz. ¶ Þ. eccl'ia militās dz imitari triūphātē. ſz ut in epla Jude legit michael cū altercaret de corpe moysi cū diabolo nō est ausus iudiciū blasphemie iferre. ſz ait. Impet tibi de⁹. g̃ nec eccl'ia militās dz alicui iudiciū maledictiōis uel excoicatiōis iferre. ¶ Þ. nullus est in manū hostis tradē dus nisi oino desp̄at⁹: ſz per excoicatiōez tradit aliq̄s in manū sathane. ut p̄z. j. Cor. v. cū g̃ de nemie sit desperādū in vita ista: eccl'ia nullū dz excoicare. ¶ Sz ꝓtra est qđ ap'ls. j. Cor. v. Mandat quēdā excoicari. ¶ Þ. Matth. xviii. dz de illo qui eccl'iā audire contēnit. Sit tibi sicut ethnicus ꝛ publican⁹: sed ethnici ſūt extra eccl'iā. ergo ꝛ illi qui eccl'iam audire cōtēnunt per excoicationē extra eccl'iam sunt ponendi.

¶ Ulteri⁹ vi q nulls ꝓ aliq̄ tpali dāno debeat excoicari: qz pena nō dz excedē culpā: ſz pena excoicatiōis est ꝑuatio alicui⁹ boni spūalis qđ oib⁹ bonis tpalibus ꝑmiet. g̃ ꝓ tpalib⁹ nulls est excoicādus. ¶ Þ. nulli malū ꝓ malo reddē debem⁹ ſz ap'li ꝑceptū: ſz hoc eēt malū ꝓ malo reddē si ꝓ tali dāno qs excoicaret. g̃ nullo mō hoc dz fieri. ¶ Sz ꝛ est qđ petr⁹ ananiā ꝛ saphirā ꝓ defraudatiōe p̄cij agri ſnia mortis dānauit. g̃ ꝛ eccl'ie licet ꝓ tpalib⁹ dānis excoicare.

¶ Ulteri⁹ vi q excoicatio iniuste lata nullo mō effectū hēat: qz per excoicationē ꝓtectio ꝛ gr'a dei subtrahit que nō iniuste ſbtrahi p̄t. g̃ excoicatio iniuste lata nō hz effcm. ¶ Þ. Hiero. dic̄ q hoc est de supcilio phariseoꝝ estimare eē ligatū ul' solutū q̄ ligat ul' soluit iniuste: ſz eoꝝ supciliū erat supbū ꝛ erroneū. g̃ excoicatio iniusta nullū hēt effcm. ¶ Sz ꝛ hz Greg. Precepta pastoris siue iusta siue iniusta timēda sunt: nō aūt essent timēda: nisi aliq̄d nocerēt etiā iniusta. ergo ꝛc.

Rñdeo dōm ad p̄mā. q. q̄ ille qui per baptiſmū in eccl'ia pōit ad duo ascribit. s. ad cetū fideliū: ꝛ ad sacroꝝ ꝓticipationē: ꝛ hoc ſcōz pre ſuppōit p⁹: qz in sacris ꝓticipādis ēt fideles coicāt. ꝛ ſ̄ aliq̄s p̄t extra eccl'iaz fieri p excoicationē duplr. vno mō ita q̄ separet tm̄ a ꝓticipatiōe sacroꝝ: ꝛ hec erit excoicatio maior. alio mō ita q̄ excludat ab utroq;: ꝛ sic erit excoicatio maior que hic diffinit. nō aūt pōt eē ittū. s. q̄ excludat a coione fideliū: ꝛ nō a ꝓticipatiōe sacroꝝ rōne iā dcā: qz. s. fideles in sacris coicāt: ſz coicatio fideliū est duplex. qđā in spūalib⁹: ſic mutue oones ſt ꝛ ꝑuēt⁹ ad sacra p̄cipiēda: qđā i corpalib⁹ actib⁹ legitis: q̄ qđē legitimi act⁹ ꝛ licita coio bis vſib⁹ ꝓtinēt. Si ꝓ delictis anathema qs efficiat Os: orare: vale: coio: mēsa: negat. os. s. ne dēt osculū. orare: ne cū excoicatis orem⁹. vale: ne salutent. coio: ne. s. in sacris cū ipis aliq̄s coicet. mēsa negat: ne aliq̄s cū eis comedat. p̄missa g̃ diffō ipoztat ſepationē a sacris i h⁹ q dic̄ q̄tū a fructu: ꝛ a cōioe fideliū: q̄tū ad spūalia: i h⁹ q dic̄ ꝛ suffragia ecclie coia. alia aūt diffō

iuēit q̄ dat ꝑz sepōnē ab utrisq; actib⁹: q̄ talis ē. Excoicatio est a q̄libet licita coione legitio actu ſepatio.

Ad p̄mū g̃ dōz: q ꝓ ifidelib⁹ orat: sed ipi fructū oronis nō ꝓcipiūt nisi ad fidē ꝑuertant. silr ꝛ ꝓ excoicatis orari p̄t: q̄uis non iter oones que ꝓ mēbris eccl'ie fiūt: ꝛ tm̄ fructū nō ꝓticipāt q̄diu in excoicatione manēt: sed orat: ut det eis spūs pnie ut ab excoicatione ſoluāt̄ur. ¶ Ad 2m dōz: q suffragia alicui⁹ valēt alicui ſm q ei ꝓtinuant. P̄t aūt actiō vni⁹ alti ꝓtiuari duplr. vno mō ex vicharitatis que oēs fideles ꝓnectit: ut sint vnū in deo: ſic dī in ps. ꝓticeps ego ſuz oiuz tē. ꝛ hāc ꝓtiuationē excoicatio nō itercipit: qz iuste excoicari qs nō p̄t nisi ꝓ culpa mortali per quā ia a charitate diſus est: ēt si nō excoicet: iniusta aūt excoicatio charitatē alicui auferre nō p̄t: cū sit de maxis bōis que nō p̄nt alicui inuito auferri. alio mō per itētionē suffragia facientis que in aliq̄ fert ꝓ quo fiūt: ꝛ hāc ꝓtiuationē excoicatio itercipit: qz eccl'ia per excoicatiōis sniam sepat excoicatos ab vniuersitate fideliū ꝓ qb⁹ suffragia facit. vñ suffragia ecclie ei nō ꝓsunt que ꝓ tota eccl'ia fiūt: nec ex psona ecclie oro ꝓ eis iter mēbra ecclie fieri p̄t: q̄uis aliq̄ psona ꝑuata possit ad ei⁹ ꝑuersionē aliq̄d suffragiū per itētionē dirigē. ¶ Ad 3m dōz: q fruct⁹ spūalis ecclie nō solū est ex suffragijs: sed ēt ex perceptiōe sacroꝝ ꝛ ex ꝑuictu fideliū. ¶ Ad 4m dōz: q minor excoicatio nō hēt pfectā rōnē excoicationis: sed aliq̄d ipsi⁹ ꝓticipat: ꝛ ideo nō opz q ei totalr excoicatiōis diffinitio cōueniat: ſz solū quo ad aliq̄d.

¶ Ad 1am qōnē dōm: q iudiciū ecclie ꝓforme dz eē iudicio dei. de⁹ ãt multiplr pctores punit: ut eos ad bonū trahat. vno mō flagellis castigādo. alio mō boiez sibi reliquēdo: ut auxiliis subtractis q̄b⁹ a malo ꝑpediebat suā ifirmitatē cognoscat ꝛ hūilis ad deū redeat a quo supb⁹ absceſſit: ꝛ q̄tū ad utrūq; ecclia i excoicatiōis sniā dinū iudiciū imitat: in q̄tū eni ēt a coione fideliū sepat ut erubescat: imitat dinū iudiciū quo per flagella castigat. in q̄tū ãt a suffragijs ꝛ aliis spūalib⁹ sepat. imitat dinū iudiciū quo boiez sibi relinq̄t: ut p hūilitatē seipm cognoscēs ad deū redeat. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q maledictio p̄t eē dupl'r. vno mō ita q̄ i malo qđ irrogat uel dic̄ per itētionē sistat: ꝛ sic maledictio oīb⁹ modis ꝓhibita ē. alio mō ita q̄ malū qđ qđē maledicēdo ipzecat ad bonū illi⁹ ordinet qui maledicit ꝛ sic maledictio q̄nq; est licita ꝛ salutifera: ſic̄ ꝛ medicus aliq̄ nocumētū ifert ifirmo: ut sectionē per quā ab ifirmitate libet. ¶ Ad 1m dōz: q diabolus icorrigibilis est: ꝛ ideo nō est susceptibilis alicui⁹ bōi p excoicatiōis penā. ¶ Ad 3m dōz: q ex hoc ipso q aliq̄s suffragijs ecclie ꝓuat triplex icōmodū icurrit per tria q̄ qs ex suffragijs eccl'ie ꝓsequit. valēt eni ad augmētuz gr'e eis qui hnt: ul' ad meredū eis q nō hnt: ꝛ q̄tuz ad hoc magr in l'ra dic̄ q gr'a dei per excoicationē ſbtrahit. valēt ēt ad custodia vtutis: ꝛ q̄tuz ad hoc dic̄ q ꝓtectio ſbtrahit: nō q oino a dei ꝓuidētia excludat: ſz q ab illa ꝓtectiōe q̄ filios eccl'ie spāliori mō custodit. valēt ad defēdēdū ab hoste. ꝛ q̄tū ad hoc dic̄ q diabolo maior ptās seuiēdi in ip̄z dat ꝛ spūal'r ꝛ corpal'r. vñ in ꝓmissiua eccl'ia q̄n optebat p signa ad fidē boiez iuitare: ſic̄ spūs sci donū vſibili sig̃ māifestabat ita ꝛ excoicatio corpali uexatiōe a diabolo inotescebat. nec est icōueniēs si ille q̄ nō est desp̄at⁹ hosti dat: qz nō dat ei q̄si dānadus: sed q̄si corrigēdus: cū in ptā te eccl'ie sit ex eius manu ip̄m eripere cum uoluerit.

¶ Ad 3am qōnē dōz: q per excoicationē iudex eccliasticus excoicatos excludit a regno q̄dāmō. vñ cū nō de

beat excludē nisi i dignos ut ex diffōne clauis patuit: nec aliq̄s reddat i dign⁹ nisi per pctm̄ mortale amittit charitatē que est via ducēs ad regnū: ſ̄ nll⁹ excoicari dz nisi ꝓ pctō mortali: ꝛ qz in dānificādo aliquez corpal'r uel in reb⁹ mortalib⁹ aliq̄s mortal'r peccat ꝛ ꝑ charitatē fac̄. ſ̄ ꝓ dāno tpali illato ecclia aliquē excoicare p̄t: ſz qz excoicatio est q̄uissima pēaz: pene aūt medicie ſūt ſm ph̄z in. 2. eth̄. Sapiētis ãt medici est a leuioribus medicis icipe ꝛ min⁹ picul⁹osis: ſ̄ excoicatio ifligi nō dz: ēt ꝓ pctō mortali nisi ꝓtumax fuerit: uel nō ueniēdo ad iudiciū: uel añ t̄minationē iudicij sine licētia recedēdo: uel detinatiōi nō parēdo: tūc eni post q̄ monit⁹ fuerit. si obedire ꝓtēpserit cōtumax reputat: ꝛ excoicari dz a iudice ia nō hñte q̄d ꝑ ip̄z faciat apli⁹. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q clr̄e q̄titas nō mēsurat ex nocumēto qđ qs fac̄: ſz ex uolūtate q̄ fac̄ ꝑ charitatē agēs: ꝛ ideo q̄uis pena excoicationis excedat nocumētū: non tm̄ excedit q̄titatē culpe. ¶ Ad 1m dōz: q cū aliquis per penā aliquā cozrigit nō reddit ei malū: sed bonū: qz pene medicine sunt: ut dictum est.

¶ Ad 4am. q. dōz: q excoicatio p̄t dici iniusta dupl'r. vno mō ex pte excoicātis: ſic̄ cū ex odio ul' ira excoicat: ꝛ tūc excoicatio nihilomin⁹ hēt effectū suū: q̄uis ille qui excoicat peccet: qz iste iuste patit: q̄uis ille iniuste faciat. alio mō ex pte ipsi⁹ excoicatiōis: uel qz cā excoicatiōis est idebita: ul' qz iferē sniа iuris ordie p̄termisso: ꝛ tūc si sit talis error ex pte snie q̄ sniaz nulla faciat eē: nō hēt effcm̄: qz non est excoicatio. si aūt sniam nō ānullet hēt effectū suū: ꝛ dz excoicat⁹ hūiliter obedire: ꝛ erit ei ad meritū: ul' absolonē petē ab ex coicāte: uel ad superiorē iudicē recurrē: si ãt ꝓtēneret eo ipso mortal'r peccaret. ꝓtingit ãt q̄nq; q est debita cā ex pte excoicatiōis que nō est debita ex pte excoicati: ſic̄ cū aliq̄s ꝓ falso crimine in iudicio, pbato excoicat: ꝛ tūc si humiliter sustinet hūilitatis meritū recōpēsat excoicationis dānū. ¶ Ad p̄m g̃ dōm: q q̄uis hō gr'am dei iniuste amittē non possit: pōt tm̄ iniuste amittē illa que ex parte nr'a sūt que ad gr'az dei disponūt: ſic̄ patet si subtrahat alicui doctrine vbū qđ ei debet: ꝛ hoc modo excoicatio gr'am dei subtrahē dī: ut ex dictis patet. ¶ Ad 2m dōz: q Hiero. loquit q̄tū ad culpas ꝛ non q̄tum ad penas: que possunt etiā iniuste infligi a rectoribus eccleſiarum.

Ad 2m sic ꝓcedit. vi q q̄libet sacerdos possit excoicare. excoicatio eni ē act⁹ clauiū: ſz q̄libet sacerdos hēt claues. g̃ q̄libet pōt excoicare. ¶ Þ. mal⁹ est absoluē ꝛ ligare in foro pnie q̄ ꝑ foro iudicij: ſz q̄libet sacerdos p̄t sibi ſbditos i foro pniali absoluē ꝛ ligare. g̃ ēt p̄t sibi ſbditos q̄libet sacerdos excoicare. ¶ Sz ꝑ. ea i qb⁹ iniet piculū ſt maiorib⁹ refuāda: ſz pena excoicatiōis ē ualde picul'osa: nisi cū moderamine fiat. g̃ nō dz cuilibet cōmitti sacerdoti.

¶ Ulteri⁹ vi q nō sacerdotes excoicare nō possint: qz excoicatio est act⁹ clauiū: ut in l'ra dī: ſz nō sacerdotes nō hnt claues. g̃ nō p̄nt excoicare. ¶ Þ. plus requirit ad excoicationē q̄ ad absolutionē in foro pnie: ſz nō sacerdos in foro penitētie absoluere nō p̄t. ergo nec excoicationē inferre. ¶ Sed ꝑ est q archidiaconi legati ꝛ clerici excoicāt: qui q̄nq; non sunt sacerdotes. ergo non solū sacerdotes excommunicare possunt.

¶ Ulteri⁹ vi q excoicat⁹ uel suspēsus excoicare possit. ille eni qui est excoicat⁹ ul' suspēsus: neq; ordinē neq; iurisdictionē amittit: qz neq; reordiat cū absoluit: neq; cura ei itex cōmittit: sed excoicatio nō requirit nisi ordinē uel iurisdictionē. g̃ ēt excoicat⁹ ꝛ suspēsus excoicare p̄nt. ¶ Þ. mal⁹ ē ꝓicē corp⁹ chr̄i q̄ excoica

re: ſz excoicati ꝓficē p̄nt: ut supra dī. xiz. dictū est. g̃ p̄nt excoicare. ¶ Sed ꝑ. ligat⁹ corpal'r nō p̄t aliū ligare sed vinculū spūale est fort⁹ q̄ corpale. g̃ excoicatus non p̄t excoicare: cū excoicatio sit vinculū spūale.

Rñdeo dōm ad p̄mā. q. q̄ in foro ꝓscie cā agit inter hoiez ꝛ deū. in foro aūt exteriori iudicij cā agit hoīs ad hoiez. ꝛ ideo absolo uel ligatio que vnū hoiem obligat quo ad deū tm̄ ptinet ad forū p̄nie: ſz illa q̄ hoiez obligat in compatiōe ad alios hoies ad forū publicū exteriorē iudicij ptinet: ꝛ qz per excoicationē hō a coione fideliū separat. ideo excoicatio ad forū exteri⁹ ptiet: ꝛ illi soli p̄nt excoicare qui hnt iurisdictionē in foro iudiciali. ꝛ ꝓpter hoc soli epi ꝓ aucte ꝛ maiores plati ſm coiorē opinionē p̄nt excoicare: ſz plbri parrochiales nō: nisi ex cōmissiōe eis fcā: uel in ceteris casib⁹ sic̄ in furto ꝛ rapina ꝛ hi⁹: in qb⁹ est eis a iure ꝓcessus q̄ excoicare possint. Alij aūt dixerunt q̄ etiā sacerdotes parrochiales p̄nt excoicare: sed p̄dicta opinio est rationabilior.

Ad p̄mū g̃ dōz: q excoicatio nō est act⁹ clauis directe: sed magis respectu exterioris iudicij. sed snia excoicatiōis q̄uis in exteriori iudicio ꝓmulget: qz tm̄ aliq̄ mō ptinet ad aditū regni ſm q ecclia militās est via ad triūphātē: ideo ēt talis iurisdictio ꝑ quā hō excoicare p̄t clauis p̄t dici ꝛ ſz hoc a q̄busdā distinguit q est clauis ordinis quā oēs sacerdotes hnt: ꝛ claues iurisdictionis in foro iudiciali quā hnt soli iudices exterioris fori: utraq; tm̄ de⁹ petro ꝓtulit. Mat. xvi⁰. ab ipo in alios deſcēdit q utraq; hnt. ¶ Ad 1m dōz: q sacerdotes parrochiales hnt q̄dē iurisdictionē in subditos suos q̄tū ad forū consciē: sed nō q̄tū ad forū iudiciale: qz nō p̄nt coram eis cōueniri in causis contētiosis: ꝛ ideo excoicare non p̄nt: sed absoluere p̄nt in foro pniali. ꝛ q̄uis forū pniale sit dign⁹ tm̄ in foro iudiciali maior solēnitas requirit: qz in eo opz q nō solū deo: sed ēt hoi satisfiat.

¶ Ad 2am. q. dōz: q sacra in qb⁹ gr'a ꝓfert dispēsare ad solos sacerdotes ptiet: ꝛ ideo ip̄i soli p̄nt absoluē ꝛ ligare in foro pniali: ſz excoicatio nō directe respicit gr'az ſz ex p̄nti in q̄tū hō suffragijs ecclie ꝓuat q̄ ad gr'am disponūt: uel i gr'a cōseruat: ꝛ ideo ēt nō sacerdotes cū mō iurisdictionē hēant i foro ꝓtētioso p̄nt excoicare. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q q̄uis nō hēant clauē ordis: hnt tm̄ clauē iurisdictionis. ¶ Ad 2m dōm: q ista duo se habent: sicut excedentia ꝛ excessa: ꝛ ideo alicui competit vnum cui non competit aliud.

¶ Ad 3am. q. dōm: q usus iurisdictiōis est i cōparatiōe ad aliū boiez: ꝛ ideo cū oīs excoicat⁹ a coione fideliū sepet: q̄libet excoicat⁹ usu iurisdictiōis ꝓuat. ꝛ qz excoicatio ē iurisdictiōis ꝓuatio ideo excoicat⁹ excoicare nō p̄t: ꝛ eadē rō ē de suspēso a iurisdictiōe. si eni sit suspēsus ab ordine tm̄ tūc nō p̄t ea que st ordis: ſz p̄t ea q̄ sūt iurisdictiōis ꝛ ecōuerso si sit suspēsus a iurisdictione: ꝛ nō ab ordie. si aūt ab utroq; tunc neutrū potest.

¶ Ad p̄m g̃ dōz: q q̄uis nō amittat iurisdictionem: amittit tm̄ iurisdictionis usum. ¶ Ad 2m dōm: q ꝓficere sequit ptātē caracteris que idelebilis est: ꝛ ideo hō ex quo caracterez ordinis hēt semp pōt ꝓficere: licet nō semp ei liceat: secus aūt est de excoicatione que iurisdictionē sequit: que auferri potest ꝛ ligari.

Ad 3m sic ꝓcedit. vi q aliq̄s possit seipz ul' eq̄le ul' supiorē excoicare. qz angelus dei maior erat Paulo. Matth. xi. Qui minor est i regno celoꝝ maior est illo quo nemo iter natos mulieꝝ maior. sed Paulus excōmunicauit angelū de celo: ut p̄z Gal. i. g̃ hō pōt supiorē excoicare. ¶ Þ. sacerdos ali

qñ excoicat in gñali p̃o furto uel p̃o aliq̃ bt'. ſz põt ꝓtingẽ q̃ ipſemet fecit uꝫ ſupioꝛ uel eq̃lis. g̃ aliꝺs põt ſe uel eq̃lẽ uel ſupiorẽ excoicare. ¶ p̃. aliquis põt ſuperiorẽ abſoluẽ in foro pniali uel eq̃lẽ: ſic cuꝫ epi ſuis ſubditis ꝓfitent: ꝛ cũ vn' ſacerdos alteri uenialia ꝓfiteat. g̃ vi. q̃ ẽt excoicare aliquis ſuperiorẽ uel equales poſſit. ¶ Sed ⁊. excoicatio eſt act' iuriſdictiõis. ſed aliquis nõ bẽt in ſe iuriſdictionẽ: qꝛ in eadẽ cã nõ põt ꝺs eẽre' ꝛ iudex: nec itez in ſuperiorẽ aut eq̃lẽ. g̃ nõ põt aliquis ſuperiorẽ uel eq̃lẽ aut ſe excõmunicare.

¶ Ulteri' vi. q̃ in aliquã vniuerſitatẽ ſnia excoicatiõis ferri poſſit. ꝓtigit enĩ q̃ aliq̃ vniuerſitas ſibi i malitia colligat. ſz ꝓ malitia i q̃ aliꝺs ꝓtumax extiterit oꝫ excoicatio ferri. g̃ põt in aliquã vniuerſitatẽ ferri excoicatio. ¶ p̃. illõ qõ eſt g̃uiſſimũ in excoicatiõe eſt ſepatio a ſacris eccleſie. ſed aliq̃n tota ciuitas interdicit a diuinis. ergo excoicari aliq̃ vniuerſitas põt. ¶ Sed contra eſt glo. Aug. Matth. iꝫ. que dicit q̃ ꝓnceps ꝛ multitudo non eſt excõmunicanda.

¶ Ulteri' vi. q̃ ille qui ſe' eſt excoicat' ulteri' excoicari nõ poſſit. j. Lox. S. dic' apls. Quid mihi eſt de his qui foris ſt iudicare: ſz excoicati iã ſt eẋ eccliã. g̃ ſup eos eccliã iudiciũ nõ habet ut poſſit eos itez excoicare. ¶ p̃. excoicatio eſt ſepatio quedã a dinis ꝛ a coione fideliũ. ſz poſtq̃ eſt aliꝺs ꝑuat' aliquo nõ põt itez illo ꝑuari. g̃ vn' excoicat' nõ oꝫ iterũ excoicari. ¶ Sz ꝓtra: excoicatio quedã pena eſt ꝛ medicine iterantur cũ cauſa exigit. ergo ꝛ excõmunicatio iterari poteſt.

Rñdeo dõz ad ꝓmã qõnẽ: q̃ cũ per iuriſdictionẽ aliꝺs ꝓſtituat in g̃du ſupioritatis reſpectu ei' in quẽ hz iuriſdictionẽ: qꝛ eſt iudex ei': tõ nll's hz in ſeip̃m uꝫ ſupiorẽ uꝫ eq̃lẽ iuriſdictionẽ: ꝛ per ꝓñs nulluſ põt ſeip̃z excoicare uel ſuperiorẽ uel eq̃lẽ.

Ad primũ g̃ dõm: q̃ apls loquit ſub ypothe ſi. i. ſi poneret angelus peccare: ſic eni nõ eẽt apls ſupioꝛ: ſz iferioꝛ: nec eſt icõueniẽs q̃ i ꝺditõ alib' q̃rũ añce dẽtia ipoſſia ſit ꝛ pñtia ipoſſia ſint.

¶ Ad 2m dõz: q̃ tali caſu nll's excoicat': qꝛ par i parẽ nll'z hz iperiũ. ¶ Ad 3m dõz: q̃ abſolo ꝛ ligatio in foro cõfeſſiõis eſt quo ad deũ tm̃ apõ quẽ aliꝺs alio iferioꝛ reddit ꝓ pctm̃. ſz excoicatio eſt i iudicio exteriori in q̃ aliꝺs nõ amittit ſupioritatẽ ex hoc ipſo q̃ peccat: vñ nõ eſt ſiſis rõ de utroq; foro: ꝛ tñ i foro ꝓfeſſiõis aliꝺs nõ põt ſeip̃z abſoluẽ: nec ſupiorẽ nec eq̃lẽ de mortali: niſi ex cõmiſſiõe ſibi fcã. de uenialib' aũt põt: qꝛ uenialia ex q̃buſlibet ſacris grãz cõferẽtib' remittunt. vñ remiſſio uenialiũ ſequit ptãtẽ ordinis.

¶ Ad 2am. q. dõz: q̃ excoicari nõ oꝫ aliꝺs: niſi ꝓ pctõ mortali. pctm̃ ãt in actu cõſiſtit: act' ãt nõ eſt coitatis ſz ſingulariũ ꝑſonaꝝ ut frequẽter: ꝛ iõ ſinguli de coitate excoicari pñt: nõ ãt ipa coitas: ꝛ ſi ẽt q̃ñq; act' ſit toti' alicuꝰ multitudis: ut q̃ñ multi nauiz trahũt quã nulls trahẽ poſſet: nõ tñ eſt ꝑbabile q̃ aliq̃ coitas ita tota ad malũ conſentiat q̃n aliq̃ ſint diſſentiẽtes: ꝛ qꝛ nõ eſt deꝫ q̃ iudicat oẽm trã: ut cõdẽnet iuſtũ cũ ipio: ut oꝫ gen. 19. iõ eccliꝛ que iudiciũ dei imitari oꝫ ſatis ꝓuide ſtatuit: ut tota coitas nõ excoicet: ne collectis ziz anȝis ſimul eradicet ꝛ triticũ. ¶ Ad p̃m g̃ pz ſolutio ex ocis. ¶ Ad 2m dõm: q̃ ſuſpenſio nõ tata pena eſt q̃ta excoicatio: qꝛ ſuſpẽſi nõ fraudant eccliꝛ ſuffragiis ſic excoicati. vñ ẽt aliꝺs ſine pctõ, ꝓ: io ſuſpẽdit ſicut ꝛ totũ regnuz ſupponit interdicto ꝓ pctis regis: ꝛ iõ non eſt ſile de excoicatione ꝛ ſuſpẽſione.

¶ Ad 3am qõnẽ dõz: q̃ ille q̃ excoicat' eſt vna excoicatione p̃t itez excoicari p eiuſdẽ excoicatiõis iteratiõnẽ ad maiorẽ ſui ꝓfuſionẽ: ut uꝫ ſic a pctõ reſiliat: ueꝫ pp alias cãs: ꝛ tũc tot ſt p̃ncipales excoicatiões: quot cãe ꝓ ꝺb' aliꝺs excoicat'. ¶ Ad p̃m g̃ dõm: q̃ apls loquit de pagãis ꝛ aliis ifidelib' q̃ non bñt caracterẽ p quẽ ãnuati ſint in ppõ dei. ſz qꝛ caract' baptiſmalis q̃ ꝺs ppõ dei annuat eſt idelebilis iõ ſp remãet aliq̃ mõ de eccliꝛ baptiẓat': ꝛ ſic ſp eccliꝛ de ipſo iudicare põt. ¶ Ad 2m dõz: q̃ ꝑuatio q̃uis nõ recipiat magis ꝛ min' p̃m ſe: recipit tñ magis ꝛ min' p̃m cãz ſuã: ꝛ p̃z hoc excoicat' põt iterari ꝛ magis eſt elongat' a ſuffragiis eccleſie qui pluries eſt excoicat' q̃ qui ſel' tm̃.

Ad 4m ſic, pcedit. vi. q̃ liceat excoicato coicare in pure cozpalib'. excoicatio enĩ eſt actus clauiũ. ſed ptãs clauiũ ſe extẽdit ad ſpũalia tm̃. g̃ per excoicationẽ nõ, phibet q̃n vn' alij in cozpalib' coicare poſſit. ¶ p̃. qõ eſt iſtitutũ ꝓ charitate ⁊ charitatẽ non militat ſed ex p̃cepto charitatis tenemur inimicis ſubuenire: qõ ſine aliq̃ coicatione fieri non põt. g̃ licet alicui excoicato in cozpalib' coicare. ¶ Sz ⁊ eſt qõ dicit. j. Loz. S. Cũ eiuſmodi nec cibũ ſumere.

¶ Ulteri' vi. q̃ pticipãs excoicato nõ ſit excoicat'. pba eſt enĩ ſepat' ab eccliꝛ gẽtilis q̃ excoicat'. ſz ille q̃ pticipat gẽtili aut iudeo nõ eſt excoicat'. g̃ nec ille q̃ participat chriano excoicato. ¶ p̃. ſi ille qui pticipat alicui excoicato eſt excoicat': eadẽ rõne qui pticipat participãti erit excoicat' ꝛ ſic in infinitũ, pcedet: qõ vi ab ſurdũ. g̃ nõ eſt excoicat' q̃ excoicato pticipat. ¶ Sz ⁊ eſt: q̃ excoicat' poſſit' eſt extra coionẽ. g̃ q̃ ei coicat a coione eccleſie recedit: ꝛ ſic videt q̃ ſit excoicatus.

¶ Ulteri' vi. q̃ pticipare cũ excoicato in calib' nõ ꝓceſſis ſp ſit pctm̃ mortale: qꝛ decretalis q̃dã rñdet q̃ pp tiorẽ mortis non oꝫ aliꝺs excoicato coicare: qꝛ aliꝺs oꝫ p̃us ſubire mortẽ q̃ mortalr peccet. ſz hec rõ nulla eẽt niſi participare excoicato eẽt pctm̃ mortale. g̃ rẽ. ¶ p̃. facẽ ⁊ p̃ceptũ eccl'ie eſt pctm̃ mortale. ſz eccliꝛ p̃cipit q̃ excoicato nulls coicet. g̃ pticipare cũ excoicato ẽ pctm̃ mortale. ¶ p̃. nullꝰ arcet a p̃ceptiõe eucha': qꝛ incurrit miorẽ excoicationẽ: g̃ pticipãs excoicato in calib' nõ cõceſſis peccat mortalr. ¶ p̃. nulls oꝫ excoicari maiori excoicatiõe: niſi ꝓ pctõ mortali: ſz aliꝺs p̃t ꝑm iura excoicari maiori excoicatiõe pp hoc q̃ excoicato pticipat. g̃ pticipare excoicato eſt pctm̃ mortale.

¶ Sz ⁊: a pctõ mortali nulls p̃t abſoluẽ niſi bẽat ſup eũ iuriſdictionẽ. ſz põt abſoluẽ a pticipatiõe excoicatiõis q̃libet ſacerdos. g̃ nõ ẽ pctm̃ mortale. ¶ p̃. p mẽſura pcti oꝫ eẽ pnie mõus. ſz, p pticipatiõe excoicatiõis fz cõez conſuetudinẽ non ponit pena debita pctõ mortali: ſed magis debita ueniali. g̃ eſt pctm̃ ueniale.

Rñdeo dõz ad ꝓmã. q. q̃ ſic ꝓdcm eſt dupl' eſt excoicatio. vna eſt mioꝛ que ſepat tm̃ a pticipatiõe ſacroꝝ: ſz nõ a coione fideliũ: ꝛ iõ tali excoicato licet coicare: ſz nõ licet ei ſacra cõferre. alia ẽ maioꝛ excoicatio: ꝛ hec ſeparat hoiem a ſacris eccl'ie ꝛ a coione fideliũ: ꝛ ideo excoicato tali excoicatione coicare non licet. Sed qꝛ eccliꝛ excoicationẽ ad medelã: ꝛ non ad iteritũ inducit: excipiunt ab hac gñali tate quedã in q̃b' coicare licet. ſ. in his que ptinẽt ad ſalutẽ: qꝛ de talib' hõ licite cũ excoicato loqui põt: ꝛ ẽt alia ẏba iterſerere: ut faciliꝰ ſalutis ẏba ex familiaritate recipiant. Excipiunt ẽt q̃dã ꝑſone ad q̃s ſpaliꝛ ptinet, puiſio excoicati. ſ. uxoꝛ: ꝑuus: filiuſ: ruſticus: ꝛ ſeruiẽs: ſed hoc itelligẽdũ eſt de filijs nõ emãcipatis: alias teneret vitare patrẽ. de aliis aũt itelligit q̃ licet excoicato excoicare ſi añ excoicationẽ ſe ei ſubdiderũt: nõ ãt ſi poſt. q̃dã ãt itelligũt ecõuerſo. ſ. q̃ ſupio

res p̃nt licite coicare iferioribꝰ. aliꝭ vo ꝺicũt ſed ad min' in his eis coicare debẽt i ꝺb' eis ſũt obligati: qꝛ ſic iferiores obligãt ad obſequiũ ſupioꝝ ita ſupiores ad ꝓuidẽtia iferioꝝ. ſunt ẽt q̃dã caſus excepti: ſic q̃ñ ig̃rat excoicatio: ꝛ q̃ñ aliq̃ ſi pegrini ꝛ viatores i tra excoicatoꝝ q̃ licite p̃nt ab eis emẽ: uꝫ ẽt accipe el'mã ꝛ ſilr ſi aliꝺs videat excoicatũ in necitate: qꝛ tũc ex p̃cepto charitatis tenet ei ꝓuidẽ: ꝛ hec hoc vſu ptinẽtur. Utile lex humile res ignorata nec eſſe. ut utile referat ad uerba ſalutis: lex ad matrimoniũ: humile ad ſubiectionem. cetera patent.

Ad primũ g̃ dõm: q̃ cozpalia ad ſpũalia ordinant: ꝛ iõ ptãs que ſe extendit ad ſpũalia etiã ad cozpalia põt ſe extendere: ſic ars que eſt de fine iperat de his que ſũt ad finẽ. ¶ Ad 2m dõz q̃ in illo caſu in quo aliquis ex p̃cepto charitatis coicare tenet nõ, phibet cõmunio: ut eſt dictis patet.

¶ Ad 2am qõnẽ dõz: q̃ excoicatio põt iferri in aliquez dupl'r. aut ita q̃ ipſe ſit excoicat' cũ oib' ei pticipãtib' ꝛ tũc nõ eſt dubiũ q̃ q̃cũq; pticipat ei eſt excoicatus maiori excoicatiõe. aut eſt excoicat' ſimplr: ꝛ tũc aut pticipat aliꝺs ei in crimie p̃dẽto ei p̃ſilia ꝛ auxilia ꝛ fauorẽ ꝛ ſic itez eſt excoicat' maiori excoicatiõe. aut pticipat in aliꝭs: ſic i ẏbo ul' oſculo ul' mẽſa: ꝛ ſic eſt excoicat' miori excoicatiõe. ¶ Ad p̃m g̃ dõz: q̃ ecclia nõ ita itẽdit cozrigẽ ifideles ſic fideles quoꝝ cura ſibi icũbit: ꝛ iõ nõ ita arcet a coione ifideliũ: ſic a coione fideliũ illoꝝ quos excoicat ſup quos hẽt aliquaz ptãtẽ. ¶ Ad 1m dõz: q̃ excoicato miori excoicatiõe licet coicare: ꝛ ſic excoicatio nõ träſit i tertia ꝑſonã.

¶ Ad 3am qõnẽ dõm: q̃ ꝺdã ꝺicit q̃ q̃ñcũq; aliꝺs pticipat excoicato ul' ẏbo ul' q̃cũq; dcõz modoꝝ p̃z qꝺ ei coicare non licet: peccat mortalr: niſi in caſibus exceptis a iure: ſz qꝛ hoc vi valde graue q̃ hõ ꝓ vno ẏbo leui quo excoicatũ alloquit mortalr peccet: ꝛ mltis excoicates laqueũ dãnatiõis iñgicerẽt qõ i eos toz quereꝛ: iõ aliꝰ ꝓbabili' vi. q̃ nõ ſp peccat mortalr: ſz ſolũ q̃n in crimie ſibi pticipat: uꝫ in dinis uꝫ in ptẽptũ ecclie. ¶ Ad p̃m g̃ dõz: q̃ decretalis illa loquit de pticipatiõe in dinis. Ul' dõz q̃ ſilis rõ eſt de pctõ mortali ꝛ de uenialibus q̃tũ ad hoc: qꝛ ſic pctm̃ mortale non põt bñ fieri: ita nec ueniale: ꝛ iõ ſic hõ oꝫ p̃us ſuſtinẽ mortẽ q̃ peccet mortalr: ita ẽt q̃ peccet uenialr: illo mõ debiti quo oꝫ vitare. ¶ Ad 2m dõz: q̃ p ceptũ eccl'ie directe reſpicit ſpũalia: ꝛ ex p̃nti legitios act': ꝛ iõ qui coicat cis in dinis facit ⁊ p̃ceptũ ꝛ peccat mortalr: qui ãt pticipat ei in aliꝭ fac p̃ter p̃ceptũ ꝛ peccat venialr. ¶ Ad 3m dõz: q̃ ẽt aliꝺs ſine culpa q̃ñq; ab euchariſtia artaꝛ: ſic p̃z in ſuſpẽſis uel iterdictis: qꝛ tales pene q̃ñq; alicui p̃o culpa alteri' qui in eis punit iferunt. ¶ Ad 4m dõm: q̃ q̃uis pticipare excoicato ſit pctm̃ veniale: tñ pticipare ei ptinaciꝰ eſt pctm̃ mortale: ꝛ per hoc põt aliꝺs excoicari fz iura.

Ad 5m ſic, pcedit. vi. q̃ qꝺlibet ſacerdos poſſit ſubditũ ſuũ ab excoicatiõe abſoluere. mai' eni eſt viculũ pcti q̃ excoicatiõis. ſz qꝺlibet ſacerdos p̃t ſbditũ ſuũ a pctõ abſoluẽ. g̃ mlto fozti' ab excoicatione. ¶ p̃. remota cã remouet effect', excoicationis cã eſt pctm̃ mortale. g̃ cũ poſſit qꝺlibet ſacerdos a pctõ illo mortali abſoluere. poterit ab excoicatione ſilr. ¶ Sed ⁊. eiuſdẽ ptãtis eſt excoicare ꝛ excoicatũ abſoluere. ſed ſacerdotes iferiores nõ p̃nt ſuos ſubditos excoicare. ergo nec abſoluere.

¶ Ulteri' vi. q̃ nll's poſſit abſolui inuit'. ſpũalia enĩ nõ ꝓferunt iuito alicui. ſed abſolo ab excoicatiõe eſt bñficiũ ſpũale. g̃ nõ põt p̃ſtari iuito. ¶ p̃. excoicatiõis

cã ẽ ꝓtumacia. ſz q̃ñ aliꝺs nõ vult abſolui excoicatio nẽ ꝓtẽnẽs: tũc eſt maxime ꝓtumax. g̃ nõ põt abſolui.

¶ Sz ⁊: excoicatio ⁊ uolũtatẽ alicui p̃t iferri. ſz q̃ ⁊ uolũtatẽ eueniũt ẽt ⁊ uolũtatẽ amoueri p̃nt: ſic p̃z de bonis fortune. g̃ excoicatio põt tolli ab aliquo iuſto.

¶ Ulteri' vi. q̃ aliꝺs nõ poſſit abſolui ab vna excoicatiõe: niſi abſoluat ab oib'. effect' eni oꝫ ꝓportionari ſue cãe. ſz cã excoicatiõis ẽ pctm̃. cũ g̃ aliꝺs nõ poſſit abſolui ab vno pctõ niſi ab oib' abſoluat: nec i excoicatiõe hoc eẽ poterit. ¶ p̃. excoicatiõis abſolo i eccl'ia fit. ſz ille q̃ vna excoicatiõe ẽ irretit' ẽ ex eccliã. g̃ q̃diu vna mãet ab alia abſolui nõ p̃t. ¶ Sz ⁊: excoicatio q̃dã pẽa ẽ. ſz ab vna pẽa aliꝺs lib'at alia remanẽte. g̃ ab vna excoicatiõe alia remanẽte ꝺs abſolui p̃t.

Rñdeo dõz ad ꝓmã qõnẽ: q̃ a miori excoicatiõe q̃libet põt abſoluẽ qui põt abſoluẽ a pctõ ptícipatiõis. ſi ãt eſt maioꝛ: aut eſt lata a iudice: ꝛ ſic ille qui tulit: uꝫ ei' ſupioꝛ põt abſoluẽ uꝫ eſt lata a iure: ꝛ tũc epi: uꝫ ẽt ſacerdos põt abſoluẽ: excepti⁹ ſex caſib' ꝺs ſibi iuris ꝺditoꝛ. ſ. papa reſeruauit. p m' eſt cũ aliq̃ iñgit man' i clericũ: uꝫ religioſũ. ſcõs eſt de illo qui icẽdit eccliã: ꝛ eſt denũciat'. tti' eſt de illo q̃ frãgit eccliã ꝛ denũciat' eſt. q̃rt' eſt de illo qui in dinis ſcienter coicat excoicatis noiatr a papa. dnt' de illo qui falſat lras aplice ſedis. ſext' de illo qui excoicatis in crimie coicat. nõ eni oꝫ abſolui niſi ab eo qui excoicauit ẽt ſi nõ ſit ei' ſubdit': niſi pp difficultatẽ accedẽdi ad ipm abſolueret ab epo uel a ꝓ ſacerdote p̃ſtita iuratoria cautiõe q̃ pareret mãdato illi' iudicis qui ſniaz tulit. a p̃ ãt caſu. 8. excipiunt. p̃m' eſt in articulo mortis in quo a q̃libet excoicatiõe põt ꝺs a q̃libet ſacerdote abſolui. ſcõs ſi ſit oſtiari' alicui' potestis ꝛ nõ ex odio uel ꝓpoſito pcuſſit. tertiꝰ ſi pcutiens ſit mulier. q̃rt' ſi ſit ꝑuus: ꝛ dñs lederet de ciꝰ abñtia q̃ nõ eſt in culpa. dnt' ſi regularis regulare niſi ſit enormis exceſſus. ſext' ſi ſit paup. ſeptim' ſi ſit ipubes uel ſenex uel ualitudiari'. octauus ſi hẽat inimicitias capitales. ſũt ãt alij caſus. 7. i qb' pcutiẽs clericũ excoicationẽ nõ icurrit. p̃m' ſi cã diſcipline: ut magr uꝫ platus pcuſſerit. ſcõs ſi iocoſa leuitate. tertiꝰ ſi inueneris eũ turpiter agẽtẽ cũ uxore uel mre uel ſorore uel filia. quart' ſi ſtatim vim repellat. quint' ſi ignoret eũz eẽ clericũ. ſext' ſi iueniat eũ in apoſtaſia poſt trinã admonitionẽ. ſeptim' ſi trãſfert ſe clericus ad actũ peni tus ⁊riũ ut fiat miles uel ad bigamiã tranſeat.

Ad primũ g̃ dõz: q̃ q̃uis viculũ pcti ſit mai' ſimplr q̃ excoicationis: tñ quo ad aliqd viculũ excoicatiõis eſt mai' iñgtũ nõ ſolũ obligat quo ad deũ: ſz ẽt i facie eccl'ie. ꝛ iõ i abſoluẽdo ab excoicatiõe req'rit iuriſdictio i exteriori foro: nõ ãt i ab ſolone a pctõ: nec exigit cautio iuramẽti ſic exigit i ab ſolone ab excoicatiõe. p iuramẽtũ eni ꝓtrouerſie q̃ ſt int hoies tinant fz apls. ¶ Ad 2m dõz: q̃ cũ excoicat' nõ ſit pticeps ſacroꝝ eccl'ie ſacerdos nõ p̃t abſoluẽ excoicatũ a culpa niſi ſit p̃' abſolut' ab excoicatiõe.

¶ Ad 2am. q. dõz: q̃ malũ culpe ꝛ pene differũt in hoc q̃ culpe p̃n' in nobis eſt: qꝛ oẽ pctm̃ uolũtariũ eſt. pene ãt p̃n' q̃ñq; eſt extra nos: nõ ãt req'rit ad penã q̃ ſit uolũtaria: imo magis de rõne pene eſt ⁊ uolũtatẽ eſſe: ꝛ iõ ſic pctã nõ cõmittunt niſi uolũtate: ita nõ remittunt alicui iuito: ſed excoicatio ſic in aliquẽ iuitũ ferri põt: ita ꝛ inuit' ab ea abſolui poterit. ¶ Ad p̃mũ g̃ dõz: q̃ ꝓpoſitio hẽt ueritatẽ de illis bonis ſpũalib' que in uolũtate nr̃a ꝓſiſtũt: ſic ſt ẏrtutes: qꝛ nõ p̃nt a nolẽtib' ꝓdi: ſcia enĩ q̃uis ſit ſpũale bonũ: tñ ẽt põt a nolẽte p ifirmitatẽ amitti: ꝛ iõ rõ nõ ẽ ad ꝓpoſitũ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ad 2m dōz: q̄ ēt manēte ꝓtumacia pōt aliquis di
screte excoicationē iuste lata remittere: si videat salu
ti illi⁹ expedire in cui⁹ medicinā excoicatio lata est.
¶ Ad 3m. q. dōz: q̄ excoicatiōes nō hñt ꝓnexionē i ali
quo: z iō pole est q̄ alicui⁹ ab vna absoluat z in altera
remaneat. ¶ Sed circa hoc sciēdū est q̄ alicui⁹ qñq̄
est excoicat⁹ plurib⁹ excoicationib⁹ ab vno iudice: z
tunc qñ absoluit ab vna intelligit ab oīb⁹ absolui nisi
ꝑriū expīmat: uel nisi in cā qua quis absolutionē ipe
rat de vno tm̄ casu excoicationis cū ꝓ plurib⁹ ex
coicatus sit. qñq̄ est excoicatus a diuersis iudicib⁹: z
tūc absolut⁹ ab vna excoicatiōe nō ꝓ hoc est absol
ut⁹ ab altera: nisi oēs alij ad petitionē ei⁹ excoicatio
nem suā ꝓfirmauerint: uel nisi oēs vni demādēt absolu
tionē. ¶ Ad 4m ḡ dōz: q̄ oia pcta hñt ꝓnexionē in
auersiōe uolūtatis a deo: cū quo nō pōt eē pct̄ō re
missio: z iō vnū pct̄m sine alio remitti nō ꝑt. ſz excoi
catiōes nō hñt aliquā talē ꝓnexionē: nec itez absolo
ab excoicatiōe ipedit ꝓ uolūtatis ꝑseuerātē: ut dcm̄
ē: z iō rō nō sequit. ¶ Ad 5m dōz: q̄ sic plib⁹ de cāis
erat alicui⁹ extra eccl̄iam: ita pole est q̄ ista separatio re
moueat ḡtiū ad vnā cāz: z remaneat ḡtiū ad alterā.
¶ Hereticus utrunq̄ non habet. ſqz z si habeant ordi
nē: amittunt tamē iurisdictionem ab ecclesia precisi.
¶ Uerbū dei pcta dimittit. ſi. auctē: sed sacerdos inq̄
tum sacr̄m pbet misterio: inq̄tum aūt penā iponit sic
idē ipse iudex oī. ¶ Nullus ptātis iura exercet. ſut. s.
actio ei⁹ ad interiores maculas mundādas pertingat.
¶ Ecclie charitas zē. ſvidet nō eē ad ꝓpositū: qz hic
nō agit de dimissione per modū meriti: sed de dimis
sione per modū sacrī. z dōm q̄ merituz ecclie est sub
dispēsatiōe clauiū: z iō tā ex merito chr̄i q̄ alioz qui
sūt de eccl̄ia ecclie claues efficaciā hñt. ¶ Pctm dī te
nebza. ſqz itellis obtūdit. Cōtra: multi pctores iuent
unt qui hñt optimū itellz ad capiēdū. Et dōm q̄ seq
tur de obtusione intellis practici fm q̄ ois malus est
ignorans: z non de obtusione intellectus speculatiui.

¶ Cui be claues dant: z quib⁹. Dist. xix.

POstqz oñsuz est: que sint claues apl̄i
ce: z quis eaz usus: superest inuestiga
re qui iste claues dent: z qb⁹? Dant be
claues per ministeriū epi alicui⁹ in ꝓmotionē
sacerdotij. Cū enim recipit ordinē sacerdo
talē: simul z has claues recipit. Sz nō videt
q̄ oēs uel soli sacerdotes has claues bēant:
qz pleriqz añ sacrā ordinationē sciam discer
nēdi hñt. Plures post ꝓsecrationē ea carēt.
Sane dici pōt: q̄ alterā clauiū ista. z. i. sciam
discernēdi nō hñt oēs sacerdotes: vñ dolen
dū est atqz lugēdū. Multi enim lz indiscreti
atqz scie: qua eminere debēt exortes. sacerdo
tij gradū recipe ꝓsumūt: vita z scia eo indi
gni: qz nec ante sacerdotiū nec post sciaz ha
bēt discernēdi qui ligādi sint ut̄ soluēdi. Iōqz
illā clauē in ꝓsecratione nō recipiūt: qz semp
scia carent. Qui vo añ sacerdotiū scia discer
nēdi ꝑditi sunt: lz habeant discretionē: nō tm̄
in eis est claus: qz nō ualēt ea claudē ut̄ ape
rire. Ideoqz cū mouet in sacerdotē: clauem
discretionis recte dī accipe: qz z ante habita
discretio auget: z sit in eo clauis: ut ea iazua
leat uti ad claudendū uel aperiendū.
¶ Si alteram clauem oēs habeāt. ſ. potentiaz
ligandi z soluendi.

QUinqz iam ꝓstet nō oēs sacerdotes illas
duas claues hīe: qz scia discernēdi pleri
qz carēt. de altera. i. potēcia ligandi z soluēdi
querit. utrū oēs sacerdotes eā habeāt: Quidam eni hāc potestatē putāt illis solis eē cō
cessam: qui doctrinā simul ac vitā apl̄oz ser
uant. Illas enim claues promisit dñs petro
z imitatorib⁹ eius tm̄: ut aiunt. Qui etiā au
ctoritatib⁹ utunt̄ in munimentū sue opionis.
Hoc eni dicūt Aug. sensisse ubi superi⁹ ait.
Remissionē pct̄ōrū: uel per seipsum facit de⁹
uel per colūbe mēbra. Dicit etiā idem pecca
ta dimitti uel teneri a sanctis. Idem sup exo
dum ubi de lamina aurea legit. Erat aūt la
mina aurea semp in frōte sacerdotis. Hec in
quit significat fiduciā bone vite: quā qui ue
re pfecteqz nō significatione sed vitate sacer
dos bēt: solus pōt auferre pctā. Itē Grego.
Illi soli hñt in hac carne positi potestatē li
gādi z soluēdi: sicut sancti apl̄i: qui illoz exē
pla: simul cū doctrina tenent. Itez ex dictis
Orige. Hec ptās soli petro cōcessa est z imi
tatorib⁹ petri. Nā qcūqz uestigia petri imitā
tur: hñt recte ligādi z soluēdi ptātē. His aliis
qz testimonijs initunt̄ qui asserūt ptātē ligā
di z soluēdi illis solis concessaz sacerdotib⁹
qui vita z doctrina pollēt sicut apostoli.

¶ Aliorum sententia uerior.

ALijs aūt videt qō z mihi placere fateor
cunctis sacerdotib⁹ hanc clauē dari. ſ. li
gandi z soluēdi: sed nō eā recte ac digne hñt:
nisi qui vitā z doctrinā apl̄icā seruant. Nec
ꝓmisse auctoritates malos sacerdotes hanc
ptātē negāt hīe: sed illos solos digne ac recte
hac ptāte uti significant: qui p̄diti sunt vita z
doctrina apl̄ica: qz soli ipsoz apl̄orū imita
tores digne recteqz pñt ligare z soluere. Et
per dñm tm̄: uel per sanctos in qbus habitat
spūs scūs digne z recte fit remissio uel reten
tio pct̄ōrū. Fit tm̄ z per illos qui scti nō sunt:
sed nō digne uel recte. Dat eniz de⁹ bīdictio
nez digne poscēti etiā per indignū ministrū.
Q. vo hāc potestatē habeāt oēs sacerdotes
Hiero. testat sup illū locū euangelij: ubi dñs
dicit petro. Tibi dabo claues regni celorum
zē. Habēt inquit eandē iudiciariā potestatez
alij apl̄i. Habet z ois eccl̄ia in epis z pl̄byte
ris. Sed ideo petrus eā specialit̄ accepit: ut

omnes itelligāt: q̄ quicūqz ab vnitate fidei
z societate eccl̄ie se sepauerit: nec a pctis sol
ui nec celū pōt ingredi. Itez q̄ sacerdos ēt si
malus sit gr̄am tm̄ trāsfundit pro sue dignita
tis officio. Aug. ostēdit dicēs. Dictum est a
dño in numeris ad Moysen z Aaron sacer
dotes. Vos pōite nomē meū sup filios isra
el. Ego dñs bīdicā eos ut gr̄az traditio per
ministeriū ordinati trāsfūdat hoīb⁹: nec uo
lūtas sacerdotū obesse uel ꝓdesse possit: sed
meritū bīdictionē poscētis. Quāta aūt sit di
gnitas sacerdotalis officij z ordinis hic ad
uertam⁹. Dictū est de nequissimo Caypha
iter cetera. Hoc aūt a semetipso nō dixit: sed
cū ēt pōtifex anni illius ꝓphetauit: per qō
ostēdit spūm gr̄az nō ꝓsonā sequi digni uel
indigni: ſz ordinē traditiōis: ut qz̄uis aliquis
boni meriti sit: nō tm̄ possit bīdicere nisi fue
rit ordinat⁹. ut officij mysteriū exhibeat: dei
aūt est effectū tribuere benedictiōis. Hic eni
dēter ostēdit ordo nō p̄uari potestate tribu
endi gr̄am ob ministri indignitatez. Huic tm̄
Aug. sētētie videt obuiare qō ait Elici⁹. Sa
cerdotes inquit nō ꝓpria virtute bīdicūt: ſz
qz figurā chr̄i gerūt: z ꝓpter eū qui in ipsis
est plenitudinē benedictiōis tribuūt. nec so
lū is qui sacerdotiū sortitus est: ſz quicunqz
Chr̄m in seipso bēt z ei⁹ figurā gerit: per cō
uersionē bonā: sicut Moyses: idone⁹ est ut
benedictionez p̄stet. Ecce hic habes q̄ nō
solū sacerdos ſz ois in quo chr̄s habitat bīn
dictionē p̄stat. Sed alia est benedictio que
solis sacerdotibus ꝓgruit. Alia que ab oīb⁹
bonis coīter exhibetur. Deniqz illi sacerdo
tes in quib⁹ Chr̄s habitat benedictiōis ple
nitudinē tribuere dicunt̄: nō qz soli illi trāsfū
dāt gr̄az: sed qz illi soli licite z digne id agūt.
nec subditos mala vita sacerdotis ledit: si bo
na faciūt que ille dicit. Vñ Greg. Multi dū
plus vitā sacerdotū q̄z suā discutiūt in erro
ris foueā dilabunt̄: animis cōsiderātes q̄ nō
eos vita sacerdotū lederet: si būiliter bōis sa
cerdotū ammonitiōib⁹ aurez accōmodarēt.
¶ De hoc qō scriptū est in Malachia: male
dicam benedictionibus uestris.

PRemisse vo sentētie qua dicit ēt per ma
li sacerdotis ministeriū trāsfundi gratiaz
bīdictiōis: videt obuiare qō dñs per Ma
lachiā ꝓphetā malis sacerdotib⁹ cōminat.
Maledicā benedictiōibus uestris. Et alibi.
Ue bis qui viuificant aias que nō viuunt: z
mortificāt aias que nō moriunt. Si eni ma
ledicit dñs benedictiōibus eoz: z si aie quas
viuificāt nō viuūt: quō per eos gr̄a benedi
ctiōis trāsfundit? Sed illud capitulū: male
dicā zē. qdā referūt ad hereticos: qui ab ec
clesia precisi sūt: z ad excoicatos: quoz bene
dictiōes fiūt maledictiōes his qui eorum se
quūtur errores. Illud vo alterū. ſ. viuificāt
zē. super oēs illos sacerdotes exponūt: qui
absqz claue sciētie z forma bone vite ꝓsumū
t ligare uel soluere. Sed nullus officio sa
cerdotis uti debet: nisi immunis sit ab illis: que
in alijs iudicat: alioqn seipsum condemnat.
¶ Qualis debet esse iudex ecclesiasticus.

QUalē aūt oporteat esse qui alioz iudex
cōstituit Aug. describit ita dicēs. Sacer
dos cui ois offert peccatoz ante quē statuit
ois lāguoz: in nullo eoz sit iudicādus: que in
alio iudicare est ꝓmpti⁹. Judicās eni aliuz
qui est iudicādus ꝓdēnat seipz. Cognoscat
ergo se z purget in se qō alios videt sibi of
ferre. caueat ut a se ꝓiecerit qcqd in alio dā
nosuz repit. Animaduertat: q̄ qui sine pctō
est: ꝓm⁹ in illā lapidē mittat. Iō eni libera
uit peccatricē: qz nō erat qui iuste ꝓiceret la
pidē. Quō lapidaret qui se lapidādū cogno
sceret? Nullus eni erat sine pctō: in quo itel
ligit oēs fuisse reos. Nā uenialia remittebā
tur per cerimonias. Si qō ergo in eis pctm̄
erat: crimiale erat. In hoc ergo potētissimū
est crimē sacerdotū z detestabile: qui nō p̄i
us se iudicāt: z alios alligāt. Caueat spūalis
iudex sicut nō cōmisit crimē neqtie: ita nō ca
reat munere sciētie. Oporteat ut sciat cogno
scere qcqd debet iudicare. Judiciaria eni po
testas hoc postulat ut qō debet iudicare di
scernat. diligēs ergo inuestigator sapiēter iter
roget a peccatore qō forsitā ignorat: uel ue
recūdia uelit occultare. Cognito vo crimi
ne: uarietates eius nō dubitet inuestigare: z
locū z tps z cetera supra dixim⁹: qb⁹ cogni
tis assit beniuolus: parat⁹ erigere z secū on⁹
portare: z habeat dulcedinē in affectiōe: dis
cretionē in uarietate. Doceat pseuerātiam.
Caueat ne corruat: ne iuste pdat iudiciariaz
potestatē. Et si eni pnia possit ei acgrere gra
tiā: nō tm̄ mox restituat in ptātē primā. Et si
Petr⁹ post lapsuz restitut⁹ fuerit z sepe la
psis sacerdotibus reddita sit dignitatis ptās
nō tm̄ est necesse ut oīb⁹ ꝓcedat q̄si ex aucto
ritate. Inuenit auctoritas que ꝓcedit z q̄si i
perat. Inuenit auctoritas alia que nō cōce
dit: ſz uetat que scripture nō repugnāt ſz con

cordāt. Cū eni tot sint qui labunt. ut pristinā dignitatē ex auctoritate defendāt: z quasi usū peccādi sibi faciāt: recidēda est spes ista Si vo loc' est ubi ista nō concurrāt restitui pōt qui peccāt. Ex his satis perpēdit qualis debeat eē sacerdos qui alios ligat z soluit: discret'. s. z iust': aliogn mortificat sepe alias que nō moriunt. z viuificat que nō viuūt: z ita incidit in maledictiōis iudiciū. Illō autē Malachie. s. maledicā bñdictiōib' uestris: siue sup beretic̄os tñ z excoicatos: siue sup oēs sacerdotes: qui vita z scīa carētes benedicere p̄sumūt: dictuz accipiat: sic intelligi pōt: maledicā bñdictiōib' uestris: idest his que in eis bñdictiōibus possidetis: q2 faciaz ea cedere uobis in maledictionē: nō in benedictionē: q2 z si bñdicūt scīs: nō hoc faciunt ex uero corde z iō eoz bñdictio eis uertitur in maledictionē. Vel maledicā bñdictiōib' uestris: idest qō a uobis benedicīt: a me erit maledictū: q2 benedicūt inique agētib': adulanturqz peccantib': dūmodo diuites sint.

Postqz determinauit magr̄ de clauibus fm se: hic icipit determinare q2 sit hīe claues. Et diuidit in partes duas. In p̄ma ondit q sacerdotū sit claues hīe. In 2ª mouet q̄sdā dubitatiōes ꝛ hec ibi⌊ S3 nō vi q oēs rē. ⌋ z hec ps diuidit in duas. In p̄ma mouet dubitationē de clave scie. in 2ª de claue ptātis ibi⌊ Cūqz tā ꝓstet rē. ⌋ z hec ps diuidit in duas fz duas opiniones q̄s in hac dubitatione tāgit. scōa icipit ibi⌊ Alijs aūt vi rē. ⌋ z hec diuidit in tres. in p̄ma pōit opionē. in 2ª ꝓfirmat eā ibi⌊ O. vo hēat ptātē rē. ⌋ in 3ª remouet quedā que huic opioni vident eē ꝛria ibi⌊ Huic aūt Aug. rē. ⌋ Et circa hoc duo fac. Primo ponit obonē qua vi ondi q nō solis sacerdotib' usus clauiū cōpetit. 2° q malis sacerdotib' nō cōpetit: q2 utrūq; est ꝛ scōaz opionē quc va est ibi⌊ Premisse vo inie. ⌋ z circa hec tria facit. p̄mo ponit obiectionē. scōo alioz solonē ponit ibi⌊ Sed illud capl'z rē. ⌋ 3° solonē ꝓpriā ex dictis p3' colligit ibi⌊ Illud aūt mala rē. ⌋ Circa scōm duo facit. p2io pōit solonē ad auctoritatē ꝓphete inductā quā q̄dā ponūt. scōo ex incidēti q̄lis eē debeat qui recte oz ptāte clauium uti ibi⌊ Qualē aūt oporteat rē. ⌋ Qō.I.

Hic est duplex questio. P2ia de hñtibus claues. Scōa de correpti one fraterna. Circa p̄mū tria querunt. P2imo quoz sit hīe claues. Scōo qui pñt clauibus uti. Tertio in quē possit sacerdos clauib' uti.

Ad primū sic ꝓcedit. vi q sacerdos legis claues habuit. Clauis eni est sequela ordis: ſz ipi habuerūt ordinē ex quo sacerdotes dicebant. g̃ habuerūt clauē sacerdotes legales. ℂ P̄. sic supza magr̄ dicit. claues sūt due. s. scia discernēdi z potēcia iudicādi. ſz ad utrāq; auctoritatem sacerdotes legales habebāt. g̃ habebāt claues. ℂ P̄. sacerdos legalis habebat aliquā ptātē sup reliquū pplm: nō tpalē: q2 sic ptās regia nō fuisset distincta a sacerdotali. g̃ spūalē: z hec est clauis. g̃ habuerūt clauē. ℂ Sz ꝛ. claues ordinant ad apiēdū regnū celoz: qō apiri nō potuit añ chīt passionē. ergo sacerdos legalis clauē nō habuit. ℂ P̄. sacra uetis legis gr̄az nō ꝓferebāt: ſz adit' regni celestis apiri nō pt nisi per gr̄az. g̃ p illa sacra nō poterat apiri: z sic ēt sacerdos q̄ miſter eoz erat claues regni celestis nō hēbat.

ℂ Ulteri' vi q chīs nō habuerit claues. clauis eni caracterē ordis ꝓsequit ut ꝓbus dictū est: ſz chīs nō habuit caracterē. ut supza dixti. 4. dictū est. ergo nō habuit clauē. ℂ P̄. chīs habuit in sacris ptātem excellētie: ut effectū sacri sine sacralibus posset conferre: sed clauis est quoddā sacramētale. ergo nō idigebat clavi: z sic frustra eā habuisset. ℂ Sed contra est qō Apoc. 3. dicit. Qui hēt clauem David rē.

ℂ Ulteri' vi q nō soli sacerdotes claues habeāt. dicit eni Ihīs. q ostiarij inter bonos z malos hñt iudiciuz dignos recipiūt: idignos reȝciūt: ſz hec est diffō clauiū: ut ex dictis p3. g̃ nō solū sacerdotes: sed ēt ostiarij claues hñt. ℂ P̄. claues sacerdotib' dant oū per vnctionē ptātē diuinit' accipiūt: ſz reges ēt ptātez in pplm fidelē diuinitus hñt: z vnctione sctificant. g̃ nō soli hñt claues sacerdotes. ℂ P̄. sacerdotiū est ordo vni singulari psone ꝓueniēs: ſz clauē aliqñ vi hīe tota vna congregatio: q2 quedā capla excoicationē ferre pñt: qō ad ptātē clauiū ptinet. g̃ nō soli sacerdotes claues hñt. ℂ Sz ꝛ est qō Amb. dic. Hoc ius. s. ligādi z solvēdi solis sacerdotib' ꝓcessū est. ℂ P̄. per ptātē clauiū efficit aliqs medi' iter pplm z deū: ſz hoc tm cōpetit sacerdotib' qñ cōstituunt in his que sūt ad deū ut offerant dona z sacrificia pro peccatis: ut oī Heb. 5. ergo soli sacerdotes clauem habent.

Rñdeo oōz ad p̄mā. q. q̄ dā dixerūt q in veteri lege erāt claues apud sacerdotes: q2 eis erat cōmissum iponere penā pro delicto: ut dī Leuiti. 5. qō ad claues ptinere vi: ſz fuerūt tūc incōplete: nūc āt p chīm in sacerdotib' noue legis pfecte sūt: ſz hoc vi eē ꝓtra itētionē apli in epla ad Heb. 9. ibi eni sacerdotiū christi pfert sacerdotio legali: per hoc q chīs assistit pōtifex futuroz bonorū ad tabernaculū celeste introducēs per ꝓpriū sanguinē nō manufactū in qō introducebat sacerdotiū ueteris legis per sanguinē hircoz z taurorum. vnde patet q potestas illi' sacerdotij nō se extēdebat ad celestia: ſz ad figuras celestiū: z iō fm alios oōm q nō habebāt claues: sed in eis figura clauiū p̄cessit.

Ad primū g̃ oōm: q clauis regni celestis cō sequit ad sacerdotiū quo hō in celestia introducit: nō aūt talis erat ordo sacerdotij leuitici: z iō claues celi nō habuerūt: ſz claues terreni tabernaculi. ℂ Ad 2m oōz: q sacerdotes ueteris legis habebāt auctez discernēdi z iudicādi: ſz nō ut admitterēt hō ab eis iudicat' in celestia: ſz in figuras celestiū. ℂ Ad 3m oōz: q hēbāt spūalē ptātē q̄ per sacralia legalia nō a clpis: ſz ab irregularitatib' hoies purgabāt ut ad manufctm tabnaclm adit' purgato peas patēt. ℂ Ad 2am. q. oōz: q vt' aliq̄d agēdi est in istro z in per se agēte nō eodē mō: ſz in per se agēte ꝓfectius. ptās aūt clauiū qua nos habem' z aliorū sacrorū vtus est instralis: ſz in chīo est sic in per se agēte ad salutē nostrā: per auctoritatē q̄dē ingtū est de': ſz per merituz ingtū est hō. Clauis aūt de rone sua exprimit ptātez aperiēdi z claudēdi: siue aliqs aptat quasi principale

agēs siue q̄si minister: z iō in chīo opz ponere clauez: ſz altero mō q̄ sit in ei' ministris: z iō dī q hēt clauē excellētie. ℂ Ad p̄m g̃ oōm: q caracter de sua rone dic aliq̄d ab aliq̄ derivatū: z iō ptās clauiū que est in nobis a chīo derivata sequit caracterē quo chīo cōformamur: ſz in chīo nō sequit caracterē: ſz principale fozmā. ℂ Ad 2m oōz: q clauis illa quā chīs habuit nō erat sacralis: ſz sacramētalis clauis ꝓncipium.

ℂ Ad tertiū qōnē oōm: q clauis est duplex. vna que se extēdit ad ispm celū imediate remouēdo ipedimēta itroit' in celū per dimissionē pcti: z hec uocat clauis ordinis: z hāc soli sacerdotes hñt: q2 ipsi soli ordinātur pplo in his que directe sūt ad deū. Alia clauis est que nō directe se extēdit ad ispz celū: ſz mediāte milītate ecclīa per quā aliqs ad celū uadit: oū per eā aliqs excludit: uel admittit ad ꝓfectiū ecclie militantis per excoicationē z absolutionē: z hec uocat clauis iurisdictiōis in foro cāz: z iō hāc ēt nō sacerdotes hīe pñt: sic archidiaconi z clerici z alī qui excoicare pñt ut supza dcm est: ſz nō ꝓprie dī clauis celi: ſz quedam dispo ad ipsaz. ℂ Ad p̄m g̃ oōm q ostiarij hñt clauē custodiēdi ea que in tēplo māli ꝓtinent: z hñt iudiciū a tali tēplo excludēdi z admittēdi: nō q̄dē sua auctoritate iudicātes qui sint digni: uel idigni: ſz iudiciū sacerdotis exequētes: ut sic q̄dāmō executores potestatis sacerdotalis videant. ℂ Ad 2m oōm: q reges nō hñt aliquā ptātē in spūalib': z iō clauē regni celestis nō accipiūt: ſz solū in tpalib' que ēt nisi a deo non eē pōt: ut p3 Ro. 13. nec per vnctionē in aliq̄ sacro ordine ꝓsecrant: ſz excellētia ptātis ipsoz a chīo descēdere significat: z ut ipsi sub chīo in pplo chīano regnēt. ℂ Ad 3m oōz: q sic in politicis q̄ncp iudex hēt ptātē totā sic est in regno: q̄ncp aūt multi in diuersis officijs ꝓstituti: uel ēt ex equo: ut p3 in. 8. eth. ita etiaz spūalis iurisdictio pōt haberi ab vno solo: sic ab epo z a plurib' sil: sic a caplo: z sic hñt clauē iurisdictiōis nō tm clauē ordinis oēs sil. ℂ Ad 4m oōz: q mulier fm aplm est in statu subiectiōis: z iō ipsa non pōt hīe aliquā iurisdictionē spūalē: q2 ēt fm pbm in. 8. eth ic. Corruptio urbanitatis est qñ ad mulierē puenit oñiū vñ mulier nō hēt necp clauē ordis necp clauē iurisdictiōis: ſz mulieri cōmittit aliqs usus clauiū: sicut habere corruptionē in subditas mulieres ꝓpter piculū qō iminere posset: si viri mulieribus cohabitarent.

Ad 2m sic ꝓcedit. vi q ēt scti hoies nō sacerdotes usuz clauiū habeāt: absolutio eni z ligatio que fit per claues efficaciaz hēt ex merito passiōis chīi: ſz illi maxime passioni chīi ꝓformant qui per patiētiā z alias virtutes christū passuz sequunt. g̃ vi q ēt si nō habeāt sacerdotalē ordinē q possint ligare z soluere. ℂ P̄. Heb. 12. oī sine ulla cōtradictiōe qō min' est a maiori benedicīt: ſz in spūalibus fm Aug. hoc est mai' eē qō meli' eē. g̃ meliores qui. s. hñt plus de charitate pñt alios bñdicere absolvēdo: z sic idē qō p̄z'. ℂ Sz ꝛ. cui' est potētia ei' est actio fm phm: ſz clauis que est ptās spualis est tm sacerdotū. g̃ z usus ei' nō nisi sacerdotib' ꝓuenire pōt.

ℂ Ulteri' vi q mali sacerdotes usuz clauiū nō habeāt. Jo. 20. Ubi usus clauiū ap'lis tradit spūs scti donū ꝑmittit: ſz mali nō hñt spūm sctm. g̃ nō hñt usū clauiū. ℂ P̄. nullus sapiēs rex dispēsationē sui thesauri suo inimico cōmittit: ſz usus clauiū in dispēsatiōe ꝓsistit thesauri celestis regis qui est ipsa sapiētia. g̃ mali qui per pctm sūt ei' hostes nō hñt usū clauiū. ℂ P̄. Augu. dicit q sacrm gr̄e dat de' ēt per malos. ipsam vo gr̄az nō nisi per seipz uel per sctos suos: z iō remissio nez peccatorū per seipsuz facit: uel per ipsius colūbe mēbza: ſz remissio pctorum est usus clauiū. g̃ pctōres qui nō sunt colūbe mēbza usuz clauiū nō hñt. ℂ P̄. itercessio mali sacerdotis nō hēt aliquā efficaciā ad reconciliādū: q2 fm Greg. Cū is qui displicet ad itercedendū mittit irati animū ad deteriora ꝓuocat. ſz usus clauiū sit per quādā itercessionē: ut p3 in fozma absolutiōis: sicut supza dictū est. g̃ nō hñt efficacē usū clauiū. ℂ Sz ꝛ. nullus pōt scire de alio an sit in statu salutis. si g̃ nullus posset uti clauib' in absoluendo: nisi exīs in statu salutis: nullus sciret se eē absolutuz: qō est valde icōueniēs. ℂ P̄. iniqtas ministri nō pt auferre liberalitatē dñi: ſz sacerdos est solū miſter. g̃ nō pt sua malitia donū a deo trāsmissū p eū nobis auferre.

ℂ Ulteri' videt q scismatici z heretici excoicati z suspēsi z degradati usuz clauiū habeāt. sicut enim ptās clauiū depēdet ab ordie: ita z ptās ꝓficiēdi: ſz nō pñt amittere usū ptātis ꝓficiēdi: q2 si ꝓficiūt cōfectū est: q̄uis peccēt ꝓficiētes: ut supza dī. 13. dictū est. g̃ etiam nō pñt amittere usum clauiū. ℂ P̄. ois ptās spualis actiua in eo qui hēt usuz liberi arbitrij exit in actū qñ vult: ſz ptās clauiū adhuc manet in ꝓdictis: q2 cū nō dēt nisi in ordine. oportet reordinari eos qñ ad ecclīā redeūt. g̃ cū sit potētia activa pñt in actū ei' exire cū voluerint. ℂ P̄. spūalis gr̄a magis ipedit per culpā q̄ per penā: ſz excoicatio z suspēsio z degradatio sūt pene quedā. cū g̃ ꝑpter culpā nō amittat aliqs usuz clauiū. videt q nec ꝑpter ista. ℂ Sz ꝛ. Aug. dicit q ecclie charitas pcta dimittit. charitas āt est que facit ecclie vnionē. cū g̃ p̄dicti sint ab ecclie vnione divisi: vi q usuz clauiū nō habeāt in remittēdis pctis

ℂ P̄. nlls absoluit a pctō ꝛ hoc q peccat: ſz aliqs a pdcis absoloneȝ pctoz peteȝ peccat ꝛ ꝑceptū ecclie faciēs. g̃ p eos a pctō absolui nō pt: z sic idē qō ꝑ.

Rñdeo oōm ad p̄mā qōnē: q agens per se z agēs instrale in hoc differūt: q agēs instrumētale nō inducit in effectu silitudinē suā: ſz silitudinē principalis agētis. principale aūt agēs inducit silitudinē suā. z iō ex hoc aliq̄d ꝓstituit principale agēs q hēt aliquā fozmā quā in alterū trāsfundere pōt. non aūt ex hoc ꝓstituit agēs instrumētale: ſz ex hoc q est applicatū a principali agēte ad effectū aliquē inducē dū. cū g̃ in actu clauiū principale agēs sit chīs ut de' per auctoritatē: z ut hō per meritū: ex ipsa plenitudine oīne bōitatiſ in eo: z ex pfectiōe gr̄e ꝓsequit q posit in actū clauiū: ſz hō ali' nō pōt in actū clauiū sicut per se agēs: q2 nec ipse alteri gr̄az qua remittunt pcta dare pt: nec sufficiēter mereri: z iō nō est nisi sic agēs instrale. vñ z ille qui effectū clauiū ꝓsequit nō assimilat utēti clauib': ſz chīo: z ꝑ hoc q̄tūcūq; aliqs habeat de gr̄a nō pōt ptingere ad effectū clauiū nisi applicet ad hoc ut minister per ordinis susceptionem.

Ad primū ergo oōz: q sicut inter instrumētū z effectuz non exigit silitudo fm conuenientiaz in fozma: sed fm ꝓportionem instrumēti ad effectū: ita ēt nec iter instrm z principale agēs z talis silitudo est in sctis hoib' ad chīm passuz: z talis silitudo eis usuz clauiū nō ꝓfert. ℂ Ad 2m oōm: q q̄uis pur' hō nō possit alteri ex ꝓdigno gr̄az mereri: tñ vni' meritū pōt coopari ad salutē alteri': z iō duplex est bñdictio. vna que est ab ipso hoie puro sic merēte per ꝓpriū actū: z talis pōt fieri a quolibet sancto in quo christus habitat per gr̄az: z hec regrit maioritatē bonitatis ad min' ingtum mereē bi'. alia est benedictio qua homo benedicit: ut bñdictionez que est ex merito chīi istraliter alicui applicās: z q̄tū ad

hanc requirit maioritas ordinis: ⁊ non virtutis.
¶ Ad 2ᵃᵐ.q.odm: q sic participatio forme que est idu cēda in effectu nō facit instrm: ita nec subtractio talis forme tollit usuz instrī: ⁊ ideo cū hō sit trn instrāl' agēs in usu clauiū q̄tūcūq; per pctm sit gra ꝑuat⁹ per quā fit remissio pctōz: nullo trn mō ptiuatur usu clauiuz.
¶ Ad ꝑmū g odz: q donū spūs scti exigit ad usū cla uiū: nō ut sine quo fieri nō possit sz qz sine eo icōgrue fiat ex pte utētis q̄uis subiacēs se clauib⁹ effectū clauiū ꝓsequat. ¶ Ad 2ᵐ odz: q rex terren⁹ in thesauro suo defraudari ⁊ decipi pōt: ⁊ ideo hosti dispēsatio nē ei⁹ nō cōmittit: sz rex celestis defraudari nō pt: qz totū ad ipsi⁹ honorē cedit ēt q aliq clauib⁹ male utū tur: qz nouit ex malis bona elicere: ⁊ per malos etiaz multa bona facē: ⁊ ideo nō est sile. ¶ Ad 3ᵐ odz: q au gu. loquit de remissiōe pctōz. fm q scti hoies coope rant ad ipaz: nō ex vi clauiū: sz ex merito cōgrui: ⁊ ideo dic q ēt per malos sacra mistrat: ⁊ iter alia sacra etiā absolo que est usus clauiū cōputari oz: sz per mēbra colūbe. i. per sctōs hoies fac remissionē pctōz. inq̄ tū eoz. itercessiōib⁹ pctā remittit: ul' pt dici q mēbra colūbe noiat oēs ab eccl'ia nō pcisos. qui eni ab eis sa cramēta recipiūt gra ꝓsequunt: nō aūt qui reciptunt ab illis qui sūt ab eccl'ia pcisi: qz hoc ꝓsilo peccāt excepto baptismo quē in casu necessitatis licet ēt ab excoi cato recipe. ¶ Ad 4ᵐ odm: q itercessio quā sacer dos malus ex ꝑa ꝓsona fac nō hēt efficaciā: sz illa quā fac ut minister eccl'ie hēt efficaciā ex merito chīi: utro q trn mō oz itercessio sacerdotis pplo sbiecto ꝓdesse
¶ Ad 3ᵃᵐ.q.odz: q i oib⁹ ꝓdictis manet clauiū ptās q̄ tū ad eēntia: sz usus ipedit ex defectu māe: cū eni usus clauiū plationē in utēte reḟat respectu ei⁹ in quē uti tur: ut supza dictū est: ꝑa mā in quā exercet usus cla uiū est hō subdit⁹: ⁊ qz per ordinationē eccl'ie vn⁹ sb dit alteri: ideo ēt per eccl'ie ꝓlatos pt subtrahi alicui il lequi erat ei subdit⁹. vn cū eccl'ia hereticos ⁊ scisma ticos ⁊ alios hi⁹ priuet subtrahēdo subditos ul' sim plicit vel q̄tū ad aliqd: q̄tū ad hoc quo ꝑuati sūt nō pñt usuz clauiū hīe. ¶ Ad ꝑm g odz: q mā sacri eu charistie in quā suā ptātē exercet sacerdos nō est hō sz panis tritice⁹: ⁊ in baptismo hō simplr. vn sic si sub traheret heretico panis tritice⁹ ꝓficere nō posset: ita nec si subtrahat ꝓlatio absoluere poterit: pōt trn bap tiçare ⁊ ꝓficē q̄uis ad sui dānationē. ¶ Ad 2ᵐ odz: q ꝓpositio hēt ueritatē qn nō deest mā: sic est in ꝓpo sito. ¶ Ad 3ᵐ odm: q ex ipsa culpa nō subtrahit mā sicut per aliquā penā. vn pena nō ipedit per ꝓtrarietā tem ad effectum inducendū: sed ratione dicta.

Ad 3ᵐ sic ꝓcedit. vi q sacerdos possit uti clauē quā hēt in quēlibet hoiez. ptās eni clauiū in sacerdotes descēdit ex illa dni auctoritate qua dic Accipite spūm sctm: q̄z remiseritis pctā remittunt eis: sz illō ideterminate dixit de oib⁹. g hīs clauē ide terminate pōt ea uti in q̄slibet. ¶ Ꝑ. clauis coꝛpalis que apit vnā serā apit oēs alias eiusdē modi: sed oē pctm cuiuslibet hois est eiusdē rōnis obstaculū respe ctu itroit⁹ celi. g si pōt vnū hoiez sacerdos per clauē quā hēt absoluere: poterit ⁊ q̄slibet alios. ¶ Ꝑ. Sa cerdotiū testi noui est pfecti⁹ q̄ veteris: sz sacerdos veteris testi poterat uti sua ptāte quā hēbat discernē di iter lepzā ⁊ lepzā idifferēter in oēs. g multo fortī⁹ sacerdos euāgelic⁹ pōt uti sua ptāte in oēs. ¶ Sz ꝑ est: qō dz. 16. q. j. Nulli sacerdotū licet prochianū al teri⁹ absoluere aut ligare. g nō q̄libet pōt quēlibet ab soluere. ¶ Ꝑ. Iudiciū spuale oz eē ordinati⁹ q̄ tem porale: sz in iudicio tpali nō oz q̄libet iudex quēlibet iudicare. ergo cū usus clauiū sit iudictum quodda nō pōt sacerdos quilibet sua clauī in quemlibet uti.
¶ Ulteri⁹ vi q sacerdos nō possit sp suū subditū absol uere: sicut eni aug. in lra dic. Nullus officio sacerdo tis uti dz nisi ꝛmunis ab illis sit que in alīs iudicat: sz q̄nq; ptigit q sacerdos est ꝓticeps crimis qō subdit⁹ suus cōmisit: sic cū mulierē subditā cognouit. g vi q nō possit sp in suos subditos ptāte clauiū uti. ¶ Ꝑ. per ptātē clauiū hō ab oib⁹ defectib⁹ curat: sz q̄nq; alicui pctō annex⁹ est irregularitatis defect⁹: uel ex coicatiōis ſnia a qua simplex sacerdos liberare non pōt. g vi q nō possit uti clauiū ptāte in illos qui tali bus irretiti sūt. ¶ Ꝑ. sacerdotū nr̄i iudiciū ⁊ ptās p iudiciū ueteris sacerdotij figuratū est: sz miorib⁹ iudi cib⁹ fm legē nō oia cōpetebat discutere: sz ad supiores recurrebāt: ut dī Exo. 25. Siqd oztū fuerit inter uos qōnis ⁊c. g vi q nec saecerdos de grauibus pctis possit subditū suū absoluere: sz debeat ad supiorē re mittere. ¶ Sz ꝑ. cuicūq; cōmittit ꝓcipale cōmittit ⁊ accessoriū: sz sacerdotib⁹ cōmittit q subditis suis eucharistiā dispēsent ad quā ordinat absolutio a pec catis qbuscunq;. g sacerdos ab oib⁹ pctis pt subditū suū absoluere q̄tuz est de clauiū ptāte. ¶ Ꝑ. gra oē pctm tollit q̄tūcunq; sit parua: sed sacerdos sacramē ta dispēsat quib⁹ gra dat. g q̄tum est de potestate cla uium de omnibus peccatis absoluere potest.
¶ Ulteri⁹ vi q aliq nō possit uti clauib⁹ in suū supi orē. act⁹ eni sacralis q̄libet reḟit ꝓpria mām: sz ꝑa mā usus clauiū: ut dcm est: est ꝓsona sbiecta. g in eo q nō est subdit⁹ nō pōt clauib⁹ sacerdos uti. ¶ Ꝑ. ec cl'ia militās imitat triūphātē: sed in celesti eccl'ia iferioz āgelus nunq̄ purgat: aut illuminat: aut pfic supio rē. g nec aliq sacerdos iferioz pt uti actiōe hierarchi ca que est per absolutionē in supiorē. ¶ Ꝑ. iudicium ꝓsē e oz eē ordinati⁹ q̄ iudiciū exterioris fori: sed in exteriori foro iferioz nō pt excoicare: aut absoluere supiorē. g vi q nec in foro pnali. ¶ Sz ꝑ. supioz p lat⁹ ēt circūdat⁹ est ifirmitate: ⁊ ptigit ipm peccare: sz remediū ꝑ pctm ē ptās clauiū. g cū ipe nō possit in seipsum uti clauē: qz nō pōt esse sil' iudex ⁊ reus: vi q possit iferioz in ipm clauis ptāte uti. ¶ Ꝑ. absolutio que fit per vtutē clauiū ordinat ad pceptionē eucha ristie: sz iferioz pōt supiori eucharistiā dispēsare si pe tat. g ⁊ clauiū ptāte in ipm uti si se ei subiecerit.

Rñdeo dom ad ꝓmā. q. q ea que circa singula ria opari oz nō eodē mō oib⁹ compe tūt. vn sicut post gnālia medicine pcepta oz adhibe ri medicos qb⁹ pcepta ulia medicine singulis infirmis fm q debēt aptent: ita in q̄libet pticipatu pter illum qui ul' pcepta legis tradit: opz eē aliq⁹ qui ea singu lis fm q debēt adaptēt: ⁊ pp hoc ēt in celesti hierar chia sub ptātib⁹ qui indistincte ꝓsunt ponunt ꝓncipa tus qui singulis ꝓuincīs distribuunt: ⁊ sub his āgeli qui singulis hoib⁹ in custodiā deputant: ut ꝑz ex his que dī. 20. dicta sūt in. 2. li. vn ⁊ ita dz eē in ꝓlatione eccl'ie militātis: ut apud aliquē eēt ꝓlatio idistincte in oēs: ⁊ sub hoc essent alq qui sup diuersos distinctā po testatē acciperēt: ⁊ qz usus clauiū reḟit aliquā ꝓlati onis ptātez per quā ille in quē usus clauiū coicat effi cit mā ꝑa illi⁹ act⁹: ideo ille qui hēt idistinctā ptātē sup oēs pōt uti clauib⁹ in quēlibet: illi aūt qui sub eodez distictas ptātes acceperūt: nō in quoslibet pñt uti cla uib⁹: sz in eos trn qui in eis sortē uenerūt: nisi in necessitatis articulo ubi nemini sacramēta sunt denegāda.

Ad ꝑmū g odm: q ad absolonē a pctō reḟit duplex ptās. s. potestas ordinis ⁊ potestas iurisdictiōis. ꝑma q̄dē potestas est equali ter in oib⁹ sacerdotib⁹: nō aūt scda: ⁊ ideo ubi dns Jo. 20. dedit oibus apl'is coiter ptātez remittēdi pecca ta: itell'r de ptāte que ꝓsequit ordinē. vn ⁊ sacerdoti bus q̄n ordinant illa ẏba dicunt: sz petro dedit singu lariter ptātez remittēdi pctā. Matth. 16. ut itelligat q ipse ꝑe aliis hēt ptātez iurisdictiōis. ptās aūt ordi nis q̄tuz est de se se extēdit ad oēs absoluēdos: ⁊ ideo ideterminate dns dixit. Quecz remiseritis pctā: itel ligēs trn q usus illi⁹ ptātis eē deberet pſuppolita po testate petro collata fm ipsi⁹ ordinationē. ¶ Ad 1ᵐ odz: q et clauis mālis nō pt aplre nisi ſerā ꝑpriā: nec alig vt⁹ actiua pōt agere nisi in māz ꝑpriā. ma aūt ꝑa ptātis ordis efficit aliq⁹ per iurisdictionē: ⁊ ideo nō pt aliq⁹ claue uti ad eū in quē iurisdictio nō dat. ¶ Ad 2ᵐ odm: q ppl's ilr' vn⁹ ppl's erat: ⁊ vnū trn tēplū ha bebat. vn nō oportebat sacerdotū iurisdictiones distī gui: sic in eccl'ia in qua ꝓgregāt diuersi ppli ⁊ natiões.
¶ Ad 2ᵃᵐ.q.odz: q ptās ordis q̄tū est de se extēdit se ad oīs pctā remittēda: sz qz ad usuz hui⁹ ptātis: ut dī ctū est: reḟrit iurisdictio que a maiorib⁹ in iferiores descēdit: nō pōt supioz aliq sibi reseruare in qb⁹ iudi ciū iferiori nō cōmittat: alās de quolibet pctō pōt sim plex sacerdos iurisdictionē hīs absoluere. Sūt aūt quinq; casus in qb⁹ opz q simplex sacerdos ad supio rē penitētē remittat. Prim⁹ est qn est solēnis iponē da pnia: qz ei⁹ minister ꝑpri⁹ eps est: ut supza dī. 14. di ctū est. Scōs est de excoicatis qn iferioz casu dz nō pōt absoluere. Tertī⁹ qn iuenit irregularitatē ꝛctaz pro cui⁹ dispēsatiōe dz ad supiorē remittē. Quartus de icēdiarijs. Quint⁹ qn est ꝓsuetudo in aliq episco patu q enormia crimina ad terrorē eꝑo reseruant: qz ꝓsuetudo dat uel aufert in talib⁹ ptātez. ¶ Ad ꝑm g dom: q in tali casu: nec sacerdos deberet audire ꝓfes sionē mlieris cū qua peccauit de illo pctō: sz deberet ad aliū remittere: nec illa deberet ei cōfiteri: sz deber ret licētiā petere ad aliū eūdi: uel ad supiorē recurrē si ille licētiā denegaret: tū ꝑpter periculū: tum qz est minoz uerecūdia: si trn absolueret absolutū eēt: qo eni Aug. dicit q nō dz eē in eodē crimine: itelligēdū est fm ꝓgruitatē: nō fm necessitatē sacri. ¶ Ad 2ᵐ odz: q pnia ab oib⁹ defectib⁹ culpe liberat: nō aūt ab oi bus defectib⁹ pene: qz adhuc post pactā pniaz de ho micidio aliq⁹ remanet irregularis. vn sacerdos pōt de crimine soluere ⁊ ꝓ⁊o pena amouēda ad supioreꝛ remittere: nisi in excoicatione: qz absolutio ab ipa de bet ꝓcedere absolutionē a peccato: qz q̄diu aliquis est excoicatus non pōt recipere aliq⁹ ecclesie sacm.
¶ Ad 3ᵐ odz: q rō illa ꝓcedit q̄tū ad hoc in q̄bus sibi superiores potestates iurisdictionis reseruant.
¶ Ad tertiā qōnē odm: q ptās clauiū q̄tū est de se extēdit se ad oēs: ut dictū est: sz q in aliquē sacerdos nō possit potestate clauiū uti: ptingit ex hoc q ei⁹ ptās est ad aliq⁹ spāliē limitata. vn ille qui limitauit pt ex tendere in quē uoluerit: ⁊ ꝑpter hoc ēt pōt sibi dare potestatē in seipz: q̄uis ipse in seipsuz uti clauiū pote state nō possit: qz ptās clauiū reḟrit ꝓ⁊o mā aliq⁹ sub iectū: ⁊ ita alīi: sibiipsi eni aliq⁹ subiectus eē nō pōt.
¶ Ad ꝑm g dom: q q̄uis eps quē simplex sacerdos absoluit sit supioz eo simplr: trn est iferioz eo inq̄tū se ei ut pctōrez sacerdoti subiecit. ¶ Ad 2ᵐ odm: q in angelis nō pōt accidere aliq⁹ defect⁹ rōne cui⁹ iferi orib⁹ suis supiores subdant: sic accidit in hoib⁹: ⁊ ideo nō est sile. ¶ Ad 3ᵐ odz: q iudiciū exteri⁹ est fm ho mines: sz iudiciū ꝓfessiōis est quo ad deū apud quem reddit aliq⁹ minoz ex hoc q peccat: nō ät apō hoiuz

ꝓlatiões: ⁊ ideo in exteriori iudicio sicut nullus in seipso sniam dare pōt excoicatiōis: ita nec alteri com mittere uel se excoicare: sz in foro ꝓscie pōt alteri cō mittere suā absolutionē qua ipse uti nō possit. Uel di cendū q absolutio in foro cōfessiōis est ꝓncipaliter ptās clauiū: ⁊ ex ꝓnti respicit iurisdictionē: sz excoi catio respicit totaliter iurisdictionē: q̄tū aūt ad pote statē ordinis oēs sunt eq̄les: nō aūt q̄tum ad iurisdi ctionē: ⁊ ideo nō est sile. Qō. II.

Tende querit de cozreptiōe fraterna. Et circa hoc querunt tria. ꝑmo q̄d sit. 2° cui⁹ sit. 3° de mō ⁊ ordie ipi⁹.

Ad ꝑmū sic, ꝓcedit. vi q male assigne tur quedā diffinitio de cozreptiōe fraterna data. cozreptio fraterna est ad admonitio fratris de emēdatiōe delictoz fraīna cha ritate. admonere eni vi eē idē qō ad mētē reducere: ⁊ sic nō est nisi oblitoz: sed cozreptio fraterna nō est tm de pctis oblitis. g male ponit in diffōne ei⁹ admo nitio. ¶ Ꝑ. cozreptio in quādā violētiā sonat: qz idē vi eē cozripe q sil' rape. g cū admonitio in quādā le uitatē sonet: vi q cozreptio nō sit admonitio. ¶ Ꝑ. ei⁹ videt eē cozreptio cui⁹ est cozrigere: sz hoc est soli us dei: cū cozrigere dicat sil' regere qō soli⁹ dei est: ut ꝑz ꝓuer. 16. Dois est ꝑparare aiaz: ⁊ dei est dirige re gressus suos. g nō debuit dicē q sit fratris. ¶ Ꝑ. admonitio vi ptinere ad aliq faciēdū uel euitādū: sz emēdatio delictoz ptinet ad aliq factū iā ul' omis sum. g vi q cozreptio nō possit eē de emēdatiōe ad monitio. ¶ Ꝑ. que grauiora sūt magis idigēt emen datiōe: sz trāsgressiões sūt grauiores omissiōibus in gñe loquēdo. cū g noie delicti iporteē omissio. noie aūt pcti trāsgressio: ut in. 2. li. di. 42. dictū est. vi q ma gis debeat dici de emēdatiōe pctōz q̄ delictorum.
¶ Ꝑ. fraterna cozreptio videt eē opus iustitie: ut ꝑz fm glo. Rab. Matth. 18. sup illud. Si peccauerit in te ⁊c. dicit eni peccātez ꝛelo iustitie cozrigam⁹: ⁊ pe nitēti viscera misericordie pandam⁹. g deberet dice re ex iustitia ꝓcedens magis q̄ ex charitate.

Rñdeo dōz ad hoc q hō recte gradiat in via salutis tria sūt ei ipēdēda ab eo q ipsi⁹ curā gerit. ꝑmo ut in finē rectū ordiet. ⁊ q̄tū ad hoc dī supioz iferiorē sibi cōmissū dirigere. scōo ut ei cau telā adhibeat ne a via ad finē ducēte discedat: ⁊ q̄tū ad hoc dī eū regere. tertio ut si ptingat eū discedē q ad viā rectā reducat: ⁊ q̄tū ad hoc dī ipm cozrigere. q̄nq; q̄dē ut rectitudo iustitie fiat ab eo: qn. s. ille qui deliquerat emēdat ex cura sibi ipēsa. q̄nq; aūt ut rectitudo iustitie de eo fiat per penas inflictas: ēt si ille nō cozrigat ex pte sua: sz aliq⁹ a via rectitudis discedēs ouplr pt ad viā rectitudis reduci fm phm in. 10. ethi. vno mō per timorē turpis: aut odiū ipsi⁹: ut cuz q̄s turpitudinē pcti abhominat: ⁊ cōfusionē exinde pñtez. aliomō per timorē ⁊ odiū tristis: sic cū qui ꝑ pter penas illatas ꝓ⁊o pctis uel q̄s timet iferri resilit a pctō: ⁊ qz iste scōs modus est cū q̄dā violētia. ideo cor reptio dī q̄si usq; ad rectitudinē ꝓducēs. sz prim⁹ mo dus ꝑe dī cozrectio. illa eni rapi dicunt que subito au ferunt. vn ēt syllaba cozripi dī que raptim ⁊ q̄si subi to ꝓnūciat: ⁊ ꝑpter hoc q̄n hō ex hoc solū q ei turpi tudo pcti ostēdit: ⁊ ad meliora q̄s eū hortat ipse per se ad viā rectitudinis reuertit: cozripi dī: ex quo pa tet q scōs modus solis ꝓlatis cōpetit: quorū ẏba viz coactiua hīt per inflictionē penaꝝ. sz ꝑmus modus ꝓlatiōis ordinē nō reḟrit: q̄uis ēt ꝓlatiōis ordo ipz reḟrat: qz scōs modus adhiberi nō dz: nisi ubi ꝑmus

locuz nō habet ēt a p̄latis: ꝛ iō correptio qñ p̄ter ordinē p̄latiōis fit uocat fraꝛna: que in p̄dicta assignatiōe notificat per tria que ibi ponunt. ſ. act⁹ ipe cū dicit. Admōitio fris. finiſ cū dic. De emēdatiōe delictorū p̄ncipiū cū dicit. Fraterna charitate p̄cedens.

Ad primū g̃ dōz: q̄ aliq̃s pōt reduci ad mētē suā dupl̄r. vno mō q̄tū ad cognitionē ſpeculatiuā. alio mō q̄tū ad cognitionē p̄actica que per ignorātiā electiōis itercipit: ꝛ sic dupl̄r aliq̃s ad mētē reducit. vno mō cū coactiōe q̃dā: ul factiꝫ sic cū q̃s punit: uel vbis hñtib⁹ viz coactiuā: sic cū aliq̃d alicui p̄cipit: ꝛ hoc ad correctēdū ptinet. Alio mō per ꝟba tm̄ que viz coactiua nō hñt: ꝛ talia ꝟba admonitoria oñr: ꝛ iō cū hic modus ad correctētē ptineat correptio nihil est aliud q̄ admonitio ꝛ eiusdez potētie act⁹ est admonitio cui⁹ est iperiū. ¶ Ad 2m dōm: q̄ correpe dī a rapiēdo q̄tū ad hoc q̄ statim ꝛ subito rapina exercet: nō aūt ingtū rapia hēt aliquā violētiā nisi q̄tū ad hoc q̄ correptēs a sua uoluntate qua peccauit auertere peccātē nitit: ꝛ sic aliq̃d est ibi silē violētie fm q̄ id qō est p̄riū uolūtati violētuz dī. ¶ Ad 3m dōz qō iā ex dictis pz: q̄ alicui⁹ pōt ee correpe cui⁹ nō est correre: ſz ois cui⁹ est correre ēt est dirigere siq̃dē dirigere ipoztet solū ordinationez alicui⁹ in finē. si aūt ipoztet p̄ductionē ad finē sic soli⁹ dei est: q̄ ei⁹ soli⁹ est ipedimēta auferre: ut aliq̃s ad finē nō ipedit⁹ pueniat. ¶ Ad 4m dōm: q̄ de pctō p̄terito pōt ee aliq̃s act⁹ p̄ns uel futur⁹: ꝛ iō q̃uis emēdatio sit de pctō p̄terito: tn̄ ipsa emēdatio aliq̃n pōt esse faciēda ad hoc: ꝛ iō de ipsa emendatione potest ee admonitio: ut dicat emēdatio reuersio pctoris ad statū recte opatiōis que est correptiōis finis. ¶ Ad 5m dōz: q̄ nullus mouet ex odio uel timore turpis: nisi ille cui iā iest aliq̃lit uolūtas pulchri ꝛ boni: ꝛ iō cū correptio p̄cedat ex hac ꝛia, ut dcm̄ est, p̄. illi cōpetit ut correpiat qui hēt p̄positū boni. a quo tn̄ uel p̄p̄ ignorātiā uł p̄ aliquā delidiā auertit: ꝛ iō magis p̄ respicit omissionē: que ēt in ipla trālgressiōe ꝓsiderari pōt: q̄ trālgressiōis puersitatē: ꝛ p̄ hoc ꝓueniēti⁹ dī delictoꝝ q̄ pctōꝝ. ¶ Ad 6m dōz: q̄ in hoc q̄ aliq̃s peccat ledit iustitia ꝛ ledit peccās: ꝛ fm hoc ille qui peccātē arguit duo pōt attēdere. ſ. ad lesionē iustitie: ſz hoc p̄ est eius cui cōmissa est custodia iustitie que est cōe bonū. ſ. p̄lati qui est p̄sona publica: ꝛ itez ad lesionē peccātis: ꝛ hoc est p̄ ei⁹ cui cōpetit defectib⁹ ei⁹ subuenire: ꝛ q̄ hoc est p̄priū amicitie que ſz pbm in. 9. eth. magis subuenire fac amico in dānis ꝟtutū q̄ in dānis exteriorū rerū: iō directe pertinet ad charitatē. vñ q̃uis correctio sit act⁹ iustitie: tn̄ correptio est act⁹ charitatis siue misericordie. q̄ tn̄ bonus p̄iuatū dz ad bonū publicū ordinari: sic ad finē: iō ēt corripiēs ex charitate ad lesionē iustitie aliquo modo respicit: ꝛ fm hoc intelligenda est glo. inducta.

Ad 2m sic p̄cedit. vī q̄ nō quilibet ex p̄cepto ad correptionē fraternā teneat. dīc enī Diero. sacerdotes studeāt illud euāgelicū iplere. Si peccauerit in te frater tuus ꝛc. g̃ vī q̄ soli sacerdotes ad hoc teneant. ¶ p̄. q̃uncq̃ aliquē correpit curā illius gerit: sed soli p̄lati tenent ex p̄cepto curā de subditis hīe. g̃ soli ipi tenent ex p̄cepto ad correptēdū. ¶ p̄. ad p̄cepta obligat aliq̃s ſp: ad p̄silia aūt nō nisi in aliq̃ casu ſpāli. ſz ad correptēdū nō obligat aliq̃s nisi in casu necessitatis: alꝰ oportet hoiez oīa negocia sua dimittere ut correptioni ꝓsisteret: cū q̃tidie correptēdi occurrāt. g̃ correptio fraterna nō cadit sub p̄cepto: sed sub p̄silio. ¶ p̄. hō ꝓpt uotū religiōis nō absoluit a p̄ceptis del. si g̃ hō q̃libet ex p̄cepto teneret fratrem correpe. videt q̄ religiosi debeāt de claustro suo exire ad correptēdū ſeculares delinquētes: q̄ falluz est: q̄ sic religiōis obseruātia piret. ¶ p̄. hō nō dz exciare sibi odiū p̄rimi: q̄ Hzeg. dīc. Nō est timēdū ne his qui arguit ꝓtumelias iferat: ſz timēdū ne tractus ad odiū deteriꝰ fiat. ſz frequēter ex correptiōe odium gīnat: q̄ ꝟitas odiū parit. g̃ nō tenet hō ad correptēdū. ¶ p̄. ibi dz hō correpe ubi hēt arbitriū. sicut dīc glo. Matt. 18. sup illud. Si peccauerit in te ꝛc. si ens in deū peccauit nō est nr̄i arbitriū. cū g̃ oē pctm̄ sit in deū: nō possum⁹ de pctō correpe. ¶ Sz ꝫ sup illō Matth. 18. Si peccauerit in te ꝛc. dīc glo. Ita peccat qui frez suū peccare videt ꝛ tacet: sic qui peccāti nō indulget. ſz ad idulgēdū peccāti oēs ex p̄cepto charitatis tenent. g̃ ꝛ ad correptēdū deliquētes. ¶ p̄. elyne ſpūales sūt magis necie q̄ corporales. ſz elemosyna corporalis est sub p̄cepto: ut sup̄ dī. iꝯ. dcm̄ est. g̃ correctio peccātiū cū sit ſpūalis elemosyna: ut ibi dcm̄ est.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ pctōꝝ correpies nō peccet. ſ. Jo. ſ. Si dixerim⁹ q̄ pctm̄ nō hēmus nosipsos seducim⁹. si g̃ peccatoris nō est correpe: null⁹ poterit alterꝝ correpere. ¶ p̄. null⁹ pp pctm̄ excusat ab obseruatiōe p̄cepti. g̃ pctōr tenet ad correptēdū cū sit in p̄cepto: ꝛ si nō correpiat peccat. si g̃ peccādo correpet eēt pplex⁹ qō est icōueniēs. ¶ p̄. elemosyna corpalis est min⁹ necessaria q̄ ſpūalis. ſz pctōr dās elyną corpalē nō peccat. g̃ nec correptēdo: cū correptio sit ſpūalis elyna: ut dcm̄ est. ¶ p̄. mai⁹ est docere sacrā ſcripturā q̄ aliquē ſingulariter admonere: q̄ hoc cuiuslibet est: sed nō illud: ſz ut q̃dā dicūt docens sacrā ſcripturā non peccat q̄uis in pctō existat. g̃ multo min⁹ correpies ex charitate frez peccat: q̄uis ipe in pctō existat. ¶ Sz ꝫ. dcunq̃ aliquē correpit quodāmō ipm iudicat: ſz qui iudicat in altero qō cōmisit seipm ꝓdēnat: ut pz Ro. 2. g̃ peccatoꝝ correptēdo alterū peccat. ¶ p̄. pbs dicit in. 10. eth. q̄ sermones qui sūt de morib⁹ cū dissonāt his que vident fm sensum in eo qui eos dicit cōtenunt ꝛ ueritatē interimūt: ſz in pctōre qui correpit alterū de pctō ea que vident de ipso ad sensum dissonāt sermonib⁹. g̃ interimit ingtū in se est ueritatem. sed hoc est pctm̄. ergo talis correpiendo peccat.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ aliq̃s nō teneat correpe p̄latū suū. Hal. 2. sup illō. Jn factē ei⁹ restiti. dīc gl. ut par. g̃ si par non fuisset nō potuisset eū correpe: ꝛ ita vī q̄ fraꝛna correptio nō se extēdat ad p̄latos. ¶ p̄. Dio. in epl̄is suis arguit Demophilū monachū de hoc q̄ sacerdotē correpuerat q̄ erat eo supioꝛ. g̃ frna correptio nō se extē dit ad supiores. ¶ p̄. 2. Reg. 6. Oça legit pcussus a dño: q̄ arcā tetigit: ſz per arcā significabat p̄lat⁹. per Oça subdit⁹. g̃ peccat si⁹ dit⁹ correpiēdo p̄latū. ¶ p̄. Hzeg. dicit in pastorali. Admonēdi sūt subditi: ne p̄positoꝝ suoꝝ vitā temere iudicent: sic̄d eos fortasse agere reprehēsibile vidēt. g̃ vī q̄ sit temeritatis p̄latū arguere deliquētē. ¶ p̄. Hzeg. dīc. Sctoꝝ vitā correpe nō plumat nisi de se meliora sētit: ſz hoc vī ee p̄suptuosuz q̄ hō de se sētiat meliora q̄ de p̄lato suo. g̃ nō sūt correpiēdi. ¶ Sz ꝫ. correptio frna cū sit ſpūalis elyna op⁹ mīsericordie est: ſz misericordia maxie p̄lato debet qui in maxio pic̄lo ꝓstitut⁹ est. vñ aug. dīc in regla. Nō solū aūt urī: ſz ēt ipi⁹. ſ. p̄lati misḗrimi qui inf uos q̄to in loco supiori tāto in piculo maiori ꝟsat. g̃ correptio frna se extēdit ēt ad p̄latos. ¶ p̄. Eccl. 17. dicitur. Quia deus mādauit vnicuiq̃ de proximo suo, sed p̄latus noster proximus est. ergo cum correpere debemus si delinquat.

Rñdeo dōm ad p̄mā. q. q̄ per legis dine p̄cepta hoies sufficiēter in hac vita ordinant. sic aūt in exercitu: ut pbs dicit in. ii. meta. est duplex ordo. vn⁹ quo rot⁹ exercit⁹ ad ducē ordinat. ali⁹ quo ſinguli de exercitu ordināt adiuicē: ita ꝛ in ꝙuersatiōe hui⁹ vite ciuz que in aliq̃ coitate ꝓgreganť: est duplex ordo. vn⁹ ad p̄latū. ali⁹ ſinguloꝝ adiuicē. vñ uterq̃ ordo dz p̄cepto dine legis ſtitui. ordo aūt p̄lati ad subditū ꝓsistit in hoc ut oēs subditi ad bonuz cōe q̄ p̄lat⁹ itēdē dz itēdāt: ꝛ q̄ p̄lat⁹ eos ad hoc dirigat. ordo aūt ſinguloꝝ adiuicē est ut vnuſq̃sq̃ alti auxiliū p̄beat ad bonū suū ꝓsequēdū. vñ sic p̄lat⁹ ex p̄cepto i cūbit ut subditoꝝ curā gerāt. ꝛ subditis ut p̄latis obediāt: ita ꝛ coeq̃libus adiuicē ut sibi inuicē auxiliū ferāt: nō solū in corpalib⁹: ſz ēt in ſpūalib⁹ magis: ꝛ iō cū maximū auxiliū hoi p̄ correptionē in ſpūalib⁹ adhibeat: p̄ceptuz dine legis ad hoc se extēdere debet.

Ad primū g̃ dōz: q̄ Diero. loquit de correpti one cui adiūgit correctio: qō pz ex hoc qō ſubtūgit. Que est enī misericordia p̄cere vni ꝛ oēs in discrimē adducē: ꝛ talꝫ correptio solū p̄latis cōpetit. ¶ Ad 2m dōz: q̄ curā alicui⁹ aliq̃s ſimpl̄r hīe pōt: ꝛ fm q̄d. ſimpl̄r q̄dē curā alicui⁹ hēt: cui⁹ dispōni totū regimē vite ipsi⁹ subdit: q̄. p̄uidētia ꝛ cura respicit ordinē ad finē ad quē hō per totā vitā suā itēdit. ꝛ sic curā alteri⁹ nō hēt aliq̃s nisi p̄lat⁹ qui hēt p̄ hoc ſup subditū iperiū: ſz fm q̄d q̄tū ad aliq̃d ut ad ſubueniēdū in aliq̃ ꝑticulari casu q̄libet hēt curā alteri⁹: q̄ vnicuiq̃ mādauit de⁹ de ꝓximo suo. Eccl. 17. ꝛ fz aplm. ſ. Coz. 12. Per se iuicē ſollicita sunt mēbra. ¶ Ad 3m dōz: q̄ ēt p̄cepta affirmatiua nō obligant ad ſp. q̃uis ſp obligēt: ꝛ iō ad illud ad qō in aliq̃ casu iplēdū obligamur: ꝛ nō in alio: nō est ꝓsiliū ſz p̄ceptū q̄ ꝓsiliū nunq̃ obligat: nisi per hoc qō in p̄ceptū trāsit ex aliq̃ accītī. tps aūt ad qō obligat est cū deliquēs occurrit ipsi corripiēti ꝛ corripi pōt cōmode: ꝛ ſpat emēdatio: ꝛ nō est ali⁹ cui ex officio icūbat correpe: uel si ille cui incūbit negligēs appeat in corrigēdo. si enī nō ſparet emēdatio: ſz magis deterioratio pp ipa tiētiā corrigēdi excusaret a p̄cepto. ſilr si p̄lat⁹ diligēs appareret ad corrigēdū subditū suū. ¶ Ad 4m dōz: q̄ q̄dā dicūt q̄ monach⁹ nō dz exire claustrū ut corripiat deliquētes: q̄ uacat opi meliori. ſ. p̄teplatiōi. sed hoc nō vī uez. q̄ ēt aliq̃s a cōtēplatiōe abstrahit: ut saluti ꝓximoꝝ ſubueniat: ꝛ iō dz q̄ si monacho oppotunitas correpiēdi aduenerit ipe ēt correpe tenet: sed nō tenet querē delinquētē exiēs claustrū: aut ordinis ſui statuta frāgē: ne ipse in piculū icidat a quo alīū liberare tenet. ¶ Ad 5m dōz: q̄ ſp vitādū ē ne ex correctiōe seq̃tur odiū ex nr̄a culpa. ſ. ex idiscreta correptiōe. si aūt ad odiū ꝓueet exā deberet ad delectationē icitari: nō est curā dū: p̄cipue qñ ei⁹ pctm̄ in dānū alioꝝ ꝟgit: ul ēt dānū sequēs uel pctm̄ ipz est grauī⁹ odio qō in nos excitam⁹: ul qñ ſpam⁹ q̄ odiū paulati tepescet: ꝛ tn̄ correptio sequit: q̄ sic dicit Chrisō. Meli⁹ est odiū pp deū q̄ amicitia que est pp ipz. cuz eni pp ipz amamur debitores dei sum⁹: cū odio ꝓpt ipm habemur: debitorē eū nobis facim⁹. ¶ Ad 6m dōm: q̄ glo. itelligēda est qñ peccat in deū. ſ. solo deo sciēte: ul loq̃tur nō q̄tū ad correptionē: ſz q̄tū ad remissionē que sequit: q̄ illud qō est ex parte nr̄a possumus remittere: sed nō qō est ex parte dei.

¶ Ad 2am. q. dōz: q̄ circa hoc est duplex opio. q̃dā eni dicūt q̄ ille qui est in ſili peto uel maiori: nō pōt aliū correpere siue illō notoriū sit siue occultū: ꝓpt hoc q̄ alterꝝ iudicās ꝫ seipz ſniaz. ꝓkert. alīq̃ ät dicūt q̄ si sit pctm̄ occultū absq̃ pctō pōt correpere: non aūt si sit notoriū. utraq̃ aūt opio q̄tū ad aliq̃d uera est. duplr eni aliq̃s correpe pōt. vno⁹ ex offō: sic̄ p̄lati correpiūt ꝛ sic vī p̄ia opio hīe vitatē: q̄ qñcūq̃ aliq̃s indigne utit offō suo peccat. ille aūt qui est in mortali pctō ēt occulto idigne utit offō p̄latiōis. vñ peccat correpiēdo: ul q̄dq̄ aliō ꝓpīj officij exeq̃tur, alio⁹ aliq̃s correpit ex ꝛelo charitatis nō ut ecclie miſter: ꝛ tūc in correptiōe nō pt ee pctm̄ nisi rōne ſcādali q̄ nō ꝓsurgit nisi de pctō notorio: ꝛ fm hoc ſcōs opio hēt vitatez. vñ siue p̄lat⁹ siue ſubdit⁹ ēt in pctō notorio exns aliquē peccare viderit pt eū admonē nō p modū correptiōis: ſz per modū rogātis: ut exēplo suo nō ſcitetur ad malū. ¶ Ad pm g̃ dōm: q̄ pctm̄ uēiale nō reddit aliquē idignū executiōe officij sacri: sic̄ pctm̄ mortale nec ita natū est ſcādaliçare: q̄ ab eis nulls iuēit imunis: ꝛ iō exns in pctō uenali nō peccat ēt si de eodez corripiat nisi ꝓbabilr ex correptiōe ſcādalū ſeq̃ videat ꝛ de hoc pctō. ſ. uenali. loq̃t auctas iducta. ¶ Ad 2m dōz: q̄ pctōr nō est ꝓpter⁹: nec tn̄ absoluit a p̄cepto correpiēdi. pōt eni pctm̄ dimittē uel offm̄ resignare aut ēt būlit pctm̄ suū recogīcēs aliū admonē rogādo: ꝛ tūc nō peccat. ¶ Ad 3m dōz: q̄ in elyna corpali nō uenit aliq̃s diffelus ad vitā: qua in pctō viuit sic̄ de correptiōe dcm̄ est: ꝛ iō pctōr elyną dās nō ſcādaliçat: sic̄ corripiēdo ſcādalū gīnat. ¶ Ad 4m dōm: q̄ docē sacrā ſcripturā dupl̄r ꝓtigit. vno⁹ ex offō p̄latiōis sic̄ qui p̄dicat docet. nō enīz licet alicui p̄dicare nisi offm̄ p̄latiōis hēat: ul ex aucte alicui⁹ p̄latiōis hñtis. Ro. 10. Quō p̄dicabūt nisi mittant. alio⁹ ex offō magisterij sic̄ magri theol. docēt. dicūt g̃ q̄dā q̄ ille q̄ p̄mo⁹ docet peccat mortalr si sit in pctō mortali notorio: nō āt ille qui scōo⁹ docet. ſz hoc est falsū. q̄ eorū qui docēt sacrā ſcripturā est idē finis: ꝛ eoꝝ qui sacrā ſcripturā ediderūt. vñ cū ad hoc ordiet ſcripture editio: ut ad vitā eīnā p̄ueiat. ut pz Jo. 10. Quicūq̃ ipedit finē doctrie docēdo peccat. ipedit āt qui sacrā ſcripturā in pctō docet: q̄ ore se. p̄fitet nosse deū: factis āt negat. ꝛ dōz q̄ ille qui est in pctō notorio peccat siue sic siue sic docet: ſz ille q̄ ē i pctō occulto peccat si p̄mo⁹ doceat: nō āt si scōo. Ēt q̄ alie rōnes videnť ꝓcludē q̃ nllo mō correpe liceat ei qui ē in pctō iō dōz ad 5m: q̄ ex hoc ipo q̄ aliq̃s aliū correpiēdo indicat si in eodē pctō sit seipm ꝓdēnat. i. p̄dēnabilē se ipsum ostendit: nō tn̄ noua cām ordinatiōis supadḡit.

¶ Ad 6m dōz: q̄ rō illa p̄cedit de pctō manifesto.

¶ Ad tertiā. q. dōm: q̄ q̄dā dicūt q̄ correptio frna nō se extēdit ad p̄latos. tū q̄ nō dz hō os ponē in celū. tū q̄: de facili ſcādaliçari pñt p̄lati: si a ſubditis corripiant: ſz hoc nihil est: q̄ p̄lati inḡtū possūt sic̄ celū: ꝛ fm hoc eis correptio debet: nec itez q̄ eos charitative correpit in eos os ponit. i. ꝫ eos: ſz p eis: q̄ ad utilitatē eoꝝ eos admonet: nec itez p̄sumē debet q̄s de p̄lato q̄ iniuste ſcādaliçet: nisi ꝓriū ꝓfet: q̄ ipsi sūt in statu p̄fectiōis. ſcādalū aūt passiuū nō ꝓuēit p̄fectis: ſz pusillis. ꝛ iō dōz est: q̄ p̄lat⁹ ex hoc q̄ est p̄sona publica ꝛ vicē dei ſup subditos gerens nō amittit ea que sūt p̄a illi⁹ ſingularis p̄sone. ꝛ iō oia illa que debent alicui ex affectu frno qui ad oēs hoies hñdus ē ēt p̄lato deberet: sic̄ ēt ipse alīs dz ea que affect⁹ charitatis expostulat: nec ab his rōne p̄latiōis excusat. ꝛ iō fz alios p̄ceptū de frna correptiōe ēt ad p̄latos se extēdit: ut corripiant a ſubditis: ꝛ sic̄ ea que sic̄ charitatis ad ſbditos p̄latus talit̄ gerē dz: ut nullū auctū p̄eiudiciū gīnet: ne dū nimiū fuat hūlitaz regēdi frāgat auctas: ut aug. dīc. Ita correptio ad p̄latos talr

Universidad de Deusto Biblioteca

dz fieri ne aliqđ reuerētie sbtrahat.ꝛ iō dr.j.Thi.5. Seniorē ne icrepaueris:ſz obsecra ut patrē. ¶ Ad ꝑm ĝ dōz:q paulus in facie petro corā oib⁹ restitit: sic ibidē dr.hoc aūt excedit modū frne cozreptiōis: que ꝓlatis a subditis debeť.nō enī ꝓlati a subditis co rā multitudine:ſz būiliť in ꝓuato cozripiēdi sūt:nisi i mineret piculū fidei.tūc enī ꝓlat' minoz fieret si in ifi delitatē laberet.ꝛ subditus fidelis maioz. ¶ Ad 2m dōm:q monach⁹ ille arguit de hoc q iniuste cozripu it sacerdotē recte agētē:ꝛ de hoc q cozreptionē usq; ad cozreptionē extēdit penā iferēdo:qz sacerdotē p cussit:ꝛ eū ab ecclia amouit:q̄uis āt ꝓlati sint cozripi endi a subditis:nō tn̄ est eis pena iligēda:ſz recurrē dū ad supiorē denūciādo:uł si nō hēt supiorē recurrat ad deū qui eum emēdet uel de medio subtrahat. ¶ Ad 3m dōz:q tāgē arcā nō erat leuitaz:ſz sacerdotū.ꝛ iō Oza ꝓcussus fuit:qz offm supioris usurpa uit:ſz frna cozreptio nō sequit offm:ſz affectū charitatis:ꝛ iō nō ꝓcludit rō de frna cozreptiōe:ſz de cozrectiōe que est a ꝓlatis adhibēda quā ſbditus ꝓlatis nō ꝑt adhibē. ¶ Ad 4m dōz:q Hze.ꝓhibet iudiciū temeritatis:ne.ſ.aliqs ꝓlaroz facta de facili in malū ꝑuertat:uł de eis corā aliis obloq̄tur:nō aūt iudiciū frne cozreptiōis ꝓhibet cū reuerētia factū. ¶ Ad 5m dōz:q q̄ſ ꝑſūptuosū sit q aliqs simplr se alti ꝑferat in bōitate:ꝑcipue scō viro:tn̄ nō est ꝑſūptuosū q̄tū ad aliqō fcm'si ꝓlat' nō faciat illō de se meliora sētire

Ad 3m sic,ꝓcedit.vł q nō oporteat q frna admo nitio ꝑcedat denūciationē ecclie faciēdā: qz fm Aug.in li.de mēdacio. Ex factis sctōz colligi mus qđ in scripturis sentire debeam':ſz cbis denūci auit iudā discipulis añ admonitionē factā ut pz Jo.13. silr Petr⁹ dānauit Ananiā ꝛ Saphirā añ aliquā ad monitionē.ut pz Act.5.silr Paulus reꝓhēdit Petrū corā oib⁹ nulla monitiōe secreta ꝑcedēte.ĝ vł q nō sp admonitio frna dz ꝑcedē denūciationē ecclie faciē dā. ¶ ℞.maiori piculo magis oz hō obuiare.ſz aliq̄n mai⁹ piculū iminet si pctm̄ nō publicet q̄ sit malū ifamatio vni⁹ hois:qz pctōr latēs ꝑt multos cozrūpe in fide uł morib⁹:qō nō pōt facē in publicū eius pctō deducto:aut ēt ifamat multitudo si pctm̄ vn⁹ de mlti tudine cōmittat:nec talis ifamia abolet:nisi per penā pcti que nō ꝑt iferri:nisi pctm̄ ad publicū deducat ĝ nec sp dz denūciationē admōitio ꝑcedē. ¶ ℞.ac cusare in caplo est dicē ecclie:ſz religiosi frequēter se iuicē accusant in caplo nll'a admōitiōe ꝑcedēte.ĝ nō opz q sp admōitio denūciationē ꝑcedat. ¶ ℞.Hza uioz via ꝓcedēdi ꝺ crimia est si per accusationē:uł ēt per inq̄sitionē,ꝓcedat q si per denūciationē:qz ēt ma ioz pena iligit.ſz aliqs ꝑt ,ꝓcedē ad accusationē nō ꝑ cedēte admonitiōe inq̄sitiōe tn̄ fcā:sic Jnno.3.dic in decreta.ĝ nec denūciationē opz q admōitio ꝑcedat. ¶ ℞.nll's teneť alteri obedire ꝺ ꝑceptū dīnū:ſz si ꝓlat' ꝑcipet alicui sciēti crimē frīs sui q ei dicēt:tenet dicē añ admonitionē.ꝛ silr si ꝑcipet illi qui crimē cōmisit:tn̄ ꝓlat⁹ peccaret q̄rēdo:qz fm ordinē iuris petit iuramētū de vitate dicēda ēt in cā criminali ab eo q accusať.ĝ vł q nō sit de necitate ꝑcepti q admo nitio denūciationē ꝑcedat. ¶ Sz ꝓtra est qō dic glo. Mat.18.sup illō. Si peccauerit in te rē.hoc ordi evi tare scādala oēm⁹.ſz debitū est ex ꝑcepto obligāte.ĝ ordo cozreptiōis ē in ꝑcepto. ¶ ℞.pp hoc frna coz reptio ē in ꝑcepto:ut hō frez suū a pctō eripiat:ſz qn̄ q frī daret pcti occasio si stati in publicū ,ꝑderet.vñ gl.dic ibidē.cozripe ip3 inť te rē.ne publice cozrep⁹ vecūdiā ꝓdat:q̄ ꝓdita in pctō remaneat.ĝ fm necita tē ꝑcepti dz admonitio ꝓuata denūciationē ꝑcedere.

¶ Ulteri⁹ vł q icōueniēter in ordie cozreptiōis pōat testiū iductio:qz aut iste cozreptiōis ordo itelligit de pctō publico:aut occulto.si de publico nō opz iducē testes:qz manifestū ē.si de occulto nō opz manifestari nesciētib⁹.qz sic eēt hō ,ꝓditor crimis.ĝ vł q nll'o⁹te stiū adhibitio reqrat. ¶ ℞.aug.dic i regula ubi ordi nē frne cozreptiōis pōit.dic q alijs.ſ.testib⁹ pctm̄ frīs demōrat per qs ꝓincēdus est si negauerit.ſz aliqs nō pōt ꝓuici per vnū testē:qz in ore duoz uel triū testiū dz stare oē vbū.ĝ icōueniēter dr q testis vn⁹ uel duo adhibeant:qz sp debēt eē duo ad min⁹. ¶ ℞.cozre ptio ēt dz fieri de pctō seł facto:ſz ad illō qō ia factū est nō ꝓt adhiberi testes:ut videāt qui nō viderūt. qñq; ēt nō reiterat de facili:aut si reiterat pctōr sibi a cozripiēte cauet:ne ēt ipe vidē possit peccātē nedū ni si alios iducat ad videndū:nec iteꝝ dz ille q pctm̄ frīs scit ei dare aliquā occasionē pctm̄ iterādi ut deꝑhēdi possit:qz sic ipe eēt pcti ꝓticeps.ĝ vł q testiū iductio nō reqrat ad cozreptionē. ¶ ℞.dicē plato est dicere ecclie.ſz aug.dicit in regula q anteq̄ alijs demōstret per quos ꝓincēdus est si negauerit ꝓi⁹ ꝓposito dz ondi:si neglexerit admonit⁹ cozrigi.ĝ vł q testiū ad hibitio nō debeat ꝓcedere denūciationē:sed sequi.

¶ Ulteri⁹ vł q cozreptio q̄tū ad monitionē secretā dz eē dura. Matth.3. Jo.baptista dixit genimia vipaz. que fuit durissima cozreptio.ĝ vł q dēat aliqs alterū dure cozrigere. ¶ ℞.Titi.j.dicit.Argue illos dure. ¶ ℞.ad cozreptionē frna icitat ira per ꝛelū.sed ira aspitatē hēt.ĝ dz aliqs aspe cozrigi. ¶ Sz ꝺ Hal.6. Uos qui spuales estis istruite hi⁹ in spū lenitatis.ĝ vł q nō debeat dure cozripi. ¶ ℞.Aug.dic.Corripiat iust⁹ in miſicordia:ꝛ arguat.ĝ dz eē leuis cozreptio.

Rñdeo dōz ad ꝓmā.q.q fz ꝓbz in.5.eth.min⁹ malū ex boc q ꝑeligit respectu magis mali accipit rōnē magis boni:ꝛ iō medicus cozpališ boiez si pōt ab ifirmitate totalr liberat.si aūt nō ꝑt eli git min⁹ malū ut occurrat mag] malo:sic ꝺputare vnū mēbrū ne totū cozp⁹ ificiat:ꝛ hūc ordinē dīs fuari ꝑcepit:cū pctōribus cozripiēdo spualr medicamur. pctōr aūt ex pctō duo mala icurrit:inocētie dānū:ꝛ fa me disperdiū:ꝛ iō ꝓi⁹ rētādū est ut talr inocētie resti tuat:q̄ fama ēt ꝓseruet.sin aūt si dz negligi fama ut cō scia repet:fame ēt dispēdio sbuenīri alr nō pōt:dz q̄ tū pōt:ut.ſ.ꝓzio paucis:ꝛ postea multis crimē ,ꝓdat: ꝛ iō dīs hūc ordinē cozripiēdi statuit ut ꝓzio fr cozri piat secreto ut sic ꝛ inocētiā recupet ꝛ famā nō ꝓdat: q si hec medicina nō fuerit efficax dz pauc] ondi ut nō totalr fama ꝓdat:ꝛ deide si nō cozripit dz oino fama negligi ꝛ in publicū ,ꝓdi.q si ēt publica cozreptio uel admonitio nō ꝓfuerit dz oino abscindi iudicio ecclie ut sit sic ethnic⁹ ꝛ publicanus. Et iō dōm:q sic cozre ptio frna cadit in ꝓcepto:ita ꝛ cozreptionis ordo.

Ad primū ĝ dōm:q in obꝟuatiōe ꝑceptorū sp ad itētionē ꝑcipiētis:ꝛ rōnē ꝑ cepti attēdēdū est.iō aūt dīs ꝑcepit ut secreta admo nitio publicā denūciationē ꝑcedēt ut expectaret emē datio vite ꝛ fame ꝓceret pctōris:ꝛ qz dīs sciebat iu dā nō emēdādū fore si ip3 admoneret:ſz magis exa sperādū:qz nō ē ꝓbabile q vba mouerēt quē tot mi racula visa nō mouerāt.iō ipsū nō ꝓmonuit.ꝛ qz etiā sciebat ex hoc forte magis exasperādū ꝛ deteriorē fi eri:nec tn̄ est sile de ipo ꝛ nobis:qz ipe secreta cozdiū sciebat ꝛ futuros euēt⁹:nō aūt nos:ꝛ iō nisi certissimis signis appareat icozrigibilitas ꝛ exaspatio ipsi⁹ futu ra:nō dz frna admonitio ꝓtermitti.De petro aūt dōz

est q forte pctm̄ eoz erat publicū uł stati publicādū uel forte sciebat monitionē ipsis nō ualiturā:uł ēt si lio spūs scti fecit ad terrorē:qz hoc cōpetebat statui ꝓmitiue eccliе:ne ueniret ei⁹ auctas in cōtēptū.De Paulo aūt p3 rñsio:qz Petr⁹ corā oib⁹ peccauit.ideo oportebat eū corā oib⁹ redargui:hic aūt ordo ꝟuāduꝫ est in pctis occultis.vñ dī.Si peccauerit in te.i.te so lo sciēte. ¶ Ad 2m dōz:q in pctis denūciādis ꝓsidē rāduz est utrū pctm̄ sit oino occultū:aut ad notitiā alioz deuenerit.aut in ꝓoptu sit ut deueniat.si aūt pctm̄ iā ad notitiā alioz deuenerit:tūc dz denūciari ei qui hēt ptātē cozrigēdi ut qui sūt scādaliçati de cul pa edificent de pena.si aūt nōdū in publicū deuenit:ſz est in via deueniēdi:tūc ēt denūciādū est ut scādalo fu turo occurrat:si aūt sit oino occltū:tūc ꝓsiderādū est utrū emēdatio peccātis expectari ,pbabilr possit aut nō:qō qđē facile aduerti poterit si ꝓsidereť utrū aliq̄s ex electiōe uel passiōe peccauit siue ex malitia uel ifirmitate qō idē est:qō qđē ꝓpēdi ꝑt ex ,ꝓditiōe pec cātis:ꝛ ex iteratiōe act⁹:qz si aliqs frequēter ꝛ q̄si im prohibite sine freno in aliqō pctm̄ lapsus ē:signū ē q ex malitia uł electiōe peccat:ꝛ nō facile emēdet.si aūt seł occasiōe peccādi oblata in pctm̄ ruit:ꝛ postea tri stitiā ꝛ vecūdiā de pctō oñderit signū est q sit pctm̄ ex passiōe uel ex ifirmitate:ꝛ q de facili emēdet.si ĝ emēdatio spet:dz admonitio ꝑcedē ꝛ denūciatio dif ferri q̄sq; videat quō emēdat pctōr:nisi forte imine ret occasio silis in pctm̄ ruēdi:quā tn̄ decliare nō uel let admonit⁹:tūc eni debēt ꝓlati denūciari ne in ꝑci pitiū iret.si aūt nō spet emēdatio:tūc ꝓsiderādū ē an illud pctm̄ sit ifectiuū aliorꝫ:sic est hereſis uł foznica tio:uel aliqđ hi⁹.aut ēt cedat in aliqō dānū alteri⁹:si cut furtuz uel homicidiū ꝛ hi⁹:si eni nō cedat in dā nū alteri⁹:nec sit ifectiuū pctm̄:tūc pōt denūciatio de ferri quouis videat admonitiōis effect⁹ ꝑcipue si emēdatione ,ꝑmittit.si aūt est ifectiuū alioz dz denū ciari ꝓlato:ut gregi suo caueat.sic eni dic Hier.Qui misericordia est parcere vni ꝛ multos in discrimē ad ducē.polluit ppls ex vno pctōre:sic ex vna oue moz bida vniuersus grex.sp eni bonū multoruz dz ꝑferri bono vni⁹.vñ ēt fama vni⁹ negligi dz ut inocētia uel fama multitudinis ꝓseruet.si aūt uergat in dānū cor porale alteri⁹ dz fieri cōparatio illi⁹ dāni ad dānū fa me illi⁹:ꝛ illi dāno qō ꝓpōderat obuiādum magis. ¶ Ad 3m dōm:q de leuib⁹ pctis nō surgit infamia nec scādalū:ꝛ iō de talib⁹ nō est vis siqs in caplo ac cuset admonitiōe ꝓtermissa nisi forte ,ꝓbabilr credi possit q tali accusatiōe magis deteriorat qui cozrigi tur:ꝛ collegio ēt nō multū ,ꝓsit cui⁹ bonū semp ꝓpo nēdū est bono vni⁹.vñ ꝛ aliqn̄ ēt si peccātis emēda tio nō expectet:pōt aliqs corā multitudine accusari si ,ꝓfect⁹ multitudinis credat:ſz de pctis ex qb⁹ pos set ifamia surgere nō deberet aliqs in publico accusa ri:nisi alijs ꝑmissis que ordo frne cozrectiōis depo scit:ꝛ grauiter peccaret accusans:sic frez suū ifamās. ¶ Ad 4m dōz:q ēt ad accusationē.ut q̄dā dicūt ,ꝓ cedi nō dz fz forū ꝓscie monitiōe nō ꝑmissa:nec emē datiōe expectata:nisi forte maiori piculo obuiādū vi deat:aut pctm̄ sit publicū:q̄uis fm forū cāz nō req rat q accusatione ꝑcedat admonitio:ſz solū inq̄sitio: inq̄sitio vo nō est faciēda nłi de notorio pctō:qz opz q inq̄sitionē ꝑcedat clamosa insinuatioꝛ iō secreta ad monitio nō reqrit de necessitate. Uel dōm fm alios q in accusatiōe nō agit ad emēdationē peccātis:sed ad bonū cōe.ſ.iustitiā ꝓseruādā per punitionē delin quētis:ꝛ iō accusatio in iudicio bona ꝓscia pōt fieri:

etiā si admonitio nō ꝓcecedat:nec est ꝓtra ꝓceptuz dominī:qō itelligit qñ agit ad emēdationē peccātiſ. ¶ Ad 5m dōm:q ꝑceptū alicui factū a ꝓlato suo de pctō alteri⁹ publicādo:in eo casu in quo publicari nō dz:pōt fieri uel in iudicio uel extra iudiciū:si extra iu diciū peccat ꝑcipiēs:nec ille cui ꝑcipit obedire teneť. si aūt in iudicio ordie iuris exigēte iudex alicui ꝑcipi at ut pctm̄ suū uel alteri⁹ ꝓfiteat:nō peccat ꝑcipiēdo qz ipse nō exigit:ſz accusās cui iudex ius reddere dz: ꝛ tūc teneť qs ,ꝓfiteri ad ꝓceptū iudicis pctm̄ suū uł alteri⁹:uł appellare si ꝺ ordinē iuris ei ꝑcipiat:ꝛ tunc publicās pctm̄ occultū vitat mal⁹ malū.ſ.disciplie iu ris enumerationē:tn̄ iudex deberet dissimulare q̄tū posset:ne tale ꝑceptū facēt saluo ordie iurīs:ꝛ ꝑcipue i ca⁹ ubi magis p eqtatē ,ꝓcedēdū ē:q̄ ſz rigorē iur⁹.

¶ Ad 2am.q.dōz:q qñ medicina leuis a qua icipiēduz est nō ,ꝓficit:tūc dz medic⁹ efficaciorē medicinā apponere:nō tn̄ stati efficacissimā:ſz paulati ,ꝓcedēduz est:ut q̄ min⁹ pōt fieri grauet ille cui medicari uolu mus:ꝛ iō si ꝓma medicina.ſ.admonitio ꝑcedēs secre ta nō ,ꝓsit:qz pctm̄ iterari vł:opz ad ulteriora ,ꝓcedi ut paucis oñdat:ꝛ talib⁹ qui ꝓnt ,ꝓdesse:ꝛ q̄b⁹ nō cre dit q obsint diffamādo:ꝛ illi ꝓncipaliꝛ adhibent ut admoneāt:scdo ut admonitiōis facte sint testes.ter tio ut negātē corā ecclia ꝓuincāt:ut aug.dic in regula ꝓi⁹ tn̄.ſ.q̄ in publicū ,ꝓdat alteri uel tertio demōstrāduz.ſ. actū pcti:nō tn̄ dz aliq̄ occasio ꝓberi ut pctm̄ iteret in tētiōe ꝓuincēdi:qz nō sūt faciēda mala ut ueniāt bona:si tn̄ act⁹ iterati oñdi testibus nō possint.debēt tn̄ adhiberi:ut corā ipsis recognoscat:uel saltē ut ipsi ad moneāt ut obiurgatio plurimoꝛ eū cozrigat ut ibidē glo.dicit:ꝛ has duas cās glo.tagit ibidē sup illō. Ad hibe tecū rē.studio cozrigēdi uł ꝓuicēdi. ¶ Ad 4m dōz:q ꝓlat⁹ pōt duplr ꝓsiderari:aut fm q iudicio ꝑsi det:ꝛ sic dicere ꝓlato est dicere ecclie:ꝛ sic ꝓi⁹ debēt testes adhiberi q̄ ꝓlato dicať:aut extra iudiciū exñs ꝛ sic dicere ꝓlato nō est dicere ecclie ſz ꝑsone que pōt

Universidad de Deusto
Biblioteca

prodesse:z nō obesse:qz nullus magis pōt prodesse q̄ prelat⁹:z fm hoc oz pri⁹ dici plato q̄ testib⁹ ostēdi alijs:ut q̄to minus potest fieri publicet:z tūc prelatus adhibet quasi vnus de testibus.talis enim debet cē ordo correctiōis fraterne quē Aug.in regula tradit:ut cū q̄s oculi petulātia:uel aliō pctm̄ qōcūq; in fratre suo aduertit:statiz admōere debet:ne cepta progrediant:sed de proximo corrigant:q̄ si post admonitionē itez uel tertio id facere videat:tūc oz q̄si vulnerat⁹ sanādus manifestari:sed anteq̄ in publicū pdat qō fit cum ecclesie dī.primus debet alteri uel tertio demōstrari:qō est adhibere vnū uel duos testes: z iter eos q̄b⁹ ostēdi oz:anteq̄ alijs ostēdat per quos puincēdus est si negauerit:pri⁹ propositio oz ostendi post admonitionē ut secreti⁹ corrept⁹ nō inotescat ceteris:z ita p̄mo oz admoneri.scōo plato ostēdi.tertio testes adhiberi.q̄rto in publicū pduci puincēdus si negauerit:sz duo media dns sub vno cōprehendit.

¶ Ad tertiā q̄nez dōm:q̄ fm Greg.in pastorali. Nō nulla pcta sunt leuiter corrigēda:nā cū nō malitia:sz ignorātia sola uel infirmitate delinquit:necesse est ut magno moderamine ipsa delicti correptio tēperetur. nonnulla aūt sūt uehemēter increpāda:ut cū culpa ab actore nō agnoscit q̄ti sit pōderis ab increpātis ore sentiat:z cū q̄s sibi malū q̄d perpetrauit leuigat.hoc ptra se grauiter ex correptis asperitate ptimescat:z q̄uis ille loquat de correptiōe que a prelatis competit tamē etiā in correptione que a alijs fit hoc etiaz est obseruādum:q̄uis fraterna correptio semper magis debeat ad leuitatem accedere:qz non ex auctoritate officij:sed ex charitatis affectu exhibet. Et per hoc patet solutio ad obiecta.

¶ Moyses z Aaron sacerdotes. ⌋ Moyses sacerdos dicit nō officio oblatiōes offerēdi:sed qz sacra p̄mitus populo dedit imediate a deo accepta.psal. Moyses z Aaron in sacerdotib⁹ eius. ¶ Cū eēt pōtifex anm illius prophetauit. ⌋ Sciēdū q̄ in uerbo Caiphe fuerūt quatuor. Primo ispiratio imissa per quā utilitas passionis christi cordi eius inspirata fuit a spiritu sancto. Scōo intellectus quē ipse ex illa inspiratione cōcepit. Tertio intētio exprimēdi itellectū suū:z ad effectū producēdi. Quarto uerba ipsa prolata. p̄mū quidem fuit quedā participatio prophetie.scōm fuit falsus intellectus a seipso.tertiū fuit iniqua intentio. quartū fuit uera locutio:q̄uis nō fm intellectū eius: z ideo primū fuit a spiritu sancto:nō autē scōm neq; tertiū:sed quartū aliqualiter fuit a spiritu sancto regulāte uerba illius ut p̄sonarent inspiratiōi ab eo facte. ¶ Nullus officio sacerdotis rē. ⌋ hoc intelligendum est de mortalibus:qz sacerdos potest sine peccato de illis uenialibus absoluere in quibus ipse est:qz per ea nō reddit executione officij indignus. ¶ Ideo liberauit peccatorē rē. ⌋ Si.ex hoc occasionē liberationis ei⁹ sumpsit. ¶ Diligens ergo inuestigator rē. ⌋ Sz cōtra: Defecerūt scrutantes scrutinio qui scrutati sūt iniquitates. ut dicit in psal.ergo videt q̄ sacerdos nō debeat perscrutari conscientia subditoz. Et dicendū q̄ sacerdos debet perscrutari pscientia peccatoris in cōfessione quasi medicus vulnus:z iudex causam qz frequēter que pre pfusione pfitens taceret interrogatus reuelat:sed tñ in interrogationibus faciēdis tria sunt attendenda.primo ut quilibet peccator interroget de pctis que pfueuerūt in hominib⁹ illius pditionis abūdare:nō enī opz q̄ a milite queraf de peccato clericoz aut religiosoz:aut econuerso.scōo ut nō fiat explicita interrogatio de peccatis:nisi de illis que omnibus manifesta sunt.de alijs aūt adinuētionibus peccatorū ita debet a lōginquo fieri interrogatio:ut si cōmisit dicat:z si non cōmisit nō addiscat.tertio ut de peccatis precipue carnalib⁹ nō descēdat nimis ad particulares circūstantias qz hi⁹ delectabilia q̄to magis in speciali psiderantur magis pcupiscentiam nata sunt mouere:ut dicitur in.3.ethi.z ideo potest pinge re ut confessor talia querens z sibi confitēti noceat:z sic q̄nq; deficiāt in suo scrutinio iniquitates seruātes. ¶ Maledicam benedictionibus uestris. ⌋ que scilicet ita sunt uestre q̄ non dei.

¶ De his qui in fine penitēt. Dist.xx.

Scienduz est etiā q̄ tps pnie est usq; in extremū articulū vite. Unde Leo papa. Nemo est desperandus dum in hoc corpore pstitut⁹ est.qz nōnunq; q̄d diffidētia etatis differt pfilio maturiore pficitur. Aug.tñ de pniaz differēt⁹ ita scribit. Siquis posit⁹ in ultima necessitate uoluerit accipe penitētiā z accipit:z mox reconciliatur z hinc uadit fateor uobis nō illi negam⁹ q̄d petit:sed nō presumim⁹:qz bñ hinc exit. Si securus hinc exierit ego nescio. Penitētiam dare possum⁹:securitatē vo nō. Nunquid dico dānabitur:sed nec dico liberabit. Vis ergo a dubio liberari:age penitentiam dum sanus es.Si sic agis:dico tibi quia securus es:qz penitentiā egisti eo tēpore quo peccare potuisti. Si vis agere pniam q̄si iā peccare non potes:pctā te dimiserunt:non tu illa. Ihesz. Due res sunt:aut ignoscitur tibi aut nō ignoscit:quid horū tibi sit futurū nescio. Ergo tene certum:z dimitte incertum. Sed quare hoc dixit Aug.cum penitentia que in fine agitur in psalmo appelletur sacrificium uespertinuz:q̄d erat acceptabilius in lege in quacunq; die inuocetur deus assit.z quacūq; hora ingemuerit z conuersus fuerit peccator vita viuet z nō morietf. Sed illa dixit Aug.propter illos qui penitētiaz usq; ad finē vite protrahunt.z tūc nō ex dei amore videnf penitere:sed timore mortis:quare ex necessitate. Unde idē quasi aperiens quare supiora dixerit ait. Nullus expectet quādo peccare non potest. Arbitriū enim libertatem querit deus:ut deleri possint commissa:non necessitatem sed charitatem:non tñ timorem:qz nō in solo timore viuit homo. Que ergo sero penitet:oportet nō solū timere iudicē:sed diligere:qz sine charitate nemo saluus eē potest. Nō ergo tñ timeat penaz qui penitet:sed anxietf pro gloria. Que conuersio si ptigerit alicui ēt in fine:desperandū non est de eius remissione. Sed quoniam vix uel raro est tā iusta psuersio:timēdum est de penitēte sero:maxie cū filij quos illicite dilexit:sint psentes:uxor z mūdus adse uocet: multos solet serotina pnia decipe. Sed q̄n deus semp potēs est:semp ēt in morte iuuare ualet q̄b⁹ placet. Luz ergo opus sit nō hois sz dei fructifera pnia ispirare eā pōt q̄ncūq; vult sua misericordia z remunerare ex misericordia:quos dānare pōt ex iustitia. Sz q̄n multa sūt que ipediūt z lāguētē retrabūt:periculosum est z iteritui vicinū ad mortē,ptrahere penitentie remediū. Sz magnū est cui dat tūc ispirat (siqs est) uerā pniam. Sz si ēt sic psuersus vita viuat z nō moriat:nō,pmittim⁹ q̄ euadat oēm penā. Nā pri⁹ purgādus est igne purgatiōis:qui in aliud seculuz distulit fructū psuersiōis. Hic aūt ignis z si etnus nō sit miro mō grauis est.excellit eni oēm penā: quā vnq; passus sit aliqs in hac vita. Nunq; in carne tāta inuenta est pena sz mirabilia martyres passi sūt tormēta:z mlti negter:q̄z ta sepe sustinuerunt supplicia. Ex his satis oñdit q̄z piculosum sit differre pniaz usq; in finē vite. Si tñ ēt tūc uera habeat pnia hoiez liberat:z vitā mortuo ipetrat:nō sic tñ:ut nulla sentiat penā:nisi forte tāta sit uehemētia gemit⁹ z ptritionis:que sufficiat ad delicti punitionē. Licet ergo sit difficile:ut cū sit va pnia que tā sera uenit qñ cruciat⁹ mēbra ligat z dolor sensum oppримit ut vix hō aliqd cogitare ualeat:melior est tñ sera q̄z nulla. Penitētia eni z si in extremo vite biatu aduēit:sanat z liberat. Multū sera fuit latronis pnia: sed nō fuit sera indulgētia. Sed sz latro ueniā meruisset in fine de oī crimine:nō tñ dedit baptismatis peccādi z pseuerandi auctoritatem.

¶ De his qui penitentiam non complent.

Si vo q̄rit de illis qui in hac vita pniaz nō cōplēt:ut z trāsituri sint per ignē purgatorij:ut ibi q̄si cōpleāt q̄d hic min⁹ fecerūt: Idē dicim⁹ z de istis eē sētiēdū z de his q̄ in extremis penitēt. Si eni tāta fuerit cordis cōtritio z delicti exprobratio:ut sufficiat ad puniēdū pctm̄:liberi ab alij penis trāseūt ad vitā:z si inexpleta fuerit pnia:qz pfecte penituerūt z ingemuerūt corde. Qui vo nō adeo pterunt corde z igemiscūt pro pctō:si ante expletionē pnie decesserint:igne purgatorij sentient: z grauius punient q̄z si hic iplessent pniam. Horrendū est eni incidere in manus dei viuētis. Deus eni cū sit misericors z iustus:ex misericordia penitēti ignoscit non reseruans pctm̄ ad penā eternā. Ex iustitia vo ipunitū nō dimittit delictū:aut eni punit hō aut deus hō aūt punit penitēdo.deus aūt penā exigēdo. Et est pnia interior z exterior.si ergo interior penitudo fuerit tanta ut sit sufficiēs ultio peccati:deus qui hoc nouit:ab illo qui taliter penitet ulterius penam nō exigit. Si vo interior penitudo nō sufficit in vindictā peccati:nec exterior pnia iplet:de⁹ qui modos z mēsuras peccatoz z penaz nouit addit penā sufficiētem. Studeat ergo quisq; sic delicta corrigere ut post mortē nō oporteat penā tolerare. Quedā eni peccata mortalia in pnia fiūt uenialia:nō tñ mox sanant. Sepe infirmus moreref si nō medicaref:nō tñ statim medicat⁹ sanat. Lāguet post victur⁹ qui pri⁹ erat moriturus. Qui aūt impenitēs moritur oīno morit z eternaliter cruciatur. Si enim semper viueret semper peccaret.

¶ De illo cui sacerdos indiscret⁹ iniungit parua penitentiam.

Si vo de illo querit qui satisfactionē iniūctā pleuerit:que ignorātia uel negligentia sacerdotis peccato cōdigna nō fuit utruz de vita migrās ab omni pena liber sit. Idem respōdeo q̄d supra de illo qui pniam nō cōpleuit:dixi. Si tamē est tametuz interioris doloris ut sufficiat in vindictā peccati oīno liberatus est. Si vo nō sufficit dolor interior simul cuz pena iniuncta:addet deus penam. Si aūt iterdū sufficiat dolor interior ad vindictā pcti:certū documētuz habemus in illo latrone:qui sola mētis ptritione z confessione statim ut psuersus fuit: paradisum ingredi meruit. Sed qz dispensatores ecclesie ptritionis q̄titatez non perpendunt:quibus nō est datū intelligere occulta cordiuz:oibus leges pnie constituūt tam magis q̄z minus de peccato dolentibus. Quoz studiū ad hoc preci pue tendere debet:ut cordis dolorem q̄tum fas est cognoscāt:z sm ipsius modum satisfactionē iniūgāt. Unde Aug. In actiōe pnie ubi tale q̄d cōmissum est ut is qui commisit a chō ēt corpe separet:nō tā psiderāda est mēsura tpis q̄z doloris. Cor eni ptritū z humiliatū deus nō despicit. Verum quia plerūq; dolor alterius cordis occultus est alteri:nec in alioruz notitiā nisi per uerba uel alia quecūq; signa procedit:cum sit coram illo cui dicitur. Gemitus meus a te non est absconditus. recte constituuntur ab his qui ecclesijs presunt tempora penitentie:ut satisfaciat etiā

Universidad de Deusto
Biblioteca

ecclesie in qua peccata ipsa remittunt: extra eam quippe non remittunt. Ipsa enim spiritū sanctū pignus accepit: sine quo nō remittunt ulla peccata. Item Hiero. Mensuram tpis in agēda pnia. io nō satis ꝓfigunt canones ꝓ vno quoq; crimine: ut de singulis dicāt q̄lit vnūq̄q; emēdādū sit. ſz magis in arbitrio sacerdotis intelligētis relinquēdū statuerūt. qz apud deū nō tātū ualet mēsura tēporis q̄ntū doloris: nec abstinētia tātū ciborū q̄ntuz mortificatio vitioꝝ. Jōq; tpa pnie ꝓ fide z ꝓuersatiōe fidelīū pnīuz abbreuiāda ꝓcipiūt: z ꝓ negligētia, ptelāda ꝓ qbusdā tñ culpis modi penitentie sunt ꝓpositi.

¶ Q; morientibus non sit imponenda satisfactio sed innotescenda.

SOlet ēt queri utrū satisfactiōis lex moriturīs sit ꝓponenda. De quo Theodorus cantuariēsis ēps in pniali suo sic ait. Ab infirmis in periculo mortis positis pura ingrenda est confessio pctōrū: nō tñ est illis ꝓponēda q̄ntitas pnie ſz inotescēda: z cū amicoꝝ oronibus z elemosynarū largitionib⁹ pōdus pnie subleuādū: si forte migrauerit. Si vo qualuerint pnie moduz a sacerdote ꝓpositū diligent obseruēt. Alijs vo ꝓ q̄litate pcti: pnia decernēda est ꝓsidētiū arbitrio. Vñ leo papa. Tēpora penitudinis bita moderatiōe ꝓstituēda sūt tuo iudicio: put ꝓuersoꝝ alios ꝓspexeris esse deuotos. Pariter etiā habere debes etatis senilis intuitū z respicere periculoꝝ quorūcūq; uel egritudinum necessitates.

¶ In necessitate non est neganda penitentia uel reconciliatio.

SCiēdū ēt q̄ tpe necessitatis nō ē negāda pnia uel recōciliatio penitētib⁹. Vñ leo papa. His qui tpe necessitatis z periculi urgētis instātia ꝓsidiū pnie z mox recōciliatiōis iplorāt nec satisfactio iterdicēda est. nec recōciliatio denegāda: qz misericordie dei nec mēsuras possumus ponere: nec tpa definire. Q; si ita aliq̄ egritudine aggrauati sūt: ut qō paulo ante poscebāt sub pñti significare non ualeāt: testimonia eis fideliū circūstātiū ꝓeesse debēt: siliq; pnie z recōciliatiōis ꝓsequant beneficiū. Jtē Julius papa. Si ꝓsbyter pniam abnegauerit moriētib⁹. reus erit aiarū: qz dominus ait. Cū ꝓuersus fuerit tūc saluus erit. Vera eni ꝓfessio ultio tpe ꝓt ēē: qz nō mō tēporis ſz ēt cordis de⁹ ispector ē sic latro, ꝓbat

¶ Q; presbyter non recōciliet inconsulto episcopo nisi in necessitate.

NOn debet tñ ꝓsbyter penitētē recōciliare inconsulto epō: nisi ultima necessitas cogat. Vñ in carthaginensi ꝯcilio. Presbyter incōsulto epō nō recōciliet penitentē nisi absēte epō si ultia necessitas cogat. Cuiuscūq; penitētis publicū crimē est qđ vniuersaz cōmouerit urbē. ante absidā. i. troitū ecclie manus ei ponant. Itē Aurelius ēps dixit. Si qs in piculo ꝓstitut⁹ fuerit z se ꝯciliari diuinis altarib⁹ petierit: si epūs absens fuerit: dz ꝓsbyter ꝯsulere epūz: z sic piclitātē eius ꝓcepto recōciliare. Incōsulto vo epō nō pōt excōmunicatos uel publice penitētes ꝓsbyter recōciliare. Vñ in carthaginēsi ꝯcilio scdo. statutū est ut chrisma uel recōciliatio penitētiuz z puellarū ꝓsecratio a ꝓsbyteris nō fiat. Itē. Recōciliare quēq; in publica missa ꝓsbytero nō liceat. puellarū tñ ꝓsecratio ꝯsulto epō per ꝓsbyterū fieri ualeat. Vñ in carthaginēsi ꝯcilio scdo. Presbyter icōsulto epō vgines nō ꝓsecret: chrisma vo nunq; ꝓficiat. Sicut ꝓcepto epi potest presbyter consecrare virgines: sic z reconciliare penitentes.

¶ An oblatio eius sit recipienda qui currens ad penitentiaz preuenitur morte.

SI aūt querit de illo qui ad pniam festinās sacerdotē iuenire nō potuit z ita decessit: utrū oblatio eius sit recipiēda. Dicim⁹ qz est. Vñ in apanensi ꝯcilio. Si aliqs fuerit mortuus qui nō ꝓfessus sit: z testimoniū hēt bonū z nō poterat uenire ad sacerdotē: ſz ꝓoccupauit eū mors in domo uel in via: faciant ꝓ eo parentes eius oblationem ad altare: z dent redemptionem ꝓ captiuis.

POstq; determinauit magr de pnia z de ptāte ministroꝝ qđ⁹ cōpetit dispēsatio but⁹ sacr̄: hic determinat quedam que pniam ꝓsequunt. z diuidit in tres duas. in p̄ⁿ determinat tps pnie. in 2ª determinat q̄da que ad defectū pnie ptinēt. 22. di. ibi|_ Cūq; miltis auctib⁹ ꝛc̄. ⌋ Pria in duas. in p̄ⁿ ondit tps pnie usq; ad finē vite ēē. in 2ª mouet q̄stiā q̄nes que ex p̄dictis oriū hñt 21. di. ibi|_ Solet ēt queri ꝛc̄. ⌋ Pria in duas. in p̄ⁿ ondit tps pnie durat usq; ad finē vite. in 2ª ondit q̄liter sit agēdū cuz illis qui in fine penitēt ibi|_ Solet ēt queri ꝛc̄. ⌋ Pria in duas. in p̄ⁿ ondit quō hi qui in fine vite sue penitēt ꝓsequunt remissionē pctōrū q̄uis ad huc sint debitores pene tpalis quā in purgatorio post mortē sustinebūt. in 2ª. ostēdit q eadēpena debet eis qui q̄litercūq; in hac vita ꝓdignā satisfactionē nō implēt ibi|_ Si vo querit de illis ꝛc̄. ⌋ Circa p̄m tria fac. p̄ⁿ ondit q usq; ad finē vite manet pnie locus. 2º obuiat in ꝓriū ibi|_ Aug⁹ tñ de pnia differētib⁹ ꝛc̄. ⌋ ꝫ sol uit ibi|_ Sz q̄re hº dixerit ꝛc̄. ⌋ ubi ex vbis Aug. ondit q̄re nō sit pnia differēda usq; ad finē vite pp duo. p̄º pp penitēdi difficultatē. 2º pp penā purgatorij que restat ibi|_ Sed z si cōuersus peccauerit ꝛc̄. ⌋ Si vo querit de illis ꝛc̄. ⌋ Dic ostēdit q pena purgatorū restat post hāc vitā eis qui hic ꝓdignā satisfactionē non agūt. Et circa hoc duo facit. p̄º ondit hoc de illis qui pniaz iniūctā nō explēt. 2º ondit idē de illis qb⁹ cōdigna satisfactio nō erat iniūcta ibi|_ Si vo de illo querit ꝛc̄. ⌋ Solet ēt q̄ri ꝛc̄. ⌋ Dic ondit q̄lit sit agēdū cū illis qui in fine penitēt. Et circa hoc duo facit. p̄º ostēdit hoc q̄tū ad satisfactiōis iniūctionē. 2º q̄tū ad recōciliationē. ¶ Sciēdū ēt q tpe ꝛc̄. ⌋ ubi duo facit. p̄º ondit q tpe ultie necitatis nō est recōciliatio denegāda penitēti. 2º ondit q alio tpe simplex sacerdos recōciliare pēitētē nō pt icōsulto epō ibi|_ Tñ oz tñ ꝛc̄. ⌋

NJc qnq; querunt. Prio utrū aliquis in extremo vite sue per pniaz possit ꝓsequi uenia pctōruz. Scōo de pena quā sacerdos ad satisfaciēdū imponit. Tertio de relaxatione hi⁹ pene per indulgentias. Quarto qs possit idulgētias facē. Quito qb⁹ ꝓsint.

AD primū sic ꝓcedit. Uidet q in extremo vite sue aliqs penitere nō possit. 2. macha. 10. oz de Antiocho. Orabat sceleſtus dñs a quo nō erat misericordia ꝓsecuturus. hoc aūt in fine vite sue erat. g̃ videt q in fine penitētes uenia nō ꝓsequunt. ¶ P. ois ve penitens pctā dimittit. ſz ille qui in fine vite penitet nō dimittit pctā ſz a pctis dimittit: qz tūc vult pniaz agē q̄n peccare nō pōt: ut in īra dī. g̃ vi qz tūc non ꝓsequat uenia. ¶ P. ꝓtritio que ps pnie hēt annexū ꝓpositū ꝓfitēdi z satisfaciēdi. ſz hoc ꝓpositū hīe nō pōt qui in fine penitet: qz nullus ꝓponit qō scit sibi ipossibile. g̃ non pōt ꝓteri: z ita nō ꝓsequit uenia. ¶ Sz ꝫ est: qz latro in fine vite sue penitēs misericordia iuenit audiēs. Hodie mecum eris in paradiso. ¶ P. sapia dei z misericordia vincit humanā malitiā. ſz hō pōt usq; ad extremū vite peccare. ergo potest usq; tunc de peccatis per diuinam misericordiam ueniam consequi.

¶ Ulterius videt q in fine vite penitēs nō possit a quolibet sacerdote absolui: qz ad absolutionē req̄rit aliq̄ iurisdictio: ut dictū est. sed sacerdos nō acq̄rit iurisdictionē sup illū qui in fine penitet. g̃ nō pōt eum in fine absoluē. ¶ P. ille qui sacr̄z baptismi in articulo mortis ab alio q̄ ꝓ sacerdote recipit: nō oz iterū a ꝓ sacerdote baptiz̄ari. sī g̃ qlibet sacerdos in articulo mortis posset absoluē a qlibet pctō nō deberet penitēs si euadit ad suū sacerdotē recurrē: qō falsuz est: qz alias sacerdos nō haberet cognitionē de vultu pecoris sui. ¶ P. i articlo mortis sic licet sacerdoti alieno baptizare: ita z nō sacerdoti. ſz nō sacerdos nunq; pōt absoluere in foro pniali. g̃ nec sacerdos in articulo mortis eū qui nō est sibi subdit⁹. ¶ Sz ꝫ: necitas spualis est maioz q̄ corpalis: ſz aliqs in necitate ultia pōt alio rū reb⁹ uti: ēt iuitis oīis ad subueniēdū corpali necitati. ergo z in articulo mortis ad subueniendum spirituali necessitati potest a non suo sacerdote absolui. ¶ P. ad idem sunt auctoritates in littera posite.

¶ Ulteri⁹ vī q penitētib⁹ in fine nō reseruet aliq̄ pena post mortē. de⁹ eni cū sit sūme misericors nō exigit ab hoie plus q̄ facē possit. ſz iste qui in fine vite sue penituit: nihil aliud facē potuit ꝓ tpe illo q̄ ꝓteri z ꝓfiteri qō ēt fecit. g̃ videt q nihil ab eo post hāc vitā req̄rat ꝓ pctis: de qb⁹ penituit. ¶ P. pena purgatorij excedit oēm penā hui⁹ mūdi: ut in īra dī. sed pena ad quā obligat penitēs post ꝓfessionē z absolutionē non est tāta q̄re sūt multe pene iuste alteri⁹ vite. g̃ iniuste cū penitēte agit si post hāc vitā puniat in purgatorio post absolutionem. ¶ P. nō est aliqō pctm tā grāde qō per penas i hac vita iflictas nō posset totalr expiari: dūmō aliqs patiēter sustineret: qz tribulatio purgationē facit: ut ꝓ Ro. 5. ſz mors est maxia penarū. g̃ si aliqs ꝓtri⁹ patiēter mortē sustinet nō remanet ei aliq̄ pena post hāc vitā. ¶ Sz ꝫ: iustitia diuina exigit ut pctm aut a deo aut ab hoie puniat. ſz hui⁹ pctm qui in fine penitet nō punitū est: nec a deo nec ab hoie i hac vita. g̃ opz q̄ post hāc vitā puniat. ¶ P. nullus ex negligētia oz cōmodū reportare: ſz iste qui in finē pniaz distulit ex negligētia si stati post pctm adhuc san⁹ penituisset sustinuisset penaz. g̃ multo fortius qñ pniam distulit usq; in finē vite adhuc reus est pene.

RNdeo dōz ad p̄mā qōnē: q de⁹ qui dat oib⁹ abūdāter nulli grāz denegat: qui qō in se est facit ut se ad grāz ꝓpet. hec aūt ꝓpatio sīc s. oi. i7. dictū est: fit per motū liberi arbitrij: vñ q̄diu manet hoi usus liberi arbitrij in hac vita in qua nondum est ꝓfirmatū ad maluz pōt se ꝓpare ad grām de pctis dolēdo: z grām remissionis pctōruz ꝓsequit.

Ad primū g̃ dōm: q venia ꝓsecutus fuisset si ve penituisset: ſz nō habuit ueram pniaz: qz nō ex amore iustitie de pctis cōmissis dolebat: sed timore pene quā expectabat: uel dolore pene quā sustinebat: z hoc ēt multis in fine penitētib⁹ ꝓingit: qz nō est facile ut affect⁹ quē hō toto tpe vite sue inclinauit in aliqd: subito ad ꝓriuz retrahat: nec tñ est ipoſe: qz liberū arbitriū nō cogit ex hitu acq̄sito: nec q̄uidētie dei pōt terminus ꝓfigi: per quā ēt in extremo vite ve pnie mot⁹ ispirat qñq;. ¶ Ad 2m dōm: q Aug. in vbis illis oīdit q pnia quā aliqs in fine vite agit nō est certū signū salutis: z nō q nō possit eē etiā tūc efficax ad salutē. qō icertū est qñ aliqs de pctō qō facere iā nō pōt penitet: utrū uolūtatē peccādi amiserit: qō magis manifestū est de illo qui peccare adhuc pōt si peniteat q uolūtatē mutault: tñ ēt qñ aliqs non pōt ultra peccare: pōt uolūtatē mutare ut nolit qō ꝓ⁹ uoluit: ēt si posset. ¶ Ad 3m dōz: q in ꝓtritōe sufficit ꝓpositū ꝓditionatū satisfactiōis z ꝓfessiōis: ut. s. uelit si posset: z tale ꝓpositū ēt de ipossibili esse pōt.

¶ Ad 2am qōnē dōz: q qlibet sacerdos q̄tū est de vtute clauiū hēt ptātē indifferēter in oēs z q̄tum ad oia pctā: ſz q nō possit oēs ab oib⁹ pctis absoluē: hoc est qz per ordinationē ecclie hēt iurisdictionez limitatā: uel oino nulla hēt. ſz qz necitas legē nō hēt: io qñ articulus necitatis iminet per ecclie ordinationē nō impedit qn absoluē possit: ex q hēt clauez ēt sacr̄alr: z tātū ꝓsequit ex absolutiōe alteri⁹ sic si a ꝓ sacerdote absolueret: nec solū a pctis pōt tūc a qlibet sacerdote absolui: ſz ēt ab excōicatiōe a qcūq; sit lata: qz hec absolutio ēt ad iurisdictionē ptinet que per legē ordinationis coartat. ¶ Ad p̄m g̃ dōm: q aliqs pōt uti iurisdictione alterius ex eius voluntate: quia ea que iurisdictionis sī cōmitti pñt. vñ qz eccl̄ia acceptat ut qlibet sacerdos absoluē possit i articlo mortis: io ex hocipo qs iurisdictionis hēt usum: q̄uis iurisdictione careat. ¶ Ad 2m dōm: q nō opz eū recurrē ad ꝓpz sacerdotē: ut iterū a pctis soluat a qb⁹ in articulo mortis absolut⁹ est: ſz ut inotescat ei q̄ est absolut⁹. nec sūr opz q absolut⁹ ab excōicatione ad iudicē uadat qui alias absoluē potuisset absolutionē petēs: ſz satisfactionem offerēs. ¶ Ad 3m dōz: q baptism⁹ hēt efficaciā ex ipsa sctificatiōe māe: z io a qcūq; ꝓferat alicui ille sacr̄z recipit: ſz vis sacr̄alis pnie ꝓsistit in sctificatiōe ministri: z io ille qui laico cōfitet q̄uis ipleat qō ex pte sua est de sacr̄ali ꝓfessione: tñ sacramentalē absolutionē non

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝓsequit:ꝛ iō aliq̄d ualet ei q̄tuꝫ ad diminutionē pene que sit per ꝓfessiōis meritū ꝛ penā:ſꝫ nō ꝓsequit oīmi nutionē illā pene que est ex vi clauiū:ꝛ iō opꝫ q̄ iterū sacerdoti ꝓfiteat:ꝛ magis sic ꝓfessus decedens punit post hanc vitā q̄ si fuisset sacerdoti confessus.

¶ Ad 3am qōnē dōm:q pena post remissionē culpe exigit ut ineq̄litas iniustitie cōmisse ad eq̄litatē reducat eq̄litas aūt q̄titatē ꝓsequit.vñ sic ad ordinationē culpe exigit q pena ꝓ culpa iferat:ita exigit q ꝓ tā ta culpa tāta pena:ꝛ iō cū pctm̄ inordinatū remanē nō possit:q̄uis reat' pene sit diminut' per ꝓtritionē ꝛ cō fessionē ꝛ absolutionē:opꝫ q adhuc in fine penitens ḋcūq; satisfactionē nō iplet in hac vita post hāc vitaꝫ puniat:nisi tāta fuerit ꝓtritio q totalr a pena purget: qō qn̄q; ꝓtigē pōt ut ꝺ.18.di.dictū est. ¶ Ad p̄m ḡ di cēdū:q ille qui in fine vite peniret nō punit post hāc vitā:q nō satisfecit qn̄ satisfacē nō potuit:ſꝫ q peccauit:ꝛ q; satisfacere neglexit qn̄ potuit:vñ nō sequit q ꝺe⁹ reqrat ab hoie ultra posse. ¶ Ad 2m dōꝫ:q iusti tia assūat mēsure:ut dicit phs in.5.etbi.vñ sic in diuer sis terris sūt diuerse mēsure rerū uenaliū:ita ꝛ diuer se pene ſm iustitiā ꝓ eisḋē culpis iferunt:ꝛ sālr ꝓ eadē culpa grauius punit ḋs in purgatorio q̄ in hac vita rōne alteri' fort:tn̄ illa aggrauatio ꝓportionalī ter rn̄det pene:cui' hō in hac vita reus erat:ꝛ hoc ꝺꝫ hō sibi iputare:q illud reseruauit sibi penā ꝓ culpa accipiēdā. ¶ Ad 3m dōm:q mors nālis est pena ꝓ̄s originale pctm̄:ut q̄si iaꝫ in nām sit uersa:sic originale pctm̄:ꝛ iō p mortē nālē nō purgat aliq̄s de pctō actua li:ſꝫ per mortē illatā bn̄ pōt purgari.vñ si aliq̄s mor tē illatā patiēter ſustineat etiā si ꝓ aliq̄s criminib' sit illata:ualet ad diminutionē pene ꝛ ad liberationem a tota pena ſm q̄titatē culpe ꝛ patiētie ꝛ ꝓtritionis.

Ad 2m sic ꝓcedit. Videt q pena tpalis cui' reat' post pniaꝫ manet:nō taxet ſm q̄titatē culpe.taxat eni ſm q̄titatē delectatiōis que fuit in pctō:ut ꝑꝫ Apoc.18. Quātū glificauit se ꝛ in delitiꝫ fuit tātū ḋate illi tormētū ꝛ luctū:sed qn̄q; ubi est maior delectatio est minor culpa:pctā carnalia que plus hñt delectatiōis q̄ spūalia minus hñt de cul pa ſꝫ Hzeg.ḡ pena nō taxat ſm q̄titatē culpe. ¶ P̄. eodē mō aliq̄s obligat ad p̄cepta moralia in noua le ge sic in ueteri:sed in ueteri lege debet ꝓ pctis pnia 7.dierū:ut.l.7.dieb' imūdi cēnt.cū ḡ i nouo testō im ponat pena septēnis ꝓ vno pctō mortali: videt q q̄tas pene nō respiciat q̄titatē culpe. ¶ P̄. maius est pctm̄ homicidij q̄ pctm̄ fornicatiōis in sacerdote: qꝛ circūstantia que sumit ex spē pcti magis aggrauat q̄ que sumit ex ḋitiōe pſone.ſꝫ laico ꝓ homicidio iponit septēnis pnia:sacerdoti ꝓ fornicatiōe decem annoꝝ ſꝫ canones.ḡ pena nō taxat ſm q̄titatē culpe. ¶ P̄. maximū pctm̄ est qō i ipſꝫ corp' chīi cōmittit: qꝛ tāto grauius ḋs peccat q̄to maior est in quē pecca tur:ſꝫ ꝓ effusiōe sanguinis chīi in sacro altaris pten ti intūgit pnia.40.dierū uel parū ampli'.ꝓ fornica tiōe aūt simplici intūgit pena septēnis ſm canones.er go q̄titas pene non rn̄det q̄titati culpe. ¶ Sed ꝓtra Ysaie.27°. In mēsura ꝺ mēsurā cū abiecta fuerit iudi cabo eā:ḡ q̄titas iudicij punitiōis pcti est ſm q̄titā tē culpe. ¶ P̄. hō reducit ad eq̄litatē iustitie per pe nā ifrictā:ſꝫ hoc nō eēt si q̄titas culpe ꝛ pene non sibi resonderet:ergo vnum alteri resonder.

¶ Ulteri' videt q penitēs nō sit debitor maioris pene q̄ illius que a sacerdote est sibi iniuncta:sacrm eni sem per ꝓsequit suū effectū:nisi sit defect' ex pte recipien tis uel ex pte ꝓferētis:ſꝫ qn̄q; iponit minor pnia q̄ sit ꝓdigna:ꝛ nō est defect' ex pte recipiētis: qꝛ paratus eēt oēm pniam sibi iniūcta facē:nec est defect' ex pte ꝓferētis sacrm:qꝛ ſm ꝓsciam suā ꝛ discretionē talē pe nā taxat:ḡ videt cū sacrm pnie sit ordinatū ꝺ pctm̄ to taliter ḋestruēdū:ꝛ q̄tū ad penā ꝛ q̄tum ad culpā:q nō remaneat debitor alicui' pene pnia iniūcta pacta. ¶ P̄. de' est ꝓnor ad remittēdū penā q̄ ad exigēdū ſꝫ si iste sacerdos maiorē penā satisfactoriā iniūxisset: penitēs obligaret ad eā faciēdā:ḡ videt q ſi insufficiē rem penā iniungat q nō exigat aliq̄d amplius ab eo. ¶ P̄. in purgatorio aliq̄s grauius punit q̄ in hac vi ta:si ergo post peractā pniam a sacerdote iniuncta ad huc manet pena purgatorū:videt q multū noceat sa cerdos penitēti leuē pniaꝫ iniūgēdo:ꝛ ita videt q sit ualde piculosus ꝓfessiōes audire:cū nō de facili possit sciri q̄titas pene debite ꝓ pctō. imo sit ipoſe:qꝛ sa cerdos nō pōt scire:nec q̄titatē ꝓtritionis:nec q̄ti tatē affectionis quā pctō habuit in peccādo. ¶ Sꝫ ꝑ.ſm q̄titatē delicti debet esse plagaꝝ modus ex p̄ cepto legis:si ergo min' iponat:residuū ab eo in purgatorio exiget. ¶ P̄. erroꝝ sacerdotis nō pōt penitē ti ꝓdesse;ꝓdesset aūt si nō teneret ad plus q̄ sibi per errorē iponit:ḡ vi:q sit adhuc debitor maioris pene.

¶ Ulterius videt q penā satisfactoriaꝫ nō possit vnus ꝓ alio explere:qꝛ ad satisfactionē meritū req̄rit:sed vnus ꝓ altero non pōt mereri uel demereri:cum sit scriptuꝫ. Tu reddis vnicuiq; ſm opa sua:ḡ vnus ꝓ alio nō potest satisfacere. ¶ P̄. satisfactio cōtra contritionē ꝛ cōfessionē diuidit:sed vnus ꝓ alio nō po test conteri aut confiteri:ergo nec satisfacere. ¶ P̄. vnus orando ꝓ alio etiaꝫ sibi mereť:si ergo aliquis ꝓ alio satisfaccre potest satisfaciendo ꝓ alio ꝓ se satisfacit: ꝛ ita ab eo qui ꝓ altero satisfacit non exigitur alia satisfactio ꝓ peccatis ꝓpꝛijs. ¶ P̄. si vnus ꝓ alio satisfacere potest:ergo exquo vnus ſi bi suscipit debituꝫ pene alius statim a debito liberat: ergo si moriatur post q̄ tota pena sibi debita ab alio suscepta est statim euolabit:uel si adhuc puniatur du plex pena reddet ꝓ eodē peccato.ſ.illius qui satisfa cere incipit:ꝛ illius qui ponit in purgatorio. ¶ Sed cōtra Gal.6° dicit. Alter alterius onera portate: er go videt q vnus possit onus penitentie impolite ꝓ alio suscipere. ¶ P̄. charitas magis potest apud deū q̄ apud homines:sed vnus potest apud homines ꝓ alterius amore debitum eius soluere:ergo multo fo rtius hoc in diuino iudicio fieri potest.

Rñdeo dōm ad primā questionē:q pena post dimissionē culpe exigitur ad duo.ſ.ad debitū soluendū:ꝛ ad remedium p̄standū:potest er go taxatio pene cōsiderari q̄tū ad duo.primo q̄tum ad debitū:ꝛ sic q̄titas pene radicaliter rn̄det q̄titati culpe anteq̄ de ea aliq̄d dimittat:sed tn̄ q̄tū per pri mū coꝝ que nata sūt remittere penā plus remittit:ſꝫ hoc per aliud minus remittēdū uel soluēdum restat: qꝛ q̄to per ꝓtritionē plus de pena dimissum est tanto per ꝓfessionē minus dimittēdū restat.scō q̄tū ad re mediū uel illius qui peccauit uel alioꝝ:ꝛ sic qn̄q; ꝓ minori pctō maior intūgit pena:uel qꝛ pctō vnius dif ficilius pōt resisti q̄ pctō alterius:sicut iuueni ꝓ for nicatione imponit maior pnia q̄ seni:q̄uis minus pec cet:uel qꝛ in vno pctm̄ est periculosius:sicut in sacerdo te q̄ in alio:uel qꝛ multitudo magis ꝓna est ad aliud pctm̄:ꝛ iō per penā vnius alij sunt exterrēdi:pena er go in foro pnie quātum ad utrūq; taxanda est.ꝛ ideo nō semp ꝓ maiori pctō maior pnia iponit:sed pena purgatorij solū est ad soluēdū debitū:qꝛ iā ulteri' nō manet locus peccādi.ꝛ iō illa pena taxat solū ſꝫ q̄titatē pcti:ꝓsiderata tn̄ ꝓtritionis q̄titate ꝛ ꝓfessiōe ꝛ absolutione:qꝛ per oia hec aliq̄d de pena dimittit.vñ ēt a sacerdote iniūgēdo satisfactionē sūt ꝓsiderāda.

Ad primū ḡ dōm:q in ỽbis illis duo tāguntur ex pte culpe.ſ.glificatio ꝛ delitie: quoꝝ primū ptinet ad electionē peccātis qua deo re sistit:2m ad delectationē pcti:q̄uis aūt sit minor dele ctatio qn̄q; in culpa maiori:tn̄ est ibi semp maior ela tio.ꝛ iō rō nō ꝓcedit. ¶ Ad 2m dōm:q illa pena.ꝛ. dierū nō erat expiatiua a pena debita pctō.vñ etiā si post illos dies moreret in purgatorio puniret:ſꝫ ex piabat ab irregularitate a qua oia sacrificia legalia ex piabāt:nihilominus tn̄ ceteris parib' plus peccat hō in noua lege q̄ in ueteri pp sctificationē ampliorē qua sctificat in baptismo:ꝛ pp bn̄ficia dei potiora huma no gn̄i exhibita:ꝛ hoc ꝑꝫ ex hꝰ qō dr Deb.io°. Quā to putatiſ deteriora mereri supplicia rē.nec tn̄ hoc est ulr verū q exigat ꝓ q̄libet pctō mortali septēnis pe nitētia:ſꝫ hoc est q̄si quedā regula cois ut in pluribus cōpetēs:quā tn̄ opꝫ dimittē ꝓsideratis diuersis pctō rū circūstatijs. ¶ Ad 3m dōꝫ:q eps uel sacerdos cū maiori piculo suo ꝛ aliorꝝ peccat.ꝛ iō solliciti' retra būt ipꝫ canones a pctō q̄ alios maiorē penā iniūgē do ſm q̄ est in remediū:q̄uis qn̄q; nō debeat tāta ex debito.vnde ꝛ in purgatorio non tota ab eo exigitur.

¶ Ad 4m dōm:q pena illa est intelligenda quando nolente sacerdote hoc accidit:si enim sponte effunde ret multo grauiori pena dignus esset.

¶ Ad 1am qōnē dōm:q act' ministri bonus uel malus nihil diuersificat in efficacia sacrorꝝ:vñ siue sacerdos discrete se bēat in iniūctiōe pnie siue nō:nihil diuersi ficat q̄tū ad efficaciā absolutiōis ꝛ ꝓfessiōis ꝛ ꝓtriti onis.ꝛ iō siue discrete pniam iniūgat siue nō:semp re manet reat' ad q̄titatis eiusḋē penā:ꝛ iō si eā hic non explet ab eo in purgatorio exiget. ¶ Ad p̄m ḡ dōm: q qn̄cūq; intūgit pnia minor ꝓdigno:defect' est ex pte iponētis uel ex pte recipiētis:ſꝫ qn̄q; pōt eē sine cul pa utriusq;:sic qñ iponēs debitā diligentiā adhibet ꝛ recipiēs parat' ē ad iplēdū:ꝛ pp hoc nō est icōueniēs si totalr a reatu pene nō liberet. ¶ Ad 2m dōm:q pe nitēs cui maior ꝓdigno pnia iniūcta est tenet eā explē re ex sacerdotis iniūctiōe qui nō solū debitū pene cō siderat:ſꝫ pctō remediū adhibet.vñ post hāc vitā nō exigit ab eo tota:ſꝫ solū q̄tū sufficit ad debitū soluen dū. ¶ Ad 3m dōm:q sacerdos minorē ꝓdigno pniaꝫ intūgēs nō semp peccat:tū qꝛ nō pōt determinate q̄ titatē pene debite cognōscē:q̄uis aliq̄d p̄ ꝓsideratis re gulis patrū determinare possit:tū qꝛ qn̄q; ēt ex indu stria minorē pniaꝫ iponēs:plus ꝓdest penitēti q̄ no ceat:qui forte magnitudine pene posset a pnia pagenda ipediri pp debilitatē ỽtutis ad hoc in eo de nouo recupate.ꝛ iō negligit minus dānū ut maius euitet.ꝛ iterū paulatim ꝓfortat' in eo diuinus amor ad plura pnie opa pagēda ipm icitabit ꝓa spōte q̄ sacerdos si bi ſm q̄titatē peccatoꝝ iniungere potuisset.

¶ Ad 3am qōnē dōꝫ:q pena satisfactoria est ad duo.ſ. ad solutionē debiti ꝛ ad medicinā ꝓ pctō virando. inq̄tū est ad remediū sequētis pcti:sic satisfactio vni' nō ꝓdest alteri:qꝛ ex iciunio vni' caro alteri' nō do mat:nec ex actib' vni' ali' bn̄ agē ꝓsueuit:nisi ſm acciḋs inq̄tū aliq̄s per bona opa pōt alteri mereri aug mētū gre que efficacissimū remediū est ad pctm̄ vitā dum:sed hoc est per moduꝫ meriti meritū q̄ per mo dum satisfactionis:sed quātum ad satisfactionem de biti vnius potest ꝓ alio satisfacere:dummodo sit in charitate:ut opa ei' satisfactoria eē pñt:nec opꝫ q ma ioꝝ pena iponat ei qui ꝓ alio altero satisfacit q̄ ꝓncipali iponeret:ut q̄dā dicūt hac rōne moti:qꝛ pena ꝑa ma gis satisfacit q̄ aliena:qꝛ pena hēt vim satisfaciēdi ma xime rōne charitatis qua hō ipsaꝫ sustinet:ꝛ qꝛ maioꝝ charitas appet in hoc q aliq̄s ꝓ altero satisfacit q̄ si ipse satisfaceret.iō minoꝝ pena req̄rit in eo q̄ ꝓ al tero satisfacit q̄ in ꝓncipali req̄reret.vñ oī in vitis pa trū:q pp charitatē vni' qui alteriuꝫ frīs sui charitate duct' pniaꝫ fecit ꝓ pctō q̄ nō cōmiserat:alteri pctm̄ q̄ cōmiserat dimissuꝫ est:nec exigit ēt q̄tū ad solutio nē debiti q̄ ille ꝓ q̄ fit satisfactio sit ipotēs ad satisfaciēdū:qꝛ ēt si eēt potēs alio satisfaciēre ꝓ ipso ipe a debito imunis eēt:ſꝫ hoc req̄rit inq̄tū pena satisfa ctoria est in remediū.vñ nō est ꝑmittēdū ut aliq̄s ꝓ alio pniaꝫ faciat:nisi defect' aliq̄s appareat in penitē te uel cozpalis per quē sit icōpetēs ad sustinendū:uel spūalis per quē nō sit ꝑmpt' ad portandū penā. ¶ Ad p̄m ḡ dōm:q ꝑmiū eēntiale reddit ſm disponē hois: qꝛ ſm capacitatē videtiū erit plenitudo visiōis diuine.ꝛ iō sic vn' nō disponit per actū alteri':ita vn' al teri nō mereť ꝑmiū eēntiale:nisi meritū ei' hēat effica cia infinita sicut chīi cuius merito solo pueri baptizati ad vitā eternā pueniūt:ſꝫ pena tpalis ꝓ ꝓ pctō debita post culpe remissionē nō taxat ſm disponē ei' cui de bet:qꝛ qn̄q; ille qui est melioꝝ hēt maioris pene reatū ꝛ iō q̄tū ad pene dimissionē vnus alteri mereri pōt:ꝛ act' vni' efficit alteri' charitate mediante per quā oēs vnū sum' in chīo. ¶ Ad 2m dōm:q ꝓtritio ordinat ꝺ culpā que ad disponē bonitatis uel malitie hois pti net:ꝛ iō per ꝓtritionē vni' alius a culpa nō liberat.sālr per ꝓfessionē hō se sacris ecclie subiecit:nō aūt potest vn' sacrm ꝓ alio accipe:qꝛ in sacro gra suscipiēti da tur nō alij.ꝛ iō nō est silis rō de satisfactiōe ꝓtritiōe ꝛ ꝓfessiōe. ¶ Ad 3m dōm:q in solutiōe debiti attendit q̄titas pene:ſꝫ in merito attēdit radix charitatis.ꝛ iō ille qui ex charitate ꝓ alio mereť saltē merito ꝓgrui ēt sibi magis mereť:nō aūt qui ꝓ alio satisfacit ꝓ se satisfacit: qꝛ illa q̄titas pene non sufficit ad utrūq; pctm̄:tn̄ sibi mereť maius ḋd q̄ sit dimissio pene.ſ.vi tā eternā. ¶ Ad 4m dōm:q si ipemet ad aliquā pe nitētiā se obligasset nō ꝑus a debito eēt imunis q̄ eā soluisset.ꝛ iō penā ipse patiet q̄diu ille satisfactionē ꝓ eo fecerit:quā si nō fecerit:tūc uterq; est debitor illius pene vnus ꝓ cōmisso:alius ꝓ omisso.ꝛ ita non sequitur q peccatum vnum bis puniatur.

Ad 3m sic ꝓcedit.videt q per idulgētiā nō possit aliq̄d remitti de pena satisfa ctoria:qꝛ sup illō 2a Ti.2°. Negare seip̄ꝫ nō pōt dicit glo.q faceret si dicta sua nō ipleret:ſꝫ ipse dixit Deu.25°. Scōꝫ mēsurā delicti erit plagarū modus:ḡ nō pōt aliq̄d remitti de pena satisfactiōis taxata ſꝫ q̄ titatē clpe. ¶ P̄. iferioꝝ nō pōt absoluē ab eo ad qō supioꝝ obligauit:ſꝫ de' absoluēdo a culpa ligat ad pe nā tpalem:ut dicit Hug.de scto vic.ḡ nullus hō pōt absoluē a pena illa aliq̄d ide dimittēdo. ¶ P̄. hoc ad ptātē excellētie ptinet:ut sine sacris effect' sacrorum tradat:ſꝫ nullus hēt ptātē excellētie in sacris nisi chīs cū ḡ satisfactio sit ꝑs sacri operās ad dimissionē pene debite:videt q nullus hō purus possit dimittē debi tū pene sine satisfactione. ¶ P̄. potestas ministris ec clesie nō est tradita in destructionē:sed in edificatio nē:sed hoc ad destructionē ptinet si satisfactio que ad utilitatē nr̄aꝫ iducta est inq̄tū remediū ꝑbet tolleret: ḡ ptās ministroꝝ ecclie ad hoc nō se extēdit. ¶ Sꝫ ꝺ 2a Coꝝ.2°. Nā ꝛ ego qō donaui siq̄d ꝓ uos donaui

in pſona chr̄i.glo.i.ac ſi chr̄s donasset:ſz chr̄s poterat relaxare absq; oi satisfactiõe penã pcti:ut pz Jo.8° de muliere adultera:g̃ ⁊ Paulus potuit:g̃ ⁊ papa pt qui nõ est minoris ptātis q̃ Paulus fuit. ¶ Ꝑ. ecclia gñalis nõ pōt errare:qz ille qui in oīb⁹ exauditus est pro sua reuerẽtia dicit Petro sup cui⁹ pfessiõe ecclia fundata est. Ego pro te rogaui petre ut nõ deficiat fides tua. Luc.22°. sed ecclesia generalis indulgentias approbat ⁊ facit:ergo indulgentie aliquid ualent.

¶ Ulteri⁹ vi⁹ q̃ nõ ualeãt tātū q̃tū ꝓnũciant:indulgẽtie eni nõ hñt effectū nisi ex vi clauiũ:ſz ex vi clauiũ non pōt hñs clauẽ dimittẽ ⁊ pena pcti nisi aliq̃d determinatū pſiderata q̃titate pcti ⁊ ptritiõis penitẽtis:g̃ cũ idulgẽtie fiãt pro libito istituẽtis idulgẽtiã:vi⁹ q̃ non ualeãt tātū q̃tū ꝓnũciant. ¶ Ꝑ. debitū pene hõ a glie adeptiõe retardat quã sũme appetẽ oz:ſz si idulgẽtie tātū ualẽt q̃tū ꝓnũciant in breui:hõ per idulgẽtias discurrens posset ab oi reatu tpalis pene imunis reddi:g̃ vi⁹ q̃ deberet his acq̃rẽdis oīb⁹ alijs opibus dimissis hõ uacare. ¶ Ꝑ. aliq̃n dat idulgentia q̃ qui dat auxiliũ ad aliquã fabricã erigẽdã tertiã ptẽ remissiõis pctorũ ꝓsequat. si g̃ idulgẽtie tātū ualẽt q̃tū ꝑdicant:tũc qui dat vnũ denariũ ⁊ scõo vnũ ⁊ iterũ tertiũ plenã absolutionẽ ab oi pctorum pena ꝓsequit:qõ vi⁹ absurdũ. ¶ Ꝑ. q̃nq; dat hoc mõ idulgẽtia:q̃ qui uadit ad aliq̃ ecclias. ⁊. annos remissiõis ꝓsequat. si g̃ tātū ualet indulgẽtia q̃tū ꝑdicat ille qui hẽt domũ in xta ecclias:uel clerici ecclie qui quotidie uadunt ꝓsequunt tātū q̃tū ille q̃ a remotis ptib⁹ uenit:qõ videt iniustũ:⁊ iterũ ut videt pluries illã idulgẽtiã ꝓsequit in die cũ pluries uadat. ¶ Ꝑ. idẽ videt alicui remittere penã ultra iustã estimationẽ q̃ remittẽ absq; cã:qz q̃tū ad hoc q̃ excedit nõ recõpẽsat:ſz ille qui facit idulgẽtiã nõ posset remittẽ absq; cã penã in toto uel in pte alicui:ut si papa diceret alicui. Ego remitto tibi oẽm penã tibi debitã pro pctõ:g̃ videt q̃ nec possit aliq̃d dimittẽ ultra iustã estimationẽ:sed idulgẽtie plerũq; ꝑdicant ultra iustã estiationẽ:g̃ nõ tātū ualẽt q̃tū ꝑdicant. ¶ Sz ꝫ Job.15. Nunqd de⁹ idiget nostro mẽdacio:ut loq̃mur pro eo dolos:g̃ ecclia ꝑdicãdo idulgẽtias nõ mẽtit:⁊ ita tātū ualẽt q̃tū ꝑdicant. ¶ Ꝑ. pª Lozˀ.15° dicit apls. Si inanis est ꝑdicatio nr̃a inanis ẽ ⁊ fides nr̃a:g̃ q̃cũq; in ꝑdicatiõe falluz dicit fidẽ q̃tū est in se euacuat:⁊ ita moztalit peccat:si g̃ nõ tātū ualẽt idulgẽtie q̃tū ꝑdicant:oẽs moztaliter peccant indulgentiam predicantes:qõ est absurdũ.

¶ Ulteri⁹ videt q̃ pro tpali subsidio nõ debeat fieri indulgẽtia:qz remissio pctorũ est qõdã spũale:sed dare spũale pro tpali est simonia:g̃ hoc fieri non dz. ¶ Ꝑ. spũalia subsidia sũt magis nẽcia q̃ tpalia:ſz pro spũalib⁹ subsidijs nõ videnẽ fieri idulgẽtie:g̃ multo minus pro tpalibus fieri debent. ¶ Sed ꝓtra est cois ecclie consuetudo:que pro peregrinationibus ⁊ elemosynis faciendis indulgentias facit.

Rñdeo dõm ad pm̃ qõnẽ:q̃ ab oib⁹ ꝓcedit in dulgẽtiaſ aliq̃d ualẽ:qz ipiũ eẽt dicere q̃ ecclia aliq̃d uane faceret:sed q̃dã dicũt q̃ nõ ualẽt ad absoluẽdũz a reatu pene quã q̃s in purgatorio fm iudiciũ dei meret:sed ualẽt ad absolutionẽ ab obligatiõe qua sacerdos obligauit penitẽtẽ ad penã aliquã: uel ad quã ẽt ordinat ex canonũ statutis. Sz hec opio nõ videt vã. p° qz est expſse ꝫ priuilegiũ Petro datuz ut q̃d in terra remitteret:⁊ in celo remitteret. vnde remissio que fit q̃tū ad forũ ecclie:ualet ẽt q̃tū ad forũ dei:⁊ ꝓterea ecclia hī idulgẽtias faciẽs magis dãnificaret q̃ adiuuaret:qz remitteret ad grauiores penas

s.purgatorĩ absoluẽdo a penitẽtijs iniũctis. Et iõ alit er dõm:q̃ ualẽt:⁊ q̃tū ad forũ ecclie:⁊ q̃tū ad iudiciũ dei ad remissionẽ pene relidue post ptritionẽ ⁊ absolutionẽ ⁊ pfessionẽ:siue sit iniũcta siue nõ.rõ aũt q̃re ualẽ pñt est vnitas corpis mystici in qua multũ operib⁹ pnie superogauerũt ad mẽsurã debitorũ suorũ:⁊ multas etiã tribulatiões iniuste sustinuerunt patiẽter per q̃s multitudo penarũ poterat expiari si eis deberet:quorũ meritorũ tãta est copia q̃ oẽz penã debitaz nũc ueniẽtib⁹ excedũt:⁊ pcipue pp meritũ chr̄i.qõ ⁊ si in sacris opat:nõ tñ efficacia ei⁹ in sacris icludit:sed sua infinitate efficaciã sacrorũ excedit. dictũ est aũt ō.q̃ vnus pro alio satisfacere pōt:scti aũt in q̃b⁹ supabundãtia operũ satisfactiõis iuenit:nõ determinate pro isto qui remissiõe idiget hi⁹ opa fecerũt:alias absq; oi indulgẽtia remissionẽ ꝓsequeret:ſz coiter pro tota ecclesia:sic apls dicit se iplẽ ea que desũt passiõi chr̄i in corpore suo pro ecclia ad quã scribit. 2ª Lozˀ. p°. Et sic ꝑdicta merita sũt cois totiˀ ecclie. ea aũt que sũt cois multitudinis alicui⁹ distribuunt singulis de multitudine ſz arbitriũ ei⁹ qui multitudini pest. vñ sic aliq̃s cõ sequeret remissionẽ pene si ali⁹ pro eo satisfeciſſet:ita si ei satisfactio alterius sibi per eũ qui pōt distribuat.

Ad primũ g̃ dõz:q̃ remissio que per idulgentias fit nõ tollit q̃titatem pene ad culpã:qz pro culpa vnius alius spõte penã sustinuit:ut dictũ est. ¶ Ad 2ᵐ dõz:q̃ iste qui idulgẽtias suscipit nõ absoluit simplr loquẽdo a debito pene:ſz dat sibi vñ debitũ soluat. ¶ Ad 3ᵐ dõm:q̃ effect⁹ sacr̃alis absolutionis est diminutio reat⁹:⁊ hic effect⁹ nõ inducit per idulgẽtias:ſz pro eo faciẽs idulgẽtias soluit penã quã debebat de ecclie coĩb⁹ bonis:ut ex dictis patet. ¶ Ad 4ᵐ dõz:q̃ maius remediũ pbet ꝫ pctã vitanda ex gr̃a q̃ ex affluetudine nr̃oz operũ:⁊ qz ex affectu quẽ accipiẽs idulgẽtiã ꝓcipit ad cãz pro qua idulgẽtia dat ad gr̃az disponit. iõ ẽt per idulgẽtias remediũ ad pcta vitãda dat:⁊ ita nõ est in destructionẽ indulgẽtias dare:nisi iordinate dent:tñ ꝓsulẽdũ est eis qui idulgẽtiã ꝓsequunt ne pp hoc ab opib⁹ pnie iniũctis abstineãt:ut etiã ex his remediũ cõsequant q̃uis a debito pene essent imunes:⁊ pcipue:quia quando q̃s sunt plurium debitores q̃ credant.

¶ Ad 2ᵃᵐ qõnẽ dõz:q̃ circa hoc est multiplex opio:q̃dã eni dicũt q̃ hi⁹ idulgẽtie nõ tātū ualẽt q̃tū ꝑdicant:ſz vniculq; tātū ualẽt q̃tū fides ⁊ deuotio sua exigit:ſz dicũt q̃ eccl̃ia ad hoc ita ꝓnũciat ut q̃dam pia fraude hoies ad bñfaciẽdũ alliciat:sic mat que ꝓmittens filio pomũ ipz ad ambulãdũ puocat. Sz hoc videt ual de piculoſuz dicẽ:sic eni dicit Aug. in epla ad Diero. Si in sacra scriptura depẽdẽt aliq̃d falsitatis iam robur auctis sacre scripture pit.⁊ silr si in ꝑdicatiõe ecclesie aliq̃ falsitas deprehẽderet nõ eẽnt documẽta ecclesie alicui⁹ auctis ad roborãdũ fidẽ. Et iõ alij dixerũt q̃ ualẽt q̃tū ꝓnũciant ſz iustã estimationẽ:nõ tñ dãtis idulgẽtiã qui minus forte estimat qõ dat:aut ſz estimationẽ recipiẽtis qui nimis parũ estimare posset qõ dat:ſz fm estimationẽ que iusta est fm iudiciũ bonorũ pẽsata ꝺditiõe pſone ⁊ utilitate ⁊ necessitate ecclesie:qz vno tpe ecclia plus idiget q̃ alio. Sz hec ẽt opio nõ videt stare ut vi. p°qz fm hoc idulgẽtie nõ ualerẽt ad remissionẽ:ſz magis ad cõmutationẽ quãdã:⁊ ꝓterea ꝑdicatio ecclie a mẽdacio nõ excusaret:cum quãdoq; indulgentia predicetur longe maioz q̃ iusta estimatio possit reqrere oib⁹ ꝑdictis ꝺditiõib⁹ pẽsatis: sic q̃n papa dat idulgẽtiã q̃ qui uadit ad vnã ecclesiã beat.⁊. annos de idulgẽtia:cuiusmodi ẽt idulgẽtie a beato Greg. in statiõib⁹ rome istitute sũt. Et iõ alij dicũt q̃ q̃tas remissiõis in idulgẽtijs nõ est mẽsurãda fm deuotionẽ tm̃ suscipiẽtis ut pª opio dicebat:neq; ſz q̃titatẽ ei⁹ q̃ dat sic dicebat scõa:ſz ſz cãz pro qua idulgẽtia dat:ex qua reputat dign⁹ ut talẽ idulgẽtiaz ꝓsequat. vñ fm q̃ accedit ad cãm illã fm hoc ꝓsequit remissionẽ idulgẽtie:ut in toto uel in pte. Sz hoc iterũ nõ pt saluare ꝓsuetudinẽ ecclie que iterdũ maiorẽ pro eadẽ cã iterdũ minorẽ idulgẽtiã põnit:sic reb⁹ eo dẽ mõ se hñtib⁹:q̃nq; dat vn⁹ annus visitatib⁹ ecclĩaz vnã:q̃nq. 4 o. alt:put gr̃az papa facẽ uoluerit idulgẽtiã ꝓstituẽs. vñ q̃titas remissionis nõ est mẽsurãda ex cã que facit idulgẽtia dignũ. Et iõ alit dõm q̃ q̃titas effect⁹ ꝓsequit q̃titatẽ sue cause:cã aũt remissiõis pene in idulgẽtijs nõ est nisi abũdãtia meritorũ ecclesie que se hẽt sufficiẽter ad totã penã expiãdã:nõ aũt cã remissiõis effectiua est uel deuotio aut labor aut oa tũ recipiẽtis:aut cã pro qua fit idulgẽtia. vñ nõ oportet ad aliqõ hoz ꝓportiõare q̃titatẽ remissiõis:ſz ad merita ecclie que semp supabũdãt.⁊ iõ fm q̃ applicãtur ad istũ fm hoc remissionẽ ꝓsequit. ad hoc aũtẽ q̃ applicent isti reqrit auctas dispẽsandi hi⁹ thesaurũ ⁊ vnio ei⁹ cui dispẽsat ad eũ qui merebat:qõ est per charitatẽ.⁊ rõ dispẽsatiõis fm quã saluet itẽtio illoz qui opa meritoria fecerũt:fecerũt enim ad honorẽ dei ⁊ utilitatẽ ecclie in gñali. vñ quecũq; cã assit que in utilitatẽ ecclie uergat ⁊ honorẽ dei sufficiẽs est rõ idulgẽtias faciẽdi. Et iõ fm alios dõm:q̃ idulgẽtie simplicit tātū ualẽt q̃tū ꝑdicat:dũmõ ex pte dãtis sit auctoritas:ex pte recipiẽtis charitas:ex pte cãe pietas: que cõprehendit honorẽ dei ⁊ ꝓximi utilitatẽ:nec in hoc nimis fit magnũ soz de misericordia dei ut q̃dam dicũt:nec iustitie dine derogat:qz nihil de pena dimittit:ſz vnius pena alteri cõputat. ¶ Ad ꝑm g̃ dõm:q̃ clauis sic supi dictũ est:est duplex. s.ordinis ⁊ iurisdictiõis:clauis ordis sacr̃ale q̃dã est:⁊ qz sacroz effect⁹ nõ sũt determinati ab hoie ſz a deo:iõ nõ pōt taxare sacerdos q̃tū per clauẽ ordis in foro ꝓfessiõis debita dimittat:ſz tātū dimittit q̃tū deꝰ ordiauit. Sz clauis iurisdictiõis nõ est q̃d sacr̃ale:⁊ effect⁹ eius arbitrio hois subiacet.⁊ hui⁹ clauis effect⁹ est remissio que est per idulgẽtias cũ nõ ptineat ad dispẽsationem sacramentoz talis remissio:sed ad dispensationẽ bonoz coiuz ecclie.⁊ iõ ẽt legati nõ sacerdotes in dulgẽtias facẽ pñt. vñ in arbitrio dãtis idulgẽtiã est taxare q̃tū per idulgẽtiã de pena remittat:si tñ ordinate remittat:ita q̃ hoies q̃si pro nihilo ab opib⁹ pnie reuocent:peccat faciẽs tales idulgẽtias:nihilominus q̃s plenã idulgẽtiam ꝓsequit. ¶ Ad 2ᵐ dõz:q̃ q̃uis hi⁹ idulgẽtie multũ ualent ad remissionẽ pene tñ alia opa satisfactiõis sũt magis meritoria respectu premij eẽntialis qõ in infinitũ meli⁹ est q̃ dimissio pene tpalis. ¶ Ad 3ᵐ dõz:q̃ qñ dat idulgẽtia ideterminate: qui dat auxiliũ ad fabricã ecclie:itelligit tale auxiliũ q̃ sit ꝓueniẽs ei qui auxiliũ dat:⁊ fm hoc plus uel min⁹ de idulgẽtia ꝓsequit. vñ ẽt aliqs paup dãs vnũ denariuz ꝓsequit tota idulgẽtiã nõ aũt diues quẽ non decet ad opus tã piũ ⁊ fructuoſuz ita parũ dare:sic nõ diceret rex alicui hoi auxiliũ facere si ei obolũ daret. ¶ Ad 4ᵐ dõz:q̃ ille qui est vicinus ecclie ⁊ ẽt sacerdotes ⁊ clerici ꝓsequunt tãtã idulgẽtiã sicut illi qui uenirẽt a mille dietis:qz remissio nõ proportionatur labori ut dictu est:sed meritis que dispensantur ut dictum est: sed ille qui plus laboraret plus de merito acquireret: ſz hoc itelligẽdũ qñ idistincte idulgẽtia dat:q̃nq; enĩz distinguit sic papa in gñalib⁹ absolutiõib⁹ illis q̃ trãseũt mare dat.5. annos:alijs qui trãseũt montes tres: alijs vnũ:nec tñ quotiẽscũq; uadit ifra tps idulgẽtie totiẽs eã ꝓsequit:q̃nq; aũt ad determinatuz tps dat:ut cũ dicũt q̃cũq; uadit ad ecclesiã talẽ usq; ad tale tps beat tãtũ de idulgẽtia itelligit semel tm̃:ſz si in aliq ecclesia sit idulgẽtia pennis:sic in eccl̃ia bti Petri. 4 o. dicrũ:tũc quotiẽs uadit aliqs totiẽs idulgẽtiã ꝓsequitur. ¶ Ad 5ᵐ dõz:q̃ cã nõ reqrit ad hoc q̃ fm cã deberet mẽsurari remissio pene:ſz ad hoc q̃ itẽtio illoz: quoz merita coi cant ad ipz puenire possint:bonũ autẽ vni⁹ ꝓtinuat alteri duplr. Uno mõ per charitatẽ:⁊ sic ẽt sine idulgẽtijs aliqs est oiuz bonoz ꝓceps que fiũt si in charitate sit. Alio mõ per itẽtionẽ faciẽtis.⁊ sic per idulgẽtias si cã legitima assit pōt itẽtio illi⁹ qui pro utilitate eccl̃ie opatus est ad istũ ꝓtinuari.

¶ Ad 3ᵃᵐ qõnẽ dõm:q̃ tpalia ad spũalia ordinant:qz pp spũalia tpalib⁹ uti debem⁹.⁊ iõ pro tpalib⁹ simplr nõ pōt fieri idulgẽtia:ſz pro tpalib⁹ ordinatis ad spiritualia:sic repssio inimicoz ecclie qui pacẽ ecclie perturbãt:sic ꝓstructio eccl̃iarũ ⁊ pōtiũ:⁊ aliarũ elemosynarũ. Et per hoc pz q̃ nõ fit ibi simonia:qz non dat spũale pro tpali:ſz pro spũali. Uñ pz solo ad pmum.

¶ Ad 2ᵐ dõz:q̃ ẽt pro pure spũalib⁹ pōt fieri idulgẽtia:⁊ fit q̃nq; sic q̃cũq; orat ꝑ rege Frãcie hẽr.io. dies de idulgẽtia a papa Jnno. 4°. Et silr crucẽ ꝑdicãtib⁹ dat q̃nq; eadẽ idulgẽtia que crucẽ accipiẽtib⁹.

Ad 4ᵐ sic ꝓcedit. videt q̃ dlibet sacerdos prochialis possit idulgẽtiã facẽ:idulgẽtia eni hẽt efficaciã ex meritoz ecclie abũdãtia:ſz nõ ẽ aliq̃ ꝓgregatio in q̃ nõ sit aliq̃ abũdãtia meritoz:g̃ dlibet sacerdos pōt facẽ idulgẽtiã si hẽat plebẽ subiectã.⁊ silr dlibet sacerdos plat⁹. ¶ Ꝑ. platus dlibet gerit pſonã totiˀ multitudis. sic vnus hõ gerit pſonã suã:ſz dlibet pōt alteri coicare bona sua pro altero satisfaciẽdo:g̃ ⁊ plat⁹ pōt coicare bona multitudinis sibi cõmisse:⁊ sic vi⁹ q̃ possit idulgẽtias facere.

¶ Sz ꝫ.min⁹ est excoicare q̃ idulgẽtias facẽ:ſz hoc non pōt sacerdos prochialis:ergo nec illud.

¶ Ulteri⁹ vi⁹ q̃ diacon⁹ nõ possit idulgẽtias facẽ ul⁹ aliˀ nisi sacerdos:qz remissio pctorũ est effect⁹ clauiũ:sed nõ hẽt claues nisi solus sacerdos:g̃ ipe solus pōt idulgẽtias facẽ. ¶ Ꝑ. plenior remissio pene ẽ i idulgẽtijs q̃ in foro pniali:ſz h°nõ pōt nisi sacerdos:g̃ nec illud.

¶ Sed ꝫ. eidẽ ꝓfert dispẽsatio thesauri ecclie cui cõmittit regimẽ ecclie:ſz hoc cõmittit q̃q; nõ sacerdoti. ergo potest indulgentias facere. nam ex dispensatione thesauri ecclesie efficaciam habent.

¶ Ulteri⁹ vi⁹ q̃ ẽt epi nõ possit facẽ idulgẽtiã:qz thesaurus ecclie cois est toti ecclie:ſz id qõ est cõe toti ecclesie nõ pōt dispẽsari nisi per illũ qui toti ecclie pest:g̃ solus papa pōt idulgẽtias facẽ. ¶ Ꝑ. nullus pōt remittere penas a iure determinatas nisi ille qui hẽt ptatẽz ius ꝑdẽdi:ſz pene satisfactorie sẽ ꝑ pctis determinate i iure:g̃ remittẽ hi⁹ penas pt solus papa q̃ ẽ ꝑdito⁹ iuris.

¶ Sz ꝫ ẽ ꝓsuetudo ecclie fm quã epi dãt idulgẽtiã.

¶ Ulteri⁹ vi⁹ q̃ ille qui est in pctõ moztali nõ possit facẽ idulgẽtias:qz riu⁹ cui fons nõ influit nihil ꝓfluẽ pt: ſz plato in pctõ moztali exñtinõ influit fons gr̃e. s. spũs scti:g̃ nõ pt in alios ꝓfluẽ faciẽdo idulgẽtias. ¶ Ꝑ. mat⁹ est facẽ idulgẽtiã:q̃ recipe:ſz ille qui est in pctõ moztali nõ recipit:ut dicẽt:g̃ nec facere pōt. ¶ Sed ꝫ:qz idulgẽtie fiunt per ptatẽ ꝓlatis ecclie traditã: sed pctm̃ moztale non tollit ptatẽ:sed bonitatẽ:g̃ pt aliqs in pctõ moztali existẽs facere indulgentias.

Rñdeo dõm ad ꝓmã qõnẽ:q̃ indulgẽtie effectũ hñt fm q̃ opa satisfactoria vnius

alteri cōputant:nō solū ex vi charitatis:ſz ex itētione opantis aliq̄ mō directa ad ipz:ſz itētio alteri⁹ pōt ad alterū dirigi triplr:aut in ſpāli:aut i gñali:aut in singulari:in singulari q̄dē:ſic cū q̄s pro alio satisfacit determinate:ꝛ ſic q̄libet pōt alteri ſua opa coicare. ℑn speciali aūt ſic cū q̄s orat pro ꝓgregatiōe ſua ꝛ familiaribus ꝛ bñfactorib⁹:ꝛ ad hoc ordinat ēt ſua opa satisfactoria:ꝛ ſic ille qui ꝓgregatiōi p̄est pōt opa illa alij cōmunicare applicādo itētionē illoꝝ qui sūt de ꝓgregatiōe ſua ad hūc determinate:ſz in gñali:ſic cū q̄s opera ſua ordinat ad bonuz ecclie in gñali:ꝛ ſic ille qui p̄est ecclie gñalr pōt opa illa coicare applicādo itētionez ſuā ad hūc uel ad illū:ꝛ qz hō est ps ꝓgregatiōis:ꝛ cōgregatio est ps ecclie.iō in itētiōe ꝑuati boni includit itētio boni ꝓgregatiōis ꝛ boni totⁱ⁹ ecclie.ꝛ iō ille qui p̄est ecclie pōt coicare ea que sūt ꝓgregatiōis ꝛ huius hoiz:ꝛ ille q̄ p̄est ꝓgregatiōi ea que ſt huⁱ⁹ hoiz:ſz nō ꝙuertit:ſz neqz ꝑ⁹ coicatio neqz ſcōa idulgētia oī:ſz solū ꝫ⁹ ꝓp duo. ꝑ⁰ qz per illas coicationes q̄uis hō soluat a reatu pene q̄tū ad deū:tn̄ nō soluit a debito faciēdi satisfactionē iniūcta ad quā obligat⁹ est ex p̄cepto ecclie:ſz p tertiā coicationē hō ēt ab hoc debito absoluit.2° qz in vna ꝑſona uel in vna ꝓgregatiōe non est ideficiētia meritoꝝ:ut sibi in oib⁹ alijs ualere possint.vñ iste nō absoluit a pena debita ꝓ tota:nisi tātū determinate pro eo fiat q̄tū debebat:ſz in ecclia tota est ideficiētia meritoꝝ p̄cipue pp meritū chīi.ꝛ iō solus ille qui p̄ficit ecclie pōt idulgētiā facē:ſz cū ecclia sit ꝓgregatio fideliū:ꝓgregatio aūt hoiuz sit duplex.ſ. iconomica:ut illi qui sūt de vna familia:ꝛ politica:ſic illi qui sūt de vno pplo ecclia siliat ꝓgregatiōi politice qz ipse ppls ecclia oī:ſz ꝙuētus diuersi uel prochie in vna diocesi similant ꝓgregatiōi in diuersis familijs uł in diuersis officijs.ꝛ iō solus ep̄s ꝑ ꝓlat⁹ ecclie oī.ꝛ iō ipse solus q̄si sp̄sus ānulū ecclie recipit.ꝛ iō solus ipse hēt plenā ptātē i dispēsatiōe sacroꝝ.ꝛ iurisdictionē in foro causarū q̄si ꝑſona publica.alij aūt ſm q̄ ab eo eis cōmittⁱ:ſz sacerdotes qui plebib⁹ ꝑficiunt nō sūt simplr ꝓlati:ſz q̄si coadiutores.vñ in ꝓsecratiōe sacerdotū ep̄s dic.q̄to fragiliores sum⁹ tāto magis his auxilijs idigem⁹:ꝛ pp hoc ēt nō oia sacra dispēsant. vnde sacerdotes parrochiales uel abbates aut alij huiusmodi ꝓlati non possunt hi⁹ indulgentias facere. ꝛ per hoc patet solutio ad obiecta.

¶ Ad 2ᵃᵐ qōnē dō:q ptās faciēdi indulgētias sequit iurisdictionez:ut ā.dictū fuit:ꝛ qz diaconi ꝛ alij nō sacerdotes p̄nt hīe iurisdictionē:uel cōmissaz:ſic legati:uel ordinariā:ſic electi.iō p̄nt idulgētias facē ēt nō sacerdotes:q̄uis nō possint absoluē in foro pniali:qō est ordis. ¶ Et p hoc ꝑz solo ad obta:idulgētias enim facē ptinet ad clauē iurisdictiōis nō ad clauē ordinis.

¶ Ad 3ᵃᵐ qōnē dō:q papa hēt plenitudinē pōtificalis ptātis q̄si rex in regno:ſz epi assumunt in ptē sollicitudinis q̄si iudices singulis ciuitatibus ꝓpositi:pp qō ēt solos eos in suis lrīs frēs uocat:reliqs aūt oēs uocat filios.ꝛ iō ptās faciēdi idulgētias plene residet in papa:qz pōt facē qō vult:cā tn̄ exīte legitima:ſz in epis ē taxata ꝑz ordinatione pape.ꝛ iō p̄nt facē ſm q̄ eis taxatū ē:ꝛ nō ālī⁹. ¶ Et p hoc ꝑz solo ad obta.

¶ Ad 4ᵃᵐ qōnē dō:q facē idulgētias ptinet ad iurisdictionē:ſz per pctm̄ hō nō amittit iurisdictionē.ꝛ iō idulgētie eque ualēt si fiāt ab eo qui est in pctō mortali sic̄ si fierēt ab eo qui est sanctissimus:cū nō remittat pena ex vi suoꝝ meritoꝝ:ſz ex vi meritoꝝ reconditorū in thesauris ecclie. ¶ Ad p⁹ g̃ dō:q iste ꝓlat⁹ in pctō mortali idulgētias faciēs nō ꝓfluit aliq̄d de suo ꝛ iō nō req̄rit q̄ influxū recipiat a fonte ad hoc q̄ eius indulgentie ualeant. ¶ Ad 2⁹ dōm:q maius est facere indulgentias q̄ recipere q̄tuz ad ptātem:sed est minus q̄tum ad proprietatem utilitatez.

Ad 5ᵐ sic ꝓcedit.videt q̄ idulgētia ualeat exīt̄ib⁹ i pctō mortali:qz aliq̄s pōt alteri mereri ēt in pctō mortali exīti gr̄az ꝛ multa alia bona:ſz idulgentie hñt efficaciā ex hoc q̄ merita sc̄orū applicant ad istū:g̃ hñt effectū in illis qui sūt in pctō mortali. ¶ ℙ.ubi est maioz idigētia magis hēt locū misericordia:ſz ille qui est in pctō mortali maxie idiget:g̃ ei maxima dz fieri misericordia per idulgentias. ¶ Sz iℙ.mēbrū mortuū nō suscipit influētia ex alijs mēbris viuis:ſz ille qui est in peccato mortali est quasi mēbrū mortuuz:ergo per idulgētias nō suscipit influentiam ex meritis viuoꝝ membrorū.

¶ Ulteri⁹ vi q̄ idulgētie nō ualeāt religiosis:nō eni cōpetit eis supplē ex q̄rū supabūdātia alijs supplet:sed ex supabūdātia operū satisfactiōis que sūt in religiosis alijs supplet per idulgētias:g̃ eis nō cōpetit per idulgētias suppleri. ¶ ℙ.in eccl̄ia nō dz aliq̄d fieri qō educat religiosis dissolonē:ſz si religiosis idulgētie ꝓdessent eēt occasio dissolonis discipline regularis:qz religiosi nimis uagarent per hi⁹ idulgētias ꝛ penas si bi ipositas in capl̄o negligerēt:g̃ religiosis nō ꝓsunt. ¶ Sed ℑ:nullus ex bono ipotat dānum:sed religio bonum est:ergo religiosi non consequuntur hoc dam num ut eis indulgentie non ualeant.

¶ Ulteri⁹ videt q̄ ei qui nō facit hoc pro q̄ indulgētia dat possit q̄nq̄ idulgētia dari:qz ei qui non pōt opari uolūtas pro facto reputat:sed aliq̄n fit idulgētia pro aliq̄ elemosyna faciēda:qua paup facē nō pōt:ꝛ tn̄ libent facēt:g̃ idulgētia ei ualet. ¶ ℙ.vn⁹ pōt pro alio satisfacē:ſz idulgētia ad remissionē pene opat:ſic̄ ꝛ satisfactio:g̃ vn⁹ pro alio pōt idulgētiā accipe:ꝛ sic ille ꝓsequit idulgētiā qui nō facit hoc pro quo indulgētia dat. ¶ Sed ℑ.remota cā remouet effectus.si g̃ aliq̄s non facit hoc pro quo indulgentia datur:quod est indulgentie causa indulgentiam non consequitur.

¶ Ulteri⁹ vi q̄ idulgētia nō ualeat ei qui facit: qz facē idulgētias est iurisdictiōis:ſz nullus in seip̄z pōt exercere ea que sūt iurisdictiōis:ſic̄ nullus pōt se excoicare.g̃ nullus pōt idulgētie a se facte ꝓceps eē. ¶ ℙ. ſm hoc ille qui facit idulgētiā posset pro aliq̄ modico facto sibi penā remittē oiuz pctōrū suoꝝ:ꝛ ita ipune peccare:qō vi absonū. ¶ ℙ.eiusdē ptātis est facē indulgētias ꝛ excoicare:ſz aliq̄s nō pōt excoicare seip̄z g̃ nec idulgētie quā facit ꝓceps esse pōt. ¶ Sz ℑ.qz tuc esset ipse peioris ꝗditionis q̄ alij si ipse nō posset uti thesauro ecclesie quē alijs dispensat.

Rñdeo dōz ad p⁹ qōnē:q q̄dā dicūt idulgētias ualē ēt exīt̄ib⁹ in pctō mortali:nō q̄dē ad dimissionē pene:qz nulli pōt dimitti pena:nisi cui ia dimissa est culpa:qui eni nō est ꝓsecut⁹ opōnem dei in remissione culpe nō pōt ꝓseq̄ remissionē pene a ministro ecclie neqz in idulgētijs neqz in foro pniali: ualet tn̄ eis ad acq̄rēdū gr̄az. Sz h⁰ nō vi uerū:qz q̄uis merita illa que per idulgētiā coicant possent ualē ad merēdū gr̄az:nō tn̄ pp hoc dispēsant:ſz determinate ad remissionē pene:ꝛ iō nō ualēt exīt̄ib⁹ in mortali.ꝛ iō in oib⁹ idulgētijs fit mētio de vē ptītis ꝛ pfessis.si aūt fieret coicatio per hūc modū:facio te ptícipē meritoꝝ totⁱ⁹ ecclie uel vn⁹ ꝓgregatiōis uel vn⁹ spāliꝰ ꝑsone:sic posset ualē ad merēdū aliq̄d illi q̄ est in pctō mortali:ut ꝑdicta opio dic. ¶ Et p hoc ꝑz solo ad p̄mum. ¶ Ad 2ᵐ dōm:q q̄uis sit magis indigens qui

est in peccato mortali:tamen est minus capax.

¶ Ad 2ᵃᵐ qōnē dōm:q tā secularib⁹ q̄ religiosis ualēt indulgētie dūmō sint in charitate ꝛ seruēt ea que ꝓ idulgētijs idicunt:nō eni religiosi sūt minⁱ⁹ adiuuabiles meritis alioꝝ q̄ seculares. ¶ Ad p⁹ g̃ dōz:q q̄uis religiosus sit in statu ꝑfectionis:tn̄ ipe sine pctō uiuere nō pōt.ꝛ iō si aliq̄n ꝓp pctm̄ aliq̄d cōmissum sit re⁹ alicuⁱ⁹ pene pōt per idulgētiā ab hoc expiari:non eni est incouenies si ille qui est simplr ꝛpabūdās aliq̄ ꝛpe idigeat:ꝛ q̄tū ad aliq̄d:ꝛ sic indiget supplemēto quo subleuet.vñ oī Gal.6°.Alter alteri⁹ onera portate. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q pp idulgētias nō dz dissolui regularis obseruātia:qz religiosi magis merent religionē suā seruādo q̄tū ad pmiū vite eine q̄ idulgētias ex q̄rēdo:q̄uis min⁹ q̄tū ad dimissionē pene:qō est minus bonū:nec iterū per idulgētias dimittunt pene iuncte in cap°.qz in cap°.agit fort q̄si iudiciale magis q̄ pniale.vnde ēt nō sacerdotes capl̄z tenēt:sed absolui tur a pena iniūcta uel debita pro pctō in foro pniali.

¶ Ad 3ᵃᵐ qōnē dōm:q nō exīte ꝗditiōe nō ꝓsequit illud qō sub ꝗditiōe dat.vñ cū idulgētia det sub hac cōditiōe q̄ aliq̄s aliq̄d faciat uel det:si illud nō exerceat idulgētiā nō ꝓsequit. ¶ Ad p⁹ g̃ dōm:q hoc itelligit q̄tū ad pmiū eēntiale:ſz nō q̄tū ad accīntalia alia pmia:sic̄ est dimissio pene uel aliq̄d bi⁹. ¶ Ad 1ᵐ oī cēdū:q op⁹ ꝓp⁹ pōt q̄s applicare per itētionē cuicūq̄ uoluerit.ꝛ iō pōt pro quocūq̄ vult satisfacē:ſz idulgētia nō pōt applicari ad aliquē:nisi ex itētiōe eⁱ⁹ qui dat idulgētiā.ꝛ iō cū ipse applicet ad facientē uel dātē:hoc aūt illud nō pōt ille qui hoc facit ad alteruz hāc itētionē trāsferre:si tn̄ fi:ret sic idulgētia:ille qui facit uł pro quo hoc fit hēat tātā idulgētiā:ualeret ei pro quo fit:nec tūc iste qui faē hoc op⁹ haret alteri idulgētiā.ſz ille qui idulgētiā sub tali forma facit.

¶ Ad 4ᵃᵐ qōnē dōz:q idulgētia dz ex aliq̄ cā dari ad hoc q̄ aliq̄s per idulgētiā ad aliquē actū ꝓuocet qui in utilitatē ecclie ꝛ in bonorē dei uergat:plat⁹ aūt cui cura ecclie utilitatis ꝓpagatiōe ꝛ honoris dīni ꝓpagādi est cōmissa nō hēt cam:ut seip̄m ad hoc ꝓuocet. ꝛ iō nō pōt facē idulgētiā sibi tm̄:ſz pōt uti idulgētia quā ꝓ alijs faē:qz alijs ꝛbest cā faciēdi. ¶ Ad p⁹ g̃ dicēdū:q actū iurisdictiōis nō pōt aliq̄s in seip̄z exercere:ſz eis que aūcte iurisdictiōis dant alijs:pōt ēt plat⁹ uti tā in tpalib⁹ q̄ in spūalib⁹:sicut ēt sacerdos sibi eucharistiā accipit quā alijs dat:ꝛ ita ēt eps pōt accipe sibi suffragia ecclie que alijs dispēsat:quoꝝ effectus imediat⁰ est remissio pene per idulgētias:ꝛ non iurisdictionis. ¶ Ad 2ᵐ ꝑz solo ex dictis. ¶ Ad 3ᵐ dicēdū:q excoicatio ꝑferē per modū ſnie quā nullus in seip̄m ferre pōt:eo q̄ in iudicio nō pōt idē eē iudex ꝛ re⁹:idulgētia aūt nō per modū ſnie dat:ſz per moduz dispēsatiōis cuiusdā quā hō pōt facere ad seipsum.

¶ Bene certū. ⌋Loquit de certitudine ꝓiectre non de certitudine scie:qz nemo scit utrū sit dignus odio uel amore. Ecclesiastes.9°. ¶ Arbitrij libertatē querit. ⌊ Idest liberā electionē:ut.ſ.hō nō dimittat pctm̄:qz ia nō pōt peccare:ſz qz nō vult deuz offendē ēt si posset qz ēt in tarde penitentibus q̄nq̄ ptingit:ut dictuz est. ¶ Nozrēdū est icidē in manus ꝛc. ⌋Uerum est q̄tū ad statū future vite:ubi hēt locum ꝓncipalr iustitia:qz in hac vita ubi est locus misericordie ueruz est:qō dī.2. Reg.ulti. Meli⁹ est mihi icidē in manⁱ⁹ deⁱ q̄ in manⁱ⁹ hoiz. ¶ Si eni semp viuēt semp peccaret. ⌋Idest semp in pctō permaneret:qz de se nō posset a pctō liberari cū sit spūs uadēs ꝛ nō rediēs:nō q̄ semp actum pcti exerceret. ¶ Stati ut ꝙuersus fuit padisuz ingredi me-

ruit. ⌋Hoc nō est itelligēdū de terrestri:ut q̄dā dicūt: qz passio chīi nō reducit ad illū padisuz:ſz ad celestē: qui q̄dē padisus pōt accipi duplr.ſ.ſm gl̄iaz fruitiōis ꝛ sic stati moriens in padiso fuit uel q̄tū ad locū gl̄ie ꝙuenīēt:ꝛ sic nullus intrauit ante ascēsionē. ¶ Nō est iponēda i articulo mortis pnia:ſz inotescēda. ⌋Quis per hoc q̄ iponit aliq̄ pnia alicui:obligat ad illā facie dā:nullus aūt dz ad aliq̄d obligari:qō nō pōt facē:ſz est inotescēda:ut ꝓcuret per amicos ꝛ elemosynas expiari:ꝛ ut eⁱ⁹ cōplēde ꝓpositū hēat si ea adat:tn̄ est cō fortādus ex ꝓna misericordia ne in desp̄atione cadat. ¶ Nō eni dz ꝑsbyter cē. ⌋Hoc itelligēdū est de ligato ab epō per excoicationē:uel de agēte pniaz solēnem. ¶ Puellarū ꝓsecratio per ꝑsbyterū fieri ualeat ꝓsulto epō. ⌋Hoc nō est de iure cōi:qz solis epis qui sūt vicē sp̄si gerētes cōpetit desp̄sari vni viro virginē castā exhibere chīo:vnde mō nō hēt locū:ſz fuit ex aliqua dispēsatione factū in aliq̄ loco:uel loquitur de benedictione viduaruz que per ꝑsbyteros fieri ualet.

¶ De peccatis que post hanc vitam dimittuntur. Distinctio.xxi.

Solet ēt queri utrū post hāc vitā aliq̄ pctā remittant. Qz aliq̄ post hāc vitā remittant chīs oīdit in euāgelio:ubi ait. Qui peccauerit in spūz scūz nō remittet ei neqz in hoc seculo:neqz i futuro. Ex quo dat itelligi:sicut scti doctores tradūt:q̄ quedā pctā in futuro dimittent. Quedā eni culpe in hoc seculo relaxant:quedā vo pene ēt i futuro:que q̄dē post mortē grauāt:ſz dimittunt si digni ſt:si bonis actib⁹ in hac vita meruerūt ut dimittat eis. De illis ēt qui edificāt lignū:fenū:stipulā:dicit Aug.q̄ ignē tribulationis transitorie iueniēt cremabilia edificia que secū portauerūt cremantē. Ait enim sic. Post isti⁹ sane corpis mortē donec de igne purgatorio ueniat ad die dānatiōis ꝛ remūeratiōis:si hoc tpis iteruallo spūs defūctorū qui edificauerūt lignū:fenū:stipulā:biⁿ ignē dicant ꝑpeti:quē alⁱ sentiunt qui biⁿ edificia portauerūt ut iueniāt ignē trāsitorie tribulatiōis uenialia ꝓcremātē:nō redarguo:qz fort sitā uerū est. Sz qz dī saluus erit:q̄si per ignē: ꝓtēnīt ille ignis. Grauior tn̄ erit ignis ille: q̄z qcqd pōt hō pati in hac vita. Hic apte ⌈sinuatur q̄ illi qui edificāt:lignū:fenuz:stipulam: q̄dā cremabilia edificia.i.uenialia peccata secū portant:que in igne emēdatorio cremantur. Unde constat quedam uenialia peccata post hanc vitam deleri.

¶ Qz alⁱ citius alⁱ tardius purgant in igne.

In illo autē igne purgatorio:alⁱ tardius: alⁱ citius purgantur ſm q̄ ista pereuntia magis uel minus amauerunt. Unde Aug. Post hanc vitā incredibile nō est:nōnullos fideles per ignem quēdam purgatorū:q̄to

magis minusue bona peũtia dilexerũt:tanto tardi⁹ citiusq; saluari. Uñ nõ frustra illa tria distinxit apls. lignũ:fenũ:stipulã:que illi edifi cãt:qui ꝛ si aliena nõ rapiũt:reb⁹ tñ ifirmitati ꝓcessis aliq̃ dilectiõe iherẽt. Qui sm suos amãdi modos ul diuti⁹ ut lignũ:uel min⁹:ut fenũ uel minimũ:ut stipulã:ignẽ sustinebũt. Qui vo supedificãt aur:argẽtũ:lapidẽ ꝑcio sũ. de utroq; igne securi st:nõ solũ de illo eter no:qui cruciaturus est ipios in etnũ:sz ẽt de illo emẽdatorio quo purgabunt qdã saluãdi

¶ Oppositio.

Hic obijci põt:si p lignũ:fenũ:stipulã uenialia itelligunt pctã:ꝛ nullus adeo pfectus est qui uenialr nõ peccet. Ergo qui edi ficãt:aurũ:argẽtũ:lapidẽ ꝑciosum:edificãt ẽt lignũ:fenũ:stipulã:ergo per ignẽ trãsibunt. Ad qd dicim⁹:qr nõ ois qui uenialr peccat: lignũ:fenũ:stipulã edificat:sicut econuerso. nõ ois qui ꝓtemplat deũ:ꝛ diligit ꝓximũ ꝛ opa bona facit:edificat aurũ argẽtũ:lapidez ꝑciosuz:ꝛ tñ in auro itelligit ꝓtemplatio dei:in argẽto dilectio ꝓximi:in lapide ꝑcioso bona opa. Sz illi qui edificãt lignũ:fenuz:stipulã: deũ ꝓtemplant ꝛ ꝓximũ diligunt:ꝛ opa bona faciũt:nec tñ edificãt aurũ:argẽtũ lapidẽ ꝑcio sũ. Hec eni edificat qui sic illa tria facit:ut cogitet que sũt dei:ꝛ quõ placeat deo:nõ mũ do. Lignũ vo ꝛ fenũ:ꝛ stipula:accipi pñt se culariũ rerũ q̃uis licite ꝓcessarũ tales cupi ditates:ut amitti sine animi dolore non pos sint. Hec ergo edificat is qui cogitat que mũ di sũt:ꝛ quõ placeat mũdo qui circa diuitias suas quodãmõ carnali affectu tenet:ꝛ tñ ex eis multa bñficia facit:nec pro eis aliqd frau dis uel rapine molit. Ex eis ergo patet q nõ idẽ hõ sit hec ꝛ illa edificat. illa eni edificatio pfectoꝛ tñ est:qui nõ cogitãt placẽ mũdo: sz tñ deo:qui ꝛ si uenialr aliq̃ peccãt:feruo re tñ charitatis ita absumit in eis pctñ sicut gutta aque in camino ignis. ꝛ iõ nunq; secũ portãt cremabilia. Hec aũt iferioꝛ edificatio minoꝛ est:qui nõ tñ deo:sed ẽt mũdo placẽ cogitãt:deũ tñ ꝓponũt. Si vo mũdũ ꝓponerẽt:nõ supedificarẽt:sz destruerẽt fũdamẽtũ. Affectiões ergo carnales qb⁹ dediti sũt do mib⁹:ꝓiugib⁹:possessionib⁹:ita ut nihil ꝓpo nãt chr̃o:illis trib⁹ significant que in mẽtes pfectoꝛ nõ cadũt:ꝛ si alia uenialia admittãt. In cordib⁹ vo minoꝛ iterdũ durãt usq; in fi nẽ:qui cũ talib⁹ edificijs trãseũt:sz dissoluen tur in igne. Ipsi vo merito fundamenti salui erũt:grauissimã tñ penã sentiẽt. Ex quo ap paret q̃ztã hic misericordiaz exhibet deus ꝛ q̃ztã ibi exerceat seueritatẽ cũ pro eodẽ pec cato multo grauius ibi puniat q̃z hic.

¶ Opinio quorũdam cum obiectione.

Sed forte dices illud eẽ accipiẽdũ de pena pctõ:nõ de ipo pctõ. qõ Greg. dicit quedã leuia in futuro dimittẽda. Si eni uerã pniam habuerit qs. pctã oia dimissa sũt ei:sed pena forte remãsit. Ideoq; si vẽ penitẽs obijt sine pctõ trãsijt. Si aũt uere penitẽs nõ est in obi tu:maculã portat que nunq; delebitur. Qui vo edificat lignũ:fenũ:stipulã vẽ penitet:qr bonus est:ꝛ charitatem hẽt:ꝛ in charitate de hac vita trãsit:ergo sine pctõ trãsit:nõ sequit. Uerũ qdẽ est qr bonus est ꝛ charitatẽ hẽt ꝛ vẽ penitet:ꝛ tñ cũ uenialib⁹ pctõ trãsit:qõ non deleuit pnia. Pnia eni nõ delet nisi pctñ illud qõ deserit hõ. Tale aũt pctñ sepe in hac vita nõ relinquit ab hoie:ꝛ tñ vẽ penitẽs est: ꝛ si nõ de oib⁹ uenialib⁹ peniteat. Põt enim qs de oi mortali ꝛ de oi ueniali penitere exce pto vno uel plurib⁹ uenialib⁹ qdẽ. Sicut hẽt qs charitatẽ ꝛ vnũ ul plura uenialia. Qõ de crimnalib⁹ nullatenus eẽ põt. Est eniz aliqs bonus charitatẽ habẽs:sz adhuc quodã cu piditatis effectu amans hec secularia. Talis existens subita morte oppꝛimitur:in illo ter reno affectu mortuus est. ꝛ tñ saluabit:a quo nõ se hic absoluit:ergo post hãc vitã ab illo purgabit. Cõstat g̃ quedã pctã:sz leuia post hãc vitã dimitti. Si vo de pena pcti illud itel ligi uoluissent auctores:cur magis cõmemo rassent leuia q̃z grauia:cum etiam grauium pena hic inexpleta post hanc vitaz restet:

¶ De generali confessione quid prosit.

Post hec ꝓsiderãdũ est qd ꝓfit ꝓfessio illa ubi singla pctã q̃ qsq; fecit nõ exprimunt. Sane dici põt:q oia criminalia semel saltem opz in ꝓfessiõe exprimi nisi aliq̃ a mẽte exci derint. Sz qr nemo delicta itelligit oia:gñalr saltẽ ea ꝓfitere quorũ memoriã nõ hẽs:ꝛ sic nihil celasti de scelerib⁹ tuis. Uenialia vo qr innumerabilia sũt sufficit gñalr ꝓfiteri:nisi ali qua sint frequẽter iterata:pfectius est tñ etiaz illa exprimere si uales. Ideo q; quotidie gña liter fit ꝓfessio in ecclesia pro uenialib⁹. s. pec catis que quotidie admittim⁹:ꝛ ꝓ illis mor tiferis quorũ notitiã nõ habem⁹. Uñ Aug. Ueritatẽ dicit deo penitẽs qñ nihil illi de cõ missis scelerib⁹ celat:nõ q ꝛ si uolũtate cela uerit:deus ignoret:sz ueritatẽ sibi dici vult ab eo ut ueniã ꝓsequat. Si vo mẽte aliq̃ excident: cõfitet vitatẽ deo cũ gñalr dixerit. Deꝰ q no sti occulta cordis ꝛ opa mea ꝛ delicta a te nõ st absc̃dita:qb⁹ ueniã largiaris ꝑcor:ꝛ hec est vitas ꝓfitẽtis quã diligit deus. Uñ. Ecce eni vitatẽ dilexisti. hic ꝛ sinuast q gñalr ꝓfessio ẽt mortalia delet quoꝛ itelligẽta nõ habet.

¶ Nemo confiteat pctã que non fecit.

Sicut aũt penitẽs celare nõ debet pctñ su um qz superbia est:ita nec humilitatis cau sa fateri se reũ illi⁹ qõ se nõ cõmisisse nosci t: qz incauta est talis humilitas ꝛ pctõrẽ cõsti tuit. Uñ Aug. Cũ humilitatis cã mẽtiris:si nõ eras pctõr anteq̃z mẽtireris mẽtiẽdo effi ceris qõ vitaras. Ueritas in te nõ est nisi ita te dixeris peccatorẽ ut etiã esse cognoscas. Ueritas autem ipsa est ut qõ es dicas. Naz quomodo est ueritas ubi regnat falsitas:

¶ De pẽis sacerdotis q pctñ publicat ꝓfitẽtis

Qaueat ãt sacerdos ne pctã ꝓfitẽtiũ alijs ꝓdat:alioqn deponat. Uñ Greg. Sacer dos añ oia caueat ne de his que ei confitent pctã allcui recitet:nõ ꝓpinqs:nõ extrancis: nec qõ absit pro aliquo scãdalo. Nã si hoc fecerit deponat ꝛ oib⁹ die⁹ vite sue ignomi nios⁹ pegrinando pgat. Qõ vo dicim⁹ est ut penitẽs eligat sacerdotẽ scientẽ ligare ꝛ sol uẽ:vt ꝓtiũ ei quod in canonib⁹ reꝑitur:ut ne mo. s. alteri⁹ procbianũ iudicare ꝑsumat. Sz aliud est fauore uel odio ꝓximũ sacerdotẽ cõ tenẽ:quod canones ꝓhibẽt:aliud cecũ vita re quod urban⁹ facẽ monet:ne si cecus cecũ ducat ambo in foueã cadant. Alit eni Urbanus scõs. Placuit:ut nulli sacerdotuz deinceps liceat quẽlibet cõmissuz alteri sacerdo ti ad pniam suscipe sine eius consensu:cui se prius cõmisit:nisi pro ignorantia illius cui prius confessus est. Qui vo contra hoc fa cere tẽtauerit gradus sui piculo subiacebit.

Postq; determiauit magr de tẽpore pnie:hic mouet q̃sdã qones ꝛ determinata:ꝛ eas soluit. Et diuidit in par tes duas. In ꝑma mouet qonẽ circa tps pe nitẽtie. In 2ª circa ꝓfessionẽ que a penitẽtib⁹ requritur ibi⁊ Post hoc ꝓsiderãdũ ẽ ꝛc. ⁊ Prima in tres. i ꝑ⁹ mo uet qonẽ circa determiata:diceret enim q tps pnie usq; ad finẽ vite dat:ꝛ cũ oia per pniaz in hac vita dimit tant pctã:iquirit utrũ post hãc vitã aliq̃ pctã dimitti possint. 2º determiat vitatez fm auctes scorum ibi⁊ Oꝛ aliq̃ post hãc vitã ꝛc. ⁊ In 3ª refellit q̃rũdã rñsionẽ ad auctes iductas ibi⁊ Sz forte dices ꝛc. ⁊ Circa scõm duo facit. ꝑmo determinat vitatem qõnis mote. 2º ex vitate determinata quãdã dubitationẽ mouet ibi⁊ Hic obijci põt si per lignũ ꝛc. ⁊ Circa ꝑ⁹ duo facit. ꝑmo oñdit q post hãc vitã aliq̃ pctã dimittunt in purgato rio. 2cõ oñdit q̃ qdã citius:qdã tardi⁹ a pctis ibi pur gant ibi⁊ In illo aũt igne ꝛc. ⁊ Post hoc aũt ꝓsideradũ ꝛc. ⁊ Hic mouet qones circa determinata ꝑus de ꝓfessiõe. ꝛ ꝑmo ex pte ꝓfitẽtis. 2º ex pte ꝓfessoris qui s. ꝓfessionẽ audit ibi⁊ Laueat ãt sacerdos ꝛc. ⁊ Circa ꝑ⁹ duo querit. ꝑ⁹ utrũ qs debeat singula pctã ꝓfiteri que fec. 2º utz debeat ꝓfiteri que nõ fec ibi⁊ Sic aũt penitẽs ꝛc. ⁊ Laueat ãt ꝛc. ⁊ Hic ẽt duo determinat ex pte cõfessoris. ꝑ⁹ ut pctñ celet. 2º q nõ qsq; sacerdos ꝓfessionẽ cuiuslibet audiat ibi⁊ Qõ vo dcm ẽ ꝛc. ⁊

Hic est triplex qõ. Prima de purgatorio. 2ª de ꝓfessiõe gñali. 3ª de sigillo ꝓfessiõis quo pctã celant. Circa ꝑmũ querunt tria. ꝑmo de ipso purgatorio. 2º de lino feno ꝛ stipula que in pur gatorio purgantur. 3º de effectu purgatorij.

Ad primũ sic ꝓcedit. vi q purgatorium nõ sit post hãc vitã. Apoc. 14. dr. Beati mortui qui in dño moriunt:amodo ita dicit spũs ut requiescant a laboribus suis:g̃ his qui in dño moriunt nõ manet aliqs purgatorius labor post hãc vitã. nec illis qui nõ in dño moriunt:qr illi purgari nõ pñt:ergo purgatorij post hãc vitã nõ est. ¶ Ꝑ. sicut se hẽt charitas ad ꝑmiũ eternũ:ita pctñ mortale ad suppliciũ eternũ:sed decedẽtes in pctõ mortali statiz ad suppliciũ eternũ deportant:ergo decedẽtes in cha ritate statiz ad ꝑmiũ uadunt:ꝛ ita nõ manet eis aliqõ purgatorij post hãc vitã. ¶ Ꝑ. deus qui est summe misericors. pnior est ad ꝑmiandũ bona q̃ ad puniendũ mala:sed sicut illi qui sunt in statu charitatis faciũt aliqua mala que nõ sunt digna supplicio etn̄o:ita qui sunt in pctõ mortali interdũ faciũt aliqua bona ex ge nere que nõ sunt digna ꝑmio eterno:cũ illa bona non premient in dãnandis post hanc vitã:nec illa mala de bent post hãc vitã puniri:ꝛ sic idẽ qõ prius. ¶ Sed ꝑtra. 2. Macha. 12. dicitur. Sancta ꝛ salubris est cogi tatio pro defunctis exorare:ut a peccatis soluantur. sed pro defunctis qui sunt in paradiso nõ est orãduz: qr illi nullo indigẽt:nec iterũ pro illis qui sunt in iferno:qr illi a peccatis solui nõ pñt:ergo post hanc vitã sunt aliqua peccatis nõdũ absoluti qui solui pñt:ꝛ ta les charitatẽ habẽt sine qua non fit peccatorũ remis sio:qz vniuersa delicta operit charitas. Prouer. x. vn de ad mortẽ eternã non deuenient:qr qui viuit ꝛ cre dit in me nõ morietꝛ in eternũ. Joã. xj. nec ad gloriam inducent nisi purgati:qr nihil imundũ ad illaz peruenietꝛ:ut patet Apoc. ulti. g̃ aliqua purgatio restat post hãc vitã. ¶ Ꝑ. Hzego. nissenus dicit. Si aliquis chri sto amico cõsentiẽs in hac vita purgare peccata min⁹ potuerit post transitũ hinc per purgatorij ignis ꝓfationẽ expedit:g̃ post hanc vitã restat aliqua purgatio ¶ Ulterius vi q nõ sit idẽ locus quo anime purgant:ꝛ quo dãnati puniunt:qr pena dãnatoꝛ est etna:ut dici tur Matth. 25. Ibũt hi in ignẽ eternũ:sed purgatori us ignis est ꝛporalis:ut supꝰ magr dixit:ergo non si mul puniunt hi ꝛ illi eodẽ igne:ꝛ sic opz loca esse di stincta. ¶ Ꝑ. pena inferni noiat plurib⁹ noibus:ut in psal. Ignis sulphur ꝛ spũs procellarũ ꝛc. sed pena purgatorij nõ nisi vno noie noiat. s. ignis:ergo nõ igne ꝛ eodẽ loco puniunt. ¶ Ꝑ. Aug. de san. vic. dicit. Pro babile est q in his locis puniunt in qbus cõmiserunt culpas. Hzego. etiã in dial. narrat q Herman⁹ epus ca puan⁹ paschasiũ qui in balneis purgabat inuenit. ergo in loco iferni nõ purgant:sed in hoc mũdo. ¶ Sz cõ tra est qõ Hzeg. dicit q sicut sub eodẽ igne aurũ rutilat ꝛ palea fumat:ita sub eodez igne peccatoz cremat

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ elect⁹ purgat. ℊ idē est ignis purgatorij ꝛ iferni: ꝛ ste in eodē loco sūt. ¶ ℙ. sancti pies añ aduētum christi fuerūt in loco digniori ꝙ sit locus in quo nunc purgant aie post mortē: qz nō erat ibi aliq̄ pena sensibilis: ſz loc⁹ ille erat cōiunct⁹ iferno uel idē qō ifern⁹: alias chris ad limbū descēdēs nō diceret ad iferos descendisse: ℊ ꝛ purgatoriū est i eodē loco: uel iuxta ifernū.

¶ Ulteri⁹ vi ꝙ pena purgatorij nō excedat oēm penaz tpalē hui⁹ vite. quāto eni aliq̄d est magis passiuū: tanto magis affligit si sensuz lesionis habeat: sed corpus est magis passiuū ꝙ aia sepata: tū qz hēt ꝓprietatez ad ignē agentē: tū qz hēt mām que est susceptiua q̄litatis agētis: qō de aia nō pōt dici: ℊ maioz ē pena quā corp⁹ patit in hoc mūdo ꝙ pena qua aia purgat post hāc vitā. ¶ ℙ. pena purgatorij directe ordinat cōtra uenialia: sed uenialib⁹ cū sint leuissima pctā leuissima pena debet si fm mēsurā delicti sit plagaruz modus: ℊ pena purgatorij est leuissima. ¶ ℙ. reat⁹ cū sit effectus culpe nō itendit nisi culpa intēdat: sed in illo cui iā culpa dimissa est nō pt clpa itēdi: ℊ in eo cui culpa mortalis dimissa est pro quo nō plene satisfeē reatus nō crescit in morte: ſz in hac vita nō erat ei reatus respectu grauissime pene: ℊ pena quā patiet post hāc vitā nō erit ei grauioz oi pena istius vite. ¶ Sz ꝛ est qō Aug. dicit in quodā sermone. Ille ignis purgatorij durioz erit ꝙ quicqd in hoc seculo penarū: aut sentire: aut videre: aut cogitare ds pōt. ¶ ℙ. ꝙto pena est vniuersaliοz tāto maioz. ſz aia separata tota punit: cū sit simplex: nō āt ita est de corpore: ℊ illa pena que est aie sepate est maioz oi pena quā corpus patitur.

¶ Ulteri⁹ vi ꝙ illa pena sit uolūtaria: qz illi qui sunt in purgatorio rectū coz hāt: ſz hec est rectitudo ordis ut ds uolūtatē suā uolūtati diuine ꝓformet: ut Amb. dicit. ℊ cū de⁹ uelit eos puniri ipsi illā penā uolūtarie sustinēt. ¶ ℙ. ois sapiēs vult illud sine quo nō pōt puenire ad finē intētū: sed illi qui sunt in purgatorio sciunt se nō posse puenire ad gloriā: nisi ꝑus puniant: ℊ uolūt puniri. ¶ Sed ꝛ. nullus pōt libari a pena quā uoluntarie sustinet: sed illi qui sunt in purgatorio petunt liberari: sicut patet per multa que in dialogo narrantur: ergo nō sustinēt illā penā uoluntarie.

¶ Ulteri⁹ videt ꝙ aie in purgatorio per demones puniant: qz sicut infra dist. 44. dicit magr. Illos hēbūt tortores in penis: quos habuerūt incētores in culpa: sed demones incitāt ad culpā nō solū mortalē: ſz etiā uenialez qñ aliud nō pñt: ℊ etiā in purgatorio ipi animas ꝓ pctis uenialibus torquebunt. ¶ ℙ. purgatio a pctis cōpetit iustis ꝛ in hac vita ꝛ post hāc vitā sed in hac vita purgant per penas a diabolo iflictas: sicut patet de Job. ℊ ēt post hāc vitā punient a demonibus purgādi. ¶ Sed ꝛ. iniustū est ut qui de aliquo triūphauit ei subjiciat post triūphū: sed illi qui sunt in purgatorio de demonib⁹ triūphauerūt sine pctō mortali decedētes: ℊ non subjcient eis puniendi per eos.

Rñdeo dōm ad ꝓmā qōnez: ꝙ ex illis que supdeterminata sut satis pōt cōstare purgatoriū eē post hāc vitā. si eni per cōtritionez deleta culpa nō tollit ex toto reat⁹ pene: nec ēt semp uēialia dimissis mortalib⁹ tollunt: ꝛ iustitia dei hoc exigit ut pctm per penā debitā ordinet: op3 ꝙ ille qui post cōtritionē de pctō decedit ꝛ absolutionē añ satisfactionē debitā ꝙ post hāc vitā puniat. ꝛ iō illi qui purgatoriū negāt ꝺ oīna iustitiā loquunt: ꝛ pp hoc erroneum est: ꝛ a fide alienū. vñ Ezeg. nissen⁹ post ꝑdicta uerba subiungit. Hoc ꝑdicam⁹ dogma vitatis ꝙantes: ꝛ ita credimus: hoc ēt vniuersalis ecclesia tenet ꝓ defunctis exorans: ut a peccatis soluantur: qō nō potest ni si de illis qui sunt in purgatorio intelligi: ecclesie autē auctoritati quicunq̄ resistit heresim incurrit.

Ad primū ℊ dōm: ꝙ auctas illa loquit de labore opatiōis ad meredū: ꝛ non meredū: ꝛ nō de labore passiōis ad purgādū. ¶ Ad 2m dōm: ꝙ malū nō hēt cāz pfectā: ſz ex singularibus defectib⁹ ꝓtingit: ſz bonū ex vna cā pfecta cōsurgit: ut Dio. dicit. ꝛ iō quilibet defect⁹ ipedit a pfectiōe boni: sed nō qōlibet bonū ipedit ꝓsumationē aliquaz mali: qz nunq̄ est malū sine aliquo bono. ꝛ iō pctm ueniale ipedit hītē charitatē: ne ad pfectū bonuz deueniat. s. vitā eternā ꝙdiu purgat: sed pctm mortale nō pōt ipediri per aliqō bonū adiūctū quo minuſ stati ad ultimū maloꝛ pducat. ¶ Ad 3m dōz: ꝙ ille qui in pctm mortale incidit oia bona añ acta mortificat: ꝛ que in pctō mortali existēs facit mortua sūt: qz ipse deū offēdēs oia bona meret amittē que a deo hēt. vñ et qui in pctō mortali decedit nō manet aliqō ꝑmiū post hanc vitā: sic māet aliqñ pena ei q̄ in charitate decedit que nō sp delet oē malū qō iuēit: ſz solū hoc qō ē sibi ꝓriū.

¶ Ad 2am qōnē dōz: ꝙ de loco purgatorij nō iuenit aliq̄d expresse determinatū in scriptura: nec rōnes pñt ad hoc efficaces induci. tñ ꝓbabiliꝛ ꝛ fm ꝙ plonat magis scōrū dictis: ꝛ reuelatiōi facte multis: locus purgatorij est duplex: vn⁹ fm legē cōem: ꝛ sic locus purgatorij est loc⁹ inferioꝛ: iferno ꝓximus: ita ꝙ idē ignis sit q̄ dānatos cruciat in iferno: ꝛ qui iustos in purgatorio purgat: ꝙuis dānati fm ꝙ sunt iferiores merito: ꝛ loco iferiores ordinādi sint. Alius est loc⁹ purgatorij fm dispensationē: ꝛ sic qñq̄z in diuersis locis aliqui puniti legunt: uel ad viuoꝛ istructionē: uel ad mortuorū sūuentionē. ut viuentib⁹ eorū pena inotescēs per suffragia ecclesie mitigaret. quidā tamē dicūt ꝙ fm legem cōem loc⁹ purgatorij est ubi homo peccat: qō non videt. pbabile: qz simul pōt homo puniri ꝓ pctis que in diuersis locis cōmisit. quidā vo dicunt ꝙ puniūtur supza nos fm legē cōmunē: quia sunt medij inter nos ꝛ deū quātū ad statū: sed hoc nihil est: qz nō puniunt ꝓ eo ꝙ supza nos sunt: sed ꝓ eo qō est ifimum in eis. s. peccatū. ¶ Ad p⁹ ℊ dōz: ꝙ ignis purgatorius est etern⁹ quātū ad substātiā: sed tēporalis quantū ad effectū purgationis. ¶ Ad 2m dōm: ꝙ pena iferni est ad affligēdū. ꝛ ideo nominat oib⁹ illis que hic nos affligere cōsueuerūt: sed pena purgatorij est ꝓncipaliꝛ ad purgandū reliqas pcti. ꝛ iō sola pena ignis purgatorio attribuitur: quia ignis habet purgare ꝛ consumere. ¶ Ad 3m dōz: ꝙ ratio illa procedit fm dispensationem: ꝛ non fm legem communem.

¶ Ad 3am qōnē dōz: ꝙ in purgatorio erit duplex pena: vna dānī ingtū. s. retardans a diuina visione: alia sensus fm ꝙ ab igne corpali punient: ꝛ ꝙtum ad utrūq̄ pena purgatorij minima excedit maximā penā huius vite. ꝙtū eni aliq̄d magis desiderat: tāto ei⁹ absentia est molestioꝛ. ꝛ qz affect⁹ quo desiderat sūmū bonum post hāc vitā in aiab⁹ sciꝰ est itēsissim⁹: qz nō retardat affect⁹ mole corporis: ꝛ ēt qz termin⁹ fruendi sūmo bono iā aduenisset: nisi aliq̄d ipediret: ꝛ iō de tardatiōe maxie dolēt: silr ēt cū dolor nō sit lesio: sed lesiōis sensus: tāto aliq̄s magis dolet de aliquo lesiuo: ꝙto magis est sensitiuus. vñ lesiones que fiūt in locis maxie sensibilib⁹ sunt maximū dolorē cāntes: ꝛ qz totus sensus corporis est ab aia: iō si in ipa3 aia3 aliqō lesiuū agat: de necitate oꝛ ꝙ maxie affligat. ꝙ aūt aia ab igne corpali patiat hoc ad pñs supponimus: qz de hoc infra dist. 64. dicet: ꝛ iō op3 ꝙ pena purgatorij ꝙtū ad penam

dānī ꝛ sensus excedat oēz penā isti⁹ vite. Quidā aūt assignāt rōnē ex hoc ꝙ aia tota punit: nō āt corp⁹: ſz hoc nihil est: qz sic pena dānatoꝛ eēt mioꝛ post resurrectionē ꝙ añ qō falsuz est. ¶ Ad pm ℊ dōz: ꝙ quis aia sit min⁹ passiua ꝙ corpus: tñ est magis cogscitiua passiōis: ꝛ ubi est maioꝛ passiōis sensus ibi est maioꝛ doloꝛ ēt si sit mioꝛ passio. ¶ Ad 2m dōz: ꝙ acerbitas illi⁹ pene nō ē tātū ex ꝙtitate pcti ꝙtū ex dispōne puniti: qz idē pctm ꝙui⁹ punit ibi ꝙ hic. sic ille qui ē melioris cōplexiōis magis punit eisdē plagis ipositis ꝙ ali⁹: ꝛ tñ iudex utriq̄ easdē plagas ꝓ eisdē culpis iferēs iuste facit. ¶ Et per hoc ēt patet solō ad tertiuz.

¶ Ad 4am qōnē dōz: ꝙ aliq̄d oī uolūtariū dupliciꝛ. Uno mō uolūtarie absoluta: ꝛ sic nulla pena est uolūtaria: qz ex hoc ē rō pene ꝙ uolūtati ꝓriat. Alio mō dī aliq̄d uolūtariū uolūtate ꝓditiōata: sic⁹ ustio ē uolūtaria pp sanitatē ꝓsequēdā: ꝛ sic aliq̄ pena pōt eē uolūtaria duplr. Uno mō qz per penā aliud bonū acq̄rim⁹: ꝛ sic ipsa uolūtas assumit penā aliquā ut pz in satisfactiōe: ul ēt qz ille libenē eā accipit: ꝛ nō uellet eā nō eē: sic⁹ accidit martyrio. Alio mō qz ꝙuis per penā nullū bonū nobis accrescat: tñ sine pena ad bonū puenire nō possum⁹: sicut pz de morte nāli: ꝛ tūc uolūtas nō assumit penā: ꝛ uellet ab ea liberari: ſz ea suppoꝛtat: ꝛ ꝙtū ad hoc uolūtaria dr: ꝛ sic pena purgatorij est uolūtaria. Quidā āt dicunt ꝙ nō est aliq̄ mō uolūtaria: qz sunt ita absorti penis ꝙ nesciūt se per penā purgari: sed putant se esse damnatos. Sed hoc est falsum: qz nisi scirent se liberandos suffragia nō peterent quod frequēter faciunt. ¶ Et per hoc patet solutio ad obiecta.

¶ Ad 5am. q. dōz: ꝙ sic post diē iudicij dina iustitia succēdet ignē quo dānati in ꝑpetuū punient: ita ēt nunc sola iustitia dina electi post hāc vitā purgant nō ministerio demonū ꝙrū victores extitert: nec misterio angeloꝛ: qz ciues suos nō tā uehemēter affligerēt: ſz tm pole est ꝙ eos ad loca penaꝛ deducāt: ꝛ ēt ipi demones qui de penis boiuz letant eas cōcomitant ꝛ assistūt purgādis: tū ut de eoꝛ penis satient: tū ut in eoꝛ exitu a corpe aliq̄d suū ibi repiāt: in hoc āt seculo qñ adhuc loc⁹ pugne est puniunt hoies ꝛ a malis āgelis sic ab hostib⁹. ut pz de Job: ꝛ a bonis sic pz de Jacob cui⁹ neru⁹ femoris angelo pcutiēte emarcuit. Et hoc ēt exposse Dio. dicit in. 4. ca. de di. no. ꝙ boni angeli interdū puniūt. ¶ Et per hoc patet solō ad obiecta.

Ad 2m sic, pcedit. Ur ꝙ lignū: fenum ꝛ stipula que supedificari dicunt supra posituꝰ fundamētū nō sint pctā uenialia: qz supra id qō est fūmū nihil pōt edificari: ſz fūdamētū spūalis edificiū. ut gl. dicit est in sūmo. ℊ nō pōt supra ips edificari. ¶ ℙ. edificiū per fūdamētū sustētat: ſz pctā uenialia nō sustētantur per fūdamētū spūale qō est fides per dilectionez opans. ℊ lignū fenū ꝛ stipula que edificant nō st pctā uenialia. ¶ ℙ. Isa. 5. supra illud. Ue qui ꝓiungitis domū ad domū. dic Hiero. hēretici dogmata dogmatib⁹ ꝓiūgūt: ꝛ qui supra fūdamētū edificare debuerūt aurū argētū ꝛ lapides ꝑciosos: edificāt lignū fenū ꝛ stipula: ſz hētici dogmata falsa ꝓfingētes nō peccāt uenialit: ſz mortaliꝛ. ℊ lignū fenū ꝛ stipula nō sūt pctā uenialia. ¶ ℙ. fm Amb. aplica doctrina est fūdamētū: ille āt supedificat q̄ uenies post aplos docet siue malus siue bon⁹ sit: ſz bñ docētes p aplos edificāt aurū argētū ꝛ lapides ꝑciosos in qb⁹ doctria ꝑclara signat: mali āt lignū fenū ꝛ stipulā i qb⁹ uana ꝛ friuola doctria ē pctm mortale: ℊ p lignū fe. ꝛ sti. mortalia pctā intelligūt: ꝛ nō uenialia. ¶ Sz ꝛ ē qō dī i lra p ꝟba Aug.

¶ Ulteri⁹ vi ꝙ idē sint qui utraq̄ supedificant: qz fm Aug. per aurū signat dei ꝓtēplatio: ℊ argētuz dilectio ꝓximoꝛ: per lapides ꝑciosos bona opa: ſz illi qui iordinatos affect⁹ aliqs hñt ad reꝛ tpales qui dicunt lig. fe. ꝛ sti. edificare: ꝓtēplant aliqñ deū ꝛ diligūt ꝓximū: ꝛ aliq̄ bona opa faciūt. ℊ idē sunt qui edificant utraq̄.

¶ ℙ. sic in lra dī illi edificāt aurū ar. ꝛ la. ꝑ. qui cogitāt que dei sūt quō placeāt deo: ſz tales ēt aliq̄ venia lia cōmittūt: ut pz. j. Joā. j. ꝙ plignū fe. ꝛ sti. intelligunt ℊ idē si ꝙ utraq̄ supedificāt. ¶ Sz ꝛ ē qō Aug. dic: illi ꝙ edificāt aurū ar. ꝛ la. ꝑ. si securi. ſz illi ꝙ edificāt lignū fe. ꝛ sti. nō sūt securi. ℊ nō si idē ꝙ utraq̄ edificāt.

¶ Ulteri⁹ vi ꝙ uēialia ēt mortali adiūcta sint lignū fe. ꝛ sti. ut nō puniant ēt eternaliꝛ in dānatis ſz tpaliꝛ: qz fm distātiā culpaꝛ doꝛ eē distātia penaꝛ: ſz culpa mortal in infinitū excedit venialē. ℊ ꝛ pena. ſz hoc nō pōt eē fm acerbitatē: qz acerbitaꝛ utriusq̄ pene est finita. ℊ opz ꝙ hoc sit fm durationē qō nō eēt si uēiale eternaliꝛ puniret. ¶ ℙ. nō est plonaꝛ acceptio apō deuz: ut dī Ro. 2. ſz videret eē si ꝑ eadē clpa vnū pls ꝛ aliū min⁹ puniret. cū ℊ ꝑ culpa ueniali iust⁹ tpaliꝛ puniaꝛ ꝛ dānaꝛ nō eternaliꝛ ſz tpaliꝛ puniet. ¶ Sz ꝛ Matth. 5. Nō exies ide donec reddas nouissimū q̄drātē. i. miuta pctā: ſz ille qui in pctō mortali decedit nihil potest reddere. ergo ꝓ peccatis uenialib⁹ puniet eternaliꝛ.

Rñdeo dōz ad ꝓmā. q. ꝙ uenialia charitati ad iūcta pñt per aliquā penaz ꝓsumi: ꝛ iō ꝓuenient fm metaphorā signant illis que per ignē cōsumunt: ꝛ qz ꝙto aliqō pctm ē ꝙui⁹ tāto difficiliꝰ purgat: in pctis āt uenialib⁹ iuenit alterꝰ altero ꝙuis: iō ꝓuenient eoꝛ diuersitatē signaꝛ per diuersitatē eoruz que facili⁹ ꝛ tardi⁹ ꝓsumunt ab igne. ꝛ qz pfectio cuiuslibet ꝙtitatis ternario cōprehēdit ꝓ pn⁹ mediuz ꝛ finē: iō triplex dīa ponit: qz q̄dā sūt ꝙuissima in gñe venialiū ꝛ difficillime purgabilia: ꝛ hec ꝑ lignū signātur: quedaz minima que per stipulam: quedam media que per fenū signantur.

Ad primū ℊ dōz: ꝙ sicut fūdamētū trāsumit ad spūalia rōne ꝓioritatis ꝛ nō rōne iferioritatis: ita supedificari dicunt nō que supius: ſz que posteri⁹ fiūt. ¶ Ad 2m dōz: ꝙ uenialia nō dicuntur supedificari q̄si ex fūdamēto stabilitatē hñtia: dī eni aliq̄d sup fūdamētū ponī triplr. Uno mō directo situ qō supra fūdamētū firmat: ꝛ sic solū bōa opa fidei formate que fūdamentū dī supedificant. Alio mō dī eē sup qō est iuxta: sic⁹ ps in psal. Sup flumia babylonis. ꝛ sic uēialia supedificāt: qz fūdamētū nō destruūt ſz sil⁹ cū fūdamēto sūt. Alio mō dī eē sup qō est post. sic⁹ Eze. ulti. Sup ēminū aser. i. post: ut gl. dic: ꝛ sic ēt mortalia pñt supedificari que fūdamētū destruūt: ul fm q̄sdā per lig. fe. ꝛ stipulā nō itelliguntur ipa uenialia sed opa bona qb⁹ aliqs mot⁹ uenialis pcti se imiscet: ꝛ hec supedificant ꝙtū ad id qō est boni in eis: ꝛ nō ꝙtū ad id qō hñt de ueniali. Sed hoc nō vi eē ſz intentionē aplī: ꝛ Aug. qz tūc nō eēt distinctio inꝰ lignū fe. ꝛ sti. ꝛ aurū argētū ꝛ lapidē ꝑciosū. ¶ Ad 3m dōz: ꝙ in sacra scriptura ꝓter ꝓncipale sensuz quē auctor itēdit pñt aliꝰ sensus nō icōgrue aptari. Et sic Hier. per adaptationē quādā loquit: ꝛ nō ſz itētionē aplī. ¶ Ad 4m dōz: ꝙ aliq̄ ēt male docētes qñq̄ nō mortaliꝛ: sed uenialiter peccāt: sicut quādo aliqua inutilia docent: uel aliquis motus inanis glorie eis insurgit. Uel dicē dum ꝙ loquitur fm eundem modum sicut Hiero.

¶ Ad 2am. q. ꝙ aurū argentū ꝛ lapis ꝑciosus: ꝛ lignū ꝛ fenū ꝛ stipula pñt dupliciꝛ exponi. Uno mō ita ꝙ quelibet bona opa dicant aurū argentū ꝛ lapis ꝑciosus: ꝛ ꝙlibet uenialia dicant lignū fe. ꝛ stipula: ꝛ sic nō

ē oūbiū q̄ idē edificāt utraq; ſ3 q̄dā dicūt ⁊ hec ⁊ q̄dā illa edificare ꝑm q̄ eis magis iſiſtūt: ſicut ēt actiui a ꝓēplatiuis diſtinguunt: q̄uis ⁊ ꝓēplatiui aliq̄d agāt ⁊ actiui aliq̄d ꝓēplent aliq̄n. Alio mō ita q̄ per auxargētū ⁊ lapidē ꝑciosū itelligaſ ſolū opa pfectoꝝ: ⁊ per lignū fenū ⁊ ſtipulā ſuperedificata itelligaſ venialia eoꝝ qui ſollicitudinē de reb⁹ tēpalib⁹ gerūt non ſoli deo uacātes: ⁊ tūc ꝑ3 q̄ nō ſūt idē qui utraq; edificāt qz ꝑfecti etſi bona opa faciūt: tn̄ obſcurant ex ſollicitudinib⁹ huiꝰ mūdi ut claritatē auri ar. ⁊ la. ꝑci. nō hēant: ⁊ ſilr pfecti etiā ſi aliq̄ venialia hēant: tn̄ ex feruore charitatis in eis ꝓſumūt: ⁊ ex ſollicitudie ꝓtinua quā de purgatiōe ꝓpa hn̄: ⁊ iō non dicunt ea ſuperedificare: qz in eis habitualr nō manēt: ⁊ tales ſecuri ſt: qz nihil ē i eis purgabile. ¶ Et ꝑ3 hoc ꝑ3 ſolo ad obta.

¶ Ad 3am q̄nē oōz: q̄ culpa nō pōt ordiari niſi per penā: qz de⁹ nihil iordinatū relinq̄t: iō nunq̄ culpaꝝ ſine pena dimittit: in illis aūt qui dānant non pōt aliq̄ culpa dimitti: nec aliq̄s reat⁹ tolli cū careāt charitate per quā ⁊ culpa purgaſ ⁊ reatus tollit: ⁊ iō culpa uenialis in eis ſemp manebit uel reatus ei⁹: ſi ēt añ pctm̄ mortale ueniale dimiſſuꝫ fuiſſet quātū ad culpam manēte reatu: ⁊ pp hoc eternalr dānati de venialib⁹ puniētur.

¶ Ad ꝑmū ḡ oōm: q̄ pctm̄ mortale mereť penā etnaz in q̄tū ḡraz tollit: ⁊ a deo etno ſeparat: ⁊ ꝑm hoc in in finitū diſtat a ueniali: in illo ḡ qui ḡra caret ⁊ a deo in ꝓpetuū ſepar⁹ eſt: per accidēs ueniali eterna pena debeť rōne ſubiecti que per ſe debeť mortali. ¶ Ad 2m oōm: q̄ nō eſt ibi aliq̄ ꝓſonaꝝ acceptio: qz in iuſto eſt ḡra cui⁹ virute culpa ei⁹ purgaſ uel reat⁹ qua carēt dānati: ⁊ iō eoꝝ culpa uel reatus per penam expiari nō pōt: ⁊ ſic patet q̄ venialia per accidēs hn̄t mortalib⁹ adiuncta in dānatis q̄ nō ſunt lignū fenū ⁊ ſtipula.

HD 3m ſic, pcedit. Uꝝ q̄ per penaz purgatorij nō expiet pctm̄ ueniale quo ad culpaz: qz ſup illud. j. Joā. 5. Eſt pctm̄ ad mortē. dicit glo. Q3 in hac vita nō corrigit frustra poſt mortē ei⁹ uenia poſtulať. ḡ nullū pctm̄ poſt hāc vitā quo ad culpā dimittit. ¶ ℞. eiuſdē eſt labi in pctō ⁊ a pctō libari: ſed aīa poſt mortē nō pōt peccare venialr. ḡ nec a peccato ueniali abſoluī. ¶ ℞. Greg. dicit q̄ talis in iudicio dſcq̄ futur⁹ eſt q̄lis de corpe exiuit: qz lignū ubi ceciderit ibi erit. Eccl'iaſtici. xj. Si ḡ aliquis in hac vita exit cum ueniali in iudicio cū uēiali erit: ⁊ ita per purgatoriū nō expiať a culpa ueniali aliq̄s. ¶ ℞. ſup̄ dictū eſt q̄ culpa actualis nō delet niſi per ꝓtritionē: ſed poſt hāc vitā nō erit ꝓtritio que eſt act⁹ meritori⁹: qz tūc nō erit meritū: neq; demeritū: cū ſm Dama. Hoc eſt hoib⁹ moꝛs q̄ angelis caſus. ḡ poſt hāc vitā nō dimittit in purgatorio ueniale quo ad culpā. ¶ ℞. veniale nō eſt in nobis niſi rōne fomitis: vñ in p̄mo ſtatu adā venialr nō peccaſſet: ut in. 2. li. di. 21. dcm̄ eſt: ſz poſt hāc vitā in purgatorio nō erit ſenſualitas fomite corrupto in aīa ſepata: qz fomes di⁹ lex carnis. Ro. 7. ergo nō erit ibi venialis culpa: ⁊ ita nō pōt expiari per purgatoriū ignē. ¶ Sed ꝯ eſt q̄ Greg. dic in. 4. dial. ⁊ Aug. de vā pnia. q̄ quedā cl'pe leues in futuro remittunt: nec pōt itelligi quo ad culpā: qz ſic oēs culpe quātūcūq; graues q̄tū ad reatū pene per ignē purgatoriū expiant. ḡ venialia quātū ad culpaz purgant per ignē purgatoriū. ¶ ℞. Loꝛ. 3. per lignū fe. ⁊ ſti. ut dcm̄ eſt venialia itellgunt: ſz lignū fe. ⁊ ſti. ꝑ purgatoriū ꝓſumūt. ḡ ipe uēiales cl'pe p⁹ hāc vitā remittūť.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ ignis purgatori⁹ nō liberet a reatu pene ois eni purgatio reſpicit felicitatē: ſed pena nō ipoꝛtat aliquā feditatē. ḡ ignis purgatori⁹ nō liberat a pena. ¶ ℞. Iriū nō purgaſ niſi per ſuū Iriuz: ſed pena nō Iriať pene. ḡ per penā purgatorij nō purgať aliq̄s a reatu pene. ¶ ℞. j. Loꝛ. 3. ſup illud. Saluꝰ erit ſic tn̄ rc. dicit gl. ignis iſte eſt tētatio tribulatiōis de qua ſcriptū eſt. Uaſa figuli ꝓbat fornax rc. Eccle. 27. ergo hō expiať ab oi pena per penas huiꝰ mūdi: ſaltem per mortē que eſt maxima penarū: ⁊ nō per purgatoriū ignē. ¶ Sz ꝓtra. pena purgatorij eſt grauioꝝ q̄ pena quelibet huius mūdi: ut ſup̄ dcm̄ eſt: ſed per penaz ſatiſfactoriā quā aliq̄s in hac vita ſuſtinet expiať a debito pene. ḡ multo fortius per penam purgatorij.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ ab illa pena vn⁹ nō libereť alio citi⁹: quāto eni grauioꝝ eſt culpa ⁊ maioꝝ reatus tāto acerbioꝝ pena imponiť in purgatorio: ſed que eſt ꝓportio pene acerbioris ad culpā grauioꝛē eadē eſt, ꝓportio pene leuioris ad culpā leuioꝛē. ḡ ita cito liberať vnus a pena illa ſicut alius. ¶ ℞. Inequalibus meritis addūtur inequales retributiones ⁊ in celo ⁊ in iferno quātū ad durationē. ergo videť eiſe ſimilr in purgatorio.

¶ Sed ꝓtra eſt ſilitudo apoſtoli qui differentias uenialiū per lignū fenū ⁊ ſtipulā ſignificauit. ſed ꝑſtat q̄ lignuz diutius manet in igne q̄ fenū ⁊ ſtipulam. ergo vnū pctm̄ ueniale diuti⁹ puniť in purgatorio q̄ aliud.

Rñdeo oōm ad ꝑmā q̄nē: q̄ q̄dā dixerunt q̄ poſt hāc vitā nō dimittiť aliq̄ pctm̄ q̄ ad culpā: ⁊ ſi cū mortali culpa quis decedat dānať ⁊ remiſſiōis capax nō eſt: nō aūt pōt eē q̄ cū ueniali decedat ſine mortali: qz ipa ḡra finalis culpā purgat uenialē. ueniale eni pctm̄ cōtingit ex hoc q̄ aliq̄s chām habēs in fundamento min⁹ aliq̄ tēporale diligit: qui q̄dē exceſſus ex cōcupie corruptiōe cōtingit. vnde ſi ḡra oīno cōcupie corruptionē vincat: ſicut in btā virgine fuit: nō manet aliq̄s loc⁹ uenialis: ⁊ ita cū in morte oīno diminuať ⁊ annihileť iſta cōcupia: potētie aie totalr gratie ſubꝫciunť: ⁊ ueniale expellit. Sed hec opinio friuola eſt: ⁊ in ſe ⁊ in cā ſua. in ſe quidē: qz dictis ſanctoꝝ ⁊ euāgelij aduerſant: que nō pñt exponi de remiſſione venialiū quātū ad penā: ut magiſter in lra dicit: qz ſic taz leuia q̄ grauia in futuro dimittunť. Greg. aūt leues culpas tm̄ poſt hāc vitā remitti phibet: nec ſufficit q̄ dicūt: qō hic dicit ſpāliť de leuibus: ne puteť nihil graue ꝓ eis nos paſſuros: qz remiſſio pene magis aufert grauitatē penarū q̄ ponat: quātuz ad cām aūt friuola apparet: qz defectus corpalis qualis eſt in ultimo vite nō aufert cōcupiſcētie corruptionē: uel diminuit quātū ad radicē: ſz quātū ad actū: ſic patet etiā de illis qui grauiter infirmant: nec itez trā quillat potentias aie: ut eas gratie ſubꝫciat: qz tranquillitaz potentiarū ⁊ ſubiectio earū ad gratiā eſt q̄n inferiores vires obediūt ſuperioribus legi dei condelectant: qō in ſtatu illo eſſe nō pōt: cū actus utrarū q̄ impediat: niſi trāquillitas dicat priuatio pugne: ſicut etiā in dormiētib⁹ accidit: nec tn̄ ꝓpter hoc ſomn⁹ di cōcupiſcētia diminuē. aut vires aie trāquillare: aut eas gre ſubdere: ⁊ ꝓterea dato q̄ ꝓcupiſcētia radicaliter diminueret defectus ille ⁊ vires anime ſubderet gre: adhuc hoc nō ſufficeret ad purgationē culpe uenialis iā cōmiſſe: quis ſufficeret ad vitationē future: qz culpa actualis etiā uenialis nō dimittiť ſine actuali ꝓtritionis motu: ut ſup̄ di. 16: dcm̄ eſt: quātūcūq; habitualr intēdať. ꝓtingit aūt q̄nq; q̄ aliq̄s dormiēs moriť in gra exīs: qui cū ueniali aliquo obdormiuit: ⁊ talis nō pōt actū ꝓtritionis hīe de ueniali añ mortē. non pōt dici ut dicūt q̄ ſi non penituit actu uel ꝓpoſito in ḡnali uel ſpāli q̄ lit uerſuz in mortale pp hoc q̄ venia le ſit mortale dū placet: qz nō quelibet placētia venialis facit pctm̄ mortale: alſ oē ueniale eēt mortale: qz q̄libet ueniale placet cū ſit uolūtariū: ſed talis placētia que ad fruitionē ſpectat in qua oīs humana puerſitas cōſiſtit dū reb⁹ utēdis fruimur ut Aug⁹ dic⁹: ⁊ ſic placētia illa que facit pctm̄ mortale eſt actualis placētia: qz oē pctm̄ mortale in actu pſiſtit. pōt aūt ꝓtingere q̄ aliq̄s poſtq̄ ueniale pctm̄ cōmiſit nihil actualr cogitet de pctō uel dimittēdo uel tenēdo: ſz cogitat forte q̄ triāgulus hēt tres angulos eq̄les duob⁹ rectis: ⁊ in hac cogitatione obdormiat ⁊ moriat. vñ ꝑ3 hec opio irrōnalis eſt. Et iō cū alijs dicēdū q̄ culpa venialis in eo qui cū ḡra decedit poſt hāc vitā dimittiť p ignē purgatoriū: qz pena illa aliq̄liť uolūtaria virtute gre hēbit vim expiādi culpā oēz q̄ ſil cū ḡra ſtare ꝑt.

Ad ꝑmū ḡ dōz: q̄ glo. loquit de pctō mortali. Uel dōm: q̄ q̄uis in hac vita nō corrigat in ſe: corrigiť tn̄ i merito: qz hic hō meruit ut ibi illa pena ſit meritoria ſibi. ¶ Ad 2m dōz: q̄ pctm̄ ueniale cōtingit ex corruptione fomitis qui in aīa ſeparata in purgatorio exīte nō erit: ⁊ iō nō potit peccare venialr: ſz remiſſio culpe venialis eſt ex ḡra infoꝛmata que in purgatorio erit in aīa ſepata: ⁊ iō non eſt ſil'e. ¶ Ad 3m dōm: q̄ venialia nō uariāt ſtatū hois: qz neq; tollūt neq; diminuūt charitatē ſm quā mēſurať quātitas gratuite bonitatis aie. ⁊ iō per hoc q̄ venialia dimittunt uel cōmittunt talis manet aīa q̄lis p⁹ us. ¶ Ad 4m dōm: q̄ poſt hāc vitā non pōt eē meritū reſpectu p̄mi ēntialis: ſed reſpectu alicuⁱ⁹ accītalis pōt eē q̄diu manet hō in ſtatu vie aliquo mō: ⁊ iō in purgatorio pōt eē act⁹ meritor⁹ q̄tū ad remiſſionē culpe venialis. ¶ Ad 5m dōm: q̄ quis ueniale ex pnitate fomitis cōtigat: tn̄ culpa in mente ꝓſequit: ⁊ iō ēt deſtructo fomite culpa adhuc manē pōt.

¶ Ad ſcām. q. dōm: q̄ q̄libz eſt debitoꝛ alicui⁹ p hoc a debito abſoluit q̄ debitū ſoluit: ⁊ qz reat⁹ nihil ē aliud q̄ debitū pene per hoc q̄ aliq̄s penā ſuſtinet quaz debebat a reatu abſoluit: ⁊ ſm hoc pena purgatorij a reatu purgat. ¶ Ad ꝑmū ḡ dōm: q̄ reat⁹ q̄uis nō im poꝛtat feditatē q̄tū in ſe eſt: tn̄ hēt ordinē ad feditatē ex cā ſua. ¶ Ad 2m dōm: q̄ pena q̄uis nō Iriet pene tn̄ Iriať reatui ad penam: qz ex hoc manet obligatio ad penā q̄ penā nō ſuſtinuit quā debebat. ¶ Ad 3m dōm: q̄ in eiſde vbis ſacre ſcripture latet multiplex intellect⁹: vñ ⁊ ille ignis pōt itelligi tribulatio pñs: vel pena ſequēs: ⁊ per utraq; venialia purgari pñt: ſed q̄ moꝛs naturalis ad hoc non ſufficiat ſupra dictum eſt.

¶ Ad tertiā. q. dōm: q̄ quedā venialia ſūt maioris adherētie q̄ alia ſm q̄ affect⁹ magis ad ea iclinať: ⁊ foꝛti⁹ in eis figiť: ⁊ qz ea que ſūt maioris adherētie tardius purgant: iō q̄dā in purgatorio diuti⁹ q̄ alij toꝛquētur ſm q̄ affect⁹ eoꝝ ad venialia fuit magis imēſus.

¶ Ad ꝑmū ḡ dōm: q̄ acerbitas pene ꝓ rñdet quātitati culpe: ſed diuturnitas rñdet radicationi culpe in ſubiecto: vñ pōt ꝓtingē q̄ aliq̄s diuti⁹ moreť q̄ minus affligiť: ⁊ ecouerſo. ¶ Ad 2m dōm: q̄ pctm̄ mortale cui debeť ſuppliciū iferni: ⁊ charitas cui debeť p̄miuz padiſi poſt hāc vitā radicant imobiliť in ſubiecto: ⁊ iō quātū ad oēs eſt eadē diuturnitas utrobiq;: ſecus autem eſt de peccato ueniali q̄ in purgatorio punit: ut ex dictis patet.

Queſtio. II.

DEinde querit de cōfeſſione ḡnali. Et circa hoc querunt tria. Ꝑio utrū virute ꝑfeſſionis ḡnalis venialia deleātur quo ad culpā. 2° utrū pctā mortalia oblita. 3° utrum aliquis poſſit licite confiteri peccata que non fecit.

AD primū ſic ꝓcedit. Uꝝ q̄ per ꝑfeſſionē ḡnalē que fit in cōpletorio ⁊ ꝑma nō dimittant venialia: ꝑfeſſio eni qua dimittūtur pctā eſt q̄dā ſacrale: ſz illa ḡnalis ꝑfeſſio nō eſt ſacramētalis: qz pōt fieri ēt nō ſacerdoti. ḡ nō valet ad pctōꝝ venialiū dimiſſionē. ¶ ℞. ꝑfeſſio per hoc ordinať ad pctōꝝ dimiſſionē inq̄tū per ea pctā ꝓfitētis manifeſtant: ſed poſt cōfeſſionē ḡnalē ita remanerent occulta pctā ꝓfitētis reſpectu ei⁹ cui fit ꝑfeſſio ſic ⁊ p⁹ us: tū qz q̄nq; ille cui fit ꝑfeſſio nō pōt diſtiguē uoces ſinguloꝝ q̄n plures ſil ḡnalē ꝑfeſſionē faciūt: tū qz in illis ḡnalib⁹ que in ꝑfeſſione ḡnali dicunť nō eſt aliqs qui nō peccet. ḡ ꝑfeſſio ḡnalis nō valet ad dimiſſionē venialiū. ¶ ℞. ꝓtritio directi⁹ ordinať ad remiſſionē culpe q̄ ꝑfeſſio: ſz ꝓtritio ḡnalis nō ſufficit ad remiſſionē venialiū: qz q̄nq; cū ḡnali cōtritione ſil'e ſtat habitualis placētia alicui⁹ venialis. ḡ multo min⁹ ꝑfeſſio ḡnalis pctā venialia quo ad culpā delet. ¶ ℞. ſi dixerim⁹ q̄ pctm̄ nō hēm⁹ noſipſos ſeducim⁹: ut dī. j. Jo. j. ſz alii qui qui nō hn̄t pctā mortalia frequēter ꝑfeſſionē ḡnalē faciūt. ſi ḡ talis ꝑfeſſio ſufficit ad delēdum venialia frequēter ſūt ſine pctō aliquo: qō vī eē ꝯ aucte iductā

¶ Sz ꝯ. nihil in eccl'ia fruſtra agiť: ſed poſt ḡnalē confeſſionē ſequit ſm uſuz eccl'ie oō qua ſacerdos dimiſſionē pctōꝝ ꝓfitētib⁹ ꝓcat. ḡ ꝑfeſſio ḡnalis valet ad dimiſſionē pctōꝝ ſaltē venialiū. ¶ ℞. ſacerdoꝭ accedēs ad miſſam celebrādā cōfeſſionē ḡnalē facit ut purius accedat. ſed hoc nō eēt ſi talis cōfeſſio nō purgaret: ergo purgat ſaltem a peccatis venialibus.

Rñdeo oōm: q̄ iſta eſt rō q̄re per iſuſionē gre ⁊ charitatis pctā venialia nō dimittantur: qz nō opponunť charitati q̄tū ad hitū: ſed magiſ q̄tū ad actū ei⁹ quē ipediūt uel retardāt: ⁊ iō q̄n act⁹ charitatis cōtra venialia dirigit ea q̄ſi ſuo ꝓrio delet: nec opz q̄ ꝯ ſingulū eoꝝ act⁹ charitatis ferat ad eoꝝ deletionē: qz nullū eoꝝ de ſe hēt ſpālē rōnē qua charitati aliquo mō ꝓriet: ſic eſt de pctis moꝛtalib⁹: ſz oia ſm vnā rōnē diſponūt ad ꝓriū charitatis inquātū nimis tpalib⁹ reb⁹ iheret. vñ cū cōfeſſio ḡnalis ſit act⁹ ex charitate ꝓcedēs in eo qui charitatē hēt in venialia direct⁹: ꝑſtat q̄ valet ad venialiū pctōꝝ dimiſſionē quātū ad culpā: ⁊ q̄nq; quātū ad penā tāta pōt de uotio confitentis adeſſe.

Ad primū ergo dōm: q̄ ꝑfeſſio ḡnalis q̄nq; eſt ſacrālis: ⁊ q̄nq; nō: ſacrālis q̄dē eſt q̄n aliq̄s in ſecreto ſacerdoti cōfiteť quedā que meminit. ⁊ alia venialia in ḡnali: ⁊ tūc illa ḡnalis confeſſio ex q̄tuoꝛ hēt q̄ ualeat ad remiſſionē venialium quātū ad culpā: ⁊ ēt penā uel in pte uel i toto. ſ. ex cōtritione ꝓfitētis: ex humilitate ꝑfeſſionis: ex oōne ſacerdotis: inquātū eſt quedā ꝓſona ex vi clauiū: q̄n aut ē fit publice corā multis: ⁊ cū multis in eccl'ia nō eſt ſacrālis: vñ tūc hēt efficaciā ex trib⁹ ꝑmis: ⁊ nō ex ꝝto: ⁊ ꝓpter hoc ēt nō ſubiūgit i ꝑma ⁊ cōpletorio abſolutio: nec ſatiſfactionis iniūctio: ſed ſolū oō Miſereat. ¶ Ad 2m dōm: q̄ rō illa ꝓcedit de ꝑfeſſione ſacramētali que iudiciū ſacerdotis expectat: ⁊ iō requiť aliqlis pctōꝝ manifeſtatio. ¶ Ad 3m dōm: q̄ contritio ḡnalis ſufficit ad pctōꝝ venialiū dimiſſionē quo ad culpā. ſed illud qō habitu retinet in effectu excludit ab illa ḡnalitate: vñ illud nō delet per talē contritionē: neq; etiā per ḡnalē cōfeſſionē. ¶ Ad 4m dōm q̄ nō fuit intētio apl'i dicere q̄ nō ſit aliq̄s momētum in quo homo non ſit ſine peccato quo ad culpam: ſed qz iſta vita a nullo ſine peccato agiť: ⁊ qz etiā dimiſſa culpa reatus aliquis manet.

Universidad de Deusto
Biblioteca

AD 2m sic,pcedit.Uī q̄ ꝓfessio gn̄alis nō sufficiat ad delēdū pcta mortalia oblita. pctm̄ eni qō per ꝓfessionē deletū est:nō est necē iterū cōfiteri.si ergo pcta oblita per ꝓfessionē gn̄alē dimittērent:nō eēt necēiū:q̄ cū ad notitiā redeunt aliq̄s ea ꝓfiteret.¶ Ꝓ.q̄cūq̄ est ꝑscius alicuius pcti:uel non hēt pctm̄ uel est oblit⁹ sui pcti.si g̃ per gn̄alē ꝓfessiōez factā pcta oblita mortalia dimittunt:quicūq̄ non est sibi ꝑscius de aliquo pctō mortali q̄ncūq̄ gn̄alē ꝓfessionē facit pōt eē cert⁹ q̄ sit imunis a pctō mortali qō est ꝺ̄ ap'lm.j.Lox.4.Nihil mihi ꝑscius sum:sed nō in hoc iustificat⁹ sum.¶ Ꝓ.Nullus ex negligētia reputat cōmodū:ꝫ nō pōt eē sine negligētia q̄ aliq̄s peccatū mortale obliuiscat anteq̄ ei dimittat.g̃ nō reputat ex hoc tale cōmodū q̄ sine spāli ꝓfessiōe de pctō ei dimittat.¶ Ꝓ.magis est elōgatū a cognitiōe ꝑfitētis illud qō est oīno ignoratū q̄ illud cui⁹ est oblit⁹: ꝫ pcta per ignorātiaz cōmissa gn̄alis ꝓfessio nō delet qz tūc hētici qui nesciūt aliq̄ pcta in q̄bus sūt eē pcta: aut etiā aliq̄ simplices per gn̄alē ꝓfessionē absolverē tur:qō falluz est.g̃ gn̄alis ꝓfessio nō tollit pcta oblita. ¶ Sz ꝺ̄ psal.Accedite ad eū ⁊ illumiamini ⁊ fa.ue. nō ꝓfū.ꝫ ille qui ꝓfitet oīa que scit accedit ad deū q̄ tū pōt.pls aūt ab eo reḋi nō pōt.g̃ nō ꝓfundit ut repulsaz patiat:ꝫ ueniā ꝓsequit.¶ Ꝓ.ille qui ꝓfitet ueniā ꝓsequit nisi sit fict⁹:ꝫ ille qui ꝓfitet oīa pcta que i memoria hēt ⁊ oblit⁹ est aliquoz nō ex hoc est fict⁹: qz ignorātiā facti patit que a pctō excusat.g̃ ueniā cō sequit:ꝫ sic pcta oblita sibi relaxant:cū ipiū sit a deo dimidiā sperare ueniam:ut supza dīs.ꝫ.magister dic.

Rn̄deo ꝺ̄m:q̄ ꝓfessio opat p̄supposita contritiōe que culpā delet:⁊ sic ordinat confessio directe ad dimissionē pene:qō q̄dē fac ⁊ ex eru bescētia quā hēt:ꝫ ex vi clauiū cui se ꝓfitens subȳcit. ptigit aūt qn̄q̄ q̄ per ptritionē p̄cedentē pctm̄ aliq̄ deletū est quo ad culpā siue in gn̄ali:si ei⁹ tūc memoria nō habeat:siue in spāli:⁊ tn̄ añ ꝓfessionē aliq̄s illi⁹ pcti oblit⁹ est ⁊ tūc ꝓfessio gn̄alis sacr̄alis opat ad dimissionē pene ex vi clauiū:q̄b⁹ se ꝓfitēs subȳcit nullū obstaculū q̄tū in ipo est ponēs:ꝫ ex illa pte q̄ erubescētia ꝓfessionis pcti pena minuebat:pena ipsius de q̄ qs spālit corā sacerdote nō erubuit nō ē diminuta.

Ad primū g̃ ꝺ̄m:q̄ in sacr̄ali ꝓfessiōe nō solū reḋrit absolo'ꝫ iudicium sacerdotis satisfactionem iponētis expectat:⁊ iō q̄uis iste absolone sit funct⁹:tn̄ tenet ꝓfiteri ut suppleat qō defuit sacr̄ali ꝓfessiōi.¶ Ad 2m ꝺ̄z:q̄ ꝓfessio nō opat: ut dcm̄ est:nisi cōtritiōe p̄supposita de q̄ qn̄ vā fuerit nō pōt aliq̄s scire:sicut nec scire pōt an gr̄az hēat per certitudinē:⁊ iō sciri nō pōt:utrū per ꝓfessionē gn̄alē sit sibi pctm̄ oblitū dimissū per certitudinē:q̄uis possit per ꝓiecturas aliq̄s estiari:de q̄b⁹ sup̄ ꝺi.9.dcm̄ est. ¶ Ad 3m ꝺ̄z:q̄ iste nō reputat cōmodū ex negligētia:qz nō ita plenā remissionē ꝓsequit:sicut al's ꝑscurt⁹ fuisset:nec tn̄ meret:⁊ tenet ite ꝓfiteri cū ad memoriā pctm̄ reduxit.¶ Ad 4m ꝺ̄z:q̄ ignorātia iuris nō excusat:qz ipa pctm̄ est:sed ignorantia facti excusat.vn̄ aliq̄s de hoc q̄ nō ꝓfitet pcta que nescit esse pcta pp ignorātiā iuris dn̄i nō excusat a fictiōe:excusaret aūt si nesciret ea eē pcta pp ignorātiā pticularis circūstātie:ut si cognouit aliena quā credidit eē suaz: sed obliuio de actu pcti hēt ignorantiam facti:⁊ ideo excusat a peccato fictionis in cōfessione quod fructū absolutionis ⁊ confessionis impedit.

AD 3m sic,pcedit.Uī q̄ aliq̄s licite possit cōfiteri pctm̄ qō nō hēt:qz sicut ꝺic Hze. Bonaz mētiū est ibi culpā agnoscere ubi culpa nō ē. ergo ad bonā mētē ptinet:ut de illis culpis se accuset quas nō cōmisit.¶ Ꝓ.aliq̄s per humilitatē se reputat deteriorē aliq̄ qui est maifestus pctōr:⁊ in hoc cō mēdandus est:sed qō ꝺz quis estimat licet ore cōfiteri.ergo licite pōt se cōfiteri habere grauⁱ pctm̄ q̄ hēat.¶ Ꝓ.aliq̄s q̄nq̄ dubitat de aliquo pctō:utruz sit mortale uel ueniale:⁊ talis debet ut vī de illo cōfiteri ut de mortali.ergo aliq̄s debet ꝓfiteri aliq̄ peccatū qō nō hēt.¶ Ꝓ.satisfactio ex confessione ordinat:sed aliquis pōt satisfacere de pctō qō nō cōmisit. ergo pōt ēt cōfiteri pctm̄ qō nō fecit.¶ Sz ꝺ̄.q̄cūq̄ ꝺicit se fecisse qō nō fecit mētit:sed nullus in cōfessione mētiri debet:cū oē mēdaciū sit pctm̄.g̃ nullus debet ꝓfiteri pctm̄ qō nō fecit.¶ Ꝓ.In iudicio exteriori nō debet aliq̄ crimē alicui impingi qō nō pōt per testes idoneos ꝓbari:sed testis in foro'pnie est ꝑscia. g̃ aliq̄s nō ꝺz se accusare de pctō qō ꝑscia sua nō hēt.

Rn̄deo ꝺ̄m:q̄ per cōfessionē debet penitens se cōfessori suo manifestare:ille aūt qui aliud de se sacerdoti loquit q̄ sua ꝑscia hēat siue i bonū siue malū nō se sacerdoti māifestat:ꝫ magis occultat:⁊ iō nō est idonea ꝓfessio:sed ad hoc q̄ sit idonea requīritur q̄ os cordi concordet:ut solum hoc os accuset quod conscientia tenet.

Ad primū g̃ ꝺ̄m:q̄ agnoscere culpā ubi non est pōt eē ꝺupl'r.vno mō ut intelligat q̄tū ad ſbam act⁹:⁊ sic nō est uerū:nō eni ad bonā mētē ptinet:sed ad errātē ut se actū aliquē cōmisisse cognoscat quē nō cōmisit.Alio mō q̄tū ad ꝓditionē act⁹:⁊ sic uerū est qō Hze.ꝺicit:qz iustus in actu q̄ de se bon⁹ vī formidat ne aliq̄s defect⁹ ex pte sua fuerit:⁊ sic ꝺī Job.9.Uerebar oīa opa mea:⁊ iō ad bonā mētē ēt ptinet:ut hāc formidinez quā corde teneat lingua accuset.¶ Et per hoc patet solō ad scōz:qz iustus qui est vē humilis nō reputat se deteriorē q̄tum ad ꝓpetrationē act⁹ qui sit peior ex gr̄ie:ꝫ timet ne in his que bn̄ agē vī per supbiaz grauⁱ delinq̄t.¶ Ad 3m ꝺ̄m:q̄ qn̄ aliq̄s dubitat de aliquo pctō an sit mortale teneat illud cōfiteri dubitatiōe manēte:qz qui aliq̄d cōmittit uel omittit in q̄ dubitat eē mortale pctm̄ peccat mortalr discrimini se cōmittēs:⁊ sīr piculo se cōmittit qui de hoc qō dubitat esse mortale negligit cōfiteri:nō tn̄ debet asserē illud eē mortale:ꝫ cū dubitatiōe loqui ⁊ iudiciū sacerdotis expectare:cui⁹ est discernē iter lepzā ⁊ lepzā.¶ Ad 4m ꝺ̄m:q̄ ex hoc q̄ homo satisfacit pro peccato qō nō cōmisit nō icurrit mēdaciū:sicut cū q̄s cōfitet pctm̄ qō non credit se fecisse:si enim ꝺicat peccatum quod non fecit:tamen credit se fecisse non mentitur:⁊ ideo non peccat si eo modo ꝺicat sicut est in corde suo. Qō.iii.

Q Einde querit de sigillo cōfessionis. Et circa hoc queruntur tria. Primo utrū in quolibet casu teneat homo celare ea que sub sigillo cōfessionis habet. Scō utrū possit alq̄ reuelare de licentia confitētis. Tertio utrum teneat ea celare si etiam al's ea nouit.

AD primū sic,pcedit.Uī q̄ nō in quolibet casu teneat celare sacerdos pctā que sub sigillo cōfessionis nouit:qz sicut ꝺicit Ber.Qō est institutū pro charitate ꝺ̄ charitatē nō militat:ꝫ celatio cōfessionis in aliquo casu cōtra charitatē militaret:sicut si aliq̄s in cōfessiōe scit aliquē hēticū quē nō pōt iducere ad hoc q̄ desistat a corruptiōe plebis:⁊ sīr de illo qui scit per cōfessionē affinitatē eē inī aliq̄s qui ꝺbē uolunt.g̃ talis debet cōfessionē reuelare.¶ Ꝓ.Id ad qō qs obligat ex ꝓcepto ecclie tm̄ nō est necē obſuari mādato ecclie in ꝓriū facto:ꝫ celatio cōfessiōis introducta est ex statuto ecclie tm̄.si g̃ per eccl'iā ꝓcipiat q̄ q̄cūq̄ scit aliq̄d de tali pctō ꝺicat:ille qui scit per cōfessionez ꝺicē ꝺz. ¶ Ꝓ.magis debet hō fuare ꝑsciaz suā q̄ famā alteri⁹:qz charitas ordinata est:ꝫ aliq̄n aliq̄s pctm̄ celās incurrit,p̄e ꝑscie dānū:sicut cuz in testimoniū adducat ꝓ pctō illo ⁊ iurare cogit de vitatē ꝺicēda:uel cum aliq̄s abbas scit per ꝓfessionē alicui⁹ ꝓris sibi subiecti pctm̄ cui⁹ occasio iducit ipm ad ruinā si ei ꝓratū ꝺimittat.vn̄ debet ei auferre pp debitū pastoralis cure:auferēdo aūt vī cōfessionē publicare.¶ Ꝓ.aliq̄s sacerdos per cōfessionē alicui⁹ quaz audit pōt accipe ꝑsciaz q̄ sit platiōe idign⁹:sed q̄libet tenet ꝺicē pro motiōi idignoz si sua iterſit.cū g̃ ꝺicēdo suspitionē iducē videat de pctō:⁊ sic q̄dāmō confessionē reuelare:vī q̄ oporteat q̄nq̄ cōfessionē reuelare.¶ Sz ꝺ̄ est qō ꝺicit decretalis de peni.⁊ remiſ.Laueat sacerdos ne vbo uel signo uel alio q̄uis mō ꝓdat aliq̄ten⁹ pctōrē.¶ Ꝓ.sacerdos debet deo cui⁹ est minister cō formari:sed de⁹ pctā que per cōfessionē pādunt nō reuelat:sed tegit.g̃ nec sacerdos reuelare debet.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ sigillū cōfessiōis se extēdat ad alia q̄ illa que sūt de cōfessiōe:qz decōfessiōe nō sūt nisi pcta: ꝫ aliq̄n aliq̄s cū pctis multa alia narrat que ad ꝓfessionē nō ptinēt.g̃ cuz ea sacerdoti ꝺicant ut deo:vī q̄ ad illa ēt sigillū cōfessionis se extendat.¶ Ꝓ.aliq̄n aliq̄s ꝺicit alicui aliq̄ secretū:⁊ ille recipit sub sigillo cōfessiōis.g̃ sigillū cōfessiōis se extēdit ad illa que nō sūt de cōfessiōe.¶ Sz ꝺ̄.sigillū cōfessionis est aliq̄d annexum sacr̄ali cōfessioni:sed ea que sūt annexa alicui sacrō nō se extēdū ultra sacrz illō.g̃ sigillū ꝓfessionis nō se extēdit nisi ad ea de q̄b⁹ est sacr̄alis ꝓfessio. ¶ Ulteri⁹ vī q̄ nō solū sacerdos sigillū ꝓfessiōis hēat:qz aliq̄n aliq̄s ꝓfitet sacerdoti per iterp̄tē necitate urgēte:sed iterp̄es tenet ꝓfessionē celare.g̃ ēt non sacerdos aliq̄d sub sigillo ꝓfessiōis hēt.¶ Ꝓ.aliq̄n aliq̄s in casu necitatis pōt laico ꝓfiteri:ꝫ ille tenet pctā celare cū sibi ꝺicanē sicut deo.g̃ nō solū sacerdos sigillū cōfessiōis hēt.¶ Ꝓ.aliq̄n aliq̄s se sacerdotez fingit ut ꝑsciam alicui⁹ exploret p hāc fraudē:⁊ ille ēt ut vī peccat si ꝓfessionē reuelet.g̃ nō solus sacerdos sigillū ꝓfessiōis hēt.¶ Sz ꝺ̄ est.q̄ solus sacerdos est minister bui⁹ sacr̄i:ꝫ sigillum ꝓfessiōis est gn̄exū sacrō.g̃ solus sacerdos hz sigillū ꝓfessiōis.¶ Ꝓ.hō tenet ea q̄ i cōfessiōe audit celare:qz nescit ea ut hō:ꝫ ut de⁹:ꝫ solus sacerdos ē minister dei.g̃ ipse solus tenet occultare.

Rn̄deo ꝺ̄m ad ꝓmā qōnē:q̄ in sacr̄is ea que exteri⁹ geruntur sūt signa rez que iteri⁹ ptigūt:⁊ iō cōfessio qua qs sacerdoti se subȳcit signū est iterioris qua qs deo subȳcit.de⁹ aūt pctm̄ illi⁹ qui se sibi subȳcit per pniaz tegit:vn̄ ⁊ hoc ꝺz in sacrō penitētie signari:⁊ iō de necitate sacr̄i est q̄ qs cōfessionē celet:⁊ tanq̄ violatoz sacr̄i peccat q̄ reuelat:⁊ ꝓter hoc sūt alie utilitatez hui⁹ celatiōi:qz p hoc hoies ad ꝓfessionē magis attrahunt.⁊ simplici⁹ pcta ꝓfitentur.

Ad primū g̃ ꝺ̄z:q̄ qda ꝺicit q̄ sacerdos nō tenet ꝑuare sub sigillo ꝓfessiōis;nisi pcta de q̄b⁹ penitēs emēdare ꝓmittit:al's pōt ea dicē ei qui pt,pdesse nō obesse.Sz hec opio vī errōea: cū sit ꝺ̄ vitatē sacr̄i:sicut eni baptism⁹ est sacr̄m q̄uis qs fict⁹ accedit:nec est mutā dū pp hoc aliq̄d de eēntialib⁹ sacr̄i:ita cōfessio nō definit eē sacr̄alis:q̄uis ille q̄ ꝓfitet emēdatione nō ꝓponat:⁊ iō nihilomin⁹ sb occulto tenēdū est:nec tn̄ sigillū cōfessiōis ꝺ̄ charitatē militat:qz charitas nō reḋrit q̄ apponat remediuz pctō qō hō nescit.illud aūt qō sub ꝓfessiōe scit est q̄si nescitū:cū nesciat ut hō:ꝫ ut de⁹:tn̄ aliq̄ō remedium adhibē debet in ꝑdictis casib⁹ q̄tū pōt sine cōfessiōis reuelatiōe:sicut monēdo eos qui ꝓfitent:⁊ alīs diligētiā apponēdo ne cozrūpant per hēsiz:pōt ēt ꝺicē p lato q̄ diligēti⁹ iuigilet sup gregē suū:ita tn̄ q̄ non ꝺicat aliq̄d per qō vbo uel nutu ꝓfitētem ꝑdat.¶ Ad 2m ꝺ̄m:q̄ ꝓceptū de ꝓfessione fuāda ꝓsequit ipm sacr̄m:⁊ iō sicut p̄ceptū de ꝓfessiōe sacr̄ali faciēda ē de iure dīno:⁊ nō pōt aliq̄ dispēsatiōe uel iussiōe hūana hō ab eo absolui:ita nullus ad reuelationē ꝓfessiōis pōt ab hoie cogi uel licētiari.vn̄ si p̄cipiat sub pena excoicatiōis iaz late q̄ ꝺicat si aliq̄d scit de pctō:nō debet ꝺicē:qz debet estiare q̄ ītertio p̄cipientis sit si sciat ut hō:si ēt exp̄imeret de ꝓfessiōe interrogās nō deberet ꝺicē:nec excoicatiōez incurreret:qz nō est sb̄iect⁹ superiori suo:nisi ut hō:hoc aūt nescit ut hō:sed ut deus.

¶ Ad 3m ꝺ̄z:q̄ hō nō adducit in testimoniū nisi ut hō:⁊ iō absq̄ lesiōe ꝓscie pōt iurare se nescire q̄ scit tm̄ ut de⁹:sīr aūt absq̄ lesione ꝓscie pōt plat⁹ punitū ꝺimittē pctm̄ q̄ scit ut de⁹ uī sine aliq̄ remedio:qz nō tenet adhibē remediū:nisi eo mō q̄ ad ipz deferēt: vn̄ in his que deferunt et in foro pnie in eodem foro ꝺz q̄tū pōt adhibē remediū:ut abbas in casu p̄dicto admoneat eū:ut p̄oratuz resignet:uel si noluerit pōt ex aliq̄ alia occasione absolue a cura p̄orate:ita tn̄ q̄ ois suspitio uitet de confessionis reuelatione.¶ Ad 4m ꝺ̄m:q̄ ex multis alīs causis aliquis reḋit indign⁹ ad ꝓlationis officiū q̄ ex pctō:sicut ex defectu scientie uel eratis uel alicuius hi⁹:⁊ iō qui ꝺicit nec suspitionē de crimine facit nec confessionē reuelat.

¶ Ad 2am.q.ꝺ̄z:q̄ sigillū ꝓfessiōis nō directe se extēdit nisi ad illa que cadūt sub sacr̄ali ꝓfessiōe:ꝫ indirecte id qō nō cadit sub sacr̄ali ꝓfessiōe ēt ad ꝓfessionis sigillum ptinet:sicut illa per que posset pctō uel pctm̄ deꝓhēdi:nihilomin⁹ etiā illa sūmo studio sūt celanda:tū ꝓpter scandalū:tū pp̄,pnitatē que ex ꝓsuetudine accidere posset.¶ Et per hoc pz rn̄sio ad primū. ¶ Ad 2m ꝺ̄z:q̄ hō nō de facili ꝺz recipe aliq̄d hoc mō:si tn̄ recipiat ex ꝓmissiōe teneat hoc mō celare:ac si in ꝓfessiōe hēret:q̄uis sub sigillo ꝓfessiōis nō hēat.

¶ Ad 3am.q.ꝺ̄z:q̄ sigillū ꝓfessiōis cōpetit sacerdoti i quātū est minister bui⁹ sacr̄i qō nihil est aliud q̄ debitū cōfessionē celādi:sicut clauis est ptās absoluēdi:tn̄ si cut aliquis qui nō est sacerdos in aliquo casu ꝑticipat aliq̄d de actu clauis oū confessionē audit ꝓpter necessitatē:ita ēt ꝑticipat de actu sigilli confessiōis ⁊ teneť celare:q̄uis ,p̄e loquēdo sigillū confessionis non habeat.¶ Et per hoc patet solutio ad obiecta.

AD 2m sic,pcedit.Uī q̄ de licētia penitētis nō possit sacerdos pctm̄ qō sub sigillo cōfessiōis hēt alteri,pdē.qō eni nō pōt supioz nō pt iferioz:ꝫ papa nō posset aliquē licētiare:ut pctm̄ qō scit in ꝓfessiōe alteri diceret.g̃ nec ille qui cōfitet pōt ipm licētiare.¶ Ꝓ.illō qō est ,istitutū pp bonū cōe nō pt ex arbitrio vni⁹ mutari:ꝫ celatio cōfessionis est instituta pp bonū toti⁹ ecclie:ut hoies cōfidēti ad cōfessionē accedāt.g̃ ille q̄ ꝓfitet nō pt licētiare sacerdotē ad ꝺicēdū.¶ Ꝓ.si posset sacerdos licētiari videret⁹ dari palliū malitie malis sacerdotib⁹:qz possent ptēdē sibi licētiā datā:⁊ sic ipune peccarēt:qō nō est cōueniēs.g̃ vī q̄ nō possit a cōfitēte licētiari.¶ Ꝓ.ille cui iste reuelabit nō hēbit hoc sb sigillo cōfessiōis:⁊ sic poterit publicari pctm̄ qō iā deletū est:qō nō est cōueniēs.g̃ nō pt licētiare.¶ Sz ꝺ̄.supioz pt remittē pctōrē cū

Ifis ad iferiorē sacerdotē de uolūtate ipi⁹.g̃ de uolū tate ꝓfitētis ꝑt alii pctm reuelare. ¶ ℙ.q̃ ꝑt aliq̃d fa cē ꝑ se ꝑt ēt ꝑ alterꝫ facē:ſz ꝓfitēs pōt per se pctm suum qđ fecit reuelare.g̃ pōt iterūciū sacerdotē facē.

Rñdeo dōm:q̃ duo sūt pp que sacerdos tenet pctm occłtare. ꝑ⁹ ⁊ ꝑncipalr qz ipa oc cultatio est de eēntia sacri inḡtū scit illud ut de⁹:cui⁹ vicē gerit ad ꝓfessionē:alio mō pp scādalū vitādū:ꝑt aūt penitēs facē:ut illud qđ sacerdos sciebat:ut deus sciat ēt ut hō:qđ facit dū eū licentiat ad dōz:⁊ iō si di cat nō frāgit sigillū cōfessionis:tn debet cauere scan dalū dicēdo:ne fractoꝝ sigilli ꝓdicti reputetur.

Ad primū g̃ dōz:q̃ papa nō ꝑt licētiare eū ut dicat:qz nō pōt facē:ut sciat ut hō qđ pōt q̃ ꝓfitet. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q̃ nō tollit illud qđ est pp bonū cōe istitutū:qz sigillū ꝓfessionis nō frāgit:qz dī q̃ alio mō scit. ¶ Ad 3ᵐ dōz:q̃ ex hoc nō dat aliqua ipūitas malis sacerdotib⁹:qz iminet eis ꝓbatio si acculant q̃ de licētia ꝓfitētis reuelauerūt. ¶ Ad 4ᵐ dōz:q̃ ille ad quē notitia pcti deuenit mediāte sacer dote ex uolūtate confitētis participat in aliquo actū sacerdotis:⁊ ideo simile est de eo ⁊ de interprete:nisi forte peccatoꝝ uelit q̃ ille absolute sciat ⁊ libere.

Ad 3ᵐ sic ꝓcedit. Ut̄ q̃ illud qđ quis scit per cōfessionē:⁊ alio mō nl'o mō possit re uelare.nō eni frāgit sigillū ꝓfessionis nisi dū pctm qđ i ꝓfessiōe hētur reuelat.si g̃ iste reuelat pctm qđ i cōfes sione audiuit qualr̄cūq; alr sciat sigillū ꝓfessionis frā gē vī. ¶ ℙ.q̃cūq; cōfessionē alicui⁹ audit ei obligat: ad hoc q̃ pcta ipi⁹ nō reueleꝫ:ſz si aliq̃s alicui,pmittēt tenē ꝑuatū qđ ei dī:ꝗtūcūq; postea sciret deberet ꝑ uatū tenē.g̃ qđ in ꝓfessione dō audit ꝗtūcūq; alr sciatur dz ꝑuatū hīl. ¶ ℙ.duoꝝ qđ est altero potētius trahit ad se reliquū:ſz scia qua scit pctm ut de⁹ est po tētioꝝ ⁊ dignioꝝ illa qua sit ut hō.g̃ trahit ad se eaz:⁊ ita nō poterit reuelari ſm q̃ scia qua scit ut de⁹ exigit ¶ ℙ.secretū cōfessionis istitutū est ad vitādū scan dalū:⁊ ut hoies a ꝓfessionib⁹ nō retraherent:ſz si aliq̃s posset dicē illud qđ in confessione audiuit:ēt si alr sciret:nihilomin⁹ scādalū sequeret.g̃ nullo mō pōt di cē. ¶ Sz ℨ.nullus ꝑt aliū obligare ad qđ nō erat ob ligat⁹ nisi sit su⁹ plat⁹ qui obliget eū ꝑcepto:ſz ille qui sciebat alicui⁹ pctm per visuz nō erat obligat⁹ ad celā dū.ergo ille qui ei ꝓfitet cū nō sit plat⁹ su⁹ nō ꝑt eū ob ligare ad celādū hoc qđ sibi ꝓfitet. ¶ ℙ.Ꝛz hoc pos set ipediri iustitia ecclie:si aliq̃s ut euaderet sniam ex coicationis que in ipsum ferēda erat ,ppter aliqđ pec catū:de quo conuictus est confiteret ei qui sniam fer re debet:sed iustitie executio est in ꝑcepto.g̃ nō tenet celare pctm qđ quis in ꝓfessiōe audit si alias sciat.

Rñdeo dōz:q̃ circa hoc est triplex opio:q̃daz eni dicūt q̃ illud qđ aliq̃s audit in ꝓfes siōe nō pōt aliq̃ mō dicē si sciat alr siue añ siue post.q̃ dā vo dicūt q̃ per ꝓfessionē ꝑcludit sibi via ne possit aliq̃d dicē qđ ꝑ⁹ sciūt:nō ät q̃n possit dicē:si postea alio mō sciat:utraq; aūt opio ꝺ nimiū sigillo ꝓfessio nis attribuit ꝑiudiciū vītati ⁊ iustitie ꝑuade facē:pos set eni aliq̃s ad pctā cē,pcliuioꝝ:si non timeret ab illo accusari cui cōfessus est:si corā ipo pctm iteraret:silr ēt multū iustitie ꝑire poterit si testioniū ferre nō pos set aliq̃s de eo qđ vidit pp cōfessionē de hoc factam. Nec obstat qđ q̃dā dicūt q̃ oz,ptestari se nō tenē ꝑua tū hoc:qz hoc nō posset,ptestari nisi postꝙ pctm eēt sibi dctm:⁊ tūc q̃libet sacerdos posset cū uellet reuela re pctm,ptestationē faciēdo:si hocipm ad reuelāduz libeꝫ redderet:⁊ iō alia opio ē ⁊ vīoꝝ:qz illud qđ hō alias scit sine añ cōfessiōez siue post non tenet celare ḡtū ad id qđ scit ut hō:ꝑt eni dicē scio illud:qz vidi: tenet tn celare illud inḡtū scit ut de⁹:nō pōt eni dicē: ego audiui hoc in cōfessione:tn pp scādalū vitādum debet abstinē ne de hoc loquat:nisi nec̃itas imineat.

Ad primū g̃ dōz:q̃ qn̄ aliq̃s dic̃ se vidisse qđ in ꝓfessiōe audiuit:nō reuelat qđ in ꝓfessiōe audiuit:nisi per accñs:sicut qui scit per au ditū ⁊ visuz nō reuelat qđ videt per se loquēdo.si di cat se audiuisse:ſz per accñs:qz dic̃ auditū cui accidit visuz eē:⁊ iō talis sigillū ꝓfessionis nō frāgit. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q̃ nō obligat audiēs ꝓfessionē q̃ non reuelet pctm simplr:ſz put est in cōfessiōe auditū:nullo enim casu dicē debet se audiuisse in ꝓfessiōe. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q̃ itelligēdū est de duob⁹ qui hñt oppōnē:ſz scia qua scit aliq̃s pctm ut de⁹:⁊ illa q̃ scit ut hō nō sūt opposi ta:⁊ iō rō nō,pcedit. ¶ Ad 4ᵐ dōz:q̃ non debet ita vitari pctm ex vna parte q̃ ex alia iustitia relinquat: ueritas enīz nō est,ppter scandalū dimittenda:⁊ ideo quādo iminet pīculū iustitie ⁊ vītatis nō debet dimit ti reuelatio et⁹ qđ ꝺs in cōfessiōe audiuit si alr scit pp scādalū:dū tn scādalū quantū in se est euitare nitatur:

¶ Nō redarguo:qz forsitā ueꝝ est.]hoc nō dic̃ Aug. q̃si dubitās an purgatorium sit:ſz an de hoc igne Apls intelligat. ¶ Qđ oia crialia semel saltē ꝛc̄.]Cōtra.cō tritio nō opz q̃ sit sigillati de oib⁹.g̃ nec confessio.Et dicēdū:q̃ ꝓtritio est in ꝓspectu dei qui vno ituitu oia videt:ſz cōfessio fit hoi cui opz sigillatim oia exponi. Et ꝓterea opz de aī pctō mortali qđ memorie occur rit singularit dolere:ut pdcm est. ¶ Nisi aliq̃ frequent iterata.]Cōtra:itatio nō trahit ea extra gen⁹ uenialiū pctoꝝ.Et dicēdū q̃ loquit ḡtū ad disponē:qz fre quēs uenialiū iteratio disponit ad illā placētiā uenia liū in qua ꝓsistit pctm mortale:qz ꝛz q̃ habit⁹ ex ꝓsue tudine gīnat ⁊ auget:ſm hoc delectatio ⁊ pnitas cre scit. ¶ Sz aliud est fauore,p odio ꝛc̄.]Cōtra.g̃ ꝛz hoc vī q̃ aliq̃s possit cui vult ꝓfiteri qñ hēt sacerdotē ig rātē. Et dicēdū:q̃ hoc itelligēdum est qñ sacerdotis ignorātia posset hoiez iducē in errorē:tūc eni de licē tia sacerdotis uel ſupioris debet aliū petē ꝓudentio rē. Quidā tn̄ calus ponunt qb⁹ licet aliq̃s confiteri q̃ ꝓ sacerdoti sine eius licentia: ꝑm⁹ est si sit uagabun dus:scōs si mutauit domiciliū:tert⁹ si offendit in alie na pochia:q̃rtus pp malitiā sacerdotis si reuelat con fessiones uel icitat ad malū:q̃nt⁹ in articulo nec̃itatis.

¶ Si pctā dimissa redeant. Di.xxii.

Quinq; multis auctoritatib⁹ supra sit assertū in ꝟa cordis ꝓtritiōe pctā di mitti añ cōfessiōez uel satisfactionē: ei ēt qui aliq̃n in crimē relapsur⁹ est:querit si post cordis cōtritionē cōfiteri cōtēpserit:uel in pctm idē uel sīle recidiuerit:an pctā dimis sa redeant:Cui⁹ qōnis solutio obscura est ⁊ pplexa:aliis asserētib⁹:aliis ecōtra negātib⁹ pctā semel dimissa ulteri⁹ replicari ad penaz. Qui vo dicūt pctā dimissa redire:subditis se muniūt testionijs .Ambr̄.ait.Donate iui cē si alter in alterꝫ peccat:alioqn deus repetit dimissa. Si eni in his cōtēpt⁹ fuerit sine du bio reuocabit sniam per quā misericordiam dederat:sicut in euāgelio de seruo neḡ legit qui in cōseruū suū ipi⁹ dęꝑbēus est. Itē Ra

ba. Neḡ suū tradidit de⁹ tortorib⁹ quoad usqz redderet vniuersū debitū:qz nō solū pec cata que post baptismū hō egit reputabunt ei ad penaz:ſz ēt originalia que in baptismo sūt ei dimissa. Itē Gre. Ex dictis euāgelicis ꝓstat:qz si ex corde nō dimittim⁹:qđ in nos delinquit:⁊ hoc rursū exigit qđ iaz nobis p pnias dimissū fuisse gaudebam⁹. Itez Aug. dicit de⁹ dimitte ⁊ dimittet tibi:sed ego prius dimisi.dimitte uel postea. Nā si non dimiseris reuocabo te:⁊ qcqd dimiseraz replicabo te. Itē. Qui dīni būficij oblit⁹ suas vult vin dicare iurias:nō solū de futuris pctis uenīā nō merebit:ſz ēt ꝑterita que iā sibi dimissa cre debat:ad vindictā ei replicabunt. Itē Beda Reuertar in domū meā ꝛc̄. Timēdus est ille vsiculus nō exponēdus:ne culpa quā in no bis extinctā credebam⁹:per icautelā nos ua cātes oppriat. Itē quecūq; eni post baptis ma:siue prauitas bētica:seu cupiditas mun dana arripuerit:mox oīuz,pſternet in ima vi tioꝝ. Itē Aug. Redire dimissa pctā ubi fra terna charitas nō est:aptissime dīs in euan gelio docet in illo suo:a quo dimissum dīs debitū petist eo q̃ ille ꝓseruo suo debitū nol let dimittere. His auctōb⁹ inituntur qui dicūt pctā dimissa si replicant redire simplr. Qui b⁹ opponit. Siqs pro pctō de quo penituit ⁊ idulgētiā accepit iterū punit.nō vī iustum. Si punit pro eo qđ peccauit ⁊ nō emēdauit iustitia est apta. Si vo regrit qđ fuerat cōdo natū:uel iustitia nō est:uel iustitia est occul ta. Ut̄ etiā de⁹ bis in idipz iudicare:⁊ duplex tribulatio ꝓsurgē:qđ scriptura negat. Sz ad hoc pōt dici:q̃ neḡ duplex tribulatio ꝓsurgit:neḡ iudicat de⁹ bis in idipm. Hoc enim fieret si post cōdignā satisfactionē ⁊ sufficien tē penā itez puniret:sed nō satisfecit digne ⁊ sufficienr:qui nō pseuerauerit. Debuit eni iu gē pcti hīe memoriā:nō ad faciēdū:ſz ad ca uēdū:debuit nō obliuisci oēs tribulationes dei:que tot sūt quot sūt pctoꝝ remissiones. Tot ergo debuit cogitare dōa dei quot ma la sua:ac prō illis usqz in finē gratias agere. Sz qz ingrat⁹ ad uomituz sicut canis redist: anteacta bona mortificauit:⁊ pctm dimissū reuocauit:ut cui humiliato ante deus pctm dimiserat:eidē postea elato ⁊ ingrato ipute t.

¶ Aliorum sententia.

Sed q̃ absonū vī ut pctā dimissa iterū im putent:placet qbusdā neminez prō pctis semel dimissis itez a deo puniri. Sz iō dicun tur dimissa redire ⁊ iputari:qz pp ingratitudi nē ita reus ⁊ pctōr cōstituit:ut añ fuerat. Si eni qđ dimissū fuerat dī exigi:qz remissiōis pcepte ingrat⁹:ita re⁹ fit ut añ fuerat. Utriq; pti qōnis ,pbati fauēt doctores. Jōq; alicui pti nō ꝑiudicās studioso lectori iudiciū reli quo:addēs mihi tutū fore:ac saluti propin quum:sub mensa dominoꝝ micas edere.

¶ Quid sit hic sacramentum ⁊ res.

Post ꝓdicta restat iuestigare qđ in actiōe pnie sit sacrm ⁊ res. Sacrm eni signū est sacre rei. Quid ergo hic signuz est:⁊ que est res sacra hui⁹ signi:Quidā dicūt sacrm hic eē qđ exteri⁹ tn̄ gerit.ſ.exterioꝝ pnia que est signū iterioris pnie.ſ.ꝓtritiōis cordis ⁊ hūi liatiōis. Sed si est nō oē sacrm euāgelicū id efficit qđ figurat. Exterioꝝ eni pnia nō efficit iterioꝝ:ſz poti⁹ iterioꝝ cā est exterioris:Sed ad hoc iquiūt illi hoc eē itelligēdū de illis sa cris que i nouo testō istituta sūt:ut est sacrz baptismi:cōfirmatiōis ⁊ corpis chri.Sacrz vo pnie sicut ⁊ cōiugij añ tps gre etiā a primordio hūani gn̄is fuit. Utrūq; eni istitutū fuit in primis parētib⁹. Item si exterioꝝ pnia sacrm est:⁊ interioꝝ res sacri:sepius precedit res sacrm q̃z sacrz rē. Sz nec hoc icōueniēs est. Nā ⁊ in alijs sacris que efficiūt qđ figu rāt hoc sepe cōtingit. Quidā aūt dicūt exte riorē pniaz ⁊ interiorē eē sacrm:nec duo sa cra:ſz vnū:ut ſpēs panis ⁊ vini:nō duo sunt sacra,ſz vnū. Et sicut in sacro corpis:ita etiā in hoc sacro dicūt aliud eē tn̄ sacrm.ſ.exte riorē pniaz:aliud sacrz ⁊ rē.ſ.interiorē pniaz: aliud rem ⁊ nō sacrm.ſ.remissionē peccato rū. Interioꝝ eni pnia:⁊ res est sacri.i.exterio ris pnie:⁊ sacrm remissionis pcti:quaz ⁊ si gnat ⁊ facit. Exterioꝝ quoq; penitentia ⁊ in teriōris signum est ⁊ remissionis peccatoꝝ.

Postq; determiauit magr̄ de tpe pnie qđ cōcomitat ipam pniam: hic determiat quedā que ptinēt ad effectū ipsius qui est remissio pctoꝝ. Et diuidit in ptes duas. In p⁹ inqrit utrū remissio pctoꝝ sit irreuo cabilis an pctā dimissa qñq; redeant.in 2ª qz in q̃libet sacro effect⁹ est res ipsi⁹ inqrit qđ sit sacrm ⁊ res in pe nitētia ibi|_ Post ꝓdicta restat iuestigare ꝛc̄.]Circa p̃ᵐ tria facit. p⁹mouet.q.1⁹ ponit diuersas opiniōes circa solonē ipi⁹ qōnis ibi|_ Cuius qōnis solo ꝛc̄.]z⁹ opiones ,psequit ibi|_ Qui vo pctā dicūt ꝛc̄.]Et circa hoc duo facit. p⁹,psequit p̃mā opionē.2⁹ scōaz ibi |_ Sz qz absonuz vī ꝛc̄.]Circa p̃ᵐ tria facit. p⁹ponit auctes qbus ꝓfirmat p̃ª opio.2⁹ obj̄cit in ꝛtrariuz ibi |_ Quib⁹ opponit ꝛc̄.]z⁹ponit eoꝝ solo ibi|_ Sz ad hoc ꝑt dici ꝛc̄.]¶ Post ꝓdicta restat iuestigare ꝛc̄.] hic inqrit qđ sit sacrm ⁊ quid res in pnia:⁊ circa hoc

Universidad de Deusto
Biblioteca

duo facit. p̄o mouet qōnē. 2o soluit eā ibi ⌊ Quidā eni dicūt sacra ⁊c̄. ⌋ ⁊ diuidit in ptes duas fm duas opiones ꝯs ponit. 2a incipit ibi ⌊ Quidā aūt dicūt ⁊c̄. ⌋ Circa p̄mū duo facit. p̄mo narrat opionē. 2o narrat obiectiones in ꝓriū ibi ⌊ Qō si est no one sacr̄m ⁊c̄. ⌋ ⁊ diuidit in ptes duas fm duas obiectiones quas ponit. 2a incipit ibi ⌊ Itē si exterior pnia ⁊c̄. ⌋ Et utraq; diuidit in obiectionē ⁊ solutionē: ut per se pz. Qō. I.

NIc est duplex qō. Pria de reditu peccatorū. Scōa de eo qō est sacramētū uel res in pnia. Circa p̄mū querūtur q̄tuor. Prio utrū pcta dimissa redeāt. Scōo de ingratitudine per quā pcta redire dicuntur. Tertio que peccata per ingratitudinem redire possunt. Quarto utrum recidiuās teneatur cōfiteri peccata de quibus prius confessus fuerat.

AD p̄mū sic ꝓcedit. Uidet ꝙ pcta dimissa redeūt in eo qui recidiuat. dicit enī Leo papa. Que diuina mificordia solidauit in ea reuoluit pzurigo q̄tū iterata iniq̄tas mificordiā cōcessaz extinauiuit. g̃ vī ꝙ per recidiuū pcta dimissa redeāt. ¶ p̄. remoto opculo appet qō opiebat: sed charitas opit multitudinē pcatoruz. j. Pe. 4. ergo remota charitate per pctm̄ sequēs pcta dimissa redeūt. ¶ p̄. Eẓech. 18. oi. Si auerterit se iustus a iustitia sua oēs sue iustitie ꝯs feccerat nō recordabunt. g̃ in eodē statu est ac si nulla iustitia fecisset: ꝯs si nō fecisset iustitiā pnie: nō eēnt ei pcta dimissa. g̃ dimissio illa anullat: ⁊ sic pcta dimissa redeunt. ¶ p̄. magis peccat qui offendit deū q̄ qui offendit hoiez: sed si aliq̄s est ab aliq̄ nō manumissus per offensaz in ip̄m cōmissaz iterū reducit in suitutē. g̃ multo fortiꝰ si aliq̄s diuina gr̃a a suiture pcti liberatꝰ deū per recidiuū pctī offendat in p̄stinā suitutē revocat: ⁊ sic pcta dimissa redeūt. ¶ p̄. esto ꝙ aliq̄s post uerā ꝓtritionē de peccatis ꝓteritis cadat in pctm̄ ⁊ moriat: statī ꝓstat ꝙ in infernū descendat. g̃ de pctis que sibi dimissa fuerunt sibi puniet: cū nō sit sibi pena totaliter remissa: sibi vō puniet eternaliter: qz in inferno nulla est redēptio. g̃ simile reatū icurrit ei quē nō hēbat: ⁊ ita vī ꝙ in isto peccata dimissa redeūt: ⁊ silis rō est de illo qui ꝓfessus est ⁊ nō satisfecit plene. ¶ p̄. sicut per pniam remittuntur pcta: ita per pctm̄ actuale moztificant merita ꝓcedētia: sed per penitentiā que pctm̄ destruit ꝓriora merita reuiuiscunt. ergo per pctm̄ qō pniaz destruit qua remittebat pctm̄ pcta dimissa reuiuiscūt. ¶ Sed ꝺ Aug. in li. de rn̄sionib⁹ Prosperi. Qui recedit a chzo ⁊ alienat⁹ a gr̃a finit hanc vitā: q̄d nisi in p̄ditionē uadit: sed nō in id qō dimissū est redit: nec originali peccato dānabit. ergo pcta dimissa nō redeūt. ¶ p̄. eo dē pctō ⁊ eq̄li vnus nō fit alio deterior: sed contigit innocentē ⁊ penitētē eodē ⁊ equali pctō moztali peccare: ergo penitēs nō fit deterior per hoc pctm̄ q̄ innocēs: fieret aūt si pcta dimissa redeāt. g̃ non redeūt. ¶ p̄. ꝓriū nō reducit suū ꝓriū. sed contingit qñq; q̄ pctm̄ qō aliq̄s post pniaz cōmittit est ꝓriū pctō qō pniaz deletū est: sicut auaritia prodigalitati. g̃ pctm̄ sequēs nō reducit pctm̄ precedēs. ¶ p̄. nullus icurrit pcti maculā uel reatū nisi ex cōmissiōe ipsius pcti: sed penitēs anteq̄ faceret simplicē fornicationē nō habebat maculam uel reatū homicidiū qō sibi iam dimissū erat. ergo nec postea fornicando homicidiū cōmittit. ergo non redit homicidium sibi dimissuz q̄tū ad culpam: neq; q̄tum ad reatum.

Rn̄deo dōm: ꝙ aliquo mō redire pcta opz dicere: qz auctes expresse hoc dicūt: qui dā simplr hoc ꝓcesserūt in oi qui patit recidiuuz: nec fuit intentio eoz dicere q̄ actus ille pcti idez numero reuocaret: uel eadē numero macula que prius ablata fuerat per pniaz: qz qō oino in nihilū decidit idē numero resumi nō pōt: sed ita ꝙ sicut per pcta cōmissa aliq̄s impediebat añ pactā pniam de eis ne gr̃az a deo reciper: ita eisdē impedit postq̄ a statu pnie decidit per pctm̄ mortale quo recidiuat: sic eni dī pctm̄ mortale q̄tū ad culpā manē in q̄tū ex actu qui iā pterijt impedit aliq̄s a gr̃e receptiōe: sicut a q̄da obstaculo posito inter deū ⁊ aiam: remitti aūt quo ad culpam q̄n rone actuū ꝓteritoz aliq̄s gr̃a nō ꝓuat. Sed hec opio nō pōt stare: qz ad causandū tenebras: utriq; duoz per se sufficit. s. dispositio recipientis: ⁊ interpositio obstaculi: vñ si tenebre debeāt amoueri opz ⁊ indispositio nē tolli ⁊ obstaculū amoueri: ⁊ ita pnia que tenebras pcti tollebat nō solū remouebat idispōnē que erat in alia ad gr̃am suscipiēdā: sed etiā remouebat obstaculū ꝓcedētis pcti: nō q̄dē ita ꝙ actus ille nō ꝓcesserit: sed ꝙ nō hēret vim impediēdi gr̃am actus ꝓcedēs: quia q̄dē vis ꝑdicto actui restitui nō posset: nisi iteret: qō est ipossibile: ⁊ ideo non pōt dici ꝙ predicto mō pcta quo ad maculā redeūt. Et ideo aliī dixerūt ꝙ nō redit pctm̄ dimissuz per qōlibet pctm̄ sequens: sed per q̄tuoz tm̄. s. per odiū fraternū: per apostasiaz a fide: per cōtēptū p̄fessionis: per hoc ꝙ aliq̄s dolet se penituisse: vñ fecerūt uersus. Fres odit: apostata fit: spernitq; fateri. Penituisse piget: pristina culpa redit. Sed hec opinio minus hēt de rone q̄ ꝓma: qz non magis pōt assignare cāz q̄re per hec pcta redeat pcta dimissa q̄ per alia: cū etiā alia contingat q̄nq; esse grauiora: nisi q̄ ex auctibus ⁊ quibusdā rōnib⁹ frīuolis inducebantur ad dicēdū ꝙ per hec pcta redirent pcta dimissa: ⁊ videbat eis absurdū ꝙ per oē pctm̄ sequēs ꝓcedētia redirēt: nec sufficit qō dicūt ꝙ deus dimittat pcta sub ꝓditione vitādi ista q̄tuoz: qz cā sufficiēs inducit effectū suū absolute nihil expectās a futuro: gratia aūt ⁊ passio chr̄i ex cuius virtute sacra efficaciam hīt sufficientissime se hīt ad oēm culpā delendū: ⁊ ꝓterea nulla est ratio quare magis sub rone vitādi hec peccata ꝓra remittant q̄ sub cōditione vitandi alia: cum omne pctm̄ ꝓriet gratie per quā fit remissio pctōrū: ⁊ ideo dicēdū est cū aliis ꝙ aliq̄d pōt redire duplicit̄: uel in se: ⁊ sic pcta dimissa nullo modo redeunt q̄tū ad maculā: ⁊ per ꝓns nec q̄tū ad reatuz: uel in suo effectu: ⁊ hoc modo peccata dimissa redeūt in q̄tum ex dimissis peccatis aliq̄d in sequentib⁹ relinquit: ex hoc eni ꝙ homo deū per peccatū offendit post remissionē ꝓcedentiū peccatoz quādā deformitatem ingratitudinis actus sequentis peccati acquirit: ⁊ ideo dicit coiter ꝙ redeūt q̄tū ad ingratitudinem.

Ad p̄mū ergo dōm: ꝙ misericordia dei per quā fiebat remissio peccatorū ad duo ordinatur: ad vnū in presenti. s. remissionē precedentium peccatorū: ⁊ q̄tuz ad hunc effectum nō exinanitur per peccatuz sequens ad aliud in futuro. s. ad vitaz eternam consequendā: quia gratia per quā fiebat remissio peccatorū faciebat dignū vitā eternā: ⁊ q̄tū ad hunc effectū exinanitur per sequens peccatū.

Ad 2m dōm: ꝙ charitas dicit operire peccata deo qui omnia videt: vnde oportet ꝙ ea destruat: nō quidē faciens ut actus nō processerit: sed ꝙ vim impedienti gratiā nō habeāt: sed corā oculis hominū aliquid per operiri qō de se manet: ⁊ de tali operimēto obiectio procedebat.

Ad 3m dōm: ꝙ iustitie eius nō rememorabunt quātū ad effectum qui ex eis expectabatur in futuro: quia per eas ad vitaz eternā non pervenient: sed rememorabunt quantū ad hunc effectum qui est peccata preterita abolere quē in presenti faciebant.

Ad 4m dōm: ꝙ q̄uis aliquis manumissus reducatur in eādē seruitutē: de qua liberatus fuerat: nō tamē ut sit ex eadē causa seruus ex qua primo fuerat: sed ex alia. s. offensa post manumissionez cōmissa: ⁊ similiter qui recidiuat reducit in seruitutē peccati: non tamē ut sit seruus peccati ex actib⁹ pr̄ecatoz ex quibus prius erat: sed ex actu istius peccati sequētis: vnde peccata dimissa nō redeunt: sed nouum inducitur.

Ad 5m dōz: ꝙ pro illa parte pene que sibi dimissa est in cōfessiōe uel cōtritione nunq̄ puniet: sed pro residua in eternū tamē ut quidā dicūt: quia rōne fori in quo punit eterna pena debet: sicut est in venialib⁹ que in purgatorio puniunt pena tēporali: ⁊ in inferno eterna: sed hoc nō videt simile: qz veniale ideo in inferno eternaliter punit: qz semp manet cū nō sit ibi aliquid q̄ culpā delere possit: ꝯs pena ex hoc ipo ꝙ soluit expiatur: ⁊ ideo alii dicūt ꝙ pena cuius est aliquis debitor post culpā remissaz in inferno punit tpaliter: nec propter hoc sequit ꝙ sit in inferno redēptio: qz pena que soluit nō redimit: nec est inconueniēs q̄ quātū ad aliq̄d accidētale pena inferni minuat usq; ad diē iudicij: sicut etiā augeat.

Ad 6m dōz: ꝙ pctm̄ mortale non moztificabat merita p̄cedētia quin in se eēnt viua: vñ in gloria electoz cedebāt: sed moztificabant solū q̄tū ad illū cuius erāt qui impediebat a cōsecutione effectus ipsorū: ⁊ ideo remoto impedimēto in sua efficacia remanēt quo ad istū: sed pctm̄ per penitētiā nō solum moztificat quo ad peccatē: sed etiā in se: remissio enim pctorū est ꝓncipaliter opus dei: sed moztificatio meritorū precedentiū est opus hominis: homo autem sua actione nō potest euacuare simplicit̄ opus dei quāuis possit impedire ne sibi prosit: ⁊ ideo homo per peccatū sequēs nō pōt remissionē precedentiū peccatorū anullare: pōt aūt sua actiōe euacuare quod per ip̄m factū est: ⁊ ideo pōt mozdificationē precedētiū meritoruz per merita sequētia penit⁹ anullare p̄cipue gr̃a adiut⁹

Ad 2m sic procedit. Uidet ꝙ ingratitudo non sit speciale peccatū. qō eni inuenitur in omni peccato nō est speciale peccatū: ꝯs ingratitudinē incurrimus per quodlibet peccatuz: qz deū nobis maxime beneficū offendim⁹ quolibet peccato: quātū in nobis est. ergo ingratitudo nō est speciale peccatū. ¶ p̄. omne peccatū speciale alicui virtuti speciali opponitur: sed nō est assignare aliquā virtutē specialē cui ingratitudo opponat cum sit contra omnes: quia omnes ex dei gratia nobis conferuntur. ergo ingratitudo non est speciale peccatum. ¶ Sed contra. ubicunq; est inuenire specialem rationem deformitatis est inuenire speciale peccatum: sed hoc habet ingratitudo. ergo est speciale peccatum.

¶ Ulterius videt ꝙ nō minus sit ingratus innocens si peccat q̄ penitēs: ille eniz per offensaz fit magis ingratus qui ad maiores gratiaruz actiōes tenetur: sed magis tenet ad gratiarū actiones innocēs q̄ penitēs inquātū nobilius donū a deo hēt. ergo magis est ingratus si peccat. ¶ p̄. sicut homo per gratiā dei releuat a casu: ita per gratiā tenet ne cadat. ꝯs ingratitudo gratie cōtēptū impoztat. ergo ita est ingratus innocēs dū peccat cōtenens gratiā ꝯstentante. sicut penitens cōtenens gratiā releuante. ¶ Sed cōtra. rectū iudiciū est: ut ille plus oblīgat cui plus est dimissum: ut pz Luce. 7. sed plus dimissum est penitēti q̄ innocēti. g̃ plus tenetur diligere. ergo magis est ingratus si peccat.

¶ Ulterius videt ꝙ ingratitudine recidiuantis cōsurgat tantus reatus quātus fuit precedentiū peccatoz: qz quātū est beneficiū p̄stinū tāta est ingratitudo cōtenentis: sed quātū est peccatū cōmissuz tantū est beneficiū remissionis peccati. ergo tanta est igratitudo: ⁊ ita videt ꝙ cōsurgat equalis reatus peccatis dimissis fm ingratitudinē peccati sequentis. ¶ p̄. nō possunt aliqua cōmēsurari nisi fm q̄titatez quā habent. sed reatus ex ingratitudine recidiuantiū mensuratur fm quantitatē peccatorū dimissorū: qz quanto plura ⁊ maiora peccata sunt alicui dimissa tāto magis efficitur ingratus cōtenendo. ergo reatus totus preceden tiū peccatorum redit per ingratitndinē recidiuantis. ¶ Sed cōtra. quātitas reatus est fm quantitatē deformitatis in culpa. sed quādoq; nō est tāta deformitas in pctō recidiuātis quanta fuit in multis alīs que prius sibi dimissa fuerunt. ergo nō redit eīs reatus.

Rn̄deo dōm ad p̄mā qōnē: ꝙ ingratitudo gratiarū actionis p̄uatiua est: que quidē gratiarū actio dationē respicit. est autez duplex dationa una que respicit debitū uel iā existens: sicut cum quis alicui reddit qō debet: uel ut fiat: sicut cum quis emit uel dat aliquid ut alterū sibi debitum fiat: ⁊ hec dationa ad iustitiā pertinet. alia aūt est que neutro modo respicit debitū: ⁊ hec ꝓprie donatio dicit: ⁊ ad liberalitatē pertinet. ⁊ qz ad hanc dationē nihil inclinat nisi voluntas dandi: ideo gratuita dicit: ⁊ tali dationi gratiarū actio ꝓprie debet: ut ds gratie facte retributionē faciat fm suū modū ex huiusmodi. ergo gratiaruz actionis defectu aliquis ingratus dicitur: ⁊ tanto magis quāto magis ab hoc discedit. vnde p̄im⁹ modus ingratitudinis est cū quis effectu ꝓa beneficijs acceptis retribuere aliquid negligit. scōus cū affectū continet. tertius cū etiā intellectu obliuiscitur. quartus ⁊ maximus ut cōtra benefaciētē aliq̄d operet idebite. ingratitudo aūt quantū ad tres ꝓmos gradus semp est peccatū speciale: sed quantū ad quartum est deformitas annexa peccato: qz ex hoc ipo ꝙ ponit aliq̄d in debite fieri ponitur peccatū eē: sed ex hoc ꝙ dicit fieri ꝓra benefacientē addit circūstantia aggrauās que est ingratitudo. vnde cū oē peccatū ꝓtra deū sit ex quolibet pctō homo ingratitudinē icurrit: qz ipse est nobis summe beneficus: ⁊ per hūc modū quodlibet peccatū post beneficiū remissionis peccatorū ingratitudinē habet annexam: ⁊ ideo ingratitudo fm quā peccata redire dicuntur non est speciale peccatum: quāuis aliqua ingratitudo sit speciale peccatum.

Ad p̄mū ergo dōm: ꝙ de ratione generalis peccati est non solū ꝙ inueniatur cū omnibus peccatis: sed etiam ꝙ nunq̄ inueniatur sine aliquo alioruz peccatoruz: quia nihil est in genere quod non sit in aliqua eius specie. vnde quatenus inuenitur ab alīs peccatis separatum dicitur peccatum speciale q̄uis quādoq; etiam alīs adiungat.

Ad 2m dōm: ꝙ ingratitudo. ut dictum est gratiarum actionem tollit que est actus iustitie: quia ille qui prius dedit debitorem sibi constituit illum qui retribuit: quāuis hoc non intenderet: vnde opponitur iustitie.

Ad 2am qōnē dōm: ꝙ loquendo de penitente per se ⁊ innocente quantū ad bonū remissionis peccatoruz ⁊ inocētie cōseruate bonis alīs ꝓteritis: sic quodāmodo plus tenetur ad gratiarū actionem innocens quodāmō penitens. gratiarū eni actio respicit ⁊ q̄titatē doni ⁊ modum gratuite donationis: ⁊ ex utroq; mēsurā respicit: qz tā maiori dono q̄ magis gratis data maioz gr̃arū actio debet: ꝓsiderādo g̃ q̄titatē do-

ni sic inocēs magis teneat: q2 mai⁹ est qō accepit: ſz ꝑſi derādo hoc qō est gratis dare magis tenet penitens: q2 quāto aliq̄s est magis elōgat⁹ a debito recipiendi: tāto datio fit sibi magis gratis ex pte sua q̄uis nō ex pte dātis qui oīb⁹ eq̄li libalitate dat: magis aūt elongat a debito ꝑſidi remissionē pctōz q̄ inocēs a debito ꝑseruatiōis: ꝛ iō uterq; aliq̄ mō plus tenet ad gr̄a rū actionē: ꝛ aliq̄ mō eq̄lit. Et p hoc ꝑz ſolo ad obta.

¶ Ad tertiā. q. dōm: q̄ dā dixerūt q̄ per igratitudinē recidiuātis redit tāt⁹ reat⁹ q̄tus fuit oium pctōz p̄cedētiū: sed hoc nō pōt eē: q2 quātus reat⁹ sequit q̄ titatē pcti: quātitas aūt pcti per qō ds recidiuat ē mⁱ to minⁱ⁹ q̄nq; ex gr̄ie suo q̄ pctā que ꝑius erāt dimissa: ꝛ nō pōt eē q̄ igratitudinis circūstātia oet sibi tātam quātitatē: q2 hec igratitudo ꝑsurgit ex hoc q̄ aliq̄d indebite fit ꝓtra dei p̄cepta. vñ ꝑ mēsurā idebiti est mē sura igratitudinis: ꝛ sic q̄titas pcti quā hēt ex suo genere dat q̄titatē igratitudini. vñ quātitas igratitudis nō pōt eē maioz q̄ sit quātitas pcti. ꝛ iō alr dicēdū q̄ nō redit eq̄lis reat⁹ ſm q̄titatē absolutā: redit aūt eq̄ lis ſm ꝓportionalitatē: q2 quāto fuerūt pcā dimissa grauiora: tāto fuit bñficiū remissionis mai⁹: ꝛ quāto bñficiū fuit mai⁹ tāto igratitudo maior: ꝛ sic aliq̄ mō quātitas reat⁹ p̄cedētiū pctōz manet in igratitudine recidiui: nō aūt ſm eq̄litatē absolutā: sicut nec bñficiū est eq̄le peccato dimisso in quātitate sed multo maius nec ingratitudo ſm quātitatē absolutā est tāta quanta beneficium. Et ſm hoc patet solutio ad obiecta.

Ad 3ᵐ sic ꝓcedit. Uꝛ q̄ per igratitudinē nō redeāt pcta uenialia: q2 pctm̄ ueniale sic p igratitudinē redit: ita ꝛ facit alia redire per ingratitudinē. sed pctm̄ ueniale nō facit alia redire per ingratitudinē: alⁱs tota die pcta dimissa redirēt. g̃ nec ip̄z per igratitudinē redit. ¶ Ꝓ. ex hoc aliq̄ pctm̄ per igratitudinē redit q̄ maiorē igratitudinē fac. ſz pctm̄ uenia le dimissum nō facit maiorē igratitudinē: q2 nō diminuit charitatē. g̃ nec redit per igratitudinē. ¶ Sz cō tra. pcta uenialia iter debita cōputant in oratione dñica que ſpālit ꝺ uenialia valet. ſz in lra dr q̄ vniuersum debitū exigit ab eo q̄ recidiuat. g̃ ꝛ uenialia ēt redeunt.

¶ Ulteriⁿ vr q̄ originale nō redeat: q2 si morbⁿ redit ꝛ medicina redire dr. sed baptismⁿ qui est singularis medicina ꝓtra originale nō reiterat aliq̄ mō. g̃ nec pctm̄ origiale redit. ¶ Ꝓ. oē pctm̄ qō p actū icurrimⁿ actuale ē. ſz pctm̄ origiale nō ē actuale. g̃ pctm̄ origiale p actū pcti seq̄ntiſ nō redit. ¶ Sz ꝺ ē qō expſse i lra dr

¶ Ulteri⁹ vr q̄ p illa q̄tuor pcta nō magis redeāt pcta dimissa q̄ per alia: q2 ex hoc aliq̄s igrat⁹ est deo q̄ ꝺ deū facit: ſz sic illa q̄tuor ita ꝛ alia ꝺ deū sūt. g̃ oīb⁹ p̄ gratitudinē pcta dimissa redeūt. ¶ Ꝓ. pctm̄ in ſpūm scm̄ est grauⁱ⁹ q̄ aliq̄ ꝑdictoz. g̃ per ipm magis deberet dici q̄ pctm̄ rediret. ¶ Sed cōtra est qō auctores maxime loquunt de illis peccatis.

Rñdeo dr ad p̄mā. q. q̄ eo mō quo pcta mortalia per igratitudinē redeūt: ꝛ uenialia ſſr. sicut eni bñficio dei ascribēdū est remissio mortaliū pctōz ita ꝛ uenialiū: ꝛ ꝑz hoc q̄ bñficiū remissionis ꝓtēnit quodāmō in pcta sequēti: ſm hoc pcta dimissa per igratitudinē redire dicunt.

Ad primū g̃ dōm: q̄ pctm̄ ueniale q̄uis non tollat gr̄am: tm̄ per gr̄am tollitur. pctm̄ aūt mortale ꝛ gr̄am tollit ꝛ per gr̄az tollit: ꝛ iō pctm̄ mortale ꝛ igratitudinē cāt per quā alia pcta redeūt: ꝛ ip̄z per igratitudinē redit. sed pctm̄ ueniale redit q̄dē sed alia redire nō facit: q2 igratitudinē nō cāt

¶ Ad 2ᵐ dōm: q̄ q̄uis nō diminuat gr̄am: relinquit tm̄ maiorē ingratitudinē inquātū bñficiū gr̄e tollitur.

¶ Ad sc̄az. q. dōz: q̄ eodē mō origiale ēt redit qō bñficio gr̄e tollit. ¶ Ad p̄mg dōm: q̄ rō illa. p cederet si originale per se rediret: nūc aūt nō dr redire in se: sed in alio in quo quodāmō q̄titas ipsius manet ut dictū est. ¶ Et ſimiliter dicēdum ad secundum.

¶ Ad tertiā. q. dōz: q̄ sicut per ista pcta redeūt pcta dimissa ex igratitudine: ita ēt per illa. tm̄ in istis est aliq̄d ſpāle p̄e aliis: q2 nō solū est cōtra ipm remittētē pcta qō in oīb⁹ aliis est pctis: sed ēt sunt ꝓtra remediū quo pcta dimittebant. remissio aūt pctōz attribuit ꝑmo fidei: scōo charitati: tertio penitētie. ꝛ iō apostasia a fide que opponit ꝑmo: ꝛ odiū frnū qō opponit scōo: ꝛ alia duo que opponunt tertio ſpālē hñt rōnē: ut faciant redire peccata nō rōne grauitatis maioris: ſz rōne p̄dicta. Et per hoc patet solutio ad obiecta.

Ad 4ᵐ sic ꝓcedit. Uꝛ q̄ recidiuās teneatur pcta ꝓfiteri de qⁱ⁹ ꝑfessus fuit. igratitudo eni videt eē pctm̄ grauissimū: cū per eā alia pcta quodāmō redeāt. sed igratitudinē aliq̄s nō cōfiteat nisi sil⁹ ꝓfiteat illa pcta ex quoz remissiōe fact⁹ est igrat⁹. g̃ opz q̄ recidiuās ꝑa pcta ꝓfiteat.

¶ Itē per cōfessionē dr inotescē sacerdoti q̄titas culpe. sed q̄titas pctōz ꝑius dimissoz quodāmō manet in pctō quo aliq̄s recidiuat ut dictū est. g̃ ille q̄ cōfiteť hⁱ⁹ pctm̄ dr ēt alia cōfiteri. ¶ Itē ſm Greg. vnū pctm̄ disponit ad aliud: ꝛ sic vnū est cā alteriⁿ. ſz morbo non pōt sufficiēter remediū adhiberi nisi cognita cā morbi. cū g̃ ad hoc fiat cōfessio ut exposito morbo remediū adhibeat: vr q̄ recidiuās teneat pcta p̄terita cōfiteri que fuerūt cā recidiuādi. ¶ Ꝓ. ꝓtingit aliq̄n aliquē post cōfessionē añ pactā pniam recidiuare: cōstat aūt q̄ postq̄ de recidiuo pniam egerit tenet satisfacere de p̄teritis pctis. ergo videt q̄ ſaltez in hoc casu teneat ꝑa pcta cōfiteri. ¶ Sed cōtra est qō dicit Nau. j. Nō iudicabit deⁿ bis in idip̄m. g̃ qñ aliq̄s i foro pniali iudicat⁹ est de aliquo pcto: nō opz q̄ iteꝛ iudicio se exponat idē pctm̄ cōfitēdo. ¶ Ꝓ. in decretis de pe. di. j. dr. Nō necesse est ut que semel sacerdotib⁹ cōfessi sum⁹ denuo ꝓfiteamur: sed lingua cordis nō carnis apud uerum iudicē ea confiteri debem⁹. ergo idem quod ꝓius.

Rñdeo dōz: q̄ circa illā opinionē que ponit dimissa pcta redire siue q̄tū ad culpā siue quātū ad reatū: necesse est dicē q̄ recidiuās tenet ad ꝑa pcta iterū cōfitēda: cū eis ita ſubiaceat post recidiuū ſicut ꝑius. Sed ſm aliā opinionē que dic̄ q̄ pcta dimissa nō redeūt per recidiuū nisi quātū ad ingratitudinē est duplex opinio. q̄dā eni dicūt q̄ ſi recidiuās cōfiteť eidē sacerdoti cui añ fuerat ꝑfessus hñti plenā memoriā ꝑoꝛ pctōz nō tenet ei ꝑa peccata repetē nisi in gñali: ut ſe de igratitudine accuſet: oīa mō añ recidiuū de ꝑoribⁿ pctis ſatisfecerit. ſi eniz añ pactā pniam recidiuaret: teneret iterū ꝑa pcta confiteri ēt in ſpāli: ut iterato satisfactionis modū p̄o eiſ accipiat. sed ſi alteri sacerdoti ꝓfiteat uel eidē iā ꝑa pcta oblito siue añ recidiuū satisfecerit siue non: tenet oīa pcta in ſpāli cōfiteri: tū ut igratitudinis q̄titas inotescat sacerdoti ex cōsideratione peccatoꝛ ꝓius dimissoꝛ: tuz ut ipse cognoscat vultū pecoris sui: qō fieri nō posset nisi eius mores p̄teritos cognosceret: utrum. s. innocēter aut iniuste vixisset. Sed ista opio nō videt rōnalis: exquo ꝑa pcta ſimplr sūt dimissa nec ſm se redeūt: nō est necesse ut iteꝛ in iudiciū adducant: q2 nec ea deus in iudicio adduceret siq̄s incōfessus moreret post recidiuū: sed dānaret solum ꝓ

pctō quo recidiuauit: ꝛ si ēt ꝓ⁹ pctis ꝑoribⁿ nō satisfecisset: nō vr neciū q̄ ea post recidiuū ꝓfiteat i ſpāli: q2 per recidiuū eoz reatⁿ nō est imutatⁿ. vñ eadē satisfactio nūc ꝑ eis debet que ꝛ ꝑius. vñ penitēs teneť post recidiuū pniaz sibi ꝑius iniūcta pagē: nō aūt alia satisfactionē ꝑ eis accipe. Sil⁹ ēt nō opz ut denuo ꝓfiteat ut cōgſcat igratitudis q̄titas. ſic eni q̄titas pcti auge tur per igratitudinē de pctis dimiſſis: ita ēt augeť per igratitudinē de bñficijs acceptis. vñ pari rōne tenere tur ꝓfitēs oia bñficia dei sibi exhibita exponere sacerdoti: qō nullus dicit. Sil⁹ etia nō opz ut sacerdoti aliq̄s ꝓfiteat totū statū suū ut sacerdos cōgſcat vultum pecoris sui: ſz solū ea de qⁱ⁹ debet ab eo iudicari: alⁱs oporteret inocētē sacerdoti cui uenialia ꝓfiteť exponē oēs ꝓnitates suas ad peccādū ꝛ totā ꝓditionē suā: qō nullus dicit. Uñ alioꝛ opio est: q̄ post recidiuū nō teneť aliq̄s ꝑa pcta ꝓfiteri nec in gñali nec in ſpāli: q2 ingratitudo rōne cuiⁿ pctā redire dicunt est q̄dā peccati circūstātia: nec trahit in aliud genⁿ pcti. hⁱ⁹ āt circūstātie nō sūt nēcio ꝓfitēde: ut supra di. 18. dicetuz est.

¶ Sz ex hac opione vr relinq̄ q̄ non possit plenarie recidiuātis morbo remediū adhiberi. multa eni expediūt ad ſpūalē ſalutē recidiuāti: que nō sūt nēcia inocēti: ut. s. circa eīs maioz cautela adhibeat. Et iō vr di stinguēdū cē: q̄ in ꝓfessiōe est aliq̄d exponēdū duplr: vno mō directe: ꝛ sic exponi dr cuiⁿ abolitio per ꝓfessionē querit: ꝛ sic pctā dimissa recidiuās nullo mō cōfiteri teneť nec in gñali nec in ſpāli cuicūq; ꝓfiteatur. Alio mō idirecte: sicut illud sine quo sciri nō pōt debitⁿ satisfaciēdi modus: cū eni ꝓtritio ſm q̄ est de necessitate salutis uotū ꝓfessiōis ꝛ satisfactionis debite in eludat: teneť ille qui ꝓfiteť sacerdoti exponē ea ꝙbus sacerdos possit scire que satisfactio sit ꝑgrua iniūgenda: sicut ꝓfitēs cōfiteť sacerdoti iterū se esse infirmū: ut ei ieiunia nō iponat: ꝛ per hūc modū teneť recidiuās notificare pctā dimissa q̄tū sufficit ad hoc q̄ sciatur que satisfactio est ei iniūgēda: ut si ipse frequent laplus carnis passus est ex aliq̄ occasiōe: illa occasio p̄scidat per satisfactionez: ꝛ sic de aliis pctis. ꝛ ad hoc vr sufficē ꝓfessio dimissoꝛ pctōz in gñali: tm̄ q̄tū ad alia ſpecialia opz descendere ſm q̄ confitens viderit oppoꝛtunū: nō eni pōt in his aliq̄ certa mēsura ꝓfigi.

Ad primū g̃ dōz: q̄ igratitudo ſm q̄ hic accipit nō est pctm̄ ſz circūstātia pcti: ut dcm̄ est. nec est circūstātia addēs nouā ſpēz: cū q̄libet peccāſ igratitudinē icurrat ſaltē de bñficijs a deo acceptis. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q̄ q̄titas culpe que est ex ſpē pcti dr notescē sacerdoti per cōfessionē: nō tm̄ dr de q̄titate que ē ex circūstātijs q̄buscūq; ut supꝑ di. 18. dicetū est. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q̄ auctas Greg. nō est ad ꝓpositū. Greg. eni loquit de pctis que per pniaz nō delent: illa eni suo pōdē moꝛ ad aliud trahūt. Et ꝓterea nō est neciū oēs occasiōes pcti ꝓfiteri: ſz solū illas sine q̄ rū abscissiōe sufficiēs remediū adhiberi nō pt. ¶ Ad 4ᵐ dōz: q̄ etiā in illo casu non tenetur peccata ꝑi⁹ dimissa confiteri: sed sufficit sibi explere ꝓius iniūctā satisfactionem: ut dictum est. Questio. II.

Deinde q̄rit de eo qō est res ꝛ sacrm̄ in pnia. Et circa hoc q̄runtur tria. pⁿ q̄d sit ibi res: ꝛ q̄d sacrz. 2° de vnitate huius sacri. 3° de institutione ipsius.

Ad primū sic ꝓcedit. Uꝛ q̄ exterioꝛ pnia nō sit sacrale signū: signū eniz sacrale ſm Aug. est māle elemētū. ſz pnia exterioꝛ nō ē elemētū ſz actⁿ. g̃ nō est sacrale signū. ¶ Ꝓ. signa sacralia noue legis aliq̄ mō sūt cā gr̄e. si g̃ exterioꝛ pnia est signuz sacrale: erit g̃ cā: ꝛ sic gr̄a erit ex actib⁹ nr̄is: qō est hēsis pelagiana. ¶ Ꝓ. oē sacrale signū est vbo vite scificatū. ſz exteriori pnie nō adhibet aliq̄ forma vboz ad scificationē eiⁿ. g̃ nō ē sacrale signū. ¶ Sz ꝺ. in qualibet sacro opz eē aliquod signū. sed signū est aliq̄d senſibⁿ apparēs. cū g̃ in pnie sacro nihil appareat extra nisi exterioꝛ pnia: vr q̄ ipsa sit sacrale signum.

¶ Ulteriⁿ vr q̄ interioꝛ pnia non sit res huiⁿ sacri: q2 res sacri nunq̄ est cā sacralis signi sed ecōuerso q̄nq;. sed pnia interioꝛ est cā exterioris. g̃ nō est res eiⁿ. ¶ Ꝓ. exterioꝛ pnia significat interioꝛē nālit. ſz res sacri signat per sacrm̄ ex istōne: ut ex diffōne Hugo. pz. g̃ pnia interioꝛ nō est res exterioris. ¶ Ꝓ. pnia interioꝛ vr eē idem q̄ ꝓtritio. ſz ꝓtritio nō est res huiⁿ sacri cū sit ꝑs huiⁿ sacri. g̃ interioꝛ pnia nō ē res huiⁿ sacri. ¶ Sz ꝺ. baptismⁿ interioꝛ ē res exterioris. g̃ eadē rōne ꝛ pnia interioꝛ exterioris. ¶ Ꝓ. illō qō immediate cāt effectū sacri ē res exterioris sacri: licē pz de caractē. ſz pnia interioꝛ ē q̄ immediate cāt remissionē pctōz: q̄ ē ultia res bⁿ sacri. g̃ rē.

¶ Ulteriⁿ vr q̄ remissio pctōz non sit res huiⁿ sacri: q2 ad idē se extēdit efficacia sacri ꝛ misteriū dispēsatoris ipi⁹. ſz misteriū sacerdotis nō se extēdit ad remissionē culpe: ut supꝺ di. 18. magr dixit. g̃ remissio culpe nō ē res huiⁿ sacri. ¶ Ꝓ. i qlibet sacro signa exteriora hñt aliquā ſilitudinē cū re sacri. ſz cōfessio satisfactio ꝛ cōtritio nō videnť hīe aliq̄ſ ſilitudinē cū remissiōe pctōrū. g̃ nō est res in hoc sacro. ¶ Ꝓ. in baptismo res sacri nō semp̄ ꝑcedit sacrz: ꝛ si aliq̄n ꝑcedat. ſz remissio pctōz ſp ꝑcedit sacrz pnie ad minⁿ q̄tū ad aliqs sui partes: q2 satisfactio nō pōt eē nisi existētis in gr̄a: cū iam pcta remissa fuit a moꝛtuo ēt perit confessio: ut dr Eccle. 17. g̃ remissio pctōz nō est res ultima istius sacri.

¶ Sz ꝺ. pnia dr 2ª tabula post naufragiū sicut baptismⁿ pⁿ. ſz baptismi res ultima est remissio pctōruz. g̃ ꝛ pnia. ¶ Ꝓ. curatio morbi illius est res in sacro ad qō curādū institutū est. sed pnia est instituta ad curandū morbū actualis pcti. g̃ remissio eiⁿ est res huius sacri.

Rñdeo dōz ad p̄mā. q. q̄ i qlibet sacro fit qdā ꝓmotio uⁱ motⁿ ſuſcipiētis ad aliquaz ſcitatē: in motibⁿ ār cozpalibⁿ qñq; illō qō mouet non coopat ad motū nisi recipiēdo ipze ſſionē agētis tm̄: sic ꝓtigit in gñatiōe q̄ aliq̄d acq̄rit ꝑmā ꝑfectionē sui eē: que est ēt pⁿ pnⁱᵐ actiuuz in ipo: ꝛ silr ēt qñ acq̄rit aliā ꝑfectionē ſupadditā q̄ limitez ſue foze excedit: sic cū paries depigit uⁱ cū aer illumiat. Qñq; āt ꝑfectio ꝑius ſuſcepta est ꝑficiēs pnᵐ illiⁿ motⁿ: ꝛ tūc opat motū illū: sic pz in motu nāli locali: ꝛ in ſanatione que fit vtute nāe tm̄. Qñq; āt ꝑfectio hīta nō ſuffic ad operādū effectū: ſz coopat agēti exteriori: sic pz cū ars nāz adiuuat: ꝛ ꝑz hoc tres modoſ ēt ē motⁿ ad ſcitatē. vñ in baptismo q̄ est ſpūalis vite regnatio tota ſcificatio ex exteriori est: nec ſuſcipiēs sacrz ſe hēt actiue ad illaz ſcificationē: ſz ut recipiēs tm̄. vñ signuz sacrale ibi est mā exteriⁿ appoſita: nō āt aliq̄s actⁿ ex pte baptiz̄ati: ꝛ silr est in ꝓfirmatiōe eucharistia ꝛ extrema vnctiōe ꝛ ordie: que ordinant ad aliquā ſcitatē ſupadditā pri me ſcitati in baptismo ſuscepte. vñ ēt ꝓseruata gr̄a baptismali illa locū hēret: ſz in ꝓmptiōe ad ſcitatē p via merēdi ſufficit ꝑⁿ q̄ ītus hētur. s. gr̄a: ꝛ iō ſine aliq̄ exteriori adiuncto ad hāc ꝓmptionez hñs gr̄am per actus suos ptingit: q2 in eo ſpiritualis vita est itegra: ſz in eo qui post baptismū moꝛtalr peccat ſpūaliſ vite firmitas tollit: q2 gr̄a ꝛ charitas tollunt: ſz tm̄ adhuc ſpiritualis vita manet in radice sui. s. in fide sacro sic in eo qui ifirmat ꝓnitiose adhuc manet radix vite in corde: ꝛ iō ad repationē ꝑstine itegritatis i baptismo

Universidad de Deusto
Biblioteca

suscepte hō coopari pōt per id qō adhuc retinet: nec tn̄ sufficit nisi exteri⁹ adiuuet: ppt qō vita spūalis non est itegra: ꝛ ideo in sacro pnie qō ad pdictā repationem ordinat sacrale signū nō est aliq̄ mā exteri⁹ apposita: sz exteriores act⁹ db⁹ hō ad salutē suā coopat ꝛ cōple mētū repatiōis ab extrinseco significat per absolonem sacerdotis: sic mā in alijs sacrīs per ministri scificationē efficaciaz sacrale recipit: ꝛ ideo exterior penitētia est sacrale signum in sacramento penitentie.

Ad primū g̃ odm: q elemētū large sumit ꝓ q libet sensibili: exterior aūt pnia ꝓsistit in actib⁹ qui sentiri pñt. ¶ Ad 2m odm: q mā que est in alijs sacrīs signū sacrale in̄ptū ab exteriori dat repñtat exteri⁹ agēs in scificatiōe: ꝛ ideo aliq̄ mō cōpetit ut gr̃az cāet: sic in pma di. dictū est. sz pnia exterior que est signū sacrale in hoc sacro repñtat coopationē recipientis ꝛ nō influētia que est ex pte agētis extrinseci ꝛ ideo nō cōpetit ei q gr̃am aliq̄ mō cāet. ¶ Ad 3m odz q sacrālib⁹ signis in alijs sacrīs adhibet forma vborū ad eoz scificationē: qz gr̃am ꝓtinēt ꝛ cānt. sed exterior pnia nō est signū gr̃am cānz: ꝛ ideo nō opz q scificet per aliquā formā vboz: sz vba que a sacerdote absoluēte ꝓferunt imediate ferunt ad eū qui se sb̄jcit sacro. vñ ipse scificat virtute absolutionis ꝛ gr̃am suscipit: non aūt scificat eius cōfessio ut ex ea gr̃am accipiat: sicut erat in baptismo de sanctificatione aque.

¶ Ad scōaz. q. odz: q res sacrī cuiuslibet suo sacro cui⁹ di res ꝓportionat: exterior aūt pnia que est sacrm tn̄ i pnia est sacrm ut signū tn̄ ex pte act⁹ penitētis: sed ut signū ꝛ cā sil'li ꝓtēgat act⁹ penitētis cū actu ministri: ꝛ ideo interior pnia est res exterioris pnie: sz ut scificata tn̄ per act⁹ penitētis: ut significata aūt ꝛ cāta per act⁹ eosdez adiūcta absolone ministri: per quā aliq̄ mō hō ad gr̃am disponit: sic ēt in sacro eucharistie cozp⁹ chīi verū est res significata tn̄ per spēs panis ꝛ vini: sz cāta per vba ministri: ꝛ illa duo sil' ꝓtecta sūt signū ꝛ cā. ¶ Ad p mū g̃ odz: q pnia interior pōt ꝓsiderari dupl'r. vno mō ꝓut est q̄dā act⁹ vtutis: ꝛ sic interior pnia est oino cā exterioris: sic ēt in alijs vtutib⁹ act⁹ interiores sūt cause exteriozz. Alio mō ꝓut est act⁹ opans ad sanationez pcti: ꝛ sic ptinet ad pnie sacrm: ꝛ ita interior pnia nō ē cā exterioris: sz effect⁹ vel signatū ipsi⁹. nō eni hēt efficacia opandi ꝓtra mozbū pcti nisi ex suppōne ꝓpositi exterioris pnie ꝛ absolonis desiderio: q̄uis pnia interior ꝓtra mozbū pcti opans p̄cedat tpe exteriorem pniaz: sic iustificatio a pctō iterdū p̄cedit sacrz baptismi ꝓpt ipsi⁹ ꝓpositū. ¶ Ad 2m odm: q q̄uis pnia interior ut est act⁹ q̄dā vtutis nālit̄ significet per exteriorē tn̄ in̄ptū est sanatiu⁹ mozbi sic ex institutiōe hēt p hec signa cāri ꝛ significari. ¶ Ad 3m odm: q tres partes pnie sūt ꝛ in pnia exteriori ꝛ interiori: qz ꝓfessio ꝛ satisfactio que videnť tn̄ ad exteriorē pniam ptinē inueniunť i interiori pnia q̄tū ad ꝓpositū ꝛ ꝓmeditationē eoz: ꝛ ēt ptritio que vi tn̄ interioris pnie eē iuenit in pnia exteriori fz q̄dā signa q̄b⁹ sēsibil'r manifestat ul' alijs: ul' saltē ipsi penitēti q dolorē sēsibilē p̄cipit i seipo.

¶ Ad ttiā. q. odz: q res sacrī alicui⁹ ultima est nō tātuz q̄tū effic̄ actualr' disp̄sātū: sz ēt q̄tū effic̄ in ꝓposito exñs: sic pz de baptismo in adultis: ꝛ ideo cū pnia in ꝓposito exñs sacrm efficiat remissionē pctōz nō soluz quo ad penā: sz ēt quo ad culpā: remittit pctōz utroq̄ mō est res ipsius pnie sacri: que aliq̄n tpe p̄cedit sacramētū exterius: aliq̄n aūt in ipso sacro efficit: qz q̄n aliq̄s accedit ad ꝓfessionē attrit⁹ nō plene ptrit⁹: si obmittē nō ponat in ipa ꝓfessiōe ꝛ absolone sibi gr̃a ꝛ remissio pctōz dat: vñ dic̄ glo. sup illō psal. Cōfessio ꝛ pulchritudo in ꝓspectu ei⁹. Si amas pulchritudinē ꝓfitē ut sis pulcher. i. rect⁹. ¶ Ad p̄m g̃ odz: q ēt ptās clauiū aliq̄ mō se extēdit ad remissionē culpe fm q est in ꝓposito: ut sup̄ di. 18. dictū est. ¶ Ad 2m odz: q remissio pctōz hēt aliquā silitudinē cū his que in pnia agūtur: qz gr̃e ifusio que remissionē pcti cāt significat per absolonē sacerdotis: ꝑparatio ad gr̃am q̄tū ad motū libi arbitrij in pctm̄ p ptritionē: q̄tū vo ad motū libi arbitrij in deū g̃ ꝓfessionē p quā deo se cōmittit sanā dū: sed curatio reliq̄arū pcti per satisfactionē ꝛ signific at ꝛ efficit. ¶ Ad 3m odm: q aliq̄n remissio peccatoz in ipsa cōfessione ꝛ absolutione fit ut dictum est: ꝛ tunc non p̄cedit res sacramentum.

Ad 2m sic ꝓcedit. Ur̄ q pnia nō sit vnū sacrm: sacrm eni est in gne signi. sz sūt plura signa in pnia. s. ꝓfessio ꝛ satisfactio. g̃ plra sacra. ¶ p̄. diuersoz agētiū diuersi sūt act⁹: sz ad ꝓfessionē cōcurrit act⁹ penitētis qui ꝑterit ꝛ ꝓfitet ꝛ satisfacit: ꝛ act⁹ sacerdotis qui absoluit. cū g̃ pnia in actu ꝓsistat vi q nō sit vnū sz multa. ¶ p̄. gen⁹ nō p̄dicat in singulari de suis plurib⁹ spēb⁹: sz in plurali. sed sup̄ di. 16. sūt assignate tres spēs pnie. s. pnia añ baptismū: ꝛ pnia post baptismuz de uenialib⁹: ꝛ pnia de mortalib⁹. g̃ p̄dicte spēs pnie sūt plura ꝛ nō vnū sacrm. ¶ Sz ō. sacra sūt tn̄ septē. sed si pnia eēt plura sacra: eēnt plura sacra q̄ septē. g̃ est vnū tn̄ sacrm. ¶ p̄. ex vnitate effect⁹ colligit vnitas cāe. sed pnia ordinat ad vnum effectū. s. remissionē pcti actualis. ergo est vnū tn̄ sacramentum.

¶ Ulteri⁹ vi q hoc sacrm magis cōsistat in his que gerunt a sacerdote q̄ in his que gerunt a penitēte: q: sacramētū dī a sacrādo: ut sup̄ dictū est. sz cōsecrare sacerdotis est qui ex hoc sacerdos dī q sacra dat: ergo hoc sacrm magis cōsistit in absolone sacerdotis q̄ in actu penitētis. ¶ p̄. dcūqz accedit ad sacrm dī sacrz suscipe: sz penitēs nō dī suscipe cōfessionē sz absolonē g̃ magis cōsistit sacrz in absolone q̄ i cōfessiōe. ¶ Sz ō. totū est ꝓgregatio ptiū: sz ptes pnie sī accepte ex p te penitētis. s. ptritio: ꝓfessio: ꝛ satisfactio. g̃ sacrz pnie magis ꝓsistit i actu penitētis q̄ i sacerdotis absolone.

¶ Ulteri⁹ vi q vba sacerdotis absoluētis debeat eē p modū dep̄catiōis: qz Leo papa dic̄: q idulgētia deinī si supplicatiōib⁹ sacerdotū neq̄t obtineri: ꝛ loquit de absolone per sacerdotes facta. g̃ absolo dz fieri p modū dep̄cationis. ¶ p̄. solus deus remittit pcta: sz penitētia est ad remissionē pctōz ordinata. ergo absolutio ex qua penitētia efficaciā hēt debet fieri per modū oronis ad deū. ¶ Sed cōtra est q pnia hēt certū effectū sicut ꝛ alia sacra. sed pp certitudinē effect⁹ in alijs sacrīs utimur vbis idicatiuis. g̃ ꝛ silr dz eē i pnia

Rñdeo odm ad p̄mā. q. q q̄n aliqs effect⁹ ꝓcedit ex multis cāis sil' aggregatis: tunc nulla earū est cā per se: sed oēs sūt vna cā: sicut pz de trahētib⁹ nauē. vñ cū effect⁹ pnie non sequat nisi aliq mō exñtib⁹ oibus que ad pniam req̄runt: oia illa hñt rōnē vni⁹ cāe respectu illi⁹ effect⁹: ꝛ qz sacra efficiūt sig nādo: iō oia ēt hñt rōnē vni⁹ signi: oū vnūqōq; icōplete significat illū effectū: ꝛ pp hoc oia sī vnū sacrz.

Ad primū g̃ odz: q nō repñtat sufficiēter effect⁹ pnie per qlibet illoz pluriū sed per oia sil': ꝛ ideo oia sūt vnū signū. ¶ Ad 2m odz: q act⁹ penitētis ut dictuz est sunt mā hui⁹ sacri: sic male clemētū in alijs. vñ sic ex mā ꝛ forma in alijs sacrīs efficit vnū sacrm: ita hoc ex actu penitentis ꝛ absolone sacerdotis. ¶ Ad 3m odz: q pnia añ baptismū nō est sacrm: de mortalib⁹ aūt ꝛ uenialib⁹ pnia post baptismum est sacramētū: non duo sed vnū: qz principaliter

ordinat hoc sacrm ad mortale. ꝛ per ꝓns ad ueniale.

¶ Ad 2am qōnē odz: q in sacrīs in q̄b⁹ est mā ꝛ forma significatio est ex pte māe ꝓncipalr': sed efficacia ex pte forme: ꝛ ideo cū act⁹ penitētis in hoc sacro sint sic mā: ꝛ absolutio sacerdotis sicut forma ꝓncipalr' hoc sacrm q̄tū ad rōnē significādi ꝓsistit in actu penitētis: sz q̄tū ad efficaciā in absolutione sacerdotis. Et per hoc patet solo ad p̄mū. ¶ Ad 2m odz: q illud qō est mā in alijs sacrīs est clemētū exteri⁹ exhibitū: hoc aūt qō est loco māe ꝛ signi est act⁹ exteriori ꝓcedēs: ꝛ ideo nō est sile q̄tū ad susceptionez in hoc sacro ꝛ in alijs. ¶ Ad 3m odm: q in baptismo multiplicatio nō fit ex pte forme: sz ex pte mālis in baptismo. s. imersiōis: ꝛ ita etiā partes pnie assignant ex parte penitentis magis q̄ ex parte absoluentis: ꝛ sicut ꝓlatio forme nō diuiditur contra tres imersiones: ita absolutio sacerdotis nō ponitur pars contra tres alias partes pnie.

¶ Ad 3am qōnē odz: q quedā sacra sūt in qb⁹ ex administratiōe sacri semp ꝓsequit aliqs effect⁹ in suscipiente: nec ipedit ꝓ idispositionē uolūtatis suscipientis: sicut est in oib⁹ sacrīs que ipzimūt caracterem: ꝛ ideo in illis vba pp certitudinē expzimūt pñtialr effectū sacri: ul' per modū idicatiuū: sicut in baptismo ꝛ ꝓfirmatiōe: uel per modū iperatiuū: sic in ordie. In pnia aūt ipedit ois effect⁹ absolonis per idispositioez uolūtatis: ꝛ tn̄ ipa absolo q̄tū est de se sufficient ꝛ certitudialr iduc effectū suū: nisi sit aliq̄ ipedimētū: ꝛ ideo absolo p modū idicatiuuz fit: sed ꝑmittit dep̄catio. s. Misereat. ut effect⁹ absoloni⁹ nō ipediat: tn̄ nō ē de eē sacri: sed de bñ esse ipsius. Et per hoc patet solutio ad obiecta.

Ad 3m sic ꝓcedit. Ur̄ q sacrz pnie nō hēat institutionē: qz illō qō est de iure nāli nō idiget istōne. sz de dictamie iuris nālis est q hō peniteat de malefactis. g̃ nō dz hāe instōnē. ¶ p̄. pnia ea dē est que est sacrz ꝛ vt⁹. sz pnia vt⁹ nō hēt instōnē: sic nec alie vtutes: g̃ nec pnia sacrz. ¶ Sz p̄ē q istō ponit in diffōne sacri ab Aug. data: ut supra. j. dis. patuit.

¶ Ulteri⁹ vi q añ chīm fuerit hoc sacrz istitutuz. pena eni gehēnalis ꝑparata est pctōrib⁹ añ pctm̄. ut pz per hoc qō dī Isa. 30. Ꝓparata est ab heri tophet. i. ab initio ꝑparata ē pena p̄dicta ipīe. sz de⁹ est ꝓnioz ad miserēdū q̄ ad puniēdū. g̃ ēt añ pctm̄ ꝑparatū est remediū ō pctm̄ qō est pnia: ꝛ sic añ chīz pnia est instituta. ¶ p̄. dñs sacrm eucharistie istituit ꝓficiendo. g̃ pnie sacrz silr' istituit pena iponēdo. sz statū post pctm̄ in lege nāe pena pctō ipositi: ut pz Hen. 3. g̃ i lege nāe añ chīz aduētū sacrm pnie fuit istitutū. ¶ p̄. ptes pnie sacri sūt ptritio ꝛ ꝓfessio ꝛ satisfactio. sz ab chīm tpe legis Moysi ꝓcipit ptritio. Joel. 2. Scindite corda ura. ꝛ cōfessio Prouer. 28. Qui abscondit scelera sua nō diriget: qui ꝓfessus fuerit ꝛ reliquerit ea misericordiā ꝓsequet. satisfactio Leuit. 4. ꝛ 5. ubi ꝓcipit qd ꝓ qlibet pctō offerēdū sit. g̃ pnie sacrm istitutuz fuit añ chīz aduētū. ¶ Sz ō. pnia est sacrm ꝓfectiōis: qz per eā ꝓsequmur remissionē pctōz: sed ante chīz aduētuz nō erat aliq̄ sacra ꝓfectionis: qz neminē ad ꝓfectū adduxit lex. g̃ pnie sacrm nō fuit añ aduentū chīz istitutū. ¶ p̄. sacrz pnie efficacia hēt ex clauib⁹ eccl'ie. sed claues nō fuerūt añ aduentū chīz. g̃ nec pnie sacrm.

¶ Ulteri⁹ vi q nō sit istitutū in noua lege post chīz aduētū: qz lex noua est lex remissiōis ꝛ gr̃e: sz pnia est sacrm punitiōis: qz est vindicta q̄dā: ut Aug. dicit: g̃ nō debuit i noua lege istitui. ¶ p̄. istō sacroz cū p̄icat ad ptātē eccl'ie soli chīo cōpetit. sz chīs nō legit instituisse hoc sacrz: nō eni pōt dici q institueritut dicit Matth. 3. Pniaz agite. qz eadē rōne Joā. istituisset q̄ pus hoc p̄dicauit: ꝛ ēt nōdū erāt claues eccl'ie que efficaciā sacro isti p̄bēt. nec itez pōt dici q istituerit q̄n misit lepzosos ad sacerdotes: qz dispēsatio huius sacri nō ptinet ad sacerdotes legales ad quos lepzosi missi fuerūt. g̃ sacrz nō est in noua lege istitutū. ¶ p̄. sacro eucharistie q̄ chīs instituit ipe ēt est usus. sz nū q̄ legitur usus hoc sacramēto: qz Joā. 8. peccatū adultere remisit sine hoc sacro: qz pena satisfactoria nō iunxit. ergo ipse non instituit. ¶ Sed ꝓtra. pnia est sacramētū noue legis: sed sacra alicui⁹ legis in illa lege habēt institutionē. ergo in noua lege est institutum.

Rñdeo odz ad p̄mā. q. q sacrz pnie ꝓsistit i determiato modo agēdi pniaz: qui q̄dez modus nō est silr apud oēs: nec in oi tpe: ꝛ ideo obligatio ad illū modū est ex aliqua institutione: ꝛ ꝓpter hoc sacramentum penitentie institutionem habet.

Ad primū g̃ odz: q lex nālis dictat hoi q sit penitēdū: sed modus talis pniam agēdi qui obseruat in sacro pnie nō est ex legis nālis dictamie: sz ex istōne. ¶ Ad 2m odz: q pnia est vt⁹ q̄tū ad hoc q est de dictamine legis nālis: ꝛ ideo nō hēt institutionē iquātū est vtus: sed q̄tū ad modū determinatū ex quo hēt q sit sacrm: ꝛ utrūqz in vna pnia uenit: ꝛ ideo eadē pnia est sacrm ꝛ virtus: ꝛ q̄tū ad aliq̄d de iure nāli: ꝛ q̄tum ad aliquid ex institutione.

¶ Ad 2am. q. odz: q q̄n uariat aliq̄d qō est de eēntia rei nō est eadē res nūo. vñ cū determinat⁹ modus qui in ecclia a penitētib⁹ obseruat sit de eēntia hui⁹ sacri: hoc sacrm nō fuit anteq̄ iste modus penitēdi esset: ꝛ qz iste modus nō fuit añ chīi aduētū: ideo nec sacrm pnie ātea fuisse dz dici: q uis eēt aliq̄d sil'e etiā añ chīi aduētum aliqs modus pniam agendi: sz in lege Moysi erat determinat⁹ modus: sed alius q̄ mō sit. sed tpe legis nature nō erat aliqs modus determinatus: sed q̄libet fm q sibi ueniebat in cor modū penitēdi sibi determinabat: qz sacra oia illius tēporis uoto celebrabantur fz Aug. ꝛ sic pnia est sacrm ꝛ ueteris legis ꝛ noue legis ꝛ legis nāe: ꝛ in q̄tū est sacrm noue legis nō fuit ante chīi aduētū istitutū. in q̄tū fuit legis nāe nō fuit determinate istitutū: sed admonit⁹ fuit hō ut sibi determinaret aliquē penitēdi modū. que q̄dē admonitio eē non debuit añ culpā: post q̄ magis medicine necessitas cognoscit ꝛ sic pnia: ꝛ si nō in q̄tū est sacrm noue legis: tn̄ aliquo modo fuit istituta añ chīi aduētū: sed nullo mō ad pctm̄. ¶ Ad p̄m g̃ odz: q sacrm etiā pnie ꝑparatū erat in dei ꝓuisiōe añ pctm̄: sed nō istōne sicut ꝛ pena iferni nō erat ordinata ad hoīs penā añ pctm̄: sz in dei ꝓuisiōe. sed ad penā demōis qui iā peccauerat erat ēt actu ordiata. ¶ Ad 2m odz: q illa ipositio pene nō fuit pnie sacri: sz magis act⁹ vindicatiue iustitie: cū ad pniaz admonuit ubi dixit. Adā ubi es: ubi fm glo. inducit ad cognitionē pcti. ¶ Ad 3m odz: q in lege Moysi erat aliq̄ cōfessio: qz in gñali ꝓfitebat peccatū suū oblationē in lege faciēs, p pctō statutā: nō aūt in spāli sicut est in noua lege: nec itez fiebat sacerdoti bñti claues que confessio est sacrālis: nec satisfactio erat fm arbitriū talis sacerdotis: nec cōtritio cū ꝓpositio talis cōfessiōis ꝛ satisfactiōis: ꝛ ideo aliqua pnia esset tunc: sed nō que nūc est sacramentum.

¶ Ad 3am qōnē odz: q pnia in diuersis locis est a deo ist̄ituta q̄tū ad diuersa: quātū eni ad utilitatē est instituta. Matth. 3. ubi dicit: Pniaz agite. vñ sequit. Appropinq̄bit eni ꝛc. sz q̄tū ad necitatē: ubi dixit Luc. 13. Nisi pniaz egeritis oēs simul pibitis. sz q̄tū ad potestatē clauiū. Matth. 16. ubi dixit Petro: Q̄cūqz ligaueris ꝛc. ꝛ Joā. 20. ubi dixit oib⁹. Quoz remise-

Universidad de Deusto
Biblio

ritis pctā ꝛc̄.sed postea Jacob⁹ exp̄ssit aliq̄d de pnie mō Jacobi.5.ubi dixit. Confitemini alterutrum ꝛc̄.
¶ Ad p^m g̃ dō3:q pena que assumit in pnia est q̄si nihil respectu pene que dimittit:ꝛ ió pnia est magis remissiois sacr̄m q̄ punitiois. ¶ Ad 2^m dō3:q dns p⁹ istituit Matth.3.pnie sacr̄m:ut dcm̄ est cū dixit. Penitētiā agite.nō est eni idē penitē ꝛ pniam agē:q̄ agē pniaz ē exti⁹ pniaz int:orē demſare.nec Joānes instituit q̄uis silr p̄dicasset:q̄ Joānes p̄dicauit ut p̄co regis chr̄is ut lex ꝛ legifer nr̄:cui⁹ erat fmo ptātē hñs:ut dī Matth.7.sed ubi ad sacerdotes remisit nō istituit.3 p̄figurauit sacr̄m pnie. ¶ Ad 3^m dō3:q chr̄is nullo sacro usus est nisi sibi assumēdo ut exēplū alīs daret.vñ etiā ipe nō baptiçabat sed discipuli ei⁹:ut dī Joā.3.ꝛ ió q̄ pnie usus q̄tū ad ipm nō cōperebat ei qui pctm nō fecit:ió nec q̄tū ad alios eo usus est:3 sicut sacramētorū oīs effectum sacri sine sacr̄alibus p̄ebebat.
¶ Euocabit sniam ꝛc̄. Hoc itelligēdū est q̄tū ad ultimū misericordie effectū:qui est vita etna. ¶ Sed origialia. Pluralr dic̄ pp hoc q̄ ad diuersa pctā actualia icliat:ut i.2.li.di.33.dcm̄ ē. ¶ Sz ut satisfecit digne ꝛ sufficienr. Uel ē si itelligat de sufficiētia respectu ꝓsecutiois glie.als fallū ē:ꝛ pcedit hic fm errorē qui in.i4.di.ip⁹obat⁹est:ut.s.nō cadat aliq̄s si vā sit. ¶ Et ita re⁹stituit ꝛc̄. ly ita nō dic̄ eq̄litatē 3 sillitudinē.

¶ De sacro vnctiois extreme. Di.XXIII.

Preter p̄missa est ēt aliud sacr̄m.s.vnctio infirmoꝝ que fit in extr̄is oleo per epm ꝓsecrato.Et sūt tria genera vnctiois.Est enim vnctio que fit chrismate: que dī principalis vnctio:q̄ in ea pricipalr paclitus dat.Uñ ꝛ pp abūdātiā gr̄e duos liquores mixtos hēt:oleū.s.ꝛ balsamū:oleuz ꝓscie:balsamū fame.Chrisma vo grece:vnctio latie dī. Nec tñ oē oleū ad vnctionē sacr̄i ficatū chrisma uocat:sed illud solū qđ miscetur cū balsamo:quo capita regū ꝛ pōtificuz vngunt:quo etiā baptiçatos sacerdos vngit in vtice:ꝛ pōtifex per ipositionē man⁹ cōfirmādos vngit in fr̄onte.Est ꝛ alia vnctio qua cathecumini ꝛ neophiti vngunt in pectore ꝛ iter scapulas in perceptiōe baptismi.Tertia vo vnctio est que dicitur oleum infirmorum:de qua nunc agitur.

¶ A quibus institutum sit hoc sacramentum.

Hoc sacr̄m vnctiois infirmoꝝ ab aplis istitutū legit. Ait eni Jacob⁹. Infirmat aliquis in uobis iducat p̄sbros eccl̄ie:ꝛ orēt super eū vngētes eū oleo in noie dñi:ꝛ alleuiabit eū dns:ꝛ si in pctis fuerit dimittent ei. In quo ostdit duplici ex cā sacr̄m hoc istitutuz. s.ad pctoꝝ remissionē:ꝛ ad corpalis infirmitatis alleuiationē. Uñ ꝓstat eū qui hāc vnctionē fidelr deuoteq̄z ꝓcipit:ꝛ in corpe ꝛ in aia alleuiari:si tñ expedit ut i utroq̄z alleuiet. Q̄ si forte corpis ualitudinē illi hīe nō expedit illā que est aie sanitatē in hoc sacro acgrit.Et sicut in alijs sacr̄is:ita ꝛ in isto aliō est sacr̄m:aliud res sacr̄i.Sacr̄m est ipsa vnctio exterior:res sacr̄i vnctio interior que pctoꝝ remissione ꝛ virtutum ampliatione perficit Et si ex cōtemptu uel negligentia sacr̄m hoc p̄termittitur:periculosum est ꝛ damnabile.

¶ De iteratione huius sacramenti.

Quer̄ut aliqui si hoc sacr̄m iterari possit: cū baptism⁹ ꝛ alia q̄dā sacr̄a semel susceptа nō iterent. Aug. dicit. Sacr̄m nō iterandū ꝛ sacro nō faciēdā eē iniuriā:sed hoc dicit ubi ait de sacro baptismi ꝛ ordinationis. Uñ nō vī illud gñalr accipiēdū.sed de sacro baptismi ꝛ cōfirmatiōis ꝛ ordinatiōis: que nullatenus sūt repetēda:q̄ semel tñ ꝛ nō sine p⁹dā baptism⁹ ꝛ ꝓfirmatio ꝛ ordiatio. Sacr̄m vo altaris ꝛ pnie ꝛ coniugij sepe iterari vī:q̄ sepe sacr̄m corpis pcipit.frequent penitētia agit:cōiugiuz sepe ꝑhit. Quare ergo vnctio silr nō pōt iterari:Si morb⁹ nō reuertit:medicina nō itereť.Si vo morbus nō potest cohiberi:quare medicina debet ꝓhiberi:sic̄ oro iterari pōt:ita ꝛ vnctio iterari posse vī.utraq̄z enim illic cōmemorat Jacob⁹:ꝛ utrūq̄z illic coopat ad ferēdā alleuiationem corpis ꝛ aie.Cur ergo negat vnctionē sup infirmū posse iterari ad ipetrādā sepius sanitatē mētis ꝛ corpis:cū pp idem sepe iterāda sit oro.Quidā aūt de oi sacro itelligi uolūt q̄ nō sit iterādū.s.fm totū illud qđ ptinet ad sacr̄z:dicētes q̄dā sacr̄a sepi⁹ posse suscipi:quedā vo nō. Nec tñ que sepi⁹ sumunt:totaliter iterant:ut sacr̄m altaris ꝛ vnctiōis:que licet sumant sepius:tñ q̄ nō itez bñdicit eadē hostia uel idē oleū:nō iterat sacr̄m cum iniuria. Sz dicet q̄s.sic ꝛ baptism⁹ non iterat:ꝛ si aliquis frequent baptiçat dū eadē aqua nō iterū bñdicat. Sz aliud est inquiūt illi de bñdictione aque qua fit baptism⁹:aliud de bñdictiōe panis ꝛ olei. Pōteni baptism⁹ celebrari in aqua ēt nō bñdicta:q̄ illa bñdictio pro reuerētia tñ fit ꝛ decore:nō vtute sacr̄i. Sed corpus chr̄i nō pōt cōfici nisi de pane cōsecrato:nec vnctio illa fieri pōt nisi de oleo ab epo ꝓsecrato. Jōq̄z illa scificatio ad vtutem sacr̄i ptinere vī. In cōiugio quoq̄z semel tñ bñdicit q̄q̄z nō sepi⁹. Bñdicit eni ut ait Ambrosius cuz p̄ia ꝛ non scōa uxore. Si ergo cū dī sacr̄m nō esse iterādū:nec iniuria ei eē facienda:rationē dicti referas ad satisfactionem rei qua sacramentum expletur:de oi sacramento generaliter id uerum est. Si vo ad

susceptionē sacr̄i:de quibusdā uerū est q̄ nō iterant crebra susceptione:de alijs vo qbusdā nō:q̄ frequent sumunt:ut hoc vnctiōis sacr̄m qđ in oi pene eccl̄ia sepe repetitur.

Postq̃ determiauit magr̄ de baptismo qui est sacr̄m intrantiū:ꝛ de ꝓfirmatiōe:eucharistia:pnia:que sūt sacramēta,pgredientiū:hic q̄to loco determinat de extrema vnctiōe:que est sacr̄m exeuntiū. Et dividit in ptes duas.in p⁹ determiat de ipo sacro.in 2ª de usu ipsi⁹ ibi|. Querūt aliq̄ si hoc sacr̄m ꝛc̄.| Pria in duas.in p⁹ distinguit hoc sacr̄m ab alijs vnctiōibus. in 2° determiat oia que ad sacr̄z ptinēt ibi|. Hoc sacr̄z vnctiōis ꝛc̄.| Et circa hoc tria facit. p⁹ determiat in stitutionē.2°effectū ibi|. In quo ostdit ꝛc̄.| 3°cōformiratē isti⁹ sacr̄i ad alia ibi|. Et sic in alijs sacr̄is ꝛc̄.| ¶ Querūt aliqui si hoc sacr̄m ꝛc̄.| Hic determinat de usu istius sacr̄i. Et dividit in duo fm duas opiones q̄s tangit de iteratiōe isti⁹ sacr̄i ꝛ alioꝝ per p̄ñs.2ª ostenditur ibi|. Quidam autem de omni sacramento.|

Hec est duplex q̄. Pria de ipso sacro extreme vnctionis. Scōa de administratione ꝛ usu ipsius. Circa primuz querunt quatuor. Prio de ipsa extrema vnctione. Secundo de effectu eius. Tertio de materia ipsius. Quarto de forma.

Ad primū sic ꝓcedit. Uī q̄ extrema vnctio nō sit sacr̄m:q̄ sicut oleū assumit ad infirmos ita ad cathecuminos.sed vnctio que fit oleo ad cathecuminos nō est sacr̄m.q̄ nec extrema vnctio que fit oleo ad infirmos. ¶ Ꝓ. sacra ueteris legis fuerūt signa sacr̄orū noue legis.3 extrema vnctio nō būit aliquā figurā in veteri lege.q̄ nō est sacr̄m noue legis. ¶ Ꝓ. fm Dio.oē sacr̄z est uel ad purgandū uel ad illuminādū uel ad pficiendū.sed extrēa vnctio nō ponit neq̄z ad purgādū neq̄z ad illuminandū q̄ hoc soli baptismo attribuit.neq̄z ad pficiēduz: q̄ hoc fm ipm ptinet ad chrisma ꝛ eucharistiā.q̄ extrema vnctio nō est sacr̄m. ¶ Sz ꝓ:sacra ecclesie sufficienter subueniūt defectib⁹ hominū fm quēlibet statū.sed exeūtib⁹ nō subuenit aliud q̄ extrema vnctio. ergo ipsa est sacr̄m. ¶ Ꝓ.sacra ut supra dictū est dist. j.nihil aliud sunt q̄ quedā spūales medicine.sed extrema vnctio est quedā spūalis medicina:quia ualet ad remissionē peccatorū ut habetur Jaco.5.q̄ est sacr̄m.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ extrema vnctio nō sit vnū sacr̄m:q̄ vnitas rei est ex sua mā ꝛ ex sua forma:cū ex eodē res eē hēat ꝛ vnitatē.3 forma hui⁹ sacr̄i frequent iteraī etiā eadē vice:ꝛ mā pluries in vncto adhibet.3 diuersas ptes.q̄ nō est vnū sacr̄m. ¶ Ꝓ.ipa vnctio est sacr̄z.ridiculū eni est dicē q̄ oleū sit sacr̄z.sed sunt plures vnctiōes.q̄ sunt plura sacra. ¶ Ꝓ.vnū sacr̄z ab vno ministro pfici debet:3 i aliquo casu extrema vnctio nō pōt pfici vno ministro:sic̄ si post p̄mā vnctionē factā sacerdos moriat.tūc eni alius sacerdos debet ulteri⁹ ꝓcedē.q̄ extrēa vnctio nō est sacr̄m vnū. ¶ Sed cōtra est:q̄ sicut imersio se hēt ad baptismum:ita se hēt vnctio ad hoc sacr̄m.sed plures imersiones sūt vnuz sacr̄m baptismi.ergo ꝛ plures vnctiones sunt vnū sacramētū. ¶ Ꝓ.si nō eēt vnū sacramētū tūc facta prima vnctione nō oporteret ad pfectionez sacramēti q̄ fieret scōa:q̄ quodlibet sacr̄m per se hēt eē perfectū, sed hoc falsum est.ergo est vnum sacramentū.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ hoc sacr̄m nō fuit istitutuz a chr̄o:q̄ de istitutiōe sacroꝝ que chr̄is instituit fit mētio in euāgelio:sicut de eucharistia ꝛ baptismo.3 nulla fit mētio de extrema vnctiōe.q̄ non est a chr̄o instituta. ¶ Ꝓ. magr̄ expresse dicit in lra:q̄ est institutū ab aplis.q̄ ipe chr̄is per se nō istituit. ¶ Ꝓ.sacrz eucharistie qō chr̄istus istituit ēt ipe per se exhibuit.3 hoc sacrz ipe nulli exhibuit.q̄ per se nō istituit. ¶ Sz ꝓ.sacra noue legis sūt dignora q̄ sacra ueteris legis.sed oia sacra ueteris legis sunt ab ipo deo istituta.ergo multo fortiꝰ oia sacramēta noue legis hñt istitutionē ab ipo chr̄o. ¶ Ꝓ.eiusdē est statuere ꝛ statuta remouere.3 ecclesia que in successoribus aplorꝝ hēt eandē auctoritatē quā apli habuerūt nō posset auferre sacramētū extreme vnctionis.ergo aplī nō instituerūt sed ipse chr̄us.

Rndeo dīm ad p̄mā.q.q̄ in his que eccl̄ia visibilr opat q̄dā sūt sacra:ut baptismus: quedā sacr̄alia:ut exorcism⁹:ut supꝰ dī.6.dcm̄ est:quorū hec est diꝛia:q̄ sacr̄m dī illa actio ecclie que attigit ad effectū p̄ncipalr intētū in administratiōe sacroꝝ:3 sacr̄ale dī illa actio que q̄uis nō ptingat ad illuz effectū:tñ ordinat aliq̄ mō ad illā actionē p̄ncipalē:effect⁹ aūt itēt⁹ in administratiōe sacroꝝ est curatio morbi pcti. Isa.28. Hic est oīs fruct⁹ ut auferat pctm̄.ꝛ ió cū ad hūc effectū ptigat extrema vnctio:ut ex vbis Jaco.patet:nec ordinet ad aliud sacr̄m quasi ei annexū: cōstat q̄ extrema vnctio nō est sacr̄ale sed sacr̄m.

Ad primū q̄ dō3:q̄ oleum quo cathecumini vngunt sua vnctiōe nō pducit ad pcti remissionē:q̄ hoc ad baptismū ptiet:sed aliquo mō ad baptismū disponit:ut supꝰ dī.6.dcm̄ ē:ꝛ ió nō est sacr̄m illa vnctio sicut vnctio extrēa. ¶ Ad 2^m dicēdū:q̄ hoc sacr̄m imediate hoiez ad gl̄iaz disponit cū exeūtib⁹ a corpe detur:ꝛ q̄ in veteri lege non erat adhuc tps pueniēdi ad gl̄iaz:q̄ neminē ad gl̄iam adduxit lex:ió istud sacrz ibi ꝓfigurari nō debuit per alq̄ sacr̄m sibi rndēs:sicut per figurā eiusdez generis: q̄uis per figuras remotas aliquo mō figuratuz sit in oib⁹ curationib⁹ que leguntur in veteri testō. ¶ Ad 3^m dō3:q̄ Dio.nō facit aliquā mētionē de extrēa vnctione:sicut nec de pnia nec de mr̄imonio:q̄ ipe nō intendit determinare de sacr̄is nisi quatenꝰ per ea inotescere pōt eccl̄iastice hierarchie ordinata dispositio q̄tuz ad mīstros ꝛ actiones ministroꝝ ꝛ recipiētes:tñ cum per extremā vnctionē aliqs consequat gratiā ꝛ remissionē pctōrū:nō est dubiū q̄ hēt vim illuminativaz ꝛ purgativā sicut baptismus.q̄uis nō ita plenam.

¶ Ad 2^m q̄nē dō3:q̄ vnū numero per se loquēdo dī triplr:vno mō sicut idiuisibile q̄ nec actu:nec po⁹est plura ut pūctus ꝛ vnitas.alio mō sicut ptinuū.q̄ quidē est vnū actu:sed plura po⁹:ut linea.3 tertio mō sicut pfectū aliq̄ q̄ ex plib⁹ ptib⁹ ꝓstituit:ut dom⁹ q̄ est multa q̄dāmō ēt actu:sed illa multa ꝓueniūt in alq̄ uno:ꝛ hoc mō q̄dlibet sacr̄m dī vnū integrū multa que sūt in vno sacro adunant ad vnū signandū:uel cāndū:q̄ sacrz signando causat.ꝛ ió q̄n vna actio sufficit ad pfectā significationē vnitas sacr̄i cōsistit in illa actione tm̄:sicut patet in cōfirmatiōe.q̄n aūt significatio sacr̄i ꝑt eē ꝛ in vna ꝛ in multis actiōib⁹:tūc sacr̄m pfici pōt:ꝛ vna actiōe ꝛ plib⁹ sic̄ baptism⁹ in vna imersiōe ꝛ trib⁹:q̄ ablutio que significat i baptismo pōt eē per vnā imersionē:uel per multas:q̄n aūt pfecta significatio nō pōt eē nisi per ples actiones:tūc plures actiōes sūt de pfectiōe sacr̄i:sicut patet de eucharistia:quia refectio corporalis que significat spiritualē nō pōt eē nisi per cibū ꝛ potū:ꝛ silr est i hoc sacro q̄ curatio interioꝝ vulnerꝝ nō pōt perfecte significari nisi per appositionem medicine ad diuersas vulneruz

radices:ꝛ iō plres actiōes sūt de pfectiōe huⁱ sacrī.
¶ Ad p̄mū g̃ dōz:q vnitas totiⁱ pfecta nō tollit pp di
uersitatē māe aut forme que est in ptibꝫ totiⁱ:sic ꝑstat
q nō eadē mā est carnis ꝛ ossis ex qbꝫ ꝑstituit vnⁱ hō
nec eadē forma:ꝛ silr ēt in sacro eucharistie: ꝛ in hoc
sacro pluralitas māe ꝛ forme vnitatē sacrī non tollit.
¶ Ad 2m dōz:q ꝙuis ille actiōes sint plres simplr:tn
vniunt in vna pfcā actiōe que est vnctio oiuz extiorū
sensuū qbꝫ hauriē morbꝫ iteriorē. ¶ Ad 3m dōm:q q̃
uis in eucharistia si post ꝓsecratiōe panis moriat sa
cerdos:alⁱ sacerdos possit ad ꝓsecratiōē vinⁱ icipiēs
ubi ille dimisit:uⁱ ēt icipe a capite supⁱ aliā māz:tn i ex
trema vnctiōe nō pōt a capite icipe:sz oz semp,pcedē
qz vnctio i eadē pte fcā tātuz valet ac si ꝓsecrareⁱ bis
eadē hostia:qō nllo mō faciēdū ē:nec tn mistroꝛ plā
tas tollit vnitatē sacrī:qz instrⁱ tn opant:mutatio
aūt martelloꝛ non tollit vnitatē operationis fabri.
¶ Ad 3um.q.dōz:q circa hoc est duplex opio.qdā enim
dicūt q sacrz istō ꝛ ꝓfirmatiōis chris nō istituit p se sz
aplis istituēdū dimisit:qz hec duo ꝑpter plenitudinē
grē que i eis ꝓfert non potuerūt añ spūs sci missionē
plenissimā istitui.vñ sūt ita sacra noue legis q in uetⁱ
lege figurā nō hūerūt:sz hec rō non mltū cogit:qz sic
chris añ passionē,pmisit plenā spūs sci missionē:ita po
tuit istituē hec sacra. Et iō alⁱ dicūt q oia sacra chris
istituit p seipm:sz quedā per seipm,pmulgauit que sūt
maioris difficultatis ad credēdū:qdā aūt aplis,pmul
gāda reſuauit sic extremā vnctionē ꝛ ꝓfirmationē:ꝛ
hec opio,p tāto vⁱ,pbabilioz:qz sacra ad fūdamētū le
gis ptinēt:ꝛ iō ad legislatorē ptiet eoꝝ istitutio:ꝛ ite
rū qz ex istōne efficaciā hīt:que eis nō nisi dinitꝰ iest.
¶ Ad p̄m g̃ dōz:q mlta dñs feē ꝛ dixit que i euāgeli
is nō ptinent.illa enī ꝑcipue curauerūt euāgeliste tra
dere que ad salutis necitatē ꝛ eccliastice dispōnis pti
nēt:ꝛ iō potⁱ istitutionē baptismi ꝛ pnie ꝛ eucharistie
ꝛ ordis a chro factā narrauerūt q̃ extreme vnctionis
uel ꝓfirmatiōis:que neq sūt de necitate salutis:neq
ad dispōnē siue distinctionē ecclie ptinēt:tn ēt de olei
vnctione fit mētio in euāgelio Matt.6.ubi dī q apli
oleo vngebāt infirmos. ¶ Ad 2m dōz:q magr dic ab
aplis istitutū:qz p doctrinā aploꝝ nob,pmulgata ē eⁱ
istitutio. ¶ Ad 3m dōz:q chris sic i ꝑcedēti dictū ē
nō exhibuit aliq̃ sacrm:nisi q̃ ipse accepit i exēplu
accipe aūt pniam ꝛ extremā vnctionē sibi nō cōpete
bat.qz sine peccato erat:ꝛ ideo ipse non exhibuit.

Ad 2m sic ,pcedit.Ur q extrema vnctio nō ua
leat ad remissionē pctoꝝ.ad hoc eni q̃
p vnū pōt effici aliō nō exigit:sz i eo q extremā vncti
onē accipit redrit ad pctoꝝ remissionē pnie:g per ex
tremā vnctionē nō dimittunt pcta. ¶ p̄. i pcto nō ist
nisi tria:macula:reat⁹ pene:ꝛ relique pcti.sz p extremā
vnctionē nō remittit pctm q̃ ad maculā sine ꝓtritione
que ēt sine vnctiōe remittit:nec iterū quo ad penā.qz
adhuc si ꝙualescat tenet pfice satisfactionē iniūctam:
nec quo ad reliquas culpe:qz adhuc remanēt dispōnes
ex actibꝫ p̄cedētibꝫ relicte:ut pz post ꝙualescētia. g̃ nl
lo mō p extremā vnctionē fit pctoꝝ remissio. ¶ p̄.
remissio pctoꝝ nō fit successiue sz in istāti.sz extrema
vnctio nō fit tota sil:qz plres vnctiones reqrunt.g̃ eiꝰ
effectⁿ nō est remissio pctoꝝ. ¶ Sz ꝫ est qō dī Jaco.
5.si i pctis est dimittent ei. ¶ p̄. oē sacrz noue legis
grāz ꝓfert:sz p grāz fit remissio pctoꝝ.g̃ extrema vn
ctio cū sit sacrz noue legis opat ad remissionem pcti.
¶ Ulteriꝰ vī q sanitas corpalis nō sit effectⁿ huⁱ sacrī:
oē eni sacrz est medicia spūalis:sz spūalis medicia ad
spūalē sanitatē ordinat sic corpalis ad corpalē.g̃ sani-

tas corpalis nō est effectⁿ huⁱ sacrī. ¶ p̄. sacrz semp
hēt effectū suū i eo q̃ nō ficte accedit.sz q̃nq̃ nō sanat
corpalr suscipiēs hoc sacrz q̃tūcūq; deuotⁿ accipiat.g̃
sanitas corpalis nō est effectⁿ ei. ¶ p̄. efficacia huⁱ
sacrī Jaco.5.nob ostēdit.sz ibi nō attribuit sanatio ef
fectⁿ vnctōi sz oroni.dic eni. Oro fidei sanabit infirmū
g̃ corpalis sanatio nō est effectⁿ huⁱ sacrī. ¶ Sz ꝓtra
opatio eccliē hēt maiorē efficaciā post chri passionez
q̃ añ.sz añ oleo,juncti p aplos sanabant ut pz Mat.6
g̃ ꝛ nūc hēt effectū i corpali sanatione. ¶ p̄. sacra si
gnificādo efficiūt:sz baptismⁿ per ablutionē corpalez
quā exiⁱ facit sigt ꝛ effic spūalē.g̃ ꝛ extrēa vnctio per
sanationē corpalē quā exiⁱ effic signat ꝛ cāt spūalez.
¶ Ulti⁹ vī q hoc sacrz caracterē ipimat.caract eni est
signū distictiuū:sz sic baptizatⁿ distiguit a nō baptiza
to:ita vnctⁿa nō vncto:g̃ sic baptismⁿ ipzimit caracte
rē:ita extrema vnctio. ¶ p̄. i ordis ꝛ ꝓfirmatiōis sa
cris est vnctio:sic ꝛ in hoc sacro.sz in illis ipzimit ca
ract:g̃ ꝛ in isto. ¶ p̄. in oi sacro est aliq̃d qō ē res tm
aliq̃d qō est sacrz tm:aliq̃d qō est res ꝛ sacrz.sz nō pt
aliq̃d assignari in hoc sacro qō sit res ꝛ sacrz nisi cara
cter:g̃ in hoc sacro ipzimit caract. ¶ Sz ꝓtra.nullus
sacrm ipzimēs caracterē iterat.hoc aūt iterat ut dice
tur.g̃ nō ipzimit caracterē. ¶ p̄. distinctio que fit p̄z
caracterē sacrālē est distinctio eoꝝ que sunt in pśenti
ecclia:sed extrema vnctio ꝓfert ei qui de pnī ecclesia
exit.ergo non decet q in eo caracter conferatur.

Rñdeo dōz ad p̄mā.q.q qōlibet sacrm est isti
tutū pncipalr ad vnū effectū: q̃uis ēt
alios ex pnīi iducē possit.qz sacrz efficit qō figurat.iō
ex ipa significatiōe sacrī oz accipi eⁱ pncipalis effectⁿ
adhibet aūt hoc sacrz p̄z modū cuiusdā medicatiōis
sic baptismⁿ per modū ablutiōis:medicina aūt est ad
pellēdū infirmitatē:vñ pncipalr hoc sacrm est istitutū
ad sanādū infirmitatē pcti:ut sic baptismⁿ est q̃dā spūa
lis regnatio:ꝛ pnia quedā spūalis suscitatio:ita ꝛ ex
trema vnctio sit q̃dā spūalis sanatio uel medicatio:si
cut aūt corpalis medicatio p̄supponit corpalē vitā in
medicato:ita spūalis spūalē:ꝛ ita hoc sacrm nō dat p̄
defectⁿ qbꝰ spūalis vita tollit.s.pctm originale ꝛ mor
tale:sz p̄ illos defectⁿ qbꝰ hō spūaliē infirmat ut nō hē
at ꝓfectū vigorē ad actⁿ vite gre uⁱ glie:ꝛ hic defectⁿ
nihil est aliud q̃ quedā debilitas ꝛ ineptitudo que i nob
relinquit ex pctō actuali uel originali:ꝛ p̄ hāc debili
tatē hō roborat p hoc sacrz:sz qz hoc robur grā facit
que secū nō cōpatit pctm:iō ex pnīi si iuenit pctm ali
qō uel mortale uel ueniale quo ad culpā tollit ipz oū
mō nō ponat obex ex pte recipiētis:sic ēt de eucharī
stia ꝛ ꝓfirmatione sup̄ dictū est:ꝛ iō ēt Jacobꝰ de re
missione pcti ꝑditionalr loquit dicēs. Si i pctis sit di
mittunt ei quo ad clpā.nō eni semp delet pctm:qz nō
semp iuenit:sz semp remittit quo ad debilitatē p̄dcā
quā q̃dā reliquas pcti dicūt.q̃dā vo dicūt q pncipalr
est istitutū ,ppr ueniale:qō q̃dē nō pt oū hec vita agit
pfecte curari:ꝛ iō sacrm exeūtiū spālit p̄ ueniale ordi
nat.sz hoc nō vⁱ uerū:qz pnia sufficiēter ēt in hac vita
delet uenialia quo ad culpā:q aūt nō pnt euitari post
pactā pniam nō aufert p̄cedēti pnie suū effectū:ꝛ ite
rū hoc ptinet ad debilitatē p̄dictā:vñ dicēdū q pnci
palis effectⁿ huⁱ sacrī est remissio pctoꝝ quo ad reli
quas pcti:ex pnīi ēt quātū ad culpā si eā inueniat.

Ad primū g̃ dōz:q q̃uis effectⁿ pncipalis ali
cuⁱ sacrī possit hēri sine actuali p
ceptiōe illⁱ sacrī:uel sine sacro:uel per aliud sacrm ex
pnīi:nunq̃ tn pōt hēri sine ,pposito illⁱ sacrī:ꝛ iō qz
pnia est pncipalr istitura p̄ actualē culpā:qōcūq; aliō

sacrm actualē culpā deleat ex pnīi nō excludit necita
tē pnie. ¶ Ad 2m dōz:q extrēa vnctio aliq̃ mō q̃tuz
ad illa tria remittit pctm.q̃uis eni culpa quo ad ma
culā sine ꝓtritiōe nō dimittat:tn hoc sacrm per grām
quā ifūdit facit q ille motⁱ li.ar.in pctm fit ꝓtritio:sic
ēt,in eucharistia ꝛ ꝓfirmatiōe pōt accidē:silr ēt ꝛ rea
tū pene tpalis dimittit:sz ex pnīi inq̃tū debilitatē tol
lit.qz eadē pena portat fortis quā debilis.vñ nō oz q
pp hoc minuat satisfactiōis mēsura.relique aūt pcti nō
dicunt hic dispōnes ex actibꝫ relicte que sūt q̃dā hit⁹
icohati:sed q̃dā spūalis debilitas in ipa mēte exns:q̃
sublata ēt eisdē hitib⁹ uel dispōnib⁹ manētib⁹ non ita
pōt inclinari mēs ad pctā. ¶ Ad 3um dōm:q qñ sunt
multe actiōes ordinate ad vnū effectū ultia est forma
lis respectu oiuz pcedētiū:ꝛ agit in ⱱtute eaz:ꝛ iō in
ultia vnctiōe gra ifundit que effectū sacro ꝑtinet.
¶ Ad 2um qōnē dōz:q sicut baptismⁿ per ablutionē cor
palē fac spūalē emūdationē a maculis spūalibus:ita
hoc sacrm per medicationē sacrālē exteriorē facit sa
nationē iteriorē:ꝛ sic ablutio baptismi hz effectū cor
palis ablutiōis:qz ēt corpalē mūdationē fac:ita ēt ex
trēa vnctio hēt effectū corpalis medicatiōis.s.corpa
lē sanationē.sz hec est oīa:qz corpalis ablutio ex ipa
nāli ,petate elemēti facit corpalē mūdationē:ꝛ iō sp
eā facit:sz extrēa vnctio nō facit corpalē sanationē ex
,petate nāli māe.sz ex ⱱtute dina que opat rōnabilr:
ꝛ qz rō opans nunq̃ iducit scōariū effectū nisi fm q
expedit ad pncipalē:iō ex hoc sacro nō sequit corpa
lis sanatio sp:sz qñ expedit ad spūalē sanationē ꝛ tūc
sp eā iducit:nūmo no sit ipedimētū ex pte recipiētis.
¶ Ad p̄m g̃ dōz:q obtio illa,pbat q corpalis sanitas
nō sit effectⁿ pncipalis huⁱ sacrī:ꝛ hoc uer ē. ¶ Ad
2um pz solutio ex dictis. ¶ Ad 3um dōz:q oro illa ē for
ma istⁱ sacrī:ut dicet:ꝛ iō hoc sacrz ex sua forma hēt
efficaciā q̃tū est de se ad sanitatem corporalem.
¶ Ad 3um qōnē dōz:q sicut sup̄ di.4.dcm est,caracter
nō ipzimit nisi in illis sacris in qbꝰ hō ad aliq̃ sacruz
deputat.hoc aūt sacrm est solū in remediū:ꝛ nō depu
tat per ipm hō ad aliq̃ sacrū agēdū uel suscipiēdū.ꝛ
iō nō ipzimit in eo caracter. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q carac
ter fac distictionē statuū q̃tū ad ea que in eccliā agē
da sūt:ꝛ talē distictionē hō nō hēt ab alⁱs per hoc q
ipe est iūct⁹. ¶ Ad 2um dōz:q vnctio que fit in ordine
ꝛ ꝓfirmatiōe est vnctio ꝓsecrationis qua hō deputat
ad aliq̃ sacrū:sz hec vnctio est vnctio medicatiōis:ꝛ
iō nō ē sile. ¶ Ad 3um dōm:q in hoc sacro res ꝛ sacrz
nō ē caract:sz q̃dā iteriorꝰ deuotio q̃ ē spūal⁹ vnctio.

Ad 3m sic ,pcedit.Ur q oleū olive nō sit pue
nies mā huⁱ sacrī:qz hoc sacrz imedia
te ad icorruptionē ordiat:sz icorruptio signat per ba
ptismū qui in chrismate ponit.g̃ chrisma eēt ꝙenien
tior huⁱ sacrī mā. ¶ p̄. hoc sacrz est spūalis medica
tio:sz spūalis medicatio per vini appositionē signifi
cat.sic p3 Luc.x.in pabola de sauciato.g̃ vinū eēt cō
uenientior huⁱ sacrī mā. ¶ p̄. ubi est malⁱ piculuz ibi
dz coiuz remediū adhiberi:sz oleū olive nō est cōe re
mediū:qz nō iuenit in q̃libet terra:g̃ cū hoc sacrz dec
exeūtibꝰ q̃ sūt in maxio piculo:vī q oleū olive nō sit
mā ꝙueniēs. ¶ Sed ꝫ est q Jac.5.oleū mā huⁱ sacrī
determinat:sz oleū ,pe nō dī:nisi oleū olive.g̃ est mā bu
ius sacrī. ¶ p̄. spūalis sanatio p olei inūctionē signi
ficatur:ut patet Isaie.j.ubi dicitur. Plaga tumēs nō
est curata medicamine:neq fota oleo.ergo conueni
ens materia huius sacramenti est oleum.
¶ Ulteriꝰ vī q nō oporteat eē oleū ꝓsecratū:qz hoc sa
crm hēt vnā sctificationē in usu per foraz ⱱboꝝ.g̃ su-

pfluit alia sctificatio si ad māz ipius fiat. ¶ p̄. sacra
hīt efficaciā ꝛ significationē in ipa mā.sz significatio
effectⁿ huⁱ sacrī cōpetit oleo ex nāli ,petate:efficacia
aūt ex istōne dina:g̃ non est necia aliq̃ scificatio māe.
¶ p̄. baptismus est pfectⁱ sacrz q̃ extrema vnctio:
sz in baptismo nō pexigit māe scificatio q̃tū est de ne
cessitate sacrī:g̃ nec in extrēa vnctione. ¶ Sed ꝫ est
qz in oibꝫ aliis vnctionibꝰ est mā cōsecrata ꝑ us.g̃ cuz
hoc sacrm sit quedā vnctio requirit mām ꝓsecratam.
¶ Ulteriⁿ vī q nō oporteat māz huⁱ sacrī eē.ꝓsecratā
per epm:qz dignioz est ꝓsecratio māe in sacro eucha
ristie q̃ in hoc sacro.sz in eucharistia māz sacerdos pt
ꝓsecrare.g̃ ꝛ in hoc sacro. ¶ p̄. in opatiōibꝰ corpali
bꝰ ars dignioz nunq̃ ꝑparat māz iferiori:qz dignioz ē
que utit q̃ que māz ꝑparat:ut dī in.2.phili.sz eps est
sup̄ sacerdotē.g̃ nō ꝑparat mām in illo sacro q̃ sacer
dos utit.sz sacerdos dispēsat hoc sacrz:ut dicēt.g̃ ꝓse
cratio māe nō ptiet ad epm. ¶ Sz ꝫ ēt alⁱs vn
ctionibꝰ mā per epm ꝓsecrat.g̃ debet ita esse in ista.

Rñdeo dōm ad p̄mā.q.q spūalis curatio que
in fine adhibēt oz eē pfecta.qz post eā
alia nō relinquit:ꝛ lenis ut spes que exeūtibꝰ maxime
est necia nō frāgat:sz foueat:oleū āt lenitiuū est ꝛ pe
netratiuū usq; ad itima:ꝛ ēt diffusiuū:ꝛ ideo q̃tū ad
utrūq; p̄dictoꝝ est ꝙueniēs mā huⁱ sacrī:ꝛ qz oleum
pncipalr nominat olive liquor:cū alⁱ liquores ex si
militudine ad ipsum olei nomē accipiant.ideo oleum
olive ēt debet eē qō assumitur in materiā huius sacrī.

Ad primū g̃ dōz:q icorruptio glie est resꝰ nō
ptēta in hoc sacro:nec opz q talⁱ
rei significatio māe rñdeat:vñ nō opz q balsamū po
nat in mā huⁱ sacrī:qz balsamⁿ ꝑp odorē ptiet ad bo
nitatē fame:q̃ decetero nō idigēt pp se exeūtes:sz idi
gēt tn nitore ꝓscie q ꝑ oleū significat. ¶ Ad 2um dōz:
q vinū sanat mordicādo:oleū leniēdo.ꝛ iō curatio p
vinū magis ptiet ad pniaz q̃ ad hoc sacrz. ¶ Ad 3um
dōz:q oleum olive q̃uis nō ubiq; crescat:tn de facili
potest ad quēlibet locum transferri.ꝛ ꝑterea hoc sa
cramentum non est tante necessitatis q exeuntes sine
hoc sacramento non possint salutē consequi.
¶ Ad 2um qōnē dōz:q q̃dā dicūt q oleū simplex ē mā
huⁱ sacrī:ꝛ in ipa scificatiōe olei que fit p epm pficit
sacrz.sz hoc pz eē falsū ex hiis que de eucharistia dicta
sūt:ubi oñsū est q solū illud sacrz ꝓsistit in ꝓsecratiōe
māe:ꝛ iō dōz q hoc sacrz ꝓsistit in ipa vnctiōe:sic ba
ptismⁿ in ablutiōe:ꝛ mā huⁱ sacrī est oleū scificatum.
Pōt āt triplex rō assignari q̃re exigit māe scificatio
in hoc sacro ꝛ in q̃busdā alⁱs. p̄ā ē qz ois efficacia sa
crōꝝ a chro derivatur:ꝛ iō sacra illa q̃bus ipe est usus
hīt efficaciā ex suo usu:sic tactu sue carnis vi regnati
uā ꝓtulit ads.sz hoc sacrz nō est usus nec aliq̃ corpali
vnctiōe:ꝛ iō in oibꝰ vnctiōibꝰ requirit scificatio māe.2ª
cā est ꝑ plenitudinē grē que ꝓfert nō solū ut culpaz
tollat:sz et reliquas ꝛ ifirmitatē corpis.3ª est ex hoc q
effectⁿ eiⁿ corpalis.s.sanatio corpalis nō cātur ex mā
nāli,petate:ꝛ iō opz q hec efficacia sibi p scificationē
det. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q p̄a scificatio est māe hz se:sed
2ª magis ptiet ad usū ipi hz q est actu ꝓferēs effectū
suū:ꝛ iō neutra supfluit:qz ēt instra efficaciā accipiūt
ab artifice:ꝛ oū fiūt:ꝛ ou ad actū applicant. ¶ Ad
2um dōz:q illa efficacia que est ex istōne sacrī applicat
huic māe p scificationē. ¶ Ad 3um pz solutio ex dcis.
¶ Ad 3am qōnē dōz:q mister sacrī nō,pa ⱱtute effectū
sacrī iducit ut pncipale agēs:sz p efficaciā sacrī q dis
pēsat:que q̃dē efficacia p̄ est a chro ꝛ ab ipo in alios
descēdit ordinate.s.in pplm mediātib⁹ ministris q̃ sacra

olspēsant ⁊ in mīstros iferiores mediātib⁹ supioribus qui māz scificāt:⁊ iō in oib⁹ sacrīs que idigēt mā scifi cata ꝑma scificatio māe fit ꝑ epz:ut usus qnqz per sacerdotē:ut ostēdat sacerdotalis ptās ab epali deriua ta fz illō plat. Sic vnguētū in capite qō ꝑus descēdit in barbā:deide usqz ad orā uestimēti. ¶ Ad ꝑmuz ḡ dōz:q sacrz eucharistie ꝑsistit in ipa mā scificatiōe:nō aūt in usu:⁊ iō ꝑe loquēdo illō qō est mā sacri nō ē dd ꝑsecratū:vñ nō ꝑexigit aliq scificatio circa māz ꝑ epz tacta:lz exigit scificatio altaris ⁊ hī⁹:⁊ ēt ipī⁹ sacerdo tis que nō nisi ꝑ epz fieri pōt. vñ in illo ēt sacro oñdit ptās sacerdotalis ab epo deriuata ut Dio.dic.iō aūt illā ꝑsecrationē māe pt facē sacerdos que est i se sacrz ⁊ nō illā que ut sacrale qōdā ordiat ad sacrz:qō cōsistit in usu fideliū:qz ꝙtū ad corp⁹ chīi uerū nullus or do est supⁿ sacerdotiū:lz ꝙtū ad corp⁹ chīi mysticum epalis ordo est supⁿ sacerdotalē:ut in sequēti di.dicet. ¶ Ad 2ᵐ dōm:q mā sacri nō est talis mā ut in qua fi at aliqs ꝑ eū ꝙ ea utit:sic est in artib⁹ mechanicis:sed ut cui⁹ vtute aliqd fiat:⁊ sic ptcipat aliqd de rōe cāe agētis inq̄tū est istrz qōdā oīne opatiōis : ut supⁿ di.j. dōz ē:⁊ iō opz q a supiori arte uel ptāte talis vt⁹ māe accrat:qz i cāis agētib⁹ ꝙto aliqō agēs ē ꝑus tāto pfe cti⁹:i cāis āt pure mālib⁹ ꝙto mā ē ꝑor tāto ipfectior.

Ad 4ᵐ sic ꝓcedit.vī q hoc sacrz nō hēat ali quā formā.cū eni efficacia sacroz⁹ sit ad istōne:⁊ itē a forma:opz q forma tradat ab ipso q sacrz istituit:lz forma hui⁹ sacri nō iuenīt tradita neqz a chīo neqz ab aplis.ḡ sacrm nō hēt aliquā formam. ¶ ꝑ.que st de nēcitate sacrī obſuant eodē mō apō oēs:lz nihil est magis de nēcitate sacri hītis forma q̄ ipsa forma.ḡ cū nō sit aliq forma coiter obſuata ab oi b⁹ in hoc sacro:qz diuersi diuersis vbis utunt:vī q b⁹ sacrz nō hēat aliquā formā. ¶ ꝑ.i baptismo nō req rit forma nisi ad scificationē māe:qz ē aq̄ vbo vite di luēdis crimib⁹ scificata ut supⁿ di.4.dictū est:sed hoc sacrz hēt māz ꝑus scificatā:ḡ nō idiget aliq forma vbo rū. ¶ Sz ꝑ est qō magr ō.dixit di.j.q oē sacrm noue legis ꝓsistit in reb⁹ ⁊ vbis:vba aūt sunt forma sacri.ḡ cum hoc sit sacrm noue legis videt q hēat formam. ¶ ꝑ.ad hoc est ritus vniuersalis ecclesie : que qui busdam vbis utit in collatione huius sacramenti.

¶ Ulti⁹ vī q forma hui⁹ sacrī debeat ꝓferri p oronē idi catiuā ⁊ nō per depcatiuā:qz oia sacra noue legis hīt certū effectū:lz certitudo effect⁹ nō expzimit i formis sacroz nisi per oronē idicatiuā:ut cū dī:hoc est corp⁹ meū:uel ego baptizo te:ḡ dz eē forma hui⁹ sacri oro idicatiua. ¶ ꝑ.in formis sacroz opz expzimi itētio mīstri que req̄rit ad sacrz:lz itētio ꝓferēdi sacrz nō ex pzimit nisi ꝑ oronē idicatiuā.ḡ ⁊c. ¶ ꝑ.in q̄busdaz eccl̄ys dicunt hī⁹ vba i collatiōe hui⁹ sacrī:vngo hoz oculos oleo scificato in noīe ptis ⁊c.⁊ hoc est cōforme aliis formis sacroz.ḡ vī q in hoc ꝓsistat forma hui⁹ sacri. ¶ Sz ꝑ.illō qō est forma sacri ab oib⁹ opz q fuet:lz vba pdcā nō dicunt fz ꝓsuetudinē oium ec cl̄iarū:lz tm̄ vba depcatiua.ſ.p ista vnctionē ⁊ suā pīſ sima misericordiā idulgeat tibi dñs q̄cq̄d deliq̄sti p vi sū ⁊c.ḡ forma hui⁹ sacri est oro depcatiua. ¶ ꝑ.hoc vī ex vbis Jaco.q attribuit efficaciā hui⁹ sacri oroni. Oro inq̄t fidei sanabit ifirmū.ḡ cum efficacia sacri sit ex forma:videt q forma huius sacri sit pdicta oratio

¶ Ulteri⁹ vī q pdicta oro nō sit cōpetēs forma huius sacri:qz i formis aliozⁿ sacroz⁹ fit mētio de mā:sic pz in ꝑmatiōe que nō fit in vbis pdictis.ḡ nō est que nies forma. ¶ ꝑ.sic effect⁹ hui⁹ sacri ꝓuenit in nos p misericordiā dīnā:ita ⁊ aliozⁿ sacroz⁹:lz i forma alio rū sacroz⁹ nō fit mētio de dīna misericordia:sed magis de trinitate ⁊ de passiōe:ḡ silr oz hic eē. ¶ ꝑ.oupl⁹ affect⁹ hui⁹ sacri in lra pontī:lz in vbis pdictis nō fit mētio nisi de vno.ſ.remissiōe pctoz:nō aūt de corpa li sanatiōe ad quā Jaco.ordiat oronē fidei dicēs. Oro fidei sanabit ifirmū.ḡ forma pdicta est incompetens.

Rñdeo dōz ad.j.q.q dā dixerūt q nulla forma est de nēcitate hui⁹ sacri:lz hoc vī de rogare effectui hui⁹ sacri:qz oē sacrm efficit signādo. signatio aūt māe nō dēmiat ad effectū dēmiatū cuz ad multa se possit hēre nisi per formā vboz:⁊ iō i oī b⁹ sacris noue legis q̄ efficiūt qō figurāt opz eē ⁊ res ⁊ vba ut ō.di.j.magr dixit. Et ꝓterea Jaco.totā vim hui⁹ sacri vī ꝓstituē i oronē q̄ ē forma hui⁹ sacri ut dicēt ⁊ iō pdcā opio plūptuosa vī ⁊ errōea. Et pp hoc dōz sic coiter dī:q hēt formaz dēminatā sic ⁊ alia sacra.

Ad primū ḡ dōz:q sacra scriptura oib⁹ coiter ꝓponit:⁊ iō forma baptismi q̄ ab oib⁹ dari pōt:oz in sacra scriptura expzimi:⁊ silr forma eucharistie que expzimit fidē illi⁹ sacri que est de nēci tate salutis:lz forme alioz sacroz nō iueniunt in scri ptura tradita:lz eccl̄ia ex traditiōe apl̄oz hz:q̄a dño accepunt ut dic apls.i. Cor.xi. Ego eni accepi a dño qō ⁊ tradidi uob. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q illa vba que sē de ēntia forme.ſ.oro depcatiua.ab oib⁹ dicunt:lz alia q̄ sē de bñ ee nō obſuant ab oib⁹. ¶ Ad 3ᵐ dōz:q mā baptismi hēt quādā scificationē p se ex ipso tactu car nis saluatoris:lz ex forma vboz accipit scificationez actu scificātē:⁊ silr post scificationē māe hui⁹ sacri ꝑz se req̄rit scificatio in usu per quā actu sanctificet.

¶ Ad 2ᵐ.q.dōz:q forma hui⁹ sacri est oro depcatiua ut pz p vba Jac.⁊ ex usu romane eccl̄ie que solū vbis depcatiuis utit in collatiōe hui⁹ sacri. Cui⁹ rō mltipl⁹ assignat. ꝑ⁰ qz suscipiēs sacrz hoc est virib⁹ ꝓpīis de stituⁿ:vñ idiget oronib⁹ subleuari. 2⁰ qz dat exeūtib⁹ q̄ ia desinūt de foro eccl̄ie eē:⁊ in soli⁹ dei manu rece scūt:vñ ⁊ ei per oronē cōmittunt. 3⁰ qz hoc sacrm nō hz aliquē effectū qui semp ex opatiōe mīstri ꝓsequat oib⁹ que sūt de ēntia sacri rite pactis:sic caraci i bap tismo ⁊ ꝑfirmatiōe:⁊ trāsl̄atio in eucharistia:⁊ re missio pcti in pnīa exīte ꝓtritiōe que ē de ēntia sacri pnie:nō vī de ēntia hui⁹ sacri:⁊ iō in hoc sacro non pōt eē forma idicatiui modi sic i pdcis sacris. ¶ Ad ꝑm ḡ dōm:q hoc sacrm sic ⁊ pdicta ꝙtū est de se hēt certitudinē:lz pōt ipedīri ex fictiōe recipiētis ēt si se sacro subiiciat per itētionē q nullū effectū ꝓsequet:⁊ pp hoc nō est silr de hoc ⁊ de alīs sacris in q̄b⁹ semp aliqs effect⁹ ꝓsequit. ¶ Ad 2ᵐ dōm:q p ipm actū q ponit in forma.ſ.per istā scām ynctionē:satis expzimi tur itētio. ¶ Ad 3ᵐ dōm:q vba illa idicatiui modi que fm morē quorūdā ꝑmittunt oronī nō sūt forma hui⁹ sacri:sed sūt queda dispō ad formā inquātū intē tio ministri determinat ad actum illū per illa uerba.

¶ Ad ttiā.q.dōm:q pdicta oro est cōpetēs forme hui⁹ sacri:qz tagit sacrm in hoc q dī per istā ynctionē:⁊ il lud qō opat in sacro.ſ.diuinā misericordiā : ⁊ effectū.ſ. remissionē pctoz. ¶ Ad ꝑmū ḡ dōz:q mā hui⁹ sacri pōt itelligi per actū ynctionis:nō aūt mā ꝓfirmatiōis per actū in forma expſſuz:⁊ iō non est silr. ¶ Ad 2ᵐ dōm:q misericordia respicit misiā:⁊ qz hoc sacrm dat in statu misie.ſ.ifirmitatis:iō potⁿ hic q̄ i aliis fit de misericordia mētio. ¶ Ad 3ᵐ dōz:q in forma dz expzi mi effect⁹ ꝑncipalis:⁊ qui semp iducit ex sacro nisi lit defect⁹ ex pte recipiētis:nō aūt talis effectus est cor poralis sanitas:ut ex dictis patet : q̄uis q̄qz sequat rōne cuius Jaco.hunc effectū attribuit orationi que

est forma huius sacramenti. Questio.II.

Oritur q̄rit de administratiōe hui⁹ sa cri ⁊ circa hoc querūt q̄tuor. ꝑ⁰ qd sit minister hui⁹ sacri. 2⁰ cui debeat ꝓferri. 3⁰ in qua pte. 4⁰ utrū debeat iterari.

Ad primū sic ꝓcedit.v ī q ēt laicus pos sit hoc sacrm ꝓferre:qz hoc sacrm hz efficacia ex oronē ut Jac.dic.lz oro laici q̄qz est deo accepta sic sacerdotiq̄ ḡ pōt hoc sacrz ꝓferre. ¶ ꝑ.de q̄busdā ꝑib⁹ in egypto legit q oleū ad infirmos trāsmittebat ⁊ sanabant:⁊ silr dī de btā Henouepha q oleo ifirmos vngebat.ḡ hoc sacrz pt cōferri ēt laicis. ¶ Sz ꝑ est.qz in hoc sacro fit remis sio pctoz.lz laici nō hīt ptātē dimittēdi pcta.ḡ ⁊c.

¶ Ulteri⁹ vī q diacōi possint hoc sacrm ꝓferre:qz fm Dio.diacōi hīt vtutē purgatiuā.lz hoc sacrz ē istitu tū ad purgandū tm̄ ab infirmitate mētis ⁊ corpis.ḡ diacōi pnt ꝓferre. ¶ ꝑ.digni⁹ sacrm est baptism⁹ q̄ hoc de quo agimus:sed diaconi pnt baptizare:ut pz de beato Laurentio.ergo ⁊ pnt hoc sacrm conferre. ¶ Sz ꝑ est qō dī Jaco.5.iducat presbyteros ecclie.

¶ Ulteri⁹ vī q solus eps possit hoc sacrz ꝓferre:qz h⁹ sacrz vnctiōe pficit sic ⁊ ꝑfirmatio:lz solus eps pt cō firmare.ḡ solus pt hoc sacrz ꝓferre. ¶ ꝑ.q nō pt qō est min⁹ nō pōt qō est mai⁹:lz mai⁹ est usus māe scifica te:q̄ scificatio ei⁹:qz est finis ipsi⁹.ḡ cū sacerdos non possit scificare māz:nec pōt mā scificata uti. ¶ Sz ꝑ hui⁹ sacri mīster iducēdus est ad eū q̄ suscipit sacrm: ut pz Jaco.5.lz eps nō posset accedē ad oēs ifirmos sue diocesi.ergo nō solus eps pōt hoc sacrm cōferre.

Rñdeo dōm ad ꝑmā.q.q̄ fz Dio.in eccl̄.hier. Sūt q̄dā exercētes actiōes hierarchi cas:⁊ q̄dā recipiētes tm̄ qui sunt laici:⁊ ideo nullius sacri dispēsatio laico ex officio cōpetit:lz q̄ baptiza re pnt in casu necessitatis est diuina dispēsatione fcm ut nulli regnationis spūalis facultas deſit.

Ad primū ḡ dōz:q orō illa nō fit a sacerdote in psona sua:qz cuz sit qnqz pctōr nō ēet exaudibilis:sed fit in psona totⁱ⁹ ecclie in cui⁹ pson orare pōt q̄si pson publica:nō aūt laicus q̄ est pson puata. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q ille vnctiōes nō erāt sacrales:lz ex q̄dā deuotiōe recipiētiū talē vnctionē ⁊ meritis vngētiū uⁱ oleū mittētiū ꝑsequebat effcūs sanitatis corpalis p gram sanitatū:nō p graz sacrale.

¶ Ad 2ᵐ.q.dōz:q diacon⁹ hz vīz purgatiuā tm̄:nō āt illūinatiuā.vñ cū illūinatio sit per gratiā:nullū sacrz in quo gra cōferat pōt diacon⁹ ex offō dare.⁊ iō nec hoc:cū i eo gra ꝓferat. ¶ Ad ꝑm ḡ dōz:q hoc sacrz illūinādo p collonē gre purgat:⁊ iō diacōis ei⁹ nō cō petit collatio. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q hoc sacrz nō ē necita tis sacrz sic bap⁹:vñ nō ita cōmittit dispēsatio eius oib⁹ in articlo necitatis:lz solū illis q̄b⁹ ex officio cō petit:diaconis āt ēt baptizare nō cōpetit ex officio.

¶ Ad 3ᵐ.q.dōz:q fm Dio.eps ꝑ hēt ꝑficiēdi offm sic sacerdos illuminādi:vñ illa sacra dispēsanda solis epis refuant que susceptioe i aliq statu ꝓfectiōis sup alios ponūt.hoc aūt nō est in hoc sacro cū oib⁹ det: ⁊ iō per simplices sacerdotes pōt admīstrari. ¶ Ad ꝑm ḡ dōz:q ꝑfirmatio ipzimit caracterē quo colloca tur hō in statu ꝓfectiōis:ut supⁿ dcm est:nō āt hoc est in hoc sacro:⁊ iō nō est silr. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q q̄uis in gne cāe finalis usus māe scificate sit potioz q̄ scifica tio materie:tamē in genere cause efficiētis sanctifica tio materie est potioz:qz ab eodē pōtet usus sicut ab actiua causa.⁊ ideo sanctificatio requirit altiorē vir tutem actiuam q̄ usus.

Ad 2m sic ꝓcedit.vī q ēt sanis debeat ꝓferri hoc sacrm:qz ꝑncipalioz effectus hui⁹ sacri est sanatio mētis q̄ sanatio corpis:ut dcm est:lz etiā sani corpe idigēt sanatiōe mētis.ḡ eis debet hoc sacrm cōferri. ¶ ꝑ.hoc sacrm est exeuntiū:sicut ba ptismus intrātiū.sed oib⁹ intrātib⁹ baptism⁹ datur. ḡ oib⁹ exeuntib⁹ dz dari hoc sacrm.sed qnqz illi q̄ sūt in ꝓpiquo exit⁹ sunt sani:sic illi qui decapitādi sunt.ḡ talib⁹ debet hoc sacrz dari. ¶ Sed ꝑ est qō dī Jaco. 5.Infirmat quis in uobis ⁊c.ḡ solis ifirmis cōpetit.

¶ Ulteri⁹ vī q in q̄libet ifirmitate hoc sacrz dari debe at.qz Jaco.5.ubi hoc sacrm tradit nulla ifirmitas de tinat.ḡ oib⁹ ifirmitatib⁹ dz hoc sacrm ꝓferri. ¶ ꝑ. q̄to remediū est digni⁹ tāto dz eē gnāli⁹.lz hoc sacrz est digni⁹ q̄ medicia corpalis.cū ḡ medicia corpalis oib⁹ ifirmis deb:vī q ēt hoc sacrz. ¶ Sz ꝑ.hoc sacrz dī ab oib⁹ extreme vnctiōis:lz nō ois ifirmitas ad ex tremū vite pduc:cū q̄dā ifirmitates sint cāe lōgioris vite:ut dic phs.ḡ nō oib⁹ ifirmātib⁹ dz h⁹ sacrz dari.

¶ Ulteri⁹ vī q furiosis ⁊ amētib⁹ hoc sacrm dari debe at.qz tales egritudies sē picl̄osissime ⁊ cito ad mortē dispōnūt:lz piculo dz adhiberi remediū.ḡ hoc sacrz q̄ est in remediū ifirmitatis hūane dz talib⁹ cōferri. ¶ ꝑ.digni⁹ sacrm est baptism⁹ q̄ istō.lz bap⁹ dat furiosis ut supⁿ dcm est.ḡ ⁊ hoc sacrm eis debet dari.

¶ Sed ꝑ.hoc sacrm nō est dādū nisi recogscētibus ipm:lz tales nō sūt furiosi ⁊ amētes:ḡ eis dari nō dz.

¶ Ulteri⁹ vī q debeat dari pueris:qz eisdē infirmitati bus q̄qz laborāt pueri ⁊ adulti.sed eidē morbo de bet adhiberi idez remediū.ergo sic adultis ita ⁊ pue ris debet hoc sacrm cōferri. ¶ ꝑ.hoc sacrm dat ad purgādū reliquias pcti:ut pdictū est tā originalis q̄ actualis.sed in pueri⁹ sunt reliquie originalis pcti.ḡ eis debet hoc sacrm dari. ¶ Sed ꝑ est.q nulli debet dari sacrm cui nō cōpetit forma sacri.sed forma hui⁹ sacri nō cōpetit pueris qui nō peccauerūt p visum⁹ ⁊ auditū:ut i forma expzimit.ḡ eis nō dz dari hoc sacrm.

Rñdeo dōz ad ꝑmā.q.q hoc sacrz ē q̄dā spū lis curatio ut pus dcm ē:q̄ q̄dē p quē dā corpal⁹ curatiōis modū sig̃tur:⁊ iō illis q̄b⁹ corpa lis curatio nō cōpetit.ſ.sanis nō dz hoc sacrm ꝓferri.

Ad primū ḡ dōm:q q̄uis spūalis sanitas sit ꝑncipalis effect⁹ hui⁹ sacri:tn̄ opz q per curationē corpalē significet curatio spūalis:ēt si corpalis sanatio nō sequat:⁊ iō solū illi⁹ hoc sacro sanitas spūalis dari pōt q̄b⁹ curatio corporalis cōpe tit.ſ.infirmis:sicut ille solus pōt baptismū suscipe qui pōt corpalis ablutiōis eē pticeps:nō aūt puer in uē tre mīis exīs. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q bap⁹ ēt nō est nisi il loz itrātiū q̄ corpali ablutiōi subiici pnt:⁊ iō hoc sa crm illoz tm̄ exeūtiū ē q̄b⁹ corpalis curatio cōpetit.

¶ Ad 2ᵃᵐ.q.dōz:q hoc sacrz ē ultimū remediū q̄ ec cl̄ia ꝑt ꝓferre imediate q̄si dispōnēs ad gl̄iaz.⁊ iō illis tm̄ ifirmātib⁹ dz exhiberi qui sūt in statu exeūtiū:pp hoc q egritudo nata est mortē inducē ⁊ de piculo ti met. ¶ Ad ꝑmū ḡ dōz:q q̄libet ifirmitas augmēta tā pōt mortē iducē:⁊ iō si gnā ifirmitatū pēsant:i q̄l bet egritudie pōt dari hoc sacrm:qz apls nō dcinat ifirmitatē aliquā:lz si pēset ifirmitatis modus ⁊ stat⁹ nō semp debet ifirmātib⁹ hoc sacrm dari. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q medicia corpalis hz ꝑz ꝑncipali effectu sani tatē corpalē q̄ oēs ifirmi in q̄libet statu idigēt:lz hoc sacrz hz ꝑz ꝑncipali effectu illā sospitatē que exeun tib⁹:⁊ iter ad gloriā agētib⁹ est nēcia:⁊ iō nō est silr.

¶ Ad 3ᵃᵐ.q.dōz:q ad effectū hui⁹ sacri pcipiēdi pluri mū ualet deuotio suscipiētis ⁊ ꝓsonale meritū ꝓferē

tiuz: ꝛ gñale totī ecclie: qō ꝑz ex hoc: q ꝑ modū dep̄
cationis forma hui⁹ sacrī ꝓferī: ꝛ iō illis qui nō ꝑnt re-
cogīsce: ꝛ cū deuotiōe suscipe hoc sacr̄m dari nō oz: ꝛ
p̄cipue furiosis ꝛ amētib⁹ qui ꝑnt irreuerētiā sacro p
aliquā īmūditiā facē: nisi hīent lucida iterualla in qb⁹
sacra recognoscerēt: ꝛ sic eis ꝓferri i statu illo posset.
¶ Ad p̄m g̃ dōz: q ꝙuis in piculo mortis tales qñq
sint: tñ remediū p deuotionē ꝑz nō pōt eis applica-
ri: ꝛ iō nō oz eis ꝓferri. ¶ Ad 2m dōz: q bapm⁹ nō re
q̄rit motū liberi arbitrij q⁹ dat ꝯ originale p̄ncipal⁹:
qō nō curat in nob ex nr̄o lib. arb. sed in hoc sacro re
quirit mot⁹ lib. arb. ꝛ iō nō est silē. Et ꝑterea baptis-
mus est sacr̄m necessitatis: nō aūt extrema vnctio.
¶ Ad 3am. q. dōz: q hoc sacr̄m exigit actualē deuotio-
nē in suscipiēte: sic ꝛ eucharistia: vñ sic eucharistia nō
oz dari pueris ita nec hoc sacr̄m. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q
non dat ꝯ reliquias originalis pcti: nisi fm q⁹ sunt per
actualia pcta q̄dāmō ꝓportate. vñ p̄ncipal⁹ ꝯ actualia
pcta dat: ut ex ipa fōia ꝑz: que nō sūt i pueris. ¶ Ad
2m dōz: q ifirmitates i pueris nō sī ex pcto actuali cā
te: sic i adultis: ꝛ ꝯ illas p̄cipue ifirmitates hoc sacr̄z
dat que sunt ex pcto causate: q̄si pcti reliquie.

Ad 3m sic ꝓcedit. Ut̄ q⁹ hoc sacro totū corp⁹ iun
gi debeat: q⁹ fm Aug. Alia tota est i toto
corpe: sz p̄cipue dat hoc sacr̄z ad sanādū aiaz. g̃ i toto
corpe oz īnūctio fieri. ¶ ꝑ. ubi ē morb⁹ ibi oz appōi
medicia. sz morb⁹ est ulis i toto corpe sic febris. g̃ to
tū corp⁹ īnūgi oz. ¶ ꝑ. in bapmo totū corp⁹ imergit
g̃ ꝛ hic totū debēt īnūgi. ¶ Sz ꝯ est ulis ecclie rituꝫ
fm quē nō īnūgit ifirmⁿ nisi in detinatis ptib⁹ corpis.
¶ Ulteriꝰ vi⁹ q⁹ icōuenīēter detinent iste pres: ut. s. ifir-
mās vngat in oculis: in auribus: in naribus: in labīs: i ma
nib⁹ ꝛ pedib⁹: q⁹ sapiēs medicus curat morbū in ra-
dice. sz de corde exeūt cogitatiōes que coīnqnāt ho-
mines: ut oz Matth. 14. g̃ in pectore oz fieri vnctio.
¶ ꝑ. puritas mētis nō min⁹ est necia exeūtib⁹ q⁹ in-
trātib⁹. sz itrātes vngunt chrīsmate i vertice a sacerdo
tead sig̃ndū puritatē mētis. g̃ ꝛ exeuntes hoc sacro
debēt vngi i vertice. ¶ ꝑ. ibi oz adhiberi remediū ubi
est maior vis morbi: sz spūalis morb⁹ ꝑcipue viget in
renibus viris: ꝛ mulierib⁹ in vmbilico: ut patet Job
40. Potestas ei⁹ in lumbis ei⁹: sz expositionē Greg.
ergo ibi debet fieri inunctio. ¶ ꝑ. sic per pedes pec
catur ita ꝛ per alia mēbra corporis. ergo sicut vngun
tur pedes ita ꝛ alia corporis mēbra inungi debent.
¶ Ulteriꝰ vi⁹ q⁹ mutilati nō sint vngēdi illis vnctionib⁹
que ptib⁹ illis cōpetūt: q⁹ sic hoc sacr̄m exigit detina
ta dispōnē in suscipiēte: ut. s. sit ifirm⁹: ita ꝛ detinata
ptē. sed ille qui nō hēt ptē illā in qua oz fieri inunctio. ¶ ꝑ.
ille qui est cecus a natiuitate non deliquit per visum.
sz in vnctiōe que fit ad oculos fit mētio de delicto per
visuz. g̃ talis īnūctio ceco nato nō debēt fieri: ꝛ sic de
alys. ¶ Sz ꝯ ē: q⁹ defect⁹ corpis nō impedit aliq̄ aliō
sacr̄m. g̃ nec istud impedire oz. sed de necitate istī⁹ sacrī
est quelibet vnctionū. ergo oēs debēt fieri mutilato.

Rñdeo dōz ad p̄mā. q. q⁹ hoc sacr̄m per modū
curatiōis exhibet. curatio aūt corpalis
nō opz q⁹ fiat per medicinā toti corpi appositā: sz illis
ptib⁹ ubi est radix morbi: ꝛ iō vnctio ēt sacrālis oz fie
ri in illis ptib⁹ tñ in qb⁹ est radix spūalis ifirmitatis.

Ad primū g̃ dōz: q⁹ aia q̄uis sit tota i q̄libet
pte corpis q̄tū ad cētiā: nō tñ q⁹
tum ad potētias que sūt radices actuū pcti: ꝛ iō opz
q⁹ determinatis partib⁹ fiāt in qb⁹ ille potētie hīt eē.
¶ Ad 2m dōm: q⁹ nō semp apponit medicina ubi est
morb⁹: sed cōgruēti⁹ ubi est radix morbi. ¶ Ad 3m
dōz: q⁹ baptismus fit per modū ablutiōis: ablutio aūt
corporalis nō purgat maculā ab aliq̄ parte nisi cui ap
ponit: ꝛ ideo baptism⁹ toti corpori exhibet: secus au
tem est de extrema vnctione ratione iam dicta.

¶ Ad 2am. q. dōz: q⁹ p̄na peccādi in nobis sūt eadē que
ꝛ p̄na agēdi: q⁹ pctm in actu ꝓsistit: p̄na aūt agēdi in no
bis sūt tria. pm est oīrigēs. s. vis coḡscitiua. 2m est ipe
rās. s. vis appetitiua. 3m est exequēs. s. motiua. ois aūt
nr̄a cognitio a sensu ortū hz: ꝛ q⁹ ubi est in nob p̄a ori
go pcti: ibi oz vnctio adhiberi: iō vngunt loca dnq
sēsuū. s. ocli pp visuz: aures pp auditū: nares pp odo
ratū: os pp gustū: man⁹ pp tactū: qui in pulpis digito
rū p̄cipue viget: sz pp appetitiuā vngunt a q̄busdā re
nes: pp motiuā vngunt pedes qui sūt p̄ncipali⁹ ei⁹ in-
strm: ꝛ q⁹ pm p̄nm est coḡscitiua: iō illa vnctio ab oib⁹
obseruat que fit ad dnq sensus q̄si de necitate sacrī. sz
q̄dānō seruāt alias. q̄dā vo illā seruāt que ad pedes ꝛ nō
que ad renes: q⁹ appetitiua ꝛ motiua sī scdi p̄cipia.
¶ Ad p̄m g̃ dōz: q⁹ cogitatio a corde nō exit nisi per
aliquā imagiationē que est mot⁹ a sensu fact⁹: ut dī in
2. de aīa. ꝛ iō coz nō est p̄a radix cogitatiōis sz organa
sensuū: nisi q̄ten⁹ coz est p̄nm tot⁹ corpis. sz hoc p̄nm
est radix remota. ¶ Ad 2m dōz: q⁹ itrātes debēt acq̄
rere puritatē: sz exeūtes eā purgare: ꝛ iō exeūtes de
bēt īnūgi i illis ptib⁹ qb⁹ ꝓtigit puritatē mētis inqna
ri. ¶ Ad 3m dōz: q⁹ fz q̄rūdā ꝓsuetu dinē fit in renib⁹
pp bo q⁹ ibi maxie viget appetit⁹ ꝓcupiscibil⁹. sz appe-
titiua nō ē p̄a radix: ut ocm ē. ¶ Ad 4m dōz: q⁹ orga
na corpis qb⁹ act⁹ pcti exercent sunt pedes: man⁹: ꝛ
lingua: quib⁹ etiaz vnctio exhibet: ꝛ mēbra genitalia
quibus ꝓpter imunditiā illarum partium ꝛ honeſ
tatem sacramēti nō debet vnctio adhiberi.

¶ Ad 3am. q. dōz: q⁹ mutilati īnūgi debēt q̄to ꝓpiqui⁹
esse pōt ad partes illas in qb⁹ vnctio fieri debuerat:
q⁹ q̄uis nō habeāt mēbra: habēt tñ potētias aie que
illis mēbris debent: saltē in radice ꝛ interius peccare
p̄nt per eā que ad partes illas pertinēt: q̄uis nō exte
rius. Et per hoc patet solutio ad obiecta.

Ad 4m sic ꝓcedit. vi⁹ q⁹ hoc sacr̄z nō debeat ite
rari: q⁹ dignior est vnctio que fit hoi q̄ q̄
fit lapidi: sed vnctio altaris nō iteraī nisi altare illud
fractū fuerit. g̃ nec vnctio extrema que adhibet hoi
oz iterari. ¶ ꝑ. post ultimū nihil ē. sz hec vnctio oz
extrema. g̃ nō oz iterari. ¶ Sed ꝯ: hoc sacr̄z est q̄dā
spūalis curatio p modū curatiōis corpalis exhibita:
sz curatio corpalis iteraī. g̃ ꝛ hoc sacr̄m iterari pōt.
¶ Ulteriꝰ vi⁹ q⁹ i eadē ifirmitate nō debeat iterari: q⁹ vn
morbo nō debet nisi vna medicia: sz hoc sacr̄z ē q̄dā
spūalis medicia: g̃ ꝯ vnū morbū nō oz iterari. ¶ ꝑ.
sz hoc posset aliqs ifirmⁿ tota die īnūgi si i eodē mor
bo posset itari inūctio: q⁹ ē absurdū. ¶ Sz ꝯ ē: q⁹ ali
qñ morb⁹ diu durat post sacrī ceptionē: ꝛ sic relique
pctōr ꝯbūt ꝯ q⁹ pn⁹ hoc sacr̄z dat. g̃ oz itato inūgi.

Rñdeo dōm ad p̄mā. q. q⁹ nullū sacrāle nec sa-
cr̄z q⁹ hēt effm ꝑpetuū oz iterari: q⁹
oīderet sacr̄z nō fuisse efficax ad faciēdū illū effectū
ꝛ sic fieret iniuria illi sacro: sacr̄m aūt q⁹ hēt effectū
nō perpetuū pōt iterari sine iniuria: ut effect⁹ deper-
dit⁹ iterato recupet: ꝛ q⁹ sanitas corpis ꝛ mētis que
sunt effect⁹ huⁱ⁹ sacrī p̄nt amitti post q̄ fuerūt p sacr̄z
effecta: iō hoc sacr̄m sine sui iniuria pōt iterari.

Ad primū g̃ dōm: q⁹ inūctio lapidis fit ad ip
si⁹ altaris ꝓsecratiōnē q̄ ē ꝑpetuo
in lapide q̄diu in altare manet: ꝛ iō nō pōt iterari: sz
hec vnctio nō fit ad ꝓsecratiōnē hois cū nō ipsimat

caracter: ꝛ iō nō est silē. ¶ Ad 2m dōz: q⁹ illō qō fm
estiationē hoiuz est extremū: q̄nq⁹ fz rei vītatē nō ē
extremū: ꝛ sic dī bo sacr̄z extrēa vnctio: q⁹ nō oz itari
nisi illis q̄rū mors est ꝓpinq fm estimationē hoium.
¶ Ad 2am. q. dōz: q⁹ hoc sacr̄z nō respicit tm ifirmitatē:
sz ēt ifirmitatis statū: q⁹ nō oz dari nisi ifirmis q̄ fz hu
manā estiationē videt mortī appropinq̄re: q̄dā g̃ ifir
mitates nō sī diuturne: vñ si in eis dat hoc sacr̄m tūc
cū hō ad illū statū puēiat q⁹ sit i piculo mortis: nō rece
dit a statu illo nisi infirmitate curata: ꝛ ita iteꝝ nō oz
inungi: sz si recidiuū patiat erit alia ifirmitas: ꝛ pote
rit fieri alia inūctio. q̄dā vo sī egritudies diuturne ut
ethica: ꝛ ydropsis: ꝛ hi⁹: ꝛ in talibus nō oz fieri inun
ctio nisi q̄n videt pducē ad piculū mortis: ꝛ si hō illū
articulū euadat eadē ifirmitate durāte: ꝛ iterū ad si-
milē statū per illā infirmitatē reducat: iterū pōt inun
gi: q⁹ iam est q̄si ali⁹ ifirmitatis stat⁹: q̄uis nō sit alia
infirmitas simplr. Et per hoc patet solo ad obiecta.
¶ Pret p̄missa ꝛc. ¶ vi⁹ q⁹ male ordiet: q⁹ cū hoc sacr̄z
exeūtib⁹ debēt ultio pōi. Et dōm q⁹ alia duo que
sequūt ordiant ad bonū cōe ecclie ul⁹ tot⁹ būane spēi
bonū aūt vni⁹ est ꝑus q⁹ bonū mltoꝝ. qō ex singlarib⁹
bōis ꝓsurgit. vñ hoc sacr̄z debuit ultio pōi iter illa q̄
ordinant ad bonū vni⁹ plōe: ꝛ añ illa que ordiant ad
bonū mltitudis: q̄ dī p̄ncipalis: q⁹ eo solo ipzimit ca
racter: ꝛ dat spē sci plēitudo ad robur. ¶ Capita regū
ꝛ pōtificū vngunt. ¶ Cōtra ē q⁹ reges nō vngunt fm
ꝓsuetudinē ecclie chrīsmate i capite: sz oleo i scapulis.
Et dōm q⁹ illa vnctio regū nō est sacr̄z: ꝛ iō fm diuer
sas ꝓsuetudies pt diuersimōe fieri. ul⁹ dōm q⁹ exponē
dū ē: regū ꝛ pōtificū. i. coz q̄ hñt sacerdotiū regale
ut pro eode sumat utraq⁹ gēs. ¶ Sed ex p̄ceptu ul⁹ ne
gligētia. ¶ Cōtra. negligētia i his que nō sī de necita-
te salutis nō est dānabilis: hoc aūt sacr̄z nō ē de necita
te salutis. Et dōz q⁹ hoc magis accipiēdū ē coplatiue
q̄ disiūctiue. nō eni q̄libet negligētia: sz ex p̄ceptu pce
dēs: ul⁹ p̄ceptū iducēs dānabilis ē. ¶ Nō pōt ꝓfici nisi
de pane ꝓsecrato. ¶ nō q⁹ panis ꝓsecrat⁹ sit ma sacrī: sz
q⁹ ipse panis consecratus sit sacramentum.

De ordinib⁹ ecclesiasticis. Dist. XXIIII.

Nunc ad ꝓsiderationē sacre ordiatio
nis accedam⁹. Septē sūt spūaliū of
ficioꝝ gradus siue ordies sic ex scō
rū patrū dcis apte tradit⁹: ꝛ capitis nr̄i. s. iesu
chr̄i exēplo mōstrat: q⁹ oiuz officia i semetip
so exhibuit: ꝛ corpi suo qō ē eccl̄ia cosdē or-
dies obseruādos reliqt. Septē aūt sūt pp septi-
formē gr̄az sci spūs: cui⁹ q⁹ nō sūt pticipes ad
gradus eccl̄iasticos idigne accedūt. Illi vo i
q̄rū mētib⁹ diffusa ē septiformis gr̄a spūs sci
cū ad eccl̄iasticos ordies accedūt: i ipa spūal⁹
gradus ꝓmotiōe ꝑfectiorē gr̄az pcipe credūt.

¶ Quales assumendi sunt ad clerum.

Tales aūt ad misteriū spūale eligēdi sunt
clerici: qui digne possint dñica sacra tra-
ctare. Melius est enim dño sacerdoti paucos
bñe mīstros q⁹ possint digne op⁹ dei exercere
q̄z multos iutiles q⁹ ordiatori graue on⁹ iducāt
Tales eni decet eē mīstros chr̄i qui septifor-
mis gr̄a spūs sci sint decori: ex q̄rū doctria
ꝛ puersatiōis fōia eadē gr̄a i aliis trāsfūdat:
ne celestes margaritas spūaliū vboꝝ offorū
q⁹ dīnoꝝ ordines vite pedib⁹ ꝓculcēt. In sa-
cro ergo septiformis spūs septē sunt gradus
eccl̄iastici. s. ostiarij: lectores: exorciste: ac o-
liti: subdiaconi: diaconi: sacerdotes. Oēs tñ
clerici uocant⁹. i. sortiti. Corona eni signacu
lū est quo signant⁹ i ptē sortis ministeriꝫ dīni.
Corona regale decus significat: ꝛ fruire deo
regnare est. Cūm mīstri eccl̄ie reges eē debēt:
ut se ꝛ alios regāt: qb⁹ petr⁹ ait. Vos estis ge
n⁹ electū: regale sacerdotiū ꝛc. Sūmitas ca-
pitis desup nudat: ut eoꝝ mēs ad dñz libera
mōstret: q̄ reuelata facie gl̄iā dei ꝓtēplēt. Sū
mitas eni capitis est eminētia mētis: denuda
tio capitis est reuelo mētis. Cleric⁹ eni secre-
toꝝ dei nō ignar⁹ eē dz. Tūdent ēt capilli ul
q⁹ ad reuelatiōnē sēsuū. s. oculoꝝ ꝛ auriū: ut vi
tia i corde ꝛ ope pullulātia doceant p̄cidēda
ne ad audiendū ꝛ itelligēdū vbū dei ꝓpediat
mēs: ꝓ quo suato reddet i excellis corōa.
Tōsure aūt eccl̄iastice usus a naçareis exort⁹
vi: q⁹ pri⁹ crine suato: deinde ob vite ꝓtinētiā
caput radebāt: ꝛ capillos i igne sacrificij po
nebāt. Hic usus ioleuit ut q⁹ dīnis culti⁹ mā
cipant: q̄si naçarei. i. sci crine posito iueniant
sicut ad eçechielē dī. Fili hois sume gladiuz
acutū ꝛ duc sup caput tuū ꝛ barbā. In acti-
b⁹ ēt apl̄oꝝ ꝑcillā ꝛ aglā hoc fecisse legim⁹.
Paulus q̄z ꝛ alij q̄dā discipuli chr̄i hoc fe
cerūt. Recte ergo in q⁹libet gradib⁹ ꝓstitu
ti clerici uocant: quoꝝ noia ꝛ rōnes noium
Isidor⁹ exponēs ait. Cleros ꝛ clericos hic
appellatos eē credim⁹: q⁹ Mathias elect⁹ ē
sorte: quē primū per apl̄os legim⁹ ordinatū.
Cleros eni grece: latine sors uel hēditas dī.
Iō ergo dei sūt clerici: q⁹ de sorte sūt dñi: uel
q⁹ deū ꝑz hñt. Cūm aliter vo clerici nūcupa
ti sūt oēs qui in eccl̄ia dei seruiūt: quoꝝ gra-
dus ꝛ noia sunt hec: ostiarius: lector ꝛc.

De ostiarijs.

Ostiarij idē ꝛ ianitores sūt q⁹ in ueti⁹ testō
electi sūt ad custodiā tēpli: ut nō ingrede
ret in illō īmūdus. Dicti aūt ostiarij eo q⁹ p̄
sint ostijs tēpli. Ipsi eni tenētes clauē oia in
tus ꝛ exeūt custodiūt: atq⁹ iter bonos ꝛ malos
hñtes iudiciū: dignos recipiūt: indignos re
spuūt. vñ ꝛ eis cū ordiant claues eccl̄ie dant
ab epo. Et dī eis. Sic agite tanq⁹ rōnē deo
reddituri ꝓ reb⁹ que claui⁹ istis recludūt.
Hoc offm dñs i sua pl̄a suscepit q̄n flagel-
lo de funiculis fcō uēdētes ꝛ emētes eiecit de

tẽplo. Ipse enī le ostiariū significans dicit. Ego sum ostiū: per me siquis introierit salua bitur ⁊ ingredietᷣ ⁊ egredietᷣ ⁊ pascua inueniet.

¶ De lectoribus.

SEcūdus est gradus lectoꝝ. lectores a legendo sicut psalmiste a psalmis canēdis uocati sūt. Illi enī p̄dicāt pplis qd sequant: isti cantāt ut excitēt ad cōpūctionē aios audientiū: lꝫ qdā lectores ita miserabiliᷣ pnūciēt ut quosdā ad luctū lamētationēqꝫ cōpellāt. Idē ēt pnūciatores uocant qui porro aīa nūciāt: qꝛ tā erit clara eoꝝ uox: ut ēt lōge positoꝝ aures adipleāt. Ad lectores āt ptiet lectiōes pnūciare ⁊ ea que ꝓphe nūciauerūt pplis p̄dicare: ut iā ex officio in ecclia legāt ꝓphetias ⁊ lectiōes: vñ ⁊ ei videte ꝓpo tradit ab epo codex dinaꝝ lectionū: ⁊ dī ei. Accipe ⁊ esto v̄bi dei relator: bitur⁹ li fideliᷣ iple ueris offiñ: ptē cū his qui bñ v̄bū dei ministrauerunt. Qui ad hūc gradū ꝓuehit: lꝛaꝝ scia dꝫ eē īstruct⁹: ut sensuꝫ v̄boꝝ itelligat: vim ac cētuū sciat: distincte legat: ne ꝓfusiōe ꝓlatiōis intellm auditorib⁹ auferat. Attēdat qd idicatiue: qd iterrogatiue sit legēdū: ubi sit in oro ne faciēda distinctio. Hec enī male seruata intellm turbāt ⁊ alios ad risuꝫ ꝓuocāt: aurib⁹ ⁊ cordi ꝓsulere dꝫ uox lectoris. Hoc offiñ ipleuit chriſt⁹ cū in medio senioꝝ libū Ysaie aperiēs: distincte ad itelligendū legit: spūs dñi sup me rē. Ex quo lectorib⁹ datur itelligi: qꝛ gr̄a spūali clarere debēt qui alijs uerbuꝫ dei annunciāt. Hic ordo formā ⁊ initiū a ꝓphetis accepisse videt: quib⁹ dicitur. Clama ne cesses quasi tuba exalta uocem tuam.

¶ De exorcistis.

TErti⁹ est ordo exorcistaꝝ. Exorciste aūt ex greco in latinū adiurātes uel increpantes uocant. Inuocāt enī sup catbecuminos ⁊ sup eos q̄ hñt spiñ im̄ūdū: nomē dñi adiurātes per eū ut egrediat ab eis. Ad exorcistā ptiet exorcismos memorit retinē: manusqꝫ sup energumios ⁊ catbecūinos in exorcizā do ponē. Debet āt hīe spiñ mūdū q̄ spiritibus im̄ūdis īperat: ⁊ malignū expellere de corde suo quē expellit de corpe aliēo: ne medicia quā alij facit: sibi nō ꝓsit: ⁊ dicat ei: medice cura teipm. Hi cū ordinant accipiūt de manu epī libū exorcismoꝝ ⁊ dī eis. Accipite ⁊ habetote ptātē iponendi man⁹ sup energumios uel catbecūinos. Hoc offō usus est dñs qñ saliu a sua tetigit aures ⁊ liguā surdi ⁊ muti dicens. Effeta: qō est adapire: ꝓ hoc docēs nos spūaliᷣ debē apire aures p̄cordio rū hoiuꝫ ad itelligēdū: ⁊ ora ad ꝓfitendū: ut pulso demone: spūs scūs uas suuꝫ recipiat. Hoc ēt offō usus ē chriſto cū demoniacos mltos sanauit. Hic ordo a Salomone vī descē disse q̄ quēdā modū exorciçādi inuenit quo demones adiurati ex obsessis corpib⁹ pellebant. Huic offō mancipati exorciste uocati sunt. De qb⁹ chriſto i euāgelio. Si ego in beelçebub eiscio demonia: filij uri. s. exorciste in quo eiciunt:

¶ De acolitis.

QUarto loco succedūt acoliti. Acoliti vo grece: latine ceroferariꝫ dicunt: a deportādis cereis qñ legēdū ē euāgeliū uel sacrificiuꝫ offerēdū. Tūc enī accēdunt lūinaria ⁊ deportant ab eis. nō ad effugandas aeris tenebras cū sol eo tpe rutilet: lꝫ ad signū letitie demādū: ut sub typo lūinis corpalis: illa lux oñdat: de qua legit. Erat lux uera que illuminat oēꝫ hoiez uenientē i hūc mūdū. Ad acolitū ptiet ꝓparatio lūinariū i sacrario. Ipse cereū portat: ipe urceolū cū vio ⁊ aq̄ suggestat: pro eucharistia subdiacōis ꝓparat. Hi cū ordinant cū edocti fuerit ab epo q̄lit i offō suo agē debeāt: ab archidiacono accipiūt cādelabrū cū cereo: ⁊ urceolū uacuū. Hoc offiñ dñs se hīe testat dicēs. Ego sum lux mūdi: q̄ sequit me nō ābulat in tenebris. Hui⁹ officij formā illi gerebāt in ueteri testō q̄ lucernas cādelabri cōponebāt ⁊ accēdebāt ignē celesti: ad illuminādas tenebras aquilonares.

¶ De subdiaconis.

QUint⁹ est ordo subdiaconū. Greece hypodiacones uocant: q̄s nos subdiacōes dicimus. Qui tō sic appellant: qꝛ subiacēt ꝓceptis ⁊ officijs leuitaꝝ. Oblatiōes enī in tēplo a fidelib⁹ suscipiūt: ⁊ leuit supponendas altarib⁹ deferūt. Hi apud hebreos natbinei uocabant. i. in būilitate dño seruiētes. Ad subdiaconū ptiet calicē ⁊ patenaꝫ ad altare chri deferre ⁊ leuitis tradē eisqꝫ mīstrare. Urceolū q̄qꝫ ⁊ aq̄: manile ⁊ manutergiū tenē: epo ⁊ p̄bris ⁊ leuitis pro lauādis añ altare manib⁹ aquā p̄bē. His lex ꝓtinētie iponit: qꝛ altari ꝓpinquātes uasa corpis ⁊ sanguis chri portāt. Vñ illō iplē debēt. Mūdami q̄ fertis uasa dñi. Ad hos ēt ptiet tātū de oblationibus ponē in altari: q̄stū sufficē possit pplo: necnō corpales ⁊ pallas ⁊ substratoria lauare. Hi cū ordiant accipiūt de manu epī patenā ⁊ calicē uacuū. ab archidiacono vo urceolū cū aq̄ manile ⁊ manutergiū. Hoc offi

cio usus est dñs qñ lintheo se p̄cinxit ⁊ mittēs aquā in peluim: pedes discipuloꝝ lauit ⁊ lintheo tersit.

¶ De diaconis.

DIaconoꝝ ordo sextū tenet locū pp sena rij ꝓfectionē. Hic ordo in ueteri testō a tribu leui nomē accepit uel traxit. Dicunt enī ⁊ leuite. Precepit qppe dñs Moysi ut post ordinationē aaron ⁊ filioꝝ ei⁹ ꝓsus trib⁹ leui diuini cult⁹ misteria ordiarent ꝓsecrarent dño: ⁊ fuirēt pro israel corā aaron ⁊ filijs ei⁹ i tabernaculo. Ipsiqꝫ gestarēt archā ⁊ tabnaclꝫ ⁊ oia uasa ei⁹: ⁊ in circuitu tabnaculi excubarēt: ⁊ in trāsportādo tabnaculo ipsi deponerēt rursūqꝫ cōponerēt. A vigiti vo ānis ⁊ supra iussi sūt fuire in tabnaculo: quā regulā i nouo testō sci p̄res ꝓstituerūt: qꝛ hec etas ad ferēda onera ē robusta. Leuite ergo ex noie auctoris uocati sūt. De leui enī leuite exorti sūt a qb⁹ i tēplo mystici sacri mysteria explebant. Hi grece diacōes: latine mīstri dicūt: qꝛ sicut i sacerdote ꝓsecrato: ita i diacono mīnisteriꝫ dispēsatio habet. Ad diaconū ptiet assistere sacerdotib⁹ ⁊ mīstrare in oib⁹ que agūt in sacris chri. s. in baptismo: i chrismate: i patena: ⁊ calice: oblatiōes q̄qꝫ iferre ⁊ disponē in altari. Cōponē ēt mēsaꝫ dñi ⁊ uestire: crucē ferre: ⁊ p̄dicare euāgeliū ⁊ epistaꝫ ad pplꝫ. Nā sic lectorib⁹ uet⁹ testim̄: ita diacōib⁹ nouū p̄dicare p̄ceptū est. Ad ipꝫ ēt ptiet offiñ p̄cuꝫ ⁊ recitatio catbecumioꝝ noiuꝫ: ipse p̄monet aures hīe ad dñz: ipse donat pacē: ⁊ ipe āmū ciat. Q̄d āt huic ordini a moyse statutū est: hoc ēt in nouo testō repītat: cū diacono sup leuū būerū stola pōit: ⁊ casula i dieb⁹ ieuniꝫ cōplicat: qꝛ qcqd laboris ⁊ sustinētie in hac vita tolerat: q̄si in leua portat: donec in dextra. i. i etnitate reges hēat. Hic ordo ab aplis celebrat⁹ est: qñ ut legit in actib⁹ aplorum septē viros plēos spū scō ad hoc offiñ elegerūt: ⁊ orōe p̄missa man⁹ eis iposuerūt. Vñ ⁊ ꝓsuetudo ioleuit ut in oi mrice ecclia septē diacones circa chri arā q̄si septē colūne assistant. Hi sūt septē āgeli tuba canētes in apocalipsi. Qui q̄les eē debeāt apls docet thimoteo scribēs. Hi cū ordiant solus epūs eis manū ipōit qꝛ ad misteriū applicant. ponit eis orariū. i. stolā sup leuū būerū: ut p̄ hoc itelligāt se accepisse iugū dñi suaue: quo ad sinistrā ptinētia dīno tiori subijciāt. Accipiūt ⁊ textū euāgelij: ut itelligāt se⁹ esse p̄cones euāgelij chri. Hi āt anteq̄ ordient ꝓbent: ut docet apls: ⁊ sic mīstret nullū crīmē būtes. Hoc offō usus est chris: qñ post cenā sacrm carnis ⁊ sāguis discipulis dispēsauit: ⁊ qñ aplos dormientes ad orōez excitauit dicēs. Vigilate ⁊ orate ut nō intretis in tētationē.

¶ De pbyteris.

SEptim⁹ est ordo pbroꝝ. Presbyt grece: senioꝝ interp̄tat latie. Nō mō pro etate uel decrepita senectute: lꝫ pp bonorē ⁊ dignitatē quā acceperūt pbri noiant: q̄ moꝝ prudētia ⁊ maturitate ꝓuersationis p̄cellere debēt in pplo. vñ scriptū est. Senect⁹ uenerabilis est: nō diuturna: nec ānoꝝ nūero cōputata. Cani enī sūt sēsus hoiuꝫ: ⁊ etas senectutis vita imaculata. Jō āt ēt pbri sacerdotes uocāt: qꝛ sacra dāt: qui lꝫ sint sacerdotes: ñ p̄otificat⁹ apicē nō hñt sic epi: qꝛ ipsi nec chrismate frōtē signāt nec paclitū dāt: qō solis deberi epis lectio actuū aplorum demōstrat. Vñ ⁊ apud ueteres idē epi ⁊ pbri fuerūt: qꝛ illud est nomē dignitatis nō etatis. Sacerdos nomē bꝫ cōpositū ex greco ⁊ latio: qō est sacrū dās siue sacer dux. Sicut enī rex a regēdo: ita sacerdos a scificādo dict⁹ ē: ꝓsecrat enī ⁊ scificat corp⁹ chri. antistes vo sacerdos dict⁹ ē ab eo q̄ astat: prim⁹ enī est in ordie ecclie. Ad pbrꝫ āt ptiet sacrm corpis ⁊ sāguis dñi in altari dei ꝓficē. Orones dicē: ⁊ dona dei bñdicē. Qui cū ordinant inūgunt eis man⁹: ut itelligāt se accepisse gr̄aꝫ ꝓsecrādi: ⁊ charitatis opa debere extēdē ad oēs. Accipiūt ⁊ stolā q̄ utrūqꝫ tenet lat⁹: qꝛ debēt eē muniti armis iustitie p̄ aduersa ⁊ ꝓspa. Accipiūt ēt calicē cū vino ⁊ patenā cū hostijs: ut p̄ hoc sciāt se accepisse ptātem placabiles deo hostias offerendi. Hic ordo a filijs aarō sūpsit initiū. Sūmos enī pōtifices ⁊ miores sacerdotes istituit de⁹ p moysen: q̄ ex p̄cepto dei aaron i sūmū pōtificē: filios vo ei⁹ vnxit i miores sacerdotes. Chris q̄qꝫ duodeci elegit discipulos pri⁹: q̄s ⁊ aplos uocauit: q̄rū vicē gerūt in ecclia maiores pōtifices: deide alios. lxx. ⁊ duos discipulos designauit: quoꝝ vicē in ecclia tenent pbri. Un⁹ āt inē aplos princeps extitit petr⁹: cui⁹ vicari⁹ ⁊ successor est pōtifex sūm⁹. Vñ dī aplicus q̄ ⁊ papa uocat. s. p̄ patrū. Qualis āt eligi debeat pbyt: aplꝫ scribēs thioteo oñdit: ubi noie epi pbrm significat. Hoc aūt offō usus est chris cū seipꝫ in ara crucis obtulit: idē sacerdos ⁊ hostia: ⁊ qñ post cenā panē ⁊ vinū in corp⁹ suū ⁊ sāguinē cōmutauit. Ecce de septē ecclie gradibus breuit elocuti: qd ad quēqꝫ ptineat insinuauim⁹. Cūqꝫ oēs sint spūales ⁊ sacri: excellenter tñ canones

Universidad de Deusto
Biblioteca

duos tm̃ sacros ordines appellari censent: diaconat⁹.s.t pbr̃at⁹: qr hos solos primitiua eccl̃ia legit habuisse: t de his solis ꝓceptū apl̃i hr̃m⁹. Apostoli eni in singulis ciuitatibus epos t pbr̃os ordinauerūt. Leuitas r̃t ab aplis ordinatos legim⁹: quoz maximus fuit beat⁹ stephan⁹. Subdiaconos vo t acolitos ꝓcedēte tēpore ecclesia sibi cōstituit.

¶ Quid sit qō hic dr̃ ordo.

SJ aūt q̃rit qd sit qō hic uocat ordo: Sane dici pōt signaculū esse. i. sacrū qōdā: quo spūalis ptās tradit ordinatis t officiuz. Caracter ergo spūalis ubi fit, pmotio ptātis: ordo uel gradus uocat. Et dicunt hi ordines sacra: qr in eoz ꝓceptiōe res sacra. i. gr̃a ꝓfert: quā figurāt ea que ibi geruntur.

¶ De nominibus dignitatis uel officij.

SUnt t alia q̃dā nō ordinū sed dignitatū uel offōrū noia. Dignitatis sīl uel officij nomē est eps. Epat⁹ aūt uocabulū inde dictū est: q̃ ille q eps efficit supintēdat curā. s. subditoz gerēs. Scopi eni grece: latīe itēdē dr̃. Epi aūt grece: latine speculatores interptant⁹. Mā speculator est ꝓpositus in eccl̃ia dict⁹ eo q speculat atq ꝓspiciat pploz ifra se positoz mores t vitā. Pōtifex est princeps sacerdotū q̃si via sequētiū. ipse t sūmus sacerdos nūcupat⁹. ipse enim leuitas t sacerdotes efficit. ipse oēs eccl̃iasticos ordines disponit.

¶ De quadripartito ordine eporum.

ORdo aūt epoz q̃dripti⁹ est. s. in pr̃iarchis: archiepis: metropolitanis t epis. Pr̃iarcha grece: sūm⁹ patrū interpretat: qr primū. i. aplicū tenet locū: ut roman⁹: ātiochen⁹: alexādrin⁹: iz oiuz sūm⁹ e rōan⁹. Archiep̃s princeps epoz. Archos eni grece: latine princeps dr̃. Metropolite aūt mēsura ciuitatū dicunt. Singulis eni, puincijs preeminēt q̃rū auct t doctrie ceti sacerdotes sbiecti sūt. Sollicitudo eni toti⁹ puicie ipsis epis cōmissa e. Oēs aūt supi⁹ designati ordies epi nūcupant. Mā archiepoz noie pr̃iates supi⁹ significasse vr: t metropolitānoz q̃s nūc archiepos dicim⁹. Hoz aūt discretio a gētilib⁹ introducta vr: qui suos flamies alios simplr flamies: alios archiflamies: alios, pthoflamies appellabāt. Sacerdotes eni gētiliū flamines dicebant: q hēbāt in capite pilleū in quo erat breuis vga desup bīs aligd lane: qō cuz p estū ferre nō possent filū tm̃ in capite ligare ceperūt. Nudis eni capitib⁹ eis icedē nephas erat. Vñ t filo quo utebant flamies dci sūt: q̃si flamies.

Sz festis dieb⁹ filo deposito pilleū ipōebāt p sacerdotij eminētia. Vates a vi mētis appellati sūt: cui⁹ significatio multiplex ē. Hō eni sacerdotē: mō ꝓphetā: mō poetā significat. Cātor vo uocat q uoce modulat i cātu. Hui⁹ sūt duo gn̄a: pcētor t succētor. Precētor q uocē pmittit in cātu: succētor q sbsequēter canēdo rūdet. Cōcētor aūt dr̃ q ꝓsonat. Qui āt nō ꝓsonat nec pcinit: pcētor nō erit. His breuit tractatis āmonēdi sūt chr̃i mīstri ꝗten⁹ sic excellūt ordis dignitate: ita pcellāt vite scitate: ut plebs eis cōmissa: eorūq; disciplinis edocta: gratāter eis obediat t eoz imitatiōe de die i diē, pficiat: a qb⁹ dina sacra percipiūt t missaz solēnia audiūt. Missa āt dr̃ uel q missa est hostia cui⁹ cōmemoratio fit in illo offō: vñ dr̃. Ite missa est. i. segmini hostiā que missa est ad celestia tēdētes post eā: uel q missus celestis uenit ad pcrādū dñicum corpus: per quē ad altare celeste defert hostia. Unde t dicitur missa est.

POstq̃ determinauit magr̃ de sacris que ordiant in remediū vni⁹ psone: hic dcīnat de sacris que ordinant in remediū toti⁹ eccl̃ie. Et diuidit in pres duas. In p⁹ dcīnat de sacro ordis qō ordiat ad spūalez multiplicationē t gubernationē eccl̃ie. In 2ª de mrimonio qō ordiat ad multiplicationē mālē fidelīū. 26. di. ibi⁹ Cū alia sacra tc̄.] Pria i duas. In p⁹ dcīnat de sacro ordis. In 2ª de ꝓferētib⁹ hoc sacrz di. 25. ibi⁹ Solet q̃ri si hērici tc̄.] Pria i duas. In p⁹ dcīnat de ordib⁹. In 2ª de qbusdā officijs ul dignitatib⁹ que ad ordies ꝓsequunt ibi⁹ Sūt t alia q̃dā nō ordinuz tc̄.] Pria in duas. In p⁹ dcīnat de ordib⁹ distinctis. In 2ª qd eē cōe hēant ibi⁹ Si aūt querat qd sit tc̄.] Pria in duas. In p⁹ ponit nūz distinctoz ordinū. In 2ª de eis ꝓsequitur ibi⁹ In sacro igit septiformis tc̄.] Circa p⁹ tria facit. Prio ponit nūm ordinū. 2° effectū quē hñt in suscipiētib⁹ ibi⁹ Illi vo in q̃rū mētib⁹ tc̄.] 3° ꝓdittōes q̃s i eis requrūt ibi⁹ Tales āt ad ministeriū tc̄.] ¶ In sacro g tc̄.] hic ꝓsequit de ordib⁹. Et circa hoc fac̄ tria. p⁹ dcīnat qdā qō pexigit ad ordies. s. corona. 2° de ipis ordib⁹ ꝓsequit ibi⁹ Ostia rū idē tc̄.] 3° ostendit q̃dā ordinū dictoz ordiam ibi⁹ Cūq; oēs sint spūales tc̄.] 2ª ps in septē ptes diuidit fm q de septē ordib⁹ ꝓsequit: que ptes per se patēt in lr̃a. ¶ Sūt t alia quedā tc̄.] hic dcīnat de noib⁹ qb⁹ nō ordies sz dignitates ul officia exprimunt. Et circa hoc duo fac̄. p⁹ dcīnat de noib⁹ dignitatū. 2° de noib⁹ offōrū ibi⁹ Uates a iumentis tc̄.] Circa p⁹ tria facit. p⁹ exponit nomē epat⁹ qō ad dignitatē ptinet. 2° pōit ei⁹ distinctionē ibi⁹ Ordo āt epoz tc̄.] 3° pōit distinctiōis originē ibi⁹ Hinc āt distinctio tc̄.] ¶ Uates a iumētis tc̄.] hic ponit noia diuersa officioruz. Et circa hoc tria facit. p⁹ exponit diuersa officioruz noia. 2° ondit q̃lit i officijs se hīe debeāt ibi⁹ His breuit tc̄.] 3° exponit nomē misse ad quā officia distincta requrunt ibi⁹ Missa āt dr̃ tc̄.] Qō. I.

HJc est triplex qō. Prima de ordie in cōi. 2ª de distinctione ordinū.

Tertia de his que sunt ordinibus annexa. Circa pr̃imum querunt tria. Primo de ipso ordine. Scōo de effectu eius. Tertio de recipientibus ipsum.

AD primū sic, pcedit. vi q ordo i eccl̃ia eē nō debeat. Ordo eni req̃rit subiectionē t ptationē. sed subiectio vi repugnare libertati in quā vocati sum⁹ per chr̃m: g ordo in eccl̃ia eē nō dr̃. ¶ P̄. Ille qui i ordie ꝓstituit alio supior fit. sz in eccl̃ia q̃libet dr̃ se altero iferiorē reputare. Phil. 2. Superiores iuicē arbitrātes. g nō dr̃ in eccl̃ia eē ordo. ¶ P̄. ordo iuenit in āgelis pp distinctionē eoz in bōis nālib⁹ t gratuitis. sz oēs homines sūt in nā vnū: gr̃az et dona quis eminēti⁹ hēat ignorū est. ergo in eccl̃esia esse nō pōt. ¶ Sed ꝫ Ro. 13. Que a deo sunt ordinata sunt: sed eccl̃ia a deo est: qr ipse eaz edificauit sanguine suo. ergo ordo in eccl̃ia eē debet. ¶ P̄. status eccl̃ie est medius inter statū nāe t glie. sed in nā inuenit ordo quo quedā alīs superiora sūt: t sīl⁹ in glia: ut patet in angelis. g in eccl̃ia dr̃ eē ordo.

¶ Ulteri⁹ vi q icōueniēter ordo in lr̃a diffiniat: ubi dr̃. Ordo est signaculū q̃dā ecclie p q̃ spūalis ptās tradit ordiato. ps eni nō dr̃ poni gen⁹ toti⁹. sed caracter qui per signaculū expōit in ꝓnti diffōne est ps ordis: qr diuidit ꝫ id q̃ est res tm̃ uel sacr̃m tm̃: cū sit res t sacr̃m. g signaculū nō dr̃ poni q̃si gen⁹ ordis. ¶ P̄. sicut in sacro ordinis ipzimit caracter: ita in sacro baptismi. sed in diffōne baptismi nō ponebat caracter. g nec in diffōne ordis poni dr̃. ¶ P̄. i baptismo ēt que dā spūalis ptās dat accedēti ad sacr̃a: t itez est q̃dā signaculū cū sit sacrz. g hec diffinitio ꝓuenit baptismo: t sic icōueniēter assignat de ordine. ¶ P̄. ordo relo q̃dā est que in utroq; extremoz saluat. extrema aūt hui⁹ relonis sunt supioz t iferioz. g iferiores hñt ordinē sicut t superiores. sed in eis non est alīq potestas preeminētie qualis ponit hic in diffinitione ordinis: ut patet per expositionē sequētē ubi ponit ꝓmotio ptātis. ergo incōueniēter diffinitur hic ordo.

¶ Ulteri⁹ vi q ordo nō sit sacrz. sacr̃m eni ut dic⁹ Hug. de scō vic. est māle eīntū. sed ordo nō notat aliqd hr̃ sed magis relonē uel ptātē: qr ordo est ps ptātis fm pl̄s. g nō est sacr̃m. ¶ P̄. sacr̃a nō sunt de eccl̃ia triumphāte. sz est ibi ordo: ut pz de angelis. g ordo non est sacr̃m. ¶ P̄. sic̄ platio spūalis que est ordo datur cū q̃dā ꝓsecratiōe ita t platio secularis: qr t reges inunguntur: ut supa dcm est. sz regia dignitas nō est sacr̃m. g nec ordo de quo loq̃mur. ¶ Sed ꝫ est⁹: qr ab oībus enūat iter septē eccl̃ie sacr̃a. ¶ P̄. pp qō vnūqōq; t illud magis: sz pp ordinē efficit hō dispēlator alio rū sacroz. g ordo hēt magis rōnē q sit sacr̃m q̃ alia.

¶ Ulteri⁹ vi q forma hui⁹ sacr̃i icōueniēter i lr̃a exprimat: qr sacr̃a efficacia hñt ex forma. sz efficacia sacroru est ex vtute dīna que in eis secreti⁹ opat salutē. g in forma hui⁹ sacr̃i deberet fieri mentio de vtute dīna p iuocationē trinitatis sic in alīs sacr̃is. ¶ P̄. impare est ei⁹ qui hz auctē: sed auctas nō relidet penes eū q sacr̃a dispēsat: sed misteriū tm̃. g nō deberet uti ipa tiuo mō: ut diceret sic agite uel accipite hoc uel illō: aut aliqd hr̃. ¶ P̄. in forma sacr̃i nō dr̃ fieri mentio nisi de illis q̃ sī de eēntia sacr̃i. sz usus ptātis accepte nō ē de eēntia hui⁹ sacr̃i: sz ꝓpt ad ipz. g nō dr̃ de eo fieri mētio i forma hui⁹ sacr̃i. ¶ P̄. oia sacr̃a ordināt ad eīnā remūeratiōe. sz in forīs alioz sacroz nō fit mētio de remuneratiōe. g nec in forma hui⁹ sacr̃i debet de ea fieri mētio: sic̄ fit cū dr̃. Pitur⁹ ptez si fideli⁹ tc̄.

¶ Ulteri⁹ vi q hoc sacr̃m nō hēat mām: qr in oi sacro qō hz māz vt⁹ operās in sacro est i mā. sz in reb⁹ mālibus que hic adhibent: sic̄ sūt claues: cādelabra: t hi⁹ nō vi eē aliq vt⁹ scificādi. g nō hz mām. ¶ P̄. in isto sacro ꝓferr̃ plenitudo gr̃e septiformis: ut in lr̃a dr̃: sic̄ in ꝓfirmatiōe. sz mā ꝓfirmatiōis pexigit sanctificatio nē. cū g ea que i hoc sacro vident eē mālia nō sint p̄scificata: vi q nō sint mā hui⁹ sacr̃i. ¶ P̄. in quolibet sacro hñte mām req̃rit ꝗt⁹ māe ad eū qui suscipit sacr̃m: sz ut a qbusdā dr̃ ꝗt⁹ dictoz māliū ab eo qui suscipit sacr̃m nō est de necitate sacr̃i: sz solū pozrectio. g ꝓdicte res māles non sunt mā hui⁹ sacr̃i. ¶ Sed ꝫ est: qr oē sacr̃m cōsistit in reb⁹ t vbis. sz res in q̃libet sacro sunt mā ipsi⁹: g res que in hoc sacro adhibēt⁹ sunt mā hui⁹ sacr̃i. ¶ P̄. plus requirit ad dispēsandū sacr̃a q̃ ad suscipiendū. sed baptism⁹ in quo datur potestas ad suscipiēdū sacr̃a indiget mā. ergo t ordo in quo datur potestas ad ea dispensanda.

RNdeo dcm ad pmā. q. qr de⁹ sua opa in sui sīl⁹ tudinē pducere uoluit q̃tuz pole fuit: ut pfecta eēnt t per ea cognosci possēt: t io ut in suis opib⁹ repūtaret nō solū q in se est: sz ēt fm q aliīs influit: hāc legē nāle posuit oib⁹ ut ultima per media pficerent: t media per p⁹: ut Dio. dic̄: t io ut ista pulchritudo eccl̃ie nō deesset posuit ordinē in ea: ut q̃dā aliq sacr̃a traderēt suo mō: deo in hoc assīlāti q̃si deo coopantes: sic̄ ēt in corpe nāli q̃dā mēbra aliīs influūt.

Ad primū q dcm: q subiectio fuitutis repugnat libertati: que fuit⁹ est q̃n aliquis dñat ad sui utilitatē subiectis utēs: talis aūt sbiectio nō req̃rit in ordine: per quē qui ꝓsunt salutē subditoz querere debēt: non ppriā utilitatē. ¶ Ad 2m dcm: q qlibet se dr̃ reputare iferiorē merito: sz nō officio: ordies aūt officia quedā sūt. ¶ Ad 3m dcm: q ordo in āgelis nō attēdit fm distinctionē nāe: nisi p accidēs in⁹tū ad distinctionē nāe sequt in eis distinctio gr̃e attēdit aūt per se fm distinctionē in gr̃a: qr eoz ordies respiciūt ptcipationē dinoz t coicationē i statu glie que est fm mēsurā gr̃e q̃si gr̃e finis t effect⁹ q̃dāmō: sz ordies ecclie militātis respiciūt ptcipationē sacroru t coicationē: que sūt cā gr̃e t q̃dāmō gr̃az ꝓcedūt t sic nō est de necitate nroz ordinū gr̃a gtū faciēs: sz solū ptās dispēsandi sacr̃a. t pp hoc ēt ordo nō attēdit p distinctionē gr̃e gtū faciētis sz p distinctiōez ptāt⁹.

¶ Ad 2am. q. dcm: qr diffinitio qua magr̃ de ordie ponit ꝓuenit ordini fm q est eccl̃ie sacr̃m: t io dcm ponit: signū exteri⁹ ibi⁹ Signaculz q̃dā tc̄.] i. signū q̃dā: t effectū iteriorē ibi⁹ Quo spūalis ptās tc̄.] ¶ Ad 3m g dcm: q signaculū nō pōit hic pro caractē iterioris: sed pro eo q̃ exterius gerit q̃ est signū interioris ptātis t cā: t sic ēt sumit caracter in alia diffōne: si tm̃ pro iteriori caractere sumeret nō eēt icōueniēs: qr di⁹ sacr̃i in illa tria nō est in ptes itegrales, pe loquēdo: qr illud q̃ est res tm̃ nō est de eēntia sacr̃i: q̃ est ēt sacr̃m tm̃ trālit t sacr̃m manē dr̃: vñ reliquit q ipe caracter iterioz sit eēntialr t ꝓncipalr ipz sacr̃m ordinis. ¶ Ad 1m dcm: q baptism⁹ q̃uis in eo ꝓferat aliq spūalis potētia recipiēdi alia sacra rōne cui⁹ caracterē ipzimit: nō tm̃ hoc est ꝓncipalis ei⁹ effect⁹: sz ablutio iterioz pp quā baptism⁹ fieret ēt priori cā nō exīte. sz ordo ptātē ꝓcipalr iportat: t io caracter qui est spūalis ptās pōit in diffōne ordis: nō āt i diffōne baptismi. ¶ Ad 3m dcm: q i baptismo dat q̃dā potētia spūalis ad recipiēdū: t ita q̃dāmō passiua. ptās āt, pe noiat potētia actiua cū aliq ꝓeminētia: t io hec diffō nō ꝓuenit baptismo. ¶ Ad 4.m dcm: q nomē ordis dupl̃r accipit: qnq; eni signat ipaz relonē: t sic est taz in iferiori q̃ in supiori: ut obiectio tāgit: t sic nō acci-

Universidad de Deusto
Biblioteca

plē hic. Aliqñ āt accipit p:o ipo gradu qui ordinē p̄ mō acceptū facit: z qz rō ordis put est relo iuenit ubi pzimo aliqd supius altero occurrit: ideo hic gradus eminēs per potestatē spūalem ordo nominatur.

¶ Ad 3am. q. dō3: q sacrm ut ex sup̄ dcīs p3. nihil ē aliō q̄ q̄dā scificatio hoi exhibita cū aliq̄ signo visibili. vñ cū in susceptiōe ordis q̄dā pfecratio hoi adhibeat p visibilia signa: pstat ordinē eē sacr3. ¶ Ad p̄m g̃ dō3: q q̄uis ordo i suo noie nō exprimat aliqō māle elntū tñ ordo nō pferē sine aliq̄ elnto mali. ¶ Ad 2m dō3: q ptates ,pportioāri debēt illis ad que sī: coicatio āt dinoz ad quā dat spūalis ptās nō fit in angelis p aliq̄ sēsibilia signa: sīc in hoib' ptigit: z ió ptās spūalis q̄ ē ordo nō adhibet āgelis cū aliqb' signis visibilib' sīc hoib': z ió i hoib' ē ordo sacr3: f3 nō i āgelis. ¶ Ad 3m dō3: q nō ois bñdictio que adhibet hoi ul pfecratio est sacrm: qz z mōachi z abbates bñdicunt. z tñ ille bñdictiōes nō sūt sacr̄a. z silr nec regalis iunctio: qz post hī' bñdictiōes nō ordiant aliq ad dispēsationez dinoz sacroz: sīc p bñdictionē ordis: z ió nō est sile.

¶ Ad 4am. q. dō3: q hoc sacr3 pncipalr pīstit in ptāte tradita. ptās āt a ptāte traducit sīc sile ex sili. Et itez ptās per usū inotescit: qz po' notificant per act': z ió in forma ordis exprimit usus ordis per actū qui iperat: z exprimit traductio ptātis p iperatiuū modū.

¶ Ad pmū g̃ dō3: q alia sacr̄a nō ordinant pncipalr ad effect' silēs ptāti fm quā sacr̄a dispēsant sīc hoc sacrm: z ió in hoc sacro est q̄si quedā coicatio vniuoca. vñ i alīs sacris exprimit aliqd ex pte dine vtutis cui effect' sacri assīlat: nō āt in hoc sacro. q̄uis eni in epo qui est mister hui' sacri nō sit auctas respectu collatio nis hui' sacri: tñ h3 aliquā ptātē respcū ptātis ordis que pfert p ip3 ingtū a sua ptāte deriuat. ¶ Ad 3m g̃ dō3: q usus ptātis est effect' ptātis i gñe cāe efficiētis: z sic nō h3 q i diffōne ordis pōat f3 ē q̄dāmō cā i gñe cāe final': z ió f3 hāc rōnē pōi pt i diffōne ordis.

¶ Ad 5am. q. dō3: q mā in sacris exteri' adhibita significat vtutē in sacris agētē ex extrīseco oīno aduenire vñ cū effect' ppri' hui' sacri. s. caracter nō pciplat ex aliq̄ opatiōe ipsi' q̄ ad sacrm accedit: sīc erat in pnia. f3 oīno ex extrīseco aduēiat cōpetit ei mām hīe: tñ oī uersimode ab alijs sacris que mām hñt: qz hoc q̄ in sacro pfert in alīs sacris deriuat tñ a deo: nō a ministro q̄ sacrm dispēsat: f3 illud q̄ in hoc sacro tradit. s. spūalis ptās deriuat ēt ab eo q̄ sacr3 dat: sīc ptās iperfecta a pfecta: z ió efficacia illoz sacroz pncipalr cō sistit i mā que vtutē dinā z significat z ptiet ex'scifica tiōe per misteriū adhibita: f3 efficacia hui' sacri pīci palr residet penes eū q̄ sacrm dispēsat. mā āt adhibet magis ad detinādū ptātē que tradit pticulr ab hñte eā cōplete: q̄ ad ptātē cāndū: q̄ p3 ex hoc q mā cōpetit usui ptātis: z p hoc p3 solo ad pmū.

¶ Ad 2m dō3: q mām in alijs sacris op3 scificari pp vtutē quā ptiet: f3 nō est ita in ,posito. ¶ Ad 3m dō3: q sustinē do illō dcm appet ex ocis cā ei': qz eni ptās ordis nō accipit a mīstro f3 a mā: ió pozrectio māe magis ē de eēntia sacri q̄ tact': tñ ipsa vba forme vident oñdē q tact' māe sit de eēntia sacri: qz dī. Accipe hoc ul illō.

Ad 2m sic ,pcedit. vī q in hoc sacro ordis nō pferat gra gratū faciēs: qz coiter dī q sacr3 ordis ordiat ꝺ defcm ignorātie: f3 ꝺ igrātia nō dat gra gtū faciēs: f3 gra gratis data: qz gra gratū faciēs magis respicit affectū. g̃ in sacro ordis nō datur gra gratū faciēs. ¶ Ꝑ. ordo distinctionē ipoztat: sed mēbza ecclie nō distinguunt p gram gratū faciētē: sed fm gra3 gratis datā: de q̄ o:. j. Cor. 12. Diuisiōes gra

rū sūt. g̃ in ordie nō dat gra gratū faciēs. ¶ Ꝑ. nlla cā pīsuppōit effectū suū: sed in eo q̄ accedit ad ordies pīsuppōit gra p quā fit idone' ad executionē ordis. g̃ talis gra nō pferē i ordis collatiōe. ¶ Sz ꝑ. sacra no ue legis efficiūt qō figurāt: f3 ordo per nūm septēna riū significat. 7. spūs sci dona: ut in lra dī. g̃ dona spūs sci que nō sūt sine gra gratū faciēte in ordine dantur.

¶ Ꝑ. ordo est sacrm noue legis: sed in diffōne talis sacri ponit ut gre cā pstat. g̃ cāt gratiā in suscipiēte.

¶ Ulteri' vī q in sacro ordis nō imprimat caracter q̄tū ad oēs ordies: qz ordis caracter est q̄dā spūalis ptās f3 q̄dā ordies nō ordiant nisi ad q̄sdā act' cozpales. s. ostiarij uel acoliti. g̃ in eis nō imprimit caracter. ¶ Ꝑ. ois caracter est idelebilis. g̃ per caracterē hō pōit in statu a quo nō possit recedē: f3 illi qui hñt aliqs ordines pñt licite redire ad laicū. g̃ nō imprimit caracter in oib' ordinib'. ¶ Ꝑ. ut sup̄ ol. z. dcm est: per caracterē hō ascribit ad aliqō sacrm dādū uel accipiēdū: sed ad susceptionē sacroz sufficiēter hō ordiat per caracterē baptismalē. dispēsatoz āt sacroz nō pstituit hō nisi in ordie sacerdotali. g̃ i aliis ordib' nō imprimit caracter. ¶ Sz ꝑ. oē sacrm in quo nō imprimit caracter est iterabile: f3 nullꝰ ordo ē itabilis. g̃ i q̄libet ordie imprimit caract. ¶ Ꝑ. caract ē signū distinctiuū: f3 in q̄z ordie ē aliq̄ distinctio. g̃ q̄libet ordo imprimit caracterē.

¶ Ulteri' vī q caracter ordis nō pīsuppōat caracterez baptismalē: qz per caracterē ordis hō efficit dispēsatoz sacroz per caracterē baptismalē susceptiuus eorūdē: sed ptās actiua nō pīsupponit de necitate passiuā: qz pōt eē sine ea: sīc p3 in deo: g̃ caracter ordis nō pīsuppōit de necitate caracterē baptismalē. ¶ Ꝑ. pt ptingē q aliqs nō sit baptizat' ꝺ q se baptizatū estimat ,pbabilr. si g̃ talis ad ordies accedat nō pfectē caracterē ordis: si caracter ordis pīsuppōat baptismalē: z sic ea q̄ faciet ul in pfecratiōe ul absolone nihil erūt: z in hoc eccla decipiet: qō ē icōueniēs. ¶ Sz ꝑ. bapm' ē ianua sacroz. g̃ cū ordo sit qōdā sacr3 pīsuppōit bapm.

¶ Ulteri' vī q pīsuppōat de necitate caracterē pfirmatiōis: qz in his que sī ordiata adiuicē sīc mediū pīsupponit pmū: ita ultimū pīsuppōit mediū: f3 caracter cō firmatiōis pīsuppōit baptismalē q̄si pzimū. g̃ caracter ordinis pīsupponit caracterē cōfirmatiōis q̄si mediū.

¶ Ꝑ. q ad alios pfirmādos ponunt maxie debēt eē firmi: f3 illi q̄ sacrm ordis suscipiūt sī alioz pfirmatores. g̃ ipi maxie debēt hīe sacr3 pfirmatiōis. ¶ Sz ꝑ apli receperūt ptātē ordis añ ascēsionē. Jo. 20. ubi dctū ē eis. Accipite spm scm. f3 pfirmati sī post ascēsionē p aduētū ips sci. g̃ ordo nō pīsuppōit pfirmatiōez.

¶ Ulteri' vī q caracter vni' ordis pīsuppōat de necitate caracterē alteri': qz maior est cōueniētia ordis ad ordinē q̄ ordis ad aliud sacr3: f3 caracter ordis pīsuppōit caracterē alteri' sacri. s. baptismi. g̃ multo fortiꝰ caracter vni' ordis pīsupponit caracterē alti'. ¶ Ꝑ. ordies sūt q̄dā gradus: sed nullus pōt puenire ad posteriorē gradū nisi pzius pziorē cōsūmauerit. g̃ nullꝰ pt accipe caracterē ordis sequētis: nisi pmū accipiat ordinē pcedētē. ¶ Sed ꝑ. si omittat aliqd in sacro q̄ sit de necitate sacri op3 q̄ sacrm iteret: sed si aliqs accipiat sequētē ordinē ptermisso pzio nō reordinat: f3 conferē sibi q̄ deerat fm statuta canonū. ergo pzecedens ordo nō est de necessitate sequentis.

Rñdeo ad pmā. q. q̄ dei pfecta sunt opa: ut dī Deuter. 32. z ió cuicūq; dat' po' aliq̄ oi uinit' ꝺ dant ea p que executio illi' po' pōt ꝑgrue fieri z hoc ēt in nālib' p3: qz aialib' ꝺ dant mēbza q̄b' aie potētie pñt exire in act' suos: nisi sit defect' ex pte māe.

sicut āt gra gratū faciēs est nēcia ad hoc q̄ hō digne recipiat sacrā: ita ēt ad hoc q̄ hō digne dispēset: z ió sīc in baptismo per quē hō fit susceptiuus alioz sacra mētoz datur gratia gratū faciēs: ita in sacro ordinis per q̄ hō ordiat ad alioz sacramētoz dispēsationē.

Ad pmū g̃ dō3: q ordo dat nō in remediū vni' plone: f3 toti' eccl'ie. vñ q̄ dō ꝑ igrātiā dari: nō est itelligēdū ita q̄ p susceptionē ordinis pellat igrātia in suscipiēte: seu q̄ suscipiēs ordinē pficit ad pellēdū igrātiā i plebe. ¶ Ad 2m dō3: q̄ quis dona gre gratū faciētis sint coīa oibus mēbris eccl'ie: tñ illoz act' donoz fm que attēdit distinctio in mēbris eccl'ie idone' susceptoz aliqs eē nō pt nisi charitas assit: que q̄dē sine gratia gratū faciēte eē nō pt.

¶ Ad 3m dōm: q ad idoneā executionē ordinū nō sufficit bonitas g̃tacūq; sed requirit bonitas excellēs: ut sicut illi qui ordinē suscipiūt super plebē cōstituuntur gradu ordis: ita z supiores sint merito scitatis: z ió ꝑexigit gratia que sufficiebat ad hoc q̄ digne cōuiuarent in plebe cui: sed ꝑferē in ipsa susceptiōe ordinis ampli' gre mun'p q̄ ad maiora reddant idonei.

¶ Ad scd̄az. q. dōm: q circa hoc fuit triplex opio. q̄dā eni dixerūt q̄ in solo ordie sacerdotali caract imprimit f3 hoc nō vī uerū: qz actū diacōi nullꝰ pt exercē licite nisi diacon'. z ita p3 q̄ h3 aliquā spūalē ptātē in dispēsatiōe sacroz: qua alīq nō hñt. Et pp hoc alī dixerūt q̄ in sacris ordib' imprimit caract: nō āt in miorib'. sed hoc nihil itez. est: qz p quēlibet ordinē aliqs pstituit sup plebē in aliq̄ g̃du ptātis ordiate ad sacroz dispēsationē. vñ cū caract sit signū distinctiuū ab alīs: op3 q̄ in oib' caract imprimat: cui' ēt signū ē q̄ ppetuo manēt z nunq̄ iterant: z hec ē 3a opio q̄ coīoz ē.

¶ Ad pm g̃ dōm: q q̄libet ordo ul h3 actū circa ipm sacr3: ul ordiatū ad sacroz dispēsationē: sīc ostiarij hñt actū admittēdi hoies ad diuinoz sacroz ispectionē: z sic de alīs: z ió in oib' requirit spālis ptās.

¶ Ad 2m dō3: q q̄tūcūq; ad laicatū se trasferat: sp tñ māet i eo caract q̄ p3 ex hoc q̄ si ad clericatū reuertat: nō iterū ordinē quē hūerat suscipit.

¶ Ad 3m dō3: sicut ad pmū.

¶ Ad ttiā. q. dō3: q nihil pt aliqd recipe cui' receptiuā potētiā nō h3. p caracterē āt baptismalē efficit hō receptiu' alioz sacroz. vñ q̄ caracterē baptismalē non h3 nullū alterz sacr3 suscipe pōt: z sic caract ordis baptismalē caracterē pīsuppōit. ¶ Ad pmū g̃ dōm: q i eo q̄ h3 potētiā actiuā a se: po' actiua nō pīsuppōit passiuā: f3 in eo q̄ h3 potētiā actiuā ab alīo ꝑexigit ad potētiā actiuā po' passiua que recipe possit potētia actiuā. ¶ Ad scd̄3 dō3: q taliꝰ si ad sacerdotiū ꝑmoueat nō est sacerdos: nec ꝑficē pōt: nec absoluēi foro pnialī: vñ f3 canones o3 baptizari iterato z ordinari: z si etiā in epm ꝑmoueat: illi quos ordinat nō hñt ordinē: sed tñ pie credi pōt q̄ gtū ad ultios effect' sacrorū sūmus sacerdos suppleret defectū: z q̄ nō ꝑmitteret hoc ita latere q̄ periculū ecclie iminere posset.

¶ Ad q̄rtā. q. dōm: q ad susceptionē ordis ꝑexigit aliqd q̄si de necitate sacri: z aliqd de ꝑgruitate. de necitate eni sacri exigit q̄ ille q̄ accedit ad ordies sit ordinis suscipiu': qō cōpetit ei p baptismū: z ió caracter baptismalis pīsupponit de necitate sacri: ita q̄ sine eo sacr3 ordis ꝑferri nō pōt: sed de ꝑgruitate requirit ois pfectio p quā aliqs reddat idone' ad executionē ordinis: z ynū de istis est ut sit ꝑfirmat': z ió de ꝑgruitate caracter ordis caracterē ꝑfirmatiōis pīsuppōit: z nō de necitate. ¶ Ad pmū g̃ dōm: q nō est silis hitudo hī' medū ad ultimū z pmi ad mediū: qz p caracterē baptismalē fit hō susceptiu' sacri ꝑfirmatiōis: non aūt p sacrm ꝑfirmationis fit hō susceptiuus sacri ordis: z ió nō est silis rō.

¶ Ad scd̄3 dō3: q illa rō ,pcedit de idoneitate quantum ad congruitatem.

¶ Ad q̄ntā. q. dō3: q nō est de idoneitate supioz ordinū q̄ aliqs miores ordies pt' hēat: qz ptātes sūt distincte: z vna q̄tū est de sui rōne nō requirit alīā in eodē sbo: z ió ēt in pmitiua eccl'ia aliq̄ ordi abant i pīsbios qui pt' iferiores ordies nō susceperāt. z tñ poterāt oia que iferiores ordies pñt: qz iferioz ptās cōprehēdit in supiori vtute: sīc sēlus in itellu z ducat' i regno Sed postea p pstitutionē ecclie detinatū est q̄ ad maiores se nō igerat q̄ pt' in miorib' officijs se nō hūiliauit. Et ide est q̄ q̄ ordiant p saltū fm canōes nō reordiant: f3 id qō omissum fuerat de pcedētib' ordinēis ꝑfert. ¶ Ad pmū g̃ dō3: q magis puenit ordies adiuicē fm silitudies spēi: q̄ ordo cū bap': f3 ꝑpozitionē po' ad actū magis puenit baptism' cū ordie q̄ ordo cū ordie: qz p baptismū acq̄rit hō potētiā passiuā recipiēdi ordies: nō āt p ordinē iferiorē dat po' passiua recipiēdi maiores ordies.

¶ Ad scd̄3 dō3: q ordies nō sūt g̃dus q̄ occurrāt in actiōe vna ul i vno motu: ut opteat ad ultimū p pmū deuenire: sed sūt sīc gradus in diuersis rebus pstituti: sīc est gradus iter hominē z āgelū. Nec op3 q̄ ille qui sit āgelus pt' fuerit hō: silr ēt est g̃dus iter caput z oīa mēbra corpis: nec op3 q̄ illō qō ē caput pus fuerit pes: z silr ē i ,posito.

Ad 3m sic ,pcedit. vī q̄ i suscipiētib' ordies nō requirat bōitas vite: qz p ordinē aliqs ordiat ad dispēsationē sacroz: f3 sacra pñt dispēsari a bonis z malis. g̃ nō requirit boa vita. ¶ Ꝑ. nō est mai' misteriū qō deo i sacris exhibet q̄ qō ipsi corpalr adhibet sed a misterio ei' corpali nō repulit oñs mulierē peccatricē z ifamē: ut p3 Luc. 7. g̃ nec a misterio ei' in sacris tales sūt amouēdi. ¶ Ꝑ. p oēm g̃am dat aliqō remediū ꝺ pctm: f3 illis qui hñt pctm nō o3 aliqō remediū denegari qō eis ualē possit. cū g̃ in sacro ordinis gra ꝑferat: vī q̄ debeat ēt pctōrib' hoc sacrm dari. ¶ Sed ꝺ Leui. 21. Dō de semine Aaron q̄ hūerit maculā nō offerat panes corā dño nec accedat ad misteriū ei': f3 p maculā: ut dīc glo. oē vitiū itelligit. g̃ ille q̄ est in aliq̄ vitio irretit' nō o3 ad misteriū ordis adhiberi. ¶ Ꝑ. Diero. dicit. q̄ nō solū epi z pīsbii z diaconi debēt magnope ,puidē: ut cūctū pplz cui pīsidēt sermone z ,uersatiōe pcedāt: uerū ēt inferiores gradus z oēs qui oñi oraculo defuiūt: z qz uehementer ecclīam dei destruit meliores eē laicos q̄ clericos ergo in oibus ordinibus requirit sanctitas vite.

¶ Ulterius videt q̄ requirat scia toti' sacre scripture: qz ille o3 hīe legis sciaz a cui' ore lex requirit: f3 legē requirūt de ore sacerdotis: ut p3 Malach. 2. g̃ ipe o3 toti' legis hīe sciam. ¶ Ꝑ. j. Pet. Parati semp ad satisfactionē oi poscēti uos rōnē de ea que in uobis est fide z spe: sed reddere rōnē de his que sunt fidei z spei est illoz qui pfectā sciam sacraz scripturaz hñt. g̃ talē sciaz debēt hīe illi q̄ ponunt in ordib': q̄b' vba p̄dcā dicunt. ¶ Ꝑ. nullꝰ ꝑgrue legit qui nō itelligit qō legit: qz legere z nō intelligē negligē est: ut dīcit Cato: sed ad lectores qui est q̄si ifim' ordo ptinet legē uet' testm: ut in lra dī: g̃ ad eos ptinet hīe toti' uetꝰ testi intellz: z m'to fortiꝰ ad alios supiores ordies. ¶ Sz ꝺ est: q̄ multi ,pmouent ad sacerdotiū qui penit' de talib' nihil sciunt etiā in religionib' multis. g̃ vī q̄ talis scia nō requirat. ¶ Ꝑ. in vitis patrū legit: aliquos simplices monachos ad sacerdotiū ,pmotos qui erāt sātissime vite. g̃ nō requirit p̄dicta scia in ordinādis.

¶ Ulteri' vī q̄ ex ipso merito vite aliqs ordis g̃dū cō

Universidad de Deusto
Biblioteca

sequat:qz sic dic̄ Chrisf. Nō ois sacerdos scūs est:sed ois scūs sacerdos est:sed ex vite merito alīqs efficit scūs.ḡ & sacerdos:& multo forti⁹ alios ordines hñs.

¶ Ꝑ. In reb⁹ nālib⁹ ex hoc ipso aliq̄ in gradu supio ri collocant q deo appropiquāt & magis de ei⁹ hōita tib⁹ ptīcipāt:ut Dio.dic̄.4.ca.eccl.hier.ſz ex merito scitatis & scīc alīqs efficit deo ppiquior:& pl̄s de ei⁹ hōitatib⁹ recipit⁹.ḡ ex hoc ipo i ḡdu ordiſ collocat.

¶ Sed ꝺ.scitas scl̄ hita pōt amittī:sed ordo scl̄ hit⁹ nunq̄ amittit.ḡ ordo nō ꝓsistit in ipo merito scitatis.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ pmouēs idignos ad ordies nō peccet: qz eps idiget coadiutorib⁹ i mioribꝰ officijs ꝓstitutis ſz nō posset eos iuenire in sufficiēti nūo si talē idonei tatē in eis req̄reret q̄lis a scīs describit.ḡ si alīqs non idōeos ꝓmouet vī q̄ sit excusabilis. ¶ Ꝑ. ecclia nō solū idiget mīstriſ ad disp̄sationē spūaliū:ſz ēt ad gu bernationē tpaliū:ſz q̄nqs illi qui nō hñt sciaz ul̄ scita tē vite possent eē utiles ad gubnationē tpaliū:ul̄ ꝓp̄ potētia secularē:ul̄ pp idustriā nālē.ḡ vī q̄ tales pos set sine pctō ꝓmouē. ¶ Ꝑ. qlibet teneť pctm vitare q̄tū pōt.si ḡ eps peccat idignos ꝓmouēs:ꝺz adhibē maximā diligētiā ad scīēdū an illi qui accedūt ad or dines sint digni:ut fieret diligēs inq̄sitio de moribꝰ & scia ei⁹:qō nō vī alicubi obꝑuari. ¶ Sed ꝺ.pel̄ est ꝓmouē malos ad sacra misteria:q̄ tā pmotos nō cor rigere:ſz beli mortal̄r peccauit nō corrigēs efficacit filios suos de malitia sua.vñ & retrozſuz cadēs mo tuus est:ut dī.ſ.Reg.ſ.ḡ multo forti⁹ mortal̄r peccat eps q̄ idignū ꝓmouet. ¶ Ꝑ. spūalia tpalib⁹ sī ꝓponē da i ecclia:ſz mortal̄r peccaret q̄ res ecclie tpales scīē ter sub picto ponēt.ḡ multo forti⁹ peccaret qui ponēt res spūales sub picto:ſz sub picto pōit res spūales q̄ cūq; idigs ꝓmouet:qz cui⁹ vita despicit:ut dic̄ Greg. necē est ut ꝓdicatio ei⁹ ꝓtēnat:& eadē rōne oia spūa lia ab eis exhibita.ḡ idigs ꝓmouēs mortal̄r peccat.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ aliqs in pctō exns possit sine pctō ordi ne suscepto uti:qz peccat si nō utat cū ex offō teneat. si ḡ utēdo peccat nō ꝑ pctā vitare:qō est icōueniēs.

¶ Ꝑ. dispēsatio ē iuris relaxatio.ḡ q̄uis de iure eēt ei illicitū uti ordie suscepto:tn̄ ex dispēsatiōe ei licēt.

¶ Ꝑ. q̄cūq; coīcat alicui i pctō mortali peccat mor tal̄r.si ḡ pctōr in usu ordis peccat mortal̄r:ita ēt pec cat mortal̄r q̄ ab eo aliq̄d dinoz accipit ul̄ ab eo exi gīt:qō vī absurdū. ¶ Ꝑ. si utēdo ordine suo peccat. ḡ qlibet actꝰ ordis quē facit est pctm̄ mortale:& ita cū in vna executiōe ordis multi actꝰ ꝓcurrāt:vī q̄ mlta pctā cōmittat:qō ualde durū vī. ¶ Sed ꝺ est qō di cit Dio.in epla ad demopolū. Talis.ſ.q̄ nō est illūinat⁹ audax vī sacerdotalib⁹ manū apponēs:& nō ti met necq; vecūdat oina ꝑter dignitatē exequēs:& pu tās deū ignare qō ipe i seipo coḡuit.& decipe estimat falso noie pīez ab ipso appellatū:& audet ipsi⁹ mūeris īmūdas ifamias.nō enim dicā orones sup oīa signa chīi formīt enūciare.ḡ sacerdos est q̄si blasphem⁹:& dī deceptoz qui indigne suū ordinē exequit:& sic moz tal̄r peccat:& eadē rōne q̄libet alī⁹ ordinat⁹. ¶ Ꝑ. sā ctitas requirit̄ in susceptione ordinis:ut sit idone⁹ ad exequēdum:sed peccat mortal̄r qui cū pctō mortali ad ordines accedit.ergo multo forti⁹ peccat mortaliter in q̄libet executione sui ordinis.

Rñdeo dō; ad ꝑmā.q.q̄ sic Dio.dic̄ in.3.ca.ec. hierar. Ut subtiliores & clariores essen tie replete i fluxu solariū splēdoz lumē in eis supemi nēs ad sil̄itudinez solis in alia corpa inuebūt:sic in oi dino nō est audēdū aliqs oux eē:nisi ꝑm oēz hitū suū fact⁹ dei firmissim⁹:& deo silm⁹.vñ cū in q̄libet ordie

aliqs ꝓstituat oux aliqs i reb⁹ dinis:in q̄libet q̄si ꝑsum ptuosus mortal̄r peccat:q cuz pscia pcti mortalis ad ordines accedit:& iō scitas vite reqrit ad ordinē de necitate ꝓcepti:ſz nō de necitate sacri.vñ si malus or dinat:nihilomin⁹ ordinē habet:tn̄ cū pctō.

Ad primū g̃ dō;:q̄ sic̄ va sacra sūt que pctōr disp̄sat:ita uerū sacrm ordis reci pit:& sic̄ idigne disp̄sat:ita idigne recipit. ¶ Ad 2m dō;:q̄ illud ministeriū erat tm̄ in executiōe cozpalis obsequij:qō ēt lieite pctōres facē pñt:secus āt est de misterio spūali ad qō applicant ordiati:qz p ipm effi ciunt medij int deū & plebē:& iō debēt bōa pscia nitē quo ad deū:& bōa fama quo ad hoīes. ¶ Ad 3m dō; q̄ aliq̄ medicie sūt que exigūt robur nāe:alias cū pi culo mortis assumunt:& alie sūt que debilib⁹ dari pñt: ita ēt i spūalib⁹ q̄dā sacra sī ordiata ad remediū pctī & talia pctōrib⁹ sī exhibēda:sic̄ bap⁹ & pnia:illa vo q̄ pfectionē gre ꝓferūt req̄rūt hoiez p graz ꝓfortatū.

¶ Ad 2am.q.dō;:q̄ in q̄libet actu hoīs si debeat eē or dinat⁹ opz q̄ assit directio rōnis.vñ ad hoc q̄ hō or dis officiū exequat:opz q̄ hēat tātū de scia que suffi ciat ad hoc q̄ dirigat in actu illi⁹ ordis:iō talis scia req̄rit i eo q̄ ad ordies ꝓmoueri dz:& nō q̄ ul̄ i tota scriptura sit īstruct⁹:ſz plus & min⁹ ꝑm q̄ ad plura ul̄ pauciora se ei⁹ offm extēdit:ut.ſ.illi q̄ aliqs ꝓponunt curā aiaz suscipiētes sciāt ea que ad doctrinā fidei & morū ptinēt:& alīq sciāt ea q̄ ad executionē sui ordis spectāt. ¶ Ad ꝑm g̃ dom:q̄ sacerdos bz duos actꝰ vnū ꝓncipalē sup corp⁹ chīi uerū:& alterū scōarīū su pra corp⁹ chīi mysticū. Scōs āt actꝰ depēdet a ꝓ⁹:ſz nō ꝙuertit:& iō aliq̄ ad sacerdotiū ꝓmouent:q̄b⁹ cō mittit ꝑm⁹ actꝰ tm̄:sic̄ religiosi q̄b⁹ cura aiaz non cō mittit:& a taliū ore nō req̄rit lex:sed solū q̄ sacra ꝓfi ciāt:& iō talib⁹ sufficit si tātū de scia hēant q̄ ea que ad sacrm pficiēdū spectāt rite ꝟuare possint. Alīj aūt ꝓ mouent ad aliū actū quiet sup corp⁹ chīi mysticū:& a taliū ore ppīs legē req̄rit.vñ scia legis in eis esse dz nō q̄dē ut sciāt oēs difficiles q̄ones legis:q̄ i his dz ad supiores hīt recursus:ſz sciāt que ppīs dz credē & obꝑuare de lege. Sz ad supiores sacerdotes.ſ.epos ptinet ut ēt ea que difficultatē i lege facē possint sciāt & tāto magis q̄to in maiori gradu collocant. ¶ Ad 2m dō;:q̄ rō reddēda de fide nō est intelligēda talis que sufficiat ad ꝓbādū que fidei uel spei sūt:cū utrū q̄ de inuisibilib⁹ sit:sed ut sciat in cōi,pbabilitatē utri usq; oñdē:ad qō nō req̄rit multū magna scia. ¶ Ad 3m dō;:q̄ ad lectorē nō ptinet tradere intellm sacre scripture ppīo:qz hoc est supioz ordinū:sed solū ꝓ nūciare:& iō ab eo nō exigit q̄ hēat tātū de scia q̄ sa crā scriptūrā intelligat:sed solū q̄ recte ꝓnūciare sci at:& qz talis scia de facili adiscit & a multis:iō ꝓbabi liter estimari pōt q̄ ordinat⁹ talē scientiā acq̄ret si ēs tunc eā nō hēat:maxime si in via ad hoc esse videat.

¶ Ad ītiā.q.dō;:q̄ cā oz eē ꝓportiōata suo effectui:& iō sic in chīo a q̄ descēdit gra in oēs hoies opz q̄ sit gre plēitudo:ita in mīstriſ ecclie q̄rū nō est oare graz ſz gre sacre:nō ꝓstituit g̃dus ordinis ex hoc q̄ hēat graz:ſz ex hoc q̄ pcipit aliq̄ gre sacrm. ¶ Ad ꝑmū g̃ dō;:q̄ Chrisf. accipit sacerdotiſ nomē q̄tū ad noiſ interꝓtationē:ſm q̄ sacerdos idē est q̄ sacra dans: sic eni q̄libet iust⁹ inq̄tū sacra merita alicui in auxiliū dat sacerdotis īterꝓtationē bz:nō ār loq̄t ꝑ nois ſi gnificationē.est enī hoc nomē sacerdos īstitutū ad ſi gnādū eū q̄ sacra dat i sacroz disp̄satiōe. ¶ Ad 3m dom:q̄ res nāles efficiunt in g̃du sup alia ꝑm q̄ in ea agē pñt ex foīa sua:& iō ex hocipso q̄ formā nobilio-

rē hñt:& in altiori gradu ꝓstituunt:ſz mīstri ecclie nō ꝓponunt aliqs ut eis ex pe scitatis vtute aliq̄d tribuant:qz hoc soli⁹ dei ē:ſz sic̄ mīstri & q̄dāmō īstra illius effluxꝰ:q̄ fit a capite in mēbra:& iō nō ē sīle q̄tū ad di gnitatē ordinis:q̄uis sit sīle q̄tū ad congruitatez.

¶ Ad 4am.q.dō;:q̄ a dño describit fidelis q̄ ē fuus ꝓstitut⁹ sup familiā ut det illis tritici mēsurā:& iō infi delitatis re⁹ē q̄ alīt sup mēsurā ei⁹ q̄na tradit:hoc āt fac q̄cūq; idignū,pmouet:& iō mortale crimē cōmit tit q̄si sumo dño ifidelis:& ꝓcipue cū hoc in detrimē tū eccl̄ie vḡat & honoris dini q̄ bonos mīstros ꝓ mouet:cēt eni ifidelis dño terreno q̄ in ei⁹ offō aliqs iutiles ponēt. ¶ Ad ꝑmū g̃ dō;:q̄ de⁹ nunq̄ ita dese rit eccl̄ia suā q̄n inueniant idonei mīstri sufficient ad necitatē plebis si digni,pmouerent & idigni repellerē tur. Et si nō possent tot mīstri iueniri q̄t mō sūt:meli⁹ eēt hīe paucos mīstros bonos q̄ mltos malos:ut di cit bt⁹ Gremēs. ¶ Ad 2m dō;:q̄ tpalia nō sūt q̄rēda nisi pp spūalia.vñ icōmodū tpale dz negligi & oē lucrū sperni pp spūale bonū,pmouendu;. ¶ Ad 3m dō;:q̄ ad mīnā hoc req̄rit q̄ nesciat ordinās aliquid q̄riū sctitati in ordinādo eē:sed ēt exigit ampli⁹ ut ſz mēsurā ordinis uel officij initūgēdi diligētioz cura ap ponat:ut hēat certitudo de qualitate,pmouendoru; saltē ex testimonio alioz:& hoc est qō apostolus dic̄ ꝓma Thimo. Man⁹ cito nemini imposueris.

¶ Ad 5am.q.dō;:q̄ lex ꝓcipit ut hō iuste ea que sūt iu sta exequat:& iō q̄cūq; hō qō sibi competit ex ordine fac̄ idigne:qō iustū est iniuste exequit:& ꝺ ꝓceptū le gis fac:ac ꝑ hoc mortali pecc at:q̄cūq; autē cū pctō mortali aliqō sacrū offīm ꝓtractat:nō est dubiū q̄n in digne illō faciat.vñ ꝑz q̄ mortal̄r peccat. ¶ Ad ꝑm g̃ dō;:q̄ nō est pplex⁹ ut necitatē peccādi hēat:qz ꝑ pctm dimittē uel officio resignare ex quo obligabat ad executionē ordinis. ¶ Ad 2m dom:q̄ ius nāe est fidispēsabile:hoc ār ē de iure nāli:ut hō sctā sctē ptrae teret:vñ ꝺ hoc nullus pōt dispēsare. ¶ Ad 3m dō;:q̄ ꝺdiu mīster ecclie q̄ ē in mortali ab eccl̄ia sustinet:ab eo sacra recipe et⁹ dit⁹ dz:qz ad hoc ē ei oblīgat⁹:ſz tn̄ pp necitatis articulū nō eēt tutū q̄ eū iduceret ad aliq̄d sui ordis exequēdū durāte tali pscientia q̄ ille in pctō mortali eēt:quā tn̄ deponē posset:qz in instanti hō a dina gra emēdat. ¶ Ad 4m dō;:q̄ncūq; exhi bet se in aliquo actu ut mīstrū ecclie mortaliť peccat: & totiēs mortaliť peccat quotiēs hī actuz facit:qz ut dic̄ Dio.i.c.ce.hierar. Immūdis nec symbola.i.sacra lia signa tagere phas ē.vñ q̄n tāgūt reſ sacras q̄si suo officio utentes peccant mortaliter.secus aūt eēt si in aliq̄ necessitate aliq̄ sacrū cōtingeret uel exequeret: in illo casu in quo etiam laicis liceret:sicut si baptiza ret in articulo necessitatis:uel si corpus chrisfi in ter ra ꝓiectum colligeret. Qō.ii.

Queritur de distinctione ordi num. Et circa hoc querūtur tria. Primo de distinctione eorum. Secun do de actibus singulorum. Tertio quādo imꝑimatur caracter in singulis ordinibus.

Ad primū sic,pceditur.vī q̄ nō debeant plēs ordines distingui.q̄to eni alīq̄ vt⁹ē maior tāto min⁹ē mltiplicata: sed b⁹sacrꝺ ē dign⁹ alīs sacris inq̄tū ꝓstituit suscipientes in aliq̄ g̃du sup alios.cū ḡ alia sacra nō distinguant in pla q̄ recipiāt pdicationē toti⁹:nec b⁹ sacrꝺ ꝺz distin gui i plēs ordies. ¶ Ꝑ. si dicit:aut ē dīsio toti⁹ in p tes itegles:aut i ptes subtiuas.nō in ptes itegles:qz si nō reciperēt pdicationē toti⁹.ḡ ē dīsio in ptes sbti uas:ſz ptes subtiue recipiūt in pl̄ali pdicationē gñis remoti sic̄ gñis,proximi:sic̄ hō & asin⁹ sī pl̄a aialia:& pl̄a corpa aiata.ḡ & sacerdotiū & diaconat⁹ sic̄ sī plēs ordi nes ita & plura sacra:cū sacrꝺ sit q̄si gen⁹ ad ordines.

¶ Ꝑ. ꝺz ph;z in.8.ethi.regimē q̄ vn⁹ tm̄ pncipat ē no bil⁹ q̄ regimē coitatis:q̄ aristocracia q̄ diuersi in di uersis officijs ꝓstituunt:ſz regimē eccl̄ie oz eē nobilis simū.ḡ nō debet eē in eccl̄ia distinctio ordinū ad diuer sos actꝰ:ſz tota ptās debēt apud vnū residē:& sic de bēt eē tm̄ vn⁹ ordo. ¶ Sz ꝺ.eccl̄ia ē corp⁹ chīi mysti cū sīle corpi nāli ꝺz apl̄z:ſz in corpe nāli sī diuersa mē broz officia.ḡ & in eccl̄ia debēt esse diuersi ordines.

¶ Ꝑ. misteriū noui testi ē digni⁹q̄ misteriū ueteris:ut ꝑz 2a coz.3.ſz in ueteri testō nō solū sacerdotes ſz ēt mi nistri eoz leuite scificabant.ḡ & in nouo testō debent cōsecrari per ordinis sacrm nō solū sacerdotes ſz mi nistri eorum:& ita oportet q̄ sint plures ordines.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ nō sint.7.ordies.ordines enī eccl̄ie ordi nant ad actꝰ hierarchicos:ſz tres sī tm̄ actꝰ hierarchi ci.ſ.purgare illuminare:& pficē:ſm q̄s Dio.distinguit tres ordies in q̄nq; caplis ec.hierar.ḡ nō sī.7. ¶ Ꝑ. oia sacra hñt efficaciā & auctē ex istōne chīi uel saltē aꝑ loꝛ ei⁹:ſz in doctria chīi & apl̄oꝛ nō fit mētio nisi de ꝓbis & diaconis.ḡ vī q̄ nō sint alīq ordies. ¶ Ꝑ. ꝙ sacrꝺ ordis ꝓstituit aliqs disp̄fatoz alioꝛ sacroꝛ: ſz alia sacra sī sex.ḡ debēt eē tm̄ sex ordies. ¶ Sz ꝺ vī q̄ debeāt eē plēs:qz q̄to aliq̄ vt⁹ē altioz tāto ē mi n⁹ mltiplicabilis:ſz ptās hierarchica ē altiori mō i an gelis q̄ sit in nobis:ut Dio.dic̄.ḡ cū in hierarchia an gelica sint.9.ordines:rotidē debērēt eē i eccl̄ia ul̄ plu res. ¶ Ꝑ. ꝓbia psalmoz ē nobilioz int alias ꝓphe tias:ſz ad pnūciādū in eccl̄ia alias ꝓphias ē vn⁹ ordo ſ.lectoꝛ.ḡ & ad pnunciandū psalmos deberet eē ali⁹ ordo:& ꝓcipue cuz in decretis.distin.21.psalmista se cundus ab ostiario inter ordines ponatur.

¶ Ulti⁹ vī q̄ ordines nō debeant distingui p sacros & nō sacros:oēs eni ordines sacra q̄dā sī:ſz oia sacra sī sacra.ḡ oēs ordines sī sacri. ¶ Ꝑ. fm ordines eccl̄ie nō deputat aliqs nisi ad diuina officia:ſz oia talia sūt sacra.ḡ oēs ordines sūt sacri. ¶ Sed ꝺ ē:q̄ ordines sacri impediūt matrimoniū ꝺbendū:& obrimūt ꝺctū: sed quatuoz inferiores ordines nō impediūt cōtrahē dum:nec dirimūt ꝺctū.ergo nō sunt sacri ordines.

Rñdeo dō; ad ꝑmā.q.q̄ ordinū mltitudo ou cta ē in eccl̄ia ꝓp tria. ꝓ⁹ ꝓp sapiaz dei cōmēdādā que est in distinctione ordinata rez. maxi me relucet tā in nālib⁹ q̄ in spūalib⁹:qō significat in hoc q̄ regina Saba vidēs ordinē mīstrātiū salomoni nō hēbat ultra spm̄ deficiēs in ai rōne sapie ipi⁹.2⁰ad sdueniēdū hūane ifirmitati:qz p vnū nō poterāt oia que ad dina mysteria pcīebāt expleri sine magno gra uamine:& iō distiguunt ordines diuersi ad diuersa of ficia:& hoc ꝑz p hoc q̄ dñs nūi.xj.dedit moyſi.70.se nes ppli in adiutoriū.3⁰ut via pficiēdi hoīb⁹ amplioz det:dū plēs in diuersis officijs distribuunt:ut omnes sint dei cooperatores quo nihil est diuini⁹:ut Dio.dicit.

Ad primū g̃ dō;:q̄ illa sacra dant ad effect⁹ aliqs pcipiēdos.ſz hoc sacrm dat ꝓncipaliť ad'act⁹ aliq̄s agēdos:& iō ꝑz diuersitatē actu um opz q̄ ordis sacrꝺ distinguat:sic̄ ꝙ⁹ distiguunt ꝙ act⁹. ¶ Ad 2m dō;:q̄ distinctio ordinū nō est tot⁹ ite gralis in ptes:neq; toti⁹ ulis ſz toti⁹ ptātiui:cui⁹ hec ē nā q̄ totū ꝑz cōpletā rōnē ē i vno:i aliqs āt ē aliq̄ ptici patio ipi⁹:& ita ē hic:tota eni plēitudo hui⁹ sacrī ē in vno ordie.ſ.sacēdotio:ſz i aliqs ē q̄dā pticipatio ordis & h⁹significatū ēi h⁹q̄ dñs dic̄ Nūi.xj. Moyſi:Aufe

rā de ſpū tuo ⁊ tradā eis ut ſuſtētēt onꝰ ppli: ⁊ iō oēs ordies ſūt vnū ſacrm. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q in regno q̄ uis tota ptātis plenitudo reſideat penes regē: nō tn̄ excludunt miſtroꝝ ptātes que ſūt pticipationes quedā regie ptātiſ: ⁊ ſiliꝛ eſt in ordine: in ariſtocracia āt apud nullū reſidet plenitudo poteſtatis. ſed apud omnes.

¶ Ad 2ᵃᵐ. q. dōz: q q̄dā ſumūt ſufficiēt iā ordinū p q̄dā adaptationē ad gr̄as g̃tiſ datas: de qbꝰbi pª coꝛ. 12. dicūt eni q ꝑmo ſapie cōpetit epo: qz ipe alioꝝ ordiatoꝛ ē: qō ad ſapiaz ptiet. ꝑmo ſcie ſacerdoti: q: dz hẽ clauē ſcie. fides diacono q̄ ꝑdicat euāgeliuz. opa vtutū ſbdiacono: q̄ ſe ad opa pfectiōis extēdit p uotū ptinētie. intꝛpretatio ꝑmonū acolito qō ſignificat i lumine qō defert. gr̄a ſanitatū exoꝛciſte. gr̃a linguaꝝ pſalmiſte: pphia lectori. diſcretio ſpūz oſtiario: q̄ q̄ſdā repellit ⁊ q̄ſdā admittit. Sz hꝰ nihil ē: qz gr̄e g̃tis date nō dant eidē ſic ordies dant eidē: dī eni pª coꝛ. 12. Diſtiões gr̄aꝝ ſt. Et itez ponunt q̄dā que ordines nō dñr. ſ. cp̄at⁹ ⁊ pſalmiſtat⁹: ⁊ iō alij aſſignāt ꝑz q̄dā aſſilationē ad celeſtē hierarchiā i qb⁹ ordies diſtinguunt ꝑz purgationē: illuminationē: ꝓfectionē. Dicūt eni q oſt ariꝰ purgat exti⁹ ſegregādo bonos a malis etiā coꝛpalr: inti⁹ vo acolit⁹. qz p lumē qō poꝛtat ſignat ſe inf̃iores tenebraꝝ pellē: ſz utroq; mō exoꝛciſta: qz dia bolū que expellit utroq; mō pturbat: ſz illumiatio q̄ fit p doctrinā q̄tū ad doctrinā, ppbica fit plectores: q̄tū ad euāgelicā fit p diacones: q̄tū ad aplicaz fit p ſbdiaconoſ. Sz pfectio coīz utpote que ē pnie baptiſmi ⁊ hꝰ: fit p ſacerdotū: excellēs vo p epz: ut ꝓſecratio ſacerdotū ⁊ vginū: ſz excellētiſſima p ſūmū pōtifice: i q̄ ē plenitudo auctꝛis. Sz hꝰ nihil ē: tū qz ordies celeſtis hierarchie nō diſtinguunt p pdcās actiões hierarchicas: cū q̄libet cuilibet ordinū ꝓueniat: tū qz ꝑz Dio. ſolis epis ꝓuenit pficē: illumīare āt ſacerdotib⁹: purgare āt miſtris oīb⁹. Et iō alij approp̄iāt ordies ſeptē donis: ut ſacerdotio rn̄dēt donū ſapie que nos pane vite ⁊ itell's cibat: ſic ſacerdos nos pane celeſti reficit: ſz timoꝛ oſtiario: qz nos ſepat a malis: ⁊ ſic intermedij ordies rn̄dēt medijs donis. Sz hꝰ itez nihil ē: qz in q̄libet ordie ſept: foꝛtis gr̄a dat. Et iō alit̄ dōz ē: q ordis ſacrz ad ſacrz euchariſtie ordinat: qō eſt ſacrz ſacroꝝ: ut dic̄ Dio. Sic̄ eni tēplū ⁊ altare ⁊ uaſa ⁊ ueſtes: ita ⁊ miſteria q̄ ad euchariſtiā ordinant ꝓſecratiõe idigēt: ⁊ hec ꝓſecratio ē ordis ſacrm: ⁊ iō diſtinctio ordinū ē accipiēda ꝑz relonē ad euchariſtiā: qz ptās ordis: aut ē ad ꝓſecrationē euchariſtie ipſi⁹: aut ad aliq̄ miſteriū ordinādū ad hꝰ. ſi ꝑmoꝰ ſic ē ordo ſacerdotū. ⁊ iō cū ordinant accipiūt calicē cū vino: ⁊ patenā cū pane: ptātē accipiēdo ꝓſecrādi coꝛpª ⁊ ſāguinē chr̃i. Coopatio āt miſtroꝝ ē vl' i ordie ad ipm ſacrz: vl' i ordie ad ſuſcipiētes. ſi pº ſic triplr. pº eni eſt miſteriū q̄ miſter coopat ſacerdoti i tpo ſacro q̄tū ad diſpēſationē: lz nō q̄tū ad ꝓſecrationē quā ſolꝰ ſacerdos facꝛ: ⁊ hꝰ ptiet ad diaconū. vñ i lra dī q ad diaconū ptiet miſtrare ſacerdotib⁹ i oīb⁹ que agūt in ſacris chr̃i. vñ ipi ſāguinē diſpēſār. 2º ē miſteriū ordinatū ad māz ſacri ordinādā in ſacris uaſis ipi⁹ ſacri: ⁊ hꝰ ptiet ad ſbdiaconū. vñ in lra dī q uaſa coꝛpis ⁊ ſāguiſ dñi poꝛtār ⁊ oblatiões in altari ponūt. ⁊ iō accipiut calicē de manu epi: ſz uacuū cū ordinant. 3º ē miſteriū ordinatū ad pñtādū māz ſacri: ⁊ hoc cōpetit acolito. ipe eni ut in lra dī urceolū cū vino ⁊ aq̄ ꝓpat. vñ accipiūt urceolū uacuū. Sz miſteriū ad ꝓpationē recipiētiū ordinatū nō ꝓt eē niſi ſup imūdos: qz q̄ mūdi ſt iā ſūt ad ſacra recipiēda idonei. Triplex āt ē gen' imūdoꝝ: ut Dio. dic̄. q̄dā eni ſt oino iſideles credē nō uolētes: ⁊

hi totalr ēt a viſiõe dinoꝝ: ⁊ a cetu fideliū arcēdi ſt: ⁊ hoc ptinet ad oſtiarios. Quidā vo ſt uolētes credē: ſz nō du ſt ūſtructi. ſ. cathecumini: ⁊ ad hoꝝ inſtructionē ordinat ordo lectoꝝ. ⁊ iō ꝓ rudimēta ad doctrinā fidei. ſ. uet' teſtm̄ eis legēdū cōmittit. Quidaz vo ſt fideles ⁊ iſtructi: ſz ipedimētū hñtes ex demonis ptāte. ſ. energumini: ⁊ ad hoc hēt miniſteriū ordo exoꝛciſtaꝝ: ⁊ ſic pz rō ⁊ nūs ⁊ g̃dus ordinuz. ¶ Ad ꝑᵐ g̃ dōz: q Dic. loquit de ordib⁹: nō ꝑz q ſi ſacra: ſz ꝑz q ad hierarchicas actiões ordinant. ⁊ iō ꝑz actiones illas tres ordies diſtinguit: q̄rū ꝑmꝰ hēt oēs tres ſ. epos. ſcos hēt duas. ſ. ſacerdos. ſz tti⁹ hēt vnā. ſ. purgare. ſ. diacon⁹ q̄ miſter dī: ⁊ ſbꝰ hoc oēs iferiores ordines cōprehēdunt: ſz ordies hñt q ſint ſacra ex relatiõe ad maximū ſacroꝝ: ⁊ iō ꝑz hoc nūs ordinū accipi dz. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q in ꝑmitiua eccl'ia pp paucitatē miſtroꝝ oia iferiora miſteria diaconis cōmittebā tur: ut pz p Dio. 3. c. ec. hierar. ubi dic̄. Miſtroꝝ alij ſtant ad portas tēpli clauſas. alij aliud q̄d, ppriū ordis opant. alij cū ſacerdotib⁹ ꝓponūt ſup altare ſacꝛ panē ⁊ bn̄dictiõis calicē: nihilomin⁹ erāt oēs pdcē ptātes: ſz iplicite i vna diaconi ptāte. ſz poſtea āpliat⁹ eſt clt⁹ din⁹: ⁊ eccl'ia qō iplicite hēbat in vno ordie: explicite tradidit in diuerſis: ⁊ ꝑz hoc dic̄ magr i lra: q ecclia alios ordies ſibi inſtituit. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q ordies ordinant p̄n' ad ſacrz euchariſtie: ad alia āt p ꝑs: qz ēt alia ſacra ab eo qō in hoc ſacro ptinēt deriuant. vñ nō opz q diſtiguant ordies ꝑz ſacra. ¶ Ad 4ᵐ dōz: q angeli dr̃ñt ſpe: ⁊ pp hoc in eis p̄t eē diuerſus modus accipiēdi dina: ⁊ iō ēt diuerſe hierarchie in eis diſtiguunt: ſz in hoīb⁹ tm̄ vna hierarchia ppvnū modū accipiēdi dina q̄ ꝓſequit hūanā ſpēz. ſ. ꝑ ſiſſitudies rerū ſenſibiliū: ⁊ iō diſtinctio ordinū in āgelis nō pōt eē p cōpationē ad aliq̄ ſacrz: ſic ē apud nos: ſz ſolū p cōpationē ad hierarchicas actiões q̄s in iferiores exercet q̄libet ordo in eis: ⁊ ꝑz hoc nr̄i ordies eis rn̄dent: q in nr̄a hierarchica ſūt tres ordies: ꝑz hierarchicas actiões diſtincti: ſic̄ in q̄libet hierarchia vna angeloꝝ. ¶ Ad 5ᵐ dōz: q pſalmiſtaꝰ nō ē ordo: ſz offm̄ ordini anexū: qz eni pſalmi cū cātu, pnūciant: iō dī pſalmiſta ⁊ cāto: cātor āt nō ē nomē ordis ſpālis: tū qz cātare ptinet ad totū choꝝ: tū qz nō hēt aliquā ſpālem relonē ad euchariſtie ſacrm: tū qz offm̄ qōdaz eſt qō inter ordines largo mō acceptos computat q̄nq;.

¶ Ad 3ᵃᵐ. q. dōz: q ordo dī ſacer duplr. vnoº ꝑm ſe: ⁊ ſic q̄libet ordo ē ſacer cū ſit ſacrz qōdā: alio mō rōne māe circa quā hēt aliquē actū: ⁊ ſic ordo ſacer dī qui hēt aliquē actū circa rē aliquā ꝓſecratā: ⁊ ſic ſunt tm̄ tres ordies ſacri. ſ. ſacerdos ⁊ diacon⁹ q̄ hēt actū circa cōp⁹ chr̃i ⁊ ſāguinē ꝓſecratū: ⁊ ſbdiacon⁹ q̄ hz actū circa uaſa ꝓſecrata: ⁊ iō ēt eis ptinētia dicit: ut ſcti ⁊ mūdi ſint q̄ ſcā tractāt. Et p hoc pz ſolꝰ ad obiecta.

Ad 2ᵐ ſic, pcedit. Uꝝ q̄ actº ordinū iconuenienē in lra aſſignent: qz p ablutionē aliq̄s ꝓpat ad coꝛpº chr̃i ſumēdū: ſz ꝓpatio ſumētiū ſacrz ptinet ad iferiores ordines. g̃ iconuenienē ablutio a pctis ponit int' actº ſacerdotis. ¶ ꝑ. hō p baptiſmū ē media te deo ꝓfigurat' caracterē ꝓfigurātē ſuſcipientes: ſed orare ⁊ offerre oblationes ſt act' imediate ad deū ordiati. g̃ q̄libet baptiz̃at' ꝑt hos act' facē: ⁊ nō ſoli ſacerdotes. ¶ ꝑ. diuerſoꝝ ordinū diuerſi ſt act': ſed oblationes in altari ponē ⁊ epla legē ad ſbdiaconū ptinet: crucē ēt ferūt ſbdiaconi coram papa. g̃ hi non debēt poni act' diaconi. ¶ ꝑ. eadē vitaz ptiet in nouo ⁊ uet' teſtō. ſz legē uet' teſtm̄ ē lectoꝝ. g̃ ⁊ eadē rōne legē nouū: ⁊ nō diaconoꝝ. ¶ ꝑ. aplī nihil aliō ꝑ-

dicauerūt q̄ euāgeliū chr̃i: ut pz Ro. i. ſz doctria aplo rū cōmittit ſbdiaconis ānūciāda. g̃ ⁊ doctrina euāgelij. ¶ ꝑ. qō ē ſuperioris ordis ꝑz Dio. nō dz iferiori cō uenire: ſz miſtrare cū urceolo ē act' ſbdiaconoꝝ. g̃ nō dz acolitis attribui. ¶ ꝑ. act' ſpūales debēt coꝛpali bꝰ ꝑmine: ſz acolit⁹ nō hēt niſi actū coꝛpalē. g̃ exoꝛciſta nō hēt actū ſpūalē pellēdi demones cū ſit iferior. ¶ ꝑ. que magis ꝓueniūt ſupra ſe ponēda ſūt: ſz legē uet' teſtm̄ maxie dz ꝓuenire cū lectiõe noui teſti: que cōpetit ſuperiorib⁹ miſtris. g̃ legē uet' teſtm̄ nō dz poni act' lectoris ſz magis acoliti: ⁊ ꝓcipue cū lumē coꝛpale qō acoliti deferūt ſignificet lumē ſpūale doctrine. ¶ ꝑ. in q̄libet actu ordis ſpūalis dz eē aliq̄ vis ſpūalis quā hēant ordiati pre alijs: ſz in aptione ⁊ clauſione oſtiorū nō habēt alia poteſtatē ſpūalem oſtiarij q̄ alij homines. ergo hoc nō debet poni actus ipſorum.

Rñdeo dōz: q cū ꝓſecratio que fit in ordis ſacro ordinet ad ſacrz euchariſtie: ut dictū ē: ille ē ꝓncipalis actº vniuſcuiuſq; ordis ꝑm quē magis ꝓxie ordinat ad euchariſtie ſacrz: ⁊ ꝑm hoc ēt vnꝰ ordo ē eminētioꝝ alio ꝑz q̄ vnº actº magis de, pximo ad ꝑdictū ſacrz ordinat: ſz qz ad ſacrz euchariſtie q̄ſi dignioſſimū multa ordinant: iō nō ē icōueniēs ut p ter ꝓncipalē actū ēt m̄tos actº vnꝰ ordo hꝛet: ⁊ tanto plures q̄to eſt eminentioꝝ: qz virtus q̄to eſt ſuperioꝝ tanto ad plura ſe extendit.

Ad primū g̃ dōz: q duplex eſt ꝓpatio ſuſcipientiū ſacrz: q̄dā eſt remota ⁊ hec p miſtros pficit: q̄dā ꝓxia q̄ ſtati efficiunt idonei ad ſacroꝝ ſuſceptionē: ⁊ hoc ptinet ad ſacerdotes: qz ēt in mālib⁹ ab eodē agēte fit mā in ultia diſpōne ad formā ⁊ recipit formā: ⁊ qz in ꝓxia diſpōne ad euchariſtiā fit aliq̄s p hoc q̄ a pctis purgat: iō oiuz ſacroruz que ſt inſtituta p̄n' ad purgationē pctoꝝ. ē miſter ꝓpus ſacerdos. ſ. baptiſmi: pnie: ⁊ extreme vnctiōis. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q actº aliq̄ imediate ad deuz ordinant duplr: vnoº ex pte vnⁱ ꝓſone tm̄: ſic̄ facē ſingulares oīones: ⁊ uouē: ⁊ hiº: ⁊ talis actº cōpetit cuilibet baptiçato. Alioº ex pte totⁱ eccl'ie: ⁊ ſic ſolus ſacerdos hēt actº imediate ad deū ordiatos: qz ipe ſolus p̄t gerē actº totiº eccl'ie q̄ ꝓſecrat euchariſtiā: que ē ſacrz ulīs eccl'ie. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q oblationes a pplo oblate p ſacerdo tē offeruntⁿ: ⁊ iō duplex miſteriū circa oblationes eſt neciū: vnū ex pte pplⁱ: ⁊ hoc eſt ſbdiaconi qui accipit oblatiões a pplo ⁊ in altari ponit uel offert diacono. Aliō ex pte ſacerdotis: ⁊ hoc ē diaconi q̄ oblationes miſtrat ipi ſacerdoti: ⁊ in hº ē actº ꝓncipalis utriuſq; ordis: ⁊ pp hoc ordo diaconi ē ſupior: legē āt epl'am nō ē actº diaconi: niſi ꝑz q̄ actº iferioꝝ ordinū ſupioꝛib⁹ attribuunt. Sic̄ ēt crucē ferre: ⁊ hoc ꝑz conſuetudinē aliq̄rū eccl'iaꝝ: qz in actib⁹ ſcōarijs nō ē icōueniens diuerſas ꝓſuetudines eē. ¶ Ad 4ᵐ dōz: q doctrina ēremota ꝓpatio ad ſuſcipiēdū ſacrz: ⁊ iō ꝓnūciatio doctrine miſtris cōmittit: ſed doctrina uetꝰ teſti adhuc magis remota q̄ doctria noui: qz nō inſtruit de hoc ſacro niſi in figuris: ⁊ iō nouū teſtm̄ ſupioribⁿ miſtris, pnūciādū cōmittit: uet' āt iferioribⁿ. doctrina ēt noui teſti pfectioꝝ ē quā dñs p ſeipz tradidit: q̄ ipſi' mānifeſtatio p aplos. ⁊ iō euāgeliū diacono: epla ſbdiacono cōmittunt: ꝑz hꝰ pz ſolo ad 5ᵐ. ¶ Ad 6ᵐ dōm: q acoliti hñt actū ſup urceolū tm̄: nō ſup ea que in urceolo ptinent: ſz ſbdiaconⁿ hēt actū ſup ꝓtēta in urceolo: qz aq̄ utit ⁊ vino ad ponēdū in calice: ⁊ aquaz itez mālbⁿ ſacerdotis ꝓbet ⁊ diaconi: ſic̄ ⁊ ſbdiaconⁿ hēt actū ſolū ſup calicē: nō ſup ꝓtēta: ſz ſacerdos ſuper ꝓtēta: ⁊ iō ſic̄ ſbdiaconⁿ i ſui ordiatiõe accipit calicē uacuū ſacerdos plenū: ita acolitⁿ urceolū uacuū: ſz ſbdiaconⁿ plenū: ⁊ ſic ē q̄dā ꝓnexio in ordib⁹. ¶ Ad 7ᵐ dōz: q coꝛpales act' acoliti magis de, ꝓxio ordinant ad actū ſacroꝝ ordinū q̄ actº exoꝛciſtaꝝ: q̄uis ſit aliq̄ mō ſpūalis: qz hēt acoliti miſteriū ſup uaſa in qbⁿmā ſacri ꝓtinet q̄tū ad vinū: qō uaſe ꝓtinēte indiget pp ſui hūiditatē: ⁊ iō int' miores ordies ordo acolitoꝝ ē ſupior. ¶ Ad 8ᵐ dōz: q actº acolitoꝝ ſe hēt ꝓpinque ad ꝓncipales actº ſupioꝝ miſtroꝝ q̄ actus alioꝝ minoꝝ ordinū: ut p ſe pz. ⁊ ſiliꝛ ēt q̄tū ad actus ſcōarios qbⁿ ppl'z p doctrinā diſponūt: qz acolitⁿ doctrinā noui teſti viſibiliꝛ figurat lumē poꝛtāſ: ſz lectoꝛ recitādo figuraz aliaz: ⁊ iō acolitⁿ ē ſupior. ſiliꝛ ēt exoꝛciſta: qz ſic ſe hēt actº lectoꝝ ad actū ſcōariū diaconi: ⁊ ſbdiaconi: ita ſe hēt actº exoꝛciſte ad ſcōariū actus ſacerdotis. ſ. ligare ⁊ ſoluē: p quē totaliꝛ hō a futiure diaboli libat: ⁊ i hoc pz ordinatiſſimⁿ ordis ꝓgreſſus: qz ſacerdoti q̄tū ad actū eiⁿ ꝓncipalē. ſ. ꝓſecrare coꝛpus chr̃i: coopant tm̄ tres ſupiores ordines: ſz q̄tū ad actū eiⁿ ſcōariū q̄ ē abſoluē ⁊ ligare coopāt ſupiores ⁊ iferiores. ¶ Ad 9ᵐ dōz q̄ dā dicūt: q̄ i ſuſceptione ordis oſtiario dat q̄dā vis oina: ut arcē poſſit alios ab itrottu tēpli: ſic̄ ⁊ in chr̃o fuit qñ eiecit uēdētes de tēplo: ſz hoc magis ptinet ad gr̄az g̃tis datam q̄ ad gr̄az ſacrī. ⁊ iō dōz q ſuſcipit ptātē ut ex officio hoc agē poſſit: q̄uis ēt ⁊ hoc ab alⁱz fieri poſſit: ſz nō ex offō: ⁊ ita ē in oīb⁹ actib⁹ mioꝝ ordinū q ꝑñt per alios licite fieri: q̄uis illi nō hēant ad hꝰ offm̄: ſic̄ ēt i domo nō ꝓſecrata ꝑt dici miſſa: q̄uis ꝓſecratio eccl'ie ad hoc ordinetur ut in ea miſſa dicatur.

Ad 3m ſic, pcedit. Uꝝ q̄ ſacerdotū caract nō ipſi mat i ipa calicis poſrectiõe: qz cōſecratio ſacerdotis fit q̄dā vnctiõe: ſic̄ ⁊ ꝓfirmatio: ſz i ꝓfirmatiõe i ipa vnctiõe ipzimit caract. g̃ ⁊ in ſacerdotio: ⁊ nō i calicis poſrectiõe. ¶ ꝑ. dñs dedit diſcipulis ſacerdotalē ptātē qñ dixit. Accipite ſpm̄ ſcm̄ q̄rū remiſeritis pcta ⁊c. Jo. 20. Sz ſpūs dat p manⁿ ipōnē. g̃ in ipa manⁿ ipōne ipzimit caract ordis. ¶ ꝑ. ſic̄ ꝓſecratur miſter ita ⁊ veſtes miſtroꝝ: ſz veſtes ſola bn̄dictio ꝓſecrat. g̃ i ipſa bn̄dictiõe epi ꝓſecratio ſacerdotis p̄icit. ¶ ꝑ. ſic̄ ſacerdoti dat calix ita ⁊ veſtis ſacerdotalis. ſi g̃ in datiõe calicis ipzimit caract eadē rōne ⁊ in datiõe caſule: ⁊ ſic hꝛet duos caractes: qō fallū eſt. ¶ ꝑ. ordo diaconi ꝓfozmioꝝ ē ordini ſacerdotis q̄ ſbdiaconi ordo: ſz ſi caract ipzimeret ſacerdotiſ i ipa calicis poſrectiõe: ſbdiaconⁿ eēt cōformioꝝ ſacerdoti q̄ diaconⁿ: qz ſbdiaconⁿ caracterē recipit i ipa calicis poſrectiõe: nō āt diaconⁿ. g̃ caract ſacerdotalis nō ipzimit i ipa calicis poſrectiõe. ¶ ꝑ. ordo magis appꝛopinq̄t ad actū ſacerdotiſ: p hº q̄ hēt actū ſup urceolū: q̄ p hoc q̄ hēt actū ſup cādelabꝝ: ſz magis ipzimit caract in acolitatu qñ accipiūt cādelabꝝ q̄ qñ accipiūt urceolū: qz nomen acoliti cereī poſtatiõe ſignat. g̃ ⁊ in ſacerdote ipzimit caracter quādo calicē accipit. ¶ Sed ꝑ. principalis actus ſacerdotis eſt cōſecrare coꝛpus chr̃iſti. ſed ad hoc datur ſibi ptās in acceptione calicis. g̃ tunc imꝑzimit caracter.

Rñdeo dōz: q ſic̄ dictū eſt eiuſdē ē foꝛaz aliq̄ iducē ⁊ māz de, pximo ꝓparare ad formā. vñ epi⁹ in colⁱone ordinū duo fac. ꝓcepit eni ordinādos ad ordis ſuſceptionē: ⁊ ordis ptātē tradit. ꝑparat q̄dē ⁊ inſtruēdo coſ de, po offō ⁊ aliq̄d circa coſ opādo: ut idonei ſint ptātē accipiēdi: que q̄dē ꝓcepta in trib⁹ conſiſtit. ſ. bn̄dictione: manⁿ ipōne: ⁊ vnctiõe p bn̄dictionē dinis obſeq̄is mācipat: ⁊ iō bn̄dictio oī bꝰ dat: ſz p manⁿ ipōnē dat plenitudo gr̄e per quā ad

magna officia sint idonei:z ita solis diaconib⁹z sacerdotib⁹ sit man⁹ipositio:qz eis cōpetit dispēsatio sacroꝝ:q̄uis vni ut pncipali:z alii sic mīstro:ſz vnctione ad aliq̄ sacrz tractādū pscrant:z io vnctio solis sacerdotib⁹ sit qui ꝓprijs manib⁹ corp⁹ chr̄i tāgūt:sic̄ et calix iungit qui ptinet ſaguinē:z patena que ptiet corpus. Sz ptātis collo fit p hoc q̄ dat eis aliq̄d q̄ ad p̄uz actū ptinet:z qz pncipalis act⁹ sacerdotis ē pscrare corp⁹z ſaguinē chr̄i:io in ipa datione calicis sb forma v̄boz determinata caracter sacerdotalis ipzimit.

Ad primū q̄ dōz:q̄ in p̄firmatione nō datur offm opādi sup aliq̄ māz extiorē z io ibi caract nō ipzimit in aliq̄ exhibitione alicuius rei:ſz in sola man⁹ipone z vnctione:ſz in ordie sacerdotali alit est:z io nō est sile. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q̄ dns discipl⁹is dedit sacerdotalē ptātē q̄tū ad pncipalē actū añ passionē i cena qñ dixit. Accipite z māducate. vñ sbiūxit. Hoc facite in meā cōmemorationē:ſz post resurrectionē dedit eis sacerdotalē ptātē q̄tū ad actuz secūdariū qui est ligare z absoluē. ¶ Ad 3ᵐ dōm:q̄ in uestib⁹ nō requirit alia ꝓsecratio nisi q̄ diuino cultui mācipent:z io suffic eis pro ꝓsecratione bñdictio: ſz alit est de ordinatis:ut ex dictis pz. ¶ Ad 4ᵐ dōz:q̄ uestis sacerdotalis nō signat ptātē sacerdoti data: ſz idoneitatē que in eo requirit ad actū ptātis exequēdū. z io nec sacerdoti nec alicui alij ipzimit caract in alicui⁹ uestis datione. ¶ Ad 5ᵐ dōz:q̄ ptās diaconi est media int ptātē sbdiaconi z sacerdotis:sacerdos enī directe bēt ptātē sup corp⁹ chr̄i:sbdiacon⁹ aūt sup ua sa tm:ſz diacon⁹ sup corp⁹ in uase ptētū. vñ el⁹ nō ē tā gē corp⁹ chr̄i:ſz portare corp⁹ chr̄i in patena:z dispensare ſaguinē cū calice:z io el⁹ ptās ad actū pncipalez nō potuit expzimi:nec p dationē uasis tm:nec p dationē mān:ſz expzimit ptās el⁹ ad actū secūdarium in hoc q̄ dat sibi liber euāgeliozz:z in hac ptāte itelligit alia: z io in ipsa libri datione ipzimitur caracter.

¶ Ad 6ᵐ dōz:q̄ pncipalioz act⁹ acoliti est quo ministrat in urceolo:q̄ quo mīstrat in candelabro:q̄uis denoiet ab actu secūdario:pp hoc q̄ est magis not⁹z magis ꝓpius ei:z io in datione urceoli ipzimit caracter vtute v̄boz ab eo ꝓnunciatorū. Qō.iii.

Deinde querit de q̄busdā que sūt ordinibus añexa. Et circa hoc querūtur tria. Primo de corona.2°de ephatu.3°de uestibus sacris.

Ad primū sic ꝓcedit.vī q̄ ordiati nō debeant corone tōsurā hīe:qz dns caꝑtiuitatē cōminat z displicionē his qui sic attōdunt:ut p3 Deut.32. De captiuitate nudati inimicoꝝ capitis.z Hiere.4.9. Dispgā in oēz uētū eos qui in coma attōsi sūt:ſz mīstris chr̄i nō debet captiuitas ſz libras.ğ corona:tōsura:z rasura eis nō cōpetit. ¶ ℞.vtras dz rndē figure:ſz figura corone p̄cellit in ueri lege in tōsura naçareoꝝ:sic in lra dī.cū ğ naçarei nō eēnt ordinati ad mīsteriū dīnū:vī q̄ mīstris eccl'ie non debeat tōsura ul' rasura corone:z hoc ēt vī p hoc q̄ conuersi qui nō sūt mīstri eccl'ie tōdent in religionib⁹. ¶ ℞.p capillos supflua signant:qz capilli ex supfluis gñant: ſz mīstri altaris oēs supfluitates a se debent abiicē. ğ totalr debēt caput tōdē:z nō i modū corone. ¶ Sz ℞.qz fm Grego. Seruire deo regnare est:sed corona est signū regni. ğ illis qui ad diuinū ministeriū applicant corona cōpetit. ¶ ℞.capilli in uelamentuz dati sūt:ut patet.j.Coꝝ.xj.sed ministri altaris debēt hīe mentē uelatā. ğ cōpetit eis rasura corone.

¶ Ulti⁹ vī q̄ corona sit ordo:qz in actib⁹ eccl'ie spūalia corpalib⁹ rndēt:ſz corona est qdā corpale signū qō eccl'ia adhibet. ğ vī q̄ signū inti⁹ rndeat ei:z ita ētcoronatione ipzimet caracter:z erit ordo. ¶ ℞.sic ab epo solū dat ꝓfirmatio z alij ordines:ita z corona:ſz in ꝓfirmatione z aliis ordib⁹ ipzimit caract. ğ z in corona:z sic idē qō p3. ¶ ℞.ordo ipoztat quēdā dignitatis ğdū:ſz clic⁹ hoc ipo q̄ clic⁹ ē in ğdu supꝝ ppꝝ cōstituit. ğ corona. p quā efficit clicus est aliqs ordo. ¶ Sz ℞.nullus ordo dat nisi in misse celebratiōe:ſz corona dat ēt absq̄ offō misse. ğ nō est ordo. ¶ ℞. in collatione cuiuslibet ordinis fit mētio de aliq̄ potestate data:nō aūt in corona corone. ğ nō est ordo.

¶ Ulti⁹ vī q̄ p acceptionē corone aliqs renūciet tpali b⁹ bonis.ipsi eni dicūt cū coronant. Dns ps hēditatis mee:ſz sic dic̄ Hiero. Dns cū istis tpalib⁹ps fieri dedignat. ğ abrenūciat tpalib⁹. ¶ ℞.iustitia mīstrorū nouī testi oz abūdare sup mīstros ueteris:ut p3 matth. 5.ſz mīstri ueteris testi.ſ.leuite nō acceperūt ptē hēditatis cū frib⁹ suis. ğ nec mīstri nouī testi habere debēt. ¶ ℞.hug.dic̄:q̄ postq̄ aliqs fact⁹ est clic⁹:deiceps oz stipēdijs eccl'ie sustētari:ſz hoc nō ēēt si p̄timoniū suū retinēt. ğ vī q̄ abrenūciet i hoc q̄ clic⁹ fit. ¶ Sz ℞.ē:q̄ Hieremias fuit de ordine sacerdotali:ut patet Hiere.j.ſz ipse hūit possessionē ex hereditatis iure:ut patet Hiere.32.ergo clerici possunt habere patrimonialia bona. ¶ ℞.si hoc non possent non videret tūc differentia inter clericos seculares z religiosos.

Rndeo dōz ad p̄mā.q.q̄ eis qui ad dīna mīsteria applicant cōpetit tonsura z rasura in modū corone:z rōne figure:qz corona est signū regni:z pfectionis:cū sit circularis.illi āt qui dīnis mīsterijs applicant adipiscunt regiā dignitatez:z pfecti in vtute eē debēt. Cōpetit ēt eis rōne sb̄tractiōis capilloꝝ:z ex pte supiori p rasurā:ne mēs eoꝝ tpalib⁹ occupatiōib⁹ a ꝓtēplatiōe dīnoꝝ retardet:z ex pte inferiori p tonsurā:ne eoꝝ sensus tpalib⁹ obnoluatur.

Ad primū ğ dōz:q̄ dns cōminat illis qui hoc ad clerū demonū faciebāt. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q̄ ea que fiebāt in ueri testō ipfecte repūtant ea que sūt in nouo testō:z io ea que ptinēt ad mīstros nouī testi nō solū signant p officia leuitaꝝ:ſz p oēs illos qui aliquā pfectionē,pfitebant.naçarei āt,pfitebātur pfectionē q̄dā in depositiōe come signātes tpalium ptēptū:q̄uis nō in modū corone deponerēt:sed dīno totū:qz nō dū erat tps regalis z pfecti sacerdotij. Et silr ēt querſi tōdunt pp renūciationē tpaliū:ſz nō radunt:qz nō occupant dīnis mysteriȝ in qb⁹ dīna oporteat eos mētē ꝓtēplari. ¶ Ad 3ᵐ dōz:q̄ nō solū debet significari tpaliū abiectio:sed ēt regalis dignitas in forma corone:z ideo nō debet totaliter coma tolli z etiam ne indecens videatur.

¶ Ad 2ᵃᵐ.q.dōz:q̄ mīstri eccl'ie a ppl'o sepant ad uacādū dīno cl'tui:in cl'tu āt dīno q̄dā sī que p potētias determinatas sī exercēda:z ad hoc dat spūaliȝ ptās ordinis:q̄dā āt sī que cōit a toto mīstroꝝ collegio fiunt: sic̄ dicere dīnas laudes:z ad hoc nō ꝓexigit aliq̄ ptās ordinis:ſz solū q̄dā deputatio ad tale offm:z hoc fit p coronā:z io nō ē ordo ſz ꝓcābulū ad ordinē. ¶ Ad ꝑᵐ ğ dōz:q̄ corona bēt inti⁹ aliq̄ spūale qō ei rndet sic̄ signū signato:ſz hoc non est aliq̄ spūalis ptās:z io in corona non ipzimit caract:nec est ordo. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q̄ q̄uis per coronā nō impzimat caracter:tamē deputatur hō ad diuinū cultū:z io taliȝ deputatio dz fieri per sūmū ministroꝝ.ſ.epm qui ēt uestes bñdicit z uasa z oīa que ad cultū dīnū applicant. ¶ Ad 3ᵐ dōz:q̄ ex h⁹ q̄ aliqs ē clic⁹ ē in altiori statu q̄ laic⁹ nō

tñ bēt ap̄liorē ptātiꝫ ğdu:qō ad ordinez requiritur.

¶ Ad 3ᵃᵐ.q.dōz:q̄ clici in hoc q̄ corona accipiūt nō renūciāt p̄timonio nec⁹ alijs reb⁹ tpalib⁹:qz trenoꝝ possessio nō ꝓriat dīno cultui ad quē clici deputant: ſz nimia eoꝝ sollicitudo:qz ut dic̄ Greg. Affect⁹ i crimine est. ¶ Ad p̄ᵐ ğ dōz:q̄ dns dedignat ps fieri:ut exquo cū alijs obligat ita.ſ.q̄ aliqs ponat finē suū in deo z in reb⁹ mūdi:nō tñ dedignat fieri ps eoꝝ qui res mūdi ita possidēt q̄ per eas a cultu dīno nō retrahunt. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q̄ leuite in ueri testō hēbāt ius in hēditate pīna:ſz io nō acceperūt ptē cū alijs tribus q̄ erāt p oēs trib⁹ dispgēdi:qō fieri nō potuisset si una determinata ptē terre accepissent:sic̄ alie tribus. ¶ Ad 3ᵐ dōz:q̄ si sint idigētes clici ad sacros ordines,pmoti:eps qui eos,pmouit dz eis ꝓuidē:als non tenet:ipi āt ex ordine suscepto tenent ecclie mīstrare. vbū aūt Dug.itelligit qñ non bñt vnde sustententur.

Ad 2ᵐ sic ꝓcedit. Ur q̄ supꝝ sacerdotalē ordinē nō debeat eē aliq̄ ptās epalis: qz sic in lra dī:ordo sacerdotalis ab Aarō sumpsit exordiū.ſz in ueri lege nulls erat supꝝ Aarō:ğ nec in noua lege oz aliq̄ ptās eē supꝝ sacerdotalez. ¶ ℞. ptātes ordinant ꝑz act⁹:qz nullus act⁹ sacer p̄t eē maioꝝ q̄ ꝓsecrare corp⁹ chr̄i:ad qō est ptās sacerdotalis, ğ supꝝ sacerdotalē ptātē nō oz eē epalis. ¶ ℞.sacerdos in offerēdo gerit figurā chr̄i in ecclia:qui se pr̄i,p nobis obtulit.ſz in ecclia nulluſ est maioꝝ chr̄o:qz ipe est caput ecclie.ğ nulla ptās oz eē supꝝ sacerdotalē ptātē. ¶ Sz ℞.ptās tāto est altioꝝ q̄to ad pla se extendit ſz ptās sacerdotalis ut dic̄ Dio.extēdit se ad purgandū z illuminādū tñ:epalis āt ad hoc z ad pficiēdū. ğ supꝝ sacerdotalē ptātē oz eē epalis. ¶ ℞.oīna ministeria debēt eē magis ordinata q̄ hūana:ſz hūanoruz offōrū ordo exigit ut in qlibet offō ꝓponat vnus qui sit ꝓpiceps illi⁹ officij sic̄ ꝓponit milit⁹ duxꝝ. ğ z sacerdotib⁹ oz aliqs ꝓponi qui sit sacerdotū ꝓpiceps:z hic est epūs.ergo epalis ptās debet eē supza sacerdotalē.

¶ Ulti⁹ vī q̄ epat⁹ sit ordo: ꝑ⁹per hoc q̄ Dio.assignat hos tres ordines eccl'iastice hierarchie:epūz:sacerdotē:z mīstrū.in lra ēt oī q̄ est ordo epoꝝ qdriptitus. ¶ ℞.ordo nihil aliō ē q̄ qdā ptātis ğdus in spūali b⁹ dispēsādis.ſz epi pñt dispensare aliq̄ sacra que non pñt dispēsare sacerdotes:sic̄ ꝓfirmationē z ordinē. ğ epat⁹ est ordo. ¶ ℞.in ecclia nō est aliq̄ spūalis ptās nisi ordis ul' iurisdictionis.ſz ea que ptinēt ad ptātez epalē nō sī iurisdictionis:als posset cōmitti nō epo: qō ē falsū. ğ sī ptātis ordis. ğ eps bēt aliquē ordinez quē nō bēt sacerdos simplex:z sic epatus est ordo. ¶ Sz ℞:qz vn⁹ ordo nō depēdet a ꝓcedēti q̄tum ad necitatē sacri.ſz epalis ptās depēdet a sacerdotali:qz null⁹ p̄t recipe epalē nisi pr̄i⁹ bēat sacerdotalē. ğ epat⁹ nō ē ordo. ¶ ℞.maiores ordies nō ꝓferunt nisi in sabbatis.ſz epalis ptās tradit in ꝓncipijs. ğ nō ē ordo.

¶ Ulti⁹ vī q̄ supꝝ epos nō possit aliqs eē supioꝝ in eccl'ia:qz oēs epi sī aplorꝝ successores.ſz ptās que ē data vni aplorꝝ.ſ. Petro. Matth.16.est ēt data oibus aplis. Jo.9. ğ oēs epi sī pes:z vn⁹ nō est supꝝ alterum. ¶ ℞.rit⁹ eccl'ie magis dz eē ꝓformis rituī iudeoꝝ q̄ ritui gētiliū.ſz diſi ctio epalis dignitatis z ordinatio vni⁹ supꝝ aliū:ut in lra dī:est a gētilib⁹ introducta:in ueri lege nō erat. ğ nec i eccl'ia eps vn⁹ supꝝ aliū eē dz. ¶ ℞.supioꝝ ptās nō p̄t ꝓferri p inferiorē:neqz eqlis p eqlē:qz sine ulla ꝓdictione qō imin⁹ē a maiori bñdicit:Deb.z.vñ ēt sacerdos nō,pmouet epz neqz sacerdotē.ſz eps sacerdotē:ſz eps p̄t qūlibet epz,pmouē qz ēt Postiē.eps ꝓsecrat papā. ğ epalis dignitas in oi

b⁹ est eqlis:z sic vn⁹ eps nō dz alijs sbēē: ut in lra dī. ¶ Sz ℞ est qō legit in concil. Cōstātinopol. Venerāmur fz scripturas z canonū diffōnes sciſſimū ātique Rome epz p̄mū eē z maximū epoꝝ:z post ipz Constātinopol.epm. ğ vn⁹ eps est supꝝ aliū. ¶ ℞.btūs cyrillus eps alexādrin⁹ dic̄. Ut mēbra maneam⁹ in capite nr̄o aplico throno romanoꝝ pōtificiū:a quo nr̄z ē querē q̄d credē z q̄d tenē debeam⁹:ipz uenerāteſ ipz rogātes pze oib⁹:qm ipſi⁹ soli⁹ē reprēdē:corrigē:statuē:dispōnē:soluē:z ligare:loco illi⁹ qui ipm edificauit:z nulli alij q̄ suū ē plenū:ſz ipsi soli dedit:cui oēs iure dīno caput iclināt:z p̄mates mūdi tanq̄ ipi dño iesu chr̄o obediūt. ğ epi alicui subsūt ēt iure diuino.

Rndeo dōm ad p̄mā.q.q̄ sacerdos bēt duos act⁹:vnū p̄ncipalē.ſ.ꝓsecrare uez corpus chr̄i:aliū secūdariū.ſ.ꝑpare pp̄m ad susceptiōez hui⁹ sacri:ut pz⁹ dictū ē:q̄tū āt ad p̄mū actū act⁹ sacerdotis nō depēdet ab aliq̄ supiori ptāte nisi dīna: ſz q̄tū ad 2ᵐ depēdet ab aliq̄ supiori ptāte z hūana: oīs eni q̄titas que nō p̄t exire in actū nisi ꝑsuppositis qbusdā ordiationib⁹ dependet ab illa ptāte que illas ordiatiōes facit:sacerdos āt nō p̄t absoluē z ligare:nisi ꝑsuppositis plationis iurisdictiōe:qua sibi sbdant illi q̄s absoluit.p̄t āt ꝓsecrare q̄libet māz a chr̄o dīnata:nec aliō requirit q̄tū ē de necitate sacri:q̄uis ex q̄dā ꝓgruitate ꝑsupponat act⁹ epalis in ꝓsecratiōe altaris z uestiū ei⁹. Et ita p3 q̄ opz eē supꝝ sacerdotalē ptātē epalē q̄tū ad actū scōariū sacerdotis:nō āt q̄ᵐ ad p̄m

Ad primū ğ dōz:q̄ Aarō sacerdoꝝ fuit z potifex.ſ.sacerdotū ꝓpiceps.supplit ğ sacerdotalis ptāz ab ipso exordiū inq̄tū fuit sacerdoꝝ sacrificia offerēs:qō ēt maiorib⁹ sacerdotib⁹ licebat: ſz nō ab eo inq̄tū fuit potifex:q̄ quā ptātē pot⁹ aliq̄ facē:ut ingredi sel'in āno in scta scōrū:qō alijs nō licebat. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q̄ q̄tū ad illū actū nō ē aliq̄ ptās supioꝝ.ſz q̄tū ad aliū ut dictū est. ¶ Ad 3ᵐ dōz:q̄ sic oiuz rex nāliū ꝑfectiones ꝑexistūt exēplarit in deo: ita chr̄s fuit exēplar oium officiorū eccl'iasticoꝝ:vñ vnusq̄sq⁹ mīster eccl'ie q̄tū ad aliq̄d gerit typū chr̄i: ut ex lra p3:z tñ ille est supioꝝ qui ꝑz maiorē ꝑfectionē chr̄z repūtat:sacerdos āt repūtat chr̄z in hoc q̄ p seip3 aliq̄ misteriū ipleuit.ſz eps in hoc q̄ alios mīstros īstituit z eccl'iā fūdauit.vñ ad epz ptiet mācipare aliq̄d dīnis obsequijs q̄si cl'tū dīnū ad sīlitudinē chr̄i statuēs:z p h⁹ ēt eps spālit spōsus eccl'ie dī sic chr̄s.

¶ Ad 2ᵃᵐ.q.dōz:q̄ ordo p̄t accipi dupl'r.vno mō ꝑz q̄ est sacrz z sic ut pr̄i⁹ dictū est ordinat ois ordo ad eucharistie sacrz.vñ cū eps nō bēat ptātē supiorē sacerdote q̄tū ad hoc:nō erit epat⁹ ordo. Alio mō p̄t ꝓsiderari ordo ꝑz q̄ est offm qōdā respectu q̄rūdā actionū sacraꝝ:z sic cū eps bēat ptātē in actiōib⁹ hierarchicis respectu corpis mystici supꝝ sacerdotē:epatus erit ordo:z ꝑz hoc loquunt auctes iduste.vñ p3 solo ad p̄m. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q̄ ordo ꝑz q̄ ē sacrz ipzimens caracterē ordinat spāliter ad sacrz eucharistie in quo ipse chr̄s ptinet:qz p caracterē ipsi chr̄o ꝓfiguramur: z io lz det aliq̄ ptās spūalis epo in sui,pmotiōe respectu aliq̄rū sacroꝝ:nō tñ illa ptās bēt rōnē caractis:z pp hoc epat⁹ nō est ordo fm q̄ ordo est qdā sacrm. ¶ Ad 3ᵐ dōz:q̄ ptās epalis nō est tñ iurisdictiōis: ſz ēt ordis:ut ex dictis p3:fm q̄ ordo coīter accipit.

¶ Ad 3ᵃᵐ.q.dōz:q̄ ubicūq̄z sūt multa regimina ordinata in vnū opz eē aliq̄ō ule regimen supza ꝑticularia regimina:qz in oib⁹ vtutib⁹ z artib⁹:ut dī in.j.ethi. est ordo fm ordinē finiū:bonū aūt cōmune diuini⁹ est q̄ bonū speciale:z ideo super potestatem regitiuaz que

Universidad de Deusto
Biblioteca

cōsecrat bonū spāle opꝫ eē ptātē regitiuā uſez reſpectu boni cois alꝫ nō poſſet eē colligatio ad vnū: ꝛ iō cū tota eccl'ia ſit vnū corp': opꝫ ſi iſta vnitas oꝫ cōſeruari ꝙ ſit aliq̄ ptās regitiua reſpectu toti' eccl'ie ptātē ſup̄ epalez qua vnaquēq; ſpālis eccl'a regit ꝛ hec eſt ptās pape: ꝛ iō qui hāc ptātē negāt ſcismatici dicunt: q̄ſi diuiſores eccl'iaſtice vnitatis. Et int̄ epꝫ ſimplicē ꝛ papā ſi alīꝫ ḡdus dignitatū cognōdētes ḡdib' vnionis: ſz q̄s vna ꝓgregatio uſ coitas icludit aliā: ſic coitas vni' ꝓuincie: ꝛ coitas toti' mūdi coitatez vni' regni. ¶ Ad ꝑmū ḡ oōz: ꝙ ḡuis oib' aplis data ſit coiter ptās ligādi ꝛ ſoluēdi: tn̄ ut in hac ptāte ordo alīq̄s ſignificaret: p' ſoli Petro data eſt: ut oſtendat ꝙ ab eo in alios debeat iſta ptās deſcēdē: pq̄ qō ēt ei dixit ſingulr. Confirma frēs tuos: ꝛ paſce oues meas (deſt loco mei. ubi Chriſ. dīc. Prepoſitus ꝛ caput eſto frm̄: ut ipſi te in loco meo aſſumentes: ubiq̄ terraꝝ te in throno tuo ſedētes p̄dicēt ꝛ confirmēt.

¶ Ad 2m oōz: ꝙ rit' iudeoꝝ nō erat diffuſus i diuerſis regnis ꝛ puicijs: ſz tn̄ in vna gēte: ꝛ iō nō optebat ꝙ ſub eo qui hēbat ptātē ꝑncipalē alij pōtifices diſtinguerent. ſz eccl'ie rit' ſic ꝛ gētiliū ꝓ diuerſas nationes diffūdit: ꝛ iō opꝫ ꝙ q̄tū ad hoc magis gētiliū rit' q̄ iudeoꝝ ſtat' eccl'ie ꝓformet. ¶ Ad 3m oōz: ꝙ ptās ſacerdotis excedit a ptāte epi q̄ſi a ptāte alīꝰ gīis: ſed ptās epi excedit a ptāte pape q̄ſi a ptāte eiuſdē gīis: ꝛ iō oēz actū hierarchicū quē pōt facē papa in miniſtratione ſacroꝝ: pōt facere epꝰ: nō aūt oēz actū quē pōt facere epꝰ pōt facere ſacerdos in ſacroꝝ collatione: ꝛ iō q̄tū ad ea que ſūt epalis ordinis oēs epi ſūt equales: ꝛ pp̄ hoc quilibet aliū poteſt conſecrare.

AD 3m ſic ꝓcedit. Ur ꝙ ueſtes miſtroꝝ nō ꝙuenient in eccl'ia iſtitute ſint: miſtri eni noui teſti magis tenent ad caſtitatē q̄ miſtri ueris. ſz int̄ alias ueſtes miſtroꝝ ueris teſti erāt feminalia in ſignū caſtitatis. ḡ multo fortī' nūc eē debēt in ter ueſtes miſtroꝝ. ¶ Ꝑ. ſacerdotiū noui teſti eſt dignī' q̄ ueris ſacerdotiū. ſz ueſtes ſacerdotes hēbāt mitras qō eſt ſignū dignitatis. ḡ ſacerdotes noue legis eas debēt hīe. ¶ Ꝑ. ſacerdos ē ꝓpinq̄or ordīb' miſtroꝝ q̄ ordo epalis. ſed epi utunt̄ ueſtib' miſtroꝝ. ſ. dalmatica que eſt ueſtis diaconi: ꝛ tunica que ē ueſtis ſbdiaconi: ḡ mlto fortī' ſimplices ſacerdotes debent uti eis. ¶ Ꝑ. in ueri lege pōtifex deferebat ſuphūerale qō ſignificabat onꝰ euāgelīū: ut dīc Beda. hoc āt maxime nr̄is pōtificib' incūbit. ḡ debēt hīe ſuphūerale. ¶ Ꝑ. in rōnali quo utebant pōtifices ueris legis ſcribebat doctrina ꝛ vītas. ſz vītas maxia i noua lege declata eſt. ḡ pōtificib' noue legis cōpetit. ¶ Ꝑ. lamia aurea in qua ſcriptū erat nomē dei erat dignīſſimum ornamētū ueris legis. ḡ illō maxie debuit trāſferri in nouā legē. ¶ Ꝑ. ea que exti' gerunt̄ in miſtris eccl'ie ſt̄ ſigna intioris ptātis. ſz archiepūs non hēt alīꝰ gīis ptātē q̄ epūs: ut dictū eſt. ḡ nō oz hīe palliū qō nō hīt epi. ¶ Ꝑ. ptātis plenitudo reſidet penes romanū pōtificē. ſz ipſe nō hēt baculū. ḡ nec alij epi debent hīe.

Rñdeo oōz: ꝙ ueſtes miſtroꝝ ut ſup̄ dictū eſt deſignāt idoneitatem que in eis req̄rit ad tractādū diña. ꝛ q̄ dā ſt̄ que in oib' req̄runtur: ꝛ q̄dā que in ſupiorib': que nō ita exigunt̄ in iferiorib' iō q̄dā ueſtes ſt̄ oib' miſtris cōes: q̄dā āt ſupioꝝ tn̄ ꝛ iō oib' miſtris cōpetit amict' hūeros tegēs: quo ſignificat fortitudo ad diña officia exequēda qb' mācipant: ꝛ ſilr alba que ſignificat puritatē vite: ꝛ ciguluꝫ qō ſignificat repſſionē carnis. ſz ſbdiacon' ultim' hēt manipulū in ſiniſtra: quo ſignificat exīlio mimaꝝ macularꝝ: q̄ manipulus eſt q̄ſi ſudariū ad exp̄gēdū vultū ipſi eni' p' ad ſacra tractāda admittunt̄: hñt ēt tunicā ſtrictā: p quā doctrina chr̄i ſignificat. vñ ꝛ in ueri lege in ipſa titinabula pēdebāt: ſbdiaconi eni p' admittunt̄ ad doctrinā noue legis ānūciādā. ſz diacon' hēt āpli' ſtolā in ſiniſtro hūero: in ſignū ꝙ applicat ad miniſteriū in ipſis ſacris. ꝛ dalmatica que eſt ueſtis larga ſic dicta: q̄ in dalmatie ptib' p' uſus ei' fuit: ad ſignificādū ꝙ ipſe p' diſpēſator ſacroꝝ ponit: ipſe eniꝫ ſāguinē diſpēſat: in diſpēſatione āt largitas req̄rit. ſed ſacerdoti ſtola in utroq; hūero ponit: ut oſtēdatur ꝙ plena ptās diſpēſādi ſacra ei dat: nō ut miſtro alīꝰ: ꝛ iō ſtola deſcēdit uſq; ad iferiora. hēt ēt ꝛ caſulaꝝ: que ſignificat charitatē: q̄ ſacrm ꝓfecrat charitatis. ſ. eucharīſtiā. Sz epi addūt. 9. ornamēta ſup̄ ſacerdotes: que ſt̄: calige: ſādalia: ſuccinctoriū: tunica: dalmatica: mitra: chirotece: anulus: ꝛ baculuſ. q̄. 9. ſt̄ que ſup̄ ſacerdotē pñt. ſ. clīcos ordinare: vḡines bñdicē: baſilicas dedicare: clīcos deponē: ſynodoſ celebrare: chrīſma ꝓfīcē: veſtes ꝛ uaſa ꝓfecrare. ul' per caligas ſignificat rectitudo greſſuū. p ſādalia que pedes tegūt ptē pt' terreno: p ſuccictoriuꝫ quo ſtola ligat̄ cum alba amoꝝ honeſtatis: p tunicā ꝓſeuerātia: q̄ Joſeph tunicā talarē habuiſſe legit̄ q̄ſi deſcēdētē uſq; ad talos: p q̄s ſignificat extremitas vite: p dalmaticā largitas in opīb' miſericordie: p chirotecas cautela in ope: p mitrā ſcia utriuſq; teſti: vñ ꝛ duo cornua hēt: p baculuꝫ cura paſtoralis: qua oꝫ colligē uagos: qō ſignat curuitas in capite baculi. ſuſtētare ifirmoſ qō ſignificat ipe ſtipes baculi: ſz pungē lētos qō ſignificat ſtimulus in pede baculi: vñ uerſus: Collige ſuſtenta ſtimula uaga mozbida lēta. Per ānulū ſacra fidei qua eccl'ia deſpōſat chr̄o: ipſi eni ſt̄ eccl'ie ſpōſi loco chr̄i. Sz ulti' archiepi hñt palliū in ſignū ꝓuilegiate ptātis: ſignificat eni torquē aureā qua ſolebāt legitie certātes accipe.

Ad primū ḡ oōz: ꝙ ſacerdotib' uetis legis in dicebat ꝓtinentia illo tm̄ tpe quo ad ſuū myſteriū accedebāt: ꝛ iō in ſignū caſtitatis tūc ſuāde in ſacrificioꝝ oblatione feminalib' utebant: ſz miſtris noui teſti idicit ꝓpetua ꝓtinētia: ꝛ iō nō ē ille.

¶ Ad 2m oōz: ꝙ mitra illa nō erat ſignū alicui' dignitatis: fuit eni ſic q̄dā galerū: ut Diero. dīc: ſz cydaris que erat ſignū dignitatis ſolis pōtificib' oabat: ſic ꝛ nūc mitra.

¶ Ad 3m oōm: ꝙ ptās miſtroꝝ eſt in epo ſic in origine: nō āt in ſacerdote: q̄ ipſe nō ꝓfert illos ordines: ꝛ iō magis epūs ꝙ ſacerdos ueſtib' miniſtroꝝ utit̄.

¶ Ad 4m oōz: ꝙ loco ſuphumeralis utit̄ ſtola que ad idē ſignificādū eſt ad qō erat ſuphumerale.

¶ Ad 5m oōz: ꝙ palliū ſuccedit loco rōnalis.

¶ Ad 6m oōz: ꝙ ꝓo illa lamina hēt pōtifex crucē: ut Jnno. dīc: ſic ꝓo feminalib' hēt ſādalia: ꝓo linea albā: ꝓo balthEo cingulū: ꝓo podē tunicā: ꝓo ephod amictū: ꝓo rōnali amictū: ꝓo cydari mitrā.

¶ Ad 7m oōz: ꝙ ḡuis nō hēat alteri' gīis ptātē: tn̄ eādē hēt āplior rē: ꝛ iō ad hāc ꝓfectionē deſignādā ſibi pallium oat quo vndiq; circūdat.

¶ Ad 8m oōm: ꝙ roman' pōtifex nō utit̄ baculo: q̄ Petr' miſit ipſe ad ſuſcitandū quēdā diſcipulū ſuū: qui poſtea fact' eſt epūs Treuerenſis: ꝛ iō in dioceſi Treuereñ. papa baculū portat: ꝛ non in alīs. uel etiam in ſignum ꝙ non habet coartatā poteſtatem: qō curatio baculi ſignificat.

¶ Nūc ad conſideratiōnē rē. Jvi ꝙ male ordiet̄ q̄ hoc ſacrm̄ ē ad diſpēſandū alia ſacra: ꝛ ita añ alia debēt ordinari. Et oōz: ꝙ magr̄ ordiat ꝑ b' ad qō ordiant: ꝛ q̄ b' bonū cōe ad qō ordiat hoc ſacrm̄ ꝓſuppoit bonū

ꝓſone ad qō ordinant̄ ꝓcedētia: iō de hoc non debuit ꝓi' determinare. ¶ In ſacro ḡ ſeptiformis rē. Jadaptatio quedā eſt: q̄ in q̄libet ordine oia dona ſpūs ſancti dant̄. Quia Mathias electꝰ eſt ſorte de quo Dio. dicit. 5. c. eccl'. hierar. de diuina ſorte Mathie data alīꝫ alia dixerūt: nec recte ut exiſtimo: meū ꝛ ipſe ſenſū dicā: vī eni mihi ſcriptura ſorte nominaſſe dinū qōdaꝫ donū declarās Mathiā q̄ſi diña electione oſtēſum. ¶ Habitur' ꝓtē rē. Jḡ hēt ois lectoꝝ aureolā. Et oōz ꝙ uerū eſt ſūpleat officiū: ut nō ſolū legat ſz ēt interp̄tet̄ per p̄dicationē: qō tm̄ nō vī ſuū officiū: ꝛ ideo ēt nō dīc ſimplr ꝙ bēat illoꝝ meritū: ſz cū illiſ inḡtū aliq̄d de actu eoruꝫ ptīcipat. ¶ Canones duos tm̄ ſacros rē. Jpp̄ hoc ꝙ hi duo tm̄ ordines hñt actū ſup̄ ipſum ſacrm̄: ſed ſubdiacon' ſup̄ ſacra uaſa tm̄.

¶ De ordinatis ab hereticis. Dist.xxv.

SOlet ēt queri ſi hēticī ab eccl'ia p̄ciſi ꝛ dānati poſſint tradē ſacros ordines: ꝛ ſi ab eis ordinati redeūtes ab eccl'ie vnitatē debeāt reordinari? Hāc qōnē ꝓplexā ac pene iſolubilē faciūt doctoꝝ vba q̄ plīmū diſſētire vident̄. Vident̄ eni qdaꝫ tradere hēticos ſacros ordines dare nō poſſe nec illos qui ab eis ordinant̄ vident̄ grām recipe. Dicit eni Jnno. Arrianoꝝ clīcos nō videri ſuſcipiēdos cū ſacerdotiꝫ uel miſteriꝫ alicui' dignitate: qb' ſolū baptiſma ratū eē ꝓmittit: q̄ in noie p̄ris ꝛ filij ꝛ ſpūs ſcti ꝓcipit. Dicē ēt eos nō poſſe dare ſpm̄ ſcm̄ quē amiſerūt: ꝛ ordinatos ab hereticis caput hīe vulnerā tūr: ꝛ eū qui honorē amiſit: honorē dare nō poſſe: nec illū aliquid accepiſſe: qm̄ in dante nihil erat q̄ illē poſſet accipe. Tradit ēt ueniētib' ab hereticis per man' ipoſitionē laicā tm̄ tribuēdā eoꝛ onē: nec ex his aliquē cū cat' honorē uel exiguū ſurrogare. Grego. ēt dicit ſacrilegā eē arrianoꝝ ꝓſecrationē cū ex eoꝝ manu coꝛo ꝓcipiāt. Cypr̄i. ēt dicit. Oia quecūq; faciūt heretici carnalia ꝛ iania ꝛ ſacrilega eē: ꝛ eoꝝ altaria falſa: ꝛ illicita ſacerdotia ꝛ ſacrificia ſacrilega: qui more ſimiaꝝ que cū boues nō ſint: formā imitant̄ humanā: vultū ecclīe catholice ꝛ auctē ſibi uēdicāt cū ipſi in eccl'ia nō ſint: ꝛ cū ſint ſacrilegi: ſacerdotiū āmiſtrāt: ꝛ altare ponūt: cū nec ſacrificari oblatio illic poſſit: ubi ſpūs ſcūs nō ſit: nec cuiq; dōs per eī' ꝑces ꝛ oꝛones ꝓſit: qui dñz ipm̄ violauit. Diero. q̄q; aſſerit oia que offerunt̄ ab hereticis ꝓtamiata eē in cōſpectu dñi: quia ſcta videant̄ ſpe ſui: tn̄ q; ꝓtacta ſūt ab illo qui pollut' ē: polluunt̄ oia. Jdē. Odit deꝰ ſacrificia hereticoꝝ ꝛ a ſe ꝓiicit: ꝛ q̄tiēs in noie eī' ꝓgregati fuerit deteſtat̄ fetorē eoꝝ ꝛ claudit nares ſuas. Jdē. Illi offerūt panē ſacrilegū rē. Leo ēt teſtat̄ extra eccleſiā nec rata eē ſacerdotia: nec va eē ſacrificia. Jdē ēt dicit. Per crudeliſſimā ueſaniam in alexādrina ſede: oē ſacroꝝ lumē extinctū. Jnc̄epta eſt ſacrificij oblatio. defecit chriſmatis ſanctificatio: ꝛ ꝑncipalib' manib' impioꝝ: oia ſe ſubtraxere myſteria. His aliſq; teſtimonijs aſtrui videt̄ ſacra eccleſiaſtica p̄cipue coꝛpis ꝛ ſanguinis: ordinationis ꝛ cōfirmatiōis per hereticos nō poſſe miſtrari.

¶ Auctes ponit que vident̄ ꝓmiſſis obuiare.

QCōtra aūt alij ſētire vident̄ ꝙ ab hereticis ēt ꝑciſis ſacri ordies ſicut ꝛ baptiſm' tradi ualeāt: nec ab hereticis redeūtes: qui illic ordinati ſūt ꝛ baptiçati: iteꝝ ordinādi ſūt ſicut nec baptiçādi. Vñ Aug. De hereticis ēt dānatis qō quidā dicūt baptiſma qō accepit nō amittit qui recedit ab eccl'ia: ius dādi qō accepit amittit: multis modis appet ianiter dici. Prio qꝛ nulla oſtēdit cā cur ille qui illō baptiſma amittere nō ꝑt: ius dādi poſſit amittere. Utrūq; eni ſacr̄ eſt: ꝛ q̄dā cōſecratione utrūq; boi dat: illud cū baptiçat: ꝛ illō cū ordinat. Jō nō licet in catholica eccleſia utrūq; iterari. Nā ſi q̄ ex ipſa ꝑte uenientes ēt ꝓpoſiti pro bono pacis correpto ſcismatis errore ſuſcepti ſūt: ꝛ ſi viſū eſt op' eē ut eadē officia gererēt que agebāt: nō ſūt rurſus ordinādi. Sz ſicut baptiſm' in eis: ita in eis mānſit ordinatio integra: qꝛ in ꝑciſione fuerat vitiū: qō in vnitate pacis ē correctū: nō in ſacris: que ubicūq; ſūt: ipſa ſūt. Et cū ipſi expediret vī eccleſie ut ꝓpoſiti eoꝝ ueniētes ad catholicā ſocietatē honores ſuos ibi nō āmiſtrent. nō eis tn̄ ipſa ordinationis ſacra detrabunt̄: ſz ſup eos manēt. Jōqz nō eis man' iponit: ne nō boi: ſz ipi ſacro fiat iniuria. Sic āt i baptiſmo eſt ius qō ꝑ eos dari poſſit: ſic i ordinatione ius dādi eſt: utrūq; quidē ad pnitiē ſuā. Sz aliud eſt nō hīe: aliꝰ pernitioſe hīe: aliud ſalubr̄iter hīe. Jdē. De his qui ab eccl'ie vnitate ſepati ſūt: nulla iā qō eſt: quin bēant ꝛ dare poſſint: ſed pnitioſe habēt pnitioſeqz dāt: qꝛ extra viculū pacis ſūt: neutri ſacro facieda ē iniuria. Sicut nō recte bēt qui ab vnitate recedit: ſed tn̄ bēt: ꝛ iō recedēti nō redditur. Sicut etiā nō recte dat qui ab vnitate recedit: ꝛ tn̄ dat: ꝛ ideo qui ab eo accipit: uenienti ad vnitatem nō iteratur. Jdē. Aliud eſt nō habere aliquid: aliud eſt non iure hīe: uel illicite uſurpare. Non ergo ideo non ſunt ſacramēta chr̄i ꝛ eccleſie: qꝛ eis illicite utantur. nō mō heretici ſz ēt oēs ipi: ſz illi corrigēdi

sūt ꝛ puniēdi: illa āt sūt agnoscēda ꝛ uenerāda. Itē Grego. Qđ dicitis ut qui ordinat' ē iteꝝ ordinet: ualde ridiculosū est. Ut eni baptiçat' set iteꝝ baptiçari nō dz: ita qui ꝓsecrat' est set in eodē ordine nō ualet iteꝝ ꝓsecrari. His aliisq; auctib' ui asseri in oib' ipiſe: ēt in hereticis p̄cisis ꝛ dānatis: chr̄i sacra pmanē cū iure dādi: p̄sit eni dare: sz pnitiose: ꝛ qbus dederint: nō sunt iterū ordinādi. Que p̄missis ex opposito obuiare uidentur.

¶ Determinatio p̄misse ꝓtradictionis auctū.

Hec āt qdā ita determināt. Dicūt eni hereticos accepta sacerdotali uel epali vnctione ab ecclia recedētes: baptismi qdē dādi ius retinere: sz nō hīe facultatē tribuēdi sacros ordines uel cōsecrandi dñicū corpus: postq̄z p̄cisi ꝛ dānati sūt ab ecclia. Sicut de gradat' epūs nō hēt ptātē largiēdi sacros ordines: facultatē tñ baptiçādi nō amisit. Qđ vo Aug. ait. itelligūt dictuz de hereticis qui nō snia ecclie sz prauitate sensus sui a fidei vitate ac doctrine vnitate dīsi sūt. Qui lz tales sint: ius tñ ordinādi ꝛ ꝓsecrādi hīt: ꝛ qui ab eis ordinant' añ manifestā p̄cisionē: ēt si cum eis apte exierit ꝛ snia ecclie dānati fuerit: tñ si redierit iteꝝ ordinādi nō sūt. Et ubicūq; legit de ordinatis ab hereticis q̄ fuatis eis ordin. b' ministrare ualeat: uel iterū ordinandi nō sint: de hi' accipiēdū dicūt. Nā postq̄z p̄cisi fuerit ꝛ dānati iudicio ecclie: ius ordinādi ꝛ ꝓsecrādi eis detractū asserūt: ut degradatis uel excoicatis. Alij vo dicūt sacra ab hereticis p̄cisis sz formā ecclie celebrata: va eē ꝛ rata. q: recedēte ab ecclia ius dādi ꝛ cōsecrādi nō pdiderūt. ꝛ qui sic ab hereticis ordinant': cū redeūt iteꝝ ordinādi nō sūt. Que vo ab hereticis alit q̄z in ecclia fiūt: falsa sūt ꝛ iania: ꝛ qui a talib' ordinari vident' nō munus sz vuln' accipiūt. Et sm hāc dīā uarie de his loquunt doctores. Quidā vo dicunt eadē sacra ab hereticis p̄cisis posse celebrari que a catholicis: si ab illis forma ecclie fuer' ꝛ ab eis celebrata va eē ꝛ rata: q̄z tū ad se. q̄z tū vo ad effectū: falsa eē ꝛ inania. Et in his qui male tractāt ꝛ in his qui male suscipiūt: iō ꝛ falsa: q: qđ ꝑmittūt ꝛ cōferre credūt: nō tribuūt. Dānāda ēt dicunt' q: illicite dātibus uel accipiētib' sūt in iudiciū. Polluta ēt dicunt' nō q̄z tū ad se: sz pp idignā hereticorum tractationē. Jō Grego. coiones arrij uocat execrationē. ꝛ Innocēti' bonosij ordinationē: dānationē: nō q: ita in se sint: sed q: male dātes uel accipiētes tales faciūt. Sicut etiā Hiero. Sacrificia eoꝝ panē luct' uocat: nō q̄z tū ad se: sz q̄z tū ad effectū. Nōnulli vo trahūt illos hereticos qui in ecclia ordinati sūt: ius ordinādi ꝛ ꝓsecrādi ēt cū separati fuerit hīe. Qui vo i scismate ul hēli positi ab eis ordiati ꝛ iuncti fuerit: illo iure carēt. Jōq; cuz ordinare uolūt vuln' poti' ifigūt q̄z graz cōferūt.

¶ De simonia vnde dī: ꝛ qd sit.

De simoniacis vo nō est ābigendū quin sint hereticī: qui tñ añ sniaz degradationis ꝛ ordināt ꝛ ꝓsecrāt. Et lz simoniaci ꝓprie dicant qui ūstar simonis magi ipreciabilē gr̄am p̄cio ꝓducē uolūt: ꝛ qui pro ministerio sacro p̄ciū recipiūt i modū gieçi. gieçite uocādi sūt. oēs tñ ꝛ dātes ꝛ accipiētes simoniaci dicunt' ꝛ utriq; eadē snia pcellunt.

¶ De his qui sciēter a simoniacis ordinātur.

Offert tñ inē eos qui ordinant' a simoniacis sciēter ꝛ eos qui ignorant'. Qui eni scient' a simoniacis se pmiserit cōsecrari: imo execrari: eoꝝ ꝓsecratio oīno irrita ē. Qui vo ordinant' a simoniacis quos cū ordinant' nesciunt esse simoniacos: qui ꝛ tunc pro catholicis habentur: eorum ordinatio misericorditer sustinetur.

¶ De his q dicūt se emē cozpalia nō spūalia.

Si vo aliqui obiecerit se nō cōsecratiōes emere: sz res ipsas que ex cōsecratiōe ꝓueniūt: penit' desipere, pbant'. Nā quisq; horum alterū uendit sine quo alterū non habetur: neutrum uendere derelinquit.

¶ Distinctio simoniacorum.

Simoniace aūt hereſis tripartita est distinctio. Alij eni simoniace a simoniacis ordinant'. Alij simoniace a nō simoniacis. Alij non simoniace a simoniacis. Unde nicola' papa. Statuim' decretū de simōiaca triptita hereſi. i. de simoniacis simoniace ordinātib' uel ordinatis: ꝛ de simoniacis simoniace a non simoniacis: ꝛ de simoniacis nō simoniace a simoniacis. Simoniaci ēt simoniace ordinati uel ordinatores sz canones a, ꝓprio gradu decidāt. Simoniaci ēt simoniace a nō simoniacis ordinati sītr ab officio remoueant'. Simoniacos vo nō simoniace a simoniacis ordiatos: misericordit' p man' ipositionē, p tpis necitate i offō pmitti m' pmanē. Qđ itelligēdū est de his qui ordinant' a simoniacis ignorātes eos eē simoniacos: hos facit simoniacos nō reat' crimīnis: sed ordinatio simoniaci.

¶ Alexāder papa de his qui violēter a simoniacis uel ab hereticis ordinantur.

Sīr cū decernut alexāder papa simoniacos oīno dānādos ac deponēdos: subintelligēdū est nisi violēter qs attractus fuerit. De his eni ꝛ a qbuslibet hereticis violenter ordinatis dicit Innocē. q: pñs hīe aliquē colorē excusationis si statim discedūt ab eis: ꝛ pessimo eoꝝ cōciliabulo renunciant.

¶ De etate ordinandorum ita decreuit Nicolaus papa.

Sacri inḡt canones sanxerūt ut subdiacon' nō ordinet' añ. xiiij. ānos: nec diacon' añ. xxv. nec ꝓsb̄r añ. xxx. Deinde si dign' fuerit ad epatū eligi pōt qđ nos ēt pari mō seruare iubem'. Itē Fabian'. Siqs. xxx. etatis nō ipleuerit annos nullo mō ꝓsbr ordinet' ꝛ si ualde sit dign': qz ꝛ ipse dñs. xxx. annorum baptiçatus est ꝛ sic cepit docere.

Postq̄z determinauit magr de sacro ordinis: hic determinat de ꝓferētib' ꝛ suscipiētib' hoc sacrm. Et dividit in p̄tes duas. in p̄a determinat de ꝓferētibus. in 2a de suscipiētibus ibi| Sacri canones ꝛc. | Prima in duas. in p̄a inqrit de hereticis utruz possint ordinare. 2o spāliter de symoniacis ibi| De symoniacis vo ꝛc. | Prima in tres. in p̄a ponit auctē ad ostēdēdū q: hereticī nō p̄sūt hoc sacrm ꝓferre. in 2a ponit auctes ad p̄riū ibi| Ecōtra āt ꝛc. | in 3a soluit ibi| Dic aūt quidē ꝛc. | Et ponit q̄tuoz solones diuersoruz: ut in lra pz. | De symoniacis āt ꝛc. | hic inqrit de symoniacis. Et circa hoc duo facit. p̄ ostēdit qui sunt symoniaci. 2o utrū possint ordinare ibi| Differūt tñ ꝛc. | Qō. I.

Hic est triplex qō. Prima de ordinātib'. 2a de ordiatis. 3a de simoniacis. Circa p̄mū querunt duo. p̄ utrū solus epūs possit ꝓferre ordinis sacrm. 2o utrū hereticus uel quicunq; ab ecclia p̄cisus.

Ad p̄mū sic, pceditur. Ur q: nō tñ epūs ordinis sacrs ꝓferat: q: manus ipositio aliqđ ad ꝓsecrationē fac. sz sacerdotib' qui ordinant' nō solus epūs man' iponit: sz sacerdotes astātes. g̈ nō solus epūs ꝓfert ordinis sacrs. ¶ Pō. tūc vnicuiq; dat ptās ordinis qñ ei exhibetur qđ ad actū sui ordinis ptinet. sz subdiacono dat urceolus cū aq̄ mantili ꝛ manutergio ab archidiacono. sītr acolitus cādelabrū cū cereo ꝛ urceolus uacu'. g̈ nō solus epūs ꝓfert ordinis sacrs. ¶ Pō. illa que sūt ordinis nō p̄nt alicui cōmitti qui nō hēt ordines: sed ꝓferre ordines minores cōmittit aliq̄b' qui nō sī epī: sīc pbr̄is cardinalib'. g̈ ꝓferre ordines nō est epalis ordis. ¶ Pō. cuicūq; cōmittit p̄ncipale: ꝛ accessoriū. sz ordis sacrs ordinat ad eucharistiā sīc accessoriū ad p̄ncipale. cuz g̈ sacerdos ꝓsecret eucharistiā: ipse ēt poterit ordines cōferre. ¶ Pō. plus distat sacerdos a diacono q̄ epūs ab epo. sz epūs p̄t ꝓsecrare epm. g̈ ꝛ sacerdos p̄t, pmouere diaconū. ¶ Sz p̄. nobiliori' mō applicant ad diuinū cultū ministri per ordines q̄ uasa sacra: sz ꝓsecratio uasoꝝ ptinet ad solū epūs. g̈ multo fortī' ꝓsecratio ministroꝝ. ¶ Pō. sacrm ordinis est excellentiº q̄ confirmationis, sed solus epūs confirmat. g̈ multo magis solus cōfert ordinis sacrm. ¶ Pō. virgines per bñdictionē nō cōstituunt in aliquo gradu spūalis ptātis: sicut ordinati cōstituunt: sz virgines bñdicere est solī epi. g̈ multo magis solus ipse pōt alios ordinare.

Rñdeo dōz: q: ptās epalis se hēt ad ptātē ordinū iferioꝝ sīc politica que conjectat bonū cōe ad iferiores artes ꝛ vtutes que ꝓiectāt ali qđ bonū spāle: ut ex dictis pz. politica autē ut dī in. ſ. ethi. ponit legē iferiorib' artib'. s. dſ: quā debeat exercē: ꝛ q̄tū: ꝛ qlit: ꝛ iō ad epūs ptinet in oib' oīnis ministeriis alios collocare. vñ ipse solus ꝓfirmat: q: ꝓfirmati in qđā offō p̄fitēdi fidē p̄stituunt: iō ēt solus ipse vgines bñdicit que figurā gerunt ecclie chr̄o desponsate: cuius cura ipsi p̄incipaliter cōmittit: ipse ēt in ministris ordinū ordinādos cōsecrat: ꝛ uasa quibus uti debent eis determinat sua cōsecratione: sicut ēt officia secularia in ciuitatibus distribuuntur ab eo qui habet excellentiorem potestatem: sicut a rege.

Ad p̄mū q̄ dōz: q: in ipositione manuū non datur caract sacerdotalis ordinis: ut ex dictis pz. sz gr̄a fz q: ad exequendū ordinē sint idonei: ꝛ q: idigēt amplissima gr̄a: iō sacerdotes cuz epo man' iponūt eis qui in sacerdotes ꝓmouent: sed diaconis solus epūs. ¶ Ad 2m dōz: q: archidiaconus est qđi p̄ceps misteriū: iō oia que ad ministeriū pertinēt ipse tradit. sīc cereū quo acolitus diacono fuit añ euāgeliū ipz portādo: ꝛ urceū quo fuit subdiacono: ꝛ sītr dat subdiacono ea qb' supioribº ordinib' fuit: ꝛ tñ in illis nō ꝓsistit p̄ncipalis actº subdiaconi: sz in hoc q: opat circa mām sacrī: ꝛ iō caracterē accipit in hoc q: dat ei calix ab epo: sz acolitus accipit caracterem ex vbis epi in hoc q: accipit p̄dicta ab archidiacono ꝛ magis in acceptione urceoli q̄ cādelabri. vñ nō sequitur q: archidiacon' ordinē ꝓferat. ¶ Ad 3m dōm: q: papa qui hēt plenitudinē ptātis pontificalis p̄t cōmittē nō epo ea que ad epalē dignitatē ptinēt: oūmō illa nō hēant imediatā relationē ad uerū corp' chr̄i: ꝛ iō ex ei' cōmissione aliqs sacerdos simplr p̄t ꝓferre minores ordines ꝛ ꝓfirmare: ut supra. oi. 7. dictū est: non sūt aliqs nō sacerdos. Nec iterū sacerdos maiores ordines qui hīt imediatā relationē ad corp' chr̄i: supra qō ꝓsecrādū papa nō hēt maiorē potestatē q̄ simplex sacerdos. ¶ Ad 4m dōz: q: quis sacrm eucharistie sit maximū sacrm in se: tñ nō collocat in aliq offō sīc ordinis sacrm: ꝛ iō nō est silis rō. ¶ Ad 5m dōz: q: ad coicādū alteri qō qs hēt nō exigit solū ppinquitas: sz cōpletio ptātis. sz qz sacerdos nō hēt cōpletaz ptātē in hierarchicis officijs: sīc epūs. ideo nō sequit' q: possit diaconos facē: q̄uis ille ordo sit sibi ppinquus.

Ad 2m sic, pceditur. Ur q: beretici ꝛ ab ecclia p̄cisi nō possint ordines ꝓferre. plus eni est aliquē ꝓmouē ad ordines q̄ aliquē absoluē uel ligare: sz hereticº nō p̄t absoluere ul ligare. g̈ nec ordines ꝓferre. ¶ Pō. sacerdos ab ecclesia sepat' p̄t ꝓfice: qz in eo caract indelebilit manet p quē hoc pōt: sz epūs nō accipit aliquē caracterē in sui ꝓmotione. g̈ nō est neče q: epalis ptās in eo remaneat post sepationez et' ab ecclia. ¶ Pō. in nulla coitate ille qui a coitate repellit p̄t coitatis officia disponē: sz ordines sī queda officia ecclie. g̈ ille qui ex ecclia ponit nō p̄t ordines ꝓferre. ¶ Pō. sacra hīt efficaciā ex passione chr̄i: sz hereticº nō cōtinuat passioni chr̄i neq; per ꝓpam fidē cū sit ifidelis: neq; per fidez ecclie cū sit ab ecclia sepat'. g̈ nō p̄t sacrs ordinis conferre. ¶ Pō. in ordinis collatione exigit bñdictio: sz hereticus nō p̄t bñdicē: q̄nimo bñdictio sua in maledictio-

nē ūtiſ:ut pz per auctes in lra iducras.g nō ſt ordines ꝓferre. ¶ Sz ꝫ eſt:qz aliqs eps in hereſiz lapſus qñ recōciliat nō iterū ꝓfecrat.g nō amiſit ptātē quaz hēbat ordines ꝓferēdi. ¶ Ꝑ.maioꝛ ptās eſt ptās cōferēdi ordines q̄ ptās ordinū:ſz ordinū ptāz nō amittiſ pp hereſiz uł aliqđ hiſ".g nec ptās ordines ꝓferēdi. ¶ Ꝑ.ſicut baptiçans exhibet tm̄ miniſteriū exerciū:ita z cōferēs ordines deo interius operāte:ſz nulla rōne aliquis ab eccl'ia ꝑcīſus amittit baptiçādi poteſtatem.ergo nec ordines conferendi.

Rñdeo dōm:q circa hoc ponunt in lra q̄tuoꝛ opiniones.qđa eni dicūt q hereticī q̄ diu ab eccl'ia tolerant hñt ptātē ordines ꝓferēdi:nō aūt poſtq̄ ab eccl'ia fuerit ꝑcīſi:z ſiſſ nec degradati z alq̄ hi":z hec eſt p̄ma opinio. Sz hoc nō pōt ſtare:quia ois ptās que dat cū aliq̄ ꝓſecratione nullo caſu ꝓtigēte tolli pt:ſiē nec ipſa ꝓſecratio annullari:qz ēt altare uel chriſma ſeł ꝓſecrata ꝓpetua ſacrata manēt.vñ cū epāles ptās cū qđa ꝓſecratione det:opz q perpetuo maneat q̄tūcūq aliqs peccet:uel ab eccl'ia ꝑcidatur. Et iō alq̄ dixerūt q ꝑcīſi ab eccl'ia qui in eccl'ia ptātē epāle būerūt retinēt ptātē alios ordinādi z ꝓmouēdi:ſz ꝓmoti ab eis hoc nō habēt.z hec eſt 4ª opinio. Sz hoc ēt eē nō pōt:qz ſi illi qui fuerūt in eccl'ia ꝓmoti retinēt ptātē quā acceperūt:pz q exequēdo ſuam ptātē uerā ꝓſecrationē faciāt: z iō uere tribuunt oēz ptātē que ꝓſecratione dat:z ſic ordinati ab eiſ uł ꝓmoti hñt eādē ptātē quā z ipſi. Et iō alq̄ dixerunt: q ēt ꝑcīſi ab eccl'ia pñt ordines z alia ſacra conferre: dūmō formā debitā z itētionē fuēt:z q̄tū ad p̄m effectū qui eſt collatio ſacri:z q̄tū ad ultimū qui ē collatio gre:z hec eſt 2ª opinio. Sz hoc ēt nō pōt ſtare: qz ex hoc ipſo q aliqs heretico ꝑciſo ab eccl'ia in ſacris coicat peccat:z ita fict' accedit:z gra ꝓſequ non pōt:niſi forte in baptiſmo in articulo necitatis. Et iō alq̄ dicūt:q va ſacra ꝓferūt:ſz cū eis gra nō dat:nō pp iefficaciā ſacrōz:ſz pp pctā recipientiū ab eis ſacra ꝯphibitionē eccl'ie:z hec eſt 3ª opinio que va eſt.

Ad primū g̃ dōz:q effect' abſolonis nō ē aliꝰ q̄ remiſſio pctōz que p gram fit:z iō hereticꝰ nō ꝑt abſoluē ſiē nec gra in ſacriſ cōferre:z itez qz ad abſolutionē req̃rit iuriſdictio quā nō hēt ab eccl'ia ꝑcīſus. ¶ Ad 2m dōz:q in ꝓmotione epi dat ſibi ptās que ꝓpetuo manet in eo:q̄uis di ci non poſſit caract:qz per eā nō ordinat hō directe ad deū:ſz ad cozpꝰ chri mysticū:z tm̄ idelebiliꝛ manet ſiē caract:qz per cōſecrationē dat. ¶ Ad 3m dōz:q illi qui ab hereticis ꝓmouent q̄uis accipiāt ordines: nō tm̄ recipiūt executionē:ut licite poſſint in ſuis ordinib' miniſtrare rōne illa quā obiectio tāgit. ¶ Ad 4m dōz:q per fidē ecl'ie cōtinuat paſſioni chriſti:qz q̄uis in ea nō ſint fm̄ ſe:ſunt tamen in ea q̄tuz ad formam eccleſie quaz ſeruant. ¶ Ad 5m dōm:q hoc eſt referendum ad ultimum effectum ſacramentoruz:ut tertia opinio dicit.

Qō.ii.

To inde querit de ordinatis. Et circa hoc querunt duo. Primo utrū aliqs ipediat ꝓp defectū nāe.2º utrū ipediat ꝓp ꝓditionem fortune exteriorīs.

Ad primū ſic ꝓcedit. Uł q ſexꝰ feminē nō ipediat ordinis ſuſceptionē:qz officiū ꝓphie eſt maiꝰ q̄ ſacerdotis offictū:qz ꝓphia eſt medi' int deū z ſacerdotē:ſiē ſacerdos int deū z pplm.ſz ꝓphie officiū aliq̄ mulieribꝰ eſt ꝓceſſū.ut pz.4.Re.g z ſacerdotū officiū eiſ cōpetere pōt. ¶ Ꝑ.ſiē ordo ad quādā ꝓfectionē pertinet ita z ꝓlationis officiū z martyriū z religionis ſtatuſ: ſz ꝓlatio cōmittit mulieribꝰ in nouo teſtō:ut pz de abbatiſſis:z in ueteri.ut pz de Delbora que iudicauit iſrl. Judicū.4.cōpetit ēt eis martyriū z religionis ſtatꝰ. g z ordo eccl'ie. ¶ Ꝑ.ordinū ptās in alia fundat.ſz ſexus nō eſt alia.g diuerſitas ſexuū nō facit diſtinctionez in receptione ordinū. ¶ Sz ꝫ eſt q̄ dr.j.Thimo.2. Mulierē docere in eccl'ia nō ꝑmitto:nec oñari in virū. ¶ Ꝑ.in ordinādis ꝓcurgitur corona:q̄uis non de neçitate ſacri.ſed corona z tonſura nō cōpetit mulieribꝰ.ut patet.j.Lozz.ii.g nec ordinuz ſuſceptio.

¶ Ulti' vi q pueri z qui carent uſu rōnis nō hñt ordines ſuſcipe:qz ut in lra dr:ſacri canones in ſuſcipientibus ordines certū etatis tps determinauerūt.ſed hoc nō eēt ſi pueri recipe poſſent ordinis ſacrm.ergo ꝛc. ¶ Ꝑ.ſacrm ordinis eſt oigniꝰ q̄ mrioniū.ſz pueri z alij carētes uſu rōnis nō hñt ꝯhē mrioniū.g nec ordines ſuſcipe. ¶ Ꝑ.cuiꝰ eſt poꝰeł eſt actꝰ fm̄ phm in li. de ſomno z vigilia.ſz actꝰ ordinis req̃rit uſum rōnis. g z ordinis ptās. ¶ Sz ꝫ.ille qui añ años diſcretionis eſt,pmotꝰ ad ordines ſine iteratione ipſoz qñq in eis cōcedit miniſtrare:ut patet extra de clerico ordinato per ſaltū.hoc aūt nō eēt ſi ordinē nō ſuſcepiſſet.ergo puer pōt ordinez ſuſcipere. ¶ Ꝑ.alia ſacra in qb' caracter ipziniit hñt pueri ſuſcipere:ut baptiſmū z cōfirmationē.ergo pari rōne ordinem.

Rñdeo dōz ad p̄ma.q.q quedā req̃runt in recipiēte ſacrm q̄ſi de neçitate ſacri que ſi deſint nō pōt aliqs ſuſcipe neq; ſacrm neq; rē ſacri: quedā vo req̃runt nō de neçitate ſacri:ſz de neçitate ꝑcepti pp ꝓgruitatē ad ſacrm:z ſine talib' aliqs ſuſcipit ſacrz:ſz nō rē ſacri. Dicē dū g q ſexꝰ virilis req̃rit ad ſuſceptionē ordis nō ſolū 2º mō:ſz ēt pº.vnde etiā mulieri exhibeant oia que in ordib' fiūt:ordinē non ſuſcipit:qz cū ſacrz ſit ſignū in his que in ſacro aguntꝰ req̃rit nō ſolū res:ſz ſignificatio rei ſiē dictū eſt q in extrema vnctione exigit q ſit infirm': ut ſignificet curatiōe idigēs.cū g in ſexu femineo nō poſſit ſignificari aliq̄ eminētia graduſ:qz mulier ſtatū ſbiectiōiſ hēt iō nō pt ordinis ſacrm ſuſcipe. Quidā aūt dixerūt:q ſexꝰ virilis eſt de neçitate ꝑcepti: ſz nō de neceſſitate ſacri:qz ēt in decretis fit mētio de diaconiſſa z ꝓſbytera.ſed diaconiſſa dicitur que in aliquo actu diaconi participat.ſicut que legit homeliā in eccl'ia:ꝓſbytera aūt dicit vidua.qz ꝓſbyter idē eſt q̄ ſenioꝛ.

Ad primū g̃ dōz:q ꝓphia nō eſt ſacrz:ſed donū dei.vñ nō exigitur ibi ſignificatio:ſz ſolū res.z qz ꝑz rē in his que ſt aie mulier non differt a viro cū q̄nq; mulier iueniat melioꝛ q̄tuz ad aiaz multis viris:iō oonū,pphie z alia hiꝰ ꝑt accipe: ſz nō ordiſ ſacrz:z per hoc pz ſolo ad.2.z.3.De abbatiſſis tm̄ dr:q nō hñt ꝓlationē ordinariā:ſz q̄ſi ex cōmiſſione pp periculū cohabitationis virorū ad mulieres.Delbora aūt ꝑfuit in tpalib' nō in ſacerdotali bꝰ ſiē z nunc mulieres poſſunt tēporaliter dominari.

¶ Ad 2am.q.dōz:q p puerilia z alioſ defect' q̄b' tollit uſus rōnis ꝑſtat ipedimentū actui:z iō oia illa ſacra que actū req̃rūt ſuſcipiētis ſacrālib' nō cōpetūt:ſicut pnia:mrioniū z hi". Sz qz ptātes ifuſe ſt ꝑores actib':ſiē z nāles:q̄uis acq̃ſite ſint poſteriores.remoto āt poſteriori nō tollit pri". iō oia ſacra in qb' nō req̃rit act' ſuſcipiētis de neçitate ſacri:ſz ptāz aliq̄ ſpūaliꝰ dinitꝰ dat:pñt pueri ſuſcipe:z alij qui uſu rōniſ carēt: hac tm̄ diſtinctione hita q in minoribꝰ ordinib' req̃rit diſcretionis tps de honeſtate:pp dignitatē ſacri:ſed nō de neçitate ꝑcepti: neq; de neçitate ſacri.vñ aliq

ſi neceſſitas aſſit z ſpes ꝓfectus:ad minores ordines pñt ante annos diſcretiōis ꝓmoueri ſine pctō:z ſuſcipiēt ordinē:qz q̄uis tūc non ſint idonei ad officia que in eis cōmittunt:tñ per aſſuetudinez idonei reddent: ſed ad maiores ordines req̃rit uſus rōnis.z de bone ſtate:z de neçitate ꝑcepti:pp uotū ꝓtinētie qō hñt annexū:z qz ēt eis ſacra tractāda cōmittunt:ſz ad epatū ubi in cozpꝰ myſticū accipit ptās req̃rit actus ſuſcipiētis curā paſtoraleꝛ.z iō eſt ēt de neçitate ꝓſecrationis epalis q uſuz rōnis hēat. Quidā aūt dicūt q ad oēs ordines req̃rit uſus rōnis de neçitate ſacri:ſz eoꝛ dictū rōne uel aūcte nō ꝓfirmat. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q nō oē qđ ē de neçitate ꝑcepti ē de neçitate ſacri:ut dictū eſt. ¶ Ad 2m dōm:q mrimoniū cāt ꝓſenſus qui ſine uſu rōnis'eē nō pōt:ſz in receptiōe ordis nō req̃rit aliqđs actꝰ ex pte recipiētis:qđ pz ex hoc q nullus actus ex pte eoꝛ exprimit in eorū ꝓſecratiōe.z iō nō ē ſile. ¶ Ad 3m dōz:q eiuſdē eſt actꝰ z potētia:ſz tñ aliqñ potētia ꝑcedit:ſiē li.arbi.uſum ſuū:z ſic ē in ꝓpoſito.

Ad 2m ſic ꝓcedit.videt q ſexꝰ nō ipediat aliquē a ſuſceptiōe ordis.ſbiectio eni cozpalis nō repugnat ꝓlatiōi ſpūali:ſed in ſeruo eſt ſubiectio cozpalis.g nō ipedit qn debeat ſuſcipere ꝓlationē ſpūaleꝛ que in ordine dat. ¶ Ꝑ.illud qđ eſt occaſio humilitatis nō dz ipedire ſuſceptionē alicuiꝰ ſacri.ſz ſeruitus eſt hiꝰ.vñ apls ꝓſulit q ſi aliqs poſſit magis utaꝰ ſuitute.j.Lozz.vij.g nō dz ipedire a ꝓmotiōe ordis. ¶ Ꝑ.magis eſt turpe clericū in ſuū uēdi q̄ ſeruū in clericū ꝓmoueri:ſz licite clericus in ſeruuz uēdi pōt:qz epūs Nolan'.ſ.beat' Paulin' leiꝑz in ſuū uēdidit:ut in Dial'.legit.g mlto fortiꝰ pōt ſuus in clericū ꝓmoueri. ¶ Sz ꝫ.vi q ipediat q̄tū ad neçitatē ſacri:qz mulier nō pōt ſuſcipe ſacrm rōne ſubiectionis:ſz maioꝛ ſubiectio eſt in ſeruo:qz mulier nō dat vi ro in ancillā:pp qō nō eſt de pedib' ſupta.g z ſeruus ſacrz nō ſuſcipit. ¶ Ꝑ.aliqs exquo ſuſcipit ordinē renet in ordine miſtrare.ſz nō pōt ſil' miniſtrare dño ſuo carnali z in ſpūali miniſterio.ergo videt q nō poſſit ordinē ſuſcipere:qz dñs debet ꝓſeruari indēnis.

¶ Ulteriꝰ videt q pp homicidiū aliqs nō debeat ꝓhiberi a ſacris ordinib':qz ordines nr̄i ſūpſerūt iruitū a leuitarū officijs:ut in ꝑcedēti dr.dictū eſt.ſz leuite ꝓſe cruerūt manꝰ ſuas in ſanguinis effuſiōe frm ſuoꝛ:ut pz Exo.xi.g z in nouo teſtō nō debēt aliq a ſuſceptione ordinū ꝓhiberi pp ſanguinis effuſionez. ¶ Ꝑ.pp actū vtutis nullus dz ipediri ab aliq ſacro.ſz aliqn ſanguis effundit per iuſtitiā:ſicut a iudice:z peccaret habēs officiū ſi nō effūdēt.g nō ipedit pp hoc a ſacri ſuſceptiōe. ¶ Ꝑ.pena nō debet niſi culpe.ſz aliqs ſine culpa q̄nq; homicidiū cōmittit:ſiē ſe defendendo:uel ēt caſualit.g nō dz icurrē irregularitatis penā. ¶ Sz ꝫ hoc ſūt plura canonū ſtatuta z eccl'ie ꝓſuetudo.

¶ Ulteriꝰ videt q illegitime nati nō debeant ipediri a ſuſceptiōe ordinū:qz filiꝰ nō dz poꝛtare iniq̃tatē ꝑis poꝛtaret aūt ſi pp hoc ipediret ab ordinib'ꝰſuſcipiendis.g rē. ¶ Ꝑ.magis ipedit aliqs pp defectū ꝓpm q̄ alienū.ſz a ſuſceptiōe ordinū pp illicitū ꝓcubitū ſuū nō ſemp aliqs ipedit.g nec pp illicitū concubitū ꝑis ſui. ¶ Sz ꝫ ē.qō dr Deut.33.Māſer nō igrediet.hꝰ eſt de ſcorto nat' eccleſiā dei uſq; in.io.gnationē.ergo multo minus debent ꝓmoueri ad ordines.

¶ Ulteriꝰ videt q pp defectū mēbroꝛ nō debeat aliqs ipediri:qz afflictio nō dz addi afflicto.g nō dz ꝑuari ordinis gradu pp penā cozpalis defectus. ¶ Ꝑ.plus exigit ad actū ordinis integritas diſcretiōis q̄ integritas cozpis.ſz aliq̄ pñt ꝓmoueri ante annos diſcretionis.ergo z cū cozpis defectu. ¶ Sz ꝫ eſt.q tales ꝓhibebant a miniſterio veteris legis. ergo multo foꝛtius debent in noua lege ꝓhiberi.De bigamia dicet in tractatu de matrimonio.vi.27.

Rñdeo dōz ad p̄m qōnē:q in ſuſceptiōe ordis mācipat hō diuinis officijs:z qz nullus pōt alteri dare qō ſuū nō eſt:iō ſuus qui nō hēt ptātē ſui nō pōt ad ordines ꝓmoueri:ſi tñ ꝓmouet ordinē ſuſcipit:qz libertas nō eſt de neçitate ſacri:ſz ſit de neceſſitate ꝑcepti:cū nō impediat ptātē ſed actuz tm̄. Et ſimilis ratio eſt omnibus qui ſunt alijs obligati:ut ratiocinijs detenti z huiuſmodi perſone.

Ad primū g̃ dōm:q in ſuſceptiōe ſpūalis poteſtatis eſt aliq̄ obligatio ad aliq̄ ēt coꝛpaleꝛ agēda:z iō per coꝛpalē ſubiectionē ipedit. ¶ Ad 2m dōm:q ex multis aljs que nō ꝑtāt ipedimētū executiōi ordinū pōt aliqs occaſionē humilitatis accipe:z iō rō nō ſequit. ¶ Ad 3m dōz:q beatus Paulinus ex abūdātia charitatis ſpū dei actꝰ hoc fecit:qđ rei euēt' ꝓbat:qz per eiꝰ ſeruitutē multi de gregе ſuo ſūt a ſuitute liberati:z iō nō eſt ad p̄tia trahē duz:qz ubi ſpūs dñi ibi libertas.j.Lozz.3. ¶ Ad 4m dōz:q ſigna ſacrālia ex nāli ſilitudine repñtāt:mulier aūt ex nā hēt ſubiectionē:z nō ſeruus.z iō nō eſt ſile. ¶ Ad 5m dōz:q ſi eſt ,pmotꝰ ſciēte dño ſuo z nō reclamāte:ex hoc ipſo efficit igenuus.ſi aūt eo neſciēte tūc epūs z ille qui pñtauit tenent dño in duplū q̄ ſit p̄ciū ſeruī:ſi ſciuerūt ipm̄ eē ſeruū.alꝰ ſi ſeruus hēat peculiū dz ipz redimere:alioqn rediget in ſeruitutē dñi ſui:non obſtāte q ordinē ſuū exequi nō poteſt.

¶ Ad 2um qōnē dōm:q oēs ordines referunt ad ſacrz euchariſtie:qđ eſt ſacrz pacis nobis per ſanguinē chri effuſum facte:z qz homicidiū maxie ꝓtrat paci:z homicide magis ꝓpoznant occidētib' chm̄:q ipſi chō occiſo cui oēs miſtri ꝑdicti ſacri debēt ꝓſomari:iō de neçitate ꝑcepti eſt q nō ſit homicida qui ad ordines ,pmouet:q̄uis nō ſit de neçitate ſacri. ¶ Ad p̄m g̃ dicēdū:q uetuſ lex iferebat penā ſanguiſ:nō aūt lex nua:z iō nō eſt ſile de miſtris ueteris z noue legis:que eſt iugū ſuaue z onus leue. ¶ Ad 2um dōz:q irregularitas nō icurrit pp pctm̄ tm̄:ſz ꝓncipaliꝛ pp ieptitudinē ꝓſone ad ſacrm euchariſtie miſtrādū:z iō iudex z oēs qui in cā ſanguis ei ꝓticipāt ſē irregulares:pp hoc q effuſio ſanguis nō decet miſtroſ dicti ſacri. ¶ Ad 3m dōm:q nullus facit niſi illud cui' cā eſt qō eſt uolūtariū in hoie:z iō ille qui ignoꝛāter hoiez occidit homicidio caſuali nō dr homicida:nec irregularitatē icurrit:niſi dederit operā rei illicite:uel niſi omiſerit debitā diligētiā:qz iā quodāmō efficit uolūtariū:nec hoc ē pp hoc q culpa careat:qz ēt ſine culpa icurrit irregularitas:z iō ēt ille q ſe defendēdo in aliq caſu nō peccat homicidiū cōmittēdo:nihilomin' irregularis eſt.

¶ Ad 3um qōnē dōz:q ordinati in quadā dignitate ꝓe aljs ꝓſtituunt:iō ex qđa honeſtate req̃rit in eis claritas quedaz:nō de neçitate ſacri:ſz de neçitate ꝑcepti ut.ſ.ſint bone fame bonis moribus oznati:nō publice penitētes:z qz obſcuraē hois claritas ex vitioſa origine:iō ēt de illegitimo thoro nati a ſuſceptiōe ordinuz repellunt:niſi cū eis diſpēſet:z tāto eſt difficilioꝛ diſpēſatio q̄to coꝛ origo eſt turpioꝛ. ¶ Ad p̄m g̃ dōm:q irregularitas nō eſt pena iniq̃tati debita:z iō pz q illegitime nati nō poꝛtāt iniq̃tatē ꝑis ex hoc q irregulares ſūt. ¶ Ad 2m dōm:q ea que p actū cōmittūtur:pñt p pniaz z actū cōriū aboleri:nō aūt ea que ex nā ſūt:z iō nō eſt ſile de vitioſo actu z vitioſa origine.

¶ Ad 4um qōnē dōm:q licut ex dictis pz aliqs efficit

inept⁹ ad susceptionē ordinis:uel pp ipedimētū act⁹: uel pp ipedimētū claritatis psone:ꝛ iō patiētes defectū in mēbris ipediunt a susceptiōe ordinis:si sit talis defect⁹ qui maculā notabilē iferat:per quez obscureꝫ psone claritas:ut absciſſio nasi:ul' piculū in executiōe facē possit:als nō ipediunt:hec aūt integritas exigit de necessitate p̄cepti:sed nō de necessitate sacri:ꝛ per hoc patet solutio ad obiecta. Dō.iii.

QEinde querit de simōia.ꝛ circa hoc queruntur tria. primo quid sit.secundo in quibus fiat.tertio qualiter.

AD primū sic p̄cedit. Videt ꝙ diffinitio de simonia data sit incōpetēs.s.simonia est studiosa uolūtas emēdi uel uēdēdi aliq̄d spūale uel spūali annexū:qz ex simonia aliq̄s efficit irregularis:ſz p̄z sola uolūtate nullus efficit irregularis.ḡ simonia nō consistit in sola uolūtate. ¶ P̄. illa sola pctā fiūt per studiū que ex certa malitia cōmittunt:ſz simonia nō semper cōmittit ex certa malitia:ſz q̄nq̄ ex infirmitate uel ignorantia.ḡ in diffōne eius studiosum poni nō dz. ¶ P̄. oē pctm in electione p̄cipaliꝛ p̄sistit:ſz uolūtas eligēs nō est de ipoſi:ut dī in.3.etħ.cū ḡ emē spūale sit ipoſe:qz donuz dei pecunia non possidef:ut dī Act.8.in diffōne pcti simonie uolūtas emēdi spūale poni nō dz. ¶ P̄. simonia a simone mago dī:ſz ille nolutt uēdē spūalia ſz emē.ḡ nō dz poni uēditio in diffōne simonie. ¶ P̄. oib⁹ tpalib⁹ ꝓpter spiritualia uti debemus.si ergo in emptiōe annexorum spiritualibus simonia cōsistit.omnis emptio uel uenditio simonia erit:quod falsum est.

¶ Ulteri⁹ videt ꝙ simonia sit hereſis:qz Hzeg.in regiſtro dicit.Altare:decias:ꝛ spm̄ sctm̄ emē uel uēdē simoniacā hereſim eē nullus fidelium ignorat. ¶ P̄. nullū pctm̄ est grauius ifidelitate: ſz simonia est grauior:qz in decretis dī.j.q.j.ꝙ ipia hereſis Macedonij ꝛ eorū qui circa ipm̄ fuit est tolerabilior ꝙ simonia.ḡ simonia est hēſis. ¶ Sz ꝯ.ois hēſis est ꝯ aliquē articulū fidei de q̄ nō recta opio habet:ſz aliq̄s simoniac⁹ p̄t bne rectā opionē de oib⁹ articulis fidei.ḡ nō est hereſis.

¶ Ulteri⁹ videt ꝙ simoniacus nō p̄dat executionē ordinis:qz p̄tigit in ordinatiōe alicui⁹ cōmitti simoniaz eo ignorāte:ſz homicidiū casuale pp hoc ꝙ est per ignorātiā cōmissuz nō facit irregularitatē.ḡ ꝛ ſilr ille qui simoniace ordinat. ¶ P̄. ab eo qui nō hēt executionē ordinis nullus dz accipe sacr̄m:ſz ab eo quē scio simoniacū debeo ordines accipe si mihi p̄cipiat:ne inobediēs sim.ḡ nō amittit ordiſ executionē. ¶ Sz ꝯ videtur ꝙ simoniac⁹ nec ordinē recipiat:qz defect⁹ itētionis euacuat sacr̄m.ſz ille qui p̄cio aliq̄d itēdit acq̄rere in susceptione ordinis.non intendit suscipere quod ecclesia tradit:quia illud non cadit sub p̄tio.ergo non suscipit ordinem.

Rñdeo dōm ad p̄am qōnē:ꝙ mā moraliū virtutū diuidit in passiōes ꝛ actiōes.ut in 3.li.di.33.dictū est:sic aūt in passiōib⁹ p̄t eē pctm̄ ex eo ꝙ est circa qō nō opz uel q̄tū uel quō.ꝛ sic de aliis circūstātijs:ita ꝛ in actiōib⁹. vñ in emptiōe ꝛ uēditiōe que sūt quedā actiōes.p̄t eē pctm̄ ul' in q̄d uel in q̄tū.si in q̄tū sic ē iniustitia:sic cū ꝺo emit aut uēdit nō iusto p̄cio. si aūt in q̄d ut cū uēdit aut emit qō non cadit sub p̄cio:sic est pctm̄ simoniaci. Et qz oē pctm̄ in actu uolūtatis p̄sistit:iō in diffōne simonie hec tria p̄dicta ponunt.ꝛ p⁹ act⁹ uolūtatis in hoc ꝙ dicit studiosa uolūtatis.2⁹ mā ꝓpria huiꝰ pcti.s.emptio ꝛ uēditio ibi⌊ Emendi uel uēdēdi.⌋ 3⁹ mā remota.s.obiectum. actionis p̄dicte ibi⌊ Spirituale autem ꝛc̄.⌋

Ad primū ḡ dōz:ꝙ hoies iudicāt ea que foris parēt:ſz deus ituet coz.ut dī.j. Reg.16.ꝛ iō in simonia ꝛ in oib⁹ alijs pctis ex sola uolūtate efficit aliq̄s pct̄: ſz reatū pene que ad iudictū dei p̄tinet:ſz nō ꝙtū ad reatū pene que p̄tinet ad iudicū eccl̄ie.vñ homicida uolūtate icurrit reatuz pene eterne:ſz nō irregularitatē uel excoicationē:uel aliq̄d hꝰ:ꝛ ſilr dōm est de simoniaco. ¶ Ad 2m dōz:ꝙ vnū qōq⁹ dz diffiniri ſm cōpletū esse suū:cōplementū aūt pcti ꝛ vtutis p̄sistit in electiōe:ꝛ iō electio ponit ꝛ in diffōne vtutis:ꝛ in diffōne pcti:ꝛ hāc electionē ipoꝛtat studiosa uolūtas. ¶ Ad 3m dōm:ꝙ aliq̄d dī spūale dupl'r.vno mō per eētiā:sic grā ꝛ vtutes:ꝛ ista nō p̄nt aliq̄ mō uēdi:nec sup hoc uolūtas deliberata emptiōis cadē p̄t. Alio mō dī aliq̄d spūale per cām:sic sacr̄a que sunt cā grē:ꝛ ista ingꝝtuz sunt cozpalia quedā hāt spēm ꝙ uēdi p̄nt. q̄uis non ex hoc ꝙ sūt spūalia:ꝛ sic in eis cōmittit simonia. ¶ Ad 4m dōz:ꝙ Simon magus spūalia emē uoluit ut postea uendēt.ꝛ iō in eius emptiōe ēt uēditio ꝓinebat implicite.ꝛ pp hoc ſm cōem usuz loquēdi uterq⁹ uocat simoniacuſ emēs ꝛ uēdēs:ſz tñ si distincte loq̄ uolum⁹ emētes dicunt simoniaci:uēdētes giegite.qz Hieꝛi spūalia uēdē uoluit ut p3.4.Reg.4. ¶ Ad 5m dōz:ꝙ spūalia in predicta diffōne accipiunt.ut dictū est que sūt spūalis grē cā:sicut sacr̄a:ſz spūalib⁹ annexa que ad usuz hoꝛ sūt deputata:sic calices ꝛ bona eccl̄iastica que sūt deputata ad usuz mistroꝛ:nō aūt dicunt spūalib⁹ annexa q̄b⁹ p̄t eē usus in spūalib⁹ si nō sint ad hoc spāliter deputata.

¶ Ad 1am qōnē dōz:ꝙ aliq̄d attribuit alteri dupl'r.vno mō simpl'r.alio mō pp ſilitudinez actꝰ:sic dicit pbs in 7.etħ.ꝙ incōtinētes qñq⁹ dicunt intēperati:qz faciūt que itēperati sūt:ſz nō eodē mō:sic ēt dicit ꝙ miles ꝙ stulti nō sūt:ſz opant q̄lia stulti:ꝛ ſm hoc dōz ꝙ simoniaci nō sūt ꝓpe ꝛ per se loquēdo heretici cū nō hēant aliꝙ falsaz opinionē:ſz dicunt heretici ꝓpter ſilitudinē actꝰ:qz ita opant ac si estimarēt donu spūs sci pecunia possideri:que estimatio esset heretica.vñ Hzeg. in regiſt.dic̄. Cū ois auaritia sit idoloꝝ seruitus:q̄sq⁹ hāc i eccl̄iasticis dignitatib⁹ dādis nō p̄cauet ifidelitatis p̄ditiōi subiacit:ēt si fidē quā negligit tenē videatur.ꝛ per hoc p3 solo ad p̄m. ¶ Ad 1m dōm:ꝙ rōne false estimatiōis quā simoniac⁹ in actu demōstrat dicitur simonia esse grauioꝝ ꝙ macedonij hereſis:qui posuit spūm sctm̄ eē p̄tis ꝛ filij seruū:simoniaci aūt ostēdūt in suo actu se estimare ꝙ sit fuus bois si ab boie potest emi ꝛ uēdi.uel dōm ꝙ dicit grauius pctm̄ p̄opter ꝓximitatē ad ip̄z ex cupiditate humana:ꝛ pp nocumētū maius:qz totū ordinē ecclesie peruertit.

¶ Ad 3am qōnē dōz:ꝙ efficacia sacr̄oꝝ nō est ex humano merito:ꝛ iō pp hois pctm̄ nō ipedit sacr̄m.vñ peccatū simonie nec sacr̄z suscipiēdū ipedit:nec susceptū tollit:p̄t tñ ipedire ultima rez sacri si sit pctm̄ ex pte recipiētis:ſz tñ per simoniā aliq̄s ab executiōe ordis aut officij suspēdit:ſz in hoc distinguēdū est:qz si dicat simoniac⁹ ex hoc ꝙ recipit ordinē per simoniā:nō recipit executionē:ꝛ est ipso iure suspēsus ꝛ quo ad se ꝛ quo ad alios:ꝛ punit ulteri⁹ per depositionē q̄n ꝓtulerit de crimine iudici.si aūt dicat simoniacus qz ꝓtulit ordinez simoniace:uel qz dedit uel recepit simoniace bñficiū:uel qz mediator fuit simonie.si sit occultū suspēsus est ipso iure quo ad se.si aūt manifestū est:suspēsus est quo ad se ꝛ quo ad alios.ꝛ iterū ille qui recipit beneficiū per simoniā tenet ad restitutionē oium fructuū p̄ceptoꝝ ꝛ bñficio renūciare. ¶ Ad p̄m ḡ dōz: ꝙ pp homicidiū nō fit aliq̄s defect⁹ in ipa ordiatiōe:

ſz in ordinato tm̄:ꝛ iō sufficit ꝙ ordinat⁹ sit imunis ab homicidio:ſz per simoniā fit defect⁹ in ipsa ordinatione:ꝛ iō ēt si ipse sit imunis:tñ est suspēsus qñ ad notiam ei⁹ deuenerit. ¶ Ad 2m dōm:ꝙ qñ est manifestū crimē simonie tūc amittit executionē:ꝛ suspensus est quo ad se ꝛ quo ad alios:ſz qñ est occultū tūc est suspēsus quo ad se tm̄:ꝛ iō si sit manifestū ſm ꝙ in iure aliq̄d dī manifestū:tūc nullo mō aliq⁹ dz obedire:nec ab eo ordinē suscipiat.si aūt nō sit manifestū si nō p̄t subterfugē dz obedire ēt si ipse sciat eū eē simoniacuz qui ordines celebrat. ¶ Ad 3m dōm:ꝙ ipse nō intēdit emere illud qō est per se spūale ut caracterē:ſz opationē ministri que est cozpalis:ꝛ cā sacr̄alis rei spūalis.

AD 2m sic ꝓcedit.vi ꝙ sacr̄a possint emi ꝛ uēdi sine simōia:qz finis oiuz sacr̄oꝝ est regnū celoꝝ:ꝛ remissio pctōrū:ſz regnū celoꝝ tātū valet q̄tuz hēſ.ꝛ Dañ.4.dī. Pctā tua elymoſis redime.ḡ multo fortius sacr̄a emi p̄nt absq⁹ vitio simonie. ¶ P̄. mrimoniū sacr̄z qōdā est:ſz mrimoniū aliqñ ꝯbit itervenīēte pactiōe de aliq̄ pecunia soluēda sine pct̄o.ḡ sacr̄a licite p̄nt uēdi. ¶ P̄. baptiſm⁹ est sacr̄z p̄mū:ſz in aliquo casu.s.qñ sacerdos sine pacto puez baptizare nollet: aliq⁹ posset emē baptiſmū sine pct̄o simonie:ne puer in eternū piret a baptiſmo decedēs.ḡ sacr̄a p̄nt emi si ne pct̄o. ¶ P̄. in missa ꝓficit eucharistia que est sacr̄z sacr̄oꝝ:ſz licet cātare missaz p̄z aliq⁹ p̄cio:qz nemo dz suis stipēdijs militare:ut dī.j.Loꝝ.9.ḡ ꝛc̄. ¶ P̄. ex de p̄bē.oī ꝙ qdā canonici sacerdoti cuidā vnā p̄bēdā in eccl̄ia dederūt ut missaz de beata vgie quotidie celebraret:ꝛ papa quotidie ꝓfirmat illā petitionē.ḡ idē qō ꝓpus. ¶ P̄. absolutio qōdā sacr̄ale est:ſz qdā accipiūt pecuniā ut ab excoicatiōe absoluāt.ḡ ꝛc̄. ¶ P̄. epalis p̄tas q̄uis nō sit ordo:tñ qōdā sacr̄ale ē:ſz licet in aliquo casu dare pecuniā ut ad episcopatū pueniat: sicut cū quis malitiose impedit ut ab impedimēto cesset.ergo sacramentalia licite uendi possunt.

¶ Ulteri⁹ vi ꝙ ēt in emptiōe uel uēditiōe alioꝝ spūaliū nō cōmittat simonia:qz totū eccl̄iasticū offm̄ qōdā spūale est:ſz qdā recipiūt certos reddit⁹ ad anniuersariū celebrandū.ḡ spūalia p̄nt sine simonia emi ꝛ uēdi. ¶ P̄. oro est marie spūale:ſz aliq⁹ p̄t dare pecuniā bonis viris ut orēt p̄z eo:ſz illud qō dī in Luc. Facite uobis amicos de māmona iniqtatis.ergo ꝛc̄. ¶ P̄. j. Reg.9.dī de Saul.ꝛ.3.Reg.13.de uxore Hieroboā:ꝙ attulerūt pciū sctis ꝓphis:ſz ꝓphia est spūale donū spūs sci.ḡ idē qō ꝓpus. ¶ P̄. p̄dicatio est res spūalis:ſz Paulus p̄dicabat p̄z tpalib⁹:ut fierēt collecte paupib⁹:ut p3.j.Loꝝ.ult.ḡ ꝛc̄. ¶ P̄. p̄dicatori licet accipe stipēdia ꝓ sua p̄dicatiōe:ut p3.j.Loꝝ.9. ſz apl's stipēdia noiat ibi tpalia q̄ p̄dicatorib⁹ debent. ḡ licet tpalia p̄z spūalib⁹ accipe. ¶ P̄. correctio est q̄d spūale ꝛ visitatio:ſz plati p̄z visitatiōib⁹ accipiūt tpalia:q̄dā ēt p̄z pecunia occultant pctm̄ qō manifestare tenent.ḡ ꝛc̄. ¶ P̄. religiōis stat⁹ qōdā bonū spirituale est:ſz in q̄busdā monasterijs p̄cipue monialiuz exigit aliq̄d ab eis que ibi recipi debēt.ḡ licet spūalia dare p̄z tpalib⁹. ¶ P̄. scia est qōdā spūale bonū.sed licet magīs artiū accipe aliq̄d p̄z doctrina sua.ḡ ꝛc̄. ¶ P̄. iudiciū spūale bonū est:silr patrociniū in causis ꝛ testimonium ferendum:sed p̄z omnibus his potest accipi pecunia uel munus aliquod.ergo ꝛc̄.

¶ Ulteri⁹ vi ꝙ ēt nō cōmittat simonia in uēditiōe eorū ꝛ emptiōe que sūt spūalib⁹ annexa:nihil eni est magis spūalib⁹ annexū q̄ uasa sacra.ſz illa in necitate uēdi p̄nt licite.ḡ ꝛc̄. ¶ P̄. ius sepulture spūalib⁹ annexū est.ſz Abraā emit ab emoꝝ speluncā dupliceꝫ in sepulturā.ḡ sine simonia emi p̄t q̄ est spūalibus annexū. ¶ P̄. ius p̄onat⁹ est q̄dā spūali annexū:ſz p̄t sine simonia uēdi:qz trālit cū vniuersitate:ut decre.dic̄: ꝛ in feudū ꝓcedi p̄t.ḡ annexū spūalib⁹ p̄t licite uēdi. ¶ P̄. decie sūt annexe spūalib⁹.ſz licet emē eas:qz p̄nt in feudū laicis ꝓcedi ꝛ ab eis redimi.ḡ p̄nt uēdi ꝛ emi annexa spūalibus. ¶ P̄. ius p̄mogenture spūalibus annexū videt.vñ p̄mogeniti ante legē sacerdotis officio fungebantur.sed Jacob emit ius primogeniture ab Esau.ergo idem quod p̄ius.

Rñdeo dōz ad p̄m qōnē:ꝙ cū sacr̄a ꝓcurent ꝛ causent gr̄az nō p̄nt licite uēdi aut emi pp tria. p⁹ qz dispēsatoꝝ sacri nō est dñs ſz minister:em ptiō aūt dz fieri a dño rei. Scōo qz pciū emptiōis ponit q̄si mēsura adequās illud qō emit.vñ a mēsurādo nūmissima dī ſm ph̄m in.5.etħ.grā aūt nō p̄t cōmēsurari alicui corpali bono.vñ iniuria grē facit qui sacr̄a grē uēdit aut emit. Tertio qz grā ex hoc nomē accepit ꝙ gratis datur.vnde contra rationem gratie facit qui sacramenta gratie quasi uenalia tractat.

Ad primū ḡ dōm:ꝙ locutiones ille sūt metaphorice:ꝛ per similitudinē de emptione loquētes:ip̄m meritū emptionē uocātes:qō q̄dē emptio nō ē:qz deo ex nr̄o merito nihil accrescit:nec meritū nr̄m est equales p̄mio. ¶ Ad 2m dōz:ꝙ mrimoniū nō solū est sacr̄z:ſz ēt nāe officiū:ꝛ ideo ex illa pte qua est sacr̄m in dispēsatiōe mistroꝝ ecclie p̄sistēs nō cadit sub emptiōe.vñ ſm canones cōmittit simoniā qui p̄z bñdictiōe nubētiū pecuniā exigit:ſz ex illa parte qua est in officiū nāe nihil ꝓhibet p̄z mrimonio p̄ciū accipe:uel ꝓditiōez de re tpali accipiēda iter ponere:sic nec in alijs officijs ciuilibus ꝛ corpalibus. ¶ Ad 3m dōz:ꝙ in casu illo dz aliq⁹ emē aquā a sacerdote:ꝛ ipsemet puerū baptizare:qz in casu necitatis licet baptizare ēt mulieri.nec dz aliquo mō p̄z ipso baptiſmo sacerdoti pecuniā dare.ꝛ silr est de adulto:nisi qñ p̄t differri q̄usq⁹ ad supiorē recurrat:ut ab eo baptiſmum suscipiat:cui ex officio competit dare. ¶ Ad 4m dōm:ꝙ facē pactionē de missa celebranda est simoniacū sp:si tñ nō hēt alios sūpt⁹:ꝛ nō tenet ex officio missam cātare.p̄t accipe denarios:sic ꝓducti sacerdotes faciūt:nō q̄si pciū misse:ſz q̄si sustētamentū vite. ¶ Ad 5m dōm:ꝙ ibi nō fuit aliq⁹ pactio:ſz illi p̄bēde annexū fuit illud officiū cātādi missam talē. ¶ Ad 6m dōz:ꝙ p absolutiōe nō dz exigi pecūia ſz tñ ei q̄ absoluit p̄t iponi pecūiaria pēa.vñ licet aliq̄d exigē q̄si pcti penā:iq tñ cauēdū ē talis exactio magis cupiditati q̄ cozrectiōi ascribat. ¶ Ad 7m dōz:ꝙ ibi ē distinguēdū:qz si nō est sibi acq̄situ⁹ ius per electionē: nullo mō p̄t pecuniā dare aduersario ut desistat:si aut ē est ei acq̄situ⁹ ius:p̄t aliq̄d dare nō ut p̄ciū p̄lationis sed ut redemptionem uexationis p̄opzie.

¶ Ad 2am qōnē dōm:ꝙ act⁹ aliq⁹ p̄t spūalis dici uel q̄tū ad suū p̄nm qō cōpetit alicui ex aliq̄ spūali dono uel officio:uel q̄tū ad suū finē:ut q̄n per actū ad aliq̄ spūale puenit in actū⁹.ḡ qui p⁹ mō spūales sūt:qz spirituale est ex pte agētis nullo mō sine simonia p̄t aliq⁹ locare actꝰ suos:ſz p̄t aliq̄d accipe in sustētatiōe vite:in scōis aūt actib⁹ qz spūalitas nō est ex pte agētis:p̄t ēt emē uel uēdē opas suaz:sed nō uēdē huius spūale qō ex ei⁹ actu acq̄rit. ¶ Ad p̄m ḡ dōm:ꝙ anniuersariū celebrare est spūalis actus p⁹ mō:ꝛ iō nullo mō licet paciſci p̄z eo celebrādo:si tñ cū deuotiōe aliq̄d det eccl̄ie:eccl̄ia tenet celebrare p̄z illis p̄z q̄b⁹ rogat. ¶ Ad 2m dōm:ꝙ oro est spūalis p⁹ ꝛ 2⁹ mō:

Universidad de Deusto
Biblioteca

qz ex ſpuali deuotione efficaciā hēt ꝛ aliq̄d ſpuale dz in ea peti. vñ nullo mō dz ſb p̄cio poni: nec illi qui dāt pecuniā paupib⁹ ut pro eis orēt: oſonē emūt ſed alios pauperū allectūt ad orādū pro ſe: ꝛ eos ſibi faciūt debitores. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q̄ ſic dic̄ Hiero. ſup Micheā: talia munera exhibebant ꝑphetis magis in ſuſtētatiōne eoꝝ: ut ſpualib⁹ vacarēt libe: q̄ ad emēdū munera ꝑphetie: qz act⁹ ꝑphetie ſpuales ſūt p̄mo modo. ¶ Ad 4ᵐ dōm: q̄ p̄dicare pro pecunia p̄t intelligi dupl̄r. vno mō ut pecunia ſit p̄ciū p̄dicatiōis: ꝛ ſic nullo mō licet. alio mō ut pecunie datio ſit res quedā p̄dicata. ꝛ ita p̄t aliq̄s p̄dicare pro pecunia ſic pro aliis opib⁹ meritorijs inq̄tū meret dās: ꝛ ſubleuat defect⁹ recipiētis: ꝛ ſic apl's pro collectis facīēdis ꝓdicauit: nō tn̄ in pecunie collatiōe ponēdus ē p̄dicatiōis finis. ¶ Ad 5ᵐ dōz: q̄ ſtipēdia debent p̄dicātib⁹ ad ſuſtētationē vict⁹: ne cogant reliq̄e v̄bū dei: ꝛ circa ꝓcurāda ſibi nēcia occupari: nō aūt debent eis q̄ſi p̄ciū p̄dicationis. ¶ Ad 6ᵐ dōm: q̄ cozrectio ſiue viſitatio eſt ſpūalis act⁹ p⁹ mō: qz alicui ex ſpuali offō cōpetit. vñ ſimoniā cōmittit qui pecuniā accipit ut pctm̄ qō teneť reuelare aut punire non reuelet: nec puniat: nec ēt pro viſitatiōe facīēda accipīēda eſt ꝓcuratio q̄ſi p̄ciū viſitationis: ſz q̄ſi debita ex ordinatiōe ecclie ad ſuſtētationē. ꝛ ſilr eſt de ꝓcuratiōe moderata quā accipere p̄nt epi in ꝓſecratiōe eccliarū ſm ecclie determinationez. ¶ Ad 7ᵐ dōz: q̄ cū poſſeſſiōes alicui⁹ loci religioſi nō ſufficiūt ad ſuſtētandū plures: tūc p̄t exigi ab eo qui in loco illo vult deo ſeruire: nō q̄ſi p̄ciū religioſis: ſz ut hēat monaſteriū vñ ei poſſit ꝓuidē: ꝛ iō nō cōmittit ſimonia. ſi aūt ſine ḡuamine ecclie p̄t recipi ſimoniacū eſt aliq̄d pro receptiōe exigē. ¶ Ad 8ᵐ dōz: q̄ docē artes liberales eſt act⁹ ſpūalis ſcōo mō. ꝛ iō licet magros artiū vēdē labores ſuos: ſz nō ſciaz ſiue vītatē que ſpūalis eſt. vñ dz ꝑuer. 24. Noli vēdē ſciam ꝛ doctrinā ꝛ gliam. ¶ Ad 9ᵐ dōm: q̄ iudex ex officio ſuo tenet iudiciū reddē. ſilr etiā q̄libet tenet ex hoc q̄ eſt iudicio ſubdit⁹ ad uerū teſtimoniū reddēdū: ſz ad uocat⁹ nō tenet p̄ociniū ſuū cauſe p̄ſtare: nec iuriſpitus dare p̄ſiliū. ꝛ iō ſic dic̄ Aug. ad Macedoniū: non dz iudex vēdē uerū iudiciū: aut teſtis uerū teſtimoniū q̄ aduocat⁹ vēdit iuſtū p̄ocinio ꝛ iuriſpit⁹ uerū cōſiliū: nō eni aduocat⁹ vēdēs iuſtū p̄ociniū iuſtitiā uendit que eſt ſpūalis: ſz actū ſuū. ꝛ ſilr dom eſt de cōſilio iuriſpiti: ſz iudex vēdēdo uerū iudiciū ſimoniā cōmittit ſi ſit ſpūalis iudex: al's nō cōmittit ſimoniā: ſed graviter peccat. ꝛ ſimſliter dicendum eſt de teſte.

¶ Ad 3ᵃᵐ qōnē dōz q̄ ſic ex dictis p̄z: ſpuale qō ſub p̄cio poni nō dz ē duplex. ſ. ipa res ſacra: ut ſacra ꝛ act⁹ cōpetēs alicui ex officio ſacro: ꝛ ꝟ h⁹ ēt ē duplex ſpūali annexū: qōda annexū eſt ipſis ſacris: ſic uaſa ſacra ꝛ hi⁹. quedā ſūt annexa officijs ſacris: ſic decie ꝛ iuſpatronat⁹: ſm q̄ iuſp̄onatus eſt ptās p̄ntādi clericū ad bñficiū eccl'iaſticū: ꝛ in utroq̄ cōmittit ſimonia q̄tuz ad id qō de ſpūalitate hēt. ¶ Ad p̄m q̄ dōz: q̄ uaſa ſacra nullo mō rōne ꝓſecratiōis vēdēda ſūt: ut. ſ. pro cōſecratiōe eoꝝ aliq̄d plus exigat: tn̄ in necītate eccl'ie p̄nt vēdi ex pte ei⁹ qō in eis eſt nō ſpuale. ſ. mā auri ꝛ argēti: ꝛ tūc ſi vēdunt eccliaſtice pſone itegra vēdi: ſi aūt vēdunt aliis nō ad uſuz eccl'ie: debēt ꝑus frāgi p̄miſſa oſone: ne ſcta ab aliis tractent q̄ a miſtris eccleſie. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q̄ vēditio ſepulture p̄t itelligi duplic̄. vno mō q̄ vēdat terra ſacra in ſepulturaz: ꝛ de hoc eſt ſi'lis rō: ꝛ de vēditiōe ſacroꝝ uaſoꝝ: qz cimiteriū ꝓſecratū p̄t vēdi rōne terre in necītate eccl'ie: ſic ꝛ calix rōne mā: nō aūt p̄t vēdi rōne ꝓſecratiōis. ut

ſ. aliq̄s pro pecunia ibi ſepeliat. Abraā aūt nō peccauit emēs ſpelūcā duplicē: qz ſpelūca illa nō erat ꝓſecrata in ſepultura: ul' ſi erat ꝓſecrata trāſiuit poſſeſſio ei⁹ in iuriſdictionē cū vniuerſitate agri. Emoz aūt repzehēdit qz decidit a bona itētiōe quā ꝑus hūit uolēs ḡtis dare: cū ꝑus eā chariſſime uēdiderit: uel ut q̄dā dic̄it Abraā nō peccauit redimēs ius qō hēbat ſepelīē di moztuū: qō q̄uis ei emoz non denegaret: tn̄ ſciebat Abraā q̄ ille mōleſte acciper nili p̄ciū daret: ſz p̄mus melius videt. Alio mō dz uēdi ſepultura ſi pro officio qō a ſacerdotib⁹ in ſepultura funeris dz aliq̄d exigat ꝛ hoc nō licet: ut ex dictis p̄z. tn̄ ſi ꝓſuetudo eſt q̄ aliq̄d det: pōt per ſupiorē cozrectio adhiberi in illos qui denegāt dare qō ꝓſuetudo expoſcit. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q̄ ius p̄zonat⁹ per ſe uēdi nō pōt: nec in feudū dari. ſi aūt villa uēdat ꝛ in feudū det cui annexū eſt ius p̄zonat⁹: trāſit cū vniuerſitate ad illū cui villa dat: uel qui eam emit nō q̄ſi ius p̄zonat⁹ ſub uēditiōe cadat. ¶ Ad 4ᵐ dōm: q̄ ius p̄cipiēdi decias ſequit ſpuale officiū: qz debet miſtris eccl'ie: nec laici p̄nt hīe hī⁹ ius: q̄uis aliq̄n ad ꝑs fruct⁹ deciarū laicis ꝓceſſus ſit pp aliquā eccleſie neciratē: ꝛ tūc hoc mō q̄ laicis dari p̄t ab eis p̄t redimi ex auctē epi: tn̄ vna eccl'ia nō p̄t ab alia emē ius p̄cipiēdi decias. ¶ Ad 5ᵐ dōz: q̄ ius p̄mogenitu re debebatur Jacob ex diuina inſtitutione: ꝛ ideo nō peccauit emens: ſed redemit uexationem ſuam: ſed Eſau uendens peccauit.

Ad 3ᵐ ſic ꝓcedit. Videt q̄ ſimonia non cōmittat illis trib⁹ modis q̄s urban⁹ papa determinat dicēs. Quiſq̄s res eccliaſticas nō ad q̄s inſtitute ſūt: ſz ad ꝑa lucra munē lingue: uel ꝛdebiti obſequij: uel pecunie largit⁹ uel adipiſcit ſimoniac⁹ eſt. qz ut ſup̄ dictū eſt: iudex ſpūalis ſi vēdit iudiciuz facit ſimonia: ſz licet iudici ſpuali aliq̄d munus accipe pecunie uel alicui⁹ hī⁹. ut dz extra de ſimonia. ꝛ ſi q̄nes. q̄ ſimonia nō ſemp cōmittit per mun⁹ a manu. ¶ ꝑ. papa p̄t ēt mun⁹ a manu ſuſcipe pro aliq̄ ſpūali: ſz ut q̄dā dicūt papa nō p̄t cōmittē ſimoniā: maxīe cū aliq̄ pſona eccleſiaſtica: qz res eccl'ie ſūt ſue. q̄ nō ſemp cōmittit ſimonia per mun⁹ a manu. ¶ ꝑ. Hzeg. dicit. eccleſiaſticis utilitatib⁹ deſeruiētib⁹ deſeruiētes dignuz eſt eccleſiaſtica remuneratiōe gaudē. q̄ ſi dat aliq̄ p̄bē da alicui pro obſeqo ipēſo: nō eſt ſimonia. ¶ ꝑ. vnuſq̄ſq̄ licite p̄t petē qō ſibi debet de iure. ſed ordinato qui nō hēt bñficiū cōpetēs tenet de iure ordinatoz eſ⁹ ꝓuidē. q̄ nō peccat ſi petat bñficiū: ꝛ hoc uocat mun⁹ lingue. ſ. rogatio. ¶ ꝑ. ſi fiāt ꝓeces pro digno nō cōmittit ſimonia ex hoc. ſz ꝑces ſunt munera lingue ſiue fiāt pro digno ſiue pro idigno. q̄ mun⁹ a lingua nō ſem per facit ſimoniā. ¶ ꝑ. hypocrite faciunt bona ſpūalia pp laudes hoiuz: ꝛ tn̄ nō dicunt ſimoniaci. q̄ mun⁹ a lingua nō facit ſimoniaz. ¶ ꝑ. ſic amoz pecunie eſt cupiditatis: ita amoz ꝓſanguineoꝝ eſt carnalitatis. ſed ſi ituitu pecunie det alicui p̄benda eſt ſimonia. q̄ ſilr ſi det ituitu ꝓſanguinitatis: ꝛ tn̄ ibi nō eſt aliq̄s p̄dictorū modoꝝ. q̄ ſūt iſufficiētes. ¶ ꝑ. in cōmutationib⁹ ēt dignitatū uel eccliaſticoꝝ bñficioꝝ cōmittit ſimonia. ſz ibi nō eſt aliq̄ mun⁹. q̄ ꝛc. ¶ ꝑ. aliq̄ ꝑlati reci piūt fructus eccleſiarum uacantiuz: ꝛ poſtea conferūt retenta ſibi parte ꝓuentuum: in quo non videtur' ali quod munus eſſe: ꝛ tamen eſt ibi ſimonia. ergo ꝛc.

Rñdeo dōz: q̄ ſimonia ut dictū eſt ꝓſiſtit in emptiōe ꝛ uēditiōe ſpūalis: uel eoꝝ que ſūt eis annexa: emptio aūt uel uēditio ꝓſiſtit nō ſoluz in datiōe ꝛ acceptiōe pecunie: ſz oiuz eoꝝ q̄rū p̄t pre ciū nūmiſmate mēſurari: in his eni eſt liberalitas ſm

pōm. ꝓſtat aūt q̄ in eisdē eſt liberalis datio ꝛ uēditio que eſt ei ꝓria. ois aūt tpalis cōmodi p̄ciū pōt nūmiſmate mēſurari: ꝛ iō q̄cūq̄ pro aliq̄ tpali cōmō dat ali qō ſpuale uel annexū ſimoniā cōmittit: bonū aūt tpale qō pōt aliq̄s ab alio expectare: uel eſt ex pte aie ſic amicitia aut fauoz aliis: ꝛ q̄tū ad hoc eſt mun⁹ a lingua: uel ex pte coꝛpis: ſic aliq̄s act⁹ coꝛpalr exercit⁹: ꝛ q̄tū ad hoc eſt mun⁹ ab obſeqo: uel eſt aliq̄d exteriorū bonoꝝ: ꝛ ſic eſt mun⁹ a manu: ſic ꝛdebituz aliq̄ exhibitū: uel ꝓſtitit in exterioꝛib⁹ bonis: q̄tū ad p̄m cōmittit ſimonia per mun⁹ a lingua: qz lingua opionē ex ꝓmit ꝛ gr̄az ꝓcepta: q̄tū ad 2ᵐ per mun⁹ ab obſeqo: q̄tum ad tertiuz per munus a manu.

Ad primū ḡ dōm: q̄ eccl'ie iudiciū eſt q̄tū ad exteriora: ꝛ qz nō eſt ꝓbabile q̄ aius iudicis ſpūalis flectat ad aliq̄d faciēdū ꝓo puo munē: iō in puis muneribus iudici datis non iudicat ſimoniā cōmitti: ſz apud deuz qui coz videt ſimonia eſt ꝛ in puis ꝛ in magnis muneribus ſi aius iudicis ex eis flectat. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q̄ opio illa erronea eſt. ſi enim papa pro aliq̄ ſpuali mun⁹ accipet ſimoniā cōmitteret ſic ꝛ ali⁹ hō: qz in ipſo Petro cui papa ſuccedit ſimonie vitiū dānationē incobauit in nouo teſtō: q̄uis res eccl'ie ſint aliq̄ mō pape: nō ſūt tn̄ eī⁹ oīb⁹ modis habēdi: ſic illud qō ad manū hēt. nō eſt aūt dubiuz q̄ ſimoniā cōmitteret: ſic̄ aliq̄ō ſpuale debitori ſuo daret ut qō ſuū eſt recuparet: ꝛ ita ēt in ꝓpoſito papa a ſimonia nō excuſaret ſi qō abſit ſpūalis pro tpalib⁹ reb⁹ ecclesiarū daret. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q̄ obſequiū aut eſt honeſtū aut ihoneſtū. ſic̄dē ſit honeſtū obſequiū ex ipſo obſeqo q̄nq̄ reddit hō oign⁹ bñficio eccliaſtico: ſic ꝛ aliis bonis opib⁹: ꝛ tūc ſi pactio nō iteruenit pōt abſq̄ ſimonia bñficiū eccliaſticū dare ei qui obſecut⁹ eſt: ut nō habeat oculuz ad obſequiū p̄cipalr: ſz ad digni tatē pſone: ꝛ ſic loquit Hzeg. Si aūt ſit ihoneſtū tunc eſt oīno ſimonia. ¶ Ad 4ᵐ dōz: q̄ mun⁹ lingue duplex eſt: uel qō in ipſo actu lingue ꝓſiſtit: ſicut laus: uel qō ex lingua initiū ſumit: ſic̄ cū ds ex hoc q̄ p̄cib⁹ alicui⁹ ſatisfacit fauorē expectat. qui eni dat aliq̄ō ſpuale p̄ro fauore uel laude acq̄rēda: nō eſt dubiuz q̄n ſimoniā cōmitteret. q̄n q̄ p̄ces fiūt pro indigno: ſatis appet q̄ nihil aliud mouet niſi fauoz: aut ēt p̄iculū euitādū: qz ēt carere malo qōdā bonū ē: ut dicit p̄bs in. 5. etb. ꝛ iō q̄n fiūt p̄ces pro idigno uel aliq̄ potēte qui piculuz cōminat: que dicunt p̄ces armate: manifeſte ſimonia cōmittit: ſi pp hᵒ bñficiū eccliaſticū det. ſi aūt, p digno fiāt q̄tū ad iudiciū boiuz, pbabile ē q̄ dās magis moueat ituitu dignitatis pſone q̄ fauore p̄cū: ꝛ iō nō reputat ſimonia. ſi tn̄ p̄ncipalr moueat fauore p̄cū ul' timore rogātis q̄tū ad diuinū iudiciū ſimoniā cōmittit ꝛ rogat⁹ ꝛ rogās ſi hoc ītēdat: ſiue aliis, p ſe roget ſiue pro alio. p̄t eni aliq̄s per ſe petē ſi dign⁹ ſit bñficiū eccliaſticū nō bñs curā aiarū ſi idiget: ſed nō ſi ha beat curā aiarū: qz p̄ſūptuoſum eſt: nec tn̄ eſt ſimonia niſi pro tāto q̄ ex ipſa p̄ſūptiōe idign⁹ reddat: ꝛ tūc p̄ces ſue ex hocipſo q̄ rogat pro idigno fiūt: ꝛ per hoc ꝑz ſolo ad q̄ntū. ¶ Ad 6ᵐ dōm: q̄ emptio ꝛ uēditio in qb⁹ ſimonia ꝓſiſtit ſūt uolūtarie coicationes: qz ex ꝓſenſu utriuſq̄ fiūt: ſz hypocrita per ea que facit fauorē humanū ſibi uſurpat per modū furti: qō eſt iuolūtaria coicatio: ꝛ ideo ,pe loquēdo ſimoniā nō cōmittit. ¶ Ad 7ᵐ dōz: q̄ ille qui dat rōne ꝓſanguinitatis pro bēdā alicui p̄ncipalr: aut itēdit tpale bonū illi⁹ cui da tur ꝛ nō alteri⁹: ꝛ ſic peccat grauit: ſed ſimoniā nō cōmittit: qz nō uēdit cū nihil accipiat: aut intēdit aliq̄ō bonū in ſeip̄z redūdās: ſic̄ q̄ magnificē per hoc ꝛ no biliter domus ſua: uel q̄ ipe in ꝓſanguineis ſit fortior: ꝛ ſic ipſe aliq̄d accipe ſpat pro quo ſpūalia dat: ꝛ ſimoniā cōmittit: ꝛ reducit ad id mun⁹ i quo ꝓtinet cōmodū qō ex tali datiōe ſpat. ¶ Ad 8ᵐ dōm: q̄ in tali p̄mutatiōe eſt ſimonia ſi pro aliq̄ terreno cōmō utriuſq̄ uel alteri⁹ talis cōmutatio fiat: ſi aūt pro aliq̄ ſpuali utpote qz hoc in illo loco meli⁹ poſſit deo ſeruire: non eſt ſimonia: vnde tūc pōt fieri cōmutatio ex auctē epi diocesani. ¶ Ad 9ᵐ dōm: q̄ in hoc diſtiguēdū eſt: qz ſi ante donationē p̄bende ,puēt⁹ ꝓcipiat pro aliq̄ iuſta cā: ꝛ nō iteruenit aliq̄ ,uētio cū eo cui dare diſponit: non eſt ſimonia: ſi autem pactio iteruenit ut ante receptionem uel poſt accipiat: ſimoniacum eſt.

¶ Neq̄ ex his aliquē in clericat⁹ ꝛc.] Nō qz ordinem nō recepit ſz qz male ,pmot⁹ eſt qō ,tingit dupl̄r. vno mō ex pte ordinātis: ſiue cū eſt hereticⁿ: ſiue ſimoniacus: uel quocūq̄ alio mō ab eccl'ia ſepat⁹: ꝛ ſic eſt in, poſito: ſiue cū ordinat a nō ſuo epo ſine licētia ꝛ auctē ,ppꝛ epi: ꝛ tūc dz deponi: niſi epūs ponat ſpez i ratiha bitione alteri⁹ epi: ſic̄ de beato Epiphanio in epla ſua legit: ſiue ordinet ab epo qui abrenūciauit officio ꝛ lo co: ſi eni officiū ſibi retinuerit loco abrenūciās: pōt cōferre minores ordines ꝛ de licētia epi etiā maiores. Alio mō eſt male ,pmot⁹: qz nō ,pmouet ſic̄ dz: qz cōtingit dupl̄r. p⁹ qz furtiue accipit ordinē: ut cū accipit duos ordines ſacros vna die uel vnūq̄q̄z ſine licētia epi: ꝛ pena taliū eſt depoſitio: ꝛ tūc ſi fuit ſup hoc lata excoicatio: ſolus papa pōt cū eo diſpēſare: ſi aūtez nō fuit: pōt ēt epūs diſpēſare: p̄cipue in minorib⁹ ordinib⁹ uel ſi clauſtrū itrauerit. Scōo qz ptermittit aliquē oz dinē: ꝛ tūc ſi ex malitia fac̄ dz deponi: q̄uis caracterē recipiat: ſi vo igr̄ater dz ſibi iponi pena ab epo: ꝛ iteriz careat executiōe ordis q̄ſq̄ ordinē ptermiſſuz re cipiat. ¶ Quiſq̄ hoz alterū uēdidit ꝛc.] Hoc eſt itelligēdū de illis quoꝝ vnū qō uēdit ordinat ad alterū: qō ſub p̄cio cadē nō pōt: ſic bñficia eccliaſtica ſūt ordinata ad miſtroz' ecclie ſuſtētationē: ꝛ ſic nō pōt miniſtrari de iure ꝓzonat⁹ qō per ſe nō uēdit: q̄uis trāſeat cū uēditiōe ville: qz dñiuz ville nō eſt ordinatuz ad ius p̄zonat⁹. ¶ Simoniaca aūt hereſis ꝛc.] Simoniacus ,pe dī qui eſt reus hui⁹ pcti uel dādo uel accipiēdo aliq̄ō ſacrū pro p̄cio. ꝓtigit aūt q̄nq̄ in ipſa datiōe ſimoniā iteruenire per mediatores: altero uel utroq̄ igr̄ate: ꝛ tūc fit ſimoniace ordinatio: q̄uis nō ſit ſimoniacus qui ordinat uel ordinat. Q̄nq̄ ēt pōt eē ſimoniacus ex alia cā ꝛ nullū vitiū ex ipa datiōe ſpūaliū in teruenire: ꝛ tūc nō ſimoniace ordinat aliq̄s: q̄uis ſit ſimoniac⁹ uel ordinās uel ordinat⁹: ꝛ ſm hoc diſtinguūtur modi in lr̄a poſiti. ¶ Sacri canones ꝛc.] Dic nota q̄ tria tpa ſūt obſeruāda ordib⁹. p⁹ tps etatis ordinādi. Circa qō ſciēdū eſt: q̄ ꝟz antiq̄ iura a ſeptio āno uſq̄ ad. 12. pōt accipe oēs minores ordines: a 12. uſq̄ ad 21. poteſt recipere acolitatū ꝛ ſubdiaconatū ita q̄. 21. ſubdiaconatum recipiat. in. 26. poteſt recipere diaconatum: in. 30. p̄ſbyteratum: ꝛ poſtmodum poteſt fieri epūs. ſed nunc abbꝛeuiatum eſt tempus: qz ſubdiaconatū pōt recipe qñ puenerit ad annos diſcretiōis: ut poſſit coḡſcē uotū ꝓtinētie: ꝛ p̄eſbyter fieri in. 25. anno: ꝛ diaconatū circa. 21. annū: ꝛ p̄cipue i religioſis: epūs aūt in. 30. anno. Scōo dz ꝓſiderari tps determinatuz anni in quo fiūt ordines. Circa qō ſciēdū eſt: q̄ maiores ordines in ſex tēporib⁹ anni p̄nt celebr̄ari. ſ. in q̄tuor ſabbatis q̄tuoz tēpoꝝ: ꝛ in ſabbato ante oñicā de paſſione: ꝛ in vigilia reſurrectiōis: papa tn̄ in die dñico ꝛ feſtis p̄cipuis ꝑfert ſubdiaconatū: ꝛ in his etiā dieb⁹ q̄bus epūs pōt ꝓferre minores ordies: epī aūt in die dñi

Universidad de Deusto
Biblioteca

co ꝓsecrā di sūt. Tertiū tēpus est distātia iter ordines susciptiē dos. Circa qō sciendū est: q alij⁹ pōt accipe oēs minores ordines vna die: nō tn vnā de minorib⁹ cū subdiaconatu nec duos de maioribus sil': pōt tn in dñica ꝓsecrari in ep̄m qui p̄cedēti die factus est sacerdos. de illis aūt qui gradatiz ad clericatū accedūt sciē dū est: q pn̄t in octo annis recipe oēs ordines: ita q in primis duob⁹ recipiant minores: in alijs. 5. tres maiores: monach⁹ tn posset oēs recipe per annū: z etiam alij dispēsatiue ꝓpter necessitatem ecclesie.

¶ De sacramēto cōiugij cuius institutio z causa ostenditur. Distinctio. xxvi.

QUam alia sacra post pctm̄ z pp pctm̄ exordiū sūpserint: mrimonij sacrz ēt ante pctm̄ legit institutū a dño nō tm̄ ad remediū sz ad offm̄. Refert enim scriptura geñ. in adā missō sopore: atqz vna de costis eius sūpta: z exinde muliere formata virū in spū itelligētē ad quē usuz mulier fcā eēt: post extasim ꝓphetice dixisse. Hoc nūc os ex ossib⁹ meis z caro de carne mea: pp hoc relinquet homo patrem z matrē z adherebit uxori sue: z erūt duo in carne vna.

¶ De duplici institutione coniugij.

QDniugij aūt institutio duplex est. vna ante pctm̄ ad offm̄ facta est in padiso ubi eēt thorus inaculat⁹ z nuptie honorabiles: ex qb⁹ sine ardore ꝓciperēt: sine dolore pare rēt. alia post pctm̄ ad remediū fcā extra padisuz pp illicitū motū deuitādū. Pria ut nā multiplicaret. Scda ut nā exciperet z vitiū cohiberet. Nā z ante pctm̄ dixit de⁹. Crescite z multiplicamini: z post pctm̄ oib⁹ pene hominib⁹ per diluuiū ꝓsūptis. Q vo ante pctm̄ institutū fuerit ꝓiugiuz ad officiū: post pctm̄ vo ad remediū ꝓcessum Aug⁹. testat dicens. Qd sanis est ad officiū: egrotis est ad remediū. Infirmitas eni icōtinētie que est in carne per pctm̄ mortua ne cadat in ruinā flagitioz: excipit honestate nuptiarū. Si vo non peccassent primi hoies: sine carnis icētiuo ac feruore libidinis ipsi ac successores eoz ꝓuenirēt. Et sicut remunerabile est aliqd bonum op⁹: z sic coit⁹ eoz bon⁹ eēt z remunerabilis. Quia vo pp pctm̄ letalis ꝓcipie lex mēbris nostris inhesit: sine qua carnalis non fit commixtio: reprehensibilis est z malus coitus: ni si excusetur per bona coniugij.

¶ Quando sīm preceptum: quando sīm indulgentiam contractum sit coniugium.

PRima institutio habuit ꝓceptū: scda idulgētiā. dicim⁹ eni ab aplo humano gñi pp vitādā fornicationē idultū eē ꝓiugiū. Indulgētia vo q melioza nō eligit remediū hēt nō pmiū: a quo sigs declinauerit meret exitiale iudiciū. Qd sīm idulgētiā ꝓcedit uolūtariuz aliogn trālgressoz eēt q illud nō facēt. Et pōt sane itelligi illud sub p̄cepto dictū hoib⁹ primis ante pctm̄. Crescite z multiplicamini. q ēt post pctm̄ tenebant usqz quo est facta multiplicatio: postqz sīm idulgētiā mrimonij ꝺct⁹ fuit. Ita ēt post diluuiū quo vniuersū pene humanū genus deletū est: sīm ꝓceptū dictum est filijs noe: crescite z multiplicamini z multiplicato vo homine sīm indulgentiaz contractum est: non sīm imperium.

¶ Quibus modis accipiatur indulgentia.

INdulgētia aūt diuersis modis accipit. s. pro ꝓcessiōe: pro remissiōe: pro pmissiōe. Et est pmissio in nouo testō de minorib⁹ bonis z de minorib⁹ malis. De minorib⁹ bonis est ꝓiugiū qō nō meret palmā: sz est in remediū. De minorib⁹ malis. i. de uenialib⁹ est coitus qui fit cā icōtinētie. illud. s. ꝓiugiū idulgetur. i. ꝓcedit. illud vo. i. coit⁹ talis pmittit. i. tolerat ita q nō ꝓhibet.

¶ Q nuptie sint bone.

HAuerūt aūt nōnulli heretici nuptias detestātes q taciani appellati sunt: hi nuptias oīno dānant: ac pares fornicationib⁹ aliisqz corruptiōib⁹ faciūt: nec recipiūt in suoz numero ꝓiugio utētē marē uel feminā. Q autē res bona sit ꝓiugiū nō mō ex eo ꝓbat q dñs legit ꝓiugiū instituisse iter ꝓtos pētes: sz ēt q in cana galilee nuptijs iterfuit chīs: easqz miraculo cōmēdauit: aq in vinū uersa. Qui ēt postea virū dimittē uxorē ꝓhibuit nisi cā fornicatiōis. Aplus ēt ait: Virgo nō peccat si nubat. Cōstat ergo rē bonā eē mrimoniū: alioqn nō eēt sacrm̄. Sacrm̄ eniz sacrū signū est.

¶ Cuius rei sacramentum sit coniugium.

QAm ergo ꝓiugiū sacrm̄ sit: z sacrū signū est: z sacre rei. s. ꝓiūctiōis chīi z ecclie sicut ait aplus. Scriptū est inqt. Relinquet hō patrez z mrez z adherebit uxori sue: z erūt duo in carne vna. Sacrz hoc magnū est. Ego aut rē dico: in chīo z i ecclia. Ut eni iter ꝓiuges ꝓiūctio est sīm ꝓsensuz aioz z sīm pmixtionē corpoz sic ecclesia chīo copulat uolūtate z nā: qz idē vult cū eo: z ipse formā sūpsit de nā hois. Copulata est ergo spōsa spōso spūalr z corpalr. i. charitate ac ꝓformitate nāe. Huius utriusqz copule: figura est in ꝓiugio. Cōsensus eni ꝓiugū copulā spūalē chīi z ecclie que fit p charitatē significat. Cōmixtio vo sexuū: illā significat que fit p nāe cōformitatez.

¶ Qualit̄ itelligēdū sit illud. mulier illa nō pti net ad mrimoniū cū q nō ē cōmixtio sexuū.

LIa dicit q qdā doctoz dixerūt: illā mulie rē nō ptinere ad mrimoniuz: que nō expit carnalē copulā. Ait eni Aug⁹. Nō dubiū est illā mulierē nō ptinere ad mrimoniū: cū qua docet nō fuisse cōmixtio sex⁹. Itē leo papa. Cū societas nuptiarū ita a principio sit institu ta ut ꝑter cōmixtionē sexuū nō bēat in se chīi z ecclie sacrm̄. nō dubiū est illā mulierē nō ptinē ad mrimoniū: in q docet nō fuisse nuptiale mysteriū. Itē Aug⁹. Nō est pfectū ꝓiugiū sine cōmixtiōe sexuū. Hoc si sz supficiez vboz qs accepit: iducit in errorem tm̄: ut dicat sine carnali copula nō posse ꝰbi mrimoniū: z iter mariā z ioseph nō fuisse cōiugiuz uel nō fuisse pfectū. qō nephas ē sentire. Tā to eni sanctius fuit atqz pfectius: qzto a carnali ope imuni⁹. Sz supius posita ea rōne dicta itelligēdū est: nō qn ptineat mulier illa ad mrimoniū cū q nō est pmixtio sexuū: sed nō ptinet ad mrimoniū qō exp̄ssam z plenā teneat figurā cōiūctiōis chīi z ecclesie. Figurat eni illā vnionē chīi z ecclesie que est i charitate. Sz nō illā que ē i nāe ꝓformitate. Est ergo z in illo mrimonio typ⁹ cōiūctiōis chīi z ecclesie: sz illi⁹ tm̄ q ecclesia chīo charitate vnit: nō illi⁹ q p susceptionē carnis capiti mē bra vniunt⁹. Nec iō tm̄ min⁹ sctm̄ est cōiugiū: qz ut ait Aug⁹. In nuptijs plus ualet sctitas sacrī: qz fecūditas uētris. Est ēt ꝓiugiū signū spūalis cōiūctiōis z dilectiōis aiorum: q iter se cōiuges vniri debēt. Vñ apls ait. Viri diligite uxores uestras: ut corpora uestra.

POstqz determinauit magr de sacro ordiz qō ordinat ad spūalē multiplicationē ecclie: h icipit determiare de mrimonio qō ordinat ad mālē multiplicationē fidelīū. Et diuidit in ptes duas. in ꝑ⁸ determiat de mrimonio. in scda de psonis ꝰbtib⁹ mrimoniū. 34. di. ibi |_ Nūc supest attēdē rē.] Pria in duas. in ꝑ⁸ determinat ea que ptinēt ad mrimoniū inqtū est sacrz. in scda determinat cās mrimonij. 27. di. ibi |_ Post hoc aduertēdū est rē.] Pria in duas. in ꝑ⁸ determinat de institutione mrimonij. in 2ª significationē ipsi⁹: hec eni duo oib⁹ sacris coia sūt ibi |_ Cū g sacrz rē.] Circa ꝑᵐ tria facit. ꝑ° oñdit duas mrimonij institutiones. scdo oñdit dūaz illarū ibi |_ Pria institutio rē.] Tertio excludit quēdā errorē q pōt ex pdictis hīe occasionē ibi |_ Fuerūt aūt nōnulli rē.] Circa scdz duo fac. ꝑ° oñdit dūaz iter scdaz institutionē z pmā. p hoc q ꝑ⁴ fuit i ꝓcepto. scda habuit idulgētiā. Scdo oñdit qlit hec idulgētia sumat ibi |_ Indulgētia aūt rē.] Si Cū g sacrz rē.] Dic determinat de significatiōe mrimonij. Et circa hoc duo facit. ꝑ° determiat mrimonij significationē. 2° excludit q̄dā falsaz opionē que ex pdictis oztū hūit ibi |_ Idē est qō qdā rē.] Circa qō tria fac. ꝑ° ponit illa que vident eē ꝓ dicta opione. scdo ostēdit opinionē eē falsam ibi |_ Dic g si sīm uerboz rē.] Tertio respondet ad ꝓbationem ibi |_ Sed superius posita rē.]

HIc est duplex qō. Pria de mrimonio sīm q est in officiuz nāe. Scda de eo sīm q est sacrm̄. Circa ꝑmuz queruntꝫ tuor. Pmo utrū mrimoniū sit nāle. Scdo utrum nūc sit in ꝓcepto. Tertio utrum actus eius sit licitus. Quarto utraz possit esse meritorius.

AD ꝑmū sic ꝓcedit. Videt q mrimoniū nō sit nāle: qz ius nāle est qō nā oia aialia docuit: sz in alijs aialib⁹ est ꝺiunctio sexuū absqz mrimonio. g mrimoniū nō ē de iure nāli. ¶ Ꝑ. id qō est de iure nāli iuenit in hoib⁹ sz quē libet eoz statū: sz mrimoniū nō fuit in qlibet statu hominū: qz sic dicit Tullius in ꝑn⁹ rhetorī. Homines a pncipio siluestres erāt: z tūc nemo sciuit ꝓpos liberos: nec certas nuptias in qb⁹ mrimoniū ꝓsistit. g nō est nāle. ¶ Ꝑ. nālia sūt eadē apud oēs: sz nō eodē mō est mrimoniū apud oēs: cū pro diuersis legib⁹ diuersimode mrimoniū celebret. g nō est nāle. ¶ Ꝑ. illa sine qbus pōt saluari nāe ite tio nō vident eē nālia: sed nā itēdit ꝓseruationē spēi per gñationē que pōt eē sine mrimonio: ut pz i fornicarijs. g mrimoniū nō est nāle. ¶ Sz ꝰ est qō in ꝑn⁹ digestoz dī. Jus nāle est maris z femine ꝓiūctio: quā nos mrimoniū appellam⁹. ¶ Ꝑ. in. 8. eth. dic phs. q hō magis est nālit ꝓiugale aial q̄ politicū: sz hō est nālit aial politicū z gregale: ut ipe dic. g nālit est ꝓiugale: z sic ꝓiugiū siue mrimoniū est nāle.

RNdeo dom: q aliqd dī eē nāle dupl'r. vno mō sic ex pncipijs nāe ex necitate cātis: ut moueri sursuz ē nāle igni rē. z sic mrimoniū nō est nāle: nec aliqd eoz que mediante libe. ar. cōplent. Alio mō dī nāle ad qō nā iclinat: sz mediāte li. ar. cōplet: sic̄ act⁹ vtutū dicunt nāles: z hoc mō ēt mrimoniū ē nāle qz rō nālis ad ipz iclinat dupl'r. ꝑ° qtū ad pncipalē ei⁹ finē que est bonū ꝓlis: nō eni itēdit nā solū gñationez ei⁹: sz traductionē z ꝓmotionē usqz ad pfectū statuz hois: inqtū bō est qui est vtutis stat⁹. vñ sīm phz tria a parētib⁹ bēm⁹. l. eē: nutrimētū: z disciplinā: filij aūt a parēte educari z istrui nō posset nisi determinatos z certos parētes hāet: qō nō eēt nisi esset aliq obligatio viri ad mulierē determinatā que mrimoniū facit. Scdo qtū ad scdariū finē mrimonij. q ē mutuū obsequiū sibi a ꝓiugib⁹ i reb⁹ domesticis ipēsuz: sic̄ eni nālis rō dictat ut hoies sil' cohabitēt: qz vn⁹ hō nō sufficit sibi in oib⁹ que ad vitā ptinēt: rōne cui⁹ dī hō nālit politic⁹: ita ēt eoz qb⁹ idigeāt ad hūanā vitā q̄dā opa sūt cōpetētia virie: q̄dā mulierib⁹: vñ nā monet ut sit q̄dā associatio viri ad mulierem in qua est mrimoniū: z has duas causas ponit philosophus in. 8°. ethi.

Ad ꝑmū g dom: q nā hois ad aliqō inclinat dupl'r. vno mō: qz ē ꝓueniēs nāe generis: z hoc ē cōe oib⁹ aialib⁹. Alio mō: qz ē ꝓueniēs nāe dīe q spēs hūana abūdat a gñe inqtū ē rōnalis: sic̄ act⁹ prudētie z tēperātie: z sic nā gñis q̄tus sit vna i oib⁹ aialib⁹: nō tn ē eodē mō i oib⁹: ita ēt nō iclinat eodē mō in oib⁹: sz sīm q vnicuiqz cōpetit ad mrio⁹ g iclinat nā hoisz ex pte dīe q̄tū ad 2ᵃᵐ rōnē assignatā. vñ phs hāc rōnē assignat hoib⁹ sup̄ alia aialia: sed q̄tū ad potētia rōnē iclinat ex pte gñis. vñ dic q filiorū ꝓcreatio cois est oib⁹ aialib⁹: tn ad hoc nō iclinat eodē mō i oib⁹ aialib⁹: qz q̄dā aialia sūt q̄rū filij statim nati pn̄t sibi sufficient victū querē: ut ad q̄rū sustētatiō nē alt suffic: z i hijs nō ē aliq⁹ determiatio masculi ad feminā. In illis aūt q̄rū filij idiget utriusqz sustētatiōe: sz ad

Universidad de Deusto
Biblioteca

puū tps:iuenit aliq̄ detīminatio q̄tū ad tps illud sic i
aūib⁹ q̄busdā ps:s i hoie qz idiget fili⁹ cura parētū ul
qz ad magnū tps:ē maxia detīmiatio masculi ad femi
nā:ad quā ēt nā gītis icliat. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q̄ vbū Tul
lī pōt cē verū q̄tū ad aliq̄ gētē:si tñ accipiat ꝓncipiū
ꝓuz illi⁹ gētis p qō ab aliis gētib⁹ ē distincta: qz nō in
oib⁹ p̄ducit ad effectū hoc ad qō nālis rō inclinat:nō
aūt ē verū ulr:qz a ꝓn⁹ hūani gītis sacra scriptura reci
tat fuisse ꝓiugia. ¶ Ad 3ᵐ dōz:q̄ fm phm in 6° eth.
nā hūana nō est imobilis sic oina:z ío diuersificant ea
que sūt de iure nāli fz diuersos stat⁹ z ꝓditiones hoiuz
q̄uis ea que sūt in reb⁹ oinis nālit nullo mō uarient.
¶ Ad 4ᵐ dōz:q̄ nā nō tm itedit eē psonale:s eē p
fectū:ad qō exigit matrimoniū:ut ex dictis patet.

Ad 2ᵐ sic ꝓcedit. Uidet q̄ matrimoniū ad
huc maneat sb p̄cepto:qz p̄ceptū ob
ligat q̄diu nō reuocat:s pª istitutio matrimonij
fuit sub p̄cepto:ut in lra dr:nec vnq̄ hoc p̄ceptū legit
reuocatū:imo ꝓfirmatū. Matth.19°. Quos de⁹ ꝓiun
xit hō nō sepet.ḡ adhuc mrioniū ē sb p̄cepto. ¶ Ꝑ.
p̄cepta iuris nālis fz oē tps obligat:s mrimoniū ē de
iure nāli:ut dictū ē.ḡ rē. ¶ Ꝑ.bonū spēl meli⁹ est q̄
bonū idiuidui:qz bonū gētis ē dinius q̄ bonuz vnius
hois:ut dr i p⁹ eth.s p̄ceptū p⁹ boi datū ad ꝓseruatio
nē idiuidui p actū nutritiue adhuc obligat.ḡ mlto ma
gis p̄ceptū de mrimonio qō ptinet ad ꝓseruationē spe
ciei. ¶ Ꝑ.ubi manet eadē rō obligās eadē obligatio
manē dz:sed pp hoc obligabant hoies ad mrimoniū
antiq̄ tpe:ne mltiplicatio gītis hūani cessaret.cū ḡ h⁹
ſdez sequat:si q̄libet libe pōt mrimonio abstinē:vī q̄
mrimoniū sit i p̄cepto. ¶ Sz ɔ̄ est qō dī.j. Loz.7°.
Qui nō iūgit mrimonio vginē suā meli⁹ facī.s.ḡ q̄ iūgit.ḡ ꝑct⁹ mrimonij nūc nō est sb p̄cepto. ¶ Ꝑ.nulli
debet ꝑmiū ꝑ trāsgressiōe p̄cepti:s virginib⁹ debet
spāle ꝑmiuz.s.aureola.ḡ mrimoniū nō est sub p̄cepto.

Rñdeo dōm:q̄ nā inclinat ad aliq̄d duplr.vno
mō sic ad id qō ē necīuz ad pfectionez
vnī⁹:z talis iclinatio quēlibet obligat:qz nāles pfecti
ones oib⁹ sūt cōes.alio mō iclinat ad aliq̄d qō ē necīuz
ad pfectionē mltitudis:z cū multa sint hi⁹:q̄rū vnuz
ipedit aliud:ex tali iclinatiōe nō obligat q̄libet hō p
modū p̄cepti:alis q̄libet hō obligaret ad agriculturā
z edificatoriā z hi⁹ officia que sūt necīa coitati hūane:s iclinatiōi nāe satisfit cū p diuersos diuersa cōplē
tur de p̄dictis.cū ḡ ad pfectionē hūane multitudis sit
necīuz aliōs ꝓtēplatiue vite iseruire:que maxie p mrimoniū ipedit:iclinatio nāe ad mrimoniuz nō obligat
p modū p̄cepti ēt fm phos.vñ Theophrastus ꝓbat
q̄ sapiēti non expedit nubere.

Ad primū ḡ dōz:q̄ p̄ceptū illud nō est revo
catū:nec tñ obligat vnūquēq̄ rō
nē ia dicta:nisi illo tpe q̄ paucitas hoium exigebat ut
q̄libet gñatiōi uacaret. ¶ Ad 2ᵐ z 3ᵐ pz solo ex dictis. ¶ Ad 4ᵐ dōm:q̄ nā hūana coīter ad diuersa of
ficia z act⁹ iclinat:ut dictū ē:s qz ē diuersimode in di
uersis fm q̄ idiuiduat in hoc uel in illo:vnū magis in
clinat ad vnū illoz officioz:aliud ad aliud: z ex hac
diuersitate sīl cū oina ꝓuidētia que oia moderat ꝓtin
git q̄ vn⁹ eligit vnū offm:ut agriculturā: ali⁹ aliud:z
sic ēt ꝓtingit q̄ q̄dā eligūt matrimoniale vitā:z q̄daz
cōtēplatiuā:vnde nullū periculū iminet.

Ad 3ᵐ sic ꝓcedit. Uidet q̄ act⁹ mrimonia
lis semp sit pctm.j. Loz.7. Qui nu
būt sint tanq̄ nō nubētes:s nō nubētes nō bñt
actū mrimoniale.ḡ etiam nubētes peccāt in actu illo.
¶ Ꝑ. Isaie.59. Iniq̄tates uestre diuiserūt iter uos z
deū uestrū:s act⁹ mrimonialis diuidit hoiez a deo.vñ
Exo.19.p̄cipit pplo q̄ debebat deū videre q̄ nō accedāt ad uxores suas.z Hiero.dicit q̄ in actu mrimonia
li spūs scūs ꝓpharū cozda nō tāgit.ḡ ē iniq̄tas. ¶ Ꝑ.
illud qō fm se ē turpe nullo mō pōt bn fieri:s actus
mrimonialis bēt ꝓcupiaz adiūctā que semp turpis ē.
ḡ semp ē pctm. ¶ Ꝑ.nihil excusat nisi pctm:s actus
mrimonialis idiget excusari p bona mrimonij:ut ma
gister dīc.ḡ ē pctm. ¶ Ꝑ. de silib⁹ spe idē ē iudiciū:s
ꝓcubit⁹ mrimonialis ē eiusdē spēi cū actu adulterij:q̄
ad idē terminat.s.spēz hūanā.ḡ cū actus adulterij sit
pctm:z act⁹ mrimonij. ¶ Ꝑ.supfluū in passiōib⁹ coz
rūpit vtutē:s semp i actu mrimonij ē supfluitas dele
ctatiōis adeo q̄ absozbet rōnē que est ꝓncipale bois
bonū.vñ phs i.7°.eth.dīc.q̄ ipole ē boiez aliq̄d i ip
saz itelligē.ḡ semp act⁹ mrimonialis ē pctm. ¶ Sz ɔ̄
j. Loz.7° dī.Virgo nō peccat si nubat.z.j. Thimo.
4. Uolo iuuēculas nubē:filios ꝓcreare:sed ꝓcreatio
filioz nō pōt fieri sine carnali ꝓiūctiōe.ḡ act⁹ mrimonialis nō ē pctm:alis apls nō voluisset illud. ¶ Ꝑ.nul
lū pctm ē in p̄cepto:s act⁹ mrimonialis ē in p̄cepto.j.
Loz.7°.Uxori vir debitū reddat.ḡ nō est pctm.

Rñdeo dōz:q̄ supposito q̄ nā cozpal sit a deo
bona istituta.ipole ē dicē q̄ ea que pti
nēt ad ꝓseruationē nāe cozpalis z ad que nā inclinat
sint ulr mala.z ío cū inclinatio sit nāe ad plis ꝓcreationē p quā nā spēl ꝓsuat:ipole ē dicē q̄ act⁹ q̄ ꝓcreat
ꝓles fit ulr illicitus:ut in eo mediū vtutis inueniri nō
possit:nisi ponat fm q̄rūdā isantiā q̄ res cozpales causate sunt a deo male:ex quo fozte ista opinio oriuat
que in littera tangitur:z ideo est pessima hereſis.

Ad primū ḡ dōz:q̄ apls i vbis illis nō ꝓhi
buit mrimonij actū:sicut nec rez
possessionē:cū dixit. Qui utunt hoc mūdo sint q̄si nō
utētes:s i utroq̄ fruitionē ꝓhibuit:qō p⁹ ex ipso mō
loquēdi:nō eni dixit. Sint nō utētes uel nō bñtes:s
q̄si nō utētes uel nō bñtes. ¶ Ad 2ᵐ dōm:q̄ deo cō
iūgimur z fm bitū gr̄e:z fm actū ꝓtēplatiōis z amo
ris.qō ḡ ꝓmā ꝓiūctionē sepat semp ē pctm:nō aūt qō
sepat 2ᵃᵐ:qz aliq̄ occupatio licita circa res inferiores
aiuz distrahit:ut actu deo ꝓiūgi nō sit idone⁹:hoc ꝑcl
pue accidit i carnali ꝓiūctiōe:i q̄ detinet mēs pp dele
ctationē itēsaz:z pp hoc illis qb⁹ cōpetit oina ꝓtēpla
ri aut sacra tractare idicit ꝑ rpe illo ꝓtinētia ab uxori
b⁹:z hoc ēt dī q̄ spūs scūs q̄tū ad actū reuelatio
nis secretoz nō tāgebat mētes ꝓpharū in usu matrimonij. ¶ Ad 3ᵐ dōz:q̄ turpitudo illa ꝓcupie q̄ actū
mrimonij semp ꝓcomitat nō ē turpitudo culpe s pe
ne ex pcto p⁹ puenientes:ut.s.iferiores vires z mēbra
cozpis rōni nō obediāt:z pp hoc rō nō sequit. ¶ Ad
4ᵐ dōz:q̄ illud,pe dī excusari qō aliq̄ sīlitudinē mali
bēt z tñ nō ē malū:ul nō tātū q̄tū appet:q̄rū q̄dā ex
cusant a toto:quedā a tāto:z qz act⁹ mrimonialis pp
cozruptionē ꝓcupie bēt sīlitudinē act⁹ inozdiati:ío ꝑ
bono mrimonij excusat a toto ut nō sit pctm. ¶ Ad
5ᵐ dōz:q̄ q̄uis sint idē spe nāe:tñ differūt in spe mo
ris:qua vna circūstātia uariat.s.accedē ad suā uel nō
suā:sic ēt occidē hoiez p violētiā uel p iustitiā facit di
uersaz spēm moris:q̄uis sit vna spēs nāe:z tñ vnū est
licitū aliud illicitū. ¶ Ad 6ᵐ dōz:q̄ supfluū passiōis
qō vtutē cozrūpit nō solū ipedit rōnis actū:sed tollit
rationis ozdinē:quod non facit delectationis intēlio
in actu matrimoniali:quia etiaz si tunc non ozdinetur
bono:tamen est a ratione ꝓozdinatus.

Ad 4ᵐ sic ꝓcedit.videt q̄ act⁹ mrimonialis nō
sit meritoriꝰ. Ebr.13.eni dicit sup Matth..

Mrioniū z si utētib⁹ se penā nō ifert mercedē tñ nō
ꝓstat:s meritū respcū mercedis dī.ḡ act⁹ mrialis nō
est meritoriꝰ. ¶ Ꝑ.illō qō ē meritoriū dimittē nō ē
laudabile:s laudabil ē vgitas p quā mrim dimittit.ḡ
mrialis act⁹ nō ē meritoriꝰ. ¶ Ꝑ.q̄ utit idulgētia si
bi fcā:bnficio recepto utit:s ex hoc q̄ alicui ꝓstat bn
ficiū nō mereꝛ.ḡ act⁹ mrialis nō ē meritoriꝰ. ¶ Ꝑ.
meritū i difficltate ꝓsistit:sic z vt⁹:s act⁹ mrialis nō
hz difficltatē s delectatiōez.ḡ nō ē meritoriꝰ. ¶ Ꝑ.
illō qō nō pt fieri sine pctō uēiali nūq̄ ē meritoriū:qz
nō pt hō sīl mereri z demereri:s i actu mrialis sp ē
pctm uēiale:qz ēt ꝑm⁹ mot⁹ i hi⁹ delectatiōe ē pctm ue
niale.ḡ act⁹ ꝑdict⁹ nō pōt eē meritoriꝰ. ¶ Sz ɔ̄.ois
act⁹ i q̄ iplet p̄ceptū ē meritoriꝰ si ex charitate fiat:s
act⁹ mrialis ē hi⁹.qz dī.j. Loz.7. Uxori vir debitū
reddat.ḡ rē. ¶ Ꝑ.ois act⁹ vtutis ē meritoriꝰ:s act⁹
ꝑdict⁹ ē act⁹ iustitie:qz dī redditio debiti.ḡ ē meritoriꝰ.

Rñdeo dōz:q̄ cū nulls act⁹ ex delibata uolūta
te,pcedēs sit idrnis:ut i.2.li.dcm ē.act⁹
mrialis sp ē pctm:ul meritoriꝰ i eo q̄ grāz hz:si eniz
ad actū mrialē vt⁹ iducat:ul iustitie ut debitū red
dat:ul religiōis ut,ples ad cultū dei,pcreet ē merito
riꝰ:si āt moueat libido sistēs ifra bōa mrionij:ut.s.nul
lo mō ad alia accedē uellet ē pctm uēiale.si āt ex⁹ do
na mrionij efferat:ut.s.cū q̄cūq̄ ml'iē id facē ,pponēt
ē pctm mortale:nā āt mouē nō pt q̄n ul ozdiet rōe:z
sic erit mot⁹ vtutis:ul ñ ozdiet:z sic erit mot⁹ libidis.

Ad primū ḡ dōz:q̄ radix merēdi q̄tū ad p̄
miū ſbale ē ipsa charitas:s q̄tuz
ad aliq̄d accēntale ꝑmiū rō meriti ꝓsistit i difficultate
act⁹:z sic act⁹ mrionij nō ē meritoriꝰ s ꝑ mō. ¶ Ad
2ᵐ ḡ dōz:q̄ bō pt mereri i miorib⁹ bōis z i maiorib⁹
vñ q̄n aliqs miora bōa dimittit ut maiora faciat:lau
dādus ē a meritorio actu discedēs. ¶ Ad 3ᵐ dōz:q̄
idulgētia q̄nq̄ ē de miorib⁹ malis:z sic idulget act⁹
mrionij,put ad ipz mouet libdo ifra t̄minos mrionij
ꝓsistēs:sic eni ē uēiale pctm:s,put ad ipz mouet vtuz
ut ē meritoriꝰ:nō hz idulgētia nisi fz q̄ est idulgētia
de miorib⁹ bōis:q̄ idē ē qō ꝓcessio:nec ē icōueniēs q̄
ille d tali ꝓcessiōe utit mereat:qz bon⁹ usus bñficioz
dei meritoriꝰ ē. ¶ Ad 4ᵐ dōz:q̄ difficultas laboris
redrit ad meritū ꝑmiū accītal:s ad meritū ꝑmiū eēn
tial redrit difficltaz ꝓsistēs i ozdiatiōe medij:z b⁹ē ēt
i actu mrioniali. ¶ Ad 5ᵐ dōz:q̄ ꝑm⁹ mot⁹ fz q̄ dī
pctm uēiale ē mot⁹ appetit⁹ i aliq̄ iozdiatū delectabi
le:qō nō ē i actu mrioniali.z ío rō nō sequit. Q.ō.II.

Deinde q̄rit de mrionio fm q̄ ē sacrm. Et
circa b⁹ q̄runt q̄tuoz. ꝑ⁹ utrū sit sa
crz.2°de istōne ipī⁹.3° de effcū.4°de integritate.

Ad primū sic ꝓcedit.vī q̄ mrioniū non
sit sacrz:oē eni sacrz noue le
gis hz aliq̄ formā q̄ē de eēntia sacrī.s bñdictio
q̄ fit p sacerdotes in nuptūs nō ē de eēntia mrionij.ḡ
nō ē sacrm. ¶ Ꝑ.sacrm fz hug.ē māle elm:s mrim
nō hz p mā aliq̄ māle elm.ḡ nō ē sacrz. ¶ Ꝑ.sacra
bñt efficaciā ex passiōe chīi:s p mrim nō ꝓfert hō
passiōi chīi q̄ fuit penalis:cū hēat delectationē adiū
ctā.ḡ nō ē sacrz. ¶ Ꝑ.oē sacrm noue legis efficit qō
figurat:s mrim nō efficit ꝓiūctionē chīi z ecclie quā
significat.ḡ mrioniū nō est sacrm. ¶ Ꝑ.in aliqs sacrīs
est aliq̄d qō est res z sacrm:s hoc nō pōt inueniri in
mrionio:cū nō ipziat caracterē:alias nō iteraret.ḡ nō
est sacrz. ¶ Sz ɔ̄ ē qō dī eph.5.Sacrz hoc magnū ē
rē. ¶ Ꝑ.sacrz est sacre rei signū:s mrim ē hi⁹.ḡ rē.

Rñdeo dōz:q̄ sacrz ipozt aliqō remediū sci
tatis hoi ɔ̄ petñ exhibitū p sēsibīlia si
gna:ut in.j.di.dcm ē.vñ cū hoc iuēiat i mrī⁹ iter sacra

Ad primū ḡ dōz:q̄ vba qb⁹ ihēsus (cōputat.
mrionial exprimit sē foza hui⁹ sacrī
nō ät bñdictio sacerdotis q̄ ē qōdā sacrale. ¶ Ad 2ᵐ
dōz:q̄ sacrz mrionij pficit p actū ei⁹ d̄ sacro illo utit:
sic pnia.z ío sic pnia nō hz aliā māz nisi ipsos act⁹ len
sui ibīos d̄ sē loco mālis ekti:ita ē de mrionio. ¶ Ad
3ᵐ dōz:q̄ q̄uis mrim nō ꝓformet passiōi chīi q̄tū ad
penā:ꝓformat tñ ei q̄tuz ad charitatē p quā ,p eccl'ia
sibi i spōsaz ꝓiugāda passus ē. ¶ Ad 4.ᵐ dōz:q̄ vnio
chīi ad eccl'iaz nō ē res ptēta i isto sacro:s res signifi
cata nō ptēta:z talē rē nullū sacrz efficit:s hz aliā rē
ptētā z significatā quā efficit:ut dicēt.magr ät posuit
rē nō ptētā:qz erat hui⁹ opionis q̄ nō bīet rē aliquā
ptētā. ¶ Ad 5ᵐ dōz:q̄ ēt i hoc sacro sūt illa tria:qz
sacra tm sūt act⁹ exti⁹ apparētes:s res z sacrz ē obli
gatio q̄ inascit viri ad mlierē ex talib⁹ actib⁹:s res ul
tia ptēta ē effect⁹ hui⁹ sacrī nō ptēta ät ē res quā magr

Ad 2ᵐ sic ꝓcedit.vī q̄ mrim nō de- (detinat.
buit istitui añ pctm:qz illō qō ē de iure nā
li nō idiget istōne.s mrim ē hi⁹:ut ex dictis pz.ḡ nō de
buit istitui. ¶ Ꝑ.sacra sē q̄dā medicie ɔ̄ morbū pcti
s medicia nō ꝓparat nisi morbo.ḡ añ pctm nō debu
it istitui. ¶ Ꝑ.ad idē sufficit vna istitutio.s mrim fuit
istitutū ēt post pctm:ut i lra dī.ḡ añ pctm nō fuit isti
tutū. ¶ Ꝑ.istitutio sacrī dz eē a deo:s añ pctm vba
q̄ ad mrim ptinēt detinate nō sē dcā a deo:s ab adā.il
la ät vba q̄ de⁹ dixit. Crescite z mltiplicamī:dcā sē ēt
bautis i q̄b⁹ nō ē mrim.ḡ mrim nō fuit istitutū añ pec
catū. ¶ Ꝑ.mrioniū ē sacrz noue legis:s sacra noue
legis a chīo initiū sumpserūt.ḡ nō debuit añ pctm isti
tui. ¶ Sz ɔ̄ ē qō dī Mat.19. Nō legistis q̄ ab initio
q̄ fecit hoies masculū z feminā fecit illos rē. ¶ Ꝑ.
mrioniū est istitutū ad ,pcreationē,plis:s añ pctm ne
cessaria erit hoi ,pcreatio ,plis.ut in.2.li.di.20.dictuz
est.ergo ante pctm debuit matrimoniū institui.

Rñdeo dōz:q̄ nā iclinat ad mrim itēdēs aliqō
bonū:qō q̄dē uariat fz diuersos hoiuz
stat⁹:z ío op⁹ q̄ fz illō bonū diuersimode in diuersis
statib⁹ hoiuz istituat.z ío mrim fz qō ozdiat ad,pcrea
tionē,plis q̄ erat necīa ēt pctō nō exīte:institutū fuit
añ pctm.fm ät q̄ remediū p̄bet ɔ̄ vuln⁹ pcti:istitutuz
fuit post pctm tpe legis nāe:fz ät detinationē ꝓsaz
instōnē hūit i lege moysi.s fz q̄ repītat mysteriū cō
iunctiōis chīi z ecclie istōnē hūit i noua lege:z fz b⁹
ē sacrz noue legis.q̄tū ät ad alias utilitates q̄ ex mrī
monio ꝓsequunt:sic ē amicitia z mutuū obsequz sibi
a ꝓlib⁹ ipēsū hz istōnē i lege ciuili.s qz de rōe sacrī
ē q̄ sit signū z remediū:z ío q̄tū ad medias istōnes
cōpetit ei rō sacrī:s q̄tū ad ꝑmā istōnē cōpetit ei q̄
sit i offm nāe:q̄tū vo ad ultimā q̄ sit i offm cilitatis.

Ad primū ḡ dōz:q̄ illa q̄ i cōi sūt de iure nāli
idiget istōne q̄tū ad eoz detina
tionē:q̄ diuersimode cōpetit fz diuersos stat⁹:sic de
iure nāli ē q̄ maleficia puniant:s q̄ talis pena tali cul
pe appōat:p detinationē iuris positiui fit. ¶ Ad 2ᵐ
dōz:q̄ mrim nō ē tm remediū ɔ̄ pctm:sed ē ꝑncipale
in offm nāe.z sic istitutū fuit añ pctm:nō ät ,put est re
mediū. ¶ Ad 3ᵐ dōz:q̄ fz diuersa q̄ opz in mrionio
detinari nō ē icōueniēs q̄ diuersas hēat istōnes:z sic
illa diuersa istitutio nō ē eiusdē fz idē. ¶ Ad 4ᵐ dōz
q̄ mrim añ pctm istitutū fuit a deo i hoq̄ boi mlierē i
adiutoriū de costa foīauit:z dixit eis. Crescite z mul
tiplicamini rē.qō q̄uis alīs aialib⁹ dixit:nō tñ p ea
dē mō iplēdū sic p hoies. Adā ät vba illa,ptulit a
deo ispirat⁹:ut itelligeret mrionij istōnē a deo factā.

¶ Ad 5m dō3: q̄ tū ad hoc q̄ mrioniū est sacr̄m no ue legis nō fuit ante chr̄i istitutū: ut ex p̄dictis pater.

Ad 3m Hugo. sacra ex scificatiōe iuisibilē gr̄az cō ferūt: ſz mr̄i^m nō hz aliquā scificationē: q̄ sit de eēntia ei^9. g̃ nō ꝓfert gr̄a i ipo. ¶ P̄. oē sacr̄z ꝓferēs gr̄az cō fert ipsaz ex mā z foza sua: ſz act^9 q̄ sūt mā i hoc sacro nō st cā gr̄e: q2 hoc cēt pelagiana hēlis: q̄ act^9 nr̄i sint cā gr̄e: vba ēt expzimēta ꝓsenſuz nō sūt cā gr̄e: cū ex eis nō sit aliq̄ scificatio. g̃ i mrionio nullo mō gr̄a dat. ¶ P̄. gr̄a ordiata ꝯ vuln^9 pctī ē necia oīb^9 hñtib^9 vul nus illō. ſz i oīb^9 iuēīt ꝓcupie vuln^9. si g̃ i mrionio deē gr̄a ꝯ vuln^9 ꝓcupie: debēt oēs hoies mr̄i^m ꝯhē: z sic eēt ualde stultū a mrionio abstinē. ¶ P̄. ifirmitaſ nō accipit medicamētū ab eodē a q̄ accipit itēsionē. ſz p mr̄i^m ꝓcupia accipit itēsionē. q2 sic dic̄ phs in. 4. ethi. Insatiabil ē ꝓcupie appetit^9: z p oppōnē ꝓgruā auge tur. g̃ vi q̄ i mr̄i^o nō ꝓferat remediū gr̄e ꝯ ꝓcupiam. ¶ Sed ꝯ. offō z diffinitū debēt ꝓuerti: ſz in diffone sacr̄i ponit cālitas gr̄e: ut in. j. ol. patuit. g̃ cū mr̄i^m sit sacr̄z erit cā gr̄e. ¶ P̄. Aug. dic̄ q̄ mr̄i^m ē egrotis in remediū: ſz nō ē i remediū: nisi inq̄tū aliquā efficaciā hz. g̃ hz aliq̄d efficacie ad repzimēdū ꝓcupiaz: ſz ꝓcupiscētia nō repzimit nisi p gr̄az. g̃ ꝓferē in ipso gratia.

Rñdeo dō3: q̄ circa hoc fuit triplex opio: q̄dā eni dixerūt q̄ mr̄i^m nullo^o ē cā gr̄e: ſz ē tm̄ signū. Sz hoc nō p̄t stare: q2 ſz hoc i nullo abūda ret a sacr̄is uel⁹ legis: vñ nō eēt aliq̄ r̄o gr̄e sacr̄is no ue legis annūaret. q̄ eniz remediū ꝑbeat satisfaciēdo ꝓcupie: ne i ꝓceptis ruat oū nimis artat: būit ēt i ueti lege ex ipsa nā act^9: z ꝛō alij dixerūt: q̄ ꝓferē ibi gr̄a in ordie ad recessuz a malo: q2 excusat act^9 a pctō q̄ sine mrionio pctm̄ eēt. ſz hoc eēt nimis parū: q2 hoc ēt in ueti lege būit: z ꝛō dic̄t q̄ fac recedē a malo inq̄tuz mitigat ꝓcupiaz ne ex̄ bona mrionij ferat: nō aūt per gr̄az illā fit aliq̄ō auxiliū ad bn̄ opandū. Sed hoc nō p̄t stare: q2 eadē gr̄a ē q̄ ipedit pctm̄: z q̄ ad bonū i clinat: sic̄ idez calor q̄ aufert frigus: z q̄ calefacit. Uñ alij dic̄t q̄ mr̄i^m inq̄tū i fide chr̄i ꝯhit hz ut ꝓferat gr̄az adiuuātē ad illa opanda q̄ in mrionio req̄runt. z hoc ꝓbabil^9 ē: q2 ubicūq3 dat dinit^9 aliq̄ facultas: dant ēt auxilia: q̄b^9 hō ꝓueniēter uti posset facultate illa: sic̄ p3 q̄ oīb^9 potēt̄ſ aie rñdēt aliq̄ mēbra corpo ris: q̄b^9 i actu exire possint. vñ cū in mrionio deē hoi ex dīna instōne facltas utēdi sua uxore ad ꝓcreatiōez ꝓlis: dat ēt gr̄a: sine q̄ id ꝓueniēter facē nō posset: sic̄ etiā in ptāte ordinis supza dcm̄ est: z sic ista gr̄a data est ut iam res contenta in hoc sacramēto.

Ad primū g̃ dō3: q̄ sic̄ aq̄ baptismi hz q̄ corp^9 tāgat z cor abluat ex tactu carnis chr̄i: ita mr̄i^m h^o hz ex hoc q̄ chr̄is sua passiōe illō re pūtauit: z nō p̄n^r ex aliq̄ scificatiōe sacerdotiſ. ¶ Ad 2m dō3: q̄ sic̄ aliq̄ baptismi ul⁹ foīa vbo3 nō opat ad gr̄az imediate: sed ad caracterē: ita act^9 exteriores z vba cōpzimētia ꝓsenſuz directe faciūt nexū quēdā q̄ ē sacr̄m mrionij: z hi^9 nexus ex vtute dine instōnis oīs positiue opat ad gr̄az. ¶ Ad 2m dō3: q̄ rō illa ꝓcederet: nisi ꝯ ꝓcupie mozbū posset aliq̄ō efficaci^9 remediū adhiberi: adhibet ēt mai^9 remediū p opa spūalia z carnis mortificationē ab illis q̄ mrionio nō utunt.

¶ Ad 4m dō3: q̄ ꝯ ꝓcupiam pōt pstari remediū ou plicit: vno mō ex pte ipsi^9 ꝓcupie: ut repzimat i sua ra dice: z sic remediū pstat mr̄i^m p gr̄az q̄ i eo dat. alio^o ex pte act^9 ei^9: z hoc ouplr. vno^o ut act^9 ad quē icliat ꝓcupia exti^9 turpitudie careat: z hoc fit q̄ bona mrio nij: q̄ honestant carnalē ꝓcupiam. alio mō ut act^9 turpitudinē hñs ipediat: q̄b^9 fit ex ipsa nā act^9: q2 dū ꝓcupiscētie satisfit i actu ꝓlugali: ad alias cozruptelas nō ita icitat. pp q̄b^9 dic̄ apls. Meli^9 est nubē q̄ uri: q̄uis eni opa ꝓcupie cognita ſz se nata sint ꝓcupiam augē: tñ fm q̄ rōne ordiant ipsaz repzimūt: q2 ex illīb^9 acti bus similes relinquunt dispōnes z habitus.

Ad 3m sic ꝓcedit. vi q̄ carnalis cōmixtio sit de i tegritate mrionij: in ipsa eni instōne mrio nij dcm̄ est. Erūt duo i carne vna. ſz hoc nō fit nisi per carnalē cōmixtionē. g̃ ē de itegritate mrionij. ¶ P̄. id q̄b^9 ptiet ad significationē sacr̄i ē de necitate sacr̄i: ut p̄dictū ē: ſz carnal^9 cōmixtio ptinet ad significatio nē sacr̄i: ut i lra dī. g̃ est de integritate sacr̄i. ¶ P̄. bi^9 sacr̄m ordiat ad ꝓfuationē spēi: ſz ꝓfuatio spēi nō p̄t fieri sine carnali cōmixtiōe. g̃ est de integritate sacr̄i. ¶ P̄. mr̄i^m est sacr̄m fm q̄ remediū ꝯ ꝓcupiam pre stat: de quo dicit apls p̄a Lozᵣ. 7. q̄ meli^9 est nubē q̄ uri: sed hoc remediū nō p̄stat i bis q̄ carnalr nō cōmi scent: g̃ idē q̄b^9 p̄us. ¶ Sed ꝯ. in padiſo fuit mr̄i^m. ſz ibi nō fuit carnalis copula: g̃ cōmixtio carnalis nō est de itegritate mrionij. ¶ P̄. sacr̄m ex suo noie scifica tionē ipozt at: sed sine carnali cōmixtione est mr̄imo nium sanctius: ut in littera dic̄t: ergo carnalis cōmix tio nō est de necessitate sacramenti.

Rñdeo dō3: q̄ duplex ē itegritaſ: vna q̄ attēdi tur fm pfectionē p̄mā q̄ pstitit in ipso eē rei: alia que attēdit fm pfectionē scōaz: q̄ pstitit in opatione: q2 g̃ carnalis cōmixtio est q̄dā opatio siue usus mrionij p q̄b^9 facultas ad hoc dat. iō erit carnal^9 cōmixtio de 2ª itegritate mrionij: z nō de prima.

Ad primū g̃ dō3: q̄ Adā exposuit itegritatē mrionij q̄tū ad utrāq3 pfectionē: q2 res ex suo actu inotescit. ¶ Ad 2m dom: q̄ signifi catio rei ꝓtēte est de necitate sacr̄i: z ad hāc significa tionē nō ptinet carnalis cōmixtio: ſz adrē nō ptētā: ut ex dictis p3. ¶ Ad 3m dom: q̄ res nō ꝓuenit ad fi nē suū nisi per actū ꝓpriū: vnde ex hoc q̄ finis mrio nij nō habet sine carnali cōmixtione: ostēdit q̄ sit de secūda integritate z nō de prima. ¶ Ad 4m dom: q̄ ante cōmixtionē carnalē est matrimoniū in remediū ex gr̄a que in eo datur: quāuis nō ex actu quod pert i net ad integritatem secundam.

¶ Cum alia sacra rē. Jvidet q̄ de matrimonio debue rit determiare ante ordinē: q2 prius est q̄b aiale est q̄ q̄b spūale ē: ut dicit p̄ma Lozᵣ. 15. ¶ Et dō3: q̄ q̄uis sit primū in via gñatiōis: tamē in via sanctitatis z pfectionis est posteri^9. z ideo illud sacr̄m q̄b hēt minī mum de spūalitate ultimo debet inter sacra ordinari. ¶ Una de costis ei^9 rē. Joe hoc dictū est in. 2. li. ol. 18. ¶ Prophetie dixisse. Jut ꝓphetia referat ad miniſte rium chr̄isti z ecclie: q̄b p̄uidit nō ad usum mulieris que cōsensu percipi poterat nāli rōne: nec ꝓsequit q̄ si incarnatiōis mysteriū p̄uidit q̄ suū casum ꝓsciue rit etiā supposito q̄ chr̄ist^9 nō fuisset incarnatus hoie nō peccante: quia multa sunt: quorū vnū nō est sine al tero: q̄uis vnum sine altero possit intelligi. ¶ Remedium habet non premium. Jscilicet accidentale qua le habet virginitas scilicet aureolam.

¶ Que sūt cōsiderāda i cōiugio. Dist. XXVII.

POst h aduertēdū ē qd sit cōiugiū: z q̄ sit efficiēs cā cōiugij: z cā pp quā ꝯhi debeat: z q̄ sint bōa cōiugij. z q̄ mō p ea excuset coit^9 carnalis. q̄ sint legitīe p sone ad mrionium. Sūt z alia plura i mrionio

ꝓsideranda que sub compendio pstringemus.

¶ Quid sit coniugium.

SUnt ergo nuptie ul mr̄imōiū viri mlieris ſz cōiūctio maritalis int legitias psonas idiuiduā vite cōsuetudiez retinēs. Ad idiuiduā cōsuetudinē vite ptiet q̄ absq3 cōsēsu alt^9 neut^9 cōtinētiā, pfiteri p̄t: uel oīoni uacare: z q̄ inter eos dū viuūt viculū cōiugale pmanet: ut alij se copulare non liceat: z ut iuicē alt alt^9 exhibeat q̄b q̄q3 sibi. Hac āt descriptione: legitimorū z fidelium tm̄ matrimonium includitur.

¶ De consensu qui efficit coniugium.

OFficiēs āt cā mr̄imōij ē cōsēsus. nō q̄lib3 ſz p vba expssus. nec de futuro: ſz de p̄nti Si eni cōsētiūt i futuꝝ dicētes. Accipiā te i vi rū: z ego te i uxorē: nō ē iste ꝓsēsus efficax mr̄i mōij. Itē si cōsētiāt mēte z nō exprimant vbis uel alijs certis signis: nec talis ꝓsēsus efficit mr̄i mōiū. si āt vbis explicāt q̄b tū corde nō uolūt: si nō sit coactio ibi uel dolus: obligatio illa uer boꝝ: q̄b^9 cōsētiūt dicētes. accipio te in viruꝝ: z ego te in uxorem: matrimonium facit.

¶ Auctūb^9 ꝑbat q̄ solus ꝓsēsus facit mrioniū.

QUod āt ꝓsēsus mr̄imōiū faciat subditis ꝑbat testimōijs. ait. n. Jsi. Cōsēsus facit mr̄imoniū. Itē Nico. pa. Sufficiat solus ſz le ges eoꝝ cōsēsus: de q̄ꝝ cōiūctōib^9 agit. Qui so lus si forte i nuptijs defuerit: certa ēt cū ipo coi tu celebrata frustrāt. Itē Jo. chr̄i. Mr̄imoniū nō q̄dē facit coit^9: ſz uolūtas: z ꝛō nō soluit illō ſepatio corpis. Itē āb^o. Nō defloratio vgita tis facit cōiugiū: ſz pactio coniugalis. Ex bis apparet q̄ consensus. i. pactio coniugalis ma trimonium facit: z extunc coniugium est: etiaz si non precessit uel secuta est copula carnalis.

¶ Quando incipiat esse coniugium.

QUod. n. ab ipa desponsatiōe i q̄ pactio cō iugalis exprimit cōiuges sint: scōꝝ testio nia ꝑbāt. Ait. n. āb^o. Cū initiat cōiugiū cōiu gij nomē ascisc̄it: cū cōiugit viro cōiugiū ē: nō cū viri admixtiōe cognosc̄it. Itē Jsi. Cōiuges vi^9 appellāt a p̄ria desponsatiōis fide: q̄uis ad huc int eos ignoret cōiugalis cōcubit^9. Itē au gu. Cōiūx uocat ex p̄ria desponsatōis fide quā cōcubitu nō cognouerat: nec fuerat agnitur^9: nec pierat: nec mēdax māsat cōiugis appello: ubi nō fuerat nec futura erat carnis ulla cōmix tio: pp q̄b fidele cōiugiū: āb^o pentes chr̄i uo cari meruerūt: nō solū illa mr̄: sed ēt ille p̄r ei^9: si cut ꝓiūx mr̄is ei^9: utrūq3 tñ mēte nō carne. Ex bis euidenter insinuat q̄ ex tpe quo intercedit consensus uoluntarius ac maritalis qui solus cōiugiū facit: ueri cōiuges sūt sp̄ōsus z sp̄ōsa.

¶ Scōm quosdam non est coniugiū ante car nalē copulam: sed sponsi z sponse sunt.

QUidā tñ asserūt uez cōiugiuz nō ꝯhi ali traductiōez z carnalē copulā nec vi cōiu ges ē aliqs alīq3 intercedat cōmixtio sexue: ſz a p̄ria fide desp̄ōsatiōis vir sp̄ōsus: z mulier sp̄ō sa est: nō cōiunx. Sp̄ōsos aūt z sp̄ōsas coniu ges frequent appellari dicūt: nō q2 sint: sed q2 futuri st. cui^9 rei sp̄ōsionē iuicē fecerūt: z ſz hoc vba p̄missarū auctū intelligēda fore tradunt.

¶ Qua ratione utuntur.

QUod vo inter sp̄ōsuz z cōiugē plurimuz iterfit: ex eo astrūt: q2 licet sp̄ōse añ carnalē copulā incōsulto uel nolēte sp̄ōso mona steriū eligere: quo facto: sp̄ōso etiā licet aliā du cere. Coniugatus vo uel cōiugata nec cōtinē tiā nisi ex coi cōsensu seruare ualet: nec monaste riū petere: nisi uterq3 cōtinētiā piter, pfiteātur. Q2 vo licet sp̄ōse monasteriū eligere auctibus scōrū, ꝑbat. Ait enim Eusebi^9 papa. Desp̄ōsatā puellā nō licet parētib^9 alij viro tradere: tñ licet sibi monasteriū eligere. Itē Greg. Decreta le galia desponsatā si conuerti uoluerit nullo pe nitus cōsueuerunt dāno mulctari. Refert etiaz Hiero. q̄ macharius inter chr̄i heremitas p̄e cipuus: celebrato nuptiali cōuiuio cū uespere thalamū eēt igressurus ex urbe egredies trans maria petijt: z hēmi solitudinē sibi elegit. Bea tus etiā Alexius similiter ex nuptijs diuina gra tia uocat^9 sp̄ōsaz deseruit: z nudus chr̄o famu lari cepit. His auctib^9 z exēplis liquet licē sp̄ō sis sine cōsensu suaꝝ sp̄ōsaꝝ z ecōuerso cōtinē tiam profiteri.

¶ Q2 coniugatus uel coniugata nequeant cō tinentiam profiteri sine alterius consensu.

HOc āt ꝓiugatis nlt^aten^9 ſz. Nō. n. ꝑt vir melioris vite, ꝑpositū sumē sine uxoris ꝓsēsu: z eō. Uñ gre. scribēs theutiste p̄tie. Sūt q̄ dñt religiōis gr̄a ꝓiugia debē solui. Uñ sciē dū ē: q2 etsi h lex būana ꝓcessit: tñ lex dīna ꝓbi buit. Si vo utriusq3 q̄eiat ꝓtinētē vitā ducē h̄ qs audeat accusar: Sic. n. miłos scōꝝ nouim^9 cū suis ꝓiugib^9: z pri^9 ꝓtinētē vitā duxisse: z p^9 ad scē eccl̄ie regimia migrasse. Si vo ꝓtinētiaz quā vir appetit mlr nō seq̄t: aut quā uxor appe tit vir recusat: ꝓiugiū dīdi ñ p̄t: q2 scriptū ē. mlr ptātē sue carnis ñ hz ſz vir. Silr z vir ptātē sue carnis ñ hz ſz mlr. Jdē. Algathosa latrix p̄ntiū q̄sta ē vir suū ꝯ uolūtatē suā i mōasteriū eē cō ūsū: q̄pp expietie tue ꝓcipim^9 ut diligēti igsitōe discutias: ne forte ei^9 uolūtate q̄erulus sit: ul ipa

mutare se ꝓmisit. ⁊ si h reperis: ⁊ illū i mōasterio ꝓmanē ꝓuideas: ⁊ hāc sic ꝓmisit mutare vitā cōpellas. Si vo nihil boꝝ ē: nec quōdā fornicatōis crimē pp qō licz uxorē dimittē: ꝓdcāz mlierē cōmisisse cognoueris ne illi ꝑ̄sio uxoris relicte i sc̄o fieri possit ꝓditiōis occasio: uolum⁹ ut maritū suū illi ēt si iā tōsorat⁹ ē reddē ō beas oi excusatōe cessāte: qz nisi fornicatōis cā vix uxorē dimittē nlla rō ꝑcedit. Postꝫ enī copl̄atōe ꝓugij viri ⁊ mlieris vnū corp⁹ efficit nō ꝑt ex pte ꝑ̄ti: ⁊ ex pte remanē i sc̄o. Jtez ex. viij. synodo. Siqs ꝓugat⁹ ꝑ̄ti ad monasteriū uelit non ē recipiēdus nisi pri⁹ a ꝓuge casti moniā, pfitēte fuerit absolut⁹. Tales g̃ tūc sine clpa sequūt̄ xp̄z relicto sc̄o si hñt expi uolūtate castitatis ꝓfessū. Jtē si vir ⁊ uxor diūtē ꝑ so la religiosa int̄ se ꝓfēserit vita: nlla ten⁹ sine ꝓfessu epi fiat ut ab eo singulr̄ puiso ꝓstituāt loco. Nā uxore nolēte ul̄ alḱo illoꝝ ēt ꝑ tali remrio niū ñ soluit. Jtē aug. si absties sīñ uxoris uolūtate: tribuis ei fornicādi lniaz ⁊ pcm̄ illi⁹ tue iputabit abstinētie. Jtē nicola⁹ pa. Scripsit nobis thabga regia: regia se uelle dignitate ul̄ copla exui: ⁊ sola vita ꝓuata eē ꝓtētā desiderare. Cui scripsim⁹ nō h alr̄ fieri posse: nisi eādē vitā vir ei⁹ lotbari⁹ elegēit. Ex his pz q ꝓugati sīñ coi ꝓfessu mōasteriū eligē: ꝓtinētiā, ꝓfiti ul̄ bitū religiōis sumē ñ ualēt: ⁊ si fecerūt reuocari ōbēt Spōsi vo ꝑ̄ti sīñ coi ꝓfessu mōasteriū eligē. vñ vr̄int spōsū ⁊ spōsā ꝓugiū ñ eē. Jō qz asserūt a pria fide ōspōsatōis ꝓuges appellari ñ re ꝑ̄tiū sz spe futuroꝝ: qz ex fide quā ex ōspōsatōe sibi inicē ōbēt: postea efficiūt ꝓuges. Premissas āt auctes qb⁹ assūit q ꝓfessus mrionīū facit: ita intelligi uolūt ut ꝓfessus ul̄ pactio ꝓugal⁹ ñ añ coitū faciat mr̄i⁹ sz i coitu. Sic. n. ōfloratio vgitatis ñ facit mr̄i⁹ nisi p̄cedat pactio ꝓugal⁹: ita nec pactō ꝓugal⁹ añ qz assit copla cānal⁹. ex pactōe ergo ꝓugali spōsi ⁊ spōse fiūt añ coitū. In coitu vo efficiūt ꝓuges. Facit enī pactio ꝓugal⁹ ut que prius erat sponsa: in coitu fiat coniunx.

¶ Rñsio ad p̄dicta cū determinatiōe supiorū.

His āt ita rñdem⁹ sit aliqñ ōspōsatio ubi ē cōpromissio viri ⁊ mlieris ō ꝑbēdo mr̄imōiū. ñ ē āt ibi ꝓfessus ō ꝑ̄ti. ⁊ ē ōspōsato hūs ꝓfessū ō ꝑ̄ti. i. pactōez ꝓugalē q̄ sola facit ꝓugiū. In illa ergo ōspōsatōe ubi ē pollicitatio ꝑ̄ bēdi mr̄i⁹: spōsi tm̄ ⁊ spōse fiūt: ñ ꝓuges: ⁊ tali b⁹ spōsis sz sine coi ꝓfessu ꝓtinētiā, ꝑfiteri ⁊ mōasteriū eligē. In ea vo ōspōsatōe ubi ē cōfessus de ꝑ̄ti ꝓugiū ꝑ̄hīt. ⁊ ab illi⁹ ōspōsatōis pria fide ueri cōiuges appellāt. Scōz hāc distinctiōez de spōsatiōis: de spōsis uarie loquunt doctores.

¶ Quō accipiat spōsa in supradictis captis.

Aliqñ enī spōsas uocāt q̄ talē hūerūt despōsationē ubi fuit pactio cōiugalis de ꝑ̄ti ⁊ ille ve cōiuges sūt. Vñ Gre. Siqs uxorē desponsauerit uel sponsauerit: qz qz postmodum ꝓuētēte die mortis ei⁹ nequerit eā ducē i uxorē: tm̄ nlli de ꝓsāguitate ei⁹ licet accipe eā i ꝓugio: ⁊ si iuētū fuerit fcm̄: sepel̄ oīno. Jtē Jul⁹ pa. Si qs desponsauerit uxorē ⁊ subarrauerit: ⁊ uel ꝓuētēte die mortis: uel irruētib⁹ qbusdā cāis eā ñ cognouerit: nec fr̄ ei⁹ nec ullus de cōsāguitate ei⁹ eādē sibi tollat i uxorē ullo vnq̄z tpe. Jtem Gre. Qui desponsatā, ꝓximi sui puellā cepit i cōiugiū: anathema sit ipe ⁊ oēs cōsētientes ei: qz sz legē dei mori decernit. Nā dine legis mos est spōsas appellare cōiuges: ut i euāgelio. Accipe mariā cōiugē tuā. Et i deutronomio. Siqs alti⁹ spōsā i agro ul̄ q̄libet loco oppērit⁹ ul̄ ad duxerit i domū suā: moriat: qz uxorē ꝓximi sui violauit. ñ q̄ iā uxor erat sz q̄ a pētib⁹ uxor fieri debebat. Ex his colligit q ꝓspōse q̄dā cōiuges sūt añ cōmixtionē sexuū. Sz forte illud mouet qō in fine capituli dr̄: nō que iā uxor erat: sz q̄ uxor fieri debebat. Ad qō nō ita debet itelligi: q̄si uxor uere nō fuerit ex quo pactio cōiugalis intercessit: sz qz nōdū traducta fuerat: nec res uxoria intercesserat. s. cōcubitus coniugalis.

¶ Qz aliter accipit i his alijs capitulis spōsa.

Hec ēt spōsa ē q̄ sic viro despōsata ē: nt ñ intercesserit ꝓsēlus de ꝑ̄ti: sz spōsio futuri. sz quē modū illō ōcretū itelligit. Siqs spōsaz filij opp̄sūit ⁊ p⁹ fili⁹ ei⁹ eaz duxerit: ꝑ̄ postea ñ bēat uxorē nec mr̄ vix: fili⁹q ꝑ̄is facin⁹ ignorauit aliā ducat. Si cōiunx illa fuisset qō utiqz foret: si i spōsalib⁹ pactō ꝓugal⁹ intercessisset: nō ꝓmittēt spōso aliā ducē. ¶ Hechis āt pēa ñ nubēdi ex rigore iusticie ꝓcedit ut alij treāt. Idē ex eodē. Quidā ōspōsauit uxorē ⁊ dotauit: ⁊ cū ea coire ñ potuit: quā clāculo fr̄ ei⁹ corrupit ⁊ grauidā reddidit. Decretū ē ut q̄zuis nupta ñ potuerit eē legitio viro: ōspōsatā tm̄ fr̄i fr̄ hīe ñ possit: sz mech⁹ ⁊ mecha fornicatōis qdē vindictā sustineāt. licita vo eis ꝓugia ñ negēt. De illa despōsatōe h̄ itelli⁹ dz ubi ñ fuit ꝓsēlus ꝓugalis ō ꝑ̄ti aliqn ñ licēt eis alia sortiri ꝓugia. Scōz h̄ ēt illō itelligi dz. Statutū ē a sacro cuētu: ut siqs sponsaz alterius rapuerit: publica pria mulcte tur: ⁊ sine spe coniugij maneat: ⁊ seipa eidez crimini consentiens nō fuerit: licētia nubēdi alteri nō negēt. Appet hanc fuisse desponsatā sine pactiōe cōiugali de ꝑ̄ti: ⁊ iō nō fuisse cōiugē

cui viuēte spōso alteri nubēti lnia nō negat. Sūt enī q̄dā nuptialia pacta de futuro ex q̄bus spōsi ⁊ spōse uocāt: nec exide ꝓuges sūt. ⁊ ē pactio q̄dā ꝓugalis de ꝑ̄ti que spōsuz ⁊ spōsaz ēt ꝓuges facit: ⁊ utraqz pactio desponsatio ul̄ spōsalia iterdū dr̄. ꝓpie tm̄ sponsalia dicunt quedam solēnia pacta nuptialia.

¶ Quare nō statim tradant sponse.

De nuptialib⁹ pactis ubi est tm̄ spōsio futuri. Ait aug. Jnstitutū ē ut iā pacte spōse nō statim tradant: ne vilē habeat maritus datam quā suspirauit sponsus dilatam.

¶ Que spōsa sit vidua mortuo spōso ⁊ q̄ nō.

Tēsciēdū q illa spōsa q̄ tm̄ i futuro ē pacta: mortuo spōso nō remāet vidua: qz ñ fuerat vir ei⁹: vñ siqs eā duxerit ad sacros ordies ꝓcēdē nō ꝓhibet: qz ñ duxit viduā. vñ eni marit⁹ eā sic bigam⁹: sacerdos fieri ꝓhibet. ex tali āt copla nlls arcet a sacris ordib⁹

¶ Qui alterius sponsam eo mortuo ducit: ad sacros ordines accedere potest.

Sōz hoc itelligēdū ē qō ait Pelagi⁹ pa. de illo q mortuo spōso: ei⁹ spōsā ducit in uxorē. Nihil ē iqt: qztū ad hūc articlz attinet: qō ei obuiet decanonicis istitutis: qn ad sacros ordies ꝓmoueri ualeat. Si vo tal⁹ spōsa fuisset: int̄ quā ⁊ spōsū ei⁹ ꝓsēlus de ꝑ̄ti i ēcessisset eo mortuo vidua remānisset. cui co pla⁹ i ꝓugio ulti⁹ ad sacros ordies nō accedēt cū viduā duxerit. Nō ē ergo ābigēdū qn solus de ꝑ̄ti ꝓsensus ꝓugiū efficiat: ⁊ exin de ueri cōiuges appellent. Jō post talē cōsēsū siqs alij se copulauerit: ēt si carnis cōmixtio illicite q̄t: ad priorē copulā reuocād⁹ est.

Postꝫ determinauit magr̄ de istitutiōe mr̄imōij ⁊ significatiōe ipsi⁹: hic icipit determinare de cāis ei⁹. Et dicit in ꝓtes. 2. i ꝑ̄ de cāis ꝓstituētib⁹ mrio⁹. i 2ª de cāis hōestātib⁹ ipsz. dz. 31. ibi|_ Post hō de bōis ꝓugij ⁊c̄. |_ Pria i. 2. i ꝑ̄ determiat de cā efficiēte mrio⁹. i 2ª de cā finali ipsi⁹ circa finē. 30. dz. ibi|_ Expositō q̄ sit cā efficiēs ⁊c̄. |_ Pria in. 2. i ꝑ̄ determinat de cā efficiēte mrio⁹. i 2ª pōit impedimētū illi⁹ cāe. 29. dz. ibi|_ Oz āt ꝓsēsū ꝓugalē ⁊c̄. |_ Pria in. 2. in ꝑ̄ oñdit q ꝓsēsus facit mrio⁹. in 2ª oñdit q̄lē opreat eē illū ꝓsēsū dz. 28. ibi|_ Dic q̄ri dz utrū ⁊c̄. |_ Pria i. 2. in ꝑ̄ pmisso de q̄ est ītētio diffinit mrio⁹: ut cā effectui ꝓportiōata sumat. i 2ª oñdit q̄ sit cā mr̄imōij ibi|_ Efficiēs cā ⁊c̄. |_ Et hec dicit in. 3. i ꝑ̄, ꝓpōit qō itēdit. i 2ª, pbat, ppositū ibi|_ Oz aūt ꝓsēsus ⁊c̄. |_ in 3ª excludit errorē ibi|_ Quidā tm̄ asserūt ⁊c̄. |_ Et dicit i ptes. 2. i ꝑ̄, ꝓsequt ptes erroris eoꝝ. i 2ª excludit eū ibi|_ His āt ita respōdem⁹ ⁊c̄. |_ Circa ꝑ̄m tria fac. ꝑ̄ pōit opionē illoꝝ falsā. 2° pōit, pbationē ei⁹ ibi|_ Qō vo iter spōsaz ⁊c̄. |_ 3° pōit rñsionē eoꝝ ad, pbationē, p vītate inducta ibi|_ Premissas ēt ⁊c̄. |_ Jī his itaqz rñdem⁹ ⁊c̄. |_ Dic rñdet ad, pbationē illoꝝ posita. Et circa h° tria facit. ꝑmo pōit distinctionē quadā q̄ ꝑdicte auctes sol uunt. 2°, pbat illā distinctionē p diuersas sc̄oꝝ auctes ibi|_ Aliqñ eni spōsas uocāt ⁊c̄. |_ 3°, pbat eā per rōnes ibi|_ Et sciēdū est q illa spōsa ⁊c̄. |_ Qō. i.

Hic est triplex qō. Pria de ipo mrio° 2ª de spōsalib⁹. 3ª de bigamia. Circa ꝑmū q̄runt tria. ꝑmo q̄d sit mrio⁹. sc̄o utrū ꝓsēsus sit cā mr̄imōij. tertio utrū matrimoniū possit solui per religionis ingressum.

Ad primū sic ꝓcedit. vi q mrio⁹ nō sit i gñe ꝓuctiōis: qz vicīm q̄ aliq̄ ligant differt a ꝓuctiōe ipa sic cā ab effectu: sz mrio⁹ ē vicz q̄dā q̄ mrio° iūcti ligant. g̃ nō ē i gñe ꝓuctiōis. ¶ ꝑ. oē sacz ē sēsibile signū. sz nulla rel'o ē accidēs sēsibile. g̃ mrio⁹ cū sit sacz nō erit i gñe rel'onis: ⁊ ita nec i gñe ꝓuctiōis. ¶ ꝑ. ꝓuctio ē rel'o eqperātie sic eqlitas. sz nō ē yna nūo eqlitatis rel'o i utroqz extrēoꝝ: ut auic. dic. g̃ nec yna ꝓuctio ⁊ sic si mrio⁹ ē i gñe ꝓuctiōis nō erit vnū tm̄ mrio⁹ int̄ duos ꝓuges. ¶ Sz ō. rel'o ē fz quā aliq̄ ad iuicē referunt. sz fz mrio⁹ aliq̄ ad iuicē referūt: dr̄ eni marit⁹ vir uxoris: ⁊ uxor mariti uxoꝝ. g̃ mrio⁹ ē in gñe rel'onis: nec ē aliō q̄ ꝓuctio. ¶ ꝑ. vnio duoꝝ ad aliq̄ vnū ñ fit nisi fz ꝓuctionē: hō āt fit p mrio⁹: ut pz gen. 2. Erūt duo i carne vna. g̃ mrio⁹ ē i gñe ꝓuctiōis.

¶ Ulti⁹ vi q mrio⁹ icōgrue noiet: qz denoiatio dz fieri a digniori. sz pr̄ dignioz ē mr̄e. g̃ mag] dz denoiari a pie q̄ a mr̄e ꝓuctio utriusq̄. ¶ ꝑ. res debēt denoiari ab eo qō ē de eēn⁹ sua: qz rō qua sigt nomē ē diffō: ut dr̄ i. 4. meta. sz nuptie nō sūt de eēntia mrionij: g̃ nō dz mrio⁹ nuptie appellari. ¶ ꝑ. spēs nō ꝑt, ꝑo noie noiari ab eo qō est gñis: sed ꝓuctio ē gen⁹ ad mrio⁹ g̃ ñ ꝑe ꝑt ꝓugiū noiari. sz i ꝓriū ē cois usus loquētiū.

¶ Ulti⁹ vi q icōuēēter diffiniat i lra: qz i mariti diffōne opz q mrio⁹ pōat: qz marit⁹ ē q̄ē mulieri mrio° iūct⁹. sz ipe pōit maritalē ꝓuctionē i diffōne mr̄imonij. g̃ vi q sit circlatio i diffōnib⁹ istis. ¶ ꝑ. q mrio⁹ sic vir efficit marit⁹ mlieris: ita mlier uxor viri. g̃ nō magis debēt dici ꝓuctio maritalis q̄ uxoris. ¶ ꝑ. ꝓsuetudo ad gen⁹ moris ptiet. sz frequēter mrio° iūcti sūt ualde morib⁹ diuersi. g̃ nō dz pōi i diffōne mr̄i monij: idiuiduā vite ꝓsuetudinē retinēs. ¶ ꝑ. iuētū tur alie diffōnes de mrio° date: qz fm Aug. mrio⁹ ē duaz idōeaz psonaz legitim⁹ de ꝓuctiōe ꝓsensus. Scōm q̄sdā āt mrio⁹ ē ꝓsortiū cois vite ⁊ coicatio diui ⁊ hūani iuris. Et querit q̄lit̄ he diffōnes differāt

Rñdeo dz ad ꝑmā. q. q ꝓuctio adūationez quādā ꝓportat: vñ ubicūq̄ ē adunatio aliq̄z: ibi ē aliq̄ ꝓuctio: ea āt q̄ ordiant ad aliq̄ vnū dr̄ i ordie ad aliō adunari sic milti hoies adunāt ad vnā militiā ul̄ negociationē exequēdā: ex q̄ dr̄ cōmilitones adiuicē ul̄ socij negociatiōis: ⁊ iō cū p mrio⁹ ordinēt aliq̄ ad vnā gñationē ⁊ educatiōnē, pli⁹. ⁊ ite rū ad vnā vitā domesticā: ꝓstat aūt q in matrimonio est aliqua ꝓuctio fm quā dicit marit⁹ ⁊ uxor: ⁊ talis cōiūctio ex hoc q ordinant ad aliqō vnū est mr̄imoniū: ꝓuctio āt corpoꝝ ul̄ aioꝝ ad mr̄imōiū ꝓsequit.

Ad primū g̃ dz: q mrio⁹ ē vicz q̄ ligāt foedus mal'r nō effectie: ⁊ iō nō opz q sit aliō a ꝓuctiōe. ¶ Ad 2m dz: q q̄uis ipa rel'o nō sit sēsibile accīs: tm̄ cāe ei⁹ p̄nt eē sēsibiles: nec i sacro requrit q sit sēsibile id qō ē res ⁊ sacz. h° eni mō se hēt in hoc sacro ꝑdicta ꝓuctio: sz vba exprimēta ꝓsēsuz q̄ sit sacz tm̄ ⁊ cā ꝑdicte ꝓuctiōis sūt sēsibilia. ¶ Ad 3m dz: q rel'o fūdat i aliq̄ sic i cā: ut silitudo i q̄litate ⁊ aliq̄ sic i subo: ut in ipis silib⁹: ⁊ ex utraqz pte p̄t attēdi vnitas ⁊ diuersitas ipsi⁹: qz g̃ in silitudine nō est eadē q̄litas nūo: sed ipe in utroqz sili. ⁊ iterū subiecta

Universidad de Deusto
Biblioteca

silitudis sī duo nūo:ꝛ silr ē de eqlitate.iō ꝛ eqlitas ꝛ silitudo oib⁹ modis ē alia nūo in utroq; silīū ꝛ eqlīū ſz relatio q̄ ē mrio^m ex vna pte hēt vnitatē utrorūq; extremoꝝ.s.ex pte cāc:qz ad eā dē nūo gñationē ordinant:sed ex pte sb̄ti hēt diuersitatē ꝑm nūerū:ꝛ iō hec relatio est vna ꝛ multiplex.ꝛ ꝑm q̄ est multiplex ex pte subiecti significat bis noib⁹ uxor ꝛ marit⁹.ꝑm autem q̄ est vna significatur hoc noīe matrimoniuz.

¶ Ad 2^am.q.dō̄m:q̄ in mrio^o est tria ꝓsiderare. ꝓ^o eēntiā ipsi⁹ que est ꝓiūctio:ꝛ ſz hoc noiat ꝓiugiū.2° cām ei⁹ que est desponsatio:ꝛ ſz hoc uocant nuptie a nubē qz in ipsa solēnitate desponsatiōis qua mrio^m ꝑficit capita nubētiū uelant.3° effectū q̄ ē ples:ꝛ sic dī mrio^m ut aug.dic̄ ꝯ faustū ob h^o q̄ mlier nō oz ad aliō nubē nisi ut sit mr̄. Pōt ēt dici mrio^m q̄si mr̄is muniū.i.officiū.qz femis maxie icūbit offīn educāde ꝓlis. Uel dī mrio^m q̄si mr̄ez munies:qz iā hēt quo defēdat ꝛ muniat.s.vitz. Ul̄ dī mrio^m q̄si mr̄ez monēs ne virū relinq̄t alti adherēs. Ul̄ dī mrio^m q̄si mā vni⁹:qz i eo fit ꝓiūctio ad vnā ꝓlē mālē iducēdā:ut dicat mrio^m a monos ꝛ mā. Ul̄ dī mr̄i^m ut Jsid⁹ dic̄ a mr̄e ꝛ nato qz per mrio^m ꝑficit aliq̄ mr̄ nati. ¶ Ad p̄mū ḡ dōz: q̄ q̄uis pz̄ sit dignior q̄ mr̄:tn̄ circa ꝓlē magis officiosa est mr̄ q̄ pz̄. Ul̄ iō qz mulier ad hoc ꝓncipaliꝝ fct̄a est:ut sit hoi in adiutoriū ꝓlis:nō āt vir ꝓp hoc fact⁹ est:ut sit mr̄ magis ptiet ad rōnē mr̄imōij mr̄ q̄ pz̄. ¶ Ad 2^m dōz:q̄ aliq̄n eēntialia cōsequunt per accīntalia:ꝛ iō ēt per accīntalia aliq̄ noiari p̄nt:cū nomē dēt cā rei in notescēde. ¶ Ad 3^m dōm:q̄ aliq̄n spēs noiat ab eo q̄ ē gñis ꝓp iperfectionē spēi:qñ.s.hēr cōplete gñis rōnē:nec tn̄ aliq̄d addit q̄ ad dignitatē ptineat:sic̄ ꝓpriū accīntale retinet nomē ꝓprij cois. Aliq̄n āt ꝓp pfectionē qñ in vna spē cōplete iuēit rō gñis ꝛ no in alia:sic̄ aial denoiat ab aia que cōpetit aiato cuiꝑ q̄ ē gen⁹ aialis:ſz aiato nō iuēit pfecte i aiat| q̄ nō ſt aialia:ꝛ silr ē i ꝓposito:qz ꝓiūctio viri ad mlierē ꝑ mriōnū ē maxia cū sit ꝛ aiaz ꝛ cuiꝑ oz ꝓiugiū noiat.

¶ Ad 3^am.q.dōz:q̄ sic̄ supꝛ dcm̄ ē in mrio^o tria p̄nt ꝓsiderari.s.cā ipi⁹:ꝛ eēntia ei⁹:ꝛ effect⁹:ꝛ ꝑm hoc tres diffōnes iueniunt de mrio^o date.nā diffō Hug.tāgit cāz.s.ꝓsēnſū:ꝛ per ſenō est.diffō āt in lra posita tāgit eēntiā mrimōij.s.ꝓiūctionē:ꝛ addit det̄miatū ſbz in hoc q̄ dic̄:inter legitimas ꝓsonas:pōt ēt dīam ꝯhērez ad spēz i hoc q̄ dic̄:maritalis:qz cū mrio^m sit ꝓiūctio in ordie ad aliō vnū:talis ꝓiūctio in spēz trahit per illō ad qō ordiat:ꝛ hoc ē qō ad maritū ptiet.pōt ēt vtutē hui⁹ ꝓiūctiōis.qz idissolubilis est:in hoc q̄ dic̄ ididua ꝛc. Sz alia diffō tāgit effectū ad quē ordinat mrio^m.s.vita cois in reb⁹ domesticis:ꝛ qz ois coicatio aliq̄ lege ordiat:iō pōt ordinatiu⁹ iſti⁹ coionis.s. ius oīnū ꝛ hūanū:alie eni coicatiōes ut negociatorū cōmilitārū solo iure hūano iſtitute sūt. ¶ Ad p^m ḡ dōz:q̄ ꝓra aliq̄n ex qb⁹ oz dari diffō nō sūt noiata: ꝛ iō i diffōne aliq̄z ponunt aliq̄ posteriora simplr:q̄ sūt ꝓra quo ad nos:sic̄ in diffōne q̄litatis pōt q̄le a pho:cū dic̄. Qualitas est ſz quā q̄les dicimur.ꝛ ita ēt hic in diffōne mr̄imōij pōt ꝓiūctio maritalis:ut sit sē sus:q̄ mrio^m ē ꝓiūctio ad ea que mariti offīn reqrit: que nō poterāt vno noiari noīe. ¶ Ad 2^m dōz:q̄ per hāc diſz tāgit finis ꝓiūctiōis:ut dcm̄ ē:ꝛ qz ut dicit apls. Uir nō ē ꝓp mlierē:ſz mlier ꝓp viz:iō hec diſia potī⁹ oz sumi a viro q̄ a mlere. ¶ Ad 3^m dōz:q̄ sic̄ vita ciuilis nō iptat actū singularē hui⁹ ul̄ illi⁹:ſz ea q̄ ad coicationē ciuilē ptinēt:ita vita ꝓiugalis nihil est aliud q̄ ꝑuersatio ad coicationē talē ptinēs:ꝛ iō q̄tuz ad hāc vitā sp ꝓsuetudo ē ididua:q̄uis sit diuersa q̄tū ad act⁹ singulares utriusq;. ¶ Ad 4.^m pz̄ solo ex dcīs.

Ad 2^m sic ꝓcedit.vi q̄ ꝓsensus nō sit cā efficiēs mrimōij.sacr̄a eni nō sūt a uolūtate būana:ſz ab istitutiōe dīna.ſz ꝓsēnſus ad uolūtatē ptiet.ḡ nō est cā mr̄imōij:sic̄ nec aliqz sacr̄oz. ¶ Ꝑ.idē nō est cā suiipsi⁹:ſz mrio^m nihil aliud vi eē q̄ ꝓsēnſus:qz cōsensus ipse significat ꝓiūctionē chr̄i ad eccl̄iaz.ḡ ꝓsensus nō est cā mr̄imōij. ¶ Ꝑ.vni⁹ oz eē vna cā.ſz mr̄imoniū int̄ duos est vnū:ut dcm̄ est:ꝓsensus āt duorū sūt diuersi:qz diuersoꝝ sūt ēt in diuersa:ab vna eni p te est ꝓsensus in virū:ex alia in uxorē.ḡ mutu⁹ ꝓsēnſus nō est cā mr̄imōij. ¶ Sz ꝯ ē qō Chr̄ys.dic̄, Mrio^m nō fac̄ coit⁹ ſz uolūtas. ¶ Ꝑ.vn⁹ nō accipit ptātē in eo qō est libe alti⁹ nisi p ei⁹ ꝓsēnſū:ſz ꝑ mrio^m accipit utq; ꝓiugū ptātē i co:p⁹ alti⁹:ut pz̄.i. Lozᵉ.7.cū pus utq; sui corꝑis libaz ptātē hāet.ḡ ꝓsēnſus fac̄ mrio^m.

¶ Ulti⁹ vi q̄ nō oporteat ꝓsēnſū per vba expzimi:qz sic̄ per mrio^m redigit hō in ptātē alti⁹:ita per uotū.sed uotū obligat quo ad deū ēt sinō expzīat vbis.ḡ ꝛ cōsensus fac̄ mr̄imōij obligationē:ēt sine exꝑssiōe vborū. ¶ Ꝑ.mrio^m ꝑt eē int̄ aliqs q̄ suū cōsēnſū sibi mutuo vbis expzimē nō p̄nt:qz ul̄ sūt mutꝫ ul̄ diuersaꝫ liguaꝫ.ḡ exꝑssio cōsensus ꝑ vba nō reqrit ad mrio^m. ¶ Ꝑ.si omittat illō qō est de nēcitate sacr̄i q̄cūq; ex cā:nō est sacr̄z.ſz in aliq̄ casu est mrio^m sine exꝑssiōe vboꝝ:sic̄ q̄n puella tacet ꝓe vēcūdia pētib⁹ eā viro tradētib⁹.ḡ exꝑssio vboꝝ nō ē de nēcitate mr̄imōij. ¶ Sz ꝯ:mrio^m est sacr̄m qōdā.ſz in oi sacr̄o reqrit aliq̄ sēsibile signū.ḡ ꝛ in mrio^o.ꝛ ita opz ibi saltē eē vba expzimētia cōsensum sensibiliter. ¶ Ꝑ.in mrio^o fit ꝯct⁹ inter virū ꝛ mulierē:sed in q̄libet ꝯctu opz eē expressionē uerboꝝ ꝙbus se mutuo hoies obligent. ergo in mr̄ionio opz eē ꝓsensum ꝑ vba expressum.

¶ Ulti⁹ vi q̄ ꝓsēnſus exꝑssus per vba de futuro mrio^m faciat:qz sic̄ se hēt ꝓns ad ꝓns:ita futuꝫ ad futurū. ſz cōsēnſus per vba de ꝓnti exꝑssus fac̄ mrio^m in ꝓnti ḡ ꝓsensus exꝑssus ꝑ vba de futuro fac̄ mrio^m in futuro. ¶ Ꝑ.sicut in mrio^o fit q̄dā obligatio per vba expzimētia ꝓsensū:ita ꝛ in alijs ciuilib⁹ ꝯctib⁹.sed in alijs ꝯctib⁹ nō differt utrū per vba de ꝓnti ul̄ de futuro obligatio fiat.ḡ nec in mrio^o differt. ¶ Ꝑ.per uotū religiōis hō ꝯbit mrio^m spūale cū deo.ſz uotū religiōis fit per vba de futuro ꝛ obligat.ḡ silr pōt fieri mrio^m per vba de futuro. ¶ Sz ꝯ est:qz ille qui cōsētit in aliquā per vba de futuro:ꝛ postea cū alia per vba de ꝓnti:oz ſz iura hīe scōa ꝓo uxore.ſz hoc nō eēt si cōsensus per vba de futuro facēt mr̄imoniū:qz exquo uerū est mr̄imōiū cū vna:ea viuēte nō ꝑt ꝯbi cū alia.ḡ cōsensus per vba de futuro nō facit matrimoniū. ¶ Ꝑ.qui ꝓmittit se aliq̄d tractaturꝫ nō dū facit illud.ſz qui ꝓsētit per vba de futuro ꝓmittit se cū aliqua tractaturꝫ mr̄imoniū.ḡ nō ꝯbit adhuc cū illa.

¶ Ulti⁹ vi q̄ cōsēnſus exꝑssio per vba ēt si desit interior ꝓsensus facit mr̄imōiū:qz fraus ꝛ dolus nemi oz ꝓdo cinari ſz iura.ſz ille qui vbis ꝓsensū expzimit quē coz de nō hēt:dolū cōmittit.ḡ nō oz sibi patrociari:ut ab obligatiōe mr̄imōij liber reddat. ¶ Ꝑ.assensus mētalis alteri⁹ nō pōt eē alicui notus:nisi q̄ten⁹ per vba expzimit.si ḡ exꝑssio vboꝝ nō sufficit ſz ꝓsensus interior reqrit in utroq; ꝓiugū.tūc neuter potit scire de alto an sit ei uer⁹ cōiunx:ꝛ ita erit fornicatoꝛ q̄ncūq; mr̄imonio utet. ¶ Ꝑ.si aliqs ꝓbat per vba de ꝓnti in aliquā cōsēnsisse:cogit per excoicatiōis sniam ut eā hēat in uxorē:q̄uis dicat ꝓsensū mētalē defuisse:ēt si postea cū alia ꝯxerit ꝓsēnſu mētali vbis exꝑsso.ſz hoc nō eēt si reqreret ꝓsēnſus mētal⁹ ad mrio^m.ḡ nō reqrit

¶ Sz ꝯ ē qō Jnn̄.z.dic̄ i decr̄.q̄dā i isto casu loq̄ns. sine ꝓsēnſu neq̄t cēra fed⁹ ꝑficē ꝓiugale. ¶ Ꝑ.itētio

reqrit in oīb⁹ sacr̄is.ſz ille qui coꝛde nō cōsentit nō hēt intētionē mr̄imoniū ꝯhēdi.ḡ nō fit mr̄imonium.

Rñdeo dōm ad ꝓmā.q.q̄ in oīb⁹ sacr̄is est aliq̄ spūalis opatio mediāte māli opōne q̄ eā significat sic̄ per ablutionē coꝛpalē in baptismo fit ablutio iterior spūalis:vñ cū in mrio^o sit q̄dā spūalis ꝓiunctio inq̄tū mrio^m est sacr̄z ꝛ aliq̄ mālis ꝑm q̄ est ē offīn nāe ꝛ ciuilis vite:opz q̄ mediāte māli fiat spūalis vtutē dīna.vñ cū ꝓiūctiōes mālēs ꝯtuū fiāt ꝑ mutuū ꝓsēnſū.opz q̄ hoc mō ēt fiat mr̄imōialis ꝓiūctio.

Ad primū ḡ dōm:q̄ sacr̄oz ꝑ^a cā est diuina vtus que in eis opat salutē.ſz cāe scōe istrales sūt māles opōes ex dīna istitutiōe effi cacīa hīntes:ꝛ sic ꝓsēnſus in mr̄imōio est cā. ¶ Ad 2^m dōz:q̄ mrio^m nō est ipse ꝓsensus:ſz q̄dā vnio ordiatorū adiuicē:ut dcm̄ est qua ꝓsensus fac̄.nec ꝓsensus ꝓe loquēdo ꝓiūctionē chr̄i ad eccl̄iaz significat:ſz uolūtatē ei⁹ q̄ factū est ut eccl̄ie ꝓiūgeret. ¶ Ad 3^m dōz: q̄ sic̄ mrio^m est vnū ex pte ei⁹ in qō fit ꝓiūctio:q̄uis sit multiplex ex pte ꝓiūctoꝝ:ita ēt ꝓsēnſus est vn⁹ ex pte ei⁹ in qō ꝓsentiē.s.ꝑdicte ꝓiūctiōis:q̄uis sit multiplex ex pte ꝓsentiētiū:nec est directe ꝓsensus in virū: sed in ꝓiūctionē ad virū ex parte uxoris:ꝛ silr sic̄ ex parte viri consensus in coniunctionem ad uxorem.

¶ Ad 2^am.q.dōm:q̄ sic̄ ex dictis pz̄ ꝓiūctio mr̄imōialis fit ad modū obligatiōis in ꝯctib⁹ mālib⁹:ꝛ qz mālez ꝯct⁹ nō ꝑnt fieri nisi sibi iuicē uolūtatē suā vbis ꝑmāt qui ꝯbūt:iō ēt opz q̄ ꝓsensus mrio^m faciēs vbis expzīat:ut exꝑssio vboꝝ se hēat ad mrio^m sic̄ ablutio exterior ad baptismū. ¶ Ad p^m ḡ dōm:q̄ in uoto nō est aliq̄ sacr̄a obligaō:ſz spūalis tm̄:ꝛ iō nō opz q̄ fiat ad modū mālū ꝯctuū ad hoc q̄ obliget:sic̄ est de mrio^o. ¶ Ad 2^m dōz:q̄ quis nō possint uota sua mutuo vbis tales expzimē:ꝑnt tn̄ expzimē nutib⁹ ꝛ tales nut⁹ pro vbis cōputant. ¶ Ad 3^m dōz:q̄ sic̄ dicit Hug.de sā.vic. Eos q̄ ꝓiugunt sic opz ꝓsētire ut iuicē se spōtāee recipiāt.qō iudicat fieri si i desponsatiōe nō ꝯdicāt.vñ vba parētū cōputant in casu illo ac si eēnt puelle:si eni sufficiēs signū q̄ sūt ei⁹ exquo nō ꝯdicit.

¶ Ad 3^am.q.dōz:q̄ cāe sacr̄ales signādo efficiūt:vñ efficiūt qō significāt:ꝛ qz cū aliqs ꝓsēnſū suū per vba de futuro expzimit:nō significat se facē mrio^m:ſz ꝓmittit se factuꝫ.iō talꝫ exꝑssio ꝓsensus nō fac̄ mr̄imoniū: ſz disponē ei⁹:q̄ spōsalia noiant. ¶ Ad p^m ḡ dōz:q̄ ꝓsēnſus expzimit per vba de ꝓnti:ꝛ vba sūt ꝓntia:ꝛ in ꝑñs ꝓsētit pro eodē tpe.ſz qñ ꝓsēnſus fit per vba de futuro:vba sūt ꝓntia ſz ꝓsentit in futuꝫ:ꝛ iō nō pro eodē tpe:ꝛ pp hoc nō est siſe. ¶ Ad 2^m dōz:q̄ ēt in aliis ꝯctib⁹ qui vbis futuris utit nō trāsfert ptātē rei sue in alterꝫ:ut si dicat dabo tibi:ſz solū qñ vbis ꝓntibus utit. ¶ Ad 3^m dōm:q̄ in uoto ꝓfessiōis act⁹ spūalis mr̄imonij per vba de futuro expzimit.s.obia uel obſ uātia regle.ꝛ nō ipz mr̄imo^m spūale.si āt mrio^m spūale i futuro uoueat:nō ē uotū spūale:qz nōdū ex hoc aliqs est monachus:sed se fut uxꝫ monachū pollicef.

¶ Ad 4as.q.dōz:q̄ sicut se hēt ablutio exterior ad baptismū:ita se hēt exꝑssio vboꝝ ad hoc sacr̄z:ut dcm̄ est.vñ sicut si aliqs ablutionē exteriorē reciꝑet nō itē dēs accipe sacr̄z:ſz ludū ꝛ dolū facē:nō eēt baptiz⁹at⁹ ita exꝑssio vboꝝ sine interiori ꝓsensu mrio^m nō facit. ¶ Ad p^m ḡ dōm:q̄ ibi sūt duo.s.defect⁹ ꝓsensus q̄ sibi ꝓiociat in foro ꝓscie:ut nō astrigat vicio mr̄imonij:q̄uis nō in foro eccl̄ie.in quo iudicat ꝑm allata:ꝛ dolus vboꝝ:ꝛ hic nō patrociat nec in foro pnie:nec in foro eccl̄ie:qz in utroq; ꝓo hoc punit. ¶ Ad 2^m dōm:q̄ si desit ꝓsēnſus mētalis ex ꝑte vni⁹:ex neutra ꝑte est mrio^m:qz mr̄imoniū ꝓsistit in mutua ꝓiūctiōe ut dcm̄ est:tn̄ ꝓbabiliꝛ ꝑt credi dolus nō eē nisi signa euidētia doli appeāt:qz de q̄libet est ꝓsūmēdū bonū: nisi ꝓbet ꝯriū.vñ ille ex cui⁹ ꝑte dolus nō est a pcō excusat per ignāriā. ¶ Ad 3^m dōz:q̄ i tali casu eccl̄ia cōpellit eū ad stādū cū ꝑ^a uxore:qz iudicat ſz ea que sortis appēt:nec decipit in iustitia q̄uis decipiat in facto:ſz ille oz poti⁹ excoicatiōe sustinē q̄ ad ꝑmam uxorē accedat:uel oz in alias regiōes remotas fugē.

Ad 3^m sic ꝓcedit.vi q̄ alt̄ iuugū ēt post carnalez copulā possit alt̄o iuito ad religionē trāsire qz lex dīna magis oz spūalib⁹ fauē q̄ lex hūana:ſz lex hūana hoc ꝑmisit.ḡ multo fortī⁹ lex dīna ꝑmittē debuit. ¶ Ꝑ.min⁹ bonū nō ipedit mai⁹ bonū.sed mr̄i mony stat⁹ est min⁹ q̄ stat⁹ religiōis.ut pz̄.i. Lozᵉ.7. ḡ per mr̄imoniū nō oz hō ipediri q̄n possit ad religionē trāsire. ¶ Ꝑ.i q̄libet religiōe fit qōdā spūale mr̄imoniū.ſz licet de leuiori religiōe ad artiorē trāsire.ḡ ꝛ licet de mrio^o leuiori.s.carnali ad artī⁹.s.mr̄imōiū religiōis trāsire ēt iuita uxore. ¶ Sed ꝯ est qō dī.i. Lozᵉ.7.ut nec ēt ad tp̄s uacēt oꝛōi ꝓuges time mutuo ꝓsensu a mr̄imonio abstinētes. ¶ Ꝑ.nll⁹ ꝑt facē licite qō est in ꝓiudiciū alteri⁹ sine ei⁹ uolūtate.ſz uotū religiōis emissuz ab vno ꝓiugū est in ꝓiudiciū alterius:qz vn⁹ hēt ptātem coꝛpis alteri⁹.ergo vn⁹ sine consensu alterius non pōt uotū religionis emittere.

¶ Ulteri⁹ vi q̄ nec ēt añ carnalē copulā:idiuisibilitas eni mr̄imonij ptiet ad mr̄imōij sacr̄m inq̄tū.s.signi⁹ficat pperuā ꝓiunctionē chr̄i ad eccl̄iaz.ſz añ carnalē copulā post ꝓsēnſuz per vba de ꝓnti exꝑssū est uer⁹ mr̄imony sacr̄z.ḡ nō ꝑt fieri diuisio per hoc q̄ alt̄ ad religionē itrat. ¶ Ꝑ.in ipo ꝓsensu per vba de ꝓnti exꝑssio vni⁹ ꝓiugū in alterꝫ ptātē sui coꝛpis trāsfert.ḡ statiꝫ ꝑt exigē debitū:ꝛ alt̄ tenet reddē:ꝛ ita nec ꝑt vn⁹ iuito alt̄o ad religionē trāsire. ¶ Ꝑ.Matt.19.Qō de⁹ ꝓiūxit hō nō separet.ſz ꝓiūctio que est añ carnalē copulā diuinit⁹ facta est.ḡ nō pōt separi būana uolūtate.

¶ Sz ꝯ est qō ꝛz Hiero.dñs Jo.uocauit de nuptijs.

¶ Ulteri⁹ vi q̄ mulier nō possit nubē alti⁹ viro añ carnalē copulā religionē ingresso:qz illō qō cū mrio^o stare ꝑt nō soluit mr̄imōiale vicīm:ſz adhuc manet mr̄imoniale vicīm iter eos qui pari uoto religionē itrāt. ḡ ex hoc q̄ vn⁹ itrat religionē alt̄ nō absoluit a vicio mr̄imōiali.ſz q̄diu mānet vicīm mr̄imōiale ad vnū nō ꝑt nubē alti.ḡ ꝛc. ¶ Ꝑ.vir post ingressū religiōis ꝑt añ ꝓfessionē redire ad secīm.si ḡ mlier posset alti nubere viro itrāte religionē:ꝛ ipse posset alia ducē redi ens ad secīm:qō ē absurdū. ¶ Ꝑ.p decr̄.nouā ꝓfessio añ annū emissa ꝓo nlla reputat.ḡ si post talē ꝓfessionē ad uxorē redeat tenet eū recipe.ḡ neq; per introitū viri in religionē:neq; per uotū dat mlieri ptāz nubēdi alti:als vna mlier hāet duos viros. ¶ Sz ꝯ. nll⁹ ꝑt alterꝫ obligare ad ea q̄ sūt ꝑfectiōis.ſz ptinētia ē de hīs q̄ ad ꝑfectionē ptinēt.ḡ mlier nō artat ad ptinētia ex h^o q̄ vir ad religionē ingredit:ꝛ sic ꝑt nubē.

Rñdeo ad ꝓmā.q.q̄ nll⁹ ꝑt facere obligationē deo de alieno.vñ cū per mr̄imoniū ꝓsumatū iā sit coꝛp⁹ viri factū uxoris:non pōt absq; ꝓsensu ipsius deo ipsum offerre per cōtinētie uotum.

Ad primū moniū solū ingtū est in offīn:ſz lex dīna ſz q̄ est sacr̄m ex quo hēt oīmodā idiuisibilitatē:ꝛ iō nō est siſe. ¶ Ad 2^m dōz:q̄ nō ē icōuēiēs maius bonū ipediri per minus bonū.qō hēt ꝓtestatē ad ipz:sic̄ ēt bonū ꝑ malū ipedit. ¶ Ad 3^m dōz:q̄ in q̄libet religiōe ꝯbit mr̄i^m ad vnā ꝓsonā.s.chr̄z cui q̄tuz

adpla obligat alicã i vna religiõe q̃ i alia.ſz mrio^m male ⁊ religiõis nõ fiũt ad vnã ſponã:⁊ ſ̃ nõ eſt ſile.
¶ Ad 2^am.q.dõm:q añ carnalẽ copulã eſt iter ꝓiuges tm̃ ſpuale viculũ:ſz poſt eſt iter eos ẽt viculũ carnale:⁊ ſ̃ ſicut poſt carnalẽ copulã mrimoniũ ſoluit per mortẽ carnalẽ:ita per igreſſũ religiois añ carnalẽ copulã ſoluit:qz religio eſt moꝛs q̃dã ſpualis:qz alicꝺ ſclo moꝛies viuit deo. ¶ Ad 3^m ꝺ dõz:q mrimoniũ añ carnalẽ copulã ſignificat illã ꝓiunctionẽ que eſt chriſt ad aiaz per graz:que q̃dẽ ſoluit per diſponẽ ſpualẽ ꝛriã.ſ.pctm̃:ſz per carnalẽ copulã ſignificat ꝓiunctionez ad eccliaz q̃tũ ad aſſũptionẽ hũane nãe in vnitatẽ p ſone:que oino eſt idiſſibilis. ¶ Ad 2^m dõz:q añ carnalẽ copulã nõ eſt oino trãſlatũ coꝛp^r vni^r ſub ptate alt^ri^:ſz ſub ꝓditõe:ſi iterea alt ꝓiugũ ad frugẽ melioris vite nõ ꝓuolet:ſz p carnalẽ copulã cõplet dicta trãſlatio:qz tũc itrat uterq; in coꝛpalẽ poſſeſſionẽ ſibi tradite ptatis:vñ ẽt añ carnalẽ copulã nõ ſtati tenet reddẽ debitũ poſt mrimoliũ ẽctũ per vba de pñti ſz dat ei tps ꝺuoꝛ mẽſiũ pp tria. ꝑmo ut iteri poſſit deliberare de trãſeũdo ad religionẽ.2º ut ꝑparẽt que ſũt necia ad ſolẽnitatẽ nuptiaꝛ.ꝛ.3º ne videlz hẽat marit^ dotã quã nõ ſuſpirauit oſtatã. ¶ Ad 3^m dõz:q cõ iũctio mrimõialis añ carnalẽ copulã ẽ ꝺd ipfectũ q̃tũ ad eẽ ꝑmũ.ut ſupza dictũ eſt:ſz nõ ꝓumata q̃tum ad actũ ſcõm qui eſt operatio:⁊ ſimilat poſſeſſiõi coꝛporali:⁊ ſ̃ nec oimodã indiuiſibilitatem habet.
¶ Ad 3^am.q.dõz:q ſic coꝛpalis moꝛs viri hoc mõ vinculũ mrimoniale ſoluit:ut mulier nubat cui vult ſm apl̃m ſniaz:ita ẽt poſt moꝛtẽ ſpualẽ viri per religionis igreſſũ poſſit cui uoluerit nubẽ. ¶ Ad ꝑmũ q̃ dõz:q q̃n uterq; pari uoto ꝓtinẽtiã uouet:tũc neut ꝓiugali viculo abrenũciat:⁊ ſ̃ adhuc manet:ſz q̃n vn^r tm̃ uouet:tũc q̃tũ ẽ in ſe abrenũciat viclo cõiugali:⁊ ſ̃ alt absoluit a vinculo illo. ¶ Ad 2^m dõz:q nõ itelligit moꝛtu^ ſeculo per religionis igreſſũ q̃ſq; ꝓfeſſionẽ emiſerit:⁊ ſ̃ uſq; ad tps illud tenet eũ uxoꝛ ſua expectare. ¶ Ad 3^m dõz:q de ꝓfeſſione ſic emiſſa añ tẽpus ꝺeter miatũ a iure eſt idẽ iudiciũ q̃ꝺ uoto ſimplicꝺ:vñ ſic poſt uotũ ſimplex viri mulier ei reddere debitũ nõ tenet:tñ ipſa nõ haberet ptãtem alteri nubere:ita ⁊ hic.

Queſtio.II.

QUinde q̃rit de ſpõſalib^. ⁊ circa hoc quer̃unt tria.ꝑimo quid ſint ſpõſalia.ſcõo qui poſſũt ſpõſalia ꝓtrahere. tertio utrum ſponſalia ꝺirimi poſſint.

Ad ꝑmũ ſic ꝓcedit.vi q ſpõſalia nõ ꝛueniẽter dicant futuraruz nuptiaꝛ ꝓmiſſio:ut habet ex vbis Nico.pape: qz ſic dic Jſiõ. Eſt aliꝺ ſpõſus nõ qz ꝓmittit:ſed qz ſpõdet ⁊ ſpõſores dat.ſz a ſpõſalib^ dr aliꝺ ſpõſus. ꝯ male dr ꝓmiſſio. ¶ ꝑ.ꝺcũq; ꝓmittit aliꝺ dz cõpelli ad ſoluẽdũ.ſz illi qui ſpõſalia ẽbũt nõ cõpellunt per eccliaz ad mrimoniũ ẽbẽdũ.ꝯ ſpõſalia nõ ſũt ꝓmiſſio. ¶ ꝑ.in ſpõſalib^ nõ ẽ q̃nz ſola ꝓmiſſio:ſed addit iuramẽtũ ⁊ aliq̃ arre.ꝯ vi q nõ debuerint ſolũ per ꝓmiſſionẽ diffiniri. ¶ ꝑ.mrimõia debẽt eẽ libera ⁊ abſoluta.ſz ſpõſalia q̃nz fiũt ſub ꝓditõe ẽt accipiẽde pecũie.ꝯ nõ ꝛueniẽter dñr ꝓmiſſio nuptiaruz. ¶ ꝑ.ꝓmiſſio que eſt de reb^ futuris vitupat Ja.4. ſz circa ſacrz nõ dz aliꝺ eẽ vitupabile.ꝯ nec dz fieri ꝓmiſſio futuraꝛ nuptiaꝛ. ¶ ꝑ.nll^s dr ſpõſus niſi a ſpõſalib^.ſz aliꝺ dr ſpõſus ex pñtib^ nuptꝝ:ut in lra dr.ꝯ ſponſalia nõ ſp ſunt futuraꝛ nuptiaꝛ ꝓmiſſio.

Rñdeo dõm:q ſic ſ̃ dcm eſt:ſenſus in ꝛiugalẽ copulã per vba de futuro nõ facẽ mrimoniũ.ſz mrimonij ꝓmiſſionez:⁊ hec ꝓmiſſio dr ſpõſalia a ſpõdẽdo:ut Jſiõ.ꝺic:nã añ uſum tabularũ mrimonij cautiões habãt ꝺb^ ſpõdebãt ſe iuicẽ ꝓſẽti re in iure mrimoniali:⁊ fideiuſſores dabãt.Fit ãt iſta ꝓmiſſio ouplr.ſ.abſolute ⁊ ſub ꝓditiõe.Abſolute q̃tuoz modis. ꝑmo nuda ꝓmiſſiõe:ut cũ dr accipiã te in meã:⁊ eꝺ.2º datis arris ſpõſalitijs:ut pecunia:uel bi^.3º ãnuli ſubarratiõe.4º iteruciẽte iuramẽto.Si aũt fiat dicta ꝓmiſſio ſub ꝓditiõe diſtinguẽdũ eſt:qz aut eſt ꝓditio honeſta:ut cũ dr accipiã te ſi parẽtibus placeat:⁊ tũc ſtãte ꝓditiõe ſtat ꝓmiſſio.⁊ nõ ſtãte nõ ſtat:aut eſt ihoneſta.⁊ hoc ouplr:qz aut eſt ꝛriũ bõis mrimonij:ut ſi dicã accipiã te ſi uenena ſterilitatis ꝓcures:⁊ tũc nõ ẽbunt ſpõſalia.Aut nõ eſt ꝛria bonis mrimonij:ut ſi dicã accipiã te ſi furtis meis ꝓſentias: ⁊ tunc ſtat ꝓmiſſio:ſed tollenda eſt conditio.

Ad primũ q̃ dõm:q ipſa ſpõſalia ⁊ ſponſoꝛ datio eſt ꝓmiſſionis ꝓfirmatio.⁊ ſ̃ ad hoc ꝺeꝛmiat q̃ſi a pfectiõri. ¶ Ad 2^m dõm:q ex tali ꝓmiſſiõe obligat vn^ alij ad mrimoniũ ẽbẽdũ:⁊ peccat moꝛtalr nõ ſoluẽs ꝓmiſſũ:niſi legitimũ ipedimẽtũ iteruẽiat:⁊ ꝟ b^ ẽt eccl̃ia cogit iũgẽdo pniaz ꝓ ꝓcto:tñ in foro ꝓtẽtioſo nõ cõpellit:qz mrimõia coacta ꝓueuerũt malos exit^ bñe.niſi forte iuramẽtũ iteruenerit:qz tũc cogẽdus eſt:ut q̃dã dicũt:q̃uis ali ter nõ videat.ꝓpt cãz ꝑdictã:ꝑcipue ſi de uxoricidio timeret. ¶ Ad 3^m dõm:q illa addita nõ ſunt niſi ad ꝓfirmãdã ꝓmiſſionẽ:vñ nõ ſt aliꝺ q̃ ꝓmiſſio. ¶ Ad 4.^m dõz:q ꝓditio illa que apponit nõ tollit mrimonij libertatẽ:qz ſi ẽ ihoneſta dz abijci.ſi aũt honeſta: aut de bonis ſimplr:ut ſi dicat:accꝑia te ſi placet parẽtib^:⁊ hec ꝓditio nõ tollit libtatẽ ſpõſaliũ:ſz auget ei honeſtatẽ.Aut eſt de utilib^.ut ſi dicat:ẽbã tecu ſi dabis mihi cẽtũ:⁊ tũc hoc nõ ponit q̃ſi ad uẽdẽduz ꝓſenſũ mrimonij:ſz itelligit ut ꝓmiſſio dotis:vñ mrimoniũ libtatẽ nõ ꝑdit.q̃nq; ãt apponit ꝓditio pecunie per modũ pene:⁊ tũc qz mrimõia debẽt eẽ libe: talis ꝓditio nõ ſtat:nec ꝑt exigi pena illa ab eo qui nõ vult mrimoniũ cõplẽ. ¶ Ad 5^m dõm:q Jac.nõ itẽ dit ꝓhibẽ q oino aliq̃ nullã ꝓmiſſionẽ de futuris facꝛat:ſed q nõ ꝓmittat q̃ſi fiduciã hñs de vita ſua:vñ docet q dz apponi ꝓditio ſi de^ uoluerit:que ẽt ſi uerbis nõ exprimat coꝛde dz itelligi. ¶ Ad 6^m dõz:q in mrimonio põt ꝓſiderari ipſa ꝓiũctio mrimõialis ⁊ act^ ei^:⁊ a ſpõſiõe ꝑmi in futuꝛ dr ſpõſus a ſpõſali bus ẽctis per vba de futuro:⁊ a ſpõſiõe ſcõi dr aliq̃s ſponſus ẽt q̃n ꝓtractũ eſt mrimoniũ per vba de pñti: qz ex hocipſo ſpondet mrimonij actũ:tñ a ꝑma ſponſione dicunt ſponſalia ꝓꝓrie:que ſunt que dã ſacrãlia matrimonij:ſicut exoꝛciſmus baptiſmi.

Ad 2^m ſic ꝓcedit.vi q tps ſeptẽniũ nõ ſit cõpetẽter aſſignatũ ſpõſalib^ ẽbẽdis.Ect^ eni q̃ per alios fieri põt nõ req̃rit diſcretionez in illis ad qs ptinet.ſz ſpõſalia fieri pñt per parẽtes utroq; illoruz igrãte q̃ru ſũt ſpõſalia.ꝯ ita pñt fieri añ ſeptẽniũ ſic poſt. ¶ ꝑ.ſic ad ẽctũ ſpõſaliũ req̃rit aliq̃s rõis uſus ita ad coſentiẽdũ in pctm̃ moꝛtale.ſz ſic Eze.narrat in.4.Dial. Quidã puer ꝓpt pctm̃ blaſphemie a diabolo extinct^ eſt.ꝯ ẽt añ ſeptẽniũ pñt ſponſalia ẽbi. ¶ ꝑ.ſpõſalia ad mrio^m ordinant.ſz i mrimonio nõ aſſignat vnũ tps puelle ⁊ puero.ꝯ nec in ſpõſalib^ ſeptẽniũ utriq; aſſignari dz. ¶ ꝑ.extũc aliq̃ pñt ſpõſalia ẽbẽ exã eiſ pnt future nuptie placẽ.ſz ſigna talꝛ placẽtie frequẽter appent in pueris añ.7.anos.ꝯ añ pñt ẽbi ſpõſalia. ¶ ꝑ.ſi aliq̃ añ.7.anos ẽbũt ſponſalia: ⁊ poſtea poſt ſeptẽniũ añ tps pubertatis ꝓtrahũt per

uerba de pñti reputant inter eos eſſe ſpõſalia.ſz hoc nõ eſt ex ſcõo ẽctu:qz tũc nõ itẽdũt ſpõſalia:ſz mrimoniũ ẽbere.ꝯ ex ꝓꝛio:⁊ ſic añ ſeptẽniũ pñt ſpõſalia ẽbi. ¶ ꝑ.in his que coiter fiũt a plib^ q̃ꝺ deeſt vni ſupplet ab altero:ſic ꝑz in trabẽtib^ nauẽ.ſz ẽct^ ſpõ ſaliũ eſt q̃da cois actio iter ẽbẽtes.ꝯ ſi vn^ ſit pubes põt ẽbẽ cũ puella que nõ bẽt.7.ãnos ſpõſalia:qz q̃ꝺ vni deficit de tpe alteri ſuperabũdat. ¶ ꝑ.ſi aliqui iuxta etatẽ pubertatis q̃uis añ eã ꝓtrahãt per uerba de pñti:reputãt iter eos mrimoniũ eẽ.ergo pari rõne ſi ante ſeptẽniũ dũmõ ſint ꝓpinqui ꝓtrahant per uerba de futuro:reputabunt iter eos eſſe ſponſalia.

Rñdeo dõz:q ſeptẽniũ eſt tps determinatũ a iure ſpõſalib^ ẽbẽdis ſatis rõnabilr:qz cũ ſpõſalia ſint q̃da ꝓmiſſio futuroꝛ:ut dcm eſt:opz q illoꝛ ſint qui aliq̃ mõ ꝓmittẽ pñt:qõ nõ eſt niſi illo rũ qui hñt aliquã ꝓuidẽtiã de futuris:que uſũ rõnis req̃rit:reſpectu cui^ triplex gradus notat ꝟm ꝑb^ in ſ.eth. ꝑm^ eſt cũ qs neq; ipe intelligit per ſe:neq; ab alio capẽ pt.ſcõs ſtat^ eſt cũ hõ ab alio capẽ pt.ſz ipe per ſe nõ ſtũcit ad itelligẽdũ.tertiꝰ ẽ cũ hõ ⁊ ab alio iã capẽ pt:⁊ per ſcipz ꝓſiderare:⁊ qz rõ paulati in homine ꝓualeſcit ꝟz q̃ ꝺetanꝫ mot^⁊ fluxibilitas hũoꝛ iõ ꝑmũ ſtatũ rõnis obtiet hõ añ ꝑmũ ſeptẽniũ:⁊ pp hoc illo tpe nll̃i ẽctui apt^ eſt:⁊ ita nec ſpõſalib^. Sz ad ſcõz ſtatũ icipit hõ pueire in fine ꝑmi ſeptẽniũ:vñ ẽt tũc tpis pueri ad ſcolaz ponunt. Sz ad tertiũ ſtatũ icipit hõ pueire in fine ſcõi ſeptẽniũ q̃tũ ad ea que ad ꝓſonã ipſi^ ptinẽt:in qua rõ nãlis citi^ ꝓualeſcit:ſz q̃ tũ ad ea que exꝑ ipm ſũt in fine tertij ſeptẽniũ:⁊ ſ̃ añ ꝑmũ ſeptẽniũ nll̃i ẽctui hõ apt^ eſt:ſz in fine ꝑmi ſe ptẽniũ icipit eẽ apt^ ad aliq̃ ꝓmittẽdũ i futuꝛ:ꝑcipue de his ad que rõ nãlis iclinat magie:nõ ãt ad obligãdũ ſe ꝑpetuo viculo:qz adhuc nõ bẽt firmã uolũtatẽ ⁊ iõ pñt tali tpe ẽbi ſpõſalia:ſz in fine ſcõi ſeptẽniũ iã potest obligare ſe de his que ad ꝓſonã ipſius ꝑtinẽt: uel ad religionẽ:uel ad cõiugiũ.ſz poſt tertiũ ſeptẽniũ em ẽt põt de alijs ſe obligare:⁊ ſm leges cõſtituit ei poteſtas diſponendi de rebus ſuis poſt.25.annos.

Ad primũ q̃ dõz:q ſi añ ãnos pubertatis fiat ẽct^ ſpõſaliũ per aliũ:ãbo ul̃ alter reclamare pñt:vñ tũc nihil ẽ actũ adeo q nec aliq̃ affinitas ex hoc ẽbat.⁊ iõ ſpõſalia que iter aliq̃s per ꝓſonaz aliaz ẽbunt robur hñt inq̃tũ illi iter q̃s ẽbunt ad etatẽ debitã ueniẽtes nõ reclamãt:ex quo itelligũ tur ꝓſẽtire his que per alios facta ſũt. ¶ Ad 2^m dõz: q q̃dã dicũt q ille puer de quo Hzeg.narrat nõ fuerit dãnat^:nec moꝛtalr peccauit:ſz viſio illa oñſa fuit ad ꝓiez ꝓtriſtãdũ:qui in illo pctõ peccauerat nõ coꝛrigẽs. Sz hoc eſt exꝑſſe ꝺ itẽtionẽ Hze.dicẽtis q pi pueri aiaz puuli filij negligẽs nõ paruũ pctõrẽ gehẽne ignib^ nutriuit. Ẽt iõ dõz:q ad pctm̃ moꝛtale ſufficit ẽt ꝓſenſue pñs:ſz in ſpõſalib^ eſt ꝓſenſus in futuꝛ:maioꝛ ãt rõnis diſcretio req̃rit ad ꝓuidẽdũ in futuꝛ:q̃ ad ꝓſentiẽdũ in vnũ pñtẽ actũ:⁊ iõ añ pt hõ peccare moꝛtalr:q̃ poſſit ſe obligare ad aliq̃ futuꝛ. ¶ Ad 3^m dõz:q in tpe ẽct^ mrimonij nõ ſolũ req̃rit diſpõ ex pte uſus rõnis:ſz ẽt ex pte coꝛpis:ut ſit tps gñati oni aptũ:⁊ qz puella in.12.ãno ad hoc uẽit ut poſſit eẽ actui gñatiois apta:puer ãt i fine ſcõi ſeptẽniũ:ut ꝑhs dic in.ti.de aialib^:ſil aũt uſũ diſcrettõis accipiũt qui tm̃ in ſpõſalib^ req̃rit.iõ in ſpõſalib^ ꝺeꝛmiat vnũ tps utriq;:nõ ãt in mrimonio. ¶ Ad 4^m dõm:q illa pla cẽtia que eſt in pueris añ ſeptẽniũ nõ ꝓcedit ex pfecte rõnis uſu:cũ nõdũ ſint plene ſuſceptibiles diſcipline:ſz magiꝭ ꝓtigit ex motu nãe q̃ ex aliq̃ rõne:⁊ iõ nõ ſufficit talis placẽtia ad ſpõſalia ẽbendũ. ¶ Ad 5^m dõm:q q̃uis per ſcõz ẽctũ in caſu illo nõ faciãt mrimoniũ:tñ oñdũt ſe rata bñe põrẽ ꝓmiſſionẽ:⁊ iõ ꝓ oz ẽct^ accipit firmitatẽ. ¶ Ad 6^m dõz:q trahẽtes nauez agũt per modũ vni^ cãe:⁊ iõ q̃ꝺ deeſt vni põt ſuppleri de altero:ſz ſpõſalia ſẽtes agũt ut diſticte ꝑſoe:qz ſpõſalia nõ niſi iter duos eẽ pñt.vñ in utroq; reqrit q ſit ſufficiẽs ad ẽbẽdũ:⁊ iõ defect^ vni^ ſpõ ſalia ipedit:nec ex alio ꝑt ſupplerl. ¶ Ad 7^m dõz:q in ſpõſalib^ ẽt ſilr ſi appꝛopiquãt ẽbẽtes ad tps ſeptẽniũ ẽct^ ſpõſaliũ hẽt robur:qz ſ ẽbz in.2.ꝑbi. Qõ ꝑa rũ deeſt nihil deeẽ vi. Hoc ãt ꝓpinqtas a quibuſdaz tmiat tps.6.mẽſiũ:ſz meli^ ẽ q ꝺeꝛmiet ꝟz ꝓditionẽ ẽbẽtiũ:qz i q̃buſdã mag] accelerat rõis uſus q̃ i alijs.

Ad 3^m ſic ꝓcedit.vi q ſpõſalia ꝺirimi nõ pñt alio religionẽ itrãte:qz de pecũia quã alicui ꝓmi ſi nõ poſſũ alt̃i licite obligationẽ facẽ.ſz ille q ſpõſalia ẽbit coꝛp^ ſuũ ꝓmittit mulieri.ꝯ nõ ꝑt ſe offerre deo ult̃i^ i religiõe. ¶ Jtẽ vi q nec debeat ꝺirimi:q̃n alter ꝓiugũ ad lõginquã regionẽ ſe trãſfert:qz in dubijs ſp tutior ps eligẽda eſt.ſz tuti^ eẽt q eũ expectaret:ꝯ tenet eũ expectare. ¶ Jtẽvi q nec ꝺirimat per egritudinẽ quã aliq̃s icurrit poſt ẽcta ſpõſalia:qz ꝓ pena null̃ oz puniri:ſz vir qui ifirmitatẽ icurrit punit in hoc q ei ius ſuũ auferꝛ qõ in illa hẽbat que ſibi fuerat deſpõſata.ꝯ pp coꝛpalẽ ifirmitatẽ nõ debẽt ſpõſalia ꝺirimi. ¶ Jtẽ vi q nec pp affinitatẽ iteruenietẽ utputa ſi ſpõſus ꝓſanguinea ſpõſe foznicario ꝛcubitu cognoſcat:qz ꝟz hoc ſpõſa puniret ꝓ ꝓctõ ſpõſi:qõ nõ eſt ꝛueniẽs. ¶ Jtẽ vi q nõ pñt ſciuicẽ abſoluẽ:qz hoc eſt maxie leuitatis:ut ꝓmo trahãt⁊ poſtmodũ ſe abſoluãt.ſz talia nõ debẽt ab eccl̃ia ſuſtineri.ꝯ ꝛc. ¶ Jtẽ vi q nec pp alteri^ foznicationẽ:qz adhuc per ſpõſalia vn^ nõ accipit ptãtẽ i coꝛp^ alteri^:⁊ ita vi q in nullo ẽ iuicẽ peccãt ſi iteri foznicant.⁊ ſic ſpõſalia ꝺirimi nõ debẽt per hoc. ¶ Jtẽ vi q nec per ẽctũ cũ alia per vba de pñti:qz ſcõa uẽditio nõ derogat uẽditiõi ꝑme.ꝯ nec ſcõs ꝓtract^ poteſt derogare ꝓmo. ¶ Jtẽ videt q nec per defectũ etatis poſſint ꝺirimi: qz q̃ nõ eſt non põt diſſolui:ſz añ etatẽ determinatã ſponſalia ꝓtracta nulla fuerũt.ꝯ ꝺirimi non poſſunt.

Rñdeo dõm:q in oib^ ꝑdictis caſib^ ſpõſalia ẽcta ꝺirimunt:ſz diuerſimode:qz in duob^.ſ.cũ qs ad religionẽ ꝓfugit:⁊ cũ alt̃ ꝓiugũ cũ altero per vba de pñti ẽbit:ipſo iure ſpõſalia ꝺirimunt ſed in alijs caſib^ ꝺirimi debẽt ꝟm iudiciũ eccleſie.

Ad primũ ꝯ dõm:q talis ꝓmiſſio ſoluit per moꝛtẽ ſpualẽ:cũ ſit ſpualis tm̃ ut dcm eſt. ¶ Ad 2^m dõz:q dubiũ illũ deꝛmiat ex hoc q alter nõ cõpareret tpe ſtatuto ad mrimoniũ pficiẽdũ.vñ ſi ex pte ei^ nõ defuit dñ mrimoniũ cõplẽt põt licite alt̃i nubẽ ſine aliq̃ pcto.ſi ãt per eũ ſtetit q mrimoniũ nõ eſt cõpletũ:dz agẽ pniaz de pctõ fracte,ꝓmiſſiõis aut iuramẽti ſi iuramẽtũ iteruenit:⁊ ẽbẽ cũ aliq̃ ſi vult iudicio eccl̃ie. ¶ Ad 3^m dõz:q ſi añ ẽctũ mrimoniũ aliquã grauẽ ifirmitatẽ icurrat alter eorũ inter q̃s ſũt ẽcta ſpõſalia que ipm nimis debiliter:ut epilepſia ul̃ paliſis:aut eũ defoꝛmet ut abſciſſio naſi ul̃ oꝛbitas oculoꝛ:ul̃ aliq̃d hi^:aut que ſũt ꝛ bonũ ꝓ bilis:utpote lepꝛa q̃ ſolet ꝓlẽ ificẽ:põt ſpõſalia ꝺirimi ne ſibi iuicẽ diſpliceãt:⁊ mrimoniũ ſic ẽctũ malũ exitũ ſortiat:nec ꝓ pẽa põit aliq̃s:ſz ex pẽa dãnũ reꝑtat q̃ nõ ẽ icõueiẽs. ¶ Ad 4^m dõz:q ſi ſpõſus coguit ꝑſaguiẽa ſpõſe:ul̃ eꝛ:tẽ debẽt ſpõſalia ꝺirimi:⁊ ad h^ ꝓbãdũ ſola fama ſuffic̃ pp ſcãdalũ vitãdũ.cãe eni q̃ futuꝛ expectãt effect^ ſuos ipediũt a ſuis effectib^ nõ

Universidad de Deusto
Biblioteca

solū ex eo qō est: ſz ex eo qō futurꝰ est. vñ ſic affinitas ſi esset tpe ꝓtract⁹ ſpōſaliū impediuiſſet ꝓtractū illum: ita ſi ſuperueniat aīa matrimoniū. qō est effect⁹ q̄dā ſpōſaliū. ꝓnor ꝓtractus ab effectu ſuo impeditur: nec in hoc aliq̄d detrahit alteri: imo ei confert: qz abſoluit ab eo qui per foꝛnicationē deo ſe odioſum reddidit.

¶ Ad 5ᵐ dōz: q̄ q̄dā nō reſpiciūt iſtū caſum. ſz ꝑ eos decre. eſt que expoſſe dicit: ad inſtar inq̄t eoꝝ qui ſocietatē fidei ꝛbūt: ꝛ poſtea eā dē ſibi remittūt: ꝑt in patiētia tolerari ſi mutuo ſe abſoluūt qui ſpōſalia ꝛxerūt. Sz ad hoc dicūt q̄ eccl̄ia magis hoc ſuſtinet ne peius euēiat q̄ hoc ſit de iure. ſz hoc nō vi exēplo cōuenire qō decre. adducit. ¶ Et iō dōz: q̄ nō ſp est leuitatis retractare que pr̄ firmata ſūt: qz icerte ſunt q̄uidētie nr̄e: ut dī in li⁰ ſapie. ¶ Ad 6ᵐ dōz: q̄ q̄uis nōdū dederit ſibi mutuo ptātē cozpis ſpōſalia ꝛhētes tñ ex hoc efficiunt ſibi inuicē ſuſpecti de nō ſeruāda fide in futurꝰ. ꝛ iō pōt ſibi p̄cauere vn⁹ ꝑ aliū ſpōſalia dirimēdo. ¶ Ad 7ᵐ dōz: q̄ rō illa teneret ſi eēt vn⁹ rōnis utergz ꝛct⁹. ſz scōs ꝛct⁹ matrimonij est fortioꝛ ꝓmo: ꝛ iō ſoluit ipſum. ¶ Ad 8ᵐ dōm: q̄ q̄uis nō fuerit uera ſpōſalia tñ fuit ibi q̄dā ſpōſaliū modus ꝛ iō ne videat appꝛobare ad ānos legitimos uenīes dz petere ſolutionē ſpōſaliū iudicio eccl̄ie faciēdā ꝑ pter bonū exemplū.

Queſtio. III.

QUeritur de bigamia. Et circa hoc querunt tria. Prīo utrū bigamie ſit irregularitas adiūcta. Scō utruz ſoluatur per baptiſmum. Tertio an poſſit diſpenſari in tali irregularitate.

AD p̄mū ſic. p̄cedit. vi q̄ illi bigamie que est ex hoc q̄ aliq̄s duas uxores ſucceſſiue habuit nō ſit irregularitas annexa: qz multitudo ꝛ vnitas ꝓſequunt ens: ḡ ens ꝛ nō ens nō facit multitudinē aliq̄uā: ſz ille qui hēt ſucceſſiue duas uxores. qñ vna est in eē alia nō est in eē: ḡ ex hoc nō efficit vir nō vn⁹ uxoris: qui ꝑm ap̄m ab ep̄a tu ꝓhibet. ¶ ℘. mat⁹ ſignū icōtinētie apparet in eo qui pl̄es foꝛnicarie cogſcit: q̄ qui pl̄es uxores ſucceſſiue hēt: ſz ex ꝓmo nō efficit aliq̄s irregularis: ḡ nec ex ſcō. ¶ ℘. ſi bigamia irregularitatē cāt: aut hoc est rōne ſacr̄i: aut rōne carnalis copule. ſz nō rōne p̄mi: qz ſic ſi aliq̄s cū vna ꝛxiſſet per vba de p̄nti: ꝛ ea mortua añ carnalē copulā ſubſecutā duceret alia videret irregularis. q̄ eſt ꝛ decre. Inno. 3. Nec itez rō ne ſcōi: qz ꝑm hoc ēt qui pl̄es foꝛnicario cōcubitu cognoſceret irregularis eſſet: quod falſum est. ergo nullo modo bigamia irregularitatem cauſat.

¶ Ulteri⁹ vi q̄ irregularitas nō ſit añexa bigamie: que ꝓtingit ex hoc q̄ hō hēt duas uxores ſil̄ uel ſucceſſiue: vnā de iure ꝛ aliā de facto: qz ubi nullū ē ſacr̄z nō pōt eē defect⁹ ſacr̄i: ſz q̄n aliq̄s ꝛbit cū aliq̄ de facto ꝛ nō de iure: nō est ibi aliq̄ ſacr̄z: qz talis ꝓiūctio nō ſignificat ꝓiūctionē chr̄i ad eccl̄iaz. ḡ cū irregularitas nō ꝓſequat bigamiā nīſi pp defectū ſacr̄i: vi q̄ talē bigamiā irregularitas nō ꝓſequat. ¶ ℘. aliq̄s accedēs ad illā cū qua ꝛbit de facto ꝛ nō de iure cōmittit foꝛnicationē ſi nō hēat aliā uxorē legitimā: ul̄ adulteriū hēat aliā: ſz diuidere carnē ſuā in pl̄es per foꝛnicationē uel adulteriū nō cāt irregularitatē. ḡ nec p̄dict⁹ bigamie modus. ¶ ℘. ꝓtigit q̄ aliq̄s ātez cogſcat carnaliter illā cū qua de iure ꝛxit: cū alia ꝛbat de facto nō de iure ꝛ eā carnaliter cogſcat ſiue ꝑma mortua ſiue ꝑma viuēte: talis ꝛxit cū pl̄ib⁹ uel de iure uel de facto: ꝛ tñ nō est irregularis: qz carnē ſuā nō diuiſit in pl̄es. ḡ ex p̄dicto mō bigamie nō ꝓtrahit irregularitas.

¶ Ulteri⁹ vi q̄ nō ꝛbat irregularitas ex hoc q̄ aliq̄s nō vginē ducit uxorē: qz plus ipedit aliq̄s defectu ꝑ ꝓpriū q̄ alienū: ſz ſi ipe ꝛbēs nō ſit vgo nō fit irregularis. ḡ multomin⁹ ſi uxor eius nō ſit virgo. ¶ ℘. ꝑt eē q̄ aliq̄s defloraūit aliquā: ꝛ postea ducat eā in uxorē talis nō vi fieri irregularis: qz nō diuidit carnē ſuam in pl̄es: nec ēt uxor eius: ꝛ tñ ducit cozruptā in uxorez. ḡ talis modus bigamie irregularitatē nō cāt. ¶ ℘. nulli pōt ꝛbere irregularitatē niſi uolūtari⁹: ſz aliq̄s q̄nq̄ ducit uxorē nō virginē uolūtari⁹: ut q̄n credit eā vginē eē: ꝛ postea iuenit eā fuiſſe cozruptā cognoſcēs eā. ḡ talis modus nō semp facit irregularitatē. ¶ ℘. cozruptio ſequens mr̄imoniū est uirtupabilioꝛ q̄ p̄cedēs. ſz ſi uxor poſtq̄ ꝓſumatū est mr̄imoniū ab alio cogſcat nō efficit vir irregularis: alꝰ puniret ꝓ pcto uxoris. pōt ēt eē q̄ poſtq̄ hoc ſciat reddat ei debitū poſcēti anteq̄ de adulterio accuſata ꝓdēnet. ḡ vi q̄ ille modus bigamie nō cāet irregularitatē. ¶ Sz ꝓtra est qō Greg. dicit Pr̄ecipim⁹ ne vnq̄ illicitas ordinationes faciaꝭ: ne bigamū aut qui virginez nō est ſortituꝭ uxorē aut ignoranter habens: uel q̄libet parte cozporis uitiatā: uel pnie uel curie cuiuslibet conditioni obnoxiū ad ſacros ordines pmittas accedere.

IRndeo dōz ad p̄mū. q. q̄ aliq̄s per ſacr̄m ordinis miſter ſacroꝝ ꝓſtituit: ꝛ ille qui aliis ſacra miſtrare dz nullū defectū in ſacr̄is pati dz: defect⁹ aūt in ſacro est q̄n ſacr̄i ſignificatio integra nō iuenit: ſacr̄z aūt matrimoniū ſignificat ꝓiūctionē chr̄i ad eccl̄iaz que est vn⁹ ad vnā: ꝛ iō req̄rit ad pfectā ſignificationē ſacr̄i: ut vir ſit tñ vn⁹ vir: ꝛ uxor tñ vnius uxoris: ꝛ iō bigamia que hoc tollit irregularitatē iducē. Et ſūt q̄tuoꝛ modi bigamie. Prim⁹ est cū ḡs hēt plures uxores de iure ſucceſſiue. Scōs cū ſil̄ hēt plures vnā de iure aliā de facto. Tert⁹ cū pl̄es hēt ſucceſſiue vnā de iure aliā de facto. Quart⁹ q̄n viduā duc⁹ in uxorē: ꝛ in oīb⁹ his est irregularitas adiūcta. Alia āt ca ꝓns assignat: qz in illis qui accipiūt ſacr̄z ordis maxima ſpūalitas dz appere: tū q: ſpualia miſtrār. ſ. ſacra tū q: ſpualia docēt ꝛ in ſpūalib⁹ occupari debent. vñ cū cōcupiſcētia maxie ſpūalitati repugnet ꝑ quā tot⁹ hō caro efficit: nō dz aliq̄s ſignū ꝓcupiſcētie pmanētis in eis apparere: qō q̄dē in bigamis appet qui vna uxore ꝓrenti eſſe nolunt: tñ ꝓma ratio est melioꝛ.

Ad p̄mū ḡ dōm: q̄ multitudo pluriū uxorū ſil̄ exiſtētiū est multitudo ſimplr: ꝛ iō talis multitudo totalit⁹ ſignificatiōi ſacr̄i repugnat ꝛ ꝓpter hoc tollit ſacr̄m: ſed multitudo uxoꝝ ſucceſſiue est multitudo ſm quid: ꝛ ideo nō tollit ſignificationē ſacramēti totaliter: nec ſacr̄m euacuat q̄tuz ad ſui eēntiā: ſed q̄tū ad ſui pfectionē que requirit in illis qui ſunt ſacroꝝ diſpenſatores. ¶ Ad 1ᵐ dōm: q̄ q̄uis ſit in foꝛnicariis maioris cōcupiſcētie ſignū: nō tñ cōcupiſcētie ita adhereātis: qz per foꝛnicationē vn⁹ alteri nō in ꝑpetuū obligat: ꝛ iō itez nō est defectus ſacr̄i. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q̄ ſicut dictū est bigamia cāt irregularitatē inq̄tū tollit pfectā ſignificationē mr̄imonij que q̄dē cōſiſtit in coniūctione aioꝝ que fit per cōſenſuz: ꝛ in cōiūctiōe cozpoꝝ: ꝛ iō rōne utriuſq̄ opꝰ ſil̄ eē bigamiā que irregularitatē faciat. vñ per decre. Inno. abrogat ei qō magr̄ in lr̄a dicit. ſ. q̄ ſolus cōſenſus ꝑ vba de p̄nti ſufficit ad irregularitatē iducēdā.

¶ Ad 2ᵃᵐ. q. dōz: q̄ i ſcōis duob⁹ modis bigamie ꝛbit irregularitas: qz q̄uis in alio nō ſit ſacr̄m: est tñ quedā ſacr̄i ſilitudo. vñ iſti duo modi ſūt ſcōarū: ꝛ ꝑmus est ꝓncipalis in irregularitate cānda. ¶ Ad p̄m ḡ dōz: q̄ q̄uis ibi nō ſit ſacr̄z: ē tñ ibi aliq̄ ſilitudo ſacr̄i

que nō est in foꝛnicatio uel in adulterino ꝓcubitu: ꝛ iō nō est ſile. Et per hoc ꝑz ſolo ad 2ᵐ. ¶ Ad 3ᵐ dōz q̄ in tali caſu nō reputat bigam⁹: qz ꝑmū mr̄imoniuz nō habuit ꝑfectā ſuā ſignificationē: tñ ſi per iudiciuz eccleſie cōpellat ad primaz redire ꝛ eam cognoſcere ſtatim efficitur irregularis: qz irregularitatem non facit peccatuz. ſed imperfectio ſignificationis.

¶ Ad 3ᵃᵐ. q. dōm: q̄ in ꝓiūctiōe chr̄i ꝛ eccl̄ie vnitaꝭ ex utraq̄ ꝑte iuenit: ꝛ iō ſiue diuiſio carniſ iueniat ex ꝑte viri ſiue ex ꝑte uxoris est defect⁹ ſacr̄i: ſz tñ diuerſimode: qz ex ꝑte viri req̄rit q̄ alia nō duxerit in uxorē nō q̄ ſit vgo: ſz ex ꝑte uxoris req̄rit ēt q̄ ſit vgo: cuius rō a decretiſtis aſſignat: qz eā ſignificat eccl̄iaz mili tātē cui⁹ curā gerit: in qua ſūt milte cozruptiōes: ſz ſpōſa ſignificat chr̄z qui vgo fuit: ꝛ iō ex ꝑte ſpōſe req̄rit vgitas: ſz nō ex ꝑte ſpōſi ad hoc q̄ aliq̄s epūs fieri poſſit. Sz hec rō est expoſſe ꝺ ap̄lm Eph. 5. Viri diligite uxores uras ſic chr̄s eccl̄iaz. ex quo appet q̄ uxor ſignificat eccl̄iaz ꝛ ſpōſus chr̄z. Et itez: qz vir ē caput mulieris ſic chr̄s eccl̄ie. Et iō alī dicūt q̄ per ſpōſuz ſignificat chr̄s: per ſpōſaz ſignificat eccl̄ia trīūphās: in qua est aliq̄ macula: chr̄s āt ꝓnō habuit ſynagogā q̄ſi ꝓcubinā: ꝛ ſic nō tollit aliq̄d de pfectiōe ſignificationis ſacr̄i ſi ſpōſus p̄i⁹ habuit. Sz hoc est ualde abſurdū: qz ſic̄ est vna fides ātiq̄ꝛ ⁊ modernoꝝ: ita vna eccl̄ia. vñ illi qui tpe ſynagoge deo ſeruiebāt: ad vnitatē eccl̄ie in qua deo fuim⁹ ptinebāt. Et ꝓterea hoc ē expoſſe ꝺ id qō habet Hiere. 3. ⁊ Eſech. 16. Oſee. 2. ubi expoſſe fit mētio de deſpōſatiōe ſynagoge. vñ nō fuit ſic̄ ꝓcubina: ſz ſic̄ uxor. Et ꝓterea ſm hoc fornicatio eēt ſacr̄m illi⁹ ꝓiūctiōis: qō est abſurdū: ꝛ iō gētiles tas puſq̄ a chr̄o deſpōſaret in fidē eccl̄ie: cozrupta fuit a diabolo per idolatriā. Et iō alit dōz: q̄ defect⁹ in ipſo ſacro cāt irregularitatē: cozruptio āt carnis extra mr̄imoniū ꝓtigēs que p̄cessit matrimoniū nullū defectū facit in ſacro ex ꝑte illi⁹ in quo est cozruptio: ſz facit defectū ex ꝑte alteri⁹: qz act⁹ ꝛbētis matrimoniū nō cadit ſupra ſeipz ſz ſupra alterū. ꝛ iō ex tmīo ſpecificat qui ēt est reſpectu illi⁹ act⁹ q̄ſi mā ſacr̄i. vñ ſi mulier eēt ordis ſuſceptiua: ſic̄ vir efficit irregularis ex hoc q̄ duc⁹ in uxorē cozruptā: nō āt ex hoc q̄ cozruptus ꝛbit: ita fieret mulier irregularis ſi ꝛberet cuz cozrupto: nō āt ſi ꝛberet cozrupta: niſi in alio mr̄imonio p̄i⁹ fuiſſet cozrupta: ꝛ per hoc ꝑz ſolo ad p̄mū.

¶ Ad 2ᵐ dōz: q̄ in tali caſu ſūt diuerſe opiones: tñ ꝓbabili⁹ est q̄ nō ſit irregularis: qz carnē ſuā nō diuiſit in pl̄es. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q̄ irregularitas nō est pēa iflicta: ſz defect⁹ q̄dā ſacr̄i. ꝛ iō nō opꝰ q̄ ſp ſit uolūtaria bigamia ad hoc q̄ irregl̄aritatē cauſet. ꝛ iō ille q̄ uxorē duc⁹ cozruptā: quā vginē credit: irregularis est eā cogſcēs. ¶ Ad 4ᵐ dōz: q̄ ſi mulier foꝛnicet poſt ꝛctū matrimoniū nō efficit ex hoc vir irregularis: niſi poſt cozruptionē adulterinā eā iterato cogſcat: qz alꝰ cozruptio uxoris nll⁰ cadit ſub actu mr̄imōiali viri ſz ſi ēt per ius ei debitū cōpellat reddē: ul̄ ēt ꝑscia ꝑ illa petēte debitū añ p̄dēnationē adulteriū regularis efficit: q̄uis de hoc ſint opiones: ſz hoc qō dcm est: ē ꝓbabili⁹ q: hic nō querit q̄d ſit pctm: ſz ſignificatio tm

AD 2ᵐ ſic. p̄cedit. vi q̄ bigamia per baptiſmū ſoluat. dic̄ eni Hiero. ſup epla ad Titū. q̄ ſiqs añ baptiſmū pl̄es uxores habuit: uel vnā añ: ꝛ alia poſt: nō est bigam⁹. ḡ bigamia per baptiſmū ſoluit. ¶ ℘. q̄ fac̄ qō mal⁹ ē fac̄ qō min⁹ ē: ſz baptiſm⁹ tollit oē pctm qō est grauis⁹ q̄ irregularitas ḡ tollit bigamie irregularitatē. ¶ ℘. baptiſm⁹ tollit oēz penā ex actu ꝓueniētē. ſz irregularitas bigamie est hr̄. ḡ rē. ¶ ℘. bigam⁹ est irregularis inḡtū deficit a repūtatiōe chr̄i: ſz p baptiſmū plene chr̄o ꝛformat. ḡ ſoluit illa irregularitas. ¶ ℘. ſacra noue legis ſūt magis efficacia q̄ ſacra ueteris legis. ſz ſacra ueteris legis ſoluebāt irregularitates: ut in. ſ. li. ocin est a magiſtro. ḡ ꝛ baptiſm⁹ qui est efficaciſſimū ſacr̄z in noua lege ſoluit irregularitatē ex bigamia ꝛctā. ¶ Sed ꝺ est qō aug. oīc̄. Acuti⁹ itelligūt qui nec eū qui cathecumin⁹ aut pagan⁹ hūit alterā ordinādū eē fuerūt: qz de ſacro agit nō de pctō. ¶ ℘. ſic̄ idē dic̄. Femina ſi cathecumina uel pagana vitiata est: nō pōt inter deo virgines poſt baptiſmū uelari. ergo eadem rōne nec bigamus ante baptiſmum ordinari.

IRndeo dōz q̄ baptiſm⁹ ſoluit culpas ꝛ nō ſoluit ꝓiudicia. vñ cū ex ipſo ꝓiudicio ſequat irregularitas: per baptiſmū tolli nō ꝑt. ut dicit Aug.

Ad p̄mū ḡ dōz: q̄ in caſu iſto nō tenet opinio Hiero. niſi forte uelim⁹ eū exponē q̄ loquit q̄tū ad ſupiorē diſpēſationē. ¶ Ad 2ᵐ dōz q̄ nō opꝰ ut qō fac̄ mal⁹ faciat min⁹: niſi ſit ad id ordinatū. ꝛ hoc deficit i ꝓpoſito: qz baptiſm⁹ ad irregularitatē tollēdā nō ordiat. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q̄ hoc itelligēdū est de penis que ꝓſequunt ex actuali pctō: q̄ſi inſtante nō itelligēde: nō eni aliq̄s vgitatē per baptiſmū recupat: ꝛ ſil̄ nec carnis ꝺiuiſionē. ¶ Ad 4ᵐ dōm: q̄ baptiſm⁹ cōformat chr̄o q̄tū ad virtutē mētis: ſz nō q̄tū ad ſtatū carnis que ꝓſiderat in vginitate uel diuiſione carnis. ¶ Ad 5ᵐ dōm: q̄ ille irregularitates ex leuib⁹ cauſis nō perpetuis erāt ꝓtracte: ꝛ iō etiā per illa ſacra auferri poterāt: ꝛ itez erant ad hoc ordinata: non aūt baptiſmus ad hoc ordinatur.

AD 3m ſic. p̄cedit. vi q̄ cū bigamo nō liceat diſpēſare: qz ex de biga. dī. Cū clerici qui inḡtū in ipſis fuit ſcōas mulieres ſibi cōiūxerūt mr̄imonialr tanḡ cū bigamis nō licet diſpēſare. ¶ ℘. ꝺ ius dinū nō licet diſpēſare. ſz oia que in canone dicunt ad ius dinū ptinēt. cū ḡ apūs in ſcriptura canonica dicat. Opꝰ epūs nō niſi vn⁹ uxoris virū eſſe. vi q̄ nō poſſit in hoc diſpēſari. ¶ ℘. nll⁹ pōt diſpēſare in his que ſūt de neceſſitate ſacr̄i: ſz nō eē irregularē est de neēcitate ſacr̄i ordinis: cū ſignificatio que est ſacro eēntialis deſit. ḡ nō pōt in hoc diſpēſari. ¶ ℘. q̄ rōnabilr factū est nō pōt rōnabilr mutari. ſi ḡ pōt rōnabilr diſpēſari cū bigamo: irrōnabilr est ei adiūcta irregularitas: qō est icōueniēs. ¶ Sz in ꝺriū est qō Luci⁹ papa diſpēſauit cū Panormitano epō qui erat bigam⁹. ¶ ℘. Martin⁹ papa dicit. Lector ſi viduā uxorē acciꝑat in lectoratu ꝑmaneat aut ſi nēcitas fuerit ſubdiacon⁹ fiat: nihil āt ſup. ſilr ſi bigam⁹ fuerit. ḡ ad min⁹ uſq̄ ad ſubdiaconatū cū eo diſpēſari potest.

IRndeo dōm: q̄ bigamie nō est adiūcta irregularitas de iure nāli: ſz de iure poſitiuo nec itez est de eēntialib⁹ ordis q̄ aliq̄s nō ſit bigam⁹ qō p3 ex hoc q̄ ſi aliq̄s bigam⁹ ad ordies accedat caracterē recipit: ꝛ iō papa ꝑt diſpēſare in tali irregularitate totalr: ſz epūs q̄tū ad miores ordies. Et q̄dā dicūt q̄ ēt q̄tū ad maiores in illis qui uolūt deo in religione ſeruire ꝓpter vitādū religioſoꝝ diſcurſum.

Ad p̄mū ḡ dōm: q̄ per illā decretalē oñdit eadē eē difficultatē diſpēſandi in illis q̄ de facto cū pl̄ib⁹ ꝛxerūt: ac ſi de iure ꝛxiſſet nō q̄ ſꝺtrahat ſimplr ptās pape in tal⁹. ¶ Ad 2ᵐ dōz q̄ hoc uez ē q̄tū ad ea que ſūt de iure nāli: ꝛ q̄tū ad ea que ſūt de neēcitate ſacroꝝ ꝛ fidei: ſz in alīs que ſūt de inſtitutiōe apl̄oꝝ cū eccl̄ia habeat nūc eadē ptātez ſtatuēdi ꝛ deſtruēdi: qua tunc habuit: pōt per eū qui

Universidad de Deusto Biblioteca

ꝓmatū in ecclesia tenet dispẽsari. ¶ Ad 3m dom: q̃ q̃ nõ quelibet significatio est de ẽntia sacri ſz tm̃ illa que pertinet ad officiuz sacramẽti: ꝛ talis nõ tollitur per irregularitatẽ. ¶ Ad 4m dom: q̃ in particularibus nõ põt inueniri rõ que oibus cõpetat eẽliter pp eoꝝ diuersitatẽ: ꝛ iõ qõ ulr statutũ est rõnabilit ꝯsideratis istis que in plurib' accidũt. põt ẽt per dispẽsationẽ rõnabilit remoueri in aliquo casu determiato. ¶ Si aũt ẽbis exprimãt ꝛc.] ꝛ loquit hic magr q̃tuz ad forũ exterꝝ ecclie in quo fm ea que apparẽt iudicat: ꝛ accipit dolus nõ latẽs in corde: sed aliq̃ mõ per signa exteriora expressus: ut cũ se alio noie uocat: ſz q̃tum ad forũ ꝯscie nõ est uerꝝ qõ magister hic dicit. ¶ Eremi solitudinẽ elegit ꝛc.] Jeremite ẽt q̃uis obediẽtiã nõ ꝓmittãt: tñ uotũ ꝓtinẽtie hñt annexũ: ꝛ ex mora ſz determinatũ tps eoꝝ uotũ solẽnizat. ¶ Etiã si tã tõsurat' est: nõ tñ tenet tõsurã ꝛ habitũ religiõis deferre: qz uel nõ fuit uera ꝓfessio el' si ꝓdicẽte uxore uotũ emisit: uel si ea nõ ꝓdicẽte: ꝛ tñ in seculuz remanẽte uotũ ꝓfessiõis emisit: q̃uis fuerit uerꝝ uotuz suspẽdit tñ ad tps viuẽte uxore ingrũ fuit in ꝑiudicium el'. vñ post mortẽ uxoris tenet ad religionẽ redire: nec põt aliã oncere: interiz nõ tenet habitũ deferre uel tonsurã. tuz ꝓpter vituperiũ uxoris. tum ꝓpter scãdalũ vitãdũ. ¶ Cui copulatus in ꝑiugio alteri us ꝛc.] magister ꝛ Pelagi' loquunt fm rigorẽ iuris vñ hodie fm iura noua non tenet: qz nõ est aliq̃ obstaculum ex parte sacramenti: ut ꝓius dictum est.

¶ Si consensus de futuro cũ iuramẽto faciat coniugium. Distin. xxviii.

Nqueri ꝺz utrũ ꝯsensus de futuro addito ẽt iuramẽto ꝑiugiũ efficiat: ut siqs ꝓmittat: uel ẽt iuret alicui se uſq̃ ad tps placituz illã ductuꝝ: ꝛ illa ꝓmittat uel iuret se illi nupturã. Nunqd talis spõsio eos ꝑiuges facit: Si mutato ꝓpposito alter uel uterq̃ ad alienã copulã trãsit nunqd ob priorẽ spõsiõez iuramẽto subnixã secũde federatiõis pactũ scindet: Cõsidera qz lõge aliud est ꝓmittere ꝛ aliud facere. Qui ꝓmittit nondũ facit. Qui ergo ꝓmisit se in uxorẽ ducturũ aliquã: nõdũ eã duxit uxorẽ: ꝛ que spopõdit se nupturã nõdũ nupsit. Quõ ergo ꝑiuges appellari põt qui nõdũ ꝓtrahũt: sed in futuro se ꝓtracturos iurãdo ꝓmittũt: Jtẽ si ex vi iuramẽti ad futurũ ptinẽtis mox efficiunt cõiuges. cur iurãt in futuro se facturos qõ in põti efficiũt: Jtẽ. Si exquo iurant mox efficiunt ꝑiuges tũc rẽ bãc efficiũt quã iurãt se facturos. Jõ dico q̃ ꝑiugiũ tũc non fuit: ſz futurũ ꝓmittit. Si vo ille post uxorẽ duxit: ꝛ illa marito nupsit: ꝑiugiũ utrinq̃ fuit: ꝛ nõ põt dissolui. Precedẽs ergo mẽdaciũ uel periuriũ: pnia est corrigẽdũ: sed coiugiũ sequẽs nõ ẽ dissoluẽdũ. Nõ aũt sic est q̃ iuramentũ cõiugij põtis ꝯsensus attestatione firmat: qz post talẽ ꝯsensum siquis alij se copulauerit: ẽt si ꝓlẽ ꝓcreauerit: irritũ ꝺz fieri: ꝛ ipse ad priorẽ copulam reuocari.

¶ Que videntur obuiare premissis nouellarum institutio.

PRemisse aũt sentẽtie videt obuiare illud qõ leges tradũt. Si qs tactis diuinis scripturis iurauerit mulieri se eã legitimã uxorẽ habiturũ. uelẽt si in oratorio tale sacrm decerit: fit illa legitima uxor: q̃uis nulla dos: nulla alia scriptura iterposita sit. Sz hic ostẽdit quid fieri uel esse debeat non q̃ tunc fiat. Nõ eni per illud iuramẽtũ tũc fit uxor: ſz fieri debet: qz iuramẽtũ est. Põt ꝛ de illo iuramẽto hoc dictũ intelligi ubi de presenti consentiũt ac seinuicẽ suscipiũt. Jlli etiã sentẽtie qua dictũ est solũ ꝯsensuz facere cõiugiũ: videt obuiare qõ Euaristus papa ait. Aliter legitimũ nõ fit cõiugiũ nisi ab his qui sup feminã dominationẽ habere videnꝝ: ꝛ a quibus custodit uxor petat: ꝛ a parentib' sponset ꝛ legib' dotet: ꝛ a sacerdote ut mos est bñdicatur: ꝛ a paranymphis custodiat ꝛ solenniter accipiat. Jtẽ. Jsta legitima scitote esse cõnubia. Aliter vo ꝓsumpta: nõ cõiugia ſz adulteria uel fornicatiões sunt nisi uolũtas propria suffragata fuerit ꝛ uota succurrerint legitima. Hoc aũt nõ ita intelligẽdũ est tanq̃ sine enumeratis nõ possit esse legitimũ ꝑiugiũ: sed qz sine illis nõ habet decorẽ ꝛ bone statẽ debitã. In huius eni sacri celebratione sicut in alijs quedã sũt ptinẽtia ad sbaz sacri: ut cõsensus de põti: qui solus sufficit ad ꝓtrahendũ matrimoniũ. quedã vo ptinentia ad decorẽ ꝛ solẽnitatẽ sacramẽti: ut parẽtũ traditio: sacerdotũ benedictio ꝛ hi': sine quib' legitime sit coniugiũ: q̃tum ad virtutem nõ q̃tuz ad honestatẽ sacri. Sine his ergo nõ quasi legitimi cõiuges: sed quasi adulteri uel fornicatores cõueniunt: ut illi qui clanculo nubũt: ꝛ utiq̃ fornicatores eẽnt nisi eis suffragaret uolũtas ẽbis expressa de põti: que legitimũ in eos facit matrimoniũ. Naz ꝛ cõsensus occultus de presenti per uerba expressus cõiugiũ facit: ſz nõ sit ibi honestus cõtractus: sed matrimoniũ sancit cõsensus qui in occulto fuit. Si enĩ alter alterũ dimiserit nõ cogit iudicio eccie redire: ꝛ cõmanere quasi cũ cõiuge: qz nõ põt ꝓbari testib' cõtractus qui in occulto est factus. Q; si ipsi qui in occulto sibi cõsenserũt: eũdẽ ꝯsensũ uolũtarie in manifesto ꝓfiteant: tũc utiq̃ ꝑpria uolũtas suffragat: ꝛ legitima uota succurrunt: ad sanciẽdũ cõiugium qõ prius occulte fuerat

ꝯctũ. Volũtas ergo ẽbis exꝑssa in occulto ad hoc suffragat ut fiat ꝑiugiũ. mãifeste vo expressa suffragatur ut sanciat ꝛ roboret: ac liberũ sit eccie de hoc iudicare si expedierit

¶ De qua re sit cõsensus ille: an de carnali copula: an de cohabitatione: an de alio.

HIc q̃rit cũ cõsensus de põti mrimoniũ faciat: cuiꝰ rei ꝯsensus sit ille: an carnalis copule: an cohabitatiõis: an utriusq̃: Si cohabitatiõis cõsensus mrimoniũ facit: tũc fr cũ sorore: pr cũ filia põt ꝓtrahẽ mrimoniũ. Si carnalis copule: tũc int mariã ꝛ Joseph nõ fuit cõiugiũ. Proposuerat eniz maria in vginitate manẽ nisi deus aliꝰ facẽ iuberet ſz qõ vr angelo dixisse. Quõ fiet istud qm̃ virũ cognosco. i. me nõ cognituraz proposui. Neq̃ eni qz virũ tũc nõ cognoscebat: necesse erat inqri quõ posset hẽ filiũ: sed qz se nunq̃ cognituraz ꝓposuerat. Dicit enĩ Beda. q̃ in vginitate manẽ disposuerat. Si ergo contra suũ ꝓpositũ post ꝯsensit in carnalẽ copulã: vr facta uoti rea: mẽte ꝛ si nõ ope violata. Dicam' ergo q̃ cõsensus cohabitatiõis uel carnalis copule nõ facit cõiugiũ: ſz cõsensus cõiugalis societatis ẽbis ſz põs tps exꝑssis ut cũ vir dicit. Ego accipiã te in meã. nõ dominã nõ ancillã: ſz cõiugẽ. Quia eni nõ ancilla uel dña dat: iõ nec de sũmo: nec de imo a principio formata est: ſz de latẽ viri ob cõiugalẽ societatẽ. Si de sũmo fieret: ut de capite: videret ad dominationẽ creata. Si vo de imo ꝛ de pedib': videret ad suitutẽ subiscienda. Sz qz nec in dñam nec in ancillã assumitur: facta est de medio. i. de latẽ: qz ad cõiugalẽ societatẽ assumit. Cũ ergo sic cõueniũt ut dicat vir: accipio te in meã cõiugem: ꝛ dicat mulier: accipio te in meũ viruz: his ẽbis uel aliꝭ idẽ significãtib' exprimit cõsensus: non copule carnalis uel cohabitatiõis corporalis: sed cõiugalis societatis. Ex qua opz eos cohabitare nisi forte cã religionis pari uoto corpaꝛ separent uel ad tẽpus usq̃ in finem.

POstq̃ magr oñdit q̃ ꝯsensus est cã efficiẽs mrimonij: hic oñdit q̃lit debeat eẽ ꝯsensus ꝺ mrimoniũ fac. Et diuidit in ptes duas. In ꝑ inqrit: utrũ cõsensus per uerba de futuro iuramento cõfirmat' matrimoniũ faciat. In 2a ostẽdit quid sit cõsensus ille qui mrimoniũ facit ibi [Dic querit cũ cõsensus ꝛc] Circa ꝑm duo facit. Primo determinat vitatez. 2o obꝺcit in ꝓtrariũ ibi [Premisse autez snie ꝛc.] Et circa hoc duo facit. Primo obꝺcit ꝓtra id qõ immediate determinatũ est. 2o ꝓtra id qõ in precedenti di. habitũ fuit ibi [Etiam sententie ille ꝛc.] Et utrũq̃ diuidit in obiectionem ꝛ solutionem: ut per se ꝑz in littera. Qõ. i.

Nque querunt q̃tuor. Primo utrũ iuramẽtũ ꝯsensui exꝑsso per vba de futuro addit efficiat mrimoniũ. 2o utrũ carnalis copula eidẽ aduenies. 3o utrũ occult' consensus per uerba de presenti sufficiat ad matrimoniũ faciẽdũ. 4o in quid sit consensus qui matrimoniũ facit.

AD primũ sic, pcedit. Ur q̃ iuramẽtũ adiũctũ cõsensui per vba de futuro faciat mrimoniũ. nullus eni põt se obligare ut faciat ꝺ ius dinũ. ſz iplere iuramẽtũ est de iure dino: ut ꝑz Matth. 5. Reddes aũt dño iuramẽta tua. g̃ per nullã obligationẽ sequẽtẽ põt euenire q̃ hõ nõ debeat iplẽ iuramẽtũ ꝑus factũ. si g̃ post ꝯsensuz in aliquã per vba de futuro iuramẽto firmatũ aliqs se alteri obligat per vba de põti: vr q̃ nihilomin' debeat iuramentũ ꝑm fuare: ſz hoc nõ eẽt nisi iuramẽto illo eẽt mrimoniũ pfectũ. g̃ iuramẽtũ adiũctũ cõsensui de futuro facit mrimoniũ. ¶ P. vitas dina est fortioz q̃ vitas hũana. ſz per iuramẽtũ vitare dina firmat aliq̃d. cũ g̃ vba exprimẽtia ꝯsensuz de põti in ꝺb' est sola hũana vitas mrimoniũ pficiat: vr q̃ multo ꝑpli' id efficẽ possint vba de futuro iuramẽto firmata. ¶ P. fm apl'm ad Hebr. Dis ꝓtroversie finis est iuramẽtũ. g̃ in iudicio saltẽ plus stãdũ est iuramẽto q̃ simplici vbo: si g̃ aliqs simplici vbo ꝯsentiat' in aliquã per vba de futuro iuramẽto firmata: vr q̃ iudicio eccie debeat compelli stare cũ ꝑa ꝛ nõ cũ 2a. ¶ P. vba de futuro simplicit. plata spõsalia faciũt. ſz iuramẽtũ ibi aliq̃d operatur. g̃ facit plus q̃ spõsalia. ſz ultra spõsalia nõ est nisi mrimoniũ. g̃ facit mrimoniũ. ¶ Sz ꝺ: qõ futuruz est nõ est. ſz iuramẽtũ additũ nõ facit ꝺ vba de futuro significẽt ꝯsensuz de futuro. g̃ adhuc mrimoniũ nõ ẽ. ¶ P. post q̃ pfectũ est mrimoniũ nõ opz q̃ alius cõsensus interueniat ad matrimoniũ. sed post iuramẽtũ aduenit alius cõsensus qui matrimoniũ facit. alꝭ frustra iuraret illud esse futurũ. g̃ nõ facit matrimoniuz.

Rndeo dom: q̃ iuramẽtũ adhibet pro ꝑfirmatione dictoꝝ. vñ illud tm̃ cõfirmat qõ in dictis significat: nec signatũ mutat: ꝛ iõ cuz vba de futuro ex ipa significatiõe sua hẽant q̃ mrimoniũ nõ faciãt: qz qõ futuꝝ ꝓmittit nõdũ fit: ẽt si iuramẽtũ adueniat: nõdũ ẽ mrimoniũ factũ sicut magr inf̃a dicit.

Ad primũ g̃ dom: q̃ iplere iuramẽtũ licitum est de iure dino: nõ aũt iplere iuramẽtũ illicitũ. vñ si aliq̃ obligatio sequẽs iuramẽtũ faciat illud illicitũ cũ ꝑus fuisset licitũ nõ derogat iuri dino qui iuramẽtũ ꝑus factũ nõ fuat: ꝛ ita est in ꝓposito. illicite eni iurat qõ illicite ꝓmittit. ꝓmissio aũt de alieno est illicita. vñ ꝯsensus sequens per vba de põti quo aliqs trãsfert dñiũ sui corpis in aliã facit pcedẽs iuramẽtũ eẽ illicitũ qõ ꝑus licitũ erat. ¶ Ad 2m dom: q̃ vitas dina efficacissima est ad firmãdũ illud cui adhibet: vñ ꝑz solo ad tertiũ. ¶ Ad 4m dom: q̃ iuramẽtũ opat aliq̃d nõ nouã obligationẽ faciẽs ſz factã cõfirmãs: ꝛ sic grauit' peccat qui eam violat.

AD 2m sic ꝓcedit. Ur q̃ carnalis copula post vba de futuro cõsensuz exprimẽtia faciat mrimoniũ: qz magis est ꝯsentire facto q̃ vbo. sed ille qui carnalr cõmiscet facto cõsentit ꝓmissiõi quaz ꝑus fecit. g̃ vi q̃ multo magis per hoc fiat mrimoniũ: q̃ si solis ẽbis de põti cõsensus fieret. ¶ P. ꝯsensus nõ solũ expressus: ſz etiã iterꝓtatiu' facit mrimoniũ. sed nulla põt eẽ maioz iterꝓtatio ꝯsensus q̃ carnalis copula. g̃ per hoc pficit mrimoniũ. ¶ P. ois cõiunctio carnalis ꝑter mrimoniũ facta est pctm̃. ſz mulier nõ vi peccare admittẽs spõsum ad carnalẽ copulã. g̃

per hoc fit mrimoniū. ¶ Ꝑ. nō oimittit pctm nisi restituat ablatū. ſz ds nō pōt mulieri quā deflorauit sub spe mrimonij restituē ablatū nisi eā in uxorē ducat. g vi. q si ēt post carnalē copulā cum alia ptraxerit per ūba de pnti q teneat ad ꝑma redire: qđ nō eēt nisi in ter eos eēt matrimoniū. ergo carnalis copula post cōsensuz de futuro facit matrimoniū. ¶ Sz ꝯ est qđ dicit Nicola⁹ papa. Si ꝓsensus in nuptijs defuerit: ceteē ēt cū ipo coitu celebrata frustrant. ¶ Ꝑ. qđ ꝓsequit ad aliquid non facit ipm. sed carnalis copula sequitur matrimonium sicut effectus causam. ergo non potest facere matrimoniuz.

Rñdeo dōm: q de mrimonio possum⁹ loq dupliṙ. Uno mō q̄tū ad forum ꝓscie: z sic in rei vitate carnalis copula nō hēt q pficiat mrimoniū cui⁹ spōsalia p̄cesserūt per ūba de futuro: si cōsensus iteriꝰ desit: qz ūba ēt de pnti exprimētia ꝓsensuz si cōsensus mētis deesset nō faceret mrimoniū ut supdcm est. Alio mō q̄tū ad iudiciū ecclie: z qz in exteriori iudicio fm ea que foris patēt iudicat: cū nihil possit exp̄ssius significare ꝓsensuz q̄ carnalis copula fm iudiciū ecclie carnal copula pnīs spōsalia mrimōiū facē iudicat nisi aliq̄ signa exp̄ssa doli uł fraudis appeāt

Ad primū g dōm: q ille qui carnaliṙ cōmiscetur facto ꝓsentit in carnalē copulā fm rei vitatē. ſz in mrimoniū nō ꝓsentit ex hocipo nisi fm iterp̄tationē iuris. ¶ Ad 2m dōm: q iterp̄tatio illa nō mutat rei vitatē: ſz iudiciū qđ exteri⁹ de rebus fit. ¶ Ad 3m dōz: q si spōsa spōsuz admittat credēs eū uelle mrimonium ꝓsumare: excusat a pctō nisi aliq̄ signa exp̄ssa fraudis appareāt: sicut si sūt multum distātis ꝑditiōis: uel q̄tū ad nobilitatē: uł q̄tū ad fortunā: uel aliud signū euidēs appeat: ſz tn spōsus peccat z fornicādo: z qđ pl⁹ est fraude quā facit. ¶ Ad 4m dōm: q in tali casu spōsus anteꝑ aliā duxerit tenetur eā ducē in uxorē si sint eq̄lis ꝑditiōis: uel si sponsa sit melioris ꝑditiōis: ſz si aliā duxerit tā factus est impotēs ad solvēdū illud in qđ tenebat: z iō sufficit si ei de nuptijs ꝓuiderit: z ad hoc etiā nō tenet ut dđā dicūt si spōsus sit multo meliorꝰ cōditiōis: aut aliqđ signū euidēs fraudis fuerit. qz ꝓsumi, pbabiliter potest q sponsa nō fuerit decepta: sed decipi se finxerit.

Ad 3m sic ꝓcedit. Uł q ꝓsensus in occulto fact⁹ per ūba de pnti nō faciat matrimoniū. res eni in ptate alteri⁹ exīs nō trālferē in ptatē alteri⁹ nisi ꝓsentiente illo in cuius ptate erat. sed puella erat in ptate pris. g nō pōt per mrimoniū trālire in ptatē viri nisi pre ꝓsentiēte: z ita si fiat in occulto ꝓsensus etiā per ūba de pnti exp̄ssus nō erit matrimoniū. ¶ Ꝑ. licut in mrimonio est act⁹ noster q̄si de eēntia sacrī: ita in pntia. ſz sacrm pnie nō pficit nisi mediātib⁹ ecclie ministris qui sūt sacrorū dispēsatores. g nec mrimoniuz pōt pfici in occulto absq̄ sacerdotali bñdictiōe. ¶ Ꝑ. baptism⁹ qz pōt in occulto fieri z in manifesto: nō ꝓhibet ab ecclia fieri in occulto. sed ecclesia ꝓhibet clādestina mrimōia. g nō pnt fieri in occulto. ¶ Ꝑ. int eos qui in scōo gradu sibi attinēt nō pōt mrimoniuz ꝯbi: qz ecclesia ꝓhibuit. sed silr ecclia ꝓhibuit clādestina mrimonia. g nō pnt eē va mrimonia. ¶ Sed ꝯ. posita cā ponit effect⁹. sed cā efficiens mrimonij est ꝓsensus per ūba de pnti exp̄ressus. g siue fiat in publico siue in occulto mrimōiū sequit. ¶ Ꝑ. ubicūq̄ est debita forma z debita mā ibi est sacrm: ſz in occulto matrimonio fuit debita mā: qz sunt psone legitime ad ꝯbēduz. z debita fōa: qz sunt ūba de pre senti ꝓsensuz exp̄imētia. g est ibi uerū matrimoniuz.

Rñdeo dōm: q sicut in alīs sacrīs q̄dā sūt de eēntia sacrī: qb⁹ omissis nō est sacrm: quedā āt ad solēnitatē sacrī ptinēt qb⁹ omissis ueruz pficit sacrz: q̄uis peccet qui omittit. ita ēt ꝓsensus ex p̄ssus per ūba de pnti int psonas legitimas ad ꝯbēduz mrimoniū facit: qz hec duo sūt de eēntia sacrī. alia āt oia sī de solēnitate sacrī: qz ad hoc adhibent ut matrimōiū ꝑueniēti⁹ fiat. vñ si omittāt uel mrimōiū ē: q̄uis peccēt sic ꝯbētes. nisi p aliquā legitimā cāz excusent.

Ad primū g dōz: q puella nō est in ptate patris q̄si ancilla ut sui corpis ptatē nō hēat: ſz q̄si filia ad educādū: z iō fm hoc q libera est pōt se in ptatē alteri⁹ absq̄ ꝓsensu pris dare: sic ēt pōt aliq̄s uel aliq̄ itrare religionē absq̄ ꝓsensu pentū: cū sit psona libera. ¶ Ad 2m dōm: q act⁹ nr in pnia q̄ uis sit de eēntia sacrī: nō est tn sufficiēs ad iducēdum ꝓximū effectū sacrī. s. abl'onē a pctis: z iō opz q ad pfectionē sacrī iteruenīat act⁹ sacerdotis. ſz in mrimonio act⁹ nr̄i sūt cā sufficiēs ad iducēdū ꝓximū effectū qui est obligatio: qz d̄cūqz est sui iuris pōt se alteri ob ligare: z iō sacerdotis bñdictio nō requīt in mrimonio q̄si de eēntia sacrī. ¶ Ad 3m dōm: q ēt ꝓhibitus est q baptiſmuz nullus recipiat nisi a sacerdote nisi in articulo necītatis. mrimoniū aūt nō est sacrm necītatis: z iō nō est silis rō. Prohibent aūt clādestia matrimonia pp picula que ide euenire solēt: qz frequenē in talib⁹ est aliq̄ fraus ex alīa pte: frequenē ēt ad alia cōiugia trāseūt: ꝺū penitēt de istis que subito facta sunt: z multa alia mala inde accidūt: z spēm turpitudinis ꝑter hoc habēt. ¶ Ad 4m dōm: q non sunt ꝓhibita clādestina mrimonia q̄si ꝯ eēntialia mrimonij exīstia: sic sūt, ꝓhibita mrimonia illegitimaꝝ psonarum: que sunt mā indebita huic sacramēto: z iō non est simile.

Ad 4m sic ꝓcedit. Uidet q ꝓsensus qui facit mrimoniū sit ꝓsensus in carnalē copulā: qz sic dicit Piero. Uouētib⁹ vginitatez nō solū nubē sed uelle nubē dānabile est: ſz nō eēt dānabile nisi eēt vginitati ꝓiū: cui nuptie nō ꝓriant nisi rōne carnalis copule. g ꝓsensus uolūtatis qui est in nuptijs est in carnalē copulā. ¶ Ꝑ. oia que sūt in matrimonio iter viz z uxorē pnt eē licite int fratrē z sororē excepta carnali copula. ſz nō pōt licite int eos fieri ꝓsensus mrimonialis. g ꝓsensus mrimonialis est ꝓsensus in carnalē copulā. ¶ Ꝑ. si mulier dicat viro: ꝓsentio in te ut nō cogīscas me: nō est ꝓsensus mrimonialis qz aliq̄d est ibi ꝯbaz ꝓdicti ꝓsensus: ſz nō eēt nisi dicēt⁹ ꝓsensus eēt in carnalē copulā. g rē. ¶ Ꝑ. in q̄libet re initiū ꝓsumatiōi rndet. ſz mrimoniū ꝓsumat p carnalē copulā. g cū initiet per cōsensuz vł q ꝓsensus sit in carnalē copulā. ¶ Sz ꝯ. nullus ꝓsentiēs in carnalē copulā est vgo mēte z carne. ſz btūs Jōānes euangelista post ꝓsensuz nuptialē ē vgo mēte z carne. g nō consensit in carnalē copulā. ¶ Ꝑ. effectus rndet casu. sed cōsensus est cā matrimonialis. cū ergo de essentia matrimonij nō sit carnalis copula: vł q nec cōsensus qui matrimoniū facit sit in carnalem copulaz.

Rñdeo dōm: q ꝓsensus qui mrimoniū facit est ꝓsensus in mrimōiū: qz effect⁹ ꝓpius uolūtatis est ipz uolitū. vñ sic se hēt carnalis copula ad mrimoniū: ita cōsensus qui mrimōiū cāt est in carnalē copulā. mrimoniū āt ut supdcm est non est eēntialr ipa ꝓiūctio carnalis: ſz q̄tā associatio viri z uxoris in ordine ad carnalē copulā: z alia que ex pnti ad viz z uxorē ptinēt. fm q eis dat ptās iuicē respectu carnalis copule: z hec associatio ꝓiugalis copula dr. vñ patet q bene dixerūt illi qui dixerūt q cōsentire in matrimoniū est ꝓsentire in carnalē copulā iplicite nō explicite. nō eni dr itelligi nisi sicut implicite continetur effect⁹ in sua cā: qz ptās carnalis copule in quā ꝓsētiē cā carnalis copule: sicut ptās utēdi re sua ē cā usus.

Ad primū g dōz: q ꝓsensus in mrimōiū iō est dānabilis post uotū vginitatis: qz per talē ꝓsensuz dat ptās ad id qđ nō licet. sicut peccaret qui daret ptatē alteri accipiēdi illō qđ ipe in depositō hēt nō solū in hoc q ei actualiē traderet. de cōsensu aūt btē vgis ifra dicet. ¶ Ad 2m dōz: q iter fratrē z sororē nō pōt eē ptās in iuicē ad carnalē copulā: sicut nec licite carnalis copula. z iō rō nō ꝓsequtur. ¶ Ad 3m dōz: q illa ꝓditio explicita non solū actui: sz ptāti ꝓriat carnalis copl'e: z iō est ꝯria mrimonio. ¶ Ad 4m dōz: q initiatū mrioniū rndet ꝓsumato sic hīt⁹ uł ptaꝝ actui q̄ē opatio. ¶ Rōnes āt ꝯrie oñdūt q nō sit ꝓsensuꝝ i carnalē copulā explicite: z hoc uez ē

¶ Sine qb⁹ legitie fit rē.] Cōtra in scōis nuptijs non est bñdictio sacerdotalis: z tn est honestas mrimōij. Et dicēdū: q nō est ibi honestas q̄tū ad pfectā significationē mrimonij. vñ pp defectū sacrī bñdictio itermittit. ¶ Mrimoniū nō facit ꝓsensus rē.] Hoc itelligit q̄tū ad iudiciū ecclie: ſz q̄tū ad iudiciū ꝓscie solus ꝓsensus mrimoniū facit firmum. ¶ Quia nō de capite nec de pedib⁹.] Uł q sit de excellētissimo loco sumpta: qz coz est mēbroꝝ ꝑncipalissimum iuxta qđ sunt coste. Et dicendū q coz est nobilissimū q̄tū ad originē vite: sed caput quantū ad cōplemētū virtutū quibus fit motus z sensus in qb⁹ cōsistit vita sensitiua.

¶ Coactio excludit ꝓsēsū ꝓiugalē. Di. xxix.

Oportet āt ꝓsensū ꝓiugalē liberū esse a coactiōe. Coact⁹ eni cōsensus qui nec cōsensus appellari dz: cōiugium nō facit: sicut testat Urban⁹ papa scribēs scō regi aragonū in hec ūba. De neptis tue cōiugio: quā te cuidā militi daturū necessitatis istāte articulo sub fidei pollicitatiōe ꝓfirmasti: hoc eqtate dictāte decreuim⁹: ut si illa virū illū oīno ut dr renuit: z in eadē uoluntate pīstit: ut viro illi se ,p̄sus deneget nupturaz: nequaqz eā iuitā ac renitētē eiusdem viri cogas cōiugio copulari. Jdē. Si uerū eē ꝓstiterit qđ nō nobis legati iordanis p̄cipis retulerūt. s. q ipe coact⁹ z dolēs filiā suā flētem z pro virū renitētē Rainaldo desponsauerit: qm̄ legū z canonū auctoritas talia spōsalia nō approbat: ne ignorātib⁹ leges z canones nimis durū videat: ita ſniaz teperamus: ut si p̄ceps cū assensu filie id qđ ceptū est pficē uoluerit: cōcedam⁹. Sin āt: legat⁹ nr̄ utraq̄z ptes audiat: z si nihil fuerit ex parte rainaldi qđ āplius ipediat ab ipo iordane sacrz quo cōstent hec que dicta sūt accipiat. z nos canonū z legū scripta sequētes: deinceps nō, p hibem⁹ qn alij viro si uoluerit ꝑdicta eius filia tm̄ in dño nubat. Ex his appet cōiugiuz fieri iter cōsentiētes z spōtaneos: nō int renitētes z iuitos. Uerūtm̄ q̄uiti z coacti cōiunxerūt: si postea ab aliquo tpis spatio sine cō tradictiōe z querimonia cohabitauerint facultate discedēdi uel reclamandi habita consentire videntur: z consensus ille consequēs supplet: quod precedens coactio tulerat.

¶ In libro pandectarum.

Consentire aūt, pbaꝝ q euidenē nō ꝯdicit fm illud. In spōsalib⁹ eoz cōsensus exigendus est quoz in nuptijs desiderat. Intelligit tn̄ sp p̄ri filie cōsentire nisi euidenē differat. Itē. Spōsalia sicut nuptie cōsensu fiunt cōtrahētiū: z iō sicut in nuptijs: ita z sponsalibus p̄ifamilias filiā cōsentire opz: que si p̄ris uolūtati nō repugnat: cōsētire itelligit.

Postꝫ oñdit magr q cōsensus sit cā mrimonij. hic oñdit qb⁹ ipediat ꝓsensus ne mrimoniū efficē possit. z dr uidit in ptes duas. In p⁹ determiat de ipedimēto coactiōis. in 2a de ipedimēto erroris. 30. dist. ibi [Nec solū coactio rē.] Ꝑria in tres. In p⁹ oñdit q coact⁹ ꝓsensus nō facit mrimoniū. In 2⁹ oñdit q si post coactionē liber ꝓsensus aduenīat mrimoniū uez erit ibi [Uerūtn̄ qui inuiti.] In 3⁹ qualr intelligēdus sit aliquis cōsentire ibi [Consentire autē ꝓbatur.]

Inquerunt q̄tuoz. Prio utrū aliq̄s ꝓsensus possit eē coactus. 2° utruz aliqua coactio cadat in ꝓstātē virū. 3° utrū consensus coactus faciat matrimoniuz. 4° utrum aliquis possit cogi a patre ad cōtrahēdū mrimoniuz.

Ad primū sic ꝓcedit. Uł q nullus ꝓsensus possit eē coact⁹: coactio eni in libero arbitrio cadē nō pōt fm aliquē statuz ei⁹: ut in 2. lib. di. 25. dcm est. sed ꝓsensus est act⁹ libr. ar. g nō pōt eē coact⁹. ¶ Ꝑ. violētū qđ est idē q coactū: ſz p̄hm est cui⁹ pn̄m est extra nil ꝓferēte viz passo ſz cōsensus ois pn̄m est itra. g nullus ꝓsensus pōt eē coact⁹. ¶ Ꝑ. oē pctm in ꝓsensu pficit: ſz illud quo pficit pctm cogi nō pōt: qz fm Aug. nullus peccat in eo qđ vitare nō pōt. cuz g vis a iuristis diffiniat eē maioris rei ipetus qui repelli nō pōt: vł q ꝓsensus eē nō possit coact⁹ uł violēt⁹. ¶ Ꝑ. dñiū libertati opponit. sed coactio ad dñiū ptinet: ut pz in qđā diffōne Tullij: dicit enim q vis est ipet⁹ dñantis retinēs rē ifra terminos alienos. g vis in li. ar. nō cadit: z ita nec in ꝓsensuz qui est act⁹ eius. ¶ Sz ꝯ. illō qđ eē nō pōt: nō pt aliq̄d ipedire. ſz coactio ꝓsensus ipedit mrimōiū: ut in lra oz. g ꝓsensus pōt cogi. ¶ Ꝑ. in mrimonio est qđaz ꝯctus. ſz in ꝯctib⁹ pōt eē uolūtas coacta. vñ legislator: in ite. rest. adiudicat ratū nō bñs qđ vi siue met⁹ cā factū est. ergo etiā in matrimonio potest esse consensus coactus.

Rñdeo dōm: q duplex est coactio uel violentia: vna que facit necītatē absolutaz: z tale violētū dr a pho violētū simplr: ut cū qs alīū corporalr ꝓpellit ad metū. Alia que facit ꝑditionatā necītatē: z hāc uocat phs violētū mixtū: sicut cū qs p̄ce merces in mari ne pclitet: z in isto violēto q̄uis hoc qđ fit nō sit per se uolūtariū: tn̄ ꝓsideratis circūstātijs hoc z nūc uolūtariū est: z qz act⁹ in ꝑticularib⁹ sūt iō simplr uolūtariū est: ſz fm qđ uolūtariū: vñ hec violētia uel coactio pōt eē in ꝓsensu qui est act⁹ uoluntatis: nō aūt ꝑma. Et qz hec coactio fit ex hoc q timet aliqđ pīculū iminēs: iō ista vis idē est qđ met⁹ qui uo-

lūtatē cogit q̄dāmō: ſz p̄ma vis cadit ēt in corpalibus actib⁹: ꝛ qz legislator nō p̄siderat solū iteriores act⁹: ſz magis exteriores: iō per viz itelligit coactionē simplicit: pp qō vim ꝫ metū diuidit: ſz nūc agit de ꝓsensu iteriori in quē nō cadit coactio seu vis que a metu distinguit: ꝛ iō ꝗtū ad ꝓpositū ꝓtinet idē est coactio qō met⁹. Est aūt met⁹ fm iurispitos istātis uel futuri piculi cā mentis trepidatio. ꝛ p hoc pz solo ad obiecta: nā p̄me rōnes, p̄cedūt de coactiōe p̄ma: scōe de scōa.

Ad 2m sic, p̄cedit. Uſ q coactio met⁹ nō cadit in ꝓstātē viz: qz de rōne ꝓstantis est q nō trepidet in piculis. cū g met⁹ sit trepidatio mentis rōne piculi iminētis: vī q nō cogat metu. ¶ P̄. omnīū terribiliū finis est mors fm pb̄z in. 4. ethi. q̄li pse etissimū int̄ terribilia. ſz ꝓstātes non cogunt morte: qz etiā fortis picula mortis sustinet. g nullus met⁹ cadit in cōstātē viz. ¶ P̄. iter alia picula p̄cipue timet a bonis piculū fame. sed timor ifamie nō reputat timor: ca dēs in ꝓstātē viz. qz ut dicit lex. Timor ifamie nō cōtinet illo edicto qō met⁹ cā factū est. g nec aliqs alius metus cadit in ꝓstantē viz. ¶ P̄. met⁹ in eo qui metu cogit pctm relinqt: qz facit eū ꝓmittē qō non vult solue: ꝛ sic facit eū mētirī: sed nō est ꝓstātis aliqō etiā pctm minimū p̄z aliquo timore facē. g nullus metus cadit in cōstantē virū. ¶ Sed ꝫ. Abzaā ꝛ Isaac cōstantes fuerūt. sed in eis cecidit met⁹: qz rōne met⁹ dixerūt uxores suas eē sibi sorores. ergo metus pōt cadere in cōstantē virū. ¶ P̄. ubicūqz est violētū mixtū est aliqs met⁹ cogēs. sed aliqs ꝗtūcūqz cōstās pōt pati tale violentū: qz si sit in mari merces ꝓicit tēpore naufragij. g metus pōt cadere in constantē virum.

Rñdeo dōm: q cadē metū in aliquē est aliquē metu cogi. cogit aūt aliqs metu qñ aliqd facit qō alꝰ nō uellet ad euitandū aliqd qō timet. In hoc aūt cōstās ab incōstāti distinguit ꝗtū ad duo. Primo ꝗtū ad qualitatē periculi qō timet: qz cōstās sequit rōnē rectā per quā scit aliqd ꝓ quo scit dimittēdū uel faciēdū: semp aut minꝰ malū uel maius bonū eligēdū est: ꝛ iō cōstās ad minꝰ malū sustinēdū cogit metu maioris mali: nō aūt cogit ad maius malus ut vitet minꝰ malū. sed incōstās cogit ad maius malū ꝓp metū minoris mali: sicut ad pctm ꝓp metū corpalis pene: sed ptinax ecōtrario nō pōt cogi etiā ad minus malū sustinēdū uel faciēdū ut euitet maius malū. vñ cōstās est medius int̄ incōstātē ꝛ ptinacem. Scōo differūt quo ad estimationē piculi iminētis: qz ꝓstans nō nisi ex forti estimatiōe ꝛ ꝓbabili cogit: ſz incōstans ex leui. Prouerb. 27. Fugit ipius nemine ꝑsequente.

Ad primū g̃ dōm: q cōstās sicut de forti ꝓbz dicit itrepidus est: nō q oino non timeat: sed qz nō timet que nō opz: uel ubi: uel qñ nō opz. ¶ Ad 2m dōz: q pctā sūt maxia malorū: ꝛ iō ad hoc nullo mō pōt hō cōstans cogi: imo magis debet hō mori q̄ talia sustinere: ut etiā ꝓbz in. 3. eth. dicit: ſz quedā dāna corpalia sūt minora q̄busdā alīs que sūt int̄ ꝑcipua que ad ꝓsonā ptinēt sicut mors: vbera: debonestatio per stuprū: ꝛ fuit⁹: ꝛ iō ex istis cōstās cogitur ad alia dāna corpalia sustinēda: ꝛ hec cōtinentur hoc vsu. Stupri siue stat⁹ vberis atq necis. Nec differt utrū hec ptineāt ad ꝓsonā, ꝑs ul uxoris: ul filiorū aut aliorū hi⁹. ¶ Ad 3m dōz: q ifamia q̄uis sit magnū dānū: tñ ei de facili occurri pōt: ꝛ iō nō reputat cadēs in ꝓstātē virū met⁹ ifamie fm iura. ¶ Ad 4m dōm: q cōstās nō cogit ad mētiēdū: qz tunc vult dare: sed tñ postea vult petere restitutionē: uel ſaltē iudici ꝓnunciare si se ꝓmisit nō petiturū restitutionē: nō pōt autē ꝓmittere se nō denūciaturū: cū hoc sit cōtra bonū iustitie: ad quod cogi nō potest: ut. ſ. ꝓtra iustitiā faciat.

Ad 3m sic, p̄cedit. Uſ q cōsensus coactus nō tollat mrīmōiū: qz sicut ad mrīmoniū requirit cōsensus: ita ad baptismū requirit intētio. ſz coactus timore ad accipiēdū baptismū recipit sacrz. ergo ꝛ coactus ad cōsentiēdū aliquo timore mrīmonio obligat. ¶ P̄. violentū mixtū fm phm plus habet de uolūtario q̄ de inuolūtario: sed nō pōt aliꝗ cōsensus coactus eē nisi per violentū mixtū. ergo nō oino excludit uoluntariū: ꝛ ita adhuc est matrimoniū. ¶ P̄. ei qui cōsensit in mrīmoniū coactus cōsulēduz videt q in mrīmonio illo stet: qz speciē mali hēt ꝓmittē ꝛ nō soluē: a quo apls vult nos abstinē: hoc aūt nō eēt si ꝓsensus coactio oino mrīmoniū tolleret. ergo ꝛc. ¶ Sed ꝫ est qō decre. dicit. Cū ꝓsensus locuz nō hēat ubi met⁹ uel coactio intercidit: necesse est ubi cōis consensus requirit coactiōis mā repellat. sed in matrimonio requirit cois cōsensus. g ꝛc. ¶ P̄. mrīmoniū signat coniunctionē christi ad ecclesiaz que fit fm libertatē amoris. g nō pōt fieri per coactū ꝓsensuz.

¶ Ulteri⁹ vī q cōsensus coact⁹ saltē ex pte cogentis faciat mrīmoniū: qz mrīmoniū est signū spūalis ꝓiunctionis. ſz spūalis ꝓiunctio que est per charitatē pōt eē ad eū qui nō hēt charitatē. g ꝛ mrīmōiū ad eū q nō vult ¶ P̄. si illa que fuit coacta postmodū ꝓsentiat erit uerū mrīmōiū. ſz iste q coegit p⁹ ex ꝓsensu illi⁹ nō ligat. g ex p⁹ ꝓsensu ligabat mrīmōio. ¶ Sz ꝫ. mrīmoniū est relatio equipantie. ſz talis rel⁹ ē eqlit in utroqz. g si sit ipedimētū ex pte vni⁹: nō erit mrioniū ex pte alt⁹.

¶ Ulteri⁹ vī q nec per ꝓsensū ꝓditiōatū fiat mrīmōiū: qz qō sub ꝓditiōe ponit nō simplr enūciat. ſz in matrimonio opz eē vba simplr expīmētia ꝓsensū. g ꝓditio alicui⁹ ꝓsensus nō facit mrīmoniū. ¶ P̄. mrīmoniuz debet eē certū. sed ubi dī aliquid sub cōditione ponit illud sub dubio. ergo talis consensus non facit matrimoniū. ¶ Sed cōtra. in aliīs cōtractib⁹ fit obligatio sub cōditiōe: ꝛ stat stāte cōditione. g cū mrīmoniū sit ꝗct⁹ qdā videt q possit fieri per cōditionatū ꝓsensū.

Rñdeo dōz ad p̄mā qōnē: q vinculuz mrīmonij ꝓpetuū est. vñ illud qō perpetuitati repugnat tollit mrīmoniū: met⁹ aūt qui cadit in ꝓstantē viz. ꝓpetuitatē cōtract⁹ tollit: qz pōt peti restitutio in itegrū: qz talis coactio met⁹ qui cadit in cōstātē virū tollit mrīmoniū: ꝛ nō alia. ꝓstāz aūt vir iudicat vir tuosus qui est mēsura in oib⁹ opib⁹ hūanis: ut ꝓbz dicit in. 3. ethi. Quidā aūt dicūt: q si adsit ꝓsensus q̄us coact⁹ interi⁹ est mrīmoniū ꝗtū ad deū: sed nō ꝗtuz ad statū eccl̄ie: que ꝑsumit ibi nō fuisse ꝓsensuz iterio rē ꝓp metū: sed hoc nihil est. qz ecclesia nō debet ꝑsumere de aliquo pctm quousqz ꝓbet: peccauit aūt si dixit se cōsentire ꝛ nō consensit. vñ ecclesia ꝑsumit eum consensisse. sed iudicat illum cōsensuz extorꝛtū nō esse sufficientem ad faciendum matrimonium.

Ad primū ergo dōm: q intētio nō est cā efficiēs sacri in baptismo: ſz soluz eliciēs actionē agētis: sed cōsensus est cā efficiēs in mrīmonio: ꝛ iō nō est sīle. ¶ Ad 2m dōz: q ad mrīmoniū nō sufficit qōcūqz uolūtariū: sed uoluntariū cōplete: qz debet eē ꝓpetuū: ꝛ iō per violētū mixtū impedit. ¶ Ad 3m dōz: q nō ſp oz iduci ad hoc q in mrīmōio illo stet: ſz solū qñ tiet piculū de dissolone: alꝰ āt non peccat: qz nō soluē, p̄missa q̄ nolēs facē nō ē spēs mali.

¶ Ad 2am qōnē dōm: q cū mrīmōiū sit quedā relatio ꝛ nō possit inasci relatio in vno extremoruz sine hoc q fiat in alio: iō q̄cq̄d impedit mrīmōiū in vno impedit ipz

in altero: qz nō pōt eē q aliqs sit vir nō uxoris: uel q aliq̄ sit uxor nō hīs viz sicut mr nō hīs filiū. ꝛ ideo coiter dicēdū: q mrīmoniū nō claudicat. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q quis act⁹ amātis possit trāsire in nō amātē: tñ vnio int̄ eos nō pōt eē nisi sit mutua amatio: ꝛ iō dicit phs in. 8. ethi. q ad amicitiā que in quadā vniōe cōsistit requirit reclamatio. ¶ Ad 2m oōm: q ex cōsensu libero illius qui ꝑius coactus est nō fit matrimoniū nisi inꝗtū cōsensus p̄cedēs in altero adhuc manet in suo vigore: vñ si dissentiret nō fieret matrimonium.

¶ Ad 3am qōnē dōz: q ꝓditio apposita aut est de p̄nti: aut de futuro. si de p̄nti: ꝛ nō est ꝓtraria mrīmonio siue sit honesta siue inhonesta: stat mrīmoniū stāte conditiōe: ꝛ ea nō stāte nō stat. sed si sit ꝛria bonis matrimonij nō efficit mrīmoniū: sic ēt sup̄ de sponsalib⁹ dictū est. Si aūt sit ꝓditio de futuro: aut est necia: sic solē oriri cras: ꝛ tūc est mrīmoniū: qz talia futura iā sūt p̄nti⁹ in suis causis: aut est ꝓtingēs datio pecunie: uel acceptatio parētū: ꝛ tūc idē est iudiciū de tali cōsensu sicut de consensu qui fit per uerba de futuro: vñ nō facit matrimoniū: ꝛ per hoc patet solutio ad obiecta.

Ad 4m sic, p̄cedit. Uſ q aliqs ꝓcepto p̄is possit cōpelli ad mrīmoniū ꝓhēduz. Collosseñ. 3. Filij obedite parētib⁹ uris per oia. g etiā in hoc eis obedire tenent. ¶ P̄. Heñ. 38. Isaac p̄cepit Jacob q nō acciꝑet uxorē de filiab⁹ Chanaan: nō aūt ꝑcepisset nisi de iure ꝑcipe potuisset. g filij in hoc tenēt obedire p̄i. ¶ P̄. nullus debet ꝓmittē ꝑcipue per iuramētū ꝓ illo quē nō pōt cogē ad ꝑuādū. sed parētes ꝓmittūt futura mrīmonia ꝓ filijs ꝛ ēt iuramēto firmāt. g p̄nt ꝑcepto cogē filios ad implenduz. ¶ P̄. p̄i spūalis. ſ. papa pōt cōpellē ꝑcepto ad matrimōiū spūale. ſ. ad epatū accipiēdū. g ꝛ p̄i carnalis ad carnale mrīmoniū. ¶ Sz ꝫ. p̄ie iperāte mrīmoniū filius pōt sine pctō religionē itrare. g nō tenet ei i hoc obedire. ¶ P̄. si tenēt obedire: sponsalia p pētes ꝺcta absq ꝓsensu filiorū eēnt stabilia. ſz hoc est ꝫ iura. g ꝛc.

Rñdeo dōm: q cū in mrīmonio sit q̄dā q̄li fuitus ꝓpetua: p̄i nō pōt cogē filiū ad matrimoniū per ꝑceptū cū sit libere ꝓditiōis: ſz pōt eū inducere ex rōnabili cā: ꝛ tūc sicut se hēt fili⁹ ad cāz illā: ita se hēt ad ꝑceptū p̄is: ut si illa cā cogat de nec̄itate uel de honestate: ꝛ ꝑceptū silr cogat: alꝰ non.

Ad primū g̃ dōm: q vbū apli itelligit in illis in qb⁹ sicut p̄i est liber sui: ꝛ hi⁹ est mrīmoniū: per qō etiā fili⁹ fit p̄r. ¶ Ad 2m dōz: q Jacob alꝰ tenebat ad faciēdū hoc qō mādauit Isaac: tū ꝓp malitiā illaꝝ mulieꝝ: tū qz semē Chanaan deterra que semini p̄iarchaꝝ ꝓmittebat erat diſpdēdū: ꝛ iō Isaac ꝑcipe poterat. ¶ Ad 3m dōm: q nō iurāt nisi illa ꝓditiōe subintellecta si illis placuerit: ꝛ ipi obligant ad eos bona fide iducēdū. ¶ Ad 4m dōz: q q̄dā dicūt q papa nō pōt ꝑcipe alicui q accipiat epatū qz ꝓsensus debet eē liber: ſz hoc posito periret ecclesiastic⁹ ordo: nisi eni aliqs posset cogi ad suscipiēdū regimē eccl̄ie: eccl̄ia ꝓseruari nō posset: cū qñqz illi qui sunt idonei eo hoc nolint suscipe nisi coacti. Et iō dicendū: q non est simile hincide: qz non est aliqua corporalis seruitus in matrimonio spirituali sicut in corporali. est eni spūale mrīmoniuz sicut qōdā offm dispēsāde reipublice. j. Lozr. 4. Sic nos existiet hō ꝛc.

¶ Legati ꝑncipis Jozdāi ꝛc. Uſ q nō possit fieri matrimoniū per iternūcios: qz si añ aduētū nūcij alt⁹ peniteat nō erit mrīmoniuz. Et dicēdum: q pōt aliquis alterū ꝓcuratorē ꝓstituē ad ꝓsentiēdū: tñ si añ peniteat q̄ ille cōsentiat non est mrīmoniū nec in rei vīrate: nec fm iudiciū eccl̄ie si aliqb⁹ signis appareat eū penituisse: ſz exquo ꝓsensus per iternūcios fact⁹ est: mrīmoniū tenet ac si ipe feciſſet. ¶ Consentire aūt ꝓbatur ꝛc. Jhoc itelligit ꝗtū ad forꝝ eccl̄ie. qz ꝗtū ad forum ꝑscie si inti⁹ dissentiat q̄uis exti⁹ nō recłaet nō ē mrīm⁹.

De errore qui euacuat cōsensum. Dist. xxx.

Nec solū coactio ipedit uel excludit cōsensū: ſz ēt error. Nō aūt ois error cōsensū ipedit. Est eni error ali⁹ psone: ali⁹ fortune: ali⁹ ꝓditiōis: ali⁹ q̄litatis. Error psone qñ hic putat eē hō ille: ꝛ est alius. Error fortune qñ putat esse diues qui est paup uel ecōuerso. Error cōditiōis qñ putat eē liber qui ſu⁹ est. Error q̄litatis qñ putatur eē bon⁹ qui est malus. Error fortune ꝛ q̄litatis cōiugij cōsensū nō excludit. Error vo cōditiōis cōiugalē ꝓsensū euacuat. De qua cōditiōe postmodū tractabim⁹. Error quoqz psone cōsensū ꝓiugalē nō admittit: ut siqs feminā nobilē in cōiugium petat ꝛ pro ea alia ignobilis tradat ei. nō est int̄ eos cōiugiū: qz nō cōsensit vir in istā: ſz in aliā. ut siqs ꝓmitteret mihi se uēditurꝝ auz: ꝛ pro auro offert mihi auricalcū: ꝛ ita me decipet: nunqd dicerer cōsensisse in auricalcū: nunqz uolui emere auricalcū. nec ergo in illud cōsensi: qz consensus nō nisi uolūtatis est. Sicut ergo error māe excludit cōsensuz: ita ꝛ in cōiugio error psone. Sz obijcit de Iacob qui pro rachel seruiēt ānis seruierat ꝛ suppositā est ei lya. nunqd error psone excluſit cōiugiū cū nō in eā ſz in rachel cōsenserit: ꝛ Sz qō ibi factū in mysterio gestū nō ipz probe tradit: ibi tñ ꝛ si nō ꝑcessit secut⁹ est cōsensus: nec ex illo ꝓcubitu qui cōsequuz ꝑcessit fornicarij iudicant: cū ille maritali affectu eā cognouerit ꝛ illa uxorio affectu debitū ꝓsoluerit putās lege ꝓiogenitaꝝ ꝛ p̄nis iperijs se illi iure copulatam. Excusat ēt qz dei cōsilio in mysterio ita actū est. Hodie ēt excusaret ille cui inscio uxoris soror lectulū ei⁹ ingressa se subijceret: que cū sine spe cōiugij ꝑpetuo manere censeat: ille tñ qui cognouit eā per ignorātiā excusat: qō p se ſe ,pbat. Si eni diabolus trāsfigurans se in angelū lucis credat bon⁹: nō est error ꝑiculosus. Qd autez vir ille in illā mulierē nō cōsenserit: ex sili, oñdit. Siqs hereticus noie augustini ul ābrosij alicui catholico se offerret: eū qz ad sui fidei imitationez uocaret: ꝛ si ille assentiret: in cui⁹ fidei dī ꝓsensisse: Nō in hereticoꝝ secta: ſz in itegritatē fidei quaz ille hereticus se mētiebat hīe. Error vo fortūe cōsēsū nō excludit. Que eni nubit paupi pu

Universidad de Deusto
Biblioteca

tās illū eē diuitē nō pōt renūciare priori conditiōi q̄uis errauerit: nec error q̄litatis: ut si qs ducat uxorē meretricē uel corruptā: quā putat eē castā uel virginē nō pōt eā dimittere.

¶ De coniugio Marie ⁊ ioseph.

PRemissis aliq̄d addēdū est de mō illi⁹ cōsensus: qui inē mariā ⁊ ioseph interfuit. Sane credi pōt nō solū mariā sz etiā ioseph apud se dispositū habuisse virginitatē seruare uelle: nisi de⁹ aliter inberet: eosq̄z sic placuisse in cōiugali societatē: ut uterq̄z de alto reuelāte spū scō itelligeret q̄ virginitatē seruare uellet: nisi deus aliter inspiraret: sz illā uolūtatē vbis nō expleret: postea vo explerūt: ⁊ in virginitate permānerūt. Cōsensit ergo maria in maritalē societatē: sz nō in carnalē copulā: nisi de eadez spāli de⁹ percipet: cui⁹ et filio in maritalē cōsensit copulā: q̄ virginitatez seruare uolebat: ⁊ iō nō aliē cōsensisset in cōiugalē societatē: nisi familiare dei cōsiliū būisset. De qua Aug. sic ait. Bta maria, pposuit se seruaturā uotum virginitatis in corde: sz ipm uotū nō explēsse in ore. Subiecit se dīne dispōi: pposuit se pseueraturā virginē: nisi de⁹ aliē ei reuelaret. Cōmittēs ergo virginitatē suā dīne dispōi cōsensit in carnalē copulam: nō illaz appetēdo: sz diuine inspirationi in utrūq̄z obediēdo: postea vo simul cuz viro labijs expressit: ⁊ uterq̄z in virginitate permansit.

¶ Q⁹ perfectum inter eos fuit coniugium.

INter quos ut ait Aug. pfectuz fuit cōiugiū: pfectū q̄dē nō in significatiōe: sz in sācritate. Sāctiora sūt enī piugia pari uoto cōtinētiū. Vñ aug. Ad deo pri uoto ⁊ cōsensu noueratis: ābo pseuerare reddē debuistis: a quo ppositō si lapsus ē ille: tu saltē pseuera. Nō q̄ piter tēpabitis a cōmixtiōe carnali: iō marit⁹ tu⁹ eē destiterat. imo vo tāto sanct⁹ cōiuges manebatis: q̄nto sanctiora pcordiē placita seruabatis. Perfectū ergo fuit marie ⁊ ioseph cōiugiū in scitate. Perfectū et fuit sm triplex bonū cōiugij: fide. s., plē ⁊ sacrm. Dē enī nuptiaz bonū ut ait aug. ipletum est in illis parentib⁹ chīi: fides: ples: sacrz. Pro lē cognoscim⁹ ipz dīnm. Fidē: q̄ nullū adulteriū. Sacrz: q̄ nullū diuortiū, solus ibi nuptialis pcubit⁹ nō fuit: q̄ i carne pcti fieri nō potuerat sine pudēda cōcupia carnis que accidit ex pctō: sine q̄ cōcipi uoluit q sine pctō futurus erat. Et sz nō itercessisset cōiugalis pcubit⁹: cōiuges tū ve fuerūt: mēte nō carne sicut ⁊ parentes: q̄uis ābo. dicat pfectū fieri cōiugiū per carnalē copulā. In oi ingt mrimonio piūctio itelligit spūalis: quā pfirmat ⁊ pficit piūcto⁊ cōmixtio corpalis. Sz itelligēdū est cōiugiū pfici cōmixtiōe corpali: nō quantū ad ueritatē uel sanctitatē coniugij: sz quantū ad significationem: q⁊ perfecti⁹ vnionem christi ⁊ ecclesie tunc figurat.

¶ De causa finali coniugij.

EXposito que sit efficiēs cā mrimonij: pñs est oñdē ob quā cāz soleat uel debeat cōtrahi mrimoniū. Est igit finalis cā mrimōij ptrahēdi pncipalis, procreatio prolis. pp hoc enī istituit de⁹ cōiugiū iter pnos parentes: qb⁹ dixit: Crescite ⁊ multiplicamini ⁊c. Scōa est post pctū Ade vitatio fornicatiōis. Unde apls. Propter fornicationez vnusq̄sq̄ bēat uxorē suā: ⁊ vnaquēq̄ bēat vir suū. Sunt ⁊ alie cāe honeste: ut inimicoz reconciliatio: ⁊ pacis reītegratio. Sūt et ⁊ alie cāe min⁹ bōe ste pp qs aliq̄n ptrahit: ut viri mulieris q̄z pulchritudo: q̄ alios amore iflāmatos sepe ipellit inire piugiū: ut ualeāt suū explē desideriū. Questus quoq̄z ⁊ diuitiaz possessio frequēter est cōiugij cā ⁊ alia multa que cuiq̄z diligētiā adhibētī facile ē discernē. Nec est assētiēdū illis qui dicūt nō eē piugiū q̄ pp bas cās min⁹ honestas ꝯbit. Cōstat enī ex pmissis cōiugiū fieri ex coī consensu vbis de pñti expsso: q̄uis amor ad hoc attraxerit. Cui⁹ rei documētū pstat iacob qui rachel decorā facie ⁊ uenusto aspectu amauit: eāq̄z multū diligēs ait. Seruiā pro rachel septem ānis. In deutero. et legit. Si videris in medio captiuorū mulierem pulchram ⁊ adamaueris eam: uoluerisq̄z uxorem habere: introduces eam in domum tuam ⁊c.

¶ Q⁹ malus finis non contaminat sacrm.

ET sz fine nō bono ꝯbatur coniugiuz: q̄ñ spēs ꝯbētis mouet aliuz. piugiū tñ bonū est: q⁊ vita mala uel itentio puersa alicui⁹: sacrm nō cōtaminat. Hūit aūt cōiugiū marie ⁊ ioseph alias cās spāles. s. ut vgo solatio viri sustētaret: ⁊ ut diabolo ptus celaret: ut ioseph eēt testis castitatis: defendens eā ab infamia suspitiōis: ne ut adultera damnaretur.

POstq̄z oñdit magr q̄ pñsus matrimonij ipedit per coactionez: hic oñdit q̄ ipedit per errorez. Et diuidit hec distinctio in ptes tres. In p⁹ determiat de ipedimēto erroris. In 2ª de pñsu qui fuit in matrimonio btē vginis ibi⁊ Premissis aliq̄d addendū est ⁊c. In 3ª de cā finali mrimōij. ibi⁊ Expsito que sit efficiēs ⁊c. ¶ Circa p⁹ tria facit. Primo oñdit q̄s error mrimōiū ipediat, 2° obiicit in ctrīū. ibi⁊ Sz obiicit de Jacob ⁊c. ⁊ Tertio soluit ibi⁊ Sz q̄ ibi fem est ⁊c. ⁊ Premissis aliq̄d ⁊c. ⁊ Hic determinat de pñsu qui fuit in mrimonio btē vginis. ⁊ circa hoc duo facit. Primo oñdit cuiusmodi pñsus ille fuit. 2° oñdit q̄ mrimoniū illud fuit pfectū. ibi⁊ Inter q̄s ut ait Aug. ⁊c. ⁊ Expsito que sit ⁊c. ⁊ Hic determiat de cā finali mrimonij: ⁊ p⁹ de causis mrimōij in gñali. 2° de causis mrimonij btē vginis ibi⁊ Dūit aūt coniugiū ⁊c. ⁊ Circa p⁹ duo facit. Primo ponit cās finales mrimōij: pncipales ⁊ scōarias. 2° excludit errorē ibi⁊ Nec est assētiēdū ⁊c. ⁊ Ubi duo fac. Primo oñdit q̄ malus finis nō fac q̄ nō sit mrimōiū. 2° oñdit q̄ nō fac q̄ non sit mrimoniū bonū ibi⁊ Et sz fine non bono ⁊c. ⁊

HIc est duplex qō. Prīa de mrimonio in coi. 2ª de mrimōio btē vginis. Circa p⁹ tria q̄runt. Primo utrū error de sui nā mrimoniū ipediat. Scōo quis error. Tertio de causa finali matrimonij.

AD primū sic pceditur. Uī q̄ error non debeat poni mrimōij ipedimētū p se. pñsus eni qui est cā efficiēs mrimōij ipedit sic ⁊ uolūtariū: sz uolūtariū fz pbz in. 3. ethi. ponit ipediri per ignorātiā que nō est idē qō error: q⁊ ignātia nullā cognitionē ponit: sz error ponit eo q̄ apparobare falsa pro ueris sit error sm Aug. ḡ nō debuit hic poni ipedimētū mrimonij error sz magis ignorātia. ¶ Pō. Illud pōt ipedire mrimoniū de sui nā qō bēt ꝓrietatē ad bona mrimōij: sz error nō est hmōi. ḡ error de sui nā nō ipedit mrimoniū. ¶ Pō. sicut pñsus reqrit ad mrimoniū: ita ītētio reqrit ad baptismū: sz si aliq̄s baptizat Joānē ⁊ credit baptizare Petrū: nihilominus Joānes ve baptizat⁹ est. ḡ error nō excludit mrimoniū. ¶ Pō. inē Lyā ⁊ Jacob fuit uer mrimoniū: sz ibi fuit error: ḡ error nō excludit mrimoniū. ¶ Sz ꝯ ē qō in Digestis dī. Quid tā ꝓriū est cōsensui q̄ error. sz cōsensus reqrit ad mrimoniū. ḡ error mrimoniū ipedit. ¶ Pō. cōsensus aliq̄d uolūtariū noiat: sz error ipedit uolūtariū: q⁊ uolūtariū sm phz ⁊ Hze. Nisseñ. ⁊ Dama. ē cui⁹ pn⁹ est in aliq̄ sciēte singularia in qb⁹ est act⁹: qō errāti nō cōpetit. ḡ error mrimōiū ipedit.

RNdeo dōm: q̄ sicut error ipedit cām de sui nā ipedit ⁊ effectū silr. cōsensus ār est cā mrimonij: ut ocm est. ⁊ iō qō euacuat pñsū euacuat mrimoniū: pñsus aūt uolūtatis est actus qui pīsupponit actū itellē: deficiēte aūt pmo: neciū est defectū ptigē in scōo: ⁊ iō qñ error cognitionē ipedit: sequit etiā in ipo⁹ cōsensus defect⁹: ⁊ per pñs in mrimonio: ⁊ sic error de iure nāli bēt q̄ euacuet mrimonium.

Ad primū ḡ dōz: q̄ ignorantia differt simplr loquēdo ab errore: q⁊ ignorantia de sui rōne nō ipoztat aliquē cognitiōis actū: sz error ponit iudiciū rōnis puersū de aliquo: tū q̄tuz ad hoc qō est ipedire uolūtariū: nō eni differt utrū dicat ignātia uel error: q⁊ nulla ignorātia pōt ipedire uolūtariū nisi que bēt errorē adiūctū: eo q̄ act⁹ uolūtatis pīsupponit estimationē siue iudiciū de aliq̄ in qō fertur. vñ si est ibi ignorātia opz eē errorē. ⁊ iō etiā ponitur error q̄si cā prima. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q̄ quis non ꝓriet sm se mrimōio: ꝓriat tñ ei q̄tū ad cāz suā. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q̄ caracter baptismalis nō causat ex intētiōe baptizātis directe: sz ex elemēto māli exteri⁹ adhibito. intētio aūt opat solū ut dirigēs elemētū māle ad effectū puz: sz vinculū piugale ex ipo cōsensu cātur directe: ⁊ iō nō est silē. ¶ Ad 4ᵐ dōz: q̄ sicut magister in littera dicit matrimoniū qō fuit inter Lyam ⁊ Jacob uō fuit perfectum ex ipso concubitu qui ex errore cō tingit: sed ex consensu qui postmodum accessit. tamē uterq̄z de peccato excusatur: ut in littera patet.

AD 2ᵐ sic, pceditur. Uidet q̄ ois error matrimoniū ipediat: ⁊ nō solū error ꝓditiōis: aut psone: ut in lra dī: q⁊ qō alicui cōuenit sm se: cōuenit ei sm totū suū ābitū: sz error de sui nā bēt q̄ mrimoniū ipediat: ut ocm est. ḡ ois error mrimoniū ipedit. ¶ Pō. si error inḡtū bī⁹ mrimoniū ipedit: magis error magis debet ipedire: sz magis est error fidei q̄ est in hēticis nō credētib⁹ hoc sacrm q̄ error psone. ḡ magis oz ipedire q̄ error psone. ¶ Pō. error nō euacuat mrimoniū nisi inḡtū tollit uolūtariū: sed ignorātia cuiuslibet circūstātie uolūtariuz tollit: ut patet in. 3. ethi. ḡ nō solū error ꝓditiōis ⁊ psone mrimoniū ipediūt. ¶ Pō. sicut ꝓditio fuitutis est aliq̄d ānexū accidēs psone: ita q̄litas corpis aut ai: sz error ꝓditiōis ipedit mrimōiū. ḡ eadē rōne error q̄litatis aut fortūe. ¶ Pō. sic ad ꝓditionē psone ptinet fuitus ⁊ libertas: ita nobilitas uel ignobilitas: aut dignitas status ⁊ puatio et⁹: sz error ꝓditiōis libertatis uel seruitutis ipedit matrimōiū. ḡ ⁊ error alioz dictoz. ¶ Pō. sicut ꝓditio fuitutis ipedit: ita et disparitas cultus ⁊ ipotētia coeūdi: ut infra dicet. ḡ sicut error ꝓditiōis ponit ipedimētū mrimonij: ita error circa alia bī⁹ deberet ipedimētū mrimōij poni. ¶ Sz ꝯ. videt q̄ nec error psone mrimōiū ipediat: q⁊ sic emptio est q̄dā ꝯct⁹: ita ⁊ mrimoniū: sz in emptiōe ⁊ uēditiōe si det auz equalēs pro alio auro nō ipedit uenditio. ḡ nec mrimoniū ipedit si pro vna muliere alia accipiat. ¶ Pō. pōt cōtingē q̄ per multos ānos ista errore detineant: ⁊ filios ⁊ filias generēt simul: sz graue eēt dicē q̄ tūc eēnt diuidēdi. ḡ error pm⁹ nō frustrauit matrimoniū. ¶ Pō. pōt cōtingē q̄ frat viri in quē se credidit ꝓsentire mulier offerat ei: ⁊ cū eo cōmisceat carnalr: vī ḡ q̄ nō possit redire ad illū in quē ꝓsentire se credidit: sz debeat stare cū fratre eius: ⁊ sic error persone non impedit matrimonium.

RNdeo dōz: q̄ sicut error ex hoc q̄ uolūtariū cāt bēt excusare pctm: ita bēt q̄ mrimoniū ipediat ex eodē. error aūt nō excusat a pctō nisi sit illius circūstātie cui⁹ appositio uel remotio facit ōtiam licitū ⁊ illicitū in actu. si eni aliq̄s pcutiat ꝓchiem baculo ferreo quē credit ligneū eē: nō excusat a toto q̄uis forte a tāto: sed si credat q̄s pcutē filiū cā disciplīe: ⁊ pcutiat ꝓchiem: excusat a toto diligētia debita adhibita. vñ opz q̄ error qui mrimoniū ipedit sit alicui⁹ eoz que sūt de eētia mrimonij. duo aūt includit mrimoniū ipm. s. psonas que cōiūgunt: ⁊ mutuā ptātē in inuicē in qua mrimoniū pīsistit. pmū aūt tollitur per errorē psone. scōz per errorē cōditiōis: q⁊ fu⁹ nō pōt ptātē sui corpis alteri tradē sine pīsensu oñi sui. ⁊ pp hoc hi duo errores mrimoniū ipediūt ⁊ non alī.

Ad primū ḡ dōm: q̄ error nō bēt ex nā gñis q̄ ipediat mrimoniū: sz ex nā ōtie adiuncte: put. s. est error alicui⁹ eoz que sūt de eētia mrimonij. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q̄ error infidelis de mrimonio est circa est que sūt mrimoniū cōsequētia: sicut an sit sacrm: uel an sit licitū: ⁊ iō error talis matrimoniū nō ipedit: sicut nec error circa baptismū ipedit acceptionē caracteris: dūmō itēdat facē uel recipe qō ecclesia dat q̄uis credat nihil eē. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q̄ nō quelibet ignorātia circūstātie cāt uolūtariū qō excusat pctm ut ocm est. pp hoc rō nō sequit. ¶ Ad 4ᵐ dōm: q̄ diuersitas fortune nō uariat aliq̄d eoruz que sūt de eētia mrimonij: nec diuersitas q̄litatis: sic facit ꝓditio fuitutis: ⁊ iō rō non sequit. ¶ Ad 5ᵐ dōm: q̄

erroꝛ nobilitatis inq̄tū hi⁹nō euacuat mr̄imoniū ea-
dē rōne qua nec erroꝛ q̄litatis:sed si erroꝛ nobilitatis
uel dignitatis reddat in errorē psone tūc impedit ma
trimoniū.vñ si psensus mulieris ferat in istā psonā oꝛ
recte:erroꝛ de nobilitate ipi⁹nō impedit mr̄imoniuꝫ.si
aūt directe intēdit psentire in filiū regis q̄cūq; sit ille:
tūc si ali⁹ p̄tēt ei q̄ fili⁹ regis est erroꝛ psone ꝛ impedie
tur mr̄imoniū. ¶ Ad 6m oōz:q̄ erroꝛ ēt illoꝛ impedi
mētoꝛ mr̄imonij q̄tū ad ea que faciūt psonas illegi-
timas impedit mr̄imoniū:ſꝫ iō de errore illoꝛ nō facit
mētionē:qz illa impediāt mr̄imoniū siue cū errore siue
sine errore sint:ut si aliq̄ ꝟbat cū sbdiacono siue sciat
siue nō sciat nō ē mr̄imoniū:ſꝫ additio fuit utilis nō im-
pedit si fuit⁹ sciat:ꝛ iō nō est sile. ¶ Ad 7mo oōz:q̄ pecu
nia in ꝟctib⁹ accipit q̄si mensura aliaꝝ reꝝ:ut pꝫ in.5.
etb.ꝛ nō q̄si pp se q̄sita:ꝛ iō si nō deꝰ illa pecūia q̄ cre
dit ſꝫ alia equalēs:nihil obest ꝟctui:ſꝫ si in re quelita
pp se eēt erroꝛ impediret ꝟctus:sicut si alicui uenderet
alin⁹ pro equo:ꝛ silr est in ꝓpolito. ¶ Ad 8m oōm:q̄
q̄tūcūq; fuerit cū ea:nisi de nouo ꝟsentire uelit nō est
mr̄imoniū. ¶ Ad 9m oōz:q̄ si añ nō ꝟsēserat in frēz
ei⁹:pōt eū quē per errorē accepit retinere:nec pōt ad
frēm ei⁹ redire p̄cipue si sit cognita carnalr ab eo quē
accepit.si aūt ꝟsenserat in ꝑmū per ꝟba de p̄ti:nō p̄t
scōm hic ꝑmo viuente:sed pōt uel scōz relinquere ꝛ
ad ꝑmuꝫ redire:ꝛ ignorātia facti excusat petrm:sicut
ꝛ excusaret post cōsumatuꝫ matrimoniuꝫ si a consan-
guineo viri fraudulenter cognosceret:qz fraus alteri
us non debet sibi p̄ciudicare.

Ad 3m sic ꝓcedit. Videt q̄ mr̄imoniū nō pos
sit eē ex ꝟsensu alicui⁹ in aliquā pp cāz
ꝟhonestā:vnl⁹ eni vna est rō:ſꝫ mr̄imōnij est vnū sacrz.
g̃ nō pōt fieri ex alterr⁹ finis itētione q̄ illius ad quē a
deo institutū est.ſ.ad ꝓcreationē ꝓlis. ¶ P̄. coniunctio
mr̄imonij est a deo:ut pꝫ Matth.19. Quos deus
ꝓiunxit hō nō seget.sed ꝓiūctio que fit pp turpes cāz
nō est a deo.g̃ nō est mr̄imoniuꝫ. ¶ P̄. in aliis sacris
si nō fuet intētio ecclie nō est uerꝫ sacrm:sed intentio
ecclie in sacrō mr̄imonij nō ē ad aliquā turpē cāz.g̃ si
ex aliq̄ turpi cā mr̄imoniū contrahat:non erit uerum
mr̄imoniū. ¶ P̄. fm Boetiū.cui⁹ finis bon⁹ ipm quo
qz bonū.g̃ nō est mr̄imoniū si pp malū finē fiat. ¶ P̄
mr̄imoniuꝫ significat cōiunctionē chr̄i ꝛ ecclie:ſꝫ ibi
nō cadit aliq̄ turpitudo.ergo nec matrimonium pōt
cōtrahi ꝓpter aliquā turpē causaꝫ. ¶ Sed cōtra est:
quia qui baptiçat alium intentione lucrandi uere bap-
tiçat.ergo ꝛ qui contrahit cum aliqua intentione lu-
cri uerꝫ est matrimoniuꝫ. ¶ P̄. hoc idē ꝓbat per
exempla ꝛ auctoritates que ponuntur in littera.

Rñdeo dōm:q̄ cā finalis mr̄imonij pōt accipi
duplr.ſ.per se ꝛ per accidēs. Per se q̄-
dē cā mr̄imonij est ad quā mr̄imoniū est de se ordina-
tū:ꝛ hec semp bona est.ſ. procreatio ꝓlis:ꝛ foznicatio-
nis vitatio. Sꝫ per accidens cā finalis ipi⁹ est hoc q̄
ꝟbētes intēdūt ex mr̄imonio.ꝛ qz hoc qō ex mr̄imo
nio intēdit cōsequit ad mr̄imoniū:ꝛ ꝓra nō variant
ex posteriorib⁹ sed ecōuerso:ideo ex illa cā nō recipit
mr̄imoniū bonitatē uel malitiā:ſꝫ ipsi ꝟbētes quoruꝫ
est finis per se:ꝛ qz cause per accidens sunt infinite:iō
infinite tales cause possunt esse matrimonij:quarum
sunt quedam honeste:ꝛ quedam inhoneste.

Ad primū q̄ dōꝫ:q̄ uerꝫ est de cā per se ꝛ p̄n
cipali:sed qō hēt vnā finē per se ꝛ
p̄ncipalē:pōt hēre plures fines scōarios per se ꝛ infi
nitos per accidēs. ¶ Ad 2m dōm:q̄ ꝓiunctio pōt acci
pi ꝓ ipsa relatiōe que est mr̄imoniū:ꝛ talis semp est

a deo:ꝛ bona est a quacūq; fiat cā:uel ꝓ actu eoruꝫ
qui ꝓiunguntꝫ:ꝛ sic est q̄q; mala:ꝛ nō est a deo simpli
cit̄ loquēdo:nec est icōuenēs q̄ aliq̄s effect⁹ sit a deo
cui⁹ causa mala est:sicut ꝓlesꝫ que ex adulterio suscipit.
nō eni est ex cā illa inquātū est mala:sed inquātū aliq̄d
hēt de bono fm q̄ est a deo:q̄uis nō simplr sit a deo.
¶ Ad 3m dōm:q̄ itētio ecclie que itēdit tradē sacrz
est de necitate cuiuslibet sacrī:ita q̄ ea nō obſuata ni
hil in sacrīs agit.ſꝫ intētio ecclie qua itēdit utilitatez
ex sacrō ꝓuenīētē est de bene eē sacrī:ꝛ nō de necita-
te ei⁹. vñ si nō obſuet nihilomin⁹ est uerū sacrm.ſꝫ p̄-
termittēs hāc itētionē peccat:sicut ſlīn baptismo nō
intēdat sanitas mētis:quā ecclia intēdit.ꝛ silr ille qui
intēdit matrimoniū ꝟbē:q̄uis mr̄imoniū nō ordinet
ad illū finē quē ecclesia itēdit:nihilomin⁹ uerū matri-
moniū ꝟbit. ¶ Ad 4m dōm:q̄ illud malū intentū nō
est finis mr̄imonij sed ꝟbētiuz. ¶ Ad 5m dōm:q̄ ip-
sa vnio est signum coniunctionis chr̄i ꝛ ecclesie:ꝛ nō
opatio vnitoꝝ.ideo ratio nō sequit. Qō.II.

De inde queritur de mr̄imo
nio btē vir
ginis. Et circa hoc querunt̄ tria. p̄o de uo-
to ꝛ matrimonio beate virginis. 2o utrū fue
rit illud matrimonium perfectuz. 3o utrum fuerit ali-
quando consumatuz:ut Eluidius dixit.

Ad primū sic ꝓcedit. vi q̄ btā vgo nō
debuerit vginitatē uouere:
qz in lege maledictio debeat illis qui semē nō re
linquebāt sup terrā:ut patet Deutero.6.ſꝫ adhuc du-
rabat stat⁹ legis.g̃ nō debuit vginitatem uouē. ¶ P̄.
uotū vginitatis ptinet ad pfectionē p̄silioꝝ:sed talis
pfectio debuit a chr̄o incobari qui uouit leges p̄scrīp
adiplē.g̃ añ chr̄i aduētū nō debuit vginitatē uouere.
¶ Sed ꝟ.in mr̄e chr̄i debebat oīs eē pfectio:ſꝫ uotū
vgitatis ē de maꝛis pfectioīb⁹.g̃ nō debuit ei deesse.
¶ Ulter⁹ videt q̄ nō debuit eē mr̄imōio iuncta:qz uo-
uētib⁹ vginitatē:nō solū nubē:sed uelle nubē est dam
nabile:ut Piero.dicit.ſꝫ nihil dānabile debuit esse in
beata vgine.g̃ post vginitatē uouit nubē nō debuit.
¶ P̄. uouēs vginitatē piculo se exponeret si se in po
testatē viri traderet:ſꝫ hoc est pctm.g̃ btā vgo nō de
buit sui ptātē alteri tradē nubēdo.g̃ nec nubē. ¶ P̄.
q̄cūq; cōsentit in mr̄imoniū:psentit aliquo mō in car-
nalē copulā ad min⁹ iplicite:sed psensus in carnalē co
pulā aliq̄d diminuit de puritate vginitatis ad min⁹ q̄-
tū ad vginitatē mētis.cū g̃ mr̄i dei deberet talis purī
tas qua maioꝛ sub deo nect itelligi:ut Ansel.dicit:vi
q̄ nō debuit nubē. ¶ Sed ꝟ est gō dī Matth.j. Cū
eēt desponsata ꝛc.in tex.ꝛ gl. ¶ P̄. chr̄s sua natiuita-
te debuit ita virginitatem cōmendare q̄ nuptijs non
derogaret.non autē melius potuit utrūq; appꝛobare
q̄ ut de virgine nupta nasceretur.ergo ꝛc.

¶ Ulter⁹ vi q̄ cāe mr̄imonij ei⁹ assignate in lra nō sint
ꝓuenīētes:qz diabolus cū hēat lucida nālia:plura po
test cognoscē nāli cognitione q̄ hō. Sꝫ hō etiā sensu po
test cognoscere:de aliqua an sit vgo.g̃ multo foztius dia
bolus hoc scire poterat. ¶ P̄. diabolus bñ scit q̄ il-
la est vgo que nunq̄ ꝓiuncta est viro:sed diabolus sci-
re poterat q̄ Joseph nunq̄ carnalr ei ꝓiūct⁹ fuerat.er
go per hoc q̄ erat nupta nō occultabatur ei vginitas
mr̄is dei. ¶ P̄. misteriū oinitatis chr̄i nō min⁹ mira-
culis q̄ vginitate mr̄is demr̄atū est.sed illa miracula
diabolus vidit.g̃ nō oportuit q̄ ministeriū incarnatio-
nis eius ei per nuptias mr̄is celaret. ¶ Jtē si non eēt
nupta nō poterat lapidari pp suspitionē fornicatiōis
q̄si adultera.g̃ vi q̄ nō pp hoc oportebat eā nubere.

¶ P̄. ex hoc q̄ nō nupta fuisset iudei magis edifica-
ti fuissent ad fidē:qui scriptū iuenerūt: Ecce virgo ꝓci-
piet:ꝛ ita vginitas mr̄is nō debuit eis per nuptias oc
cultari. ¶ Jtem chr̄istus uenit ut labores nr̄os sustī-
neret:ꝛ per hoc auferret.ergo non oportuit q̄ habe-
ret mater eius virum ad eius obsequia.

Rñdeo dōm:q̄ in btā vgine debuit appere oē
illud qō pfectiōis fuit. vginitas aūt q̄
uis in se optima:tñ pro tpe illo ei mr̄imoniū p̄fereba
tur ꝓpter expectationē bñdicti seminis per viā gña-
tionis uēturi:ꝛ iō btā vgo uouit vginitatē tanq̄ opti
mū ꝛ sibi acceptissimū:nō tñ simplr sed sub cōditione
honestissima hac.ſ.nisi de⁹ alr ordinaret:nec istā cōdi
tionē apposuit ut dubitaret an uellet vgo pmanē:sed
an deberet.ꝛ hoc est qō Aug.in lra dicit:q̄ ꝓposuit se
pleuecaturā virginē:nili deus aliter ordinaret.

Ad primū q̄ dōm:q̄ btā vgo fuit p̄finitū uetis
ꝛ noue legis:sicut aurora diei ꝛ no
ctis:ꝛ iō uotū ei⁹ sapuit nouū legē inq̄tū vginitatem
uouit:ꝛ ueterē inq̄tū cōditionē apposuit. ¶ Ad 2m
dōm:q̄ pfectio cōsiliozꝝ quātū ad cōsumationē inci-
pere debuit a chr̄isto:sed quātū ad aliquā incobatio-
nem cōuenīēter a matre eius incepit.

¶ Ad scōz.q.dōm:q̄ ꝓuenīēs fuit mr̄em chr̄i mr̄imo-
nio eē iūctā:tū pp cās in lra assignatas:tū ēt pp alias
cās:q̄rū ꝓma est ut significaret ecclīam que est vgo ꝛ
spōsa.scōo ut p ioseph genealogia marie texeret.non
eni erat ꝓsuetudo apud hebꝛeos ex pte mulierum ge
nealogia cōputare.tertia ut vginib⁹ excusatio tollere
tur si de foznicatione ifamant.q̄rta ut nuptias chr̄ist⁹
sua natiuitate appꝛobaret.q̄nta ut maioꝛ pfectio vgi-
nitatis in btā vgine ostēderet:oū in ipso mr̄imonio v
go pmāsit. ¶ Ad ꝑm g̃ dōm:q̄ post uotū vginitatis
absolute factū nō pōt aliq̄s in mr̄imoniū ꝓsentire sine
pctō:qz si sit uotū solēne nō fit uerū mr̄imoniū.si aūt
sit uotū simplex uerū mr̄imoniū est qō sequit:tñ pec-
tāt ꝟbētes:uotū aūt btē vginis nō fuit solēne sed sim
plex in corde exꝑssuz:nec absolutū:sed sub cōditiōe:
ut i lra pz.ꝛ iō potuit sine pctō ex spāli spūs sci ꝓsilio:
cui⁹ dispō ꝓditionalr in suo uoto cadebat in mr̄imoni
um cōsentire. ¶ Ad 2m dōm:q̄ btā vgo anteq̄ ꝟbēt
cū Joseph fuit certificata diuinit⁹ q̄ Joseph in sili ꝓpo
sito erat:ꝛ iō nō se cōmisit piculo nubēs:nec tñ ꝓpter
hoc aliq̄d vitari debuit:qz illud ꝓpositū nō fuit condi
tionalr in cōsensu appositū:talis eni cōditio cū sit cō-
tra mr̄imonij bonū.ſ.plē procreādā mr̄imoniū tolleret
¶ Ad 3m dōm:q̄ copula carnalis cecidit iplicite sb
ꝓsensu btē vginis:sicut actꝰ iplicite ꝓtinet in potētia:
ut ex supꝝ dictis pꝫ.potētia aūt ad carnalē copulā non
ꝟtat vginitati:nec diminuit aliq̄d de puritate ipsi⁹ ni
si rōne actꝰ:qui q̄dē nunq̄ fuit in ꝓposito btē vginis:
sed erat iā certificata q̄ actꝰ nunq̄ sequi deberet.

¶ Ad ttiā.q.dōz:q̄ rōnes que in lra ponunt ꝓuenīētes
sūt:q̄rū vna accipit ex pte ꝓcepti.ſ.ut partus diabolo
celaret.2ª ex pte mr̄is:ut.ſ.nō lapidaret.3ª ex pte io
seph.ſ.ut obsequeret ꝛ mr̄i ꝛ puero:ꝛ testimoniū ꝑbe
ret vginitati. ¶ Ad p̄m g̃ dōm:q̄ diabolus cognitio
ne nāli bñ potuisset ꝑpēdē vginitatē mr̄is dei cū toto
hoc q̄ nupta erat:nisi ꝓhibit⁹ fuisset a diligēti exami
natiōe eoꝝ que circa ipsam erāt diuina virtute. Et silr
dicēdū ad 2m. ¶ Ad 3m dōm:q̄ per alia ēt miracula
nō apte potat cognoscē ipm eē filiū dei:qz sil videbat
in eo signa ifirmitatis ꝛ virtutis.vñ si aliq̄s aliq̄d de di
uinitate ei⁹ ꝓfitebat:magis ex ꝓsuptiōe q̄ ex certitu-
dine ꝓcedebat:sed hoc ꝓpt ꝓcedēs uaticiniū fuisset
certissimū signū filij dei viuētis. ¶ Ad 4m dōm:q̄ i-

telligit de lapidatione ifamie:uel qz erat de stirpe sa-
cerdotali ex pte mr̄is:qō pꝫ ex hoc q̄ elisabeth que
erat de filiab⁹ aaron dī ei⁹ cognata Luce.ſ.filia autez
sacerdotis ēt nō nupta debebat in stupro lapidabat:
ut pꝫ Leui.21.sed ex pte p̄tis erat de stirpe David.bñ
eni poterāt per mr̄imoniū ꝓiūgi filie aaron illis de tri
bu regia uel ēt q̄buslibet alteri⁹ trib⁹:eo q̄ nō accepe
rāt hereditatē diuisam ab alijs tribubus:ꝛ sic ex hoc
nō potuit cōfusio sortiū euenire:que erat cā ꝓhibitio
nis mr̄imonij ꝟbēdi iter illos qui erāt de diuersis tri-
bub⁹. ¶ Ad 5m dōm:q̄ dñs maluit ꝑmittere iudeos
dubitare de deitate sua q̄ de castitate mr̄is sciēs lubri
cam eē vginitatis famā ut Amb⁹ dicit. ¶ Ad 6mo oōz
q̄ chr̄istus nō debuit necessitatis solatiū refutare:qz
hoc ꝙuersitatis magis est q̄ humilitatis.

Ad 2m sic ꝓcedit. vi q̄ mr̄imoniū p̄dictū nō
fuerit pfectū:pfectū eni mr̄imonium
ex absoluto ꝓsensu ꝓcedit.sed btā vgo nō abso
lute in mr̄imoniū ꝓsensisse videt:sic nec absolute uo-
uisse:cū in utroq; se oīspōni dixine cōmiserit:ut in lra
dī.g̃ non fuit pfectū mr̄imoniū. ¶ P̄. significatio est
de eēntia mr̄imonij inq̄tū est sacrm:sed mr̄imoniū il-
lud nō fuit pfectū in cōsignificatione ut in lra dī.g̃ nō
fuit pfectū sacrz. ¶ P̄. ubi deest ultima ꝓsumatio nō
est uera pfectio.ſꝫ mr̄imoniū btē vginis nunq̄ fuit cō
sumatū.g̃ nō fuit uere pfectū. ¶ P̄. pfectū dī eē mr̄i
moniū eo q̄ hēt bonū ꝓlis.ſꝫ illud mr̄imoniū nō ha-
buit bonū ꝓlis:qz ꝓles que fuit in illo mr̄imonio edu
cata nō fuit effect⁹ illi⁹ mr̄imonij:sicut nec filī adopti
uus dī bonū mr̄imonij.g̃ nō fuit pfectū mr̄imonium.
¶ P̄. post pfectū mr̄imoniū nō licet alicui spōsaz di-
mittē:ſꝫ ioseph q̄uis cēt iust⁹ uolebat eā occīte dimit
tere:ut dī Matth.j.g̃ nōdū erat pfectū mr̄imonium.
¶ Sꝫ cōtra.dei pfecta sūt opa:sed illud mr̄imoniuꝫ
fuit diuinit⁹ ilspiratū:g̃ fuit pfectū. ¶ P̄. per mr̄imo-
niū nō dicunt alicꝫ ꝓiuges nili sit pfectū:sed maria dī
ꝓiux Joseph. Mat.j.g̃ fuit iter eos pfectū mr̄ionium.

Rñdeo dōm:q̄ duplex est pfectio mr̄imonij.
vna q̄tū ad eē ipsi⁹ que fit per ꝓsensuz
ꝟbis de p̄nti exꝑssuz:ꝛ tali pfectiōe mr̄imoniū illō p-
fectū fuit. Alia est pfectio q̄tū ad opationē:ꝛ sic non
fuit pfectū:qz act⁹ ꝓpius mr̄imonij est carnalis copula.

Ad primū g̃ dōm:q̄ btā vgo absolute in mr̄i
moniū ꝓsensit:ut certificata diui ni
tus:sed in mr̄imoniū sic ꝓsentiēs vginitatē suā deo cō
misisse in lra dī. ¶ Ad 2m dōm:q̄ significatio nō que-
libet est de eēntia sacrī:sed illa qua significat. effectus
sacrī:ꝛ iō rō nō sequit. ¶ Ad 3m dōm:q̄ rō illa ꝓce-
dit de scōa pfectiōe que ꝓsumatio dī mr̄ionij. ¶ Ad
4m dōm:q̄ ꝓles nō dī bonū mr̄imonij solū inq̄tū p
mr̄ioniū gñat:sed inq̄tū in mr̄ionio suscipit ꝛ educat
ꝛ sic bonū illi⁹ mr̄ionij fuit ꝓles illa:ꝛ nō ꝓmo modo
nec tñ de adulterio nat⁹ nec filī adoptiu⁹ q̄n in mr̄io-
nio educat est bonū mr̄imonij:qz mr̄ioniū nō ordina
tur ad educationē illoꝝ.sic hoc mr̄ioniū fuit ad hoc
ordinatū spālit q̄ ꝓles illa susciꝑet in eo ꝛ educaret.
¶ Ad 5m dōm:q̄ ioseph noluit eā dimittē q̄st aliā du
cturus:uel ꝓpter aliquā suspitionē:sed qz timebat tā-
te sanctitati cohabitare ꝓpter reuerētiā. vnde dictuz
est ei:noli timere. Matth.j.

Ad 3m sic ꝓcedit. vi q̄ mr̄ionīū illud aliqñ fue
rit ꝓsumatū. dī eni Matth.j. Anteq̄ cō
uenirēt iuēta est in utero hñs de spū scō. Et itē:nō co
gnoscebat eā donec pepit filiū suū ꝓmogenitū.g̃ vide
tur q̄ post cognouerit eā. ¶ P̄. ꝑmū dī respectu se-
cūdi.sed chr̄s in aucte iducta dī ꝓmogenit⁹ filī⁹ vgis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ergo post ꝓmū hūit aliū: ⁊ sic mrimōiū illō saltē post chīi natiuitatē ꝓsumatū fuit. ¶ Ꝑ. nō defuerunt vba euāgelistis ad expzimēdū suā itētionē. ſz nunꝯ expſſerūt q̄ ioseph āpli⁹ eā nō cogſceret. g̃ post chīi gn̄atiōnē mrimōiū fuit ꝓsumatū. ¶ Ꝑ. ioseph dī pz chīi in plurib⁹ euāgelīꝯ locis: ⁊ dī ēt hīe frēs: qō nō eēt si mrimoniū illō nunꝯ fuisset ꝓsumatū. g̃ rē. ¶ Ꝑ. duo corpora nō pñt sīl eē in eodē loco. g̃ chīs nō potuit exire de uētre mris itegritate v̄ginitatis manēte: ⁊ sic nō fuit icōueniēs q̄ mrimoniū illud ꝓsumaretur. ¶ Ꝑ. Abzaā ⁊ alīj pres qui ꝓiugēs usi sunt maxime dignitatis fuerūt. g̃ nihil deperisset mrī chīi si mrimonium cōsumasset. ¶ Ꝑ. eluidius obūcit. Si turpe est christo matrē cognosci post ptū: quāto magis per genitalia virginis eē natū? ¶ Sed ſ: virginitas corruptioni prepōnit. sed mater chīi debuit esse in excellētissimo statu. g̃ debuit eē vgo: ⁊ sic nō debuit illō mrimoniū ꝓsumari. ¶ Ꝑ. nō est ꝓbabile q̄ Joseph auderet utez quē tēplū dei nouerat attingere: ut Hiero. dicit.

Rñdeo dōz: q̄ mr chīi añ ptū: ⁊ in ptu: ⁊ post ptū in eīnū virgo ꝓmānsit. ſz ei⁹ v̄ginitati añ ptū iudei ⁊ ebionite derogāt: dicētes chīm ex Joseph semie eē natū. ei⁹ aūt v̄ginitati in ptu pbi derogabāt: dicētes nō posse duo corpora eē in eodē loco. sed v̄ginitati ei⁹ post ptū eluidius q̄dā ideota ⁊ sacerdos ausus est derogare: qui loq̄citatē facūdiā estimās: accepta materia disputandi a blasphemīs matris dei incepit: dicens eam post partum a Ioseph cognitam. ꝓtra quez Hiero. librum conscripsit.

Ad ꝓmū g̃ dōm: q̄ anteꝯ non semper denotat ordinē ad illud qō futuꝝ est ſz rei vītatē: sed qnq̄z ad illud qō futuꝝ sperat ꝑm cōez cursuz: ſz qō dī iste anteꝯ hēret. 20. ānos mortu⁹ est: ⁊ sic est in ꝓpsito: ⁊ sīr ly donec qnq̄z significat hoc qō ꝓcessit termiari ueniēte eo qō expectat: ut cuz dī: sede hic donec veniā: qnq̄z āt nō sic: ut cū dī. ſ. Lozᵉ. 15. Opz illū regnare donec ponat oēs inimicos rē. nō q̄ tps regni ei⁹ finiat ad subiectionē inimicoz: ſz subiectio inimicoz in tpe regni icludit. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q̄ ꝓmogenit⁹ dī añ quē nullus q̄uis post ipz nō sit alī⁹: als vnigenit⁹ ius ꝓmogenīture nō hērent: nec debuissent deo offerrin lege: qō falsū est. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q̄ euāgeliste ex eo qō min⁹ est credibile dimiserūt itelligēdū hoc qō magis credibile est: min⁹ āt credibile est q̄ vgo cōcipiat qō euāgeliste dixerūt: q̄ q̄ post ptum vgo ꝓserueť: ⁊ iō nō curauerunt hoc dicē. ¶ Ad 4ᵐ dōm: q̄ ioseph dī pz chīi putatiuus: ut pz Luc. 3. Et rez chīs fuit fili⁹ ei⁹ adoptiu⁹: ut q̄dā dicūt. Alq̄ aūt dicti sūt frēs ei⁹ rōne cognatiōis: q̄ erāt de eadē familia: q̄ nec Maria alīū filiū hūit: nec ioseph qui ēt virgo fuit: ut dī. ¶ Ad 5ᵐ dōm: q̄ uez est per nām: ſz p miraculū pōt fieri q̄ duo corpa sint in eodē loco. ut infra di. 44. dicet. pt aūt ille ⁊ cōcepť totus miraculosus fuit. Quidā tñ dicūt q̄ chīs tūc dotē subtilitatis assumpsit: sed ꝓmū melī⁹. ¶ Ad 6ᵐ dōz: q̄ q̄uis stat⁹ ꝓiugū ꝓsumati sit bon⁹: tñ stat⁹ v̄ginitatis est multo altior: ⁊ hic mrī dei debebat. ¶ Ad 7ᵐ dōz fm Hiero. q̄ q̄to sunt humiliora que pro me passus est: tanto ei plus debeo: dūmodo per hec perfectiōi virtutis nihil subtrahatur: sed virginitatis ꝓuatio derogaret perfectioni matris ex parte virtutis anime.

¶ Si eni diabolus trāsfiguras se rē.] Hoc intelligendū est qñ nō, pcedit ad adorationē. uel qñ, pcedit sub cōditiōe si est chīs: als nō eēt piculuz idolatrie. ¶ Si qs heretic⁹ noie Aug. rē.] Hoc est uerū qñ nō, pcederet ad expſſionē alicui⁹ erroris. als eēt ibi piculū infidelitatis si ei ꝓsentiret. ¶ Cōsensit in carnalē copulā.] Nō explicite ſz iplicite: ut dcm̄ ē. ¶ Jacob Rachel uenustā facie rē.] Sciēdū q̄ decor faciei nō fuit cā ꝓncipalis sed scōaria: ⁊ hoc bene potest eē sine peccato uel quandoq̄ etiam sine ueniali peccato: si autem eēt ꝓncipalis causa libido pulchritudinis non excusaretur a peccato mortali si esset effrenata libido.

¶ De tribus bonis coniugij. Di. XXXI.

POst hec de bonis cōiugij que sint: ⁊ qualr coitū excusēt: dicēdū est. Tria sunt principalr bona coniugij. vnde aug. Nuptiale bonū tripartitū est. ſ. fides: ꝓles: sacramētū. In fide attēdit: ne post vinculū coniugale cum alio uel alia coeat. In prole ut amanter suscipiatur. religiose educetur. In sacramēto ut coniugiū non separet: ⁊ dimissus uel dimissa nec cā ꝓlis alteri ꝓiūgat.

¶ De duplici separatione.

SEparatio aūt gemina est: corpalis. ſ. ⁊ sacramētalis. Corpalr pñt separari causa fornicatiōis: ⁊ ex coi cōsensu cā religiōis siue usq̄ ad tps siue usq̄ ad finez. Sacralr vo separi nō pñt dū viuūt: si legitime ꝓlone sint. Manet eni vinculū cōiugale iter eos etiā si alijs a se discedētes adheserit. Vñ aug. Usq̄ adeo manēt inter viuētes semel inita iura nuptiarū ut potius sint inter se coniuges etiā separati q̄z cū alijs quibus adheserūt. Item. Manet iter viuētes quoddā cōiugale vinculū: qđ nec sepatio. nec cum altero copulatio possit auferre. Sicut apostata anima de cōiugio christi recedēs etiā fide pdita sacramētū fidei nō amittit: qđ lauacro regeneratiōis accepit. Redderet eni redeunti si amisisset abscedēs. Hēt aūt hoc qui recesserit ad cumulū supplicij: nō ad meritū ꝓmij. Itē. Quib⁹ placuit ex cōsensu ab usu carnalis cōcupiscētie in perpetuū continere: absit ut vinculū inter illos cōiugale rūpat: imo firmius beret quo magis ea pacta secū gerit. que carius cōcordiusq̄z seruanda sunt: nō uolūtarijs corporalibus: sed uolūtarijs animoꝝ affectibus. Et attende q̄ tertiū bonū cōiugij dicitur sacramētū: nō q̄ sit ipsum coniugiū: sed q̄ eius dē rei sacre signū est. i. spiritualis ⁊ inseparabilis coniunctionis christi ⁊ ecclesie.

¶ Hec tria non assunt omni coniugio.

QUest sciēdū ab aliquibus cōtrahi cōiugiuz ubi hec tria bona nō comitant. Deest eni fides ubi vir cū alia: ⁊ mulier cuz alio coit. Hoc ergo bonū ita ꝓiugio adheret ut ex eo si assit: amplius cōmendet cōiugiū. Si nō assit: nō inde ānibilet. Que eniz adultera est nō ideo cōiunx nō est: imo si coniunx nō eēt: adultera non foret. Quod cum fit: culpa cōmittit: sacramētum vo non cassatur. Bonū quoq̄z prolis nō omnibus adest coniugibus. Quidā eni pari uoto cōtinentiā seruant: aliꝯ pro etatis defectu uel alterius rei cā generare nō ualent. Nec oēs illi etiā qui prolem recipiunt bonū prolis habēt. Nam bonum prolis dicitur nō ipa proles: sed prolis spes: que ad religionē nō refert: imo ad hereditariā successionē: ut cum quis heredes terrene possessionis hēre desiderat: sed spes ac desideriū quo ꝓles ad hoc queriť ut religione informeť. Multi ergo prolez habent qui tamē bono prolis caret: nec ideo tamē ꝓiugium esse desinit. sacramētū vo ita inseparabiliter ꝓiugio beret legitimarū ꝑsonaꝝ: ut sine illo ꝓiugiū nō esse videat: qz semp manet inter viuentes vinculū ꝓiugale: ut etiā interueniente diuortio fornicationis causa: cōiugalis vinculi firmitas nō soluatur. Ubi vo nō inter legitimas personas ꝓtrahitur ꝓiugiuz non adest illud bonū qō dicit sacramētū: qz potest solui taliū copula: de quibus post dicetur. Ex vo cōiugiū sit inter eos qui ꝓiugali affectu nō tamē gratia prolis sed explende libidinis ꝓueniunt: nec fornicarij sed coniuges appellenť ostendit Aug. inquiens. Solet queri cū masculus ⁊ femina: nec ille maritus: nec illa uxor alterius: sibimet nō filiorū procreandorū: sed pro incōtinētia solius cōcubitus causa copulant ea fide media: ut nec illa cū altero: nec ille cuz altera faciēt id: ut nuptie sint uocāde: Et potest fortasse nō absurde hoc appellari cōnubiū. si usq̄z ad mortem alicuius eorū id iter eos placuerit: ⁊ ꝓlis generationē q̄uis nō ea cā cōiuncti sūt: nō tamē vitauerint. ut uel nolint sibi nasci filios: uel etiā opere malo aliquo agant ne nascant. Ceterū si uel utrūq̄z uel vnū horū desit: non inuenio quō has nuptias appellare possimus. Eteni si aliquā sibi ad tempus adhibuerit donec aliquaz dignā honorib⁹ aut suis facultatibus inueniat quā in ꝓiugio adducat: talo ipo adulter est: nec cū illam quaz cupit inuenire: sed cū ista cū qua sic cubat: ut cū ea nō habeat maritale consortium. Ecce coniuges dicuntur qui solius concubitus cā conueniunt: si tamen prolis generationē aliquo malo dolo non vitent.

QUe de bis q̄ ꝓcurāt uenena sterilitatis. Ali vo uenena sterilitatis ꝓcurant: non coniuges sed fornicarij sunt. Unde Augustin. Aliquādo eouſqz puenit hec libidinosa crudelitas uel libido crudelis: ut etiā uenena sterilitatis ꝓcuret: ⁊ si nihil ualuerint: cōceptos fetus iter viscera aliquo modo extiguat uel fundat: uolēdo prolē suā ꝓius interire q̄z viuere: aut si in utero viuebat: occidi anteq̄z nasci. Prorsus si ambo tales sint cōiuges non sunt: ⁊ si ab initio tales fuerūt nō sibi per ꝓnubiū sed per stupꝝ potiꝰ ꝓuenerūt. Si vo ambo tales nō sunt audeo dicē: aut illa quodāmō est mariti meretrix: aut ille adulť uxoris.

¶ Añ sunt homicide qui procurant abortuz.

HIc queri solet de bis qui abortū ꝓcurāt qñ iudicenť homicide uel nō: Tūc puer perīū ad homicidiū ptinet: quādo formatuz est ⁊ animā bēt: ut aug. sup exoď. asserit. In forme aūt puerperiū ubi nō est anima viua: lex ad homicidiū ptinere noluit. Dicit etiaz aug. q̄ informe puerpiū nō bēt animā: iōq̄z mulctať pecunia: nō reddiť aīa pro anima: ſz iaz formato corpi anima dat: nō in cōspectu corporis nascit cū semina deriuata. Nam si cū semine: ⁊ anima existit de aīa tunc ⁊ multe anime quotidie pereunt: cum semen fluxu nō, ꝓficit natiuitati. Primū opz domū compaginari: ⁊ sic habitatorē induci. Cū ergo lineamēta cōpacta nō fuerint: ubi erit anima? Item Hiero. ad algasiam. Semina paulatiz formanť in utero: ⁊ tādiu nō reputať homicidium: donec elementa cōfecta suas imagines mēbraq̄z suscipiāt. His apparet tūc eos homicidas esse: qui abortum procurant: cuz formatum est ⁊ animatum puerperiuz.

¶ De excusatiōe coitus qui fit per hec bona.

QUm ergo hec tria bōa in aliquo ꝓiugio simul ꝓcurrūt: ad excusationē coitꝰ carnalis ualēt. Añ eni fuata fide thori cā, plis ꝓiuges ꝓueniūt: sic excusať coitꝰ ut culpā nō bēat. Añ vo deficiēte bono, plis: fide tñ seruata cōueniūt cā incōtinētie: non sic excusať ut nō bēat culpā: sed uenialē. Vñ Aug. Cōiugalis ꝓcubitꝰ gñandi gr̄a: nō bēt culpam. Cōcupie vo, satiāde: ſz iñ cū ꝓiuge: pp thori fidē uenialē bēt culpā. Itē. Hoc q̄ ꝓiugati victi cōcupia utunť inuicē ultra necessitatē libos, preādi: ponā in bis pro qb⁹ quotidie dicimus. Dimitte nobis debita nr̄a rē. Ubi āt hec bōa desūt: fides. ſ. ⁊ ples. non vī coitꝰ defēdi a crie. vñ i sētētiol sexti pythagorici legiť. Bis ardētior amatoꝝ ꝓprie uxoris adulť ē. Itē Hiero. Sapiēs iudicio amat ꝓiu

Universidad de Deusto
Biblioteca

gē:nō affectu:nō regnat in eo impetus uoluptatis:nec ꝓceps ferꝫ ad coitū. Nihil est fedius qꝫ uxorē amare quasi adulteram. Qui dicūt se cā humani gñis uxoribus iungi:imitent saltē pecudes:ꝛ postqꝫ uēter uxoris itumuerit:nō pdāt filios:nec amatores se uxoribus exhibeant:sed maritos. Idem. In matrimonio opera liberoruꝫ concessa sunt.uoluptates autem que de meretricum amplexibus capiuntur:in uxore damnate.

¶ De indulgentia apostoli quō sit accipēda

SEd si ꝓcubit' qui fit cā ꝓtis culpa caret: qd apl's sm indulgentiā pmittit:ita enim ait. Hoc aūt dico sm indulgētiā. Qui enim pstatur uenia nisi culpe: Per hoc etiā qdaꝫ ꝓbare uolunt nuptias esse petitas:sed ut prędictū est:indulgentia alia est cōcessionis. Egerat aplūs de nuptijs ꝛ de carnali coitu ꝛ ad utrūqꝫ retulit illud. hoc aūt dico sm indulgentiā. Indulgent eni nuptie sm cōcessionē ꝛ cōcubitus nuptialis qui fit tm cā ꝓlis. Cōcubit' vo qui est ꝓter necessitatez gñandi:ob icōtinētiā idulget sm pmissionē:qꝛ ibi est aliqua culpa:sed lenis. Jōqꝫ nō iubet nec cōcedit:sed pmittit:qꝛ nō est laudabilis sed uenialis. De hoc aug. sic ait. Forte aliquis dicet:si uenia ꝓcessit apl's:ergo petitas sūt nuptie. cui eni uenia nisi petō cōcedit? Plane qō infirmitati pmisit sm uenia:audeo dicē petitas eē. uenia nāqꝫ ꝓcedēs apl's cōcubitū attēdit cōiugatorū ubi est icōtinētie malū. Incōtinentie malū est q vir cognoscit uxorez ēt ultra necessitatē,pcreādi liberos. sed ꝛ ibi ē nuptiarū bonū. Nō eni qꝛ incōtinētia malū est iō cōiugiū:ubi est ꝓcubit' ꝓter itētionē gñationis nō est bonū. nō pp illud malū culpabile est hoc bonū. sed illud malū fit uēiale pp bonū nuptiale. Aō nō repbēdit apl's:sed malū icōtinentie. Jtē. Cōcubitū qui nō fit cā ꝓlis: nuptie nō cogūt fieri:sed ipetrāt ignosci:si tm nō ita sit nimius ut ipediat tpa que oroni debent:nec imutent in eū usuꝫ qui est ꝓtra nāz. Cōcubit' eni necius cā gñandi iculpabilis: ꝛ solus ipse nuptialis est. Ille vo q ultra necessitatē,pgredit nō rōni sed libidini obsequitur:ꝛ hūc nō exigē:sed reddē ꝓiugi ne fornicet ad ꝓiugē ptinet. Si vo ambo tali cōcupiscentie subigunt:ꝛ rē faciunt que non est nuptiarū:cuius delicti nō sunt nuptie hortatrices sz depcatrices. Decus quidē ꝓiugale est castitas,pcreādi ꝛ reddēdi carnalis debiti fides. Hoc est opus nuptiaꝝ qō ab omni peccādo defendit apl's dicēs. Nō peccat vgo si nupserit. Cū ergo culpabilis non sit gñandi intētiōe cōcubit⁹:qui ꝓprie nuptijs iputandus est. Quid sm uenia cōcedit apl's nisi q cōiuges debitū carnis exposcūt nō ꝓpagis uolūtate:sed libidinis uoluptate. Que tm uoluptas nō ꝓpter nuptias cadit in culpā:sed pp nuptias accipit uenia. Immoderata ergo ꝓgressio sm uenia cōcedit. Quocirca ꝛ hic laudabiles sūt nuptie:qꝛ etiā illud qō nō ptinet ad se:ignosci faciūt pp se. Nō eni ꝓcubit' est quo fuit cōcupie. agit ut ipleat fetus quem postulant nuptie. Dīno ergo in genere suo nuptie bone sunt:qꝛ fidē thori suāt:ꝛ ꝓlis suscipiende cā utrūqꝫ sexuꝫ cōmiscēt ꝛ ipietatē separatiōis horret. Sanctitati etiam cōiugij nec coniunx infidelis obesse pōt:sed potius fidelis,pdest infideli:ut aplus docet. Ex his ostendit q cōiuges qui causa prolis tm cōueniunt uel qui exigētibus debitū reddunt:defendit a petō sanctitas cōiugij bonū qꝫ nuptiale. Si eni absqꝫ petō nō posset fieri concubitus coniugalis nō precepisset dominꝰ post diluuiū eos copulari dicēs. Crescite ꝛ multiplicamini:cum iam sine carnali concupiscentia non possint commisceri.

¶ Qꝛ non ois delectatio carnis petitas est.

SEd forte aliqs dicet oēm carnis cōcupiscētiā ꝛ delectationē que est in coitu malā eē ꝛ petitā:qꝛ ex petō est ꝛ inordinata. Et nos dicimus illā cōcupiam semp malā esse qꝛ feda est pena pcti:sed nō sp petitas est. Sepe eni delectat vir scūs sm carnez in aliq re: ut requiescēdo post laborē:edēdo post esuriē:nec tm talis delectatio est petitas:nisi sit immoderata. Sic ꝛ delectatio q fit in coitu cōiugali:cui assunt illa tria bona a petō defendit. Ut tm bea. Greg. alr sentire. s. q sine petō nō possit fieri carnalis cōmixtio dicēs. Vir cū,ppria cōiuge dormiēs:nisi lotꝰ aq ecclīaz itrare nō dz. Quāuis diuerse hoiuz natiōes de hac re diuersa sentiāt:ꝛ alia custodire videant. Romanoꝝ tm sp ab antiqoribus usus fuit:post admixtionē,pprij cōiugis:ꝛ lauacri purificationē querere ꝛ ab ingressu ecclie paululū tēpare. Nec hoc dicētes clpā deputamus esse cōiugiuz. sed qꝛ ipa illicita admixtio cōiugis sine uoluptate carnis fieri nō potest a sacri loci ingressu abstinēdū est:qꝛ uoluptas illa sine culpa nullatenus esse potest.

¶ Determinat auctoritatem.

Hoc aūt ne pdictis obuiet itelligēdū est in illis q gra ꝓlis ꝓueniunt. quorum uoluptas nō est sine petō:ꝛ vix aliq repire pōt adhuc āplexꝰ carnales expiētes qui nō iterdū ꝓueniāt ꝓter itētionē,procreāde,plis. Hoc aūt quoties fit:ab igressu ecclie abstinēdū ē. Et q ita itelligēdū sit Hie. ꝓnter oñdit. Siqs vo i'sua ꝓiuge:nō cupidine uoluptatis raptꝰ:sed tm creādoꝝ liberoꝝ gra utit:iste,pfecto sine de ingressu ecclie:sine de sumendo corpis dñici mysterio:suo est iudicio relinquendus:qꝛ ꝓ hiberi a nobis nō debet accipe q in igne positus nescit ardere. Cū vo nō amoꝝ procreande sobolis:sed uoluptas dñat in ope cōmixtiōis:hēant ꝓiuges ēt de cōmixtione sua qō desleāt. Tūc aūt vir qui post admixtionē cōiugis lotus aqua fuerit etiā sacrā cōmixtionem ualeat accipere:cū ei sm prefinitam sententiā ecclesiam etiā licuerit intrare.

POstqꝫ determinauit magr de causis qb⁹ ꝓstituit mrimōiū ipz:hic determiat de causis honestatis ipi⁹. s. de bonis cōiugū qb⁹ act⁹ mrimonij honestat. Et diuidit in ptes duas. In ꝑma determinat de bonis matrimonij qtū ad mrimoniū sm q nūc agit. in 2ª oñdit quō hꝰ bona erāt in mrimonio ātiquoꝝ patrū. 33. di. ibi| Querit hic de antiqs ꝓibus ꝛc.] Pria in duas. in ꝑma determinat de bonis ꝓiugū qb⁹ mrimonij actus excusat. In 2ª determinat de actu mrimonij qui per bona ꝑdicta excusat: sm q insup hēt rōnē debiti. 32. dis. ibi| Sciēdū est ēt qꝛ cū in oīb⁹ ꝛc.] Pria in duas. in ꝑ⁹ determinat de bonis ꝓiugū quō in mrimonio iueniant. in 2ª oñdit qñ per ea actus ꝓiugalis excusat. ibi | Cū hoc g tria bona ꝛc.] Pria in duas. in ꝑ⁹ oñdit que sint tria bona ꝓiugū. in 2ª qlit se hēant ad mrimoniū. ibi| Et ē sciēdū ab aliqb⁹ ꝛc.] Et circa hoc duo facit. ꝑ⁹ oñdit q vnū ꝑdictoꝝ bonoꝝ in qlibet matrimonio iuenit. s. sacrm:quis nō alia duo. s. fides ꝛ proles: que aliqñ sm actū mrimonio desunt. 2⁹ determiat de mrimonio in quo ēt itētio illoꝝ duoꝝ non saluat. ibi| Solet qri ꝛc.] Et circa hoc tria facit. ꝑ⁹ determinat de mrimonio in quo nō itendit bonū prolis. 2⁹ de eo in quo nō solū nō itēdit:sed ēt ipedit. ibi| Qui vo uenena sterilitatis ꝛc.] 3⁹ determiat quādā qōnē icidētē. ibi| Dic queri solet ꝛc.] ¶ Cū g hec tria bona ꝛc.] Dic oñdit quō per bona ꝑdicta actꝰ ꝓiugalis excusat. Et circa hoc duo facit. ꝑ⁹ determiat vtitatez. 2⁹ ponit obiectiōes in ꝓriū ibi| Sz si ꝓcubit⁹ ꝛc.] Et circa hoc duo facit. ꝑ⁹ obꝫit ꝓ excusatione mrimōialis actꝰ: oñdēs q mrimoniū excusatiōe nō indiget. 2⁹ oñdēs q excusari nō possit qui culpa careat ibi| Sz forte aliqs dic ꝛc.] Et circa hoc duo fac. ꝑ⁹ obꝫc per rōnē. 2⁹ p auctē ibi| Ur tm sentire alr ꝛc.] ꝛ quelibet hꝝ diuidit in obiectionē ꝛ solonē. ut per se pz in lra.

HIc est duplex qō. Pria de bonis matrimonij. 2ª de excusatiōe actꝰ mrimonialis per bona ꝑdicta. ¶ Circa ꝑm queruntur tria. ꝑ⁹ utrū debeant esse aliqua bona ad excusandum matrimoniū. 2⁹ que ꝛ quot sint. 3⁹ qualiter ad matrimonium se habeant.

AD primū sic ꝓcedit. Ur q mrimonium non debeat hīe aliq bona qui-

bus excuset. sicut enim conseruatio indiuidui que fit per ea que ad nutritiuā ptinēt est de intentiōe nāe:ita ꝓseruatio speciei que fit per mrimoniuz:ꝛ multo magis quāto melius ꝛ diuinⁱ⁹ est bonū speciei q̄ bonum vnius idiuidui. sed ad actū nutritiue excusandū nō indiget aliqb⁹. ergo nec etiā ad excusādū matrimoniū. ¶ Ꝑ. Fm phm in. 8. ethi. amicitia que est inter virz ꝛ uxorē est nālis:ꝛ claudit in se honestū utile ꝛ delectabile. sed illud qō de se est honestū nō idiget aliq excusatiōe. g nec bona excusantia debent mrimonio attribui. ¶ Ꝑ. mrimoniū institutū est in remediū ꝛ in officiū:ut supra di. 26. ocm est. sed sm q est in officium nō idiget excusatiōe:qꝛ sic etiā in paradiso excusatione indiguisset:qō falluz est. ibi eni fuissent nuptie honorabiles ꝛ thorus imaculatⁱ⁹. ut Aug. dic. silr nec sz q est in remediū: sicut nec alia sacramēta quādo in remediū pcti instituta sūt. g matrimoniū hꝰ excusantia hīe nō debet. ¶ Ꝑ. ad oia que honeste fieri pōt virtutes dirigunt. si ergo mrimoniū aliquibus bonis pōt honestari:nō indiget alijs honestātib⁹ q̄ animi vtutibus:ꝛ sic nō debēt mrimonio aliq bona assignari quibus honestet:sicut nec alijs in quib⁹ vtutes dirigunt. ¶ Sed ꝯ. ubicūqꝫ est indulgētia ibi est necia aliqua excusationis rō. sed mrimoniū cōcedit in statu ifirmitatis sm idulgētiā:ut patet. j. Lozꝛ. 7. g idiget per aliqua bona excusari. ¶ Ꝑ. cōcubit⁹ mrimonialis ꝛ fornicari⁹ sūt eiusdē spēi quātū ad speciē nāe. sed cōcubitus fornicarius est de se turpis. g ad hoc q mrimonialis nō sit turpis oportet ei aliquid addi qō ad honestatem eius pertineat:ꝛ in aliam speciē moris trahat.

RNdeo dom:q nullus sapiēs debet iactura alicui quā sustinere nisi pro aliqua recōpēsatiōe alicui⁹ eqlis vel melioris boni. vñ electio alicui⁹ qō aliquā iactura hēt ānexā:indiget alicui⁹ boni additiōe per cui⁹ recōpēsationē ordinet ꝛ honestetur. In cōiūctiōe aūt viri ꝛ mulieris rōnis iactura accidit:tū qꝛ ꝓpter uehemētiā delectatiōis absorbet rō:ut non possit aliqd intelligē in ipo:ut phs dicit. tū etiā ꝓpter tribulationē carnis quā opz tales sustinē ex sollicitudine tpaliū:ut patet. j. Lozꝛ. 7. ꝛ iō electio talis ꝓiunctiōis nō pōt eē ordinata nisi per recōpēsationē aliqrū ex qb⁹ dicta cōiūctio honestet. ꝛ hec sūt bona que matrimoniuz excusant ꝛ honestum reddunt.

Ad primū ergo dom:q in actu comestionis nō est tā uehemēs delectatio rōnē absorbens:sicut in ꝑdicta delectatiōe:tū qꝛ vis generatiua per quā originale traducit est infecta ꝛ corrupta:nutritiua aūt per quā nō traducit est corrupta ꝛ nō infecta:tū qꝛ defectuz indiuidui quilibet magis sentit in seipo q̄ defectū speciei. vñ ad excitādū ad comestionē sm quā defectui idiuidui subuenit sufficit sē sus ipsⁱ⁹ defectⁱ⁹. Sz ad excitādū ad actuz quo defectui spēi subuenit dīna ꝓuidētia delectationē apposuit in actu illo que ēt alia bzuta mouet:in qb⁹ nō est ifectio originalis pcti. ꝛ iō non est sile. ¶ Ad 2ᵐ dom:q ista bona que mrimoniū honestāt sunt de rōne mrimonij: ꝛ iō nō idiget eis q̄si exteriorib⁹ qbusdā ad honestādū:sed q̄si cantib⁹ in ipso honestatē que ei sm se cōpetit. ¶ Ad 3ᵐ dōz:q mrimoniū ex hoc ꝑo est in officiū vel in remediū hēt rōnē utilis ꝛ honesti:Sz utrūqꝫ horꝝ ei cōpetit ex hoc q hꝰ bona hēt qb⁹ fit ꝛ officiosū ꝛ remediū cōcupiscentiā adhibens. ¶ Ad 4ᵐ dom:q aliqs actⁿ vtutis honestat ꝛ vtute quasi ꝓncipio elicitiuo:ꝛ circūstātiꝫ q̄si formalib⁹ ꝓncipijs ipsius:hoc aūt mō se hñt bona ad mrimoniū sic circūstātie ad actⁿ vtutis ex qb⁹ hēt q vtutis actⁿ esse possit.

Ad 2m sic ꝓcedit.vī q̄ insufficiēter bona mri monij assignent in lra.s.fides:ples:z sacrm:qz mrimoniū nō solū fit in boib' ad plem ꝓcreādā z nutriēdā:sed ad ꝓsortiū cois vite pp operū coicationē ut dī in.8.ethi.g̃ sicut ponit ples bonū mrimonij:ita deberet poni coicatio operū. ¶ Ꝑ.cō tractio chr̄i ad eccliam quā mrimoniū significat pficit per charitatē.g̃ iter bona mrimonij magis debēt poni charitas q̄ fides. ¶ Ꝑ.i mrimonio sicut exigit q̄ neuter ꝓiugū ad alteri' thorū accedat:ita exigitur q̄ vn' alteri debitū reddat:sed p̄mū ptinet ad fidē ut i lra dī.g̃ deberet ēt iustitia pp redditionē debiti inter bona mrimonij cōputari. ¶ Ꝑ.sic in mrimonio inq̄tū significat ꝓiunctionē chr̄i z ecclie reqrit idiuisibilitas:ita z vnitas:ut sit vna vni':z sacrm qō inter tria bona ꝓiugij cōputat ptinet ad idiuisionē.g̃ deberet esse aliq̄d aliud qō ptineret ad vnitatē. ¶ Sz ꝓtra videt q̄ sufficiat:qz vnica vt' sufficit ad vnicū actū bonestādū:z fides est quedā vt':g̃ nō oportuit alia duo addē ad bonestādū mrimoniū. ¶ Ꝑ.nō ex eodē aliq̄d accipit rōnē utilis z honesti:cū utile z honestū ex opposito bonū diuidāt:z ex ple mrimoniū accipit rōnē utilis.g̃ ples nō dz cōputari iter bona q̄b' mrimoniū bonestat. ¶ Ꝑ.nihil dz poni ut ꝑtas uel ꝓditio sui ipsi':sed hec bona ponunt ut quedā ꝓditiones matrimonij.ergo cū mrimoniū sit sacrm non debet poni sacramētum inter bona matrimonij.

Rñdeo dōm:q̄ mrimoniū est in offīm nāe:z est sacr̄z ecclie.inq̄tū g̃ est i offīm nāe duobus ordinat:scī z q̄libet alī vtutis act':quoz vnum exigit ex pte ipsi' agētis:hoc est iētio finis debiti:z sic ponit bonū mrimonij ples.aliud exigit ex pte ipsius act' qui est bon' in gñe:ex hoc q̄ cadit sub debitā mām:z sic est fides per quā hō ad suā accedit z nō ad aliā. Sed ulteri' bēt aliquā bonitatē inquātuz est sacrm:z hoc significat ipso nomine sacramenti.

Ad primū g̃ dōm:q̄ in ple nō solū itelligit ꝓ creatio,plis:z ēt educatio ipsi' ad quā sicut ad finē ordinat tota coicatio operū que est iter virū z uxorē inq̄tū sūt mrimonio iūcti:qz pies nāliter thesauriçat filīs:ut p̄z.2.Cor.12.z sic in ple q̄si i ꝓncipali fine alī' q̄li scōari' icludit. ¶ Ad 2m dōz:q̄ fides nō accipit hic ꝑut est vt' theologica:sed ꝑut est ꝑs iustitie fm q̄ fides dī ex hoc q̄ subdita in ꝓfessione ꝑmissoz.z qz in mrimonio cū sit q̄dā ☩ctus est quedā ꝑmissio per quā talis vir tali mulieri desponsat. ¶ Ad 3m dōm:q̄ sic in ꝑmissione mrimonij ptinet: ut neuter ad alterū thorū accedat:ita ēt q̄ sibi iuicez debitū reddāt:z hoc ēt est p̄ncipali' cū ꝓsequat ex ipsa mutua ptāte in iuicē data:z ꝺ utrūq̄ ad fidē ptinet.sed in lra ponit illō qō est min' manifestū. ¶ Ad 4.m dōm:q̄ in sacrō nō solū itelligēda est idiuisio: sed oia illa que ꝓsequunt mrimoniū ex hoc q̄ est signū cōiunctionis chr̄i z ecclie. Uel dōm q̄ vnitas quā obiectio tāgit ptinet ad fidē sicut idiuisio ad sacrm. ¶ Ad 5m dōm:q̄ fides nō accipit hic ꝓ aliq̄ vtute:sed ꝑ q̄dā ꝓditione vtutis ex qua fides noiat que ponit ꝑs iustitie. ¶ Ad 6m dōm:q̄ sicut debit' usus boni utilis accipit rōnē honesti:nō q̄dē ex utili sz ex rōne que rectū usum facit.ita ēt ordinatio ad aliq̄d bonū utile pōt facere bonitatē honestatis ex vi rōnis debitā ordinationē faciētis:z hoc mō mrimoniū ex hoc q̄ ordinat ad ple utile est:z nihilomin' honestū inq̄tū debite ordinat. ¶ Ad 7m dōm:q̄ sic magr̄ dicit in lra.sacrm nō dī hoc ipz mrimoniū sz idiuisibilitas ei' que est eiusdē rei signū cui' z mrimoniū. Uel dicēdū q̄ q̄uis mrioniū sit sacrm:tn aliō est mrimonio eē mrimoniū:z aliud est ei eē sacrm:qz nō solū ad hoc est istitutū ut sit i signū rei sacre:sed ēt ut sit in offīm nāe:z iō rō sacri est quedā cōditio aduentēs mrimonio fm se ꝓsiderato: ex quo ēt honestatē bēt:z iō sacralitas ei' ut infra dicā ponit iter bona honestātia mrimoniū:z p̄z hoc in tertio bono mrimonij.s.sacro nō solū itelligit insepabilitas:sed etiā oīa que ad significationē ipsius pertinent.

Ad 3m sic ꝓcedit.vī q̄ sacrm nō sit ꝑncipalius iter mrionq̄ bona:qz finis est potissimū in vnoquoq̄:z ples est mrionq̄ finis.g̃ ples est p̄ncipali' mrionq̄ bonū. ¶ Ꝑ. ꝑncipalius est in rōne spēi ōzia que cōplet spēz q̄ gen':sicut forma q̄ mā in ꝓstitutiōe rei nālis:sed sacrz cōpetit mrionio ex rōne sui gñis:ples aūt z fides ex rōne ōzie iquātū est tale sacramētū.g̃ alia duo sūt magis p̄ncipalia in mrionio q̄ sacrm. ¶ Ꝑ.sicut iuenit mrionū sine ple z fide:ita i uenit sine insepabilitate:sicut p̄z q̄n alt ꝓiugū añ mrioniū cōsumatū ad religionē trānsit.g̃ nec ex hac rōne sacrm est in mrionio p̄ncipali'. ¶ Ꝑ.effect' nō pōt eē p̄ncipalior sua cā.sed ꝓsensus qui est cā mrionq̄ mutatur frequēter.g̃ z mrionū dissolui pōt:z sic insepabilitas nō semp cōcomitat mrioniū. ¶ Ꝑ.sacra que hñt effectū ꝑpetuū ipzimūt caracterē:sed in mrionio nō i ꝓzimit caract.g̃ nō adest ei insepabilitas ꝑpetua: z ita sic est mrioniū sine ple:ita pōt eē sine sacro:z sic idez qō ꝑus. ¶ Sz ↄ.illud qō ponit in diffone rei est sibi maxime eētiale:sz idiuisio que ptinet ad sacrz ponit in diffone supꝰ de mrionio data:nō aūt ples uel fides g̃ sacrm iter alia mrionio est eētialī'. ¶ Ꝑ.vt' oīna que in sacris opat est efficacior q̄ vt' humana:sed ples z fides ptinēt ad mrioniū fm q̄ est in officiū nāe humane,sacrm aūt fm q̄ est ex institutione diuina.ergo sacrm est ꝑncipalius in matrimonio q̄ alia duo.

Rñdeo dōm:q̄ aliq̄d dī in re aliq̄ ꝑncipali' altero duob' modis:aut qz est eētialī' aut qz dignī'.si qz dignī' sic oīb' modis sacrm est p̄ncipali' iter tria ꝓiugij bona:qz ptinet ad mrioniū inq̄tū est sacrm gr̄e.alia vo duo ptinēt ad ipm inquātum est qōdā nāe offīm.ꝓfectio autē gr̄e est dignior ꝓfectione nāe. Si aūt dicat p̄ncipali' qō est eētialius:sic distīguēdū:qz fides z ples p̄nt dupl'r ꝓsiderari.vno mō i seipsis:z sic ptinēt ad usum mrionij per quē z ples ꝓducit:z pactio ꝓiugalis seruat:sz idiuisibilitas quam sacrm iportat ptinet ad ipm mrioniū fm se:qz ex hoc ipso q̄ per pactionē ꝓiugalē sui ptātē sibi iuicē in ppetuū ꝓiuges tradūt:sequit q̄ separi nō possint:z inde est q̄ mrioniū nunq̄ iuenit sine insepabilitate:iuenitur aūt sine fide z ple:qz eē rei nō depēdet ab usu suo:z fm hoc sacrm est eētiali' mrionio q̄ fides z ꝓles. Alio mō p̄nt ꝓsiderari fides z ples fm q̄ sūt in suis ꝓncipijs:ut pro ple accipiat intētio,plis:z pro fide debitū seruādi fidem:sine q̄b' ēt mrioniū eē non pōt. qz hec in mrionio ex ipsa pactione ꝓiugali cānt:ita q̄ si aliq̄d ↄriū bi' exprimeret in cōsensu qui mrionium facit:nō eēt uerū mrioniū:z sic accipiēdo fidē z ples ples est eētialissimū in mrionio:z scōo fides:z tertio sacrm.sicut ēt boi est eētialī' eē nāe q̄ eē gr̄e:q̄uis eē gratie sit dignius.

Ad primū g̃ dōm:q̄ finis fm intētionē est ꝓzimū in re:sed fm ꝓsecutionē est ultimū.z sibi se bēt ples iter mrionij bona:z iō quodammō est p̄ncipali':z q̄dāmō nō. ¶ Ad 2m dōz:q̄ sacrz ēt ꝑut ponit tertiū mrionij bonū ptinet ad mrioniuz rōne sue differētie.dī enim sacrm ex significatione huius rei sacre determinate quā matrimoniū significat.

¶ Ad 3m dōz:q̄ nuptie fm Aug.sūt bonū mortaliū vñ in resurrectiōe nō nubēt neq̄ nubent:ut dī Mat thei.22.z iō viculū mrimonij nō se extēdit ultra vitā in qua trahit:z iō dī inseparabile:qz nō pōt in hac vita separi:sz per mortē separi pōt siue copalez post carnalē ꝓiunctionē:siue spūalē post spūalē trīm. ¶ Ad 4m dōz:q̄ q̄uis ꝓsensus qui facit mrimoniū nō sit ꝑpetuus mālit.i.q̄tū ad sbz act':qz ille act' cessat z pōt ↄri' succedē:tn formalr loquēdo est ꝑpetu':qz est de ppe tuitate vinculi.als nō faceret mrimoniū.nō eni ꝓsensus ad tps ad aliquā mrimoniuz facit.z dico formalr fm q̄ act' accipit spēm ab obiecto:z fm hoc mrimoniū ex ꝓsensu insepabilitatē accipit. ¶ Ad 5m dōm:q̄ in sacris in qb' ipzimit caracter traditur ptās ad actus spūales:sed in matrimonio ad actus corpales.vñ matrimoniū rōne ptātis quā in se invicē ꝓiuges accipiūt cōuenit cū sacris in quibus caracter ipzimit.z ex hoc bēt inseparabilitatem:ut in littera dicit:sed differt ab eis inquātū potestas illa est ad act' corporales:z ꝓpter hoc nō imprimit caracterem spiritualē. Qō.II.

Deinde queritur qualr per bona ꝑdicta mrimoniū excuset.Et circa hoc quer untur tria. ꝑ°utrū ꝑdicta bona possint excusare actū mrimonij ut nō sit oīno petm.2°utrū sine eis a peccato aliquando excusari possit.3°utrum quando est sine eis semper sit peccatum mortale.

Ad primū sic ꝓcedit.Ur q̄ act° mrimonij no possit excusari per bona ꝑdicta ut nō sit oīno petm:qz quicūq̄ sustinet dānum maioris boni ꝓpter minus bonū peccat:qz inordinate sustinet:sed bonū rōnis qō ledit in ipso actu ꝓiugali est maius q̄ hec tria coniugij bona.ergo ꝑdicta bona nō sufficiūt ad excusādū cōiugalē ꝓcubitū. ¶ Ꝑ. si bonū malo addat in gñe moris:totū efficit malum: nō aūt totū bonū:qz vna circūstātia mala facit actuz malū:nō aūt vna bona facit ipsuz bonū:sed actus cōiugalis fm se malus est:als excusatiōe nō indigeret. g̃ bōa mrimonij adiūcta nō p̄nt ipm bonū facē. ¶ Ꝑ. ubicūq̄ est imoderatio passiōis ibi est vitiū in morib'.sz bona mrimonij nō p̄nt efficē qui delectatio illi' act' sit imoderata.g̃ nō p̄nt excusare quin sit peccatū. ¶ Ꝑ.vecūdia nō est nisi de turpi actu fm Dama.sed bona mrimonij nō tollūt erubescētiā ab illo actu.g̃ nō p̄nt excusare q̄n sit petm. ¶ Sz ↄ.cōcubit' cōiugalis nō differt a foznicario nisi per bona mrimonij.si g̃ hec nō sufficerēt excusare ipm:tūc mrimoniū semp illicitū remaneret:qō est ↄ id qō bitū est supꝰ.26.dī. ¶ Ꝑ. bona mrimonij se hñt ad actū ei' sicut circūstantie debite:ut dcm est.sed circunstantie tales sufficienter faciunt q̄ aliquis actus non sit malus.ergo z hec bona possunt excusare mrimoniū ut nullo modo sit petm.

Rñdeo dōm:q̄ aliq̄s actus dī excusari dupl'r. Uno mō ex pte faciētis:ita q̄ nō ipute faciēti in culpā q̄uis sit malus:uel saltē nō in tāta culpā:sicut ignorantia dī excusare petm in toto uel in pte. Alio mō dī excusari actus ex pte sui:ita.s.q̄ non sit malus:z hoc mō ꝑdicta bona dicunt excusare actū mrimonij. Ex eodē aūt bēt act' aliq̄s q̄ nō sit malus in gñe moris:z q̄ sit bon' qz nō est aliq̄s actus idiffere rēs:ut in.2.li.dcm est. Dicit aūt aliq̄s būanus act' bon' dupl'r. Uno mō bonitate vtutis:z sic actus bēt q̄ sit bonus ex his que ipm in medio ponunt:z hoc faciūt in actu mrimonij fides z ples ut ex dictis patet. Alio mō bonitate sacri:z q̄ act' nō soluz bon':sz ēt scūs dī.z hac bonitatē bēt act' mrimonij ex idiuisibili tate ꝓtectiōis sz quā signat ꝓtectionē chr̄i ad eccliā: z sic p̄z q̄ ꝑdicta sufficient actuz mrimonij excusant.

Ad primū g̃ dōz:q̄ per mrimonij actū nō incurrit hō dānū rōnis q̄tū ad habitū:sz solū q̄tū ad actū.nec est icōueniēs q̄ q̄nq̄ aliq̄s actus melior fm gen' suū iterrūpat ꝓ aliquo min' bono actu:z oc eni sine pctō fieri pōt:sicut p̄z in eo qui a cōtēplatiōe cessat ut iterdū actiōi uacet. ¶ Ad 2m dōm:q̄ rō illa ꝓcederet si malū qō insepabilr comitat ꝓcubitū eēt malū culpe:nūc aūt nō est malus culpe sz pene tm:que est inobediētia ꝓcupie ad rōnē: z iō rō nō sedet. ¶ Ad 3m dōz:q̄ supabūdātia passionis que vitiū facit nō attendit fm itētionē q̄titatiuā ipsius:sz fm ꝓportionē ad rōnē.vñ tūc solū passio reputat imoderata qñ limites rōnis excedit.delectatio aūt que fit in actu mrimoniali q̄uis sit itensissima sz q̄titatē:tn nō excedit limites sibi a rōne pfixos añ pn'm suū:q̄uis in ipa delectatiōe rō eos ordinare non possit. ¶ Ad 4.m dōm:q̄ turpitudo illa que sēp est in actu mrimonij z erubescētia facit turpitudo est pene z nō culpe:qz de q̄libet defectu homo nātī erubescit.

Ad 2m sic,ꝓcedit.Ur q̄ actus mrimonij excusari possit etiā sine mrimonij bonis.q̄ eni a nā tm mouetur ad actū mrimonij nō vī aliq̄d bonū itendē:qz bona mrimonij ptinēt ad gratiā uel virtutē.sed qn aliquis solo nāli appetitu mouet ad actū ꝑdictū:nō videt esse petm:qz nullū nāle est malū:cū malū sit ꝓter nām z ꝓter ordinē ut dicit Dion.ergo actus mrimonialis pōt excusari:etiam sine bonis mrimonij. ¶ Ꝑ.ille qui utit cōiuge ad fornicationē vitādā nō videt aliq̄d bonū mrimonij intendere.sed talis nō peccat:ut vī:qz ad hoc est mrimoniū cōcessū humane infirmitati ut fornicatio vitet.j.Cor.7.ergo etiā sine bonis mrimonij pōt actus eius esse excusat'. ¶ Ꝑ.ille qui utit re sua ad libitū nō facit cōtra iustitiā:z sic nō peccat ut videt.sed per mrimonium uxor efficitur res viri z ecōuerso.ergo si se invicē ad libitū utunt libidine mouente:nō videtur esse peccatū:z sic idem quod ꝓius. ¶ Ꝑ.illud qō efficitur bonū ex genere nō efficit malū nisi ex mala intentiōe fiat.sz act' mrimonij quo quis suā cognoscit est ex gñe bonus.g̃ nō pōt malus esse nisi mala intētiōe fiat:sed pōt bona intētiōe fieri etiā si nō intēdat aliq̄d mrimonij bonū: puta cū quis per hoc salutē corporalē intendit seruare aut cōsequi.ergo videt q̄ etiā sine mrimonij bonis actus ille possit excusari. ¶ Sed cōtra:remota causa remouet effectus.sed causa honestatis actus mrimonialis sūt mrimonij bona.ergo sine eis nō pōt act' mrimonialis excusari. ¶ Ꝑ.act' ꝑdictus non differt ab actu foznicario nisi in ꝑdictis bonis.sed cōcubitus foznicarius semper est malus.ergo si nō excusat ꝑdictis bonis:etiam mrimonialis actus semper erit malus.

Rñdeo dōm:q̄ sicut bona mrimonij fm q̄ sūt in habitu faciunt mrimoniū honestum z sanctū:ita etiā fm q̄ sunt in actuali intentiōe faciūt actū matrimonij honestū q̄tum ad illa duo bona que ipsius actū respiciūt.vnde quādo cōiuges cōueniunt causa ꝓlis procreande uel ut sibiinuicē debitū reddant que ad fidē pertinēt:totaliter excusant a peccato.sed tertiū bonū non pertinet ad usuz matrimonij: sed ad eētiā ipsius ut dictū est.vnde facit ipm matrimoniū honestū:nō aūt actū eius:ut per hoc act' absq̄ peccato reddat:qz alicuius significatiōis cā cōueniunt:z ideo duobus solis modis coniuges absq̄ oī peccato conueniūt.s.causa ꝓlis procreāde z debiti reddēdi.als aūt semp est ibi petm ad minus ueniale.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad primũ g̃ dom: q̃ ꝓles put est bonum sacri addit supra ꝓlē put est itētū a nā. nā enī itēdit ꝓlē put in ipsa saluat bonū spēi. sed in ꝓle fm q̃ est bonū sacri mr̃imonij ultra hoc itelligit ut ꝓles suscepta ulteri⁹ ordinet in deū. z iō opz q̃ itētio nāe qua ꝓlē itēdit referat actu uel hitu ad itētionē ꝓlis put est bonum sacri: alꝫs staret in creatura: qō sine pcto eē nō pōt: z iō qñ nā tm̃ mouet ad actū mr̃imoñ nō excusat a pctō oino nisi in q̃tū mot⁹ nāe ordinatur actu uel hitu ulteri⁹ ad ꝓlē fm q̃ est bonus sacri. nec tm̃ sequit q̃ mot⁹ nāe sit malus: ꝯz q̃ sit impfect⁹ nisi ad aliq̃ bonū mr̃imonij ulteri⁹ ordinet. ¶ Ad 2^m dom: q̃ si aliq̃s per actū mr̃imonij itēdat vitare foznicationē in ꝓiuge nō est aliq̃ pctm̃: qz hoc est quedā reddi tio debiti: qō ad bonū fidei ptinet: sed si itēdat vitare foznicationez in se: sic est ibi aliq̃ supfluitas: z fm hoc est pctm̃ ueniale nec ad hoc est mr̃imoniū istitutū nisi ꝯz idulgētiā que est de pctis uenialib⁹. ¶ Ad 3^m dōz q̃ vna debita circūstātia non sufficit ad hoc q̃ act⁹ sit bon⁹: z tō nō opz q̃ q̃litercūq; ꝙs re sua utat: usus sit bon⁹: ꝯz qñ utit re sua ut debet fm oēs circūstantias. ¶ Ad 4^m dom: q̃ q̃uis itēdē sanitatis ꝑseruationē nō sit per se malū: tm̃ hec intētio efficit mala si ex aliq̃ sanitas itēdat: qō nō est ad hoc de se ordinatū: sicut q̃ ex sacro baptismi tm̃ salutē corporalē quereret: z sīr est in ꝓposito actu matrimoniali.

Hd 3^m sic ꝓcedit. vī q̃ qñcūq; aliq̃s uxorē co gnoscit nō itēdēs aliqd mr̃imoñ bonū: sed solā delectationē mortalr̃ peccat: qz Hiero⁹ dicit: z habet in lra. Voluptates que de meretricū amplexib⁹ capiunt in uxore dānāde sūt: sed nō dr̃ eē dānabile nisi pctm̃ mortale. g̃ cognoscē uxorē pp solam uoluptatē est pctm̃ mortale semp. ¶ P. ꝓles in delectationē est pctm̃ mortale: ut in. 2. li. di. 24. dictū est. sed q̃ cūq; cognoscit uxorē suā cā delectatiōis ꝓsentit in delectationē. g̃ mortalr̃ peccat. ¶ P. q̃cūq; usum creature nō refert in deū creatura fruit: qd̄ est pctm̃ mortale: ꝯz q̃cūq; uxore pp solā delectationē utit hūc usū nō refert in deū. g̃ mortalr̃ peccat. ¶ P. nullus dz ex coicari nisi ꝓ pctō mortali: sed aliq̃s sola libidine uxorē cognoscēs artat ab itroitu eccl̃ie ut in lra dr̃: q̃si sit excoicat⁹. g̃ ois talis peccat mortalr̃. ¶ Sz ꝺ̄ est fm Aug. q̃ talis ꝓcubit⁹ ponit iter pctā q̃tidiana: ꝓ q̃bus dr̃ Pr̃ nr̃: ut habet in lra. ꝯz talia nō sūt pctā mortalia: g̃ zc. ¶ P. qui cibo utit pp delectationē tm̃ nō peccat mortaliter: ergo pari ratione qui uritur uxore tm̃ causa libidinis satiande.

Rñdeo dom q̃ q̃dā dicūt: q̃ qñcūq; ad actum ꝓiugalē libido ꝓncipalr̃ mouet est peccatū mortale: sed qñ mouet ex latere: tūc est pctm̃ ueniale. qñ aūt delectationem oino respuit z displicet ei tūc est oino absq; ueniali pctō: ut sic delectationez in actu querē sit pctm̃ mortale: delectationē oblatā acceptare sit pctm̃ ueniale: sed eā odire sit pfectionis. ꝯz hoc nō pōt eē: qz fm pḧm in. x. ethi. Idē est iudicium de delectatiōe z opatiōe: qz opationis bone est delectatio bona: z male mala: vñ cū act⁹ mr̃imonialis non sit per se malus: nec querē delectationē erit peccatum mortale semp. Et iō dōz: q̃ si delectatio querat ultra honestatē mr̃imoñ: ut. s. qz aliq̃s in ꝓiuge nō attēdat q̃ cōiux est: sed solū q̃ mulier est: idē pat⁹ facē cuz ea si nō eēt ꝓiux: est pctm̃ mortale: z talis dicit ardētior amator uxoris: qz. s. ardor ille extra bona mr̃imoñ ef fert. Si aūt querat delectatio ifra limites mr̃imoñ: ut. s. talis delectatio in alia nō quereret q̃ in ꝓiuge sic est ueniale peccatum.

Ad primũ g̃ dom: q̃ tūc uoluptates meretricias vir i uxore querit: qñ nihil aliud in ea attēdit q̃ qō in meretrice attenderet. ¶ Ad 2^m dom: q̃ ꝓfensus in delectationē ꝓcubit⁹ q̃ est mortale pctm̃: est mortale pctm̃. nō aūt talis est delectatio mr̃imonialis act⁹. ¶ Ad 3^m dom: q̃ q̃uis delectatio nē nō referat actu in deū: tm̃ nō ponit in ea ultimū uolūtatis finē: alꝫs ēs ubicūq; idifferenter quereret: z iō nō opz q̃ creatura fruat: sed utit creatura pp se: se aut tē hitualr̃ pp deū q̃uis non actu. ¶ Ad 4^m dom: q̃ hoc nō dr̃ pp hoc q̃ ex hoc pctō hō excoicationē meruat: sed qz spūalibus se reddit inhabilē: ꝓpter qō in actu illo homo efficitur totus caro.

¶ Solet queri cū masculus zc. Joe hoc in p̄cedēti dist. dictū est: qm̃ malus finis bonitatē mr̃imoñ nō tollit ¶ Qui vō uenena zc. Jhoc pctm̃ q̃uis sit graue z iter maleficia cōputādū z cōtra nām: qz ēt bestie fetus expectāt: tm̃ est min⁹ q̃ homicidiū: qz adhuc potat alio mō ipediri ꝓcept⁹: nec est iudicādus talis irregularis nisi iā foznato puerpio abozsus, ꝓcuret. ¶ Semie pau latiz foznant zc. Joe hoc hitū est in 3° di. 3. ¶ Et post q̃ uēter uxoris zc. Jq̃uis eni matrix post ipegnatiōnē claudat: tm̃ ex delectatione ut Auic. dicit mouet z opat. z ex hoc iminet piculū abozsus. z iō Hiero⁹ vitupat accessum viri ad uxorē impgnatā: non tm̃ ita q̃ semp sit pctm̃ mortale: nisi forte qñ ꝓbabilr̃ timet de piculo abozsus. ¶ Ut imuret in eū usum zc. Jusus contra nām ꝓiugis est qñ debitū uas ptermittit: uel debitū modū a nā istitutū q̃tū ad situ: z in pmo semp est pctm̃ mortale: qz ꝓles seq̄ nō pōt. vñ totalr̃ itētio nature frustrat. sed in scōo mō nō semp est pctm̃ mortale ut q̃dā dicūt. sed pōt eē signū mortalis ꝓcupiscētie: qñq; ēt sine pctō eē pōt: qñ oīspō corpis aliū modum nō patit: alꝫs tāto ē gui⁹ q̃ro magis a nāli mō recedit.

¶ De solutione carnalis debiti. Dist. xxxii.

SLiēdū ēt est q̃ cū in oib⁹ alijs vir ꝓsit mulieri ut caput corpi: est eni vir caput mulieris: in soluēdo tm̃ carnis debito pares sūt. Jō aplꝫs utriq; ꝑiter p̄cipit in hac cā sibi iuicē subijci: ingens. Vir debitum reddat uxori: sīr z uxor viro: qz mlier nō bēt ptātē sui corpis ꝯz vir: sīr z vir nō bēt ptātez sui corpis ꝯz mulier. Quia nec mulier ad aliū virū: nec vir ad aliā mulierē ptātē sui corpis bēt: nec vir ad ptinēdū: nec mulier ptātē bēt sine mutuo ꝓsensu: ꝯz alter alt⁹ ptātē bēt corporis: ut poscēti alt⁹ nō liceat alt⁹ negare debitū. In hoc eni pares st: qz nec viro nec mulieri corp⁹ suū licet aliꝫ tradē. Sz sibi iuicē debitores sūt in hac cā: ne peccādi det occasio: per qō nō dr̃iū tollit viro ꝯz vitiū. Debēt eni sibi ꝓiugati nō solū ipsi⁹ ser⁹ sui cōmiscēdi fidē liberoz ꝓcreandoz cā: que pria est in ista mortalitate societas: uerūetiā ifirmitatis inuicē excipiēde ad illicitos ꝓcubit⁹ deuitandos: mutuā q̃dāmō suitutē: ut etsi alt⁹ eoz cōtinētia placeat: nisi ex alteri⁹ ꝓsensu nō possit. Ad hoc eni neuter bēt ptātē sui corpis: qō adeo uerum est: ut etiā q̃ nō filioz ꝓcreādoruz sed ifirmitatis z incōtinētie cā expetit: uel ille de mr̃imonio: uel illa nō sibi alterutz negēt: ne per hoc icidāt in dānabiles coruptelas. Reddē eni debitū ꝓiugale nulli⁹ est cris: exigē āt ultra gñandi necitatē clpe est uenialis. Foznicari vō uel mechari: puniendi est cris.

¶ Neuter cōtinē ualeat nisi ex coi cōsensu.

Quod vō sine cōsensu uxoris vir cōtiere nō ualeat: subditis ꝓbat testimōijs. Alit eni Aug. Si dicat vir cōtinē iam uolo: nolo aūt uxor: pōt. Qd̄ enim tu vis: illa nō vult. Nunqd per cōtinētiā tuā illa debet fieri foznicaria? Si alij nupserit te viuo: adultera erit Nō vult tali lucro de⁹ tale dānū compēsari. Redde debitū z si nō exigis: redde: ꝓ scificatiōe pfecta de⁹ tibi cōputabit: si nō qō tibi debēt exigis: sed reddis qō debes uxori. Idē Scōm vba aplica etiā si vir cōtinē uoluisset z tu noluisses: debitū tibi reddē cogeret: z il li deus ꝓputaret cōtinētiā: si nō sue ꝯz tue cōce deretur infirmitati: ne in adulteriuz caderes. Quisquis ergo cōpatiēs infirmitati uxoris reddit nō exigit debitū: aut si pp ꝓpriā infirmitatē ducit uxorē plāgēs potⁿ: qz sine uxore eē nō potuit: q̃z gaudēs: qz duxit: securus expectat diē nouissimū. Idē. Una sola cā eē pōt: qua te ad id qō uoluisti nō mō nō hortaremur: sed ēt, phiberem⁹ iplē: si forte tua cō iunx hoc tecū suscipe animi uel carnis infirmitate recusaret. Mā uouēda talia nō sunt a cōiugatis: nisi ex cōsensu z uolūtate coi: z si ꝑpropere factū fuerit: magis est corrigēda temeritas q̃z persoluēda ꝓmissio. Nō eni de⁹ exigit siqs ex alieno aliqd uouerit: ꝯz potius usurpare uetat alienū. Idē. Aplꝫs nec ad tps ut uacet oroni nisi ex cōsensu noluit cōiugez carnali iuicē fraudari debito. Idē. Manifestū est ita uoluisse lege: femiā sub viro esse: nulla ei⁹ uota que abstinētie cā uouerit reddant ab ea: nisi auctor fuerit vir permittēdo. Mā cū ad pctm̃ eiusdē viri ptinere uoluerit lex: si pri⁹ ꝓmiserit z postea ꝓhibuerit: nō tm̃ dixit ut faciat mlier qō uouerat: qz ꝓmissa iā pri⁹ a viro fuerat: viri dixit eē pctm̃: qz abnuit qō pri⁹ cōcesserat: nō tm̃ mlieri ex hoc iussū dedit: ut cū pri⁹ vir ei ꝓcesserit: postea si ꝓhibuerit cōtēnat. Ex his appet q̃ vir uel mulier cōtinentiā deo offerre nō pōt sine coi cōsēsu: nec alt⁹ alti debitū negare dz. Si vō qlibet eoz alterz a suo iure absoluerit: ad ptēritā suitutē nunqd reuocare poterit? Hoc eni vī Aug. supra uoluisse. Quibusdā vī q̃ mulier nō discedēs a domo viri: que viro ꝓmittente cōtinētiā uouerit uel ꝓmiserit: eodē, phibēte solue nō ualeat z hoc pp dignitatē viri q̃ est caput mlieris. Sz meli⁹ hoc itelligit i tali casu: ubi vir ꝓcedit mulieri uouē ptinentiā z añ uotū, phibet iplē. Si vō bitū mutauerit non pōt reuocari fm illud. Qui uxorē suam uelare ꝓmiserit: aliā nō accipiat: ꝯz sīr ꝙuertat.

¶ Quibus temporibus cessandum sit a coitu

QT licet debitū poscēti sit sp̄ soluēdū nō licet tm̃ q̃libet die poscē. vñ aug. Chriano cū uxore sua aliq̃n licet cōuenire aliq̃n non. Propter ꝓcessiōis eni dies z ieiunoz aliq̃n nō licet cōuenire: qz ēt a licitis abstinēdū est: ut facili⁹ ipetrari possit qō postulat. Idem. Quotiēs eni uel dies natiuitatis uel reliquе festiuitates aduenerit: nō solū cōcubinaz cōsortio: sed ēt a ꝓꝑijs uxorib⁹ abstinete. Jtez ambi. Si cā, pcreādoz filioz ducit uxor nō multū tps cōcessuz vī ad ipm usuz: qz z dies festi z dies ꝓcessiōis z ipsa rō cōcept⁹ z partus iuxta legem cessare usum carnis bis debere temporibus demonstrant.

¶ Hieronym⁹ videtur dissenture a premissis.

ILlud aūt qō dcm̃ est reddē debitū nō esse pctm̃. vī obuiare qō ait Hiero. Quicunq; uxori debitū reddit uacare nō pōt oroni: nec carnes agni edē. Jtē. si pāes ꝓpōnis abbis qui uxores suas tetigerāt comedi nō poterāt. Quātomagis panis qui de celo descēdit: nō pōt ab his qui cōiugalibus paulo aſi bere cōplexib⁹ violari atq; cōtigi? Nō q̃ nuptias cōdēnem⁹: sed q̃ eo tpe quo carnes agni māducaturi sum⁹: uacare a carnalibus opib⁹ debeam⁹. Hoc caplm maxie ad mini stros ecclie ptinē vī: qb⁹ nō licebat sacra officia celebrare atq; mysteria tpe cōiugalis amplexus: quo etiā pñtia spūs sci non daſ. Vñ idē ait. Cōnubia legitia carent qdē pctō. nec tm̃ tpe illo quo coniugales act⁹ gerunt: pñtia spūs sci dabit etiā si prophet⁹ esse videatur: qui officio generationis obsequit̃ur.

¶ Quibus tpib⁹ non sunt celebrande nuptie.

NEc solū in ope carnali obseruāda sūt tpa: sed ēt in celebrādis nuptijs fm illud. Nō opz a septuagesima usq; in octauā pasche z tribus hebdomadib⁹ añ festū sci Joannis: z ab aduētu dñi usq; post epiphaniaz celebrare nuptias. Nō si factum fuerit ſeparentur. Jtem Nicolaus papa. Nec uxorem ducere nec coniugia facere quadragesimali tempore conuenire posse ullo modo arbitroz.

Postq̄ determinauit magr̄ de bonis cō iugū q̄b⁹ act⁹ mr̄imonialis ex cusat.hic determinat de actu ipso fm q̄ ulterius accipit rōnē debiti per bona ꝓiugū:z diuidit in ptes duas. In ꝑma ostēdit q̄ uterq; ꝓiugus alti debitū reddē tenet. In 2ª ostēdit q̄ petitio ꝓmi ōbiti pp solēnitatē tpis ipedit ibi. Et ls debitū ⁊c̄. Prima in duas. In ꝑª ostēdit q̄ vir ⁊ uxor sūt eq̄les i debiti redditione. 2° ꝑbat q̄dam q̄ ꝓpposuerat ibi. Qō vo sine ꝓlēsu ⁊c̄. Et ls debitū ⁊c̄. Hic determinat de tpib⁹ in q̄b⁹ act⁹ mr̄imonij iterdicit. Et circa hoc duo fac̄. Primo ostēdit q̄ aliq̄ tps impedit petiti onē debiti. 2° ostēdit q̄ ēt aliq̄ impedit celebrationem nuptiarū ibi. Nec solū in ope carnali ⁊c̄. Circa ꝑm duo fac̄. Primo ostēdit vitatē. Scō excludit quādā obiectionē ibi. Illud aūt q̄ dictum est ⁊c̄. Qō.i.

Hic querunt quinque. ꝑ°utrū uterq; cōiugū teneat ex necitate p̄cepti alti debitū reddē semp. 2° utrū debeat aliq̄n reddere nō poscēti. 3° utruz in redditiōe debiti vir ⁊ uxor sint eq̄les. 4° utrū vn⁹ sine ꝓsensu alti⁹ possit uotū emittere per q̄ impediat redditio debiti. 5° utrum tempus impediat redditionem debiti.

Ad primū sic ꝓcedit. vī q̄ alt ꝓiugū non teneat alteri ad redditionē debiti ex necitate p̄cepti. nullus eni ꝓhibet a sūptiōe eucharistie pp hoc q̄ p̄ceptū iplet: ls ille qui uxori debitū reddit nō pōt carnes agni edere: ut Hiero⁹i lra dicit. g̃ reddē debitū nō est de necitate p̄cepti. ℭ ꝑ. dlibet pōt licite abstinē ab his que sūt sibi nociua in plona. ls aliq̄n reddē debitū poscēti eēt nociuū plone: ul rōne ifirmitatis: uel rōne solonis iā facte. g̃ vī q̄ licite possit debitū poscēti negari. ℭ ꝑ. dcūq; facit se ipotētē ad faciēdū id ad q̄ ex p̄cepto tenet peccat. si g̃ aliq̄s ex necitate p̄cepti tenet ad reddēdū debitum vī q̄ peccet si ieiunādo uel alis cōz⁹ suū attenuādo i potētē se reddat ad debiti solonē: q̄ nō videt ueruz. ℭ ꝑ. mr̄imoniū fm phm ordiat ad ꝓcreationē plis ⁊ educationē: ⁊ iterū ad coicationē vite. ls lepra est ꝺ utrūq; mr̄imonij finē: q̄ cū sit morb⁹ cōtagiosus: mulier lepr̄oso nō tenet cohitare: silr ēt morb⁹ ille freq̄nter ⁊talmittit ad plē. g̃ vī q̄ viro lepr̄oso uxor debitū reddē nō teneat. ℭ Sz ꝺ. sic fu⁹ est in ptate oñi sui: ita ⁊ vn⁹ ꝓiugū in ptāte alteri⁹ ut ꝑz. j. Loꝛ. 7. ls fu⁹ tenet ex necitate p̄cepti oño suo debitū seruitutis reddere ut ꝑz Ro. 13. Reddite oīb⁹ debita: cui tributū tributū ⁊c̄. g̃ ⁊ vn⁹ cōiugū ex necitate p̄cepti tenet alteri reddē debitū. ℭ ꝑ. mr̄imoniū est ordinatū ad fornicationē vitādā: ut ꝑz. j. Loꝛ. 7. sed hoc nō posset per mr̄imoniū fieri si vn⁹ alteri nō teneret debitū reddere quando cōcupiscētia infestat. ergo reddere debitū est de necessitate p̄cepti.

Rñdeo dōm: q̄ mr̄imoniū est p̄ncipalr istitutū in offm nāe: ⁊ iō in actu ei⁹ ꝓsideradus est mot⁹ nāe fm quē nutritiua nō mīstrat gñatiue nisi id q̄ supfluit ad cōseruationē idiuidui: q̄ hic est ordo nālis ut ꝑus aliq̄d in scipso pficiat: ⁊ postmodū alteri de pfectiōe sua coicet: hoc ēt ordo charitatis habet que nām pficit: ⁊ iō cū uxor in viro ptātē nō hēat nisi q̄tū ad gñatiua ptutē: nō aūt q̄tū ad ea que sunt ad ꝓseruationē idiuidui ordinata vir tenet uxori reddere debitū in his que ad gñationē plis spectant: saluarū ꝑus persone incolumitate.

Ad primū g̃ dōm: q̄ aliq̄s iplēs aliq̄ō p̄ceptū pōt reddi ibabilis ad aliq̄ō offm sacrū exequēdū: sic iudex qui hoiem ad mortē ꝓdēnat p̄ceptū iplēs irregularis efficit: ⁊ silr ēt ille qui precepti iplēs debitū soluit reddit inept⁹ ad diuina officia exequēda: nō q̄ ille act⁹ fit pctm: ls rōne carnalitatis illi⁹ act⁹: ⁊ sic fm q̄ magr̄ dic̄ Hiero⁹ loquit tm̄ de ministris eccl̄ie: nō aūt de aliis qui sūt suo iudicio relinquēdi: q; pūt ⁊ ex deuotiōe dimittē ⁊ sumē corꝛ⁹ chr̄i absq; pctō. ℭ Ad 2ᵐ dōm: q̄ uxor nō bēt ptātē i corpus viri nisi salua cōsitētia plone ipsi⁹ ut dictū est. vñ si ultra exigat nē est petitio debiti: sed iniusta exactio ⁊ pp hoc vir nō tenet ei satisfacē. ℭ Ad 3ᵐ dōm: q̄ si aliq̄s reddit ipotēs ad debitū soluēdū ex cā ex matrimonio cōsecuta: puta cū ꝑus debitū reddit ⁊ est ipotēs ad debitū soluēdū: ulteri⁹ mulier non bēt ius plus petēdi: ⁊ in petēdo ulteri⁹ se magis meretricē q̄ cōiugē exhibet. si aūt reddat ipotēs ex altera cā si illa est licita: sic iterū nō tenet nec pōt mulier exigē: si nō est: tūc peccat: ⁊ pctm uxoris si in fornicationē pp hoc labat aliq̄m⁹ sibi iputat. ⁊ iō ds q̄tū pōt opam dare ut uxor cōtineat. ℭ Ad 4ᵐ dōz: q̄ lepra solut spōsalia ls nō mr̄imoniū. vñ uxor ēt viro lepr̄oso tenet reddē debitū: nō tn̄ tenet ei cohitare: q; nō ita cito ificit ex coitu sicut ex frequēti cohabitatione: ⁊ q̄uis ꝓples generet infirma: tn̄ melius est ei sic eē q̄ penitus nō eē.

Ad 2ᵐ sic ꝓcedit. vī q̄ vir nō teneat reddē debitū uxori nō petēti. p̄ceptū eni affirmatiuū nō obligat nisi ad tps determinatū. ls tps determinatū solonis debiti n ꝺ pōt eē nisi q̄n debitū petit. g̃ alis soluē nō tenet. ℭ ꝑ. de quolibet debem⁹ p̄sumē meliora. ls meli⁹ est ēt ꝓiugib⁹ ꝓtinē q̄ mr̄imōio uti. g̃ nisi expsse debitū petat ds p̄sumē vir q̄ ei placeat ꝓtinē: ⁊ sic nō tenet ei debitū reddē. ℭ ꝑ. sic uxor bēt ptātē in virū: ita oñs in seruū. ls fu⁹ nō tenet dño seruire nisi q̄n ei a dño iperat. g̃ nec vir uxori tenetur reddē debitū nisi q̄n ab ea exigit. ℭ ꝑ. vir pōt aliq̄n uxorē exigētē p̄cib⁹ auertē ne exigat. g̃ multo magis pōt nō reddē si nō exigat. ℭ Sz ꝺ: per redditionem debiti medicam⁹tū p̄stat ꝺ uxoris ꝓcupiam: sed medicus cui est ifirm⁹ aliq̄s cōmissus tenet morbo ei⁹ subuenire ēt si ipse nō petat. g̃ vir uxori non petēti tenet debitū reddē. ℭ ꝑ. plat⁹ tenet cozrectiōis remediū cōtra pctm̄ subditoꝛ adhibē ēt eis ꝺdicētib⁹. ls reddītio debiti in viro est ordinata contra peccata uxoris. ergo tenet vir debitum reddere quandoq; etiam non petenti.

ℭ Ulteri⁹ vipet q̄ liceat mulieri mēstruate debitū petere: sicut eni: in lege mulier mēstruata erat imūda: ita ⁊ vir fluxū seminis patiēs. sed vir semifluus pōt debitū petē. g̃ pari rōne ⁊ mulier mēstruata. ℭ Itē maioꝛ ifirmitas est lepra q̄ passio mēstruoꝛ: ⁊ maiorem ut videt cozruptionē cāt in ꝓle: sed lepr̄osa pōt debitum petere. ergo ⁊c̄. ℭ Itē si mēstruate nō licet petere debitū: hoc non est nisi rōne defectus qui timet in ꝓle. sed si mulier sit sterilis non timet talis defectus. ergo videt q̄ saltē sterilis mēstruata possit petē. ℭ Sz cōtra Leuit. 18. Ad mulierem que patit mēstruuz nō accedes. Aug. cū sufficiēter ꝓhibuisset hic etiam repetit ne forte in supioribus videret figuratiue accipiendum. Item Isa. 44. Omnes iustitie uestre q̄si pannus mēstruate. ubi Hiero⁹. Tūc viri abstinere debēt a mulieribus: quoniā concipiunt mēbris dānati: ceci: claudi: lepr̄osi: ut q; parētes non erubuerūt in ꝓlaui cōmisceri eorū peccata pateāt cūctis: ⁊ aptius redarguantur in parulis: ⁊ sic idem q̄ ꝓius.

ℭ Ulteri⁹ vī q̄ mlier mēstruata nō debeat reddē debitū petēti. Leuit. 19. ds: q̄ si aliq̄s ad mēstruatā accesserit: uterq; morte est puniēdus. g̃ vī q̄ tam reddēs q̄ exigēs debitū mortalr peccet. ℭ Itē Ro. j. nō solū q̄ faciūt: ls qui ꝓsentiūt digni sūt morte. ls exigēs debitū scient a mēstruata mortalr peccat. g̃ ⁊ mulier ꝓsentiēs ei in redditione debiti. ℭ Itē furioso nō est glad⁹ reddēdus ne se uel aliū interficiat. g̃ eadē rōne nec uxoꝛ tpe mēstruoꝛ debet viro coꝛp⁹ suuꝫ exponē ne spūalr occidat. ℭ Sed ꝺ Loꝛ. 7. Mulier sui coꝛpis ptātē nō bēt: ls vir. ergo petēti mulier etiā mēstruata debet debitū reddere. ℭ Itē mulier mēstruata nō debet eē viro peccādi occasio. sed si viro petēti debitū: debitū ipa nō redderet: etiā tempore mēstruorū: eēt viro peccandi occasio: q; forte fornicaret. ergo ⁊c̄.

Rñdeo dōz ad ꝑmā. q. q̄ petē debitū est duplr Uno mō expsse: ut q̄n vbis iuicem petūt. Alio mō est petitio debiti iterpꝛata. q̄n. s. vir ꝓpit per aliq̄ signa q̄ uxoꝛ uellet sibi debitū reddi: sed pp uerecūdiā tacet: ⁊ ita ēt si nō expsse vbis debituz petat: tn̄ vir tenet reddē q̄n expssa signa in uxore apparent uoluntatis debiti reddendi.

Ad primū g̃ dōz: q̄ tps determiatū nō est solū q̄n petit: ls q̄n timet ex aliq̄bus signis piculū: ad q̄d vitādū ordinat debiti redditio nisi tūc reddat. ℭ Ad 2ᵐ dōz: q̄ vir pōt talē ꝓsumptionē de uxore hīe q̄n in ea signa ꝺria nō videt: ls q̄n videt eēt stulta ꝓsumptio. ℭ Ad 3ᵐ dōm: q̄ dns nō ita uerecūdat a suo petē debitū fuitutis: sicut uxoꝛ a viro debitū ꝓiugū: si tn̄ dns nō peteret pp ignorātiā uel alia de cā: nihilomin⁹ fuus teneret iplere: si piculū imineret: hoc eni est nō ad oculū fuire: q̄d apls seruis mandat. ℭ Ad 4ᵐ dōm: q̄ nō debet vir uxorē auertere ne petat debitū nisi pp aliquā rōnabilē cāz: ⁊ tūc nō debet cū magna ifātia auerti pp picula iminētia. ℭ Ad 2ᵈᵐ qōnē dōm: q̄ accedē ad mēstruatā in lege ꝓhibitū erat duplici rōne: tū pp imūditiā: tū pp nocumētū q̄d in ꝓle ex hi⁹ cōmixtione frequēt sequebat. Et quo ad ꝑᵐ p̄ceptū erat cerimoniale: ls q̄tū ad 2ᵐ erat morale: q; cū mr̄imoniū sit ad bonū plis ꝓncipaliter ordinatū: ordinat⁹ est ois mr̄imonij usuꝫ quo bonū plis ipedit: ⁊ iō hoc p̄ceptū obligat etiā in noua lege pp scdaz rōnē ⁊ sinō pp ꝑmā. Fluxꝰ tn̄ mēstruoꝛ pōt eē nālis ⁊ inālis. nālis q̄dē q̄n. s. mulieres patiunt tpib⁹ determinatis q̄n sūt sane. Innālis aūt q̄n inordinate ⁊ q̄si cōtinue ex aliq̄ infirmitate fluxū sanguinis patiunt. in fluxu g̃ mēstruoꝛ ināli nō est ꝓhibitū ad mulierē mēstruatā accedē in lege noua: tū pp ifirmitatē: q; mulier in tali statu cōcipe nō pōt: tū q; talis fluxus est ꝓpctu⁹ ⁊ diuturn⁹. vñ opoꝛteret q̄ vir ꝓpetuo abstineret. Sz q̄n nālit mulier patiat fluxū menstruorū pōt ꝓcipe ⁊ itez talis fluxus nō durat nisi ad modicū tps. vñ ꝓhibitū est ad talē accedē: ⁊ silr ꝓhibitū est mulieri in tali fluxu debitū petē. ℭ Ad ꝑᵐ g̃ dōz: q̄ fluxus seminis in viro ex ifirmitate ꝓcedit: nec semē sic fluēs est aptū ad gñationē: ⁊ ꝓterea talis passio est diuturna uel ꝓpetua sicut lepra: vñ non est silis rō. Et per hoc soluit etiā scōm. ℭ Ad ꝺᵐ dōm: q̄ ꝺ diu mulier mēstrua patit nō pōt eē certū eā eē sterilē. quedā eni in iuuētute sunt steriles: que ꝓcessu tpis sūt fecunde: ⁊ econuerso: ut dicit in. x. de animalibus.

ℭ Ad ꝺᵐ qōnē dōz: q̄ circa hoc dixerūt q̄dā q̄ mulier mēstruata sic nō ds petē debitū ita nec reddē: sic eniz nō tenet reddē si hēret infirmitatē in ꝓpria ꝑsona ex qua piculū ei imineret: ita nō tenet reddē ad vitāduz piculū, plis. ls ista opi. vī derogare mr̄imōio p q̄d dat oīmoda ptās viro in coꝛp⁹ mulieris q̄tū ad mr̄imoniale actū. Nec est silē de ifirmitate coꝛpis plis ⁊ piculo ꝓpriꝰ coꝛpis: q; si mulier ifirmat: certissimū est q̄ ex carnali actu piculū ei iminet: nō āt ita certuz est de ꝓle que forte nulla sequit. Et iō alij dicunt: q̄ mulieri mēstruate nunq̄ licet petē debitū. Si tn̄ vir ei⁹ petat: aut petit scienter: tūc ds cū auertē ꝓcibus ⁊ monitis: tn̄ nō ita efficaciter ut possit ei eē occasio i aliaꝫ dānabiles coꝛruptelas si ad id ꝓpnuꝫ credat. aut i grant: ⁊ mulier pōt aliquā occasionē ptēdē: ul ifirmitatez allegare ne debitū reddat: nisi piculū viro timeat: tn̄ finalr si vir nō desistit a petitiōe ds debitū reddē poscēti: passionē vo suā nō est tutum idicare: ne forte vir ex hoc ad eā abhominationē cōcipiat: nisi de viri ꝓdentia ꝑsumat. ℭ Ad ꝑᵐ g̃ dōz: q̄ hoc itelligēdū est q̄n uterq; uolūtarie ꝓsentit: nō āt si mulier iuolūtaria: ⁊ q̄si coacta debitū reddat. ℭ Ad 2ᵐ dōz: q̄ cū ꝓsensus nō sit nisi uoluntatis: nō intelligit mulier cōsentire pctō viri: nisi uoluntarie debitū reddat: q̄n eni est iuolūtaria magis patitur q̄ consentiat. ℭ Ad 3ᵐ dōm: q̄ gladius furioso etiaz esset reddendus q̄n maius piculū timeret in nō reddendo: ⁊ similiter est in ꝓposito.

Ad 3ᵐ sic ꝓcedit. Uī q̄ vir ⁊ mulier nō sint in actu mr̄imonij eq̄les. agēs eni nobiliꝰ est patiēte ut Aug. dicit. 12. super Gen. ad lr̄am: ls in actu ꝓiugali vir se hēt ut agēs: ⁊ femina ut patiēs. g̃ nō sūt in actu illo eq̄les. ℭ ꝑ. uxor nō tenet viro debitū reddē nisi petat: vir aūt tenet uxori ut dcm̄ est. g̃ nō sūt pares in actu mr̄imōij. ℭ ꝑ. in mr̄imōio mulier pp viz fcā est. ut ꝑz Gen. 2. Faciam⁹ ei adiutoriuz sile sibi: ls illō pp q̄d est alterꝰ sp est p̄ncipalius. g̃ ⁊c̄. ℭ ꝑ. mr̄imōiū p̄ncipalr ordiat ad actū ꝓiugalē. ls in mr̄imonio vir est caput mulieris: ut ꝑz. j. Loꝛ. 7. g̃ non sē eq̄les in actu ꝑdcō. ℭ Sz ꝺ ē q̄d dz. j. Loꝛ. 7. Uir nō habet ptātez sui coꝛpis: ⁊ silē de uxore dicit. ergo sunt equales in actu matrimonij. ℭ ꝑ. matrimoniū est relatio equiperantie cū sit coniunctio ut dictū est. ergo vir ⁊ uxoꝛ sunt equales in actu matrimonij.

Rñdeo dōz q̄ duplex ē eq̄litas. s. q̄titatis ⁊ ꝓportiōis. Eq̄litas q̄dē q̄titatis ē que attēdit int duas q̄titates eiusdē mēsure sicut bicubiti ad bicubitū. Sz eq̄litas ꝓpoꝛtiōis est que attēdit int duas ꝓportiones eiusdē spēi: sic dupli ad duplū. Loquēdo g̃ de ꝑª eq̄litate vir ⁊ uxoꝛ nō sūt eq̄les in mr̄imonio: neq; q̄tū ad actū ꝓiugalē in q̄ id q̄ nobiliꝰ ē viro debet: neq; q̄tū ad dom⁹ oispēsationē in q̄ uxoꝛ regit ⁊ vir regit. Sz q̄tū ad 2ªᵐ eq̄litatē sūt eq̄les in utroq;. q; sic tenet vir uxori in actu ꝓiugali ⁊ oispēsatiōe dom⁹ ad id q̄ uiri ē: ita uxoꝛ viro ad id q̄ uxoris est: ⁊ ꝑz hoc ꝺ i lra q̄ sūt eq̄les i reddēdo ⁊ petēdo debitū.

Ad primū g̃ dōz: q̄ q̄uis agē sit nobiliꝰ q̄ pati: tn̄ eadē est ꝓportio patiētis ad patiēdū: ⁊ agētis ad agendū: ⁊ fm hoc est ibi eq̄litas ꝓpoꝛtiōis. ℭ Ad 2ᵐ dōz: q̄ hoc est per accīs: vir eni q; nobiliorē ptē hēt i actu ꝓiugali: nālit hēt q̄ nō ita erubescat petē debitū sic uxoꝛ: ⁊ ide est q̄ uxoꝛ nō ita tenet reddē debitum non petenti viro: sicut vir uxori. ℭ Ad 3ᵐ dōz: q̄ ex hoc oñdit q̄ nō sūt eq̄les absolute: nō aūt q̄ nō sint equales fm ꝓportionem. ℭ Ad 4ᵐ dōm: q̄ q̄uis caput sit p̄ncipalius mēbrū: tn̄ sicut mēbra tenent capiti in officio suo: ita caput membris in suo: ⁊ sic est ibi equalitas ꝓpoꝛtionis.

Ad 4ᵐ sic ꝓcedit. Uī q̄ vir ⁊ uxoꝛ possint uotū emittere ꝓtra debitū matrimonij sine mutuo cōsensu. vir eni ⁊ uxoꝛ eq̄liter obligant ad debiti solutionē ut dcm̄ est: sed licitū etiaz est viro uxore ꝓhibente accipere crucē in subsidiū terre sc̄e. ergo hoc ēt est licitū uxori: ⁊ iō cū per hoc uotū redditio impediat pōt alter ꝓiugū sine ꝓsensu alteri⁹ uotū

p̄dictū emittē. ¶ P̄.nō est expectādū i aliq̄ uoto cōsensus alicui⁹ qui nō p̄t sine pctō dissētire:ſz vn⁹ ꝓiugū nō p̄t sine pctō dissētire dn alē ꝓtinētiā uoueat ul simplr uel ad tp̄s:qz ipedire ꝓfectū spūalē est pctm̄ i spūz scm̄.g vn⁹ p̄t uotū ꝓtinētie simplr uel ad tp̄s sine ꝓsensu alt⁹ uouē. ¶ P̄.sīc in actu mr̄imonij redrit debiti redditio ita debiti petitio.ſz vn⁹ p̄t sine ꝓsēsu alteri⁹ uouē q̄ debitū nō petat:cū in hoc sit sue ptātis g̃ pari rōne q̄ debitū nō reddat. ¶ P̄.nullus p̄t ex p̄cepto suptoris cogi ad id qō nō licēt sibi simplr uouē ꝛ facē:qz i illicitis nō est obediēdū:ſz plat⁹ supior⁹ posset p̄cipe viro ut uxori ad tp̄s debitū nō reddēt occupādo eū in aliq̄ fuitio.g hoc ēt ipse posset per se facē ꝛ uouē p qō a debiti redditiōe ipediret. ¶ Sz ꝺ̄ est qō dr.j.Lox.7. Neq; fraudetis uos iuicē:nisi ex cōsēsu:ut uacetis oroni. ¶ P̄.nullus p̄t facē uotū de alieno:ſz vir nō hēt ptātē sui corpis ſz uxor.g sine eⁱ⁹ ꝓsēsu nō p̄t uotū facē ꝓtinētie uel simplr:uel ad tp̄s.

Rñdeo dōm:q uouē uolūtatis est ut ēt ipſz no mē ostēdit:vñ de illis tm̄ bonis p̄t eē uotū que nr̄e subiacēt uolūtati:qlia nō sūt ea in q̄bus vn⁹ alt⁹ tenet:ꝛ tō in talib⁹ nō p̄t aliq̄s uotū emittē sine ꝓsensu ei⁹ cui tenet.vñ cū ꝓiuges sibi iuicē teneant in redditiōe debiti ut dictū est:per qō ꝓtinētia impedit:nō p̄t vnus absq; cōsensu alterius ꝓtinētiam uouere:ꝛ si uouerit peccat:nec debet seruare uotuz:sed agere penitētiam de malo uoto facto.

Ad primū g̃ dōz:q satis̄ pbabile est q̄ uxor dz uelle ꝓtinē ad tp̄s ꝓ sb̄uentēdo necessitati ecclie gñalis:ꝛ tō in fauorē negocij ꝓ q̄ crux sibi dat⁹ istitutū est q̄ vir possit absq; ꝓsēsu uxoris cruce accipe sicut ēt posset dño suo treno a quo feudū tenet absq; ei⁹ ꝓsēsu militare:nec tm̄ in hoc oino subtrahit mulieri ius suū:qz uxo: p̄t euz sec̄:nec est sīle de uxore ad virū:qz cū vir debeat regē uxorē ꝛ nō econuerso:magis tenet uxo: sec̄ virū q̄ ecōuerso. Et p̄terea uxoz cū maiori ꝑiculo castitatis discurrēt per trag̃ q̄ vir ꝛ cū minori ecclie utilitate:ꝛ tō uxoz nō p̄t hm⁹ uotū facē sine viri ꝓsēsu. ¶ Ad 2m dōz:q alē ꝓiugum dissentiēs uoto ꝓtinētie alt⁹ nō peccat:qz nō dissentit ut bonū ill⁹ ipediat:sed ne sibi ꝑiudiciū gñet. ¶ Ad 3m dōz:q circa hoc est duplex opio.q̄da eni dicūt q̄ vn⁹ absq; ꝓsensu alt⁹ p̄t uouē q̄ nō petat debitū:nō aūt q̄ nō reddat:qz in ꝓmo est utq; sui iuris:ſz nō i 2o Sz qz sic alē nunq̄ petēt debitū ex hoc q̄ alt⁹ mr̄imoniū onerosū redderet oū opoꝛtēt vnū semp ꝓfusionē debiti petēdi ſvire:tō alij ꝓbabili⁹ dicūt q̄ neutrū p̄t vn⁹ absq; ꝓsēsu alt⁹ uouē. ¶ Ad 4m dōm:q sic mlier accipit ptātē in coꝛpe viri: saluo hoc in quo vir tenet coꝛpi suo:ita ēt saluo hoc in quo alij dño tenent:ꝛ tō sic uxor nō p̄t petē debitū a viro ꝓtra salutē coꝛpis sui:ita nec ad ipediēdū hoc in quo dño tenet: ſz p̄ter hoc nō p̄t dñs ꝓhibere quin debitum reddat.

Ad 5m sic ꝓcedit.vī q̄ tp̄ib⁹ sacris non debeat aliq̄s ipediri dn debitū petat:tūc eni est sb̄uentēdū morbo oū ualescit:ſz posse est q̄ in die festo ualescat cōcupiscētia.g tūc dz ei subueniri per petitionē debiti. ¶ P̄.nō est alia rō q̄re nō sit petēdum debitū in dieb⁹ festiuis:nisi qz sūt oroni deputati:ſz in illis dieb⁹ sūt hore determinate oroni:g alijs horis liceret petē debitū. ¶ Sz ꝺ̄.sīc aliq̄ loca sūt sacra qz deputata sūt sacris:ita aliq̄ tpa sūt sacra pp eāde rōnē:ſz in loco sacro nō licet petē debitū.g nec in tpe sacro.

¶ Ulti⁹ vī q̄ petēs i tpe sacro mortalr peccat. Greg.eni dicit in.j.dial.q mulier que in nocte cognita est a viro: manc ad ꝓcessionē uenies a diabolo ē arrepta.ſz hoc nō eēt nisi mortalr peccasset.g ꝛc. ¶ P̄.dcūq̄ fac ꝺ̄ ꝓceptū oluinū mortalr peccat.ſz dñs ꝓcepit Exo.19. Nolite appropinq̄re uxorib⁹ uris-qñ.ſ.erāt legē accepturi.g multo magis peccat mortalr ſi tpe quo sacris noue legis itedēdū ē uxorib⁹ viri cōmisceant. ¶ Sz cōtra.nulla circūstātia aggrauat in infinitū.sed tp̄s indebitū est circūstātia quedā:ergo nō aggrauat in infinitū q̄ faciat mortale qō alⁱs esset ueniale.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ nō teneat reddē tpe festiuo:qz peccātes ꝛ ꝓsentiētes pit punient:ut ꝑz Ro.j.ſz ille qui reddit debitū ꝓsētit petēti qui peccat.g ꝛ ipse peccat. ¶ P̄.ex ꝓcepto affirmatiuo obligamur ad orādū:ꝛ ita ad aliq̄ tp̄s determiatū.g ꝑ tpe illo in quo qs orare tenet debitū reddē nō oz:sic nec eo tpe quo tenet tpali domino ad spāle obsequiū. ¶ Sz ꝺ̄ est qō dr.j.Lox.7. Nolite fraudari iuicē:ut uacetis oroni ad tp̄s:nisi ex cōsensu.ergo qñ petit reddēdum est ei.

¶ Ulti⁹ vī q̄ nuptie nō sint inhdicēde tpib⁹ i lra decretis:qz mr̄io⁹ sacr̄z ē:ſz i illis tpib⁹ nō iterdicit celebratio alioꝛ sacroꝛ.g nec celebratio mr̄ionij. ¶ P̄.magis icōpetēs ē dieb⁹ festis petitio debiti q̄ celebratio nuptiarū.ſz i dieb⁹ illis p̄t debitū peti:g ꝛ nuptie celebrari. ¶ P̄.mr̄imonia q̄ fiūt ꝺ̄ statutū ecclie debēt separi:ſz nō sepant si fiāt nuptie i talib⁹ tpib⁹.g nōz eē ꝓhibitū p ecclie statuta. ¶ Sz ꝺ̄ est qō dr Ecclesiastes 3. Tēpus amplexādi ꝛ tp̄s lōge fieri ab amplexibus.

Rñdeo dōm ad.ſ.q.q act⁹ mr̄imonialis q̄uis culpa careat:tñ qz rōnē delectat̄is ꝓmit ꝓpt carnalē delectationē:boiez reddit ieptū ad spūalia:ꝛ ideo in dieb⁹ in quibus p̄cipue spūalibus est uacādum licet petere debitum.

Ad primū g̃ dōm:q tpeillo p̄t alia adhiberi ad cōcupiscētiā reprimēdā:sic dr o ꝛ multa alia hⁱ⁹:que ēt illi adhibēt q̄ ꝑpetuo cōtinēt.

¶ Ad 2m dōz:q q̄uis nō teneat oīb⁹ horis orare.tñ tenet tota die se cōseruare idoneum ad orandum.

¶ Ad scōz.q.dōz:q petē debitū in die festiuo nō ē circūstātia trahēs ad aliā spēz pcti:vñ nō p̄t in infinituz aggrauare:ꝛ tō nō peccat mortalr uxoz uel vir si i die festiuo debitū petat:ſz tñ grauiⁱ⁹ē pctm̄ si sola delectatiōis cā petat:q̄ si pp timorē q̄ qs sibi timet de lubrico carnis sibi debitū petat. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q nō fuit punita mlier illa pp hoc q̄ debitū reddidit:sed qz postmodū se temē ad dina igessit ꝺ̄ ꝓsciaz. ¶ Ad 2m dōz:q ex aucte illa nō p̄t ꝓbari q̄ sit pctm̄ mortale ſz q̄ sit icōgruū:multa eni ad mūditias carnis ptinētia exigebant de necitate p̄cepti in ueti lege que ,carnalib⁹ dabat:que nō exigunt i noua lege que est lex spūs.

¶ Ad tiā.q.dōz:q cū mlier hēat ptātē i coꝛpe viri q̄ tū ad actū gnōnis spectat ꝛ eꝰ tenet vn⁹ alt⁹ debituz reddē q̄cūq; tpe ꝛ q̄cūq; hora:salua debita honestate que i talib⁹ exigit:qz nō opz q̄ stati in publico debitū reddat. ¶ Ad p̄m g̃ dōm:q ille ingr̄ū i se ē nō ꝓtēt:ſz id qō ab eo exigit iuit⁹ ꝛ cū dolore reddit tō nō peccat.hoc eni ē pp lubricū carnis dinit⁹ ordiatū:ut sp petēti debitū reddat:ne aliq̄ occasio peti deā. ¶ Ad 2m dōz:q nō ē aliq̄ hora ita determinata ad orādū dn possit postea recōpēsari i alijs horis:ꝛ tō obtio illa nō cogit

¶ Ad q̄rtā.q.dōz:q qñ noue spōse traducunt alius ꝓiugū magis ex ipsa nouitate ad curā carnaliū occupat:ꝛ tō i nuptijs ꝓsueuerūt signa mlta letitie dissolute oñdi:ꝛ pp hoc illis tpib⁹ i q̄b⁹ boies p̄cipue debēt se ad spūalia eleuare,ꝓhibitū ē nuptias celebrari.hoc aūt ē ab aduētu usq; ad epiphiaz pp cōionē:que ꝑz antiq̄s canones i natiuitate fieri ꝓueniēter solet:ꝛ a.lxx^a usq; ad octauaz pasche:pp cōionē paschalē:ꝛ a trib⁹ dieb⁹

ante ascēsionē usq; ad octauas pentecostes:pp ꝓparationē ad cōionē illo tpe sumēdā. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q celebratio mr̄imonij hēt aliquā mūdanā letitiaz ꝛ carnalē adiūctā:qō nō est de alijs sacris:ꝛ tō non est sīle. ¶ Ad 2m dōz:q nō fit tāta distractio animoꝛ in redditione uel petitione debiti sic in celebratione nuptiaꝝ:ꝛ tō nō est sīle. ¶ Ad 3m dōz:q cū tp̄s non sit de essētia mr̄imonij:si in tpe ꝺebito ꝺ̄hat:nihilominus uerū est sacrm:nec sepat mr̄imoniū simplicit:sed ad tp̄s:ut pnīaz agāt de hoc q̄ statutū ecclesie sīt trāsgressi:ꝛ sic est intelligendū qō magister dicit.

¶ Si p̄t promiserit ꝛ postea ꝛc.]videt ex hoc q̄ vir possit reuocare uxorē ad se:ēt si de licētia sua castitatē uouit. ¶ Et dōz:q vbi Aug.intelligit qñ vir dissimulauit ante plenā deliberationē:que q̄dē dissimulatio q̄dā ꝓsensus uī:si aūt expresse ꝓsensisset nō posset uotū reuocare.vñ loquit̄ q̄tū ad iudiciuz ecclesie qñ ꝓmissio nō p̄t ꝓbari.vñ ꝑpl̄ periculū talia uota occlta nō sunt approbanda.¶ Nec carnes agni ꝛc.]De impedimēto sumptionis eucharistie propter carnalem delectationem in somno supra dist.9.dictum est.

¶ De diuersis cōiugij legib⁹. Dist.XXXIII.

QUerit hic de antiqs p̄ib⁹ qui plures simul leguñt habuisse uxores:uel cōcubinas utrū peccauerit:Ad qō dicimus ꝓ uarietate tēporū uaria iuenit dispēsatio ꝓditoris. Ab exordio eni tpis int̄ duos tm̄. Adā.ſ.ꝛ Euā icobatū est ꝓiugiū:deo ꝑ os ade dicēte. Hō adhēbit uxori sue:ꝛ erūt duo in carne vna:ꝛ ēm icobationis moduz int̄ duos tm̄ per oēm successionē tēpoꝛ cōtraberet ꝓiugiū:si primi boies in obedientia pstitissent. Post eoꝛ vo copulā: filij ꝛ filie eoꝛ mr̄imonio cōiūcti sūt.ſz vn⁹ vni tm̄. Jō aūt fratres sororib⁹ sūt copulati:qz nō erant alie mulieres:uel viri:qb⁹ ade filij uel filie iūgerent. Primus oiuz lamech duas legit sīt hūisse uxores:ꝛ hoc in eo arguit:qz ꝓ⁹ expletione carnalis uoluptatis id fecisse phibet. Postea vo cū iā pene oēs boies fallis diis seruirēt:paucis in cultu dei pmanētib⁹ cō sultū est a deo plēs in mr̄imonio sibi copulare:ne illis paucis deficiēt⁹:cult⁹ dei notitia deficeret. Vñ abraā viuēte uxore ad ācillā itrauit:ꝛ ex ea genuit. Jacob ēt libis ꝛ ācillis se copulauit. Et filie loth pre ebrio usest. Cū eni ceteris in idolatria relictis:abraā ꝛ filios ei⁹ in peculiarē pplm̄ sibi dñs elegisset:rite multaꝝ fecūditate mulier:ppli dei multiplicatio querebat:qz in successione sāguinis erat successio religionis. Vñ ēt in lege:male dicta erat sterilis que nō reliquebat semē sup terrā. Hic ēt sacerdotib⁹ ꝓiugia decreta sūt:qz in successione familie successio ē officij. Nō ergo abraā uel iacob deliqt:qz ꝑter uxorē filios ex ancilla queſiuit:ne illoꝛ exēplo ꝑter

ꝓiugale debitū fecūditatez in aliq̄ licet alicui querere:cū illoꝛ ꝓiugia nr̄oꝛ equent̄ vginitati:ꝛ imoderat⁹ usus ꝓiugij nr̄i tpis turpitudinē fere imitet fornicationis illius tpis. De hoc Aug.sic ait. Antiqs iustis nō fuit pctm̄ q̄ plib⁹ feminis utebant:nec ꝺ̄ nāz hoc facie bāt:cū nō lasciuiēdi cā:ſz gignēdi hoc facerēt:nec ꝺ̄ morē:qz eo tpe ea fiebāt:nec ꝺ̄ ꝓceptū:qz nlla lege erat ꝓhibitū. Idē. Objciūtur iacob q̄uoꝛ uxores:qō qñ mos erat:crimē nō erat. Sic p̄triarche cōiugib⁹ excipiētib⁹ semē suū misceb̄ant:nō cōcupiscētia pficiē de uoluptatis:ſz puidētia ꝓpagande successionis:sicut apl̄i auditorib⁹ suis admirātib⁹ doctrinā suā ꝓdelectabant:nō auiditate ꝓse quēde laudis:ſz charitate semināde vitatis. Idē alibi. Antiqs tpib⁹ cū adhuc salutis nr̄e mysteriū uelaret:iusti officio ꝓpagandi nuptias cōtrahebāt:nō victi libidine:sed ducti pietate:qui multo facili⁹ cōtinē possent ꝛ uel lēt. Utebat̄ tñ cōiugib⁹:ꝛ plēs vno viro habere licebat:qō casti⁹ hēbat qz nūc vnā quilibet istoꝛ:in qb⁹ videm⁹ q̄ ſz uenia concedit apl̄s. Hēbāt eni eas in opē gñandi nō i morbo desiderij. Itē ambro. Dixit sarra ad abraam. Ecce cōclusit me dñs ut nō pariā. Intra ergo ad ancillā meā ꝛ filium facias ex ea:ꝛ ita factū est. Cōsidera p̄primū q̄ abraā afl legē moysi:ꝛ añ euāgeliū fuit. Nō ergo in legē cōmisit abraā:ſz legē ꝓuenit. Nōdū eni interdictū videbat. Secōo cōsidera q̄ nō ardore aliq̄ uage successus libidinis:nō petulātis forme capt⁹ decore:ācille cōtubernio cōiugalē post hūit thoꝛ:ſz studio querēde posteritatis ꝛ ꝓpagāde sobolis. Adhuc post dilu uiū raritas erat hūani gñis:erat ēt religiōis. Beniq; ꝛ loth scti hāc filie cāz querēde posteritatis hūerūt:ne gen⁹ deficeret hūanū:ꝛ tō publici muneris gra priuatā cpā ptexit. Itē Aug. Just⁹ q̄uis cupiat dissolui ꝛ eē cū chro:tñ sumit alimētū:nō cupiditate viuēdi:ſz officio cōsulēdi:ut maneat qō necīū est pp alios. Sic misceri feminis iure nuptiarū offi cioſuz fuit sctis viris nō libidinosuz. ¶ Ō eni est cib⁹ ad salutē bois hoc est cōcubit⁹ ad salutē humani gñis:ꝛ utrūq; nō est sine delectatione carnali:que tñ modificata ꝛ refrenata tēperantia:in usum nālē redacta libido ee nō p̄t. Qꝛ aūt in sustētādo vitā illicit⁹ est cib⁹ hoc est in q̄rēda,ple fornicari⁹ uī illicit⁹ ꝓcubit⁹:ꝛ qō ē in cibo licito īmoderatioꝛ appetit⁹:hoc ē i ꝓiugib⁹ uēialis illicite ꝓcubit⁹.

¶ Nō pferī ỽginitas Joānis castitati abrae. Quod ỽo castitas ỽginalis nō pferat in merito ꝓiugali castitati abrae. Augusti nꝰ ostēdit ingens. Sic nō est ipar meritū pa tictie in petro qui passus est: ꝛ in Joāne qui passus nō est: sic nō est ipar meritū cōtinētie in Joanne qui nullas expt̄ est nuptias: ꝛ in abrāā qui filios genuit. Nam illi cel.bat: ꝛ isti ꝓnubiū per tēporuꝫ distributionē chro militauerūt: sꝫ ꝓtinētiaꝫ Joānes i ope. abrāā in solo hēbat hitu. ¶ Melior est autē castitas celibū q̄ꝫ nuptiaꝝ. Quaꝝ vnaꝫ abrāā hēbat in usu: ābas in hitu Caste eni ꝛ ꝓiugaliter vi xit. Esse āt castꝰ sine ꝓiugio potuit: sꝫ tūc nō oportuit. Itē Hiero. qs ignoret sub alta dis pēsatione dei oēs retro scōs eiusdē fuisse me riti cui nūc chr̄iani sūt: Quō abrāā añ pla cuit in ꝓiugio: sic nūc ỽgines placēt in castitate. Seruiuit ille legi ꝛ tēpori suo: suiam ꝛ nos legi ꝛ tpi nr̄o: in quo fines seculoꝝ deue nerūt. Ex his appet q̄ scti pres añ legē sine pctō pres hūerūt uxores uel ꝓcubinas. Eas eni tūc uxores appellat scriptura: nūc cōcu binas. Rachel tñ ꝛ Lya ambe uxores fue runt non concubine. ¶ Oppositio.

Sꝫs opponat q̄ fidē thori nō fuabāt il li pres. Dicimꝰ in hoc fuasse fidē thori: qz nō alijs sꝫ ppꝛijs uxoribꝰ uel ancillis mi scebant. Ecce que fuerit cōsuetudo in hac re añ legē. Legis ỽo tpe intdixit moyses carna lē copulā fieri cū mr̄e: cū nouerca: cū soro re: cū nepte: cū amita: cū mr̄tera: cuꝫ nuru: ꝛ alijs qbusdā. Permisit aūt diuortiū fieri da to libello repudij: in quo vir ponebat cās ꝓ qbꝰ uxorē repudiabat: pmisit aūt aliā ducere dato ꝓiori libello: qō pp duritiā cordis eo rū pmissū chr̄s dicit. Nō ut ꝓcederetur disci diū: sꝫ ut tolleret homicidiū. Permisit fieri mala ne fierēt peiora: ꝛ hoc pmittēdo nō dei iustitiā demr̄auit: sꝫ in pctōre minuit culpā.

¶ Cui licebat plures habere uel non.

Sed nunqd sub lege licebat hīe plres uxo res: Audi qd scriptū ē i deuterono. Nō hēbit uxores plūas que alliciāt aiaꝫ eiꝰ. su p quē locū ait Aug. ¶ Manifestū est salomo nē hoc p̄ceptū trāsisse. Dauid āt plres hūit: nec p̄ceptū ꝓteriſt. Permissū est eni regi plu res hīe nō plūas que alliciāt aiaꝫ multipli cate. Cū tñ addit ut nō eleuet coꝛ eiꝰ: alieni genas, phibitū eē vī. Verūtñ multiplicatio uxoꝝ gñaliꝛ, phibita ē. Permissū est aūt re gi plres hīe: sed nō multiplicare. Veniēte aūt plenitudinis tpe quo chr̄i gr̄a ubiq̄ est dila ta: reducta ē lex nuptiaꝝ ad priorē honestio rē q̄ꝫ istōnē: ut vnꝰ vni in figura chr̄i ꝛ eccl̄ie cōiūgat. Nec querit electio muneris in suc cessione gñis: sed in pfectione vite ꝛ sincerī tate sciēt̄ie: ꝛ virginitas fecūditati ꝓferī ꝛ sa cerdotibus continentia indicitur.

¶ De virginitate mentis ꝛ carnis.

Quelior est aūt ỽginitas mētis q̄ꝫ carnis. Vñ Ambro. Tolerabilꝰ est mētē ỽgi nē q̄ꝫ carnē hīe. utrūq; bonū est si liceat. Si nō liceat: saltē nō casti boi: sꝫ deo simꝰ. Vir go ꝓstitui pōt: adulterari nō pōt: nec lupana ria ifamāt castitatē: sꝫ castitas ēt loci abolet ifamiā. Idē. Nō pōt caro añ corrumpi: nisi mēs añ fuerit corrupta. Itē Jsi. Nō pōt cor pus corrūpi nisi priꝰ animus corruptꝰ fuerit. ¶ Būda eni a cōtagione alia: caro nō peccat In fine hui⁹ capituli apit quō uerum sit nisi aia priꝰ fuerit corrupta: corpꝰ nō posse cor rūpi. s. pctō. Illud ēt Aug. aduertēdū ē. Si cut ingr̄ sancti ē mori fame q̄ꝫ idolaticis ue sci. Ita sācti est defūgi sine liberis q̄ꝫ ex illi cito coitu stirpē querere. Undecūq; ỽo na scant boies: si parētū vitia nō sectent: ꝛ deū recte colāt: honesti ꝛ salui erūt. Semē eni ex q̄licūq; boie dei creatura est: ꝛ eo male uten ti male erit: non ipsum aliquando malus est.

Postq̄ determinauit magr̄ de bonis matrimonij. hic ostēdit quō hec bona erāt in mr̄imonio antiquoꝝ. Et dicit in ptes duas. Jn p̄a ostēdit quō erant in mrioniopatrū añ legē. Jn 1ª quō erant in mrionio tpe legis celebrato ibi|_ Legis ỽo tpe ꝛc.] Prima in duas. Jn p̄a ostēdit q̄ añ legē pres licite plres uxores hūerūt. 2° inqr̄it: quō cū plalitate uxoꝝ bonum fidei fuabat ibi|_ Sicqs opponat ꝛc.] Circa p̄m tria facit. Primo mouet qōnē. 2° determinat eā ibi|_ Ad quos dici mꝰ ꝛc.] 3° solonē p auctē confirmat ibi|_ De hoc Aug. sic ait ꝛc.] Et circa hoc duo fac̄. Primo iducit auc̄ tē ad p̄ncipale, ppositū, pbādū: q̄. s. illoꝝ eēnt ꝓiugia licita: qui plres hēbāt uxores. 2° ostēdit q̄ ēt erāt tāti meriti sic est ỽginitas nr̄i tpis ibi|_ Oꝫ ỽo castitas ꝛc.] ¶ Legis ỽo tpe.] hic determinat de mrionio tpe legis ce lebrato. Et circa hoc tria fac̄. Primo ostēdit quō per legē moysi mrionū fuit determinatū: ꝛ q̄tū ad legitima rū psonaꝝ determinationē: ꝛ q̄tū ad separationē. 2° inqr̄it utꝝ tpe legis liceret plres hīe uxores ibi|_ Sed nunqd sub lege ꝛc.] 3° ex p̄miti de virginitate determinat ibi|_ Melior est autem virginitas ꝛc.] Nō. i.

Hic est triplex qō. Prima de plalita te uxoꝝ. 2ª de libello repudij. 3ª de ỽgitate. Circa p̄m querunt tria. Primo an hīe plres uxores sit ꝛ legē nāe. 2° utꝝ fue rit licitū. 3° utrū hīe cōcubinā sit cōtra legē nāe.

Ad primū sic, ꝓcedit. vī q̄ hīe plures uxores nō sit ꝛ legem nāe: cōsuetudo eni iuri nāli nō ꝓiudicat, sꝫ hīe plres

uxores pctm̄ nō erat: qm̄ mos erat: ut ab Aug. in li⁹ habet. g̃ hīe plres uxores nō est ꝛ legē nāe. ¶ Ꝑ. dcū q̄ fac̄ ꝛ legē nāe. fac̄ ꝛ ꝓceptum: qz sic lex scripta hēt sua ꝓcepta: ita ꝛ lex nāe. sꝫ Aug⁹ dic̄ q̄ hīe plres uxo res nō erat ꝛ ꝓceptū: qz nulla lege erat ꝓhibitū. ergo hīe plres nō est ꝛ legē nāe. ¶ Ꝑ. mrioniū ꝓncipaliꝛ or dinat ad, plis, pcreationē. sꝫ vnꝰ pōt ex plib⁹ plē accipere plres fecūdādo. g̃ nō ē ꝛ legē nāe hīe plres uxo res. ¶ Ꝑ. iuꝫ nāle ē qō nā oia aialia docuit: ut in p̄n° digestoꝝ dī. sꝫ nā nō docuit hoc oia aialia q̄ sit vna vni⁹: cū vnꝰ mas in multis aialib⁹ plib⁹ femis ꝓiugat. g̃ nō est ꝛ legē nāe hīe plres uxores. ¶ Ꝑ. fm phs in sꝫ. de aialib⁹. In gñatione, plis mas se hēt ad feminaꝫ sic agēs ad patiēs: ꝛ artifex ad māz. sꝫ nō est ꝛ ordi nē nāe q̄ vnū agēs in plā patiētia agat: aut vnꝰ artī fex ex diuersis materys opet. g̃ nec est ꝛ legez nāe q̄ vnꝰ mas plres uxores hēat. ¶ Sꝫ ꝛ. illud p̄cipue vī eē de iure nāli qō boi in sua istōne hūane nāe est indi tū: sꝫ q̄ sit vna vni⁹ in ipsa istōne hūane nāe est ei indi tū: ut pꝫ Gen̄. 2. Erunt duo in carne vna. g̃ est de lege nāe. ¶ Ꝑ. ꝛ legē nāe ē q̄ hō se ad ipossibile obliget: ꝛ ut qō vni datū est alti det. sꝫ hō ꝛ hēs cū vna uxore sui corpis ptātē ei tradit ut necesse sit reddē debituꝫ cū petierit. g̃ ꝛ legē nāe est si postea alti ptātē sui cor poris tradat: qz nō posset sil utriq; reddē debitū si sil peterēt. ¶ Ꝑ. de lege nāe est: qō tibi nō vis fieri ne al teri feceris. sꝫ vir nullo mō uellet q̄ uxoꝛ aliū virum hīet. g̃ ꝛ legē nāe faceret si uxorē aliā superiduceret. ¶ Ꝑ. dcd est ꝛ nāle oesideriū ē ꝛ legē nāe. sꝫ zelus viri ad uxorē: ꝛ uxoris ad virū nālis est: qz in oib⁹ in uenit. cū g̃ zelus sit amoꝛ nō patiēs pꝛoriū in amato: vī q̄ ꝛ legē nāe sit q̄ plures uxores hēant vnū virū.

Rñdeo dōz: q̄ oib⁹ reb⁹ nāli⁹ ilsit quedā pricipia qb⁹ nō solū opationes, pas efficere pñt: sꝫ qb⁹ ēt eas pueniētes fini suo reddant: siue sint actiones que pꝛsequant rem aliquā ex nā sui gñis: siue pꝛsequant ex nā spēi: ut magneti cōpetit ferri deoꝛsuꝫ ex nā sui gñis: ꝛ attrahere ferrū ex nā spēi. sic autē in reb⁹ agētib⁹ ex necessitate nāe sūt p̄n⁹ actionū ipse foꝛ me: a qb⁹ opationes, p̄e, pdeūt pueniētes fini: ita in his que cognitionē pticipāt p̄n⁹ agēdi sūt cognitio ꝛ ap petit⁹. vñ opꝫ q̄ in vi cognoscitiua sit nālis cōceptio: ꝛ in vi appetitiua nālis iclinatio: qb⁹ opatio pueniens gñi siue spēi reddat cōpetēs fini. Sed qz hō intēdit ceta aialia rōnē finis cogscit: ꝛ, ppoꝛtionē opis ad finē: iō nālis cōceptio ei idita qua dirigit ad opandū pueni ent lex nālis: uel ius nāle dī: in ceteris aūt estimatio nā lis uocat. bruta eni ex vi nāe ipellunt ad operādū cō uenientes actiones magis q̄ regulent q̄si ꝓ arbitrio agētia. Lex g̃ nālis nihil est aliud q̄ ꝓceptio boi nālit idita qua dirigit ad pueniens agēdū in actionib⁹ ꝓo pziis: siue cōpetāt ei ex nā gñis: ut gñare comedere ꝛ bi⁹. siue ex nā spēi ut rōcinari ꝛ silia. oē autez illud qō actionē icōueniētē reddit fini quā nā ex ope aliq̄ iten dit: ꝛ legē nāe est dī. Pōt aūt actio nō eē cōueniens fi ni: uel principali: uel secūdario: ꝛ siue sic siue sic: hoc cō tingit oupl̄r. vno mō ex aliq̄ qō oino impedit finē. ut ni mia superfluitas: aut defect⁹ comestionis impedit salutez corpis q̄si p̄ncipalē finē comestionis: ꝛ bona habitu dinē in negociis exercēdis que est finis secundarius. Alio mō ex aliq̄ qō fac̄ difficilē: aut min⁹ decētē puē tionē ad finē p̄ncipalē: uel scōariū: sic iozdinata come stio q̄tū ad tps idebitū. Si g̃ actio sit icōueniēs fini q̄si oino, phibēs finē p̄ncipalē directe per legē nāe, p hibet pmis ꝓceptis legis nāe: que sūt in opabilibus: sic sūt cōes cōceptiones in speculatiuis. Si aūt sit in cōpetēs fini scōario q̄cūq; mō aut ēt p̄ncipali: ut fa cies difficilē: ul min⁹ cōgruā puentionē ad ip̄z, phibet nō q̄dē pmis ꝓceptis legis nāe: sꝫ scōis que ex pmis deriuant: sic cōclusiones in speculatiuis ex p̄ncipijs p se notis fidē hūt: ꝛ sic dicta actio ꝛ legē nāe eē dicit. Mitmonitū g̃ hēt pro fine p̄ncipali, plis, pcreationez ꝛ educationē: qui q̄dē finis cōpetit hoi sꝫ nām gñis: vñ ꝛ aljs aialib⁹ est cois ut oī in. 8. ethi. ꝛ sic bonum mrionij assignat, ples. sꝫ pro fine scōario: ut dicit phs hēt in hoib⁹ solū coicationē operū que sūt necia in vi ta ut supꝰ dictū est: ꝛ sꝫ hoc fidēlib⁹ inuicē debēt que ē vnū de bonis mrionij. Hēt ulti⁹ aliū finē ingtū in fide lib⁹ est. s. significationē chr̄i ꝛ eccl̄ie ꝛ sic bonū mrio nij oī sacr̄m. vñ p̄m⁹ finis rīdet mrionio hois ingtuꝫ est aial. scōs ingtū est hō. tertio ingtū est fidelis. Plu ralitas g̃ uxoꝝ neqz totaliꝛ tollit: neqz aliqliꝫ impedit p̄mū finē: cum vnꝰ vir sufficiat plib⁹ uxorib⁹ fecūdan dis ꝛ educādis filijs ex eis natis. sꝫ fm finē ꝛ si nō to taliꝛ tollat: tñ multū impedit: eo q̄ nō facile pōt eē pax in familia: ubi vni viro plres uxores iūgunt: cū nō pos sit vnꝰ vir sufficē ad satisfaciēdū plib⁹ uxorib⁹ ad uo tū: ꝛ qz coicatio pl̄iū vno officio causat litē: sic figuli coꝛrixant adiuicē: ꝛ siliꝛ plres uxores vni⁹ viri. 3ᵐ aūt finē totaliter tollit: eo q̄ sicut chr̄s est vnus: ita eccl̄ia vna: ꝛ ideo patet ex dictis q̄ pluralitas uxoꝝ quo dāmodo est cōtra legem nāe: ꝛ quodāmodo non.

Ad primū g̃ dōz: q̄ cōsuetudo non ꝓiudicat legi nāe q̄tū ad p̄a ꝓcepta ipsius que sūt q̄si cōes ai cōceptiones in speculatiuis: sed ea que ex istis trahunt ut cōclusiones cōsuetudo auget: ut Tulli⁹ dicit in 2° Rheto. ꝛ siliꝛ minuit: ꝛ hī⁹ est ꝓce ptū legis nāe de vnitate uxoris. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q̄ sic dic̄ Tulli⁹: Res a nā pfectas ꝛ a cōsuetudine appro batas legū virt⁹ ꝛ religio sanxit: vñ pz q̄ illa que lex nālis dicrat q̄si ex p̄mis p̄incipijs legis nāe deriuata nō hūt vim coactiuā per modū ꝓcepti absolute: nisi postq̄ lege diuina ꝛ hūana sancita sūt: ꝛ hoc est qō di cit Aug. q̄ nō faciebat ꝛ ꝓceptū: qz nulla lege erat ꝓ hibitū. ¶ Ad 3ᵐ pz solo ex dictis. ¶ Ad 4ᵐ dōz: q̄ ius nāle multiplr accipit. Primo eni ius aliqō dī nā le ex p̄n°: qz a nā est iditū: ꝛ sic diffinit Tullius in. 2. Rheto. dicēs. Jus nāe est qō nō opinio genuit: sꝫ q̄dā inata vis iseruit. Et qz ēt in reb⁹ nāli⁹ dicunt aliqui mot⁹ nāles: nō qz sint ex p̄n° itrinseco: sꝫ qz sunt a p̄n° suptori mouēte: sic mot⁹ qui sūt in eltis ex ipressione coꝛpoꝛ celestiū nāles dicunt: ut cōmētator dict in 3° celi ꝛ mūdi: tō ea que sūt de iure oino dicunt eē de iu re nāli: cū sint ex ipressione ꝛ ifusione suptoris ꝓncipij ⁊. dei: ꝛ sic accipit ab Jsido. qui dic̄: q̄ ius nāle est qō in lege ꝛ in euāgelio cōtinet. 3° oī ius nāle nō solum a p̄n° sꝫ a nā: qz de nālib⁹ est. Et qz nā ꝛ rōnē dixit a q̄ hō est hō: ideo strictissimo mō accipiēdi ius nāle illa que ad hoies tm̄ ptinent ꝛ si sint de dictamine rōnis nālis nō dicunt eē de iure nāli: sꝫ illa tm̄ que nālis rō dictat de his que sūt hoi aljsq̄ coia: ꝛ sic datur dicta diffinitio. s. Jus nāle est qō nā oia aialia docuit. Plali tas g̃ uxoꝝ q̄uis nō sit ꝛ ius nāle 3° mō acceptū: ē tñ ꝛ ius nāle 2° mō acceptuz: qz iure oino, phibet: ꝛ ēt ꝛ ius nāle p° mō acceptū: ut ex dictis pz: q̄ nā dictat aīa li cuilibet fm modū pueniētē sue spēi. vñ ēt quedam aialia in q̄b⁹ ad educationē, plis sequit sollicitudo utri usq. s. maris ꝛ femine nāli istinctu fuāt cōiūctionem vni⁹ ad vnū: sic pz in turture ꝛ colūba ꝛ hī⁹. ¶ Sed qz rōnes in ꝛriū adducte videnꝫ ostēdere q̄ plalitas uxoꝝ sit ꝛ p̄a p̄n⁹ legis nāe: iō ad eas rñdēdū: ꝛ dom ad 5ᵐ q̄ nā bona absq; oi defectu istituta est: ꝛ ideo

nō soluz sūt elidita illa sine qb' ꝑncipalis mrionꝫ finis eē nō pōt: sz ēt illa sine qb' scoari' finis mrionꝫ sine offt cultate hūi non posset: ꝛ hoc mō sufficit hoi in ipsa sui istōne hīe vnā uxorē ut dictuz est. ¶ Ad 6m dōz: ꝙ vir per mrioniū nō dat sui corpis ptātē uxori q̄tū ad oīa: sz solū q̄tū ad illa que mrionīū requirit: nō aūt requirit mrioniū ut qlibet tpe uxori petēti vir debitū reddat: nisi q̄tū ad id ad qō ꝑncipaliꝫ est ūstitutū s. bonū, plis: sz q̄tū sufficit ad ipegnationē. Requirit āt hoc mrioniū inq̄tū est ad remediū ūstitutū: qō est secūdari' ipsi' finis: ut qlibet tpe petēti debitū reddat: ꝛ sic pz ꝙ accipiētes plēs uxores nō se obligat ad impossibile ꝓsiderato ꝑncipali fine mrionꝫ: ꝛ iō plurales uxoꝛ nō ē ꝺ̄ ꝑcepta p̄a legis nāe. ¶ Ad 7m dōz: ꝙ illud ꝑceptū legis nāe: qō tibi nō vis fieri alteri ne feceris. dz itelligi eadē, ꝓpoztione fuata: nō eni si pla tus nō vult sibi resisti a sō dito: ipse sō dito resistē non dz: ꝛ iō nō opz ꝙ ex vi illi' ꝑcepti q̄ si vir non vult ꝙ uxoꝛ sua nō hēat aliū virū: ꝙ ipse nō hēat alia uxorē qz vnū virū hīe plēs uxores nō est ꝺ̄ p̄a ꝑcepta legis nāe ut dictū est: sz vnā uxorē hīe plēs viros est ꝺ̄ p̄a ꝑcepta legis nāe: eo ꝙ per hoc q̄tū ad aliq̄d totaliꝛ tollit ꝛ q̄tū ad aliq̄d ipedit bonū, plis: qō est ꝑncipalis mrionꝫ finis: in bono eni, plis itelligit nō solū, procreatio: sz ēt educatio: ut supꝺ dictū est. ipsa eni, procreatio, plis ꝛ si nō totaliꝛ tollat: qz ptigit post ipegnationē p̄mā iteꝛ mulierē ipegnari: ut dz in. 9. de aialibus: trā multū ipedit: qz vir pōt accidē qn corruptio accidat q̄tū ad utrūq; fetū: uel q̄tū ad alterū: sz educatio totaliter tollit: qz ex hoc ꝙ vna mulier plēs maritos haberet: sequeret icertitudo, plis respectu pūs: cui' cura necia est in educādo: ꝛ iō nll'a lege aut ꝓsuetudine est ꝑmissū vnā uxorē hīe plēs viroꝫ: sic ecouerso. ¶ Ad 8m dōz: ꝙ nālis iclinatio in appetitiua sequit nālē cōceptionē in cognitione: ꝛ qz nō est ita ꝺ̄ ꝓceptionē nāle3 ꝙ vir hēat plēs uxores: sic uxoꝛ hēat plēs viros: iō affectus uxoris nō tm̄ refugit consortiū in viro sic ecouerso: ꝛ iō tā in hominibus q̄m in aialibus inuenit maioꝛ ẓelus maris ad feminam q̄m econuerso.

Ad 2m sic, pcedit. Ut' ꝙ hīe plēs uxores nō potuerit aliq̄n eē licitū: qz ꝑz pbz in 5. ethi. ius nāle semꝑ ꝛ ubiq; hēt eādē potētiā: sz iure nāli, phibet plalitas uxoꝛ: ut ex dictis pz. g̃ sic mō nō licet: ita nec vnq̄ licuit. ¶ ꝺ̄. si aliq̄n licuit hō nō fuit nisi qz ul'per se licitū erat: uel ꝑ aliquā dispēsationē licebat. si ꝑ mō sic ēt nūc licitū esset. si aūt 2° mō: hoc eē nō pōt: qz ꝑz Aug. de' cū sit nāe conditoꝛ nō facit aliq̄d ꝺ̄ rōnes q̄s nāe iseruit. cū g̃ de' nāe nre i seruerit: ꝙ sit vna vni' ut dictū est: vi ꝙ ipse ꝺ̄ hoc nū q̄m dispēsauerit. ¶ ꝺ̄. si aliq̄d est licitū ex dispēsatione: hoc nō licet nisi illis q̄b' dispēsatio fit: nō aūt legit aliq̄ dispēsatio eois in lege cū oīb' facta. cū g̃ oēs cōit qui uolebāt plēs uxores acciperēt in uteri testō: nec ex hoc reꝑhēdant in lege aut a ꝓphetis: vi ꝙ nō fuerit ex dispēsatione licitū. ¶ ꝺ̄. ubi est eadē cā dispēsationis dz eadē dispēsatio fieri: sz cā dispēsationis nō pōt alia poni q̄m multiplicatio, plis ad cultum dei que ēt nūc necia est. g̃ ēt adhuc dicta dispēsatio duraret p̄cipue cū nō legat reuocata. ¶ ꝺ̄. in dispēsatione nō dz ptermitti mal' bonū pp min' bonū. sz fides ꝛ sacrz que nō vident posse fuari in mrionio quo vn' plibus uxorib' cōiūgit: sūt meliora q̄m plis multiplicatio. g̃ ituitu hui' multiplicationis dispēsatio ꝑdicta fieri nō debuisset. ¶ Sz ꝺ̄ Hal. 3° dī. ꝙ lex ꝑ ꝓuaricatores posita est: ut. s. eos, phiberet: sz lex uet' facit mentionez de plalitate uxoꝛ sine aliq̄ ei' phibitiōe: ut pz Deut. 20. Si habuerit hō duas uxores ⁊c. g̃ habēdo duas uxores nō erāt ꝓuaricatores: ꝛ ita erat licitū. ¶ ꝺ̄. hoc idē videt exꝑlo ex sctis pūb' qui plēs leguntur habuisse uxores: cū deo essent acceptissimi: sic Jacob Dauid ꝛ q̄plures alī. ergo aliq̄n fuit licitum.

Rñdeo dōz: ꝙ sic ex ꝑdictis pz: plalitas uxoꝛ di eē ꝺ̄ legē nāe: non q̄tū ad p̄'m ꝑcepta ei': sz q̄tū ad 2a que q̄si ꝛclusiones a ꝑmis ꝓceptis deriuant: sz qz act' hūanos uariari opz ꝑz diuersas cōditiones ꝓsonaꝝ ꝛ tēpoꝝ ꝛ altarū circūstātiarum. iō ꝛclusiones ꝑdicte a ꝑmis legis nāe ꝓceptis nō ꝓcedūt ut semꝑ efficaciā hñtes: sz in maiori pte. talis eni est tota mā moralis: ut pz per phm in li. ethi. ꝛ iō ubi eoꝝ efficacia deficit licite ea ptermitti pūt: sz qz nō est facile determinare hī' uarietates. iō illi ex cuius auctē lex efficaciā hēt reseruant: ut licētiā pbeat legē ptermittēdi in illis casib' ad qs legis efficacia se nō extēdere dz: ꝛ talis licētia dispēsatio dī. Lex aūt de unitate uxoris nō est hūana': sz dinit' institura: nec vnq̄ vbo: aut lr̄is tradita: sz cozdi ipessa: sic ꝛ alia que ad legē nāe q̄libcūq; ptinēt: ꝛ iō in hoc a solo deo dispēsatio fieri potuit per ispiratiōnē iternā: que q̄dē ꝓcipaliter sctis pūb' facta est: ꝛ per eoꝝ exēplū ad alios deriuata est: eo tpe quo oportebat p̄dictū nāe ꝓceptū ptermitti ut maioꝛ eēt multiplicatio, plis ad cultū dei educāde: semꝑ eni ꝑncipalioꝛ finis magis ꝑseuādus est q̄m secūdari'. vñ cū bonū, plis sit ꝓncipalis matrimonꝫ finis: ubi, plis multiplicatio neꝯia erat: debuit negligi ad tps ipedimētū qō posset in secūdarijs finib' euenire: qō remouēdū ad ꝓceptū, phibēs pluralitatem uxorum ordinatur: ut ex dictis patet.

Ad primū g̃ dōz: ꝙ ius nāle semꝑ ꝛ ubiq; q̄tū est de se hēt eādē potētiā: sed ꝑ accūs pp aliqō ipedimētū qñq; ꝛ alicubi pōt uariari sic ibidē phs exꝑlū ponit de aliis reb' nālib'. semꝑ eni ꝛ ubiq; dextera est melioꝛ q̄m sinistra ꝑz nāz: sz per aliqō accidēs ꝓuenit aliquē eē ābidexterū: qz nā nra uariabilis est. ꝛ sic ēt est de nāli iusto: ut ibidē pbz dicit. ¶ Ad 2m dōz: ꝙ in decretali q̄dā de diuortijs dī: ꝙ nunq̄ licuit alicui hīe plēs uxores sine dispēsatione per dīna ispiratiōnē habita: nec tm̄ talis dispēsatio datur ꝺ̄ rōnes q̄s de' nāe iseruit: sz ꝑter eas: qz rōnes ille nō sūt ordinate ad semꝑ sz in plib' eē ut dictū ē: sic ēt nō est ꝺ̄ nāz q̄n aliq̄ accidūt in reb' nālib' miraculose ꝑter ea que ut frequēter solent euenire. ¶ Ad 3m dōz: ꝙ q̄lis est lex talis dz eē dispēsatio legis: ꝛ qz lex nāe nō est lr̄is scripta: sed cozdib' impssa: ꝓp hoc non oportuit dispēsationē eoꝝ que ad legē nāe ptinēt lege scripta dari: sz ꝺ̄ itēta ispiratiōnē fieri. ¶ Ad 4m dōz: ꝙ ueniēte chō fuit tps plenitudinis gre chī ꝑ quā cult' dei in oēs gētes spuali, ppagatione diffusus est: ꝛ iō nō est eadē rō dispēsationis que erat añ chīi aduētū q̄n cult' dei, ppagatione carnali multiplicabat ꝛ ꝑseruabat. ¶ Ad 5m dōz: ꝙ plēs fm ꝙ est bonum mrionꝫ icludit fidē ad deū fuādū: qz fm ꝙ plēs expectat ad cultū dei educēda ponit mrionꝫ bonū: fides aūt ad deū fuāda est potioꝛ q̄m fides uxori fuāda: que ponit bonū mrionꝫ: ꝛ q̄ significatio que pertinet ad sacrz: qz significatio ad fidei cognitionē ordinat: ꝛ iō nō est icōueniēs si ꝑ bonū, plis aliq̄d detrahit aliis duob' bonis: nec tm̄ oīno tollunt: qz ꝛ fides manet ad plēs: ꝛ sacrz aliq̄ mō: qz q̄uis nō significat cōiunctio chīi ad eccl'iā inq̄tū est una: significat tm̄ distictio gradū eccl'ie ꝑ plalitatē uxoꝛ: que q̄dē ē nō solū in eccl'ia militāte: sz ēt i triūphāte: ꝛ iō illoꝝ mrionia aliq̄ mō significabāt ꝓiūctōez chīi ad eccl'iā nō solū militā

tē ut q̄dā dicūt: sz ēt triūphātē i q̄ st diuerse mālioēs.

Ad 3m sic, pcedit. uidet ꝙ hīe ꝛcubinā nō sit ꝺ̄ legē nāe: legis eni cerimonia nō sunt de lege nāe: sz fornicatio, phibet Act. 15. int' alia cerimonia legis que ad tps credētib' ex gēt'ib' iponebant. g̃ fornicatio simplex que est accessus ad ꝛcubinā nō est ꝺ̄ legē nāe. ¶ ꝺ̄. ius positiuū a nāli iure, pfectū ē: ut Tull'i' dic: sz ꝑz ius positiuū fornicatio simplex nō ꝓhibebat: imo poti' in penā ꝑz antiq̄s leges mulieres lupanarib' tradēde ꝓdēnabātur. g̃ hīe ꝛcubinā nō est ꝺ̄ legē nāe. ¶ ꝺ̄. nālis lex, phibet nō dn̄ illud qō dat simplr possit dari ad tps ꝛ ꝑz q̄d: sz vna multer soluta pt dare viro soluto in ppetuū sui corpis ptātē ut utat ea licite cū uoluerit. g̃ nō est ꝺ̄ legē nāe si dederit ei ptātē sui corpis ad horā. ¶ ꝺ̄. q̄cūq; utit re sua ut vult nemini fac iniuriā: sz ancilla est res dn̄i. g̃ si dn̄s ea utatur ad libitū nō fac iniuriā alicui: ꝛ ita hīe ꝛcubinam nō est ꝺ̄ legē nāe. ¶ ꝺ̄. qlibet pt dare alī qō suū est: sz uxoꝛ hēt ptātē in corpe uiri: ut pz. i. cor. 7. ergo si uxoꝛ uelit vir potit alī mulieri cōiungi sine peccato. ¶ Sz ꝺ̄. ꝑz oēs leges fillj qui de ꝛcubinis nascunt sūt vitupabiles: sz hoc nō eēt nisi ꝛcubit' ex quo oriunt eēt nālit' turpis. g̃ hīe ꝛcubinā est cōtra legez nature. ¶ ꝺ̄. sicut supra di. 26. dictū est: mrioniū est nāle: sz hoc nō eēt si sine ꝓiudicio legis nāe hō posset cōiūgi multeri ꝑter mrioniū. g̃ ꝺ̄ legē nāe est concubinā hīe.

¶ Ulti' vi ꝙ accedē ad cōcubinā nō sit pctm̄ mortale: mal' eni pctm̄ est mendaciū q̄m fornicatio simplex: qō ꝑz ex hoc ꝙ iudas qui fornicationē non horruit cum Thamar cōmittē recusauit mēdaciū dicēs certe mēdacij nos arguē nō poterit: sz mēdaciū nō semper est mortale pctm̄. g̃ nec fornicatio simplex. ¶ ꝺ̄. peccatū mortale morte punirī dz: sz lex uet' nō puniebat cōcubitū cōcubine morte nisi in aliq̄ casu: ut pz Deuter. 23. g̃ nō est pctm̄ mortale. ¶ ꝺ̄. Fm Aze. pcta carnalia sūt minoris culpe q̄m spūalia: sz nō ois superbia aut auaritia est pctm̄ mortale que sūt pcta spūalia. ergo nō ois fornicatio que est pctm̄ carnale. ¶ ꝺ̄. ubi est mal' incitamētū: ibi est min' pctm̄: qz magis peccat qui minori tētatione vincit: ut supꝺ di. 17. dictū ē: sz cōcupiscētia maxime istigat ad uenerea. g̃ cū actus gule non sit semper pctm̄ mortale: nec fornicatio simplex erit pctm̄ mortale. ¶ Sz ꝺ̄. nihil excludit a regno dei nisi pctm̄ mortale: sz fornicarij excluduntur a regno dei: ut pz. i. cor. 6. g̃ fornicatio simplex ē pctm̄ mortale. ¶ ꝺ̄. sola pcta mortalia criminalia dicunt: sed omnis fornicatio est crimē: ut patet Thobie. 4. Attende tibi ab omni fornicatione: ꝛ preter uxorem tuam nunq̄ patiaris crimen scire.

¶ Ulti' vi ꝙ aliq̄n fuerit licitū cōcubinā hīe: sic enim hīe vnā uxorē est de lege nāe: ita nō hīe cōcubinā: sz aliq̄n licuit plēs uxores hīe. g̃ ꝛ hīe cōcubinā. ¶ ꝺ̄. nō pōt aliq̄ sil' eē uxoꝛ ꝛ ancilla. vñ Fm legem ex hoc ipso ꝙ ancilla in matrimoniū ducebat libera reddebatur: sed aliqui deo amicissimi leguntur ad suas ancillas accessisse: sicut Abraā ꝛ Jacob. ergo ille non erant uxores: ꝛ sic aliq̄n licet cōcubinas hīe. ¶ ꝺ̄. illa que in mrionio ducit nō pōt eyci: ꝛ filī' ei' dz eē hereditatis pticeps: sz Abraā eiecit Agar: ꝛ filī' ei' nō fuit heres. g̃ nō fuit uxoꝛ Abrae. ¶ Sed ꝺ̄. ea que sūt cōtra ꝓcepta decalogi nunq̄ licuerunt: sed hīe concubinā est cōtra ꝓceptū decalogi. s. Nō mechaberis. ergo nunq̄ fuit licitū. ¶ ꝺ̄. Ambro. dicit in lib. de patriarchis. Uiro nō licet qō mulieri nō licet: sed nunq̄ licuit mulieri ad aliū virū accedere dimisso viro ꝓpꝛio. ergo nec viro vnq̄ licuit cōcubinā hīe.

Rñdeo dōz ad p̄mā. q. ꝙ sic ex ꝑdictis pz: illa actio dī eē ꝺ̄ legē nāe que nō est ꝓueniēs fini debito: siue qz nō ordinat in ipz per actionē agētis: siue qz de se est ipꝛoportionata fini illi: finis ār quē nā ex ꝛcubitu itēdit est ꝓles, procreāda ꝛ educāda ꝛ ut hoc bonū quereꝛ posuit delecratione in coitu: ut Cōstātin' dic. Quicūq; g̃ ꝛcubitu utit ꝑ delectationē que in ipso est nō referēdo ad finē a nā itētū: cōtra nāz fac: ꝛ silr ēt nisi sit talis ꝛcubit' qui ad illū finē ꝓuenient ordinari possit: ꝛ qz res a fine plerūq; nō minant tanq̄ ab optimo: sic ꝓiūctio mrionꝫ a plis bono nomē accepit qō per mrioniū ꝑncipaliꝛ queritur: ita ꝛcubine nomē illā ꝓiūctionē exprimit qui soluz ꝛcubitus ꝑ seipz queritur: ꝛ si ēt aliq̄s qñq; ex tali cōcubitu ꝓlē querat: nō tū est cōuenies ad, plis bonum in quo nō solū itelligit ipsi' ꝓcreatio per quā, ples eē accipit sz ēt educatio ꝛ ūstructio: per quā accipit nutrimētuz ꝛ disciplina a parētib'. in qb' trib' parētes, pli tenētur fm ꝓz in. 8. ethi. Cum aūt educatio ꝛ ūstructio, pli a parētib' debeat per lōgū tps: exigit lex nāe: ut pat ꝛ mat in lōgū tps cōmaneāt ad sꝑueniēdū cōit, pli. vñ ꝛ aues que cōit pullos nutriūt: añ cōpletaz nutritionē nō separant a mutua societate que icepit a cōcubā do. hec autē obligatio ad cōmanēdū femina marito matrimoniū fac: ꝛ iō pz: ꝙ accedē ad mulierez nō iuncta sibi mrionio que cōcubina uocat est ꝺ̄ legē nāe.

Ad primū g̃ dōz: ꝙ in gēt'ib' q̄tū ad mlta lex nāe obfuscata erat. vñ accedē ad cōcubinā malū nō reputabāt: sz passim fornicatione q̄si re licita utebant: sic ꝛ alīs que erāt ꝺ̄ cerimonias iudeoꝝ: q̄uis nō cēnt ꝺ̄ legē nāe: ꝛ iō apli imiscuerūt ꝓhibitionē fornicationis cerimonialib': ꝑ discretionē que erat in utroq; int' iudeos ꝛ gētiles. ¶ Ad 2m dōz: ꝙ ex ꝑdicta obscuritate. s. in qua ceciderūt gentiles deo debita glīa nō reddētes: ut dī Ro. i. lex illa, pcessit: ꝛ nō ex istictu legis nāe. vñ ꝑ alēte chīana religione lex illa extirpata est. ¶ Ad 3m dōz: ꝙ in aliq̄bus sic nihil icōueniēs sequit si rem aliquā quā q̄s in ptāte hēt alī simplr tradat: ita ēt nec si tradat ad tps ꝛ sic neutrū est ꝺ̄ legē nāe. ita aūt nō est in ꝓposito: ꝛ iō rō nō sequit. ¶ Ad 4m dōm: ꝙ iniuria iustitie ponit: lex aūt nālis nō solū, phibet iniustitiā: sz ēt opposita oiuz virtutū. sic cōtra legē nāe est ut aliq̄s immoderate comedat: q̄uis talis reb' suis utēs nulli iniuriā faciat. Et ꝑterea ancilla q̄uis sit res dn̄i ad obsequiū: nō est tm̄ res sua ad cōcubitū. Et iterū itereſt q̄libet dſq; re sua utat. Facit ēt talis iniuriā, pli, procreāde: ad cui' bonū nō sufficiēter talis ꝓiūctio ordinatur: ut dictū est. ¶ Ad 5m dōm: ꝙ mulier hēt potestatez in corpore uiri: nō simpliciter q̄tum ad omnia: sz solum q̄tum ad matrimonꝫ usum. ꝛ ideo non pōt ꝺ̄ matrimonꝫ bonum corpus uiri alteri ꝓbere.

¶ Ad 2am. q. dōz: ꝙ sic in. 2. li. di. 42. dictū est. illi actus ex suo gñe sunt pcta mortalia per q̄s fedus amicitie hois ad deū: ꝛ hois ad hoiez violat. hec eni sūt ꝺ̄ duo ꝓcepta charitatis que est aīe vita. ꝛ iō cū ꝛcubit' fornicari' tollat debitā ordinationē parētis ad, plē quaz nā ex ꝛcubitu itēdit. nō ē dubiū ꝙ fornicatio simplex de sui rōne est pctm̄ mortale: ēt si lex scripta non eēt. ¶ Ad ꝑm g̃ dōz: ꝙ frequēter hō qui non vitat pctm̄ mortale: vitat aliq̄ pctm̄ ueniale: ad qō nō hēt tm̄ i citamētū: ꝛ ita ēt iudas mēdaciū vitauit fornicationē non vitās: q̄uis illud mēdaciū pnitiosuz fuisset iniuriam bñs annexā si, pmissuz nō reddidisset. ¶ Ad 2m dōm: ꝙ pctm̄ nō dī mortale: qz morte tpali puniat: sz qz punit eīna. vñ ēt furtū qō est mortale pctm̄ ⁊ mlta

Universidad de Deusto
Biblioteca

alia iterdũ nõ puniunt per leges tpali morte: ꝛ sílr ẽt est de fornicatione. ¶ Ad 3m dõz: q sic nõ quilibet mot' supbie est pctũ mortale: ita nec qlibet mot' luxurie: qz pmi mot' luxurie ꝛ hi' sũt pcta uenialia: ꝛ ẽt ꝓcubit' mrionialis iterdũ: tñ aliq luxurie act' sic pctã mortalia: aliqb' motib' supbie uenialib' exñtib': qz in vbis Hze. iductis itelligit cõparatio vitioꝝ ꝟ gen': nõ q̃tũ ad singulos act'. ¶ Ad 4m dõm: q sic supza di. 16. dictũ est: illa circũstãtia efficacioz est ad grauãdũ que magis appꝛopinqt ad spẽz pcti. vñ q̃uis fornicatio ex magnitudine incitamẽti diminuat: tamen ex mã circa quã est gravitatẽ hẽt maiorẽ q̃ inordinata comestio: cũ sit circa ea que ptinẽt ad fouẽdũ fedus societatis humane ut dictũ est: ꝛ iõ rõ non sequitur.

¶ Ad 3am, q. dõz: q Rabi moyses dic. q añ tps legis fornicatio nõ erat pctñ: qõ, pbat ex hoc: q Judaꝫ cũ Thamar ꝓcubuit: ꝟ ista rõ nõ cogit: nõ eni nece est filios Jacob a pctõ mortali excusare cũ accusati fuerit apud pẽz crimine pessimo: ꝛ in Joseph necez uel uẽditione ꝓsenserit. Et iõ dõz est: q cũ hẽ ꝓcubinaz nõ mrionio iũcta sit ꝟ legẽ nãe: ut dictũ est: nullo tpe fm se licitũ fuit: nec ẽt ex dispẽsatione: sic eni ex ocis ꝑz ꝓcubit' cũ ea que nõ est mrionio iũcta nõ est cõuenies act' ad bonũ, plis qõ est ꝑncipalis finis mrionij: ꝛ iõ est ꝟ p'a ꝓcepta legis nãe: que dispẽsationẽ nõ recipiũt. vñ ubicũq; legit in ueri testo aliqs cõcubinas habuisse q̃s nece sit a pctõ mortali excusari: opz eas eẽ mrionio iũctas: ꝛ tñ ꝓcubinas dici: qz aliq hẽbãt de rõne uxoris: ꝛ aliq de rõne ꝓcubine: ꝟ eni q matrimoniũ ordinat ad suũ ꝑncipalẽ finẽ qui est bonum, plis uxoꝛ viro cõiũgit ꝟ solubili cõiũctione: uel saltẽ diuturna: ut ex dictis ꝑz: ꝛ ꝟ hoc nõ est aliq dispẽsatio: ꝟ q̃tũ ad 2m finẽ qui est dispẽsatio familie ꝛ coicatio operũ uxoꝛ ꝓiũgit ut socia: ꝟ hoc deerat in his que ꝓcubine noiabant: in hoceni poterat eẽ dispẽsatio cũ sit scõarĩ mrionij finis: ꝛ ex hac pte hẽbat aliq de sine ꝓcubine rõne cui' ꝓcubine noiant. ¶ Ad ꝑm q dõz: q hẽ ꝓles uxores nõ est ꝟ legis nãe ꝑa' ꝓcepta sic hẽ cõcubinã: ut ex dictis ꝑz: ꝛ iõ rõ non sequitur.

¶ Ad 2m dõz: q antiq ꝓles ea dispẽsatione qua ꝓles uxores hẽbãt ad ancillas accedebãt uxorio affectu. erãt eni uxores q̃tũ ad illã ꝓiũctionẽ que respicit secũdariũ finẽ: cui ꝏditio fuitutis opponit cũ nõ possit sile socia ꝛ ancilla. ¶ Ad 3m dõz: q sic in lege moy si per dispẽsationẽ licebat dari libellũ repudij ad euitãdũ uxoricidiũ ut dicet: ita ex eadẽ dispẽsatiõe licuit Abrae ejcẽ agar ad significandũ mysteriũ qõ apls explicat Gal. 4. q ẽt fili' ille hered nõ fuit ad mysteriũ ꝛ ptinet: ut ibidẽ ꝑz: sic ẽt ad mysteriũ ptinet q esau fili' liber hered nõ fuit: ut ꝑz Ro. 9. Et sílr pp mysteriũ factum est. ut filij Jacob ex ancillis ꝛ liberis: nati heredes eẽnt: ut Aug. dicit: qz chzo nascunt in baptiſmo filij ꝛ heredes tã per bonos quos liberi signãt: q̃ per malos mistros qui per ancillas signant. Qõ. II.

QUinde querit de libello repudij. Et circa hoc querunt tria. Pzio utrũ isepabilitas mrionij sit de lege nãe. 2o utrũ repudiare uxorẽ aliqn fuerit licitu. 3o de causis libelli repudij lege pmissi ꝛ ei' inscriptione.

Ad primũ sic, pcedit. vi q isepabilitas uxoris nõ sit de lege nãe. lex eni nãe cois est apud oẽs: ꝟ nulla lege ꝓter legẽ chzi fuit, phibitũ uxorẽ dimittẽ. ꝟ isepabilitas uxoris nõ est de lege nãe. ¶ ꝓ. sacra nõ sũt de lege nãe: ꝟ in sepabilitas mrionij ptinet ad bonũ sacri. ꝟ non est de lege nãe. ¶ ꝓ. cõiũctio viri ꝛ femine in mrionio ordinat ꝑncipalr ad, plis gnationẽ ꝛ educationẽ ꝛ istructionẽ ut dictũ est: ꝟ hec oia aliq certo tpe cõsumant. ꝟ post illud tps licet uxorẽ dimittẽ sine aliq ꝓiudicio legis nãe. ¶ ꝓ. ex mrionio querit ꝑncipalr bonũ, plis: ꝟ isepabilitas mrionij ẽ ꝟ bonũ, plis: q ut tradũt phi: aliq vir nõ põt ex aliq femina, plẽ accipe: qui tñ ex alia accipe posset: ꝛ que ẽt ex alio viro ipzegnaret ꝟ isepabilitas mrionij magis est ꝟ legẽ nãe q̃ de lege nãe. ¶ Sz ꝟ. illõ ꝓcipue est de lege nãe qõ nã bñ istituta accepit in suo ꝓn': ꝟ isepabilitas mrionij est hꝫ: ut ꝑz Matth. 19. ꝟ est de lege nãe. ¶ ꝓ. de lege nãe est q hõ deo nõ ꝟrief: ꝟ hõ q̃dãmõ deo ꝟri' eẽt si separareꝛ q̃s de' cõiunxit: cũ ꝟ ex hoc hiet isepabilitas matrimonij Matth. 19. videt q sit de lege nature.

Rñdeo dõz: q mrioniũ ex itẽtione nãe ordinatur ad educationẽ, plis nõ solũ ꝓ aliqõ tps: ꝟ ꝑ totã vitã, plis. vñ de lege nãe est q parentes filios thesauriçẽt ꝛ filij parẽtuz heredes sint: ꝛ iõ cũ, ples sit cõe bonũ viri ꝛ uxoris: opz eoꝝ societatẽ ꝑpetuo ꝑmanere idiuisaz ꝟm legis nãe dictamẽ: ꝛ sic inseparabilitas matrimonij est de lege nature.

Ad primũ ꝟ dõz: q hũanũ genus adduxit reducẽs in statũ nouitatis nãe. vñ ꝛ in lege moysi ꝛ in legib' humanis nõ potuit totũ auferri qõ ꝟ legẽ nãe erat. hoc eni soli legi spũs ꝛ vite reseruatũ est. ¶ Ad 2m dõm: q isepabilitas cõpetit mrionio ꝟm q est signũ perpetue cõiũctionis chzi ꝛ ecclie: ꝛ ꝟ q est in officiũ nãe ad bonũ, plis ordinatũ ut dictũ est: ꝟ qz sepatio mrionij magis directe repugnat significationi q̃ , plis bono: cui ex ꝑnti repugnat ut dictũ est isepabilitas mrionij magis in bono sacri itelligit q̃ in bono , plis: q̃uis in utroq; itelligi possit. ꝛ ꝟ q ptinet ad bonũ, plis erit de lege nãe: nõ aũt ꝟm q ptinet ad bonum sacri. ¶ Ad 3m ꝑz solo ex ocis. ¶ Ad 4m dõz: q mrioniũ ꝑncipalr ordinat ad bonũ cõe, rõne ꝑncipalis finis qui est bonũ, plis: q̃uis ẽt rõne finis scõarij ordinetur ad bonũ, plis ad mrioniũ ꝏbẽtis: put per se est in remediũ cõcupiscẽtie. ꝛ iõ in legib' mrionij magis attẽdit qd oib' expediat q̃ qd vni cõpetẽ possit. Quãuis ergo matrimonij isepabilitas impediat bonum ꝓlis in aliquo homine: ramen est conueniens ad bonũ ꝓlis simpliciter. ꝛ ꝓpter hoc ratio non sequitur.

Ad 2m sic, pcedit. Ur q uxorẽ dimittẽ licitũ per dispẽsationẽ eẽ nõ potuerit. illud eni qõ est in mrionio ꝟ bonũ, plis est ꝟ p'a p cepta legis nãe que idispẽsabilia sũt: ꝟ dimissio uxoris est hꝫ: ut ex dictis ꝑz. ꝟ ꝛc. ¶ ꝓ. ꝓcubina differt ꝑcipue ab uxore in hoc q nõ ẽ isepabilr iũcta. ꝟ hẽ cõcubinas fuit idispensabile. ꝟ ꝛ dimittere uxorem. ¶ ꝓ. hoies sũt mõ ita receptibiles dispẽsationi sic oli fuerũt: ꝟ mõ nõ põt dispẽsari cũ aliq q uxorẽ dimittat: ꝟ nec oliz. ¶ Sed cõtra. Agar cognita est ab Abzaã uxorio affectu q̃si uxoꝛ: ut dictũ est: ꝟ ipe ꝑcepto diuino eã eiecit ꝛ nõ peccauit. ꝟ potuit per dispẽsationem fieri licitũ q homo uxorem ꝏmitteret.

¶ Ulti' vi q sub lege moysi fuerit licitũ uxorẽ dimittẽ. vn' eni modus cõsentiẽdi est nõ, phibẽ: cũ, phibere possit. cõsentire aũt illicito est illicitũ. cũ ꝟ Moyses nõ, phibuerit uxoris repudiũ: nec peccauerit: qz lex scta est: ut dz Ro. 7. vi q repudiũ fuerit aliqn licituz. ¶ ꝓ. , pphe locuti sũt spũ sctõ ispirati: ut ꝑz. 2. Pe. ꝟ Malach. 3. dz. Si odio hũeris eã dimitte eam. ꝟ cũ illud qõ spũs sctus ispirat nõ sit illicitũ: vi q repudiũ uxoris nõ semp fuerit illicitũ. ¶ ꝓ. Chzisõ. dic q sic apls pmiserũt scõas nuptias: ita moyses pmisit

libellũ repudij: ꝟ scõe nuptie nõ sũt pctñ. ꝟ nec repudiũ uxoris sub lege moysi. ¶ Sz ꝟ est qõ oñs dicit: q libellus repudij dat' est a moyse iudeis pp duritiã cordis eoꝝ: sed duritia cordis eoꝝ nõ excusabat eos a pctõ. ꝟ neqz lex de libello repudij. ¶ ꝓ. Chzisõ. dicit sup Matth. 2. q Moyses dando libellum repudij non iustitiã dei mõstrauit: ut quasi per legem a gentibus peccatum non videatur esse peccatum.

¶ Ulti' vi q liceret uxori repudiate aliũ virũ bze: quia in repudio magis erat iniqtas viri repudiãtis q̃ uxoris repudiate: ꝟ vir poterat aliã sine pctõ ducẽ in uxorẽ. ꝟ uxor sine pctõ aliũ virũ ducẽ potat. ¶ ꝓ. Aug. dic de duab' uxorib': q qñ mos erat pctñ nõ erat: ꝟ tpe legis erat talis ꝙuetudo q repudiata aliũ virum ducebat: ut ꝑz Deut. 24. Cũ egressa virũ alterum ducereꝛ ꝛc. ꝟ uxor nõ peccabat alti se iũgendo. ¶ ꝓ. dñs Matth. 5. iustitia noui testi ostẽdit supabũdãtẽ eẽ respectu iustitie ueteris testi. hoc aũt dic ad iustitiã noui testi per supabũdãtiã ptinẽ q uxor repudiata nõ ducit alteꝝ viruz. ꝟ in ueteri lege licebat. ¶ Sz ꝟ est qõ dz Matth. 5. Qui dimissaz uxerit mechat. sed mechia nunq̃ fuit in ueteri testo licita. ꝟ nec uxori repudiate licuit aliũ virũ bze. ¶ ꝓ. Deuto. 24. dz: q mulier repudiata que alij virũ duceret polluta erat ꝛ abhominabilis fcã corã dño. ꝟ peccabat aliũ virũ ducẽdo.

¶ Ulti' vi: q licebat viro repudiatã a se accipere: licet eni cozrigẽ qõ male fcm est: ꝟ male factum erat q vir uxorẽ repudiabat. ꝟ licebat hoc cozrigere reducẽdo uxorẽ ad se. ¶ ꝓ. semp licuit peccãti idulgẽ: cum sit morale ꝓceptũ: qõ in oi lege manet: ꝟ vir accipiẽdo repudiatã ei peccãti indulgebat. ergo hoc licitũ erat. ¶ ꝓ. Deuto. 24. ponit ꝓio cã q̃re nõ possit accipi iterũ: qz polluta est: sed repudiata nõ polluitur nisi alterum virũ ducẽdo. ergo ꝟ saltẽ anteq̃ aliũ virũ duceret licebat eã accipe. ¶ Sed cõtra est qõ dz deuto. 24. non poterit ꝓioz maritus accipere eam ꝛc.

Rñdeo dõz ad ꝑmã. q. q dispẽsatio in ꝓceptis ꝑcipue que sũt aliq mõ legis nãe est sic mutatio cursus rei nãlis. Qui qdẽ mutari ꝺupliꝛ põt. Uno mõ ex aliq cã nãli per quã alia cã nãlis ipedit a cursu suo: sic est in oib' que in minori pte causalit accidũt in nã: ꝟ per hũc modũ nõ uariat cursus rez nãlium que sũt semp: ꝟ que sũt frequent. Alio' per cãm penit' supnãlẽ: sic in miraculis accidit: ꝛ hoc mõ põt mutari cursus nãlis nõ solũ qui est ordinat' ut sit frequent: ꝟ qui est ordinat' ẽt ut sit semp: ut ꝑz in statione solis tpe Josue: ꝛ reditu eiusdẽ tpe Ezechie: ꝛ de eclypsi miraculosa tpe passionis chzi. Hec aũt rõ dispẽsationis in ꝓceptis legis nãe q̃q est in cãis iferiorib': ꝛ sic dispẽsatio cadẽ põt sup 2a ꝓcepta legiꝫ nãe: nõ aũt sup ꝑa: qz illa sũt q̃si semp existẽtia: ut dictũ est de pfalitate uxorũ ꝛ de hi'. Aliq aũt est tñ in cãis superiorib': ꝛ tũc põt dispẽsatio eẽ dinit' ẽt ꝟ ꝑa ꝓcepta legis nãe rõne alicui' mysteriũ dini signãdi uel ostẽdẽdi sic ꝑz de dispẽsato ꝓcepto Abzae fcõ de occisione filij inocẽtis: tales aũt dispẽsationes nõ fiũt cõit ad oẽs: ꝟ ad aliqs singulares ꝑsonas: sic ẽt de miraculis accidit. Si ꝟ isepabilitas mrionij int ꝑa ꝓcepta legis nãe ꝓtineat: solũ hoc 2o mõ sub dispẽsatione cadet: si aũt sit int 2a ꝓcepta legis nãe ẽt ꝑ mõ cadẽ potuit sub dispẽsatione. Ur aũt magis int 2a ꝓcepta legis nãe ꝓtineri. isepabilitas eni mrionij nõ ordinat ad, plis bonum qõ est ꝑncipalis mrionij finis: nisi q̃tũ ad hoc q per parẽtes filios, puideri dz in totã vitã per debitã ꝓpationẽ eoꝝ que sũt necia in vita: hi' aũt rerũ apꝛopriatio nõ est de ꝑa itẽtione nãe: ꝟ quã oia sit coia: ꝛ iõ nõ videt cõtra primã itẽtionẽ nãe dimissio uxoris eẽ: ꝛ per ꝑns nec cõtra ꝑa ꝓcepta: sed ꝟ 2a legis nãe. vñ ẽt primo sub dispensatione posse cadere videtur.

Ad primũ ꝟ dõz: q in bono, plis fm q est de ꝑa itẽtione nãe intelligit, pcreatio ꝛ nutritio ꝛ istructio q̃sq; ples ad pfectã etatẽ ducatur: ꝟ q ei, puideat in posterũ per hereditatis ꝛ aliorũ bonoꝝ dimissionẽ vi ptinẽ ad scõaz legis nãe itẽtionẽ. ¶ Ad 2m dõz: q bze ꝓcubina est ꝟ bonũ ꝓlis q̃tũ ad id qõ nã in eo de ꝑa itẽtione itẽdit. s. educationẽ ꝛ istructionẽ: que requirit diuturnã cõmãsionẽ parẽtũ: qõ nõ est in ꝓcubina: que ad tps assumit: ꝛ iõ non ẽ sile: tñ q̃tũ ad scõaz dispẽsationẽ ẽt bze ꝓcubina sb dispẽsatione cadẽ ꝓt: ut ꝑz Osee 1o. ¶ Ad 3m dõz: q isepabilitas q̃uis sit de 2a itẽtione mrionij, put est in offm nãe: tñ est de ꝑa itẽtiõe ipsi', put sacrz ecclie: ꝛ iõ exq̃ istituꝛũ ẽ ut sit ecclie sacrz manẽte tali istõne non ꝓt sub dispẽsatiõe cadẽ nisi forte 2o mõ dispẽsationis.

¶ Ad 2am, q. dõz: q circa hoc est duplex opinio. Quidã eni dicũt q illi qui sub lege uxorẽ dato libello repudij dimittebãt nõ excusabant a pctõ: q̃uis excusarent a pena ꝟ leges istigẽda: ꝛ pp hoc dz moyses libellũ repudij pmisisse. Et sic ponũt q̃tuoz modos pmissionis. Unꝰ per ꝙuationẽ ꝓceptionis: ut qñ maius bonũ nõ ꝓcipit min' bonũ pmitti dz: sic apls nõ ꝓcipiendo vginitatẽ mrioniũ pmisit. ſ. Coꝛ. 7. Scõs p ꝙuationẽ ꝓhibitionis: sic uenialia dicunt pmissa: qz nõ sũt ꝓhibita. Tertiꝰ per ꝙuationez cohibitionis: ꝛ sic coia pcta dicunt pmitti a deo inq̃tũ nõ ipedit cũ ipe dire posset. Quartꝰ per ꝙuationẽ punitionis: ꝛ sic libellus repudij lege pmissus fuit: nõ qdẽ pp aliqõ malus bonũ ꝑndũ: sic fuit dispẽsatio de plib' uxoribꝫ bñdis: ꝟ pp malꝫ malũ cohibẽdũ. ſ. uxoricidiũ ad qõ iudei, pni erãt pp cozruptionẽ iraſcibilis sic ꝛ pmissum eis fuit extraneis fenerari pp aliquã cozruptionez in ꝓcupiſcibili: ne. ſ. fratribꝫ suis fenerarent: ꝛ sic pp cozruptionẽ ſuſpitionis in rõnali fuit pmiſſũ ſacrificiũ ꝛe lotipie: ne ſola ſuſpitio apud eos iudiciũ cozrũperet. Sz qz lex uet' q̃uis gravz nõ cõferret: tñ ad hoc data erat ut pctñ ostẽderet: ut cõit ſcti dicunt: iõ aliꝑ vi: q ſi repudiãdo uxorẽ peccaſſent hoc ſaltẽ eis p legẽ aut, ppbetas idicari debuiſſet. Iſa. 58. Annũcia ppło meo pcta eoꝝ, al's viderentur eẽ nimis neglecti: ſi ea que necia ſũt ad ſalutẽ que nõ cogſcebat numq̃ eiꝫ nũciata fuiſſent: qõ nõ põt dici cuz iuſtitia legis tpe ſuo obſeruata vitã mereret etnã: ꝛ ꝑꝑ hoc dicũt q q̃uiꝫ repudiare uxorẽ per ſe ſit malũ: tñ ex pmiſſione diuina licitũ fiebat: ꝛ hoc ꝓfirmãt auctẽ Chziſo. qui dicit q a pctõ abſtulit culpã legiſlatoz qñ pmiſit repudiũ: ꝛ q̃uis hoc, pbabiliꝛ dicat: tñ pmũ cojuꝫ ſuſtinet: iõ ad utraſq; rõnes rñdẽdũ eſt. ¶ Ad ꝑmũ ꝟ dõz: q aliqs qui põt, phibẽ nõ peccat ſi a, phibitione abſtine at nõ ſperãs cozrectionẽ: ꝟ magis malũ eſtimans ex tali, phibitione occaſionẽ ſumẽ: ꝛ ſic accidit Moyſi. vñ dina auctẽ fret' libellũ repudij nõ, phibuit. ¶ Ad 2m dõz: q, pphe ſpũ ſctõ iſpirati nõ dicebãt dimittendã eẽ uxorẽ: q̃ſi ſpũs ſcti ꝓceptũ ſit: ꝟ q̃ſi pmiſſum ne mala peiora fierẽt. ¶ Ad 3m dõz: q illa pmiſſiõis ſílr tudo nõ eſt itelligẽda q̃tũ ad oia: ꝟ ſolũ q̃tũ ad cãz eãdẽ: qz utraq; pmiſſio ad vitãdã turpitudinẽ facta eſt. ¶ Ad 4m dõz: q q̃uis duritia cordis nõ excuſaret a pctõ: tñ pmiſſio ex duritia fcã excuſat: q̃dã eniz ꝓhibent ſanis: que nõ, phibent ifirmis cozpalr: nec tñ ifirmi peccãt pmiſſione ſibi facta utentes. ¶ Ad 5m dõz: q aliqõ bonũ põt ſtermitti ꝺupliꝛ. vno mõ, ꝓpter aliqõ maꝰ bonũ ꝑndũ: ꝛ tũc ſtermiſſio illius boni ex

ordine ad mal⁹ bonū accipit honestatē:sic̄ intermitte bat singularitas uxoris honeste a Jacob pp bonū,plīs.alio mō bonū aliq̄ intermittit ad vitādū mal⁹ malū:z tūc si aucte eī⁹ qui dī pēsare pōt hoc fiat:treatum talis boni intermissio nō hēt:sz honestatē ēt nō acq̄rit z sic idivisibilitas mrionij in lege moysi intermittebat pp mal⁹ malū vitādū.s.uxoricidiū.z iō Chrisо.dic̄ q̄ a pctō abstulit culpā:q̄uis eni iordinatio maneret in repudio ex quo pctm dī:tn reatū pene nō hēbat:ne q̄ tpalis:neq̄ ppetue inq̄tū dina oīsp̄ēsatione fiebat z sic erat ab eo culpa ablata:z ideo etiā ipse ibidē dī cit q̄ permissum est repudium nō malū quidē:tn illi citū:qō q̄dē illi qui sūt de prima opinione referūt ad hoc tm qō habebat reatum temporalis pene.

¶ Ad 3ᵃᵐ.q.dōz:q̄ fz p̄mā opi.uxor peccabat post re pudiū alti viro p̄iūcta:q̄ adhuc mrimoniū p̄mū non erat solutū.mulier eni q̄to tpe vivit alligata est lege viri ut p3 Ro.7. Nō autē poterat sīl pl̄es viros hāe. Sz fz aliā opinionē sic̄ licebat ex dispēsatione dina viro uxorē repudiare:ita uxori aliū virū ducē:q̄ isepabilitas mrionij ex cā dine dispēsationis tollebat q̄ i sepabilitate manēte itelligit vbū apl̄i.¶ Ut ergo ad utraq̄ rōnes rndeam⁹ dōz ad p̄mum:q̄ viro licebat pl̄es uxores sīl hāe fz dispēsationē dinā.z iō vna di missa ēt mrionio nō soluto potat aliā ducē:sed nunq̄ uxori licuit hāe pl̄es viros,z iō nō est sile.¶ Ad 2ᵐ dōz:q̄ in illo vbo Aug.mos nō ponit p̄ro p̄suetudi ne:sz actu honesto fz q̄ a more alic̄s dī morigerat⁹: q̄ est bonoz̄ mox̄:uel sic̄ a more pbia moralis noia tur.¶ Ad 3ᵐ dōz:q̄ dns Matth.5.ostēdit nouā le gē abūdare p̄ sīlia ad veterē nō soluz p̄tū ad ea que lex uet⁹ licita faciebat:sz ēt p̄tū ad ea que in veti lege illicita erāt.sz a multis licita putabant per nō rectam p̄ceptoz̄ expositionē:sic̄ p3 de odio inimici:z ita ē ēt de repudio.¶ Ad 4ᵐ dōz:q̄ vbū dñi itelligit̄ p̄tuz ad tp̄s legis noue in quo dcā p̄missio est sublata:z sic ēt itelligit vbū qōdā Chrisо.qui dic̄ q̄ qui fz legē di mittit uxorē p̄tuoz fac̄ inīqtates:q̄ quo ad deū exi stit homicida inq̄tū hēt,ppositū occidēdi uxorē nisi eā dimitteret:z q̄ dimittit nō foznicantē in quo solo casu lex euāgelij uxorē dimittē p̄mittit.z sīl̄r q̄ facit eā adulterā:z illū cui copulat.¶ Ad 5ᵐ dōm:q̄ q̄dā iterlinearis dic̄. Polluta est z abhominabilis:sz illē⁹ iudicio qui q̄si pollutā eā p̄t⁹ dimīsit:z sic non opz q̄ sit polluta simp̄l̄r. Ul̄ dī polluta illo mō quo imūdus dicebat qui mortuū tāgebat ul̄ lepra oppressus nō imundicia culpe:sz cuiusdā irregularitatis legalis.vñ z sacerdo ti nō licebat viduā z repudiatā ducere in uxorem.

¶ Ad 4ᵃᵐ.q.dōz:q̄ ilege de libello repudij duo erāt p̄missa.s.dimittē uxorē:z uxorē dimissaz alti iungi:z duo p̄cepta.s.scriptura libelli repudij:z q̄ itez⁹ mari⁹ repudiās eā accipe nō possit:qō q̄dē fz eos qui p̄i mā opi.tenēt factū fuit in penaz mulieris que alti nup̄sit.z in hoc pctō polluta est. Sz fz alios ut vir non de facili uxorē repudiaret quā postea nullo mō recu perare posset.¶ Ad p̄mum q̄ dōz:q̄ ad illi⁹ mali ipedi mētū qō cōmittebat aliq̄s repudiādo uxorē ordinabat q̄ vir uxorē repudiatā assumē nō posset itato:ut p3 ex dictis:z iō dīnit⁹ ordinatū fuit.¶ Ad 2ᵐ dōm: q̄ semp licuit idulgē peccāti p̄tū ad rancorē cordis: sz nō p̄tū ad penā dinit⁹ taxatā.¶ Ad 3ᵐ dōm:q̄ in hoc est duplex opinio. Quidā eni dicūt q̄ licuit uxo rē repudiatā viro recōciliari nisi mrionio alti viro iū cta ēt:tūc eni pp adulterium cui mulier uolūtarie se ꝑdidit in penā ei dabat q̄ ad p̄torē virū nō rediret: sz q̄ lex ul̄ p̄hibet:iō dicūt alij:q̄ ēt anteq̄ alteri nu

beret nō poterat revocari:ex quo repudiata erat:q̄ pollutio nō itelligit̄ p̄tū ad culpā:sed ut dictum est.

Ad 3ᵐ sic̄ p̄ceditur. Ut̄ q̄ cā repudij fuerit odiū uxoris fz hoc qō dī Mala.3. Si odio hūeris eā dimitte illā.¶ p̄. Deut.24. dī.Lū nō iuenerit gr̄az in oculis eī⁹ pp aliquā fedita tē rc.g̃ idē qō p̄z⁹.¶ Sed ꝑ.sterilitas z foznicatio magis ꝑriant mrionio q̄ odiū.g̃ illa poti⁹ debuerunt eē cā repudij q̄ odiū.¶ p̄. odiū pōt creari ex vtute eī⁹ qui odio habet. Si g̃ odiū est sufficiēs cā:tūc mu lier posset repudiari ppt vtutē suā:qō est absurdum. ¶ p̄. Deut.21.dī. Si dimiserit vir uxorē suam z po stea odio eā hūerit:z obiecerit ei stupz̄ aut cōfugiū. si in pbatione defecerit vberabit:z centū siclis argē ti pdēnabit:z nō poterit eā dimittere omni tempore vite sue.ergo odiū nō est cā sufficiens repudij.

¶ Ulti⁹ vī q̄ repudij cāe debebāt in libello scribi:q̄ p libellū repudij scriptū a pena legis absoluebat.sz hoc oīno vī inlustū nisi cāis sufficiētib⁹ repudij assignatis. g̃ oportebat illas scribē in libello. ¶ p̄. ad nihil illa scripta ualē videbant:nisi ut cāe repudij ostēderent. g̃ si nō iscribebant:frustra libellus ille sibi tradebat. ¶ p̄. hoc magr̄ dic̄ in lr̄a.¶ Sz ꝑ.cāe repudij aut erāt sufficiētes aut nō.si sufficiētes ꝓcludebat mulie ri via ad scōas nuptias:que ei fz legē ꝓcedebant.si āt insufficiētes ostēdebat inlustū repudiū:z sic repudiuz fieri nō poterat.g̃ nullo mō cāe repudij iscribebant.

Rñdeo dōz ad p̄mā.q.q̄ cā p̄missionis repu diādi uxorē fuit vitatio uxoricidij:ut scti cōit dicūt.,prima aut cā homicidij est odiuz:z iō ,prima cā repudij est odiū:sz odiū ex aliq̄ cā cātur sic̄ z amor:z iō ēt opz alias cāe repudij ponē remotas que erāt cā odij. Dic̄ aut Aug.in glo.Deut.24. Mul te erāt in lege cāe dimittēdi uxores:ch̄is solā foznī cationē excipit:ceteras molestias iubet p̄o fide z ca stitate cōiugij sustineri. De aut cāe intelligunt̄ fedita tes in corpe:puta ifirmitas:uel aliq̄ notabilis macula uel in aia:sic̄ foznicatio:uel aliq̄d hm̄ qō in morib⁹ in honestatē fac̄. Sz q̄dā has cās magis coartāt sanctis,p babilr dicētes:q̄ nō licebat uxorē repudiare nisi,ppt aliquā cāz post mrioniū supueniētē:nec,ppt quālibet talē:sz,ppt illas solū que p̄nt bonū,plis ipedire:ul in corpe:ut sterilitaz aut lepra uel aliq̄d hm̄:uel in aia:ut si eēt maloz̄ moz̄ quos filij ex cōuersatione ad ipaz imitarent. Sed quedā glo.sup illud Deut.22. Cū nō iuenerit gr̄az rc.videt magis artare.s.ad pctm cū di cit ibi per feditatē p̄ctm intelligi.sed pctm glo.noiat nō solū in morib⁹ aie:sed ēt in nā corporis.¶ Sic g̃ p̄ma duo cōcedimus.¶ Ad 3ᵐ dōz:q̄ sterilitas z alia hm̄ sunt causa odij: z sic sunt cāe remote.¶ Ad 4ᵐ dōm:q̄ pp virtutē nō est aliq̄s odibilis per se lo quēdo:q̄ bonitas cā est amoris:z ideo rō nō sequit.

¶ Ad 5ᵐ dōz:q̄ hoc dabat in penā viri q̄ nō posset in perpetuū repudiare uxorem in casu illo:sicut etiaz in alio casu quando puellaz defloraverat.

¶ Ad 2ᵃᵐ qōnem dōm:q̄ cause repudij in speciali non scribebantur in libello:sed in generali:ut ostenderetur iustum repudium:sed hm̄ Josephum,ut mulier ha bens libellum conscriptum de repudio alteri posset nubere.alr̄ enim ei traditum non fuisset.vnde hm̄ eū erat scriptura talis:p̄omitto tibi q̄ nunq̄ tecum cōveniam.Sed hm̄ Augustinum:ideo libellus scribebatur:ut mora interveniente z consilio scribarum dis suadente vir a proposito repudiandi desisteret. Et per hoc patet solutio ad obiecta.

Questio.iii.

Deinde querit de vginitate. Et circa hoc queruntr tria.primo quid sit virginitas.2°utrū sit virtus.3°de compa ratione eius ad alias virtutes.

Ad primū sic,pceditr.videt q̄ virgini tas nō sit in carne corrupti bili icorruptionis ꝓpetua meditatio:ut Aug.di cit in li.de nuptijs z pcupiscētia:q̄ post resurrectionē scē vgines suā virginitatē nō amittēt:sz tūc nō erunt in carne corruptibili.g̃ corruptibilitas carnis nō dz poni in diffōne vginitatis.¶ p̄. vginitas ponit p̄ ꝓtinētie que ad tēperātiā reducit:sz meditatio nō est act⁹ tēperātie:sz magis itellectualiū vtutū.g̃ non dz poni tanq̄ gen⁹ vginitatis.¶ p̄. vginitas nō est fir mi⁹ bonū q̄ charitas aut alie vtutes:imo magis fra gile.sz ꝓpetuitas nō est de rōne charitatis:alr̄s chari tatē sel habitā nō ꝓtigeret amittē:qō in.3.li.di.31.im probatū est.g̃ nec ꝓpetuitas in diffōne vginitatis po ni dz.¶ p̄. icorruptionis ꝓpetua meditatio tollit p corruptionē mētis:de qua dī Matth.5. Qui viderit mulierē ad pcupiscēdā eā rc.sz per hoc nō tollit vgi nitas:q̄ talis corruptio repari p̄t:nō aūt vginitas:ut in lr̄a dī.g̃ vginitas nō est ꝓpetua icorruptionis medita tio.¶ p̄. ꝓpetua icorruptionis meditatio sine pcu bitu pdit nō solū mēte:sz ēt carne:sicut p3 in pctis ꝑ nāz.sz sine pcubitu vginitas nō pdit:q̄ ut Aug.dicit in li.de vginitate.Virginitas est p pia ꝓtinētia ab oi pcubitu imunitas.g̃ idē qō p̄z⁹.¶ p̄. Ambro.dicit in li.de vginitate.q̄ vginitas est expers ꝓtagionis ite gritas.sz traminat corp⁹ per pollutiones nocturnā.g̃ vginitas fm hoc amittit:nō aūt ꝓpetua icorruptio nis meditatio pdit.g̃ rc.¶ p̄. virginitas pōt p vio lentiā auferri:alr̄s ille qui ꝑheret cū illa que per vio lētiā ab alio defloratr nō efficeret irregularis:nō aūt perpetua carnis meditatio.ergo idem qō p̄ius.

Rñdeo dōz:q̄ vginitas:ut ex dictis Ambro. p3:integritas quedā est.vñ p ꝓuationē corruptionis dī que in actu gr̄ationis accidit:ubi tri plex corruptio est. Una corpalis tm:in hoc q̄ clau stra pudoris frāgunt.Alia spūalis z corpalis simul:ex hoc q̄ per decisionē z motū seminis in sensu delecta tio gr̄at.3ª est spūalis tm:ex hoc q̄ rō huic delectatio ni se subīcit:in qua itegritatē pdit p̄tū ad actū:q̄ im possibile est aliq̄d itelligē in ipsa.ut p̄b⁹ dic̄ in li.ethi. vñ ipsa rōnis absorptio corruptio dī.hec aūt 3ª corru ptio nō est rōnis act⁹:sz q̄dā passio p accīs ei ꝓueni ens ex passione inferioris ptis:sic̄ per somnū ul̄ freneſiz z alias passiones corpales ꝓtigit rōnis actuz ipediri per accīs.Cū g̃ vt⁹ z vitiū in actu rōnis ꝓsentiētis z dissētiētis pficiat:in oib⁹ pdictis corruptionib⁹ nō in uenit sufficiēs rō vitij aut virtutis:sz opz addē rōnis ꝓsensū ul̄ dissēsū. Et q̄ virginitas in gr̄ie moris est p tinēs ad virtutē:iō dic̄ Lucia.q̄ nō inq̄nat corp⁹ nisi de ꝓsensu mētis:inq̄natione.s.que virginitatis purita ti opponit. Pria g̃ corruptio que est corpalis tm nō est mā virtutis ul̄ vitij:nisi p accīs mediante aliq̄ aie passione.vñ si per aliquā icisionē claustra pudoris rū pant nō mal⁹ detrimētū virginitati ierit q̄ si pes aut man⁹ gladio icideret.Sz 2ª z 3ª corruptio sūt mā vgi nitatis z oppositi eī⁹ sic̄ z alie passiones aie sī mā vir tutū moraliū z oppositoz̄ vitioz̄:sz in actu rōnis eli gētis ul̄ repudiātis corruptiones p̄dictas finalr pfi cit inq̄natio quā vgitas p̄uat.z p ꝓns ipa vgitas.z iō Aug.in diffōne p̄dcā posuit hoc qō ex pte rōnis se hz s.meditationē q̄si vgitatis gen⁹ ponēs actū ꝓhibituz sic̄ frequent fieri solet.icorruptionē āt posuit q̄si obz

sīue māz:sz addit sm̄ determinatū p hoc q̄ dic̄ in carne corruptibili.q̄ p̄uatio z hit⁹ nata sūt fieri circa idez.

Ad primū g̃ dōz:q̄ quis post resurrectionez scti carnis corruptionē nō hēant: hnt tn nāz carnis que corruptibilis fuit.z iō in eis eē potit vgitas sic̄ in sbto:nō aūt in angelis in q̄b⁹ corruptio quā vgitas p̄uat nata eē nō fuit:z p̄cipue hoc ad rōnē vgitatis sufficit:q̄ nō solū respicit qō p̄ns est: sz qō ꝓteritū est.nō eni est vgo ex hoc solū q̄ nō corrupit:sz ex hoc ē ēt q̄ nunq̄ corrupta fuit.¶ Ad 1ᵐ dōz:q̄ quis actⁿ moralis vtutis in uolūtate pficiat: tn rō formā vtutis in ea ponit.ut dī in.6.ethi.z iō q̄ dā socratici oēs vtutes scias dicebant.z hoc mō lo quēdi utit hic Aug.meditationē ꝑ electione ponēs.

¶ Ad 3ᵐ dōz:q̄ in actu vtutis nō solū requirit discre tio ex pte rōnis:sz ēt firmitas q̄dā ex habitu inclinās ad actū per modū nāe:z sic̄ cāe nāles q̄tū est de se or dinate sūt imobilr ad effect⁹,pos rōne cui⁹ dicē possu mus lapis ꝓpetuo delcēdit deorsū:q̄uis hoc q̄nq̄ i pedīri possit:ita z hit⁹ vtutis q̄tū est de se imobilr or dinat ad actū,puz:q̄uis q̄nq̄ hīs actū vtutis ꝑium agat.z rōne ꝓpetue imobilitatis ꝓsueuit poni ꝓpetu um in diffōnib⁹ vtutū:sic̄ in pn⁹ oigestoz̄ dī.q̄ iustitia ē pstās z ꝓpetua uolūtas.z sic ēt Aug.ponit ꝓpetuū in diffōne vgitatis q̄uis vgitatē q̄nq̄ hōtes ea amit tant:ut sic in pdcā diffōne discretio electionis que est act⁹ vgitatis fz q̄ ad gen⁹ ptinet moris ex meditatio ne itelligat:sed imobilitas ex ꝓpetuitate.¶ Ad 4.ᵐ dōz:q̄ corruptio mētis.ut ex dictis accipi pt ē duplex. Una que est q̄si passio mētis:q̄n mēs sb dit delectat tioni que in coitu solet accidē:z q̄ hec delectatio cō plet in semis distillatione:iō talis corruptio mētis nō pt accidē sine aliq̄ corruptione carnis que dicta ē fieri per semis decisionē. Alia aūt est corruptio mentis que est act⁹ el⁹.s.ꝓsensus aut electio pdicte corruptio nis. Sz q̄ vires iferiores sequunt motū supioruz:iō q̄nq̄ ꝓtigit q̄ ex actu mētis cogitatis de corruptione carnis z itēdētis delectatione ipsi⁹ expiri:calor excī tat in corpe z semē distillat z cātur delectatio q̄ mēs suffocat sic̄ in coitu:z tūc absq̄ dubio vgitas ē amis sa.si aūt corruptio sistat in actu mētis ꝓsentiētis amit tit q̄dē vgitas fz illud foziale qō hēt in mēte:nō autē rōne ei⁹ qō est māle in ipsa.vñ talis nō pt dici vgo nisi mālit:z iō hec vgitatis amissio pōt recupari:nō aūt illa vgitatis amissio in qua ēt illud qō est māle sb tra hit:q̄ vgitas ex pte sui act⁹ respicit tm̄ pns aut futu rū:sic̄ est in q̄libet vtute.electio eni aut pns aut futu rū respicit:nō aūt ꝓteritū:sz ex pte māe nō solū pns sz ꝓteritū respicit.dī eni vgo que elegit icorruptionē que ē mālis i vgitate:quā nunq̄ amisit z hie z ꝓserva re:nō āt exigit q̄ nunq̄ ꝑia electionē hūerit:sz q̄ nū q̄ ꝑia corruptionē:ex hoc āt virgitas amissa recu pari nō pt:q̄ illō qō in ꝓteritū trāsit recupari nō pt.

¶ Ad 5ᵐ dōz:q̄ ille que sine pcubitu se corrūpit:nō est dubiū q̄ vgitatē amittit:ēt p̄tū ad id qō est mā le in ipsa:q̄ etsi pcubitus nō assit:adest tn̄ delectatio que in pcubitu corruptionē vgitatis fac̄. Si āt luxu ria ꝑ nāz tp̄s pfecte etatis pueniat cuz nō assit semis decisio,z p ꝓns nec delectatio cōpleta mētē suffocās: nō amittit vgitas p̄tū ad id qō ē māle in ipa.¶ Ad 6ᵐ dōz:q̄ passiones partis sensitive nō p̄nt esse mā vtutis:nisi hm̄ q̄ sūt ordinabiles a rōne in eis mediū ponēte:,put pcupiscibilis z irascibilis obediūt rōni: z iō delectatio que in sōnis accidit cū semis decisio ne nō est mā vtutis:z pp hoc nec talis corruptio icor ruptionē tollit que est vgitatis mā;z ideo rōne talis

Universidad de Deusto
Biblioteca

pollutionis virgitas nō pdit.ꝛ sillis rō est de mulieribus que dormientes ꝛ inebriate aut amentes a viris cognoscunt nisi forte hac itētione dormitū irēt ut a viro cognoscerent. ¶ Ad 7m dōz:q illud cui⁹ p̄m⁹ totalr est ex̄ nō est ordinabile a rōne:ꝛ iō eadē rōne nec ille que per violētiā corrūpunt siue ab hoie siue a demone icubo v̄gitatē amittūt:si q̄tū p̄t renitant ut ꝓseruēt corp⁹ a corruptione imune:ul saltē mētē p̄ria cōsensu. Quia tn in signationib⁹ sacr̄oz magis attendit qō exti⁹ geritꝫ:q̄ qō iteri⁹ fit:irregularitas que ex defectu signationiꝭ in sacro cātur nihilomin⁹ induceret in illū qui virginē defloratā violenter duceret in uxorez:ꝛ p̄cipue cū pp delectationē nimia rō in actu illo suffocet:difficillimū est tali delectationi dissentire in statu illo.ꝛ ideo p̄sumptio videtur esse q̄ cōsenserit.

Ad 2m sic,p̄cedit.vi q̄ v̄gitas nō sit v̄t⁹.oīs enī v̄t⁹ ꝓsistit in medio:sꝫ v̄gitas nō ꝓsistit in medio:sꝫ maxie in extremo:qz ꝓsistit in abstinēdo ab oi delectabili circa qō est castitas.g̃ non est v̄t⁹. ¶ P̄. v̄tutū usus cū sint de iure nāli oi tpe licuerūt:sꝫ in statu nāe ꝓdite nō licuisset virgitatē fugere:qz eēt p̄ceptuz:ut bī Sen̄.j. Crescite ꝛ multi.silr nec tpe legiꝭ moysi q̄n qui nō reliquebat semē sup terrā maledictioni legis sbiacebat.g̃ virgitas nō est v̄t⁹. ¶ P̄. nulla v̄t⁹ est que amitti possit nisi pctō:ꝛ que p̄ pniaz nō recupet:sꝫ v̄gitas amittit sine pctō in actu mrioniali:nec p̄ pniaz p̄t recupari.g̃ nō ē v̄t⁹. ¶ P̄. oīs v̄t⁹ est bit⁹ acq̄sit⁹ uel ifusus:sꝫ v̄ginitas est in illis qui nō hn̄t aliquē hitū acq̄sitū ul ifusuz:sic in pueris nō baptiçatis.g̃ nō est v̄t⁹. ¶ P̄. oīs v̄t⁹ ordinat ad actū aliquē:nō at v̄gitas:sꝫ magis ipoztat ꝓuationez act⁹.g̃ nō est v̄t⁹. ¶ P̄. qui hēt vnā v̄tutē hēt oēs:sꝫ qui caret v̄gitate q̄nq⁹ hēt alias v̄tutes.g̃ v̄gitaꝭ non est v̄t⁹. ¶ P̄. v̄tute nullus male utit:sꝫ v̄gitate aliq⁹ male utit:ut p̄z de v̄gib⁹ fatuis Matth.25.g̃ nō ē v̄t⁹. ¶ P̄. p̄tinētia virginalis dicit̄ ꝺ mrioniale ꝛ viduale:sꝫ mrioniū nō ponit virt⁹ neq⁹ viduitas.g̃ neq⁹ virginitas est virt⁹. ¶ Sꝫ ꝺ est qō dī.j. Lo.7. Unusq̄sq; ꝓpꝛ donū hēt ex deo:ꝛ loquit de v̄gitate.dona at dei spūalia v̄tutes sūt.g̃ v̄gitas est v̄t⁹. ¶ P̄. Amb. dic in li.de v̄gitate. Inuitat v̄gitatis amor ut de v̄ginitate aliq̄d dicam⁹:ne velut trāsitu quodā perfecta videat que p̄incipalis est virtus. ¶ P̄. nihil meret p̄miū nisi virtus:sed virginitati debet p̄miū.s.fructꝰ cēteslim⁹:ut scti dicūt ꝛ aureola.ergo est virtus.

Rñdeo dōz:q sic dationes ꝛ sūpt⁹ sūt mālibalitatis:ita delectationes in uenereis sē mā castitatis ꝛ ptinētie.in gñe aūt dationū magnitudo sūptuū exigit spālē v̄tutē que magnificētia uocat pp sui difficultatē:ꝛ qz tēperātia ul castitaꝭ i cohibēdis delectationib⁹ magna hēt difficultatē.iō illud qō est p̄cipuū in istamā maxima hn̄s difficultatē.s.ab oi corruptione carnalis delectationis imunitas spālem v̄tutē exigit:que v̄gitas dī.vñ si v̄gitas ꝓ tui cōplēta rōne:ut dictū est accipiat:sic v̄gitas est spālis v̄t⁹: sic enī nihil aliud ipoztat q̄ electionē ꝓseruādi icorruptionē:ꝛ hec electio si sit pfecta ex aliq̄ hitu virtutis ꝓcedē dz:tn̄ v̄gitas sup hoc ponit statū v̄tutiꝭ in quo bit⁹ in actu exire possit:nō aūt pōt exire in actum electionis icorruptionē seruādi nisi sit icorrupta:qz electio ipossibiliū nō est.ipole aūt est icorruptionē amissaz recupare:sꝫ mā magnificētie amissaz pole est recupare:ꝛ q̄tū ad hoc est dissile de magnificētia ꝛ virginitate. Alī aūt dicūt:q v̄gitas nō noiat v̄rtutē:sꝫ statū pfectū virtutis:ꝛ hac rōne sancti q̄nq⁹ eā v̄tutē noiant:ꝛ ſm hāc opinionē facile est rñdere ad obꝝ.

Sustinēdo tn̄ p̄mā opi.rñdēdū est ad obiecta.

Ad primū g̃ dōm:q apud theologos ut qui dā dicūt virt⁹ nō semp ē in medio Sz hoc dicētes ignorāt q̄d sit mediū v̄tutis. Cū enī mediū virtutis accipiat ſm rōnē rectā:si aliq̄d nō sit in medio nō est ſm rōnē rectā:ꝛ sic nō pōt eē laudabile neq⁹ virtuosū:ꝛ iō dōm est q̄ virginitaꝭ est in medio rōnis recte:qō q̄dē mediū nō accipit semp ſz q̄titatē ei⁹ circa qō est virt⁹:que q̄titas est int̄ superfluuz ꝛ diminutū:cū sint alique v̄tutes que p̄ueniāt ad maxima q̄titatē in ꝓa mā:sic nullus maiorib⁹ se dignificat q̄ magnanim⁹:nec aliq⁹ maiores sūpt⁹ fac̄ q̄ magnific⁹:ut pz in.4.ethi.sꝫ accipit ſz ꝓportionem oiuz circūstātiaꝝ uestitū actū:ꝛ sic ille qui maxima dona dat in medio ꝓsistit in eo q̄ mediocritas seruatur in dādo cui dz ꝛ qō dz:ꝛ pp qō nō dz:ꝛ superfluū ē in eo qō dat ubi nō dz:ul pp qō nō dz:ēt si maiora dent. Silr ēt virgitas q̄tus sit in ultio extremi q̄tuz ad id circa qō est:qz ab oi corrūpēte delectatione abstinet:tn̄ est in medio ingtū alias debitas circūstātias mediocrit̄ seruat:ꝛ superfluū eēt si aliq⁹ seruare uellet v̄gitatē q̄n nō deberet:sic tpe legis moysi:uel pp qō nō deberet:sic virgines uestales:silr ſz alias circūstātias. ¶ Ad 2m dōz:q sic dictū est mediū virtutis accipit ſz ꝓportionē circūstātiaꝝ ad rōnē rectā:ꝛ qz tp̄s est vna de circūstātiꝭ nō est icōueniēs aliq̄d eē illicitū vno tpe:qō est licitū ul virtuosuz si alio tpe fiat:ꝛ iō si in tpe quo de⁹ ad multiplicationē g̃nis būani ul cult⁹ oīni boies opi ꝓiugali ꝓsisteē uolebat:aliq̄s ꝓ motu icorruptionē seruāssetꝰ:fuisset in extremo diminutionis:qz abstinuisset a delectabili oi q̄n nō debuisset:sꝫ postea fcā multiplicatione būani g̃nis:uel colētiū deū sufficiēti:nō peccasset virgitatē suās:ēt in lege moysi:uel in statu nāe itegre:si hō nō peccasset nō feciss̄et ꝺ p̄ceptū:qz multiplicatio potat fieri per alios:sꝫ supza p̄ceptū. ¶ Ad 3m dōz:q stat⁹ ille v̄tutis quo v̄t⁹ in actuz suū exire possit ꝑt amitti sine pctō:ꝛ cū pctō indifferent:tn̄ recupat per pniaz:sic aliq⁹ ditissim⁹ magnific⁹ pōt dare oīa sua paupib⁹:ꝛ sic sine pctō suo ei eueniret q̄ in actū exitorē v̄tutis exire nō potit.si aūt in turpes usus facultates suas ꝓsumat:hoc erit cū pctō:nec tn̄ p̄ pniaz statū p̄m recupabit:ꝛ iō v̄gitas que statū illū dic v̄tutis in quo v̄t⁹ possit exire in actū ꝛ p peccatū amittit in foznicatione:ꝛ sine pctō in actu mrioniali: nec vnq̄ p pniaz recupat. ¶ Ad 4m dōz:q illō qō ē mā v̄gitatis p̄t eē in illiꝭ qui nullū hitū v̄tutiꝭ hn̄t:sic in pueris añ baptismū:in q̄b⁹ ē p̄m⁹ v̄gitatis gradus quē nā dedit:ꝛ sic in illis qui ad tp̄s icorruptionē p̄dictā fuare uolūt:tn̄ cū ꝓposito nubendi suo tpe:q hn̄t 2m v̄gitatis g̃dū:nec tn̄ onr v̄gies nisi mālit:sꝫ cōpleta rō v̄gitatis,put est v̄t⁹ nō est nisi in illis qui hn̄t electionē ꝓseruādi integritatē bacten⁹ custoditā usq⁹ in finē:siue sine uoto:ul cū uoto:ꝛ hec electio pfecta esse nō p̄t sine hitu ifozmāte ipaz:si āt sit ifozmꝭ:erit act⁹ v̄tutis sic v̄tutē p̄cedēs:sic ꝛ de alīs actib⁹ v̄tutū cōtigit. ¶ Ad 5m dōz:q tēpantia sic in.3.li.di.33.dictū est p̄ncipalr ꝓsistit in cohibēdo delectationes.vñ de p̄ncipali itētione sua hēt quēdā actū interiorē.s.electionē refrenādi ꝓcupiscētias:sꝫ exteriorē nō bꝫ q̄tū ad id qō est p̄ncipale in ipsa nisi per accns ꝛ ex p̄nti: in hoc.s.q̄ aliq⁹ act⁹ exteriores adhibet ad cohibendū a delectationib⁹:qō magis ipoztat q̄ elicеat:sicut recedēdo ab aspectib⁹ cōcupiscibiliū.uti enī delectationibus ſm mensurā rōnis est de secundaria intētione temperantie:ꝛ qz virginitas est p̄incipalissimū in temperantia:ideo non habet nisi actū exteriorez nisi

ex p̄nti:sed oīno usum exteriorē concupiscētie cohibet. ¶ Ad 6m dōm:q ille qui hēt vnā virtutē habet aliquo mō oēs:nō tn̄ q̄tum ad omne id qō est in v̄tute:sicut qui hēt liberalitatē q̄nq⁹ nō hēt magnificentiam q̄tum ad statū illū quo possit exire in actū exteriorē.ꝛ similr qui hēt tēperantiā nō hēt statū quē virginitas dicit ꝓpter ꝑfectionē:q̄uis hēat id qō facē rōnē virtutis in virginitate:sicut ecōtrario ꝓpter pfectionē christ⁹ hēt charitatē:nō tn̄ fidem ꝓpter statuz impfectionis quē fides.ipoztat:etsi habeat q̄d est perfectiōis ꝛ virtuositatis in fide. ¶ Ad 7m dōz:q mā v̄ginitatis quā fatue virgines hīe p̄nt aliq⁹ male utit:nō aūt virginitate accepta ſm sua cōpletā rōnē. ¶ Ad 8m dōz:q viduitas ꝛ mrimoniū nō ipoztant aliquē alterū gradū circa mām tēperantie:sicut virginitas.vnde nō est similis ratio.

Ad 3m sic,p̄cedit. Videt q̄ virginitas maioz sit oībus virtutib⁹:decoz enīz est de rōne virtutis:sed virginitatis decoz est maximus.ergo ipsa est maxia virtutū. Ambro.in lib.de v̄ginitate dicit. Pulchritudinē quis pōt maiorē estimare decore eius.s.v̄ginis que amat a rege:,pbat a iudice:dedicat dño:placrat deo.semp spōsa:semp innupta:ut nec amoz finē habeat:nec dānum pudoz.hec at perfecte uera pulchritudo est cui nihil deest:que sola meret audire a dño: tota formosa es ꝛc̄. ¶ P̄. Cypzianus dicit. Nūc nobis ad v̄gines sermo est:q̄rū quo sublimioz glia est maioz est cura:flos est ille ecclīastici germinis:decus atq⁹ ornamētū gr̃e spūalis:illustrioz portio gregis christ.ergo idē qō p̄z. ¶ P̄. maius p̄miū maiori virtuti debet:sed v̄ginitati debet maximū p̄miū.s.fructꝰ centesim⁹ ꝛ aureola.ergo ꝛc̄. ¶ P̄. maxima dignitas virtutū est q̄ per eas deo ꝓiungimur:sed ,pinquissime deo ꝓiungit v̄ginitas:qz incorruptio facit eē ,pximū deo:ut dicitur Sap̄.5.ꝛ in Apoc̄.dicit:q virgines sequunt agnum quocūq⁹ ierit.ergo est maxima virtutū. ¶ Sed ꝓtra est qō in littera dicit:q celibat⁹ Joānis nō p̄tulit cōlugio Abrae. ¶ P̄. Ber.dicit sup euangeliū. Missus est:q plus placuit deo.s.humilitas Marie q̄ ipsius virginitas.ergo virginitas nō est maxima virtutum.

Rñdeo dōm:q vna virt⁹ ꝛ quantū ad actuz:ꝛ quantū ad habitū pōt dici excellentioz alia duplr.s.per se ꝛ per accidēs. Per se quidē mēsuratur act⁹ virtutū ex rōne obiecti sui ex quo spēm habent. Sed per accidēs ex pte subiecti:sic actus etiaz in paruis rebus dicit melioz si fiat ex magis ꝓmpta uolūtate:ul tpe magis oppoztuno:ꝛ alīs infinitis modis:qz cause per accns infinite sūt.ꝛ ꝓpt hoc reliquūtur ab arte:vñ hac cōparatiōe omissa sciēdum est:q cū bonū spūale sit nobili⁹ ꝛ meli⁹ q̄ bonū corpis v̄rtutes ille que hn̄t ꝓ obiecto bonū spūale sunt simplr meliores q̄ ille que hn̄t aliq̄ corporale ut corporali adiunctū:ꝛ ideo virtutes itellectuales ꝛ theologice sunt digniores q̄ virtutes morales que sūt circa act⁹ ꝛ passiones aliquo mō corpales:ꝛ inter v̄rtutes morales illa per se loquēdo est melioz que magis appzopinquat ad p̄dictas:que q̄dē appzopinquatio pōt attendi duplr:vno mō quantū ad ꝓuenientiā subiecti:ꝛ sic iustitia que est in uolūtate est ,ppiquissima ꝛ dignissima:ꝛ post hoc fortitudo que est in irascibili que est q̄si q̄dā ꝓximū rōnis ꝛ sensualitatis:ut in.3.li.di.26. dcm est.ꝛ ultio tēperātia que est in cōcupiscibili.alio mō pōt attēdi ,ppinquitas virtutis moralis ad itellectuale ,put ꝓponit ad ipsam ꝛ sic inter oēs morales ,ppinquissima est tēperātia:qz per delectationes que sunt eī⁹ mā maxime nata est ratio enūari:ꝛ iter ptes tēperantie p̄cipue castitas:qz in delectionib⁹ circa qs est:rō totalr obruit.vnde cōmē.dicit in.7.phi.q castitas maxime ualet ad scias speculatiuas ꝛ in genere castitatis p̄cipue virginitas. Sic ergo dōm est:q virginitas nō est dignioz omnib⁹ alīs virtutib⁹:sꝫ est dignioz aliquo mō oībus virtutib⁹ moralib⁹ ꝛ simplr ꝛ per se loquēdo oībus spēbus tēperantie.

Ad primū ergo dōm:q delectationes circa quas est tēperātia sunt turpissime ut in.4.ethi.patet:eo q sunt in coib⁹ nobis ꝛ bzutis. vñ tēperātia que has cohibet p̄cipue uēdicat sibi pulchritudinē cēem oīb⁹ v̄tutib⁹:sic fortitudo uēdicat sibi difficultatē:iustitia rectitudinē:ꝛ pp hoc v̄ginitas que est sūm⁹ tēperātie gradus:sūma decoris sibi uēdicat:nō tn̄ sequit̄ q̄ sit dignissima virt⁹. ¶ Ad 2m dōz q oīa v̄ba p̄dicta Cypziani que excellētiā oñdūt virginitatis ptinēt ad pulchritudinē.vñ eodē mō dōz est sic ad p̄miū. Uel dōz q virgies hn̄t cū virgitate alias virtutes. Alij at nō hn̄t virginitatē cū alijs virtutib⁹ ꝛ iō nō est eadē rō cōparādi virginitatē cū alijs virtutib⁹ ꝛ virgies alijs hoib⁹. ¶ Ad 3m dōz:q aureola est p̄miū accītale ꝛ fructꝰ silr. p̄miū aūt essentiale est digni⁹ accītali:iō simplr loquēdo ille virtutes sūt potiores q̄b⁹ maius p̄miū essentiale debet.p̄miū aūt accidērale nō tam respicit virtutis radicē q̄ statū virtutis.ꝛ pterea aureola nō solū v̄ginib⁹ debet:sꝫ ꝛ martyrib⁹ ꝛ doctoribus.fructꝰ aūt soli cōtinētie debet in q̄ sūmū locū tenet virginitas:qz per ptinētiā reprimunt ille delectatiōes que maxie gustū spūalis dulcedis impediūt:quē fructꝰ suo noie ipoztat. ¶ Ad 4m dōz:q icorruptio facit eē ,pximū deo in quē corruptio nō cadit per q̄dā silitudinē imitatiōis:ꝛ qz deo magis possum⁹ esse siles mēte q̄ carne:iō icorruptio mētis que oi pctō opponit:ꝛ per oēm virtutē est facit deo eē ,pximū:sꝫ virginitas hēt utrāq⁹ icorruptionē:ꝛ iō q̄tū ad plura facit deo silem.s.i corpe ꝛ aia:rōne cui⁹ dī q sequit̄ agnū q̄cunq⁹ ierit.ꝛ Amb.q nihil ei deest:nec tn̄ sequit̄ q̄ magis facit virginitas deo ,pximū q̄ oēs virtutes:sꝫ ſm plura. ¶ Ad 5m dōm:q in littera mīt monium Abrae equiparat̄ celibatui Joā.q̄tū ad meritum ꝑsonaz:qz tātū merebat abraā in ꝓiugio sic Joā. in virginitate:qz ex eāli ꝓoptitudine fuiebat deo ſz statū sui tēporis.ꝛ hec cōparatio est per accidentalia virtutū. ¶ Ad 6m dōz:q humilitas videt virtutib⁹ ,ppinquissima esse:qz per eam hō se ex reuerētia deo subūcit:ꝛ per cōsequēs alijs ,pter deum:ꝛ ideo simpliciter loquendo virginitatē humilitas excedit.

¶ Maledicta erit sterilis ꝛc̄.] Hec maledictio nō culpe sed pene:nō tn̄ q̄tum ad defectū nāe quē hēt virginitas in ,plis defectu:sꝫ ēt q̄tum ad ifamiā:qz obpzobrio hēbat. ¶ Immoderat⁹ usus ꝛc̄.] hoc dī q̄tuz ad itētionē eoz qui nūc utplurimū būt mrioniū pp infirmitatē libidis:q̄ rōne antiq⁹ foznicabant:ꝛ iō addit fere:qz foznicatio oīs erat pctm̄ mortale:nō autē oīs imoderat⁹ usus ꝓtugū. ¶ Facilius cōtinē pōt ꝛc̄.] q̄ nos.l.possum⁹ pp magnitudinē virtutis que in eis erat:ul q̄ ipsi posset mrionio ꝓiugi cōsiderata vi hōestatis que iustos trahit ut difficile sit eis peccare:uel in aliq⁹ a pfecto statu virtutis decliare. ¶ Publici mūeris ꝛc̄.] Sciēdū q̄ q̄uis Loth credat imunis a pctō mortali fuisse:filie tn̄ ei⁹ nō oīno excusant̄ a pctō mortali:sꝫ ex pietate itētiōis min⁹ peccauerūt. fuit enī leuis estimatio sup quā se fundauerūt:ꝛ preterea si eis p̄z certo cōstitisset totū gen⁹ būanū perīsse:debuissent ꝓinū cōsiliū ꝛ pīs expetere in tā bozribili facto:

Universidad de Deusto
Biblioteca

qō erat ꝺ ꝓmā istitutionē mr̄imonij.ubi ꝓ: ⁊ mr̄ ꝓbi bent. Gen.2. Propter hoc relinquet hō patrem ⁊c.

¶ Que cū modificata ⁊c.]Hec modificatio nō attēdi tur q̄tum ad delectationis quātitatē in actu:sed quā tum ad debitā limitationē circūstātiaꝝ. ¶ Continentia Joā.⁊ c]Continentia accipit hic cessatio a carnali opere omnino. ¶ Eas enim nō uxores ⁊c.]quidā dicunt q̄ nō erant uere uxores:sed q̄ uxorio affectu ⁊ intētione ꝓlis eis cōiungebant quādoq; uxores dicunt. Alij dicūt q̄ uere uxores erāt:sed dicūtur cōcubine:q̄ ancille manebāt:⁊ filij nō earū:sed dominaꝝ suaruꝫ noie nascebant:⁊ hoc uerius videt. ¶ Plures habere nō plurimas.]Plurime dicunt ꝗbus nō pōt opere carnali ad ꝑgnandū satisfieri sine mentis enervatiōe:frequētia enim talis actꝰ oino mentē eneruat. ¶ Non pōt caro ante corrūpi.]Hoc intelligit de corruptione ad gen'moris ꝓnēte:quā virginitas excludit. ¶ Sanctꝰ est mori fame ⁊c.]Ptra.1.Cor.x. Nihil reiiciendū ⁊c. Et ꝺm q̄ debet intelligi anteq̄ co mederet in uenerationē idoli:uel cū quadā exteriori ꝓfessione idolatrie:sicut si a ꝓcurore in signū fidei christiane fracte exigeretur.

¶ De psonis legitimis. Dist.xxxiiii.

NUnc supest attēdere que psone sint legitime ad ꝯbēdū mr̄imoniū. Legitime iudicant psone ex statuta patrum que diuerse sunt. Alie nāq; fuerūt legitime añ legē:alie sub lege:alie in tēpore gr̄e. Item in primitiua ecclia quedā erāt legitime que mō nō sunt. Eaꝝ ꝺo que mō legitime uel illegitime:quedā sunt plene legitime:quedaꝫ oīno illegitime:quedā medie. Plene legitie sunt qb⁹ nō obuiat uotū ꝓinētie:uel ordo sacer:uel cognatio:uel disparcult⁹:uel cōditio: nature fragilitas:⁊ sic̄d est aliud. Penit⁹ ꝺo illegitime sunt:per uotū:per ordinē:per cognationē:per disparē cultū. Medij ꝺo sunt nec plene legitimi nec oīno illegitimi.per frigiditatē.per ꝓditionē. Si enī tales iungūtur ignorāter.cōmanere possunt quibusdā accedētib⁹ causis ⁊ eisdē deficiētib⁹ diuidi.

¶ De frigidis separandis.

DE his enīꝫ qui cā frigiditatis debitū reddere nō pñt.ꝓsulit Greg.ut pmaneāt. Sꝫ si mulier causat dicēs uolo esse mr̄:⁊ filios ꝑcreare.decreuit ut utercꝫ eoꝝ septia manu ꝑpinquoꝝ iuret q̄ nunq̄ carnaliꝫ ꝓuenerūt. ⁊ tūc mulier scōas nuptias ꝯbat. Vir āt qui frigide nature est absq̄ spe ꝓlis pmaneat. Ait enim sic. Interrogastis ex his qui matrimonio iuncti sūt ⁊ nubere nō pñt:si ille aliā uel illa aliū ducere possit:de qb⁹ scriptuꝫ est. Vir ⁊ mulier si se ꝓiunxerint:⁊ post dixerit mlier de viro q̄ coire nō possit cū ea. Si pōt ꝓbari qđ dicit per iustū iudiciū aliū accipiat.si ꝺo ille accepit aliā sepent. Item. De his requisisti qui ob cām frigide nature dicūt se nō posse inuicē operā carnis dātes cōmiscere. Iste ꝺo si non pōt ea uti ꝓo uxore:bēat eam q̄si sororē. Q. si retinaculū cōiugale uoluerit rescindere:maneāt utriq; inupti.naꝫ si huic nō potuit nāliter cōcordare quō alteri ꝓueniet:Igit si vir aliā uxorē vult acciperet: mānifesta patet rō:q̄ suggerēte diabolo odij fomitē:exosaꝫ eā habuerit: ⁊ iō eā dimittere mēdacij fallitate molit. Q. si mulier causat ⁊ dicit uolo eē mater ⁊ filios ꝑcreare: uterq; eoꝝ septima manu ꝑpinquoꝝ tactis sacrosanctis reliquijs iureiurādo dicat:ut nunq̄ per cōmixtionē carnis ꝓiuncti una caro effecti fuissent. Tunc videt mulierē scōas posse cōtrahere nuptias.humanum dico ꝑpter infirmitatē carnis eoꝝ. Vir aūt qui frigide nature est maneat sine cōiuge. q̄si ⁊ ille aliā cōiugē acceperit:tūc hi qui iurauerant periurij crimine rei teneant ⁊ penitētia pacta ꝓiora cogant recipere cōnubia. Hoc seruādū cuꝫ uterq; idē fatetur. Sed vir si asserit se debitū reddidisse uxori.⁊ illa diffitet:cui potiꝰ fides habēda sit merito querit:De hoc ita statutū est. Si quis ita acceperit uxorez:⁊ habuerit eā aliquo tēpore:⁊ ipsa femina dicit q̄ nunq̄ coisset cū ea:⁊ ille vir dicit q̄ sic fecit. In ueritate viri cōsistat:q̄ vir est caput mlieris. Hoc de nāli ipossibilitate statutū est.

¶ De his qui ipediti maleficijs coire nō pñt.

DE maleficij aūt ipedimēto hoc tenendū decernit. Q. si per sortiarias ⁊ maleficas cōcubitus nō sequit:hortādi sunt qb⁹ illa euenit ut spū ꝓtrito ⁊ humiliato deo ⁊ sacerdoti de oīb⁹ pctis cōfessionē faciāt ⁊ lachrymis atq; elemosynis oratōnib⁹ ⁊ ieiunijs dño satisfaciant:⁊ per exorcismos ac cetera eccle siastice discipline munimina ministri ecclesie tales sanare ꝓcurent. Q. ꝺ si nō potuerint separi ualebūt. Sed postq̄ alias nuptias expetierint illis viuētib⁹:qbus post iuncte fuerint:ꝓiorib⁹ quos reliquerāt:etiā si possibilitas concūbendi eis reddita fuerit:recōciliari nequibūt. Q. ꝺ in fine hui⁹ capituli cōtinetur ex rigore magis dictum itelligēdū est q̄z ex canonica equitate. Vel intelligēdū est nō posse recōciliari ꝓioribus nisi iudicio ecclesie quo diuisio facta fuerat.

¶ De furiosis addit.

FUriosi quoq; dum in amētia sunt matrimoniū ꝯbē nō ualēt. Vñ fabian⁹. Neq; furiosus neq; furiosa mr̄imoniū cōtrahere

possunt:sed si ꝯctū fuerit nō separentur. Item Nicolaus papa. Hi q mr̄imoniū sani ꝯxerūt ⁊ uni ex duob⁹ uel ābob⁹ amētia uel furor:uel aliq̄ infirmitas accesserit:ob hāc infirmitatē talē ꝓuisia solui nō pñt. Sit̄ est etiaꝫ sciendū de his qui ab adūsariis excecant:ut mēbris trūcant uel a barbaris exacti fuerint.

¶ De his qui cū duab⁹ sororib⁹ dormiunt.

DE his etiā qui cū duab⁹ sororib⁹:uel cū duob⁹ frib⁹ dormiūt vidēdū est:quid cēseant canones. Qui dormierit cū duab⁹ sororibus:⁊ una ex illis ante fuerit uxor:neutraꝫ ex ipsis hēat:nec ipi adulteri vnq̄ in ꝓiugio copulent. Item nec,ꝑprie uxori licet sibi reddere debitū:quā sibi reddidit illicitā:sororē ei⁹ cognoscēdo:nec post mortē uxoris licet ei uel adultere copulari in ꝓiugiū. Item ꝙchari as papa. Cōcubuisti cū sorore uxoris tue: si feciſti neutrā hēas:⁊ uxor tua si non fuerit cōscia sceleris ⁊ cōtinē nō vult:nubat in dño cui vult. Tu ꝺo ⁊ adulta:sine spe ꝓiugij maneatis ⁊ duꝫ viuitis pniam agite. Q. ꝺ ait cui vult nubat:itelligēdū ē post mortē viri. Vñ Greg. Qui uxores suas in adultio deꝑhendunt:nec ille nec illa aliā uxorē accipiat:uel aliū virū:q̄diu ambo viuūt. Si ꝺo adultera mortua fuerit:vir ei⁹ si vult nubat: adulta ꝺo nunq̄:⁊ si mortuus fuerit vir ei⁹:sed oībus diebus pnie lamēta persoluat. Hic de illo adulterio agit:qđ cū cognato viri:uel cuꝫ cognata uxoris cōmittitur.

¶ Non est dimittenda uxor ꝓo aliq̄ macula: seu deformitate corporis.

ILlud ēt sciēdū est q̄ ꝓo aliq̄ infirmitate:uel macula corꝑali:nō licet viro uxorē dimittere ⁊ ecōuerso:sed ꝺz alter alteri subsidia ꝓuidere. Vñ Aug. Si uxorē quis hēat sterilē siue deformē corpore:uel debilē mēbris:uel cecā:uel claudā:uel surdā:uel si qd aliud:siue morbis uel laboriб⁹ doloribusq; ꝓfectā:⁊ qc qd excepta fornicatiōe excogitari pōt uehemēt horribile ꝓo societate fideq; sustineat.

POstq̄ determinauit magr̄ de mr̄imonio ⁊ causis ei⁹. hic determinat de psonis ꝯbentib⁹ mr̄imoniū:⁊ diuiditur in partes duas. In ꝓma determinat de impedimētis mr̄imonij:que nō faciunt psonas penit⁹ illegitimas ad ꝓtrahendū. In scōa de illis quib⁹ psone penitus ad mr̄imoniū illegitime reddunt.di.37.ibi[Sūt ergo quidā ordines ⁊c.]Pria in duas. In ꝑ⁹ determinat de impedimento quodā mr̄imonij qō facit psonam nō simpl̄r:sed aliquo mō illegitimā:qō ꝓsistit in defectu nāe.s.frigiditate. Scōo de impedimēto cōditionis ꝫm mores ⁊ statuta hoium.s.Fuisse.36.di.ibi[Nūc de cōditione videam⁹ ⁊c.]Prima in duas. In ꝑ⁹ determinat de impedimēto frigiditatis:qō mr̄imoniū cōtrahendū impedit. In scōa de impedimēto per qō actus mr̄imonij iam ꝯcti impedit.s.de fornicatione.put est cā diuortij.35.di.ibi[Hoc etiā notādū ⁊c.]Pria in duas. In ꝓma ꝓsequit de impedimentis psonaꝝ ad cōtrahēdū mr̄imoniū in gñali. In scōa descēdit in spāli ad impedimētū:de quo ꝑ⁹ agere itēdit ibi[De his enī qui cā frigiditatis ⁊c.]Et hec diuidit in duas. In ꝑ⁹ ostēdit q̄ frigiditas ꝓcedens mr̄imoniū impedit ne cōtrahat. In scōa ostēdit q̄ supueniēs mr̄imonio ipz dissoluere nō possit ibi[Illud etiā sciendū est ⁊c.]Prima in duas. In ꝑ⁹ determinat de effectu nāe impediente mr̄imoniū per quē hō ipotēs redditur ad carnalem copulā. In scōa determinat de effectu pcti p quē hō ineptus redditur ad idē:qō etiā mr̄imoniū impedit.s. incestus ibi[De his qui cū duab⁹ ⁊c.]Prima i duas. In ꝑ⁹ determinat de ipedimēto quo nāturā ipotens redditur ad opus carnale. In scōa de ipedimēto quo ipotens redditur ad ꝓsentiēdū in copulā ꝓiugalez ibi[Furiosi quoq; ⁊c.]Prima in duas. In ꝑ⁹ determinat de ipotētia coeūdi que est ex cā simili nāli s.frigiditate. In scōa de ipotētia que est ex maleficio ibi[De maleficijs autem ⁊c.]

Questio.I.

Hic q̄rūtur quinq. Primo de impedimētis mr̄imonij in gñali. Scōo utrū frigiditas impediat mr̄imoniū. Tertio utruꝫ maleficium. Quarto utrum furia uel amētia. Quinto utruꝫ incestus.

AD primū sic ꝓcedit.vi q̄ mr̄imonio icōuenienter ꝓpedimēta assignent.mr̄imoniū enīꝫ qōdā sacr̄m est ꝯ alia diuinū.sed aliqs nō assignant ipedimēta.ergo nec mr̄imonio assignari debēt. ¶ Ꝑ.ꝙro aliqđ est min⁹ pfectuꝫ tāto pauciorib⁹ modis ipediri pōt.sed mr̄imoniū inter alia sacra est minus pfectū.ergo uel nulla uel pauciſſima ipedimēta ei assignari debēt. ¶ Ꝑ.ubicunq; est morb⁹ ibi est necessariū remediū morbi.sed ꝓcupiscentia in cui⁹ remediū mr̄imoniū est idultū est in oībus.g̃ nō ꝺz eē aliqō ipedimētū qō aliquā psonā penitus illegitimā faciat ad ꝯbēdū. ¶ Ꝑ.illegitimū ꝺz qō est ꝯ legē.sz hi⁹ ipedimēta que mr̄imonio assignātur nō sunt ꝯ legē nāe:q̄ nō sūr iueniunt in qlibet statu hūani gñis.plures enīꝫ gradus ꝓsanguinitatis iueniunt eē ꝓhibiti in uno tpe q̄ in alio.lex āt hūana nō pōt ut vī mr̄imonio ipedimēta pstare:q̄ mr̄imoniuꝫ nō est ex institutiōe hūana:sed diuina:sicut ⁊ alia sacra. g̃ mr̄imonio nō debēt alia ipedimēta assignari que faciūt psonas illegitimas ad ꝯbēdū. ¶ Ꝑ.illegitimū ⁊ legitimū differūt per hoc qō ꝯ legez:uel nō ꝯ legē: inter que nō cadit mediū:cui sint opposita ꝛz affirmationē ⁊ negationē.g̃ nō pñt esse aliq̄ mr̄imonij impedimēta qb⁹ psone medie inter legitimas ⁊ illegitimas ꝓstituant. ¶ Ꝑ.nullo ipedimēto pōt a re aliq̄ remoueri:qō in diffōne ei⁹ cadit.sed indiuisibilitas cadit in diffōne mr̄imonij.ut supra di.27.patuit.g̃ nō pñt esse aliq̄ ipedimēta:que mr̄imoniū ꝯctū dirimant. ¶ Ꝑ. ꝓiunctio viri ⁊ mulieris nō est licita nisi in mr̄imonio sed ois ꝓiunctio illicita dirimi pōt.ergo si aliquid impediat mr̄imoniū cōtrahendū hoc dirimet ꝯctuꝫ de facto:⁊ sic nō debēt aliq̄ ipedimēta assignari mr̄imonio que impediant cōtrahendū:⁊ nō dirimāt ꝯctū. ¶ Sꝫ eccōtra vī q̄ debeāt eē infinita mr̄imonij ipedimēta qz mr̄imoniū quoddā bonū est.sed infinitis modis est defectꝰ boni.ut dicit Dio.4.ca.de di.no.g̃ infinita sūt impedimēta mr̄imonij. ¶ Ꝑ.impedimenta mr̄imonij accipiunt ꝫm conditiones particularū personaꝝ.

sed cōditiōes hi⁹ sunt infinite. ℊ ꝛ mriong ipedimēta.

Rñdeo dōz:ꝙ in mrionio sunt q̄dā que sūt de eēntia ipsi⁹:ꝛ q̄dā que sūt de solēnitate ei⁹:sic ꝛ in aliꝭ sacris:ꝛ qꝛ remotis his que nō sūt de necitate sacri adhuc māet uerū sacrz:ꝛ iō ipedimēta que ꝓriant his que sr de solēnitate sacri nō efficitūr quin sit uerū mrimoniū:ꝛ talia dicunt ipedire ꝫbēdū sed nō dirimūt ꝫctū:sic ꝓhibitio ecclie ꝛ tps feriatū. vñ vlus. Ecclie uetitū necnō tps feriatū. Impediunt fieri:ꝓmittut cuncta teneri. Impedimēta āt que ꝫriā tur his que sūt de eēntia mrimonij:faciūt ut nō sit uerū mrimoniū:ꝛ iō dicunt nō solū ipedire mrioniū ꝫbēdū:sz dirimē ꝫctū:que his vsib⁹ ptinent. Error cōditio uotū cognatio crimē. Cult⁹ disparitas via ordo ligamē honestas. Si sis affinis:si forte coire neqbis. Nec sociāda uetāt ꝓnubia fcā retractāt. Nox āt nūs hoc mō accipi pōt. Pōt eni mrimoniū ipediri:aut ex pte ꝫct⁹ mrimonij:aut ex pte ꝫbētiū. Si p⁹ mō cū ꝫctus mrimonij fiat per uolūtariū ꝓsensuz:q̄ tollit per igratiā ꝛ violētia:erūt duo ipedimēta mrionij. s. vis. i. coactio:ꝛ error ex pte igratie:ꝛ iō de istis duob⁹ ipedimētis supza magr determinauit ubi agebat de cā mrionij:nūc āt agit de ipedimētis que accipiunt ex pte psonaꝝ ꝫbētiū que sic distiguunt. pōt eni aliqs ipediri a mrionio ꝫbēdo uel simplr:uꝛ respectu alicui⁹ psone simplr:vñ cū nulla possit mrimoniū ꝫbē:hoc non pōt eē nisi qꝛ ipedit a mrimoniali actu:qō q̄dē ꝓtigit dupl̄r. Prio qꝛ nō pōt de facto:siue qꝛ oino nō possit ꝛ sic ponit ipedimētū in p⁹ coeūdi:siue qꝛ nō libere possit:ꝛ sic ponit ipedimētū ꝓditio fuituris. 2° qꝛ nō licite pōt:ꝛ hoc sm ꝙ ad ꝓtinētia obligat:qō ꝓtigit dupl̄r. qꝛ uꝛ obligat ex officio suscepto:ꝛ sic est ipedimētū ordis:uel ex uoto emisso:ꝛ sic ipedit uotū. Si aūt ipedit aliqs a mrimonio nō simplr:sed respcū alicui⁹ psone:uel ꝓpt obligationē ad alterā psonā sic ꝙ iunct⁹ est vni mrimonio nō pōt alteri ꝓtigi:ꝛ sic est ligamē. s. mrimonij:uel qꝛ deficit ꝓportio ad alterā psonā:ꝛ hoc triplr. ꝑ° ꝓpt nimiā distātiā ad ipsaz. ꝛ sic ē disparitas cult⁹. 2° ꝓpt nimiaz ꝓpinqtatē:ꝛ sic ponit triplex ipedimētū. s. cognatio que ipoꝛtat ꝓpinqtatē duaꝝ psōaꝝ rōne 3ᵉ mrionio iuncte:ꝛ publice honestatis iustitia:i q̄ est ꝓpinqtas duaꝝ psōaꝝ rōne 3ᵉ psōe p spōalia iūcte. 3° ꝓpt idebitā ꝓiunctionē ad ipsaz ꝑ° factā:ꝛ sic ipedit crimē adulterij ꝓt⁹ cū ipsa cōmiss.

Ad primū ℊ dōm:ꝙ alia ēt sacra ipediri pōt si aliqd qō sit de eēntia uel solēnitate sacri subtrahat:ut dcm est. Sed tū magis mrionio ꝙ aliꝭ sacris ipedimēta assignant ꝓpt tres rōes. Prio qꝛ mrionū ꝓsistit in duob⁹. ꝛ iō plib⁹ modis ꝑt ipediri ꝙ alia sacra que vni psone cōpetūt singulr. 2° qꝛ mrimoniū hz in nobis cām:sz alia q̄dā sacra soluz in deo. vñ ꝛ pnie que hēt cām in nobis aliq mō magr supꝑ di. 16. q̄dā ipedimēta assignauit:ut ypocrisim:ludos:ꝛ hi⁹. 3° qꝛ de aliꝭ sacris est ꝑceptū uel ꝓsiliū sic de bonis pfectorib⁹:sed de mrimonio est indulgētia sic de bono min⁹ pfecto:ꝛ iō ut det occasio ꝓficiēdi in melī⁹:plura ipedimēta assignant mrimonio ꝙ aliꝭ sacris. ¶ Ad 2ᵐ dōm:ꝙ pfectiora plib⁹ modis ipediri pñt ingtū ad ea plura reqrunt. si āt sit aliqō iperfectū:ad qō plura reqrunt:illud ēt hēbit plura ipedimēta:ꝛ sic est de mrimonio. ¶ Ad 3ᵐ dōz:ꝙ rō illa ꝓcederet si nō ēent alia remedia qb⁹ ēt posset efficacius morbo ꝓcuptscētie subueniri:qō falsū est. ¶ Ad 4ᵐ dōz:ꝙ psone illegitime ad mrimoniū ꝫbēduz dicunt ex eo ꝙ sunt ꝫ legē:q̄ mrimoniū ꝓstituit. mrimonium āt ingtuz est in officiū nāe statuit lege nāe. ingtuz est

sacrm statuit iure dino:ingtuz est in offm coitatis statuit lege ciuili:ꝛ iō ex q̄libet dictaꝝ legū pōt aliq⁹ psona efficī ad mrimoniū illegitima:nec est sile de aliꝭ sacris que sunt sacra tm:ꝛ qꝛ lex nālis sm diuersos status recipit determinationes diuersas:ꝛ ius positiuū ēt uariat sm diuersas hoium ꝓditiones in diuersis tpib⁹:iō magr ponit in diuersis tpib⁹ diuersas psonas illegitimas fuisse. ¶ Ad 5ᵐ dōm:ꝙ lex pōt aliqd ꝓhibere: uel uꝛ:uel in pte ꝙrū ad aliquos casus:ꝛ iō iter eē totalr ꝫ legē:ꝛ eē totalr ꝫ legē que sr ꝓrie opposita ꝛ nō sm affirmationē ꝛ negationē cadit mediū eē aliq⁹ liter sm legē:ꝛ aliqliꝭ ꝫ legē:ꝛ ꝓpt hoc ponunt q̄dā psone medie iter simplr legitimas ꝛ simplr illegitimas. ¶ Ad 6ᵐ dōm:ꝙ ipedimēta ꝓdicta nō dicunt iterimere mrimoniū ꝫctū qsi soluētia uerū mrimoniū:qō rite ꝫctū est. sz qꝛ soluūt mrimoniū qō ꝫctū est de facto ꝛ nō de iure. vñ si ipedimentoꝝ aliqō mrimonio rite facto supueniat:mrioniū soluē non ualet. ¶ Ad 7ᵐ dōz:ꝙ illa ipedimēta que nō dirimūt mrimoniū ꝫctū:ipediūt qnqs mrimoniū ꝫbēdū:nō ut fiat:sz ut nō licite fiat uerū mrimoniū:ꝛ tñ sifiat mrioniū uerū ꝫctū est ꝙuis ꝫbēs peccet:sic si aliqs cōsecraret post comestionē peccaret ꝫ statutū ecclie faciēs nihilominus uerū sacrz pficeret:qꝛ ieiuniū ꝓcrātis nō est de necitate sacri. ¶ Ad 8ᵐ dōz:ꝙ ipedimēta qb⁹ aliqō bonū per accns ipedit sūt infinita sic ꝛ oēs cāe per accidēs. sed cāe cozrūpētes aliqō bonū per se sūt determinate:sic ꝛ cāe ꝓstruētes:qꝛ cāe ꝓstructōis ꝛ destructionis sūt alicui⁹ rei oppositē:uel eedē ꝫrio mō sumpte. ¶ Ad 9ᵐ dōz:ꝙ ꝓditiones ꝑticulariū psonaꝝ in singulari sūt infinite:sed in gñali pñt reduci ad certū nūz sic in medicia pz:ꝛ in oib⁹ artib⁹ opatiuis:que particularium:in qb⁹ est actus conditiones considerant.

Ad 2m sic ꝓcedit. videt ꝙ frigiditas mrimoniū ꝫbēdū nō ipedīat. Copula enim carnalis nō est de eēntia mrionij:qꝛ ꝑfectiora sūt mrimonia pari uoto ꝓtinētiū:ut supza di. 26. dcm est: sed frigiditas nihil tollit de mrionio nisi carnalē copulā. ergo nō est ipedimētū dirimēs cōtractū matrimoniū. ¶ P̄. sicut nimia frigiditas ipedit carnalē copulā:ita ꝛ nimia caliditas que hoiem exiccat. sed caliditas nō ponit mrimonij ipedimētū. ergo nec frigiditas poni debet. ¶ P̄. oēs uetuli sunt frigidi:sz uetuli pñt mrimoniū ꝫbere. ℊ frigiditas nō ipedit mrimonium. ¶ P̄. si scit mulier virū esse frigidū qñ cū eo ꝫbit uerū est mrimoniū. ergo frigiditas ꝙtum est de se mrimoniū nō ipedit. ¶ P̄. ꝓtingit in aliquo esse siccitatē sufficiēter mouentē ad carnalē copulā cū aliqua corrupta:nō āt cū aliq⁹ vgine:qꝛ cito calidū euaporat rōne sue debilitatis:ut ad corrūpēdū virginē nō sufficiat. Et silr in aliquo est sufficiēs caliditas mouēs ad pulchrā:que magis ꝓcupiscētia inflāmat que nō sufficienter mouet ad turpē:ℊ vi ꝙ frigiditas ꝛ si ipediat respectu vni⁹:nō tñ simplr. ¶ P̄. mulier uꝛ est frigidioꝛ viro. sz mulieres nō ipediunt a mrimonio. ergo nec viri frigidi. ¶ Sed ꝑ est qō di extra de frigidis ꝛ maleficiatis:sicut puer qui nō pōt reddere debituz nō est aptus ꝓiugio:sic qui ipotētes sunt minime apti ad cōtrahēda mrimonia reputant:tales aūt sunt frigidi. ergo rē. ¶ P̄. nullus pōt se obligare ad impossibile. sed in mrimonio hō se obligat ad carnalē copulam:qꝛ ad hoc dat alteri sui corpis ptatez. ℊ frigidus qui nō pōt carnalr copulari:nō pōt mrionū ꝓtrahē.

Rñdeo dōm:ꝙ in mrimonio est ꝫct⁹ q̄dā quo vn⁹ alteri obligat ad debituz carnale soluēdū. vñ sic in aliꝭ ꝫctib⁹ nō est ꝓueniēs obligatio

si aliqs se obliget ad hoc qō nō pōt dare uel facē:ita nō est ꝓueniēs mrimonio ꝫct⁹ si fiat ab aliquo qui debitū carnalē soluere nō possit:ꝛ hoc ipedimētū uocatur ipotētia coeūdi noīe gñali:que q̄dē pōt eē uel ex cā intrinseca ꝛ nāli:uꝛ ex cā extrinseca accītali:sic ꝑ maleficiū:de qua post dicet. Si aūt sit ex cā nāli:hoc pōt esse dupl̄r:qꝛ uel est tpalis cui pōt subueniri bñficio medicie:uel, pcessu etatis:ꝛ tūc nō soluit mrimoniū:uꝛ est ꝑpetua:ꝛ tūc soluit mrimoniū:ita ꝙ ille ex cui⁹ pte allegat ipedimētū ꝑpetuo maneat absqꝫ spe ꝙugij. ali⁹ nubat cui vult i dño. Ad hoc āt cognoscē dū utrū sit ipedimentū ꝑpetuū:uel nō ꝑpetuū ecclia tps determinatū adhibuit:i quo hui⁹ rei posset eē experimētū. s. triēniū:ita ꝙ si post triēnium:in quo fideli⁹ ex utraqꝫ pte dederūt operā carnali copule iplende ive niat mrimoniū nō esse cōsumatū iudicio ecclie dissoluitur:ꝛ tñ in hoc ecclia qñqꝫ errat. qꝛ per triēniū qñqꝫ nō sufficiēter pōt experiri ꝑpetuitas ipotentie:vñ si ecclia se deceptā inueniat per hoc ꝙ ille i quo erat ipedimētū inuenit carnalē copulā cū eadem:uel alia perfecisse:reintegrat ꝑcedēs matrimoniū : ꝛ dirimit scōm:ꝙuis de eius licētia sit factum.

Ad primū ℊ dōm:ꝙ ꝙuis actus carnalis copule nō sit de essentia mrimonij: tñ potētia ad hoc est de essentia eius:qꝛ per mrimoniū datur utriqꝫ ꝓiugū ptās in corꝑe alteri⁹ respectu carnalis copule. ¶ Ad 2ᵐ dōz:ꝙ caliditas superflua vix pōt eē ipedimētū ꝑpetuū:si tñ inueniret ꝙ p triēnium ipediret carnalē copulā iudicaret ꝑpetuū:tñ qꝛ frigiditas magis ꝛ frequēti⁹ ipedit:tollit eni nō solū cōmixtionē seminū:sed ēt rigorē mēbroꝝ quo fit cōiunctio corꝑoꝝ:iō frigiditas magis hic ponit ipedimētū ꝙ caliditas:cū ois defect⁹ nālis ad frigiditatē reducat. ¶ Ad 3ᵐ dōz:ꝙ uetuli ꝙuis qñqꝫ nō hēant caliditatē sufficiētē ad ℊñandū:tñ hñt caliditatē sufficiētē ad carnalē copulā:ꝛ iō ꝓcedit eis mrimoniuz sm qō est in remediū:ꝙuis nō cōpetat eis sm ꝙ est in officiū nāe. ¶ Ad 4ᵐ dōz:ꝙ in ꝙlibet ꝫctu hoc uꝛ tenet:ꝛ ꝙ ille ꝙ est ipotēs ad soluēdū aliqd nō reputat idoneus ad ꝫctū illū quo se obligat ad ei⁹ solōnē. Tñ ipotēs pōt eē triplr. Uno mō qꝛ nō pōt soluere de iure. ꝛ sic talis ipotētia oib⁹ modis facit ꝫctū esse nullū:siue sciat ille cū quo facit talis ꝫctū hāc ipotentiā:siue nō. Aliomō qꝛ nō sit soluēdo de facto:ꝛ tñ si sciat ille cū quo ꝫbit hāc ipotētia:ꝛ nihilomin⁹ ꝫbit: oñdit ꝙ aliū finē ex ꝫctu querit:ꝛ iō ꝫct⁹ stat: si aūt nescit:tūc ꝫct⁹ nullus est:ꝛ iō frigiditas que cāt talēz ipotentiā:ut hō nō possit de facto soluē debitū:ꝛ ꝓditio fuituꝛ per quā hō nō pōt de facto libere reddē: ipediūt mrimoniū qñ alter ꝓiugū ignorat hoc ꝙ ali⁹ nō pōt reddere debitū. ipedimētū aūt per qō aliquis nō pōt de iure reddē debitū:ut ꝓsanguinitas ānullat ꝫctū mrimoniū:siue sciat alter:siue nō:ꝛ pp hoc magr ponit ꝙ hec duo faciūt psonas non oino illegitimas. ¶ Ad 5ᵐ dōm:ꝙ nō pōt eē ꝑpetuū ipedimētū nāle in viro respectu vni⁹ psone ꝛ nō respectu alteri⁹. sz si nō possit iplere carnalē actū cū vgine:ꝛ possit cū corrupta:tūc medicinalr aliq⁹ instro posset claustra pudoris frāgere ꝛ ei ꝓiugi:nec eēt hoc ꝫ mrimoniū:qꝛ nō fieret ad delectationē:sz ad medicamētū : abhoiatio aūt mulieris nō est cā nālis:sed accītalis extrinseca:ꝛ iō de ea idē est iudiciū qō de maleficio:de quo post dicet. ¶ Ad 6ᵐ dōz:ꝙ mas est agēs in gñatione:sed femia est patiēs:ꝛ iō maioꝛ caliditas requrit a viro ad opus gñatiōis ꝙ in muliere. vñ frigiditas que facit virū ipotētē:nō faceret mulierē ipotētē:sed in muliere pōt eē ipedimētū nāle ex cā alia. s. artatiōe:ꝛ tūc idē est iudiciū de artatiōe mlieris:ꝛ de frigiditate viri.

Ad 3m sic ꝓcedit. vi ꝙ maleficiū non possit mrimoniū ipedire:bī eni maleficia fiūt opatiōe demonū. sed demōes nō hñt ptātē ipediēdi mrimonij actū magis ꝙ alios cozpales act⁹ quos ipedire nō pñt:qꝛ sic totū mūdū puerterēt si cōmestionem:ꝛ greſſuz ꝛ alia hi⁹ ipedirēt. ℊ per maleficia nō pōt ipediri mrimoniū. ¶ P̄. opus dei est fortiꝰ op⁹ diaboli. sz maleficiū est op⁹ diaboli. ℊ nō pōt ipedire matrimoniū qō est op⁹ dei. ¶ P̄. nullū ipedimētū viri mit ꝫctū mrimonij nisi sit ꝑpetuū. sz maleficiū nō pōt esse ipedimētū ꝑpetuū:qꝛ cū diabolus nō hēat ptātē nisi sup pctōres:expulso pctō tollet maleficiū:uel ēt per aliud maleficiū:uꝛ per exorcismos ecclie q̄ sūt ordiati ad reprimēdā vim demonū. ℊ maleficiū nō pōt ipedire mrioniū. ¶ P̄. carnalis copula nō pōt ipediri nisi ipediat p⁹ gñandi que est ꝑn⁹ ci⁹. sz vnꝰ viri p⁹ gñatiua se hēt ad oēs mulieres eqlit. ℊ per maleficiū nō pōt eē ipedimētū respectu vni⁹ viri nisi sit respcū oiuz. ¶ Sed ꝓtra est qō di in de cre. 33. q. 1. Si p fornicarias uel maleficas. ꝛ ifra. Si sanari nō potuerūt separi ualebūt. ¶ P̄. ptās demōis est maioꝛ ꝙ hois Job. 40. Nō est ptās supꝛ terrā rē. sed ope humano pōt aliqs fieri ipotēs ad carnalē copulā per aliquam ptātē:uel castraturā:ꝛ ex hoc mrimoniū impediri. ergo multo fortiꝰ hoc vtute demonis fieri potest.

Rñdeo dōz:ꝙ q̄dā dixerūt:ꝙ maleficiū nihil erat in mūdo:nisi in estimatiōe hoiuz: qui effectꝰ nāles:qrū cāe sunt occulte maleficijs imputabāt. sz hoc est ꝓtra auctes scōrū qui dicūt ꝙ demones hñt ptātē supꝛ corꝑa:ꝛ supza imaginatione hoium qñ a deo ꝓmittunt. vñ ꝑ eos malefici signa aliq facē pñt. Procedit āt hec opio ex radice infidelitatis siue incredulitatis:qꝛ nō credūt eē demōes nisi in estimatiōe vulgi tñ:ut terrores quos hō sibi ipsi facit ex sua estimatiōe iputet demoni:ꝛ qꝛ ēt ex imaginatiōe uehemēti alique figure apparēt in sēsu tales qles hō cogitat:ꝛ tūc credunt demōes videri:sed hec vā fides repudiat per quā āgelos de celo cecidisse ꝛ demōes esse credim⁹ ex subtilitate sue nāe mīta posse que nos nō possum⁹:ꝛ iō illi qui eos ad talia facieda inducunt malefici uocant. Et iō dixerūt alij ꝙ ꝑ maleficia ꝑ ipediri pōt ipedimētū carnali copule:sz nullū tale est ppe tuū:vñ nō dirimit mrioniuz ꝫctū:ꝛ dicūt iura q̄ hoc dicebāt eē reuocata:sz hoc est ꝓtra expimētū:ꝛ ꝓtra nova iura que antiqs ꝓcozdāt:ꝛ iō distiguēdū est:qꝛ ipo⁹ coeūdi ex maleficio:aut ē ꝑpetua:ꝛ tūc mrioniū dirimit:aut nō ē ꝑpetua:ꝛ tūc nō dirimit. Et ad hoc expiendū eodē mō ecclia tps ꝑfixit:triēniuz. s. sic de frigiditate dcm est:tñ hec est dīa iter maleficiū ꝛ frigiditatē:qꝛ qui est ipotēs ex frigiditate:sic est ipotēs ad vnā:ita ad aliā:ꝛ iō qñ mrioniū dirimit nō dat ei licētia:ut alti ꝓiugat:sed ex maleficio hō pōt eē ipotēs ad vnā ꝛ nō ad aliā:ꝛ iō qñ iudicio ecclie mrimoniū dirimit:utriqꝫ dat licentia ꝙ alterā copulā ꝙrat.

Ad primū ℊ dōm:ꝙ qꝛ corruptio pcti ꝑ⁹ per ꝙā ꝙus est fact⁹ diaboli in nos p actū gñantē deuenit:iō maleficij ptās ꝓmittit diabolo a deo in hoc actu magis ꝙ in aliis:sic in serpētib⁹ magis ostēdit virt⁹ maleficioꝛ. ut dicit ꝙ in aliꝭ aialib⁹ qꝛ p serpētē diabolus mulierē tētauit. ¶ Ad 2ᵐ dōz:ꝙ op⁹ dei pōt ope diaboli ipediri dina ꝓmissiōe nō ꝙ diabolus deo sit fortioꝛ:ut per violētia opa ei⁹ destruat. ¶ Ad 3ᵐ dōz:ꝙ maleficium est ita perpetuum ꝙ nō pōt bie remediū humano ope:ꝙuis deus

posset remediū pstare demonē cogēdo:ul'ēt demon desistēdo.nō eni opz semp ut id qō p maleficiū factū est possit p maleficiū aliō destrui:ut ipi malefici pfitē tur:z tū si posset p maleficiū remediū adhiberi:nihil omin' ppetuū reputaret:qz nll'o mō oz aliqs demōis auxiliū p malefici iuocare. Silr nō opz:q si pp pec catū aliqō data est diabolo ptās in aliquē:q cessante pctō cessat ptās:qz pēa iterdū remāet clpa trāseūte. Silr ēt exorcismi eccl'ie nō ualēt ad reprimendū de mones semp ḡtū ad oēs molestias corporales iudicio dino hoc exigēte:semp tū ualēt ꝫ illas ifestatiōes de monū ꝫ qs pncipal'r istituta sunt. ¶ Ad 4m dōm:q maleficiū qnqs pōt pstare ipedimentū ad oēs : qnqs ad vnū tm:qz diabolus uolūtaria cā est nō ex necita te nāe agēs. Et pterea ipedimētū maleficij pōt eē ex ipressione demōis in imagiatione hois ex q̄ tollit vi ro concupiscētia mouēs ad talē mulierē z nō ad aliam.

Ad 4m sic ꝓcedit.vi q furia nō ipediat ma trimoniū:mr̄imoniū eni spūale qō i bapmo ꝫhit est digni⁹ q̄ carnale.sed furiosi pñt baptizari.g z mr̄imoniū ꝫhē. ¶ P.frigiditas ipedit mrionīū ingtū ipedit carnalē copulaz:que nō ipedit per furiā.g nec mr̄imoniū. ¶ P.mr̄imoniuz oirimit nisi per aliqō ipedimētū perpetuū:ſz de furia nō pōt sciri q sit ipedimtū perpetuū.g nō oirimit mrionīū. ¶ P. in vsib' pdictis sufficiēter ptinent ipedimēta oirimētia mr̄imoniū.ſz ibi nō fit mētio de furia.g z̄c. ¶ Sz ꝫ.plus tollit rōnis usuz furia q̄ erroz:ſz erroz ipedit mrionīū.g z furia. ¶ P.furiosi nō sī idōei ad aliquē ꝫctū faciēdū.sed mr̄imoniū est ꝫct⁹ q̄dā.g z̄c.

Rñdeo dōz:q furia aut pcedit mrionīū:aut se quit.si sequit nullo mō oirimit mrionīū si āt pcedit:aut furiosus hz lucida iterualla:aut nō:si hz tūc q̄us oū est in illo iteruallo nō sit tutū q mrio niū ꝫhar:qz nescit ꝓlē educere:tñ si ꝫhit mrionīū ē: si āt nō hz:uel si qn nō hz ꝫhit:tūc qz nō pōt eē ꝓsen sus ubi deest rōnis usus:nō erit uerū mr̄imonium.

Ad primū g̃ dōm:q usus rōnis nō exigit ad baptismū q̄si cā ipsi⁹:sic exigit ad mr̄imoniū:z iō nō ē silis rō.tñ de bapmo furiosoꝝ ā. di.6.ocm ē. ¶ Ad 2m dōz:q furia ipedit mrionīū rō ne cāe sue:que ē ꝓsēsus:q̄us nō rōne act⁹:ut frigidi tas:ſz tñ sil'cū frigiditate magr̄ detinat:qz utrūqz ē q dā nāe defect⁹. ¶ Ad 3m dōz:q mometaneū ipedi mētū qō cāz mrionij.l.ꝓsensuz ipedit mrionīū total'r tollit:sed ipedimentū qō ipedit actum opz eē perpe tuum ad hoc q mr̄imoniū tollat. ¶ Ad 4m dōm:q hoc ipedimentū reducit ad errorem:qz utrobiqz de fectus cōsensus ex parte rationis est.

Ad 5m sic ꝓcedit.vi q iceſt⁹ quo qs cogscit soro rē uxoris sue mr̄imoniū nō oirimat:qz mu lier nō oz pūiri pro pctō viri.ſz pūiret si mrionīū sol ueret.g z̄c. ¶ P.plus peccat qui ꝓaz ꝓsāguineā cog scit:q̄ q cogscit ꝓsāguieā uxoris:ſz p̄m pctm nō ipe dit mrionīū.g nec 2m. ¶ P.si in penā pcti hoc ifligit vi ēt si moztua uxore cū alia ꝫhat icestuosus q̄ sepa ri debeāt:qō nō est uerū. ¶ P.hoc ēt ipedimētū nō ꝓnūat inē alia sup enūata:g nō oirimit ꝫctū mrionīū. ¶ Sz ꝫ:qz p hoc qō cogscit sororē uxoris ꝫhit affi nitas ad uxorē:ſz affinitas oirimit mrionīū ꝫctū.g z iceſt⁹ pdict⁹. ¶ P.i q̄ qs peccat i hoc pūit.ſz tal' pec cat ꝫ mrionīū:g oz puniri ut mr̄imonio pziuet.

Rñdeo dōz:q si aliqs cogscit sororē:aut aliā ꝓsāguineā uxoris sue añ mrionīū ꝫctū ēt post spōsalia opz mrionīū separi rōne affinitatis ꝫ cte.si āt post mrionīū ꝫctū z ꝓsumatū:nō oz total'r se pari mrionīū.ſz vir amittit ius petēdi debitū:nec pōt petē sine pctō:ſz tñ oz reddē petēti:qz uxor nō oz pu niri de pctō viri:sed post moztē uxoris oz oīno manē absqz spe ꝓiugij:nisi cū eo dispēset pp fragilitatē suā cui timet de illicito coitu. Si tñ pter dispēsationē ꝫ hat peccat ꝫ statutū eccl'ie faciēs.nō tñ pp hoc mrio niū separandū est. ¶ Et per hoc pz solo ad obiecta. qz icestus ponit mr̄imonij ipedimētū nō taz rōne cul pe q̄ rōne affinitatis quā causat:z ideo etiā nō ꝓnūat alijs ipedimētis:ſz in ipedimēto affinitatis includit.

¶ Maneāt uterqz inupti. ⌊hoc itelligit qn ex utroqz i pedimētū allegat:alias ille tñ inupt⁹ manē oz:ex cu ius pte ipedimētū ꝓponit.¶ Oꝛ si mulier causet z di cat z̄c. ⌊vī ex hoc q rōne sterilitatis mr̄imoniū solui possit. ¶ Et dōm q nō.qz in sterilib⁹ z si mrioniū nō bēat itētū suū ſm q est in offm nāe:hz tñ ſm q est in remediū p carnalē copulā:vñ ponit hic ꝓcreatio fi liozꝝ pro carnali copula quā mulieres ꝑcūdant expe tere. ¶ Septia manu z̄c. ⌊diuoztiū hoc mō fieri oz cū ipo⁹ coeūdi allegat:si uterqz ꝓfiteat.l.vir z uxor:si ē euidēs impedimētū:ut in eunuchis:pñt statiz separi:si aūt nō est euidēs:ꝑcipiēdū est eis:ut adhuc cohitent bona fide carnali copule operaz dātes:que si usqz ad triēniū fieri neqt:tūc iurabit uterqz q̄ bona fide ope rā dātes carnal'r ꝓiūgi nō potuerūt:z ut diuoztiū nō de facili celebret:reqrit q.7.de ꝓpinquis qui meli⁹ de hoc pñt per signa ꝓbabilia scire ytatē iurēt q̄ cre dāt eos uerū dixisse. ¶ Periurū eni crimē z̄c. ⌊i.coꝛ testimoniū ita ꝓ nihilo cōputat ac si piuri eēnt:non tñ culpā añ ifamiā piurij icurrūt si eos uerū dicē cre debāt. ¶ Sz si vir asserat z̄c. ⌊Itē sciēdū q qñ vir as serit copulā carnalē ꝑcessisse:z mulier negat stādū ē iuramēto viri:nisi per aspectū coꝛpis sui mulier ꝓba re uelit virū eē mētitū. Si tñ vir falsum iurat:z uxoꝛ ꝫriū nō possit ꝓbare:pōt sibi ꝓuidere de seoꝛsuz facē do:ne ex ipetitione viri ad libidinē ꝓuocet:z piculū icōtinētie imineat. Si aūt vir neget carnalē copulaz ꝑcessisse:nō est stādū iuramēto ei⁹:q̄uis sit caput mu lieris si mulier affirmet:qz sic daret facultas mltis vi ris dimittēdi uxores suas. ¶ Oō in fine hui⁹ capituli z̄c. ⌊Sciēdū est:q si maleficiū fuerit gñal'r respectu cuiuslibet faciēs ipotētiā coeūdi.tūc si alteri nupserit oñdet ipedimētū nō fuisse ppetuū.vñ oz ad pus ꝓiu giū redire:si āt fuerit ꝓsonale.i.respectu spālis ꝓsone cū utriqz det licētia alt'i nubēdi:nō pōt reddita potē tia nubēdi ad pstinū mr̄imoniū redire:qz nullū fuit:z 2m est uerū mr̄imoniū. ¶ Sed si ꝫctū fuerit z̄c. ⌊hoc intelligit si fuit ꝫctū qñ bēbāt lucida iterualla. ¶ Nec ꝓprie uxori z̄c. ⌊hoc nō tenet mō. Uel dōm:q red dere debitū uocat ul'r carnalē copulā qua ꝓiuatus est q̄tum est ex parte sua:q̄is uxori suuz ius remaneat: q̄is enim matrimoniū nō claudicet:tamē ius peten ti debitum potest esse in vno z non in alio.

¶ Eodē iure utit vir z mulier. Dist.xxxv.

Nec ēt notandū est q cū dōs ꝓcedat uxorē dimitti cā fornicationis viro: eadē licētia nō tollit femis.vñ Hier. Precepit dōs uxorez nō dimitti excepta cā fornicatiōis z si dimissa fuerit manē inuptā. Quicqd viris ꝑcipit:hoc ꝓfiter redūdat ad femias. Nō eni adulta uxoꝛ dimittēda est:z vir mech⁹ tenēdus. Itē. Apō nos qō nō licet femis:eque nō licet viris:z eadē iuit⁹ pa

ri ꝓditiōe cēset. Ex his oñdit q mlier ꝑ sup fornicatiōe virū ꝓuenire:ut vir mulierē. Vñ Inno.papa. Chr̄iana religio adulteriuz in utroqz sexu pari rōne ꝓdēnat:ſz viros suos mulieres nō facile de adultio accusant:viri aūt l beri uxores suas adulteras apud sacer dotes deferre ꝓsueuerūt.z iō mlier⁹ ꝓdito eaꝝ crimie negat coīo:viroꝝ āt latēte cōmis so nō facile quisqz ex suspitiō b' arcet:qui tñ submouebit:si eius flagitiū detegatur.

¶ Oꝛ fornicariaz nequit dimittere vir nisi ipse expers fuerit z econuerso.

Sj vo qrit an adult adulterā possit dimittē cā fornicationis:Dicim⁹ qz negt adulta uxoꝛ dimitti a viro:nisi z ipe expe fornicati onis existat z cōuerso. Vñ Aug. Nihil ini qui⁹ est qz cā fornicatiōis dimittē uxorē:si z ipe ꝓuicit fornicari. Occurrit eni illō. In q̄ alterū iudicas teipz ꝓdēnas. Quapp quisqs fornicatiōis cā vult abijcē uxorē:prioꝛ oz eē a fornicatiōe purgat⁹:qō sil'r z de scia dixe riz. Idē. Indignant mariti si audiāt adultos viros pēdere silles adultis femis penas:cū tā to graui⁹ eos punīri optuerit qzto magis ad eos ptinet z ytute vicere:z exēplo regere fe minas. Ex his apparet q adulter adulteraz dimittere nō ualet:z econuerso.

¶ Oꝛ pñt recōciliari q sepant cā fornicatiōis.

Sjqs āt fornicatiōis exps fornicariā di miserit:alij copulari nō pōt:ſz ꝓtiere opz uel ad dimissam redire:sic z de femia. Vñ z apls. His q mrionio iūcti sūt:ꝑcipio nō ego ſz dōs uxorē a viro nō discedē:q si discesserit maneat inupta aut viro suo recōcilie.z de viro addit. Et vir uxorē nō dimittat. Sz am bro. ait. Jō nō sbdit de viro sic de mlere:qz licet viro aliā ducere. Sed hoc a fallarisse in Amb.lib.positū credit. Supplēdū eni est in viro qō de uxore ꝑmisit. Apte dicit aug.sic. Quare nō addit de mliere qō ꝑmisit de viro nisi q ſ.ſez formā vult itelligi:ut si dimisit q cā fornicatiōis pmittit:māeat sine uxore aut recōcilie uxori. Idē. Si nec nubē illi ꝓcedit viuo viro a quo recessit:nec huic alterā du cere viua uxore quā dimisit:mltomin⁹ phas est:illicita cū qbuslibet stupra cōmittē. Idez ut nō facile dimittat uxoꝛ dōs solū fornica tiōis cāz excepit:ceteas vo vniūsas molestias si que extiterit iubet pro fide cōiugali z ꝑ castitate fortit sustineri:z mechū dixit qui a vi ro solutā duxit. Ex his oñdit q si cā fornica tiōis fit sepatio:nō pōt vir ul' mlier i aliā trāsi re copulā. Pōsit āt recōciliari z cohitare sic pri⁹:si dimissuz alter reuocare uoluerit.

¶ Que predictis videntur obuiare.

Dicit tñ ioānes chrīs.sic crudelis z iniqu⁹ est q castā dimittit:sic fatu⁹ est z iniqu⁹ q retinet meretricē. Ꝑtion⁹ eni turpidis est q celat crimē uxoris. Itē Hiero. Cū mlier vnaz carnē in aliā dimisit:z se fornicatiōe a mari to sepauerit:nō oz teneri:ne virū q̄z subma ledcō faciat:dicēte scriptura. Qui tenet adul terā stult⁹ est z ilipiēs. Idē ad amādū pslbm scribēs de q̄dā que viro suo viuēte alij nupse rat:sic ait. Rē nouā loquoꝛ imo nō nouā ſz ueterē:que uctis testi aucte cōfirmat. Si reli querit scōm virū mulier z recōciliari uoluerit priori nō pōt. ¶ Determinatio.

Sed hec oia itellīgēda sūt de illa q̄ ab adul terio redire noluit:nec p pniaz pctm de lere. Oꝛ si vir sciēter patit:ꝓfitere vī. Si eni i adultio pseuerare elegit:ꝑtion⁹ turpitudis z lenocinij re⁹ marit⁹ bēbit:nisi eā adultij reaz facē uoluerit. Si āt a pctō recesserit z p pniaz illō purgauerit:poterit viro recōciliari. Vñ Aug. Quid tibi durū vī ut post adulteriū re cōciliet ꝓiūx:si fides assit:nō erit durū. Cur eni adhuc deputam⁹ adultos quos credim⁹ pnia eē sanatos:Idē. Nō erit turpis nec dif ficil'ēt post patrata z purgata adultia recō ciliatio ꝓiugij:ubi ꝑ claues regni celoꝝ nō dubitat fieri remissio pctōꝝ:non ut post viri diuoztiū adulta reuocet ſz ut post chr̄i cōsoꝛ tiū adulta nō uocet. Itē Greg. Debet recipe peccatricē que pniam egit ſz nō sepe. Itē her mes. Si vir sciret uxorē suā deliquisse z nō egerit pniaz mlier:si pmāet i fornicatiōe sua z vir viuit cū illa:vir re⁹ erit z partic eps peti eius. Oꝛ si mulier dimissa egerit pniam z uo luerit ad virū reuerti:debet recipe peccatricē que pniam egit:sed nō sepe.

¶ De illis qui se ante polluerūt per adulteriū.

Solet ēt q̄ri an ualeat duci in ꝓiugiū que prius est polluta per adulteriū: De hoc Leo papa ait. Nullus ducat in mr̄imoniuz quā prius polluit adulterio. Item. Relatuz est aurib⁹ sancto⁹ sacerdotū quendā alteri⁹ uxorē stupro violasse z in sup meche iuramē tum dedisse:q post legitimi mariti mortez si supuiueret:duceret eam in uxorē:qō factum est. Tale ergo ꝓnubiū,phibem⁹ z anathema tiçam⁹. His aliisqz auctib⁹ uetant in ꝓiugiū copulari qui se pri⁹ adulterio maculauerūt. Sz eō Aug. oñdit dicēs. Deīqz moztuo eo

cū quo fuit uerū ꝓiugiū:fieri ꝑt ꝓiugiū cū q̄ ꝓcessit adultiū. Idē. Posse fieri sane licitas nuptias ex plōis illicite ꝓiūctis bōesto placito subsequēte mā:festū ē. ¶ Determiatio.

Sed hec ultia auctas de ꝓcubis loqtur:ꝓ hibēs ꝓcubias posse trālire ad bonestuz placitū nuptiaꝝ:si castitatē z fidē suare uelint. Prima vo auctas Aug. de illis ait:q de pcto pēituerūt z nihil i morte viri machiati sūt:nec viuēte viro fidē adultē dedit mechus q̄ eā i ꝓiugio ducēt si supuiuēt. Qui vo hec faciūt alijs p̄missis auctib' ꝓhibent copari.

Postq̄z detinauit de ipa coeūdi que actū mr̄imonij ipedit:hic determiat de sepatiōe a thoro pp pctm̄ foznicationis q̄ silr actū mr̄imōij tollit vīculo mr̄imoniali durāte. Et diuidit in ptes duas. In ꝑ oñdit quō adulteriū sequēs mr̄imoniū tollit actū mr̄imōij vīculo mr̄imōiali durāte. In 2a oñdit quō adulteriū pcedēs mr̄imōiū ēt mr̄imōiale vīculū tollit ibi|. Solet ēt q̄ri ꝛc.| Pria i duas. In ꝑa oñdit q̄n licet uxorē dimittē pp foznicationē. In 2a inq̄rit utrū dimittē sit necitatis:an liceat ei eā retinē ibi|. Dicit tm̄ Chrīs. ꝛc.| Pria in duas. In ꝑa oñdit q̄ viro licet dimittere uxorē z ecouerso. pp foznicationē cōmissa. In 2a ostēdit q̄ neutri post sepationē licet nubē pp ꝓtis mrionij vīculū manēs ibi|. Sīc̄ ät foznicatiōis ꝛc.| Circa ꝑmū duo fac. Prio oñdit q̄ uterq̄ ꝓiugū pōt aliū dimittē pp foznicationē q̄n ipse est a foznicatiōe imunis. 2o oñdit q̄ hoc nō potest fieri q̄n ipse silr crimini subiacet ibi|. Si vo querit an adulter ꝛc.|

Hic q̄rūtur sex. Prio utruz liceat viro uxorē dimittere cā foznicatiōis. 2o utrū ad hoc teneat. 3o utrz possit dimittere ꝓpio iudicio:uel iudiciuz ecclie requirat. 4o utrū vir z uxor q̄tum ad hoc sint equalis ꝓditionis. 5o utrum post diuortiū debeāt manere innupti. 6o de reconciliatione.

Ad primū sic ꝓcedit. vī q̄ pp foznicationē nō liceat viro uxorem dimittere. nō eni ꝓ malo est malū reddēdū. sz vir dimittēs uxorē pp foznicationē vī malū ꝓ malo reddere. q̄ hoc nō licet. ¶ Pa. mal' pctm̄ est si uter q̄ foznicet q̄ si alter tm̄. sz si uterq̄ foznicet:nō potest fieri diuortiū pp hoc. q̄ nec si vn' tm̄ foznicat' fuerit. ¶ Pa. foznicatio spūalis z q̄dā alia pcta sūt grauiora q̄ foznicatio carnalis. sz pp illa nō pōt fieri sepatio a thoro. q̄ nec pp foznicationē carnalē. ¶ Pa. vitiū nām magis remotū est a mr̄imonij bōis q̄ foznicatio que mō nāe fit. q̄ magis debuit poni cā sepationis q̄ foznicatio. ¶ Sz ꝺ est qō ꝺi Matth. 5. ¶ Pa. illi q̄ frāgit fidē nō tenet aliqs fidē obsuare. sed ꝓiunx foznicādo frāgit fidē quā alteri ꝓiugi debet. q̄ alter pōt alterū ꝓpter cām foznicationis dimittere.

Rñdeo dōz:q̄ oñs dimittere uxorē ꝓcessit pp foznicationē i penā illi' qui fidē fregit: z in favorē illi' qui suauit:ut nō sit astrict' ad reddē dū debitū ei q̄ nō suauit fidē. Et pp hoc excipiūt. 7. casus in q̄b' nō licet viro uxorē dimittē foznicantē. in q̄b' uel uxor a culpa imunis est:ul uter q̄ sūt eq̄lit culpabiles. Prim' est si ipse vir silr foznicat' fuerit. scōs si ipse uxorē ꝓstituerit. tertiꝰ si uxor virū suū mortuū ꝓbabilr credēs pp lōgā ei' abnātiā alīi nupſit. q̄rto ē si latēter cognita ē ab aliq̄ sub spē viri lectū subitrāte. q̄nto si fuerit vi oppressa. sexto si recōciliauerit eā sibi post adulteriū perpetratū carnalr eā cognoscens. septimo si mr̄imonio in ifidelitate utriusq̄ ꝰcto vir dederit uxori libellū repudij z uxor alteri nupserit:tūc enim si utriq̄ ꝓuertat tenet eā vir recipere.

Ad primū q̄ dōz:q̄ vir si dimittat uxorē foznicātē liuore vindicte peccat. si āt ad ifamiā ꝓuz cauēdā ne videat ꝓticeps crimis: uel ad vitiū uxoris cozrigēdū:uel ad euitādū ꝓlis icertitudinē nō peccat. ¶ Ad 1m dōz:q̄ diuortiū ex cā foznicatiōis fit vno accusante aliū:z q̄ nulla pōt accusare q̄ in silī crie existit q̄n uterq̄ foznicat diuortiū celebrari nō pōt:q̄uis magis peccet ꝺ mr̄imoniū utroq̄ foznicāte:q̄ alter tm̄. ¶ Ad 3m dōz:q̄ foznicatio ē dicta recte ꝺ bōa mrionij:q̄z tollit ꝑ eā certitudo ꝓlis z fides frāgit z sīgtio nō fuat:dūmō vn' ꝓiugū plūb' carnē suā ducat:z ꝺ alia crimina q̄uis forte sint maiora foznicatiōe nō cānt diuortiū. Sed q̄ ifidelitas q̄ dr̄ spūalis foznicatio ēt ē ꝺ mrionq̄ bonū q̄ ē, ples edūcāda ad cultū dei ēt ipa fac diuortiū:sz tm̄ alr q̄ cozpalis foznicatio:q̄z ꝓpt vnū actū foznicatiōis carnal' pt,pcedi ad diuortiū:nō ät ꝓpt vnū actū ifidelitatis: sz pp ꝓsuetudinē q̄ ptiacia oñdit i q̄ ifidelitas ꝓsistit. ¶ Ad 4m dōz:q̄ ēt pp vitiū ꝺ nāz pt,pcedi ad diuortiū:sz tm̄ nō fit ita n̄nlo de ipo:tū q̄ ē passio inoiabil' tū q̄ rari' accidit:tū q̄ nō ita cāt icertitudinē ꝓlis.

Ad 2m sic ꝓcedit. vī q̄ vir teneat ex ꝓcepto uxorē foznicātē dimittē. vir enim cū sit caput uxoris tenet uxorē cozrigē. sz sepatio a thoro est iducta ad cozrectionē uxoris foznicantis. q̄ tenet eā a se separe. ¶ Pa. q̄ pūtit peccāti mortalr. ipe ēt mortalr peccat. sz vir retinēs uxorē foznicātē vī pūtire ei:ut in lra ꝺi. q̄ peccat nisi eā a se ejiciat. ¶ Pa. 1. Cor. 7. ꝺi. Qui adhēt mētrici vnū corp' efficit. sz nō ꝓt aliq̄s sīl ee mēbrū meretricis z chr̄i:ut ibidē ꝺi. q̄ vir uxori foznicāti adherēs mēbrū chr̄i esse desinit mortalr peccās. ¶ Pa. sīc cognatio tollit mrionq̄ vinculū:ita foznicatio sepat a thoro. sz post q̄ vir nouerit ꝓsāguinitate sui ad uxorē:peccat mortalr cōgnōscēs ipsaz. q̄ si cōgnōscat uxorē post q̄ scit ipsam ee foznicatā mortalr peccat. ¶ Sz ꝺ ē qō dīc glo. 1. Cor. 7. q̄ dns p̄misit cā foznicatiōis uxorē dimittē. q̄ nō ē ꝑcepto. ¶ Pa. q̄libet pōt dimittē alīi qō i se peccauit. sz uxor foznicādo peccat in virū. q̄ vir pōt ei pcē ut nō dimittat eā.

Rñdeo dōz:q̄ dimissio uxoris foznicātis itroducta est ad cozrigēdū uxoris crimē p talē penā. pena ät cozrigēs nō requrit ubi emēdatio iam ꝓcessit:z iō si mulier de pcto peniteat vir non tenet eā dimittere:si aūt nō peniteat tenet:ne pctō ei' ꝓsentire videat dum cozrectionē debitā nō apponit.

Ad primū q̄ dōm:q̄ pctm̄ foznicatiōis i uxore pōt cozrigi:nō tm̄ tali pena:sed ēt vbis z vbere:z iō si alias ad cozrectionē sit pata nō tenet vir p̄dictā penā ad ei' cozrectionē adhibē. ¶ Ad 1m dōz:q̄ tūc vir uxori ꝓsētire vī:q̄n eā tenet nō cessante a pctō ꝓterito. si aūt emēdata fuerit nō ei ꝓsētit. ¶ Ad 3m dōz:q̄ ex quo de pctō foznicatiōis penituit:meretrix dici nō pōt:z iō vir se ei ꝓiugēdo mēbrū meretricis nō fit. Uel dōz:q̄ nō ꝓiungit ei q̄si meretrici:sz q̄si uxori. ¶ Ad 4m dōz:q̄ nō ē sīle:q̄z ꝓsāguitas fac ut nō sit iter eos mrioniale vīculū:z iō carnal' copla eēt illicita. sz foznicatio nō tollit vīculū p̄dcm̄:z iō act' remāet q̄tū ē de se licit':nisi p accns illicit' fiat inq̄tū vir ꝓsentire turpitudini uxoris vī. ¶ Ad 5m dōz:q̄ p̄missio illa ē itelligēda p ꝓhibiti onis ꝓuationē z sic ꝺ ꝑceptū nō diuidit:q̄z ēt q̄ ꝺ cadit sub ꝑcepto nō est,phibitū. ¶ Ad 6mum dōz:q̄ uxor nō tm̄ peccat in viz:sz ēt in seipsaz z in deū. z iō vir nō totalit pōt pena dimittere nisi emēdatio sequat.

Ad 3m sic ꝓcedit. vī q̄ ꝓ iudicio pōt vir uxorē foznicātē dimittē. sniaz eni a iudice lata absq̄ alio iudicio exeq̄ licet. sed de' iust' iudex dedit hāc sniam ut pp foznicem vir uxorē dimittē possit. q̄ nō requrit ad h' aliū iudiciū. ¶ Pa. matth. j. dr̄:q̄ ioseph cū eēt iust' cogitauit occulte di mittere mariā. q̄ vī q̄ occulte vir possit diuortiū celebrare absq̄ ecclie iudicio. ¶ Pa. si vir post foznicatiōnē uxoris cognitā debitū ei reddit:amittit ēt actionē quā ꝺ foznicarīā habebat. q̄ denegatio debitī que ad diuortiū ptiet dz ecclie iudiciū ꝓcedē. ¶ Pa. illud qō nō pōt ,pbari nō dz ad iudiciū ecclie adduci. sz foznicatiōis crimē nō pōt ,pbari:q̄z oculus adulteri obseruat caliginē:ut dr̄ Job. 25. q̄ nō dz iudicio ecclie p̄dictū diuortiū fieri. ¶ Pa. accusationē dz iscriptio ꝑcedere q̄ aliq̄s se ad talionē obliget si in ,pbōne deficiat sed hoc nō pōt ee in ista mā:q̄z tūc q̄litercūq̄ res iret vir ꝓsequeret intētū suū siue ipse uxorē dimittēt siue uxor eū. q̄ nō dz ad iudiciū ecclie per accusationē adduci. ¶ Pa. plus tenet hō uxori q̄ extraneo:sz hō crimē alteri' ēt extranei nō dz ecclie deferre:nisi ꝓmotione p̄missa i secreto:ut ꝑ Matth. 19. q̄ mlto min' pt crimē uxoris ad ecclīa deferre si eā pr' occīte nō corripuit. ¶ Sz ꝺ:nulla dz seipz vīdicare:sz si vir uxorē foznicātē ,po arbitrio dimittēt:ipe se vīdicaret. q̄ hoc nō dz fieri. ¶ Pa. nulla in cadē cā est actor z iudex:sz vir est actor ipetēs uxorē de offēsa i se cōmissa. q̄ ipse nō pōt ee iudex:z sic nō dz eā ,po arbitrio dimittere.

Rñdeo dōm:q̄ vir pōt dimittē uxorez dupl'r. Uno mō q̄tū ad thor̄ tm̄:z sic pt eā dimittere q̄cito sibi ꝓstat de foznicatiōe uxoris ,po arbitrio:nec tenet reddere debitū exigēti nisi p ecclīaz cōpellat:z talē reddēs nullū sibi ꝓiudiciū fac. Alio mō q̄tū ad thor̄ z cohabitationē:z hoc mō nō pōt dimitti nisi iudicio ecclie. etsi alias dimissa fuerit dz cogi ad cohabitādū:nisi possit ei vir icōtinēti foznicatiōez ,pbare:hec aūt dimissio diuortiū dr̄:z iō ꝺcedēdū est q̄ diuortiū nō pōt celebrari nisi iudicio ecclie.

Ad primū q̄ dōm:q̄ lnia est applicatio iuris cois ad ꝑticulare factum. vñ dns in⁹ promulgauit ꝼm q̄ lnia in iudicio formari debet. ¶ Ad 2m:q̄ Joseph nō uolebat uginē dimittē q̄si suspectā de foznicatiōe:sed ob reuerētiā scitatis eius timēs ei cohitare:ut sup̄ dcm̄ est:nec tm̄ est sīle:q̄z tunc ex adulterio nō solū ,pcedebat ad diuortiū:sz ulteri' ad lapidationē:nō aūt nunc q̄n agit in iudicio ecclie. ¶ Ad 3m p3 solo ex dcīs. ¶ Ad 4m dōz:q̄ q̄nq̄z vir uxorē suspectā hns ei ꝺsidiat z depēdere ea pōt cū testib' in crīmie foznicatiōis:z sic pōt ad accusatiōez ꝑcedē. Et ꝓterea si de facto isto nō ꝓstat p̄m̄ ee violēte suspitiōes foznicatiōis:q̄b' ,pbatis vī foznicatio ee ,pbata:ut si inueniat solus cū sola horis z locis suspectis:z nudus cū nuda. ¶ Ad 5m dōz:q̄ marit' ꝑ accusare uxorē de adultio dupl'r. Uno mō ad thor̄ separationē corā iudice spūali:z tūc iscriptio dz fieri sine obligatiōe ad legē talionis:q̄z sic vir ꝓsequeret itētū suū ut obiectio ,pbat. Alio mō ad punitionē crimis i iudicio seculari:z sic op3 q̄ ꝑcedat iscriptio per quā ad penā talionis se obliget si in ꝓbatione deficiat. ¶ Ad 6m dōm:q̄ sīc decre. dīc':trib' modis in crimibus ꝑcedi pōt. Prio p inq̄sitionē quā dz ꝑcedē clamosa insinuatio que locū accusatiōis tenet. 2o p accusationis ꝓuationē z sic ꝺ ꝑceptū nō diuidit:q̄z ēt q̄ ꝺ cadit sub ꝑcepto nō est,phibitū. ¶ Ad 6mum dōz:q̄ uxor nō tm̄ peccat in viz:sz ēt in seipsaz z in deū. z iō vir nō totalit pōt pena dimittere nisi emēdatio sequat.

Ad 3m sic ꝓcedit. vī q̄ ꝓ iudicio pōt vir uxorē foznicātē dimittē. sniaz eni a iudice lata absq̄ alio iudicio exeq̄ licet. sed de' iust' iudex dedit hāc sniam ut pp foznicem vir uxorē dimittē possit. q̄ nō requrit ad h' aliū iudiciū. ¶ Pa. matth. j. dr̄:q̄ ioseph cū eēt iust' cogitauit occulte di mittere mariā. q̄ vī q̄ occulte vir possit diuortiū celebrare absq̄ ecclie iudicio. ¶ Pa. si vir post foznicatiōnē uxoris cognitā debitū ei reddit:amittit ēt actionē quā ꝺ foznicarīā habebat. q̄ denegatio debitī que ad diuortiū ptiet dz ecclie iudiciū ꝓcedē. ¶ Pa. illud qō nō pōt ,pbari nō dz ad iudiciū ecclie adduci. sz foznicatiōis crimē nō pōt ,pbari:q̄z oculus adulteri obseruat caliginē:ut dr̄ Job. 25. q̄ nō dz iudicio ecclie p̄dictū diuortiū fieri. ¶ Pa. accusationē dz iscriptio ꝑcedere q̄ aliq̄s se ad talionē obliget si in ,pbōne deficiat sed hoc nō pōt ee in ista mā:q̄z tūc q̄litercūq̄ res iret vir ꝓsequeret intētū suū siue ipse uxorē dimittēt siue uxor eū. q̄ nō dz ad iudiciū ecclie per accusationē adduci. ¶ Pa. plus tenet hō uxori q̄ extraneo:sz hō crimē alteri' ēt extranei nō dz ecclie deferre:nisi ꝓmotione p̄missa i secreto:ut ꝑ Matth. 19. q̄ mlto min' pt crimē uxoris ad ecclīa deferre si eā pr' occīte nō corripuit. ¶ Sz ꝺ:nulla dz seipz vīdicare:sz si vir uxorē foznicātē ,po arbitrio dimittēt:ipe se vīdicaret. q̄ hoc nō dz fieri. ¶ Pa. nulla in cadē cā est actor z iudex:sz vir est actor ipetēs uxorē de offēsa i se cōmissa. q̄ ipse nō pōt ee iudex:z sic nō dz eā ,po arbitrio dimittere.

Rñdeo dōm:q̄ vir pōt dimittē uxorez dupl'r. Uno mō q̄tū ad thor̄ tm̄:z sic pt eā dimittere q̄cito sibi ꝓstat de foznicatiōe uxoris ,po arbitrio:nec tenet reddere debitū exigēti nisi p ecclīaz cōpellat:z talē reddēs nullū sibi ꝓiudiciū fac. Alio mō q̄tū ad thor̄ z cohabitationē:z hoc mō nō pōt dimitti nisi iudicio ecclie. etsi alias dimissa fuerit dz cogi ad cohabitādū:nisi possit ei vir icōtinēti foznicatiōez ,pbare:hec aūt dimissio diuortiū dr̄:z iō ꝺcedēdū est q̄ diuortiū nō pōt celebrari nisi iudicio ecclie.

Ad primū q̄ dōm:q̄ lnia est applicatio iuris cois ad ꝑticulare factum. vñ dns in⁹ promulgauit ꝼm q̄ lnia in iudicio formari debet. ¶ Ad 2m:q̄ Joseph nō uolebat uginē dimittē q̄si suspectā de foznicatiōe:sed ob reuerētiā scitatis eius timēs ei cohitare:ut sup̄ dcm̄ est:nec tm̄ est sīle:q̄z tunc ex adulterio nō solū ,pcedebat ad diuortiū:sz ulteri' ad lapidationē:nō aūt nunc q̄n agit in iudicio ecclie. ¶ Ad 3m p3 solo ex dcīs. ¶ Ad 4m dōz:q̄ q̄nq̄z vir uxorē suspectā hns ei ꝺsidiat z depēdere ea pōt cū testib' in crīmie foznicatiōis:z sic pōt ad accusatiōez ꝑcedē. Et ꝓterea si de facto isto nō ꝓstat p̄m̄ ee violēte suspitiōes foznicatiōis:q̄b' ,pbatis vī foznicatio ee ,pbata:ut si inueniat solus cū sola horis z locis suspectis:z nudus cū nuda. ¶ Ad 5m dōz:q̄ marit' ꝑ accusare uxorē de adultio dupl'r. Uno mō ad thor̄ separationē corā iudice spūali:z tūc iscriptio dz fieri sine obligatiōe ad legē talionis:q̄z sic vir ꝓsequeret itētū suū ut obiectio ,pbat. Alio mō ad punitionē crimis i iudicio seculari:z sic op3 q̄ ꝑcedat iscriptio per quā ad penā talionis se obliget si in ꝓbatione deficiat. ¶ Ad 6m dōm:q̄ sīc decre. dīc':trib' modis in crimibus ꝑcedi pōt. Prio p inq̄sitionē quā dz ꝑcedē clamosa insinuatio que locū accusatiōis tenet. 2o p accusa

tionez quā dz ꝑcedē iscriptio. 3o p denūciationē quā dz ꝑcedere frna cozreptio. vbū q̄ dñi intelligit q̄n agit p viā denūciatiōis:nō q̄n agit p viā accusatiōis:q̄ tūc nō agit solū ad cozreptionē deliquētis:sz ad punitionē pp bonū cōe ꝓseruādū:qō iustitia deficiēte piet.

Ad 4m sic ꝓcedit. vī q̄ vir z uxor nō debēt i cā diuortij ad paria iudicari. diuortiū enim ꝑcedit in lege noua loco repudij qō erat in lege uetꝰ ut ꝓz Matth. 5. sed in repudio vir z uxor nō iudicabant ad paria:q̄z vir poterat repudiare uxorē z non ecouerso. q̄ nec in diuortio debent ad paria iudicari. ¶ Pa. plus est ꝺ legez nāe q̄ uxor plures viros hēat q̄ vir plures mulieres. vñ hoc q̄nq̄ licuit:illud vo nunq̄:ut sup̄ ꝺi. 33. ocm̄ est. q̄ plus peccat mlier i adulterio q̄ vir:z ita nō debēt ad pia iudicari. ¶ Pa. ubi est mai' nocumentū ,primi ibi est mai' pctm̄:sed plus nocet adultera uxor viro q̄ vir adulter uxori:q̄z adulteriū uxoris facit icertitudinē ,plis:nō aūt adulteriū viri. q̄ maius est pctm̄ uxoris:z sic nō debēt ad paria iudicari. ¶ Pa. diuortiū iducit ad crimē adulterij cozrigēdū sz magis ptiet ad virū qui est caput mulieris. ut dr̄. j. Cor. xj. cozrigere uxorē. q̄ ecouerso. q̄ nō debēt in repudio ad pia iudicari:sed vir dz eē melioris ꝓditiōis. ¶ Sed ꝺ. vī q̄ uxor in hoc debeat eē melioris ꝓditiōis:q̄z q̄to est maior fragilitas in peccāte: tāto pctm̄ est magis dignū uenia:sz in mulierib' ē maior fragilitas q̄ in viris:rōne cui' dīcit Chrīs. q̄ ꝓria passio mulieris luxuria est. Et phs in. 8. ethi. q̄ mulieres nō dicunt icōtinētes ,pe loquēdo pp facilē inclinationē in ꝓcupiscētias:q̄z nec bzuta aialia pñt ptiere pp hoc q̄ nō hñt aliq̄d qō ꝓcupiscētijs obuiare possit. q̄ mulierib' in pena diuortij deberet magis parci. ¶ Pa. vir ponit caput mulieris ut ipsaz cozrigat. ergo magis peccat q̄ mulier:z sic debet magis puniri.

Rñdeo dōm:q̄ in cā diuortij vir z uxor ad paria iudicātur:ut idē sit licitū z illicituz vni qō alīi:nō tm̄ ꝑ iter iudicant ad illa:q̄z cā diuortij est maior in vno q̄ in alio:cū tm̄ in utroq̄ sit cā sufficiens ad diuortiū:diuortiū eni est pena adulterij inq̄tū est ꝺ mr̄imōij bona:q̄tū aūt ad bonū fidei ad quā cōiuges eq̄lit sibi iuicē tenent:tātū peccat ꝺ mr̄imoniuz adulteriū vni' sic adulteriū alteri':z hec cā i utroq̄ sufficit ad diuortiū:sz q̄tū ad bonū ,plis plus peccat adulteriuz uxoris q̄ viri:z iō maior cā diuortij est in uxore q̄ in viro:z sic ad eq̄lia:sed nō ex eq̄li cā obligant:nec tm̄ iniuste:q̄z in utroq̄ est cā sufficiēs ad hāc penā:sic ēt est de duob' qui dānant ad mortis eiusdē penā:q̄uis alius altero grauius peccauerit.

Ad primū q̄ dōz:q̄ repudiū nō pmittebat ni si ad vitādū homicidiū:z q̄z in viris magis erat de hoc piculū q̄ i mlierib':iō viro pmittebat dimittē uxorē:nō ät ex ꝺ per legem repudij. ¶ Ad 2m z 3m dōz:q̄ rōnes ille ,pcedūt ꝼz q̄ i cōparatiōe ad bonū ,plis maior sit cā diuortij i uxore adultera q̄ i viro:nō tm̄ sequit q̄ nō iudicent ad pia ut ex dcīs p3. ¶ Ad 4m dōz:q̄ quis vir sit caput mlieris ut gubnator:nō tm̄ q̄si iudex ipsi':sīc nec ex ꝺ:z iō i his que p iudiciū faciēda sūt:nō plus pōt vir i uxorē q̄ ex. ¶ Ad 5m dōz:q̄ in adulterio iuenit de rōne pcti idē qō est in foznicatiōe simplici:z adhuc plus:qō magis grauat ꝼz lesionē mr̄imonij. si q̄ ꝓsideret id qō est cōe adultio z foznicatiōi:pctm̄ viri z mlieris se hñt ut excedētia z excessa:q̄z i mulīe est plus de hūore:z iō si magis ducibiles a ꝓcupiscētijs:sed in viro plus de calore q̄ ꝓcupiam excitat:sz tm̄ simplr loquēdo ceteris ꝑib' vir in simplici foznicatiōe plus peccat q̄ mulier.

q: hēt plus de rōnis bono: qō ꝓualet ꝙuslibet motibus corpaliū passionū. sed ꝙtuz ad lesionē mrimonij quā adulteriū fornicatiōi addit: ex q̄ diuortiuz cātur plus peccat mulier ꝙ vir ut ex dcis pz: z qz hoc ē grauī ꝙ simplex fornicatio: iō simplr loquēdo plus peccat mlier adulta ꝙ vir adulter ceteris pib⁹. ¶ Ad 6m dōz q ꝙuis regulariē qō dat viro i mulierē sit q̄dā circūstātia aggrauās: tn ex illa circūstantia que in aliam speciē trahit magis aggrauat pctm. s. ex lesiōe matrimonij que trahit ad speciem iniustitie: in hoc q furti ue aliena proles submittitur.

Ad 5m sic ꝓcedit. vi q post diuortiū vir alteri nubē possit: nulls eni tenet ad petuā ꝓtinētia: sz vir in alīq casu tenet uxorē fornicātē in ꝑpetuū a se separe: ut pz ex dcis. g vi q ad min⁹ in tali casu altera ducē possit. ¶ ꝑ. peccāti nō est dāda maioz occasio peccādi: sed si ei qui pp fornicatiōis culpā dimittit nō licet aliā copulā q̄rere: dat sibi maioz occasio peccādi: nō eni est ꝓbabile ut q̄ in mrimōio nō ꝓtinuit: q postea ꝓtinē possit. g vi q liceat ei ad aliā copulā trālire. ¶ ꝑ. uxor nō tenet viro nisi ad debitū reddēdū: z cohabitationē: sed p diuortiuz ab utrōq absoluit. g oino soluta est a lege viri. g pōt alī nubē: z eadē est rō de viro. ¶ ꝑ. matth. 19. dī. Qui dimiſit uxorē z aliā duxerit excepta cā fornicatiōis mechat. g vi q si cā fornicatiōis dimissa uxore aliā duxerit nō mechet: z ita erit mrimoniū verū. ¶ Sed ꝯ. 1. Lox. 7. Precipio nō ego: sz oīs uxorē a viro nō discedē: q si decesserit manē inupta. ¶ ꝑ. nullus dz ex pctō repozare cōmodū: sz repozaret si liceret adultē ad aliō magis desideratū ꝓnubiū transire: z eēt occasio adulterādi volētib⁹ alia mrionia q̄rere. g nō licet aliā copulā querē nec viro nec uxori.

Rñdeo dōm: q nihil aduenies supr mrimoniū pōt ipm dissoluere: z iō adulteriū nō fac quin sit uerū mrimoniū. Manet eni ut dīc Aug. inter viuentes ꝓpagale vinculū qō nec separatio: nec cū alio iunctio pōt auferre: z ideo nō licet vni altero viuēte ad aliam copulam transire.

Ad primū g dōm: q ꝙuis per se nullus obliget ad ꝓtinētia: tn p accēs pōt eē q obliget: sic̄ si uxor sua egritudinē icurabilē icurrat z talē que carnalē copulā nō patiat: z ssir ēt est si incorrigibilr spūali infirmitate. s. fornicatione laboret. ¶ Ad 2m dōz q ipsa ꝓfusio quā reportat ex diuortio dz eā cohibē a pctō: q si cohibē nō pōt: min⁹ malū est q sola ipsa peccet: ꝙ q vir pcti ei⁹ sit particeps. ¶ Ad 3m dōz: q ꝙuis uxor post diuortiū non tenet viro adultero ad debitū reddēdū z cohitādū: tn ad huc manet vinculū mrimonij ex quo ad hoc tenebat z tō nō pōt ad aliā copulā trālire viro viuēte: pōt tn ꝓtinētia uouē viro iuito: nisi videat eccliā deceptam fuisse p falsos testes fniando de diuortio: q i tali casu ēt si uotū ꝓfessiōis emisisset: restitueret viro: z teneret debitū reddere: sz nō liceret ei exigē. ¶ Ad 4m dōm: q exceptio illa que est in vbis dñi refert ad dimissionē uxoris: z iō obiectio ex falso itellu ꝓcedit.

Ad 6m sic ꝓcedit. vi q post diuortiuz vir z uxor nō possint reconciliari: regula est eni in iure. Qō semel bñ diffinitū est: nlla dz iteratione retractari: sed iudicio eccl̄ie diffinitū est q debēt separari. g nō pñt recōciliari ulteri⁹. ¶ ꝑ. si posset eē recōciliatio p̄cipue videret q post pniam uxoris vir teneat eā recipe: sed nō tenet: qz ēt uxor nō ꝓt per exceptionē ꝓponere in iudicio pniam suā ꝯ virū accusantem de fornicatiōe. g nullo mō pōt eē recōciliatio. ¶ ꝑ. si posset eē recōciliatio videret q uxor adultera teneret redire ad virū ipsam reuocātez: sed nō tenet: qz iam separati sūt iudicio eccl̄ie. g rē. ¶ ꝑ. si liceret recōciliare uxorē adulterā: in illo casu preci pue deberet fieri qñ vir post diuortiū inuenit adulteriū cōmittē: sed in hoc casu nō pōt uxor cogere eū ad recōciliationē: cū iuste sit diuortiū celebratū. g nullo mō potest recōciliari. ¶ ꝑ. si vir adulter occulte dimittat per iudiciū eccl̄ie uxorē cōuictā de adulterio: nō vī iuste factū diuortiū. sed tn vir nō tenet uxorē si bi recōciliare: qz uxor ꝓbare in iudicio adulteriū viri nō pōt. ergo multo minus qñ diuortiū iuste est celebratū recōciliatio fieri pt. ¶ Sz ꝯ est qō dī. j. Lox. 7. Si discesserit manere inupta aut viro suo reconciliari. ¶ ꝑ. vir poterit eā nō dimittere post fornicationē. ergo eadē ratione potest eā reconciliare sibi.

Rñdeo dōm: q si uxor post diuortium de pctō pniam agēs emēdata fuerit: pōt eā sibi vir recōciliare: si at in pctō incorrigibilis maneat: nō dz eā ad se assumere eadē rōne qua nō licebat eaz nolentē a peccato desistere retinere.

Ad primū g dōm: q ꝓnia ecclie diuortiū celebrātis nō fuit cogēs ad separatiōez sz licētiā pbēs: z iō absq retractatiōe ꝓcedētis ꝓnie pōt recōciliatio sequi. ¶ Ad 1m dōz: q pnia uxoris dz inducere virū ut uxorē fornicantē nō accuset: aut dimittat: sed tn nō pōt ad hoc cogi nec pōt per pniaz uxor eū ab accusatiōe repellē. qz cessante culpa z ꝙtuz ad actū z ꝙtū ad maculā: adhuc manet aliq̄d de reatu: z cessante ēt reatu quo ad deum adhuc manet reat⁹ quo ad penā hūano iudicio iferēdā: qz hō nō videt cor sic̄ de⁹. ¶ Ad 3m dōz: q illō qō inducit in fauorē alicui⁹ nō facit ei ꝓiudiciū. vñ cū diuortiū sit inductū in fauorē viri: nō aufert ei ius petēdi debitum uel reuocādi uxorē: vñ uxor tenet ei reddē: z ad eus redire si fuerit reuocata: nisi de licētia eius uotū cōtinētie emisit. ¶ Ad 4m dōm: q ꝓp adulteriū qō vir ꝓius inocēs post diuortiū cōmittit: sm rigorē iuris nō dz cogi ad recipiēdū uxorē adulterā: ꝓius tn sm equitatē iuris iudex ex officio suo dz eū cogere ut ea ueat piculo aie ei⁹ z scādalo alioz: ꝙuis uxor nō possit recōciliationē petere. ¶ Ad 5m dōm: q si adulteriū viri sit occultū per hoc nō auferet ius excipiēdi ꝯ accusationem viri uxori adultere: ꝙuis desit sibi probatio: z ideo peccat vir diuortiū petens. z si post sententiam de diuortio uxor petat debitum uel reconciliationem vir tenetur ad utrunq.

¶ Patron⁹ est turpitudinis qui celat. ꝛc.] ꝛ prouer. 18. Fidelis est qui celat crimē amici. Et dōm: q hoc itelligit qñ celatio nō est in ꝓiudiciū cozrectiōis: alias celans ꝓcinū turpitudini ꝑticeps. ¶ Solet q̄ri an ualeat. ꝛc.] Sciēdū q plura sunt crimia que pp sui enormitatē ipediūt mrimoniū ꝯbēdū. Primū est iceſt⁹. Secūdū uxoricidiū. Tertiū rapina aliene spōse. Quartuz qñ aliqs infidiādo mrimonio filiū ꝓpriū de sacro fonte suscepit. Quintū qui interfecit ꝓsbyterū. Sextū qñ aliqs pagit pniaz solēnē: nō tn pp crimia iterimit mrimoniū ꝯctū. Sed tn sūt q̄dā crimia que otrimūt mrimoniū ꝯctū. Unū est qñ aliqs cū aliq̄ ꝓiugata cōcubuit: z ex hoc machiat i mortē viri cū effectu: tūc enim adinuicē ꝯbere nō debēt: z si ꝯcerint separant. Scōm est qñ ꝓestat fidē adultere q oucet eaz uxorē: sed hoc itelligēdū est qñ tam adulter ꝙ adultera sciebat ipedimētū. alias mrimoniū nō dirimeret post q̄ ꝯctū eēt. Tertiū est qñ ꝯbit cū ea de facto. ꝑmum eni mrimoniū fac q nō stat scōz: vñ si ꝑmū nō fuisset

uerū mrimoniū scōz staret. Sciēdū ēt q in casu scōo z tertio. s. fide data de mrimonio ꝯbēdo: etiā mrimonio ꝯcto per uerba de ꝓsenti de facto nisi fuerit ibi pollutio carnalis: nō ꝓpter hoc dirimit matrimoniū sequens post mortem viri de nouo contractum.

¶ Si pro extrema cōditione ualeat uxor separari a viro: z econuerso. Dist. xxxvi.

Nunc de cōditione videam⁹ an uale at ꝓiugiū diuidē: Ad qō dicim⁹: qz nō negat ingenua posse nubere suo sed si nescit eē seruilis cōditiōis: libere pōt dimitti cū seruit⁹ eius fuerit depbēta: sm illud. Siqs ingenu⁹ bō ancillā alteri⁹ uxorē accepit: z estimat q ingenua sit: si ipsa femia fuerit postea in seruitutē deiecta: si eā a seruitute redimere pōt faciat: si nō pōt: si noluerit aliā acciat. Si vo ancillā eā scierat z collaudauerat: post eā ut legitimā bēat. Itē ex eodē. Si femina ingenua accepit seruū: sciēs q seruus esset: bēat eū: qz oēs vnū ꝓcm bēm⁹ in celis vna lex erit viro z femie. Cū dī sciēs illū seruum: dat itelligi: q si nescierit illū seruū esse: nō cogit manē cū ipo. Si eni cōditiōis dolū patit: nō cogit adherere ei cui⁹ fraude decepta est. Si aūt vir scierit cōditionē mulieris uel ecōuerso: nō ualet eā dimittē. Uñ ꝯcharias papa. Siqs liber ancillā in mrionio accepit: nō bz licētiā dimittēdi eā: si ꝓsēsu ābor cōiūcti sūt: nisi ob fornicationē. De illis agit qb⁹ alterutr⁹ cōditio nota est qñ cōiunguntur.

¶ De copula serui z ancille diuersoz dñoz.

Queritur ēt si seruus vni⁹ ancillā alteri⁹ accepit an sit inter eos cōiugiū: De hoc ēt statutū est. Dictū est nobis q qdā legitima suoz mrimonia potestatiua q̄da ꝓsumptione dirimāt: nō attēdētes illud. quos de⁹ coniūxit hō nō separet. vñ nobis visuz est ut cōiugia suoz nō dirimant ēt si diuersos dños bēant: sed in vno cōiugio pmanētes dñis seruiant suis. Et hoc in illis obseruandū est ubi legalis cōiunctio fuit: z per uolūtatē dñoz. Attēde finē hui⁹ capli: ubi videt inui ꝑter uoluntatē dñoz inter seruū z ancillaz nō posse cōtrahi cōiugiū: uel si cōtrahit nō eē ratum. Quibusdā tamē videt iter eos posse fieri cōiugium: dominis ignorantibus.

¶ De viro q se facit suū ut diuidat ab uxore.

Illud ēt notandū q si mulier virū liberū accepit: z ille ut cām ꝑstet discidij se alicuius seruū fecerit: nec ille uxorez dimittē: nec illa ob vinculū cōiugij in seruitutē redigi poterit. Uñ illud. Perlatū est ad sanctā synodū: q quidā ingenu⁹ ingenuā accepit uxorē: z post filios ꝓcreationē occasiōe diuortij: cui usdā seruū se fecerit: utrū z mulierē necessario tenē debeat: z si tenuerit: an illa ēt seruitutī subijci debeat q̄situ est. Judicatū est uxorē mīme debē dimitti: nō tn ob chīi legē mulierē in seruitutē redigi: dū ille nō ex cōsensu coniugis se seruū fecerit: quē liberū ipsa maritū acceperat. ¶ De etate cōtrahentium.

Hoc ēt sciēdū est q pueri añ. xiiij. annos z puelle añ. xij. annos bz legē mrimoniū inire nequeūt. Q: si añ ꝓdicta tpa copulā inierint separi pñt q̄uis uolūtate z assensu parentū iuncti fuerit. Qui vo in pueritia copulati post annos pubertatis nolūt se relinquere sed in cōiunctiōe pmanere: iaz ex hoc effi ciunt cōiuges: z deiceps nequeūt separi. Itē Spōsalia ante septēniū cōtrahi nō pñt. solo enim cōsensu cōtrahunt qui iteruenire non pōt nisi ab alterutra pte itelligat qō iter eos agit. ¶ Duo illa executū sunt⁹ cū alioz quoꝝ abiectiōe qbus cōiugiū solui pōt: nec tn solui semp necesse est. Nunc de alijs que personas illegitimas penitus facūt addendum est: z primum de ordine.

Postq̄ determinauit magr de ipotentia cocūdi per quā ipedit act⁹ mrimoij ne de facto oino fieri possit: hic determiat de ipedimēto ꝓditiōis seruilis. In 2ª de ipedimēto ex defectu etatis: qz talis nō differt a seruo q̄diu sub tutoribus est. Sal. 4. ibi] Hic ēt sciēdū q pueri. ꝛc.] Pria in duas. In ꝑª determinat de seruitute que ꝓcedit mrimoniū. In scōa de fuitute que mrimonio supinducit ibi] Illud ēt notandū est. ꝛc.] Pria in duas. In prima determiat de seruitute mrimoniū ꝓcedēte que est ex altera tm̄ pte ꝯbentiū. In scōa de illa que est ex utraq parte ibi] Queritur si seruus vnius. ꝛc.]

Inq̄rūtur quinq. Pmo utrū cōditio seruitutis matrimoniū ipediat. 2º utrū possit seruus sine cōsensu dñi mrimoniuz ꝯbere. 3º de seruitute que supuenit mrimonio. 4º utrū ꝓles sequat mrem. 5º de defectu etatis utrū ipediat matrimonium.

Ad primū sic ꝓcedit. vi q cōditio fuitutis nō ipediat mrimoniū: nihil eniz ipedit mrimoniū nisi qō bēt aliquā ꝯrietatē ad ipm. sed fuit⁹ nō bēt aliquā ꝯrietatem ad mrimoniū: alias iter fuos nō possent eē ꝓiugia. g fuitus nō ipedit mrimoniū. ¶ ꝑ. illud qō est ꝯ nām nō pōt ipedire illud qō est sm nām. sz fuit⁹ est ꝯ nām: qz sic dīc Bzeg. Cōtra nām est hoiez hoi uelle dñari. qō ēt pz ex hoc qō hoi dcm est ut ꝑsit piscib⁹ maris ꝛc. nō aūt ut ꝓsit hoi. ergo nō pōt ipedire mrimoniuz: qō est nāle. ¶ ꝑ. si ipedit mrimoniuz: aut hoc est de iure nāli: aut de iure positiuo: non de iure nāli: qz sm

ius nāle oēs hoies sunt eēles:ut Greg.dic in ꝑn̄o oi-gestor dicit:q̄ seruitus nō est de iure nāli.positiuus etiā eius defecēdit a nāli:ut Tullius dicit.ergo ex nullum ius seruit⁹ mr̄imoniū ipedire pōt. ¶ ℞.illō qō ipedit mr̄imoniū eēliter ipedit:siue sciat siue ignore tur:ut patet de ꝓsanguinitate.sed seruit⁹ vn⁹ cognita ab altero nō ipedit mr̄imoniū.ergo seruit⁹ q̄tus in se est nō hēt q̄ ipediat mr̄imoniū:ꝛ ita nō deberet poni per se mr̄imonij ipedimētū ab alijs distinctū. ¶ ℞.si cut cōuenit esse errorē circa seruitutē:ut puta liber qui est seruus:ita potest eē error de libertate:ut pute tur seruus que est liber.sed libertas nō ponit mr̄imo nij ipedimētū.ergo nec fuit⁹ deberet poni. ¶ ℞.ma gis facit grauē societatē mr̄imonij ꝛ plus ipedit bonū ꝓlis mozb⁹ lepre q̄ seruit⁹.sed lepra nō ponit ipe dimētū mr̄imonij.g̃ nec seruit⁹ debet poni. ¶ Sed ℞ est q̄ decre.dicit de ꝓiugio seruoꝝ:q̄ error ꝛditio nis ipedit ℞hendū mr̄imoniū ꝛ dirimit ℞ctū. ¶ ℞. mr̄imoniū est de bonis per se expectādis inq̄tus hēt honestatē.sed fuit⁹ est de per se fugiēdis.g̃ mr̄imoniū ꝛ seruit⁹ sunt ꝛria:ꝛ sic seruit⁹ mr̄imoniū impedit.

℟ñdeo dōm:q̄ in mr̄imonij ℞ctu obligat vn⁹ ꝓiugū alteri ad debitū reddendū:ꝛ iō si ille qui se obligat est ipotēs ad soluendū ignorātia huius ipotētie in eo cui fit obligatio tollit ℞ctū:sicut aūt per ipotētiā coeūdi efficit aliquis ipotēs ad solvēdū debitū ut oino nō possit soluē:ita per fuitutez ut libere reddē debitū nō possit:ꝛ iō sic ipo⁹ coeūdi ignorata ipedit mr̄imoniū:nō aūt si sciat:ita ꝛditio fuitutis ignorata mr̄imoniū ipedit:nō aūt fuitus scita.

Ad primū ergo dōm:q̄ seruit⁹ ℞riat mr̄imo nio quātū ad actū ad quē ꝺs per mr̄imoniū alteri obligat:quē nō pōt libere exequi:ꝛ q̄tum ad bonū ꝓlis que peioris cōditionis efficit ex seruitute parētis.sed q̄ qlibet pōt in eo qō sibi debe tur spōte detrimētū aliq̄ subire:ideo si alter ꝓiugez scit alteri⁹ seruitutē:nihilomin⁹ mr̄imoniū tenet. Si-milit etiā q̄ in mr̄imonio est eēlis obligatio ex utra-q̄ parte ad debitū reddēdū:non pōt aliquis req̄rere maiorē obligationē ex parte alteri⁹ q̄ ipse possit face re:ꝛ pp hoc seruus etiā si ℞hit cū ancilla quaz credit liberā nō ꝓpt hoc ipedit mr̄imoniū:ꝛ sic patet q̄ ser vitus nō ipedit mr̄imoniū nisi qñ ignorata est ab alio ꝓiuge:ꝛ si ille sit libere ꝛditionis:ꝛ iō nihil ꝓhibet in ter seruos esse ꝓiugia:uel etiā inter liberū ꝛ ancillaz. ¶ Ad 1ᵐ dōz:q̄ nihil ꝓhibet esse aliq̄d ℞ nām q̄tū ad primā intētionē ipsi⁹:q̄ nō est ℞ nām q̄tum ad se cundā ei⁹ intētionē:sicut oīs corruptio ꝛ defect⁹ ꝛ se niuz est ℞ nām:ut dr̄ in.2.celi ꝛ mūdi.qz nā intēdit eē ꝛ pfectionē:nō tn̄ est ℞ scōam intētionē nature:qz ex quo nā nō pōt ꝓseruare esse in vno:ꝓseruat in altero q̄ gñat corruptione alteri⁹:ꝛ q̄n nā nō pōt ꝓducere ad maiorē pfectionē:inducit ad minorē:sicut q̄n non pōt facere masculū facit feminā que est mas occasio-nata:ut dicit in.16.de aialibus. Similr etiaz dico q̄ seruit⁹ est cōtra primā intētionē nature:sed nō cōtra scōam:qz nālis rō ad hoc iclinat:ꝛ hoc appetit nā ut quilibet sit bon⁹:sed ex quo aliquis peccat:nā etiā in clinat ut ex pcto penā reportet:ꝛ sic seruit⁹ in penam pcti introducta est. Nec est incōueniens aliquid nāle per hoc q̄ est cōtra nām hoc mō ipediri:sic enim mr̄i moniū ipedit per ipotentiā coeūdi:que est cōtra nāz mō ꝓdicto. ¶ Ad 3ᵐ dōm:q̄ ius nāle dictat q̄ pena sit ꝓ culpa infligēda:q̄ nullus sine culpa puniri de beat:sed determiare penā fm cōditionē ꝓpone ꝛ cul-pe est iuris positiui:ꝛ ideo seruit⁹ que est quedā pena

determinata est de iure positiuo ꝛ a nāli ꝓficiscit sic de terminatū ab indeterminato:ꝛ eodē iure positiuo de terminate est factū q̄ seruit⁹ ignorata mr̄imoniū ipe diat:ne aliquis sine culpa puniat. Est enī quedā pena uxoris q̄ habeat virū seruū ꝛ econuerso. ¶ Ad 4ᵐ dōz:q̄ aliq̄ ipedimēta sunt que faciūt mr̄imoniū illici tum:ꝛ qz uolūtas nostra nō facit aliquid eē illicitū uł licitū:sed lex cui uolūtas subdi debet:ideo ignoran-tia talis ipedimēti que uolūtariū tollit:uel scīētia ni-hil facit ad hoc q̄ mr̄imoniū teneat:ꝛ tale ipedimen tuz est affinitas uł uotū:ꝛ ceterabi⁹. Quedā aūt ipe dimenta sunt que faciūt mr̄imoniū inefficax ad solo-nem debiti:ꝛ qz in uolūtate nostra cōsistit debitū no-bis relaxare:ideo talia ipedimēta si sint cognita mr̄i-moniū nō tollunt:sed solū qñ ignorātia uolūtariū ex cludit:ꝛ tale ipedimētū est seruit⁹ ꝛ ipotētia coeūdi. ꝛ qz etiā de se hñt aliquā rōnē ipedimēti:ideo ponū-tur specialia ipedimēta ꝓter errorē:nō aūt ꝓsone va-riatio ponit speciale ipedimētū ꝓter errorē:qz ꝓsona altera subintroducta nō hēt rōnē ipedimēti nisi ex in tentiōe ℞hentis. ¶ Ad 5ᵐ dōm:q̄ libertas nō ipedit mr̄imonij actū. vnde libertas ignorata nō ipedit ma trimoniū. ¶ Ad 6ᵐ dōm:q̄ lepra ipedit mr̄imoniū q̄tū ad ꝑmū actū suū:eo q̄ leprosi debitū reddē pñt libere q̄uis aliq̄ grauamina mr̄imonio iferāt q̄tuz ad scōos effect⁹,ꝛ iō nō ipedit mr̄imoniū sic seruitus.

Ad 2ᵐ sic ꝓcedit.videt q̄ seruus mr̄imoni um ℞here nō possit sine ꝓsensu dñi. nullus enim pōt dare alicui qō est alteri⁹ sine cō sensu ipsi⁹.sed seruus est res dñi.ergo nō pōt ℞hēdo mr̄imoniū dare potestatē cozporis sui uxori sine con sensu dñi. ¶ ℞.seruus tenet dño suo obedire.sz dñs pōt ei ꝓcipere q̄ in mr̄imoniū nō cōsentiat. ergo sine cōsensu ei⁹ mr̄imoniū nō pōt ℞here. ¶ ℞.post ℞ctū mr̄imoniū seruus tenet reddere debitū uxori ex pce pto iuris diuini.sed eo tpe quo uxor debitū petit:po test dñs aliq̄ seruitium seruo iponere:qō facere non poterit si carnali copule uacare uelit.ergo si sine con sensu dñi posset seruus ℞here mr̄imoniū ꝑuaret dñs seruitio sibi debito sine culpa:qō eē nō debet. ¶ ℞. dñs pōt uēdē seruū in extraneas regiones:quo uxor sua nō poterit eū sequi.uel ꝓpter infirmitatē cozpis: uel ꝓpter periculū fidei iminēs:puta si uendat ifide-libus uel etiā dño uxoris nō ꝓmittente si sit ancilla:ꝛ sic mr̄imoniū dissoluet:qō est icōueniēs.ergo nō pōt seruus sine cōsensu dñi mr̄imoniū ℞here. ¶ ℞.sauo rabilior est obligatio qua hō se diuinis obsequijs mā cipat:q̄ illa qua hō se uxori subijcit.sz seruus sine cō sensu dñi nō pōt religionē intrare:uel ad clericatū,p mouer i.ergo multo min⁹ pōt sine ei⁹ ꝓsensu mr̄imo nio iungi. ¶ Sed ℞ Bal. 4. In chio ihesu nō est fuus neq; liber.ergo ad mr̄imoniū ℞hendū in fide chīi ie su eadē est libertas liberis ꝛ seruis. ¶ ℞.seruit⁹ est de iure positiuo:sed mr̄imoniū de iure diuino ꝛ nāli: cū ergo ius positiuū nō ꝓiudicet iuri nāli aut diuino v: q̄ fuus absq; dñi cōsensu mr̄imoniū ℞here possit.

℟ñdeo dōm:q̄ q̄uis ius positiuū ut dcm est ꝑ gredīat a iure nāli.ꝛ ideo seruitus que est de iure positiuo nō pōt ꝓiudicari his que sūt de le ge nāli:sicut aūt appetitus nature est ad opationē in diuidui:ita est ad conseruationē spēi per gñationem. vnde sicut seruus nō subdit dño quin libere possit co medere ꝛ dormire:ꝛ alia hi⁹ facere que ad necessita tem cozporis ptinēt:sine quib⁹ nā cōseruari nō pōt: ita nō subdit ei quantū ad hoc q̄ nō possit libere ma trimoniū ℞here:etiā dño nesciēte:aut contradicēte.

Ad primū ergo dōm:q̄ seruus est res domi ni quantū ad ea que nālibus sup-addunt:sed quantū ad nālia omnes sunt pares.vnde in his que ad act⁹ nāles ptinent:seruus pōt alteri inui to dño sui corporis potestatē per mr̄imoniū ꝓbere. ¶ Ad 2ᵐ dōm:q̄ fuus dño suo tenet obedire in his que dñs pōt licite ꝓcipere:sic aūt licite nō potest ꝓci-pere dñs seruo q̄ nō comedat aut dormiat:ita ēt nec q̄ a mr̄imonio ℞hēdo abstineat.interest enim ad legis latorez q̄liter q̄libet re sua utat:ꝛ ideo si dñs ꝓcipiat seruo q̄ nō ℞hat mr̄imoniū:seruus nō tenet ei obedi re. ¶ Ad 3ᵐ dōz:q̄ si fuus uolēte dño mr̄imoniū cō traxit:tūc debet ꝑtermittere seruitiū dñi iperantis:ꝛ reddere debitū uxori:qz per hoc q̄ dñs ꝓcessit ut ma trimoniū fuus ꝓtraberet:intelligit ei ꝓcessisse oia que mr̄imoniū req̄rit:si aūt mr̄imoniū ignorāte uł ꝓtradi cente dño est ꝓtractū:nō tenet reddē debitū:sed po tius dño obedire:si utrūq; simul eē nō possit. Sz tn̄ in his multa ꝓticularia ꝓsiderari debēt:sicut ēt in oi-bus humanis actib⁹.s.ꝓiculū castitatis iminēs uxori: ꝛ ipedimētū q̄ ex redditione debiti seruitio iperato gñar:ꝛ alijs hi⁹:q̄bus oīb⁹ rite pēsatis iudicari pote rit cui magis seruus obedire teneatur dño uel uxori. ¶ Ad 4ᵐ dōz q̄ in tali casu dr̄:q̄ dñs cogendus est ne seruū uēdat talr q̄ faciat onera mr̄imonij grauiora ꝓcipue cū nō desit facultas ubicūq; seruū suū uēdēdi iusto precio. ¶ Ad 5ᵐ dōm:q̄ per religionē ꝛ ozdis suscepti⁹nē alicꝰ obligat dñis obsequijs q̄tū ad to-tuz tps:sed vir tenet uxori debitū reddere nō semp: sed ꝑgruis tpibus:ꝛ iō nō est silr:ꝛ ꝓterea ille qui in trat religionē ꝛ suscipit ozdinē obligat se ad opa que sunt nālibus supaddita:in quib⁹ dñs potestatē el⁹ hz: ꝛ nō in nālibus ad que obligat se per matrimoniū. vn de posset cōtinētia uouere sine consensu domini.

Ad 3ᵐ sic ꝓcedit. Videt q̄ seruit⁹ mr̄imōio nō possit supuenire ut vir se alteri uē dat in seruū:qz qō in fraudē ꝛ ꝓiudiciū alteri⁹ fa ctuz est ratū eē nō debet.sed vir qui se in seruū uēdit facit hoc q̄nq; in fraudē mr̄imonij.ꝛ ad minus detri mentū uxoris.g̃ nō debet ualere talis uēditio ad fui tutē inducendā. ¶ ℞.duo fauorabilia ꝓiudicāt vni nō fauorabili.sed mr̄imoniū ꝛ libertas sunt fauorabi lia ꝛ repugnāt fuituti que nō est fauorabilis in iure.g̃ seruit⁹ talis debet penit⁹ annollari. ¶ ℞.in mr̄imo nio vir ꝛ uxor ad paria iudicant:ut supra dcm est:sed uxor nō pōt se in ancillam dare nolente marito.g̃ nec vir nolēte uxore. ¶ ℞.illud qō ipedit rei gñationē in nālibus:destruit etiā rem gñatā.sed seruit⁹ viri ne sciente uxore ipedit mr̄imonij cōtractuz anteq̄ fiat.g̃ si posset mr̄imonio supuenire destrueret mr̄imonium qō est icōueniēs. ¶ Sed ℞:qlibet pōt dare alteri qō suū est.sz vir est sui iuris cū sit liber.g̃ pōt ius suū da re alt̄i. ¶ ℞.fu⁹ pōt nolēte dño uxorē ducē:ut dcm est.g̃ eadēr̄one vir pōt dño se subdere nolēte uxore.

℟ñdeo dōz:q̄ vir subdit uxori solū in his que ad actū nāe ptinēt in qb⁹ sunt eēles:ad que fuitutis subiectio se nō extēdit:ꝛ iō vir nolente uxore pōt se alteri in seruū dare:nō tamē ex hoc mr̄i moniū dissoluet:qz nullū ipedimētū matrimonio su-peruenies pōt dissoluere ipm ut ꝓdictū est.

Ad primū ergo dōm:q̄ fraus bene pōt nocē ei qui fraudē fecit:sed nō pōt alt̄i ꝓiudiciū gñare:ꝛ iō si vir in fraudē uxoris alteri det se in seruū:ipse dānū reportat:inestimabile libertatis bonū amittēs:sed uxori nullū pōt ex hoc ꝓiudicium gñari quin teneat reddē debitū petēti:ꝛ ad oia que

mr̄imoniū requirit.nō enim pōt ab his retrahi dñi sui ꝓcepto. ¶ Ad 1ᵐ dōz:q̄ q̄tū ad hoc q̄ seruit⁹ matri monio repugnat mr̄imoniū seruituti ꝓiudicat:qz tūc fuus tenet uxori reddē debitū ēt nolēte dño. ¶ Ad 3ᵐ dōz:q̄ q̄uis in actu mr̄imoniali ꝛ his que ad nām spectāt ad paria vir ꝛ uxor iudicent:ad que conditio seruitutis nō se extēdit:tn̄ q̄tū ad dispēsationē dom⁹ ꝛ ad alia hi⁹modi addita vir est caput mulieris ꝛ debet cozrigē:nō aūt ecōuerso:ꝛ iō uxor nō pōt se dare in an cillā nolēte viro. ¶ Ad 4ᵐ dōz:q̄ rō illa ꝓcedit de reb⁹ cozruptibilib⁹ in qb⁹ ēt multa ipediūt gñationez que nō sufficiūt ad destruēdū rez gñatā.sz i reb⁹ ppe tuis pōt ipedimētū ꝑstari ne res talis eē incipiat:nō aūt ut eē desistat:sicut pz de aia rōnali:ꝛ silr ēt est de ma trimonio:qō est ppetuū vinculū pñti vita manēte.

Ad 4ᵐ sic ꝓcedit.vi q̄ filij debeāt sed ꝛditionē ꝑis:qz denoiatio fit a digniori:sz pi i ge neratione est dignior q̄ mr̄.g̃ ꝛc. ¶ ℞.eē rei magis depēdet a forma q̄ a mā.sz in gñatiōe pi dat formā:mr̄ mām:ut dr̄ in.16.de aialib⁹.g̃ magis dz sequi ꝓles pa trē q̄ matrē. ¶ ℞.illō ꝓcipue dz aliq̄d sequi cui magis simulat.sed filij plus simlat pr̄i q̄ mr̄i:sic ꝛ filia plus matri.g̃ ad min⁹ filij deberet sequi patrē ꝛ filia mr̄ez. ¶ ℞.in sacra scriptura nō cōputat genealogia p mu lieres:sed per viros.g̃ ꝓles magis sequit patrē q̄ ma trē. ¶ Sed ℞:sicꝰ seminat in terra aliena fruct⁹ sunt ei⁹ cui⁹ est terra.sz uēter mulieris respectu semis viri est sic terra respectu semētis.g̃ ꝛc. ¶ ℞.in alijs aiali bus hoc videm⁹ que ex diuersis spēb⁹ nascunt q̄ ꝑtuꝫ magis sequit matrē q̄ pīez.vñ muli qui nascunt ex eq̄ ꝛ asino magis simlant equis q̄ illi qui nascunt ex asina ꝛ equo:ergo simr̄ debet esse in hominibus.

℟ñdeo dōz:q̄ sz leges ciuiles part⁹ sequit uē trem:ꝛ hoc rōnabilr:qz ꝓles hz a pīe cōplemētū formale:sed a mre sbam cozpis.seruit⁹ aūt cozpalis ꝛditio est:cū fuus sit q̄si instz oñi in opando ꝛ iō ꝓles in libertate ꝛ fuitute sequit matrē:sz in his que ptinēt ad dignitatē que est ex forma rei sequit pa trē:sic in honorib⁹ ꝛ municipijs ꝛ hereditate ꝛ alijs: ꝛ huic ēt ꝓcordāt canones:ꝛ lex Moysi:ut pz Exo. 21. In qbusdā tn̄ terris que iure ciuili nō regunt part⁹ sequit deteriorē ꝛditionē:ut si pr̄ sit fu⁹ q̄uis mr̄ sit li bera:erūt filij serui:nō tn̄ si post pactū mr̄imoniū pr̄ se in seruū dedit nolente uxore:ꝛ silr si sit ecōuerso.si aūt uterq; sit seruilis ꝛditionis:ꝛ ptineāt ad diuersos dños:tūc diuidāt filios si plures sunt:uel si vnus tm̄: vn⁹ alteri recōpēsabit de pcio:ꝛ accipiet ꝓle natā in sui seruitiū:tn̄ nō est credibile q̄ taliꝫ ꝓsuetudo possit esse ita rōnabilis sicut illud qō multoꝝ sapiētum diu turno studio determinatū est:hoc etiā in nālib⁹ inue-nitur q̄ receptū est in recipiēte per modū recipiētis: ꝛ nō per modū dantis.ꝛ ideo rōnabile est q̄ femē re ceptū in muliere ad conditionē ipsius trahatur.

Ad primū ergo dōm:q̄ q̄uis pr̄ sit digni⁹ ꝑn cipiū:tn̄ mr̄ dat sbam cozpalē ex pte cui⁹ attendit cōditio seruitutis. ¶ Ad 1ᵐ dōz:q̄ in his que ad rōnē spēi ptinent magis similat fili⁹ pr̄i q̄ matri:sed in mālibus cōditionib⁹ magis debet simi lari mr̄i q̄ pr̄i:qz res hēt a forma eē specificū:sed cō ditiones māles a mā. ¶ Ad 3ᵐ dōz:q̄ filij assimilat pr̄i rōne forme quā hēt in sui cōplemēto sicut ꝛ pr̄i:ꝛ ideo rō nō est ad ꝓpositum. ¶ Ad 4ᵐ dōz:q̄ qz ho noz filij magis est ex pīe q̄ ex matre:ideo in genealo gijs in scripturis ꝛ fm cōmunem cōsuetudinē magis noiant filij a pīe q̄ a matre:tamē in his que ad seruitutem spectant magis matrem sequuntur.

Ad⁹ m sic ꝓcedit.vi q defect⁹ etatis nō ipedit mrimoniū:fm eni leges pueri accipiunt tutorē usq; ad.25.annos.g vi q usq; ad tps illud nō sit ꝓfortata rō ad ꝓfensum:z ita vi q illō debeat cē tps statutū ad mrimonia ineūda. sed ante tps illud mrimoniū pōt ꝯbi.g defectus statute etatis nō ipedit mrimoniū. ¶ Ꝑ.sic vinculū religiōis est ꝓpetuū:ita vinculū mrimonij.sed ante.18.annū nō pnt facē ꝓfessionē fm nouā istitutionē.g nec mrimoniuz ꝯbere si defect⁹ etatis mrimoniū ipediret. ¶ Ꝑ.sic ꝓsensus ad mrimoniū reqrit ex pte viri:ita ex pte mulieris.sz mulier ante.14.annū pōt ꝯbere mrimoniū. g z vir. ¶ Ꝑ.ipotētia coeūdi nisi sit ppetua z ignorata nō ipedit mrimoniū.sed defect⁹ etatis non est ppetuus:nec ignorat⁹.g nō ipedit mrimoniū. ¶ Ꝑ.non cōtinet in aliq̄ ꝑdictoz ipedimētoz:z ita nō vi mrimoꝝ cē ipedimētū. ¶ Sz ꝯ est qđ decre.dic:q puer qui nō pōt reddē debitū nō ē apt⁹ mrionio:sz an.14. anū ut in plib⁹ nō pōt reddē debitū:ut pz in.9.de aia lib⁹.g rc. ¶ Ꝑ.oiuz nā ꝓstātiū posit⁹ est ꝛmin⁹ magnitudis z augmēti:z ita vi cū mrimoniū sit nāle q debeat hīe determinatū tps:per cui⁹ defectū ipediat.

Rñdeo dōm:q mrimoniū cū fiat per modū ꝯctus cuiusdā ordinatiōi legis positiue subiacet sic z alij ꝯct⁹.vñ fm iura determinatū est:q ante illō tps discretiōis:quo uterq; possit de mrimonio sufficiēter deliberare:z debitu sibi inuicē reddē: mrimonia nō ꝯbant:z si nō ita facta fuerit dirimunt. hoc āt tps ut in plib⁹ est in masculis in.14.anno:in femina aūt in.12.anno:cui⁹ rō supꝰ di.27.dicta est. Quia tñ ꝑcepta iuris positiui sequunt id qđ est in plib⁹:si aliquis ad pfectionē debitā ante tps pdictū puenīat:ita q vigoz nature z rōnis defectū etatis suppleat:mrimoniū nō dissoluit:z ideo si cōtrabētes ante annos puberratis carnal⁹ ante tēpus pdictū fuerint copulati:nihilominus matrimoniū stat indissolubile.

Ad primū ergo dōm:q in illis ad que nā iclinat nō exigit tātus vigoz rōnis ad deliberādū sic in alijs:z ideo ante pōt in mrionio sufficiēter deliberās ꝓsentire:q̄ possit in ꝯctib⁹ alijs res suas sine tutore ptractare. ¶ Et silr ēt dōz est ad 2m qz uotū religiōis est eoꝝ que sunt supza iclinationem nature:que maiorē difficultatez hīt q̄ mrimonium. ¶ Ad 3m dōz:q mulier citius ad tps pubertatis puenit q̄ vir:ut dī in.9.de aialib⁹:z supza di.27.dictuz est:z ideo nō est silr de utroq;. ¶ Ad 4m dōz:q ex pte ista nō solū est ipedimentū ꝓpt ipotētia coeūdi: sed ꝓpt defectū rōnis:que ad hoc nō sufficit ad ꝓsensuz illū rite faciēdū qui ppetuo durare debet. ¶ Ad 5m dōm:q sic ipedimētū qđ est ex furia reducit ad ipedimētū erroris:ita z ipedimētū qđ est ex defectu etatis:quia hō nō habet usum plenu liberi arbitrij.

¶ Q; si ipsa fuerit in fuitute detēta rc.] Sciendū q si anteq̄ sit detecta fuitus uxoris de qua dubitat petat debitū:si leui suspitione moueat debet reddere debitū:nec ex hoc ei aliq̄ ꝑiudiciū generat. Si aūt ex cā ꝓbabili dubitet uel uehemēter ꝓsumat:aut certe cognoscat:nō debet ei debitū reddere eccl'ia ꝑcipiente: qz uel sibi ꝑiudicium faceret si eam uxorio affectu cognosceret.aut alias fornicaretur.

¶ In quo ordine nequeat fieri coniugium.

Distinctio.xxxvii.

Sunt igit quidā ordines in qb⁹ nulla tenus pōt ꝯbi cōiugiū:z si ꝛterceſſerit copula:fit diuortiū:ut sacerdotiū diaconat⁹:z subdiaconat⁹. In alijs vo ꝓmittitur sortiri cōiugiū:nisi religiōis habitū sūpserint uel cōtinētie uotū fecerint. Vñ Leo papa. Clericos:lectores:ostiarios:exorcistas:acolitos:si extra uotum z habitū iuenīunt:z cōtinētiā ꝓfiteri nolūt:uxorē ducere vginē ecclia romana ꝓmittit:nō viduā ut repudiatā:qz deiceps nec ad subdiaconatuz ꝓuehi poterūt:nec laicus uxorē sortitus nisi vginē:uel bigam⁹ ad clericatū. Itē ex carthaginēsi cōcilio. Placuit epōs:z ꝓsbȳos:diaconos:subdiaconos ēt ab uxoribus abstinere:quod si non fecerint ab ecclīastico remoueant officio. Ceteros vo clericos ad hoc nō cogit. Itē Leo pa. Lex ꝓtinētie eadē est mīstris altaris que epīs z ꝓsbȳis:q cū eēnt laici uel lectores:licite uxores ducē potuerunt sed cū ad ꝑdictos puenerūt gradus cepit eis nō licē qđ licuit. Itē in.vj.synodo. Siqs eorū qui ad clez accedūt uoluerit nuptiali lege mulieri copulari:hoc añ ordinē subdiaconatus faciat. Itē Calixt⁹ papa. Presbȳis:diaconib⁹:subdiaconib⁹:monachis ꝓcubinas hīe seu mrimoniū ꝯbere penit⁹ interdicimus. Ꝯcta quoq; mrimonia ab hi⁹ ꝓsonis diiūgi: z ꝓsonas ad pniam debere redigi:iuxta scōz canonū distinctionē iudicam⁹. Item Greg. Nullū facere subdiaconū epūs ꝓsumāt:nisi q se caste victuz ꝓmiserit:qz nullis debet ad ministeriū altaris accedere:nisi cui⁹ castitas añ susceptum ministeriū fuerit approbata.

¶ De interfectorib⁹ suarū coniugū.

His adijciēdū est de occisorib⁹ suarū cōiugum. De qb⁹ Nicolaus pa.scribit radulpho bituricēsi archiepo. Interfectores suarum cōiugū sine iudicio.cū nō addis adulterarū uel aliqd hi⁹:qd aliud hīdi sunt q̄z homicide: Ac per hoc ad pniam redigēdi qb⁹ penit⁹ denegat cōiugiū. Hic videt Nicola⁹ pmittere maritis pro adulterio aut alio hi⁹ uxores suas iterficere:sed ecclesiastica disciplina spūali gladio nō māli criminosos ferīri iubet. Vñ idem Nicolaus. Inter hec nostra sanctitas addere studuit:si cui⁹ uxor adulterium perpetrauerit utrū marito ei⁹ fm mūdanā legem interficere liceat. Sed sancta dei ecclesia nunq̄z mūdanis cōstringit legibus: gladiū nō habet nisi spūalez. Itez Pius papa. Quicūq; ꝓpriā uxorē absq; lege z sine cā interfecerit aliāq; duxerit armis depositis publicā agat pniam:z si contumax extiterit anathematizet usquequo consentiat.

Postq̄z determiauit magr de ipedimētis que faciūt ꝓsonas medias inter penit⁹ legitimas:z penit⁹ illegitimas: hic determiat de ipedimētis que faciūt ꝓsonas penitus illegitimas. Et diuidit in ptes duas. In p̄a determiat de ipedimētis que faciūt ꝓsonas illegitimas respectu cuiuslibet ꝓsone. In 2a de ipedimētis que faciūt ꝓsonas illegitimas respectu aliq̄rū ꝓsonaꝝ z non respectu oium.39.di.ibi[Post hoc de dispari cultu rc.] Pria in duas. In p̄a determinat de ipedimēto ordinis. In 2a de impedimēto uoti.38.di.ibi[Nūc de uoto rc.] Prima in duas. In pria ostēdit quō matrimoniū per ordines ipediat. In scōa quō ipedit per uxoricidiū crimē ibi[His adjciendum est rc.]

Hic est duplex questio. Pria de impedimēto ordis. Scōa de uxoricidio. Circa primū querunt duo. Primo utrum ordo ꝓcedēs ipediat mrimoniuz. Scōo utrum mrimoniū ꝓcedēs ordinē sequi patiat.

Ad primū sic ꝓcedit.vi q ordo nō ipediat mrimoniū:qz nihil ipedit nisi a suo ctrio.sed ordo nō est ctrius mrimonio:cū utrūq; sit sacrm.g nō ipedit ipm. ¶ Ꝑ.idem ordo est apud nos z apud eccliam oriētalē.sz apō ecclīaz oriētalē nō ipedit mrimoniū.g nec apud occidētalē. ¶ Ꝑ.mrioniū significat ꝓiunctionē chīi z ecclie sed hoc ꝓcipue ꝓgruit significari in his qui sūt mīstri chīi.s.ordiatis.g ordo mrioniū nō ipedit. ¶ Ꝑ.oēs ordies ad aliq̄d spūale ordinant.sz ordo nō pōt ipedire mrimoniuz nisi rōne spūalitatis.g si ordo ipedit mrioniū:qlibet ordo ipediet qđ falsuz est. ¶ Ꝑ.oēs ordiati pnt eccliastica bñficia hīe:z ꝓuilegio clerica li gaudē z eqliē.si g ꝓpt hoc ordo mrimoniū ipediat qz uxorati nō pnt hīe bñficiū eccliasticū:nec gaudere ꝓuilegio clericali ut iuriste dicūt:tūc qlibet ordo ipedire deberet:qđ falsuz est:ut pz per decre. Alex.de cle.ꝓiu.z sic nulls ordo ut vi mrioniū ipediet. ¶ Sz cōtra est qđ decre.dicit. Si in subdiaconatu z alijs superioꝝ ordinib⁹ uxores accepisse noscunt eos uxores dimittere cōpellatis:qđ nō eēt si esset uerū matrimoniū. ¶ Ꝑ.nullus uouēs ꝓtinētiā pōt mrimoniuz ꝯbere.sed q̄dā ordines sunt qui hīt uotū ꝓtinētie annexū:ut ex lra pz.ergo talis ordo mrimoniū ipedit.

Rñdeo dōm:q ordo sacer de sui rōne hz ex q̄dā ꝓgruētia q mrimoniū ipedire debeat:qz i sacris ordib⁹ ꝓstituti sacra uasa z sacra tractāt: z io decēs ēt mūditiā corpalē p ꝓtinētiā fuēt:sz q ipediat mrimoniū ex ꝓstitutiōe ecclie hēt tn aliē apō latinos q̄ apud grecos:qz apud grecos ipedit mrioniū ꝯbēdū solū ex vi ordinis:sz apō latios ipedit ex vi ordinis:z ulteri⁹ ex uoto ꝓtinētie:qđ est ordib⁹ sacris anexū:qđ ēt siqs vboten⁹ nō emittat:ex hocipo q ordinē suscipit fm ritū occidētalis ecclie intelligit emisisse:z io apud grecos z alios oriētales sacer ordo ipedit mrimoniū ꝯbēdū:nō tn mrimonij ꝑus ꝯcti usuz:pnt eni mrionio ꝓpter ctū utiq; nō possint mrimoniū de nouo ꝯbere:sed apud occidētalē eccliā ipedit mrioniū z mrionij usuz:nisi forte tgrāte aut ꝯdicēte uxore vir ordinē sacrū suscepit:qz ex hoc nō pt ei aliqđ ꝑiudiciū gnari. Quō āt ordies sacri distinguūtur a nō sacris nūc z i ꝑmitiua eccliа s.di.24.ocm ē.

Ad primū ergo dōm:q q̄uis ordo sacer nō hēat ꝯrietatē ad mrimoniū inq̄tuz est sacrm:hēt tn repugnātiā qđ ad ipm rōne sui act⁹ qui spūales act⁹ ipedit. ¶ Ad 2m dōz qđ iaz pz: q obiectio ꝓcedit ex falsis,ordo eni ubiq; ipedit matrimoniū ꝯbēdū q̄uis ubiq; habeat uotū annexum. ¶ Ad 3m dōm:q illi qui sūt in sacris ordinib⁹ ꝓstituti signāt chīm nobiliorib⁹ actib⁹,put ex dictis in tractatu de ordine pz:q̄ illi qui sunt mrimonio iuncti.z io rō nō sequit. ¶ Ad 4m dōz:q illi qui sūt in minorib⁹ ordinib⁹ ꝓstituti:ex vi ordinis nō ꝓhibent mrioniū ꝯbere:qz q̄uis ordines illi deputent ad aliq̄ spūalia:nō tn imediate hīt accessuz ad tractādū sacra:sic illi qui sūt in sacris ordib⁹:sz fm statutū occidētalis ecclie mrionū usuz sive executionē ordis nō sacri ipedit pp fuādā maiorē honestatē in officijs ecclie:z qz aliqs ex hñficio eccliastico tenet ad executionē ordis z ex hocipso ꝓuilegio clericali gaudet:io hec apō latios clicis uxoratis auferūt:z p h⁹ pz solo ad ultimū.

Ad 2m sic ꝓcedit.vi q mrionio ordo sacer supuenire nō possit:qz fortius ꝑudicat min⁹ forti.sz fortis est viculū spūale q̄ corpale.g si mrimonio iunct⁹ ordinē suscipiat ꝑiudiciū gnabit uxori ut nō possit debitū exigere:cū ordo sit vinculū spūale z mrimoniū corpale:z sic vi q nō possit ordinē sacrū suscipe post mrioniū ꝓsumatū. ¶ Ꝑ.post mrimoniū ꝓsumatū vn⁹ ꝓugū sine alteri⁹ ꝓsensu non pōt cōtinētiā uouē:sz ordo sacer hēt cōtinētie uotuz annexū.g si vir ordinē sacrū:iuita uxore accipet:cogeret uxoz iuita ꝓtinētiā fuare:qz nō posset alteri nubere viuēte. ¶ Ꝑ.ēt ad tps non pōt vir vacare oroni sine ꝓsensu uxoris: ut habet.i.Coz.7.sz apud oriētales illi qui sūt in sacris cōstituti tenent ad cōtinentiā tpe quo exequunt offm suū.g nec ipi pnt ordinari sine cōsensu uxoꝝ:z multo min⁹ latini. ¶ Ꝑ.vir z uxor ad paria iudicant:sz sacerdos grecus defūcta uxore sua nō pōt alia ducē.g nec uxor defūcto viro: sz nō pōt sibi auferri facultas nubēdi post mortē viri ꝑ viri actū.g vir nō pōt suscipe ordies post mrioniū. ¶ Ꝑ.q̄tū mrioniū opponit ordini:tatū ex.sz ordo ꝓcedēs ipedit mrioniū sequēs.g eꝰ. ¶ Sz ꝯ.religiosi tenent ad ꝓtinētiā:sic illi q sē i sacris ordib⁹.sz post mrioniū pōt alīqs religionē itrare defūcta ux ꝑsentiē te uxore.g z ordinē suscipe. ¶ Ꝑ.aliqs ꝓpt fieri suus boiuz post mrioniū.g z fu⁹ dei ꝑ susceptionē ordis.

Rñdeo dōz:q mrimoniū nō ipedit ordinis sacri susceptionē:qz si mrimonio iunct⁹ ad sacros ordies accedat ēt reclamāte uxore:nihilominꝰ caracterē ordinis suscipit:sed executione ordinis caret.si aūt uolēte uxore uel ipsa defuncta ordinē sacrū accipiat:recipit ordinē z executionem.

Ad primū ergo dōm:q vinculū mrimonij rōne redditiōis debiti:ex q̄ pte hēt repugnātiā ad mrimoniū ex pte ei⁹ qui ordinē suscipit:qz nō pōt petē debitū:nec uxor tenet ei reddē:sz tn nō soluit ex parte alteri⁹:qz ipse uxori tenet debitū reddē si nō possit eā iducē ad cōtinētiā. ¶ Ad 2m dōm:q si uxor sciat:z de ei⁹ cōsensu vir ordinē sacrū suscepit:tenet cōtinētiā ꝓpetuā uouere:nō tn tenet religionē intrare si sibi nō timeat de ꝑiculo castitatis:pp hoc q vir ei⁹ solēne uotū emisit: secus āt si emisisset uotū simplex.si āt sine ei⁹ cōsensu suscepit nō tenet:qz ex hoc nullū sibi ꝑiudiciuz gnāt. ¶ Ad 3m dōz:q sic ꝓbabili⁹ vi q̄uis q̄dā ꝯriū dixerint:ēt greci nō debēt accedē ad sacros ordines sine cōsensu uxoꝝ:qz ad min⁹ tpe misterij sui fraudarent debiti redditiōe quo fraudari nō pnt Fz ordinē iuris si eis ꝯdicētib⁹ aut ignorātib⁹ viri ordies susceperit. ¶ Ad 4m dōz:q sic dī eoipso q mlier cōsentit apō grecos q vir suus ordinē suscipiat obligat se ad hoc q ipsa in ppetuū alteri nō nubat:qz significatio ma-

trimonꝝ nō seruaret: que in mrimōio sacerdotis pcipue exigit. si aūt sine pcēsu ei' ordiat: nō vī ad hoc tenet. ¶ Ad 5m dōm: q mriontiū hz pro cā nrm ꝓsensuz: nō aūt ordo: sed hēt cām sacrālē determinata a deo: ꝛ ideo matrimoniū pōt ipediri ex ordine pcedēte: q nō sit uerum matrimoniū: nō aūt ordo ex mrimonio q nō sit uerus ordo: q sacrꝝ virtus est imutabilis: sed actus humani pñt ipediri. Questio.ii.

DEinde querit de uxoricidio. Et circa hoc querunt duo. Primo utrū in aliq̄ casu liceat uxorem occidere. 2° utrum uxoricidium impedit matrimoniū.

AD primū sic ꝓcedit. vī q liceat viro uxorē iterficē in actu adulterꝫ dephēsaz. lex enī dīna pcipit adulteras lapidari. sed ille qui legē dīnā exequit nō peccat. g nec occidēs ꝓpria uxorē si sit adultera. ¶ Ꝑ. illud q̄ licet legi: licet ei cui lex hoc cōmittit. sed legi licet iterficē adulterā aut quālibet pſonā reā mortis: cū g lex cōmiserit viro iterfectionē uxoris in actu adulterꝫ dephēse: vī q et liceat. ¶ Ꝑ. vir hēt maiorē ptātē super uxorē adulterā q̄ sup eū qui cū ipsa adulteriū cōmisit. sed si vir pcutiat clericū quē cū ꝓpria uxore iuenit nō est excoicat'. g vī q etiā liceat iterficē ꝓpria uxorē in adulterio dephēsaz. ¶ Ꝑ. virī est uxorē suā corrigere: sed correptio fit per iflictionē iuste pene: cuz g iusta pena adulterꝫ sit mors: q̄ est capitale crimē: vī q liceat viro uxorē adulterā occidē. ¶ Sed ⁊. in lra dī: q eccl'ia dei que nunq̄ cōstringit legib' mūdanis: gladiū nō hz nisi spūalē. g vī q ei q vult eē de eccl'ia nō sit licit' usus legis illi': que uxoricidiuz permittit. ¶ Ꝑ. vir ꝛ uxor ad paria iudicant. sed uxori nō licet interficē virū in adultio dephēsuz. g nec viro uxorē.

RNdeo dōz: q virū iterficere uxorē ꝓtingit dupl'r. Uno mō per iudiciū ciuile: ꝛ sic nō est dubiū q̄ sine pcō pōt vir zelo iustitie: non liuore vindicte: aut odij mot' uxorē adulterā in iudicio seculari accusare criminal'r de adulterio: ꝛ penā mortis a lege statutā petere: sic etiā licet accusare aliquez de homicidio aut de alio crimine: non tñ talis accusatio pōt fieri in iudicio eccl'iastico: q̄ eccl'ia nō hz gladiū mālē: ut in lra dī. Alio mō pōt eā per seipm occidere nō in iudicio cōuictā: ꝛ sic extra actū adulterij eā interficere q̄tūcūq; sciat eā adulterā neq; hz leges ciuiles neq; pm legē ꝓscie licet: sed lex ciuilis q̄si licitū cōputat q in ipso actu eā interficiat: nō q̄si ꝓcipiēs uel ꝓhibēs. sed q̄si pena homicidij iferēs: ꝓpt maximū incitamētū q̄ hēt vir in tali facto ad occisionē uxoris: hz ecclīa in hoc nō est astricta legib' humanis ut iudicet eū sine reatu pene eterne uel pene eccl'iastico iudicio infligēde: ex hoc q est sine reatu pene infligende per iudiciū seculare: ꝛ ideo in nullo casu licet viro interficere uxorē ꝓpria auctoritate.

Ad primū ergo dōm: q pena illā infligēdam lex nō pmisit pſonis ꝓuatis: hz pſonis publicis que hñt offm ad hoc deputatū. vir aūt nō est iudex uxoris: ꝛ iō nō pōt eā interficere: hz coram iudice accusare. ¶ Ad 2m dōz: q lex ciuilis nō cōmisit viro occisionē uxoris q̄si ꝓcipiens: q̄ sic nō peccaret: sic nec minister iudicis peccat latronē occidēs cō dēnatū ad mortē: sed pmisit pena nō adhibēs. vñ ēt difficultates q̄sdā apposuit q̄bus retraberent viri ab uxoricidio. ¶ Ad 3m dōz: q ex hoc nō ꝓbat q sit licitū simpl'r: sed q̄tū ad imunitatē ab aliq̄ pena: q̄ etiā excoicatio quedā pena est. ¶ Ad 4m dōz: q duplex est ꝓgregatio: quedā iconomica: sic̄ familia aliq̄: ꝛ q̄dā politica: sicut ciuitas aut regnū. ille igit qui ꝓest scōe ꝓgregatiōi ut rex aut iudex pōt infligere penā: ꝛ corrigētē pſonā: ꝛ exterminātē ad purgationē coitatis cui' curā gerit. Sed ille qui ꝓest in p̄ꝓgregatione sic p̄familias nō pōt infligere nisi penā correctiuē: que nō se extēdit ultra terminos emēdatiōis: quā trā scēdit pena mortis: ꝛ ideo vir qui sic ꝓest uxori: nō pōt ipsam interficere: sed alias castigare.

AD 2m sic ꝓcedit. vī q uxoricidiū non impediat mrimoniū. directe' eni opponit mrimonio adulteriū q̄ homicidiū: hz adulteriuz nō impedit mrimoniū. g nec homicidiū uxoris. ¶ Ꝑ. grauius pctm̄ est occidere matrez q̄ uxorē: q̄ nunq̄ licet vberare matrē: licet aūt vberare uxorē: sed occisio mris nō impedit mrimoniū: g nec occisio uxoris. ¶ Ꝑ. magis peccat qui uxorē alteri' ꝓpter adulteriū interficit: q̄ qui uxorē suā: inq̄tū minus habet de motiuo ꝛ minus ad eū spectat eius correptio. sed qui alienā uxorē occidit nō impedit a mrimonio. ergo nec ille qui ꝓpriā uxorē iterficit. ¶ Ꝑ. remota cā remouet effect': sed pctm̄ homicidij pōt per pniam remoueri. ergo ꝛ impedimētū mrimonij qō ex eo causat: ꝛ ita videt q post peractā pniam nō ꝓhibeat matrimoniū ꝫbere. ¶ Sed ꝓtra est qō canon dicit. Interfectores suaz: cōiugū ad pniam redigēdi sunt: qb' penitus denegat cōiugiū. ¶ Ꝑ. in eo in quo qs peccat: debet etiā puniri. sed peccat ⁊ mrimoniū qui uxorem occidit. ergo debet puniri ut matrimonio ꝓuetur.

RNdeo dōm: q uxoricidiū ex statuto eccl'ie mrimoniū impedit. sed q̄cūq; impedit ⁊bēduz ꝛ nō dirimit ⁊ctū: q̄n. s. vir ꝓp adulteriū aut ꝓp odiū occidit uxorē: tñ si timet de incōtinētia ei' post cū eo dispēsari per eccl'iam ut licite mrimoniū ⁊bat: q̄cūq; etiā dirimit ⁊ctū: ut q̄n aliquis interficit uxorē suā ut ducat eā cui qua mechat: tūc enī efficit illegitima pſona simpl'r ad ⁊bendū cuz illa: ita q si de facto cū ea ⁊xerit mrimoniū dirimit: sed ex hoc non efficit pſona simpl'r illegitima respectu alteꝫ. vñ si cū alia ⁊xerit: q̄uis peccet cōtra statutū ecclie faciēs: tñ mrimoniū cōtractū nō dirimit ꝓpter hoc.

Ad primū ergo dōm: q homicidiū ꝛ adulterium in aliquo casu ipediunt matrimoniū ⁊bendū ꝛ dirimūt ꝓtractū: sicut de uxoricidio hic dicit. ꝛ de adulterio ut habitū est supra di. 35. Uel dōm: q uxoricidiū est cōtra substātia cōiugij sed adulteriū est cōtra bonū fidei ei debite: sic adulteriū nō est magis cōtra mrimoniū q̄ uxoricidium: ꝛ ita ratio ꝓcedit ex falsis. ¶ Ad 1m dōz: q simpl'r loquendo grauius pctm̄ est occidere mrem q̄ uxorez ꝛ magis cōtra nām: q̄ naliter hō mrez reueret: ꝛ ideo minus iclinat ad interfectionez matris: ꝛ ꝓnioz est ad iterfectionē uxoris: ad cui' ꝓnitatis repressionez uxoricidiꝫ est mrimoniū ab ecclesia iterdictū. ¶ Ad 3m dōz: q talis nō peccat cōtra matrimoniū sicut ille qui ꝓpriā uxorē iterficit: ꝛ iō non est sile. ¶ Ad 4m dōz: q nō est necessariū q deleta culpa deleat omnis pena: sicut de irregularitate patet. nō enim penitētia restituit in pristinā dignitatē: q̄uis possit restituere in pristinū statum gratie: ut supra di. 14. dictum est.

¶ Uxorē virginem ⁊c. Intelligit sub ypothesi. i. si ad clericatū redire desiderat ad sacerdotiū, pmouēdus. ¶ Sācta dei eccl'ia gladiū nō hēt ⁊c. Icōtra est quod Ber. dicit ad Eugeniū: eccl'ia utrūq; gladiuz hēt. Et dōm: q hēt spūalē tātū q̄tū ad executionē sua manu exercēdaz: sed hēt ēt tpalē q̄tuz ad eius iussionē: q̄ ei' nutu extrahendus est: ut dicit Bernardus.

¶ De uoto. Dist.xxxviii.

NUnc de uoto ispiciamus. Uotū est testificatio quedā ꝓmissiōis sponte nec: que deo ꝛ de his que dei sūt ꝓpre fieri debet. Sunt tamē ꝛ uota stultoruz que frangenda sunt.

¶ De uotorum differentijs.

SCiēdū vo q uotoꝝ aliud est cōe: aliud singulare. Cōe ut illud qō in baptismo oēs faciūt cū spōdēt renūciare diabolo ꝛ pōpis ei'. Singulare: ut cū aliqs spōte ꝓmittit seruare ⁊ginitatē ꝛ ꝓtinētiā: uel aliqd hui'. Itē singulare uotū aliud est priuatū: aliud solēne Priuatū est in abscōdito factū. solēne vo in ꝓspectu eccl'ie factū. Itē priuatū si violet: peccatuz est mortale: solēne vo violare pctm̄ ꝛ scādalū est. Qui priuatū faciūt uotū ꝓtinentie: mrimoniū ꝓtrabere nō debēt: q̄ ꝓtrahēdo mortaliꝫ peccāt. Si tñ ꝓtraxerit nō sepent q̄ ꝓbari nō pōt qō occulte fcm̄ est. Qui vo solēnit uouēt: nullaten' ꝓiugiū inire queūt: qb' nō solū nubere: sed ꝛ uelle dānabile est. Un̄ Aug. In ꝓiugali vinculo si pudicitia seruatur dānatio nō timet: hz in viduali ꝓtinētia: ꝛ ⁊ginali excellētia vt' muneris amplioris expetit: qua expetita ꝛ electa ꝛ uoto oblata iaz nō solū capescere nuptias: sed ēt si nō nubat nubere uelle dānabile est. Uouētib' eni ⁊gi nitatē uel viduitatē nō solū nubere hz ēt uelle dānabile est. Q̄ō aplꝰ oñdit Thimoteo scribēs. Adolescētiores viduas deuita. Cū eni luxuriate fuerit: in chō nubere uolūt. i. cuz post uotū ꝓtinētie in delitijs egerint vitā: nō dico nubūt sed nubere uolūt in chō: q̄si tūc nō sit pctm̄: sed q̄ sit oñdit subdēs. Hñtes dā nationē: q̄re: subdit. q̄ primā fidē irritā fecerunt: ꝛ si nō nubēdo: tñ uolēdo: ut uolūtatez que a ꝓposito cecidit appareat eē dānatā: si ue sequant nuptie siue nō. dānat eni ꝓpositi fraus. dānant tales: q̄ ꝓtinētie fidē primā irritā fecerūt idest uotū: uel in uoto violato fidem quā in baptismo ꝓfessi sunt. Si aūt pro uolūtate nubēdi dānant: cōstat q̄ si effectui mācipauerint reuocādū id esse in irritū: easq; arcēdas redire ad ꝓpositū. Unde Greg. Uiduas a ꝓposito recedētes viduitatis: sup quib' nos cōsuluisti: credo te nosce a sancto Paulo nisi puertant olim eē dānatas: quas ꝛ nos aplica auctoritate dānādas ꝛ a coione fideliū atq; a liminib' eccl'ie arcēdas fore cēsem': usquequo obediāt epis suis: ꝛ ad bonū q̄ ceperūt iuite aut uolūtarie reuertant.

¶ De virginibus nō uelatis.

DE ⁊ginib' aūt nō uelatis si deuiauerint: a ꝑdecessore nostro Innocētio papa tale decretū habem'. Hē que nōduz sacro uelamine: rectetū in ꝓposito virginali semp simulauerūt pmanere: hz uelate nō fuerint: tñ si nupserint aliquo tpe his agenda penitētia est: q̄ sponsio eaꝝ a dño tenebat. Si eniz inter hoies solet bone fidei cōtractus nulla rō ne dissolui: q̄sto magis ista pollicitatio quā cū deo pepigit: solui sine vindicta nō poterit. Item. Si ⁊gines nōdū uelate taliter publica pnia puniunt: ꝛ a cetu fideliuz usq; ad satisfactionē excludunt: quāto magis vidue que pfectioris etatis ꝛ maturioris cōsilij existunt: ꝛ habitū religionis assumpserūt: ꝛ dei de apostatauerūt: atq; ad priorē uomitū sūt reuerse: a nobis ꝛ ab oibus fidelib': a limini bus eccl'ie: ꝛ a cetu fideliū usq; ad satisfactionem sunt eliminānde: ꝛ carceri b' tradēde. Ex his apparet ⁊gines uel viduas: uoto ꝓtinentie astrictas: siue fuerint uelate siue nō: nullatenus ꝓiugiū sortiri posse. Q̄ō itidē de oib' itelligēdū est qui ꝓtinentiā uouerūt. Q̄ō eni ante erat licitū post uotū fit illicituz. Nō est igit pretermittēdū qō Jnno. pa. de viduis ꝛ puellis decreuit que chō spūaliꝫ nubunt: si postea publice nupserūt: nō eas admittēdas esse ad pniam: nisi bi qb' se iunxerāt de mundo recesserint. Si eni de oibus hec rō custoditur: ut quecūq; viuēte viro alteri nupserit: adultera habeat: nec ei agēde pnie licētia cōcedit: nisi vn' de illis fuerit defunct': quanto magis de illa tenēda est que ante se imortali spōso cōiunxerat: ꝛ post ad humanas nuptias trāsmigrauerit? Attēde q̄ nō solū ꝓiugiū talibus negare videt: sed etiā locū penitētie. Sed nō ita itelligēdum est: ut aliq̄n excludātur a penitētia que digne pniam agere uolūt. sed ille nō sunt admittēde ad penitentiā que ab incestus copula discedere nolūt: q̄ post religiōis ꝓpositū nō pōt deo recōciliari per pniam: que ad habitū sue ꝓfessiōis redire neglexerit. Tūc ille cui se ꝓiunxerat ei defuci? erit: cū ab ei' illicitis amplexib' bec penitus recesserit. Cū ergo dicit eas nō esse admittēdas ad pniam nisi bi qb' se iunxerāt de mūdo recesserint: subaudiendū est eis. Tūc eni eis viri de mūdo recedūt ꝛ defungūtur: cum ab coꝝ ꝓcupiscētia iste se alienāt. Quē sensum sititudo subdita declarat ꝛ cōfirmat.

¶ Quā grāde maluz sit adulterium.

QUam vir ⁊ mulier legitime ꝓiūcti sūt cōstat alterū altero viuēte ad aliā nō posse trā sire copulā: alioquin adulteriuz cōmittit. de quo Cle. pa. ait. Quid in oīb⁹ pctis adulterio est grauius? Scōm nāz in penis tenet locū quē primū hūt illi qui aberrāt a deo. Grauissime ergo peccāt adulteri: grauit fornicarij: ſz cūctis his grauior incestuosi: quos oēs trāscēdūt cōtra nāz delinquētes. Vñ Aug. Adulterij malū vincit fornicationē: vicit ab icestu. Peius eni est cū mre qz cū aliena uxore dormire: sed hoz oīum pessimū est qđ cōtra nām fit: ut si vir membro mulieris nō ad hoc concesso utatur: hoc execrabiliter fit in meretrice: sed execrabilius fit in uxore.

¶ De illis qui post lōgā captiuitatē redeunt.

HIc querit de illis femis que putantes viros suos interemptos uel in captiuitate uel ab inimīcis dñatiōe nunqz liberādos in aliorū ꝓuincia trālierūt: si illi qui putabant pisse remeauerīt: utrū eis reddi debeant: ⁊ an scōi fornicati sūt: ⁊ ipe ree adulterij? De hoc leopa. sic ait. Necesse est ut ad legitimaz federa nuptiaz reitegrāda redeam⁹: ⁊ remotis his que hostilitas itulit cuiqz: id legitime reformetur qđ itulit: pcurādūqz est ut recipiat qsqz qđ ꝓpriū est ne culpabilis iudicet: ⁊ qsi alieī iuris pluasor bēat q pſonā ei⁹ mariti qui iaz nō eē estimabat assūpſit. Sic eni multa que ad eos qui in captiuitatē ducti sūt ptinebāt: in ius alienū trāsire potuerūt: ⁊ tñ plene iusticie est: ut eisdez reūsis reforment. Jōqz si viri post lōgā captiuitatē reuersi. ita in dilectiōe suaz ꝓiugū pseuerāt: ut eas cupiāt i suū redire cōsortiū: dimittēdū est ⁊ iculpabile iudicādū qđ necitas itulit: ⁊ restituēdū qđ fides poscit. Sin āt alique mulieres ita viroz poſterioz amore sūt capte ut malint his coherere qz ad legitimū trāsire cōsortiū merito sūt notāde: ita ut ecclīastica coione ꝓiuent que de re excusabili cōtamiationē crimis elegerūt. Redeāt ergo in suū cōiugia statū: qz sic mulieres que ad viros suos reuerti noluerit ipie sūt hōde: ita ille que redeūt merito sūt laudāde. Ex his oñdit illos qui talr iūgunt ut credāt virū iterēptū p ignorātiaz aliquā excusationē hīe de pctō. ⁊ tñ primā copulā eē legitimā: nō scdaz: uenia tū hīe si careat obprobrio male uolūtatis. Sed siqs relicta in pria sua uxore in lōgiquā abiēs regione aliā ducat uxorē: deide pnia ducta eā dimittē uelit asserēs se aliā hūisse que viuit: nec eccl̄ia p-

mittat: que qđ ille asserit ignorat: qrit an in hac scda copula sit cōiugiū: Sane dici pōt nō eē cōiugiū: ⁊ mulierē de crimie excusari p ignorātiā: virū āt adulteriū admisisse. Sz ex quo ad primā redire uolēs nec ualēs: cogit eccl̄ie disciplina hāc tenere: incipit excusari p obediētiā ⁊ timorē: de hoc qđ poscēti mulieri debitū reddit: a qua ipse nunqz poscere debet: ⁊ sic de alijs huiusmodi sentiēduz est.

POstqz determiauit magr de impedimēto ordis: hīc determinat de impedimento uoti. Et diuidit in partes duas. In p⁹ oñdit quō hō impedit a mrimonio ꝑhēdo per uotū quo deo se obligat. In 2⁹ quō impedit a mrimonio per aliō mrimoniū lā ꝓctū quo se hō uxori obligauit ibi_ Cū vo mulier ⁊ vir ⁊c.] Pria i tres In p⁹ ostēdit qđ sit uotū. In 2⁹ distiguit multiplex uotuz ibi_ Sciēdū vo q uotū ⁊c.] In 3⁹ oñdit qō uotū ⁊ qlīt mrimoniū impedit ibi_ Qui priuatū faciūt uotū ⁊c.] Et hec ps diuidit in duas. In p⁹ ostēdit q uotū ꝓtinētie impedit mrimoniū. In 2⁹ ostēdit qđ agēdū sit cū eis q post uotū nupserit ibi_ De vginib⁹ āt nō uelatis ⁊c.] Et circa hec tria fac. p⁹ oñdit q debēt agere pniaz. 2⁹ obīc i ꝑtū ibi_ Nō ē hic ptermittēdū ⁊c.] ¶ Cū vir ⁊ mulier ⁊c.] Hic determiat de alio impedimento mrionij: qō supra dcm est ligamē. ⁊ diuidit in ptes duas. In p⁹ oñdit q mrioniū pcedens dū stat impedit ab alio mrimoio ꝑhēdo. In 2⁹ oñdit quō adhuc mrimonio stāte pōt eē ꝓictio scōi mrimonij sine pctō: quis nō sit uerū mrimoniū ibi_ Hic querit de illis femis ⁊c.] Et hec in duas ꝑz duos casus quos ponit. 2⁹ pars incipit ibi_ Sed siquis relicta ⁊c.]

HIc est duplex qō. Prima de uoto. 2⁹ de scādalo qō alicui uoto adiungit: ut in lra dī. de ligaminis eni impedimento idē est querere qō de pluralitate uxorū: ⁊ de idiuisibilitate mrimonij: de quibus supra dī. 33. dcm est. Circa p⁹ quinq. p⁹ de uoto ꝓm se. 2⁹ de uoti diuisione. 3⁹ de uoti obligatiōe. 4⁹ de uoti dispensatiōe. 5⁹ de uelatiōe ugīnū que fit i signū cuiusdā uoti.

AD primū sic procedit. vi q uotū icōueniēter in lra diffiniat. Uotū eni de sui nois rōne ꝓpositū uolūtatis iportat sine aliq ꝓmissiōe. uota eni fieri dicunt que uoluntarie fiūt: qō ēt per aliā diffōnē de uoto data pz. Uotū est ꝓceptio boni ꝓpositi cū deliberatiōe firmata qua ds ad aliqđ faciēdū uel nō faciēdū se deo obligat. q non debuit ꝓmissionē ponē in diffōne uoti. ¶ ꝑ. ꝓmittē ꝓgredit a mēte sic ⁊ credē. ſz credē nullus pōt nisi uolēs. q nec ꝓmittē ⁊ ita frustra addit spōtanee. ¶ ꝑ. ꝓmissio nō est idē qđ ꝓmissiōis testificatio. ſz uotuz est quedā ꝓmissio: ut pz per diffōnē Aug. de scō vic. qui dic: q uotū est spōsio animi uolūtaria. q male dicit magr q uotū est ꝓmissiōis testificatio. ¶ ꝑ. illō qđ ponit in diffōne dz ulr diffinito ꝓuenire. ſz nō oē uotū fit deo: qz ēt scis uota fiūt: q icōueniēter pōt in diffōne uoti qō dz deo fieri. ¶ ꝑ. iuriste sic diffiniūt uotū. Uotū est alicui⁹ boni cū deliberatiōe fca ꝓmissio. sed nō oē bonū est de reb⁹ ad deū ptinētib⁹: imo quedā ptinēt ad ꝓximū. q nō dz in diffōne uoti poni q sit de reb⁹ ad deū ptinētib⁹. ¶ ꝑ. ad uotū requirit animi deliberatio: ut pz per qđā diffōnē a magr de uoto data que talis ē. Uotū est ꝓmissio melioris bōi

ex deliberatiōe firmata. cū q in pdcā diffōne que in lra ponit nō fiat mētio de deliberatiōe: videt insufficiēs. ¶ Ulteri⁹ vi q uotū nō sit tm de meliori bono: qz illō qđ est necitatis nō reputat bonū meli⁹ ſz cōe bonū: sed de eo qđ est necitatis pōt eē uotū: sic Jacob genē. 27. uouit q eēt sibi ons in deū. q non opz q sit de meliori bono. ¶ ꝑ. uota quedā fiūt de reb⁹ idifferētibus: sic mulieres ꝑcipue solēt uouere q nō pectinent caput tali uel tali die: sed idifferētia nō icludit in bonis meliorib⁹. q uotū non est semp de bono meliori. ¶ ꝑ. illud qđ est illicitū nō est bonū: nedū ut sit melius. ſz de illicito pōt eē uotū sic pz de Jepte: qui ꝓpt uotū occidit filiā inocētē: qui ut dicit Hiero. in catha lago scōz ponit. Quia placuit deo alius ucuētis. q uotuz nō est semp de meliori bono. ¶ ꝑ. meliora bōa vident illa eē de qb⁹ est ꝓsiliū. ſz de illis que pñt uergere in piculuz pſone nō est ꝓsiliū: que tñ qđā uouēt: sic q abstineāt duob⁹ uel trib⁹ dieb⁹ a cibo: qō sine periculo pſone ſustinere non pñt. q uotuz non est semp de meliori bono. ¶ Sed ꝯ est: diffinitio uoti pr⁹ posita. ſ. uotum est ꝓmissio melioris boni ⁊c.

¶ Ulteri⁹ vi q ēt ille qui nō est sui iuris possit aliquid uouere: qz obligatio que fit iferiori non pōt ipedire fuitiū superiori dño ipēdēdū. ſz per uotū aliqs se obligat ad seruiēdū deo. q obligatio qua fuus est obligatus dño suo boi tñ nō pōt eū a uoto ꝓhibē. ¶ ꝑ. Filiusfamilias est in ptāte pīs: sed pōt uouere ēt ꝺicēte pīe: sic quotidie fit q inuitis parētib⁹ iuuenes in religionib⁹ ꝓfitent. q ille qui nō est sui iuris pōt uotum emittē. ¶ ꝑ. nullus est magis in ptāte alteri⁹ q̄ monachus qui obediētiā ꝓmisit. ſz monachus pōt uouē ut vi cū in qbusdā sit sue uolūtatis arbiter: nō enīz in oibus tenet obedire ꝓlato: ut Ber. dicit. ſz in his tm que ad religionē pertinēt. q ⁊c. ¶ ꝑ. uxor ēt est sub ptāte viri: ut pz genē. 3. sed uxor in qbusdā pōt uouē sine ꝓsensu viri. q ⁊c. ¶ Sz ꝯ est: q nō licet sacrificiū ex alieno deo offerre. sed ille qui uotū emittit quodā mō sacrificiū deo offert. q si sit in ptāte alteri⁹ nō pōt uotū emittere. ¶ ꝑ. uotū cū bēat spontaneā ꝓmissionē: libertatē requirit. sed ille qui est in ptāte alteri⁹ non habet libertatē. ergo non potest uouere.

RŃdeo dōz ad pmā. q. q uotū suo noie obligationē q̄dā expimit ex uolūtate factā: ⁊ qz uolūtate nō pōt aliqs obligari nisi ei qui uolūtatis est cognitor: qō soli⁹ dei est: iō ex ꝑnti iportat obligationē deo factā: ⁊ ex ꝑnti de his que ad deum spectāt: cū pſone obligatio alicui fcā de his que ad deuz nō spectāt nulla sit: obligatio āt hoi exteri⁹ fit vbo exteri⁹ expresso. vñ dī. puer. 6. Illaqueat⁹ es uerbis oris tui. ⁊ iō ei qui coz ituet opz q fiat obligatio uoluntaria interiori vbo: ⁊ ideo opz q fiat per actū illi⁹ potentie cui⁹ est vbū interi⁹ enūciare: qō est rōnis: ⁊ iō ipse act⁹ rōnis qui est ꝓmissio est essentialr uotū. q eni ꝓmissio sit rōnis actus pz: tum ex hoc q est enūciatio quedā: tuz ex hoc q ꝓmittēs rez ꝓmissaz ad alteruz ordinat. ois āt ordinatio rōnis est: ꝓmissio āt exteri⁹ facta qñqz dī nuda: qñ nō bēt aliquid additū qō obligationē ꝓfirmet: ⁊ tuc nō bēt plenā viz obligādi. sic̄r etiā ꝓmissio interi⁹ facta deo ad hoc q plenā viz obligādi bēat opz q nō sit nuda: ſz habeat aliqđ quo cōfirmet. Et hec quidē ꝓfirmatio per tria gradatim bz fieri. Primo per deliberationē simplicē. 2⁹ per intentionē obligādi se ad certā penā. 3⁹ per hoc q testimoniū hoium adhibet ꝓmissiōi interiori: ⁊ sic de uoto dā tur plures diffōnes ꝑm diuersa coz que requiruntur ad uotū in diffōnib⁹ illis cōprehēsa: ⁊ possent adhuc multo plures dari. diffinitio tñ quā magr ponit videt esse pfectissima: qz ponit ⁊ ꝓmissionē que est eēntialiter uotū: ⁊ tāgit uolūtatē in hoc q dī spōtanee: que est cā obligationis: ⁊ ꝓfirmationē ultimā ꝓmissiōis: que alias includit in hoc q dīc testificatio: ⁊ uoti terminū: qz est act⁹ ad alterz in hoc q dīc: Quia debet deo fieri. ⁊ māz: in hoc q dīc: q est de his que dei sūt.

Ad primū q̄ dōm: q uelle aliqđ nō est uouere: ⁊ iō ꝓpositū nō est uotum: sed enūciatio illius ꝓpositi per modū ꝓmissionis: ⁊ quia enūciatio interioz ꝓceptio cozdis dīcit: iō in illa diffōne ponit uotū esse ꝓpositi ꝓceptio: si tñ simplr uotuz diceret esse ꝓpositū: esset ꝑdicatio per cām: qz ꝓpositum est ꝓncipiū uoti: sicut etiaz qñqz ipm desiderium oro uocat: ut supra di. 15. dictū est. ¶ Ad 2m dōm: q ꝓmissio qñqz fit ore ⁊ nō cozde: ⁊ talis quo ad deuz nō est uotū: ⁊ ideo oportuit addere spōtanee. Et ꝓtea q̄uis hō nō possit cogi sufficiēter simplr ad ꝓmittendū: pōt tñ cogi coactiōe qđā iterpretatiua ad exteriorē ꝓmissionē: sicut ⁊ alia opa uolūtatis exteriora: nō aūt ad ꝓmissionē interiorē: sic nec ad fīnē. magister aūt diffinit uotū exteri⁹ ꝓfituz: qō pōt mrimonium ipedire. sic eni intēdit hic de uoto: ⁊ hoc uotuz est testificatio interioris ꝓmissionis: nō ipsa interior ꝓmissio: ⁊ per hoc pz solo ad 3m. ¶ Ad 4m dōz: q uotum nō fit scis nisi fīm q per suffragia sunt mediatores inter nos ⁊ deū: sic ⁊ oro ad scōs fit: ⁊ iō oē uotū ꝓncipalr ad deū reducit sic ⁊ oro. ¶ Ad 5m dōm: q illa diffō iuristaz est itelligēda nō de q̄libet bono sed de eo qō ptiet ad pietatis religionē: ⁊ hoc dei est: siue fiat i ꝓxio sic i ꝓxia mā: siue i scipo siue i deo. ¶ Ad 6m dōz: q i testificatiōe icludit deliberatio ut dcm ē.

¶ Ad scōam. q. dōz: q sic ex iam dictis pz: uotū nō pōt esse nisi de aliquo bono ad cultū dei ptinēte quocūqz mō: ⁊ iō oē malū obuiat uoto ex pte ei⁹ cui sit obligatio: sed ex pte ei⁹ ex quo talis obligatio ꝓcedit. ſ. uoluntatis. ois necessitas aliquo mō obuiat uoto. Est āt duplex necessitas. Una absoluta: ⁊ talis necitas oino excludit uotū: sicut si aliquis uoueret se nō moriturz: uel ea que oino nō sunt in ptāte eius nullū eēt uotuz. Alia est necessitas cōditionata ex suppone finis: ⁊ sic ineſt nobis necessitas faciēdi illa sine qbus non possumus salutē ꝓsequi: sicut sunt ꝓcepta ad que alias tenemur: ⁊ talis necessitas nō excludit oino uotū. inuenīt enim qñqz large accipiēdo uotū eē de his que sūt sub tali necitate: sed excludit talis necessitas uotū ꝓprie dcm: ⁊ iō si uotū accipiat ꝑm ꝓpria sui rōnē: est ꝓprie de bonis illis ad que nō oēs tenent que superogationis sunt: ⁊ iō dicunt meliora bona: qz supaddunt illis bonis sine qb⁹ nō est salus: ⁊ iō uotū ꝓprie acceptum dī eē de meliori bono. ¶ Ad ꝑmū q̄ dōm: q illa Jacob ꝓmissio magis fuit recognitio qđā obligationis q̄ obligatiōis cā: ⁊ iō nō pōt ꝓpe: sed largo mō uotuz dici. Uel dōm: q uotū Jacob nō fuit de eo qō erat necessitatis: sed de spāli mō cultus per altaris ꝓstructionē ⁊ decimaz exhibitionē: ⁊ iō fuit de meliori bono. ¶ Ad 1m dōz: q talia uota mulierū sūt soztilegia magis q̄ uota. sunt eni reliquie quedā idolatrie ꝑm quaz obseruabant dies ⁊ mēses: ⁊ ideo pro nō uotis hīnda sunt: ⁊ peccāt talia uouētes: qz ut Hiero. dīc. Cū ifidelibus ēt nec noia hīe debem⁹ coīa. ¶ Ad 3m dōm: q uotū si sit de eo qō est simplr malū non est uotum: nisi equiuoce: ⁊ ideo nullo mō obligat. si aūt est de eo qō vno casu ꝓtingente pōt esse bonum: ⁊ alio malū. si sit in oēm euentū est indiscretū. si aūt sit in bonū euētum per intētionē uouētis est discretuz: ⁊ in malo euentu

non obligat.uotū igit Jepte fuit de eo qō in aliq̄ euētu poterat eē bonū.ſ.ſi obuiaret aial imolaticiū:ꝛ in aliq̄ euētu nō bonū.ſ.ſi obuiaret aial nō imolaticiū:ꝛ qz uouit in oēz euētū uotū idiſcretū fuit:g̃ i uoto eiꝰ q̃tuz ad emiſſionē uoti eſt aliq̄d laudabile.ſ.deuotio ꝛ fides qua ſperabat a deo victoriā:ꝛ ſic oī eē motꝰ a ſpū ſco:ſed obſtinatio uoti eſt idiſcreta:q̃tuz aūt ad executionē ipm fcm̃ eſt crudele:ſz figura eſt ibi laudabilis.ꝛ iō q̃uis uotū eiꝰ fuerit aliq̄ mō laudabile:ipe tn̄ nō excuſat a pctō:qz fuit in uouēdo ſtultꝰ:ꝛ in reddēdo ipiuſ:ut Hiero.dicit:pōit tn̄ in cathal.ſcōz.pp victoriā quaz a deo obtinuit ſic ꝛ alij ſci. ¶ Ad 4.m dōz:q̄ in periculō pſone uergēs uotū non eſt ſeruandum:qz nullus pōt aliq̄d uouere in piculuz pſone ſue.ꝛ ideo tutum eſt q̄ in talibꝰ queraꝫ diſpēſatio ſuperioris.ſi tn̄ eā non daret ꝛ periculuz imineret:poſſet ſecure frāgere uotuz:poſſet autē periculū iminere uel ex infirmitate:uel ex paupertate:ut ſi non hēat aliud ad comedēdum q̄ illud a quo uouit abſtinere.

¶ Ad tertiā.q.dōz qō ex iam dictis pz:q̄ uotū nō pōt emitti ab aliq̄ niſi de his que ſubiacet uoluntati eiꝰ.ꝛ iō ille qui eſt ſub ptāte alteriꝰ ꝓſtitutꝰ q̃tū ad ea in q̄bus ei ſubiacet uouere nō pōt:qz talia non ſubiacent eiꝰ uolūtati.ſilr ēt illi qui non hñt uſuz liberi arbitrij ſic aliq̄ qui nō ſunt ſane mētis uouē nō pñt nec ēt pueri añ años pubertatis. ¶ Ad p̃mū g̃ dōz:q̄ iſtocipo q̄ ſeruit hō dño ſuo carnali ſeruit ſpūali.vñ apls:.ppē ꝓſciam eis eē ſeruiēdū docet:ꝛ qz hoc eſt neciſtas nō pōt p id qō nō eſt neciſtas ipediri:ſic nec illō qō cadit ſub p̃cepto pōt per id qō cadit ſub ꝓſilio tolli. ¶ Ad 2.m dōz:q̄ exquo hō uenit ad años pubertatis nō eſt ſub ptāte alteriꝰ ſi ſit libere ꝓditionis q̃tū ad ea que ad pſonā ſuā ſpectāt:ꝛ iō ſic talis iuitis parētibꝰ pōt mr̄imoniū ꝫbere:ita iuitis eis pōt religionē ꝓfiteri: ſed q̃tū ad res domeſticas nō pōt aliq̄d uouē ſine cō ſenſu pāis. ¶ Ad 3.m dōz:q̄ q̃uis religioſus nō teneatur ad obediēdū in oib̄ꝰ que ei poſſent iperari:tn̄ tenet ad obediēdū q̃tū ad oē tp̄s de his que ſibi iperari pñt.ſic ꝛ ſuus nō eſt exēptus aliq̄ tpe a ſuitio dñi ſui:ꝛ iō nullū tp̄s eſt eis uacās quo poſſint q̄libet facere:ꝛ qz oē uotū eſt aliquo tpe cōplēdū:iō ſicut nec ſeruus ſta nec religioſus aliq̄ uotū emittere pōt ſine ꝓſenſu ſui ſupioris. ¶ Ad 4.m dōz:q̄ in his in q̄bus uxoꝛ viro tenet ꝛ ecōuerſo neuter pōt uouē ſine mutuo ꝓſenſu:ſicut patet de uoto cōtinētie:ſed qz in diſpēſatione domus ꝛ regimie vite mulier eſt ſubiecta viro ꝛ nō econuerſo.ideo vir poteſt in talibꝰ uouere ſine conſenſu uxoris:ſed non ecōuerſo.

Ad 2m ſic ꝓcedit.vī q̄ uotū incōuenient̄ dividat in cōe ꝛ ſingulare:qz diuiſum debet ſm eādē rōnē p̄dicari de diuidētibꝰ:ſz uotum non eadē rōne p̄dicat de uoto coi ꝛ ſingulari:qz ſingulare ꝓprie eſt uotū nō aūt cōe:ut ex dictis pz.g̃ eſt incōpetēs diuiſio. ¶ Ꝓ.ſingulare nō diuidit ꝓtra cōe:ſed magis ꝓprie ꝫtle.g̃ ꝛ uotū deberet hic diuidi in ſingulare ꝛ utle. ¶ Ꝓ.oē uotū ſui trāſgreſſione nō inducit ſpāle pctm̄:ſed uotū cōe ſui trāſgreſſiōe nō inducit ſpāle pctm̄:qz ſic hō poſt baptiſmū quolibet pctō peccaret duplr.g̃ non eſt uotū aliq̄ cōe. ¶ Ꝓ.ille qui nō hēt uſuz liberi arbitrij non pōt uotū emittere:ſz baptiſmū ſuſcipit aliq̄s non hñs uſuz lib.arb.g̃ in baptiſmo nō fit aliq̄ uotū qō cōe dici debeat.

¶ Ulterius videt q̄ uotū nō ꝓuenīter diuidat in priuatū ꝛ ſolēne:eſt enim aliq̄ uotū publicū qō non eſt ſolēne nec priuatū.g̃ non eſt ſufficiens p̄dicta diuiſio. ¶ Ꝓ.diuiſio debet eſſe per ea que ſunt eēntialia rei: ſed priuatū ꝛ ſolēne non diuidunt uotū per aliq̄d qō ſit ei eſſentiale:qz uotū eſſentialr eſt quedā obligatio deo facta:q̃tum aūt ad deū nō differt obligatio utrū fiat in ſecreto uel coram plurib̄.ergo p̄dicta diuiſio eſt incōpetens. ¶ Ꝓ.qñ aliq̄d cōmuni diuiſione per ſe diuidit:ep̄z q̄ diuiſa ſpecie differāt:ſed uotū priuatum ꝛ ſolēne nō differūt ſpecie:qz ſic nō poſſet aliq̄d uotū priuatū ſolēniçari:cū ſpēs nō trāſeat in inuicez.g̃ p̄dicta diuiſio eſt incōpetēter data de uoto. ¶ Ꝓ.ſicut uotum habet quedā que pertinēt ad ſolēnitatē: ita mr̄imoniū ꝛ alia ſacramēta:ſed in mr̄imonio non diſtinguit ſimplex matrimoniū a ſoleni.ergo nec in uoto talis diſtinctio eſſe debet.

¶ Ulterius videt q̄ uotū nō ſolēniçet per ꝓfeſſionem ad certā regulā ꝛ per ordinis ſacri ſuſceptionē:ut q̄dam dicūt:ſolēnitas enīz ponit ꝛ ia uoti coiter dicti: ſed quedā uota ſunt que nō habent ſub aliq̄ certa regula:neq̄ ſunt ordini ſacro annexa:ſicut uotū pegrinationis:ergo illa duo nō ſufficiūt ad ſolēnitatē uoti faciendā. ¶ Ꝓ.dicit etiā a q̄buſdā q̄ uotū ſoleniçat per ſuſceptionē habitꝰ religiōis:ſed qñq̄ ſuſcipit habitus religionis ſine ꝓfeſſiōe uel ordinis ſuſceptione. ergo ꝛc. ¶ Ꝓ.añ ꝓſtitutionē certarū regulaꝝ potuit uotū ſolēniçari ēt ſine ordinis ſuſceptiōe:ſed nūc nō minꝰ pñt ſe hoies obligare deo q̃ ꝓꝫ.g̃ ꝛ nūc ſolēnitas uoti pōt eē ſine ꝓfeſſiōe certe regule. ¶ Ꝓ.ꝓfeſſio certe regle pōt fieri in p̃uato:ſz uotū ſolēne hic ꝫ p̃uatū diuidit.g̃ ꝓfeſſio certe regule nō eſt ſufficiens ad uotū ſolēniçādū. ¶ Sed ꝫ.effectꝰ uoti ſolēnis p̃ꝫ eſt dirimē mr̄imoniū ꝫctū:ſz ſolū uotū qō eſt anne xuz ordini:ꝛ qō eſt ad certā regulā dirimit mr̄imoniū ꝫctum.ergo ſolū his modis uotum ſolēniçat.

Rñdeo dōm ad p̃mā.q.q̄ diuiſio illa qua uotū diuidit in ſinglare ꝛ cōe eſt diuiſio analogi:qō p̄dicat̄ per ꝓius ꝛ poſteriꝰ de ſuis diuidētibꝰ ſicut ens de ſba ꝛ accīte:cū eni uotū ſit obligatio exuolūtate facta:neciſtas aūt uolūtariū excludit illud uotum qō nihil hēt neceſſitatis oī per ꝓius uotum:q̃ſi hñs cōplete rōnem uoti:ꝛ hoc eſt uotū ſingulare:qō eſt de illis ad que nō tenemur. Illud aūt uotū qō hēt aliquid neceſſitatis habet incōplete rationez uoti:ꝛ ideo dicit̄ per poſterius uotū.ꝛ hoc eſt uotū cōmune qō eſt de his ad que oēs tenent: quoꝝ eſt neceſſitas conditionata:nō abſoluta:ut ex dictis patet.

Ad primū g̃ dōm:q̄ ratio illa ꝓcedit de diuiſione vniuoci:ꝛ talis non eſt hic. ¶ Ad 2.m dōm:q̄ uotū cōe eſt q̄dā ſingularis actꝰ ꝛ a ſingulari pſona emiſſuz.vñ nō poſſet ꝓuenīter dici ule:ſz oī cōe rōne hoꝝ de qbꝰ eſt ad que oēs tenent. ¶ Ad 3.m dōz:q̄ trāſgreſſio uoti coīs non facit ſpāle pctm̄:ſed addit pctō ſpālē deformitatē.magis enim peccat baptiſatꝰ eodē gñe pcti q̃ nō baptiſatꝰ:ut pz Hebr.x. Quāto putatis deteriora mereri ſupplicia q̄ filiū dei ꝓculcauerit:ꝛ ſanguinē teſtamēti pollutū duxerit ꝛc.ꝛ ideo nō fruſtra emittit cum aliq̄ obligatione addit ſicut lex ſcripta addit aliquā obligationez ſupra legē nature.ꝛ ita nō facit aliud peccatū:ſed nouam deformitatē addit. ¶ Ad 4.m dōm:q̄ ratio illa ꝓcedit de uotis que ſunt de his ad que nō omnes tenent:ſed ex hoc q̄ vice pueri patrinus uotū cōmune emittit nihil puero deperit:qz ad idez alias eſſet obligatꝰ:nec obſtat q̄ ſit maioꝛ obligatio:qz huic prepon derat magnitudo beneficij que impedit:nō enīz iniuriaz facit puero qui pro eo beneficiū accipit ab aliquo cui poſtea puer ad annos diſcretionis uenīēs ad ſeruitium uel gratiarū actionem teneatur.

habitus ſuſceptio nō dz poni alia cā ſolēnitatis:quia nō ſoleniçat uotum niſi inquātū eſt profeſſio quedam preſumpta. ¶ Ad 3.m dōz:q̄ anteq̄ eſſent iſte regule que modo ſunt erat aliquis modus viuēdi ab eccl'ia approbatus:quo aliqui ad ea que ſuperogationis ſūt ſe obligabant:ꝛ tūc certi tēporis obligatio ad alium modū viuendi idē faciebat qō nunc obligatio ad certam regulā. ¶ Ad 4.m dōz:q̄ uotū hoc non dicitur priuatū qō ad notitiam paucoꝝ uenit:ſed qz nō hēt vnde opoꝛteat ad notitiam deduci.ille aūt qui ꝓfeſſionem in occulto facit:ut ſi in domo ſua faciat in manu eius qui eam recipere poſſit:facit uotum qō hēt: vñ in publicū deduci debeat:qz opz eū ſeculārē vitā dimittere:ꝛ in clauſtro cū aliis ſui ordinis cōuerſari.

Ad 3m ſic procedit. Uī q̄ uotum non obliget ut ſemper neceſſe ſit illud obſeruari.nullus enim obligari pōt ad impoſſibile:ſz aliquando impoſſibile eſt uotū obſeruari:ſicut patet in illa que uouit virginitatē ꝛ corrūpit:ergo nō eſt neceſſitatis uotū ſeruare. ¶ Ꝓ.effectus non poteſt eē firmior ſua cauſa.ſed cauſa dans firmitatem ſuo uoto eſt deliberatio:ut ex diffinitione ꝓius poſita patet. cum ergo deliberatio humana nō habeat neceſſariaz firmitatem:qz cogitationes hominū ſunt timide ꝛ incerte ꝓuidentie noſtre:ut dicit Sap̄.9.videtur q̄ uotum nō obliget de neceſſitate ad obſeruandū. ¶ Ꝓ. iuramentum ſtrictius obligat q̃ uotū:qz ueritas diuina ex qua iuramētū obligat eſt efficaciorꝰ q̃ deliberatio humana ex qua obligat uotū:ſed iuramentū non obligat ad hoc q̄ obſeruet de neceſſitate:qz qñq̄ poteſt ſine peccato frangi:ſicut qñ ꝛgit in deteriorem exitū:ergo nec uotuz obligat ad hoc q̄ ſemp neceſſe ſit obſeruari. ¶ Ꝓ.uotū qñq̄ fit ſub cōditione:ſicut uouit Jacob Gen.26.Si deus meus mecū fuerit ꝛc. ſed tale uotū nō obligat cōditione nō extante.g̃ non omne uotū de neceſſitate obligat. ¶ Ꝓ.ille qui morat in religione ultra tēpus ꝓbationiſ determinatū:ꝛ ſi ore nō ꝓfiteat uotū interpretatū feciſſe dicitur:ſed hoc uotū ut vī nō neceſſe eſt obſeruare:qz nihil ipſe ꝓmiſit:nec videt teneri ſemp ad ea que uotū ꝓfeſſionis cōtinet:cū qñq̄ tpe ꝓbationis nō videtur ſtatuta regule obſeruare:ꝛ ipſe nō intēdit intrare monaſterium niſi ut viueret ſicut alij viuunt:ergo videt q̄ non omne uotū obliget ut neceſſario ſeruet. ¶ Ꝓ.nullus obligatur ad id qō depēdet ex arbitrio alieno:ſic cū quis uouet intrare aliquod clauſtrū religionis:eſt enim in poteſtate illoꝝ eū recipere uel nō:ergo ſi ipſi nolint:nō videt q̄ obligetur ad uotū ſoluendum. ¶ Ꝓ. quicunq̄ tenetur ad aliquid ſine tpis determinatione:tenetur ad ſtatim:ſi ergo uotum obligaret:qui facit uotum ꝛ nō determinat tempus teneret ad ſtatim ſoluendū:qō nō videt uerū. ¶ Sed cōtra eſt qō dicitur Deutero.23.Cum uotuz uoueris dño deo tuo nō tardabis reddere. ¶ Ꝓ.Aug.dicit:q̄ uouere eſt uoluntatis:ſed reddere neceſſitatis.

¶ Ulterius videt q̄ per obligationē uoti ſimplicis matrimoniū contractum dirimi debeat.fortius enīz vinculū ꝓeiudicat debilioriſ:ſed vinculū uoti eſt fortius q̃ vinculum matrimonij:qz hoc facit hoī:illud deo: ergo vinculum uoti ꝓeiudicat vinculo matrimonij. ¶ Ꝓ.preceptū dei non eſt minus q̃ preceptū eccleſie:ſed preceptum eccleſie adeo obligat q̄ ſi ꝫ ipſum matrimoniū ꝫbat dirimit:ſicut patet de illis qui contrahūt in aliquo gradu cōſanguinitatis ab eccl'ia prohibito:g̃ cū ſeruare uotū ſit ꝓceptū dīnū:vī q̄ qui ꝫ uotū diuinū matrimoniū ꝫbit:q̄ ex hoc matrimonium

sit dirimēdū. ¶ ꝓ. in matrimonio pōt hō uti carnali copula sine pctō: sed ille qui facit uotū simplex nunq̄ pōt carnalit cōmiscere uxori sine pctō. g uotū simplex matrimoniū dirimit: ꝓbatio medie. cōstat q ille qui post simplex uotū cōtinētie matrimoniū ꝯbit mortaliē peccat: qz fm Hiero. Uirginitatē uouētib⁹ nō solū nubere: sed uelle nubē dānabile est: sz ꝯctus mrimonij nō est ꝯ uotū ꝓtinētie nisi rōne carnalis copule: g̃ qñ p° carnaliter cōmiscet uxori mortaliē peccat: z ea dē rōne oīb⁹ alīs vicib⁹: qz pctm p° cōmissuz nō pōt excusari a pctō sequēti. ¶ ꝓ. vir z mulier in mrionio debēt eē pares: ꝑcipue q̄tū ad carnalē copulam: sed ille qui uotū simplex ꝓtinētie facit: nunq̄ pōt petere sine pctō debitū: qz hoc est exp̄sse ꝯ uolūtatē cōtinētie ad quā ex uoto tenet. g nec reddē pōt sine pcto. ¶ Sz ꝯ est qđ Clemēs papa dic̄: q uotuz simplex ipedit ꝯbēdū mrimoniū. sed nō dirimit ꝯctum.

¶ Ulteri⁹ videt q nec ēt uotū solene dirimit matrimoniū ꝯctū: qz sicut decre. dicit. Apud deū nō min⁹ obligat uotū simplex q̄ uotū solēne: sed matrimoniū acceptatione diuina stat uel dirimit: g cū uotū simplex nō dirimat matrimoniū: nec uotū solēne dirimere poterit. ¶ ꝓ. uotū solēne nō addit ita ualidū robur supra uotū simplex sicut iuramētū: sed uotū simplex ēt iuramēto supueniēte nō dirimit matrimoniū ꝯctū: g nec uotū solēne. ¶ ꝓ. uotū solēne nihil hēt qđ non possit uotū simplex hīe: qz uotū simplex posset habere scādalū cū possit eē in publico sic̄ z solēne. sīr ecclesia posset z deberet statuere q uotū simplex dirimat matrimoniū ꝯctū ut multa pctā vitarent. g qua rōne uotū simplex nō dirimit matrimoniū: nec solēne uotū dirimere debet. ¶ Sed ꝯ est: q ille qui facit uotū solēne cōtrahit matrimoniū spuale cuz deo: qđ est multo dignius q̄ māle matrimoniū: sed matrimoniū māle ꝓius cōtractū dirimit matrimoniū post cōtractum: ergo z uotū solēne. ¶ ꝓ. hoc ēt ꝑbari pōt per multas auctoritates que in littera ponūtur.

Rñdeo dōm ad ꝓmā qōnē: q uotū ut ex dictis patet est qđaz pmissionis ꝯctus inter deū z hominē. vnde cū ꝯctus bonefidei inter homines factus obliget ad necessariā obseruationē: multo fortius uotū quo hō deo aliqđ pmittit in his dumtaxat ad que uotū se extendit. in illis autem ad que uotum non se extendit obligatio uoti non habet locuz. z ideo qui uotum rite factuz ꝓtermittit moraliter peccat qz fidem quā cum deo iniit frangit.

Ad primū ergo dōm: q illud qō uotum fiendū ipediret si ꝓsens esset etiam uoto facto obligationē aufert. vnde cuz de impossibili nō possit esse uotū ut dictū est. si aliquid fiat impossibile post uoti emissionē qō ꝓius erat possibile: obligatio uoti q̄tum ad illud tollit: ut siqs diues uouerit edificare ecclesiā: qō postmodū pficere nō possit pauper tate supueniēte: nō obligat ex uoto ad iplendū: sz tñ in hoc distinguendū est dupl̄r. Uno mō qz uel oino fact⁹ est impotēs: z tūc nō tenet simpliciter ad hoc qō uouit: uel est fact⁹ impotēs ad totū pficiendū q̄uis nō ad ptē: z tūc ad illud qō pōt remanet obligat⁹. Alio mō distinguēdū est: utrū ex sua culpa impotētia icurrerit: qz tūc opz recōpensare per pniaz: uel nō ex culpa sua: z tūc nō tenet ad aliqua recōpensationē. Illa ergo que ꝟginitatē uouit: si corrupta est q̄uis nō possit virginitatē reddere: tñ pōt reddere cōtinētiam: z ad hoc remanet obligata: z ulteri⁹ ad pnie lamentū: per qō virginitatē amissam deo recōpensat: qō quidez z si nō sit equalēs simp̄l̄r: est tñ equiualens q̄tū ad reputationē dei q̄ nō exigit ab hoie ultra posse. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q q̄uis deliberatio sit cā uariabilis: tñ rectitudo legis nālis que dictat qđ ꝓmittēti deo eē seruandum est inuariabilis: z hoc dat necessariā obligationem uoto. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q sicut iuramentū qō uergit in deteriorē exitū nō est seruandū: ita nec uotum. Unde Ysido. dicit. In turpi uoto muta decretū. quia uotū nō extēdit se ad illicita uel min⁹ bona ut dictum est. nec differt utrū tūc fuerit illicitū qñ uotū emissuz est: uel postmodū illicitū fiat. ¶ Ad 4ᵐ dōz: qz illud qđ sub ꝓditione uouet: nō uouet simpliciter z iō nō obligat nisi illa ꝓditione extāte. ¶ Ad 5ᵐ dōz: q uotū iterpretatū obligat sicut z uotū oretⁿ emissum. vnde si aliqs post tēpus ꝓbationis in monasterio remānerit: obligat ex uoto interp̄tatiuo: nisi forte ꝑ aliquā cām fuerit sibi annus ꝓlatus: uel cōsueuerit alīs ꝓlari: qz tūc non facit uotū interpretatuz ultra annū stans: z talis qui interp̄tatū uotū fec̄ ad tria uota religionis p̄cipalia in omni casu tenet ad alias obseruantias quarū trāsgressor ex dissimulatione prelatoꝝ inducit qui dū videntes nō corrigunt indulgere videnī nō videnī obligari z p̄cipue si sint simplices qui talia discernere sufficiēter nesciāt. ¶ Ad 6ᵐ dōz: q obligatio uoti ex ꝓa uolūtate causat. vñ si in nouēdo ꝓius cogitauit de religionē intrādo: z postea elegit talē religionē uel talē locū obligatur simplicit ad religionē. vnde si nō pōt in illā quā elegit recipi debet aliā querere. Si aūt ꝓmo z ꝓncipaliter cogitauit de tali religione uel tali loco in uoto suo itelligit hec ꝓditio: si illi uolūt eū recipe: alias eēt indiscretū uotū vñ ꝓditione nō extāte nō obligat. Si autem dubitet quō se in nouēdo habuerit debet tutiorē viā eligere: ne se discrimini cōmittat. ¶ Ad 7ᵐ dōm: q si qñ ds uouit puta se itraturū religionē intēdebat se ad statū obligare: uel ad arbitriū alienū nō pōt ulteri⁹ differre ēt pp debita soluēda: sed ille qui eū recipit tenetur ea psoluere. Si aūt in nouēdo de debitis cogitabat: ꝓbabiliter p̄sumi pōt q nō itēdebat se obligare anteq̄ de rebus suis dispositet. qñ aūt timet rōnabilit perpetuū impedimentū tenetur ulterius non differre. ¶ Ad 2ᵃᵐ qōnē dōm: q per hoc res aliq̄ desinit esse in ptāte alicui⁹ per qō trāsit in dñiuz alterius. ꝓmissio aūt alicui⁹ rei nō trāsfert eā in dñiuz ei⁹ cui ꝓmittit: z ideo non ex hoc ipso q aliquis rem ꝓmittit aliquā: desinit res illa esse in potestate sua. cum ergo in uoto simplici non sit nisi simplex ꝓmissio, ꝓp̄ij corporis ad ꝓtinentiā deo seruandā facta: post uotū simplex adhuc remanet hō dñs corporiꝭ sui: z ideo pōt ipsuz dare alteri. s. uxori: in qua datione matrimonij sacramētū ꝓsistit: qō indissolubile est: z ꝑ hoc uotū simplex q̄uis impediat ꝓtrahendū qz peccat matrimoniū ꝓtrahens post uotū simplex cōtinentie: tñ qz uerus ꝓtract⁹ est: nō potest matrimoniū per hoc dirimi. ¶ Ad ꝑᵐ g dōm: q uotū est fortius vinculū q̄ matrimoniū q̄tū ad illud cui fit z ad qō ligat: qz per mrimoniū ligatur hō uxori ad redditionē debiti: sed per uotum deo. ad ꝓtinētiā tñ q̄tum ad modum ligandi matrimoniū est fort⁹ vinculū q̄ uotū simplex: qz per matrimoniū tradit actualiter vir in potestatē uxoris: non autē per uotū simplex ut dictū est. potioꝝ autez semp est ꝓditio possidentis: sed q̄tum ad hoc simili modo obligat uotū simplex: sicut sponsalia. vnde ꝑpter uotū simplex sunt sponsalia dirimēda. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q ꝓcepti⁹ ꝓhibens matrimoniū int̄ consanguineos non hēt int̄ q̄tū est ꝓceptuz dei uel ecclie q dirimat mrimoniū ꝯbendum: sed int̄ q̄tum facit q ꝓsanguinei

corpus non possit transire in ptātē cōsanguinei: hoc aūt nō facit ꝓceptū, ꝓhibēs mrimoniū post uotū simplex: ut ex dictis patet. z ideo ratio nō sequit. ponit eni ꝓ cā qđ nō est cā. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q ille qui cōtrahit matrimoniū per vba de p̄senti post uotū simplex nō pōt cognoscere uxorē carnaliter sine peccato mortali: qz adhuc restat sibi facultas implendi continentie uotū ante matrimoniū cōsumatū ut ex dictis patet supra di. 27. sed postq̄ iā matrimoniū cōsumatū est: est sibi factū illicitū nō reddere debitum uxori exigēti: tñ ex culpa sua: z iō ad hoc obligatio uoti nō se extēdit: ut ex dictis patet: tñ debet lamētū pnie recōpensare ꝓ cōtinētia nō seruata. ¶ Ad 4ᵐ dōm: q q̄tū ad ea in qb⁹ nō est factus ipotens uotū ꝓtinētie seruare adhuc post ꝯctū matrimoniuz obligat ad seruādū: pp qđ mortua uxore tenet totaliter cōtinere. z qz ex matrimonij vinculo nō obligat ad debitū petendū: ideo nō pōt petere debitum sine pctō: q̄uis possit sine pctō reddere debitū exigēti postq̄ obligatus est ad hoc per carnalē copulā p̄cedentē. hoc aūt itelligēdū est siue mulier petat exp̄sse siue iterp̄tatiue ut qñ mulier uerecūda est z vir sentit ei⁹ uolūtatez de redditione debiti: tūc eni sine pctō reddere pōt: z p̄cipue si ei timet de piculo castitatis. Nec obstat q nō sūt pares in mrimonij actu: qz qlibet pōt hoc qō suuz est abrenūciare. Quidā tñ dicūt q pōt z petē z reddere: ne nimis onerosū reddat mrioniuz uxori semp exigēti. Sz si recte ispiciat hoc est exigē iterpretative.

¶ Ad 3ᵃᵐ. q. dōz qđ oēs dicūt: q uotū solēne sic ipedit ꝯbēdū: ita dirimit mrimoniū ꝯctū. Quidā autē assignāt ꝓ cā scādalū. Sz hoc nihil est: qz ēt uotum simplex qñq̄ scādalū hēt: cū sit quodāmō publicū qñq̄ Et ꝓterea ꝑsolubilitas matrimonij est de ueritate vite: que nō est pp scādalū dimittēda. Et iō alij dicunt q hoc est pp statutū ecclie. Sz hoc ēt nō sufficit: qz fm hoc ecclia posset ꝯriū statuere qđ nō videt ueruz. Et iō dōm cū aliīs: q uotū solēne ex sui nā habet q dirimat matrimoniū ꝯctū: inq̄tū. s. hō per ipm amisit sui corporis ptātē ideo illud ad ppetuā ꝓtinētiā tradēs: ut ex dictis patet: z ideo nō pōt ipm tradere in ptātē uxoris matrimoniū ꝯbēdū: z qz matrimoniū qō sequitur tale uotū nullū est: ideo uotū predictum dirimere dī matrimoniū ꝯctū. ¶ Ad ꝑᵐ g dōz: q uotum simplex quo ad deū dī nō minus obligare q̄ solēne in his que ad deū spectāt: sicut est sepatio a deo per peccatū mortale: qz moraliter peccat frāgens uotū simplex: sic̄ solēne q̄uis grauī⁹ sit pctm frāgere solēne: ut sic cōparatio in gñe accipiat nō in determinata q̄titate rei tus. sed q̄tū ad matrimoniū per qō hō homini obligat: nō opz q sit eq̄lis obligationis ēt in gñe: quia ad quedā obligat uotū solēne z non simplex. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q iuramētū plus obligat ex parte ei⁹ ex quo fit obligatio q̄ uotū. sed uotū solēne plus obligat q̄tuz ad modū obligādi: inq̄tū actualiter tradit hoc q ꝓmittit qō nō fit per iuramētū: z iō nō sequitur ratio. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q uotū solēne hēt actualē exhibitionē, ꝓp̄ij corporis quā nō hēt uotuz simplex ut ex dictis patet: z ideo ratio ex insufficienti procedit.

Hꝫ 4ᵐ sic, ꝓcedit. vī q in uoto nō possit fieri dispēsatio. uotū eni cōe minimuz hēt de rōne uoti. Sz in uoto cōi nullus pōt dispēsare. g nec in uoto singulari. ¶ ꝓ. redde uota est de lege nāli: qz qui nō reddit mētit: qō est ꝯ legē nālem. sed nullus pōt dispensare ꝯ mendaciū: aut ꝯ illud qō est de lege nāli. g nullus pōt dispēsare in uoto. ¶ ꝓ. per dispēsationē nō debet ꝓtermitti maⁱ bonum ꝓ minori bono. sed nō est digna pōderatio ꝓtinētis aīe: ut dī in li. Sap. Quia pe ꝓtēplatiuoꝝ qui signantur per Mariā est optima: qz ipsa optimā ptez elegit: ut dī Luc. io. g ad min⁹ in uoto ꝓtinētie qō ad statū contēplationis ptinet dispēsari nō ꝑt. ¶ Sed ꝯ: nullum uotū est licitū qō uergit in psone piculū: sed pōt esse q ptinētia fuata uergat in piculū psone. g ad minus in casu illo uotū ꝓtinētie pōt dispēsari. ¶ ꝓ. sic̄ monachi tenent ad ptinentiā: ita ad pauptatē z obedientiam. sed potest dispensari cum eis q̄tuz ad uotū obedientie z paupertatis: ut patet in illis qui ad prelationes assumuntur. ergo z in uoto continentie.

¶ Ulteri⁹ vī q q̄libet ꝓlatus possit in uoto dispensare. quilibet eni ꝓlatus ad hoc ꝓstituit q utilitati subditoꝝ, puideat. g si utilitas subditoꝝ requirat pōt dispensare. ¶ ꝓ. ex hoc aliqs pōt dispensare in uoto q est ꝓstitutus dispēsatoꝝ ministeriorꝝ dei. sed hoc cōpetit cuilibet ꝓlato. g ꝛc. ¶ Sed ꝯ: qz in corpe humano quedā sunt actiones que solis p̄ncipalibus membris ꝓueniunt: z quedā etiā soli capiti. sed in ecclesia vicez capitis tenet papa: z vicem p̄ncipalium membroꝝ prelati maiores ut episcopi. ergo alique dispensationes sunt quas solus papa potest facere.

¶ Ulteri⁹ vī q nullū uotū possit cōmutari: Leuit. ulti. Aīal qō imolari pōt dño nō pōt mutari nec in melⁱ⁹ nec in peius. g si sit uotū licitū nō pōt mutari. ¶ ꝓ. si posset mutari p̄cipue posset cōmutari in melius sz hoc nō pōt: qz Ber. dicit de bene ordinatis monasterijs. Nullus meo cōsilio egrediet desiderio artioris vite sine ꝓpioris licētia. g ꝛc. ¶ Sed ꝯ est: q licet sē per ꝑficere. g potest ēt uotū in melius cōmutari.

¶ Ulteri⁹ videt: q, ꝑa auctoritate possit aliqs uotū cōmutare: qz si aliqs post uotū terre sancte uoueat religionē itrare: liberat⁹ est si ipleat 2ᵐ: ut decre. dic̄. sed potest, ꝑa aucte religionē uouere. g z ꝑa aucte potest uotū cōmutare. ¶ ꝓ. ille qui fec̄ aliq̄ uota in seculo: nō videt ad illa teneri postq̄ est claustrū igressus: ut qđā dicūt. sed pōt, ꝑa aucte ingredi claustrū. ergo ꝛc. ¶ ꝓ. uotū tale excedit a ppetuo sola duratione. sz aliqs potest, ꝑa aucte cōmutare uotū tale pegrinationis in uotū ppetuū religionis: ut dictū est. g eadez rōne potest mutare, ꝑa aucte uotū minⁿ diuturnum in uotū diuturniⁿ: sic̄ minoris pegrinationis in maiorez. ¶ Sed ꝯ. cōmutatio est quedā dispēsatio. sed nullus pōt, ꝑa aucte dispensare in uoto suo. g nec cōmutare.

Rñdeo dōm ad ꝓmā qōnē: q circa hoc sūt diuerse opiniones. Quidā eni dicunt: q quodlibet uotū pōt per ꝓlatos ecclie dispensationez hīe ꝓ libitu ꝓlati: qz ut dicūt: in quolibet uoto itelligit ꝓditionaliter uolūtas ꝓlati supioris. s. pape: ad cuius dispēsationē ptinēt actus subditoꝝ omnium: z ideo cū uoluerit ille sūmus ꝓlatus poterit relaxare obligationē uoti: ut nō teneat uotū iplere: qz conditio nō extat. Sed hoc nō videt bene dictū: qz quedā sunt in qbus est hō ita liber sui: q ēt ꝯ ꝓceptū pape pōt illa facere: sicut ptinere z alia ꝓfilia diuina. vñ absolute z sine ꝓditione uolūtatis alicuius ꝓlati pōt alia uouere. Et ideo alij dicunt q nullū uotū respicit dispensationē fm q dispensatio est iuris relaxatio: sz fm q est iuris declaratio: quia papa potest declarare hoc ius q quando fit recompensatio maioris boni q potest dimitti minus bonum: ad qō se quis obligauit. Sed hoc ētiam non videt uerum: quia declarare ius non est nouum ius facere: sed illud qō in iure erat manifestare. vnde fm hoc nunq̄ per dispensationem uoti fieret: nō contra ius quod erat ꝓius cōtra ius: sed

solū qō videbat ꝺ ius ⁊ nō erat. Et iō aliꝫ ꝺōm: q in uoto pōt dispēsari ēt fm q dispensatio est iuris relaxatio ex aliq̄ legitima cā: qz eni uotū de illicito eē nō pōt: nō aūt licet subtrahere alicui qō ei debeꝫ: iō per uotū aliquis nō pōt fieri ꝓiudiciū suo ꝓlato: quin de beat eiꝰ mādatis parere cū fuerit oppoꝛtunū. vñ si ꝓlatus videat expedire aliq̄ rōnabili cā: uel ꝓp ips qui uouit: uel ꝓp alios: q uotū nō seruet: pōt eū ab obser uatione uoti deobligare: qui alȝ de iure obligat⁹ erat.

Ad primū ergo ꝺōm: q ad ea que cadūt sub uoto cōi nō solū obligat aliqs ex uoto: sed ex lege nāli ⁊ ꝓcepto diuino: ⁊ ideo ex par te ista est: q nō possit habere dispēsationē sic alia uo ta. ¶ Ad 2ᵐ ꝺōz: q obseruare uotū ꝺurāte uoti obli gatione est de lege nāli: sed cessante obligatione uoti nō est obseruatio eius de lege nāli: cessat aūt eiꝰ obli gatio: uel ex se: ut qñ seruatū uergeret ad deteriorem exitū: ⁊ tūc per declarationē supioris si facultas pe tendi assit: debet obseruatio uoti ꝑtermitti: ul ex au ctoritate supioris: qui aliud magis necessariū iudicat ⁊ in uoto dispēsat: nec tñ ex hoc hō mendaciū incur rit: q uotū nō seruat in tali casu: qz hō de futuris de bet hꝺie pias cōditiones adiūctas: uel explicite uel i plicite: ut patet Jaco. 5. ¶ Ad 3ᵐ ꝺōz: q de uoto cō tinētie est ꝺuplex opinio. Quidā eni ꝺicūt q nullus pōt dispēsare: sꝫ hꝰ rō diuersa reddit a diuersis. Qui ꝺā eni ꝺicūt q hoc iō accidit: qz uotū ꝓtinētie nō pōt ꝑtermitti sine hoc q ad ꝛiuz uoti aliqs delabat: qō nunq̄ licet: sed uotū pauꝑtatis pōt ꝑtermitti aliq̄ mō q nō directe erit ꝺ uotū: sic cū aliqs hēt pecuniā nō suo sed ecclie noie: sed hoc nihil est: qz sic uotū de ab stinēdo aliq̄ ꝺie determinata a carnib⁹: non reciperet dispensationē: aut uotū de peregrinatione: qō est ab surdū. Et ideo aliꝫ assignāt aliā rōnē ꝺicentes: q hoc cōuenit: qz uotū cōtinētie nō recipit recōpensationez melioris: eo q nō est ꝺigna ponderatio aie ꝓtinētis: uel iō qz per cōtinētiā hō ꝺe domestico inimico triū phū capit: ut qꝺā ꝺicūt: uel iō qz per religionē hō per fecte coformat chꝛo. vñ in uoto cōtinētie qō in uoto religionis icludit: ⁊ in aliꝭ uotis cēntialib⁹ religioni nō pōt dispēsari: ut qꝺā ꝺicūt. Sed hoc ēt non ꝺidet sufficiēter ꝺictū: qz bonū cōe est multo meli⁹ q̄ bonū ꝑuatū: pp qō ēt hō interꝺū ab ocio sancte ꝓēplatio nis remouet: que optima parȝ est iudicio ꝺñi Luc. 10. ut cōi utilitati, pximoꝛ uacet. Et iō aliꝫ ꝺicūt, pbabili⁹: si cois utilitas toti⁹ ecclie: aut vni⁹ regni uel, puin cie expoſcerēt: posset cōuenienter ⁊ in uoto ꝓtinentie ⁊ in uoto religionis dispēsari: q̄tūcūq̄ eēt solēniçatuz. nō eni per uotū pōt se hō deobligare ab eo in quo te net alteri: ut ꝺictū est. vñ talis posset iminere necessi tas: q posset alicui iuste, phiberi ne ꝓtinētiā aut reli gionē uoueret eaꝺē necessitate manēte. pōt ēt in uoto dispēsari tā facto. Sed qz rōnes in ꝛiū facte non recte, pcedūt. ¶ Jō ꝺōz ad. 4. q bonum ꝓtinētie est multo ꝺigni⁹ q̄ salus corporalis: ⁊ iō piculū corporalis mortis nō est sufficiēs rō: ut in uoto cōtinētie dispen set. vñ ēt nō peccat qui in tali casu existēs q ꝓtinētia ꝑideret ꝛgere in piculū pſone: si cōtinētiā uoueat: p̄cipue cū possit illi piculo per alia remedia obuiari: si cut nō peccat qui pp aliqꝺ opus ⁊tutis se mortis pe riculo exponit. ¶ Ad 5ᵐ ꝺōz: q cū illis qui assumun tur a statu religionis in statū plationis nō dispensatur in p̄cipalib⁹ uotis religionis: qz illa que possiꝺē vi ꝺent: nō suo noie: sed ecclie possident. vñ nihil p hoc ꝑiudicat uoto pauꝑtatis: silr nec uoto obedientie: qz obediētia respicit statū plationis in altero cui obedi re tenet: ⁊ iō q ille qui sub plato eē desistit nō teneat alicui obedire nō est ex hoc q obligatio uoti deficiat ex pte uouētis: sed qz subtrahit pzelatio ex parte al tera cui obedire tenebatur. vnde monachus qui ab bati obedientiaz, pmittit: si ipse fiat abbas non tenet obedire alteri abbati: qz iam non habet abbatem.

¶ Ad 2ᵃᵐ. q. ꝺōz: q plenitudo ꝓtātis dispēsando resꝺet penes sūmū pontificē: aliꝫ aūt ꝑticipāt de hac po testate q̄tū eis cōcessum est: ut qz oēs ad vnū recurre re nō possunt per inferiores dispensationē recipere possint. vñ in uotis illis que nō ꝺe facili dispēsationez recipiunt: nec frequēter sed raro sicut uotū religionis ⁊ alia hꝰ uota ꝑpetua: solus papa dispēsare pōt: in ali is aūt tēporalibus uotis: sicut peregrinationū ⁊ ieiunioꝛ ⁊ hꝰ pōt ēt epi dispēsare nisi aliqꝺ hoꝛ sibi pa pa reseruauerit: sicut dispēsatio in uoto terre sancte. ¶ Ad p̄ᵐ q̄ ꝺōz: q nō qcq̄ utile est subꝺito pōt sibi per plātū quēlibet adhiberi: sed maiora maioꝛib⁹ re seruantur: sicut nō qlibet medicus pōt cuilibet moꝛ bo occurrere: sed in periculosioribus moꝛbis ꝓtiores medici requirunt. ¶ Ad 2ᵐ ꝺōz: q q̄uis omnes sint dispensatores ministerioꝛ dei: nō tñ equaliter: ⁊ iō non oportet q oēs in oibus dispensare possint.

¶ Ad 3ᵃᵐ. q. ꝺōz: q int̄ cōmutationē uoti ⁊ dispēsatio nē hoc interest: q qñ uotū cōmutat uouens absoluit ab vno ⁊ ligat ad aliud: sed qñ in uoto dispensat: sim plicit⁹ a uoto absoluitur sine hoc q ad aliud liget. vñ minus ꝛportat uoti cōmutatio q̄ dispensatio: ⁊ iō cū ex cā rōnabili in uoto dispēsari possit: pōt ēt uotum cōmutari: uel qz illud in qō fiet cōmutatio est meli⁹: uel qz est min⁹ piculosum. ¶ Ad p̄ᵐ q̄ ꝺōz: q aial im molaticiū ex ipso uoto destinabat ad cultum ꝺei: ⁊ iō ia quoꝺāmō sctm erat. ⁊ pp hoc nō poterat ad cōes usus ꝺeduci. Et silr ēt nūc si aliqs uouet religionē in trare: nō pōt aliū ponere loco sui in religione: silr ēt si uouet ire in terrā scām nō pōt aliū loco sui mittere nisi per dispensationē supioris. secus aūt est in aliꝭ uo tis in q̄bus pſona ꝺeterminata nō ꝺestinat⁹ ad spālem cultū ꝺei. ¶ Ad 2ᵐ ꝺōz: q Ber. loquit pſulēꝺo: quia qñq̄ ex animi leuitate quiꝺā ad statum aliū trāseant sub specie artioris vite: ⁊ ideo tutius est q fiat pſilio ⁊ licentia superioris pzelati: pzecipue si non credat q ipse impedimentum irrationabile pzestet.

¶ Ad 4ᵃᵐ. q. ꝺōz: q in cōmutatione est qꝺā ꝺctus qui nō pōt pfici sine pſensu utriusq̄ ptis. vñ cū hō p uotū ꝺeo se obliget nō p̄t fieri imutatio uoti: nisi intueniat pſelus ei⁹ qui vicē ꝺei gerit in terris. s. plati. nisi forte vnū uotū ab alio icludat. ⁊ qz uotū religionis icludit oia alia uota: tū rōne ppetuitatis: tū rōne obediētie q̄ hō uolūtatē suā ꝺeo tradit: p quā sui ⁊ oiuz oñs eē p̄t: iō ille qui aliqꝺ uotū tpale fec̄ p̄t nō req̄sita alicu ius plati dispēsatione religionē itrare: nō obstāte uo to p̄cedēte qō igressū religionis ipediret: puta pegri nationis ul alicui⁹ hꝰ. si aūt duo tpalia uouit q̄rū utrū q̄ ē alti cōpossibile: ꝺz utrūq̄ ꝑuare: nisi forte aucte supioris min⁹ uotū p̄cedēs in mai⁹ sequēs cōmutaue rit. Si aūt 2ᵐ uotū sit ꝺino incōpossibile p̄⁹: ꝺz ꝑuare mai⁹: ⁊ de minori ꝛz arbitriuz plati satisfacē. ¶ Ad p̄ᵐ q̄ ꝺōz: q uotū tre scē obligat hoiez ad seruiēduz ꝺeo tpalr: ⁊ q̄tū ad ꝺet̄minatū tp̄s: ꝛz uotū religionis q̄tū ad oia ⁊ ꝛz oē tp̄s: ⁊ iō q̄ꝺāmō est ꝺpliatio uoti magis q̄ cōmutatio. ¶ Ad 2ᵐ ꝺōz: q q̄ ꝓtroitū re ligionis hō morit̄ ꝑꝺit vite: iō illa uota que uouit in seculari vita explēda nō tenet exoluē exā religionē i trat: ⁊ p̄cipue qz singularitaȝ in religionib⁹ ē piclosa: ⁊ on⁹ religiōis adeo ḡuat q nō manet eaꝺē facilitaȝ ad

obseruāꝺū uotū: que in seculari vita erat: tñ qꝺā ꝺi cunt q ꝺz plato suo exponere: ⁊ ille pensatis cōditio nib⁹ pſone ⁊ uoti poterit cū eo dispēsare: ꝛz fm alios hoc nō exigit: qz ex ipsa vi uoti religionis a p̄oribus uotis est absolut⁹ rōnib⁹ ꝺictis. ¶ Ad 3ᵐ ꝺōm: q per petuū uotū respicit oē tp̄s: ⁊ iō non manet aliqꝺ tp̄s post et⁹ expletionē quo possit aliud uotū tpale ipleri: sicut manet tempus ad implēꝺū uotū mai⁹ ꝺiuturnuz post uotū min⁹ ꝺiuturnū: ⁊ pp hoc nō est ſmile.

Ad 5m sic, pcedit. Uꝛ q virginib⁹ uouētib⁹ ꝓtinētiā nō debeat spāle uelū pze ali is que ꝓtinētiā uouerūt ⁊ corrupte sūt: qz tā vir ginitas q̄ ꝓtinētie uotū viris ⁊ mulierib⁹ coia sūt: sed viris in vginitate ꝓtinētiā uouētib⁹ nihil aliud ꝺat q̄ aliꝭ qui vginitatē pꝺiderūt. ḡ nec vgines ꝺebēt pze aliꝭ spāle uelū accipe. ¶ p̄. signa in noua lege nō sē ianta ꝛz fructuosa: qz sacra noue legis graz cōferūt: ꝛz vginale uelū nō videt eē fructuosuz: qz gra nō cōfer tur in ipso: alȝ eēt sacr̄z: ⁊ ꝺeberet corrupt̄ꝫ ꝺari: que ēt indiget auxilio gre ad ꝓtinētiā cōseruāꝺā. ḡ videt q vgib⁹ nō ꝺebeat aliqꝺ uelū spāle pze aliꝭ. ¶ p̄. pfectio que adhibet viris in susceptione ꝺoziſ est maioz q̄ illa que adhibet mulierib⁹ in uelatione: ꝛz cō secratio ꝺoziſ nō exigit virginitatē in pfecto. ergo nec mulieris uelatio. ¶ p̄. nullus ꝺebet pzo pena quā sustinuit iterū puniri. sed aliq̄n mulieri pzo pena infert q corrupat: sic patet in his que oino p violētiā corrūpunt. ḡ nō ꝺz talib⁹ ad min⁹ vginale uelum ꝺenegari. ¶ p̄. q̄nq̄ si vginale uelū corrupte ꝺenege set sequit scāꝺalū aſtātiū: ⁊ piculū homicidij: sic cuz aliq̄ est occulte corrupta. ḡ videt q saltem in tali casu vginale uelū aliꝭ q̄ vginib⁹ ꝺari ꝺebeat. ¶ Sꝫ ꝛ. in officio ecclie nō ꝺecet eē aliquā falsitatē: ꝛz in toto of ficto quo uelant vgines fit mētio ꝺe carnis integrita te: ut patet ꝺiligent ispiciēti. ḡ nō ꝺz uelū vginale coz ruptis ꝺari. ¶ p̄. per uelationē mulier quoꝺammō chꝛo despōsat: qui est ꝺigniꝛ q̄ pōtifex aliqs uetis le gis. ꝛz in ueri lege pōtifici nō licebat aliquā nisi vginē ꝺesponsare. ergo non ꝺebet aliqua nisi virgo uelari.

Rñdeo ꝺōm: q ea que corꝛal⁹ in ecclia agunt signa sūt spūaliū: ꝛz qz corꝛale signum nō sufficient repñtare pōt spūale signatū. opꝛ q̄nq̄ q ad eāꝺē rē spūalē signāꝺā plura signa corꝛalia apten tur. Matrimoniū ḡ spūale chꝛi ⁊ ecclie ꝺēt ⁊ fecūꝺi tatē per quā regeneramur in filios ꝺei: ⁊ icoꝛruptio nē: qz chꝛs elegit sibi ecclīā nō hñtē maculā aut rugā aut aliqꝺ hꝰ: ut ꝺi Eph. 6. vñ ꝺi Loꝛ. 10. ꝺespondi uos vni viro vginē castā exhibere chꝛo: ꝛz corꝛalis se cūꝺitas itegritatē carnis nō patif: ⁊ iō opoꝛtuit ꝺiuer sis signis repñtari spūale cōiugiū chꝛi ⁊ ecclie q̄tum ad fecūꝺitatē ⁊ q̄tū ad integritatē. sic̄ ḡ per mr̄imoniū carnale repñtat mr̄imoniū spūale: q̄tū ad fecūꝺi tatē: ita opoꝛtuit aliqꝺ eē qō repñtaret p̄ꝺictū spūa le mr̄imoniū q̄tū ad ei⁹ itegritatē: ⁊ hoc fit in uelatio ne vginū: sic̄ per oia que ibi, pferunt ⁊ gerunt ostēꝺi tur. ⁊ pp hoc solus epūs cui cura ecclie cōmittit vgi neꝫ ꝺesponsat uelāꝺo: nō sibi ꝛz chꝛo q̄si sponsi paranym phus ⁊ amicus: ⁊ qz itegritatis significatio plene po test esse in cōtinentia virginali: sed in cōtinētia vidua li est semiplena. ꝓpter hoc etiā viduis ꝺat aliqō uelū non quiꝺē cū illa solēnitate qua virginibus ꝺatur.

Ad primū ḡ ꝺōm: q ecclia in mr̄imonio spūa li se hēt ut sponsa: chꝛs āt ut spon sus. per uotū aūt cōtinētie aīa chꝛo desponsat. vñ nō cōpetit ut hec ꝺespōsatio significet in viro: ꝛz in mu liere tñ. ¶ Ad 2ᵐ ꝺōz: q in ꝓsecratione vginū: sicut ⁊ in vnctione regū: ⁊ in aliꝭ hꝰ bñdictionib⁹ gra ꝺat nisi sit ipedimētū ex pte suscipiētis: ꝛz tñ hꝰ sacra non ꝺicunt: qz nō sūt instituta ad curationē morbi peccati sicut alia sacra. ¶ Ad 3ᵐ ꝺōz: q in ꝺoziſ susceptio ne nō cōsecrat aliqs in sponsum sed in ministrū spon si. vñ nō req̄rit virginitas ad significāꝺū integritatez spūalis matrimoniꝫ: sicut req̄rit in uelatione eius que cōsecrat in spōsam. ¶ Ad 4ᵐ ꝺōz: q ille que per vio lentiā corꝛūpunt: si nullo mō cōsentiant: virginitatis glīa quo ad ꝺeū nō perꝺūr: sed qz ualde est ꝺifficile q in tali ꝺelectatione aliqs placētie mot⁹ non insurgat. iō eccl̄ia que ꝺe interioꝛib⁹ iudicare nō pōt: cū exteri us corꝛupta sit: eaz int̄ virgines non uelat. vnde Leo papa ꝺicit. Ille famule ꝺei que integritatem pudoris oppzessione barbarica pꝺiderūt: laudabiliores erūt in humilitate ⁊ uerecūꝺia si se incōtaminatis nō au ꝺeāt copulare virginib⁹. ¶ Ad 5ᵐ ꝺōz: q nullo mō ille que sūt corꝛupte occulte: sive a viris sive alio mō sūt uelāꝺe: qz pp vitāꝺū scāꝺalū nō ꝺebēt ecclie sacramēta uel sacralia uariari. Sed sic̄ qꝺā ꝺicūt q p̄ aliq̄ cautela adhiberi ad vitāꝺū scāꝺalū: ut. s. illa que nō sūt ꝺe sba virginalis uel: ut accensio candelarū ⁊ alia hꝰ fiant: mutatis occulte his que sunt ꝺe substan tia virginalis uel: puta ut q nomen virginitatis in ca stitatem uarietur.

Questio. II.

De inde querit ꝺe scandalo. Et circa hoc queruntur q̄uoz. ꝓmo qꝺ sit. scō utrū sit pctm̄. tertio quib⁹ cōpetat. 4° que sunt ꝺimittenda ꝓpter scandaluz.

Ad primū sic, pcedit. Uꝛ q incōueniē ter assignet ꝺiffinitio scāꝺa li que sumit ex Glo. Matth. 18. super illud. Ue mūꝺo a scāꝺalis. s. Scāꝺalū est ꝺictū uel factū min⁹ rectū p̄bēs aliꝭ occasionē ruine: scāꝺalū eni ꝺiuiꝺit in actiuū ⁊ passiuū: ꝛz hec ꝺiffinitio nō pōt conuenire scāꝺalo passiuo. ḡ nō cōuertit cū ꝺiffinito ⁊ sic est in cōpetēs. ¶ p̄. Nume. 21. sup illud. Ulciscere pr̄i⁹ fi lios Israel ꝛc. ꝺi q scāꝺalū est: cū recte ambulāti ꝺe ceptio submittit ad ruinā: ꝛz nō oē ꝺictū uel factū mi nus rectū est ꝺeceptio. ḡ scāꝺali ꝺiffinitio est incōpe tent assignata. ¶ p̄. sic̄ pctm̄ oris ⁊ opis pōt alteri p̄stare occasionē ruine: ita ⁊ pctm̄ coꝺis: p̄cipue qñ per exteriora signa in notitiā alioꝛ, pꝺit: ꝛz in ꝺiffini tione p̄missa tāgit pctm̄ oris ⁊ opis: nō aūt coꝺis. ḡ icōueniēt assignat. ¶ p̄. occasio significat cām per accidēs: sed ēt bona interꝺū per accidēs sūt cā malo rū. ḡ nō solū ꝺictū uel factū minus rectū ꝛebet alte ri occasionē ruine: sed ēt si sit rectū ꝺebet ꝺici scanda lum. ¶ p̄. Isa. 8. ꝺi ꝺe chꝛisto. Erit in lapiꝺē ⁊ in pe tram scāꝺali: sed in chꝛo nō fuit aliqꝺ minus rectuz. ergo nō est ꝺe rōne scāꝺali q sit aliqꝺ minus rectū.

Rñdeo ꝺōm: q scāꝺalū nomē grecū est: ⁊ im pactionē significat in latino: que quiꝺē ꝓpe ꝺicit in corporaliꝫ: in spūalibꝫ aūt transumptiue: vnde opꝛ q spūale scāꝺalū ꝺe quo loquimur sumat ad silitudinē corporalis ipactionis: que quiꝺē nō fit nisi ambulanti aliqꝺ in via obꝛectat qō ei sit occasio cadeꝺi ēt si nō cadat. nihil aūt ab alio factū est natū casum facere eius qui in via ꝺei ambulat: nisi sit aliqꝺ minus rectuz in notitia eius procedens uel uerbo uel facto: ⁊ ideo ꝺictum uel factum minus rectum est id ad qō spiritualiter fit impactio: ⁊ occasionatur alteri us ruine: in quo ratio consistit scāꝺali.

Ad primū ḡ ꝺōm: q sicut in corporali ipa ctione est ꝺuo cōsiderare. s. ipam ipactionē cadētiȝ: aut ei⁹ qui ad casū ꝺisponit: ⁊ illud

ad qō fit ipactio qō oī obex: ita ⁊ in spuali: ⁊ utrunq; nomē scādali accipit: sed nō vniuoce: sicut etiā fides oī ipsa res credita ⁊ actꝰ credēdi. ipsa ḡ spualis impactio qua aliq̄s ad casuz disponit oī scādalū passiuū: sz obex spualis ad quē fit ipactio oī scādalū actiuum: ⁊ sic diffinit hic scādaliū: q; ex dicto uel facto minus recto aliq̄s ad ruinā disponit. ¶ Ad 1ᵐ dōz: q; tūc aliq̄s per se loquēdo pctm̄ aliq̄ fac̄ qñ ex itētione opatur: ⁊ nō qñ pter intentionē eiꝰ pctm̄ accidit: sic̄ pz in homicidio casuali: ⁊ iō tūc ꝑe aliq̄s scādalū facit qñ ruinā ꝓximi ꝓcurare itēdit. dcūq; aūt ad peccandū inducit decipit: q; ois malus ignorās: ut ꝑbs dicit in 3° ethi. ⁊ iō ubicūq; est scādalū per se loquēdo dictū ul factū minꝰ rectū est deceptio quedā que ſbmittit ambulāti ad ruinā. Uel dōm: q; oī eē deceptio inquantū est deceptionis occasio uel cā: q; ois peccās decipit: ut dictū est. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q; spualis obex qui scādalū oī opz q; in via ambulāti obȝiciat: qō fit oū in notitia eiꝰ uenit. pctm̄ aūt cozdis in notitiaz alteriꝰ uenire nō pōt: nisi per signa aliq̄: que reducunt ad pctm̄ oris vel opis: ⁊ iō in diffōne scādali ponit tm̄ dictū uel factū min⁹ rectū: ⁊ nō fit mētio de pctō cozdis. ¶ Ad 4ᵐ dōz: q; occasio nō semp noiat cāz p accns sz qñq; cām per se isufficiēte: ⁊ sic in diffōne ꝓmissa sumitur. pctm̄ enī nō pōt hīe ab exteriori aliquā cāz sufficiēte: eo q; volūtariū est: sz pōt hīe aliquā cāz iducente: que q̄dē cā qñq; per se nata est iclinare ad pctm̄: ul ex suo gñe: uel ex itētione alicuiꝰ ꝓponētis eā ad hoc q; aliq̄s iducat ad pctm̄: ⁊ tūc illud oī dare occasionem ruine. qñq; aūt per accns aliq̄s iclinat ab aliq̄ in pctm̄ qō de se nō est natū iclinare in illud: sic̄ ēt in cozpalibus aliq̄s in via plana ipingit ⁊ cadit: ⁊ tūc oī ꝑemet sumē occasionē ruine nulla sibi occasione ab exteriori data: sed talis cā ruine nō pōt scādalū noiari: quia cāe ⁊ si qñq; noia sortiant ex per se effectibus: nunq; tñ ab his que per accns eueniūt noiari cōsueuerunt. ¶ Ad 5ᵐ dōz: q; ch̄s nō oī esse petra scandali quasi per se scandali cā: q; ipse nō dedit alicui occasionem scādali: sed dicit eē in petrā scādali: ita q; ꝓpositio nō ordinem cause: sed cōsecutionē iportet: q; ex his que ch̄s fecit cōsecutum est scandalum iudeorum.

Ad 2m sic, pcedit. vī q; scādalū non sit pctm̄ semp. nullū enī necīū est pctm̄: sed necesse est ut ueniat scādala: ut dī Matth. 18. ḡ scādalū nō est pctm̄. ¶ ꝓ. oē pctm̄ est ex diaboli icētiuo: nō ex pietatis affectu. sz Matth. 16. ubi dī petro. Uade retro me sathana: scādalū mihi es. dic̄ glo. error apli ex pietatis affectu uenit potiuꝰ q̄ ex incētiuo diaboli. ḡ nō oē scādalū est pctm̄. ¶ ꝓ. Hiero. dicit. Parū distāt in vitio scādaliçare ⁊ scādaliçari: sz scandalū passiuū ut vī pōt eē sine pctō: sic̄ ⁊ ipactio cozporalis qñq; est sine casu. ḡ ⁊ scādalū actiuū pōt esse sine pctō. ¶ Sz ꝯ. oē dictū uel factum min⁹ rectū est pctm̄: sed scādalū est hi⁹. ḡ zc̄. ¶ ꝓ. Nūi. 31. dicit in glo. Longe grauiꝰ pctm̄ est dare pcti cām: q; peccare: sed quicūq; scādaliçat dat cām peccādi. ergo peccat.

¶ Ulteriꝰ vī q; nō sit spāle pctm̄: q; ꝑm ꝑbm in. 5. ethi. Dis spālis iniustificatio qñq; inuenit sepata ab oib⁹ alīs iniustificationib⁹: sed scādalū nō inuenit sepatio ab alīs pctis: q; semp est dictū uel factū min⁹ rectū. ḡ nō est spāle pctm̄. ¶ ꝓ. ꝑm qōlibet gen⁹ pcti ꝓtigit aliq̄ dictū uel factū min⁹ rectū ꝑbēs occasionē ruine sed hec est diffinitio scādali. ḡ scādalū nō est aliquod spāle pctm̄. ¶ ꝓ. dcūq; peccat corā alio scādaliçat. sed corā alio peccare nō addit supꝑ pctm̄ simplr aliq̄ dītā specificā: sed circūstātiā quādā: sicut nec occulte peccare. ḡ scādalū nō est spāle pctm̄. ¶ ꝓ. agēs ꝓ portionat patiēti: sed scādalū passiuū nō est spāle peccatū: q; quocūq; pctō aliq̄s ruat exēplo alteriꝰ scādalū pati dī. ḡ nec scandalū actiuū est speciale peccatuz.

¶ Sed ꝯ. cōtingit peccare in se: in deū: ⁊ in ꝓximuz. sed scādalū est pctm̄ in ꝓximū. ḡ est in spāli gñe pcti.

¶ ꝓ. malū oī aliquid q; nocet ꝑm Aug. sed scādalū hēt spālē rōnez nocumenti. ergo est speciale peccatū.

¶ Ulteriꝰ videt q; scādalū semp sit mortale peccatum. Matth. 18. sup illud. Ue mūdo a scādalis. dicit glo. Imminet eterna dānatio inundās ꝑ scādala: sz eterna dānatio nō debet nisi ꝓpt pctm̄ mortale. ḡ scādalū semp est pctm̄ mortale. ¶ ꝓ. vita spualis est dignioꝛ q; cozporalis. sz qui subtrahit alicui vitā cozporalem mortaliter peccat. ḡ ⁊ qui scādaliçat: cū subtrahat spiritualē vitā inducēs alterū in ruinā. ¶ Sed ꝯ. scādalum est dictū uel factū minus rectum ꝓbens alteri occasionez ruine. sed etiam peccatum ueniale est biꝰ qñq;. ergo scandalum qñq; est pctm̄ ueniale.

Rñdeo dōm ad ꝑmā qōnē: q; duplex est scādalū. s. actiuū ⁊ passiuū: ut ex dictis patet. passiuū q̄dē scādalū semp pctm̄ est: q; ille scādalū patit: qui aut a via dei ejicit: aut saltē in via retardat: qō nō pōt eē sine mortali uel veniali pctō. actiuū ēt scandalū semp est pctm̄: q; scādalū actiuū semp est aliq̄d qō q̄tū est de se natū est iducere alterꝫ ad peccādū: ⁊ tale semp aliquā iordinatiōnē hēt: uel ex gñe actꝰ: ul saltē ex circūstātiis ꝓsone loci ⁊ tpis. ⁊ iō semper est pctm̄. sz qñq; scādalū actiuū pōt eē sine pctō alicuiꝰ scādalū patiētis: qñ. s. aliq̄s q̄tū est de se dat occasionem ruine: sed alius non ruit: quādoq; etiam ecōuerso est scandalum passiuum sine peccato alicuius facientis scandalū. ut quādo aliquis sibi sumit occasionē ruine: ex eo qō ab altero non inordinate fit.

Ad primū ergo dōm: q; duplex ē necessitas: vna absoluta: siue aliq̄d sit necīuz per seipm: sic̄ necīū est deū eē: siue ex coactione alicuius cāe exterioris: sic̄ violētū oī necīū: ⁊ sic nō est necessariū scādala euenire. Alia est necessitas ꝓditionata: que nō repugnat uolūtario: ⁊ sic necesse est scandala euenire necessitate ꝓditionata ex trib⁹. Primo ex ipsa ꝓsciētia ⁊ ꝓdestinatione diuina: sic̄ dicim⁹: necesse est hoc eē si deꝰ ꝓuidit: ⁊ talis necessitas non repugnat libertatis arbitrio. vñ sup hūc locū dicit Chrisо. cū dī necesse nō spōtaneū ptātis destruit: neq; libertatē electionis: nō igit ꝓdictio eiꝰ scādala inducit: neq; q; ꝓdixit hoc fit: sz q; futurū erat: ꝓp hoc ꝓdixit scīo ex inclinatione fomitis. sic̄ ēt dicim⁹ q; necesse est peccare uentaliter: q̄uis sit possibile singula venialia pcta vitare. 3° ex utilitate ꝓsequēte: qua deꝰ ex scādalis elicit. sic̄ oia utilia dicunt necessaria. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q; ꝑm illā glo. vī q; Petrꝰ nō peccauerit uolens passionē ch̄i impediri. q; passio ch̄i poterat ⁊ placere laudabiliter: ⁊ displicere ꝑm diuersa: ⁊ tūc scādalū sumit large ꝓ quolibet impedimēto alicui ꝓstito in via aliq̄: qua ꝓsequit ītēdit. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q; per se loquēdo scādalū actiuū est maiꝰ pctm̄ q; passiuum: q; in vnoquoq; gñe cā est potioꝛ effectu: tñ aliq̄n pōt esse maiꝰ passiuū q; actiuū qñ aliq̄s maioris ruine occasionē sumit q; sibi det: sic̄ ēt qñq; est passiuum pctm̄ sine pctō agētis. Qō aūt Hiero. dicit intelligēdū est q̄tuz ad genꝰ pcti: ⁊ nō q̄tū ad q̄titatē reatꝰ: ⁊ tñ alia ꝓpositio falsa est. s. q; scādalū passiuū nō sit pctm̄: q; ipsa ipactio spualis qōdā pctm̄ est: inq̄tū est quedā retardatio a via dei. ⁊ q̄uis dicat passiuū scādalū: nō tñ est oino passio: sz q̄dā actio: q; eni nō ꝓt sufficiēs peccādi

cā ab exteriori ꝑberi alicui: q̄si cogēs ipz ad peccādū: nisi le qui scandaliçat cooperatur agenti: ⁊ ideo peccat.

¶ Ad 2ᵃᵐ. q. dōz: q; actꝰ aliq̄s detinat ad spēm moris dupl̄r. vno mō ex ꝑte obīti: sic̄ fornicatio ex hoc q; est circa delectabilia tactꝰ: ⁊ hec detinatio est mālis: ⁊ respicit bitū elicitē actū. alio mō ex ꝑte finis: ⁊ hec est formalis specificatio: ⁊ respicit bitū iperātē. Cōtigit aūt qñq; q; ad cādē spēz detinat actꝰ ex utraq; ꝑte: sicut qñ aliq̄s actꝰ ab eodē bitu elicit ⁊ iperat: ut cū q̄s fornicat ꝓp delectationē: qñq; aūt ex utraq; ꝑte detinat eni ad spēz luxurie ex obiecto: sz ad spēz auaritie ex fine: nō tñ sūt ibi duo pcta: sz vnū pctm̄ duplex: cū sit vnꝰ actꝰ: qñq; ēt euenit q; aliq̄s actꝰ nō detinat ad aliquā certā spēm ex ꝑte obiecti: sz ex ꝑte finis: eo q; hēt determinatum habitū a quo imperatur: sed nō a quo elicitur: sicut edificare ꝓximum. quem actū charitatis nō elicit: q; etꝰ nō est elicē nisi intiores actꝰ: ꝑ q̄s nō fit edificatio. sz iperat eū ⁊ ab aliꝭ vtutib⁹ elicit mālit: nō detinate ab aliq̄: sz ab oib⁹: q; charitas oīb⁹ ipe rare pōt: ⁊ q; scādalū actiuū est pctm̄ oppositū edificationi ꝓximoꝛ: iō mālit loquēdo ex ꝑte māe: ⁊ habituū elicitiū nō est spāle pctm̄: sz solū loquēdo formalit ex ꝑte finis ⁊ hīt ꝑ iperātis: qui est hīt charitati oppositꝰ. s. vitiū odī: ⁊ iō qñ aliq̄s dictū uel factū minus rectū fac̄ itēdēs occasionē ruine ꝓximo prestare: spāle pctm̄ scādaliçādo cōmittit. Sī aūt ꝑter itētionē suā accidat nō erit scādalū actiuū spāle pctm̄: tñ erit circūstātia quedā pcti: eo q; sic̄ qlibet actꝰ vtutis hz ordinē ad finē charitatis. ēt li actu nō ordinet in finē illū: ⁊ sic̄ hēt aptitudinē ut iperet a charitate: ita qōlibet pctm̄ q̄tū est de se hēt ordinē ad ꝯriū finē: ēt si ille finis nō itēdat ab agēte. ¶ Ad ꝑmꝫ dōz: q; pctm̄ scādali actiui iuenit qñq; sepatuz ab oi alia spē pctī qō ꝓsistit in actu exteriori: ut qñ actꝰ exterioꝛ de se non eēt pctm̄: nisi inq̄tū per quādā silitudinē pcti quā hz natū est dare occasionē ruine in manifesto factū: sicut comedē idolaticū: ⁊ iō ēt id diffōne scādali nō oī dictū uel factū puersū: sz min⁹ rectū: ⁊ sic ꝑz q; obiectio ꝓcedit ex falsis. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q; rō illa ꝓcedit ex p te eliciētiū bituū: ⁊ nō ex ꝑte hīt⁹ iperātiꝭ. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q; hec circūstātia cora alio nō addit pctm̄ ex sua rōne nouā spēz: sz ex fine: ad quē per talē circūstātiā ordinabilis est: vñ ēt peccare in occulto nō trahit peccatū ad aliā spēz: q; per hoc nō recipit ordinē in aliū finē. ¶ Ad 4ᵐ dōz: q; ille qui scādaliçat: ⁊ agit ⁊ patit: actio aūt sua nō ptinet ad genꝰ scādali: sz ad aliud q̄cūq;: sola aūt passio sua ptinet ad genꝰ scandali: ⁊ q; nullus peccat ꝼz q; patit: sz solū ꝼz q; agit: iō scādalū passiuū nō ponit spāle pctm̄: sicut scandalū actiuum: qō ex ipsa actione ad genus scandali pertinet.

¶ Ad 3ᵃᵐ. q. dōz: q; duplex est scādalum: ut dictū est. s. actiuū ⁊ passiuū: ⁊ ē utrūq; qñq; ueniale: qñq; mortale pctm̄. passiuū q̄dē mortale pctm̄ est: qñ aliquis ex pctō alīs in pctm̄ mortale ruit: siue factum agētis sit bonū: siue idifferēs: siue malū mortalis aut uenialis pcti: sz ueniale pctm̄ est qñ aliq̄s ex facto alteriꝰ q̄cunq; nō ruit: sz disponit ad ruinā: sic̄ qui ipingit disponitur ad casū: ēt si nō cadat: vñ glo. Ro. 14. Scādalus ꝓristationē noiat: sed actiuū scādalū ꝓt accipi dupl̄r. vno mō formalr: qñ. s. est spāle pctm̄: ex hoc q; itēdit aliū scādaliçare: ⁊ sic si itēdat ꝓximū inducē in pctm̄ mortale mortalr peccat: si aūt itēdat inducē ad aliquod ueniale: peccat ueialr: q̄tū ptinet ad rōnē scādali: q; si itēderet ducē in pctm̄ ueniale ꝑ actū mortalis pcti peccaret mortalr: sed hoc accideret scādalo. alio mō mālit: qñ est circūstātia pcti: q; nō itēdit ꝓximi nocumētū: ⁊ tūc idē iudiciū est de scandalo: ⁊ de actu quo aliquis scādaliçat: qui qñq; est ueniale: qñq; mortale pctm̄: nisi forte eēt ueniale aut idifferēs bne ſsitudinē mortalis pcti. tūc eni scādalū actiuū eēt pctm̄ mortale: cū ex aliq̄b⁹ circūstātiis ꝓcurrētib⁹: ex q̄b⁹ extimari, pbabilr posset: q; ifirmi aspiciētes peccarēt mortalr. ¶ Ad ꝑmꝫ dōz: q; oñs loquit de scādalo actiuo qō est pctm̄ mortale. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q; ille qui scādaliçat nō aufert semp vitā spualē: q; qñq; factū eiꝰ nō ē natū iducē in pctm̄ mortale: ⁊ si aliq̄s ēt ex hoc ꝑ culpā suā in pctm̄ mortale ruat. ⁊ ꝑterea qui aufert vitā cozpalē: dat sufficiēte cāz nālis mortis: sz qui scādaliçat nō dat sufficiēte cāz mortis spualis: ut dictuz est.

Ad 3m sic, pcedit. videt q; scādalū passiuuz nō sit tm̄ pusillozꝝ. ch̄s eni pusillus nō fuit: sz ꝑfectissim⁹: sz ch̄s passus fuit scādalū a Petro: cui dixit. Scandalū mihi es. Matth. 16. ḡ zc̄. ¶ ꝓ. nullus ꝑt amare nisi aliq̄s amet. ḡ nullus pōt scādaliçare nisi aliq̄s scādaliçet. sz ille qui cora ꝑfectis viris peccat: scādaliçat nō alios q; videntes. ḡ ꝑfecti scādaliçant: ⁊ sic nō solū pusilli.

¶ ꝓ. ēt perfecti iterdū venialr peccāt. sz qñq; ueniale pctm̄ est scādalū. ḡ ēt ꝑfecti scādaliçant. ¶ Sz ꝯ. qō dominus Matth. 18. ubi loquit de scādalo: nō fac̄ mētionē nisi de scādalo pusillozꝝ. ḡ ipsi soli scādaliçant. ¶ ꝓ. apls Ro. 14. ubi dic̄ de scādaliçatis q; ꝓscia eoz cū sit ifirma polluit. sz ꝑfecti nō hīt ꝓsciaz infirmā. ergo zc̄.

¶ Ulteriꝰ vī q; ēt ꝑfectis cōpetat scādalū actiū. ch̄s eni ꝑfectissimꝰ fuit: sz ipse scādaliçauit: q; positꝰ est in ruinaz multoꝝ. ut dī. Luc. 2. Et ꝑharisei audito vbo eiꝰ scādaliçati sūt: ut dī Matth. 15. ḡ scādalū actiuum cōpetit ꝑfectis. ¶ ꝓ. Petrꝰ postq̄ fuit spū scō ꝓfirmatꝰ ꝑfectꝰ fuit. sz ipse scādaliçauit: q; facto suo cogebat gentes iudaiçare. ḡ zc̄. ¶ Sed cōtra. nō eni eiusdem est, puocare exēplis ad bonū: ⁊ scandaliçare. sed primū est ꝑfectoꝝ. ut patet Matth. 5. Sic luceat lux uestra zc̄. ergo non est eorum scandaliçare.

¶ Ulteriꝰ vī q; soli ꝑfecti pñt scādaliçare: q; ꝓria ꝓrijs rndē debēt. sed scādalū passiuū diuidit ꝯ actiuū. cū ḡ solis pusillis ꝓueniat scādalū passiuuz: solis perfectis ꝓuenire poterit actiuū. ¶ ꝓ. ille solū scādaliçat qui exēplo suo, puocat ad peccādū: sed hoc est illoꝝ tm̄: q̄rū vita in exēplū alioꝝ ē posita. s. platoꝝ: ⁊ religioꝝ. ḡ ipoꝝ tm̄ est scādalū actiuū. ¶ Sz ꝯ. Petrꝰ añ passionē nondū erat in statu ꝑfectionis: q; nodū erat celi. i. apli vbo dei: ⁊ spū oris eiꝰ ꝑfirmati: sz ipse q̄tū in se fuit scādaliçauit: vñ ei dī. Scandalum mihi es. Matth. 16. ḡ scādalū actiuū nō est perfectorum tm̄.

Rñdeo dōm ad ꝑmā qōnē: q; scādalū passiuuz patit aliq̄s duplr. vno mō ex ꝑa electione: sic̄ cū q̄s videns aliquē peccantē elegit seq̄ eum ad peccādū: ⁊ sic nō est ꝑfectoꝝ scādalū passiuū: q; ipsi sequunt ꝓncipalr ch̄i exēplū: ⁊ ꝑcepta dei: ⁊ rationis bonū: vñ nullius exēplū ꝯ ꝓdicta sequunt: alio modo ꝑter electionē: sic̄ cū ex facto alteriꝰ alicui suborit aliq̄s ꝓcipiscētie motꝰ: uel ēt tristitie: aut ire: aut alicuiꝰ hi⁹: ⁊ sic scādalū passiuū pōt eē quorūlibet ꝑfectoꝝ ꝑm statū vie: sz q; ꝓncipale moris electio est. ut ꝑbs dic̄ in. 8. ethi. cōit dī q; scādalū passiuū nō ē ꝑfectoꝝ.

Ad primū ḡ dōm: q; ch̄s dixit Petro. Scādalū mihi es. nō q; ex facto eiꝰ scādaliçatus sit: sed q; Petrus q̄tum in se fuit aliq̄ mō ei scandalū dedit. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q; grāmatice loquēdo ois actiua cōuertit in passiuā: q; grāmaticus non

ꝓsiderat ſbaz actiõis:ſz modũ significãdi:oẽ ãt vbuz actiuũ significat actionẽ ut in aliũ trãseũtẽ:ſz ꝓsiderãdo ſbaz actionis aliq̃n actio egredit ab agẽte.ꝛ nõ ꝓtigit uſq; ad patiẽs:qõ hẽt in ſua ptãte recipe effectũ agẽtis:ꝛ nõ recipe:uł pp aliqõ ipedimẽtũ iteruenies ꝛ iõ realr loquẽdo in oib⁹ actionib⁹ que terminãtur ad aliqd exagẽtẽ actiua nõ ꝓuertit in passiuã:ſic̃ est pcutẽ:occidẽ:ſcãdaliçare:ꝛ alia bi⁹:ſz amare ꝛ cogſcẽ ſi act⁹ iteriores aie:que nõ,pgrediunt ad rẽ extra niſi ꝑz ꝙ est aliqlit in ipſo agẽte:ꝛ iõ in talib⁹ actiõib⁹ ẽt realr loquẽdo ſp actiua in passiuã cõuertit. ¶ Ad 3ᵐ dõm:ꝙ q̃uis vir pfect⁹ q̃nq; ex electione ẽt aliqõ ueniale pctm̃ cõmittat:ſiue ex ꝓpoſito:nõ tñ eligit ſe qui aliquez in pctõ ẽt ueniali qz iſta est ualde leuis cã peccãdi:ſz q̃nq; alia cã mot⁹ pctm̃ uentale eligit.

¶ Ad 2ᵃᵐ.q.dõz:ꝙ ſcãdalũ actiuũ q̃nq; est ueniale:q̃n q; mortale pctm̃:ut exdictis pz:ſm ꝙ ꝙ est mortale pctm̃:nullo mõ pfectiſ cõpetit:ſic̃ nec peccare mortalit:ſz ꝑz ꝙ est ueniale pctm̃ ꝓuenit ẽt q̃nq; pfectis:ſic̃ ꝛ pctm̃ uentale:inq̃tũ in eis aliqd ifirmitatis remanet. ¶ Ad ꝑm ꝙ dõz:ꝙ qz aliq ex fcis aut dictis chr̃i ſũpſerũt occaſionẽ ruine:oĩ eẽ in ruinã ꝛ in ſcãdaluz: nõ qz ipſe dederit aliquã uel modicã occaſionẽ ruine vñ nõ legit ꝙ chr̃s aliqs ſcãdaliçauerit:ſed ꝙ aliq ex factis uł vbis ei⁹ ſcãdaliçati ſt. ¶ Ad 2ᵐ dõz:ꝙ petr⁹ ꝑz Aug.in rei vitate repbẽſibiliſ fuit in fcõ illo:nõ qz puerſe opat⁹ ſit:ſz idiſcrete:ꝛ iõ ꝑz hoc nõ est ꝓueniẽs dicere ꝙ uẽtalr peccauerit ſcãdaliçãdo.ſz quõ Hiero. excuſet Petrũ ẽt a pctõ ueniali ſuꝑ oi.j.dictum est.

¶ Ad 3ᵃᵐ.q.dõz:ꝙ ẽt impfecti pñt dare ſuo dicto uel facto alĩ occaſionẽ ruine:uel idirecte,puocãdo exemplo:uel directe,puocãdo ad malũ ꝓſuadẽdo vbis:aut cõmouẽdo factis.ꝛ iõ nõ est dubiũ ꝙ qlibet ipfectus põt ſcãdaliçare. ¶ Ad ꝑm ꝙ dõz:ꝙ in viris pfectis ẽ aliq̃ diſpoſitio,phibẽs ſcãdalũ paſſiuũ ab ipſis:ſed in viris impfectis nihil est qõ,phibeat ſcãdalũ actiuũ:ꝛ iõ rõ nõ ſequit. ¶ Ad 2ᵐ dõz:ꝙ ſcãdalũ actiuũ non ꝓſiſtit in hoc tñ ꝙ aliqs exẽplo ſuo,puocet alium ad peccãdũ:ſz in hoc ꝙ dat occaſionẽ ruine alĩ q̃cunq; mõ. Cõſtat ãt ꝙ qlibet impfect⁹ pt dare alĩ occaſionẽ ruine:uel ꝓſuadẽdo vbis:uel ,puocãdo ad ipatientia per iniuſtas pſecutiones:ꝛ iõ nõ est dubiũ ꝙ ipfect⁹ pt ſcãdaliçare:ꝛ tñ ẽt fallũ est qõ dr:ꝙ impfect⁹ nõ ſcãdaliçat per modũ exẽpli:qz de⁹ vnicuiq; mãdauit de,ꝓximo ſuo:ut ꝑz Eccle.xvij.ꝛ iõ qlibet tenetur ad hoc ꝙ edificet,ꝓximũ exẽplo ſuo.experimẽto ẽt ſcit ꝙ exẽplo ſuꝛ qui nõ ſunt in ſtatu perfectionis multi ad peccandũ ꝓuocant:qz nõ ſolum exempla malorũ:ſed ẽt equaliũ ꝛ minoꝛ nata ſunt mouere.

Ad 4m ſic,pcedit. Uł ꝙ vitas ſit pp ſcãdaluz oimittẽda:in ꝑabola de çiçania dic̃ glo. Aug. Cũ multitudo est in cã uel ꝓnceps detrahẽdũ est ſeueritati:ſz nõ niſi pp ſcãdalũ.ꝙ vitaꝫ iuſtitie pp ſcãdalũ oimittẽda est. ¶ Ꝓ.vitatio cuiuſlibet pcti ptinet ad vitatẽ vite.ſz hõ ad vitãdũ ſcãdalũ,ꝓximi dz pctm̃ uentale cõmittẽ:qz plus dz cauẽ dã nũ ẽtnũ,ꝓximi qõ patit per pctm̃ mortale quo ſcãdaliçat⁹ ruit ꝙ dãnũ rpale ſuũ qõ patit per pctm̃ ueniale ꝙ vitas vite oimittẽda est pp ſcãdalũ. ¶ Ꝓ.aliq̃n ſbtrahit ꝓdicatio pp ſcandalũ gñale.ſz ꝓdicatio ptinet ad vitatẽ doctrine.ꝙ ꝛ vitas doctrine oimittenda est pp ſcãdalũ. ¶ Sz ꝛ est qõ Hze.dic̃. Si de vitate ſcãdalũ ſumit utilr ꝓmittit naſci ſcãdalũ ꝙ vitas relinq̃tur.ergo vitas nõ est,ppt ſcãdalũ dimittenda. ¶ Ꝓ. homo nõ debet peccare:ut alterius peccatũ vitet.ſz ille qui dimittit ueritatẽ peccat.ergo nõ debet ,ppter ſcandalũ alterius aliquis ueritatem dimittere.

¶ Ulti⁹ vi ꝙ ꝓſilia ſint,ppt ſcãdalũ dimittẽda:qz regula est Hiero.ꝙ oẽ qõ põt fieri:uel nõ fieri:ſalua tripli ci vitate dimittẽdũ est,ppt ſcãdalũ.ſz ꝓſilia ſũt hi⁹.ꝙ ſũt dimittẽda,ppt ſcãdalũ. ¶ Ꝓ.uotũ religionis qõ dã ꝓſiliũ est.ſz hõ dz dimittẽ religionis igreſſũ,ppter ſcãdalũ parẽtũ:ne honoꝛ eis debit⁹ ſbtrahat:qz ꝑceptũ est.Honora parẽtes. Exo.20.ꝙ ꝓſilia ſũt,ppt ſcãdalũ dimittẽda. ¶ Ꝓ.opa miſericordie qñq; dimittẽda ſũt,ppt ſcãdalũ:ne credant fieri intentione uane laudis:ſz opa miſericordie ſũt in cõſilio uel in ꝓcepto:nec ſũt dimittẽda ꝑz ꝙ ſũt in ꝓcepto:qz iã pertinẽt ad vitatẽ vite:ꝙ ſũt dimittẽda,ppt ſcãdalũ inq̃tũ ſũt in ꝓſilio. ¶ Sz ꝛ.ſcãdalũ est dictũ uel factũ minꝰ rectũ.ſz ꝓſiliũ nõ est de reb⁹ minꝰ rectis:ſz de maioribus bonis.ꝙ nõ est dimittẽda,ppt ſcãdalũ obſeruatio ꝓſilioꝛ. ¶ Ꝓ.Hiero.dic̃ ad eliodoꝛ.ſz puulus i collo pẽdeat nepos:ſz ſparſo crine ꝛ ſciſſis ueſtib⁹ ubera ſua oſtendat mat:ſz in limine pi laceat:percalcato pge pie:ſiccis oculis ad uexillã crucis euola:ſolũ genus pietatis est in hac re eẽ crudelẽ.loquit ãt de aſſũptiõe religionis.ꝙ ꝓſilia nõ ſũt dimittẽda:nec ẽt ,ppt ſcãdala,ꝓpinq̃rũ:ꝛ ita multo minꝰ ,ppt ſcãdala alioꝛ.

¶ Ulti⁹ vi ꝙ res tpales ſint dimittẽde ,ppt ſcandaluz. Aplo enĩ debebant tpalia qui ſpũalia ſeminabat.ſed aplꝰ nõ uſus est hac ptãte ne offẽdiculũ daret euãgelio chr̃i:ut ꝑz ꝑª Coꝛ.9.ꝙ ꝛ nos ꝓ iõ ſcãdalo vitãdo tpalia debem⁹ abẽcẽ. ¶ Ꝓ.aliqs tenet dare rẽ ſuam exñti ultia in necitate ad mortẽ tpalẽ euitãdã:ſz magis debem⁹ obulare mozti ſpũali ,ꝓximi ꝙ corpali:ꝙ poti⁹ debem⁹ rẽ tpalẽ dimittẽ ꝙ dimittam⁹ eũ in mortẽ ſpũalẽ cadẽ per ſcãdalũ. ¶ Ꝓ.int oia tpalia cibus maxime neceſſari⁹ est corpi:ſz cib⁹ oimittẽdus est pp ſcãdalũ:oĩ eni.j. Coꝛ.8. Si eſca ſcãdaliçat frez meũ nõ mãducabo carnes in etnũ.ꝙ multo fortiꝰ alia tpalia ſũt,ppt ſcãdalũ dimittenda. ¶ Ꝓ.j. Coꝛ.6.dicit aplus. Jã delictũ est in uobis ꝙ iudiciũ habetis iter uos:qz nõ magis iniuriã patimini.hoc ãut nõ dic̃ niſi ppt ſcãdalũ qõ ide ſequebat.ꝙ ppt ſcãdalũ hõ dz dimittere tpalia ne ea in iudicio repetat. ¶ Ꝓ.decime cõputant int ſpũalia tpalib⁹ ãnexa.ſz eccl̃ia nõ exigit decimas ut ſcãdalũ vitet.ꝙ ꝛ multo fortiꝰ alia tpalia ſũt,ppt ſcãdalũ oimittẽda. ¶ Ꝓ.in ordine charitatiſ debem⁹ bonũ ſpũale,ꝓximi bono nr̃o tpali ꝓponẽ:ſic̃ ẽt aiaz eiꝰ corpi nr̃o.ꝙ ꝓmũ debem⁹ dimittẽ bona nr̃a tpalia q̃ ,ꝓximi in ſpũalib⁹ detrimẽta patiant ꝑ ſcãdalũ. ¶ Ꝓ.hõ põt dimittẽ tpalia;uel nõ dimittere ſalua triplici vitate.ꝙ ſm regulã Hieronymi debẽt,ppt ſcãdalũ tpalia dimitti. ¶ Sz ꝛ.beat⁹ Thomas cantuariẽſis repetiuit res eccl̃ie cũ ſcãdalo regis.ꝙ ꝛ nõ bis licet repetẽ bona tpalia cũ ſcãdalo alioꝛ. ¶ Ꝓ. nullus ex pctõ ſuo debet reportare cõmodũ.hoc ãut eſſet ſi ei qui ſcandaliçatur res aliene quas detinet dimitterentur.ergo non ſunt dimittende res tẽporales poſſidenti iniuſte ꝓpter ſcandalũ eius vitandum.

Rñdeo dõm ad ꝓmã qõnẽ:ꝙ ſcãdalũ actiuuz nunq̃ est ſine pctõ faciẽtis:ut ex dictis patet.nulla ãut de cã dz aliqs inclinari ad peccãdũ: vñ poti⁹ dz oia ꝓtermittere q̃ ſcãdalũ actiuũ faciat: neq; vn̄q,ppt ſcãdalũ actiuũ vitãdũ põt dimitti veritas:qz q̃cũq; vitatẽ ſequit nõ ſcãdaliçat actiue:cũ ſcãdalũ actiuũ ſit factũ uel dictũ mĩn⁹rectũ.vñ cũ queritur:utrũ veritaꝫ ſit oimittẽda,ppt ſcãdalũ.nõ itelligitur qõ de ſcãdalo actiuo:ſed de paſſiuo:qõ interduz est ſine pctõ faciẽtis illud.vñ ſcãdali occaſio ſumit:ꝙ uis nunq̃ ſit ſine pctõ eiꝰ q̃ ſcãdaliçat:ut ex dictis pz.

Et iõ cũ queriť q̃d ſit dimittẽdũ pp ſcãdalũ paſſiuũ: nihil aliud est querere q̃ q̃d hõ debeat dimittẽ ne alius peccet. Cũ ãut hõ ex ordine charitatis ſe plus q̃ ,primũ in ſpũalib⁹ bonis diligere teneat:nullo mõ aliq̃s peccare dz ut pctm̃ alĩ⁹ vitet:q̃cũq; ãut vitatẽ relinq̃t peccat.ueritas ãut de qua loq̃mur ꝓſiſtit in hoc ꝙ hõ in dictis ꝛ factis ſuis rectitudini dine:ſiue dine legis regule ſe cõformet:cui q̃dẽ hõ cõformari dz: ꝛ in his que ad cognitionẽ ptinẽt:ꝛ hoc ptinet ad veritatẽ doctrine.ꝛ in his que ad actionẽ ſpectãt:ſiue ea debeat aliqs per ſeipm agere qõ ptinet ad vitatẽ vite:ſiue ea debeat ab alĩs obſeruãda,pmulgare.qõ ꝑtinet ad vitatẽ iuſtitie.que ꝓſiſtit in rectitudine iudicij:nõ tñ q̃cũq; ptermittit aliq̃d in quo ſe dine legi cõformare põt dr vitatẽ dimittẽ:qz illo remoto veritaꝫ adhuc remanẽ pt. Sz tũc dr aliqs veritatẽ dimittere q̃n dimittit uel fac̃ aliq̃d quo omiſſo ꝛ facto veritas nõ manet:qõ ſine pctõ eẽ nõ põt:ꝛ iõ nullo mõ veritas pp ſcãdalũ paſſiuũ alterius dimittenda est.

Ad primũ ꝙ dõz:ꝙ iuſtitie act⁹ est reddẽ vnicuiq; qõ ſuũ est. Duplr ãut reddit vnicuiq; qõ ſuũ est. Uno mõ q̃n dat ei illud qõ ſibi directe utile est:ut pecunia:uel argẽtũ:uel aliq̃d hi⁹ qõ ſibi ſine pctõ denegari nõ põt:vñ q̃tũcũq; ſcandaluz debeat ſeq̃tur dz facẽ ꝙ ius ſuuz iſti reddat. Alio mõ q̃n opꝰ iuſtitie:qõ ad petitionẽ alicuĩ reddit:non directe cedit in bonũ petẽtis.ſz magis in bonũ reipublice:ſic̃ ꝑz in ſtatione penaꝝ:dbus pax in republica ꝓſeruat malefactorib⁹ repſſis:vñ ſi iudex qui curam reipublice gerit videt ex iflictione pene mai⁹ icõmodũ reipublice,puenire:põt penã uel ptermittẽ uel mitigare:nec alicui in hoc fac̃ iniuriã:qz ipſe pſonã reipublice gerit:ꝛ hoc ẽt facere dz:qz ex officio tenetur utilitati publice,puidere.hoc ãut ꝓtingit pcipue:qñ ꝓnceps uel aliq̃ multitudo est in cã:aut aliqs de cuĩ⁹ pena timet ne ſciſma ſequat.ꝛ iõ dic̃ Aug.ꝙ cũ multitudine peccãtiũ agẽdũ est magis monẽdo q̃ minando.ſeueritas exercẽda est in pctõ paucoꝛ.ſz hoc telligẽdũ est qñ ex diſſilatione pcti ꝓncipis:uel ẽt multitudinis maĩ⁹ piculũ nõ timet ꝙ ex pena.vñ ſi ex ipunitate ꝓncipis uł multitudinis fides ꝛ doctrine veritas:ꝛ boni mores coꝛrũpant nõ parcẽdũ est ꝓncipi: nec multitudini:qõ pcipue ꝓtingit:qñ peccãtes ſuum pctm̃ aucte:aut ptãte defendere moliunt. Unde Jſido. dic̃. Di qui neq; a vitio coꝛrectionis emendant atq; hoc ipm delictũ qõ cõmittũt uẽdicare q̃dã ſuperſtitioſa aucte nituntr:nec gradũ honoris:nec gr̃am recipiãt coionis. ¶ Ad 2ᵐ dõz:ꝙ hõ aliqõ pctm̃ ueniale cõmittere:ne aliq⁹ peccet moztalr nõ teneť:nec bñ fac̃ cõmittẽdo:qz ad vitãdũ pctm̃ nõ inclinamur ꝓncipalit ex dãno,ꝓ:qz hoc eẽt deſiſtere a pctõ timore pene: ſz inclinamur ne deũ offendam⁹:cui⁹ offenſa est ẽt ueniale pctm̃:q̃uis nõ ita magna ſic̃ mortale.nulluſ ãut dz deũ offendere paz ne aliq⁹ offẽdat multũ:qz hõ dz in infinitũ plus diligere deũ q̃ ,ꝓximũ:ꝛ iõ nullus dz facere pctm̃ ueniale ad vitãdũ ſcãdalũ:dũmõ act⁹ ſuus ex tali cã fact⁹ pctm̃ ueniale remaneat.est enĩ oppoſitio in adiecto:ſi dicat ꝙ aliqs dz peccare:aut bñ facit peccãdo.ꝓtigit tñ aliq̃ actũ ex tali cã factũ nõ eſſe pctm̃ ueniale:qõ alias ueniale eẽt:ſic̃ dicere uerbum ocioſũ:iã enĩ nõ eẽt ocioſũ:cũ nõ careret cã pie utilitatis. ¶ Ad 2ᵐ dõz:ꝙ in doctrina est conſiderare duo ſ.actũ docẽtis:ꝛ rẽ que docet:act⁹ ãut docẽtis ptinet ad vitatẽ vite:ſic̃ ꝛ alĩ⁹ act⁹ miſericordie:qz doctrina est eĩyna ſpũalis:ut ſuꝑ di.xv.dictũ est.vñ de ea ẽ idẽ iudiciũ:ꝛ de alĩs actib⁹ miſericordie:de q̃b⁹ post dicetur:ꝙ aliqñ pp ſcãdalũ differri pñt:ſz res ipa que docẽt est que ptinet ad vitatẽ doctrine:nec vitas doctrine ꝑtermittit qñ aliq̃ res vã tacet:ſz qñ vitati illi⁹ rei piudiciũ gñat:ſiue ex ꝛia doctria:ſiue ex taciturnitate aliquorum:ꝛ ſic ꝓpter nullum ſcandalum est ueritas doctrine relinquenda.

¶ Ad 2ᵃᵐ qõnẽ dõm:ꝙ oia opa pfectionis que ſũt in ꝓcepto:ꝓſilia dicunt:vñ ꝑtermitti pñt ſalua triplici veritate:ſz aliqñ cadũt ſub ꝓcepto:uel ex voto:uł ex alia qua alia circũſtãtia:ꝛ tũc ꝑtermitti nõ pñt ſine piudicio vitatis vite:ꝛ ſic de eis nũc nõ loq̃mur:ſz ſolũ qñ manet in ptãte nr̃a facere ea uł nõ facẽ. Sic ꝙ loquendo diſtiguẽdũ est in ſcãdalo paſſiuo:qz q̃nq; oriť ex malitia odiẽtiũ vitatẽ:qui turbant:ꝛ alios turbãt pp opa lucis q̃ſi filij tenebraꝝ:ꝛ hoc est ſcandalũ phariſeoꝝ.ut Ber.dic̃.ꝛ pp hoc ſcãdalũ paſſiuũ nullo mõ ꝓſilia ſũt dimittẽda:qz ſic iniqs daret locꝰ ipediendi opa pfectionis cum uellẽt:vñ dns dixit de phariſeis qui ex malitia ſcãdaliçabant ex factis ꝛ dictis eiꝰ. Si nite illos:ceci ſunt:ꝛ duces cecoꝝ. Q̃nq; ãut oriť ex ignorãtia uel ifirmitate. Et hoc dr ſm Ber.ſcãdaluz puſilloꝝ qui nõ cogſcũt vitatẽ:ꝛ pp hoc de opꝰ veritatis turbant:ꝛ hoc ſcãdalũ cauit dns Matth.xv. ubi dixit Petro. Ut ãut nõ ſcãdaliçem⁹ eos ꝛc̃.ꝛ ca uere docuit Matth.xviij. vñ pp tale ſcãdalũ paſſiuum ꝓſilia ſũt ad tps ꝛtermittẽda:uel occulte agẽda: non ãut oino oimittẽda:qz hõ plus ſibi q̃ ,ꝓximis in ſpũalib⁹ ,puidere dz:ꝛ igr̃atia ſi otiu duret in malitiã ꝑ obſtinationẽ cõmutat:tñ attẽdẽda est q̃ritas ſcandali:ꝛ boni qõ ꝓtigit ex ꝓſilio ſuato:ꝛ ꝑz hoc aliq̃n ꝓſilia ſẽ ꝑtermittẽda pp ſcãdalũ puſilloꝝ:uel ſcãdalũ ꝓtẽnẽdũ pp ꝓſilia. ¶ Ad ꝑmũ ꝙ dõz:ꝙ ad vitatẽ vite ptinẽt nõ ſolũ illa que ſũt de necitate ſalutis:ſz ẽt ea que ſũt de pfectione ſalutis:vñ q̃uis omiſſis ꝓſilijs ſaluet aliq̃ mõ vitas vite:nõ tñ pfectio vitatiſ vite:vñ vbũ Hiero.magis referẽdũ est ad indifferẽtia ex gñe ſuo q̃ ad ꝓſilia. ¶ Ad 2ᵐ dõz:ꝙ in eo qui religionẽ vult ĩtrare diſtiguẽdũ est:qz aut ſibi timet de piculo ſalutis iminẽte ſi in ſeculo remaneat:ꝛ tũc dz oib⁹ modis obuiare piculo vite:ſcãdalo nõ obſtãte.ſi ãt nõ imineat:ꝛ voto nõ obligat:dz ꝓ vitãdo iuſto ſcãdalo parẽtũ:qb⁹ ſbuenire tenet ad tps ſuſpẽdere ,poſitũ pfectionis:ut ꝑceptũ ipleat ꝓ ſuo tpe de honorandis parẽtib⁹:ꝛ postmodũ cõſiliũ tpe magis idoneo. Si ãut ſcãdalũ,ppiquoꝛ:uel alioꝛ ſit irrationabile iã accedit ad ſcãdalũ phariſeoꝝ:vñ tũc pp ſcãdaluz nõ dz ꝑtermittẽ bonũ,ppoſitũ:ſz ſi uoto obligat⁹ ſit: iã de ꝓſilio factũ est ꝙ ceptũ:ꝛ iõ nullo mõ pp ſcandalũ dimittẽ dz:qz hoc eẽt piudiciũ vitatis vite. ¶ Ad 3ᵐ dõm:ꝙ opa miſericordie ſic̃ ꝛ ꝓſilia ſẽ ad tps ſuſpẽdẽda pp ſcãdalũ puſilloꝝ niſi in illo caſu i quo cadũt ſb ꝓcepto:ſiue ſint eĩyne ſpũales:ſiue coꝛpales:qz tũc nõ pñt omitti ſalua vitate vite. ¶ Ad 4ᵐ dõz:ꝙ illa diffõ dat de ſcãdalo actiuo:quo remoto ẽt pp paſſiuũ inẽdũ ẽ opꝰ bonũ dimittẽdũ:uel ẽt ſuſpendẽduz. ¶ Ad 5ᵐ dicendum:ꝙ Hiero.loquitur de ſcandalo ꝓpinquorum irrationabili.

¶ Ad 3ᵃᵐ.q.dõz:ꝙ abijcẽ tpalia:uł dimittẽ ꝓtigit duplr. Unoᵐ cũ qõ dat qõ penes ſe bz. Alioᵐ cũ nõ repetit que ſibi debent:ꝛ de iſtis duob⁹ fere ẽ idẽ iudiciũ. ¶ Sciẽdũ ꝙ ẽ ꝙ aliqñ aliqs nõ dãs rẽ ſuã alĩ ſcandaliçat actiue:uł qz dare tenet:uł qz malo mõ denegat:ꝛ ſic nlli licet retinẽ q̃ poſſidet cũ ſcãdalo actiuo:aliqñ vo ſequit ſcãdalũ paſſiuũ ex hꝰ ꝙ aliq̃s rẽ tpalẽ nõ donat:ꝛ in hoc diſtiguẽdũ est:qz q̃nq; nõ põt dare ſine pctõ:uł qz ſcit illũ cui dat uſuꝫ re data in malos uſus:

uel qz nō pōt dare rē tēporalē vni sine ꝓiudicio alteri: sic ſi illi qui gerit alicui⁹ coitatis curā dent aliqua ex quoꝝ subtractione fiat peior cōditio illi⁹ coitatis: z tūc nō oz dare tēporalē r⁹ ꝓpter scandalū vitādū: qz hoc esset facere ꝯ veritatē iustitie: aut vite. Q̄nq; aūt pōt dare sine peccato: z tunc in scandalo passiuo distīguēdū est: qz q̄nq; ꝓcedit ex malitia: z tūc nō tenet hō rē suā dare malitiose petēti: alias nō remanēt loc⁹ utēdi re sua: z sic piret bonū cōe: pōt tn̄ dare q̄si ex ꝓfilio: nō q̄si ex ꝓcepto: nisi forte crederet q̄ ex datione ille efficeret deterior: puta si ex hoc ꝓuocaret ad alias malitiose petēdū z indebitādū per hi⁹ petitiones alias: tūc eni peccaret dādo. Q̄nq; aūt scādalū passiuū, ꝓcedit ex ignorātia: z tūc ꝑt dare q̄si ex consilio: ſz nō tenet q̄si ex ꝓcepto: q̄a ꝑt petētē repellē instruēdo eū: z hoc q̄nq; magis, ꝓdesset. qñ. ſ. esset talis ſgrātia que vgeret in ꝓiudiciū vītatis doctrine: q̄ si daret res tpalis: q: per hoc ille in suo errore foueret sic̄ p3 de hereticis illis: qui dicūt q̄ quilibet oz bona sua paupib⁹ dare petētib⁹ et extra casū necītatis extreme. Silr et de repetitione suoꝝ dōz est: qz nullus oz scādalū actiuū cōmittē rē tpalē repetēdo: neq; petēdo que nō ei debent: neq; iordiate petēdo in iudicio: aut ex iudiciū. Sz de iusta repetitione rez tpaliū pp scādalū passiuū vitādū dimittēda est distīguēdū: qz q̄nq; licite nō pōt dimittē dn̄ repetat sine ꝓiudicio alteri⁹: ut cū dē gerit curaz rei alienę: siue coitatis: siue alicui⁹ ꝓuate pſone: z tūc peccaret deſistēdo a petitione: nisi de ꝓfensu illi⁹: cui⁹ curā gerere oz: aut nisi timeret mal⁹ ꝓiculū iminē q̄ sit dānū illi⁹ rei. q̄n aūt ꝑt dimittē repetitionē sine ꝓiudicio alieno: z tūc si scādalū passiuū, ꝓcedat ex malitia: nō tenet pp scādalū tale dimittē sue rei repetitionē: alias dareť mā rapiendi z tolleret iustitie bonū. Pōt tn̄ licite dimittē repetitionē ad vitādū tale scādalum: nisi ex tali dimissione credat detinēs rē iniuste fieri deſioz: aut de tali petō nō cozrigi alio mō. Vñ Greg. dic̄ sup illud Job. Frustra laborauit: q̄dā dū res tpales raptūr solūmō sūt tolerādi. q̄dā vo fuata charitate sūt, phibēdi: nō tn̄ sola cura ne nr̄a ſbtrahāt: ſz ne rapiētes nō sua semetipſos pdāt. Si aūt scādalū passiuū, ꝓcedat ex ifirmitate uel ignātia: oz differre sue rei repetitionē: uel eū inducē q̄ nō scādaliçet: q̄ si adhuc scādaliçat iam per obstinationē malitiosus efficit: z ſic est iudiciū de tali scādalo: z de illo q̄ ex malitia orit. Quidā tn̄ dicūt q̄ impfectis licet in iudicio repetē sua cū scādalo nō aūt pfectis: ſz hoc nihil est: qz si loquant de perfectis q̄tū ad statū pfectionis idē est iudiciū de eis z de alijs nisi q̄ten⁹ ex voto obligant ad nō hn̄dū, puz. vñ monach⁹ in iudicio eodē iure pōt petē res tpales nomine capituli: sic̄ secularis noīe sui. Si aūt loquātur de pfectis ſm statū charitatis: sic ipſa pfectio charitatis inducit eos ad fuādū ꝓsilia: nō q̄ ea facē teneātur: nec peccarēt si nō facerēt: ſz in hoc pfectioni eoꝝ aliq̄ ꝓiudiciū fieret: z sic intelligit glo. dla. j. Loz. 6. sup illud. Quia nō magis fraudē patimini: pfectis licet repetē sua simplr. ſ. sine cā: sine lite: sine iudicio: sed non ꝓuenit eis mouē cāz añ iudicē. nō eni pōt hoc intelligi de pfectis quo ad statū sic̄ sūt religiosi: qz tales nō habēt, puz. vñ nihil eēt dictū q̄ sua possent repetē simplicit: illa aūt que hñt in cōi sūt capituli uel pauper: vñ pñt ea repetē in iudicio: qz tūc gerūt cura rei alienę. Q̄ō g̃ oz in glo. intelligēdū est ſm g̃dū charitatis: lz eni tales in iudicio repetēdo sua nō peccēt: tn̄ pfectioni eoꝝ derogat: vñ glo. nō dicit q̄ talib⁹ liceat: ſz q̄ eis nō ꝓueniat. Sciēdū tn̄ q̄ pfectis ēt illo ultimo mō licet repetē sua z ꝓtēdē in iudicio: ēt sine detrimēto sue pfectionis in casib⁹. Prim⁹ est q̄ orit̄ q̄ō de re spūali: vñ Act. 15. Cū orta eēt q̄ō de obseruatione legaliū. Paulus detulit ad iudiciū apl̄oꝝ. Gal. 2., ppt q̄sdam falsos frēs z̄c. Scōs q̄ orit̄ q̄ō de eo q̄ō pōt vgē in detrimētū rei spūalis. vñ Act. 25. Paulus appellauit celsarē ꝓ⁹ libatione sua: qz per ei⁹ mortē ipe diebat fruct⁹ ꝓdicationis: ipse tn̄ ꝓtū in se erat cupiebat dissolui z̄c. Phil. 3. Tertī⁹ q̄n est ꝓtētio de eo q̄ō vgit in tpale dānū alt̄⁹. z maxie pauperū. Eccle. 34. Qui offert sacrificiū de rapina pauꝑis z̄c. Quartus q̄n est ꝓtētio de eo q̄ō vgit in spūale dānū illi⁹ qui rez spūalē detinet iniuste: de quo supꝫ posita ē auctoritas Gregorij sup illud Job. Frustra laborauit z̄c. Quitus q̄n uergit in corruptionē multoꝝ per exēplū rapiendi. Eccle. 8. qz nō cito, pfert sententia ꝓtra malos z̄c. ¶ Ad ꝑm g̃ oōz: q̄ apl̄s potuisset licite sup⁹ accipe ab illis q̄b⁹ euāgeliū p̄dicabat: ſz intromisit ex pfectione charitatis: ut vitaret eoꝝ scādalū qui auari erāt. z ut liberī eos arguē posset: z ut pseudo apl̄is occasionē rapiēdi subtraheret. ¶ Ad 2m oōz: q̄ ille qui ē in extrema nēcitate nō bēt in ꝓtāte sua i̇currere mortē coꝛpalē: aut nō i̇currere: ſz de nēcitate incurrit, ppē penuriā rei tpalis: z iō ille qui illā rē sibi denegat directe mortis ei⁹ est cā: ſz ille qui scādaliçat ꝑt scādalū suū vitare: z iō nō est ſile. ¶ Ad 3m oōz: q̄ comestio alicui⁹ cibi bēt ex se aliquā mali ſſitudinē sicut comestio idolatici: z iō qui comedit corā infirmis scādaliçat actiue: qō est mal⁹ malū q̄ mors coꝛpalis: qz sat⁹ est fame mori q̄ idolatico uesci. ſ. cū scādalo: qz ꝑmū est malū pene: 2m malū culpe: nō tn̄ aliq̄s oz se dimittere fame mori anteq̄ cū scādalo idolatricū comedat: qz iniȝceret sibi man⁹: z sic cū malo pene adiungeret malū culpe. Sz q̄n comestio alicui⁹ cibi nō bēt ſpēm mali: tūc i dē est iudiciū de abstinēdo a tali comestione: z de dimissione rei tpaliꝫ alt̄⁹: vñ qō apl̄s dicit ad pfectionē ptinet cōsiliū nō ad nēcitatē ꝓcepti. ¶ Ad 4m oōz: q̄ apl̄s loquit̄ de repetitione cū scādalo actiuo. Qō aūt dñs dic̄: que tua sūt nō repetas. Luc. 6. cō siliū est magis q̄ ꝓceptū. ¶ Ad 5m oōz: q̄ pp g̃nale scādalū oz hō a repetitione rei sue abstinere q̄n licite pōt nisi ex hoc mal⁹ ꝓiudiciū vītati g̃naret q̄ sic scandalū publicū: qō q̄nq; ex malitia aliq̄rū istigātiū altos orit̄. z sic beat⁹ Thomas cātuariēsis sustinuit scādalū publicū: ut occurreret maiori piculo: qō erat de libtatis ecclīastice amissione. ¶ Ad 6m oōz: q̄ si hō plus diligeret rē suā tēporalē q̄ salutē ꝓximi peccaret: sed aliq̄n oū nr̄a repetim⁹ magis saluti ꝓximoruꝫ ꝓsulim⁹ q̄ nr̄e: vñ Gregori⁹ dicit. Plus de ipsis raptoribꝰ debem⁹ metuere: q̄ reb⁹ tēporalib⁹ repetendis in biare. ¶ Ad 7m oōm: q̄ quis salua triplici ueritate in hoc pticulari posset qs sua q̄nq; nō repetere pp vitādū scādalū: tn̄ nō posset eē sine ꝓiudicio ueritatis publice si non liceret repetere: qz par z iustitia piret: qz pbari nō pōt qō occulte factu est. Hec nō est sufficiēs rō. q̄re nō ipediat mrioniū simpliciter: qz defectus ꝓbationis non excusaret conscientiā a peccato: sed quare non impeditur in facie ecclesie.

¶ Uiduas a ꝓposito recedētes z̄c. Iloquit̄ de ꝓposito per votum firmato. ¶ Quid ēt oīb⁹ pctis est adulterio g̃uī⁹. Ihoc intelligit q̄tū ad grauitatē pene que ſm leḡ ꝓ⁹ adultrio infligit scilicet lapidatio utriusq; qua nulla pena est g̃uior. oī ät 2m locū in penis tenē: qz p3 legē lapidatio solis blasphemis z adultris debebat z filijs inobedientib⁹. blasphemos ät noīat hic aberrantes a deo: z in eodē g̃ne inobedientes cōputant: qz q̄si scelus arioldi est nolle obedire. ut p3. j. Reg. 9. Exercrabilit̄ fit in meretrice z̄c. Hec cōparatio itelligenda est de usu ꝓtra nām. sed de usu ſm nām est econuerso. ¶ Legitimarū federa nuptiarum reintegranda credamus. Ihoc itelligēdū, est utroq; in hac vita pseueranter. Sz videt q̄ ēt si vnus moriat, z postea miraculose ſuscitet q̄ sit reintegrāduꝫ mrimoniū per hoc q̄ō dicit Heb. xj. acceperūt mulieres de resurrectione mortuos suos. ¶ P. resuscitat⁹ posset repetere possessiones suas. ergo z uxorē. ¶ P. si oporteret iterato cōtrahere cū eadē uxore bigamus reputaret pp duplex mrimoniū q̄ ꝓtraxit. ¶ Et dōm: q̄ ſm Aug. nuptie sūt bonū moztaliū: z iō vinculū mrimoniale cum hac vita finit: z hoc est q̄ō dī Ro. 7. de muliere. Si mortuus est vir eius soluta est a lege viri: z iō si resuscitaret nō posset repetere uxorē suā: ſz posset iterato cuz ea ꝓtrahere: nisi illa alteri nupsisset. tūc eni nō eēt matrimoniū ꝓtractū separādū. ¶ Ad ꝑm g̃ dōm: q̄ hoc intelligit de filijs z nō de maritis. ¶ Ad 1m dōm: q̄ possessiōes subdunt simplr dominio possidētis. vnde etiā moriēs testari pōt: sed uxoꝝ nō subdit̄ viri dominio quasi ancilla: ſz est quedā societas iter virū z uxorē: que mortē alterius terminat: vñ vir moriēs nō potest uxorē suā alteri in testamēto dimittere: z sic p3 q̄ nō est eadē ratio de possessionib⁹ z uxoribus. ¶ Ad 3m oōz: q̄ nō esset bigamus ꝓpter hoc: qz neuter coiugū in pluribus carnē suā diuisit. ¶ Si careat obꝓbrio male uolūtatis. Q̄ō q̄dē est q̄n nō ex leui ꝓsumptiōe: ſz ex aliquo certo iudicio habito de morte viri mulier cū alio ꝓtraxit: si autez postea oriat dubitatio aliq̄ de vita ꝓioris viri ex aliq̄ cā que etiaz certitudinē facere possit: nō oz nec credere nec exigere debitū: si aūt causa illa facit ꝓbabilē dubitationē: debet reddere: ſz nō exigere. Si aūt sit leuis ſuſpitio: pōt utrūq; licite facere: qz oz illā cām postius abȝcere: q̄ ſm hoc ꝓsciētiam fozmare. ¶ Ex quo ad ꝓmā redire uolēs z̄c. Hic magister falsum dicit: qz potius oz excōmunicatus mori q̄ coniungatur illi que non est sua uxor: hoc enim esset contra ueritatem vite: que nō est ꝓpter scandalum dimittenda.

¶ De dispari cultu. Distinctio.xxxix.

POst hec de dispari cultu videndū est. Hic est eni vna de cāis qb⁹ pſone illegitime fiūt ad ꝓtrahēdū mrimoniū. Nō eni licet christiano cū gētili uel iudea inire cōiugiū: qz etiā in veteri testamēto ꝓhibitū est fideles viros infideles ducere uxores dño dicēte. Nō accipias uxorē de filiabus alienigenarū filijs tuis: ne traducāt eos post deos suos. Juxta hoc dñs ꝓceptū iudeoꝝ cōiugia cū alienis inita besdras sepauit. Hoc idē etiā in nouo testamēto seruat. Vñ Aug. Ne nubat femina nisi sue religionis viro: uel ne vir talē ducat uxorē. Id eni ut dicis iubet dñs. docet apl̄s. utrūq; ꝓcipit testamētū. Itē Amb. Caue christiane gētili uel iudeo filiaz tuā tradere. caue ne gētilē: uel iudeā: uel alienigenā. i. hereticā: z oēz alienā a fide tua uxorē accersias tibi. Itē. Sigs iudee: siue christiana iudeo siue iudea christiano carnali ꝓsortio misceat: qcūq; tātū nephas admiserit a christiano cetu ꝓtin⁹ segregeť. Ex his aliisq; ꝓbꝰ testimonijs apparet nō posse cōtrahi ꝓiugiū ab his qui sunt diuerse religionis z fidei.

¶ De coniugio fidelis z infidelis: z duorum infidelium.

HUic aūt videť obuiare q̄ō apl̄s ait de imparib⁹ ꝯiugijs. Ego dico non dñs. Siqs frater hēt uxorē infidelē: z hec ꝓsentit habitare cū illo: nō dimittat illā: z si qua mulier z̄c. Sz aliud hoc eē: aliud illud euidēter ostēdit Aug. Ibi eni agit̄ de illis ꝯiugijs fideliū que ꝓtrahunt ab eis in dispari religiōe z fide manētib⁹. Apl̄s vo ait de illis qui vnius eiusdez infidelitatis fuerūt q̄n ꝓiuncti sūt. Sz cū uenisset euangeliū alter sine altera credidit. Intelligis ne qd dicā: Attēde ut rē ipsam diligētius explanē. Ecce ꝯiuges duo vnius infidelitatis fuerūt q̄n cōiuncti sūt nulla de his questio est que ꝓtineat ad illud p̄ceptū veteris z noui testamēti: quo ꝓhibeť fidelis cuz infideli copulare cōiugiū. Jā sunt coniuges z ambo adhuc sūt infideles. Tales sūt adhuc q̄les cōiuncti sūt. Venitq; euāgelij predicator: credidit eoꝝ vnus uel vna: ſz ita ut infidelis cū fideli habitare ꝓsentiat: nō iubet dñs ut fidelis infidelē dimittat taliter coniunctū. Nec apl̄s iubet ut nō dimittat: sed cōsulit: ut siqs alit agat nō sit trāsgressor: sicut z de virginib⁹ cōsulit. ¶ Mouet aūt qō est lucrādi occasio cū possit licite reliquē: ſz nō expedit. Tūc eni nō expedit id qō licitū est q̄n ꝓmittť qdē: ſz ipi⁹ usus alijs aufert ipedimentū salutis: sicut discessio fidelis ab infideli: quā nō ꝓhibet dñs: qz corā illo nō est iniusta. sed apl̄s ne fiat: consilio charitatis suadet ut nemo in ea re iussiōis necessitate teneat: ſz cōsilijuolūtate libere faciat ex his mōstrat iter fideles cōiugiū esse: z cōsiliū apl̄i nō obuiare ꝑcepto dñi: quo iubet fidelē nō iūgi infideli: z si cōiūcti fuerint separi. Legit enim q̄ besdras ꝓpheta, imo dñs per eū iussit israelitis uxores dimittere alienigenas p q̄s ibāt ad deos alienos: nō ille p maritos acqrebat deo. Recte hoc ꝑcepit: qz per moysen iusserat dñs ne qs uxorez alienigenā duceret. ¶ Merito ergo q̄s duxerāt dño ꝓbibēte: dño iubēte dimiserūt: qz ut ait Amb. nō est iputādū mrimoniū q̄ō extra decretuz dei factū est. ſz cognoscit emēdādū: ut q̄n fidelis infideli copulat. Sz ut ait Aug. Cū ce pisset gēib⁹ euāgeliū p̄dicari: iā coniunctos gentiles gētilib⁹ cōparuit cōiugib⁹: ex qbus

Universidad de Deusto
Biblioteca

si nō ambo crederēt: sz vnus uel vna: ꝛ infidelis cū infideli ꝓsentiret habitare: nec ꝓhiberi a dño debuit fidelis infidelē dimittere nec iuberi. Jō nō ꝓhiberi: qz iustitia pmittit a fornicāte discedere. ꝛ infidelis hois fornicatio est maior in corde: nec uera eius pudicitia cū cō iuge dici pōt: qz oē qđ nō est ex fide pctm̄ est q̄z uerā fidelis bēat pudicitiā ēt cū infideli ꝓiuge que nō bēt uerā. Jō aūt nec iuberi: qui nec ꝓtra iussionē dñi gētiles fuerūt ambo cō iuncti. Licitū ergo erat per iustitiā fideli infidelē dimittere: sz licitū nō erat faciēdū pp liberā beniuolētiā. Euidēter apparet ꝛ iter infideles ꝓiugiū esse: ꝛ aplm de illis agere: qui in infidelitate ꝓiuncti fuerūt: ꝛ post alter ad fidē cōuersus est: cum quo etiam fidelis habitare cōsensit: ꝛ hunc nō dimittere fideli consuluit aplūs: qz forte per fidelē saluabitur infidelis.

¶ De fornicatione spirituali ob quam potest dimitti coniunx.

Potest tm̄ licite dimittere: qz in infideli est fornicatio: si nō corporis tm̄ mentis. Causam enī fornicationis dñs excepit. Fornicationē ỽo gñalē ꝛ vniuersalē intelligere cogimur nō mō. s. corpalē sz spūalē: de qua Aug. ait. Jdolatria ꝛ quelibet noxa superstitio fornicatio est. Dñs aūt pmisit cā fornicationis uxorē dimitti: sz nō iussit: ꝛ sic dedit aplo locum monendi. ut qui uoluerit non dimittat: potest tamen licite dimittere. Si enim fornicatio carnis detestanda est in coniuge: q̄nto magis fornicatio mentis. i. infidelitatis.

¶ Pro quibus vitijs possit dimitti.

Sz aūt queris an pp aliud vitiū nisi pp infidelitatē uel idolatriā possit dimitti. Attende qđ Aug. ait. Si infidelitas fornicatio est ꝛ idolatria infidelitas: ꝛ auaritia idolatria: non est dubitandum ꝛ auaritiā fornicationē esse. Quis ergo quālibet illicitā ꝓcupiscētiaz pōt a fornicationis gñe separe: si auaritia fornicatio est: Ex quo itelligit q̄ pp illicitas ꝓcupiscētias nō tm̄ que in stupris cū alienis virisuł feminis cōmittunt: sz ob quaslibet que aliaz a lege dei aberrare faciūt ꝛ pnitiose corrūpi: possit sine crimine ꝛ vir uxorē suaz dimittere ꝛ uxor virū. Jtē rectissime dimittit si viro suo dicat: non ero uxor tua nisi mihi delatrocinio diuitias ꝓgreges: uel nisi solita lenocinia exerceas: aut siqd aliud facinorosuz uel flagitiosuz a viro suo expetat. Tūc ille si ueraciter penitēs est: bētq̄z fidē per dilectionē opantē: mēbrū qđ eū scandaliçat amputabit. Ex his apparet q̄ nō soluz infidelitas: sed etiā quelibet ꝓcupiscētia que pnitiose turpiterq̄z corrūpit: fornicatio spiritualis est: per quā vir uxorē uel uxor virum dimittere pōt. Cōsulit tm̄ aplūs ne fidelis dimittat infidelē uolentē cohabitare: nec a deo reuocare.

¶ Si fideli liceat aliam ducere infideli discedēte uel dimissa.

Hic queritur si fidelis dimittat infidelē uel infidelis a fideli discedat: an liceat fideli aliaz ducere: Videt auctas testari q̄ illa viuēte alterā ducere nō ualeat. Amb. eni ỽba aplī exponēs ait. Alioqn si discedītis abinuicē ꝛ uolētes cohabitare dimittitis ꝛ alijs uos copulatis: adulteri estis: ꝛ filij uestri qui de hac copula nascunt: ītūdi. i. spurij sūt. Jtem. Siqs habuerit uxorē virginē ante baptismū: viuēte illa post baptismū alterā bīe nō pōt. Crimina enim in baptismo soluunt̄ nō ꝓiugia.

¶ Que premissis contraria videntur.

Sed ecōtra Amb. testat. Si infidelis dicit aplūs discedit: discedat. Nō eni est seruitutī subiect' fr̄ aut sozor in huiusmodi: qz nō debet reuerētia ꝓiugij ei q̄ noceret auctorē cōiugij. Nō est eni ratū mr̄imoniū: qđ sine deuotiōe dei est. ꝛ ideo nō est pctm̄ ei qui dimittit ꝓpter deū: si alij se copulauerit. Cōtumelia enim creatoris soluit ius mr̄imonij circa eū qui relinquit̄ ne accuset alij copulat'. Infidelis aūt discedēs ꝛ in deū peccat ꝛ in matrimoniū: nec est seruāda ei fides ꝓiugij: qui iō recessit ne audiret chr̄m esse deū chr̄ianoruz coniugiorum. Si ỽo ambo crediderint per cognitionem dei confirmatur coniugiuz.

¶ Determinatio.

Attēde hic predictis ꝛ̄ria posse videri: ita ut sibi Amb. ꝛ̄dicere videat. Sz distiguēdu est hic aliud esse dimittere uolētē cohabitare: aliud dimitti pp deuz ab illo qui horret nomē chr̄i. Jbi eni lex beniuolētie nō seruat. Hic ueritas custodit: ꝛ ideo cū liceat dimittere uolētē cohabitare: nō tm̄ ea viuēte aliā ducere licet. Discedētē ỽo seq̄ nō opz: ꝛ ea viuēte aliā ducere licet. Sz hoc nō est itelligēdū nisi de his qui in infidelitate sibi copulati sūt. Sed si ad fidē uterq̄z uersus est. uel si uterq̄z fidelis mr̄imonio ꝓiunct' est: ꝛ post alter eoruz a fide discesserit: ꝛ odio fidei cōiugē reliquerit: dimissus discedētē nō comitabit: nec tm̄ illa viuēte alterā ducē poterit: q̄ inter eos fuerat ratū cōiugiū: qđ nō pōt dissolui.

¶ Quidā dicūt ꝓiugiū nō esse iter infideles: ꝛ q̄re.

Sunt tm̄ nōnulli qui inter infideles asserūt nō esse cōiugia: qz nec rata nec legitima: qz aplūs ait. Omne qđ non est ex fide pctm̄ est. Eoz aūt cōiunctio nō est ex fide: ꝛ ideo peccatū est. Nō est ergo cōiugiū: qz nullū ꝓiugiū pctm̄ est. Aug. ēt dicit: qz nō est uera pudicitia infidelis cū fideli. Sz uera negat eē pudicitia: nō q̄ infideliū cōiugiū nō sit uerū: sed qz nō bēt illud triplex bonū: qđ excusat coitū ꝛ mereť pmiū. Jtē illud aplī. Oē qđ nō est ex fide pctm̄ est: nō sic itelligēduz est: ut qcqd fit ab infidelib' pctm̄ sit: sz oē qđ fit cōtra fidē. i. cōsciaz: male fit: ꝛ ad gehēnā edificat. Uel in omni eo quod infidelis facit peccat: nō quia illud facit: sed qz nō eo modo illud facit quo debet: non referens ad debitum finem.

¶ Q̄ legitimum sit coniugium infidelium: sed non ratum: ꝛ quare.

Copula ergo maritalis que est iter infideles cōiugiū est legitimū: sz nō ratū. Legitimū qz est iter legitimas ꝑsonas: sz nō ratū: qz sine fide. Cōiugiū ỽo fideliū est legitimuz ꝛ ratū: si tm̄ legitime sūt ꝑsone. Q̄ aūt legitima sit infideliū cōiunctio Aug. testat dicēs. uxor legitima a societate coniuncta sine ulla culpa relinquit̄ si cū viro chr̄istiano pmanē noluerit. Ex hoc etiā ꝓbat q̄ ifideli ad fidez cōuerso apostolus cōsuluit infidelē nō dimittere: qđ nō faceret: si nō esset inter eos legitimum coniugium. Legitimū est quod legali institutione uel prouincie moribus: non cōtra iussionem domini contrahitur.

Postq̄z determinauit magr̄ de impedimētis mr̄imonij que faciūt ꝑsonā illegitimam simplr̄ respectu cuiuslibet ꝑsone: hic determinat de impedimento qđ facit eā illegitimā respectu aliq̄rū ꝑsonarū: ꝛ nō respectu oium. Et diuidit in duas. Jn ꝓma determinat de impedimēto qđ facit ꝑsonā illegitimā respectu alicuius alterius ꝑsone ꝓp distātiā ab ipsa. s. de disparitate cultus. Jn 2ª determinat de impedimento qđ facit illegitimā ꝑsonā respectu alterius ꝑsone pp ꝓpinq̄tatem ad eā. xl. di. ibi|_Nūc supest de cognatione ꝛc̄.|_Ꝓma in duas. Jn ꝓma determinat de mr̄imonio qđ est de indisparitate cultus fidelis ad infidelē. Jn 2ª de mr̄imonio qđ est iter duos infideles ibi|_Sūt tm̄ nōnulli ꝛc̄.|_Ꝓma in ꝑtes duas. Jn ꝑma oñdit q̄ disparitas cultus ꝓcedēs mr̄imoniū impedit ꝓtrahēdū ꝛ dirimit cōtractū. Jn 2ª obȝcit in ꝓriū ibi|_Huic aūt videt obuiare ꝛc̄.|_Et diuidit in duas. Jn ꝑma ponit obiectionez ex ỽbis aplī. Jn scōa soluit ibi|_Sz ad hoc cē aliqđ illud ꝛc̄.|_Et circa hoc tria facit. Ꝓimo oñdit q̄ uerbū aplī. s. q̄ fidelis bēt ptātē cōmanēdi: uel nō cōmanēdi cū infideli itelligit de disparitate cult' qui sequit matrimoniū. Jn 2º inq̄rit utrū ꝑ aliā pctā uxor possit dimitti: sicut ꝑ infidelitatē ibi|_Si aūt querit an ꝑ aliud ꝛc̄.|_Tertio inq̄rit utrū fidelis dimittēs uxorē infidelem possit alterā ducere ibi|_Hic querit si fidelis ꝛc̄.|_Et circa hoc tria fac̄. Ꝓimo pōt auctē ad partē negatiuā. Scōo ad affirmatiuā ibi|_Sed ꝑ Amb. ꝛc̄.|_Tertio soluit ibi|_Attende predictis ꝛc̄.|

Hic querūtur lex. Ꝓimo utruz aliqs fidelis possit ꝑhere mr̄imoniū cū infideli. Scōo utrum iter infideles sit mr̄imoniū. Tertio utruz si alter ꝓiugū infideliū ꝓuertat̄ ad fidē sine altero possit in eodē mr̄imonio cōmanē. Quarto utrū possit uxorē infidelē relinquere. Quinto utruz ea dimissa possit aliā ducere. Sexto utrū ꝓpter alia pctā vir possit dimittere uxorē: sicut ꝓpter infidelitatem.

Ad primū sic ꝓcedit. videt q̄ fidelis possit mr̄imoniuz cum infideli ꝑhere: qz Joseph ꝓtraxit cum egyptia ꝛ Hester cuz Assuero. In utroq̄z aūt mr̄imonio fuit disparitas cult': qz alter erat fidelis: alter infidelis. ergo disparitas cultus ꝓcedēs mr̄imoniū ipm nō impedit. ¶ Ꝑ. eadē est fides: quā docet uet' lex ꝛ noua lex. Sz sz uetere legē poterat eē mr̄imōiū iter fidelē ꝛ infidelē: ut patet Deut. xi. Si egressus ad pugnā videris mulierē pulchrā in medio captiuorū: ꝛ adamaueris eam introeas ad eā dormies cū ea: ꝛ erit tibi uxor: ergo in noua lege licet. ¶ Ꝑ. spōsalia ad mr̄imōiū ordinant̄ sz iter fidelē ꝛ infidelē pñt in aliquo casu ꝓtrahi spōsalia cū ꝓditiōe future ꝑuersionis. ergo sub eadē ꝓditione mr̄imōiū pōt ꝓtrahi iter eos. ¶ Ꝑ. oē impedimētū mr̄imonij est aliq̄ mō ꝑ mr̄imoniū: sz infidelitas nō est ꝑria mrio': qz mrio' est in officiū nāe: cui' dictamē fides excedit. g̃ disparitas fidei nō impedit mr̄imonium. ¶ Ꝑ. disparitas fidei est etiā q̄nq̄z iter duos baptiçatos: sicut q̄n aliq̄s post baptismū in hereſim labit: ꝛ si talis cū aliq̄ fideli ꝑhat: nihilominus est uerū mr̄imoniū. g̃ disparitas cultus mr̄imoniū nō impedit. ¶ Sed ꝑ est. qz dī. j. Lozꝛ. 6. Que ꝑtio lucis ad tenebras: sz maxima ꝑtio est iter virū ꝛ uxorē. g̃ ille qui est in luce fidei nō pōt ꝑhere mr̄imoniū cū illa: que est in tenebris infidelitatis. ¶ Ꝑ. Mala. 2. dī. Contaminauit iudas sctificationē dñi: qm̄ dilexit ꝛ habuit filiaz dei alieni. sed hoc nō eēt si iter eos posset uerum mr̄imoniū ꝑhi. g̃ disparitas cultus matrimoniū impedit.

Rñdeo dōm: q̄ ꝓncipalius bonū mr̄imonij est ꝓles ad cultū dei educāda. cū aūt educatio fiat coiter per ptez ꝛ matrē: uterq̄z ꝑm fidē intēdit ad cultū dei ꝓlem educare: ꝛ ideo si sint diuerse fidei itertio vnius alterius itētioni ꝛ̄ria erit: ꝛ ita iter eos nō pōt esse ꝓueniēs mr̄imoniū: ꝛ pp hoc disparitas cult' ꝑcedēs mr̄imoniū ipedit ipm ne ꝑhi possit.

Ad primū g̃ dōm: q̄ in ueteri lege de aliq̄b' infidelib' erat pmissum q̄ cuz eis possent inire ꝓugia: ꝛ de aliq̄b' ꝓhibitū: spāliter qđ erat ꝓhibitū de ifidelib' habitātib' in terra chanaā: tū qz dñs ꝑceperat eos occidi pp eoz obstinationez: tū qz maius ꝑiculuz iminebat ne ꝓiuges aut filios ad idolatria puerterēt: qz filij ysrael ad ritus ꝛ ad mores eoz ꝓniores erāt pp ꝓuersationē cū eis: sz de alijs gētib' pmisit ꝑcipue q̄n nō poterat esse timoz ꝓtrahendi ad idolatria. ꝛ sic Joseph ꝛ Moyses ꝛ Hester cuz infidelib' matrimonia ꝛ̄xerūt: sz in noua lege que per totū orbē diffundit: silis rō ꝓhibēdi est de oib' infidelib': ꝛ ideo disparitas cult' ꝑcedēs mr̄imoniū ipedit ꝑhēdū ꝛ dirimit ꝑctū. ¶ Ad 2m dōm: q̄ lex illa uel loquit de alijs nationib' cū qb' licite poterāt inire cōnubia: uel loquit q̄n illa captiua ad fidē ꝛ cultū dei cōuerti uolebat. ¶ Ad 3m dōz: q̄ eadē est habitudo ꝑsentis ad ꝑsens ꝛ futuri ad futurum. vnde sicut q̄n ma

trimoniū in pñti ꝺbit:reqrit vnitas cultus in utroqꝫ ꝺbētiū:ita ad spōsalia qb⁹ fit spōsio futuri mrimoniꝫ: sufficit conditio apposita de futura vnitate cultus. ¶ Ad 4m dōm qꝺ ia ex dictis pz:q disparitas cult⁹ ꝺria est mrimonio rōne pncipalioris boni ipsius qꝺ est bonū plis. ¶ Ad 5m dōz:q matrimoniū sacrꝫ est: r ꝺ ꝯtū ptinet ad necessitatē sacri:reqrit paritatē q̄ꝫ tū ad sacm fidei.s.baptismū magis q̄ꝫ tū ad iteriorē fidē.vñ etiā hoc ipedimētū nō ꝺz disparitas fidei: sꝫ disparitas cultus qui respicit exterius scruitiū:ut in 3.li.ꝺi.9.dictuꝫ est:r ꝓpter hoc si aliquis fidelis cum heretica baptizata matrimoniū ꝓtrahit:uerū est matrimoniū q̄uis peccet ꝓtrahēdo si sciat eā heretica:si cut peccaret si cū excoicata ꝺberet:non tñ ꝓpter hoc matrimoniū ꝺirimeret:r econtrario si aliqs catheczminus habēs rectā fidē:sed nō ꝺū baptizat⁹ cū aliqua fideli baptizata ꝓtraheret:non esset uerū mrimoniū.

Ad 2m sic ꝓcedit.videt q iter ifideles non possit esse matrimoniū.matrimoniū eni est sacm ecclesie:sed baptismus est ianua sacramētoꝝ.ergo ifideles qui nō sunt baptizati mrimoniū ꝓtrahere nō possunt:sicut nec alia sacra suscipere. ¶ ℙ.ouo mala sūt magis ipeditiua boni q̄ꝫ vnū.sed infidelitas vnius tm̄ ipedit mrimoniū bonuꝫ.g̃ multo fortius ifidelitas utriusqꝫ:r ita iter ifideles nō pōt eē mrimoniū. ¶ ℙ.sicut iter fidelē r ifidelē est disparitas cultus:ita iterꝺū iter ouos infideles:ut si vnus sit gētilis r alter iudeus.sed disparitas cult⁹ ipedit matrimoniū ut dictū est.ergo ad minus iter ifideles qui bñt cultū disparē nō pōt esse uerū mrimoniū. ¶ ℙ. in mrimonio est uera pudicitia.sed sicut ꝺicit Aug.r habet.27.q.j.nō est uera pudicitia infidelis cuꝫ uxore sua:ergo nō est uerū mrimoniū. ¶ ℙ.mrimoniū uerū excusat carnalē copulā a pctō:sed hoc nō pōt facere mrimoniū inter ifideles ꝓtractū:qz ois vita ifidelitū pctm̄ est ut ꝺicit glo.Ro.14.ergo inter ifideles nō est uerū mrimoniū. ¶ Sed ℨ est qꝺ ꝺi.j.Lor.7.Si qꝺ frater hēt uxorē ifidelē ⁊c.sꝫ uxor nō ꝺicit nisi pp matrimoniū.ergo iter ifideles est uerum matrimonium. ¶ ℙ.remoto posteriori nō remouet pcius.sed mrimoniū ptinet ad officiū nāe que p̄cedit statum gr̃e cuius pncipium est fides.ergo infidelitas non facit ḋn sit inter infideles matrimonium.

Rñdeo ꝺōm:q matrimoniū pncipaliter istitutū est ad bonū plis:nō tm̄ gñande:qz hoc sine mrimonio fieri posset:sed etiā pmouēde ad pfectū statū:qz quelibet res intēdit effectū suū nāliter pducere ad pfectū statū. Est aūt in pole ouplex pfectio ꝓsideranda.s.pfectio nature:nō solū q̄tum ad corpus:sed etiā q̄tū ad aiam per ea que sunt ꝺe lege nature:r pfectio gr̃e:r p̄ma pfectio est mālis:r impfecta respectu secūde:r ideo cū res que sūt pp finē sint proportionate fini:mrimoniū qꝺ tēdit ad pmā pfectionē est impfectū r male respectu illius qꝺ tēdit in pfectionē sc̄az.r qz prima pfectio ois esse pōt fidelib⁹ r infidelib⁹:sc̄a aūt est tm̄ fideliū:ideo inter ifideles est quidē matrimoniuꝫ:sed non perfectum ultima perfectione sicut est inter fideles.

Ad primū ergo ꝺōm:q matrimoniū non tm̄ est institutū in sacramētū:sed in officiū nature:r ideo q̄uis infidelib⁹ nō cōpetit mrimoniū sm q est sacm in disp̄satione ministroꝝ ecclesie ꝓsistēs:cōpetit tñ eis inq̄tū est in officiū nature:r tñ etiā matrimoniū tale est aliquo mō sacrꝫ habitualiter q̄uis nō actualiter:eo ꝙ actu nō ꝓtrahūt in fide ecclesie. ¶ Ad 2m ꝺōm:q disparitas cultus nō ipedit matrimoniū rōne infidelitatis:sed rōne disparitatis in fide.disparitas eni cultus nō solū scōam pfectionē ꝓolis ipedit:sed etiā pmā ꝺū parētes ad diuersa plem trahere intēdūt:qꝺ nō est quādo uterqꝫ est infidelis. ¶ Ad 3m ꝺōm:q iter infideles est matrimoniū ut ꝺicti est:put mrimoniū est in officiū nature.ea aūt que ptinēt ad legē nature sunt determinabilia per ius positiuū:r ideo si ꝓhibent ab aliquo iure positiuo apud eos infideles ꝓtrahere mrimoniū cū infidelibus alterius ritus disparitas cult⁹ ipedit mrimoniū iter eos. ex iure eni diuino nō ꝓhibent.qz apud deū nō differt qualitercūqꝫ aliqs a fide deuiet q̄tum ad hoc qꝺ est a gr̃a alienū esse:sicr nec aliquo ecclesie statuto que nō hēt ꝺe his que foris sunt iudicare. ¶ Ad 4m ꝺōz:q pudicitia r alie virtutes ifideliū ꝺicunt non esse uere: qz nō p̄nt ptingere ad finē uere virtutis:que est ṽa felicitas:sicut ꝺī nō esse uerū vinū qꝺ nō hēt effectū vini. ¶ Ad 5m ꝺōm:q infidelis cognoscēs uxorē suaꝫ nō peccat si ꝓpter bonū plis:aut fidei qua tenet uxori ꝺebitū reddat:cū hoc sit act⁹ iustitie r tēpantie:que in ꝺelectabilib⁹ tact⁹ ꝺebitas circūstātias seruat:sicut non peccat faciens alios actus politicarum virtutuꝫ. Nec ꝺicitur omnis vita infidelium peccatuꝫ:qz quoliꝫ bet actu peccent.sed quia per id quod agunt a seruitute peccati non possunt liberari.

Ad 3m sic ꝓcedit.Videt q ꝺiunx ꝙersus ad fidē nō possit cōmanē cū uxore ifideli nolēte ꝙerti:cū qua in ifidelitate ℨerat. Ubi eni est iḋ periculū ꝺebet eaḋ cautela adhiber .sed ꝓpter pericula subuersionis fidei ꝓhibet ne fidelis cū infideli cōtrahat.cū ergo iḋ periculū sit si fidelis cōmaneat cum ifideli:cū qua ꝓius ꝓtraxerat:r adhuc maius:qz neo phiti facilius peruertunt̄ ꝺ illi qui sunt nutriti in fide videt q fidelis post ꝙersionē nō possit cōmanere cū uxore ifideli. ¶ ℙ.28.q.j.ꝺi q nō pōt ifidelis in eius ꝺiunctione pmanere que ia in christianā trāslata est fidē.ergo fidelis hēt necesse uxorē infidelē ꝺimittere. ¶ ℙ.matrimoniū qꝺ inter fideles ꝓtrahit est perfectius q̄ illud qꝺ ꝓtrahit inter ifideles.sꝫ si fideles cōtrahāt in gradu ꝓhibito ab ecclesia dissoluit eoꝝ matrimoniū.ergo r infidelū:r ita vir fidelis nō pōt cōmanere cū uxore infideli:ad minus qñ cū ea in ifidelitate cōtraxit in gradu ꝓhibito. ¶ ℙ.aliqs infidelis hēt qñq; plres uxores sm ritū sue legis.si ergo pōt cōmanere cū illis cū qb⁹ in infidelitate ꝓtraxit.videt q possit ēt post ꝙersionē plures uxores retinē. ¶ ℙ. pōt ꝓtingere q repudiata vna uxore alia ꝺuxerit:r in illo mrimonio existens ꝙertat.ergo videt q saltē in hoc casu nō possit cū uxore quā ꝺe nouo hēt cōmanere. ¶ Sed ꝓtra est qꝺ apls ꝺi.j.Lor.7.ꝓsulit q cōmaneat. ¶ ℙ. Nullū ipedimētū superuenīs matrimonio tollit ipm.sꝫ matrimoniū erat uerū cū uterqꝫ infidelis erat.ergo qñ alter cōuertit nō ꝺirimit matrimoniū per hoc:r ita videt q possint licite cōmanere.

Rñdeo ꝺōm:q fides eius qui est in mrimonio nō soluit:sed pficit matrimoniū:vnde cū inter infideles sit uerū matrimoniū:ut ex dictis patet:per hoc q alter coꝝ ꝙertit ad fidē:nō ex hocipso vinculū matrimonij soluit:sed aliqñ vinculo matrimonij manēte soluit matrimoniū q̄tū ad cohabitationē r ꝺebiti solutionē:in quo pari passu currūt infideli tas r adulteriū:qz utrūqꝫ est ꝓtra bonū plis:vnde sicut se hēt in ptāte ꝺimittēdi adulterā uel cōmanendi cū ea:ita se hēt in ptāte ꝺimittēdi infidelē:uel cōmanēdi cū ea. Pōt eni vir inocēs libere cū adultera cōmanere spe correptionis:nō autez si in adulterij pctō

fuerit obstinata ne videat patronus turpitudinis: ut supra dist.35.dictū est:q̄uis etiā cum spe correptionis posset eā libere ꝺimittere. Silr fidelis ꝙersus pōt cū ifideli manere cū spe cōuersionis:si eaz in infidelitate obstinatam non viderit:r bene facit cōmanēdo:tñ nō tenetur:r ꝺe hoc est consilium apostoli.

Ad primū g̃ ꝺōm:q facilius ipedit aliqꝺ fiē ꝺū q̄ ꝺestruat qꝺ rite factuꝫ est:r ideo multa sūt que ipediūt mrimoniū ℨbendū si p̄cedāt:que tñ ipm nō p̄nt dissoluē si sequant:sicut ꝺe affinitate pz.r silr ꝺōm est ꝺe disparitate cult⁹. ¶ Ad 2m ꝺōm:q in p̄mitiua ecclesia tpe apl̄oꝝ passim ꝙertebant ad fidē:r iudei r gētiles:r ꝺ tūc vir fidelis poterat ḋze,pbabilē spez ꝺe ꝙersiōe uxoris:ēt si ꝙersio nē nō ꝓmitteret:postmodū aūt tpe ꝓcedēte iudei sūt magis obstinati:r gētes adhuc itrabat ad fidez:sicut tpe martyrū r tpib⁹ ꝓstātini impatoris circa tpa illa: r ꝺ tūc nō erat tutū fideli cū uxore ifideli iudea cohabitare:nec erat spes ꝺe ꝙersiōe ei⁹:sicut erat spes ꝺe ꝙersiōe uxoris gētilis:r ꝺ tūc fidelis cōuersus poterat cohabitare cū gētili:sꝫ nō cū iudea:nisi ꝙersionē ꝓmitteret:r sm hoc loquit decretū illud:sꝫ nūc pari passu ambulāt utriqꝫ.s.gētiles r iudei:qz utriqꝫ obstinati sūt:r ꝺ nisi uxor ifidelis ꝙerti uelit:nō ꝓmittitur ei cohabitare:siue sit gētilis:siue iudea. ¶ Ad 3m ꝺōm:q ifideles nō baptizati nō sūt astricti statutis ecclesie:sꝫ sūt astricti statutis iuris diuini:r ꝺ si ℨxerint aliq ifideles in gradib⁹ sm legē diuinā,pbibitis.Leuitici.18.siue uterqꝫ:siue alter ad fidē ꝙertat:nō p̄nt in tali mrimonio cōmanere:si aūt ꝓtraxerint in gradib⁹ pbibitis per statutum ecclesie p̄nt cōmanere si uterqꝫ ꝙertat:uel si vno ꝙerso spes sit ꝺe ꝙersiōe alteri⁹. ¶ Ad 4m ꝺōz:q ℨbe plures uxores est ℨ legē nāe.ut ꝺ.ꝺi.33a.dictū est:cui ēt ifideles sūt astricti:r ꝺ nō est uerū mrimoniū ifidelis:nisi cū illa cū qua p° ℨxit:vñ si ipse cū oib⁹ suis uxorib⁹ ꝙertat pōt cū pma cohabitare:r alias ꝺz abꝺcere:si autē ꝓima ꝙerti noluerit r aliꝫ aliarū ꝙertat:idē ius hēt ℨbendi cū illa de nouo qꝺ cū alia ḋze:ꝺe q̄ post ꝺicet. ¶ Ad 5m ꝺōm q repudiū uxoris:ut supra ꝺi.33a.dictū est.est ℨ legez nāe:vñ nō licet ifideli uxorē repudiare:r ꝺ si ꝙerta tur postq̄ vna repudiata altera ꝺuxit idē iudicium est ꝺe h° r ꝺe illo q̄ plres uxores hēbat:qz tenet p̄m quā repudiauerat accipe si ꝙerti uoluerit:r alia abꝺcere.

Ad 4m sic ꝓcedit.videt q fidelis ꝙersus nō possit uxorē ifidelē ꝺimittere uolētē cohabitare sine ꝓtumelia creatoris.malus eni est vinculuz viri ad mulierē q̄ serui ad dōm:sꝫ seruus ꝙersus non absoluit a vinculo seruitutis.ut pz.j.Lor.7.r.j.Thi. 6.g̃ r vir fidelis nō pōt uxorē ifidelē ꝺimittē. ¶ ℙ. nullus pōt alteri p̄iudiciū facere sine ei⁹ ꝓsensu.sꝫ uxor ifidelis hēbat ius in corpe viri ifidelis.si g̃ per hoc q vir ad fidē ꝙertit mulier p̄iudiciū pati posset ut libere ꝺimitteret:nō posset vir ꝙerti ad fidē sine ꝓsensu uxoris:sicut nec pōt ordinari:aut uouere ꝓtinētia sine ꝓsensu uxoris. ¶ ℙ.si aliqs ℨbat cū ancilla sciēter:si ue sit seruus:siue liber:nō pōt pp ꝺiuersaz ꝺitionē ipsam ꝺimittē:cū g̃ vir qñ ℨxit cū ifideli sciuerit eā esse ifidelē:videt a sili q nō possit eā pp ifidelitatē ꝺimittere. ¶ ℙ.pī tenet ex debito ꝓcurare salutē,plis.sꝫ si discederet ab uxore ifideli:filꝫ cōes mri remanerent: qz pars sequit uētrē:r sic eēnt in piculo salutis.g̃ non pōt uxorē ifidelē licite ꝺimittē. ¶ ℙ.aduler non potest adulteram ꝺimittere ēt postq̄ ꝺe adulterio pniaz egit.g̃ si sit idē iudiciū de adultero r ifideli:nec ifidelis ifidelē ēt postq̄ ad fidē ꝙersus est. ¶ Sed ℨ est qꝺ apl̄s ꝺicit.j.Lor.7. ¶ ℙ.adulteriū spuale est graiius q̄ carnale.sꝫ pp carnale adulteriū vir pōt uxorē relinquere q̄tū ad cohabitationē.g̃ multo fortius,pter ifidelitatē que est adulteriū spirituale.

Rñdeo ꝺōm:q boi sm aliā r aliā vitā ꝺiuersa cōpetūt:r expediūt:r ꝺ qui morit ꝓ ri vite nō tenet ad illa:ad que in ꝓri vita tenebat:r inde est q ille qui in vita seculari exñs aliq nouit nō tenet illa qñ mūdo morit vitā religiosaz assumēs pfice re.ille aūt qui ad baptismū accedit regenerat in chr̃o: r ꝓri vite morit:cū gñatio vni⁹ sit corruptio alteri⁹: r ꝺ liberat ab obligatiōe qua uxori tenebat reddere debitū:r ei cohabitare nō tenet qñ ꝙerti nō vult:q̄uis in aliq casu libere id posset facē:ut dictuꝫ est:sicut r religiosus libere perficere potest uota que ꝺ seculo fecit si non sunt contra religionem suaz:q̄uis ad ea nō teneatur:ut dictum est in precedenti distinctione.

Ad primū g̃ ꝺōm:q fuire nō est aliqꝺ icōpetēs chr̃iane religionis pfectiōi que maxie humilitatē ꝓfitet.sꝫ obligatio mrimoniꝫ aliqꝺ derogat pfectiōi chr̃iane:cui⁹ vite sūmū statū ꝓtinentes possidēt:r ꝺ nō est sile ꝺe utroqꝫ. Et ꝓpter vnus ꝓiugū nō obligat alteri q̄si possessio ei⁹:sic ꝺnō seru⁹: sꝫ per modū societatis cuiusdā:que nō ꝙgruit est fidelis ad ifidelē:ut pz.1.Lor.7.r ꝺ nō est sile ꝺe fuo r ꝓiuge. ¶ Ad 2m ꝺōm:q uxor nō hēbat ius in corpe viri:nisi q̄diu in vita illa manebat in qua ℨxerat.qz ēt mortuo viro uxor soluta est a lege viri ut pz Ro.7.r ꝺ si postq̄ vir mutat vitā moriens ꝓri vite ab ea discedat:nullū fit ei ꝓiudiciū.trāsiēs aūt ad religionem morit tm̄ spuali morte:nō aūt corpali:r ꝺ si mrimoniū sit ꝓsumatū:nō pōt vir sine ꝓsensu uxoris ad religionē trāsire:pōt ät ante copulā carnalē qñ est tm̄ copula spualis:sꝫ ille q ad baptismū accedit corpaliter:ēt chr̃o ꝓsepelit i mortē:r ꝺ a debito reddēdo absolutur:ēt post mrimoniū ꝓsumatū. Uel ꝺōm:q ex culpa sua uxor ꝓiudiciū patit que cōuerti ꝓtēnit. ¶ Ad 3m ꝺōm:q disparitas cult⁹ facit ꝓsonā simplr illegitimā: nō aūt ꝓditio fuitutis sꝫ solū qñ est iḡrata:r ꝺ nō est silis rō ꝺe infideli r ancilla. ¶ Ad 4m ꝺōm:q ꝓles aut ꝓuenit ad pfectā etatē:r tūc poterit libere sec̄ patrē fidelē:uel mr̃ez ifidelē:uel est in minori etate ꝓstitut⁹:r tūc ꝺz dari fideli:nō obstante q idiget matris obsequio ad educationē. ¶ Ad 5m ꝺōm:q adult per pniam non tranlit ad aliam vitam sicut infidelis per baptismum:r ideo non est ſimilis ratio.

Ad 5m sic ꝓcedit.videt q fidelis discedēs ab uxore ifideli nō possit aliā ꝺucē in uxorē:qz in solubilitas mrimoniꝫ est tali rōne ipsius cū repudium uxoris sit ℨ legē nāe.ut ꝺ.ꝺi.33.dictū ē.sꝫ iter ifideles erat uerū mrimoniū.g̃ nullo mō pōt illud mrimoniuz solui:sꝫ manēte vinculo mrimoniꝫ ad vnā nō pōt aliꝺ cū alia ℨbere.g̃ fidelis discedēs nō pōt cū alia ℨbere. ¶ ℙ.Crimē suguentēs mrimonio nō soluit mrimoniū:sꝫ si mulier uelit cohabitare sine ꝓtumelia creatoris nō est solutū vinculū mrimoniꝫ:qz vir nō potest aliā ducere.g̃ pctm̄ uxoris que nō vult cohabitare sine ꝓtumelia creatoris nō soluit mrimoniū:ut possit libere vir aliā uxorē ducē. ¶ ℙ.vir r uxor sunt pares in vinculo mrimoniꝫ:cū g̃ uxori ifideli nō liceat viuēte viro aliū virū ducē:videt q nec fideli liceat. ¶ ℙ. fauorabilius est ꝓtinētie uotū q̄ mrimoniꝫ ℨct⁹.sꝫ viro fideli uxoris ifidelis nō licet ut videt uotū ꝓtinentie emittere:qz tūc uxor fraudaret mrimonio si postmodū ꝙerteret:g̃ multo minus licet ei mrimonium ℨbere cū alia. ¶ ℙ.filius qui remanet in infidelitate

Universidad de Deusto
Biblioteca

pie ꝓuerso amittit ius paterne hēditatiſ;ꝛ tñ ſi poſtea ꝓuertit:reddit ei ſua hereditas etiā ſi alius in poſſeſſionē eius itrauit.ꝑ uidetur a ſili ꝙ ſi uxor fidelis poſtea ꝓuertat ꝙ ſibi ſit reddēdus vir ſuus ēt ſi cuz alia ꝓtraxerit:qō nō poſſet eē ſi ſcōm mſimoniū eēt uerū ꝑ nō pōt ꝫbi eū alia. ¶ Sz ꝫ.mſimoniū nō eſt ratū ſi ne ſacro baptiſmi:ſz qō nō eſt ratū pōt diſſolui.ꝑ matrimoniū in ifidelitate ꝫctuz pōt diſſolui.ꝛ ita ſoluto mſimoniali vinculo licet viro alterā ducere uxorez. ¶ ꝑ.vir nō oz cohabitare uxori ifideli nolēti cohabitare ſine ꝓtumelia creatoris.Si ꝑ nō liceret ei aliaz ducere cogeret ꝓtinētia ſeruare:qō videt incōueniēs quia ſic ex cōuerſione ſua icōmodū repoꝛtaret.

Rñdeo dōz:ꝙ qñ alter cōiugū ad fidē ꝓuertit altero in ifidelitate remanēte diſtiguē dū eſt:qz ſi ifidelis vult cohabitare ſine ꝓtumelia creatoris ſine hoc ꝙ ad ifidelitatē iducat:pōt fidelis libere diſcedere:ſz diſcedēs nō pōt alteri nubere.ſi aūt infidelis nō uelit cohabitare ſine ꝓtumelia creatoris in vba blaſphemie ꝓrūpens ꝛ nomē chīi audire nolēs: tūc ſi ad infidelitatem pertrahere nitat:vir fidelis diſcedens poteſt alteri per matrimonium copulari.

Ad primū ꝑ dōz:ꝙ mſimoniū ifideliū impfectū eſt ut dictū eſt:ſz mſimoniū fideliū eſt pfectū:ꝛ ita eſt firmiuſ.ſemp aūt firmius vinculū ſoluit minus firmū ſi ſit ei ꝫriū:ꝛ iō mſimonium qō poſt in fide chīi ꝫbit ſoluit mſimoniū qō ꝓius in ifidelitate ꝫctū erat:vñ mſimoniū infideliū nō eſt oīno firmū ꝛ ratū:ſz ratificat poſtmoduz per fidē chīi. ¶ Ad 2m dōm:ꝙ crimē uxoris nolentis cohabitare ſine ꝓtumelia creatoris abſoluit uiruz a ſeruitute qua tenebat uxori ut nō poſſet ea viuēte aliā ducere:ſz nō dū ſoluit mſimoniū.qz ſi blaſphema illa ꝓuertereꝫ antequā ille aliud mſimoniū ꝫberet:redderet ei vir ſuus: ſz ſoluit per mſimoniū ſequēs:ad qō ꝓuenire nō poſſet vir fidelis nō ſolut' a ſeruitute uxoris per culpam eius. ¶ Ad 3m dōz:ꝙ poſtq̄ fidelis ꝫrit:ſolutuz eſt vinculū mſimonij ex utraq; pte:qz mſimoniū nō claudicat ꝑtū ad vinculū:ſz qñq; claudicat ꝑtum ad effectū.vñ in penā uxoris ifidelis ei idicit ꝙ nō poſſit cū alio ꝫbere magis ꝑ ex virtute mſimonij ꝓcedēs:ſz ſi poſtea ꝓuertat:pōt ei ꝓcedi diſpēſative ut alteri nubat:ſi vir ei' aliā uxorem duxit. ¶ Ad 4m dōm:ꝙ ſi poſt ꝓuerſionē viri ſit aliq; ꝓbabilis ſpes de ꝓuerſione uxoris:nō oz uotū ꝓtinētie vir emittere:nec ad aliud mſimoniū trāſire:qz difficili' ꝓuerteret uxor viro ſuo ſcies ſe ꝓuatā:ſi aūt nō ſit ſpes de ꝓuerſiōe:pōt ad ſacros ordines:uel ad religionez accedere: ꝓus reḋita uxore ꝙ ꝓuertat:ꝛ tūc ſi poſtq̄ vir ſacros ordines accepit uxor conuertatur:non eſt ſibi vir ſuus reddendus:ſed debet ſibi iputare in penam tarde conuerſionis ꝙ viro ſuo ꝓiuatur. ¶ Ad 5m dicendum:ꝙ vinculū paternitatis nō ſoluit per diſparē cultū ſicut vinculuz mſimonij:ꝛ iō nō eſt ſile de hereditate ꝛ uxore.

Ad 6m ſic ꝓcedit.videt ꝙ alia vitia ſoluāt matrimoniū ſicut ꝛ ifidelitas:adulteriū eni directius videt eſſe ꝫ matrimoniū ꝑ ifidelitas.ſz ifidelitas in aliq̄ caſu ſoluit mſimonium:ut liceat ad aliud mſimoniū trāſire.ꝑ ꝛ adulteriū idē facit. ¶ ꝑ.ſic ifidelitas eſt fornicatio ſpūalis:ita etiā qōlibet pctm̄.ſi ꝑ pp hoc ifidelitas mſimoniū ſoluit:qz eſt fornicatio ſpūalis:qōlibet aliud pctm̄ mſimoniū ſoluit pari rōne. ¶ ꝑ.Matth.18.dī.Si dextera manus tua ſcandaliꝫat te abſcinde eā ꝛ ꝓice abs te:ꝛ dicit glo.ꝙ in manu ꝛ in dextero ocło pnt accipi fres:uxoꝛ:ꝓpinq: ꝛ filij.ſz per qōlibet pctm̄ efficiunt nobis ipedimēto.

ꝑ pp qōlibet pctm̄ pōt diſſolui mſimoniū. ¶ ꝑ.auaritia idolatria ē:ut dī Eph.5°.ſz pp idolatriā pōt mulier dimitti.ꝑ pari rōne pp auaritiā:ꝛ ita pp alia pcta que ſūt maiora ꝙ auaritia. ¶ ꝑ.magr hoc expſſe dicit in lra. ¶ Sz ꝫ eſt qō dī Matth.5°.Qui dimiſerit uxorē excepta cauſa fornicationis mechat. ¶ ꝑ. ſm hoc tota die fierēt diuoꝛtia:cū raro inueniat matrimoniū in quo ꝫiugū alter in pctm̄ nō labatur.

Rñdeo dōm:ꝙ fornicatio coꝛpalis ꝛ ifidelitaſ ſpāle hñt ꝫrietatē ad bona mſimonij: ut ex dictis patere pōt:vñ ſpāliť hñt vim ſepandi matrimonia. Sz tñ itelligēdū ꝙ mſimoniū duplr ſoluit. Uno mō ꝑtū ad vinculū:ꝛ ſic nō pōt ſolui poſtq̄ matrimoniū eſt ratificatū:neq; per ifidelitatez:neq; per adulteriū:ſz ſi nō eſt ratificatū:ſoluit vinculū ꝓmanēte ifidelitate in altero ꝫiugū:ſi alter ꝓuerſus ad fidez ad aliud ꝫiugū trāſeat:nō aūt ſoluit vinculū ꝑdictuz per adulteriū:alias ifidelis libere poſſet dare libellū repudij uxori adultere:ꝛ ea dimiſſa alterā ducere.qō falſuz eſt.Alio mō ſoluit mſimoniū ꝑtū ad actū:ꝛ ſic ſoluī pōt tā per ifidelitatē ꝙ per fornicationē ſpūalē: ut ſupra dī.35.dictū eſt:ſed ꝓpter alia pcta nō poteſt ſolui mſimoniū ēt ꝑtū ad actum:niſi forte ad tps vir ſe uelit ſubtrahere a ꝓſortio uxoris ad caſtigationem eius ſubtrahendo ei preſentie ſue ſolatium.

Ad primū ꝑ dōm:ꝙ ꝑuis adulteriuz magis directe opponat mſimonio inq̄tū eſt in officiū nāe ꝙ ifidelitas:tñ ecōuerſo eſt ſm ꝙ mſimoniū eſt ſacrm eccleſie:ex quo hēt pfectā firmitatē inq̄tū ſignificat idiuiſibilē ꝫunctionez chīi ꝛ eccleſie:ꝛ iō mſimoniū:qō nō eſt ratū magis pōt ſolui ꝑtū ad vinculū per ifidelitatem ꝙ adulteriū. ¶ Ad 2m dōz:ꝙ ꝓma ꝫiūctio aie ad deū eſt per fidē:ꝛ ideo per eā aia qſi deſpōſat deo:ut ꝓz Oſee.2°.Sponſabo te mihi in fidē:vñ in ſacra ſcriptura ſpāliť per fornicationē idolatria ꝛ ifidelitas deſignant.ſz alia pcta magis remota ſignificatiōe dicunť ſpūales fornicatiōes. ¶ Ad 3m dōm:ꝙ hoc itelligēdū eſt qñ mulier ꝓſtat magnā occaſionez ruine viro ſuo:ut' vir ꝓbabiliť ſibi de ꝑiculo timeat:tūc eni vir pōt ſe ſubtrahere ab ei' ꝓuerſatiōe ut dictū eſt. ¶ Ad 4m dōm:ꝙ auaritia dī idolatria per ꝙdā ſilitudinē ſeruitutis:qz tam auarus ꝙ idolatra potius ſeruit creature ꝙ creatori:nō aūt per ſilitudinē ifidelitatis:qz coꝛruptio ifidelitatis eſt in itellectu:ſz auaritie in affectu. ¶ Ad 5m dōz:ꝙ uerba magiſtri ſūt accipiēda de ſpōſalib':qz pp crimē ſu peruenies ſpōſalia ſolui pnt. Uel ſi loq̄mur de mſimonio:itelligēdū eſt de ſepatiōe a cōi ꝓuerſatiōe ad tempus:ut dictū eſt:uel qñ uxoz non vult cohabitare niſi ſub cōditione peccādi:ut cū dicit:nō ero uxoz tua:niſi mihi de latrocinio diuitias ꝙgreges ꝛc.tūc eni potius debet eā dimittere ꝙ latrocinia exercere.

¶ Et alienigenā. ¶ i.hereticā:crimē hereſis ipedit mſimoniū ſemp ꝫbēdū:ſz nō dirimit ꝓtractū:niſi ſit talis heretica que baptiſmi ſacramētū nō acceperit:aut nō in forma eccleſie fuerit baptiꝫata. ¶ Si ambo crediderunt per agnitionem dei ꝛc. ¶ Sed contra.ſi mulier ante conuerſionem fuerit fornicata:tenebitur eaz vir recipere etiam ſi conuerti uoluerit ut videtur. ¶ Et dicendum:ꝙ ſi mulier converſa repetat virum ſuum ꝓuerſuz vir nō pōt excipe ꝫ eā de fornicatiōe ꝓi' cōmiſſa:ſi ipſe occaſionē fornicatiōi dedit:puta ſi noluit cohabitare ei uolēti cohabitare ſine ꝓtumelia creatoris: aliaſ pō excipe:ꝛ tñ ratificat mſimoniū ita ꝙ ulteriuſ nō poſſit ſolui ꝑtū ad vinculū:ut viro liceat aliā uxorem ducere:ꝙuis poſſit ſolui ꝑtum ad actum.

¶ De cognatione carnali ꝛ ſpirituali:ꝛ ꝓius de carnali. Diſtinctio.XL.

Nunc ſupeſt de cognatiōe aliqd dicere.Eſt aūt cognatio alia carnalis: alia ſpūalis.Primū de carnali cognatiōe ꝛ affinitate iſpiciam'.Cognati ergo uel affines in ſeptimo gradu uel iſra copulari nō debēt.Unde Greg.Progeniē ſuā vnū quēq; uſq; ad ſeptimā obſeruare decernim' gñationē:ꝛ q̄diu ſe agnoſcūt affinitate,ꝑpin quos ad cōiugalē copulā accedere denegamus:qō ſi fecerint:ſepenī.Itez Nico.papa. De cōſanguinitate ſua nullus uxorem ducat uſq; poſt gñationē ſeptimā:uel quouſq; parētela cognoſci pōt. ¶ Itē nulli ex ꝑpinquitate ſui ſanguinis uſq; ad ſeptimū gradū uxores ducant.His auctoritatib' aliſq; plurib' cōſanguineorum coniunctiones prohibentur uſq; ad ſeptimum gradum.

¶ De computatione graduū cōſanguinitatis.

Quomō aūt gradus ꝙſanguinitatis cōputādi ſint.Iſid.oñdit ſic.Series ꝙſanguinitatis ſex gradib' diriměť hoc mō.Filius ꝛ filia qō eſt frater ꝛ ſoroꝛ ſit ipſe trūcus.Illis ſeoꝛuz ſeiūctis:ex radice illius trūci egrediunť iſti ramuncuſi:nepos ꝛ neptis primus.,pnepos ꝛ ,pneptis ſcōs.abnepos ꝛ abneptis tertius.atnepos ꝛ atneptis q̄rtus.trinepos ꝛ trineptis qntus.trinepotis nepos ꝛ trinepotis neptis ſextus.Attēde ꝙ ſex gradus tm̄ ponit Iſido.Quia trūcuz iter gradus nō cōputat. Alij vō qui ſeptē gradus ponūt trūcuz inter gradus cōputāt.uarie nāq; computanť gradus ꝙſanguinitatis.Alij eni ꝑem in prio gradu:filios in ſcō ponūt.Alij primū graduz filios appellāt:negātes gradū cognatiōis inter ꝑez ꝛ filiū eē:cū vna caro ſint ꝑ ꝛ filius. Auctoritates ergo que ꝙſanguinitatis cautelā uſq; in ſeptimū gradū ,pbēt:ꝑez ponūt in primo gradu.Ille vō que uſq; ad ſextum gradū,pbēt:primū gradū filios appellant: atq; ita fit ut eedē ꝙſone ſm hāc diuerſitatez inueniant in.vj.ꝛ.vij.gradu.Ꝑez vō in primo gradu ponit qui frēs dicit eē ſcōm.Hoc mō cōputat çacharias papa inquiēs.Parētele gradus taliter cōputamus.Ego ꝛ frater meus vna gñatio ſumus:primūq; gradū efficimus.Rurſus filius meus fratris mei filius:ſcōa gñatio ſūt:ꝛ ſcōm gradū faciūt:ad hūc modū cetere ſucceſſiōes.Inter illos vō qui ſex cōputāt gradus ꝛ illos qui ſeptē cōputāt gradus nulla in ſenſu exiſtit diuerſitatis:q̄uis in numero graduū uarietas videať. Ultima vō generatio ſi a fratribus ſumat iniūm numerandi ſeptima inuenitur.

¶ Quare ſex gradibus computentur.

Quare vō ſex cōputet Iſidorus:ipſe aperit dicēs.Cōſanguinitas dū ſe paulatim ꝓpaginū ordinib' diriměs uſq; ad ultimum gradū ,ptraxerit ꝛ ,ppinqtas eſſe deſierit:tūc primū lex in matrimonij vinculū eā recipiet ꝛ quodāmō icipiet reuocare fugientē.Ideo aūt uſq; ad ſextū gñis gradū ꝙſanguinitatis cōſtituta eſt.ut ſicut ſex etatib' mūdi gñatio ꝛ hois ſtat' finiť:ita ,ppinqtas gñis tot gradib' terminet.In his ſex gradib' oīa ,ppinqtatū noīa ꝓtinent:ultra quos nec affinitas inueniri:nec ſucceſſio pōt amplius ,ppagari. Scōm alios ſeptē gradus ideo cōputanť ut ita poſt ſeptē gradus ſpōſus ſpōſe iungať.ſicut poſt bāc vitā que ſeptē dieb' agiť eccleſia chīo iungeť.His autem occurrit illud qō Greg.Aug.angloꝛuz epō:a quo regſt' fuerat quota gñatione debeāt copulari:reſcribit ſic.Quedā lex romana pmittit:ut ſiue frīs uſ ſororis:ſeu duoꝝ frm germanoꝝ:ſeu duarū ſoroꝝ.filius ꝛ filia miſceanť.Sed experimēto didicimus ex tali ꝫiugio ſobolez nō poſſe ſucceſcē.Uñ neceſſe eſt ut q̄rta uſ qnta gñatio fideliū liceter ſibi ꝫiungať.Sz poſt multū tpis idē Greg.a felice meſſine ſicilie ꝑſule regſt':utrū Aug.ſcripſerit ut angloꝝ quarta gñatione ꝓtracta mſimonia nō ſoluerenť: inter cetera talem reddidit rōnem.Q̄ ō ſcripſi Aug.angloꝝ epō:ipſi ēt angloꝝ gēti que nup per ad fidē uenerat:ne a bono quo cepat metuēdo auſteriora recederet ſpāliť ꝛ nō gñaliter me cognoſcas ſcripſiſſe. Neciō hec eis ſcripſi.ut poſtq̄z in fide fuerint ſolidati:ſi infra ,ppiā cōſanguinitatē inuēti fuerint nō ſe parent:aut infra affinitatis lineā.i.uſq; ad ſeptimam generationem iungantur.

Postq̄z determinauit magr de ipedimēto mſimonij:quo perſona reddiť illegitima ſimplr reſpectu alicuius ꝑſone pp diſtātiā ad ipaz:hic icipit determinare de ipedimētis ꝙbus ꝑſona reddiť ſimplr illegitima reſpectu alterius pp ,ppinqtatē ad eā.Et diuidiť in ptes duas.In ꝑa determinat de ipedimēto ,ppinqtatis carnalis.In ſcōa de ipedimēto ,ppinqtatis ſpiritualis.42.di.ibi|_ Inz de ſpūali cognatiōe ꝛc.|_ Prima in duas.In ꝑa determinat de ꝙſanguinitate.In 2a de affinitate di.41.ibi|_ Nūc de affinitate ꝛc.|_ Pria in duas.In ꝑa oſtēdit ſm q̄s gradus ꝙſanguinitas mſimoniū ipediat.In 2a obꝫcit in ꝫriū ꝛ ſoluit ibi|_ Dis aūt occurrit illud ꝛc|_. Prima in duas.In ꝑa oñdit uſq; ad q̄s gradus ꝙſanguinitas mſimoniuz ipediat.In

Universidad de Deusto
Biblioteca

2ª oñdit rõnẽ huius di.ibi|_Quare vo sex ḡdus ꝛc.|
Prima in duas. In ꝑma ostẽdit usq; ad quot gradus consanguinitas matrimonium impediat. In secunda ostendit quomodo sunt gradus ꝓdicti computandi: ibi|_Quomodo autem gradus ꝛc.|

Hic querũtur q̃tuor. Prio dd sit ꝓsanguinitas. Scõo de distinctiõe ipsi⁹. Tertio. utrũ ꝑm aliquos gradus ipediat mr̃imoniuꝫ de iure nãli. Quarto utrũ gradus matrimoniũ impedientes possint per statutum ecclesie determinari.

Ad primũ sic procedit. videt q̃ diffinitio ꝓsanguinitatis quã ꝺdã ponũt sit icõpetẽs. ſ. ꝓsanguinitas est vinculũ ab eodẽ stipite descẽdẽtiũ carnali ꝑpagatiõe ꝑctuꝫ. oẽs eni hoies ab eodẽ stipite carnali ꝑpagatiõe descẽdũt ſ. ab Ada. ſi ergo recta esset ꝓdicta diffinitio ꝓsanguinitatis: omnes homines essent consanguinei adinuicem: qõ falsum est. ¶ ℙ. vinculum non potest esse nisi aliquoꝝ adinuicẽ ꝓueniẽtiũ: qz vinculũ vnit: ſz eoꝝ qui descẽdũt ab vno stipite nõ est maior ꝓueniẽtia adinuicẽ q̃ aliox hoiuꝫ cũ ꝓueniãt ſpe ꝛ differãt nũo sicut ꝛ alĩ hoies. ḡ ꝓsanguinitas nõ est aliqõ vinculuꝫ. ¶ ℙ. carnalis ꝑpagatio ꝑm ꝑhm fit de superfluo alimẽti. ſz tale supfluũ magis hẽt ꝓueniẽtia cũ reb⁹ comestis cũ qb⁹ in ſba ꝓuenit q̃ cũ illo qui comedit. cũ ergo nõ nascat aliqõ vinculũ ꝓsanguinitatis eius qui nascit ex semine ad res comestas: nec ad gñantẽ ex carnali ꝑpagatione nascet aliqõ ꝑpinquitatis vinculum. ¶ ℙ. Beñ. i8°. Laban dixit ad Jacob. Os meũ ꝛ caro mea es rõne cognatiõis: que erat iter eos. ḡ talis ꝑpinquitas magis oꝺ dici carnalitas q̃ cõsanguinitas. ¶ ℙ. carnalis ꝑpagatio cois est hoib⁹ ꝛ aialib⁹. sed in aialib⁹ in carnali ꝓpagatione non contrahitur cõsanguinitatis vinculum. ergo nec in hominibus.

Rñdeo dõm: q̃ ꝑm ꝑhm in. 8°. Ethi. Ois amicitia in aliq̃ coicatiõe ꝓsistit: ꝛ qz amicitia ligatio sive vnio quedam est: ideo coicatio que est amicitie cã vinculũ dr̃. ꝛ ideo ꝑm quãlibet coicationẽ denoiant. aliq̃ q̃si colligati adinuicẽ: sicut dicunt cõcives qui hñt politicã coicationẽ adinuicẽ: ꝛ cõmilitones qui ꝓueniũt in militari negocio: ꝛ codẽ mõ illi qui ꝓueniũt nãli coicatiõe dicunt ꝓsanguinei: ꝛ ideo in ꝓdicta diffõne ponit q̃si ꝓsanguinitatis genus. vinculũ q̃si subiectũ ꝑsone descẽdentes ab uno stipite q̃rũ est bi⁹ vinculũ: q̃si p̃n^m carnalis ꝑpagatio.

Ad primũ ḡ ꝺõz: q̃ virt⁹ activa nõ recipit ꝛ eadẽ ꝑfectionẽ in istr̃o ꝑm quã est in p̃ncipali agẽte: ꝛ qz oẽ mouẽs motũ est instr̃z idem est q̃ virt⁹ primi motoris in aliq̃ gñe per multa media deducta: tadẽ deficit ꝛ ꝓuenit ad aliq̃d qõ est motum tm̃ ꝛ nõ mouẽs: virtus aũt gñantis mouet nõ solũ q̃tũ ad id qõ est ſpẽi: ſz ẽt q̃tũ ad id qõ est idiuiduũ: rõne cui⁹ filĩ⁹ assilat ꝑi ẽt in accr̃talib⁹ nõ solũ in nã ſpe ciei: nec tm̃ idiuidualis vt⁹ ꝑis ita ꝑfecte in filio est sicut in ꝑe erat: ꝛ adhuc in nepote min⁹: ꝛ sic deinceps debilitat: ꝛ ide est q̃ vt⁹ illa q̃nq; deficit: ut ultra ꝑcedere nõ possit: ꝛ qz ꝓsanguinitas est inq̃tũ multi coicãt in tali vtute ex vno in multos per ꝑpagationẽ deducta: paulatim se ꝓsanguinitas diriimit. ut Jsi. dicit. ꝛ iõ nõ opꝫ accipe stipitẽ remotũ in diffõne ꝓsanguinitatis: ſz ꝑpinquũ cui⁹ vt⁹ adhuc manet in illis qui ex eo ꝑpagant. ¶ Ad 2^m dõm qõ ia ꝑz ex dictis: q̃ non solũ ꝓueniũt ꝓsanguinei in nã ſpẽi: ſz ẽt in vtute ꝑa ipsius idiuidui ex vno in multas traducta: ex qua ꝛtigit q̃nq; q̃ fili⁹ nõ solũ assilat ꝑi: ſz auo uel remotis parẽtib⁹: ut dr̃ in. i7. de aialib⁹. ¶ Ad 3^m dõz: q̃ ꝓuenientia magis attẽdit ꝑm formã: ꝑm quã aliqs est actu: q̃ ꝑm mãm ꝑm quã est in potẽtia: qõ ꝑz in hoc q̃ carbo magis ꝓuenit cũ igne q̃ cũ arbore vñ absciſſum est lignũ: ꝛ ſilr alimẽtũ qõ ia ꝓuersuꝫ est in ſpẽz nutriti per vtutẽ nutritiuã magis ꝓuenit cũ ipso nutrito q̃ cũ illa re. vñ supr̃tũ est nutrimẽtũ. rõ aũt ꝑcederet ꝑm opionẽ illoꝝ qui dicebant: q̃ tota nã rei est mã: ꝛ q̃ forme oẽs sũt accr̃tia: qõ falsuꝫ est. ¶ Ad 4^m dõm: q̃ illud qõ ꝓxio ꝓuertit in semen est sanguis ut ꝓbat in. i5. de aialib⁹: ꝛ ꝓp hoc vinculũ qõ ex ꝑpagatiõe carnali cõtrahit ꝓueniẽti⁹ dr̃ ꝓsanguinitas q̃ carnalitas: ꝛ q̃ ali qñ vn⁹ ꝓsanguine⁹ dr̃ cẽ caro alteri⁹: hoc est inq̃tũ sanguis qui in semẽ viri aut mẽstruũ ꝓuertit est potẽtia caro ꝛ os. ¶ Ad 5^m dõm: q̃ ꝺdã dicũt q̃ iõ ꝓsanguinitatis vinculũ ꝛbit iter hoies ex carnali ꝑpagatiõe ꝛ nõ iter alia aialia: qz ꝺcꝺ est de hũane nãe veritate in oib⁹ hoib⁹ fuit in ꝓ⁰ parẽte: qõ nõ est de aliis aialibus. ſz ꝑm hoc ꝓsanguinitas nunq̃ dirimi posset: ꝓdicta aũt positio in. 2°. li. di. 30ª. ꝛprobata est: vñ dõm: q̃ hoc ideo ꝓuenit qz aialia nõ ꝓiunguntur ad amicitie vnitatẽ ꝑp ꝑpagationẽ multoꝝ ex vno parẽte proximo: sicut est de hominibus ut dictum est.

Ad 2^m sic ꝓcedit. videt q̃ ꝓsanguinitas icõueniẽter distiguat per lineas ꝛ per gradus. dr̃ eni linea ꝓsanguitatis eẽ ordinata collectio ꝑsonarũ ꝓsanguitate ꝓiunctaꝝ ab eodẽ stipite descẽdẽtiũ diuersos ptinẽs ḡdus. ſz nihil ẽ aliud ꝓsanguitas q̃ collectio talĩũ ꝑsonarũ: ḡ linea ꝓsanguitatis ẽ idẽ q̃ ꝓsanguitas: nihil ãt oꝺ distigui ꝑ ſeipz. ḡ ꝓsanguitas nõ ꝓueniẽter ꝑ lineas distiguit. ¶ ℙ. illõ ꝑz qõ ꝺidit aliqõ cõe: nõ põt poni in diffõne cois. ſz descẽsus põit ĩ diffõne ꝓdicta ꝓsanguinitatis. ḡ nõ põt diuidi ꝓsanguitas per lineam ascẽdẽtiũ ꝛ descẽdẽtium ꝛ trãsuersaliũ. ¶ ℙ. diffinitio linee est q̃ sit iter duo pũcta: sed duo pũcta nõ factũt nisi vnũ gradũ. ḡ vna linea hẽt tm̃ vnũ ḡdũ: ꝛ ita eadẽ videt diuisio ꝓsanguitatis per lineas ꝛ per gradus. ¶ ℙ. gradus diffinit eẽ bitudo distãtiũ ꝑsonarũ qua cogſcit q̃ta distãtia ꝑsone iter se differat. ſz cũ ꝓsanguitas ſit ꝓpinqtas quedã: distãtia ꝑsonaꝝ ꝓsanguinitati opponit magis q̃ sit ei⁹ ꝑs. ḡ per gradus cõsanguitatis distingui nõ põt. ¶ ℙ. ſi cõsanguitas per gradus distinguit ꝛ cogſcit: opꝫ q̃ illi qui sũt in eodẽ gradu sint eq̃lit cõsanguinei: ſz hoc falsuꝫ est: qz ꝓpatruus ꝛ eius ꝺ ꝓnepos sũt in eodẽ ḡdu: nõ tm̃ sũt eq̃lit cõsanguinei: ut decre. dicit. ḡ cõsanguitas nõ recte distiguit per ḡdus. ¶ ℙ. in reb⁹ ordinatis qõlibet ad ditũ alteri facit aliũ gradũ: sic quelibet vnitas addita facit alia ſpẽz nũi: ſz ꝑsona addita ꝑsone nõ semꝑ facit aliũ gradũ ꝓsanguitatis: qz in eodẽ gradu ꝓsanguinitatis est ꝑi ꝛ patruus qui adiũgit. ḡ nõ recte per gradus ꝓsanguitas distiguit. ¶ ℙ. iter duos ꝓpinqs semꝑ est eadẽ ꝓsanguitatis ꝓpinqtas: qz eq̃lit distat vnũ extremoꝝ ab alio: ꝛ ecouerso: ſz gradus ꝓsanguitatis nõ inuenit semꝑ idẽ ex utraq; ꝑte: cuꝫ q̃nq; vn⁹ ꝓpinquus sit in tertio: ꝛ ali⁹ in q̃rto ḡdu. ḡ ꝓsanguitatis ꝓpinqtas nõ põt sufficiẽter per gradus cognosci.

Rñdeo ꝺõz: q̃ ꝓsanguitas ut dictũ est: est quedã ꝓpinqtas in nãli coicatiõe fundata ꝑm actũ gñatiõis: qua nã ꝑpagat: vñ ꝑm ꝑhm in. 8°. ethi. ista coicatio est triplex: una ꝑm bitudinẽ ꝑncipiũ ad ꝑncipiatũ: ꝛ hec est ꝓsanguitas ꝑis ad filiũ: vñ dicit q̃ parẽtes ꝺligũt filios: ut sui ipsoꝝ aliq̃d exr̃tes. alia est ꝑz bitudinẽ ꝑncipiati ad ꝑn^m: ꝛ hec est filij ad ꝑem: vñ ꝺicit q̃ filij ꝺligũt parẽtes: ut ab illis exĩtẽtes. tertia est ꝑz bitudinẽ eoꝝ que sũt ab vno ꝑncipio

adiuicẽ: sic ffres dicunt ex eisdẽ nasci: ut ipse ibidẽ dic⁹: ꝛ qz pũct⁹ mor⁹ linea facit: ꝛ per ꝓpagationẽ q̃dmõ pz descẽdit in filiũ: iõ ꝑz dictas tres bitudines tres linee ꝓsanguitatis sumunt. ſ. linea descẽdẽtiũ ꝑz ꝑmã bitudinẽ: linea ascẽdẽtiũ ꝑz scõaz: linea trãsuersaliũ ꝑm 3^am. ſz qz ꝓpagatiõis mor⁹ nõ ꝺescit in vno termino: ſz ultra ꝓgredit: iõ ꝛtigit q̃ p̃ti⁹ est accipe ꝑez: ꝛ filij filiũ: ꝛ sic deinceps: ꝛ ꝑz hos diuersos ꝓgressus diuersi ḡdus in vna linea iueniunt. ꝛ qz ḡdus cuiuslibet rei est ꝑs aliq̃ illi⁹ rei: gradus ꝓpinqtatis nõ põt eẽ ubi nõ est ꝓpinqtas: ꝛ iõ idẽtitas ꝛ nimia distãtia ḡdũ cõsanguitatis tollũt: qz nullus est sibiipsi ꝓpiquus: sic nec sibi filius. ꝛ ꝑp hoc nulla ꝑsona per seipz facit aliquez ḡdũ: ſz cõꝑata alteri ꝑsone gradũ facit ad ipz: ſz tm̃ ꝺi uersa est rõ cõputãdi ḡdus in diuersis lineis. gradus eni ꝓsanguitatis in linea ascẽdẽtiũ ꝛ descẽdẽtiũ ꝛbit ex hoc q̃ vna ꝑsona ex alia ꝓpagat eoꝝ iter q̃s ḡdus ꝑsiderat: ꝛ iõ ꝑz cõputatione canonica ꝛ legalẽ ꝑsona que p⁰ in ꝓcessu ꝓpagatiõis occurrit: uel ascẽdẽdo ul descẽdẽdo distat ab aliq̃: puta a petro in p⁰ ḡdu: ut pz ꝛ filĩ⁹: que aũt utriq; 2° occurrit distat in 2° gradu: ut auus ꝛ nepos: ꝛ sic deinceps: ſz ꝓsanguitas eoꝝ que sẽ in linea trãsuersali ꝛbit: nõ ex hoc q̃ vn⁹ eoꝝ ex alio ꝓpagat: ſz qz uterq; ꝓpagat ex vno: ꝛ iõ ꝺz ḡdus in hac linea ꝓsanguitatis cõputari per cõputationẽ ad vnũ p̃n^m ex q̃ ꝓpagant: ſz ꝑz hoc est diuersa cõputatio canonica ꝛ legalis: qz legalis cõputatio attẽdit ꝺescẽsuꝫ a cõi radice ex utraq; ꝑte: ſz canonica tm̃ ex alta: ex illa. ſ. ex q̃ maior nũs ḡduũ iuenit: vñ ꝑz legalẽ cõputationẽ frẽ ꝛ sorores: uel duo frẽs attinẽt sibi in 2° ḡdu: qz uterq; a radice cõi distat p vnũ ḡduꝫ: ꝛ silr filij duoꝝ frm distãt a se iuicẽ in 4° ḡdu: ſz ꝑz cõputationẽ canonicã duo frẽs attinẽt sibi in p⁰ ḡdu: qz neuter eoꝝ ꝺistat a radice cõi: nisi p vnũ ḡdũ: ſz fili⁹ vn⁹ frm distat ab altero frẽ in 2° ḡdu: qz tm̃ distat a cõi radice: ꝛ iõ ꝑz canonicã cõputationẽ q̃to ḡdu distat ꝺs ab aliq̃ superiori toto distat a q̃libet descẽdẽtiũ ab ipso ꝛ nunq̃ min⁰: qz ꝓp qõ vnũqõq; ꝛ illud magis. vñ si alĩ descẽdẽtes a cõi p̃n⁰ ꝓueniũt cũ aliq̃ rõe ꝓncipiũ cois nõ põt ꝓpinqres eẽ descẽdẽti ex alia ꝑte q̃ sit p̃^m p̃n^m ei⁹ ꝓpinquũ: aliqñ tm̃ plus distat aliqs ab aliq̃ descẽdẽre a cõi p̃n⁰: q̃ ꝺistet ipe a p̃n⁰: qz ille forte plus distat a p̃n cipio cõmuni q̃ ipse: ꝛ frm remotiorem distãtiam opꝫ consanguinitatem computari.

Ad primũ ḡ ꝺõm: q̃ obiectio illa ꝑcedit ex falsis: ꝓsanguitas eni nõ est collectio: ſz relatio quedã aliq̃rũ ꝑsonarũ adiuicẽ: q̃rũ collectio lineã ꝓsanguitatis facit. ¶ Ad 2^m dõm: q̃ descẽsus coiter sup⁹ attẽdit ꝑz q̃libet ꝓsanguitatis lineaꝫ qz carnalis ꝑpagatio: ex q̃ vinculũ ꝓsanguitatis ꝛbit descẽsus q̃dã est: ſz descẽsus talis. ſ. a ꝑsona cui⁹ ꝓsanguinitas querit lineã descẽdẽtiũ facit. ¶ Ad 3^m dõm: q̃ linea ꝺuplr accipi põt: aliqñ ꝑe ꝑ ipa ꝺimẽsiõe que est p̃^a ſpẽs q̃titatis ꝓtinue ꝛ sic linea recta cõtinet tm̃ duo pũcta in actu que terminãt ipaz: ſz ifinita in potẽtia q̃rũ q̃libet signato in actu linea ꝺiuidit: ꝛ fiũt due linee: aliqñ vo linea sumit ꝑ bis que linearit disponunt ꝛ ꝑz b⁰ assignat in nũis linea ꝛ figura: ꝑut vnitas post vnitatẽ ponit in aliq̃nũo: ꝛ sic q̃libet vnitas adiecta gradũ facit in tali linea: ꝛ silr est de linea ꝓsanguinitatis vñ vna linea ꝓtinet plres ḡdus. ¶ Ad 4.^m dõm: q̃ sic silitudo nõ põt eẽ ubi nõ est aliq̃ ꝺiuersitas: ita ꝓpinqtas nõ est ubi nõ est aliq̃ distãtia: ꝛ iõ distãtia quelibet nõ opponit ꝓsanguitati: ſz talis distãtia que ꝓsanguitatis ꝓpinqtatẽ excludit. ¶ Ad 5^m dõm: q̃ sic albedo ꝺr̃ maior ꝺuplr. vno mõ ex itẽsiõe ipsius q̃litatis. alio mõ ex q̃titate supficiei: ita ꝓsanguitas ꝺr̃ maior ul⁹ minor ꝺuplr. vno mõ itẽsiue ex ipsa nã ꝓsanguitatis. alio mõ q̃si ꝺimẽsiue: ꝛ sic q̃titas ꝓsanguitatis mẽsurat ex ꝑsonis iter q̃s ꝓsanguitatis ꝓpagatio ꝓcedit: ꝛ hoc 2° mõ ḡdus in ꝓsanguitate ꝺistiguunt: ꝛ iõ ꝛtigit q̃ aliquorũ ꝺuoꝝ qui sũt in eodẽ ḡdu ꝓsanguitatis respectu alicui⁹ ꝑsone vn⁹ est sibi magis ꝓsanguine⁹ q̃ ali⁹: ꝓsiderãdo ꝑmã q̃titatẽ ꝓsanguitatis: sic ꝑz ꝛ fr̃ attinẽt alicui in p⁰ ḡdu ꝓsanguitatis: qz ex neutra ꝑte incidit aliq̃ ꝑsona media: ſz tm̃ itẽsiue loquẽdo magis attinet alicui ꝑsone ꝑz suus q̃ fr̃: qz fr̃ nõ attinet ei nisi inq̃tuꝫ est ex eodẽ ꝑe: ꝛ iõ q̃to aliqs est ꝓpinqor cõi p̃n⁰ a q̃ ꝓsanguitas descẽdit: tãto est magis ꝓsanguineus: q̃uis nõ sit in ꝓpinqori ḡdu: ꝛ ꝑz hoc ꝑpatruus est magis ꝓsanguineus alicui q̃ ꝓnepos ei⁹: q̃uis nõ sit in eodẽ ḡdu. ¶ Ad 6^m dõz: q̃ q̃uis ꝑz ꝛ patruus sint in eodẽ ḡdu respectu radicis ꝓsanguitatis: qz uterq; distat vno ḡdu ab auo: tm̃ respectu ei⁹ cui⁹ ꝓsanguitas querit nõ sũt in eodẽ ḡdu: qz ꝑz est in p⁰ ḡdu: patruus aũt nõ põt eẽ ꝓpinqor q̃ in 2° in q̃ est auus. ¶ Ad 7^m dõz: q̃ semꝑ due ꝑsone in eq̃li nũo graduũ distãt a se inuicẽ: q̃uis q̃nq; nõ equali numero graduuꝫ ꝺistent a cõmuni ꝓncipio: ut ex dictis patet.

Ad 3^m sic ꝓcedit. Uidet q̃ ꝓsanguitas de iure nã li nõ ipediat mr̃imoniũ: nulla eni mr̃ier põt eẽ ꝓpinqor viro q̃ Eua fuit Ade. de q̃ ꝺr̃ Beñ. 2. Hoc nũc os ex ossib⁹ meis: ꝛ caro de carne mea: ſz Eua fuit mr̃imonio ꝓiũcta ade. ḡ ꝓsanguitas nulla q̃tũ est de lege nãe mr̃imoniũ ipedit. ¶ ℙ. lex nãlis eadẽ est apud oẽs: ſz apud barbaras natiões nulla ꝑsona ꝓiũcta cõsanguitate a mr̃imonio excludit. ḡ ꝓsangnitas q̃tũ est de lege nãe mr̃imoniũ nõ ipedit. ¶ ℙ. ius nãle est qõ nã oia aialia docuit. ut ꝺr̃ in p⁰ ꝺigesti. ſz aialia bruta etiã cũ mr̃e coeũt. ḡ nõ est de lege nãe q̃ aliq̃ ꝑsona a mr̃imonio ꝑp ꝓsanguitatẽ repellat. ¶ ℙ. nihil ipedit mr̃imoniũ: qõ nõ ꝓriet alicui bono mr̃imonij. ſz ꝓsanguitas nõ ꝓriat alicui bono mr̃imonij. ḡ nõ ipedit ipz. ¶ ℙ. eoꝝ que sunt magis ꝓpinq ꝛ silia: melioꝛ ꝛ firmioꝛ est ꝓiũctio. ſz mr̃imoniũ quedã ꝓiũctio est. ḡ cuꝫ ꝓsanguitas sit ꝓpinqtas quedã mr̃imoniũ nõ ipedit: ſz magis iuuat. ¶ Sꝫ ꝛ. illud qõ ipedit bonũ ꝓlis ẽt mr̃imoniũ ipedit ꝑm legẽ nãe: ſz ꝓsanguitas ipedit bonũ ꝓlis: qz ut in lra ex vbis Greg. habet exꝑimẽto ꝺicim⁹ ex tali ꝓiugio sobolẽ nõ posse succrescẽ. ḡ ꝓsanguinitas ꝑm legẽ nãe mr̃imoniũ impedit. ¶ ℙ. illud qõ hẽt nã hũana in p⁰ sui ꝑditiõe est de lege nãe: sed a p⁰ sui ꝑditione hoc habuit nã q̃ ꝑi ꝛ mr̃ a mr̃imonio excluderent: qõ ꝑz per hoc qõ ꝺr̃ Beñ. 2. Propt hoc relinq̃t hõ ꝛ ꝑez ꝛ mr̃ez: qõ nõ põt itelligi q̃tũ ad cohabitationẽ: ꝛ sic opꝫ q̃ itelligat q̃tũ ad mr̃imoniũ cõiũctionẽ. ḡ ꝓsanguitas ipedit mr̃imoniũ ꝑm legẽ nãe.

Rñdeo ꝺõz: q̃ sic supꝛ ꝺ. 33. ꝺictũ est in mr̃imonio illud ꝛ legẽ nãe eẽ ꝺr̃ per qõ mr̃imoniũ reddit icõpetẽs respectu finis ad quẽ est ordinatũ. finis aũt mr̃imonij per se ꝛ p⁰ est bonuꝫ ꝓlis: qõ ꝺdẽ per aliquã ꝓsanguinitatẽ. ſ. iter ꝑez ꝛ filia: uel filiũ ꝛ mr̃em ipedit: nõ ꝺdẽ ut totaliter tollat: qz filia ex semine ꝑis põt ꝓlẽ ꝓcipe: ꝛ sil⁹ cũ ꝑe nutrire: ꝛ ĩstruẽ in ꝺb⁹ bonũ ꝓlis ꝓsistit: ſz ut nõ ꝓueniẽti mõ fiat. Jnordinatũ est eni q̃ filia ꝑi per mr̃imonium adiungat in sociã cã gñande ꝓlis: ꝛ educãde: quã opꝫ per oia ꝑi eẽ subiectã uelut ex eo ꝓcedẽtez: ꝛ iõ de lege nãli est: ut ꝑi ꝛ mr̃ a mr̃imonio repellant ꝛ magis ẽt mr̃ q̃ ꝑi: qz magis reuerẽtie que debet parẽtib⁹ derogat: si fili⁹ mr̃ez q̃ si ꝑ filiã ducit in uxorẽ: cũ uxoꝛ viro aliqualiter debeat eẽ subiecta: ſz finis mr̃imonij scõarius per

se tñ est ꝓcupiscẽtie repressio cui deperiret:sed quelibet ꝓsanguinea posset in mr̃imoniu3 duci:q3 magnus ꝓcupiscẽtie adit⁹ ꝓberet:nisi iter illas ꝓsonas quas op3 in eadẽ domo uersari eẽt carnalis copula iterdicta:7 ideo lex diuina nõ solũ ꝑem 7 mr̃em exclusit a mr̃imonio:sz ẽt alias ꝓiunctas ꝓsonas:q̃s op3 sil uersari:7 que debẽt inuicẽ altera alterius pudicitiã custodire:7 hãc cãm assignat diuina lex dicẽs. Ne reuelet turpitudinẽ talis uel talis:q3 turpitudo tua.sz per accidẽs finis mr̃imonij est ꝓsideratio boium 7 amicitie multiplicatio:oũ hõ ad ꝓsanguineos uxoris:sicut ad suos se hẽt:7 iõ huic multiplicatiõi amicitie ꝓtulerũt fieret si aliqs sanguine ꝓiũcta uxorẽ duceret:q3 ex hoc noua amicitia per mr̃imoniũ nulla accresceret.7 ideo ſm leges humanas:7 statuta ecclesie plures ꝓsanguinitatis gradus sũt a mr̃imonio sepati:sicut ergo ex dictis patet q̃ ꝓsanguinitas q̃tũ ad aliqs ꝑsonas impedit mr̃imoniũ de iure nãli:q̃tũ ad aliq̃s de iure diuino 7 q̃tũ ad aliqs de iure per hoies instituto.

Ad primũ g̃ dõz:q̃ Eua q̃uis ex Adã ꝓcesserit:nõ tñ fuit filia Ade.q3 nõ ꝓdũt ex eo per modũ illũ quo vir nat⁹ est gñare sibi simile in spẽ:sz opõne diuina qua ita potuisset ex costa Ade fieri vn⁹ equus:sic facta est Eua:7 iõ nõ est tãta nãlis ꝓuenientia Eue ad Adam:sicut filie ad ꝑes:nec Adã est nãle ꝓncipium Eue:sicut ꝑ filie. ¶ Ad 2m dõm:q̃ nõ ꝓcedit ex lege nãli q̃ aliq barbari parentibus carnalit cõmiscent:sz ex ꝓcupiscentie ardore:qui legẽ nãe in eis obfuscauit. ¶ Ad 3m dõz:q̃ ꝓiunctio maris 7 femine dr̃ esse de iure nãli:q3 nã hoc oĩa aialia docuit:sz hãc ꝓiunctionẽ diuersa aialia diuersimode docuit ſm diuersas eoz ꝓditiões. Cõmixtio autẽ carnalis ad parẽtes derogat reuerẽtie que eis debet: sicut eni parẽtib⁹ ididit nã sollicitudinẽ filijs ꝓuidendi:ita ididit filijs reuerẽtiã ad parẽtes.nulli aũt genrl aliã ididit sollicitudinẽ filioz:aut reuerẽtiã parẽtũ in oẽ tps:nisi hoi:alijs aũt aialib⁹ plus 7 minus:ſz q̃ magis uel minus necessarij sũt uel fulij parẽtib⁹:uel parẽtes filijs.vñ ẽt in q̃busdã aialib⁹ filius abhozret cognoscere mr̃em carnaliter q̃diu manet apud ipm cognitio matris:7 reuerẽtia quedã ad ipsam:ut recitat phs in.8.de aialib⁹:de camelo:7 equo.7 q3 oẽs bone sti mores aialiũ in hoib⁹ nãliter ꝓgregati sunt:7 ꝑfectius q̃ in alijs:ꝓpter hoc hõ nãliter abhozret cognoscere carnalit:nõ solũ mr̃ez:sz ẽt filiã:q̃ est adhuc minus ꝺ nãm:ut dictũ est.7 iterũ in alijs aialib⁹ ex ꝓpagatiõe carnis nõ ꝺbit ꝓsanguinitas:sicut in hoib⁹:sic dictũ est:7 iõ nõ est filis rõ. ¶ Ad 4m dõm:q̃ ex iaz dictis ꝑz quõ ꝓsanguinitas ꝓiugũ bono mr̃imonij contrariet.vñ rõ ꝓcedit ex falsis. ¶ Ad 5m dõm:q̃ nõ est inconueniẽs duarũ vnionũ vnã ab altera ipediri:sicut ubi est idẽtitas nõ est sillitudo:7 sil ꝓsanguinitatis vinculũ põt ipedire matrimonij coniunctionem.

Ad 4m sic ꝓcedit.videt q̃ consanguinitatis gradus mr̃imoniũ ipedientes nõ potuerint taxari ab ecclesia usq3 ad q̃tũ gradũ. Matth.19.dicit. Q̃d deus ꝓiunxit hõ nõ sepet:sz illos qui ꝓiugunt ifra q̃tũ ꝓsanguinitatis gradũ deus ꝓiunxit.nõ eni diuina lege eoz ꝓiunctio ꝓhibet.g̃ nõ debẽt humano statuto separi. ¶ ꝺ.mr̃imoniũ est sacr̃z sicut 7 baptismus sed nõ posset ex statuto ecclesie fieri q̃ ille qui ad baptismũ accedit nõ recipet caracterẽ baptismalẽ:si ex iure diuino eius capax sit.g̃ nec ecclesie statutũ facere põt q̃ matrimoniũ nõ sit iter illos qui per ius diuinũ mr̃imonialit ꝓiungi nõ ꝓhibent. ¶ ꝺ.ius positiuz nõ põt ea que sũt nãlia remouere:uel ampliare.sz cõsanguinitas est nãle vinculũ:q̃ q̃tũ est de se natuz est matrimoniuz ipedire.g̃ ecclesia nõ põt aliquo statuto facere q̃ aliq̃ possint mr̃imonialiter ꝓiungi:uel nõ cõiungi:sicut nõ põt facere q̃ sint ꝓsanguinei uel nõ ꝓsanguinei. ¶ ꝺ.statutũ iuris positiui oz aliquã rõnabilẽ causam habere:q3 ſm causam rõnabilẽ quã hẽt a iure nãli ꝓcedit:sz cause que assignant de nõo graduũ omnino uident irrõnabiles cause:cũ nullã habeant habitudinem ad causata:sicut q̃ consanguinitas ꝓhibetur usq3 ad quartum gradum:ꝓpter quatuoz elemẽta usq3 ad sextum:ꝓpter sex etates.usq3 ad septimũ ꝓpter.7.dies quibus omne tempus agitur.ergo uidetur q̃ talis ꝓhibitio nullũz uigorem habeat. ¶ ꝺ. ubi est eadem causa debet esse idem effectus.sed causa quare consanguinitas impedit matrimoniuz est bonum ꝓlis:repressio concupiscentie:7 multiplicatio amicitie:ut ex dictis patet.que omni tempore necessaria equaliter sunt.ergo omni tempore debuissent eq̃liter gradus consanguinitatis matrimoniuz impedire: quod non est uerum:cum modo usq3 ad quartum:antiquitus usq3 ad septimum gradum matrimonium cõsanguinitas impediret. ¶ ꝺ.vna 7 eadez coniunctio non potest esse in genere sacramẽti:7 in genere stupri: sed hoc contingeret si ecclesia haberet potestatẽ statuendi diuersum numerũ in gradibus impedientibus matrimoniũ:sicut si aliqui in quinto gradu quando ꝓhibitus erat coniũcti fuissent:talis coniunctio stupri esset:sed postmodum eadem coniunctio ecclesia ꝓhibitionem reuocante matrimonium esset.7 econuerso posset accidere si aliqui gradus cõcessi possent postmodũ ab ecclesia interdici.ergo videt q̃ potestas ecclesie non se extendat ad hoc. ¶ ꝺ.ius humanuz debet imitari ius diuinum.sed ſm ius diuinum:quod in lege ueteri continetur non equaliter currit ꝓhibitio graduum in sursum 7 deorsum:q3 in ueteri lege aliqs ꝓhibebatur accipere in uxorem sororez patris sue: non tamen filiam patris.ergo nec modo debet aliqua ꝓhibitio de nepotibus 7 patruis manere. ¶ Sed cõtra est quod dominus dicit discipulis. Qui uos audit me audit.ergo ꝓceptum ecclesie habet firmitatem:sicut ꝓceptum dei:sed ecclesia quandoq3 ꝓhibuit:7 quandoq3 cõcessit aliquos gradus quos lex uetus non ꝓhibuit.ergo illi gradus matrimonium impediunt. ¶ ꝺ.sicut olim matrimonia gentiliuz dispẽsabantur per leges ciuiles:ita nunc per statuta ecclesie.sed olim lex ciuilis determinabat gradus consanguinitatis:qui matrimonium impediunt 7 qui non.ergo 7 modo potest hoc fieri per ecclesie statutuz.

Rñdeo dõm:q̃ ſm tpa diuersa inuenit cõsanguinitas ſm gradus diuersos mr̃imoniũ ipedisse. In ꝓn⁹eni humani gñis solus pr̃ 7 mater a mr̃imonio repellebant.eo q̃ q3 tũc tpis erat paucitas boium:7 oportebat ꝓpagationi humani gñis maximã curã ipendere.vnde non erant remouende: nisi ille persone que mr̃imonio incõpetẽtes erãt etiã q̃tũ ad ꝓncipalem mr̃imonij finẽ qui est bonũ ꝓlis:ut dictũ est. Postmodũ aũt multiplicato humano gñe per legẽ Moysi plures ꝑsone excepte sunt:que iam cõcupiscẽtiã reprimẽ icipiebãt.vnde ut dicit Rabi Moyses. Oẽs ille ꝑsone excepte sunt a matrimonio:que in una familia cohabitare solẽt:q3 si iter eos licite carnalis copula esse posset:magnũ icẽtiuũ libidini ꝑstaret: sed alios ꝓsanguinitatis gradus lex uetus ꝓmisit:imo quodãmo ꝓcepit:ut.ſ.vnuſqſq3 de cognatiõe sua uxorẽ acciperet:ne successionũ ꝓfusio esset:q3 tũc tpis cultus diuinus per successionẽ generis ꝓpagabatur:sed

postmodũ in lege noua:que est lex spũs 7 amoris plures gradus ꝓsanguinitatis sũt ꝓhibiti:q3 ia per spũalẽ gr̃az nõ per carnis originẽ cult⁹ deriuat 7 multipli caf.vñ op3 ut hoies ẽt magis a carnalib⁹ retrahãtur spũalib⁹ uacãtes:7 ut amoz ãpli⁹ diffundat:7 iõ antiquit⁹ usq3 ad remotiores gradus cõsanguitatis mr̃imoniũ ipediebat:ut ad plures per ꝓsanguitatẽ 7 affinitatẽ nãlis amicitia ꝓmaneret:7 rõnabilr usq3 ad septimũ gradũ:tũ q3 ultra hoc nõ de facili remanebat cois radicis memoria:tũ q3 septifozmi gr̃e spũs sancti cõgruebat:sz postmodũ circa hec ultima tpa restrictũ est ecclie iterdictũ usq3 ad q̃rtũ gradũ:q3 ultra iutile 7 piculosuz erat gradus cõsanguitatis ꝓhibẽ. Inutile q̃dẽ q3 ad remotiores cõsanguineos:q̃si nullũ feduſ maioris amicitie q̃ ad extraneos habeat:charitate in multoz coalib⁹ frigescẽte. Periculosuz aũt erat. q3 cõcupiscẽtia 7 negligẽtia ꝑualẽte:tã numerosã cõsanguineoz multitudinẽ hoies nõ satis obseruabãt: 7 sic laque⁹ dãnatiõis multis inꝺiebat ex remotioz graduũ ꝓhibitiõe.satis ẽt cõueniẽter usq3 ad q̃rtũ gradũ dicta ꝓhibitio est restricta:tũ q3 usq3 ad q̃rtã gñationẽ hoies viuere cõueuerũt:ut sic nõ possit cõsanguinitatis memoria aboleri.vñ oñs in tertiã 7 q̃rtaz gñationẽ pctã parẽtũ se visitaturũ in filijs cõminaf: tũ q3 in q̃libet gñatiõe noua mixtio sãguinis cui⁹ idẽtitas cõsanguinitatẽ facit:fit cũ sanguine alieno:7 q̃tũ miscet alteri tatũ recedit a ꝓmo.7 q3 elemẽta sunt q̃tuoz:quoz q̃libet tãto est facil⁹ miscibile q̃to est magis subtile.iõ in ꝓma cõmixtiõe euanescit sanguinis idẽtitas q̃tũ ad ꝓmã elemẽtũ:q̃ est subtilissimũ in scõa q̃tũ ad scõm.in tertia q̃tum ad tertiũ.in q̃rta q̃tum ad quartũ.7 sic cõueniẽter post quartã generationem potest reiterari carnalis coniunctio.

Ad primũ g̃ dõm:q̃ sicut deꝰ nõ cõiungit illos qui ꝓiugunt ꝓtra ordinẽ ꝓceptũ ita nõ cõiungit illos qui coiungunt ꝓtra ecclie ꝓceptũ:q̃ hẽt eãdẽ obligãdi efficaciã quã 7 ꝓceptũ diuinũ. ¶ Et ad 2m dõz:q̃ mr̃imoniũ nõ tñ est sacr̃m: sed etiã est in officiũ:7 iõ magis subiacet ordinationi ministroz ecclie q̃ baptismus qui est sacr̃m tñ:q3 sic ꝓtract⁹ 7 officia bũana determinant legib⁹ bũanis: ita ꝓtract⁹ 7 officia spũalia lege ecclie. ¶ Ad 3m dõz q̃ q̃uis cõsanguinitatis vinculũ sit nãle:tñ nõ est nãle q̃ cõsanguinitas carnalẽ copulã impediat:nisi ſm alĩ quẽ gradũ:ut dictũ est.7 iõ ecclia suo iſtituto nõ facit q̃ aliq̃ sint uel nõ sint ꝓsanguinei:q3 ſm oẽ tps equaliter ꝓsanguinei remanẽt:sz facit q̃ carnalis copula sit licita uel illicita ſm diuersa tpa in diuersis gradibus cõsanguinitatis. ¶ Ad 4m dõz:q̃ tales rõnes assignate magis dant per modũ adaptatiõis 7 cgruẽtie: q̃ per modũ cãe 7 necitatis. ¶ Ad 5m dõm:q̃ ia ex dictis ꝑz q̃ nõ est eadẽ cã ſm diuersa tpa gradus consanguinitatis ꝓhibẽdi.vñ q̃ aliquo tpe utiliter cõcedit:alio salubriter ꝓhibet. ¶ Ad 6m dõz:q̃ statutuz nõ iponit modũ ꝑteritis:sed futuris.vñ si mo ꝓhibet quint⁹ gradus qui nũc est ꝓcessus illi qui ia sunt in quarto gradu coniuncti nõ essent separãdi.nullũ eni ipedimẽtũ mr̃imonio supueniẽs ipsum põt dirimere:7 sic ꝓiũctio que pr⁹ fuit mr̃imoniũ nõ efficerẽt per statutũ ecclie stupriũ:7 silr si aliquis gradus ꝓcederet qui nũc est ꝓhibit⁹.illa cõiũctio nõ efficeret mr̃imonialis ex statuto ecclie rõne ꝓmi ꝓtract⁹:q3 possent separi si uellẽt:sz tñ possent de nouo ꝺbere:7 alia ꝓiũctio esset. ¶ Ad 7m dõm:q̃ in gradibus cõsanguinitatis ꝓhibẽdis ecclia precipue obseruat rõnẽ amoris:7 q3 nõ est minoz rõ amoris ad nepotez q̃ ad patruũ:sed etiam maioz q̃to ꝓpinquioz est patri filius q̃ filio pater:ut dr̃ in.8. Ethi. ꝓpter hoc equaliter ꝓhibuit gradus cõsanguitatis in patruis 7 nepotibus:sed lex uetus in ꝑsonis ꝓhibẽdis attẽdit ꝓcipue cohabitationẽ ꝓtra cõcupiscẽtiã:illas ꝑsonas ꝓhibẽs ad quas facilioz pateret accessus ꝓpter mutuã cohabitationẽ.magis aũt consueuit cohabitare neptis patruo q̃ amita nepoti:q3 filia est quasi idẽ cũ ꝑe:cũ sit aliquid eⁱ⁹:sz foroz non est hoc mõ idẽ cum fratre:cum non sit aliquid eius:sed magis ex eodem nascit:7 ideo nõ erat eadem ratio ꝓhibendi neptẽ 7 amitam.

¶ Quia truncũ inter gradus nõ cõputat. ¶ trũcũ appellat cõsanguinitatis radicẽ:qui est pater filioz.ꝓincipiũ aũt alicui⁹ generis põt accipi duplr.vno mõ ꝓncipiũ qõ est in genere illo:ut si ꝓma partẽ linee ꝓncipiũ dicam⁹.alio mõ ꝓncipiũ:q3 nõ recipit generis ꝓdicationẽ:sicut ꝓncipiũ linee dr̃ punctus.7 hoc mõ ꝓncipiũ 7 radix cõsanguinitatis põt dici duplr. vno mõ ipsa ꝑsona ꝓma a qua cõsanguinitas dr̃:que ꝑsona nõ est ꝓsanguinitas:sz ꝓsanguinitatis ꝓncipiũ 7 ſm hoc fili⁹ qui distat a ꝑsona ꝑis facit ꝓme distãtie gradũ 7 fili⁹ filij scõm:7 sic deinceps.alio mõ ꝓma cõsanguinitas:que est cã oĩs alteri⁹ cõsanguinitatis:7 sic ipsa consanguinitaſ que est inter patrẽ 7 filiũ radix ponitur:7 computat ſm hoc pater 7 filius ꝓ vno ꝓncipio a q̃z ꝓsanguitate. ꝓmo distat fili⁹ filij.7 ideo hec distãtia facit ꝓmũ gradũ:7 sic deinceps:7 ſm hoc diuersimode fit cõputatio graduum in litera:sed ꝓmus modus cõputandi magis est in cõmuni usu. ¶ Sicut sex etatibus mũdi ꝛc. ¶ mũdo nõ assignant etates q̃tum ad substãtiam:q3 sic in perpetuũ durabit:sed q̃tum ad statũ:sic eni transibit mundus: 7 sic antiquaf 7 senescit:7 ſm hoc distinguunt etates mundi metaphorice ad similitudinẽ etatis vnius hois. uariant eni in hoie etates ꝑ diuersas notabiles uarietates in statu ipsius:vñ ꝓma etaſ dr̃ infantia usq3 ad septimũ annũ:secũda puericia usq3 ad.14.tertia adolescentia usq3 ad.25.que tres etates cõputant quandoq3 ꝓ vna.quarta est iuuẽtus usq3 ad.50.annos quinta vo etas est senectus usq3 ad.70.sexta senium usq3 in finẽ.7 silr in mundo dr̃ ꝓma etas ab Adam usq3 ad Noe in qua fuit humani generis institutio 7 lapsus.scõa a Noe usq3 ad Abraã:in qua fuit humani generis destructio per diluuiuz 7 renouatio.tertia ab abraã usq3 ad dauid:in qua fuit circũcisiõis 7 legis institutio.quarta a Dauid usq3 ad transmigrationem babylonis:in qua lex floruit sub regibus 7 prophis. quinta a trãsmigratiõe babylonis usq3 ad chr̃tuz:in qua fuit populi captiuatio:7 liberatio.sexta a chr̃isto usq3 ad finem:in qua est humani generis redemptio. sed tamen non oportet q̃ equali numero annorum mundi etas humani gñis cõpleat:sicut nec etas vnⁱ hois:q3 ultia etas hois q̃q3 hẽt tatũ q̃tũ oẽs ꝓie.

¶ De gradibus affinitatis. Dist.XLI.

Nunc de affinitate videndum est:de qua Greg. ait. Porro de affinitate quã dicitis parẽtelã cẽ que ad virũ ex ꝑte uxoris seu que ex ꝑte viri ad uxorẽ ꝑtinet:manifesta rõ est:q3 si ſm diuinã ſniam ego 7 uxor mea sum⁹ vna caro ꝓfecto mihi 7 illi mea suaq3 parẽtela ꝓpinqtas vna efficit. Quocirca 7 soror uxoris mee in vno 7 ꝓmo gradu erimus:fili⁹ vo in scõo gradu

Universidad de Deusto
Biblioteca

erit a me:neptis vo in tertio. Idq; utriq; in cetis agēdū est in successiōib'. Uxorē vo, ppinq cuiuscūq; gradus sit:ita me opz attēdere:quēadmodū ipsi' quoq; gradus aliq femina ppzie ppiquitatis sit. Nō nimirū uxori mee de ppiquitate viri sui in cūctis cognatiōis gradib' quēit obseruare. Qui vo aliozsū sentiūt antichū sūt. Itē Juli' papa. Eq̄lit vir cōiūgat cōsanguineis ppzijs z cōsāguineis uxoris. Itē Jsid. sane cōsanguitas quein ppzio viro cōseruāda est:ēt in uxoris parētela de lege nuptiarū custodiēda est:q; constat eos duos fuisse in carne vna. Jōq; cois est illis utraq; parētela. Itē Juli' papa. Nullū in utroq; sexu pmittim' ex ppinqtate sui sanguis uel uxoris usq; in septimū gñatiōis gradū uxorē ducere:uel icesti macula copulari. q; sicut nō licet cuiq; de sua cōsāguitate chriano:sic nec de cōsanguitate uxoris cōiugē ducē pp carnis vnitatē. Itē greg. De affinitate cōsanguitatis p gradus cognatiōis placuit usq; ad septimā gñationē obseruare Nā z hereditas rez per legales istoz diffōnes sancita usq; ad septimū gradū heredi ptēdit successionē. Nō eni eis succederēt:nisi de ppagine cognatiōis deberēt his aucūb' insinuat:z que sit affinitas z usq; ad quē gradū sit obseruāda. s. usq; ad septimum.

¶ Varie traditiones de affinitate.

Sed alij vident cōcedere in quita gñatiōe iter affines ꝓhi cōiugiū:z in ārta ēt si cōtractū fuerit nō separi. Ait eni Fabia. papa De ppiquis qui ad affinitatē per vir z uxorē ueniūt:defūcta uxore ul' viro in qnta gñatiōe iūgunt. In ārta si inuēti fuerit nō sepent In tertia vo ppiquitate nō licet uxorē alteri' accipe post obitū ei'. Eq̄lit vir iūgat in mrimōio eis qui sibi ꝓsanguinei sūt:z uxoris sue cōsanguineis:post mortē uxoris. Ecce hic cōcedit in quita uel ārta ppiquitate affiniū fieri ꝓiugiū. Juli' ēt papa ait. Statutū ē ut relictā pris uxoris sue:relictā frīs uxoris sue:relictā filij uxoris sue nemo sibi in matrimoniū sumat:relictā uxorē cōsanguineoruz uxoris sue usq; in tertiā, pgēiē nemo in uxorē sumat. In ārta vo z quita si inuēti fuerit nō sepent. Ecce q̄z uarie de affinitatis obseruatiōe loquunt auctores. Alij eni usq; ad septimū gradū eā obseruari sāciūt. Alij vo in quito uel ārto mrimōia ꝓcta nō diuidūt. Sz illi vitatis rigorē:isti misericordie dispēsationē vident ,pponere. Pōt eni ecclia dispensare in copula affiniū usq; ad tertiū gradū:sicut Hze. dispēsauit in q̄rto gradu ꝓsanguitatis. Illud aūt nō est ptereūdū qō Hze. Venerio epo scripsit. Sedē aplicā cōsulere decreuisti: si mulier copula nuptiali extraneo viro ꝓiū cta cognatiōi ei' ptineat:si eo defuncto cognatio maneat uel sub alio viro cognatiōis uocabula dissoluant:uel si suscepte soboles pnt legitime ad prioris viri cognatiōis trāsire copulā. Si vna caro fuerit quō aliqs eoz pōt, ppinqu' vni ptinere:nisi ptineret alteri: Hoc minime posse fieri credēdū ē. Mortuo vno defuncto in supstite affinitas nō delet: nec alia copula cōiugalis affinitatē copule prioris soluere ualet:sed nec alteri' cōiūctionis soboles placet ad affinitatis prioris viri cōsortiū trāsire. Siqs ergo sacrilego z temerario ausu in defuncto querit, ppinqtatē extinguere:uel sub altero affinitatis uocabulo dissipare:uel susceptas soboles alteri' copule ppiquitati prioris credit legitime sociari: hic negat dei uerbū ualidū ee qō dixit. Erūt duo in carne vna. Ecce hic, phibet si mortuo prio viro uxor ei' alij nupserit:filios de secūdo viro genitos ducere uxores de cognatione prioris viri:q; filij mediāte mre ad cognationē prioris viri ptinēt:cū quo mr eoz vna caro extiterat. Hoc idē ēt Innocē. papa ait. Si qua mulier ad scōas nuptias trāsierit:z ex eis sobolē genuerit nullaten' pōt ad cōsortiū cognatiōis prioris viri ptigere. Hoc autē obseruādū est usq; ad septimum generis gradū:sed maxime usq; ad tertiū z quartum sicut supra positum est.

¶ Si coniugium sit inter eos qui nota consanguinitate diuiduntur.

Et est sciēdū q ecclia ifra predictos gradus cōsanguitatis cōiūctos sepat. Si āt ignorāter cōiūcti fuerit in cōspectu ecclie:z postmodū, pbata cōsāguitate eiusdē iudicio sepati: Querit utrū copula illa cōiugiū fuerit: Quibusdā vi nō fuisse ꝓiugiū:q; nō erāt legitime pone:sz tñ de crimie excusant per ignorātiā:z q̄si ꝓiugiū reputat:q; bōa fide z per manū ecclie puenerūt. Uñ z filij eoz legitimi habent. Alij vo dicunt fuisse ꝓiugiū: sz nō eent legitie pōe:q; taliū ꝓiūctiōes uocāt canōes ꝓiugia:ubi de pōis agit q̄z testimōio cōsāguineoz sit diremēda cōiūctio. Uñ Urban' papa. Si duo viri ul' tres cōsāguita tē iureiurādo firmauerint uel ipsi forte cōfessi fuerint:cōiugia dissoluant. Si vo neutrū cō

tigerit ēpi eos per fidē chri obtestent:q̄tin' palā fateant si se recognoscūt cōsanguineos. Si se iudicio epoz segregauerit alia mrimonia nō ,phibeant ꝓtrahē. Idē. Notificam' tibi ut cū tres uel duo ex ppinqorib' ei' qui accusāt hāc ,ppinqtatē iuramēto firmauerit: uel si duo uel tres ex antiqorib' ianuēsib' q bus hec ,ppinqtas est nota:qui bone fame z vacis testimōij sint:remoto amore:timore: pcio:z oi malo studio pdicta firmauerint:si ne mora ꝓiugia dissoluant. Cōsanguineos vo extraneoz nullus accuset:uel cōsanguitatē in synodo cōputet:sz ppiq ad quoz notitiā ptiet. Si aūt pgenies tota defecerit:ab antiqorib' z uerациorib':qb', ppinqtas tota nota sit:eps canonice regrat:z si iuēta fuerit: separent. Ecce quib' accusantibus z testificantibus dirimenda sit consanguineorū cōiunctio que coniugium uocatur.

¶ Distinctio utilis.

Hic dicēdū est q aliō est fornicatio:aliud stuprū:aliud adulteriū:aliud icest':aliud rapt'. Fornicatio sz sit gen' ois illiciti coit' qui fit extra uxorē:ita spāliter itelligit in usu vi duaz uel meretricū uel cōcubinaz. Stuprū ppzie est virginū illicita defloratio. Adulteriū est q̄si alieni thori violatio. vñ adulteriuz dr q̄si alteri' thori accessio. Incest' est cōsāgui neaz uel affiniū abusus. Uñ icestuosi dicūtur qui cōsanguineis uel affinib' suis abutūtur. Rapt' admittit cū puella violēter a domo pris educit:ut corrupta in uxorē habeat siue puelle siue parētib' vis illata ꝓstiterit hic morte mulctat:sed si ad ecclīaz cū rapta ꝓfugerit:priuilegio ecclie mortis ipunitatē meret. Attēdēdū est ēt illō Alexādri qui ait. Oz frater sororue uxoris tue cognati dicunt equocatiōis iure fit:z necessitate vulgaris appellatiōis potius q̄z ulla cognatiōis causa. uxor eni frīs frīssa poti' q̄z cognata uocat. Uariti frater leuir dr. Duoz fratrū uxores ianitrices uocant quasi eādē ianuā intrātes Viri soror glos appellat. Sororis autē vir non habet spāle nomen:nec uxoris frater.

Postq̄z determinauit magr de ꝓsanguinitatis ipedimēto:hic determinat de ipedimēto mrimonij qō ,pueit ex affinitate. Et diuidit in ptes duas. In p ma oñdit quō affinitas mrimoniū ipediat. in scōa docet affinitatis noia ibi|_Attēdēdū est ēt rē._| Prima in tres. In pzia oñdit quō affinitaz mrimoniū ipediat sic z ꝓsanguitas. In scōa oñdit quō mrimoniū pp cōsanguitatē z affinitatē sit separādū ibi|_Et est sciēdū q ecclia rē._| In tertia determinat de icestu quo consanguinitatis z affinitatis fedus per carnalē copulaz violat per differētiā ad aliavitia eiusdē gñis ibi|_Dic videdū est q aliud est rē._| Prima in duas. in pma oñdit q affinitas ex mrimōio ꝓtracta ipedit mrio^m. in scōa inqrit utrū affinitas maneat mrimonio trāseūte qō ei' cā erat ibi|_Illō ēt nō est ptermittēdū rē._| Pzia in duas. in pma oñdit usq; ad qt gradus affinitas mrio^m ipedit:sic z ꝓsanguitas. in 2ª obijc in 3riū z soluit ibi|_Sed alij vident pcedere rē._| Qō.I.

Hic q̄rūtur .5. Prio de cā affinitatis. Scōo utrū ipediat mrio^m:sic z pāguitas. Tertio de illegitimitate filioz que ex ipedimēto mrimonij cātur. Quarto de icestu quē ex violatiōe ꝓsanguitatis z affinitatis icurrit aliqs. Quito de sepatione mrimonij que fit propter ꝓsanguinitatē uel affinitatē.

Ad primū sic ,pcedit. videt q ex mrio^m ꝓsanguinei affinitaz nō cāet: qz pp qō vnūqōq; illō magis. sz mulier ducta p mrio^m nō ꝓiūgit alicui de ꝓsanguitate viri:nisi rōne viri. cū g nō fiat viro affinis:nec alicui ꝓsanguineorū viri affinis erit. ¶ Pē. eoz que sūt abiuicē sepata:si vni aliqd ꝓiūgat nō opz pp hoc q sit alij ꝓiūctū. sed ꝓsanguinei ia sūt abiuicē sepati:g nō opz q si aliq mulier cōiūgat alicui viro:q pp hoc cōiūgat oīb' ꝓsanguineis ei' p affinitatē. ¶ Pē. reliones ex aliqb' vnitionib' inascunt:sz nulla vnitio fit in cōsanguineis viri: per hoc q ille duc uxorē. g nō accrescit eis affinitatis relio. ¶ Sz ꝫ. Uir z uxor efficiunt vna caro:si g vir sz carnē oīb' ꝓsāguineis suis attinet:z mulier eadē attinebit eisdē. ¶ Pē. hoc pz per auctes in lra iductas. ¶ Ulteri' videt q affinitas nō manet post mortē viri iter uxorē z ꝓsanguineos viri:qz cessante cā cessat effectus:sz cā affinitatis fuit mrimoniū:qō cessat in morte viri:qz tūc soluit mulier a lege viri:ut dr Ro.7.g nec affinitas pdicta manet. ¶ Pē. ꝓsanguitas cāt affinitatē:sz cōsanguitas cessat per mortē viri ad cōsanguineos suos:g z affinitas uxoris ad eos. ¶ Sz ꝫ: Affinitas ex ꝓsanguinitate cātur. sz cōsanguinitas est perpetuū vinculū q̄diu pone viuūt inter quos est cōsanguinitas:ergo z affinitas:z ita non soluit affinitas soluto matrimonio per mortem tertie persone.

¶ Ulteri' vi q illicit' concubit' affinitatē nō cāet:qz affinitas est quedā res honesta:sz res honeste nō cānt ex ihonestis:g ex ihonesto cōcubitu nō pōt affinitas cāri. ¶ Pē. ubi est cōsanguitas nō pōt ee affinitas:qz affinitas est ,primitas psonaz ex carnali copula ,puenies oi carēs parētela. sz aliqn cōtingēt ad cōsanguineos:z ad seipsuz ee affinitatē:si illicit' cōcubit' affinitatē cāret:sic qn hō carnaliter cōsanguineā suā icestuose cogscit. g affinitas nō cātur ex illicito cōcubitu. ¶ Pē. illicit' cōcubit' est fm nām z ꝫ nām. sz ex illicito cōcubitu ꝫ nāz nō cātur affinitas ut iura determinānt. g nec ex illicito concubitu fm nām tm. ¶ Sz ꝫ est q adherēs meretrici vnū corp' efficit:ut ꝑz. 1. Cor. 6. sz ex hac cā mrimoniū affinitatē cābat. g pari rōne illicit' cōcubit'. ¶ Pē. carnalis copula est cā affinitatis:ut pz per diffinitionē affinitatis que talis est. Affinitas est ,ppinqtas psonaz ex carnali copula ,puenies oi carēs parētela: sz carnalis copula est ēt in illicito cōcubitu. ergo illicit' concubit' affinitatez causat.

¶ Ulti' vi q ex spōsalib' nulla affinitas cāri possit:qz affinitas est ppetuū viculū: sz spōsalia qnqz sepant:g nō possunt ee cā affinitatis. ¶ Pē. si aliqs claustrum pudoris alicui' mulieris iuasit z aput:sed nō pueniat ad opis cōsumationē nō cōtrahit ex hoc affinitas: sz

Universidad de Deusto
Biblioteca

talis magis est ꝓpinquꝰ carnali copule q̄ ille qui spōsalia ꝺbit.ġ ex spōsalibꝰ affinitas nō cātur. ¶ Ꝑ.in spōsalibꝰ nō fit nisi q̄dā spōsio futurarꝝ nuptiarꝝ.sed aliq̄n fit spōsio futurarꝝ nuptiarꝝ:q ex hoc nō ꝺbitur aliq affinitas:sic̄ si fiat añ septēniū:uł si aliqs hñs ꝓpe tuū ipedimētū tollēs potētiā cocundi alicui mulieri spōdet futuras nuptias:aut si talis spōsio fiat iter ꝓsonas q̄bꝰ nuptie per uotū reddant illicite uł alio q̄cūq; mō:ġ spōsalia nō pñt eē cā affinitatis. ¶ Sꝫ ꝺ est qō alexāder papa ꝓhibuit:mlierē quādā cuidā viro ꝓiūgi in mrioᵐ:qz fratri suo fuerat desponsata.sꝫ hoc nō esset nisi per spōsalia affinitas ꝓtraheret.ergo rē.

¶ Ulteriꝰ vi q ēt affinitas sit cā affinitatis:qz Julius papa dicit relictā ꝓsanguineā uxoris sue nulls ducat uxorē:ut habef.35.q.4.c.ꝺicim⁹.ꝛ in sequēti capło dī q due ꝓsanguineoꝝ uxores vni viro alta post alterā nubē ꝓhibent.sꝫ hoc nō est nisi rōne affinitatis:que ꝺbit ex ꝓiūctiōe ad sinē:ġ affinitas est cā affinitatis.

¶ Ꝑ.carnalis cōmixtio ꝓiūgit sic̄ ꝛ carnis ꝓpagatio qz eqlit cōputat gradus affinitatis ꝛ ꝓsanguitatis.sꝫ ꝓsanguitas est cā affinitatis:ġ ꝛ affinitas. ¶ Ꝑ.q̄cūq; vni ꝛ eidē sūt eadē sibi iuicē sūt eadē.sꝫ uxor viri alicuⁱ efficit eiusdē attinētie cū oibꝰ ꝓsanguineis viri.ġ oēs ꝓsanguinei viri sui efficiunt vnū cū oibꝰ qui attinēt mulieri per affinitatē:ꝛ sic affinitas est cā affinitatis. ¶ Sed ꝺ.si affinitas ex affinitate cātur aliqs qui cognouisset duas mulieres neutrā earꝝ posset ducere in uxorē:qz ℞m hoc vna efficeret alti affinis.sed hoc falsū est.ġ affinitas nō cāt affinitatē. ¶ Ꝑ.si affinitaꝫ ex affinitate nascereť aliqs ꝺbēs cū uxore defūcti fieret affinis oibꝰ ꝓsanguineis ꝓioris viri ad qs mulier bēt affinitatē.sꝫ hoc nō pōt eē:qz maxie fieret affinis viro defūcto.ġ rē. ¶ Ꝑ.ꝓsanguitas est fozti⁹ vinculū q̄ affinitas.sꝫ cōsanguinei nō efficiunt affines consanguineis viri.ergo multo minus affines uxoris efficientur eis affines:ꝛ sic idem qō ꝓius.

Rñdeo ꝺom ad ꝓmā.q.q amicitia q̄daꝫ nālis in coicatiōe nāli fūdat ut supra ocm est nālis aūt coicatio est duobꝰ modis ℞m ꝑhm.8.Ethi. vno mō per carnis ꝓpagationē:alio mō per ꝓiūctionē ad carnis ꝓpagationē ordinatā:vñ ipse ibidē ꝺicit q amicitia viri ad uxorē est nālis.vñ sic̄ ꝓsona cōiuncta alti per carnis ꝓpagationē qōdā viculū amicitie nālis facit:ita si ꝓiūgant per carnalē copulā:sꝫ in hoc ꝺiffert q ꝓsona ꝓiūcta alicui per carnis ꝓpagationē sic̄ filiꝰ ꝑi fit ꝓticeps eiusdē radicis ꝛ sāguis.vñ eodē gñe vinculi colligat filiꝰ ꝓsanguineis ꝑtis quo ꝑ ꝓiūgebat.ſ.ꝓsanguitate:q̄uis ſ ꝫ aliū gradū pp maiorē distātiā a radice:sꝫ ꝓsona ꝓiūcta per carnalē copulā nō fit ꝓticeps eiusdē radicis sꝫ q̄si extrinsecꝰ adiuncta:ꝛ iō ex hoc efficit aliud genꝰ viculi qō affinitas ꝺī ꝛ hoc est qō in hoc vsu ꝺī:Mutat nupta genꝰ:sꝫ gñata gradū.qz.ſ.ꝓsona per gñationē fit in eodē gñe attinētie sꝫ i alio ġdu:p carnalē vo copulā fit i alio gñe

Ad primū ġ ꝺom:q q̄uis cā sit potior effectu nō tn opꝫ sp q nomē idē effectui ꝛ cāe ꝓuēiat:qz qñq; illō qō est in effectu iuenit in cā nō eodē mō sꝫ altiori:ꝛ iō nō ꝓuenit cāe ꝛ effectui p idē nomē:neq; per eadē rōnē:sic̄ ꝓz in oibꝰ cāis equoce agētibꝰ:ꝛ hoc mō ꝓiūctio viri ꝛ uxoris est potior q̄ ꝓiūctio uxoris ad cōsanguineos viri:nō tn ꝺz ꝺicī affinitas:sꝫ mrimoniū qō est vnitas q̄dā:sic̄ hō sibi ipsi est idē nō cōsanguineꝰ. ¶ Ad 2ᵐ ꝺom:q cōsāguinei sunt q̄dāmō separati:ꝛ q̄dāmō ꝓiūncti:ꝛ rōne ꝓiūctionis accidit q ꝓsona que vni ꝓiungit:oibꝰ aliquo mō ꝓiūgat.sꝫ pp separationē ꝛ distātiā accidit q ꝓsona que vni ꝓiūgit vno mō:alū cōiūgat alio mō.uel ℞m aliud genꝰ uel ℞z alīū gradū. ¶ Ad 3ᵐ ꝺom:q relatio q̄nq; inascit ex motu utriusq; extremi:sic̄ ꝑnitas ꝛ filiatio ꝛ talis relo est realiť in utroq;.q̄nq; vo inascit ex motu alteriꝰ tm:ꝛ hoc cōtigit ꝺupłr. Uno mō q̄n relo inascit ex motu vniꝰ sine motu alteriꝰ uel p̄cedēte uel cōcomitāte sic̄ in creatura ꝛ creatore pz.ꝛ sensibili ꝛ sensu:ꝛ scia ꝛ scibili:ꝛ tūc relo in vno est ℞m rē:ꝛ in altero ℞m rōnē tm̄. Alio mō q̄n inascit ex motu vniꝰ sine motu alteriꝰ tūc existēte:nō tn sine motu p̄cedēte sic̄ eqlitas fit iter duos hoies per augmētū vniꝰ sine hoc q alīꝰ tūc augeať uel minuať:sꝫ tn ꝓrꝰ ad hāc q̄ titatē quā bēt per aliquē motū uel mutationē puenit ꝛ iō in utroq; extremoꝝ talī relo realiť fundať.ꝛ silr est de ꝓsanguitate ꝛ affinitate:qz relo fraternitatis que inascit aliq puero nato alicui tā ꝓuecto cātur q̄dē sine motu ipsiꝰ tūc existēte:sꝫ ex motu ipsiꝰ p̄cedēte.ſ. gñationis eiꝰ.hoc eni accidit q ex motu altiꝰ sibi nūc talis relo inascit.Silr ex hoc q iste descēdit per gñationē ꝓpriā ab eadē radice cū viro:puenit affinitas in ipso ad uxorē sine aliq noua mutatione ipsius.

¶ Ad 2ᵃᵐ.q.ꝺom:q relo aliq desinit eē ꝺupłr.vno mō ex corruptiōe ſbti:alio mō ex subtractiōe cāe:sic̄ silr tudo eē desinit qñ altⁱ silium moritur:uel qñ q̄litas que erat cā silitudis subtrahit. Sunt aūt q̄dā relones que hñt ꝓz cā actionē uel passionē aut motū:ut in.5.meta.ꝺī.q̄z q̄dā cānt ex motu inq̄tū aliq̄d mouet actu sic̄ ipsa relo que est mouētis ꝛ moti.quedā aūt inq̄tuꝫ hñt aptitudinē ad motū:sic̄ motū ꝛ mobile:ꝛ ꝺnās ꝛ ꝺuꝰ.quedā aūt ex hoc q aliq̄d pr̄ motū est:sic̄ pr̄ ꝛ filiꝰ:nō ex hoc q̄ est gñari nūc adiuicē ꝺīr:sꝫ ex hoc q est gñatū eē.aptitudo aūt ad motū ēt ipꝫ mouerť trāsit sꝫ motū eē ꝓpetuū est:qz q̄ factū est nunq̄ desinit eē factū:ꝛ iō ꝑnitaꝫ ꝛ filiatio nunq̄ destruunť per destructionē cāe sꝫ solū per corruptionē ſbti per altrū extremoꝝ..Et silr ꝺīz est de affinitate que cātur ex hoc q aliq ꝓiūcti sūt:nō ex hoc q cōiūgunť:vñ nō ꝺirimit manētibꝰ illis ꝓpriis iter q̄s affinitas est ꝺicta: q̄uis moriat ꝓsona rōne cuiꝰ ꝺicta fuit. ¶ Ad ꝓmū ġ ꝺom:q ꝓiūctio mrimoñ cāt affinitatē:nō solū ℞z hoc q est actu ꝓiūgi:sed ℞m hoc q̄ est prꝰ ꝓiunctū esse.

¶ Ad 1ᵐ ꝺom:q cōsanguinitas nō est cā ꝓxima affinitatis:sed cōiunctio ad cōsanguineū nō solum que est sed que fuit:ꝛ propter hoc ratio non sequitur.

¶ Ad tertiā qōnez ꝺom:q ℞m ꝑhm in.8.Ethi.cōiūctio viri ꝛ uxoris ꝺī nālis principalr pp ꝓlis ꝓductionē:ꝛ scōario pp operꝫ coicationē:q̄z ꝓmū ptinet ad mrimoniū rone carnalis copule:sꝫ scom inq̄tū est q̄dā societas in cōem vitā. ꝓmū aūt hoꝝ est iuēire in q̄libet carnali copula ubi est cōmixtio seminū:qz ex tali copula p̄t ꝓles ꝓduci:q̄uis scōa desit:ꝛ iō qz mrioᵐ affinitatē cabať ℞z q erat quedā carnis cōmixtio ēt focaricarꝰ cōcubitꝰ affinitatē cāt inq̄tū hēt aliqō de nāli cognitiōe. ¶ Ad ꝑᵐ ġ ꝺom:q in foznicario ꝛcubitu est aliq̄d nāle qō est cōe foznicatiōi ꝛ mrioⁿ:ꝛ ex hac pte affinitatē cāt.aliō est ibi ꝛordiatū per qō a mrioⁿ diuidit:ꝛ ex hac pte affinitas non cātur:vñ affinitas sp hōesta remāet q̄uis cā sit aliq mō ihōesta. ¶ Ad 2ᵐ ꝺom:q nō est incōueniēs relones ex opposito diuisas eidē ineſſe rōne diuersoꝝ:ꝛ iō pōt inť aliās ouas ꝓsonas eē affinitas ꝛ cōsanguinitas:nō solū per illicitū cōcubitū sꝫ ēt per licitū:sic̄ cū cōsanguineꝰ meꝰ ex pte p̄tis ouxit in uxorē ꝓsanguieā meā ex pte mr̄is vñ qō ꝺī in ꝺiffinitiōe affinitatis inducta:oi carēs patela:itelligēdū est inq̄tū hiᵉ.nec tn sequit q aliquis consanguineam suam cognoscens sibi ꝓpli sit affinis

qz affinitas sicut ꝛ ꝓsanguinitas diuersitatē requirit sicut ꝛ silitudo. ¶ Ad 3ᵐ ꝺom:q ꝛcubitus ꝓtra nām nō bēt cōmixtionē seminū que possit eē cā generationis:ꝛ iō ex tali concubitu nō causať aliq affinitas.

¶ Ad 4ᵃᵐ.q.ꝺom:q sic̄ spōsalia nō hñt ꝑfectā rōnez mr̄imonij sꝫ sūt quedā ꝓparatio ad mr̄imoniū:ita ex spōsalibꝰ nō cātur affinitas sicut ex mr̄imonio:sꝫ aliq̄d affinitati sile qō ꝺī publice honestatis iustitia que ipedit mr̄imoniū sic̄ affinitas ꝛ ꝓsanguinitas ꝛ ℞z eos ꝺē gradus ꝛ ꝺiffinit sic. Publice hōestatis iustitia est ꝓpinq̄tas ex spōsalibꝰ puēies robur trahēs ab ecclie istitutiōe pp eiꝰ honestatē ex quo pz rō nois ꝛ cā:qz ſ.talis ꝓpinq̄tas ab ecclia istitura est pp honestatez.

¶ Ad ꝓmū ġ ꝺom:q spōsalia nō sui rōne sꝫ rōne eiꝰ ad qō ordinanť cānt hoc genꝰ affinitatis:qō ꝺī publice honestatis iustitia:ꝛ iō sicut mr̄imoniū est ꝓpetuū viculū ita ꝛ ꝓdictꝰ affinitatis modus. ¶ Ad 1ᵐ ꝺom q vir ꝛ mulier efficiunt in carnali copula vna caro p cōmixtionē seminū.vñ q̄tūcūq; aliqs claustra pudoris iuadat uł frangat nisi cōmixtio seminū sequať nō ꝺbit ex hoc affinitas.sꝫ mr̄imoniū affinitatē cāt:non solū rōne carnalis copule:sꝫ ēt rōne societatis ꝓuga lis:℞z quā ēt mr̄imoniū nāle est.vñ ꝛ affinitas ꝺbit ex ipso ꝛctu mr̄imonij per vba de ꝓsenti añ carnalē copulā:ꝛ silr ēt ex spōsalibꝰ in q̄bꝰ fit quedā pactio ꝓugalis societatis ꝺbit aliq̄d affinitati sile.ſ.publice honestatis iustitia. ¶ Ad 3ᵐ ꝺom:q oia ipedimēta que faciūt spōsalia nō eē spōsalia nō ꝓmittēt ex pactione nuptiarꝝ affinitatē fieri.vñ siue hñs defectū etatis siue hñs uotū solēne ptinētie aut aliqō hiᵐ ipedimētū spōsalia de facto ꝺbať:ex hoc nō sequit aliq affinitaꝫ qz spōsalia nlla sūt:nec aliqs affinitatis modus. Si tn aliqs minor frigidus uel maleficiatꝰ hñs ipedimētū ꝓpetuū añ ānos pubertatis post septēniū ꝺbat spōsalia cū adulta:ex tali ꝛctu ꝺbit publice hōestatis iustitia:qz adhuc non erat in actu impediendi cum in tali etate puer frigidus ꝛ non frigidus q̄tum ad actum illum fuit equaliter impotens.

¶ Ad 5ᵃᵐ.q.ꝺom:q ꝺuplex est modus quo aliq̄d ex alio ꝓcedit:vnꝰ ℞m quez ꝓcedit in silitudinē spēi:sic̄ ex boie gñat bō.aliusꝫ ℞m quē ꝓcedit ꝺissile in spē:ꝛ hic ꝓcessus sp est in iferiorē spēz:ut pz in oibꝰ agētibus equoce. ꝑmꝰ aūt modus ꝓcessionis q̄tiēscūq; iterť sp remāet eadē spēs:sic̄ si ex boie generet bō per actū gñatiue vtutis:ex hoc quoq; gñabit bō:ꝛ sic de iceps. Scōs aūt modus sic̄ in ꝑmo facit aliā spēz:ita quotiēscūq; iterat aliā spēm facit:ut si ex pūcto per modū ꝓcedit linea nō punctⁱ:qz pūctⁱ motⁱ linea facit:ex linea linearīter mota nō ꝓcedit linea sꝫ supficies:ꝛ ex supficie corꝑ:ꝛ ulteriꝰ per talē modū ꝓcessus aliqs eē nō pōt. Inuenimꝰ aūt in ꝓcessu attinētie duos modos qbꝰ vinculū hiᵐ causať:vnꝰ per carnis ꝓpagationē:ꝛ hoc facit semp eadē spēm attinētie.alius per mr̄imonialē cōiūctionē:ꝛ hoc facit aliā spēm in ꝑnᵒ.sic̄ pz ex ꝓiūcta mr̄imonialr ꝓsanguinea nō fit ꝓsanguinea sꝫ affinis:vñ ꝛ si iste modus ꝓcedēdi iteret nō erit affinitas.sꝫ aliud attinētie genꝰ.vñ ꝓsona que mr̄imonialr affini ꝓiungit nō est affinis:sꝫ est aliō genꝰ affinitatis qō ꝺicať scōm genꝰ. Et rursus si affini in secūdo gñe aliqs per mr̄imoniū ꝓiūgať:nō erit affinis in secūdo gñe sed in tertio:ꝛ in hoc vsu supra posito ostēdit. Mutat nupta genꝰ:sꝫ gñata gradū.ꝛ hec duo gña olim erāt ꝓhibita ꝓpter publice honestatis iustitiā magis q̄ pp affinitatē:qz deficiūt a vā affinitate:sic̄ illa attinētia que ex spōsalibꝰ ꝺbit:sed mō ꝓhibitio illa cessauit:ꝛ remanet sub ꝓhibitiōe so

lum ꝑmū genus affinitatis in quo est vera affinitas.

¶ Ad ꝓᵐ ġ ꝺom:q alicui viro ꝓsanguineo uxori sue efficit affinis in ꝑmo gñe:ꝛ uxor eiꝰ in scōo:vñ mortuo viro qui erat affinis nō poterat eā ducē in uxorē pp scām affinitatiꝫ genꝰ.silr ēt si aliqs viduā in uxorē ducat:ꝓsanguineꝰ ꝓris viri qui est affinis uxori in ꝑmo gñe efficit affinis scōo viro in scōo gñe:ꝛ uxor illius ꝓsanguinei que est affinis uxori viri huiꝰ in scōo gñe efficit affinis viro scōo in tertio gñe.ꝛ qz tertiū genꝰ erat ꝓhibitū pp honestatē quādā magis q̄ pp affinitatē.iō canon ꝺicť.Duaꝫ ꝓsanguineoꝝ uxores vni viro alta post alterā nubē publice honestatis iustitia ꝺicť. sꝫ nūc talis ꝓhibitio cessauit. ¶ Ad 2ᵐ ꝺom:q q̄uis carnalis ꝓiūctio ꝓiungat:nō tn eodē gñe ꝓiūctionis.

¶ Ad 3ᵐ ꝺom:q uxor viri efficit eiusdē attinētie cō sanguineis viri q̄tū ad eūdē gradū:sꝫ nō q̄tū ad ideꝫ attinētie genꝰ. Sꝫ qz ex rōnibꝰ que in oppositū ducunt vł ostēdi q nullū viculū ex affinitate causeť.ad alias rōnes rñdēdū est:ne antiq ecclie ꝓhibitio irrōnabilis videat. ¶ Ad 4ᵐ ꝺom:q mulier nō efficitur affinis in ꝑmo gñe viro cui ꝓiūgit carnalr:ut ex ꝓdictis pz.vñ coiter alī mulieri a viro eodē cognite efficit affinis in gñe scōo.vñ nec ducēti in uxorē vnā earū efficit alia affinis in tertio gñe:ꝛ ita duas mulieres cognitas ab eodē viro nec ēs antiq iura eidē successiue copulari ꝓhibebāt. ¶ Ad 5ᵐ ꝺom:q sic̄ vir nō est affinis uxori suc in ꝑmo gñe:ita nō efficit affinis scōo viro eiusdē uxoris in scōo gñe:ꝛ sic rō nō procedit.

¶ Ad 6ᵐ ꝺom:q mediāte vna ꝓsona nō ꝓiūgit mihi alia nisi ex hoc q ei adiūgit:vñ mediāte muliere que mihi est affinis nulla ꝓsona fit mihi attinēs nisi que illi mulieri adiūgit:qō nō pōt eē nisi per carnis ꝓpagationē ex ipsa uel ꝓpriūctionē mr̄imonialē ad cā:ꝛ utroq; mō aliq attinētia mediāte ꝓdicta muliere ℞m antiq iura mihi ꝓueniebat qz filiꝰ eiꝰ ēt ex alio viro efficit mihi affinis in eodē gñe sꝫ in alio gradu ut ex regula prī ꝺata pz.Et itez scōs vir eius efficit mihi ēt affinis in scōo gñe:sꝫ ꝓsanguei alīꝰ illiusᵐ mulieris nō aditūgunt el.sꝫ ipa uel ꝓiūgit eis sic̄ prī ꝛ mr̄i inq̄tū ꝓcedit ab eis uel ꝑnᵒ eorūdē sic̄ fratribꝰ.vñ frater affinis mee ul pī nō efficit mihi affinis in aliquo genere.

Ad 2m sic ꝓcedit. Uidet q affinitas mrioᵐ nō ipediat:nihil eni ipedit mrioᵐ nisi qō est illi ꝓriū:sꝫ affinitas nō ꝛdinat mrioⁿ cū sit effectⁱ etⁱ.ġ nō ipedit mrioᵐ. ¶ Ꝑ.uxor efficit per mrioᵐ res q̄dā viri.sꝫ ꝓsanguei viri defūcti succedūt in rebⁱ eiⁱ.ġ pñt succedē in uxorē ad quā tn manet affinitas ut onſū ē.ġ affinitas nō ipedit mrioᵐ. ¶ Sꝫ ꝺ est qō ꝺī Leuit.18.turpitudinē uxoris ꝑīs tui nō reuelabiś.sꝫ illa est tn affinis.ġ affinitas ipedit mrioᵐ.

¶ Ulteriꝰ vi q affinitas bēat ēt ꝑ seiꝑaz gradus.cuiusli bet eni ꝓpinq̄tatiś ē accipe aliqs per se gradus.sꝫ affinitas ꝓpinq̄taś q̄dā est.ġ bēt gradus per se sine gradibꝰ ꝓsanguitatis ex qbꝰ cātur. ¶ Ꝑ.ſra ꝺī q soboles scōe ꝓiūctiōis nō ꝑt trāsire ad ꝓsortiū affinitatis poris viri.sꝫ hoc nō eēt nisi filiꝰ affinis eēt ēt affinis.ġ affinitas bēt p se ġdus sic̄ ꝓsanguitas. ¶ Sꝫ ꝛ affinitaś ex ꝓsanguitate cātur.ġ.ꝛ oēs gradus affinitatis cānt ex gradibꝰ ꝓsanguitatis:ꝛ sic nō bēt p se aliqs gradus.

¶ Ulteriꝰ videt q gradus affinitatis nō extēdat sicut gradus cōsanguinitatis:qz vinculū affinitatis est minus forte q̄ cōsanguinitatis:cū affinitas ex cōsanguinitate causet in diuersitate spēi sicut a cā equoca:sed q̄to fortiꝰ est viculū:tāto diutiꝰ durat cōsanguitas.ġ vinculū affinitatis nō durat usq; ad tot gradus ad q̄s durat cōsanguinitas. ¶ Ꝑ.ius hūanū debet imitari

ius diuinū: sed ſm ius diuinū aliq gradus ꝓsanguinitatis erāt, ꝓhibiti in qb⁹ gradib⁹ affinitas mr̄imoniū nō ipediebat: sicut ꝑz de uxore fr̄is quā aliqs poterat ducere in uxorē ipso defuncto: nō tn̄ sororē, ꝓpter quā. g̃ z nūc nō oz eē, ꝓhibitio eq̃lis de affinitate z ꝓsanguitate. ¶ Sz ꝛ. ex hoc ipso est aliq mihi affinis q̃ meo ꝓsanguineo est cōiuncta. ergo in quocūq; gradu sit vir mihi consanguineus: in illo gradu erit uxor mihi affinis: z sic gradus affinitatis cōputari debēt in eodem numero sicut z gradus consanguinitatis.

Rñdeo dōz ad. ſ. q. q̃ affinitas p̃cedēs mrio^m i pedit ꝯhēdū z dirimit ꝯctū eadē rōne q̃ z ꝓsanguitas: sic enīz iest nectitas quedā cohabitādi ꝓsanguineis adiuicē: ita z affinib⁹: z sic ē qddā amicitie uiculū iter ꝓsanguineos ita iter affines: sz si affinitas mrio^o supueniat: nō pōt ipz dirimē ut supra ocn̄ est.

Ad primū g̃ dōm: q̃ affinitas nō ꝺr̄iat mrio^o ex quo cātur: sz ꝺr̄iat mrio^o qō cū affine ꝯhēdū eēt inq̃tū ipediret amicitie multiplicationē z ꝓcupiscētie repssionē que per mrio^m q̃rūtur.

¶ Ad 2^m dōm: q̃ res possesse a viro nō efficiunt aliqd vnū cū ipoviro: sic uxor efficit vna caro cū ipo. vñ sic ꝓsanguitaz ipedit ꝓiūctoez ad viz. ita ad uxorē viri

¶ Ad sc̃az qōnē dōm: q̃ res nō diuidit diuisiōe per se nisi rōne illi⁹ qō cōpetit sibi ſm suū genus: sic aial per rōnale z irrōnale: nō aūt per albū z nigrū. Carnis ât ꝓpagatio per se cōpat ad ꝓsanguitatē: q̃ ex ea imediate ꝓsanguinitatis viculū ꝯhīt: sz ad affinitatē nō cōparat nisi mediāte ꝓsāguitate que est cā el⁹. vñ cū gradus attinētie per ꝓpagationē carnis distiguant: distinctio graduū per se z imediate cōpetit ꝓsanguitati: sz affinitati mediāte ꝓsāguitate: z ꝛō ad iuēiēdū graduꝫ affinitatis est regula gñalis. q̃ quoto gradu ꝓsanguinitatis attinet mihi vir toto gradu affinitatis attinet mihi uxor. ¶ Ad p^m g̃ oz: q̃ gradus in ꝓpinqtate attinētie nō pñt accipi nisi ſm ascēsuz z descēsuz, ꝓpagatiōis ad quā nō cōputat affinitas nisi mediāte cōsanguitate: z ꝛō nō bēt affinitas gradus per se: sz sum ptos iuxta gradus cōsanguinitatis. ¶ Ad 2^m dōz: q̃ filī⁹ affinis mee ex alio mr̄imonio nō per se loquēdo sz q̃tī per accn̄s dicebat antiq⁹ affinis. vñ, ꝓhibebat a mr̄imōio magis pp̄ publice honestatis iustitiā q̃ pp affinitatē: z pp̄ hoc ēt illa, ꝓhibitio non est reuocata.

¶ Ad tertiā qōnez dōz: q̃ exq̃ graduꝫ affinitatis sumit iuxta gradus ꝓsanguitatis: opz q̃ tot sint gradus affinitatis quot sūt gradus ꝓsāguitatis: sz tn̄ qz affinitas est min⁹ vinculū q̃ cōsanguinitas: facilī⁹ z olim z nūc dispēsatio fit in remotis gradibus affinitatis q̃ in remotis gradib⁹ cōsanguitatis. ¶ Ad p̄mū g̃ dōm: q̃ illa minoritas vinculi affinitatis respectu ꝓsanguinitatis facit uarietatē in gñe attinētie: nō in gradib⁹: z ꝛō rō illa nō est ad ꝓpositū. ¶ Ad 2^m dōz: q̃ frater non poterat accipe uxorē fratris sui defūcti nisi in casu: qñ ſ. moriebat sine ꝓle: ut suscitaret semen fratri suo: qō tūc requirebat: qñ per ꝓpagationē carnis cult⁹ religionis multiplicabat qō nūc locū nō bēt: z sic patet q̃ nō ducebat eam in uxorem quasi gerens ꝓpriam personam: sed quasi supplens defectum fratris sui.

Ad 3^m sic, p̃cedit. vī q̃ filij qui nascunt extra uez mr̄imoniū nō sūt illegitimi: qz ꝑz legē nāe nat⁹ legitim⁹ filī⁹ oz. sed qlibet filī⁹ nascit ſm legē admin⁹ nāe que est fortissima. q̃ qlibet filī⁹ est legitim⁹. ¶ ꝓ. coiter oz q̃ legitim⁹ filī⁹ est qui est de legitimo mr̄imonio nat⁹ uel de eo qō in facie ecclie legitimū reputat. sz cōtigit qñq; q̃ aliqō mr̄imoniū reputat legitimū in facie ecclie qō bēt ipedimētū ne sit uez mr̄imoniū: z tn̄ a cōtrahentibus in facie ecclesie scit: z si occulte nubāt z ipedimētū nesciāt legitimū videt in facie ecclie: ex quo per eccl'iam nō, ꝓhibent. ergo filij extra uez mr̄imoniū nati nō sūt illegitimi. ¶ Sz ꝛ: illegitimū oz qō est cōtra legē. sz illi qui nascunt extra mr̄imoniū nascunt cōtra legē. ergo sunt illegitimi.

¶ Ulter⁹ vī q̃ illegitimi filij nō debeāt ex hoc aliqō dānū reportare: qz filī⁹ nō oz puniri pro pctō pr̄is: ut ꝑz per ſniaz dñi Exe. 18. sz q̃ iste nascat ex illicito coitu nō est pctm̄, ꝓprium sz pctm̄ pr̄is. g̃ ex hoc nō oz aliqñ dānū icurrere. ¶ ꝓ. iustitia būana est exēplata di uina. sz de⁹ eq̃lit̄ largit̄ bona nālia legitimis z illegitimis filijs. g̃ z ſm iura būana filij illegitimi debēt legitimis equiparari. ¶ Sed contra est qō oī Hen. 25. q̃ Abraā dedit oia bona sua Ysaac: z filijs ꝑcubiarū largit⁹ est munera: z tn̄ illi nō erāt ex illicito coitu nati. g̃ multo magis debēt illi qui ex illicito coitu nascunt hoc dānū reportare q̃ nō succedāt in bōis paternis.

¶ Ulter⁹ vī q̃ filī⁹ illegitim⁹ nō possit legitimari. q̃rū enī distat legitim⁹ ab illegitimo: tātū eō illegitim⁹ a legitimo. sz legitim⁹ nunq̃ fit illegitim⁹. g̃ nec illegitim⁹ legitim⁹. ¶ ꝓ. coit⁹ illegitim⁹ cāt illegitimū filiū: sz coit⁹ illegitim⁹ nunq̃ fit legitim⁹. g̃ nec filī⁹ illegitim⁹ legitimari pt̄. ¶ Sz ꝛ. qō per legē iducit per legē reuocari pt̄: sz illegitimas filioz ē p legē positiua iducta. g̃ pōt filī⁹ illegitim⁹ legitimari ab eo q̃ bēt auctez legis.

Rñdeo dōz ad p̄mā qōnē: q̃ q̃druplex est stat⁹ filioz. Quidā enī sūt nāles z legitimi sic qui nascunt ex legitimo mrio^o. Quidā nāles z nō legitimi ut filij qui nascunt ex simplici fornicatiōe. Quidā legitimi z nō nāles sic filij adoptiui. Quidā nec legitimi nec nāles: sic spurij nati de adultēio uł de stupro tales enī nascunt z ꝛ legē positiua: z exp̄sse ꝓtra legē nāe: z sic cōcedendū est quoslda filios eē illegitimos.

Ad primū g̃ dōz: q̃ q̃uis illi qui nascunt ex illicito coitu nascuntur ſm nāz que cois est boi z aliē aialib⁹: tn̄ nascunt ꝯ legē nāe que est, ꝓa boib⁹: qz fornicatio z adulteriū z hī⁹ sūt ꝯ legē nāe: z ꝛō tales ꝑz nullā legē sūt legitimi. ¶ Ad 1^m dōm: q̃ ignorātia excusat illicitū coitū a pctō: nisi sit affectata. vñ illi q̃ p̄uēiūt bōa fide in facie ecclie q̃uis sit ipedimētū: dū tn̄ igrēt. nō peccāt: nec filij sūt illegitimi. si āt sciant q̃uis ecclesia sustineat que ignorat ipedimētū nō excusant a peccato: nec filij ab illegitimitate. si aūt nesciēt z in occulto cōtrahant nō excusantur: qz talis ignorantia videtur affectata.

¶ Ad 2^am, q. dōz: q̃ aliqs oī dānū icurrere duplr. vno mō ex hoc q̃ ei subtrahat qō erat ei debitū: z sic filī⁹ illegitim⁹ nullū dānū icurrit. alio mō per hoc q̃ ei aliqd nō est debitū: qō als poterat ei eē debitū: z sic filius illegitim⁹ dānū icurrit duplex. Unū qz nō admittit ad act⁹ legitimos: sic ad officia uel dignitates que req̃rūt quādā hōestatē in illis qui hoc exercēt. Aliō dānū icurrūt qñ nō succedūt in hereditate pīna: sz tn̄ nāles filij succederē pñt in sexta pte tm̄: spurij aūt in nulla pte: q̃uis ex iure nāli parētes eis in nec̄ge, puidere teneant. vñ ptinet ad sollicitudinē epī ut utrūq; parētū cogat ad hoc q̃ eis puideāt. ¶ Ad p̄mu z g̃ dōm: q̃ icurrē dānū hoc sc̃o mō nō est pena z ꝛō nō dicim⁹ q̃ sit pena alicui q̃ nō succedit in regno aliq p hoc q̃ nō est filī⁹ regis: z sīr nō est pēa q̃ alicui q̃ nō est legitim⁹ nō debent ea q̃ st legitioz filioz. ¶ Ad 2^m dōz: q̃ coit⁹ illegitim⁹ nō est ꝯ legē inq̃tū est act⁹ gñatiue vtutis: sz inq̃tū ex praua uolūtate, ꝓcedit: z ꝛō filī⁹ illegitim⁹ nō icurrit dānū in his que acq̃runt p nālē originē: sz in his q̃ p uolūtatē fiūt uł possident.

¶ Ad 3^m qōnē dōz: q̃ filī⁹ illegitimus pōt legitimari nō ut fiat de legitio coitu nat⁹: qz coit⁹ ille transiuit z nunq̃ pōt fieri legitim⁹: exq̃ semel fuit illegitim⁹: sed dī legitimari inq̃tū dāna que filius illegitim⁹ icurrit subtrabunt per legis auctoritatē. Et sūt sex modi legitimādi. duo ſm canones. ſ. cū qs ducit in uxorē illā ex qua filiū illegitimū gñauit si non fuit adulteriū: z per spālē idulgētiā z dispēsationē dñi pape. Quatuor aut alij modi sūt ſm leges. p̄m⁹ est si p̄s filiū nālez curie ipatoris offert. ex hoc eni ipso legitimat pp curie honestatē. Scōs si p̄s testō noiet eū legitimū heredē: z filius postmodū testamētū impatori offerat. Tertī⁹ est si nullus sit filī⁹ legitim⁹: z ipsemet filī⁹ se ipsū p̄cipi offerat. Quart⁹ est si p̄s in publico instrō uel cum triū testiū subscriptiōe eū legitimū noiet nec adūciat nālē. ¶ Ad p^m g̃ dōm: q̃ alicui pōt fīc iniustitia gra fieri: sed nō pōt aliqs dānificari nisi pro culpa: z iō magis pt̄ illegitim⁹ fieri legitim⁹ q̃ ecōuerso. etsi eni aliqn̄ legitim⁹ p̄uiet hereditate pro culpa: nō tn̄ oī illegitim⁹ filī⁹: qz generationē legitimā habuit.

¶ Ad 2^m dōz: q̃ act⁹ illegitim⁹ hēt defectū itra se ipsū habilē quo legi opponit: z iō nō pōt fieri legitimus: nec est silē de filio illegitimo qui non bēt hī⁹ defectū.

Ad 4^m sic, p̃cedit. Uidet q̃ iceste nō differat species ab aliqs spēbus luxurie: qs magr in lra tāgit. mā eni nō diuersificat spēz. sz ea que magr in littera enumerat nō differūt nisi penes māz. g̃ nō sūt diuerse spēs pcti. ¶ ꝓ. Lol. z. sup illud. Fornicatio autē nō. dicit glo. q̃ fornicatio est oīs ꝑcubit⁹ p̄ter legitimū. sz icestus est hī⁹. g̃ est fornicatio: z ita nō diuidit ur specie a fornicatiōe. ¶ Sz ꝛta: virtutes z vitia distiguunt specie penes obiecta. sed illa que hic ponūtur diuersificant per obiecta. ergo differunt specie.

¶ Ulter⁹ videt q̃ diuidat spēs luxurie icōueniēter: qz apls Eph. 4. videt tm̄ duas spēs ponere: ubi dī: Fornicatio z oīs imunditia nō noiet in uobis. ¶ ꝓ. ad Col. ponunt. 4. spēs. ſ. fornicatio: imūditia: ꝓpiscētia. libido. ¶ ꝓ. ad Gal. ponunt alie spēs. 4. ſ. fornicatio: imūditia: ipudicitia: luxuria. g̃ cū ipe ꝓtermittat has spēs. videt insufficiēter diuidere. ¶ ꝓ. maximū pctm̄ in gñe luxurie est pctm̄ ꝯ nāz. sz de illo nulla facit mētionē. g̃ videt insufficies. ¶ ꝓ. plus distat vidua a meretrice q̃ virgo a vidua. sz luxuria que cōmittit cū vgine distinguit ab illa que cōmittit cū vidua. g̃ z illa que cōmittit cū vidua deberet distingui ab illa que cōmittit cū meretrice. ¶ ꝓ. Isid. dicit q̃ stupr̄ū est virginū illicita defloratio. qñ. ſ. pactio ꝓximalis nō p̄cessit. sed hoc est ēt in raptu. g̃ raptus nō debet cōtra stupr̄ū distingui. ¶ ꝓ. inter spēs luxurie nolat etiā sacrilegiū: qō cōmittit cū aliqs violat mulierē deo cōsecratā: uel cū qua habet spūalem cognationē. ergo cum hoc p̄termittat videt insufficiens.

¶ Ulterius videt q̃ male ordinet ista vitia: qz nobilior est castitas vginalis q̃ ꝓximalis. sz adulteriū est cōtra castitatē ꝓximalē: stupr̄ū aūt cōtra vginalē. g̃ stupr̄um est grauī⁹ pctm̄: z sic deberet ꝓponi adulterio. ¶ ꝓ. nulla dispēsatiōe fieri pōt q̃ aliqs licite cōcūbat cū illa cū qua cōmittit adulteriū. pōt aūt fieri per aliquaz dispēsationē q̃ aliqs licite ꝓcūbat cū illa cū qua committit icestū: sicut per dispēsationē pōt accipe uxorē cōsanguineā in q̃rto: cū qua erat p̄ī incest⁹. g̃ adulteriū est grauī⁹ pctm̄ q̃ incestus: z sic nō deberet ꝓeter mitti. ¶ ꝓ. ad puellā que rapit pōt eē mr̄imoniū qñ nō fit violētia ipsi sz parētibus: sed ad illā que per incestū violat nō pōt eē mr̄imoniū. g̃ incestus est grauius pctm̄ q̃ raptus: z sic videt q̃ male ordinet.

Rñdeo dōm ad p̄mā qōnē: q̃ sicut supra dist. 16. dictū est: circūstātia pctī in aliō genus mutat: qñ alteri⁹ generis pctī deformitatē addit z ſm hoc isti luxurie modi qui hic ponunt differunt specie: qz fornicatio nō ipoztat q̃tum est de se aliā deformitatē nisi que ad gen⁹ luxurie ptinet: est eni solutī cū soluta: z dī fornicatio a fornice: qz iuxta fornices i. arcus triūphales z in alīs locis ubi boies cōueniebant cōgregabant meretrices z ibi polluebant. sz stupr̄ū q̃ est illicita virginū defloratio addit aliā deformitatē. ſ. dānificationē mulieris violate que nō est ita apta ad nubēdū sicut ante. z hec dānificatio etiā per se spālem legis, ꝓhibitionē hēt. silr etiā adulteriū q̃ est alteri⁹ thori violatio: addit spālem deformitatem alteri⁹ gñis que est ex usu rei aliene illicito: q̃ ptinet ad gen⁹ iniustitie. silr ēt iceste qui est cōsanguineaz uel affiniū abusus ab incēdio nomē habēs uel a priuatiōe castitatis q̃si anthonomatice: qz castitatē violat in illis qui maxime federe cōiungunt: addit spālē deformitatē. ſ. nālis federis violationē. silr ēt raptus qui cōmittit ex hoc q̃ puella a domo pr̄is violenter abducit ut corrupta in mr̄imoniū habeat. siue vis pu elle seu parētib⁹ illata ꝓsiterit: pz q̃ alteri⁹ gñis deformitatē addit. ſ. violētia: qua lex in q̃cūq; re, ꝓhibet: z sic patet q̃ sunt diuerse spēs pctoz. vñ etiaz circūstātie quib⁹ diuersificant nō sūt in cōfessiōe omittēde.

Ad primū g̃ dōm: q̃ materialis diuersitas in ꝓposito hēt secū annexaz formaleꝫ diuersitatē obiecti: z iō sequit diuersitas in specie.

¶ Ad 2^m dōm: q̃ illa spēs luxurie q̃ nō addit aliquā spālem deformitatē alteri⁹ gñis retinet sibi nomē cōmune: nec diuidit cōtra alias spēs nisi ſm q̃ accipit cū p̄cisione illoz que per alias species adduntur.

¶ Ad sc̃am qōnem dōm: q̃ spēs luxurie distinguunt. primo per cōcubitū ſm nām: z cōtra nāz: sed q̃ luxuria cōtra nām inoiabilis est relinquat. Si aūt sit peccatū in cōcubitu ſm nām: tūc aut nō addit aliquā deformitatē sup luxurie gen⁹: z sic est fornicatio: aut addit: z hoc dupl'r: qz uel q̃tū ad modū agendi: z sic est rapt⁹ qui violētiā ipoztat: uel ex cōditiōe ei⁹ cū qua luxuria cōmittit: z hec ꝓditio uel est ipsi⁹ absolute sicut virginitas z sic est stupr̄ū: uel est ipsi⁹ in ordine ad alterū: z hoc uel ad cōcubitū cū ea: sicut est cōditio affinitatis uel cōsanguitatis: z sic est iceste: uel ad aliū aliquē sicut est mr̄imoniū: z sic est adulteriū. ¶ Ad primū g̃ dōm: q̃ imūditia ponit̄ pro oī luxurie specie que addit deformitatē spālē supra gen⁹ luxurie: z sic cōprehēdit alias q̃tuor spēs. ¶ Ad 2^m dōz: q̃ ille q̃tuor differētie sic distinguunt: qz uel est ſm nām: z sic ponit fornicatio q̃tū ad actū exteriorē: cōcupiscētia q̃tū ad actū interiorē. uel ꝓta nām z sic est imunditia q̃tū ad actū exteriorē: libido q̃tum ad actū interiorē que intēsionē cōcupiscētie ipoztat. ¶ Ad 3^m dōz: q̃ in illis quatuor fornicatio ptinet ad cōcubitū soluti cū soluta: ipudicitia cōprehēdit adulteriū z icestū sicut imūditia cōtinet spēs cōtra naturā: luxuria aūt refert ad act⁹ interiores. ¶ Ad 4^m dōz: q̃ magister determinauit hic de istis speciebus ſm q̃ habēt ordinē ad affinitatē z cōsanguinitatē. z qz ex cōcubitu cōtra nām nō sequit affinitas iō p̄termisit spēs immanes: z qz talis luxuria nō est būana sed bestialis: ut dī in. 7. Eth. ¶ Ad 5^m dōz: q̃ virgo ex hoc q̃ defloratur aliquod dānū incurrit: ꝓter dānū castitatis: qz redditur min⁹ apta ad mr̄imoniū sequēs. nō aūt vidua sic nec meretrix: z iō nō est silis rō. ¶ Ad 6^m dōz: q̃ ꝛa pt⁹ supra stupr̄ū addit spālē deformitatē. ſ. violētia z

Universidad de Deusto
Biblioteca

eductione de domo pīis:ꝛ iō distincta spēs ponit a stupro. ¶ Ad 7m oōz:q sacrilegiū illud reducit ad spēs de qb' hic fit mētio:qz violatio hūtis uotū ptinētie reducit ad stuprū uel magis ad adulteriū inq̄tū est deo desponsata:ſz illō qō cōmittit cū ea que est ꝓiuncta cognatiōe spirituali reducit in incestum.

¶ Ad 3am qōnez oōz:q fm hoc aliqs cōcubit' est magis pctm fm q magis distat a mrimoniali ꝓcubitu.inter spēs aūt hic enumeratas aliq̄ distat a mrimonio ꝛ q̄tū ad cētiā mrimonij:ꝛ q̄tū ad cāz que est ꝓsensus.rapt' ꝛ iō est maximū pctm iter illa que hic enumerant.alie vo distāt a mrimonio q̄tū ad cētiā tm:sed hoc est duplr:qz illa cū qua ꝓcubit:uel nō est mrimonio ꝓiūcta:ſz pōt mrimonio ꝓiūgi:uel nec est ꝓiuncta nec pōt ꝓiūgi:ꝛ hoc magis distat. Si aūt ꝑmo mō: aut per ꝓcubitū ꝓtestat aliqō ipedimētū sequēti mrimonio:aut nō. ꝑmū enim magis distat.si aūt nō pōt mrimonio ꝓiūgi:uel nō pōt aliq̄ ꝑditiōe extāte:ul nō pōt simplr in ꝑpetuū:ꝛ hoc magis distat.ꝛ fm hoc ꝑz q fornicatio simplex est minimū pctm iter ista:qz illi cū qua ꝓcubit nullū nouū ipedimentū respectu sequētis mrimonij inferꝛ:ꝛ post hoc est stuprū per qō iferꝛ ipedimētū mulieri:ut nō illa facile postmodum nubere possit:ꝛ post hoc est adulteriū qō est ꝓcubit' ad illā que nō ꝑt duci in uxorē dū vir ei' viuit:ꝛ post hoc est iceſt' qui cōmittit cū illa que simplr uxor esse nō pōt:ꝛ post hoc est rapt' qui mrimonio ꝑriat:nō solū q̄tū ad cētiā ſz ēt q̄tū ad cāz:ꝛ hic est ordo eoꝝ fm gen' suū ꝓsideratoꝝ:tm pōt q̄q̄z hic ordo uariari fm diuersas circūstātias:oiuz tm horū grauius est pctm ptra nāz. ¶ Ad ꝑm g oōz:q adulteriū nō solū est pctm qz est ꝑ castitatē:sed qz est ꝑ ius oinū qō hēt vir in uxorē. ¶ Ad 2m oōm:q q̄uis nō possit dispensari q aliqs oucat in uxorē illā cū q̄ cōmittit adulteriū viuēte viro:tm aliq̄ casu ꝓigēte pōt ea in uxorē ducē absq̄ dispēsatiōe.s.post mortē viri:qz adulteriū ꝓmū nō dirimit mrimoniū ꝑctū nisi in aliq̄ casu.ut ꝓdictū est. ¶ Ad 3m oōz:q q̄uis possit postmodū duci in mrio m ꝓsentiēte puella ꝛ parētib':tm q̄tū ad pñs ptinet maxime a mrimonio distat ut ex dictis patet.

Ad 5m sic ꝓcedit.vi q ꝓiugiū qō iter affines uel ꝓsanguineos est ꝑctū:nō ſp sit per diuortiū dirimēdū:qz qs ꝓiūxit de' hō separe nō oz.cū g de' facere itelligat qō ecclia facit que qnq̄z tales ignorāter ꝓiūgit videt q si postmodū in notitiā ueniat nō sit sepādi. ¶ ꝑ.fauorabili' est viculū mrimonij q̄ oīj ſz hō per lōgi tpis ꝑscriptionē acq̄rit oīuz in re cui' nō erat oīs.g per diuturnitatē tpis mrimoniū ratificat:ēt si ꝑus ratū nō fuit. ¶ ꝑ.de sil'b' sile est iudiciū.ſz si mrimoniū eēt dirimēdū pp ꝓsanguitatē:tūc in casu illo qñ duo fres bñt duas sorores in uxores si vn' separ pp ꝓsanguitatē ꝛ ali' separi deberet pi rōne qō nō vi.g mrimōiū nō est separandū pp ꝓsanguitatē ul affinitatē. ¶ Sz ꝑ.ꝓsanguinitas ꝛ affinitas ipe diūt ꝑhēdū ꝛ dirimūt ꝓtractū.g si ꝑbat ꝓsanguitas uel affinitas separādi sunt si de facto cōtraxerint.

¶ Ulteri' videt q ad separationē mrimōij qō est iter affines ꝛ ꝓsanguineos ꝑctū.nō sit ꝓcedēdū per viā accusatiōis:qz accusatione iscriptio ꝓcecedit:qua aliqs se ad talionē obligat:si in ꝑbatiōe defecerit.ſz hec non redrunt qñ agit de mrimōij separatiōe.g accusatio ibi locū nō hēt. ¶ ꝑ.in cā mrimōij audiunt solū,ꝑinq̄ ut in lra dī.ſz in accusatiōib' audiunt ēt extranei.g in cā separatiōis mrimonij nō agit per viā accusationis. ¶ ꝑ.si mrio m accusari deberet:tūc ꝑcipue hoc eēt faciēdū qñ min' difficile est qō sepe.ſz hoc est qñ sūt tm spōsalia ꝑcta:tūc aūt nō accusat mrimoniū.g nū q̄ de cetero oz fieri accusatio. ¶ ꝑ.ad accusādū nō ꝑcludit aliqui via per hoc q nō st ati accusar:sed hoc fit in mrimōio:qz si ꝓio tacuit qñ mrimoniū ꝑhebat nō pōt postea mrimoniū accusare q̄si suspect'.g zc. ¶ Sz ꝑ:oē illicitū pōt accusari.ſz mrimōiū affiniū uel ꝓsanguineoꝝ est illicitū.g de eo pōt eē accusatio.

¶ Ulterius videt q in tali cā nō sit ꝓcedēdū per testes sicut in aliꝑ causis:qz in aliꝑ causis adducunt ad testificādū ꝙcūq̄ sūt in oi exceptiōe maiores.ſz hic nō admittunt extranei q̄si sint oi exceptiōe maiores.g zc. ¶ ꝑ.testes suspecti de ꝑuato odio uel amore a testimōio repelluntur.ſz maxie pñt ꝓpinq eē suspecti de amore respectu vni' ptis:ꝛ odio ad ptē alterā.g nō est audiēdū eoꝝ testimoniū. ¶ ꝑ.mrio m est fauorabilis' q̄ alie cāe in qb' de reb' pure cōtrahunt.g agit.ſz in illis nō pōt eē idē accusatoꝛ ꝛ testis.g nec in mrimonio:ꝛ ita vi q nō ꝓueniēter in ista cā per testes ꝓcedat. ¶ Sed ptra:testes inducunt in causis ut superius de quibus dubitat fiat iudici fides.sed ita faciendа est iudici fides in cā ista sicut in aliꝑ causis:qz nō debet precipitare sentētiā de eo qō nō cōstat.ergo ꝓcedendum est hic ex testibus sicut in aliꝑ causis.

Rñdeo dōm ad ꝑmā qōnē:q cū ois ꝓcubitus ꝑter legitimū mrimoniū sit ꝑctm mortale:qō eccl'ia oīb' modis ipedire conat:ad ipaz ptinet eos iter q̄s nō pōt eē uer mrio m separe:ꝛ ꝑcipue ꝓsanguineos ꝛ affines q̄ sine iceſtu ꝑhē nō ꝓnt carnaliter.

Ad primū g dōm:q q̄uis eccl'ia dono ꝛ auctoritate dīna fulciat:tm in q̄tum est hoīuz congregatio aliq̄d ex defectu hūano in actib' ei' ꝓuenit qō nō est dīnū:ꝛ iō illa ꝓiunctio que fit in facie ecclie ipedimētū ignorātiaꝫ nō hēt iſepabilitatē ex auctoritate dīna:ſz est ꝑtra auctoritatē diuinā errore hūano iductā que excusat a pctō cū sit error facti q̄ diu manet:ꝛ pp hoc qñ ipedimētū ad notitiā ecclie uenit:oz ꝑdictā ꝓiunctionē separe. ¶ Ad 2m oōz:q illa que sine pctō eē nō ꝓnt:nulla ꝑscriptiōe firmant:qz ut Jnnocē. dicit.Diuturnitas tpis nō minuit pctm ſz auget:nec ad hoc facit aliq̄d fauoꝛ mrimonij:qō iter illegitimas ꝓsonas eē nō poterat. ¶ Ad 3m oōm:q res iter alios acta alij nō ꝓiudicat in foro ꝓtentioso. vñ q̄uis vn' frater repellat a mrimonio vni' sororꝛ ex cā ꝓsanguitatis:nō pp hoc sepat ecclia aliō matrimoniū:qō nō accusat:ſz in foro ꝓscie nō opz q semp obliget ad hoc ali' frater ad dimittēdū uxorē suaz: qz frequēter tales accusatiōes ex maliuolētia,pcedūt ꝛ per falsos testes,pbant.vñ nō opz q ꝓsciaz suā uxorem ex his que sūt circa aliud mrio m facta.ſz distinguē dū videt in hoc:qz aut hēt certā sciam de ipedimēto mrimonij:aut opinionē:aut neutrū.si ꝓmo mō:nec exigere nec reddere debituz oz. Si scōo oz reddere sed nō exigere. Si tertio pōt ꝛ reddere ꝛ exigere.

¶ Ad scōam qōnē dōm:q accusatio ad hoc est ꝑstituta ne aliqs sustineat q̄si inocēs qui culpā hēt.sicut aūt ex ignorātia facti ꝓtingit q aliqs bō reputat inocēs qui in culpa est:ita ex ignorātia alicui' circūstātie ꝓtingit q aliqō factū reputat licitū qō illicitum est:ꝛ ideo si cut bō accusat qñq̄z ita ꝛ factū ipsum accusari pōt:ꝛ sic matrimoniū excusat qñ ꝑpter ignorātiā ipedimēti estimat legitimū qō est illegitimū. ¶ Ad pm g dicendū:q obligatio ad penā talionis hēt locū qñ accusat ꝑsona de crimine:qz tūc agit ad punitionē eius sed qñ accusat factū:tūc nō agit ad penā facientis:ſz ad impediendū hoc qō est illicitum:ꝛ iō in matrimonio accusatoz nō se obligat ad aliquā penaz:sed talis accusatio pōt ꝛ vbo ꝛ scripto fieri:ita q exprimat ꝛ ꝑsona accusans mrimoniū qō accusat:ꝛ ipedimētū ꝑpter qō accusat. ¶ Ad 2m oōm:q extranei nō ꝑnt scire ꝓsanguinitatē:nisi per ꝓsanguineos:de qb' ꝑbabili' est:q sciāt.vñ qñ ipsi tacēt suspitio habet ꝑtra extraneū:qz ex maliuolētia ꝑcedat nisi per ꝓsanguineos ꝑbare uoluerit:vñ repellit ab accusatiōe qñ sūt ꝓsanguinei qui tacēt:ꝛ per quos ꝑbare nō pōt:ſz ꝓsanguinei q̄tūcūq̄z sint,ꝑpinq nō repelluntur ab accusatiōe qñ accusat mrimoniū,ꝑpter aliqō ipedimētū ꝑpetuū qō ipedit ꝑhēdū ꝛ dirimit ꝑctū:ſz qñ accusat ex hoc q oz nō fuisse ꝑctū:tūc parētes tanq̄ suspecti sūt repellēdi nisi ex ꝑte illi' qui est iferioꝛ dignitate ꝛ diuitijs: de qb' ꝑbabilit estimari pōt q libēter uellēt q mrimoniū staret. ¶ Ad 3m oōm:q cū mrimoniū nō dū est ꝑctū sed spōsalia tm nō pōt accusari:qz nō accusat qō nō est:ſz pōt denūciari ipedimētū ne mrimonium ꝑhat. ¶ Ad 4m oōm:q ille qui ꝓio tacuit qñq̄z audit postea si uelit mrimōiū accusare:qñq̄z repellit:qō ꝑz ex decretali que sic dicit. Si post ꝓtractū mrimoniū aliqs appet accusatoꝛ cū nō ꝑdierit in publicū qñ fm ꝓsuetudinē in eccl'ijs edebat utrū uox sue debeat accusatiōis admitti:merito queri pōt. Sup quo rñdemus:q si tpe denūciatiōis ꝑmisse is qui tā ꝓiūct' ipedit extra dioceſiz existebat uel alꝰ denūciatio ad ei' nō potuit notitias ꝓuenire:utputa si nimie infirmitatis feruore laborās sane mētis patiebat exiliū.uel in annis erat tā teneris ꝓstitut' q ad cōprehēsionē taliuz ei' etas sufficere nō ualebat:seu alia cā legitima fuerit impeditus:eius accusatio debet audiri:alioquin tanq̄ suspectus esset ꝓculdubio repellendus:nisi iuramento firmauerit qō post didicerit ea qua obiecerit:ꝛ ad hoc ex malitia non ꝓcedat.

¶ Ad 3am qōnez oōm:q in hac cā opz q per testes vitas patefiat:sic ꝛ in aliꝑ:tm ut iuriste dicūt.in hac cā multa spālia iueniunt.s.q idē pōt eē accusatoꝛ ꝛ testis ꝛ q nō iurat de calūnia cū sit q̄si cā spūalis:ꝛ q ꝓsanguinei admittunt ad testificādū:ꝛ q nō obseruat oīno oꝛdo judiciari':qz tali denūciatiōe facta cōtumax pōt excōmunicari lite nō cōtestata ꝛ valet hoc testimoniū de auditu:ꝛ post publicationem testiuz testes possunt iduci:ꝛ hoc totū est ut ꝑctm ipediat qō in tali ꝓiūctiōe eē pōt.ꝛ per hoc patet solutio ad obiecta.

¶ Illud etiā nō est ꝑmittēdū zc. Jtem est abrogatum per noua iura:ſz ēt gradus ꝓsanguinitatis ꝛ affinitatis sūt restricti usq̄ ad q̄dū q̄rtū.¶ Et est sciēdū q ecclesia zc. Sciēdū q cū ecclia nō intēdat ꝓiuare aliq̄ iure suo si decepta per falsos testes supauerit mrimoniū altera ꝓsonaꝛ expoliata vi:iuste oz ei fieri restitutio:ēt si altera uotū emisisset religionis:ita tm q ei nō liceret petere debitū ſz solū reddere:qñ aūt mulier ad reintegrationē mrimonij agit:distinguēdū est: qz si agit petitorio:ut.s.el deb aliqs vir:qz cū ea ꝓtraxit anteq̄ stat restitutio tractabit de exceptiōe ex ꝑte mariti ,ꝑposita:si aūt agat possessorio ꝑmo restituēdus est sibi vir q̄ exceptio ꝑdicta tractet:ꝛ eadez rō est si vir agat. Sed excipiunt ab utroq̄ coīter quinq̄ casus. Ꝑzm' est qñ vir excipiēdo,ꝑponit publicā fornicationē uxoris. Scōs qñ ,ꝑponit gradū ꝓsanguinitatis iure dīno ,ꝑhibitū:tm si differat opz fieri restitutionē per ſniaz:ſz ille nō tenebit reddere debitū si habeat ꝓsciaz de cōsanguinitate ꝑdicta. Tertius si obijciatur exceptio rei ꝑiudicate a qua non est appellatio. Quart' qñ est tāta scutia viri q nō pōt sufficiēs cautio adhiberi:puta q vir ꝓsequit uxorē odio capitali. Quintus est qñ ille qui agit ꝑsoliauit aliū sine causa

¶ De spūali cognatione. Dist.XLII.

De parentaliū graduū famosa qōne aliqd ſz min' sufficiēter dixim'. Jtez de spūali cognatiōe addam': que ēt ꝓsonas ipedit ut nō sint legitie ad iēūdas nuptias. Tria quidē sūt:cōsanguinitas:affinitas:ꝛ spūalis germanitas. Cōsanguitas est iter eos qui iūguntur fm lineā gñis. Affinitas iter eos qui gñe qdē nō sūt cōiūcti:ſz mediāte gñe sūt sociati:vbi gra. Uxor filij frīs mei que nō ē de gñe meo:ꝑ ipm q est de gñe meo mihi affinis facta est:ꝛ ego illi. Spūalis,ꝑximitas est iter cōpīez ꝛ cōmfem:ꝛ inter eos: quoꝝ vn' alteꝝ de sacro fonte leuauit:uel in catheçiçatiōe:aut cōfirmatiōe tenuit. Est ēt iter filios eiusdē hois carnales ꝛ spūales.

¶ Qui sint filij spirituales.

Spirituales filij sūt quos de sacro fonte leuam':uel in catheçiçatiōe seu cōfirmatiōe tenem'. Filij ēt ꝛ filie spūales coꝝ sūt:q trie mersiōis uocabulo eos sacro baptismate tingūt. Dī ēt spūalis filia sacerdotis:que ei petā sua cōfitet. Vñ Symac' papa. Oēs quos in pnia suscipim' ita nri spūales sūt filij:ut ꝛ ipsi quos uel nobis suscipientibus:uel sub trine mersiōis uocabulo mergentibus vnda baptismi regnauit. Siluester etiā āmonet ut ad suā filiā penitētialē nullus sacerdos accedat:qz scriptū est. Oēs quos in pnia accepim':ita nri filij sunt ut in baptismo suscepti quoꝝ oium flagitiosa est cōmixtio. Qz aūt cōpater ꝛ cōmater sibi iungi nequeāt:nec pē spūalis nec mater filie uel filio spūali:ex ꝓcilio magūtinēsi:de eo qō iterrogasti:si aliqs filiolā suā duxerit uxorē:ꝛ de eo qui cōcubuit cū mre spūali:ꝛ de eo qui filiū suū baptizauit:ꝛ uxor ei' eū de fōte suscepit hac de cā ut discidiū fieret cōiugij:si post in tali copula nō ꝑnt pmanere:sic rñdē dū est. Si filiolā aut cōmrez suā aliqs in ꝓiugiū duxerit sepādos eē iudicam':ꝛ graui pnia plectēdos. Si vo cōiuges legitimi:uel vnus uel ambo ex industria hoc fecerint ut filiū suū de fonte suscipe rēt si inupti manere uoluerint bonū est. Sin aūt:grauis pnia insidiatori iniūgat ꝛ sit maneāt:ꝛ si ꝑuaricatoꝛ ꝓiugij superuixerit:acerrima penitentia mulctetur:ꝛ sine spe cōiugij maneat. Ex his apparet q aliqs filiolā suaz uel cōmrez nō pōt sibi copulare nuptialiter: ꝛ si ꝓsumptū fuerit separandi sūt. Qui aūt legitime ꝓiūcti sūt:nō iō separandi sūt:qz alter eoꝝ ilicite filiū de fōte leuauit. Nō ēt Nicola'

confirmat dicēs. Nosse desideras utrū mulier que viri filiū ex alia femina genitū de sacro fonte leuauerit postmoduz possit cū eo dē viro copulari. Quos iō ꝓiūgi posse decernim⁹: qz sz canones sacros: nisi ābox cō sensu: nulli⁹ religiōis obiēctu dz ꝓiūx dimittē ꝓiugē: cū apls ꝓcipiat. Nolite fraudari iuicē nisi forte ex ꝓsensu ad tps ⁊c. Itē dictū est nobis q̄sdā femias desidiose: q̄sdā vo fraudulēter: ut a viris suis sepent: ꝓprios filios cotā epis ad cōfirmādū tenuisse. Añ nos dignū duxim⁹: ut si qua mlier filiū suū desidia aut aliq̄ fraude corā epo tenuerit ad ꝓfirmādū pp fallaciā uel fraudē: q̄diu viuat pniaz agat. tñ a viro suo nō sepet. Itē Joānes papa. Ad limina scti Petri bō noie Stephanus uenies: nro ꝓsulatui innotuit q̄ filiū suuz in extremo vite positū nōdū baptismi vnda lotū: absentia sacerdotū cogēte baptiçauit: eūq; ꝓprijs manib⁹ suscepit: atq; pro bi⁹ negocio reuerētia tua pfatū hoiez a sua ꝓiuge iudicauit eē sepandū: qō fieri nlīaten⁹ dz dicē te scriptura. Quos de⁹ cōiūxit bō nō sepet. Et dns nō dimittere uxorē nisi cā fornicationis iubet. Et nos tāta auctoritate freti dicimus dimittēdū eē ⁊ iculpabile iudicāduz qō necitas itulit. Nā baptiçādi op⁹ laicis fidelib⁹: si tñ necē fuerit libere ꝓcedit. vñ si supra dict⁹ bō filiū moriētē aspicies ne aliaz perpetuo pire dimittēt: vnda baptismi lauit: ut euz de ptāte mortis eripet: bñ fecisse laudat. Jō q; sue uxori sibi iā olim legitime sociate ipsu ne dū vixerit iudicam⁹ manere cōiūctū. nec ob hoc separi debere. His alijsq; plurib⁹ auctoritatib⁹ edocet cōiuges nō eē separādos si post legitimā copulā alter alteri⁹ filiuz de fonte leuauerit: uel in cōfirmatiōe tenuerit.

¶ Quid premissis obuiat.

His aūt obuiare videt qō Beusdedit papa ait. Peruēit ad nos diacon⁹ scitatis uestre eptam deferēs q; qdā viri ⁊ mulieres ꝓterito sabbato paschali pro magno ppli incursu nescientes filios suos suscepissent de lauacro. Cupis ergo scire an pp hoc debeant viri ac mulieres ad ꝓpriū usū redire uel nō: Nos vo bac re mesti priorū ingsiuim⁹ dicta ⁊ inuenim⁹ in archiuijs. i. in armarijs aplice sedis: iā talia cōtigisse in plurib⁹ ecclijs. quax epis ab hac aplica sede uolētib⁹ scire utrū viri ac mulieres redirēt ad ꝓpriū thoz. Beate memorie scti pces Juli⁹ papa Innocētius ⁊ Celestin⁹ cū epox plurimox ꝓsensu in aplo rū principis ecclia psidētes talia rescripserūt ⁊ cōfirmauerūt: ut nullo mō se in cōiugio reciperēt viri ac mulieres qcūq; hac rōne suscepērūt natos: sz separēt se: ne suadēte diabolo tale vitiū ualescat. Itē. Siqs filiastrū uel filiastrā suā añ epm tenuerit ad ꝓfirmationē separet ab uxore sua: ⁊ aliā nunq; accipiat. Hec aūt uel ad terrorē dicta sunt: non q; ita eēt faciēdū: sz ne illud fieret sūmope cauēdū: ut de illis est itelligēdū qui prius filios suos vicissim de fonte suscepunt q; fierēt ꝓiuges. Premissis aūt auctoritatib⁹ oino cōsentiēdū est: ut siue ꝓpriuz siue tñ viri filiū mulier de fonte suscepit: non ideo a viro separetur. Quod de viro similiter oportet intelligi.

¶ De copula spiritualium uel adoptiuoruz ⁊ naturalium filiorum.

Quod aūt spuales uel adoptiui filij nāli bus copulari nequeāt: Nicolaus papa testat ita ingēs: Jta diligere dz bō eū qui se suscepit de sacro fonte sicut pīez. Inter frēs ⁊ filios spūales gratuita ⁊ sctā cōio est: que dicēda nō est cōsanguinitas sz bñda spuālis ꝓximitas. vñ iter eos arbitror nō posse fieri legale cōiugiū: q; nec inter eos qui nā ⁊ eos qui adoptiōe filij sūt: uenerāde leges mrimonia cōtrahi pmittūt. Itē si iter eos nō cōtrahit mrimoniū pmittūt. Itē si iter eos nō cōtrahit mrimoniū q̄s adoptio iūgit: quāto pot⁹ a carnali opz iter se cōtubernio cessare: q̄s per celeste sacrm regeneratio sancti spūs vincit.

¶ Si filij qui ante paternitatem uel post nati sunt ualeant coniungi.

Hoc aūt qdā uolūt itelligere de illis tñ filijs: qb⁹ cōpies facti sint. De alijs vo qui añ cōpaternitatē uel post geniti sūt cōcedūt q; legitie ⁊ licite pnt. Quib⁹ videt cōsentire Urban⁹ scōs dicēs. Sup qbus cōsuluit nos tua dilectio: hic videt rndēdū: ut ⁊ baptism⁹ fit si istāte necitate femina puex in noie trinitatis baptiçauerit: ⁊ q; spūaliū parētū filij ul filie añ uel post cōpinitatē gēiti pnt legitime ꝓiūgi pter illā psonā qua cōpies effecti sūt.

¶ Paschalis papa.

Paschalis vo scōs: post cōpinitatē genitos copulari ꝓhibet scribēs Regio epo Post susceptū filiū de fonte uel filiā spūalē qui ex compatre uel commatre fuerint nati mrimonio iūgi nō pnt. Illud ēt notandū est qō in triburiēsi cōcilio legit. Siqs sue spūalis cōmris filiā fortuitu ⁊ ita cōtigēte rex casu in ꝓiugiū duxerit maturiori fuato ꝓcilio bēat: atq; legitio cōnubio bōeste opaz det.

¶ Siquis ducere possit duas commatres alteram post alteram.

Solet ēt q̄ri si cōmrez uxoris post ei⁹ obitū qs ducere ualeat. de hoc Nicola⁹ papa sic scribit. Scisciteat a nobis sctitas ura: si qs duas cōmres hīe ualeat vnā post alterā. In quo memisse debes scriptū eē: erūt duo in carne vna. Cū ergo ꝓstet q; vir ⁊ mulier vna caro efficiunt: restat virū cōpiez ꝓstitui mulieri: cui⁹ assūpta uxor: cōmr erat: ⁊ iō virū illi femie nō posse ꝓiūgi que cōmr ei⁹ erat cū qua idē fuerat vna caro effect⁹. Huic aūt illō ꝓriū vr. Qui spūalē bēt cōpiez cui⁹ filiū de lauacro accepit: ⁊ uxor ei⁹ cōmr nō est: licet ei defūcto cōpie suo ei⁹ viduā ducere in uxorez: quos nulla gīiatio spūalis secernit. Itē ex epla paschat pape. post uxoris obitū cū cōmre uxoris ꝓiugio copulari: nulla rō uel auctas vr ꝓhibē. Nō enim per carnis vnionē: ad vnionē spūs ptrālit. sz sciēduz q; auctas nicolai de illo ait qui uxori sue debitū reddidit post q̄z cōmr illi⁹ extitit. Alie vo auctes de illo agūt cui⁹ uxor post q̄z a viro suo dereliquit illi⁹ cōmr efficit: nec post cōpinitatez a viro suo agnoscit: uel de viro poti⁹ agūt: cui⁹ uxor añ ōfugit q̄z ab eo agnoscat.

¶ Si vir ⁊ uxor possint simul tenere puerum.

Solet ēt q̄ri: si uxor cuz viro sit debeat in baptismo suscipe puex: De hoc Urbanus ait q; uxor cū marito in baptismo sit nō debeat suscipe puex: nulla auctē vr uel repit ꝓhibituz: sz ut ipa puritas spūalis pinitatis ab oi labe ⁊ ifamia ꝓseruet ūmunis: decreuimus: ut utriq; sit ad hoc spirare nō plumāt. q; vo piaculare flagitium commisit qui duabus commatribus uel soronbus nupsit: magna penitentia debet ei iniungi.

¶ De secūdis ⁊ tertijs nuptijs ⁊ deinceps.

Sciēdū est ēt q; nō solū prie uel scde nuptie sūt licite: sz ēt tertie ⁊ q̄rte nō sūt dānāde. vñ Aug. Scōas nuptias oino licitas apls ꝓcedit. De tertijs aūt ⁊ q̄rtis: ⁊ de ultra plurib⁹ nuptijs solēt hoies mouē qōnē. Sz qs audeat diffinire qō nec aplm video diffinisse. Ait eni. Si dormierit vir ei⁹ cui vult nubat. Nō dicit prim⁹: uel scōs: uel tertiꝰ quotuslibet nec nobis diffiniēdū est: qō nō diffinit apls. vñ ut breuit rndeā: nec illas nuptias debeo dānare: nec eis uerecūdiā nūerositatis auferre: nec ꝓtra humane uerecūdie sēsū audeo dicere: ut quotiēs uoluerint nubāt: nec ex meo corde pter scripture auctem quo taslibet nuptias dānare. Idez testat Hiero. Ego nūc libera uoce exclamo nec dānari in ecclia bigamā: imo nec trigamā: ⁊ ita licere qnto ⁊ sexto. quēadmodū scdo marito nubere. Apls tñ bigamos a sacerdotali honore excludit. Sz hoc nō fac ꝓ vitio bigamie: imo pro sacri vtute ut sit vna vni⁹: sic vnica vnici. Illud tñ cesariēsis ꝓcilij vr inuere bigamiā eē pcm̄. Presbyter⁹ inqt in nuptijs bigami prādere nō ꝓuenit: qz cū pnia bigam⁹ indigeat: qs erit pbyter qui talibus nuptijs possit pbere ꝓfēsuz: Sz hoc de illo itelligi pt qui prie uxori illidiat⁹ putat desiderio scde: uel pro signaculo sacri illō dz qō in bigamo nō fuat. Amb. ēt dic: q; prie nuptie tñ a dño sūt istitute: scde vo sūt pmisse: ⁊ prime nuptie sub bñdictiōe dei celebrant sublimiter. Secū de vo etiam in presenti carent gloria.

Postq̄z determinauit magister de carnalis ꝓpinqtatis impedimēto: hic determinat de impedimēto spūalis ꝓpinqtatis. Et diuidit in partes duas. In ꝓria ondit quō spūalis cognatio mrimoniū impediat. In scda inqrit utz scde nuptie sint licite ibi⌊ Sciēdū est q; nō solū ⁊c. ⌋ Prima in duas. In ꝑma distinguit ꝓpinqtatē spūalē a carnalib⁹: de qb⁹ supra actū est. In scda ꝓsequit de ꝓpinqtate spūali ibi⌊ Spualis filij ⁊c. ⌋ Et hec pars diuidit in duas. In ꝑma ostēdit vñ spūalis ꝓpinqtas ꝓbat. In scda ondit quō matrimoniū impediat ibi⌊ Qō aūt cōparat uel coiter ⁊c. ⌋ Et hec in duas. In ꝑma ondit quō impedit mrimoniū ꝓpinqtas spūalis quā alīq̄ ꝓsona directe ꝓbit que assimilat ꝓsanguinitati. In scda quō impediat mrimoniū illa que idirecte ex uxore in virū redūdat per modū cuiusdā affinitatis uel eō ibi⌊ Solet etiā queri ⁊c. ⌋ Prima in duas. In ꝑma ondit qñ spūalis cognatio impediat matrimoniū inter cōpatrē spūalē ⁊ matrē nālē: aut eō. In scda ondit qñ matrimoniū impediat inter filios spūales ⁊ nāles ibi⌊ Q; aūt spuales uel adoptiui ⁊c. ⌋ Prima in duas. In ꝑma ondit qñ spūalis cognatio matrimoniū ꝓcedēs impediat mrimoniū ꝓbendū: ⁊ dirimat ꝓctū int cōpatrē ⁊ cōmatrē: nō aūt si se quat. In scda objcit in ꝓriū: ⁊ soluit ibi⌊ Dis ēt obuiarevr ⁊c. ⌋ ¶ Q; āt spūales ⁊c. ⌋ Hic ostēdit qñ impedit matrimoniū inter ꝓpīs spūalē ⁊ nālē vni⁹ bois. Et circa hoc duo facit. Primo ꝓbat ꝓpositū. Scdo inqrit utrū hec ꝓbatio se extēdat ad frēs nāles spūalis prolis: q; i. possint copulari filijs nālib⁹ spūalis ꝓlis ibi⌊ Hoc aūt qdā uolūt ⁊c. ⌋ ¶ Solet ēt queri ⁊c. ⌋ Circa hoc duo facit. Primo ostēdit q; spūalis cognatio transit a viro in uxorē. Secūdo inquirit utrū possint spūaliter effici parentes alicuius prolis ibi⌊ Solet etiam queri ⁊c. ⌋

Questio. I.

Hic est triplex questio. Prima de cognatiōe spūali. Scda de legali. Tertia ce scdis nuptijs. Circa ꝑmū queruntr tria. ꝑmo utrū spūal⁹ cognatio mrio⁹ impediat. scdo ex qua cā ꝓbat. tertio inter qs ꝓbat.

Ad primū sic ꝓcedit. videt q; spūalis cognatio mrimoniū nō impediat. nihil enim impedit matrimoniū qō non

Universidad de Deusto
Biblioteca

cōtrariat alicui bono mr̄imonij.sed spūalis cognatio nō ꝓriat alicui bono mr̄imonij.ergo nō ipedit matrimoniū. ¶ Ꝑ.ppetuū ipedimētū mr̄imōij nō pōt stare sīl cū mr̄imonio.sed cognatio spūalis stat sīl aliqñ cū matrimonio:ut in lra dr̄:sīc cū aliqs in casu necessitatis filiū suū baptiçat:qz tūc fit uxori sue spūali cognatiōe ꝓiūct':nec tñ matrimoniū separat.ḡ spūalis cognatio matrimoniū nō ipedit. ¶ Ꝑ.vnio spūs nō trāsit in carnē:sz mr̄imoniū est carnalis ꝓiūctio.ḡ cū cognatio spūalis sit vnio spūs nō pōt trāsire ad mr̄imoniū ipediēdū. ¶ Ꝑ.ꝓioz nō fuit idē effect'.sed spūalis cognatio videt esse ꝓria disparitati cult':cuz spūalis cognatio sit ꝑpinqtas ꝑcuiēs ex datiōe sacri uel tēctione ad idē:disparitas aūt cult' cōsistit in sacri carētia:ut pr̄i dictū est. Cū ergo disparitas cult' mr̄imoniū pediat:videt ꝙ spūalis cognatio nō habeat hūc effectū. ¶ Sed ꝺ:ḡto aliqō vinculū est sanct' tāto est magis custodiēdū:sed vinculū spūale est sancti' ꝙ corporale.ḡ cū vinculū ꝑpinqtatis corporalis mr̄imoniū impediat:videt ēt ꝙ spūalis cognatio idē faciat. ¶ Ꝑ.in mr̄imonio ꝓiūctio aīaꝝ est ꝑncipalior ꝙ ꝓiūctio corporꝝ:qz ꝑcedit ipsaꝝ.ḡ multo fortr' spūalis cognatio mr̄imoniū impedire pōt ꝙ carnalis.

Rñdeo dōm:ꝙ sicut per carnis ꝑpagationem hō accipit eē nāe:ita per sacra accipit eē spūale gr̄e.vñ sicut vinculū qō ex carnis ꝑpagatione ꝺbīt est nāle hoi inḡtū est res quedā nāe:ita vinculū qō ꝺbīt ex sacrorꝝ susceptiōe:est quodāmō nāle alicui inḡtū est membrū eccl'ie:z iō sicut carnalis cognatio ipedit matrimoniū.ita spūalis ex eccl'ie statuto.tñ distinguēdū est de spūali cognatiōe:qz aut ꝑcessit mr̄imoniū:aut sequit.si ꝑcessit ipedit ꝺbēdū z diri mit ꝑtractū.si sequit tūc nō dirimit vinculū mr̄imonij sed ꝙtū ad actū matrimonij est distinguēdum:qz aut spūalis cognatio inducit cā necessitatis:sicut cū pater baptiçat puerꝝ in articlo mortis z tūc nō ipedit actū matrimonij ex neutra parte:aut inducit extra casum necessitatis ex ignorātia tñ:z tūc si ille ex cuius actu inducit diligentiā adhibuit:est eadē rō sicut z de primo:aut ex industria extra casum necessitatis.z tūc ille ex cuius actus inducit amittit ius petendi debitu3 sed tamen debet reddere.qz ex culpa eius non debet aliquod incommodum alius reportare.

Ad primū ergo dōm:ꝙ ꝙuis spūalis cognatio nō ipediat aliqō de principalibus bonis matrimonij:tñ ipedit aliqō de secūdarijs bonis:qō est amicitie multiplicatio:qz spūalis cognatio est sufficiēs rō amicitie:per se:vñ opz ꝙ ad alios per matrimonium familiaritas z amicitia queratur. ¶ Ad 2m dōm:ꝙ mr̄imoniū est perpetuū vinculū:z sic qñqꝝ ꝓtigit ꝙ mr̄imōiū z mr̄imōij ipedimētū stāt sīl:nō aūt si ipedimētū ꝑcedat. ¶ Ad 3m dōz:ꝙ in mr̄imonio nō tñ est ꝓiūctio corpalis:sed ēt spūalis:z iō ꝑpinqtas spūs ei ipedimētū ꝑstat:sine hoc ꝙ ꝑpinqtas spūalis trāsire debeat in carnalē. ¶ Ad 4m dōm ꝙ nō est icōuenīēs ꝙ duo ꝺria adiuicē ꝺrient eidē sīc magnū z parui eqli:z sic disparitas cultus z spūalis cognatio mr̄imonio repugnāt:qz in vno est maior distātia:in altero maior ꝑpinqtas ꝙ matrimoniū requirat:z ideo ex utraqꝝ parte matrimonium impeditur.

Ad 2m sic ꝑcedit.videt ꝙ per solū baptismū spūalis ꝑpinqtas ꝺbat.sicut eni se hēt cognatio corpalis ad corporalē gr̄iationē:ita spūalis ad spiritualē:sed solus baptism' dr̄ spūalis gr̄iatio.ḡ per solū baptismū ꝺbīt spūalis cognatio:sicut per solā gr̄iationē carnalē cognatio carnalis. ¶ Ꝑ.sicut in cōfirmatione ipz̄imit̄ caracter:ita in ordine.sz ex susceptione ordinis nō sequit̄ spūalis cognatio.ḡ nec ex cōfirmatiōe:z sic solū ex baptismo. ¶ Ꝑ.sacra sunt digniora sacralib'.sed ex ꝙbusdā sacris spūalis cognatio nō sequit̄:sicut patet in extrema vnctiōe.ḡ multo minus ex cathecismo:ut ꝙdā dicunt. ¶ Ꝑ.iter sacralia baptismi multa alia ꝑter cathecismū numerant̄:ut pz supra dī.6.ḡ ex cathecismo nō magis ꝺbīt spūalis cognatio ꝙ ex alijs. ¶ Ꝑ.oro nō est min' efficax ad ꝓmouēdū in bonū ꝙ instructio siue cathecizatio.sz ex oro̅ne nō ꝺbitur spūalis cognatio.ḡ nec ex cathecismo. ¶ Ꝑ.instructio que fit baptiçatis per ꝑdicatiōnē nō min' ualet ꝙ illa que fit nōdū baptiçatis.sz ex ꝑdicatiōe nō ꝺbīt aliq̄ spūalis cognatio.ḡ nec ex cathecismo. ¶ Sz ꝺ.2.Lozꝝ.13.In chr̄o iesu per euāgeliū ego uos genui.sed spūalis gr̄iatio cāt spūalem cognationē.ḡ ex ꝑdicatiōe euāgelij z istructiōe fit spūalis cognatio:z nō soluz ex baptismo. ¶ Ꝑ.sicut per baptismū tollit̄ pctm̄ originale ita per pniam actuale ergo sicut baptisma cāt spūalē cognationē:ita z pnia ¶ Ꝑ.pater nomē cognatiōis est.sed per pniaz z doctrinā z pastoralem curā z multa hr̄ aliquis ꝺ alteri spūalis pater.ergo ex multis alijs ꝑter baptismum z cōfirmationem spiritualis cognatio cōtrahitur.

Rñdeo dōm:ꝙ circa hoc est triplex opinio.ꝙdā eni dicūt ꝙ spūalis regeneratio sīc per septifozmē spūs scti gr̄aiam ꝺat:ita per septē efficit incipiēdo a primo pabulo salis sacri usꝙ ad ꝓfirmationē per eā factaz.z per qōlibet hoz septē spūalis cognatio ꝺbīt. Sed illō nō videt rōnabile:qz cognatio carnalis nō ꝺbīt nisi per actū gr̄iatiōis cōpletuz. vñ et affinitas nō ꝺbīt nisi sit facta ꝓiūctio seminū ex qua pōt sequi carnalis gr̄iatio.spūalis aūt gr̄iatio nō ꝑficit nisi per aliqō sacr̄m.z iō icōueniēs est ꝙ spūalis cognatio ꝺbat nisi per aliqō sacr̄m.z iō alij dicunt ꝙ per tria tm̄ sacra spūalis cognatio ꝺbat.s.per cathecismū:baptismū:z ꝓfirmationē.sz isti ꝓpriā uocē vident ignorare:qz cathecism' nō est sacr̄m sz sacrale. Et iō alij dicūt ꝙ tm̄ per duo sacra.s.per baptismū z ꝓfirmationē:z hec opio est coioz:tñ de cathecismo ꝙdā hoz dicūt ꝙ est debile ipedimentū qō impedit contrahendū:sed nō dirimit mr̄imoniū contractum.

Ad primū ḡ dōm:ꝙ duplex est carnalis natiuitas. Prima in utero in quo adhuc id qō natū est.est adeo debile ꝙ non possit extra exponi sine periculo:z huic natiuitati silat regnārio per baptismū in quo regnat aliqs adhuc qsi foueḋus itra utez ecclie. Scōa est natiuitas ex utero qñ iā id qō natū erat in utero tm̄ roboratū erat ꝙ pōt sine pculo exponi exterioribus que nata sunt cozrūpere:z huic silat ꝓfirmatio per quā hō roborat' exponit in publicū ad ꝓfessionē nois chr̄i:z iō ꝑgrue per utrūqꝝ istorꝝ sacrorꝝ ꝺbīt spūal' cognatio. ¶ Ad 2m dōz:ꝙ per ordinis sacr̄m nō fit aliq regnātio:sed quedā promotio ꝑtis z ꝑterea mulier nō suscipit ordinez:z sic nō pōt ex hoc aliqō ipedimētū ꝑstare mr̄imōio:z iō talis cognatio nō cōputat. ¶ Ad 3m dōm:ꝙ in cathecismo fit quedā ꝓfessio futuri baptismi.sīc in spōsalib' fit quedā spōsio futurarꝝ nuptiarꝝ.vñ sīc in spōsalib' ꝺbīt ꝙdā mot' ꝑpinqtatis:ita z in cathecismo ad min' ipedīēs ꝺbēdū:ut ꝙdā dicūt:nō aūt in alijs sacris. ¶ Ad 4m dōm:ꝙ talis ꝓfessio fidei nō fit in alijs sacralibus baptismi sīc in cathecismo:z iō nō est silis rō. ¶ Et silr dōm ad 5m de oro̅ne:z ad 6m de ꝑdicatiōe. ¶ Ad 7m dōz:ꝙ apls eos ad fidē instruxerat per modū cathecismi:z sic aliq mō talis istructio

hēbat ordinē ad spūalē cognationē. ¶ Ad 8m dōm:ꝙ per sacr̄m pnie nō ꝺbīt ꝑe loquēdo spūalis cognatio.vñ filī' sacerdotis pōt ꝺbere cū illa quā sacerdos in ꝓfessiōe audit:alis filī' sacerdotis nō ueniret in tota vna prochia mulierē cū qua ꝺberet:nec obstat ꝙ per pniaz tollit pctm̄ actuale:qz hoc nō est per modū gr̄iatiōis sz magis per modū sanatiōis:sz tm̄ per pniaz ꝺbīt qōdā fedus iter sacerdotē z mulierē ꝓfitētē sīle cognatiōi spūali:ut tātū peccet eā carnalr cognōscēs ac si eēt sua spūalis filia:z hoc iō qz maxia familiaritas ē iter sacerdotē z ꝓfitētē:z ex hoc ista,phibitio est iducta ut tollat peccādi occasio. ¶ Ad 9m dōz:ꝙ pr̄ spūalis dr̄ ad silitudinē pr̄is carnalis.pr̄aūtē cozpalis:ut dicit' phs in.8.eth.tria dat::eē:nutrimētū:z instructionē:z iō spūalis pater aliqs alicui' dr̄ rōne alicui' horū triū:tñ ex hoc ꝙ est spūalis pr̄ nō hēt cognationez spūalē nisi ꝙeniat cū pr̄e ꝙtū ad gr̄iationez per quaz est esse.z sic etiā pōt solui octauū quod ꝓcessit.

Ad 3m sic ꝑcedit.vī ꝙ cognatio spūalis nō ꝺbat iter suscipiētē sacr̄m baptismi z leuātē de sacro fonte:qz in gr̄iatiōe carnali ꝺbīt ꝑpinqtas solū ex ꝑte ei' cui' semie gr̄iat ꝑles:nō aūt ex ꝑte ei' qui puerꝝ natū suscepit.ḡ nec spūalis cognatio ꝺbīt iter eū qui suscipit de sacro fōte:z eū qui suscipit. ¶ Ꝑ. ille qui i sacro fōte leuat anadoch' a Dio.dr̄:z ad ei' offm̄ spectat puerꝝ istruere.sz istructio nō est sufficiēs cā spūalis cognatiōis:ut dcm̄ est.ḡ nulla cognatio ꝺbīt iter eū z illū qui de sacro fonte leuat. ¶ Ꝑ.pr̄ ꝛigē ꝙ aliqs leuet aliquē de sacro fonte anteꝙ ipse sit baptiçat'.sz ex hoc nō ꝺbīt aliq spūalis cognatio:qz ille qui nō est baptiçat' nō est capax alicui' spūalitatis.ḡ leuare aliquē de sacro fonte nō sufficit ad cognationē spūalē ꝓtrahēdā. ¶ Sz ꝺ est affinitio spūalis cognatiōis supra iducta:z auctoritates que ponunt in lra.

¶ Ulterius vī ꝙ spūalis cognatio nō trāseat a viro in uxorē:qz spūalis vnio z cozpalis sit disparate z diuersorū genez.ḡ mediāte carnali ꝓiūctiōe que est iter virū z uxorē:nō trāsit ad spūalem cognationē. ¶ Ꝑ.magis ꝙueniūt in spūali gr̄iatiōe que est cā spūalis cognatiōis:pater z mr̄ spūalis ꝙ vir qui est pr̄ spūal':z uxor sed pater z mr̄ spūalis nullā ex hoc cognationē spūalē ꝓtrahūt.ḡ nec uxor ꝓtrahit aliquā cognationē spūalē ex hoc ꝙ vir ei' sit pater spūalis alicui'. ¶ Ꝑ.pt ꝓtingere ꝙ vir est baptiçat' z uxor nō est baptiçata. sicut qñ vn' est ab ifidelitate ꝙuersus sine alteri' ꝓiugis ꝙuersiōe:sz spūalis cognatio nō pōt ꝙeire ad nō baptiçatū.ḡ nō trāsit ꝙ de viro ad uxorē. ¶ Ꝑ.vir z uxor pnt aliquē sīl de sacro fonte leuare.si ḡ spūalis cognatio a viro trāsiret in uxorē:sequeret ꝙ uterqꝝ cōiugū eēt bis pater uel mr̄ spūalis eiusdē:qō est incōueniēs. ¶ Sz ꝺ.bona spūalia magis multiplicabilia sūt ꝙ cozpalia.sz ꝓsanguinitas cozpalis viri trāsit ad uxorē per affinitatē.ḡ ꝛltomagis spūal' cognatio.

¶ Ulteri' vī ꝙ nō trāseat ad filios carnales pr̄is spūalis:qz spūali cognatiōi nō assignat gradus.eēnt aūtē gradus si nō trasiret a pr̄e in filiū:qz ꝓsona gr̄iata mutat gradū:ut supra dcm̄ est.ḡ nō trāsit ad filios carnales pr̄is spūalis. ¶ Ꝑ.pr̄ eodez gradu attinet filio:z frater fratri.si ḡ spūalis cognatio trāsit a pr̄e in filiū:z eadē rōne trāsibit a fratre in frēz:qō falsū est. ¶ Sz ꝓtra est qō in littera ꝓbatur pari auctoritate.

Rñdeo dōz ad ꝑmā.q.ꝙ sīc in gr̄iatiōe carnali aliqs nascit ex pr̄e z mr̄e:ita i gr̄iatiōe spūali aliqs renascit filī' dei sic pr̄is:z ecclie sīc mr̄is. sicut aūt ille qui sacr̄m ꝓfert gerit ꝓsonā dei:cuius instrumētū z minister est:ita ille qui baptiçatū suscipit de sacro fonte aut ꝓfirmādum tenet ꝑsonam ecclesie.vñ ad utrūq ꝙ spūalis cognatio contrahitur.

Ad primū ḡ dōm:ꝙ nō tm̄ pr̄ ex cui' semine gr̄iat ꝑles hēt cognationē carnalē ad natū:sz ēt mr̄ que maz ministrat:z in cui' utero gr̄iat:z ita ēt anadoch' qui baptiçādū vice toti' ecclesie offert z suscipit z ꝓfirmādū tenet:spūalē cognationē ꝺbīt. ¶ Ad 2m dōm:ꝙ nō rōne istructiōis debite sz rōne gr̄iatiōis spūalis ad quā coopat spūalē cognationē ꝺbīt. ¶ Ad 3m dōm:ꝙ nō baptiçat' nō pōt aliquē leuare de sacro fōte cū nō sit mēbrū eccl'ie cui' ꝛpū gerit in baptismo suscipiēs:ꝙuis possit baptiçare qz est creatura dei cui' typū gerit baptiçās.nec tñ aliquā cognationē ꝺbere spūalē pōt:qz est expers spūalis vite in quā homo pr̄imo per baptismū renascitur. ¶ Ad 2am.q.dōm:ꝙ aliqs pōt alicui' fieri cōpr̄ dupl'r. Uno mō per actū alteri' qui baptiçat:uel inipso baptismo suscipit filiū ei':z sic cognatio spūalis nō trāsit a viro in uxorē nisi forte ille sit filī' uxoris:qz tūc uxor directe ꝺbit cognationē spūalē sicut z vir. Alio mō p actū ꝓpriū sīc cū leuat filiū alteri' de sacro fōte:z sic cognatio spūalis trāsit ad uxorē quā iā carnaliter cognouit:nō aūt si nōdū sit cōsumatū mr̄imōiū. qz nōdū effecti sunt vna caro:z hoc est per modū cuiusdā affinitatis:vñ ēt pari rōne dr̄ trāsire ad mulierē que est carnalit̄ cognita ꝙuis nō sit uxor.vñ ꝟus. Qui mihi uel cui' mea natū fonte leuauit. Nec mea cōmr̄ fieri mea nō ualet uxor. Si qua mee natū nō ex me fonte leuauit. Hāc post fata mee nō inde uerabor ꝺbie. ¶ Ad ꝑm ḡ dōz:ꝙ ex hoc ꝙ sī diuersoꝝ generꝝ vnio spūalis z cozporalis pōt excludi ꝙ vna est alia. nō aūt ꝙ vna nō possit eē cā alteri':qz eoꝝ que sunt in diuersis gr̄iib':vnū qñqꝝ est cā alteri' uel per se uel per accīns. ¶ Ad 2m dōm:ꝙ pr̄ spūalis z mr̄ spūalis eidē nō ꝓiugunt in gr̄iatione spūali nisi per accīns:qz vn' ad hoc per se sufficeret.vñ nō opz ꝙ ex hoc aliq cognatio spūalis iter eos nascat ꝺn possit eē iter eos mr̄imoniū:vñ ꝟsus. Unꝰ sp erit cōpatrū spūalis. Alē carnalis nec fallit regula talis. Sz per mr̄imoniū fit vir z uxor vna caro per se loquēdo:z iō non est silē. ¶ Ad 3m dico ꝙ si uxor nō sit baptiçata nō ꝙueniet ad eā spūalis cognatio pp hoc ꝙ nō est capax:nō ex hoc ꝙ nō possit per mr̄imoniū traduci spūalis cognatio a viro in uxorē. ¶ Ad 4m dōm:ꝙ exā iter pr̄em spūalē z mr̄ez nō ꝺbīt aliq cognatio nihil ꝓhibet ꝺn vir z uxor sīl aliquē de sacro fonte leuarēt:nec est inconueniēs ꝙ uxor ex diuersis causis efficiat bis mater spiritualis eiusdem:sicut z potest esse ꝙ est affinis z cōsanguinea eiusdem per carnalem ꝓpinquitatē. ¶ Ad 3am.q.dōm:ꝙ filius est aliqd pr̄is:z nō ez:ut dr̄ in.8.eth.z iō spūalis cognatio trāsit a pr̄e in filiū:sed nō ez:z sic pz ꝙ sūt tres spūales cognatiōes.vna que dr̄ spūalis pr̄initas que est iter pr̄em spūalē z filiū spūalē. Alia que dr̄ cōpr̄initas que est iter patrē spūalē z carnalē eiusdē. Tertia aūt dr̄ spūalis fraternitas:que est iter filiū spūalē z filios carnales eiusdē pr̄is:z que libet harꝝ ipedit ꝺbēdū mr̄imoniū z dirimit ꝺctum. ¶ Ad ꝑm ḡ dōm:ꝙ ꝓsona addita per carnis ꝓpagationē facit gradū respectu illi' ꝓsone que eodē gr̄iē attinet:nō ār respectu ei' que attinet in alio gr̄ie:sīc filī' attiet in eodē gradu uxori pr̄is in quo z pr̄:ꝙuis alio gr̄ie attinētie.spūalis aūtē cognatio est alteri' gr̄iis ꝙ carnalis:z iō nō in eodē gradu attinet filī' spūalis filio nāli pr̄is sui spūalis in quo attiet ei pr̄ ei':quo mediante cognatio spūalis trāsit.ꝛita nō opz ꝙ spūalis cognatio habeat gradū. ¶ Ad 2m dōm:ꝙ frat nō est

Universidad de Deusto
Biblioteca

aliquid fratris: sicut filius est aliqd patris. sed uxor est aliquid viri cū qua effecta est vnū corpus: ꝛ ideo a fratre in fratrē nō trālit siue sit ante genit' siue post fraternitatem spiritualem. Questio. II.

TEinde queritur de cognatiōe legali que est per adoptionē. Et circa hoc q̄runt tria. Primo de adoptiōe. scōo utrū ex adoptiōe ꝑbat aliq̄ō viculū impediens matrimoniū. tertio inter quas psonas ꝓtrahat.

AD primū sic ꝓcedit. videt q̄ icōueniēt adoptio diffiniat. Adoptio est extranee psone in filiū uel nepotē: ul' de iceps legitima assumptio. fili' eni dr eē subdit' patri. ſz aliq̄n ille qui adoptat nō trāsit in ptātē patris adoptātis. ḡ nō ſp per adoptionē aliq̄s in filiū assumitur. ¶ Ꝑ. parētes debēt filijs thesauriçare. 2. Cor. 12. ſz pater adoptās nō op3 q̄ ſp adoptato thesauriçet: qz q̄nq3 adoptat' nō ſuccedit in bona adoptātis. ḡ adoptio nō est assūptio alicui' in filiū. ¶ Ꝑ. adoptio per quā aliq̄s in filiū assumit: ſimilat gñatiōi nāli per quā nāliter fili' ꝓducit. ḡ cui cōpetit nālis gñatio filij: cōpetit adoptio. sed hoc est falsum: qz ille qui nō est sui iuris: ꝛ qui est minor. 25. ānis ꝛ mulier nō possit adoptare: qui tn̄ pñt nāliter filiū gñare. ḡ adoptio nō ꝓdr assumptio alicui' in filiū. ¶ Ꝑ. assumptio extranee psone in filiū videt eē necessaria ad supplēdū defectū nāliū filioꝝ: sed ille qui nō pōt gñare ut spado uel frigidus maxie patit defectū in filijs nālibus. ḡ ei maxime cōpetit assumere filiū aliquē: sed nō cōpetit adoptare ei. ergo adoptio nō est assumptio alicui' in filiū. ¶ Ꝑ. in ſpuali cognatiōe ubi aliq̄s in filiū assumit sine carnis ꝓpagatiōe pōt indifferēter maior etate effici pī minoris ꝛ eōuerso: qz iuuenis pōt senem baptiçare: ꝛ eōuerſo. si ergo per adoptionē aliq̄s assumit in filiū sine carnis ꝓpagatiōe: silr posset indifferēter senior iuniorē: ue. iunior seniorē adoptare qō nō est uer: ꝛ sic idē qō ꝑus. ¶ Ꝑ. adoptat' nō differt fm aliquē gradū ab adoptāte: ḡ qlibet adoptat' adoptat in filiū: ꝛ sic icōueniēter dr qō adoptat in nepotē. ¶ Ꝑ. adoptatio ex dilectiōe ꝓcedit: vñ ꝛ de' dr nos per charitatē in filios adoptasse. sed charitas maior est hīnda ad ꝓximū q̄ ad extraneos. ḡ nō dr eē adoptatio extranee psone: ſz magis psone ꝓpinque.

Rñdeo dōm: q̄ ars imitat nāz ꝛ supplet defectū nāe illis in q̄b' nā deficit: vñ sicut per nālē gñationē aliq̄s filiū ꝓducit: ita per ius positiuū: qō est ars equi ꝛ boni pōt aliq̄s sibi assumere aliquē in filiū ad ſilitudinē filij nālis ꝛ ad supplēdū filiorū ꝑdictoꝝ defectū: ꝓpter qō p̄cipue adoptatio est itroducta: ꝛ qz assumptio ipoztat terminū a quo: ꝓpter qō assumēs nō est assumptū: ut in. 3. li. di. 5. dictū est: op3 q̄ ille qui assumit in filiū sit psona extranea. sicut ergo nālis gñatio hēt terminū ad quē. ſ. fozmaz que est finis gñationis: ꝛ terminū a quo. ſ. fozmā contrariā: ita gñatio legalis hēt terminū ad quē filiū uel nepotē: terminū a quo psonā extraneā: ꝛ sic p3 q̄ predicta assignatio cōprehēdit gen' adoptiōis: qz dr legitima assumptio: ꝛ terminū a quo: qz dr extranee p̄sone: ꝛ terminū ad quē qz dr in filium uel nepotem.

Ad primū ḡ dōm: q̄ filiatio adoptionis est q̄dā imitatio filiatiōis nālis: ꝛ iō duplex est adoptiōis ſpēs: vna que p̄fecte imitat nālez filiationē: ꝛ hec uocat abrogatio per quā reducit adoptat' in ptātē adoptātis: ꝛ sic adoptat' succedit p̄i adoptāti ex inteſtato: nec pōt cū p̄i sine culpa p̄i uare q̄rta parte hereditatis. sic aūt adoptari non pōt nisi ille qui sui iuris est: qui. ſ. postq̄ adoptat nō habet ptātez: aut si hēt est mācipat'. ꝛ hec adoptatio nō fit nisi auctoritate ꝓncipis. Alia est adoptatio que imitat nālez filiationē impfecte que uocat simplex adoptio per quā adoptat' nō trālit in ptātem adoptātis: vñ magis est dispositio quedā ad pfectā adoptionez q̄ adoptio pfecta: ꝛ fm hanc pōt adoptari ēt ille qui nō est sui iuris ꝛ sine aucte ꝓncipis ex auctoritate magistrat': ꝛ sic adoptat' nō succedit in bonis adoptantis: nec tenet ei adoptās aliq̄d decedit in bonis suis in testō dimittere nisi uelit. ¶ Et per hoc p3 solutio ad scōm. ¶ Ad 3m dōm: q̄ gñatio nālis ordinat ad spēz ꝑsequēdā: ꝛ iō cōpetit oib' posse nāliter gñare: in q̄b' nā spēi nō est impedita. ſz adoptio ordiat ad hereditatis successionē: ꝛ iō illis solis cōpetit qui habēt ptātē disponēdi de hēditate sua: vñ ille qui nō est sui iuris: ul' qui est minor. 25. ānis: aut mulier nō pōt adoptare aliquē nisi ex ſpāli ꝑcessiōe ꝓncipis. ¶ Ad 4m dōm: q̄ per eū qui hēt impedimētū ppetuū ad generā dū nō pōt hereditas trāsire in posteꝝ. vñ ex hoc ipo tā debet illis qui ei succedere debēt iure ꝓpinq̄tatis: ꝛ iō ei nō cōpetit adoptare sic nec nāliter gñare. ꝛ ꝓter ea maior est dolor de filijs amissis q̄ de filijs qui nūq̄ habiti sūt: ꝛ iō hīntes impedimētū gñatiōis nō indiget solatio ꝓtra carētiā filioꝝ sic illi qui habuerunt ꝛ amiserūt uel ēt qui hīe potuerūt sed aliq̄ impedimēto accidētali carēt. ¶ Ad 5m dōm: q̄ ſpūalis cognatio contrahit per sacrm quo fideles renascunt in chīo in quo nō differt masculus a femina: seruꝰ ꝛ liber: iuuenis ꝛ senex. ꝛ iō idifferēter q̄libet p̄t effici pī ſpūalis alteri': sed adoptio fit per hereditatis successionē ꝛ quādā ſbiectionē adoptati ad adoptātē. nō āt ē ꝑ iuenes q̄ antiq̄or iuueni in cura rei familiaris subdat: ꝛ iō minor nō pōt adoptare seniorē: ſz op3 fm leges q̄ adoptat' sit intrātū adoptāte iunior q̄ possit ei' nālis eē fili'. ¶ Ad 6m dōm: q̄ sic ꝓtingit amitti filios ita ꝛ nepotes: ꝛ iō cū adoptatio sit iducta ad ſolatiū filiorū amiſſoꝝ sicut pōt aliq̄s per adoptionē ſubrogari in locū filij. ita in locū nepotis: ꝛ sic deiceps. ¶ Ad 7m dōz: q̄ ꝓpinqu' ture ꝓpinq̄tatis dr succedē: ꝛ iō nō cōpetit ei q̄ per adoptionē ad successionē deducetur. ꝛ si aliq̄s ꝓpinqu' cui nō cōpetat successio hēditatis adoptet: nō adoptat inq̄tū est ꝓpinqu': ſz inq̄tū est extrane' a iure successiōis in bonis adoptātis.

Ad 2m sic ꝓcedit. vi q̄ ex adoptiōe nō ḡbat aliq̄ō viculū impediēs mr̄imoniū: qz cura ſpūalis est dignior q̄ cura corpalis. ſz ex hoc q̄ aliq̄s cure alicui' ſubijcit ſpūaliter: nō ḡbit aliq̄ō ꝓpinq̄tatis viculū: alīs oēs qui habitāt in prochia eēnt ꝓpinqui sacerdotis: ꝛ cū filio ei' nō possent ḡbere. ḡ nec adoptio que trahit adoptatū in curas adoptātis hoc facere pōt. ¶ Ꝑ. ex hoc q̄ aliq̄s alicui fit bñfic' nō cōtrahit ꝓpinq̄tatis viculū. ſz nihil aliud est adoptio q̄ collatio cuiusdā bñficij. ḡ ex adoptiōe nō fit aliq̄ō viculū ꝓpinq̄tatis. ¶ Ꝑ. pī nālis ꝓncipalr filio ꝓuidet in trib': ut phs dicit. qz. ſ. ab ipo hēt eē: nutrimētū: ꝛ disciplinā. hēditatis aūt successio est posteri' ad ista. ſz per hoc q̄ aliq̄s alicui ꝓuidet in nutrimēto ꝛ disciplina nō ḡbit aliq̄ō ꝓpinq̄tatis vinculū. alīs nutrietes ꝛ pedagogi ꝛ magri eēnt ꝓpinq̄: qō falsū est. ḡ nec per adoptionē per quā aliq̄s succedit in hereditatez alteri' ḡbit aliq̄ ꝓpinq̄tas. ¶ Ꝑ. sacra ecclie nō subduñt humanis legib': sed mr̄imoniū est sacrm ecclie. cū ḡ adoptio sit iducta per legē humanā: videt q̄ nō possit impedire mr̄imoniū aliq̄n vinculū ex adoptione ꝓctū. ¶ Sz ꝓtra: cognatio mr̄imoniū impedit. ſz ex

adoptiōe quedā cognatio causatur. ſ. legalis: ut patet per eius diffinitionē. Est eni cognatio legalis quedā ꝓximitas ꝓueniēs ex adoptione. ergo adoptio causat vinculū per qō matrimoniū impedit. ¶ Ꝑ. hoc idem babetur ex auctoritatibus in littera positis.

Rñdeo dōm: q̄ lex diuina illas psonas ꝑcipue a mr̄imonio exclusit: q̄s necesse erat cohabitare: ne ut Rabimoyses dicit. si ad eas liceret carnalis copula facilis pateret ꝓcupiſcētie locus: ad quā repr̄imēdā mr̄imoniū est ordinatū. ꝛ qz fili' adoptat' ꝓuersat in domo p̄is adoptātis sic fili' nālis: iō legib' humanis ꝓhibitū est iter tales mr̄imoniū ḡbi ꝛ talis ꝓhibitio est per eccliam approbata: ꝛ inde habet q̄ legalis cognatio mr̄imoniū impediat. ¶ Et per hoc p3 solutio ad prima tria. qz per oia illa nō iducit talis cohabitatio que possit fomētū ꝓcupiſcētie ꝑstare. ꝛ iō ex eis nō causat ꝓpinq̄tas que mr̄imoniū impediat. ¶ Ad 4m dōm: q̄ ꝓhibitio legis humane non sufficeret ad impedimētuz matrimonij: nisi interueniret auctoritas ecclesie: que idem etiam interdicit.

Ad 3m sic ꝓcedit. videt q̄ talis cognatio nō ḡbat nisi iter patrē adoptātē ꝛ filiū adoptatū. maxime eni videret q̄ deberet ḡbi iter p̄ez adoptātē ꝛ mr̄ez nālē adoptati: sicut accidit in cognatiōe ſpūali. sed inter tales nulla est cognatio legalis. ḡ nec iter alias psonas ꝑter adoptātē ꝛ adoptatū. ¶ Ꝑ. cognatio ꝓpiēs mr̄imoniū est ppetuū impedimētū. sed iter filiū adoptatū ꝛ filiā nālē adoptātis nō est perpetuū impedimentū: qz soluta adoptione per mortē adoptātis uel emācipationē adoptati pōt ḡbere cū ea. ergo cū ea nō habuit aliquā ꝓpinq̄tatez que mr̄imoniū impediret. ¶ Ꝑ. cognatio ſpūalis in nulla psonā trāsit que nō possit ad aliq̄ō sacrm tenere uel suscipe: vñ in nō baptiçatū nō trāsit. ſz mulier nō pōt adoptare: ut ex dictis p3. ḡ cognatio legalis non trāsit a viro in uxorē. ¶ Ꝑ. cognatio ſpūalis est fozt̄ioz q̄ legalis: ſz ſpūalis cognatio nō trāsit in nepotē. ḡ nec legalis. ¶ Sz ꝯ. plus ꝓcedat cognatio legalis cū carnis ꝓpiūctiōe ul' ꝓpagatiōe: q̄ ſpūal'. ſz ſpūal' trā sit in alterā psonā modis ꝑdictis: ut dictū ē. ḡ ꝛ legalis. ¶ Ꝑ. ad hoc sūt auctoritates que in lra ponunt.

Rñdeo dōz: q̄ triplex est legalis cognatio. Prima q̄t descendētiū que ḡbit iter p̄em adoptātē ꝛ filiū adoptatū: ꝛ filiū filij adoptiui ꝛ nepotē: ꝛ sic deinceps. Scōa que est iter filiū adoptatū ꝛ filiū nālē. Tertia per modū cuiusdā affinitatis que est inter patrē adoptātē ꝛ uxorē filij adoptati: ul' ecōuerso iter filiū adoptatū ꝛ uxorē patris adoptantis. Prima ergo cognatio ꝛ tertia ppetuo matrimoniuz impediūt: scōa aūt nō: nisi q̄diu in potestate manet patris adoptantis. vnde mortuo patre uel filio emancipato pōt contrahi inter eos matrimonium.

Ad primū ḡ dōm: q̄ per gñationē ſpūalē nō trahit fili' extra ptātē patris: sicut fit per adoptionē: ꝛ sic fili' ſpūalis manet filius utriusq̄ fil': nō aūt fili' adoptiu': ꝛ iō nō ꝓtrahit aliq̄ ꝓpinquitas inter patrē adoptātē ꝛ matrē uel patrē nālem sicut erat in cognatione ſpūali. ¶ Ad 2m dōm: q̄ cognatio legalis impedit mr̄imoniū ꝓpter cohabitationē ꝛ iō q̄n ſoluit necessitas cohabitatiōis: nō est icōueniens si ꝑdictū vinculū nō maneat: sicut q̄n fuerit extra potestatē eiusdē patris: ſz pater adoptās ꝛ uxor ei' semp quādā auctoritatē retinēt sup filiū adoptatū ꝛ uxorē ei': ꝛ ꝓpt hoc vinculū manet iter eos. ¶ Ad 3m dōm: q̄ ēt mulier ex ꝓcessione ꝓncipis adoptare pōt: vñ ēt in ipaz pōt trāsire cognatio legalis. Et pterea non est cā quare cognatio ſpūalis non transit in nō baptiçatū: qz nō pōt tenere ad sacrm: sed qz nō est alicui' ſpūalitatis capax. ¶ Ad 4m dōm: q̄ per cognationē ſpūalē fili' nō ponit in ptāte ꝛ cura p̄is ſpūalis sicut in cognatiōe legali. op3 eni q̄ quicqd est in ptāte filij trāseat in ptātem patris adoptātis: vñ adoptato patre adoptant filij ꝛ nepotes qui sunt in potestate adoptati. Questio. III.

TEinde querit de secūdis nuptijs. Et circa hoc querunt duo. Primo utrum sint licite. Secundo utrum sint sacramentales.

Ad primū sic ꝓcedit. videt q̄ ſcōe nuptie nō sint licite: qz iudiciū de re dr eē fm ueritatē. Dicit eni Chrīs. q̄ scōm viz. accipe fm ueritatē est foznicatio: que nō est licita. ḡ nec scōz mr̄imoniū. ¶ Ꝑ. oē q̄d nō est bonū nō est licitū. sed Ambr. dicit q̄ duplex mr̄imoniū nō est bonū. ergo nō est licitū. ¶ Ꝑ. nulls arceri dr ne iter sit illis que sunt honesta ꝛ licita: ſz sacerdotes arcent ne interſint scōis nuptijs: ut in lra p3. ḡ nō sunt licite. ¶ Ꝑ. nullus reportat penā nisi p2o culpa. ſz p2o secūdis nuptijs aliq̄s reportat irregularitatis penā. ḡ nō sunt licite. ¶ Sed contra est: q̄ abrā legit scōas nuptias ꝓtraxisse. Gen. 25. ¶ Ꝑ. Thimo. 5. dicit aplus. Volo aūt iuniores. ſ. viduas nubere: filios ꝓcreare. ergo secunde nuptie sunt licite.

Rñdeo dōm: q̄ vinculū mr̄imoniale nō durat nisi usq̄ ad mortē: ut patet Ro. 8. ꝛ iō moriēte altero ꝓiugū vinculū mr̄imoniale cessat. vñ ꝓpter p̄cedēs matrimoniū nō ipeditur aliquis a secundo mortua coniuge: ꝛ sic nō solum secūde sed tertie: ꝛ sic deinceps nuptie sunt licite.

Ad primū ḡ dōm: q̄ Chrīs. loquit q̄tum ad cāz que aliq̄n solet ad scōas nuptias icitari. ſ. ꝓcupiſcētia que ēt ad foznicationez icitat. ¶ Ad 2m dōm: q̄ mr̄imoniū scōm dr nō eē bonū: nō qz sit illicitū: ſz qz caret illo honore significatiōis: qui est in ꝓmis nuptijs: ut sit vna vni': sicut est in chīo ꝛ eccl'ia. ¶ Ad 3m dōz: q̄ boies dinis dediti nō solū ab illicitis ſz ēt ab illis que hīnt aliquā turpitudis ſpēm arcent. ꝛ iō ēt arcent a scōis nuptijs que carēt honestate que erat in ꝓmis. ¶ Ad 4m dōz: q̄ irregularitas sic supra dcm est dr. 27. nō ſp inducit pp culpa: sed ꝓpter defectū sacri: ꝛ ideo ratio non est ad ꝓpositum.

Ad 2m sic ꝓcedit. videt q̄ scōm mr̄imoniū nō sit sacrm. qui eni iterat sacrm facit iniuriā: ſz nulli sacro facieda est iniuria. ergo si scōm mr̄imoniū eēt sacrm: nullo mō eēt iteranduz. ¶ Ꝑ. in oi sacro adhibet aliq̄ bñdictio: ſz in scōis nuptijs nō adhibet: ut in lra dr. ḡ nō fit ibi aliq̄ sacrm. ¶ Ꝑ. significatio est de eēntia sacri: ſz in scō matrimonio nō saluat significatio mr̄imonij: qz nō est vna vni' sic chīs ꝛ eccl'ia. ḡ nō est sacrm. ¶ Ꝑ. vnū sacrz nō ipedit a susceptiōe alteri'. sed scōm mr̄imoniū impedit a susceptiōe ordis. ḡ nō est sacrm. ¶ Sz ꝯ: coitus in scōis nuptijs excusat a pcō sic ēt in ꝓmis. sed per tria bona ꝓiugij excusat mr̄imōialis coit': que sūt fides: ꝓles: ꝛ sacrz. ḡ scōz mr̄imōiū est sacrz. ¶ Ꝑ. ex scōa ꝓpūctiōe viri ad mulierē nō sacralis nō ḡbit irregularitas: sicut p3 de foznicatiōe: sed in scōis nuptijs ꝓtrahit irregularitas. ergo sunt sacramentales.

Rñdeo dōm: q̄ ubicūq̄z iueniunt illa que sunt de eēntia sacri illud est uer sacrm: vñ cū in scōis nuptijs iueniant oia que sunt de eēntia sacramēti: qz debita mā quā sac psonaz legitimitas, ꝛ

debita forma.s.expressio ꝓsensus interioris per uerba: ꝓstat ēt q̄ scōm matrimoniū est sacr̄m sicut primum.

Ad primū ḡ dōm: q̄ hoc intelligit de sacr̄o qō iducit effectū perpetuū. tūc eni si iterat sacr̄m dat intelligi q̄ ꝑmū nō fuit efficax: ⁊ sic fit ꝑmo iniuria: sic ꝑz in oib⁹ sacr̄is que ip̄zimūt cara eterē. sz illa sacr̄a que hñt effectū nō ꝑpetuū ꝑnt iterari sine iniuria sacr̄i: sic ꝑz de pnia. ⁊ q̄ vinculū mr̄imoniale tollit per mortē: nulla fit iniuria sacr̄o si mulier post mortē viri iterato nubat. ¶ Ad 2m dōm: q̄ scōm mr̄imoniū q̄uis in se ꝓsideratū sit pfectū sacr̄z: tñ in ordine ad ꝑmū ꝓsideratū hēt aliq̄d de defectu sacr̄i: q̄ nō hēt plenā significationē: cū nō sit vna vni⁹ sic̄ est in mr̄imonio chr̄i ⁊ ecclie: ⁊ rōne hui⁹ defectus bñdictio a scōis nuptijs subtrahit. sz hoc est itelligendū q̄n scōe nuptie fūt scōe ⁊ ex pte viri ⁊ ex pte mulieris uel ex pte mulieris tm̄. Si eni virgo ꝓhat cū illo qui habuit aliā uxorē: nihilomin⁹ nuptie bñdicunt saluat eni aliq̄ mō significatio ēt in ordine ad primas nuptias: q̄ chr̄s ⁊ si vnā ecclīaz spōsaz habeat: hēt tñ plures plonas despōsatas in vna ecclīa. sz aia nō pōt eē spōsa alteri⁹ q̄ chr̄i: q̄ cū demone fornicat: nec est ibi mr̄imoniū spūale: ⁊ ꝑpter hoc q̄n mulier scōo nubit: nuptie nō benedicunt pp defectū sacr̄i. ¶ Ad 3m dōm: q̄ significatio pfecta iuenit in secūdo mr̄imōio fm se ꝓsideratō: nō aūt si ꝓsidereť in ordie ad ꝑcedēs mr̄imoniū: ⁊ sic hēt defectū sacr̄m. ¶ Ad 4m dōm: q̄ scōm mr̄imoniū ipedit sacr̄m ordinis q̄tum ad id qō hēt de defectu sacr̄i: ⁊ nō in q̄tum est sacramētum.

¶ Oēs q̄s in pnia accepim⁹ ⁊c. Inō rōne alicui⁹ cognationis: sz ꝑpter ꝑiculū euitādū: ut dictū est. ¶ Paschalis vo scōs ⁊c. Illa ꝓhibitio nūcloīū nō hēt. magis eni fuit pp quādā honestatē q̄ pp aliq̄d vinculū. ¶ Si de sue spūalis ⁊c. Inoc ió dī q̄ spūalis cognatio ad filiū spūalē trāsit a pie in filiū nāles: q̄ oēs filij nāles spūalis p̄is sūt ei fratres spūales: nō aūt respectu patris. patri eni spūali nō fiūt filij spūales filij nāles matris nec ecōuerso. ¶ Quia cōmisit flagitiū ⁊c. Inoc est itelligendū q̄n vna illa⁹ est facta cōmater alteri: post q̄ uxor eius est matrimonio cōsumato ⁊ per actum prop̄rium: alīs enim prohibetur ut dictum est.

¶ De resurrectionis ⁊ iudicij conditione.

Distinctio.XLIIII.

POstremo de cōditiōe resurrectiōis ⁊ mō resurgētiū: necnō ⁊ de iudicij ⁊ misericordie q̄litate breuiter disserēdū est. Qib⁹ qōnib⁹ que de hac re moueri solēt: satisfacere nō ualeo: resurrecturā tñ carnē oīuz qcūq̄z nati sunt atq̄z nascent: ⁊ mortui sūt ⁊ morient: nullaten⁹ ambigē dz chr̄ianus. Ait eni Isaias. Resurgēt mortui: ⁊ resurgēt qui erāt in sepulchris. Et apl̄s. Nolumus uos ignora. fra. de dor. ut nō cō. sicut ⁊ ceteri qui spez nō hñt. s. resurrectiōis. Hoc eni uobis dico in vbo dñi: q̄ nos qui vi. qui re. su. nō pre. eos qui dor. Qm̄ ipse dom⁹ in iussu ⁊ in vo. ar. ⁊ in tu. dei descen. de ce. ⁊ mor. qui in chr̄o sūt re. primi. Deide nō qui vi. qui relin. si. ra. cū illis in nu. obui. chr̄o in aera: ⁊ sic semp cuz dño erim⁹. His uerbis ⁊ ueritas resurrectionis ⁊ causa atq̄z ordo resurgentium p̄claríssime insinuatur.

¶ De uoce tube.

QAusa enim resurrectionis mortuoꝝ erit uox tube: que in aduētu iudicis ab oīb⁹ audiet: ⁊ cui⁹ ⁊tute excitabunt mortui: ⁊ de monumētis resurgēt. Unde ꝓpheta. Dabit uoci sue uocē virtutis. i. effectū resuscitandi mortuos. Et Joannes euāgelista ait. Uenit hora in qua oēs qui in monumētis sūt audient uocez filij dei: ⁊ ꝓcedēt qui bona fecerūt in resurrectionē vite: qui vo mala egerunt in resurrectiōez iudicij. Si vo querit cui⁹ uel q̄lis erit uox illa: Apl̄s dicit q̄ erit archāgeli. ipsi⁹ chr̄i qui est princeps archāgeloꝝ. ut uox erit alicui⁹ uel pluriū angeloꝝ. Eadēq̄z dī tuba: q̄ erit mānifesta ⁊ nouissima: q̄ post eā nō erit alia. Hec tuba ut ait Aug. est clamor de quo dī in euangelio. Media nocte clamor fact⁹ est: ecce spōsus uēit exite obuiā ei. Tube noie aliq̄d euidēs ⁊ ꝑclaz signū itelligit. Ad uox archāgeli ⁊ tuba dei ab apl̄o dī: ⁊ in euāgelio uox fil⁹ dei ⁊ clamor appellat: q̄d signum mortui audient ⁊ resurgent.

¶ De media nocte.

MEdia aūt nocte dī uētur⁹ ut ait aug. Nō pro hora tpis: sz q̄ tūc ueniet cū nō sperat. Media ergo nocte. s. cū ualde obscurus erit. i. occultū ueniet. dies eni dñi sicut fuit in nocte ita ueniet. Pōt tñ nō incōgrue intelligi medie noctis tpe uētur⁹. q̄ ut ait cassiodorus: hoc tpe primogenita egypti ꝑcussa sūt: q̄n ēt spōsus uēturꝰ est. Plurib⁹ ēt locis cōtestant auctores q̄ aduētus chr̄i dies dī dñi: nō pro q̄litate tpis sz rez: q̄ tūc cogitatiōes ⁊ cōsilia singuloꝝ patebūt. Un̄ in Daniele Uetustus dieꝝ sedit: ⁊ libri apti sūt corā eo. Libri sunt ꝓscie singuloꝝ: que tūc apient eis uel alīs: ⁊ tūc iplebit. Nihil occultū q̄ nō reuelet. Aduenīēte aūt sūmo iudice: nō solū aeris tenebre illumiabūt: sz abscōdita cordiū manifestabunt. Uirtute ergo dīna fiet ut cui q̄z opa sua bona uel mala cūcta in memoriā reuocent: ⁊ mētis intuitu mira celeritate cernant: ut acculset uel excusetur hominē cōscientia: eaq̄z teste damnetur uel saluetur.

¶ De memoria electorum si tunc precedentia mala teneat.

HIc querit utrū electis tūc assit mēoria precedētiū maloꝝ sicut bonoꝝ: Quedā auctoritates videnť bonos tradere nō habituros tūc memoriā precedētiū maloꝝ. i. pctōrū uel tormentoꝝ. Ait eni Isaias. Ego creo celos nouos ⁊ terrā nouā: ⁊ nō erūt in memoria priora: ⁊ nō ascēdēt sup cor: sz gaudebitis in eternū. Itē. Obliuiōi tradite sunt angustie priores ⁊ abscondite ab oculis nr̄is. Que de futuro exponēs Hiero. ait Obliuioni tradenť priora mala q̄ forsitan in futuro pristine ꝙersatiōis memoria oīno delebit succedētib⁹ bonis eternis: ne sit pars maloꝝ prioris angustie memorari. Sz hec ⁊ similia possunt accipi sic ut nō excludāt memoriā precedētiū maloꝝ: sed ex ea molestiā ⁊ lesionē amoueāt. Nō eniz eorū memoria sanctos cōtristabit uel eoꝝ beatitudinē obfuscabit: sz gratiores deo reddet. Unī sup psal. lxxxvij. ait Greg. Quō in eternū misericordias dñi canit qui miserie nō meminit: Quō aūt plena beatitudo si memoria reat⁹ mētē tāgit: Sz sepe leti tristiū meminim⁹: ⁊ sani dolor⁹ meminim⁹ sine dolore: ⁊ inde ampli⁹ leti ⁊ grati sum⁹. Ex his appet q̄ si prioꝝ maloꝝ memoriā seti habebūt in futuro: nō eis tñ erit ad penā uel glorie derogationē: sz ad gr̄aꝝ actionē. Si vo querit utrū pctā que secerūt electi ꝓdeāt tūc in notitiaz oīum: sicut mala dānādoꝝ oib⁹ erūt nota: Nō legi hoc expressū in scriptura. Un̄ nō irrōnabile putari pōt: peccata hic per pniaz tecta: ⁊ deleta illic ēt tegi alijs. Alia vo cunctis propalari.

¶ De his qui viui reperientur.

QUeri solet utrū illi quos viuos inueniet chr̄s nunq̄z oīno morituri fūt: an ipo tēporis pūcto quo rapient obuiā chr̄o: ad īmortalitatē mira celeritate sint trāsituri: Nō enim dicēdū est fieri nō posse: ut per aerē in sublime portent in illo spatio: ⁊ morianť ⁊ reuiuiscāt. Ad hūc aūt sensuz quo estimem⁹ illos in paruo spatio: ⁊ passuros mortē ⁊ accepturos īmortalitatē apl̄s nos urgere videtur ubi dicit. Oēs in chr̄o viuificabimur. ⁊ alibi. Q̄ seminas nō viuificaťur: nisi pr⁹ moriať. Cur aūt nobis incredibile videat illam multitudinē corpoꝝ in aere quodāmō seminari atq̄z ibi ꝑtin⁹ īmortalit: ⁊ incorruptibilit reuiuiscere: cū credam⁹ in ictu oculi futuraz resurrectionē: ⁊ in memoria sine fine victura tāta uelocitate redituꝝ antiq̄ssimoꝝ cadaueꝝ puluerē. Sed uellē de his poti⁹ audire doctiores. Si ergo sctōs qui repient chr̄o uenienti viuētes eiq̄z obuiā rapient: crediderim⁹ in eodē raptu de mortalib⁹ corporib⁹ exitu ros: ⁊ ad eadē mox īmortalia redituros: nullas in uerbis apostoli patiemur angustias: gñaliť accipiētes illud q̄d dictū est. Oēs q̄dē resurgem⁹. s. tā boni q̄z mali: sz nō oēs immutabimur. s. in solēnitate resurrectiōis. De hoc etiā Ambro. ait. In ipso raptu eoꝝ qui viui repient mors erit ⁊ resurrectio. ubi aia q̄si per soporē egressa de corpe: eidē in mēto reddať. Econtra vo scribēs ad marcel laz Hiero. testari videť: dicēs quosdā in fine seculi aduenīēte chr̄o nō eē morituros: sz viuos reptos in īmortalitatem repente mutandos. Horum autem quod uerius sit: non est humani iudicij diffinire.

¶ Quō itelligit chr̄s iudex viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ

HIs aūt adijciēdū est duplicit itelligi q̄d dicit Chr̄s iudicaturus viuos ⁊ mortuos. Aut eniz viui accipiunt qui in aduētu ei⁹ viui reperient: sz in raptu moriātur: ⁊ mortui qui ante decesserant: uel viui ⁊ mortui quidem accipiuntur iusti ⁊ iniusti.

¶ Quomodo omnes incorrupti.

QUanq̄z ex ꝓdictis sane credi ualeat oēs resurrecturos: credēdū est ēt q̄ oēs resurgent incorrupti: nō utiq̄z ipassibiles: q̄z mortez patient eternā: sz sine diminutiōe mēbroꝝ omnia humani corporis habituri membra: nec nō gtia ac specie impassibilitatis iduent.

POst q̄z determinauit magister de sacramētis que ptinēt ad ecclesie pñtez statuz: in pte ista incipit determinare de his que ptinēt ad ecclie ultimū terminū. s. de resurrectiōe ⁊ de remuneratiōe. Diuidit ḡ hec pars in duas. In ꝑma pte determinat ea que ptinēt ad corpoꝝ resurrectionē. In scōa ea que ptinent ad remunerationē: ad quā ēt resurrectio ordiať. 45. dist. ibi] ¶ P. scīēdū est q̄ oēs aie ⁊c.] Pria in duas In pria determinat de resurrectiōe ⁊ circūstātijs eī⁹. In scōa de q̄litate resurgētiū. 44. dist. ibi] Solēt aūt nōnulli pcūctari ⁊c.] Pria in duas. In ꝑma ꝓbat resurrectionē futurā eē. In scōa determinat q̄sdā resurrectiōis circūstātias ibi] Cā eniz resurrectiōis ⁊c.] Et circa hoc tria facit. Pmo determinat resurrectionis cāz. scōo tps ibi] Media aūt nocte ⁊c.] Tertio resurrectiōis terminū ibi] Queri solet ⁊c.] Circa se cūdū duo facit. Pmo determinat resurrectiōis tēp⁹. Scōo ex dictis mouet quādā dubitationē ibi] Dic querit utrū elect⁹ ⁊c.] Tertia ēt ꝑs diuidit in duas. In pria determinat terminuz resurrectiōis a quo. s. a morte. scōo terminū ad quē. s. integritatē corporis ibi] Cūq̄z ex ꝓdictis sane ⁊c.] Circa ꝑmū duo fac. Pmo inqrit utrū oēs morianť ut a morte resurgere possint. Scōo explanat q̄dā q̄ circa determiata dubiuz eē posset ibi] His aūt adijciendū ⁊c.] Qō. I.

HIc q̄rūtur quinq̄z. Primo de ipa resurrectiōe. Scōo de cā eius. Tertio de tpe. Quarto de termino a quo erit resurrectio: quia de termino ad quem in sequenti di. dicetur. Quinto de memoria ⁊ cognitione resurgentium.

Ad primū sic ꝓcedit. videt ꝙ cozpoꝝ resurrectio non sit futura, Job.14. Hō cū dozmierit nō resurget donec atterat celū. ſz celū nunq̄ atteret: qz terra de qua miⁿ vī in eternū stat: ut p3 Eccl.1. ergo hō moꝛtuⁿ nunq̄ resurget. ℂ P. dñs Matth.22. ꝓbat resurrectionez per auctē illā: Ego ſuz deꝰ Abzaā: deꝰ Isaac: deꝰ Jacob: qz nō est deꝰ moꝛtuoꝝ ſz viuētiū: ꝓstat ꝙ qñ illa ṽba dicebant: Abzaā Isaac ⁊ Jacob nō viuebāt cozpore ſz solū aia. g̃ resurrectio nō erit cozpoꝝ ſz solū aiaꝝ. ℂ P. apls. j. Coꝛ. 15. vī ꝓbare resurrectionez ex remuneratiōe laboꝝ q̄s in hac vita sustinēt sancti qui si in hac vita tm̄ ꝓfidētes eēnt miſabiliores eēnt oīb⁹ hoīb⁹. ſz sufficiēs remuneratio oīuz laboꝝ hoīs pōt eē in aia tm̄: nō enī op3 ꝙ istī ſiⁿ cū opāte remuneret: cozpⁿ eni aie istī ē. vñ ēt in purgatorio ubi aie puniēnt, p his q̄ gesserūt in cozpe aia sine cozpe punit g̃ nō op3 ponē resurrectionē cozpoꝝ: ſz sufficit ponē resurrectionē aiaꝝ: que est dum transferunt de mozte culpe ⁊ miſerie in vitā g̃re ⁊ glorie. ℂ P. ultimū rei est pfectissimū in re: qz per illud attigit fine suū. sed pfectissimus status aie est ut sit a cozpore separata: qz in hoc statu cōformior est deo ⁊ angelis: ⁊ magis pura q̄si separata ab oī extranea nā. ergo separatio a cozpore esī ultimⁿ status eiⁿ: ⁊ ita ex hoc statu nō redit ad cozpus: sicut nec ex viro fit puer. ℂ P. moꝛs cozporalis in pena hominī est indicta ꝓ ꝑma ꝓuaricatiōe: ut patet Gen.2. sicut ⁊ moꝛs spūalis que est separatio aie a deo est iflicta hoi ꝓ pctō moꝛtali. ſz de mozte spūali nunq̄ redeūt ad vitā post ſniam dānationis acceptā. ergo nec de mozte cozporali ad vitā cozporalē erit regressus: ⁊ sic resurrectio nō erit. ℂ Sz ꝓtra est gō dī Job.19. Scio ꝙ redēptoꝛ meus viuit ⁊ in nouissimo die de terra surrecturⁿ ſuz: ⁊ rursum circūdabor pelle mea. ergo resurrectio erit etiā cozpoꝝ. ℂ P. donū chīi est maⁱ q̄ pctm̄. Ade: ut patet Ro. 5. sed moꝛs per pctm̄ introducta est: qz si pctm̄ nō fuisset moꝛs nulla eēt. g̃ per donū chīi a mozte repabit ad vitā. ℂ P. mēbra debēt eē cozpi ꝓformia. sed caput nr̄z viuit ⁊ in eternū viuet in cozpe ⁊ aia: qz resurgēs ex moꝛtuis iaz nō moꝛitur ut patet Ro.6. ergo ⁊ homines qui sunt eius mēbra viuēt in cozpore ⁊ anima ⁊ sic opoꝛtet carnis resurrectionem esse.

ℂ Ulteriⁿ videt ꝙ resurrectio nō erit oīuz gñaliter. in psal. eni dī. Nō resurget ipī in iudicio: ſz resurrectio nō erit hoīuz nisi tpe iudicij ulīs. ergo ipij nullo mō resurget. ℂ P. Dañ.12.dī. Multi de his qui dormiunt in puluere euigilabūt. ſz hec locutio quādā ptici pationē ipoꝛtat. g̃ nō oēs resurget. ℂ P. per resurrectionē hoīes ꝓfozmanē chīo resurgēti. vñ. j. Coꝛ. 15. ꝯcludit apls ꝙ si chīs resurrexit: ⁊ nos resurgem⁹. ſz illi soli debēt chīo resurgēti ꝓformari q̄ ipsiⁿ imaginē poꝛtauerūt: qđ est solū bonoꝝ. ergo ipi soli resurgēt. ℂ P. pena nō dimittit nisi ablata culpa. ſz moꝛs cozporalis est pena originalis pcti. g̃ cū nō oīb⁹ sit dimissum originale pctm̄: nō oēs resurgēt. ℂ P. sicut per g̃raz chīi renascimur. ita per g̃raz eiⁿ resurgem⁹. ſz illi qui in mr̄nis uteris moriunē nunq̄ poterūt renasci. g̃ nec resurgere poterūt: ⁊ sic nō oēs resurgēt. ℂ Sed ꝓtra est qđ dī Joā.5. Oēs qui in monumētis sūt audiēt uocē filij dei: ⁊ qui audierint viuēt. g̃ oēs moꝛtui resurgēt. ℂ P. j. Coꝛ. 15. dī. Oēs qđē resurgemus. ℂ P. resurrectio ad hoc necessaria est ut resurgentes recipiāt ꝓ meritis pena vel ꝓmium. sed oībus debet pena vel ꝓmiū ꝓ merito, ꝓpꝛio: sicut adulti: uel alieno: sicut paruuli. ergo omnes resurgent.

ℂ Ulteriⁿ videt ꝙ resurrectio sit nālis: qz sīc dicit Dama. in. 3. li. qō coiter in oīb⁹ respicit nām caracteriçat in his que sub ipsa sūt athomis. ſz resurrectio in oīb⁹ coiter iuenit. g̃ est nālis. ℂ P. Greg. dīc. 24. moral. Qui resurrectionis fidem ex obediētia nō tenēt: certe hāc ex rōne tenere debuerāt. qđ eni quotidie nisi resurrectionē nr̄am mūdus in elementis suis imitat. Et ponit exēplū de luce que q̄si moriēdo oculis subtrahit: ⁊ rursus q̄si resurgēdo reuocat: ⁊ de arbustis que viriditatē amittūt ⁊ rursus q̄si resurgētia reparā tur: ⁊ de seminib⁹ que putrescēdo moriunt rursū germinādo quodāmō resurgūt: qō ēt exēplū apls ponit j. Coꝛ. 15. ſz nihil pōt ex nālib⁹ opib⁹ rōne cognosci nisi nāle. g̃ resurrectio erit nālis. ℂ P. illa que sūt preter nām nō multo tpe manēt: qz sūt q̄si violēta. ſz vita que per resurrectionē repat in eternū manebit. ergo resurrectio erit nālis. ℂ P. illud ad qō tota natura expectatio intēdit: maxime videt esse nāle. sed resurrectio ⁊ glificatio sanctoꝝ est hi": ut patet Ro.8. ergo resurrectio erit nālis. ℂ P. resurrectio est motus qđā ad ppetuā ꝙctionē aie ⁊ cozporis: sed motus est nālis qui terminat ad quietē nāle. ⁊ ut p3 in 5. phi. ppetua aūt ꝙctio aie ⁊ cozpis erit nālis: qz cuz aia sit, ppꝛius motoꝛ cozpis hēt sibi cozpⁿ, ppoꝛtionatū: ⁊ ita in ppetuū est nāliter viuificabile ab ipsa: sicut ipa in ppetuū viuit. g̃ resurrectio erit nālis. ℂ Sz cōtra: a pꝛiuatiōe in habitū nō fit regressus ſm nāz: sed moꝛs est ꝑuatio vite. ergo resurrectio per quā est redit" de mozte ad vitā nō est nālis. ℂ P. ea que sunt vniⁿ ſpēi vnū hñt determinatū modū originis: vnde aialia que generant ex putrefactiōe: ⁊ ex semine nunq̄ sunt vniⁿ ſpēi: ut dī a Cōmē. in. 8. phi. sed nālis modus quo hō oꝛit est generatio eius ex silī in specie qō nō erit in resurrectione quare non est naturalis.

Rñdeo dōm ad ꝑmā qōnē: ꝙ ſm diuersas sententias de ultimo fine hoīs diuersificate sunt ſnie ponētiū uel negātiū resurrectionē. Ultimus eniz finis hoīs quē oēs hoīes nālit" desiderāt est btitudo: quā qđā hoī posse ꝓuenire in hac vita posuerūt. vñ nō cogebant ponere aliā vitā post istā in qua hō ultimā suā pfectionē ꝓsequeret: ⁊ sic resurrectionē negabāt. Sed hāc opinionez satis ꝓbabiliⁿ excludit varietas foꝛtune ⁊ ifirmitas humani cozpis: scie ⁊ ṽtutis impfectio ⁊ istabilitas q̄bus oīb⁹ btitudis pfectio ipedit: ut aug. ꝓsequit in fine de ciui. dei. Et ꝛō alij posuerūt aliā vitā eē post hāc vitā inḡtū hō ſm aiaz tm̄ viuebat post moꝛtē: ⁊ hāc vitā ponebāt sufficere ad nāle desideriū iplēdū de btitudine ꝓsequenda. vñ Porphyriⁿ dicebat ut Aug. dicit in lib. de ciuitate dei. q̄ aīe ad hoc q̄ btā sit oē cozpⁿ fugiēdū est: vñ tales resurrectionē nō ponebāt. Dī" aūt opinio apud diuersos diuersa erāt falsa fundamēta. qđā eni heretici posuerūt oīa cozpalia eē a malo p̄nº: spūalia ṽo a bono: ⁊ ſz hoc oportebat q̄ aia sūme pfecta nō eēt nisi a cozpe sepata per qō a suo p̄nº distrahit: cuiⁿ participatio ipsaz beatā facit: ⁊ ſō oēs hereticoꝝ secte que ponūt cozpalia a diabolo eē creata uel fozmata negāt cozpoꝝ resurrectionē. Dī" aūt fundamenti falsitas in scō libz p̄nº ostēsa est. Quidaz ṽo posuerūt totā hoīs nāz in aia ꝓstare: ita ut aia cozpe uteret sic istro: aut sic nauta nauī: vñ ſm hāc opinionē sequit ꝙ sola aia btificata nāli desiderio btitudis nō frustrat: ⁊ sic nō op3 ponē resurrectionē. Sz hoc fūdamētū sufficiēter pbs in. 2. de aia destruit oñdēs aiaz cozpori sīc fozmā māe vniri: ⁊ sic p3 ꝙ si in hac vita hō nō pōt eē beatus: necesse est resurrectionem ponere.

Ad primū g̃ dōm: ꝙ celū nunq̄ atteret q̄tuz ad ſbaz. ſz atteret q̄tū ad effectuz ṽtutis per quā mouet ad gñationē ⁊ cozruptionē inferioꝝ: rōne cuiⁿ dīc apls. j. Coꝛ. 7. ꝓterit figura huius mūdi. ℂ Ad 2m dōm: ꝙ aia Abzaā nō est, pe loquēdo ipse abzaā: ſz est ps eiⁿ: ⁊ sic de alijs. vnde vita aie Abzae nō ſufficeret ad hoc ꝙ abzaā sit viuēs: uel ꝙ deꝰ Abzaā sit deꝰ viuētis: ſz exigit vita totiⁿ ꝓiuncti. ſ. aie ⁊ cozporis: que qđē vita q̄uis nō eēt actu qñ ṽba ꝓponebant: erat tñ in ordine utriusq̄ ptis ad resurrectionē: vñ dīs per ṽba illa subtilissime ⁊ efficaciter ꝓbat resurrectionē. ℂ Ad 3m dōz: ꝙ aia nō cōpat ad cozpⁿ ſolū ut opans ad istī̄m coopat: ſz ēt ut fozma ad māz. vñ opatio est ꝙctī ⁊ nō tm̄ aie: ut p3 per pbm in ꝓmo de aia. ⁊ qz opanti debet opis mercēs: op3 ꝙ ipse hō cōpositⁿ ex aia ⁊ cozpore opis sui mercedē accipiat: uel ialia aūt sīc dicunt pctā q̄si dispositia ad peccādū: nō ꝙ simpl'r hēant ⁊ pfecte rōnez pcti: ita pēa que eis reddit in purgatorio nō ē simpl'r retributio: ſz magis purgatio quedā: que seoꝛsum fit in cozpe per moꝛtē ⁊ icīneratiōnē ⁊ in aia per purgatoriū ignē. ℂ Ad 4m dōz: ꝙ ceteris paribⁿ pfectioꝝ est statⁿ aie in cozpe q̄ extra cozpⁿ: qz est ps totiⁿ cōpositi: ⁊ ois ps itegralis mālis est respectu totius: q̄uis sit deo ꝓformioꝝ ſm qđ. tūc eni simpl'r loquendo est aliqđ maxie deo ꝓforme: qñ hēt qcqđ sue nāe ꝓdicio requirit: qz tūc pfectionē diuinā maxime imitat: vñ cozaialis magis est ꝓforme deo in mobili qñ mouet q̄ qñ desīt: qz pfectio cozdis est ēt moueriⁿ: ⁊ eiⁿ qđ ē eiⁿ destructio. ℂ Ad 5m dōz: ꝙ moꝛs cozpalis itro ducta est per pctm̄. Ade quod est moꝛte chīsti deletū: vnde pena illa nō manet in perpetuum: sed peccatum moꝛtale qō moꝛtez eternā per impniam inducit ultra nō expiabitur: ⁊ ideo moꝛs illa eterna erit.

ℂ Ad 2am qōnez dōm: ꝙ ea quoꝛ rō ſumit ex nā ſpēi opz silr iueniri in oīb⁹ que sūt ſpēi eiusdē: talis āt est resurrectio. hec eni est eiⁿ rō ut ex dictis p3: ꝙ aia in pfectiōe ultia ſpēi hūane eē nō pōt a cozpe sepata: vñ nulla aia in ppetuū remanebit a cozpe sepata: ⁊ ſō ne cesse est: sīc vnū ita ⁊ oēs resurgere. ℂ Ad 3m g̃ dōz ꝙ psal. loquit de spūali resurrectiōe qua ipij nō resurgēt in iudicio discussiōis ꝓscie: ut glo. exponit. Ul loquit de ipijs qui sūt oīno ifideles: qui nō resurgēt ut iudicent: tā eni iudicati sūt. ℂ Ad 2m dōm: ꝙ Aug. exponit multi. i. oēs: ⁊ hic modus loquēdi frequēter iuenit in sacra scriptura. Uel pditio pōt itelligi q̄tuz ad pueros dānatos: qui q̄uis resurgāt: nō ꝑe oñr eum gillare: cū nec sensuz pene nec gl̄e habituri sint: vigilia eni est solo sensus. ℂ Ad 3m dōm: ꝙ tā boni q̄ mali ꝓformant chīo viuēdo in hac vita in his que ad nāz spēi ptinēt nō aūt in his que ad g̃raz spectāt: ⁊ ſō oēs ei ꝓformabunt in repatiōe vite nālis: nō aūt in silitudine gl̄ie: ſz soliⁿ boni. ℂ Ad 4m dōm: ꝙ moꝛtē que est pena originalis pcti illi qui in originali decedūt exoluerūt moriēdo. vñ nō obstante culpa originali pñt a mozte resurgere: pena eni originalis pcti magis est mori q̄ mozte detineri. ℂ Ad 5m dōz: ꝙ renascimur per g̃raz chīi nobis datā: ſz resurgim⁹ per g̃ram chīi qua factū est ut nr̄az nāz ſuscipet: qz ex hoc ei in nālib⁹ cōformamur: vñ illi qui in maternis uteris decedunt: q̄uis renati non fuerint per ſusceptionē gratie: tñ resurgūt, ppter cōformitatē nature ad ipsum quam consecuti sunt ad pfectionē humane speciei pertingentes.

ℂ Ad 3am. q. dōz: ꝙ motⁿ siue actio alīq̄ se hēt ad nām tripliciter. Est eni alīcs motus siue actio: cuiⁿ nā nec est p̄nº nec terminⁿ: ⁊ talis motⁿ q̄ſq̄ est a p̄nº supra naturā: ut patet de glorificatiōe cozpis: qñcq̄ autez a pricipio alio quocūq̄: sīc p3 de motu violēto lapidis sursuz qui terminat ad ꝙctē violētā. Est ēt alīcs motus cuiⁿ p̄nm ⁊ terminⁿ est nā: ut p3 in motu lapidis deoꝛsuz. Est ēt alīcs motⁿ cuiⁿ terminⁿ est nā. sed nō p̄nm: ſz qñcq̄ alīqđ supra nāz: sicut p3 in illuminatiōe ceci: qz visus nālis est: ſz illuminationis p̄nm est supra nāz: qñcq̄ aūt alīqđ aliud: ut p3 in acceleratiōe floruz uel fructuū per artificiū facta. Oꝛ aūt p̄nm sit nā ⁊ nō terminⁿ eē nō pōt: qz p̄nª nālia sūt ad determinatos effectⁿ diffinita ultra qs se extēdere nō pōt. opatio g̃ uel motⁿ ꝑmo mō se hñs ad nām nlīo mō pōt dici nālis: ſz uel est miraculosa si sit a p̄nº supra nāz: uel violēta si sit ab alio q̄cūq̄ p̄nº. opatio aūt uel motⁿ ſcōo mō se hñs ad nāz est simpl'r nālis: ſz opatio que tertio mō se hēt ad nāz nō pōt dici simpl'r nālis: ſz p̄z q̄d inḡtū. ſ. pducit ad id qō ſm nām est: ſz uel dī miraculosa uel artificialis uł violēta: nāle eni, pe dī qō ꝑz nāz est: ſm nām aūt eē dī hñs nāz: ⁊ que ꝓsequunt nāz: ut p3 in. 2. phi. vñ motⁿ simpl'r loquēdo nō pōt dici nālis nisi eiⁿ p̄nm sit nā: resurrectiōis aūt p̄nm nā eē nō pōt q̄uis ad vitā nāe resurrectio terminet. nō eni est p̄nm motⁿ in eo in quo est: uel actiuū: ut p3 in motu grauiū ⁊ leuiū ⁊ in alteratiōib⁹ nālib⁹ aialiū: ut passiuū: ut p3 in gñatiōe simpliciū cozpoꝝ: passiuū aūt p̄nm nālis gñationis est potētia passiua nālis que ſp hēt aliquā potētiā actiuā sibi rñdētē in nā: ut dī. 9. meta. nec dīfert q̄tū ad hoc siue rñdeat passiuo p̄nº actiuū p̄nm in nā respectu ultime pfectiōis. l. fozme: siue respectu dispōnis que est necitas ad fozmā ultimā: sicut est in gñatiōe hoīs ſm positionē fidei. uel ēt de oīb⁹ alijs ſm opionē Platonis ⁊ Auicēne: nullū aūt actiuum p̄nm resurrectiōis est in nā: neq̄ respectu ꝙctionis aie ad cozpⁿ: neq̄ respectu dispōnis que est necessitaꝭ ad talē ꝙctionē: qz talis dispositio nō pōt a nā induci nisi determiato mō per viā gñatiōis ex semine: vñ etsi ponat eē aliq̄ potētia passiua ex pte cozporis: seu ēt inclinatio quecūq̄ ad aie ꝙctionē: nō est talis q̄ sufficiat ad rōnē motⁿ nālis: vñ resurrectio simpl'r loquēdo est miraculosa: nō nālis: nisi ſz qđ: ut ex dictis p3. ℂ Ad 4m g̃ dōm: ꝙ Dañ. loquit de illis que iuenunt in oīb⁹ idiuiduis ex p̄ncipijs nāe creatis. nō eni sī oīna opatiōe oēs hoīes dealbarent uel in vno loco ꝓgregarent sīc tpe diluuij factū est, ppter hoc albedo eēt, ppꝛietas naturalis hoīs: ul eē in tali loco. ℂ Ad 2m dōz: ꝙ ex reb⁹ nālib⁹ nō cognoscit aliqđ rōne de mōstrāte nō nāle: ſz rōne ꝑsuadēte pōt cognosci aliqđ supra nām: qz eoꝛ que supra nām sūt ea que sūt in nā aliquā silitudinē repꝛesentāt: sīc vnio cozpis ⁊ aie repr̄sentat vnionē spūs ad deū per gl̄iaz fruitiōis: ut magister in. 2. dī. j. dīxit: ⁊ silī mō exēpla que Apls ⁊ Bze. iducūt fidei resurrectiōis ꝑsuasiue adminiculantur.

ℂ Ad 3m dōm: ꝙ rō illa, pcedit de opatiōe illa que determinat ad id qō nō est per nām: sed nāe ꝓtrariuz: hoc aūt nō est in resurrectione: ⁊ ideo nō est ad, ppositū. ℂ Ad 4m dōz: ꝙ tota opatio nāe est sub operatione diuina: sicut opatio inferioris artis sub opatione superioris: vñ sīc oīs opatio iferioris artis expectat aliquē fīnē ad quē nō peruenit nisi opatione artis superioris inducētis fozmā uel utentis artificio facto: ita ad ultimum fīnē ad quem tota nature expectatio tēdit nō potest pueniri operatiōe nāe: ⁊ ꝓpt hoc ꝓsecutio eiⁿ nō est nālis. ℂ Ad 5m dōz: ꝙ q̄uis nō possit esse motus naturalis qui terminat ad quietem violētam: tamen potest esse motus nō naturalis qui terminatur ad quietē naturalem ut ex dictis patet.

Ad 2m sic ꝓcedit. videt q̄ chr̄i resurrectio nō sit cā nr̄e resurrectiōis: posita enī cā ponitur effect⁹. sz posita resurrectiōe chr̄i nō est secuta statz resurrectio aliox moztuox. q̄ resurrectio eius nō est cā nr̄e resurrectiōis. ¶ Ꝑ. effect⁹ nō pōt esse nisi cā ꝑcesserit: sz resurrectio moztuox eēt ēt si chr̄s nō resurrexisset: erat enī ali⁹ modus polis deo ut hō liberaret q̄ resurrectio chr̄i nō est cā nr̄e resurrectionis. ¶ Ꝑ. idē est factiuū vni⁹ in tota vna specie: sz resurrectio erit oib⁹ hoib⁹ cois: cū q̄ resurrectio chr̄i nō sit cā suiipsi⁹ nō erit causa aliox resurrectionū. ¶ Ꝑ. in effectu relinquit aliq̄d de sili̇tudine cāe: sz resurrectio ad min⁹ quorūdā. s. maloz nō hēt aliq̄d sile resurrectiōi chr̄i. q̄ resurrectiōis illoz nō erit cā resurrectio chr̄i. ¶ Sz ꝑ illud qō est ꝑmū in qlibet gñe est cā eorū que sūt post: ut pz in scō Meta. sed chr̄s rōne sue resurrectiōis cozpalis dī primitie. j. Loz. 15. z primo genit⁹ moztuoz. Apoc. j. q̄ sua resurrectio ē cā resurrectiōis aliox. ¶ Ꝑ. resurrectio chr̄i magis cōuenit cū nostra resurrectiōe cozporali q̄ cuz resurrectione spirituali que est ꝑ iustificationē: sz resurrectio chr̄isti est causa iustificationis nostre: ut patet Ro. 4. Resurrexit ꝓpter iustificationem nostram. ergo est causa nostre resurrectionis cozporalis.

¶ Ulteri⁹ videt q̄ uox tube nō sit cā resurrectiōis nr̄e. dicit enī Dañ. Crede resurrectionē futurā dīna uolūtate vtute z nutu. q̄ cū hec sint sufficiēs cā resurrectionis: nō opz ponere cām ei⁹ uocē tube. ¶ Ꝑ. frustra uox emittit ad eū qui audire nō pōt: sz moztui nō habebūt auditū. q̄ nō est ꝓueniēs q̄ uox aliq̄ formet ad resuscitādū eos. ¶ Ꝑ. si uox aliq̄ sit cā resurrectiōis: hoc nō erit nisi ꝑ vtutē diuinit⁹ uoci data: vñ sup illud psal. Dabit uoci sue uocē vtutis. dicit glo. Resuscitādi cozpa: sz exq̄ potētia data ē: q̄uis alicui miraculose oet: tñ act⁹ qui sequit est nāl̄is: sicut pz in cecis miraculose illuminatis qui nāliter videt. q̄ si uox aliq̄ eēt cā resurrectiōis resurrectio eēt nāl̄is: qō falsū est. ¶ Sz ptra est qō dī. j. Thes. 4. Ipe dñs in tuba dei descēdet de celo z moztui qui in chr̄o sunt resurgēt. ¶ Ꝑ. Jo. 5. dī. Qui in monumētis sunt audient uocem filij dei: z qui audierint viuent: hec aūt uox dicitur tuba: ut in littera patet. ergo rc̄.

¶ Ulterius videt q̄ nullo mō ad resurrectionē angeli operent: qz maioris virtutis est ostēsiua resurrectio moztuoz q̄ gñatio hoium: sz qñ hoies gñant aia nō ifundit cozpori mediātib⁹ angelis. q̄ nec resurrectio que est iterata ꝓuictio aie z cozporis fiet ministerio angeloz. ¶ Ꝑ. si ad aliq̄s angelos hoc ministerium ptineat: maxime videt ptinere ad vtutes q̄z est miracula facere: sed eis nō ascribit sed archāgelis: ut in lra pz. ergo resurrectio nō fiet ministerio angeloruz. ¶ Sed ptra est qō dī. j. Thes. 4. q̄ dns in uoce archangeli descēdet de celo z moztui resurgēt. ergo resurrectio moztuoz ministerio angelico cōplebitur.

Rñdeo dōm ad ꝓmā qōnē: q̄ chr̄s rōne humane nāe dī dei z hoium mediatoz. ut in. 3. li. di. 19. dictū est. vñ dīna dona a deo in hoies mediāte chr̄i humanitate ꝓueniūt: sīc a morte spūali liberari nō possum⁹ nisi per gr̄e donū diuinitus oātū: ita nec a morte cozporali: nisi per resurrectionē diuina virtute factā: z ideo sicut chr̄s primitias gr̄e suscepit diuinit⁹: z ei⁹ gratia est cā nostre gr̄e: q̄ de plenitudine ei⁹ nos oēs accipim⁹ gr̄am ꝓ gr̄a. Jo. ꝓmo. ita in ipso incohata est resurrectio z resurrectio causa est nostre resurrectionis: ut sic chr̄s inq̄tū est deus sit ꝓma causa nr̄e resurrectionis quasi equiuoca: sed inq̄tum est deus z homo resurgens est causa ꝓxima z quasi vniuoca nostre resurrectionis: causa autē vniuoca agēs ꝓducit effectū in sili̇tudine sue forme: vñ nō solū est cā efficiēs: sed exēplaris respectu ist⁹ effect⁹. Hoc aūt ꝓtingit dupl̄r. Q̄ñq̄ enī ipsa forma per quā attēdit sili̇tudo agētis ad effectū est directe ꝓncipiū actiōis qua ꝓducit ille effect⁹: sicut calor in igne calefaciēte. Q̄ñq̄ aūt illi⁹ actiōis qua effect⁹ ꝓducit in ꝓmo z per se ipsa forma ꝑm quā attēdit sili̇tudo: sed ꝓncipia illi⁹ forme: sicut si chr̄s albo⁹ generet boiez albū: ipsa albedo generātis nō est ꝓn^m generatiōis actiue: z tñ albedo generātis dī cā albedinis generati: qz ꝓncipia albedinis in generante sunt ꝓncipia gñatiua faciēta albedinē in gñato: z per hūc modū resurrectio chr̄i est cā nr̄e resurrectiōis: qz illō q̄ facit resurrectionē chr̄isti qui est causa efficiēs vni uoca nostre resurrectiōis agit ad resurrectionē nr̄am. s. diuinitatis ipsius chr̄i: que sibi z patri cois est. vnde dī Ro. 7. Qui suscitauit iesum chr̄m a moztuis viuificabit vitalia cozpora nostra. sz ipa resurrectio chr̄isti vtute diuinitatis adiūcte est causa quasi instrumentalis resurrectiōis nostre: operationes enim diuine agebantur mediante carne chr̄isti quasi quodam organo sicut ponit exemplū Damas. in. 3. lib. de tactu cozporali quo mundauit lepzosum. Matthei. 8.

Ad ꝓmū ergo dōm: q̄ cā sufficiēs statim ꝓducit effectū suū ad quē ozdinat imediate: nō aūt ad effectū ad quē ozdinat mediante alio q̄tūcūq̄z sit sufficiēs: sicut calor q̄tūcūq̄z sit intē sus nō statim in ꝓmo istāti causat calorē: sed statz incipit mouere ad calorē: qz calor est effect⁹ eius mediāte motu: resurrectio aūt chr̄i est cā nr̄e resurrectionis: ut dictū est: nō qz ipsa agat resurrectionē nr̄am: sz mediāte ꝑn⁹ suo. s. vtute diīna que nr̄az resurrectionē faciet ad sili̇tudinē resurrectiōis chr̄i: vt⁹ aūt oia opaē mediāte uolūtate que est ꝓpinq̄ssima effectui: vnde nō opz q̄ statim resurrectione chr̄i facta nr̄a resurrectio sit secuta: sed tūc sequit qñ uoluntas dei ordinauit. ¶ Ad 1m dōz: q̄ vtus diīna nō alligat causis aliq̄bus scōis quin effect⁹ illaz posset imediate uel alīs causis mediātib⁹ ꝓducere: sicut posset gñationē iferi orū cozpoz causare ēt motu celi nō existēte: z tñ ꝑz ordinē quē in reb⁹ statuit mot⁹ celi est cā gñatiōis inferioz cozporū: sili̇r ēt ꝑm ordinē quē reb⁹ humanis diuina ꝓuidētia ꝑfixit: resurrectio chr̄i est cā nr̄e resurrectiōis: potuit tñ aliū ordinē ꝑfigere: z tūc esset alia cā nostre resurrectionis qualez deus ordinasset. ¶ Ad 3m dōm: q̄ rō illa ꝓcedit qñ oia que sunt in vna specie habēt eūdē ordinē ad cām ꝓmā illi⁹ effectus qui est iducēdus in totā speciez: sic aūt nō est in ꝓpōsito. qz humanitas chr̄i ꝓpinquioz est dīnitati: cui⁹ virt⁹ est ꝓma cā resurrectiōis q̄ hūanitas alīorū: vñ resurrectio chr̄i cātur a diuinitate imediate: sed resurrectio aliox mediāte chr̄o hoie resurgente. ¶ Ad 4m dōz: q̄ resurrectio oium hoium hēbit aliq̄d de sili̇tudine resurrectiōis chr̄i: qō. s. ptinet ad vitā nāe ꝑm quā oēs chr̄o fuerint conformes z ideo oēs resurgūt in vitā moztalē: sz in scti⁹ q̄ fuerūt chr̄o ꝓformes per gr̄az erit ꝓformitas q̄tū ad ea que sūt glie.

¶ Ad scōam qōnem dōm: q̄ cām effectui opz aliquo mō cōiungi: qz mouēs z motū faciēs z factū sunt sil: ut ꝓbat in. 7. phi. Chr̄istus aūt resurgēs est causa vniuoca nostre resurrectiōis: ut supza dictū est: vnde opz q̄ in resurrectiōe cozporū coi aliq̄ signo cozpali dato chr̄s resurgens opet: q̄ quidē signū ut quidā dicunt erit ad lr̄am uox chr̄i resurrectionē imperantis

sicut imperauit mari z cessauit tēpestas. Matth. 8°. Quidā vo dicūt q̄ hoc signum nihil aliud erit q̄ ipsa ꝓnūtatio euidēs filij dei in mundo. de qua dī Matth. 24. Sicut fulgur qō uenit ab oriēte z apparet in occidēte: ita erit aduēt⁹ filij hois: z innituntē aucti Hzegq̄ dicit. O, tubā sonare nihil aliud est q̄ mūdo ut iudicē filiū oēmōstrare: z ꝑm hoc ipsa apparitio filij dei uoz eius dī: qz ei apparēti obediet tota nā ad cozpoz humanoz reparationē sicut iperāti: vñ in iussu uenire dī. j. Thes. 4°. z sic eius apparitio inq̄tū hēt vim cuiusdā impūs uoz eius dī: z hec uox quecūq̄z sit qñq̄ dī clamoz q̄si ꝓconis ad iudiciū citātis: qñq̄ aūt dī sonus tube: uel pp euidētiā: ut in lra dī: uel pp ꝓuenientiā ad usuz tube q̄ erat in veteri testō. tuba enī ꝓgregabant ad ꝓciliū: cōmouebant ad ꝓlīū z uocabant ad se stū: resurgētes aūt ꝓgregant ad ꝓciliū iudiciū: ad ꝓlīū quo orbis terrarū pugnabit ꝑ iscensatos ad festū eterne solēnitatis. ¶ Ad ꝑm q̄ dōm: q̄ Dañ. in vbis illis circa mālē causam resurrectionis tria tāgit. s. uolūtatem diuinam que imperat virtutem que exequitur: z facilitatem exequendi in hoc q̄ nutum adiunxit ad similitudinē eorum que in nobis sunt: illud enim valde facile est nobis facere q̄ statim ad dictuz nr̄m fit: sed multo maioz apparet facilitas: si ante vbū ꝓlatuz ad ꝓmū signū uolūtatis q̄ nut⁹ dī executio nr̄e uolūtatis per ministros fiat: z talis nr̄ nut⁹ est quedā cā ꝓdicte executiōis: inq̄tū per ipz iducunt aliq̄ ad nr̄az uolūtatē explēdā: nut⁹ aūt dīnus quo fiet resurrectio nihil est aliud q̄ signū ab ipso oatū cui nā rota obediet ad resurrectionē mozttuoz: z hoc signū idē est q̄ uox tube: ut ex dictis pz. ¶ Ad 2m dōm: q̄ sicut forme sacramētoz hēt vtutē sctificādi: ut supꝑ dictū est: nō ex hoc q̄ audiunt: sz ex hoc q̄ ꝓferunt: ita illa uox q̄cūq̄ sit habebit efficaciā istrālē ad resuscitandū: nō ex hoc q̄ sentit: sz ex hoc q̄ ꝓfert: sicut etiā uox ex ipsa ipulsiōe aeris excitat dormiētē solvēdo organū sentiēdi: nō ex hoc q̄ cognoscat: qz iudiciū de uoce ꝓuenīēte ad aures sequit excitationē z nō est cā ei⁹. ¶ Ad 3m dicēdū: q̄ rō illa ꝓcederet: si vt⁹ data illi uoci esset ens ꝓfectū in nā: qz tūc q̄ ex ea ꝓcederet virtutē iam naturalem factam ꝓncipium haberet: non autem est talis virt⁹ illa: sz q̄lis supꝑ dictū est eē in formis sacroz.

¶ Ad 3am qōnē dōz: q̄ sicut Aug. dicit in 3° de tri. q̄ sicut corpa crassiora z iferiora per subtiliora z potētiora quodam ordine reguntur: ita oino corpa regunt a deo per spm̄ vite rōnālē: z hoc ēt Hze. in 4°. Dial. tāgit. vñ in oib⁹ que cozpalit a deo fiūt utit de⁹ ministerio angeloz: in resurrectiōe aūt est aliq̄d ad trāsmutationē cozpoz pertinens. s. collectio cinerū z eorum ꝓparatio ad reparationē humani cozpis: vñ q̄tum ad hoc in resurrectiōe utit de⁹ ministerio angeloz: sz aia sicut imediate a deo creata est: ita imediate a deo cozpi iterato vnīet sine aliq̄ opōne angeloz: sili̇r etiaz gloriā cozpis ipse faciet absq̄ ministerio angeloz: sicut z aiaz imediate gl̄ificat: z istud angeloz ministeriū uox dī sz vnā expositionē: que tāgit in lra. ¶ Ad ꝓmū q̄ pz solutio ex dictis. ¶ Ad 2m dōz: q̄ ministeriū illud erit ꝓncipalit vnius archāgeli. s. Michaelis qui est ꝓceps ecclie sicut fuit synagoge: sicut dicit Daniel. 10°. qui tñ agit ex influētia virtutū z alioz superioz ordinū: vñ q̄ ipse faciet supiores ordines quodāmō faciēt: sili̇r inferiores angeli coopabunt ei circa resurrectionē singuloz quoz custodie deputati fuerūt: z sic uox illa pōt dici vnius z pluriū angeloz.

Ad 3m sic ꝓcedit. Videt q̄ tps resurrectiōis nō oporteat differri usq̄ ad finem mundi: ut oēs sil̇ resurgāt: qz maioz est ꝓuenientia capitis ad mēbra q̄ mēbroz adinicē sicut cause ad effect⁹ q̄ effectuū adinicē: sz chr̄s qui est caput nr̄m nō distulit resurrectionē suā usq̄ ad finē mūdi: ut sil̇ cū oīb⁹ resurgeret. q̄ nec opz q̄ ꝓioz sctōrū resurrectio usq̄ ad finē mūdi differat: ut sil̇ cū alīs resurgāt. ¶ Ꝑ. resurrectio capitis cā est resurrectionis mēbroz: sed resurrectio quorūdā mēbroz nobiliū ꝓp vicinitatē ad caput nō est dilata usq̄ ad finē mūdi: sz statim resurrectionem chr̄i secuta est: sicut pie creditur de beata virgine z Joāne euāgelista. q̄ z alioz resurrectio tāto ꝓpinqoz erit resurrectiōi chr̄i: q̄to per gr̄az z meritū magis ei fuerint ꝓformes. ¶ Ꝑ. stat⁹ noui testamenti est pfectio z exp̄ss⁹ portat imaginē chr̄i q̄ stat⁹ ueteris testi. sz qdā pies ue. tes. chr̄isto resurgente resurrexerūt: sicut dicitur Matth. 27. q̄ multa cozpora sanctorum qui dormierant resurrexerūt. ergo videtur q̄ nec sanctorū noui testamenti resurrectio differri debeat usq̄ ad finem mundi ut sit omniū simul. ¶ Ꝑ. post finē mundi non erit aliquis annorum numerus. sed post resurrectionē moztuorum adhuc computantur multi anni usq̄ ad resurrectionem aliorum: ut patet Apoc. 20°. dicitur enim ibi. Vidi animas decollatorum ꝓpter testimonium Jesu: z ꝓpter uerbū dei. z infra. Et viderūt z regnauerunt cum chr̄isto mille annis z ceteri moztuorum non vixerunt donec cōsumentur mille anni. ergo resurrectio omniū non differtur usq̄ ad finez mundi ut sit omniū simul. ¶ Sed contra est qō dicitur Job. 14. Homo cuz dormierit non resurget donec atteraf celū: nec euigilabit ut resurgat de somno suo: z loquf de somno moztis. ergo usq̄ ad finem mundi quando celum atteret resurrectio hominuz differtur. ¶ Ꝑ. Heb. 11° dicitur. Hoies testimonio fidei ꝓbati non acceperunt repromissionem. i. plenam anime z cozporis beatitudinē deo aliq̄ aliud ꝓ nobis ꝓuidente: ne sine nobis ꝓsumarent. l. perficerent. glo. ut in cōmuni gaudio oium maius fieret gaudium singulorū: sed non erit ante resurrectio q̄ cozpoz glorificatio: qz reformabit cozpus humanitatis nr̄e ꝓfiguratū cozpori claritatis sue. Phil. 3°. Et resurrectionis filij erunt sic angeli in celo: ut pz Matth. 22. q̄ resurrectio differt usq̄ ad finē mūdi in quo oēs sil̇ resurgent.

¶ Ulteriꝰ videt q̄ tēpus illud nō sit occultū: qz cuius ꝓncipiū est determinatū z scitū: z finis pōt determinate sciri: eo q̄ oia mēsurant quodā ꝓodo: ut dicit in 2° de generatione: sed ꝓncipium mundi determinate scit. ergo z finis ipsi⁹ pōt determinate sciri: tūc erit tempus resurrectionis z iudicij: ergo tēpus illud non est occultum. ¶ Ꝑ. Apoc. 12. dicitur q̄ mulier per quā ecclesia significatur habet locum paratum a deo in quo pascat⁹ dieb⁹ mille ducētis sexaginta. Dañ. etiā 12. ponitur determinatus numerus dierum per quos anni significari videntur: ꝑm illud Eze. 4°. Diem ꝓ anno dedi tibi. ergo ex sacra scriptura potest sciri determinate finis mundi z resurrectionis tps. ¶ Ꝑ. status noui testamenti ꝓfiguratus fuit in veteri testamento. sed scimus determinate tempus in quo uetus testamētuz statum habuit. ergo z potest sciri determinate tempus in quo nouum testamentum statum habebit: sed nouū testamentū habebit statū usq̄ ad finē mundi. vnde dicitur Matth. ultri. Ecce ego vobiscuz sum usq̄ ad consumationem seculi. ergo potest sciri finis mundi z resurrectionis tēpus. ¶ Sed ptra. illud quod est ignoratum ab angelis: est etiam hominibus multo magis occultum: quia ea ad que homines naturali ratione pertingere possunt: multo limpidius z

Universidad de Navarra
Biblioteca

certius angeli nāli cognitiōe cogſcūt:ſilr etiā reuelatiōes hoib⁹ nō fiūt niſi mediantib⁹ angelis:ut p3 per Dio^m.4° cap°.cel.hierar.ſ3 angeli neſciūt tp̄s determinate.ut p3 Matth.24.De die illa ⁊ hora nemo ſcit: neq3 angeli celoꝝ.g̃ tp̄s illud eſt hoib⁹ occltū. ¶ P̄. apli magis fuerūt pſcij ſecretoꝝ dei q̄ alij ſequentes. ut dī Ro.8°. Ipſi p̄mitias ſpūs hn̄t.glo.tpe p̄us ⁊ ceteris abūdātius:ſ3 eis de hocipſo querētib⁹ dictū eſt Act. p°. Nō eſt ueſtrū noſſe tpa ⁊ momenta que p̄i in ſua ptate poſuit.g̃ multo magis eſt alīs occultū.

¶ Ulterius videt q̄ reſurrectio nō fiet ſubito:ſ3 ſucceſſiue:q⁊ Eçe.37.p̄nūciat reſurrectio mortuoꝝ:ubi dī. Acceſſerūt oſſa ad oſſa ⁊ vidi:⁊ ecce ſuper ea nerui ⁊ carnes aſcēderūt ⁊ extēta eſt in eis cutis deſup ⁊ ſpiritū nō bēbāt.g̃ reparatio corpoꝝ tpe p̄cedit p̄ūctiōnē aiaꝝ:⁊ ſic reſurrectio nō erit ſubita. ¶ P̄.illō ad q̄ exigunt plures actiones ſe p̄ſequētes nō p̄t ſubito fieri.ſ3 ad reſurrectionez exigunt plures actiōes ſe p̄ſequētes.ſ.collectio cinerū:reformatio corp̄is:⁊ iſuſio aie.g̃ reſurrectio nō fiet ſubito. ¶ P̄.ois ſonus tē pore mēſurat:ſ3 ſonus tube cā erit reſurretiōis:ut dictū eſt.g̃ reſurrectio fiet in tpe:⁊ nō ſubito. ¶ P̄.nullus mot⁹ localis p̄t eſſe ſubito:ut dī in li.de ſenſu ⁊ ſenſato:ſed ad reſurrectionē exigit aliq̄s mot⁹ localis in collectiōe cinerū.g̃ nō fiet ſubito. ¶ Sed ꝫ eſt q̄ dicit.ſ.Loꝝ.15. Oēs q̄dē reſurgem⁹ in momēto in ictu oculi.ergo reſurrectio erit ſubito. ¶ P̄.virt⁹ infinita ſubito operat:ſed ſicut Dam̄.dicit. Crede reſurrectionem futuram diuina virtute de qua conſtat q̄ infinita eſt.ergo reſurrectio fiet ſubito.

¶ Ulterius videt q̄ reſurrectio nō erit noctiſ tpe:q⁊ reſurrectio nō erit donec atterat celū:ut dī Job.14.ſed ceſſante motu celi q̄ dī eius attritio nō erit tp̄s neq3 dies neq3 nox.g̃ reſurrectio nō erit in nocte. ¶ P̄.finis vniuſcuiuſq3 rei dī eē p̄fectiſſim⁹:ſed tūc erit finis tp̄ſ.vñ in Apoc.dī q̄ tp̄s ampliuſ nō erit.g̃ tūc dī eē tēpus in ſui optima diſpōne:⁊ ita dī eē dies. ¶ P̄.q̄litas tp̄is dī rñdere his que gñant in tpe.Un Joannis.13.fit mētio de nocte q̄n iudas exiuit a p̄ſortio lucis:ſ3 tūc erit p̄fecta manifeſtatio oiuꝝ que nūc latēt: q⁊ cū uenerit dñs illuminabit abſcōdita tenebraruꝝ ⁊ manifeſtabit p̄ſilia cordiū.ut dī p^a Loꝝ.4°.g̃ dī eſſe in die. ¶ Sꝫ ꝫ reſurrectio chīi eſt exēplar nr̄e reſurrctionis:ſ3 reſurrectio chīi fuit in nocte.ut Hzeg.dicit in homel.paſchali.g̃ ⁊ nr̄a reſurrectio nocturno tpe erit. ¶ P̄.aduēt⁹ dñi cōparat aduentui furis in domū:ut Luc.12.ſed fur in tpe noctis in domū uenit.ergo in tpe nocturno ueniet:ſed uenīēte ipſo fiet reſurrctio ut dictum eſt.g̃ reſurrectio fiet tpe nocturno.

Rñdeo dōm ad p̄mā qōnē:q⁊ ſicut Aug.dicit in 3° de tri.Diuina puidētia ſtatuit ut corpa craſſiora ⁊ iferiora per ſubtiliora ⁊ potentiora quodā ordine regant:⁊ iō tota mā corpoꝝ iferioruꝫ ſtiacet uariationi ſm motū celeſtiū corpoꝝ:vñ eſſet ꝫ ordinē qui diuina puidētia in rebus ſtatuit ſi mā iferioꝝ corpoꝝ ad ſtatū iccorruptiōis p̄duceret manēte motu corpoꝝ ſuperioꝝ:⁊ q⁊ ſm p̄nē fidei reſurrectio erit in vitā imortalem p̄fozmiter chīo qui reſurgēs a mortuis iaz nō moritur:ut dī Ro.6°.iō humanoꝝ corpoꝝ reſurrectio uſq3 ad finē mūdi differet in q̄ mot⁹ celi deſcet. Et pp hoc etiaz q̄dā phi qui poſuerūt motū celi nunq̄ ceſſare poſuerūt reditū humanarū aiarū ad corpa mortalia q̄lia nūc habemus:ſiue ponerēt reditū aie ad idē corp⁹ in fine magni anni:ut empedocles:ſiue ad aliud:ut Pythagoras poſuit q̄libet aiaz q̄libet corpus ingredi:ut dī in p̄mo de anima.

Ad primū g̃ dōm:q⁊ quis caput magis p̄ueniat cū mēbris p̄ueniētia,pportionis que exigit ad hoc q⁊ in mēbra fluat:q̄ membra ad iuicē:tm caput hēt caliditatē q̄dā ſup mēbra qua mēbra carēt:⁊ in hoc mēbra differūt a capite:⁊ p̄uenīūt adinuicē:vñ reſurrectio chīi exēplar q̄dā nr̄e reſurrectiōis eſt:ex cui⁹ fide ſpes nobis de nr̄a reſurrectione p̄ſurgit:nō aūt reſurrectio alicui⁹ mēbri chīi eſt cā reſurrectiōis ceteroꝝ mēbroꝝ:⁊ iō reſurrectio chīi debuit p̄cedē reſurrectionē aliorꝝ qui oēs ſil reſurgē debuerūt in p̄ſumatiōe ſeculoꝝ. ¶ Ad 2^m dōm:q⁊ quis iter mēbra chīi ſint queda aliis digniora:⁊ magis capiti p̄ſozmia:nō tm̄ ptingūt ad rōnez capitis:ut ſint cā aliorꝝ:⁊ iō ex p̄ſozmitate ad chīm nō debet eis q⁊ eoꝝ reſurrectio p̄cedat reſurrectionē aliorꝝ:q̄ſi exemplar exēplatū:ſic dictū eſt de reſurrectiōe chīi:ſed q⁊ aliq̄b⁹ hoc ſit p̄ceſſuꝫ q⁊ eoꝝ reſurrectio nō ſit uſq3 ad cōez reſurrectionē dilata eſt ex ſpāli gr̄e puilegio:nō ex debito p̄ſozmitatis ad chīm. ¶ Ad 3^m dōm:q⁊ de illa reſurrectiōe ſctoꝝ cū chīo vī dubitare Hiero.i ſermone de aſſūptiōe:utꝫ.ſ.pacto reſurrectiōis teſtō itērū moritui ſint ut ſic eoꝝ magꝫ fuerit reſuſcitatio q̄dā: ſic fuit Lazari q̄ vā reſurrectio q̄lis erit in fine mūdi: an ad imortalē vitā uere reſurrexerūt ſemp i corpe vi cturi in celū cū chīo aſcēdētes corp̄aliter ut glo.dicit Matth.27.⁊ hoc p̄babilius videt:q⁊ ad hoc q⁊ uerū teſtimoniū de uera reſurrectione chīi p̄rrēt:p̄gruuꝫ fuit q⁊ uere reſurgerēt:ſic Hiero.alibi dicit.nec eoruꝫ reſurrectio pp ipſos accelerata eſt:ſ3 pp reſurrectionē chīi teſtificādā:q̄ q̄dē teſtīm erat ad fūdādū fidē noui teſtamēti:vñ decētius factuꝫ eſt per p̄es ue.teſ. q̄ per eos qui iaz nouo teſtō fundato deceſſerūt. Dñ ſciēdū eſt q⁊ etſi de reſurrectiōe eoꝝ in euāgelio mentio fiat ante reſurrectionē chīi:tm̄ ut per textū p3 itelligēdū eſt per anticipationē eſſe dictum:q̄ frequēter hiſtoriographis accidit:nullus eni uera reſurrectione ante chīm reſurrexit:eo q⁊ ipſe eſt primitie dozmiē tiū.ut dī p^a Loꝝ.15.q̄uis aliq̄ fuerūt reſuſcitati ante chīi reſurrectionē:ut de Lazaro p3. ¶ Ad 4^m dōz: q⁊ occaſiōe illoꝝ vboꝝ:ut Aug.narrat.9° li.de ciui. dei:q̄dā heretici poſuerūt p̄mā reſurrectionē futurā eſſe mortuoꝝ:ut cū chīo mille annis in terra regnarēt vñ uocati ſūt chiliaſte q̄ſi millenarij. Et iō Aug.ibidē oſtēdit vba illa alit eſſe itelligēda.ſ.de reſurrectione ſpūali per quā boies a peccatis dono gr̄e reſurgunt. Scōa aūt reſurrectio eſt corpoꝝ:regnū aūt chīi dicitur eccleſia in qua cū ipſo nō ſolū martyres:ſed etiaz alij electi regnāt:ut a pte totū intelligat:uel regnent cū chīo in gloria q̄tum ad oēs:⁊ fit ſpecialiter mētio de martyrib⁹:q⁊ ipſi p̄cipue regnāt mortui qui uſq3 ad mortē p̄ſm ueritatē certauerūt:millenarius aūt non ſignificat aliquem certum numerū ſed deſignat totuꝫ tēpus q̄ nūc agit in quo ſcti cū chīo regnant qui numerus millenarius deſignat vniuerſitatem magis q̄ cētenarius:eo q⁊ centenarius eſt quadratum denarij: ſed millenarius eſt numerus ſolidus ex duplici ductu denarij in ſeipſum ſurgens.quia decies decem decies mille ſunt:⁊ ſimiliter in pſal.dicitur uerbi quod mandauit in mille generationeſ.i.omnes.

¶ Ad 1^am qōnē dōz:q⁊ ſicut dicit Aug.in li.83.q.Etas ultima humani generis que incipit a dñi aduentu uſq3 ad finē ſeculi in quibus generationib⁹ cōputeſ incertū eſt:ſicut etiā ſenect⁹ que eſt ultima etas hois nō habet determinatū tp̄s p̄ſurā aliarū:cū quādoq3 ſola tātū teneat temporis quātū reliqe omnes etates. huius aūt rō eſt:q⁊ determinat⁹ nūs futuri tp̄is ſcir

nō p̄t niſi uel per reuelationē uel per nāle rōnē:tēp⁹ aūt q̄ erit uſq3 ad reſurrectionē nūari nō p̄t nāli rōne:q⁊ ſil erit reſurrectio ⁊ finis mot⁹ celi:ut dictū eſt: ex motu aūt accipit nūs oiuꝝ que determiato tpe per nāle rōnē futura p̄uident:ex motu aūt celi nō p̄t cognoſci finis eius:q⁊ cū ſit circularis ex hocipſo hēt q⁊ ſm nām ſuā poſſit in ꝑpetuū durare:vñ nāli rōne tp̄s q̄ erit uſq3 ad reſurrectionē nūari nō p̄t:ſil nec per reuelationē haberi p̄t:iō ut oēs ſemp ſint ſolliciti ⁊ p̄parati ad chīo occurrēdū:⁊ pp hoc ēt aplis de hoc querētib⁹ rñdit Act. p°. Nō ē ueſtrū noſſe tpa ⁊ momenta que p̄i poſuit in ſua ptate:in quo ut Aug.dicit 18.de ci.dei.Oiuꝝ de hac re calculātiū digitoſ reſoluit ⁊ deſcē iubet:q̄ enim aplis querētib⁹ noluit idicare nec alīs reuelabit:vñ illi oēs qui tp̄s p̄dictum nūare uoluerūt hactenus fallilo⁹ ſūt iuēti. Quidā enim ut Aug.dixit ibidē dixerūt ab aſcēſiōe dñi uſq3 ad ultimū et⁹ aductū q̄dringētos ānos poſſe cōpleri:alij q̄n gētos:alij mille:quoꝝ fallitas p3:⁊ ſil patebit eoruꝫ qui adhuc cōputare non ceſſant. ¶ Ad p^m g̃ dōm:q⁊ eoꝝ q̄rū finis cogſcit p̄n° noto:op3 mēſurā nobis eē cognitā:⁊ iō cognito p̄n° alicui⁹ rei cui⁹ duratio mēſurat motu celi poſſumuſ cogſcē et⁹ finē:eo q⁊ mot⁹ celi eſt nobis not⁹:ſ3 mēſura duratiōis mot⁹ celi eſt ſola diuina diſpoſitio que eſt nobis occulta:⁊ iō q̄tū cūq3 ſciam⁹ p̄n^m et⁹:finē ſcire nō poſſum⁹. ¶ Ad 2^m dōz: q⁊ per mille ducētos.60.dies de q̄b⁹ fit mētio Apoc. 12.ſignificat oē tp̄s in q̄ ecclia durat:⁊ nō aliq̄s determinat⁹ nūs annoꝝ:⁊ hoc iō:q⁊ p̄dicatio chīi ſup quā fundat ecclia durauit tribus annis cū dimidio q̄ tp̄s uere p̄tinet eccl̄ē nūm dierū nūo p̄dicto. Sil⁹ ēt nūs eoꝝ qui in Daniele ponit nō eſt referēdus ad nūm annoꝝ aliquorū qui ſint uſq3 ad finē mūdi:uel uſq3 ad p̄dicationē antichīi:ſ3 dī referri ad tp̄s quo p̄dicauit antichīs ⁊ quo p̄ſecutio et⁹ durabit. ¶ Ad 3^m dōm: q⁊ quis ſtat⁹ nouī teſtamēti in gñali ſit p̄figurat⁹ p ſtatū ue.te.nō tm̄ op3 q⁊ ſingula rñdeāt ſingulis p̄cipue cū in chīo oēs figure ue.teſ.fuerit cōplete:⁊ iō Aug. 18.de ci.dei:rñdet q̄buſdā qui uolebāt accipe nūs p̄ſecutionū q̄s eccl̄ia paſſa eſt ⁊ paſſura ſm nūm plagarū egypti dicēs.Ego p illas res geſtas i egypto iſtas p̄ſecutiōes ꝑpbetice ſignificatas eē nō arbitror:q̄uis abeis q̄ hoc putāt exq̄ſite ⁊ igenioſe illa ſingla his ſingulis cōpata uideant nō ꝑpbetico ſpū:ſ3 pictura mētis hūane qui aliq̄n ad uerū p̄uenit:aliq̄n fallit. Et ſil⁹ videt eē de dictis abbatis Joachim qui p tales picturas de futuris aliq̄ vā p̄dixit:⁊ in aliq̄b⁹ decept⁹ fuit. ¶ Ad 3^m qōnē dōz:q⁊ in reſurrectiōe aliq̄d fiet miniſterio angeloꝝ:⁊ aliq̄d vtute dīna imediate:ut dictuꝫ eſt:illud g̃ q̄ angeloꝝ miniſterio fiet nō erit in inſtāti ſi iſtās dicat idiuiſibile tp̄is:erit tm̄ in iſtānti:ſi iſtās accipiat p̄o tpe imceptibili:illud āt q̄ fiet vtute diuina imediate fiet ſubito.ſ.in termino tp̄is quo angeloꝝ opus cōplebit:q⁊ vt⁹ ſupioꝝ iferiorē p̄fectionē adducit. ¶ Ad p^m g̃ dōm:q⁊ Eçe.loquebat pplo rudi:ſic ⁊ Moyſes.vñ ſic Moyſes diſtixit opa ſex dierū per dies ut rudis ppls cape poſſet:q̄uis oia ſil ſint facta: ſm Aug.ita Eçe.diuerſa que in reſurrectione futura ſint exp̄eſſit:q̄uis omnia ſimul futura ſint in inſtanti. ¶ Ad 2^m dōm:q⁊ quis ille operationes ſint cōſequētes ſe inuicē natura:ſunt tm̄ ſil tpe:q⁊ uel ſunt in eodez iſtāti:uel vna eſt in inſtāti ad q̄ alia terminat. ¶ Ad 3^m dōm:q⁊ idē videt eē de ſono illo ⁊ de.fozmis ſacroꝝ.ſ.q⁊ in ultimo iſtāti ꝑtiōis effectū ſuū habebunt. ¶ Ad 4.^m dōz:q⁊ ꝑgregatio cinerū que ſine motu locali eſſe non poteſt:fiet miniſterio angelorum:⁊ ideo erit in tempore:ſed imperceptibili:ꝓpter facilitatez operandi que competit angelis.

¶ Ad 4^nm qōnē dōz:q⁊ determiata hora tp̄is qua fiet reſurrectio p̄o certo ſciri nō p̄t:ut p3 in ſra:tm̄ ſatis ꝑbabiliť dī a q̄buſdā q⁊ reſurrectio erit q̄ſi in crepuſculo ſole exīte in oriēte:⁊ luna in occidēte:q⁊ in tali diſpoſitiōe ſol ⁊ luna credunť creata:ut ſic eoꝝ circlatio cōpleat penit⁹ per reditū ad eūdē p̄ctū:vñ de chīo dī:q⁊ reſurrexit tali hora. ¶ Ad p^m g̃ dōm:q⁊ qñ reſurrectio erit:nō erit tēpus:ſ3 finis tp̄is:q⁊ in eodē inſtāti in quo ceſſabit mot⁹ celi erit reſurrectio mortuorū:⁊ tm̄ erit ſit⁹ ſyderū ſ3 diſpōnem qua ſe hn̄t nūc in aliq̄ determinata hora.⁊ ſm hoc dī reſurrectio futura tali uel tali hora. ¶ Ad 2^m dōm:q⁊ optima diſpoſitio tp̄is dī eē in meridie pp illuminationē ſolis:ſ3 tūc ciuitas dei nō egebit ſole neq3 luna:q⁊ claritas dei illuminauit eā.ut dī Apoc.ulti.⁊ iō q̄tū ad hoc nō refert utrū in die uel in nocte reſurrectio fiat. ¶ Ad 3^m dōm:q⁊ tp̄i illi ꝑgruit manifeſtatio q̄tū ad ea que tūc gerentur:⁊ occultatio q̄tum ad determinationez ipſius temporis:⁊ ideo utrūcq3 congrue fieri poteſt: ut ſ.reſurrectio ſit in die uel in nocte.

Ad 4^m ſic ꝑcedit.Videť q⁊ moꝛs nō erit terminus a quo reſurrectiōis in oib⁹:q⁊ q̄dā nō morient:ſ3 imoꝛtalitate ſupueſtient:dī eni in ſymbolo q⁊ ipſe uenturus eſt iudicare viuos ⁊ moꝛtuos:hoc aūt nō p̄t itelligi q̄tū ad tp̄s iudicij:q⁊ tūc erūt oēs viui.g̃ op3 q⁊ referat hec diſtinctio ad tp̄s ꝑcedens:⁊ ita nō oēs ante iudiciū morient. ¶ P̄.nāle ⁊ cōe deſiderij nō p̄t eē uacuū ⁊ inane q̄n in aliq̄b⁹ expleat:ſ3 ſm aplm.2.Loꝝ.4°.hoc eſt cōe deſideriū quo nolumus expoliari:ſ3 ſupueſtiri.g̃ aliq̄ erūt qui nunq̄ expoliabunť corpe per moꝛtē:ſed ſupueſtient glia reſurrectionis. ¶ P̄.Aug.in ench.dicit q⁊ quoꝛ ultie petitiōes oꝛonis dñice ad p̄ntē vitā ꝓtinēt:q⁊ una eſt dimittere nobis debita nr̄a.g̃ eccleſia petit in hac vita ſibi oia debita relaxari:ſ3 eccleſie oꝛo nō p̄t eē caſſa quin exaudiat.Jo.6°.Quicq̄ petieritis p̄ez in nomine meo dabit uobis.g̃ eccl̄ia in aliq̄ huiꝰ vite tpe oiuꝝ debitoꝝ remiſſionē ꝑſequet:ſ3 vnū de debitis q̄ꝛo peccato p̄mi parētis aſtringimur eſt q⁊ naſcimur moꝛtali pctō.g̃ aliq̄n hoc eccl̄ie de⁹ p̄ſtabit q⁊ hoies ſine peccato originali naſcent:ſ3 moꝛs eſt pena originalis peccati.ergo aliqui hoies erunt circa finē mundi qui non morient:⁊ ſic idē q̄ p̄ius. ¶ P̄.via cōpēdioſioꝛ eſt ſemp ſapiēti magis eligēda:ſed cōpēdioſioꝛ via eſt q⁊ hoies qui viui inuenient in ipaſſibilitatē reſurrectionis tranſferant q̄ q⁊ p̄ius moriant:⁊ poſtea reſurgāt a moꝛte in imoꝛtalitatē.ergo deus qui eſt ſūme ſapiēs hanc viam elegit in illis qui viui inuenientur:⁊ ſic idē q̄ p̄ius. ¶ Sed contra.j.Loꝝ.15.Semen q̄ ſeminas non viuificat niſi p̄ius moriaſ:⁊ loquitur ſub ſimilitudine ſeminis de reſurrectione corporum.ergo corpora a moꝛte reſurgent. ¶ P̄.j.Loꝝ.15.ſicut in Adam omnes moriuntur:ita in chriſto omnes viuificabuntur:ſed in chriſto viuificabuntur.ergo in Adā oēs morient:⁊ ſic reſurrectio omnium erit a moꝛte.

¶ Ulterius videtur q⁊ non omnium reſurrectio erit a cineribus:reſurrectio enim chriſti eſt exemplar noſtre reſurrectionis:ſed reſurrectio eius non fuit a cineribus:quia caro eius non vidit coꝛruptionem.ut dicitur in pſal.⁊ Act.ſecundo.ergo nec reſurrectio omnium erit a cineribus. ¶ P̄.corpus hominis non ſemper comburitur:ſed in cineres non poteſt aliquid reſolui niſi per combuſtionem.ergo non omnes a cineribus reſurgent. ¶ P̄.corpus hois moꝛtui non ſtatim

post mortē in puluerē redigit:ſz q̄dā ſtati post mortē
reſurgent:ut in littera dicitur.ſ.illi qui viui inuenient.
g̃ non oēs reſurgent a cinerib'.¶ P̄.terminus a quo
rñdet termino ad quem:ſed terminus ad rem reſurre
ctionis non eſt idem in bonis ⁊ malis.j.Cor.15. Oēs
q̄dē reſurgemus ſed nō oēs imutabimur.ergo nec eſt
idē terminus a quo:⁊ ſic ſi mali reſurgēt a cinerib':bo
ni a cinerib' nō reſurgēt.¶ Sz ꝛ̄ eſt qđ Haimo dicit.
Oēs in originali pctō natos tenet hec ſnia. Terra es
⁊ in terrā ibis:ſz oēs qui in cōi reſurrectiōe reſurgēt
fuerūt nati in originali pctō:uel natiuitate ex utero uel
ſaltē natiuitate in utero.ergo oēs a cinerib' reſurgēt.
¶ P̄.multa ſunt in corpore humano que nō ſunt de
ueritate nature humane:ſed omnia illa auferentur.er
go oportet omnia corpora ad cineres reſolui.

¶ Ulterius videt q̄ puluereſ illi ex qb' corp' huma
nū reparabit habeāt aliquā nālē iclinationē ad aiam
que eis ꝓiūgēt.ſi enī nullā iclinationē hñt ad aiaz:eo
dē mō ſe hērēt ad illā aiaz ſic alij puluereſ,g̃ nō eſſet
diſta utrū ex illis uel ex aljs puluerib' reficeret corp'
aie ꝓiūgēdū qō eſt falſuz.¶ P̄.maior eſt depēdētia
corꝑis ad aiaz q̄ aie ad corp':ſz aia ſepata a corpe ad
huc habet aliquā dependentiā ad corpus.vnde retar
dat ei' mot' in deū pp appetitū corꝑis:ut dicit Dio'.
g̃ multo fortī' corp' ſepatū ab aīa adhuc hēt nālē in
clinationē ad aiaz illā.¶ P̄.Job.10.di. Oſſa ei' im
plebunt vitꝭ adoleſcētie ei':⁊ cū eo in puluere dorꝛ
miēt:ſz vitia nō ſūt niſi in aia.g̃ adhuc in illis cinerib'
remanebit aliq̄ nālis iclinatio ad aiaz.¶ Sz ꝛ̄:corp'
humanū pōt reſolui ad ipſa elemēta:uel ēt in carnes
aliox aialiū ꝙuerti:ſz elemēta ſūt hōgenea:⁊ ſīr caro
leonis uel alteri' aialis.cū g̃ in aljs ptibus elemētox
uel aialiū nō ſit aliq̄ iclinatio nālis ad illā aiaz:nec in
illis ptib' in qs ꝙuerſuz eſt corp' hūanū erit aliq̄ icli
natio ad aiam ꝑ per aūctē Aug.in Ench.Corp' hu
manū in quācūq; aliox corporꝫ ſbam:uel in ipſa ele
mēta uertat:in q̄rūcūq; hoium ſeu aialiū cibuz cedat
carnēq; uertat:⁊ illi aie humane in pūcto tpis cedet
que illud ꝓius ut hō fieret viueret ⁊ creſceret aiauit.
¶ P̄.cuilibet iclinatiōi nālī rñdet aliq̄ agens nāle:
alꝭ nā deficeret in neceſſarijs:ſz nullo agēte nāli poſ
ſunt p̄dicti puluereſ eidē aie iterato ꝓiūgi.ergo in eis
nō eſt aliq̄ nālis iclinatio ad p̄dictā ꝓiunctionē.

Rñdeo dōm ad p̄mā qōnē:q̄ ſup hac.q.uarie
loquunt ſcti:ut in lra ꝑz:tñ hec eſt ſecu
rior ⁊ coior opio:q̄ oēs morient ⁊ a morte reſurgēt:
⁊ hoc pp tria. Et p̄°:qz magis ꝓcordat diuine iuſtitie
que humanā nāz ꝓ̄o pctō p̄mi parētis dānauit:ut oēs
qui per actū nāe ab eo originē ducerēt ifectionē origi
nalis pcti ꝟherēt:⁊ per ꝑñs mortis debitores eſſent.
Scdo qz magis ꝓcordat diuine ſcripture que oiuz fu
turā reſurrectionē p̄dicit:reſurrectio aūt ꝑe nō eſt ni
ſi eius qō cecidit ⁊ diſſoluturz eſt:ut Dam.dicit. Ter
tio qz magis ꝓcordat ordini nāe in quo iuenimus:q̄ il
lud qō corruptū ⁊ vitiatū eſt in ſuā nouitatē nō redu
cīt niſi corruptiōe mediāte:ſicut acetū nō fit vinū ni
ſi aceto corrupto:⁊ in humorē vitis trāſeunte vñ cuz
nā humana in defectū neceſſitatis moriēdi deuenerit
nō erit reditus ad imortalitatē niſi morte mediante.
¶ Cōuenit ēt ordini nāe pp aliā rōnē:qz ut in 8° phi.
dī.Mot' celi eſt ut vita quedā nā exīntib' oīb' ſīc ēt
mot' corꝺis totī' corꝑis quedā eſt:vñ ſīc ceſſante mo
tu corꝺis oīa mēbra mortificant:ita ceſſante motu ce
li nō pōt aliqd viuū remanē illa vita que ex iſluētia il
lius mot' ꝓſeruabat:talis aūt eſt vita qua nūc degim'
vnde oportet q̄ ex hac vita diſcedant qui poſt mo-

tum celi quieſcentem victuri ſunt.

Ad primū g̃ dōm:q̄ diſtinctio illa mortuox
⁊ viuox nō eſt referēda ad ipſum
iudicij tp̄s:nec ad totū tp̄s p̄teritum:qz oēs iudicādi
aliq̄ tp̄e fuerūt viui:⁊ aliq̄ tp̄e mortui:ſz ad illud tēp'
determinatū qō imediate iudiciū p̄cedet:qñ.ſ.iudicij
ſigna icipiēt apparere.¶ Ad 2m dōm:q̄ p̄fectū ſan
ctorum deſiderium non poteſt eſſe uanuz:ſed nihil p̄
hibet deſiderium conditionatum eorum eſſe uanuz:
⁊ tale eſt deſideriuz quo nolumus expoliari:ſed ſup
ueſtiri.ſ.ſi poſſibile ſit:⁊ hoc deſiderīū a q̄buſdā uel
leitas dī.¶ Ad 3m dōm:q̄ hoc eſt erroneū dicē q̄ ali
q̄s ſine pctō originali ꝓcipiat p̄ter chm:qz ille qui ſi
ne pctō originali ꝓcipiet nō idigeret redēptiōe que fa
cta eſt per chm:⁊ ſic chs nō ēēt oiuz hoium redem
ptor:nec pōt dici q̄ nō hac redēptiōe idigerūt:qz p̄
ſtitū fuit eīs ut ſine pctō ꝓciperent:qz illa grā facta eſt
parētib':ut in eis vitiū nāe ſanaret:quo manente ſine
originali pctō gñare nō poſſent:uel ipſi nāe que ſana
ta eſt:opz aūt ponere q̄ quilibet pſonalit redēptione
chī idigeat:nō ſolū rōne nāe:liberari aūt a malo uel
a debito abſoluī nō pōt niſi qui debitū incurrit:uel in
malū delect' fuit.⁊ ita nō poſſent oēs fructuuz dīnice
oronis in ſeipſis pcipe niſi oēs debitores naſcerent⁊
malo ſubiect:vñ dimiſſio debitox⁊ liberatio a ma
lo nō pōt itelligi q̄ aliqs ſine debito uel imunis a ma
lo naſcat.ſed qz cū debito nat' poſtea per grām chri
ſti liberat:nec ēt ſequit ſi pōt ſine errore poni q̄ aliq̄
ſine originali pctō naſcant:q̄uis moꝛs ſit pena origi
nalis pcti:qz deus pōt ex miſericordia alicui relaxare
penā ad quā obligat ex culpa p̄terita:ſicut adulteram
ſine pena dimiſit.Joā.8.⁊ ſīr poterīt liberare a moꝛ
te eos qui reatū moꝛtis ꝟherūt cū originali naſcēdo:
⁊ ſic nō ſequit ſi non morient:g̃ naſcunt ſine originali.
¶ Ad 4.m dōm:q̄ nō ſemp via cōpēdioſioꝛ eſt ma
gis eligēda:ſed ſolū qñ eſt magis vel eq̄lit accōmoda
ad finē ꝓſequēduz:⁊ ſic non eſt hic:ut ex dictis patet.
¶ Ad 2am qōnē dōm:q̄ eiſdē rōnib' quib' oſtēſuz eſt
oēs a morte reſurgere:eſt ēt oſtēdēdū q̄ oēs reſurgēt
a cinerib' in cōi reſurrectiōe niſi aliq̄s' ex ꝓiuilegio
ſp̄alis gratie ſit ꝟriū idultū:ſicut ⁊ reſurrectiōis acce
leratio:ſcriptura aūt ſacra ſīc reſurrectionē p̄nūciat
ita refoꝛmationē corꝑoꝛ. Phil.4°.⁊ tō opz q̄ ſīc oēs
moriunt ad hoc q̄ oēs ꝙe reſurgere poſſint:ita oium
corpa diſſoluant:ad hoc q̄ oiuz corpa refoꝛmari poſ
ſint:ſīc etiā in penā hois moꝛs a diuina iuſtitia eſt iſti
cta:ita ⁊ corꝑis reſolutio:ut ꝑz Gen.3°. Terra es ⁊
in terrā ibis:ſīr etiā oꝛdo nāe exigit ut nō ſolū aie ⁊
corꝑis ꝓiunctio ſoluat:ſed etiā elemētox cōmixtio:ſi
cut etiā acetū nō pōt in vinī q̄litatē reduci niſi ꝑus fa
cta reſolutione in mām p̄eiacētē ipſa etiā elemētorū
cōmixtio ex motu celi cauſat ⁊ ꝓſeruat:quo ceſſante
oīa mixta in pura elemēta reſoluent.¶ Ad p̄m g̃ di
cēdū:q̄ reſurrectio chī exēplar eſt nr̄e reſurrectiōis
quo ad terminū ad quē:nō aūt q̄ ad terminū a quo.
¶ Ad 2m dōz:q̄ per cineres intelligunt oēs reliquie
que remanēt humano corpore reſoluto duplici ratio
ne.primo qa oīs moꝛs erat apud antiquos corpa moꝛ
tuox cōburere⁊ cineres cōſeruare.vnde inoleuit mo
dus loquēdi ut ea in que corpus humanū reſoluit:ci
neres dicant.2°.ꝑter cauſam reſolutionis que eſt in
cēdiū fomitis quo corpus humanū radicitus eſt infe
ctū:vnde ad purgationez huius infectionis opz uſq;
ad p̄ma cōponētia corp' humanū reſolui:qō aūt per
icēdiū reſoluit:dī in cineres reſolui:⁊ tō ea in que cor
pus hūanū diſſoluit cineres dñr.¶ Ad 3m dōz:q̄ ille

ignis qui facīē mūdi purgabit poterit ſtatim corpa il
loꝛ qui viui iuenient uſq; ad cineres reſoluē:ſicut ēt
alia mixta reſoluet in p̄iacētē mām.¶ Ad 4m dōz:q̄
mot' nō accipit ſpēz a termino a quo:ſz a termino ad
quē:⁊ iō reſurrectio ſctōrū que erit gl'oſa opz q̄ diſ
ferat a reſurrectiōe ipioꝛ que nō erit gl'oſa penes ter
minū ad quē:nō aūt penes terminū a quo:ꝙuenit eni
frequēter nō eſſe eundē terminū ad quē exiſtente eo
dem termino a quo:ſicut de nigredine poteſt moueri
aliquid in albedinem⁊ in pallorem.

¶ Ad 3am qōnē dōz:q̄ circa hoc eſt triplex opio.q̄daz
eni dicūt q̄ corp' humanū nunq̄ reſoluit uſq; ad ele
mēta:⁊ ita ſemp in cinerib' manet aliq̄ vis addita ele
mētis que facit nālē iclinationē ad eādē aiaz.Sz hec
poſitio ꝟriat aūcti Aug.indirecte⁊ ſenſui⁊ rōni:qz
oia cōpoſita ex ꝟrīs poſſibile eſt reſolui in ea ex qb'
cōponunt:⁊ iō alij dicūt q̄ ille p̄tes elementox in qs
humanū corp' reſoluit retinēt plus de luce ex hoc q̄
fuerūt aie humane ꝓiūcte:⁊ ex hoc hñt q̄dā iclinatio
nē ad aiaz. Sz hoc iterū friuolū eſt:qz p̄tes elemēto
rū ſūt vni' nāe⁊ eq̄lit hñt ꝑticipationē lucis obſcuri
tatis:⁊ iō alit' dōz eſt q̄ in cinerib' illis nulla eſt nālis
iclinatio ad reſurrectionē:ſz ſolū ex ordine diue ꝓui
dētie que ſtatuit illos cineres iterū aie ꝓiūgi:⁊ ex hoc
ꝙuenit q̄ ille p̄tes elemētox iterato ꝓiunguntur non
alīe:vñ ꝑz ſolutio ad p̄mū.¶ Ad 2m dōz:q̄ aia ſepa
rata a corpe manet in eadē nā quā hēbat:cū corꝑi ēēt
ꝓiūcta.qō de corpe nō ꝙuenit:⁊ iō non eſt ſile.¶ Ad
3m dōz:q̄ vbū illud Job nō eſt itelligēdū q̄ vitia actu
maneāt in puluerībus moꝛtuox:ſed ſm ordinē diuine
iuſtitie quo ſūt deputati puluereſ illi ad corꝑis re
parationē:qō p̄o p̄cis cōmiſſis cruciabīt in eternū.

Ad 5m ſic ꝓcedit.Videt q̄ poſt reſurrectionē nō
q̄libet cogſcet pctā que fecit:oē eni qō cog
ſcim':uel de nouo per ſenſuz accipim':uel de theſaur
memorie educīt:ſed boies poſt reſurrectionē ſuaz
pctā nō potuerūt ſenſu ꝑcipere:qz iā trāſierūt:ſenſus
aūt eſt trīs p̄tiū:multa āt pctā a memoria exciderūt
peccātis que nō potuerūt'de theſauro memorie edu
cī.g̃ nō oium pctōrū que fecit reſurgēs cognitionē ha
bebīt.¶ P̄.ſicut in lra dī.Cōſcie libi q̄dā ſūt in qb'
merita ſinguloꝛ legunt:ſz in libris nō pōt legi aliq̄d
niſi nota ei' ꝓineat in libro:note aūt quedā pctōrum
remanēt in ꝓſcia:ut Ro. p° in glo.que nō videt aliud
eē q̄ reat' uel macula:cū igit multox pctōrū macula
⁊ reat' a multis ſit deletus per grām:videt q̄ nō oia
pctā que fecit poſſit aliqs in ſua ꝓſcia legē:⁊ ſic idem
qō ꝓius.¶ P̄.creſcēte cā creſcit effect':ſz cā que fa
cit nos dolere de pctis que ad memoriā reuocam' eſt
charitas.cū g̃ in ſctis reſurgētib' ſit pfecta charitas:
maxie a pctis dolebūt ſi ea ad memoriā reuocabunt:
qō nō pōt eē:qz fugiet ab eis⁊ dolox⁊ gemit':ut dici
tur Apoc.21.g̃ ꝓpria pctā ad memoriā reuocabunt.
¶ P̄.ſīc ſe hēbūt reſurgētes dānati ad bona que fe
cerūt aliq̄n:ita ſe hēbūt reſurgētes beati ad pctā que
aliq̄n cōmiſerūt:ſz reſurgētes dānati:ut videt cogni
tionē de bonis que aliq̄n fecerūt nō hēbūt:qz per hoc
pena corꝑ multū alleuiaret.g̃ nec beati hēbūt cogniti
onē pctōrū que cōmiſerūt.¶ Sz ꝛ̄ eſt qō Aug.dicit
20.de ci.dei.q̄ quedā vis dīna aderit qua fiet q̄ cūcta
pctā ad memoriā reuocent.¶ P̄.ſicut ſe hēt huma
nū iudiciū ad teſtm exterius:ita ſe hēt iudiciū diuinū
ad teſtm ꝓſcie:ut ꝑz.j.Reg.15. Hoies videt ea que pa
rēt:de' aūt ituet coz:ſz nō poſſet pfecte iudiciū hūanū
eē de aliq̄ niſi teſtes de oīb' de qb' iudicādū ē teſtimo
niū oponerēt.g̃ opz cū iudiciū diuinū ſit pfectiſſimū
q̄ ꝓſcia oīa teneat de qb' iudicādū ē:ſz iudicādū erit
de oīb' optīb' bonis⁊ malis.2.Cor.4°. Oēs aſtabi
m' ante tribunal chī⁊ c.g̃ opz q̄ ꝓſcia vniuſcuiuſq; re
tineat omnia opera que fecit ſiue bona ſiue mala.

¶ Ulterius videt q̄ nō q̄libet poſſit legē oia que ſūt in
ꝓſcia alterius:reſurgētiū eni nō erit limpidioꝛ cogni
tio q̄ nūc ſit angeloꝛ:q̄rū eq̄litas reſurgētib' ꝓmittit
Matth.22.ſz angeli nō p̄nt iuicē in ſuis coꝛdib' vidē
ea que depēdēt a libero arbitrio.vñ idigēt locutione
adiuicē innotescēda:ut in 2° li° dist.xj.a dictū eſt.g̃ nec
reſurgētes poterūt iſpicere ea que ꝓtinent in ꝓſcientīs
alioꝛ.¶ P̄.oē qō cogſcit:uel cogſcit in ſe:uel in ſua
cā:uel in ſuo effectu:ſz merita uel demerita que ꝓtinē
tur in ꝓſcia alicui' nō poterit alius in ſeipſis cogſcere:
qz ſolus de' cordi illabit⁊ ſecreta eius intuet:ſīr nec
in cā ſua:qz nō oēs videbūt deū qui ſolus pōt ipſime
re in affectū:ex quo ꝓcedūt merita uel demerita:ſimi
liter ēt nec in effectu:qz multa demerita erūt:q̄rū nul
lus effect' remanebit:eis per p̄niaz totalit abolitis.g̃
nō oia que ſūt in ꝓſcia alicui' poterit q̄libet alius cog
ſcere.¶ P̄.Joānes chriſt.dicit ut habitū eſt ſup dist.
17.in lra.Nūc aūt ſi recordeꝛis pctōrum tuoꝛ:⁊ freꝙ
ter ea in ſpectu dei ꝓnuncies:⁊ p̄o eis depceris:
citius illa delebis.ſi vo obliuiſceris:tūc eoꝛ recorda
beris nolēs:qñ publicabunt in cōſpectu oiuz amicoꝛ
⁊ inimicoꝛ:ſanctorū⁊ angeloꝛ,ꝑerent:ex hoc acci
pit q̄ illa publicatio pena eſt negligētie:qua hō ꝓfeſ
ſionē ꝑtermittit.ergo illa pctā de qbus hō ꝓfeſſus eſt
nō publicabunt aljs.¶ P̄.ſolatiū eſt alicui ſi ſcit ſe
bie multos ſocios in pcto:⁊ minus inde verecūdat.ſi
ergo q̄libet pctī alterius cogſcet cuiuslibet petōris
erubeſcētia multū minuet:qō nō competit.ergo non
oēs omniū peccata cognoſcēt.¶ Sed ꝓtra ſ.illud.j.
Cor.4°. Illuminabit abſcōdita tenebraz.dicit glo.
geſta⁊ cogitata bona⁊ mala:tūc apta⁊ nota erūt oī
bus.¶ P̄.oiuz beatoꝛ pctā ꝑterita eq̄lit erūt aboli
ta:ſz aliquoꝛ ſctōrū pcta ſcimus.ſicut magdalene⁊
⁊ petri⁊ dauid.ergo pari ratione aliorū electoꝛ pec
cata ſcientur:⁊ multo magis damnatorum.

¶ Ulterius vi q̄ nō oia merita⁊ demerita ꝑa⁊ aliena
ab aliquo vno ituitu videant:ea eni que ſigillatim ꝓ
derant nō vident vno ituitu:ſz dānati ſigillatim ꝓſide
rabūt ſua peccata⁊ ea plāgēt.vnde dī Sap.5°. Quid
nobis ꝓfuit ſupbia⁊c.ergo nō oia videbūt vno ituī
tu.¶ P̄.ꝑs dicit in 2° topicoruz.q̄ nō ꝙuenit ſimul
plura itelligere:ſed merita⁊ demerita ꝓpria⁊ aliena
nō videbunt in itellectu.g̃ nō poterunt oia ſīl videri.
¶ P̄.intellect' dānatoꝛ hoium nō erit poſt reſurre
ctionē eleuatioꝛ q̄ nūc ſit bonoꝛ angeloꝛ q̄tū ad na
turalē cognitionē qua cognoſcūt res per ſpēs inatas:
ſed tali cognitiōe nāli nō videt plura ſīl:ut in 2° li° di.
3ª dictū eſt.ergo nec tunc dānati poterūt oia facta ſua
ſimul videre.¶ Sed ꝓtra ſuper illud Job.8. Induet
confuſione.dicit glo. Uiſo iudice oia mala ante oculos
mētis uerſant:ſed iudicē ſubito videbunt.g̃ ſīr mala
que cōmiſerūt⁊ eadez rōne oia alia.¶ P̄.Aug.20.
de ciui.dei.hēt p̄o inconueniēti q̄ legat aliqs liber ma
terialis in iudicio in quo facta ſinguloruz ſunt ſcripta:
eo q̄ nullus ualeat eſtimare illius libri magnitudinē:
uel q̄to tpe legi poſſet:ſed ſīr nō poſſet eſtimari tem
pus q̄tū oporteret ponere ad conſiderandum omnia
merita⁊ demerita ſua⁊ aliena ab aliquo hoie ſi ſucceſ
ſiue diuerſa videant.ergo oportet ponere q̄ omnia ſi
mul videat vnuſquiſq;.

Rñdeo dōm ad p̄mā qōnē:q̄ ſicut dī Ro.2°.
In illa die cū iudicabit dñs.teſtimoniū

vnicuiq; sua ꝓscia reddet: ꝛ cogitatiões erũt accusantes: ꝛ defendẽtes: ꝛ qz opꝫ q; testes ꝛ accusator ꝛ defensor in quolibet iudicio hẽant eoꝝ notitiã que in iudicio uersant: in illa aũt cõi iudicio oia opa hoium in iudiciũ uenięt: oportet q; oiuꝫ operũ suoꝝ quisq; tũc notitiã hẽat: vñ ꝓscie singuloꝝ erũt q̃si q̃dã libri cõtinẽtes res gestas ex q̃b⁹ iudiciũ ꝓcedet: sic ęt in iudicio humano registris utunt. ¶ Isti sunt libri de quib⁹ Apoc. 9° dr. Libri apti sũt: ꝛ ali⁹ liber apt⁹ est vite: ꝛ iudicati sũt mortui ex his que scripta erat in libris ꝫ opa ipsoꝝ ut per libros qui dicunt sic apti: ut Aug. exponit. 20. de ci. dei. significent scti nouit ꝛ ue. test. in q̃b⁹ de⁹ oñdit que mãdata fieri iussisset: vñ ut Richardus de scto victore dicit: eoꝝ corda erũt q̃si quedã canonũ decreta: ꝫ per libꝝ vite de quo subiũgit itelligunt ꝓscie singuloꝝ que dicunt singularit̃ liber vn⁹: qz vna ṽtute diuina fiet ut cũctis ad memoriã sua facta reuocent: ꝛ hec vis inḡtũ ad memoriã reducit hoi sua facta liber vite dr: uel per primos libros ꝓscie itelligant per 2m snia iudicis in eius ꝓuidẽtia descripta.

Ad primũ g̃ dom: q; q̃uis multa merita uel demerita a memoria excidant: tñ nullũ eoꝝ erit q̃ nõ aliq; mõ remaneat in suo effectu qz merita que nõ sũt mortificata manebũt in p̃miũ q̃ eis reddit: que aũt sũt mortificata: manẽt in reatu ingratitudiꝫ que augent ex hoc p̃ hõ post gr̃az susceptã peccauit: silr ęt demerita que nõ sũt per pniaz deleta in iudicio manẽt in reatu pene que eis debet: que aũt pnia delevit manẽt in ipsa pnie memoria quã sil cũ aliq̃s meritis in notitiã hẽbũt. vñ in quolibet hoie erit aliq̃d ex q̃ possit ad memoriaz sua opa reuocare: ꝛ tñ ut Aug. dicit p̃cipalr ad hoc vis diuina opabit. ¶ Ad 2m di cẽdũ q̃ iã pꝫ ex dictis: q; alique note manẽt in ꝓscien tũs singuloꝝ de opib⁹ a se factis: nec opꝫ q; note iste sint reat⁹ tñ. ut ex dictis pꝫ. ¶ Ad 3m dom: q; q̃uis charitas sit nũc cã dolẽdi de pctõ: tñ scti in p̃ria erũt ita pfusi gaudio q; doloꝝ in eis locũ hãe nõ poterit: ꝛ iõ de pctis nõ dolebũt: ꝫ poti⁹ gaudebũt de dina misericordia qua eis sunt pcta relaxata: sic ęt nũc angeli gaudẽt de iustitia dina qua fit ut deserti a gr̃a in pctõ ruãt illi q̃s custodiũt: q̃rũ tñ saluti sollicite inuigilant.

¶ Ad 4m dom: q; mali cogscẽt oia bona que fecerũt ꝛ ex hoc nõ minuet eoꝝ dolor: sed magis augebit: qz maxim⁹ ẽ doloꝝ multa bona pdidisse: pp q̃d Boe⁹ dr cit in 2° de ꝓso. q; fumũ ifortunũ gen⁹ est fuisse felicẽ.

¶ Ad 1am qõnẽ dr: q; in ultio ꝛ cõi iudicio: opꝫ q; diuina iustitia oib⁹ euidẽter appeat: q̃ nũc in plerisq; latet: snia aũt ꝓdẽnãs uel p̃miãs iusta eẽ nõ põt nisi ſm merita uel demerita ꝓferat: ꝛ iõ sic opꝫ q; iudex ꝛ assessor iudicis merita cãe cogscãt: ad hoc q; iustã snia ꝓferãt: ita opꝫ ad hoc q; iusta snia appeat q; oib⁹ snia cogscẽtib⁹ merita inotescant: vñ qz sicut cuilibet nota erit sua p̃miatio ꝛ sua dãnatio. ita ꝛ oib⁹ alijs innotescet: opꝫ q; sic q̃libet sua merita uel demerita reducet ad memoriã: ita ęt ꝛ aliena ei⁹ cognitioi subiaceãt: ꝛ hec est ꝓbabilioꝝ ꝛ coioꝝ opio: q̃uis magr p̃riũ dicat in lra. s. q; pcta que sũt per pniaz deleta in iudicio alijs nõ patefiẽt: ꝫ ex hoc sequit q; nec ęt pnia de pctis illis pfecta cogscet in q̃ multũ detraheret sctorũ glie. ꝛ laudi dine qui tã misericorditer sctos suos liberauit.

¶ Ad 5m g̃ dr: q; oia merita ꝓcedẽtia uel demerita faciẽt aliqua q̃titatẽ in glia uel miseria hois resurgentis ut ex dictis pꝫ. ꝛ iõ ex exterioꝛib⁹ visis poterũt cũcta in ꝓscietis videri ꝛ p̃cipue dina ṽtute ad hoc operãte: ut snia iudicis iusta appeat oib⁹. ¶ Ad 2m dom: q; merita uel demerita potuerũt alijs ostẽdi in suis effectib⁹ ut ex dictis pꝫ: uel ęt in seipsis per dinã ṽtutẽ q̃uis ad hoc vt⁹ intellect⁹ creati nõ sufficiat. ¶ Ad 3m dr: q; publicatio pctorũ ad ignominiã peccãtis est effect⁹ negligẽtie que cõmittit in omissioe ꝓfessiõis: ꝫ q; pcta sctorũ reuelant nõ poterit eis eẽ in erubescẽtia uel uerecũdiam: sicut nec Marie magdalene est in ꝓfusionẽ q; pcta sua in ecclesia publice recitant: qz uerecũdia est timor ingliatiõis. ut dicit Dam. qui in beatis eẽ nõ poterit: ꝫ talis publicatio erit eis ad magnã gliaz pp pniam quã fecerũt: sic ꝛ ꝓfessor approbat eũ qui magna scelera fortit ꝓfitet: dicunt aũt pcta eẽ delenda: qz deꝰ nõ videt ea ad puniẽdũ. ¶ Ad 4m dom: q; ex hoc q; pctor alioꝝ pcta ispiciet: in nullo sua ꝓfusio minuet ꝫ magis augebit in alieno vitupio suũ vitupe riũ magis ꝓpẽdẽs. Q; eni ex tali cã ꝓfusio minuat̃ punit ex hoc q; vẽcũdia respicit estiationẽ hoiuꝝ que ex cõsuetudine reddit leuioꝝ: sed tũc ꝓfusio respicit estimationẽ dei que est ſm ueritatem de quolibet peccato siue sit vnius tm̃ siue multorum.

¶ Ad 3am qõnẽ dr: q; circa hoc est duplex opio. Quidã eni dicũt q; oia merita uel demerita sil aliq̃s videbit sua ꝛ aliena in instãti: qõ quidẽ de beatis facile credi põt: qz oia in vno videbũt: ꝛ sic nõ est icõueniẽs q; sil plura videãt ꝫ in dãnatis: q̃rũ itellect⁹ nõ est eleuatus ut possit deũ videre: ꝛ in eo oia alia est magis difficile. Et tõ alij dicũt q; mali sil oia videbunt in gr̃ie sua pcta: ꝛ hoc sufficit ad accusationẽ illã que dr eẽ in iudicio uel absolutionẽ: nõ aũt videbũt sil oia descẽdendo ad singularia. Sz hoc ęt nõ vi ꝓsonũ dictis Aug. 20. de ci. dei. qui dicit q; oia mẽtis ituitu enũabunt: qõ aũt in gr̃ie cogscit non enũat. Vñ põt eligi media via q; singula ꝓsiderabũt: nõ tñ in instãti: ꝫ in tpe breuissimo diuina ṽtute ad hoc adiuuãte: ꝛ hoc est qõ Aug. dicit ibidẽ q; mira celeritate enũabunt: nec hoc est impossibile: qz in q̃libet puncto tpe sũt infinita instãtia in potẽtia: ꝛ per hoc pꝫ responsio ad utrã qz partem.

¶ In iussu ꝛ in uoce archangeli rc.] Pot per hec tria idẽ signari ut illa uox dicat iussus p̃tũ a ḟ vtutẽ: q; ei corpa mortuoꝝ obediẽt: uox archãgeli. i. chr̃i qui est p̃nceps angeloꝝ p̃tũ ad dignitatẽ ꝓferẽtis: tuba p̃tũ ad euidẽtiã. uel iussus refert ad cãm p̃ncipalẽ. s. diuinã virtutẽ: cui obediũt, oia: uox archãgeli ad misteriũ angeloꝝ ꝫ tuba ad opõnẽ hoiꝫ chr̃i. hec eni tria i resurrectioe opabunt. ¶ Unde rõnabiliter putari potest rc.] Sustinẽdo magistrũ põt dici q; pcta iustorum nõ ueniẽt in notitiã ut pcta: ꝫ ut dimissa: sic eni ꝓsideratioi cuiuslibet occurrẽt: vñ ex hoc nõ sequit ꝓfusio: sed gloria: dicunt aũt tegi inḡtũ deus ea nõ videt ad puniendum: sicut exponit glo. super illud psal. Beati quorum remisse sunt iniquitates rc. ¶ Econtra vo scribens rc.] Quidam dicunt q; Hiero. non dixit hoc asserendo: sed opinionem cuiusdam greci recitando.

¶ De etate ꝛ statura resurgẽtiũ. Dist. XLIIII.

Solẽt aũt nõnulli pcontari ꝛ quererean in eadẽ etate ꝛ statura corporis oẽs resurrecturi sint. Quidã putauerũt oẽs resurrecturos ſm mẽsurã etatis ꝛ statura chr̃i. Iõ qz apls ait. Donec occurram⁹ oẽs in virũ pfectũ in mẽsurã etatis plenitudinis chr̃i. Sz his vbis nõ eadẽ resurgẽtib⁹ assignat statura: ꝫ etas. Oẽs eni in eadẽ etate resurgẽt: in qua chr̃s mortuus est ꝛ resurrexit: cuiuscũq; etatis mortui fuerit. Virũ aũt post resurrectionẽ nõ ita distingueret sexũ: ꝫ ut significaret pfectionẽ virilẽ: quã tũc hẽbũt: ꝫ nõ oẽs eandẽ staturã corpis obtinebũt. Vñ Aug. Non ait in mẽsurã corpis uel stature: sed etatis: qz vnusq̃sq; suã recipiet mẽsurã corpis: quã uel hũit in iuuẽtute ęt si senex obiit: uel fuerat habiturus si ante est defunct⁹. Etas vo erit illa ad quã puenit chr̃s. s. iuuenilis ut circa. xxx. annos. triginta eni duũ annoꝝ ꝛ triũ mẽsiuꝫ erat etas chr̃i in qua mortu⁹ est ꝛ resurrexit. Nõ est aũt phas dicẽ q; in resurrectioe accedat corpi magnitudo quã nec habuit hic: nec erat hiturũ diu viuẽdo: nec maiora corpora redigẽda sunt ad moduꝫ dñici corpis. Periret eni multũ de illis corib⁹: cũ nec periturus sit capillus: ut ait dominus. Capillus de capite uestro non peribit.

¶ Qz resurget quicquid fuit de substantia ꝛ natura corporis ꝛ in eadem parte corporis.

Non eni pit deo terrena materies de qua mortaliũ creat caro: ꝫ in quẽlibet puluerẽ cinereue soluat: in quoslibet alit⁹ auraſq; diffugiat: ꝛ in quãcũq; alioꝝ corpoꝝ sbam: uel in ipsa elemẽta uertat: in quorũcũq; aialiũ uel hoium cibũ carnẽq; mutet: illi aia in pũcto tpis redit: que illã carnẽ primit⁹ ut hõ fieret: cresceret viueret: aiauit. Ipsa ergo terrena materies que discedẽte aia fit cadauer: nõ ita resurrectioe reparabit ut ea que dilabunt: ꝛ in alias atq; alias rerũ spẽs uertunt: q̃uis ad corp⁹ redeat. vñ dilapsa sũt: ad easdẽ quoq; corpis ptes ubi fuerũt redire necesse sit. Alioqn si capillis redit qõ tã creb̃a tõsura detraxit: si ynguib⁹ qõ totiẽs dẽpsit exectio: imoderata ꝛ idecẽs cogitatib⁹ resurrectionẽ carnis: ꝛ iõ nõ credẽtib⁹ occurrit infirmitas. Sz quẽadmodũ si statua cuiuslibet solubilis metalli igne liquesceret: uel cõtereret in puluerẽ uel ꝓfunderet in massam: ꝛ eã uellet artifex rursuꝫ ex illi⁹ mã ꝛ q̃stitate repare: nihil itereresset ad ei⁹ itegritatẽ que pticula materie cui mẽbro statue redderet: dũ tñ totũ ex q̃ pstituta fuerat restituta resumeret. ita de⁹ mirabilis atq; ineffabilis artifex de toto quo caro nr̃a extiterat: eam mirabili celeritate restituet: nec aliq̃d attinebit ad ei⁹ reitegrationez: utrũ capilli ad capillos redeãt ꝛ vngues ad vngues: an qcq̃d eoꝝ pierat mutet̃ in carnẽ ꝛ in ptes alias reuocet: curãte artificis ꝓuidentia ne qd idecẽs fiat. Indecorũ quippe aliq̃d ibi nõ erit: sed quicquid futurum est hoc decebit: qz nec futurum est: si non decebit.

¶ Qz sancti sine omni deformitate resurgent.

Hoc aũt in corpib⁹ sctorũ itelligẽdũ est: de q̃b⁹ ꝓiter adiũgit. Resurgẽt ergo sancti oꝝ corpa sine ullo vitio: sine ulla deformitate. sicut sine ulla corruptiõe onere difficultate: in q̃b⁹ tãta facilitas q̃nta felicitas erit: pp q̃d ꝛ spũalia dicta sũt: cuꝫ ꝓculdubio corpa sint futura nõ spũs. Ex his appet q; vna erit etas oiuꝫ resurgẽtiũ. s. iuuenilis: statura vo diuersa. s. quã q̃sq; habuerit in iuuenili etate: ut erat hiturus: si ante est defunct⁹. Nec de sba qua hois caro creat aliq̃d pibit: ꝫ oium pticularũ ante dispsaruꝫ collectioe reintegrabit̃ nãlis sba corpis. Sctorũ q̃q; corpa sine omni vitio fulgida sicut sol resurgẽt ꝑscisis cunctis deformitatibus quas hic habuerunt.

¶ Si mali tunc habeant quas hic habuerunt deformitates.

Oe reprobis aũt queri solet: an cũ deformitatib⁹ hic bitis resurgãt: Hoc ãt Aug. nõ asserit: ꝫ dubiũ relingit ita inqens. Quicũq; ab illa pditioꝛ massa que per Adã facta est nõ liberant per chr̃m resurgẽt qdẽ ęt ipsi vnusq̃sq; cũ sua carne: ꝫ ut cũ diabolo eiusq; angelis puniant. utrũ vo ipsi cum vitijs ꝛ deformitatib⁹ suoꝝ corpoꝝ resurgãt quecũq; in eis gestarũt ingrẽdo laborare qd opus est: Nõ eni fatigare nos dr icerta eoꝝ bitudo uel pulchritudo: quoꝝ erit certa ꝛ sempiterna damnatio. Ecce non diffinit an tũc habeant deformitates: quas hic habuerunt reproborum corpora.

¶ Qz nõ ꝓsument corpa que tũc ardebunt.

Si vo queri de corporib⁹ maloꝝ quõ ignis ardeãt ꝛ nõ cõsumant. Aug. uarijs exẽplis astruit ꝛ sempiternis ignib⁹ ea ardere ꝛ nõ ꝓsumi illa cõbustioe: sicut aius cuius ꝑsentia corpus viuit ꝛ dolorẽ pati põt ꝛ mori nõ põt. Hoc eni erit tũc in corpibus dãnatoꝝ: qõ nũc esse scimus in animis omnium.

¶ Si demones corporali igne cremantur.

Queri ęt solet an demões corpali igne ardeãt. Ad qõ Aug. rñdẽs ait. Cur nõ dicam⁹ q̃uis miris: ueris tñ modis ęt spũs incorporeos posse pena corpalis ignis affligi si spũs hoium ęt ipsi icorpei ꝛ nũc potuerũt icludi corpalib⁹ mẽbris: ꝛ tũc poterũt corporũ suoꝝ vinculis isolubilit̃ alligari. Gehẽna illa que stagnũ ignis ꝛ sulpburis dicta ẽ: corporeus ignis erit: ꝛ cruciabit damnatoꝝ corpora hoium uel demonũ: ꝫ solida hoiuꝫ: aerea demonuꝫ. Unus eni utriusq; ignis erit ut

ueritas ait. De quo igne si queritꝫ qlis uel ubi sit. Aug. sic rñdet. Ignis eternus cuiusmodi sit z in qua mundi uel reruꝫ parte futurus sit: hominem scire arbitror neminem nisi forte cui spiritus diuinus ostendit.

¶ Si aie sine corpib⁹ sentiūt ignē corpalem.

QUm aūt ꝓstet alas igne mali in corpibus cruciādas: queri solet: an interim ante resurrectionē corpoꝝ aie defunctoꝝ reprobo-rū mali igne crement. De hoc Julianus toletane eccle eps Gregorij dicta secut⁹ ita scripsit. Si viuētis hois icorporeus spūs teneť in corpe: cur nō post mortē et corporeo igne teneť: Teneri aūt per ignē spūm dicim⁹ ut in tormentis ignis sit: videndo atqꝫ sentiendo. Qꝛ aūt nō solū videdo: sed et experiēdo alia ignis tormētū patiať: ex euāgelio colligitur ubi vitatis uoce diues mortuus dī in iferno sepult⁹: cui⁹ aia q in igne teneat insinuat cum Abraā depcat dicēs. Mitte laçarū ut intīgat ex. di. sui in. a. ut re. lin. m. qꝛ cruci. in hac flā. Dū g pctōrē diuitē dānatū in ignib⁹ vitas pbibeat: qs sapiēs reproboꝝ alas teneri ignibus neget: Precipue cū būanā aiaꝫ corpis silitudiné hře doceat Aug. ita ingens. Profiteri aiaꝫ hře posse silitudinē corpis: z corpa liū oino mēbroꝝ qsqs renuit: pōt negare aiaꝫ esse que in his somnis videt uel ambulare se uel sedere uel huc atqꝫ illuc gressu uel et uolatu ferri. boc sine q̄dā silitudine corpis non fit. Proinde si hāc silitudinē et apud iferos gerit: nō corpalē: sꝫ corpi silez: ita et in locis videť eē nō corpalib⁹: sꝫ corpaliū silib⁹ siue in rege siue in doloribꝫ. In Cassiani et uolumi nib⁹ legit q nō sint ociose: neqꝫ nihil nō sentiāt: cū diues ille in inferno se flāma cruciari clamat. Uñ ꝓbat aias defuncto⁹ nō solum suis sensib⁹ nō priuari: sꝫ nec istis affectib⁹. s. spe: tristitia: gaudio: ac metu carere: z ex his que sibi in illo generali examine reseruantur eas quidem iam incipere pregustare.

¶ De aboriuis fetibus z monstris.

ILlud etiā inuestigari opꝫ si aborsiui fet⁹ z mōstra resurgēt z qlia: De quo Aug. ita ait. Occurrit de aborsiuis fetib⁹ qō qui iā nati fūt in uteris matrū: sꝫ nō ita ut iā possint renasci. Si enī resurrecturos eos dixerim⁹. de his qui iā formati sūt tolerari pōt utcūqꝫ qō dī. Informes vo qs nō ꝓliuius pire arbitretur: sic semina que ꝓcepta sit nō fuerūt: Scrupulose qdē inter doctores queri ac disputari pōt: qñ icipit hō in utero viuere: an sit q̄dā vita occulta que nōdū motib⁹ viuētis appeat: Negare eni vixisse puerpia que iō mēbratim execant ut eisciant ex uteris pgnātiū: ne matres ēt si mortua ibi relinquant occidāt: ipudētia nimia videť. Ex quo aūt icipit bō viuē ex illo utiqꝫ iā mori pōt. mortuus vo ubicūqꝫ illi potuit mors euenire quō ad resurrectionē nō ptineat: repire nequeo. Neqꝫ enim z mōstra que nascunť z viuūt qꝫtumlibet cito moriant aut resurrectura negabunť: aut ita resurrectura credēda sūt: sꝫ potⁿ correcta corū emēdataqꝫ nā. Absit eni ut illū bimēbrē quē nup natū in oriēte frēs fidelissimi qui eū viderūt retulerūt: z sanct⁹ Hiero. scriptuꝫ reliqt: z vnū hoiem duplicē ac nō potius duos: qō futuruꝫ erat: si gemini nascerent: resurrecturos estimem⁹. Ita z cetera que nimia deformitate mōstra dicunť: ad humane nature figurā in resurrectione reuocabuntur.

POstqꝫ determinauit magr de ꝑditionib⁹ resurrectiōis: hic determinat de ꝑditionib⁹ resurgētiū. Et diuidit in ptes duas. in ꝑ⁹ pte determinat de ꝑditionib⁹ resurgētiū qui ad pfectionē humane nāe puenerūt. in scōa de ꝑditiōib⁹ illoꝝ qui in pñti vita ꝑdicta pfectione caruerūt. s. de aborsiuis fetib⁹ ibi¶ Illud ēt inuestigare opꝫ zc. ¶ Pria in duas. in ꝑ⁹ determinat ꝑditiones resurgētiū beatoꝝ. in scōa ꝑditiones maloꝝ ibi¶ De reprobis aūt queri solet zc. ¶ Pria in tres. in ꝑ⁹ determinat resurgētiū etatē z staturā. in scōa corpoꝝ integritatē ibi¶ Nō enī parat deo zc. ¶ In tertia eoꝝ gloriā ibi¶ Dic aūt in corpib⁹ sctōrū zc. ¶ De reprobis aūt zc. ¶ Dic determinat ꝑditiones reproboꝝ. z ꝑ⁹ q̄tū ad reprobationē nāe. scōo q̄tū ad passionem pene ibi¶ Si vo querit de corpib⁹ zc. ¶ Et circa hoc duo facit. ꝑ⁹ ondit qñ corpa reproboꝝ potuerūt pena pati. scōo ondit idē de spiritib⁹ dānatoꝝ ibi¶ Queri ēt solet zc. ¶ Et circa hoc duo facit. ꝑ⁹ ostendit qñ spūs demonum sunt passibiles ab igne corporali. secundo ostendit idem de spiritib⁹ damnatorum hominuꝫ ibi ¶ Cum autem constat animas zc. ¶ Qō. I.

HIc est triplex questio circa ꝑditiones resurgētiū. Prima de his que coiter ad bonos z malos ptinent. Scōa de his que ptinēt tm̄ ad bonos. Tertia de his que spectant tm̄ ad malos. Circa primum queruntur tria. Primo de idētitate resurgentiū. Secūdo de integritate corporum. Tertio de qualitate ipsoruꝫ.

AD primū sic ꝓcedit. videť q nō idem corpus aia resumat in resurrectione. ꝑ⁹ Loꝝ. 15. Nō corpus qō futurū est feminas sꝫ nudū granū: sꝫ apls ibi cōparat mortē seminationi: z resurrectionē pululationi. g nō idē corp⁹ qō per mortē deponit in resurrectione resumit. ¶ ꝑ. cuilibet forme aptat mā ꝑꝫ suā ꝑditionem. z sic⁹ cuilibet agēti istrūꝫ: sꝫ corp⁹ cōpat ad aiaꝫ sic mā ad formā: z instrumētū ad agētē: cū g aia in resurrectione nō sit eiusdē ꝑditiōis sic mō est: qz uel trāsferť totalr in celestez vitā cui ibesit viuēs in mūdo: uel deprimet in brutalē si brutaliter vixit in hoc mundo: videť q non resumet idem corpus: sed uel celeste uel brutale. ¶ ꝑ. corpus humanū usqꝫ ad elemēta post mortez resoluit: ut supdictū est: sed ille ptes elemētoꝝ in qs corpus humanū resolutū est nō pueniūt cū corpe humano qō in ea resolutū est nisi in mā primā: quomō quelibet alie ele mētoꝝ ptes cū ꝑdicto corpe pueniūt. si autez ex alīs ptib⁹ elemētoꝝ corpus formaret: nō diceret idē nūo ergo nec si ex illis ptib⁹ repareť corpus erit nūo idez. ¶ ꝑ. ipossibile est esse idē nūo cuius ptes eēntiales sūt alie nūo: sꝫ forma mixti que est pars eēntialis corporis humani sicut forma eius nō poterit eadē resumi. ergo corpus nō erit idez nūo. ꝓbatio medie. illud eni qō penit⁹ cedit in nō ens non pōt idē nūo resumi: qō ꝑz ex hoc: qz nō pōt esse idez nūo cuius est esse diuersuꝫ: sꝫ esse interruptū qō est act⁹ entis est diuersuꝫ: sicut z q̄libet alius interrupt⁹: sed forma mixtionis penitus cedit in nō ens per mortē cū sit forma corpalis. z sīlr q̄litates ꝛrie ex qb⁹ fit mixtio. ergo forma mixtionis nō redit eadē nūo. ¶ Sz ꝛ̄ est qō dicit Job. In carne mea videbo deū saluatorē meū. loquit autez de vitiōe post resurrectionē: qō ꝑz ex hoc qō ꝑcedit. In nouissimo die de terra resurrecturus sum. ergo idē numero corpus resurget. ¶ ꝑ. sicut Dama. dicit in q̄rto libro. Resurrectio est eius qui cecidit secunda surrectio: sed hoc corpus quod nunc gerimus per mortē cecidit. ergo idem numero resurget.

¶ Ulterius videť q nō sit idem nūo hō qui resurget. sicut eni dicit phs 2° de gñatiōe. Quecūqꝫ hñt spēz corruptibilē mota nō reiterant eadē nūo: sꝫ talis est ista hois sm pñtē statū. ergo post mutationē mortis non pōt reiterari idē nūo. ¶ ꝑ. ubi est alia z alia humanitas: nō est idē hō nūo. vñ Socres z plato sunt duo hoies z nō vnus hō: qz alia est humanitas utriusqꝫ: sꝫ alia est humanitas hois resurgētis ab ea quā nūc hēt. g nō est idē hō nūo. media pōt ꝓbari dupliꝛ. ꝑ⁹ qz humanitas que est forma tort⁹ nō est forma z ista sic aia sꝫ est forma tm̄. hi⁹ aūt forme penitus cedūt in nō ens: z sic nō pñt reiterari. 2° qz humanitas resultat ex ꝓiunctiōe ptiū: sꝫ nō pōt eadē nūo ꝓiunctio resumi que ꝓius fuit: qz iteratio idētitati opponit. iteratio eni nūm ꝓportat: idētitas aūt vnitatē que se nō cōpatiunt. in resurrectiōe aūt ꝓiunctio iterat. g nō est eadē ꝓiunctio: z sic nec eadē humanitas nec idē hō. ¶ ꝑ. vn⁹ hō nō est si est plura aialia. g si nō est idē aial nō est vnus nūo homo: sꝫ ubi nō est idē sensus nō est idē aial: qz aial dif finit per sensuꝫ ꝓtm̄. s. tactū: ut ꝑz 2° de aia. sensus autē cū nō maneat in aia sepata: ut q̄dā dicūt: nō pñt idē nūo resumi. g in resurrectiōe nō erit hō resurgēs idez aial in nūo: z sic nec idē hō. ¶ ꝑ. mā statue ꝓncipalioꝝ est in statua q̄ mā hois in hoie: qz artificialia tota sūt in gñe sīe ex mā: sꝫ nālia ex forma: ut ꝑz ꝑ phm in 2° phsicoꝝ: z Cōmentator idem dicit in 2° de aia: sꝫ si statua ex eodē ere reficiat nō est eadē nūo. g multo minus si hō ex eisdē pulerib⁹ reficiat nō erit idē hō nūo. ¶ Sz ꝛ̄ ē qō dī Job. 19°. Quē visurus sum ego ipse z nō alius. z loquit de visiōe post resurrectionez: ut supdictū est. g idē nūo hō resurget. ¶ ꝑ. Aug. dicit. 8° lib. de tri. q resurgē nihil aliud est q̄ reuiuiscere nisi aūt idē hō nūo rediret ad vitā qui mortu⁹ est nō diceret reuiuiscere. ergo nō resurgeret: qō est ꝛ̄ fidē.

¶ Ulterius videť q opozteat pulueres humani corpis ad eādē ptē corpis que in eis dissoluta est per resurrectionē redire: qz sm phm in 2° de aia. Sicut se hēt tota aia ad totū corpus: ita pars aie ad ptē corpis: ut visus ad pupillā: sꝫ opꝫ q post resurrectionē corpus resumat ab aia cadē. g opꝫ q etiā ptes corpis resumant ad eadē mēbra in quib⁹ ei⁹dē partibus aie ꝑficiantur. ¶ ꝑ. diuersitas mās facit diuersitatē in nūo: sꝫ si pulueres nō redeāt ad easdē ptes singule ptes nō reficiētur ex eadē mā ex qua ꝓius ꝓstabāt. g nō erūt eedez nūo: sꝫ si ptes sūt diuerse: z totū erit diuersuꝫ: qz ptes cōparant ad totū sicut mā ad formā: ut ꝑz 2° phī. ergo nō erit idē nūo hō: qō est ꝛ̄ vitatē resurrectionis. ¶ ꝑ. resurrectio ad hoc ordinat q hō operū suorū mercedē accipiat: sꝫ diuersa opib⁹ meritorijs uel demeritorijs diuerse ptes corpis deseruiunt. g opꝫ q in resurrectiōe quelibet pars ad suū statū redeat ut ꝓ suo mō ꝓmiek. ¶ Sed cōtra. artificialia magis dependent ex sua mā q̄ nālia: sꝫ in artificialib⁹ ad hoc q idez artificiatū ex eadē materia reparetur non oportet q ptes reducant ad eūdē sitū. ergo nec in homine opꝫ. ¶ ꝑ. uariatio accidētis nō facit diuersitatez in nūo: sed situs partiū est accidēs qō dā. ergo diuersitas eius in hoie nō facit diuersitatem in numero.

RNdeo dōm ad primā qōnē: q circa hāc qōnē z phī errauerūt z q̄dā moderni hereticī errāt. Quidā eni phī posuerūt aias a corpe separatas iterato corpib⁹ ꝛiungi: sed errabāt in hoc q̄tū ad duo. Primo q̄tū ad modū ꝛiūctiōis: qz q̄dā ponebāt aiam separatā corpi iterū ꝛiūgi nālit per viā gñationis. 2° q̄tū ad corp⁹ cui ꝛiūgebat. Scōo q̄dā ponebāt q scōa ꝛiūctio nō erat ad idē corpus qō per mortem depositū fuit: sꝫ ad aliud qñqꝫ q̄dē idē spe: qñqꝫ autez diuersuꝫ. ad diuersuꝫ q̄dē qñ aia in corpe existēs ꝓter rōnis ordinē vitā duxerat bestialē. vnde trālibat post mortē de corpe hois in corp⁹ alterius aialis: cui⁹ moribꝫ viuēdo se ꝓformauit: sic in corpus canis pp luxuriā: z in corpus leonis pp rapinā z violētiam: z sic de alīs: sꝫ in corpus eiusdē spēi qñ aia bñ in corpe viuēs post mortē aliq felicitate ꝓuncta post aliq secula incipiebat ad corp⁹ uelle redire: z sic iterū corpi ꝛiungebat humano. ¶ Sz hec opinio ex duab⁹ fallis radicibus uenit: q̄rū prima est qz aia nō ꝛiūgit corpi eēntialit: sicut forma mās: sꝫ solū accidētaliū: sic motor mobili: aut hō uestimēto. z iō ponere poterāt q aia ꝓexistebat anteq̄ corpi gñato ifunderet in gñatiōe nāli. z iterū q diuersis corpib⁹ vniret. Scōa est q̄a ponebāt itellectū nō differre a sensu: nisi accītalr: ut. s. hō diceret itellectū hic ꝓe alīs aialib⁹: qz in eo ꝑ optimaz corpis cōplexionē vis sensitiua ampli⁹ viget. vñ poterāt ponē q aia hois in corp⁹ aialis bruti trāsiret: ꝑcipue facta imutatiōe aie humane ad affectus brutales. Sz ꝑdicte due radices destruunť a phō in lib. de aia. qb⁹ destructis ꝑz falsitas ꝑdicte positiōis. Et silr mō destruunt errores q̄rūdā hereticoꝝ q̄rū q̄dā in prędictas positiōes iciderūt. Quidā aūt posuerūt aiaz iterato ꝛiūgi corpib⁹ celestib⁹ uel ēt corpib⁹ in modū uēti sibilib⁹: ut Greg. de q̄dā ꝓstātinopolitano epō narrat exponēs illud vbū Job. in carne mea videbo deū saluatorē zc. Et ꝓter hoc ꝑdicti errores hereticoruꝫ destrui pñt ex h⁹ q vitati resurrectiōis ꝓiudicāt: quā sacra scriptura ꝓfitet. nō enī resurrectio dici pōt nisi aia ad idē corp⁹ redeat: qz resurrectio est iterata surrectio. eiusdē aūt est surgē z cadē. vñ resurrectio magis respicit corpus qō post mortē cadit q̄ aiam que post mortē viuit. z ita si nō est idē corp⁹ qō aia resumit: nō dicet resurrectio: sꝫ magis noui corpis assumptio.

Ad primū g dōm: q silitudo nō currit p oia: sꝫ q̄tū ad aliq̄d: in seminatiōe enī grani granū seminatū z natū nō est idē nūo nec eodez mō se hñs: cū ꝑ⁹ seminatū fuerit absqꝫ folliculis cum qb⁹ nascit, corpus aūt resurgēs erit idē: sꝫ alio mō se

Universidad de Deusto
Biblioteca

hñs:qz fuit mortale ⁊ surget in imortalitate. ¶ Ad 2m dom: q ozia que est iter aiam resurgētis ⁊ aiam in hoc mūdo viuētis:nō est fm aliqō eēntiale:sz fz gloriā ⁊ miseriā que ozdiam accitalē facit. vñ nō opz q aliud corp' nūo resurgat:sz alio mō se hñs ut trādeat ꝓportiōabilr ozdia corpoz ozde aiarū. ¶ Ad 3m dōz: q illud qō intelligit in mā ante formā remanet in mā post corruptionē:qz remoto posteriori remanere adhuc pōt ꝓius:opz aūt ut Cōmē. dicit in ꝓmo phi. ⁊ in lib. de sba ozbis. in mā gñabilū ⁊ corruptibilū ante formā sbalē intelligere dimēsiones nō terminatas fm qs attēdat diuisio māe ut diuersas formas in diuersis ptibus recipe possit. vñ ⁊ post sepationē forme sbalis a mā adhuc dimēsiones ille manent eedē: ⁊ sic mā sub illis dimēsiōib' exñs quācūq formā accipiat hēt maiorē idētitatē ad illud qō ex ea gñatuz fuerat: q̄ aliq̄ ps alia māe sub q̄cūq formā exñs: ⁊ sic eadem mā ad corpus humanū reparādū reducet: que ꝓius eius mā fuit. ¶ Ad 4m dōm: q sicut q̄litas simplex nō est forma sbalis elemēti: sz accñs ꝑpum eius: ⁊ dispositio p quā mā efficit ꝑpa tali forme: ita forma mixtionis que est forma resultās ex q̄litatib' simplicibus ad mediū uenientib' nō est sbalis forma corpis mixti: sz est accñs ꝑpum ⁊ dispositio per quā mā fit nēcia ad formā: corpus aūt humanū ꝓter hanc formā mixtionis nō hēt aliā formā sbalē nisi aiam rōnalē: qz si haberet aliā formā sbalē ꝓiorē illa daret ei esse sbale. ⁊ sic per eaz ꝓstitueret in gñe sbe. vñ aia iam aduenire corpi ꝓstituto in gñe sbe: ⁊ sic cōparatio aie ad corp' eēt sicut cōparatio formarū artificialiū ad suas mās q̄tū ad hoc q ꝓstituunt in gñe sbe per suā mām. vnde ꝓiūctio aie ad corpus eēt accñtalis: qō est error antiq rū pbozum in lib. de aia reprobat': sequeret ēt q corpus humanū ⁊ singule ptes eius nō eḋuoce retineret ꝓioram noia: qō est ꝑ pbm in 2o de aia. vñ cū aia rōnalis remanet nulla forma corpis humani sbalis cedit penit' in nō ens. formarū autez accñtaliū uariatio non facit diuersitatē in nūo. vñ idē nūo resurget: cū mā eadē numero resumat: ut in precedenti solutione dictum est.

¶ Ad 2am qōnē dōm: q necessitas ponēdi resurrectionē est ex hoc ut hō finē ultimū pp quē hō fact' est cōsequat qō in hac vita fieri nō pōt: nec in vita aie separate: ut supꝰ dictū est: alias uane eēt hō ꝓstitut' si ad finē ad quē fact' est puenire nō posset: ⁊ qz opz q illud idē nūo ad finē pueniat qō pp finē est factū: ne in uanū factū eē videat: opz q idē nūo hō resurgat: ⁊ hoc ḋdē fit cū eadē aia eidē nūo corpi ꝓiūgit: ut ex dictis pz: alꝰ enī nō eēt resurrectio ꝓpe loquēdo nisi idez hō repararet. vñ ponē q nō sit idē nūo qui resurget est hereticū derogās vītati scripture que resurrectionē ꝑdicat. ¶ Ad pm q̄ qōz: q phs loquit de iteratione que fit per motū uel mutationē nālē. ostēdit enī ozdiam circulatiōis que est in gñatiōe ⁊ corruptiōe ad circulationē que est in motu celi: qz celū per motū localē redit idē nūo ad ꝑn'm mor': qz hēt sbaz icorruptibilē motā sz gñabilia ⁊ corruptibilia p gñationē redeūt ad idez spe: nō ad idē nūo: qz ex hoie gñat semen ex quo sanguis: ⁊ sic deficeps q̄sq̄z ꝓueniat ad hoiez nō ad eūdē nūo: sz spe: ⁊ ex igne gñat aer ex quo aq̄: ex aq̄ terra ex terra ignis: nō idē nūo sz spe. vñ pz q rō inducta fz phi ītētionē nō est ad ꝓpositū. ¶ Uel dōm: q aliorū gñabiliū ⁊ corruptibiliū forma nō est per se subsistētes: ut post cōpositi corruptionē manē ualeat sic̄ est de aia rōnalis que eē qō sibi in corpe acqrit ēt post corp' retinet: ⁊ in pticipationē illius eē corpus per resurrectionē adducit: cū nō sit aliud eē corporis: ⁊ aliud aie in corpe: alias esset ꝓiunctio aie ⁊ corpis accñtalis: ⁊ sic nulla interruptio facta est in eē sbali hois ut nō posset idē nūo redire pp interruptionē eēndi: sic̄ accidit in alīs reb' corruptis: q̄rū eē oīno iterrūpit forma non remanēte: mā aūt sub alio eē remanēte: sz tn nec ēt hō per gñationē nālē reiterat idē nūo: qz corp' gñati hominis nō fit ex tota mā gñantis. vñ est corpus diuersum in nūo. ⁊ per ꝑns aia ⁊ tot' hō. ¶ Ad 2m dōm: q de humanitate ⁊ de q̄libet forma totius est duplex opinio. Quidā eni dicūt q idē fm rē est forma totius ⁊ forma ptis: forma ptis fm q pficit mām: forma aūt totius fm q ex ea tota rō spēi ꝓsequit: ⁊ fm hāc opinionē humanitas fm rē nō est aliud q̄ aia rōnalis: ⁊ sic cū aia rōnalis eadē nūo resumat: eadē nūo erit humanitas: ⁊ ēt post mortē manet: q̄uis nō sub rōne humanitatis: qz ex ea cōpositū rōnē speciei nō cōsequit. Alia opinio est Auic̄. que uerioz videt: qz forma totī nō est forma ptis tm: nec forma aliq̄ alia ꝑter formaz ptis: sz est totū resultās ex cōpositione forme ⁊ māe cōprehēdēs in se utrūq: ⁊ hec forma totius essentia uel q̄ditas vī: qz g̃ in resurrectiōe idē nūo corp' erit: ⁊ eadē nūo aia rōnalis erit de necessitate eadē humanitas. ꝑa aūt rō, ꝓbās diuersitatē humanitatis futurā ꝓcedebat: ac si humanitas eēt quedā alia forma superueniēs forme ⁊ māe: qō falluz est. Scōa aūt rō ēt non pōt idētitatē humanitatis ipedire: qz ꝓiūctio significat actionē uel passionē que q̄uis sit diuersa nō potest ipedire idētitatē humanitatis: qz actio ⁊ passio ex q̄b' erat humanitas nō sūt de eēntia humanitatis. vñ eoruz diuersitas nō iducit diuersitatē humanitatis. ꝓstat enīz q gñatio ⁊ resurrectio nō sūt idē mot' nūo: nec tn ꝑpter hoc ipedit identitas resurgētis. silr ēt nec ipedit idētitas humanitatis si accipiat ꝓiūctio ꝑ ipa relone: qz relo illa nō ē de eēntia humanitatis: sz pcomitat eā: eo q humanitas nō ē de illiz formis: que sic cōpositio ⁊ ordo: ut oī. 2. phi. sic̄ sūt foie artificiatoz. vñ exñte alia cōpone nūo nō est eadē nūo forma oom'. ¶ Ad 3m dōm: q rō illa optie ꝓcludit ꝺ illos qui ponebāt aiaz sensibilē ⁊ rōnalē diuisas in hoie esse: qz fm hoc aia sensitiua in hoie nō esset incorruptibilis: sicut nec in alīs aialib'. vñ in resurrectione nō erit eadē anima sensibilis. ⁊ per ꝓsequēs nec idē aial nec idez hō. si āt ponamus q eadē anima fm sbam in homine sit rōnalis ⁊ sensibilis nullas in hoc angustias patiemur: qz aial diffinit per sensuz qui est aia sensitiua: sicut per formā eēntialē: per sensuz aūt qui est potētia sensitiua cognoscit eius diffinitio: sic̄ per formā accñtalē que maximā partē ꝓfert ad cognoscēdū q̄d est: ut in ꝑo de aia oī. post mortē ergo manet aia sensibilis sic̄ aia rōnalis fm sbam: sz potētie sensitiue fm quosdā nō manēt: que ḋdē potētie cū sint accñtales ꝑtates: earuz uarietas idētitatē aialis totius auferre nō pōt: nec ēt partiū aialis. nō enī dicunt potētie pfectionis uel actꝰ organoz nisi sint ptiꝰ agēdi: ut calor in igne. ¶ Ad 4m dōm: q statua dupliꝛ cōsiderari pōt: uel fm q est sba quedā: uel fm q est artificiale qōdaz: ⁊ qz in gñe sbe ponit rōne sue materie: ió si ꝓsidereť fm q est sba quedā est eadē nūo statua que ex eadē mā reparat: sz in gñe artificialiū ponit fm q est forma que accidens qōdā est: ⁊ trāsit statua destructa: ⁊ sic nō redit idem numero: nec statua idem numero esse potest: sed forma hominis. s. anima manet post dissolutionem corporis. ⁊ ideo non est similis ratio.

¶ Ad 3am. q. oōz: q in hac qōne differt ꝓsiderare quid fieri possit sine idētitatis ꝓiudicio: ⁊ q̄d fiet ut ꝓgruētia seruet. Quātū ergo ad ꝓmū sciēdū q in homine

pñt accipi diuerse ptes totī' ouplr. Uno mō diuerse ptes homogenei sicut diuerse ptes carnis: uel diuerse ptes ossis. Alio mō diuerse ptes diuersaz spērū totius etherogenei. si g̃ dicat q pars māe redibit ad alia ptē spēi eiusdē: hoc nō faciet nisi uarietatē in situ partiū. situs aūt ptiū uariat' nō uariat spēz in totis homogeneis: ⁊ sic si mā vni' ptis redeat ad aliā: nullū ꝓiudiciū gñabit idētitati toti': ⁊ ita etiā est in exēplo qō ponit in lra: qz statua nō redit eadē nūo fm formā: sz fm mām fm quā est suba quedā. sic aūt statua est homogenea q̄uis nō fm formā artificialē. si aūt dicat q mā vni' ptis redit ad aliā ptē alteri' spēi: sic de nēcitate uariat nō solū sit' ptiū: sed etiā idētitaz spāz: ita tn si tota mā aut aliq̄d qō erat de vītate humane nāe in vna in aliā trāsferat: nō aūt si aliq̄d qō erat in vna ptē superfluū trāsferat in aliā: ablata aūt idētitate ptiū auferet idētitas toti'. si loq̄mur de ptib' eēntialib': nō āt si loq̄mur de ptib' accñtalib': sic̄ sūt capilli ⁊ vngues de q̄b' vī loq Aug. ⁊ sic patet q̄liť trāslatio māe de ptē in ptē tollit idētitatē toti': ⁊ q̄liť nō: sz loquēdo fz grūētia magis ꝓbabile est q etiā situs ptiū idē seruabit in resurrectiōe ꝑcipue q̄tū ad partes eēntiales ⁊ organicas q̄uis forte nō q̄tū ad partes accñtales: sicut sunt vngues ⁊ capilli. ¶ Ad pm g̃ dōm: q obiectio illa ꝓcedit de ptibus organicis ⁊ nō de partibus silibus. ¶ Ad 2m dōm: q diuersus situs partium māe nō facit diuersitatē in numero q̄uis eā faciat diuersitas māe. ¶ Ad 3m dōm: q opatio nō est ꝓprie loquēdo ptis: sed totius: vñ ꝑmiū nō debet parti sed toti.

Ad 2m sic ꝓcedit. Uī q nō oia mēbra corporis hūani resurgēt. remoto enī fine frustra repat illud qō est ad finē. finis aūt cuiuslibet mēbri est ei' act'. cū g̃ nihil sit frustra i opib' diuine: ⁊ quorūdā mēbroz usuꝰ post resurrectionē nō cōperat: ꝑcipue genitaliū: qz tūc nec nubēt nec nubentur: vī q nō oia mēbra resurgēt. ¶ ꝑ. itestia mēbra quedā sūt: sed nō resurgēt: plena enī resurgē nō pñt: qz imūditias ꝓtinēt: nec uacua: qz nihil est uacuum in nā. g̃ nō oia mēbra resurgēt. ¶ ꝑ. ad hoc corp' resurget ut ꝑmiet de opeq̄ō aia per ipm gessit: sed mēbruz pp furtū aputatū furi qui postea pniaz agit ⁊ saluatur nō ꝑt in resurrectiōe remūerari neq; de bono: qz ad hoc nō coopatū ē: neq; de malo: qz pēa mēbri i pensā redūdaret. g̃ nō oia mēbra resurgent cum hoie.

¶ Sed ꝺ. magis ptinēt ad vītatem humane nāe alia mēbra q̄ capilli ⁊ vngues: sed capilli ⁊ vngues restituent hoi in resurrectiōe: ut in lra oī. g̃ multo fortius alia mēbra. ¶ ꝑ. dei pfecta sī opa: sz resurrectio operis fiet. g̃ hō reparabit perfecti' in omnib' mēbris.

¶ Ulteri' vī q capilli ⁊ vngues in hoie nō resurgent. sicut enī capilli ⁊ vngues ex superfluitatibus cibi gñant: ita urina sudor ⁊ alie hi' feces: sz hec nō resurgēt cum corpe. g̃ nec capilli ⁊ vngues. ¶ ꝑ. inē alias superfluitates que ex cibo gñant maxie accedit ad nāe hūane vītatē semē qō est superfluū quo idiget: sz semē non resurget in corpe hois. g̃ multo minus capilli ⁊ vngues resurgēt. ¶ ꝑ. nihil est pfectū aia rōnali qō nō sit pfectū aia sensibili: sed capilli ⁊ vngues nō sunt pfecti aia sensibili: qz eis nō sentim'. ut oī in ꝑo de aia. g̃ cum resurgat corp' hūanū nisi pp hoc q est pfectū ab aia rōnali: vī q capilli ⁊ vngues nō resurgēt. ¶ Sz ꝺ est qō oī Luc. 21. Capillus de capite uestro non peribit. ¶ ꝑ. capilli ⁊ vngues sunt dati in ornatuz homini: sz corpora hominū ꝑcipue electorū debent resurgere cū omni ornatu. ergo debent resurgere cum capillis.

¶ Ulteri' vī q humores in corpore nō resurgēt: qz ꝑ Lor. 4. dī. Caro ⁊ sanguis regnū dei nō possidebūt: sed sāguis est ꝓncipalioz humoz. g̃ nō resurget in beatis qui regnū dei possidebunt ⁊ multo minus in alīs.

¶ ꝑ. humores sūt ad restaurationez deputi: sz post resurrectionē nulla deputio fiet. g̃ corp' nō resurget cū humorib'. ¶ ꝑ. illud qō est in via gñatiōis i corpore humano nōdū est ab aia rōnali pfectū: sz humores adhuc sūt in via gñatiōis: qz sūt in po' caro ⁊ os. g̃ nōdū sunt pfecti aia rōnali: sz corp' humanū nō hēt ordinē ad resurrectionez nisi fm q est aia rōnali pfectū. g̃ humores in eo nō resurgēt. ¶ Sz ꝺ. qō est de ꝓstitutiōe corporis humani resurget in eo: sed humores sunt hi': qō patet per Aug. qui dicit q corpus cōstat ex mēbris officialib': officialia ex silibus: similia ex humorib'. g̃ humores resurgent in corpe. ¶ ꝑ. resurrectio nostra erit cōformis resurrectiōi chīsti: sed in chīo resurrexit sanguis: alias nūc vinū nō trāsbaret in sanguinē ei' in sacro altaris. ergo ⁊ in nobis resurget sanguis: ⁊ eadē ratione alī humores.

¶ Ulteri' vī q nō totū qō fuit in corpore de vītate nature humane resurgat in ipso: qz cibus cōuertit in veritatē humane nāe: sed aliqñ caro bouis sumitur in cibū. si ergo resurget q̄d̄q fuit de vītate humane nature resurget etiā caro bouis: qō vī icōueniēs. ¶ ꝑ. costa Ade fuit de vītate humāe nāe: sicut ⁊ costa nra in nobis: sed costa Ade nō resurget in eo sed in Eua: alias Eua nō resurgeret: qz de costa illa formata est: ergo nō resurget in hoie q̄d̄q fuit de vītate humāe nāe in ipso. ¶ ꝑ. nō pōt eē q idē in diuersis hoibus resurgat: sed pōt eē q aliq̄d fuit de vītate humane nāe in diuersis hoibus: sicut si aliqs carnib' būanis uescatur que i sbaz eius trāseat. g̃ nō resurget in aliquo q̄d̄q fuit de vītate hūane nāe in ipso. ¶ Si dicat q nō q̄d̄q est in carnib' comestis est de vītate hūane nāe: ⁊ ita aliq̄d eoz pōt resurgē in ꝓmo ⁊ aliquid in scōo. Cōtra. de vītate humane nāe maxime vī eē illud qō a parētib' trahit: sed si aliqs nō comedens nisi carnes humanas filiū gñet: opz q illud qō fili' a parēte trahit fuerit de carnibus alioz hoiuz quas pī su' comedit: qz semē est de supfluo alimēti: ut phs ꝓbat in lib. de aialibus. g̃ illud qō est de vītate humāe nāe in puero isto etiā fuit de vītate humane nāe in alīs hoib': quoz pī carneꝭ comedit. ¶ Si dicat q illud qō erat de vītate humane nāe in carnib' hominū comestoruz nō transit in semē: sed illud qō erat ibi de veritate humane nāe nō existēs. Cōtra: ponat q aliqs cibet solū embrȳs in q̄b' vī nihil esse qō nō sit de vītate nāe: qz totū qō est in eis trahit a parētibus. si g̃ supfluitas cibi cōuertit in semē: opz q illud qō fuit de vītate hūane nāe in embrȳs: qui etiā ad resurrectionem ptinēt: postq̄ aiaz rōnalē ꝓceperūt: sit etiā de vītate humāe nāe in puero qui ex tali semine gñat: ⁊ sic cū nō possit idē resurgē in duob' nō poterit in quolibet resurgere q̄d̄q fuit de vītate humane nāe in ipso. ¶ Sz ꝺ. q̄d̄q fuit in hoie de vītate humane nāe fuit ꝑcruz aia rōnali: sz ex hoc hēt corp' humanū ordinē ad resurrectionē: qz fuit aia rōnali pfectū. g̃ q̄d̄q fuit de vītate humane nāe resurget in vnoquoq. ¶ ꝑ. si a corpore hominis subtrahat aliq̄d qō est de vītate humāe nāe in ipo nō erit corpus hois pfectū: sz ois imperfectio tollet in resurrectiōe ꝑcipue ab electis quib' ꝑmissū est Luc. 21. Capillus capitis eorū nō peribit: g̃ quic q̄d̄q fuit de vītate nature humane resurget in homine.

¶ Ulteri' vī q q̄d̄q fuit mālit in mēbris hois totū resurget. min' enī videnť ptinē ad resurrectionē capilli q̄ alia mēbra: sed q̄d̄q fuit in capillis totuz resurget:

ꝛ si non in capillis saltē in alijs ptib⁹ corporis: ut aug. dicit in lra. g̃ multo fortiꝰ q̃dd fuit in alijs membris mālit totū resurget. ℂ Ꝑ. sicut ptes carnis ꝑm spēm ꝓficiunt ab aīa rōnali: ita ptes ꝑm mām: sed corp⁹ humanū hēt ordinē ad resurrectionem ex hoc ꝙ fuit aīa rōnalis pfectū. g̃ nō solū partes ꝑm spēm: sed oēs partes ꝑm mām resurgent. ℂ Ꝑ. ex pte illa accidit corpori totalitas ex qua pte accidit ei diuisio in ptes: sz diuisio in ptes accidit corpori ex pte māe cuius diſpō est q̃titas ꝑm quā diuidit. g̃ ꝛ totalitas corpis attēdi tur ꝑm ptes māe. si g̃ nō oēs ptes māe resurgēt nō totū corp⁹ resurget: qō est icōueniēs. ℂ Sz ↄ. ptes ꝑm mām nō manēt in corpe: sz fluūt ꝛ refluūt: ut ps per illud qō dī in ꝑmo de g̃natiōe. si g̃ oēs ptes ꝑm mām resurgēt: uel erit corpus resurgētis oēlissimū: uel erit imoderate q̃titatis. ℂ Ꝑ. dcd est de vītate humāe nāe in vno hoīe totū pōt eē pars māe in alio hoīe qui eius carnibus uescitur. si ergo oēs partes ꝑm mām resurgent in aliquo sequit ꝙ resurget in vno id qō est de ueritate humane nature in alio: qō est inconueniens.

Rñdeo dōm ad ꝑmaz. q. ꝙ sicut dī in 2°de aīa. Anima hēt se ad corp⁹ nō solū in habitudine forme ꝛ finis: sz etiā in habitudine cāe efficiētis. est eni cōparatio aīe ad corp⁹ sicut est cōparatio artis ad artificiatū: ut dī in. 14. de aialibus. dcd aūt explicite in artificiato oñdit hoc totū iplicite ꝛ originalit in ipa arte ꝓtinet. ꝛ sili ēt dcd in ptibus corporis appet totū originalr ꝛ q̃dāmō iplicite in aīa ꝓtinet: sicut g̃ artis opus nō eēt pfectū si artificiato aliq̃d deeēt corp⁹ que ars ꝓtinet: ita nec hō posset eē pfect⁹ nisi totū qō in aīa iplicite ꝓtinet exteri⁹ in corpe explicet: nec etiā corpus ad plenū ꝓportionalr rñderet aīe: cū ergo oporteat in resurrectiōe corpus hois eē aīe totalr corrñdēs: qz nō resurgit nisi ꝑm ordinez quē hēt ad aīam rōnalē: oportet ēt hoiez pfectū resurgē: utpote q̃ ad ultimā pfectionē ꝙsequēdā reparat: ops ꝙ oīa mēbra q̃ nūc sī i corpe i resurrectiōe hoīs repeñt.

Ad primū g̃ dōm: ꝙ mēbra duplr pñt ꝓsiderari in cōparatiōe ad aīaz: uel ꝑm habitudinē māe ad formā: uel ꝑm habitudinez instri ad agēdē. eadē est eni cōparatio toti⁹ corpis ad totaz aīaz ꝛ partiū ad ptes: ut dī in 2°de aīa. si g̃ mēbrū accipiat ꝑm ꝑmā cōparationē finis eius nō est opatio: sed magis pfectū eē spēi. qō etiā post resurrectionem reqret. si aūt aīa accipiat ꝑm scdaz cōparationē: sic finis eius est opatio: nec tn sequit ꝙ qñ deficit opō frustra sit instrm: qz instrm nō solū fuit ad exequēdā opationē agētis: sz ad oñdēdū vtutē ipius. vñ oportebit ut vtus potētiaꝛ aīe istris corporis demonstret: ꝛ si nunq̃ in actū ꝓdeāt: ut ex hoc cōmēdet dei sapiētia. ℂ Ad 2ᵐ dōm: ꝙ ite stina resurgēt in corpe sic ꝛ alia mēbra: ꝛ plena erūt nō q̃dē turpib⁹ superfluitatib⁹: sed nobilib⁹ humiditatib⁹. ℂ Ad 3ᵐ dōm: ꝙ act⁹ q̃b⁹ memur nō sūt, ꝑe loquēdo man⁹ uel pedis: sed hois totius: sicut ꝛ opatio artis nō attribuit instro: sz artifici ut ꝑhs dicit: q̃uis g̃ mēbrū qō aī pniaz est mutilatū nō sit coopatū hoī i statu illo q̃ gliaz post meret tn ipe hō meret ut totū ꝑmiet. q. ex toto qō hz deo fuit.

ℂ Ad 2ᵃᵐ. q. dōz: ꝙ q̃cd ptinet ad integritatez hūane nāe in resurgēte: hoc totū in eo resurget rōne ꝓdicta. vñ opz ꝙ illa hūilitas corpis resurgat in hoie que ad itegritatē eius ptinebat. Est aūt in hoie triplex humiditas. Quedā eni hūilditas est in recedēdo a pfectione hui⁹ idiuidui: uel qz est i via corruptiōis ꝛ a nā abij cit sicut urina: sudor: fames ꝛ hi⁹: ul qz a nā ordinatur ad ꝓseruationē spēi in alio indiuiduo: siue per actum gñantē sicut semē: uel per actū nutriētē sic lac: ꝛ nulla taliū humiditatū resurget: eo ꝙ nō est de pfectiōe indiuidui resurgētis. 2ª humiditas est que nōdū puenit ad ultimā pfectionē quā nā opat in idiuiduo: sz ē ad illā ordinata a nā: ꝛ hec est duplex: qz q̃dā est que hēt aliquā forma determinatā ꝑm quā ꝓtinet int̄ ptes corporis: sic sanguis ꝛ alij tres humores q̃s nā ordinauit ad mēbra que ex eis gñant: sz tn hēt aliās formas determinatas sicut ꝛ alie ptes corporis. ꝛ iō resurgent cuz aljs partib⁹. Quedā vo humiditas est in via trāseūdi de forma in formā. ſ. de forma hūoris in formā mēbri: ꝛ talis hūiditas nō resurget: qz post resurrectionē ptes corporis singule in suis formis stabilient: ut vna in alia nō trāseat. ꝛ iō nō resurget illa humiditas que est in ipo actu trāseūdi de forma in formā. hec aūt humiditas pōt in duplici statu accipi: uel ꝑm ꝙ est in pn⁹ trāsmutatiōis: ꝛ sic uocat ros: illa. ſ. hūilditas que est in foraminib⁹ puaꝛ uenaꝛ: uel sz ꝙ est in pgressu trāsmutatiōis: ꝛ icipit iā dealbari: ꝛ sic uocat cābluz: in neutro aūt statu resurget. Tertiū gen⁹ hūilditatis est qō iā puenit ad ultimā pfectionē quā nā intēdit in corpore idiuidui que iā est dealbata ꝛ icorporata mēbris: ꝛ hec uocat glutē: ꝛ cū sit de substa mēbroꝛ resurget sic alia mēbra resurgūt. ℂ Ad p̄m g̃ dōm: ꝙ caro ꝛ sanguis in vbis illis apli nō accipiunt ꝓ substa carnis ꝛ sāguis: sz ꝓ operib⁹ carnis ꝛ sanguis que sūt opa pctī uel opera aialis vite: uel ꝑm ꝙ dic Aug. in epla ad cōsentiū: caro ꝛ sanguis accipit ibi ꝓ corruptione que nūc oñat in carne ꝛ sanguīe. vñ ēt subdit in vbis apli: neq̃ corruptio icorruptionē. ℂ Ad 2ᵐ dōm: ꝙ sicut mēbra fuiētia gñatiōi erūt post resurrectionē ad itegritatē hūane nāe: nō ad operationē que nūc exerceñ per mēbra illa: ita ꝛ hūores erūt in corpore nō ad restaurationē deperditi: sz ad itegritatē hūane nāe reparāda ꝛ ad vtutis nālis oñsionē. ℂ Ad 3ᵐ dōm: ꝙ sic sūt elemēta in via gñatiōis respectu corpoꝛ mixtoꝛ: qz sūt eoꝛ mā: nō aūt ita ꝙ sp sint in trāseūdo in corpore mixto: ita ēt hūores se hñt ad mēbra: ꝛ ꝓpt hoc sicut elemēta in partib⁹ vniuersi hñt fozas determinatas rōne q̃rū sūt in perfectiōe vniuersi sic corpora mixta: ita ꝛ hūores sūt de perfectiōe corporis hūani: sicut ꝛ alie partes q̃uis nō peruenīāt ad totā pfectionē sicut alie partes: nec elemēta hñt ita perfectas formas sicut mixta: sicut aūt partes oēs vniuersi perfectionē a deo ꝓsequunt nō equalr: sed ꝑm suū modū vnūqōq̃: ita etiā humores aliquo modo perficiūtur ab anima rōnali: nō tn eodē modo sicut partes perfectiores.

ℂ Ad 3ª̄m. q. dōz: ꝙ aīa hēt se ad corp⁹ aīatuz sic arſ ad artificiatū: ꝛ ad ptes ei⁹ sicut arſ ad sua istra. vñ ꝛ corp⁹ aīatū ozganicū dī: arꝛ ât utif istris q̃busdā ad opis intēti executionē: ꝛ hec instra sūt de p⁹ intētiōe artis. utif etiā aljs instris ad ꝓseruationē ꝑncipaliū instrorū: ꝛ hec sūt de 2ª intētiōe artis: sicut arſ militarſ utif gladio ad bellū: ꝛ uagina ad gladū ꝓseruationē: ita ēt in ptib⁹ corpis aīati quedaz ordinant ad opatiōes aie exequēdas: sicut coz epar man⁹ ꝛ pes. Quedā aūt ad ꝓseruationē aliaꝛ ptiū: sicut folia sūt ad coopimētuz fructuū: ita etiā capilli ꝛ vngues sūt in hoie ad custodiā aliaꝛ ptiū. vñ sūt de scda perfectiōe corporis humani: q̃uis nō de p⁹ ꝛ qz hō resurget in oī perfectione sue nāe: ꝑt hoc opz ꝙ capilli ꝛ vngues resurgēt in ipo. ℂ Ad p̄m g̃ dōz: ꝙ ille superfluitates expellunt a nā q̃si ad nihil utiles. vñ nō pertinēt ad perfectionez corporis hūani: sec⁹ aūt est de aljs superfluitatib⁹ q̃s sibi nā retinet ad gñationē capilloꝛ ꝛ vnguiū q̃b⁹ idiget ad mēbroꝛ ꝓseruationē. ℂ Ad 2ᵐ dōz: ꝙ semine

nō indiget ad perfectionē idiuidui sicut cap Alis: sz solū ad perfectionez spēi. ℂ Ad 3ᵐ dōm: ꝙ capilli ꝛ vngues nutriunt ꝛ augent: ꝛ sic pz ꝙ aliq̃ operatiōe ptcipāt: qō nō posset eē nisi eēnt partes aliq̃ mō ab aīa pfecte: ꝛ qz in hoie nō est nisi vna aīa. ſ. aīa rōnalis; cōstat ꝙ ab aīa rōnali pfecta sunt quāuis nō usq̃ ad hoc ꝙ operationi sensus participent sicut nec ossa: de quibus cōstat ꝙ resurget ꝛ nō sūt de integritate idiuidui.

ℂ Ad 4ª̄m. q. dōm: ꝙ vnūquodq̃ sicut se hēt ad eē: ita ad vītatē: ut in 2° Meta. dī. qz illa res vā est que ita ē: ut vī cognitori ꝑm actū: ꝛ ꝓpt hoc Auic. dicit ꝙ vītas vniuscuiusq̃ rei est, ꝓpetas sui eē qō stabilitū est ei: ꝛ ꝑm hoc aliq̃d dicet eē de vītate humane nāe: qz ꝑe pertinet ad eē hūane nāe: ꝛ hoc est qō ptcipat forma hūane nāe: sicut uez auz dī qō hēt uerā formaz auri ex qua est, pum eē auri. Ut g̃ videat q̃d sit illud qō est de vītate hūane nāe. sciēdū ꝙ circa hoc ē triplex opinio. Quidā eni posuerūt ꝙ nihil de nouo eē icipit de vītate hūane nāe: sed q̃cd ad vītatē hūane nāe ptiet totū fuit in ipa instōne humane nāe de vītate eius: ꝛ hoc per seipm multiplicat ut eo possit semē decidi a gñante ex quo filius gñet: in quo etiā illa pars decisa multiplicat: ꝛ ad perfectā q̃titatē puenit per augmētū: ꝛ sic deinceps: ꝛ ita multiplicatū est totū gen⁹ hūanū. vñ ꝑm hāc opionē q̃cd ex alimēto gñat q̃uis vī deat spēm carnis aut sanguis hie: non tn pertinet ad vītatē humane nāe. Alij vo dixerūt ꝙ aliq̃d de novo addit ad vītatē humane nāe per trāsmutationē nāle; alimēti in corp⁹ humanū ꝓsiderata vītate hūane nāe in spē: ad cui⁹ ꝓseruationē ordinat actus gñatiue vtutis. Si aūt vītaꝛ hūane nāe in idiuiduo ꝓsideret ad cuius ꝓseruationē ꝛ pfectionē act⁹ nutritiue vtutis ordinat: nō addit aliq̃d per alimētū qō sit p⁹ de vītate humane nāe hui⁹ idiuidui: sed solū scdario. Ꝑ onūt enī ꝙ vītas hūane nāe p⁹ ꝛ ꝑncipalr ꝓsistat in hūido qō ſ. ex semie gñatū radicali ex quo est p⁹ ꝓstitutio corporis hūani. qō aūt ꝓuertit de alimēto in uerā carnē ꝛ sanguinē nō est ꝑncipalr de vītate hūane nāe illius indiuidui ſz scdario: ſz pōt eē ꝑncipalr de vītate hūane nāe alterī⁹ idiuidui qō ex semie illi⁹ gñat. semē enī ponūt eē supfluū alimēti: uel cū admixtiōe alicui⁹ qō est p⁹ de vītate hūane nāe in gñante ut q̃dā dicūt: uel sine admixtiōe ei⁹: ut dicūt alij. ꝛ sic qō est hūidū nutrimētale in vno sit humidū radicale in alio. Tertia opio est ꝙ aliq̃d de nouo icipit eē ꝑncipalr de vītate humane nāe: etiā in isto idiuiduo: qz nō est distinctio talis in corpe hūano: ut aliq̃ ps mālis signata de necessitate per totā vītā remaneat: ſz ad hoc idifferent se hēt quelibet pars signata accepta: ꝙ manet semp q̃tū ad id qō est spēi in ea: sed pōt fluē ꝛ refluē q̃tuz ad id qō est māe in ipsa: ꝛ sic humidū nutrimētale nō distinguit a radicali ex parte ꝑncipij: ut dicat radicale qō est ex semie gñatū: nutrimētale qō gñat ex cibo: sed magis distinguit ex termio ꝙ radicale dī qō ad terminū gñationis peruenit per actū gñatiue uel etiā nutritiue virtutis; ſz nutrimētale; qz nōdū peruenit ad hunc terminū: sed est adhuc in via nutriēdi. ꝛ be tres opiones in 2° lib 20 di. 30. plen⁹ percūctate ꝛ iuestigate sūt. ꝛ ideo nō dz hoc repetē nisi q̃tū ad, ꝓpositū pertinet. Scien dū est g̃ ꝙ ſz has opiones diuersimode ad hāc qōnē opz rñdē. Dzia eni opio per viā multiplicatiōis quā ponit pōt ponē perfectionē vītatis hūane nāe ꝛ q̃tū ad nūm indiuiduoꝛ: ꝛ q̃tū ad debitā q̃titatē vniuscuiusq̃ indiuidui absq̃ eo ꝙ ex alimēto gñatū est: qō q̃dē nō addit nisi ad resistēdū ꝓsumptioni que posset induci per actionē caloris nālis; sicut argēto apponit plūbū nec ex liquefactiōe ꝓsumat. vñ cū i resurrectione opoꝛteat nām humanā in sua pfectione repari: nec caloꝛ nālis tūc agat ad ꝓsumptionē humidi nālis: nulla necitas erit ꝙ resurgat aliq̃d in hoie qō ex alimento sit gñatū; ſz resurget tm illud qō fuit de vītate humane nāe idiuidui: ꝛ per decisionē ꝛ multiplicationē ad p̄dictā perfectionē puenit in nūo ꝛ q̃titate. Scda aūt opio qz ponit ꝙ eo qō aggñat ex nutrimēto indiget ad perfectionē q̃titatis idiuidui: ꝛ ad multiplicationē que fit per gñationez necesse hēt ponē aliq̃d de hoc in qō ꝓuersuz est alimētū resurgē: nō tn totū: sed solū q̃tū indiget ad perfectā reintegrationē nāe humane in oib⁹ suis indiuiduis. vñ ponit hec opio ꝙ totū illud qō fuit in sba seminis resurget in illo hoie q̃ ex illo semie gñat⁹ est: qz hoc est ꝓncipalr de ueritate hūane nāe in ipso. de eo aūt qō postea aduenit per nutrimētū tātū resurget in eo q̃tū est necīū ad perfectionē q̃titatis ꝛ nō totū: qz hoc nō ptinet aliter ad vītatē humane nāe nisi q̃ten⁹ nā indiget eo ad pfectionem q̃titatis. sed qz hoc hūidū nutrimētale fluit ꝛ refluit hoc ordine reparabit ꝙ illud qō p⁹ fuit de sba corporis hois totū repabit: ꝛ de eo qō 1°ꝛ 3°ꝛ deiceps aduenit q̃tū necīū est ad q̃titatē reintegrādā duplici rōne. Prio qz sup hoc qō aduenit iductū fuit: ut illō qō ꝓmo erat deperditū repet: ꝛ ita nō ita ꝓncipalr ptinet ad vītatē hūane nāe sicut p̄cedēs. Scdo qz adiūctio extranei humidi ad ꝑmū hūidū radicale facit ꝙ totū ꝑmixtū nō ita pfecte pticipet vītatē spēi sicut ꝑmum pticipabat: ut pōit exēplū phs in p⁹ de gñatiōe de aq̃ pmixta vino que semp vini vtutē debilitat: ita ꝙ in fine ipm aquosū reddit. vñ sicut scda aq̃ q̃uis assumat in spe vini: nō tn ita pfecte spēm vini pticipat sicut p⁹ que in vinū assumebat: ita qō de alimēto 2° in carnem puertit nō ita pfecte attingit ad spēm carnis sicut qō ꝓmo puertebat. ꝛ iō nō ita ptiet ad vītatē hūane nāe nec ad resurrectionē. Sic g̃ patet ꝙ hec opio pōit resurgē totū id qō est de vītate humane nāe ꝓncipalr: nō aūt totū qō est de vītate humāe nāe scdario. Tertia aūt opio q̃tuz ad aliq̃d differt a scda: ꝛ q̃tum ad aliq̃d ꝓuenit cū ea. differt q̃dē q̃tū ad hoc ꝙ ponit totū qō est sub forma carnis ꝛ ossiſ eadē rōne ad ueritatē humane nāe ptinē: qz nō distinguit aliq̃d māle signatū pmanēs in hoie toto tpe vite ei⁹ qō per se pertinet ad vītatē humane nāe ꝛ p⁹: ꝛ aliq̃d fluēs ꝛ refluens qō ptinet ad vītatē humāe nāe solū ꝓpt q̃titatis pfectionē nō, ꝓpt ꝑmū eē spēi sicut scda opio dicebat: ſz ponit oēs ptes que nō sūt ꝑter itētionē nāe aggñate ptinē ad vītatē humāe nāe q̃tū ad id qō hñt de ſpe: qz sic manēt: nō aūt q̃tū ad id qō hñt de mā: qz sic fluunt ꝛ refluūt idifferent: ut ita etiā itelligam⁹ ꝓtigē in ptib⁹ hois vnius sicut ꝓtingit in tota multitudine ciuitatis: qz singuli subtrahunt a multitudine per mortē aljs in locū eoꝛ succedētib⁹. vñ partes multitudinis fluūt ꝛ refluūt māliter: ſz formalr manēt: qz ad eas dē officia ꝛ ordines substituunt aljs a q̃b⁹ pores subtrahebant. vñ res publica vno nūo manē dī. ꝛ sili ēt oū q̃busdā ptib⁹ fluētib⁹ alie reparant in eadez figura ꝛ in eodē situ oēs ptes fluūt ꝛ redeūt ꝑm māz: ſz manēt ꝑm spēm: manet nihilomin⁹ vn⁹ hō nūo. Sz ꝓuenit 3ª cū 2ª opione: qz ponit ꝙ ptes scdo aduenientes nō ita iperfecte ptingūt ad vītatē spēi sicut que ꝓmo aduenerūt. ꝛ iō idez qō ponit resurgē in hoie 2ª opio ponit 3ª: sed nō penit⁹ eadē rōne. Ponit eni totū illō qō ex semine gñatū est resurgē: nō qz alia rōne ptieat ad vītatē hūane nāe q̃ hoc qō postea aduenit: ſz qz p fect⁹ vtutē spēi ꝓticipat: quē ordinē ponebat 2ª opio

in his que postea aduenerūt ex alimēto in quo etiam hec opio ꝓcozdat cū alia.s.2ª. ¶ Ad p̄m g̃ dōz:q res nālis nō est id qō est ex sua mā:sed ex sua fōza.vñ q̄uis illud māe qō q̄nq; fuit sub fozma carnis bouie resurgat in hoie sub fōza carnis humane nō sequit q̄ resurgat caro bouis:ſz caro hois:ita eni etiā posset cōcludi q̄ resurgeret lim⁹ de quo fōatū est cozp⁹ Ade: tn̄ ꝑma opio ꝓcedit hāc rōnē. ¶ Ad 2m dōz:q costa illa nō fuit in Adā de pfectiōe indiuidui:ſz ordinata ad multiplicationē spēi.vñ non resurget in Adā:ſz in Eua:sicut z semē non resurget in gñante ſz in gñato. ¶ Ad 3m dōm:q fm p̄mā opionē facile est ad hoc rñdē:qz carnes comeste nunq̄ fūt de vītate hūane nature in comedēte:fuerūt aūt de vītate humane nāe in eo cui⁹ carnes comedunt:z ita resurgēt in ꝑmo z non in 2º. Sz fm scōaz opionē z fm tertiā vnusquisq; resurget in illo in quo magis accessīt ad pfectā ptcipationē vtutis spēi:z si eq̄lit in utroq; accesserit:resurget in illo in quo ꝑmo fuit:qz in eo ꝑmo hūit ordinez ad resurrectionē ex p̄iūctiōe ad aiaz rōnalē illi⁹ hois. z iō si in carnib⁹ comestis fuit aliq̄ superfluitas que non ptineret ad vītatē humane nāe in ꝑmo:resurgē potest in scōo.alias illud qō ptinebat ad resurrectionem in ꝑmo:resurget in eo z nō in scōo:ſz in scōo loco ei⁹ sumet:uel aliq̄d de eo qō ex aliis cibis in carnem scōi ꝓuersuz est:uel si nullo cibo nunq̄ past⁹ fuisset nisi carnib⁹ humāis dīna virt⁹ aliū de suppleret q̄tuz indiget ad pfectionē q̄titatis sicut supplet in illis qui añ pfectā etatē decedūt:nec per hoc aliq̄d p̄iudicat idētitati in nūo:sicut nec p̄iudicat per hoc q̄ partes fm māz fluūt z refluūt. ¶ Ad 4m dōz:q fm ꝑmā opionē facile est soluē:qz ponit q̄ semē nō est ex superfluo alimēti.vñ carnes comeste nō trāseūt in semē ex quo pueri gñant. Sz fm alias duas opiones dicēduz est q̄ non est possibile q̄ totū qō fuit in carnibus comestis in semē ꝓuertat:qz post multā depurationē cibi ponit ad decoctionē seminis qō est superfluitas ultimi cibi.illud aūt qō de carnib⁹ comestis in semē ꝓuertit magis pertinet ad vītatē humane nāe in eo qui ex semine nascit q̄ in illo ex cui⁹ carnib⁹ semē est gñatū. z iō fm regulā p̄us datā hoc qō in semē ꝓuersuz est resurget in eo qui ex semine nascit.residuuz aūt māe resurget in illo ex cui⁹ carnib⁹ comestis semē ē gñatū. ¶ Ad 5m dōz: q̄ embria nō ptinēt ad resurrectionē añ animationez per animā rōnalē:in quo statu iā multuz aduenit superfluaz semis de sba nutrimēti:qz puer in utero mris nutrit. z iō si aliq̄s embryo uescat z ex superfluo illius cibi gñet aliq̄s:illud qō erit in sba seminis resurget q̄dem in eo qui ex semine gñat:nisi in illo ꝓtineret aliq̄d qō fuisset de sba seminū in illis ex quoz carnib⁹ comestis semē gñatū est:qz hoc resurgeret in ꝑmo z nō in secūdo.residuū aūt carniū comestarū qō nō est ꝓuersuz in semē:ꝑstat q̄ nō resurgeret in ꝑfio utriq; dīna potentia supplēre qō deest.ꝑia aūt opio hac obiectiōe non artat cū nō ponat semē eē ex superfluo alimēti:sed alie multe rationes sūt ꝺ eā:ut in 2º lib. dist. 30. patuit.

¶ Ad 5am.q.dōm:q illud qō est mālit⁹ in hoie non hēt ordinē ad resurrectionē nisi fm q̄ ptinet ad vītatem humane nāe:qz fm hoc hēt ordinē ad aiaz rōnalē.illud aūt totū qō est in hoie mālit⁹ ptinet q̄dē ad vītatē humane nāe q̄tū ad id qō hēt de specie:ſz nō totū cōsiderata materie totalitate:qz tota mā que fuit in homine a ꝑincipio vite usq; ad finē excederet q̄titatez debitā spēi:ut 3ª opio dicit que ꝑbabilioz inter ceteras mihi vī. z iō totū quod est in hoie resurget cōsiderata totalitate spēi que attēdit fm q̄titatē figurā situ z ordinē p̄tiū:nō aūt resurget totū ꝓsiderata totalitate mae. Scōa aūt opio z ꝑma nō utunt hac distinctiōe: ſz distinguūt inter ptes quaz utreq; hūt spēm uel māz. Cōueniūt aūt he due opiones in hoc q̄ utraq; dicit q̄ illud qō est ex semine gñatū totū resurget etiā totalitate mae ꝓsiderata. Differūt aūt in hoc q̄ de eo qō ex alimēto gñat nihil resurgē ponit ꝑma opio.2ª vo aliq̄d ei⁹ resurgē ponit z nō totū:ut ex dictis p3. ¶ Ad p̄m g̃ dōm:q sicut dcd est in aliis ptib⁹ cozpis resurget ꝓsiderata totalitate spēi:nō aūt ꝓsiderata totalitate mae:ita etiā est de capillis. In aliis aūt ptib⁹ aduenit aliq̄d ex nutrimēto qō facit augmētū:z hoc cōputat ut alia pars ꝓsiderata totalitate spēi:qz obtiet alium locū z situ in cozpore:z substat aliis ptib⁹ dimensiōis.aliq̄d aūt aduenit qō nō facit augmētū:ſz cedit i restaurationē deperditi nutriēdo:z nō cōputat ut alia pars totius fm spēm cōsiderati:cū nō obtineat aliuz locū uel situ in cozpe q̄ ꝑs que defluxit tenebat:q̄uis possit alia pars cōputari ꝓsiderata totalitate mae.z sic mīr est de capillis. Aug. g̃ loquit de icisiōib⁹ capillozq; erāt ptes faciētes augmētū.z iō opz q̄ resurgāt: nō tn̄ in q̄titate capillozq; ne sit q̄titas imoderata:sed in aliis ptib⁹:ut neciū iudicabit dīna,puidētia:uel loquit in casu illo qn̄ aliis partib⁹ deficiēt.tūc eni eoruz defect⁹ poterit ex supfluitatibus capilloruz reparari. ¶ Ad 2m dōm:q fm 3am opionē eedez sūt ptes fm spēm z fm mām.nō eni illa distinctiōe utit phs in p̄⁹ de gñatiōe ad distiguēdū diuersas ptes:ſz ad oñēdum q̄ eedē ptes pñt ꝓsiderari z fm spēm q̄tū ad id qō est fozme z spēi in ipis:z fm mām q̄tū ad id qō subest fōze z spēi:cōstat aūt q̄ mā carnis nō hēt ordinem ad aiaz rōnalē nisi iquātū est sub tali fozma.z iō rōne ei⁹ hēt ordinē ad resurrectionē. Sed p̄ª z 2ª opio que ponūt alias eē ptes que sūt fm spēm:z alias que sūt fm mām dicūt q̄ aia q̄uis utraq; ptes pficiat:tn̄ pficit ptes ſz māz mediatib⁹ ptib⁹ fm spēz.z iō nō eq̄lit hūt ordinē ad resurrectionē. ¶ Ad 3m dōz:q in mā gñabiliū z cozruptibiliū dimēsiōes terminatas opz itelligē añ receptionē fōze sbalis.z iō diuisio que est fm hi⁹ dimēsiōes ꝑtinet ad mām:ſz q̄titas completa z terminata aduenit māe post fozmaz sbalē.vñ diuisio que fit fm dimēsiōes terminatas respicit spēz p̄cipue quādo a resurrectione speciei pertinet determinatus situs partium:sicut est in cozpore humano.

Ad 3m sic,pceditur. Uidet q̄ nō oēs resurgēt in eadē etate.s.iuuenili:qz de⁹ resurgentib⁹ p̄cipue beatis nihil subtrahet qō ad pfectionē hois ptinet:ſz etas ptinet ad pfectionē hois:cū senect⁹ sit uenerabilis etas. g̃ seneꝫ nō resurgēt in etate iuuenili. ¶ P̄. etas cōputat fm mēsurā tpis ꝓteriti:sed ipole est tps qō fuit ꝓteritū non ꝓterisse.ergo ipole est eos qui maioris etatis fuerūt ad etatē iuuenilem reduci. ¶ P̄. illud qō magis fuit de vītate hūane nāe in vno quoq; maxime resurget in eo:sed quāto aliq̄d p̄⁹ fuit in hoie:tāto vī magis ad vītatē humane nāe ptinuisse:qz in fine,ppt vtutē spēi debilitatā cōpat vino aq̄so cozp⁹ humanū:ut patet per phm in p̄⁹ de gñatione. g̃ si oēs debēt in eadē etate resurgē magis decet q̄ resurgāt in etate puerili q̄ iuuenili. ¶ Sz ꝺ est qō dicit Eph. 4. Donec occurram⁹ oēs in vir̄ pfectū in mēsurā etatis plenitudinis chr̄i.resurrexit in etate iuuenili que circa.30. anos incipit:ut Aug. dicit. g̃ z alii in etate iuuenili resurgēt. ¶ P̄. hō in maxima pfectiōe nature resurget:ſz nā hūana pfectissimū statū hēt in etate iuuenili.ergo in illa etate resurgent omnes.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ oēs resurgēt eiusdē stature.sicut eni hō mēsurat q̄titate dimēsiua:ita q̄titate durationis:ſz q̄titas durationis i oib⁹ reducet ad eādē mēsurā:qz oēs in eadē etate resurgēt. g̃ q̄titas dimēsionis in oib⁹ reducet ad eādē mēsurā:ut i eadē statura oēs resurgāt. ¶ P̄. phs dicit in 2º de aia. q̄ oiuz nā ꝓstātiū t̄minus est z rō magnitudis z augmēti:ſz ille t̄min⁹ nō est nisi ex vtute fōze cui debet ꝓgruē q̄titas sīc z oia alia accītia. g̃ cū oēs hoies hēant eadē fozmā specificā in oib⁹ debet eē fm nām eadez q̄titatis mēsura nisi sit error.sed error nāe cozriget in resurrectiōe. g̃ oēs resurgēt in eadē statura. ¶ P̄. q̄titas resurgētis nō poterit eē,ppozcionata vtuti nāli que p̄⁹ cozp⁹ fozmauit.nā als qui nō potuerūt ad maiorē q̄titatē perduci vtute nāe nunq̄ in maiori q̄titate resurgerēt:qō falsuz est. g̃ opz q̄ q̄titas illa,ppozcionē vtuti reparāti cozp⁹ būani per resurrectionē z māe de qua reparat:sed vt⁹ reparaſ oia cozpa est eadē nūo.l.vtus dīna:cineres aūt oēs ex qb⁹ reparant hūana cozpa se hūt equaliter ad suscipiēdā actionē pdicte vtutis. g̃ ad eādē q̄titatē terminabit resurrectio oiuz hominuz:z sic idē qō ꝑus. ¶ Sz ꝺ. q̄titas nālis sequit nām vniuscuiusq; individui:ſz in resurrectiōe nō uariat nā individui:g̃ nec q̄titas nālis ei⁹:ſz nō est eadē q̄titas nālis oiuz hoiuz: ergo nō oēs resurgent in eadē statura. ¶ P̄. nā hūana reparabit per resurrectionē ad gloriā uel ad penā: sed nō erit eadem quātitas glorie uel pene in omnib⁹ resurgentibus.ergo nec eadem quātitas nature.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ oēs resurgēt in sexu virili:qz dī Eph. 4. Q̄ occurrem⁹ oēs in vir̄ pfectū. g̃ nō erit ibi nisi sexus virilis. ¶ P̄. in futuro ois cessabit ꝓlatio:ut dīc glo. p̄ª Loz.ſz sed mulier nāli ordine subdita est viro.ergo mulieres non resurgent in sexu muliebri sed virili. ¶ P̄. illud qō est occasionāle z ꝓter intentionē nāe inductū nō resurget:qz in resurrectione ois error tollet:ſz sexus muliebris est ꝓter intentionē nāe inductus ex defectu vtutis fozmatiue in semine que nō pōt pducē māz cōcepti ad pfectionē virilē.vñ dicit phs in.16. de animalib⁹. q̄ femina est mas occasionat⁹. g̃ sex⁹ muliebris nō resurget. ¶ Sz ꝺ ē qō dicit Aug. 22. li. de ci. dei. Meli⁹ sape vident q̄ utrūq; sexū resurrectuz eē nō dubitāt. ¶ P̄. de⁹ reparabit in resurrectiōe qō in hoie fecit i p̄⁹ ꝓditione:ſz ipe fec mulierē de costa viri:ut p3 Heñ. 2º. ergo ipse sexū femineū in resurrectione reparabit.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ resurgēt in vita aiali:ut.s.utant actu nutritiue z gñatiue:qz resurrectio nr̄a erit ꝓfectis resurrectiōi chr̄i:ſz chr̄s post resurrectionē legit comedisse:ut p3 Joa. ult. z Luc. ult. g̃ z hoies post resurrectionē comedēt z eadē rōne gñabūt. ¶ P̄. distinctio sexuū ad gñationē ordinat. z silr̄ instra que defluūt virtuti nutritiue ordinant ad comestionē:ſz hō cū oibus hi⁹ resurget:ut ex supradictis p3. g̃ utet actib⁹ vtutis gñatiue z nutritiue. ¶ P̄. rot⁹ hō beatificat z ſz anima z fm cozp⁹:ſz beatitudo siue felicitas fm pbm in p̄a opatiōe ꝓsistit. g̃ opz q̄ oēs potētie aie z oia mēbra sint in suis actib⁹ in beatis post resurrectionē:z sic idē qō ꝑus. ¶ P̄. i beatis post resurrectionē erit btā z pfecta iocuditas:sed talis iocūditas oēs delectationes includit:qz btitudo est stat⁹ oium bonoz ꝓgregatiōe cōplet⁹. z pfectū est cui nihil deest:cū g̃ in actu vtutis gñatiue z nutritiue sit magna delectatio:vī q̄ tales act⁹ ad vitā aialē ptinētes in beatis erūt:z multo forti⁹ in aliis qui min⁹ spūalia cozpora hēbūt. ¶ Sz ꝺ est qō dī Matth. 22. In resurrectiōe neq; nubēt neq; nubent. ¶ P̄. gñatio ordinat ad subueniendū defectui qui per motē accidit z ad multiplicationē hūani gñis:z comestio ad restaurationez deperditi:z ad augmētū q̄titatis:sed in statu resurrectiōis iā humanū gen⁹ habebit totā multitudinē indiuiduorū a deo p̄finitā:qz usq; ad hoc gñatio deferet ut ex p̄cedēti distinctiōe p3.silr̄ ēt q̄libet hō resurget in debita q̄titate:nec erit ultra motus aut aliq̄ dependitio fiet a ptib⁹ hois. g̃ frustra eēt actus gñatiue z nutritiue virtutis.

Rñdeo dōz ad ꝑmā gōnē:q̄ hō resurget absq; oi defectu hūane nāe:qz sicut de⁹ hūanā nām absq; defectu istituit ita sine defectu repabit. deficit aūt hūana nā dupl̄r. vno mō qz nōdū pfectionē ultimā est ꝓsecuta.alio mō qz ab ultima pfectione iā recessit. z ꝑmō deficit in pueris.2º mō deficit in senib⁹. z iō in utrisq; reducet hūana nā per resurrectionē ad statū ultie pfectiōis q̄ ē in iuuenili etate ad quā t̄minat mot⁹ augmēti:z a q̄ icipit motus decrementi.

Ad primū g̃ dōz:q etas senectutis hēt reuerētia:nō ꝑpt ꝺitionez cozpis qō in defectu est:ſz ꝑpt sapiētia aie que ibi eē ꝓsumit ex tpis antiq̄tate.vñ in electis manebit reuerentia senectutis,ppt plenitudinē dine sapie que in eis erit:ſz nō manebit senectutis defect⁹. ¶ Ad 2m dōm:q nō loq̄mur de etate q̄tū ad nūm ānoz:ſz q̄tū ad statū q̄ ex ānis in cozpe hūano relinquit.vñ Adā dī in etate iuuenili fozmat⁹,ppt talē cozpis ꝺitionē qua p̄⁹ oie fozmatiōis sue hūit.z iō rō nō est ad ꝓpositū. ¶ Ad 3m dōm:q vtus spēi dī eē pfectio in puero q̄ in iuuene q̄tū ad efficaciā agēdi,puersione alimenti aliq̄ mō:sic etiā est pfectio in semie q̄ in hoie cōpleto:ſz in iuuenib⁹ est pfectio q̄tū ad t̄minū cōplemēti.vñ illud qō maxime ad nāe vītatē ptinuit ad illā pfectionē reducet qua hēt in etate iuuenili nō ad illā quam habet in etate puerili in qua humores adhuc non peruenerūt ad ultimam digestionem.

¶ Ad 2am.q.dōz:q in resurrectiōe nō reparabit humana nā solū q̄tū ad idē spe:ſz etiā q̄tū ad idē in nūo. z iō in resurrectiōe nō solū attēdēdū q̄d competat nāe spēi:sed q̄d cōpetat nāe idiuidui:nā aūt spēi hēt aliq̄ q̄titatē qua nec excedit nec ab ea deficit absq; errore.que tn̄ q̄titas hēt aliq̄s g̃dus latitudis:z nō est accipiēda fm vnā mēsurā determinatā,vnūq̄q; aūt idiuiduū in spe hūana assequit ifra t̄minos illi⁹ latitudis aliquē g̃dū q̄titatis que competit nāe idiuidui:z ad hāc pducit in t̄mio augmēti si nō fuit aliquis error in ope nāe per quē sit aliq̄d additū uel subtractū predicte q̄titati:cui⁹ q̄dē mēsura accipit fm ꝓpozcionē caloris extrēdētis z hūidi extrēsibilis qō nō est eiusdem vtutis in oib⁹. z iō nō oēs resurgēt in eadē q̄titate:ſz q̄libet resurget in illa q̄titate in qua fuisset in termio augmēti si nā nō errasset uel defecisset:qō aūt supest uel qō deficit in hoie resecabit uel supplebit dīna po⁹.

¶ Ad p̄m g̃ dōz:qō iā p3 ex dictis q̄ nō dicunt oēs in eadē etate resurgē q̄si oib⁹ cōpetat eadē q̄titas quantitōis:ſz qz idē stat⁹ pfectiōis erit in oib⁹:qui q̄dē stat⁹ saluari pōt in magna z pua q̄titate. ¶ Ad 2m dōz:q q̄titas hi⁹ idiuidui nō solū rndet fōze spēi:ſz ēt nāe idiuidui:ut ex dictis p3.z iō rō nō sequit. ¶ Ad 3m dōz q̄ q̄titas resurgētis nō,ppozcionat vtuti reparanti:qz si la nō est de nā cozpis nec oib⁹ fm statū illū in q̄ fuit añ resurrectionē:ſz nāe quā p̄⁹ idiuiduū hēbat:tn̄ si vtus fozmatiua pp aliquē defectū nō poterat pducē ad debitā q̄titatē que cōpetit spēi:dīna vt⁹ supplebit in resurrectiōe defectū:sic p3 de nanis:z eadez rō est de illis qui imoderate magnitudis fuerūt ultra debituz nāe.

¶ Ad 3am.q.dōz:q sic ꝓsiderata nā individui debet q̄titas diuersis diuersis hoib⁹:ita ꝓsiderata nā idiuidui debet diuersis,diuersus sex⁹:z hec ēt diuersitas cōpe

Universidad de Deusto
Biblioteca

tit pfectiōi spēi cui⁹ diuersi ḡdus iplent per dictaz diuersitatē sexus uel q̄titatis.ꝛ iō sicut resurgēt boles in diuersis staturis:ita in diuersis sexib⁹.ꝛ q̄uis sit differētia sexuū:deerit tn̄ pfusio mutue uisiōis qz aberit libido incitās ad turpes act⁹ ex q̄bus confusio cātur.
¶ Ad p̄m ḡ dōz:q dicunt oēs chīo occurrē in viruz pfectū nō ppt sexū virilē:sz ppt vtutē ai que erit in oib⁹ ꝛ viris ꝛ mulierib⁹. ¶ Ad 2m dōz:q mulier subdit viro,ppt ibecillitatē nāe q̄tū ad vigorē ai ꝛ q̄tuz ad robur corpis:sed post resurrectionē nō erit ois in his sm diuersitatē sexuū:sed magis sm diuersitatem meritoz.ꝛ iō rō nō,pcedit. ¶ Ad 3m dōm:q q̄uis femine gñatio sit p̄ter intētionē nāe pticularis:est tn̄ de ītētiōe nāe ulis q̄ ad pfectionē hūane spēi utrūq; sexū req̄rit:nec ex sexu erit ibi aliq̄s defect⁹ut ex dicis pz
¶ Ad 4am.q.dōz:q resurrectio nō erit necia hoi ,ppt p̄mā pfectionē ipi⁹ que ꝓsistit in integritate coz que ad nām spectāt:qz ad hoc hō puenire pōt in statu pn̄tis vite per actionē cārū nāliū:sz necitas resurrectionis est ad cōsequēdā ultimā pfectionē que ꝓsistit in puentiōe ad finē ultimū.ut in pcedēti dist.dcm̄ est.ꝛ iō ille opatiōes nāles que ordinant ad p̄mā pfectionem hūane nāe:uel cāndā ul' fuādā nō erūt in resurrectione:ꝛ hi⁹ fuit actiōes aialis vite in hoie:ꝛ actiōes mutue in elemētis:ꝛ mot⁹ celi.ꝛ iō oia hec cessabūt in resurrectiōe:ꝛ qz comedē ꝛ bibē ꝛ dormire ꝛ gñare ad aialē vitā ptinēt cū sint ad p̄mā pfectionē nāe ordinata i resurrectiōe talia nō erūt. ¶ Ad p̄m ḡ dōz:q illa comestio qua chīa comedit nō fuit necitatis q̄si cibis idigeret hūana nā post resurrectionez:sed fuit ptātis ut oīderet se ucrā nām humanā resumpsisse:quā p̄us hūcrat in statu illo:qn̄ cuz discipulis comederat ꝛ biberat.hec aūt oīsio nō erit necia in resurrectiōe coi: qz oib⁹ notū erit.ꝛ iō ꝛ dispēsative chīs manducasse eo mō loquēdi quo iuriste dicūt q dispēsatio est cois iuris relaxatio:qz chīa itermisit hoc qō est coiter resurgētiū.s.nō uti ctbis,ppt cām p̄dictā.ꝛ ppt hoc rō nō sequit. ¶ Ad 2m dōm:q dicta sexuū ꝛ mēbrorum uarie erit ad nāe hūane pfectionē reintegrādam ꝛ in specie ꝛ idiuiduo.vn̄ nō sequit q fuit frustra q̄uis aiales opatiōes desint. ¶ Ad 3m dōz:q p̄dicte opationes nō sūt hois inquātū est hō ut etiā phūs dicit.ꝛ iō in eis nō ꝓsistit btitudo hūani corpis:sz corp⁹ humanū beatificabit ex redūdantia a rōne a qua hō est hō inquātū erat ei subditū. ¶ Ad 4m dōm:q delectatiōes corpales sicut dicit phūs in.7.ꝛ x.Eth.sūt medicinales:qz adhibent hoi ad tollēdū fastidiū:uel etiaz egritudinales inquātuz hō eis inordinate delectat:ac si eēnt vē delectatiōes:sicut hō hñs ifirmū gustū delectat in q̄busdā que sanis nō sūt delectabilia.ꝛ iō nō opz q tales delectationes sint de pfectiōe btitudis:ut iudei ꝛ sarraceni ꝛ q̄dā hereticī posuerūt:qui uocant ciliarche:qui etiā sm doctrinā phi nō vident sanū affectū hīe.sole eni delectationes spūales sm ipm sunt simplr delectatiōes:ꝛ,ppter se querende.ꝛ iō ipse sole ad beatitudinem requiruntur. Qō.II.

Deinde querit ve ꝑditiōi⁹ beatoz. Et circa hoc querunt q̄tuor. Primo de impassibilitate. Secūdo de subtilitate. Tertio de agilitate. Quarto de claritate corporum glorificatorum.

Ad primū sic,pcedit.Ur̄ q corpa scōrum post resurrectionē nō erūt impassibilia.oē eni mortale est passibile:sz hō post resurrectionē erit aial rōnale mortale.hec eni est diffō homis que nunq̄ ab eo sepabit.ḡ corpus erit passibile.

¶ P̄.oē qō est in po⁹ ad formā alteri⁹ est passibile ab illo:qz sm hoc aliq̄d est passiuū ab alio ut dī in p̄o de gñatiōe:sed corpa scōz post resurrectionē erūt in potētia ad aliā formā.ḡ erunt passibilia.,pbatio medie: quecūq; coīcāt in mā:vnū eoz est in po⁹ ad formā alteri⁹:mā eni sm q est sub vna foīa nō amittit potētiā ad aliā formā:sz corpa scōz post resurrectionē coicabūt cū elemētis in mā:qz ex eadez mā repabunt ex q̄ nūc sūt.ḡ erūt in po⁹ ad aliā foīaz:ꝛ sic erūt passibilia
¶ P̄.ōrianata sūt agē ꝛ pati adinuicē:ut in p̄o de generā.dicit phūs:sz corpa scōz post resurrectionē erūt ex ōrijs cōposita:sicut ꝛ nūc sūt.ergo erūt passibilia.
¶ P̄.in corpe hūano resurget sāguis ꝛ alq̄ humores: ut supꝰ dcm̄ est:sz ex pugna humoz adinuicē gñantur egritudies:ꝛ hi⁹ passiōes in corpe,ḡ erūt corpa scōz post resurrectionez passibilia. ¶ P̄.magis repugnat pfectiōi defect⁹in actu q̄ defectus in po⁹:sz passibilitas ipoztat solū defectū in po⁹.cū ḡ in corpib⁹ beatorū sint futuri aliqui defect⁹in actu.sicut cicatrices,vulnez in martyrib⁹:ut in chīo fuerūt:vī q nihil deficiet pfectiōi eoz si corpa illa passibilia ponant. ¶ Sz ꝛ.oē passibile est corruptibile:qz passio magis fcā abūc a sba:sed corpa scōrū post resurrectionē erūt incorruptibilia:ut dī p̄ Loz.is.Seminat in corruptiōe:resurget in incorruptione.ergo erūt impassibilia. ¶ P̄.fortius nō patit a debiliori:sed nullū corpus erit fortius corpib⁹ scōrū.de quib⁹ dī p̄ Loz.is.Seminatur in infirmitate surget in virtute.ḡ erunt impassibilia.
¶ Ulteri⁹ vī q ipassibilitas in oib⁹ erit eqlis:qz.i.Loz.is.dicit glo.q equalr oēs hñt q pati nō p̄nt:sz ex hoc erit eis q nō p̄nt pati q hñt dotē ipassibilitatis.ḡ impassibilitas erit eqlis in oib⁹. ¶ P̄.negatiōes nō recipiūt magis ꝛ min⁹:sz ipassibilitas est quedā negatio uel p̄uatio passibilitatis.ḡ nō pōt ee maior in vno q̄ in alio. ¶ P̄.magis albū dī q̄ est nigro ipermixti⁹: sed nulli corpi scōz admiscebit aliq̄d de passibilitate ḡ oia erūt ipassibilia eqlit. ¶ Sed ꝛ.merito debet respondē premiū ꝓportionalr:sed sanctoz q̄dā fuerunt alīs maioris meriti.ergo cū ipassibilitas sit quoddaz p̄mium:vī q in quibusdā sit maioz q̄ in alīs. ¶ P̄.impassibilitas diuidit ꝛ dotem claritatis:sed illa nō erit eqlis in oibus:ut pz.i.Loz.is.ergo nec ipassibilitas.
¶ Ulti⁹ vī q ipassibilitas sensū in actu a corpib⁹ gliosis excludit:qz sicut dicit phūs in 2o de aia. Sētri q̄dam pati est.corpa aūt gliosa erūt ipassibilia.ḡ nō sentient in actu. ¶ P̄.imutatio nālis pcedit imutationē aialē:sicut eē nāle pcedit eē intētionale:sed corpa gliosa rōne ipassibilitatis nō imutabunt imutatione nāli.ḡ nec imutatiōe aiali que requirit ad sentiendū. ¶ P̄.q̄ncūq; fit sensus in actu cū noua receptiōe fit nouum iudiciū:sz ibi nō erit nouū iudiciū:qz nō erūt ibi cogitatiōes volubiles.ḡ non fiet sensus in actu. ¶ P̄.q̄n aia est in actu vni⁹ potētie remittit act⁹ alteri⁹ potētie sed aia sūme erit intēta ad actū vtutis itellectiue q̄a deū ꝓtemplabit.ḡ nō erit aliquo mō in actu sensitiue.
¶ Sz ꝛ est qō dī Apo. p⁹.Uidebit eum omis oculus. ergo erit ibi sensus in actu. ¶ P̄.sm phūm in p̄mo de aia.Animatū ab inanimato distinguit sensu ꝛ motu: sed erit ibi motus in actu:quia tanq̄ scintille in arundineto discurrent.Sapi.3.ergo ꝛ sensus in actu.
¶ Ulterius vī q nō sint ibi oēs sensus in actu.tact⁹ eni est p̄m⁹ int alios sensus:ut dī in li.de aia.sz corpa gliosa carebūt actu sensu tact⁹:qz sensus tact⁹ fit in actu p imutationē corpis aialis ab aliq̄ exteriori corpe p̄domināte in aliq̄ q̄litatū actiuaz uel passiuaz:quaz est tactus discretiu⁹ q̄lis imutatio tūc eē nō potit.ergo nō

erit ibi oīs sensus in actu. ¶ P̄.sensus gustus defuit actui vtutis nutritiue:sed sic supza dcm̄ est post resurrectionē hi⁹ act⁹ nō erit.ḡ frustra eēt ibi gust⁹. ¶ P̄. post resurrectionē nihil corrūpet:qz tota creatura uestiet q̄dā vtute icorruptiōis:sed sēsus odorat⁹ in actu suo eē nō pōt nisi aliq̄ corruptiōe facta:qz odor nō sē tit sine aliq̄ fumali euaporatiōe que in quadā resolutiōe ꝓsistit.ḡ sensus odoratus non erit ibi in suo actu.
¶ P̄.Auditus defuit disciplīe:ut dī in lib.de sensu ꝛ sensato:sed nō erit post resurrectionez beatis necia aliq̄ disciplina per sensibilia:qz dina sapiētia replebuntur ex ipsius dei visiōe.ḡ nō erit ibi audit⁹. ¶ P̄.visio fit fz q in pupilla recipit in spēs rei vise:sz hoc nō poterit eē post resurrectionē in beatis.ḡ nō erit ibi visus in actu qui tn̄ est omniū sensuum nobilioz.,pbatio medie:illud qō est lucidū in actu ut est receptiuū spēi visibilis.vn̄ speculū directe positū sub radio solis nō repnitat spēm corpis oppositi:sz pupilla sicut ꝛ totuz corpus erit claritate dotata.ḡ nō recipiet in ea aliqua spēs coloratī corpis. ¶ P̄.fz perspectiuos oē qō vī sub angulo vī:sz hoc nō cōpetit corpib⁹ gliosis.ḡ non hēbūt sensū visus in actu.,pbatio medie:q̄ncunq; aliq̄d vī sub angulo opz eē aliquā ꝓportionē angulo ad distātiā rei vise:qz qō a remotiori vī min⁹ vī ꝛ sub minori angulo.vn̄ posset eē ita pu⁹ angulus q nihil de re videret.si ḡ oculus gliosus videbit sub angulo opz q videat sub t̄minata distātia:ꝛ ita q nō videat aliq̄d a remotiori q̄ mō videmus:qō vī valde absurdū.ꝛ sic vī q sensus visus actu non erit in corpibus gliosis.
¶ Sz ꝛ.po⁹ iuncta actu est pfectio q̄ nō cōiūcta:sz nā hūana erit in beatis in maxia perfectiōe.ḡ erūt ibi oēs sensus in suo actu. ¶ P̄.vicinius se hñt ad aiam potētie sensitiue q corpus:sed corpus p̄miabit⁹ ul' puniet,ppt merita ꝛ demerita aie.ḡ ꝛ oēs sensus premiabunt in btis:ꝛ punient in malis sm delectationē ꝛ dolorem uel tristitiā que in operatione sensus consistūt.

Rñdeo dōz ad p̄ma.q.q passio dupl'r dī.Uno mō coiter:ꝛ sic oīs receptio passio dī. siue illud qō recipit sit cōueniēs recipienti ꝛ pfectiuuz ipi⁹:siue ōrium ꝛ corruptiuū.ab hi⁹ passiōis remotione corpa gliosa ipassibilia nō dicunt:cū nihil qō est pfectiōis eis sit auferēdū. Alio mō dī,pe qua sic diffinit Dama.in.2.lib. Passio est mot⁹ pter nāz.vn̄ imoderatus mot⁹ corpis passio eius dī:sz moderat⁹ dī ei⁹ opatio:cui⁹ rō est:qz oē qō patit trahit ad t̄minos agētis qz agēs assimilat sibi patiēs.ꝛ iō patiēs inquantū hi⁹ trahit ex t̄minos,ppios in q̄bus erat.sic ḡ,pe accipiēdo passionē nō erit in corpib⁹ scōrū resurgētiū potētialitas ad passionē.ꝛ iō ipassibilia dicunt. Huius aūt ipassibilitatis ratio a diuersis diuersimode assignat. Quidā eni attribuūt eā ꝑditiōi elemētoz que aliter se hēbūt tūc in corpe q̄ mō se hñt.dicūt eni q elemēta remanebūt ibi sm sbam:sz q̄litates actiue ꝛ passiue ab elemētis auferent. Sz hoc nō vī uez:qz q̄litates actiue ꝛ passiue sūt de pfectiōe elemētoz.vn̄ si sine eis reparent elemēta in corpe resurgētis eēnt mioris pfectiōis q̄ mō sūt.ꝛ pterea cū q̄litates ille sūt,p̄a accntia elemētoz ex forma ꝛ mā ipoz cāta:vī valde absurdū q cā maneat:ꝛ effect⁹ tollat.ꝛ iō alī dicunt q manebūt q̄litates:sz nō hēbūt,pas actiōes dina vtute id faciēte ad ꝓseruationez hūani corpis. Sz hoc etiā nō vī posse stare:qz ad mixtionē req̄rit actio actiuaz ꝛ passiuaz q̄litatū.ꝛ sm p̄dominiū vni⁹ uel alterius mixta efficiunt diuerse cōplexiōis:qō opz ponē in corpe resurgētis:qz erūt ibi carnes ꝛ ossa.ꝛ hi⁹ partes qb⁹ oīb⁹ nō cōpetit vna complexio. Et pterea sm hoc ipassibilitas nō posset poni dos in eis:qz nō poneret aliquā dispositionē in sba ipassibili:sed solū,p̄hibitionē passiōis ab exteriori.s.dina vtute que etiaz posset idē facē de corpe hois in statu hui⁹ vite. Et iō alī dicūt q in ipo corpe erit aliq̄d ,phibēs passionez corpoz gliosoz.s.nā quiti corpis quā ponunt uenire in cōpositionē hūani corpis ad cōciliādū elemēta in armoniā quādā per quā possint eē debita mā aie rōnalis:sed tn̄ in statu hui⁹ vie ,ppt dñiū nāe elemētaris corp⁹ hūanū patit ad sīlitudinē aliorū elemētorū: sed in resurrectione dñabit nā quinti corpis.ꝛ iō corpus humanū reddet ipassibile ad sīlitudinē corporis celestis. Sed hoc nō pōt stare:qz corpus q̄ntū nō uenit mālit ad cōpositionē corpis humani:ut in 2o libro oñsū ē. Et pterea ipole est dicere q aliq̄ vtus nāl̄is q̄lis est vtus corporis celestis trāsferat corpus humanū ad,pprietatē glie q̄lis est ipassibilitas corporis glorios:cū imutationē corporis humāi aplus attribuat virtuti chīi:qz q̄lis celestis tales ꝛ celestes. p̄a Loz. is.ꝛ Phil.3. Reformabit corpus humilitatis nr̄e ꝛc.
¶ Et pterea nō pōt nā celestis ita dñari in corpe humano:quin nā elemētaris remaneat cui ex eēntialib⁹ suis p̄ncipijs passibilitas ineſt. Et iō alr dicēdū q oīs passio sit per victoriā agētis sup patiēs:alias nō tra beret ipm ad suos termios.ipole est aūt q aliq̄d dñetur supza patiēs nisi in̄ētū debilitat dñiū forme pzopzie supza mām patiētis loquēdo de passione que est circa nām:de qua nūc loquimur.nō eni pōt mā subīci vni ōrioz sine hoc q tollat dñium alteri⁹ sup ipaz uel saltē diminuat.corpus aūt humanuz ꝛ dcd in eo est pfecte erit subm aie rōnali:sicut etiā ipsa pfecte subiecta erit deo.ꝛ iō in corpore glorioso non poterit esse aliqua mutatio ptra dispositionē illā qua perficit ab anima.ꝛ ideo corpora illa erunt impassibilia.

Ad primū ergo dōm sm Anſ.q moztale potnit in diffinitiōe hois a phīs q̄ nō crediderūt hominē totū aliqñ posse esse imortalē:qz nō viderūt hoies nisi sm hi⁹ moztalitatis statuz. Uel pōt dici q sm phūm in.8. Meta.qz dīe eēntiales sunt nobis incognite.utimur q̄nq; dintijs accītalibus ad significādū eēntiales dītas que sunt accītaliū cāe.vn̄ moztale nō ponit in diffinitiōe hois quasi ipsa moztalitas ad eēntiā hois ptineat:sed qz illud qō est cā passibilitatis ꝛ moztalitatis fz p̄ntē statū.s.cōpositio ex ptrarijs est de eēntia hois:sed tūc nō erit cā eius ,ppt victoriā aie sup corpus. ¶ Ad 2m dōm:q duplex est potētia:ligata:ꝛ libera:ꝛ hoc nō solū est uerū de po⁹ activa:sed etiā passiua:foīa eni ligat po⁹m māe determinādo ipaz ad vnū sm q dñat sup eā:ꝛ qz in rebus corruptibilibus nō pfecte dñat forma sup mām:non pfecte pōt ligare ipaz quin recipiat iterdū per aliquā passionē dispositionē ōriā forme:sed in sanctis post resurrectionē oino aia dñabit supza corp⁹:nec illud dñium aliquo mō poterit auferri:qz ipa erit immutabilr deo subiecta:qō nō fuit in statu inocētie.ꝛ iō in corpa lib⁹ illis manet eadē po⁹ ad formā aliā que nunc ineſt q̄tū ad subam potētie:sed erit ligata per victoriā aie supza corpus ut nunq̄ in actum passiōis exire possit.
¶ Ad 3m dōz:q q̄litates elemētares sūt istra aie:ut patet in 2o de aia:qz calor ignis in corpe aialis regulat in actu nutriēdi per vtutē aie:qñ ät agēs p̄ncipale est pfectū:ꝛ nō est aliq̄s defect⁹ in instrō:nulla actio ,pcedit ab instrō nisi sm dispōnē p̄ncipalis agētis.ꝛ iō in corpib⁹ scōrū post resurrectionē nulla actio uel passio poterit,puenire a q̄litatib⁹ elemētarib⁹ que sit ꝛ dispositionē aie que itēdit ꝓseruare corp⁹. ¶ Ad 4m dōz:

fm Aug.in epla ad Cōsentinum:q̄ ualet dina po⁹de ista visibili atq; tractabili nā corporū q̄busdā manen tib⁹auferre q̄s uoluerit q̄litates.vñ sicut ab igne fornacis chaldeoz abstulit vtutē cōburēdi q̄tū ad aliq̄d:qz corpa pueroz illesa fuata sūt:fz mālit q̄tuz ad aliq̄d:qz ille igniz ligna cōburebat:ita auferet ab hūo rib⁹passibilitatē ⁊ dimittet nām. Modus āt quo hoc fiet dictus est. ¶ Ad 5ᵐ dōz:q̄ cicatrices vulnez nō erūt in sanctis nec in chīo fuerūt inq̄tū imporēt aliq̄ defectū:fz q̄tū sūt signa pstātissime vtutis q̄ passi sūt pro iustitia ⁊ fide:ut ex hoc ⁊ ipis ⁊ alīs gaudium crescat.vñ dīc Aug.22.de citate dei. Nescio quō sic afficimur amore martyrū btōz ut uelim⁹in illo regno in eoz corpib⁹ vidē vulneruz cicatrices que pro chīi noie ptulerūt:⁊ foztasse videbim⁹:non defozmitas in eis:sed dignitas est:⁊ q̄dē q̄uis in corpe nō corporis:sed virtutis pulchzitudo fulgebit:nec tamen si aliqua martyrib⁹amputata ⁊ ablata sunt mēbza sine ipsis mēbzis erūt in resurrectiōe moztuoz:quibus dictum est. Capillus de capite uestro non peribit.

¶ Ad 2ᵃᵐ.q.dōz:q̄ ipassibilitas pōt duplr cōsiderari: uel fm se uel fm cām suā.si fm se ꝑsideret:qz solū pr uationē uel negationē ipoztat nō suscipit magis ⁊ minus:sed erit equalis in oīb⁹beatis. Si aūt ꝑsideretur fm cām suā sic erit maioz in vno q̄ in alio:cā aūt eius est dīnuz aie sup corpus:qō q̄dē dīnium cātur ex hoc q̄ fuit deo imobilr.vñ in illo qui pfecti⁹ fruit est maioz ipassibilitatis cā. ¶ Ad p̄ᵐg̃ dōz:q̄ glo.illa loq̄tur de ipassibilitate fm se ⁊ nō fm cāz suā. ¶ Ad 2ᵐ dōm:q̄ q̄uis negationes ⁊ puatiōes fm se nō itēdantur nec remittant:tñ itendunt ⁊ remittunt ex causis suis:sicut dicit eē locus magis tenebzosus qui habet plura ⁊ maiora obstacula lucis. ¶ Ad 3ᵐ dōz:q̄ aliquā nō solum intendunt per recessum a contrario:sed etiam per accessum ad terminū sicut lux intendit:⁊ ꝑ ma etiam impassibilitas est maioz in vno q̄ in alio:q̄uis in nullo aliquid passibilitatis remaneat.

¶ Ad 3ᵃᵐ.q.dōm:q̄ aliquē sensum eē in corpib⁹ beatorū oēs ponūt:alias vita corporali scōrū post resurrectionē affimilaret magis sōno q̄ vigilie:qō nō cōpetit illi pfectiōi:eo q̄ in sōno corpus sensibile nō est in ultio actu vite. ppt qō sōnus dī vite dimidiū in ꝑmo erbi.sed in mō sentiēdi diuersi diuersa opinant. Quidā eni dicūt q̄ qz glīosa corpa erunt ipassibilia:⁊ ppt hoc receptibilia pegrine ipzessiōis:⁊ multo minus q̄ corpora celestia:q̄ nō erit ibi sensus in actu per receptionē alicuius spēi a sensibilibus:sed magis exī mittēdo. Sz hoc nō pōt eē:qz in resurrectione nā speciei manebit eadē in hoie ⁊ in oībus partibus eius.hī āt est nā sensus ut sit po⁹passiua:ut in scōo de aīa pzobat phs.vñ si in resurrectiōe sancti sentirēt exī mittēdo ⁊ nō recipiēdo:nō eēt sensus in eis vtus passiua fz actiua:⁊ sic nō eēt eiusdē spēi cū sensu qui nūc est:fz esset aliq̄ alia vtus eis data.sicut eni mā nunq̄ fit foza:ita po⁹passiua nunq̄ fit actiua. Et iō alij dicunt q̄ sensus in actu fiet per susceptionē nō quidē ab exterioribus sensibilibus:sed per effluxū a supioribus viribus:ut sicut nūc superiores vires accipiūt ab inferiorib⁹.ita tūc ecōuerso iferiores accipiēt a supiorib⁹:fz ille motus receptiōis nō facit uere sentire:qz omnis po⁹passiua fm sue speciei rōnē determinat ad aliqō speciale actiuū:qz po⁹inq̄tū hī⁹ bēt ozdinez ad illud respectu cui⁹ dicit.vñ cū ꝑtiū actiuū in sensu exteriori sit res existēs extra animā:⁊ nō intētio eius existēs in imaginatiōe uel rōne fi ozganū sentiendi nō moueat a rebus extra:sed ex imaginatiōe uel alīs supiorib⁹ viribus nō erit uere sētire.vñ nō dicim⁹q̄ frenetici ⁊ alīj mētecapti:in quib⁹ ꝑpter victoriā imaginatiue virtutis fit hī⁹fluxus spērū ad ozgana sentiēdi uere sentiāt sed q̄ videt eis q̄ sentiāt. Et ideo dicēdū est cuz alīs q̄ sensus corporū glorioso⁹ erit per susceptionē a rebus que sunt extra animā. ¶ Sed sciendum q̄ ozgana sentiēdi imutanē a rebus que sūt extra aiaz duplr. Uno mō imutatiōe nāli:quādo.s.ozganū disponit eadē qualitate nāli qua disponit res extra aiaz que agit in ipsuz:sicut cū manus fit calida ⁊ adusta ex tactu rei calide:uel odorifera ex tactu rei odorifere. Alio modo imutatione spūali quādo recipit qualitas sensibilis in instrumēto fm esse spirituale.i.species siue intētio qualitatis:⁊ nō ipsa qualitas:sicut pupilla recipit speciē albedis:⁊ tamē ipa nō efficit alba. ꝑma ergo receptio nō causat sensuz per se loquēdo:qz sensus est susceptiuus specierū in mā ꝑter mām.i.ꝑter esse materiale qō habebāt extra animā:ut dicitur in scōo de anima.⁊ hec receptio imutat nām recipiētis:qz recipit hoc modo qualitas fm esse suū māle.vñ ista receptio nō erit in corporib⁹ glīosis:sed scōa que per se facit sensum in actu ⁊ nō immutat naturam recipientis. ¶ Ad p̄ᵐg̃ dōz:q̄ taz patet ex dictis q̄ per hāc passionē que est in actu sentiēdi:que nō est aliud q̄ receptio ꝑdicta nō trahit corpus extra naturalē suā qualitatē:sed spūaliter pficit.vñ ipassibilitas glorioso⁹ corporū hanc passionē nō excludit. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q̄ omne passiuū recipit actionē agētis fm suū moduz.si ergo aliq̄d sit qō natū sit imutari ab actiuo nāli ⁊ spirituali imutatiōe:imutatio nālis ꝑcedit imutationez spūalē:sicut eē nāle ꝑcedit esse intētionale.si aūt natū sit imutari tm̄ spūaliter:nō opz q̄ imutet naturalr:sicut de aere qui nō est receptiuus coloris fm esse nāle:sed solū fm esse spūale.⁊ iō hoc solūmō imutat:sicut ecōuerso corpora inanimata imutanē per q̄litates sensibiles solū naturalr ⁊ nō spūaliter.in corpib⁹ aūt glorioſis non poterit esse aliq̄ imutatio nālis.⁊ iō ibi erit spūalis imutatio tm̄. ¶ Ad 3ᵐ dōm:q̄ sicut erit noua receptio spēi in ozgano sentiēdi:ita erit nouū iudiciū sensus cois:nō aūt nouū iudiciū intellꝰ de hoc: sicut fit in eo qui videt aliquid qō ꝑus sciuit:qō autē Aug.dīc q̄ nō erūt ibi cogitatiōes uolubiles:itelligit ur de cogitatiōib⁹ itellectiue partis.vñ nō est ad pzo positū. ¶ Ad 4ᵐ dōm:q̄ qñ vnū duorū est ratio alterī⁹ occupatio aie circa vnū nō ipedit nec remittit oc cupatiōes eius circa aliud:sicut medicuz dū videt uri nā nō minus pōt cōsiderare regulas artis de coloribus urinaz fz magis:⁊ qz deus apprehēdet a sanctis ut rō oium que ab eis agent uel cognoscent.iō occupatio eorū circa sensibilia sentienda uel quecunq; alia cōtēplāda aut agēda in nulla ipediet diuinā ptemplationē nec ecōuerso. ¶ Uel dicēdū q̄ ideo vna potentia ipedit in suo actu qñ alia uehemēt opat: qz vna potētia de se nō sufficit ad tam imēsaz operationē nisi ei subueniat per id qō erat alīs potentijs uel membzis influendum a pzincipio vite:⁊ qz in sanctis erunt oēs potentie perfectissime:vna poterat intense operari:ita q̄ ex hoc nullum impedimentum pzestabitur actioni alterius potentie:sicut ⁊ in chīsto fuit.

¶ Ad 4ᵃᵐ.q.dōz:q̄ circa hoc est duplex opio. Quidā eni dicūt q̄ in corpib⁹ glorioſis erūt oēs potentie sensuū:nō tn̄ erūt in actu nisi duo sensus.s.visus ⁊ tactus: nec hoc erit ex defectu sensuū:sed ex defectu medij ⁊ obiecti:nec tn̄ erūt frustra:qz erūt ad itegritatē hūane nāe:⁊ ad cōmēdādā sapientiā creatoris. Sed hoc nō vī uerū:qz illud qō est mediū in istis sensib⁹:est ēt in alīs mediuz.in visu eni est mediū aer qui etiam est mediū in auditu ⁊ odoratu:sicut patet in scōo de anima.similr etiā gustus bēt mediū cōiūctū sicut ⁊ tact⁹: cū gustus sit quidā tact⁹:ut in eodē libzo dī. odor ēt erit ibi qui est obiectū odoratus:cū ecclesia cantet q̄ odoz suauissimus erūt carmina sanctoz.laus etiā uocalis erit in patria.vñ Aug.dicit sup illud psal. Exultatiōes dei in gutture eoz.q̄ corda ⁊ lingue nō desinēt laudare deū. Et idē etiaz habet per glo.sup illud Osce.13. In cantico ⁊ cymbalis ⁊c. Et iō fm alios dicēdū q̄ ēt odorat⁹ ⁊ audit⁹ erūt ibi in actu:sed gust⁹ nō erit in actu:ita q̄ imutet ab aliq̄ cibo uel potu sūpto:ut patet ex dictis;nisi forte dicat q̄ erit gustus ibi in actu per imutationē lingue ab aliqua būlditate ad iuncta. ¶ Ad p̄ᵐg̃ dōz:q̄ qualitates quas tactus pcipit sunt ille ex quib⁹ cōstituit aialis corpus.vñ per q̄litates tangibiles corpus aialis fm statū pīnē natū est imutari imutatione nāli ⁊ spūali ab obiecto tactus.⁊ ideo tactus dicit maxime mālis inter alios sensus:qz bēt plus de māli imutatiōe adiunctū:nō tamē imutatio mālis se bēt ad actū sentiēdi qui pficit spūali imutatiōe nisi per accīs.⁊ ideo in corporibus glorioſis a quib⁹ipassibilitas excludit nālē imutationē erit imutatio a qualitatib⁹tangibilibus spiritualis tm̄:sicut ⁊ in corpore ade fuit:q̄ nec ignis urere nec gladi⁹ scindere potuisset:⁊ tñ horū sensuz habuisset. ¶ Ad 2ᵐ dōm:q̄ gustus fm q̄ est sensus alimēti nō erit in actu: si tñ erit fm q̄ est iudiciū sapoz hoc esse. poterit fozte fm modū ꝑdictū. ¶ Ad 3ᵐ dōm:q̄ quidā posuerūt q̄ odoz nihil aliud est q̄ quedā fumalis euaporatio:sed hec positio nō potest eē uera:qō patet ex hoc q̄ vultures currūt ex odore percepto ad cadauer ex locis remotissimis:nec eēt possibile q̄ euaporatio aliqua ptingeret a cadauere ad tam remota loca:etiam si totū resolueret⁹ in uaporē:⁊ precipue cum sensibilia in equali distantia ad qualibet partē imutēt.vñ odor imutat mediū qñq̄ ⁊ instrumētū sentiendi spūali immutatiōe sine aliqua euaporatiōe pertingēt ad ozganuz:sed q̄ aliqua euaporatio requirat:hoc est qz odoz in corporib⁹ est humiditate asperſuz.vñ opz resolutio nē fieri ad hoc q̄ pcipiat:sed in corporibus glorioſis erit odoz in ultima sua pfectiōe nullo mō per būiduz suppzessus:vñ imutabit spūali imutatione:sicut odoz fumalis euaporatiōis facit:⁊ sensus odoratus in sanctis:qz nulla humiditate impediet cognoscēe:nō solū excellētias odoz:sicut nūc in nobis contingit,ppt nimiā cerebzi humiditatē:sed etiā nimias odoz differētias. ¶ Ad 4ᵐ dōm:q̄ erit in patria laus uocalis:q̄uis quidā aliter dicāt:⁊ sola imutatiōe spūali oz ganū auditus imutabit in beatis:nec erit,ppter disciplinā qua sciētia acqrat:sed,ppter pfectionē sensus ⁊ delectationē. Quō aūt uox ibi formari poterit in 2ᵒ li bzo dist.2.ocīn est. ¶ Ad 5ᵐ dōm:q̄ intensio luminis nō ipedit receptionē spūalē speciei coloris:dūmodo maneat in natura diaphani:sicut patet q̄ q̄tūcūq; illuminet aer pōt esse mediū in visu:⁊ q̄to est magis illuminatus tanto per ipm clarius aliquid videt nisi sit defectus ex debilitate visus:qō aūt speculo supposito directe radio solis non appareat species corporis oppositi:nō est,ppt hoc q̄ ipediat receptio:sed,ppter hoc q̄ ipedit reuerberatio. opz enim ad hoc q̄ forma in speculo appareat q̄ fiat quedā reuerberatio ad aliqō corpus obscurū.⁊ ideo plumbū vitro adiungit in speculo,hanc aūt obscuritatē radius solis repellit.vñ nō pōt apparere ipēs aliqua in speculo.claritas autez corporiſ glorioſi nō aufert diaphanitatē a pupilla:qz gloria nō tollet nām.vñ magnitudo claritatis in pupilla magis faciet ad acumē visus q̄ ad eius defectū. ¶ Ad 6ᵐ dōm:q̄ ꝓto sensus est pfectior tāto ex minori imutatiōe facta pōt obiectū suū pcipere:quanto aūt sub minori angulo visus a visibili imutat tāto minoz imutatio est:⁊ inde est q̄ visus perfectioz magis a remoto aliq̄d videre pōt q̄ visus debilioz:qz quāto a remotiori videt sub minori angulo vī:⁊ qz visus corporis glorioſi erit perfectissim⁹ ex parvissima imutatiōe poterit vidē.vñ sub āgulo multo minori videre potit:q̄ mō possit.⁊ per ꝓns multo magis a remoto.

Ad 2ᵐ sic,pcedit. Uidet q̄ subtilitas nō sit ꝓprietas corporis glorificati.,ppties eni glorie excedit,ppietatē nature:sicut claritas glorie claritatē solis que est maxime in nā.si ergo subtilitas est,ppietas corpis glorioſi:videt q̄ corpus glorioſuz futuz sit subtilī⁹ oi qō est subtile in nā: ⁊ ita erit uētis aere q̄ subtilius:qō est heresis a Sze ḡ in ꝓstantinopolitana urbe dānata:ut ipse narrat i.14. lib.mora. ¶ ꝓ.sicut caliditas ⁊ frigiditas sunt quedā qualitates simplicīū corporū.s.elementoruz:ita ⁊ subtilitas.s.caloz ⁊ alie qualitates elementoz nō intendunt in corporib⁹ glorioſis magis nūc:imo magis ad mediū reducent.ergo nec subtilitas in eis erit maioz q̄ nūc sit. ¶ ꝓ.subtilitas in corporibus inuenit ꝓpter puitatē māe.vnde corpora que habēt min⁹ de mā sub equalibus dimēlionibus dicimus magis subtilia:ut ignē aere:⁊ aerē aqua:⁊ aquā terra:fz tātū de materia erit in corporib⁹ glorioſis q̄tū nūc est:nec dimēliones erūt maiores:ut ex supza dictis patet.ergo nō erūt magis subtilia q̄ modo sint. ¶ Sed ꝓtra est qō dicit ꝑma Coz.15. Seminat corpus aiale:surget spūale.i.spūi simile:sed subtilitas spūs excedit omnē subtilitatē corporis.ergo corpora glorioſa erūt subtilissima. ¶ ꝓ.corpora quāto sūt subtiliora tāto nobiliora:fz corpa glīosa sī nobilissima.ḡ erūt subtilissima. ¶ Ulteri⁹ videt q̄ ratione huius subtilitatis competat corpori q̄ sit simul in eodē loco cuz alio corpore non glorioso:qz ut dicit Phil.3. Refozmabit corpus hūilitatis nostre cōfiguratū corpori claritatis sue:fz corpus chīsti potuit simul esse cū alio corpore in eodez loco:ut patet per hoc q̄ intrauit post resurrectionem ad discipulos ianuis clausis:ut dī Joā. 20.ergo ⁊ corpora glorioſa rōne subtilitatis poterūt esse cum alīs corporib⁹ nō glorioſis in eodem loco. ¶ ꝓ.corpora glorioſa erunt nobiliora omnib⁹ alīs corporibus:sed quedā corpora nūc rōne sue nobilitatis pnt simul eē cū alīs corporibus.s.radij solares.ergo mlto fortius hoc conueniet corporibus glorioſis. ¶ ꝓ.corp⁹ celeste nō potest diuidi ad minus quantū ad substantiaz sperarū.vnde dicit Job.37.q̄ celi uelut ere solidissimi firmati sunt.si corpus glorioſuz non potest ratiōe subtilitatis eē simul cū alio corpore in eodē loco nun q̄ ad celuz empyreū ascēdere poterit:qō est erroneū. ¶ ꝓ.corpus qō nō pōt esse simul cum alio corpore potest ex alterius obstaculo impediri in motu suo:uel etiaz includi:sed hec nō possunt contingere corporibus glorioſis.ergo possunt simul esse in eodem loco cū alīs corporibus. ¶ ꝓ.sicut se habet punctus ad punctū:ita linea ad lineā ⁊ superficies ad superficiem ⁊ corpus ad corpus:sed duo pūcta possunt esse simul ut patet:quando due linee se tangunt.⁊ similr due linee in contactu duarū superficieruz.⁊ due superficies in cōtactu duorū corporū:qz contigua sunt quorū ultima sunt simul:ut patet.6.phi.ergo nō est ꝓtra naturā corporis quin possit esse cū alio corpore in eodem

loco:sed quicquid nobilitatis natura corporis patit totuz corpori glorioso prestabit.ergo corpus gloriosuz ex sue subtilitatis ꝓprietate habebit ꝙ possit esse simul cuz alio corpore in eodē loco. ¶ Sed ꝓtra est qō Boetius dicit in lib.de trini.in numero differentiā uarietas accētiū facit.naz tres homines neqz genere neqz specie suis accētibus distant.nā si uel animo cuncta ab his accētia separamus.tamē locus est cunctis diuersus quē ynū fingere nullo mō possumus.ergo si ponant duo corpora esse in vno loco erunt vnum corpus numero. ¶ Ꝑ.corpora gloriosa maiorem conuenientiā habebunt cū loco ꝙ spirit' angelici:sed spiritus angelici:ut quidā dicunt non possent distingui numero nisi eēnt in diuersis locis:z ꝓpter hoc ponūt ꝙ necesse est eos esse in loco z ꝙ ante mundū creari non potuerūt.ergo multo magis debēt dicere ꝙ duo corpora qualiacūqz non ꝓñt simul esse in eodē loco.

¶ Ulterius videt ꝙ nec etiaz per miraculū fieri possit ꝙ duo corpora sint in eodē loco.non eni pōt fieri per miraculū ꝙ duo corpora sint simul duo z vnū:qz hoc esset facere ꝓtradictoria esse simul:sed si ponant duo corpora esse simul sequet illa duo corpora esse vnuz. ergo nō est possibile hoc per miraculū fieri.ꝓbatio medie.sint duo corpora in eodē loco:quorū vnuz dicatur.a.z aliud.b.aut ergo dimensiones.a.erunt eedē cum dimensionibus loci:aut alie.si alie ergo erunt alique dimensiones separate qō pōt poni:qz dimēliones que sunt inter terminos loci nō sunt in aliquo subiecto nisi sint in corpore locato.si aūt sunt eedē.ergo eadem ratione dimensiones.b.erunt eedē cū dimensionibus loci:sed quecunqz vni z eidez sunt eadē sibi inuicē sunt eadē.ergo dimensiones.a.z.b.sunt eedez: sed duorū corporū nō possunt esse eedē dimensiones sicut nec eadē albedo.ergo.a.z.b.sunt vnuz corpus z erant duo.ergo sunt simul vnū z duo. ¶ Ꝑ.cōtra cō munes animi cōcep:iōes nō pōt aliqd miraculose fieri:ut.ſ.pars nō sit mino: toto:qz cōtrarie cōmunibus conceptionibus directe contradictionem includit.similiter nec conclusiones geometrice que a communibus conceptionibus infallibiliter deducunt:sicut ꝙ triangulus nō habeat tres angulos equales duobus rectis.similiter nec aliquid potest fieri in linea cōtra diffinitionē linee.quia separare diffinitionem a diffinito est ponere duo ꝓtradictoria esse simul:sed duo corpora esse in eodē loco est ꝓtra cōclusiōes geometrie: z ꝓtra diffinitionē linee.ergo nō potest per miraculū fieri.ꝓbatio medie.conclusio est geometrie ꝙ duo circuli nō tangant se nisi in puncto.si autē duo corpora circularia essent in eodē loco duo circuli designati in eis se tangerent ſm totū.simil' etiā est cōtra diffinitionē linee ꝙ infra duo pūcta sit plus ꝙ vna linea recta:qō contingeret si duo corpora essent in eodem loco:qz infra duo puncta signata in diuersis superficiebus loci essent due linee recte duorū corporū locatorū. ¶ Ꝑ.hoc non videt posse fieri per miraculum ꝙ corpus inclusū in alio corpore nō sit in loco:qz sic haberet locū cōmunē z nō ꝓpriū qō non potest esse:sed hoc sequeret si duo corpora essent in eodē loco.ergo hoc nō potest fieri per miraculū.ꝓbatio medie:sint duo corpora in eodē loco:quorū vnū ſm qualibet dimensionē sit maius alio:corpus minus erit inclusum corpore maiore:z locus corporis maioris erit locus eius cōmunis:locū autē ꝓpzium nō habebit:qz non erit aliqua superficies corporis actu signata que continet ipsaz qō est de ratione loci.ergo nō habebit locū ꝓpriū. ¶ Ꝑ.locus ꝓpositionaliter respōdet locato: sed nunqꝫ potest per miraculū fieri ꝙ idē corpus sit simul in diuersis locis nisi per aliquā conuersionē:sicut accidit in sacro altaris.ergo nullo modo pōt per miraculuz fieri ꝙ duo corpora sint simul in eodem loco.

¶ Sed cōtra est:ꝙ beata virgo filiuz suū miraculose peperit:sed in illo partu oportuit duo corpora esse simul in eodē loco:qz corpus pueri exiens claustra pudoris nō fregit.ergo pōt miraculose fieri ꝙ duo corpora sint in eodē loco. ¶ Ꝑ.hoc idē pōt oñdi ꝙ hoc ꝙ dñs ad discipulos itrauit ianuis clausis. Joan.20.

¶ Ulterius videt ꝙ corpus gloriosum possit esse cum alio glorioso in eodē loco:qz ubi est maior subtilitas ibi est mino: resistentia.si ergo corpus gloriosum est subtilius ꝙ nō gloriosuz:minus resistet corpori glorioso:z ita si corpus gloriosuz poterit esse cū nō glorioso corpore in eodē loco:multo fortius cū corpore glorioso. ¶ Ꝑ.sicut corpꝰ gloriosuz est subtilius nō glorioso:ita vnū gloriosum erit subtilius alio.si ergo corpus gl'iosuz poterit eē simul cū nō gl'ioso:z corpuꝫ gloriosuz magis subtile poterit esse cū glorioso minꝰ subtili. ¶ Ꝑ.corpus celi est corpus subtile z erit tūc glorificatū:sed corpus alicuius sancti esse poterit simul cū corpore celi:qz poterunt ad terrā descendere z ascendere ꝓ suo libitu uoluntatiſ.ergo duo corpora subtilia uel gloriosa poterunt esse simul. ¶ Sz ꝛ. corpora gloriosa erūt ſpiritualia.i.ſpiritibus ꝙtuz ad aliquid similia:sed duo spiritus non possunt esse in eodē loco ꝙus spiritus z corpus possint esse in eodem loco:ut in ꝓmo lib.dist.37.dictum est.ergo nec duo corpora gloriosa poterunt esse in eodem loco. ¶ Ꝑ. duorū corporum simul existentium vnum ab alio penetratur:sed penetrari ab alio corpore est ignobilitatis que omnino a corporibꝰ gloriosis aberit.ergo nō poterunt esse duo corpora gloriosa simul.

¶ Ulterius videtur ꝙ ex sua subtilitate remoueatur a corpore glorificato necessitas existendi in equali loco:corpora eni gloriosa erūt conformia corpori chriſti:ut patet Phil'.3.sed corpuꝫ chriſti non coartat hac necessitate ut sit in loco equali.vnde continetur totū sub paruis uel magnis dimensionibus hostie cōsecrate.ergo z hoc idē erit in corporibus gloriosis. ¶ Ꝑ. phs ꝓbat in.4.phi.ꝙ si duo corpora sunt in eodem loco:sequit ꝙ maximū corpus obtineat minimum locū:qz diuerse partes eius poterunt esse in eadez parte loci.nō enim differt utrum duo corpora uel quotcunqz sint in eodē loco.sed corpus gloriosum erit simul in eodē loco cuz alio corpore:ut dicit coiter.ergo poterit esse in quouis paruo loco. ¶ Ꝑ.sicut corpus videt ratiōe sui coloris ita cōmensuratur loco ratione sue quātitatis:sed corpus gloriosū ita subiectuz erit ſpiritui ꝙ poterit videri z nō videri:ꝓcipue ab oculo nō glorioso ꝓ suo libitu uoluntatis:ut patuit in chriſto.ergo ita quātitas subꝯiet nutui ſpiritus ꝙ poterit esse in magno uel paruo loco:z hēre magnaz uel paruā quātitatē ad libitū. ¶ Sed ꝓtra est ꝙ phs dicit in quarto phi.ꝙ oē qō est in loco est in loco eqli sibi:sed corpus gloriosum erit in loco.ergo erit in loco equali sibi. ¶ Ꝑ.eedem sunt dimensiones loci z locati:ut ꝓbatur in.4.phi.si ergo locus esset maior locato esset idem maiꝰ z minꝰ seipso:qō est icōueniēs.

¶ Ulterius videt ꝙ corpus gloriosū rōne sue subtilitatis sit impalpabile. Gregorius enim dicit in homel.in octaua pasche. Cozrūpi necesse est qō palpat:sed corpus gloriosuz erit incorruptibile.ergo erit ipalpabile. ¶ Ꝑ.omne qō palpat resistit palpanti.sed qō potest esse simul cū aliquo nō resistit ei.cuz ergo corpus

glorioſuz possit esse simul cuz aliquo corpore:nō erit palpabile. ¶ Ꝑ.omne corpus palpabile est tangibile.sed omne tangibile corpus habet qualitates tangibiles excedētes qlitates tāgentis.cū ergo qlitates tāgibiles nō sint in excessum:sed reducte ad maximam eqlitatē in corporib' gloriosis:videt ꝙ nō sint palpabilia. ¶ Sed ꝓtra est ꝙ dñs cū corpe glorioso resurrexit:z tñ corpus palpabile habuit:ut patet Joā.20. Palpate z videte qz ſpūs carnē z ossa nō hēt.ergo z corpa gl'iosa erūt palpabilia. ¶ Ꝑ.hec est hēsis Eutich cōstātinopol'.epi:ut Gzego.dicit.i.4.li.mora.qui dixit ꝙ corpꝰ nr̄m in resurrectioīs gl'ia erit ipalpabile.

Rñdeo dōm ad ꝓmā.q.ꝙ nomē subtilitatis a vtute penetrādi est assūptū.vñ dī in 2° de gñatiōe ꝙ subtile est qō est cōpletiuū ptiꝫ' z ptiuz ptiꝫ':qz ꝓpt nāz būidi qō male tminat tmino,po:bn aūt alieno:sequit suū tāgēs z fluit vndiqz ad suū capiēs:z sua subtilitate qlibet eiꝰ ptē minimā subitrat. ꝙ aūt aliqō corpꝰ sit penetratiuū cōtingit ex duobus. Primo ex qtitatis puitate pcipue ſm,pfunditatē z latitudinē:nō aūt'ſm lōgitudinē:qz penetratio fit in,p fundū vñ lōgitudo penetratiōi nō obstat.2°ex paucitate māe.vñ rara subtilia dicim':z qz in corpib' rariſ foīa ꝑdominat māe magis:ió trāslatū est nomē subtilitatis ad illa corpa que optie ſbstāt forme z pficiunt ab ea cōpletissimo mō:sic dicim' subtilitatē eē in sole z luna z aliꝫ bi'.sicut etiā auꝛ uel aliqd bi'.pōt dici subtile qñ pfectissime cōplet in esse z vtute sue spēi:z qz res icorporee quātitate carēt.z mā nomē subtilitatis ad eas trāsfert nō solū rōne sue substātie:sed etiaz rōne sue vtutis.sicut eni subtile oī penetratiuū qz ptigit usqꝫ ad intima rei:ita etiā oī aliqs intellect' subtilis:qz ptingit ad ispiciēda itrinseca ꝓncipia z ꝓpates nāles rei latētes.z silr oī aliqs hie visuz subtilē:qz aliqō minimū pōt visu ptingē:z similr est de aliꝫ sensibus:z ſm hoc ēt diuersi diuersimode subtilitatē corporib' gl'iosis attribuerūt. Quidā eni hēticī ut Aug. narrat attribuerūt ei subtilitatē ſz modū quo spūales sūt subtiles dicunt dicētes ꝙ in resurrectiōe corpus vtet in spūm:z rōne huiꝰ corpa resurgētia apl's spūalia noiat.i.Cor.15.Sz hoc nō pōt stare. ꝓmo qz corpus in spūz trāsire nō pōt:cū nō coicēt in mā:qō etiā Boetiꝰ ostendit in libro de duab' naturis.Sōo qz si eēt hoc pole:corpe in ſpm ꝙuerso non resurgeret hō qui ex aia z corpe constat. Tertio qz si apl's sic itelligeret sicut noiat corpa spūalia pari rōne noiaret corpa aialia que in aiaz sūt ꝙuersa:qō pz eē falsū. Vñ quidā hēticī dixerūt ꝙ corpꝰ in resurrectione remanebit: ſz hēbit subtilitatē ſm modū rarefactiōis:ita ꝙ corpa būana in resurrectiōe erūt aeri uel uēto similia:ut Gze.narrat in.i4.mora.ſz hoc ēt nō pōt stare qz dñs post resurrectiōez corpꝰ palpabile būit:ut pz Luc.ult. qō ꝓcipue subtile credēdū est.z ꝓterea corpꝰ būanuz cū carnib' z ossib' resurget:sic z corpꝰ oñi:ut dī Luc. ulti.Spūs carnē z ossa non hēt sic me videtis hīe.z Job.19.dī.In carne mea videbo deū ꝛc.nā ät carnis z ossis ꝑdictā raritatē nō patiſ:z ió assignādus ē corpib' gl'iosis ali' subtilitatis modus:ut dicant subtilia pp cōpletissimā corpis pfectionē:ſz hāc cōpletionez qdā eis attribuūt rōne qnte eēntie que in eis tūc maxie dñabit qō nō ꝓt eē. Prio qz nihil de qnta essentia pōt uenire in cōpositionē corpis būani:ut in 2°li.oñsuz est.di.17. Scōo qz dato ꝙ veniret in cōpositionez corpis būani:nō posset itelligi ꝙ dñaret magis ꝙ nūc suꝑ nām elemētarē:nisi ita ꝙ eēt tūc in corpibus būanis plus ſm qtitatē de nā celesti:z sic corpa humana nō eēnt eiusdē stature nisi forte mīueret i hoie elemētaris mā:qō repugnat itegritati resurgētiū:ul'ita ꝙ nā elemētaris idueret,ꝓtates nāe celestis ex eiꝰ oñio in corpe:z sic nālis vtꝰ eēt cā,ꝓtatis gl'iose:qō absurdū est:z ió alīꝫ dicūt ꝙ ocā cōpletio exquo corpa būana subtilia dicent erit ex oñio aie gl'ificate que est forma corpis supꝫ ipꝫ rōne cuiꝰ corpꝰ gl'ioſū spūale dī qsi oino spūi subiectū ꝓª aūt subiectio q corpꝰ aie subꝯcit ē ad ꝓticipandū eē specificū:,put subꝯcit sibi ut mā foīe:z deinde subꝯcit ei ad alia opa aie ,put aia est motor:z ió ꝑma rō spūalitatis in corpe est ex subtilitate:z deinde ex agilitate z aliꝫ,ꝓtatib' corpis gl'iosi:z ꝓpter hoc apl's in spūalitate tetigit potē subtilitatis:ut magistri exponunt.vñ ēt Gze.dīc i.i4.mora.ꝙ corpꝰ gl'ioſū dī subtile p effectū spūalis poꝰ. Et per hoc pz solo ad obta que ,pcedūt de subtilitate q ē p rarefactionē.

¶ Ad 2ām.q.dōz;ꝙ nō pōt dici ꝙ corpus gl'ioſuz rōne subtilitatis sue habeat ꝙ possit eē cū alio corpe in eodē loco nisi per subtilitatē auferat ab eo illud qō,phibeſ nūc eē simul cū alio corpe in eodē loco.Dicūt autē q̄dā ꝙ,phibeſ ab hoc in isto statu rōne corpulētie per quā hēt ꝙ repleat locū:que quidē corpulentia ab ea per subtilitatis potē tollet:sed hoc nō pōt stare ,ꝓpter duo. Prio qz corpulētia quā dos subtilitatis aufert est ad defectū ptinēs:puta aliq inordinatio māe nō perfecte substātis sue forme.totū eni qō ad itegritatē corpis ptinet in corpore resurget:tā ex parte forme ꝙ ex parte māe.ꝙ aūt aliqō corpꝰ sit repletiuū loci:hoc hēt per id qō est de integritate nāe eius:z non ex aliquo defectu nāe.cū eni plenū opponat uacuo il lud solū nō replet locū:quo posito in loco locus nihi lominus remanet uacuꝰ.uacuū aūt diffinit in.i4.phi. ꝙ est locus nō plenus sensibili corpe.dī aūt aliqō corpus esse sensibile ex mā z forma z nālibus accidētibꝰ que oia ad itegritatē nāe ptinēt.cōstat etiā ꝙ corpus gloriosū erit sensibile etiā ſm tactū:ut pz in corpore dñi Luc.ulti.nec eni deerit mā aut forma aut nālia accidentia ſm calidū z frigidū z hi'.vñ patet ꝙ corpꝰ gloriosū nō obstāte subtilitatis pote replebit locū in sania eni videret dicē ꝙ locus ubi eēt gloriosū corpꝰ eēt uacuꝰ.Scōo rō eorū ꝑdicta non valet:qz ipedire coexistētia corpis in eodē loco est in plus qꝫ replē locū.si eni ponamꝰ dimēliōes eē sepatas sine mā ille dimēliōes nō replēt locū.vñ qdā ponētes uacuū dixerūt uacuū eē locū in quo sūt hi'ꝰ dimēliōes sine aliquo corpe sensibili:z tñ iste dimēliōes ,phibent'ne sint simul cū aliquo corpe in eodē loco:ut patet per phz in 4.phi.z in.3.meta.ubi hēt ꝓ incōuenienti ꝙ corpꝰ mathematicū qō nihil est aliud qꝫ dimēliones separate sit simul cū corpore nāli sensibili.vñ dato ꝙ subtilitas gloriosi corpis auferret ab eo hoc qō est replere locū:nō tñ sequeret ꝙ ꝓp hoc posset esse cū alio corpore in eodē loco:qz remoto eo qō in minꝰ est nō ,ppt hoc remouet qō in plus est.ꝙ vi ꝙ illud qō ipedit corpus nostrū nūc ne sit simul cū alio corpore in eodē loco:nullo mō poterit ab eo remoueri per potē subtilitatis.nihil eni pōt ,phibere corpus aliqō ne sit simul situatū cū alio corpe in eodē:nisi hoc qō in eo reqrit diuersū situ.nihil eni ē ipedimētū idētitati nisi qō est cā diuersitatis.hāc ät distinctionē sit' nō reqrit aliq corpis qlitas:qz corpi nō debet aliqs sitꝰ rōne sue qlitatis.vñ remoto a corpe sensibili ꝙ sit calidū aut frigidū aut graue aut leue:nihilo minꝰ in eo remanet nēcitas ꝑdicte distinctionis:ut patet per phm in.4.phi.z etiā per se planū est.silr etiā mā nō pōt iducere nēcitatē ꝑdicte distinctionis:qz materie nō aduenit sitꝰ nisi

Universidad de Deusto
Biblioteca

mediāte quātitate dimēsiua. silr etiam neq; forma situ hēt nisi ex mā situ hñte. restat ergo q necessitas distinctionis duoꝝ corpoꝝ in situ causat a nā quātitatis dimēsiue cui per se cōuenit situs: cadit eni in diffinitione eī: qz q̄titas dimēsiua est quātitas hñs situ: z ideo remotis oib' alīs que sunt in re talis distinctiois necessitas iuenit in sola quātitate dimēsiua. Si aūt accipiat linea sepata opz q si sunt due linee uel due partes vnius linee q sint distincte in situ: alīs linea addita linee nō efficeret maius: qō est cōtra cōem animi ꝛceptionē: z silr est de supficieb' z corpib' mathematicis z qz māe debet situs inquātū substat dimēsionib' : ex inde p̄dicta necessitas ad mām situatā deriuat: ut sic nō est possibile eē duas lineas uel duas ptes linee nisi sint distincte fm situ: ita ipossibile est eē duas mās uel duas ptes māe: nisi sit distinctio sit': z qz distinctio materie est p̄ncipiū distinctionis idiuidui: ide est q Boetius dicit in li. de tri. qz duob' corpib' vnū locū fingē nullo mō possum' ut hāc saltē accūtiū uarietatem distinctio idiuiduoꝝ reḡrat. subtilitas aūt a corpe glioso dimēsionē nō aufert. vñ nullo mō aufert sibi p̄dictā necessitatē distinctiois sit' ab alio corpe: z ita corpus glīosum nō hēbit rōne sue subtilitatis q possit eē cū alio corpe: sed poterit eē sil' cū alio corpe ex opatione vtutis diuine: sicut ēt corpus petri non habuit ex aliq̄ petate indita q ad aduētionē eius sanarent infirmi: sed hoc fiebat vtute diuina ad edificationez fidei ita faciet vtus diuina ut corp' glīosum possit eē simul cū alio corpe ad pfectionē glie. ¶ Ad p̄mū ergo dōz q corpus chr̄i nō habuit ex dote subtiliratis q possit eē sil' cū alio corpe in eodē loco: sed hoc factū est vtute diuinitatis post resurrectionē sicut in natiuitate. vñ Greg. in homel. dicit. Illud corp' oñi intrault ad discipulos ianuis clausis qō ad humanos oculos per natiuitatē suā clauso exīt utero vḡinis. vñ nō opz q rōne subtilitatis hoc cōueniat corpib' glīosis. ¶ Ad 2^m dōm: q lumē nō est corp': ut in. 2. li. di. 13. dictū est. vñ obiectio ꝓcedit ex falsis. ¶ Ad 3^m dōm: q corp' glīosum trālibit speras celoꝝ sine earū diuisione: nō ex vi subtilitatis: sed ex diuina vtute que eis ad nutuz in oib' subueniet. ¶ Ad 4.^m dōm: q ex hoc ēt q ad nutū eis deus aderit in oib' que uolēt: sequit q non possint icludi uel icarcerari. ¶ Ad 5^m dōm: q sicut dī in 4. phi. Pūcto nō ꝓuenit eē locū. vñ si dicat eē in loco hoc nō est nisi per accīs: qz corp' cuius est fminus est in loco: sicut aūt locus tot' rñdet toti corpi: ita terminus loci rñdet termino corpis. ꝓtingit aūt duoruz locoꝝ eē vnū terminū: sicut z duas lineas terminari ad vnū pūctū. z ió q̄uis duo corpa nō possint eē in diuersis locis: tñ duob' terminis duoꝝ corpoꝝ rñdet idē terminus duoꝝ locoruz: z fm hoc dicunt ultima corporis se tangentium esse simul.

¶ Ad tertiā qōnē dōm q sicut ex dictis pz: ꝓpter hoc necesse est duo corpa in duob' locis eē: qz diuersitas māe reḡrit distinctionē in situ. z ió videm' q q̄n ꝓueniunt duo corpa in vnū destruit eē distinctū utriusq; z acḡrit utriq; simul vnū eē distinctū: ut pz in mixtionibus. nō pōt ergo eē q corpa duo remanēāt duo: z tamē sint simul nisi utriq; cōseruet esse distinctū: qō primū hēbat fm q utrūq; erat ens indiuisum in se: diuisum ab alīs. hoc aūt eē distinctū dependet a p̄ncipijs rei eēntialibus sicut a causis ꝓximis: sed a deo sicut a cā ꝑma sicut supra di. 12. dictū est: q eē accīntis dependet a subiecto sicut a cā ꝓxima: sed a deo sicut a causa ꝑma: z qz cā ꝑma pōt cōseruare rem in eē cessantib' causis secūdis: ut patet per p̄mā ꝓpōnē libri de causis: ideo diuina vtute z ea sola fieri pōt ut accidēs sit sine subiecto: ut patet in sacro altaris: z silr diuina virtute fieri pōt z ea sola q corpi remaneat eē distinctuz ab alio corpe: q̄uis eius mā nō sit distincta in situ ab alterius corpis mā: z sic miraculose fieri pōt q duo corpora sint in eodē loco. ¶ Ad p̄mū ergo dōm: q rō illa est sophistica: qz ꝓcedit ex suppositione falsi: uel petit p̄ncipiū. ꝓcedit enim rō illa ac si inter duas supficies opposītas loci alicuius eēt aliq̄ dimēsio ꝓpria loco: cui oporteret q vniret dimēsio corpis locati aduenientis: sic enim sequeret q dimēsiones duoꝝ corporū locatoꝝ fierēt vna dimēsio si utraq; vnū fieret cuz dimēsione loci. hec aūt suppositio falsa est: qz p̄z hoc q̄n cūq; corpus acḡreret nouū locū oporteret aliquā immutationē fieri in dimēsionib' loci uel locati: nō enim pōt eē q aliq̄ duo fiāt de nouo vnū nisi altero eoruz i mutato. si aūt ut se rei vītas hēt loco non debent alie dimēsiones q̄ dimēsiones locati: patet q ratio nihil probat: sed petit p̄ncipiū: qz fm hoc nihil est aliud dictuz q dimēsiones locati fiūt eedē cū dimēsionibus loci: nisi q dimēsiones locati cōtinent infra terminos loci z fm eoꝝ mēsurā distāt termini loci sicut distarēt ꝓpria dimēsionibus si eas hērēt. z sic dimēsiones duo rū corpoꝝ eē dimēsiones vnius loci: nihil est aliud q̄ duo corpa esse in eodē loco: qō est p̄ncipale, ꝓposituz.

¶ Ad 2^m dōm: q posito q duo corpa sint in eodem loco per miraculū nō sequīt aliq̄d neq; ꝓtra cōes animi cōceptiones: neq; cōtra diffinitionē linee: neq; cōtra cōclusiones aliq̄s geometrie. sicut enim supra dist. 12. dictū est: quātitas dimēsiua in hoc differt ab oibus alīs accīntibus q hēt specialē rōnē indiuiduationis z distinctionis. s. ex situ ꝓtiū ꝓter rōnē indiuiduationis z distinctionis que est sibi z in oibus alīs accīntib' cōmunis. s. ex mā subiecta: sic ergo vna linea pōt intelligi diuersa ab alia: uel qz est in alio subiecto: que ꝓsideratio nō est nisi de linea mālī: uel qz distat i situ ab alia que cōsideratio est etiā de linea mathematica que intelligit ꝓter mām. Si ergo remoueat mā nō pōt esse distinctio linearū nisi fm situ diuersum: z silr nec punctoꝝ nec supficierū nec q̄rūcūq; dimēsionū: z sic geometria nō pōt ponere q vna linea addat alīq̄ tanḡ distincta ab ea nisi sit diuersa in situ ab ea. sed supposita distinctione subiecti siue cū distinctiōe situs ex diuino miraculo ut dictū est intelligent diuerse linee que nō distāt situ ꝓpter diuersitatē subiecti: z silr pūcta diuersa: z sic due linee designate in duobus corpib' que sunt in eodē loco trahunt a diuersis pūctis ad diuersa pūcta ut nō accipiamus pūctū signatū in loco: sed i ipso corpe locato: qz linea nō dicit trahi nisi a puncto qō est terminus eius: z supra etiā duo circuli designati in duob' corpibus sphericis exīntibus in eodez loco que sunt duo, ꝓpter diuersitatē situs alīs nō possent se tāgere fm totū: sed sunt duo ex diuersitate subiectorū: z ꝓpter hoc se totalr tāgētes adhuc manēt duo: sicut ēt circulus signatus in corpe locato sperico tangit fm totū aliū circulū signatum in corpe locāte. ¶ Ad 3^m dōm: q deus posset facere aliq̄d corpus qō nō est in loco: z tñ illa positione facta nō sequīt q aliq̄d corpus nō sit in loco: qz corp' maius est locus corpis minoris rōne illius supficiei que designat ex cōtactu terminoꝝ corpis minoris. ¶ Ad 4.^m dōm: q vnū corpus eē sil' localiter in duob' locis nō pōt fieri per miraculū. corp' eni chr̄i nō est i altari localr: ut 3. di. x. dictū est: q̄uis miracl'ose possit fieri q duo corpa sint in eodē loco: qz eē in plurib' locis sil' repugnat idiuiduo rōne eī' qō est eē idiuiz in se, sequeret eni q eēt distinctū

in situ: sed esse cū alio corpore in eodē loco repugnat ei q̄tū ad hoc q est esse diuisuz ab alio: ut ex dictis patet. ratio autē vnius pficit in diuisione: ut patet in. 4. meta. sed diuisio ab alīs est de cōsequētibus ad rōnē vnius. vñ q idem corpus sit localiter simul in diuersis locis includit contradictionē sicut q homo careat ratione. sed duo corpora esse in eodē loco nō includit cōdictionē: ut ex dictis patet: z ideo non est simile.

¶ Ad 4^am. q. dōz: q corpus gloriosuz rōne sue ꝓprietatis nō hēt q posset esse cū alio corpe glorioso in eodē loco sicut nec ut sit simul cū corpore non glorioso. diuina aūt virtute fieri posset ut duo corpora glorioſa essent simul: uel duo nō gloriosa sicut gloriosum z nō gloriosuz: sed tamē nō est cōueniēs q corpus glioſuz sit simul cuz alio corpore glorioso: tuz qz in eis seruabit debitus ordo qui distictionē requirit: tū qz vnū corp' glioſuz nō se apponet alteri: z sic nunq̄ duo corpora gloriosa erunt simul. ¶ Ad p̄muz ergo dōm: q ratio illa ꝓcedit ac si corpori glorioso ineſſet ratione sue subtilitatis qō posset esse simul in eodē loco cum alio corpore: qō falsū est. Et similr dicēduz ad scōm.

¶ Ad 3^m dōz: q corpus celi z alia corpora equiuoce dicent gloriosa inḡtū participabūt aliq̄d glie: z nō q eis cōueniāt dotes corporū humanoꝝ glorificatoꝝ.

¶ Ad 5^am. q. dōz: q corpus nō cōparat ad locū nisi mediantib' dimēsionibus, ꝓpriis fm quas corpus locatū circūscribit ex cōtactu corporis locātis. vñ q corpuſ aliqō sit in minori loco q̄ sit sua q̄titas hoc nō pōt eē nisi per hoc q q̄titas corpis ꝓpria efficit aliquo mō minoz seipsa: qō quidē nō pōt intelligi nisi dupl'r. Uno mō ex uariatione q̄titatis circa eādē mām: ut. s. mā que ꝑmo subest magne q̄titati postea subsit parue z hoc quidā posuerūt in corporib' gloriosis dicentes q q̄titas eoꝝ subest eis ad nutū: ita q cum uoluerint pñt hēre magnā q̄titatē z cū uoluerint paruā: ſz hoc nō pōt esse: qz nullus motus qui fit fm aliq̄d intrinse cū rei pōt esse sine passione abīciēte a suba: z ideo in corpibus incorruptibilib'. s. celestib' est solus motus localis qui nō est fm aliq̄d itrisecū. vñ patet q mutatio q̄titatis ꝓtra mām repugnaret ipassibilitati corporis gloriosi z incorruptibilitati. z ꝓterea sequeret q corpus glorioſuz qnq; eēt rarius z qnq; spissius: qz cum nihil diuidi possit ab eo de mā sua: qnq; eadē mā eēt sub paruis dimēsionib' z qnq; sub magnis: z ita rare fieret z dēsaret: qō nō pōt eē. Alio mō pōt itelligi q q̄titas corporis gloriosi efficiat minoz seipsa per uariationē situs: ita. s. q partes corporis gloriosi subintrēt se inuicē: z sic redeat ad q̄tūcūq; paruā q̄titatē: z hoc quidā posuerūt dicētes q rōne sue subtilitatis corpus glorioſuz hēbit q possit eē simul cū alio corpore nō glorioso in eodē loco: z similr pōt vna pars esse intra alia intātū q totū corpus glorioſuz poterit itrare per minimū porū vnius corporis: z sic ponunt q corpus chr̄i exiuit de utero vḡinali: z intrauit ianuis clausis ad discipulos: sed hoc nō pōt esse: tū qz corp' glorioſuz nō hēbit q sit cū alio corpe simul rōne subtilitatis: tū qz etiā hēret ut esset cuz alio corpe simul rōne subtilitatis: tū qz etiā si hēret ut eēt cū alio corpe: nō tñ cū corpe glorioso ut multi dicūt: tū qz repugnaret recte disponi corpis hūani que requirit determinatū situ z distātiā ptiū. vñ nec per miraculuz vnq̄ hoc fiet: z ió dicēdū q corp' glorioſum semp erit in loco sibi equali. ¶ Ad p^m g̃ dōm: q corp' chr̄i in sacro altaris nō est localr: ut supra dis. x. dcm est. ¶ Ad 2^m dicēdū: q ꝓbatio phi, ꝓcedit ex hoc q vna ps eadē rōne subintraret alia. ſz talis subitratio ꝓtiū corpis glorioſi in iuicē nō pōt eē ut dictū est: z ideo rō nō sequitur. ¶ Ad 3^m dōm: q corpus videtur ex hoc q agit in visum: q aūt agat in visuz uel non agat nihil variat in ipso corpore: z ideo non est inconueniēs si possit q̄n vult videri: z q̄n vult nō videri: sed esse in loco nō est actio aliqua ꝓcedētis ab eo ratione sue quantitatis: sicut videri ratione sui coloris: z ideo non est simile.

¶ Ad 6^am. q. dōz: q omne corpus palpabile est tangibile: sed nō cōuertit. omne eni corpuſ est tangibile qō hēt qualitates quibus natus est imutari sensus tact'. vñ aer z ignis z omnia huiusmodi sunt corpori tāgibilia. sed palpabile ulterius addit q resistit tangenti. vñ aer qui nequaq̄ resistit transeūti per eū: sed est facillime diuisionis: tangibilis quidē est: sed nō palpabilis. sic ergo patet q palpabile dicit aliqō corp' ex duobus. s. ex qualitatibus tangibilibus: z ex hoc qō resistit tangēti: ut nō pertrāseat. z qz qualitates tangibiles sunt calidū z frigidū z huiusmodi que nō inueniūtur nisi in corporibus grauibus z leuib' que hñt contrarietatē adinuicē: ac per hoc fūt corruptibilia: ideo corpora celestia que sūt fm nām corruptibilia sūt sensibilia quidē visu: sed nō tangibilia: z sic etiā nec palpabilia: z hoc est qō Greg. dicit q corrūpi necesse est omne qō palpat. corpus ergo glorioſuz hēt ex nā sua qualitates que sunt nate imutare tactū. sed tñ qz corpus est oino subiectuz spiritui: in ptāte eius est ut fm eas imutet tactū uel nō imutet: similr etiā fm nāz subiecti cōpetit ut resistat cuilibet alteri corpori transeūti: ita q nō possit esse cū eo simul in eodē loco: sed miraculose hoc pōt diuina virtute contingere ad nutum ipsius q sit cū alio corpore in eodē loco: z sic nō resistet ei transeūti. vñ fm naturā suā palpabile est corpus glorioſuz: sed ex vtute supnāli hoc ei cōpetit ut cū nō vult nō palpetur a corpore nō glorioso: z ideo Greg. dicit q dñs palpādā carnē ꝓbuit quam ianuis clausis introduxit ut, pfecto ostēderet post resurrectionē corpus suū esse z eiusdē nāe z alteri' glorie. ¶ Ad p^m g̃ dōz: q incorruptibilitas corporis glorioſi non est ex natura cōponētiū fm quā omne qō palpat necesse est corrumpi: ut ex dictis patet: z ideo ratio non sequit.

¶ Ad 2^m dōz: q q̄uis aliquo modo fieri possit q corpus glorioſū sit cū alio corpore in eodez loco: tamen corpus glorioſum habet in potestate sua resistere cuilibet tangenti cū uoluerit: z sic palpari potest. ¶ Ad 3^m dōm: q qualitates tangibiles in corporibus glorioſis nō erunt reducti ad mediū rei fm eque distantiaz ab extremis acceptū: sed ad mediuz ꝓportionis ſz q optime competit complexioni humane in singulis partibus: z ideo tactus illorum corporum est delectabilissimus: quia potentia semper delectatur in conuenienti z tristatur in excessu.

AD 3^m sic ꝓcedit. Uidet q corpora glorioſa non sint futura agilia. illud eni qō de se est agile ad motū nō indiget aliquo deferēte. ſz corpora glorificata deferunt post resurrectiōem in nubibus obuiā chr̄isto in aere ab angelis: ut dicit glo. i. ad Thes. 4. g̃ corpa glīosa nō erūt agilia. ¶ ꝑ. nullum corpus qō mouet cū labore z pena pōt dici agile. sed corpora glīosa hoc mō mouebunt cū motoz eoruz. s. aia moueat in p̄riū nāe eoru. alias moueret sp in vnā ptē. g̃ nō erūt agilia. ¶ ꝑ. int oēs aialis sēsus est nobilioz z poz q̄ motꝰ. sed nō assignat corpib' glīosis aliq̄ ꝓtas que ꝓficiat ea ad sentiēdū. g̃ nec eis debet attribui agilitas ꝑ quā ꝓficiant ad motum. ¶ ꝑ. nā dat diuersis istra diuersa dispōnis ſz diuersas vtutes ispoꝝ. vñ nō eiusdez dispositionis intra dat animali

Universidad de Deusto
Biblioteca

tardo uel ueloci. sed dē multo ordinatī opat q̄ nā. cū g̃ corp' gl̃iosum hēat mēbra eiusdē dispōnis i figura ⁊ q̄titate sic mō: vi q nō hēat aliā agilitatē q̄ mō hēt. ¶ Sz ꝑ est qō dī. j. Lozᷓ. 15. Seminat in infirmitate surget in vtute. i. mobile ⁊ viuū: sz mobilitas nō pōt dicē nisi agilitatē ad motū. g̃ corpa gl̃iosa erūt agilia. ¶ ℙ. tarditas maxie vi spūalitati repugnare: sed corpa gl̃iosa erūt spūalia ut dī. j. Lozᷓ. 15. g̃ erūt agilia ¶ Ulteri⁹ vi q agilitate sue nunq̄ utent ita q̄ mouean tur: q̄ fm phm mot⁹ est act⁹ impfecti: sz in illis corpibus nulla erit impfectio. g̃ nec alīq̄s mot⁹. ¶ ℙ. oīs mot⁹ est pp idigētiā: q̄ oē qō mouet mouet ꝓpt ade ptionē alicui⁹ finis: sz corpa gl̃iosa nō hēbūt aliquā idigētiā: ut Aug. dic. Ibi erit q̄cqd uoles: nō erit q̄cqd noles. g̃ nō mouebunt. ¶ ℙ. fm phm in. 2. celi ⁊ mū di. Qō ꝑticipat dīna bonitatē sine motu nobili⁹ ꝑticipat illa q̄ qō ꝑticipat eā cū motu. sz corp' gl̃iosum nobili⁹ ꝑticipat dīna bonitatē q̄ aliqō aliud corp⁹. cuz g̃ quedā alia corpa dino sine motu remaneant sic corpa celestia: vi q mlto fortl' corpa humana. ¶ ℙ. Aug. dic q aia stabilita in deo stabiliet ⁊ corp⁹ suū ꝓfiter: sz aia ita erit in deo stabilita q nullo mō ab eo mouebit. g̃ nec in corpe erit aliq̄s mot⁹ ab aia. ¶ ℙ. q̄to corp⁹ est nobili⁹ tāto debet ei loc⁹ nobilio. vñ corp⁹ chr̄i qō est nobilissimū hēt locū eminētiorē iter cetera loca: ut ꝑz hebze. 2 Excellio. celis fact⁹. glo. loco ⁊ dignitate. ⁊ sil'r vnūqōq̄ corp⁹ gl̃iosuz hēbit eadē rōne locuz sibi ꝓueniētē fm mēsurā sue dignitatis. sz loc⁹ ꝓueniēs est de ptinētib⁹ ad gl̃iam. cū g̃ post resurrectionē glia scōz nunq̄ variet neq; in plus neq; in minus: q̄ nc erūt dino in termino: videt q̄ corpa eoz nunq̄ de loco sibi determinato recedēt: ⁊ ita nō mouebunt. ¶ Sz ꝑ est qō dī Isa. 40. Currēt ⁊ nō laborabūt: uolabunt ⁊ nō deficiēt. ⁊ sil'r Sap. 3. dī. Tanq̄ scintille in harū dineto discurrēt. g̃ erit aliq̄s mot⁹ corpoz gl̃iosoruz. ¶ Ulteri⁹ videt q moueant in istāti. Aug. enīz dicit: q̄ ubicūq; uoluerit spūs ibi erit ⁊ corp⁹. sed mot⁹ uoluntatis fm quē spūs vult alicubi ee est in istāti. g̃ ⁊ motus corpis erit in istāti. ¶ ℙ. phs in. 4. phi. ꝓbat q si fieret mot⁹ per uacuū q̄ oporteret aliq̄d moueri in istāti: q̄ uacuū nō resistit aliquo mō mobili: resistit autē plenū: ⁊ sic nulla ꝓportio eēt mot⁹ qui fit in uacuo ad motū qui fit in pleno in uelocitate: cū ꝓportio motuū in uelocitate sit fm ꝓportionē resistētie que est in medio. oīuz aūt duoz motuū qui fiūt in tpe opz eē ꝓportionales uelocitates: q̄ oē tps oi tpe ꝓportionale est: sz sil'r nullū spatiū plenū pōt resistē corpi gl̃iosi: qō pōt ee cū alio corpe in eodē loco quocūq; mō fiat sicut nec uacuū alteri corpi. g̃ si mouet in istāti mouebit. ¶ ℙ. vt⁹ aie gl̃ificate q̄si ipropoꝛtionaliꝛ excedit vtutē aie nō gl̃ificate: sz aia nō gl̃ificata mouet corp⁹ i tpe. g̃ aia gl̃ificata mouet corp⁹ in istāti. ¶ ℙ. oē qō mouet eq̄lit cito ad ꝓpinquū ⁊ distās mouet in istāti sz mot⁹ corpis gl̃iosi est talis: q̄ ad q̄tumcūq; distās spatiū mouet tpe impceptibili. vñ Aug. dicit in qōnibus de resurrectiōe. q corp⁹ gl̃iosum utraq; iteralla pari celeritate ptingit ut radi⁹ solis. g̃ corp⁹ gl̃iosum mouet in istāti. ¶ ℙ. oē qō mouet: uel mouet in tpe: uel mouet in istāti. sed corp⁹ gl̃iosum post resurrectionē nō mouebit in tpe: q̄ tps iā nō erit: ut dī Apoc. x. g̃ mot⁹ ille erit in istāti. ¶ Sz ꝑ. in motu locali spatiū ⁊ mot⁹ ⁊ tps sil'r diuidunt: ut dem̄ fatiue ꝓbat i. 6. phi. sz spatiū qō trāsit corp⁹ gl̃iosuz per suū motū est diuisibile. g̃ ⁊ mot⁹ diuisibilis ⁊ tps diuisibile: istās aūt non diuidit. g̃ ⁊ mot⁹ ille nō erit in istāti. ¶ ℙ. nō pōt ee aliq̄d sil' totū in vno loco ⁊ ptim in illo ⁊ ptim in alio q; sequeret q altera ps eēt in duob⁹ locis sil': qō eē nō pōt: sz oē qō mouet ptim est in termino a quo ⁊ pti in termio ad quē ut dem̄ fatū est in. 6. phi. oē aūt qō motū est totū est in termino ad quē est mot⁹. g̃ nō pōt ee q sil' moueat ⁊ motū sit: sed oē qō mouet in istāti sil' mouet ⁊ motuz est. g̃ motus localis corpis gl̃iosi non poterit esse in instanti.

Rñdeo dōm ad ꝑmā qōnem: q corp⁹ gl̃iosum erit dino subiectū aie gl̃ificate nō solū ut nihil in eo sit qō resistat uoluntati spūs: q̄ hoc fuit ēt in corpe ade: sed ēt ut sit in eo aliq̄ ꝓfectio effluens ab aia gl̃ificata in corp⁹ per quā babile reddat ad pze dictā subiectionē: que q̄dē ꝓfectio dos gl̃ificati corpis dī. aia aūt cōiūgit corpi nō solū ut forma sz ut motor: ⁊ utroq; mō opz q corp⁹ gl̃iosuz aie gl̃ificate sit sūme subiectū. vñ sicut per dotē subtilitatis subiicit ei totaliter inq̄tū est forma corpis dās eē specificū: ita p dotē agilitatis subiicit ei inq̄tū est motor: ut. s. sit expedi tū ⁊ habile ad obediēdū spūi in oīb⁹ motib⁹ ⁊ actiōi bus aie. Quidā tn cām isti⁹ agilitatis attribuūt q̄nte eēntie que tūc in corpib⁹ gl̃iosis oñabit: sz de hoc frequēter dictū est q nō videt ꝓueniēs: vñ meli⁹ est q attribuat aie a qua gl̃ia in corpus emanat.

Ad ꝑmū g̃ dōm: q corpa gl̃iosa dicunt ferri baiulis angelis: ⁊ ēt in nubibus: nō q̄si eis idigeat: sed ad reuerētiā deligādā que corporib⁹ gl̃iosis ⁊ ab angelis ⁊ ab oibus creaturis defertur. ¶ Ad 2m dōm: q quāto vt⁹ aie mouētis oñatur magis supza corp⁹ tāto mino⁹ est labor in motu: q eti am sit cōtra nām corpis. vñ illi in q̄b⁹ vtus motiua est fortioꝛ: uel qui hñt ex exercitio corp⁹ magis habilitatū ad obediēdū spūi mouēti minus laborāt in motu: ⁊ q̄ post resurrectionē aia ꝓfecte oñabit corpi: tū ꝓpter ꝓfectionē ꝓxie vtutis: tū ꝓpter habilitatez corporis gl̃iosi ex redūdātia gl̃ie ab aia in ipm nō erit ali q̄s labor in motu scōz: ⁊ sic dici ꝑt corpa scōrū agilia. ¶ Ad 3m dōm: q per dotē agilitatis corp⁹ gl̃iosū reddit habile nō solū ad motū localē: sed ad sensum: ⁊ ad oēs alias opationes aie exequēdas. ¶ Ad 4m dōm: q sicut nā dat uelociorib⁹ aialib⁹ instrā diuerse dispōnis in figura ⁊ quātitate: ita dabit corpibus scōz aliā dispōnē q̄ nūc hēant: nō q̄dē in figura ⁊ q̄ti tate: sed in ꝓpzietate glie que dicit agilitas.

¶ Ad scōam. q. dōm: q corpa gl̃iosa aliqn̄ moueri neci um est ponē: ⁊ q ⁊ ipm corp⁹ chr̄i motū est in ascēsione: ⁊ sil'r corpa scōz que de terra resurgēt ad celū em pyreū ascēdēt: sed ēt postq̄ celos ascēdēt visile est q aliqn̄ moueant p̄o sue libitu uoluntatis: ut illud qō habēt in vtute actu exercētes diuinā sapiētiā emendabi lē ostēdāt: ⁊ ut ēt vilus eoz reficiat pulchritudie creaturarū diuersarū in qb⁹ dei sapiētia emineter reluce bit. sensus eni nō pōt eē nisi ꝑtiū: q̄uis magis a lōgin quo possit sentire corpa gl̃iosa q̄ nō gl̃iosa ut supza dictū est: nec tn per motū aliq̄d depiet eoz beatitudini que ꝓsistit in visione dei quē ubiq; ꝑtē hñt: sicut ⁊ de angelis dicit Greg. q itra deū currūt quocūq; mittantur. ¶ Ad ꝑmū g̃ dōm: q mot⁹ localis nō uariat aliq̄d eoz que sunt itranea rei: sed est fm id qō est extra rē. s. locū. vñ illud qō mouet motu locali est ꝓfectum q̄tū ad ea que sūt intra rē: ut oī in. 8. phi. q̄uis hēat i perfectionē respectu loci: q̄ duz est in vno loco est in potētia ad aliū locū: q̄ nō pōt esse actu in plurib⁹ locis sil'. hoc eni solius dei est. Dic aūt defect⁹ non repugnat ꝓfectioni glie: sicut nec defect⁹ q creatura est ex nihilo: ⁊ ideo manebūt hi⁹ defect⁹ in corpib⁹ gl̃iosis. ¶ Ad 2m dōm: q aliq̄s dī idigē aliq̄ ⁊ simplr ⁊ fz q̄d.

Simplr q̄dē idiget aliq̄s illo sine quo nō pōt ꝓseruari in eē uel in sua ꝓfectiōe: ⁊ sic mot⁹ in corpib⁹ gl̃iosis nō erit, ꝓpt aliquā idigētiā: q̄ ad hec oia suffic eis sua btitudo. Sz fm q̄d indiget aliq̄s illo sine quo nō pōt aliquē finē ītētū hīe: uel nō ita bñ uł tali mō: ⁊ sic mot⁹ erit in btis ꝓpt indigētiā: nō poterunt manifestare vtutē motiuā in seipis in expimēto nisi moueant: hi⁹ eni indigētias nihil, phibet in corpibus gloriosis esse. ¶ Ad 3m dōm: q rō illa, pcederet si corp⁹ gl̃iosū non posset etiā sine motu ptic̄pare dīnā bonitatē mlto altius q̄ corpa celestia: qō falsū est: vñ corpa gl̃iosa non mouebunt ad ꝓsequēdā ꝓfectam dine bonitatis ptic̄ pationē: hāc eni hñt per gl̃iaz: sz ad demāndā vtutē aie per motū corpoz celestiū nō posset demāri vtus eoz nisi quā hñt in mouēdo corpa inferiora ad gñationē ⁊ corruptionē: qō nō cōpetit illi statui: ut ex dictis p̄z. ⁊ iō rō nō ꝓcedit. ¶ Ad 4m dōm: q mot⁹ localis nihil diminuit de stabilitate ab aia stabilita in deo: cū nō sit fm aliq̄d itrīsecū rei: ut dcm̄ ē. ¶ Ad 5m dicēdū: q loc⁹ ꝓgru⁹ vnicuiq; corpi gl̃iosо deputat⁹ fm gdū sue dignitatis ptinet ad ꝑmiū accīntale: nō tn oz q diminuat aliq̄d de ꝑmio q̄tūcūq; est extra locū illuz: q̄ loc⁹ ille nō ptinet ad ꝑmiū fz q actu ꝓtiet corp⁹ locatū cū nihil ifluat in gl̃iosū corp⁹: sed magis recipiat splēdorē ab eo: sz fm q est debit⁹ p meritis. vñ gaudiū de tali loco manet ēt ei qui est extra locū illum.

¶ Ad 3m, q. dōz: q circa hoc est multiplex opio. q̄daz eni dicūt q corp⁹ gl̃iosū trāsit de vno loco in aliū sine hoc q trāseat mediū. sicut ⁊ uolūtaz de vno loco trāsfert ad aliū sine hoc q ptrāseat mediū: ⁊ ꝓpt hoc pōt corpis gl̃iosi mot⁹ cē in istāti sicut ēt uoluntatis. Sed hoc nō pōt stare: q̄ corp⁹ gl̃iosū nunq̄ ꝓueniet ad nobilitatē nāe spūalis sic nunq̄ desinet eē corp⁹. Et ꝓtea cū uolūtas dī moueri de vno loco in aliū: nō trāsfert eēntialr de loco in locū: q̄ neutro illoz locoz est sentialr ꝓtiet: sz dirigit in vnū locū postq̄ fuerat directa per itētionē ad aliū: ⁊ p̄o tāto dī moueri de loco ad locū. Et iō alq̄ dicūt q corp⁹ gl̃iosū hēt de ꝓpetate nāe sue quā corp⁹ ē q ptrāseat mediū: ⁊ ita q moueat in tpe: sz vtute gl̃ie q̄ hēt q̄dā ifinitatē supz vtutē nāe hēt q possit nō ptrāsire mediū: ⁊ sic in istāti moueri: sz hoc nō pōt eē: q̄ iplicant in se ꝑdictionē: qō p̄z sic. Sit aliq̄s corp⁹ qō moueat de. a. in. b. ⁊ corp⁹ motum sit. c. ꝓstat q. c. q̄diu ē totū in. a. nō mouet: sil'r nec q̄n est totū in. b. q̄ tūc motū est. g̃ si aliq̄n mouet oz q ne q̄ sit totū in. a. neq; totū i. b. g̃ q̄n mouet uł nusq̄ est: uel est ꝑti in. a. ⁊ ꝑti in. b. uel totū in alio loco medio: puta in. c. aut ꝑti in. a. seu in. b. sed nō pōt poni q nusq̄ sit: q̄ sic eēt aliq̄ q̄titas oīmēsiua nō hīs situ: qō est ipole: neq; pōt poni q sit ꝑti in. a. ⁊ ꝑti in. b. ⁊ nō sit in medio aliq̄ mō: q̄ cū. b. sit locus distās ab. a. sequeret medio iteriacēte q ps. c. que est in. b. nō eēt ꝓtiua pti que est in. a. g̃ restat q sit uel totū in. c. uel ptiz in eo: ⁊ pti in alio loco qō ponet mediū int. c. ⁊. a. puta. d. ⁊ sic de aliis. g̃ opz q. c. nō pueniat de. a. in. b. nisi pus sit in oīb⁹ medijs: nisi dicat q pueniat de. a. in. b. ⁊ nunq̄ moueat qō iplicat ꝑdictionē: q̄ ipa successio locoz ē mot⁹ local: eadē rō est de q̄libet mutatiōe que hēt duos ītmios ꝓrios: quoz utrūq; est aliq̄d positiue: sec⁹ aūt est de illis mutatiōib⁹ que hñt vnū terminū tm̄ positiuū: ⁊ altez pura ꝑuationē: q̄ int affirmationē ⁊ negationē siue ꝑuationē nō est aliq̄ determinata distātia. vñ qō est in negatiōe pōt eē, ppinq̄us uel remot⁹ ab affirmatiōe ⁊ eq̄. róne alicui⁹ qō cāt altez eoz: uel disponat ad eā: ⁊ sic oū id qō mouet est totū sub negatione mutat ad affirmationē ⁊ eq̄: vñ ēt in eis mutans ꝑce dit mutatū eē: ut ꝑbat in. 6. phi. nec ē sil'e de motu angeli: q̄ esse in loco eq̄uoce dī de corpe ⁊ de angelo: ut in p⁹lib. di. 37. docm̄ est: ⁊ sic ꝑz q nullo mō pōt esse q aliqō corp⁹ ꝑueiat de vno loco ad aliū nisi trāseat oīa media. Et iō alq̄ hoc ꝓcedūt: sz tn dicūt q corp⁹ gl̃iosuz moueat in istāti: sed ex hoc sequit q corp⁹ gl̃iosū in eodē istāti sit in duob⁹ locis sil' uel plib⁹. s. in tmio ultimo: ⁊ in oīb⁹ locis medijs: qō nō pōt eē: sz ad hoc dicūt q q̄uis sit idē istās fm rē: tn̄ differt rōne sicut pūct⁹ ad quē tminant diuerse linee: sed hoc non sufficit: q̄ istās mēsurat hoc qō est in istāti fz rē nō fm hoc qō ꝓsiderat: vñ diuersa ꝓsideratio instātis nō facit q istās possit mēsurare illa que non sunt sil' tpe: sicut nec diuersa ꝓsideratio pūcti pōt facē q sub vno pūcto loci ꝓtineant que sūt distātia situ: ⁊ iō alij, pbabili⁹ dicūt q corp⁹ gl̃iosū moueat in tpe: sz iperceptibili, ꝓpt brevitatē ⁊ q tn̄ vnū corp⁹ gl̃iosū pōt in minori tpe idez spatiū trāsire q̄ aliō: q̄ tps q̄tūcūq; puū accipiat in ifinitū est diuisibile. ¶ Ad ꝑm g̃ dōz: q illud qō pazdeest q̄si nihil deesse vi: ut dī in 2° phi. ⁊ iō dicim⁹: istāti facio qō post modicū tps fiet: ⁊ per hūc modū loquit Aug. q ubicūq; erit uolūtas ibi erit corp⁹ stati. uel dicēdū q uolūtas nunq̄ erit iordinata in btis. vñ nunq̄ uolēt corp⁹ suū eē alicubi i aliq̄ istāti i q̄ nō possit ibi eē: ⁊ sic qōcūq; instās uolūtas determiabit i illo corp⁹ erit in illo loco quē uolūtas determiat. ¶ Ad 2m dōz: q q̄dā ꝑdixerūt illi, ꝓpōni quā phs iducit in pte illa: ut Cōmē. ibidē dicit: dicētes q nō oz eē, ꝓportionē totī⁹ mot⁹ ad totū motū fm, ꝓportionem resistētie medij ad aliud medium resistēs: sz opz q fm, ꝓportionē mediorz per que trāsit attēdat, ꝓportio retardatiō que accidit in motib⁹ ex resistētia medij: q̄libet eni mot⁹ hēt determiatū tps uelocitatis ⁊ tarditatis ex victoria mouētis supz mobile ēt si nihil resistat ex parte medij: sicut ꝑz in corpib⁹ celestib⁹ in qb⁹ nō iuenit aliq̄d qō obstet motui ipoz: ⁊ tn̄ nō mouent in istāti: sz in tpe determiato fm, ꝓportionē po⁹ mouētis ad mobile: ⁊ ita ēt si ponat aliq̄d moueri in uacuo nō oportebit q moueat in istāti: sz q nihil addat tpi qō debeat motui ex, ꝓportiōe mouētis ꝓdicta ad mobile: q̄ motus nō retardat. Sz hec rō: ut Cōmē. dicit ibidē, procedit ex falsa imaginatiōe qua q̄s imaginat: q̄ tarditas que cātur ex resistētia medij sit aliq̄ ps motus addita motui nāli qui hēt q̄titatē fm, ꝓportionē mouētis ad mobile: sicut vna linea addit linee rōne cui⁹ accidit in lineis q nō remanet eadē, ꝓportio toti⁹ ad totā lineā que erat lineaz additaz adiuicē: ut sic ēt nō sit eadē, ꝓportio toti⁹ mot⁹ ad totū motū sensibilē que est retardationū ꝓtigētiū ex resistētia media: que q̄dē imaginatio falsa ē: q̄ quelibet ps mot⁹ hēt tātū de velocitate q̄tū tot⁹ mot⁹: nō aūt q̄libet ꝑs linee hēt tātā de q̄titate oimensiua q̄tū hēt tota linea. vñ tarditas uel velocitas addita motui redūdat in q̄libet ptez ei⁹ qō de lineis nō ꝓuenit: ⁊ sic tarditas addita motui nō facit alia ptē mot⁹ sīt in lineis accidebat: q̄ additū ē ps toti⁹ linee: ⁊ iō ad itelligēdā, pbationē phi: ut Cōmē. ibidē exponit: sciēdū est q oz accipe totū p̄o vno. s. resistētia mobilis ad vtutē mouētē ⁊ resistētiā medij per qō est mot⁹ ⁊ cuiuscūq; alterius resistentis: ita q accipit q̄titas retarditatis totius motus fm, ꝓportionē virtutis mouētis ad mobile resistēs q̄cūq; moueat uel ex se uel ex alio extrinseco: opz eni q semp mobile resistat aliq̄ mō mouēti: cū mouēs ⁊ motū agens ⁊ patiēs inq̄tū hi⁹ sint ꝓria. Q̄nq; aūt inueniāt resistere mobile mouenti ex seipso: uel q̄ hēt virtutē iclinātē ad ꝓriū: sicut ꝑz i motib⁹ violētis: uel saltē q hēt lo-

cū ꝯriū loco q̄ est i itētiōe mouētis: cuiusmodi resistē
tia iuenit ēt coꝛpoꝛ celestiū ad suos motores. Q̄nq̄
aūt mobile resistit ꝟtuti mouētiꝭ ex alio tm̄ z nō ex se
ipso: sic̄ ꝑ3 in motu nāli grauiū z leuiū: qz per ipsā foꝛ
mā coꝛꝛ iclinant ad motū talē. est enī3 foꝛma impssio
gñantis q̄ō est motoꝛ per se grauiū z leuiū: ex pte aūt
māe nō iuenit aliq̄ resistētia neq̄ ꝟtutiꝭ iclinātis ad ꝯ
riū motū: neq̄ ꝯrij loci: qz locꝰ nō debet māe nisi fm
q̄ sb̄ diēsionib⁹ ꝓsistēs ꝑficit foꝛma nāli. vñ non pōt
eē resistētia nisi ex pte medij: que q̄dē resistētia est mo
tui coꝛꝛ cōnālis: q̄nq̄ aūt est resistentia ex utroq̄: sic̄
ꝑ3 in motib⁹ aialiū. Q̄n ḡ in motu nō est resistētia nisi
ex pte mobilis sic̄ accidit in coꝛpib⁹ celestib⁹: tunc tp̄s
motꝰ mēsurat fm ꝓportionē motoris ad mobile. z i
talib⁹ nō ꝓcedit rō ꝑb̄. qz moto oi medio adhuc ma
net motꝰ coꝛꝛ in tpe: ꝫ in illis motib⁹ in q̄b⁹ est resistē
tia ex pte medij tm̄ accipit mēsura tp̄is fm ipedimen
tū q̄ō est ex medio solū. vñ si sb̄trahat oino mediū nl̄
lū ipedimētū remanebit: z sic uel mouebit in ist̄ati ul̄
eq̄li tpe mouebit fm uacuū spatiū z plenū: qz dato q̄
moueat in tpe per uacuū illō tp̄s in aliq̄ ꝓportiōe, se
bēbit ad tp̄s in quo mouet per uacuū: pole aūt ē ima
ginari aliō coꝛꝰ in eadē ꝓportiōe sb̄tilꝫ coꝛpe q̄ spa
tiū plenū erat: quo si aliō spatiū eq̄le ipleat in tā puo
tpe mouebit per illō plenū sic̄ ꝑmo per uacuū: qz q̄to
addit ad sb̄tilitatē medij tāto subtrahit de quātitate
tp̄is: z q̄to est magis subtile min⁹ resistit: ꝫ i aliꝭ mo
tib⁹ in q̄b⁹ est resistētia ex ipso mobili z ex medio q̄ti
tas tp̄is est accipiēda fm ꝓportionē mouētis potē
tie ad resistētiā mobilis z medij sil̄. vñ dato q̄ totalit̄
mediū subtrahat uel nō ipediat: nō sequit̄ q̄ motꝰ sit i
ist̄ati: ꝫ q̄ tp̄s motꝰ mēsuret tm̄ ex resistētia mobilis
nec erit icōueniēs si per idē tp̄s moueat̄ per uacuuꝫ z
per plenū aliq̄ sb̄tilissimo coꝛpe imaginato: qz determi
nata subtilitas medij q̄to est maioꝛ: nata est facē tar
ditatē minorē in motu: vñ pōt imaginari tāta subtilita
tas q̄ erit nata facē minorē tarditatē q̄ sit illa tardi
tas quā faꝛ resistētia mobilis: z sic resistētia medij nul
lā tarditatē adḡcit ad motū. p3 ḡ q̄ q̄uiꝭ mediū nō re
sistat coꝛpib⁹ glōsis ꝫ3 hoc q̄ pñt ee cū alio coꝛpe in
eodē loco: nihilomin⁹ motꝰ coꝛꝛ nō erit in ist̄ati: quia
ipm coꝛꝰ mobile resistet ꝟtuti mouēti ex hocipso q̄
bēt determinatū situ: sic̄ de coꝛpib⁹ celestib⁹ dictum est.
¶ Ad 3m dō3: q̄ q̄uis ꝟt̄ aie ḡificate excedat iextimabilr ꝟtutē aie nō ḡificate: nō tñ excedit in infinitū: qz utraq̄ ꝟt̄ est finita. vñ nō sequit̄ q̄ moueat in ist̄ati: si tñ eēt silr infinite ꝟtutis nō sequeret̄ q̄ mouēt in ist̄ati nisi separet̄ totalr resistētia que est ex pte mobilis: q̄uis aūt resistētia q̄ mobile resistit mouēti p ꝯriētatē quā bēt ad motū talē rōnē iclinationis ad ꝯrium motū possit a mouēte infinite ꝟtutis totalr superi: tñ resistētia quā faꝛ ex ꝯrietate quā bēt ad locū quē itēdit motoꝛ per motū nō pōt totalr superi nisi auferat ab ea eē in tali loco uel in tali situ: sic̄ eni albū resistit nigro rōne albedinis z tāto magis q̄to albedo magis distat a nigredine: ita coꝛpꝰ resistit alicui loco: per hoc q̄ bēt locū oppositū: z tāto est maioꝛ resistētia quāto est distātia maioꝛ: nō aūt pōt a coꝛpe remoueri q̄ sit i aliq̄ loco uel situ nisi auferat ei sua coꝛpeitas per quā debeat ei locꝰ uel sit⁹: vñ q̄diu manet in nā coꝛpis nullo mō pōt moueri in ist̄ati q̄tacūq̄ sit ꝟt̄ mouēs: coꝛpus aūt gl̄ioſuꝫ nunq̄ suā coꝛpeitatē amittet: vñ nunq̄ in ist̄ati moueri potit. ¶ Ad 4m dom: q̄ par celeritas in ꝟbis Aug. est itelligēda q̄tū ad hoc q̄ est impceptibilis excessus vni⁹ respectu alti⁹: sic̄ z tp̄s totius motꝰ est impceptibile. ¶ Ad 5m dō3: q̄ q̄uis post resurrectionē nō sit tp̄s q̄ō est nūs motꝰ celi: tñ erit tp̄s ꝓsurgēs ex nūo ꝓoris z posterioris in quolibet motu.

Ad 4m sic ꝓcedit. vi q̄ coꝛpibus gl̄iosis clari
tas nō ꝙueniet: qz sic dic̄ Auic. in. 6. de
nālib⁹. Oē coꝛꝰ luminosuꝫ ꝓstat ex ptib⁹ puꝛis: sed p
tes coꝛpis gl̄iosi nō erūt puie cū i aliq̄b⁹ oñet̄ tra: sic̄ i
carnib⁹ z ossib⁹. ḡ coꝛpa gl̄iosa nō erūt lucida. ¶ ꝑ. oē coꝛꝰ lucidū occultat illō q̄ō est post se. vñ vnū luminare per aliud eclypsat. flāma eni ignis ꝓhibet videri q̄ō est post se: ꝫ coꝛpa gl̄iosa nō occultabūt illud q̄ō itra ea ꝓtinet: qz ut dic̄ Hzeg. sup illud Job. Non adeq̄bit ei aurū z vitrū ibi. s. in celesti ꝑia vniuscuiusq̄ mētē ab alteri⁹ oculis mēbꝛoꝛ coꝛpulētia non abscōdet: patebit q̄ coꝛpalibus oculis ipsa ēt coꝛpis armonia. ḡ coꝛpa illa non erūt lucida. ¶ ꝑ. lux z coloꝛ ꝯriā dispōnē req̄rūt in sb̄to: qz lux est extremitas pspicui in coꝛpe nō tm̄inato: ꝫ coloꝛ in coꝛpe tm̄inato: ut ꝑ3 in li. de sensu z sensato. ꝫ coꝛpa gl̄iosa erūt colorata: qz ut Aug. dic̄. 19. de ci. dei. Pulcbꝛitudo coꝛpis est ptiū ꝙueniētia cū q̄dā coloris suauitate: pulcbꝛitudo aūt coꝛpib⁹ gl̄ificatis deeē nō potit: ḡ coꝛpa gl̄iosa nō erūt lucida. ¶ ꝑ. si claritas erit in coꝛpib⁹ gl̄iosis q̄ sit eq̄lis in oib⁹ ptib⁹ coꝛpis: sicut oēs ptes erūt eiusdē ipassibilitatis: subtilitatis: z agilitatis: sed hoc nō est ꝙueniēs: qz vna ps bēt maioꝛē dispōnē ad claritatē q̄ alia sic̄ oculi q̄ man⁹: z spūs q̄ ossa: z hūores q̄ caro ul̄ vmis. ḡ vi q̄ nō debeat coꝛpa illa eē lucida. ¶ Sed ꝯ est q̄ō dicit Matth. 13. Fulgebūt iusti sicut sol in regno p⁹is eoꝛꝛ. z Sap. 3. Fulgebūt iusti z tanq̄ scintille rē. ¶ ꝑ. 1. Coꝛ. 15. dī. Semiat in ignobilitate: surget in gl̄ia: q̄ō ad claritatē ptiet: ut ꝑ3 per sequētiā: ubi coꝛpoꝛ resurgētiū gl̄iam cōparat claritati stellarū. ergo coꝛpora scōꝛ resurgent lucida.

¶ Ulteri⁹ vi q̄ claritas coꝛpis gl̄iosi non possit videri ab oculo nō gl̄ioso. opꝫ eni eē ꝓportionē visibilis ad visuꝫ: ꝫ oculus nō gl̄ificat⁹ nō est, ꝓportionat⁹ ad videdum claritatē gl̄ie cū sit alteri⁹ gñis q̄ claritas näe. ḡ coꝛpis gl̄iosi claritas nō videbit ab oculo nō gl̄ioso. ¶ ꝑ. claritas coꝛpis gl̄iosi erit maioꝛ q̄ claritas solis nūc sit: qz ēt claritas solis erit tūc maioꝛ q̄ nūc: ut dī. z multo maioꝛ ea erit claritas coꝛpis gl̄iosi: pp q̄ō sol z totꝰ mūdus claritatē maioꝛē accipiet: sed oculus nō gl̄iosus nō pōt ispicē solē in rota ꝓpt magnitudinē claritatis. ḡ mlto min⁹ potit ispicē claritatē coꝛpis gl̄iosi. ¶ ꝑ. visibile oppositū oculis videtis neꝛe est videri nisi sit lesio aliq̄ in oculo: ꝫ claritas coꝛpis gl̄iosi opposita oculis nō gl̄iosis nō necio videt ab eis: q̄ō p3 de discipulis qui coꝛpꝰ dñi post resurrectionē videbāt claritatē ei⁹ nō ituētes. ḡ claritas illa nō est visibilis ab oculo nō gl̄ioso. ¶ Sz ꝯ est q̄ō dic̄ glo. phil. 3. sup illō: cōfiguratū coꝛpi claritatis sue assimulabimur claritati quā bāit in trāsfiguratiōe: ꝫ claritas illa vīa fuit ab oculis discipuloꝛ nō gl̄ificatis. ḡ z claritaꝭ coꝛporis gl̄ificati ab oc̄lis nō gl̄iosis visibilis erit. ¶ ꝑ. ipā videtes gl̄iam iustoꝛ ex hoc toꝛquebunt in iudicio: ut ꝑ3 per hoc q̄ō dī Sap. 5. Sz nō plene videret gl̄iaꝫ ipsoꝛ nisi claritatē coꝛpoꝛ eoꝛ ispicerēt. ḡ rē.

¶ Ulteri⁹ vi q̄ coꝛpꝰ gl̄iosum nec̄io videat a nō gl̄ioso coꝛpe: qz coꝛpa gl̄iosa erūt lucida: ꝫ coꝛpꝰ lucidū manifestat se z alia. ḡ coꝛpa gl̄iosa nec̄io videbūt. ¶ ꝑ. oē coꝛpꝰ q̄ō occultat alia coꝛpa post se exīta de necessitate visu pcipit ab hocipso q̄ alia que sūt post occultant. ꝫ coꝛpꝰ gl̄iosum occultabit a visu alia coꝛpa post se exīta: qz erit coꝛpꝰ coloratū. ḡ de nec̄itate videbit. ¶ ꝑ. sic̄ q̄tas est de his que insunt coꝛpori: ita q̄litas per quā videt: ꝫ q̄tas nō suberit uolūtati

ut coꝛpꝰ gl̄iosū possit eē maioris q̄titatis uel mioris. ḡ nec q̄litas per quā visibile est ut possit non videri.
¶ Sed ꝯ est q̄ coꝛpꝰ nr̄m gl̄ificabit in ꝓxitate coꝛpis chr̄i: ꝫ coꝛpꝰ chr̄i post resurrectionē nō nec̄io videbat: imo disparuit ab oculis discipuloꝛ in Emaus. ut Luc. ulti. ḡ z coꝛpus gl̄oriſicatū nō nec̄io videbit.
¶ ꝑ. ibi erit sūma obediētia coꝛporis ad aiaꝫ. ḡ coꝛpus poterit videri uel nō videri fm uoluntatem aie.

Rn̄deo dō3 ad ꝑmā. q. q̄ coꝛpa scōꝛ fore lucida post resurrectionē ponē: opꝫ ꝓpter auct̄e. scriptura aūt hoc ꝓmittit: ꝫ cāꝫ hi⁹ claritatis q̄dā attribuūt q̄nte eēntie que tūc dñabit in coꝛpe hūano: ꝫ qz hoc est absurdū ut sepe dcm̄ est: iō meli⁹ ē ut dicat q̄ claritas illa cābit ex redūdātia glie aie in coꝛpꝰ. q̄ō eni recipit in aliq̄ nō recipit per modū ifluētis: ꝫ per modū recipiētis: z ita claritas que ē in aia spūalis recipit in coꝛpe ut coꝛpalis: z iō ꝫ q̄ aia erit maioris claritatis ꝫ maī⁹ meritū: ita ēt erit dīa claritatis in coꝛpe: ut ꝑ3 p aplꝫ. 1. Coꝛ. 15. z ita in coꝛpe gl̄ioso cogīcet gl̄ia a se: sic̄ in vitro cogīcit coloꝛ coꝛpis q̄ō ꝓtinet in uase vitreo: ut Hzeg. dic̄ sup illud Job. Non adequabit ei auruꝫ uel vitrum.

Ad pm̄ū q̄ dō3: q̄ Aui. loquit de illo coꝛpe q̄ō bēt ex nā cōponētiū claritatē: sic aūt nō bēbit coꝛpꝰ gl̄ioſū: ꝫ magis ex merito ꝟtutis.
¶ Ad 2m dom: q̄ Hze. cōpat coꝛpa gl̄iosa auro z vitro: auro ꝓpt claritatē: vitro, ꝓpt hoc q̄ trāslucebūt: vñ vi q̄ erūt simul clara z puia: q̄ eni aliq̄ clarꝫ non sit puiū ꝓtingit ex hoc q̄ claritas coꝛpis cātur ex dēsitate ptiū lucidaꝝ. dēsitaꝭ eni aut ꝙuetati: ꝫ tūc cābit claritas ex alia cā: ut dcm̄ est: dēsitaꝭ aūt coꝛpis gl̄iosi ꝙuietatē nō tollet ab eis: sic̄ nec dēsitas vitri a vitro. Quidā tm̄ dicūt q̄ cōparant vitro: non qz sint puia: ꝫ ꝓpt hāc silitudinē q̄ sic̄ illud q̄ō in vitro claudit appet: ita aie gl̄ia que in coꝛpe gl̄ioso claudet nō latebit. ꝫ p⁹ meli⁹ est: qz magis saluat dignitaꝭ coꝛpis gl̄iosi z magis ꝓsonat dcis Hze. ¶ Ad 3m dō3: q̄ coꝛpis gl̄ia nāꝫ nō tollet: ꝫ ꝑficiet: vñ coloꝛ qui debet coꝛpi ex nā suaꝝ ptiū remanebit in eo. ꝫ supaddet claritaꝭ ex gl̄ia aie: sic̄ ēt videm⁹ coꝛpa colorata ex sui nā splēdore sol̄ resplēdē ul̄ ex aliq̄ alia cā extrinseca ul̄ itrinseca. ¶ Ad 4m dō3: q̄ sic̄ claritas gl̄ie redūdat ab aia in coꝛpꝰ fm suū modū: z est ibi alio mō q̄ sit in aia: ita in q̄libet ptē coꝛpis redūdabit ꝫ suū modū. vñ nō ē incōueniēs q̄ diuerse ptes bēant diuersimode claritatē fm q̄ sūt diuersimode dispōsite ex sua nā ad ipsaꝫ: nec est silr de aliꝭ dotib⁹ coꝛporis respectu quaꝝ partes coꝛporis nō iueniunt hāe diuersaꝭ dispositionem.
¶ Ad 2am. q. dō3: q̄ q̄dā dixerūt q̄ claritaꝭ coꝛpis gl̄iosi nō pōt videri ab oculo nō gl̄ioso nisi forte per miraculū: ꝫ hoc pōt eē nisi claritas equoce diceret: qz lux fm id q̄ō est nata est mouē visuꝫ: z visus fm id q̄ō est nat⁹ est recipe lucē: sic̄ uez se bēt ad itellm̄: z bonum ad affectū. vñ si eēt aliꝭ visus qui nō posset pcipe aliquā lucē oio: uel ille visus diceret equoce uel lux illa: q̄ nō pōt in ꝓposito dici: qz sic per hoc q̄ dī coꝛpora gl̄iosa futura eē lucida nihil nobis notificaret: sic̄ qui dic̄ canē eē in celo nihil notificat ei q̄ nō nouit nisi canē qui est aial: z iō dicēdū est q̄ claritas coꝛpis gl̄iosi nālit ab oculo nō gl̄ioso videri pōt. ¶ Ad p̄m ḡ dō3: q̄ claritas gl̄ie erit alteri⁹ gñis q̄ claritas näe q̄tū ad cāꝫ: ꝫ nō q̄tū ad spēꝫ: vñ sic̄ claritaꝭ näe rōne sue spēi est, ꝓportionata visui: ita claritas gl̄iosa. ¶ Ad 2m dō3 q̄ sic̄ coꝛpꝰ gl̄ioſū nō pōt pati aliq̄d passiōe näe: ꝫ solū passiōe aie: ita ex ꝓpetate gl̄ie nō aget nisi actōe aie. claritas aūt ita nō offendit visū inq̄tū aget actione aie: ꝫ fm hoc magis delectat: offendit aūt inq̄tū agit actiōe nāe calefaciēdo z dissoluendo oꝛganū visus z disgregādo spūs: z iō claritas coꝛpis gl̄iosi: q̄uis excedat claritatē solis: tñ de sui nā nō offendit visū: sed demulcet: ppt q̄ō claritaꝭ illa cōpat claritati iaspidis. Apoc. 20. ¶ Ad 3m dom: q̄ claritas coꝛpis gl̄iosi, puenit ex merito uolūtatis: z iō uolūtati sb̄det ut ꝫ eius ipiū videat ul̄ nō videat: z i ptāte coꝛporiꝭ gl̄iosi erit oñdē claritatē suā ul̄ occltare: z hec fuit opio ꝓpositi.
¶ Ad 3am. q. dō3: q̄ visibile vi ꝫ q̄ agit in visū: ex hoc aūt q̄ aliq̄d agit uel nō agit in aliq̄ō extrīsecū nō ē aliq̄ mutatio in ipō. vñ sine mutatiōe alicui⁹ ꝑtatis que sit de pfectiōe coꝛpis gl̄ificati pōt ꝓtigē q̄ videat z nō videat. vñ i ptāte aie gl̄ificate erit q̄ coꝛpꝰ suū videat uel nō videat: sic̄ z q̄libet alia actio coꝛpis in aiē ptāte erit. al's nō eēt coꝛpꝰ gl̄ioſū ist̄rm sūme obediēs ꝑncipali agēti. ¶ Ad p̄m ḡ dō3: q̄ claritas illa obediet coꝛpi gl̄ioso ut possit eā oñdē uel occltare. ¶ Ad 2m dō3: q̄ coloꝛ coꝛpis nō ipedit puietatē ipi⁹ nisi iquātū imutat visuꝫ: qz visus nō pōt imutari sil̄ duob⁹ coloribus ut utrūq̄ ꝑfecte ispiciat: coloꝛ aūt coꝛpis gl̄iosi erit in ptāte aie ut per ipꝫ imutet visū uel nō imutet: z iō erit in ptāte ei⁹ ut occultet coꝛpꝰ q̄ō est post se uel nō occultet. ¶ Ad 3m dom: q̄ q̄tas est iberēs ipsi coꝛpori gl̄ioso: nec posset q̄tas imutari ad iperiū aie sine mutatiōe intrinseca coꝛporis gl̄iosi que ipassibilitati ei⁹ repugnaret: z iō nō est silr de quantitate z visibilitate: qz etiā qualitas illa per quā est visibile nō poterit subtrahi ad iperiū anime: sed actio illius q̄litatis suspēdet: z sic occultabit coꝛpꝰ ad ipiū aie. Qō.III.

Deinde q̄rit de his que ptinēt ad dānatos. Et circa hoc queruntria. Pmo de q̄litate coꝛpoꝛ ipoꝝ. 2o de igne quo cruciabunt. 3o de cōditionib⁹ aiaꝝ ipsoꝝ eorundem postq̄ fuerint separate.

Ad pm̄ū sic ꝓcedit. Videt q̄ dānatoꝝ coꝛpa cū suis defoꝛmitatib⁹ re surgāt: illud eni qō in pena pcti iductū est deslstē non debet nisi pctō remisso: ꝫ mēbꝛoꝛ defect⁹ q̄ accidūt per mutilationē in penā pcti iducti sī: z silr ēt oēs alie defoꝛmitates coꝛpales. ḡ a dānatis qui pctoꝝ remissionē nō sūt ꝓsecuturi in resurrectione nō remouebūtur. ¶ ꝑ. sicut resurrectio scōꝛ erit ad ultimā perfectionē: sic z resurrectio ipoꝝ erit ad ultimā miseriaꝫ: ꝫ scis resurgēt⁹ nō auferet aliq̄d qō ad coꝛpꝰ pfectionē ptinē possit. ḡ nec ipꝰ resurgēt⁹ aliq̄d auferetur qō ad coꝛpꝰ defectū uel miseriā ptineat: bi' aūt sūt defoꝛmitates. ḡ rē. ¶ ꝑ. sic̄ ad defectuꝫ passibilis coꝛpis ptinet defoꝛmitas: ita tarditas: ꝫ a coꝛpib⁹ dānatoꝝ resurgēt⁹ tarditas nō remouebit: qz coꝛꝛ coꝛpa nō erūt agilia. ḡ eadē rōne nec defoꝛmitas remouebitur. ¶ Sz ꝯ. 1. Coꝛ. 15. mortui resurgēt icoꝛrupti. gl. mortui. i. pctores uel gñaliꝭ oēs mortui surgēt icoꝛrupti. i. sine aliq̄ diminutione mēbꝛoꝛ. ergo mali resurgent sine defoꝛmitatib⁹. ¶ ꝑ. in dānatis nō erit aliq̄d qō sensū doloris in eis ipediat: ꝫ egritudo ipedit sensū doloris inq̄tū per eā debilitant oꝛgana sentiendi: silr z defect' mēbꝛi ipediret ne eēt vniuersalis doloꝛ in coꝛpe: ergo sine istis defectib⁹ dānati resurgēt.
¶ Ulti⁹ vi q̄ coꝛpa dānatoꝝ erūt coꝛruptibilia: oē eni cōpositū ex ꝯrijs neꝛe ē coꝛrūpi: ꝫ coꝛpa dānatoruꝫ erūt ex ꝯrijs cōposita ex q̄b⁹ ēt nūc cōponunt: al's, nō eēnt eiusdē spēi: z per ꝓns nec eadē nūo: ḡ erūt coꝛruptibilia. ¶ ꝑ. coꝛpa dānatoꝝ si icoꝛruptibilia sūt futura hoc nō erit per nām cū sint futura eiusdē nāe cuius z nūc sūt: nec ēt erit per gr̄am uel gl̄iam: qz talib⁹

oino carebūt. g nullo mō erūt icorruptibilia. ¶ Ꝑ. Illis qui sūt in sūma miseria subtrahē maxima penaruꝫ vi icōuenies: sed maxia penarū est mozs: ut ꝓ pphm in. 4. etho. g a dānatis qui sūt in sūma miseria mozs remoueri nō oꝫ. g eoꝝ corpa corruptibilia erūt. ¶ Sꝫ ꝯ est qō dī Apoc. 9. In dieb' illis querēt homes mortē ⁊ nō ineniēt eā: ⁊ desiderabūt mori ⁊ fugiet mors ab illis. ¶ Ꝑ. dānati punient in aia ⁊ corpe pena per petua. Matth. 25. Jbūt hi in supplicīū eternū: ſꝫ hoc ee nō posset si eoꝝ corpora corruptibilia essent. ergo eorum corpora erunt incorruptibilia.

¶ Ulteri' vi q sint futura ipassibilia: qz fm phꝫ in. 6. to pi. Ois passio magis facta abȳcit a suba: sed a finito si semp aliqd abȳciat nece est illō tādē ꝑsumi ut dī in. j. phi. g si corpa dānatoꝝ erūt passibilia ⁊ semp patien tur qnq deficiēt ⁊ corrupent: qō falsuꝫ ee ostēsuꝫ est. g erūt ipassibilia. ¶ Ꝑ. oē agēs assimilat sibi patiēs. si g corpa dānatoꝝ patient ab igne: ignis ea sibi assimilabit. ſꝫ nō ꝑsumit alr ignis corpa nisi inq̄tū ea sibi assimilās resolut. g si corpa dānatoꝝ erunt passibilia ab igne qnq cōsument: ⁊ sic idē qō ꝓus. ¶ Ꝑ. aialia que in igne sine corruptiōe viuē dicunt ut de salmandra dī: ab igne nō affligunt. aial eni dolore corpis nō affligit nisi corp' aliq mō ledat. g corpa dānatorū in igne sine ꝑsuptione remanē pnt: sic ⁊ aialia ꝓdicta: ut Aug. in li. de ci. dei dicē vi. q nulla afflictionē ibi susti nebūt: qō nō eēt nisi eoꝝ ipassibilia corpa eēnt. g ⁊c.

¶ Ꝑ. si corpa dānatoꝝ sūt passibilia: dolor qui ex eo rū passione ꝓuenit ut vi supare dz oēm pnē corporū dolorē: sic ⁊ scōz locōditas supabit oēm pnē iocunditatē: ſꝫ ꝓpt imēsitatē doloris qnq ȝtigit i pnti sta tu q aia a corpe sepat. g multo forti' si corpa illa futu ra sūt passibilia ex imēsitate doloris aia a corpe sepa bit: ⁊ sic corpa corrūpunt: qō falsuꝫ est. g corpora illa erūt ipassibilia. ¶ Sꝫ ꝯ est qō dī. j. Cor. 15. ⁊ nos im mutabimur. glo. nos boni t̄mmō imutabimur in gl̄iaꝫ imutabilitatis ⁊ ipassibilitatis. g corpa dānatoꝝ non erūt ipassibilia. ¶ Ꝑ. sic corp' coopat aie ad meritū ita coopat ei ad pctm: ſꝫ pp coopationē ꝓdictā nō so lū aia sed ⁊ corp' post resurrectionē ꝑmiabit. g ⁊ re surrectione sili dānatoꝝ corpora punient: qō nō esset si ipassibilia forēt. ergo erunt passibilia.

Rñdeo dōm ad. j. q. q in corpe humano ꝑt eē defozmitas dupl'r. vno mō ex defectu alicui' mēbri: sic mutilatos turpes dicim': deest enim eis debita ꝓportio ptiū ad totū: ⁊ de tali defozmita te nulli dubiū est q in corpib' dānatoꝝ nō erit: qz oia corpa tā bonoꝝ ꝙ malorꝝ integra resurgēt ut supza dic tū ē cū de integritate corpoꝝ resurgētiū ageret. Alio mō defozmitas ȝtigit ex idebita ptiū disponē: uel in debita ꝙtitate uel ql̄itate uel situ que ēt ꝓportionē de bitā ptiū ad totū nō patit: ⁊ de talib' defozmitatib' ⁊ silib' defectib': sic sūt febres ⁊ hi' egritudines que i terdū sūt defozmitatis cāe. Aug. ideō minatū ⁊ sb dubio relinqt in ench. ut magr in lra dic. Sꝫ apud doc. moder. est sup hoc duplex opio. Quidā eni dicunt q hi' defozmitates ⁊ defect' in corpib' dānatoꝝ rema nebūt ꝑsiderātes eoꝝ dānationē que ad sūmā miſiaꝫ deputant cui nihil icōmoditatis subtrahi dz: sed hoc nō vi rōnabilr dici: in repatiōe eni corpis resurgentiꝫ magis attēdit nāe pfectio ꝙ ꝺditio que ꝑus fuit. vñ ⁊ qui ifra pfectā etatē decedūt in statura iuuenilis eta tis resurgēt ut supza dictū est. vñ ⁊ illi qui aliqs defect' nāles in corpe hūerūt: uel defozmitates ex eis ꝓ uenientes i resurrectiōe sine illis defectib' uel defozmi tatib' reparent nisi pcti meritū ipediret: ⁊ ita si aliqs cū defectib' uel defozmitatib' resurget hoc ei erit in penā: modus aūt pene est fꝫ mēsurā culpe: ꝓtigit aūt q aliqs pctōr dānadus minorib' pctis subiect' aliqs defozmitates uel defect' bēat qs nō būit aliqs dānā dus pctis grauiorib' irretit'. vñ si ille qui in hac vita defozmitates hūit cū eis resurgat sine ꝺb' ꝓstat q re surget ali' grauī' puniēdus qui eas in hac vita nō ha buit: modus pene nō rñderet ꝙritati culpe: ſꝫ magis videret aliqs puniri ꝑ penis ḡs in hoc mūdo passus fuit: qō est absurdū: ⁊ iō alḡ rōnabili' dicūt q auctor q nāꝫ ꝓdidit in resurrectiōe nāꝫ corpis integre repabit vñ q̄q defect' uel turpitudis ex corruptiōe uel de bilitate nāe siue ꝓncipioꝝ nāliū in corpe fuit: totuꝫ in resurrectiōe remouebit: sic febriū: lipitudo: ⁊ silia. de fect' aūt q ex nālib' ꝓncipȳs in hūano corpe nālit cō sequunt: sic pōderositas: passibilitasꝫ: ⁊ silia in corpib' dānatoꝝ erūt: ḡs defect' ab electoꝝ corpib' gl̄ia re surrectionis excludit.

Ad primū g dōz: q cū pena in ql̄ibet foro isti gat fꝫ ꝺditionē illi' fori pene que i hac vita tpali isligunt ꝑ aliq pctō tpales sunt: ⁊ ultra vite t̄minū nō se extēdūt: ⁊ iō quis pctm nō sit remis suꝫ dānatis: nō t̄n op3 q easdē penas ibi sustineat qs i hoc mūdo sūt passi: ſꝫ ꝺina iustitia reqrit ut ibi penis grauioribꝰ in cēnū crucient. ¶ Ad 2m dōm: q nō est sillis rō de bonis ⁊ malis: eo q aliqd pōt eē pure bonū: nō aūt pure malū: vñ ultia scōz felicitas hoc reqrit ut ab oi malo penit' sint imunes: ſꝫ ultima malorꝝ miseria nō excludit oē bonū: qz malū si integrū sit corrūpit seipm: ut phūs dicit in. 4. ethi. vñ op3 q miserie dānatoꝝ susternat bonū nāe in ipsis qō est op' ꝺditoris ꝑfecti qui ipsam nām in ꝑfectione sue spēi reparabit. ¶ Ad 3m dōm: q tarditas est de illis defectibus qui nāliter sequunt ꝓncipia humani corporis: nō aūt defozmitas: ⁊ iō de eis nō est sillis rō ut ex dictis pz.

¶ Ad scōam. q. dōm: q cū in oi motu opozteat eē aliqd ꝑn^m mot': dupl'r mot' aliqs uel mutatio a mobili re mouet: vno mō per hoc q deest ꝑn^m mot'. alio mō p hoc q ꝑn^m mot' ipedit. corruptio aūt mutatio q̄dā ē Uñ dupl'r pōt ȝtigē ut corp' qō ex ꝺditiōe suoꝝ ꝓnci pioꝝ corruptibilitatē hēt icorruptibile reddat. Uno mō ex hoc q ꝑn^m ad corruptionē mouēs totalr tollit ⁊ hoc mō corpa dānatoꝝ icorruptibilia erūt. cū eniꝫ celū sit ꝑmū alterās ꝑ motū suū localē: ⁊ oia alia agē tia scōa in vtute ipsi' agant: ⁊ q̄si ab ipso mota: op3 q cessante motu celi nihil sit agēs qō possit corp' per al terationē aliquā trāsmutare a sua nāli ꝓpetate: ⁊ ideo post resurrectionē cessante motu celi nulla q̄litas erit sufficiēs ut corp' humanū alterare possit a sua nāli q̄li tate. corruptio aūt est t̄min' alterationis sic ⁊ gñatio. vñ corpa dānatoꝝ corrūpi nō poterūt: ⁊ hoc debuit di uine iustitie ut ꝑpetuo viuētes ꝑpetuo puniant: qō oi uina iustitia reqrit: ut ifra dicet: sic ⁊ nūc corruptibili tas corpoꝝ deseruit ꝺine ꝓuidētie per quā ex aliqb' corruptis alia gñant. Alio mō ȝtigit ex hoc q ꝓnci piū corruptiōis ipedit. ⁊ hoc mō corp' ade icorrupti bile fuit: qz ȝrie q̄litates in corpe bois exītes ꝓtiebā tur per gr̄am inocētie ne ad dissolutionē corpis agere possent: ⁊ mlto plus ꝓtinebunt in corpib' gl̄iosis que erūt ꝺino subiecta spū: ⁊ sic in corpib' btoꝝ post re surrectionē cōem cōsūgent duo ꝑdicti modi incorru ptibilitatis. ¶ Ad ꝑmū ergo dōm: q ȝria ex qb' cor pora cōponunt sunt duo ꝓncipia ad corruptionē agē tia. ꝑmū eni agēs est mot' celestis: vñ supposito cele sti necesse est ut corpus ex ȝrȳs cōpositū corrumpat nisi sit aliq cā potioꝝ impediēs: sed motu celi remoto

ȝria ex qb' corp' cōponit nō sufficiūt ad corruptionē faciēdā ēt fm nāꝫ: ut ꝑz ex dictis: cessatione aūt mot' celi phi nō cognerūt: vñ pro ifallibili hēbāt q corp' cōpositū ex ȝrȳs corrūpat fm nāꝫ. ¶ Ad 2m dōz: q icorruptibilitas illa erit per nām nō q sit aliqō icor ruptiōis ꝑn^m in corporib' dānatoꝝ: ſꝫ per defectū ꝑn cipȳ mouētis ad corruptionez: ut ex dictis pz. ¶ Ad 3m dōz: q q̄uis moꝝ sit simplr maxima penaꝝ fꝫ qd: t̄n nihil phibet mortē eē in penaꝝ remediū: ⁊ p ꝑn ablationē mortis in penaꝝ augmētū: viuē eni ut dī in 9. ethi. vi oib' delectabile eē eo q oia eē appetūt: nō op3 aūt ut ibidē dī accipe malā vitā neq corruptam neq que est in tristitiȳs: sicut g viuē simplr est delecta bile: nō aūt vita que est in tristitiȳs: ita ⁊ moꝝ que est ꝓuatio vite simplr est penosa ⁊ maxia penaꝝ inḡtuꝫ subtrahit ꝑmū bonū. l. eē cū quo oia alia subtrahunt: sed inquātū ꝓuat malā vitā ⁊ que est in tristitiȳs est in remediū penaꝝ ḡs terminat: ⁊ per ꝑn mortis subtra ctio est in augmētū penaꝝ ḡs perpetuas facit. si autē dicat moꝝ eē penalis ꝑpter corpetualē dolorē quem sentiūt moriētes nō est dubiū q matorē dolorē dam nati cōtinue sustinebunt. vnde in perpetua morte esse dicunt: sicut scriptum est in psal'. Mors depascet eos.

¶ Ad 3am. q. dōz: q ꝑncipalis cā ḡre corpa dānatoruꝫ ab igne nō ꝑpetuā erit ꝺina iustitia qua eoruꝫ corpa ad ꝑpetuā penā sūt addicta: ſꝫ ꝺine iustitie fuit ēt nālis dispō ex pte corpis patiētis: ⁊ ex parte agentiū: qz cū pati sit recipe qōdā duplex est modus passiōis: fꝫ q aliqd in aliquo recipi pōt dupl'r. pōt eni aliq forma recipi in altero aliq fm esse nāle mālī: sicut calor reci pit ab igne in aere: ⁊ fꝫ hūc modū receptiōis est vn' modus passionis qui dī passio nāe. Alio mō aliqd re cipit in altero spūalr per modū intētiōis cuiusdaz: sic silitudo albedinis recipit in aere: ⁊ in pupilla: ⁊ hec re ceptio similat illi receptiōi qua aia recipit silitudines rex: vñ fm hūc modū receptiōis est ali' modus pas siōis qui uocat passio aie: qz ḡ post resurrectionē mo tu celi cessante nō poterit aliqō corp' alterari a sua nā li q̄litate: ut dictū est. nullū corpus pati poterit passio ne nāe: vñ ꝙtū ad hūc modū passiōis corpa dānatoꝝ ipassibilia erūt: sicut ⁊ icorruptibilia: sed cessante mo tu celi adhuc manebit passio que est per modū aie: qz ⁊ aer a sole illumiabit: ⁊ colorꝝ ditias ad visū deferet. vñ ⁊ fm hūc modū passionis corpa dānatoꝝ passibi lia erūt: ⁊ qz in tali passiōe sensus ꝑficit: iō in corpib' dānatoꝝ sēsus pene erit sine mutatiōe nālis dispōnis. corpa vō gliosa: etsi recipiāt aliqd: ⁊ quodāmō patiā tur in sentiēdo: nō t̄n passibilia erūt: qz nihil recipient per modū afflictiui uel lesiui: sicut recipiēt corpa dā natoꝝ que ob hoc passibilia dicunt. ¶ Ad p^m ḡ dōz q phūs loquit de illa passiōe per quā trāsmutat patiēs a sua nāli dispōne: talis aūt passio nō erit in corpibus dānatoꝝ: ut dcm est. ¶ Ad 2m dōm: q silitudo agen tis est dupl'r in patiēte. Uno mō per eūdē modū quo est in agēte: sicut est in oib' agētib' vniuocis: ut calidū facit calidū: ⁊ ignis generat ignē. Alio mō per modū diuersū a mō quo est in agēte: sicut est in oib' agētib' equocis in qb' qnq ꝓtingit q in agēte est forma spiri tualiter que in patiēte mālī recipit: sicut forma que est in domo facta per artificē est māliter in ipsa: ⁊ in men te artificis est spūalr. qnq vō econuerso est māliter in agēte ⁊ recipit spūalr in patiēte: sicut albedo māliter est in pariete a quo recipit: spūalr in pupilla ⁊ i medio deferēte: ⁊ silr est in ꝑpositō: qz spēs que māliter est in igne recipit spūalr in corpib' dānatoꝝ: ⁊ sic ignis assi milabit sibi dānatorum corpora: nec tn ea consumet.

¶ Ad 2m dōz: q fm phūs in li. de ꝓpetatib' elemētoꝝ: nullū aial in igne viuē pōt. Salien' eni in li. de simpli ci medicina dic. q nullū corp' est qō tādē ab igne non cōsumat: q̄uis quedā corpa sint que ad horaꝫ in igne sine lesiōe permaneāt: ut patet de ebeno: vñ qō iduci tur de salmandra nō est dīno sile: qz nō posset ꝑseue rare finalr in igne sine corruptiōe: sicut corpa dānato rū in inferno: nec tn opꝫ q qz corpa dānatoꝝ ab igne iferni per corruptionē aliquā non ledunt: q ꝑt hoc ab igne nō affligant: qz sensibile nō solū natū est delec tare uel affligē sensuꝫ fm q agit actiōe nāe cōfortan do uel corrūpēdo organū: ſꝫ ēt fm q agit actiōe spiri tuali: qz qn sensibile est in debita ꝓportiōe ad sentien tē delectat: ecōtrario aūt qn se hēt in superabūdātia uel defectu: vñ ⁊ colores medi ⁊ uoces ꝑsonātes sūt delectabiles ⁊ incōsonātes offendūt audituꝫ. ¶ Ad 4m dōm: q dolor nō separat aiaꝫ a corpore fꝫ q ma net t̄n in poa aie cui' est dolē: sed fm q ad passionem aie mutat corpus a sua nāli dispositiōe fꝫ modū quo videm' q ex ira corpus calefit ⁊ ex timore frigescit: sed post resurrectionē corpus non poterit transmuta ri a sua naturali dispositione: ut ex dictis patet: vnde q̄tūcūq sit dolor animam a corpore non separabit.

Ad 2m sic ꝓcedit. Uidet q ignis inferni quo corpora dānatoꝝ cruciabuntur nō sit ignis corpore'. dicit eni Dama. in. 4. li. Jn fine tradet diabolus ⁊ demones et' ⁊ hō eius. s. antichis ⁊ ipȳ ⁊ pctōres in ignē eternū nō mālē ālis est qui apud nos est: sed ālē utiq nouit de': sed oē corporeuz est māle. g ignis iferni nō erit corpore'. ¶ Ꝑ. aie dānatoruꝫ a corpore separate ad ignē inferni deferunt. ſꝫ Aug. dicit. 12. super Gen. ad lraꝫ. Spūalē arbitroz eē locū. s. ad quē aia deferr post mortē nō corporalē. g ignis ille nō est corpore'. ¶ Ꝑ. ignis corpe' in mō sue actionis nō sequit modū culpe in eo qui igne cremat: ſꝫ ma gis modū humidi uel sicci: in eodē eni igne corpora videm' affligi iustū ⁊ ipiū: sed ignis inferni in mō sue actiōis sequit modū culpe in eo qui punitur. vñ dicit Gre. in. 4. dial'. Unus qdē est gehēne ignis: ſꝫ nō vno mō oēs cruciat pctōres: vniuscuiusq eni ꝙtuꝫ exigit culpa tātū sentiet pena. g ignis ille nō est corporeus.

¶ Sed ꝓtra est qō dī. 4. dial'. Ignē gehēne corpore um esse nō ambigo in quo certū est corpora cruciari. ¶ Ꝑ. Sap. 5. dī. Pugnabit orbis trarꝫ ī ilensatos: sed nō tot' orbis ꝯ ilensatoſ pugnaret si solūmō spūa li pena ⁊ nō corpali punirent. g punient igne corpeo.

¶ Ulteri' vi q ignis ille nō sit eiusdē spēi cum igne isto corporeo quē videm'. Aug. eniꝫ dicit ⁊ habet in lra. Ignis eternus cuiusmodi sit arbitroz scire neminē: ni si forte cui spūs dīnus ondit: sed nām istius ignis oēs uel fere oēs sciūt. g ille ignis nō est eiusdē nāe uel spēi cū isto. ¶ Ꝑ. Gre. dic. 15. li. mora. exponēs illud Job 20. Deuorabit eum ignis qui non succēdit. Ignis corpe' ut eē ualeat corpeis idiget fomētis: nec ualet ni si succēsus eē: ⁊ nisi refotus subsistē: at ꝯ gehēne ignis cū sit corporeus ⁊ in semetipsos reprobos corporalr exurat: nec studio humano succēdit nec lignis nutrit ſꝫ dat' semel durat inextinguibilis ⁊ succēsiōe nō indiget ⁊ ardore nō caret. g nō est eiusdē nāe cum corpeo igne quē videm'. ¶ Ꝑ. eternū ⁊ corruptibile nō sūt vnī' rōnis: cū nec ēt in gīe ꝓueniāt fm phꝫ in. 9. me ta. ſꝫ ignis iste ē corruptibilis: ille aūt etern'. Matth. 25. Jte maledicti in ignē eternū. g nō sunt eiusdē spēi. ¶ Ꝑ. de nā hui' ignis qui apud nos est: est ut luceat: sed ignis inferni nō lucet. vnde dī. Job. 18. Lōne lux ipȳ extinguet: ergo nō est eiusdem nāe cum isto igne.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Sz ꝫ ſm pḣm in.j.topi. Ois aq̄ oi aque eſt idē ſpe ḡ eadē rōne ois ignis oi igni idē eſt in ſpe. ¶ p̄. ſap. xj. dicit. Per que peccat qs per hec z torquet: ſz oēs hoies peccāt per res ſenſibiles huius mūdi. ergo iuſtum eſt ut per eadem puniant.

¶ Ulti⁹ vi q ignis ille nō ſit ſb̄ tra: q Job. 28. de hoie dānato dr. Et de ozbe trāſferet euꝫ de⁹. ḡ ille ignis q̄ dānati punient nō eſt ſb̄ tra: ſz ex ozbe. ¶ p̄. nullum violētū z p accīs pōt eē ſēpitnū: ſz ignis ille erit in in ferno in ſēpitnū. ḡ nō erit ibi per violētiā ſz nāliē: ſed ſb̄ tra nō pōt eē ignis niſi p violētiā. ḡ ignis iferni nō eſt ſub tra. ¶ p̄. i igne iferni oia corpa dānatoꝝ poſt die iudicij cruciabunt: ſz corpa illa locū replebunt. ḡ cū futura ſit maxia mltitudo dānatoꝝ: q; ſtultoꝝ ifinit⁹ eſt nūs. Eccl'.j. opz maximū eē ſpatiū in quo ignis ille ꝓtinet. ſz icōueniēs vi ifra trā eē tātā ꝓportionē cū ptes tre nāliē ferant ad mediū. ḡ ignis ille nō erit ſb̄ tra. ¶ p̄. Sap. xj. dr. Per que peccat qs p hec z torquet. ſz mali ſup trā peccauerūt. ḡ ignis eos puniens nō opz eē ſb̄ tra. ¶ Sz ꝫ eſt qd dr Iſa. 14. Infernus ſbt⁹ ꝓturbat⁹ eſt in occurſū tui. ḡ ignis iferni ſub nob eſt. ¶ p̄. Greg. dic̄ i. 4. dial. Quid obſtat nō video ut ifern⁹ ſub tra eē credat. ¶ p̄. Jone. 2. ſup illō Proiecīſti me in corde. glo. maris: itelligit. i. in iferno ꝑ quo dr in euāgelio Mat. 12. In corde tre. q; ſic̄ coꝛ eſt in medio aialis: ita ifern⁹ eē in medio tre pḣbet.

Rñdeo dōm ad. j. q. q de igne iferni fuit multi plex poſitio. Quidā eni pḣi ut Auic̄. reſurrectionē nō credētes ſoli⁹ aie poſt mortē penam eē crediderūt: z qz eis icōueniēs videbat ut aīa cū ſit icorpea igne corpeo puniret negauerūt ignē corpeuꝫ eē quo mali punirent: uolētes q; q̄d dr de pena aiaꝝ poſt mortē per aliq̄ corpalia futura metaphorice dicat. ſic̄ eni bonarū aiarū delectatio z iocūditas nō erit in aliq̄ re corpali ſz ſpūali tm̄: qō erit in ꝓſecutiōe finis ſui: ita afflictio maloꝝ erit ſpūalis tm̄: i hoc. ſ. q ꝓtriſtabunt de hoc q ſepent a fine: cui⁹ ieſt eis deſide riū nāle: vñ ſic̄ oia que de delectatiōe aiarū poſt mor tē dicunt que vident ad delectationē corpalē ꝓtinere ſic̄ q reficiant: q rideāt: z hi⁹: ita et q̄d de harū af flictiōe dr qō in corpalē punitionē ſonare vi per ſilitu dinē dr itelligi: ſic̄ q igne ardeāt uel fetorib⁹ affligan tur: z ceta hi⁹: ſpūalis eni delectatio z triſtitia cuꝫ ſit ignota multitudini: opz q per delectationē z triſtitias corpales figural⁹ manifeſtet: ut hoies moueantur magis ad deſideriū uel timorē: ſz qz in pena dānatoꝝ nō ſolū erit pena dāni que rñdet auerſioni que fuit in culpa: ſz et pena ſenſus que rñdet puerſioni ſō nō ſufficit p̄dictū modū punitionis ponē: z ſō et ipſe Auic̄. alterū modū ſupaddit dicēs: q aie maloꝝ poſt mortē nō per corpa ſz per corpoꝝ ſilitudies punient: ſic̄ i ſomnis pp ſilitudines p̄dictas in imaginatiōe exñtes vi hoi q torqueat penis diuerſis: z hūc et modū punitōis vi ponē Aug. in. 12. ſup geñ. ad lr̄am. ſic̄ ibidez manifeſte pz. Sz hoc vi icōueniēter dictū eē. imagia tio eni potētia q̄da eſt utēs ozgano corpali. vñ non pōt eē q viſiones imaginatiue fiāt in aīa ſepata a coꝛ pore: ſic̄ in aīa ſōniātis. vñ et Auic̄. ut hoc icōueniens euaderet: dixit q aie ſepate a corpe urebant q̄ſi ꝑ ozgano aliq̄ pte celeſtis corꝑis cui⁹ corꝑ humanū opz eē pformē ad hoc q pficiat aīa rōnali que eſt ſilis mo toꝛib⁹ celeſtis corꝑis: in hoc ſecut⁹ quodāmō opinio nē antiquoꝝ pḣoꝝ qui poſuerūt aīas redire ad com pares ſtellas. ſed hoc eſt oino abſurdū ſm doctrinam pḣi: qz aīa utit determinato ozgano corpali ſicut ars determinatis inſtrīs. vñ nō pōt trāſire de corpe in coꝛ pus: qō Pythagoras poſuit: ut dr in ꝓmo de anima. Qualiter aut ad dictū Aug. ſit rñdēdū infra dicetur. Quicq̄d aut dicat de igne qui aīas ſepataſ cruciat: de igne tri quo cruciabunt corpa dānatoꝝ poſt reſurrectionē opz dicere q ſit corpeus: qz corpi nō pōt ꝓueniēter pena aptari niſi corpea. Un Gzego. in. 4. dialo. ex hocipſo, pbat iferni ignē eē corpeū q reꝓbi poſt reſurrectionē in eū detrudent. Aug. et ut habet in lr̄a manifeſte ꝓfitet ignē illū quo corpa cruciabunt corꝑoreū eē: z de hoc ad pñs eſt qō. Qualr aut aie dāna toꝝ ab igne iſto corpeo puniant infra dicetur.

Ad pmū ḡ dōm: q Dam. nō negat ſimplici ter ignē illū mālē eē: ſed q non eſt mālis talis q̄lis apud nos eſt: eo q q̄buſdā ꝓetatibuꝫ ab hoc igne diſtīguit. Uel dicēdū q qz ignis ille non mäliter alterat corpa: ſed q̄dā ſpūali actione agit ad ea ad punitionē: ut ex dictis pz: ſō nō dr mālis nō q̄ tū ad ſubam: ſed q̄tū ad punitionis effectū in corꝑib⁹ z multo amplī⁹ z in aīab⁹. ¶ Ad 2m dōm: q dſtum Aug. pōt hoc mō accipi ut pro tāto dicat hoc' ille ad quē aie deferent poſt mortē nō eē corpeus: qz aīa in eo corpalr nō exiſtit per modū. ſ. quo corpa exiſtūt in loco: ſed alio mō ſpūali ſicut angeli in loco ſūt. Uel dr cēdū q Aug. loquit opinādo z nō determinando ſicut frequēter facit in libzo ſllo. ¶ Ad 3m dōm: q ignis ille erit inſtrm diuine iuſtitie puniētis. inſtrm aut nō ſo lū agit in vtute ꝓpa z per ꝓpriū modū: ſed et in vtute principalis agētis: z ſm q eſt regulatū ab eo: vñ q̄liſ ignis ſz ꝓpam vtutē nō hēat q aliquos cruciat magis uel minus ſm modū pcti: hēt tñ hoc ſm q eius actio modificat ex ordine diuine iuſtitie: ſicut et ignis fornacis modificat ex iduſtria fabri in ſua actione ſm q competit ad effectum artis.

¶ Ad ſcōam. q. dōm: q ignis ꝓpter hoc q eſt maxime vtutis in agēdo iterliq̄ elemēta alia corpa pzo mā hēt: ut dr in. 4. meta. vñ z ignis duplr iuenit. ſ. in ꝓpa mā ꝓut eſt in ſpera ſua: uel in mā aliena: ſiue terreſtri: ut pz in carbone: ſiue aerea ſicut pz in flāma: quocūq; aūt mō ignis iueniat ſemp idē eſt in ſpe q̄tū ad nām ignis ptinet: pōt aūt eē diuerſitas in ſpe q̄tū ad corpa que ſunt mā ignis: vñ flāma z carbo differūt ſpe: z ſimilr ligna igneū z ferrū ignitū: nec differt quātum ad hoc ſiue ignita ſint per violētiā ut in ferro appet: ſiue ex ꝓncipio intrinſeco nāli ut accidit in ſulfure. Q; vō ignis iferni q̄tū ad hoc qō hēt de nā ignis ſit eiuſdem ſpēi cū igne qui apud nos eſt manifeſtū eſt. utrū aūt ille ignis ſit in ꝓpa mā exñs: aut ſi in aliena in qua mā ſit nobis ignotū eſt. z ſm hoc pōt ab igne qui apud nos eſt ſpe differre mäliter cōſiderat⁹. Quaſdā tñ ꝓprietates differētes hēt ab igne iſto: ſicut q ſucceſſiue nō idiget: nec lignis nutrit. ſed iſte dr eni nō oſtēdit diuerſitatē in ſpe quātū ad id qō ptinet ad naturam ignis.

¶ Ad pmū ḡ dōm: q Aug. loquit q̄tū ad id qō eſt mäle in illo igne: nō aūt q̄tū ad ignis nām. ¶ Ad 2m dōm: q ignis iſte qui apud nos eſt lignis nutrit: z ab hoie ſuccēdit: qz eſt artificialr: z per violētiā in aliena mām introduct⁹: ſed ignis ille lignis nō idiget q⁹ fo ueat: qz uel eſt in ꝓpa mā exñs: uel eſt in mā aliena non per violētiā ſed per nām a ꝓncipio intrinſeco. vnde nō eſt ab hoie acceſus ſed a deo qui nāz illā inſtituit: z hoc eſt qō dr Iſa. 30. Stat⁹ oñi ſicut corꝛēs ſulfuris ſuccē dēs eā. ¶ Ad 3m dōm: q ſicut corpa dānatoꝝ erunt eiuſdē ſpēi cui⁹ z mō ſunt: q̄tuis nūc ſint corruptibilia tūc aūt incorruptibilia ex ordine diuine iuſtitie: z ꝓpter q̄dē mor⁹ celi: ita eſt et de igne iferni quo corpo ra illa punient. ¶ Ad 4m dōm: q lucē nō ꝓuenit igni

ſm quēlibet modū exiſtēdi: qz in ꝓpria materia exñs nō lucet: vñ nō lucet in ꝓpa ſpa: ut pḣi dicūt: ſilr et in aliq̄ mā aliena ignis exñs nō lucet ſic̄ cū eſt in mā opa ca terreſtri ut in fulfure: ſilr eſt et qñ ex aliq̄ groſſo fu mo ei⁹ claritas obfuſcat: vñ q ignis inferni nō lucet nō eſt ſufficiēs argumētū ad hoc q nō ſit eiuſdē ſpēi.

¶ Ad 3am qōnez dōz: q ſicut Aug. dicit z habet in lr̄a: in qua ꝑte mūdi infern⁹ ſit ſcire neminē arbitroꝛ niſi cui diuin⁹ ſpūs reuelauit. vñ z Gze. in. 4. dial. ſup hac qōne iterrogat⁹ rñdet. Hac de re temere diffinire nō audeo: nōnulli nāq; in q̄dā terraꝝ ꝑte ifernū eē puta uerūt. Alij vo hūc ſub terra eē eſtimāt: z hāc opinōē ꝓbabiliorē eē oſtēdit duplr. Primo ex ipſa noīs rō ne ſic dicēs. Si idcirco ifernū dicim⁹: qz iferi⁹ iacet: qō terra ad celū ē hoc eē ifern⁹ dz ad terrā. Scōo ait ex hoc qō dr Apoc. 5. Nemo poterat neq; in celo: ne q; in terra: neq; ſubt⁹ terrā aperire libzū: ut hoc qō dr in celo referat ad angelos: hoc qō dr in terra referat ad hoies viuētes in corpe. hoc qō dr ſubt⁹ terrā refe rat ad aias exñtes in inferno. Aug. et in. 12. ſup Geñ. ad lr̄az: duas rōnes tāgere vi qre ꝓgruō ſit q ifernus ſit ſub terra. Una eſt ut qñ defunctoꝝ aie amore carniꝫ peccauerūt hoc eis exhibeat qō ipſi carni moꝛtue ſo let exhiberi. ſ. ſub terra recōdant. Alia eſt q ſicut eſt grauitas in corꝑoribꝫ: ita triſtitia in ſpiritib⁹ z letitia ſic̄ leuitas: vñ ſic̄ ſm corꝑ⁹ ſi pōderis ſui ordinē tene ant inferiora ſūt oia grauiora: ita ſm ſpūm inferiora ſūt oia triſtiora: z ſic ſic̄ ꝓueniēs loc⁹ gaudio electoꝝ eſt celū empyreū: ita cōueniēs loc⁹ triſtitie dānatoꝝ eſt ifimū terre: nec dz mouere qō Aug. ibidē dicit: q ife ri ſub terris eē dñr uel credunt: qz ut in libzo retracta tionū hoc retractās dic̄. Mihi videoz dicē debuiſſe magis q ſub terris ſūt iferi q̄ rōnē reddē cur ſub ter riſ eē dicant ſiue credant. Quidā tñ pḣi poſuerūt q loc⁹ iferni erit ſub ozbe triſti: tñ ſupza terre ſupficiez ex ꝑte oppoſita nobis: z hoc vi Jſiō. ſenſiſſe cū dixit q ſol z lūa in ordie quo creati ſūt ſtabūt ne ipū in toꝛ mētis poſiti fruant luce eoꝝ: que rō nulla eēt: ſi ifer nus ifra terrā eē dicat. Qualr tñ hec vba pñt exponi patebit ifra. di. 48. Pythagoras vo poſuit locū pe naꝝ in ſpa ignis quā in medio totⁱ⁹ ozbis eē dic̄: ut pz per pḣm in ſcōo celi z mūdi: ſz tñ ꝓueniēt⁹ his que in ſcriptura dicunt eſt ut ſub terra eē dicat. ¶ Ad ꝓmū ḡ dōz: q vbū illud Job. De ozbe trāſferret eū de⁹: in telligēduz eſt de ozbe terraꝝ. i. de hoc mundo: z hoc mō exponit Gzeg. dicēs. De ozbe q̄ppe trāſfert cū ſu pno apparēte iudice de hoc mūdo tollit in quo puer ſe gloriat: nec eſt itelligēdū q ozbis hic accipiat ꝓ vniverſo quaſi extra totū vniuerſum ſit locⁱ⁹ penarū. ¶ Ad 2m dōz: q in loco illo ꝓſeruat ignis in eternuꝫ ex ordine diue iuſtitie: q̄uis ſm nāz ſuā nō poſſit ex tra locū ſuū aliq̄ elemētū durare in etnū ꝓcipue ſta tu gñatiōis z corruptiōiꝫ manēte in reb⁹: ignis āt ibi erit fortiſſime caliditatis: qz calor ei⁹ erit vndiq; cō gregat⁹ pp frigus terre vndiq; ipz circūſtās. ¶ Ad 3m dōm: q infern⁹ nunq; deficiet in amplitudine quin ſufficiat ad dānatoꝝ corpora capiēda. Jnfern⁹ enim ꝓpter. 30. in terra inſatiabili ponit: nec eſt incōueniēs q itra viſcera terre tāta cōcauitaſ ꝓſeruet diua vtute que dānatoꝝ oiuꝫ corpa poſſit cape. ¶ Ad 5m dōz: q hoc qō dr. Per que peccat qs per hec z torquet: nō eſt neciuꝫ niſi in ꝓncipalib⁹ inſtrumētis peccādi: qz eni hō in aīa peccat z corpe in utroq; punit: nō aute opz q in quo loco qs peccat in eodē puniat: cū alius ſit locⁱ qui viatorib⁹ z dānatis debeā. Uel dicēdū: q hoc itelligit de penis q̄b⁹ hō punit in vita ſm q quelī bet culpa ſuam penam habet annexam: ꝓout quiſq; inordinat⁹ anim⁹ ſibiipſi eſt pena ut dicit Auguſtin⁹.

Ad 3m ſic ꝓcedit. vi q in aīa ſepata remaneāt po tētie ſenſitiue. Aug. eni in lib. de ſpū z aia ſic dic̄. Recedit aia a corpe ſecū trahēs ſenſū. ſ. z ima ginationē z rōnē z itellectū: itelligētiā ꝓcipiſcibilita tē z iraſcibilitatē: ſz ſenſus z imaginatio z viſ iraſcibi lis z cōcupiſcibilis ſūt vires ſenſitiue. ḡ z in aia ſepa ta vires ſenſitiue remanēt. ¶ p̄. Aug. in li. de eccl'a. dogmatib⁹. Solū hoiez credim⁹ hīe aiaz ſubſtātiuā que exuta corpe viuit z ſenſus ſuos atq; igenia viua citer tenet. ḡ aīa exuta corpe hēt potētias ſenſitiuas. ¶ p̄. potētie aie uel eēntialr ei ſūt ut q̄dā dicūt ul ad min⁹ ſūt nāles ꝓtates ipſi⁹: ſz illud qō eſſentialiter ieſt alicui nō pōt ab eo ſepari: neq; ſb̄m aliq̄ō deſerit a ꝓtatib⁹ nālib⁹. ḡ ipole eſt q aīa ſepata a corpe ali q̄s potētias amittat. ¶ p̄. nō eſt totū itegrū cui aliq̄ ptiū deeſt: ſz potētie aie dñr ptes ipſi⁹. ſi g aliq̄s potē tias aīa poſt mortē amittit: nō erit aīa itegra poſt mor tē: qō eſt inconueniēs. ¶ p̄. potētie aie magis cōparā tur ad meritū q̄ et corꝑ⁹ cū corꝑ⁹ ſit ſolū inſtrz act⁹: potētie vo ꝓp⁹ agēdi: ſz neceſſe eſt ut corꝑ⁹ ſil ꝓmiet cū aīa, ꝓpter hoc q coopabat in merito. ḡ multo foꝛ ti⁹ eſt neceſſe q potētie aie ſil ꝓmient cū ipſa. ḡ aīa ſepata eas nō amittit. ¶ p̄. ſi aīa cū ſepat a corpore potētiā ſenſitiuā amittit: opz q illa potētia in nihiluꝫ cedat. nō eni pōt dici q in nām aliquā reſoluāt cuꝫ nō hēat mām partē ſui: ſed illud qō oīno in nihilū cedit nō reiterat idē numero: ut ſupza dictū eſt. ḡ aīa nō ha bebit in reſurrectiōe eadē nūo potētiā ſenſitiuā: ſz ꝑ pḣm ſic̄ ſe hēt aia ad corꝑ⁹: ita ſe hñt potētie aie ad ptes corꝑis: ut viſus ad oculū: ſi aūt nō eēt eadē aīa que redibit ad corꝑ⁹ nō eēt idē hō. ḡ eadē rōne nec eēt idē oculus nūo ſi nō hēt eādē nūo potētiā viſiuā: z ſili rōne nec aliq̄ alia ꝑs nūo eadē reſurgeret z per pñs nec totⁱ⁹ hō idē nūo erit. nō g ḡ pt eē q aīa ſepata potētias ſenſitiuas amittat. ¶ p̄. ſi potētie ſenſitiue coꝛrūperent coꝛrupto corꝑe: opz q debilitato corꝑe debilitarent: hoc aūt nō ꝓtigit: qz ut dr in. j. de aia. Si ſenex accipiat ocl'z iuuēis videbit utiq; ſic̄ z iuuēis. ḡ nec coꝛrupto corꝑe potētie ſēſitie coꝛrūpent. ¶ Sz ꝫ: Aug. in li. de eccl'a. dogmatib⁹ dic̄. Duab⁹ ſbīe ꝓſtat hō: aīa trñ z carne: aīa cū rōne ſua: z carne cū ſenſib⁹ ſuis: potētie g ſēſitiue ad carnē ptinēt. ḡ coꝛrupta car ne in aia nō manēt potētie ſenſitiue. ¶ p̄. pbs in. xj. meta. de ſepatiōe aie loquēs ſic dic̄. Stāt aliq̄d rema net in poſtremo q̄rēdū ē de hoc. in q̄buſdā eni nō eſt ipole: vbi gra. ſi aia eſt talis oiſpōnis nō tota: ſz itelle ct⁹: tota eni foꝛte ipole q̄rēdū eſt de hoc: ex hoc vi q aīa tota corpe nō ſepef: ſz ſolū potētie itellectiue: nō eni ſenſitiue uel uegetatiue. ¶ p̄. in ſcōo de aia: pbs dicit de itellectu loquēs: hoc ſolū ꝓtingit ſeparari ut perpetuū a coꝛruptibili: reliq̄ aūt partes aie mani feſtū eſt ex his q non ſeparabiles ſunt ut q̄dā dicūt. ergo potētie ſenſitiue nō manent in aīa ſeparata.

¶ Ulteri⁹ vi q in aīa ſepata remaneāt et actⁱ⁹ ſenſitiua rū potētiaꝝ. dicit eni Aug. in li. de ſpū z aia. Aīa rece dens a corpe ex his. ſ. imaginatiōe cōcupiſcibilitate: iraſcibilitate ꝫ merita afficit ad delectationē ſiue ad doloꝛē: ſz imaginatio z ꝓcupiſcibilis z iraſcibilis ſunt ſenſitiue potētie. ḡ ſm ſenſitiuas potētias aīa ſepata efficiet: z ita ſm eas in aliq̄ actu erit. ¶ p̄. Aug. ſup Geñ. ad lr̄az in li. 12. dicit. q corꝑ⁹ nō ſentit: ſz aīa per corꝑ⁹: z ifra. quedā aūt aīa nō per corꝑ⁹: imo ſine coꝛ pore ſentit: ut eſt timoꝛ: z hi⁹: ſz illō qō aie ſine corꝑe ꝓuenit pōt ineē aie a corpore ſeparate. ḡ tūc actu aīa

sentire poterit. ¶ Ꝑ. ispicere silitudines corpoꝝ sic in somnis accidit ad visionē imaginatiuā ptinet que est in sēsitiua pte: sz hī silitudines corpoꝝ ispicere si cut in somnis accidit ꝙuenit aie separate. vñ Aug. 12. sup Gen. ad lr̄az sic dicit. Neq; eni video cur habeat aīa silitudinē corporis sui cū iacente sine sensu corpe: nōdū tñ penit⁹ mortuo videt talia q̄lia multi ex illa subductiōe viuis redditi narrauerūt: z nō habeat cū pfecta morte penit⁹ de corpe exierit. nō eni hoc pōt itelligi q̄ aīa silitudinē corpis hēat nisi fm q̄ eas inspicit: vñ z pmisit de iacētib⁹ sine sensu q̄ gerūt quā dā silitudinē corpis sui per quā pñt ad loca corpalia ferri z talia q̄lia vidēt silitudinib⁹ sensuū expiri. g̃ aīa sepata pōt exire in actū sensitiuaꝝ potētiaꝝ. ¶ Ꝑ. memoria est potētia sēsitiue ptis: ut ꝓbat in li. de memoria z reminiscētia: sz aie sepate actu memorabunt eoꝝ que i hoc mūdo gesserūt. vñ z diuiti epuloni oī Luc. 16. Recordare q; recepisti bōa in vita tua. g̃ aīa sepata exibit in actū potētie sensitiue. ¶ Ꝑ. per ꝓbz in. 3. de aīa. irascibilis z ꝓcupiscibilis sūt in parte sensitiua: sz in irascibili z ꝓcupiscibili sē gaudiū z tristitia: amoꝝ z odiū: timoꝝ z spes: z hī⁹ affectiōes q̄s fm fidē nostrā ponim⁹ in aīab⁹ sepatis. g̃ aie sepate nō carebūt actib⁹ sensitiuaꝝ potētiaꝝ. ¶ Sz ꝑ: illud q̄ dō est cōe aie z corpori nō pōt remanere in aīa sepata: sz oēs opatiōes potētiaꝝ sensitiuaꝝ sūt cōes aie z corpori: q̄ patet ex hoc q̄ nulla potētia sensitiua aliquē actū hēt nisi per ozganū corporale. g̃ aīa sepata carebit actib⁹ sensitiuaꝝ potētiaꝝ. ¶ Ꝑ. ꝓbs dicit in li. de aīa. Corrupto corpore aīa neq; reminiscitur: neq; amat: z eadē ratio est de oib⁹ aliis actib⁹ sensitiuarū potētiaꝝ. ergo nō ꝓcedit anima separata in aliquē actum alicuius potentie sensitiue.

¶ Ulteri⁹ vi q̄ aīa sepata pati nō possit ab igne corpeo Aug. eni. 12. sup gen. ad lr̄az dicit. Nō sūt corpalia: sz corpalib⁹ silia q̄b⁹ aie corpib⁹ exute afficiunt: seu bñ seu male. g̃ aīa sepata igne corporeo nō punit. ¶ Ꝑ. Aug. in eodē li. dicit. q̄ agēs est nobili⁹ patiēte: sz im poſe est aliq̄ corporeū eē nobili⁹ aīa separata. g̃ non pōt ab aliquo corpore pati. ¶ Ꝑ. fm ꝓbm in ꝓmo de gñatiōe: z fm Boetiū in lib. de duab⁹ naturis: illa solū agūt z patiunt a diuicē que in mā cōmunicāt: sed aīa z ignis corpore⁹ nō coicāt in mā: q; spualiū z corporaliū nō est mā cois: vñ nec pñt inuicē trāsmutari: ut Boeti⁹ in eodē li. dicit. g̃ aīa separata ab igne corporeo nō patit. ¶ Ꝑ. oē q̄ patit recipit aliquid ab agēte. si g̃ aīa patiat ab igne corporeo aliq̄d ab eo recipiet: sed oē q̄ recipit in aliquo est in eo per modum recipientis. g̃ q̄ recipit ab igne in aīa nō est in eo māliter sz spualit⁹: sed forme rez in aīa spualiter existentes sūt pfectiones ipsius. g̃ etsi ponat q̄ aīa patiat ab igne corporeo hoc nō erit in ei⁹ penā: sz magis in ei⁹ pfectionē. ¶ Si dicat q̄ hocipso aīa punit ab igne q̄ igne videt: ut vī dicit Greg. in. 4. dial'. Cōtra. si aīa videt ignē iferni nō pōt videre nisi visiōe itellectuali: cū nō habeat ozgana q̄b⁹ visio sensitiua vel imaginaria pficit: sz visio itellectualis nō vi q̄ possit eē cā tristitie: delectatiōi eni que est in ꝓsiderādo nō est tristitia p̄riū fm ꝓbm. ergo ex tali visione aīa nō punitur. ¶ Si dicat q̄ aīa patit ab igne corpeo: q; tenet ab eo sic nūc tenet a corpore oū in corpore viuit. Cōtra aīa oū in corpe viuit tenet a corpe inq̄tū ex ea z corpore fit vnū sic ex ma z forma: sz aīa nō erit forma illi⁹ ignis corporei. g̃ supradicto mō nō poterit ab illo igne teneri. ¶ Ꝑ. oē agēs corporeū agit per ꝓtactū. sz nō pōt eē aliqs ꝓtact⁹ aie z ignis corpei: q; ꝓtact⁹ sit solū inter corpora que hñt ultima simul. ergo aīa ab igne corporeo nō patit. ¶ Ꝑ. agēs organicū non agit in remota nisi per hoc q̄ agit in media: vnde per determinatā distātiā agere pōt ꝓportiōata sue virtuti: sed aie uel ad mīm demones de qb⁹ est eadē ratio q̄ñq; sūt extra locū iferni: q̄ñq; ēt in hoc mūdo hoibus apparēt: nec tñ a pena sūt imunes: sicut eni gl'ia sctoꝝ nunq; interrūpit: ita nec pena dānatoꝝ: nec tñ videmus q̄ oia intermedia ab igne iferni patiant: nec itez est credibile aliq̄d corporeū de nā elemēti eē tāte virtutis ut ad tātā distātiā actionē suā diffundat. g̃ nō videt q̄ penas q̄s aie dānatoꝝ sustinēt ab igne corporeo patiant. ¶ Sed ꝑ: eadē est rō in aīabus separatis z demonib⁹ q̄ ab igne corporeo pati possint sz demones ab eo patiunt cū puniant ab illo igne in quē corpora dānatoꝝ ꝓicient post resurrectionem quē opz eē corporeū: z hoc ꝓz ex sīnia dñi Matt. 25. Ite maledicti in ignē eternū qui paratus est diabolo z angelis ei⁹. g̃ z aie sepate igne corporeo pati pñt. ¶ Ꝑ. pena dr̄ rīdere culpe: sed aīa per culpā corpi se subiecit per ꝓuā ꝓcupiscētiā. g̃ iustū est ut in pena rei corporee subijciat per passionez. ¶ Ꝑ. maio: est vnio forme ad mām q̄ agētis ad patiēs: sz diuersitas nāe spūalis z corpalis nō impedit quin aīa sit forma corporis: ergo non ipedit quin possit a corpore pati.

Rīdeo dom ad ꝑmā qōnem: q̄ circa hoc est multiplex opio. Quidā eni estimātes potētias oēs eē in aīa ad modū quo color est in corpore dicūt q̄ aīa a corpore sepata oēs suas potētias secū trahit: si eni aliq̄ ei deesset oporteret aīaz trāsmutatā eē fm nāles ꝓprietates que libro manēte nō pñt variari: sz dicta estimatio falsa est: cū enim potētia sit fm quā potētes dicimur agere uel pati: eiusdē autez sit agere z posse agere: opz q̄ eiusdē sit potētia sicut ſbti: q̄ est agēs uel patiēs. vñ ꝓbs in ꝑn⁰ de somno z vig. dicit q̄ cui⁹ est potētia ei⁹ est actio. videm⁹ aūt manifeste q̄sdā opatiōes quaꝝ potētie aie sunt ꝑn⁰ nō esse aie ꝑe loquēdo sed cōiūcti: q; nō explent nisi mediāte corpe: ut est videre audire: z hī⁹: vñ opz q̄ iste potētie sint cōiūcti sicut ſbti: aie aūt sicut ꝓncipiū ifluētis sicut forma est ꝑn^m ꝑetarū cōpositi: quedaz vo opatiōes exercent ab aīa sine ozgano corporali: ut itelligere cōsiderare z uelle: vñ cū he actiones sint aie ꝑe z potētie que sunt baꝝ ꝑn^a nō solū erūt aie ut ꝓncipiū: sed ut ſbti. q; ergo manēte ꝓprio ſbto manere opz z ꝑas passiōes: z corrupto eo corrūpi: opz illas potētias que in suis actib⁹ nō utunt ozgano corporali remanere in aīa sepata: illas aūt que utunt corrūpi corpore corrupto: z hī sūt potētie oēs que ptinēt ad aīaz sensibilē z uegetabilē. Et ꝓpter hoc q̄dā potētias aie sensibiles distinguūt: dicūt eni has eē duplices: q̄sdā que sunt act⁹ ozganoꝝ que sūt ab aīa refluxe in corpus: z he cū corpe corrūpunt: q̄sdā vo originales baꝝ que sūt in aīa: q; per eas aīa corp⁹ sensificat ad videndū z audiendū: z ad hī⁹: z he originales potētie manēt in aīa sepata. Sed hoc nō vi ꝓuenienter dici. aīa eni per suā essentiā nō mediātib⁹ aliq̄bus alīs potētijs est origo illaꝝ potētiaꝝ que sunt actus ozganoꝝ: sic z forma quelibet ex hocipso q̄ per eētiā suā mām informat est origo ꝑetarū que cōpositum nālit ꝓsequunt: si eni oporteret in aīa ponere alias potētias q̄b⁹ mediātib⁹ potētie que ozgana pficiūt ab eētia aie effluerēt eadē rōne oportēt ponē alias potētias q̄b⁹ mediātib⁹ ab eētia aie effluerēt ille medie potētie: z sic in ifinitū: si eni stat alicubi meli⁹ est: ut in ꝓmo stet. vñ alij dicūt q̄ potētie sensitiue z alie sīles

nō manēt in aīa separata nisi fm q̄d. s. ut in radice: per modū. s. quo ꝓncipiata sūt in ꝓncipijs suis: in aīa eni sepata manet efficacia ifluēdi itez hī⁹ potētias si corpori vniat: nec opz hāc efficaciā eē aliq̄d supadditū ipsi eētie aie: ut dcm ē: z hec opio vī magis rōnabilis

Ad ꝓmū q̄ dōz: q̄ vbū illud Aug. itelligēdū est q̄ aīa secū trahat q̄sdā illarū potētiaꝝ in actu. s. itelligētiā z itellectū: q̄sdaz vo radicaliter: ut dcm est. ¶ Ad 2^m dōz: q̄ sensus q̄s aīa se cū trahit nō sūt isti exteriores sensus. sz interiores qui s. ad ptē itellectiuā ptinēt: q; itellect⁹ iterdū sēsus appellat: ut pz per Basiliū sup ꝓuerbia: z per ꝓbz in. 6. eth. Uel si itelligit de sensib⁹ exteriorib⁹ dom sic ad ꝑmū. ¶ Ad 3^m dom: q̄ sic lā ex dictis pz: potētie sēsitiue nō cōparant ad aīaz sic nāles passiōes ad sbm: sz sicut ad originē: vñ rō nō ꝓcedit. ¶ Ad 4^m dom q̄ potētie aie dicunt ptes ei⁹ potētiales: taliū aūt totorū ista est nā q̄ tota vt⁹ toti⁹ ꝓsistit in vna ptiū pfecte in alīs aūt ptialit⁹: sic in aīa vt⁹ aie pfecte ꝓsistit in pte intellectiua: in alīs aūt ptialit⁹. vñ cū in aīa sepata remaneāt vires itellectiue ptis integra remanebit nō diminuta: q̄uis sēsitiue potētie actu nō remaneāt: sicut nec potētia regis remanet diminuta mortuo ꝓposito qui ei⁹ potētia ptic̄ipabat. ¶ Ad 5^m dom: q̄ corpus coopat ad meritū q̄si pars eētialis hois qui meret: sic aūt nō coopant potētie sensitiue cū sint de gñe accidētiū: z iō nō est sile. ¶ Ad 6^m dōz: q̄ potētie aie sensitiue nō dicunt eē act⁹ ozganoꝝ q̄si forme. eētialeꝝ ipsoꝝ nisi rōne anime cui⁹ sūt: sz sūt actus eoꝝ sicut pficiētes ea ad ꝓpas opōnes: sic calor est act⁹ ignis pficiēs ipz ad calefaciēdū: vñ sic idē ignis nūo remaneret ēt si ali⁹ nūo calor in eo eēt: sic patet de frigore aque q̄ nō redit idē nūo postq̄ fuerit calefacta: aqua nihilominꝰ eadē nūo manēte: ita z ozgana erūt eadē nūo: q̄uis potētie eadē nūo nō sint. ¶ Ad 7^m dōz: q̄ ꝓbs loquit de hī⁹ potētijs fm q̄ radicaliter in aīa cōsistūt: q̄ pz ex hoc q̄ dic̄ q̄ senius nō est in patiēdo ad aīaz: sz id in quo est. s. corp⁹: sic eni ꝓpter corpus neq; debilitantur neq; corrūpunt anime virtutes.

¶ Ad scdaz qōnē dom: q̄ q̄dā distiguūt duplices act⁹ sensitiuaꝝ potētiaꝝ: q̄sdā exteriores q̄s per corp⁹ exercet: z hi nō remanēt in aīa sepata: q̄sdā vo itrīsecos q̄s aīa per seipaz exercet: z hi erūt in aīa sepata. Hec aūt positio descēdere vī ab opione Platonis qui ponit aīaz corpori ꝓiūgi: sic quādā sbaz pfectā in nullo a corpe dependētē: sz solū sic motorē mobili: q̄ pz ex trāscorporatiōe quā ponebat: q; ar fm ipm nihil moueb at nisi motū: z ne abiret in ifinitū dicebat q̄ ꝑmū mouēs mouet seipm: posuit q̄ aīa erat seipaz mouēs z fm hoc erat duplex mot⁹ aie: vn⁹ quo mouebat a seipa: ali⁹ quo mouebat corp⁹ ab ea: z sic aīa habebat actū qui est videre. ꝑmo in seipa fm q̄ mouebat seipsa: z scō in ozgano corpali fz q̄ mouebat corp⁹: hāc aūt positionē ꝓbs destruit in ꝓmo de aīa. ostendēs q̄ aīa nō mouet seipsaz: z q̄ nullo mō mouet fm istas opōnes que sūt videre: sentire: z hī: sz q̄ iste opōnes sūt motus ꝓiūcti tm̄: vñ opz dicē q̄ act⁹ sensitiuaꝝ potētiarū nullo mō maneāt in aīa separata: nisi forte sic in radice remota. ¶ Ad ꝑm q̄ dōz: q̄ liber ille negat a q̄busdā eē aug. oz eni fuisse cuiusdā cistercien. qui eū ex dictis Aug. cōpilauit: z q̄dā de suo addidit: vñ q̄ ibi scribit ꝓ⁰ aucte hñdū nō est. Si tñ auctaꝝ debeat sustineri dom: q̄ nō oz itelligi q̄ aīa sepata ex imaginatiōe z aliis hī⁹ potētijs afficiat q̄si ipa affectio sit act⁹ ꝓdictaꝝ potētiaꝝ: sz q; ex his que aīa per imaginationē z alias hī⁹ potentias cōmisit in corpe in futuro afficiet ul'in bonū uel in malū: ut sic imaginatio z hī⁹ potētie nō itelligant elicē illā affectionē: sed elicuisse in corpe meritū affectiōis illi⁹. ¶ Ad 2^m dōz: q̄ aīa oz sentire per corp⁹ nō q̄si act⁹ sentiēdi sit aie fm se: sz q; est toti⁹ ꝓiūcti rōne aie eo mō loquēdi quo dicim⁹ q̄ calor calefaciat: q̄ aūt subiūgit q̄ q̄dā aīa sentit sine corpe ut timorē z hī⁹: intelligendū est sine exteriori corpis motu qui accidit in actib⁹ sensuū ꝓpter. nō eni timor z hī⁹ passiones, sine motu corpali ptingūt. Ul' ꝑ dici q̄ Aug. loquit fm opionē Platonicoꝝ q̄ hoc ponebat: ut dcm est. ¶ Ad 3^m dōz: q̄ Aug. ibi indēdo loquit nō determinādo: sic fere per totū illū libz. pz eni q̄ nō est silis rō de aīa dormiētis: z de aīa sepata: aīa eni dormiētis utit ozgano imagiatiōis in qua corporales silitudines ipzimunt: q̄ de aīa sepata dici nō pōt. Uel dom: q̄ silitudines rez sūt in aīa z q̄tum ad potētiā sensitiuā z imagiatiuā: z itellectiuā fm maiorē z minorē abstractionē a mā z mālib⁹ ꝓditiōib⁹. tenet g̃ silitudo Aug. q̄tū ad hoc q̄ sic silitudines rez corporaliū sūt in aīa sōniatis uel excessū mētis patiētis imaginaliter: ita sūt in aīa sepata itellectualiter: nō ar q̄ in aīa sepata sint imaginaliter. ¶ Ad 4^m dōz: q̄ sicut in ꝓmo li. di. 3. dcm est: memoria duplr sumit. Quōq; put est potētia sensitiue ptis: fm. s. q̄ discernit ꝓteritū tps: z hoc mō act⁹ memorie in aīa sepata nō erit. vñ dicit ꝓbs in. 1. de aīa. q̄ hoc corrupto. s. corpore aīa remini scit. Alio mō accipit memoria ꝓut est ꝑs imagis ad itellectiuā ptē pertinēs: fm. s. q̄ ab oi differētia tpis abstrahit cū nō sit tm̄ ꝓteritoꝝ: sz ēt pñtiū z futuroꝝ Ut Aug. dic̄: z fm hāc memoriā aīa sepata memorabit. ¶ Ad 5^m dom: q̄ sic in. 3. li. di. 26. dcm est: amoꝝ gaudiū z tristitia z hī⁹: duplr accipiū. Quōq; q̄dē fz q̄ sūt passiones appetitiue sensibiles: z sic nō erūt in aīa separata: hoc eni mō nō explent sine determinato motu corpis. Alio mō fm q̄ sunt actus voluntatis que est in parte itellectiua: z hoc mō erūt in aīa sepata: sic z delectatione que q̄dāmō est passio sensitiue partis fz aliū modū accipiēdi ponit ꝓbs de deo dicēs in. 7. Ethi. q̄ deus vna simplici operatione gaudet.

¶ Ad 3^m. q. dom: q̄ supposito ex ꝓdictis q̄ ignis iferni nō sit metaphorice dict⁹: nec ignis imaginatus: sed uer⁹ ignis corpore⁹: opz dicē q̄ aīa ab igne corporeo penas patiet: cū dns ignē illū diabolo z angelis eius paratū eē dicat Matt. 25. Qui sūt icorporei sic z illa. Sz quō pati possit multipliciter assignat. Quidā eniz dixerūt q̄ hocipz q̄ est ignē videre sit aīaz ab igne pati. vñ Gre. in. 4. dial'. dic̄ ignē eoipo patiē aīa quo videt. Sz istō nō vī sufficē: q; q̄libet visum ex hoc q̄ vī est perfectio videntis: vñ nō pōt in ei⁹ penā cedē in q̄tū est visus: sz q̄nq; est punitiuū uel ꝓtristās per accidēs inq̄tuz. s. apphēdit ut nociuū: vñ opz q̄ ꝓeter hoc q̄ aīa illū ignē videt sit aliq̄ cōparatio aie ad ignē fm quā ignis aie noceat. vñ alq̄ dixerūt q̄ q̄uis ignis corpore⁹ nō possit aīaz exurere: tñ aīa apphēdit ipm ut nociuū sibi: z ad talē apphēsionē afficit tiore z dolore: ut in eis ipleat q̄d dī: trepidauerūt tiore ubi nō erat timor. vñ Gre. in. 4. dial'. dic̄ q̄ q; aīa cremari spicit cremat: sed hoc itez nō vī sufficē: q; fm hoc passio aie ab igne nō eēt fm rei vitatē: sz fm apparētiā tm̄: q̄uis eni possit eē va passio tristitie uel doloris ex aliq̄ falsa imaginatiōe: ut Aug. dic̄. 12. sup Gen. ad lr̄az: nō tñ pōt dici q̄ fm illā passionē uere patiat a re: sz a silitudie rei quā ꝓcipit: z itez iste modus passiōis magis recederet a reali passiōe q̄ ille qui ponit per imaginarias visiones: cū iste dicat per veras imagines rez eē quas aīa secū defert: iste aūt per falsas

Universidad de Deusto
Biblioteca

cõceptiões q̃s aia errãs fingit. Et itez nõ est ꝓbabile q̃ aie sepate uel demones qui subtilitate igenij pollẽt putarẽt ignẽ corpeũ sibi nocẽ posse: si ab eo nulla tenus ꝯuarent. Uñ alij dñt q̃ opz ponẽ aiaz ẽt realr ab igne corpeo pati. vñ ẽt gre. in. 4. dial. dic. Colligẽ ex dictis euãgelicis possum⁹: qz icẽdiũ aia nõ solũ vi dẽdo: sz ẽt expiẽdo patiat: sz hoc tali mõ fieri ponũt dicũt enj q̃ ignis ille corpore⁹ ꝑt ꝓsiderari duplr. vno mõ fm q̃ est res q̃daz corpea: z hoc mõ nõ hẽt q̃ in aiaz agẽ possit: aliomõ fz q̃ est ist̃z dine iustitie vidicatis. hoc enj dine iustitie ordo exigit: ut aia que peccãdo se reb⁹ corpalib⁹ subdidit: eis ẽt in pena subdat instrm aũt nõ solũ agit in vtute p̃e nãe: sz ẽt in vtute pricipal agẽtis ut supi dj. j. docm ẽ: z ita nõ ẽ icõueniẽs si ignis ille cũ agat in vi spũal agẽtis: in spũz agat hois uel demonis per modũ ẽt quo de sacris docm est dis. j. q̃ aiaz sctificat. Sz istud ẽt nõ vi sufficẽ: qz oẽ instrm ẽ id circa qõ ist̃raln opat hẽt ꝓpaz actionẽ sibi ꝓnalẽ: z nõ solũ actionẽ fz quã agit in vtute pricipalis agẽtis imo exercẽdo ꝑmã actionẽ opz q̃ efficiat hãc scõaz: sic aq̃ lauãdo corp⁹ in baptismo sctificat aiaz: z serra secãdo lignũ pduc ad formã dom⁹: vñ opz dare igni aliquã actionẽ i aia que sit ei ꝓnalis ad hoc q̃ sit ist̃z dine iustitie pctã vidicãtis: z iõ dz q̃ corp⁹ in spũm nalit agẽ nõ põt nec ei aliq̃ mõ obesse: uel ipm grauare: nisi fm q̃ aliq̃ mõ corpi vnit: sic enj uenim⁹ q̃ corpus qõ corrũpit aggrauat aiaz. Sap. 9. Spũs ãt corpori vnit dupl̃r. Uno mõ ut forma mãe: ut ex eis fiat vnũ simplr: z sic spũs vnit corpi z viuificat corp⁹ z a corpe aliqlit aggrauat: sic ãt spũs hois uel demonis igni corpeo nõ vnit. Alio mõ sic mouẽs mobili ul̃ sic locatũ loco eo mõ quo icorpalia sũt in loco: z fz hoc spũs icorpei creati loco diffiniunt: nõ tñ hẽt sua nã q̃ spũz icorporeũ loco diffinitũ detineat: ut ita alligeat illi loco q̃ ad alia diuertẽ nõ possit cũ spũs nõ ita sit in loco nãlit q̃ loco subdat: sz hoc supaddit igni corpeo inq̃tũ est ist̃rm dine iustitie vidicãtis: qõ sic detiet spũm: z ita efficit ei penalis retardãs eũ ab executiõe p̃e uolũtatis: ne. s. possit opari ubi vult z fm q̃ vult: z hũc modũ ponit Hze. in. 4. dial. exponẽs enj quõ aia icẽdiũ expiẽdo patiat sic dic. Dũ vitas pctõrẽ diuitẽ dãnatũ in igne phibet dicẽs sapiẽs repzobaz aias tenetri ignib⁹ neget: z hoc ẽt Julian⁹ dixit ut in lra magr dic. Si viuẽtis hois icorpe⁹ spũs detiet in corpe: cur ẽt nõ post mortẽ corpeo igne teneat: aug. ẽt. 12. de ci. dei dic. q̃ sic aia in hois ꝓditiõe iũgit corpi: ut dãs ei vitã: q̃ vis illõ sit spũale: z hoc corpale: z ex illa cõiũctiõe uehemẽter ꝓcipit amorẽ ad corp⁹: sic ligat igni ut accipiẽs ab eo penã z ex illa ꝓiũctiõe ꝓcipit horrorẽ: opz g̃ oẽs pdictos modos in vnũ colligẽ ut pfecte videat quõ aia ab igne corpeo patiat: ut. s. dicam⁹ q̃ ignis fm nãz suã hẽt q̃ spũs icorpore⁹ ei ꝓiũgi possit ut loco locatũ: sz q̃tũ est instrm dine iustitie hẽt ut ipz qdãmõ retineat alligatũ: z in hoc vacit ignis ille ẽ spũi noxi⁹: z sic aia igne ut noxiũ sibi vidẽs ab igne cruciat. vñ Hze. in. 4. dial. oia ista per ordinẽ tãgit: ut ex dictis ei⁹ pz. ¶ Ad p̃m g̃ dz: q̃ aug. loquit inq̃rẽdo. vñ ẽt aliũ modũ põit determinãdo in li. de ci. dei. ut ex dictis pz: ul̃ dz q̃ Aug. itelligit q̃ ea qb⁹ aia ꝓxime afficit ad dolorẽ ul̃ tristitiã sũt spualia: nõ enj afligeret nisi ignẽ ut noxiũ sibi apphẽdẽt. ignis g̃ apphẽsus est ꝓximũ affligẽs: sed ignis corpore⁹ ex aiam exñs est affligẽs remotũ. ¶ Ad 2m dz: q̃ quis aia simplr sit nobilioz igne: ignis tñ est simplr aia nobilioz

inq̃tũ. s. est instrm dine iustitie. ¶ Ad 3m dz: q̃ pz z Boeti⁹ loquunt de illa actiõe per quã patiẽs trãsmutat in nãz agẽtis: talr ãt nõ est actio ignis in aiam: z ꝓpt̃ hoc rõ nõ pcludit. ¶ Ad 4m dm: q̃ ignis agit in aiaz nõ per modũ ifluẽtis: sz p modũ detinẽtis. ut ex dictis pz: z iõ rõ nõ est ad ꝓpositũ. ¶ Ad 5m dz q̃ in visiõe itellectuali nõ est tristitia ex hoc ipo q̃ aliq̃d vi: cũ illõ qõ vi nullo mõ itellectui possit eẽ ꝑriũ inq̃tũ vi: in sensu ãt hoc qõ vi ex ipa actiõe q̃ agit in visũ ut videat ꝑt eẽ corruptiuũ visus per accns inq̃tũ corrũpit armoniã organi: sed tñ visio itellectualis põt eẽ ꝑtristãs inq̃tũ id qõ vi apphẽdit ut nociuũ: nõ q̃si noceat eoipso q̃ vi: sz alio q̃cũq̃ mõ: z sic aia vidẽdo ignẽ affligit. ¶ Ad 6m dm: q̃ nõ est sile q̃tuz ad oia: sz q̃tũ ad aliq̃d: ut ex dictis pz. ¶ Ad 7m dz q̃ q̃uis nõ sit aliqs tact⁹ corpalis iter aiaz z corpus: tñ est iter ea aliqs tact⁹ spualis: sic ẽt motor celi cũ sit spualis spuali tactu tãgit celũ ipz mouẽs per modum quo dr ꝓphetas tãgẽ: sic dr in ꝓio de gñatiõe z bi⁹: modus sufficit ad actionẽ. ¶ Ad 8m dz: q̃ spũs dãnati nunq̃ sũt extra ifernũ nisi ex dispẽsatiõe dina ul̃ ad istructionẽ ul̃ ad exercitiũ electoz: ubicũq̃ extra ifernũ sint sp tñ videt ignẽ iferni: ut eis in pena ꝓparatũ. vñ cũ ista visio sit imediate affligẽs ut dcm est: ubi cũq̃ sũt ab igne iferni affligunt: sic z captiui ẽt extra carcerẽ exñtes qdãmõ a carcẽ affligunt ouz videt se ad carcerẽ dãnatos: vñ sicut glia electoz in nullo minuit: nec q̃tũ ad ꝑmiũ eentiale: neq̃ q̃tũ ad accñtale: si aliqn extra celũ empyreũ sint qõ qdãmõ in gliaz eoz cedit: ita ẽt in nullo minuit pena dãnatoz si extra ifernũ ex dina dispẽsatiõe ad tps ponant: z hoc ẽ qõ dic gl. sup iõ Ja. 3. Inflãmat rota natiatis rẽ. dl aboluz ubicũq̃ sit siue sub aere: siue sb terra secũ fert tormẽta suaz flãmaz. obiectio ãt ꝓcedit: ac si ignis corpore⁹ affligeret spũs imediate sic affligit corpa.

¶ Oẽs ad etatẽ eãdẽ resurgẽt rẽ. hoc intelligẽdũ est nõ q̃tũ ad mẽsurã corpis: sz q̃tũ ad pfectionẽ corpis ¶ Trigita enj ouoz ãnoz erat: z triũ mẽsiũ rẽ. hoc itelligẽdũ est fm illã opinẽ que ponit chr̃m in p̃n⁹ tricesimi ãni nõdũ cõpleti baptizatũ fuisse: sz fz opt. Chrisost. qui ponit q̃ chr̃s cũ baptiçat⁹ fuit erat. 30. ãno rũ: z icepat. 31. opz dicere q̃ chr̃s trigitatrib⁹ annis z trib⁹ mẽsib⁹ vixerit: trib⁹ enj ãnis ꝑdicauit z mẽsib⁹ q̃si trib⁹. ¶ Nõ est ãt phas dicẽ q̃ in resurrectiõe rẽ. Sz ꝑ hoc vi. nanj z gigates resurgẽt in q̃titate quaz hic habuerũt. Et dom q̃ hoc itelligẽdũ est de q̃tita te quã hic habuerũt uel bituri eẽnt nã nõ errãte per supabũdãtiã uel defectũ. ¶ Sz in quẽlibet puluerẽ ac cinerẽ resoluat rẽ. Sciẽdũ q̃ he resolutiões que in lra tãgunt distribuunt hoc mõ. Prio enj accipit illa in que corp⁹ hũanũ ꝓprio resoluit. vñ q̃tũ ad partes grossas z terrestres ponit puluerẽ z cinerẽ ut in puluerẽ dicat resolui inq̃tũ exiccat per ꝓgelationẽ hũidi ex frigore agẽte: in cinerẽ vo inq̃tũ exiccat per extractionẽ hũidi a calore agẽte: sz q̃tũ ad ptes sbtiles z aereas alit⁹ ponit z auras: ut alit⁹ referat ad uapores hũidos qui ab hũano corpe resoluunt: aura ãt ad fumos siccos qui sũt mã uẽti qui p̃e aura dr. deinde vo ponit illa in que prio resoluit: hec ãt uel sũt sensibilia uel isensibilia: si isensibilia sic tãgit elemẽta in hoc q̃ dic. In quãcũq̃ aliozz corpoz ibam: z elemẽta in hoc q̃ dic. In ipsa elemẽta. Si aũt sũt sẽsibilia: sic tãgit alia bruta: z hoies in hoc q̃ dic. In q̃rũcũq̃ aialiũ z hoiuz cibũ carnẽq̃ mutet. ut cib⁹ ptineat ad id qõ est in via trãsmutatiõis hũani corpis in sba⁹ ꝑdicta: qõ vo dic carnẽ: pertineat ad terminũ trãsmutatiõis

cte. ¶ Illi aie in pũcto tpis reddit que illã ꝑmit⁹ rẽ. exponẽdũ est ꝑmit⁹ nõ solũ qõ est pzi⁹ tpe: sed qõ est pzicipali⁹ ut ex dictis pz. al's oporteret dicẽ q̃ costa de qua formata est mulier in Adã resurgeret: cui⁹ aia prio fuit aiata: resurget tñ in Eua: qz in ea pricipalius fuit: ut. s. ptinẽs ad pfectionẽ idiuidui nõ solũ ad pfectionẽ spẽi sic fuerat in Adã. ¶ Resurgẽt qdẽ sctoz corpa sine ullo vitio rẽ. Ista q̃ hic ponunt: hoc mõ differũt ut vitiũ ptieat ad itẽperãtiã hũoz: aut indispõnẽ iferioz ptiũ: deformitas aũt ad dispõnẽ ptiuz exterioz: corruptio vo ad diminutionẽ ut si corpa sine aliq̃ mẽbro resurgerẽt: on⁹ ãt ad idispõnẽ organorũ respectu vtutis motiue: difficultas vo ad ipsi⁹ vtutis debilitatẽ. ¶ Et cruciabit dãnatoz corpa hoiuz ul̃ de monũ rẽ. hoc dicit Aug. fm opinionẽ que ponit demones hãe corpa nãlit sibi vnita. ¶ Proficẽ aiaz posse hãe similitudinẽ corpis rẽ. Jnõ est itelligẽdũ q̃ aia se parata hẽat similitudinẽ corpis z mẽbroz corpaliũ realit: sic Apollinari⁹ posuit: sed solũmõ per modũ apphensiõis uel itellectiue uel ẽt imagiarie ut qdã uolũt ¶ Neq̃ enj nõ sẽtiũt rẽ. hoc põt exponi ut sẽtire nõ accipiat pro actu exteriori sensus: sz pro actu itellectus fm q̃ itellect⁹ q̃nq̃ sensus dr. ¶ Queri ac dispũtari põt q̃n icipit hõ rẽ. Joe hoc aliq̃ dicta sũt in. 3. li. dist. 3. ubi de ꝓceptiõe dñici corporis agebat. ¶ Ac nõ pori⁹ ouos quos fuim⁹ erat rẽ. hoc nõ dicit Aug. q̃ exquo habebat pricipalia mẽbra duplicia: sicut duo capita z duo corda: manifestum erat q̃ due aie inerant: z ita duo homines erãt. sed coniuncti per errorez nature.

¶ De diuersis aiaz receptaculis. Bist.XLV.

Preterea sciẽdũ est q̃ oẽs aie: ut ait aug. cũ de hoc seculo exierit diuersas hñt receptiões: bõe hñt gaudiũ male vo tormẽta. Sz cũ facta fuerit resurrectio z bonorũ gaudiũ amplj erit: z malorũ tormẽta grauiora qñ cũ corpe torq̃bunt. Ex his oñdit q̃ maj⁹ erit gaudiũ sctoz in resurrectiõe z post: cz fuerit añ: z q̃ diuersa receptacula habebũt aie sctoz. De qb⁹ idẽ aug. ait. Tps iõ iter hois mortẽ z ultimã resurrectionẽ iterpositũ est: aias abditis receptaculis ꝓpriet: sic vnaq̃q digna est uel rege uel erũna. pro eo qõ sortita est in carne dũ viueret.

¶ De suffragijs defunctorum.

Neq̃ negãdũ ẽt ait aug. defũctoz aias pietate suoz viuẽtiũ releuari: cũ pro illis sacrificiũ mediatori offert: ul̃ elemosyne fiũt in eccl̃ia. Sz hec eis tñ ꝓsũt qui cũ viuerẽt hec sibi ut postea posset ꝓdesse meruerũt. Est enj qdã viuẽdi modus nec tã bon⁹ ut nõ reqrat ista post mortẽ: nec tã malus ut ei nõ ꝓsint ista post mortẽ. Est vo talis in bono ut ista nõ reqrat: z est rursus talis in malo: ut nec his ualeat: cum hec vita transierit: adiuuari. Quo circa hic oẽ meritũ cõpar quo possit post hãc vitã qspiã grauari ul̃ releuari. Nemo aũt spet qõ hic neglexit cũ obierit apud deũ ꝓmereri. Nõ ergo ista que pro defũctis cõmẽdãdis frequẽtat eccl̃ia illi aplice sũt ad uersa vnie qua dcm est. Oẽs stabim⁹ añ tribunal chr̃i: ut referat vnusquisq̃z sm ea que per corp⁹ gessit. s. bõa ul̃ mala: qz ẽt hoc meritũ sibi quisq̃z cũ in corpe viuẽt cõparauit: ut possẽt ei ista ꝓdesse. Nõ enj oib⁹ ꝓsũt: z qre nõ: nisi pp dñiaz vite: quã qsq̃z gessit in corpe Cũ ergo sacrificia siue altaris siue q̃rũcũq̃z aliarũ elemosynarũ pro baptiçatis oib⁹ offerunt pro ualde bõis gr̃arũ actiões sũt: pro nõ ualde malis sũt, ppitiatiões. Sz p ualde malis z si nlla sũt adiumẽta mortuorũ: tñ q̃ lescũq̃z viuorũ ꝓsolatiões sũt. Quib⁹ vo p sũt: ul̃ ad hoc ꝓsũt: ut sit plẽa remissio ul̃ certe ut tolerabilior sit ipa dãnatio. Oẽ onibus ergo sctẽ eccl̃ie z sacrificio salutari z elẽmis q̃ pro eorũ spiritib⁹ offerunt: nõ est dubiũ mor tuos adiuuari: ut cũ eis misericordi⁹ agat a dño: q̃z eoz pctã meruerũt. Hoc enj a pri⁹ traditũ tota obtiuat eccl̃ia. Ut pro eis qui in coione corpis z sãguis defũcti sũt: cũ ad ipz sacrificiũ loco suo cõmẽorent orent: ac pro illis q̃qz id offerri cõmẽoret. Nõ est ergo ãbi gẽdũ ista ꝓdesse defũctis: sz talib⁹ qui ita vixerũt añ mortẽ: ut possint eis hec utilia esse post mortẽ. Nã qui sine fide opante per dilectionẽ: eiusq̃z sacris de corpe exierũt: frustra illis a suis bi⁹ pietatis officia ipẽdũt: cui⁹ dũ hic eẽnt pignore caruerũt nõ misericordiã si bi thesauriçãtes: sz irã. Nõ g̃ mortuis noua merita cõparãt cũ pro eis aliqd boni opant sui: sz eoz ꝓcedẽtib⁹ ꝓpria ista reddũt. Nã ista qsq̃z finiẽs vitã: nisi qõ in ea meruerit: nõ poterit hĩe post eã. Ecce qb⁹ z q̃lit ꝓsint illa q̃ pro defũctis frequẽtat eccl̃ia: mediocrit malis suffragant ad penemitigationẽ: mediocriter bõis ad plenã absolutionẽ. Qui nõ hñt tãte pfectiõis merita ut nõ idigeãt iuuari per paupes q̃z e regnũ celoz q̃s sibi fecerũt amicos de mãmona iniqtatis. Quoz tãta est pfectio ut his adiutorijs nõ idigeãt: q̃les sunt apli z martyres. Ut enj ait aug. Jniuria ẽ, p martyre orare i eccl̃ia: cui⁹ nos debem⁹ oro nibus cõmẽdare: pro alijs aũt defũctis orat.

¶ De officijs sepulture.

Epõpis vo exeqaz idẽ aug. ita dic. Põpa funeris: agmia exeqaz: sũptuosa diligẽtia sepulture: viuoz sunt q̃liacũq̃z solatia: nõ adiutoria mortuoz. Quia si aliqd ꝓdest ipio sepultura ꝓciosa: oberit pio vilis ul̃ nlla Preclaras exeqas in ꝓspectu hoiuz purpurato illi diuiti exhibuit turba famuloruz: sed

Universidad de Deusto
Biblioteca

multo clariores in cōspectu dñi ulceroso illi paupi misteriū exhibuit āgelox: qui eū extu lerūt nō i marmoreū tumulū: sz in abrae gremiū. Sit tū cura mortuos sepeliēdi ⁊ sepulchra ꝓstruēdi: qz hec in scripturis sctis inter bona opa deputata sūt: nec solū in corpibus ꝓphetarū: aliorūqz sctox: sz ēt in ipsius dñi corpe qui ista fecerūt laudati sūt. Impleant igit hoies erga suos officia postremi muneris ⁊ sui humani leuiamēta meroris. Verū illa que adiuuāt spūs defunctorū. s. oblationes ⁊ oīones multo obseruātius procurēt.

¶ De duobus bonis quoruz alter plura post mortem habet auxilia.

Solet moueri qō de duob⁹ vno diuite altero paupe piter: sz mediocriť bōis qui p̄dictis suffragijs idigēt ⁊ meruerūt parit post mortē iuuari: pro alto vo. i. ꝓ diuite spāles ⁊ cōes fiūt orōes mlteqz elynax largitiōes: ꝓ paupe vo nō fiūt nisi cōes largitiōes ⁊ oīones. Querit ergo an tātū iuuet paup pauciorib⁹ subsidijs: qz tū diues āpliorib⁹? Si nō piter iuuat nō ei reddit sm merita. Meruit eni pit iuuari: qz pit bōi extiterūt. Si vo tātū suffragij ꝓsequt qz tū diues: qd ꝓtulerūt diuiti illa spāliť pro eo fcā? Sane dici pt nō ei magis ualuisse gīalia ⁊ spālia qz paupi sola generalia suffragia: ⁊ tñ profuerūt diuiti spālia nō qdē ad aliō uel magis aliqd. sed ad idē ad qō generalia: ut ex pluribus ⁊ diuersis causis vnū pcipet emolimētū. Pōt tñ dici aliter illa plura subsidia contulisse diuiti celeri orem absolutionem non pleniorem.

¶ Quibus suffragijs iuuabuntur mediocriter boni qui in fine inuenientur.

Sed itez qrit de aliq̄ mediocriť bono qui talib⁹ idigēs suffragijs in ipso ꝓsumationis articulo cuz religs migrauit si salu⁹ fuit: pro eo nō offert ulti⁹ sacrificiū uel oīo uel ēlyna: nec hēbat tāte pfectionis merita que bis suffragijs nō egerēt. Nūqd g̃ saluabit? Estimo eū qsi p ignē trāseūtē saluari meritis ⁊ intercessiōib⁹ celestis ecclie: que ꝓ fidelib⁹ sp intercedit uoto ⁊ merito donec ipleat christ⁹.

¶ Quō scti glificati audiūt pces supplicātiū ⁊ quō intercedunt pro nobis ad dominum.

Sed forte qris nūqd pces supplicātiū scti audiūt ⁊ uota postulātiū in eox notitiā p ueniūt? Nō est incredibile aias sctox qui in abscōdito facie dei ueri lumis illustratiōe letant: in ipsi⁹ ꝓtēplatiōe ea que foris agunt intelligē: qztū uel illis ad gaudiū uel nobis ad auxiliū ptinēt. Sicut enim angelis ita ⁊ sctis q deo assistūt petitiōes nře inotescūt in vbo dei qō ꝓtēplant: vñ ⁊ dñr āgeli oīones ⁊ uota nra offerre deo: nō qz eū doceāt: sz qz ei⁹ uolūtatē sup eis ꝓsulūt. Vñ aug. āgelis qui sūt apō deū inotescūt petitiōes nře: ut qdā mō eas offerāt deo: ⁊ de his ꝓsulāt: ⁊ qō ꝺo iubēte ipl̄edū eē cognouerit: hoc nobis euidēter ut latēter reporrēt. Vñ ⁊ āgelus boib⁹ ait. Cū oraretis oīonē uraz obtuli deo. Ad oīa qdē sciēda sufficit deo sua pfectio: hēt tñ nūcios. i. āgelos: nō q ei que nescit ānūciēt. Nō eni sūt ulla que nesciat: sz bonū eox est de opib⁹ suis ei⁹ ꝓsulē vitatē: ⁊ hoc est qō ei dñr nōnulla nūciare: nō ut ipe ab eis discat: sz ut ab eo ipi p vbū ei⁹ sine corpali sono: nūciāt ēt qō uoluerit ab eo missi ad qs uoluerit totū ab illo per illō vbū ei⁹ audiētes. i. in ei⁹ vitate iueniētes qd sibi faciēdū: qd: qb⁹: ⁊ qñ nūciādū sit. Nā ⁊ nos orātes eū: nō eū docem⁹. qz nouit: ut ait vbū ei⁹: p̄ uester qd uobis neciū sit p̄ius qz petatis ab eo. Nec ista ex pte cognouit: sz futura oīa tpalia atqz in eis ēt qd ⁊ qñ ab illo petituri fuerā⁹: ⁊ qs: ⁊ de qb⁹ reb⁹ ul exauditur⁹ uel nō exauditurus eēt sine initio añ pciuit. Nō ergo dī angelus oīones nras offerre deo: qsi deus tūc nouerit quid uelimus ⁊ quo idigeamus: que oīa antez fiāt sicut ⁊ postqz facta sūt nouit sz qz necesse hēt rōnalis creatura tpales cās ad eternā vitatē referre siue petēdo quid erga se fiat: siue cōsulendo quid faciat.

¶ Qō dictū est de āgelis attribuit sctis aiab⁹.

Si aūt angeli a deo per vbū ei⁹ discūt petitiōes nras: ⁊ qd de his iplēdū sit: ⁊ quid nō. Cur nō credam⁹ ⁊ aias sctox dei faciez ꝓtēplatiū in ei⁹ vitate itelligē pces boium: ⁊ que iplēde sint: uel nō: Inde est qz de⁹ dī exaudire pces quorūdā nō solū qñ effectu mācipat: sz ēt qñ inotescit curie āgelox ⁊ sctāx aia x qd ide futux sit uel nō: ⁊ qō cognoscūt in dei uolūtate eē: uolūt ⁊ ipsi. Adeo eni sup ne uolūtati addicti sūt: ut nihil p̄ter ei⁹ uolūtatē queāt uelle. Intercedunt ergo ad deum pro nobis scti: ⁊ merito dum illorū merita suffragant nobis: ⁊ affectu dū uota nra cupiunt impleri. Qō tñ nō faciūt nisi in uoluntate dei implenda didicerint. Oremus ergo ut intercedāt pro nobis. i. merita eorum nobis suffragent: ⁊ ut ipsi uelint bonuz nrm: qz eis uolētibus deus vult ⁊ ita fiet. Ex premissis cōstat qz cum quibusdaz misericordius agit deus qz eorum pcta meruerint. s. cuz medio criter malis: qui suffragijs ecclesie iuuantur.

Postqz determinauit magr de his que ad resurrectionē ptinēt: hic incipit determinare de his que ptinēt ad remuneratione uel punitionē resurgētiū. Et diuidit in ptes duas. In pria enī determiat de remūeratiōe ⁊ punitiōe que pcedit iudiciū gīnale. In scda de illa que iudiciū gīnale sequit. 47. di. ibi|_ Solet ēt qri qliter dabit ⁊c.] Pria āt diuidit in duas. In pria determinat de remuneratiōe uel punitiōe aiax añ diē iudicij ⁊ resurrectionē. In scda oñdit qlit sm iustitiā ⁊ miſi cordiā dei pdicta dispēsent. 46. di. ibi|_ Sed qrit hic de valde malis ⁊c.] Pria diuidit in duo. Prio oñdit quō aie post mortē diuersa receptacula hēbūt pro diuersitate meritox. In scda determiat qlit aie post mortē certis receptaculis distribute iuuari pñt oīonibus alioz ibi|_ Neqz negādū est: ut alt Aug. ⁊c.] Et hec ps diuidit in ptes duas. In pria oñdit qlit mortui iuuant suffragijs viuox. In scda inqrit quō viui iuuant pcib⁹ mortuox sctox ibi|_ Sz forte qris nunqd pces supplicationū.] Pria āt diuidit in duas. In pria determiat de illis mortuis pro qb⁹ suffragia fiūt qñ eis ꝓsūt. In scda inqrit utrū ꝓsint eis pro qb⁹ nō fiūt ibi|_ Solet moueri qō de duob⁹ ⁊c.] Pria diuidit in duas. In pria dīc que sūt illa que facta a viuis ꝓsūt mortuis. In scda que sūt illa que nō ꝓsunt ibi|_ De pōpis vo exeqax ⁊c.] ¶ Solet moueri qō ⁊c.] Circa hoc duo fac. Prio inqrit de illis pro qb⁹ suffragia nō fiūt statu pñtis ecclie durante. Scdo de illis pro quibus fiūt pñti ecclia deficiēte ibi|_ Sz itez qrit de aliquo ⁊c.] ¶ Sz forte qris ⁊c.] Ꝟ oñdit quō suffragia mortuox sctox viuis ꝓsūt. Et circa hoc tria facit. Prio eni ꝓponit qō itēdit. 2° ꝓfirmat ꝓpositū per similitudinē āgeloz ibi|_ Vñ ⁊ debēt āgeli ⁊c.] 3° ꝓcludit itētū ibi|_ Si aūt angeli per verbū ⁊c.] Qō. i.

Hictria querunt. Prio de receptaculis aiax post mortē. Scdo de suffragijs mortuox. tertio de oīonib⁹ sctōrū. Circa pmū querunt tria. Prio utrū aias bus post mortē aliq̄ receptacula assignent. Scdo de dīa receptaculox. Tertio de numero eorundem.

Ad pmū sic ꝓcedit. vi q aiab⁹ post mortē receptacula nō assignent: sic eni dīc Boe. in li. de hebdo. cois ai cōceptio est apō sapiētes icorpalia in loco nō eē. Cui cōcordat qō Aug. dīc in. 12. sup Hen. ad lrā. Cito qdē rñderi ad corpalia loca aiaz nō ferri nisi cū aliq̄ corpe sz aia separa a corpe nō hēt aliqō corp⁹ sic ibidē aug. dīc. g̃ ridiculū est aiab⁹ separatis aliq̄ receptacla assignare. ¶ Ꝓ. oē qō hēt locū determiatū magis ꝓuenit cuz illo loco q cū alio: sz aie separate sic ⁊ qlibet spūales sūt idifferēter se hñt ad oīa loca: nō eni pt dici q cū aliqb⁹ corpib⁹ ꝓueniāt: ⁊ cū aliis differāt: cū ab oib⁹ ꝓditiōib⁹ corpalib⁹ sint penit⁹ remote. g̃ eis determiata receptacula nō sūt assignāda. ¶ Ꝓ. aiab⁹ separatis nō assignat aliqd post mortē nisi qō cedat in penā uel pmiū: sz corpalis loc⁹ nō pt eis eē in penā uel in pmiū cū a corpib⁹ nihil reciplat. g̃ nō sūt eis assignāda certa receptacula. ¶ Sz ꝟ celū empyreū loc⁹ corpalis est: ⁊ tñ ipz factū mox sctis āgelis ē repletū: ut Strabus dicit. cū g̃ āgeli sint icorpei: sic ⁊ aie separate: vi ēt q separatis aiab⁹ sint certa receptacula assignāda. g̃ ⁊c. ¶ Ꝓ. hoc pz per hoc qō gre. in. 4. dial. narrat aias post mortez ad diuersa loca corpalia eē deductas: ut pz de Paschasio quē Herman⁹ Capuan⁹ epūs i balneis iuēit: ⁊ de aia Theoderici regis quā dīc ad gehēnā fuisse pducta. g̃ aie post mortē hñt certa receptacula

¶ Ulteri⁹ vi q statī post mortē nlle aie deducant ad celos ul ad ifernū: qz sup illō pl. Adhuc pusillū ⁊ nō erit pctō: dīc glo. q scti liberant in fine vite: post hāc tñ vitā nō ibi erūt: ubi erūt scti qb⁹ dicet: Uēite bñdicti pīs mei. sz illi scti erūt in celo. g̃ scti post hāc vitā nō statim ascēdūt ad celū. ¶ Ꝓ. Aug. dīc in Ench. q tps qō iter hoīs mortē ⁊ ultimā resurrectionē iterpositū est: aias abditis receptaculis ptinet sic vnaqueqz digna est redę uel erūna: sz hec abdita receptacla nō pñt itelligi celū ⁊ ifern⁹: qz in illis ēt post resurrectionē ultima aie cū corpib⁹ erūt: vñ, p nihilo distingueret tps añ resurrectionē ⁊ post resurrectionē. g̃ nō erūt nec in ifemo: nec in padiso usqz ad diē iudicij. ¶ Ꝓ. maioz ē glia aie q̄ glia corpoz: sz sil⁹ oib⁹ reddit glia corpoz ut sit maioz letitia singloz ex coi gaudio: ut pz Beb. ti. sup illō. Deo ꝓnobis aliqd melꝰ ꝓuidētie ⁊c. dicit glo. ut in coi gaudio oiuz maiꝰ fieret gaudiū singuloz. g̃ multo fortius ⁊ glia aiaz dz differri usqz ad finē: ut sil⁹ oib⁹ reddat. ¶ Ꝓ. pena ⁊ pmiū que p sniaz iudicij reddunt: iudiciū pcedē nō debēt: sz ignis iferni ⁊ gaudia padisi dabunt boib⁹ per sniaz christi iudicātis in ultio iudicio: ut pz Matt. 25. g̃ añ diē iudicij nlls ascēdit ad celū: ul descēdit ad iferos. ¶ Sz ꝟ est qō di. 2. Coz. 15. Si terrena nra hitatio dissoluat: domū hēm⁹ nō manufactā cōfuatā in celis. g̃ dissoluta carne bō hēt māsionē que in celis fuerat ei ꝓseruata. ¶ Ꝓ. Phil. ſ. dīc Aple. Cupio dissolui ⁊ esse cuz chīo: ex q̄ sic arguit Hze. in. 4. dial. qui g̃ chīm in celo eē nō dubitat: nec Pauli aiaz eē in celo negat: sed nō est negādū chīm eē in celo cū sit articulus fidei. g̃ nec dubitandū est aias sctox ad celos ferri. Oret aliqne aie ad ifernū descēdāt post mortē statim patet Luc. 16. Mortuus est diues ⁊ sepultus est in inferno.

¶ Ulteri⁹ vi q aie in padiso uel in iferno exītes egredi nō ualeāt. Aug. eni dīc in li. de cura ꝓ mortuis agēda: si reb⁹ viuētiū uterent aie mortuox: ut de alijs tacea meiꝰ pia mr nlla nocte desereret que terra mari q̄ secuta est ut mecū viueret: ⁊ ex hoc ꝓcludit q aie defūctox reb⁹ viuētiū nō iterstint: sz itereſſe possent si de suis receptaculis exirēt. g̃ de suis receptaculis nō exeūt. ¶ Ꝓ. in psal. oi. Ut hitē in domo dñi oib⁹ diebus vite mee. Et Job. 13. Qui descēdit ad iferos nō ascēdet: g̃ tā bōi q̄ mali a suis receptaculis nō exeūt. ¶ Ꝓ. receptacula ut ē dictū aiab⁹ post mortē dātur in pmiū ul in penā: sz post mortē neqz pmia sctox minuunt: neqz pene dānatox. g̃ nō exeūt de suis receptaculis. ¶ Sz ꝟ est qō dīc Hier. ꝟ Vigilātiū: sic cū alloquēs: ait eni. Ul in sinu Abrae: ul in loco refrigrij: ul subter araz dei aias aploz ⁊ martyx ꝓsedisse: nec posse suis tumulis cū voluerit adesse pñtes: ⁊ ita tu deo leges ponis: tu aplis vicula inijcies: ut usqz ad diē iudicij teneant custodia: nec sint cū dño suo de q̄bus scriptū est: sequunt agnū q̄cūqz ierit: sz agn⁹ ubiqz est. g̃ ⁊ hi qui cū agno sūt: ubiqz eē credēdi sūt. ridiculū g̃ ē dicē q̄ aie mortuox a suis receptaculis nō recedāt. ¶ Ꝓ. Hiero. sīdē arguit sic. Cuz diabolus ⁊ demones toto uagent orbe: ⁊ celeritate nimia ubiqz pñtes sint: martyres post effusionē sanguis ara opiēt iclusi: ⁊ ide exire nō poterūt. ex q̄ pōt ꝓcludi nō solū de bonis: sz ēt de malis q sua receptacla iterdū exeāt cū nō hēant maloꝝ dānationē q̄ demones qui ubiqz discurrūt. ¶ Ꝓ. idē, probari pt per gre. in. 4. dial. ubi narrat de multis mortuis q viuentibus apparuerūt.

Rñdeo dōz ad p̄mā.q.q̄ quis sb'e spūales ſz eē suū a corpe nō depēdeāt: corpalia tñ a deo mediātib' spūalib' gubernant: ut dic̄ aug.i.3. de tri.ꝛ gre.in.4.dial'.ꝛ iō est q̄dā zuētia sb'az spū aliū ad corpales sb'as p ꝓgruētia quādā: ut.ſ.dignioꝛib' sb'jꝭ dignioꝛa corpa adaptent: vñ et pbt ſz ordinē mobiliū posuerūt ordinē sb'az sepataz: quis aūt aiab' post mortē nō assignent aliq̄ corpa q̄z sint foꝛe uel determiati motores: determiant tñ eis q̄dā corpalia loca p ꝓgruētiā quādā ſz g̃dus dignitatis eoꝝ i q̄b' sūt q̄si in loco: eo mō q̄ icorpalia in loco eē p̄nt: ſz q̄ magis accedēt ad p̄mā sb'am cui loc' supioꝛ per cōgruētiā deputat.ſ.deū: cui' sedē celū scriptura eē denūciat:ꝛ iō alias que sunt in ptcipatiōe pfecta diuinitatis: in celo eē ponim': alias vō que a participatione hi' impediunt loco ꝓtrario dicimus deputari.

Ad primū g̃ dōm: q̄ icorpalia nō sūt in loco mō aliq̄ noto nobis ꝛ pfecto fm q̄ dicim' corpa, p̄e in loco eē: sūt tñ in loco mō sb'jꝭ spūalib' zueniēti qui nobis plene mānifest' eē nō pt. ¶ Ad 2m dōz: q̄ duplex ē zueniētia uł similitudo: vna quē ē p ptcipationē eiusdē q̄litatis: sic̄ calida adiuicē zueniūt:ꝛ talis zueniētia icorpaliū ad loca corpa lia eē nō pt. alia p quā dā ꝓportiōalitatē ſz quā i scripturis metaphore corpaliū ad spūalia trāsferunt: ut q̄ dic̄ de' eē sol: q̄ ē p̄n' vite spūalis sol vite corpal: ꝛ ſz hāc zuētiā q̄dā aie dbusdā locis magis zuētūt sic̄ aie spūal' illumiate cū corpib' lumiosis: aie vō obtenebzate p clp̄a cū locis tenebzosis. ¶ Ad 3m dōz: q̄ aia sepata directe nihil recipit a locis corpalib' p modū q̄ corpa recipiūt q̄ ꝓfuāt a suis locis: ſz ipe aie ex hoc q̄ cōgscūt se talib' locis deputari sibi gaudiū i gerūt uł merorē:ꝛ sic̄ loc' cedit eis i penā uł i p̄miū.

¶ Ad 2am.q.dōz: q̄ sic̄ in corpib' ē g̃uitas uł leuitas q̄ ferunt i locū suū q̄ ē finis motꝰ ipoꝝ: ita et ē in aiab' meritū uel demeritū q̄b' puētūt aie ad p̄miū uł penā que sūt fines actionū ipaꝝ: vñ sic̄ corp' p g̃uitatē uel leuitatē stati fert in locū suū nisi ꝓhibeat: ita stati aie soluto vinclo carnis p q̄ in statu vie detiebant p̄miū ꝓsequunt uł penā nisi aliq̄d impediat: sic̄ iterdū impedit ꝓsecutionē p̄mij uēiale pctm̄ q̄ pri' purgari opz: exq̄ sequit q̄ p̄miū differat:ꝛ q: loc' deputat aiab' ſz cōgruētiā p̄mij uł pene: stati ut aia a corpe absoluit uel in infernū demergit: uł ad celū euolat: nisi impediat aliq̄ reatu quo oportuit euolationē differri ut pri' aia purget:ꝛ huic vitati auctes scripture canonice mānifeste attestant:ꝛ documēta sctoꝝ p̄m: vñ ꝓriū, p bēsi ē habēdū: ut p3. 4. dial'.ꝛ in li. de eccl. dogmatib'. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q̄ gl. seip3 expōit: q̄ō eni dic̄. Nōdū erūt ubi erūt scti ⁊c̄. stati exponit subdēs. i. nō hēbūt gemināstolā quā hēbāt scti in resurrectiōe. ¶ Ad 2m dōz q̄ iter illa abdita receptacula: de q̄b' aug. loq̄t et sūt cōputādi infern' ꝛ padisus i q̄b' aie aliq̄ añ resurrectionē ptinent: ſz iō distiguit tps añ resurrectionē ꝛ post q̄z añ resurrectionē sī ibi sine corpe: post aūt erūt cū corpe:ꝛ q̄z i aliq̄b' receptacul' nūc sūt aie in q̄b' post resurrectionē nō erūt. ¶ Ad 3m dōz: q̄ hoies ſz corpa hñt quādā ptinuitatē adiuicē: q̄z ſz ea ē uer. q̄ō dic̄ act.17. q̄ de' ex vno fec̄ oē hoiuz gen': ſz aias sigilla ti finxit: vñ nō ē tāta ꝓgruētia ut oēs hoies sil' glificēt i aia: sic̄ q̄ sil' glificent in corpe. Et ꝓterea glia corpis nō ē ita eētialis sic̄ glia aie: vñ mal' detrimētū eēt sciss sil glia aie differret: q̄ de h' q̄ glia corpis differt: nec posset hoc dtrimētū glie recōpēsari p apliationē gaudij singuloꝝ de gaudio coi. ¶ Ad 4m dōz: q̄ eādez obon gre.in.4.dial'. ppoit ꝛ soluit. Si inq̄t nūc in celo sī aie sctoꝝ: q̄d est q̄ō in die iudicij pro iustitie sue retributiōe recipiūt? Et rñdet: hoc eis nimiꝝ crescit in iudicio: q̄ō nūc aie sola sui glia retributiōe letant: postmodū vō ēt corpoꝝ btitudinē pfruent: ut in ipa quoq; carne gaudeāt: in qua dolores pro dño crucia tus q̄ pertulerūt:ꝛ eodē mō dicendū est de dānatis.

¶ Ad 3am.q.dōz: q̄ aliquē exire de infernoul padiso p̄t itelligi dupl'r. Uno' ut simpl'r ide exeat ut ꝛa ei' loc' nō sit padisus uł infern'.ꝛ sic nll's inferno uł padiso finaliter deputat' ide exire p̄t: ut in sequēti dicet. Alio' p̄t itelligi ut exeat ide ad tps:ꝛ in hoc distiguēdū ē: q̄d eis zuēiat ſz legē nāe:ꝛ q̄d eis zueniat ſz ordinē dine iustitie: q̄z ut aug. dic̄ in li. de cura p mortuis agē da. Alij sī hūanaꝝ limites rex: alia sūt dinaꝝ signa vtutū: alia sī q̄ nāliter: alia q̄ mirabil'r fiūt: ſz g̃ nālē cursū aie sepate receptacul' ꝓprie deputate a zuersatiōe viuētiū penit' segregant: nō eni ſz cursū nāe hoies i mortali carne viuētes sb'jꝭ separ| imediate ꝓtigūt cū eis eoꝝ cognitio a sēsu oriat: nec ꝓpter aliō a suis receptaculis eas exire zuēiret nisi ut reb' viuētiū itereēnt. Sz ſz dispōnē dine, pulchritie aliq̄n aie sepate a suis receptaculis egresse ꝓspectib' hoiuz p̄sunt: sic̄ aug. i p̄dicto li. narrat de Felice martyre. q̄ civib' Nolanis visibiliter appuit cū a barbaris oppugnarēt. Et hoc ēt credi p̄t q̄ aliq̄n de dānatis ꝓtigat: q̄ ad eruditionē hominū ꝛ terōr̄ p̄mittunt viuētib' apparē: aut ēt ad suffragia expetēda q̄tū ad illos q̄ in purgatorio detinēt ut p mlta que in. 4. dial'. narrant ps. Sz hoc interest inter sctos ꝛ dānatos: q̄ scti cū voluerit apparē p̄nt viuētibus nō āt dānati: sic̄ eni viuētes scti in carne p donū gr̄e gratis date accipiūt ut sanitates ꝛ signa pficiāt: que nō nisi dina vtute mirabil'r fiūt: que q̄dē signa ab aliis hoc dono carētib' pfici nō p̄nt: ita ēt nō ē icōueniēs ut ex vtute glie aliq̄ ptās aiab' sctoꝝ det p quas p̄nt mirabil'r apparē viuētib' cū volūt: q̄ō alij nō p̄nt nisi iterdū p̄missi. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q̄ Aug. ut per se quētia p3: loq̄t ſz cōez cursū nāe: nec tñ sequit q̄ ēt si mortui p̄nt ut volūt viuētib' apparē. totiēs appeāt q̄ tiēs appēt in carne viuētes: q̄z separati a carne ul' oino ꝓfozmant dine volūtati: ita q̄ nō liceat eis nisi q̄ fm dinā dispōnē ꝓgrue ituēt: ul' ita si pēis oppzessi: ut de sua miꝛia magis doleāt q̄ curēt alijs apparē. ¶ Ad 2m dōz: q̄ auctes ille loquunt q̄tū ad h' q̄ nll's de padiso ul' inferno egredit simpl'r: ꝛ nō q̄ egrediat ad tps

¶ Ad 3m dōz q̄ sic̄ ex dictis p3: ſz hoc loc' aie cedit in penā uł p̄miū: q̄ aia afficiat ex h' q̄ tali loco deputat ul' gaudēdo ul' dolēdo: h' āt gaudiū siue hic doloꝛ de h' q̄ talib' locis deputat māet i aia ēt q̄n ex̄ loca p̄dicta fuerit: sic̄ pōtifici dat p honore ut i cathedra sedeat in eccl'ia: nō minuit gl'ia q̄n a cathedra recedit: q̄z ēt si actu ibi nō sedeat: loc' tñ ille sibi deputat' est.

¶ Ad ea ēt que ꝛ obijciunt rñdē opz. ¶ Ad q̄z p̄mū dī: q̄ Diero. loquit de aplis ꝛ martyrib' fm hoc q̄ō eis accrescit ex ptāte glie:ꝛ nō ſz q̄ō eis ꝓgruit ex debito nāe. Q̄z āt dic̄ eos ubiq; eē nō ē itelligēdū q̄ sil' sint in plurib' locis: aut ubiq;: ſz q̄z eē p̄nt ubi volūt.

¶ Ad 1m dōz: q̄ nō est sil'e de demonib' ꝛ āgelis:ꝛ aiab' sctoꝝ ꝛ dānatoꝝ. Angeli bōi ꝛ mali hoc offm soꝛtiunt ut hoib' p̄sint uł ad custodia uł ad exercitiū: q̄ō de aiab' hoiuz dici nō p̄t. Sz tñ ſz ptātē glie aiabus sctoꝝ hoc ꝓgruit q̄ p̄nt eē ubi volueriꝛ:ꝛ hoc est q̄ō Dier. itēdit. ¶ Ad 3m dōz: q̄ quis aliq̄n aie sctōrū uł dānatorū p̄ntialr assint ubi apparēt: nō tñ credēdū ē hoc sp accidē: aliq̄n eni bi' appitiōes fiūt uel in doꝛmiēdo uel in vigilādo opatiōe bonorū uel malorū spūuz ad ūstructionē uel destructionē viuētiū: sicut etiā viui hoies q̄nq; alijs appent ꝛ eis multa dicūt in sōnijs: cū tñ pstet eos nō eē p̄ntes: sic̄ aug. per multa exempla, pbat in libro de cura pro mortuis agenda.

Ad 2m sic ꝓcedit. vi q̄ lib' iferni nō sit idē q̄ sinus Abzae. Sic̄ eni dic̄ aug. 12. sup Geñ. ad lr̄az. Nōdū iuēi iferos alicui in bono posuisse scripturā: ſz sin' Abzae in bono accipit: ut ibidē subiūgit Aug. sic dicēs. nō in bono accipiēdo sinū Abzae: ꝛ il la reqez quo ab āgel' pi' paup ablat' ē: nescio utrū q̄s q̄ possit audire. g̃ sinus Abzae nō ē idē q̄ lib' iferni.

¶ P̄. in inferno exītes nō videt deū: ſz in sinu abzae vi de'. ut p3 p aug. 9. li. ꝓsef. q̄ loquēs de nebzidio dic̄ q̄d illic est q̄ō sin' Abzaā uocat ibi Nebzidi' me' viuit. Et ifra. Jā nō ponit aurē ad os meū: sed spūale os ad fōtē tuū ꝛ bibit q̄tū p̄t sapiaz, p auiditate sua sine fine: felix g̃ sinus abzae nō est idē q̄ limb' inferni.

¶ P̄. eccl'ia nō orat, p aliq̄ ut ad infernū ōducat: orat āt ut āgeli aiaz defūcti in sinū abzae deferāt. g̃ vi q̄ si nus abzae nō sit idē q̄ lib'. ¶ Sz ꝛ. sin' abzae dī ubi mēdic' Lazar' ductꝰ ē: ſz ductꝰ ē ad infernū: ut dic̄ gl'. Job. 30. sup illud. Ubi ꝓstituta domus dei viuētis in fern' dom' erat oiuz viuētiū añ aduētū chr̄i. g̃ sinus abzae idē est q̄ limbus. ¶ P̄. Geñ. 44. dic̄ Jacob filijs suis. Deducetis canos meos cū dolore ad iferos g̃ Jacob sciebat in mozte sua se ad iferos trāsferēdū. ergo ꝛ eadē rōne ꝛ abzaā ad iferos trāslat' fuit post mortē:ꝛ ita sin' abzae videt esse aliqua pars inferni.

¶ Ulti' vi q̄ lib' iferni sit idē q̄ infern' dānatoꝝ: chr̄s eni dī infernū momozdisse nō absozbuisse: q̄z aliq̄s extraxit ide: nō āt oēs: nō āt diceret momozdisse infernū si illi q̄s libauit nō fuisset ps mltitudis i inferno ꝓtēte. g̃ cū illi q̄s libauit in libo iferni ꝓtinerent: q̄dē ꝓtiebāt in libo ꝛ in inferno. g̃ lib' est idē q̄ō infern' uł ps inferni.

¶ P̄. chr̄s dī in symbolo descēdisse ad infernū: ſz nō descēdit nisi ad libū p̄m. g̃ libus p̄m ē idē q̄ infern'.

¶ P̄. Job. 17. dī. Jn pfūdissimū iferni descēdat aia mea. ſz Job cū eēt vir sctus ꝛ iust' ad libū descēdit. g̃ lib' ē idē q̄ pfūdissimū iferni. ¶ Sz ꝛ. i inferno nlla ē redēptio: ſz a libo sci fuerūt redēpti. g̃ lib' nō ē idē q̄ infern'. ¶ P̄. aug. dic̄. 12. sup geñ. ad lr̄az. quō illā redē quā laçar' accepit apō iferos eē credam' ñi vidō ſz aia laçari ad libū descēdit. g̃ lib' nō ē idē q̄ infern'.

¶ Ulti' vi q̄ lib' pueroꝝ sit idē q̄ lib' p̄m: pēa eni dz rñdē culpe: ſz p eadē culpa detiebant in libo pies ꝛ pueri. ſ., p clp̄a origiali. g̃ idē dz eē utrorūq; loc' pene. ¶ P̄. aug. dic̄ in ench. Mltissima ē pēa puerorū qui cū solo origiali decedūt: ſz nlla est mitioꝛ pena ea quā sci pies habebāt. g̃ idē est locus pene utrorūq;.

¶ Sz ꝛ: sic̄ actuali pctō debet pēa tpalis in purgatorio ꝛ eterna in inferno: ita ꝛ originali pctō debebat pena tpalis in libo patruz:ꝛ eterna in limbo pueroꝝ. si g̃ infern' ꝛ purgatoriū nō sūt idē: vi q̄ nec limb' pueroꝝ:ꝛ lib' patrū sint idē. ¶ Utrū aūt infern' ꝛ purgatorij locus sint idē: quesitū est sup: a distinctiōe. 21.

Rñdeo dōm ad. ſ. q. q̄ aie hoiuz post mortē ad q̄tē pueīre nō p̄nt: nisi merito fidei: q̄z accedētē ad deū opz credē. Heb. 11. Primū āt exēplū credēdi hoib' i abzaā dat: q̄ p̄m' se a cetu ifideliū segregauit ꝛ spāle signū fidei accepit: ꝛ iō reqes illa q̄ hoib' post mortē dat sin' abzae dī: ut p3 p aug. 12. sup geñ. ad lr̄az: ſz aie sctoꝝ post mortē nō oī tpe eādē q̄tē habuerūt. q̄z post chr̄i aduētū hñt plenā q̄tē diuina visiōe pfruētes: ſz añ chr̄i aduētū hēbāt q̄dē q̄tē per imunitatē pene: ſz nō hēbāt q̄tē desideriū p cōsecutionē finis. Et iō stat' sctoꝝ añ chr̄i aduētū p̄t ꝓsiderari ꝛ fm id q̄ō hēbat de reqe:ꝛ sic dī sin' abzae.

Pōt etiā ꝓsiderari q̄tū ad id q̄ō eis de requie deerat ꝛ sic dī lib' iferni. Limbus g̃ iferni ꝛ sinus abzae fuit añ chr̄i aduētū vnū p accñs:ꝛ nō per se:ꝛ iō, pbi bet post chr̄i aduētū eē sinū abzae oino diuersū a limbo:q̄z ea que sunt vnū per accidēs separari cōtingit.

Ad primū g̃ dōz: q̄ q̄tū ad id q̄ō hēbat de bono stat' scoꝝ p̄m sin' abzae dicebat ſz q̄tū ad id q̄, hēbat de defectu dicebat infern': ꝛ sic nec sin' abzae in malū accipit: nec infern' in bonū: q̄uis q̄dāmō sint vnū. ¶ Ad 2m dōz: q̄ sic reqes sctoꝝ patrū añ chr̄i aduētū dicebat sin' abzae: ita ꝛ post chr̄i aduētū: ſz diuersimode: q̄z eni añ chr̄i aduētū sctōrū reqes hēbat defectū reqei adiūctū dicebat idē infern' ꝛ sin' abzae: vñ ibi nō videbat de'. ſz q̄z post chr̄i aduētū sctoꝝ reqes est cōpleta cū deū videāt: tal' reqes dī sin' abzae:ꝛ nll's infernus:ꝛ ad hūc sinū abzae ecclesia orat fideles pduci. vñ p3 rñsio ae tertiū:ꝛ sic ēt itelligēda est quedā glo. que habet Luc. 16. sup illud Factū est ut moreret mēdic' ⁊c̄. que sic dic̄: sin' abzae est reqes btoꝝ paupeꝝ: quoꝝ est regnum celorum.

¶ Ad 2am.q.dōz: q̄ receptacla aiaꝝ post mortē dupl'r distiguī p̄nt: aut ſz situ: aut fm locoꝝ q̄litatē, put. ſ. in aliq̄b' locis pēas uł p̄mia recipiūt aie. Si g̃ ꝓsideret lib' p̄z ꝛ infern' ſz locoꝝ q̄litatē pdictā: sic nō est dubiū q̄ distiguunt: tū q: in inferno ē pēa sēsibilis q̄ in libo p̄z nō erat: tū ēt q: in inferno ē pēa etna: ſz in libo p̄z detiebant scti tpal' tm̄. Sz si ꝓsiderent q̄tū ad situ: si chr̄s infernū momozdisse ꝛ infernū descēdisse q̄n pies a libo eripuit suo descēsu:ꝛ p hoc p3 solo ad 1m. ¶ Ad 3m dōm: q̄ Job nō descēdit ad infernū dānatoꝝ: ſz in libū p̄z: q̄ q̄dē dī, pfūdissim' loc': nō q̄dē respectu locoꝝ penaliū: ſz in cōpatiōe ad alia loca: q̄z sub eodē icludit oia loc' penaꝝ. Ul' dōm: sicut aug. soluit. 12. sup Geñ. ad lr̄az de Iacob sic dicēs. Illō q̄ō Jacob dicit ad filios suos. Deducetis senectutez meā cū tristitia ad iferos: vi hoc magis timuisse ne nimia tristitia sic ꝓturbaret: ne ad requiez btoꝝ iret: sed ad iferos pctoꝝ: ꝛ sīl' pōt exponi uerbū iob eadem rōne: ut sit uerbum magis timētis q̄ asserentis.

¶ Ad 3am.q.dōz: q̄ lib' p̄z ꝛ lib' pueroꝝ absq; dubio differūt fm q̄litatē p̄mq; uel pene: pueris eni nō adest spes btē vite q̄ p̄lib' in libo aderat in q̄b' ēt lumē fidei ꝛ gr̄e refulgebat: sed q̄tū ad situ, pbabil'r credit utrorūq; idē loc' fuisse nisi q̄ reqes btoꝝ adhuc erat in supiori loco q̄ lib' pueroꝝ: sic̄ de libo ꝛ inferno dictū est. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q̄ ad culpā origialē nō eodē mō se hēbāt pies ꝛ pueri: in p̄lib' eni origialis culpa expiata erat ſz q̄ erat ifectiua pene remānebat tñ impedimētū ex pte nāe. p q̄ nō dū fuit plēarie satisfactū ſz in pueris ē ipedimētū: ꝛ ex pte pone: ꝛ ex pte nāe: ꝛ iō pueris ꝛ patrib' diuersa receptacula assignant.

¶ Ad 2m dōm: q̄ Aug. loquit de penis que debent alicui rōne pone sue: iter q̄s mitissimā penā hñt q̄ solo originali pctō grauant: ſz adhuc est mitioꝛ pena eorū quos nō impedit a perceptiōe glie defect' pone: ſz solus defect' nāe: ut ipsa dilatio glie quedā pena dicat.

Ad 3m sic ꝓcedit. vi q̄ nō deant tot receptacla distigui. Sic̄ eni receptacla debent aiab' post

Universidad de Deusto
Biblioteca

mortẽ pro pctõ:ita ꝛ pro merito:ſz rõne meriti nõ debet niſi vnũ tm̃ receptaclz.ſ.padiſus.g̃ nec rõne pctõrũ nõ debet niſi vnũ receptaclz. ¶ Ꝑ.receptacla aſſignant aiab' poſt mortẽ rõne meritoꝝ uł demeritoꝝ ſz nõ ẽ loc' in q̃ merent uł demerẽt.g̃ vnũ tm̃ receptaculũ dz eis aſſignari poſt mortẽ. ¶ Ꝑ.loca pẽalia debẽt rndẽ ipis clpis:ſz nõ ſt niſi tria gña clpaꝝ.ſ.originalis:uẽiał:ꝛ mortał.g̃ nõ debẽt eẽ niſi tria receptacula pẽalia. ¶ Sz ꝛ:vł q̃ deant eẽ mlta pla q̃ aſſignẽt aer eni iſte caligioſus ẽ demonũ carcer:ut pz.2.Pe.3. nec tm̃ cõputat iter.5.receptacla q̃ a q̃buſdã aſſignãt g̃ ſt pla receptacla q̃.5. ¶ Ꝑ.alı' ẽ padiſus ſtreſtris:ꝛ alı' padiſus celeſtis:ſz q̃dã poſt ſtatuz hui' vite ad padiſũ ſtreſtrẽ ſt trãſlati:ſic de Enoch ꝛ de helia dr. cũ g̃ padiſus ſtreſtris iter dnq̃ receptacla nõ cõputet vł q ſt pla q̃.5. ¶ Ꝑ.cuilibet ſtatui peccãtiũ dz aliqs loc' pẽal rndẽ:ſz ſi põat aliqs in origiali pctõ decedẽ cũ ſolo uẽiali pctõ nll'z receptaclozꝝ aſſignatoꝝ ei cõpetet:ꝓſtet eni q̃ in padiſo nõ cẽt cũ gra carẽt:ſz eadẽ rõne nec in libo pm̃:ſilr nec in libo pueroꝝ:cũ i libo pueroꝝ nõ ſit pẽa ſenſibilis q̃ tali debeꝫ rõne uenialis pcti:ſilr nec in purgatorio:qz ibi nõ ẽ niſi pena tpalis:huic ãt debeꝫ pena ppetua:ſilr nec in iferno,dãnatoꝝ:qz mortali pctõ caret.g̃ opz ponẽ 6m receptaculũ. ¶ Ꝑ.diuerſe ſũt q̃titates pmioꝝ ꝛ penaꝝ ſm diuerſas clpaꝝ ꝛ meritoꝝ:ſz ifiniti ſt g̃dus clpaꝝ ꝛ meritoꝝ.g̃ ifinita debẽt diſtigui receptacla in qb' pũiãt uł pmiẽt poſt mortẽ. ¶ Ꝑ.aie qñq̃ pũiũt in locis in qb' peccauerũt:ut p gre.pz in.4.dial.ſz peccauerũt i loco in q̃ nos bitam'.g̃ hic loc' dz cõputari iter receptacla:ꝛ ꝑcipue cũ aliq̃ in hoc mũdo ꝑ pctis ſuis pũiant:ut ſupꝫ di.ij.dixit magr. ¶ Ꝑ.ſic aliq̃ i gra decedẽtes hñt aliq̃ pro qb' ſũt digni pena:ita aliq̃ in pctõ mortali decedẽtes hñt aliq̃ bõa ꝑ qb' eẽnt digni premio:ſz decedẽtib' i gra cũ pctis uẽialib' aſſignat aliq̃ receptaclz in q̃ pũiunt ãteq̃ pmia ꝓsequnt.ſ.purgatorii.g̃ ꝛ eadẽ rõne eꝛrio dz eẽ de illis qui in mortali pctõ decedũt cũ bonis opib' aliqb'. ¶ Ꝑ.ſic pies retardabant a plea glie aie añ chri aduẽtũ:ita ꝛ nũc a glia corpis.g̃ ſic diſtiguit receptaculũ ſctoꝝ añ chri aduẽtũ ab eo in quo nũc recipiunt:ita dz receptaclm nũc diſtigui ab eo in quo recipient poſt reſurrectionẽ

Rndeo dõz:q receptacla aiaꝝ diſtiguũt ꝑz di uerſos ſtat' eaꝝ:aia ãt ꝓucta mortali corpi hẽt ſtatũ merẽdi:ſz exuta a corpe ẽ i ſtatu recipiẽdi ꝑ meritis bonũ uł malũ.g̃ poſt mortẽ uł ẽ i ſtatu recipiẽtis finale pmiũ uł ẽ in ſtatu q̃ ipedit ab alio Si ãt ẽ i ſtatu recipiẽtis finalẽ retributionẽ:hoc ẽ ou pir:uł q̃tũ ad bonũ:ꝛ ſic ẽ padiſus:uł q̃tũ ad malũ:ꝛ ſic rõne actual' clpe ẽ ifern':rõne ãt origial' ẽ lib' pueroꝝ.Si aũt eſt i ſtatu q̃ ipedit a finali retributiõe pn̄da:uł h' ẽ pp defectũ pſõe:ꝛ ſic ẽ purgatorii:i q̃ detinẽt aie ne ſtati pmiũ ꝓsequnt pp pctã q̃ cõmiſerũt uł pp defectũ nãe:ꝛ ſic ẽ lib' pm̃ in q̃ detiebãt pies a ꝓſecutiõe glie pp reatũ hũane nãe q̃nõdũ potat expiari.

Ad primũ g̃ dõz:q bonũ ꝓtigit,vno' ſz malũ mltipharie:ſic pz ꝑ Dio.4.c.de di. no.ꝛ ꝑ phz in.2.eth.ꝛ ppt hoc nõ ẽ icõueniẽs ſi loc' bõe retributiõis eſt vn' :loca vo pẽaꝝ ſt pla. ¶ Ad 1m dõz:q ſtat' merẽdi uł demerẽdi ẽ vn' ſtat':cũ eiuſdẽ ſit poſſe mereri ꝛ demereri:ꝛ iõ ꝙeliẽter debeꝫ oi bus vn' loc':ſz eoꝝ q̃ recipiũt ꝑ meritis ſũt ſtat' diuerſi:ꝛ iõ nõ ẽ ſile. ¶ Ad 3m dõz:q ꝑ clpa origiali ꝑt aliqs pũiri ouplr ut ex dictis pz:uel rõne pſõe:uł rõne nãe tm̃:ꝛ iõ illi clpe rndet ouplex lib'. ¶ Ad 4m dõz:q aer iſte caligioſus nõ aſſignat demõib' q̃ſi loc'

in quo recipiãt retributionẽ pro meritis:ſz q̃ſi cõpetẽs offõ eoꝝ ingtũ deputant nobiſ ad exercitiũ:ꝛ iõ iter receptacla de qb' nũc agit nõ cõputat. Prio eni deputat eis ignis iferni:ut pz Matth.25. ¶ Ad 5m dõz:q padiſus ſtreſtris ptiet magi ad ſtatũ viator q̃ ad ſtatũ recipiẽt,ꝑ merit ꝛ iõ iter receptacla de qb' nũc agit nõ cõputat. ¶ Ad 6m dõz:q illa poſitio ẽ ipoſita ut i.2.dcm̃ ẽ di.32.ſi tm̃ eẽt poſita tal' in iferno puniret in etnũ:q eni uẽiale pctm̃ in purgatorio tpaliter pũiat,accidit ei ingtũ graz hẽt adiũcta:vn̄ ſi adiũgat mortali:qz ẽ ſine gra pẽa etna pũiet in iferno:ꝛ qz iſte q̃ cũ origiali pctõ decedit hẽt uẽiale ſine gra:nõ ẽ icõueniẽs ſi ponit etnalr pũiri. ¶ Ad 7m dõz:q diuerſitas gdũ in pẽis uł pmꝫs nõ diuerſificat ſtatũ ꝼz cui' diuerſitatẽ receptacula diſtiguunt:ꝛ iõ rõ nõ ſequit. ¶ Ad 8m dõz:q hoc q̃ aie ſepate aliqñ in loco nr̄e habitatiõis pũiunt nõ ꝓp hoc ẽ q̃ loc' iſte ſit,ꝓpr loc' pẽaꝝ:ſz hoc fit ad nraz iſtructionẽ ut eaꝝ pẽas videntes retrabamur a clpis:q̃ ãt aie exñtes i carne hic pũiunt,ꝑ pctis:nõ ꝓtiet ad ꝓpoſitũ:qz tal' pẽa nõ trabit boiez exꝰ ſtatũ meretis uł demeretis:nũc ãt agim' de receptacul':q̃ debent aie poſt ſtatũ meriti uł demeriti ¶ Ad 9m dõz:q malũ nõ ꝓtẽ pure abſq̃ oi cõmixtiõe boni.ſic bonũ ſũmũ ẽ abſq̃ oi cõmixtiõe mali:ꝛ iõ illi q̃ ad btitudinẽ q̃ ſũmũ bonũ ẽ trãſferẽdi ſt debẽt eẽ ab oi malo purgati:ꝛ ꝓp hoc opz eẽ locũ i q̃ta les purgẽt:ſi hic nõ oio purgati exeat. Sz illi q̃ iferno deꝫ ſtrudẽt nõ erũt imũes ab oi bono:ꝛ iõ nõ ẽ ſille qz in iferno exñtes ꝑmlũ bonoꝝ ſuoꝝ recipe pñt ingtũ bõa ꝑterita eis ualẽt ad mitigationẽ pene. ¶ Ad 10m dõm:q i glia aie ꝓſiſtit ꝑmiũ eẽntiale.ſz glia corpis cũ redũdet ex aia tota ꝓſiſtit i aia q̃ſi origialr:ꝛ iõ caritia glie aie diuerſificat ſtatũ:nõ ãt caritia glie corporis.ꝛ ppt hoc ẽt idẽ loc'.ſ.celũ empyreũ debeꝫ aiabus ſctis exutis a corpe ꝛ cõiũctis corpib' gloriosis nõ aũt idẽ loc' debeꝫ aiab' patrũ añ ꝓceptionẽ glorie anime:ꝛ poſt perceptionem ipſius. Q.ō.II.

De inde q̃rit de ſuffragijs mortuoꝝ.ꝛ circa h° q̃runt q̃tuor. ꝑ°utrũ ſuffragia q̃p viuũ fiũt alı̃,pdeſſe poſſint.1° qb',pſint.3° q̃ ſuffragia,pſint.4° q̃tũ,pſint.

Ad primũ ſic,pcedit.vł q ſuffragia p viuũ facta alı̃,pdeſſe nõ poſſint. Hal.6. Que eni ſemiauerit hõ hec ꝛ metet ꝛ ſi vn' ex ſuffragijs alı̃' fructũ ꝓſequeret:meteret ab alijs ſemiata:q̃ ex ſuffragijs alioꝝ nll's fructũ ꝓſequitur. ¶ Ꝑ.ad iuſtitiã dei ptinet ut vnicuiq̃ retribuat ꝑ meritis.vn̄ pſl. Tu reddes vnicuiq̃ ſm opa ſua.ſz iuſtitia dei deficẽ ipole eſt.g̃ ipole ẽ q̃ vn' ex opib' alteri' iuuet. ¶ Ꝑ.ſm eãdẽ rõnẽ eſt op' meritoriũ ꝛ laudabile.qz.l.iq̃tũ ẽ uolũtariũ.ſz ex ope vni' nõ laudat alt'.g̃ nec op' vni' ꝑt eẽ alt'i meritoriũ ꝛ fructuoſũ. ¶ Ꝑ.ad dinã iuſtitiã ptiet ſilr bona reddẽ,ꝑ bonis:ꝛ mala ꝓ malis.ſz null's punit ꝓ malis alı̃'.i mo ut di Ezech.18. Alia que peccauerit ipa morietꝫ.g̃ nec vn' iuuat ꝑ bõa alı̃'. ¶ Sz ꝛ ẽ q̃ di i pſl. Parti ceps ego ſuꝝ oiuꝝ timẽtiũ te rc̃. ¶ Ꝑ.oẽs fideles p charitatẽ vniti ſt vni' corpi ecclie mẽbra.ſz vnũ mẽm iuuat p altez.g̃ ꝛ vn' hõ pot ex meritis alı̃' iuuari.

¶ Ulı̃' vł q mortui nõ pñt iuuari ex opib' viuoꝝ.ꝑmo ꝑ hoc q̃ di q̃ apls.2.Loꝝ.5.Oẽs nos opz maiſe ſtari añ tribunal chri ut recipiat vnuſq̃ ꝑa corpis q̃ geſſit.g̃ ex his que poſt mortẽ hois geruntur q̃n exꝰ corpus erit nihil ei accreſcẽ potit ex aliq̃ opib'. ¶ Ꝑ. hoc idẽ vł ex hoc q̃ habeꝫ apoc.ij.Bti mortui qui in dño moriunt.ꝛ ſbdit.Opa eni illoꝝ ſequunt illos.

¶ Ꝑ.pficẽ ex aliq̃ ope eſt ſolũ in via exñtis.ſz hoies poſt mortẽ ia nõ ſt viatores;qz de eis h° itelligit q̃ legit Job.19. Semita mea circũſepſiſt ꝛ trãſire nõ poſſũ.g̃ mortui de ſuffragijs alicui' iuuari nõ pñt. ¶ Ꝑ. nullus iuuat ex ope alteri' niſi ſit aliq̃ vite coicatio inter eos.ſz nulla coicatio ẽ mortuoꝝ ad viuos ꝼz ꝑhm i.j.Eth.g̃ ſuffragia viuoꝝ mortuis nõ ꝓſũt. ¶ Sz ꝛ ẽ q̃ hz.2.Mach.12.Sctã ꝛ ſalubre ẽ cogitatio ꝑ de fũctis exorare ut a pctis ſoluant.ſz hoc eẽt inutile niſi eos iuuaret.ergo ſuffragia viuorum mortuis ꝓſunt. ¶ Ꝑ.Aug.dic i li.de cura ꝑ mortuis agẽda.nõ pua ẽ vniuerſe ecclie q̃ i hac ꝓſuetudie claret auctas:ut in pcib' ſacerdotis q̃ oño deo ad ei' altare fũdunt locũ ſuũ ẽt hẽat cõmẽdatio mortuoꝝ.q̃ q̃dẽ ꝓſuetudo ab ipſis apl̃is icohauit:ut dic Dam̃.i q̃da fm̃õe de ſuffragijs mortuoꝝ ſic dicẽs.Myſterioꝝ ꝓſcũ diſcipuli ſalutaris ꝛ ſacri apl̃i in tremẽdis ꝛ viuificis myſterijs memoriã fieri eoꝝ q̃ fidelit dormierũt ſanxerũt. Qõ ẽt pz ꝑ Dio.i ult.caꝰce.hier.ubi ritũ cõmemorat q̃ i p̃ mitiua ecclia,ꝑ mortuis orabãt.ubi ẽt Dio' aſſerit ſuffragia viuoꝝ mortuis,pdeſſe:g̃ h° idubitãt credẽdũ ẽ

¶ Ulterius vł q ſuffragia ꝑ pctores facta mortuis nõ ꝓſint.qz ut dr Jo.9. Pctores de' nõ exaudit.ſz ſi oões eoꝝ ꝓdeſſet illis ꝑ qb' orãt:a deo exaudirent.g̃ ſuffragia ꝑ eos fcã mortuis nõ ꝓſũt. ¶ Ꝑ.Hzeg.i paſtorali dic.Cũ is q̃ diſplicet ad itercedẽdũ mittit:iraſci aius ad deteriora,puocat.ſz q̃libz pctõr deo diſplicet. g̃ ꝑ pctõrũ ſuffragia de' ad miſericordiã nõ reflectit:ꝛ ita talia ſuffragia nõ ꝓſũt. ¶ Ꝑ.op' alicui' magis vł eẽ fructuoſuz faciẽti q̃ alı̃i.ſz pctõr ꝑ opa ſua nihil meret ſibi.g̃ multo mins põt alı̃i mereri. ¶ Ꝑ.oẽ op' meritoriũ opz eẽ viuificatũ.i.charitate iformatuz.ſed opa ꝑ pctores fca ſunt mortua.g̃ nõ pñt per ea iuuari mortui ꝑ qb' fiũt. ¶ Sz ꝛ ẽ:q nullus põt ſcire ꝑ certo de alio utrũ ſit i ſtatu culpe uł gre:ſi g̃ illa tm̃ ſuffragia ꝓdeſſet q̃ fiũt ꝑ eos q̃ ſũt i gra:nõ poſſet hõ ſcire p qs ſuffragia ꝓdreret ſuis defũctis:ꝛ ita multi a ſuffragijs ꝓcurãdis retraherent. ¶ Ꝑ.ſic Aug.dic i littera:ſm hoc iuuat aliqs mortuus ex ſuffragijs ſm q̃ dũ viueret meruit ut iuuaret poſt mortẽ.g̃ valoꝝ ſuffragioꝝ mẽſurat ſm ꝓditionẽ ei',ꝑ q̃ fiũt.nõ ergo differt:ut videtur:utrum per bonos uel per malos fiãt.

¶ Ulteri' vł q ſuffragia que a viuis ꝑ mortuis fiũt:faciẽtib' nõ ꝓſint:qz ſi aliqs ꝑ alio debitũ ſolueret ſm humanã iuſtitiã ipſe a debito ꝓ nõ abſolueret.g̃ per hoc q̃ aliqs ſuffragia faciẽs debitũ ſoluit ꝑ illo ꝑ q̃ facit:ex hoc a debito ꝓ nõ abſoluit. ¶ Ꝑ.vnuſq̃q dr q̃ facit facẽ meliori mõ quo põt.ſz meli' ẽ iuuare duos q̃ vnũ.ſi g̃ q̃ ꝑ ſuffragia debitũ mortui ſoluit a ꝑ pzio debito liberat vł q̃ nunq̃ debẽt aliqs ꝑ ſeipo ſatisfacẽ:ſz ſemꝑ ꝑ alio. ¶ Ꝑ.ſi ſatiſfactio alicui' ꝑ alio ſatiſfaciẽtis eq̃lit,pdeſſet ſibi ut ei ꝑ q̃ ſatiſfacit eadẽ rõne eq̃lit ualebit ꝛ tertio ſi ꝑ eodẽ ſatiſfaciat ſil': ſilr ꝛ q̃rto:ꝛ ſic deiceps.g̃ vn' vna ſatiſfactiõe poſſet pro omnibus ſatiſfacere:quod eſt abſurduz. ¶ Sed ꝛ eſt q̃ dicitur in ps.Oro mea in ſinu meo ꝙertet.ergo ꝛ eadẽ rõne ꝛ ſuffragia que ꝑ alijs fiũt faciẽtib' ꝓſunt. ¶ Ꝑ.Dam̃.dic i fm̃õe de his qui in fide dormierũt. Queadmodũ ynguẽto uł alio oleo ſcõ circũlinire uolẽs ifirmũ ꝓ° ille.ſ.pticipat vnctionẽ:deide ſic pungit laborãtẽ:ꝛ ſic q̃libz ꝑ ꝓximi ſalute agoniz̃at: ꝑmuz ſibiipſi,pdeſt:deinde ꝓxio:ꝛ ſic habeꝫ ꝓpoſitũ.

Rndeo dõm ad ꝑam q̃nẽ:q act' nr̄ ad duo ualere põt. Prio ad aliquẽ ſtatũ acqrendũ:ſic ꝑ op' mertoriũ hõ acq̃rit ſtatũ btitudis. Secũdo ad aliqd ꝓſs ſtatũ accñtale:uel dimiſſionẽ pene. Ad utrũq̃ aũt hoꝝ act' nr̄ ouplr ualere põt:vno mõ ꝑ viã meriti:alio mõ ꝑ viã oronis. Et ẽ dria iter iſtas duas vias:ut in.12ª.di.dictũ ẽ:qz meritũ initit in ſtitie:ſz orãs ipetrat petitũ ex ſola liberalitate ei' qui orat. Dicẽdũ g̃ q̃ op' vnius nullo mõ põt alteri ualere ad ſtatũ ꝓſequẽdũ ꝑ viã meriti:ut.ſ.ex his que ego facio aliqs mereat vitã eternã:qz ſors glie reddit mẽſurã accipiẽtis:vnuſquiſq̃ aũt ex ſuo actu diſponit:ꝛ nõ ex alieno:ꝛ dico diſponẽ dignitatiſ ad pmiũ:ſz per viã oronis etiã q̃tũ ad ſtatũ ꝓſequẽdũ:opus vnius alteri dũ eſt in via ualere põt:ſicut q̃ vnus hõ impetrat alteri pzimã gr̃am.cũ eni ipetratio oronis ſit ſm liberalitatẽ dei qui orat:ad oia illa ipetratio oronis ſe poteſt extẽdere que ptãt diuine ſubſunt ordinate. Sed q̃tũ ad aliqd qõ eſt pñs uel acceſſortiũ ad ſtatũ:opus vnius põt ualere alteri nõ ſolũ per viã oronis:ſz etiã per viã meriti. Qõ q̃dẽ duplr ptingit:uel pp coicantiã in radice operis que eſt charitas in operib' meritorijs:ꝛ iõ oẽs qui iuicẽ charitate ꝓnectunt aliqd emolimẽtũ ex mutuis operib' reportãt:tm̃ ſm mẽſurã ſtatus vniuſcuiuſq;qz ẽt in pzia vnuſq̃q de bonis gaudebit alterius:ꝛ inde eſt q̃ articulus fidei ponit:ſctõrũ coio. Alio mõ ex itẽtiõe faciẽtis:q̃ aliq̃ opa ſpãlit ad hoc faciẽt ut talib' ꝓſint:vn̄ iſta opa quodãmõ effi ciunt eoꝝ ꝑ qb' fiũt.q̃ſi eis a faciente collata:vn̄ pñt eis ualere uel ad impletionez ſatiſfactionis:uel ad dq quid huiuſmodi quod ſtatum non mutat.

Ad primũ g̃ dõz:q meſſio illa eſt ꝓceptio vite etne:ſic habeꝫ Joã.4°. Et qui metet fructũ congregat in vitã etnã. Sors aũt vite etne nõ daꝫ alicui niſi ꝑ opib' ꝓpijs:qz ẽt ſi aliqs alteri ipetret ut ad vitã eternaz ꝓueniat:nunq̃ tn̄ hoc fit niſi mediãtib' opib' ꝓpijs:dũ.ſ.ꝑcib' alicui' gra alicui daꝫ ꝑ quã mereꝫ vitã eternã. ¶ Ad 2m dõz:q op' q̃ ꝑ aliq̃ fit:efficit ei',ꝑ q̃ fit:ꝛ ſilr op' q̃ ẽ ei' q̃ mecũ ẽ vnũ:eſt q̃dãmõ ꝛ meũ:vn̄ nõ eſt ꝛ dina iuſtitia:ſz vn' fructũ ꝓcipit de opib' factis ab eo q̃ ẽ vnũ ſecũ in charitate:uel ab opib' ꝑ ſe factis. Hoc ẽt ſm humanã iuſtitiã ꝓtigit ut ſatiſfactio vni' ꝑ alio accipiat. ¶ Ad 3m dõz:q laus nõ daꝫ alicui niſi ſm ordinẽ ei' ad actũ vn̄ laus ẽ ad aliqd:ut dr i ꝑ° eth. Et q̃ ex ope alteri' nullus efficit uel oñdit bn̄ diſpoſit' uel male ad aliqd inde ẽ q̃ nullus laudat ex opib' alteri' niſi ꝑ accn̄s:ꝼz q̃ ipſe ẽ aliq̃ mõ illoꝝ operũ cã auxiliũ uel ꝓſiliũ ꝑbẽdo uel inducẽdo uel q̃cũq; alio mõ:ſz op' ẽ meritoriũ alicui nõ ſolũ conſiderata ei' diſpõne ſz ẽt q̃tũ ad aliqd ꝓñs diſpõnẽ uel ſtatũ eius:ut ex dictis pz. ¶ Ad 4m dõz:q auferre alicui q̃ ſibi debeꝫ hoc directe iuſtitie repugnat:ſz dare aliqd alicui q̃ ei nõ debeꝫ hoc nõ ẽ iuſtitie ꝓtiũ ſz iuſtitie metas excedit:ẽ eni liberalitatis:nõ aũt poſſet aliqs ledi ex malis alteri' niſi aliqd ei de ſuo ſbtraheret:ꝛ iõ nõ ita ꝓtigit q̃ aliqs puniat pctis alt'i':ſic q̃ emolumẽtũ ꝓcipiat ex bonis alteri'.

¶ Ad 2am qõnẽ dõz:q charitas q̃ eſt viculũ vniẽs mẽbra ecclie nõ ſolũ ad viuos ſe extẽdit:ſed ẽt ad mortuos q̃ in charitate decedũt.charitas eni vita corpis nõ finit.j.Loꝝ.13°. Charitas nunq̃ excidit.ſilr ẽt mortui in memoriã hoiuz viuẽtiũ viuũt:ꝛ iõ ẽtiã viuẽtiũ ad eos dirigi põt:ꝛ ſic ſuffragia viuoꝝ ouplr mortuis ꝓſũt ſic ꝛ viuis:ꝛ ꝑ charitatis vnionẽ ꝛ ꝑ itẽtionẽ ad eos directã:nõ tn̄ ſic eis ualẽ credẽda ſũt viuorũ ſuffragia:ut ſtat' eoꝝ mutet de miſia i felicitatẽ uł eꝛ:ſed ualet ad dimiutionẽ pene uel aliqd hꝝ q̃ ſtatũ mortui nõ trãſmutat. ¶ Ad ꝑm g̃ dõz:q hõ dũ i corpore vixit meruit ut hec ei ualerẽt poſt mortẽ:ꝛ iõ ſi poſt hãc vitã eis iuuat nihilomin' h°,pcedit ex his q̃ i corpe geſſit. Uł dõz ꝼz Jo.dam̃.i fm̃õe ꝑdcõ:q h° ẽ itelligẽdũ q̃tũ ad retributionẽ q̃ fiet in finali iudicio:

Universidad de Deusto
Biblioteca

q̄ erit eīne glie uł eīne miſerie:i q̄ qlibet recipiet ſoluz ſm q ipſe i corpe geſſit:iteri aūt iuuari pñt viuoz ſuffragijs. ¶ Ad 1m dōz:q auctas illa exp̄ſſe loquit de ſeq̄la eīne retributiōis:qō pz ex hº qō p̄mittit. Beati mortui q̄ in do. ⁊c. Uel dōz:q opa p eis fcā ſt ⁊ q̄dā mō eoz ut dcm ē. ¶ Ad 3m dōz:q q̄uis aie post mortē nō ſint ſimplr i ſtatu vie ſz q̄tū ad aliq̄d adhuc ſt in via:inq̄tū.ſ.eoz ,pgreſſus adhuc retardat ab ultia retributiōe:⁊ iō ſimplr eoz via ē circūſepta:ut nō poſſint ulteri⁹ trāſmutari ſz ſtatū felicitatiſ ⁊ miſie. Sed q̄tū ad hº nō ē circūſepta q̄n q̄tū ad hoc q detinent ab ultia retributiōe poſſint ab alijs iuuari:qz ſz hºad huc ſūt i via. ¶ Ad 4m dōz:q q̄uis coicatio ciuiliū operū de q̄ phs loq̄t nō poſſit eē mortuoz ad viuos qui mortui extra vitaz ciuilem ſunt:poteſt tamen eſſe eorum cōmunicatio q̄tum ad opera ſpiritualis vite: que eſt per charitatē ad deū cui mortuoz ſpūs viuūt.

¶ Ad 3m qōnē dām:q i ſuffragijs q̄ fiūt p malos duo pñt ,ſiderari. Prio ipm opº opatū:ſic ſacrificiū altaris:⁊ qz nra ſacra ex ſeipſis efficaciā hūt abſq; ope ope rātis:quā eq̄lit explēt p q̄ſcūq; fiāt:q̄tū ad hoc ſuffragia p malos fcā defūctis ,ſūt. Alio mō q̄tū ad opus opās:⁊ ſic diſtiguēdū ē:q; opatio pctōrīs ſuffragia ſacietis pōt vno mō ,ſiderari ut ē eī:⁊ ſic nullo mō meritoria eē pōt nec ſibi nec alij. Alio mō inq̄tū ē alteri⁹ qō dupl̄r ꝓtigit:vno mō inq̄tū pctōr ſuffragia faciēs gerit pſonā toti⁹ eccl̄ie:ſic ſacerdos cū dic̄ i eccl̄ia exe quas mortuoz:⁊ qz ille itelligit facē cui⁹ noīe uel vice fit:ut pz p Dio.i.iz°.cap°.ce.hier.ide ē q ſuffragia talis ſacerdotis q̄uis ſit pctōr,p defūctis ,ſūt. Alio mō qñ agit ut iſtrz alteri⁹:op⁹ eni miniſterij ē magis p̄ncipalis agētis:vñ q̄uis ille q̄ agit ut iſtrz alteri⁹ nō ſit in ſtatu merēdi:actio tñ eius pōt eē meritoria rōne p̄ncipalis agētis:ſic ſi Fuus i pctō exñs qōcūq; op⁹ miſeri cordie facē ex p̄cepto oñi ſui charitatē hñtis:vñ ſi alicui in charitate decedēs p̄cipiat ſibi ſuffragia fieri uel ali⁹ p̄cipiat charitatē hñs.illa ſuffragia ualēt defūcto q̄uis illi p q̄s fiāt i pctō exiſtāt.magis tñ ualerēt ſi in charitate eēnt:qz tūc ex duab⁹ ptib⁹ opa illa meritoria eēnt. ¶ Ad p̄m ḡ dōz:q oro p pctōrē fcā q̄nq; nō ē pctōris:ſz alteri⁹:⁊ iō ſm hoc digna ē ut a deo exaudiat:tñ ēt q̄nq; de⁹ pctōres audit.ſ.q̄n pctōres petūt aliq̄d deo acceptū:nō eni iuſtis ſolis ſz ēt pctōrib⁹ de⁹ bona ſua ,puider.ut pz Matth.5°. Nō āt ex eoz meritis:ſz ex ſua clemētia.⁊ iō Jo.9°.ſup illud. Pctōres de⁹ nō audit.dic̄ glo.q loq̄t ut inūct⁹.i.nō adhuc plene vidēs. ¶ Ad 2m dōz:q q̄uis ex pte eī⁹ q̄ diſplicet oro pctōris nō ſit accepta:tñ rōne alteri⁹ cui⁹ vice uel ipſo agit pōt eē deo accepta. ¶ Ad 3m dōz:q hº qō pctōr facies hi⁹ ſuffragia nullū repoztat cōmodū:cōtigit ex hoc q nō ē capax talis ,fect⁹ pp̄ pāz idiſpōnē:⁊ tñ alīq̄ q nō ē idiſpoſit⁹ aliq̄ mō ualē pōt ut dictū ē. ¶ Ad 4m dōz:q q̄uis op⁹ pctōris nō ſit viuū inq̄tum eſt eius:poteſt tamen eſſe viuum inq̄tum eſt alterius ut dcm eſt. Sed qz rōnes que ſūt in oppoſitū vident ꝓcludē:q nō differat utrū q̄s ſuffragia,pcuret p bonos uł q malos:iō ad eas ēt ē rñdēdū. ¶ Ad 5m ḡ dōz:q q̄uis aliq̄s ,p certo ſcire nō poſſit de alio an ſit i ſtatu ſalutis:tñ pōt ,pbabilr eſtiare:ex his q̄ exti⁹ videt de hoie:ex fructu enim ſuo arboz cogſcit:ut dicit Matth.7°. ¶ Ad 6m dōz:q ad hoc q ſuffragiū alicui ualeat:req̄rit⁹ ex pte eī⁹ p q̄ fit capacitas hui⁹ualoris ⁊ hāc hō acq̄ſiuit p opa,pa q̄ geſſit i vita:⁊ ſic loquit Aug. Requiritur nihilominus qualitas operis que ,deſſe debet:⁊ hec nō pendet ex eo pro quo fit: ſed magis ex eo qui facit:uel exequēdo uel ipetrādo.

¶ Ad 4am qōnē dōz:q op⁹ ſuffragij qō ,p alīo fit pōt ꝓſiderari dupl̄r. Uno mō ut eſt expiatiuū pene p modū cuiuſdā recōpēſatiōis q̄ i ſatiſfactiōe attēdit:⁊ hº mō op⁹ ſuffragij qō reputat qſi ei⁹ ,p q̄ fit ita abſoluit eū a debito pene. q nō abſoluit faciēt a debito pene ,pe:qz i tali recōpēſatiōe ,ſideraf eq̄litas iuſtitie:op⁹ aūt iſtud ſatiſfactoriū ita pōt adeq̄ri reatui vni:q alteri nō equaf. reat⁹ eni duoz pctōrū maior ē ſatiſfacti onē req̄rit q̄ reat⁹ vni⁹. Alio mō pōt ,ſiderari inq̄tū ē meritoriū vite eīne:qō hēt inq̄tū ,pcedit ex radice charitatis:⁊ ſz hoc nō ſolū ,pdeſt ei ,p q̄ fit:ſz faciēti magis:⁊ p hoc pz ſolutio ad obiecta. p̄me eni rationes ,pcedebant de opere ſuffragij ſm q eſt ſatiſfactorium:ſed alie ſm q eſt meritorium.

Ad 2m ſic ,pcedit. Uidet q ſuffragia ,plūt exñtib⁹ i iferno:p hoc qō bi.2.Mach.3°.q iuenerūt ſub tunicis iterfectoz de denarijs idoloz a q̄b⁹ lex ,phibet iudeos:⁊ tñ poſt ſb̄dit q Judas.xij.milia dragmas argēti miſit hieroſolymā offerēs ,p peccatis mortuoz:ꝓſtat aūt illos mortal̄r peccaſſe ꝺ legē agētes:⁊ ita in mortali pctō deceſſiſſe:⁊ ita ad ifernū eſſe trāſlatos.ḡ exñtib⁹ in inferno ſuffragia ,plūr. ¶ p̄. i lra bi ex vbis Aug.q q̄b⁹ ualēt ſuffragia:uel ad hoc ,plūt ut ſit plena remiſſio:ul ad hoc ut tolerabilioz ſit eoz dānatio.ſz ſoli illi q ſt i iferno dānati eē dicunt.ḡ ēt exñtib⁹ i iferno ſuffragia,plūr. ¶ p̄. Dio⁹ i ult.ca°.ce.hiera.dic̄ ſic. Juſtoz oſones ⁊ ſz hāc vitā q̄to magis poſt mortē i his q̄ digni ſūt ſacris oſonib⁹ opant tātūmō. Ex q̄ pōt accipi q ſuffragia magis ,plūt mortuis q̄ ēt viuis.ſz viuis ,plūt ēt i pctō mortali exñtib⁹:cū q̄tidie oret eccl̄ia pro pctōrib⁹ ut puertant ad deū.ḡ ēt mortuis in pctō mortali ſuffragia ualent. ¶ p̄. i vitis patz legit qō ēt Dam.i ſmōe ſuo refert q Machar⁹ iuēta i via caluarie cuiuſdā defūcti oro ne ꝑmiſſa q̄ſiuit cui⁹ caput fuiſſet:⁊ caput dedit rñſuz q fuerat ſacerdotiſ gētilis q̄ i iferno erat dānat⁹:⁊ tñ ꝓfeſſus ē oſone macharū ſe ⁊ alios iuuari:ḡ ſuffragia eccl̄ie ēt exñtib⁹ i iferno ,plūr. ¶ p̄. Dam.i eodē ſermōe narrat q Hzeg. ,ptraiano oſonē fūdēs: audiuit uocē ſibi dicēt⁹ illatā. Uocē tuā audiui ⁊ ueniā traiano do.cui⁹rei ut Dam.dic̄ i oco ſmone:teſtis ē orbis oīs ⁊ occidēs.ſz ꝓſtat traianū i iferno fuiſſe:qz mlt⁹ martyrū necē amarā iſtituit ut ibidē Dam.dic̄:ḡ ſuffragia ēt ualēt exñtib⁹ i iferno. ¶ Sz ꝺ ē qō dic̄ Dio⁹ 7°.cap° ce.hierar. Sūm⁹ lacerdoſ,p imūdis nō orat: qz i hoc auertereť a oīno ordie. Et Lōmē.ibidē dic̄: q pctōrib⁹ nō orat remiſſionē:qz nō audiret ,p illis:ḡ nō ualēt exñtib⁹ i iferno ſuffragia. ¶ p̄. Hzeg.dic̄ in 34°.moraliū. Eadē cā ē cur nō oreť tūc.ſ.poſt diē iudicij ,p hoib⁹ ētno igne dānatis:q nūc cā ē ut nō oreť ,p diabolo angelisq; ei⁹ ētno ſupplicio dānatis:que ēt nūc cā ē ut nō orēt ſcti ,p hoib⁹ ifidelib⁹ ipūſq; defūctis:qz de eis utiq; q̄s ētno dānatos ſupplicio lā noue rūt:añ illū iuſti iudicis ,ſpectū oſonis ſue meritū caſſari refugiūt. ergo ſuffragia dānatis i iferno nō ualēt. ¶ p̄. in lra habet ex vbis Aug. Qui ſine fide opante per dilectionē eiuſq; ſacris a corpe exeūt fruſtra illis a ſuis hi⁹ officia impēdunt. ſed oēs dānati ſunt huiuſmodi. ergo ſuffragia dānatis in inferno nō ,plunt.

¶ Ulteri⁹ vi q nec ēt exñtib⁹ i purgatorio:qz purgatoriū ps q̄dā iferni ē. ſz i iferno nulla ē redēptio. Et ps. dic̄. In inferno aūt q̄s ,ſitebit tibi. ḡ ſuffragia his q̄ ſūt i purgatorio nō ualēt. ¶ p̄. pena purgatorij ē finita: ſi ḡ p ſuffragia aliq̄d de pena dimittit tantū poterūt multiplicari ſuffragia q tota tollet:⁊ ita pctm remanebit totaliter ipunitū:qō repugnare vi diuine iuſtitie. ¶ p̄. ad hoc aie in purgatorio detinent ut ibi purgate pure ad regnū ꝓueniāt.ſz nō pōt purgari niſi aliq̄d

circa ipaz fiat:ḡ ſuffragia facta p viuos penā purgatorij nō diminuūt. ¶ p̄. ſi ſuffragia exiſtētib⁹ in purgatorio ualerēt:maxie ea viderent ualere que ſūt ad eorū iperiū facta:ſz hec nō ſemp ualēt:ſic ſt aliq̄s decedēs diſponit tot ſuffragia pro ſe fieri:que ſi facta eēnt ſufficerēt ad totā penā abolēdā:poſito ḡ q hi⁹ ſuffragia differant quouſq; ille penaz euaſit iſta ſuffragia ei nihil,derūt:nō eni poteſt dici q ei ,ſint anteq̄ fiāt: poſtq̄ aūt ſūt facta eis nō idiget:qz iam penā euaſit:ḡ ſuffragia exiſtētib⁹ i purgatorio nō ualēt. ¶ Sz ꝺ eſt qō dr in lra ex vbis Aug. q ſuffragia,plūt his q ſt mediocriter boni uel mali.ſz tales ſūt q in purgatorio detinent.ḡ ⁊c. ¶ p̄. Dio⁹ dic̄ in.7°.cap°.ce.hierar.q dr uin⁹ ſacerdos p mortuis orās ,p illis orat q̄ ſctē virerūt:⁊ tñ aliq̄s maculas habuerūt ex infirmitate būana ꝓcta.ſed tales in purgatorio detinent.ergo ⁊c.

¶ Ulteri⁹ vi q ſuffragia ualēt pueris in libo exñtib⁹:qz illi nō detinēt niſi ,p pctō alieno.ḡ maxie deceſs ē ut ip ſi iuuent ſuffragijs alienis. ¶ p̄. in lra habet ex vbis Aug.q ſuffragia eccl̄ie ,p nō ualde malis,ppitiatiōes ſt.ſz pueri nō cōpurant iter ualde malos:cū mitiſſima ſit eoz pena.ḡ ſuffragia eccl̄ie eos iuuāt. ¶ Sz ꝺ eſt qō habet in lra ab Aug.q ſuffragia nō ,plūt illis:q ſine fide opante p dilectionē hinc exierūt.ſz pueri hoc mō exierūt.ergo eis ſuffragia nō proſunt.

¶ Ulteri⁹ vi q aliq̄ mō ,plūt ſctis exñtib⁹ i pila:p hoc qō habet i collecta miſſe:ſic ſctis tuis ,plūt ad gliaz.ſ. ſacra:ita nobis,ficiāt ad medelā:ſz iter alia ſuffragia p̄cipuū ē ſacrz altaris.ḡ ſuffragia ,plūt ſctis q ſt i pila. ¶ p̄. ſacra efficiūt qō figurāt:ſz ttia ps hoſtie.ſ.i calicē miſſa ſignificat eos q in pila vitā beatā ducūt:ut ſup dī.12a. dictū ē.ḡ ſuffragia eccl̄ie,plūt ēt exñtib⁹ in pila. ¶ p̄. ſcti nō ſolū gaudēt de bonis ,pis:ſz ēt de bonis alioz:vñ.1.uc.15°.dī. Gaudiū ē angelis dei ſup vno pctōre pniaz agēte.ḡ ex bonis opib⁹ viuētiū ſanctoz q ſt in pila gaudiū creſcit:⁊ ita ēt eis nra ſuffragia,plūt. ¶ p̄. Dam.dic̄ in ſmōe de dormiētib⁹ iducēs vba Chriſt.ſi eni gētiles indt cū his q̄ abierūt ſua cōburūt:q̄to magis te fidelē mittē q̄enit cū fideli ipſius ,pa:nō ut fauilla fiāt:⁊ hec uelut illa: ſz ut maiorē hinc circūponas gliaz:⁊ ſiq̄dē pctōr fuerit q mortuus ē ut peccamina ſoluas:ſi aūt iuſt⁹ ut appoſitio ſit mercedis ⁊ retributiōis:⁊ ſic idē qō p̄us. ¶ Sed ꝺ ē qō hā i lra ex vbis Aug. iniuria ē i eccl̄ia orare ,p martyre cui⁹ nos debem⁹ oſonib⁹ cōmēdari. ¶ p̄. ei⁹ ē iuuari cui⁹ eſt idigē:ſz ſcti in pila ſūt abſq; omni indigētia. ergo per ſuffragia eccleſie iuuantur.

Rñdeo dōm ad p̄m qōnē:q circa dānatos in iferno fuit duplex opio. Quidā eni dixerūt i hº diſtiguēdū eē dupl̄r. vno mō q̄tū ad tp̄s dicēteſ:q poſt diē iudicij nullus i iferno exñs aliq̄ ſuffragio iuuabit:ſz añ diē iudicij iuuant ſuffragijs eccl̄ie. Alio mō diſtiguebāt q̄tū ad pſonas in iferno detentas:iter q̄s q̄ſdā dicebat eē ualde malos:q.ſ.ſine fide ⁊ ſacrīs eccl̄ie deceſſerūt:⁊ talib⁹ q de eccl̄ia nō fuerūt nec merito nec nūo ſuffragia eccleſie ,deſſe p̄nt. Alij vo ſt nō ualde mali:q.ſ.de eccl̄ia fuerūt nūo ⁊ fidē habētes:⁊ ſacrīs ibuti ⁊ aliq̄ opa de gñe bonoz faciētes ⁊ talib⁹ ſuffragia eccl̄ie ,deſſe debēt. Sz occurrebat eis q̄dā dubitatio eos pturbās:qz.ſ.videbat ex hº ſeq̄ cū pena iferni ſit finita ſz itēſionē q̄uis ouratiōe iſti nita exiſtat:q mlt̄iplicatis ſuffragijs pena illa auferet q̄ ē erroz Origenis:⁊ iō hoc icōueniēs mlt̄iplr euadere uoluerūt. Prepoſitin⁹ eni dixit q tātū p̄nt ſuffragia ,p dānatis mlt̄iplicari q a pena tota reddunt imunes:nō aūt ſimplr ut Origenes poſuit:ſz ad tp̄s.ſ.uſq; ad diē iudicij:tūc eni aie iterato corpib⁹ ,iuncte in penas iferni ſine ſpe uenie retrudunt. Sz iſta opio vi dine repugnare,puidētie q̄ nihil i reb⁹ iordinatū relinq̄t:culpa aūt ordinari nō pōt niſi p penā. vñ nō pōt eē ut pena tollat niſi p⁹ culpa expiet:⁊ iō cū culpa ꝓtinue maneat i dānatis:eoz pena nullaten⁹ interrūpet. Et iō pozretani aliū modū iuenerūt dicētes:q hº mō ,pcedit i diminutiōe penarū p ſuffragia:ſic ,pcedit i diuiſiōe linearū:q̄ cū ſint finite:tñ i ifinitū diuidi pñt ⁊ nunq̄ p diuiſiōez ꝓſumunt dū ſit ſubtractio nō ꝑz eandē q̄titatē ſz ſm eādē ,pportionē:uelut ſi p° auferat pa q̄rta tot⁹:⁊ 2° q̄rta illi⁹ q̄rte:⁊ iterū q̄rta illi⁹ q̄rte ⁊ ſic deiceps in ifinitū. Et ſilr dicūt q p p̄m ſuffragiuz diminuit aliq̄ta pa pene:⁊ p 1m pa aliq̄ remanētis ꝑz eādē ,pportionē. Sz iſte modus mlt̄iplr defectiu⁹ iuenit. Prio qz ifinita diuiſio q̄ ꝓgruit ꝓtinue q̄titati:nō vi poſſe ad q̄titatē ſpūalē trāſferri. Scōo qz nō ē aliq̄ rō q̄re 1m ſuffragiū min⁹ de pena diminuat q̄ p̄mū ſi ſit eq̄lis ualoris. Tertio qz pena diminui nō pōt niſi diminuat⁹ ⁊ culpa:ſic nec auferri niſi ea ablata. Quarto qz in diuiſione linee tādē puenit ad hoc q nō ē ſenſibile:cor⁹ eni ſenſibile nō ē in ifinitū diuiſibile. Et iaz ſic ſequeret q poſt multa ſuffragia pena remanēs pp ſui puitatē nō ſentiret:⁊ ita nō eēt pena. Et iō alij iuenerūt aliū modum. Altiſiodorēſis eni dixit ſuffragia ,plūt dānatis:nō q̄dē p diminutionē uel p interruptionē:ſz p ꝓfortatiōne patiētis:ſic ſi hō portaret g̃ue on⁹ ⁊ facies ſua pfunderet aqua:ſic eni ꝓfortaret ad meli⁹ portādū:cū tñ on⁹ ſuū i nullo leui⁹ fieret. Sz hoc iterū eē nō pōt:qz aliq̄s plus uł min⁹ eīno igne g̃uat:ut Hze.dic̄ ꝑz meritū cſpe:⁊ ide ē q eodē igne q̄dā plus q̄dā min⁹ cruciant:vñ cū culpa dānati imutata remaneat:nō pōt eē q leui⁹ penā ferat. Eſt nihilomin⁹ ⁊ p̄dicta opio p̄ſuptuoſa:utpote ſctōrū dictis ꝓria:⁊ uana nulla aucte fulta:⁊ nihilomin⁹ irrōnalis:tū qz dānati in iferno ſūt ex vinculo charitatis ꝑz quā opa viuoz ,ptinuant defūctis:tū qz totalr ad vie terminū puenerūt:recipiētes ultimā ,p meritis retributionē:ſic⁊ ſcti q ſt i pila:qō eni adhuc reſtat de pena uł glia corporis:hoc eis rōnē viatoris nō ,bet:cuz glia eēntialr ⁊ radicalit exiſtat i aia:⁊ ſilr miſeria dānatoz:⁊ ideo nō pōt pena eoz diminui:ſic nec glia ſctōrū augeri q̄tū ad p̄miū eēntiale. Sz tñ modus q̄ a q̄buſdā pōit q ſuffragia ,plūt dānatis poſſet aliq̄ mō ſuſtineri:ut ſi dicat q nō,plūt neq; q̄tū ad diminutionē pene uł iterruptionē uel q̄tū ad diminutionē ſēſus pene:ſz qz ex hi⁹ ſuffragijs eis aliq̄ mā doloris ſ̄btrahit q̄ eis eē poſſet ſi ita ſe abiectos ꝓſpicerēt q ,p eis nulla cura hēret:q̄ mā doloris eis ſ̄btrahit dū ſuffragia ,p eis fiūt. Sed iſtō ēt nō pōt eē ꝑz legē cōez:qz ut Aug. dic̄ i li. de cura ,p mortuis agēda:qō p̄cipue de dānatis uer⁹ ē. Jbi ſūt ſpūs defūctoz ubi nō vidēt q̄cūq; agunt. aut eueniūt in iſta vita hoib⁹. ⁊ ita nō cogſcūt q̄n ,p eis ſuffragia fiūt:niſi ſup cōez legē boc remediū diuinit⁹ det alicui dº dānatoz:qō ē vbū oīno icertū. Uñ tuti⁹ ē ſimplr dicē q ſuffragia nō ,plūt dānatis:nec ,p eis eccl̄ia orare intēdit:ſicut ex auctoritatib⁹ inductis apparet.

Ad primū g̃ dōz:q donaria idoloz nō fuerūt iuēta apud illos mortuos ut ex eis ſignō accipi poſſet q in reuerētia idoloz eis deferrēt ſz ea acceperūt ut victores q̄ eis iure belli debebant ⁊ tñ per auaritiā uenialit peccauerūt. vñ nō fuerūt in inferno dānati:⁊ ſic ſuffragia eis ,deſſe poterāt. Uel dōm ſm quoſdā:q in ipſa pugna videtes ſibi piculuz iminere de peccato penituerunt:ſm illud pſal. Cū occideret eos querebāt cū.⁊ hoc ,babiliter pōt eſtima

Universidad de Deusto
Biblioteca

rl.z iõ oblatio ꝓ eis fuit fcã. ¶ Ad 2m dõm: q dãnatio i ẏbis ill' large accipit ꝓ q̃cũq; punitiõe ut sic icludat z penã purgatorij: que qñq; totalr ꝓ suffragia expiat: qñq; ãt nõ: sz dimiuit. ¶ Ad 3m dõm: q q̃tũ ad hoc magis acceptat suffragiũ ꝓ mortuo q̃ ꝓ viuo: qz magis idiget: cũ nõ possit auxillari sibi sic viu9 põt: sz q̃tũ ad hoc viu9 ẽ melioris ꝯditiõis: qz põt transferri de statu clꝛe mortal' i statũ gr̃e qõ de mortuis dici nõ põt: z iõ nõ est eadẽ cã orãdi ꝓ mortuis z ꝓ viuis. ¶ Ad 4m dõz: q illõ adiutoriũ nõ erat q pena eoꝝ diminueret. sz i hoc solo ut ibidẽ dr̃: q eo orãte ꝛcedebat eis ut mutuo se videret: z i hoc aliqõ gaudiũ nõ uez sz fantasticuz hẽbãt dũ iplebat hoc qõ desidera bãt: sic z demones gaudere dicunt dũ hoies ad pctã ptrahũt: q̃uis ꝓ hoc eoꝝ pena nullatenus minuat: sic nec minuit gaudiũ angelorꝝ ꝓ b9 q malis nr̃is cõpati dicunt. ¶ Ad 5m dõz: q de fcõ traiani hoc mõ põt ꝓbabilr estimari: q p̃cib9 bti Sreg. ad vitã fuerit reuocat9: z ibi gr̃az ꝓsecut9 sit ꝓ quã remissionẽ pctõrũ habuit: z ꝓ ꝑs imunitatẽ a pena: sic ẽt appet i oib9 illis q̃ fuerũt miraculose a mortuis suscitati: q̃rũ plꝛes constat idolatras z dãnatos fuisse. De oibus eni silr dici opz: q nõ erãt in iferno finalr deputati. sz ex ꝑs iustitiã ꝓpꝛ meritorꝝ: ex mr̃ aũt supiores cãs quib9 puidebant ad vitã reuocãdi: erat de eis alr disponẽdũ. Ul dõm ex q̃stã: q alia traiani nõ fuit simplr a reatu pene eterne absoluta: sz ei' pẽa fuit suspẽsa ad tps. s. usq; ad die iudicũ. nec tñ opz q hoc fiat coiter ꝓ suffragia: qz alia sũt q̃ lege cõi accidũt: z alia q̃ singularit' ex pri uilegio aliquib9 ꝛceduntur: sicut alie sunt humanarũ limites rerum: alia diuina signa virtutum: ut Aug. dicit in li. de cura ꝓ mortuis agenda.

¶ Ad 2am qõnẽ dõz: q pena purgatorij ẽ i supplemẽtũ satisfactiõis q̃ nõ fuerat plene in coꝛpe ꝓsumata: z iõ qz sic ex pdictis pz: z ex his q̃ supr dr̃. 20a. ocã sũt: opa vnl9 pñt ualere alteri ad satisfactionez siue viuis siue mortuis: nõ ẽ dubiũ q̃n suffragia p viuos fcã exñtib9 in purgatorio ꝓsũt. ¶ Ad p̃m g̃ dõz: q auctas illa loquit de inferno dãnatorũ in q̃ nulla ẽ redẽptio q̃tũ ad illos q̃ sũt finalr tali pene deputati. Uel dõm ꝑm Dama. in ꝑmõe de dormiẽtib9: qz hi' auctes exponẽde sũt ꝑm cãs iferiores. s. ꝑm exigẽtiã meritorꝝ eoꝝ qui penis deputant: sz ꝑm dinã miſicordiã q̃ vicit hũana merita: ad p̃ces iustorꝝ alr q̃nq; dispõit q̃ ſnia p̃dicta rũ auctũ ptieat. de9 aũt mutat ſniaz sz nõ ꝓsillũ: ut dic Sreg. vñ ẽt Dama. põit ad hoc exẽpla de Niniuitis: achab: z eſechia: i q̃b9 appet q ſnia ꝯ eos lata diuinit' fuit ꝓ diuinã miſicordiã cõmutata. ¶ Ad 2m dõz: q nõ ẽ icõueniẽs si mltiplicatis suffragijs pẽa i purgatorio exñtiũ annihilet: nõ tñ sequit q pctã rẽaneãt ipunita: qz pena vnl9 ꝓ alẽo suscepta alti cõputat. ¶ Ad 3m dõz: q purgatio aie p pẽas purgatorij nõ ẽ aliõ q̃ expiatio reat' ipeditis a pceptione glie: z qz p pena quã vn' sustiet ꝓ alio põt reat' alti expiari ut dcm ẽ: nõ ẽ icõueniẽs si p vnl9 satisfactõez ali' purget. ¶ Ad 4m dõz: q suffragia ex duob9 ualẽt. s. ex ope opante z ex ope opato. z dico op' opatũ nõ solũ eccl'ie sacrz: sz effectũ accñtẽ ex opatiõe: sic ex collatiõe elemosynarꝝ ꝑsequt paupeꝝ releuatio: z eorũ oro ꝓ defuncto ad deũ. silr op' operãs põt accipi ul' ex pte pncipalis agẽtis: ul' ex pte exequẽtis. Dico g̃ q ꝙcito moriẽs diſpõit aliq̃ suffragia sibi fieri ꝑmiũ suffragioꝝ plene cõsequit añ ẽt ꝙ fiãt q̃tũ ad efficaciã suffragij q̃ erat ex ope opante pncipal' agẽtis: sz q̃tũ ad efficaciã suffragioꝝ q̃ ẽ ex ope opato ul' ex ope opante exequẽtis nõ ꝓsequit fructũ anteq̃ suffragia fiãt: z si puꝭ ꝓtigat ipꝭ

a pẽa purgari: q̃tũ ad h9 fraudabit suffragioꝝ fructu qõ redũdabit i illos q̃rũ clꝛa defraudat: õn eni ẽ icõueniẽs q ali⁹ defraudet ꝑ culpã alteri' i tpalib9: pena ãt purgatorij tpalis ẽ: q̃uis q̃tũ ad eternã retributionẽ nullus defraudari possit nisi per ꝓpriã culpam.

¶ Ad 3am qõnẽ dõz: q pueri nõ baptiçati nõ detinent i libo nisi qz ꝺficiũt a statu gr̃e. vñ cũ ꝑ opa viuoꝝ mortuoꝝ stat' mutari nõ possit. maxie q̃tũ ad meritũ essentialis ꝑmij ul' pene: suffragia viuoꝝ pueris in libo exñtib9, pdesse nõ pñt. ¶ Ad p̃m g̃ dõz: q q̃uis pctm̃ originale sit hi' q ꝑ eo possit alig̃ ab alio iuuari: tñ aie puerorꝝ in libo exñtes sũt in tali statu q iuuari nõ pñt: qz post hãc vitã nõ est tps gr̃am acq̃rẽdi. ¶ Ad 2m dõz: q aug. loq̃t de nõ ualde malis: q tñ baptiçati sr̃: qõ pz ex hoc qõ ꝑmittit: cũ g̃ sacrificia siue altaris siue quarũcũq; el'ynarũ ꝓ baptiçatis oib9 offerunt.

¶ Ad 4am. q. dõz: q suffragiũ de sui rõne ipoztat q̃dã auxiliatiõez q̃ nõ cõpetit ei q defectũ nõ patit: nilli eni iuuari cõpetit nisi i eo qõ idigẽs ẽ. vñ cũ scti q̃ sũt i patria sint ab oi idigẽtia ũmunes inebriate ab ubertate dom9 dei: eis iuuari ꝓ suffragia nõ cõpetit. ¶ Ad p̃m g̃ dõz: q hi' locutiões nõ sr̃ sic itelligẽde: q̃si scti i gloria ꝑficiãt q̃tũ ad se q eoꝝ festa recolim9: sz qz nobis ꝑficit q eoꝝ gl'iaz solẽn' celebram9: sic ex hoc q deũ cognoscim9 ul' laudam9: z sic q̃dãmõ ei' gl'ia i nobis crescit: nihil deo sz nobis accrescit. ¶ Ad 2m dõz: q q̃uis sacr̃a efficiãt qõ figurãt: nõ tñ illũ effectũ suum ponũt circa oẽ id qõ figurãt: alꝭ cũ figurẽt chr̃z i ipo chr̃o aliq̃d efficerẽt: qõ ẽ absurdũ: sz effectũ circa suscipiẽtẽ sacr̃m ex vtute ei' qõ per sacr̃m significat: z sic nõ legit q sacrificia ꝓ fidelib9 defũctis oblata scis ꝑsint: sz qz ex meritis sctorꝝ q recolunt ul' significant i sacro ꝑsũt aliꝭ ꝓ q̃b9 offerunt. ¶ Ad 3m dõz: q quãuis scti q̃ sr̃ i ꝓria de oib9 bonis nr̃is gaudeãt: nõ tñ sequit q mltiplicatis nr̃is gaudijs eoꝝ gaudiũ augmẽtet formal' sed mãlit tm: qz ois passio formal' augeat ꝑm rõnẽ obiecti sui: rõ ãt gaudẽdi i scis de q̃buscũq; gaudẽt ẽ ipse de9: de q̃ nõ pñt magis z min' gaudere: qz sic eẽntiale eoꝝ ꝑmiũ uariaret: qõ cõsistit in hoc q de deo gaudẽt. vñ ex hoc q bona mltiplicant de q̃b9 gaudẽdi rõ eis de9 ẽ. nõ sequt q intẽsiuꝭ gaudeãt: sz q de plib9 gaudeãt: z iõ nõ sequit q opib9 nr̃is iuuent.

¶ Ad 4m dõz: q nõ est itelligẽdus q fiat appositio mercedis uel retributiõis illi, brõ ꝓ suffragia ab aliq̃ fcã ul' faciẽti. Ul dõz q ex suffragijs pr̃ appositio mercedis fieri brõ defuncto: inq̃tũ sibi de suffragijs faciẽdis adhuc viuens deposuit qõ ei meritorium fuit.

Ad 3m sic ꝓcedit. Ur q nõ solũ oronib9 ecclesie z sacrificio altaris z elemosynis aie defunctorꝝ iuuent: ul' q eis iuuent ꝑcipue. Pena enim dz ꝓ pena recõpẽsari. sz ieiuniũ magis est pẽale q̃ elemosyna ul' oro. g̃ ieiuniũ magis ꝓdesset i suffragijs q̃ aliqõ ꝓdictorꝝ. ¶ Ꝓ. Sze. trib9 cõnumerat ieiuniuz: ut hi can. xiij. q. ij. Aie defũctorꝝ q̃uoz soluũt modis aut oblatiõib9 sacerdotũ: aut oronib9 scorꝝ: aut charorũ elemosynis: aut ieiunio cognatorꝝ: g̃ insufficiẽter ab Aug. hic enumerant tria p̃dca. ¶ Ꝓ. baptism9 ẽ potissimũ sacrorꝝ maxie q̃tũ ad effectũ. ergo baptismus uel alia sacr̃a deberent uel similiter uel magis ꝓdesse defũctis sic sacrz altaris. ¶ Ꝓ. hoc vi ex hoc qõ hr̃ j. Lorꝝ. ij. Si oino mortui nõ resurgũt: ut qd baptiçãtur ꝑ illis. g̃ baptism9 ẽt ualet ad suffragia defunctorꝝ. ¶ Ꝓ. i diuersis missis ẽ idẽ altaris sacrificiũ. si g̃ sacrificiũ cõputat iter suffragia z nõ missa: videt q tãtũdẽ ualeat quecũq; missa ꝑ defuncto dicat: siue de beata vgine: siue de spũ scto: ul' q̃cũq; alia: qõ vi eẽ ꝯ eccl'ie

ordinationẽ que spãlẽ missam ꝓ defunctis instituit. ¶ Ꝓ. Dam. in sermone de dormiẽtib9 docet ceras z oleũ z hr̃ ꝓ defunctis offerri. ergo nõ soluz oblatio sacrificij altaris: sed etiaz alie oblationes debẽt inter suffragia mortuorꝝ computari.

¶ Ulteri9 videt q idulgẽtie q̃s ecclia facit ẽt mortuis ꝑsint. p̃9 q ꝓsuetudinẽ eccl'ie que facit p̃dicari crucez ut aliq̃s hẽat idulgẽtiã ꝑ se z duob9 uel trib9: z q̃nq; x. aiabus tã viuoꝝ q̃ mortuorꝝ: qõ esset deceptio nisi mortuis ꝑdesset: g̃ idulgẽtie mortui ꝑsũt. ¶ Ꝓ. meritũ totius eccl'ie est efficaci' q̃ meritũ vni' ꝑsone. sz meritũ ꝑsonale suffragat defũctis: ut ꝓz in elargitiõe el'ynarũ. g̃ multo fortiꝰ meritũ eccl'ie cui idulgẽtie initũtur. ¶ Ꝓ. idulgẽtie eccl'ie ꝑsũt illis qui sũt de foro eccl'esie: sz illi qui sũt in purgatorio sunt de foro eccl'ie: alias eis suffragia eccl'ie nõ ꝑdessent: g̃ videt q idulgẽtie defũctis ꝑsint. ¶ Sz ꝙ est: qz ad hoc q idulgẽtie alicui ualeãt requrit cã ꝓueniẽs ꝑ q̃ idulgẽtie dant: sz talis cã nõ põt eẽ ex pte defũcti: qz nõ põt aliq̃d facere qõ sit in utilitatẽ eccl'ie ꝑ qua cã p̃cipue idulgẽtie dant. g̃ videt q idulgẽtie defũctis nõ ꝑsint. ¶ Ꝓ. indulgẽtie determinant ꝑm arbitriũ idulgẽtias faciẽtis: si ergo idulgẽtie defunctis ꝓdesse possent esset in potestate facientis indulgentiam ut defunctum omnino liberaret a pena: quod videtur absurdum.

¶ Ulteri' videt: q cult' exeq̃arũ defũcto ꝑsint. Dam. eni in sermone de dormiẽtib9 inducit vba Athanasij sic dicẽtis. Licet in area qui in pietate ꝓsumat' est deposit' fuerit ne rẽnue oleũ z ceras dñi iuocãs in sepulchro accẽdere. accepta eni ista sũt deo z multã ab eo recipiẽtia retributionẽ: sz hi' ptinẽt ad cultũ exeq̃arũ g̃ cult' exeq̃arũ ꝑdest defũctis. ¶ Ꝓ. sic dic Aug. ꝓ° li. de cl. dei. Antiqrum iustorꝝ funera officiosa pietate curata sũt z exeq̃e celebrate z sepulchra ꝑata: ipsiq; cũ viuerẽt de sepeliẽdis uel trãsferẽdis suis corꝑibus filijs mãdauerũt: sz hoc non fecissent: nisi sepultura z hi' aliq̃d mortuis ꝓsterrẽt: g̃ hi' aliq̃d ꝑsũt defunctis. ¶ Ꝓ. nullus facẽ el'ynã circa aliquẽ nisi et ꝑficiat: sz sepelire mortuos cõputat iter opa el'ynarũ: vñ ut Aug. dic in ꝓ° de ci. dei. Thobias sepeliẽdo mortuos deuz ꝑmeruisse teste angelo cõmẽdat. g̃ hi' sepulture cultus mortuis ꝑdest. ¶ Ꝓ. icõueniens est dicẽ q fruſtretur deuotio fideliũ. sz aliq̃ ex deuotiõe se in locis aliq̃bus religiosis sepeliri diſponũt. g̃ sepulture cult' ꝓz ꝑdest defũctis. ¶ Ꝓ. de9, pnoz est ad miserendũ q̃ ad puniẽdũ. sz aliq̃b9 nocet sepultura in locis sacris: si indigni sũt. vñ dic Sreg. q pctã gravia deprimũt ad maiorẽ dãnatiõis cumulũ potiꝰ q ad soloneꝝ eoꝝ corꝑa in ecclesijs ponunt. g̃ multo amplius dõm est q sepultura cult' ꝑsit bonis. ¶ Sed ꝯ est qõ Aug. dic in li. de cura ꝓ mortuis agẽda. Corꝑi hũano dcq̃d ipẽdit nõ est ꝑsidiũ salutis etne: sz hũanitatis offm. ¶ Ꝓ. Sze. dicit in. 4° dial'. Curatio funeris: ꝓditio sepulture: põpa exeq̃arũ magis sũt viuoꝝ solatia q̃ subsidia mortuorꝝ. ¶ Ꝓ. dñs dicit Matth. io. Nolite timere eos qui occidũt corꝑ9: z post hec nõ hñt ampli9 qd faciãt sz post mortẽ sctorũ corꝑa pñt a sepultura ꝓhiberi: si cut in ecclesiastica historia legit factuz de quibusdam martyrib9 Lugduni gallie. g̃ nõ nocet defũctis si eorũ corꝑa ibũata remaneãt. g̃ nec cult' sepulture ꝑdest.

Rñdeo dõz ad p̃am qõnẽ: q suffragia viuoꝝ ꝑ sũt defũctis ꝑm q vniunt viuẽtib9 charitate: z ꝑm q intẽtio viuẽtiũ refert in mortuos: z iõ illa opa ꝑcipue nata sũt mortuis suffragari que maxie ad coicationẽ charitatis ptinẽt uel ad directionẽ itẽtiõis in alterũ: ad charitatẽ aũt sacr̃m eucharistie ꝑci pue ptinet: cũ sit sacr̃m ecclesiastice vnionis ptinẽs illũ in q̃ tota ecclia vnit' z ꝓ so lidat. s. chr̃m: vñ eucharistia est q̃si q̃dã charitatis origo siue vinculũ: sz iter charitatis effect' ꝑcipuũ est el'ynarũ opus: z ita ista duo ex pte charitatis ꝑcipue mortuis suffragant. s. sacrificiuz ecclesie z elemosyne. sz ex pte itẽtiõis directe in mortuos ꝑcipue ualet oro: qz oro ꝑm suã rõnẽ nõ solũ dicit respectũ ad orãtẽ sicut z cetera opa: sz directi' ad id ꝓ quo orat: z iõ ista tria ponunt q̃si ꝑcipua mortuorus subsidia: q̃uis quecũq; alia bona ex charitate fiant ꝓ defunctis eis ualere credenda sint.

Ad primũ g̃ dõz: q in eo qui satisfacit ꝑ alterum magis est cõsiderãdũ ad hoc q effect9 satisfactiõis ad alterũz pueniat id q̃ satisfactio vni9 trãsit in alterũ: q̃ ẽt satisfactiõis pena: q̃uis ipsa pena magis expiet reatũ satisfaciẽtis inq̃tũ est medicina q̃dã: z iõ tria p̃dcã magis ualẽt defũctis q̃ ieiunium. ¶ Ad 2m dõz: q ẽt ieiunijũ põt ꝑdesse defũctis rõne charitatis z itẽtiõis in defũctos directe: sz tñ ieiunijũ in sui rõne nõ ptinet aliq̃d q̃ ad charitatẽ ul' ad directionẽ itẽtiõis ptineat: sz hec sũt ei q̃si extrinseca: z iõ Aug. nõ posuit: sz Sreg. posuit ieiunijũ iter suffragia mortuorꝝ. ¶ Ad 3m dõz: q baptism9 ẽ q̃dã spũalis regiñatio: vñ sic ꝑ gnationẽ nõ acq̃rit esse nisi gr̃a to: ita baptism9 nõ hz efficaciã nisi in eo qui baptiçat: q̃tũ est ex ope opato q̃uis ex ope opante uel baptiçatis uel baptiçati possint aliꝭ ꝑdesse: sic z cetera opa meritoria. sz eucharistia est signũ ecclesiastice vniõis: z iõ ex ipso ope opato ei' efficacia in alterꝝ trãsire põt: q̃ nõ ptigit de aliꝭ sacr̃is. ¶ Ad 4m dõz: q glo. au ctoritatẽ istã dupl'r expõit. vno mõ sic. Si mortui nõ resurgũt nec ẽt chr̃s resurrexit: ut q̃d ẽt baptiçant ꝑ illis: ideſt ꝑ pctis: cũ ipa nõ dimittant si chr̃s nõ resurrexit: qz in baptismo nõ solũ passio chr̃i: sz ẽt resurrectio opat: que est nr̃e spũalis resurrectiõis q̃dãmõ cã. Alio mõ sic: fuerũt q̃dã impiti qui baptiçabant ꝑ his qui de hac vita sine baptismo diſcesserãt putãtes illis ꝑdesse: z ꝑm hoc Apl'us non loq̃t nisi ꝑm errorẽ aliquoꝝ i vbis illis. ¶ Ad 5m dõz: q in offõ misse nõ solũ ẽ sacrificiũ: sz ẽt sũt ibi orones: z iõ misse suffragiũ ptinet duo horuz q̃ hic Aug. numerat. s. oronẽ z sacrificiũ. ex pte igit sacrificij oblati missa eq̃lit ꝑdest defũcto de q̃cũq; dicat: z hoc est ꝑn9 q̃ fit in missa: sed ex pte oronis magis ꝑdest illa in q̃ sũt orones ad hoc determinate: sz tñ iste defect' recõpẽsari põt per maiorẽ deuotionẽ: uel ei' qui dicit missa: uel ei' qui facit dici ul' iterꝝ ꝑ itercessionẽ scti cui' suffragiũ i missa iplorat.

¶ Ad 6m dõz: q huiusmõi oblatio cãdelarũ ul' olei ꝑt ꝑdesse defuncto inq̃tũ sũt elemosyne quedã: dãtur eni ad cultũ ecclesie uel ẽt in usum fidelium.

¶ Ad 2am qõnẽ dõz: q idulgẽtia dupl'r alicui ꝑdesse potest: vno mõ ꝑncipalr: alio mõ scõario. ꝑticipalr q̃dẽ ꝑdest ei q̃ idulgẽtiã accipit. s. q̃ facit hoc ꝑ q̃ idulgentia datur: ut q̃ visitat limina alicui' scti: vñ cũ mortui nõ possint aliq̃d facere eoꝝ ꝑ q̃bus indulgẽtie dant: eis indulgẽtie directe ualere nõ pñt. Scõario aũt z idirecte ꝑsũt ei ꝑ q̃ aliq̃s facit illud qõ ẽ idulgẽtie cã: qõ sic dr̃. 20a. dictũ ẽ qñq; ptingẽ põt: qñq; aũt nõ põt ꝑm diuersaz idulgẽtie formã. si eni sit talis indulgẽtie forma: q̃cũq; facẽ hoc ul' illud hẽbit tãtũ de idulgẽtia ille q̃ hoc facit nõ põt fructũ idulgẽtie i aliũ trãsferre qz eius nõ est applicare ad aliq̃d itẽtionẽ ecclie ꝑ quã coicant coia suffragia ex q̃b9 idulgẽtie ualẽt. Si autẽ idulgẽtia sub hac forma fiat: q̃cũq; fecerit hoc uel illud ipse z pr̃ eius: uel q̃cũq; ei adiũct' in purgatorio detẽt' tãtũ de idulgẽtia hẽbit: talis idulgẽtia nõ solũ

viuo ſz etiã moꝛtuo ꝓderit:nō eñ eſt aliqua rō quare eccleſia poſſit trãſferre merita coĩa ꝺb' idulgẽtie iniũnt in viuos ⁊ nō in moꝛtuos:nec tñ ſequit ꝙ platus eccle poſſit ꝓ ſuo arbitrio aĩas a purgatorio liberare qz ad hoc ꝙ idulgẽtie ualeãt reqꝛit cã ꝓueniẽs indulgẽtias faciendi:ut ſupꝛa di.20°.dictum eſt.

¶ Ad 3ᵐ qōnẽ dōz:ꝙ ſepultura adiuẽta ẽ ⁊ pp viuos ⁊ pp moꝛtuos.pp viuos ꝺdẽ:ne eoꝛ oculi ex turpitudine cadauerũ offendant:⁊ coꝛpa fetoꝛib' ificiant: ⁊ hoc ꝙtũ ad coꝛp'.ſz ſpũal'r ẽt ꝓdeſt viuis inq̃tuz ꝓ hoc aſtruit reſurrectiõis fides:ſz moꝛtuis ꝓſũt ad h° ꝙ iſpiciẽtes ſepulchꝛa memoriã retinẽt defũctoꝛ:ut ꝓ defũctis oꝛẽt:vñ ⁊ monumẽtũ a memoria nomẽ accepit:dꝛ eni monumẽtũ qz monet mentẽ:ut dicẽ Aug. in p° de ci.dei.⁊ in li.de cura ꝓ moꝛtuis agẽda. Paganoꝛ tñ erꝛoꝛ fuit:ꝙ ad hoc ſepultura moꝛtuo ꝓſũt ut et' aĩa ꝺetẽ acciꝓiat:nō eni credebãt ꝑſus aĩaz ꝺetẽ poſſe accipe ꝙ coꝛp' ſepulture ꝺaret:qō oino ridiculũ ⁊ abſurdũ ẽ. Sz ꝙ ulteri' ſepultura in loco ſacrato moꝛtuo ꝓdeſt:nō ꝺdẽ ẽ ex ipſo ope opato:ſz magis ex ipſo ope opante:dũ.ſ.uel ipſe defũct' uel ali' coꝛp' eius tumulari in loco ſacro diſponens ꝓtocinio alicui' ſcti eũ cõmittit:cui' ꝑcib' ꝙ hoc credẽduꝫ ẽ adiuuari:⁊ ẽt ꝓtocinio eoꝛ qui loco ſacro deſeruiũt:ꝺ ꝓ ſe apud tumulatis frequẽti' ⁊ ſpãli' oꝛãt:ſz illa q̃ ad oꝛnatũ ſepꝛture exhibent ꝓſũt ꝺdẽ viuis inq̃tũ ſt viuoꝛ ſolatia. ſz pñt ⁊ defũctis ꝓdeſſe:nō ꝺdẽ ꝓ ſe ſz ꝓ accñs inq̃tũ ſ.ꝙ hĩ' hoies excitant ad cõpatiẽdũ ⁊ ꝙ pñs ad oꝛãdũ:uel inq̃tũ ex ſũptib' ſepulture uel pauꝑs fructuz capiũt uel eccl'ia decoꝛat.ſic eni Sapie.4.° ſepultura iter ceteꝛas elemoſynas cõputat. ¶ Ad ꝑm ꝙ dōz:ꝙ oleũ ⁊ cera ad ſepulchꝛa defũctoꝛ ꝓlata ꝙ accñs defũcto ꝓſũt uel inq̃tũ eccleſie offeruñt ſiue pauꝑib' dãtur:uel inq̃tũ hĩ' in reuerẽtiã dei fiũt.vñ ex vbis ꝑmiſſis ſubiũgit. Oleũ eni ⁊ cera holocauſtũ ſũt. ¶ Ad 2ᵐ dōm:ꝙ iõ ſcti ꝓies de ſuis coꝛpib' tumulãdis curaueꝛũt ut oñderẽt coꝛpa moꝛtuoꝛ ad dei,puidẽtiã ptinẽ nõ ꝙ coꝛpib' moꝛtuis aliq̃s ſenſus iſit:ſz ꝓp fidẽ reſurrectionis aſtruẽdã:ut ꝑz ꝑ Aug.in ꝑ° de ci.dei.vñ ẽt uoluerũt in terra,ꝑmiſſiõis ſepeliri ubi credebãt chriz naſciturũ ⁊ moꝛiturũ:cui' reſurrectio nr̃e reſurrectionis ẽ cã. ¶ Ad 3ᵐ dōz:ꝙ qz caro eſt ꝑs nãe hoĩs:nãliter hõ ad carnẽ ſuã afficit.ſm illud Eph.5. Nemo carnẽ ſuã vnq̃ odio hũit.vñ ſm iſtũ nãlẽ affectũ ieſt viuẽti q̃dã ſollicitudo ꝺd ẽt poſt moꝛtẽ de ei' coꝛpe ſit futurũ:doleꝛetq̃ ſi aliq̃d idignũ coꝛpi ſuo euenire ꝓſentiret:⁊ iõ illi ꝺ hoiez diligũt ex hoc ꝙ affectui ei' quẽ diligũt ꝓfoꝛmant:circa ei' carnẽ curã hũanitatis ipẽdũt:ut enĩ dicẽ Aug.in ꝑ° de ci.dei. Si pĩna uestis ſi anulus ac ſiq̃d hĩ' tãto chari' poſſis q̃to erga parẽtes maioꝛ affect':nullo mõ ipſa ſpnẽda ſũt coꝛpa que utiq̃ multo familiari' atq̃ ꝓſũcti' q̃ q̃libet idumẽta geſtam'.vñ ⁊ inq̃tũ affectui hoĩs ſatisfacit ſepeliens ei' coꝛp':cũ ipe in hoc ſibi ſatisfacẽ nõ põt:el'ynã ei facere dꝛ. ¶ Ad 4ᵐ dōz:ꝙ fideliũ deuotio:ut Aug.dicit in li.de cura ꝓ moꝛtuis agẽda:ſuis charis in locis ſacris ,puidẽs ſepulturã h° nõ fruſtrat ꝙ defũctũ ſuũ ſuffragio ſctoꝛũ cõmittit.ut dictũ eſt. ¶ Ad 5ᵐ dōz:ꝙ ſepultura in loco ſacro impio defuncto non nocet: niſi quatenus hanc ſepulturam ſibi indignam ꝓpter humanam gloriam ꝓcurauit.

Ad 4ᵐ ſic ꝓcedit. Uideꝫ ꝙ ſuffragia que fiũt ꝓ vno defũcto nõ magis ꝓficiũt ei ꝓ q̃ fiũt q̃ alĩs. Lumẽ eni ſpũale eſt magis coicabile q̃ lumẽ coꝛpale. Sz lumẽ coꝛpale.ſ.candele:q̃uis accẽdat ꝓ vno tñ eq̃lit oĩb',ꝓdeſt q̃ ſil'cõmoꝛant q̃uis ꝓ eis can

dela nõ accẽdat:ꝑ cũ ſuffragia ſint q̃dã ſpũalia lumina:q̃uis ꝓ vno ſpãlit fiat:nõ magis ualerẽt ei q̃ alĩs in purgatorio exĩtib'. ¶ Ꝓ.ſic i lr̃a dꝛ ꝑz hoc ſuffragia moꝛtuis ꝓſũt:qz cũ viuerẽt hic ſibi ut poſtea poſſent ,ꝓdeſſe meruerũt:ſz aliq̃ magis meruerũt ut ſuffragia ſibi,ꝺdeſſẽt q̃ illi ꝓ q̃b' fiũt.ꝑ eis magis,ꝓſunt alĩs coꝛ meritũ fruſtraret. ¶ Ꝓ.ꝓ o paupib' nõ fiũt tot ſuffragia q̃t,ꝓ viuitib':ſi ꝑ ſuffragia facta,ꝓ aliq̃b' eis ſolũ uł magis eis q̃ alĩs ualerẽt pauꝑes eẽnt deti oris ꝺditiõis:qꝺ ẽ ꝺ ſniaz oñi Lu.6. Bti pauꝑes qñ urz eſt regnũ dei. ¶ Sz ꝺ.iuſtitia humana exemplatur a diuina iuſtitia.ſed in iuſtitia hũana ſi aliq̃s debitũ ꝓ aliq̃ ſoluit eũ ſolũ abſoluit:ꝑ cũ ille qui ſuffragia faĉ:q̃dãmõ ſoluat debitũ et' ꝓ quo facit:ei ſoli ,ꝺderit. ¶ Ꝓ.ſicut hõ faciẽs ſuffragia q̃dãmõ ſatisfacit ꝓ moꝛtuo:ita ⁊ iterdũ aliq̃s ꝓ viuo põt ſatisfacẽ:ut ſupꝛa di.20.ꝺcin eſt:ſz qñ aliq̃s ſatisfacit ꝓ viuo:ſatisfactio illa nõ cõputat niſi illi ꝓ quo facta ẽ: ergo ⁊ ſuffragia faciens ei ſoli ꝓdeſt ꝓ quo facit.

¶ Ulteri' vł ꝙ ſuffragia facta ,ꝓ multis tãtũdẽ ualeãt ſingulis ac ſi ,ꝓ vno q̃q̃ ſingl'ariť fierẽt:videm' eni ꝙ ex lectiõe que vni legit nihil ei ꝺepit ſi ſil'⁊ alĩ legat: ꝑ ⁊ eadẽ rõne nihil ꝺepit ei ꝓ quo fit ſuffragiũ ſi ei aliq̃s cõmũeret:⁊ ita ſi,ꝓ plib' fiat tãtũ ualet ſingulis ac ſi ꝓ vnoq̃ ſingularit fieret. ¶ Ꝓ.ſm cõz uſũ ecclie videm' ꝙ cũ miſſa ,ꝓ aliq̃ ꝺefũcto dꝛ ſil'ẽt oꝛones illic adiũgunt ,ꝓ alĩs defũctis:hoc ãt nõ fieret ſi ex hoc defũct' ,ꝓ quo miſſa dꝛ aliq̃ ꝺetrimẽtũ repoꝛtaret:ꝑ idẽ qꝺ ꝑz'. ¶ Ꝓ.ſuffragia ꝓcipue oꝛonũ iniũnt ꝺine vtuti.ſz apõ deũ ſicut nõ ꝺifferꝛ iuuare per multos uel per paucos:ita nõ ꝺifferꝛ iuuare mltos ul paucos.ꝑ q̃tũ iuuaret vn' ex vna oꝛone ſi ꝓ eo tñ fieret:tñ iuuabunt ſinguli multoꝛ ſi eadez oꝛo ꝓ multis fiat. ¶ Sz ꝺ.meli' eſt ꝓſe iuuare q̃ vnũ:ſi ꝑ ſuffragiũ ꝓ multis factũ tãtũ ualeret ſingulis ac ſi,ꝓ vno tñ fieret:vł q̃ eccl'ia nõ ꝺebuit inſtituiſſe ut ꝓ aliq̃ ſingularit miſſa ul oꝛo fieret:ſz q̃ ſp ꝺiceret ,ꝓ oi bus fidelib' defũctis:qꝺ ꝑz eẽ falſũ. ¶ Ꝓ.ſuffragiũ hẽt finitã efficaciã.ergo diſtributuz in multos minuſ ꝓdeſt ſingulis:q̃ ꝓdeſſet ſi fieret ꝓ vno tñ.

¶ Ulti' videt ꝙ tãtũ ualeãt ſuffragia coĩa illis ,ꝓ q̃b' ſpãlia nõ fiũt:q̃tũ illis,ꝓ q̃bus fiũt ualẽt ſpãlia ⁊ coĩa ſil':vniculꝙ eni ſm ,ꝑa merita reꝺdet i futuro:ſz ille,ꝓ q̃ nõ fiũt ſuffragia meruit ut tãtũ iuuaret poſt moꝛtẽ q̃tũ ille ꝑ q̃ fiũt ſpãlia:ꝑ tãtũ iuuabit ꝑ coĩa q̃tũ ille ꝑ ſpãlia ⁊ coĩa. ¶ Ꝓ.iter ecclie ſuffragia ꝓcipuũ ẽ eu chariſtia:ſz euchariſtia cũ ꝓtineat totũ chriz hẽt q̃dãmõ efficaciã ilimitã:ꝑ vna oblatio euchariſtie que coĩ ter ,ꝓ oib' fit:ualet ad plenã liberationẽ eoꝛ q̃ ſũt in purgatorio:⁊ ita tãtũ iuuãt coĩa ſuffragia ſolo:q̃tum iuuant ſpãlia ⁊ coĩa ſil'. ¶ Sed contra eſt ꝙ duo bona vno ſunt magis eligenda:ergo ſuffragia coĩa ⁊ ſpiritualia magis ,ſunt ei ꝓ quo fiũt:q̃ coĩa tñ.

Rñdeo dōz ad ꝓmã.q.ꝙ circa hoc fuit duplex opio. Quidã eni ut Prepoſitinus dixerũt ꝙ ſuffragia,ꝓ vno aliq̃ facta nõ magis ,ꝓſũt ei,ꝓ q̃ fiũt:ſz eis qui ſũt magis digni:⁊ ꝓnebat exẽplũ de cãdela que accẽdit ,ꝓ aliq̃ ꝺiuite que nõ min' alĩs ,ꝓ deſt q̃ cũ eo ſũt q̃ ipſi ꝺiuiti:⁊ foꝛte magis ſi hẽat oculos clariores. Et ẽt de lectiõe q̃ nõ magis,ꝓdeſt ei,ꝓ q̃ legit q̃ alĩs q̃ ſil' cũ eo audiũt:ſz foꝛte alĩs magis q̃ ſt ſenſu capaciores. Et ſi eis obũceret ꝙ ſm hoc eccl'ie ordinatio eẽt uana que ſpãlit ꝓ aliq̃b' oꝛones inſtituit:ꝺicebãt ꝙ hoc eccl'ia fecit ad excitãdas deuotiones fideliũ:qui,ꝑmptiores ſũt ad faciẽda ſpãlia ſuffragia q̃ coĩa:⁊ feruẽtl' ẽt ,ꝓ ſuis ,ꝓpinq̃s oꝛãt q̃ ,ꝓ exẽ

ie.Alij ecõtrario ꝺixerũt:ꝙ ſuffragia magis ualẽt ei ,ꝓ q̃ fiũt.Utraq̃ ãũt opio ſm aliq̃d vĩtatẽ hẽt.Ualoꝛ eni ſuffragioꝛ põt pẽſari ex duob':ualẽt eni vno mõ ex vtute charitatis que facit oĩa bona coĩa:⁊ ſm hoc uerũ eſt ꝙ magis ualẽt ei qui magis charitate eſt plenus:q̃uis ,ꝓ eo ſpãlit nõ fiãt:⁊ ſic ualoꝛ ſuffragioꝛ attẽdit magis ſm q̃ꝺã iterioꝛẽ ꝓſolationẽ ſm ꝙ vn' in charitate exĩs de bonis alterius ꝺelectat poſt moꝛtẽ q̃tũ ad ꝺiminutionẽ pene:poſt moꝛtẽ eni nõ eſt locus acq̃rẽdi'q̃ꝛaz uel augmẽtãdi:ad qõ ualẽt nobis in vita opa alioꝛ ex vtute charitatis.Alio mõ ſuffragia ualẽt ex hoc ꝙ ꝑ itẽtionẽ vni' alteri applicant:⁊ ſic ſatiſ factio vni' alti cõputat.Et hoc mõ nõ ẽ ꝺubiũ ꝙ magis ualẽt ei ,ꝓ q̃ fiũt:imo ſic ei ſoli ualẽt.ſatisfactio eni ,ꝑe ad pene ꝺimiſſionẽ oꝛdinat:vñ q̃tũ ad ꝺimiſſionẽ pene ꝑcipue valet ſuffragiũ ei ꝓ quo fit:⁊ ſm hoc ſe cunda opinio plus habet ꝺe veritate q̃ prima.

Ad primũ ꝑ ꝺōz:ꝙ ſuffragia ,ꝓſũt ꝑ modũ luminis inq̃tũ a moꝛtuis acceptant ⁊ ex hoc q̃ꝺã ꝓſolationẽ recipiũt:⁊ tãto maioꝛẽ q̃to maioꝛi charitate ſũt ꝑditi:ſz inq̃tũ ſuffragia ſi q̃ꝺã ſatiſfactio ꝓ itẽtionẽ faciẽtis trãſlata i alterũ nõ ſũt ſil'ia luminꝭ:ſz magis ſoloni alicui' ꝺebiti:nõ ãũt eſt neĉe ut ſi ꝺebitũ ꝓ vno ſoluat:ꝙ ex hoc alioꝛ ꝺebitũ ſoluat. ¶ Ad 2ᵐ dōz:ꝙ iſtud meritũ eſt ꝓditiõale q̃ ſibi meruerũt.hoc eni mõ ſibi meruerũt ut ſibi ,ꝺeſſẽt ſi ,ꝓ eis fierẽt:qõ nihil aliud fuit q̃ facẽ ſe habiles ad recipiẽdũ:vnde pz ꝙ nõ ꝺirecte meruerũt illud iuuamẽ ſuffragioꝛ:ſed ꝑ merita ꝓcẽdẽtia ſe habilitaverũt ut fructũ ſuffragioꝛ ſuſcipẽt:⁊ iõ nõ ſequit ꝙ meritũ eo rũ fruſtret. ¶ Ad 3ᵐ dōz:ꝙ nihil ,ꝓhibet diuites q̃tũ ad aliq̃d eẽ melioriſ ꝓditiõis q̃ pauꝑes:ſic q̃tũ ad ex piationez pene:ſed hoc quaſi nihil eſt comparatũ poſ ſeſſioni regni celorum in qua pauꝑes melioris conditionis eſſe oſtenduntur per auctoritatem inductã.

¶ Ad 2ᵃᵐ qōnẽ dōz:ꝙ ſi ualoꝛ ſuffragioꝛ ꝓſlideret ſm ꝙ ualẽt ex vtute charitatis vnĩtis mẽbꝛa eccl'ie:ſuffragia ,ꝓ mltis fcã tñ ſingulis ,ꝓſũt ac ſi ,ꝓ vno tñ fierẽt:qz charitas nõ minuit ſi ꝺiuidat effect' ei' in multos:imo magis auget:⁊ ſil'ẽt gaudiuz qñ pl'ib' ẽ coẽ ſit mat'.ut ꝺicit Aug.8° cõfeſ.⁊ ſic ꝺe vno bono fctõ nõ min'letant mlti in purgatorio q̃ vn'. Si ãũt ꝓſlideret ualoꝛ ſuffragioꝛ inq̃tũ ſi ſatiſfactiões q̃ꝺã ꝑ itẽtionẽ faciẽtis trãſlate in moꝛtuos:tũc magis ualet ſuffragiũ alicui qꝺ ,ꝓ eo ſingularit ſit q̃ qꝺ ꝑz eo coiter ſit ⁊ multis alijs.ſic eni effect' ſuffragij ꝺiuidit ex ꝺiuina iuſtitia iter eos ,ꝓ q̃b' ſuffragia fiũt.vñ ꝑz ꝙ hec qꝺ ꝺepẽdet ex ꝑ°:⁊ ex hoc ẽt ꝑz q̃re inſtituta ſũt ut ſuffragia ſpãlia in eccl'a fiãt. ¶ Ad ꝑm ꝙ dōm:ꝙ ſuffragia ut ſũt ſatiſfactiões q̃ꝺa nõ ,ꝓſunt ꝑ modũ actionis ſic doctrina ,ꝺeſt:que ſic⁊ oĩs alia actio effectũ hẽt ſm diſpõnẽ recipiẽtis:ſz valet ꝑ modũ ſoloniſ debiti ut ꝺictũ ẽ.⁊ iõ nõ ẽ ſile. ¶ Ad 2ᵐ dōz:ꝙ qz ſuffragia ,ꝓ vno fcã aliq̃ mõ ẽt alĩs ,ꝓſũt ut ex ꝺictis ꝑz:iõ cuz vna miſſa ꝺi:nõ ẽ icõueniẽs ut ,ꝓ alĩs ẽt oꝛones fiãt: nõ eni ad hoc ꝺicunt alie oꝛones ut ſatiſfactio vni' ſuffragij ꝺetĩminet ad alios ꝓncipalr:ſz ut illis oꝛo ,ꝓ eis ſpãlit fuſa ,ꝓſit. ¶ Ad 3ᵐ dōm:ꝙ oꝛo cõſideratꝫ ex pte oratis⁊ ex pte ei' ꝙ orat:⁊ ex utroq̃ effect' eius ꝺepẽdet:⁊ iõ q̃uis ꝺiuine vtuti nõ ſit magis difficile abſoluere multos q̃ vnũ:tñ huiuſmodi orantis oratio nõ eſt ita ſatiſfactoria ꝓ multis ſicut ꝓ vno.

¶ Ad 3ᵃᵐ qōnẽ dōz:ꝙ hĩ' ẽt ſolo ꝺepẽdet ex ſolone q̃me qõnis.Si eni ſuffragia ſpãlit ,ꝓ vno fcã indifferẽter oĩb' ualẽt:tũc oĩa ſuffragia ſi coĩa:⁊ iõ tãtũ iuuabit ille ,ꝓ q̃ nõ fiũt ſpãlia q̃tũ ille ,ꝓ q̃ fiũt:ſi ſit eq̃lit oign',

Si ãũt ſuffragia ,ꝓ aliq̃ fcã nõ idifferẽter oĩb' ,ꝓſint: ſz eis maxie ,ꝓ q̃b' fiunt:tũc nõ eſt ꝺubiũ ꝙ ſuffragia coĩa ⁊ ſpãlia ſil'plus ualẽt alicui q̃ coĩa tm̃:⁊ iõ magiſter ꝺuas opiones i lr̃a tãgit.vna que ꝺic:ꝙ eq̃lit,ꝓſũt diuiti coĩa ⁊ ſpãlia:⁊ pauꝑi coĩa tm̃.q̃uis eni ex pl'ib' vn' iuuet q̃ alter:nõ tñ plus iuuat. Alia ãũt tãgit cuz ꝺicit ꝙ ille ꝓ q̃ fiũt ſuffragia ꝓſequit feliciorẽ abſolutionẽ:ſed nõ plenioꝛẽ:qz uterq̃ finaliť ab oi pena liberabit. ¶ Ad ꝑm ꝑ ꝺōz qꝺ ſic ex ꝺictis ꝑz:ꝙ iuxtamẽ ſuffragioꝛ nõ cadit ꝺirecte ſub merito ⁊ ſimplr:ſz q̃ſi ſub ꝺditiõe:⁊ iõ rõnõ ſequit. ¶ Ad 2ᵐ dōz:ꝙ q̃uis vł' chũi que ꝓtinet ſub ſacrõ euchariſtie ſit ifinita: tñ detĩminat' ẽ effect' ad quẽ illud ſacrm̃ oꝛdinat.vñ nõ opz ꝙ ꝑ vnũ altaris ſacrificiũ tota pena eoꝛ q̃ ſũt in purgatorio expiet:ſic ẽt nec ꝑ vnũ ſacrificiũ qõ ali q̃s hõ offert liberať a tota ſatiſfactiõe ꝺebita,ꝓ pctis: vñ ⁊ qñq̃ pl'es miſſe in ſatiſfactionẽ vni' ꝓcti iniũgũtur. Credibile tñ eſt ꝙ ꝑ ꝺiuã miſericoꝛꝺiã ſi aliq̃d de ſpãlib' ſuffragũs ſuplť hĩs ,ꝓ q̃b' fiũt.ut.ſ.eis nõ ꝺigeãt:alĩs diſpẽſet ,ꝓ q̃b' nõ fiũt ſi eis idigeãt:ut ꝑz ꝑ Dam̃.in ſm̃oe de ꝺormiẽtib' ſic ꝺicẽt. De' tanꝙ iuſtus cõmetiet ipotẽti politatẽ tanꝙ ſuſcipiẽs ve defectuũ cõmutationẽ negociabit:que q̃ꝺe negociatio ꝺicẽt ꝙ id qõ ꝺeeſt vni:alter ſuppler.

Qō.III.

Queritur de oꝛonib' ſctoꝛũ q̃b' ꝓ nobis oꝛãt. Et circa hoc querunť tria. Ꝓmo utrũ ſcti oꝛones nr̃as cognoſcãt. Scꝺo utrũ ꝺebeam' eos iterpellare ad oꝛãdũ ꝓ nobis. Tertio utrũ oꝛones coꝛ ꝓ nobis fuſe ſemp exaudiant. Utrũ ãũt poſſum' ſctos orare:⁊ utrũ ſcti q̃ ſt i ꝑtia oꝛẽt ꝓ nobis:hitũ ẽ ſupꝛa di.15°.

Ad primũ ſic ꝓcedit. Uideť ꝙ ſcti oꝛones nr̃as nõ cognoſcãt. Iſa. 63°. Pat' nr̃ eas⁊ Abꝛaã neſciuit nos⁊ iſrael ignauit nos.glo.Aug.ꝺicit:qz moꝛtui⁊ ſcti neſciunt q̃ꝺ agãt viui ẽt eoꝛ filij.⁊ ſumit ab Aug.in li.de cura ꝓ moꝛtuis agẽda:ubi hãc auctẽ iducit:⁊ ſunt hec vba Aug.ibidẽ. Si tãti ꝓtiarche q̃ꝺ erga pplm ab eis ꝓcreatũ ageret igrauerũt quõ moꝛtui viuoꝛ reb' atq̃ actib' cogĩcẽdis adiuuandiſq̃ miſcent.ꝑ ſcti oꝛones nr̃as cogĩcẽ nõ pñt. ¶ Ꝓ.4. Reg.22°.ꝺꝛ ad ioſiã regẽ. Idcirco qz.ſ.fleuiſti coꝛã me colligã te ad ꝓies tuoſ ut nõ videãt ocli tui mala oĩa q̃ idicturꝰ ſuz i locũ iſtũ.ſz i hoc nullo mõ ꝑ moꝛtẽ ioſie ſubuẽtũ fuiſſet ſi poſt moꝛtẽ gẽti ſue q̃ꝺ eueniret cogĩceret.ꝑ ſcti moꝛtui act' nr̃os nõ cogĩcũt:⁊ ita nõ itelligũt oꝛones noſtras. ¶ Ꝓ.q̃to aliq̃s ẽ i charitate pfectioz tãto magis ,ꝓxio i ꝑiculis ſubuenit.ſz ſcti i carne viuentes ,ꝓximis⁊ maxie ſibi ꝓiũctis i ꝑiculis ꝓſulũt⁊ auxiliant manifeſte.cũ ꝑ poſt moꝛtẽ ſint mlto maioris charitatis:ſi fcã nr̃a cogĩcerẽt multo ampli' ſuis charis ſibi ꝓiũctis ꝓſulerẽt⁊ auxiliarent in neĉitatib':qõ facẽ nõ vident.ꝑ nõ videť ꝙ act' nr̃os⁊ oꝛones cognoſcant. ¶ Ꝓ.ſicut ſcti poſt moꝛtẽ videť ꝺbũ tm̃:⁊ angeli de ꝺb' ꝺi Matth.18°.Angeli eoꝛ ſemp videť faciẽ pr̃ii mei.ſz angeli ꝺbũ videtes nõ pp hoc oĩa cogĩcũt:cuz a neſcia minores a ſupioꝛib' purgent ut ꝑz per Dio. in.6. cap° eccle.hierar.ergo nec, ſancti q̃uis uerbum videãt in eo nr̃as oꝛones cogĩcũt⁊ alia que circa nos agunt. ¶ Ꝓ.ſolus de' eſt iſpector coꝛdiũ.ſz oꝛo ꝑcipue in coꝛde cõſiſtit:ꝑ ſolius dei eſt oꝛones cogĩcẽ:nõ ꝑ ſcti oꝛones nr̃as cogĩcunt. ¶ Sed ꝺ ſup illud Job 14. Siue nobiles fuerint filij ei' ſiue igbiles nõ itelligẽt.ꝺicit beat' Ez:eg.12° li.moraliũ.hoc de aiab' ſctis ſentiẽdũ nõ eſt:qz que int' oipotẽtis dei claritatẽ videt:nullo mõ credẽduz eſt ꝙ ſit foras aliq̃d qõ igrẽt.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝑ ipſi oſones ſibi factas cogſcūt. ℂ Ꝑ. Bze. in 2° oſa lo. Aīe videti creatorē angusta eſt oīs creatura: q̄tūlibet eni de luce creatoris aſpexerit: breue fit ei oē qō creatū eſt. ſz hoc maxie ipedire videret q̄ aīe ſctorum oſones ⁊ alia que circa nos agunt cogſcāt. q̄a a nobis diſtāt. cū ꝑ diſtantia illa nō ipediat ut ex ꝑdicta aucte ꝓ: videt q̄ aie ſctōrū cogſcant oſones nr̄as ⁊ ea que hic agunt. ℂ Ꝑ. ſi ea que circa nos agunt nō cogſcerēt: nec ꝓ nobis orarēt: q̄ defect⁹ nr̄os ig̃rarēt. ſed hic eſt error Uigilātij. ut Hiero. dicit in epla ꝯ eu⁹. ergo ſancti ea que circa nos aguntur cognoſcunt.

Rn̄deo dōm: q̄ diuina eſſentia eſt ſufficiēs me diū cogſcēdi oia: qō ꝓ hoc: q̄ deus videndo ſuā eēntiā oia intuet: nō tn̄ ſequit q̄ quicūq; eēntiā dei videt oia cogſcat: ſz ſolū qui eſſentiā cōpze hēdit: ſic nec ꝑn⁹ aliq̄ cognito ꝑñs eſt oia cogſci que ex ꝑn⁹ ꝓſequunt: niſi tota virtus ꝑncipij cōpzehēdat: vñ cū aie ſctōrū diuinā eēntiā nō compzehēdāt nō eſt ꝑñs ut oia cogſcāt: que per eēntiaz diuinā cogſci ꝑnt. vñ ēt de q̄busdā iferiores angeli a ſupiorib⁹ edocentur: q̄uis oēs eēntiā diuinā videāt. ſz vnuſq̄q; beatus tātū de alīs reb⁹ neceſſariū eſt ut in eēntia diuina videat q̄truz ꝑfectio btitudinis req̄rit: ut bō bēat q̄dq̄ uelit nec aliq̄d inordinate uelit: ſic ifra di. 49. habet. hoc aūt recta uolūtate q̄libet vult: ut ea que ad ipſuz ꝑtinēt cogſcat. vñ cū nulla certitudo ſctie deſit: uolūt cogſcē ea que ad ipſos ꝑtinēt: ⁊ ſō opz q̄ illa in verbo cogſcāt: hoc aūt ad eoz gl̄iaz ꝑtinet q̄ auxiliū idigētib⁹ ꝓbeāt ad ſalutē: ſic eni oei coopatores efficiunt q̄ nihil eſt diuinius: ut Dio⁹ dicit. 3° cap°. ec. hierar. vñ ꝓz q̄ ſcti cognitionē hñt eoz que ad h⁹ req̄runt ⁊ ſic manifeſtū eſt q̄ in ꝙbo cogſcūt uota ⁊ oſones ⁊ deuotiōes hoium qui ad eoz auxilium cōfugiūt.

Ad primū g̃ dōm: q̄ ꝙbū Aug. eſt itelligēduz de cognitiōe nāli aiarū ſepatarum que q̄dē cognitio in ſctis viris nō eſt obtenebzata ſic̄ eſt in pctōrib⁹: nō aūt loquit de cognitiōe in ꝙbo: quā ꝓſtat Abzaā eo tpe quo hec dicta ſūt per Iſaiā nō habuiſſe: cū ante paſſionē chr̄i nullus ad viſionē dei que nerit. ℂ Ad 2ᵐ dōm: q̄ ſcti ⁊ ſi poſt vitā cogſcāt que hic gerunt: nō tn̄ credēdū eſt q̄ afficiant doloribꝰ cognitis aduerſitatibus eoz q̄s hic in ſeculo ꝺlexerūt: ita eni repleta ſūt gaudio btitudinis q̄ doloz in eis locū nō iuenit: ſi cogſcāt ſuoz ifoztunia poſt mozt̄e: nihilomin⁹ eoz dolori ꝓſulit ſi ante h⁹ ifoztunia de h⁹ ſeculo ſubtrahunt: ſz forte aie nō gl̄ificate dolorē aliquē ſentiēt: ſi icōmoda ſuoz charoz pciperēt: ⁊ quia aīa ioſue nō ſtati gl̄ificata fuit a coꝛpe egreſſa: q̄tū ad hoc ex hac rōne Aug. excludē nitit q̄ aie moztuoruz nō hñt cognitionē de ſcis viuētiū. ℂ Ad 3ᵐ dōm: q̄ aie ſctōrū hñt uolūtatē plenarie ꝓformē diuine uolūtati ēt in uolito: ⁊ ſō q̄uis affectuz charitatis ad ꝓximū retineāt: nō tn̄ eis alīc auxiliū ferūt q̄ ꝑm diuinam iuſtitiā vidēt eē diſpoſitū: ⁊ tn̄ credēdū eſt q̄ multū ꝓximos iuuēt ꝓ eis apud deum itercedēdo. ℂ Ad 4ᵐ dōm: q̄uis videtes ꝙbū nō ſit neceſſariū oia in ꝙbo vidē: vidēt tn̄ ea que ad pfectionē ptinēt btitudinis eoz ut dictū eſt. ℂ Ad 5ᵐ dōz: q̄ cogitatiōes coz diū ſolus deꝰ per ſeipz nouit: ſz tn̄ alīj cogſcē ꝑnt q̄tenus eis reuelat uel per viſionē ꝙbi uel q̄cūq; alio mō.

Ad 2ᵐ ſic ꝓcedit. Uidet q̄ nō debeam⁹ ſctōs orare ad iterpellādū ꝓ nobis: nulluz enī amicos alicuꝰ iterpellat ad orādū ꝓ ſe niſi q̄tenꝰ apud eos credit faciliꝰ gr̄az obtinē. ſz deꝰ eſt in ifinitū magis miſericoꝛs q̄libet ſctō: ⁊ ſic eiꝰ uolūtas faciliꝰ iclinat ad nos exaudiēdū q̄ uolūtas alicuius ſcti. g̃ videt ſupfluū eē ꝓſtituē ſctōs mediatores iter nos ⁊ deū: ut ipſi ꝓ nobis itercedāt. ℂ Ꝑ. ſi eos ad orādum ꝓ nobis iterpellare debem⁹ hoc nō eſt niſi q̄ ſcim⁹ eoz oſonē eē deo acceptā. ſz q̄to aliq̄s eſt ſanctioz iter ſanctos: tāto eiꝰ oſo magis eſt deo accepta. g̃ ſemp debemus ſupiores ſctōs ꝓ nobis itercessores ꝓſtituē ad deuz: ⁊ nunq̄ minores. ℂ Ꝑ. chr̄s ꝑm ēt q̄ hō: dī ſctūs ipſoz: ⁊ ei ꝑm q̄ hō orare cōpetit. ſz nunq̄ chr̄s ad orādū ꝓ nobis iterpellam⁹. g̃ nec alios ſctōs interpellare debem⁹. ℂ Ꝑ. q̄cūq; rogat⁹ ab aliq̄ ꝓ eo itercedit: ꝑces ipſi⁹ ei repñtat apud quē ꝓ eo itercedit. ſz ſupfluū eſt aliq̄d pñtare ei cui ſūt oia pñtia. g̃ ſupfluū eſt q̄ ſctōs ꝓ nobis itercessores ꝓſtituam⁹ ad deū. ℂ Ꝑ. illud eſt ſupfluū q̄ ſit ꝑ aliq̄d q̄ ſine eo eodē mō fieret uel nō fieret. ſz ſiīr ſcti orarēt ꝓ nobis uel nō orarēt: ſiue nos orem⁹ eos ſiue nō oremus: q̄ ſi ſum⁹ digni ut ꝓ nobis orēt ēt nobis eoꝰ nō orātib⁹ ꝓ nobis oraret: ſi aūt ſum⁹ idigni ēt ſi petam⁹ ꝓ nobis nō orāt. g̃ iterpellare eos ad orādū ꝓ nobis videt oino ſupfluū. ℂ Sz ꝯ eſt q̄ dī Job. 5°. Uoca g̃ ſi eſt qui tibi rñdeat ⁊ ad aliquē ſctōrū ꝙuertere. uocare aūt nr̄m ut Bzeg. ibidē dic. eſt humili deū ꝑce deposcē. g̃ cū uolum⁹ orare deū debem⁹ ad ſctōs cōuerti ut orēt ꝓ nobis ad deum. ℂ Ꝑ. ſcti qui ſūt in ꝑtia magis ſūt accepti deo q̄ in ſtatu vie. ſz ſctōs qui ſūt in via ꝓſtituē debem⁹ iterpellatores ꝓ nobis ad deū exꝑplo apl̄i qui dicebat Ro. 5°. Obſecro uos fratres per oñm nr̄m ieſum chr̄m: per charitatē ſpūs ſancti: ut adiuuetiſ me in oſonib⁹ ueſtris ꝓ me ad dn̄z. g̃ ⁊ nos multo fozti⁹ petē debem⁹ a ſctis qui ſt in ꝑtia ut nos iuuēt oſonib⁹ ad deū. ℂ Ꝑ. ad hoc eſt cois cō ſuetudo eccleſie que in letanīs ſctōrū oſonem petit.

Rn̄deo dōm: q̄ iſte ordo eſt diuinit⁹ iſtitut⁹ in reb⁹ ſz Dio^m ut per media ultia reducant in deū: vñ cū ſcti qui ſūt in ꝑtia ſint deo ꝓpinq̄ſſimi: hoc dine legis ordo req̄rit ut nos qui manētes in coꝛpe pegrinamur a dn̄o: in eū per ſctos medioꝰ reducamur: q̄s q̄dē ꝓtigit dū per eos dina bonitas ſuū effectū diffundit: ⁊ q̄ reditus nr̄ in deū rñdē dz ꝓceſſui bonitatū ipſi⁹ ad nos: ſic̄ mediātib⁹ ſctōrū ſuffragijs dei bn̄ficia in nos deueniūt: ita opz nos in deū reduci: ut iterato bn̄ficia eiꝰ ſumamus mediātib⁹ ſctis: ⁊ ide eſt q̄ eos itercessores ꝓ nobis ad deū ꝓſtituimus: ⁊ q̄ſi mediatores dū ab eis petim⁹ q̄ ꝓ nobis orēt.

Ad primū g̃ dōm: q̄ ſic nō eſt ꝑ defectū diuine potētie q̄ mediātib⁹ ſecūdis cauſis agētib⁹ opat: ſz eſt ad cōplemētuz ordinis vniuerſi: ⁊ ut eiꝰ bonitas multiplicius diffūdat in res: dū res ab ea nō ſolū ſuſcipiūt bonitates ꝑas: ſed ilup q̄ alīs cā bonitatis exiſtāt: ita ēt nō eſt ꝑ defectū miſericordie ipſi⁹ q̄ opozteat eiꝰ clemētiā per oſones ſanctoz pullare: ſz eſt ad hoc ut ordo ꝑdictus ꝓſeruet in reb⁹. ℂ Ad 2ᵐ dōz: q̄ q̄uis ſupiores ſcti ſint magis deo accepti q̄ iferiores: utile tn̄ eſt ēt minores ſctōs iterdū orare: ⁊ hoc ꝑ dnq̄ rōnes. Prio ex hoc q̄ alīqs q̄nq̄ bēt maiorē deuotionē ad ſctm̄ minorē q̄ ad maiorē: ex deuotiōe aūt maxie dependet oſonis defectus. Scdo ꝑ faſtidiū tollēdū: q̄ aſſiduitas vnī⁹ rei faſtidiū parit: per hoc aūt q̄ diuerſos ſctōs oramus: q̄ſi in ſingulis nouus feruoꝛ deuotionis excitat. Tertio q̄ q̄busdā ſctis datū eſt in aliq̄b⁹ ſpālib⁹ cauſis ꝑcipue ꝓcinari: ſicut ſctō Antonio ad ignē infernalē. Quarto ut honoꝛ debit⁹ oīb⁹ exhibeat. Quito q̄ pluriū oſonib⁹ q̄nq̄ ipetrat q̄ vni⁹ oſone nō ipetraret: ℂ Ad 3ᵐ dōm: q̄ oſo eſt act⁹ q̄dā: act⁹ aūt ſūt ꝑticulariū ſuppoſitoꝛ: ⁊ ſō ſi dicerem⁹ chr̄e ora ꝓ nobis:

niſi aliq̄d adderet videremur hoc ad ꝓſonā chr̄i referre: ⁊ ita videret eſſe ꝓſonū uel errori Neſtorij qui diſtinxit in chr̄o ꝓſonā filij hois a ꝓſona filij dei: uel errori Arrij: qui poſuit ꝓſonā filij minorez patre: vñ ad hos errores euitādos eccleſia non dicit chr̄e ora ꝓ nobis: ſz chr̄e audi nos: ul̄ miſerere nobis. ℂ Ad 4ᵐ dōm: q̄ ſicut ſra dī: nō dicunt ſcti ꝑces nr̄as deo repſentare q̄ſi ei icognita manifeſtēt: ſz q̄ eas exaudiri a deo petūt: uel de eis diuinā ꝓſulāt veritatem: q̄ō. ſ. ꝑm eius ꝓuidētiā fieri debeat. ℂ Ad 5ᵐ dōm: q̄ ex hoc ipſo aliq̄s efficit dignus ut ſanct⁹ aliq̄s ꝓ eo oret q̄ ad ipſum cum pura deuotione in ſua neceſſitate recurrit: ⁊ ita non eſt ſuperfluum q̄ ſanctos oremus.

Ad 3ᵐ ſic ꝓcedit. Uidet q̄ oſones ſctoꝝ ꝓ nobis ad deū fuſe nō ſemp exaudiantur. Si eni exaudirent: maxie exaudirent ſcti de his que ad eos ꝑtinēt. ſz de his nō exaudiunt. vñ dī Apoc. 6°. q̄ martyrib⁹ petēt⁹ vindicta his qui ſūt ſup terrā: dictū eſt ut requieſcerēt adhuc tp̄s modicū donec ipleret nūs fr̄m ſuoꝝ. g̃ multo minus exaudiunt de his que ad alios ꝑtinēt. ℂ Ꝑ. Hiere. 15° dī. Si ſteterit Moyſes ⁊ Samuel coram me nō eſt aīa mea ad pplm iſtū. g̃ ſcti nō ſemp exaudiunt cū ꝓ nobis orant ad deum. ℂ Ꝑ. ſcti in ꝑtia eccl̄es dei angelis eē cōmemorant: ut ꝓz Matth. 22°. ſz angeli nō ſemp exaudiunt in ſuis oſonib⁹ q̄s fundūt ad deū: q̄ō patet ex hoc q̄ habet Dan. 10. ubi dī. Ego veni pp̄ ſermones tuos: princeps aūt regni Perſarū reſtitit. xxj. diebꝰ: nō āt venerat in adiutoriū Danielis angelus qui loquebat niſi a deo liberationē eoz petēdo: ⁊ nō eſt ipetrata oſonis ei⁹ impletio. g̃ nec ēt alīj ſancti orātes ꝓ nobis apud deū ſemp exaudiunt. ℂ Ꝑ. quicūq; oſone ipetrat aliq̄d quodāmō meret illud. ſz illi qui ſūt in ꝑtia nō ſunt in ſtatu merēdi. g̃ nō ꝑñt ſuis oſonib⁹ nobis aliq̄d impetrare apud deū. ℂ Ꝑ. ſcti per oia ꝓfoꝛmāt uolūtatez ſuā uolūtati dine. g̃ nō uolūt niſi q̄ ſciūt deū uelle. ſz nullus orat niſi q̄ vult. g̃ nō orāt ꝓ eo niſi q̄ ſciūt deū uelle. ſz hoc q̄ deus vult fieret eis ēt nō orātib⁹ g̃ eoz oſones nō ſūt efficaces ad aliq̄d impetrandū. ℂ Ꝑ. oſones toti⁹ celeſtis curie ſi aliq̄d ipetrare poſſūt efficaciores ſēnt q̄ oīa pñtia eccl̄ie ſuffragia. ſz multiplicatis ſuffragijs pñtis eccl̄ie factis ꝑ aliq̄s in purgatorio exñte totalit̄ abſolueret a pena. cū g̃ ſcti q̄ ſt in patria eadē rōne orēt ꝓ illis q̄ ſūt in purgatorio ſic̄ ⁊ ꝓ nobis: ſi nobis aliq̄d ipetrāt: illos qui ſūt in purgatorio totalit̄ oſones eoz a pena abſolueret: q̄ō falſuz eſt: q̄ ſic ſuffragia eccl̄ie ꝓ defunctis facta ſuper flua eēnt. ℂ Sz ꝯ eſt q̄ habet. 2. machabe. ulti. Hic eſt qui multum orat ꝓ ꝓplo ⁊ ꝓ vniuerſa ciuitate Hieremias ꝓpha dei. Et q̄ eiꝰ oſo ſit exaudita patet ꝑ hoc q̄ ſequit: q̄ extēdit Hieremias dexterā ⁊ dedit Jude gladiū dicens. Accipe ſctm̄ gladiū munus a deo ⁊c. ℂ Ꝑ. Hiero. in epla ꝯ Uigilātiū. dicit⁹ in libello tuo. Q⁹ dū viuimus: mutuo orare ꝓ nobis poſſumus. ⁊ hoc poſtea ip̄obat dicēs ſic. Si apl̄i ⁊ martyres adhuc in coꝛpe ꝓſtituti ꝑñt orare ꝓ ceteris q̄ñ ꝓ ſe adhuc debēt eſſe ſolliciti: q̄to magis poſt coronas victorias ⁊ triūphos? ℂ Ꝑ. ad hoc eſt ꝓſuetudo eccl̄ie que frequēter petit ut ſctōrū oſonib⁹ adiuuet.

Rn̄deo dōm: q̄ ſcti ouplr dicunt orare ꝓ nobis. Uno mō oſone expreſſa: dū uotis ſuis aures diuine clementie ꝓ nobis pulſant. Alio mō oſone iterpretatiua. ſ. per eoz merita que in ꝓſpectu dei exñtia nō ſolū eis cedūt ad gl̄iaz: ſz ſūt nobis ēt ſuffragia ⁊ oſones queda: ſic̄ etiā ſanguis chr̄i ꝓ nobis effuſus dr̄ uenia petē. Utroq; aūt mō ſctorum oſones ſūt q̄tū est in ipſis efficaces ad ipetrādum q̄ petūt: ſz ex pte nr̄a pōt eē defect⁹ q̄ nō aſſequim⁹ fructū oſonuz ipſorum ſm q̄ ꝓ nobis orare dicunt: ex hoc q̄ merita ipſoz nobis ꝓficiūt: ſz ſm q̄ orāt ꝓ nobis uotis ſuis nobis aliq̄d poſtulādo ſemp exaudiūtur: q̄ nō uolūt niſi q̄ deus vult: nec petūt niſi q̄ uolūt fieri: q̄ō aūt de⁹ ſimpl̄r vult ipſe niſi loquamur de uolūtate antecedēte ſz q̄ā vult oēs hoīes ſaluos fieri: que nō ſemp ipſe. vñ nec eſt mirū ſi etiā q̄ ſcti uolūt per hūc modū uolūtatis iterdū nō impleā.

Ad primū g̃ dōz: q̄ illa oſo martyrū nō eſt aliud q̄ eoz deſideriū de obtinenda ſtola coꝛpis ⁊ ſocietate ſctōrū qui ſaluādi ſūt: ⁊ ꝓſenſuſ q̄ ſ ꝓſentiūt diuine iuſtitie puniēti malos: vñ Apoc. 6°. ſup illud. Uſq̄quo dñe ⁊c. dic̄ glo. Deſiderāt maius gaudiū ⁊ ꝓzria ſanctoruz: ⁊ iuſtitie dei ꝓſentiūt. ℂ Ad 2ᵐ dōm: q̄ oñs loquit̄ ibi de Moyſe ⁊ Samuele ꝑm ſtatū quo fuerūt in hac vita. ipſi eni legunt ꝓ pplo orātes ire dei reſtitiſſe ut iterlinearis dic̄: ⁊ tn̄ ſi illo tpe fuiſſent nō potuiſſent oſonib⁹ deū placare ad pplm̄ pp̄ pp̄i illius malitiā: ⁊ hic eſt itellect⁹ lr̄e. ℂ Ad 3ᵐ dōz: q̄ illa pugna bonoꝛ angeloꝛ nō itelligit ex hoc q̄ apud deū ꝯrias oſones funderēt: ſz q̄ cōtraria merita ex diuerſis ptib⁹ ad diuinū exam̄e referebāt diuinā ſniam expectātes: ⁊ hoc eſt q̄ Bzeg. dic̄ 17°. moraliū. exponēs ꝓdicta vba Dan. Sublimes ſpūs gētib⁹ ꝓncipātes; nequaq̄ ꝓ iniuſte agētib⁹ decertāt: ſi eorum facta recte iudicātes examinā: cū q̄ vniuſcuiuſq; gētis uel culpa uel iuſtitia ad ſupne curie ſoliū ducit: eiuſdē gētis ꝓpoſit⁹ uel obtinuiſſe in certamine uel nō obtinuiſſe ꝓhibet: q̄rū tn̄ oīuz vna victoria eſt ſup ſe opifīcis uolūtas ſūma: quā oū ſemp aſpiciūt: q̄ō obtinē nā ualēt nequaq̄ uolūt. vñ nec petūt: ex q̄ ⁊ ꝓz oſones eoz ſemp audiunt. ℂ Ad 4ᵐ dī cēdū: q̄ ſz ſcti nō ſint in ſtatu merēdi ſibi poſtq̄ ſunt in ꝑtia: ſūt tn̄ in ſtatu merēdi alīs: uel poti⁹ ex merito p̄cedēti alios iuuādi. hoc eni apud deū viuētes meruerūt: ut eoz oſones exaudirent poſt mozt̄e. Uel dōz: q̄ oſo ex alio meret: ⁊ ex alio ipetrat. merituz eni ꝓſiſtit in q̄dā adeq̄tiōe act⁹ ad finē ꝑ quē eſt: qui ei q̄ſi merces reddit. ſz oſonis ipetratio initit liberalitati eius qui rogat. ipetrat eni aliq̄s q̄nq̄ ex liberalitate eiꝰ qui rogat: q̄ō ipſe nō meruit: ⁊ ita q̄uis ſcti nō ſint in ſtatu merendi: tamen non ſequitur q̄ non ſint in ſtatu impetrādi. ℂ Ad 5ᵐ dōm: q̄ ſicut ex aucte Bzego. inducta ꝓz: ſcti nō uolunt uel angeli niſi q̄ō in diuina uolūtate ꝓſpiciūt: ⁊ ita ēt nihil aliud petūt: nec tn̄ eoz oſo eſt ifructuoſa: q̄ ſic dic̄ Aug. in li. de ꝓdeſtinatiōe ſctōrū: oſones ſctōrū ꝓdeſtinatis ꝓſunt: q̄ forte ꝓdestinatū eſt ut oſonib⁹ ſctōrū impleat illud q̄ō ſcti vidēt eum uelle. ℂ Ad 6ᵐ dōm: q̄ ſuffragia eccl̄ie ſūt ꝓ defūctis q̄ſi quedā ſatiſfactiōes viuētiū vice mozt̄uoꝝ: ⁊ ꝑm hoc mozt̄uos a pena abſoluūt quā nō ſoluerūt: ſz ſcti qui ſūt in ꝑtia nō ſunt in ſtatu ſatiſfaciendi: ⁊ ſō nō eſt ſ̄m de eorum orationibus ⁊ de ſuffragijs eccleſie.

ℂ Cū fcā fuerit reſurrectio bonoꝝ gaudiū ampli⁹ erit ⁊c. ⌋ Hoc itelligēdū eſt mālit: q̄ de ꝑlīb⁹ gaudebūt: ſz nō formalit̄: q̄ nō magis gaudebūt ut dictū eſt. Sz de hoc magis ifra dicet di. 49. ¶ Nā qui ſine fide opante per dilectionē eiuſq; ſacris ⁊c. ⌋ Fz hoc videt q̄ ſuffragia eccl̄ie nō ꝓſūt catheccuminis in fide eccl̄ie decedētib⁹: cū tn̄ illi ſint in ſtatu ſalutis: ut ꝓz ex dictis ſuꝑ di. 4. Et dōm: q̄ ꝛz nō ſuſceperint ſacra eccleſie actu: ſuſceperūt tn̄ uoto: q̄ō ꝓ facto cōputat cū deeſt facultas. ¶ Mediocriter malis ſuffragant ⁊c. ⌋ Iſta vba a

Universidad de Deusto
Biblioteca

diuersis diuersimode exponunt. Illi enī qui dicūt suffragia ecclesie ꝓdesse existētibꝫ in inferno: dicūt alios eē mediocriter bonos ⁊ alios mediocriter malos. Dicunt enī ualde malos eē eos qui sine fide ⁊ sacris ecclie decesserūt: ⁊ his dicūt nihil ꝓdesse suffragia: ſz mediocriter malos eos qui cuz fide ⁊ sacris ecclesie in pctō tñ mortali decesserūt: qbus fm eos ualēt suffragia ad pene mitigationē: nō aūt ad pene solutionē. sed ualde bonos dicūt illos qui sine criminali decedētes statim euolāt: qui suffragijs nō indigēt. mediocriter vo bonos qui cremabilia secū ferūt: ⁊ in purgatorio detinent: ⁊ his dicūt ꝓdesse suffragia ad plenā absolutionē. Qui vo dicūt suffragia non ꝓdesse bis qui sunt in inferno: dicūt eosdē eē mediocriter malos ⁊ mediocriter bonos. oēs enī qui sūt in inferno ualde malos dicūt: qui vo in ꝓpria ualde bonos: eos vo qui sūt in purgatorio dicūt mediocriter bonos inq̄tū deficiūt a pfectiōe bonitatis: ſz ⁊ mediocriter malos inq̄tū deficiūt a pfecta malitia que est pctm̄ mortale. his aūt suffragia qñq; ꝓsunt ad mitigationē pene: qñq; ad plenā absolutionez fm differētia q̄titatis cremabiliū ⁊ suffragiorꝫ. ⁊ hec expositio est ꝓuentētior. ¶ Iniuria est pro martyre in ecclesia orare. ¶ Hoc videt ꝫ illud qō supra dictū est: q̄ oīones pro ualde bonis sūt grārū actiōes. Et vōz: q̄ supiores auctas loquit qñ icertū est nobis qñ sint ualde boni pro quib⁹ orat. hic aūt Aug. loquit qñ certū est qui sunt ualde boni: sic enī qui pro eis orat quodāmō eos indigētes ostēdit. ⁊ sic eis iniuriā facit. ¶ Estimo eū qñ per ignē trāseūtē ⁊c. ¶ Hic ponunt duo auxilia quorū vnū adiuuabit illos qui in fine mūdi iuenient per modū satisfactionis. s. ignis quo facies mūdi purgabit: poterit enī eē ut intēsio pene suppleat dcqđ deest ad tpis breuitatē ⁊ ꝑcipue cū sit ꝓbabile q̄ pauca cremabilia sint bituri: utpote purgari per terrorez futuri iudicij ex signis ꝓcedētib⁹ postēsi. Aliud aūt est ex vi claritatis. s. merita ⁊ intercessiones sctōrū que eis suffragant vrute charitatis. ¶ Siue ꝓsulēde qđ faciāt ⁊c. ¶ Istud ꝓsilij nihil est aliud q̄ ꝓuersio eoꝝ ad deū ut ab eo illuminationē percipiāt de agendis.

¶ Si ualde mal' deē mitigatio pene. Di. XLVI.

Sed queritꝫ hic de ualde malis utrū ⁊ ipsi in aliq̄ penarū mitigatiōe dei misericordiā sentiāt ut minus q̄z meruerint puniant. Quidā autumāt eos nullā releuationē pene habituros: qđ ꝓfirmāt Jacobi auctoritate dicētis. Judiciū sine misericordia fiet illi qui nō fecit misericordiā. Aug. ēt ait. Misericordia hic: iudiciū in futuro. Jdē distinguēs quō oēs vie dñi sint misericordia ⁊ ueritas ait. Erga sctōs oēs vie dei misericordia: erga iniquos oēs ueritas: qz ⁊ in iudicādo subuenit: ⁊ ita nō deest misericordia. ⁊ in miserādo id exhibet qđ ꝓmisit ne desit ueritas. Erga oēs autē quos liberat ⁊ dānat oēs vie sūt misericordia ⁊ ueritas: qz ubi nō misereē: vindicte ueritas dat. Dicēs ubi nō miseretur: dat itelligi aliqđ a deo fieri ubi ipse nō misereē. Sz bis occurrit qđ ait Cassiodorus super ps. 51. loquens de misericordia ⁊ pietate dei. Hec due ingt res iudicio dei semp adiunc te sūt. Ergo ⁊ in punitiōe maloꝝ nō est iustitia sine misericordia. Jdē de iudicio ⁊ misericordia ait. Hec duo mutua societate sibi iunguntꝫ. In his breuit oia opa dei icludit. Aug. quo qz rñdēs illis qui reproborum supplicia finē habitura ꝓtēdūt: ita illoꝝ repellit opinionē asserēs reprobos ppetuo puniēdos: ut eorū supplicia mitigari aliquatenus nō neget. Frustra ingt nōnulli eternā dānādoꝝ penaz ⁊ cruciat' sine itermissiōe ppetuos humano miserent affectu: atqz ita futurū eē nō credūt. Nō qdez scripturis aduersando diuinis: sed pro suo motu dura queqz molliendo ⁊ in leuiorē flectēdo sniam: que putant in eis terribilius eē dicta q̄z uerius. Nō enī (inquiūt) obliuiscet misereri de⁹: aut cōtineat in ira sua misericordias suas. Hoc qdē in psalterio legit: ſz de his itelligit qui sūt uasa misericordie qz ⁊ ipsi nō pro meritis suis sed deo miserāte de miseria liberantur. Aut si hoc ad oēs estimāt ptinere: nō ideo necesse est ut dānationē opinent finiri posse eoꝝ de quibus dictū est. Jbūt hi in suppliciū eternū. Ne hoc mō puteē habitura felicitas eoꝝ de qb⁹ ecōtrario dictū est. Justi aūt in vitā eternā. Sz penas dānatoꝝ certis tpib⁹ estimēt si hoc bis placet: aliq̄ten⁹ mitigari. Et sic qppe itelligi pōt manere ira dei in illis. i. ipsa dānatio. Hec enim uocat ira dei nō dini animi pturbatio. ut i ira sua. i. manēte ira sua nō ptineat miserationes suas nō eterno supplicio finē dādo: sed leuamē ꝓhibēdo uel iterponēdo cruciatibus: qz nec psalmus ait ad finiēdā iram suā uel post irā suā: ſz in ira sua. Que si sola eēt: alienari a regno dei ⁊ carere magna multitudine dulcedinis dei: tā grandis tñ est pena: ut ei possint nulla tormenta que nouimus cōparari: si illa sit eterna: ista aūt si quālibet multis seculis lōga. Manebit ergo sine fine mors ppetua dānatoꝝ: ⁊ ipsa oib⁹ erit coīs sicut manebit cōmuniter oīum vita eterna sctōrū. Ecce ita asserit hic penas reproboꝝ nō eē finiēdas: qđ nō improbat si dicat eoꝝ supplicio aliqđ leuamē adhiberi. Vñ nō icōgrue dici pōt deū ⁊ si iuste id possit: nō oīno tātū punire malos in futuro q̄ztū meruerūt: ſz eis aliqd quātūcūqz mali sint de pena relaxare.

¶ Determinat premissas auctoritates.

Quod ergo dictū est iudicium sine misericordia fieri illi qui nō fecit misericordiaz ita itelligi pōt. Q. iudiciū dānationis fiet illi qui nō fecit misericordiaz: pro eo q̄ fuit sine misericordia: uel fiet iudiciū ei sine misericordia liberāte ⁊ saluāte: qui ñ in aliq̄ pena alleuiatiōe misericordiā dei sentiet. Jta cū dī misericordiā hic iudiciū in futuro: nō negat qn in futuro sit misericordie effectus ⁊ in electis qui per misericordiā ab oi miseria liberabunt ⁊ reprobis qui min⁹ q̄z meruerūt cruciabuntur. Sz hic nō sine cā dī fieri misericordia: ⁊ iudiciū in futuro: qz ⁊ hic multis modis miserē de⁹ qb⁹ nō miserebit tūc. Vocat enī de⁹ nūc pctōres ⁊ iustificat: qđ nō faciet. ⁊ tunc reddet singulis ſz merita sua. manifeste iudicabit qui nūc occulte iudicat. Cui⁹ occultuz iudiciū ut ait Aug. itelligit pena: qz qsqz uel exercet ad purgationē uel mouet ad ꝓuersionē: uel si ptenit excecat ad dānationē. Occultū ergo iudiciū dei pena dī qua iudicat purgādo: ꝓuertēdo uel excecādo: iudicia quoqz dei iterdū appellant dispēsatiōes ei⁹ de oib⁹ reb⁹. Vñ q̄z icōprehēsibilia sūt iudicia ei⁹: ⁊ iudicia ei⁹ abyssus multa. Judiciū autē quo in futuro iudicabit: intelligit sniа iudicis qua uentilabit area. i. diuident localit boni a malis ministerio angeloꝝ: ⁊ isti in vitā ducent: illi in supplicium mittent qui nūc sīl mixti sunt.

¶ De iustitia ⁊ misericordia dei.

Sed quō iustitiā dei ⁊ pietatē. i. misericordiā supra Cassio. duas eē res dixit: que semp adiūcte sūt iudicio dei. Justitia enī dei ⁊ misericordia nō due res sūt ſz vna res. i. vna diuina ēntia est sicut supra plurib⁹ auctibus ostēsum est. Quia nō est deo aliud eē misericordē q̄z misericordiā: nec iustū q̄z iustitiā: ſz idē ꝓsus. Nec aliud est ei eē misericordē q̄z iustū: uel misericordiā q̄z iustitiā. ſz oīno idē qz nō denoiatiue ſz ēntialit hec de deo dicūtur. Cur ergo dicē scriptura de opib⁹ dei quedā eē misericordie: quedā iustitie: Si enī iustitia dei misericordia est: quecūqz sūt opa misericordie eē vident iustitie ⁊ ecōuerso. His respōderi pōt sic. illis locutiōib⁹ qb⁹ bi⁹ operꝫ fiūt distinctiōes: ut alia misericordie: alia iustitie: alia bōitati attribuant: nō diuersitas sb iacētis. i. rei bis uocabulis significate exprimit: ſz uarietas sensuū ⁊ effectuū in creaturis mōstrat. Cū enī dī de⁹ iust⁹ uel iustitia: ēntia diuina ꝓdicat: ⁊ ēt q̄ ipse sit distributor ⁊ iudex meritoꝝ itelligi dat. Jta ⁊ cū dī misericors ēntia diuina ꝓdicat: ⁊ isup q̄ ipe sit miseroꝝ libator itelligi dat. Sic cū dī bon⁹: ēntia diuina ꝓdicat. Et cū dī de⁹: ⁊ insup auctor oīum bonoꝝ ostēdit. Jta ⁊ cū dī de⁹: ēntia diuina ꝓdicat ⁊ ipse timēdus oñdit. Inde ergo quedā opa misericordie: quedā iustitie dicunt: nō qn diuina essentia hec ⁊ illa opet: ⁊ qn hec ⁊ illa sint opa diuine ēntie que dī misericordia ⁊ iustitia. ſz qz quedā sūt qb⁹ iudex ⁊ equus distributor: quedā qbus oñdit miserator. Misericors enī dī in nā: miserator in exhibitiōe. ⁊ in qbusdā op⁹ dī effect' eē misericordie: ⁊ in qbusdā effect' iustitie: nō q̄ aliud efficiat iustitia: aliud misericordia dei si ad ēntiā referas: ſz qz ex quibusdā effectib⁹ itelligit iudex: ex qbusdā miserator: uel ut qbusdā placet iustus ⁊ misericors. Sz fm hoc occurrit qō quō ex aliis oñdat iustus ⁊ ex aliis misericors cū sit idē ei eē iustū ⁊ eē misericordē. Si enī fm eandē rōnē dī iustus ⁊ misericors: ex eo ope quo itelligit iustus intelligit misericors ⁊ ecōuerso. Sz dixi supra: qz cuz dī de⁹ iustus ⁊ misericors: ita eadē diuina ēntia significat: ⁊ fm ea idē ꝓdicat: ut ēt quedaz diuersa itelligant. Intelligimus enī per hoc eū eē miseratorē ⁊ iustū iudicē. Q. ō euidēter Origenes oñdit dicēs: Dia que dei sūt chis est ipse sapia ei⁹: ipse fortitudo: iustitia: sanctitas: ipse prudētia. Sz cū vnū sit in subiacenti pro uarietate sensuū diuersis nūcupat uocabulis. Aliud enī significat sapia: aliud iustitia. Q. ñ enī sapia dī disciplinis te diuinarum humanarū qz rerū istruere itelligit. Q. ñ iustitia distributor uel iudex meritoꝝ ist nuat. Jta ⁊ prudētia cū dī: doctor ⁊ demōstrator bonarū ut malarū rerꝫ neutrarū intelligit.

¶ Auctoritatibus probat quedam iustitie alia misericordie alia bonitati attribui.

Quod aūt quedā opa misericordie: quedā iustitie: quedā bonitati attribuant: in scripturis facile est repire. Et de misericordia qdē ⁊ iustitia manifestuz est. de bonitate vo ⁊ misericordia ampli⁹ latet. Sz Aug. docet illa opa ꝓprie ad misericordiā ptinere qb⁹ aliq̄ a miseria liberant. Ad bonitatē vo nō solū illa: ſz facturā ⁊ gubernationē nāliū ita dicēs. Ad misericordiā ptinet q̄ a peccatis mūdat ⁊ de miseria liberat. Ad bonitatē vo q̄ celuz ⁊ terrā ⁊ oia ualde bona creauit ut eēnt. Jdē. Celi nō idigēt misericordia: ubi nulla est miseria. in terra hois abūdat miseria ⁊ supabundat dei misericordia. Miseria ergo hois ⁊ misericordia dei plena est terra non celi: qui nō idigēt misericordia: indigēt tñ regēte dño. Dia enī idigēt dño ⁊ misera a felicia: qz sine illo miser nō subleuat: felix nō regitur. Item

Universidad de Deusto

alibi. ¶Misericordia est erga miseros: bonitas erga quoslibet. Interdū tamen misericordia large accipitur ut bonitas.

¶Quomodo vniuerse vie domini dicantur misericordia ⁊ veritas.

POst hec ꝓsiderari opꝫ ex quo sensu vniuerse vie dñi dicant misericordia ⁊ vitas. Hoc multiplicē recipit expositionē. Vniuerse eni vie dñi misericordia ⁊ vitas: qb⁹ ad nos uenit ut ait Aug. sup psalmū intelligunt duo aduēt⁹. Primus in quo manifestaꝫ ⁊ multiplicē misericordiaꝫ nobis exhibuit: ⁊ scōs in quo regrēdo merita iustitiā exhibebit. Vniuerse ēt vie dñi. i. qb⁹ ad dñm ascēdimus sunt iustitia qua a malo declinamus: ⁊ misericordia qua bonū facimus. In his eni duob⁹ oē bonū meritū icludit. Sꝫ cū supius Cassiod. dixerit in his duob⁹ oia opa dei icludi: merito queri pōt an in oi ope dñi hec duo mutuo sibi iungant. Quibusdā placuit nō in oi ope dñi hec duo ꝓcurrere sm effectū dico: nā sm essentiā nō diuidit misericordia a iustitia: sed vnū est. Verū sm effectū in oi ope dñi dicūt eē misericordiā ⁊ iustitiā sed in gbusdā patent tm̄ misericordiā ⁊ in alijs iustitiā: atqꝫ in alijs misericordiā ⁊ iustitiā. Patent tm̄ dñꝫ oia q̄ fecē misericorditer agē ⁊ iuste: referentes rōnē dicti ad dei uolūtatē que iustitia est ⁊ misericordia: nō ad effectus misericordie ⁊ iustitie que sūt in reb⁹. Alijs aūt videt q̄ sicut dī de⁹ oia opa sua iuste facē ⁊ misericorditer: ita ꝓcedē dū sit in oi ope dei iustitiā eē ⁊ misericordiaꝫ i. clemētiā sm effectū uel signū: q⁹ nullū op⁹ dei est in quo nō sit effect⁹ uel signū eqtatis ⁊ clementie siue occulte siue apte. Aliq̄n enim manifesta est clementia siue benignitas ⁊ occulta equitas: aliquando econuerso.

POstq̄ꝫ determinauit magr̄ de receptaculis āiarū in q̄b⁹ puniunt ul pmiant ante resurrectionē cōez ⁊ iudicium gñale ⁊ de suffragijs q̄b⁹ iuuam⁹ mortuos uel iuuamur ab eis: hic determinat de diuina iustitia ⁊ misericordia q̄b⁹ p̄dicta oia dispēsant. Diuidit aūt in ptes duas. In p̄a determinat de diuina iustitia ⁊ misericordia sm opōnē ad penā dānatoꝝ. In 2a determinat de eis in gñali ibi| Sꝫ quō iustitia dei ⁊ pietatē ⁊c.| Circa p̄mū tria facit. Prio ꝓponit q̄d sit uerū circa q̄nē p̄dictā. Sc̄o soluit auctē que est in ꝫriū ibi| Qō igit dictum est ⁊c.| Tertio exponit q̄dā q̄ dixerat. ſ. q̄ō sit occultuꝫ dei iudiciū ibi| Qui⁹ occultū iudiciū ⁊c.| Sꝫ quō dei iustitiā ⁊c.| Dic determinat multiplr̄ de iustitia ⁊ misericordia dei in cōi. Et diuidit in ptes duas. In p̄a inq rit de dīa iustitie ⁊ misericordie dei. In 2a inqrit quō iustitia ⁊ misericordia ꝓcurrunt ad opus diuinum ibi| Post hec ꝓsiderari opꝫ ⁊c.| Circa p̄mū duo facit. Prio mouet q̄nes. Sc̄o determinat eas ibi| Dis rñderi pōt ⁊c.| Circa p̄mū duo facit. Prio inqrit utruꝫ sit idē in deo iustitia ⁊ misericordia. Sc̄o utrū eadez opa debeāt iustitie ⁊ misericordie attribui ibi| Cur igit dicit scriptura ⁊c.| ¶Dis rñderi pōt ⁊c.| Dic soluit ꝓpositas q̄nes. Et circa hoc duo facit. Prio soluit p̄mā: sc̄o sc̄az ibi| Qō aūt opa quedā ⁊c.| Circa p̄mū tria fac. Prio soluit p̄mā q̄nē. Sc̄o mouet dubitationē circa solutionē posita ibi| Sꝫ fꝫ hoc occurrit q̄ō ⁊c.| Tertio soluit dubitationē ibi| Sꝫ dixi supᵒ ⁊c.| ¶Post hec cōsiderari opꝫ ⁊c.| Dic inqrit quō misericordia ⁊ iustitia dei cōcurrūt ad op⁹ ipsius. Et circa hoc duo facit. Prio oñdit q̄ nullū op⁹ dei est ad q̄d nō ꝓcurrat misericordia dei uel iustitia. Sc̄o inqrit an ad q̄libet op⁹ ꝓcurrat utruꝫq; ibi| Sꝫ cum supius ⁊c.| Et circa hoc duo facit. Prio ꝓponit q̄nē. Sc̄o soluit eā ibi| Quibusdā placuit ⁊c.| Et diuidit in ptes duas fꝫ q̄ duas opiones ponit circa hāc q̄nem. Sc̄a incipit ibi| Alīs autem videt ⁊c.|

HIc duo querunt. Primo de diuina iustitia. Sc̄o de eⁱ⁹ misericordia. Circa p̄mū querunt tria. Prio an iustitia deo dz attribui. Sc̄o de iustitie eius effectu. Tertio de iustitia eius contra dānatos.

AD primū sic ꝓcedit. videt q̄ iustitia deo attribuēda nō sit: q: fꝫ phm in. 10. Eth. Ridiculuꝫ est laudare deos sm aliquā vtutē moralē: uel actiones vtutū moraliū eis attribuere: ſꝫ iustitia est vt⁹ moralis. g̃ deo attribui non pōt. ¶P̄. iustitia ꝫ tēperātiā diuidit. ſꝫ tēperātia nō attribuimus deo. g̃ nec iustitiā ei attribuē debemus. ¶P̄. iustitia in eālitate ꝓsistit: ut pꝫ p phꝫ in. 5. Eth. ſꝫ nihil p̄r deo eē eālē. g̃ nō pōt eē aliq̄ iustitia ei⁹ ad alt̄z. ¶P̄. phs. in. 5. Eth. dicit: q̄ oñi ad suū nō est iustitia. ſꝫ de⁹ est oiuꝫ oñator. g̃ ei iustitia non competit. ¶Sꝫ ꝫ est q̄ō in p̄s. dī. iustus dñs ⁊ iustitias dilexit. ¶P̄. oē q̄ō est potissimū est deo attribuēduꝫ. ſꝫ sm philosophum in. 5. Ethicorum: iustitia est preclarissima virtutum. ergo maxime debet attribui deo.

¶Ulteri⁹ videt q̄ in deo sm eādē rōnē dicat bonitas ⁊ iustitia: q: iustitia est ult⁹ oia vt⁹: ut pꝫ per phm in. 5. Eth. ſꝫ vt⁹ vniuscuiusq; rei est bonitas ipsi⁹: q: vt⁹ est que bonū hñtē facit: ⁊ op⁹ ei⁹ bonū reddit: ut pꝫ in. 2. Eth. g̃ sm eādē rōnē dī iust⁹ ⁊ bon⁹. ¶P̄. Dio. dicit in. 8. cap°. de di. no. q̄ iustitia laudat in deo inq̃tū oīb⁹ sm dignitatē distribuit. ſꝫ distribuē oīb⁹ hoc ad rōnez bonitatis ptinet: q: toti⁹ coicatiōis dina bonitas causa est. g̃ iustitia ⁊ bonitas dicunt in deo fꝫ eādē rōnē. ¶P̄. bonitas ⁊ iustitia magis ꝓueniūt in deo q̄ ꝓueniāt in creaturis: ſꝫ in creaturis eadē videt eē rō bonitatis ⁊ iustitie: nisi eni ex hoc ipso q̄ creata ſt̄ bona iusta eēnt: icōueniēter videret q̄ a deo bono oia eēnt bona ⁊ ab eo iusto nō eēnt oia iusta: g̃ in deo sm eādē rōnē dī bonitas ⁊ iustitia. ¶Sed ꝫ est q̄ō Boet⁹ dic in li. de hebdo. bonū oē ad eēntiā: iustū vo eē ad actū respicit. ſꝫ eē ⁊ act⁹ nō dicunt fꝫ eādē rōnē in deo. g̃ nec iustitia ⁊ bonitas. ¶P̄. gñis ⁊ spēi nō est oino eadez rō. ſꝫ bonitas ⁊ iustitia se hñt ut gen⁹ ⁊ spēs: vñ Boetius dicit in li. de hebdo. bonū q̄dē est gñale: iustū autē spāle. g̃ nō est eadē rō oino bonitatis ⁊ iustitie.

¶Ulteri⁹ videt q̄ nō sit eadē rō in deo iustitie ⁊ vitatis: q: ea que in nobis fꝫ spēz differūt: in deo differūt sm rōnē. ſꝫ nobis ponit vitas alia vt⁹ a iustitia specie differēs: ut pꝫ in. 4. Eth. g̃ ⁊ in deo sm aliā rōnē dī iustitia ⁊ vitas. ¶P̄. gñis ⁊ spēi nō est oino eadē rō. ſꝫ vitas sm Tullū est spēs iustitie. g̃ veritatis ⁊ iustitie nō est eadē rō. ¶P̄. iustitia cū sit q̄ſi spēs bonitatis: ut ex aucte Boetij inducta pꝫ: ad affectū ptinet: vitas aūt ad itellectū. g̃ vitas ⁊ iustitia nō oicunt in deo sm eādē rōnē. ¶Sꝫ ꝫ est q̄ō in aucte p̄l. que hic iducit. Universe vie dñi misericordia ⁊ vitas: vitas pro iustitia exponit. g̃ sūt idē sm rōnez. ¶P̄. iustitia ꝓsistit in redditiōe debiti: ſꝫ de⁹ nō est debitor nobis nisi ex ꝓmisso: ut Ansel. dicit. g̃ idē est deo reddere debituꝫ q̄ō soluere ꝓmissuꝫ. cū g̃ ex hoc q̄ soluit ꝓmissum dicat uerax: sm eādē rōnē diceret de⁹ iustus verax.

RŃdeo dōm ad p̄m q̄nē: q̄ iustitia p̄e dicta eālitatē ꝓstituit in acceptiōib⁹ ⁊ datiōibus: ut pꝫ per phm in. 5. Eth. Hoc aūt ptigit duplicit. Uno mō fꝫ q̄ ꝓstituit eālitas iter dare ⁊ recipiētē: ut ſ. accipiēs tātū acciplat a date q̄tū accipe dz: ⁊ in hoc ꝓsistit iustitia cōmutativa: utpote que mediū ponit in emptiōib⁹ ⁊ uēditiōib⁹ ⁊ oīb⁹ retributiōib⁹. Alio mō sm q̄ ꝓstituit eālitas iter duos recipiētes. sm q̄ ptingit ex hoc q̄ uterq; eālit recipit p̄z meritis: ⁊ in hoc ꝓsistit iustitia distributiva. Jn p̄a g̃. ſ. cōmutativa iustitia requirit eālitas q̄titatis: ut. ſ. tātū q̄ſq; accipiat q̄tū dedit sm ualorē: ⁊ ſō iter illos in q̄b⁹ nō pōt eē q̄titatis eālitas: nō pōt p̄e eē cōmutativa iustitia: ſic est in illis q̄rū vn⁹ nō pōt recōpēsare aliq̄d equalēs bñficijs cuius acceptis ab alio: ſic filij nō pōt recōpēsare aliq̄d equalēs bñficijs p̄is a q̄ eē ⁊ nutrimētū accepit ⁊ disciplinā: ⁊ ſō q̄tūcūq; retribuit p̄i i obsequijs nō fit pfecta eālitas. vñ nec p̄e saluat ibi rō cōmutative iustitie: ſꝫ tñ aliq̄s modus iustitie saluari pōt: inq̃tū filius retribuit p̄i sm modū suū ſic p̄i dedit sm modū suū: ut loco eālis q̄titatis sumat eālitas ꝓportiōis: ſꝫ iustitia distributiua nō requirit q̄titatis eālitatē: ſꝫ ꝓportionis tm̄. nō eni opꝫ ut distrubuēs oīb⁹ eālit distribuat: ſꝫ vnicuiq; ꝓportiōaliter sm suū modū: ſic g̃ rō distributiue iustitie deo p̄e ꝓuenire pōt: inq̃tū. ſ. eālitatē ꝓportionis fuat in coicatiōe bonoꝝ suoꝝ dās vnicuiq; ꝓportionabiliter sm suū modū. vñ Dio. dic in. 8. c. de di. no. q̄ iustitia laudat in deo inq̃tū oīb⁹ sm dignitatem distribuit. ſꝫ iustitia cōmutativa per quā eālitas ꝓstituit iter deū dātē ⁊ creaturā recipiētē deo cōpetē nō pōt sm p̄aꝫ acceptionē: q: bñficia dei semp excedunt meritū creature. ſꝫ tñ seruat ēt ꝓportiōis quedā eālitas iter deū dātē ⁊ creaturā recipiētē: inq̃tum. ſ. ita se hēt ad suā supabūdātiā: sicut creatura ad id q̄ cōpetit ei sm suā puitatē. Et sic ēt q̄dā modus cōmutative iustitie iuenit in deo respectu nāe: sic iuenit iter patrē ⁊ filiū. Et sm hoc assignant duo modi diuine iustitie. vn⁹ inq̃tū reddit p̄z meritis. hoc eni ad iustitiā distributiuā ptinet. cui⁹ est distribuere oīb⁹ ꝓportionaliter sm suā dignitatē. Ali⁹ modus sm q̄ facit id q̄ō decet suā bonitatē: sic ēt dī iustus in eo q̄ pctōrib⁹ parcit: q: decet eū: hoc aūt ptinet ad modū cōmutative iustitie: nō q̄dē sm eālitatē q̄titatis fuate fꝫ q̄ requirit in cōmutativa iustitia p̄e dicta: ſꝫ fuate sm eālitatē ꝓportiōis: q: ſ. ita se hēt de⁹ ad id q̄ō supabūdāter facit: sic creatura ad id in q̄ deficit: ⁊ sm hoc supabūdare in bñficijs dī ei iustū inq̃tū est ei ꝓportionatū ⁊ decēs. glo. super illud Lozᵉ. 3. H. tanq̄ a oñi spū ut oñderet talē gliaꝫ dari que sublimitati congruat dantis.

Ad primū g̃ dōz: q̄ phs a deo excludit virtutes morales ꝓut determinant circa mām ciuilē sic iustitia est circa emptiōes ⁊ uēditiōes ⁊ depositiōes ⁊ hi⁹: nō tñ remouet per hoc q̄n iustitia possit eē in deo sm q̄ est distributor nāliū bonoꝝ oibus creaturis. ¶Ad 2m dōz: q̄ tēperātia ꝓsistit circa passiōes inatas: iustitia aūt circa cōmutatiōes opōnū: ex q̄ pꝫ q̄ mā tēperātie nullo mō pōt deo ꝓuenire sic mā iustitie. Et ꝓterea tēperātia dirigit respectu horū que sūt in tēperato: sed iustitia respicit illud q̄ō est eē ⁊ ſō nō est sic. ¶Ad 3m dōz: q̄ iustitia nō semp requirit eālitatē iter dātē ⁊ accipiētē: nec semp eālitatē q̄titatis: ſꝫ sufficit q̄nq; eālitas ꝓportiōis: ⁊ ſō nō est in cōueniēs si iustitia aliq̄ mō in deo ponat. ¶Ad 4m dōz: q̄ iter oīz ⁊ seruū nō pōt eē iustitia cōmutativa ꝓe dicta. nō eni pōt aliq̄ eālitas sm q̄titatē inter eos ꝓstitui: cū totū q̄ est sui sit dñi: fuat tñ alioꝝ modus iustitie cōmutative ꝓut iter eos iuenit eālitas ꝓportiōis. vñ ēt phs in. 5. eth. distinguit oñatiuū iustuꝫ a iusto politico q̄ō est ꝓprie dictum. ⁊ per hunc etiā modum potest esse iustitia dei ad creaturam.

¶Ad 2am q̄nē dōz: q̄ iustitia p̄supponit rōnē bonitatis in deo: bonitaꝫ eni ipozat in deo rōnē finis inq̃ est plenissima pfectio. finis aūt mouet efficiētē ad agēdū vñ ⁊ bonitas dei mouet q̄dāmō ipꝫ ad opandū: nō q̄dē ut ipse bonitatē acq̃rat: ſꝫ ut bonitatē aliis coicet: ut eni in. 2. li. di. j. dictū est. de⁹ nō agit pp appetitū finis: ſꝫ pp amorē finis uolēs coicare bonitatē suā q̄tū possibile est ⁊ decēs sm eius puidētiā. ⁊ ſō sic finis in oīb⁹ opabilib⁹ est p̄m p̄nm: ita diuina bonitas est p̄m p̄nm coicatiōis tot⁹ q̄ de⁹ pfectiōes creaturis largit ſꝫ iustitia determinat quēdā modū in istis coicatiōib⁹ inq̃tū. ſ. in coicādo eālitatē fuat. Et ſō pꝫ q̄ bonitas ⁊ iustitia sm rōnē dupl̄r differūt. Prio q: bonitas ptinet ad ipaꝫ pfectionē nāe dine sm quā hēt rōnē finis. ſꝫ iustitia ptinet ad ipm coicatiōis actū. 2o q: bonitas ⁊ si respiciat coicationē ut p̄nm: respicit tñ coicationē in cōi nō determinās aliquē spāle modū: ſꝫ iustitia determinat in ea spāle modū. ſ. eālitatis. Et has duas differētias Boet⁹ tāgit in li. de hebdo. dicēs q̄ bonū respicit eēntiā: ſꝫ iustū actū: ⁊ iterū q̄ bonuꝫ gñale est: ⁊ iustū spāle. ¶Ad p̄m g̃ dōz: q̄ quis vt⁹ faciat bonū hñtē ⁊ op⁹ reddat bonū: nō tñ est eadē rō bonitatis ⁊ vtutis: q: vt⁹ dī fꝫ q̄ est p̄nm actionis: ⁊ tenet se ex pte cāe efficiētis: sed bonū magis respicit rōnē finis. Sꝫ q: effect⁹ dz eē fini ꝓportionat⁹: ⁊ ex hoc efficiēs bonitatē ſortit ⁊ act⁹ ei⁹: ſō vt⁹ que hāc ꝓportionē imporat cū sit dispositio pfecti ad optimum: ut dī in. 7. phīsi. dī facē bonū agētē ⁊ actū. Et sil⁹ ēt iustitia siue accipiat ut vt⁹ pticularis siue ꝓut est idē q̄ ois vt⁹ se tenet ex pte efficiētis: tñ sm q̄ vt⁹ ois est iustitia: ⁊ si subiecto sit idē iustitia ⁊ vt⁹: nō tñ sūt idē rōne: ut in 5. eth. dī. vñ nullo mō sequit q̄ iustitia ⁊ bonitas sint eiusdē rōnis. ¶Ad 1m dōz: q̄ distributiōis p̄nm ⁊ est bonitas ⁊ iustitia: ſꝫ diuersimode: q: bonitaꝫ est sic p̄n cipiū finale nō determinās spālē distributiōis modū. ſꝫ iustitia est sic p̄nm efficiēs determinans spālē modū distributionis: ⁊ ſō ēt Dio⁹ attribuit iustitie distributionē sm dignitatē: ſꝫ coicationē absolute attribuit bonitati. ¶Ad 3m dōz: q̄ de⁹ vnicuiq; creature quā ꝓducit in eē aliq̄ pfectionē largit alias eē nō posset: ⁊ ſō oia dicunt boa inq̃tū sūt a bono: nō tñ vnicuiq; eoz q̄ producit i eē dat q̄ sit actu fꝫ illū spālē modū actiōis que iustitia fuat: ⁊ ſō nō opꝫ q̄ oia que sūt a iusto deo iusta dicant: ⁊ sic ēt nō seqtur q̄ sit eadē boni ⁊ iusti.

¶Ad 5um q̄nē dōm: q̄ ois eālitas per actionē aliquaꝫ ꝓstituta requirit aliquā regulā sm quā adeq̃tio fiat. vñ cū iustitia ꝓsistat in hoc q̄ eālitatē per suā actionē ꝓstituat in datiōib⁹ ⁊ acceptiōib⁹. oporteret oēm iustitiā aliquā regulā hīe sm quā adeq̃tio fiat. regule aūt iu-

Universidad de Deusto
Biblioteca

stitie sūt rōnes in mēte pstitute fm qs hō iust⁹ eqlitatē pstituit:ꝛ iō qñ ei⁹ actiones illis rōnib⁹ pcordāt dī iustitiā fuare:qñ aūt discordāt dī iniuste agere. Et qz vitatis rō pstitit in adeqtiōe rerū ad itellectū ide est qꝫ nomē vitatis trālfert ad significādū adeqtionē operū iustitie ad rōnes iustitie:ꝛ hec est vitas quā dicim⁹ iustitie vitatē:ꝛ fm hoc ipsa iustitia idē qđ vitas est: sz tñ iustitia dī fm eqlitatē exteri⁹ pstitutā.sz veritas dī fz cōmēsurationē extioris eqlitatis ad rōnes que sūt in mēte:ꝛ fm hoc veritas ꝛ iustitia eodē itellectu i deo accipiunt. ¶ Ad p^m g̃ dōz:qꝫ actiōes extiores cōparant ad interiorē dispōnē mētis dupl'r.vno mō ut signū ad signatū.alio mō ut regulatū ad regulā.ꝛ fm utrāqꝫ cōparationē cōmēsuratio extioꝝ actionū ad interiorē dispōnē mentis pstituit vitatis rōnē. vitas g̃ de qꝫ pbs loquit in.4.eth.cōsistit in cōmēsuratiōe actionū ad mētē .put sūt signa illi⁹:dū.s.aliās talē se exhibet in dictis ꝛ factis qlis est interi⁹.vñ hec vt⁹ fz ipsuz opponit iactātie ꝛ sslatiōi:sz vitaz iustitie de q̃ loqmur facit cōmēsurationē fm altā cōparationē actionū exterioꝝ ad mētē:.put.s.cōparant ad eā ut ad regulā eqlitatis in reb⁹ pstitute per act⁹ iustitie.sz qz nō solū eqlitas pstituta in reb⁹ per act⁹ nr̄os sz ēt ipsi act⁹ nr̄i cōmēsurari debēt rōni que est in mēte:iō in hac cōmēsuratiōe ēt alia vitas iuenit:fz qꝫ ipse opōnes sūt cōmēsurate menti ꝛ hec est veritas vite que psistit in hoc qꝫ vnusqsqꝫ faciat fm qꝫ rō docet. ¶ Ad 2^m dōz:qꝫ vitas illa de q̃ Tull⁹ loquit est fm cōmēsurationē uocis ad rē .put.s.aliqs pfitet in iudicijs fm qꝫ res se hēt ꝛ fuat in factis fz qꝫ pmisit:ꝛ hec vitas est ps iustitie. ¶ Ad 3^m dōz:qꝫ vitas que est in intellectu est eqlitas itellect⁹ ad rē idifferēter siue sit per actū nr̄m pstituta siue nō:ꝛ de hac nō loqmur ad pñs. Et qz uoces sunt signa itellect⁹:iō iuxta hāc vitatē sumit vitas doctrine qua distinguit ꝯ vitatē iustitie.vitas eni doctrine in vitate enūciationis psistit. Pōt igit colligi ex pdictis qꝫ vitas p^a vno mō accipit fm cōmēsurationē intellect⁹ ad eē rei:ꝛ fz hāc vitas doctrine accipit. Alio mō fm cōmēsurationē actionū nr̄arū ad itellectū rectuz: sic .put sūt signū ipsi⁹ nō psiderato dāno uel lucro alicui⁹ est vitas:de qua loquit pbs diuisa ꝯ sslationē ꝛ ia etātiam.psiderato vo dāno uel lucro:est vitas que est ps iustitie:quā Tull⁹ ponit:per quā fuat aliqs idēnis in iudicijs ꝛ pfessionib⁹ ut utraqꝫ istarū vitatū reducat ad vitatē doctrine inq̃tū utraqꝫ psistit in q̃dam manifestatiōe.,put vo actiōes nr̄e cōparant ad itellectū ut regulatū ad regulā sic fm qꝫ itellect⁹ rect⁹ est regula actio nō est vitas vite:fm vo qꝫ est regula iustitie eqlitatis pstituti in reb⁹ est ueritas iustitie.

Ad 2^m sic ,pcedit.videt qꝫ opus dei dicat iustū ex hoc solo qꝫ ē ei placitū. Anselꝫ.eni i monol. dicit de deo loquens. Id solū iustū est qđ vis:ꝛ nō iustū qđ nō vis.g̃ rē. ¶ Ꝓ. Ro.9.dī. An nō hēt ptātē figulus ex massa facē aliud qđē uas in honorē: aliud in ptumeliā.ꝛ loquit de deo per silitudinē figuli.sz dc qđ ex luto vult figulus fieri iustū est ut ex luto fiat.g̃ dcqđ de⁹ vult in creatura fieri iustū est ut fiat:ꝛ sic ex hoc solo dī aliqđ eē iustū qđ est a deo uolitū. ¶ Ꝓ. ubicūqꝫ est aliud iustitia q̃ uolūtas:iustitia uolūtatez restringit:ꝛ sic qđāmō ei resistit:sz nihil est qđ restringat uolūtatē dei.vñ Matth.20.An nō licet mihi qđ uolo facē:nec aliqđ ēt ei resistē pōt.qz in ps. Oia que cūqꝫ uoluit fecit.Ro.9.Uolūtati ei⁹ qs resistet.g̃ ipsa eius uolūtas est ei⁹ iustitia:ex hoc g̃ aliqđ est iustū qđ est a deo uolitū. ¶ Ꝓ. in nobis nō est idē op⁹ nr̄m eē iustū:ꝛ a nobis esse uolitū:ex hoc qꝫ alicui debitores sumus qđ⁹ si debitū reddē uolum⁹ iustū op⁹ nr̄m nō eēt:sz de⁹ nulli est debitor.g̃ op⁹ ipsi⁹ nō dī iustuz nisi ex hoc qꝫ est ei placitū. ¶ Sz ꝯ:de⁹ dī iuste agē inq̃tū reddit vnicuiqꝫ pro meritis.ps. Tu reddis vnicui qꝫ iuꝛ opa sua.sz uolūtas dei nō pcernit merita.g̃ non ex hoc solo dī opus dei iustū qđ est ei placitū. ¶ Ꝓ. op⁹ dei nō ex eodē dī op⁹ iustitie ꝛ op⁹ misericordie. sz op⁹ misericordie est op⁹ uolūtatis diuine.ergo nō ex hoc solo dī opus dei iustū qđ est ei placitū.

¶ Ulteri⁹ vī qꝫ de⁹ nō possit ptermittē aliqđ eoꝝ que ad iustitiā opis ei⁹ pcurrūt:q.2.Thi.2.Ille fidelis p manet seipꝫ negare nō pōt.negaret aūt seipꝫ dic glo. si dicta sua nō ipleret.g̃ cū ex hoc dicat op⁹ dei iustū eē qꝫ per ipm ipleant dei dicta:vī qꝫ non possit iustitiā sui opis ptermittē. ¶ Ꝓ. Ro.xj.sup illud. Cōtra nāz misert⁹ es rē.glo. De⁹ creator ꝛ pditor oīuz rerū nihil ꝯ nāz facit sicut nec ꝯ seipꝫ:sz sic ipse est pditor nārū:ita ipse est pditor ꝛ cā ois iustitie.g̃ nihil pōt facē ꝯ ordinē iustitie in reb⁹ pstitutū. ¶ Ꝓ. si posset ordinē iustitie in reb⁹ pstitutū imutare.g̃ posset bonos dānare ꝛ malos pmiare.sz hoc vī cōueniēs.g̃ de⁹ ordinē iustitie qui est in reb⁹ nō pōt imutare. ¶ Sz ꝯ:ordo iustitie requrit ut aliqs p pctō puniat.sz de⁹ pōt penā dimittere pctō debitā:alias frustra rogaret ut debita nobis dimittēt.g̃ pōt imutare ordinē iustitie pstitutū i reb⁹. ¶ Ꝓ. ordo iustitie in reb⁹ hūanis est pformis ordini rerū nāliū.vñ iustitia hūana a iustitia rez nāliū trahit fm phos.sz de⁹ imutat qñqꝫ ordinē rerū nāliū ab eo statutū:ut pz in opib⁹ miraculosis.g̃ ꝛ pōt ordinē iustitie in reb⁹ humanis statutū imutare.

¶ Ulteri⁹ vī qꝫ de⁹ nullū puniat nisi ꝓ pctō:qz ut dicit Piero.dcqđ patimur pctā nr̄a meruerūt.per passionē aūt penā designat.g̃ ois pena ꝓ pctō redditur. ¶ Ꝓ. sic pmiū hēt se ad meritū ita pena ad pctm:sz pmiū non redditur nisi merito.ergo nec pena nisi peccato. ¶ Ꝓ. pena est quasi medicina quedam: dum.s.uel ipse qui punitur per penaam corrigitur:uel alij qui ex hoc terrent.sed hoc nō esset si pena etiam absqꝫ pctō iferret g̃ nō iferꝛ pena nisi ꝓ pctō. ¶ Ꝓ. hūana iustitia a diuina exēplat.sz fz hūanā iustitiā reputaret iniustū punire aliquē sine culpa.g̃ mr̄o fortⁱ hoc est icōueniēs dī uine iustitie. ¶ Sz ꝯ. Job g̃uissime punit⁹ fuit:sz pena nō fuit ei inflicta ꝓ culpa:ut frequēter dic Greg.g̃ nō semp de⁹ iferꝛ penā ꝓ culpa. ¶ Ꝓ. ifortunia q̃ in hoc mūdo accidūt coia sē bōis ꝛ malis:ut Aug.dic i li.de ci.dī.sz clpa nō ē utriusqꝫ coīs.g̃ aliqñ pēa iferꝛ sine clpa ¶ Ulti⁹ vī qꝫ oñs agat iusti⁹ cū vno q̃ cū alio:punitio eni ē op⁹ iustitie:sz magis punit vnū q̃ aliū.g̃ iustius agit cū vno q̃ cū alio. ¶ Ꝓ. mificordia tēpat seueritatē iustitie.sz de⁹ mificordi⁹ agit cū vno q̃ cū alio.g̃ ꝛ iusti⁹. ¶ Sz ꝯ:iustitia eqlitas q̃dā ē.sz eqle nō suscipit mai⁹ ꝛ min⁹.g̃ de⁹ nō agit iusti⁹ cū vno q̃ cū alio.

Rñdeo dōm ad ꝓmaz.q.qꝫ iustitia ꝛ uolūtas in deo idē sm fz rē:sz fz rōnē iustitia aliqđ supꝫ uolūtatē addit.s.ordinē dinis effectib⁹ queniētē: fz qꝫ vnū alti⁹ ꝓportiōaliter adeqt. Est eni in reb⁹ cātis duplex ordo. Un⁹ fz qꝫ creatura ordinat ad deū. Ali⁹ fz quē vna creatura dependet ab alia.noīe igit uolūtatis nō expimit nisi ordo ille q̃ est creature ad deū:sz iustitia icludit sm cū hoc ordinē q̃ est creature ad creaturā:sic eni igni i tali nā pstituto debet:ut sit sursū pfi derato rerū ordie adiuicē:ita ēt culpe debet ut pūlat fm ordinē eūdē:vñ pz qꝫ nō ex hoc tñ aliqđ dī eē iustū:qz est a deo uolitū:sz qz est debitū alicui rei create fm ordinē creature ad creaturā.nihil eni alicui rei pt eē debitū nisi rōne sue nāe uel ꝓditiōis:nāe ēt ꝓprie-

tatis rei cā est dīna uolūtas:ꝛ ideo tot⁹ ordo iustitie originalr ad diuinaz uoluntatē reducitur.

Ad pmū g̃ dōz:qꝫ q̃uis oē qđ de⁹ vult iustū sit:nō tñ ex hoc iustū dī qꝫ de⁹ illō vult ut dcm est. ¶ Ad 2^m dōz:qꝫ luto nō est magis debitū qꝫ ex eo formēt uasa nobilia q̃ ignobilia:sz cū ex luto formatū est uas nobile:nobilitati illi⁹ uasis est debitū ut ad usus ꝓuenientes deputet. Sil'r qꝫ de⁹ talem creaturā ,producat q̃lē voluerit:idifferēs est ad rōnē iustitie:sed qꝫ aliq̃ nā ,producta ei attribuat qđ illi nāe cōpetit hoc ad ei⁹ iustitiā ptiet:ꝛ ꝓtū ei⁹ iustitie repugnaret:ꝛ sil'r idifferēs est q̃tū ad iustitiā ei⁹ ut det gratiā uel nō det:cū donū gr̄e nō sit nāe debitū.sz postq̃ gr̄az ꝓtulit q̃ ē merēdi pn^m:ad iudiciū ei⁹ ptinet ut p meritis pmia reddat:ꝛ sic ex suppone uolūtatis iustitia causat. ¶ Ad 3^m dōz:qꝫ illud qđ in uolūtate icludit uolūtatē nō restringit:ex hoc aūt ipso qꝫ deus vult aliquā nāz facē:vult attribuē ei ea q̃ illi nāe cōpetūt: sic cū hō vult finē ex hⁱ ipso vult ea q̃ sūt ad finē:ꝛ iō uolūtas dei neqꝫ iustitia ei⁹ restringit:neqꝫ iustitie eius resistit pōt. ¶ Ad 4^m dōz:qꝫ q̃uis de⁹ nō sit debitor alicui creature:tñ creature pōt eē aliqđ debitū:qđ.s. requrit ad ipaz ad hoc qꝫ exēplar diuine sapie initet.ꝛ hoc debitū ꝓcernit iustitia cū dicit deus aliqđ iuste facere:qđ quidē magis pertinet ad ordinez rei ad rem: q̃ ad ordinem rei create ad deum.

¶ Ad 1^am qōnē dōz:qꝫ iustitie op⁹ pōt dupl'r ptermitti. Uno mō ut fiat ꝯ iustitiā. Alio mō ut fiat ꝓter iustitiā cū eni iustitia dicat p cōpationē ad alterū:tūc ꝯ ordinē fit qñ ei sbtrahit qđ ei debet:uel qđ ꝓditio ei⁹ exigit. si aūt aliqđ ampli⁹ ei ipēdat nō ē ꝯ iustitiā:sz ꝓter iustitia:qz ēt si aliqui rei aliqđ nō debeat:nō tñ illi⁹ ꝓnatio est ei debita.vñ si aliqđ ei exhibeat qđ nō debetur nihil ꝯ ordinē iustitie fiet:sic pz in eo q̃ alicui liberalit⁹ sua bona coicat. Sz sic pbs dic i.5. Eth. Pro eo dē cōputat min⁹ de malo ꝛ plus de bono.vñ sic sine p iudicio iustitie pōt aliqs de bonis suis plus alicui cōferre q̃ debeat:ita sine ꝓiudicio iustitie pōt ei min⁹ irrogari de pena ,p pctō in eū cōmisso q̃ ei debeat.sz sic nō pōt sine iniuria aliqs de bonis alteri⁹ plus alicui cōferre q̃ ei debet:ita nō pōt min⁹ irrogare de pena ,p pctō cōmisso in alterū:ꝛ iō iudex nō pōt sine ꝓeiudicio iustitie penas diminuē debitas ,p pctis i deū uel in rē publicā cōmissis:nisi forte ꝑtent⁹ viderit hoc utilitati rei publice expedire:de⁹ aūt dānatoz bonoꝝ omniū est:ꝛ i eū ois pctō peccat:vñ ipse pōt plus ꝓferre de bonis q̃ sit alicui debitū:ꝛ min⁹ iferre de malis:ul'r ēt penā totalit relaxare:nec in hoc ꝯ iustitiā:sz ꝓter iustitiā faceret. Sz si alicui min⁹ ꝓferret de bonis q̃ ei debet:uel plus puniret q̃ peccasset:hoc ꝯ ordinē iustitie eēt:nec de⁹ hoc posset loquēdo de potētia ordinata.sic nō posset facē q̃n ei⁹ op⁹ fz qꝫ eē ꝑticipat eū imitaret:ex hoc eni ipso aliqđ alicui rei est debitū fm exigētiā sue ꝓditiōis qđ sine illo exēplar diuinū fm ,paz suā rōnē imitari nō pōt. ¶ Ad p^m g̃ dōz:qꝫ de⁹ seipꝫ negaret:si creature nō ꝓferret qđ ei debet fm suā dispōnē.sic eni vītatē nō fuaret in operū ꝓditiōe uel gubernatiōe:nō aūt seipꝫ negat si aliqđ ampli⁹ creature exhibeat q̃ ei debeat ut dictū ē. ¶ Ad 2^m dōz:qꝫ de⁹ etsi nihil faciat ꝯ,nāz:tñ facit aliqđ ꝓter nām:inq̃tū.s. facit aliqđ in nā ad qđ nō sufficiūt vires nāe. Sil'r ēt ꝛ si nō faciat aliqđ ꝯ iustitiā:pōt tñ aliqđ ꝓter iustitiā facē. ¶ Ad 3^m dōz:qꝫ dānare Petrū cui ex beneficio gr̄e sibi collate salus debet eēt ꝯrīū iustitie:vñ b⁹ de⁹ nō pōt loquēdo de potētia ordinata.sed saluare iudā nō eēt iustitie ꝯrīū.sz ꝓter eā ut pz ex dictis:sz tñ eēt ꝯrīū eius pscientie ꝛ dispōni qua ei eternā penā pauit: vnde iustitie ordo nō ipedit q̃n posset saluare iudā.sz impedit ordo prescientie ꝛ dispositionis eterne.

¶ Ad 3^am qōnē dōz:qꝫ pēa de sui rōne semp ipoꝛtat aliqđ nociuū:ex hoc aūt ē aliqđ nociuū qđ ꝓ ipm sbtrahit aliqđ bonū:iter bona aūt hois q̃dā sūt ꝓ se loquēdo ei bōa:q̃ sūt bōa hois.i eo qꝫ hō:q̃dā aūt sūt bona fz ordinē ad ista bona:sic tpalia bōa.vñ ista itātū sūt bona inq̃tū ad illa spūalia bōa sūt hoi adiumēto:si autē impediāt:ex hoc nō sūt ei bōa:sz mala:vñ ēt pbs in 7. Eth.dic. O, bōa fortuna ē iudicāda fm cōpationē ad vtutē ,put adiuuat uel impedit eā. Pati g̃ detrimētū itpalib⁹ bōis qñqꝫ q̃dē ē bonū:qñqꝫ vo malū. Malū q̃dē ē fz qꝫ impedit ab opōne vtutis ꝛ pfecutiōe spiritualis bōi. Sz bonū ē fz qꝫ adiuuat ad vtutē siue ad pfecutionē spūalis bōi:sic exercitiū corpale utile ē ad corpalē fortitudinē acq̃rēdā. Et qz ut dictū ē pena a nocēdo dī:iō detrimētū i spūalib⁹ bōis semp pena ē. sz detrimētū itpalib⁹ bōis qñqꝫ q̃dē nō ē pena:sz medicina ,pficies ad salutē:sic amaritudo potiōis nō est pena.sz medela corpalis sanitatis. Sz tñ qz nā nr̄a talis ē ut ad pfectionē spūalis boni p tpalia detrimēta opoꝛteat puenire:ex culpa pcti uenit qꝫ tota nā vitiata ē:nec tali medicina opⁿ erit qñ vuln⁹ pcti pfecte erit curatū:cū hō ad ultimū finē spūalis pfectionis pueniet. Unī dōz:qꝫ pena ,pe loquēdo nunq̃ dat nisi culpe sz tñ id qđ ꝓtigit eē penale.s.detrimētū tpaliū bonoꝝ i statu vie aliq̃n iferꝛ hoi absqꝫ culpa precedēti i nā.sz post hāc vitā cessāte spūali ,pfectu nullū detrimētū ēt i corpalib⁹ aliqs sine culpa sustinebit:qz tūc absterget de⁹ oēz lachrymā ab oculis.sctōrū. Apoc.20.sz i spūalib⁹ bonis nullus detrimētū sustinet:neqꝫ i hac vita:neqꝫ in futura sine culpa pprie. ¶ Ad p^m g̃ dōz qꝫ Piero.loqt g̃aliter de merito pcti actualis ꝛ originalis precedēte uel i psona ul'r ina. ¶ Ad 2^m dōz:qꝫ aliqđ bonū alicui exhibet nullo merito precedēte sic p^a gr̄a:nō tñ hēt rōnē pmiⁱ:vñ nō ē icōueniēs si aliqđ malū iferat alicui nulla culpa precedēte:qꝫ nō hēat rōnē pene sz potiⁿ medicine,pmo uētis ad bonū. ¶ Ad 3^m dōz:qꝫ pena nō solū dī medicina ex hoc qꝫ retrahit a malo terrēdo de q̃ ēt obiectio ,pcedit.sz ēt inq̃tū ,pmouet ad bonū exercitādo ꝛ abstrahēdo hoiez ab amore tpaliū:vñ rō nō sequit. ¶ Ad 4^m dōz:qꝫ ēt nulla culpa precedēte sine ꝓeiudicio bōane iustitie aliqđ penale alicui ifert:ut uel exercitatio iuuenib⁹:uel medicina infirmis:vnde non est inconueniens si hoc idem fiat fm iustitiam diuinam. ¶ Ad 4^am qōnē dōz:qꝫ actio cū sit media iter agētē ꝛ effectū:ex utraqꝫ pte modificari pōt.cuz g̃ queriⁿ:an de⁹ iusti⁹ cū vno agat q̃ cū alio:si hoc referat ad actionē ,put exit ab agēte.cū iustitia sua qua cū oīb⁹ iuste agit sit vna ꝛ ivariabil' nō agit iusti⁹ cū vno q̃ cū alio. si aūt referat ad actionē ,put termiat ad effectuz sic ēt dici nō pōt qꝫ cū vno iusti⁹ agat q̃ cū alio eo qꝫ op⁹ aliqđ dī iustū ex hoc qꝫ ē ꝓportiōaliter adeqtū:eqlitas aūt siue q̃titatis siue ꝓportiōis ē eiusdē rōnis i minimis ꝛ i magnis.eadē eni ꝓportio que est inter duo ꝛ vnū: est inter.20.ꝛ.10.ꝛ equalitas eadem que est inter vnū ꝛ vnū est iter cētū ꝛ cētū:ꝛ ideo nō pōt eē vnū opus alio iusti⁹:dūmō utrūqꝫ sit iustū:eadē eni iustitia fuat dū mala reddunt ꝓ malis ꝛ bona ꝓ bōis:siue sint pua siue sint magna. Sz tñ qz i nobis nō reqrit ad vtutem ut semp mediū attigam⁹.sz sufficit qñqꝫ iuxta mediuz eē ꝓpp difficultatē iuētiōis mediⁱ:ut dī i.2. Eth. Inde ē qꝫ apud nos vn⁹ alio iusti⁹ agē dī:fm qꝫ magis ul' minus accedit ad mediū nō pueniēte utroqꝫ ad ipm.sed

ipse dē cui sūt nore oiuz rez mēsure: semp i sua ōpōne ad mediū idiuisibile ptigit: vñ nullo mō iustius cū vno q̄ cū alio agat. ¶ Ad p^m g̈ dōz: q punitio nō est effect⁹ iustitie ingtū hl'. sz ingtū ē culpe, pportiōata: l: g̈ a deo iferat maioz pena ul minoz: semp tñ ex el' iustitia fm eādē, pportionē ifert. ¶ Ad 2^m dōz: q misericordia respicit absolute diuinū effectū nō pcernēdo aliquā, pportionē ul eqlitatē i ipo. vñ fm maiorē uel minorē misericordie effectū dī misericordi' agē cuz vno q̄ cū alio si hoc referat ad actionē fz q̄ determinat ad effectū: nō aūt si referat ad eā fz q̄ exit ab agēte: qz ip se vna z inuariabili misericordia cū oib⁹ misericorditer agit: nec tñ sequit pp hoc q̄ aliq̄ mō cū vno iusti' agat q̄ cū alio. effect⁹ eni misericordie nō est contra iustitiā sed pzeter eam ut ex pzedictis patet.

Ad 3^m sic, pcedit. videt q̄ ex dina iustitia nō iferat pctōrib⁹ pēa, etna. pēa eni nō dz excedē clpā. Deut. 25. Scōz mēsurā delicti erit z plagaz mo dus. sz clpa ē tpalis, g̈ pena nō dz eē etna. ¶ P̄. duoz pctōz moztaliū vnū ē alt⁹ mai⁹. g̈ vnā dz maiori pe na q̄ alterū puniri. sz nulla pena pōt eē maioz q̄ etna: cū sit ifinita. g̈ nō cuilibet pctō moztali debet pena et na: z si vni nō debet nulli debet: cū eoz nō sit distātia ifinita. ¶ P̄. a iusto iudice nō iferet pena nisi ad cozrectionē. vñ. 2. Eth. dī q̄ pene sūt q̄dā medicine. sz q̄ im pij i etnū puniant hoc nō est ad cozrectionē eoz: nec aliqrū alioz: cuz tūc nō sint futuri alij q̄ p hoc cozrigi possint. g̈ fm dīna iustitia nō iferet, p pctis pena etna. ¶ P̄. oē qd nō ē pp se uolitū nullus vult nisi pp aliq̄ utilitatē. sz pene nō sūt a deo pp se uolite. nō eni delectat i penis. cū g̈ nulla utilitas possit accidē ex pene p petuatiōe: vī q̄ ppetuā penā, p pctō nō iferret. ¶ P̄. nihil qō ē p accīs ē ppetuū: ut dī. j. celi z mūdi. sz pēa est eoz q̄ sūt p accīs cū sit ɔ nāz. g̈ nō pōt eē ppetua. ¶ P̄. iustitia dei hoc reqrē vī ut pctōres ad nihilū re digat: qz p igratitudinē dī aliqa bñficia accepta amit tere: iter ceta aūt dei bñficia ē ēt ipz eē. vñ vī iustū ut pctōr q̄ igrat⁹ deo existit ipz eē amittat: sz si in nihilū redigant eoz pēa nō pōt eē ppetua. g̈ nō vī eē pportiōnata dine iustitie ut pctōres ppetuo puniant. ¶ Sz ɔ ē qō dī Matth. 25. Ibūt hi. s. pctōres in suppliciū eternū. ¶ P̄. sic̄ se hēt pmiū ad meritū ita pena ad culpā. sz fm dīna iustitiā merito tpali debet pmiū etnū. Jo. 6. Oīs q̄ videt filiū z credit i eū hēt vitā etnā. g̈ z culpe tpali fz dīna iustitia debet pena etna. ¶ P̄. fz phz i 5. eth. Pena taxat fz dignitatē ei⁹ i quē peccat. vnde maiori pena punit q̄ pcutit alapa pncipē q̄ aliuz quē cūq̄. sz q̄cūq̄ peccat moztaliter: peccat ɔ deū cui⁹ pce pta trāsgredit: z cui⁹ honore aliqñ alijs imptit. dū in alio finē pstituit. maiestas aūt dei est ifinita. g̈ quicūq̄ moztaliter peccat dign⁹ est ifinita pena: z ita videt q̄ iu ste pzo pctō moztali alīqa perpetuo puniat.

Rñdeo dicēdū: q̄ cum pena duplicem habeat quātitem. s. fm intensionez acerbitatis: z fm durationem tēporis: q̄ritas pene respondet q̄ ti tati culpe fm intensionem acerbitatis: ut fm q̄ gra uius peccauit fz hoc g̈uioz pena ei ifligat. vñ Apoc. 18. Quātū glificauit se z i delitijs fuit: tātū date ei toz mētū z luctū. Nō aūt rñdet duratio pene durationi cul pe: ut dīc Aug. 21. de ci. dei. Nō eni adulterū qō i mo mēto tpis ppetrat momētanea pēa pūit ēt fm leges hūanas: sz duratio pene respicit dispositiōez peccātis. q̄cq̄ eni ille q̄ peccat i aliq̄ ciuitate: ex ipso pctō effi cit dign⁹ ut totalr repellat a societate ciuitatis: uel p exiliū ppetuū: ul ēt p moztē. q̄cq̄ vo nō reddit dign⁹ ut a societate ciuiū totalr excludat: z ideo ut possit esse

ꝑueniēs mēbrū ciuitatis pēa ei, prōgat ul' breuiet fm q̄ ei⁹ expedit cozrectioi ut i ciuitate ꝑueniēter z paci fice viuē possit. Ita ēt fm iustitiā dinaz aliqa ex pctō dign⁹ reddit pēit⁹ a ciuitate dei cōsortio separi: qō sit p oē pctm̄ q̄ qs ɔ charitatē peccat: q̄ ē viculū vniēs ci uitatē dicta: z iō, p pctō moztali qō ē ɔrīū charita tis ali⁹ is i etnū a societate scōrū exclusus eterne pene adūcit: qz ut Aug. i li. pdcō dīc. qō est de ciuitate ista moztali hoies supplicio ꝑme moztis hoc ē de illa ciui tate imoztali hoies supplicio scōe moztis auferre. Oz āt pēa quā ciuitas mūdana iſligit ppetua nō reputat: hoc ē p accīs ingtū hō nō ppetuo manet ul' ingtū ēt ipa ciuitas deficit. vñ si hō i ppetuū viueret: pēa exilij z fustutis q̄, p legē hūanā iferunt i eo ppetuo pmane rēt. Qui vō hoc mō peccāt ut tñ nō reddant digni to tali' separi a sctē ciuitatis pzoptio sīc peccātiū uēiali': tāto eoz pēa erit breuioz ul' diuturnioz: q̄to magis ul' min⁹ purgabiles erūt fm q̄ eis pctā ul' plus ul' min⁹ ihesērūt: qō i pēis hui⁹ mūdi z purgatorij fz dīnā iu stitiaz fuat. Inueniunt ēt z alie rōnes a scis assignate q̄re iuste, p pctō tpali aliq̄ pēa etna pūiant. Una ē: qz peccauerūt ɔ bonū eternū dū cōtēpserūt vitā etnā: z hoc ē qō Aug. i li. pdcō dīc. Fact⁹ ē malo dign⁹ etno qz hoc i se pemit bonū qō esse posset etnū. Alia rō est qz hō i suo etno peccauit: vñ Eze. dīc i. 4. dial'. qō ad magnā iustitiā iudicātis ptinet ut nunq̄ careāt suppli cio q̄ nunq̄ carere voluerūt pctō. ¶ Et si obūciat q̄ q̄dā peccātes moztaliter, pponūt vitā suā in meli⁹ q̄nq̄ cōmutare: z ita fm hoc nō essent digni etno supplicio ut vī. Dōm est fm q̄sdā: q̄ Greg. loquit de uolūtate q̄ mānifestat p op⁹: q̄ eni i pctm̄ moztale, pa uolūtate la bīt: se pōit i statu a q̄ erui nō pōt nisi dimit⁹ adiut⁹: vñ ex h⁹ ipo q̄ vlt peccare: vult psequēter ppetuo i pctō manē. hō eni ē spūs uadēs. s. i pctm̄ z nō rediēs p se ipz: sīc si aliqs se i foueā pūceret: vñ exire nō posset ni si adiut⁹: posset dici q̄ in etnū ibi manē voluerit q̄tū cūq̄ aliō cogitaret. Uel p̄t dici z meli⁹: q̄ ex hoc ipso q̄ moztaliter peccat finē suū in creatura pstituit: z qz ad finē vite tota vita ordinat: iō ex hocipo totā vitā suā ordiat ad illō pctm̄ z uellet ppetuo i pctō pmanere si hoc sibi eēt ipune: z hoc ē qō Greg. 29. moral. sup il lud Job. 40. Estiauit aby ssuz q̄si senescētē. Iniq̄ iō cū fine deliq̄rūt qz cū fine vixerūt: uoluisset q̄ppe sine fi ne viuē ut sine fine potuisset i iniqtate pmanē: nā ma gis appetūt peccare q̄ viuē. Pōt z alia rō assignari q̄ re pēa pcti moztalis sit etna: qz p eā ɔ deū q̄ est ifinit⁹ peccat. vñ cū nō possit eē pēa ifinita p itēsiōez: qz crea tura nō ē capax alicui' q̄litat⁹ ifinite: redrīt q̄ sit saltē duratiōe ifinita. Est z q̄rta rō ad h⁹ idē: qz clpa mānet in etnū: cū clpa nō possit remitti sine gra quā hō nō pt post moztē acq̄rē: nec dz pēa cessare q̄diu clpa mānet.

Ad primū g̈ dōz q̄ sīc iā dcm̄ ē: pēa nō dz ad eqri clpe fm q̄titatez durationis: ut vī ēt fm leges hūanas accidē. Uel dōm sīc Greg. sol uit: q̄ q̄uis culpa sit actu talis tñ uolūtate ē etna ut iā expositū ē. ¶ Ad 2^m dōz: q̄ q̄titati pcti rñdet q̄rī tas pene fm intēsionē: z iō pctōrū moztaliū ineqlitū erūt pene ieqles itēsiōe: eqles āt duratiōe. ¶ Ad 3^m dōm: q̄ pene q̄ ifligunt his q̄ a ciuitatis societate nō pēit⁹ eyciunt: sūt ad cozreptionēs eoz ordiate. sz ille pene p qs aliq̄ totalr a societate ciuitatis eximinant: nō sūt ad cozrectiōez eoz: pūt tñ eē ad cozrectiōez z tranqllitatē alioz. q̄ in ciuitate remanēt: z ita dānatio etna ipioz ē ad cozrectiōez eoz. q̄ nūc sūt i eccl'ia: nō eni pene sūt ad cozrectionē qñ ifligunt sz ēt qñ determi nāt. ¶ Ad 4^m dōz: q̄ ipioz pene i ppetuū durature

nō erunt oīo ad nihilū utiles: sunt eniz utiles ad duo. Pzio ad hoc q̄ i eis dina iustitia pseruat q̄ ē deo ac cepta pp se ipaz. vñ Greg. 4. dial'. Oipotēs de⁹ qz pi⁹ z misoz cruciatu nō pascit: qz āt iust⁹ ē ab iniqrū ul tiōe i ppetuū nō sedat. Scōo ad hoc sūt utiles: ut de his electi gaudeāt dū i his dei iustitiā cōtēplant: z cū hoc se euasisse cogīscūt: vñ psal. Letabit iust⁹ cū vide rit vindictā. z Isa. ulti. Erūt. s. ipij usq̄ ad satietatē visiōis. s. sctis. ut glo. dīc: z hoc ē qō Greg. dīc i. 4. dial'. Inīq̄ oēs etno supplicio deputati sua q̄dē iniqtate pu niunt: tñ ad aliq̄d ardebūt. s. ut iusti oēs z i deo videāt gaudia q̄ pcipiūt: z i illis pcipiāt supplicia q̄ evaserūt: q̄ten⁹ tāto magis i etnū diuie gr̄e se debitores eē cog̈ scāt: q̄to i etnū mala pūiri pspiciūt q̄ ei⁹ adiutorio vi cerūt. ¶ Ad 5^m dōz: q̄ q̄uis pēa p accīs rñdeat aie: tñ p se rñdet aie clpa ifecte z qz clpa i ppetuū eo mā bit: iō ēt pēa erit ppetua. ¶ Ad 6^m dōz: q̄ pēa rñdet clpe, pe loquēdo fm iozdiatiōez q̄ iuēit i ipa z nō fz dignitatē ei⁹ i quē peccat: qz sic cuilibet pctō redderet pena ifinita intensiōe: q̄uis g̈ ex hoc q̄ aliqs peccat ɔ deū q̄ē actoz essendi mereat ipm eē amittere psidera ta tñ ipsi⁹ act⁹ iozdiatiōe nō debet ei amissio eē: qz eē psupponit ad meritū z demeritū: nec p iozdinatiōez peccati esse tollitur uel cozrūpitur: z iō nō pōt eē debita pena alicuius culpe priuatio esse. Questio. II.

Deinde qrit de misericordia dei. Et cir ca hoc querunt tria. p^o utz in deo sit ponē mia. 2° de effectu ipsi⁹. 3° utz mia dei patiat penas dānatoz eē ppetuas.

Ad primū sic, pcedit. vī q̄ i deo nō sit mia. Sīc eni dīc Dam̄. Mi sericordia ē cōpassio de alienis mal'. sz cōpassio nō cadit i deū. g̈ nec mia. ¶ P̄. mia miſiā respic. sz q̄to aliqs ē magis peccatoz tāto magis ei, puidebit: q̄ vī absurdū. ¶ P̄. mia icliat misericordē ad alienā miſiā repellēdā. g̈ misericors nec alīq miſiā ifert: nec in ferri pmittit si fieri pt. sz de⁹ aliqs iducit i miſiā pene z pmittit eos icidē in miſiā clpe. g̈ cū ipe sit oipotēs nō erit misericors. ¶ Sz ɔ ē qō i psal. oi. Miserator z misericors dñs. ¶ P̄. sic̄ de⁹ aliqs punit: ita z aliqbus pcit: est eni pstabilis sup malitia. Joel. 2. sz ex hoc q̄ pūit ponim⁹ i deo irā q̄uis ira sit passio. g̈ z ex eo q̄ parcit dz dici misericors: q̄uis mia in nobis sit passio.

¶ Ulteri' vī i deo fz eādē rōnē dicat bōitas z mia: cō stat eni q̄ de⁹ gētiles ex sola mia libauit. Ro. 5. Hēteos sūt sup mia bonorare deū. sz ꝑuersionē gētiū aplūs at tribuit dine bōitati. Ro. ii. Uide bōitatē z seueritatē dei. i eos q̄ ceciderūt seueritatē: i te aūt bōitatē. g̈ bōi tas z mia eiusdē sūt rōnis i deo. ¶ P̄. pricipia p effec t⁹ cog̈scunt. sz idē ē effect⁹ mie z bōitatis. s. puidere min⁹ bntib⁹. g̈ eadē ē rō utriusq̄. ¶ P̄. mia ē q̄dā vir tus. sz vt⁹ ē bōitas vtuosi. g̈ mia ingtū hi⁹ bōitas q̄dā ē. z ita vī eadē rō utriusq̄. ¶ Sz ɔ. q̄cūq̄ sūt vni⁹ rō nis: sūt ēt vni⁹ ābit⁹. sz bōitas z mia nō sūt vni⁹ ābit⁹: qz bōitas dina cōicat oib⁹ creaturis ingtū a pzio bo no sūt oia bōa: mia aūt nō inuēit i oib⁹ creaturis ut oēs miſicordes dicant. g̈ bōitas z mia nō sūt eiusdē rōis.

¶ P̄. miſericordia nō esset nisi eēt miseria. sed bonitas esse posset etiam nulla miseria existente: quia bo nū nō dependet a malo: sicut nec habitus a priuatiōe. ergo misericordia z bonitas in deo nō sūt vni⁹ rōnis.

¶ Ulteri' vī q̄ op⁹ dine mie ad attributū potētie redu cat: qz op⁹ dei ad illō attributū reducit qō maxie p ip sum manifestat. sz opus mie maxie manifestat dei potē

tiā. vñ i collecta dī: De⁹ q̄ oipotētia tua parcēdo maxi me z miserēdo manifestas. g̈ mie op⁹ ad oipotētia re ducit. ¶ P̄. dina mia maxie manifestat i iustificatione ipi. sz mai⁹ ē iustificare ipiū q̄ creare celū z terrā: ut dicit Aug. g̈ cū creatio ad potētiā reducat: vī q̄ z mie op⁹ ad potētia dei reduci debeat. ¶ Sz ɔ. vī q̄ reducat ad attributū sapie: qz ipse nō miseret passiōe sz iudicio: iudiciū āt ad sapiaz ptiet. g̈ z mie op⁹ sapie est attribuēdū. ¶ P̄. mia facit miseriā alicui' q̄dāmō eē in eo q̄ miseret. sz mie nr̄e nō pñt eē in deo nisi p co gnitionē. g̈ mia ad cognitionez seu sapiam dei ptinet.

¶ Sz ɔ vī q̄ ad bōitatē. qz sapi. xj. pōit, p rōne mie amoz din⁹: dī eni. Parcis oīb⁹ qm tua sī q̄ amas aias sz amoz ad bōitatē ptiet. g̈ mia bonitati ē attribuēda.

Rñdeo dōz ad p^am qōnē: q̄ ex hoc bō dī mise ricors: qz miseria alteri⁹ sua facit: qō q̄ dē ptigit q̄tū ad duo. Pzio q̄tū ad h⁹ q̄ ipse q̄dāmō ex aliena miseria afficit ingtū cōpatit patiēti. Scōo fm q̄ dā reputationē: qz miseriā, pximi reputat q̄si sua z exinde mouet ad repellēdū ei⁹ miseriā p bñficiū: sīc repelleret sua. De⁹ aūt nullo mō miſie ptic̄ps eē pōt vnde fm pmū modū mia in eū nō cadit: sed ipse hoc modo se habet in repellendo miserias aliorum: sicut se habet homo in repellendo miseriam suam: sicut eni hō i repellēdo miseriā alicui' psideret bois utilita tē cui⁹ repellit miseriā: ita z de⁹ p sua bñficia repellēs nr̄az miseriā nō ozdinat hoc ad sua utilitatē: sz ad no strā: vñ ingtū nr̄a miseria ē q̄si sua fz reputationē q̄ dā ipsi⁹ q̄ ea repellit sic dī misericors z misereri: z pp hoc coiter dī q̄ nō ē i eo mia fm passionē. sz fm effec tū: q̄ tñ effect⁹ ex affectu voluntatis procedit: qui nō est passio sed simplex voluntatis actus.

Ad primū g̈ dōz: q̄ Dam̄. diffinit miaz, put ē passio in nobis iuēta: z p hūc mo dū deo nō cōpetit. ¶ Ad 2^m dōz: q̄ mia i nobis pas sio q̄dā ē: nulla aūt passio ē laudabilis nisi fm q̄ rōne regulat: vñ i nobis mia nō ē laudabilis nisi fm q̄ se quit ozdinē rōnis: nihil eni q̄ in nobis sit trāsfert in deū nisi eo mō q̄ i nobis ē laudabile: z iō mia i deo, est fm rōnē sapie ipsius: vñ nō opz q̄ ex hocipso q̄ aliqs est magis pctōr maiorē effectū mie psequat: nisi fz q̄ est i dina sapia ozdinatuz. Et p hoc pz solutio ad ter tiū: qz hō misericors nō repellit aliena miseriā q̄tūcū q̄ pōt. sz q̄tū recta rō pmittit. Sīlr de⁹ repellit no stra miseriā fz ozdinē sapie sue: z iō iducit miserīā pe ne q̄busdā: z pmittit quosdā incidere in miseriā culpe

¶ Ad 2^am qōnē dōz: q̄ rō mie z bonitatis differūt i tri bus. Pzio i hoc q̄ mia respicit terminū a q̄: sz bonitas magis terminū ad quē: illeeni cui de⁹ bñficia largit fit de deficiēte pfect⁹: bonitas g̈ respicit coicationē pfectiōis: qz bonū ē diffusiuū eē: sz mia respicit remotionē defect⁹. Scōo i hoc q̄ mia, pe loquēdo ptiet ad p uidētia dina q̄ bona sua coicat creaturis rōnalib⁹ tm. respicit eni miseriā que cū sit ꝑia felicitati: nō pōt esse nisi rōnaliū creaturarū q̄rū ē felices eē. sz bōitas respi cit, puidētia dina respectu q̄rūlibet rerū. Tertio i h⁹ q̄ mia ipoztat q̄dā assīlationē, puidētis ad eū cui, pui det: ingtū, puidēs alteri' miseriā q̄si suā reputat: z iō mia eē nō pōt nisi i nā itellectuali: q̄ hēt exterminatio nē miserie aliene. sz bonitas hēt ozdinē ad coicationē simplr. vñ cuilibet creature q̄ hēt pfectionē coicabilē bōitas ꝑuenire pōt. Pōt z q̄rta dīa assignari: qz mia remouet debitū ab eo cui, puidet: nō eni dī misericor dit dari alicui q̄ ei debet: sz bonitas nō remouet debi ti rōnē ab eo cui aliq̄d dat. vñ bōitas se hēt coiter ad largitionē iustitie z mie. ¶ Ad p^m g̈ dōz: q̄ nō ē icō-

ueniẽs ꝓuersionẽ gẽtiũ ⁊ bonitati oĩne ⁊ mie ẽt attribuere q̃uis rõne diuersa ut ex dictis patet. ¶ Ad 2m dõz: q mia se hẽt ex additiõe ad bonitatẽ q̃dãmõ: ut ps ꝑdicta: ⁊ iõ oẽ opus qõ est mie est etiã bonitatis: ſz nõ ecõuerſo. ¶ Ad 3m dõz: q mia q̃uis sit bõitas queda: tñ queda ſup rõnez bonitatis addit: ⁊ fm hoc non est oĩno eadẽ ratio bonitatis ⁊ miſericordie: ſicut non est oĩno eadẽ ratio hominis ⁊ animalis.

¶ Ad 3. q. dõz: q oẽ opꝰ oĩnũ ex potẽtia ſapiẽtia ⁊ bõitate, ꝓcedit: ſz tñ opus aliqõ appꝛopꝛiat potẽtie ſapie ul' bõitati ſz q ⁊ eo mirabil' appet id qõ ptiet ad ali qõ ꝑdictoꝝ attributoꝝ: potẽtia aũt ipa ⁊at absolutã rõnẽ ꝓncipij aliq̃d ꝓducẽtis: ſz ſapie ẽ ordiare: vñ ad ſapiaz ptiet modus ꝓducẽdi rẽ q̃ aliq̃d ordiate i eẽ ꝓducit: ſz bõitas q̃ hz rõnẽ finis reſpicit motiuz ad ꝓducẽdũ: ⁊ iõ i ope creatiõis i q̃ admirabile reddit hoc ꝑcipue q res i eẽ ꝓducte ſũt maĩeſtat maxie diuia potẽtia. ſz i ope gubernatiõis q̃ res ordiate oĩſponunt: reddit ipe ordo rex admirabilis: ⁊ iõ ſapie attribuit. ſz opꝰ recreati õis admirabile reddit ex ipſo motiuo: qz nõ ex opib' iuſtitie q̃ fecimꝰ: ſz pp ſuã bõitatẽ ſaluos nos feꝯ. vñ attribuit ꝑcipue bõitati. ⁊ qz ex hoc aliq̃d dr miſericordit eẽ factũ qõ nõ ex debito daf: ſed ex bonitate largiẽtis: iõ opus mie inq̃tũ biꝰ bõitati appꝛopꝛiat. ¶ Ad ꝑm ḡ dõz: q deꝰ dr pcẽdo ⁊ miſerẽdo ſuã oipotẽtiã maxie manifeſtare: nõ tã q̃ ad ſbz fci q̃ q̃ ad licẽtiã faciẽdi. Ille eni q̃ ẽ alicui ſupiori ptãti ſubiectꝰ nõ ꝑt licite dimittẽ pẽas a ſupiori ptãte ꝓſtitutas. ex hoc ḡ q deꝰ pẽas dimittit ⁊ ſup debitũ largit: oñdit q ipe ex ꝑa ptãte ⁊aucte oia opatur: ⁊ q ipe nõ ẽ ſupiori ptãte ſbiectꝰ: ſz q̃tũ ad ſbz fci ꝑcipue mãifeſtat bõitas i pcẽdo: ⁊ iõ opꝰ miſicordie bõitati ẽ attribuẽdũ. ¶ Ad 1m dõz: q iuſtificare ipiũ dr magis q̃ creare celũ ⁊ terrã inq̃tũ ad nobili' eẽ ꝓducit q̃s p iuſtificationẽ q̃ p creationẽ: ul' inq̃tũ i creatiõe nõ ẽ aliq̃d qõ repugnet creati cũ sit ex nihilo: ſic i iuſtificatiõe repugnat iuſtificati iordiata uolũtas: vñ q̃uis opꝰ iuſtificatiõis potẽtia maĩfeſtet: ſpal' tñ cõmẽdat bonitatẽ inq̃tũ ipa ẽ ſola q̃ ad iuſtificãdũ mouet cũ ex pte iuſtificãdi magis iueĩat qõ iuſtificationi repugnet. ¶ Ad 3m dõm: q ls miſicordia iudicio dirigat: nõ tñ eẽ miſicordie ꝓſtit i iudicio ſz magis i uolũtate: ⁊ iõ magis appꝛopꝛiat bõitati q̃ ſapie.

¶ Et ſimil' dõz ad q̃tũ de cognitiõe: qz illa ꝓexigit ad uolũtatẽ repellẽdi miſiã i q̃ rõmiſicordie cõplet.

Ad 2m ſic, ꝓcedit. vi q deꝰ nõ ſp miaz exhibet in hoc q̃ pũit citra ꝑdignũ ⁊ remũerat ultra meritũ: qz Apoc. 18. q̃tũ glificauit ſe ⁊ i delitijs fuit: tãtũ date illi tozmẽtũ ⁊ luctũ. ⁊ Matth. 7. In q̃ mẽſura meriti ul' delicti ſit mẽſura pene ul' ꝓmij: ⁊ ita nõ ſp punit citra ꝑdignũ: nec remunerat ultra meritũ. ¶ Ꝓ. Apoc. 18. dr: Duplicate ei duplicia fm opa eiꝰ. ⁊ Iſa. 40. Suſcepit de manu dñi duplicia ꝓ oibꝰ peccatis ſuis. ⁊ ſup illud pſal. Ex uſuris ⁊ iniq̃tate rẽ. dr glo. Plus exigit i pẽnis q̃ cõmiſſuz ſit i cl'pis. ḡ vi q nõ pũiat citra ꝑdignũ: ſz magis ultra. ¶ Ꝓ. pueri baptiçati liberati ſũt ab oi pcto. ḡ nõ ſũt debitores alicuiꝰ pene: ſz tñ frequẽter mltre pene eis diuinit' i hac vita iſligunt: ut febres ⁊ hĩ. Nec ꝑt dici q ad eoz utilitatẽ cedat: cũ q̃nq̃ moriant anteq̃ ad adultã etatẽ puẽniat. ḡ vi q nõ pũiat ſp citra ꝑdignũ. ¶ Ꝓ. pcto originali nõ debet alia pẽa q̃ carẽtia viſiõis oĩne. ſz hac pẽa puniunt pueri nõ baptiçati q i pcto origiali decedũt. ḡ vi q nõ ſp pũiat citra ꝑdignũ. ¶ Ꝓ. illõ qõ ꝑt alit eẽ nõ eẽt aſſerẽdũ q ſp ita ſe hẽat. ſz deꝰ ꝑt aliq̃n

fuare modũ iuſtitie ut fm ꝑdignũ pũiat. hoc eni nõ ẽ ꝓpotẽtiã ordiatã. ḡ nõ ẽ aſſerẽdũ q ſp pũiat citra cõ dignũ. ¶ Ꝓ. ſapie. 6. dr. Exiguo ꝓcedit mia: potẽtes potẽter tozmẽta patient. ⁊ Jaco. 2. Judiciuz ſine mia fiet ei q̃ nõ feꝯ miaz. ḡ vi q potẽtes ⁊ immiſicordes nõ pũiant citra ꝑdignũ. ¶ Sz ꝓ ẽ qõ dr i pſ. Nõ fz pcta nr̃a feꝯ nobiſcũ neq; fm iniq̃tates rẽ. ¶ Ꝓ. ꝓuz nõ derelinq̃t id cui' ẽ ꝓuz. ſz deo ꝓuz ẽ miſereri: ut dr i collecta. Deꝰ cui ꝓuz ẽ miſereri ſp ⁊ pcere. ḡ ſp miſereꝯ. ſz hoc nõ eẽt niſi ꝑmiũ ꝓferret ultra meritũ: ⁊ mala citra condignũ. ergo videtur q ita ſemper accidat.

¶ Ulteri' vi q nõ i oi tpe dei mia ⁊ vĩtas ꝓlũgant qz opꝰ creatiõis nõ ꝓſuppõit aliq̃d. ſz opꝰ qõ ẽ fm iuſtitiã ꝓſuppõit debitũ: opꝰ ãt qõ ẽ fm miaz ꝓſuppõit miſeriã. ḡ i ope creatiõis nõ ꝓuẽiũt iuſtitia ⁊ mia. ¶ Ꝓ. ꝓuertẽ gẽtes ⁊ ꝓuertẽ iudeos ſũt diuerſa opa. ſz i cõuerſiõe gẽtiũ vi fuiſſe ſola mia. i ſaluatiõe ãt iudeoꝝ iuſtitia: p id qõ dr Ro. ix. Dico ieſuz chz̃ miſtrũ fuiſſe circũciſiõis ad ꝓfirmãdas ꝓmiſſiões patrũ: gẽtes ãt ſup mia honorare deũ. ḡ nec in oi ope dñi ẽ mia ⁊ vĩtas. ¶ Ꝓ. ibi nõ vi eẽ iuſtitia ubi vn' ꝑ pcto alteri' pũit. ſz de' q̃nq̃ punit vnũ ꝑ pcto alteri', ſic ꝑ pcto Cham: maledict' eſt chanaam. Geñ. 9. ⁊ ꝑ pcto dauid pcuſſuz ẽ ppl's. 2. Reg. ul. ḡ vi q nõ ſemp iuſtitiã ⁊ miſicordiã i ope fuet. ¶ Ꝓ. ibi nõ vi fuari iuſtitia ubi nullũ meritũ ꝓceſſit: cũ iuſtitia debitũ reſpiciat. ſz i impio q iuſtificat nullũ meritũ ꝓceſſit. ḡ nõ vi iuſtitia ali q̃ i ipũ iuſtificatiõe. ¶ Ꝓ. iuſtitia nunq̃ reddit eq̃libꝰ niſi eq̃lia: ſz deꝰ q̃nq̃ eq̃libꝰ ieq̃lia tribuit: añ eni q̃ iacob ⁊ eſau nati eſſent aut aliq̃d boni uel mali egiſſent: oĩno eq̃les erãt: ⁊ tñ vni ꝓparauit gl'iaz ⁊ alti penã: ut ps Ro. 9. ſil'r cũ aaron ⁊ filij iſrl' peccaſſent eq̃lit' i idoli adoratiõe. Aaron nõ ẽ punitꝰ cũ ppl's punit' fuerit: ut ps Exo. 21. ḡ vi q nõ i oibꝰ iuſtitia fuet. ¶ Ꝓ. hoc vi eẽ iniuſtũ ut meliori mĩn' det de bõis ⁊ magis de malis. ſz bona tpalia aliq̃n abũdãt' oant a deo malis q̃ bõis: ⁊ pene q̃nq̃ magis ĩferunt bõis q̃ maliſ. ḡ vẽ q nõ i oi ope ſuo iuſtitiã fuet cũ mia. ¶ Sz ꝓ Aug. dicit i li. de ꝓcordia euãgeliſtarũ. Deꝰ q res hũanas curat iuſte ⁊ miſericordit curat: ut nec ꝓcludat mia iuſtitiã: nec iuſtitia miaz excludat. ḡ vi q i oi ope dñi iuſtitia ⁊ mia ꝓueniãt. ¶ Ꝓ. nõ magis differt i deo iuſtitia ⁊ mia q̃ potẽtia bõitas ⁊ ſapia. ſz oẽ opus potẽtie eſt opus ſapientie ⁊ bonitatis. ergo videtur q ſimiliter omne opus iuſtitie ſit miſericordie ⁊ econuerſo.

¶ Ulteri' vi q i ope dei ꝓncipalioz ſit iuſtitia q̃ mia: qz ut dr Deb. 10. Dozrẽdũ ẽ icidẽi man' dei viuẽtis. ſed hoc eẽt ſi mia ꝓncipalioz i ei' ope eẽt. ḡ iuſtitia magis in ope dei ꝓncipat q̃ mia. ¶ Ꝓ. illõ qõ ẽ ꝓus i q̃liber gñe ẽ ꝓncipaliꝰ. ſz iuſtitia vi eſſe ꝓoz q̃ mia: qz mia ex iuſtitia naſcit ut dicit Anſel. i mono. ḡ iuſtitia ꝓncipalioz ẽ i ope dei q̃ mia. ¶ Ꝓ. illud qõ ieſt alicui fm ſe ꝓncipaliꝰ ei ꝓuenit q̃ qõ ꝓuenit ei fm alterũ. ſz ſic dicit Anſel. i monol. Parcẽdo malis iuſt' es fz te ⁊ nõ fz nos: ſic miſert' es fz nos ⁊ nõ fz te. ⁊ ſic mia cõpetit deo fz nos: ſz iuſtitia fz ſeip̃z. ḡ ꝓncipalioz ẽ i ope dei iuſtitia q̃ mia. ¶ Sz ꝓ ẽ qõ dr Jac. 2. Superexaltat ãt mia iudiciũ. i. ſupponet mia i iudicio: ut glo. dicit. Et in ꝓ. Miſerationes eiꝰ ſup oia opa eiꝰ. ḡ mia ꝓncipalioz ẽ i ope dei q̃ iuſtitia. ¶ Ꝓ. illud qõ ẽ ꝓuz alicui ꝓncipali' ei ꝓuenit q̃ id qõ ẽ alienũ ab eo. ſz, ꝓuz opus dei eſt miſereri ⁊ pcere: ſz opꝰ punitiõis ẽ alienũ ab eo: ut ps Exo. 27. ḡ mia ꝓncipalioz eſt in ope dei q̃ iuſtitia.

Rñdeo dõz ad ꝑmqõnẽ: q agẽs ⁊ patiẽs ſem per debẽt ſibi ꝓportionaliter rñdẽ: ita q hꝰ mõ ſe hẽat agẽs ad actionẽ ſic patiẽs ad paſſionẽ: ea aũt que ſũt eq̃lia nõ hñt ſil'z, ꝓportionẽ niſi ad eq̃lia: ſic eni ſenarius eſt maioz q̃ternario: ita ⁊ ternarius cuiꝰ duplũ ẽ ſenari' ẽ maioz binario cuiꝰ duplũ ẽ q̃ternari'. Et ide ẽ q q̃ncũq; agẽs excedit patiẽs: opz q actio excedat paſſionẽ: ſic videmꝰ i oibꝰ agẽtibꝰ eq vocis: qz patiẽs nõ recipit effectũ totũ actiõis: nãſ aut ſe hẽt ꝑ modũ agẽtis: ⁊ recipiẽs ꝑ modũ patiẽtis: ⁊ iõ q̃n dãs ſuperexcedit recipiẽtẽ: ꝓueniẽs eſt ut datio excedat illã receptionẽ q̃ eſt ꝓportionata recipiẽti: ⁊ iõ cũ deꝰ ſit excellẽtiſſimꝰ datoz ꝓ abũdãtia ſue bonitatis opz q ſemp eiꝰ datio i bõis ſuperexcedat receptionẽ q̃ ẽ ꝓportiõata recipiẽti: ꝑ eodẽ aũt cõputant minus malum ⁊ maius bonum: ut dicit in. ꝯ. Eth. ⁊ ideo deus ſemper dat ultra condignum de bonis: ⁊ ſemper mala pene irrogat citra condignum.

Ad primũ dõz: q q̃tũ ⁊ tãtũ nõ ipoztãt eq̃litatẽ q̃titatis. ſz, ꝓportiõis in auctẽ ducta. Pene aũt ꝓportio ad culpã põt itelligi duplr: ul' i gñali ul' i ſpali. In gñali q̃dẽ ut q peccauit puniat ⁊ d mltũ peccauit mltũ puniat. In ſpali aũt duplr: uel accipiẽdo ꝓportionẽ pene ad culpã fm debitũ culpe absolute: uel ꝓſuppoſita mitigatiõe oĩne mie q̃ aliq̃d de pena remittit. ꝑ igit ⁊ tertio mõ nunq̃ deꝰ punit citra ꝑdignũ: qz ſemp peccãtes mltũ: multũ punit: nec aliq̃d de pena dimittit q̃ poſt mitigationẽ oĩne mie remanet. Sed q̃tũ ad 1m modũ ſemp punit aliq̃d citra ꝑdignũ: qz nõ tãtũ punit q̃s q̃tũ ꝑ culpã meruit. Uel dõz ⁊ meli': q eq̃litas iſta, ꝓportionalitatis ẽ: nõ eq̃litatis: ⁊ attẽdẽda ẽ nõ fz copationẽ pene ad clpã. ſz fz ꝓportionẽ duoz peccãtiũ ad duas penas: ut. ſ. d plus peccauit pluſ puniat: ⁊ fz q excedit i pcto ſic excedat in pena: ⁊ ſic ẽt itelligẽde ſut oẽs auctes q̃ vident eq̃litatẽ culpe ⁊ pene demõſtrare. ¶ Ad 2m dõz: q duplicitas illa pene nõ itelligit fz exceſſuz pene ad clpã in duplo. ſz qz bõ i duobꝰ puniet. ſ. i aia ⁊ corpe. Qõ aũt dr q plus exigit i penis q̃ cõmiſſũ ſit i culpis: itelligẽdũ ẽ q̃tũ ad tpis durationẽ: qz ꝑ delectatiõe mometanea iſligit pena eẽna: duratio aũt pene nõ ꝓportionat duratiõi clpe: ſz magis itẽſio pene rñdet enormitati clpe: ut pz ex ſupdictis. ¶ Ad 3m dõz: q pctm originale ſequit duplex pena. Una fz q ẽ ifectiuũ pſone: ⁊ ſic ẽ pena eiꝰ carẽtia viſiõis oĩne. Alia fz q ẽ vitiũ nãe: ⁊ ſic ſequunt ipz pene que ex ꝓnãe cauſ: ut mozs q̃ cauſat ex ꝓrietate ꝓcipiozꝝ nãe: ⁊ alia biꝰ q̃ ad mozte ordinant: uel q̃ ex deordinatiõe ꝓncipiorũ nãe ꝓſequunt: ut febzis ⁊ hĩ. dico ḡ q baptiſmus mũdat pſonã: ſz nõ curat nãz: qõ pz ex hꝰ q per actũ nãe baptiçatꝰ originale trãſmittit i ꝓle: ⁊ iõ ꝑ baptiſmuz abſoluit puer baptiçatꝰ a reatu mortis etne que ẽ carẽtia viſiõis oĩne: manet tñ adhuc reatꝰ mortis tpalis ⁊ alioz biꝰ: que ex pctõ nãe ꝓſequunt: q̃ q̃uis ad utilitatẽ illi' pſone nõ cedãt ſi ĩfra etatẽ pfectã decedit: qz his paſſiõibꝰ nõ meret: cedit tñ i utilitatẽ alioz d ſt el ꝓformes in nã: qz ⁊ pene biꝰ pctm nãe ꝓſequunt. ¶ Ad 4m dõz: q ꝑ pctõ originali fz rigorẽ iuſtitie nõ ſolũ debet nãe ꝑ pena carẽtia viſiõis oĩne: ſz ẽt ipſi' annihilatio: ⁊ iõ ex hocipſo q ꝓſeruãt pueris non baptiçatis nãlia bona citra ꝑdignũ puniũt. vñ Iſa. 43. Mie dñi q nõ ſum' ꝓſũpti. ¶ Ad 5m dõz: q ſic potẽtia dei hẽt ordinẽ ad eius iuſtitiã: ita ẽt hẽt ordinẽ ad eiꝰ miaz: vñ q̃uis nõ repugnet potẽtie fm q ordinat ad iuſtitiã nihil de pena dimittẽ: repugnat tñ potẽtie fm q ordinat ad miaz: ⁊ ſic de potẽtia ad miaz ordiata hoc' de' nõ põt. ¶ Ad 6m dõm: q imiſericordes nõ ꝓſequunt miaz totaliter a pena liberatẽ: ꝓſequunt tñ miaz aliq̃d de pẽa relaxatẽ. Silr ẽt ſi potẽter ſint ma li nõ pñt excuſari ꝑ ifirmitatẽ. q̃ q̃nq̃ excuſat a toto: ſicut ⁊ per eã exigui. i. totaliter ifirmi excuſant.

¶ Ad 2um qõnẽ dõz: q opatio dei ẽ q̃ſi mediũ iter deũ opãtẽ ⁊ ipz opꝰ opatũ. oẽ aũt mediũ pticipat q̃dãmõ cũ utroq; extremoꝝ: ⁊ iõ i opõne dei opz aliq̃d iueniri ex pte ipſi' dei opãtis ⁊ ex pte opati ad q̃ opatio terminat. ex pte q̃dẽ opãtis exigit ut fit ſupabũdãtia in collatiõe bonoꝝ ⁊ i diminutiõe maloꝝ cũ ipſe, deꝰ ſit excellẽtiſſimꝰ opator ut dictũ ẽ: ⁊ i hoc ꝓſiſtit dina mia. ex pte aũt opati req̃rit receptio q̃ fit fz ꝓportionẽ recipiẽtis: ⁊ i hoc rõ iuſtitie ꝓſiſtit. ⁊ iõ opz q in oi dina opõne aliq̃d mie ⁊ aliq̃d iuſtitie iueniat: nec iuſtitia mie repugnat: qz mia nõ ẽ laudabilis niſi ſit fz rõnẽ rectã q̃ ẽ regula iuſtitie ſiue fz ordinẽ ſapie i dinis: nec mia repugnat iuſtitie: qz elargiri aliq̃d ſup debituz de bõis: uel citra debitũ de malis nõ ẽ ꝯ iuſtitiã. fz ꝑter eã ut ex dictis pz: ⁊ iõ nec imenſitas mie excludit iuſtitiã a dino ope: nec imẽſitaz iuſtitie miaz. ¶ Ad ꝑmũ ḡ dõz: q iuſtitia ut ex dictis pz q̃nq̃ ꝓſiſtit i retributiõe meritoꝝ: ⁊ ſic iuſtitia in creatiõe nõ ꝓſiderat: q̃nq̃ vo iuſtitia ꝓſiſtit in ꝓdecẽtia oĩne bonitatis: ⁊ ſic nõ ꝓſupponit aliq̃d ex pte recipiẽtis fz ſolũ ex pte dei ⁊ ſic põt eẽ iuſtitia i ope creatiõis. iuſtũ ẽ eni ut vnaq̃ qz res hoc mõ eẽ hẽat quo ꝓordinatũ eſt a ſapia dina. Silr ⁊ mia duplr dr. Uno mõ fz q repellit miſeriã ꝑ cedẽtẽ nõ ex debito: ⁊ ſic nõ põt eẽ mia i ope creationis. Alio mõ coiter fz q ſine debito tollit q̃cũq; defect': ⁊ ſic i ope creatiõis ẽ mia: qz maximũ defectũ deꝰ creãdo remouit. ſ. nõ eẽ: ⁊ hoc ex gratuita uolũtate feꝯ: nõ aliq̃ debito ꝓſtrict'. ¶ Ad 2m dõz: q apls utit tali mõ diſtinctiõis: qz aliq̃s modus iuſtitie fuit i ſaluatione iudeoꝝ. q̃ nõ fuit i ꝓuerſiõe gẽtiũ. ſ. ipletio ꝓmiſſorũ q̃ fuerũt ꝑ ppbas iudeis ⁊ nõ gẽtibꝰ repromiſſa a deo. Sz tñ i utriſq; ſaluatio hũit ⁊ iuſtitiã ⁊ miaz: iuſtitiã aũt q̃ ẽ fz decẽtiã oĩne bonitatis: decuit enim ut deꝰ rõnalẽ creaturã nõ totaliter ꝑderet quã ad btitudinẽ fecit: miaz vo qz i neutris merita ꝓceſſerũt q̃ adꝰ ſufficerẽt fz illud Thl. ſ. Nõ ex opibꝰ iuſtitie q̃ fecimus nos ⁊c. ¶ Ad 3m dõm q ſic dicit Aug. ſup illud ioſue. 7. Filij iſrl' ꝓuaricati ſũt ⁊c. In penis etnis nunq̃ vnus punit, ꝑ alio. ſz i tpali q̃nq̃ vnꝰ punit, ꝑ alio: cuius rõ põt eẽ triplex. Una ẽ qz pena etna nõ iſligit alicui ad, pfectũ patiẽtis: ſz ad victã clpe: ſz pena tpalis q̃nq̃ iſert ad, pfectũ patiẽtis. vñ ſic q̃nq̃ aliq̃s ſine culpa punit, tpali pena: ita ẽt q̃nq̃ aliq̃s punit, ꝑ pctõ alteriꝰ ad, pfectũ ſui ⁊ alioꝝ: ut. ſ. videat q̃tuz vnꝰ debeat eẽ ſollicitꝰ, ꝑ alio ne cadat i pctõ: ex q̃ ꝑ pctõ vnꝰ tota ꝓgregatio tpaliꝰ punit: ⁊ ut ẽt oñdat q̃ fugiẽduz ſit pctm qõ ita q̃uis punit ut vno delinq̃ẽte plẽs puniant. Scõa rõ põt eẽ: qz q̃tũ ad tpalia vnuz hõ ẽ res alteri': ſic filiꝰ eſt queda res pãtis: ⁊ iõ q̃nq̃ filiꝰ punit tpalr ꝑ pctõ pãtis: ⁊ ſeruꝰ, ꝑ pctõ oñt: ſz q̃tũ ad bonuz aie q̃libet gerit pſonã ꝑaz. Eſeh. 43. Oẽs aie mee ſũt. Tertia rõ ẽ qua aſſignat Hze. qz q̃nq̃ aliq̃s ẽ ꝑticeps clpe alteriuſ: ſic ex clpa ſbditoꝝ. q̃nq̃ pmittunt ꝓlati cadẽ i pctm: ⁊ ita nõ ẽ mirũ ſi ꝑ pctis ꝓlatoꝝ ſbditi puniunt. ſic. 2. Reg. ult. Dauid peccãte ppls ẽ punit'. vñ hoc nõ ẽ dine iuſtitie ꝓtiũ: ut vnꝰ q̃nq̃ ꝑ pctõ alteri' puniat: nec tñ ex hoc dz ſumi exẽplũ i iudicio bũano ut vnꝰ puniat ꝑ alio: ut Aug. dicit. qz hõ nõ põt ſcire, pfectũ ꝓueniẽtẽ ex pẽa tpali ſic hoc deꝰ ifallibiliter cognoſcit. ¶ Ad 4m dõz: q i iuſtificatiõe ipũ ꝓ fuat aliq̃s modus iuſtitie q̃ ẽ fz decẽtiã oĩne bõitatis: ul' ẽt fz exhibitionẽ, pmiſſi: ut dr i glo. ſup illud ꝑs. Ut iuſtificeris i fmoibꝰ tuis ⁊c. Deꝰ eni hoc, pmiſit ut pctõ ribꝰ uentã petẽtibꝰ uenia largiret. ¶ Ad 5m dõm: q

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō ē iustitia si de eo qō neutri ē ōbitū eq̄lr̄ ie q̄lr̄ dek: sic ꝓ3 matt.20.i pabola de laborātib⁹ i vinea:q̄ lz ieq̄lr̄ laborasset:ē redditū eq̄le ꝑmiū.eo eni q̄ alios libalr̄ dat qō ꝑt dare ul' nō dare.nihil differt q̄ ad iustitiā q̄ tūcūq; dek. Dico ḡ q̄ oib⁹ hoib⁹ ex merito ꝓprij peti debeā pēa etna:lz q̄ alīq liberent hoc ē ex sola dīna liberalitate.posset eni oēs iuste dānare:z lō nlla ē iniustitia si alios eligat z alios reprobet.i qb⁹ tn̄ nlla vita meritoꝝ ꝑcessit. Aarō ät pūit⁹ fuit q̄uis nō pēa malefesta:sic z ppls:i signū q̄ ꝓlati nō debēt pūtri mālefeste lz occīte pp scādalū vitādū. Pēa ät aarō dī fuisse i ipso z filijs ei⁹ q̄ i sacrificio vitule ruffe imūdi efficiebātur.ut hī Nūi.19.Aug.tn̄ i glo. Exo.32.hoc occulto dei iudicio ascribit:qui q̄busdā ꝑcit ad tps ut i meli⁹ cōmutent alijs punitis. Ad 6m dōz:q̄ hoc q̄ melioribꝫ minus dat de bono rpali z q̄nq; plus de malo in eorū ꝓfectū cedit q̄tū ad spūale bonū quod est simplicit hois bonū:bona eni rpalia nō sunt simplr̄ hois bona nisi ꝑm q̄ ordināce deseruiūt ad spūale bonum.

Quō aūt hoc cedat i ꝓfectū spūalis bōi supra dictū ē. Ad 3.q.dōz:q̄ illō qō ē formale i vnoquoq; ē excellēti⁹ i eo qz p fōrazꝫ mā cōplet. In q̄libet ät actiōe illō qō ē ex pte agētis ē q̄si formale:illō ät qō ē ex pte patientis ul' recipientis ē q̄si māle. Dcm̄ ät ē supra q̄ mia i oi ope dīno resultat ex pte ipi⁹ dei q̄ supabūdat i bono: sz iustitia ex pte recipientis q̄ recipit fz suā ꝓportiōez: z lō i q̄libet ope dīno supeminet mia iustitie sic māli fōrale:z hoc ē qō i ps.dī. Mīsericordie ei⁹ sup omia opa ei⁹. Ad ꝑm ḡ dōz:q̄ dī eē horrēdū icidē i man⁹ dei viuentis nō ꝓp remotionē mie relaxātis aliq̄d de pēa: sz pp pene itermiabilitatē:ul' ēt pp remotionē resistē tie:qz ei⁹ ire nēo resistē ꝑt:cū sit oipotēs:nec ab eo fugē:cū sit ubiq; pns:nec corā eo fallacit̄ se excusare:cū oia sciat. Ad 2m dōz:q̄ Anselm.loquit nō de iustitia q̄ attēdit ꝓportionē creature:ul' hūana merita:sz q̄ attēdit solā decētiā bōitatis dīne.ex tali enīz decētia mia nascit:nō aūt loquit de iustitia ꝑm q̄ respicit debitū ex pte creature. Et similr̄ ēt est dōm ad 3m.

Ad 3m sic ꝓcedit.vi q̄ ꝓ dīna miaz oīs pēa termineat tā hoiuz q̄ ēt demonū:qz Sap.ii. Misereris oīuz dñe qn̄ oia potes.sz iter oia ēt demōes ꝓtinent qui sūt dei creature.ḡ z demonū pena finiet. P. Ro.ii. Cōclusit de⁹ oia sub pcto ut oīuz misereat.sz de⁹ demōes sub pcto ꝓclusit.i.sub pcto ꝓcludi ꝑmisit.ḡ vi q̄ ēt demonū q̄nq; miſeat. P. sic dīc Anselm.li.cur de⁹ hō:nō ē iniustū ut de⁹ creaturā rōnalē quā fec ad btitudinē dīne pīe sinat.ḡ vi q̄ cū q̄ libet creatura rōnalis creata fuerit ad btitudinez nō eē iustū ut dīno pīre ꝑmittat. Sz ꝫ qō dī matt. 25.Ite maledicti i ignē etnū q̄ pat⁹ ē diabolo z angelis ei⁹.ḡ etnaliter pūient. P. sic bōi angeli effecti sūt bti p ꝑuersionē ad deū ita mali angeli effecti sūt miſi p auersionē a deo.si ḡ miſia malorū angelorꝫ q̄nq; finiat:z btitudo bonorꝫ finē habebit:qō ē incōueniēs.

Ulteri⁹ vi q̄ dīna mia nō ꝑmittat saltē hoies i etnū pūiri:qz Gen.6.dī. Nō ꝑmanebit spūs me⁹ i hoie i etnū qz caro ē:z accipit ibi spūs ꝓ idignatiōe:ut ꝓ3 p glo.ibidē.cū igit indignatio dei nō sit aliud q̄ ei⁹ pena nō punient etnaliter. P. charitas sctōrū in psenti hoc facit ut ꝓ inimicis exorēt.sz tūc hēbūt perfectiorē charitatē.ergo tūc orabunt pro inimicis dānatis.sz oīones eoz esse casse nō poterūt:cū sint maxie deo accepti.ḡ ꝑcib⁹ sctōrū dīna miſicordia q̄nq; dānatos a pena liberabit. P. hoc qō de⁹ penā eternā dānatorū predixit ad ppheticā cōmiatiōis ptinet: sz ppheticа cōminatiōis nō sp iplet:qō ꝓ3 per hoc qō dictū ē de subuersiōe Niniue:q̄ nō fuit subuersa sic ꝓdictū fuerat per ppham:q̄ ex hoc etiā cōtristat⁹ fuit.ḡ vi q̄ multo amplius per dīnā miſicordiā cōminatio pene eterne cōmutabit i mitiorē sniaz:qn̄ in nullo tristitiā sz i oiuz gaudiū cedere poterit. P. ad hoc facit qō i psal.dī. Nūquid i etnū miſerebit deus.sz ira dei est eius punitio.ergo deus in eternū hoies nō puniet. P. Isa.14.sup illud. Tu aūt proiectus es rc. dicit glo. Et si oēs aie aliquando habebunt requiē:tu nunq̄.loqueꝫ de diabolo.ergo videt q̄ oēs aīe humane aliquādo requiē habebūt a penis. Sz ꝫtra est qō dicit Matth.25.simul de electis z reprobis. Jbūt hi in supplicīū eternū:iusti aūtem in vitam eternā.sed inconueniens est ponere q̄ iustoruz vita quādoq; finiatur.ergo inconueniēs est ponere q̄ reproborū supplicium terminetur. P. sicut dicit Dam̄.hoc est hominibus mozs qō angelis casus.sed angeli post casum irreparabiles fuerunt.ergo z homines similiter post mortē:z sic dānatorꝫ supplicīū nunq̄ terminabit.

Ulti⁹ vi q̄ saltē chīstianorꝫ pēa p dīnā miam ēmiet:qz marc.ult.dī. Qui crediderit z baptiçat⁹ fuerit saluus erit.sz hoc ē oiuz chīstianorꝫ.ḡ oēs chīstiani finaliter salvabunt. P. Jo.6.dī. Qui māducat carnez meā z bibit meū sanguinē hēt vitā etnā:sz h⁹ē cois clb⁹ z pot⁹ chīstianorꝫ.ḡ oēs chīstiani finaliter salvabūt. P. 1.cor. 3. Si cui⁹ op⁹ arserit detrimētū patiet:ipe aūt saluus erit:sic tn̄ q̄si p ignē.z lōqt de illis i q̄b⁹ fuit fūdamētū fidei chīstiane.ḡ oēs tales finaliter salvabunt. Sz ꝫ qō dī.1.Cor.6.Iniq̄ regnū dei nō possidebūt.sz q̄dā chīstiani si iniq̄.ḡ nō oēs chīstiani ad regnū dei pueniēt. P. 2.Petri.2.dī. Meli⁹ erat eis vīā vitatis nō cognōscere:q̄ post agnitā retroire ab eo qō traditū ē illis sctō mādato.sz illi q̄ vīa vitatis nō cognōscūt etnaliter punient. ergo z chīstiani qui ab agnita retro cesserunt.

Ulteri⁹ vi q̄ illi oēs q̄ opa mie faciūt nō punient etnaliter.sz soli illi q̄ opa mie negligūt.Jacobi.2.Judicīū sine mia fiet ei q̄ nō fecit miaz.z Matth.5.Bti miſicordes:qm̄ miaz ꝓsequent. P. Matth.25.pōit disceptatio dñi cū electis z reprobis.sz illa disceptatio nō ē nisi de opib⁹ mie.ḡ solū ꝓ opib⁹ mie omissis aliq̄ etnaliter punient.z sic idē qō ꝑus. P. Matth.6.dī. Dimitte nobis debita nra sic z nos dimittimus debitoribus nr̄is.z seqtur. Si eni dimiſeritis hoib⁹ rc.ḡ vi q̄ miſicordes q̄libet pcta dimittūt.ipi venia pcterū ꝓsequent.z sic nō etnaliter punient. P. j. Thi.4.sup illō. Pietas ad oia valet. dīc glo.Amb. Dis sūma disciplina chīstiane i mia z pietate ē:quā aliq̄s sequēs si lubricū carnis patiat sine ovibio uapulabit:nō tn̄ pībit:siq̄s ät solū exercitiū corpis hūerit phēnes penas patiat.ḡ illi q̄ in iniſtū opib⁹ mie q̄ pctis carnalib⁹ detinent nō i etnū punient:z sic idē qō ꝑus. Sz ꝫ ē qō dī.j. Cor.j. Neq; fornicarij neq; adulteri regnū dei possidebūt.sz miſi q̄ se exercēt i opib⁹ mie sūt tales.ḡ nō oēs miſericordes ad regnuz etnū pueniēt:z ita aliq̄ eoz etnaliter punient. P. Jacobi.2.dī. Quicūq; totā legē seruauerit:offenderit autē in vno factus est oium reus.ergo quicūq; seruat legē quo ad opa mie z negligit alia opa:reatū de trālgressione legis incurreret:z ita eternaliter puniet.

Rñdeo dōm ad ꝑm qōnez:q̄ error Origenis fuit ut Aug.xi.de ci.dei dīc.q̄ demōes qn̄q; p dei miaz liberādi sūt a penis. Sz iste error ab ecclīa ē reprobat⁹ pp duo. Prio qz mālfeste aucti scripture repugnat:que hēt Apoc.9.Diabolus q̄ seducebat eos missus ē i stagnū ignis z sulphuris ubi bestia z pseudo ꝓphe cruciabunt die ac nocte i secula seculorū.ꝓ qō in scriptura significari etnitas ꝓsuevit. Scōo

qz ex vna pte dei miaz nimis extē debat:z ex alia pte nimis eā cohartabat:eiusdē eni rōnis eē vī bonos angelos in etna btitudine pmanere:z malos angelos in etnū puniri:vñ sic ponebat demōes z alias dānatorꝫ q̄nq; a pēa liberādas:ita ponebat āgelos z alias btōrū q̄nq; a btitudie in hui⁹ vite miſerias devoluēdas.

Ad primū ḡ dōz:q̄ de⁹ q̄tū in ipo ē miſet oibus:sz qz el⁹ mia sapie ordie regulat:ide est q̄ ad q̄sdā nō se extēdit q̄ se fecerūt mie indignos:sic demōes z dānati q̄ fūt in malitia obstiati. Tñ ꝑt dici q̄ in eis mia ēt locū hēt ingtū citra cōdignū pūiunt:nō q̄ a pena totaliter absoluant. Ad 2m dōz:q̄ ibi itelligēda ē distributio ꝓ gñib⁹ singlorꝫ z nō ꝓ singul⁹ genez:ut itelligat auctas de hoib⁹ fz stata vie:qz.s.z iudeorꝫ z gētiliū miſt⁹ ē.sz nō oiuz gētiliū ul' oiuz iudeorꝫ. Ad 3m dōz:q̄ anselm.itelligit nō eē iustū q̄tū ad decētia dīne bōitat⁹:z loqt de creatura ꝑm genus suū:nō enī ē ꝓueniēs dīne bonitati ut totū vnū gen⁹ creature deficiat a fine pp quē factū est. vñ nec oēs hoies nec oēs angelos dānari ꝑmittit:sz nihil ꝓhibet q̄n aliq̄ ex hoib⁹ vel ex angelis in eternū peant qz dīne volūtatis itētio iplet in alijs q̄ saluant.

Ad 2am.q.dōz:q̄ sic dīc aug.xi.de ci.dei.q̄dā in hoc ab errore Origēis decliauerūt q̄ demōes deposuē i ꝑpetuū pūiri:sz oēs hoies q̄nq; libari a pēa:ēt infideles sz hec positio ē dīno irrōnabil'.sic eni demōes sic in malitia obstiati z ita ꝑpetuo puniēdi:ita z aie hoiuz q̄ sine charitate decedūt:cū h⁹ sit hoib⁹ mozs qō ag̃el casus ut Dam̄.dīc. Ad ꝑm ḡ dōz:q̄ vbū illō itelligēdū ē de hoie fz gen⁹ suū:qz ab hūano gñe q̄nq; idignatio ē remota p chīst aduētū.sz illi q̄ in hac recōciliatiōe q̄ facta ē p chīz noluerūt eē ul' pmanē.in scipis dīna ira ꝑpetrauerūt:cū nō sit nobis aliq̄s modus reconciliatiōis ꝓcessus nisi p chīz. Ad 2m dōz:sicut dicit aug.xi.de ci.dei.z gre.26.moral'.z.4.dial'.q̄ scti in hac vita lō ꝓ inimicis exorāt ut ꝑuertāt ad deū cū ad huc ꝑuerti possint.si enim eēt nob notū q̄ eēnt ꝑscīti ad mortē nō magis ꝓ eis q̄ ꝓ demōib⁹ orarem⁹:z qz post hāc vitā decedētib⁹ sine gra tps ꝑuersiōis nō erit nlla ꝓ eis fiet ora:nec ab ecclīa mlitāte:nec a triūphāte:hic eni ꝓ eis orādū ē:ut apls dīc.2.Thi.2.Ut det illis de⁹ pniaz z resipiscāt a laqis diaboli. Ad 3m dōz:q̄ ꝓphetia cōminatoria pene tūc solūmō immutat q̄n merita eī⁹ variāt in quē cōminatio fcā ē.vñ hie re.18. Repēte loqr ad gētē z aduersū regnū ut eradicē z destruā z dissipdā illud:si pniam egerit gēs illa a malo suo:agā z ego pniaz sup malo qō cogitaverā ei vñ cū dānatorꝫ merita mutari nō possint:cōminatio pene sp in eis iplebit:nihilomin⁹ tn̄ ꝓphia cōminatiōis sp q̄tū ad aliquē itellectū iplet:qz ut dīc aug.li.ꝑdcō Eversa ē niniue q̄ mala erat:z bōa edificata ē que nō erat:stātib⁹ eni mēib⁹ atq; domib⁹ eversa ē citas i pditis morib⁹. Ad 4.m dōz:q̄ vbū illō ꝑs.ptiet ad ualia mie q̄ se idignos mia nō fecerūt:qz i hac vita que q̄dā ira dei ē pp vite miſias uasa mie mutat i meli⁹: vñ seqt i ps. Nec mutatio dextē excelsi. Ul' dōz:q̄ hic itelligit de mia aliq̄d relaxāte:nō de mia totaliter liberāte si extēdat ēt ad dānatos.vñ nō dīc ꝓtiebit ab ira mias suaz sz i ira:qz nō totaliter pēa tollet:sz ipa pēa ou rāte mia opabit ea diminuēdo. Ad 5m dōz:q̄ gl.illa nō loqt simp⁹ sz sb hypostesi ipositi ad exaggerandū pcti magnitudinē ipsi⁹ diaboli vel nabuchodonosoz.

Ad 3am.q.dōz:q̄ q̄dā fuerūt ut dīc aug.in li.ꝑdicto q̄ nō oib⁹ hoib⁹ ꝓmiserūt absolonē a pēa etna:sz solis chīstianis:z in hoc respectu diuersificati sī. Quidā eni dixerūt q̄ q̄cūq; sacra fidei ꝓceperūt ab etna pēa erūt imunes.sz hoc ē ꝓrīū vītati:qz q̄dā sacra fidei recipiūt:z fidē nō hñt sine q̄ ipole ē placē deo. Heb.ii. Et lō alij dixerūt q̄ solū illi ab eterna pena erūt imunes q̄ sacra fidei sī ꝓsecuti:z fidē catholicā tenuerūt.

Sz ꝫ h⁹ eē vī:q̄ aliq̄n aliq̄ catholicā fidē tenēt z postea ab ea relapsi cūt:qui nō minori pēa sūt digni:sz maiori:qz.2. Pet.2. Meli⁹ erat vīa vītatis nō agnōscē q̄ post agnita retroire. Planū est ēt plus peccare hereticarchas q̄ de fide catholica recedētes nouas hereses fingūt q̄ illos q̄ a ꝑn⁹ aliquā hereſiz sūt secuti. Et lō alij dixerūt q̄ illi soli sūt a pena etna imunes q̄ in fide catholica finaliter ꝑseverāt q̄tūcūq; aliꝑ crimib⁹ i uoluant. Sz hoc mālfeste ꝓtrīat scripture:qz Jac.j.dī. Fides sine opib⁹ mortua est.z Matt.7.dī. Nō ois q̄ dicit mihi dñe dñe itrabit in regnū celorꝫ:z in multis alijs locis scriptura peccātib⁹ etnas pēas cōmiat:vñ nō oēs finaliter in fide ꝑsistētes a pēa etna erūt imunes nisi z ab alijs crimib⁹ inueniant finaliter absoluti. Ad ꝑm ḡ dōz:q̄ dño ibi loquit de fide formata que p dilectionē operat:in q̄ dcūq; decesserit salu⁹ erit:sz huic nō solū oppōit ifidelitas[ ]error:sz q̄libet pctm̄ mortale. Ad 2m dōz:q̄ vbū dñi ē itelligēdū nō de illis q̄ tm̄ sacraliter edūt:q̄ idigne q̄nq; sumētes iudiciū sibi māducāt z bibūt ut dī.j.cor.ii.sz de māducātib⁹ spūaliter q̄ ei ꝑ charitatē icorpant:qua icorporatione facta cralis comestio siqs digne accedat.vñ q̄tū ē ex vtute sacri ad vitā etnaz ꝓducit:q̄ diu aliq̄s se possit tali fructu ꝑuare ꝑ pctā ēt postq̄ digne assūpserit. Ad 3m dōz:q̄ fūdamētū in vbis apli itelligit fides fōrata supra quā q̄ pcta uēialia edificauerit detrimētū patiet: qz ꝓ eis ꝑūet a deo:ipe tn̄ salu⁹ erit finaliter q̄si ꝑ ignē ul' rpal' tribulatiōis ul' purgatorie pene q̄ erit p⁹ mortē.

Ad 4am.q.dōz:q̄ sic dīc aug.in li.ꝑdicto.q̄dā posuerūt nō oēs q̄ catholicā fidē tenēt a pēa etna eē liberādos.sz solū illos q̄ mie opib⁹ iſistūt:q̄uis ēt aliꝑ crimib⁹ sint ꝑbiecti. Sz istō nō ꝑt stare:qz sine charitate nō ꝑt aliq̄d deo eē acceptū.nec sine ea,ꝑdest aliq̄d ad vitā etnā:ꝓtigit ät aliq̄s opib⁹ mie iſistē q̄ charitatē nō hñt:vñ hīs nihil ꝓdest ad vitā etnā ꝓmerēdā uel ad imunitatē pene etne ut ꝓ3.j. Cor.13. Et ꝓcipue hō appet absurdū in raptoribꝫ q̄ multa rapiūt:z tn̄ aliq̄ miſericordit largiūt. Et lō dōm:q̄ q̄cūq; cū pctō mortali decedūt:nec fides nec opa mie eos liberabit a pena etna ēt post q̄tūcūq; spatiū tpis. Ad ꝑm ḡ dōz q̄ illi miaz ꝓsequent q̄ miaz ordiate ipēdūt:nō ät ordinate miaz ipēdūt q̄ seipos in miserēdo negligūt:sz magis se ipugnāt male agēdo:z lō tales miaz penit⁹ absoluētē nō ꝓsequnt:z si ꝓsequnt miaz de pēis debitis aliq̄d relaxārē. Ad 2m dōz:q̄ nō ꝓpt hoc pōit dicta disceptatio solū de opib⁹ mie:qz ꝓ eaz neglectu tm̄ aliq̄ etnaliter pūiant:sz qz illi ab etna pēa liberabūt post pcta q̄ per opa mie sibi venia ipetrauerūt:facientes sibi amicos de māmona iniqtatis. Ad 3m dōz:q̄ illud a dño dī bis q̄ petūt sibi debitū relaxari:nō illius q̄ in pctō ꝑsistūt:z lō soli penitentes per opa mie ꝓsequēt miaz pēit⁹ liberātes. Ad 4.m dōz:q̄ gl.amb. loquit de lubrico venialī pcti:a q̄ aliq̄s post purgatoria pēas q̄s uapulatione dīc ꝓ opa mie absolueē. Ul' si loquat de lubrico mortalis pcti ē itelligēdū q̄tū ad hoc q̄ adhuc in vita ista exītes illi q̄ ex fragilitate in carnalia pcta icidūt per opa mie ad pniaz oīsponunt: vñ talis nō pībit.i.oīsponet ꝓ talia opa ad nō peūdū.

Nā grādis tn̄ pena est ut ei rc. J3.Aug.dicit:q̄ mitissima est pēa puulorꝫ qui tn̄ alienant a regno. Et dōm:q̄ hoc qō hic dī:itelligēdū est de illis qui carēt dīna visiōe z hñt ꝓscie remorsū q̄ ex ꝓa culpa ea ꝑ-

uent. ¶ Incōprehēsibilia sunt iudicia eius. ⌋ Sed ꝫ in psal. In labijs meis pronunciaui oia iudicia oris tui. ¶ Et dōm: q iudicia in psal. appellant dei mādata. Aplꝰ aūt dicit dei iudicia dispōnes eē. ¶ Sz uarietas sensuū ⁊ effectꝰ in creaturis ⁊c. ⌋ inq̄tū videlz ex diuersis cōceptionib⁹ ꝗs a creaturis accipim⁹ diuersas rōnes attribuimus deo: ut diuersitas nō sit in deo fz esse. sed sit diuersitas fm rōnē tm: qō hic dr uarietas sensuum uel fm connotata: ⁊ hoc dicit uarietas effectuum. Et de hoc in. 2. dist. j. lib. dictum est.

¶ De sententia iudicij. Di. XLVII.

SOlet ēt q̄ri q̄liter dabit iudicij snia. Sz nō est plpicuū id explicare. Nō eni scriptura apte diffinit an uoce illa⁹ pferant. Venite bñdicti: ⁊ Ite maledicti: an ṽtute iudicis ita fiat ꝓsciētijs singuloꝝ attestātib⁹: ut mō dr futuꝝ: ut iudicis potētie effect⁹: ipi⁹ dictiōe significet. Illa ēt: Esuriui ⁊ nō dedistis mihi māducare: ⁊ bi⁹: magis cō sciētijs exprimēda plūmi putāt q̄z uerbis: qꝝ aplꝰ in momēto ⁊ ictu octi mysteriū ꝓlumā dū tradit. Sz illud ad resurrectiōis statū tm̄ referunt: nō ad iudiciū: qui alij iudicis snīam ⁊ malorum increpationes ⁊ bonorum pmia uerbis exprimenda asserunt.

¶ Q̄ iudicabunt sancti ⁊ quomodo.

NOn aūt solus chr̄s iudicabit fz ⁊ scti cū eo iudicabūt natiōes. Ipe eni aplꝰ ait. Sedebitis ⁊ uos sup. xij. sedes iudicātes. xij. tribꝰ isr̄l. Nec est putādū q̄ duodeci aplꝰ tm̄ hoc pmiserit chr̄s. Ubi eni sedebit paulus q plus oib⁹ laborauit: si nō ibi sedebūt nisi. xij. ergo sedes pfectio tribū alis. i. vniuersitas iudicātiū itelligit. s. oēs pfecti q relictis oib⁹ secuti sūt chr̄z. Per. xij. trib⁹ vniuersitas iudicādoꝝ. Judicabūt ṽo eos scti nō mō coopatiōe: fz ēt auctē ⁊ ptāte. vñ. Gladij ancipites in manib⁹ eoꝝ. i. snīa de bonis ⁊ de malis in ptāte eoꝝ. Si ṽo q̄rit que erit eoꝝ ptās ul auctoritas in iudicando. puto nō añ posse sciri q̄z videat: nisi dīna reuelatiōe quis didicerit.

¶ De ordinib⁹ eorū qui iudicandi erunt.

QRūt aūt q̄tuoꝝ ordies i iudicio. Due qppe sūt ptes: electoꝝ. s. ⁊ reprobоꝝ. ut Bre. in mor. ait. Sz bini ordies eisdē singulis ptibus ꝓtinent. alij enim iudicant ⁊ pereūt. Alij nō iudicāt ⁊ peūt. Alij iudicant ⁊ regnāt: alij nō iudicāt ⁊ regnāt. Judicant ⁊ peūt qb⁹ dñs ait ca iclamatiōe dicet. Esuriui ⁊ nō dedistis mihi mā. ⁊c. Nō iudicāt ⁊ peūt: qb⁹ dñs ait q nō credit iā iudicat⁹ ē. Eoꝝ eni dānatio toti ecclie nota ē ⁊ certa: ⁊ iō dñr tūc nō iudicari qꝝ ad ꝓspectū districti iudicis cū apta dānatiōe sue ifidelitatis accedēt. Qui ṽo pfessio nē fidei sine opib⁹ bñt: iudicabunt⁹ ⁊ pībūt. i. redarguent⁹ ut peāt. q ṽo nec fidei sacr̄a tenuerūt increpatiōe iudicis in se fieri nō audiēt: qꝝ ifidelitatis sue tenebris ꝓiudicati ei⁹ quez despexert iuectiōe redargui nō merēt. Illi aūt saltē ṽba iudicis audiē: q ei⁹ fidē saltē ṽbo tenuerūt. Illi aūt in dānatiōe sua eterni iudicis nec ṽba pcipiēt: q ei⁹ reuerētiā nec ṽbo⁹ seruare uoluerūt ⁊ iō illi iudicādi. fz isti nō iudicādi dñr. Ex electoꝝ ṽo pte alij iudicant ⁊ regnāt. s. q vite maculas lachrymis tergūt: ⁊ elynaꝝ supinductiōe opiūt: qb⁹ iudex ueniēs in dextra ꝓsistētib⁹ dicet. Esuriui ⁊ de. mi. mā. Alij aūt nō iudicant ⁊ regnāt: q ēt pcepta legis pfectiori ṽtute trāscēdūt: qꝝ nō hoc solū qō lex pcipit iplē ꝓcēti sūt: fz ⁊ qō ad pfecti onē ꝓsilit iplere studēt. De qb⁹ ppbeta ait. Dñs ad iudiciū uēcit cū senatorib⁹ ppli sui. Et salomō de ecclie spōso loquēs ait. Nobilis in portis vir ei⁹ qñ sederit cū senatoribus terre. ⁊ Job ait. Nō saluat ipios ⁊ paupib⁹ iudiciū tribuit. Bi ergo recte sub gñali iudicio nō tenent: sed iudices uenīūt qꝝ ⁊ pcepta gñalia viuēdo vicerūt: ⁊ oib⁹ relictis chr̄m secuti sūt. recte paupib⁹ iudiciū tribuit. q q̄sto mūdo magna hūilitate despecti sūt: tāto tūc maiori culmie ptātis excrescēt. De talib⁹ dr. Qui vicerit dabo ei sedē mecū in throno meo sic ⁊ ego vici ⁊ sedi cū pre meo in throno ei⁹. Vicēs dñs cū pre in throno sedit: qꝝ post passiōis certamē ⁊ resurrectiōis palmā q̄ pri eēt eḡlis oib⁹ claruit. Nobis ṽo i throno filij sedē ē ex eiusdē filij ptāte iudicare. qꝝ eni iudicādi pricipatū ex ei⁹ ṽtute pcipimus q̄si in throno ei⁹ residem⁹. Ex his appet q ēt pfectiores scti cū chr̄o iudicabūt ptāte. ⁊ q̄re qdaz dicunt iudicandi alij nō iudicandi.

¶ De ordine iudicij ⁊ ministerio angelorum.

QUm aūt in euāgelio legat q dñs mittet āgelos suos q colligēt de regno ei⁹ oia scādala ⁊ mittēt iniquos i caminū ignis. Et itē. Exibūt āgeli ⁊ sepabūt malos de medio iustoꝝ ⁊ mittēt eos in caminū ignis. Et itez. Mittet āgelos suos cū tuba ⁊ ꝓgregabunt electos a q̄tuor uētis. ⁊ ppbeta dic. Cōgregate illi sctōs ei⁹: misterio āgeloꝝ illa ipleri dubitādū nō ē. Bño eni uenīēte ad iudiciū p cedet añ euz ignis quo cōburet facies mūdi hui⁹ ⁊ pibit celū ⁊ terra nō fz sbaz: fz fz spez que imutabit: celū qdē aereū nō ethereū. Tā tū eni alcēdet ignis in iudicio q̄stū alcēderūt aque indiluuio. Ille aūt ignis malis q repti fu

erit uiui: erit ꝓsūptio: bōis ṽo nō: ut ait aug. Hoc erit icēdiū mūdi sctis: qō fuit caminus trib⁹ pueris. In qb⁹ si aliqd purgādū fuerit per illū ignē purgabit. Alijs ṽo nullā igeret molestiā. Purgato ṽo per ignē mūdo: ⁊ ad iudiciū uenīēte dño: emittet uox illa magna q̄ resurgēt oēs mortui: ⁊ tūc misterio āgeloꝝ uētilabit⁹ area: qꝝ bōi ꝓgregabūt ibi de q̄tuor ptib⁹ mūdi angelico misterio: quo ⁊ rapient obuiā chr̄o in aera reprobis in terra quā di lexerūt remanēt⁹. Et tūc pconia illa bonorū. esuriui ⁊ dedistis mihi māducare. ⁊ increpatiōes ille maloꝝ: esuriui ⁊ nō dedistis mihi mā. ⁊c. pferent: ut sono uocali ul alio mō Veniq̄z ꝓferet snīa sup utroslibet. Venite benedicti: ⁊ ite maledicti ⁊c. Et ministerio angelorum virtute dei cooperāte mittentur mali in caminum ignis: hoc est in infernum.

¶ Si post iudiciū demones pceerunt hominibus ad puniendum.

QT solet q̄ri utr̄ i iferno malis ad pūiēdū plint demōes post iudiciū: qs carnifices tortoresq̄z aiaꝝ scriptura appellat. Aplꝰ dic q chr̄s tūc euacuabit oēz pricipatū ⁊ ptātē ⁊ ṽtutē. Nū eni durat mūdus: āgeli āgel⁹: demones demōib⁹: boies boib⁹ plūs. fz oib⁹ collectis: iā ois platio cessabit. Hic qdaz putāt post iudiciū demōes nō hr̄e ptātes cruciādi boies sic mō. Sz ut demōes ṽtute dei crucia ri sine misterio creature asserūt: sic reprobos boies ibi nō p opōnē dmonū fz ṽtute dīna: tm̄ eḡnis sbijci cruciatib⁹. Premissa attñ auctoritas nō id cogit sētire: q̄ ⁊ si asseat tūc nec demōes demōib⁹: nec boies boib⁹ pesse. nō diffinit tm̄ an demōes plint boib⁹ ad torquēdū. vñ qbusdā vr̄ eos sic cōstare hoib⁹ torto res in pēa: sicut extiterūt incētores in culpa.

POstq̄z determiauit magr̄ de remūeratiōe aiaꝝ: ⁊ pūitiōe q̄ pcedit iudiciū gñale: hic icipit determiare de remūeratiōe ⁊ pūitiōe q̄ erit p iudiciū gñale. Et dicit in ptes duas. In pria determiat de ipo gñali iudicio. In scda determiat de remūeratiōe ⁊ pēa q̄ gñale iudiciū ꝓsequit. 49. dist. ibi⌋ Post resurrectionē ṽo facto ipletoq⁹ ⁊c. ⌋ Pria pr̄ dividit in duas. In pria determiat ea que ptinēt ad modū iudicij ⁊ ad iudicis misterii. In 2ª determiat ea que ptinēt ad iudicis pson̄a. 48. di. ibi⌋ Solet ēt q̄ri q̄ fuerit ⁊c. ⌋ Pria i duas. In pª enī reqrit de iudicij mō. In 2ª de iudicij misteriis ibi⌋ Nō aūt solus chr̄s ⁊c. ⌋ Et hec ps dividit i tres. In pria eni ondit quō boies cū chr̄o iudicāte plūdicabūt. In 2ª ondit qd misterij āgeli i iudicio exhibebūt ibi⌋ Cū aūt i euāgelio legat ⁊c. ⌋ In 3ª pte reqrit utrū demōes misteri⁹ hui⁹ iudicij sint futuri torquēdo dānatoꝝ aias ibi⌋ Et solet q̄ri utrū i iferno ⁊c. ⌋ Pria ps dividit i duas. In pria ondit q̄ qdā boies cū chr̄o iudicabūt. In 2ª enumerat q̄tuoꝝ ordies hoium qui ad iudiciū uenīūt ibi⌋ Si aūt q̄tuoꝝ ordies ⁊c. ⌋

¶ Dō. I.

HIc est duplex qō. Pria de iudicio generali. Scda de igne qui pcedit faciē iudicij. Circa pmū querunt tria. Pria de ipso iudicio. Scdo de iudicātib⁹ cuz chr̄o. Tertio de his qui in iudicio iudicabuntur.

AD primū sic pcedit. vr̄ q gñale iudicium nō sit futuꝝ: qꝝ ut dr Num. j. Nō iudicabit de⁹ bis in idipz. fz nūc deus iudicat de singulis hoium opib⁹: eū post mortē vnicuiq⁹ pēas uel pmia ꝓ meritis tribuit: ⁊ dū ēt in hac vita q̄sdā ꝓ bonis ul malis opib⁹ pmiat ul punit. q vr̄ q nō sit aliō iudiciū futuꝝ. ¶ P̄. in nll⁹ iudicio executio snie pcedit iudiciū fz snia dīni iudicij q̄ ad hoies ē de adeptiōe regni ul exclusiōe a regno: ut pz Mat. 25. q cū mō aliq̄ adipiscant regnū eē nō: ⁊ qdā excludant ab ipo ppetuo: vr̄ q aliō iudiciū nō sit futuꝝ. ¶ P̄. ppt hoc aliq̄ in iudiciū opz adduci qꝝ dubiū ē q̄d de eis diffiniēdū sit: fz añ finē mūdi determinata est vnicuiq⁹ dānatoꝝ sua dānatio: ⁊ cuiq⁹ sctoꝝ sua beatitudo. q vr̄ q ñ opteat aliq̄ō futuꝝ iudiciū eē. ¶ Sz ꝫ Matt. 19. dr: Uiri niniuite surgēt in iudicio cū gñatiōe ista ⁊ pdēnabūt eā. q post resurrectionē aliq̄ō iudiciū erit. ¶ P̄. Jo. j. dr. Procedēt q̄ bōa fecert i resurrectionē vite: q ṽo mala egert i resurrectionē iudicij. q vr̄ q post resurrectionē aliq̄ō iudiciū sit futurū. ¶ Ulteri⁹ vr̄ q iudiciū illō q̄tū ad disceptationē ⁊ sniaz fiat p locutionē vocalē: qꝝ ut dic aug. 9. de ci. dei Per q̄t dies hoc futuꝝ iudiciū tēdat hoc icertū ē. fz nō eēt icertū si illa que in iudicio dñr futura tm̄ mēta liē cōplerent. q iudiciū illud vocalit fiet ⁊ nō solū mētalr. ¶ P̄. Bze. dic ⁊ habet in lra. Illi saltē ṽba iudicis audiēt: q ei⁹ ṽbo fidē tenuerūt. hoc aūt nō pt itelligi de ṽbo iteriori: qꝝ sic oēs ṽba iudicis audiēt: qꝝ oibus ⁊ bōis ⁊ malis nota erūt oia facta alioꝝ. sic supdi. 43. dcm̄ ē. q vr̄ q iudiciū ēlō vocalr paget. ¶ P̄. sic in sequēti dr. dicet chr̄s fz formā hois iudicabit in q̄ cozpalr ab oib⁹ possit videri. q vr̄ eadē rōne q corporali uoce loq̄t ut ab oib⁹ audiat. ¶ Sz ꝫ. aug. dic 20. de ci. dei. q liber vite de quo Apoc. 20. vis q̄dā in telligēda ē dīna: q̄ fiet ut vnicuiq⁹ opa sua uel bōa ul mala in mēoriā reuocent: ⁊ mētis ituitu mira celeritate cernant ut accuset ul excuset scia ꝓsciaz: atq⁹ ita sil⁹ ⁊ oēs ⁊ singuli iudicent. fz si uocalr discurrerēt merita singuloꝝ nō possēt oēs ⁊ singuli iudiceri sil. q vr̄ q illa discussio nō erit vocalis. ¶ P̄. snia ꝓpositionalis dr testionio rndē: fz testimoniū ⁊ accusatio ul excusatio mentalis erit. vñ Ro. 2. Testimoniū illi⁹ reddēte ꝓscia ipsoꝝ ⁊ iter se iuicē cogitationū accusantiū aut ēt defendētiū in die cū iudicabit de⁹ occulta hoiuz. q videtur q illa snia ⁊ totuz iudiciū mētaliter expleat. ¶ Utri⁹ vr̄ q tps futuri iudicij nō sit ignotū: sic eni scti pies expectabāt p̄m aduētū: ita ⁊ nos expectam⁹ 2m fz scti pies sciuert tps aduēt⁹ p̄mi sic pz p nūz hebdomadaꝝ que describūt Dan. 9. vñ ⁊ reph̄dunt iudei q tps aduēt⁹ chr̄i nō coguerūt: ut pz Luc. 12. Hypocrite facie celi ⁊ tre nostis ꝓbare: h⁹ aūt tps quō nō ꝓbatis. q vr̄ q ēt nobis eē dēat determiatū tps scōi aduēt⁹ q̄ de ad iudiciū uēiet. ¶ P̄. p signa deueim⁹ i cognitionē signatoꝝ. fz de iudicio futuro mlta signa nobis in scriptura ponunt: ut pz. 24. Matth. 7. 12. Luc. 7. 13. Mar. q i cognitionē illi⁹ tpis possim⁹ puenire. ¶ P̄. aplꝰ dixit. j. coꝝ. 10. Nos sum⁹ i q̄s fines sclorꝝ deuenerūt. 7. j. Jo. 3. Filioli nouissima hora ⁊c. cū q iā lōgū tps trāsierit ex quo hec dicta sūt: vr̄ q saltē nūc scire

Universidad de Deusto
Biblioteca

possim⁹ q ultimū iudiciū sit ꝑpiquū. ¶ Ꝑ.tps iudi
cij nō oz eē occultū nisi pp hoc q ꝗlibet sollicitius se
ad iudiciū ꝓepet dū detmiate tps ignorat.sz cadē sol
licitudo remāet ēt si certū eēt:qz culꝙ incertū est tps
sue mortis:ꝛ sic dic aug.in epla ad Esitiū:in q quēꝙ
uenerit su⁹ nouissim⁹ dies in hoc eū cōprehēdit mū
di nouissim⁹ dies.g nō ē nečiuz tps iudicij eē occltū.
¶ Sz ꝛ ē qō oz Marc.13. De die illa ul hora nemo
scit:neq; āgeli in celo neq; filⁱ⁹ nisi pr.oz ät filⁱ⁹ nescire
inq̄tū nos scire nō fac. ¶ Ꝑ.j.Thes.5. Dies oñi sic
sur in nocte ita ueniet.g vr cū aduēt⁹ furis in nocte sit
oino incertus:q dies ultimi iudicū sit oino incertus.

Rñdeo oōz ad ꝑmā.q.q sic opō ptiet ad rez
ꝑn^m quo ꝓducunt in eē:ita iudiciū p
tinet ad meritū quo res ad suū finē ꝓducunt.distinguit
ät duplex dei opō:vna qua res ꝑmit⁹ in eē ꝓduc isti
tuēs nāz:distinguēs ea que ad cōpletionē ipsi⁹ ptinēt:a
quo ꝺdē ope de⁹ oz deuisse.Hen.j.Alia ei⁹ opō est q
opat in gubernatiōe creaturaz:de q Jo.5. Pr meus
usq; mō opat ꝛ ego opor:ita ēt duplex iudiciū distin
guit:ordie tñ ꝓuerso:vnū qō rndet opi gubernatiōis
que sine iudicio eē nō ꝑt:p qō ꝺdē iudiciū vnusq;q
singularit⁹ꝓ suis opib⁹ iudicat:nō solū ſm q sibi cōpe
tit:sz ſz q cōpetit gubnatiōi vniuersi:vñ defert vni⁹
ꝑmiatio,p utilitate alioz:ut oz Heb.ii. Et pene vni⁹
ad ꝓfectū alti⁹ cedūt.vñ neče est ut sit aliqō iudiciū
ule cozrñdēs ex aduerso ꝑmerez ꝓductiōi in eē:ut
videlz sic tūc oia ꝓcesserūt imediate a deo:ita tūc ul
tima cōpletio mūdo det:vnoq; accipiēte finalr qō
ei debeť ſm seipm.vñ in illo iudicio appebit mālifeste
dina iustitia q̄tū ad oia q nūc ex hoc occultant:qō i
terdū de vno diſpōit ad utilitatē alioz alr q̄ malifes
ta opa exigere videant:vñ ēt ꝛ tūc erit ulis sepatio
bonoz a malis:qz ulteri⁹ nō erit loc⁹ ut mali per bo
nos uel boni per malos ꝓficiāt ꝓpter quē ꝓfectū in
terim cōmixti ueniunt boni malis quoadusq; status
huius vite per diuinā ꝓuidentiā gubernatur.

Ad ꝑmū q̄dā ꝑsona ꝛ est pars toti⁹ būani
gñis:vñ ꝛ duplex ei iudiciū debet:vnū singulare qō
de eo fiet post mortē qñ recipiet iuxta ea que i corꝑe
gessit q̄uis nō totalr:qz nō q̄ ad corꝑ⁹ sz quo ad aiaz
tm.Aliō iudiciū oz eē de eo ſm q est ps toti⁹ būani
gñis:sic aliqs iudicari oz ſz būanā iustitiā ēt qñ iudi
ciū oat de coitate de cui⁹ ipe ē ps.vñ ꝛ tūc qñ fiet ule
iudiciū toti⁹ būani gñis per ulem sepationē bonorū
a malis:ēt q̄libet per ꝓnās iudicabit:nec tñ de⁹ bis iu
dicat in idipm:qz nō duas pēas ,p vno pctō ifert.sed
pēa que añ iudiciū cōplete iflicta nō fuerat i ultio iu
dicio cōplebit post qō ipū cruciabūt quo ad corꝑ⁹ ꝛ
aiaz sil. ¶ Ad 1^m oōz:q ,ps snia illi⁹ gñalis iudicꝫ ē
ule sepatio bonoz a malis que illō iudiciū nō ꝓcede
det:sz nec ēt q̄ ad ꝓticularē sniam vniuscuiusq; plene
ꝑcessit iudicij effect⁹:qz ēt bōi ap̄li⁹ post iudiciū ꝑmi
abunt:tū ex gl̄ia corꝑis adūctaz:tū ex nūo sctōz cō
pleto:ꝛ mali ēt ap̄li⁹ corꝙbunt adūcta pēa corꝑis ꝛ
ipleto in penis nūo dānatoz:qz ꝙto cū plib⁹ardebūt
tāto plus ardebūt. ¶ Ad 3^m oōz:q ule iudiciū ut di
ctū ē magis directe respicit utilitatē boiuz q̄ singlos
iudicādoz.q̄uis g cuilibet boi añ iudiciū sit certa no
titia de sua dānatiōe uel ꝑmio:nō tñ oīb⁹oium dāna
tio ul ꝓmiū innotescet:vñ iudicium necessariū erit.

¶ Ad 2^am.q.oōz:q dd sit uez cira hāc.q.diffiniri ꝓo
certo nō pōt:tñ ,pbabili⁹ estiat q totū illō iudiciū ꝛ
quo ad discussionē ꝛ quo ad accusationē maloz ꝛ cō
mēdationē bonoz:ꝛ quo ad sniam de utrisq; mēbr
ꝑficiet.Si enī uocalr singuloz facta narrarent:ieſtia
bilis magnitudo tpis ad hoc exigeret:sic ēt aug.10.de
cit de ci.dei:q si liber ex cui⁹ scriptura oēs iudicabūt
ut oz apoc.9.carnalr cogitet:qs ei⁹ magnitudinē:aut
lōgitudinē ualeat estiare:aut q̄to tpe legi ꝓsit liber
in quo scripte sūt vniuerse vite vniuersorū:nō ät mi
nus tps reqrit ad narrādū oreten⁹ singulorū facta q̄
ad legēdū si eēnt in li⁹ māli scripta.vñ ꝓbabile est q
illa que oñr matt.25.nō uocalr sz mētalr itelligēda sit
eē ꝑficiēda. ¶ Ad ꝑ^m g oōz:q ,p tāto dic Aug.q i
certū ē per q̄t dies hoc iudiciū tēdat:qz nō est determi
natū utrū ꝑficiat uocalr:si eni uocalr ꝑficeret ,plixz
tps ad hoc reqreret:si ät mētalr in momēto fieri po
terit. ¶ Ad 2^m oōz:q ēt si iudiciū fiat mētalr:tñ vbū
Hze.saluari ꝑt:qz etsi oib⁹ inotescēt sua ꝛ alioz facta
dina vtute hoc faciēte:que in euāgelio locutio dr.tñ
illi qui fidē būerūt quā ex vbis dei ꝓceperūt:ex ipsis
vbis iudicabunt:qz ut oz Ro.5. Qui in lege peccaue
rūt per legē iudicabunt.vñ q̄dā spāli mō dicet aliq̄d
bis qui fuerūt fideles:qō nō dicet bis q fuerūt infide
les. ¶ Ad 3^m oōm:q chis corꝑalr appebit ut ab oī
b⁹ iudex corꝑaliꝫ cogīcat qō q̄dē subito fieri poterit:
sz locutio que tpe mēsurat reqreret imēsaz tpis,plixi
tatē si uocali locutione iudicium perageretur.

¶ Ad 3^am.q.oōz:q de⁹ per sciaz suā est cā rez:utrūq;
ät creaturis coicat dū ꝛ reb⁹ tribuit vtutē agēdi alias
res q̄z sint cā:ꝛ ꝺubsdā ēt rez cognitionē ꝓbet.sz
in utroq; aliq̄ sibi refuat.opat eni q̄dā in oīb⁹ nulla
creatura ei coopat:ꝛ silr cogīscit quedā que a nlla pu
ra creatura cogīscunt.hic aūt nlla alia magis eē debēt
q̄ illa que soli dine sbiacēt ptāti:in qb⁹ el nlla creatu
ra coopat:ꝛ hī est finis mūdi i quo erit dies iudicij.
nō eni per aliquā cāz creatā mudus finiet:sic ēt ꝛ mū
dus eē icepit imediate a deo:vñ dicet:cognitio finis
mūdi soli deo refuat:ꝛ hāc rōnē ipse oñs vr assīgre.
Act.j. Nō est inqt urm nosse tpa uel momēta que pr
posuit in sua ptāte.q.d.que soli ptāti el⁹ refuata sūt.

¶ Ad ꝑ^m g oōz:q in ꝓio aduētu chr̄is uenit occlt⁹:
ſm illō Isa.45. Uere tu es de⁹ abscōdit⁹ sctūs israel
saluato.ꝛ iō ut a fidelib⁹ cogīsci posset:oportuit det
miate tps ꝑdetmiare:sz in scōo aduētu uēiet manife
stus:ut oz in psal. De⁹ mālfeste ueniet ꝛc.ꝛ iō circa co
gnitionē aduēt⁹ ipsi⁹ erroz eē nō potit:ꝑt qō nō est
sile. ¶ Ad 3^m oōm sicut dicit Aug.in epla de die iu
dicij ad Esitiū:signa que in euāgelijs ponunt nō oia
ptinēt ad scōz aduētū q̄ erit in fine.sz quedā eoz ptī
nēt ad tps destructiōis hierlm que iā ꝑterūt:quedaz
vō ꝛ pla eoz ptinēt ad aduētū quo q̄tidie ad ecclīaz
suā uenit eā spūalit⁹ visitās:put ihirat nos per fidē ꝛ
amorē:nec illa que in euāgelijs uel in epīs ponūt ad
ultimū aduētū spectātia ad hoc pñt ualē ut detmiate
tps iudicij possit cognosci:qz illa picula que pnūciant
nūciātia vicinū chr̄i aduētū:ēt a tpe ꝑmitiue ecclie fu
erūt qñq; itēli⁹ qñq; remissi⁹:vñ ꝛ ipsi dies ap̄loz⁹
dicti sūt nouissimi dies:ut p3 Act.2.ubi petr⁹exponit
illō vbū Joēl.2. Erit in nouissimis dieb⁹ ꝛc.ꝓio tpe
illo:ꝛ tñ ex illo tpe tps plurimū trāsiuit:ꝛ qñq; ples
ꝛ qñq; pauciores tribulatiōes i ecclīa fuerūt.vñ nō
pōt determinari tps q̄tuz sit futurū nec de mēse nec
de anno:nec de cētū nec de mille ānis:ut Aug.in eo
dē li.dic. Et si credat in fine bī⁹ picula magis abūda
re:nō tñ pōt detmiari que sit illa q̄titas piculoz que
imediate die iudicij ꝓceder ul añ chr̄i aduētū:cu ꝛ cir
ca tpa ꝑmitiue ecclie fuerit ꝑsecutiōes aliq̄ adeo gra
ues:ꝛ corruptiōes erroz adūdarēt:q aliqb⁹ tūc
vicin⁹ expectaret ul iminēs antichr̄i aduēt⁹:sic oī in

ecclīastica historia:ꝛ in li.Hiero.de viris illustribus.
¶ Ad 3^m oōz:q ex hoc qō oī nouissima hora est:ul
ex silib⁹locutiōib⁹que in scriptura oñr nō pōt aliqua
detmiata q̄titas tpis sciri.nō eni est dcrn ad significā
dū aliquā bzeuē horā tpis:sz ad significādū nouissi
mū statū mūdi qui ē qsi nouissima etas:que q̄to tpis
spatio duret nō est diffinitu:cū ēt nec senio qō est ulti
ma etas hois sit aliqs tmin⁹ cert⁹ ꝑfinit⁹:cū qñq; iue
niat durare q̄tū oēs ꝓcedētes etates uel plus:ut oīc
Aug.in li.83.q.vñ ēt ꝛ apīs.2.Thes.2.excludit falsū
itellectū que q̄dā ex illis vbis ꝓceperāt ut crederent
dīe oñi iā istare. ¶ Ad 4^m oōm:q ēt suppolita moz
tis icertitudine dupl⁹ ad vigilātiā ualet incertitudo
iudicij. Prio ad hoc q ignorat utrū ēt differat tāuz
q̄tū est hois vita:ut sic ex duab⁹ ptibus incertitudo
maiorē diligētiā faciat. Scōo q̄tū ad hoc q hō non
gerit solū sollicitudinē de psona sua:sz de familia ul ci
uitate uel regno aut tota ecclīa:cui nō determiat tps
durationis ſm hois vitā:ꝛ tñ opz vnūqōq; hoz. hoc
mō disponi ut dies oñi non inueniat imparatos.

Ad 2^m sic ꝓcedit.vr q nulli hoies iudicabūt cuz
chr̄io:qz Jo.5. Pr i oē iudiciū dedit filiou
oēs ꝛc.sz honorificētia talis nō debeť alicui q̄ chr̄o.
g ꝛc. ¶ Ꝑ.dcūq; iudicat bēt ptātē sup illō qō iudi
cat.sz ea de qb⁹ oz eē futuz iudiciū sic merita ꝛ ꝑmia
būana soli dine auctī subsūt.g nulli cōpetit de his iu
dicare. ¶ Ꝑ.iudiciū illō nō exercebit vocalr:sz meta
lr:ut ,pbabili⁹ estimat.sz hoc q cozdib⁹ boiuz noti
ficent merita ꝛ demerita qō est qsi accusatio:ul cōmē
datio:ul retributio pene ꝛ ꝑmij:qō est qsi snie ,platio
sola⁹dina vtute fiet.g nlli alij iudicabūt nisi chr̄s qui ē
de⁹. ¶ Sz ꝛ ē qō oī Matt.19. Sedebitis sup sedes
iudicātes.12.trib⁹ Isrl. ¶ Ꝑ.Isa.3. Dns ad iudiciū uēi
et cū sēioribꝫ⁹ pplī sui.g vr q ēt alij iudicabūt cū chr̄o.
¶ Ulteri⁹ vr q iudiciaria ptās nō rndeat uolūtarie paup
tati:h⁹ eni solū.12.aplis ,missū est matt.19. Sedebi
tis sup sedes.12.iudicātes ꝛc.g cū nō oēs uoluntarie
paupes sint apli:vr q nō oib⁹ iudiciaria ptās rndeat
¶ Ꝑ.mai⁹ est offerre sacrificiuz deo de ꝓpo corꝑe q̄
de exteriorib⁹reb⁹:sz martyres ꝛ ēt vgines offerūt de ꝓ
prio corꝑe sacrificiū deo.uolūtarie ät paupes de exti
oribꝫ⁹ reb⁹.g sblimitas iudiciarie ptātis magis rndet
martyrib⁹ ꝛ vgib⁹ q̄ uolūtarie paupib⁹. ¶ Ꝑ.Jo.5.
Est qui accusat uos moyses:in quo uos spatis.glo.qz
uoci ei⁹ nō creditis.ꝛ Jo.12. Sermo quē locut⁹ suz il
le iudicabit eū in nouissimo die.g ex hoc q aliq̄ ꝓpo
nit legē ul vbū exhortatiōis ad istructionē moz hēt
q iudicet ꝓtēnētes.sz hoc est doctoz.g doctoribꝫ⁹ ma
gis cōpetit q̄ paupib⁹. ¶ Ꝑ.chr̄s ex hoc q̄ iniuste iu
dicat⁹ est inq̄tū bō meruit ut sit iudex oiuz in nā bū
na.vñ Joā.5. Ptātē dedit ei iudiciū facē qz filⁱ⁹ hois
est.sz qui psecutionē patiunt ,ppt iustitiā iniuste iudi
cant.g iudiciaria ptās magis eis q̄ paupib⁹ cōpetit.
¶ Ꝑ.supioz nō iudicat ab iferiore.sz multi licite di
uitijs utētes maioris meriti erūt mltis uolūtarie pau
pib⁹.g uolūtarij paupes nō iudicabūt nisi alij iudica
būt. ¶ Sz ꝛ Job.36. Nō saluat ipios ꝛ iudiciū pau
pib⁹ tribuet.g paupez est iudicare. ¶ Ꝑ.matt.19.su
per illud. Uos qui reliqstis oia ꝛc.dicit glo. Qui re
liquerūt oia ꝛ secuti sūt oīm bi iudices erūt.qui licita
hītes recte usi sūt iudicabunt:ꝛ sic idē qō ꝓuo.
¶ Ulteri⁹ vr q angeli debeāt iudicare matt.25. Cū ue
nerit filⁱ⁹ in maiestate sua ꝛ oēs angeli cū eo.sz loquit
de aduētu ad iudiciū.g videt q ēt angeli iudicabūt.
¶ Ꝑ.āgeloz ordines noīa sortiunt ex offō qō exer
cēt.sz q̄dā āgeloz ordo est ordo thronoz qō vr ptie
re ad iudiciariā ptātē:thron⁹ eni est sedes iudicis:so
liū regis:cathedra doctoris.g aliq̄ angeli iudicabūt.
¶ Ꝑ.scis post hāc vitā ,mittit āgeloz equalitas.
matt.22.si g hoies hāc hebūt ptātē ut iudicēt:multo
forti⁹ ꝛ angeli. ¶ Sz ꝛ Joā.5. Ptātē dedit ei iudi
ciū facē qz filⁱ⁹ hois est.sz āgeli nō coicāt in hūana nā
g nec in iudiciaria ptāte. ¶ Ꝑ.nō ē eiusdē iudicare ꝛ
eē iudicis mīstrū:sz āgeli erūt in iudicio illo ut mīstri
iudicis.matt.13. Mittet filⁱ⁹ hois angelos suos ꝛ col
ligēt de regno ei⁹ oia scādala.g angeli nō iudicabūt.
¶ Ulteri⁹ vr q post diē iudicij demones nō exequant
sniaz iudicis in dānatis:qz demones magis peccaue
rūt q̄ hoies.g nō est iustū q hoies per demōes torq̄
ant. ¶ Ꝑ.sic demōes suggerūt hoib⁹ mala:ita ange
li suggerūt bona.sz ꝑmiare bonos nō erit offm ange
loz:sz hoc erit ab ipso deo imediate.g nec pūire ma
los erit offm demonū. ¶ Sz ꝛ ē est q hoies peccato
res se diabolo subiecerūt peccādo.ergo iustum est ut
ei subiiciantur in penis quasi ab eo puniendi.

Rñdeo oōz ad ꝑmā.q.q iudicare multipl⁹ dr
Uno mō calit:ut dicat illud iudicare:
vñ appet aliqs iudicādus:ꝛ sz hoc aliq̄ oñr iudicare
cōpatiōe:inq̄tū ex cōpatiōe alioz aliq̄ iudicādi ostē
dunt:sic patet matt.12. Uiri niniuite surgēt in iudicio
ꝛc.sz sic iudicare in iudicio coiter bonoz ꝛ maloz ē.
Alio mō dr iudicare q̄si iterp̄tatiue.iterp̄tamur enim
aliquē facē qui faciēti ꝓfētit.vñ illi q ꝓfētiēt chr̄o iu
dici ei⁹ sniaz approbādo iudicare dīr:ꝛ sic iudicare ē
oiuz electoz.vñ dr Sap.3. Judicabūt scti natiōes.3°
mō dr iudicare q̄si p silitudinē:qz.s.silitudinē iudicis
hēt iq̄tū sedet in loco eminēti sic iudex.sic assessores
iudicare oñr ꝛ sz huc mō dīt q̄dā q pfecti viri q
b⁹iudiciaria ptās,pmittit Matt.19.iudicabūt.s.p ho
norabilē ꝓfessionē qz supiores ceteris iudicio appebūt
occurrētes chr̄o obuiā i area.sz istō nō vr sufficē ad
,pmissionē oñi cōplēdā q̄ dr. Sedebitis iudicātes.vr
eni iudiciū ꝓfessioi supaddē. Et iō ē 4° modus iudicā
di q pfectis viris q̄uēiet:inq̄tū ptinent in eis decreta
dine iustitie ex qb⁹ hoies iudicabunt:sic si liber i quo
ptinet lex iudicare dicat.vñ Apoc.20. Judiciū sedet ꝛ
libri apti sūt:ꝛ p hūc modū hāc iudicationē Ricar.
de sa.vic.expōit:vñ dīc q dine ꝓplatioi assistūt q in
li⁹ sapie q̄tidie legūt uelut in cozdiū uolumib⁹ trāscri
būt q̄cqd iā pspicua vitatis itelligētia cōprehēdūt.ꝛ
infra. Quid vō si iudicātiū cozda dīnt⁹ in oēm vtutē
edocta nisi q̄dā canonū decreta:sz qz iudicare impor
tat actionē in aliū ,pcedentē:iō ,pe loquēdo iudicare
dr q sniaz loquēdo in alterz fert. Sz hoc dupl⁹ ptigit
Uno mō q ,pa aucte:ꝛ hoc est illi⁹ ,pe q bēt in alios
dīnū ꝛ ptātē:cui⁹ regimi subdunt q iudicant.vñ ei⁹ ē
in eos ius ferre:ꝛ sic iudicare soli⁹ dei est. Alio mō iu
dicare est sniaz alti⁹ aucte latā in alioz notitiā ducē
qō est sniaz latā ,pnūciare:ꝛ hoc mō ꝓfecti viri iudi
cabūt:qz alios ducēt i cognitionē dine iustitie ut sciāt
q̄d eis iuste ꝓ meritis debeat:ut ipsa reuelatio iusti
tie iudiciū dicat.vñ dīc Ricar.de sa.vic.Judices cor
rā iudicādis decretoz suoz libros apīre:ē ad cozdiū
suoz ispectionē iferioz q̄rulibet v.su admittē sēsuq;
suū in his que ad iudiciū pertinent reuelare.

Ad ꝑmū g oōm:q obiectio illa ,pcedit de
iudicio auctis qō soli chr̄o ꝓuēiet
¶ Et sil⁹ dīm ad 2^m. ¶ Ad 3^m oōm:q nō est icōue
niēs aliqs sctoz aliqs q̄dā reuelare ul per modū illu
minatiōis sic supiores āgeli iferiores illuminānt:uel p
modū locutiōis:sic qñ iferiores supioribꝫ⁹ loquunt.
¶ Ad 1^am.q.oōz:q pauptati debet iudiciaria ptās spā

Universidad de Deusto
Biblioteca

liter ꝓpt tria. Pmo rone ꝓgruitatis: q2 uolūtaria pau ptas est eoꝝ qui oib⁹ que mūdi sūt ptēptis: soli chīo iherēt. z iō nō est eis aliq̄d qō eorū iudiciū a iustitia deflectat: vñ idonei ad iudicādū reddunt q̄si vitatē iustitie pze oib⁹ diligētes. Scōo per modū meriti: q2 hūilitati rndet exaltatio pmo merito. iter oia aūt que boiez in hoc mūdo despectū facīūt pcipuū est pauptas: vñ z paupib⁹ excellētia iudiciarie ptātis ꝓmittit ut sic qui se ꝓpt chīm hūlliat exaltet. Tertio q2 paup tas disponit ad pdictū modū iudicādi: ex hoc eni alīqs sctoꝝ iudicare dicet: ut ex pdictis pz: q2 coz hēbit edoctū oi dina vitate qua alij potēs erit manifestare. in ꝓgressu āt ad pfectionē pmū qō reliquēdū occurrit sūt exteriores diuitie: q2 hec sūt ultio acq̄sita: qō āt est ultimū in gñatiōe est pmū in destructiōe: vñ z iter btitudies q⁹ est ꝓgressus ad pfectionē: ꝑma ponit pauptas: z sic pauptati rndet iudiciaria ptās: inq̄tū est pzia dispō ad ptātē pdictā: z hic ē q̄ nō q⁹uscūq; paupib⁹ ēt uolūtarie repromittit ptās pdicta: sz illis qui relinquētes oia sequunt chīm fm pfectionē vite.

¶ Ad p^m q̄ dōz: q sic dic aug. 20. de ci. dei. Nec qñ sup. xij. sedes sessuros eē ait. xij. solos⁹ boiez cū illis iu dicaturos putare debem⁹. alio dn qñ locū iude tradi toris apl̄z mathīa legim⁹ ordiatū: Paulus d̄ plus ali is laborauit ubi ad iudicādū sedeat nō hēbit. vñ duo denario nūo significata est vniuersa iudicātiū m̄titu do, ꝓpter duas ptes septēnarū. s. tria z q̄tuor que in se ducte duodenariū faciūt: septēnari⁹ āt est nūs pfecti onis. Et ꝓpt hoc q ꝓsistat ex duplici senario d̄ est nūs pfect⁹. ul q2 ad l̄raz duodeci aplis loq̄bat: in q̄z ꝓsona hoc oibus eoꝝ sectatorib⁹ ꝓmittebat. ¶ Ad 2^m dōz: q vgitaz z martyriū nō ita disponūt ad retinēdū in cord̄e decreta dine iustitie sic pauptas. sic eōrio ex teriores diuitie ex sua sollicitudine suffocāt vbū dei: ut dī⁹ Luc. 8. Uel dōz q pauptas nō solū sufficit ad me ritū iudiciarie ptātis: sz q2 est pzia ps pfectiōis cui rn det iudiciaria ptās. vñ iter ea q̄ sequunt ad pauptatē ad pfectionē ꝓtinent spectātia pñt cōputari z vgitas z mar tyriū z oia pfectiōis opa: nō tn sūt ita pncipalia sicut pauptas: q2 ꝑm⁹ est maxia ps rei. ¶ Ad 3^m dōz: q il le qui legē ꝓposuit aut exhozтat⁹ est ad bonū iudica bit cālit loquēdo: q2 per cōpationē ad vba ab ipo ꝓ posita alq̄ iudicabunt: z iō nō rndet ꝓpe ptās iudicia ria pdicatiōi uel doctrie. Uel dōz fm q̄sdā: q tria re q̄runt ad iudiciariā ptātē. Pmo abdicatio tpaliū cre aturaꝝ: ne ipediat anim⁹ a sapie pceptiōe. Scōo req rit hit⁹ ptinēs dinā iustitiā scitā z obtuatā. Tertio q illā iustitiā alios docuerit: z sic doctria erit cōplēs me ritū iudiciarie ptātis. ¶ Ad 4.^m dōm: q chīs in hoc q est iniuste iudicat⁹ seipm hūlliauit: oblat⁹ est eni q2 uoluit: z meritū hūlitatis est iudiciaria exaltatio qua ei oia subdunt: ut dī Phll. 2. z iō magis debet iudicia ria ptās illis qui uolūtarie hūliāt bona tpalia abijciē do, ꝓpt que boies a mūdanis honorant q̄ bis qui ab alijs hūliant. ¶ Ad 5^m dōm: q iferioz nō pōt iudica re supiorē aucte ꝓa: sz tn aucte supioris pōt: sicut pz in iudicib⁹ delegatis: z iō nō est inconueniēs si hoc q̄si accidētale pmiū paupib⁹ det ut iudicēt alios etiaz qui sūt excellētioris meriti respectu pzemij eēntialis.

¶ Ad 3^am. q. dōm q assessores iudicis debēt eē iudici ꝓportiōales uel cōformes: iudiciū āt filio attribuit: q2 fz hūanā nāz oib⁹ apparebit tā bonis q̄ malis q̄uis tota trinitas iudicet per aucte: z iō ēt opz ut assel sores iudicis hūanā nāz hēant in qua possint ab oib⁹ bonis z malis videri: z sic āgelis nō cōpetit iudicare q̄uis ēt angeli aliq̄ mō pñt dici iudicare. s. per snie ap probationē. ¶ Ad p^m q dōz: q sic ex gl. ibidē p3: an geli cū chīo ueniēt nō ut iudices: sz ut sint testes būa noꝝ actuū sub q̄z custodia boies uel bn̄ ul male ege rūt. ¶ Ad 2^m dōz: q nomē thrōi attribuit āgel⁹ rone illi⁹ iudicij qō de⁹ sp exercet oia iustissime gubernā do: cui⁹ iudiciū angeli sūt q̄dāmō executores z ꝑmul gatores. sz iudiciū qō de oib⁹ per hoiem chīm fiet ēt req̄rit oēs assessores. ¶ Ad 3^m dōm: q hoib⁹ ꝓmit tit angeloꝝ eq̄litas q̄tū ad pmiū eēntiale: nihil tn̄ ꝓ hibet aliqō accn̄tale premiū hoibus exhiberi qō an gelis nō debit: ut p3 de aureola virginū aut martyꝝ. z simliter potest dici de iudiciaria potestate.

¶ Ad 4.^am. q. dōm: q circa hoc tāgit a magro in l̄ra du plex opio z utraq; dei iustitie vī cōpetē: ex hoc eni q hō peccat iuste demoni subīcit: sz demō iniuste ei pze est. Opio q̄ illa que pōit demōes in futuꝝ post diē iu dicij hoib⁹ nō posse in penis: respicit ordinē dine iusti tie ex pte demonū puniētiū; ōria vo opio respicit or dinē dine iustitie ex pte hoiuz pūitoꝝ. Que āt harū uerioz sit certū nobis eē nō pōt. Ueri⁹ aūt estimo q sic fuabit ordo i saluatis q̄dā a q̄busdā illumiabūt z pficiēt: eo q celestis hierarchie ordines ꝓpetui erūt ita saluabit ordo in penis ut boies per demōes puni ant: nec totaliter ordo din⁹ quo angelos medios inter nām dinā z hūanā ꝓstituit ānullet: z iō sic hoib⁹ p an gelos dine illumiatiōes deferunt: ita ēt demones sūt executores dine iustitie in malos: nec in hoc aliq̄d mi nuet demonū pena: q2 in hoc q ēt alios torquent ipsi torq̄bunt: ibi eni miseroꝝ societas miſiā nō minuet sz augebit. ¶ Ad p^m q dōz: q ꝓlatio illa que dī eua cuāda per chīz in futuro est acciptēda fm modū pla tiōis que est fm statū hui⁹ mūdi in quo z boies boi bus pticipant: z āgeli hoib⁹ z angeli angelis: z demo nes demōib⁹ z demones hoib⁹: z hoc totū ad pducē dū ad finē uel abducēdū a fine. tūc aūt cū oia ad finē suū puenerūt nō erit ꝓlatio abducēs a fine uel adduc ēs ad finē. sz ꝓseruās in fine bōi uel mali. ¶ Ad 2^m dōz: q̄uis meritū demonū nō req̄rat ut hoib⁹ ꝓfe rant: q2 iniuste sibi boies subiecerūt: tn̄ hoc req̄rit oz do nāe ipoꝝ ad nāz hūanā: bōa eni nālia in eis integra manēt. ut Dio. dicit. 4. ca. de di. no. ¶ Ad 3^m dōm: q angeli boni nō sūt cā principalis pmū electis: q2 hoc oēs imediate a deo pcipiēt: sz tn̄ q̄rūdā accn̄taliū pmioꝝ angeli hoib⁹ sūt cā inq̄tū per supiores angeloꝝ iferiores z angeli z boies illūinant de aliq̄b⁹ secretis diuoꝝ que ad ſbaz btitudis nō ptinēt. z silr ēt principalē pena dānati pcipiēt imediate a deo. s. exclusionē ꝓpetuā a visiōe dina. alias aūt penas sensibiles nō est icōueniēs hoib⁹ per demōes ifligi. Jn hoc tn̄ est vtia q2 meritū exaltat. sz pctm̄ deprimit. vñ cū nā angelica sit altioz q̄ hūana: q̄dā ꝓpt excellētia meriti intātuz exaltabunt q talis exaltatio excedet altitudinez nāe z ꝑmij in q̄busdā angel⁹. vñ ēt q̄dā āgeli q̄sdā boies illūinabunt: sz nlli boies pctores, ꝓpter aliquē gradū malitie uenīēt ad illā eminētiā q̄ debet nāe demonū.

Ad 3^m sic ꝓcedit. vī q nō oēs boiez in iudicio cō pareāt. q2 dī Matt. 19. Sedebitis sup sedes iudicātes. 12. trib⁹ isrl. sz oēs boies ptinēt ad illaz 12. trib⁹. g̃ vī q nō oēs boies cōpareāt. ¶ Ꝑ. Idē vī per hoc q̄ dī in psal. Nō resurgēt ipij in iudicio: sed multi boiuz sūt tales: g̃ in iudicio nō cōpebūt. ¶ Ꝑ. ad hoc alīqs ad iudiciū adducit: ut eius merita discu tiant. sed quidā sūt qui nulla merita habuerunt: sicut pueri inter ꝓfectā etatē decedētes. ergo illos in iudi cio cōpere nō est necesse. ¶ Sz ꝑ est q̄ dī Act. 10. q chīs est ꝓstitut⁹ a deo iudex viuoꝝ z mortuoꝝ. sz sub istis differētijs cōprehēdunt oēs boies q̄ltercū q viui a mortuis distinguant. g̃ oēs boies in iudicio comparebūt. ¶ Ꝑ. Apoc. 1. dī. Ecce ueniet cum nu bibus z videbit eum ois oculus. hoc aūt non esset si nō oēs boies in iudicio comparerent. ergo rc.

¶ Ulteri⁹ videt q nlli bōi in iudicio iudicent. q2 Joā. 3. Qui credit in eū nō iudicabit. sz oēs boni credide rūt in eū. g̃ nō iudicabunt. ¶ Ꝑ. illi nō sūt bti q⁹ est scerta sua btitudo: ex quo Aug. ꝓbat demones nūq̄ fuisse btos: sz scti boies nūc sūt bti. g̃ certi sūt de sua btitudine. sz q̄ est certū nō adducit in iudiciū. g̃ bōi nō iudicabunt. ¶ Ꝑ. timoz btitudini repugnat. sz ex tremū iudiciū q̄ tremēdū maxie dī nō poterit fieri sine timore coꝝ qui sūt iudicādi. vñ ēt Hze. dic sup il lud Job. 40. Cū sublat⁹ fuerit tremebūt āgeli. ꝓsideremus quō tunc iniquoꝝ ꝓscia cōcutit q̄n ēt iustorū vita turbat. g̃ bti nō iudicabunt. ¶ Sed ꝯ vī q oēs boni iudicent. q2 dī. 2. Cor. 5. Oēs astabim⁹ añ tribu nal chīi. ut referat vnusq̄sq; ꝓpa corporis que gessit: si ue bona: siue mala. sz nō est aliud iudicari. ergo oēs iu dicabunt. ¶ Ꝑ. vniuersale dia cōprehēdit. sed illud iudiciū dicit vniuersale. ergo oēs iudicabuntur.

¶ Ulteri⁹ vī q nulli mali iudicabunt: sic eni est certa i fideliū dānatio: ita z eoꝝ qui in mortali decedūt: sed ꝓpt dānatiōis certitudinē dī Joā. 3. Qui nō credit iā iudicat⁹ est. g̃ eadē rone nec alij pctores iudicabunt. ¶ Ꝑ. uox iudicis est ualde terribilis eis qui per iu diciū cōdēnant. sz sic in l̄ra ex vbis Hze. habet ad ifi deles allocutio iudicis nō fiet. si g̃ fieret ad fideles dā nādos: ifideles de sua ifidelitate cōmodū reportarēt q̄ est absurdū. ¶ Sz ꝯ vī q oēs mali sūt iudicādi. q2 oib⁹ malis ifliget pena fm q̄titatē culpe: sz hoc sine diffōne iudicij esse nō pōt: g̃ oēs mali iudicabunt.

¶ Ulteri⁹ vī q angeli in futuro iudicent: q2 dī. 1. Cor. 6. Nescitis qm̄ āgelos iudicabim⁹. sz hoc nō ꝑt referri ad statū ꝑsentis tpis. g̃ hoc referri dz ad futuꝝ iu diciū. ¶ Ꝑ. Job. 40. dī de behemoth. p quē diabo lus itelligit: cūctis videtib⁹ pcipitabit. Et Marci. 1. Exclamauit demō ad chīm. uenisti añ tps pdē nos. z gl. dic ibidē q demōes i terra dñz cernētes se ꝓtiue iudicādos credebāt. g̃ vī q⁹ finale iudiciū refuat. ¶ Ꝑ. 2. Petri. 2. dī. De⁹ angelis peccātib⁹ nō pepcit sz rudētib⁹ inferni detractos in tartaꝝ tradidit cru ciādos in iudiciū reseruari. g̃ vī q angeli iudicabunt ¶ Sz ꝑ. De⁹ nō iudicat bis in idipz: sz mali āgeli iaz iudicati sūt. vñ Joā. 16. Princeps mūdi iā iudicatus est. g̃ in futuro angeli nō iudicabunt. ¶ Ꝑ. pfectioz est bonitas uel malitia angeloꝝ q̄ aliquoꝝ hoiuz in statu vie. sz q̄dā boies bōi z mali nō iudicabunt: ut in l̄ra dicit. ergo angeli boni uel mali nō iudicabuntur.

Rñdeo dōm ad ꝑma qōnez q ptās iudiciaria chīo hoi collata est ꝓmiū hūlitatis quā in passiōe exhibuit: ipe aūt sua passiōe sanguinez pro oib⁹ fudit q̄tum ad sufficiētia: sz nō in oib⁹ effe ctū habuit, ꝓpt ipedimētū in aliq̄b⁹ inuētū: z iō cō gruū est ut oēs boies in iudicio cōgregent ad viden dū eius exaltationē in humana natura: fm quam con stitutus est a deo iudex viuoruz z mortuorum.

Ad ꝑmū g̃ dōm: q sic dicit Aug. 20. de ciui. dei. Nō q2 ocn̄ est. Judicātes. 12. trib⁹ isrl: trib⁹ leui. que tredecima est iudicāda nō erit aut solū illū ppz: nō ēt gētes ceteras iudicabūt. iō āt per. 12. trib⁹ oēs alie gētes significate sūt: q2 per chīm in sorte. 12. tribuū oēs gētes sūt uocate. ¶ Ad 2^m dōz q hoc q̄ dī. Nō resurgēt ipij in iudicio. si referat ad oēs pctores sic itelligēdū ē: q nō resurgēt ad hoc q iudicēt: si āt ipū dicant ifideles sic itelligēdū est: q nō resurgēt ad h⁰ q iudicēt: q2 iā iudicati sī: sz oēs resur gēt ut i iudicio cōpeāt: ad gl̄ia iudicij ituēda. ¶ Ad 3^m dōm: q ēt pueri añ pfectā etatē decedētes in iudi cio cōpebūt: nō āt ut iudicēt: sz ut videāt gl̄ia iudicij.

¶ Ad 3^am. q. dōm: q ad iudiciū duo ptinēt. s. discussio meritoꝝ: z retributio ꝑmioꝝ: q̄tū g̃ ad receptionez ꝑmioꝝ oēs iudicabunt ēt boni: in eo q vnusq̄sq; reci piet ex dina snia ꝑmiū merito rndēs. Sz discussio me ritoꝝ nō fit: nili ubi est q̄dā meritoꝝ cōmixtio bono rū cū malis: illi āt qui edificāt sup fūdamētū fidei au rū z argētū z lapides ꝓciosos dinis seruitijs totaliter i sistētes: q2 nullā admixtionē notabilē alicui⁹ mali me riti hnt in eis discussio meritoꝝ locū nō hēt sic illi q reb⁹ mūdi penit⁹ abiectis sollicite cogitāt solūmō que sūt dei z iō saluabunt: sz nō iudicabunt: illi vo qui edi ficāt sup fundamētū fidei lignū z fenū z stipulaz: qui adhuc. s. amāt secularia: z terrenis negocijs iplicant: ita tn̄ q nihil chīo ꝓponāt: sz studeāt pcta elymis ex piare: hnt q̄dē cōmixtionē bonoꝝ meritoꝝ cū malis z iō discussio meritoꝝ in eis locū hēt. vñ tales q̄tuz ad hoc iudicabunt: z tn̄ saluabunt. ¶ Ad p^m q dōz: q pūitio est effect⁹ iustitie: ꝑmiatio āt misericordie: ma gis āt deo z iudicio q̄ est act⁹ iustitie antonomatice pūitio attribuit: ut iterdū iudiciū pro ipa ꝓdēnatiōe accipiat: z sic itelligit auctas iducta: ut per glo. ibidē pz. ¶ Ad 2^m dōm: q discussio meritoꝝ in electis nō erit ad tollēdū icertitudinē btitudis a cordib⁹ ipsoꝝ iudicādoꝝ. sz ut ꝑeminētia bonoꝝ meritoꝝ ad ma la oñdat oib⁹ manifeste: z sic dei iustitia cōprobetur.

¶ Ad 3^m dōz: q Hze. loquit de iustis adhuc in car ne mortali exntib⁹: vñ supꝰ psal. ꝑmiserat. Dī d̄ cozpi bus repiri potuerit: q̄uis tā fortes atq; pfecti: adhuc q2 in carne sunt positi nō pñt in tāti terroris turbine nulla formidine ꝓcuti. vñ patet q terroz ille referen dus est ad tps imediate iudiciū precedēs: tremendū quidē maxime malis: nō aūt bonis quibus nulla erit mali suspitio. ¶ Rones aūt que sunt in oppositū pro cedūt de iudicio q̄tum ad retributionē premiorum.

¶ Ad 3^am. q. dōz: q iudiciū q̄ est pēaz retributio pro pctis oib⁹ malis cōpetit: iudiciū aūt q̄ est discussio pctoꝝ solū fidelib⁹: q2 in ifidelib⁹ nō ē fidei fūdamē tū quo sublato oia opa sequētia pfecta rectitudine i tētiōis carēt: vñ nō est in eis aliq̄ ꝓmixtio bonoꝝ me ritoꝝ ad mala que discussionē req̄rat. sz fideles in q̄ bus manet fidei fūdamētū ad min⁹ fidei actū laudа bilē hnt: q̄uis nō sit meritoꝝ⁹ sine charitate: tn̄ q̄tuz est de se est ordiat⁹ ad meritū: z iō in eis iudiciū discus siōis locū hēt: vñ ipsi fideles qui fuerūt saltē nūo ci ues ciuitatis dei iudicabunt: ut ciues in q̄s sine discus siōe meritoꝝ snia mortis nō ferē. sz ifideles ꝓdēna bunt ut hostes qui ꝓsueuerūt apō hoiez absq; merito rū audiētia eximiari. ¶ Ad p^m g̃ dōm: q q̄uis eis qui in mortali decedūt pro certo ꝓstet de eoꝝ dānatiōe: q2 tn̄ aliq̄ que ptinēt ad bn̄ merēdū hnt annexa opz ad manifestationē dine iustitie ut discussio de eo rū meritis fiat: per quā oñdat eos iuste a ciuitate scto rū excludi: cui⁹ ē ciues nūo exiti⁹ videbant. ¶ Ad 2^m dōz: q allocutio illa spūalr itellecta fz hoc nō erit aspera fidelib⁹ cōdēnādis q in eis aliq̄ sibi placentia manifestabit: que in ifidelib⁹ inueniri nō pñt: q2 sine fi de impossibile est placere deo Heb. 10. sed snia cōdēna tiōis que in oēs ferē oib⁹ terribilis erit. Rō vo in cō trarium adducta, ꝓcedebat de iudicio retributionis.

¶ Ad. 4. q. dōz: q iudiciū discussiōis nlloo mō hēt locū neq; in bōis āgelis: neq; in malis: q2 neq; in bōis ꝓ

aliq̄d mali iuētr: neq; in malis aliq̄d bōi ad iudiciū ꝑtinēs. Sz si loq̄mur de iudicio retributiōis: sic ē dist̄i guēda duplex retributio: vna rādēs ꝓpr̄ijs meritis angelor̄: ⁊ hec a ꝑn⁹ fuit utriscz facta: oū q̄dā sūt ad bitudinē sublimati: q̄dā vo in miseriā dimersi. Alia retributio que rādet meritis bonis uel malis per angelos ꝓcreatis: ⁊ hec retributio in futuro iudicio fiet q; boni angeli ampli⁹ gaudiū hēbūt de salute eor̄ q̄s ad meritū iduxerūt mali ampli⁹ torquebunt multipli cata malor̄ ruina qui per eos ad mala sūt icitati. vñ directe loquēdo iudiciū nec ex ꝑte iudicādor̄ erit angelor̄ sz boiuz. sz directe q̄dā mō respiciet agelos inq̄tū actib⁹ boiuz fuerūt cōmixti. ¶ Ad ꝑm g̃ dōm: q; vbū illō apli est itelligēdū de iudicio cōpatiōis: q; q̄dā boies q̄busdā angelis supi ores iuenient. ¶ Ad 2m dōz: q; ipsi demones cūctis videtib⁹ tūc ꝓcipitabunt: q; in ꝑpetuū in iferni carce rē retrudent. ut nō sit eis liberū extra ꝓgredi: q; hoc eis nō ꝓcedebat nisi fz q; ozdiabat ex oīna ꝓuidētia ⁊ boiuz vitā exercēdā. Et sīlr dōz ad 3m. Qō. II.

QEinde q̄rit de igne qui p̄cedet faciē iudicis. Et circa hoc querunt tria. Prio de purgatiōe mūdi per ignē futura. 2o de effectu ignis purgātis. 3o de ozdine illius ignis ad alia que circa iudicium agentur.

Ad primū sic ꝓcedit. vi q; nulla mūdi purgatio sit futura nō enim purgatiōe idiget nisi qō ē imūdū: sz creature del nō sūt imūde. vñ dī act. 10. Qō de⁹ creauit tu ne cōe dixeris. i. imūdū. ergo creature mūdi nō purgabunt. ¶ Ꝑ. purgatio fm oīna iustitiā ozdiat ad auferēdā imūditiā culpe: sic̄ p3 de purgatiōe post mortez: sz in elemētis hui⁹ mūdi nulla pōt cē culpe ifectio. g̃ vi q; purgatiōe nō idigeāt. ¶ Ꝑ. vnūqōq; tūc dī purgari qñ sepat qō est extraneū ab ipo inducēs in eo ig̃bilita tē: sepatio enī el⁹ qō nobilitatē iducit nō dī purgatio sz magis diminutio: sz hoc ad pfectionē ⁊ nobilitatē eius ꝓtinet q; aliq̄d extranee nāe est eis admixtū: q; foia cozpis mixti est nobilior q̄ forma simplicis: g̃ vi q; elemēta hui⁹ mūdi nullo mō purgari possint. ¶ Sz ꝑ. oīs inouatio fit per aliquā purgationē. sz elementa inouabunt. vñ Apo. 21. Vidi celū nouū ⁊ terrā nouā primū enī celū ⁊ ꝑma terra abijt. g̃ elemēta purgabūtur. ¶ Ꝑ. 1. Cor. 7. sup illud. Preterit figura huius mūdi. dicit glo. Pulchritudo huius mundi mūdano rū igniū cōflagratione peribit: ⁊ sic idē qō ꝓius.

¶ Ulti⁹ vi q; hec purgatio nō sit futura per ignē. ignis enī cū sit ps mūdi: purgatiōe idiget: sic̄ ⁊ alie ptes. sz nō dz idē eē purgās: ⁊ purgatū. g̃ vi q; ignis nō purgabit. ¶ Ꝑ. sic̄ ignis hēt vtutē purgatiuā ita ⁊ aq̄: cū g̃ nō oīa sint purgabilia per ignē: sz q̄dā neče sit aqua purgari: sic̄ ēt uet⁹ lex distiguit: vi q; ignis nō purget ad min⁹ ult̄r. ¶ Ꝑ. purgatio ad hoc vi ptinē ut ptes mūdi abiuicē segregate puriores reddant. sz segregatio ptiū mūdi abinuicē in mūdi initio sola oīna vtute facta est: q; ex hoc op⁹ distictiōis oēmiat. vñ ⁊ Ana xag. segregationē posuit actū itellect⁹ mouētis oia. g̃ vi q; i fine mūdi purgatio fiat imediate a deo ⁊ nō p ignē. ¶ Sz ꝑ ē qō in ꝓal. dī. Ignis in ꝓspectu el⁹ exardebit: ⁊ in circuitu tēpestas ualida. ⁊ postea sequit. De iudicio aduocauit celū desurſuz ⁊ terrā discernē ppl̄z suū. g̃ vi q; ultia purgatio mūdi sit futura p ignē. ¶ Ꝑ. 2. Pe. ult. dī. Celi ardētes soluent ⁊ elementa ignis ardore tabescēt. ergo purgatio illa per ignē fiet

¶ Ulteri⁹ vi q; ignis ille nō sit eiusdē spēi cū igne elemētari: nihil enī seipz ꝓsumit: sz ille ignis q̄tuoz elemēta absumet: uti dicit gl. 2. Petri ult. g̃ ignis ille nō erit eiusdē spēi cū igne elemētari. ¶ Ꝑ. sic̄ virt⁹ manifestat per opationē: ita nā per vtutē: sz ignis ille hēbit aliā vtutē ab igne qui est elemētū: q; ſ. purgabit vniuersum: qō ignis iste facere nō pōt. ergo nō erit eiusdē speciei cum isto. ¶ Ꝑ. ea que sunt eiusdem speciei in cozpib⁹ nālib⁹ bñt eundē modū. sz ignis ille hēbit aliū motū q̄ igniś elemētū: q; circūquaq; mouebit ut totū purgare possit. g̃ ignis ille nō erit eiusdē spēi cū isto. ¶ Sz ꝑ est qō Aug. dicit. 20. de ci. dei. ⁊ habet in glo. 1. Cor. 7. q; figura hui⁹ mūdi mūdanoz igniū ꝓflagratiōe pibit. g̃ ignis ille erit de nā ignis qui nunc ē in hoc mūdo. ¶ Ꝑ. sic̄ futura purgatio erit p ignē ita ꝑcedēs fuit p aquā: ⁊ utraq; adiuicē cōpar. 2. Pe. tri. 3. sed in ꝓria purgatiōe aq̄ fuit eiusdē speciei cum aqua elemētari. ergo ⁊ sīlr erit in secūda purgatione ignis eiusdem speciei cum igne elementari.

Rñdeo dōm ad ꝑmā qōnē: q; q; mūdus aliq̄ mō ꝓp hoiem fact⁹ est: opz q; qñ hō fm corpus glificabit: ēt alia cozpa mūdi ad statū meliorē mutent. ut sit z loc⁹ cōueniētior: ⁊ aspectus delectabilior. Ad hoc aūt q; glia corporis hō ꝓsequat opz pri⁹ remoueri ea que glie opponunt: que sūt duo ſ. cozruptio ⁊ infectio culpe: q; ut dī. 1. Cor. 15. Cozruptio icozruptelā nō possidebit: ⁊ a ciuitate glie oēs i mūdi foris erūt. Apoc. ult. ⁊ sīlr ēt opz elemēta mūdi purgari a ꝓprijs dispōnib⁹ āteq̄ in nouitatē glie ad ducant ꝓportionalit̄ ei qō de hoie dictū est. Quālis aūt res corpalis ſbm ifectiōis culpe ꝑe eē nō possit: tñ ex clpa q̄dā icōgruitas in reb⁹ cozpalib⁹ cozruptis relinquit ad hoc ut spūalib⁹ ꝺtent: ⁊ inde videm⁹ q; loca in q̄b⁹ sūt aliq̄ crimina cōmissa nō reputant idonea ad aliq̄ sacra in eis exercēda: nisi purgatiōe q̄dam ꝓmissa: ⁊ fm hoc ex pctis hoīum quādā idoneitatez ad glie susceptionē ps mūdi recipit que in usuz nr̄m cedit: vñ q̄tū ad hoc mūdatiōe idiget. sīlr ēt circa medium locū ꝓpter elemētoz ꝓtractū multe sunt cozruptiones ⁊ g̃natiōes ⁊ alterationes elemētoz que purita ti eoz derogāt: ⁊ iō ab his opz elementa purgari ad hoc q; decenter suscipiant nouitatem glorie.

Ad primū g̃ dōm: q; cū dī. Cōis creatura del est mūda. hoc itelligēdū est: q; nō hēt in ſba sua alicui⁹ malitie ꝓmixtionē: sic̄ ponebant manichei dicētes bonū ⁊ malū eē duas ſbas alicubi diuisas: ⁊ alicubi cōmixtas: nō aūt remouet quin aliq̄ creatura hēat cōmixtionem nāe extranee: que ēt nā in se bona est. sz pfectiōi hi⁹ creature repugnat. sīlr nō remouet ex hoc quin malū alicui creature accidat: q̄ uis nō sit ꝓmixtū ei q̄si pars ipsi⁹ ſbe. ¶ Ad 2m dōm: q; q̄uis corporalia elemēta ſbm culpe eē nō possint tñ ex culpa in eis cōmissa aliquā ineptitudinē pñt ꝓse qui ad pfectionē glie suscipiēdā. ¶ Ad 3m dōz: q; forma mixti ⁊ forma elemēti pñt dupl̄r ꝓsiderari. aut q̄tū ad pfectionē spēi: ⁊ sic corp⁹ mixtū nobili⁹ est: aut q̄tū ad ꝓpetuitatē durationis: ⁊ sic corp⁹ simplex nobili⁹ est: q; nō hēt in seipso vñ corrūpat: nisi ei⁹ cozruptio fiat ab aliq̄ exteriori. cozpus aūt mixtū in seipso hēt cās sue cozruptiōis. ſ. opationē cōtrioz: ⁊ iō corp⁹ simplex ⁊ si sit cozruptibile fm ꝓtez est tñ icozruptibile fm totū: qō de mixto dici nō pōt. Et q; icozruptio est de pfectiōe glie: pfectio cozpis simplicis magis cōuenit pfectioni glie q̄ pfectio cozpis mixti: nisi etiaz corp⁹ mixtū i se hēat aliqō icozruptiōis pn̄m sic̄ corp⁹ hūanū cui⁹ forma est icozruptibil̄: nihilomin⁹ tñ q̄uis aliq̄ mō corp⁹ mixtū sit nobili⁹ q̄ simp⁹: nobili⁹ tñ eē habet corp⁹ simplex fm se existēs q̄ existēs in mixto

q; in mixto sūt corpa simplicia quodāmō in potētia: in seipsis aūt existentia sunt in ultima sui perfectione.

¶ Ad 2m. q. dōm: q; illa mūdi purgatio ut dictū est remouebit a mūdo ipfectionē ex culpa relictā ⁊ ipuritatē cōmixtiōis: ⁊ erit dispositio ad glie perfectionē. Et iō q̄tū ad hec tria ꝓuētissime fiet per ignē. Primo q; ignis cū sit nobilissim⁹ elemētoz hēt nāles ꝑtes tales siliores, ꝑtatib⁹ glie ut maxie p3 de luce. Secōdo q; ignis nō ita recipit cōmixtionē extranei ꝓpē efficacia vtutis actiue: sic̄ alia elemēta. Tertio q; spera ignis est remota a nra hitatiōe ⁊ nec ita cois ē nobis usus ignis: sic̄ terre ⁊ aque ⁊ aeris: vñ nō ita ifīcit: ⁊ p̄ ter hoc hēt maximā efficaciā ad purgādū: ⁊ ad diuidēdū subtiliādo. ¶ Ad ꝑm g̃ dōz: q; ignis nō uēit in usū nr̄m: ꝓut est in mā ꝓa: sic eni remot⁹ est a nobis: sz solū ꝓut est in mā aliena: ⁊ quo ad hoc poterit per ignē a sua puritate exītē purgari ipse mūdus q̄tū ad hoc qō hēt de extraneo adiūctū. ¶ Ad 2m dōz: q; ꝑma purgatio mūdi que facta est per diluuiū nō respiciebat nisi ifectionē pcti: ꝑcipue at tūc regnabat pctm̄ ꝓcupiscētie: ⁊ iō ꝓueniēter per ꝓriū purgatio fuit facta. ſ. per aquā: sz scōa purgatio respicit ⁊ ifectionē culpe ⁊ cōmixtiōis ipuritatē. ⁊ q̄tū ad utrūq; ꝓuēit magis q; fiat per ignē q̄ per aquā: aq̄ eni nō hēt vim dis gregādi: sz magis aggregādi: vñ per aquā nālis ipuritas elemētoz tolli nō posset sicut per ignē. Sīlr etiā circa finē regnabit vitiū tepiditatis: q̄si mūdo tā sene scēte: q; ut dī Matth. 24. Tūc refrigescet charitas multoz. vñ tūc ꝓueniēter purgatio per ignē fiet: nec est aliq̄d qō ꝓ ignē purgari nō possit q̄dāmō: sz q̄dā sūt que sine sui corruptiōe per ignē nō pñt purgari: sicut pānī ⁊ uasa lignea ⁊ hī⁹: ⁊ talia lex ꝑcepit purgari per aquā que tñ oia finalr ꝓ ignē corrūpēt. ¶ Ad 3m dōz: q; per op⁹ distictiōis sūt reb⁹ diuerse fōie collate qb⁹ adiuicē distiguunt: ⁊ iō fieri nō potuit nisi ꝑ eū qui est auct⁹ nāe: sz per finalē purgationē deducētur res ad puritatē in q̄ res ꝓdite fuerūt: ⁊ iō in hoc poterit nā creata exhibē misteriū creatoris: ⁊ ꝓp hoc misteriū creature cōmittit: q; h⁹ ad ei⁹ nobilitatē cedit.

¶ Ad 3am. q. dōm: q; circa hoc iueniunt tres opiones. Quidā eni dicūt q; ignis elemētū qui est in spa sua descēdet ad purgationē mūdi. Modū aūt descēsiōis ponūt per multiplicationē: ignis eni vndiq; appositō cōbustibili augmētat: ⁊ hoc ꝑcipue tūc fiet qñ ignis virtus exaltabit sup oia alia elemēta. Sz ꝓ hoc eē vi q; ignis ille nō tm descēdet: sz ēt a sctis ascēdē phibet: ut p3. 2. Petri 3. ubi vi q; tātū ascēdet iudicij ignis q̄tū aq̄ diluuiū: ex quo vi q; ignis ille sit circa locū medium gnatiōis. Et ꝓp hoc alij dicūt q; ignis ille gnabit circa locū terre: ex ꝓgregatiōe radioz celestiū corporū: sic̄ videm⁹ q; ꝓgregant in speculo cōburēte: tūc at loco speculoz erūt nubes ꝓcaue ad qs fiet radioz reuerberatio. Sz istud ēt nō vi ꝓueniēs: q; cū effectus celestiū corpoz sequant determinatos sit⁹: ⁊ aspect⁹ eorū si ex vtute corpoz celestiū ignis ille gnaret eēt notū tp̄s illi⁹ purgatiōis cōsideratibus mot⁹ astroz. qō aucti scripture repugnat. Et ideo alij dicūt sequētes aug. q; sic̄ mūdana q; aq̄ iundatiōe factū est diluuiū ita mūdanoz igniū ꝓflagratiōe figura hui⁹ mūdi peribit: ut dī. 20. de ci. dei. Ista aūt ꝓflagratio nihil aliud est q̄ cōgregatio oium cāz supioz ⁊ iferioz que ex nā sua bñt vtutē igniēdi: que q̄dē cognitio nō natura li cursu rez: sz vtute oīna fiet: ⁊ ex oib⁹ istis cāis sic ꝓgregatis gnabit ignis qui faciē huius mūdi exuret. Si aūt he opiones directe ꝓsiderent iueniunt diuersi ficari q̄tum ad cām gnatiōis illi⁹ ignis: ⁊ nō q̄tuz ad spēm el⁹: ignis eni gn̄at⁹ a sole uel abiferiori calefaciente est eiusdē spēi cū igne qui est in sua spa nisi inq̄tū admiscet ei de mā aliena: qō q̄dē tūc oportebit: quia ignis nō pōt aliq̄d purgare nisi fz hoc q; alterz efficit mā el⁹ aliq̄ mō. vñ simplr ꝓcedēdū est q; ignis ille erit eiusdē spēi cū isto. ¶ Ad ꝑm dōm: q; ignis ille q̄uis sit eiusdē spēi cū igne qui apud nos est: nō tñ est idez nūo: videm⁹ ēt q; duoz igniū eiusdē spēi vn⁹ alteruz destruit: maioz. ſ. minorē ꝓsumēdo māz el⁹: ⁊ sīlr ēt ille ignis ignē qui apud nos est ꝓsumē poterit. ¶ Ad 2m dōz: q; sic̄ opatio que ꝓcedit a vtute rei est vtutis iudiciū: ita ⁊ vr⁹ est iudiciū ēntie: uel nāe que ꝓcedit a ꝓcipijs ēntialib⁹ rei: opatio aūt que ꝓcedit ex virtute rei opantis nō idicat vtutē ipsi⁹: sic̄ p3 in instrīs: actio eni instrī magis mānifestat vtutē agētis q; vtutē instrī: q; vtutē agētis mānifestat ut ꝑmū opōnis ꝑn⁹: vtutē ēt instrī nō manifestat nisi qtēn⁹ est susceptiuū influētie ꝓcipalis agētis fm q; mouet ab eo. Sīlr etiā vt⁹ que nō ꝓcedit ex ꝓcipijs ēntialib⁹ rei nō mānifestat nām el⁹: nisi q̄tū ad susceptibilitatē: sic̄ vt⁹ qua aq̄ calefacta ꝑt calefacē: nō mānifestat nāz el⁹ nisi q̄tū ad calefactibilitatē: ⁊ iō nihil ꝓhibet q̄n aq̄ hñs hāc vtutem sit eiusdem speciei cum aqua non habente virtutē istā. Sīlr ēt nō est icōueniēs q; ignis ille qui hēbit vi purgādi facie mūdi sit alteri⁹ spēi ab igne qui apōnos est: cū vis calefactiua nō oriat in ipso ex ꝓcipijs ēntialib⁹: sz ex oīna opōne: siue dicat q; illa virtus sit aliq̄ q̄litas absoluta: sic̄ calor in aq̄ calefacta: siue sit ītēsio quedā: sic̄ de istrali vtute in. 1. dī. dcm est. ⁊ hoc ꝓbabili⁹ est: q; ignis ille nō aget nisi ut istrz oīne vtutis. ¶ Ad 3m dōz: q; ignis ex ꝓria nā nō ferī nisi sursuz: sz inq̄tū sequit māz qua reqrit extra ꝓpria sperā exīs: sic sequit māe cōbustibilis situ: ⁊ per modū istū nō est incōueniēs: q; uel in circuitu: uel in deorsū moueatur: ⁊ ꝑcipue fm q; agit ut instrm virtutis diuine.

Ad 2m sic ꝓcedit. vi q; ille ignis purgabit ēt celos supiores: q; in ꝑs. dī. Opa manuū tuaruz sūt celi: ipi ꝑibūt: tu aūt ꝑmanebis. sz ēt supiores celi sūt opa manuū dei. g̃ ēt ipsi in illa finali ꝓflagratione ꝑibūt. ¶ Ꝑ. 2. Pe. 3. dī. Celi ardētes soluent ⁊ elemēta ignis ardore tabescēt. celi aūt qui ab elemētis distinguunt sūt celi supiores in qb⁹ fixa sūt sidera. g̃ vi q; ēt illi per ignē illū purgabunt. ¶ Ꝑ. ignis ille est ad hoc ut remoueat a corporib⁹ idispōnez ad pfectionē glie: sz in celo supiori iuenit idispositio ⁊ ex ꝑte culpe: q; diabolus ibi peccauit: ⁊ ex ꝑte nālis defect⁹ q; Ro. 8. sup illud. Scim⁹ q; ois creatura igemiscit ⁊ ꝑturit usq; adhuc. Dic̄ glo. Oia elemēta cuz labore sua explēt officia: sic̄ sol ⁊ luna nō sine labore statura sibi implēt spatia. g̃ etiā celi purgabunt per ignē illū.

¶ Sz ꝓ est: q; corpa celestia pegrine impressiōis receptiua nō sūt. ¶ Ꝑ. super illud. 1. Thes. 1. In flāma ignis dātis vindictā. Dic̄ glo. Ignis erit in mūdo qui ꝑcedet eū tātū spatiū aeris occupās q̄tū occupauit aq̄ in diluuio. sz aq̄ diluuiū nō ascēdit usq; ad supiores celos: sz solū. 15. cubitis sup altitudinē mōtiū: ut habetur Gen. 7. g̃ celi superiores illo igne nō purgabunt.

¶ Ulteri⁹ vi q; ignis ille alia elemēta ꝓsumet: q; ut dic̄ gl. Bede. 2. Petri ult. Elemēta q̄tuor: qb⁹ mūdus cōstit ille maxim⁹ ignis absumet: nec cūcta iteri cōsument ut nō sint: sz duo ex toto ꝓsumet: duo vo in meliorē restituet faciē. g̃ vi q; ad min⁹ duo elta p ignē illū destruēda sint totalr. ¶ Ꝑ. apoc. 21. dī. Primū celū ⁊ ꝑma terra abijt: ⁊ tā mare nō est. sz per celū aer ītelligit: ut Aug. dic̄ Mare aūt est aquaz cōgregatio: videt g̃ q; illa tria elemēta totalit̄ destruent. ¶ Ꝑ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ignis nō purgat nisi ꝑm hoc q̄ alia efficiant mãe ei⁹. si g̃ ignis purgat alia elemẽta: opꝫ q̄ ei⁹ mã efficiant. g̃ opꝫ q̄ in nãz ignis trãseãt: ꝛ sic a nã sua corrũpent. ¶ Ꝑ. forma ignis est nobilissima forma ad quã pduci possit elemẽtaris mã: ſꝫ per illã purgationez oia in statũ nobilissimũ mutabũt. g̃ alia elemẽta i ignẽ tota lit̃ puertunt. ¶ Sed ɔ̃ est qō dr̃. j. Lozꝛ. 7. sup illud Preterit figura hui⁹ mũdi. Pulchritudo nō ſba huius mũdi ꝓterit. ſꝫ ipa ſba elemẽtoꝝ ptinet ad mũdi pfectionẽ: g̃ elemẽta nō ꝓsumunt fꝫ suã ſbaz. ¶ Ꝑ. illa finalis purgatio que fiet per ignẽ rãdebit ꝓme purgatiõi que facta est per aquam. ſꝫ illa nō corrũpit elemẽtoꝝ ſbaz. g̃ nec illa que fiet per ignẽ corrũpet.

¶ Ulteri⁹ vi q̄ nec oia elemẽta per illũ ignẽ purgabũ tur: qz ut tã dcm̃ est ignis ille nō ascẽdet: nisi q̄tũ ascẽ dit aq̃ diluuiũ: ſꝫ aqua diluuij nō puenit usq̃ ad sperã ignis. g̃ nec per ultimã purgationẽ elemẽtũ ignis purgabit. ¶ Ꝑ. apoc. 21. dicit gl. sup illõ. Vidi celũ nouũ ꝛc̃. Immutatio aeris ꝛ terre dubitabile nō est q̄n per ignẽ fiat: ſꝫ de aq̃ dubitat. nã purgationẽ in seipa bñ credit. g̃ ad mĩ⁹ nō est certũ q̄ oia elemẽta purgent. ¶ Ꝑ. loc⁹ qui est ꝓpetua ipfectiõis nunq̄ purgat: ſꝫ in iferno erit ꝓpetua ifectio. cũ g̃ ifern⁹ itra elementa colloceť: vi q̄ nō totaliꝛ elemẽta purgẽt. ¶ Ꝑ. padi sus terrestris in terra ꝓtinet. sed ille nō purgabit̃ per ignẽ. qz nec ẽt aque diluuij illuc ascẽderũt ut Beda dicit: ꝛ habet in. 2. ſniaz di. 17. g̃ vꝛ q̄ nō totaliꝛ oia elemẽta purgent. ¶ Sꝫ ɔ̃ est glo. sup iducta que habet 2. Petri ult. q̄ quatuoꝛ elemẽta ignis ille absumet.

Rñdeo dom ad ꝓmã. q. q̄ purgatio mundi ad hoc est ut remoueat a corpib⁹ dispositio ɔ̃ria pfectiõi g̃lie ut supra dcm̃ ẽ: que q̄dẽ pfectio est ultra rez ꝓsumatio: ꝛ hec q̄dẽ idispõ in oib⁹ corpibus iuenit: ſꝫ diuersimode in diuersis. Jn q̄busdã eni iuenit idispõ ꝼm aliq̄d inherẽs ſbe ipsoꝝ. sicut in istis corporib⁹ iferioribꝰ que per mutuã mixtionẽ decidũt a ꝓpa puritate. Jn q̄busdã vo corporib⁹ iuenit idispõ nõ per aliud ſbe eoꝝ inherẽs: ſic in corpib⁹ celestib⁹: in q̄b⁹ nihil iuenit repugnãs ultie pfectiõi vniuersi: nisi mot⁹ qui est via ad pfectionẽ: nec mot⁹ q̄libet ſꝫ locus tm̃ qui nõ uariat aliq̄d q̄ itrinsecũ sit rei: ut ſbaz aut q̄titatẽ: aut q̄litatẽ: ſꝫ solũ locũ qui est extra rẽ: ꝛ ideo a ſba celi supioris nõ opꝫ q̄ aliq̄d remoueat: ſꝫ opꝫ q̄ mot⁹ ei⁹ q̄ret: q̄tatio aũt mot⁹ localis nõ fit per actionẽ alicui⁹ ɔ̃rỹ agẽtis: ſꝫ per hoc q̄ motoꝛ de sistit a mouẽdo: ꝛ tõ corpa celestia: nec per ignẽ nec p alicui⁹ creature actionẽ purgabũt: ſꝫ ipa coꝝ q̄tatio sola uolũtate diuina accidẽs eis loco purgatiõis erit

Ad ꝓmũ g̃ dõz: q̄ sic dicit aug. 20. de ci. dei vba illa psal. itelligẽda sũt de celis aereis qui purgabunt per ignẽ ultime cõflagrationis. Uel dom: q̄ si ẽt de supioribꝰ celis itelligat: tunc dicunt perire q̄tũ ad motũ quo nũc ꝓtinue mouẽtur.

¶ Ad 2ᵐ dõz: q̄ petr⁹ se exponit de q̄b⁹ celis itelligat. p̃miserat eni añ vba iducta q̄ celi p̃uſ ꝛ terra per quã perierãt qui nũc sũt eodẽ vbo reposito igni reseruati in diẽ iudicij. illi g̃ celi per ignẽ purgabunt qui p̃ us aq̃ diluuij sũt purgati. s. celi aerei. ¶ Ad 3ᵐ dõz: q̄ ille labor: ꝛ illa seruit⁹ creature qui corpib⁹ celestib⁹ ab Amb. attribuit: nihil ẽ aliꝺ q̄ vicissitudo mot⁹ rõne cui⁹ rpi subiũciunt ꝛ defect⁹ ultie ꝓsumatiõis que finaliꝛ in eis erit. ex culpa ẽt demonũ celũ empyreũ infectionẽ nõ ꝓtraxit: qz peccãdo stati de celo expulsi sũt

¶ Ad 2ᵃᵐ. q. dõz: q̄ circa hãc qõnẽ multiplex est opio Quidã eni dicũt q̄ oia elemẽta mãebũt q̄tũ ad mãz oia aũt mutabunt q̄tũ ad impfectionẽ: ſꝫ duo coꝝ retinebũt ꝓpriã formã ſbalẽ. s. aer ꝛ terra: in duob⁹ vo s. igne ꝛ aq̃ nõ remanebit forma ſbaliꝭ eorũ. sed mutabunt ad formã celi: ꝛ sic tria elemẽta. s. ignis aer ꝛ aq̃ celũ dicent: q̄uis aer retineat eãdẽ formã ſbalez quã nũc habet: qz nũc etiã celũ dr̃. vñ Apoc. 21. nõ fit mentio nisi de celo ꝛ terra. Uidi inq̃t celũ nouũ ꝛ terram nouã. Sed hec opio est oino absurda: repugnat enim ꝛ phie ꝼm quã poni nõ põt q̄ corpora iferiora sint in potẽtia ad formã celi: cũ nec mãm habeãt cõmunem nec ꝓtrarietatẽ adinuicẽ: ꝛ ẽt theologie: qz ꝼm hanc positionẽ nõ saluabit̃ perfectio vniuersi cũ itegritate suarũ partiũ duob⁹ elemẽtis sublatis. vñ per hoc qõ dicit celũ itelligit quintũ corꝑ⁹: oia vo elemẽta itelligunt per terrã: sicut in psal. dr̃. Laudate dñm de terra: ꝛ sequit. Jgnis: grãdo: nix: glacies ꝛc̃. Et iõ alij dicũt q̄ oia elemẽta manebũt ꝼm ſbaz: ſꝫ q̄litates actiue ꝛ passiue ab eis remouebunt: sic ẽt ponũt q̄ in corpore mixto elemẽta saluabunt ꝼm formas ſbales sine hoc q̄ ꝓprias q̄litates habeãt cũ sint ad mediũ reducte: ꝛ mediũ neutrũ extremoꝝ est. Et huic ẽt vi ꝓsonare qõ Aug. dicit. 20. de ci. dei. De illa pflagratiõe mũdana elemẽtoꝝ corruptibiliũ: q̄litates que corporibus nr̃is ꝓgruebãt ardẽdo penit⁹ interibunt atq; ipsa ſba eas q̄litates hẽbit: que corporib⁹ imortalib⁹ mirabili mutatione ꝓueniãt. Sed istud nõ vi ꝓbabile: cũ qualitates, pe elemẽtoꝝ sint effect⁹ formaꝝ ſbaliũ: q̄ formis ſbalib⁹ manẽtib⁹ qualitates p̃dicte possint mutari nisi per actionẽ violẽtã ad tps: sicut in aqua calefacta videm⁹ q̄ ex vi sue spẽi frigiditatẽ recuperat quã per actionẽ ignis amisit nõmõ spẽs aque maneat. Et ꝓterea ẽt ipse q̄litates elemẽtares sũt de pfectione secũda elemẽtoꝝ sicut ꝑ passiones eoꝝ. Nec est ꝓbabile q̄ in illa finali ꝓsumatione aliq̄d nãlis pfectionis ab elemẽtis tollat. Et ideo videť dicẽdũ q̄ manebũt elemẽta q̄tũ ad ſbam ꝛ q̄litates eoꝝ ꝑas: sed purgabunt ut supra dictũ est ab infectione quã ex peccatis hoium ɔ̃xerũt: ꝛ ab ipuritate que per actionẽ ꝛ passionẽ mutuã in eis accidit: qz iaz cessante motu ꝓmi mobilis: in iferioribꝰ elementis mutua actio ꝛ passio cẽ nõ poterit. ꝛ hoc Aug. appellat q̄litates corruptibiliũ elemẽtoꝝ. s. inãles eoꝝ dispositiones ꝼm q̄s corruptioni approꝑinquãt. ¶ Ad p̃m g̃ dõm: q̄ ignis ille dr̃ q̄tuoꝛ elemẽta absumere inq̄tũ ea aliquo modo purgabit. Qõ aũt sequit duo ex toto cõsumet: nõ est itelligẽdũ q̄ duo elemẽta ꝼm ſbam destruant: ſꝫ quia duo magis remouebunt a ꝑpetate quã nũc habẽt: que q̄dẽ duo a quibusdã dicunt esse ignis ꝛ aq̃: que maxime cedũt in q̄litatib⁹ actiuis. s. calore ꝛ frigore: que sũt maxime corruptionis ꝓncipia in alijs corporib⁹. Et qz tũc nõ erit actio ignis ꝛ aque que sunt maxie active. maxime imutari videbunt a vtute quã nũc habẽt. Alij dicũt hec duo cẽ aerẽ ꝛ aquã ꝓpter uarios motus istorũ duoꝝ elemẽtoꝝ quos ꝓsequũtur ex motu corꝑoꝝ celestiũ: ꝛ qz isti mot⁹ nõ erũt sicut fluxus ꝛ refluxus maris ꝛ cõmotiões uẽtoꝝ ꝛ hi⁹: tõ illa elemẽta maxime mutabunt a ꝓprietate quã nũc habẽt.

¶ Ad 2ᵐ dõm: q̄ sicut dicit Aug. 20. de ci. dei cũ dicitur. Et mare iã nõ est. per mare põt itelligi ꝑsens secundũ de quo supra parũ añ dixerat: mare dedit mortuos suos. Si tm̃ ad mare ad lr̃az referem⁹: tũc est dicẽdũ: q̄ in mari duo itelliguntur. s. ſba aquarũ ꝛ earũ dispositio q̄tũ ad salsedinẽ: ꝛ fluctuũ cõmixtiões. ꝛ q̄tum ad hoc scõm mare nõ remanebit: manebit autem q̄tum ad ꝓmũ. ¶ Ad 3ᵐ dõz: q̄ ignis ille nõ aget ni si ut istr̃m ꝓuidẽtie ꝛ virtutis dine. vñ nõ aget in alia elementa usq̃ ad coꝝ cõsumptionẽ. sed solũ usq̃ ad

purgationẽ: nec opꝫ q̄ illud qõ efficit mã ignis totaliꝛ a specie, ꝑa corrũpat. sic patet in ferro ignito qõ a loco ignitionis remotũ ex virtute spẽi remanẽtis ad ꝓprium statũ ꝛ pstinũ redit: ꝛ ita ẽt erit de elemẽtis per ignẽ purgatis. ¶ Ad 4.ᵐ dõz: q̄ in ptib⁹ elemẽtorũ nõ opꝫ cõsiderari solũ q̄d ꝓgruat alicui pti ꝼm se accepte: sed ẽt q̄d cõgruat ꝼm ordinẽ ad totũ. Dico ergo q̄ aqua q̄uis eẽt nobilioꝛ si haberet formã ignis: similiter terra ꝛ aer. vniuersum tm̃ esset imperfecti⁹ si tota elemẽtoꝝ mã formã ignis assumeret.

¶ Ad 3ᵃᵐ. q. dõz: q̄ q̄dã dicũt q̄ ignis ille ascẽdet usq̃ ad sumitatẽ spatij ptinẽtis q̄tuoꝛ elemẽta: ut sic elemẽta totaliꝛ purgent: ꝛ ab ifectione pcti: quo ẽt superiores ptes elemẽtoꝝ sũt ifecte: ut patet per fumum idolatrie supiora ific̃tis: ꝛ ẽt a corruptione: qz elemẽta ꝼm oẽs ptes sui corruptibilia sũt. Sꝫ ista opinio repugnat auct̃i sacre scripture: qz 2. Petri. 3. dicit q̄ illi celi reposĩti sunt igni qui fuerũt per aquã purgati. Et Aug. dic̃. 20. de ci. dei. q̄ ille mũdus qui diluuio perijt igni reseruat. Cõstat aũt q̄ aqua diluuij nõ ascẽdit usq̃ ad sumitatẽ spatij elemẽtoꝝ. ſꝫ solũ usq̃ ad. 15. cubitos sup altitudines mõtiũ. Et ꝓterea notũ est q̄ uapores eleuati a terra uel fumi q̄cũq; non pñt ptrãsire per totã sperã ignis ut ꝓueniãt ad sumitatez ei⁹: ꝛ ita ifectio pcti nõ ꝓuenit usq̃ ad spatiũ p̃dictũ. Ad coꝛruptibilitatẽ et elemẽta nõ pñt purgari per sũ tractionẽ alicui⁹ q̄ per ignẽ possit ꝓsumi: ſꝫ per ignẽ poterũt ꝓsumi ipuritates elemẽtoꝝ: que ex eoꝝ permixtione ꝓueniũt: hĩ⁹ aũt ipuritates ꝓcipue sũt circa terrã usq̃ ad mediũ aeris iterstitiuz. vñ usq̃ ad illud spatiũ ignis ultime cõflagrationis elemẽta purgabit: tãtũ eni ẽt aque diluuij ascẽderũt: q̄d ꝓbabiliꝛ extimari põt ex mõtiũ altitudine quos detinuit mẽsura trãscẽderat. Primũ g̃ ꝓcedim⁹.

¶ Ad 2ᵐ dõz: q̄ rõ dubitationis in glo. exprimit: qz. s. aq̃ in se vtutẽ purgationis hãc credit. nõ tm̃ hẽt vim purgationis talis q̄lis futuro statui cõpetit: ut ex dictis patet.

¶ Ad 3ᵐ dõz: q̄ illa purgatio p̃cipue ad hoc erit: ut q̄q̄d est iperfectionis a sctõrũ bitatione removeat: ꝛ iõ in illa purgatione totũ q̄ est fedũ ad locũ dãnatoꝝ cõgregabit. vñ ifern⁹ nõ purgabit: ſꝫ ad ipꝫ adducent totũ mũdi purgamẽta.

¶ Ad 4.ᵐ dõm: q̄ quis pctm̃ primi hois in terrestri padiso sit cõmissũ: nõ tm̃ locus ille est locus peccãtiũ: sicut nec celũ empyreũ: ex utroq; enim loco homo ꝛ diabolus statim pp pctm̃ sunt electi: vnde locus ille purgatione non indiget.

Ad 3m sic ꝓcedit. Uꝛ q̄ ignis ultime cõflagratiõis iudiciũ dꝫ seq. Aug. eni. 20. de ciuit. dei hũc ordinẽ ponit coꝝ que in iudicio sũt futura dicẽs. Jn illo iudicio: uel circa illud iudiciũ has res dicim⁹ eẽ uẽturas. Heliaz tesbitẽ: fidẽ iudeorũ: antichꝛi psecuturũ: chꝛi iudicaturũ: mortuoꝝ resurrectionẽ: bonorũ malorũq; diuisionẽ: mũdi cõflagrationẽ: eiusdẽq; renouationẽ. g̃ pflagratio iudiciuz sequit. ¶ Ꝑ. Aug. dic̃ in eodẽ li. Judicatis impijs ꝛ in ignẽ eẽnũ missis: figura huĩ⁹ mũdi mũdanoꝝ ignis pflagratione pibit. g̃ idẽ qõ pri⁹.

¶ Ꝑ. dñs ad iudicãdũ uenies aliq̃s viuos reperiet: ut ꝑz ex hoc qõ habet. j. Thes. 4. ubi ex psona coꝝ apls dic̃. Deide nos qui viuim⁹ qui residui sum⁹ in aduẽtu dñi ꝛc̃. sed hoc nõ eẽt si pflagratio mũdi p̃cederet: qz per ignẽ dissoluerent: g̃ ignis ille iudiciũ sequit.

¶ Ꝑ. dñs dr̃ iudicatur⁹ orbẽ per ignẽ: ꝛ iõ pflagratio finaliꝭ vi esse executio dini iudicij. ſꝫ executio sequit iudiciuz. ergo ille ignis iudiciũ sequit.

¶ Sꝫ ɔ̃ est qõ dr̃ in psal. Ignis añ ipm p̃cedet.

¶ Ꝑ. resurrectio p̃cedet iudiciũ: alias nõ videret ois oculus ehĩm iudicãtẽ. ſꝫ mũdi pfla gratio resurrectionẽ p̃cedet. scti eni qui resurgẽt corpora spũalia ẽt ipassibilia habebũt: ꝛ ita nõ poterũt per ignẽ purgari: cũ tm̃ in littera dicat ex vbis Aug. q̄ per ignem illum purgabitur si quid in aliquibus sit purgandum. ergo ignis ille iudicium p̃cedet.

¶ Ulteri⁹ vi q̄ ignis ille nõ hẽbit talẽ effectũ in hoibus q̄lis in lr̃a designat: illud eni cõsumi dr̃ qõ reduci tur ad nihilũ: ſꝫ corpa ipioꝝ nõ soluent in nihilũ: sed in eẽnũ ꝑseruabunt ut eẽna penã sustineãt. g̃ ignis ille nõ erit malis ꝓsũptio: ut in lr̃a dr̃. Si dicať q̄ ꝓsumet malos corpa inq̄tũ ea resoluet in cinerẽ. Contra: sic corpa malos ita ꝛ bonos in cinerẽ resoluentur. hoc eni est cbri ꝑuilegiũ. ut caro ei⁹ corruptionẽ nõ videat. g̃ ẽt ꝛ bonis tũc reptis erit ꝓsũptio. ¶ Ꝑ. ifectio pcti magis abũdat in elemẽtis ꝼm q̄ ueniũt ad cõpositionez humani corꝑis: in quo est corruptio fomitis ẽt q̄tũ ad bonos q̄ in elemẽtis extra corꝑ⁹ humanuz exñtib⁹: ſꝫ elemẽta extra corꝑ⁹ humanũ exñtia purgabunt ꝑp pcti ifectionẽ. g̃ mlto fortiꝛ opꝫ per ignẽ purgari elemẽta in corꝑib⁹ humanis exñtia: siue bonoꝛ: siue malos: ꝛ ita opꝫ utrorũq; corpa resolui. ¶ Ꝑ. q̄diu stat⁹ vie durat: elemẽta sĩlr agunt in bonos ꝛ in malos. sed adhuc durabit stat⁹ hi⁹ vie in illa cõflagratione. qz post statũ huĩ⁹ vie nõ erit moꝛs nãlis: que tm̃ per illa cõflagrationez cãbit. g̃ ignis ille eq̃lit̃ aget in bonos ꝛ in malos: ꝛ ita vi q̄ nõ sit aliq̃ discretio iter eos q̄tũ ad effectũ illi⁹ ignis suscipiẽdũ sic in lr̃a ponit. ¶ Ꝑ. illa pflagratio q̃si in momẽto pficietur. sed multi iuenient viui: in quibus erũt multa purgabilia. ergo illa cõflagratio nõ sufficiet ad coꝝ purgationẽ.

¶ Ulteri⁹ videť q̄ ignis ille nõ hẽbit talẽ effectũ in hoibus q̄lis in lr̃a designat: illud eni cõsumi dr̃ qõ reduci tur ad nihilũ: ſꝫ corpa ipioꝝ nõ soluent in nihilũ: sed in eẽnũ ꝑseruabunt ut eẽna penã sustineãt. g̃ ignis ille nõ erit malis ꝓsũptio: ut in lr̃a dr̃. Si dicať q̄ ꝓsumet malos corpa inq̄tũ ea resoluet in cinerẽ. Contra: sic corpa malos ita ꝛ bonos in cinerẽ resoluentur. hoc eni est cbri ꝑuilegiũ. ut caro ei⁹ corruptionẽ nõ videat. g̃ ẽt ꝛ bonis tũc reptis erit ꝓsũptio. ¶ Ꝑ. ifectio pcti magis abũdat in elemẽtis ꝼm q̄ ueniũt ad cõpositionez humani corꝑis: in quo est corruptio fomitis ẽt q̄tũ ad bonos q̄ in elemẽtis extra corꝑ⁹ humanuz exñtib⁹: ſꝫ elemẽta extra corꝑ⁹ humanũ exñtia purgabunt ꝑp pcti ifectionẽ. g̃ mlto fortiꝛ opꝫ per ignẽ purgari elemẽta in corꝑib⁹ humanis exñtia: siue bonoꝛ: siue malos: ꝛ ita opꝫ utrorũq; corpa resolui. ¶ Ꝑ. q̄diu stat⁹ vie durat: elemẽta sĩlr agunt in bonos ꝛ in malos. sed adhuc durabit stat⁹ hi⁹ vie in illa cõflagratione. qz post statũ huĩ⁹ vie nõ erit moꝛs nãlis: que tm̃ per illa cõflagrationez cãbit. g̃ ignis ille eq̃lit̃ aget in bonos ꝛ in malos: ꝛ ita vi q̄ nõ sit aliq̃ discretio iter eos q̄tũ ad effectũ illi⁹ ignis suscipiẽdũ sic in lr̃a ponit. ¶ Ꝑ. illa pflagratio q̃si in momẽto pficietur. sed multi iuenient viui: in quibus erũt multa purgabilia. ergo illa cõflagratio nõ sufficiet ad coꝝ purgationẽ.

¶ Ulteri⁹ videť q̄ ignis ille nõ ꝯuoluet reꝓbos: quia Malach. 3. sup illud. Purgabit filios leui. dicit glo. Duos ignes legim⁹ futuros: vnum quo purgabit electos: ꝛ p̃cedet iudiciũ: alterũ qui reꝓbos cruciabit sed hic est ignis iferni qui malos ꝯuoluet: p̃m⁹ aũt est ignis finalis pflagrationis. g̃ ignis finalis pflagrationis nõ erit ille qui malos ꝯuoluet.

¶ Ꝑ. ignis ille deo obsequit in purgatione mũdi. g̃ deberet remunerari alĩs elemẽtis remuneratis: ꝛ p̃cipue cũ ignis sit nobilissimũ elemẽtoꝝ. nõ ergo videť q̄ in infernũ debeat deici ad dãnatoꝝ penã.

¶ Ꝑ. ignis qui malos ꝯuoluet erit ignis iferni. sed ignis ab initio mũdi p̃parat⁹ est dãnatis. vñ Matthei. 25. Jte maledicti in ignẽ eternũ qui ꝓparat⁹ est ꝛc̃. ꝛ Jsa. 30. Parata est ab heri tophet a rege ꝓparata ꝛc̃. glo. ab heri: idest ab initio. Tophet: idest uallis gehenne: ſꝫ ignis ille finalis pflagrationis nõ fuit ab initio p̃parat⁹: sed ex ꝯcursu mundanoꝝ igniũ gñabit: g̃ ille ignis est aliuz ab igne inferni quo reꝓbos ꝯuoluet.

¶ Jn ɔ̃rium est qõ in psal. de igne illo dr̃ q̄ inflamabit in circuitu inimicos eius.

¶ Ꝑ. Daniel. 7o. dr̃. Jgne⁹ fluuius rapidus qui egrediebat a facie ei⁹. glo. Ut peccatores traheret in gehẽnã. loquit aũt auctoritas illa de igne illo de quo nunc est mentio: ut patet per quandã glo. que ibi dic̃: ut bonos purget ꝛ malos puniat. g̃ ignis finalis conflagrationis in infernum cum reꝓbis demergetur.

Rñdeo dom ad ꝓmã qõnẽ: q̄ illa cõflagratio ꝼm rei ueritatẽ q̄tũ ad sui initiũ iudiciũ p̃cedet: qõ ex hinc manifeste colligiť q̄ mortuorũ resurrectio iudiciũ p̃cedet. qõ patet ex hoc qõ dr̃ j. Thes. 4. q̄ illi ẽt qui dormierũt rapient̃ in nubib⁹ in aera obuiã Chꝛo ad iudiciũ ueniẽti. sil̃ aũt erit resurrectio coꝝ: ꝛ corꝑoꝝ sanctoꝝ glorificatio: sancti eni resurgẽtes corpora gloriosa resumẽt: ut patet per illud qõ dr̃. j. Lozꝛ. 15. Seminat in ignobilitate: surgent

Universidad de Deusto
Biblioteca

in gloria.sil'aũt cũ corpa sanctor glorificabunt & tota creatura suo mõ renouabit.ut pz per id qõ dr Ro. 8.q ipsa creatura liberabit a seruitute corruptionis in libtate glie filior dei.cũ õ cõflagratio mũdi sit dispositio ad renouationẽ pdictã:ut ex dictis pz:manifeste põt colligi q illa cõflagratio:quo ad purgationẽ mũdi iudiciũ pcedet:sed quo ad aliquẽ actũ:qui.s. est involuere malos iudicium sequetur.

Ad primũ g dõm:q Aug.nõ loquit determinando:sed opinãdo:qõ pz ex hoc qõ sequit. Que oia qdẽ uentura eẽ credẽdũ est.sed qb' modis & quo ordine ueniãt magis tũc docebit rerũ experiẽtia q̃ nũc ad pfectũ hois intelligentia ualeat pfect. Existimo tñ eo quo a me cõmemorata sũt ordine eẽ uẽtura.g pz q hoc dixit opinãdo. ¶ Et silr dicẽdũ ad 2m. ¶ Ad 3mdõz:q sic supra.43.di.dictum est. Oẽs homes morient & resurgẽt.sz tñ illi viui dicũtur repiri qui usq ad tps pflagratiõis in corpe viuẽt. ¶ Ad 4mdõm:q ignis ille nõ exequit sniaz iudicis nisi q̃ ad iuolutionẽ malor:& q̃tũ ad hoc seqt iudiciũ. ¶ Ad 2amqõnẽ dõm:q ignis ille finalis pflagrationis q̃tũ ad hoc ut iudiciũ pcedet aget ut instrm dine iustitie & iterũ per virtutẽ nãlẽ ignis:q̃tum g ptinet ad virtutẽ nãlẽ ipsi':silr aget in bonos & malos qui viui reperient utrorũq corpa in cinerẽ resoluẽdo:in q̃tũ vo aget ut istz diuine iustitie:diuersimode aget in diuersos q̃tũ ad sensuz pene:mali eni per actionẽ ignis cruciabunt:boni vo in qb' nihil purgãdũ inuenit oino nullũ dolorẽ ex igne sentiẽt:sic nec pueri senserũt in camino.Dañ.3.q̃uis eor corpa nõ seruent itegra sic pueror fuata fuerũt:& hoc dina vtute fieri poterit:ut sine doloris cruciatu resolutionẽ corpor patiãtur.Boni vo in qb' purgãdũ repiet sentiẽt cruciatuz doloris ex illo igne plus uel min' pro meritor diuersitate:sed q̃tũ ad actũ quẽ post iudiciũ ille ignis habebit:in dãnatos:tm aget:q oẽs boni habebũt corpora ipassibilia. ¶ Ad pmg dõz:q psumptio ibi accipit nõ pro anullatione:sed pro resolutione in cineres. ¶ Ad 2m dõz:q bonor corpa q̃uis in cinerem resoluant per ignẽ:nõ tñ ex hoc dolorẽ sentiẽt: sicut nec pueri in fornace exãtes ut dictũ est:& q̃tũ ad hoc est dissile de bonis & malis. ¶ Ad 3mdõz:q elementa in corpib' humanis exãtia purgabunt per ignez'ẽt in corporib' elector:sed hoc per dinã vtutẽ fiet sine cruciatu doloris. ¶ Ad 4mdõz:q ignis ille nõ aget tñ fm nãlẽ elti vtutẽ:sz ẽt ut dine iustitie instrmẽtũ. ¶ Ad 5mdõz:q tres cãe sũt q̃re subito illi qui viui reperient purgari poterũt. Una est q pauca purganda in eis inuenient:cũ terrorib' & psecutionib' precedẽtib' fuerint purgati.2a est:q viui & uolũtarũ sustinebũt penã:pena aũt in hac vita uoluntaria susceptа multo plus purgat q̃ pena post mortẽ inflicta:sic patet in martyrib':q siqd purgandũ in eis inuenit:passionis falce tollit:ut Aug.dicit:cũ tñ pena martyruz breuis fuit in purgatione que in purgatorio sustinet. Tertia est:q calor ille recuperabit in intensione quãtum amittit in temporis abbreuiatione.

¶ Ad 3am.q.dõz:q tota purgatio mũdi & inouatio ad purgationẽ & inouationẽ hois ordinabit:& iõ opz ut mũdi purgatio & inouatio purgationi & innouationi humani gñis rñdeat.humani aũt gñis purgatio q̃dã erit:qñ mali segregabunt a bonis.vñ dr Luc.3.Cui' uẽtilabrũ in manu sua & purgabit aream suã & congregabit triticũ suũ.i.electos in horreũ suũ:paleas aute.i. reprobos coburet igne iextiguibili:vñ ita erit de purgatione mũdi:q dcqd erit turpe & sedũ in ifernũ cũ reprobis retrudet:dcqd aũt erit pulchrũ & nobile in supiorib' reseruat ad gloriã elector:& ita ẽt erit de illo igne cõflagrationis:sic dicẽ Basili' sup illud psal. Uox dñi intercidẽtis flammã ignis:q quo ad caliduz ustiuũ:& q̃tũ ad id qõ in igne grossum repiet descẽdet ad inferos ad penã dãnator:qõ vo est ibi subtile & lucidũ remanebit supius ad gloriam electorum. ¶ Ad pmg dõm:q ignis qui purgabit electos ante iudiciũ erit idẽ cũ igne pflagrationis mũdi:q̃uis qui dã ꝓriũ dicãt:puenit eni ut cũ hõ sit ps mũdi:eodez igne purget hõ & mũdus:dicuntur aũt duo ignes qui purgabit bonos & cruciabit malos:& q̃tũ ad officiũ: & aliquo mõ q̃tũ ad sbam.q non tota sba ignis purgãtis in ifernũ retrudet:ut dictũ est. ¶ Ad 2mdõm: q in hoc ignis ille remunerabit:q illud qõ est grossum in eo sepabit ab ipso & retrudet in ifernũ. ¶ Ad 3mdõm:q sic gloria elector post iudiciuz erit maior q̃ añ:ita & pena reproborũ:& iõ sic claritas superiori creature addet ad augmẽtãdũ gliam elector:ita & dcqd est turpe in creaturis retrudet in ifernũ ad augmẽtãdũ miseriã dãnator:& ita igniab initio pparato in inferno nõ est incõueniens si alter ignis addatur.

¶ Illi saltẽ vba iudicis audiẽt &c. ¶ Vba hec accipiẽda sunt nõ uocalia sed mentalia ut supra dictum est. ¶ Et peribit celũ & terra. ¶ Jnõ fm sbam sed fm spẽm:spẽs hic dr corruptibilitas elemẽtor.& alia que ad ignobilitatẽ eor spectãt. ¶ Ministerio angelor vtute dei cooperãte &c. ¶ Hoc itelligẽdũ est de bonis angelis q̃tũ ad pceptũ:sz de malis angelis q̃tũ ad executionẽ.

¶ De forma iudicis. Di.XLVIII.

Solet ẽt queri in qua forma chr̃ist' iudicabit. In forma utiqz serui iudicabit:que oib' in iudicio apparebit ut videant mali in quẽ pupugerũt. Diuinitatẽ vo ei' mali nõ videbũt. Vñ Isa. Tollatur impius ne videat gloriã dei. Humanitatẽ videbũt ut timeãt:diuinitatẽ vo nõ:ne gaudeãt. Diuinitas eni sine gaudio videri non potest.

¶ Qd apparebit tunc in forma serui.

Sed cũ in forma humana cõstat eum appariturũ.querit an in forma illa gloriosa appareat sicut uere est:an in forma q̃lis in passione extitit:Quidã putãt a malis talem videri q̃lẽ crucifixerũt.i.ifirmã:q dicit scriptura ut videãt in quẽ pupugerũt.Sz aperte Aug.dicit formã serui glificatã a bonis & a malis tũc videri sic.Cũ in bona forma serui glificata iudicãtẽ viderit boni & mali tollet ipi' ut nõ videat claritatẽ dei que de' est: quã soli mũdo corde videbũt:qõ erit eis vita eẽna:forma ergo humana in chr̃o glificata videbit a cũctis:vñ & chr̃s vr iudicaturus q fili' hois est. Ita eni legit in euãgelio Jo. & ptãtẽ dedit ei iudiciũ facere:q fili' hois ẽ. Nõ q ipse ex vtute hois sit iudicaturus:uel q ipse solus sine pre & spũ scõ iudiciũ sit facturus:sz q ipe solus in forma serui iudicãs bonis & malis videbit.Cũ ergo pr nõ iudicet quenq̃:sz oẽz ptãtẽ dedit filio:nõ ita est itelligẽdũ q̃si filius solus iudicet & nõ pr:sed q forma filij humana cũctis in iudicio appebit:nõ in forma ifirma:sed gliosa. Judicabit aũt ex vtute diuinitatis nõ sine pre & spũ scõ & appebit terribilis impijs & mitis iustis.erit enim terror malis & lumen iustis.

¶ Quare fm formã serui dicitur chr̃istus suscitaturus corpora.

Et sicut dr solus chr̃s fm formã serui iudicatur' pp cãm pmissam:ita ẽt dr suscitatur' corpa mortuor sz humanitatẽ:cũ tñ vtute dinitatis sit suscitatur':nõ hũanitatis. Sed hac rõne illud dr:q in hũanitate suscepit qõ est cã nr̃e resurrectionis.i.passionẽ & resurrectionẽ.Jõ ei ascribit fm hoiez suscitatio mortuor.Vñ Aug. Per vbũ factũ in carne filiũ hois fit corpor resurrectio.Jtẽ iudicat & suscitat corpa nõ pr:sz filius fm dispẽsationẽ hũanitatis:in qua minor pre est chr̃s: in eo qõ est filius dei:est vita que viuificat animas:in eo qõ est filius hois:iudex. Ecce fm formã hũanitatis dr suscitatur' corpa & iudicatur'.Judicatur' aũt q illa forma cunctis in iudicio appebit:& suscitatur':q in eadem forma merituz & cãm resurrectionis nr̃e suscepit.Et q fm eãdẽ formã uocẽ dabit qua mortui de monumẽtis resurgẽt &,pcedẽt.fm q deus est viuificat alias nõ pr tñ:q nõ tñ pr vita est:sz & filius cũ eo & spũs scũs eadẽ vita est que ptinet ad aiaz nõ ad corp'.Corp' eni nõ sentit vitã sapiẽ:sz aia que illuminat a lumine eterno.Sz ergo chr̃s potẽtia dinitatis viuificet alias & suscitet corpora & iudicet nõ ociose tñ & preter rõnẽ ei fm formaz dei tribuit viuificatio animarũ:& fm formã serui iudicium & resuscitatio corporum.

¶ De loco iudicij.

Putãt qdã dñm descẽsurũ in uallẽ Josaphat in iudicio:eo q ipse per Johelẽ,pphetã sic loquit.Cõgregabo oẽs gentes & deducã eas in uallez Josaphat & disceptabo ibi cũ eis.Jn cui' capli expositione ita repi. Hoc qdã pueriliter itelligũt q in ualle que est in latere mõtis oliueti descẽsur' sit dñs ad iudiciũ:qõ friuolũ est:q nõ in terra:sz in spatio bui' aeris sedebit q̃ locũ mõtis olivet:ex quo ascẽdit.& sicut Joãnes Chrisо. dicit angeli deferẽt añ eũ signũ crucis.vñ in euãgelio vitas dicit:& tũc appebit signũ filij hominis &c. Josaphat aũt interptat iudiciũ dñi.in uallẽ ergo Josaphat.i.iudicij dñi congregabuntur oẽs impij:iusti vo nõ descendent in uallem iudicij.i.damnationis:sed in nubib' eleuabuntur obuiam Chr̃isto.

¶ De q̃litate luminarũ & tpis post iudicium.

Oriẽte aũt ad iudiciũ dño in fortitudine & ptãte magna sol & luna dicunt obscurari:nõ sui luminis priuatione:sz supueniente maioris luminis claritate. Virtutes quoqz celor.i.angeli dicuntur moueri:nõ metu dãnationis uel aliq̃ perturbatione pauoris:sz q̃dã admiratione eor que viderint.vñ Job colũne celi pauẽt aduẽtũ ei'. Añ diẽ vo iudicij sol & luna eclipsim patient.sic Jobel testat dicẽs.sol cõuertet in tenebras & luna in sanguinẽ anteq̃z ueniat dies dñi magnus & horribilis. Magn' vo dr pp magna que ibi fiẽt. Cũ aũt factũ fuerit celũ nouũ & tra noua:tũc erit lux lune sicut lux solis testãte Jsaia. Et lux solis septẽplr.i.sicut lux septẽ dierũ:q q̃ztũ luxit sol in prima cõditione septẽ dierũ añ pctm primi hois:tãtũ lucebit post iudiciũ. Minorata fuit lux solis & lune aliorũq sideꝝ per pctm primi hois:sz tũc recipiet sol mercedẽ sui laboris:q septẽplr lucebit:& tũc nõ erit vicissitudo diei & noctis:sed tm dies. Vñ Zacharias. Et erit dies vna que nota est dño:nõ dies neq̃z nox:& in tpe vesperi erit lux:q tũc nõ erit uarietas diei & noctis que mõ est:sz cõtinua dies & lux. Jsaias tñ vr dicere q tũc nõ luceat sol uel luna loquẽs cõgregationi sctor. Non erit ibi inq̃t amplius sol ad lucẽdũ per diẽ:splẽdor lune illuminabit te:sz erit tibi dñs in lucẽ sempiternã. Sz bis vbis nõ negat solẽ & lunã tũc lucere:sz significat bis qui tũc erũt in eẽna altitudine:nullũ lucis usũ pstare:q ut ait Hiero. sup eũdẽ locũ. Celi treq̃z solis atq̃z lune nobis cessabit offin:& erit ipe dñs lumẽ suis in ppetuũ.pt ẽt itelligi illud Jsaie ea rõne dictũ:q sol & luna tũc nõ hẽbũt ortũ & occasuz sicut nũc.vñ Jsido.illõ Isa.q̃si exponẽs ait.post iudiciũ sol laboris sui mercedẽ suscipiet.vñ,ppha.lucebit septẽplr & nõ ueniet ad occasuz nec sol nec luna:sz in quo creati sũt stabũt:ne ipij in tormẽtis sb ẽra positi fruant luce eor.vñ Abac.sol & luna steterũt i ordine suo. Ecce apte dicit solẽ & lunã tunc lucẽ sz stabilr pmanẽ.ubi ẽt significat ifernuz esse sub terra. Si vo queritq̃s sit usus lucis solis & lune tunc:Fateor me ignorare:quia in scripturis non memini me legisse.

Universidad de Deusto
Biblioteca

POstq̄ dīnauit magr̄ de dīno iudicio q̄tū ad modum iudicij:ꝛ ad mīstros iudicis:hic dīnat ea que pti-nēt ad psonā iudicis. Et diuidit in ptes duas. Jn p̄a pte ostēdit q chīs iudicabit in forma hominis. Jn 2a inducit sil' tudinē.s.q chīs fm q est hō est cā resurrectionis corpor ibi[Et sicut dī chīs ꝛc.] Prima ps diuidit in duas. Jn p̄a dīminat q chīs in forma hois iudicabit. Jn 2a q in forma hois gloriosa ibi[Sz cū in forma hūana ꝛc.]¶ Et putant q̄dā ꝛc.] Hic dīnat ea que ad aduētum iudicis circūstāt. Et circa hoc duo fac. Primo dīnat ea que ꝯcomitātur iudicis aduētū.2°ea que ꝯsequunt ibi[Cū aūt factū fuit celū nouū ꝛc.] Circa p̄mū duo fac. Primo enīz dīnat locū aduētus.2°effectū iudicis uenientis ibi [Ueniente aūt ad iudiciū dño ꝛc.] Qō.I.

HJc est duplex qō. Prima est de ipso iudice.2a de mūdi innouatiōe que iudiciū sequit. Circa p̄mū querunt q̄tuor. Primo utrū chīs in forma hois sit iudicatur°.2°utrū in iudicio appebit in figura gl'iosa.3° utrū posset appere in nā dīnitatis aliq̄b° sine gaudio. 4°de his que aduentum iudicis circunstant.

AD p̄mū sic ꝓcedit. Uī q chīs in forma sui nō sit iudicatur°:iudiciū eni aūctē reqrit in iudicante.sz aūctas sup viuos ꝛ mortuos est in chīo fm q est deus.sīc eni est de° ꝛ creator oīum.ḡ in forma diuinitatis iudicabit. C P̄. in iudice reqrit ptās iuicibilis.vñ Eccl.7. Noli querere fieri iudex nisi ualeas vtute irrūpe iniqtates.sed vt° iuincibilis ꝓuenit chīo fm q est de°.ḡ in forma dīnitatis iudicabit. C P̄. Jo.5.dī. Pī oē iudiciū dedit filio:ut oēs honorificēt filiū sicut honorificāt pīez:sz honor eq̄lis nō debet pī ꝛ filio fm hūanā nāz.ḡ nō iudicabit fm formā hūanā. C P̄. Dañ. 7.dī. Aspiciebā donec throni positi sūt ꝛ antiqu° dierū sedit.throni aūt iudiciariā ptātē designāt:antiquitas aūt de deo dī rōne ēternitatis:ut dicit Dio.in li.de dī.no.ḡ fm hoc iudicare ꝓuenit filio,put est etn°:non ḡ fz q hō. C P̄. Aug.dicit ꝛ habet in lra:q p vbum filiū dei fit aiaz resurrectio:per vbū factū in carne filiū hois fit corpor resurrectio:sz iudiciū illud finale magis ptinet ad aiaz q̄ ad carnē.ḡ magis ꝓuenit iudicare chīo fm q est de° q̄ inq̄tū est hō. C S̄z ꝓtra Jo.5.dī. Ptātē dedit ei iudiciū facē:q fili° hois est. C P̄. Job.36.dī. Cā tua q̄si ipē iudicata est.glo.aplato. Jō iudiciū cāmq̄ recipies.glo.ut iuste iudices.sz chīs fm humanā nām iudicat° est a pilato.ḡ fm hūana nām iudicabit. C P̄. ei° est iudicare cui° est legem cōdere.sed chīs in humana nā apparēs nobis legem euāgelī dedit.ḡ ꝛ fm eandem nām iudicabit.

RN̄deo dōm:q iudiciū aliq̄ō oīū in iudicādo reqrit.vñ Ro.14. Tu q̄s es qui iudicas alienū puū.ꝛ iō fm hoc chīo cōpetit iudicare q oīū sup hoies hēt:de q̄b° p̄ncipal' erit finale iudicium:ipse aūt est noster dñs nō solū rōne creationis:q dñs ipse est de°ipse fecit nos:ꝛ nō ipsi nos.sz ēt rōne redēptionis:qō ei cōpetit fm hūanā nāz.vñ Ro.14. Jn hoc chīs mortu° est ꝛ resurrexit:ut ꝛ viuorum ꝛ mortuor dñet.ad p̄mū aūt vite ēne nobis creationis bona nō sufficerēt nisi redēptionis bñficiū adderet pp ipedimētū qō nāe create supuenit ex pcto primi parētis;vñ cū iudiciū illud finale ad hoc ordinet ut aliq̄ admittant ad regnū:aliq̄ excludant a regno: ꝓueniēs est ut ipse chīs fm hūanā nāz cui° redēptionis bñficio ad regnū admittit:illi iudicio p̄sideat:ꝛ hoc est qō dī Act.x.q pstitut° est a deo iudex viuor ꝛ mortuor. Et qz per redēptionē hūani gīis nō solū hoies repauit:sz ēt ulr̄ tōtā creaturam fm q tota creatura repato hoie meliorat:ut habet Coll.j. Pacificās per sanguinē crucis ei° siue que in terris:siue que in celis sūt:iō nō solū super hoies sed super vniuersam creaturā chīs per suam passionem dominiuz ꝓmeruit ꝛ iudiciariaz potestatem. Matth.ult. Data est mihi omnis potestas in celo ꝛ in terra.

Ad p̄mū ḡ dōm:q in chīo fm diuinā nām est aūctas oīū reīspectu ulīs creature ex iure creationis.sz in ipso est aūctas oīū quaz per passionē ꝓmeruit:ꝛ est q̄si aūctaȝ secūdaria ꝛ acq̄sita:sz p̄a est nālis ꝛ etna. C Ad 2m dōz:q q̄uis chīs fm q hō nō hēat a se iuicibilē ptātē ex nāli vtute humane spēi:tn ex dono dīnitatis ēt in hūana nā hēt iuicibilē ptātē fz q sī abiecta pedib° ei°.ut dī.j. Cozt.2.ꝛ Deb.2.ꝛ iō iudicabit q̄dē in hūana nā:sed ex vtute dīnitatis. C Ad 3m dōz:q chīo non suffecisset ad hūani gīis redēptionē sī purus hō fuisset:ꝛ ideo ex hocipso q fz hūanā nāz gen° hūanū redimē potuit: ac per hoc iudiciariā ptātē ꝓsecut° est:manifeste ostēdit q ipse est de°ꝛ ita eq̄lit honorādus cū pie nō inq̄tū hō:sed inq̄tū de°. C Ad 4m dōz:q in illa visione Dañ.manifeste exprimit tot° ordo iudiciarie ptātis:que q̄dē sic in p̄a origine est in ipso deo:ꝛ spāli° in pie qui est fons totī° dīnitatis:ꝛ iō p° ꝑmittit q antiquus dierū sedit:sz a pie iudiciaria ptās traducta est in filiū nō solū ab eterno fm dīnā nāz:sz ēt in tpe fz humanā:in qua meruit eā:ꝛ iō subiugit in visione pdicta. Ecce cū nubib° celi q̄si filius hois veniebat:ꝛ usq̄ ad antiquū dierū puenit:ꝛ dedit ei ptātē ꝛ honorē ꝛ regnū. C Ad 5m dōz:q Aug. loquit̄ per appropriationē quādā:ut videlicet reducat effectus q̄s chīs in humana nā fecit ad cās aliq̄ mō cōsiles:ꝛ qz fm alam sum° ad imaginē ꝛ similitudinē dei:fm carnē aūt sumuz eiusdē spēi cū hoie chīo.iō ea que in aiab° nr̄is chīs fecit dīnitati attribuit:que vo in carne nr̄a fecit ul'factur° est attribuit carni ei°:q̄uis caro ei° inq̄tū est dīnitatis ozganū ut dicit Damas.hēat ēt effectū in aiabus nr̄is:fm illud qō dī Deb.10.q sanguis ei° emēdauit cōsciētias nr̄as ab operib° moztuis:ꝛ sic ēt vbum caro factū est causa resurrectionis animaz.vnde etiā fm humanā naturam cōuenienter est iudex nō solum corporaliū:sed spiritualiū bonorum.

AD 2m sic ꝓcedit. Uidet q chīs in iudicio nō apparebit in forma humanitatis gl'iosa.Jo.19. Uidebunt in quē trāsfixerūt.glo. qz in ea carne uētur° est in qua crucifix° est.sz crucifix° est in forma ifirma.ḡ in forma ifirmitatis appebit:nō in forma gl'iosa. C P̄. Matth.24.dī.q appebit signū filij hois in celo.idest signū crucis. Et Chrisо.dicit q ueniet in iudicio Chīs nō solū vulnerū cicatrices.sed ēt ipaz mortē exprobatissimā ostēdens.ḡ vī q nō appebit in forma gl'iosa. C P̄. fm banc formā de°in iudicio appebit:que ab oīb° cōspici possit.sz chīs fm formā humanitatis gl'iosaz nō poterit videri ab oīb° bonis ꝛ malis:qz oculus gl'ificat° nō videt eē ꝓportionat° ad vidēdū claritatē corp:z gl'iosi.ḡ nō appebit in forma gl'iosa. C P̄. illud qō ꝑmittit iustis in p̄miū nō cōcedit iniustis.sed videre gl'iā hūanitatis ꝑmittit iustis in p̄miū.Jo.10. Ingredient ꝛ egredient:ꝛ pascua iuenient.idest refectionē ꝛ dīnitate ꝛ

in hūanitate:ut Aug.exponit Jsa.33. Regē in decore suo videbūt.ḡ in iudicio nō appebit oīb° in forma gl'iosa. C P̄. fz illā formā Chīs iudicabit in qua iudicat° est:vñ sup illud Jo.5. Sic ꝛ filī° q̄s vult viuificat.dicit glo.in qua forma iniuste iudicat° est iuste iudicabit:ut possit ab ipīs videri.sz iudicat° est in forma ifirmitatis:ḡ ꝛ in eadē in iudicio appebit. C Sed ꝯ est qō dī Luc.21. Tūc videbūt filiū hois venientē in nube cū ptāte magna ꝛ maiestate.maiestas aūt ꝛ potestas ad gl'iā ptinēt.ḡ in forma gl'iosa appebit. C P̄. ille qui iudicat debet eminē illis qui iudicant.sed electi qui iudicabunt a chīo corpa gloriosa hēbūt.ḡ multo fortī° iudex in forma gl'iosa appebit. C P̄. sic iudicari est infirmitatis.ita iudicare est aūctis ꝛ gl'ie:sed in p° aduētu quo Chīs uenit ad hoc q iudicaret in forma infirmitatis apparuit:ḡ in secūdo aduētu:in quo veniet ad hoc ut iudicet apparebit in forma gloriosa.

RN̄deo dōm:q chīs dī dei ꝛ hoiuz mediator inq̄tū ꝓ hoib° satisfacit ꝛ iterpellat apud ꝑez:ꝛ ea que sūt ꝑis hoib° coicat fm q dī Jo. 17. Claritatē quā dedisti mihi dedi eis.fm hoc autez utrūq̄ ꝓuenit ei q cū utroq̄ coicat extremoz. inq̄tū eni cū hoib° coicat vices hoiuz gerit apud patrez: inq̄tū vo cū pie coicat dona p̄iz trāsmittit ad hoies. Quia ḡ in p° aduētu ad hoc venit ut ꝓ nobis satisfaceret apud patrē in forma nr̄e ifirmitatis apparuit: qz vo in 2° aduētu ad hoc veniet:ut iustitiā patris in hoies exequat gl'iaz demr̄are debebit que inest ei ex coione ad p̄em:ꝛ iō in forma gloriosa apparebit.

Ad p̄mū ḡ dōm:q in eadē carne appebit. sed nō sīl' se hñte. C Ad 2m dōz: q signū crucis appebit in iudicio nō ad iudiciū tunc exñtis ifirmitatis.sz ꝑterite ut per hoc iustior eoz cōdēnatio appeat qui tātā misericordiā neglexerunt:ꝛ eoz ꝑcipue qui chīm iniuste ꝑsecuti sūt:cicatrices ātque in ei° corpe appebūt nō ptinebūt ad aliquā infirmitatē.sed erūt iudicia maxime vtutis qua chīs per passionis ifirmitatē de hostib° triūphauit. Expoza tissima ēt mortē ostēdit nō sensibilit oculis eā ingerēs:ac si tūc eā pateret:sed ex his que apparebunt.s. iudicijs ꝑterite passionis hoies in recognitionē ꝑterite mortis adducet. C Ad 3m dōm:q corp° glorio sum hēt in ptāte sua ut se demōstret ul'nō demōstret oculo nō glorioso ut patet ex dictis que supr̄. 4.4.dī. dicta sūt.ꝛ iō in forma gloriosa chīs ab hoib° poterit videri. C Ad 4m dōz:q sic amici gloria est delectabilis:ita gloria ꝛ ptās ei° qui odio habet maxie ꝑtristat:ꝛ iō sic visio glorie huanitatis chīi erit iustis in p̄miū:ita inimicis chīi erit in suppliciū.vñ Jsa.26. Uideāt ꝛ ꝓfundant ꝛelātes ppl'i:ꝛ ignis scilicet inuidie hostes tuos deuoret. C Ad 5m dōm:q forma ibi accipit ꝓ nā humana in qua iudicatus est ꝛ ēt iudicabit:nō aūt ꝓ qualitate nāe que nō erit eadē in iudicante scilicet infirma que in iudicato fuit.

AD 3m sic ꝓcedit. Uī q dīnitas a malis sine gaudio possit videri:cōstat enim q ipā manifestissime cogscāt chīm eē deū.ḡ diuinitatē eius videbūt:ꝛ tn de visione chīi nō gaudebūt.ḡ dīnitas sine gaudio videri pōt. C P̄. uolūtas ipsorū puersa nō magis aduersat humanitati chīi q̄ ei° dīnitati.sed hoc q videbūt gloriā hūanitatis cedet eis in penā:ut dictū est:ḡ multo fortī° si dīnitatez viderēt magis tristarent q̄ gauderēt. C P̄. que sunt in affectu nō de necessitate sequent ad ea que sunt in intellectu:vñ Aug.dic. Precedit intellect°.ꝛ sequitur. Tardus aūt nullus affect°.sz visio ad intellectū perti net:gaudiū aūt ad affectū.ḡ poterit eē dīnitatis visio sine gaudio. C P̄. oē qō recipit in aliq̄ recipit ꝓ modū recipientis ꝛ nō per modū recepti:sz oē qō vī quo dāmō in videte recipit.ḡ q̄uis diuinitas in se sit delectabilissima:tn vila ab alijs qui sunt tristitia absorpti nō delectabit.sz magis cōtristabit. C P̄. sic se habet sensus ad sensibile:ita se hēt intellect° ad itelligibile.sz ita est in sensib° q palato non sano pena est panis:qui sano est suauis:ut dicit Aug.ꝛ silr accidit in alijs sensib°.ḡ cū dānati hēant itellectū idispositū:vī q visio lucis increate:magis afferet eis penā q̄ gaudiū. C Sz ꝯ est qō dī Jo.17. hec est vita etna:ut cognoscant te uerū deū:ex quo pz q eēntia btitudinis in dei visione ꝓsistit.sz de rone btitudinis est gaudiū.ḡ dīnitas sine gaudio videri nō pōt. C P̄. eēntia ipsa dīnitatis est eēntia vitatis.sed vnicuiq̄ est delectabile vidē uerū. vñ ꝛ oēs hoies nā scire desiderāt:ut dī in p̄n° metb. ḡ dīnitas sine gaudio videri nō pōt. C P̄. si aliq̄ visio nō semp est delectabilis:ꝓuenit eā q̄nq̄ eē tristabilē.sed visio itellectiua nunq̄ est cōtristabilis:qz delectationi que est in itelligēdo nō opponit aliq̄ tristitia.ut dic pbs.cū ḡ dīnitas nō possit videri nisi per itellectū:vī q dīnitas sine gaudio videri nō possit.

RN̄deo dōm:q in q̄libet appetibili uel delectabili duo p̄nt ꝓsideraꝛi.s.id qō appetit ut est delectabile:ꝛ id qō est rō appetibilitatis uel delectabilitatis in ipso.sic aūt fm Boetiū in li.de hebdoma.id qō est hīe aliq̄d ꝑterq̄ qō ipsa est pōt:ipm vo eē nihil aliud ꝑter se hēt admixtū:ita id qō ē appetibile uel delectabile pōt hīe aliq̄d aliud admixtū vñ nō fit delectabile uel appetibile:sz id qō est rō delectabilitatis nihil hēt admixtum uel hīe pōt:pp q̄ nō delectabilis sit uel appetibilis. Res igit que sunt delectabiles per ptic̄ipationē bonitatis que est rō appetibilitatis ꝛ delectabilitatis p̄nt apprehēsa nō delectare:sz id qō per eēntiā suā est bonitas:impossibile est q ei° eēntia apphēsa nō delectet:vñ cū de° eēntialit sit ipa bonitas:nō p̄t dīnitas sine gaudio videri.

Ad p̄mū ḡ dōm:q ipē manifeste cognoscēt chīm eē deū:nō per hoc q dīnitatē ei° videat.sed per manifestissima dīnitatis indicia. C Ad 2m dōm:q dīnitatē fm q est in se nullus pōt odio hīe:sic nec aliq̄d pōt odio hīe ipsaz bonitatez: sz q̄tū ad aliqs dīnitatis effect° dī ab aliq̄b° odio hīl inq̄tū.s.aliq̄d agit:uel ꝑcipit qō est ꝑriū uoluntati:ꝛ iō visio dīnitatis nulli pōt eē nō delectabilis. C Ad 3m dōz:q vbū Aug.est itelligēdū qñ id qō apprehēdit per itellectū ꝑcedēte est bonū per ptic̄ipationē ꝛ nō per eēntiā:sic sūt oēs creature:vñ pōt in eis esse aliq̄d q̄re affect° non moueat:silr ēt in via de° cognoscit per effect°ꝛ itellect° nō attigit ad ipaz eēntiā bonitatis ei°:vñ nō opz q affect° itellectū sequat:sic sequeret si eēntia eius videret:que est ipsa bonitas. C Ad 4m dōz:q tristitia nō noiat dispositionē;sz magis passionē.ois aūt passio a p̄ria cā fortiori sbueniēte tollit: ꝛ nō ea tollit:ꝛ iō tristitia dānator tolleret si deum per eēntiā viderēt. C Ad 5m dōz:q per idispositionē ozgani tollit,ꝓportio nālis ipsi° ozgani ad obiectū q̄ natū est delectare:ꝛ pp hoc delectatio ipedit:sed indispositio que est in dānatis non tollit nālem ꝓportionē:qua sunt ordinati ad diuinam bonitatē:cū ima go semper in eis maneat:ꝛ ideo non est simile.

AD 4m sic ꝓcedit.videt q aduētū dñi ad iudiciū nō ꝓcedent alia signa:qz.s. Thes.5. Cū dixerint pax ꝛ securitas:repētinus eis superuenict interit°,sed nō ēt pax ꝛ securitas sī

Universidad de Deusto
Biblioteca

hoies per signa p̄cedētia terrent.ḡ signa nō p̄cedēt illū aduētū. ¶ P̄. signa añ manifestationē ordinant: sed aduēt⁹ei⁹ oz eē occult⁹.vñ.j.Thes.5.dies dñi sic̄ fur ita in nocte veniet.ḡ signa nō debēt ipsū p̄cedē. ¶ P̄.tps p̄mi aduēt⁹ fuit p̄cognitū a pphis:qō non est de 2° aduētu:ut sup̄ dictū est.sz p̄mū aduentū chr̄i nō p̄cesserūt aliq̄ hī⁹ signa.ḡ nec 2ᵐ p̄cedēt. ¶ Sz ꝫ est qō dī Luce.21. Erunt signa in sole z luna z stellis. ¶ P̄. Hiero. ponit.15. signa p̄cedētia iudiciū:dicens q̄ p⁹oie maria oia exaltabunt.15.cubitis sup̄ mōtes. 2° oia equora,pternent in,pfunduz:ita ut vix videri possint.3°redigent in antiquū statum.4°belue oēs z alia que mouent in aq̄s:congregabunt z leuabunt super pelagus more p̄tētionis iuicē mugientes.5°oia uolatilia celi congregabunt in cāpis iuicē plorātes nō gustantes neq; bibētes.6°flumina ignea surgēt ab occasu solis ꝫ facie firmamēti usq; ad ortū corruētia.7°oia sidera errātia fixa spargēt ex se igneas comas: sic̄ comete.8°erit magn⁹ terremot⁹:z oia aialia ,pternent. 9°omnes lapides tam magni q̄ pui diuident in quatuor ptes:vnaquecq; aliā collidēte.x° oēs plante sanguineū fluēt rorē.xj°oēs mōtes z colles z edificia in puluerē redigent.12°oia aialia venient ad cāpos de silvis z mōtib⁹ rugientia z nihil gustātia.13°oia sepelchra ab ortu solis usq; ad occasuz patebūt cadaueri⁹ ad resurgēdū.14°oēs homines de habitaculis suis recedēt nō intelligētes:neq; loquētes sz discurrētes.15°oēs morient z resurgēt cū mor⁹tuis lōge añ defunctis.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ circa iudiciū ſz rei vītatē sol z luna obscurent.qz ut dicit Raban⁹ sup̄ Matth.nihil ꝓhibet itelligē:tūc tpis veracit̄ solē z lunā cuz siderib⁹ cetis suo lumine p̄uari:quō de sole ꝓstat factum tpe p̄nice passionis. ¶ P̄. lux corpoz celestiū ad gñationē inferioz corpoz ordinat:qz per eū influūt in hec inferiora z nō solū per motū:ut dic̄ Auerrois in lib.de sb̄a orbis:sed tūc gñatio cessabit.ḡ nec lux in corpib⁹ celestib⁹ remanebit. ¶ P̄. inferiora corpa purgabunt ut ꝑbusdā vī a q̄litatib⁹ qb⁹ agūt:corp⁹ aūt celeste nō solū agit per motū:sed per lumē ut dictū est.ḡ sic̄ mot⁹ celi cessabit:ita z lumē corpoz celestiū. ¶ Sz ꝫ est q̄ p̄m astrologos sol z luna sit̄ eclipsim pati nō p̄nt.sz illa obscuratio solis z lune sit̄ eē dī:scilicet dño ad iudiciū uenīēte.ḡ nō erit obscuratio p̄m rei vītatez per modū eclipsis nālis. ¶ P̄. nō ꝓgruit idē eē cām defect⁹ alicui⁹ rei z augmētatio:sz uenīēte dño lux luminariū ,pmittit augēda.vñ Isa.30. Erit lux lune sic̄ lux solis z lux solis septēplr.ḡ nō est ꝓueniēs q̄ veniente dño lux illorum corporum cesset.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ virtutes celoz dño veniēte nō moueantur.vtutes eni celoz dici nō p̄nt nisi angeli bti.sz immutabilitas est de rōne btitudinis.ḡ moueri nō poterūt. ¶ P̄. admirationis cā est ignorātia:ut p̄z in p̄ncipio meta:sed sic̄ ab angelis lōge abest timor:ita z ignorātia.qz ut dicit Hzego. Quid est qō nō videāt:qui vidēt eē oia vidēt.ḡ nō poterūt per admirationē moueri:ut in l⁹a dī. ¶ P̄. oēs angeli astabūt dño iudicio. vñ Apoc.7. Et oēs angeli astabūt in circuitu thzoni sed vtutes noīat vnū spāle ordinē in angelis.ḡ nō potius de eis dici debuit q̄ moveant q̄ de alīs angelis. ¶ Sz ꝫ est qō dī Job.26. Colūne celi pauēt aduētū ei⁹.sz colūne celi nō p̄nt intelligi nisi per vtutes celorū.ḡ vtutes cōmouebunt. ¶ P̄. Matth.24.dicitur. Stelle cadēt de celo z vtutes celoz mouebuntur.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ iudiciū nō fiet in valle Josaphat:aut in loco circūstāte:qz ad min⁹ opz oēs iudicādos in terra stare:aut eos tñ leuari in nubib⁹ q̄ruz erit iudicare:sz tota terra ,missionis cape nō posset multitudinē iudicādoz.ḡ nō pōt eē q̄ circa uallē illaz sit iudicium. ¶ P̄. sic̄ supra dictū est chr̄o in hūanitate datū est iudiciū:ut iuste iudicet qui iniuste iudicat⁹ē.sz ipse iniuste iudicat⁹ est in ptorio Pilati:z sniam iniusti iudicij in golgatha suscepit.ḡ loca illa magis detinari debēt ad iudiciū. ¶ P̄. nubes fiūt ex resolutione uapoz.sz tūc nulla erit evaporatio uel resolutio.ḡ nō potit eē q̄ iusti in nubib⁹ obuiā chr̄o i aera rapiant:z sic oporteb it z bonos z malos eē in terra:z ita loc⁹ m'to amplioz reqreret q̄ sit ista uallis. ¶ Sz ꝫ est qō dī Joelis.3. Cōgregabo oēs gētes z deducā eos in vallē Josaphat z disceptabo ibi cū eis. ¶ P̄. Actū.1.dī. Quēadmodū vidistis eū ascēdētē in celū ita veniet. sed ipse ascēdit de mōte oliveti qui ꝑminet valli Josaphat.ḡ z circa loca illa ad iudicandū veniet.

Rñdeo dōm ad p̄mā qōnē:q̄ sic̄ supra dictum est:chr̄s ad iudicādū veniēs in forma gloriosa appebit pp aūctē que iudici debet:ad dignitatē aūt iudiciarie ptātis ptinet hīe aliqua īdicia que ad reuerētiā z subiectionē īducāt:z sō aduentū chr̄i ad iudiciū veniētis multa signa p̄cedēt.ut corda hominū in subiectionē uēturi iudicis adducant:z ad iudiciū p̄parent hī⁹ signis cōmoniti. Que aūt sūt ista signa de facili nō pōt sciri:signa eni que in euāgelijs leguntur.ut Aug.dicit ad Eusitiū de fine mūdi:nō solū ptinēt ad aduētū chr̄i ad iudiciū:sz ēt ad tps destructionis hierusalē z ad aduētum chr̄i quo chr̄s ptinue ecclīā suā visitat:ita q̄ forte si diligēter aduertat nullū eoz iuenīt ad futurū aduētū ptinē ut ipse dic̄:qz illa signa que in euāgelijs tāguntur:sic̄ pugne z terrores z hī⁹ p̄ncipio humani gñis fuerūt:nisi forte dicatur q̄ tūc tpis magis ualescēt:sz p̄m quā mēsurā circunstātia vicinū aduētū denūciēt icertum est. Signa vō que Hiero. ponit nō asserit:sed in annalib⁹ iudeoz se ea repisse scripta dic̄:q̄ ēt valde parū vīsilitudis hīt.

Ad p̄mū ḡ dōm p̄m Aug.in li.ad Eusitium p̄dicto:q̄ circa finē mūdi erit ultis ꝑsecutio maloz ꝫ bonos:vñ sil' alīq̄ timebūt.s.boni z alīq̄ securi erūt.s.mali.q̄ aūt dixerūt. Pax z securitas &c.ad malos referēdū est qui signa futuri iudicij paruipēdēt:ad bonos vō ptinet qō dī Luc.21. Arescētib⁹ hoīb⁹ p̄ timore &c. Uel pōt dici q̄ oia illa signa que circa iudiciū erūt infra tēpus iudicij cōputantur:ut sic dies iudicij oia illa ptineat:vnde q̄uis ex signis apparētib⁹ circa diē iudicij hoies terreant:ante tñ q̄ signa illa appere icipiant in pace z securitate sepl̄ eē credēt post mortē antichr̄i nō statim videntes mundū cōsumari ut existimabūt. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q̄ dies dñi dī sicut fur venire:qz ignorat determinatū tēpus:qō per signa illa cognosci nō poterit:q̄uis ēt sub die iudicij cōprehēdi possint oia illa manifestissima signa:que imediate p̄cedēt iudiciū:ut dcm̄ est. ¶ Ad 3ᵐ dōz:q̄ in p̄rio aduētu chr̄s venit occultus q̄uis determinatū tps esset p̄rius p̄cognitū a pphis:z iō non oportebat hī⁹ signa in p̄rio aduētu apparere:sicut apparebunt in secundo aduentu in quo manifestus veniet q̄uis determinatum tempus sit occultum.

¶ Ad 2ᵃᵐ.q.dōz:q̄ si loquamur de sole z luna q̄tū ad ipsum mometuz aduentus chr̄i:sic nō est credibile q̄ obscurēt sui luminis p̄uatiōe:qz tot⁹ mūdus inouabit chr̄o venīēte z sanctis resurgentibus ut dictū est. Si aūt loquamur de eis p̄m tēpus ,ppinquū ante iudiciū sic eē poterit:q̄ sol z luna z alia celi luminaria sui luminis p̄uatiōe obscurabunt:uel diuersis tēporibus:uel simul diuina virtute faciente ad hominum terrorē. ¶ Ad p̄mū ḡ dōm:q̄ Raban⁹ loquit̄ q̄tū ad tps iudicij p̄cedēs. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q̄ lux est in corpibus stelestib⁹ nō solū ad causandū gñationē in istis inferiorib⁹:sz ēt ad eoz pfectionē z decorē.vñ nō opz q̄ cessante gñatione lux corpoz celestiū cesset.sz magis augeat. ¶ Ad 3ᵐ dōz:q̄ nō vī eē ,pbabile ut dictū est:q̄ q̄litates elemētares remoueant ab elementis:q̄uis q̄dā hoc posuerūt.si tñ removerent non est sile de eis z de luce:eo q̄ q̄litates elemētares hñt ad inuicē ꝓportionē vñ agūt corrūpēdo:lux aūt nō est p̄ncipiū actionis per viā ꝓportionis:sz per viā p̄ncipij regulātis ꝓportia:z ad ꝓcordiā reducentis. Nec est ēt sile de motu corporū celestiū:mot⁹ eni ē act⁹ impfecti.vñ z tolli dz qñ tollet iperfectio:qō de luce nō pōt dici. ¶ Ad 3ᵃᵐ.q.dōz:q̄ virtutes in angelis duplr dicūtur: ut p̄z per Dio.xj.ce.hierar. Q̄nq; eni nomē virtutuz vni ordini appropriat:qui ſz ipz est medi⁹ medie hierarchie.ſz vo Hze.est sup̄m⁹ in fine hierarchie. Alio mō accipit cōit̄ p̄ro oib⁹ celestib⁹ spiritibus:z utroq; mō pōt accipi in ,posito. In lra eni exponit,put accipit 2°mō.s.p̄ro oib⁹ angelis:z tūc dicunt moveri pp admirationē novitatis:que in mūdo erit sicut in lra dī.pōt ēt exponi,put virtutes est,p̄uz nomen ordinis. z tūc ordo ille dī moveri palīs rōne effect⁹:qz illi ordini p̄m Hzego.attribuit miracula facere:que maxime circa illud tps fiēt:uel qz ordo ille cū sit de media hierarchia p̄m Dio.nō hēt potentiā limitatā:vñ opz q̄ ei⁹ ministeriū sit circa cās vniversales.vñ ,ppriū officiū vtutū eē vī corpa celestia movere:que sūt cā eorū:que in nā inferiori agunt:z hoc ēt ipm nomē sonat qz virtutes celoz dicunt.tūc ḡ mouebunt qz ab effectu suo cessabūt ulteri⁹ corpora celestia nō movētes: sicut nec angeli qui sūt ad custodiā hominū deputati ulteri⁹ custodie officio uacabūt. ¶ Ad p̄m ḡ dōm:q̄ mutatio illa nō variat aliq̄d qō ad eoz statū pertinet:sz refert uel ad effect⁹ eoz qui imutari p̄nt sine eorū mutatione:uel ad novā rerū ꝓsiderationē:quā prius p̄m spēs cōcreatas videre nō potuerāt:hāc autez vicissitudinē cogitationū ab eis btitudo nō tollit.vñ dicit Aug.q̄ de⁹ movet creaturā spūalē per tēpora. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q̄ admiratio solet eē de his que nr̄az cognitionē excedūt:uel facultatē:z p̄m hoc virtutes celoz admirabunt diuinā virtutē talia faciētē:ingtū ab eis imitatione z cōprehēsione deficiūt:per quem modū dixit Agnes q̄ el⁹ pulchritudinē sol z luna mirant:z sic nō ponit in angelo ignorātia sz tollitur dei comprehensio. ¶ Ad 3ᵐ patet responsio ex dictis. ¶ Ad 4ᵃᵐ.q.dōz:q̄ q̄lit illud iudiciū sit futurū:z quō hoies ad iudiciū ꝓveniāt nō pōt multū per certitudinē scīri:tñ ,pbabilr pōt colligi ex scripturis q̄ circa locū montis olivēti delcēdet sic̄ z inde ascēdit:ut idem eē ostēdat qui ascēdit z qui delcēdit. ¶ Ad p̄mū ḡ dōz:q̄ magna multitudo in paruo spatio cōprehēdi pōt:sufficit aūt ponere quātūcūq; spatiū circa locuz illū ad capiēdū multitudinez iudicandoz:nūmō ab illo spatio Chr̄istū videre possint:qui in aere eminēs z maxima claritate refulgēs a lōginquo ispici poterit. ¶ Ad 2ᵐ dōz:q̄ q̄uis chr̄s per hoc q̄ iniuste iudicat⁹ est iudiciariā ptātē meruerit:nō tñ iudicabit in forma ifirmitatis in qua iniuste iudicat⁹ est.sed in forma gloriosa:in qua ad p̄iem ascēdit:vñ loc⁹ ascensionis magis cōpetit iudicio q̄ loc⁹ ubi condēnatus est. ¶ Ad 3ᵐ dōz:q̄ nubes hic appellant ut q̄dā dicunt quedā dēsitates lucis resplēdētis a corporib⁹ sctōz: z nō alique evaporationes ex terra z aq̄. Uel pōt dici q̄ nubes ille gñabunt dīna vtute ad ostēdēdū ꝓpter

mitatē in aduētu ad iudiciū z ascēsionē:ut qui ascendit in nube ēt in nube ad iudiciū veniat:nubes ēt ,ppt refrigeriū misericordiā idicat iudicātis. Qō. II.

Quinde querit de inouatione mūdi. Et circa hoc queruntur q̄nq. Primo utrū inouatio mūdi sit futura. Secdo utrū mūdo inouato mot⁹ corpoz celestiuz cesset. Tertio utrū celestia corpora maiori claritate refulgeant. Quarto utrum elementa aliqua claritatis gloria ornentur. Quinto utrum animalia bruta z plante z corpora mineralia maneant.

Ad p̄mū sic,p̄cedit.vī q̄ mūdus nunq̄ inouabit:nihil eni ē futurū nisi qō aliqn fuit ſz spēz. Eccl.j. Quid ē qō fuit:ipm qō futurū est.sz nunq̄ mūdus aliā dispositionē habuit q̄ nūc hēt q̄tū ad ptes eēntiales:z ad gñaz z spēs.ḡ nunq̄ inouabit. ¶ P̄. inouatio alteratio quedā est.sed ipossibile est vniuersuz alterari:qz oē alteratū reducit ad aliqō alterās nō alteratū:qō tñ ſz ⁱo cū mouet:qō nō est extra vniuersuz ponē.ḡ nō pōt eē q̄ mūdus inouet. ¶ P̄. Beñ.j.dī q̄ de⁹ die septimo requeuit ab oi ope qō patrarat:z exponit scīs q̄ requeuit a nouis creaturis ꝑdēdis:sz in illa p⁹a ꝓditione nō fuit ali⁹ mūdus reb⁹ ipositis q̄uis iste quē nūc nāli ordine tenēt.ḡ nunq̄ aliū habebūt. ¶ P̄. ista rerū dispositio que nūc est reb⁹ est nālis:si ḡ in aliā dispositionez trāsmutent:illa dispositio erit eis inālis.sz illud qō est ināle:z per accidēs nō pōt eē ꝑpetuum.ut p̄z.j.celi z mūdi.ḡ ēt illa dispositio novitatis qñq; ab eis removebit̄:z ita erit ponē circulationē quādā in mūdo:sic̄ Empedo.z Origeñ.posuerunt:z post būc mundū sit iterū ali⁹ mūdus:z post illū iterū al⁹. ¶ P̄. nouitas glie in p̄miū rōnali creature dat:sz ubi nō est meritum nō ꝑt eē p̄miū:cū ḡ creature isēsibiles nihil meruerit: vī q̄ nō inouabunt. ¶ Sed ꝫ est qō bī Isa.66. Ecce ego creo novos celos:z novā terrā:z non erūt in memoria ꝑa. Et Apoc.21. Vidi celū novū z terrā novā. p̄mū eni celū z p⁹ terra abȳt. ¶ P̄. habitatio dz habitatori ꝓgruere.sz mūdus fact⁹ est:ut sit habitatio hoīs sed hō inouabit.ḡ z mūdus inouabit. ¶ P̄. oē aial diligit suū sile. Eccl.13. ex quo patet q̄ sīlitudo est rō amoris.sed hō hēt aliquā sīlitudinē cū vniverso:vñ z minor mūdus dī.ḡ hō vniversum diligit naliter.ergo z eius bonum cōcupiscit:z ita ut satisfiat hominis desiderio:debet etiam vniversuz meliorari.

Rñdeo dōm:q̄ oia corpalia pp hoiez facta eē credunt:vñ z oia dicunt ei eē sbiecta. Seruiūt aūt ei duplr:vno mō ad sustētationem vite corpalis. Alio mō ad,pfectū dine cognitionis ingtū hō per ea que facta sūt iuisibilia dei ꝓspicit:ut dī Ro. j. Primo ḡ misterio creaturarū hō glificat⁹ nullo mō idigebit:cū el⁹ corp⁹ oino incorruptibile sit futurū virtute dīna id faciēte per aiaz quā imediate glificat.2° ēt misterio nō idigebit hō ingtū ad cognitionē itellectiuā:qz tali cognitione deū scti videbūt imediate per eēntiā.sz ad hāc visionē eēntie oculus carnis attingere nō poterit:z iō ut el⁹ ēt solatiū cōgruens sibi de visione dinitatis ꝑbeat:ispiciet dinitatē in suis effectibus corpalib⁹:in qb⁹ manifeste iudicia dine maiestatis apparebunt:z ꝑcipue in carne chr̄i:z post hoc in corpib⁹ beatoz:z deinceps in oib⁹ aliis corpib⁹:z iō oportebit ut etiam alia corpora maiorem influētiam a diuina bonitate suscipiat:nō tamen speciem uariantem:sed addentem cuiusdam glorie perfectionem:z hec erit mundi innouatio:vnde simul mundus innouabitur z homo glorificabitur.

Ad primū g̃ dōm: q̄ salomon ibi loquit̃ de cursu nālīū: qō p3 ex hoc qō sb̄dit̃. Nihil sub sole nouū. cū eni sol circularit̄ moueat op3 ea que solis ỹtuti subsūt circulationē aliquā hīe: que ꝓsistit in hoc q̄ illa que ꝓtera fuerūt iterū redeunt ſpē eadē nūo diuersa: ut dī in fine libr̄i de gñatione. ea ỹo que ad statū glie ptinēt soli nō sb̄sit. ¶ Ad 2m dōz: q̄ rō illa ꝓcedit de alteratione nāli que habet agēs nō nāle qō ex necessitate nāe agit. nō eni p̄t tale agēs uariā dispositionē iducē: nisi ip̄m alio ↄ alio mō se hēat, ſz ea que dinit̃ fiūt, ꝓcedūt ex libitate uolūtatis: vñ sine aliq̄ imutatione dei uolētis pōt nunc hec: nūc illa dispositio ab ipso in vniuerso existē: ↄ sic ista inouatio nō reducit̄ in aliqō p̄n̄m mot̃: ſz in p̄n̄m imobile. s. deū. ¶ Ad 3m dōm: q̄ p2o tanto dī de7 die a nouis creaturis ꝑdēdis cessasse: q2 nihil postea fcm̄ est qō p2l̃ non p̄esserit in aliq̄ silitudine p̄m gen̄ uel spēz: uel ad min̄ sic in p̄n̄ seminali: uel ēt sic in potentia obediēt̄iali. Dico g̃ q̄ nouitas mūdi futura p̄cessit q̄dē in op̄ib̄ sex dierū in q̄dam remota silitudine. s. in glia uel gr̃a angelo2: ꝓcessit ēt in potētia obedientie que creature tūc est idita ad talē nouitatez suscipiēdā a deo agēte. ¶ Ad 4.m dōz: q̄ illa dispositio nouitatis nō erit nālis: nec ꝑ nāz: ſz erit supza nāz: sic̄ gratia ↄ glia sūt supza aīe nāz: ↄ erit a ppetuo agēte qō eam ppetuo ꝓseruabit. ¶ Ad 5m dōm: q̄ quis corpa isen sibilia nō meruerint illā glīā, pe loquēdo: hō tn̄ meruit ut illa glia toti vniuerso ꝓferret: inq̄tū hoc cecidit in augmētū glie hois: sic̄ aliqs hō mereť ut ornatiori bus uestibus induatur: quem tamen ornatum nullo modo ipsa uestis meretur.

Ad 2m sic, ꝓcedit. Uī q̄ mot̃ corporū celestiū in illa mūdi inouatione nō cessabit. q2 Hen̄. 8. dī. Lūctis dieb̃ terre frigus ↄ est̃: estas ↄ hyems: nox ↄ dies nō recescēt. sed nox ↄ dies: hyems ↄ estas efficiūtur per motū solis. g̃ nunq̄ mot̃ solis cessabit. ¶ p̄. Hiere. 31. dī. Dec dicit dñs: qui dat solē in lumine diei: ordinē lune ↄ stellaz in lumine noctis: qui turbat mare ↄ sonāt fluct̃ ei̇̃: si steterint leges iste coraz me: tūc ↄ semē israel nunq̄ deficiet: ut nō sit gens corā me cūctis dieb̃, sed semē israel nunq̄ deficiet: sed in ppetuū pmanebit: g̃ leges dei ↄ noctis ↄ fluctuuz maris que ex motu celi causant̃ in ppetuū erūt. g̃ motus celi nunq̄ cessabit. ¶ p̄. sb̄a corpoz celestiū sem per erit. ſz frustra est ponē aliq̄d nisi ponat illō pp qō est factū: corpa aūt celestia ad hoc sūt facta: ut dīdāt dīē ↄ nocte: ↄ sint in signa ↄ tpa ↄ dies ↄ ānos. Hen̄. j. qō nō p̄nt facē nisi per motū. g̃ mot̃ eoz semp manebit alias frustra illa corpora remanerēt. ¶ p̄. in illa mūdi inouatione tot̃ mūdus meliorabit̄. g̃ nulli corpori remanenti auferet id qō est de sua pfectione. sed mot̃ est de pfectione corpis celestis: q2 ut dī in 1o celi ↄ mūdi: illa corpa ptīcipāt dīnā bonitatē per motuz. g̃ mot̃ celi nō cessabit. ¶ p̄. sol successiue illuminat diuersas ptes mūdi p̄m q̄ circularit̄ mouet. si g̃ mot̃ circularis celi cesset: sequit̄ q̄ in aliq̄ supficie tre erit ppetua obscuritas: qō nō ꝓuenit illi nouitati. ¶ p̄. si mot̃ celi cessat hoc nō ēt nisi inq̄tū mot̃ aliquā imperfectionē in celo ponit. utpote lassitudinis uel laboris: qō nō pōt eē cū mot̃ ille sit nālis: ↄ celestia corpa sint ipassibilia. vñ in suo motu non fatigant̃. ut dī in. 2. celi ↄ mūdi. g̃ mot̃ celi nunq̄ cessabit. ¶ p̄. frustra ē potētia que nō reducit ad actū. ſz in q̄cūq̄ situ ponatur corp̃ celi est in potētia ad aliū situm. g̃ nisi reduceret ad actū potētia illa frustra remaneret: ↄ semp eēt imperfecta. ſz nō p̄t reduci ad actū: nisi per motū localez. g̃ semp mouebit. ¶ p̄. illud qō se hēt indifferent ad plura: aut utrūq̄ attribuit ei: aut nullū. ſz sol idifferēter se hēt ad hoc q̄ sit in orīēte uel occidēte: alias motus et̃ nō eēt vniformis per totū. q2 ad locū ubi nāli̇̃ eēt ueloci̇̃ moueret. g̃ uel neutr̃ sit̃ attribuet soli: uel uterq̄: ſz nec uterq̄ nec neutr̃ p̄t ei attribui nisi successiue per motū: op3 eni si defecit q̄ in aliq̄ situ desc̄at: g̃ corp̃ solis in ꝓpetuū mouebit̄: ↄ eadem rōne oia alia corpa celestia. ¶ p̄. mot̃ celi est cā rpis. si g̃ mot̃ celi deficiat op3 tps deficere: qō si deficeret oporteret q̄ deficeret in istāti: diffinitio aūt istātis est in. 8. phisicoz: qō est initiū futuri ↄ finis ꝓteriti: ↄ sic post ultimū instās tpis eēt tps: qō est impossibile. g̃ motus celi nunq̄ cessabit. ¶ p̄. gloria nō tollit nāz. sed mot̃ celi est ei nālis. g̃ per gloriā nō ei tollit̄. ¶ Sz ꝫ est qō dī Apoc̄. x°. q̄ angelus qui apparuit iurauit per viuētē in secula: q2 tps amplius nō erit. s. post̄ septim̃ angelus tuba cecinerit: qua canēte mortui resurgent: ut dī. j. Cor. 15. sed si nō est tps nō est mot̃ celi. g̃ mot̃ celi cessabit. ¶ p̄. Isa. 60. dī. Non occidet ultra sol tuus ↄ luna tua nō minuet. sed occasus solis ↄ diminutio lune ex motu celi causat̃. g̃ mot̃ celi q̄nq̄ cessabit. ¶ p̄. ut p̄bat̃ in. 2. de gñatione: mot̃ celi est, ꝓt̄ ptinuā gñationē in istis inferioribus: sed gñatio cessabit impleto nūo electoz g̃ mot̃ celi cessabit. ¶ p̄. ois mot̃ est pp aliquē finē: ut dī in. 2. meta. ſz ois motus qui est pp finē habito fine quiescet. g̃ uel mot̃ celi nunq̄ cōsequeret finē suū: ↄ sic esset frustra: uel aliquādo desceret. ¶ p̄. des est nobilioz q̄ mot̃: quia p̄m hoc q̄ res sūt imobiles deo assimilant̃: in quo est sūma imobilitas: sed corpoz inferioz mot̃ terminatur nāliter ad dētē. ergo cū corpora celestia sint multo nobiliora eoz mot̃ nāliter ad dētē terminabitur.

Rñdeo dōm: q̄ circa istā qōnē est triplex positio. Prima est philosophorum qui dicunt q̄ mot̃ celi semp durabit. Sed hoc nō est cōsonū fidei nostre que ponit certū nūm electoz p̄finitū a deo: ↄ sic oporteret q̄ gñatio hominū nō in perpetuū duret: ↄ eadē rōne nec alia que ad gñationē hois ordinant̃. sic̄ est motus celi ↄ uariationes elementorū. Alī ỹo dicūt q̄ mot̃ celi cessabit p̄z nāz. Sz hoc ēt est falsuz: q2 oē corpus qō nālit̄ quiescit ↄ nālit̄ mouet̃ hēt locū in quo nālit̄ quiescit ad quē nālit̄ mouetur: ↄ a quo nō recedit nisi per violētia: nullus autem locus pōt assignari corpori celesti: q2 nō est magis nālis soli accessus ad punctū orientis q̄ recessus ab eo: vñ uel mot̃ ei̇̃ nō eēt nālis totalit̄: uel mot̃ eius non terminat̃ nālit̄ ad quietē. Uel dicendū est p̄m alios q̄ mot̃ celi cessabit in illa mūdi inouatione: nō q̄dez ex aliq̄ nāli cā: sed diuina uolūtate faciēte. corpus eni sīlud sic̄ ↄ alia in ministeriū hois duplicit̄ facta sunt: ut ꝓtius dictū est. Altero aūt hoz ministerioz hō post statū glorie nō indigebit. s. p̄m q̄ corpora ei deseruiunt ad sustētationē corpalis vite: hoc aūt mō corpus celeste seruit ei per motū: inq̄tū per motū celi multiplicat gen̄ humanū: ↄ gñant̃ plante: ↄ alia aialia que usui hoiuz sunt necessaria: ↄ tēperies in aere efficit̄ conseruāt̃ sanitatē: vñ hoie glorificato mot̃ celi cessabit.

Ad primū g̃ dōm: q̄ vba illa intelliguntur de terra p̄m statū istū: in quo pōt esse ꝓncipiū gñationis ↄ corruptionis plantarū: qō p3 ex hoc q̄ ibi dī. Lūctis dieb̃ terre sementis ↄ messis: ↄ hoc simplr̄ ꝓcedēdū est: q̄ q̄diu terra erit messib̃ ↄ semētib̃ apta: mot̃ celi nō cessabit. ¶ Et sīlr̄ odz ad 2m: q̄ oñs loquit̄ ibi de duratione seminis israel ſz p̄sentē statum: qō patet ex hoc qō dicit: ↄ semen israel

deficiet ut nō sit gens corā me cūctis dieb̃. vicissitudo eni dierū post statū istū nō erit: ↄ iō ēt leges: de q̄bus fecerat mētionē post istū statū nō erūt. ¶ Ad 3m dōz: q̄ finis qui ibi assignat corpoꝛib̃ celestib̃ est finis, prim̃: q2 est, ppr̄i̇̃ eoz act̃. sed iste act̃ ulteri̇̃ ordinat ad aliū finē. s. ad ministeriū humanum: ut patet per illud qō habet Deut. 4. Ne forte oculis eleuatis ad celū videas solē ↄ lunā ↄ omnia astra celi: ↄ errore deceptus adores ea que fecit dñs deus tuus in ministeriū cūctis gētibus que sub celo sūt: ↄ ideo magis debet iudiciū sumi de corpoꝛib̃ celestibus p̄m ministeriū hominū q̄ p̄m sutē in gñe assignatum. corpora aūt celestia per aliū modū in ministeriū hois glorificati cedēt: sicut p2i̇̃ dictū est: ↄ ideo nō sequitur q̄ frustra remaneāt. ¶ Ad 4.m dōz: q̄ motus celi nō est de pfectione corporis celestis: nisi inq̄tuz per hoc est cā gñationis in istis inferioribus: ↄ p̄m hoc ēt motus ille facit corp̃ celeste ptīcipare diuinā bonitatē per quandā silitudinē causalitatis: nō aūt motus est de pfectione substātie celi que remanebit: ↄ ideo nō sequitur q̄ motu cessante aliq̄d de pfectione celi tollat̄ p̄m qōre manebit. ¶ Ad 5m dōz: q̄ oia corpora electoz ut infra dicet habebūt in seipsis quādā claritatē glorie: vñ quis aliq̄ supficies terre nō illuminet a sole: nullo tn̄ mō remanebit ibi obscuritas. ¶ Ad 6m dōz: q̄ Ro. 8. sup illud. Ois creatura ingemiscit ↄc. dicit glo. Ambro. exp̄sse q̄ oīa elemēta cū labore sua explent officia: sicut sol ↄ luna nō sine labore statuta sibi implent spatia qō est cā nostri: vñ desc̄ēt nobis assūptis: laboz aūt ille ut credo nō signat aliquā fatigationē uel passionē illis corporib̃ accidētē ex motu cuz motus ille sit nālis nihil habēs de violētia adiūctū: ut p̄bat̃ in. j. celi ↄ mūdi. sed laboz ibi ītelligit defect̃ ab eo ad qō aliq̄d tēdit: vñ q2 mot̃ ille ordinat̃ est ex diuina puidētia ad cōplēdū nūm electoz: illo incōpleto nō duz ꝓsequit̄ illud ad qō ordinatus est: ↄ ideo sīlitudinarie dī laborare: sicut hō qui nō hēt qō intēdit: ↄ hic etiā defect̃ a celo tollet̄ ipleto nūo electoruz. Uel ēt pōt referri ad desideriū future inouationis: quā ex diuina dispositione expectat. ¶ Ad 7m dōm: q̄ in corpore celesti nō est aliq̄ potētia que pficiat per locū: uel que facta sit pp hunc finē qui est esse in tali loco. sed hoc mō se habet potētia ad ubi in corpore celesti: sicut se hēt potētia artificis ad hoc qō facit diuersas domos vni̇̃ modi: q̄rū si vnā faciat nō dī frustra potētia hīe: ↄ sīlr̄ in quocūq̄ situ ponat corp̃ celeste: potētia que est in ipso ad ubi nō remanebit incōpleta nec frustra. ¶ Ad 8m dōz: q̄ q̄uis corpus celeste p̄m suā naturaz equalit̄ se hēat ad oēm situ qui est ei possibilis tamen si cōparet ad ea que sūt extra ipsum nō equalit̄ se hēt ad oēs situs: sed p̄m vnū situ nobilius disponit̄ respectu quorūdā q̄ p̄m aliū: sicut quo ad nos nobiliꝰ disponit̄ sol in die q̄ in nocte: ↄ ideo, pbabile est cuz tota inouatio mūdi hēat ordinē ad hominē q̄ celuz in illa nouitate hēat nobilissimū situ qui est possibilis in respectu ad nostrū habitabilē. Uel p̄m quosdā celū descet in illo situ in quo factū fuit: alias aliqua reuolutio celi remaneret incōpleta. Sed ista rō videt incōuenies: q2 cū aliq̄ reuolutio sit in celo que nō finit nisi in 36. milib̃ annoz. sequeret q̄ tādiu mundus deberet durare: qō nō videt, pbabile. Et ꝓterea p̄m hoc posset sciri qn̄ mundus finiri deberet. pbabiliter eni colligit ab astrologis in quo situ corpora celestia sunt facta: ꝓsiderato nūo annoz qui cōputat ab initio mundi: ↄ eodē mō posset sciri certus annoruz nūs: in quo ad dispositionē similē reuerteret̃: tps aūt finis mūdi ponit̄ eē ignotū. ¶ Ad 9m dōm: q̄ tps qnq̄z deficiet motu celi deficiēte: nec illud nūc ultimū erit p̄ncipiū futuri: dicta eni diffinitio nō dat̃ de nūc nisi p̄m q̄ est ptinuās ptes tpis: nō p̄m q̄ est terminās totū tps: ↄ de hoc dictū est in. j. dī. secūdi libr̄i. cum de eternitate mūdi ageret. ¶ Ad xm dōz: q̄ mot̃ celi nō dī nālis q̄si sit ps nāe eo mō quo p̄n̄a nāe nālia dicuntur. Nec iterū hoc mō q̄ hēat p̄ncipiū actiuū in nā corporis: sed receptiuū tm̄: p̄ncipiū aūt actiuū el̃ est in sb̄a spirituali: ut dicit Cōmētator in p̄n̄o celi ↄ mundi. ↄ ideo nō est incōueniēs si per nouitatē glie mot̃ ille tollat: nō eni eo ablato nā corpis celestis uariabit̄. ¶ Alias rōnes ꝓcedim̃ duas p̄mas que sūt ad oppositū: quia debito modo ꝓcludūt. Sed q2 alie due videnť ꝓcludere q̄ mot̃ celi nāliter cesset: ideo ad eas rñdendū est. ¶ Ad p̄mā g̃ earū dōz: q̄ mot̃ cessat habito eo: pp qō est si illud sequat motū ↄ nō cōcomitet ip̄m: illud aūt pp qō est mot̃ celestis p̄m phos concomitat motū. s. imitatio dine bonitatis in calitate quā hēt super iferiora: ↄ ideo nō opz q̄ nālit̄ motus ille cesset. ¶ Ad 2am dōz: q̄ q̄uis imobilitas sit simplr̄ nobilioz: q̄ mot̃: tn̄ mot̃ in eo q̄ per motū pōt cōsecī aliq̄ pfectā ptīcipationem diuine bonitatis est nobilioz q̄ quies in illo q̄ nullo mō per motū possit illā pfectionē cōsecī: ↄ rōne ista terra que est infimū corporuz est sine motu: q̄uis ipse de mot̃ qui est nobilissim̃ rerum sine motu sit a quo corpa nobiliora mouent̃: ↄ inde est ēt q̄ mot̃ superioz corporū possent poni p̄m viā nāe ꝑpetui: nec vnq̄ ad quietem terminari: q̄uis motus inferiorum corporum ad quietem terminetur.

Ad 3m sic, ꝓcedit. videt q̄ corporib̃ celesti bus claritas nō augeat in illa innouatione: illa eni inouatio in corporib̃ inferioribus erit per ignē purgātē. ſz ignis purgās nunq̄ ptingit ad corpora celestia. ut in p̄cedēti distinctione dictū est: g̃ corpa celestia nō inouabunt per maioris claritatis susceptionē. ¶ p̄. sic̄ corpa celestia per motū sūt cā gñationis in istis iferioribus: ita ↄ per lucē. ſz cessante gñatione cessabit mot̃. ut dictuz est. g̃ sīlr̄ cessabit lux celestiū corporū magis q̄ augeat. ¶ p̄. si inouato hoie corpora celestia inouent: op3 q̄ eo deteriorato fiāt deteriora. ſz hoc nō videt, pbabile: cū illa corpora sint uariabilia q̄tū ad id qō ē in sb̄a eoz. g̃ nec inouato hoie inouabunt. ¶ p̄. si deteriorata tūc fuerint op3 q̄ tātū deteriorata fuerint q̄tū dicunt eē melioranda in hois inouatione. ſz Isa. 30. dicit̄ q̄ tūc erit lux lune sic̄ lux solis. g̃ ↄ in p̄o statu ante pctm̄ luna lucebat q̄tū nūc lucet sol. g̃ q̄tūcūq̄ luna erat sup terrā faciebat diē sic̄ fac̄ sol. ↄ hoc manifeste appet falsum: per id qō dī Hen̄. j. q̄ luna facta est ut p̄esset nocti. g̃ hoie peccāte nō sunt corpa celestia diminuta in lumine: ↄ ita nec eoz lumē augebit̄: ut vī in hois glorificatione. ¶ p̄. claritas corpoz celestiū ordinatur ad usum hoiz: sic̄ ↄ alie creature. ſz post resurrectionē claritas solis nō cedet in hoiz usum. dī eni Isa. 9. Nō erit tibi ap̄li̇̃ sol ad lucēdū per diē: neq; splēdor lune illuminabit te. ↄ Apoc̄. 21. dī: q̄ ciuitas illa beatorum nō egebit sole neq; luna ut luceant in ea. g̃ eoz claritas nō augebit̄. ¶ p̄. nō eēt sapiēs artifex qui maxima instrā faceret ad aliqō modicū artificiū cōstituendū. ſz hō est quoddā minimū cōparatione celestium corpoz: que sua igēti magnitudine q̄si incōparabilit̄ hois quātitatē excedūt: imo ēt tot̃ terre: que habet se ad celū ut pūctū ad sperā: sic̄ astrologi dicūt. g̃ cuz deus sit sapiētissim̃ non videt q̄ finis creationis celi sit hō: ↄ ita nō videt q̄ eo peccāte celū deterioratuz

fuerit nec eo glorificato meliorē. ¶ Sz ꝫ est qō dr Isa.30. Erit lux lune sic lux solis:ꝛ lux solis septēplicit. ¶ Ꝑ. Tot' mūdus inouabit in meli' ut supza dictū est:ſz celū est nobilioz ꝓs mūdi cozpalis.ḡ in meli⁹ mutabit.ſz hoc nō pōt esse nisi maiori claritate resplēdeat.ḡ maiorabit ꝛ crescet claritaſ eiº. ¶ Ꝑ. ois creatura que ḡemiscit ꝛ pturit expectat reuelationē glie future filioꝝ dei:ut dr Ro.8.ſz ēt cozpa celestia ſut hī':ut ibidē dic glo.ḡ expectāt gliā ſctōrū.sed nō expectarēt nisi ex hoc eis aliq̄d accresceret.ḡ claritaſ eis per hoc accrescet que ꝑcipue decorantur.

Rñdeo dōm:ꝙ sicut supza dictū est ad hoc innouatio mundi ordinat ut etiam mundo innouato manifestius iudiciū quasi sensibiliter deus ab homine videat:creatura aut ꝑcipue in dei cognitionē ducit sua specie ꝛ decore que manifestāt sapientiā faciētis ꝛ gubernātis.Unī dr Sap.ſz.A magnitudine speciei cognoscibiliter poterat creator hoꝝ videri.pulchritudo aūt celestiū cozporū ꝑcipue cōſistit in luce:vñ Eccl.43.Spēs celi gloria stellaꝝ mūdū illuminans in excelſis dominus:ꝛ ideo ꝑcipue q̄tū ad claritatem cozpora celestia meliorabuntur:quantitas autem ꝛ modus meliorationis illi soli cognita est qui erit meliorationis actor.

Ad primū ergo dōm:ꝙ ignis purgans nō cauſabit innouationis fozmā:ſz disponet tm ad eā purgādo a feditate peccati ꝛ ab ipurita te cōmixtionis que in cozplō' celestiū' nō iuenit:ꝛ iō quāuis cozpa celestia per ignē nō sint purgāda:ſut tn dinit⁹ inouāda. ¶ Ad 2m dōz:ꝙ mor' nō ipozrat aliquā ꝑfectionē in eo qō mouet ſm ꝙ in se ꝓsiderat:cū sit act' impfecti:q̄uis possit ptinere ad ꝑfectionē cozporis inq̄tū est cā alicui'.ſz lux ptinet ad ꝑfectionez cozpis lucētis ēt in ſba sua ꝓsiderati:ꝛ iō postq̄ cozpus celeste desinet eē cā gñationis nō remanebit motus:sed remanebit claritas ei'. ¶ Ad 3m dōz:ꝙ supillud Isa.30. Erit lux lune sicut lux solis.dic glo.Oia ꝓp hoiez facta in eius lapſu pelorata sunt:ꝛ sol ꝛ luna ſuo lumine minorata:que quidē minoratio a quibuſdā intelligit ſm realē luminis minorationem:nec obstat ꝙ cozpa celestia ſm nāz sūt inuariabilia:qz illa uariatio facta est a diuina virtute.Alīq̄ aūt ꝓbabiliꝰ us itelligūt minorationē illā eē dicētes nō ſm realez luminis defectū:ſz quo ad usum hois:qui nō tātū beneficiū ex lumine cozpoꝝ celestiū post pctm ꝓsecutº est q̄tū ante fuisset:per quē ēt modū dr Hen.3.Maledicta terra in opere tuo spinas ꝛ tribulos germinabit tibi:que tn etiā añ spinas ꝛ tribulos germinabit:sed nō in hois penā.Nec tn sequit ꝙ si lux celestium cozpoꝝ per eēntiā minorata nō est hoie peccante:ꝙ realr nō sit augēda in eius glorificatione:qz pctm hominis nō imutauit ſtatū vniuersi:cū ēt hō ptr' ꝛ post aialē vitā habuit:que motu ꝛ gñatione creature cozporalis indigeat:sed glorificatio hominis statū totiº creature cozporalis imutabit:ut dictū est:ꝛ ideo non est siłe. ¶ Ad 4m dōz:ꝙ minoratio illa ut ꝓbabiliꝰ estimat nō fuit ſm ſbam sed ſm effectū:vnde nō sequitur ꝙ luna exiſtens sup terrā diem fecisset.sed qō tn cōmodū ex lumine lune hō habuisset sicut nunc hēt ex lumine solis:ꝛ post resurrectionē quando lux lune augmētabitur ſm rei ueritatē nō erit alicubi nox super terrā:sed ſolū in cētro terre ubi erit infern':quia tūc ut dr Luna lucebit quātū nunc lucet sol:sol autez in septuplū ꝙ mō luceat:cozpora aūt beatoꝝ septies magis sole:q̄uis hoc nō sit aliq̄ auctoritate uel rōne ꝓbatū. ¶ Ad 5m dōm:ꝙ aliq̄d potest cedere in usuz hominis dupliꝛ.vno mō ꝓpter necessitatem:ꝛ sic nulla creatura cedet in usum hois:qz ex deo plenā sufficiētiā hēbit:ꝛ hoc significat in auctoritate apli inducta que dicit ꝙ ciuitas non eget sole uel luna.Alius usus est ad maiorē ꝑfectionē:ꝛ sic hō aliꝗs creaturis uret:nō tn quasi necessarijs ad queniēdū in finē sicut nunc eis utit. ¶ Ad 6m dōm:ꝙ rō illa est Rabbi moysi: qui oino nitit ipzobare mundū,ꝓpter hominē esse factū:vnde hoc qō in ueteri testamēto de innouatione mūdi legit:sic pz in auctib⁹ Isa.iductis dic metaphorice esse dictū.ut sic alicui dr obtenebrari sol quando in magnā tristitiā incidit ut nesciat q̄d faciat:qui etiā modus loquēdi cōsuet⁹ est in scriptura:ita ēt ecōtrario dr ei sol magis lucere ꝛ tot⁹ mūdus inouari:qñ ex statu tristitie in maximā exultationē ꝙertit. Sz hoc dissonat ab auctoritatib⁹ ꝛ expositoribº sctōꝝ.vnde rōni illi iducte hoc mō rndēdū est:ꝙ q̄uis cozpora celestia maxime excedāt cozpus hois:tn plus multo excedit aia rōnalis celestia cozpora q̄ ipsa excedunt cozpus būanū:vñ nō est incōueniēs si cozpora celestia ,ꝓpter hoiez eē facta dicant:nō tn sicut ,ꝓpter ꝑncipalem finem:qz ꝑncipalis finis omnium deus est.

Ad 4m sic ꝓcedit.videt ꝙ elemēta nō inouabunt per receptionē alicuius claritatis.sicut enī lux est claritas cozpis celestis ꝑ ꝑtia:ita calidū ꝛ frigidū:hūidū ꝛ siccū sūt ,ꝓpter qualitates elemētoꝝ.ḡ sicut celū inouaſ per augmētū claritatis:ita debēt inouari elemēta per augmētū qualitatū actiuaꝝ ꝛ passiuarū. ¶ Ꝑ. rarū ꝛ dēſuz sūt ,ꝑe q̄litates elemētoꝝ q̄s elementa in illa innouatiōe nō amittēt ut dcm est.ſz raritas ꝛ dēſitas elemētoꝝ restare videnť claritati.cū cozpª claꝛ oporteat alio mō ꝓdēſatū eē:vñ claritas aeris nō ꝙ ꝙ possit claritatē pati:ꝛ silr ēt nec dēſitas terre que ꝙitatē tollit.ḡ nō ꝓt eē ꝙ inouent ꝑ aliquī' claritatis additionē. ¶ Ꝑ. ꝓstat ꝙ dānati erūt in terra.ſz ipsi erūt in tenebris nō solū iteriorib⁹ ſz ēt exterioribus:ḡ terra nō notabit claritate in illa inouatiōe:ꝛ eadē rōne nec alia elemēta. ¶ Ꝑ. multiplicatio claritatis in elemētis multiplicat calorē.ſi igit in illa innouatiōe erit maioꝛ claritas eltoꝝ q̄ nūc ſit:erit ēt per ꝓns maioꝛ caliditaſ ꝛ sic ꝙ ꝙ trālmutent a nālib' ſuis q̄litatib' que sunt eis ſm certā mēſurā.qō est absurdū. ¶ Ꝑ. bonum vniuersi qō ꝓſistit in ordine ꝛ armonia dign' est q̄ bonū alicuius nāe ſingularis:sed ſi vna creatura efficiaſ melioꝛ tollit bonū vniuersi:qz nō remanebit eadē armonia.ḡ ſi cozpa elemētaria que ſm gradū ſue nāe quē tenēt in vniuerſo claritatis debēt eē exptia claritatē recipiant ex hoc magis deperiet ꝑfectioni vniuersi q̄ accrescet. ¶ Sed ꝯ est qō dr Apoc.21.Uidi celū nouū ꝛ terrā nouā:sed celū inouabit per maiorē claritatez.ḡ ꝛ terra ꝛ ſilr alia elemēta. ¶ Ꝑ. cozpa inferiora fuerūt in usū hois sic ꝛ superiora.sed creatura cozpalis remunerabit,ꝓpt ministerium qō homini exhibuit:ut videt dicere glo.Ad Ro.8.ḡ ēt elemēta clarificabūtur sicut ꝛ alia cozpa celestia. ¶ Ꝑ. cozpº hois est ex elementis cōpositū.ergo partes elementorū que sūt in cozpore hois glorificato homine glorificabuntur per receptionem claritatis:sed eandem conuenit esse dispositionem totius ꝛ partis.ergo ꝛ ipsa elementa conuenit claritate dotari.

Rñdeo dōm:ꝙ sicut est ordo celestiū spirituuz ad spiritus terrenos scilicet humanos:ita etiā est ordo celestiū cozpoꝝ ad cozpora trestria:cū aūt creatura cozpalis sit facta ꝓp spūalē ꝛ per eaz regat:opz silr disponi cozpalia sic spūalia disponūtur.

In illa aūt ultima rerū ꝓsumatiōe spūs inferiores accipiēt ,ꝑfectes supioꝝ spirituū:qz hoies erūt sic ag̃eli in celis:sicut dr Matth.22.ꝛ hoc erit inq̄tū ad maximā ꝑfectionē deueniet id ſm ꝙ humanº spūs cū angelico ꝙenit.vñ ꝛ silr cū cozpora iferiora cū celestibus nō coicēt nisi in nā lucis ꝛ diaphani:ut dr in.2.de aia.Opz cozpa iferiora maxie ꝑfici ſm claritatē.vñ oia elenta claritate q̄dā uestient:nō tn eq̄lit:ſz ſz mo dū suū.ſra eni ut dr erit in ſupficie exteriori puia sic ⁊ trū:aq̄ sic cristallus:aer ut celū:ignis ut lūinaria celi.

Ad primū ergo dōm:ꝙ sicut supꝺ dcm est:innouatio mundi ordinat ad hoc ꝙ hō ēt ſensu in cozporib⁹ quodāmō per manifesta idicia diuinitatē videat:iter ſensus aūt nros spūalioꝝ est ⁊ sus ꝛ subtilioꝝ:ꝛ iō q̄tū ad q̄litates visiuas:q̄rū ꝓncipiū est lux:opz oia cozpa iferiora maxime meliorari:q̄litates aūt elentares ptinēt ad tactū qui est maxime mālis:ꝛ eaꝝ excessus ꝓrietatis magis est ꝓtristatiuus q̄ delectatiuus:excessus aūt lucis erit delectabilis:cū ꝓrietatē nō habeat nisi ,ꝓpter ozgani debilitatē:que tūc nō erit. ¶ Ad 2m dōz:ꝙ aer nō erit clarus sicut radios ,ꝓjiciē:sed sicut diaphanū illuminatum:terra vō q̄uis ex nā sua opacitatē hēat ,ꝓpt' defectuz lucis:tn ex diua ⁊tute in sui ſupficie claritatis gliā uestiet sine ꝓiudicio dēſitatis ipſi'. ¶ Ad 3m dōz ꝙ in loco iferni nō erit terra glificata per claritatē:ſz loco bui' glie hēbit ꝑs illa terre ſpūs rōnales hoiuz ꝛ demonū:qui q̄uis rōne culpe sūt ifimi.tn ex dignitate nāe sūt q̄libet q̄litate cozpali ſupiores.Uel dōm ꝙ ēt ſi ſit tota tra glificata:nihilomin' repzobi i tenebris exteriorib⁹ erūt:qz ēt ignis inferni qui ad aliq̄d eis lucebit:q̄tū ad aliud eis lucē nō poterit : ut infra dr.ultia dicet. ¶ Ad 4m dōm:ꝙ claritas illa erit in istis cozpalib⁹ sic est in cozpib⁹ celestib⁹ in qb⁹ caliditatē nō cāt:qz cozpa ista tūc erūt inalterabilia sic mō celestia. ¶ Ad 5m dōz:ꝙ nō tollet ,ꝓpter meliorationez elementoꝝ ordo vniuersi.qz etiā oēs alie partes meliorabunt.ꝛ sic remanebit eadem armonia.

Ad 5m sic ꝓcedit.vī ꝙ plāte ꝛ alia aialia remaneāt in illa inouatiōe:elntis eni nō debet aliq̄d ſubtrahi qō ad eoꝝ ornatū ꝓtinet.ſz aialib' ꝛ plātis elnta ornari dicunt.ḡ nō auferent illa in nouatiōe. ¶ Ꝑ. sicut elnta hoi ſeruierūt:ita ēt aialia ꝛ plāte ꝛ cozpa mineralia,sed elenta ,ꝓpt ꝑdictū ministeriū glificabunt.ḡ ꝛ aialia ꝛ plāte ꝛ mineralia cozpora glificabunt. ¶ Ꝑ. vniuersuz remanebit iperfectū ſi aliq̄d qō est de eī' ꝑfectiōe auferat.ſz ſpēs aialiū ꝛ plātaꝝ ꝛ cozpoꝝ mincrabiliū sunt de ꝑfectione vniuersi.cū igit nō debeat dici ꝙ mūdus in ſua inouatione iperfect⁹ remaneat:vī ꝙ opz dicē plātas ꝛ aialia remanē. ¶ Ꝑ. aialia ꝛ plāte hñt nobiliorē fozmā q̄ ipsa elnta:ſz mūdus in illa finali inouatiōe in melī' mutabit.ḡ magis debēt remanē aialia ꝛ plāte q̄ elenta:cū sint nobiliora. ¶ Ꝑ. icōueniēs est dicē ꝙ nālis appetit⁹ frustrer.ſz ſm nālē appetitū aialia ꝛ plāte appetūt eē ꝑpetuū:ꝛ si nō ſm individuū saltē ſz ſpēz:ꝛ ad hoc ordinaſ eoꝝ gñatio ꝓtinua:ut in.2.de gñatione dr.ḡ icōueniēs est dicē ꝙ iste ſpēs aliq̄ deficiant. ¶ Sed ꝯ.si plāte ꝛ aialia remanebūt aut oia:aut q̄dā.si oia optebit ēt aialia bzuta que ꝑ' fuerūt mortua resurgere sicut ꝛ hoieꝝ resurgēt qō dici nō pōt:qz cū fozma coꝝ in nihilū cedat:nō pōt eadē nūo resumi.Si aūt nō oia ſz quedā cū nō sit maioz rō de vno ꝙ de alio ꝙ in ꝑpetuū maneat:vī ꝙ nullū eoꝝ in perpetuū manebit:sed q̄q̄d remanebit post mūdi innouationē in ꝑpetuū erit gñatiōe ꝛ corruptiōe cessante ḡ plāte ꝛ aialia penit' post mūdi inouationē nō erūt. ¶ Ꝑ. ſm pḥm in.2.de gñatiōe:in aialib' ꝛ plātis ꝛ hī' cozpib⁹ ſpēi ꝑpetuitas nō ꝑseruat nisi ſz ꝓtinuatiōnē mot' celestis.ſz tūc mot⁹ celestis deficiet.ḡ nō poterit ꝑpetuitas i istis spēb⁹ ꝓseruari. ¶ Ꝑ. cessāte fine cessare dz id qō est ad finē:ſz aialia ꝛ plāte facte ſt ad aialē vitā hoiſ ſustētādā.vñ dr gen.9. Sic olera virētia dedi uob oēz carnē.ſz post illā inouationē aial' vita i hoie nō erit.ḡ nec plāte nec aialia remanē debēt.

Rñdeo dōm:ꝙ cū inouatio mūdi ,ꝓpt hoiem fiat:opz ꝙ inouatiōi hois cōformet:hō aūt inouat' de statu corruptiōis in icorruptionē trā siet ꝛ ꝑpetue q̄etis:vñ dr.j. Cor.15. Opz corruptibile hoc iduē icorruptionē.ꝛ iō mūdus hoc mō inouabit:ut abiecta oi corruptiōe ꝛ trālmutatione ꝑpetuo remāeat i q̄ete:vñ ad illā inouationē nihil ordiari poterit nisi qō hz ordinē ad icorruptionē:hī' aūt ſt cozpa celestia:elnta ꝛ hoies:cozpa eni celestia ſz sui nām in corruptibilia sūt ꝛ ſz totū:ꝛ ſz ꝑte:elnta vō sūt q̄dē corruptibilia ſz ꝑtes:ꝛ icorruptibilia ſz totū:hoies vō corrūpunt ꝛ ſz totū ꝛ ſz ꝑtes:ſz hoc ex ꝑte mātē:nō ex ꝑte foꝛe.ſ.aie rōalis que post corruptionē hois remāet icorrupta.aialia vō bruta ꝛ plāte ꝛ mineralia ꝛ oia cozpa mixta corrūpunt ꝛ ſz totū ꝛ ſz ꝑtē:ꝛ ex ꝑte māe que fozmā amittit:ꝛ ex ꝑte ſoꝛe que actu nō māet:ꝛ sic nllo mō hñt ordinē ad icozruptionē:vñ in illa inouatiōe nō manebūt.ſz sola ea que dicta sunt.

Ad primū ḡ dōz:ꝙ hī' cozpa dicūt eē ad ornatū elatoꝝ inq̄tū ⁊ntes actiue ꝛ passiue gñales que ſt in elntis ad ſpāles actiōes ꝛbunt:ꝛ iō ſt ad ornatū elntoꝝ in statu actiōis ꝛ passionis:ſz hic stat' in elntis nō remāebit:vñ nec aialia:nec plātas remanere opz. ¶ Ad 2m dōz:ꝙ nec aialia nec plāte:nec aliq̄ alia cozpa i mistrādo hoi aliq̄d meruerūt cū libtate arbitrū careāt:ſz ꝙ tāto dicūt q̄dā cozpa remūerari:qz hō meruit ut illa inouarent que ad inouationē ordinē hñt:plāte aūt ꝛ aialia nō hñt ordinē ad inouationē icozruptiōis ut ꝓdcm ē.vñ ex hº hō nō meruit ut illa inouēt:qz nulles ꝓt alci mereri nisi id cui' est capax:nec ēt sibiipi:vñ etiā dato ꝙ aialia bzuta mererent in misterio hois nō tn eēnt inouāda. ¶ Ad 3m dōz:ꝙ sicut ꝑfectio hois multiplr assignatur:est eniz ꝑfectio nāe ꝓdite ꝛ nāe glificate:ita ēt ꝑfectio vniuersi est duplex.vna ſm statū bui' mutabilitatis:alia ſm statū future nouitatis:plāte aūt ꝛ aialia sunt de ꝑfectiōe ei' ſm statū istū:nō aūt ſm statuz nouitatis illi':cū ordine ad eā nō bēant. ¶ Ad 4m dōz:ꝙ q̄uis aialia ꝛ plante q̄tū ad quedā alia sint nobiliora q̄ ipsa elnta:tn q̄tū ad ordinē incozruptionis elnta sūt nobiliora:ut ex dictis pz. ¶ Ad 5m dōz:ꝙ nālis appetit⁹ ad ꝑpetuitatē que inest aialib' ꝛ plātis est accipiēdus ſm ordinē ad motū celi:ut.ſ.tātū in eē ꝑmaneat:q̄tū motº celi durabit:nō eniz pōt appetitº eē in effectu ut ꝑmaneat ultra cām suā:ꝛ iō si cessāte motu ꝑimi mobilis plāte ꝛ aialia nō maneāt ſm speciem nō sequit appetitū nālem frustrari.

¶ Cū tn ⁊tute dinitatis sit suscitaturus nō būanitatis ꝛc.] Sed ꝓtra est qō dr in glo.j. Cor.15.ꝙ resurrectio christi fuit cā nre resurrectionis:sed christ⁹ ſz humanitatē resurrexit.ergo ⁊tute humanitatis cozpora resuscitabit. ¶ Et dicēdū ꝙ sicut Dam.in.3.lib.dic. humanitas christi est q̄si diuinitatis ozganū sicut cozpus aie.vñ effectus aliquis pōt attribui humanitati christi dupliꝛ. Uno mō ſm ſe sicut attribuit ꝛ tangere lepzoſum ꝛ huiusmodi.Alio modo inquātum est instrumentum diuinitatis:sicut attribuitur ei tactu suo

lepzosum mūdare:hoc aūt mō attribuit humanitati chīi sua resurrectiōe nr̄am cāre:sīc tactu suo lepzosū mūdare:z qz instrm̄ nō agit nisi in vtute pncipalis agētis:inde est q̄ oī chīs resuscitaturus corpa nō virtute hūanitatis:sed dinitatis:q̄uis sua resurrectio sit nr̄e resurrectiōis cā per modū quo tact⁹ lepzosi est cā mūdationis.¶ Per vbū filij dei fit aiaz resurrectio: per vbū factū in carne:per filiū hoīs fit corpoz resurrectio. ⌋Sed ꝓtra:qz sicut resurrectio chīi oī esse cā resurrectiōis nr̄e corpalis:ita z spūalis.ut p3 per illō Ro.4. Resurrexit pp iustificationē nr̄az. ¶Et dōz q̄ utrūq3 fit p̄ncipaliṫ vtute dīna:z q̄li istrāliṫ per opationē hūanitatis chīi.sz tm̄ spūalis resurrectio appzopriat dinitati:corpalis vo hūanitati per appzopziatiōnē q̄dā ut seruet̄ sīlitudo inter effectū z cām.¶ Filius cū pze z spū sco eadē vita est que ptinet ad aiam non ad corp⁹. ⌋Sed ꝺ:qz oīs vita taz spūalis q̄ corporalis orit a vita dina z imitat eā:ut p3 Dio.6.ca.de di.no.¶Et oōm q̄ oī nō ptinere ad corp⁹:qz corp⁹ pōt ei⁹ eē pticeps ad cognitionē z amorez.¶ Angeli deferēt aī signū crucis. ⌋Sed ꝺ est q̄ lignū crucis nō hēt aliquē ordinē ad icorruptionē z ita nō remanebit post illā inouationē.¶Et oōm:q̄ signū crucis nō accipit hic pro ipso ligno crucis oñice sz pro aliq̄ repñtatiōe ipsi⁹.¶ Lolūne celi pauēt aduētū ei⁹. ⌋Lolūne celi hic dicunt angeli qui celos mouēt:qz in eoz virtute sustētat tota efficacia celestis actionis:cū ola corpa regant per spm̄ vite rōnalē.ut Aug.dicit.3.de trinitate.¶ Quātū luxit sol in p̄a ꝓditōe septē dieruz ante pctm̄ rē. ⌋Intelligēda est hec cōparatio fm cō modū q̄ hō pcipit ex lumie celestiū corpoz.q̄ fuit malus ante pctm̄ q̄ post:q̄uis post resurrectionē realiter magis luceāt ut dcm̄ est.¶ Significat solē z lunā his qui erūt in eterna bītudine nullū lucis usuz p̄stare. ⌋hoc itelligēdū est de usu nēcitatis:ut p3⁹ dcm̄ ē.¶ Me ipū in tozmētis sub terra positi rē. ⌋fm hoc vī Isido.sensisse q̄ infern⁹ sit in alia supficie terre:cuz tm̄ ab aliis dicaṫ q̄ sit in pfundo terre. Quidā vo dicūt Isido.et hoc sensisse q̄ infern⁹ sit in pfundo terre:sed q̄ ex alia supficie terre sit alijs mar⁹ terre hiatus.vñ lumē solis ad alios qui sūt in iferno puenire posset si sol terrā circuiret:qō utrū uerū sit oīno certū nō est.

¶De differentia mansionum in celo z in iferno.

Distinctio.XLIX.

POst resurrectionē vo facto vniūso ipletoqz iudicio suos fines hēbunt ciuitates due:vna chīi alia diaboli: vna bonoz z altera maloz:utraqz tm̄ angeloz z horiz. Istis uolūtas:illis facultas nō poterit eē peccādi:uel ulla ꝓditio moriendi: istis in eterna vita felicit̄ viuētib⁹:illis infeliciter in eīna morte sine moriēdi ptāte durātibus:qm̄ utriqz sine fine:sz in bītudie isti:ali⁹ alio p̄stabili⁹.in miseria vo illi:ali⁹ alio tolerabili⁹ pmanebūt.Ex his appet q̄ sicut bōi differenṫ glificabunṫ:alij magis alij min⁹:ita z mali differenṫ in iferno punienṫ. Sicut eni in domo p̄ris.i.in regno celoz mānōes multe sūt.i.pmioz dīe:ita z in gehēna diūse sunt mānōes.i.supplicioz dīe.oēs tm̄ eīnā penā patienṫ sicut oēs electi eūdē hēbūt denariuz quē p̄familias dedit oīb⁹ qui opati sūt in vinea. Noīe denarij aliqd oīb⁹ electis cōe itelligit̄.s.vita eīna de⁹ ipe quo oēs fruenṫ:sz ipa riter.nā sicut erit differēs clarificatio corpoz ita differēs gtia erit aiaz. Stella eni a stella.i. elect⁹ ab electo differūt in claritate mentis z corporis. Alij enim alijs vicini⁹ clariusqz dei spēm ꝓtēplabunṫ.z ipsa ꝓtēplādi dīa diuersitas mānionū uocat̄. Domus ergo est vna.i. denari⁹ est vn⁹.sed diuersitas est ibi mānionū idest dīa claritatis:qz vnū est z sūmū bonū beatitudo z vita oium.i.deus ipse. Hoc bono oēs electi pfruunṫ.sed alij alijs pleni⁹.pfruenṫ vo videdo per spēm nō per speculuz in enigmate. Habere ergo vitā est videre vitam.i.cognoscere deū in specie. Vñ ueritas ait in euāgelio. Hec est vita eterna ut cognoscant te:z quē misisti Jesum chīm esse vnuz z solū uerū deū.boc est hēre vitā.i.cognoscere te:nō est ipsa cognitio que tu es:sed per cognitionē hēre bonū qō tu es.i.vita.

¶Si omnes homines uolunt esse beati.

SOlet etiā q̄ri de bītudine utrū eā oēs uelint z sciāt que sit uera bītudo:¶ De hoc Aug.in.xiij.lib.de tri.ita dissert. Mirū est cū capescēde retinēdeqz bītudinis uolūtas vna sit oium:vñ tāta existat de ipsa bītudie rursus diuersitas uolūtatū:nō q̄ eaz aliquis nolit:sed q̄ nō oēs eā norint. Si eni eaz oēs noscerēt:nō ab alijs putaret esse in vtute animi:ab alijs in uoluptate corpis:ab alijs atqz alijs alibi atqz alibi. Quō ergo oēs amāt qō nō oēs sciunt:¶Quis pōt amare qō nescit sicut supza d.sputauit:cur bītudo amaṫ ab oibus:nec tamē scitur ab oībus:an forte sciūt oēs que ipsa sit:sed nō oēs sciūt ubi sit:z inde ꝓtētio est. An forte falsum est:qō pro uero posuimus beate viuere oēs boies uelle. Si enim bt̄ viuere est:vbi gr̄a fm animi vtutez viuere.quō bt̄ viuere vult qui hoc nō vult¶ Nōne uerius dixim⁹ hō ille nō vult bt̄ viuere:qz nō vult fm vtutē viuere:qō solū est bt̄ viuere:¶ Nō ergo oēs bt̄ viuere uolunt.imo pauci hoc uolūt.si non est bt̄ viuere nisi fm vtutē animi viuere qō mltī nolūt. ⌋Ita ne falsuz erit. Vñ nec Cicero dubitauit.ait eni bti certe oēs esse uolum⁹.absit ut hoc falsum eē dicam⁹. Quid ergo:¶An dicēdū est et si nihil aliud sit bt̄ viuere q̄z fm virtutem animi viuere:tm̄ z qui hoc nō vult:bt̄ viuere vult. Nimis qdē hoc vī absurdū. Tale eni est.ac si dicam⁹:qui nō vult viuē bt̄.bt̄ vult viue

re. Istā repugnātiā qs audiat:qs ferat:z tm̄ ad hāc ꝓtrudit necessitas:si z oēs bt̄ viuere uelle uerū est:z nō oēs uolūt sic viuere:quō solū viuit bt̄. An illud ab his āgustijs poterit nos eruere:si dicam⁹ nihil eē bt̄ viuē nisi viuere sz delectationē suā:z iō falsū nō eē q̄ oēs bt̄ viuē uelint:qz oēs ita uolūt ut quēqz delectat. Sed id qdē falluz est. Uelle eni qō deceat est eē miserrimū. Nec tā miseꝛ est nō adipisci qō uelis q̄z adipisci uelle qō nō opteat. Quis ita cec⁹ sit ut dicat aliquē iō bt̄m: qz viuit ut vult cū pfecto:z si miser eēt:min⁹ tm̄ eēt:z si nihil eoꝛ que ꝑā uoluisset hēre potuisset. Mala eni uolūtate:uel sola miser qsqz efficit:sz miserioz cū desideriū male uolūtatis iplet. Quapp qm̄ uerū est q̄ oēs homines eē bt̄ uelit idqz ardētissimo amore appetāt:z pp hoc cetera q̄cūqz appetūt.nec qs q̄z pt amare:qō oīno qd uel q̄le sit nesciat:nec pt nescire qd sit qō se uelle scit.sequit ut oēs beatā vitā sciāt.oēs āt bti hñt qō uolūt:q̄z uis nō oēs qui hñt qō uolūt:ꝓtinuo sint bti. ꝓtinuo āt miseri sūt qui uel nō hñt qō uolūt: uel id hñt qō nō recte uolūt. Btūs ergo nō est nisi qui z hēt oīa que vult:z nihil vult male. Ille quippe bt̄ viuit qui viuit ut vult:nec male aliqd vult. Cū ergo ex his duob⁹ ꝓstet btā vita lzin malis sit aliqs bon⁹:nō tm̄ nisi finitis oīb⁹ malis est btūs. Cū ergo ex hac vita:qui in his miseriis fidelis z bon⁹ est:uenerit ad btāz vitā:tūc erit ve qō nūc nullo mō esse pōt:ut sic hō viuat quō vult. Nō eni ibi uolet male viuē aut uolet aliquid:qō deerit: aut deerit aliquid qō uoluerit:qcquid amabit aderit:nec desiderabit qō nō aderit. Et oē qō ibi erit bonū erit:z sūm⁹ de⁹ sūmū bonuz erit:z qō est oīno beatissimum:ita semp fore certū erit.btōs aūt eē se uelle oium boiuz est: btōs eē se uelle oēs in corde suo vidēt:nec tm̄ oium est fides qua ad bītudinē puenitur.

¶Siquid de deo cognoscit aliquis quod ibi non intelligunt omnes.

SOlet et̄ q̄ri utrū aliqd de deo cognoscat aliquis magis merit⁹ ut petrus:qō nō cognoscat aliquis min⁹ merit⁹ ut lin⁹. Plūbus vī q̄ oīa de deo ad beatitudinē spectātia oēs coīter electi cognoscāt:sed differēter. Nihil eni in deo noscibile maī⁹ digniusqz vī eū itelligere trinū z vnū.hoc aūt oēs tūc per spēz cognoscēt. Vñ sequit ut nō sit aliquid bītudini pertinēs incognitū alicui btōz. Oēs ergo cuncta illa videbūt quoz cognitio seruit beatitudini:sed in mō videndi different.alius enim alio magis ali⁹ alio minus fulgebit.

¶De paritate gaudij.

SOlet et̄ q̄ri an in gaudio dispares sint:sicut in claritate cognitionis differūt. De hoc Aug.ait. Multe mānōes i vna domo erūt.s.uarie pmioz dignitates:sz ubi de⁹ erit oīa in oīb⁹.erit eni i dispari claritate par gaudiū.ut qō bēbūt singli cōe sit oīb⁹:qz et̄ gtia capitis oium erit per vinculū charitatis. Ex his dat itelligi q̄ par gaudiū oēs bēbūt:z si dispare cognitiōis claritatē:qz per claritatē que in singulis erit pfecta tm̄ qsqz gaudebit de bono alteri⁹:q̄tū gauderet si in se ipo hēret. Sz si par erit cūct oz gaudiū vī q̄ par sit oium bītudo:qō ꝓstat oīno nō eē. Ad qō dici pōt q̄ bītudo par eēt si ita eēt par gaudiū ut et̄ par eēt cognitio:sz qz hoc nō erit:nō faciet pitas gaudij pitatez bītudis. Pōt et̄ sic accipi par gaudiū ut nō referaṫ pitas ad itentionē affectiōis gaudētiū.sed ad vniuersitatē rerū:de quib⁹ gaudebit:qz de omni re vnde gaudebit vnus gaudebunt omnes.

¶Si maior sit bītudo scōz post iudicium.

POst hoc q̄ri solet si bītudo scōrū maioz sit futura post iudiciū q̄z iteri sine oī seruulo credēdū est eos bituros maiorē glīam post iudiciū q̄z añ:qz mai⁹ erit gaudiū eoz ut supza testat⁹ ē Aug. āplioz erit eoz cognitio. Vñ Hiero. Peracto iudicio ampliorē glīam sue claritatis de⁹ demīrabit electis. Si quē mouet qd op⁹ sit spiritib⁹ defunctoz corpora sua in resurrectiōe recipe:si eis pōt sine corpib⁹ sūma bītudo pberi. Difficilis qō est nec pōt a nobis pfecte diffinīri:sz tm̄ dubium nō est:z raptā a carnis sensib⁹ hois mētez:z post mortē ipsa carne depositā nō sic videre posse icōmutabilē sbam.i.deū:sicut sci āgeli vidēt sine alia latētiori cā:siue iō qz iest ei nālis qdā appetit⁹ corp⁹ āmīstrādi:quo retardaṫ q̄dāmō tota itētiōe pgat in illud sūmū celū:donec ille appetit⁹ ꝙquiescat. Porro si tale sit corp⁹ cui⁹ sit difficilis z grauis āmīstratio sicut hec caro que corrūpit multo magis auertit mēs ab illa visiōe sūmi celi. Pro inde cū hoc corp⁹ iā nō aiale sz spūale recepit eīta āgelis:hēbit pfectū nāe sue modū obedies z iperās viuificata:z viuificās tā ineffabili facultate:ut sit ei glīe quod fuit sarcine.

POstq̄z magr determiauit de his que ptinēt ad iudiciū gn̄ale:in pte hac incipit determiare de pmijs z penis que iudiciū gn̄ale sequunt. Et diuidit i par

Universidad de Deusto
Biblioteca

tes duas. In p^a ponit de pmijs bonoꝝ. In 2^a de penis malorꝝ.50.di.ibi|_ Hic oritur qō ꝛc.|_ Pria ait ps diuidit in ptes tres. In p^a ei describit qlis erit btitudo scoꝝ que eis in pmiū post gñale iudiciū dabitur. In 2ª ostēdit quō ad eā pñdā ois human' appetitus tēdat ibi|_ Solet etiā queri de btitudine utrum oēs ꝛc.|_ In 3ª qliter eā hñtes diuersimode ipsam participant ibi|_ Solet etiā queri ꝛc.|_ Circa hoc tria facit. Primo ostēdit diuersitatē que in btitudine scoꝝ accidit ex parte cognitiōis,2° ex parte gaudij uel delectationis ibi|_ Solet ēt queri an in gaudio ꝛc.|_ 3° inquirit de augmēto beatitudinis qō accidet ex resumptione corporis ibi|_ Post hoc queri solet ꝛc.|_

Hic querūtur quinq;. Prio de btitudie.2° de visione dei in qua pncipalr btitudo ꝟsistit.3° de delectatiōe q formalr btitudinē cōplet. 4° de dotibus que in btitudine cōtinent.5° de aureolis quib' btitudo pficit ꝛ decorat. Circa primū querunt̄ qtuor. Primo in quo sit querēda beatitudo.2° quid sit.3° utrū oēs eā appetant.4° utrū ab omnib' equaliter participetur.

Ad primū sic,pcedit.vī q beatitudo in bonis corpis ꝟsistat: qz qō a plurib' dr:ipole est falsuz eē totalr:ut Cōmentator dicit in lib.de aia.ꝛ phs dicit in.7.ethi.q opio nō pdit quā ppli multi famāt.sed maior hoium multitudo iclinat ad querēdā corpales delectationes ꝛ corporalia bona q̄si finē.g finis humane vite in corpalibus bonis ꝟsistit:finē aūt humane vite dicim' btitudinē.g btitudo in bonis corpis querenda est. ¶ P. quāto aliq̄s finis est magis ultim' in ꝟsecutiōe:tanto prior est in intētiōe ꝛ appetitu:sed hō prius appetit corpale bonū q̄ spūale:cū ex amore corpalīū rex in amorē invisibiliū manuducamur:ut Greg. dic.g bonū corpale est ultim' finis nr̄:talis aūt finis est btitudo.g in bonis corpalis btitudo est querenda. ¶ P. q̄to aliq̄ bonū est coius tāto diuini':ut p3 in.j.eth. sed bonū corpale coius est q̄ spūale:qz corporale ad plūres ꝛ aialia bruta se extēdit:nō aūt spūale.g corpale bonū spūali pemineꝝ.ꝛ ita in corpalibus bonis magis est btitudo querēda. ¶ P. btitudo ab oibus ponit finis vtutis:sed vtus hz finē suū nō solū in bonis spūalibus sed ēt in corpalib':per vtutē enim tēperātie ꝛ alias vtutes hō ꝟleruat a nociuis etiā fz corp'.g btitudo nō solū in spūalib':sed etiā in corpalib' bonis est querēda. ¶ P. fm phm in.2.phisi. Felicitas ꝛ fortuna circa idē esse vident:fz bona fortune sūt corporalia.g bona in qb' ꝟsistit beatitudo ꝛ felicitas sūt corporalia. ¶ P. hō ex aia ꝛ corpe ꝟstituit.g bonū hois dz esse cōe aie ꝛ corpi:bonū aūt corpale pōt eē cōe aie:inq̄tū aia de corporalib' delectat.g beatitudo que est bonū hois magis ꝟsistit in corporalib' q̄ in spūalib' bonis. ¶ Sed ɔ. illud qō ꝟuenit hoi fm corpus pōt esse cōe sibi ꝛ alīs aialibus:sed beatitudo alīs aialibus nō pōt cōpetere.g beatitudo nō est querēda in bonis corporis. ¶ P. btitudo est sūmuz bonū hois.g in pcipuis hois bonis est querēda.fz bona aie sūt nobiliora corpis:sīc.ꝛ aia corpe nobiliorꝝ.g beatitudo est querēda in bonis aie. ¶ P. illud qō est ultima mēsura nō est aliq̄ mō mēsuratū.g illud qō nō pōt eē bonū nisi ,put est mēsuratū nō pōt eē mensura ultia in reb' būanis:ꝛ ita nec ultim' finis qui est btitudo:cū finis sit mēsura iponēs modū his que sūt ad finē:fz bona corpalia nō sūt laudabilia:nec bona nisi inq̄tū sūt mēsurata mēsura vtutis:ut p3 p phm in.7. ethi.g in bonis corporalib' nō pōt esse beatitudo.

¶ Ulteri' vī q btitudo magis ꝟsistit in his que sūt voluntatis q̄ in his que sūt intellus:qz beatitudo est sūmū bonū:sed bonū est obm uolūtatis inq̄tū hi':non aūt intellus.g beatitudo magis ꝟsistit in actu uoluntatis q̄ intellus. ¶ P. delectatio fm phs in.7.ethi. Ad btitudē requirit.vñ ꝛ in greco nomē btitudinis a gaudio accipit:sed delectatio est in uolūtate siue in affectu.g ꝛ btitudo. ¶ P. fm phm in.x.ethi. In actu no bilissime vtutis ꝟsistit felicitas siue beatitudo:fz charitas est excellētissima oium vtutū:ut p3 per apl'm.j. Cor.13.g cū charitas sit in uolūtate ibi querenda est beatitudo. ¶ P. sicut aia iperat corpori:ita uolūtas iperat intellectui:ꝛ per ꝟns est eo supior:sed beatitudo magis ponit in bonis aie q̄ corpis:qz aia est superior corpe.g eadē rōne magis dz poni in uolūtate q̄ in intellu. ¶ P. beatitudo hois cōsistit in pfecta cōiunctiōe ad deū:sed pfectius hō ꝟiungit deo per uoluntatē q̄ per intellz.vñ dic̄ Dyo. de scō vic.7.ca.ce. hierar. sup illud. Mobile ꝛ acutū ꝛc. Dilectio supereminet scie:ꝛ maior est intelligētia.plus enim de' diligit q̄ intelligat:intrat dilectio ubi scia foris est.g btitudo ꝟsistit magis in dilectiōe q̄ in cognitiōe:ꝛ in uoluntate q̄ in intellu. ¶ Sed ɔ est qō dr Joā.17. hec est vita eterna ut cognoscāt te uerū deū ꝛ quē misisti iesum chm:sed vita eterna est ipsa btitudo.g beatitudo in cognitione ꝟsistit. ¶ P.j. Cor.13. sup illud. Cū tradiderit regnū deo ꝛ pī.dicit glo.i.cū pduxerit credētes ad ꝟplationē dei pīs:ubi est finis omniū:requies sempiterna ꝛ gaudiū:sed hoc est beatitudo.g in ꝟplatiōe intellus beatitudo consistit. ¶ P. phs in.x.ethi.ostēdit q̄ in ꝟplatiōe vtutis actu ultima hois beatitudo cōsistit:sed hoc ptinet ad intellz.g btitudo maxime ꝟsistit in intellu. ¶ P. fm phs in p° ethi.Bonū in quo per se est sufficiētia est felicitas uel beatitudo:sed hoc est in cognitiōe:ut p3 Joā.14. Dñe ostende nobis patrem ꝛ sufficit nobis.g idē qō pus.

¶ Ulteri' vī q beatitudo magis cōsistit in actu intellus practici q̄ speculatiui.quāto eni aliq̄ bonū est coius tāto est diuini':ut p3 in.j.ethi.sed bonū intellus speculatiui est singulr ei' qui speculat.bonū aūt intellus practici pōt esse cōe multoꝝ.g magis cōsistit beatitudo in intellu practico q̄ speculatiuo. ¶ P. beatitudo est ultima pfectio hois:sed maior est pfectio alicui', rei fz q̄ est cā alteri' q̄ fm q̄ in se pfecta existit.vñ dic̄ Dio. in.3.ca.ce.hierar. Omniū diuini' est dei cooperatorē fieri in reductiōe aliorꝝ:per intellm aūt speculatiuuz hō bz pfectionē in seipso:intellus aūt practicus est cā aliorꝝ.g beatitudo magis cōsistit in intellu practico q̄ speculatiuo. ¶ P. finis est cōformis his que sunt ad finē:sed beatitudo est finis ꝛ pmiū vtutū:ut in.j.eth. dī. Uirtutes ār magis cōsistūt in opatiōe q̄ in cognitiōe:qz scire parū uel nihil pdest ad vtutē:ut patet.2. ethi.g beatitudo magis cōsistit in intellu practico q̄ in speculatiuo. ¶ P. beatitudo hois ꝟsistit in eo qō est in hoie nobili':sed intellus pticus est nobilior speculatiuo:qz ipse legem ponit speculatiuo intellui:per prudētiā eniz legislatoris ordinat̄ qliter quis discere debeat disciplinas speculatiuas:ut patet in.j.ethi.ergo beatitudo magis est in intellectu practico q̄ speculatiuo. ¶ Sed cōtra. beatitudo cū sit ultimus finis ,ppt̄ seipsaz querit ꝛ nō ,ppt̄ alterꝝ:sed cognitio pctica ordinat̄ ad alterꝝ tanq̄ ad finē:qz ad opuz:ut in.2. meta.dī. nō aūt speculativa:fz ,ppt̄ seipsam querit:ut patet in.j.meta.g beatitudo magis cōsistit in itellectu speculatiuo q̄ practico. ¶ P. beatitudo nr̄a ꝟsistit in

hoc q̄ deo ꝟiungimur:fz nos nō coniūgimur deo per intellm practicū:fz per speculatiuū.g btitudo magis cōsistit in intellu speculatiuo q̄ practico. ¶ P. in rōne btitudinis est diuturnitas ꝛ sufficiētia ꝛ delectatio sed in actu ꝟplatiui itellect' est hō magis sufficiēs sibi q̄ in actu intellect' practici ad quē multis auxiliūs exteriorib' idiget:nullaq̄ actio est in q̄ hō possit ita diu pslistere sīc in ꝟplatiōe ,ppt̄ remotionē a corporeis instris.quoꝝ debilitaꝝ lassitudinē iducit:neq̄ est aliq̄ delectatio ita pura sīc ꝟplationis:qz ei nullū ɔrium admiscet.neq̄ enim ɔrium hēt.ergo beatitudo maxime in actu intellect' speculativi consistit.

¶ Ulteri' vī q btitudo in hac vita hēat:qz Matth.5. dī.Beati paupes spū:qm ipsoꝝ est regnū celoꝝ. Et sīlr.Bti q̄ psecutionē patiunt ꝛ cetera hi': fz oia hec in hac vita hñtur.g btitudo est i hac vita. ¶ P. si btitudo nō posset eē in hac vita:nullus btitudinē cognosceret nisi qui de alia vita notitiā hēt:fz multi phi de btitudine tractauerūt futurā vitā penit' ignorātes.g btitudo pōt ēt,eē in hac vita. ¶ P. pñs vita hois est pfectior q̄ pñs vita alicui' alteri' aialis:sed vita pñs aliorꝝ aialiū icludit finē ultimū eorūdē.g ꝛ vita pñs hois btitudinē icludit qui est finis ei'. ¶ P. vnaquaq̄ res nāliter desiderat finē suū:sed ex desiderio finis nascit desiderīū eorꝝ que sunt ad finē:illa aūt ꝟcipue sunt ordiata ad finē sine qb' ad finē pueniri non pōt: sic aūt ad btitudinē hois moza eēt ordinata si in hac vita btitudinē hīe nō posset.g hō nāliter desiderat mozem:qō experimēto falluz eē sentit ꝛ aucti apli ɔdicit.que dicit.2.Cor.5. Nolumus expoliari:sed superuestiri.g btitudo hois est in hac vita. ¶ Sz ɔ.nullus pōt eē btus qui nō hēt hoc qō bn̄ vult.sz qlibet beatus bn̄ ꝛ ordinate vult sua btitudine nunq̄ posse pīuari.g q̄cūq̄ hoc nō hēt nō est vē btus.fz nullus hoc in hac vita hēt.qz ipsaz btitudinē quā in hac vita hīe posset oporteret q̄ ad min' moza tollat.g btitudo in hac vita hīi nō pōt. ¶ P. nullus ad ultimū vite iam puenit cui restat aliq̄d appetendū:eo q̄ btitudo in se sufficiētiā hēat ut ēt phs dicit:sed q̄tūcunq̄ aliq̄s sit in hac vita perfect':uel scia:uel vtute uel q̄cunq̄ alio mō.adhuc ei restat aliq̄d ad appetēduz.s.multa scire que nescit:imo bonitas ēt sue pfectionis:qz q̄diu hec vita durat certa eē nō pōt.cū ēt sapiētissimi ꝛ pfectissimi viri per infirmitates corporales possint in īsaniā devenire.g beatitudo in hac vita hēri nō pōt. ¶ P. beatitudo ab oib' ponit maximū:sed maximū bonū est q̄ est malo penitus ipermixtū.cū g̃ vita hec absq̄ malis eē nō possit:q̄tūcūq̄ aliquis sit sapiēs ꝛ virtute perfect':ut manifeste apparet uarios casus hois ituendo:videt q̄ in hac vita beatitudo esse nō possit.

Rñdeo dom ad pmā.q.q beatitudo cū sit nāliter ab oib' hoibus desiderata:noīat ultimū būane vite finē:finis aūt cuiuslibet rei est operatio ,pa uel per operationē ,paz ad finē uenit:cū aūt forma ,pa sit in qlibet re operatiōis ,pe principiū:forma ār ,pa hois inq̄tū est hō sit rōnalis aia:oporteret q̄ uel in ipsis actib' rōnalis aie btitudo ꝟsistat:ul in his ad que hō per act' rōnalis aie cōparat:hec aūt bona aie dicunt:vñ necesse est btitudinez ponē in bonis aie ēt fm phos. Oz aūt aliqui btitudinez in bonis corporis ponūt ex hoc ,puenit q̄ seipsos qd essent ignorabāt: nō eni agnoscebāt se fz id qō est in eis melio' qō eorū eē formalr cōplet:sed fz id qō de eis exteri' appet:ꝛ fm hoc in exterioribus bonis suā beatitudinē qlīrūt

Ad primū g dōz:q multoꝝ opinionē nō est necesse eē uerā simplr sed' fz ptē. multitudo aūt hoium in bonis corporis beatitudinē ponētiū q̄tū ad hoc uerā opinionē hēt:q illud qō'sibi optimū estimāt hoc suā beatitudinē eē putāt:ꝛ q̄tū ad hoc opinio eoꝝ va est.s.q optimū hois est btitudo:nō aūt opz q̄ sit uera q̄tū ad hoc q ponūt eam in bonis corporis:qz hec opinio ,pcedit ex falsa radice:qua.s.estimāt se pncipalr eē id qō sunt fz corp'.

¶ Ad 2^m dōz:q hoc qō p° desiderat bonū corporale q̄ spūale per accōs ꝟtingit.nr̄a eni cognitio ab ulterib' ad spālia ,pcedit: ut patet in.j.phi.ꝛ ideo in pn° nihil cogscim' de fine hois nisi hoc gñale qō est qōdā optimū.ꝛ sicut cognoscim' ita ꝛ desideram'.ꝛ iō inter illa bona que p° cognitioni occurrūt estimam' illud bonū.priora aūt in nostra cognitiōe sunt sensibilia.vnde in pn° estimam' q̄si sūma bona:sensibilia bona:sed in fine qñ cognitio nr̄a pficī habem' distincta cognitionē de hois fine discernēdo ipz ab aliis:ꝛ tūc appetim' sūmū bonū:ut est.s.in spūalib'.rō aūt ,pcedit:ac si per se loquēdo appetit' boni corpalis ,pcederet appetitū boni spūalis. ¶ Ad 3^m dōz:q duplr aliquid dī esse cōe. Uno mō per pdicationē.hi' aūt cōe nō est idez nūo in diuersis repertū:ꝛ hoc mō hēt bonum corpis coitatē. Alio mō est aliq̄d cōe fm participationē vni' ꝛ eiusdē rei fm nūm:ꝛ hoc mō bonū coius est diuini'.ꝛ hec coitas maxie pōt i his que ad aiam pertinēt inueniri:qz per ipsaz attingit ad id qō est cōe bonū oib' reb'.s.deū:ꝛ ideo ratio nō ,pcedit. ¶ Ad 4^m dōm:q duplex est finis.s.finis operationis ꝛ intētionis.bonū g̃ corporis pōt eē finis vtutis q̄si q̄dā termin' uel effect' vtuose operatiōis:nō ār sīc i quo stet vtutis intētio:qz cū vt' sit pfectio aie que est corpore nobilior:ꝛ nihil agat ,ppt̄ vilī'se nō pōt eē q̄ in bono corporis itētio vtutis quiescat. ¶ Ad 5^m dōz: q felicitas ꝛ fortuna dicunt esse aliquoꝝ duplr. Uno mō sīc sboꝝ:ꝛ hoc mō felicitas ꝛ fortuna sūt eiusdē: qz utrūq̄ nō nisi in rōnalib' pōt esse. Alio mō sīc obiectoꝝ uel māe:ꝛ sic ipole est q felicitas ꝛ fortūa sint eorundē:qz fortuna est eoꝝ que ,ppt̄ aliq̄d agunt:qñ aliquid ꝑter intētionē accidit.felicitas aūt uel btitudo est que ab oib' intēdit:nec ad alterū ordinat:ꝛ iō fz corporalia bona dicanē fortune mālit:nō tn̄ sequit q̄ in corporalib' bonis felicitas consistat. ¶ Ad 6^m dōm:q fz hō ex aia ꝛ corpore cōsistat:tn̄ eē specificū hz ex aia nō ex corpore:qz forma cuiuslibet rei est pncipiū esse eius specifici.vñ ꝛ btitudo hois pncipalr ꝛ originalr cōsistit in bonis anime.sicut enim corpus est ,ppter animaz sicut ,ppter finē:ꝛ mā ,ppter formā:ut patet in.2.de anima. ita ꝛ bona corporis ordinant̄ in anime bona ut in finē.vnde in bonis corporis beatitudo pncipaliter consistere non potest.

¶ Ad 2^am.q.dōm:q beatitudinē esse in uoluntate duplicit pōt intelligi.Uno mō ita q̄ sit uolūtatis obm. Et sic beatitudo cum sit ultimus finis:ꝛ ex fine est ratio boni qō est uolūtatis obiectū:opz ponere beatitudinem in uolūtate esse. Alio mō ita q̄ sit aliquis act' uolūtatis:ꝛ sic beatitudo in uolūtate esse nō potest: beatitudo enim ultimū finem hominis iportat. Finis aūt ultimus hominis pōt accipi duplex:vnus in ipso ꝛ ali' extra ipm. In ipso sīc operatio rei dicit eē finis ei':cū ois res sit ,ppter suā opationez. Finis vo extra ipm est ad qō per suā opationē pertingit:nō ār queli bet operatio pōt dici finis:fz illa que fini exteriori p° cōiungit:ꝛ hoc dico qñ res finē extra se hēt:tūc enim op3 q̄ finis interior ad exteriorē ordinet:ut sic finis exterior sit q̄si finis ultim' ꝛ finis interior qui est operatio sit ad illum ordinatus:sicut videmus q̄ res nāles

per operationes quas habēt ptingūt fm assimilatiōnē q̄ dā ad diuinā bonitatē que est eaz exterioz finis. Nō aūt est possibile ut ipse uolūtatis act⁹ sit ultim⁹ finis alicui⁹: qz cū uolūtatis obiectū sit finis: hociꝫ q̄ō est uelle ꝛ q̄libet alius uolūtatis act⁹ nihil est aliō q̄ ordinari aliq̄ in finē: vnde pzsupponit aliuz finē: ꝛ ideo si ipm uelle dicat eē uolitū: opz ꝑsupponere añ hoc aliquid eē uolitū: nō enim pōt itelligi in aliq̄ potētia reflexio sup actū suū nisi actu suo in quez sit reflexio pzius terminato per obiectū, ppziū q̄ō sit aliō ab ipso actu potētie illi⁹: alias oporteret in infinitū ꝓcedere. Si enim intellect⁹ intelligit se intelligere: opz q̄ intelligat se intelligē aliq̄d: ꝛ si dicas q̄ itelligit se intelligere hoc q̄ est se itelligere: adhuc oportebit aliō ponē ꝛ sic in infinitū. Patet ḡ q̄ ipm intelligere non pōt esse pzimū obiectū intellect⁹: ꝛ eadē rōne nec ipz uelle pōt esse obiectū pzimū uolūtatis. Cū ḡ obiectū pzimū uolūtatis sit finis ultim⁹: ipole est q̄ aliqs uoluntatis act⁹ sit ultim⁹ finis uolūtatis. Nec etiaz pōt dici q̄ assecutio finis exterioris sit per actū uolūtatis imediate: intelligit eni esse act⁹ uolūtatis ante assecutionē finis: ut motus quidā in finē: post assecutionez vō ut quietatio queda in fine: nō pōt aūt eē q̄ uoluntas nūc quietet in fine in quē pzius tēdebat nisi qz uoluntas alio mō se hēt ad finē q̄ pzius: uel ecōuerso. illud ḡ qō facit uolūtatē hoc mō se hze ad finē ut uolūtas quietet in ipso est ultim⁹ finis interioz qui ꝑ⁹ ꝓiūgit exteriori fini: sicut si alicui⁹ finis exterioz sit pecunia finis iterioz erit possessio pecunie per quaz hō se hēt ad pecuniā ut uolūtas in ea quietet. Cū ḡ ultim⁹ finis q̄ exterioz humane uoluntatis sit deus: nō pōt esse q̄ aliqs actus uolūtatis sit interioz finis: sed ille actus erit ultim⁹ finis iterioz: quo ꝑ⁹ hoc mō se habebit ad deū ut uolūtas quietet in ipm: hec aūt est visio dei fm intellm: qz per hāc fit q̄si quidaz ꝛctus dei ad intellm: cū oē cognitū sit in cognoscēte fm q̄ cognoscitur: sicut etiā corporalis tactus ad delectabile corporeū inducit quietationē effectus: ꝛ iō ultimus finis hois est in actu itellect⁹: ꝛ ita btitudo que est ultim⁹ finis hois in intellu ꝓsistit: tñ id qō est ex pte uoluntatis. ſ. quietatio ipsi⁹ in fine qō pōt dici delectatio: est q̄si formal⁹ cōplēs rōnē btitudinis: sic supueniēs visioni in qua sba btitudinis ꝓsistit ut sic uolūtati attribuitur: ꝛ ꝑ⁸ hitudo ad finē fm q̄ assecutionē finis appetit: ꝛ ultia fm q̄ in fine iam assecutio quietat. ¶ Ad ꝓmū ḡ dōz: q̄ rō illa ostēdit q̄ btitudo sit in uolūtate sic suū obm: nō aūt q̄si act⁹ ei⁹. ¶ Ad 2m dōz: q̄ delectatio reqrit ad btitudinē q̄si forma cōpletiua btitudinis qz delectatio pficit opationē ut q̄dā finis supueniēs: uelut iuuenib⁹ supueniat pulchritudo que iuuentutē decorat: ut dī. 2. ethi. ¶ Ad 3m dōz: q̄ charitas pzo tāto dī eē altioz vt⁹ ceteris que sunt in via: qz ipsa est que ordinat oēs in deū: ipsa est etiā cui⁹ erit in pzia ultima quietatio in deū: hoc tñ nō dat ei q̄ actus eius sit sba ipsa btitudinis: sed uel inclinatio quedaz in ipsaz sicut in statu vie: uel quietatio in ipsa sic in statu pzie. ¶ Ad 4m dōz: q̄ actus corpis nō pōt ptingere ut assequat bonū aie: sed act⁹ intell⁹ pōt ptingere ad assequēdū bonū qō uolūtas appetit: ꝛ iō non est sīle. ¶ Ad 5m dōz: q̄ per affectū hō pfecti⁹ deo ꝓiungit q̄ per intellm inq̄tū ꝓiunctio que est per affectū supuenit pfecte ꝓiūctioni que est per intellm pficiēs ꝛ decorās eā: sed tñ opz q̄ ꝑ⁸ ꝓiūctio sit semp per intell⁹ dilectio eni pus inclinat in ꝓiūctionē pfectā appetēdā q̄ itell⁹ pfecte ꝓiūgat: q̄uis nō pri⁹ q̄ intell⁹ quoquo mō cognoscat: eo q̄ appetit⁹ nō pōt eē icogniti oīno: ꝛ iō dīc̄ Hugo. q̄ scia foris manet ubi dilectio itus est.

¶ Ad tertiā. q. dōm: q̄ sic ex iā dcis pz: fm hoc in actu intell⁹ btitudo hois ꝓstituit q̄ per ipm est ꝑ⁸ ꝓiūctio hois ad suū ultimū finē exteriorē cui intell⁹ cōiūgit inq̄tū cognoscit ipm: illud aūt qō est cognitū per intellz practicū nō pōt eē ultim⁹ finis exterioz qz cognitio intell⁹ practici ordinat ad cognitū sic cā ad effectū effect⁹ aūt alicui⁹ nō pōt eē ultim⁹ finis ei⁹: qz pfectio cāe nō oepēdet ab effectu sed ecōuerso: ꝛ iō ipole est q̄ btitudo in actu intell⁹ practici cōsistat: sed soluz in actu intell⁹ speculatiui: ꝛ inde est q̄ ois cognitio practica est ꝓpt aliqō aliud appetibile: sed cognitio speculativa magis appetit ꝓpter seipsam. ¶ Ad ꝑm ḡ dōz: q̄ bonū cui itell⁹ speculativus ꝓiūgit per cognitionē est coius bono cui cōiungit intell⁹ practicus inq̄tū intell⁹ speculativus magis sepat a ꝓticulari q̄ intellect⁹ practicus: cui⁹ cognitio in opatiōe pficit que in singularib⁹ cōsistit. Sed hoc est uerū q̄ affectio finis ad quē puenit intell⁹ speculatiu⁹ inq̄tū hi⁹ est, ꝓpzia assequēti: ſz assecutio finis quē intell⁹ practicus intēdit pōt eē ꝓpzia ꝛ cois inq̄tū per intellm practicuz aliqs se ꝛ alios dirigit i finē: ut pz in rectore multitudinis: sed aliqs ex hoc q̄ speculat ipse singulr dirigit in speculatiōis finē. ipse aūt finis intell⁹ speculatiui tāt̄ pēminet bono intell⁹ practici q̄tuz singularis assecutio eius excedit cōem assecutionē boni intell⁹ practici. ꝛ iō pfectissima btitudo in intellu speculatiuo cōsistit. ¶ Ad 2m dōz: q̄ pfect⁹ est hze aliquā pfectionē ꝛ trāsfundere ipsaz in alterā: q̄ solū hze eaz in seipso. nō enim alio mō intelligi pōt cōparatio dictarum pfectionū: eo q̄ pfectio alicui⁹ ut est cā non pōt esse nisi simul sit pfectio ei⁹ in seipsa. cōtingit aūt maiorē eē pfectionē alicui⁹, put in se pfectū, est q̄ fm q̄ est cā alteri⁹ qñ nō eādē pfectionē coicat: uel nō tāta sicut hz: sīc maioz est pfectio que cōsiderat in deo ſz q̄ in se cōsistit q̄ fm q̄ alia cāt: ꝛ sic maioz est pfectio speculatoris inq̄tū in se in speculādo pfect⁹ est: q̄ fabri inq̄tuz facit cultellū. pfectioz aūt esset ille qui speculādo alios speculatores eq̄liter sibi constitueret q̄ ille qui ipse solus posset speculari. ¶ Ad 3m dōz: q̄ finis ꝛ ea que sunt ad finē nō opz esse cōformia q̄si sint vnius gñis: ſz opz ibi eē cōformitatē, ꝓportiōis: ut. ſ. ea que sunt ad finē sint, ꝓportionata ad finē inducendum: ꝛ hoc mō virtutes conformant btitudini: qz ad btitudinē inducūt p modū dispōnis ꝛ meriti. ¶ Ad 4m dōz: q̄ intell⁹ speculativus simplr practico nobilior est cū sit, ppt seipm: practicus vō, ppt opus nec intellect⁹ practicus legē ei ponit. nō eni dirigit intell⁹ speculativus in iudicādo de ueritate rerū fm aliquaz legē ab intellectu practico positā: sed intellect⁹ practicus legem ponit, ꝓpter intellectū speculatiuū: ut dīc phs in. 6. ethi. dum ordinat q̄liter aliquis ad pfectionē speculativi intell⁹ debeat peruenire: ꝛ ex hoc ostēdit intellect⁹ practicus esse subseruiens speculatiuo.

¶ Ad tertiā. q. dōz: q̄ sic in reb⁹ nālib⁹ se hēt motus ad t̄minū: ita in uolūtarijs se hz appetit⁹ finis ꝛ eoz que ꝓpt finē appetunt ad pfectionē finis: ꝛ iō sic q̄n res nālis puenit ad t̄minū cessat mot⁹ ei⁹: ita uoluntas cū hz q̄ q̄rit appetit⁹ ei⁹ desistit cōuersus in amorem ul delectationē. btitudo ḡ cū sit finis ad quē referunt oia desideria: opz q̄ sit tale aliq̄d quo hito nihil ultr⁹ desiderādū reſtet: q̄libet aūt nālit eē desiderat ꝛ permanē in bono: q̄ ipe hz: ꝛ iō ab oib⁹ btitudo tale aliq̄d esse ponit q̄ immobilitatē habeat ꝛ perpetuitatē. Sed de imobilitate ꝛ ꝓpetuitate btitudinis hūane aliqui diuersimode iudicauerūt. Quidā eni dixerūt q̄ de rōne humane beatitudinis nō erat perpetuitas absolute: ſz perpetuitas respectu vite hois: nec tñ in hac perpetuitate ꝓsiderāda imobilitas que ptinet potētia ad imutationē: ſz que tñ ptinet imutatiōis actū: ꝛ hec fuit opio Platonis ut tāgit. ſ. ethi. posuit eni illū hoiem eē beatū in hac vita cui⁹ btitudo cōtinuat usq; ad mortē ipsi⁹. Sed qz ꝓditio hois q̄tūcūq; pfecti in hac vita mutari pōt: ꝛ de ptingēti futuro nō possumus hāe certū iudiciū: iō de nullo hoie ante mortē scire possum⁹ an sua pfectio cōtinuet sibi usq; ad finē: ſz in ei⁹ fine sciri poterit si usq; ad finē cōtinuata est: ꝛ ita nullus pōt dici beat⁹ nisi in morte sua. hāc aūt pōnē phs ipzobat: qz icōueniēs est ponē q̄ aliqs debeat dici btūs qñ nō est: ꝛ q̄ nō possit dici qō non est. si ḡ btitudo est in vita ista: si aliqs est btūs duz vivit btūs est: cū aūt mortuus est btūs nō eēt: ꝛ ita magis pōt dici btūs cū viuit q̄ cū mortu⁹ est. vñ phs ibi dez ponit aliā sniaz de btitudie siue de felicitate: ut. ſ. dicat q̄ btitudo ſz suā pfectā rōnē ꝓpriitatē ꝛ imobilitatē absolutā hz: ſz fm pfectā rōnē btitudo nō est polis hoi accidere: sed pole est hoiem eē in aliq̄ ptici patiōe ipsius ſz modica ꝛ ex hoc eū dici btm: ꝛ iō nō opz hoiem btm eē ꝓpetuū ꝛ imutabilē simplr: ſz fm ꝓditionē hūane nāe: vñ subiūgit. Brōs aūt ut hoies. Talis āt imutabilitas accidit hoi qñ sūt in ipo firmati habit⁹ vtutuz: ut nō de facili possit deflecti ab actu fm vtutē. Sed ista ēt positio nō vī esse rōnabilis: ab oib⁹ eni coiter ponit q̄ felicitas siue btitudo est bonū rōnalis uel intellualis nāe: ꝛ iō opteret q̄ ubi iueniāt nā rōnalis uel itellualis per eēntiā ꝛ nō solū per pticipationē: q̄ ēt btitudo ponat per eēntiā ꝛ nō per participationē: ꝛ iō cū in hoie sit nō solū aliq̄ redūdātia intell⁹: sīc est in brutis quedā redūdātia rōnis inq̄tū pticipāt aliq̄ ꝓdētia: ut in eoz morib⁹ apparet. sed est in eis rō ꝛ intell⁹ per eēntiā: oporteret ponē q̄ adueraā btitudinē qñq; ꝓuēire possit: ꝛ nō tm̄ ad aliquā btitudinis pticipationē alias appetit⁹ nālis intellualis nāe qui est in hoie frustraret. Btitudo āt uera non pōt poni in hac vita: ꝓpt mutabilitates uarias ꝙbus hō subiacet. vñ necesse est btitudinē que est finis hūane vite eē post hāc vitā: ꝛ hoc ꝙdē ꝓcesserūt oēs phi qui posuerūt aiam que est forma corpis eē intell⁹ per essentiā: posuerūt eni aiam imortalē: illi vō qui posuerūt aiam que est forma hūani corporis nō eē intellm per eēntiā: sed in ea eē refulgētiā q̄daz intell⁹ qui est separat⁹ ꝛ vn⁹ cois oib⁹: ponūt aiam que est corporis forma eē corruptibilē nec puenire ad pfectā btitudinē: ſz solū ad aliquā btitudis participationē q̄lis dcā est: ſz hec opio absurda est ut patuit dī. 17. 2. lib. Et iō simplr cōcedim⁹ uerā hois btitudinē eē post hāc vitā: nō negam⁹ tñ quin aliq̄ btitudinis participatio in hac vita eē possit: fm q̄ hō est pfect⁹ in bonis rōnis speculative principalr: ꝛ practice scōario: ꝛ de hac felicitate phs in li. ethi. determinat allā que est post hāc vitā nec asserēs nec negās. ¶ Ad ꝓmū ḡ dōz: q̄ sic dictū est in. 3. li. di. 37. btitudines ibi dicunt act⁹ q̄dā pfectaz vtutū ſz quos hō est in q̄dā pticipatiōe ꝛ similitudine future btitudinis que est vera btitudo. ¶ Ad 2m dōz: q̄ illi phi qui futurā vitā nō posuerūt de btitudine sed de participatiōe btitudinis sīc dcm̄ est. ¶ Ad 3m dōz: q̄ finis hūane vite plus supat finē vite alioz aialiū q̄ vita superat vitā: ꝛ ex hoc ipsa vita hois est nobilior: q̄ ad nobiliorē finē ordinat. vñ nō opz q̄ icludat ultimū finē sui⁹: sīc vita aliox aialiū icludit. ¶ Ad 4m dōz: q̄ quis hō nālit desideret finē: nō tñ nālit desiderat ea que sūt ad finē: ſz ea desiderat appetitu rōnali ꝙsiliando de eis ꝛ eligēdo ipsa. Nec est icōueniēs aliq̄d qō fm se est odibile eē appetibile in ordine ad finē: sīc sectio mēbri ē appetibilis pp sanitatē: ꝛ hoc mō mors quā nālit q̄libet refugit est appetibilis, ppt btitudinē: sicut dī Phil. j. Desiderio hns dissolui ꝛ eē cuz chzo.

Ad 2m sic, pceditur. videt q̄ btitudo sit q̄d icreatū. Pzio per hoc qō dicit Boe⁹ in. 3. de ꝙsol. q̄ btitudo est ipsa dinitas: vñ cōcludit q̄ ois btūs est de⁹. ¶ ꝑ. qō per supabūdātiā dī: vni soli cōuenit: ſz de⁹ est sūmū bonū cū sit ois bonitatis cā: btitudo ēt est sūmū bonū cū ab oib⁹ tanq̄ finis ultim⁹ desideret ḡ btitudo est ipse solus de⁹. ¶ ꝑ. illud qō, ppt se tm̄ desiderabile est hēt rōnē fruibilis: ut pz per Aug. ſz btitudo est tm̄, ppt se appetibilis: ut pz per phz in. j. ethi. ḡ btitudine fruēdū est. sed solo deo fruendū est: ut pz per Aug. in. j. de doct. chzīana. ḡ solus deus est btitudo. ¶ ꝑ. de rōne btitudinis est q̄ sit in ea sufficiētia: sed in solo deo sufficiētiā inuenit appetit⁹ hūanus. vñ Aug. dicit in lib. cōfessionū. Inquietū est cor nr̄m donec pueniat ad te. ḡ solus de⁹ est ipsa btitudo. ¶ ꝑ. oē qō ineſt nobis: uel ineſt nobis eēntialr: uel est accīs: sed btitudo nō est de eēntia hois: qz sic ois hō ꝛ semp eēt btūs, ḡ si est aliq̄d in hoie erit accīs: ſz accīs nō pōt eē finis subē: cū sba sit nobilior accīte. ḡ ipole est btitudinē aliq̄d eē in nobis: ꝛ ita erit aliq̄d increatū. ¶ Sed ꝯ est: q̄ sicut iustitie participatione dicunt hoies iusti: ita per btitudinis pticipationē dicunt hoies beati: ut pz per Boetiū in. 3. de cōsol. ſ. iusti tia est aliquid creatū in nobis. ḡ ꝛ btitudo. ¶ ꝑ. felicitas addita nūo bonoz est eligibilior: ut pz ꝑ phz in j. ethi. ſz de⁹ addito nō est eligibilior. ḡ felicitas est aliq̄d aliud q̄ de⁹: ꝛ ita est aliq̄d creatuz in nobis.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ felicitas nō sit actus: qz fm Boetiuz in 3. de cōsol. Beatitudo est stat⁹ oium bonoz cōgregatiōe perfect⁹: ſz status nō noiat actū. ḡ btitudo nō est actus. ¶ ꝑ. actuū nr̄oz nos sumus cā. si ḡ btitudo in actu nostro cōstaret: nos essem⁹ cāe nostre btitudinis: qō est absurduz. ¶ ꝑ. si aliq̄d qō est in nobis sit ultimus finis hoc erit p̄cipue illud qō nunq̄ ꝓpt aliō queritur: sed delectatio nō queritur, ppt aliud sed, ppt se ipsam. ḡ in delectatiōe maxime cōsistit btitudo: ſz delectatio nō est actus: sed passio. ergo felicitas non est actus. ¶ ꝑ. ab vno agente ꝛ fm vnū habitū nō pnt esse actus diuersi: si ergo btitudo eēt act⁹: essent eiusdē bti diuerse btitudines: qō est absurdū. ¶ ꝑ. beatitudo vie est quedā similitudo btitudinis p̄ie: sed btitudo vie nō pōt dici act⁹: qz sic dormiētes amitterēt btitudinē. ḡ btitudo p̄ie non est actus. ¶ Sed ꝯ est qō phs dicit in. j. ethi. q̄ felicitas est opatio fm perfectam vtutē. ¶ ꝑ. illud, ppt qō est res est ultimus finis rei. sed ois res est, ppt suā opationē. vñ dī in. 2. celi ꝛ mūdi. ḡ opatio, ꝓpter hois ē ultim⁹ finis ei⁹: ꝛ ita btitudo ipsi⁹ est act⁹ q̄dā. ¶ ꝑ. hō ꝛ hoc btūs est q̄ ad dei similitudinē maxime ptingit: sed fm hoc q̄ actu agit maxie deo assimilat: sic est maxime in actu remot⁹ a potentialitate. ergo btitudo hois cōsistit in ei⁹ opatiōe.

¶ Ulteri⁹ videt q̄ beatitudo hois nō sit idem q̄ vita eterna. viuere enim viuētibus est eē: ut dī in. 2. de anima. sed btitudo fm phm nō cōsistit in essendo: sed in operādo. ergo btitudo hois est aliq̄ vita. ¶ ꝑ. ratio vite in motu cōsistit: ut patet per Cōmētatorē in lib. de causis: sed beatitudo includit in sui ratiōe trāsmutabilitatē. ergo beatitudo nō est idez q̄ vita eterna. ¶ ꝑ. btitudo est homini cōmunicabilis: sed eternitas vite nō pōt ei cōmunicari: qz qō in tpe factum est

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō pōt esse eternū. ergo vita eterna nō est idē q̄ beatitudo. ¶ P̄. quecūq; in perpetuū durāt quodāmō vite eternitatē participāt: ſm q̄ eternū largo mō accipit p̄o ppetuo: ſed dānati in perpetuū durabunt in ignē eternū missi: ut pater Matth. 25. Nō aūt habebūt btitudinē ſed sūmaz miseriā. ergo beatitudo ⁊ vita eterna nō sunt idē. ¶ Sed ꝓtra. id qō est finis humane vite: est btitudo: ſed vita eterna est finis humane vite: ut patet Ro. 6. Habetis fructū uestrū in sanctificatione: finē vō vitā eternā. g̃ ⁊c. ¶ P̄. ultia beatitudo hois ꝓsistit in visiōe dei: ut ex sup̄ dcis p̄z: ſed in hoc ꝓsistit vita etna: ut p̄z Joā. 17. Hec est vita eterna ut cognoscāt ⁊c. g̃ btitudo est idē qō vita eterna.

¶ Ulterius vī q̄ beatitudo sit idez q̄ pax: p̄° per hoc qō in psal. dī. Qui posuit fines tuos pacē: ſed finis ciuitatis dei de qua ibi loquit̄ est btitudo. g̃ btitudo est idem q̄ pax. ¶ P̄. Aug. dicit. 19. de ci. dei. Possum⁹ dicere finē bonoz nr̄oz eē pacē sicut ⁊ eternā vitaz: ſed vita eterna est idē q̄ btitudo. ergo ⁊ pax. ¶ P̄. illud qō nāliter desiderat ab oībus ⁊ ppt̄ qō alia agūtur videt eē hois beatitudo: ſed pacē oēs desiderant ⁊ ppter ipsam agūt que agūt: ut Aug. dicit ⁊ Dio. xj. ca. de di. no. ergo pax est ipsa btitudo. ¶ P̄. pax quietem q̄dā ꝓportat: ſed oīs mutatiōis finis est quies: ⁊ per exemplū in nālibus ostēdi pōt: ergo totī⁹ vite nostre mutabilis finis est pax: ⁊ sic pax est idem q̄ beatitudo. ¶ Sed ꝓtra. beatitudo est operatio quedā ſm p̄hm: ſed pax nō ponit actū aliquē: ſz imobilitatē tm̄. ergo pax nō est idē q̄ beatitudo. ¶ P̄. pax maxime ad appetitū uel uolūtatē refert: q̄ est q̄dā ipsi⁹ quietatio: beatitudo aūt p̄cipue ꝓsistit in intellectu: ut sup̄ dictū est. ergo beatitudo nō est idem q̄ pax.

¶ Ulteri⁹ vī q̄ beatitudo nō sit idem q̄ regnū dei: regnū enim qō dī a regēdo ad gubernatione ꝓuidentie ptinere videt: ſed ꝓuidētia cōsistit in ordinatiōe eorum que sūt ad finē ipm. g̃ regnū dei nō videt ad btitudinē ptinere que est ultimus finis. ¶ P̄. Dio. dicit 12. ca. de di. no. q̄ regnū est ois finis ⁊ ornat⁹ ⁊ legis ⁊ ordinis distributio: ſed hec distributio nō solū ptinet ad hoies ſed ad oēs creaturas q̄bus de⁹ p̄dicta distribuit: beatitudo aūt ad solas creaturas rōnales. g̃ beatitudo nō est idē q̄ regnū dei. ¶ P̄. regnū nō ipoztat aliquā pfectionē nisi in p̄sidēte: ſed qui p̄est in regimine regni est vn⁹ tm̄: ut patet per p̄hm in. 7. ethi. g̃ regnū dei nō dicit aliquā pfectionē nisi in ipso deo: ſz beatitudo nō solū dicit pfectionē in deo ſed in oīb⁹ beatis. ergo beatitudo nō est idē q̄ regnū dei. ¶ P̄. beatitudo nō patit cōmixtionem alicui⁹ mali: ſz in regno dei p̄nt eē aliq̄ mala: vñ Matth. 13. dī. q̄ in fine mūdi angeli colligēt de regno dei oīa scādala. g̃ regnū dei non est ipsa beatitudo. ¶ Sed cō est qō Aug. dic̄ in Ench. q̄ tres p̄ie petitiōes in or̄one dn̄ica ad futurā beatitudinē ptinēt: vna āt eoz est. Adueniat regnū tuū. g̃ regnū dei ad beatitudinē pertinet. ¶ P̄. illud qō p̄mittitur sanctis in p̄emiū est beatitudo: ſed regnū dei est huiusmodi: ut patet Matth. 5. Beati qui persecutionem patiunt ppter iustitiā q̄m ipsoz est regnum celorum. ergo regnū celoz est ipsa beatitudo.

Rñdeo dōz ad p̄mā. q. q̄ bonū qō oīa cōcupiscūt est eē: ut patet per Boetiū in li. de ꝓsol. vñ ultimū desideratū ab oībus est esse pfectum ſm q̄ est pole in nā illa: oē aūt qō hēt eē ab alio: pfectionē sui eē ab alio hz: q̄ tāto pfecti⁹ eē recipit vnūqōq; q̄nto ueri⁹ ꝓtingit eēndi p̄n°. vñ iferiora corpora ppter lōge distare a p̄° p̄n° eē corruptibile hñt: ut p̄z 2° de gñatiōe. Et io ultim⁹ finis cuiuslibet rei hñtis eē ab alio est duplex. Un⁹ exteri⁹: ſm. l. id qō est desiderate pfectiōis p̄incipiū. Alius interi⁹. s. ipsa pfectio quā facit cōiunctio ad p̄incipiū. Uñ cū beatitudo sit ultim⁹ hois finis: duplex erit beatitudo. Una que est in ipso. s. que est ultima ei⁹ perfectio: ad quam pole est ipz peruenire: ⁊ hec est btitudo creata. Alia vō est extra ipm: per cui⁹ ꝓiunctionē ꝓmissa btitudo in ea causat: ⁊ hec est btitudo increata que est ipe de⁹.

Ad p̄mū g̃ dōm: q̄ sic ipse de⁹ est bon⁹ per eēntiā suā: oīa vō alia sūt bōa per pticipationē: ut dī in li. de hebdomadib⁹: ita ipse solus de⁹ est btitudo per suā eēntiā: alij vō bti sūt pticipatiōe: vñ btitudo creata est q̄dā pticipatio ⁊ similitudo btitudis increate: nō est tñ eēntialr btitudo q̄si faciēs hoies per eēntiā suā btōs: ⁊ sic itelligēdū est auctoritas Boetī. ¶ Ad 2^m dōm: q̄ btitudo creata nō est sūmū bonū simplr: ſed sūmū bonū iter bona hūana: ſed de⁹ est sūmū bonū simplr: ⁊ io rō nō sequitur. ¶ Ad 3^m dōz: q̄ duplex est diligibile. vnū qō diligit per modū beniuolētie: q̄n uolum⁹ bonū alicui⁹, ppt̄ se ipm: sic diligim⁹ amicos ēt si nihil ex eis nob debeat accidē. Aliud qō diligit dilectiōe cōcupiscētie: ⁊ hoc est uel bonū qō in nobis est: uel q̄ ex eo i nobis aliq̄ bonū fit: sic diligim⁹ delectatione uel vtilē in q̄tū facit delectationē: dcdd āt diligit dilectiōe ꝓcupiscētie nō pōt eē ultimū dilectū: cū ad bonū alt̄i referat: ei⁹. s. cui ꝓcupiscit: ſz illud qō diligit amore beniuolētie p̄t eē ultimū dilectū: btitudo g̃ creata que in nobis ē nō diligit nisi dilectiōe ꝓcupiscētie: vñ ei⁹ dilectionē referim⁹ ad nos: ⁊ per ꝓs referim⁹ eā in deū: cū ⁊ nos in deū referre debeam⁹: ⁊ ita nō pōt esse ultimū dilectū: est tñ ultimū ꝓcupitū ex hocipso q̄ est maximuz bonū qō nobis ex ꝓiunctiōe ad deū ꝓuenit: ⁊ io dī eē ꝓpt̄ se quesitū ut desideratū. utrūq; enī ipoztat aliq̄d ultimū in his que diliguntur amore cōcupiscētie. Et si enī de⁹ ꝓcupiscat: tñ idē est cōcupiscē deū ⁊ maximū bonoz qō nobis ex eo ꝓuenit: sic idē est ꝓcupiscē vnū ⁊ effcm vini in nob: puta delectationē. ¶ Ad 4^m dōm: q̄ in solo deo iuenit sufficiētia sic in p̄n° ois boni qō querit appetit⁹: ſz ex dīno munē inuenit sufficiētia quo ad ipsos in illis q̄b⁹ a deo cōferī ut oia bona sufficiēter hēant. ¶ Ad 5^m dōz: q̄ quis oē accñs inq̄tū hm̄ sit ſba ignobili⁹: tñ aliq̄ accñs q̄tū ad aliq̄d pōt eē ſba digni⁹. Pōt enī accñs ꝓsiderari dupl̄r. vno mō ſm q̄ inheret ſbto ex quo hz rōnē accñtis: ⁊ sic oē accñs ſba idigm⁹ est. alio mō pōt cōsiderari in ordine ad aliq̄d extra: ⁊ sic aliq̄ accñs pōt eē ſba nobilius: inq̄tuz per ipm ſba aliq̄ cōiungit alicui nobiliori se: ⁊ hoc mō beatitudo creata: ⁊ gra ⁊ hm̄ sunt aliquid nobilius nā aie cui inherēt. Est etiā aliq̄ cōsideratio ſm quā oē accñs nobilius est inq̄tum. s. ſba cōparat ad accñs sibi inherēs sicut potētia ad actum.

¶ Ad scōaz. q. dōz q̄ sic ex dictis p̄z: ultim⁹ finis rei in ipsa re acceptur⁹ est id per qō ꝓiungit res suo fini exteriori qui est p̄incipiū sue pfectiōis. Deo aūt qui est ultimus finis rerū res duplr ꝓiūgi p̄nt. vno mō per modū assistatiōis: ut sic dicat illa res eē deo ꝓiunctissima que est deo sīlima: ⁊ ſm hoc opz illō in vnaq̄q re eē ultimū ei⁹ finē ſz q̄ maxie deo assimilat. vnūqōq; aūt ſz hoc ad dei sīlitudinez accedit qō est actu. recedit vō ſz q̄ est in po⁹: ⁊ illud per qō res maxie est in actu est eius ultim⁹ finis. alio mō ptingēdo ad ipm deū: que q̄dē ꝓiūctio soli creature rōnali est polis que pōt ipsi deo cōiungi per cognitionē ⁊ amorē: eo q̄ de⁹ est obiectuz opatiōis ei⁹: nō aūt opationis alicui⁹ alterius creature. Quocūq; aūt mō cōsideret ultima pfectio hois que est eius finis: opz eā ponere in genere actus. Si enim ꝓsiderem⁹ modū ꝓiūctionis ad deū que est cois oīb⁹ creaturis: cū res magis sit in actu ſm q̄ est operās q̄ ſm q̄ est potēs opari erit ultia pfectio vnicuiusq; rei sua opatio pfecta. vñ res eē dī ppt̄ suaz opationē. Sīlr si ꝓsiderem⁹ ꝓiūctionē que est p̄a rōnalis creature: ultia pfectio hois in operatiōe ꝓsistit. habit⁹ enī nō ꝓiungit obiecto nisi mediāte actu. ⁊ io opz q̄ btitudo in gñe act⁹ ponat. tñ hec 2ª ꝓsideratio ꝓpinqui⁹ inducit incōsideratione beatitudinis q̄ p̄°: q̄ btitudo nō est nisi rōnalis creature. ¶ Ad p̄mū g̃ dōm: q̄ in quolibet ordine oīa que sunt ad finē cooperant ad ultimū finē. vñ cū pfecta hois opatio sit ultimus finis eis sic ⁊ vniuscuiusq; rei: oē bonū hois cooperat ad pfectā opationē ipsi⁹: sic ad pfectā operationē hois in hac vita cooperant habit⁹ q̄b⁹ actu informant ⁊ alia bona nālia sicut p̄n⁹ actuū ⁊ bona exteriora sic instrālr nēcia ad pfectā opationē. Ita g̃ oiuz bonoz ꝓgregatio ponit eē beatitudo: inq̄tū oīa bona ꝓgregata coadiuuāt ad operationē perfectissimā hois que est essentialr ipsa btitudo. Predicta etiam bona oīa ordinant ad btitudinē p̄ie ſm q̄ per eoruz usuz meremur: ⁊ q̄uis nō oīa in btitudie illa maneāt per seipsa: manent tñ in sibi succedētib⁹: sicut fidei succedit visio: ⁊ diuitijs tēporalibus succedit sufficiētia bonoz eternoz. ¶ Ad 2^m dōm: q̄ in actu duo ꝓsideranda sunt. s. ſba actus: ⁊ forma ipsi⁹ a qua pfectionez hēt act⁹. ergo ſm ſbam p̄incipiū est, nālis po⁸: ſz ſm formā suā p̄incipiū est eius habit⁹. si g̃ habit⁹ ille sit acq̄situs: totalr nr̄i act⁹ cā erim⁹: si vō fuit infusus erit eius pfectio a cā exteriori que habitū cāt: actus autē nr̄i nō ponit eē btitudo nisi rōne sue pfectiōis ex qua hēt q̄ fini exteriori nobilissime ꝓiungāt: ⁊ io nr̄e btitudinis nō sum⁹ nos cā sed de⁹. ¶ Ad 3^m dōz: q̄ duplex est delectatio: vna que p̄cedit assecutionē finis: ⁊ hec est ordiabilis in aliud: pōt enī ordinari ad pfectā opationē: inq̄tū videz illa in q̄b⁹ delectamur accidētib⁹ agim⁹: alia delectatio est que ꝓsequit assecutionē finis: ⁊ illa efficit per opationē que fini ꝓiungit: ⁊ io hec delectatio nō est ipsa btitudo: ſz q̄dā btitudinis pfectio ⁊ forma ut sup̄ dcm est. ¶ Ad 4^m dōz: q̄ multitudo actuū ab eodē habitu p̄cedētiū respectu eiusdē obiecti nō cātur nisi ex interruptiōe tpis: ⁊ io in btitudine pfecta ubi nō erit aliq̄ iterruptio: ſed continua opatio nō erit nisi vna btitudo. ¶ Ad 5^m dōz: q̄ sicut supra dcm est: btitudo vie nō est perfecta btitudo: ſed quedā participatio beatitudinis: ⁊ ideo nō semp est in actu: ſed q̄nq; est in habitu. vñ dormiens nō pōt dici btūs q̄tū ad id qō tūc hēt: ſed inq̄tū ipsa operatio est in eo habitualr: ſm eni q̄ effect⁹ sunt in suis causis: sic operationes sunt in habitibus.

¶ Ad tertiā. q. dōm: q̄ vita dī dupl̄r. Uno mō ipz esse viuētis: q̄ ut in. 2. de aia dī. Uiuere viuētis est eē. ex hoc āt dī aliq̄d viuēs q̄ pōt seipm mouē ſm aliquaz actionē: vñ ⁊ plāte dicunt viuere ex hoc q̄ mouēt se ſm augmētū: ⁊ aialia ulteri⁹ inq̄tū mouēt se ſm locū ⁊ inq̄tū mouēt se ad sentiēdū: in hoie aūt ulteri⁹ inq̄tuz pōt se mouere ad uolēdū ⁊ itelligēdū: cuiuslibet aūt potētie pfectio est suus act⁹. vñ 2° trāslatū est nomē vite ad signādū opationē qua aliquis seipsum mouet: sic sentire dī vita aialis: ⁊ itelligē vita hois: ⁊ ſm hūc modū vnuscuiusq; illā opationē suā vitā reputat cui maxie intēdit: q̄si ad hoc sit totū eē suū ordiatum: ſm quē modū loquēdi dī: iste ducit talē uel talē vitā. ⁊ sic epicuri posuerūt beatitudinē eē vitā uoluptuosam: opatio aūt nō mēsurat tpe nisi ſm q̄ est motus adiūcta. vñ ⁊ opatiōes que nō adiungunt motui: ſed termino mot⁹ nō mēsurant tpe ſed instanti: ut p̄z de illuminatiōe: ⁊ io ſi est aliq̄ opatio oino trāscēdēs motū: talis opatio nō mēsurabit tpe: ſed mēsura que est supra tps: visio aūt dei que ponit eē btitudo hois nō pōt esse actio tpe mēsurata ſm seipsam: cū non sit successiua: nec ex pte videtis aut visi: cū utrūq; sit extra motū. vñ sicut nec tpe ita nec instanti qō est terminus tpis mēsurari pōt. Nō pōt ēt mēsurari euo: quia euū ſm q̄ ab eternitate distinguit̄ ptiet ad creaturas imutabiles: hec āt visio excedit nālē potētiā creature: cū ad eā nulla creatura ex suis nālib⁹ possit. vñ p̄pria mēsura ei⁹ est ipsa eternitas: ⁊ io visio dei que est ipsa btitudo est ipsa vita eterna. ¶ Ad p̄mū g̃ p̄z rñsio ex dictis. ¶ Ad 2^m dōm: q̄ quis vita p° ex motu sit cognita: q̄ per motū p° viuētia a nō viuētib⁹ distincta sunt: tñ nomē vite se extēdit ulteri⁹ ad oēs opationes que nō sunt ab aliq̄ exteriori mouēte: sic uelle intelligere ⁊ hm̄. vñ etiā ad hm̄ opationes nomē mot⁹ trāsfert: ut cū dicim⁹ intelligē motū esse intell⁹ ⁊ uelle motū uolūtatis. ¶ Ad 3^m dōz: q̄ eternitas nō est coicabilis hoi ita q̄ sit ei⁹ mēsura adequata: ul alicui⁹ qō in ipso est: ut ꝓbat rō iducta: pōt tñ hoi coicari ſz quādā participationē: ut sicut hō fit particeps diuine opationis in videndo deū. ita fit particeps etnitatis q̄ diuina opatio mēsurat: ⁊ sic ipsa ei⁹ opatio dicit vita eterna. ¶ Ad 4.^m dōm: q̄ vita eterna que a scis habebit dī ſm participationē etnitatis: nō solū q̄tuz ad defectū finis per quē modū etiā dānatoz pena etna dī: ſed ulteri⁹ q̄tū ad remotionē ois mutatiōis nō solum in actu quā etiā euum excludit: ſed etiā in potentia: q̄ sancti ex hoc q̄ deo adherebūt stabilitatē ex diuino munere cōsequent: ut. s. transmutari nō possint: qō deus hēt ex nā rōne cuius est eternus.

¶ Ad 4ª^m. q. dōm: q̄ sic dicit Aug. 19. de ci. dei. Pax oiuz rerū est trāquillitas ordinis: ex quo p̄z q̄ ex hoc rō pacis assumit q̄ aliq̄d nō impedit a recto ordie. trāquillitas enim pturbationē impedimenti excludit. pax aūt p̄cipue respicit illū ordinē quo uolūtaz in aliquid ordinat. vñ ⁊ tūc dicim⁹ hoiem pacē hre: q̄n nihil est qō impediat ordinē sue uolūtatis in aliq̄d. ⁊ silr dicim⁹ pacē esse in ciuitate q̄n nihil est qō pturbet rectū ordinē ciuitatis qui est ex uolūtate gubernatoris ciuitatis. Et ſm etiā q̄ inaiata appetitū nālem hīe dicunt: ponim⁹ vnāquāq; rez hre pacē ſm q̄ nō impedit ab inclinatione quā hēt in suū finē quē nālit appetit. opationē aūt in qua btitudo ꝓsistit opz esse opationē nō impeditā: q̄ impedimentū aliquid de ei⁹ pfectiōe detraheret. vñ etiā delectatio que perfectā operationē cōsequit. causat ex operatione nō impedita: ut dicit 7. ethi. ⁊ ideo ad btitudinē requirit pax: nō que sit ipsa essentia btitudinis: ſz sicut remotio eoz que possent beatitudinē impedire: ⁊ q̄ ex hocipso q̄ desiderat aliquid cōtrariū ei⁹ refugit appetit⁹: ideo ex hocipso q̄ oēs appetūt btitudinē nālit: etiā nālit refugiūt btitudinis impedimēta: ⁊ hoc est eos nālit desiderare pacē.

¶ Ad p̄mū g̃ dōz: q̄ pax dicit esse finis ciuitatis dei quasi ppinquissima dispositio ad finē que est simul cū ipso fine: ⁊ nō q̄si ipsa sit per se finis. ¶ Ad 2^m dōm: similr. ¶ Ad 3^m dōz: q̄ pacē oia desiderant: nō sicut finem: sed sicut id sine quo finis haberi non potest. ¶ Ad 4.^m dōm: q̄ ultimus finis rei nō est quies sed operatio rei: cui⁹ pfectio nō pōt esse nisi re pfecta existente. mot⁹ aūt est actus iperfecti: ⁊ ſz hoc quies ad quē terminat motus est finis ꝓpinquior q̄ ipse mot⁹ ⁊ sic motus ordinatur in quietem sicut in finem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ad 5um.q.dōz q nomē regni a regēdo est sumptuz. regere aūt ꝓuidētie act' est.vñ ſm hoc aliqs regnuz hīe dī q alios sub sua ꝓuidētia hēt:z iō ſz hoc hoies in regno dei eē dicunt:q ei' ꝓuidētie pfecte subdunt ꝓuidētie ât est ordiare in finē:in finē ât ordiant:z ea que distât a fine ſm q pducunt ad finē:z ea que iam assecuta sūt finē ſm q i fine ꝓseruant. Et cū regula ꝓuidētie sit finis:illa pfecte ꝓuidētie subsunt que iá in ipso fine collocant:z iō in eis nihil pōt eē ab ordie ꝓuidētie alienū:in alijs ât que a fine distât:ſm hoc magis uel min' dine ꝓuidētie subsunt ſm q magis z minus a fine elōgant:.ppinq̄ssimi sūt fini qui sunt in via ad finē.via ât pueniēdi ad finē est fides p dilectiōem opans. Uñ z regnuz dei q̄si antonomatice dupl'r dī. qñq̄ ꝓgregatio eoz q̄ p fidē ābulāt:z sic ecclia militās regnū dei dī. Qñq̄ ât illoz collegiū qui iá in fine stabiliti sūt:z sic ipsa eccl'ia triūphāſ regnū dei dī: z hoc mō eē in regno dei idē est qō eē in btitudie:nec differt ſm hoc regnū dei a btitudie:nisi sic differt bonū cōe tot' m'titudis a bono singulari vniuſcuiusq.

¶ Ad p^{m} q̄ dōz:q btitudo nō subest ꝓuidētie q̄si ad finē ordiata:ſz q ad ipaz alia ordiant. ¶ Ad 2^{m} dōz q Dio.sufficiēter tāgit ea que ad regnū exigunt ꝓut ſignificat multitudinē gubernatā a ꝓuidētia:ad cui' actū tria req̄runt.s.finis ordo ad finē z regula ordis. Que q̄dē est duplex.vna in ordināte:z hec est lex ex qua rectitudo ordis ꝓcedit:alia est in ipso ordinato: per quā sit ut rectitudo ordis nō deseraſ:z hec regla est id qō cāt ordinationē in finē:ſiue sit forma uel v'tus uel aliq̄d hī':z hoc appellat.Dio.ornatū. Quāuis ât hec ōtuoz ad oēz creaturā possint ptinē:q: oia a deo sūt in finē ordiata ſm legē eēne sapie:z reb' oīb' sunt date vtutes q̄b' in finē tēdāt:ſpālit tñ ad rōnales creaturas ptinēt que ad ipm ultimū finē mō nobilissimo nate sūt puenire z cogſcūt rōnē ordis z finis. ¶ Ad 3^{m} dōz:q regnū ipoztat pfectionē z ꝓsidēte z in eo qui subest.ſz in ꝓsidēte sic in pfectiōis p^{n} qui suā rectitudinē alijs iponit:in eo vo qui subest tanq̄ in accipiēte pfectionē ab alio. Sācti ât qui sunt in ꝓria hoc mō dine ꝓuidētie subdunt:q: ēt ipsi ꝓuidētes fiunt sibiipis:ul' ēt alijs ſz q oia alia erūt eis subiecta:z iō ad regnū dei ptinet nō solū ut exñtes sub rege:sed ēt ut reges:qui tñ erūt sub vno sūmo rege:z ideo dicit Apoc.5.Feciſti nos deo nostro regnū z sacerdotes: z regnabimus super terrā. ¶ Ad 4^{m} dōm:q ibi regnum dei accipit ecclesia militans z nō triumphans.

Ad 3^{m} sic ꝓcedit.vī q nō oēs appetāt btitudinē nullus eni vult qō ignorat:ut ꝓz p Aug. in li.de tri.z per phm qui dic in.3.de aia.q obm uolūtatis est appetibile appēhēſuz.ſz nō oēs cogſcūt btitudinē:cū multi circa btitudinē errauerit.g nō oēs appetūt btitudinē. ¶ Ꝑ dcūq̄ appetit btitudinē appetit illud qō est eēntialr ipsa btitudo:sed ipsa btitudo est del visio quā nō oēs appetūt.g non oēs appetunt btitudinē. ¶ Ꝑ.illud qō nō pōt appēdi nō pōt desiderari:ſz duo ꝯria eē sil' nō cadit in appēhēsioe:ut ꝓz 4.meta.g duo ꝯria cē sil' nō ꝓnt appeti.ſz aliq̄ appetūt ea que sūt btitudini ꝯria:sic illi qui appetūt pctā. g nō oēs appetūt btitudinē. ¶ Ꝑ.pctm est ſpreto in cōmutabili bono reb' mutabilib' adherere:sed btitudo est icōmutabile bonū.g qui peccat eā spernit:z sic nō oēs eā appetūt. ¶ Sz ꝯ est qō Boe'in.3.de ꝑso. ꝓbat q mērib' oiuz hoiuz ueri boni cupiditas inserta est.uerū ât bonū dīc btitudinē.g btitudo ab oīb' appetit. ¶ Ꝑ.vniuq̄ appetibil ē su' finiſ:ſz btitudo ē ultim' finiſ hūane vite.g oēs hoies btitud^{em} appetūt.

¶ Ulteri' vī q aliqs possit miseriā appetere:ois cuiſ rōnalis potētia ad oppolita se hēt:ſz uolūtas est potētia rōnalis.g se hēt ad oppolita:btitudini ât opponit miseria.g ſi pōt aliquis appetere beatitudinē:pōt etiā appetere miseriā. ¶ Ꝑ.ſi nō pōt aliqs uelle miseriā ipole est eū uelle.g necesse est eū nō uelle:ſz necessitas coactionē uel ꝓhibitionē ipoztat:ut Anſ.dicit.g uolūtas cogi poterit:qō ei' repugnat libertati. ¶ Ꝑ.sic btitudo est ab oībus appetibilis ita z eē:ſz q̄dā uolūt nō eē:ut ꝓz de his qui seipſos interficiūt.g z q̄dā pñt uelle miseriā. ¶ Ꝑ.uolūtas est de fine ut dī.3.etbi.sed finis est bonū uel apparens bonū:ut dī 2.phiſi.g taz bonū q̄ apparēs bonū pōt desiderari:ſz illud qō est malū pōt eē apparēs bonū.g pōt desiderari.g miseria q̄tūcūq̄ sit mala aliquis ea uelle potest. ¶ Sed ꝺ est qō Aug.in lib.de li.ar.ostēdit q' nullus hō pōt uelle eē miser. ¶ Ꝑ.sic se hēt intellectus ad ꝑmū itelligibile:ita se hēt uolūtas ad ꝑmū appetibile:sed itellectus nō pōt assentire ꝯrio primi itelligibilis:qō est affirmationē z negationē nō eē simul uera:ut ꝓbat.4.meta.ergo uolūtas nō pōt assentire miserie que est ꝯrarium sui primi appetibilis.

¶ Ulteri' vī q nullus appetēdo btitudinē mereat:nā libus eni nō meremur:ſz appetit' btitudis est hoi nālis.alias nō eēt oīb' coīs.g nullus appetēdo btitudinē mereſ. ¶ Ꝑ.cū meritū z demeritū sint circa idē: nullus mereſ in eo qō vitare nō pōt:sicut nec peccat: ut dicit Aug.sed hō nō pōt nō appetere btitudinē.g nullus appetēdo meret. ¶ Ꝑ.nullus pōt ex ꝓprijs viribꝰ mereri vitā eternā sicut pelagi' dicebat:ſz hō ex ꝓprijs viribꝰ btitudinē appetere pōt.g appetēdo btitudinē nō mereſ. ¶ Sed ꝺ.eodē mō aliquis desiderat btitudinē z deū.si g nullus desiderādo btitudinē mereſ:nullus desiderando deū merebit:qō est absurdū. ¶ Ꝑ.charitas est ꝓncipiū merēdi:ſz charitas ꝓncipaľr respicit finē.g ex motu uolūtatis in ultimū finē maxie meremur:z ita in appetēdo btitudinem.

¶ Ulteri' vī q nō oē qō aliqs vult ꝓpt btitudinē uelit:nullus eni delectationē ꝓpt aliquid vult:ut dī.7. etbi.delectatio aūt nō est ipsa btitudo ut ex supza dictis patet.g nō q̄dō aliquis vult ꝓpter btitudinem vult. ¶ Ꝑ.id qō pōt ꝓpt beatitudinē desiderari est ad btitudinē ordinabile:sed multi uolūt aliq̄ que nō sunt ordinabilia in beatitudinē:sed magis ab ea auertūt.sicut est de pctoribꝰ.nō ergo omne qō aliqs vult ꝓpter beatitudinē vult. ¶ Ꝑ.illud qō in se nullā speciem boni hēt nō pōt ꝓpter beatitudinē desiderari: sed qñq̄ desideraſ aliquid qō nullā ſpēm boni hēt:sicut patet per Aug.in li.confeſ.ubi dicit.Jd furatus sum qō mihi abundabat:z multo melius nec ea re uolebā frui quā furto appetebā:sed ipso furto z pctō:z ita quero q̄d me in furto delectauerit:z ecce ſpēs nulla est.ergo aliq̄d desideraſ nō ꝓpt btitudinē. ¶ Ꝑ. mors nullo mō ad btitudinē pōt ordinari:nisi forte sub ſpe vite ꝓsequēde post mortē:q: btitudo non nisi viuētis est:sed q̄dā seipsos mortē pati uoluerūt:ul' a seipſis uel ab alijs sub nulla ſpe future vite.g non oē qō q̄s vult pp btitudinē vult. ¶ Ꝑ.ex hoc hois uoluntaſ recta iudicat q' in rectū finē ordinat.si g q̄q̄d desideraſ pp btitudinē desideraſ:ois uoluntas hois est recta:qō falsum est. ¶ Ꝑ.pp qō aliqs vult aliq̄d actu:opz actu eē cogitatū.si g q̄q̄d vult pp btitudinē:vult in oi desiderio oportebit btitudinē actu esse cogitatā:qō apparet eē falsuz.g idē qō ꝑz'. ¶ Sed ꝺ.in eo qō ꝑp se desideraſ z nunq̄ ꝓp aliud stat motꝰ desiderij.ſz illud in quo stat motꝰ desiderij est ultim'

finis:si g aliud q̄ btitudo sit desideriū.ꝓpt se z nunq̄ ꝓpt aliq̄d aliud:aliud q̄ btitudo erit ultim' finis:qō eē nō pōt.g oē aliud desideratū uel mediate uel imediate ad btitudis desideriū referret. ¶ Ꝑ.Dio.xj.c. de di.no.dicit:q pacē oia desiderāt:z q ꝓpt eā agūt quecūq̄ agūt:ſz pax ordinat in btitudinē:ut ex dictis patet.g q̄q̄d desideraſ ꝓpter beatitudinē desideraſ.

Rñdeo dōm ad ꝑmā.q.q in oi ordie mobiliuz z motoꝝ opz ſcōos motores ordiari in finē ꝑmi motoris per disponē ipressā in eis a ꝑmo motore:sicut patet cū aīa mouet manū:z manꝰ baculū:z baculus pcutit:qō est finis itēt' ab aia:baculuſ z manꝰ tēdūt ad finē ab aia itentū per hoc q aia in eis ipzimit mediate uel imediate. Sz hoc distat in motibꝰ nālibꝰ z violētis:q in motibꝰ violētis ipressio relicta a ꝑmo motore in ſcōis motoribꝰ est ꝓtē nāz eoz. z iō opatio ꝑs ex tali ipressiōe est eis difficilis z laboriosa:ſz in motibꝰ nālibꝰ ipressio relicta a ꝑmo motore in ſcōis motoribꝰ est eis cā nālis.z iō opatio hāc ipressionē ꝓs est ꝓueniēs z suauis.z iō dicit Saꝑ.8. Quia de' oia suauit disponit:qz z vnaquēq̄ res ex nā sibi dinit' indita tēdit in id ad qō per dinā ꝓuidētiam ordinat ſm exigētiā ipressiōis recepte. Et q: oia ꝓcedūt a deo iquantū bon' est:ut dicit Aug.z Dio.iō oia creata ſm ipressionē a creatore recepta iclinat in bonū appetēdū ſm suū modū:ut sic in reb' quedā circulatio inueniat:oū a bono egrediētia in bonū tendūt: hec aūt circulatio in q̄busdā pficit creaturis:in q̄busdā aūt remanet iperfecta:ille eni creature que nō ordinant ut ptingāt ad illud ꝑmū bonū a quo ꝓcesserūt sed solūmō ad ꝓsequēdā eius sīlitudinez q̄lēcūq̄ non pfecte hñt hāc circulationē:sed solū ille creature que ad ipm ꝑmū ꝓncipiū aliquo mō ptingē pñt:qō solum est rōnabilū creaturarū que deū ipm assequi possunt per cognitionē z amorē:in qua assecutione beatitudo eorū cōsistit:ut ex dictis patet. Et ideo sicut quelibet res alia nāliter appetit suuz bonum:ita quelibet creatura rōnalis nāliter suā beatitudinem appetit.

Ad ꝑmū q̄ dōm:q sicut visibile est duplex ſ.per se ut color:z p accīs ut hō: ita ēt appetibile qō est obiectū uolūtatis dupl'r accipi pōt:per se:z per accidēs. Per se obiectū uolūtatis est bonū:sed per accidēs est hoc uel illud bonuz:z sic bonū colter loquēdo est per se obm uoluntatis:ita z sūmū bonū est ultim' uolūtatis finis per se loquēdo: sed hoc uel illud bonū ponit ut ultimꝰ uolūtatis finis z ꝓncipale eius obm q̄si per accidēs:btitudo q̄tuz ad id qō in ipa est per uolūtatis ꝓncipale obm est oīb' nota:ſz q̄tū ad id qō accidit per se obto nō est nota:oēs eni cogſcūt pfectū bonū:z hoc appetūt 'oum btitudinē appetūt:sed hoc pfectū bonū eē uoluptatē uel diuitias vtutē uel q̄cq̄d hi' est per accidēs:z ideo circa hoc nō est icōueniēs multos eē errores. ¶ Ad 2^{m} dōm:q q̄uis dina visio sit ipa btitudo:nō tñ sequitur q dcūq̄ appetit btitudinē appetat dinā visionē: q: beatitudo inq̄tū hi' ipoztat per se obm uolūtatis: nō aūt ipa dina visio:sicut aliqs appetit dulce:qui tñ nō appetit mel. ¶ Ad 3^{m} dōm:q q̄uis aliqui appetāt ea que sūt ꝯria beatitudini ſm rei vītatē:tñ ſm suaz estimationē nō sūt ꝯria sed ꝓducētia ad eā. ¶ Ad 4^{m} dōm:q ille qui peccat iberēdo bonis mutabilib' sicut finī:accipit ipas res mutabiles q̄si ꝓncipale appetibile z pfectū bonū:z iō eis iberēdo btitudinem appetit:sicut eni nō sequit q aliqs appetēdo btitudinē appetit id qō ſm rei vītatē est btitudo:ita ēt nō sequit q aliqs spernēdo id qō ſm rei ueritatē est beatitudo beatitudinē spernat:sicut nō sequit q qui ignorat hoiem ignorat albū:q̄uis homo sit albus.

¶ Ad ſcōaz qōnē dōm:q opatio cāe ſcōe semp fundat sup opatiōe cāe ꝑme:z ꝓsupponit eā:z iō opz q ois opatio aie,ꝓcedat ex suppositiōe ei' qō indituz est aie ex ipzessiōe ꝑmi agētis dei.s.z iō videm' ex pte itellect' q ad nihil itelligēdū aia pōt,ꝓcedere nisi ex suppositiōe illoz quoꝝ cognitio est ei inata:z,ꝓpt hoc non pōt assentire alicui qō sit ꝯriū his ꝓncipijs que nāliter cognoscit:z silr opz eē ex pte uolūtatis. Uñ cū ex imꝓssiōe ꝑme cāe dei hoc aie insit ut bonū uelit:z pfectū bonū tanq̄ finē ultimū appetat:ipole est q ꝯriuz eius in appetitu illius cadat:z iō nullus pōt miseriaz uelle uel malū nisi per accidēs:qō ꝓtingit dū appetit aliqō malū qō apꝑhēdit ut bonū. ¶ Ad ꝑmū g dōz: q po' rōnalis se hēt ad oppolita in his que ei subsūt z hec sunt illa que per ipaz determinant:non aūt pōt in oppolita illoz que sūt ei ab alio determinata:z iō uolūtas nō pōt in oppositū eius ad qō ex dina ipressiōe determinat.s.in opposituz finis ultimi:pōt aūt in oppositū eorū que ipa sibi determiat:sicut sūt ea que ordinant in finē ultimū:quoꝝ electio ad ipaz ptinet. ¶ Ad 2^{m} dōm:q coactio cū violētia ipoztet z ꝓhibitio silr nō ptinēt ad illā nēcitatē que nām rei ꝓsequitur:qz oē violētū est ꝯ nām:z iō cū nālit uolūtas necessario ferat in btitudinē hoc coactionē in ipa nō ponit:nec aliquā libertatis diminutionē. ¶ Ad 3^{m} dōz: q nihil,phibet aliq̄d qō ſm se est appetibile aliq̄ adiūcto appetibile nō eē.vñ etiā eē qō p se ab oīb' desiderat z ſm se est bonū:aliquo adiūcto reddit malum z odibile:sicut eē in trīstitia uel miseria.vñ z per accīs nō eē appetit:nō q̄dē inq̄tū ꝓuat eē:sed inq̄tū tollit illud malū qō eē odiosū reddebat:carē aūt malo bonū est.vñ z qui appetit nō eē appetit illud ut bonū:ſz miseria nunq̄ pōt accipi ut bonū:qz dicit rōnē pfecti mali:z iō nullus pōt uelle eē miser:nō eē aūt nō dicit ipaz rōnē mali:sed id qō est malū:z iō aliquo adiuncto qō hēt rōnē boni pōt eē appetibile:sicut patet ꝑ phm in.9.etbi.z per Diero.in glo. Diere.20. Q: aūt Aug.dicit.q nullus appetit nō eē:intelligēdū est per se loquēdo. ¶ Ad 4^{m} dōm:q non pōt estimari q albedo sit nigredo:q̄uis possit estimari q id qō est albū ut hō sit nigrū:z silr pōt estiari ut id qō est bonum sit malū:ſz q ipa bonitas sit malitia aut econuerso estimari nō pōt:z q: mīſia iplicat in se rōnē mali:iō non potest estimari ut bona:z,ꝓpter hoc nō pōt appeti.

¶ Ad ſz^{am} qōnē dōm:q bonū qō est obm uolūtatis est in rebus:ut dicit phus in.6.meta.z iō opz q motus uolūtatis terminet ad rē extra aiam existētem:q̄uis autē res ,put est in aia possit cōsiderari ſm rōnez cōmunē ꝑtermissa rōne ꝑticulari.res tñ extra aiaz non pōt eē ſm cōem rōnē nīſi cū additione,ꝑticularis:z iō opz q ꝑtūcūq̄ uolūtas ferī in bonū q ferat in aliqō bonū determinatū.z silr ꝑtūcūq̄ ferī in sūmū bonum:q ferat in summum bonuz huius uel illius rationis. Quāuis autem ex naturali inclinatione uoluntas habeat ut in btitudinē ferat ſm cōem rationem: tñ q ferat in btitudinē talē uel talē:hoc nō est ex iclinatiōe nāe:sed per discretionē rōnis que adinuenit in hoc uel in illo sūmū bonū hois cōstare:z iō qñcunq̄ aliqs btitudinē appetit actualr ꝓiungit ibi appetitus nālis z appetit' rōnalis.z ex pte appetit' nālis semp est ibi rectitudo:ſz ex pte appetit' rōnaliſ qñq̄ est ibi rectitudo:qñ.s.appetit ibi btitudo ubi vē est.qñq̄ ât puersitas qñ appetit ubi vē nō est:z sic i appetitu btitudinis pōt aliqs uel mereri adiūcta gra:uel demere

ri fm q eius appetit⁹ est rect⁹ uel puersus. ¶ Ad p̄m ergo dōm: q in appetitu beatitudinis semp cū eo qō est naturale cōiungit aliq̄ uoluntariū nō naturale: ꝛ sic potest ibi cadere ratio meriti uel demeriti. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q q̄uis nullus possit vitare quin beatitudinē aliquo modo appetat: potest tamē vitare q nō appetat eā hoc modo quo est appetēda: ꝛ sic potest mereri uel demereri. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q ad appetendam beatitudinē perfecto appetitu q̄ sufficiat ad merēdū hō ex ꝓpriis viribꝫ nō est sufficiēs: sed hēt hoc ex munere diuine gratie: ut patet. 1. Cor. 5. Qui efficit nos in hoc ipsum deus est. i. qui facit nos ueram gloriam appetere fm glo.

¶ Ad 4ᵃᵐ. q. dōz: q fm phm in. 7. ethi. In ordine appetibiliū hoc mō se hēt finis: sicut p̄nciplū in ordine intelligibiliū: qz autē illud qō est p̄ᵐ in quolibet genere ꝛ maximū est causa eorū que sunt post. ideo cognitio p̄ncipiū in speculatiuis est causa cognitionis omni um aliorū: ꝛ similiter appetitus finis est causa appetēdi omnia alia que sunt ad finē. vnde cuz beatitudo sit finis humane vite: quicquid uoluntas appetit facere ad beatitudinē ordinat: qō etiā experimēto patet. qui cunq; enī appetit aliq̄d appetit illud inquātū est estimatū bonū. per hoc aūt q aliq̄s hēt aliquid qō estiat bonū reputat se ut beatitudini ꝓpinquiorem: q: additio boni sup bonū facit magis appropinquare bono pfecto qō est ipa beatitudo: ꝛ ideo quilibet appetitus in beatitudinē ordinat. ¶ Ad p̄mū ergo dōm: q delectatio est aliquid eoz que ad beatitudinē exigunt cū sit in btitudine: ꝛ iō appetit⁹ ipse quo ds delectationē appetit in beatitudinē ordinat inq̄tū ipsa delectatio est aliqua similitudo: uel ꝓpinqua uel remota illi⁹ delectatiōis que beatitudinē pficit. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q aliq̄d ordinari ad btitudinē per desideriū dupl⁹ contingit. vno mō sicut qō querit ut per hoc homo ad beatitudinē pueniat: sicut aliqs vult operari opa vtutis. ut per hoc btitudinē mereat. Alio mō cū ds appetit aliq̄d ex hoc ipso q hēt aliquā similitudinē beatitudinis. cū eni uolūtas appetit aliq̄d: ex hoc ipo efficit ut desideret illud in quo ei⁹ aliq̄ silitudo inuenit: q̄uis p̄ncipale desideratū hīe nō possit. ꝛ hoc mō oēs qui pctā appetūt ad beatitudinē rēdūt ꝛ ad dei imitationē. ut dicit Aug. 2. cōfes. sic dicēs. Superbia celsitudinē imitat: cū tu sis imus sup oia de⁹ excelsus: ambitio q̄d nisi honores querit ꝛ gl̄iā: cū tu sis ꝑceteris honorandus. ꝛ simil⁹ inducit in alijs vitijs. ¶ Ad 3ᵐ dōm: q in illo furto: ut Aug. ibidē dicit. erat aliq̄d ꝑcipē boni habēs: hoc. s. faceret aliquid ꝓtra legē in quo quedā libertatis vmbra apparet. vñ dicit. Quid ergo in illo furto ego dilexi: ꝛ in quo deū meū vitiose atq; peruerse imitat⁹ sum: ꝛ soluit dicēs. Aut libuit facere ꝫ legē saltē fallacia: qz potentatu nō poterā ut libertatē captiuus imitarer faciēdo ipune qō nō liceret tenebrosa oipotentie silitudine. ¶ Ad 4ᵐ dōm: q aliqui sine spe future vite mortī se exponūt dupl⁹. vno mō ꝓpē operationē vtutis: sicut illi qui ut saluarēt patriā uel aliqua inhonesta vitarēt: morte sustinere ꝑelegerunt. ꝛ hoc quidē in beatitudinē ordinabāt fm eorū estimationē nō consequēdā post mortē: sed in ipso ope tunc ꝓsequēdā: qz facere pfectū opus vtutis qō erat in sustinēdo mortē erat ab eis desideratū maxime in quo beatitudinē ponebāt. alio mō ꝓpter tediū miserie qō sustinebāt quā se per mortē vitare estimabant: vitare aūt miseriā ꝛ appetere beatitudinē in idez coincidūt: ꝛ iō cōstat q desideriū eorū qui mortē sustiere uolue rūt ad beatitudinē ordinat. ¶ Ad 5ᵐ dōm: q ad hoc q uolūtas sit recta duo requirunt: vnuz est q sit finis debit⁹: aliud ut id qō ordinat in finē sit ꝓportionatuz fini. Quāuis aūt oia desideria ad beatitudinē referātur: tñ cōtingit utrolibet mō desideriū eē puersuz: qz ꝛ ipe appetit⁹ btitudis pōt eē puersus cum queritꝫ ubi nō est ut ex dictis patet. Et si querat ubi est. pōt cōtigere q id qō ꝓpr̄ hūc finē appetit nō est finis ꝓportionatū: sicut cū quis vult furari ut det elemosynā p quā mereat btitudinē. ¶ Ad 6ᵐ dōm: q sicut in intelligibilib⁹ nō opz ut in oibus ꝓsequētib⁹ demōstratiōibus p̄ma p̄ncipia eēntialiter ingrediant q̄si actualr cogitata sed vtute tm: oū demōstratio ꝓficit ex his que per p̄ma p̄ncipia fidē hnt: ita etiā q̄uis oē desideriuz ad beatitudinē referatur: nō tñ opz q in oi desiderio de btitudine actualr cogitet: sed desideriū btitudinis est virtute in oibus alijs desiderijs: sicut cā in effectu.

AD 4ᵐ sic. p cedit. Videt q btitudo sanctoz nō sit maior futura post iudiciū q̄ an. Quāto enī aliq̄d magis accedit ad similitudinē diuinā tanto perfectius beatitudinē p̄cipat. sed aīa a corpore separata deo similior est q corpori coniūcta. ergo maior est eius beatitudo ante corporis resumptionē q̄ post. ¶ P̄. virtus vnita magis est potēs q̄ multiplicata. sed aīa extra corpus magis est vnita q̄ cum est corpori cōiuncta. ḡ virtus eius est maior ad operādū: ꝛ ita perfecti⁹ beatitudinez participat que in actu cōsistit. ¶ P̄. btitudo cōsistit in actu intellect⁹ speculatiui: ut patet ex supra dictis: sed intellect⁹ in suo actu nō utit corgano corporali. ꝛ sic corpus resumptū non efficiet ut aīa perfectius intelligat. ergo beatitudo anime non erit maior post resurrectionez. ¶ P̄. infinito nō potest esse aliquod maius: ꝛ ita infinitū cuz finito aliquo nō sunt maius q̄ ipsuz infinitū: sed anima beata ante corporis resumptionē beatitudinez habet de hoc q gaudet de bono infinito. s. deo: post resumptionē autē corporis nō habebit de alio gaudiū nisi forte de gloria corporis: qō est qōdā bonū finitū. ergo gaudiū eorū post corporis resumptionē nō erit maiuſ q̄ ante. ¶ Sed cōtra est qō Apoc. 6. super illud. Vidi subter altare aias iterfectorū ꝛc. dicit glo. mō anime sanctorum sunt existentes sub. i. in minori dignitate q̄ sint future. ergo maior erit eorū beatitudo post mortē. ¶ P̄. sicut bonis redditꝫ beatitudo p̄ro p̄mio. ita ꝛ malis miseria. sed miseria malorū post corporis resumptionē erit maior q̄ ante: qz nō solū in anima sed etiā in corpore punient. ergo ꝛ beatitudo sanctorum erit maior post resurrectionē corporis q̄ ante.

¶ Ulterius videt q beatitudo ab oibus equalit̄ p̄cipabit. qz Matth. 20. dicit q oēs accipient singulos denarios: denarius autē signat aliquid qō oēs coiter habebunt: hoc aūt nō erit nisi beatitudo. ergo tantuz de beatitudine habebit vnus q̄tuz alius. ¶ P̄. ultra ultimū nihil est. sed beatitudo est ultimū eorū que ab hominib⁹ desiderari possunt. ergo ultra btitudinē alicui⁹ hois in nullo hoie pōt eē aliq̄d q̄si btitudinē alteri⁹ hois excedēs: ꝛ sic idē qō ꝑs. ¶ P̄. sicut cuilibet appetibile est bonū: ita ꝛ magis bonū. si ḡ aliqs esset beatior min⁹ bt̄o eēt appetibilis btitudo magis beati fm rectū appetitū: nec eā hēret. ḡ nō esset bt̄us: qz ut in littera dī. Bt̄us nō dī nisi qui hēt oia que vult: ꝛ nihil mali vult. ¶ Sed cōtra. 1. Cor. 15. Stella differt a stella in claritate: sic erit ꝛ resurrectio mortuorū. ergo vnus resurgentium maiorem gloriam habebit q̄ alius. ¶ P̄. premium debet respondere merito: sed quidam sunt excellētioris meriti alijs. ḡ cuz btitudo sit virtutis p̄miū: videt q maiorē btitudinē hēbunt.

¶ Ulterius vī q hī⁹ btitudis gradus māsiones dici nō debeāt. btitudo enīz ipoztat rōnē p̄mij: sed māsio nihil signat qō ad p̄miū ptineat. ḡ diuersi gradus btitudinis māsiones dici nō debēt. ¶ P̄. māsio locū signare vī: sed locus quo sci beatificabunt nō est corpalis sed spūalis. s. de⁹ qui vn⁹ est. ḡ nō est nisi vna māsio: ꝛ ita diuersi gradus btitudinis māsiones dici nō possūt. ¶ P̄. sicut in p̄ria erūt hoies diuersoz meritoz: ita nūc sunt in purgatorio ꝛ in limbo patrū fuerūt. sed in purgatorio ꝛ in limbo nō distinguunt māsiones. ḡ nec in p̄ria māsiones debēt distingui. ¶ Sed ꝫ est qō dicit Joā. 14. In domo p̄ris mei māsiones multe sunt. quod Aug. exponit de uarijs dignitatib⁹ p̄mioz. ¶ P̄. in q̄libet ciuitate est ordiata māsionū distinctio: sz celestis p̄ria citati cōparat: ut p3 Apoc. 21. ḡ opz ibi diuersas māsiones distinguē fm diuersos beatitudinis gradus:

¶ Ulteri⁹ vī q diuerse māsiones nō distinguant penes diuersos g̃dus charitatis: qz Matth. 25. dī. Dedit vnicuiq; fz p̄z vtutē. p̄a aūt vniuscuiusq; vtus est vis nālis. ḡ ꝛ dona gr̃e ꝛ glie distribuunt fz diuersos gradus vtutis nālis. ¶ P̄. in psal. dī. Tu reddes vnicui q̄ fm opa sua. sed illō qō reddit est btitudinis mēsura. ḡ gradus btitudinis distinguent fm diuersitatē operū: ꝛ nō fm diuersitatē charitatis. ¶ P̄. p̄miū debet actui ꝛ nō habitui. vñ fortissimi nō coronant: sz agonizātes: ut p3. 1. ethi. ꝛ 2. Thimo. 2. Nō coronabit nisi qui legitime certauerit: sz btitudo est p̄miū. ḡ diuersi gradus btitudis nō erūt fz diuersos gradus charitatis. ¶ Sed ꝫ est: q̄to aliqs erit deo magis ꝓiūctus tāto erit beatior: sed fz modū charitatis est modus ꝓiunctionis ad deū. ḡ fm diuersam charitatis erit ꝛ diuersitas beatitudinis. ¶ P̄. sicut simplr sequit ad simplr: ita magis ad magis: sed habere beatitudinem sequit ad habere charitatē: ergo ꝛ habere maiorem beatitudinē sequit ad habere maiorē charitatem.

RNdeo dōm ad p̄mā. q. q btitudinē scōz post resurrectionē augeri extēsiue q̄dē manifestū est: qz btitudo tūc erit nō solū in aīa: sed ēt in corpe: ꝛ ēt ipsi⁹ aīe beatitudo augebit extēsiue inq̄tū aīa nō solū gaudebit de bono ꝓprio: sz etiaz de bono corporis. Pōt ēt dici q ēt beatitudo aīe ipsi⁹ augebit intēsiue. Corp⁹ enī hois dupl⁹ pōt ꝓsiderari. vno mō fm q est ab aīa pfectibili. alio mō fz q est in vno alio q̄d repugnās aīe in suis opib⁹. put nō pfecte corpus per aīam pficit. Scōm aūt p̄mā ꝓsideratiōnē corpis ꝓiunctio corpis ad aīam addit aīe aliquā pfectionez: qz ois pars imperfecta est ꝛ cōplet in suo toto. vñ ꝛ totū se hēt ad ptes sic⁹ forma ad māz. vñ ꝛ aīa pfectior est in eē suo nāli cū est in toto. s. in hoie ꝓiuncto ex aīa ꝛ corpe q̄ cū est per se separata. Sed vnio corpis q̄tū ad scōam ipsi⁹ ꝓsiderationē ipedit aie pfectionez. ꝛ iō dī q corp⁹ qō corrūpit aggrauat aīam. Sap. 9. Si ḡ a corpe remoueat oē id per qō actio i aīa resistit: sim plr aīa erit pfectior in corpe tali exñs q̄ per se separata q̄to aūt aliq̄d est pfecti⁹ in eē tāto pōt pfecti⁹ operari. vñ ꝛ opatio aīe ꝓiūcte tali corpori erit perfectior q̄ operatio aie separate: hī⁹ aūt corp⁹ est corp⁹ gl̄iosum qō oino subdet spūi: ut supra dī. 4. 4. ocñ est. vñ cum beatitudo in operatione ꝓsistat: pfectior erit btitudo aie post resumptionē corporis q̄ añ: sic enīz aia separata a corpore corruptibili perfecti⁹ pōt opari q̄ ei cōiuncta: ira postq̄ ꝓiūcta fuerit corpi gl̄ioso perfectior erit ei⁹ opatio q̄ qñ erat separata: oē aūt iperfectū appetit suā pfectionē. ꝛ iō aia separata nāliter appetit corporis ꝓiunctionē: ꝛ ꝑp̄ hūc appetitū ex iperfectiōe ꝑcedentē ei⁹ opatio qua in deū fert est min⁹ intēsa: ꝛ hoc est qō dicit Hiero. q ex appetitu corporis retardatur ne tota intētione pergat in illū summū bonum.

Ad p̄mū ḡ dōm: q aia ꝓiūcta corpori gl̄ioso magis est deo sil̄is q̄ ab eo separata: inquantū ꝓiuncta hēt esse perfectius: quāto enim aliquid est perfectius tāto est deo similius: sicut etiā corpus vite perfectio in motu consistit est deo similius qñ mouet q̄ qñ quiescit: q̄uis deus nunq̄ moueatur. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q vt⁹ que de sua nā hz q sit in mā magis est potēs in mā exñs q̄ a mā separata: q̄uis absolute loquēdo virt⁹ a mā separata sit potētior. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q q̄uis in actu intelligēdi aia corpore nō utatur: tñ perfectio corporis q̄dāmō ad pfectionē operatiōis intellectualis cooperabit inq̄tū ex ꝓiūctiōe corporis gl̄iosi aia erit in sua nā perfectior ꝛ per ꝫ in operatiōe efficacior: ꝛ fz hoc ipm bonū corporis coopabit q̄si instr̄alit ad operationē illā in qua btitudo ꝓsistit: sic ēt ꝑs ponit in. x. ethi. q bōa exteriora cooperant instr̄alr ad felicitatē vie. ¶ Ad 4ᵐ dōz: q q̄uis finitū infinito additū nō faciat maiꝰ: tñ facit plus q̄ z finitū ꝛ finitū sunt duo: cū finitū p se acceptū sit vnū: extēsio aūt gaudij nō respicit maiꝰ fz plus. vñ extēsiue augeē gaudiū fm q est de deo ꝛ de gl̄ia corporis respectu gaudij q̄ erat de deo. Glīa ēt corporis operabit ad gaudij itēsionē q̄ est de deo inq̄tū cooperabitur ad perfectiorē operationē qua aia in deū deferet q̄to enīz operatio ꝓueniēs fuerit perfectior tāto delectatio erit maior. ut patet ex hoc qō dī. x. ethi.

¶ Ad scōaz. q. dōz: q cū btitudo in operatione ꝓsistat gradus btitudinis est attēdēdus fz gradū perfectionis in operādo: perfectio aūt operatiōis in qua felicitas ꝓsistit ex duob⁹ pēsat. s. ex pte operātis: ꝛ ex parte obti. vñ ꝑs dīc in. x. eth. q pfectissima operatio est que est altissime po⁹ nobilissimo hitu perfecte qō est ex pte operātis ꝛ respectu nobilissimi obti: obm aūt opatiōis in q̄ btitudo ꝓsistit est oino vnū ꝛ idē. s. diuina eēntia: ex cui⁹ visiōe oēs erūt bti. vñ ex hac parte nō erit aliqs gradus in btitudine: sz ex parte operantiū operatio btitudinis nō erit eodē mō perfecta: qz fm q habit⁹ perficiēs ad operationē p̄dictā. s. lumen gl̄ie erit pfectior in vno q̄ in alio fm hoc opatio erit perfectior ꝛ delectatio maior: ꝛ fm hoc nō in eodem gradu btitudinis erūt oēs bti. ¶ Ad p̄ᵐ g̃ dōz: q de nari⁹ dī vn⁹ qui coiter reddet ex parte obti ipsi⁹ btitudinis: qz de⁹ eēntiā suā oib⁹ oñdet. sz vnusq̄sq; eaz aspiciet fm modū suū. ¶ Ad 2ᵐ dōm: q sic ignis est subtilissim⁹ corpoz. spe: ꝛ tñ vn⁹ ignis alio subtilioz eē pōt: ita beatitudo fm suā spēz ꝓsiderata est ultimū oium desiderabiliū hūanoz. vñ nihil ꝓhibet vnius btitudinē eē perfectiorē btitudie alteri⁹. Cuiuslibet aūt beatitudo fz hoc ultima est q appetit⁹ hūtis per eā totalr terminat: q̄uis nō sit ultima tanq̄ exñs i ultimo perfectiōis gradu. ¶ Ad 3ᵐ dōz: q in btis erit perfecta charitas. vñ q̄libet ibi plus diligit deū q̄ seipm: ꝛ iō magis uolet id qō est ꝓuenīri⁹ deo q̄ id qō esset meli⁹ ei: ꝛ ideo magis uolet diuinā iustitia saluari in hoc q ipse minus habeat qō est deo cōueniēs q̄ in hoc q plus habeat quod esset sibi melius.

¶ Ad 3ᵃᵐ. q. dōz: q q mot⁹ localis p̄ior est oiuz aliorū motuū: ideo fm phm nomē mot⁹ distātie ꝛ oiuz hī⁹ deriuatū est a motu locali ad oēs alios mot⁹. finis aūt mot⁹ localis est locus ad quē cū aliq̄d peruenerit ibi manet quietēs ꝛ in eo ꝓseruat: ꝛ iō in q̄libet motu ipsam quietationē in fine mot⁹ dicim⁹ collocatiōez uel māsionē. ꝛ iō cū nomē mot⁹ deriuet⁹ usq; ad actū appetit⁹ ꝛ uolūtatis: ipa assecutio finis appetitiui mo

Universidad de Deusto
Biblioteca

tus dicit mālio uel collocatio in fine: ꝛ lō diuersi modi ꝓsequēdi finē ultimū diuerse māliōes dicunt: ut sic vnitas dom' rndeat vnitati britudinis que est exptē obiecti: ꝛ pluralitas mālionū rndeat dīle que in beatitudine inuenit exptē beatoꝝ: sic etiā videm' in rebus nālib' q est idē locus sursuz: ad quē tēdūt oia levia: sed vnūqōq; ptingit ꝓpinquius ſm q est leui': ꝛ ita hñt diuersas mālioes ſm dīam leuitatis. ¶ Ad ꝓmū ḡ dōm: q mālio ipoꝛtat rōnē finis: ut exposictis pz: ꝛ sic per ꝓñs ipoꝛtat rōnē pmij: qō est finis meriti. ¶ Ad 2m dōm: q quis sit vn' locus spūalis: tñ diuersi sunt gradus appꝛopinquādi ad locū illū: ꝛ ſm hoc cōstituunt diuerse mālioes. ¶ Ad 3m dōm: q illi q erāt in limbo uel nunc sunt in purgatorio nōdum peruenerunt ad suū finem: ꝛ ideo in purgatorio ul' in limbo nō distinguunt manliones: sed solū in paradiso ꝛ in inferno ubi est finis bonorum ꝛ malorum.

¶ Ad 4am. q. dōm: q principiū distinctiuū mālionū sīue graduū britudinis est duplex. s. ꝓpiquū ꝛ remotū. Propiquū est diuersa dispositio que erit in beatis: ex qua ptingit diuersitas pfectiōis apud eos in opatiōe britudinis: sed principiū remotū est meritū quo talez britudinē psecuti sūt. Primo aūt mō distinguunt mālioes ſm charitatē ꝓprie que quāto in aliquo erit pfectioꝛ tāto reddit eū capaciorē diuine claritatis: ꝛz cuius augmētū augebit pfectio diuie visiōis. Scōo vo mō distinguunt ſm charitatē vie. act' eni nr̄ nō hz q sit meritoꝛ' ex ipsa sua actus: sed solū ex habitu vtutis quo informat. vis aūt merēdi est in oib' vtutibus ex charitate que hz ipm finē proꝛ obtō: ꝛ lō diuersitas in merēdo tota reuertit ad diuersitatez charitatis: ꝛ sic charitas vie distinguet manliōes per modum meriti. ¶ Ad ꝓmū ḡ dōm: q vt' ibi nō solū accipit proꝛ nāli capacitate: sed proꝛ nāli capacitate sīl cū conatu ad hñdaz gram: ꝛ tūc vt' hoc mō accepta erit q̄'i mālis dispositio ad mēsurā gre ꝛ glie pcipiēde: ꝛz charitas est formalr cōplēs meritū ad gliaz. ꝛ lō distictio gradus in glia accipit penes gradus charitatis potiꝰ q̄ penes gradus vtutis ꝓdicte. ¶ Ad 2m dōm: q opa nō hñt q eis retributio glie reddat nisi inq̄tū sunt charitate informata. ꝛ lō ſm diuersos charitatis gradus erunt diuersi gradus in glia. ¶ Ad 3m dōm: q quis habit' charitatis uel cuiuslibet virtutis nō sit meritū cui debeat pmiū. est tñ ꝑn̄m ꝛ tota rō merendi in actu: ꝛ lō ſm ei' diuersitatē ꝓmia distinguunt q̄uis ex ipso genere actus posset aliquis gradus in merēdo ꝓsiderari nō respectu pmij essentialis qō est gaudiū de deo: sed respectu alicuius accidētalis ꝓmij quod est gaudiū de aliquo bono creato. Questio. II.

TEinde querit de visiōe dei. Et circa hoc querunt septē. Primo utꝛ sci videbūt deū per eētiā. 2° utrū pñt deū videre oculo coꝛporali. 3° utrū videndo deū cōprehēdāt ipm. 4° utrū videtiū deū per eētiaz alter altero pfectr' videat. 5° utrū videtes dīna eētiā neĉe sit oia videre que de' videt. 6° utꝛ ad videndū deū p essentiā aliq̄ creatura ex puris nālib' possit ptingē. 7° utrū in statu vie possit aliq̄s deū per eētiā vidē.

AD primū sic ꝓcedit. vi q intellꝰ hūanus nō possit puenire ad videndū per eētiā. qz Joā. j. Deū nemo vidit vnq̄ ꝛ exponit Chrisſ. q nec ipse celestes essentie: ipse dico cherubin ꝛ seraphin ipz ut est nunq̄ videre potuerūt: sed hoibus nō ꝓmittit nisi eqlitas angeloꝝ. Matth. 22. Erunt sicut angeli dei in celo. ḡ nec sci in pria deū per essentiā videbūt. ¶ Ꝓ. Dio. sic argumentat in. j. ca. de di. no. Cognitio non est nisi exñtiū: oē aūt exñs finitū est cū sit in aliquo gñe determinatū: ꝛ sic de' cum sit infinit' est sup oia exñtia. ḡ ei' nō est cognitio: sed est sup cognitiōez. ¶ Ꝓ. Dio. i. j. ca. de mystica theol. oñdit q pfectissim' modus quo intellꝰ nr̄ deo ꝓiūgi pōt: est inq̄tū ꝓiūgit ei ut ignoto: ꝛz illud q̄ est visuz per essentiā nō est ignotū. ḡ ipole est ut intellꝰ nr̄ per eētiā deū videat. ¶ Ꝓ. Dio. in epla ad Haiū mona chū dic̄: q supposite dei tenebre: qs abūdātiam lucis appellat: coopiunt oi lumini: ꝛ abscōdunt oi cognitioni: ꝛ si aliqs vidēs deū intellexit q̄ vidit nō ipm vidit: sed aliq̄d eoꝝ que sunt ei'. ḡ nullus intellꝰ creat' poterit deū videre per eētiā. ¶ Ꝓ. sicut dic̄ Dio. in epla ad Dorotheū. Inuisibilis q̄dē de' est exñs ꝓpē excedētē claritatē: sed claritas eī sic excludit intellz hoīs in via: ita excedit intellm hoīs in pria. ḡ sic est inuisibilis in via: ita erit inuisibilis in pria. ¶ Ꝓ. cū intelligibile sit pfectio intellꝰ opz eē ꝓportionē aliquā inter intellm ꝛ intelligibile: visibile ꝛ visuz: ſz nō est accipere ꝓpoꝛtionē aliquā inter intellm nr̄m ꝛ eētiaz diuina: cū in infinitū distent. ḡ intellꝰ nr̄ nō pōt ptingē ad essentiā diuinā videndā. ¶ Ꝓ. plus distat de' ab intellu nr̄o q̄ intelligibile creatū a sensu. sed sensus nullo mō pōt ptingere ad creaturā spūalē videndā. ḡ nec intellꝰ nr̄ pōt ptingere ad videndā diuinā eētiā. ¶ Ꝓ. q̄cūq; intellꝰ aliq̄d intelligit in actu opz q ifozmet per silitudinē intellecti que est principium intellualis opatiōis in tale obm determinate: sic caloꝝ est ꝑn̄m calefactiōis. si ḡ intellꝰ in deuz intelligat opz q fiat per aliquā silitudinē informātē ipm intellm: hoc aūt non pōt eē ipsa divina eētia. qz fozme ꝛ fozmati opz esse vnū eē: oina aūt essentia ab intellu nr̄o differt ꝛ eētiam ꝛ eē: opz ḡ q fozma qua informat intellꝰ nr̄ intelligēdo deū sit aliq̄ silitudo ipressa a deo in intellm nostrū: sed silitudo illa cū sit aliq̄d creatū nō pōt ducere in dei cognitionē nisi sic effect' in cām. ḡ ipole est ut intellꝰ nr̄ deū videat nisi per effm ipsius: sed visio dei que est per effect' nō est visio dei per eētiā. ḡ intellꝰ noster nō poterit deū per essentiā videre. ¶ Ꝓ. dina essentia magis distat ab intellu nr̄o q̄ q̄cūq; angelus uel intelligētia: sed sic dic̄ Auic. in sua mathematica. intelligētiā esse in intellu nr̄o nō est essentiā intelligētie esse in itellu: qz sic scia quā de intelligētijs bēmus esset sba ꝛ nō accīs: sed hoc est ipressionē intelligentie esse in nr̄o intellu. ḡ ꝛ deus nō est in intellu nr̄o ut intelligat a nobis: nisi inq̄tū ipressio eius est in itellu sed illa ipressio nō pōt ducere in cognitionē dine eētie: qz cū in infinitū distet a dina eētia degñat in aliā spēm multo amplius q̄ si spēs albi degñaret in spēm nigri. ḡ si ille in cui' vilu spēs albi degñat in spēm nigri, ppt indispōnē organi non dī videre albū: ita nec intellꝰ nr̄ qui soluz per hui' ipressionē deū intelligit: eū per essentiā videre poterit. ¶ Ꝓ. in reb' separatis a mā idez est intelligēs ꝛ q̄ intelligit. ut pz in. 3. de aīa sed deus est de maxime a mā separat': cū ḡ intellꝰ qui est creat' nō possit ad hoc ptingere ut fiat essentia in creata nō poterit eē q intellꝰ deū per eētia videat. ¶ Ꝓ. oē illud q̄ videt per essentiā de eo scitur quid est. sed de deo intellꝰ nō pōt videre q̄d est sed solum q̄d nō est: sic dicit Dio. ꝛ Dam̄. ḡ intellꝰ deū per eētiaz videre nō pōt. ¶ Ꝓ. omne infinitū inq̄tū infinitū est ignotū: sed deus est modis oibus infinit'. ḡ est oino ignotus. ḡ per essentiā ab intellu creato videri nō poterit. ¶ Ꝓ. Aug. dic̄ in lib. de videndo deū. Deus est nā inuisibilis: sed ea que insunt in deo per nām nō pñt aliter se hīe. ḡ nō pōt esse q per eētiā videat. ¶ Ꝓ.

omne q̄ dō alio mō est ꝛ alio mō videt nō videt ſm id q̄ est: sed deus alio mō est: ꝛ alio mō videt a sctis in pria. est enim per modū suū: sed videbit a sanctis ſm modū eoꝝ. ḡ nō videbit a scis ſm id q̄ est: ꝛ sic nō videbit per essentiā. ¶ Ꝓ. illud q̄ per medium videt nō videt per essentiā: sed deus per medium videbit in patria q̄ est lumē glie: ut pz in psal. In lumine tuo videbimus lumē. ergo nō videbit per eētiā. ¶ Ꝓ. deus in patria videbit facie ad faciē: ut dī. j. Coꝝ. 13. sed hoiem q̄ videmus facie ad faciē: videmus per silitudinē. ergo de' in patria videbit per silitudinē: ꝛ sic nō per essentiā. ¶ Sed cōtra est q̄ dī. j. Coꝝ. 13. Videmus nūc in speculo ꝛ in enigmate. tūc aūt facie ad faciez: sed illud q̄ videt facie ad faciē videt per eētiaz. ergo de' per essentiā videbit a sanctis in patria. ¶ Ꝓ. j. Joā. 3. Cū apparuerit silis ei erimus: ꝛ videbimus eū sicuti est. ergo videbim' deū per essentiam. ¶ Ꝓ. j. Coꝝ. 15. sup illud. Cuz tradiderit regnū deo ꝛ pri. dicit glo. ubi. s. in pria essentia pris ꝛ filij ꝛ spūs sancti videbit q̄ solū mūdis cordib' dabit que est suma britudo. ḡ beati deū per essentiā videbūt. ¶ Ꝓ. Joā. 14. dī. Si dīs diligit me diliget a pre meo ꝛ ego diligā illū: ꝛ manifestabo ei meipsuz. sed illud q̄ manifestat essentialr videt. ergo de' a sanctis in pria eētialr videbit. ¶ Ꝓ. Exo. 33. sup illō. Nō videbit me hō ꝛ viuet. Greg. ipꝛobat opinionē illoꝝ qui dicebāt q in illa regiōe britudinis deus in claritate sua ꝛspici pōt: ſz in nā videri nō pōt: qz aliud nō est ei' claritas ꝛ ei' nā: sed nā est eius essentia. ḡ videt per suā essentiam. ¶ Ꝓ. sanctoꝝ desideriū nō pōt omo frustrari: sed sanctoꝝ desideriū cōmune est ut deū per essentiā videāt: ut patet Exo. 33. Ostende faciē tuā ꝛ salvi erimus. Et Joā. 14. Ostēde nobis patrē ꝛ sufficit nobis ergo sancti deum per essentiam videbunt.

RNdeo dōz: q sicut ꝛz fidē ponimus finē ultimū humane vite esse visionem dei: ita phi posuerūt ultimā hois felicitatē esse intelligē substātias separatas a mā ſm eē. ꝛ lō circa hāc q̄nē eadem difficultas ꝛ diuersitas inuenit apud phos: ꝛ apō theologos. Quidā enim phi posuerūt q intellectus noster potis nunq̄ pōt ad hoc puēire ut itelligat substātias separatas: sicut Alpharabi' in fine sue ethice q̄uis ꝛriū dixerit in lib. de intellu. ut cōmē. refert in. 3. de aīa. Et silr quidā theologi posuerūt q intellꝰ hūanus nunq̄ pōt ad hoc puenire q deū per essentiā videat: ꝛ utroslibet ad hoc mouet distātia inter intellz nostruz ꝛ essentiā divinā uel alias substātias separatas. cū eniz intellꝰ in actu sit quodāmō vnū cū itelligibili in actu: vī difficile q intellꝰ creat' aliquo mō fiat eētia increata. vñ ꝛ Chrisſ. dicit. Quō enim creabile videt increabile. Et maioꝝ difficultas in hoc est illis qui ponūt intellm polem eē gñabilē ꝛ corruptibilē: utpote vtutē a corpe dependētē: nō solū respectu visionis divine sed respectu visiōis q̄ucūq; sbaꝝ separatarū. Sed hec positio oino stare non pōt. Primo qz repugnat auctoritati scripture canonice. ut Aug. dic̄ in li. de videndo deū. Scōo qz cū intelligere sit maxime ꝑ ꝓpria operatio hois: opz q ſm eā assignet sibi sua beatitudo cū hec operatio in ipso pfecta fuerit: cū aūt pfectio intelligētis inq̄tum hī' sit ipm intelligibile: si imperfectissima operatiōe intellect' hō nō pueniat ad videndā essentiā divinā sed aliquid aliud: oportebit dicē q aliquid aliud sit beatificās ipm hoiem q̄ de': ꝛ cuz ultima pfectio cuiuslibet sit in ꝓiunctiōe ad suū ꝓncipiū: sequit ut aliq̄d aliud sit ꝓncipiū effectiuū hois q̄ deus: qō est absurdū ſm nos: ꝛ simlr est absurdum apud phos qui ponūt alias nostras a substātijs separatis emanere: ut in fine eas possum' intelligere. vnde opz ponere ſm nos: q intellect' noster qñ q̄ perueniat ad videndā essentiā divinā: ꝛ ſm phos q̄ perueniat ad videndā essentiā substantiaꝝ separatarū. Quō aūt possit hoc accidere restat inuestigādū. Quidā enim dixerūt. ut Alpharabius ꝛ Auēpace q ex hocipso q intellectus noster itelligit quecūq; itelligibilia ptingit ad videndā essentiā substātie separate. Et ad hoc oñendū ꝓcedūt duobus modis: quorum ꝓmus est q sicut nā specie nō diversificat in diversis individuis: nisi ſm q ꝓiungit ꝓncipijs individuantib': ita forma intellecta hois nō diversificatur apud me ꝛ te nisi ſm q ꝓiungit diversis formis imaginabilib'. ꝛ ideo qñ intellꝰ separat formā intellectā a formis imaginatiōis remāet quiditas intellecta que est vna ꝛ eadē apud diversos itelligētes: ꝛ hī' est quiditas substātie separate: ꝛ ideo qñ intellect' noster peruenit ad sūmā abstractionē quiditatis itelligibilis cuiuscūq; itelligit per hoc q̄ditatē substātie separate que est ei silis. Scōs modus est: qz intellꝰ noster nat' est abstrahere q̄ditatē ab oibus itelligibilib' hūtib' quiditatē. si ergo q̄ditas quaz abstrahit ab hoc singulari habēte quiditatē sit q̄ditas nō hñs q̄ditatē: intelligēdo eā itelliget q̄ditatē substātie separate que est talis oliponis eo q substātie separate sunt q̄ditates subsistētes nō habētes q̄ditates: quiditas eni simplicis est ipm simplex. ut Auic. dicit. si aūt q̄ditas abstracta ab hoc particulari sensibili sit q̄ditas hñs q̄ditatē. ergo illā q̄ditatē intellect' natus est abstrahere: ꝛ ita cū nō sit abire in infinitū erit deuenire ad q̄ditatē nō hñtem q̄ditatē per quā intelligit q̄ditas separata. Sed iste modus nō videt esse sufficiēs. Primo qz q̄ditas substantie mālis quā intellꝰ abstrahit nō est vni' rōnis cū q̄ditatib' separatarū substātiarū: ꝛ ita per hoc q intellꝰ noster abstrahit q̄ditates rerū mālium ꝛ cognoscit eas nō sequit q cognoscat q̄ditatē substātie separate: ꝛ ꝑcipue divinā essentiā que maxime est alteri' rōnis ab oi q̄ditate creata. Scōo qz dato q esset vnius rōnis: tñ cognita q̄ditate rei cōposite: non cognosceret q̄ditas separate substātie nisi ſm gen' remotissimū qō est substantie. hec aūt cognitio est imperfecta nisi deueniat ad ꝓpria rei. Qui eniz cognoscit hoiem solū inq̄tum est animal: nō cognoscit eū nisi ſm q̄d ꝛ in po': ꝛ multo minus cognoscit eū si nō cognoscat nisi substātie nām in ipso. vnde sic cognoscere deū uel alias sbas separatas nō est videre eētiā divinā uel q̄ditatez substātie separate: sed est cognoscere per effectū ꝛ q̄si in speculo. ¶ Et ideo alius modus itelligēdi substātias separatas ponit ab Auic. in sua meta. s. q sbe separate intelligunt a nobis per intētiones suaꝝ q̄ditatū que sūt quedā eoꝝ silitudines nō abstracte ab eis: qz ipsemet sūt immāles sed ipresse ab eis in alia' nr̄is. Sed hic modus ēt nō videt nobis sufficere ad visionē divinā quaz querim', pstat eni q oē q̄ recipit in aliq̄ est in eo per modū recipiētis: ꝛ lō silitudo dine essentie ipressa ab ipo in intellu nr̄o erit per modū nr̄i intellꝰ. modus aūt intellꝰ nr̄i deficiēs est a receptiōe pfecta dine silitudinis. Defect' aūt pfecte silitudinis pōt tot modis accidere quot modis dissilitudo inuenit. vno eniz mō est deficiēs silitudo qñ participat forma ſm eādē rōnez spēi: sed nō ꝛz eūdē pfectiōis modū sic est silitudo deficiēs el' qui hz parū de albedine ad illū qui hz multuz: alio mō adhuc magis deficiēs qñ non puenit ad eādē rōnē spēi: sed trīa ad eādē rōnē gñis: sic est silitudo inter illū qui hz colorē citrinū ꝛ illū qui hz colorē

album.alio mō adhuc magis deficiēs qñ ad rōnē eādem gñis ptingit:sed solū fm analogiā:sicut est silitudo albedinis ad hoiem in eo q̄ utrūq; est ens: ⁊ hoc mō est deficiēs ois silitudo que est ī creatura recepta respectu diuine essentie. Ad hoc aūt q̄ visus cognoscat albedinē opz q̄ recipiat in eo silitudo albedinis fm rōnē sue spēi:quis nō fm eūdē modū essendi:q; hēt alteri⁹ modi esse forma in sensu ⁊ in re extra aiaz. si enīz fuerit in oculo forma citrini nō diceret videre albedinē.⁊ similr ad hoc q̄ intell⁹ itelligat aliquā q̄ditatē opz q̄ in eo fiat silitudo eiusdē rōnis fm spēm q̄uis forte nō sit idē modus essendi utrobiq;.nō enīz forma exīs in itellū uel sensu est pncipiū cognitiōis fm modū eēndi quē hz utrobiq;:sed fm rōnē in qua coīcat cū re exteriori. Et ita pz q̄ per nullā silitudinē receptā in intellū creato pōt de⁹ itelligi q̄ essentia ei⁹ videat imediate.vñ etiā q̄dā ponētes dīnā eēntiā solum per hūc modū videri dixerūt q̄ ipsa essentia nō videbit:sed q̄dā fulgor q̄si radi⁹ ipsi⁹.vñ nec ille modus sufficit ad visionē diuinā quā querim⁹. Et iō accipiēdus est alius modus quē etiā q̄dā phi posuerūt.s. Alexāder ⁊ Auerrois in.3.de aia.cū enī in q̄libet cognitione sit necessaria aliq̄ forma qua res cognoscat aut videat:forma ista qua intell⁹ pficit ad videndas sbās separatas non est q̄ditas quā intell⁹ abstrahit a reb⁹ cōpositis:ut dicebat p⁹ opinio:neq; aliq̄ ipressio relicta a sba separata in intellū nr̄o:ut dicebat 2ª:sed est ipsa sba separata que pjungit itellui nr̄o ut forma: ut ipsa sit q̄ intelligit:⁊ qua intelligit:⁊ quicq̄d sit de alīs substantijs separatis:tn istū modū opz nos accipere in visiōe dei per essentiā:q; q̄cūq; alia forma informaret intell⁹ noster:nō posset per eā duci in essentiam diuinā:q̄ q̄dē nō debet itelligi q̄si diuina essentia sit uera forma intell⁹ nr̄i:uel q̄ ex ea ⁊ intellectu nr̄o efficiat vnū simplr:sicut in nālib⁹ ex forma ⁊ mā nāli: sed q; ,pportio eēntie diuine ad intellm nr̄z est sic̄ ,pportio forme ad mām:q̄cūq; enī aliq̄ duo ārū vnū est pfectius altero recipiunt in eodē receptibili:,pportio vni⁹ duoz ad alterū.s.magis pfecti ad min⁹ pfectum est sicut ,pportio forme ad mām:sicut lux ⁊ color recipiunt in diaphano:quoz lux se hz ad colorem sicut forma ad mām:⁊ ita cū in aia recipiat vis intellectiua:⁊ ipsa essentia diuina inhabitās:lz nō per eundez modu essentia dīna se hēbit ad intellm sicut forma ad mām. Et q̄ hoc sufficiat ad hoc q̄ intellectus per eēntiā dīnā possit videre ipsaz eēntiā dīnā hoc mō pōt oñdi.sic̄ enī ex forma nāli qua aliq̄d hēt eē:⁊ mā efficit vnū ens simplr:ita ex forma qua itell⁹ itelligit ⁊ ipso intellū fit vnū itelligēdo.in reb⁹ aūt nālib⁹ res per se subsistēs nō pōt eē forma alicui⁹ māe si illa res hēat mām partē sui:q; nō pōt esse ut mā sit forma alicuius:sed si illa res per se subsistēs sit forma tm̄:nihil ,phibet eā effici formā alicui⁹ materie:⁊ fieri quo est ipsius cōpositi sicut patet de anima. in intellectu opz accipere ipsum intellectū in potentia quasi materiam ⁊ spēm itelligibilē q̄si formā ⁊ intell⁹ in actu itelligēs erit q̄si cōpositū ex utrōq;.vñ si sit aliq̄ res per se subsistēs que nō hēat aliq̄d in se pter id q̄ est intelligibile in ipsa talis res per se poterit eē forma qua intelligitur:res aūt quelibet est intelligibilis fm id q̄ hēt de actu nō fm id q̄ hēt de po⁹:ut pz in.9.meta.⁊ huius signū est q̄ opz formā itelligibilē abstrahē a mā ⁊ oib⁹ ,petatib⁹ māe:⁊ iō cū eēntia dīna sit act⁹ purus poterit eē forma qua itell⁹ itelligit.⁊ hec erit visio beatifi cās:⁊ iō magr dic̄ in.j.di.scōi sen.q; vnio aie ad corp⁹ est q̄dā exēplū illi⁹ btē vnionis qua spūs vniet deo.

Ad primū g̃ dōz:q; auctoritas illa pōt tripl̃r exponi.ut pz per Aug.in lib.de videndo deū.vno mō ut excludat visio corporalis qua nemo vidit ul̃ visurus est deū in essentia sua ut dicet. alio mō ut excludat visio itellectualis dei per eēntiā ab his qui in ista mortali carne viuunt.alio mō ut excludat visio cōprehēsionis ab intellu creato:⁊ sic intelligit Chrisō.vñ subdit. Notitia hui⁹ dic̄ euāgelista certissimā ⁊ cōprehēsionē tātā q̄tam hēt pī de filio: ⁊ hic est euāgeliste itell⁹.vñ subdit. Unigenit⁹ qui est ac̄.per cōprehēsiuā visionē uolēs ,pbare filiū eē deū. ¶ Ad 1m dōz:q; sicut de⁹ excedit oia exīntia que habēt esse determinatū per essentiā suā infinitā:ita cognitio sua qua cognoscit est sup oēm cognitionē.vñ que est ,ppoztio cognitiōis nr̄e ad entia creata ea est ,ppoztio cognitiōis diuine ad suā eēntiā. Ad cognitionem aūt duo ,pcurrūt:⁊ cognoscēs:⁊ quo cognoscit:visio aūt illa qua deū per eēntiā videbim⁹ est eadē cū visione qua deus se videt ex pte ei⁹ quo videt:q; sic ipse se videt per essentiā suā ita ⁊ nos videbim⁹.sed ex pte cognoscētis inuenit diuersitas que est iter intellm diuinū ⁊ nr̄m:in cognoscēdo aūt id q̄ cognoscit sequit formā qua cognoscim⁹.q; per formā lapidis videm⁹ lapidē:sed efficacia in cognoscēdo sequit vtutē cognoscētis:sicut qui hz visum fortē acuti⁹ videt:⁊ iō in illa visione nos idē videbimus q̄ de⁹ videt.s.essentiā suā sed nō ita efficaciter. ¶ Ad 3m dōz:q; Dio.sbi loquit de cognitiōe qua deū in via cognoscimus per alia quā formā creatā qua intell⁹ noster format ad eū videndū:sed sicut dicit Aug. Deus oēm formā intell⁹ nostri subterfugit q̄ q̄cūq; formā itellect⁹ noster cōcipiat:illa forma nō ptingit ad rōnē diuine essentie:⁊ ideo ipse nō pōt esse puius intellectui nr̄o:sed in hoc eū pfectissime cognoscimus in statu vie q; scimus eum eē sup omne id q̄ intellect⁹ noster cōcipere pōt.⁊ sic ei q̄si ignoto pjungimur:sed in pātria idipm per formā que est eēntia sua videbim⁹ ⁊ pjungemur ei q̄si noto. ¶ Ad 4m dōm:q; de⁹ est lux:ut dī.s. Joā.j. Lumen aūt est ipressio lucis in aliquo illuminato ⁊ q; eēntia diuina est alteri⁹ modi q̄ ois silitudo ipsius ipressa in intellectu:ideo dicit q; tenebre diuine operiunt omni lumini:q;.s. eēntia diuina quā tenebras uocat ,pp̃ claritatis excessum manet nō demōstrata per ipressionē itellect⁹ nr̄i:⁊ per hoc sequit q; absc̄dat omni cognitioni:⁊ ita dc̄ūq; videtiū deū aliq̄d mēte concipit hic nō est deus:lz aliq̄d diuinoz effectuū. ¶ Ad 5m dōz q; claritas dei q̄uis excedat oēm formā qua nūc intellectus format:nō tn excedit ipsaz essentia diuinā que erit q̄si forma intellect⁹ nr̄i in pātria:⁊ ideo lz nūc sit invisibilis tn tūc erit visibilis. ¶ Ad 6m dōm:q; q̄uis finiti ad infinitū nō possit eē ,ppoztio:q; excessus infiniti supra finitū nō est determinatus:pōt tn eē iter ea ,pportionalitas que est silitudo ,pportionum.sic̄ enīz finitum equat alicui finito ita infinito infinitū. Ad hoc aūt q; aliq̄d totalit̄ cognoscat q̄nq; opz eē ,pportionem iter cognoscēs ⁊ cognitū:q; opz vtutē cognoscētis adequari cognoscibilitati rei cognite:eqlitas aūt ,ppoztio quedā est:sed q̄nq; cognoscibilitas rei excedit virtutē cognoscētis:sic̄ cū nos cognoscimus deū: aut ecōuerso:sic̄ cū ipse cognoscit creaturas:⁊ tūc nō opz eē ,pportionē inter cognoscētē ⁊ cognitū sed ,pportionalitatē tm̄:ut.s.sic̄ se hēt cognoscēs ad cognoscendū:ita se hēat cognoscibile ad hoc q̄ cognoscat ⁊ talis ,pportionalitas sufficit ad hoc q; infinitū cognoscat a finito:⁊ ecōuerso. ¶ Uel dōm:q; ,ppoztio fm primā nois instōnē signat habitudinē quantitatis ad

q̄titatē fm aliquē determinatū excessuz uel adequationē:sed ulteri⁹ est trāslatū ad significādū oēm habitudinē cuiuscūq; ad aliud:⁊ per hūc modū dicim⁹ q; mā dz esse ,pportionata ad formā:⁊ hoc mō nihil ,phibet itellectū nostrū q̄uis sit finit⁹ dici ,pportionatū ad videndū eēntiā infinitā:nō tn ad cōprehendēdū eā:⁊ hoc ,pter suā imēsitatē. ¶ Ad 7m dōz:q; duplex est silitudo ⁊ distātia:una fm quenientia in nā:⁊ sic magis distat de⁹ ab intellectu creato q̄ intelligibile creatū a sensu:alia fm ,pportionalitatē:⁊ sic est ecōuerso:q; sensus nō est ,pportionat⁹ ad cognoscenduz aliq̄ imāle:sed intellect⁹ est ,pportionat⁹ ad cognoscēdū qōcūq; imāle:⁊ hec silitudo refrit ad cognitionē:nō aūt pzima:q; cōstat q; intellectus itelligēs lapidē nō est silis ei in nāli esse:sicut etiā visus apprehēdit mel rubeū ⁊ fel rubeū:quis nō apprehendat mel dulce.fellis enī rubedo magis cōuenit cū felle inq̄tū est visibile q̄ dulcedo mellis cū felle. ¶ Ad 8m dōz: q; in visiōe qua deus per essentiā videbit ipsa diuina eēntia erit q̄si forma intellect⁹ qua intelligit:nec opz q; efficiāt vnū fm eē simplr:lz solū q; fiat vnū q̄tum ptinet ad actū intelligendi:ut supza dictū est. ¶ Ad 9m dōm:q; dictū Auic̄.q̄tū ad hoc nō sustinem⁹:q; ei etiā ab alijs phis in hoc ,dicit:nisi forte uelim⁹ dicere q; Auicē.intelligit de cognitiōe sbārum separatarz fm q; cognoscent per habit⁹ sciaz speculativarz ⁊ silitudinū aliarz rez.vñ hoc itroducit ad ostēdēdū q; scia nō est in nobis sba sed accns:⁊ tn dīna eēntia q̄uis plus distet fm ,pportionē nāe sue ab itellectu nr̄o q̄ sba angeli:tn plus hēt de rōne intelligibilitatis:q; est act⁹ pur⁹ cui nō admiscet aliq̄d de potētia:qō nō cōtingit in alīs substātijs sepatis. Nec illa cognitio qua deū per eēntiā videbim⁹ ex pte ei⁹ quo videbit erit in gñe accidētis:lz solū q̄tū ad actū ipsi⁹ itelligētis qui nō erit ipsa sba itelligentis uel itellecti. ¶ Ad 10m dōm:q; sba separata a mā intelligit se ⁊ intelligit alia:⁊ utrōq; mō pōt uerificari auctoritas inducta.cū enī ipsa eēntia sbe separate sit per seipsam itelligibilis in actu:eo q; est a mā separata:pstat q; qñ sba separata intelligit se:q; oino idē est intelligēs ⁊ itellectū.nō enī itelligit se per aliquā itētionē abstractā a se sicut nos itelligim⁹ res māles:⁊ hic videt eē itellect⁹ phi in.3. de aia.ut patet per Cōmētatorē ibidē.fm aūt q; itelligit res alias itellectū in actu fit vnū cū intellectu in actu q̄tū forma intellecti fit forma itellect⁹ inq̄tū est intellect⁹ in actu:nō q; sit ipsamet eēntia itellect⁹:ut Auicē.,pbat in.6.de nālib⁹:q; eēntia itellect⁹ manet vna sub duab⁹ formis fm q; itelligit res duas successiue ad modū quo mā pzima manet vna sub diuersis formis.vñ etiā Cōmē.in.3.de aia.cōparat intellectū possibilē q̄tū ad hoc māe pme:⁊ sic nullo mō sequit q; itellect⁹ noster vides deū fiat ipsa eēntia dīna:lz q; ipsa eēntia diuina cōparat ad ipz q̄si pfectio ⁊ forma. ¶ Ad 11m dōm:q; auctes ille ⁊ oēs siles sūt intelligē de de cognitiōe qua cognoscim⁹ deū in via rōne pri⁹ posita. ¶ Ad 12m dōm:q; infinitū pziuatiue dictū est ignotū inq̄tū est hī⁹:q; dī per remotionē cōplemēti a quo est cognitio rei.vñ infinitū reducit ad māz subiectā pziuatiōi:ut pz in.3.phi.sed infinitū negatiue acceptū dī per remotionē māe terminātis:q; forma ēt quodāmō terminat per mām.vñ infinitū hoc mō de se maxime est cognoscibile:⁊ hoc mō infinit⁹ est de⁹. ¶ Ad 13m dōm:q; Aug. loquit de visiōe corporali qua nunq̄ videbit:q̄ patet ex hoc q; ,pmittit.sic enī vident visibilia ista que nominant. Deum nemo vidit vnq̄ nec videre pōt:⁊ est nā inuisibilis sicut ⁊ incorru ptibilis.sicut aūt fm suam nām est maxime ens:ita ⁊ fm se est maxime itelligibilis.sed q; a nobis qñq; nō intelligat est ex defectu nr̄o.vñ q; videat postq̄ visus nō fuit a nobis:nō est ex mutatiōe sua lz nr̄a. ¶ Ad 14m dōm:q; de⁹ in pātria videbit a sctis sicuti est si hoc referat ad modū ipsi⁹ visi:videbit enī a sctis de⁹ hāc illū modū quē hēt.lz si referat modus ad ipm cognoscētē nō videbit sicuti est:q; nō erit tāta efficacia itellectus creati ad videndū q̄ta est efficacia diuine essentie ad hoc q; intelligat. ¶ Ad 15m dōm:q; mediū in visiōe corporali ⁊ itellectuali iuenit triplex. Primus est mediū sub quo videt.⁊ hoc est qō pficit visum ad videndū in q̄ntali nō determinās visuz ad aliq̄ spāle obiectū sicut se hēt lumē corporale ad visum corporalē ⁊ lumē itellect⁹ agētis ad intellectū possibilem. Scōm est mediū quo videt ⁊ hoc est forma visibilis qua determinat uterq; visus ad spāle obiectū:sic̄ per formā lapidis ad cognoscēdū lapidē. Tertiū est mediū in quo videt.⁊ hoc est id per cui⁹ispectionē ducit visus in aliā rē:sic̄ ispiciēdo speculū ducit in ea que in speculo repñtant:⁊ videndo imaginē ducit in imaginatū.⁊ sic ēt itellect⁹ per cognitionē effect⁹ ducit in cāz uel ecōuerso. In visiōe enī pātie nō erit tertiū mediū: ut.s.de⁹ per spēs alioz cognoscat sicut nūc cognoscit rōne cuius dicimur nūc videre in speculo:nec erit ibi fm mediū:q; ipsa eēntia dīna erit qua itellect⁹ nr̄ videbit deū ut ex dictis pz.sed erit ibi tn̄ pmū mediū qō eleuabit itellectū nostrū ad hoc q; possit pjūgi eēntie create mō pdicto:lz ab hoc medio nō dz cognitio mediata:q; nō cadit iter cognoscētē ⁊ rē. cognitā:sed est illud qō dat cognoscēti vim cognoscēdi. ¶ Ad 16m dōm:q; creature corpales nō dicunt imediate videri:nisi qñ id qō in eis est pjūgibile visui ei pjūgit:non sūt aūt pjūgibiles per eēntiā suā rōne mālitatis:⁊ iō tūc imediate vident qñ corp⁹ silitudo itellectui pjūgit lz de⁹ per eēntiā pjūgibilis est itellectui. vñ nō imediate videret nisi eēntia sua pjūgeret itellectui.⁊ hec visio imediata dī visio sacie. Et pterea silitudo rei corporalis recipit in visu fm eandē rōnē qua est in re:lz nō hz eūdē modū eēndi ⁊ iō silitudo illa duc in illā rē directe:nō ār pōt hoc mō ducē aliq̄ silitudo itellectū nr̄m in deū:ut ex dictis patet.⁊ ppter hoc nō est sile.

Ad 2m sic ,pceditur.videt q; scti post resurrectionē deū corpalib⁹ oculis videbūt. Oculus enī glificat⁹ maioris erit vtutis q̄ aliq̄s oculus nō glificat⁹.lz btūs Job oculo suo deū vidit. Job.39. Auditu auris audiui te:nūc aūt oculus me⁹ videt te.q̄ multo fortī⁹ oculus glificat⁹ deū per eēntiā videre poterit. ¶ p̄. Job.19. In carne mea videbo deū saluatorē meū.q̄ videt q; corpalib⁹ oc̄lis de⁹ in pātria videbit. ¶ p̄. Aug.22.de ci.dei.loquēs de visu oculoz glificatoz sic dicit. Uis ppolētioz oculoz erit illoz:non ut acrius videāt q̄ q̄dū phibent videre serpētes uel aquile.quātalibet enī acrimonia eadē aialia vigeant: nihil aliud pñt videre q̄ corpa.sed ut videāt icorporalia quecūq; aūt potētia cognoscitiua est incorporaliū pōt eleuari ad videndū deū.q̄ oculi glorioſi deū videre poterūt. ¶ p̄. que est dīa corpalitū ad icorporalia:eadē est ecōuerso.lz oculus icorpore⁹ pōt corporalit̄ videre.ergo oculus corpore⁹ pōt videre incorporalia.⁊ sic idē qō pus. ¶ p̄. Greg.in.5.moral.sup illud Job.4. Stetit q̄dā cui⁹ nō agnoscebā vultū ⁊c. sic dic̄. Dō qui si ꝑceptū seruare voluisset carne spūalis futur⁹ fuerat:fact⁹ est peccādo ⁊ mēte carnalis:lz ex hoc q; est mēte factus carnalis ut ibidē dī solū ea cogitat que ad animuz per corpoz imagines trahit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ergo etiā qñ carne spūalis erit: qō post resurrectionē sanctis ꝓmittit: ēt carne spūalia videre poterit: ⁊ sic idē qō ꝓius. ¶ Ꝑ. hō solo deo pōt btificari: btificabit aut nō solū ꝟtū ad aiaz: sed ēt ꝟtū ad coꝛ⁹. ℊ nō solū itellectu: sed ēt carne deū videre poterit. ¶ Ꝑ. sic de⁹ est ꝑns per eēntiā suā in itellectu: ita ēt erit ꝓsens in sensu: qz erit oia in oib⁹. ut dī. j. Coꝛ. xv. ſz vide bit ab itellectu ex hoc q̄ sua eēntia ei ꝓiunget: ut supra dictū est. ℊ poterit ēt a sensu videri. ¶ Sz cōtra est qō Amb. dicit sup Lucā. Nec coꝛporalib⁹ oculis de⁹ querit nec circūscribit visu: nec tactu tenet. ergo nullo mō coꝛporali sensu deus videbitur. ¶ Ꝑ. Hiero. dicit nō solū deitatē ꝑtis: sed nec filij nec spūs scti oculi carnis ꝑnt aspicere sed oculi mētis de ꝟbis dī. Bti mūdo coꝛde ⁊c. ¶ Ꝑ. idē Hiero. dic. Res icoꝛporales coꝛporalibus oculis nō vident. ſz de⁹ est maxime incoꝛporalis. ℊ ⁊c. ¶ Ꝑ. Aug. in li. de videndo deū. Deuz nemo vidit vnq̄ uel in hac vita sicuti ipse est uel in angeloꝛ vita sicut visibilia ista que coꝛpora li visione cernunt: vita aūt angeloꝛ dī vita beata in qua resurgētes viuēt. ℊ ⁊c. ¶ Ꝑ. ſm hoc hō dī fact⁹ ad imaginē dei q̄ deū cōspicere pōt. ut Aug. dicit. ſz homo est ad imaginē non ſm carnem sed ſm mentē. ergo mente ⁊ non carne deum videbit.

Rñdeo dōm: q̄ sensu coꝛpali aliq̄d sentit dupliciter. vno mō per se. alio mō per accidēs. Per se q̄dē sentit illud qō per se passionē sēsui coꝛpali iferre pōt. Per se aūt pōt aliq̄d passionē iferre aut sensui inq̄tū est sensus: aut huic sensui inq̄tū est hic sensus. Qō aūt hoc scdo mō ifert per se passionē sensui dī sensibile ꝓpriū: sicut coloꝛ respectu visus: ⁊ son⁹ respectu audit⁹: qz aūt sensus inq̄tū est sensus utitur oꝛgano coꝛporali. nō pōt in eo aliq̄d recipi nisi coꝛporaliť cū oē qō recipit in aliq̄ sit in eo per modū recipiētis. ⁊ iō oia sensibilia iferūt passionē sensui inq̄tū est sensus ſm q̄ hñt magnitudinē. ⁊ iō magnitudo ⁊ oia ꝑntia ut mot⁹ ⁊ q̄es ⁊ numer⁹ hi⁹ dicunť sensibilia coia per se tm̄. Per accīs aūt sentit illud qō nō iferť passionē sensui: neq; inq̄tū est sensus: neq; inq̄tū est hic sensus. sed ꝓiūgit his que per se sensui iferūt passionē: sicut soꝛtes ⁊ filius darij ⁊ amic⁹: ⁊ alia hi⁹: que per se cognoscunť in vniuersali itellectu. in ꝑticulari aūt in vtute cogitatiua in hoe. estimatiua aūt in alīs aialib⁹. hi⁹ aūt tūc sensus exteriog dī sentire: q̄uis per accīs: qñ ex eo qō per se sentit vis apprehēsiua cui⁹ est illud cognitū per se cognoscere stati sine dubitatiōe ⁊ discursu apprehēdit: sicut videm⁹ aliquē viuere ex hoc q̄ loquit. qñ aūt aliter se hēt nō dī illud sensus videre ēt per accīs. Dico ergo q̄ de⁹ nlō mō pōt videre visu coꝛporali: aut aliquo alio sensu: sicut per se visibile: nec hic nec in patria: qz si a sensu removeat id qō ꝓuenit sensui inq̄tū est sensus nō erit sēsus ⁊ silr si a visu removeat id qō est visus inq̄tū est visus nō erit visus: cū ergo sensus inq̄tū est sensus ꝓpiat magnitudinē: ⁊ visus inq̄tū est talis sensus ꝓpiat coloꝛē. impoſe est q̄ visus ꝓpiat aliq̄d qō nō est coloꝛ nec magnitudo: nili sensus diceret equoce. cū ergo visus ⁊ sensus sit futur⁹ idē specie in coꝛpe gl'iosi nō poterit eē q̄ diuinā eēntiā videat sicut visibile per se. videbit aūt eā sicut visibile per accīs: oū ex vna ꝑte visus coꝛpalis tantā gl'iaz dei inspicit in coꝛporib⁹ ⁊ ꝓcipue gl'iosis: ⁊ maxime in coꝛpore chr̄i: ⁊ ex ꝑte alia in itellectus tā clare videbit deū q̄ in reb⁹ coꝛpaliter visis deus ꝓpiet: sicut in locutione percipit vita: ꝙuis eni tūc intellectus noster nō videat deū ex creaturis tm̄ videbit eū in creaturis coꝛpaliter visis: ⁊ hūc modum quo de⁹ coꝛporaliter possit videri ponit Aug. in fine de ci. dei. ut patet ex ꝟba eius intuenti. dicit enim sic. Ualde credibile est sic nos visuros mūdana tunc coꝛpora celi noui uel terre noue: ut deū ubiq; ꝓsentē: ⁊ vniuersa coꝛpora gubernātē clarissima ꝑspicuitate videamus: nō sicut nūc inuisibilia dei per ea que facta sūt intellecta ꝓſpiciunť: sed sicut boies mox ut aspicimus nō credimus viuere sed videmus.

Ad primū ℊ dōm: q̄ ꝟbū illud Job itelligit de oculo spūali: de quo dicit apl's Eph. j. Illumiatos hꝫe oculos coꝛdis nr̄i. ¶ Ad 2m dōz: q̄ illa auctoritas nō itelligit q̄ per oculos carniś deū sim⁹ visuri: sed qz in carne exītes deū videbim⁹. ¶ Ad 3m dōz: q̄ Aug. loquit indr̄edo in ꝟbis illis ⁊ sub ꝓditiōe: qō ꝑz ex hoc qō ꝓmittit: lōge itaq; alteri us potētie erit si per eos videbit incoꝛporea illa nā: ⁊ postea subdit. Uis itaq; ⁊c. ⁊ postmodū determinat ut dictū est. ¶ Ad 4m dōz: q̄ oīs cognitio fit per aliquā abstractionē a mā. ⁊ iō q̄to forma coꝛporalis magis abstrahit a mā: magis est cognitiōis ꝓncipiū: ⁊ inde est q̄ forma in mā exīs nullo mō est cognitiōis ꝓncipiū. in sensu aūt aliquo mō ꝓput a mā sepat: ⁊ in itellectu nr̄o adhuc melius: ⁊ iō oculus spūalis a quo remouet impedimētū cognitiōis pōt videre rē coꝛporalē: nō aūt sequt̄ q̄ oculus coꝛporalis in quo deficit vis cognoscitiua ꝑz q̄ ꝓticipat de mā possit cognoscē pfecte cognoscibilia que sunt incoꝛporea. ¶ Ad 5m dōz: q̄ ꝙuis mēs facta carnalis nō possit cogitare nisi accepta a sensib⁹: tm̄ cogitat ea imāliter: ⁊ silr opz q̄ visus illud qō apphēdit sp apphēdat coꝛpalit. vñ nō pōt cognoscere illa que coꝛpalit apphēdi nō possunt ¶ Ad 6m dōz: q̄ btitudo est pfectio hois inq̄tuz est hō: ⁊ qz hō nō hēt q̄ sit hō ex coꝛpore. sed magis ex aia: coꝛp⁹ aūt est de eēntia hois inq̄tū est pfectū per aiam: iō btitudo hois nō consistit ꝓncipaliter nisi in actu aie: ⁊ ex ea deriuat ad coꝛpuś per quādā redūdātiā: sicut patet ex his que dicta sūt. 4. 4. dist. quedā tm̄ btitudo coꝛpis nr̄i erit inq̄tū deū videbit in sensibilibus creaturis ⁊ ꝑcipue in coꝛpe chr̄i. ¶ Ad 7m dōz: q̄ itellectus est ꝓceptiuus spūaliū: nō aūt visus incoꝛporaliū: ⁊ iō intellectus poterit cognoscere diuinam essentiam sibi cōiunctā: nō autez visus incoꝛporalia.

Ad 3m sic ꝓcedit. videt q̄ scti in ꝓpria vidēdo deū eū cōprehendāt. j. Coꝛ. ix. Sic currite ut cōprehendatis: cursus aūt est ad ꝓmiū. ℊ cōprehēsio dei est ꝓmiū ꝟtutis: qō scti is reddet. ¶ Ꝑ. Aug. dicit in li. de vidēdo deū. Totū cōprehēdit vidēdo qō ita videt ut nihil ipsi⁹ lateat vidētē: ſz si de⁹ videt ab aliq̄ nihil ipsi⁹ latet vidētē: qz cū sit ſimplex nō pōt eē q̄ aliq̄d ei⁹ videat ⁊ aliq̄d lateat. ℊ de⁹ a quolibet ipm videre cōprehēdit. ¶ Ꝑ. oē qō totū totaliť vi cōprehēdit: ſz deus a vidētibus eēntiā suā tot⁹ videt ⁊ totaliť: qz tot⁹ de⁹ nō est nisi ei⁹ eēntia: qlibet ēt ei⁹ modus est ei⁹ eēntia: nec pōt eēntia ei⁹ videri nisi ipse tot⁹ ⁊ totaliť videat. ℊ ab oib⁹ eēntiā suā vidētibus cōprehēdit. ¶ Ꝑ. sic dī in. j. de aia. Intellect⁹ eodē mō itelligit se ⁊ alia. ſz sicut dicit Aug. in li. 83. q. Dē qō se itelligit cōprehēdit se. ℊ oē qō intelligit aliud cōprehēdit ipz: ſz qlibet videns eēntiā dinā itelligit ipaz. ℊ cōprehēdit ea. ¶ Ꝑ. oē illud de quo cognoscit q̄d est cōprehēdit: qz hoc cognoscitur qñ per suā diffōnē. cōprehēdit aūt cui⁹ fines circūspici pñt: ut dic Aug. in lib. de vidē. deū. ſz oē illud cui⁹ eēntia vi cognoscit de eo q̄d est. ℊ qlibet eēntiā dei videns cōprehēdit ipm. ¶ Ꝑ. ꝟtas actionis est ſm ꝟtitatē fozme que est actiōis ꝓncipiū. ſm enim ꝟtitatē caloris est ꝟtas calefactiōis: sed fozma que est cognitiōis ꝓncipiū est id quo cognoscēs cognoscit ℊ ſm modū ei⁹ quo cognoscit est modus cognitiōis: ſz illud quo cognoscit de⁹ nō est aliud q̄ ei⁹ eēntia: ut dictū est supra. hec aūt infinita est. ℊ ⁊ visio infinita. ℊ ea pōt dina eēntia cōprehēdi q̄uis sit infinita. ¶ Ꝑ. si eēntia diuina nō pōt cōprehēdi: hoc nō est nisi ꝓpt excessum claritatis ipsius. ſz excessus cognoscibilis impedit cognitionē inq̄tū coꝛrūpit potētiā cognoscitiuā: qō accidit tm̄ in sensu: nō aūt in itellectu: ut ꝑz ex hoc qō dī in. 3. de aia: q̄ qui itelligit maxima nō min⁹ pōt intelligere minima ſz magis: cui⁹ ꝓriū in sensu accidit. cū ℊ diuina eēntia nō videat nisi per intellectuz ut dictū est. videt q̄ excessus diuine claritatis cōprehēsionē diuine eēntie nō impediat. ¶ Ꝑ. eēntia diuina cōprehēsibilis est ab aliquo intellectu: qz ipse deus se ipm cōprehendit. si ergo ab intellectu hūano nō possit cōprehēdi hoc erit ꝓpter defectū intellect⁹: ſz lumē glorie aufert oēm defectū itellect⁹: cū ēt per gliaz auferat ois coꝛporis defectus. ergo illi qui in lumine glie videbūt deū cōprehēdēt ipm. ¶ Sed ɔ est qō Aug. dicit in lib. de vidēdo deū. Dei plenitudinē non solū oculis coꝛporis sed nec ipsa mēte quiſq̄ aliq̄n cōprehēdit. ¶ Ꝑ. sicut dicit Aug. in li. 85. q. Qō comprehēdit se finitū est sibi. ℊ qō cōprehēdit aliud illud finitū est ei. sed de⁹ nō pōt esse finitus alicui itellectui creato. ℊ nullus intellect⁹ creatus pōt deū cōprehendere. ¶ Ꝑ. Dam̄. dicit in. j. lib. Quoniā icōprehēsibilis est de ſūa bis qui diuine credūt scripture nō dubium est. ¶ Ꝑ. oē qō cōprehēdit aliq̄d uel est maⁱ uel eq̄le illi: sed intellectus creat⁹ nō pōt esse maioꝛ deo nec equalis. ergo nō pōt ipsum comprehendere.

Rñdeo dōm: q̄ cōprehēdere dī q̄si sil' prēdere idest capere: ⁊ iō illud ꝓprie cōprehēdit qō sil' capit. i. cū oibus que eius sunt. vñ opz q̄ oē cōprehēsum includat in cōprehēdēte. includit aūt ꝓprie ꝓtentū in ꝓtinēte: ⁊ iō opz cōprehēsum cōtineri in cōprehēdente. sicut aūt dī coꝛporaliter aliq̄d in alterō ꝓtineri: qz nō excedit ꝓtinēs ex ulla ꝑte ſm ꝟtitatē dimēsiua: ut vinū in dolio. ita dī ꝓtineri aliq̄d ab aliquo spūaliter: qō subſtat virtuti ei⁹: ⁊ in nullo excedit ipm. Et iō tūc dī aliq̄d per cognitionē cōprehendi qñ cognitū stat sub actu ꝟtutis cognoscitiue: ⁊ non excedit ipsaz. excessus aūt ois est ſm aliquā ꝟtitatez ſm hāc aūt ꝟtitatē dī cognoscibile excedere potētiā cognoscitiuā ſm quā cognoscibile est ab ipsa. sensibile aūt cognoscit ⁊ ſm ꝟtitatē dimēsiuā. ꝓpter hoc q̄ sensus in cognoscēdo utit oꝛgano coꝛporali rōne cui⁹ cognoscit sensibilia oia que seducunt ad ꝟtitatē dimēsiuā: ⁊ ſm ꝟtitatē virtualē: ut ꝑz in sensibilib⁹ ꝓpriis que ēlitates sunt. ⁊ iō ēt cōprehensio sensus ipedit: ⁊ ꝓpter excessum ꝟtitatis dimēsiue: sicut ipedit ne cōprehēdat totā terrā: ⁊ ꝓpter excessuz ꝟtitatis virtualis: sicut ipedit ne cōprehēdat claritatē solis: qz non est tāta ꝟtus oculi ad cognoscēdū ꝟta est claritas solis qua est cognoscibilis. itelligibile aūt nō cognoscit ab intellectu sub rōne ꝟtitatis dimēsiue nisi per accidēs: inq̄tū. ſ. accipit a sensu: ex quo sequit q̄ intelligat cū ꝓtinuo ⁊ tpe: ⁊ ꝑz hoc itellectus ipedit a cōprehēsione itelligibilis ꝓpter excessum ꝟtitatis: sicut ipedimur a cōprehensione linee uel numeri infiniti: sed per se loquēdo intelligibile cōparat ad intellectū ſm rōnē ꝟtitatis virtualis: eo q̄ ꝓpriū obiectū itellect⁹ est q̄d: ⁊ iō in his que sunt ſepata a sensu nō ipedit cōprehēsio intellect⁹ nisi per excessum ꝟtitatis virtualis: ⁊ hoc est qñ itelligibile plus est cognoscibile ꝟ in

tellect⁹ cognoscere possit uel cognoscat: sicut ille qui scit hāc cōclusionē. triāgulus hēt tres: per ꝑbabilē rōnē: qz. ſ. ita coiter dī nō cōprehēdit ipsam: nō qz ptez eius videat ⁊ partē nō videat: sed qz modus quo cognoscit deficit a mō quo est cognoscibilis per demonstrationē: eēntia aūt diuina est cognoscibilis per ueritatē suā: itellect⁹ aūt est cognoscitiuus per lumē itellectuale qō est in ipso: vītas aūt dine eēntie excedit lumē qōcūq; intellect⁹ creati. ⁊ iō impoſe est q̄ videat deuz ita pfecte sicut est visibilis: ⁊ ex hoc sequitur q̄ nullus intellectus creatus deū cōprehendere possit.

Ad primū ergo dōm: q̄ apl's loquit de cōprehēsione glorie: qua. ſ. fiat ut aīa capiat in se omne illud qō ad pfectionē glorie ꝑtinet: ⁊ ſm hoc dī gloriā cōprehēdere q̄uis nunq̄ diuinam eēntiā itellectu cōprehēdāt. uel cōprehēsio ibi dī ipa puētio ad habēdū deū ſz q̄ spei dī cōprehēsio succedere. ¶ Ad 2m dōz: q̄ Aug. duo ponit in diffōne cōprehēsionis. quoꝝ vno excludit excessus cognoscibilis supra virtutē cognoscētis que est ſz ꝟtitatē dimēsiuā: ⁊ ꝟtū ad hoc dicit q̄ ita videt ut nihil ei⁹ lateat videntē. alio aūt excludit excessus ſm ꝟtitatē ꝟtutis: ⁊ ꝟtū ad hoc dīc aut cui⁹ fines circūspici pñt: tūc enī fines rei circūspiciunť: qñ vides puenit ad finē visionis pfecte videndo. ¶ Ad 3m dōz: q̄ totā eēntiā diuinā scti videbunt in ꝓpria: ſz nō totaliter: nō ita q̄ aliq̄s modus sit in deo quē nō videāt: uel aliq̄s modus sit intellect⁹ ipsoꝝ qui nō ꝓuertať ad deū. ſz q̄ modus quo ꝓuertunť ad deū cognoscēdū nō est eq̄lis modo quo de⁹ est cognoscibilis: ⁊ hec ineq̄litas ostēdit cuz dī. q̄ diuina essentia nō totaliter videbit. hoc eni ad uerbū totalit': neq; dīc modū videtis absolute neq; modū absolute rei vise: ſz modū videtis per cōparationē ad rē visam. hoc eni aduerbiū determinat ipsaz visionē ſm quā cōparat videns ad visum. ¶ Ad 4m dōm: q̄ qñ aliq̄d itelligit se: idē est modus cognoscentis ⁊ cogniti: ⁊ iō si itelligit se cōprehēdit se: nō est ād idē modus cognoscētis ⁊ cogniti qñ itellectus itelligit aliud. ⁊ iō nō est silr. ¶ Ad 5m dōm: q̄ eodez mō aliq̄s cognoscit q̄d est res quo cognoscit essentia rei: cū ipsa essentia sit q̄ditas rei: ⁊ iō ille solus cōprehendit q̄d est res qui cōprehēdit eēntiā. vñ silr scti videbūt essentiā diuinā: ſz nō cōprehēdēt ipsaz: ita videbūt q̄d est de⁹ ſz nō cōprehendēt: ⁊ statiz nō videbit de⁹ ab eis sicut videt res per suā diffōnez cui⁹ eēntia cōprehēdit. ¶ Ad 6m dōz: q̄ actio nō attribuit fozme tm̄ que est ꝑn^m actionis ſz cōpositō: sicut calefactio calido nō calori tm̄: ⁊ iō actionē opz mensurare nō solū ſm fozmā que est ꝓncipiū actiōis: sed ēt ſm subiectū fozme. ſz fozma que nō est per se subsistēs nō hēt aliū modū a mō subiecti: qz nō hēt eē nisi inq̄tuz est act⁹ talis subiecti: ⁊ iō mēsura fozme est mēsura cōpositi: ſz fozma que est per se subsistēs hēt aliquē modū inq̄tū est res quedā subsistēs: ⁊ quēdā modū ſz q̄ est act⁹ talis subiecti: ⁊ hic modus accipit ſm mēsurā qua pfectibile ꝓtingit ut pficiat tali fozmā: ⁊ ex hoc mō mēsurat actio. Eēntia aūt dina est per se subsistēs ⁊ iō visio que per eā fit in itellectu creato: nō mēsuratur ſm modū ifinitū qui est ipsi⁹ eēntie ſm se. sed ſm modū quo itellect⁹ ꝓtingit ad hoc q̄ per ipsam pficiatur. ad hoc aūt ꝓtingit inq̄tū ei ꝓiūgit per lumē glorie qō est finitū: ⁊ iō finita est ex ꝑte videntis. ¶ Ad 7m dōz: q̄ claritas dei dī vītas sue eēntie per quā cognoscibilis est sicut sol per suā claritatē: ⁊ ꝙuis nō impediat cōprehēsionē per coꝛruptionē itellect⁹: impedit tm̄ ex ipso excessu: qz nō pōt ꝓtingere q̄ itellectus

creatus pertingat ad cognoscendum ita perfecte diuinā essentiā sicut cognoscibilis est. ¶ Ad 8m dōz: q gloria perficit nām z nō destruit: z ideo imperfectionem que est de rōne nature lumen glorie nō tollit. sicut hoc quod est ex nihilo esse: ex hoc autem ipso intellectus creatus deficit a possibilitate comprehensionis: z ideo nec per lumen glorie ad comprehensionem peruenire potest.

AD 4m sic ꝓcedit. videt q eoz qui vident deū per eēntiā vn' alio nō videt perfect'. qz ut dicit Aug. in li. 83. q. Eādē rē nō pōt vn' alio magis itelligere: sz diuina eēntia nō videbit nisi per itellectū. ergo vnus alio nō videbit plenius. ¶ P. tāto aliq̄d ꝓfect' videt q̄to expssioz silitudo rei in se fit in videte: sed nō erit expssioz silitudo qua de' videat in vno q̄ in alio eoz qui deū per eēntiam vidēt: qz eadē eēntia est in oīb'. g̃ vn' alio nō melius videbit. ¶ P. ille melī' videt a quo magis remouet̄ ipedimēta visiōis: sz in nullo remanebit aliq̄ō visionis ipedimētuz. g̃ oēs eq̄liť videbūt. ¶ P. oēs scti videbūt deū: sic est. j. Joā. 3. sz nō pōt melī' videri q̄ sit. g̃ vn' alio nō melī' videbit. ¶ P. optim' modus cognoscēdi deū est quo videt per eēntiā: sz optio nō pōt ee melī'. g̃ vidētiū deū per eēntiā vn' alio melī' nō videt. ¶ Sz ꝛ. hoies assumunt ad sortes āgeloz sz supiores angeli deū clarī' vidēt q̄ iferiores. ut ꝓz per Dio. in ce. hierar. g̃ z hoiuz in glīa q̄dā alīs clarī' videbūt. ¶ P. in visiōe dei ꝓsistit eēntialit hois bitudo. sz q̄dā alīs beatiores erūt ut supza dictū est. ergo q̄dā alīs clarī' videbūt. ¶ P. in lumine glīe de' a sctis videbit: sicut dī in psal'. In lumie tuo videbim' lumē: sz q̄dā alīs maiori lumine replebunt: sicut enī stella differt a stella in claritate: sic erit resurrectio mortuoz. ut dī. j. Coz. 15. Claritas aūt corporis claritatē indicabit mētis. ergo q̄dā clarī' videbunt deū.

RNdeo dōm: q cū ꝓncipiū actionis sit forma qua agit: opz ex pte eius sumi actiōis mēsurā: aliter āt fozmis subsistētib' q̄ in alīs fozmis ut ꝓius dictū est: in alīs enī fozmis est q̄titas fozmitudinis in actiōe fm q̄titatē eī' q̄ō receptū est de forma in subiecto: ut de calore in calido: in fozmis aūt subsistētibus fm q̄ sōm subdit fozme magis uel min'. potētia aūt cognoscitiua subdit fozme qua cognoscit fz hoc q̄ hēt virtutē cognoscēdi. illud enī q̄ō facit visuz potētē ad vidēdū est q̄ō facit eū receptiuū silitudinis coloris: sicut aūt itellectus ꝓis per lumē nāle itellectus agētis fit cognoscitiuus nālīū cognoscibiliū: ita per lumē glīe supadditū fit visiu' dīne eēntie. vñ fm q̄titatē recepti luminis accipit modus quo substat itellect' nr̄ eēntie dine: ut fozme itelligibili: z per ꝓs modus ꝓfectiōis in opatiōe cui' talis fozma est ꝓncipiū. s. in visione dei per essentiam. z ideo cum quidā sancti alīs maiori lumine glorie repleantur: quidam alīs clarius videbunt.

Ad primū ergo dōz: q vn' alio nō pōt aliq̄d idē magis itelligere: si ly magis importat modū qui est ex pte itellecti. nō enī pōt esse ut alīs itelligat rē nisi itelligēdo rē hīc illū modū quē hēt. si enī alīū modū rei attribuat errat: z nō itelligit: z sic intelligit Aug. sed si ly magis dicat modū qui est ex pte itelligētis sic vn' alio melī' pōt itelligere inq̄tū est limpidioz eius cognitio de vno z eodē cognoscibili. ¶ Ad 2m dōz: q q̄uis in itellectu vni' scti nō sit expssioz silitudo dei qua ipsuz cognoscit q̄ in alio: qz q̄libet per eēntiā suā deū videt: tn̄ itellect' vni' ꝓfecti' substat fozme qua itelligit q̄ itellect' alteri': z ita vnus alio ꝓfecti' intelligit. ¶ Ad 3m dōz: q intensio fm quā aliq̄d dī magis z minus nō solū cātur per recessum a ꝑrio: sz ēt per accessum ad terminū: sic ꝓz in intēsiōe lucis cozpalis: z sic ēt lumē spūale intēdit in vno btō magis q̄ in illo per maiorē assimilationez ad deū: q̄uis in nullo inueniat aliq̄d ꝑriuz illi lumini. ¶ Ad 4.m dōz: q cū dī. Oēs scti videbūt deū sicut est. ly sic ipoztat modū qui est ex pte visi: nō qui sit ex pte vidētis. q̄libet enī videbit deū ee eo mō quo est: sz tn̄ modus vidētis nō erit eq̄lis mō rei vise: sz in ifinitū distās: z ita modus vni' vidētis pōt ee min' distās q̄ modus alteri'. ¶ Ad 5m dōz: q vidē deū per essentiaz est ꝓfectissimus modus cognoscendi deum fm genus. sed tamē in hoc genere potest maius z minus inuenirī: sicut ignis est subtilissimus cozporū specie: z tamen vnus ignis alio subtilioz inuenitur.

AD 5m sic ꝓcedit. videt q scti vidētes deū per eēntiā oia videāt que de' in seipso videt: qz ut dicit Jsido. in li. de sūmo bono. Angeli in vbo dei oia sciūt anteq̄ fiāt: sz scti angelis eq̄les erūt: ut ꝓz Matth. 22. g̃ z scti vidēdo deū oia videbūt. ¶ P. Hzeg. in. 4. dial'. dicit. Quia illic oēs coi claritate deū ꝑspiciūt. q̄d est q̄ō ibi nesciāt ubi sciē tē. oia sciūt. loquit aūt de btis qui vidēt deū per eēntiā. g̃ qui videt deū per eēntiā oia cognoscit. ¶ P. sicut dicit in. 3. de aia. Intellectus cū itelligit maxima: magis itelligere pōt z minima: sz maximū intelligibile est de'. ergo maxime auget virtutē intellectus in intelligēdo. g̃ intellectus eū vidēs oia intelligit. ¶ P. intellectus nō ipedit ab itelligēdo aliq̄d nisi inq̄tū illud supat ipsum. sed intellectū deū videntē nulla creatura supat: qz ut dicit Hze. in. 2. dial'. Anime videnti creatorē angusta fit omnis creatura. ergo vidētes deum per essentiā oia cognoscēt. ¶ P. ois potētia passiua que est nō reducta ad actū est ipfecta: sz in possibili itellectu aie humane est potētia q̄si passiua ad cognoscēdū oia: qz itellect' possibilis est quo est oia fierī: ut dī in. 3. de aia. si ergo in illa btitudine nō intelligeret oia remāeret impfectus: q̄ō est absurdū. ¶ P. q̄cūq̄ videt speculū: videt ea que in speculo resultāt. sed in uerbo dei oia sicut in speculo resultāt: qz ipm est rō z silitudo oīum. ergo sancti qui vident vbū per essentiā vidēt oia creata. ¶ P. ut dī ꝓuer. 12. Desideriū suū iustis dabit. sed scti desiderāt oia scire: qz oēs hoies nā scire desiderāt: nec nā per glīaz auferēt. ergo dabit eis a deo q̄ oia cognoscāt. ¶ P. ignorātia est quedā penalitas pnātis vite: sed ois penalitas a sctis per gloriam auferēt. ergo z ois ignorātia: z ita oia cognoscent. ¶ P. btitudo sctōz per ꝓius est in aia q̄ in cozpe: sed cozpa sctōz fozmabūtur in glīa ad silitudinē cozpis chīi: ut ꝓz Phil. 3. ergo z aie pficient ad silitudinē aie chīi. sed aia chīi in vbo oia videt: ut in 3. li. di. 14. dictū est. ergo z oēs aie sctōz videbūt oia in vbo. ¶ P. sicut sensus z intellect' cognoscit oē illud in cuius silitudinē iformat. sz diuina eēntia expzessius indicat quālibet rem q̄ aliqua silitudo alīa rei. ergo cū in illa beata visiōe eēntia diuina fiat q̄si fozma intellectus nr̄i, videt q̄ scti videntes deū oia videāt. ¶ P. Lōmen. dicit in. 3. de aia. O si itellectus agens eēt fozma itellect' possibilis q̄ itelligerem' oia. sz diuina eēntia clarī' repzesentat oia q̄ itellect' agēs. g̃ itellect' videns deū per eēntiā cognoscit oia. ¶ P. propter hoc q̄ iferiores angeli nūc nō oia cognoscat illuminant de ignotis a supioribus. sz post dīē iudicij angelus nō illuminabit angelū. tūc eni ois ꝓlatio cessabit: ut dicit Hlo. j. Coz. 15. ergo iferiores āgeli. tūc

oia sciēt. z eadē rōne oēs alīj sancti deū per eēntiā videtes. ¶ Sed ꝛ sicut dicit Dio' in. 6. cap' de. hierar. Angeli supiores iferiores a nesciētia purgant: angeli aūt iferiores vidēt eēntiā diuinā. ergo angelus vidēs eēntiā diuinā nō pōt aliū nescire. sz aia nō ꝓfectius videbit deū q̄ angelus. g̃ aie videtes deū nō opz q̄ oia videāt. ¶ P. solus chīs hēt spūm nō ad mensurā: ut dī Jo. 3. sz chīs inq̄tū hēt spūm nō ad mēsurā cōpetit q̄ oia in vbo cognoscat. vñ ibidem dī: q̄ pī oia dedit in manu eius. g̃ nulli alij cōpetit oia cognoscere in vbo nisi in chīo. ¶ P. q̄to aliq̄ō ꝓncipiū ꝓfectius cognoscit: tāto plures effectus eius cognoscunt per ipm. sz q̄dā vidētiū deū per eēntiā ꝓfectius alīs cognoscent deum qui est rerum omnium ꝓncipiuz. ergo quidā alī plura cognoscent: z ita non omnes scient omnia.

RNdeo dōm: q deus videndo suā eēntiā cognoscit oia que sunt uel erūt uel fuerunt. z hoc dī cognoscē notitia visiōis: qz ad silitudinē visionis cozpalis cognoscit ea q̄ pītia: cognoscit insup videndo eēntiā suā oia que pōt facere q̄uis nunq̄ fecerit uel facturus sit: aliaz nō ꝓfecte cognoscet potētia suā. nō enī pōt cognoscī potētia nisi sciant potētie obiecta: z hoc dī cognoscē notitia simplicis itelligētie: ipole est aūt q̄ alīs itellect' creat' cognoscat oia videndo eēntiā dīnā que deus pōt facē: qz q̄to aliq̄ō ꝑm ꝓfectius cognoscit: tanto plura sciunt in ipso: sicut in vno demōstratiōis ꝓncipio ille qui est ꝑspicacioris ingenij plures ꝑnes videt q̄ alius qui est ingenij tardioris. cū ergo q̄titas potētie divine attēdat fm ea in que pōt: si aliqs itellect' videret in diuina eēntia oia que de' pōt facere: eadē eēt q̄titas ꝓfectionis in intelligēdo que est q̄titas diuine potētie in ꝓducēdo effect': z ita cōprehēderet diuinā eēntiā q̄ō est ipole oi creato itellectui: illa autē oia que de' scit notitia visiōis aliqs itellect' creat' cognoscit in vbo. s. in aia chīi: ut in 3° li. di. 14ª dictū est. Sz de alīs vidētib' diuinā eēntiā est duplex opio. Quidā enī dicūt q̄ oēs videtes deū per eēntiā vident oia que de' videt scia visiōis. Sz hoc repugnat sctōrū dictis: qui ponūt angelos aliq̄ igrare: q̄s tn̄ ꝓstat fm fidē oēs deū per eēntiā vidē. Et ideo alij dicūt q̄ alīq̄ a chīo q̄uis videāt deū per eēntiā: nō tn̄ videt oia que de' videt eo q̄ eēntiā dīnā nō cōprehēdūt: nō est enīz necessariū q̄ sciēs cām sciat oēs ei' effect' nisi cām cō prehēdat: q̄ō nō cōpetit itellectui creato:: z ideo vnusq̄q̄ vidētiū deū per eēntiā tāto plura in ei' eēntia ꝑspicit q̄to clarius videāt diuinā eēntiā intuet: z deinde est q̄ de his pōt vnus alīū ifruē: z sic scia angeloz z aiarū sanctarū pōt augeri usq̄ ad dīē iudicij: sīc z alia que ad p̄miū accidētale ptinēt. sz ulterius nō pficiet: qz tūc erit ultim' stat' rerū: z in illo statu pole erit q̄ oēs oia cognoscent que deus scientia visionis novit.

Ad primū g̃ dōz: q hoc q̄ō dicit Jsido. Q; scī unt angeli in vbo oia anteq̄ fiant. nō pōt referri ad illa que de' scit scia' simplicis intelligētie tm̄: qz illa nunq̄ fiēt. sz referēdū est ad ea tm̄ que de' scit scia visiōis: de qb' ēt dicit: q nō oēs angeli ea oia cognōscāt sz forte aliq̄: z illi ēt qui cognōscūt nō pfecte oia cognōscūt: in vna enī re est multas rōnes intelligibiles ꝑsiderare: sīc diuersas ei' ꝓpetates z habitudines ad res alias: z pole est q̄ eadē re scita coiter a duob' vn' alio plēs rōnes pcipiat: z has rōnes unus ab alio accipiat: vñ z Dio' dīc 4° cap° de di. no. q̄ inferiores angeli docent a supioribus rerū scibiles rōnes: z ideo ēt angeli qui oēs creaturas cognōscūt nō opz q̄ oia que in eis itelligi pñt ꝑticipēt. ¶ Ad 2m dōz: q ex vbo illo Hzeg. ondit q̄ in illa beata visiōe est sufficiētia ad oia intuēda ex pte diuine eēntie que est mediū quo videt per quā de' oia videt: sz q̄ nō oia videant est ex defectu itellect' creati qui diuinā eēntiā nō comprehēdit. ¶ Ad 3m dōz: q itellect' creat' nō videt dīnā eēntiā fm modū ipsi' eēntie sz fm modū ꝓuz qui finit' est: vñ nō opz q̄ ei' efficacia in cognōscēdo ex visiōe ꝓdicta ampliet in ifinitū ad oia cognōscēdū. ¶ Ad 4m dōz: q defect' cognitiōis nō solū ꝓcedit ex excessu z defectu cognōscibilis sup itellectū: sz ēt ex hoc q̄ intellectui nō ꝓpūgit id qō est rō ꝓpūgibilis: sīc visus nō videt lapidē q̄uis ex hoc q̄ spēs lapidis nō est ei ꝓpūcta: q̄uis āt itellectui videtis deū ꝓpungat ipsa diuina eēntia que est oiuz rō: nō tn̄ ꝓpūgit ei, put est oium rō: sz fm q̄ est rō aliq̄rū z tāto plurīū q̄to q̄s pleni' diuinā eēntiā ituet. ¶ Ad 5m dōz: q q̄n potētia passiua est pfectibilis pluribus ꝓfectiōib' ordinatis si ꝓfecta sit sua ultia pfectione nō dī ipfecta ēt si aliq̄e dispōnes ꝓcedētes ei desint: ois aūt cognitio qua itellect' creat' ꝓficit ordinat sīc ad finē ad det cognitionē. vñ videns deū per eēntiā ēt si nihil aliud cognōsceret pfectū itellectū hīet: nec est pfectio ex hoc q̄ aliq̄d aliud cū ipso cognōscit nisi q̄tenus ipz plene videt. vñ Aug. in. 5°. pfes. Jnfelix bō qui scit oia illa s. creaturas: te aūt nescit: btūs autez qui te scit etiaz si illa nesciat: qui vō te z illa nouit nō ꝓpp illa beatio: sz ꝓpp te tm̄ beat'. ¶ Ad 6m dōz: q speculū illud est uolūtariū z sīc se oñdet cui vult ita in se oñdet que vult. nec est sīle de speculo māli in cuius ptāte nō est q̄ videat uel nō videat. Unī dōz: q in speculo māli tā res q̄ speculū videnť sub, ꝑa fozma: q̄uis speculū illud videat per fozmā receptā: lapis vō per fozmam ꝓz resultātē in re alia. z iō per quā rōnē cognōscit vnū z aliud. sz in speculo icreato videt aliq̄d per fozmā ipsius speculi sīc effect' vī per silitudinē cause z ecōuerso: z iō nō opz q̄ q̄cūq̄ videat speculū eternū, videat oia que in speculo resultāt: nō enī necesse est q̄ videa cām videat oēs effect' eius nisi comprehendat cām. ¶ Ad 7m dōz: q sctōrū desideriū q̄ oia scire desiderāt iplebit ex hoc solū q̄ deū videbūt: sīc desiderium eoz quo oia bona hīe cupiūt cōplebit in hoc q̄ deuz habebūt: sīc enī de' in hoc q̄ hēt ꝓfectā bonitatē sufficit affectui: z eo bito oia bona quodāmō habent: ita eius visio sufficit intellectui. Jo. 14°. Dñe oñde nobis ꝑz z sufficit nobis. ¶ Ad 8m dōm: q ignorātia ꝑs accepta in ꝓuatiōne sonat z sic pena est: sic enī ignōrātia est nescia aliq̄rū que sciri debent uel que neće est scire: nullius aūt eoz scia sctis deerit in ꝓia: q̄nq̄ aūt ignōrātia accipit coiter ꝓ oi nescia z sic angeli z scti in patria quedā ignorabunt. vnde Dio' dicit q̄ angeli a nescia purgant. sic aūt ignorātia nō est penalitas: sed defect' quidā: sic aūt nec est necesse q̄ ois talis defectus per gloriā auferat: sīc enī ettā posset dici q̄ defect' est in lino q̄ nō ꝓuenit ad gloriā petri. ¶ Ad 9m dōz: q cozpus nostrū ꝓformabit cozpori chīi in glīa fm silitudinē: nō fm equalitatē: erit enī clarū sicut z cozpus chīi, sed nō equaliter: z silr aia nr̄a habebit gloriaz ad silitudinē aie chīi. sed nō ad equalitatē. z ita habebit sciam sicut aia chīsti. sed non tantam. s. ut sciat omnia sicut aia chīsti. ¶ Ad 10m dōz: q q̄uis essentia diuina sit ratio omnium cognoscibiliū: non tamen conīū getur cuilibet intellectui creato fm q̄ est ratio omniū z ideo ratio non sequitur. ¶ Ad 11m dōm: q intellectus agēs est fozma ꝓportionata intellectui possibili: sicut etiā potētia materie est ꝓportionata potentie agētis nālis: ut oē q̄ō est in potētia passiua māe uel intellectus possibilis sit in potentia actiua intellect' agētis uel nālis agētis. z ideo si intellect' agēs fuit fozma

Universidad de Deusto
Biblioteca

intellect⁹ possibilis:opꝫ q itellect⁹ possibilis cog̃scat oia ad que se extēdit virt⁹ itellect⁹ agētis:diuina autē eētia nō est forma hoc mō itellectui nr̄o ꝓportionata:ꝛ ideo nō est sile. ¶ Ad 12ᵐ dicꝫ:q nihil ꝓhibet dicē q post diē iudicij qñ glia hoiuꝫ ꝛ angeloꝝ erit penit⁹ ꝓsumata:oēs beati sciēt oia que de⁹ scia visionis nouit ita tñ q nō oēs oia videāt in eētia diuina:sꝫ aia chr̄i ibi plene videbit oia sic̄ ꝛ nūc videt:alij aūt videbūt ibi plura uel pauciora ꝑm gradū quo deum cog̃scēt:ꝛ sic aia chr̄i de his que ꝑe alīs videt in v̄bo:oēs alias illumiabit.vñ dr̄ Apoc.21°.q claritas dei illuminat ciuitatē beatoꝝ:ꝛ lucerna ei⁹ est agnus:ꝛ silr alij supiores illuminabūt iferiores:nō q̄dē noua illuminatione ut scia iferioꝝ per hoc augeat.sꝫ q̄dā ꝓtinuatiōe illuminationis:sic̄ si itelligat q sol descēs illuminat aerē ꝛ ideo dr̄ Dañ.12°.q qui ad iustitiā eruditi multos fulgebūt q̄si stelle in ꝑpetuas eternitates:ꝓlatio aūt ordinis dr̄ cessatura ꝑtū ad ea que nūc circa nos per eoꝝ ordinata mysteria exercent:ut pꝫ ēt per glosaꝫ ibidē.

Ad 6ᵐ sic ꝓcedit. Uidet q aliqs itellectus creat⁹ ex ꝑncipijs nālib⁹ possit deū per eētiā videre:fꝫ enim multoꝝ opinionē angeli in solis nālib⁹ creati fūt.sed angeli in ꝑn° sue creatiōis viderūt res in v̄bo:ut dicit Aug.sup Geñ.ad lr̄am.ꝛ hec dr̄ eoꝝ cognitio matutina.g̃ aliqs itellect⁹ creat⁹ ex ꝑncipijs nālibus deū per eētiā videt pōt. ¶ Ꝑ.boni angeli ꝛ mali nō coicāt nisi in nālib⁹.sꝫ angeli mali videt deū per eētiā:qđ pꝫ ex hoc qđ dr̄ Job.1.ꝛ.2.Luꝝ assisterēt filij dei:affuit ēt iter eos satha.assistētes autē noiant angeli fꝫ Hze.qui itima ꝓteplatiōe pfruunt. g̃ angeli ex ꝑncipijs nālib⁹ deū per eētiā videt possunt. ¶ Ꝑ.ille qui pōt videt illud qđ est minus itelligibile: pōt videt illud qđ est magis itelligibile:ut Cōmē.dicit in 3° de aia.sed diuina eētia est magis itelligibilis q̄ ista mālis que nō fūt itelligibilia nisi qz nos facim⁹ ea eē itelligibilia:ipse aūt deus cuꝝ oino sit a mā immunis per seipꝫ est itelligibilis.cū g̃ nos videam⁹ ex ꝑncipijs nālibus creaturas māles videt multo fortius q ex ꝑncipijs nālib⁹ deū p eētiā videt possim⁹:ꝛ ꝑcipue hoc videt de angelis. ¶ Ꝑ.ut dr̄ in 3° de aia:sic̄ hēt se visus ad visibile:ita se hēt itellect⁹ ad itelligibile.sed visus nō ipedit a visiōe nisi aliq̄ ꝙuor modoꝝ. Uno mō ꝑp coꝛruptionez visus.s.qñ est aliq̄ macula in pupilla:qō nō pōt dici de itellectu angelico ēt in statu nālium:qui fūt specula mūda ꝛ clarissima:ut Dio⁹ dicit in 4° cap° de dī.no. Alio mō ꝑp abn̄tiā visibilis:nec hoc pōt dici in ꝓposito:qz de⁹ est pns oī intellectui:qz oia iplet. Tertio mō ex hoc q visibile nō est visibile in actu:sicut colores in tenebris:nō eni fiunt visibiles actu nisi per lucē:qō ēt in ꝓposito dici nō pōt:qz ipse deus per seipꝫ visibilis est:cū sit lux itelligibilis:ut patet Joā.1. Quarto mō per excellētiā obiecti qō coꝛrūpit sēsuꝫ. nec hoc in ꝓposito locū hēt:excellētie eni itelligibiliū nō coꝛrūpūt itellectū:sic̄ excellētie sēsibiliū coꝛrūpūt sensuꝫ:ut dr̄ in 3° de aia.g̃ nihil est qō ipediat q̄n aliqs itellect⁹ creat⁹ ex ꝑncipijs nālib⁹ deū videre possit per eētiā. ¶ Ꝑ.vnūqōq cognoscit per suā silitudinē.sꝫ angelus ꝑm ꝑncipia nāta est exꝑssa silitudo ipsius dei: ut dicit Dio⁹ in 4° ca°de dī.no.q angelus est imago dei: manifestatio occulti luminis.s.diuini.g̃ angelus per ꝑncipia nāta pōt deū per eētiā videt. ¶ Ꝑ.in lī° de causis dr̄ q oīs itelligētia itelligit qō est supꝫ se ingtuꝫ est causat⁹ a deo.g̃ ꝑm sua nālia pōt deū per eētiā videt. ¶ Ꝑ.ad īmēsitatē diuine liberalitatis ptinet ut creature coicet oē id cuius ipsa est capax.sꝫ creatura est capax huius muneris q ex ꝑncipijs nālib⁹ deū per eētiā videre possit.ab hoc eni q deū per eētiā videat pōt ptingē per lumē glie:qō q̄dē lumē sic̄ est nāe supadditū:ita posset esse a deo nature inditū.ergo alicui creature est collatū q ex ꝑncipijs nālibus ptingat ad videndū deū per essentia. ¶ Ꝑ. Cōmentator dicit in ꝑncipio noni meta.q si aliqō eēt intelligibile a nullo itellectu intellectū:illud intelligibile eēt frustra.sꝫ absurdū est dicē q diuina eētia sit frustra intelligibilis.ergo aliqs itellect⁹ per suā nām pōt ipaꝫ videre. ¶ Sed ꝙtra Ro.6°.dr̄. Gia dei vita eterna.sꝫ videre deū per eētiā est vita eterna:ut patet Jo.17°. Hec est vita eterna ut cognoscāt te ꝛc̄.ergo ad videndū deū per eētiā nō pōt pueniri nisi per gr̄aꝫ. ¶ Ꝑ.ad illud qō reddit charitati in premiū nō pōt pueniri per nālia:cū etiam ipsa charitas sit supra nāꝫ.sed visio dei per eētiā redditur charitati in premiū:ut pꝫ Jo.14°. Sicꝫ diligit me diliget a patre meo.ꝛ ego manifestabo ei meipsum.ergo ad videndū deū per essentiā pōt ex ꝑncipijs nālibus puenire. ¶ Ꝑ.nā cū gr̄a est fortior q̄ nā solū.sed sancti in limbo existētes q̄uis gr̄aꝫ haberēt nō viderunt deū per eētiā.vnde in eoꝝ ꝑsona dr̄ Thob.5°. Quale mihi gaudiū est qui in tenebris sedeo ꝛ lumen celi nō video.ergo multo minus ex puris nālib⁹ aliqs ad hoc ptingere pōt. ¶ Ꝑ.ꝑm ordinē effectuū est ꝛ ordo causarū:nobilioris eni effect⁹ nobilior est causa.sꝫ inter oia que pñt pure creature ꝑtari hoc est maximū ut deū per eētiā videat.ergo huius causa nō pōt esse natura.sed solū deus est sūma oium causa.

Rñdeo dom̄:q ad hoc q intellectus deuꝫ per essentiā videat oportet q essentia diuina vniat intellectui nr̄o quodāmō ut forma itelligibilis:forma aūt nō ꝓiungitur ꝑfectibili nisi quando ꝑfectibile habet dispositiones quib⁹ efficitur susceptiuuꝫ talis forme:sicut coꝛpus non vnitur anime nisi quādo in coꝛpore sunt dispositiones conuenientes ad aiam suscipiendaꝫ. vnde oportet ad hoc q intellectus vniatur eētie diuine modo predicto q sit in eo aliqd per modum dispositionis ꝓparans ipsum ad vnionē predictam:ꝛ hoc est lumen quo intellectus perficitur ad videndum deum per essentiam diuinam:hec autē dispositio non potest esse naturalis alicui creato intellectui:ultima enim dispositio ad formam ꝑm eandē rationē recipitur in ꝑfectibili ꝛ forma ipsa:ita q si vnuꝫ est naturale ꝛ aliud qz perfectibile per ultimā dispositionē ad formā cōtingit ipsam formaꝫ:forma aūt que est diuina eētia oēm facultatē ꝛ capacitatē nālē excedit:potētia enim ꝛ ꝓprius eius actus semper accipiūtur in eodem gīe vnde potētia ꝛ actus diuidūt qōlibet genus entis:ut patet in 3° phi.ꝛ ideo facultas siue potentia creature non se extēdit nisi ad sui generis formā:ꝛ sic essentia diuina que est extra oē genus:excedit nālē facultatē cuiuslibet itellect⁹ creati:ꝛ ideo dispositio ultima que est ad vnionē itellect⁹ cū tali essentia excedit oēm facultatē nature.vnde nō pōt esse naturalis sed supra nām:ꝛ ista dispositio est lumē glie de quo dr̄ in psal. In lumine tuo videbimus lumē. Fꝫ aūt nālē facultatē pōt intellect⁹ creat⁹ puenire ad cognitionez dei per formas creatas ei inditas uel acqsitas. sed hec cognitio est visio eius per essentiā sicut ex dictis pꝫ:nec per eā scit q̄d est:sꝫ solū qz est:ꝛ q̄d nō est.

Ad ꝑmū ergo dicꝫ:q angeli in ꝑma sua cōditiōe nō viderūt v̄bū per eētiā: viderūt tñ ꝑ silitudinē creatā que est ipsa nā eoꝝ que est dei silitudo:ꝛ hoc siue ponant creati in gr̄a siue nō oūmō nō ponant creati in glia.vñ ꝛ cognitio uespertina

qua seipsos cognouerūt in ꝑa nā ꝑcessit in eis cognitionē matutinā qua cog̃scunt res in v̄bo:qō pꝫ ex hoc q ꝑmus dicꝫ hēt uelꝫ sine mane. ¶ Ad 2ᵐ dicꝫ:q diabolus nō dr̄ deo astitisse q̄si ipꝫ per eētiā viderit:sed qz a deo visus est:ꝛ ad eū dei ꝓuidētia se extēdit sicut ad bonos angelos per modū q̄ dicimus illa nobis ꝓsto eē que nr̄e ꝓuidētie subiacēt:vñ equoce sumit assistere ul̄ stare. ¶ Ad 3ᵐ dicꝫ:q aliqd pōt eē per se magis itelligibile:qō tñ est minus itelligibile intellectui alicui:qō de nr̄o itellectu manifeste apꝑet:facultaꝫ eni itellect⁹ nr̄i detēminat ad formas sensibiles que per intellectū agētē fiūt,itellecte in actu eo q fātasmata hō mō se hñt ad itellectū nr̄ꝫ sic̄ sensibilia ad sensuꝫ:ut dr̄ in 3° de aia:ꝛ ideo opꝫ q in oē illud qō itellect⁹ nr̄ itelligit nālit manuducat per formas sensibiles:ut ēt Dio⁹ dicit:ꝛ qz sūt separate que fūt per se maxie intelligibiles excedūt genus formarū sensibiliū:ideo itellect⁹ nr̄ iueniꝫ tur debilis ad cognitionē eoꝝ:ꝛ ꝓp hoc dr̄ in 2° Meta.q itellect⁹ nr̄ se hēt ad manifestissima nāe sicut oculus noctue ad solē.facultas aūt nālis itellect⁹ angelici q̄uis nō sit detēminata ad formas sensibiles:est tñ detēminata ad formas creatas que fūt sui gñis:ꝛ ideo sic̄ intellect⁹ nr̄ defic̄ a cognitiōe sūaꝝ separataꝝ:ita ꝛ multo amplius deficit itellect⁹ angelic⁹ ꝑm suā facultatē nālē a visiōe dei per eētiā.dictū aūt Cōmēta.itelligit de itelligibilib⁹ creatis. ¶ Ad 4ᵐ dicꝫ:q itellect⁹ creatus nō ipedit ad hoc q nālit possit deū per eētiā videre ex defectu diuine eētie:q de se nō sit itelligibilis in actu:sꝫ ex ꝑte ipsius itellect⁹ creati. Ꝓdo ꝓp defectū ipsius itellectiue vtutis create:cui⁹ nālis facultaꝫ est detēminata ad ens creatū:hic tñ defect⁹ aliq̄ est in angelo ꝛ in hoie fꝫ sua nālia ꝓsideādo eos:in itellectu eni angeli nō iuenit aliqs defect⁹ ꝑm rōnē sui gñis:sꝫ ꝑm cōparationē ad itellectū qui est exͤ gen⁹ suū.s.diuinū:hēt eni oēm ꝑfectionē que debet gñi intellect⁹ inq̄ nō ꝑtinet nisi itellect⁹ creat⁹:itellect⁹ eni increat⁹ est exͤ gen⁹. sꝫ itellect⁹ hūanus patit defectū ēt ꝑm rōnē sui gñis: qz in eo est lux itelligibilis obūbrata.vñ dic̄ Jsaac:q rō orit in vmbra itelligētie. Sc̄do ꝓp absentia itelligibilis:q̄uis eni diuina eētia sit cuilibet rei pñs:non tñ est pñs cuilibet itellectui ut forma intelligibilis:qō tūc solū accidit qñ in itellectu est dispositio sufficiens ad hoc q sit vnibilis diuine eētie ut forme itelligibili. Tertio ꝓp excessuꝫ claritatis diuine eētie supꝫ formā qua itellect⁹ creat⁹ nālit itelligit:ꝛ sic per pñs defecit itellect⁹ creat⁹ a videndo deū per eētiā:q̄uis imēsitas diuine eētie itellectū nō coꝛrūpat:sꝫ magis cōfortet. ¶ Ad 5ᵐ dicꝫ:q ad cog̃scēdū deū per aliq̄ silitudinē creatā pōt itellect⁹ creat⁹ ex suis nālib⁹ puenire.sꝫ hec cognitio nō est visio dei per eētiā.ut supꝫ ꝓbatū est. ¶ Ad 6ᵐ dicꝫ:q effect⁹ retinet silitudinē sue cāe:ꝛ ex hoc sequit q itelligētia nālit cog̃scat cāꝫ suā ex silitudine ei⁹ quā hēt.sꝫ hoc nō est videt deū per eētiā ut dictū est. ¶ Ad 7ᵐ dicꝫ:q nō q̄cq̄d supaddit creature pōt eē de ꝓstitutiōe nāe ipsi⁹:illud eni qō ad ꝑfectē nāe supioris ꝑtinet nō pōt coicari iferiori nāe ut illud nālit hēat nisi trāsferat in supiorē nāꝫ:sic̄ diaphano nō pōt coicari ut absente lucido luceat:nisi ipꝫ lucidū fiat:q̄uis lumē ei a coꝛpe lucido coicet:deīmi nari aūt ad formā itelligibilē increatā est ꝑtes itellectus increati:ꝛ ideo lumē illud per qō itellect⁹ vnit formē itelligibili increate coicari pōt itellectui creato:sed nō ut ipꝫ lumē nālit hēat:nisi i nāꝫ itellect⁹ increati trāsferat.qō est ipole. ¶ Ad 8ᵐ dicꝫ:q ēt si nullus intellect⁹ itelligēt diuinā eētiā nec per nāꝫ nec per gr̄aꝫ:diuina eētia nō eēt frustra itelligibilis.tū q ipsa seipꝫ itelligit:tū qz nō est ꝓp aliud.frustra aūt nō hēt locuꝫ nisi in his que ꝓp aliud sunt ad qō nō pertingunt.

Ad 7ᵐ sic ꝓcedit. Uidet q de⁹ in statu vie ꝓsit per essentiā videri:qz dr̄ Jsa.6°. Uidi dñm sedētē sup soliū excelsuꝫ ꝛ elevatum ꝛ plena erat oīs terra maiestate ei⁹:ꝛ seraphin clamabāt:sꝫ ille cuius maiestate oīs terra iplet:est ille qui eētialiter est de⁹.g̃ Jsaias vidit deū per eētiā in statu vie existens. ¶ Ꝑ.vidē deū facie ad faciē est vidē deū per eētiā. ut pꝫ.j.Coꝛ.13°.sic eni beatā visionē apl̄s noiat.sꝫ Jacob in statu vie exñs vidit deū facie ad faciē.vñ dicit Geñ.32°. Uidi dñm facie ad faciē ꝛ salua facta est aia mea.ergo aliqs in statu vie pōt videt deuꝫ per eētiā. ¶ Ꝑ.Job.4.1°. Auditu auris audiui te:nūc aūt oculus meus videt te.visus aūt est de reb⁹ pñtib⁹:audit⁹ aūt de abn̄tib⁹.g̃ postꝙ Job cog̃uerat deū q̄si abn̄tē per auditū adhuc in hac vita exñs vidit deū q̄si pñtē per eētiā. ¶ Ꝑ.de Moyse dr̄ūt.xij. Palā ꝛ nō p enigmata videt deuꝫ.sꝫ oīs visio dei uel est p enigma uel p eētiā:ut pꝫ.j.Coꝛ.13°.g̃ Moyses in statu vie exñs vidit deū per eētiā. ¶ Ꝑ.2ª. Coꝛ.12° sup illō. Raptū hī⁹ usq̄ ad tertiū celū:dic̄ glo.q deus oñdit Apl̄o vitā in q̄ videdus est in eīnū:ꝛ ita ad hoc raptus est apl̄s.ut ipꝫ deū ꝑse nō in aliq̄ figura videt.ꝛ infra dr̄ q in tertio ordine angeloꝝ sūt throni cherubin ꝛ seraphin qui vicinius deū ꝓteplant a q̄rū silitudine deū vidisse dr̄ apl̄s:ex quib⁹ oīb⁹ apte oñdit q ipse vidit deū per eētiā:ꝛ sic̄ idē qō ꝓtius. ¶ Ꝑ.ꝑm Aug.12° sup Geñ.ad lr̄aꝫ:visiōe itellectuali vident ea que sūt in aia per sui eētiaꝫ.sꝫ visio itellectualis est de rebus ipsis itelligibilib⁹ nō per aliqs silitudines:sꝫ per suas eētias ut ipse dicit.g̃ cū deus per suā eētiā sit in aia viatoris.videtur q per essentiaꝫ suam ipsum videat. ¶ Ꝑ.affectus magis est coꝛruptus per peccatum q̄ intellectus:qz peccatū in uoluntate est.ut dicit Aug. sed affectus potest imediate diligere deū in statu vie. ergo ꝛ intellectus potest immediate videre deum. ¶ Ꝑ.omne illud imediate videt per intellectū ad qō intellectus se ꝓuertit sine hoc q conuertat ad aliquid aliud.sed intellectus viatoris potest ꝓuerti ad deū sine hoc q conuertat ad aliquid aliud.ergo intellectus viatoris potest imediate videre deū. ¶ Ꝑ.illud per qō iudicamus de aliquibus oportet esse nobis magis notū q̄ illa:sed ꝑm Aug.in li.de uera reli.ꝑm veritatem increatā de oībus iudicamus ipsam de oībus cōsulentes etiā in statu vie.ergo ipsam ueritatem videmus.sed ueritas increata est diuina eētia.ergo in via deū per essentiā videre possumus. ¶ Ꝑ.ꝓ qō vnūqōq illud magis.sꝫ oīa que cog̃scim⁹:cog̃scim⁹ per lumen diuinū:qō est ipsa diuina essentia:qz ut dicit in li. de spū ꝛ aia:mēs nr̄a in actū cognitionis exire nō pōt nisi diuino lumine perfundat.g̃ ipm deū per eētiā videmus magis q̄ aliqd aliud. ¶ Ꝑ.ꝑm Aug.mēs nostra a deo nulla interposita creatura formatur.sed in omni mediata visione aliquid interponitur.ergo ꝛ in hac vita mens nostra imediate videt deuꝫ. ¶ Ꝑ.per quamlibet scientiam speculatiuam cognoscitur de subiecto quid est.sed deus in aliqua scientia speculatiua est subiectuꝫ uel saltem in parte alicuius scientie sicut in theologia,ꝛ in Metaphisica que etiam de deo est: ut patet in ꝓncipio Meta.ergo per aliquā sciaꝫ speculatiuaꝫ scitur de deo qd est:ꝛ hoc est videre ipsum per essentiā.g̃ cū oēs scias speculatiuas possim⁹ hīe in via:deū in statu vie per essentiā videre possumus. ¶ Ꝑ.nihil ipedit nisi a suo ꝓrio.sꝫ coꝛruptio coꝛporis nō ꝓriat dispōi itellect⁹.cū nō sint in eodē.g̃ dis-

Universidad de Deusto
Biblioteca

positio itellect⁹ nō ipedit per corporis corruptiōez. ſz aia in corpore corruptibili exīs videbit deū per eſſentiā. g̃ z corpori corruptibili iuncta pōt deū per eſſentiā videre. ¶ Sz ꝫ eſt qō dī Exo.33°. Nō videbit me hō z viuet. glo. q̃diu hic mortalr viuit videri per q̃ſdā imagines de⁹ pōt. ſz per ipſam nature ſue ſpeciē nō pōt. ¶ Ꝑ. Joā.j.dī. Deū nemo vidit vnq̃. glo. Nemo purus hō viuēs in hoc corpore videt deū ut eſt. ¶ Ꝑ.2.Cor.5°. Quādiu ſum⁹ in corpore peregrinamur a dño: per fidē enim ambulamus z nō per ſpēm. glo. Domini vitā mortalē adhuc agenti nō pōt ꝓtingē ut dimoto atq; oi diſcuſſo nubilo fantaſiarum corporalium ſerenisſima icōmutabilis veritatis luce potiat. ¶ Ꝑ. eē viatorē z cōprehēſorē eſt ſoli⁹ chr̃ſ. ſz q̃cūq; videt deū per eſſentiā eſt cōprehēſor. g̃ nullus alius a chr̃o adhuc viator exīs pōt deū per eſſentiā videre. ¶ Ꝑ. poſita cā ponit effect⁹. ſz cā q̃re aia beata ſit eſt diuina viſio ut ex dictis patet: ſi ergo aliquis in ſtatu vie deum per eſſentiam videat: in ſtatu vie erit beatus: quod eſt abſurdum.

Rñdeo dōm q̃ cū btitudo ſit ultimus finis rōnalis creature: ſtatus vie in q̃libet rōnali creatura dī eē ille in quo a btitudine deficit: beatitudo aūt cuiuslibet rōnalis creature ꝓſiſtit in viſiōe dei per eſſentiā ut ex dictis patet: operatio aūt delectabiliſſima in qua beatitudo cōſiſtit opz q̃ ſit potentie diſpoſite z perfecte ad digniſſimuz obiectū: ut ꝑz per phz. in.10. Ethi. z iō ad h⁹ q̃ creatura rōnalis ſit btā per viſionē dei in eſſentia ſua opz q̃ in hanc viſionē ſit potēs per aliquā diſpōnē ſibi iherētē: quā dicimus eſſe lumē glie. ſic aūt nulla pura creatura in ſtatu vie exīs videre pōt deuz per eſſentiā: hō eni per diſpoſitiones oēs q̃s in ſtatu vie hz nō pōt in aliq̃d amplius niſi ut itelligat q̃cq̃d itelligit per ſpēs a ſenſu abſtractas: q̃ fantaſmata ſunt itellectui nr̄o ut ſenſibilia ſenſui: ut patet per phm in 3° de aia. itellectus ēt angeli in ſtatu vie per oēs diſpōnes nāles uel ēt gratuitas nō pōt in aliq̃d amplius niſi ut itelligat omne qō intelligit per formas creatas: ad q̃s nālis facultas intellectus ei⁹ determinat: ut ex dictis ꝑz. de⁹ aūt in eſſentia ſua videri nō pōt: nec per aliquā formā a ſenſu abſtractā: nec per aliquā formā creatā: ut ex dictis patet. vñ ꝑz q̃ nullus intellectus pure creature in ſtatu vie exītis pōt in viſionē dei per eſſentiā per aliquam diſpoſitionē ſibi inherētē: ſz ꝓtingit aliq̃n diua virtute q̃ aliqua res miraculoſe ꝓducit in aliq̃d in quo nullo mō pōt per aliqs diſpōnes ſibi iherētes: ſic q̃ virgo pariat: q̃ ignis in aq̃ cōburat. z ſilr pōt miraculoſe fieri q̃ diua virtute aliqs itellectus creatus nō hns niſi diſpōnē vie eleuet ad videndū deū per eſſentiā: nec tn̄ ex tali viſiōe pōt dici beatus ſimplr: ſz ſm q̃d tn̄ inquātū. ſ. coicat in actu beati: ſic ēt aliq̃ corp⁹ in ſtatu grauitatis exīs pōt miraculoſe ptícipare actū agilitatis uel ipaſſibilitatis; ſicut de Abacuc legit Dañ. ult̄mo. z de trib⁹ pueris conſeruatis in fornace. Dañ.3°. nec tn̄ eorū corpora erāt gl̃ioſa: ea aūt que fiunt miraculoſe nō dicunt poſſibilia ſm naturā in qua fiunt. ſed ſm virtutem faciētis tn̄: non enim dicimus ꝓprie loquendo q̃ cecus poſſit fieri videns: ſed q̃ deus pōt eū facere videre: z iō oōm eſt q̃ nulla pura creatura in ſtatu vie exiſtēs pōt deū per eſſentiā videre. ſed deus pōt facē q̃ videat adhuc in ſtatu vie manans. Ex dictis ēt patet. q̃ nullus hō iſtatu vie nec ēt angeli eſſentiā dei pōt cognoſcere: q̃ exceđt oēs formas ſenſibiles per quas itellect⁹ noſter in ſtatu vie cognoſcit: z ipſam mentem noſtram ex cuius ſimilitudine aliq̃d de ſubſtantijs intellectualibus cognoſcimus.

Ad primū g̃ dōz: q̃ ſz Dio^m 4° ca° ce. hiera. per hoc qō in ſcriptura dī q̃ aliqs ſctūs vidit deū. ut Jſaias uel q̃libet ali⁹: nō eſt itelligēdū q̃ eēntiā dei que eſt oib⁹ viatorib⁹ occulta viderit: ſz q̃ oſtēſe ſūt eis alique forme uel corporales uel imaginarie per q̃s manuducebant in dei cognitionez: z hoc fiebat miniſterio angelorū quoꝝ illuminatiōe ꝓfortabat itellect⁹, ꝓphete ad q̃nēdū in aliquale diuinorū cognitionē ex apparētib⁹ formis: z q̃ angelus nō itēdebat ducē in ſui cognitionē ꝓncipalit. ſz in cognitionē dei: ideo in hi⁹ viſis non dicebat angelus apparere ſz de⁹: ex cui⁹ pſona appebat angelus: z ex cui⁹ virtute efficaciā hēbat ad illuminādū mentez: z hec uocat theophonia. i. dei apparitio in ſcriptura: q̃nq; tn̄ z angelus dicebat ille qui apparebat pp miniſteriū q̃ exhibebat. vñ Oze. dicit. Angelus qui Moyſi apparuit ſe deſcribit mō angelus mō dñs memorat. angelus q̃ exterius loquēdo deſeruit: dñs q̃ interius preſidēs loquēti efficaciā tribuit. z hec eſt ēt ſnia Aug.2° de tri. ¶ Ad 2^m dōz: q̃ viſio illa Jacob fuit imaginaria uel corporalis: dī tn̄ vidiſſe facie ad faciem: q̃ illa figura in qua ei apparuit deus facie ad faciē eſt ab eo viſa: vnde dicit glo. ibidē. Nō q̃ deus videri poſſit. ſed formā videt in qua deus locut⁹ eſt ei. Jn hoc tn̄ q̃ dicit facie ad faciē: notat quedā eminētia viſionis: ut eni dicit Rabi Moyſes gradus ꝓphetie diſtinguens. Eminētioꝛ eſt gradus ꝓphetie qñ ꝓphete apparet aliq̃d in viſione vigilie q̃ ſi appareat in dormiēdo: z utrolibet mō ſi fiat revelatio eminentioꝛ gradus eſt qñ apparet ille qui loquit in aliq̃ figura viſui q̃ qñ audit locutio eius tn̄ ſine hoc q̃ aliq̃d videat. eminētioꝛ quoq; gradus eſt ſi ille qui loquit apparet in figura angeli q̃ in figura hois: z hāc eminētiam habuit apparitio Jacob: q̃ nō fuit in dormiēdo: ſz in vigilādo. nec tn̄ audiuit uocē ſecū loquētis. ſz ēt figurā diſpexit: hois tn̄. vñ dī q̃ apparuit ei vir z̄. quē angelū intellexit: z ad hāc eminētiā deſignādā dī q̃ vidit dñm facie ad faciē: angelū dñm uocans rōne ſaz dicta. Nō pōt dici ſm glo. Greg. ibidē: q̃ hoc itelligat de viſiōe ſpuali qua ſctoꝝ mentes ēt in via a vitijs purgate deū ꝓtēplant adiute diuino lumine quo ꝑfundunt: ſz quā q̃dē viſionē q̃uis diuina nā ut eſt nō videat: q̃ illud lumē receptuz nō eſt ſilitudo ſufficiēter repñtās diuinā eēntiā: ut ſupra dictū eſt. tn̄ aliq̃ ꝑfectioꝛ cognitio de deo habet cū illud lumē ſit expſſioꝛ eius ſilitudo q̃ lumē nāe aut creature ſenſibilis ex q̃b⁹ hō nāli cognitiōe ducit ad dei cognitionē: nili eni illā. ſ. vītatē cauſatā utcūq; ꝓſpiceret nō eā ſe ꝓſpicē nō poſſe ſentiret: ut in eadem glo. dī: z q̃ per faciē quēlibet cogſcimus cognitionē dei faciez uocamus. ¶ Ad 3^m dōz: q̃ uerbū Job pōt itelligi de viſiōe imaginaria z itellectuali: ſi eni itelligat de imaginaria deſignat ꝑfect⁹ Job in gradu ꝓphetie: cū ꝓmo nō fuerit ei facta revelatio niſi per auditū loquentis: poſtmodū vō per viſionē loquētis. Si aūt itelligat de viſiōe itellectuali tūc oſtēdit ꝑfect⁹ eius de cognitiōe fidei in itellectū diuinoꝛ q̃lis hic per ꝓtēplationē ꝑdictā habet a ſctis que q̃dē viſio dī: q̃ ſicut vidēdo aliq̃ cogſcimus ab ipſis reb⁹ accipiendo: ita ſcti in ꝓtēplatiōe accipiūt lumē ab ipſo deo: per q̃ diuina altius ceteris ꝓtēplant. ſz audita cogſcimus aſſentiēdo eis qui ab ipſis reb⁹ ſpēs acceperūt dū nobis referunt ſe vidiſſe: z ſimiliter per fidē adheremus dictis apoſtolorum z ꝓphetarū: qui fuerūt diuino lumine illuſtrati: z ſic nō opz ponere q̃ deū per eēntiā viderit. ¶ Ad 4^m dōm: q̃ duplex eminētia viſionis Moyſi aſcribit: vna exo.33. ubi dī q̃ loquebat dñs moyſi facie ad faciē ſicut loq̃ ſolet hō ad amicū ſuū. Ex q̃bus tn̄ vbis haberi nō pōt q̃ deū per eſſentiā viderit: q̃ patet ex hoc q̃ petit coiter. Oſtēde mihi gloriā tuaz. q̃ ei tūc cōceſſum nō eſt. vñ dictū eſt ei. Faciē meam videre nō poteris. z ideo dicit glo. ibidē. Scōm opinionē populi loquit ſcriptura: que putabat Moyſen ore ad os loq̃ cū deo: cū per ſubiectā creaturaz. i. per angelū z nubē ei loqueret z appareret. Hec aūtez locutio pōt itelligi fuiſſe imaginaria uel corporalis. vñ dicit Aug.12. de tri. locutio illa que fiebat uocibus ſic modificabat tanq̃ eēt amici loquētis ad amicū. Pōt ēt itelligi eē intellectualis ſm q̃ intelligibilia diuinoꝛ ſpiciebat per modū quo dī in pſal. Audiā q̃d loquat in me dñs deus. z utroq; mō oſtendit ꝓuilegiata eius reuelatio: inq̃tū familiari⁹ ceteris ei ſua ſecreta reuelauit q̃ſi amico: iuxta illud qō dī Jo.15. Vos dixi amicos q̃z oia quecūq; audiui a ꝑre meo nota feci uobiſ. z ideo dī Deute. ultimo. Non ſurrexit ultra ꝓpha in iſrael ſuē noſſet dñs facie ad faciē. Alia eminētia viſionis moyſi oſtēdit Nume.12. ubi dñs de eo dixit ad aaron z Mariā. Ore ad os loquar ei z palā non per enigmata z figuras deū videt uel gloriā dñi ſm. 70. ubi oſtendit impleta fuiſſe ei⁹ petitio qua petiuerat in exo. Oſtēde mihi faciē tuā. ita q̃ ante mortē deuz per eēntiā vidit: ut Aug. dicit. 12. ſup Geñ. ad lr̄am: z in li 20 de vidēdo deū: z iō ſignant dī. Ore ad os loquar ei. q̃d in Exo. dictū nō fuerat: q̃ viſio dei per eēntiaz nō fit imediate aliquo ſupiori ſpū. ſed ipſe deus imediate ſe oſtēdit: z hoc eſt loq̃ ore ad os. nō eni os corporis: ſed os mētis itelligēdū eſt: ut Aug. dīc: ſz viſio cōtēplationis vie fit mediāte illuminatione angelorū: ut patet per Dio. 4. ca. ce hierar. z iō non pōt dici ſm illā loq̃ ore ad os: ſed loqui quaſi per internūciū. Nec tn̄ viſio qua ante mortē deū per eēntiā vidit nō fecit eū beatū ſimplr. vñ nec ſemp illa viſio in eo permāſit: ſed ad tēpus q̃uis illud tēpus in ſcriptura non determinet: nō eni erat ex diſpoſitiōe in itellectu exiſtēte. ſz ex ſola diua vtute q̃ſi miraculoſe: ut dictū eſt q̃n aūt nā creata miraculoſe elcuat ad aliq̃d ſup̄ nāz: nō pōt ſimul eē in ꝛrio actu: ſicut corpus Petri cū miraculoſe actū dotis habuit ſup vndas ambulādo nō ſimul erat in eo act⁹ grauitatis qui eſt ferri deorſum. Et ſ.lr q̃n intellect⁹ viatoris elevat miraculoſe ad videndū deū per eēntiā: nō ꝑt ſimul eſſe in actu viſionis vie qua aia nālit ſenſibilia ꝓcipit: z iō opz in illo ſtatu niam videtis oino ab actu ſenſuū abſtrahit: z iō Aug. dicit. 12. ſup Geñ. ad lr̄am: q̃ deū per eēntiā nemo videre pōt niſi ab hac vita quodāmō moriat⁹: ſiue oino exiēs de corpe: ſiue auerſus z alienat⁹ a ſenſib⁹ carnalib⁹. Et ſilr dicit in libro de vidēdo deū: z ſic nō eſt ꝛrium ei q̃ dī Nume.33. Nō videbit me hō z viuet. vñ Gzego. ibidē dicit in glo. A. q̃buſdaz in hac carne viuētib⁹: ſed ineſtimabili vtute creſcētib⁹ pōt eterni dei claritas videri: tn̄ nō videbit eū hō z viuet: quia qui ſapientiā que de⁹ eſt videt huic mūdo fundit⁹ mori. ¶ Ad 5^m dōm: q̃ in illo raptu paulus hoc mō vidit deū per eēntiā: ſicut z de Moyſe dictū eſt: ut per Aug. in li. de vidēdo deū: z. 12. ſup Geñ. ad lr̄am. Ut idē pulegiū doctoꝛ gētiū z magiſter iudeoꝛ ꝓſequent: q̃ uiſ q̃dā dicant q̃ hi⁹ viſio fuit media iter viſionē vie z viſionē pīe volētes q̃ nō viderit deum per eēntiā. ſed eminētiſſima cōtēplatione vie: cuius tn̄ ꝛriū vident ſonare vba ſanctoꝝ. Scōm hoc tn̄ pōt dici fuiſſe media inē utrāq; cognitionē: q̃z in hoc q̃ vidit deū per eēntiā fuit ſupra cognitionem vie: in hoc vo q̃ ex illa viſione nō fuit ſimpliciter beatus fuit infra cognitionē pīe. ¶ Ad 6^m oōz: q̃ viſio itellectualis eſt de his que ſunt in aīa per ſui eēntiā nō quocunq; mō ſed de his que ſūt in ea ut forme intelligibiles in itellectu: ſic aūt nō eſt de⁹ in aia viatoris per eſſentiam ſuā. ſed per ſimilitudinem. Oō autez dicitur ab Aug. q̃ viſio intellectualis eſt earū rerum quarū ſimilitudines nō ſunt aliud q̃ ipſe: eſt referendū ad obiectum viſionis nō ad mediū quo videtur. conſtat enim q̃ medium quo intelligitur lapis eſt ſpecies ei⁹ in anima: que nō eſt ipſa lapidis eſſentia: ſed per ſimilitudinem lapidis pervenit ad cognoſcendam ipſam eſſentiam lapidis: q̃ obiectū intellectus eſt q̃d. ſed hoc nō cōtingit in viſione imaginaria uel corporali: q̃ obiectū imaginationis uel ſenſus nō eſt ipſa eēntia rei: ſed accidētia que ſunt extra: ſicut color z figura z huiſmodi. vnde etiā in viſione intellectuali viatoris non oportet q̃ ipſa diuina eēntia ſit mediū quo videt: ſed q̃ per ſimilitudinē aliquā ipſius perueniat ad aliquale m diuine eſſentie cognitionē: nō qua ſciatur q̃d eſt deus: ſed qua ſciatur quid nō eſt. uel dicēdū q̃ Aug. etiā. 12. ſuper Geñ. ad lr̄am. vnde vba illa ſumunt in glo. 2. Cor. 12. inducit hoc ad oſtēdēdū differentiā intellectualis viſionis ad alias viſiones. hoc eni itellectualis ꝓe alijs hēt q̃ pōt cognoſcere ea que ſunt in intellectu per ſui eēntiā. nō aūt ſenſus uel imaginatio nō aūt ſequit ꝓpter hoc q̃ itellect⁹ nihil intelligat niſi per eſſentiā ſuā: z q̃ nō itelligat per ſimilitudines aliquas. ¶ Ad 7^m oōm: q̃ in oibus potētijs adinuicez ordinatis hoc eſt neceſſariū: ut ubi terminat⁹ act⁹ poris potētie incipiat actus ſecūde. vñ cū uolūtas ꝓſupponat intellectū uolūtas ferē in illud in q̃ itellectus terminat: intellect⁹ aūt q̃uis deū in ſtatu vie non niſi per effect⁹ cognoſcat: tn̄ ei⁹ opatio in ipm deū terminat ſm q̃ tulācūq; cognitionem quā de ipſo accipit: z iō affect⁹ nō idiget ad hoc q̃ referat in deū q̃ redeat in illa media: ſz pōt ſtatim in ipm deū ferri in quē intellect⁹ deuenit. ¶ Ad 8^m oōm: q̃ ēt q̃n aliq̃d videt per ſilitudinē alteri⁹ rei: pōt cōtingere q̃ videz rē per mediū cogitet de re imediate ſine hoc q̃ ei⁹ cognitio cōuertat ad aliquā aliā rē: q̃z in illud mediū nō ꝓuertit ut eſt res quedā: ſed ut imago illi⁹ rei que per ipaz cognoſcit: idē aūt eſt mot⁹ intellect⁹ in imaginē: inq̃tū eſt imago z imaginatū: q̃uis ali⁹ mot⁹ ſit itellectus in imaginē: inq̃tū eſt res quedā z in id cuius eſt imago: z iō q̃n per ſilitudinē creature quā itellect⁹ habet penes ſe nō cōuertit in creaturā ut eſt res quedā: ſed ſolū ut eſt ſilitudo rei: tūc imediate de deo cogitat: q̃uis nō imediate deū videat. ¶ Ad 9^m oōz: q̃ ſic dīc glo. ſup illud pſal. Diminute ſunt vītates z̄. Ab vna veritate icreata reſultant multe veritates in aiab⁹ noſtris: ſic ab vna facie ſilitudines multe in ſpeculo fracto: ſiue in multis ſpeculis: z hec veritas in intellectu noſtro reſultans ꝑmo z ꝓncipalr cōſiſtit in ꝑmis ꝓncipijs per ſe notis. z iō q̃n per ea de oib⁹ alijs iudicamus noſtrū iudiciū eſt ſm ꝑmā veritatē: cui⁹ eſt dictorū ꝓncipioꝛ veritas ſilitudo. ¶ Ad 10^m oōz: q̃ duplicit cognoſcit aliq̃d ab altero. vno mō ſicut ex cui⁹ cognitione deuenit in cognitionē alteri⁹: z ſic illud quo cognoſcit eſt magis notū: ut ꝓncipia ꝓclusionib⁹. alio mō ſic ꝑficiens cognoſcentē ad cognoſcendū ſiue ſit forma: ſicut ſpēs lapidis in oculo perficit oculū ad videndū: ſiue ꝓncipiū effectiuū hui⁹ forme: ſicut dicit q̃ oculus videt per ſolē: z hoc mō id quo aliq̃d cogſcit nō opz q̃ ſit magis notū: imo poſſibile eſt q̃ nō cogſcat: cogſcit eni ꝑ quādā iflexionē itellect⁹ ab obiecto

cogſcibili in id qō erat cognitionis p̄n̄m: sic autē deo oia cognoscim⁹: ꝛ iō rō nō sequit. ¶ Ad xi^m dō3: q vbū Aug. itelligēdū est q̄tū ad hoc q̄ nulla creatura iterponit int̄ mētē nr̄az ꝛ deū qua mediāte mens nr̄a a deo, pcedat in eē: uel qua mediāte fozmet per gr̄am uel per gloriā: sic efficiente medio: nihil tñ, phibet d̄n aliq̄ fozma creata mediāte mente nr̄a a deo fozmet: sicut gr̄a uel charitatis habitu: ꝛ sic per spē3 creatā fozmat mens viatoris ad vidēdū deū. ¶ Ad xii^m dō3: q Auēpace posuit q̄ itelligē cēntias separatarū sbarū poterat, puenire hoi per sciētias speculatiuas quas in hac vita adiscim⁹. Sed hanc positionē ipzobat Lō-men. in. 3. de aia. ex hoc q̄ adhuc nō sūt inuēta aliq̄ p̄n cipia in qb⁹ ad hoc pueniri possit: qō nō videt eē, pbabile: si ad hoc per p̄n^a sciaz speculatiuaz pueniri posset: ꝛ p̄cipue cū ois humana cognitio ad illā ozdinet: nō eni eēt, pbabile q̄ spēs humana deficeret a perfectione nāli totalit̄. Et ideo dicēdū q̄ p̄dicta positio i possibilis est: cui⁹ rō est: q̄z scie speculatiue, pcedūt ex p̄ncipijs per sen otis que a sensu accipiunt: ut dī in. 2. posterioz. ꝛ iō per illa nō possumus deuenire in eēntias illarū rerū que oēs fozmas sensibiles excedūt. vñ per nullā sciaz speculatiuā quā nūc acq̄rim⁹ scim⁹ q̄d est deus: uel q̄d est angelus: nisi sub q̄busdā silitudinibus magis cognoscētes de eis q̄d nō sūt q̄ q̄d sunt: ꝛ pp hoc dīc phs in p̄n⁹ meta. q̄ scia de deo nō est būana possessio: q̄z. s. eā ad plenū habere non possumus. ¶ Ad xiii^m dō3: q̄ corpus nō pōt eē corruptibile: nisi q̄n aia nō plene corpori oñat. si eni plene ei nō oñare tur suā icorruptionē ei pferret: ꝛ ideo in statu corruptionis opz q̄ aia cognoscat fm exigētiā corpis. s. accipiēdo a sensib⁹: tali autē mō cognitionis de⁹ p eēntia videri nō p̄t: ut ex dictis p3: ꝛ fm hoc stat⁹ corruptionis repugnat visioni dei per essentiaz. Qō.III.

QEinde querit de delectatiōe. Et circa hoc querunt q̄nq̄. Primo q̄d sit delectatio. 2° que sit cā delectationis 3° de cōparatione delectationis ad tristitiā. 4° de bonitate ꝛ malitia delectationis ꝛ tristitie. 5° de cōparatione delectationis spūalis ad corporalez.

Ad primū sic pcedit. Uī q̄ delectatio nō sit passio: oīs eni passio in motu cōsistit: ut dī in li. 6. p̄ncipio2. sed delectatio non est mot⁹ neq̄ gñatio aliq̄: ut dīc phs in. 7. ethi. g̃ delectatio nō est passio. ¶ P̄. opatio non est passio: sed magis actio cū sit exñtis in actu fm q̄ hī⁹ sed delectatio est quedā operationis pfectio: ut dī in x. ethi. g̃ delectatio nō est passio. ¶ P̄. in oi passione trahit patiēs ad terminos agētis q̄z agens assimilat sibi patiēs. sed cā delectationis est cōueniētia: ꝛ ita ill lud q̄ delectat in suis terminis manet. g̃ delectatio nō est passio. ¶ Sed c̄: gaudiū ꝛ delectatio sūt vni⁹ gñis. sz gaudiū est passio: ponit eni vna de q̄tuor p̄ncipalib⁹ passionib⁹: ut p3. 9. de ciui. dei. g̃ ꝛ delectatio est passio. ¶ P̄. delectationis est bonū: sed bonū est q̄ obiectū appetitus. g̃ delectatio ad appetitū pertinet. sed alia que ptinēt ad appetitu3 sunt passiones: ut amo2: ira: ꝛ hī⁹. ergo ꝛ delectatio est passio.

¶ Ulteri⁹ videt q̄ in pte intellectiua aie ꝛ in algis substātijs spūalib⁹ delectatio eē non possit: q̄z ut dī in. 7. phisicoz. Omnis passio est in pte anime sensitiua. sed delectatio est passio ut p̄obatū est. g̃ nō pōt eē in pte intellectiua: nec in sba aliq̄ spūali. ¶ P̄. Auicēna dīc in. 6. de nālibus: q̄ sīm delectationis est speciei corporalis. sed ps intellectiua non utit aliquo corporali oz̄gano. g̃ in ea nō pōt eē aliqua delectatio. ¶ P̄. illud qō est intellectiue ptis nō est cōe nobis ꝛ bzutis. sed delectatio est ēt in bzutis. g̃ delectatio nō est itellectiue ptis. ¶ Sed c̄ est qō dī Luce. 15. Gaudiū est angelis dei sup vno peccatore pniam agente. ¶ P̄. philosophus dicit in. 7. ethico. q̄ deus semper vna ꝛ simplici operatione gaudet. ergo ꝛ eadē rōne in alīs substantijs spūalibus potest esse delectatio.

¶ Ulteri⁹ videt q̄ delectatio sit in pte: delectatio enim cōsequit operationē nostrā: ut dī in. 10. ethi. sed operatio nostra est in pte. g̃ ꝛ delectatio est in pte. ¶ P̄. oē illud in quo est accipere p̄ius ꝛ posterius est in tēpore. sed in delectatione est accipere p̄ius ꝛ posterius: cū aliq̄s per longā horam possit cōtinue delectari. ergo videt q̄ delectatio sit in pte. ¶ P̄. delectatio aliis passionib⁹ cōdiuidit. sed alie passiones anime sunt in pte: ut ira ꝛ huiusmodi. ergo ꝛ delectatio. ¶ Sed cōtra est qō phs dicit in. 10. ethicorū. fm nullū tēpus acciperet q̄s delectationē. ¶ P̄. delectatio sequit apprehensionem conuenientis. sed visio ꝛ alie apprehē siones non sunt in tempore sed in instanti. ergo ꝛ delectatio non mensuratur tempore.

¶ Ulteri⁹ videt q̄ delectatio ꝛ gaudiū sint penit⁹ idē: ꝛ silr exultatio ꝛ letitia ꝛ iocūditas: passiones enim ꝛ habitus penes obiecta distinguunt. sed gaudiū ꝛ delectatio ꝛ alia supra dicta habēt idē obiectū. s. bonuz cōueniēs. g̃ sunt idē. ¶ P̄. ab eadē causa, pcedit idez effect⁹: q̄z idem semp natū est idē facere: sed delectationis ꝛ gaudij nō pōt poni nisi vna ꝛ eadem cā: scilicet cōiūctio cōuenientis. ergo sunt idē. ¶ P̄. vnum vni opponit. sed delectationi ꝛ gaudio opponit vnū q̄ est tristitia. ergo delectatio ꝛ gaudiū sī vnū oino. ¶ Sz c̄ est q̄ dīc Aulcēna in. 6. de nālib⁹: q̄ gaudium est spēs delectationis. g̃ nō sunt oino idē. ¶ P̄. si gaudiū ꝛ delectatio eēnt oino idē: ubicunq̄ est delectatio eēt ꝛ gaudiū: hoc autē falsum est: q̄z in sensu dicit esse delectatio: sed nō gaudiū, pe loquendo. ergo delectatio ꝛ gaudium non sunt penitus idem.

Rñdeo dōm ad p̄mā qōnē: q̄ quelibet res q̄ñ ptingit ad, p̄az pfectionē p̄sequit stabilimētū ꝛ vigorē: sic̄ corpa q̄ñ pueniunt ad terminos mot⁹ sui nālis: q̄z in loco nāli p̄seruant: cū autē motus penes terminos distinguant: opz q̄ diuersum iudiciū de quētione ad terminū cōplemēti accipiat fm diuaz mot⁹. Mouet autē aliq̄d ad suā pfectionē dupl̄r: uno mō per inclinationē nālē: sic̄ lapis mouet deorsum ꝛ hic motus nō p̄exigit cognitionē in eo q̄ mouet: sed in alio q̄ est p̄ncipiū causans hanc iclinationē ꝛ hic est motus nālis: alio mō per inclinationē cuius p̄ncipiū est cognitio eius q̄ mouet: ꝛ hec quidē iclinatio dī appetitus aialis aut itellectualis. vñ sic̄ in termination motus nālis est quedā vigoratio nālis eius q̄ mouet: ita in assecutione pfectionis in quā tēdit appetitus aialis: est quedaz quietatio ipsius seu vigoratio eius p̄supponēs cognitionē perfectionis iam cōiuncte: sicut appetitus p̄supponebat cognitionem perfectionis nōdū habite: ꝛ talis vigor siue q̄tatio appetit⁹ uocat delectatio. vñ ēt Cōmē. dīc in. 10. ethi. q̄ delectatio est quedā supfloritio nāe. Est autem duplex appetit⁹ sic̄ ꝛ cognitio. s. sensitiue ꝛ intellectiue partis appetit⁹ autē sensitiue ptis est virt⁹ in organo corporali ꝛ est imediatū p̄ncipiū corporalis motus. vnde oīa que accidūt in appetitu sensitiuo sunt coniuncta cum q̄dā transmutatione corpali: q̄ nō accidit in his que st in appetitu itellectiuo nisi passione large accepta ꝛ ip̄zopie: ut in. 3. li. di. 15. dictū est. vñ delectatio que ē in appetitu sēsitiuo quedā passio est: nō āt delectatio

que est in intellectiuo nisi passio ne large accepta.

Ad primū g̃ dō3: q̄ nō est icōueniēs motū per accīs terminari ad aliū motuz: q̄ uis hoc per se sit ipole: ut p̄bat in. 5. phisicoz. delectatio g̃ intḡtū hī⁹ semp p̄sistit in aliq̄ terminatione mot⁹ sz tñ q: in terminatione mot⁹ appetitui p̄surgit q̄dam mot⁹ in quo passio aialis p̄sistit: iō passionē ieste accidit delectationi: sed ineſt per se delectationi sensitiue. ¶ Ad 2^m dō3: q̄ q̄uis opatio intḡtū operatio nō sit passio tñ pōt hīe passionē ānexā uel sic̄ p̄cedētē ul̄ si cut subsequētē: ut p̄cedētē q̄dē: sic̄ sentire bēt ānexaz receptionē spēi sensibilis ꝛ itelligē receptionē spēi in telligibilis sz q̄ oē sentire q̄dā pati est: sz ut p̄ntē sic̄ opationē appetit⁹ sēsitiui p̄sequit quedā cozpalit̄ trāf mutatio fm dilatationē ꝛ constrictionē cozdis ꝛ alia hī⁹: ꝛ sic q̄uis delectatio intḡtū sit delectatio sit circa opationē: tñ intḡtū est delectatio sēsitiua est in passio ne quadā p̄sistēs. ¶ Ad 3^m dō3: q̄ delectat⁹ includit terminis sue pfectionis ex qua delectatio p̄surgit: qui q̄dē ī mini sī alieni hoc mō quo differt pfectio ꝛ pfectibile: sūt autē, ppz sz q̄ pfectio est p̄nalis pfectibili. ¶ Alia duo p̄cedim⁹ intḡtū ad delectationē sensitiuaz.

¶ Ad 2um qōnē dōm: q̄ delectatio iuenit diuersimode in deo angelis hoīb⁹ ꝛ bzutis: sz q̄ diuersimode se habēt ad suas pfectiones: ex qrū p̄iunctione delectatio p̄surgit. bzuta eni nō p̄nt ptingē ad altiorē pfectionez q̄ sit pfectio mālis. vñ eā cōsequunt māli motu: qui. s. est per ozganū corpale: ꝛ sic delectatio in eis p̄surgēs est mālis passio: in angelis vo cū sint oino a mā sepati nō est accipe aliquā mālē pfectionē sed imālē tñ: vñ ꝛ imālit eā cōsequunt: ꝛ delectatio in eis p̄sequēs imālis est. vñ dīc Dio. in fine ce. hierar. q̄ celestes dispositiones. i. angeli acceptrices nō sūt oino ei⁹ que sz nos est passibilis delectationis: hoies vo ex spūali ꝛ māli nā cōpositi sūt: ꝛ iō q̄tū ad inferiorē ptē. s. appetitū sensibilē: in quo cū bzutis cōueniūt est delectatio mālis: in supiori vo appetitu in quo cū angelis cōueniūt habēt delectationē imālē: ut cuz gaudēt de reb⁹ spūalib⁹: puta de cōtēplationib⁹ ꝛ alīs diuinis donis. vnde dīc Dio. ibidez: q̄ in p̄ticipatione angelice delectationis sepe facti sūt ꝛ viri scti per deificos diuinarū illuminationū supaduēt⁹. Jn oib⁹ aūt p̄dictis pfectio est aliud ab eo q̄ pficit. vñ possibile est ples per fectiones vni ineē: ꝛ iō tā in bzutis q̄ in hoīb⁹ ꝛ angelis sūt multiplices delectationes eis supueniētes. sed de⁹ nō bēt pfectionē que nō sit idē q̄ ipse cuz ipse sit actus purus: ꝛ iō vnica tm̄ est ei⁹ delectatio nō superueniēs sed eēntialis. vñ dīc phs in. 7. ethi. q̄ de⁹ semper vna ꝛ simplici gaudet delectatione. ¶ Ad p̄mū g̃ dō3: q̄ in appetitu itellectiuo nulla est passio sed so luz in appetitu sensitiuo: q̄z q̄ patit ab alio mouet ꝛ ducit: appetit⁹ aūt itellectiu⁹ cū sit liber sui non ducit sed ducit: sz appetit⁹ sensitiu⁹ ducit. vñ in eo solo passio cadit: delectatio vo que est in appetitu itellectiuo nō est passio: sed quedā operationis perfectio: ut dictū est. ¶ Ad 2um dō3: q̄ Auicēna loquit de delectatione sensitiua que per ozganū cōplet cozporale: sic̄ ꝛ cetera que ad sēsitiuā partē pertinēt. ¶ Ad 3^m dō3: q̄ illa que sūt coia nobis ꝛ bzutis fm vnam rōnē nō ptinēt ad itellectiuā ptez: sed aliquid est cōe nobis ꝛ bzutis nō fm rōnē eādē q̄ in nobis ad itellectū ptinet sic̄ cognitio ꝛ alia hī⁹ que fm quādā coitatez analogie extēdunt a deo usq̄ ad bzuta aialia ut cognitio ꝛ ēt usq̄ ad plātas ut vita: ꝛ ēt usq̄ ad lapides ut eē: ut p3 per Dio. de dī. no. ꝛ fm hoc delectatio spūalis bēt coitatē cū delectatione que est in bzutis.

¶ Ad 3^am. q. dō3: q̄ aliq̄d dī esse in pte dupl̄r: uno mō per se: alio mō per accīs: q̄z aūt de rōne tpis est p̄ius ꝛ posteri⁹: ꝛ illud per se ieste alicui q̄ p̄uenit ei fm rō nē sue spēi: iō illa per se in tpe sūt in qb⁹ req̄rit aliq̄d ad cōplemētū spēi q̄ō in futurum expectat: ꝛ hoc mō mot⁹ est in tpe: nō eni cōplet spēs mot⁹ in medio nisi pueniat ad terminū. ꝛ silr ēt q̄es est in tpe eo q̄ quiescere est eodē mō se hīe nūc ut p̄ī⁹: ꝛ sic de rōne q̄etis est ut aliq̄d in futurū expectet. Per accīs vo aliq̄d in tpe esse dī ad cui⁹ spēi cōplementū nihil req̄rit q̄ō in futurū expectet: sic̄ eē hoiem q̄ō in vno instanti cōplet: sed est cōiunctū motui qui per se est in tpe, put eē hois uariabile est: delectatio aūt ad cōplementum sue spēi ꝛ rōnis nihil in futurū expectat: in istāti enim uerū est dicē hoiem delectari. vnde non est in tpe nisi per accīs: intḡtū. s. pfectio illa ex cui⁹ cōiūctione surgit delectatio motui cōiūcta est: ꝛ iō si sit aliq̄ pfectio quā mot⁹ nō ptingat: talis delectatio nō erit in tēpore neq̄ per se: neq̄ per accīs: ꝛ hec est spūalis delectatio in angelis: in bzutis aūt est delectatio existens in tpe per accīs: intḡtū eoz pfectionib⁹ mot⁹ directe p̄iungit. sz in nobis delectatio nō est in tpe quo ad intellectiuā ptē ēt per accīs nisi ualde idirecte: intḡtuz. s. opatio intellect⁹ nr̄i p̄iūgit fantasmatib⁹: tñ uerū est nullā delectationē eē in tpe per se loquendo. ¶ Ad p̄m g̃ dō3: q̄ delectatio imediate cōsequit opationes aie: que sūt appēdere ꝛ uelle: be aūt opationes non sūt in tpe nisi per accīs: vidē eni ꝛ itelligē ꝛ uelle statim fūt. ¶ Ad 2^m dō3: q̄ aliq̄s dicat diuti⁹ alio delectari: nō est nisi intḡtū delectatio est in tpe per accīs: sic̄ ēt oī hō diuti⁹ vidē uel viuere. ¶ Ad 3^m dōm: q̄ ēt alie aie passiones q̄tū ad id q̄ ēt ex pte aie nō st in tpe nisi per accīs: intḡtū. s. eis p̄iūgit mot⁹ ex parte cozpis: tñ delectatio magis bēt rōnē q̄ nō sit in tēpore q̄ alie passiones: q̄z alie passiones p̄sistūt in appetitu fm q̄ tēdit in aliq̄d: sic̄ ira in vindictā ꝛ odiū in nocumētū alteri⁹. sed delectatio cōsistit in appetitu fm q̄ eius motus in suo appetibili adepto terminat: ois aūt terminus motus non est in tēpore sed in instanti.

¶ Ad 4^am. q. dō3: q̄ delectatio: gaudiuz: letitia: ꝛ oia hī⁹: hoc hñt cōe q̄ causanē ex cōiunctione pfectionis appetite. Perfectio aūt aliq̄ pōt alicui cōiūgi dupl̄r: uno mō realr: alio mō fm cozpzehēsionē eius: ex hoc aūt q̄ pfectio realr p̄iūgit cōsurgit delectatio: ex hoc aūt q̄ p̄iūgit fm app̄hēsionē surgit gaudiū ꝛ oia alia ꝛ ppt hoc ēt gaudiū est de spe futuroz ꝛ memoria p̄teritorū. sed delectamur de p̄ntib⁹ tm: iō ēt q̄ sensus exterioz nō app̄hēdit rē nisi p̄ntē fm eū non dicimur gaudē: sed delectari: sensus aūt iterioz app̄hēdit ꝛ rē p̄ntem ꝛ abñtem. vñ fm sensum interiorē dicimur ꝛ delectari ꝛ gaudē: delectari q̄dē de eo q̄ sibi sua pfectio cōiungit: sicut de ipsa sua opatione: de qua ēt ꝛ gaudet inquātū eā app̄hendit. sed de opatione sensus exterioris qua sibi nō cōiungit nisi app̄hensione: pōt q̄dē gaudē sz nō delectari: sicut sensus iterioz uel itellect⁹ nō delectat in comestione dulciū: sed pōt gaudē de hoc intḡtū hoc app̄hēdit ut pueniēs exteriori sensui: letitia vo ꝛ exultatio ꝛ iocūditas exp̄imūt quosdaz gaudij effect⁹. letitia q̄dē effectū interiorē fm q̄ ipse affect⁹ dilatat q̄si roboratus ꝛ pfectus ex appetibilis cōiūctione. vñ ꝛ passio gaudij cū dilatatione cozdis pficit: dī eni letitia q̄si latitia: sed exultatio exp̄imit ulteri⁹ effectū gaudij exteri⁹ prūpentē in signuz interioris gaudij. vnde dīcit exultatio ex hoc q̄ interius gaudiū ad exteriora p̄odit: qō ex magnitudine gaudij interioris contingit. vnde dicit Lassiodo. super

Universidad de Navarra Biblioteca

ꝑsal.q exultatio in magnis gaudijs dī. Jocūditas vo ulteri⁹ ipoztat effectū gaudij exteri⁹, prūpētē qui non solū demōstrat iteri⁹ gaudiuz: sed ēt excitat aliqs ad gaudēdū. ¶ Ad ꝑm g dom: q gaudiū ⁊ delectatio lz hēant vnū obiectū fm rē: nō tn est vnū obiectū fz rō nē: bonū eni ꝓiūctū realr facit delectationē: sed cōiūctū fz applhēsionē facit gaudiū: letitia vo exultatio ⁊ iocūditas sūt idē q gaudiū: nisi q exp: imūt quosdaz gaudij effect⁹: ut dictū est. ¶ Ad 2m dōz: q idē est cā delectationis ⁊ gaudij: sed nō eodē ordine. p° enīz ⁊ per se est cā delectationis. secūdario vo est cā gaudij. nunc eni aliqd apprehēsuz fac gaudiū nisi inq̄tū esti mat ut cōiūctū uel ꝓiungibile fz rē ad faciendū dele ctationē: ⁊ ideo ꝓiunctio pfectionis p° ⁊ per se fac delectationē: sed inq̄tū apphēdit ut delectationez faciēs facit gaudiū ēt qn delectationē actualr nō causat. vñ delectatio nāliter prior est gaudio. ¶ Ad 3m dōz: q gaudio opponit directe tristitia: delectationi aūt opponit dolor: fm q delectatio est in sensu exteriori ⁊ p̄cipue in tactu: sed fm q est iteri⁹ nō hēt aliud opposi tū q̄ tristitia: posset tn habere si esset nomen posituz.

Ad 2m sic, pcedit. Ur q cā delectationis nō sit so la opatio cōnālis habit⁹ nō ipedita. dicit eni Auicē. in li. de nālib⁹: q delectatio ꝓsurgit ex per ceptione cōueniētis adiūcti. sed nō sola opatio est cō uenies. sed multa alia. g nō sola opatio est delectatio nis cā. ¶ p̄. idē nō est ꝓrioz cā. sed opatio aliqn est cā tristitie ēt ꝑa ⁊ cōnālis. vñ accidia que queda tri stitia est ēt cōsurgit ex spūalib⁹ opib⁹. g opatio nō est ꝑa delectationis cā. ¶ p̄. si aliqd est cā alicui⁹: cōti nuatio ei⁹ cā est cōtinuationis illi⁹. sed cōtinuatio opa tionis nō est cā ꝓtinuationis delectationis: imo cōti nuatio opationis frequēter parit fastidiuz: ⁊ opones in sui nouitate sūt magis delectabiles. g opatio nō est cā delectationis. ¶ p̄. des opationi opponit. sz des delectationē causat. g opatio nō est, ꝑa cā delectatio nis. ¶ p̄. senes sūt attētioris opationis q̄ iuuenes. sed in senib⁹ est min⁹ de delectatione q̄ in iuuenibus: ut pz per phm in. 8. ethi. g opatio nō est cā delectatio nis. ¶ p̄. si opatio esset cā delectationis silr se hzent ad delectationē qui silr se hñt ad opationē. sed aliqui qui silr operant nō silr delectant: melācolici eni min⁹ delectant q̄ sanguinei. g videt q operatio non sit per se delectatiōis cā. ¶ Sed ō est qō phs dic in. 7. ethi co. q delectatio est opatio cōnālis habit⁹: nec hoc ꝓ itelligi nisi cālit. g opatio est delectationis cā. ¶ p̄. vnūquodq distinguit fm distinctionē sue causę. sz delectationes distinguunt per distinctionē opationuz: ut patet per phm in. x°. ethi. g operatio est delectationis cā. ¶ p̄. habit⁹ nō cog scit nisi per opationē uel per aliqd per opationē cātū. sed habitus cognoscit ex delectatione: ut dī. 2. ethi. signū opz accipere habit⁹ fiē tem in opere delectationē. cum ergo delectatio nō sit ipsa operatio: videt q sit ex operatione causata.

Rñdeo dōz: q sicut aia est forma corpis: ita in his que sūt coia aie ⁊ corpi id qō ex p te aie se hēt est formale: qō vo ex pte corpis māle: si cut in ira appetit⁹ vindicte est formale: accēsio sangui nis circa cor est māle. cū g delectatio fm q est passio sit de coib⁹ aie ⁊ corpis: cā ei⁹ pōt queri duplex: forma lis ex pte aie: ⁊ mālis ex pte corpis. sed q delectatio fm q se tenet ex pte aie hēt rōnē quasi cōem q̄tum ad oēs in qb⁹ delectatio inuenit. s. deū angelos ⁊ ho mines ⁊ bzuta. fm aūt q se tenet ex pte corporis: ma net tn in pte aie sensitiua: ibi cā formalis delectationis est cā delectationis cuiuscūq: nō aūt cā mālis ipi us. Patet ēt q fm formaz est aliqd actu: sz fm mām est aliqd in potētia: ⁊ fm māe dispōnes est aliquid in aptitudine uel habilitate ad actū: ⁊ ideo fm mālē cām delectationis scit quō aliqs sit disposit⁹ ad delectatio nē: sed fm cām formalē ipsi⁹ apparet qlit aliqs actu delectet. Formalis igit cā cuiuslibet passionis ul ope rationis est obiectū ipsi⁹: obiectū aūt delectationis est bonū ꝓueniēs ꝓiunctū: ex eo eni q delectatio est in p te appetitiua opz q ei⁹ obiectū sit bonū: ex eo vo q ē appetit⁹ ia termiati in suo obiecto opz q sit cōuēiēs ēt ꝓiūctū. hoc aūt bonū qō est, ꝑuz delectationis obie ctū est opatio p̄cipue, ppt tres rōnes. Primo qz cuz delectatio ꝓsistat in q̄tatione appetit⁹: mot⁹ aūt ap petit⁹ sit in bonū opz q q̄s ipsi⁹ delectatio sit in ulti mo bonoz: ultimū aūt ⁊ pfectissimū qō est in vnoq̄q est sua opatio. vñ ois foza iherēs cōparat ad ope rationē q̄dāmō ut potētia ad actuz, ppt qō foza dicit act⁹ p̄m⁹ ut scia: ⁊ operatio act⁹ scōs ut cōsiderare: ut patet in. 2. de aīa. Scōo qz cū delectatio sit in appeti tu ⁊ ois passio uel opatio appetit⁹ p̄exigat applhēsio nē: opz q bonū ꝓiūctū qō delectationē causat sit app hēsuz: disposito aūt que est tā iherēs a nobis nō app hēdit ita sic dū est in fieri: ut Auicēna dic in. 6. de nā lib⁹. vñ ethici min⁹ sentiūt calorē febzilē q̄ alij febzi citātes: q̄uis in eis febzis sit itēsior: qz tā calor ille est infusus mēbzis qsi cōplexio illoz: ⁊ hoc ideo: qz nostrū sentire ⁊ itelligē sūt ex aliq permutatione intellectus ⁊ sensus a suis obiectis: ab eo aūt qō iaz in se quiescit nihil imutat. vñ cū eē nostrū ⁊ viuere nr̄m ⁊ ois act⁹ ppij insint nobis ut in nobis dēscētes: sola aūt opera tio ilit in nobis ut in fieri existēs: in ipa operatione percipim⁹ ⁊ eē nr̄m ⁊ viuere nr̄m: ⁊ inde est q in ope rādo delectamur: ⁊ in videndo ⁊ sentiendo ⁊ aliqs bi⁹ in dbus indicat quodāmō nr̄z esse ⁊ viuere: ut patet per phm in. 10. ethi. Tertio qz operatio, pcedit ex bis bonis que in nobis sunt: ⁊ quodāmō in se cōtinet sic effectus cām: per eā ēt bonis exteriorib⁹ cōlūgimur. vnde oē bonū qō a nobis est diligibile quietat nostr⁹ appetitū mediāte operatione. vnde operatio est per se cā delectationis: nō aūt ois operatio est delectatio nis cā: sed illa que est ab habitu, pcedēs ⁊ nō ipedita: bonū eniz cōiūctū nō delectat nisi inq̄tū est ꝓueniēs: operatio aūt efficit nobis cōueniēs ⁊ q̄si cōnālis per habitū: qz habitus inclinat in actū per modū nāe: ut Tullius dicit de virtute: ⁊ ideo dicitur in. 2. ethico. q delectatio in opere facta est signū habitus inhērētis. Quāuis aūt operatio cōnaturalis nobis fiat fm ha bitum: tamē pōt esse nobis nō cōueniens rōne alicu ius accidētis: inq̄tum videlicet habemus aliqua im pedimēta, pgredi di in talē operationez. vnde opoz tet operationē que delectationem causat esse nō im peditam: ⁊ hoc est qō dicit phs in. 7. ethico. q non in operatione cōnaturalis habitus nō impedita delecta tio cōsistit. sic ergo causa formalis ꝓpria delectatio nis est operatio cōnālis habitus nō impedita: mālis autē causa delectationis accipiēda est ex parte subiec ti eius: subiectū autē delectationis ⁊ omniuz anime passionū est spiritus animalis qui est ꝓximū instru mentū anime in operationibus que per corpus exer centur. Ad hoc aūt q spiritus apretur ad delectatio nem duo requirunt: scilicet debita quātitas ⁊ debita qualitas. Quātitas quidem debita est ut sit abūdan tia spirituum, ppter duo. p̄mo qz spūs abundās in quātitate abūdat etiam in virtute. Secūdo qz cū ad passionē delectationis reqrat dilatatio cordis ⁊ spi rituū, nō pōt delectatio perfici qn sunt pauci spirit⁹:

qz nā ꝓstringit eos ⁊ retinet in suo p̄n°. sz qn sūt multi spūs: nā pōt retinē ptē in p̄n° suo ⁊ effundē abūde ad dilationē: ⁊ iō cōualescentes in dbus sunt pauci spūs sunt, pnī ad tristitiā magis q̄ ad delectationē. Debita vo q̄litas attendit q̄tū ad tria. Primo ut sit tēperate cōplexionis: ⁊ ideo egri nō sunt apti ad delectationē. Scōo ut spūs sit clarus ⁊ nō nubilosus: ⁊ ideo melācolici in quibus sūt spūs terrestres ⁊ obscuri sunt, pnī ad tristitiā. Tertio ut eius suba sit mediocris iter spis situdinē ⁊ tenuitatē: si eni sit nimis grossus sicut in se nibus: uel nimis tenuis sicut in macilētis: nō est aptus ad delectationē: qz nō est facile dilatabilis. Et ꝓpter has cās vinū letificat: qz gñat multos spūs claros tē peratos ⁊ mediocres inter spissitudinē ⁊ tenuitatem. Quāto ergo fuerit maioz dispositio ex pte mālū cā rū ad gaudiū uel tristitiā: tanto min⁹ dd reqrit ex pte cāe formalis ⁊ ecōuerso: ⁊ iō dda ex modica occasio ne letant uel tristant: quidā vo nō nisi ex magna.

Ad primū ergo dom: q q̄uis multa alia sint cōuenientia q̄ operatio: tn ex om nibus eis nō cōsurgit delectatio nisi operatiōe mediā te: qz exteriora cōueniētia nobis per aliquā operatio nē cōiungunt: interiora vo in opatiōib⁹ applhēdunt. ¶ Ad 2m dom: q nō quelibet opatio est delectatiōis cā: sed opatio ꝓnalis habit⁹ nō impedita: ⁊ iō qn cogi mur ad aliqs opatiōes ꝓrias habitib⁹ qui nobis isūt uel in quib⁹ ipedimēta patimur: rōne quoz accidit no bis fatigatio ⁊ laboz: in bi⁹ opationib⁹ nō delectamur sed cōtristamur. ¶ Ad 3m dom: q triplex rō est quare nō silr delectamur in pcessu opationis sicut in p̄n°. Prima assignat phs in. x. ethi. qz. s. cū opatio sit delectatiōis cā: q̄to aliqs attētius opat tāto maioz delec tatio ex opatione cōsurgit: hō aūt in p̄n° operatiōis attētioz est ad opationē q̄ in, pgressu: omnia eni noua magis ad se nr̄am itentionē trahūt: ⁊ ideo in, pgressu opatiōis qn aliqs negligētius itēdit opationē nō sen tit tātā in ope delectationē. Secūdā ponit in. 7. ethi. que etiā est rō p̄missa: opz eni in nobis delectationez esse fm modū nature nostre: vñ cū nr̄a nā sit mutabi lis: nō erit nobis semp idē delectabile: qz iam mutati erimus ⁊ p̄stina dispōne: ⁊ sic post pauca nō erit nob cōueniēs qō ꝑus cōueniēs erat: ⁊ iō qō ꝑus erat de lectabile fit nobis min⁹ delectabile uel ēt triste: ⁊ hec etiā est rō q̄re ꝓuitas vni⁹ rei in nobis fastidiū parit: alias vo delectat. Jn deo vo qui semp eodez mō se hēt: est semp eadē opatio delectabilis: nec aliq altera tiōe delectat: ⁊ silis rō est de angelis ⁊ hoib⁹ beatis. Tertia rō pōt sumi ex vbis Auicē. in. 6. de nālibus: cū eni ad delectationē reqrat ꝓuenientis pceptio: q̄to aliqd min⁹ sentit tāto minus est delectabile: res āt in sui nouitate magis sētiunt: qz postmodū eoz dispo sitio fit q̄si q̄litas quedā iherēs sentiētib⁹. vñ fabri d sonitū malleorū ꝓsueuerūt audire: nō ita mouent a ta libus sonis sicut alij: ⁊ iō in p̄n° opationis hō magis delectat q̄ postmodū in, pcessu ipsius ꝓtinuate: q̄uis forte in, pcessu opatio sit itēsioz. ¶ Ad 4m dom: q q̄ uis opatio fm se sit delectabilis tn inq̄tū adiungitur ei mot⁹ qui fatigationē iducit est aliq mō penosa ⁊ cō tristās: vñ ⁊ per accns dēs est delectabilis inq̄tū tol lit ꝓtristatiōis cām. s. motū. ¶ Ad 5m dom: q q̄tum ad cām mālē delectatiōis senes sunt min⁹ apti ad de lectationē q̄ iuuenes: ⁊ iō etiam ex maiori cā formali nō tm̄ afficiunt ex delectatiōe sicut iuuenes ex mino ri loquēdo de delectatione que est passio: que. s. in ap petitū sensibilē redūdat: ⁊ magis sensibilis est nobis: sicut sulphur modico igne accēdit: qz est ad hoc aptū ligna vo que sunt ad hoc min⁹ apta maiore igne nō ac cēdunt: tn spūalis delectatio que nō est passio: nō mi noz est in senib⁹ q̄ in iuuenib⁹: sz forte maioz. ¶ Ad 6m dom: q illi qui similē opationē exercent q̄ncq̄ non eodē mō delectant: qō pōt cōtingere ⁊ ex parte cau se mālis: qz nō hñt spūs simil⁹ ad operationē dispositos: ⁊ ex pte cāe formalis: qz eadē operatio vni est cō uenies per habitū sibi inherentē ⁊ alteri nō est cōue nies qui habitum non habet: imo forte est ei contra ria si contrariū habitum habeat: ⁊ ꝓpter hoc dare quod est liberali delectabile est auaro triste.

Ad 3m sic, pcedit. Ur q delectatiōi tristitia nō sit ꝓria: passiones eni distinguuntur fm suas cās: sed cā tristitie est motus ⁊ labor: ut dicit phs in. 7. ethi. vñ iuuenes qui sunt in motu delectatiões appetūt q̄si medicinas ꝓ tristitiā: cā aūt dele tatiōis est opatio: mot⁹ aūt ⁊ opatio nō sūt ꝓria: cuz aliqn adiuicē ꝓugant. g nec delectatio tristitie ꝓriat. ¶ p̄. vnū ꝓrioz nō est mā alteri⁹: sz delectatio pōt eē mā tristitie: qz ut dicit phs in. 9. ethi. Prau⁹ post pa rū tristat de hoc q̄ delectat⁹ est: silr ēt tristitia est mā delectatiōs ⁊ gaudij: vñ ⁊ penitēti idicit ut semp do leat: ⁊ de dolore gaudeat. g delectatio ⁊ tristitia nō sūt ꝓria. ¶ p̄. delectatio ⁊ gaudiū nō sūt penit⁹ idez: ut ex pdcis pz: sz tristitia opponit gaudio. g nō opponit delectationi. ¶ Sz ō. medicine fiunt per ꝓria: ut dī i 2. ethi. sed delectationes sunt medicine ō tristitias: ut dī in. 7. ethi. ergo delectatio ⁊ tristitia sunt contraria. ¶ p̄. bonū ⁊ malū sunt ꝓria: sed delectatio opponit tristitie ut bonū malo: ut dī in. 7. ethi. ergo sunt ꝓria. ¶ Ulteri⁹ vi q delectatiōi que est in ꝓsiderādo sit aliq tristitia ꝓria: fatigatio eni est tristitie cā: sed in ꝓsiderādo accidit fatigatio. g in ꝓsiderādo accidit tristitia. g delectatiōi que ē in ꝓsiderādo aliq tristitia ꝓria est. ¶ p̄. sic ꝓtigit aliqd ꝓsiderare ut ꝓtigit ꝓsiderare aliqd ut nociuū: sz ꝓsideratio ꝓueniētis cāt delectationē. g ꝓsideratio nociui cāt tristitia: ⁊ sic idē qō ꝑus. ¶ p̄. ois actio que est ꝓria habitui inheren ti est tristitie causa sicut ei qui habitū iniustitie hēt est ꝓtristabilis opatio iusti: sed cōtingit aliquē hñtē hitū alicui⁹ scie, pdire in actū ō rōnē hitus iherētis: sic cuz grāmatic⁹ nō grāmatice loquit ⁊ dialecticus nō recte sillogizat. g in ꝓsiderādo pōt eē tristitia: ⁊ sic idez qō ꝑus. ¶ Sed ō est qō phs dic in ꝓmo Top. q delectatiōi que est ab eo qō est ꝓsiderare nō est aliq tristi tia ꝓria. ¶ p̄. ꝓsiderationes, pcedūt ex rōnib⁹ reruz in aia exīstib⁹: sz rōnes rerū etiā ꝓriaꝝ in aia exītes nō sunt ꝓrie: ut dī in. 7. meta. g nec delectatiōi que ex cōsideratione causat aliquid potest esse contrariuz. ¶ Ulterius videt q tristitia foztius afficiat q̄ delecta tio: qz ut dic Aug. in li. 83. q. Nemo est qui nō magis dolorē fugiat q̄ appetat uoluptatē. g magis hō affic tristitia q̄ delectatione. ¶ p̄. sic tristitia uehemē tia sua mouet ad fugā: ita delectatio mouet ad deside riū: sed nō oēs delectationes appetūt: imo ddā ut tē perati eas vitāt: tristitias aūt q̄libet fugit: ut dic phs in ethi. g delectatio minus affic q̄ tristitia. ¶ p̄. fm phm in. x. ethi. ois tristitia hoiez in operando ipedit: nō aūt ois delectatio adiuuat: sed solū ppria. g tristi tia uehementius affic q̄ delectatio. ¶ Sed ō. bonuz est efficacius in agendo q̄ malū: qz malū nō agit in vtute boni: ut dic Dio. 4. ca. de di. no. sed bonū est cau sa delectationis: maluz vo tristitie. g delectatio magis affic q̄ tristitia. ¶ p̄. ut dicit in. 7. eth. delectatio ex pellit tristitiā non solum sibi contrariam: sed ⁊ quali ber aliam. ergo delectatio est foztioz tristitia.

Rñdeo dõm ad ꝑmã.q.q culuslibet passionis rõ formalis ex obiecto sumit: vñ & passiones & actꝰ penes obta distinguunt. obm aũt delectationis bonũ est: tristitie vo malũ: vñ opz tristitiã delectationi formalr ꝓriari. ¶ Ad ꝑmuz g dõm: q ꝙuis motꝰ per se opationi nõ ꝓriet: est tn in motu aliqd inuenire ex quo tristitiã cãt qõ ꝓriat opationi fm q est delectationis cã: opatio eni delectatiõis cã existit fm q est ꝙueniens opanti. in motu aũt in quo est ꝓcessus de vno ad aliud opz aliqd eẽ nõ ꝙueniẽs ei qõ mouet cũ ea iter que est motꝰ sint ꝓria: & iõ motꝰ rõne ꝓrietatis quã hẽt ad mobile lassitudinẽ & tristitiã iducit: & pp hoc ꝓcipue motꝰ inãles & violẽti lassitudinẽ cãnt. sic g motꝰ rõne ꝓrietatis cãt tristitiã: opatio vo delectationẽ rõne ꝙueniẽtie. vñ opz q delectatio & tristitia opponant fm oppositionẽ ꝙueniẽtie & ꝓrietatis. ¶ Ad 2m dõm: q tristitia nõ est mã delectationis: nec delectatio tristitie per se loquẽdo: sed per accñs tm̃ in quãtũ accidit delectationi esse malũ qõ est ꝑa tristitie mã: & tristitie eẽ bonum qõ est ꝑa mã delectationis: & hoc qdẽ accidẽ põt in istis ꝓrijs ut vnũ per accñs sit alterꝰ mã pp coitatẽ suoꝝ obiectoꝝ. que sũt bonũ & malũ: quoꝝ vnũ põt alteri adiũgi rõne diuersoꝝ: qõ eni est fm vnã rõnẽ bonũ: põt eẽ fm alterã rõnẽ malũ: accidit ẽt q hꝰ ꝓria cõstitũt in actu aie que reflectitur sup actũ suũ inq̃tũ scit se scire: & vult se uelle. vñ & tristitia põt eẽ mã gaudij & ẽt ipm gaudiũ: qõ in rebꝰ nãlibꝰ accidẽ nõ põt: ut aliqd sit mã suiipsiꝰ uel ẽt ꝓrij ¶ Ad 3m dõm: q si fiat vis in vbis: sicut delectatio distinguit a gaudio: ita dolor a tristitia: ut sic per oppositũ tristitia rñdeat gaudio: dolor vo delectationi: sed q dolor ꝑe accipit in sensu ꝑcipue in sensu tactꝰ: delectatio etiã ꝑprie loquẽdo se extendit ad interiores vires: ideo delectationi non solũ dicimus opponi dolorem: sed etiam tristitiam.

¶ Ad scõam. q. dõm: q appẽsio põt dici delectatiõis cã dupliciter. vno mõ ex pte ipsiꝰ appẽsi: sicut cũ appẽdimus aliqõ bonũ nobis ꝙueniẽs: & ide delectamur: & per hũc modũ appẽsio est ois delectationis cã. vñ nihil ꝓhibet delectationi que sic ex appẽsione causatur siue sensibili siue itelligibili aliqd ꝓriũ eẽ: als nulli delectationi eẽt tristitia ꝓria. Alio mõ ex pte ipsiꝰ apprehẽsionis: ut cũ qs delectat nõ qdẽ de appẽso: sz de ipsa appẽsione qua appẽdit: & sic per se loquendo delectationi que ex q̃cũq̃ appẽsione causat non põt eẽ tristitia ꝓria. opz eni hĩ tristitia ẽt ex aliq̃ appẽsione cãs eẽ. ꝓria eni circa idẽ sunt: appẽsio autẽ per se loquẽdo nullo mõ põt tristitiã face: qz illo soluz tristitiã facẽ põt qõ est ꝓriũ. nulla aũt appẽsio inq̃tũ hĩ est ꝓria uel repugnãs appẽdẽti: immo est pfectio ipsiꝰ: qz spẽs qbꝰ fit appẽsio sunt pfectiones appẽdẽtis: vñ nulla appẽsio nec sensibilis nec itelligibilis per se loquẽdo tristitiã cãt: sed delectationẽ tm̃: qñq̃ plus qñq̃ minꝰ: fm q appẽnsio est pfectior & delectãti ꝙueniẽtior. vñ phs dicit in. io. ethi. q pfectissima ac per hec delectabilissima visio est visus optimi dispositi ad pulcherrimũ sub visu cadẽtiũ. Per accñs autẽ ꝓtigit ex appẽsione cãri tristitia dupliciter. vno mõ ex pte appẽdẽtis: qui. s. appẽdit per orgaũ aliqõ corporale cui põt accidẽ lassitudo & corruptio pp orgaꝑ mutationẽ: & sic appẽsio sensitiue ptis per accidẽs est ꝓtristatiua: appẽsiua vo itellectiua nõ nisi per accidẽs ualde remotũ inq̃tũ. s. ꝓsiderationi itellꝰ adiungit opatio sensitiuarũ virtũ: ex qbꝰ accidit in ꝓsideratione itellꝰ nr̃i lassitudo: qõ nõ eẽt si sine fantasmatibus itelligẽ possem. Alio mõ ex pte ipsiꝰ effectꝰ appẽsionis inq̃tũ ex hoc q appẽsioni uacauim̃ aliqõ vãnũ icurrim̃: utputa si ex hoc ipedimur ab aliq̃ vili ori uel ptrahimur in pctm̃ occasionalr: sed tũc ꝑe loquẽdo nõ cãtur tristitia ex appẽsione: sed ex ꝓsideratione effectꝰ appẽsionis. & iõ ꝑe loquẽdo delectatio ni que est ex hoc qõ est ꝓsiderare fm itellm̃ nõ est aliq̃ tristitia ꝓria. ¶ Ad pm̃ g dõm: q opatio ꝓria bitui scie qñq̃ ꝓcedit ab aliq̃ sciẽter: & tũc talis opatio est bitui ꝙueniẽs: qz per habitũ scie nõ solũ cognoscim̃ id qõ est rectũ: sed ẽt id qõ est erroneũ: vñ ẽt scire aliqd eẽ erroneũ est de pfectione scie. Si aũt ꝓsideratio scie ꝓria, ꝓcederet ab aliquo nesciẽter: utputa cũ qs hẽt falsam ꝓsiderationẽz quã estimat uerã adhuc talis cõsideratio erit delectabilis. qz appẽdit ut ꝙueniẽs: ꝙuis nõ sit ꝙueniẽs: sicut & iusto esset opatio iniusta delectabilis si eam estimaret esse iustam.

¶ Ad ttiã. q. dõm: q tã delectatio q̃ tristitia ꝓsequũtur cãm aliquã appẽsam. vñ & pñt dupliciter ꝓsiderari. vno mõ ex pte cãe delectãtis uel ꝓtristãtis. alio mõ ex pte appẽsionis quã delectatio & tristitia sequit. cã autez delectationis est bonũ ꝙueniẽs ꝓiũctũ: tristitie vo repugnãs malũ cõiũctũ: põt aũt iueniri aliqõ bonũ qõ totaliter cõueniẽs est: nec ex aliq̃ pte dissonãtia hẽt: nõ aũt põt iueniri aliqõ malũ qõ ita sit dissonũ qõ ꝙtum ad nihil cõueniẽs sit: qz nõ est aliqd pure malũ qõ fm aliqd nõ sit bonũ: & iõ cã delectationis pfecti⁹ se hẽt ad delectãdũ q̃ cã tristitie ad ꝓtristãdũ gñaliter loquendo: sed in spãli nõ põt vna regula dari pp diuersos ordines cãrũ in malitia & bonitate: vñ quedam cã delectãs excedit ꝓtristãtẽ aliquã & ecõuerso: sed ex parte appẽsionis tristitia fm geñ gñaliter loquẽdo delectationẽ excedit: eo q res siles min⁹ sentiunt q̃ res ꝓrie vñ cũ ꝙueniẽtia delectationẽ cãet: repugnãtia vo tristitia quãtũ ad appẽsionẽ tristitia delectationi ꝑua let: ꝙuis in spãli aliq̃ delectatio alicui tristitie ꝑemineat q̃tũ ad appẽsionẽ. Dicẽdũ g est q si, ꝑe loquamur delectatio uehemẽter afficit q̃ tristitia: sz tristitia magis sentit q̃ delectatio: sic ẽt & amor rei pñtis ut Augu. dicit. io. de tri. ¶ Ad pmũ g dõm: q magis fugit tristitia q̃ appetat delectatio: qz magis sentit. ¶ Ad 2m dõm: q ois tristitia per se loquẽdo est mala: ut infra dicet: ꝙuis per accñs possit eẽ bona. sed nõ oĩs delectatio est bona per se loquẽdo: iõ tã boni q̃ mali fugiũt tristitiã quãlibet: sed nõ oẽs delectationes ãslibet appetũt. ¶ Ad 3m dõm: q plurib⁹ modis põt impediri aliq̃ opatio q̃ pficiꝰ: qz nõ pficit nisi oĩb⁹ cãis cõcurrẽtib⁹. ipedit aũt opatio si qõcũq̃ eoꝝ que sũt ad opationẽ necia ipediat: & iõ ois tristitia opationẽ aliquã ipedit inq̃tũ est ꝓria opanti: nõ aũt ois delectatio coadiuuat ad opandũ: immo extranea ipedit inq̃tũ auertit intẽtionẽ ad aliud q̃ attẽtio que necia est ad pfecte agẽdũ: sed ꝑa delectatio & opantẽ expedit eum quodãmõ corroborãdo inquãtũ est ꝙueniẽs & attentionem eius facit inherere ad opationẽ delectabilez.

Ad 4m sic ꝓcedit. Ur̃ q quelibet delectatio sit bona: oẽ eni qõ cõiũctũ alĩs facit eligibiliora est per se bonũ: sed delectatio cõiũcta qbuscũq̃ boniꝫ facit ea eligibiliora. g delectatio est per se bonũ: & sic quelibet delectatio bona erit. ¶ ꝓ. nihil appetit nisi bonũ: sed vnũqõq̃ est appetibile ex hoc q est delectabile: g delectatio per se loquẽdo ẽ bona: & sic idẽ qõ ꝑus. ¶ ꝓ. oẽ eẽ inquãtũ hĩ est bonũ. g & illud qõ est ultima entis pfectio uliter est bonũ: sed delectatio est ultima entis pfectio: pficit eni opationem que est actꝰ secundus: ut per phm pz. g ois delectatio

est bona. ¶ Sed ꝫ illud qõ fugit vtuosus est maluz: sed delectationẽ fugit tẽperatꝰ: g delectatio est mala. ¶ ꝓ. illud qõ iudiciũ rõnis ipedit est malũ: sz delectatio corrũpit estimationẽ pzudẽtie. ut dr̃ in. 6. ethi. g delectatio est mala. ¶ ꝓ. illud cuiꝰ desideriuz facit aliqd malũ est per se malũ: sed desideriũ delectatiõis facit aliquos malos sicut intẽperatos: qui delectatio nẽ, ꝓsequunt ut finẽ: & blãdos qui ad delectationẽ solũmodo oulcia loquunt. ergo delectatio est mala.

¶ Ulteriꝰ videt q nõ ois tristitia sit mala: nullũ eni salutiferũ est malũ. sz aliq̃ tristitia est salutifera: que enim fm deũ est tristitia pniam & salutẽ stabilẽ operatur. 2. Lor. 7. g aliq̃ tristitia est bona. ¶ ꝓ. nullũ laudabile est malũ: sed alique tristitie sũt laudabiles: sic̃ misericordia que est tristitia de alieno malo: & pnia que est tristitia de pctis preteritis. g nõ ois tristitia est mala. ¶ ꝓ. sic̃ delectatio se habet ad bonũ ita tristitia ad malũ: sed nõ ois delectatio est bona. g nec ois tristitia est mala. ¶ Sed ꝫ: oẽ illud qõ ipedit operationẽ rectã est malũ: sed ois tristitia opationẽ ipedit ut patet in. io. ethi. g ois tristitia est mala. ¶ ꝓ. qõ adiunctũ alicui facit ipm̃ minꝰ bonũ est per se malũ: sed tristitia cuicũq̃ bono adiũcta facit ipsum min⁹ eligibile. vñ. 2. Lor. 9. dr̃. Nõ ex tristitia aut ex necessitate. hilarẽ eni datorẽ diligit deꝰ: & eadẽ rõ est cuiuscũq̃ virtutis actui tristitia adiũgat. g tristitia est fm se malũ.

¶ Ulteriꝰ videt q aliq̃ delectatio sit optimũ: illud eniz qõ est ultimꝰ finis est optimuz: sed delectatio est ultimus finis: ut eni dr̃ in. 7. ethi. Est finis & architectio: architectonicarũ aũt fines sũt nobiliores & desiderabiliores: ut dr̃ in pmo ethi. g delectatio est optimum. ¶ ꝓ. dr̃ in. 2. celi & mũdi: ois res est pp suã opationẽ sed opatio est pp delectationẽ: cum delectatio sit operationis pfectio ut dr̃ in. io. ethi. g delectatio est ultimus finis. ¶ ꝓ. illud qõ desiderat tm̃ pp se & nunq̃ pp aliud est ultimꝰ finis: sed delectatio est hꝰ: stultuz eni est querere q̃re aliqs uelit delectari. g delectatio est ultimꝰ finiꝫ. ¶ ꝓ. illud qõ oẽs appetũt: & cũ cuius ꝓrio nihil est eligibile: videt eẽ optimũ & ultimꝰ finis sed oẽs delectationẽ appetunt: & pueri & bestie & homines sapiẽtes & isipiẽtes: nec aliqõ bonũ eẽt eligibile: si eẽt triste: nec ẽt posset poꝰ in aliquo bono continue pseuerare si eẽt triste. g delectatio est optimum.

¶ Sed ꝫ ultimꝰ finis hois & optimũ eiꝰ est beatitudo ipsiꝰ: sz btitudo nõ est delectatio: sz magis opatio ut ex supra dictis patet. g delectatio non est optimũ. ¶ ꝓ. fm platonẽ delectatio est gñatio sensibilis in nãz: sed nulla gñatio est optimũ: qz gñatio est motus ad pfectionem: g nulla delectatio põt esse optimum. ¶ ꝓ. oẽ qõ eligit: eligit in ordine ad optimũ. sz sicut dicit phs in. io. ethi. circa multa studiũ facerem⁹ ẽt si nulla delectationẽ iferrẽt: puta videre: recordari: scire: & vtutes hĩe. g delectatio nõ est optimũ. ¶ ꝓ. oẽ illud qõ a nã ordinat ad aliqd nõ est ultimꝰ finis: sz nã ordinat delectationẽ ad opationẽ. vñ opationib⁹ nutritiue & generatiue ordinatis ad conseruationem induidui & speciei natura delectationẽ apposuit: ut ad hec opera animalia magis inclinarentur. ergo delectatio non est optimum uel ultimus finis.

Rñdeo dõm ad ꝑma qõnẽ: q delectatio dupliciter põt cõsiderari. vno mõ inq̃tũ est delectatio, alio mõ inq̃tũ est hec delectatio. delectatio g inq̃tũ est delectatio aliqõ bonũ noiat: sz inq̃tũ est talis delectatio: põt rõnẽ mali hĩe ex pte eiꝰ ex quo specificat: sic̃ ẽt ois actio: q̃tũ ad hoc qõ hẽt de nã actionis est bona: sed q̃tũ ad hoc qõ adiũgitur de defectu aliq̃ actio est mala. Silr ẽt inq̃tuz alicui delectationi adiũgit de defectu: fm hoc adiũgitur ei de malo: hoc aũt mõ adiũgit defectꝰ delectationi quo & opationi: cũ delectatio ex opatiõe causet: & sic ex deficiẽti operatione deficiet delectatio: & iõ ut dr̃ in. io. ethi. sicut opones differũt abiuicẽ bonitate & malitia: ita & delectationes ut fz hoc delectatio dicat bona qõ ex bona opõne, ꝓcedat: mala vo que est de mala opatione.

Ad pmũ g dõz: q delectatio que facit bona eligibiliora est delectatio eius, ꝑa utpote cũ iustꝰ delectat de iusta opõne: sed si delectationes itẽperati adiũgerent opõnib⁹ iustis nõ facerẽt eas delectabiliores: vñ non sequit oẽs delectationes eẽ bonas. ¶ Ad 2m dõz: q nõ solũ appetit bonũ: sed ẽt apparẽs bonũ: qz aũt ois delectatio ex hoc q ẽ delectatio bona est q̃tũcũq̃ ex aliq̃ adiũcto efficiat mala: hẽt vñ appere possit bona: & per ꝑns vñ possit appeti: & sic appetibilis est nõ hũti rectũ iudiciũ: sz hũti rectũ iudiciũ delectationes quedã appetibiles nõ sũt sic̃ prudẽs & tẽperatꝰ nõ appetit delectationes intẽperati. ¶ Ad 3m dõz: q illa rõ nõ, pbat delectationez esse bonũ nisi inq̃tũ est delectatio: sed qz ex rõnibus que sũt in ꝓriũ qdã ostẽdere uolebãt oẽm delectationẽ eẽ malã: iõ ad eas ẽt rñdendũ. ¶ Ad pm g dõm est: q vtuosus nõ fugit qualibet delectationẽ: immo, ꝓpria delectationẽ amplectit qõ est delectari in opibꝰ vtutũ: fugit aũt delectationes inordinatas: & has cõcedim̃ malas esse. ¶ Ad 2m dõz: q nõ quelibet delectatio ipedit iudiciũ rõnis: sed delectatio immoderata & extranea sic̃ delectatio corporalis iudiciũ rõnis pturbat si sit uehemẽs: sed spualis delectatio iudiciuz rõnis ꝓfortat: qz vnusqsq̃ attẽti opat in his in qbus delectat: ut dr̃. io. ethico. & sic ẽt nõ sequit oẽm delectationẽ esse malã. ¶ Ad 3m dõm: q ille delectationes que faciũt hoiez malũ nõ sũt dicẽde simplr & vere delectationes. qz nõ sũt ꝙueniẽtes hoi inq̃tum est hõ: sed inq̃tũ bonũ hois est in eo quodãmodo corruptũ: sic̃ ẽt nõ est dicẽdũ dulce simplr qõ videt habẽti corruptũ gustũ: & dato ẽt q sint delectatiões uere: differũt tn̄ specie ab illis delectationibus que bone sũt.

¶ Ad 2am qõnẽ dõm: q aliqd dr̃ bonuz dupliciter: vno mõ ut per se eligibile: alio mõ ut ordinatũ ad illud: sicut potiones austere nõ sunt per se bone uel appetibiles: sed solũ inq̃tũ sũt utiles ad sanitatez: tristitia g nulla per se loquẽdo est bona ut per se appetibilis: vñ etiã Aug. dicit in li. de cõfes. tolerari eas iubet nõ amari. s. tribulationes & tristitias: cuiꝰ rõ est: q ois tristitia, ꝓcedit ex aliq̃ icõueniẽti: hĩe aũt aliqõ icõueniẽs nõ pt eẽ per se appetibile: sed tn̄ alique tristitie sũt bone ut appetibiles inq̃tũ sũt utiles ad aliqd uel ad expellẽdũ prauas delectationes: uel ad aliqd hĩ. ¶ Et per hoc patet rñsio ad pmũ: qz illa tristitia fz deũ eẽ dr̃ & salutifera que ordinat ad salutẽ. vñ nõ sequit q sit bona nisi ut medicina quedã. ¶ Ad 2m dõm: q tristitia nõ põt eẽ laudabilis nisi ex suppositione alicuiꝰ mali exntis: suppositꝫ eni miseria laudabilis est misericordia: & silr pctõ ꝑexistente eligibilis est pnia: tn̄ ubi est bonoꝝ pfectio: nec est loc̃ misericordie: nec pnie. vñ nõ sequit q tristitia sit bona simplr: sed fm quid tm̃.

¶ Ad 3m dõm: q ꝙuis ois tristitia fm se sit fugienda: nõ tn̄ sequit q ois delectatio sit fm se appetẽda & bona. ¶ Ad hoc enim q aliqd sit bonũ opz multa ꝓcurrere: q̃rũ qlibet deficiẽs rõnẽ mali iducit. & ita oẽ illud qõ hẽt aliqd de malo est fugiendũ: nec tn̄ oẽ illud qõ hẽt aliqd de bono est simplr appetendum: & sic omnis tristitia inquãtuz aliquid hẽt de defectu est

Universidad de Deusto
Biblioteca

fugienda: non autem omnis delectatio est appetenda quāuis habeat aliquid de bono.

¶ Ad 3am. q. dōz: q de delectatione fuit triplex opinio una fuit epicurox: qui ponebāt delectationē ingtruz hi° eē optimū: uolētes per hoc ēt oēm delectationez eē bonā: alia fuit opinio stoicox z platonicoruz: qui ponebāt oēm delectationē eē malā. Tertia fuit opinio Aristotelis z pipateticox: qui posuerūt quasdaz delectationes esse bonas z q̄sdā malas: z q nihil ꝓhibet aliquā delectationē eē optimū in gñe hūanox bonox: delectatio eni opationē cōsequit: vñ cū aliq opatio sit optimū in gñe humanox bonox qō est felicitas: z delectatio ipm ꝓfs optimū erit: nec illa duo sūt ꝓsideranda q̄si duo bona: sed q̄si vnū bonū: sic eniz ex pfectione z pfectibili fit vna res pfecta: ita ex delectatione z opatione fit vna opatio perfecta: que est felicitas: cū delectatio sit opōnis pfectio: ut dī in. 10. ethi. Quid aūt hox sit pp altex eligēdū: utrū. s. delectatio pp opōnē uel ecouerso. Phs ibi isolutū relinquit. Sz tn fm rei vtatē videt dōz: q delectatio ad opōnē ordinet sic ad finē: sic oēs pfectiones secūde nō pp aliud sūt nisi pp sua pfectibilia pficienda: delectatio aūt est quedā pfectio opōni supueniens ut decox iuuētuti. vñ delectatio ad opōnez ordinat. Sic g̃ ꝑe loquēdo delectatio aliq̄ nō est optimū: sz est aliqd optimi. s. felicitatis: felicitas eni delectationē icludit: ut ꝓz per phm in. 10. ethi. Sic g̃ ad utrasq; rōnes rñdēdū est. ¶ Ad ꝑm g̃ dōm: q delectatio dī esse finis architecton: nō qz sit architectonice. s. ciuilis finis ultim° nisi forte ingtū est aliqd ultimi finis: ut dictū est dī aūt eē finis architecton ut regula quedā ad quā architecton. s. ciuilis oia iudicat: vñ ibi ꝓbiūgit. Ad quā respiciētes hoc qdē bonū: hoc qdē malū dicimus: ex hoc eni aliqs bon° cognoscit q delectat in bonis: malus aūt ad hoc q delectat in malis. ¶ Ad 2m dōz: q delectationō est pfectio opōnis a qua opatio speciez hēat: sed magis que supaddit ei per modū pfectionis scōe: sic sanitas ad hoiez se hēt: z nō sic aia. Hoc autē interest inē pfectiones ꝑmas z secūdas. q ad ꝑmā pfectionē ordinat pfectibile sic ad finē ut mā ad formā: sed econuerso 2a pfectio ordinat ad pfectibile: ut. s. pfectibile per eā esse pfectū hēat: z sic delectatio ad operationē ordinat. ¶ Ad 3m dōm: q de illis ordinatis ad finē ꝓsueuim° querere pp que fiāt que fini nō sunt ꝓiucta: de his vo que fini ꝓiungunt talis qō nō fit: qz statim appet ea eē appetibilia: z qz delectatio non est ꝓiucta opōni pfecte que est finis: ió nō ꝓsueuit queri ꝑpt qd alios uelit delectari. Et ꝑterea delectatio dicit ḡtionē appetit° in aliq̄. vñ querere q̄re aliquis uelit delectari: est idē qō querere: q̄re uelit appetituz suū ḡtari: qō idē est ac si quereret q̄re aliqs uelit finē uolūtatis cōseq̄. Licet autē opatio aliq̄ sit finis: tn operatio de suo nōie nō ipoztat rōnē finis uel ḡtationē in fine: z ide est q magis querim° ꝑpter qd vis opari q̄ ppt qd vis delectari. ¶ Ad 4.m dōz: q cuiusl libet rei finis est sua pfectissima opatio: ió oēs delectationē appetūt qua opatio pficit: sic z ꝑam operationē pfectā: z sic accidit error in appetitu operationis: qz qdā ilistūt opationib° extraneis dimissis ꝓꝓzijs opationib°: ut oēs mali sequētes opōnes bestiales ptermissis hūanis: ita ēt qdā loco ꝑaz delectationū extraneas sequunt. ¶ Ad ꝑm vo eox que obijciunt in oppositū dōm: q nō quelibet opatio est felicitas. sed opatio perfecta quā opz delectabilē esse: z sic delectatio est aliqd optimi. ¶ Ad 2m dōm: q diffinitio illa platonis nō est ꝓueniēs: ut ꝓz per phm in. 7. z x°. ethi. nō eni delectatio in gñatione cōsistit: sed magis in eē gñatū: tūc eni res pōt hīe ꝑaz operationem que est delectationis cā gn̄ ia perfecta est: nō aūt que est ipfecta z in fieri. ¶ Alie due rōnes cōcludūt q opatio sit melioz delectatione: z hoc qdē uez est: sed utroq; est meli° opatio pfecta: cui° aliqd ē delectatio.

Ad 5m sic, pcedit. Ūr q delectationes cozporales sint potiores spūalib°: delectabile eni ingtū est delectabile est appetibile. g̃ in qō magis icli nat appetit° est magis delectabile. sz pluries z frequēti° iclinant in delectationes cozporales q̄ spūales. ergo delectationes cozporales sūt altiores spūalibus. ¶ ꝑ. maioris efficacie est res ipsa q̄ similitudo rei. sed delectationes cozporales urpote tact° z gust°, puenium ex ipsis reb° ꝓiūctis. delectationes aūt spūales ut pote que sūt in cōtēplādo, puenīūt ex similitudinib° rez qb° itelligim°. g̃ delectationes cozporales sūt potiores spūalib°. ¶ ꝑ. ut Auicē. dīc in. 5. de nālib°. Operatio cārū utiliū pītlū est efficacioz q̄ operatio cārū utiliū futurarū: z silr operatio cārū utiliū ad delectādū est efficacioz q̄ opatio cārū utiliū honestati. z silr operatio ei° qō est fm opinionē est efficacioz q̄ operatio ei° qō est fm rōnē: sz operationes cozporales, puenīūt ex bonis pītlb° utilib° ad delectādū fz opinionē boni: delectationes vo spūales, puenīūt ꝑcipue ex bonis futuris honestis z fm rōnē exītib°. g̃ delectatio cozporalis est potioz spūali. ¶ ꝑ. delectationes cozporales sua efficacia qñcq; rōnē euertūt ad cozp° z trāsmutāt: z ideo idigēt refrenari: ut phs dīc in. 7. ethi. Cōcupiscētia uenereox manifeste cozp° trāsmutāt z q̄busdā ifamias faciūt: delectationes aūt spūales hoc facē nō vident. vñ z eas refrenare nō opz. g̃ cozporales sūt potiores spūalib°. ¶ Sz ꝫ est qō phs dicit in. 10. ethi. q delectabilissima operatio est illa que est fz sapiētiā: videt eni phia admirabiles delectationes hīe puritate z firmitate: z ad hoc est ēt qō dī eccl. 24. ex ore sapie. Spūs me° sup mel dulcis: z hēditas mea sup mel z fauū. ¶ ꝑ. bonū est cā delectationis. sz spūale bonū ꝑeminet cozporali. g̃ z spūalis delectatio cozporali. ¶ ꝑ. albi° est qō est nigro ipermixti° sz delectatio cozporalis hēt admixtā tristitia que ei ꝓria tur: delectatioi aūt spūali nō est aliq̄ tristitia ꝓria q̄ posit ei admisceri. g̃ delectatio spūalis ē potioz cozpali.

¶ Ulteri° videt q int delectationes cozporales non est potissima illa que est fm tactū. spūalis eni delectatio est potioz q̄ cozpalis. g̃ z q̄to aliq̄ delectatio cozporalis est spūali vicinioz tāto est potioz. sed delectatio visus z audit° est, ppinqoz spūali delectationi q̄ delectatio tact°. g̃ est potioz. ¶ ꝑ. delectationis cā est perceptio ꝓueniētis. sed visus int alios sensus est magis perceptiu° z cogscitiu°. ut ꝓz per phm in p° meta. g̃ z delectatio visus est potissima int cozporales. ¶ ꝑ. ꝑcipue delectationes tact° sūt in actib° nutritiue z generatiue. act° aūt illi sūt cōes ēt plātis in qb° nulla delectatio iuenit. g̃ tact° hēt minimum de delectatione. ¶ Sz ꝫ est q tēperātia est circa maximas delectationes z tristitias cozporales. est aūt circa delectatiōes tact°: ut dī in. 3. ethi. g̃ delectationes tact° sunt potiores alijs cozporalibus. ¶ ꝑ. delectationi cozporali opponit dolor. sed dolor ꝑcipue ad sensum tact° pertinet: cū ex diuisione cōtinui, pueniat. g̃ z int delectationes cozporales delectatio tactus est potioz.

¶ Ulteri° videt q int delectationes spūales delectatio que est in operib° actiue sit potioz ea que est in operibus ꝓplatiue. delectatio eni ad affectū pertinet: sed actiua vita ex rectitudine uolūtatis dependet: ꝓplatiua vo magis cōsistit in ꝓfectione itell's. g̃ delectatio in opib° actiue ē potioz delectatiōi que ē in opib° ꝓplatiue. ¶ ꝑ. delectationis cā est opatio cōāliś habit°. sz habit° vtutū moraliū que pficiūt in actiua magis mouēt per modū nāe q̄ habit° itellectualiū vtutū: sciēs eni sine difficultate pōt aliq̄ falsuz ꝓsiderare: sz iust° nō pōt sine difficultate opari iniusta: ut dī. 5. ethi. g̃ delectatio vtutū moraliū que ad actiuā pertinēt est potioz delectatione itellectualiū que pertinēt ad ꝓplatiuā. ¶ ꝑ. ꝓuenientia est rō delectationis. sz delectatio magis ꝓuenit cū vtute morali q̄ cū intellectuali: z vtutē z malitiā moralē circa delectationē z tristitiaz ponim°: ut dī in. 2. z. 7. ethico. g̃ delectatio actiue potioz est delectatione ꝓplatiue. ¶ Sz ꝫ. operationibus ꝓplatiue nō admiscet amaritudo aut tediū. vñ Sap. 7. Nō hēt amaritudinez ꝓuersatio illi°. s. sapie: nec tediū ꝓuict° illi°. sz operationes actiue vite sūt multis amaritudinib° resperse. g̃ delectationes ꝓplatiue vite sūt potiores. ¶ ꝑ. ḡtū aliq̄ operatio est delectabilioz tanto magis pōt cōtinuari. sz operatio ꝓplationis maxime pōt cōtinuari. ut dī in. 7. ethi. ergo operatio cōtemplationis est maxime delectabilis.

¶ Ulteri° videt q in btis oib° est eq̄lis delectatio: quia ut dī in glo. i. Loz. 15. super illud. Stella differt a stella in claritate: i diſpi claritate erit par gaudiū. ¶ ꝑ. in btis erit perfecta charitas. vñ vnusq̄sq; perfecte iplebit illō ꝓceptū. Diliges ꝓximū tuū sic teipz. g̃ tātū gaudebit vnusq̄sq; de bono alti° sic de bono suo. z sic videt q oēs eq̄liter gaudebūt. ¶ ꝑ. gaudiū nō diminuit nisi ex aliq̄ ipedimēto: sz in nullo btox erit aliqd ipedimētū gaudij: cū igit oib° sit vna gaudendi rō. s. dei visio: videt q oēs eq̄liter gaudebūt. ¶ Sz ꝓtra. boies assumunt ꝓ diuersitate meritox ad diuersos ordines angelox. sic dīc Hzego. sz nō in oib° angelis est eq̄le gaudiū. vñ dīc Dio. 7. cap. ce. hierar. q supze ma hierarchia est sola digna effecta domestica vnitate dine refectionis per quā refectionē delectatio itelligit. g̃ nec oēs bti eq̄liter gaudebūt. ¶ ꝑ. visio dei in btis erit cā delectatiōis. sz qdā scti clari° deū videbūt ut supza dictū est. ergo nō oēs equaliter delectabuntur.

Rñdeo dōm ad ꝑmā qōnē: q sic aliqd dī duplicit magis notuz: uel simplr uel quo ad nos: ita pōt vna delectatio potioz alia iudicari: uel simplr: uel quo ad nos. Loquēdo igit simplr delectatio spūalis icōparabilr ꝑeminet cozporali, ppt sex rōnes. Prima qz spūalis perfectio que spūalē delectationē cāt icōparabilr perfectionē cozporalez excedit que causat delectationē cozporalē. 2a quia cū hoc sit melioz est delectāti ꝓueniētioz: vnusq̄sq; eni maxime est illud qō est in eo perfectissimū: ut ꝓz per phz in. x. ethi. Jn nobis aūt perfectissimū est spūalis nā fz quā res spūales sūt nobis ꝓueniētes: sic in vnoquoq; fozia ē potioz mā: z id qō ꝓuenit nobis fz spūalē nāz ē nobis ꝓueniēti°: z, ppt hoc q̄tū est de se natū est magis delectare. 3a qz perfectio spūalis est nālit magis dilecta q̄ cozporalis: z hoc experimēto ꝓz: hoiez eni multa sustinēt icōmoda cozporalia ut vitēt ifamiā uel habeāt victoriā seu eminētiā que sūt perfectiones itelligibiles z nō cozporales: q̄to aūt aliqd magis diligit tāto hītū magis delectat: vñ dīc phs in. xj. de aialib° q amatoz qñ diligit aliqd afficit ad id qō compzehēdit de deo: q̄uis aliqñ qō cōpzehēdit sit modicū q̄tū ad multa que cōpzehēdit de alijs reb°: z sic parua cognitio quā hēm° de substantijs spūalib° celestib° est nobis delectabilissima. 4° qz cū ꝓiūctio sit delectationis cā q̄to aliqd uehemēti° ꝓiūgit magis delectat: res autē spūales itellecte itim° nobis ꝓiūgunt q̄ res corporales apphēse per sensuz: sensus eni per apphēsionē cō iūgit reb° cozporalib° q̄si superficialr tm: sz intellect° pertingit usq; ad itimā rei q̄ditatē. vñ delectatio itelligibilis est potioz q̄ sensibilis. 5° qz cum operatio sit cā delectationis per hoc q, pcedit ab operāte perfecto: sic cū perficiēt per habitū: q̄to in operāte inuenit maioz perfectio respectu operationis: tāto eis operatio est delectabilioz: motꝰ āt est act° ipfecti. vñ operationes admixte motui itātū deficiūt a perfectione delectationis ingtū motui adiūgunt: ex motu eni lassitudinē iducūt: z ió cū operationib° cozporalib° adiūgat motꝰ: operationes ar spūales sint a motu remote: spūales delectationes erūt cozporalib° puriores: z per ꝓns uehemētiores. 6° qz spūales delectationes sūt diuturniores z firmiores cozpalib°: utpote ex causis incorruptibilib° z imobilib°, pueniētes. ¶ Loquendo aūt de delectatione quo ad nos delectatio cozporalis est nobis perceptibilioz, ppt q̄tuoz rōnes. Prio qz res cozporales sensibiles magis percipimuz q̄ res spūales: eo q opz ex sensibilib° peruenire in itelligibilia: añ delectationē aūt reqrit perceptio ꝓueniētis: z ide est q ples inclinant ad delectationes cozpales q̄ ad spūales qz ples cogscūt sensibilia q̄ itelligibilia. 2° ꝑpt dispōnē affect° nr̄i qui est assuet° delectationibus cozpalib°. vñ sic gust° ifect° nō ꝑcipit dulcedinē purā: ita ēt affect° nr̄i delectationib° cozpalib° inqnati: delectationes purissimas. s. spūales ꝑcipe nō pōt: z ió homines vtuosi qui hñt affectū depuratū a cozpalib° delectationib° magis spūalib° delectationib° fruunt: vñ z phs dīc in. 10. ethi. q illa ē potissima delectatio que videt potioz vtuoso. 3° qz delectationes cozpales pinqores sūt vtutib° cozporalib° motiuis. vñ ex delectationib° z dolorib° cozporalib° statiz sequit cozporis trāsmutatio: nō aūt ex delectationibus z tristitijs spūalib° nisi sint adeo foztes q ex eis fiat redundātia in appetitū sensibilē: trāsmutationes aūt cozpis maxime ꝑcipiunt. vñ z delectatio cozpalis magis percipit q̄ spūalis. 4° qz ut dīc Aug°. 8. ꝓfes. gaudiū ul de lectatio maioz sequit ubi maioz molestia ꝑcessit: in rebus aūt cozporalib° ꝓtinue molestamur, ppt ꝓtinuos mot° qui oēs cū labore q̄dā sūt: sz in reb° spūalib° nō inueniunt hi° molestie. vñ delectationes cozporales apparēt utpote magis e vicino remediū ꝑbētes ꝫ molestias cozporales. vñ fz phm in. 7. ethi. cozporales delectationes appetunt ut medicine quedā ꝫ cozporales molestias: z, ppt hoc iuuenes in qb° nā laborat cōtinue ex augmēto cozporis z alijs motib° magis afficiunt ad delectationes cozporales: z silr melancolici quoz cozp° semper mozdet ex malitia complexionis sunt in uehemēti appetitu delectationis: utpote semper indigentes medicina: ut ibidem dicit phs.

Ad primū g̃ dōz: q rō illa, pcedit de cōparatione delectationum quo ad nos.

¶ Ad 2m dōz: q per silitudines spūales nobis ꝓiunctas magis pertigim° ad itima q̄ per ipaz ꝓiūctionez realē que nobis fz sensuz exhibet: cū tact° z gust° nō cogscat nisi accītia: itellect° vo ipam rei quiditatem.

¶ Ad 3m dōz: q Auicēna ibi loquit de cōparatione delectationū quo ad nos. vñ ꝫrū dīc in sua meta. loquēs de cōparatione delectationū fz se: ubi dīc q de lectationes cozporales nō sūt ēt noiande delectationes respectu spūaliū. Uel pōt dici q Auicēna ibi loquit de delectationib° que in passione ꝓsistūt que fiūt per motū spūs cozporei aialis. vult eni q hi° delectationes sensibiles min°, pueniunt ex reb° spūalib° q̄ ex

Universidad de Deusto
Biblioteca

corpalib'. ¶ Ad 4.m dõm:q delectationes corpales ppt hoc q faciũt trãsmutationẽ corpalẽ magis q̃ spũalẽ:nate st rõnẽ impedire sic ⁊ alie transmutationes corpales:sz delectationes spũales:q̃uis mentẽ ad se capiãt:tn usũ rõnis in nullo impediũt:vñ sobrie noiant io aũt põt in delectationib' corpalibus fz pbm in.7. ethi.supabũdãtia inuenit:qz nõ st hoi fm ipsas eligibiles:sz solũ per accns.inq̃tũ.s.st ut medicine corpales tristitias,phibẽtes io appetẽde:⁊ st fuata q̃dã mẽsura quã eis rõ pfigit:⁊ si ea excesserit noxie reputantur:sz delectationes spũales appetunt fm seipsas q̃si boi pnãles ⁊ nõ ut medicine cũ nõ hẽant tristitias ꝟrias:⁊ io delectationib' spũalib' nullã mẽsuraz pfigit ratio:sed quãto sunt maiores tãto sunt eligibiliores.

¶ Ad 2am qonẽ dõm:q delectationes sensus tact' cõparant delectationib' aliox sensuũ duplr.vno mõ q̃tuz ad uehemẽtiã:⁊ sic delectationes tact' sũt aliis uehemẽtiores,ppt q̃tuor rones. Prio qz tãgibile cõiũgit nobis realr.sz visibile ⁊ audibile ⁊ odorabile cõiũgit nobis per aliqd sui:⁊ tn nullus sensus ad interiora rei igredi põt:res aũt corpalis efficacioz est ad delectandũ corpalr q̃ spẽs rei uel aliqd a re cãtũ.2o qz tãgibilia sũt nobis magis pnãlia:eo q ex calido ⁊ frigido ⁊ hũido:⁊ sicco pstituit aial:⁊ io maiorẽ delectationez iferũt nobis tãgibilia q̃ alia sensibilia:sic ⁊ maiorẽ lesionẽ:qz eoz excellẽtie nõ solũ corrũpũt vnũ sensuz: sz totũ aial.3o qz cũ sensus tact' sit q̃si fundamẽtũ aliorũ sensuũ rõne cui⁹ imobilitato ei⁹ organo:oẽs sensus imobilitant:ut dr in li.de somno ⁊ vigilia:id qõ in tactu accidit tã de delectatione q̃ de lesione redundat in hos sensus:⁊ ppt hoc delectatio tact⁹ int⁹ corpales est uehemẽtioz.4o qz delectationes tact' sũt circa necessaria ad pseruationẽ idiuidui ⁊ spẽi.sicut in cibis ⁊ potib⁹ ⁊ uenereis:⁊ ppt hoc apposita est in eis maxia delectatio:ne ab aialib⁹ negligant:⁊ inde est q circa has delectationes maxie est tẽperantia:ut dr in 2o ethi. 2o comparant delectationes tactus aliis delectationi b⁹ q̃tũ ad nobilitatẽ:⁊ sic st magis mãles ⁊ magis bestiales:⁊ per 2ns min' nobiles. Alig eni sensus spũali⁹ recipiũt sua obta q̃ tact⁹:vñ ⁊ alia aialia nõ delectantur aliis sensib⁹ nisi in ordine ad tactũ.ut dr in 3o ethi. sz hõ delectat ẽt eis inq̃tũ ordinant ad cognitionez solã. ¶ Ad p̃m g̃ dõz:q ex hoc q delectationes aliorũ sensuũ st ꝓpinquores aliis delectationib⁹ spũalib⁹ q̃ delectationes tact⁹:põt hẽi q sũt nobiliores:nõ aũt q sint uehemẽtiores cũ modũ delectationũ corpaliũ nõ trãscẽdãt. ¶ Ad 2m dõz:q q̃uis vilus sit magis q ceptiu' aliis sensib⁹:tn ei⁹ pceptio est fz minorẽ ꝓiunctionẽ ad rẽ q̃ in sensu tact⁹:⁊ io delectatio que est de sensibili delectabili magis est per tactũ q̃ per vilũ:sz tn delectatio que est de cognitione vilus est maioz q̃ que est de cognitione tact⁹:sz hoc mõ nõ delectantur alia aialia in sentiẽdo:sz solũ hoies in ordine ad sciaz quã ex sẽsib⁹ acq̃rũt:vñ talis delectatio cadit q̃dãmõ in gen⁹ spũaliũ delectationũ. ¶ Ad 3m dõm:q q̃uis ea de qb⁹ st pcipue delectationes tact' ineniant in plãtis:nõ tn ea pcipiũt.vñ nõ est ex defectu pceptionis.

¶ Ad 3am.q.dõm:q delectationes que st in opib⁹ speculatiue vite peminẽt delectationib⁹ que st in opibus actiue:⁊ hoc ppt q̃tuor rones. Prio:qz st nobiliores utpote ex nobiliorib⁹ reb⁹,pueniẽtes:act' eni vite actiue sũt fz ꝟuersiones iferioris ptis aie ad ea que infra ipaz sũt:sic ad passiones circa qs morales ỽtutes cõsistũt ⁊ ad usus bonoꝝ exteriox in qb'alique virtutes ꝟsistũt:ut iustitia ⁊ libalitas:sz act' vite ꝓtẽplatiue sũt fm q ala ꝟuertit ad superiorẽ rõnẽ ad res etnas que st

supi ipaz.2oqz sũt ꝟueniẽtiores:sic eni rõ in nobis excellit sensuz:⁊ ita id qõ est ꝟueniẽti' rõni est nobis cõueniẽti' q̃ qõ ꝟuenit sensui:silr speculatiu' itellect⁹ pcellit practicũ:vñ pfectiones itellect⁹ speculatiui sunt boi ꝟueniẽtiores.3oqz sũt puriores:opa eni actiue vite sunt circa passiones sensitiue ptis ⁊ circa corpales mot⁹:⁊ sic admiscẽt eis de lassitudine ⁊ mãlitate:que nõ ptigit de spũalib⁹ delectationib⁹.4oqz spũales delectationes sũt pfectiores.hõ eni ad opa vite actiue multis idiget:sz in opib⁹ ꝓtẽplatiue est sibi vnusq̃sq̃ magis sufficiẽs.vñ ꝓtẽplatiue delectatio nõ ita patit defectũ:sic delectatio actiue:ex hoc q desit aliqd eorũ que ad pfectã opationẽ requrunt. ¶ Ad p̃m g̃ dõz: q affect⁹ se hẽt cõit ⁊ ad actiuã:⁊ ad ꝓtẽplatiuã vitã sic eni aliqs uolẽs opa actiue exercet ita ⁊ ꝓtẽplatiue opa:⁊ sic in affectu est cõit delectatio de utroq:sz cã delectationis ꝓtẽplatiue vite est in itellectu q̃tum ad supiorẽ ptẽ:cã vo delectationis actiue vite est in pte supiori aie:affect⁹ aũt nõ min⁹ afficit ex his que st superioris ptis rõnis q̃ ex his que sũt iferioris:sed magis. ¶ Ad 2m dõz:q hit' inclinat ad actuz duplr:vno mõ ad hoc ut act⁹ exerceat:⁊ sic inclinare ad actũ nõ ẽ nisi hit' in parte appetitiua exntis:qz appetit' qui hẽt bonũ ⁊ finẽ pro obto mouet seipz ut viz cognitiuã in actũ:ex desiderio eni act⁹ uel finis,puenit q aliqs aliquẽ actũ exerceat;vũmõ non sit ex necitate nãe:alio mõ q̃tũ ad modũ agẽdi:ut.s.illud qõ agit recte agat ⁊ sic qlibet hit' inclinat ad actũ.hit⁹ g̃ ꝓtẽplatiu⁹ utpote sapia uel itellect⁹ nõ itelligit ad hoc q aliqs utatur ꝓtẽplationis actu:sz ut qñ utit recte utat:sz ad hoc q utat nõ inclinat nisi hit' qui est in appetitu nõ inferiori sz superiori utpote charitas.vñ ẽt charitas ad vitaz ꝓtẽplatiuã pertinet utpote inclinãs hit' cõtẽplatiuos ad act⁹ suos:sz hit' active vite:ut ỽtutes morales sũt in parte appetitiua:utpote in irascibili ⁊ concupiscibili ut tẽperãtia ⁊ fortitudo.vñ hit' isti inclinãt:⁊ ad hoc q agat:⁊ ad hoc q recte agat:⁊ pro tãto nãe cõparãtur que est p̃m mouẽdi:nihilomin' tn illud in qõ inclinat hit' speculatiu⁹ est nobis magis pnãle q̃ illo in qõ inclinat hit' actiu'. ¶ Ad 3m dõm:q delectationis cã est ꝟueniẽtia:nõ q̃dẽ delectationis:sz cãe ei⁹ ad delectatũ:delectationes aũt que cũ ỽtute morali ꝟuenitur sũt delectationes corporales uel corporalib⁹ admixte que sũt mã virtutũ moraliũ:sed cõtemplatiue vite cõueniũt alie nobiliores delectationes.s.spũales nõ tamen ita q delectatio sit contemplationis materia: sed est contemplationem consequens.

¶ Ad 4.am.q.dõm:q itẽlio delectationis põt puenire ex duob⁹.s.ex cã delectatiõis que est fortior:⁊ ex dispositione delectati que est delectationis capacior:cã aũt delectationis ꝓxima est operatio:sz remota operationis obiectũ:sic in delectatione btorũ de qua nũc agit cã ꝓxima est dei visio:sz p̃a cã est de⁹. Dec igit cã p̃a vna est ⁊ cõis oib⁹ btis.vñ q̃tũ ad hoc eoꝝ delectatio est eqlis:visio aũt ⁊ dispositio ad delectationẽ nõ est eqlis:qz vn⁹ alio clarius videt:ut ex sup dictis pz.vn⁹ ẽt alio est delectationis capacior,ppt perfectio rẽ hitũ qui est lumẽ glie:⁊ io q̃dã magis delectantur aliis:q̃uis fz q̃d oẽs eqlit delectent mãlit loquendo: inq̃tũ.s.gaudẽt de eqli re.s.de deo:⁊ sic itelligit gloiã ducta q in dispari claritate erit par gaudiũ. Unde pz rnsio ad p̃m. ¶ Uel dõz ad p̃m q oiaz btoꝝ dr esse par gaudiu inq̃tũ vnusq̃sq̃ ad sũmũ gaudiũ peruenit fm modũ suũ:sz modus vni⁹ erit maior q̃ alteri⁹:⁊ fm hoc gaudiũ vni⁹ erit maior q̃ alteri⁹:ut sic illa paritas ipozret nõ eqlitatez q̃titatis:sed proportionis.

¶ Ad 2m dõz:q q̃uis in regno celoꝝ minor gaudet nõ solũ de bono suo:sz ẽt de bono superioris:nõ tn tãtuz gaudet de eo q̃tũ supioz:qz rõ gaudij in oib⁹ erit de⁹ ⁊ io q̃to aliqs plus gaudet de deo tãto plus gaudebit de qcũq; alio.vñ supior plus gaudebit de bono iferioris q̃ ipse iferior. ¶ Ad 3m dõz:q q̃uis in nullo btoꝝ sit aliqũ delectationis impedimẽtũ:st tn ibi alie cãe ittẽsionis:nõ eni intẽdit aliqd solũ per remotionẽ a ꝟrio:sz ẽt per accessum ad terminũ. Qõ.IIII.

QUeritur de dotib⁹. Et circa hoc querunt.5. Prio an beatis sint assignãde alique dotes.2o utrũ dos a btitudine differat.3o utrũ christo isint dotes.4o utrũ angelis.5o de numero dotium.

AD primũ sic,pcedit.videt q non sint ponẽde alique dotes in boibus btis. Dos eni fm iura aat spõso ad sustinenda onera mrionij:sed scti nõ gerũt figurã spõsi:sz magis figurã spõse inq̃tũ sũt membra ecclie.g eis dotes nõ dant. ¶ Ꝑ.dotes nõ dant fm iura a pie spõsi:sed a pie sponse:oia aũt dona btitudinis btis dant a pie spõsi.s.christo.j.Dẽ datũ optimũ ⁊ oẽ donuz ⁊c.g hẽ dona que btis dant nõ sũt dotes appellãde. ¶ Ꝑ. in mrionio dant dotes ad facilr tolerãda onera mrionij:sed in mrionio spũali nõ sũt alij onera:maxie fm statũ ecclie triũphãtis.g nõ sũt ibi alique dotes assignãde. ¶ Ꝑ.dotes nõ dant nisi cã mrionij:sz mrionium spũale ꝟhit cũ christo per fidẽ fm statũ ecclie militãtis.g eadẽ rõne si btis alique dotes ꝟuentur:ꝟuenient ẽt scti in via exntib⁹.sz istis nõ ꝟueniũt.g nec beatis. ¶ Ꝑ.dotes ad bona exteriora ptinẽt que dicuntur bona fortune:sz p̃mia btoꝝ erũt de interioribus bonis.g nõ debẽt dotes nuari. ¶ Sz ꝟ eph.6.dr.facz hoc magnũ est:dico aũt in christo ⁊ ecclia:ex quo habetur q spũale mrioniũ per carnale significat:sz in carnali mrionio spõsa dotata traducit in domũ sponsi.g cũ scti in domũ christi traducant cuz btificant:videt q alicui dotib⁹ dotent. ¶ Ꝑ.dotes in mrionio corpali assignant in mrionij solatiũ:sz mrionij spũale ẽ delectabili q̃ corpale.g ei dotes sũt maxime assignande. ¶ Ꝑ.ornamẽta spõse ad dotẽ ptinẽt:sed sancti dicuntur nati in gloriam introducũtur:ut dicit Isa.61.Induit me uestimentis salutis quasi sponsam ornatam monilibus suis:ergo sancti in patria dotes habent.

RNdeo dõz:q absq; dubio btis qñ in gliã trãferunt aliq; dona dinit⁹ dant ad eoꝝ ornatũ:⁊ hi ornat⁹ a magris dotes sũt noiati.vñ datur quedã diffinitio de dote de q̃ nũc loqmur talis. Dos est ppetu⁹ ornat⁹ aie ⁊ corpis vite sufficiẽs in etna btitudine iugit pseuerãs.Et sumit hec descriptio ad sili tudinẽ dotis corpalis per quã sponsa ornat ⁊ puidet viro vñ possit sufficienter spõsam ⁊ libos nutrire:⁊ tn inamissibilit dos spõse ꝟseruat:ut ad eã mrionio sepato reuertat:sz de rõne nois diuersi diuersimode opinant. Quidã eni dicũt q dos nõ accipit ex aliq; silitudine ad mrionium corpale:sz fm modũ loquendi quo oẽm pfectionẽ seu ornatũ cuiuscũq; hois dotẽ noiamus:sic dr aliqs eẽ dotat⁹ scia qui scia pollet:⁊ sic oui di⁹ usus est noie dotis dicẽs. Et qcũq; potes dote placere place. Sz istud nõ videt usquequaq; ꝟueniẽs:qz quãdocũq; aliqõ nomẽ est ipositũ ad aliqd ꝓncipalr significãdũ:nõ ꝟsueuit ad alia trãsferri nisi fz aliquaz silitudinẽ.vñ cũ fm ꝓmã istõnẽ nois dos ad mrionium carnale pineat.g videt q in qualibet alia acceptione attẽdat aliq; silitudo ad ꝓncipale significatũ. Et ideo alij dicũt q fz hoc silitudo attẽdit q dos,pe dr donũ q̃ in mrionio corpali dat spõse ex pte spõsi qñ traditit i domũ spõsi ad ornatũ spõse ptinẽs:qõ pz ex hoc qõ dixit Sychẽ Jacob ⁊ filijs eius Hen.34.Augete dotẽ ⁊ munera postulate.⁊ Hen.22.Si seduxerit qs vginẽ dormierit q̃ cũ ea:dotabit eã ⁊ accipiet eã uxorẽ:vñ ⁊ ornat⁹ qui a christo sctis exhibet q̃ traducunt in domũ glie dos noiat. Sz hoc est manifeste ꝟ id qõ iuriste dicũt ad q̃s ptinet de his tractare:dicũt eni q dos,pe est queda datio ex pte mulieris his qui sũt ex pte viri facta pro onere mrionij qõ sustinet vir:sed illud qõ spõsus dat spõse uocat donatio,ppt nuptias;⁊ fm hũc modũ accipit dos.3.Reg.9.ubi dr.q Pharao rex egypti cepit Hazer ⁊ dedit in dotem filie sue uxori Salomonis. Nec ꝟ hoc faciũt auctes inducte: q̃uis eni dotes a parẽte puelle ꝟueuerũt assignari:tn q̃q; ꝓcigit q spõsus uel pr spõsi assignat dotes vice ptis puelle:qõ ꝓtingit duplr:ul' pro nimio affectu ad spõsaz:sic fuit de Sychẽ qui uoluit assignare dotem quã debebat accipe,ppt uehemẽtẽ amorez filij sui ad puellã:vel hoc fit in pena spõsi:ut vgini a se corrupte dotẽ de suo assignet quã pr puelle debuerat assignare ⁊ in hoc casu loquit moyses in auctẽ inducta. Et io ꝟ alios dõm:q dos in mrionio carnali,pe dr qõ dat ab his qui sũt ex pte mulieris his qui sũt ex pte viri ad sustẽtãda onera mrionij:ut dictũ est. Sz tũc remanet difficultas quo hec significatio aptari possit ad,ppositũ:cũ ornat⁹ qui sũt in btitudine dent spõse spũali a pte spõsi:qõ manifestabit rndẽdo ad argumẽta.

Ad primũ g̃ dõm:q dotes q̃uis assignentur spõso in carnali mrionio ad usum: tn,petas ⁊ dñiũ ptinẽt ad spõsaz:qõ pz ex hoc q solutio mrionio dos remanet spõse fz iura:⁊ sic ẽt in mrionio spũali ipsi ornat⁹ qui sponse spũali dant.s.ecclie in mẽbris suis sũt q̃dẽ ipsi spõsi inq̃tũ ad ei⁹ gliã ⁊ honorẽ cedũt:sed spõse inq̃tũ per eas ornat. ¶ Ad 2m dõm:q pr spõsi.s.christi est pson sola pris:pr aũt spõse est tota trinitas:effect⁹ aũt in creaturis ad totã pertinẽt trinitatẽ:vñ hi⁹ dotes in spũali mrionio,pe loquẽdo magis dant a pie spõse q̃ a pie spõsi.sz tn hec collatio:q̃uis ab oib⁹ pson fiat singulis pson pot appropriari per aliquẽ modũ:pson q̃dẽ pris ut dãti:qz in ipso est auctas: ei⁹ pinitas respectu creature appropriat:ut dictũ est in p⁹li.di.18.ut sic idẽ sit pr spõsi ⁊ spõse:filio vo appropriat inq̃tũ ppt ipz:⁊ per ipsuz dant:sz spũ scõ inq̃tũ in ipo ⁊ fz ipz dant:amoz etiã est ois donationis rõ. ¶ Ad 3m dõz:q dotib⁹ per se ꝟenit illud qõ per dotes efficit.s.solatiũ mrionij:sed per accns illud qõ per eas remouet.s.on⁹ mrionij qõ per dotes alleuiat:sic gr̃e per se ꝟenit facẽ iustũ:sed per accns q de ipio faciat iustũ:q̃uis g̃ in mrionio spirituali nõ sint alij onera:est tn ibi suma tocũditas:⁊ ad hãc pficiẽdã tocũditatẽ dotes spõse ꝓferunt:ut.s. delectabilr per eas spõso ꝟiũgat. ¶ Ad 4m dõm:q dotes nõ ꝟsueuerũt assignari spõse qñ desponsat:sz qñ in domũ spõsi traducit:ut pntialr spõsum hẽat:q̃diu aũt in hac vita sum⁹ pegrinamur a dño.2.Cor.5.⁊ io dona que sctis in hac vita ꝓferunt nõ dicunt dotes:sz illa que ꝓferunt eis qñ trãsferunt in gliã in qua spõso pntialr pfruunt. ¶ Ad 5m dõm:q in spũali mrionio iterior decor redrit:ut in psal.Dis gliat ei⁹ filie regis ab int⁹ ⁊c.sed in mrionio corpali requirit decor exterior:vnde nõ opz q eiusmodi dotes assignent in matrimonio spirituali:sicut assignantur in corporali.

Ad 2m sic ꝓcedit.vi q dos sit idẽ q btitudo:ut eni ex diffõne pdicta pz est ornatus aie ⁊ corpis in etna btitudine iugit pseuerãs:sed btitudo

est aie q̄dē oznat⁹.et⁹ g̃ btitudo est dos. ℂ P̄. dos dr illud per qō spōsa delectabilit⁹ spōso ꝓiūgit:ſz in spūali mrionio btitudo est hi⁹.g̃ btitudo est dos. ℂ P̄. visio ſz Aug.est tota ſba btitudinis:ſz visio ponit⁹ vna de dotib⁹.g̃ btitudo est dos. ℂ P̄. fruitio beatū fac̃ fruitio ãt est dos.g̃ dos beatū fac̃:ꝛ sic est beatitudo. ℂ P̄. ſm Boetiū in 3° de ꝓsol. btitudo est stat⁹ oium bonoꝝ ꝙgregatione pfect⁹:ſz stat⁹ btōꝝ pficit ex dotib⁹.g̃ dotes sūt btitudinis ptes. ℂ Sz ɔ. dos dat sine meritis:ſz btitudo nō dat ſz reddit.g̃ btitudo nō est dos. ℂ P̄. btitudo est vna tm̃:dotes vō sūt plures. g̃ btitudo non est dos. ℂ P̄. btitudo ineſt hoi ſm id qō ineſt potissimū in eo:ut dr in.j.ethi. sed dos etiā in corpore ponit.g̃ dos ꝛ beatitudo non sunt idē.

Rñdeo dōz:q circa hoc est duplex opio. Quidā enī dicūt q̄ btitudo ꝛ dos sunt idē in re:ſz differūt tm̃ rōne:qꝛ dos respicit spūale mriniū qō est inē chām ꝛ aiam:nō aūt btitudo. Sed hoc nō pōt eē ut vī cū btitudo in opōne cōsistat:dos aūt nō sit opatio:ſz magis sit eq̄litas uł dispositio quedā. Et ſ̄ō ſm alios dōm:q̄ btitudo ꝛ dos ēt realr differūt:ut btitudo dicat ipsa opatio pfecta qua aia beata deo ꝓiūgit:ſz dotes dicunt hꝫ⁹ uel dispositiones: uel quecūq; alie q̄litates que ordinant ad hi⁹ pfectā operationē:ut sic dotes ordinentur ad beatitudinē magis q̄ sint in beatitudine ut partes ipsius.

Ad primū g̃ dōm:q̄ btitudo ꝑ legūdo nō est aie oznat⁹:ſz est aliquid qō ex oznatu aie ꝓuenit cū sit opatio quedā:oznat⁹ vō dicit aliqs decor ipsi⁹ bti. ℂ Ad 2m dōz:q̄ btitudo nō ordinat ad ꝓiūctionē:ſz est ipsa ꝓiūctio aie cū chīo que est per opationē:ſz dotes sūt dona dispōnētia ad hi⁹ ꝓiūctionem. ℂ Ad 3m dōz:q̄ visio dupl̄r pōt accipi: vno mō actualr.i.ꝓ ipso actu visionis:ꝛ sic visio nō est dos.ſz est ipsa btitudo:alio mō pōt accipi habitualr idest ꝓ habitu a quo talis opatio elicit:idest ꝑ ipsa glie claritate qua aia dinit⁹illustrat ad deū videndū:ꝛ sic est dos:ꝛ ꝑn̄m btitudiniſ:nō aūt est ipsa beatitudo. ℂ Et sil̄r dōm ad 4m de fruitione. ℂ Ad 5m dōz:q̄ btitudo colligit oia bona:nō q̄si ptes eēntie btitudis ſz q̄si aliq̄ mō ad btitudinē ordinata:ut supꝫ dictū est.

Ad 3m sic ꝓcedit. Uī q̄ chīo cōpetat hīe dotes: scti enī chīo per gliā ꝓfozmabunt.vñ dicit̄ ℙhil.3°. Qui reformauit corp⁹ būilitatis nr̃e cōfiguratus corpi claritatis sue.g̃ chīs ēt dotes habet. ℂ P̄. in spūali mrionio assignant dotes ad similitudinē mrionīꝫ corpalis:ſz in chīo inuenit q̄ddā spūale mrioniū qō est sibi singulare.ſ.duarū nārū in vna psona ſz q̄ dr nā humana in ipso eē desponsata a vbo:ut ꝓz ex glo.sup illud psal. Jn sole posuit tabernaculū suum.ꝛ Apoc.21. Ecce tabernaculū dei cū hoib⁹.g̃ chīo cōpetit hīe dotes. ℂ P̄. ut dicit Aug.in li.de do.chīana. Chīs ſm regulā tyconīꝫ ꝑ vnitatē corpis mystici que est int̄ caput ꝛ mēbra noiat se ēt sponsaz:ꝛ nō solū spōsuz:ut ꝓz Jsa.61. Quasi spōsum decoratū corona ꝛ q̄si spōsaz ornatā monilib⁹ suis.cū g̃ spōse debeant dotes:opz in chīo dotes ut videt ponere. ℂ P̄. oib⁹ mēbris eccl̃ie debeť dos cū eccl̃ia sit sponsa: sed chīs est eccl̃ie mēbrū:ut ꝓz.j.Cor.12. Vos estis corpus chr̃i ꝛ mēbra de mēbro.glo.de chīo.g̃ chīo debent dotes. ℂ P̄. chīs hēt pfectā visionē:fruitionez ꝛ delectationē:he aūt ponunt dotes.g̃ chīs būit dotes. ℂ Sed ɔ. int̄ spōsuz ꝛ spōsaz exigit discretio psonarū:sed in chīo nō est aliq̄d psonalitē distinctum a filio dei qui est sponsus:ut ꝓz Jo.3. Qui hēt sponsam spōsus est.g̃ cū dotes spōse assignent uel ꝓ sponsa: videt q̄ chīo nō cōpetat hīe dotes. ℂ P̄. nō est eiusdem dare dotes ꝛ recipere:sed chīs est qui dat spūales dotes.ergo chīsto non cōpetit dotes habere.

Rñdeo dōm:q̄ circa hāc difficultatē ē duplex opinio. Quidā enī dicūt q̄ in chīo est triplex vnio.vna que dr ꝓsentanea:qua vnit̄ deo per cōnexionē amoris.alia dignatiua qua humana nā vnitur dine.tertia qua ipse chr̃istus vnit̄ eccl̃ie. Dicūt g̃ q̄ ſm duas vniones competit chīo hīe dotes sub rōne dotis:ſz q̄tū ad tertiā ꝓuenit ei id qō est dos excellētissime:nō tm̃ sub rōne dotis:qꝛ in tali ꝓiūctione chīs est ut spōsus:ſz eccl̃ia ut spōsa:dos aūt dat spōse q̄tū ad ꝓpetatē ꝛ dñiū:q̄uis deē spōso ad usuz. Sz hoc nō videt ꝓueniēs:in illa enī ꝓiūctione qua chīs vnit̄ ꝑ ꝓsensuz amoris ēt in q̄tū est de⁹ nō dr eē aliq̄ matrimoniū:qꝛ nō est ibi aliq̄ subiectio quā opz eē spōse ad spōsuz:sil̄r ēt nec in ꝓiūctione hūane nāe ad diuinā que est in vnitate ꝑsone:uel ēt per ꝓfozmitatē uolūtatis pōt eē ꝑe rō dotis,ꝑ tria. Primo qꝛ exigit ꝓfozmitas nāe int̄ spōsuz ꝛ sponsaz in mrionio illo in quo dant dotes:ꝛ hoc deficit in ꝓiūctione humane nāe ad diuinā.2°qꝛ exigit ibi distinctio psonarū:hūana ãt nā nō est psonalr distincta a vbo.3°q̄ dos dat q̄n sponsa de nouo introducit̄ in domū spōsi:ꝛ sic videnť ad spōsam ptinē que de nō ꝓiūcta fit ꝓiūcta. Hūana aūt nā que est assūpta in vnitatē psone a vbo nunq̄ fuit quin eēt pfecte ꝓiūcta. Uñ ſz alios dōm:q̄ uł oino nō cōuenit chīo rō dotis uel non ita ꝑe sic alīs sctis:ea tm̃ que dotis dicunt excellētissime ei conueniunt.

Ad primū g̃ dōm:q̄ cōformatio illa est intelligēda ſm id qō est dos ꝛ nō ſz rōnē dotis que sit in chīo:nō enī opz q̄ illō in quo chr̃isto ꝓformamur sit eodē modo in nobis ꝛ in chr̃isto. ℂ Ad 2m dōm:q̄ nā hūana nō ꝑe dr eē spōsa in ꝓiunctione illa que vbo ꝓiūgit:eū nō fuet ibi psonaꝝ distinctio que int̄ spōsuz ꝛ spōsaz requrit̄. Sz q̄ q̄nq; de spōsata dicat hūana nā ſz q̄ vbo ꝓiūcta est:hoc est in q̄tū hēt aliquē actū spōse:qꝛ.ſ.isepabilit⁹ ꝓiūgit:ꝛ qꝛ in illa ꝓiūctione hūana nā est vbo inferior ꝛ per vbum regit̄ sic spōsa per spōsuz. ℂ Ad 3m dōz:q̄ hoc q̄ alii q̄n dr chīs spōsa nō est:qꝛ ipse ve sit spōsa:ſz in q̄tū assumit psonā spōse sue.ſ.eccl̃ie que est ei spūalit⁹ ꝓiūcta. vñ nihil ꝓhibet dn̄ per illū modū loquēdi posset dici hīe dotes:nō q̄ ipse hēat ſz qꝛ eccl̃ia hēt. ℂ Ad 4m dōz:q̄ nomē eccl̃ie dupl̄r accipit. Quōq; enī nominat tm̃mō corp⁹ cū chīo ꝓiungit sic capiti:ꝛ sic tm̃ eccl̃ia hēt rōnē spōse:sic vō chīs nō est eccl̃ie mēbrū sed est caput ifluēs oib⁹ eccl̃ie mēbris:alio mō accipit eccl̃ia ſm q̄ noiat caput ꝛ mēbra ꝓiūcta:ꝛ sic chīs dr membrū eccl̃ie in q̄tū hēt officiū distinctū ab oib⁹ alīs.ſ.influere alīs vītā q̄uis nō multū,ꝑe dicat mēbrum:qꝛ mēbrū ipoztat ptialitatē q̄dā:in chīo aūt bonū spūale nō est ptialitū:ſz est totalr ꝛ integrū:vñ ipse est totū eccl̃ie bonū:nec est aliq̄ mai⁹ ipso ꝛ alīs q̄ ipse solus:sic aūt loquēdo de eccl̃ia:eccl̃ia nō noiat solū spōsam:ſz solū spōsuz ꝛ spōsaz:,put per cōiūctionē spūalē est ex eis vnū effectū.vnde lz chīs aliquo mō dicatur mēbrū eccl̃ie:nullo tm̃ mō pōt dici mēbrū sponse: ꝛ sic ei nō conuenit ratio dotis. ℂ Ad 5m dōm:q̄ in ꝓcessu illo est fallacia accidētis: non enī illa chr̃isto conueniunt ſm q̄ habent rationem dotis.

Ad 4m sic ꝓcedit.vī q̄ angeli hēant dotes qꝛ sup illud Can̄.6. Una est colūba mea.dicit glo. Una est eccl̃ia in hoib⁹ ꝛ in angelis:ſz eccl̃ia est spōsa:ꝛ sic mēbris eccl̃ie ꝓuenit hēre dotes.g̃ angeli dotes hn̄t. ℂ P̄. Luc.12. super illud.

Et uos sīles hoib⁹ expectātib⁹ dō.su.qn̄ re.a nup.dīe glo. Ad nuptias dn̄s iuit cū post resurrectionē nou⁹ hō angelo⁹ multitudinē sibi copulauit.g̃ multitudo angelo⁹ est spōsa chr̃i:ꝛ sic angelis debentur dotes. ℂ P̄. spūale mrioniū in spūali ꝓiūctione cōsistit:sed spūalis ꝓiūctio nō minꝰ est int̄ angelos ꝛ deū q̄ iter hoies btōs ꝛ deū.g̃ cū dotes de q̄b⁹ nūc agim⁹ rōne spūalis mrionīꝫ assignent:videt q̄ angelis cōueniant dotes. ℂ P̄. spūale mrioniū regrit spūalē spōsum ꝛ spūalē spōsaz.ſz chīo in q̄tū est sūm⁹ spūs magis sunt ꝓfozmes in nā angeli q̄ hoies.g̃ magis pōt eē spūale mrioniū angelo⁹ ad chīm q̄ hoiuz. ℂ P̄. maioz cōuenit̄ ꝛia exigit̄ int̄ caput ꝛ mēbra q̄ int̄ spōsuz ꝛ sponsaz:ſz ꝓfozmitas que est int̄ chīz ꝛ angelos sufficit ad hoc q̄ chīs dicat caput angelo⁹.g̃ eadē rōne sufficit ad hoc q̄ chīs dicat spōsus respectu eo⁹. ℂ Sz ꝛ Origen.sup cātica distinguit q̄tuoꝛ psonas.ſ.spōsuz ꝛ sponsaz:adolescētulas ꝛ sodales spōsi:ꝛ dicit q̄ angeli sūt sodales spōsi.cū g̃ dotes nō debeant nisi spōse:videt q̄ angelis dotes nō ꝓuenīat. ℂ P̄. chīs desponsauit sibi eccl̃iā per icarnationē ꝛ passionez.vñ figurat per hoc qō dī exo.4. Spōsus sāguinū tu mihi es.ſz chīs per passionē ꝛ icarnationē nō alit̄ fuit ꝓiūct⁹ angelis q̄ ꝑ⁹ fuerat.g̃ angeli nō ptinēt ad eccl̃iā ſm q̄ eccl̃ia dicit̄ spōsa.ergo angelis non conueniunt dotes.

Rñdeo dōm:q̄ ea que ad dotes aie ptinēt nō est dubiū angelis sic̃ ꝛ hoib⁹ ꝓuenire: sed ſz rōnē dotis nō ita eis sic̃ hoib⁹ ꝓueniūt eo q̄ nō ita ꝑe ꝓuenit angelis rō spōse sic̃ hoib⁹.exigit enī int̄ spōsuz ꝛ spōsaz nāe ꝓfozmitas ut sint eiusdē spēi.hoc mō aūt hoies cū chīo ꝓueniūt in q̄tū nāz būana assūpsit per quā assūptionē fact⁹ est ꝓfozmis in nā spēi humane olī⁹ hoib⁹:angelis aūt nō est ꝓfozmis ſm vnitatē spēi:neq; ſz nām dīnā neq; ſz humanā nāz:ꝛ iō rō dotis nō ita ꝑe ꝓueniť angelis sic̃ hoib⁹:tm̃ in his que metaphorice dicunt cuz nō redrat̄ similitudo q̄tum ad oia nō pōt ex aliq̄ dissimilitudine ꝓcludi q̄ metaphorice aliq̄d de alio nō ꝑdicet:ꝛ sic ex rōne inducta nō pōt simplr haberi q̄ angelis dotes nō ꝓueniāt:ſz solū q̄ nō ita ꝑe sic̃ hoib⁹ rōne dissimilitudinis predicte.

Ad primū g̃ dōz:q̄ q̄uis angeli ptineant ad vnitatē eccl̃ie:nō tm̃ sūt mēbra eccl̃ie ſz q̄ eccl̃ia dr spōsa per ꝓfozmitatē nāe.ꝛ sic non ꝓuenit eis ꝑe hīe dotes. ℂ Ad 2m dōz:q̄ desponsatio illa large accipit̄ ꝓ vnione que nō hēt ꝓfozmitatez nāe in spē:ꝛ sic ēt nihil ꝓhibet large accipiēdo dotes ponē dotes in angelis. ℂ Ad 3m dōm:q̄ q̄uis in mrimonio spūali;nō sit nisi ꝓiūctio spūalis:tm̃ illos qui cōiunguntur ad pfectā mrionīꝫ rōnē opz in spē nāe ꝓuenire:ꝛ ppt̃ hoc desponsatio ad angelos ꝑe non pertinet. ℂ Ad 4m dōm:q̄ illa ꝓfozmatio qua angeli ꝓfozmātur chīo in q̄tū est de⁹ nō est talis que sufficiat ad pfectā mrionīꝫ rōnē:cū nō sit ſm ꝓueniētia in spē:sed magis adhuc remanet distātia infinita. ℂ Ad 5m dōm:q̄ nec ēt chīs ꝑe dr caput angelo⁹ ſz illā rōnē q̄ caput regrit ꝓfozmitatē nāe. Tamē sciēdū q̄ lz caput ꝛ alia mēbra sint ptes idiuidui vni⁹ spēi:nō tm̃ si vnū q̄ ꝑ se ꝓsisteret cū alio ē eiusdē spēi:man⁹ eni hēt aliā spēz ptis a capite.vñ loquēdo de mēbris ſz se nō regrit̄ int̄ ea alia ꝓueniētia q̄,ppoꝛtiōis ut vnū ab alio accipiat ꝛ vnū alīj ꝑseruiat:ꝛ sic ꝓueniētia que ē int̄ deū ꝛ angelos magis sufficit ad rōnē capitis q̄ ad rōnē sponsi.

Ad 5m sic ꝓcedit.videt q̄ icōuenient ponātur tres aie ee dotes.ſ.visio ollectio ꝛ fruitio:aia enī ꝓiūgit deo ſm mentē in qua est imago trinitatis ſm memoriā itelligētiā ꝛ uolūtatē. sed dilectio ad uolūtatē ptinet:visio ad itelligētiā.g̃ dr aliq̄d poni qō memorie rndeat:cū fruitio nō pertineat ad memoriā ſz magis ad uolūtatē. ℂ P̄. dotes btitudinis dicunt rndē vtutib⁹ vie:q̄b⁹ deo coniungimur que sūt fides spes ꝛ charitas:q̄b⁹ est ipe de⁹ obsectū:ſz dilectio rndet charitati:visio aūt fidei:g̃ deberet aliq̄d poni qō ptineret ad spez cū fruitio magis ꝑtineat ad charitatē. ℂ P̄. deo nō fruimur nisi per dilectionē ꝛ visionē:illis enī dicimur frui que diligim⁹ ꝓpt̃ se:ut ꝓz per Aug.in lib.de doc.chīana.g̃ fruitio nō dr poni alia dos a dilectione. ℂ P̄. ad pfectionez btitudinis requrit̄ cōprehensio.ſ.Cor.10. Sic currite ut cōprehēdatis:ergo deberet adhuc ōrta dos poni. ℂ P̄. Anſel.dīt q̄ hec ptinēt ad btitudinē aie:ſapiētia:amicitia:ꝓcordia:ptās:honor:securitas:gaudiū: sic videnť ꝓdicte dotes incōuenienť assignari. ℂ P̄. Aug.in fi.de ciui.dei.dicit.q̄ de⁹ in illa btitudine sine fine videbit:sine fastidio amabit:sine fatigatione laudabit.g̃ la⁹ ꝓassignatis dotib⁹ annūari dr. ℂ P̄. Boet⁹ ponit q̄nq; ad btitudinē pertinētia in.3.de cōsola. que sūt hec:sufficiētia quā ꝓmittūt diuitie:iocūditas quā ꝓmittit uoluptas:celebritas quā ꝓmittit fama: securitas quā ꝓmittit potentia:reuerentia quā ꝓmittit dignitas.:ꝛ sic videtur q̄ ista potius deberent assignari dotes q̄ ꝓdicta.

ℂ Ulteri⁹ videt q̄ nō sint ponēde alique dotes in corpore ꝓter dotes aie:dotes enī ordinātur ad cōiūctionē spūalē in qua btitudo cōsistit:ut dicīū est:ſz ea que sūt in corpe nō iclinat ad hꝰ cōiūctionē:qꝛ opationes mētis per quā aia deo cōiūgitur nō exercentur ozganis corpalib⁹.g̃ nō sūt ponēde alique dotes corpis. ℂ P̄. boi debetur dos ꝛ btitudo ſm q̄ est ad imaginē dei:ſz hō nō est ad imaginē ſm corp⁹ſz ſz aiaz:ut ꝓz per Aug.in li.de tri.g̃ corpi non debentur dotes. ℂ P̄. vires iferiores aie sensitiue ꝛ uegetatiue sūt ꝓfectiores q̄ ipz corp⁹.ſz nō assignantur alique dotes rndētes viri⁹ iferiorib⁹ aie.g̃ nō debēt alique dotes assignari corpi rndētes. ℂ Sz ɔ. dotes debētur beatis ſm q̄ chīo cōformātur:ſz hoies nō solū cōformātur chīo ſm aiaz:lz ēt ſz corp⁹.g̃ ēt dotes corpi debentur. ℂ P̄. hoc idez appet ex diffōne dotis supꝛa posita que talis est.dos est ornatus aie ꝛ corporis rē. ℂ Ulteri⁹ videtur q̄ dotes corpis icōuenient ponātur q̄tuoꝛ.ſ.subtilitas:agilitas:claritas:ꝛ impassibilitas. Anſel.videt ponē.7.dīc enī q̄ septē erūt btitudines corpis.ſ.pulchr̃itudo:uelocitas:foꝛtitudo:libꝛtas:sanitas:uoluptas:diuturnitas. ℂ P̄. ad pfectionē corporis viuētis nō solū ptinet motꝰ ſz ēt sensus:ſz vna dos ponitur que ptinet ad motū.ſ.agilitas.g̃ deberet alia poni que ptineret ad sensuz. ℂ P̄. corpa sanctorū erūt delectabilia ſz oēs sensus.ergo sic ponit̄ claritas que ptinet ad visuz:ita deberēt poni alie dotes ptinētes ad alios sensus. ℂ P̄. sic impassibilitas ꝓuenit corpi glorioso:ita ꝛ aie glorificate.ergo nō opz poni dos corpis:cū nō ponat̄ dos aie. ℂ P̄. sic subtilitas est dos corpis ita ꝛ peruietas:ut ꝓz per Sze.in mora.sup illud Job.28. Nō adequabitur ei aurū uel vitrū.ergo inter dotes corporis dz poni peruietas.

Rñdeo dōm ad ꝓmā qōnē:q̄ ab oib⁹ cōit ponunt tres aie dotes diuersimode tamē Quidā enī dicūt q̄ tres aie dotes sūt: visio dilectio ꝛ fruitio. Quidā vō q̄ sūt visio cōprehensio ꝛ fruitio. Quidā vō q̄ sunt visio dilectio ꝛ cōprehensio. Oēs tm̃ he assignationes reducunt in idē ꝛ eodē mō earū nūs assignatur:dictū est enim q̄ dos est aliq̄d anime inherēs per qō ordinat̄ ad opationē in qua consistit

btitudo. Jn'qua qdem opōne duo reḡrunt.s.ipsa ꝺa opōnis que est visio: ꝛ pfectio ei⁹que est delectatio: op3 eni btitudinē eē opōnē pfectā. Uisio aūt aliq̄ est delectabilis ouplr, vno mō ex pte obiecti inp̄tū id qō videt est delectabile, alio mō ex pte visionis inp̄tum ipm videre delectabile est: sic delectamur in cognoscendo mala q̄uis mala nos nō delectent: ꝛ qz opatio illa in qua ultima btitudo ꝓsistit o3 eē pfectissima: iō reḡrit q̄ visio illa sit utroq3 mō delectabilis. Ad hoc autez q̄ ipsa visio sit delectabilis ex pte visionis reḡrit q̄ sit facta cōnalis videri per habitū aliquē. Sed ad hoc q̄ sit delectabilis ex pte visionis duo requirunt s.q̄ ipm visibile sit ꝓueniēs ꝛ q̄ sit cōiunctū. sic ḡ ad delectabilitatē visionis ex pte sui reḡrit habit⁹ qui visio nē eliciat: ꝛ sic est vna dos que dī ab oīb⁹ visio. Sed ex pte visibilis reḡrunt duo. s. cōueniētia que est per affectū: ꝛ p̄tū ad hoc ponit dos a qbusdā collectio: ꝛ a qbusdā fruitio sm q̄ fruitio ad effectū ptinet: illud eni qō sūme diligim⁹ cōueniētissimū estimam⁹. Reḡrit ēt ex pte visibilis ꝓiunctio: ꝛ sic ponit a qbusdā cōprehēsio: que nihil est aliud q̄ in pātia deū hīe: ꝛ in se ipso tenere: sed sm alios fruitio, aut fruitio est nō spei sic est in via: ſ3 tā rei sicut est in patria: ꝛ sic dotes tres rndēt trib⁹ vtutibus theologicis. s. visio fidei: spei vo cōprehēsio uel fruitio sm vnā acceptionez: charitati vo collectio uel fruitio sm aliā assignationem: fruitio eni pfecta q̄lis in pātia habebit icludit in se collectionē ꝛ cōprehēsionē: ꝛ iō a qbusdā accipit p3o vno a qbusdā vo p3o alio. Quidā vo attribuūt has tres dotes trib⁹ aie viribus: visionē. s. rōnali: collectionē ꝓcupiscibili: fruitionē vo irascibili: inp̄tū talis fruitio est p quādā victoriā adepta: sed hoc nō ꝑe dī: qz irascibilis ꝛ ꝓcupiscibilis nō sūt in pte itellectiua ſ3 sensitiua: ut in 3.li.di.26. dictū est. dotes aūt aie ponunt in ipsa mēte.

Ad primū ḡ dom: q̄ memoria ꝛ intelligentia nō bñt nisi vnā opōnē: qz uel ipsa itelligētia est opatio memorie: uel si itelligētia dicat eē potēcia quedā: memoria nō exit in opōnē nisi mediante itelligētia: qz memorie est notitia3 tenere. vñ ēt memorie ꝛ itelligēte nō rndet nisi vn⁹ bit⁹. s. notitia: ꝛ iō utriq̄ rndet vna tm̄ dos. s. visio. ¶ Ad 2m dō3: q̄ fruitio rndet spei inp̄tū icludit cōprehēsionez que spei succedet. qō eni sperat nōdū habet: ꝛ iō spes q̄dāmō affligit, ppt̄ distātia amati: ꝛ, ppt̄ hoc in pātia nō remanet ſ3 succedit ei cōprehēsio. ¶ Ad 3m dō3: q̄ fruitio sm q̄ cōprehēsionē icludit distiguit a visione ꝛ collectione: alio tm̄ mō q̄ collectio a visione: collectio eni ꝛ visio diuersos habit⁹ nominat: quoꝝ vn⁹ ptinet ad itellectū: alter vo ad effectū: ſ3 compzehensio uel fruitio sm q̄ ponit p3o cōprehēsione nō ipoztat aliū habitū ab illis duob⁹: ſ3 ipoztat remotionē impedimēti ꝝ ex qb⁹ efficiebat ut nō posset mēs deo pñtialiter cōiūgi. ꝛ hoc qdē sit per hoc q̄ ipe habit⁹ glorie aiaz ab oi defectu liberat: sic q̄ facit eā sufficiētē ad coḡscendū sine fantalmatib⁹: ꝛ ad pdominādū corpori ꝛ ad alia hi⁹: per que excludunt impedimēta quib⁹ fit ut nūc pegrinemur a dño. ¶ Ad 4m p3 rnsio ex dictis. ¶ Ad 5m dō3: q̄, ꝑe dotes sūt immediata pn⁹ illi⁹ opationis in qua pfecta btitudo cōsistit: per quā aia chzo cōiūgit: illa aūt que Anselꝰ. enūat nō sūt bi⁹: sed sūt q̄ litercūq3 btitudinē cōcomitātia uel p̄ntia: nō solū in cōparatione ad spōsuz ad quē sola sapiētia inp̄ enūata ab eo ptinet: sed ēt in cōparatione ad alios uel pares ad q̄s ptinet amicitia p̄tū ad vnionē effectuuz: ꝛ ꝓcordia p̄tū ad p̄sensuz in agēdis: uel ad iferiores ad q̄s ptinet, ꝛ ptās sm q̄ a supiorib⁹ inferiora disponū

tur: ꝛ honoꝝ sm id qō ab iferiorib⁹ supiorib⁹ exhibetur: ꝛ ēt per cōparationē ad seip3: ad qō ptinet securitas p̄tū ad remotionē mali: ꝛ gaudiū p̄tum ad adeptionē boni. ¶ Ad 6m dō3: q̄ laus que ab Augustino ponit 3m eoꝝ que in patria erunt nō est dispositio ad btitudinē: ſ3 magis btitudinē p̄ñs: ex hoc eni ipso q̄ aīa deo cōiūgit: in qua btitudo cōsistit sequit q̄ in laude, prūpat. vñ laus nō hēt rōnē dotis. ¶ Ad 7m dom: q̄ illa qnq3 que enūat Boeti⁹ sūt quedā btitudinis cōditiones: nō aūt dispositiones ad beatitudinis actū: eo q̄ btitudo rōne pfectionis sue sola ꝛ singularit hēt per seip3z ḍcḍ ab hoib⁹ in diuersis reb⁹ que rit: ut p3 ēt per pḥm in p̄o ꝛ. io. ethi. ꝛ ſ3 hoc Boeti⁹ ostēdit illa qnq3 in vā btitudine eē: qz hec sūt que ab hoib⁹ tpali felicitate querunt que uel ptinēt ad imunitatē a malo sic securitas: uel ad cōsecutionē boni ut cōueniētis sic iocūditas: uel pfecti sic sufficientia: uel ad manifestationē boni sic celebritaz: inp̄tū bonū vnius est in notitia multoꝝ: ꝛ reuerētia inp̄tuz illi⁹ notitie uel boni signū aliquod exhibetur: reuerētia enim consistit in exhibitione honoris qui est testimonium virtutis. vnde patet q̄ ista quinq3 non debent dici dotes: sed quedam beatitudinis conditiones.

¶ Ad 2am qōnē dom: q̄ sm hoc hō est btitudinis particeps q̄ ad imaginē dei cōsistit. imago aūt dei p̄° ꝛ p̄ncipaliter in mēte cōsistit: sed per quādā derivationez ēt in corpe hois quedā repñtatio imaginis inuenit ſ3 q̄ op3 corp⁹ aie eē ꝓportionatū: ut ēt p3 ex his que magister dīc in. 2°. sen. di. 16. vñ ēt ꝛ btitudo uel glia p°ꝛ p̄ncipaliter est in mēte: ſ3 per quādā redūdātiā derivat ēt ad corp⁹ ut btitudo hois sm corp⁹ dicat q̄ iperiū aie deo cōiuncte pfecte exequtur. vñ sic dispones que sūt in aīa beata ad pfectā opōnē que deo cōiungit dicunt aie dotes: ita dispones que sūt in corpe glorioso ex qb⁹ corp⁹ efficit pfecte aie subiectū dicunt corporis dotes. ¶ Ad p'm ḡ dō3: q̄ ēt pfectio corpis gloriosi aliq̄ mō coadiuuat ad hoc q̄ aīa liberi⁹ ꝛ pfectius deo ihereat inp̄tū: videlicet nō retrahit aliq⁹ corporeis impedimētis a dīna inhesione: ꝛ inp̄tū ēt aia pfecti⁹ esse hēt corpori coniūcta q̄ a corpe sepata: ꝛ sic ēt eli⁹ opatio est pfectior: ut supza dictū est. ¶ Ad 2m p3 rnsio ex dictis. ¶ Ad 3m dō3: q̄ sic dīc Aug. in li. de tri. ad extiorē hoiez nō solū ptinet corp⁹: ſ3 ēt corporis sensus. vñ oēs iferiores po⁹que sūt ozganis affixe sil cū corpe cōputant ꝛ cū eo etiā simul dotantur.

¶ Ad 3am. q. dom: q̄ aia est forma corpis ꝛ motor. vñ cū dotes corporis ad hoc ordinent ut corp⁹ perfecte aie subiaciat: hoc erit ut subiaciat ei pfecte ꝛ sic fōte ꝛ sic motori. A forma aūt in mā tria cānt. s. eē sbale: vires ꝛ forme secūdarie. s. accītales: ꝛ amboꝝ conseruatio: corp⁹ ḡ gloriosum inp̄tū pfecte aie subdit quātū ad eē sbale qō ab ea hēt sic est dos subtilitatis: ex hoc eni corp⁹ glorioſuz subtile dī. ut supza di. 44. dictū est q̄ pfecte ab aīa informat: inp̄tū vo perfecte sbdit ei ut forme sm accītales formas que sūt in corpe ab aīa sic est dos claritatis: inp̄tū vo corp⁹ glorioſuz pfecte ab aīa ꝓseruat sic est dos impassibilitatis, ex hoc eni impassibile dī qō ex vi aie seruat imune ab oi lesione: sed inp̄tū corp⁹ pfecte subdit aie ut motori sic est dos agilitatis: corp⁹ eni sm hoc dī agile q̄ ad oēs aie act⁹ est expeditū ꝛ paratū. Quidaz aūt q̄tuor dotes corpis q̄tuor virtutib⁹ cardinalib⁹ adaptāt eo q̄ cardinaliū vtutū mā sūt bona corporalia: ut. s. prudentie rndeat claritas, ppt̄ cognitionē: iustitie que est perpetua ꝛ imoztalis impassibilitas: fortitudini agilitas ex qua cōtigit ut nihil corpori possit resistē. vñ agilitas

notat. s. Loz. i5. per hoc q̄ dīc. Surget in virtute. tēperātie vo que corpus attenuat subtilitas: ꝛ sic q̄tuor dotes corpis rndēt q̄tuor vtutib⁹ cardinalibus: sicut tres dotes aie trib⁹ theologicis: ut dictuz est. ¶ Ad p'm ḡ dō3: q̄ illa septem que Anselꝰ. ponit cōtinent sb istis q̄tuor. pulchritudo eni ꝓtinet sub claritate: velocitas ꝛ libtas ꝛ fortitudo sub agilitate: sanitas ꝛ diuturnitas sub impassibilitate: uoluptaꝫ vo p̄t reduci ad subtilitatē: qz ex hoc q̄ corp⁹ est pfecte ifozmatū per aīam est ad delectationē dispositū. ¶ Ad 2m dom: q̄ agilitas nō solū ptinet ad motū sed ēt ad sensuz ꝛ ad oēs alias opōnes aie: ut sm hoc dicat corpus gloſuz eē agile qō est pfecte habilitatuz ad oēs opōnes que per corp⁹ exercent. ¶ Ad 3m dō3: q̄ sm pḥm in 2° de gñatione. q̄litates visibiles sūt alīs q̄litatib⁹ sensibilibus nobiliores p̄tū ad hoc q̄ in visibilitate ꝓueniūt iferiora corpa cū supiorib⁹ corporib⁹: nō aūt p̄tū ad alias sensibiles q̄litates: vñ lux uel claritaſ que est q̄litas, pa celestiū corpoꝝ. int alias q̄litates corporales est nobilior ꝛ magis silis ad expzimēdā itelligibilem claritatē: ꝛ iō ex redūdātia glie ab aīa in corpus magis ponit in corpore glioso claritas ut dos q̄ alia sensibilis q̄litas. ¶ Ad 4m dom: q̄ aia nō est passibilis sm nāz: ſ3 per accīs inp̄tū corp⁹ patit: uel per diuinā iustitiā est passibilis ex culpa que ab aīab⁹ beatoꝝ est pcul, ppt̄ dei dilectionē. vñ exquo ipassibilitas ponit corpis dos nō op3 q̄ ponat dos aie. ¶ Ad 5m dom: q̄ claz ꝛ puiū ad idē gen⁹ reducunt eo q̄ lux est act⁹ diaphoni. ꝛ iō quietaſ nō pōt dos distincta a claritate ¶ De p̄dictis aūt dotib⁹ ta aie q̄ corpis in spāli dictū est: de fruitione qdē in p°o. p°li. de dilectione. in. 3. li. tractatu de charitate: de visione supp̄ hac eadē. De q̄tuor dotib⁹ corpis supza. di. 44.

Qō.V.

De inde querit de aureolis. Et circa hoc queruntur q̄nq3. Prio qd sit aureola. 2° quō differat a fructu. 3° rōne quoꝝ debeat aureola. 4° quib⁹ debeatur. 5° de numero aureolarum.

Ad primū sic pceditur. Uī q̄ aureola nō sit aliqō aliud p̄miū ab eēntiali p̄mio qō aurea dī: p̄miū eni eēntiale est ipsa btitudo: ſ3 btitudo sm Boe. est stat⁹ oium bonorū aggregatione pfect⁹. ḡ p̄miū eēntiale icludit oē bonū qō habet in patria: ꝛ sic aureola includit in aurea. ¶ p. magis ꝛ min⁹ nō diuersificāt spēm: ſ3 illi qui seruāt ꝓsilia ꝛ pcepta magis p̄miant q̄ illi qui fuāt pcepta tm̄: nec in aliq̄ p̄miuz eoꝝ videtur differre nisi q̄ vnū est altero maiꝰ. cū ḡ aureola nominet p̄miū qō debet opib⁹ pfectionis: videt q̄ aureola nō dicat aliq̄d distictū ab aurea. ¶ p. p̄miū rndet merito: ſ3 radix totiꝰ meriti est charitas. cū ḡ charitati rndeat aurea: videt q̄ in pātia nō erit aliqō p̄miū ab aurea distinctū. ¶ p. boies bti assumunt ad angeloꝝ ordines: ut dīc Hzego. sed in angelis: ſ3 quedā data sint q̄busdā excellenter ibi tm̄ nihil possidet singulariter. oia eni in nobis sūt: nō qdē eqlit: qz alīs alīs sublimi⁹ possidēt: que tm̄ oēs hñt. ut ēt Hzeg. dicit. ḡ ꝛ in btis nō erit aliqō aliud p̄miū nisi oiuz cōe. ḡ aureola nō est p̄miū distinctū ab aurea. ¶ p. excellētiori merito excellenti⁹ p̄miū debet. si ḡ aurea debet opib⁹ que sūt in pcepto. aureola vo his que sūt in ꝓsilio: aureola erit pfectioꝝ q̄ aurea. ꝛ ita nō deberet diminutione signari: ꝛ sic videt q̄ aureola nō sit p̄miuz distinctum ab aurea. ¶ S3 p Exo. 25. sup illud. Facies alterā coronā aureolā. dīc glo. ad coronā ptinet cāticū nouū: qō virgines tm̄ corā agno cōcinūt: ex quo videt q̄ aureola sit quedā corona nō oīb⁹ ſ3 aliq⁹ spāliter reddita: aurea aūt oīb⁹ btis reddit. ḡ aureola est aliud q̄ aurea. ¶ p. pugne quaz sequit victoria debetur corona. 2. Thes. 2. Nō coronabit nisi qui legitime certauerit. ḡ ubi est spālis rō certaminis ibi oz eē spālis corona. ſ3 in aliq⁹ opib⁹ est spālis rō certandi. ḡ pte alīs aliquā coronā hīe debēt: ꝛ hāc dicim⁹ aureolā. ¶ p. ecclesia militās descēdit a triūphāte: ut patet Apoc. 21. Uidi ciuitatē sanctam ꝛc. sed in ecclesia militāte specialia opera habētibus: spālia premia reddunt: sicut victoribus corona: currentibus brauium. ergo similiter debet esse in ecclesia triumphante.

Rndeo dom: q̄ p̄miū eēntiale hois qō est eius btitudo ꝓsistit in pfecta cōiunctione aie ad deū inp̄tū eo pfecte fruit: ut viso ꝛ amato pfecte. hoc aūt p̄miū metaphorice corona dī uel aurea. tum ex pte meriti qō cū qdā pugna agit: militia eni est vita hois sup terrā. Job. 7. tū ēt ex pte p̄miꝰ per qō hō efficit qdāmō diuinitatis pticeps: ꝛ per p̄ns regie ptātis. Apoc. 5. Feciſti nos deo nr̄o regnū ꝛ sacerdotes. corona aūt ē, puz signū regie dignitatis: ꝛ eadē rōne p̄miū qō eēntiali addit corone rōnē hēt. Signat ēt corona pfectionē quādam rōne figure circularis: ut ex hoc ēt cōpetat pfectioni btōrū: ſ3 qz nihil pōt supaddi q̄n sit eo min⁹. iō supadditū p̄miū aureola nominatur. huic aūt eēntiali p̄mio qō aurea dī aliq̄d additur ouplr. vno mō ex ꝓditione nāe ei⁹que p̄miat sic supza btitudinē aie glia corpis adiungit. vñ ꝛ ipsa glia corporis interdū aureola noiat. vñ sup illud Exo. 25. Facies alterā coronā aureolā. dicit quedā glo. q̄ in fine aureola supponit: cū in scriptura dicat q̄ eis sublimioꝛ gloria in receptione corpoꝝ seruet. sic aūt nunc de aureola nō agit. Alio mō ex rōne opis meritorij: qō qdē rōnē meriti ex duob⁹ hēt: ex qb⁹ hēt ēt bonitatis rōnē. s. ex radice charitatis qua refert in finē ultimū: ꝛ sic debet ei eēntiale p̄miū. s. quētio ad finez que est aurea: ꝛ ex ipso gñe act⁹ qō laudabilitatē quādā hēt ex debitis circūstātijs: ꝛ ex habitu eliciente ꝛ ꝓximo fine: ꝛ sic debet ei qōdā accidētale p̄miuz qō aureola dī: ꝛ hoc mō de aureola ad p̄sens itēdim⁹. Et sic dicēdū q̄ aureola dicit aliq̄d aure supadditū. i. qddaz gaudiū de operib⁹ a se factis que hñt rōnem victorie excellētis qō est aliud gaudiū ab eo quo de cōiūctione ad deū gaudet: qō gaudiū dī aurea. Quidā tm̄ dicunt q̄ ip̄s p̄miū cōe qō est aurea accipit nomē aureola fm q̄ virginib⁹ uel martyrib⁹ uel doctorib⁹ redditur: sic ꝛ denari⁹ accipit nomen debiti ex hoc q̄ alicui debet: q̄uis oino idē sint debitū ꝛ denari⁹: nō tm̄ ita q̄ p̄miū eēntiale oporteat eē mai⁹ qñ aureola dī: ſ3 qz excellētiori actui rndet: nō qdē sm meriti itēsionez: sed sm modū merēdi: ut q̄uis in duob⁹ sit eqlis lipiditas oīne visionis: in vno tm̄ dicet aureola nō in altero inp̄tū rndet excellētiori merito sm modū agēdi. Sed hoc videt eē ꝓ itētionē glo. Exo. 30. si eni idem eēt aurea ꝛ aureola: nō diceret aureola auree supponi. Et ꝓterea cū merito rndeat p̄miū op3 q̄ illi excellentie meriti que est ex mō agēdi respondeat aliq̄ excellētia in premio: ꝛ hanc excellentiaz uocam⁹ aureolam. vnde op3 aureolā ab aurea differre.

Ad primū ḡ dom: q̄ btitudo icludit in se oia bona que sūt nēcia ad pfectā hominis vitā: que cōsistit in pfecta hois operatione: sed quedā pñt superaddi nō q̄si nēcia ad perfectā opationē: ut sine qb⁹ eē nō possit: sed qz his additis est btitudo clarioꝛ: vñ pertinet ad bñ eē btitudinis: ꝛ ad decentiā quādā ipsi⁹: sicut ꝛ felicitas politica 'ornat no-

bilitate ⁊ corporis pulchritudine ⁊ hi⁹ sine q̄b⁹ tamē esse pōt: ut patet in p⁹ethic. ⁊ hoc mō se hēt aureola ad btitudinē patrie. ¶ Ad 1^m dōz: q̄ ille qui fuat cō silia ⁊ p̄cepta semp magis meret q̄ ille qui seruat pce cepta tm̄ ꝑm q̄ rō meriti cōsideraī in opib⁹ ex ipo ge nere operū: nō aūt semp ꝑm q̄ rō meriti pensat ex ra dice charitatis: cū q̄nq; ex maiori charitate aliq̄s ser uet p̄cepta tm̄ q̄ alij p̄cepta ⁊ cōsilia: ſz ut pluries ac cidit ecouerso: q⁊ ꝓbatio vlectionis est exhibitio ope ris: sic dic̄ Gregō. nō q̄ ipm p̄miū eēntiale magis itē sum dī aureola: ſz id q̄ p̄mio eēntiali supaddit idiffe rent: siue sit maius p̄miū eēntiale hītis aureola ſz siue min⁹ siue eq̄le p̄mio essentiali nō habentis. ¶ Ad 3^m dōm: q̄ charitas est p̄n^m merēdi: sed actus noster est q̄si instrm quo meremur. Ad effectū aūt cōsequendū nō solū req̄rit debita dispositio in premio mouēte: ſz ēt recta dispositio in instro: ⁊ iō in effectu aliq̄d cōse quit ex pte p̄mi p̄ncipij q̄ est p̄ncipale: ⁊ aliq̄d ex pte instri q̄ est secūdariū: vnde ⁊ in p̄mio aliq̄d est ex pte charitatis. ſ. aurea: ⁊ aliq̄d ex gñe operationis ut aureola. ¶ Ad 4^m dōm: q̄ angeli oēs ex eodē gene re actꝰ suā btitudinē meruerūt. ſ. in hoc q̄ sunt ꝑuersi ad deū: ⁊ iō nullum singulare p̄miū inuenit in vno q̄ alī nō bēat aliquo mō. Hoies aūt diuersis generibus actuū btitudinem merent: ⁊ iō nō est sile: tñ illud q̄ vn⁹ videt spālit hīe int hoies quodāmō oēs cōit hñt inq̄tū. ſ. per charitatē perfectā vnusq̄sq; bonū alteri us suū reputat: nō tñ hoc gaudiū quo vn⁹ alteri ꝓgau det pōt aureola noiari: q⁊ non dat in p̄miū victorie ei⁹: sed magis respicit victoriā aliena: corona vo ipis victoribꝰ reddit nō victorie cōgaudētib⁹. ¶ Ad 5^m dōm: q̄ maior est excellētia meriti que ꝓsurgit ex cha ritate q̄ illa que ꝓsurgit ex gñe actꝰ sicut finis ad quē ordinat charitas est potior his que sunt ad finē circa que actus nostri cōsistunt. vnde ēt p̄miū respondēs merito rōne charitatis q̄tūcunq; sit paruum: est ma ius quolibet p̄mio rūdente actui rōne sui generis: ⁊ ideo aureola diminutiue dicitur respectu auree.

Ad 2^m sic, p̄cedit. videtur q̄ aureola nō differat a fructu: eidē eni merito nō debētur diuersa p̄mia: sed eidē merito rūdet aureola ⁊ fructꝰ centesim⁹. ſ. virginitati: ut patet in glo. Matth. 13. ꝑ aureo la est idez q̄ fructꝰ. ¶ Ꝑ. Aug. dicit in li. de virgini tate: q̄ cētesim⁹ fructus debet martyri: ⁊ idē debetur virgini. ꝑ fructꝰ est quoddā p̄miū cōe virginibus ⁊ martyrib⁹: sed eisdem ēt debet aureola. ꝑ aureola est idez q̄ fructꝰ. ¶ Ꝑ. in btitudine nō inuenitur nisi du plex p̄miū. ſ. essentiale ⁊ accītale: q̄ eēntiali supaddi tur: sed p̄miū eēntiale supadditū dictū est eē aureolā q̄ p3 ex hoc q̄ Exo. 25. Aureola corone auree supponi dī: sed fructꝰ nō est p̄miū eēntiale: q⁊ sic deberet oib⁹ btis. ꝑ est idē q̄ aureola. ¶ Sz ꝛ. quecūq; non sunt eiusdē diuisionis nō sūt ēt eiusdē rōnis: ſz fructꝰ ⁊ aureola nō silr dicunt: q⁊ aureola dicit in aureolaz virginum martyrum ⁊ doctorū. fructus autem in fru ctum coniugatorum viduarum ⁊ virginum. ergo fru ctus ⁊ aureola non sunt idez. ¶ Ꝑ. si fructꝰ ⁊ aureo la eēnt idē: cuicūq; deberetur fructꝰ deberet aureola hoc aūt patet eē falsuz: viduitati enim debet fructus: sed nō aureola. ergo ꝛc̄.

¶ Ulterī⁹ videt q̄ fructꝰ nō debeat soli virtuti cōtinē tie: q⁊. j. Coz. 15. sup illud. Alia claritas solis ꝛc̄. dicit glo. q̄ claritati solis illoz dignitas cōparat qui cen tesimū fructū habēt: lunari aūt qui sexagesimū: stelle qui trigesimū: sed illa diuersitas claritatū ꝑm intētio nē apli ptinet ad quācunq; btitudinis differentiam. ꝑ diuersi fructꝰ nō debēt rūdere soli ptinētie. ¶ Ꝑ. fru ctus a fruitione dicunt: sed fruitio ad p̄miū essentiale ptinet q̄ oibus virtutib⁹ rūdet. ꝑ ꝛc̄. ¶ Ꝑ. fructꝰ la bori debet. Sapiētie. 4. Bonoz laboz gloriosus est fructꝰ: sed maioz laboz est in fortitudine q̄ in tēperan tia uel in cōtinētia. ꝑ fructꝰ nō rūdet soli continentie. ¶ Ꝑ. difficilius est modū nō excedere in cibis qui sē necessarij ad vitā: q̄ in venereis sine q̄b⁹ vita cōserua ri pōt: ⁊ sic maioz est laboz parsimonie q̄ cōtinētie. ꝑ pasimonie magis rūdent fructꝰ q̄ continētie. ¶ Ꝑ. fructꝰ refectionē iportat: refectio aūt p̄cipue est in fi ne. cum ergo virtutes theologice finem habeant pro obiecto. ſ. ipsum deum: videtur q̄ eis fructus maxie debeāt rūdere. ¶ Sz ꝛ. est q̄ habet in glo. Matth. 13. que fructus assignat virginitati viduitati ⁊ continē tie cōiugali: que sunt continentie partes.

¶ Ulteriꝰ videt q̄ incōueniēter assignent tres fructus tribus cōtinentie partibus: q⁊ Gal. 5. ponunt. 12. fru ctus spūs. ſ. gaudiū: pax ꝛc̄. ⁊ ideo videt q̄ nō debeant poni tres tm̄. ¶ Ꝑ. fructꝰ nominat aliq̄ō p̄mium spāle: sed p̄miū q̄ō assignat virginib⁹ ⁊ viduis ⁊ cōiu gatis nō est spāle: q⁊ oēs saluandi cōtinent sub aliquo hoz triū: cū nullus saluet qui cōtinētia careat: ⁊ cōti nentia per has ptes sufficienter diuidat. ergo incōue nienter tribus p̄dictis tres fructꝰ assignant. ¶ Ꝑ. sic viduitas excedit cōtinentiā coniugalē: ita virginitas viduitatem. sed nō silr excedit sexagenariusꝫ tricenari um: ⁊ centenarius sexagenariū: neq; ꝑm aritħmeticā ꝓportionalitatē. quia sexagenarius excedit tricena riū in. 30. ⁊ centenariꝰ sexagenarium in. 40. neq; etiaz ꝑm ꝓportionalitatē geometricā: q⁊ sexagenariꝰ se hēt in dupla ꝓportione ad tricenariū: cētenarius vo ad sexagenariū in superbitricia: q⁊ cōtinet totum ⁊ duas tertias eius. ergo incōuenienter aptant fructꝰ tribus ptinētie gradibus. ¶ Ꝑ. ea que in sacra scriptura di cunt perpetuitatē habēt. Luc. 21. Celū ⁊ terra transi bunt vba aūt mea nō transient: sed ea que ex īstitutio ne hoium sūt facta quotidie possunt mutari. ꝑ ex his que ex instōne hoium sunt nō est accipiēda rō eoruz que in scriptura dicunt. ⁊ sic videt q̄ inconueniēs sit rō quā Beda assignat de istis fructib⁹ dicēs: q̄ fructꝰ tricesimus debet cōiugatis: q⁊ in repsentatione que fit in abatho triginta significat per cōtactū pollicis ⁊ indicis ꝑm suā sumitatē. vnde ibi quodāmō osculant se: ⁊ sic tricenarius nūs signat ꝓlatoz oscula: sexa genarius vo nūs significat per tactū indicis sup me diū articulū pollicis: ⁊ sic per hoc q̄ index iacet sup pollicē oppzimēs ipm significat oppressionē quaz vi due patiunt in mundo: cū autē numerando ad cente narium peruenimus translimus a leua in dexterā. vñ per centenariū virginitas designatur: que hēt portio nē angelice dignitatis qui sunt in dextera. ſ. in gloria: nos aūt in sinistra pp perfectionem presentis vite.

Rñdeo dōz ad p̄mā q̄nē: q̄ ea que metapho rice dicunt p̄nt uarie accipi ꝑ3 adapta tionē ad diuersas ꝓpietates eiꝰ: vñ fit trāslatio. cū aūt fructꝰ ꝓpe in rebꝰ corporalib⁹ dicat de terre nascētib⁹ ꝑm diuersas conditiones que in fructib⁹ corporalib⁹ inueniri p̄nt: diuersimode fructus spūaliter accipitur: fructus enim corporalis dulcedo est que reficit ꝑ3 q̄ in usum hois uenit: est ēt ultimū ad q̄ō opatio nāe p uenit: est ēt id q̄ō ex agricultura expectat per semina tionē uel quoscūq; alios modos. Q̄nq; igit fructꝰ spi ritualit accipit pro eo q̄ reficit q̄si ultimꝰ finis: ⁊ ꝑm hanc significationē dicimur deo frui: pfecte quidē in patria: impfecte autem in via: ⁊ ex hac significatione

accipit fruitio que dos est: sic aūt nūc de fructib⁹ non loq̄mur. Q̄nq; aūt sumit spūalr fructꝰ pro eo q̄ refi cit tm̄ q̄uis nō sit ultimꝰ finis: ⁊ sic vtutes fructꝰ dicū tur inq̄tū mētē sincera dulcedie reficiūt: ut Amb. dic̄ ⁊ sic accipit fructꝰ Gal. 5. Fructꝰ aūt spūs ꝛc̄. sic āt de fructib⁹ nūc nō q̄rit: de hoc eni hitū est in. 3. li. di. 34. Pōt aūt sumi alio mō fructꝰ spūalis ad silitudinē coz poralis fructꝰ inq̄tū corpalis fructꝰ est q̄dā cōmodū q̄ ex labore agriculture expectat: ut sic fructꝰ dicat illō p̄miū q̄ hō ex labore p̄sequit quo in hac vita la borat: ⁊ sic oē p̄miū q̄ in futuro habet ex nris labo ribus fructꝰ dī: ⁊ sic accipit fructꝰ Ro. 6. Habetis fru ctuz uestrū in scificationē: finē vo vitā eternā: sic etiā nos nūc de fructu nō agimus: sed agimꝰ nūc de fructu ꝑm q̄ ex semine ꝓsurgit: sic enim de fructu loquit dñs Matth. 13. ubi fructū diuidit in tricesimū: sexagesimū ⁊ cētesimū: fructꝰ aūt ꝑm hoc pōt ꝓdire ex semine q̄ vis semētina est efficax ad ꝙuertēdū humores terre in suā nām: ⁊ q̄to hec vr⁹ est efficacioz ⁊ terra ad hoc paratioz tāto fructꝰ sequit uberioz. Spūale aūt semē q̄ō in nobis seminat est vbū dei. vñ q̄to aliq̄s magis in spūalitatē ꝙuertit a carne recedēs tāto i eo est ma ioz fructꝰ vbi dei. Scōm hoc ꝑ fructꝰ differt ab aurea ⁊ ab aureola: q⁊ aurea cōsistit in gaudio q̄ō habet de deo: aureola vo in gaudio q̄ō habet de opez pfectio ne: sed fructꝰ in gaudio q̄ō habet de ipsa dispone ope rātis ꝑ3 gradū spūalitatis in quē ꝓficit ex semie vbū dei. Quidā distiguūt iter aureolā ⁊ fructū dicētes: q̄ aureola debet pugnāt: ꝑ3 illō. 2. Thimo. 2. Nō coro nabit nisi qui legitie certauerit: fructꝰ āt laborāti ꝑm illō q̄ dī Sapie. 4. Bonoz laboz gloiosus ē fructꝰ. Alij vo dicūt: q̄ aurea respic̄ ꝙuertionē ad deū: ſz aureola ⁊ fructꝰ ꝓsistūt in his que sūt ad finē: ita tñ q̄ fru ctꝰ p̄ncipali⁹ respic̄ voluntatē: aureola āt magis corp⁹: ſz cū in eodē sit labor ⁊ pugna ⁊ ꝑ3 idē: ⁊ p̄miū corpis ex ꝑmio aie depēdeat ꝑm p̄dicta nō est dīa iter fru ctū aureā ⁊ aureolā nisi rōne tm̄: ⁊ hoc nō pōt eē: cū q̄buslibā assignet fructus q̄bus nō assignat aureola.

Ad p̄mū ꝑ dōm: q̄ nō est icōueniēs eidē me rito ꝑm diuersa que in ipso sunt diu ersa p̄mia rūdere. vñ ⁊ vginitati rūdet aurea ꝑm q̄ ꝓpe oeū seruat iperio charitatis: aureola vo ꝑ3 q̄ est q̄dā pfectiōis opus hīs rōnē victorie excellētis: fru ctꝰ vo ꝑm q̄ per vginitatē hō in q̄dā spūalitatē tran sit a carnalitate recedēs. ¶ Ad 2^m dōz: q̄ fructꝰ ꝑm ꝓpriā acceptionē, put nūc loq̄mur nō dic̄ p̄miū cōe ma trimonio ⁊ vginitati: ſz tribꝰ ptinētie gradib⁹: glo. āt illa que ponit fructū centesimū martyrib⁹ rūdere lar ge accipit fructū ꝑ3 q̄ q̄libet remūeratio fructꝰ dī: ut sic per cētesimū fructū remūeratio designet que q̄buſ libet opib⁹ pfectiōis debet. ¶ Ad 3^m dōz: q̄ q̄uis au reola sit q̄dā accītale p̄miū eēntiali supadditū: non tñ oē accītale p̄miū est aureola ſz p̄miū de opib⁹ pfectiōis q̄b⁹ hō maxie chīo ꝓformat ꝑ3 pcāz victoriā. vñ nō est icōueniēs q̄ abstractiōi a carnali vita aliq̄ō aliud p̄miū accidētale debeat q̄ō fructus dicitur.

¶ Ad 2^am. q. dōz q̄ sic dcm̄ est: q̄ fructꝰ est q̄dā p̄miū q̄ō debet hoi ex hoc q̄ a carnali vita in spūalē trāsit: ⁊ iō illi vtuti p̄cipue rūdet que hoiem p̄cipue a subie ctione carnis liberat: hoc aūt facit ptinētia: q⁊ per de lectatiōes uenereas aia p̄cipue carni subdit adeo ut in actu carnali ꝑm Piero. nec spūs ꝓphie cozda pro phaz tāgat: nec in illa delectatiōe est pole aliq̄d itelli gere: ut phs dicit in. 7. etħ. ⁊ iō ptinētie magis rūdet fructꝰ q̄ alij vtuti. ¶ Ad p^m ꝑ dōz: q̄ glo. illa accipit fructū large ꝑm q̄ quelibet remūeratio fructꝰ notat.

¶ Ad 2^m dōm: q̄ fruitio nō sumit a fructu ꝑ3 illā sili tudinē qua nūc de fructu loq̄mur: ut ex dictis patet. ¶ Ad 3^m dōz: q̄ fructꝰ ꝑm q̄ nūc loq̄mur nō rūdet labori rōne fatigatiōis: sed ꝑm q̄ per laborez semina fructificāt: vñ ⁊ ipse segetes laboreꝫ dicunt inq̄tū pp eas laborat uel labore acq̄runt: silitudo aūt fructꝰ ꝑ3 q̄ oritur ex semine magis aptat in ptinētia q̄ in fortī tudine: q⁊ per passiōes fortitudinis hō nō subdit car ni: sic̄ per passiōes circa q̄s est continētia. ¶ Ad 4^m dōm: q̄ q̄uis delectatiōes que sunt in cibis sūt magis necessarie illis que sunt in venereis: nō tñ sunt ita ue hemētes. vñ per eas aia nō ita carni ſbdit. ¶ Ad 5^m dōm: q̄ fructꝰ nō sumit hic ꝑm q̄ frui dicit qui reficit in fine sed alio modo: ⁊ ideo ratio nō sequitur.

¶ Ad 3^m. q. dōz: q̄ per ptinentiā cui fructꝰ rūdet ut dictuz est hō in q̄dā spūalitatē adducit carnalitate abiecta. ⁊ iō ꝑm diuersum modū spūalitatis quē cōtinē tia facit diuersi fructꝰ distinguunt. Est eni quedā spūa litas necia: ⁊ q̄dā supabūdās. Necia q̄dē spūalitas ē in hoc q̄ rectitudo spūs ex delectatiōe carnis nō per uertat: q̄ fit duz aliq̄s ꝑm rectū ordinē rōnis utit̄ de lectabilib⁹ carnis: ⁊ hec est spūalitas ꝓiugatoz. Spi ritualitas vo supabūdās est per quā hō ab hi⁹ delec tatiōib⁹ carnis spm̄ suffocātib⁹ omo se abstrahit. Sz hoc cōtingit dupl̄r: uel respectu cuiuslibet tpis ꝑteriti pntis ⁊ futuri: ⁊ hec est spūalitas virginū. uel ꝑm ali q̄ tps: ⁊ hec est spūalitas viduarū. Seruātib⁹ q̄ cōti nentiā cōiugalē datur fructꝰ tricesimus: viduale sexa gesimus: virginale centesimꝰ: rōne illa quā Beda assi gnat: q̄uis possit ⁊ alia rō assignari ex ipsa nā nūorū: tricenarius enim nūs ex ductu trinarij in denariū sur git. ternarius enim est nūs ois rei: ut dicit in. j. ce. ⁊ hz in se pfectionē q̄dā oib⁹ cōem. ſ. principiū medij ⁊ fi nis. vñ cōuenīēter tricenari⁹ nūs cōiugatis assignat: in q̄bus sup observationē decalogi qui per denariū si gnat nō addit aliq̄ pfectio nisi cois: sine qua non pōt eē salus. Senarij⁹ āt ex cui⁹ ductu in denariū sexage narius surgit: hēt pfectionē ex ptib⁹: cui cōstet ex oi bus ptib⁹ suis sil aggregatis. vñ cōuenīēter viduitati rūdet in qua inuenit pfecta abstractio a delectabilib⁹ carnis q̄tū ad oēs circūstātias que sūt q̄si ptes ⁊tuo si actus: cū nulla eni ꝑsona ⁊ nullo loco delectabilib⁹ carnis viduitas utit̄: ⁊ sic de alīs circūstātijs carnis: q̄ nō erat in cōtinētia cōiugali. sed cētenarij⁹ cōueniē ter rūdet vginitati: q⁊ denarij⁹ ex cui⁹ ductu cētenarij⁹ surgit est limes nūoz: ⁊ similr virginitas tenet spūa litatis limitē: q⁊ ad eaz nihil de spūalitate adīci pōt: hēt eni cētenarij⁹ inq̄tū est q̄dratus nūs pfectionē ex figura: figura enim q̄drata ꝑm hoc pfecta est q̄ ex oi parte equalitatē hēt: utpote habens oia latera eq̄lia. vnde cōpetit virginitati in qua quātū ad omne tēpuſ eq̄liter incoz ruptio inuenit. ¶ Ad p̄mū ergo dōz: q̄ ibi fructꝰ nō accipiūtur hoc modo sicut hic de fructi bus loq̄mur: ut ex dictis patet. ¶ Ad 1^m dōm: q̄ nihil cogit ad ponēdū fructū eē p̄miū nō oib⁹ saluan dis cōueniēs: nō solū eni eēntiale p̄miū cōe est oibus sed etiā aliq̄ō accītale: sicut gaudiū de opib⁹ illis sine q̄bus nō est salus. Pōt tñ dici q̄ fructus nō oib⁹ cō ueniūt saluādis: sicut patet de his qui in fine penitent ⁊ incōtinēter vixerunt. eis enim nō fructꝰ sed eēntia le p̄miū tm̄ debet. ¶ Ad 3^m dōm: q̄ distinctio fru ctuuz magis accipit ꝑm spēs uel figuras nūoz q̄ ꝑm q̄titates eoz: tamē etiā q̄tum ad q̄titatis excessum pōt aliq̄ rō assignari: cōiugatus eni abstinet tm̄ a non sua: vidua vo a suo ⁊ a nō suo: ⁊ sic inuenit ibi quedā rō dupli: sicut sexagenarius est duplex ad tricenariuz

Universidad de Deusto
Biblioteca

cētenarī vō sup̄ sexagenariū addit q̄dragenariū qui p̄surgit ex ductu q̄ternarȳ in denariū: q̄ternarī ät est p̄imus nūs solidus ꝛ cubit': ꝛ sic cōuenit talis additio v̄ginitati que supza pfectionē viduitatis perpetuā icorruptionē adiungit. ¶ Ad 4m dō3: q̄ quis illa re p̄tatio nūoz sit ex humana intōne: tñ fūdat aliquo mō supza rerū nām inq̄tū fm ordinē digitoz ꝛ articuloz ꝛ cōtractuū numeri gradatim designantur.

Ad 3m sic ꝓcedit. videt q̄ rōne v̄ginitatis nō debeat aureola: ubi enī est maioz difficultas in ope ibi debeť maius p̄miū: sed maiorē difficultatē patiunt in abstinēdo a delectabilibus carnis vidue q̄ v̄gines: dicit enī Hiero. q̄ ꝓto maioz est difficultaȝ ex pte q̄dā a uoluptatis illecebꝛis abstinē: ꝛāto maiuȝ est p̄miū: ꝛ loquit in cōmēdatiōez viduaꝝ. Phs ēt dicit in lib. de aialib': q̄ iuuenes cozrupte magis appetūt coitū pp rememoratiōnē delectatiōis. g̃ aureola que est maxim̄ū p̄miū debeť magis viduis q̄ virginibus. ¶ P̄. si v̄ginitati deberet aureola ubi eēt pfectissima v̄ginitas maxie iueniret aureola: sed in btā v̄gine est pfectissima v̄ginitas. vñ ꝛ v̄go v̄ginum noiat: ꝛ tñ ei nō debeť aureola: q̄ nulla pugnā sustinuit in p̄tinēdo: cū cozruptiōe fomitis nō fuerit ifestata. g̃ virginitati aureola nō debeť. ¶ P̄. ei qō nō est fm oēs tps laudabile nō debeť p̄miū excellēs: sed v̄ginitatē seruare nō fuisset laudabile i statu inocētie: cū tūc eēt boi p̄ceptū. Lrescite ꝛ multiplicamini ꝛ replete terraȝ: nec etiā tpe legis qñ steriles erāt maledicte. g̃ virginitati aureola nō debeť. ¶ P̄. nō debeť idez p̄miū v̄ginitati seruate ꝛ v̄ginitati amisse: sed p̄o v̄ginitate amissa qñq̄ debeť aureola: utpote si aliq̄ inuita ꝓstituat a tyrāno q̄ chm̄ ꝓfitet. g̃ v̄ginitati aureola nō debetur. ¶ P̄. excellēs p̄miū nō debeť ei qō ineſt nobis a nā: sed v̄ginitas inascit cuilibet hoi ꝛ bono ꝛ malo. g̃ v̄ginitati aureola nō debeť. ¶ P̄. sic se hȝ viduitaȝ ad fructū sexagenariū: ita v̄ginitas ad fructū cēteſimū ꝛ aureola: sed nō cuilibet vidue debeť fructꝰ sexagenarius sȝ solū viduitatē uouēti: ut q̄dā dicūt. g̃ vi q̄ nec cuilibet v̄ginitati aureola debeat: sȝ solū v̄ginitati ex uoto fuate. ¶ P̄. p̄miū nō rñdet necitati cū oē meritum in uolūtate ꝓsistat: sed q̄dā sūt v̄gines ex necitate ut nāliter frigidi ꝛ eunuchi. g̃ virginitati nō semp debeť aureola. ¶ Sed ꝫ est qō habeť Exo. 25. Facies alterā coronā aureolā. glo. ad coronā ptinet cāticum nouū qō v̄gies corā agno ꝓcinūt. s. qui sequunt agnū quocūq̄ ierit. g̃ p̄miū qō v̄ginitati debeť dr̄ aureola. ¶ P̄. Isa. 56. dr̄. Hec dic̄ dñs eunuchis: ꝛ sequit. Dabo eis nomē melꝰ a filiȝ ꝛ filiab'. glo. paȝ gliam excellentēq̄ signat: sed per eunuchos qui seipsos castrauerūt ꝓpt regnū celoꝝ virgies designant. g̃ virginitati debeť aliq̄ excellēs p̄miū: ꝛ hec uocat aureola.

¶ Ulteri' vi q̄ martyrib' aureola nō debeat: aureola enī est p̄miū qō oplb' superogatiōis reddit. vñ dicit Beda sup illō Exo. 25. Aliā coronā aureolā ꝛc. de eorū p̄mio pōt recte itelligi q̄ gñalia mādata spontanee vite pfectioris electiōe trāscēdūt: ſz mori ꝓ ꝓfessione fidei q̄nq̄ est necitatis: nō superogatiōis: ut pȝ ex hoc qō dr̄ Ro. x. Corde credit ad iustitiā: ore ät ꝓfessio fit ad salutē. g̃ martyrio non semp debeť aureola. ¶ P̄. fm Greg. Serultia tāto magis sūt grata q̄to magis sūt libera: ſz martyriū minimū hȝ de libalitate cū sit pena ab alio violēter iflicta. g̃ martyrio aureola nō debeť que rñdet merito excelléti. ¶ P̄. martyriū nō solū ꝓsistit in exteriori passiōe mortis: ſz ēt in interiori uolūtate. vñ Bern̄. distiguit tria gña martyruȝ: uolūtate nō nece. ut Joānes, uolūtate ꝛ nece: ut Stephanus: nece nō uoluntate: ut inocētes. si g̃ martyrio aureola deberet magis deberet martyrio uolūtati q̄ exteriori martyrio: cū meritū ex uolūtate ꝓcedat. hoc aūt nō ponit. g̃ martyrio aureola nō debeť. ¶ P̄. afflictio cozpis est minoz q̄ afflictio mētis que est p interiores dolores ꝛ iteriores aie passiōes: ſz iteriōz ēt afflictio q̄dā martyriū est. vñ dicit Hiero. in sermone de assūptiōe. Recte dixerit dei gētrix v̄go ꝛ martyr fuit q̄uis in pace vitā finiuerit. vñ ēt ipse aiaȝ per trāsiuit gladꝰ. s. dolor de morte filij. cū g̃ iteriori dolori aureola nō rñdeat: nec exteriori rñdē dr̄. ¶ P̄. ipsa pnia q̄dā martyriū est. vñ dic̄ Greg. q̄uis occasio pſecutiōis desit: hēt tñ ꝛ paxnr̄a martyriū suū: qz ꝛ si carnis colla ferro nō subȝcimus. spūali tñ gladio carnalia desideria in mēte trucidam⁹. pene aūt que in exteriorib' opib' ꝓsistit aureola nō debeť: nec etiā oi exteriori martyrio. ¶ P̄. illicito opi nō debeť aureola: sed illicitū est sibiipsi manū iñgere: ut pȝ per Aug. in li. de ci. dei: ꝛ tñ quorūdā martyria i ecclia celebrata sunt: qui sibi manū iniecerūt tyrannoꝝ rabiē fugientes: ut pȝ in ecclīastica historia de q̄busdā mulieribus apud alexādriā. g̃ nō semp martyrio debeť aureola. ¶ P̄. ꝓtingit aliq̄n aliquē ꝓ fide vulnerari: ꝛ ēt aliquo tpe supuiuere: būc ꝓstat martyrē eē: ꝛ tñ ei ut vi aureola nō debeť: qz eius pugna non durauit usq̄ ad mortē. g̃ nō semp martyrio debeť aureola. ¶ P̄. q̄dam magis affligunt in amissione tpalīū rerū q̄ ēt in ꝓpr̄ corporis afflictiōe: qō pȝ ex hoc q̄ multas afflictiones sustinēt ad lucra acquirēda. si ergo eis ꝓpter chr̄istū tēporalia bona diripiātur videt q̄ sint martyres: nec tamē eis ut videť debeť aureola. ergo idem qō p̄mo. ¶ P̄. martyr videt esse ille qui ꝓ fide occidit. vnde dicit Jsido. Martyres grece testes latine dicunt: qz ꝓpter testimonium chr̄isti passiones sustinēt uel sustinuerūt: ꝛ usq̄ ad mortē ꝓ ueritate certauerūt: sed alique alie vtutes sūt fide excellēriores: ut iustitia: charitas ꝛ hī': que sine gr̄a eē nō p̄nt: q̄b' tñ nō debeť aureola. g̃ videť q̄ nec martyrio aureola debeat. ¶ P̄. sic vitas fidei est a deo: ita ꝛ quelibet alia vitaȝ: ut dicit Ambro. qz oē uerū a quocūq̄ dicatur a spū scō est. si g̃ sustinēti mortē ꝓ ueritate fidei debeť aureola: eadē rōne ꝛ sustinētib' mortē ꝓ q̄libet alia ueritate: qō tñ nō videt. ¶ P̄. bonuȝ cōe est potiꝰ bono ꝓticulari: sed si aliq̄s ꝓ cōseruatiōe reipub. moriat in bello iusto nō debeť ei aureola. g̃ ēt si occidat ꝓ cōseruatiōe fidei in seipso: ꝛ sic martyrio aureola nō debeť. ¶ P̄. oē meritū ex libero arbitrio ꝓcedit: sed q̄rūdā martyria celebrat eccl̄ia qui usum liberi arbitrī nō habuerunt. g̃ aureolā nō meruerūt: ꝛ sic nō omnib' martyrib' debeť aureola. ¶ Sed cōtra. Aug. dicit in lib. de sancta virginitate. Nemo q̄tum puto ausus fuit ꝓferre virginitatē martyrio: ſz virginitati debeť aureola. g̃ ꝛ martyrio. ¶ P̄. corona debetur certanti: sed in martyrio est specialis difficultas pugne. ergo ei debetur specialis aureola.

¶ Ulteri' vi q̄ doctorib' aureola nō debeat. oē enī p̄miū qō in futuro bēbit alicui accui vtutis rñdet: ſz p̄dicare uel docē nō est actus alicui' virtutis. g̃ doctrine uel p̄dicationi nō debeť aureola. ¶ P̄. docē ꝛ p̄dicare ex doctrina ꝛ studio ꝓueniūt: sed ea que p̄miātur in futuro nō sunt acq̄sita per hūanū studiū: qz nālibus acq̄sitis nō meremur. g̃ ꝓ doctria ꝛ p̄dicatione nullus in futuro meret aureolā. ¶ P̄. exaltatio in futuro rñdet hūiliatiōi in p̄nti: qz q̄ se hūiliat exaltabit ſz in docēdo ꝛ p̄dicādo nō est hūiliatio: imo magis ꝙbie occasio, vñ glo, dic̄ Mat. 4. q̄ diabolus multos

decepit' honore magisterij iflatos. g̃ vi q̄ p̄dicatiōi ꝛ doctrine aureola nō debeat. ¶ Sz ꝫ eph. 3. sup illō. Ut sciatis que sit eminēs ꝛc. dic̄ glo. Q̄dā cremētū hēbūt sci doctores ultra id qō alij coiter hēbūt. g̃ ꝛc. ¶ P̄. Lañ. 8. sup illō. Vinea mea ē corā me. dic̄ glo. oñdit. q̄d singularis p̄miū doctoribꝰ ei' diſponit. g̃ doctores hēbūt singulare p̄miū: ꝛ hoc uocam' aureolā.

Rñdeo dōm ad p̄mā. q. q̄ ubi est p̄cellēs rō victorie ibi debeť aliq̄ spālis corona. vñ cū per v̄ginitatē alīq̄s singularē q̄dā victoriā obtinet de carne ꝫ quā ꝓtinue bellū gerit. ut pȝ Hal. 5. Spirit' ꝓcupiscit aduersus carnē ꝛc. v̄ginitati spālis corona debeť qō aureola noiat: ꝛ hoc q̄dē coiter ab oib' tenet: ſz cui v̄ginitati debeat aureola: nō sūr oēs dicūt. Quidā enī dicūt aureolā actui deberi. vñ illa q̄ actu v̄ginitatē seruat aureolā hēbit si sit de nūo saluādoꝛ. sed hoc nō vī eē ꝓueniēs: qz fm hoc ille que hñt uolūtatē nubēdi: ꝛ tñ anteq̄ nupserint decedūt: hēbūt aureolā. Unde aliī dicūt q̄ aureola debeat statui ꝛ non actui: ut ille tñ v̄gines aureolā mereant que in statu v̄ginitatis ꝓpetue seruāde per uotū se posuerunt: sed hoc ēt nō videt ꝓueniēs: qz aliq̄s ex pari uolūtate ꝑ seruare v̄ginitatē nō uouēs sic ali' uouēs. Et iō aliter pōt dici: q̄ meritū oē actui vtutis debeť a charitate iperato: v̄ginitas aūt fȝ hoc ad gen' vtutis ptinet fȝ q̄ ꝓpetua icozruptio mētis ꝛ cozpis sub electione cadit: ut pȝ ex his que dicta sūt. 33. di. ꝛ iō illis tm̄ v̄ginibus aureola ꝓ debeť que ꝓpositū habuerūt v̄ginitatē ꝓpetuo ꝓseruādi: siue hoc ꝓpositū uoto firmauerūt siue nō: ꝛ hoc dico fm q̄ aureola ꝓ accipit ut p̄miū q̄dā merito redditū: q̄uis hoc ꝓpositū aliq̄n fuerit iterruptū: itegritate tñ carnis manēte: dūmō in fine vite ueniat: qz v̄ginitas mentis repari pōt q̄uis nō v̄ginitas carnis ut sup̄ di. 33. dcm̄ est. Si ät aureolaȝ large accipiam' ꝓ q̄cūq̄ gaudio qō in p̄ia hēbūt sup gaudiū eēntiale: sic ēt icozruptis carne aureola rñdebit: ēt si ꝓpositū nō habuerūt ꝓpetuo v̄ginitatem seruādi: nō enim est dubiū q̄ de incozruptiōe cozporis gaudebūt sicut ꝛ inocētes de hoc q̄ imunes a peccato fuerūt: q̄uis etiā peccādi opportunitatē non habuerūt: ut, patet in pueris baptiȝatis: sed hec nō est ꝓpria acceptio aureole: sed ualde cōmunis.

Ad p̄mū g̃ dōm: q̄ in p̄tinēdo fm aliq̄d matorē pugnā sustinent v̄gines ꝛ fm aliq̄d vidue ceteris parib': virginib' enī ꝓcupiscētia ſflāmat: ꝛ experiēdi desideriū qō ex q̄dā q̄si curiositate ꝓcedit: qua ēt fit ut hō libentius videat que nunq̄ vidit: ꝛ ēt qñq̄ eis ꝓcupiscētia auget estimatio maioris delectatiōis q̄ sit fȝ vitatē: ꝛ icōsideratio eoꝝ incōmodoꝝ que delectatiōi hī' adiungunt: ꝛ q̄tuȝ ad hoc vidue minorē sustinēt pugnā: maiorē aūt ꝓpter delectatiōis memoriā: ꝛ in diuersis vnū alter i p̄iudicabit fm diuersas hoīs diſpōes: qz q̄dā magis mouētur hoc: q̄dā illo. Quicq̄d aūt sit de q̄titate pugne: tñ hoc certū est q̄ pfectioz est victoria v̄ginū q̄ viduaꝝ pfectissimū enī genꝰ victorie est ꝛ pulcherrimū hosti nunq̄ cessisse: corona aūt nō debeť pugne: ſz victorie de pugna. ¶ Ad 2m dōm: q̄ duplex est circa hoc opinio. Quidā enim dicūt q̄ btā v̄go ꝓ v̄ginitatis p̄mio nō hēt aureolā si aureola ꝓ accipiat fm q̄ respicit pugnā: tñ hēt aliq̄d maius aureola ꝓ pfectissimū ꝓpositū v̄ginitatis seruāde. Aliī vō dicūt q̄ aureolā etiā sub ꝓ ratiōne aureole hēt excellētissimā: q̄uis eni pugnā nō senserit: pugnā tñ aliquā carnis habuit: sed ex uehemētia vtutis adeo habuit carnē subditā q̄ hī' pugna ei ilēlibilis erat. Sed istud nō videť ꝓueniēter dici: qz cū btā v̄go credat oino fuisse immunis a fomitis iclinatiōe, ꝓpt ei' sciſicationē pfectā: nō est pium ponē aliquā pugnā a carne fuisse in ea: cū talis pugna nō sit nisi ex fomitis iclinatiōe: nec tenratio que est a carne sine pctō eē possit: ut pȝ ꝑ glo. 2. Lozz. 12. sup illō. Dat' est mihi stimulus carnis mee. vñ dōm est: q̄ aureolā ꝓ hēt ut in hoc mēbris alīs eccl̄ie cōformet in qb' v̄ginitas iuenit: ꝛ q̄uis nō hūerit pugnā per tēptationē que est a carne: habuit tñ pugnā ꝑ tēptationē ab hoste: qui nec ēt ipm chr̄istum reuerit' fuit: ut pȝ Matth. 4. ¶ Ad 3m dōm: q̄ virginitas nō debeť aureola nisi inq̄tū addit q̄dā excellētiā sup alios ꝓtinētie gradus: si ät Adā nō peccasset v̄ginitas nulla pfectionē addidisset supꝰ ꝓtinentiā ꝓiugalē: qz fuissent tūc nuptie honorabiles ꝛ thorus imaculat': nulla ꝓcupiscētie feditate exñte. vñ v̄ginitas tūc seruata nō fuisset: nec ei tūc aureola deberet: ſz mutata hūane nāe ꝓditiōe v̄ginitas spālē decoreȝ hēt: ꝛ iō spāle p̄miū ei reddit. etiā tpe legis Moysi: qñ cult' dei ēt p carnalē actū, ꝓpagādus erat: nō erat oino laudabile a cōmixtiōe carnis abstinē. vñ nec tali, ꝓposito spāle p̄miū redderet: nisi ex oino, pcessisset istictu: ut credit de Hieremia ꝛ de Helia: quoꝝ ꝓiugia nō legunt. ¶ Ad 4m dōm: q̄ si aliq̄ per violētiā oppressa fuerit nō amittit, ꝓpt hoc aureolaȝ: dūmō, ꝓpositū ꝓpetuo v̄ginitatē seruandi inuiolabilr seruet si illi actui nullo mō ꝓsentiēs: nō tñ per hoc v̄ginitatē pdit: ut sup̄ dī. 33. dcm̄ est: ꝛ hoc dico siue ꝓ fide: siue ꝓ quacūq̄ alia cā violēter corrūpat. sed si hoc ꝓ fide sustineat hoc erit ei meritorū: ꝛ ad genꝰ martyrij ptinebit: vñ Lucia dixit. Si me iuitā violari feceris mihi castitas duplicabit ad coronā: nō q̄ hēat duas v̄ginitatis aureolas: sed q̄ duplex p̄miū reportabit: vnū ꝓ v̄ginitate custodita: aliud ꝓ iniuria quā passa est. dico ēt q̄ si talis violēter oppssa ꝓcipiat: nec ex hoc merituȝ v̄ginitatis pdit: nec tñ mr̄i chr̄it eā bit in qua fuit cū integritate mētis itegritas carnis. ¶ Ad 5m dōm: q̄ v̄ginitas nobis a nā inascit q̄tū ad id qō in virginitate māle est. sed ꝓpositū ꝓpetue icozruptiōis seruāde ex quo v̄ginitas meritū hēt nō est inatū: ſz ex munē gr̄e ꝓueniēs. ¶ Ad 6m dōm: q̄ nō cuilibet vidue fructꝰ sexagenariꝰ debeť: ſz ei solū que ꝓpositū virginitatis fuāde retinet: q̄uis ēt uotū nō emittat: sic ꝛ de v̄ginitate dcm̄ est. ¶ Ad 7m dōm: q̄ si frigidi ꝛ eunuchi uolūtatē hēant icozruptionē ꝓpetuā seruare: ēt si facultas adesset coēūdi: v̄gines sūt dicēdi: ꝛ aureolā merētur: faciūt enī de necitate vtutē. Si vō uolūtatē habeāt ducēdi ꝓiugē si posset aureolā nō merent. vñ dicit Aug. in li. de scā v̄ginitate: q̄b' ipm virile mēbruȝ debilitat: ut gñare nō possint: ut sunt eunuchi sufficit cū chr̄iani fiūt ꝛ dei p̄cepta custodiūt. eo tñ ꝓposito si: ut ꝓiuges si possent hīent ꝓiugatis fidelib' adeq̄ri.

¶ Ad 2am, q. dōz: q̄ sic iest q̄dā pugna spūi ꝫ interiores ꝓcupiscētias: ita ēt ineſt hoi quedā pugna ꝫ passiōes exteri' illatas. vñ sic pfectissime victorie qua de ꝓcupiscētijs carnis triūphat. s. virginitati debeť spālis corona: que aureola dicit: ita etiā perfectissime victorie que habeť de impugnatiōe exteriori debeť aureola. Perfectissima aūt victoria de exteriorib' passionib' ꝓsiderat ex duob'. Primo ex magnitudine passiōis. inter oēs aūt passiones illatas exteri' p̄cipue locum moꝛs tenet: sicut ꝛ in passiōib' iterioribꝰ p̄cipue sunt uenereoꝝ ꝓcupiscētie. ꝛ iō qñ aliq̄s obtinet victoriā de morte ꝛ ordiatis ad mortē pfectissime vincit. Se cūdo pfectio victorie ꝓsideraī ex cā pugne: qñ. s. ꝓ honestissima cā pugnat: que. s. ē ipe chr̄is. Et hec duo

in martyrio ꝓsiderant qō est moꝛs suscepta ꝓp chr̃z: martyrē eni nō facit pēa ſz cā: ꝛ iō martyrio aureola debet ſic ꝛ vgitati. ¶ Ad p̄m g̃ dō3: q̄ sustinē moꝛtē pp chr̃z q̄tū est de se est op᷑ superogatiōis: nō eni qli bet tenet fidē suā corā ꝓsecutore ꝓfiteri: ſz in casu est de necitate salutis: qñ. ſ. aliq̄s a ꝓsecutore deꝑhensus de fide sua redꝛit quā ꝓfiteri tenet: nec tñ sequit q̄ au reolā nō mereat: aureola eni nō debet opi superoga tiōis inq̄tū est superogatio: ſz inq̄tū ꝓfectionē q̄ daz hēt. vñ tali ꝓfectiōe manēte etiā ſi nō ſit superogatio aliq̄s aureolā meret. ¶ Ad 1m dōm: q̄ martyrio nō debet aliq̄ō p̄miū ſm hoc q̄ ab exteriori iſligit: ſz ex hoc q̄ uolūtarie sustinet: qz nō meremur niſi ꝓ ea que ſūt in nobis ꝛ q̄to id qō qs sustinet uolūtarie est diffi cili᷑ ꝛ magis natū uolūtati repugnare: tāto uoluntas que pp chr̃m illō sustinet oñdit firmi᷑ fixa in chr̃o: ꝛ iō excellēti᷑ ei p̄miū debet. ¶ Ad 3m dō3: q̄ dā act᷑ ſūt qui in ipso actu hñt q̄dā uehemētia delectatiōis uel difficultatis: ꝛ i talib᷑ act᷑ semp addit ad rōnē me riti uel demeriti ex q̄ in actu opz uolūtatē uariari ex uehemētia act᷑ a ſtatu in quo p̄us erat. ꝛ iō certis pari bus actu luxuriā exercēs plus peccat q̄ qui ſolum in actū ꝑsentit: qz i ipo actu uolūtas augef. ſiſr ꝛ cū act᷑ martyrij maxima difficultatē hēat: uolūtas martyrij nō ptigit ad aliō meritū qō actui martyrū debet rōe difficultatis: q̄uis possit ēt puenire ad alteri᷑ p̄miū ꝑfi derata radice merēdi: qz aliq̄s ex maiori charitate p̄t uelle sustinē martyriū q̄ ali᷑ sustineat. vnde uolūtarie martyr p̄t mereri ſua uolūtate p̄miū eēntiale cūle ul mal᷑ eo qō martyri debet. ſz aureola debet difficulta ti que est in ipſa pugna martyrij. vñ aureola uolūtarie tñ martyrib᷑ nō debet. ¶ Ad 4m dōm: q̄ ſic dele ctatiōes tact᷑ circa q̄s est tēperātia p̄cipuū locū tenēt inter oēs delectatiōes iteriores ꝛ exteriores: ita do lores tact᷑ oīb᷑ alīs doloribꝫ p̄eminēt: ꝛ iō difficulta ti illi que accidit in sustinēdo dolores tact᷑: puta q̄ sē in vberib᷑ ꝛ hī᷑ debet aureola magis q̄ difficultati sustinēdi iteriores dolores: ꝓo qb᷑ tñ aliq̄s nō, p̄e dī martyr niſi ſm q̄dā ſilitudinē: ꝛ hoc mō Diero. loqf. ¶ Ad 5m dō3: q̄ afflictio pnie nō est ꝓprie loquēdo martyriū: qz nō ꝓſistit in his que ad moꝛtē iferēdā oꝛ dinant cū oꝛdiet ſolū ad carnē oomādā quā mēſuraz ſi exceſſerint erit afflictio culpāda. Dī g̃ pp ſilitudinē afflictiōis martyriū: que q̄dē afflictio excedit marty rij afflictionē diuturnitate: ſz excedit itēſiōe. ¶ Ad 6m dō3: q̄ ꝑz Aug. in. j. de ci. dei. nulli licitū est ſibi ma nus iñjcere q̄cūq; ex cā; niſi forte dīno inſtictu fiat ad exēplū foꝛtitudis extēdēdū ut moꝛs ptēnat: illi āt de qb᷑ est obm dīno inſtictu moꝛtē ſibi ituliſſe credunt: ꝛ pp hoc eoꝝ martyria eccl̃ia celebꝛat. ¶ Ad 7m dō3: q̄ ſi aliq̄s pp fidē vulnuꝫ moꝛtale accipiat ꝛ ſupuiuat non est dubitū q̄ aureolā meref. ſic de btā Cecilia ꝑz: que triduo ſupuixit: ꝛ de multis martyrib᷑ q̄ in carcē ſūt oefucti: ſz ēt ſi vuln᷑ nō moꝛtale accipiat: ꝛ tñ exin de moꝛtē icurrat credit aureolā ꝓmereri: q̄uis q̄daz dicūt q̄ aureolā nō meref ſi ex icuria ul negligētia, pa moꝛtē icurrat: nō eni iſta negligētia eū ad moꝛtē pdu xiſſet niſi ꝑsupposito vulnē qō ꝓo fide acceptū est: ꝛ ita vuln᷑ pp chr̃m ſuſceptū est ei plēa occaſio moꝛtis. vñ pp hoc aureolā nō vī amittē niſi ſit talis negligen tia que culpā moꝛtalē iducat: que ei ꝛ aureā aufert ꝛ aureolā. Si vo ex vulnē moꝛtali ſuſcepto nō moꝛiat aliq̄ casu ptigēte: uel ēt vulnera nō moꝛtalia ſuſcepit: ꝛ adhuc carcerē ſustinens moꝛiat adhuc aureolā me ref. vñ ꝛ q̄rūdā ſcoꝝ martyria in ecclia celebꝛant qui in carcē moꝛtui ſūt aliq̄b᷑ vberib᷑ lōge añ ſuſceptis: ſic ꝑz de Marcello papa. Qualr cūq; igit afflictio, p̄ pter chr̃z illata uſq; ad moꝛtē ptiuat ſiue moꝛs ide ſe quat ſiue nō aliq̄s martyr efficit: ꝛ aureolaz meref: ſi vo nō ptinuet uſq; ad moꝛtē nō, ppt hoc aliq̄s dicet martyr: ſic ꝑz de Siluestro de quo nō ſoleniçat ecclia ſic de martyre: qz in pace vitā finiuit q̄uis p̄us aliq̄s paſſiōes ſustiuerit. ¶ Ad 8m dō3: q̄ ſic tēperātia nō est circa delectatiōes in pecunīs ul in bonoꝛib᷑ ꝛ hī᷑ ſz ſolū in delectatiōib᷑ tact᷑ q̄ſi ꝑcipuis: ita ēt foꝛtitu do ē circa picl̃a moꝛtis ſic circa ꝑcipua: ut dī i. 3. eth. ꝛ iō ſoli iniurie que irrogat circa coꝛp᷑ ꝑuz ex q̄ nata est moꝛs ſeq; debet aureola. Siue igit aliq̄s pp chr̃m res tpales ſiue famā uel dcq̄d hī᷑ amittat: non efficit pp hoc, p̄e martyr nec meret aureolā nec plus aliq̄s pōt oꝛdiare res exteriores diligē q̄, ꝑuz coꝛp᷑: amoꝛ aut ioꝛdinat᷑ nō coadiuuat ad meritū aureole: nec ēt pōt dolor de amiſſiōe rerū coēri dolori de coꝛpis oc ciſiōe ꝛ aliꝭ hī᷑. ¶ Ad 9m dō3: q̄ cā ſufficiēs ad mar tyriū nō ſolū est ꝓfeſſio fidei: ſz q̄cūq; alia vt᷑ nō poli tica: ſz ifuſa que finē hēat chr̃z. q̄libet eni actu vtutis aliq̄s teſtis chr̃i efficit inq̄tū opa que i nob chr̃s pfi cit teſtioniū bōitatis ei᷑ ſūt. vñ aliq̄ue vgies ſūt occi ſe ꝓo vginitate quā fuare uolebāt: ſic btā Agnes ꝛ q̄dā alie q̄rū martyria in ecclia celebꝛant. ¶ Ad 10m dō3: q̄ vītas fidei hēt chr̃m ꝓo fine ul ꝓo obto: ꝛ iō ꝓfeſſio ipi᷑ aureolā meref ſi pēa addat: nō ſolū ex pte finis ſz ex pte mās: ſz ꝓfeſſio cuiuſcūq; alteri᷑ vītatis nō est cā ſufficiēs ad martyriū rōne mās: ſz ſolū rōne finis: utpote ſi aliq̄s p̄us uellet occidi q̄ qōcūq; men daciū dicēdo, ꝑ ipz peccaret. ¶ Ad 11m dō3: q̄ ēt bo nū icreatū excedit oē bonū creatū. vñ q̄cūq; finiſ cre atus ſiue ſit bonū cōe ſiue bonū p̄uatū non pōt actui tāti bonitatē p̄stare q̄tā finis icreat᷑: cū. ſ. aliq̄d ,ppt deū agit. ꝛ iō cū qs pp bonū cōe non relatū ad chr̃m moꝛtē ſustinet aureolā nō meret: ſz ſi hoc referat ad chr̃z aureolā merebit ꝛ martyr erit: utpote ſi rēpubli cā defendat ab hoſtiū ipugnatiōe q̄ fidē chr̃i coꝛrūpe molliunt: ꝛ i tali defenſiōe moꝛtē ſuſtineat. ¶ Ad 12m dō3 qō q̄dā dicūt: q̄ in inocētib᷑ occiſis ꝓo chr̃o vtu te dīna accelerat᷑ est uſus rōnis: ſic ꝛ in Joāne bapti ſta dū adhuc eēt in mr̃no utero: ꝛ ꝑm hoc ꝑfecti sunt martyres fuerūt: ꝛ uolūtate: ꝛ actu: ꝛ aureolā hñt. Sz alī dicunt q̄ fuerūt martyres actu tm̃: ꝛ nō uolūtate: qō vī sentire Bern̄. diſtiguēs tria gn̄a martyrū: ut dictū est: ꝛ ꝑz hoc inocētes, ſic nō ptigūt ad ꝑfcāz rōnē mar tyrij: ſz aliq̄d martyrij hñt ex hoc q̄ paſſi ſūt ꝓo chr̃o: ita ēt aureolā: nō q̄dē ꝑz ꝑfectā rōnē: ſz ꝑz aliquā pti cipationē inq̄tū. ſ. gaudēt ſe in obſequiū chr̃i occiſos eſſe: ut dictū est de pueris baptiçatis q̄ habebunt ali quod gaudiū de inocētia ꝛ carnis integritate.

¶ Ad 5am. q. dō3: q̄ ſic per martyriū ꝛ vginitatē aliq̄s ꝑfectiſſimā victoriā obtiet de carne ꝛ mūdo: ita ꝛ ꝑ fectiſſima victoria ꝑ diabolū obtinet: qñ aliq̄s nō ſo luz diabolo ipugnāti᷑ nō cedit: ſz ēt eū expellit: ꝛ non ſolū a ſe ſz ēt ab alīs. hoc aūt fit per ꝓdicationē ꝛ do ctrinā: ꝛ iō ꝓdicatiōi ꝛ doctrine aureola debet: ſic ꝛ vgitati ꝛ martyrio. Nec est dōm ut q̄dā dicūt: q̄ tm̃ debeat ꝓlatis qb᷑ cōpetit ex officio ꝓdicare ꝛ docē: ſed q̄buſcūq; qui licite hūc actū exercēt. ꝓlatis āt nō debet: q̄uis habeāt officiū ꝓdicādi: niſi actu ꝓdicēt: qz corona non debet habitui: ſed actuali pugne ſm ill ud. 2. Thimo. 2. Nō coronabit niſi qui legitime cer tauerit. ¶ Ad p̄m g̃ dō3: q̄ ꝓdicare ꝛ docē ſunt act᷑ alicui᷑ vtutis. ſ. miſicoꝛdie. vñ ꝛ iter ſpūales cl̃ynas cōputant: ut p̄z ſup̄ di. 15. ¶ Ad 2m dō3: q̄ q̄uis facul tas ꝓdicādi ꝛ docēdi qñq; ex ſtudio ,pueniat: tñ uſue

doctrie ex uolūtate ,procedit que per charitatē iformat a deo ifuſaz: ꝛ ſic act᷑ ei᷑ meritori᷑ eē poteſt. ¶ Ad 3m dōm: q̄ exaltatio in hac vita nō diminuit alteri᷑ vi te p̄miū: niſi ei qui in tali exaltatiōe ,paz gl̃iaz querit. qui aūt talē exaltationē in utilitatē alioꝝ ꝓuertit: ex ea ſibi mercedē acq̄rit. cū eni oī q̄ doctrine debeāt au reola. itelligēdū est doctrie que est de ptinētib᷑ ad ſa lutē per quā diabolus a coꝛdib᷑ hoium expugnat: ſic q̄buſdā ſpūalib᷑ armis: oe qb᷑ dī. 2. Coꝛ. x. Arma mi litie noſtre nō ſunt carnalia ſed ſpiritualia.

Ad 4m ſic ,procedit. vī q̄ chr̃o aureola debeat. de bet eni aureola vginitati: ꝛ martyrio: ꝛ doctrine: ſz in chr̃o hec tria ꝑcipue fuerūt. g̃ chr̃o ꝑci pue aureola cōpetit. ¶ ꝑ. oē q̄ est ꝑfectiſſimū in re b᷑ hūanis ꝑcipue chr̃o est attribuēdū: ſz p̄miū aureo le debet excellētiſſimis meritis. g̃ chr̃o debet. ¶ ꝑ. Cyprianus dicit: q̄ imaginē dei vginitas poꝛtat: vgi nitatis g̃ exēplar in deo est. ꝛ ſic vī q̄ chr̃o ēt inq̄tum est de aureola cōpetit. ¶ Sed ꝯ. aureola est gaudiū de ꝓfoꝛmitate ad chr̃m: ut dī: ſed nullus ꝓfoꝛmat uel ſilat ſibiipſi: ut p̄z per phm. g̃ chr̃o nō debet aureola. ¶ ꝑ. chr̃i p̄miū nunq̄ est augmētatū: ſed chr̃s ab in ſtāti ꝛceptionis ſue nō habuit aureolā: qz tunc nunq̄ pugnauerat. ergo nunq̄ poſtea aureolā habuit.

¶ Ulteri᷑ vī q̄ āgelis aureola debeat: qz ut dīc Diero. de vgitate loquēs: in carne ꝑter carnē viuē potē᷑ est vita āgelica q̄ būana. ꝛ. j. Coꝛ. 7. dīc glo. q̄ vgitas ē poꝛtio āgelica: cū igit vginitati rñdeat aureola: vī q̄ āgelis debeat. ¶ ꝑ. nobilioꝛ est incoꝛruptio ſpūs q̄ icoꝛruptio carnis: ſz in āgelis iuenit icoꝛruptio ſpūs: qz nunq̄ peccauerūt. g̃ eis magis debet aureola q̄ ho minib᷑ incoꝛruptis carne: qui alias aliq̄n peccauerūt. ¶ ꝑ. doctrie debet aureola: ſz āgeli nos docēt: pur gādo illuminando: ꝛ pficiēdo: ut Dio. dīc. g̃ eis debet aureola ſaltē doctoꝝ. ¶ Sed ꝯ. 2. Thimo. 2. Nō co ronabit niſi qui legitime certauerit: ſz in āgelis nō est pugna. g̃ nec eis aureola debet. ¶ ꝑ. aureola nō de bet actui qui ꝑ coꝛp᷑ nō exerceꝛ. vñ amātib᷑ vginita tē ꝛ martyriū ꝛ doctrinā ſi exteri᷑ hec eis nō ſunt au reola nō debet: ſz āgeli ſūt icoꝛpei. g̃ aureolā nō hñt.

¶ Uteri᷑ vī q̄ aureola ēt coꝛpi debeat: p̄miū eni essen tiale est᷑ q̄ accītale: ſed dos que ad p̄miū eēntia le ptiet nō ſolū est᷑ i aia ſz ēt in coꝛpe. g̃ ꝛ aureola que ptiet ad p̄miū accītale. ¶ ꝑ. pctō qō per coꝛp᷑ exer cet rñdet pena in aīa ꝛ coꝛpe. g̃ ꝛ merito qō exerceꝛ p coꝛp᷑ debeꝛ p̄miū ꝛ in aia ꝛ in coꝛpe: ſz meritū aureo le per coꝛp᷑ exerceꝛ. g̃ aureola ēt debeꝛ coꝛpi. ¶ ꝑ. i coꝛpib᷑ martyrū appebit q̄dā vtutis pulchꝛitudo in ipſis cicatricib᷑ coꝛpis: vñ dīc Aug. 22. de ci. dei. Ne ſcio quō ſic afficimur amore martyrū bonoꝝ ut uelī mus in illo regno i eoꝝ coꝛpib᷑ vidē vulnerū cicatri ces q̄s ꝓo chr̃i noie ptulerūt ꝛ foꝛtaſſe videbimus: nō eni erit in eis deformitas ſz dignitas q̄dā: q̄uis in coꝛpe nō coꝛpis ſz virtutis pl̃chꝛitudo fulgebit. g̃ vī q̄ aureola martyrū ſit in coꝛpe: ꝛ eadē rōne de alīs.

¶ Sz ꝯ. aie que mō ſūt in padiſo hñt aureolas nec tñ hñt coꝛpora. g̃, ꝑuz ſm aureole nō est coꝛp᷑ ſz aia. ¶ ꝑ. oē meritū est ab aia. g̃ p̄miū totū in aia esse dz.

Rñdeo dō3 ad p̄mā. q. q̄ circa hoc duplex est opio. Quidā eni dicūt: q̄ in chr̃o ē au reola ſm, ꝑaz aureole rōnē cū in pugna inueniat ꝛ vi ctoria: ꝛ per ꝑñs corona ꝑz, ꝑaz rōnē. Sed diligenter ꝓſiderādo q̄uis chr̃o cōpetat rō auree ul corone: nō tñ ei cōpetit rō aureole: aureola eni ex hoc ipſo q̄ di minutiue dī ipoztat aliq̄d qō ptīcipatiue: ꝛ nō ꝑz ſui plēitudinē poſſidet. vñ illis cōpetit aureolā hāe in q̄ bus est aliq̄ ꝑfectiōis victorie ptīcipatio ꝑz imitatio nē ei᷑ in quo ꝑfecte victorie plena rō ꝓſiſtit: ꝛ iō cū in chr̃o iueniat hī᷑ p̄ncipalis ꝛ plēa victorie rō: per cui᷑ victoriā oēs alīj victores ꝓſtituunt: ut p̄z Joā. 16. Cōfidite ego vici mūdū. ꝛ Apoc. 5. Ecce vicit leo de tri bu iuda. chr̃o nō cōpetet aureolā hīc: ſz aliq̄d vñ oēs aureole origiant. vñ Apoc. 3. Qui vicerit faciā eū ſe dere in thꝛono meo ſic ego vici ꝛ ſedeo in thꝛono pa tris mei. Uñ ꝑz alios dōz est: q̄ q̄uis id qō est in chr̃o nō hēat rōnē aureole: tñ est excellētius oi aureola.

Ad p̄mū tyr ꝛ doctoꝝ: ſz tñ p̄emiū accītale bis rñdēs in chr̃o nō hz aliquā notabilē q̄titatē i cō paratiōe ad magnitudinē eēntialis p̄miī. vñ nō hz au reolā ſub rōne aureole. ¶ Ad 1m dōz: q̄ aureola q̄ uis debeat opi ꝓfectiſſimo quo ad nos: tñ aureola in q̄tū diminutiue dī ſignat q̄dā ptīcipationē ꝓfectiōis ab aliq̄ in quo plēarie iuenit ꝛ ꝑz hoc ad q̄dā miora tionē ptiet: ꝛ ſic in chr̃o nō inuenit in quo oīs ꝓfectio pleniſſime inuenit. ¶ Ad 3m dōz: q̄ q̄uis virginitas hēat aliq̄ mō exēplar in deo: nō tñ hēt exēplar vnius rōnis. incoꝛruptio enīz dei quā virginitas imitat non eadem rōne est in deo ꝛ in aliquo virgine.

¶ Ad 2um. q. dōz: q̄ āgelis aureola nō debeꝛ: cui᷑ rō est qz aureola ,pe rñdet cuidā ꝓfectiōi in excellēti meri to: ea vo que in hoib᷑ ad ꝓfectionē meriti ptīnēt āge lis ſūt q̄nālia: uel ēt ſpectat ad cōez eoꝝ ſtatū: aut ēt ad ipz p̄miū: ꝛ iō rōne eoꝝ qua hoib᷑ debeꝛ aureola āgeli nō hñt aureolas. ¶ Ad p̄m g̃ dōz: q̄ vgitas oꝛ ē vita āgelica inq̄tū per gr̃am vgines imitant id qō angeli hñt per nām: nō eni vtutis est in āgelis q̄ oino de delectatiōib᷑ carnis abſtineāt: cū hī᷑ delectatiōes in eis eē nō poſſint. ¶ Ad 2um dōm: q̄ ꝑpetua icoꝛru ptio ſpūs in āgelis p̄miū eēntiale meref: est eni de ne ceſſitate ſalutis cū in eis nō poſſit ſubſequi reparatio poſt ruinā. ¶ Ad 3m dōz: q̄ illi actus ſm quos ange li nos docent pertinent ad gl̃iam eoꝝ ꝛ ad cōez ipſo rum ſtatū. vñ per hī᷑ actus aureolā nō merentur.

¶ Ad 3am. q. dōz: q̄ aureola, ꝑe est in mēte: est eni gau diū de opib᷑ illis qb᷑ aureola debeꝛ: ſz ſic ex gaudio eēntialis p̄miī: qō est aurea redūdat q̄dā decoꝛ in coꝛ pore qui est gl̃ia coꝛpis: ita ex gaudio aureole resultat aliq̄s decoꝛ in coꝛpe: ut ſic aureola ꝑncipaliꝭ ſit i mēte: ſed per q̄dā redūdātia fulgeat ēt in carne. Et per hoc p̄z rñſio ad obiecta. Tñ sciēdū est: q̄ decoꝛ cica tricū que in coꝛpib᷑ martyruz apparebūt nō pōt dici aureola: qz aliqui martyres aureolā hēbūt in qb᷑ hī᷑ cicatrices nō erūt: utpote illi qui ſunt ſubmerſi: aut fa mis inedia: uel ſqualore carceris interempti.

Ad 5m ſic ,procedit. vī q̄ icōuenienꝭ deſignent treꝫ aureole: vginū: martyrū ꝛ ꝓdicatoꝝ. Au reola eni martyrū rñdet vtuti foꝛtitudis: aureola vgi nū vtuti tēperātie: aureola vo doctoꝝ virtuti pru dētie. g̃ vī q̄ debeat eē 4.ª aureola que debeat iuſtitie ¶ ꝑ. Exo. 25. dīc glo. q̄ corona aurea addit cū per enāgeliū hīs qui mādata custodiūt vita eēna ꝑmittit. Matth. 19. Si vis ad vitā igredi ſerua mādata. huic aureola ſupponit cū dī. Si vis ꝑfect᷑ eē uade ꝛ uēde oia que hēs: ꝛ da paupib᷑. g̃ pauꝑtati debeꝛ aureola. ¶ ꝑ. per uotū obie aliq̄s ſe deo ſubīcit totaliꝛ. g̃ in uoto obie maxia ꝑfectio ꝓſistit: ꝛ ita vī q̄ ei aureola debeat. ¶ ꝑ. multa sunt etiā alia ſuperogatiōis ope ra de qb᷑ hō in futuro ſpāle gaudiū habebit. g̃ multe ſunt alie aureole ꝓeter iſtas tres. ¶ ꝑ. ſicut aliquis diuulgat fidē ꝓedicādo ꝛ docēdo ita ſcripta cōpilā do, ergo ꝛ talib᷑ quarta aureola debetur.

¶ Ulteri⁹ vi⁹ q̄ aureola v̄ginū sit iter alias potissima: qz Apoc. 7. dī de v̄ginib⁹ que sequent agnū q̄cūq; ierit: 7 q̄ nemo ali⁹ poterat dicē cāticū qđ v̄gies cātabāt. ꝙ v̄gies bñt excellētiorē aureolā. ¶ Þ. Cypzian⁹ dic de v̄gib⁹: q̄ sūt illustrioz poztio gregis chr̄i. ꝙ eis magis aureola debet. ¶ Itē vi⁹ q̄ potissima sit aureola martyrū: qz dic Aimo. q̄ nō oēs v̄gies ꝓiugatas ꝓcedūt: sed hi spāliť qui in tozmēto passiōis v̄ginitate in sup custodita coequant martyrib⁹ ꝓiugatis. ꝙ martyriū dat v̄ginitati pēminētiā sup alios status. ꝙ martyrio potioz aureola debet. ¶ Itē vi⁹ q̄ potissima debeat doctor: qz eccl̄ia militans exēplata est ab eccl̄ia triūphāte: ſz i eccl̄ia militāte maxim⁹ bonoz debeť doctorib⁹. j. Thimo. 5. Qui bñ pſūt pl̄bū duplici honore digni hēant. maxie aūt qui laborāt v̄bo 7 doctria. ergo in eccl̄ia triūphāte eis potioz aureola debeť.

¶ Ulterius videť q̄ vn⁹ aureolā v̄ginitatis uel martyrū uel doctoris excellēti⁹ alio nō hēat: qz ea que sunt in termio nō itēdunt 7 remittunt: ſz aureola debetur oplb⁹ que sūt in t̄mino pfectiōis. ꝙ aureola nō itēdit nec remittit. ¶ Þ. v̄gitas nō suscipit magis 7 minus cū ipoztet ꝓpatiōnē q̄dā: 7 negatiōes nō itēdant nec remittant. ꝙ nec pmiū v̄ginitatis. ſ. aureola v̄ginū itēdit 7 remittit. ¶ Sed ℈. aureola supponit auree: sed aurea est intēſioz in vno q̄ in alio. ergo 7 aureola.

Rñdeo dōz ad pmā. q. q̄ aureola est qđā ꝓui legiatū pmiū priuilegiate victorie rñdens. ut pz ex dictis: 7 iō ſm priuilegiatas victorias in trib⁹ pugnis que cuilibet hoi iminent tres aureole sumunt: in pugna eni que est ℈ carnez ille potissimā victoriā obtinet qui a delectabilib⁹ uenereis que sūt p̄cipua in hoc gñe oino abstinet: 7 iō v̄ginitati aureola debeť. In pugna vo qua ℈ mundū pugnat: illa est p̄cipua cū a mūdo pſecutionē usq; ad moztē sustinem⁹. vñ 7 martyrib⁹ qui in ista pugna victoriā obtinent 2ª aureola debeť. In pugna vo qua ℈ diabolū pugnam⁹ illa est p̄cipua victoria: cū aliqs hostē nō solū a se sed a cozdib⁹ alioz remouet. qđ fit per p̄dicationē 7 doctrinā: 7 iō doctoribus 7 p̄dicatoribus 3ª aureola debeť. Quidā vo distinguūt tres aureolas ſz tres vires aie: ut dicant tres aureole rñdē potissimis triū viriū aie actib⁹. Potissim⁹ eni actus rōnalis est v̄itatē fidei et in alīs diffūdē: 7 huic actui debeť doctoz aureola. Ira scibilis vo actus potissim⁹ est et moztē pp chr̄z supare 7 huic actui debeť aureola martyrū. Concupiscibilis aūt actus potissim⁹ ē a delectabilib⁹ maximis pēit⁹ abstinē: 7 huic ōbeť aureola v̄ginū. Alij vo aureolas tres distinguūt ſz ea qb⁹ chr̄o nobilissime ꝓfitemamur. ipse eni mediator fuit int̄ mūdū 7 pr̄z. fuit ꝙ doctor ſz q̄ v̄itatē q̄ a pr̄e accepit mūdo manifestauit. fuit aūt martyr ſz q̄ a mūdo pſecutionē sustinuit. fuit vo v̄go int̄rū puritatē in seipo ꝓfuauit: 7 iō doctores martyres v̄gies ei pcipuime ꝓfitent. vñ talib⁹ ōbeť aureola.

Ad primū ꝙ dōz: q̄ in actu iustitie nō attēdit aliq̄ pugna sic in actib⁹ aliis. ꝓtus tuz: nec tñ hoc uerū est q̄ docē sit actus prudētie: imo potius est actus charitatis uel misericordie ſz q̄ ex tali hostu icliamur ad hi⁹ exercitiū: uel ēt sapie ut dirigētis. Uel pōt dici ſm alios q̄ iustitia circuit oēs v̄tutes: 7 iō eis spālis aureola nō debeť. Quō aūt hoc sit uerū dcm̄ est i li. 3. di. 33. ¶ Ad 1m dōz: q̄ pauptas q̄tus sit op⁹ pfectiōis: nō tñ tenet sūmū locū in aliq̄ spūali pugna: qz amor cozpaliū min⁹ ipugnat q̄ ꝓcupiscētia carnis ul pſecutio iflicta in cozp⁹ puz. vñ pauptati nō debeť aureola. ſz debeť ei iudiciaria ptās rōne hūiliationis q̄ pſequit pauptatē: ut ō. dcm̄ ē. Glo. aūt inducta largitur accipit aureolā ꝓ qlibet pmio qō reddit merito excellēti. ¶ Et sīlr dōz ad 3m 7 4m. ¶ Ad 5m dōm: q̄ etiā scribentib⁹ sacrā doctrinā debeť aureola. ſz hec nō distinguit ab aureola doctorum: quia scripta cōponere quidam modus dicendi est.

¶ Ad 2am. q. dōz: q̄ pēminētia aureole ad aureolā pōt dupl̄r attēdi. Pmo ex pte pugne: ut dicat aureola potioz que fortiori pugne debeť. 7 per hūc modū aureola martyrū alīs aureolis supeminet q̄dā mō: 7 aureola v̄ginū alio mō: pugna eni martyrū est fortioz ſz seipsā 7 uehemēti⁹ affligēs: pugna carnis est piculosioz inq̄tū est diuturnioz: 7 magis nobis iminet e vicino. Scōo ex pte eoz de qb⁹ est pugna: 7 sic aureola doctoz iter oēs est potioz: q̄ hī pugna vsat circa bona itelligibilia: alie vo pugne circa sensibiles passiōes: ſz illa eminētia que attēdit ex pte pugne est aureole eēntialioz: q̄ aureola ſm ꝙ pr̄z rōnē respicit victoriā 7 pugnā. Difficultas ēt pugne que attēdit ex pte ipsi⁹ pugne est potioz q̄ illa que ex pte nr̄i inq̄tū est nob vicinioz: 7 iō simpl̄r loquēdo aureola martyrū inter oēs est potioz: 7 iō dī Matth. 5. in glo. q̄ in 8ª btitudine que ad martyres ptinet. ſ. Bti qui pſecutionē patiunt 7 cē. oēs alie pficiunt: ꝓpter hoc ēt ecclia in ꝓmissiōe scoz martyres doctoribus 7 virginib⁹ prefert dinar. sed q̄tum ad aliquid nihil ꝓhibet alias aureolas excellētiores esse. ¶ Et per hoc patet solo ad obiecta.

¶ Ad 3am. q. dōz: q̄ cuz meritū sit qđāmō pmū cū opz diuersificari pmia ſz q̄ merita diuersificāt. Aliqd eni intēdit 7 remittit p itēſionē 7 remissionē sue cāe. meritū aūt aureole pōt ee maioz 7 minoz. Sciēdū tñ q̄ meritū aureole pōt itēdi dupl̄r. vno mō ex pte radicis: alio mō ex pte operis: ptigit eni ee aliquos duos q̄z vn⁹ ex miori charitate maioz tozmētū martyrū sustinet ul magis p̄dicatiōi instat: aut ēt magis se a delectabilib⁹ carnis elōgat. itēſiōi ꝙ meriti que attēdit penes radicē nō rñdet itēſio aureole ſz itēſio aureole: ſz itensiōi meriti que est ex gñe act⁹ rñdet itēſio aureole. vñ pōt ee q̄ aliqs q̄ minus in martyrio meret q̄tuz ad eēntiale pmiū bēbit pro martyrio maiorē aureolā. ¶ Ad p̄m ꝙ dōz: q̄ merita qb⁹ debēť aureole nō attigūt ad t̄minū pfectiōis simpl̄r: ſz ꝙ spēz sic ignis est ipse sōtilissimū corpoz vñ nihil ꝓhibet vnā aureolaz alia ee excellētiorē: sic vn⁹ ignis est alio sōtilioz. ¶ Ad 2m dōz: q̄ vna v̄gitas pōt ee alia maioz pp maiorē recessuz a v̄gitatis p̄rio ut dicat in illa ee maioz v̄gitas que magis occasiōes corruptiōis vitat sic p̄uationes intēdi p̄t: ut cū dicit hō magis cecus: qz magis elongat a visu.

¶ Quos fines hēbūt due ciuitates. ¶ hoc iō dī: qz usq; ad die iudicij nūs electoz 7 dānatoz auget: 7 ēt glia 7 pena augeri pōt saltē q̄tū ad pmiū 7 penā accīdalē ſz post iudiciū ulteri⁹ augeri nō poterit. ¶ Denari⁹ eni vn⁹. ¶ hoc dī pp hoc q̄ idē est obm oiuz btoz. ¶ Ille dppe btē viuit q̄ viuit ut vult nec male aliq̄d vult. ¶ hec sīnia Aug. ꝓcordat cū sīnia ꝓbi: ut per viuē opatio vite itelligat. per hoc vo qđ dī: ut vult oñdit opatio nō ipedita. per hoc aūt qđ dic nec aliq̄d male vult: oñdit eē ꝓnālis: qz mala sūt ℈ nām. ¶ Quo retardat quo dāmō ne tota intētiōe 7c. ¶ ista retardatio itelligit q̄tuz ad hoc q̄ alia a cozpe sepata nō hēt pfectū esse: 7 ita nec pfectā opationē qua possit deo pfecte ꝓiungi.

¶ Si mali in inferno peccabunt. Dist. L.

Hic orit q̄stio ex pmissis ducens ori ginē. Supra eniz Aug. loquens de malis in iferno dānatis: 7 bonis in

celo gl̄ificatis. dixit q̄ nec bonis uoluntas: nec malis facultas ee peccādi poterit. Et de bonis qdē cōstat: sed de malis a qb⁹ uolūtatem malā nō remouet q̄rit: quō sit uerū eos nō posse peccare: imo quō uerū sit eos non peccare cū malā habeāt uolūtatē: Quidam autumāt illā uolūtatē nō ee pctī: ſz suppliciū tm̄. Alij vo pctm̄ ee fatent: ſz per illō eos nō mereri aliquā penā: qz nō est ibi loc⁹ merēdi. illud ergo pctm̄ dicūt nō ee meritū supplicij: sed supplicīū mali meriti qđ in hac vita pcessit. De hoc aūt Aug. ita dicit. Tēpus acq̄rēdi vitā eternā in hac tm̄ vita de⁹ hoib⁹ dedit: ubi uoluit etiā pniam ee fructuosaz: iō hec pnia fructuosa est: qz pōt hic hō deposita nequitia bñ viuere: 7 mutata uolūtate merita sīl opaq; mutare: 7 ea gerē que deo placeāt. Aō qui in hac vita nō fecerit: hēbit qdem pniam in futuro seculo de malis suis: sed indulgētiā in ꝓspectu dñi nō ueniet: qz 7 si erit stimulus penitudinis: tñ nulla erit ibi correctio uolūtatis. a talib⁹ eni ita culpabit iniquitas sua: ut nullatenus ab eis possit uel diligi uel desiderari iustitia. Uolūtas eni eoruz talis erit ut hēat semp in se malignitatis sue suppliciū: nunq̄z tñ recipe possit bonitatis affectū. Quia sicut illi qui cū chr̄o regnabūt nullas in se male uolūtatis reliquias habebūt: ita illi qui erūt in supplicio eterni ignis cū diabolo 7 angelis ei⁹ deputati: sicut nullā hēbūt ulterius requiē: sic bonā nullatenus poterūt hīe uolūtatē. Et sicut coheredibus chr̄i dabit pfectio gr̄e ad eternā gl̄iaz: ita cōsortibus diaboli cumulabit ipsa malignitas penā: qñ exteriorib⁹ deputati tenebris: nullo illustrabunt interiori lumīe v̄itatis. Ex his apparet reprobos in iferno pniaz sic gesturos: ut per eam prauam uoluntatē nō deserant: 7 illa maligna uolūtas erit eis ad cumulū pene: per quā tamē nō merebunt: qz nullus meretur nisi in hac vita.

¶ Quare dicunt tenebre exteriores.

Hic q̄rī pōt q̄re ille tenebre qb⁹ iuoluētur mali in gehēna dicūt tenebre exteriores: Quia tūc mali penit⁹ extra lucē corpalem 7 spūalē. ſ. oñi erūt. Nūc eni 7 si patiant tenebras in cecitate mētis: nō tñ penit⁹ extra lucē dei ſt nec corpali luce priuant. De hoc aug. sic ait. Ira dei 7 in iudicio erit: 7 hic est in cecitate mētis cū dant mali i reprobū sensum. Ibi exteriores tenebre erunt: qz tūc pctōres penit⁹ erūt extra deū. qd est eni penit⁹ esse ex deū nisi in sūma cecitate: Siqdē hitat de⁹ lucē inaccessibilē. De aūt tenebre hic iā icipiūt in peccāte cū ab interiori dei luce secludit: sed nō penit⁹ dū in hac vita est. Ecce q̄re ibi peccatoz dī pati exteriores tenebras 7 nō hic: qz ibi secludet penit⁹ a luce dei: qđ nō hic. Sed quō itelligēda est illa seclusio. An qz nō vide būt deū per spēm: ſz nec aliqs videt hic deū per spēm. an per dissīlitudinē quā facit. pctm̄ iter deū 7 hoiez: ſz 7 hic multi p grauia pctā elōgant a deo: an qz deū odiūt ita ut uelit eū nō ee: Sed 7 hic multi deū oderūt: de qbus scriptū est. Supbia eoz qui te oderūt ascēdit semp. Que est ergo illa elōgatio: Sane exteriores tenebre itelligi p̄t quedā malignitas odij 7 uolūtatis que tūc excrescet in mētib⁹ reprobor⁹: 7 qdā obliuio dei: qz tozmēto⁹ interioz 7 exterioz doloribus adeo afficiētur 7 turbabunt ut ab illis ad cogitādū aliqd de deo vix uel raro ul nunq̄z mētē reuocēt. Ut qui nimio pmunt pōdere: adeo stupescunt 7 turbant: ut iteri⁹ in alia cogitatione nō extendāt: sed illuc tēdit ipet⁹ cogitatiōis ubi sentit vis doloris. Sz in hac vita nullis adeo malus ē: ut pēit⁹ secludat a cogitatiōe dei q̄ nec pdit appetitū btitudis 7 quēdā boni amorē qué nāt⁹ hz rōnis creatura. Illas aūt exteriores 7 pfundissimas tenebras reprobos ppessuros post iudiciū dicit Aug. opponēs de illo diuite qui in iferno posit⁹ eleuās oculos vidit Abraā 7 in sinu ei⁹ laçarū: cui⁹ cōparatione coactus est cōfiteri mala sua usq; adeo ut fratres roget ab his pmoneri. Aō ante iudicium factū legit: sed post iudiciū in pfundioribus tenebris erunt impij: 7 nullā dei lucez videbunt cui confiteantur.

¶ De animabus dānatoz si quā habent notitiam eorum que hic fiunt.

Preterea queri solet si reprobor⁹ aie que nūc in iferno cruciant notitiā hūt eoruz que circa suos i hac vita gerunt: 7 si aliq̄ mō doleāt sup ifortūijs suoz caroz. Hāc qōnē Aug. cōmemorat ex pte eā explicās: ex pte vo isolutā relinquēs. Ait eniz. Queret aliqs an ullus dolor tāgat mortuos de his que in suis post mortem contingūt: uel quomō ea que circa nos agunt nouerit spūs defuncto rum: Cui respōdeo magnā esse qōnē nec in presenti differendaz. Verūtm̄ breuit dici pōt q̄ est cura mortuis de suis caris: ut de diuite legit: qui dum tozmēta apud iferos pateret: leuauit oculos ad Abraā: 7 inter alia dixit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Habeo enī gnz fres: mitte aliquem ex mortuis ut testetur illis ne z ipli ueniant in hunc locū tormētoz. Hīt enī mortui curā de viuis qs sciūt viuē: qz nec in locis penaz videt eos: ubi diues sine frīb' erat: nec i rege btorū ubi Lazarū z abraā qzuis lōge agnoscebat. Nō tñ ideo cōsequens est scire que circa caros suos agunt hic uel leta uel tristia.

¶ Quō accipiēda sit q̄ de lazaro z diuite legit.

SIquis āt qrat quō itelligat qō de lazaro z diuite legit: Audiat Aug. rñsū dicētis. Siqs putat aīas corpe exutas locis corpalibus ptineri cū sint sine corpe: nō deerūt q faueāt z diuitē sitiētē in loco corpali fuisse ptē dāt: ipsamqz animā corporeā ꝓparasse linguā: z stillā de lazari digito cupisse. Sz melī' est dubitare de occultis qz litigare de incertis: diuitē i supplicio: paupez in refrigerio eē nō dubito. Sz quō itelligat diuitis lingua: digit' lazari: flāma iferni: sin' abrae: z bi': vix a mansuetis: a cōtentiosis nunqz inuenitur.

¶ Si se vident boni z mali.

QUeri etiā solet utrū vicissim se videāt illi qui sunt in inferno: z illi qui sunt in glia: Sicut sci tradūt: z bōi malos z mali bonos videtes usqz ad iudiciū. ꝑ Post iudicium vo boni videbunt malos: sed non mali bonos. Unde Greg. Infideles in imo positi añ diez iudicij fideles super se in requie attēdūt: quorum gaudia post contēplari nō possunt.

¶ De chaos inter bonos z malos.

SEd cū sancti malos in tormētis videāt: nōne aliq̄ cōpassiōe erga eos mouent. Nōne eos de tormētis liberari cupiūt: Recolet illud euangelicū qō abraā diuiti rñdit. Inter nos z uos chaos magnū firmatū est. ut hi qui uolūt hinc trālire ad uos nō ꝑnt: neqz inde huc trālmeare. Quid est illō chaos inter bonos z malos: nisi hinc iustitia: inde iniquitas que nullaten' sociari ualēt. Adeo enim sci de iustitie addicti sūt: ut nulla cōpassione ad reprobos translire ualeāt. nulla pro eis inter scōs fiat intercessio. Quō ergo ide uolūt aliq trālire ad illos sz nō ꝑnt: qz si dei iustitia admitteret: nō fieret eis molesta liberatio eoz. Uel ita dicūt uelle z nō posse: nō qz uelint z nō possint: sz qz z si uellēt nō possent eos iuuare. De hoc ita Greg. ait. Sicut reprobi a penis ad gliam scoz trālire uolunt z nō ꝑnt: ita z iusti per misericordiā mēte ire uolūt ad positos in tormētis: ut eos liberēt: sed nō ꝑnt: qz iustoz aie z si in nāe sue bonitate misericordiā hīt: iaz tūc auctoris sui iustitie cōiuncte tāta rectitudine cōstringūtur: ut nulla ad reprobos cōpassione moueant.

¶ Qz visa impioz pena nō minuit btoz glīā.

POstremo q̄rit an pena reproboz visa de coleret gliaz btoz: an eoz btitudini ꝓficiat: De hoc ita Greg. ait. Apud animū iusto rū nō obfuscat btitudinē aspecta pena reproboz: qz iam ubi cōpassio miserie nō erit: minuere btoz letitiā nō ualebit. Et sz iustis sua gaudia sufficiāt ad maiorē tñ gliam vidēt penas maloz qs per grām euaserūt: qz qui dei claritatē vidēt nil in creatura agit qō videre nō possint: nō est aūt mirādū q̄ sci iā īmortales reprobos videāt mētis itelligētia: cū pro phe mortales adhuc videre hic oia meruerint. Egredient ergo electi nō loco: sz intelligētia uel visiōe manifesta ad videndū ipioruz cruciat': quos vidētes nō dolore afficient: sed letitia satiabunt agētes grās de sua liberatione visa ipioz ineffabili calamite. Un Isaias impioz tormēta describēs z ex eoz visione letitiam bonorū exprimens ait. Egrediēt ur electi. s. z videbūt cadauera virorz qui ꝓuaricati sunt in me. uermis eoz nō morietur: z ignis non extinguetur: z erunt usqz ad satietatem visionis omni carni idest electis. Letabitur enim iustus cum viderit vindictam.

¶ Hec de pedibus sedētis super solium excelsum quos seraphin duabus alis uelabāt: scriptori: z si non auditori cōmemorasse sufficiat. qui a facie exorsus sedentis: per media ad pedes usqz via duce peruenit.

DOstqz determinauit magr de gloria sanctoz post iudicium gnale hic determinat de penis ipsoz. Et diuidit in ptes duas. In p̄a ꝓposituz ꝓsequit. In 2a ponit totius opis epilogū ibi[Hec de pedib' sedētis zc.] Pria aūt pars diuidit in duas ptes. In p̄a determinat de penis dānatoz q̄tū ad affectū. In 2a determinat de penis eoz q̄tū ad cognitionē siue itell'm ibi[Dic queri solet q̄re ille tenebre zc.] Et hec ps diuidit i ptes tres. In p̄a oñdit quō excludūt a cognitiōe dei per hoc q̄ sūt in tenebris exteriorib'. In 2a oñdit qualiter se hēat eoz cognitio ad ea que in hoc mūdo agunt ibi[Preterea queri solet si reproboz aie zc.] In 3a qualit se hēat ad cogīscēda ea que erga sanctos agunt ibi[Queri ēt solet zc.] Scda pars diuidit in duas. In p̄a inqrit utrū mortui cognoscāt ea que hic agunt. In 2a mouet dubitationē q̄dā ex dictis ibi[Si qs aūt querat zc.] Tertia vo ps diuidit in duas. In p̄a oñdit quō boni z mali inuicē videāt. In 2a inqrit qd accidat sanctis ex visiōe dānatoz ibi[Sed cuz sctis malos zc.] Et hec pars diuidit in duas. In p̄a inqrit utrū sancti videtes dānatoz miseriā eis compatiant. In 2a utrū ex hoc q̄ penā dānatoz videt eoz gloria minuat ibi[Postremo queritur an visa zc.]

HIc duo querunt. Primo de cognitione nāli aie separate. 2o de pena dānatoz. Circa p̄m querunt q̄tuor. p̄o utrū aīa possit aliq̄d itelligere a corpe separata. 2o utrū possit itelligē per spēs qs a sensibilib' accipit dū corpi eēt iūcta. 3o utrū aīa separata singularia cognoscat. 4o utrū localis distātia ei' cognitionē impediat. Utrum aūt sensib' utat: quesitū est supra di. 44.

AD primū sic ꝓcedit. vī q̄ aīa nihil intelligere possit a corpe separata: qz ut dīc phs in. j. de aīa. Intelligē z ꝓsiderare ꝓsumit quodā interi' corrupto: sz per mortē illō qō est interi' ex pte corpis corrūpit. g̃ post mortē nō pōt aīa itelligere aliq̄d z ꝓsiderare. ¶ P. nulla actio cois corpori z aie pōt remanē in aīa corpe corrupto. Sz itelligē est quedā actio corpi z aie cois: sic z texere z edificare: ut pz in. j. de aīa. g̃ corpe corrupto aīa non pōt intelligē. ¶ P. aia nihil pōt intelligē sine intellu poli: sed intell's iste est corruptibilis: ut dī in. 3. de aia. nō āt corrūpit nisi corpe corrupto. g̃ aia a corpe separata nihil pōt itelligē. ¶ P. ut dī in. 3. de aia. sic se hīt colores ad visum: ita se hīt fantasmata ad aīam intellectiuā: sed destructis coloribus visus nihil posset videre. g̃ destructis fantasmatib' aīa nihil poterit itelligē fantasmata aūt nō remanēt in ipa separata: cū sint in īma ginatiōe que hēt organū corporale. g̃ aia separata nihil pōt itelligere. ¶ P. pfecti' eē hēt aīa in corpore q̄ a corpe separata sic ps in toto pfectior est q̄ per se exns: sed aia intellectiua cū est in corpe nō pōt itelligere sine fantasmatib'. ut patet in. j. z. 3. de aia. g̃ nec separata a corpore sine eis itelligere. poterit: z sic idē qō ꝓius. ¶ P. intell's humān' est fact' sic tabula in q̄ nihil est scriptū: ut dī in. 3. de aia. g̃ aia in sui creatiōe nō hz alias formas ꝑcreatas. si g̃ itelligit aliquid opz q̄ itelligat per formas a sensib' acceptas: cū ois cognitio fiat per aliquā formaz que sit similitudo rei cognite: sed aie puerorz defunctorz in uteris mrnis nō hīt aliqs formas a sensib' acceptas. g̃ saltē aie puerorz nō ꝑnt itelligere aliq̄d: cū nō hēant aliqs intelligibiles formas. ¶ P. aia ad hoc dī eē corpori coniūcta: ut sciētijs z vtutib' pficiat. g̃ anteq̄ in corpore fuerit scia pfecta nō pōt itelligē aliq̄d: alias frustra corpori ꝓiūgeret: sed aie paruulorz pdictorz nō fuerunt aliq̄ scia in corporibus pfecte. g̃ idem qō ꝓius. ¶ Sed ꝫ phs dicē in. 2. ccli z mūdi: q̄ ois res est ꝓpter suā opationē. vñ re remanēte remanet ei' opatio. z hoc est qō Dama. dicit q̄ nulla sba est ociosa si g̃ aia post corp' remanet sicut fides ponit: opz q̄ aliq̄ ei' operatio remanet: qz ut dī in. j. de aia. si nulla opatio aie est ei ꝓpria sine corpore nō ptingit eaz separari. sed intelligere est maxie ꝓpria ei' operatio. g̃ aia separata aliq̄d itelligē pōt. ¶ P. sicut dicit Auic. in sua meta. īmunitas a mā est cā qre aliq̄ sba sit intellectiua. sed aia separata a corpore īmunior est a mā q̄ corpori ꝓiūcta: que tūc non est actus alicui' māe sic mō est. cū g̃ aia mō intelligat multo magis intelliget cū erit a corpe separata. ¶ P. Auic. dicit in. 6. de nāli': q̄ aia nō idiget imaginatiōe z aliqs vtutib' sensibilib' nisi in ꝑn' tm: z nō postea nisi parū. cū g̃ ꝓficit z roborat sola per se opat actiones suas absolute: z sic aia indiget sensibus sic hō indiget tumēto z ei' apparatu: ut ꝓueniat eo quo ꝓponit: quo cū accesserit nō ei' ulteri' idigebit. g̃ aia nō semp idiget corpe ad itelligēdū: z sic separata intelligē poterit

RñDeo dōz: q̄ ponētib' intell'm a potētijs sensitiuis differre: necesse est ponere intellectus sb'am incorruptibilē esse: eo q̄ necesse est eum imālem ponere: nec a mā fm esse depēdentē: oēz aūt hi' substantia opz incorruptibilē esse: q̄ mā īmutum pōt esse subiectū ꝓuationis z forme est corruptiōis causa in reb' mālibus. vnde dicit phs in. j. de anima: q̄ intellect' videt esse substātia quedā z nō corrūpi. Quidā vo hūc intellectū corruptibilē dixerūt nō eē partē anime humane. sed esse aliquā substātiā oīno a corpore separatā: animā vo humanā nō dici intellectiuā nisi fm quādā participationē intellectualitatis ex refulgētia intell's sepati sup ipm. vñ destructo corpore aia humana nec remanebat nec aliq̄d itelligere poterat. Sed hoc videt eē ꝓtra itētionē phi. dīc enī in. 2. de aia de intellectu loquēs: q̄ intell's videt eē alterū genus aie: z hoc solū ptingit separari sicut perpetuuz a corruptibili. In. xj. etiā meta. dicit. q̄ aia est talis disponiz. ut. s. possit separari nō tota sed intellect'. Ex quo patet: q̄ intell'm qui est pars aie ponit a corpore separari: z ideo opz aiam intellectiuā que est aia humana post corp' remanere sicut fides ponit: z per ꝓns necesse est q̄ intelligat: cū itelligere sit ei' ꝓpria operatio: sed quō itelligat diuersimode a q̄busdā ponit. Quidā enim dicūt q̄ aia separata a reb' cognitionem accipit sicut z nunc facit. Sed hec opinio videt oīno irrōnabilis: aia enī humana a corpore separata nō poterit uti sensitiuis potētijs: ut sup̄ di. 44. dictū est cū harū potētiaz actus per organa corporea necesse sit exerceri. vnde nō erit nisi in usu potētiaz intellectiue ptis: intell's aūt nō est nat' accipe cognitionē a reb' sensibilib' imediate. sed mediatib' potētijs sensitiuis cū oporteat eē q̄dā ꝓueniētia iter recipiēs z receptū. spēs aūt in sensib' exītes hīt ꝓueniētiaz z cū intellu inq̄tū sunt sine mā: z cū reb' mālib' inq̄tuz sunt cū ꝓditionib' māe. vnde ꝓueniēter sensus a reb' mālib' accipit z intell's a sensibus: nō aūt intell's immediate a reb' mālib': z iō non pōt poni q̄ aia separata cognitionē a reb' mālib' accipiat: nec sufficit ponē in ea cognitionē solū que fuit a sensib' accepta in corpe ꝓpt aiaz puerorz decedētiū in mrnis uteris que a sensib' cognitionē nō acceperūt. Et iō alij dicūt q̄ sicut angelus hz apō se formas inatas cārū ordis vniuersi ita z aia a sui creatiōe sz dū est in corpe a corpe oppīmit: ut illis formis uti nō possit ad itelligēdū: sz utit formis qs a sensu accipit uel ēt ipsis formis inatis: sz quosdā qui posuerūt q̄ addisce nō est aliud q̄ reminisci: sed postq̄ a corpe fuerit separata utet i illis formis inatis. Sed illō ꝫ dicit rnie phi: qui dicit intell'm hūanū eē sic tabulā in qua nihil est scriptū. ꝫ dicit enī experientie qua exprimur nos nihil posse intelligē nisi ex phantasmatibus a sensu ad itelligēdū manuducamur: nec eēt ꝓbabile q̄ cū aia nāli' corpi ꝓniat totali' impediret per ꝓiūctionē ad corp' ut formis innatis uti posset. Sed hoc ꝓsonū videret opinioni illoz qui posuerūt aiaz añ corp' creatā z postea corpi accidentali' ꝓiūctā: nō enim ea que vni z eidē nāli' sunt ita se hīt q̄ vnū eoz totali' impediat alterū. alias in nā aliq̄d eēt ociosū. Et iō alii' oōm est: q̄ aia in sui creatiōe nullas hēt scias cōcreatas: nec ad hoc q̄ post sepationē a corpe itelligat requirat aliqua forme a reb' accepte: ul' rūc ul' ꝓus: sed itelliget de nāli cognitiōe loquēdo per influētias a substātijs superiorib' deo. s. ul' āgelis: z loquoz de nāli influētia. Et hoc sic pz. intell's enī nr' est medi' inter sbas intelligibiles z res corpales. vnde aīa intellectiua dī eē creata in oriz̄onte eternitatis in libro de causis: z hoc ideo: q̄ ipsa per intellectū attingit ad substātias intelligibiles. inq̄tū vo est actus corporis cōtingit res corporales, omne aūt mediū q̄to magis approp̄inq̄t vni

Universidad de Deusto
Biblioteca

extremoꝝ:tāto magis recedet ab alio:ꝛ q̄to magis recedit ab vno tāto magis alteri appꝛopinq̄t.vñ cuꝫ aia nr̄a in statu vie maxime ad coꝛp⁹ accedat:utpote actꝰ eiꝰ exñs:nō hēt respectū ad res itelligibiles nisi aliq̄ mō ꝓtingēdo coꝛpus:ꝛ pp hoc aia in statu huius vie nō recipit influentiā a supioribꝰ subst̄ātijs nisi ut cognoscat sub spēbꝰ a sensibꝰ acceptis.vñ Dio.dīc in ca.j.ce.hierar.q̄ nō est polē nobis in hac vita aliꝫ sup lucē diuinū radiū nisi cū varietate sensibiliū formaꝝ. ꝛ ideo etiā in hac vita q̄to aia magis a coꝛpe abstrahit tāto magis a substātijs spūalibꝰ influxū cognitionis recipit.ꝛ inde est q̄ quedā occulta cognoscunt in dormiēdo ꝛ in exceſſu mētis q̄n aia a coꝛpis sensibus abstrahit.vñ cū actu erit a coꝛpe sepata:erit paratiſſima ad recipiēdū influētiā a substātijs supioribꝰ.ſ.deo uel angelis:ꝛ sic per hꝰ influētiā cognitionē habebit maiorē uel minorē ſm modū nālis capacitatis ipsius aie:ꝛ sic ēt Cōmētatoꝛ in.3.de aia.qui ponit itellectū poſſe ēe sine sensu sepatā:q̄uis i hoc erret:tn̄ q̄tū ad hoc recte dīc:q̄ ex hoc q̄ ponit sine sensu sepata hēt respectuꝫ ad alias sensu spūales supiores:ut eis itelligat.sed ꝟ illū respectū quo cōparat ad nostrū coꝛpꝰ recipiēdo spēs a fantasmatibꝰ nō ꝓtingit substātijs altioribus.

Ad primū ꝯ dōm:q̄ pbs loquit de actu itellus quo nūc in via itelligim⁹ abstrahendo a fantasmatibus.hic enīz actꝰ eē detinet fantasmatibꝰ destructis in sepatiōe aie a coꝛpe. ¶ Ad 2ᵐ dōz: q̄ itelligē ꝟ q̄ erit ab itellu nō est actio coīs aie ꝛ coꝛpori.nō enī itellus itelligit mediāte aliq̄ coīgāo coꝛpali:sed est coīs aie ꝛ coꝛpi ex pte obti inq̄tū itelligim⁹ abstrahēdo a fantasmatibꝰ que sunt in coꝛgano coꝛporali:ꝛ būc modum intelligēdi aia separata nō habet. ¶ Ad 3ᵐ dōm:q̄ passiuus intellus de quo pbs loquit nō est intellus possibilis:sed rō particularis que dī vis cogitatiua hns determinatū coꝛganū in coꝛpe.ſ.medium cellulā capitis;ut Cōmē.ibidē dicit;ꝛ sine hoc aia nihil mō intelligit.intelliget aūt in futuro q̄n a fantasmatibꝰ abstrahere nō indigebit. ¶ Ad 4ᵐ dōm:q̄ cōparatio illa intelligit de aia intellectiua ex pte illa qua coꝛpori ꝓiūgit:ꝛ nō ꝓut est itellectiua simplr:qꝛ intellus inq̄tū hiꝰ nō respicit fantasmata:sic ꝑz de itelectu angelico. ¶ Ad 5ᵐ dōm:q̄ aia hēt ēe pfectꝰ in coꝛpe q̄ separata inq̄tū est forma:nō aūt inq̄tū est itellectus nisi forte ꝓiūgat tali coꝛpi:q̄ est oīno aie subditū in nullo intellm distrahēs sic erit coꝛpꝰ gl'iosum. coꝛpus enī q̄ coꝛrūpit aggrauat aiaz:ꝛ depzimit terrena habitatio sensum multa cogitantem. Sapie.9. ¶ Ad 6ᵐ dōm:q̄ aie puerꝝ q̄uis nō bēant foīas inatas uel acq̄sitas:hēbūt tn̄ alias formas itelligibiles ex influētia diuini luminis cooperāte misterio angelorꝝ. ¶ Ad 7ᵐ dōm:q̄ aia ex hoc q̄ in coꝛpe scia pfcā fuit ēt separata magis itelliget:ut infra dicet:nō tn̄ sequit q̄ si nō fuerit in scia pfcā q̄ nullo mō itelligat.

Ad 2m sic ꝓcedit.vi q̄ aia per spēs q̄s nūc a coꝛpore abstrahit separata postmodū per eas nihil intelligat:hiꝰ enī spēs eiusdē rōnis erūt in aia separata cuiꝰ mō sunt:sed nūc per eas nō pōt aia itelligere sine fantasmatibꝰ:q̄ patet ex hoc q̄ leso orgāo fantasie aīa impedit in ꝓsideratiōe eoꝝ que prī a sensu accepit.q̄ nec aia separata per illas spēs intelligē poterit:cū in ea nulla fantasmata sint. ¶ Ꝓ.ex silibꝰ actibus siles habitibꝰ relinquunt:ſz habitꝰ scie nūc acq̄rimus ex actu itelligēdi quo aia a fantasmatibꝰ abstrahit.q̄ habitꝰ scie acq̄site nō iclinat nisi in siles actꝰ.cū q̄ talis actꝰ itelligēdi nō possit ēe in aia separata.ſ.accipiēdo a fantasmatibꝰ:videt q̄ per sciam hic acq̄sitaz: uel per spēs hic a sensibꝰ acceptas aia sepata nihil intelligat. ¶ Ꝓ.in opibꝰ nāe nihil est supfluū:nec nā facit per duo q̄ per vnū facē pōt:ſz aia sepata poterit intelligere per influētiā a substātijs supioribꝰ:ut supꝝ dcm̄ est.q̄ nō intelliget per aliās spēs a sensibus acceptas. ¶ Ꝓ.ipse est duas formas eiusdē spēi ēe in eodem sbō.sed aia sepata recipiet aliās formas itelligibiles ex influētia sbe supioris per q̄s poterit res intelligere.q̄ in ipso nō pñt remanē itelligibiles forme earūdē rerū a sensibꝰ accepte. ¶ Ꝓ.ex hoc intellus noster actu itelligit:q̄ forma intelligibilis in eo existit.q̄ postq̄ desistit actu itelligere forma itelligibilis in eo nō remanet:ꝛ sic videt q̄ nō remaneant in aia sepata alique forme itelligibiles a sensibꝰ accepte per q̄s itelligere possit. ¶ Ꝓ.ꝓsiderare illud cuiꝰ sciam aliquis ꝓius accepit videt ad memoriā uel reminiscētia pti nere.sed destructo coꝛpe aia nō reminiscit.ut dīc phs in.j.ꝛ.3.de aia.aia q̄ sepata nō itelligit per spēs in hac vita a sensibus acceptas. ¶ Sed ⁊ est q̄ phs dīc:q̄ aia est locus spēz:ꝛ loquit de pte itellectiua:ſz locus ꝓseruat locatū.q̄ spēs a sensibꝰ accepte in intellectiua ꝓseruant:ꝛ sic videt q̄ per eas possit itelligē aia sepata coꝛpe sic ꝛ nunc pōt. ¶ Ꝓ.finis remanet remotis etiā his que sūt ad finē.sed sensus ordiat ad cognitionē aie itellectiue sic ad finē inq̄tū ex sensibꝰ cognitionē accipit.q̄ cognitio quā aia accipit a sensibꝰ remānet in ea ēt destructis sensibꝰ coꝛpis:q̄ erit cū aia fuerit a coꝛpe sepata. ¶ Ꝓ.q̄ recipit in aliquo recipit i eo per modū recipiētis:ſz aia est incoꝛruptibilis ꝛ ppetua.q̄ q̄ in ea recipit:recipit ut ppetuo ꝓseruabile in ipsa.q̄ spēs intelligibiles q̄s a sensibꝰ accipit remanēt in ea post sepationē a coꝛpe:frustra aūt remanerēt nisi per eas intelligeret formas ꝓius a sensibꝰ acceptas.

Rñdeo dōm:q̄ circa hoc duplex est opio:vna occasionat ex opione Auic.qui dīc.q̄ intellus nr̄ polis nō seruat aliās formas postq̄ actu intelligere desinit:qꝛ forme itelligibiles nō pñt ēe in intellu polī nisi ut in vi apphendēte:nō enī utit̄ coꝛgano coꝛpali ut ex pte eiꝰ possit aliq̄d ēe in intellu nō ut in apphēdēte actu:per quē modū aliq̄d est in potentijs sensitiue ptis:que poⁿ thesauri dicunt sic memoria ꝛ imago:sed intellus polis cū ꝓuertit se ad itelligēdum agētē quā ponit sepatā accipit spēs itelligibiles ex influentia eiꝰ cui⁹ est formas a fantasmatibꝰ abstrahē ꝛ ponē eas in intellu poli:ꝛ cū desinit se ꝓuertere ad intellm agētē:forme ille desinūt ēe in eo:sic forma visibilis desinit ēe in oculo cū oculus desinit se ꝓuertere ad rem visam:oꝝ aūt ut si itez uelit intellus polis ꝓsiderare q̄ ꝓriꝰ ꝓsiderauit de nouo se ꝓuertat ad itellm agentē ꝛ de nouo spēs itelligibiles recipiat:ꝛ ꝟ hoc q̄dā eū sequētes dicūt:q̄ in aia nr̄a nulle spēs itelligibiles remanent q̄bus possit post mortē uti ad intelligēdum:ꝛ sic etiā dicūt q̄ scia hic acq̄sita nullo mō manet neq̄ q̄tum ad actū neq̄ q̄tuꝫ ad habitū. Sꝫ hec opinio nō videt esse cōueniēs. Primo qꝛ ꝛriat manifeste inie phi:qui ponit aiam ēe locū spērū.vñ oꝝ q̄ spēs in illa ꝓseruent. Secōo qꝛ ex quo spēs in intellm posem inprimunt:nō est ꝓbabile eas aboleri:nisi aliq̄ cā coꝛrūpēs eas fuerit:cū multo nobiliꝰ recipiant forme intelligibiles in intellu polī q̄ forme sensibiles in mā ꝓma. Tertio:qꝛ Aug.ponit ptē mētis ēe memoriā:ꝛ sic in ea spēs intelligibiles reseruant. Quarto: qꝛ dato q̄ nulle spēs intelligibiles remanerent in aia sepata:nō ꝓpter hoc tolleret quin habitꝰ scie remaneret ēt ſm p̄dictā opionē. Auic.vult enī q̄ quis species intelligibiles nō remaneāt in intellu polī cū actu

nō itelligit:remanet tn̄ in eo queda habilitatio ut facilius se ꝓuertat ad recipiēdū spēs itelligibiles ab itellectu agēte:rōne cuius nō oꝝ q̄ semp aliq̄s ita laboret ad aliq̄d itelligēdū:sicut cū de nouo didicit:uel inuenit:ꝛ habilitas hec nihil aliud est q̄ hitꝰ scie:vñ ēt in aia sepata hiꝰ habitꝰ remanebit:ut.ſ.paratioz sit ad recipiēdū cognitionē ex influētia supioris sbe aia que hitu scie in hoc mūdo fuit pfecta:q̄ alia que hiꝰ hitu caruit.Et iō ponēdū ſm alios videt q̄ spēs itelligibiles remanēt in aia postq̄ actu itelligere desierit:ꝛ etiā maioz habilitas ad recipiēdū ab intellectu agēte:ꝛ q̄ utrūq; coꝛ remanebit in aia sepata:ꝛ utroq; uti poterit in itelligēdo.alio tn̄ mō eis utit̄ cū est coꝛpi ꝓiūcta cū eni est ꝓiuncta coꝛpi eiꝰ intellectꝰ nō pōt aliq̄d ꝓsiderare:nec per spēs acq̄sitas:nec per aliquē influxū supioris sbe nisi ꝓuertēdo se ad fantasmata:qꝛ pp pfectam ꝓiunctionē eius ad coꝛpus potētia itellectiua eius nihil coḡscit nisi per ea que per coꝛpus recipiunt.vñ habet fantasmata q̄si obiecta ad que respicit:sed cuꝫ erit a coꝛpe sepata intelliget per aliū modū:ut supꝛa dictū est.ſ.non aspiciendo ad fantasmata.

Ad primū ergo dōz:q̄ q̄uis spēs itelligibiles per se loquēdo sint eiusdem rōnis dū sūt in aia ꝓiuncta coꝛpi:ꝛ cū sunt in aia separata:tn̄ per accidēs sūt rōnis diuerse q̄ tū aia in qua sūt diuersimode se hēt in ꝓiunctiōe ad mām uel sepatiōe ab ea ꝛ ideo per spēs illas aia ꝓiuncta nō itelligit nisi ꝓuertēdo se ad fantasmata:ſz cū fuerit sepata itelliget per eas etiā sine tali ꝓuersiōe. ¶ Ad 2ᵐ dōm:q̄ act⁹ non specificant a termino a quo:sed magis a termino ad quē.vnde idē spe mot⁹ est dealbatio siue per eā aliqs fiat de nigro albꝰ siue de rubeo albꝰ.vnde ꝛ itelligere nō diuersificat spē per hoc q̄ intelligit abstrahendo a fantasmatibꝰ uel nō abstrahēdo:dūmō sit vnius modi qō intelligit ꝛ quo itelligit:ꝛ pp hoc bitus scie qui acq̄rit ex actibꝰ itellectꝰ accipiētis a fantasmate inclinat in actuz intelligēdi quo fantasmata nō respicit.Et ꝑterea itelligere nr̄m ſm statū istū est ꝟ fantasmata illustrata lumine itellectꝰ agētis.vnde est vnius rōnis cū cognitiōe aie sepate que est per influētiā luminis a supiori sbā q̄tū ad ipsam illustrationē:q̄uis nō q̄tuz ad fantasmata. ¶ Ad 3ᵐ dōm:q̄ ex ipsis spēbꝰ itelligibilibꝰ ꝑexistētibꝰ in itellectu possibili efficit itellectus possibilis paratioz ad pfectius recipiēdū cognitionē ex influētia supioris sbe.vñ nō sequit q̄ frustra hiꝰ spēs in aia separata remaneāt ad itelligēdū per eas. ¶ Ad 4ᵐ dōz:q̄ forme itelligibiles a sensibus accepte nō sūt oīno vnius rōnis cū illis formis que imediate ex influētia diuina ꝓueniūt:qꝛ ex diuersis inprimētibꝰ diuerse ipressiōes relinquunt:sic etiā ꝛ habitꝰ virtutiꝫ acq̄site nō est eiusdē rōnis cuꝫ habitu virtutis infuse. vnde nihil ꝓhibet utraſq; formas in aia separata remanere.ꝛ formas illas tunc acceptas ex influxu supioris sbe esse formales ꝛ cōpletiuaꝫ respectu formarū acq̄sitarū a sensibꝰ. ¶ Ad 5ᵐ dōm:q̄ in intellectu nr̄o remanēt forme itelligibiles etiā postq̄ actu itelligē desinit:nec in hoc opinionē Auic.sed mur:remanēt autez hiꝰ forme itelligibiles in intellectu possibili cū actu nō intelligit nō sicut in actu cōpleto ſz in actu medio inter potētia purā ꝛ actū pfectū:sicut etiam forma que est in fieri hoc mō se hēt. ¶ Ad 6ᵐ dōm:q̄ pbs loqꝛtur de memoria ꝛ reminiscētia que est pars aie sensitiue:cuiꝰ actꝰ coꝛrupto coꝛpe nō pōt remanē:ꝛ hac idigemus ad intelligenduz ad presens ea que prius intelleximus.propter hoc oportet nos ad fantasmata conuerti:que quandoq; oportet de thesauro memorie ad duci:sed memoria ꝓout ab Aug.ponitur in mente remanebit in anima post mortez.

Ad 3m sic ꝓcedit.Videt q̄ aia sepata singularia nō cognoscat.Aia enī sepata nō utet potētijs sensitiuis:sed singularia non cognoscuntur ab anima nisi per potentias sensitivaꝫ:singulare est enī aliq̄d dū sentit.ut Boetius dicit.q̄ aia sepata singularia non cognoscet. ¶ Ꝓ.intellectꝰ anime separate magis erit a materia remotus q̄ intellectꝰ aie coniuncte coꝛpori: sed anima coniuncta coꝛpori non potest intellectu cognoscere singularia ꝓpter intellectus imaterialitatem.ergo nec cum est a coꝛpore separata. ¶ Ꝓ.differentia hic ponitur ꝑcipue inter sensum ꝛ intellectuꝫ eo q̄ sensus cognoscit hic ꝛ nunc intellectus autē abstrahit ab utroq;.si ergo intellectus aie separate possit singularia cognoscere in nullo eius cognitio a sensu differret:qō est inconueniens. ¶ Ꝓ.sicut in statu vie per sensum particularia cognoscimus ita per itellectū vniuersalia:ſz sensus nunq̄ potest deuenire ad hoc q̄ vniuersalia cognoscat.ergo nec intellectus ad hoc q̄ cognoscat singularia. ¶ Ꝓ.eadē est natura anime separate ꝛ coꝛpori coniuncte:ſcd per naturam intellectiue anime:forme que in intellectu recipiuntur duz coꝛpori est coniuncta non ducunt in cognitionez singularium:sunt enim in ea per modum ipsius.ergo eodem modo erunt in ipsa postq̄ fuerit a carne separata:ꝛ sic non ducent in singulariez cognitionē. ¶ Sed contra Luc.16.dī:q̄ dues in inferno existēs ſm aiam tn̄ dixit.Habeo enī q̄nq; frēs.ergo tē.ex quo patet:q̄ singularia cognoscūt aie sepate. ¶ Ꝓ.intellectꝰ aie coꝛpori coniuncte singularia cognoscit:qō patet ex hoc q̄ ꝓpositionē formatꝫ cuius ꝓdicatū est vniuersale ꝛ subiectum singulare:ꝛ syllogismū cōponit cuius minoz est singularis.ergo etiā a coꝛpore separata aia per itellectū singularia cognoscet. ¶ Ꝓ.nullus pōt disponere de his que ignorat:sed aia in coꝛpe exñs per intellectū disponit de his que circa singularia sunt agenda.ergo etiam in coꝛpore existens singularia cognoscit per intellectū:cū ergo intellectꝰ in aia sepata integer maneat:videt q̄ aia sepata singularia cognoscat.

Rñdeo dōm:q̄ cū ois cognitio sit per formas qb⁹ cognoscēs reb⁹ cognitis assimilat;ꝛ duplex erit coḡscēdi modus:vnus per formas a reb⁹ acceptas:alius per formas que sūt cāe rerū uel a causis rerū accepte.Ad hoc enī q̄ aliq̄ duo sint silia:oꝝ vnū ēe cāz alterius uel ambo sub eadē cā ꝓcedē:cum vnitas effectꝰ cāe iudicet vnitatē.Jn illa q̄ cognitione que fit per foīas a reb⁹ acceptas:ipe res per suā actionē sūt cognitioīs cā:cū q̄ ois actio fit per formā:foīa aūt q̄tū est de se sit ulis:per talē modū nō pōt deuenri in cognitionē rerū singulariū:qꝛ per hūc modū non coḡscit mā que est idiuiduatioīs ꝑn̄ⁱ nisi in ulī inq̄tū ſ.hēt hitudinē ad formā ulez:sic qui coḡscit simū coḡscit nasuz inq̄tū est subiectū simi nisi qn̄ forme individualit recipiunt in coḡscēte ut sūt in reb⁹ ex aiaz:sicut accidit in potētijs coḡscitiuis per coꝛganū coꝛpale.sed in illa cognitione que est per formas que sūt rerū cāe uel earū ipressiōes ꝓuenit usq; ad singularia:q̄uis hiꝰ forme sint oīno imales eo q̄ cā rei pⁿ est que reb⁹ esse influit:esse aūt coīter māz ꝛ forma respicit.vñ hiꝰ forme ducūt directe in cognitionem utriusq;.ſ.materie ꝛ forme:ꝛ pp hoc per talē cognitionē cognoscunt reꝫ ꝛ in vniuersali ꝛ in singulari:aia ergo cū est coꝛpori coniuncta non cognoscit niſ per formas a rebus acceptas ꝛ iō per potētias illas coḡscitiuas in qua forme a rebus oīno imateriāliter recipiunt directe singularia nō

Universidad de Deusto
Biblioteca

cognoscit:ſz ſolūmō per potētias orḡanis affixas:ſz indirecte ⁊ per quādā reflexionē ēt per itellectū qui orḡano nō utit cognoscit ſingularia: ꝑut.ſ.ex obiecto ꝓpio redit ad cognoscendū ſuū actū ex quo actu redit in ſpēm que eſt intelligēdi principiū:⁊ ex ea proce dit ad cōſiderādū fantaſma a quo ſpēs hꝫ eſt abſtracta:⁊ ſic per fantaſma ſingulare cognoscit:aia vō ſeparata utit utraq; cognitiōe:qz ⁊ cognoscit per ſpēs acceptas a ſenſibus:⁊ per ſpēs receptas a ſupioribus ſubſtātijs:que ſpēs ſūt cauſaq; ipreſſiōes.i.rōnū idea liuz in deo exiſtētiū:⁊ ideo ꝑm illū modū quo cognoscit per ſpēs a ſenſibꝫ acceptas ſingularia directe non cognoscit:ſz per illū modū quo cognoscit ex iflueūa ſupioris ſubſtātie coḡſcere pōt ſingularia eadē rōne qua ⁊ angeli de quoꝝ cognitiōe dictū eſt.2.lib.diſt.3.

Ad pmū ergo dōm:ꝙ aia in ſtatu vie nō cognoscit ſingularia directe niſi per potētias ſenſitiuas:qz nō cognoscit niſi per formas a rebus acceptas que cū ad itellectū puenerint in quo oino imāliter recipiunt:nō poſſunt eſſe principiū cognoſcēdi ſingulare.ſz cū fuerit a corpe ſeparata habebit aliū modū cognoſcēdi quo ſingularia cognoſcere poterit:ut dictū eſt. ¶ Ad 2ᵐ dōm:ꝙ ex hocipſo ꝙ aia ſeparata eſt quodāmō imālioz q̄ corpori ꝛiuncta eſt ,ppinqor ſubſtātijs ſupioribꝫ que ſunt oino imāles ⁊ magis parata ad recipiēdū eaꝝ influxū:⁊ per ꝛnās ad itelligēdū eo mō quo ipe itelligūt. ¶ Ad 3ᵐ dōz:ꝙ itellectꝰ qui ſingulare cognoscit alio mō cognoscit q̄ ſenſus:ſēſus enī ſingulare cognoscit per formā quo dāmō mālem.vñ per illam formā nō poſt ſe extēdere eius cognitio ultra ſingulare:ſed itellectus ſingulare cognoscit per formā imālem que pōt eſſe principium cognoſcēdi ule ⁊ ſingulare:⁊ ſic adhuc remanet ōꝛia inter ſenſum ⁊ itellectū. ¶ Ad 4ᵐ dōz:ꝙ virtus ſenſitiua eſt infra virtutē itellectiuā.vñ magis pōt itellectus ſe extēdere ad id qō eſt ſenſus q̄ ſenſus ad id qō eſt itellectꝰ. ¶ Ad 5ᵐ dōz:ꝙ eodē mō recipit forma in itellectu aie ſepate:⁊ in itellectu aie ꝛiūcte.ſ.imāliter:ſz tn̄ forma que eſt in aia ſeparata erit alteriꝰ rōnis ⁊ virtutis:ꝑut.ſ.erit effluēs a ſubſtātijs ſupioribus:ſicut dictū eſt. ¶ Ꝑ.ꝛimū obiectū in ꝑriū eſt cōcedēdū. ¶ Sed ad alia duo opz rīdere:qz ꝛcludūt ꝙ intellectus aie ꝛiuncte corpi ſingularia cognoſcat. ¶ Ad 2ᵐ ergo dōm:ꝙ itellectꝰ nr̄ in ſtatu vie utitur ſingularibus cōponēdo ,ppōnes:⁊ formādo ſyllogiſmos inḡtū reflectit ad potētias ſēſitiue ptis:ut dcm̄ eſt:⁊ quodā modo ꝛtinuat cū eis ꝑm ꝙ earū motꝰ ⁊ opatiōes ad itellectū terminant,ꝑut intellectꝰ ab eis accipit. ¶ Ad 3ᵐ dōm:ꝙ itellectꝰ ꝓactic' ad hoc ꝙ de ſingularibꝰ diſponat:ut dī in.3.de aīa.idiget rōne ꝓticulari qua mediāte opinio que eſt ulis:que eſt in intellectu ad ꝓticulare opꝰ applicet:nō ſic fiat q̄dē ſyllogiſmꝰ:cuiꝰ maioꝛ eſt ulis que eſt opio itellis ꝓtactici. mioꝛ vō ſingulariſ que eſt eſtiatio rōniſ ꝓticlaris:que alio noie dī cogitatiua:ꝓclo vō ꝑſtit in electiōe opis

Ad 4ᵐ ſic ,pcedit.videt ꝙ localis diſtātia impediat cognitionē aie ſeparate.aia enī hic exiſtens ea que hic agunt cognoscit:ſed exiſtens in receptaculo ſibi debito ea que hic agunt nō cognoscit.vñ dicit Aug.in li.de cura ꝓ mortuis agēda.ibi ſūt defunctoꝛ aie ubi ea que hic agunt ſcire nō poſſunt.ergo localis diſtātia cognitionē anime ſeparate impedit. ¶ Ꝑ.naturalis cognitio aie ſeparate nō eſt potioꝛ q̄ nālis cognitio demonis:ſed demones nāli cognitiōe non cognoſcūt abſentia.vnde Aug.in libꝛo de diuinatione demonū dicit:ꝙ ea etiā alibi ſiunt celeritate motus ſui cito ad nos deferunt ut quaſi ea predicere videant que nos poſtea nūciātibus hoibus ſumꝰ ſciuri:ad hoc aūt nihil faceret celeritas motꝰ ſi hic nobiſcū exiſtētes abſentia cognoscere pōt.ḡ aīa ſeparata nō cognoscit abſentia:⁊ ſic eiꝰ cognitio per localē diſtātiā ipedit. ¶ Ꝑ.ois cognoſcēs rē ſub hic ⁊ nunc. aliter cognoscit ſub hic ⁊ nū que ſūt hic ⁊ que ſūt alibi.ſz aia ſeparata cognoscit ſub hic ⁊ nūc:qz coḡſcit ſingularia:ut dcm̄ eſt.ḡ alit coḡſcit ,ppinq̄ ⁊ remota ⁊ ſic idē eſt qō prꝰ. ¶ Ꝑ.ſic eſt aliq̄d diſtās ꝼz tps ita eſt diſtās aliq̄d ꝼz locū:ſz aia ſeparata nō pōt coḡſcē diſtātia ꝼz tps utputa futura:hoc enī ſoliꝰ dei eſt:ut ꝓ per id qō habet Iſa.41.Annūciate nobis que uētura ſūt ⁊ dicemꝰ qz dīj eſtis uos.ḡ nec diſtātia ꝼz locū pōt coḡnoſcē. ¶ Ꝑ.opō nō excedit ſbaz opātis.vñ Dam. dīc ꝙ āgeli ibi ſt ubi opant.ſz aia ſeparata eſt in aliq̄ loco:cū el locꝰ corpalis ꝓo receptaculo aſſigneť.ḡ opō aie ſepate nō pt ſe extēdē ultra locū illū:⁊ ſic ea que ſūt diſtātia ꝼz locū coḡſcē nō pt. ¶ Sz ꝑ.ſcti a dānatis diſtāt maxie ēt ꝼz locū.ſz dānati vidēt btōs.ut ꝓ Luc.16.de diuite qui in tormētis poſit' Abraā ⁊ Laçaꝝ vidit.ḡ localis diſtātia cognitionē aie ſepate nō ipedit. ¶ Ꝑ.nll'a opō ipedit p loci diſtātiā niſi ſit ſitualis.q:ꝑpiquū ⁊ diſtās ꝼz locū ad ſitū ꝓtinē videnť: ſed aia ſepata nō bēt aliaz cognitionē niſi itellectiuā cū potētijs ſēſitiuis nō utat itellectia ār cognitio nll'o mō ē ſitualis cū nō fiat per corpea iſtrā.ḡ ad cognitionē aie ſepate nihil loci,ppinctas facit ul' diſtātia. ¶ Ꝑ. luxitelligibilis ē potētioꝛ q̄ luxaliq̄ ſēſibilis.ſz luxſēſibilis ſol nō ipedit a ſua opōne p aliquā localē diſtātiā:qz totū mūdū iilumiat.ḡ nec luxitelligibilis aie ſepate ipedit a ſua cognitiōe p diſtātiā aliquā corpalē.

Rñdeo dōz:ꝙ ſic dcm̄ eſt:q̄dā ponūt ꝙ aia ſeparata coḡſcat accipiēdo a rebꝰ:q̄ ſi uerū eēt localis diſtātia ,pculdubio cognitionē aie ſepate ipediret eo ꝙ reꝛ ſēſibiliū actiōes nō eq̄liť ſe extēdūt ad ,ppiquū ⁊ diſtās:cū per ,ppinq̄ in diſtātia moueant:⁊ ſic in remotis vtꝰ pmi agētis paulati deſic:⁊ ide eſt ꝙ nō poſſumꝰ ſētire ea que ſūt ,pcul a nobis.ſz ſi pōam ꝙ aia ſepata coḡſcat per formas aliq̄s ul' cō creatas ul' iflueas a ſupioribꝰ ſbijs nō pt eē ꝙ eiꝰ cognitio per rei diſtātiā ipediať:nō enī per hꝫ ſoias cognoſcet inḡtū reſ aliq̄d agāt in aiaz ul' aia in reſ:ut ſic mediū corpale per qō actio fiat cognitionē impedire poſſit:⁊ cognitio p̄dicta pficit ex hoc ſolo ꝙ ſoie in aia exiſtes repīāt res que ſūt ex aiaz q̄s eq̄liť repīāt ſiue ſint ,ppinq̄:ſiue ſint diſtātes:ſic imago herculis eq̄liť repīat herculē ubicūq; ſit hercles.vñ ēt potētie coḡſcitiue que coḡſcūt res per ſoias a rebꝰ acceptas ōmō nō coḡſcāt ſolūmō oū accipiāt eq̄liť coḡſcūt res diſtātes ⁊ ,ppinq̄s:ſic itellectꝰ nr̄ in ſtatu vie eq̄liť coḡſcit ſolē ⁊ lunā:⁊ imaginatio eq̄liť imaginat hoiem ,ppinquū ⁊ diſtātē.ſz qz cognitio ſenſus pficit in hoc ipſo ꝙ ſenſus a ſenſibili mouet:ide eſt ꝙ ſenſitiua cognitio per localē diſtantiā ipedit.ſi ergo cognitio aie ſeparate non ſit per acceptionē formarū a rebus ſenſibilibus:ut ſupza poſitū eſt.nullo mō eſſe poterit ut eius cognitionem localis diſtantia impediat.

Ad pmū ḡ dōz:ꝙ quis aliq̄ aie defūctorū in ſuis receptaculis exiſtes ea que hic agunt iḡrēt:nō tn̄ hoc ꝛtigit ꝓp localē diſtātia:ſz ꝓp aliquā aliā cāz:utpote qz afficiunt uehemēter ad ea que in illis receptaculis patiunt:ul' ēt qz illuētia ſuꝑioris ſbe ꝙis eā pficiat ad aliq̄ coḡſcēda nō tn̄ ad oia:ſz ad illa tn̄ que ei ꝼz modū cōpetūt. ¶ Ad 2ᵐ dōz:ꝙ aug.freq̄nt utit illa pōne qua ponunt demones hīe corpa ſibi vnita:ſicut ēt i libello iducto apparet:qō ſi eēt tūc oportēt ponē eos corꝑ ſenſibile hīe: ⁊ per ſēſus cognitionē a rebꝰ accipe:⁊ ſic eoruz cognitionē locali diſtātia ipedire.vñ nō eſt ſile de aia ſepata que hoc mō nō coḡſcit. ¶ Ad 3ᵐ dōz:ꝙ rō illa recte,pcederet ſi aia ſepata coḡſceret ea que ſunt hic ⁊ nūc accipiēdo a rebꝰ que ſūt hic ⁊ nūc ſic in ſēſu accidit.ſz hoc dcm̄ ē eē falſū.vñ rō nō ſequit. ¶ Ad 4ᵐ dōz:ꝙ ea que diſtāt ꝼz tps.ſ.futura deficiūt ab eo ꝙ eē rei mēſurat tpe.vñ cū res ꝼm hoc ſint coḡſcibiles que hīt eē:qz cognitiōes ſūt exītiuz.ut dīc Dio.ſ.ca. de di.no. Futura ex ſeipſis ſūt icoḡſcibilia:ſz diſtantia ꝼz locū nō deficiūt ab eē:loc'eni nō mēſurat eē rei ſz res exītes.vñ per hoc ꝙ ſūt diſtātes res in ſeipſis nihil minꝰ ſunt coḡſcibiles:pīt tn̄ eē minꝰ coḡſcibiles q̄ ad aliq̄s qui in patiēdo a rebꝰ res ipas coḡſcūt:qō nō eſt de aia ſepata. ¶ Ad 5ᵐ dōz:ꝙ opatio,put ē accīs qōdā hīs eē in ſubiecto:nō extēdit ultra ſuuz ſubiectū extendit ſicut nūc per animā exiſtētē in corpore cognoſcimus ea que in celo ſunt:⁊ ſic etiā nihil ꝓhibet animā ſepatā diſtātia ꝼm locuz cognoſcere. Qō.II.

Oſtende querit de penis dānatoꝛ.Et circa hoc querunt q̄uoz. ꝓ° de penis coꝛ q̄tū ad effectū coꝛ.2°q̄tum ad intellectū.3°q̄tū ad corpus.4°de penis eorum per comparationem ad beatorum intuitum.

Ad pmū ſic,pcedit.vī ꝙ nō ois uolū tas dānatoꝛ ſit mala.ut dicit Dio.4.ca.de di.no. Demones bonuz ⁊ optimū cōcupiſcūt eē viuē ⁊ itelligē.cū ḡ dānati hoieſ nō ſint peioris ꝛditiōis q̄ demones:vī ꝙ ⁊ ipi bonā uolūtatē hīe poſſint. ¶ Ꝑ.malum ut dicit Dio.eſt oino ꝛuolūtariū.ḡ ſi dānati aliq̄d uolūt illud uolūt inḡtuz bonū uel apparēs bonū:ſz uolūtaſ que per ſe ozdinat ad bonū eſt bona.ḡ dānati pīt hīe volūtatē bonam. ¶ Ꝑ.aliq erūt dānati qui in hoc mūdo exītes aliq̄s ⁊tutū bitus ſecū detulerūt:utpote gētiles qui hīt ⁊tutes politicas:ſz ex habitibꝰ ⁊tutū elicit laudabilis uolūtas.ḡ i aliq̄b' dānatis poterit eē laudabilis uolūtas. ¶ Sz ꝑ.obſtinata uolūtaſ nunq̄ pōt flecti niſi in malū:ſz dānati hoies erūt obſtinati ſicut ⁊ demoneſ. ḡ volūtas eoꝛ nunq̄ poterit eſſe bona. ¶ Ꝑ.ſicut ſe bēt voluntas beatorū ad bonū:ita ſe bēt volūtas dānatorū ad malū:ſed beati nunq̄ habent uoluntatem malā.ergo nec dānati hīt aliquā uoluntatē bonam.

¶ Ulteriꝰ vī ꝙ dānati nunq̄ peniteāt de malis que fecerūt:qz dicit Bern̄.in canti.ꝙ dānat'ſemp vult iniqtatez quā fecit.ḡ nunq̄ de pctō cōmiſſo penitet. ¶ Ꝑ. uelle ſe nō peccaſſe eſt bona uolūtas:ſz dānati nō habebūt bonā volūtatē.ḡ dānati nunq̄ uolēt ſe nō peccaſſe:⁊ ſic idē qō ꝑus. ¶ Ꝑ.ꝼz Dama.hoc eſt hoibꝰ moꝛs qō angelis caſus:ſz angeli uolūtas poſt caſū eſt inuertibilis hoc mō:ut nō poſſit recedē ab electiōe q̄ ꝑus peccauit.ḡ ⁊ dānati nō pīt penitere de pctis a ſe cōmiſſis. ¶ Ꝑ.maioꝛ erit puerſitas dānatoꝛ in iferno q̄ pctoꝝ in hoc mūdo:ſed pctōres aliq̄ in hoc mūdo nō penitēt de pctis cōmiſſis uel ,ppt excecationez mētis:ſicut hēretici:uel ,ppt obſtinationē:ſicut qui letatur cū male fecerint:⁊ exultant in rebꝰ peſſimis:ut dī ,puer.2.ḡ ⁊ dānati in inferno de pctis nō penitebunt. ¶ Sz ꝑ.Sap.5.dī de dānatis. Intra ſe pniaz agētes. ¶ Ꝑ.phs dicit in.9.ethi.ꝙ plenitudine replent ꝓpui.mox enim triſtantur de hoc ꝙ ꝓius delectati ſūt. ergo dānati cū ſint maxime ꝓpui magis penitent.

¶ Ulteriꝰ vī ꝙ dānati recta rōne ⁊ deliberatiua nō poſſint uelle ſe nō eē. Aug.eni dicit in liō.de libe.arbi.cō ſidera quātū bonū eſt eē q̄ ⁊ beati ⁊ miſeri uolūt.magis eni eſt eē ⁊ eē miſerū q̄ oino nō eſſe. ¶ Ꝑ.Aug. ibidē ſic arguit. Preelectio ſupponit electionē:ſz nō eē nō ē eligibile cū nō bēat apparētiā bōi cū nihil ſit. ḡ non eē nō pōt eē magis appetibile damnatis q̄ eē. ¶ Ꝑ.magis malū eſt magis fugiendū:ſed non eē eſt maximū malū cū tollat totalr bonū:eo ꝙ nihil relinquit.ḡ nō eē eſt magis fugiendū q̄ miſerū eē:⁊ ſic idē qō ꝑus. ¶ Sz ꝑ eſt qō dī Apoc.9. In dieb' illis deſiderabūt hoies mori ⁊ fugiet moꝛs ab eis. ¶ Ꝑ.dānatoꝛ miſeria oēm huiꝰ mūdi miſiā excedit.ſz ad vitādā miſeriā huiꝰ mūdi appetibile eſt aliqbꝰ mori.vñ dī Eccle.41.O moꝛs q̄ bonū eſt iudiciū tuū hoi idigēti:⁊ q̄ miorat virib' deficit etate:⁊ cui de oib'cura eſt ⁊ icredibili qui pdit ſapiētiā.ḡ multo fortiꝰ eſt dānatis appetibile non eſſe ꝼm rationem deliberatam.

¶ Ulteriꝰ vī q̄ dānati in iferno nō uellēt eē aliqs dānatos qui nō ſūt dānati.qz Luc.16.dī de diuite ꝙ rogabat ꝓo frīb'ſuiſ ne uenirēt in locū tormētoꝛ.ḡ eadē rōne ⁊ dānati alū nō uellēt ad minꝰ carnaleſ ſuos amicos in iferno dānari. ¶ Ꝑ.affectiōes ioꝛdinate a dānatis nō auferunt:ſed aliq̄ dānati inoꝛdiate aliq̄s nō dānatos dilexerūt.ḡ nō uellēt eoꝛ malū:qō eſt eē dānatos. ¶ Ꝑ.dānati nō deſiderāt augmētū ſue pene: ſed ſi ples dānarent maioꝛ eēt dānatoꝛ pena:ſicut ēt multiplicatio bonoꝛ āplificat eorū gaudiū.ḡ dānati nō uellēt ſaluatos dānari. ¶ Sed ꝑ eſt qō dicit Iſa. 14.ſup illud. Surrexerūt de ſolijs.dicit gl. Solatiuz eſt malorū multos ſocios habere penarum. ¶ Ꝑ.in damnatis maxime regnat inuidia.ergo dolent de felicitate bonorū ⁊ eoruz damnationē appetunt.

¶ Ulteriꝰ vī ꝙ dānati nō bēant odio deū:qz ut dīc Dio. 4.ca.de di.no.oib' ꝺiligibile ē bonū ⁊ pulchrū:qō eſt ois boni ⁊ pulchritudinis cā.hoc aūt deꝰ eſt.ḡ a nullo pōt odio hīi. ¶ Ꝑ.nullus pōt ipaz bonitatem odio hīe:ſicut nec ipam malitiā uelle:malū eni eſt oino inuoluntarium.ut dicit Dio.4.ca.de di.no.Deus autez eſt bonitas ipſa.ergo nullus poteſt deum odio hēre. ¶ Sed contra eſt quod dicitur in pſal. Superbia eorum qui te oderunt aſcendit ſemper.

¶ Ulteriꝰ vī ꝙ dānati demereant:dānati aūt hīt volūtatē malā:ut dī in lra:ſed per malā volūtatē quā hic hūerūt demeruerūt.ḡ ſi ibi nō demerent ex ſua dānatiōe cōmodū repoꝛtāt. ¶ Ꝑ.dānati ſunt eiuſdē ꝛditiōis cū demonib'.ſz demones demerent poſt ſuū caſuz.vñ ſerpēti qui hoieꝫ ad peccādū induxit eſt a deo pena iflicta.ut dī Heñ.3.ḡ ⁊ dānati demerent. ¶ Ꝑ. act'inoꝛdiat'ex libtate arbitrīj,pcedēs nō excuſat ꝙn ſit demeritoriꝰ:ēt ſi aliq̄ nēcitas aſſit cuiꝰ aliqs ſit ſibi cā:ebriꝰ eni mereť duplices maledictiōes:ſi ex ebrieta te aliqō aliud pctm̄ cōmittat.ut dī in.3.ethi.ſz ipſi dānati fuerūt ſibi cā ꝑe obſtinatiōis per quā quādā nēcitatē patiunt peccādi.ḡ cū eoꝛ actus ioꝛdinat'ex libero arbitrio,pcedat non excuſat a demerito. ¶ Sz ꝑ. pena ꝑ culpā diuidit:ſed puerſa uoluntas in dānatis ex obſtinatione ꝓcedit que eſt eorū pena.ergo peruerſa uoluntas in damnatis non eſt culpa ut per eam demereant. ¶ Ꝑ.poſt ultimū terminū non relinquit aliqs motꝰ ſiue ,pfectꝰ in bonū ſiue in malū:ſed dānati maxime poſt diē iudicij ad ultimū terminū ſue damnatiōis pueniēt:qz tunc finē bēbunt due ciuitates.ut Aug.dicit.ergo dānati poſt diē iudicij puerſa uolūtate nō demerebuntur:qz ſic creſceret eorum dānatio.

Rñdeo dōm ad pmā.q.ꝙ in damnatis pōt duplex uolūtas ꝛſiderari.ſ.uolūtas deli-

Universidad de Deusto
Biblioteca

beratiua:ꝛ uolūtas nālis.nālis ꝺꝺē nō est eis ex ipīs: ſꝫ ex auctore nāe qui in nā hāc icliationē posuit:que nālis uolūtas oī.vñ cū nā in eis remaneat:ſꝫ hoc bo na poterit in eis eē uolūtas nālis. Sꝫ uolūtas delibe ratiua est eis ex seipīs ꝑm q in ptāte eoꝝ est incliari per affectū ad hoc uel illud:ꝛ talis uolūtas in eis est ſolū mala:ꝛ hoc iō qꝛ ſūt pfecte auersi a fine ultio re cte uolūtatis:nec aliq uolūtas ꝓt eē bona:nisi p ozdi nē ad finē ꝓdcm.vñ ēt etſi aliqō bonū uelit:nō tñ bñ bonū uolūt illō ut ex hoc uolūtas eoꝝ bōa dici possit

Ad primū g̃ oōm:q ỽbū Dio.itelligit de uo lūtate nāli que est iclinatio nāe in aliqō bonū:ſꝫ tñ ista nālis inclinatio per eoꝝ malitiā corrūpit inq̃tū hoc bonū qō nālit ꝺesiderat ſb ꝙbuſ dā malis circūſtātijs appetūt. Ad 2m oōm:q ma lū inq̃tū est malū nō mouet uolūtatē:ſꝫ inq̃tū est esti matū bonū:ſꝫ hoc ex eoꝝ malitia ꝓcedit:ut id qō est malū estimēt ut bonū:ꝛ iō uoluntas eorum est mala. Ad 3m oōm:q hīt ỽtutū politicaꝝ nō remanent in aia sepata eo q ỽtutes ille perficiunt ſolū in vita ci uili que nō erūt post hanc vitā:ſi tñ remanerēt nunq̃ in actū exirent q̃ſi ligate ex obstinatione mentis.

Ad 2am.q.oōz:q penitē de pctō est ꝺuplr.vno mō p se:ꝛ alio mō p accñs.p se ꝺꝺē de pctō penitet ꝺs qui pctm̃ in eo q est pctm̃ abhominat.p accñs vo qui illō odit rōne alicui⁹ adiūcti:utpote pene uł alicui⁹ bi⁹ ma li.igit nō penitebūt per se loquēdo de pctis qꝛ uolun tas malitie pcti in eis remanet:penitebūt aūt p accñs inq̃tū affligent de pena quā pro pctō ſustinēt. Ad p̃m g̃ oōz:q ꝺānati iniq̃tatē uolūt ſꝫ penā refugiūt:ꝛ ſic per accñs de iniq̃tate cōmiſſa penitent. Ad 2m oōz:q uelle se nō peccasse pp turpitudinez iniq̃tatis est bona uolūtas:ſꝫ hoc nō erit in ꝺānatis. Ad 3m oōz:q ſine aliq̃ auerſiōe uolūtatis ꝛtiget q ꝺānati ꝺe pctis peniteāt:qꝛ nō hoc refugiēt in pctis qō ꝑus ap petiuerūt:ſꝫ aliq̃d aliō.l.penā. Ad 4m oōm:q ho mines in hoc mūdo q̃tūcunq̃ obſtinati per accñs ꝺe peccatis ſuis penitent ſi pro eis puniant.qꝛ hoc ꝺicit Aug.in li.83.q.Uidem⁹ etiā ferocissimas bestias ꝺo lore penarū a maximis uoluptatibus abstinere.

Ad 3am.q.oōz:q nō eē ꝺuplr pōt ꝓsiderari.vno mō ex ſe ꝛ ſic nllo mō ꝑt eē appetibile:cū nō hēat aliquā rōnē boni:ſꝫ fit pura boni ꝑuatio.alio mō ꝑt ꝓsidera ri inq̃tū est ablatiuū penalis uel misere vite:ꝛ ſic non eē accipit rōnē boni.carē eni malo est qōdā bonū:ut ꝺicit pbs in.5.ethi.ꝛ per hūc moꝺuz meli⁹ est ꝺānatis nō eē q̃ miſeros eē.vñ Mat.26.ꝺi.Bonū erat ei ſi nat⁹ nō fuiſſet hō ille.ꝛ Hiere.20.ſup illud. Maledicta ꝺies in q̃ nat⁹ ſuz rē.ꝺicē gl. Hiero.ibi. Meli⁹ est nō eē q̃ male eē.ꝛ ex hoc ꝺānati pñt ꝑeligē nō eē ex ꝺeliba tiuā rōnē. Ad p̃m g̃ oōz:q ỽbū Aug.est itelligen ꝺū q nō eē per se nō est itelligibile:ſꝫ per accñs eligi bile est inq̃tū.ſ.est miſerie tm̃inatiuū:qō eni ꝺi q eē ꝛ viuē ab oī⁹ appetit nālit:nō opꝫ hoc accipe q̃tuz ad malā vitā:ꝛ corruptā:ꝛ eā que est in triſtitijs:ut ꝺicit pbs in.9.ethi. Ad 2m oōz:q nō eē non est eligibile per se:ſꝫ per accñs tm̃:ut ocm̃ ē. Ad 3m oōz:q nō esse licet maxime ſit malū inquātū ꝑuat esse:tamē est ual de bonum inquātū ꝓtivat miseriam:que est maxi mum malorū:ꝛ ſic non esse eligitur.

Ad 4am.q.oōz:q ſic in btis in pria erit pfectissima charitas:ita in ꝺānatis erit pfectissimū oḋiū.vñ ſicut ſci gaudebūt ꝺe oī⁹ bonis;ita ēt mali ꝺe oī⁹ bōis ꝺo lebūt.vñ ꝛ felicitas ſcōrū cōſiderata eos maxie affli git.vñ ꝺi Isa.26.Uideāt ꝛ ꝓfundant gliantes ppli:ꝛ ignis hostes tuos ꝺeuoret.vñ uellent oēs bonos esse ꝺānatos. Ad p̃m g̃ oōz:q tāta erit iuidia in ꝺānatis q ēt ꝓpinq̃rū glie iuidebūt:cū ipi sint in sūma mi seria.cū ēt i hac vita hoc accidat creſcēte iuidia:ſꝫ tñ min⁹ inuidēt,ꝓpinq̃s q̃ alīs:ꝛ maioz eēt eoꝝ pena ſi oēs ꝓpinq̃ ꝺānarent ꝛ alq̃ ſaluarent:q̃ ſi aliq̃ de ſuis ꝓpinq̃s saluarent:ꝛ exide fuit q ꝺiues petīt fres ſuos a ꝺānatiōe eript.sciebat eniꝫ q aliq̃ eriperent:ma luiſſet tñ fres ſuos cū oīb⁹ aliīs ꝺānari. Ad 2m oi cēdū:q ꝺelectatio que nō fūꝺat sup bonestū facile re scidit.ꝛ pcipue in malis hoib⁹:ut pbs ꝺicit in.9.eth. vñ ꝺānati nō ꝓseruabūt amicitiā ad eos q̃s iozdinate ꝺilexerūt:ſꝫ in hoc uolūtas eoꝝ remanebit puerſa q cām iozdinate ꝺilectionis adhuc ꝺiligerēt. Ad 3m oōz:q q̃uis ex ꝺānatoꝝ mlitudie pēa ſingulorū au geat:tñ tātū ſuperexcrescet odiuz ꝛ inuidia q magis eligerēt torqueri magis cuz multis q̃ minus soli.

Ad 5am.q.oōz:q affect⁹ mouet ex bono uel malo ap pbēso.De⁹ aūt appbēdit ꝺuplr.in se sic a btis ꝺ eū p eēntiā videt.ꝛ per affect⁹ sic anob ꝛ ꝺānatis:ipe igit in seipo cū sit per eēntiā bonitas nō pot alicui uolūta ti ꝺisplicē:vñ q̃cūq̃s eū per eēntiā videret:eū odio ha bē nō posset:ſꝫ effectū ei⁹ aliq̃ ſūt uolūtati repugnan tes inq̃tū ꝛriant alicui uolito:ꝛ ex hoc aliq̃s nō in se ipso ſꝫ rōne effectuū ꝺei odire pōt.vñ ꝺānati ꝺei pci pientes in effectu iustitie qui est pena eū odio hñt sicut ꝛ penas q̃s ſustinēt. Ad p̃m g̃ oōz:q ỽbū Dio.est i telligēdū ꝺe appetitu nāli ꝺ tñ in ꝺānatis puertit per illud qō addit ex ꝺeliberata uoluntate:ut ꝺictum est.

Ad 2m oōm:q ratio illa procederet ſi ꝺānati ꝺeū in seipso cōſpicerent inquātū est per essentiam bonuſ.

Ad.6.q.oōz:q ꝺe ꝺānatis an̄ ꝺiē iudicij:ꝛ post:ꝺisti guēdū est:oēs eni coiter ꝓfitent q post ꝺiē iudicij nō erit aliq̃ meritū uel ꝺemeritū:ꝛ hoc iō est:qꝛ meritū uel ꝺemeritū ordinat ad aliq̃ bonū uel malū ultī⁹ cō sequēdū:post ꝺiē aūt iudicij erit ultia ꝓsumatio bono rū ꝛ malorꝝ:ita q nihil erit addēdū ultī⁹ ꝺe bono uel malo.vñ bona uolūtas in btis nō erit meritū ſꝫ pmiū ꝛ mala uolūtas nō erit in ꝺānatis meritū ſꝫ pena tm̃: opatiōes eni ỽtutis sūt p̃cipue i felicitate ꝛ eoꝝ ꝛrie sūt p̃cipue in miſia:ut ꝺi⁹ in p̃o ethi.ſꝫ an̄ ꝺiē iudicij q̃ ꝺā ꝺicūt ꝛ btōs mereri ꝛ ꝺānatos ꝺemereri:ſed hoc nō pōt eē respectu pmij eēntialis uel pene p̃ncipalis: cū q̃tū ad hoc utriq̃s ad t̃minū pueniāt:p̃t tñ hoc eē respectu pmij accñtalis uel pene ſcōarie que pñt auge ri usq̃ ad ꝺiē iudicij:ꝛ hoc p̃cipue in ꝺemonib⁹ uł an gelis bonis:q̃rū offo aliq̃ trahunt ad ſalutē ex q̃ bo noꝝ angelorꝝ gaudiū creſcit:uł ad ꝺānationē ex quo creſcit pena ꝺemonū. Ad p̃m igit oōz:q hoc est ſū mū icōmoꝺū ad ſūmā maloꝝ pueniſſe exq̃ ꝓtingit in ꝺānatis q ꝺemereri nō pñt.vñ pz q ex pctō cōmoꝺū nō reportāt. Ad 2m oōz:q ad ꝺānatoꝝ hoiuz of ficiū nō ptiet alios ad ꝺānationē ꝓtrahē:ſic ꝓtinet ad offm ꝺemonū rōne cui⁹ ꝺemerent q̃tū ad ſcōariā pe nā. Ad 3m oōz:q nō pp hoc excusant a ꝺemerito: qꝛ necitatē peccāꝺi hēant:ſꝫ qꝛ ad ſūmā maloꝝ pue nerūt:tñ necitas peccāꝺi:cui⁹ cā ſum⁹ excusat a culpa inq̃tū ē necitaſ q̃ꝺā:qꝛ oē pctm̃ opꝫ eē uoluntariū.ſꝫ q nō excuſet hoc ē inq̃tū a uolūtate p̃cedēte,pceſſit: ꝛ ſic totū ōmeritū ſequētis cl̃pe vī ad p̃mā cl̃pā ptinē.

Ad 2m sic,pcedit.vī q ꝺānati nō pñt utī noti tia quā in hoc mūdo habuerūt:in cōſi ꝺeratione eni sciētie est maxima ꝺelectatio:ſed in eis nullam ꝺelectationē est ponere.ergo non possunt uti scia pti⁹ habita ſm aliquā cōſꝺerationē. Ꝓ.ꝺāna ti sūt in maiorib⁹ penis q̃ sint aliq̃e pene huius mun ꝺi.ſꝫ in hoc mūdo oū aliq̃s est in maximis tormētis

cōſtitut⁹ nō pōt cōſiderare aliīs itelligibiles ꝓcones abstract⁹a penis q̃s patit.ergo multo min⁹ in inferno. Ꝓ.ꝺānati sūt ſbiecti tpi:ſꝫ lōgitudo tpis ē cā obli uiōis:ut ꝺicit in.4.phi.ergo ꝺānati obliuiſcent eorū que hic sciuerūt. Sed ꝫ est qō ꝺicit Luc.16.ꝺiuiti ꝺānato.Recoꝛdare:qꝛ recepiſti bona tē.ergo cōſide rabunt ea que hic sciuerunt. Ꝓ.ſpecies intelligibi les in aīa separata remanēt:ut supra ꝺictum est.ſi igit eis nō uti possent frustra remanerent in eis.

Ulteri⁹ vī q cogitabūt aliq̃n ꝺe ꝺeo:qꝛ non pōt hīi odio actu niſi illud ꝺe quo cogitat:ſꝫ ꝺānati ꝺeū odio habebūt:ut i lra oī.g̃ ꝺe ꝺeo aliq̃n cogitabūt. Ꝓ. ꝺānati hēbūt remoꝛsuz ꝓscie:ſꝫ ꝓscia patit remoꝛsum ꝺe actis ꝫ ꝺeū.g̃ ꝺe ꝺeo aliq̃n cogitabūt. Sꝫ ꝫ.pfe ctissima cogitatio hoīs est q̃ cogitat ꝺe ꝺeo:ſꝫ ꝺānati erūt in statu pfectissimo.g̃ ꝺe ꝺeo non cogitabunt.

Ulteri⁹ vī q ꝺānati gliaz btōrum nō vi ꝺeāt.magis eni ab eis ꝺistat glia btōrū q̃ ea que i hoc mūꝺo agū tur:sed ipsi nō vi ꝺēt que circa nos agunt.vñ ꝺicit Hze go.12.moral.ſuper illud Job. Siue fuerit nobiles fi⁹ ei⁹ rē.sicut hi qui aꝺhuc viui sūt moꝛtuoꝝ aīe quo loco ꝺabeant ignorāt:ita moꝛtui qui carnal⁹ viꝛerūt vitā in carne positoꝝ qual⁹ post eos ꝺispoāt ignorāt g̃ multo min⁹ pñt vi ꝺere gloriā beatorū. Ꝓ.illud qō cōceꝺit ſanctis in hac vita pro magno munē:nun q̃ concedit ꝺānatis:ſed Paulo pro magno munē fuit ꝓcessū ut videret illā vitā q̃ sci carnal⁹ cū ꝺeo viuūt. ut ꝺicit.2.Coꝛ.12.in glo.ergo ꝺānati ſanctoꝝ glia nō vꝺebūt. Sꝫ ꝫ est qō ꝺicit Luc.16.q ꝺiues in toꝛ mētis positus vidit Abꝛaā ꝛ Laçarū in ſinu eius.

Rñdeo oōz ad p̃mā.q.q ſic pp perfectā scōrū bitudinē nihil erit in eis qō nō ſit gau ꝺiūmā:ita nihil erit in ꝺānatis qō nō ſit eis mā ꝛ cā tri ſtitie:nec aliq̃d qō ad triſtitiā ptinē possit ꝺeerit:ut ſit eoꝝ miſia ꝓsumata.ꝓsideratio g̃ aliq̃rū notoꝝ q̃tuz ad aliq̃d iducit gauḋiū:uel ex pte cogscibiliū inq̃tuz ꝺiligunt:uel ex pte ipi⁹ cognis inq̃tū est conueniēs ꝛ pfecta.pōt ēt triſtitie eē rō:ꝛ ex pte ipsi⁹ cognitiōis put ei⁹ iper fectio ꝓsideraī:utpote cū aliq̃s ꝓsideret se ꝺeficē i co gnitiōe alicui⁹ rei cui⁹ pfectionē appeteret.sic g̃ in ꝺānatis erit actualis ꝓsideratio eoꝝ que ꝑus sciuerūt: ut mā triſtitie:nō aūt ut ꝺelectatiōis cā.ꝓsiderabūt eniꝫ ꝛ mala que gesserūt ex qb⁹ ꝺānati sūt:ꝛ bona ꝺilecta que amiſerūt:ꝛ ex utroq̃ torquebunt.ſilr ēt torque bunt ꝺe hoc q ꝓsiderabūt notitiā quā ꝺe reb⁹ ſpecu labilib⁹ hūerūt ipfectā eē ꝛ amiſiſſe sūmā pfectionez eius quā potuerāt aꝺipisci.

Ad primū g̃ oōz:q q̃uis ꝓsideratio scie p se sit ꝺelectabilis:tñ ex aliq̃ accideīte pōt eē triſtitie cā:ut ocm̃ ē:ꝛ sic erit i ꝺānatis. Ad 2m oōz:q in hoc mūꝺo aia ꝓūgit corruptibili corpi. vñ p hoc q corp⁹ affligit ꝓsideratio aie ipeꝺit:ſꝫ i fu turo aia nō ita trahet ex corpe ſꝫ q̃tūcūq̃s corp⁹ affli gat,tñ aia ſp ꝓsiderabit lucidiſſime illa que ei pñt esse cā meroris. Ad 3m oōz:q tps ē cā obliuionis per accñs inq̃tū mot⁹ cui⁹ ē mēſura ē cā trāſmutatiōis:ſꝫ post ꝺiē iudicij nō erit mot⁹ celi.vñ nec obliuio eē po terit ex q̃tacūq̃s ꝺiuturnitate:ſꝫ an̄ ꝺiez iudicij aia ſe parata nō mutatur a ſua ꝺispositione per motuz celi.

Ad 2am q̃nē oōz:q ꝺe⁹ pōt ꝓsiderari ꝺuplr.vno mō ſm se ꝛ ſm illud qō est ꝑuz.ſ.eē toti⁹ bonitatiſ p̃m:ꝛ sic nullo mō a ꝺānatis cogitabit.alio mō ſm aliq̃d qō est ei q̃ ſi accñtale in effectib⁹ ſuis:utpote pūire uł aliq̃d hi⁹: ꝛ ex hoc ꝓsideratio ꝺe eo pōt triſtitiā iducē.ꝛ hoc mō ꝺānati ꝺe eo cogitabūt. Ad p̃m g̃ oōz:q ꝺānati ut ocm̃ est:nō hñt odio ꝺeū niſi rōne punitiōis ꝛ phibi tiōis ei⁹ qō male uolūtati eorū cōſonat.vñ nō cōſide rabūt eū niſi ut punitorē ꝛ phibitorē. Et per hoc patet ſolutio ad ſcōm:qz cōſcientia non remoꝛꝺet ꝺe pctō niſi inq̃tū est ꝺiuino precepto contraria.

Ad 3am.q.oōz est sicut in lra oī:q ꝺānati an̄ ꝺiē iudi cij videbūt btōs in glia nō hoc mō q̃ glia eoꝝ q̃lis sit cogscāt:ſꝫ ſolū cogscēt eos eē in glia q̃ꝺā ieſtimabili: ꝛ ex hoc turbabunt:tū pp iuiꝺia ꝺolētes ꝺe felicitate bonoꝝ:tū,ppt hoc q ipsi talē glīā amiſerūt.vñ ꝺicit Sap.5.ꝺe ipīs. Uiꝺētes turbabunt timore horribili.ſꝫ post ꝺiē iudicij oīno btōrū viſiōe ꝑuabunt nec tñ ex hoc eorū pena minuet ſed augebit.qꝛ memoriam hēbūt glie btōrū quā in iudicio viderūt uel an̄ iudi cū:ꝛ hoc erit eis in tormētū:ſꝫ ulteri⁹ aſtligent i hoc q videbūt idignos se reputari ēt vi ꝺē gliam quā sci merent hīe. Ad p̃m g̃ oōz:q ea que i hac vita agū tur nō ita afflgerēt ꝺānatos in inferno ſi viderent ſic ſcōrū glia inſpecta.vñ nō ita oñdunt ꝺānatis ea que hic agunt ſicut ſcōrū gloria:q̃uis etiā eoruz que hic agunt oñdant eis ea que in eis triſtitiā agere possūt.

Ad 2m oōz:q Paulus inſpexit vitam illaz in qua sci cū ꝺeo viuūt eā reperiendo ꝛ in futurum perfecti us sperando que nō est ꝺe ꝺānatis:ꝛ iō nō est ſimile.

Ad 3m sic,pcedit. Uī q ꝺānati in iferno ſo la pena ignis affligant.qꝛ Matt.25. ut eoꝝ ꝺānatio exprimit fit mētio ſolū ꝺe igne. cū oī. Ite maledicti in ignē eternū. Ꝓ.sic pena pur gatorij ꝺebet pctō ueniali ita pena inferni ꝺebet mor tali:sed in purgatorio nō oī eē niſi pena ignis.ut pz p hoc q ꝺi.j. Coꝛ.3. Uniuscuiusq̃ opꝰ q̃le sit ignis ꝓ babit.g̃ nec in inferno erit niſi ignis pena. Ꝓ.pena rū uarietas refrigeriū p̃stat:sic calido cū transfert ad frigidū.ſꝫ nullū refrigeriuz est ponē in ꝺānatis.g̃ non erūt ꝺiuerſe pene ſed ſola pena ignis. Sꝫ ꝫ est qō oī in pſal. Ignis ſulphur ꝛ ſpūs procel.p.ca.e. Ꝓ. Job.33. Trāſibūt ab aq̃s niuiū ad calorē nimium.

Ulteri⁹ vī q ỽmis q̃ affligunt ꝺānati ſit corpalis:qz caro nō pōt affligi p ỽmē ſpūalē:ſꝫ caro ꝺānatoꝝ af fliget p ỽmē. Judith.15. Dabit ignē ꝛ ỽmes in carnes eoꝝ.ꝛ eccle.7. Uiꝺicta carnis ipīj ignis ꝛ ỽmiſ.g̃ uer mis ille erit corpalis. Ꝓ.aug.oīc.21.ꝺe ci.ꝺei.utrū q̃.i.ignis ꝛ ỽmis pena erit carnis:ꝛ sic iꝺē q̃ ꝑus. Sed ꝫ est qō Aug.ꝺicit.9.ꝺe ci.ꝺei.In penis ma lorū inextinguibilis ignis ꝛ viuaciſſimus uermis:ab aliīs aſ⁹at q̃ aſ⁹ est expoſit⁹:aliꝫ utriq̃ ad corpuſ aliꝫ utriq̃ ad aiaz retulerūt:aliꝫ,ppie ad corpus ignem tropice ad aiam uermē:qō eē credibilius videtur.

Ulteri⁹ vī q flet⁹ qui est in ꝺamnatis erit corpalis:qz Luc.13.ꝺicē quedā gl.q per fletū quē oñs reprobis cō miatur pōt,pbari uera corpoꝝ reſurrectio qō nō eēt ſi flet⁹ ille eēt tm̃ ſpūalis.g̃ tē. Ꝓ.triſtitia que ē in pēa rñdet ꝺelectatiōi q̃ fuit in cl̃pa ſꝫ illud Apo.18. Quātū glificauit se ꝛ i ꝺelitijs fuit tātū ꝺate illi torm tū ꝛ luctū:ſꝫ pctōres in culpa hūerūt ꝺelectationē ꝛ intiorē ꝛ extiorē.g̃ hēbūt fletū ēt extiorē. Sꝫ ꝫ. flet⁹ corpalis fit p q̃ꝺā resoloné lachrymaꝝ:ſꝫ a corpib⁹ ꝺānatoꝝ nō pt fieri ꝓpetua resolo cū nihil in eis p cibū restaureť:oē eni finitū ꝓsumit ſi aliquid ab eo cōtinue abstrahat.g̃ i ꝺānatis nō erit corpalis fletus.

Ulteri⁹ vī q ꝺānati non sint in tenebris corpalib⁹:qz ut ꝺicē Greg.in.9.li.mora ſup illō Job.x. Sꝫ ſepimus horroꝛ ibitat. Quāuis ignis illic ad ꝓsolatione nō lu ceat:tñ ut magis torqueat ad aliq̃d lucet.nā seqces q̃s secū traxerūt ꝺe mūꝺo reprobi flāma illustrāte viſu-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ri sūt.g nō erūt ibi tenebre corpales. ¶ Ꝑ.dānati vi dēt penā suā:hoc enī est eis augmētū pene:ſ nihil vi sine lumie.g nō sūt ibi tenebre corpales. ¶ Ꝑ.dānati hēbūt ibi po[am] viliuā post corpor resumptionez:ſ frustra cēt in eis nisi viderent aliq̄d.g cū nihil videat nisi in lumie vi q nō sint oino in tenebris. ¶ Sz ꝯ ē qō dī Mat.22. Ligatis pedib[9]z mānib[9] ꝓcite eū in te nebras exteriores:sup q̄ dīc Hze. Si ignis ille lucē hiet in tenebras exteriores nequaq̄ mitti dicerent. ¶ Ꝑ. Basilius dicit sup illud psal. Uox oñi interci.fla.igni. q virtute dei sepabit claritas ignis ab ei[9] virtute ad uersitiua:ita q claritas cedet in gaudiū sanctorū z ustiuum ignis in tormentū dānatorū.ergo dānati hēbūt tenebras corpales. Quedā vō alia que ad penā dāna torū pertinēt determinata sunt supra.4 4.distin.

Rñdeo dōz ad ꝑmā.q.q ſm Basiliū in ultima mūdi purgatiōe fiet q̄dā sepatio i electis ut q̄cq̄d est purgatū z nobile remaneat supius ad gliā btorz:q̄cq̄d vō est ignobile z fetulētū in inferno ꝓiciat ad penā dānatorz:ut sicut ois creatura dei est btis mā gaudēt:ita dānatis ex oib[9] creaturis tormentū accrescat:ſ illud Sap.5. Pugnabit cū illo orbis trarz ꝯ insensatos:hoc ēt dīne iustitie cōperit:ut sic ab vno recedētes p pctm̄ in reb[9] mālib[9] q̄ st mlta z vana finē suū ꝓstituerūt:ita ēt multipl[r] affligāt z ex mltis.

Ad primū g dōz:q qz ignis est maxie afflicti u[9]pp hoc q abūdat vtute actiua: iō nolē ignis ois afflictio designat ut sit uehemens. ¶ Ad 2[m] dōm:q pena purgatorij nō est ꝑncipalr ad affligēdū:ſ ad purgādū. vñ per solū ignē fieri debet qui hēt maxima vi purgatiua:ſ dānatorz pena nō ordinat ad purgādū. vñ nō est ſile. ¶ Ad 3[m] dōz:q dā nati trāsibūt ex uehemētissimo calore ad uehemētissimū frig[9] sine hoc q in eis sit aliq̄ refrigeriū:qz passio ab exteriorib[9] nō erit per trāsmutationez corpis a sua ꝑtina nāli disponē:ut ꝯrla passio ad eqlitatez uel tēperiē reducēdo refrigeriū caet sicut accidit nūc:ſ erit per actionē spūalē ſm q sensibilia agunt per sen sum:ꝓout sentiunt impzimendo formas illas ſm esse spūale i organū z nō ſz eē māle:ut sup̄ di.44.ocm̄ ē.

¶ Ad 2[am].q.dōz:q sic sup̄ ocm̄ est di.48.post diē iudi cij in mūdo inouato nō remanebit aliq̄ō aīal ul aliq̄ō corp[9] mixtū nisi corp[9] bois tm̄ eo q nō bēat aliquē or dinē ad cōruptionē:nec post illō tps sit futura gn̄atio z corruptio.vñ vmis qui in dānatis ponit nō dz itel ligi esse mālis:ſ spūalis q est ꝑscie remotus q dicit vmis inḡtū orit ex putredie pcti z aiaz affligit sicut corpalis vmis ex putredine ortus affligit pungendo.

¶ Ad ꝑ[m] g dōz:q ipe aie dānatorz dicunt carneſ eo rū ꝓ eo q carni sbiecte fuerūt.ul ꝑt dici q ēt p vmē spūalē caro affliget ſz q passiōes aie redūdāt in cor p[9].z hoc in futuro. ¶ Ad 2[m] dōz:q Aug.loquit sub q̄dā cōparatiōe:nō enī vult simplr asserere q ille vmis sit mālis:sed q poti[9] eēt asserēdū ignē z vmē māliter intelligi q̄ q utrunq̄ spiritualiter tm̄ intelligatur:qz sic damnati nullam penam corporalem sustinēt:ut pa tet serie uerborū eius ibidez inspicienti.

¶ Ad 3[am].q.dōz:q in fletu corpali duo iueniunt q̄rz vnū est lachrymarz resolo:z ḡtū ad hoc flet[9] corpalis in dānatis eē nō pōt:qz post diē iudicij delcēte mo tu ꝑmi mobilis nō erit aliq̄ gn̄atio z corruptio ul corpalis alteratio:in lachrymarz aūt resolone opz eē illius hūoris gn̄ationē q̄ per lachrymas distillat.vñ ḡtum ad hoc corpalis flet[9] in dānatis eē nō potit. Aliud qō iuenit i corpali fletu est q̄dā cōmotio z prturbatio capitis z oculorz:z ḡtū ad hoc flet[9] in dānatis eē pote

rit post resurrectionē.corpa eni dānatorz non solū ex teriori affligent:ſ ēt ab interiori ſz q corp[9] imutat ad passionē aie i bonū ul malū:z ḡtū ad hoc flet[9] carnis resurrectionē idicat z rndet delectatiōi culpe que fu it in aia z i corpe. Et per hoc patet rñsio ad obiecta.

¶ Ad 4[am].q.dōz:q dispō iferni talis erit q maxime mixie dānatorz cōperat.vñ ſz hoc sūt ibi lux z tene bra:put maxie spectāt ad mixiā dānatorz.ipa aūt vi sio ſm se est delectabilis:ut eni dī in ꝑn[o] meta. Sēsus oculorz est maxie oilgibilis:eo q p ipz plura cogſcim[9]:ſ per accns ꝓtingit visionē eē afflictiuā inḡtū vi dem[9] aliq̄ nobis nociua:uel nre uolūtati repugnātia. iō z in iferno hoc mō dz eē loc[9] disposit[9] ad videndum ſm lucē z tenebras:q nihil ibi pspicue videat:ſ solū mō sub q̄dā umbrositate videant illa que afflictionez cordi ingerē pñt.vñ simplr loquēdo loc[9] est tenebro sus:ſ tñ ex dīna disponē est ibi aliq̄d lumis ḡtū suffi cit ad videndū illa que aiaz torquere pñt:z ad hoc sa tisfac nāliq̄ sit[9] loci:qz in tre medio ubi iferni ponit nō pōt eē ignis nisi fetulēt[9] z turbidus:z q̄si fumosus:q̄ dā tñ tenebraz haz cāz signāt ex cōmaſſatione z im pressione corporz dānatorz q̄ pp mltitudinē ita reple būt locū iferni q nihil ibi de aere remanebit:z sic nō erit ibi aliq̄d de diaphano qō possit eē subm lucis z tenebre:nisi oculi dānatoruz qui erunt obtenebrati:z per hoc patet rñsio ad obiecta.

AD 4[m] sic ꝓcedit.vi q bti qui erūt in ꝑia nō videāt penas dānatorz:maioz eni est distātia dānatorz a btis ḡ viatorz:sed bti semp viato rū facta nō vidēt.vñ Isa.34. Abraā nesciuit vos.dicit glo. Nesciūt mortui ēt sci q̄d faciūt viui ēt eoruz filij.g mlto min[9] vidēt penā dānatorz. ¶ Ꝑ.ꝓfectio visiōis depēdet a ꝓfectione visibilis.vñ phs dicit in.x. ethi.q ꝓfectissima sensus opatio est sensus optie di sposīti ad pulcherrimū sub sensu iacentiū.g ecōtrario turpitudo visibilis redūdat in iperfectionē visiōis:ſ nulla iperfectio erit in beatis.g nō videbūt miserias dānatorū in q̄b[9] est sūma turpitudo. ¶ Sed ꝯ est q̄ dī Isa.ulti. Egredient z videbūt cadauera viuorum qui ꝓuaricati sūt in me.gl. Electi egredient itelligētia ul visione manifesta:ut ad laudē dei magis attēdant.

¶ Ulteri[9] vi:q bti miserij dānatorū cōpatiant:cōpas sio eni ex charitate,pcedit:sed in btis erit ꝓfectissima charitas.g maxie mixij dānatorū cōpatient. ¶ Ꝑ. Bti nunḡ erūt tātū elogati a passiōe ḡtū de[9] ē:ſ de q̄dām[o] miserij cōpatit nrīs.vñ z mixicors dī:z silr angeli.g bti cōpatient mixij dānatorū. ¶ Sz ꝯ.qui cūq̄ alij cōpatit sit eius miserie quodām[o] particeps: sed beati non possunt esse participes alicui[9] miserie.er go beati miserij damnatorum non compatiuntur.

¶ Ulteri[9] vi:q bti nō letent de penis ipiorū:letari eni de malo ad odiū alteri[9] ptiet:ſ i btis nullū erit odiū. g nō letabunt de miserij dānatorū. ¶ Ꝑ.bti in pa tria erūt sūme deo ꝓformes:sed de[9] nō delectat in pe nis nrīs.g nec bti delectabunt de penis damnatoruz. ¶ Ꝑ.illud qō est vitupabile in viatore nullo mō ca dit in cōprehēsorē:sed in hoie viatore est maxie vitu pabile q reficiat aliorū penis:z maxie cōmendabile ut de penis doleat.g bti nullo mō letant de penis dā natorū. ¶ Sed ꝯ est qō in psal.dicit.Letabit iustus cū viderit vindictā. ¶ Ꝑ.Isa.ultimo dicit. Erūt usq̄ ad satietatē visionis omni carni.satietas aūt refec tionē mētis designat.g bti gaudebūt de pēis ipiorū.

Rñdeo dōm ad ꝑmā.q.q a beatis nihil subtra hi debet qō ad ꝓfectionē btitudiſ eorz ptineat.vnūq̄q aūt ex opatione ꝯrij magis cogno

scit:qz ꝯrla iuxta se posita magis eluceſcēt:z iō ut bti tudo ſcōrū eis magis cōplaceat:z de ea uberiores ḡ tias deo agāt:dat eis ut penā ipiorz ꝓfecte intueant.

Ad primū g dōm:q gl.illa loquit de sanctis mortuis ſz ipossibilitatē nāe:non eni opz ut nāli cognitiōe cogſcāt oia que erga viuos aguntſ:sed sancti qui sūt in ꝑtia oia clare cogſcūt que agunt z apud viatores z apud dānatos.vñ Hze.dīc 12.lib.mora.de aiab[9]sciſ. Sciēdū nō est hoc.ſ.qō Job dicit. Siue nobiles fuerint filij ei[9] siue ignobiles nesci ent ꝛc.qz qui int[9] hñt dei claritatē nullo mō credēdū est q sit foris aliq̄d qō ignorēt. ¶ Ad 1[m] dōm:q ꝑ uis pulchritudo visibilis ad ꝓfectionē faciat visiōis: visibilis tñ turpitudo sine visiōis ipfectiōe eē ꝑt:spēs eni rez in aīa per quas contraria cognoscunt non sūt contrarie.vnde etiam deus qui perfectissimam cogni tionem habet omnia pulchra z turpia videt.

¶ Ad 2[m] qōnē dōm:q mixicordia uel cōpassio pōt in ueniri in aliq̄ duplr.vno mō per modū passionis.alio mō per modū electiōis:in btis aūt nō erit aliq̄ passio in ꝑte iferiori nisi ꝑns electionē rōnis.vñ nō erit i eis cōpassio uel mixicordia nisi ſm rōnis electionez.hoc aūt mō ex electiōe mixicordia uel cōpassio nascit ꝑ.ſ.aliq̄s vult malū alteri[9] repelli.vñ in illis que non uolum[9] ſm iudictū rōnis repelli cōpassionē talez non hēm[9]:pctores aūt q̄dlu sūt in hoc mūdo in tali statu sūt q sine ꝑiudicio dīne iustitie pñt in btitudinē trās ferri a statu mixie z pcti:z iō btoruz cōpassio ad eos locū hēt:z ſm electionē uolūtatis:put deus angeli z bti eis cōpati dicunt eorz salutē uolēdo:z ſm cōpas sionē sic cōpatiunt eis hoies boni in statu vie exītes: ſz i futuro nō poterit trāsferri a sua mixia.vñ ad eorz mixias nō poterit eē cōpassio ſm electionē rectaz:z iō bti qui erūt in gl̄ia nullā cōpassionem ad dānatos hēbūt. ¶ Ad ꝑ[m] g dōm:q charitas tunc est ꝑn[m] cōpassiōis:qñ possum[9] ex charitate uelle remotionē ma litie alicui[9].ſz sci ex charitate hoc uelle nō possent de dānatis cū dīne iustitie repugnet.vñ rō non sequitur.

¶ Ad 2[m] dōz:q de[9] dī eē mixicors inḡtuz subuenit ipsis quos ſm ordinē sapientie z iustitie sue conuenit a miseria liberari:non q damnatorum misereatur ni si forte puniendo citra condignum.

¶ Ad 3[am].q.dōz:q aliq̄d pōt eē mā gaudū duplr.vno mō per se.l.qñ de aliq̄ gaudet iquātū hi[9]:z sic sci non letabunt de penis ipiorz.alio mō per accns.i.rōne ali cui[9] adiūncti:z hoc mō sci de penis ipiorz gaudebunt ꝓsiderādo in eis ordinē dīne iustitie z suā liberationē de q̄ gaudebūt:z sic dīna iustitia z sua liberatio erunt per se cā gaudū bonorz:sed pene dānatorz per accns. ¶ Ad ꝑ[m] g dōz:q letari de malo alteri[9] inḡtū hi[9] pertinet ad odiū:nō aūt letari de malo alteri[9] rone alicu ius adiūncti:sic aūt aliq̄s qnq̄ de malo,ꝓ letat:sic cū aliq̄s gaudet de,ppris afflictiōib[9] ſz q,psūt ei ad me ritū vite.Ja. Dē gaudiū existimate frēs mei cū in ten tatiōes varias iciderit is. ¶ Ad 2[m] dōz:q ḡtuis deus nō delectet in penis inḡtū hi[9]:delectat tñ in eis inḡ tū sūt per suā iustitiā ordiate. ¶ Ad 3[m] dōz:q in via tore nō est laudabile q delectet de penis alioz ſz se: est tñ laudabile si delectet de eis inḡtū hñt aliq̄d an nexū:tñ alias rō est de viatore z cōprehēsore:qz in via tore passiōes frequent isurgūt sine iudicio rōnis;z tñ tales passiōes sūt iterdū laudabiles ſz q bona dispo sitionē mētis idicāt:sic patet de vecūdia z mixicor dia z pnia de malo:ſ in cōphēsorib[9] nō pōt eē passio nisi ꝑns iudiciū rationis.

¶ Nec malis facultas peccādi eē poterit. Peccare hic

¶ Uenetijs per Simonem de Luere ꝓ
uomio Andrea de Torresanis de
Asula.19.februarij.1503.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula

¶ Incipit tabula huius libri.
Distin.j. Pars.j. Ar.j.

Utrū diffō qua diffinit sacrū q̄ est sacre rei signum: sit conueniens fm oēs partes suas. charta.2
Utrū bene diffiniatur signū per hoc qō dicitur: q̄ est res pter speciem. 2
Utrum diffō qua diffinit sacrm q̄ est visibilis gre iuisibilis foꝛa ꝛc. sit ꝓueniēs fꝛ oēs ptes suas. 2
Utrū diffō q̄ diffinit sacrū ab Aug. Sacrū est in q̄ sub tegumēto ꝛc. sit ꝓueniēs fꝛ oēs ptes suas. 3
Utrum diffinitio Hugo. de sancto vic. qua diffinit Sacrm est coꝛporale uel materiale elementum ꝛc. fm oēs partes suas sit conueniens. 3
¶ Utrū būanū gen' indigeat sacrīs post lapsuꝫ. 3
Utrum indiguisset sacrīs ante lapsum. 3
Utrū in statu legis nāe sacra fuerūt nēcia hoi. 3
Utrum supza sacramenta legis nature alia debuerunt addi per legem scriptam. 3
Utrū in nouo testō sacra aliq̄ debuerit remanē. 3
¶ Utruꝫ sacra consistant in uerbis ꝛ rebus. 4
¶ Utrū sacra noue legis sint causa gratie. 4
Utrū in sacramentis sit aliq̄ virtus spiritualis ad gratiam inducendam. 4
Utrū illa virtus sit in sacrīs a passione christi. 5
Utruꝫ sacra noue legis contineant gratiam. 5
Utrum gratia que est in sacramētis differat a gratia que est in virtutibus ꝛ donis. 5
Utrū sacra ueteris legis gratiam conferebant. 6
Utrum eorum usus erat meritorius. 6
Utrum purgabant ab immundicīs carnis. 6
Distin.j.pars.ij.
Ar.j. Utrū nēciū fuerit circuncisionē dari. 7
Utrū circūcisio debuerit dari ante legē scriptā. 7
Utrum debuerit differri circuncisio usq̄ ad tempus Abrae. 7
¶ Utrū oibus pplis circūcisio dari debuerit. 7
Utruꝫ hoc remediū mulieribus dari debuerit. 8
Utrū christo circuncisio competeret. 8
¶ Utrū octau' dies requireret ad circūcisionē. 8
Utrum determinatio membri fuerit de necessitate circuncisionis. 8
Utrum cultellus lapideus fuerit de necessitate circuncisionis. 8
¶ Utrū circūcisio caracterē ipzimeret in aīa. 8
Utrum circuncisio a peccato purgaret. 8
Utrum circuncisio gratiam conferret. 9
¶ Utrum circuncisio cessare debuerit. 9
Utrum alia legalia cessare debuerit. 9
Utrū tpe gre sine pctō legalia potuerit obſuari. 9
Utrū teneamur aliqua legalia nunc obseruare. 9
¶ Utrum ante circuncisionem sola fides sufficeret paruulis ad delectionem originalis. 10
Utrū sola fides sufficēt absq̄ alio exteriori signo. 10
Utruꝫ in adultis requireret aliqō sacrificiū. 10
Distin.ij.Questio.j.
Ar.j. Utrum omnia sacra sint instituta in remedium contra aliquem defectum. 11
Utrū mrimoniū istiturū sit tm in remedium. 11
Utrum sacramenta sint in remedium contra penā uel culpam tm. 11
Utrū aliqō sacrm ordinet ꝺ culpam uenialē. 11
¶ Utrū debeāt ee pla uel pauciora q̄. 7. sacra. 12
¶ Utrū ordinatio sacroꝝ fꝛ magrm sit cōpetēs. 12
¶ Utrum in noua lege aliqua noua sacramenta debuerint institui. 12
Utrum statim post peccatum noue legis sacramēta erant instituenda. 12
Utrum sacra stati christo nato fuerint instituta. 12
Utrum oia sacra a chzo fuerint instituta. 12
Questio.ij.
Ar.j. Utrum baptismus Joannis fuerit sacramentū uel sacramentale tm̄. 13
Sub q̄ forma baptiçauerit: ꝛ de ipsa forma. 13
Utrū baptism' Joānis fuerit a deo institutus. 13
Utrum baptismus Joannis debuerit statim cessare christo baptiçato. 13
¶ Utrū baptism' Joānis cōtulerit gratiam. 13
¶ Utrum conueniens fuerit christum baptiçari baptismo Joannis. 13
Utrū aliq̄ alij fuerit baptiçati baptismo Joānis. 13
Utrum pueri baptismo Joannis debuerint baptiçari. 14
¶ Utrum baptiçati baptismo Joannis debuerit baptismo christi baptiçari. 14
Distin.iij.Questio.j.
Ar.j. Utrum conueniens sit diffinitio baptismi qua diffinitur in littera. Baptismus est ablutio exterioꝛ facta ꝛc. ꝛ de partibus diffinitionis. 15
Utrū diffinitio Hug. de sancto victore sit ꝓueniēs que est baptism' est aqua ablluendis cribus ꝛc. 15
Utrū Dio. diffiniat baptismū cōuenienē dicēs. baptismus est ꝑn'm sacratissimoꝝ mandatoꝝ ꝛc. 15
Utrum Damascenus conuenienter diffiniat dicēs. baptismus est per quē ꝓmissas vite ꝛc. 16
¶ Utrum hec sit integra forma baptismi. ego baptiço te. In nomine patris ꝛ filij ꝛ spūs sancti. 16
Utrum liceat formam baptismi mutari sine prelu dicio baptismi. 16
Utrū possit aliquid addi uel minui ad formaꝫ. 16
Utrum possit fieri interpositio uel trāspositio uer boruꝫ in forma baptismi. 17
Utrū baptismus debeat fieri in aqua. 17
Utꝛ debuerit fieri in aq̄ in simplici uꝫ cōposita. 18
Utrū possit fieri in qualibet aqua simplici. 18
¶ Utrū imersio sit de necitate sacri baptismali. 18
Utruꝫ debeat ibi esse tm̄ vna immersio. 18
Utrū trina imersio sit de necessitate baptismi. 18
Utrum necessarium fuerit institui baptismuꝫ post circūcisionem. 18
Utrū baptism' fuerit ante passionē dñi istitut'. 19
Utruꝫ baptism' statiꝫ in sua instōne fuerit obligatori' q̄ tūc deberent hoies baptiçari uel qñ. 19
Distin.iiij.Questio.j.
Ar.j. Utrū aliqs caracter possit esse in anima. 21
¶ Utrum diffinitio Dio. de caractere. s. q̄ caracter est signū sanctū cōmunionis fidei sit cōueniēs. 21
Utrū quedam diffinitio magistralis que talis est. Caracter est distictio ꝛc. sit ꝓuenient assignata. 21
¶ Utrū caracter sit in eēntia aie sicut in subiecto. 22
Utrū caracter sit in vna potētia uel in plibus. 22
Utrū sit in effectiua uel cognitiua potētia. 22
Utrū caracter indelebilit insit potētie cui inest. 22
Utrum christus habuit caracterem. 22
¶ Utrum in solis sacramentis noue legis caracter ipzimat: uel etiā in sacramentis ueteris legis. 22
Utrū per oia sacramenta noue legis ipzimat. 22
Utrū in baptismo impzimatur caracter. 22
Utrum caracter sit a solo filio sic a cā efficiente. 22
Questio.iij.
Ar.j. Utrum baptismus tollat actualem culpam. 23
Utrum tollat omnem penam temporalem. 23

Utrum omnem penā originalis peccati. 23
¶ Utꝛ p baptismū ꝓferant pueris gre ꝛ vtutes. 23
Utrū per baptismū in adultis vtutes augeant. 23
Utrum effectus baptismi sit illuminatio. 23
Utrum secundario sit effectus baptismi. 23
Utrum incoꝛporari chzo sit effectus baptismi. 23
Utrum apertio ianue sit effectus baptismi. 23
¶ Utꝛ bapm' eqlē effectū bēat i oib' q̄tū ad rēotionē mali cꝛpe ꝛ q̄tū ad mitigationē fomitis. 24
Utrū eqlis gra in baptismo oibus conferatur. 24
Utrū oib' pueris in bapmo eqlis gra ꝓferat. 24
Questio.iij.
Ar.j. Utrū pueri sacrm baptismi possint accipe. 24
Utꝛ meli' sit bapz differri an stati i pueritia dari. 24
Utꝛ adultis usu rōis carētib' bapm' dari possit. 24
¶ Utrum aliqua idispositio uolūtatis humane possit effectum baptismi impedire. 25
Utrū aliq̄ idispō uolūtatis debeat dici fictio. 25
Utꝛ recedēte fictiōe bapm' effcm̄ suū ꝓsequat. 25
¶ Utrum pter baptismum fluminis debeat eē aliud baptisma. 25
Utrū baptismus pnie sufficiat ad salutem. 25
Utrum baptismus sanguinis suppleat vicē baptismi aque in omnibus. 25
Utrum baptismus aque sit potioꝛ uel nobilioꝛ q̄ baptismus sanguinis. 25
Distin.v.Questio.j.
Ar.j. Utrum chzistus fm q̄ homo habuit potestatē dimittendi peccata. 27
¶ Utrum chzistus contulerit ministris potestatem cooperandi ad emundationem interiorem. 27
¶ Utꝛ ministris ꝓferri potuerit ptās coopatiōis. 27
Utꝛ ministris potuit ꝓferri potestas excellētie. 27
Utꝛ po' creadi potuēit alicui creature coicari. 27
Questio.ij.
Ar.j. Utrū aliqs possit baptiçari nisi hēat ordinē. 28
Utrum baptiçare sit ꝓpꝛium ordinis diaconi. 28
Utrum non baptiçati possint baptiçare. 28
¶ Utrū mali sacrm baptismi possint conferre. 28
Utrum per malos conferatur res sacramenti. 29
Utꝛ bapm' q̄ meliorē dat' meliorē effcm̄ bēat. 29
Utrum malus minister peccet moꝛtaliter baptiçans uel aliquod sacramentum conferens. 29
Utrum sacrm a malo ministro recipiēs peccet. 29
¶ Utꝛ demō i figura boiꝭ appēs possit baptiçari. 29
Utrū bonus āgelus in figura hois apparēs possit baptiçare: ꝛ ab eo baptiçati ōbeāt rebaptiçari. 29
Distin.vj.Questio.j.
Ar.j. Utrum natiuitas ex utero sit expectanda ad baptiçandum. 31
Utrū in materno utero quis possit sanctificari per gratie gratum facientis donum. 31
Utrū scificati in utero debeāt baptiçari. 31
¶ Utrū itētio baptiçātis sit de necitate bapmi. 31
Utrum intentio recta requiratur ad baptismū. 31
Utrū intētio uel uoluntas reqrat in baptismo. 31
¶ Utrum in baptiçato requiratur fides ad hoc q̄ sacramentum recipiat. 32
Utrum fides requiratur in baptiçante ad hoc q̄ sacramentum conferat. 32
An accipiētes bapm āb hēticis ꝓsequāt rē sacri. 32
Questio.ij.
Ar.j. Utrū baptismus possit iterari. 32
Utrū ꝓueniēs fuerit certū tps assignari ad offerēdū baptismū. s. sabbatū pasche ꝛ pentecostes. 32
Utrum sacramentalia baptismi bñ ponantur. 32
¶ Utrū catheciſmus baptismū ꝓcedē debeat. 33
Utrū cathecizare sit officium sacerdotis. 33
Utrum pueri debeant cathecizare. 33
¶ Utꝛ exoꝛcism' i eodē debeat ꝓcedēbapmū. 33
Utruꝫ exoꝛcism' aliquē effectū bēat in anima. 33
Utrum exoꝛcizare sit officium coruꝫ qui sunt in sacris oꝛdinibus constituti. 33
Distin.vij.Questio.j.
Ar.j. Utrum confirmatio sit sacramentum. 34
Utrum sit sacramentum necessitatis. 34
Utrum sit nobilius sacramentum q̄ baptism'. 34
¶ Utruꝫ cōfirmationis sacrm mām habeat. 35
Utrum chzisma sit materia competens. 35
Utrum exigatur materia ꝓius sanctificata. 35
¶ Utrū sacrꝫ ꝓfirmatiōis bēat formā aliquā. 36
Utrū illa forma sit cōueniēs fm oēs ptes suas. 36
Utrū illa foꝛa bēat aliquā efficaciā i hoc sacrō. 36
Questio.ij.
Ar.j. Utrum in cōfirmatione ipzimat caracter. 36
Utrum idem sit per essentiam caracter baptismi ꝛ confirmationis. 36
Utrū caracē ꝓfirmatiōis ꝓsupponat bapmalē. 36
¶ Utrū i ꝓfirmatiōe ꝓferat gra gratū faciens. 37
Utrum eadē sit gra cōfirmatiōis ꝛ baptismi. 37
Utrum gra ꝓfirmatiōis ꝛ pficiat baptismalē. 37
Questio.iij.
Ar.j. Utrū ꝺlꝫ nō oꝛdiat' possit ꝓferre ꝓfirmatiōez. 37
Utrū sacerdos simplex nō epūs possit ꝓfirmare. 37
Utrum sacerdos simplex possit ex cōmissione domini pape confirmare. 37
¶ Utrū chzis debuerit sacrꝫ ꝓfirmatiōis accipe. 38
Utrū hoc sacramētū sit pueris conferendū. 38
Utrum debeat dari omnibus adultis. 38
Utꝛ exigit q̄ aliqs teneat aliquē i ꝓfirmatiōe. 38
Utrū linitio chzismatis debeat fieri tm̄ i frōte. 38
Utrum confirmatio possit iterari. 38
Distin.viij.Questio.j.
Ar.j. Utrum eucharistia sit sacramentum. 39
Utrum sit vnum sacramentum uel plura. 39
Utrū hoc sacrm ꝓuenient ab' nominibus nominet s. eucharistia: viaticū: sacrificium ꝛc. 40
¶ Utrū hoc sacramentum aliquibus figuris debuerit figurari. 40
Utrū ꝓuenient magr figuras hi' assignauerit. 40
Utrum hoc sacramentum expzessius fuerit figuratum in lege Moysi q̄ in lege nature. 40
¶ Utrū necesse fuerit hoc sacrm institui. 41
Utrum ante chzisti aduentuꝫ debuerit institui. 41
Utrum post passionem debuerit institui. 41
¶ Utrū hoc sacrm a nō ieiunis licite possit sumi. 41
Utruꝫ quelibet cibi sumptio impediat eucharistie sumptionem. 41
Utrum homo post sumptionē coꝛporis chzisti statim debeat comedere. 42
Questio.ij.
Ar.j. Utrum forma consecratiōis panis sit hec: hoc est coꝛpus meum. 42
Utrū tm̄ in his uerbis. hoc est coꝛpus meum: consistat forma consecrationis. 42
Utrum accipite ꝛ manducate sit de forma. 42
Utrum illa sit conueniens forma. 42
Utrū singule partes forme cōuenienē ponant. 42
Utrum uerba que circa formam dicuntur conuenienter ponantur. 42
Utrū licuit apponi. Et eleuatis oculis in celuꝫ. 42
¶ Utrū foꝛa ꝓsecratiōis sanguis ꝓsistat in his vbis

Universidad de Deusto
Biblioteca

rantū. Hic est calix sanguinis mei ⁊c. 43
Utrum in ista fōa uerba cōuenient ponant. 43
Utrum uerba que sequuntur. s. nouī ⁊ eterni testamenti conuenienter ponantur. 43
iij ¶Utruz uerbis p̄dicte forme insit aliq̄ virtuz creata ad transubstantiationem faciendam. 44
iiij ¶Utrum forme expectēt se in operādo. 44
Utrū deficiēte sacerdote post cōsecrationē corpis possit alius p̄cedere ad p̄secrationē sāguis. 44
Utrum sacerdos dicens uerba cōsecrationis sine p̄cedētib⁹ uel sequētib⁹ consecraret. 45

Distin. ix. Questio. j.

Ar. j. ¶Utrum corpus christi sumi debeat per moduz manducationis. 46
Utrū māducatio chr̄i sit de nec̄itate salutis. 46
Utrū magister sufficienter diuidat modos manducationis in spūalem ⁊ sacramentalem. 46
ij ¶Utrū pctōr manducet corp⁹ chr̄i sacr̄alr. 47
Utrum infideles sacr̄aliter manducent. 47
Utruz creatura irrationalis aliqualiter sumat corpus christi. 47
Utrum aliquis non māducās sacr̄aliter possit māducare spiritualiter. 47
Utrum angelus possit corpus christi manducare aliquo modo spiritualiter. 47
iij ¶Utrum peccet quis cum conscientia peccati mortalis corpus christi manducans. 48
Utrū ille qui nō hēt conscīam mortalis peccati ⁊ tñ hēt mortale: peccet mortalr coicando. 48
Utrū plus peccet indigne sumēs corpus christi q̄ qōcunq; aliud peccatum cōmittens. 48
An pl̄s peccet idigne sumēs q̄ in lutū p̄ciēs. 48
Utrum plus peccet peccator fidelis sumens corpus christi q̄ infidelis. 48
Utrū subiacēs alicui pctō carnis magis peccet ad hoc sacr̄z accedēs q̄ subiacēs pctō spūali. 48
Utrū pctōr peccet videdo corpus christi. 48
iiij ¶Utr̄ nocturna pollutio q̄ est i sōnis sit pctm̄. 49
Utrum nocturna pollutio impediat a sumptione corporis christi. 49
v ¶Utruz sacerdos possit dare corpus christi ei quē scit in peccato mortali esse. 50
Utrum dari debeat suspectis de crimine. 50
Utrum amentibus possit dari corpus christi. 50
An uexatis ab imūdis spiritib⁹ possit dari. 50
Utrum pueris sit dandum corpus christi. 50

Distin. x. Questio. j.

Ar. j. ¶Utrū in sacramento altaris contineatur ueruz corpus christi. 51
ij ¶Utrum christus contineatur sub sacramento q̄tum ad animam. 52
Utrum sub specie panis christus contineatur q̄tū ad carnem animatam. 52
Utr̄ corp⁹ chr̄i sit sb̄ spēb⁹ fm̄ p̄am q̄titatē. 52
Utrū cōtineat ibi fm̄ totam suam q̄titatem. 52
iij ¶Utr̄ corp⁹ chr̄i p̄tineat sb̄ sacr̄o circūscriptiue. 53
Utrum cōtineat sub speciebus illis diffinitiue. 53
Utr̄ cōp⁹ x̄pi possit eē totū sb̄ q̄libet pte spēr̄. 53
Utrū corpus chr̄i moueat ad motum hostie. 53
iiij ¶Utrum oculus glorificatus possit videre corpus chr̄i uerum sub speciebus existens. 53
Utrum quando apparet in specie pueri uel carnis in altari videat in p̄pria specie. 53
Utrū in tali casu quādo sic appet debeat sumi. 54
Utrū āgelus possit vidē corp⁹ chr̄i sub sacr̄o. 54
Utrū possit cōprehendi intellectu viatoris. 54

Distin. xj. Questio. j.

Ar. j. ¶Utrū sb̄a panis remaneat post consecrationez in sacramento. 56
Utrū debeāt spēs panis remanere. 56
Utrū forma sb̄alis panis debeat remanere. 56
ij ¶Utrum panis cōuersiōe facta annihilet. 56
iij ¶Utrum panis possit conuerti in corpus chr̄i. 57
Utrum conuersio illa sit successiua. 57
Utrū illa conuersio sit miraculosior omni alia mutatione. 57
iiij ¶Utrum cōuersio facta possit exp̄imi per uerbuz substantiuū alterius temporis q̄ p̄sentis. 58
Utrū hec sit uera: panis fit corpus chr̄isti. 58
Utrū hec sit falsa: corpus chr̄isti de pane fit. 58
Utrū hec sit uera: panis pōt esse corpus chr̄isti. 58

Questio. ij.

Ar. j. ¶Utr̄ debeat esse duplex mā huius sacr̄i. 58
Utr̄ panis ⁊ vinū sint cōueniēs mā hui⁹ sacr̄i. 59
Utrum panis ⁊ vinum sint conuenientes materia huius sacri sub determinata q̄titate. 59
ij ¶Utrum nec̄ium sit q̄ sit panis triticeus. 59
Utrū de pane cōfecto de tritico ⁊ alīs speciebus frumenti possit hoc sacramentum confici. 59
Utrū debeam⁹ cōficere in fermēto uel azimo. 59
iij ¶Utr̄ de vino vitis debeat sanguis p̄secrari. 60
Utrum possit confici de aceto. 60
Utrum de agresta possit consecrari. 60
iiij ¶Utrū aqua vino sit admiscēda in hoc sacr̄o. 60
Utrū absq; aqua possit sanguis consecrari. 60
Utr̄ i hoc sacr̄o aq̄ artificialis debeat apponi. 60
Utrū aqua in magna q̄titate debeat apponi. 61

Questio. iij.

Ar. j. ¶Utr̄ ip̄e chr̄s in cēa corp⁹ suū māducauerit. 61
ij ¶Utrum chr̄istus corpus suum iude dederit. 61
Utrum sub bucella ei dederit. 61
iij ¶Utr̄ chr̄s in cena corp⁹ suū ipassibile dederit. 61
iiij ¶Utrum si corpus chr̄isti fuisset seruatum in pixide ibi moueretur. 62
Utrum si aliquis apostolor̄ cōfecisset hoc sacr̄m post mortē chr̄isti fuisset ibi aia eius. 62
Utrum deus potuisset facere q̄ aia tūc fuisset ibi vnita in hoc sacramento. 62

Distin. xij. Questio. j.

Ar. j. ¶Utr̄ de⁹ possit facē accītia eē sine subiecto. 63
Utr̄ p̄gruat huic sacr̄o q̄ accītia sint sine sb̄o. 63
Utrum uere sint ibi sine substantia. 63
ij ¶Utrum accidentia que remanent ibi possint immutare aliquod extrinsecum. 64
Utrū possint aliq̄ extrīsecū imutare sb̄aliter. 64
Utrum illa accidentia possint corrūpi. 64
Utrum ex eis possit aliquid generari. 64
Utrum possint nutrire. 64
Utr̄ aliq̄s liquor possit illis spēbus p̄misceri. 64
iij ¶Utrum uerū corpus chr̄i frangat in sacr̄o. 66
Utrum species frangatur. 66
Utruz cōuenient assignent in l̄ra significatiōes p̄tiū fractiōis: ⁊ q̄d vnaquaq; pars significet. 66

Questio. ij.

Ar. j. ¶Utrū per usū hui⁹ sacr̄i augeant virtutes. 66
Utr̄ hoc sacr̄m p̄sit btis ad augmētū glorie. 66
Utrum effectus huius sacramenti possit impediri nisi per peccatum mortale. 66
ij ¶Utruz vtute huius sacr̄i uenialia dimittant. 67
Utrum virtute eius dimittant mortalia. 67
Utrū remittat penam mortalis peccati. 67

Questio. iij.

Ar. j. ¶Utrū hō debeat frequētare hoc sacr̄m. 67
Utrum qualibet die possit recipi. 67
An tm̄ semel in anno uel ter ad minus. 67
An homo possit pluries vna die cōmunicare. 67
ij ¶Utrum liceat oīno a communione abstinere. 68
Utrū ille q̄ p̄secrat possit oīno a coione cessare. 68
An laudabili⁹ sit abstinē q̄ accedē ad hoc sacr̄z. 68

Dist. xiij. Questio. j.

Ar. j. ¶Utrum laicus possit consecrare. 69
Utrum alius q̄ eps possit consecrare. 69
Utrum heretici ⁊ scismatici ⁊ excommunicati possint consecrare. 69
Utrum degradatus possit consecrare. 69
An missa boni sacerdotis sit eque bōa sic̄ mali. 69
ij ¶Utr̄ liceat sacerdoti oīo a p̄sectione cessare. 70
Utr̄ possint plēs sac̄dotes eādē hostiā p̄secre. 70
Utrū missa debeat quotidie in eccl̄ia celebrari. 70
Utrum hora uespertina debeat missa celebrari. 70
An post mediam noctem celebranda sit missa. 70
Item an hora sexta debeat missa celebrari. 70
Utrum oporteat in loco sacro celebrari. 70
An oporteat esse altare de lapide tm̄. 70
An in pallis sericis tm̄ oporteat celebrari. 70
Utrum in calice de petra possit celebrari. 70
Utrū aliquo p̄missor̄ omisso fiat p̄secratio. 70
iij ¶Utrum laicus possit dispēsare corpus christi. 71
Utrum diaconus possit dispensare ⁊c. 71
Utr̄ aliq̄s licite possit accipe sacr̄z a fornicario. 71

Questio. ij.

Ar. j. ¶Utrum heresis dicat peruersitatem fidei. 71
ij ¶Utrum heresis sit maximum peccatum. 41
iij ¶Utrum heretici sint sustinendi. 72

Dist. xiij. Questio. j.

Ar. j. ¶Utrum penitētia sit sacr̄m noue legis. 74
Utrum penitentia sit virtus. 74
Utrum sit virtus generalis. 74
Utrum sit virtus theologica. 74
Utrum reducatur ad iustitiam. 74
Utrū diffō Hzeg. ⁊ Ambr. sit cōpetēs de pnia. 74
ij ¶Utrum virtus penitētie timore conciplatur. 75
Utrum penitentia sit p̄ima virtutum. 75
Utrū penitētia sit fundamētū aliarum virtutū. 75
Utrū penitētia sit scōa tabula post naufragium. 75
iij ¶Utrum penitentia sit in qualibet vi. 76
Utrum penitentia possit esse in innocentibus. 76
Utrum sancti qui sunt in gloria hēant pniam. 76
Utr̄ āgel⁹ bon⁹ siue malus sit susceptibil⁹ pnie. 76
iiij ¶Utrū de rōne pnie sit q̄ i finem vite p̄tinuet. 77
Utrum necesse sit dolorem penitentie per gaudiū interrumpi: ⁊ an dolor sit causa gaudij. 77
Utrum penitentia iterari possit. 77
v ¶Utr̄ aliq̄ pnia publicari debeat ul̄ solēniçari. 77
Utrum solēnis penitentia iterari possit. 77
Utrū mulieribus sit publica pnia imponenda. 77

Questio. ij.

Ar. j. ¶Utrum per penitētiā tollant semp peccata. 78
Utrum penitentia reatum totaliter tollat. 78
Utrū per pniam reliquie actualis pcti tollant. 78
ij ¶Utrum virtutes per penitētiā restituantur. 78
iij ¶Utrum per penitentiā etiā opa bona p̄us in statu mortalis peccati facta ad vitam reputent. 78
Utr̄ p pctm̄ seq̄ns opa i charit⁹ fcā mōtificēt. 79
Utr̄ opa mōtificata p pctm̄ p̄ pniaz viuificēt. 79
iiij ¶Utrū p̄dicti effect⁹ sint pnie inq̄tū est vtus. 79
v ¶Utrum sine penitētia remissio peccatorum conse qui possit etiam p̄dictos effectus. 79

Dist. xv. Questio. j.

Ar. j. ¶Utrū satisfactio sit vr⁹ uel virtutis actus. 82
Utrum sit actus iustitie. 82
Utruz diffinitio Aug. de satisfactione que est in litera sufficienter ponat. 82
ij ¶Utrum homo possit deo satisfacere p̄o debito offense commisse. 82
iij ¶Utruz hō possit vno pctō sine alio satisfacē. 83
Utrū exīs i mortali de pctis que sibi p̄us q̄ peccaret per ptritionē dimissa fuerat possit satisfacē. 83
Utr̄ hō post q̄ charitatē hēre icipit p̄terita satisfactio in mortali facta sibi ualere incipiat. 83
Utrum bona extra charitatez facta sint meritoria alicuius boni saltem temporalis. 83
Utrum opera extra charitatez facta ualeant ad infernalis pene diminutionem. 83
iiij ¶Utr̄ opteat satisfactionē fieri p opa penalia. 84
Utr̄ flagella dn⁹ a nō p̄imur sint satisfactoria. 84
Utr̄ p̄uenienter enūent opa satisfactoria in l̄ra. 84
v ¶Utrū restitutio sit pars satisfactionis. 84
Utrum ablatum sit semper restituendum. 84
Utrū solus ille q̄ dānū itulit teneat ad restōnē. 84
Utrū ei q̄ dānū passus ē semp sit restō faciēda. 84

Questio. ij.

Ar. j. ¶Utruz diffinitio qua elemosyna diffinit ab Augustino sit cōueniens fm̄ oēs suas partes. 85
Utrū el'yna sit pa satisfactionis ⁊ penitentie. 85
Utrum elemosyna sit actus virtutis. 85
Utrū el'yna cadat in p̄ceptoz uel sit consilium. 85
ij ¶Utrum elemosyna decedentem in peccato mortali a pena inferni liberet. 86
Utrū el'yna sit min⁹ satisfactoria q̄ alia opera. 86
Utrum virtus elemosyne magis consistat in dato exteriori q̄ in affectu interiori. 86
iij ¶Utrum sufficienter el'yne corporales enumerent per uersum illum. Visito poto ⁊c. 86
Utrum elemosyne spūales cōuenienter numerent hoc uersu. Consule castiga ⁊c. 86
Utrū el'yne spūales p̄emineant corporalibus. 86
iiij ¶Utrū de necessitate sit danda elemosyna. 87
Utr̄ ō male acq̄sito x̄possesso possit el'yna fieri. 87
Utrū de turpi lucro possit dari elemosyna. 87
v ¶Utrum uxor de rebus viri ⁊ eo inuito possit dare elemosynam. 87
Utrum filiusfamilias possit elemosynam dare. 87
Utrum seruus uel ancilla possint elemosynam dare de rebus dominorum suorum. 88
Utr̄ mōachi possint el'ynā facē sine lnia abbīs. 88
vj ¶Utrū aliq̄s sibīpsi possit facere elemosynam. 88
Utrum malis sit danda elemosyna. 88
Utrum meliori sit magis subueniendum. 88

Questio. iij.

Ar. j. ¶Utrum Isido. cōuenienter diffiniat ieiuniū. 88
Utrum ieiunium sit actus virtutis. 88
Utrū ieiuniū sit actus tēperātie uel iustitie. 88
Utrum ieiunium cadat sub p̄cepto. 88
Utrum ieiunium sit satisfactorium. 88
ij ¶Utr̄ oēs teneant ad ieiuniū ab eccl̄ia īstitutū. 89
Utrum iusti teneant ieiunare ex p̄cepto. 89
Utrum pueri teneant ad ieiunium. 89
Utrum p̄ouecti ⁊ sani excusentur a ieiunio p̄pter peregrinationem. 89
iij ¶Utrū debeāt eē tpa determinata ad ieiunandū. 90
Utrū aliquo tpe sit ieiunium interdictum. 90
Utrum hora nona sit competens ad manducādū tempore ieiuniorum. 90

Universidad de Deusto
Biblioteca

liij ¶Utrū post vnā cōfessionē ieiuniū soluat. 90
Utrum esus carnium soluat ieiunium. 90
Utrum anticipatio temporis soluat ieiuniū. 90
Questio.iij.
Ar.j. ℂUtrū oro sit affectiue partis actus. 91
Utrum sit actus doni ⁊ non virtutis. 91
Utruz oratio sit actus cadens in precepto. 91
liij ¶Utrū oro debeat esse vocalis uel mentalis. 92
Utrum debeat esse diuturna. 92
Utrū vnq̄ debeat aliqs ab oratione cessare. 92
Utrū attētio actualis sit de necessitate oronis. 92
Utrum attentio orationi noceat. 92
liij ¶Utrū cōuenient spēs oronis distinguantur. 93
Utr̄ distinctio ptiū oronis ꝓz Amb. sit cōpetēs. 93
Utr̄ ptes ab hug. de scō vi. posite sint sufficientes. 93
iiij ¶Utrum homo debeat aliquid determinate petere in oratione. 93
Utrum in oratione temporalia sint petenda. 93
Utruz homo debeat pro alieno bono orare. 93
v ¶Utrum solus deus orandus sit. 94
Utr̄ oro ad scōs nō i patria exītes possit dirigi. 94
Utrū oro fiat ad deū rōne essentie uel psone. 94
vj ¶Utrum diuine persone sit orare. 94
Utrū sanctis qui sunt in patria cōueniat orare. 94
Utrum brutorum animalium sit orare. 94
vij ¶Utrum oratio sit satisfactoria. 94
Utrum oratio sit meritoria. 94
Utrum conuenienter assignentur conditiōes que ꝓestāt efficaciam orationi. 94
Distin.xvj. Questio.j.
Ar.j. ℂUtrū pnia hēat ptes cū sit simplex. 96
Utrum conuenienter ei assignentur iste tres ptes s. contritio confessio ⁊ satisfactio. 96
Utrum sint partes eius subiectiue. 96
Utrum sint partes penitētie virtutis moralis. 96
ij ¶Utruz penitentia ante baptismū possit esse parz penitentie uel ipsum precedere. 97
Utrum penitentia ante baptismū sit de actuali tm̄ vel etiam de originali. 97
Utrum post baptismuz sit aliqua penitentia distinguenda uenialiū peccatoruz. 97
Utrū homo teneat ad pniam uenialiū. 97
Utrū partes ille sint sufficientes quibus diuiditur penitētia in uenialiū mortaliū ⁊ añ baptismū. 97
Questio.ij.
Ar.j. ℂUtrū ueniale possit dimitti uoluntate remanēte ad illud. 98
Utruz vnū ueniale possit dimitti sine alio. 98
Utrum ueniale possit dimitti sine mortali. 98
ij ¶Utrum peccatum ueniale possit dimitti sine gratie noue infusione. 98
Utr̄ gra sin̄ ꝓtritōe possit pcm̄ uēiale remittē. 98
Utrum homo teneatur confiteri uenialia. 98
Utrum per aquam benedictam: benedictionē episcopalez ⁊ huiusmodi uenialia dimittātur. 98
Questio.iij.
Ar.j. ℂUtrū circūstātia possit ee ꝓpetaz mōtal' act'. 99
Utrum sufficienter enumerentur circumstatie in illo uersu. Quis quid ubi ⁊c. 99
Utrum circumstantie enumerate ab Augustino in littera sufficienter ponantur. 99
ij ¶Utruz circumstantie aggrauent peccatum. 99
Utrum inter omnes circumstantias locus ⁊ tēpus magis aggrauent. 99
Utrū circūstātia trahat i aliā spēz ul' gen' pcti. 99
Utrū circūstātia aggrauet in infinitum. 100
Utrum omnis circumstantia sit confitenda. 100
Questio.iiij.
Ar.j. ℂUtrum hypocrisis sit peccatum. 100
Utrum sit speciale peccatum. 100
Utrum sit semper mortale peccatum. 100
Utrum hypocrisis debeat poni speciale impedimētum penitentie pre alijs vitijs. 101
ij ¶Utrū ludi penitētiā exterius impediant. 101
Utruz spectacula penitentiam impediant. 101
Utrum exercitia militie uel negociationis impediant penitentiam. 101
Distin.xvj. Questio.j.
Ar.j. ℂUtrum diffinitiones quibus diffinitur iustificatio fm diuersos. s. fm glo. Ro. 8. Bern̄. ⁊ fm An sel. sint conuenientes. 103
Utrū iustificatio sit aliud q̄ uocatio. 103
Utrū iustificatio sit renouatio mētis ⁊ sanatio. 104
Utrū reducat ad attributū mificordie. 104
ij ¶Utrū ꝓparatio q̄ aliqs facit qō in se est ꝓparat. 104
Utrum aliquid sit in homine per qō possit se preparare ad gratiam habendam. 104
Utrū neciū sit iustificari eū q̄ facit qō in se est. 104
iij ¶Utrū gr̄e ifusio reqrat ad iustificationem. 105
Utrum necessarius sit ad iustificationem mot' liberi arbitrij in deum. 105
Utrū mot' liberi arbi. in deū sit motus fidei. 105
Utrum motus liberi arbitrij in peccatum sine cōtritione precedat iustificationem. 105
Utrum requiratur remissio peccatorum. 105
iiij ¶Utrum remotio culpe naturaliter precedat gratie infusionem. 105
Utrū mot' libi arbitrij ꝓcedat gr̄e ifusionez. 106
Utrum motus liberi arbitrij in peccatum precedat motum liberi arbitrij in deum. 106
v ¶Utrum iustificatio impij sit miraculosa. 106
Utr̄ remissio clpe ⁊ ifusio gr̄e sint i eoō istāti. 106
Utrum successiua sit iustificatio impij. 106
Questio.ij.
Ar.j. ℂUtrum contritio sit dolor de peccatis assumptus cum ꝓposito confitendi. 107
Utrum contritio sit actus virtutis. 107
Utrum attritio possit fieri contritio. 107
ij ¶Utr̄ hō debeat ꝓteri de penis sicut de clpis. 108
Utrū cōtritio debet esse de originali pctō. 108
Utrum de omni peccato actuali a nobis commisso sit contristandum. 108
Utrū de peccatis futuris possit esse contritio. 108
Utrum hō possit ꝓfiteri de peccato alieno. 108
Utrū de singulis pctis mortalib' oz hō ꝓteri. 108
iij ¶Utrū ꝓtritio sit maior dolor qui sit in natura. 108
Utrū possit esse nimis magn' dolor cōtritionis. 108
Utrū debeat esse maior de vno pctō q̄ de alio. 109
iiij ¶Utrū tota hec vita sit tēpus contritionis. 109
Utrū expediat cōtinue de pctō doleri ⁊ ꝓteri. 109
Utruz post hāc vitā aie de peccatis conterant. 109
v ¶Utrū pcti remissio sit cōtritionis effectus. 110
Utrū ꝓtritio possit totaliter reatū pene tollē. 110
Utrum contritio parua sufficiat ad deletionez magnorum peccatorum. 110
Questio.iij.
Ar.j. ℂUtrum confessio sit necessaria ad salutem. 110
Utrum sit de iure naturali. 110
Utrum omnes ad confessionem teneantur. 110
Utrum hō statī teneat cōfiteri cū peccauerit. 110
Utrū possit cū aliq̄ dispēsari ne ꝓfiteat hoī. 110
ij ¶Utrum diffō Aug. de ꝓfessiōe sit cōperens. 111

Utrum confessio sit actus virtutis. iii
Utrum confessio sit actus penitentie virtutis. iii
iij ¶Utrum necessarium sit confiteri sacerdoti. iij
Utrum liceat in causa alij q̄ sacerdoti confiteri. iij
Utrum extra causam necessitatis nō sacerdos possit audire confessionem uenialium. iij
Utrū necessariū sit q̄ hō ꝓfiteat ꝓpo sacerdoti. iij
Utruz possit aliquis confiteri alij q̄ ꝓpzio sacerdoti etiam ex ꝓuilegio uel mandato. iij
iiij ¶Utrum confessio possit esse infozmis. i. utrum ualeat sine charitate. iij
Utrum necessariū sit confessionem esse integrā. iij
Utrū per aliū uel per scriptū possit ꝓfessio fieri. iij
Utr̄ ille. i6. ꝓditiōes a magris assignē q̄ vsib' illis ꝓtinēt. Sit simp' hūilis ⁊c. req̄rāt ad ꝓfessionē. iij
v ¶Utrum confessio liberet a morte peccati. iij
Utrum confessio liberet a pena. iij
Utrum aperia' paradisum. iij
Utrū per cōfessionē tribuat nobis spes salutis. iij
Dist.xvij. Questio.j.
Ar.j. ℂUtrum claues debeant esse in ecclesia. iij
Utrum claues sint potestas ligandi ⁊ soluēdi ⁊ de diffinitione clauium. iij
Utrum sint due claues uel vna tm̄. iij
ij ¶Utruz macula sit aliquid positiue in anima uel sit tm̄ priuatio. iij
Utrum pctm̄ possit remitti quo ad maculam. iij
Utrum si peccatum remittatur quo ad maculaz: remittatur etiam quo ad penam. iij
iij ¶Utr̄ ptās clauiū se extēdat ad rēissionē clpe. iij
Utrum possit remittere peccatū quo ad penaz. iij
Utrum sacerdos per ptātē clauiū ligare possit. iij
Utrū possit ligare uel soluē fm ꝓpium arbitriū. iij
Questio.ij.
Ar.j. ℂUtrum competens sit diffinitio excoicationis qua diffinit. Excoicatio est separatio ⁊c. iij
Utrum ecclesia debet aliquem excōmunicare. iij
Utrū aliqs pro aliq̄ tpali dāno sit excoicandus. iij
Utr̄ excoi' iniuste lata aliquē effectū hre possit. iij
ij ¶Utrū quilibet sacerdos excoicare possit. iij
Utrum non sacerdotes possint excōmunicare. iij
Utrū excoicat' uel suspēsus possit excoicare. iij
iij ¶Utrum aliquis seipsum: uel equalem: uel superiorem possit excōmunicare. iij
Utrum in aliquam vniuersitatem excommunicationis sententia ferri possit. iij
Utrū ille q̄ē sel' excoicat' ulli' possit excoicari. iij
iiij ¶Utr̄ liceat excoicato coicare i pure cozpalib'. iij
Utrum participans excoicato sit excoicatus. iij
Utrum participans excōmunicato in casibus non concessis sit peccatum mortale semper. iij
v ¶Utrum quilibet sacerdos possit suum subditum ab excōmunicatione absoluere. iij
Utrum aliquis possit absolui inuitus. iij
Utrum aliquis possit absolui ab vna nisi ab omnibus absoluatur. iij
Distin.xix. Questio.j.
Ar.j. ℂUtrū sacerdos legalis claues habuerit. iij
Utrum christus claues habuerit. iij
Utrum soli sacerdotes claues habeant. iij
ij ¶Utrum sancti, homines non sacerdotes habeant usum earum clauium. iij
Utrum sacerdotes mali usum clauium habeāt. iij
Utrum scismatici ⁊ heretici ⁊ excōmunicati ⁊ suspensi ⁊ degradati usum clauium habeant. iij
iij ¶Utrum sacerdos possit in quemlibet hominem uti claue quam habet. iij
Utrū sacerdos semp possit suū ſbditū absoluē. iij
Utrum aliquis possit uti clauibus in superiorem. iij
Questio.ij.
Ar.j. ℂUtrū diffō de cozreptione fr̄na sit bona que sic incipit. Cozreptio fr̄na est admonitio ⁊c. iij
ij ¶Utr̄ qlz ex p̄cepto ad cozreptionē fr̄nā teneat. iij
Utrum peccatoz cozripiens alium peccet. iij
Utrum aliquis teneat cozripe ꝓlatum suum. iij
iij ¶Utrum oporteat fraternam admonitionem p̄cedere denunciationem ecclesie. iij
Utrum in fraterna cozreptione cōuenienter ponatur testium inductio. iij
Utrum cozreptio quantum ad monitionem secretam debeat esse dura. iij
Dist.xx. Questio.j.
Ar.j. ℂUtrum aliquis in extremo vite sue tempore penitere possit. iij
Utrum aliquis in fine vite sue possit absolui a quolibet sacerdote. iij
Utr̄ pētib' i fine refuet aliq̄ pēa post mortē. iij
ij ¶Utrum pena temporalis taxetur uel taxari debeat fm quantitatem culpe. iij
Utrum penitens sit debitoz maioris pene q̄ illius que a sacerdote sibi imponitur. iij
Utrū pena satisfactoria possit vn' p alio explē. iij
iij ¶Utrum per indulgentiam possit aliq̄d remitti de pena satisfactoria. iij
Utrū indulgētie tātū ualeāt quātū ꝓnūciātur. iij
Utrū pro tpali subsidio possit fieri idulgētia. iij
iiij ¶Utrum quilibet sacerdos parrochialis possit indulgentias facere. iij
Utrum diaconus uel alius q̄ sacerdos possit indulgentias facere. iij
Utrum eps possit facere indulgentiam. iij
Utrum aliquis in peccato mortali existens possit facere indulgentias. iij
v ¶Utr̄ idulgētia ualeat exītib' i pctō mortali. iij
Utrum indulgentie ualeant religiosis. iij
Utrum ei qui non facit hoc pro quo indulgētia datur possit aliquando indulgentia dari. iij
Utrum indulgentia ualeat ei qui facit eam. iij
Dist.xxj. Questio.j.
Ar.j. ℂUtrum purgatoriū sit post hanc vitam. iij
Utruz idem locus sit in quo damnati puniuntur ⁊ anime purgantur. iij
Utrū pena purgatorij excedat oēm penā tpalē. iij
Utrum pena illa sit uoluntaria. iij
Utrū aie per demones in purgatorio puniant. iij
ij ¶Utrum lignuz fenum ⁊ stipula que superedificant sint peccata uenialia. iij
Utrum idem sint qui utraq̄ superedificant scilicet argentum ⁊ stipulam. iij
Utrū uenialia mortali adiūcta sint fenum ⁊c. iij
iij ¶Utr̄ uēiale expiet pēa purgatorij q̄ ad culpā. iij
Utrum ignis purgatorius expiet a reatu pene. iij
Utrum ab illa pena vnus alio citius liberetur. iij
Questio.ij.
Ar.j. ℂUtrum per cōfessionē gn̄alem que fit in cōpletorio ⁊ prima deleatur ueniale quo ad culpā. iij
ij ¶Utrum confessio generalis sufficiat ad delenduz peccata mortalia oblita. iij
iij ¶Utr̄ aliqs licite possit ꝓfiteri pctm̄ qō nō bz. iij
Questio.iij.
Ar.j. ℂUtrum in quolibet casu teneat sacerdos celare peccata que sub sigillo cōfessionis nouit. iij

Utrum sigillum confessionis se extendat ad illa que non sunt de confessione. i34
Utrū sacerdos solus sigillū cōfessiōis habeat. i34
¶ Utrū de licentia confitentis sacerdos possit publicare peccatum eius. i34
¶ Utrum id quod aliquis scit per cōfessionē z alio modo possit reuelare. i34

Distin.xxij.Questio.j.

Ar.j. Utrū pcta oīmissa redeāt p pctm̄ sequēs. i35
¶ Utrum ingratitudo sit speciale peccatum. i36
Utrū min' sit inocens igratus si peccat q̄ penitens si cadat. i36
Utrū ex ingratitudine recidiuātis tantus reat' resurgat quātus fuit precedentiū peccatorū. i36
¶ Utrū per igratitudinē pcta uenialia redeāt. i36
Utrum peccatum originale redeat. i36
Utrum per illa quatuor que ponūtur in littera peccata redeant dimissa. i36
¶ Utrum recidiuans teneatur priora peccata confiteri de quibus prius confessus fuit. i36

Questio.ij.

Ar.j. Utrum exterior pnia sit sacrale signum. i37
Utrum pnia interior sit res in hoc sacro. i37
Utrum remissio pctorum sit res in hoc sacro. i37
¶ Utrz pnia sit vnū sacrm̄ uel plura. i37
Utrum hoc sacramentū consistat magis in his que geruntur a penitente. i37
Utrum uerba sacerdotis absoluentis debeant esse per modum deprecationis. i37
¶ Utrū sacrm̄ pnie habeat institutionem. i38
Utrum ante christum fuerit institutum. i38
Utrū p' chīi aduētū i lege noua fuerit īstitutū. i38

Distin.xxiij.Questio.j.

Ar.j. Utrū extrema vnctio sit sacramentum. i39
Utrū extrēa vnctio sit vnū sacrm̄ uel plura. i39
Utrū hoc sacrm̄ fuerit institutū a christo. i39
¶ Utrum extrema vnctio ualeat ad remissionem peccatorum. i39
Utrū sanitas corpalis sit effect' huius sacri. i39
Utrū hoc sacramētū caracterē imprimat. i39
¶ Utrz oleū oliue sit pueniēs mā hui' sacri. i40
Utrū oportet esse oleum consecratum. i40
Utrū oporteat esse pcratū ab episcopo. i40
¶ Utrū hoc sacrm̄ habeat determinatā formā. i40
Utrum forma huius sacramēti debeat pferri per oronē indicatiuam uel deprecatiuam. i40
Utrū oratio illa. Per istā vnctionē cē. sit competens forma huius sacri z de partibus eius. i40

Questio.ij.

Ar.j. Utrū laicus possit cōferre hoc sacrm̄. i41
Utrum diaconi possint. i41
Utrum solus episcopus possit. i41
¶ Utrū sanis debeat cōferri hoc sacramētum. i41
Utrū in qualibet infirmitate cōferēdū sit. i41
Utrum furiosis z amentibus debeat dari. i41
Utrum debeat dari pueris. i41
¶ Utrū totū corp' iungi debeat i hoc sacro. i41
Utrum cōuenienter ordinatur sic q̄ tm̄ oculi z nares z pedes inungantur cē. i41
Utrum mutilati uel carentes illius membris inungendi sint in illis locis. i41
¶ Utrum hoc sacramentum debeat iterari. i41
Utrum in infirmitate eadem debeant iterari. i41

Distin.xxiij.Questio.j.

Ar.j. Utrū in ecclesia debeat cē sacrs ordinis. i44
Utrū diffinitio q̄ diffinit ordo, Ordo est signaculū cē. sit cōueniens fm omnes partes suas. i44
Utrum ordo sit sacramentum. i44
Utrū foꝛa hui' sacri pueniēt exprimat in lra. i44
Utrus hoc sacrm̄ habeat materiam. i44
¶ Utrz i sacro ordis pferat gra gratū faciēs. i44
Utrum in hoc sacro imprimatur caracter. i44
Utrum caracter ordinis presupponat caracterem baptismalem. i44
Utrum de necessitate presupponat caracterem cōfirmationis. i44
Utrum caracter vnius ordinis de necessitate presupponat caracterem alterius ordinis. i44
¶ Utrū in suscipientibus ordines requirēda sit bona vita. i45
Utrum scientia totius sacre scripture in ordinandis requiri debeat. i45
Utrz aliqs ex ipo merito vite ordinē pmeqtur. i45
Utrū, pmouēs idignos ad ordines peccet. i45
Utrum aliquis in peccato existens possit sine peccato uti ordine suscepto. i45

Questio.ij.

Ar.j. Utrū in hoc sacro debeāt eē plures ordies. i46
Utrz debeāt eē tm̄ septē ordies uel plures. i46
Utrū pueniēt distiguāt p sacros z ñ sacros cē. i46
¶ Utrum actus ordinum conuenienter assignetur cuilibet ordini per magistrum in littera. i46
¶ Utrum caracter sacerdotis imprimatur in ipa calicis datione. i47

Questio.iij.

Ar.j. Utrus ordinati debeāt bīe corone rasurā. i47
Utrum corona sit ordo. i47
Utrum per acceptionem corone abrenunciet coꝛporalibus bonis. i47
¶ Utrum supza sacerdotalem ordinem debeat esse potestas episcopalis. i48
Utrum episcopatus sit ordo. i48
Utrū sup̄ eos possit eē aliq̄ potestas supioꝛ. i48
¶ Utrū uestes mistroꝛ pueniēt institute sint. i48

Distin.xxv.Questio.j.

Ar.j. Utrū tm̄ eps ordis sacrm̄ pferre possit. i50
¶ Utrū hētici z ab ecclia pcisi possint ordiare. i50

Questio.ij.

Ar.j. Utrū sex' femie' impediat ordis susceptionē. i50
Utrū pueri z qui carent usu rōnis impediant. i50
¶ Utrū fuit' impedit a susceptione ordinis. i51
Utrum ꝓpter homicidiū aliqs impediatur. i51
Utrum illegitime nati impediantur. i51
Utrū pp defectū membrorum quis impediatur. i51

Questio.iij.

Ar.j. Utrus diffinitio de simonia sit competens fm omnes partes. i51
Utrum simonia sit heresis. i51
Utrum simoniacus pdat executionē ordinis. i51
¶ Utrū sacra possint emi z uēdi sine simonia. i52
Utrum in emptione z uenditione aliorus spiritualium committatur simonia. i52
Utrum committatur simonia in emptione z uēditione eorū que spiritualibus sunt annexa. i52
¶ Utrū istis tribus modis possit committi simonia. scilicet lingua manu z obsequio. i52

Distin.xxvj.Questio.j.

Ar.j. Utrū mrimoniū sit nāle uel de iure nāli. i54
¶ Utrū mrimoniū adhuc maneat sub precepto. i54
¶ Utrū act' mrimonialis semp sit peccatum i54
¶ Utrum actus mrimonij possit esse meritoꝛi'. i54

Questio.ij.

Ar.j. Utrum mrimonium sit sacramentum. i55
¶ Utrum matrimonium debuit institui ante peccatum: z quando fuit institutum. i55
¶ Utrum conferat gratiam. i55
¶ Utrum carnalis commixtio sit de integritate matrimonij. i55

Dist.xxvij.Questio.j.

Ar.j. Utrū mrimoniū sit in gne cōiunctionis. i57
Utrum matrimonium congrue nominetur. i57
Utrum pueniēter diffiniat matrimonium a magistro in littera. i57
¶ Utrū cōsensus sit cā efficiēs matrimonij. i57
Utrum consensus oporteat per uerba exprimi. i57
Utrū pns p vba de futuro faciat mrionium. i57
Utrum consensus per uerba expressus sine interiori consensu faciat matrimonium. i57
¶ Utrum post carnalem copulam alter coniugum religionem possit intrare alio inuito. i58
Utrum ante carnalem copulam possit intrare. i58
Utrum mulier possit nubere alteri si vir religionē ingrediat añ carnalē copulā uel econuerso. i58

Questio.ij.

Ar.j. Utrū pueniēter spōsalia describant q̄ sint futurarū nuptiarū, pmissio: z de partibus eius. i58
¶ Utrum conuenienter tempus septēnij sponsalib' contrahendis assignetur. i58
¶ Utrum sponsalia dirimi possint altero religionez intrante. i59
An possint dirimi alto ad regiões lōgiqs cūte. i59
An dirimantur per egritudinem quam aliquis incurrit post contracta sponsalia. i59
An dirimantur per affinitatem interuenientez. i59
An possint seinuicem absoluere. i59
Utz dirimāt spōsalia ppuni' piugū fōnicatiōez. i59
An p ꝯctū cū alio uł alia p vba ō pñti dirimāt. i59
An per defectum etatis dirimi possint. i59

Questio.iij.

Ar.j. Utrū illi bigamie que est ex hoc q̄ aliqs duas uxores successiue hūit sit irregularitas ānexa. i59
Utrum incurrat irregularitatem qui simul duas uxores habuit uel successiue. i59
Utrum aliquis fiat irregularis ex hoc q̄ ducit uxorem non virginem. i59
¶ Utrum bigamia soluatur per baptismum. i60
¶ Utrum cum bigamo liceat dispensare. i60

Dist.xxviij.Questio.j.

Ar.j. Utrum iuramētū adiunctū pnsui per vba de futuro faciat matrimonium. i61
¶ Utrum carnalis copula post uerba de futuro consensum exprimētia faciat mrimonium. i61
¶ Utrum consensus factus in occulto per uerba de presenti faciat matrimonium. i61
¶ Utrum consensus qui facit matrimonium sit consensus in carnalem copulam. i61

Dist.xxix.Questio.j.

Ar.j. Utrū aliqs cōsensus possit esse coactus. i62
¶ Utrū coactio uel met' cadat in pstātē virum. i62
¶ Utrum consensus coactus tollat mrimoniū. i62
Utrum consensus coactus saltem ex parte cogentis faciat matrimonium. i62
Utrū per pnsuz ꝓditionatū fiat mrimonium. i62
¶ Utrum aliquis precepto patris possit cōpelli ad contrahendum matrimonium. i63

Distin.xxx.Questio.j.

Ar.j. Utrum error debeat poni impedimentum matrimonij per se. i64
¶ Utrum omnis error mrimonium impediat. i64
¶ Utrū possit eē ubi ē pns pbonestā cām. i64

Questio.ij.

Ar.j. Utrū btā vgo debuerit vginitatē uouere. i64
Utrum debuerit mrimonio esse iuncta. i64
Utrū cāe mrimonij btē vgis i lra assignate sint pueniēs: z gñalr qrit ō caus mrionij z sufficientia. i64
¶ Utrū mrimoniū illud btē vgis fuerit pfectus. i65
¶ Utrū mrimoniū illud aliq̄n fuerit ꝓsumatus. i65

Dist.xxxj.Questio.j.

Ar.j. Utrū mrimoniū debeat bere aliq̄ bona quibus causet: z que sint illa bona. i67
¶ Utrum conuenienter assignent illa bona mrimonij: fides: proles: z sacramentum. i67
¶ Utrum sacramentum sit principalius bonum iter matrimonij bona. i67

Questio.ij.

Ar.j. Utrz act' mrionij possit excusari p illa bōa. i68
¶ Utrum actus matrimonij possit excusari sine illis bonis. i68
¶ Utrū vir peccet moztaliter quotienscūqs cognoscit uxorē suā uł ecōuerso nō intēdēs aliqō bonū matrimonij: sed solam delectationem. i68

Distin.xxxij.Questio.j.

Ar.j. Utrū alter ꝓiugū tenet alteri ad redditionem debiti ex necessitate precepti. i69
¶ Utrz vir teneat reddē uxori debitū nō petēti. i69
Utrū liceat mulieri mēstruate debitum petere. i69
Utrz mlieri mēstruate ōbeat reddē ōbitū petēti. i69
¶ Utrū vir z mulier sint in actu mrionij eqles. i70
¶ Utrū vir z mulier possint uotū cōmittē ꝓtra debitum matrimonij sine cōsensu mutuo. i70
¶ Utrum temporibus sacris possit aliquis impedire ne debitum petat uel reddat. i70
Utrū moztaliter peccet petēdo in tpe sacro. i70
Utrum teneatur reddere in tempore sacro. i70
Utrū nuptie sint ꝓhibēde tpib' i lra detinatis. i70

Distin.xxxiij.Questio.j.

Ar.j. Utrū bīe plures uxores sit ꝯ legē nāe. i71
¶ Utrū bīe plēs uxores potuerit aliq̄n eē licitū. i72
¶ Utrū bēre cōcubinā sit contra legem nature. i73
Utrū accedere ad ꝓcubinā sit pctm̄ moztale. i73
Utrū fuit aliq̄n licitū habere ꝓcubinam. i73

Questio.ij.

Ar.j. Utrz infirmitas viri z uxoris sit de lege. i73
¶ Utrum uxorem dimittere per dispensationem licitum esse poterit. i73
Utrū sb lege moysi fuerit licitū dimittē uxorē. i73
Utrum liceat uxori repudiate accipere alium. i74
Utrū liceat viro repudiatā a se recipe iteruz. i74
¶ Utrum causa permissionis libelli repudij fuerit uxoris odium. i74
Utrum cāe repudij debeant in libello scribi. i74

Questio.iij.

Ar.j. Utrū bn̄ diffiniat vginitas: q̄ est in carne incoꝛruptibili cē. z de partibus diffinitionis. i75
¶ Utrum virginitas sit virtus. i75
¶ Utrum vginitas sit maioꝛ ōibus virtutibus. i76

Distin.xxxiiij.Questio.j.

Ar.j. Utrum matrimonio debeant aliqua impedimēta assignari. i77
¶ Utrz friditas mrioniū ipediat ꝯhēdū z ꝯctū. i77
¶ Utrū maleficiū ipedimētum esse possit. i78
¶ Utrum furia matrimonium impediat. i78
¶ Utrū icest' q̄ qs cognscit sororē uel ꝓsāguinēā uxoris uel ecōuerso sit impedimētū dirimens. i78

Universidad de Deusto
Biblioteca

Distin.xxxv. Questio.j.

Ar.j. ¶Utrū ꝓpter foznicationē liceat viro uxorem dimittere. i79
ğ ¶Utrū vir teneat ex ꝓcepto uxorem foznicariaz dimittere. i79
iij ¶Utrum ꝓ iudicio possit vir uxorem foznicantem dimittere absq; requisitione ecclesie. i80
iiğ ¶Utrum vir ⁊ uxor in causa diuoztij debeant audiri iudicari. i80
v ¶Utrum post diuoztiū vir alteri nubere possit. i80
vj ¶Utrū post diuoztium vir ⁊ uxor possint reconciliari. i80

Distin.xxxvj. Questio.j.

Ar.j. ¶Utrū cōditio fuitutis impediat mrimoniū. i81
ğ ¶Utrum seruus possit matrimonium contrahere sine consensu dnomini. i81
iğ ¶Utrum aliquis postq̄ uxoratus est possit se seruū facere sine consensu uxoris. i82
iiğ ¶Utrum filij debeāt seq̄ dditionē ꝑtis ul' mris. i82
v ¶Utrum defect' etatis sit impedimētū mrimōij. i82

Distin.xxxvij. Questio.j.

Ar.j. ¶Utruz ordo impediat matrimonium. i83
ğ ¶Utrum aliquis post matrimonium sacrum ordinem suscipere possit. i83

Questio.ij.

Ar.j. ¶Utrū viro liceat uxorem interficere in adulterio comprehensam. i83
ğ ¶Utrū uxoricidium impediat matrimonium. i83

Distin.xxxviij. Questio.j.

Ar.j. ¶Utruz uotum conuenienter a magistro diffiniatur: ⁊ de partibus diffinitionis. i84
Utruz uotum sit in meliori bono. i85
Utrū ille q̄ nō est sui iuris possit aliq̄d uouere. i85
ğ ¶Utrum uotū conuenienter diuidatur in commune ⁊ in singulare. i85
Utrū uotū ꝓuenient dicat in ꝓuatū ⁊ solēne. i85
Utrū uotum solēnizet per professionem ad certaz regulam: ⁊ per ordinis sacri susceptionem. i85
iij ¶Utrū uotū obliget ut sp neče sit illō obꝑuari. i86
Utrū p obligatōez uoti simplicis mr̄im dirimat. i86
Utrū solēne uotum dirimat matrimonium. i86
iiğ ¶Utrū in uoto potest fieri dispensatio. i87
Utrum q̄libet plat' possit in uoto dispensare. i87
Utrum aliquod uotum possit cōmutari. i87
Utrū aliq̄s ꝑa aučte possit uotū cōmutare. i87
v ¶Utrū virginibus uouentibus continentiam speciale uelum debeatur. i88

Questio.ij.

Ar.j. ¶Utrū diffinitio data de scandalo que ponitur Matth.18. super illud. Ue mundo ab scandalis: sit competens ꝟm omnes ꝑtes suas. i88
ğ ¶Utrum scandalum sit peccatum. i88
Utrū sit speciale peccatum. i88
Utrū semper sit mortale peccatum. i88
iij ¶Utrum scādalū passiuū sit semp pusillorū. i89
Utrum perfectis competat scandalum actiuū. i89
Utrum soli perfecti possint scandaliçare. i89
iiğ ¶Utrū vitas sit ꝓpter scandalū dimittēda. i89
Utrum cōsilia sint dimittēda ꝓpter scādalū. i89
Utrum res tpales sint ꝓ scādalū dimittēde. i89

Distin.xxxix. Questio.j.

Ar.j. ¶Utrū fidelis possit cū infideli mr̄imōiū ꝯhē. i92
ğ ¶Utrū inter infideles possit esse matrimonium. i92
iij ¶Utrum coniunx conversus ad fidem possit commanere cum uxore infideli nolēte converti. i92
iiğ ¶Utrū fidelis ꝓuersus possit dimittē uxorē infidelē nolētē cohabitare sibi sine ꝓtumelia creatoris. i93
v ¶Utrū fidelis ꝓuersus ad fidē qui būit uxorē infidelē ⁊ eā dimisit possit aliam uxorem ducere. i93
vj ¶Utrū alia vitia ꝙ infidelitas soluāt mr̄imōiū. i93

Distin.xl. Questio.j.

Ar.j. ¶Utrū diffō q̄ diffinit ꝓsāguitas: ꝙ ꝓsāguitas ē vinculū ab eodē ꝛč. sit cōpetēs ꝟz oēs ptes. i94
ğ ¶Utrum consanguinitas conuenienter distinguatur per lineas ⁊ gradus. i94
iij ¶Utrū ꝓsāguitas de iure nāli mr̄im impediat. i95
iiğ ¶Utruz gradus ꝓsanguinitatis ab ecclesia potuerit taxari: maxime illi qui impediūt mr̄imoniū. i95

Distin.xlj. Questio.j.

Ar.j. ¶Utrū affinitas ex mr̄imōio ꝓsāguinei cāet. i97
Utrū affinitas maneat post mortē viri uel eꝫ. i97
Utrum illicit' cōcubit' causet affinitatem. i97
Utrū ex spōsalib' aliqua affinitas contrahat. i97
Utrum affinitas sit causa affinitatis. i97
ğ ¶Utrū affinitas matrimonium impediat. i98
¶Utrum affinitas habeat per seipsam gradus. i98
Utrum gradus affinitatis extēdatur sicut gradus consanguinitatis. i98
iij ¶Utrum filij qui nascuntur extra uerum matrimonium sint illegitimi. i98
Utrum filij illegitimi ex hoc debeant aliquod incommodum repoztare. i98
Utrum tales possint legitimari. i98
iiğ ¶Utrz icest' differat spe ab alijs spēb' luxurie. i99
Utrū ꝓuenient magr̄ diuidat i ꝑa spēs luxurie. i99
Utrum bene ordinet ista peccata luxurie. i99
v ¶Utrū matrimoniuz qō est inť cōsanguineos ⁊ affines ꝯctū semp sit dirimēdū per diuoztium. i99
Utrum ad dirimendum tale matrimoniuz per vīa accusationis sit procedendum. i99
Utrum in tali causa procedendū est per testes. i99

Distin.xlij. Questio.j.

Ar.j. ¶Utrū spūalis cognatio mr̄imoniū ipediat. i01
ğ ¶Utrum per solum baptismum spiritualis ꝓpinquitas contrahatur. i01
iij ¶Utruz spūalis cognatio cōtrahat inter suscipientem sacrm baptismi ⁊ leuātē de sacro fonte. i02
Utrū cognatio spūalis trāseat a viro in uxorē. i02
Utr̄ trāseat ad filios carnales pris spūalis. i02

Questio.ij.

Ar.j. ¶Utrum conuenienter adoptio diffiniatur. i02
ğ ¶Utrum per adoptionē contrahatur aliquod vinculum impediens matrimonium. i02
iij ¶Utrum talis cognatio sit trm inter patrem adoptantem ⁊ filium adoptatum. i03

Questio.iij.

Ar.j. ¶Utrum secunde nuptie sint licite. i03
ğ ¶Utrū scōm matrimoniuz sit sacramentum. i03

Distin.xliij. Questio.j.

Ar.j. ¶Utrum resurrectio corporum sit futura. i04
Utrum resurrectio sit omnium generaliter. i04
Utruz resurrectio sit naturalis uel miraculosa. i04
ğ ¶Utr̄ resurrectio chr̄i sit cā nr̄e resurrectiōis. i05
Utruz uox tube sit causa resurrectionis nr̄e. i05
Utrū angeli operent ad resurrectionez nostrā. i05
iij ¶Utrum resurrectio debeat differri usq; ad finem mundi. i06
Utr̄ tr̄s resurrectiōis sit occultū ul' mānifestū. i06
Utrū resurrectio fiet subito uel successiue. i06
Utrum resurrectio sit noctis tempore. i06
iiğ ¶Utr̄z mors sit trmin' a q̄ resurrectiōis in oib'. i07
Utr̄ resurrectio oiuz sit a cinerib' ul' pluerib'. i07

Utrū pulues illi bēant nālē iclationē ad alaz. i07
v ¶Utrum post resurrectionem cognoscat q̄libet homo omnia peccata que fecit. i08
Utrū quilibet possit legere cōsciētiam alteri'. i08
Utrum omnia merita uel demerita vno ituitu possint uideri. i08

Dist. xliij. Questio.j.

Ar.j. ¶Utrum anima resumat idez corpus numero in resurrectione. i09
Utrum idem corpus numero resurget. i10
Utrum oporteat pulueres ad easdem carnes in q̄ bus fuerant ante dissolutionem reuerti. i10
ğ ¶Utrum oia mēbra corpis humani resurgent. i11
Utrum capilli ⁊ vngues resurgent in homine. i11
Utrum humores in corpore resurgent. i11
Utrum totum quod fuit in corpore de ueritate humane nature resurget in ipso. i11
Utrum quicquid fuit materialiter in membris hominis totum resurget. i11
iij ¶Utrum omnes resurgent in eadem etate. i12
Utrum omnes resurgent eiusdem stature. i12
Utrum omnes resurgent in sexu uirili. i13
Utrum omnes resurgent in vita animali. i13

Questio.ij.

Ar.j. ¶Utrum corpora sanctorum post resurrectionez erunt passibilia. i13
Utrū impassibilitas in omnibus erit equalis. i13
Utrum impassibilitas sensum in actu a corporibus gloriosis excludat. i13
Utrum sint ibi omnes sensus in actu. i13
ğ ¶Utrū sbtilitas que erit in corpib' glificatis sit ꝑtas corpis glificati. i. ut sit sbtil' luce ⁊ uēto. i15
Utrū rōne hui' subtilitatis cōpetat corpi glioso q̄ sit in eodē loco cū corpe non glificato. i15
Utrum per miraculum possit fieri q̄ duo corpora sint simul in eodem loco. i15
Utrum corpus gloriosum possit esse in eodem loco cum alio non glioso. i15
Utrum ex subtilitate sua careat necessitate existendi in equali loco. i15
Utrum corpus gloriosum ratione sue subtilitatis sit impalpabile. i15
iij ¶Utrum corpora gliosa futura sint agilia. i17
Utr̄ corpa illa sua agilitate utāt ut. i. moueāt. i17
Utrum moueantur in instanti. i17
iiğ ¶Utrū corpibus gliosis ꝓueniat claritas. i18
Utrum claritas corporis glorioſi possit uideri ab oculo non glioso. i18
Utrum corpus gloriosum necessario videat a corpore non glioso. i18

Questio.iij.

Ar.j. ¶Utrum corpora damnatorum resurgent cū deformitatibus suis. i19
Utrum corpa dānatorz erunt corruptibilia. i19
Utrum futura sint impassibilia. i19
ğ ¶Utrum ignis infernalis quo corpora cruciabunt sit corporeus. i20
Utr̄ ignis ille sit eiusdē spēi cū igne quē videm'. i20
Utrum ignis ille sit sub terra. i20
iij ¶Utr̄ potētie sensitive remaneant in aia sepata. i21
Utrū actus sensitiuarū potētiarum remanent. i21
Utrū aia sepata possit pati ab igne corporeo. i21

Dist. xlv. Questio.j.

Ar.j. ¶Utrum aliqua receptacula assignentur animabus post mortem. i24
Utrum alique anime statim post mortem deducantur in celum uel in infernum. i24
Utrum anime in paradiso uel in inferno existentes egredi ualeant. i24
ğ Utrū limbus inferni sit idem qō sinus abrae. i25
Utrū limbus sit idē qō infernus dānatorum. i25
Utrū limbus patrū sit idē qō limbus puerorū. i25
iij ¶Utrū tot receptacula debeant distingui. i25

Questio.ğ.

Ar.j. ¶Utrum suffragia que per viuum hominem fiūt alij ꝓdesse possint. i25
Utrum opera viuorum mortuis ꝓsint. i26
Utrū suffragia ꝑ pctōres facta mortuis ꝓsint. i26
Utr̄ suffragia a viuis fcā ipsis factoribꝫ ꝓsint. i26
ğ ¶Utrū suffragia ꝓsint exītibus in inferno. i26
Utrum ꝓsint existentibus in purgatorio. i26
Utrū suffragia ualeāt pueris exītib' in limbo. i27
Utrum aliquo mō ꝓsint existētibus in patria. i27
iij ¶Utrū sola tria que dicit Aug. ofo ecclie: sacrificium altaris: elemosyne ꝓsint mortuis. i27
Utrū idulgētie qs facit ecclia ꝓsint defunctis. i28
Utrum cultus exequiarum defunctis ꝓsint. i28
iiğ ¶Utrū suffragia q̄ fiūt ꝓ vno defūcto magis ꝓsint ei ꝓ quo fiūt ꝙ alijs: ac si ꝓ vnoquoq; fierēt. i28
Utrū suffragia facta ꝓ multis tātū ualeāt singulis ac si ꝓ vnoquoq; singulariter fierēt. i28
Utrū tātū ualeāt suffragia coia illis ꝓ q̄bus speclia nō fiunt quātum illis ꝓ quibus fiunt ualent specialia ⁊ cōmunia simul. i28

Questio.iij.

Ar.j. ¶Utrum oēs viuoz a scie cognoscant. i29
ğ ¶Utr̄ debeam' inťpellare scōs ad ōrādū ꝓ nob. i29
iij ¶Utrum orationes sanctorum ad deum fuse ꝓ nobis semper exaudiantur. i30

Distin.xlvj. Questio.j.

Ar.j. ¶Utrum deo iustitia debeat attribui. i31
Utrum fm eandem rationem dicantur in deo bonitas ⁊ iustitia. i31
Utrum in deo sit eadem rō iustitie ⁊ ueritatis. i31
ğ ¶Utrum opus dei dicatur iustuz ex hoc solo ꝙ est ei placitum. i32
Utrum deus possit ꝑtermittere aliquid eoruz que concurrunt ad iustitiam ex parte operis eius. i32
Utrum deus puniat aliquem nisi ꝓ peccato. i32
Utrum deus agat iusti' cū vno hoie q̄ cū alio. i32
iij ¶Utr̄ ex dina iustitia infligat pctōrib' pēa eťna. i33

Questio.ğ.

Ar.j. ¶Utrū in deo sit ponere misericordiam. i34
Utrum in deo fm eādem rationez dicat misericordia ⁊ bonitas. i34
Utrum opus diuine misericordie ad attributū potentie reducatur. i34
ğ ¶Utrū de' misericordiā suā semp exhibeat in hoc ꝙ punit citra ⁊ remunerat supra condignum. i34
Utrū in oi ope dei mīsericordia ⁊ vītas ꝓlūgāt. i34
Utruz in omni opere dei principalioz sit iustitia q̄ misericordia. i34
iij Utrum per misericordiam diuinaz omnis pena tā hominum q̄ demonum terminetur. i35
Utrum diuina misericordia saltez homines in eternum permittat punire. i35
Utr̄ chr̄ianoz pena p dinā misericordiaz finiet. i35
Utrum saltem qui opera misericordie faciunt non puniantur eternaliter. i35

Distin.xlvij. Questio.j.

Ar.j. ¶Utrum generale iudicium futurum sit. i37
Utrum iudicium discretionis fiet per locutionē

Universidad de Deusto
Biblioteca

uocalem. 237
Utrū ꝑs futuri iudicij sit ignotum. 238
ij ¶Utrū alicꝫ hoies iudicaturi sint cum chzisto. 238
Utrum uolūtarie paupertati cozrñdeat iudiciaria potestas. 238
Utrū angeli debeant iudicare. 238
Utrum post diem iudicij demones exequãtur sententiam iudicis in damnatis. 238
iij ¶Utrꝫ oēs hoies in iudicio cõparē debeant. 239
Utrū aliqui boni iudicandi sint. 239
Utrum aliqui mali iudicandi sint. 239
Utrum angeli iudicandi sint in futuro iudicio. 239
Questio.ij.
Ar.j. ℂUtrū aliqua mūdi purgatio futura sit. 239
Utrū hec purgatio sit futura per ignem. 239
Utrū ille ignis sit eiusdē spēi cū igne elemētari. 239
ij ¶Utrum ille ignis conflagrationis purgaturus sit celos superiores. 240
Utrū consumptura sit alia elementa. 240
Utrꝫ per ignē illū elemēta oia purgāda sint. 240
iij ¶Utrū ignis ultime conflagrationis sequi debeat iudicium. 241
Utrū ꝓ ignē illū ꝓsumēdi sint hoies ut i lra dī. 241
Utrum ignis ille debeat inuoluere malos. 241
Distin.xlviij. Questio.j.
Ar.j. ℂUtrū chzis in fozia serui sit iudicaturus. 242
ij ¶Utrū apparē deat i fozia hūanitatis gl'iosa. 242
iij ¶Utrꝫ oinitas a mal' sine gaudio videri possit. 243
iiij ¶Utrum aduentum domini ad iudicium precedere debeant aliqua signa. 243
Utruꝫ circa diem iudicij fm ueritatem sol ꝛ luna obscurari debeant. 243
Utrū ueniēte dño ỽtutes celozꝫ mouēde sint. 243
Utrū iudiciū fiet in ualle Josaphat aut in loco circunstanti. 243
Questio.ij.
Ar.j. ℂUtrū mundus aliquando innouabitur. 244
ij ¶Utrum innouato mundo motus cozporum supercelestium cessabit. 244
iij ¶Utrꝫ cozporibus supercelestibus claritas augeatur per innouationem. 245
iiij ¶Utrum elementa renouentur per receptionem alicuius claritatis. 245
v ¶Utrū plāte ꝛ aialia remaneāt p̄ inouatiõeꝫ. 246
Distin.xlix. Questio.j.
Ar.j. ℂUtrū btitudo in bonis cozporis cõsistat. 247
Utrum btitudo magis ꝓsistat in his que sunt uolūtatis ꝙ in his que sunt intellectus. 247
Utrum magis consistat in actu intellectus ꝓactici ꝙ speculatiui. 247
Utrum beatitudo in hac uita habeatur. 248
ij ¶Utrum btitudo sit q̄d creatū uel increatū. 249
Utruꝫ sit actus. 249
Utrum btitudo hois sit idē qõ uita eterna. 249
Utrum sit idem quod pax. 249
Utrum sit idem quod regnum dei. 249
iij ¶Utrū oēs appetant beatitudinem. 250
Utruꝫ aliquis possit miseriam appetere. 250
Utrū alicꝫ appetendo beatitudinem mereat. 250
Utrū oē qõ alicꝫ vult ꝓ btitudinē uelit. 250
iiij ¶Utrum beatitudo sanctorū sit maioꝛ futura post iudicium ꝙ ante. 251
Utrū btitudo eẽlit ꝓticipāda sit ab oībus. 251
Utruꝫ gradus diuersi beatitudinis mansiões dici debeant. 252
Utruꝫ mansiones distingui debeant penes gradus charitatis. 252
Questio.ij.
Ar.j. ℂUtrum intellectus humanus possit uenire ad videndum deum per essentiam. 252
ij ¶Utrum sancti post resurrectionem deum cozporalibus oculis sint visuri. 254
iij ¶Utrum sancti uidēdo deū cõꝛehēdāt ipm. 254
iiij ¶Utrum eorum qui vident deum per essentiā vn' alio videt perfectius. 255
v ¶Utrū sancti videntes deum per essentiam omnia videant que deus in seipso videt. 255
vj ¶Utrū aliquis intellectus creatus ex ꝓpꝛijs naturalibus possit deū per eẽntiaꝫ videre. 256
vij ¶Utrum de' in statu vie possit videri ꝙ eẽntiã. 257
Questio.iij.
Ar.j. ℂUtrum delectatio sit passio. 258
Utrum delectatio in parte intellectiua anime uel in alijs substãtijs spiritualibus possit esse. 258
Utrum delectatio sit in tempore. 258
Utrū delectatio ꝛ gaudiuꝫ sint penitus idez. 258
ij ¶Utrū causa delectationis sit solum operatio con naturalis habitus non impedita. 259
iij ¶Utrū delectatiõi tristitia sit contraria. 260
Utrū delectationi que est in considerando sit aliqua tristitia contraria. 260
Utrū tristitia foꝛtius afficiat ꝙ delectatio. 260
iiij ¶Utrū omnis delectatio sit bona. 260
Utrum omnis tristitia sit mala. 261
Utrum aliqua delectatio sit optimum. 261
v ¶Utrum delectationes cozporales sint potiores spiritualibus. 261
Utrum inter delectationes cozporales sit potissima que est fm tactum. 261
Utrū inter spirituales potioꝛ sit delectatio que est in operibus actiue ꝙ que contemplatiue. 261
Utrum in beatis oibus sit equalis delectatio. 262
Questio.iij.
Ar.j ℂUtrū i hoib' btijs ponēde sint alique dotes. 263
ij ¶Utrum dos idem quod beatitudo sit. 263
iij ¶Utrū chzo competit habere dotes. 263
iiij Utrum angeli habeant dotes. 263
v ¶Utrum conuenienter ponantur tres anime dotes ſ. dilectio: visio: fruitio. 264
Utrū sint alique dotes i cozpe ꝓter dotes aie. 264
Utrum dotes cozporis conuenienter assignentur quatuoꝛ. ſ. subtilitas: agilitas ꝛc. 264
Questio.v.
Ar.j. ℂUtrum aureola sit aliud ꝓmium ab essentiali ꝓmio quod dicitur aurea. 265
ij ¶Utrum aureola differat a fructu. 265
Utrum fructus soli continentie debeatur. 265
Utrum conuenienter tres fructus tribus partib' continentie debeantur. 265
iij ¶Utrum virginitati debeatur aureola. 266
Utrum martyribus aureola debeatur. 266
Utrum doctoribus aureola debeatur. 266
iiij ¶Utrum chzisto aureola debeatur. 268
Utrum angelis aureola debeatur. 268
Utrum aureola cozpori debeatur. 268
v ¶Utrum conuenienter tres aureole assignentur. ſ. virginum: martyrum: ꝛ doctorum. 268
Utrum aureola virginum sit potioꝛ uel aureola doctorum uel martyrum. 268
Utrum unus aureolam virginitatis uel martyrū uel doctoris alio excellentius habeat. 268

Questio.l. Questio.j.

Ar.j. ℂUtrū aia ꝺsepata possit aliq̄d intelligere. 270
ij ¶Utrū aia ꝺsepata aliquid intelligat per spēs q̄s cozpori conuncta abstraxit. 270
iij ¶Utrū aia ꝺseparata singularia cognoscat. 271
iiij ¶Utrum distantia localis cognitionem anime ꝺseparate impediat. 271
Questio.ij.
Ar.j. ℂUtrum ois uolūtas dānatoꝛum sit mala. 272
Utrū dānati aliqñ peniteāt de malis q̄ fecerūt. 272
Utrum damnati recta ratione ꝛ deliberatiua possint uelle se non esse. 272
Utrum damnati uellent aliquos esse dānatos qui damnati non sunt. 272
Utrum damnati habent odio deum. 272
Utrum damnati demereantur. 272
ij ¶Utrum damnati possint uti notitia quam in hoc mundo habuerunt. 272
Utrum aliquando cogitent de deo. 273
Utrū damnati gl'iã beatoꝛum uisuri sint. 273
iij ¶Utrum damnati in inferno sola pena ignis affligantur. 273
Utrū ỽmis quo affligunt sit ỽmis cozpalis. 273
Utrū fletus qui erit in dānatis erit cõꝛporalis 273
Utrum damnati sint in tenebꝛis cozporalibus. 273
iiij ¶Utrum sancti uideant penam damnatoꝛum post diem iudicij. 273
Utruꝫ beati miseꝛijs damnatoꝛ compatiant. 273
Utrum beati letentur de penis implorum. 273

Finis tabule.

Registrum.

aaaa bbbb cccc dddd eeee ffff gggg

bbbb iiii kkkk llll mmmm nnnn oooo

pppp qqqq rrrr ssss tttt vvvv xxxx

yyyy ℨℨℨℨ ꝛꝛꝛꝛ ???? ꝓꝓꝓꝓ ãããã ẽẽẽẽ

Omnes quinterni.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Pertinet ad Cell.^m P.^ris fr.^is Gregorij Danielis de
Tripalda Prov.^e Regni q. anno 1601. 2. 3. fuit in
hoc celeberrimo studio bonorum

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto